

OBNOVA

Číslo 1.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 3. ledna 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Začátek.

V posledním čísle „Obnovy“ roku 1901 měl úvodní článek náš nadpis „Konec“. Ale aby se někdo neradoval, že se mu tiché přání jeho vyplnilo, že je s tím katolicismem a s tou Obnovou konec, proto v novém roce první svůj článek nazýváme „Začátek“.

A že mi tohle právě zase napadlo? Inu — stárnu A v stáří prý člověk rád mluví o věcech a událostech ze svého mládí. A tak mně právě napadl z toho mého zlatého mládí jeden začátek — bez konce. Bylo to tenkrát, když jsem se učil počátkům latiny — a geometrie (měřictví) ve tři čtvrtě na jedenáct, an pan professor G... zopakoval a vyzkoušel předešlou přednášku, začal přednášet novou nám nauku: vom rechten Winkel. Těm čtenářům, kteří, ač rakouskými občany jsou, přece zatvrzele státní řeči a tím mému bil-dunku (vzdělání) odporují, musím vyložit, co to je ten Winkel — viukl. Když se gymnasia naše začala počesťovati, byla s tím slovem velká potíž. Někteří ho chtěli přeložit slovem koutek. A bylo by to správné. Je to vskutku koutek, který dvě čáry, když se spojí, tvoří n. p. takto $\angle$. To však se zdálo mnohým sprosté a nazvali to dle staré češtiny a vůbec úhel. Jenže právě toto pojmenování způsobilo veliké nedorozumění. Pan stavitel při měření zdi pravil zedníkovi: Podejte mi úhel, totiž takto $\angle$ spojená dřeva a on běžel domů pro úhel, oharek. Od té doby klonil se pan stavitel k názvu „koutek“. A to je ten Winkel — koutek nebo úhel a rechter Winkel je pravý úhel, který tvoří dvě čáry, z nichž jedna jde kolmo, přímo shůry dolů a druhá je vodorovná jako povrch tiché vody, tedy takto: $\perp$. To vim nyní po dlouhém pátrání. Z té přednášky jsem se toho mnoho nedověděl. Pan professor šňupnuv si začal: Ein rechter Winkel... ale Svobodo, ty jsi uličník! Všichni se ohlédli do poslední lavice na Svobodu. Ruhig! (Tiše!) Ze začátku... Ein rechter Winkel... ale on ten kluk pokoje nedá... Ohlédnutí celé školy, ruhig, šůpeč, utření nosu, ze začátku. Ein rechter Winkel ist derjenige Winkel. (Pravý úhel jest ten úhel) — On nebude pokoj, dokud ten kluk nebude klečet. Veliký hluk, smích, tahání uličníka z lavice, porážení jeho na kolena za tabuli na šráku (po německu). Tu budeš klečeti, uličníku! Návrat ke stolci professorskému — ke katedře — ticho, ze začátku, utření čela bílým šátkem. Tak tedy ze začátku! Ein rechter Winkel ist derjenige Winkel... Co se to děje? Celá škola se směje. „Linharte (první), co to je?“ — On Svoboda také na nás dělá — to jest položil palec pravé ruky na nos, roztáhl prsty ostatní a na malík položil palec ruky levé a hral jako na píšťalu. „I ty uličníku! Skok za tabuli, po-pádnutí uličníka, sestoupení dolů, vlečení ho ke dveřím, několik „buchet“ do zad, vystrčení na chodbu. Návrat nahoru, utření čela, šůpeček, utření nosu, ze začátku. Ein rechter Winkel... Zvuk zvonce školního, jedenáct hodin. „I zaplať Pán Bůh, že zvoně!“ — A tak byl stále a stále začátek — ale konec o tom koutku nepřišel.

A že prý čím člověk starší jest, tím prý je svéhlavější, ba i ostřejší a jízlivější, tak mi napadá jedna říše, kde je stále jen začátek a konce se dočkati nemůžeme. Od dávných a dávných let děje se tu jakási pončná přednáška — o koutku. Stále a stále strkají Slovany, a obzvláště Čechy do koutka, a chtějí jim vysvětliti, že to je ten rechter Winkel, ten pro ně pravý. Ale vždy a vždy jim to překazí ten — nechci říci uličník, řeknu jen — nezbeda, chce svobodu. Ale páni chtějí, aby jen šel do koutka. A když to vymyslí tak, že se domnívají, že nezbeda je zkrocen, začne Čech dělat nezbednosti zas v té poslední lavici ve škole Rakouska a jde to nijak s tím pravým koutkem dál. Jsme stále na začátku. I když nás dají „klečeti“ na místo hanby, ba i když nám dají „buchty“ do zad, anebo nás

i za dveře — to jest ze řady hodných žáků — ven vystrknou — nejde to k žádnému konci. Od roku 1848 jest tu pokus za pokusem — stále jsme při nějakém začátku. Posledně pan ministr Körber si myslil, že to už půjde. Utřel si snad také čelo a začal s docela novou geometrií (zeměměřením), s těmi průplavy. To je ten pravý koutek myslil si, kam tu svobodu Čechů strčíme. A hodní školáci jeho v říšské radě nerušili jeho výkladů. Ale nezbeda národ, kterému jakoby bylo klečeti za tabulí, zkazil zase všechno. On té geometrii hraje na nose, jako na píšťale — a s tím pravým koutkem nejde to zase. A proto pan Körber brozil, že celou tu „svobodu“ vystrčí za dveře a že se bude vládnout bez ní, bez říšské rady. Jenže s tím přece nedojdeme k žádnému konci. Přijďme tam, kde jsme byli do roku šedesátého. Bude museti přijít zase nějaký začátek. A toho právě se bojí — nesmířliví prusáci Němci. Mohlo by to právě býti odzvoněním tomu strkání nás do koutka. Pan Körber by mohl také se stolce svého zmizeti. A možná, že by si rád utřel spoceně čelo, a že by řekl: Zaplať Pán Bůh, že zvoně! Tolik o tom koutku.

A nyní něco o tom slově „úhel“. Musím přiznati, že se to slovo koutek v měřictví neujalo, obzvláště ne když obrazec — figura ukazuje koutky tři k. p. takto: $\triangle$ Tu se tomu říká „trojúhelník“. Ale ať tomu říkájí úhelník, přece při tom nezapomínají na koutek. Ten trojúhelník $\triangle$ je totiž znamením nejúhlavnějších nepřátel křesťanství, obzvláště pak církve katolické. Napsal jsem jednou článek do Obnovy, pro který se na mne náramně rozněval rannský dvojctihodník. Ale já jsem se nic nepolepšil, protože on se hořvá, ať napíšeme cokoliv. A proto jako tentokrát jsem napsal článek o trojspolku proti katolické církvi, tak dnes povídám, že ten frajmaurský trojúhelník velice dobře se jim za znak hodí. Židovstvo, pohanstvo a kacířstvo to je ten trojspolek a dáme-li do každého úhlu jednoho z nich, mají právě na vlas všickni v tom trojúhelníku místo. Poněvadž hebrejščina se čte od pravé ruky k levé, dal bych dole do úhlu na pravé straně židovstvo, a poněvadž za dnů našich n. p. „Čas“ nazývají listem helvetsko-židovským, dal bych naproti němu dole v levo kacířstvo. A poněvadž noví pohané třeba po katolicku pokřtění se domnívají, že jsou nad ty „konfesse“ vyvýšeni, ty bych dal nahoru a můj obrazec frajmaurský by vypadal takto:

A proto také do každého úhlu bych výslovně jedno jméno napsal, že trojúhelník byl původně znamením křesťanským, znamením Trojice v Bohu čili Boha trojjediného, aby se tím náš prostý křesťan nepletl. Naopak! On má vědět, že tam, kde je trojúhelník frajmaurský, strkají do koutka — Boha trojjediného čili právě původu katolické křesťanství. Tam jsme totiž v té věci asi u nás. Náboženství jen ještě do kostela — jen tak do koutka, ale do veřejnosti, do života, zákonů, mravnosti, to ne. Tam vládne všude trojúhelník nepřátel náboženství vůbec. Ovšem, že se s tím nebudou chtít spokojiti, nýbrž úplně vystrčíti ze země nás chtějí čili náboženství z kořene vyhladiti.

A v tom se právě velice mylí. S touthle geometrií, s tímhle zastrkováním do koutka náboženství katolického jest stále a stále jen — na začátku. A povídají jim to i rozvázní evangelijci. Tak n. p. v Anglii napřestávají přístupy kazatelů i jiných vzdělanců k církvi katolické, takže jeden protestant napsal: Konec církve katolické se nedostavil, ba je dále, než se zdálo. A my pravíme: Konec církve bude až při konci světa. Až geometrie čili zeměměření přestane, až země, jak hvězdáři povídají, ocitne se v slunci, až přijde to „judicare saeculum

per ignem“ — soud světa ohněm — pak teprv přestane církev zde působiti. Dokud však země každým rokem o vánocích začínati bude svůj oběh kolem slunce, tak dlouho bude každý pokus o její zničení jen začátkem, ano každé pronásledování přinese jí právě utěšený nový začátek, jakési vánoce, obnovení její. A jen slepý nevidí, že právě ku konci devatenáctého století, v kterém frajmaurský trojúhelník čím dále tím v užší, ostřejší koutek strká církev, začíná nějaký netušený začátek obnovení trojúhelníku křesťanského čili začátek obnovení národů na základě katolicismu, na základě kamene, jež zavrhl stavitel, ale jenž učiněn jest „hlavou úhelu“ — Kristus.

Hůře jest však s národy, se státy, říšemi. Kde ve státech začínou s trojúhelníkem frajmaurským, kde začínou křesťanství strkati do koutka, tam je viděti začátek úpadku, a jest se obávati začátku konce.

Tak to bylo s národem naším. Jakmile víra svatováclavská zvláště cizím protestantstvím strčena byla do koutka, nastal začátek úpadku a jen to, že se národ vrátil ku katolictví, zadrželo konec jeho. Bobužel, že mu zaslepení k takovému začátku bušením do všeho svatováclavského zase velice krásně pomáhají.

A jinak to není s Rakouskem. Začátek úpadku jeho nastal s trojúhelníkem frajmaurským, a začátek zmatků nynějších nastal s novým strčením církve do koutka frajmaursko-svobodářskými zákony od roku 1868.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 31. prosince.

(Některé zajímavosti ze sněmu království Českého.
— Jak česká intelligence nekoná svých povinností.
— Na mnohostrannou žádost několik slov o poměrech katolické strany v Praze.)

Nový sněm království Českého se v těchto dnech na několik zasedání shromáždil, ale nebyti jeho Jasnosti nejvyššího pana maršálka království Českého a pana místopředsedatele, skoro bychom vůbec ani nezvěděli, co vlastně tato staroslavná reprezentace Českého království v novém svém složení hodlá započítati a dělati. Páni poslanci dali se po všelijakých tahanicích navoliti a když se sešli, dali si od pana maršálka a od pana místopředsedatele pověděti, o čem se na sněmu vlastně jednati bude.

Politické strany, jež si kasaly ruce, že celou zeměkouli již pouhou ostrostí svého pohledu naskrz až ku protinožcům provrtají, povážlivě brzy sotva že se v kalhotách drží. Nechceme své čtenáře nuditi výkladem nechtěných a již všeobecně citěných pravd, že se do reprezentace království Českého nahnalo veliké množství osob, za jejichž zákonodárnou nespůsobilost jest však zodpovědným voličstvo. První zasedání sněmu dokázalo to nanejvýš zklamáním způsobem. Pánové dostavili se na nový sněm bez programu, pouze s několika mydlinovými bublinami, jež vypustili a parlament Českého království bude následkem toho pracovati, jak mu pan maršálek po úradě s panem místopředsedatelem uloží. „Dnes odtud až potud!“ bude zníti předem určený denní pořádek.

A to chválíme. Neboť jak nový sněm vypadá, bude to nejlepši, když ho bude pan maršálek hodně zkrátka držeti. Nač zbytečné návrhy, nač dlouhé marné řeči, když ani při prvních jeho zasedáních páni poslanci neuměli žádnou ani z důležitých nových, ani z nevyřízených starých otázek přivést na denní pořádek. Většina z nich totiž na místě starostí o zájmy vlasti, lidu třásla se zvědavostí, jest-li pan maršálek položí na denní pořádek volby do zemského výboru, do řiditelstva zemské a

hypoteční banky, atd. To jsou hlavní záležitosti, jež většinou pánů poslanců nového sněmu království českého na srdcích leží. Očekávala se tahaňice o to místa, jež jsou bohatě honorována. Avšak k tomu nedošlo. Starý zemský výbor bude totiž dále úřadovati až do března, kdy se sněm k dalšímu zasedání opět shromáždí a potom teprve budou provedeny volby do zemského ministeria a do bank.

Jak se dovidáme, bude zemský výbor o tři přisedlíci rozmnožen, kterýmžto opatřením předejde se předpovídaným možným nesvárům o tyto hodnosti. Pánové, kteří v zemském výboru doposud zasedají, pěkně tam zůstanou a ti noví, kteří se tam chtějí dostati, dostanou se tam také. Království české bude to státi o 18.000 korun ročně více, ale ta částka se prý na jiné straně kolikrát vynahradí, když totiž nebudou mít v rukou jisté referáty pánové, kteří by si prý s nimi nevěděli rady a přece by jim chtěli rozuměti.

Pozoruhodným bylo, že při tomto novém sněmu upuštěno od jedné dávne zvyklosti a praxe. Bývalo totiž obyčejem, že náměstkem nejvyššího maršálka býval pravidelně jmenován starosta král. hl. města Prahy, když byl srovná také členem sněmu. Tentokrát jmenován byl však náměstkem nejvyššího maršálka dr. Verunský a sice z ohledu prý na Němce. České strany proti tomu nečinily žádných předchozích kroků přes to, že nynější pražský starosta p. dr. Srb je členem sněmu při jeho obnovení a zahájení a sice hlavně s toho důvodu, že se ani v českých politických kruzích, ani na straně vlády neočekává, že bude p. dr. Srb poznovu pražským starostou zvolen, kterážto volba od teďka za rok připadá. Proto ke jmenování jeho náměstkem nejvyššího maršálka ze strany vlády nepřikročeno a z českých stran předem žádná nepokládala k vůli osobě p. dra Srba za potřebné intervenovati, když se vláda jmenování tomu jmenováním Němce vyhnula a i obvyklou praxi pominula a ke hlavě království, ku městu Praze nepřihlížela. To jest také jeden ze smutných důsledků poměrů, panujících na staroměstské radnici, že celý český národ mlčí a spíše si tiše libuje, když místo schválně k tomu zvoleného starosty král. hl. města Prahy proti dosavadnímu zvyku a obyčejí zaujímá na sněmu království českého zcela obyčejný poslanec ze kruhů německých.

To jsou zatím věci, jež bylo záhodno o novém sněmu poznamenati.

Jedné důležité věci si intelligence v českých zemích přestala všimati a všude se jí důsledně vyhýbá. Od nějakých dvaceti let, kde

FEUILLETON.

Vylévali křečka.

Pís. J. S.—a.

Starý Šantrůček pozoroval před letní sklizní, že se s ním někdo o polní úrodu dělí. Plno klasů pšeničných bylo vydroleno. Kdo to je, který má paragrafy o polním psychu v tak malé vážnosti? Zkáza byla uprostřed pole horší než na kraji; tudy spousta sotva děl zloděj dvounohý. Kradl by spíše o žni a způsobem trochu pohodlnějším.

Když již obilíčko neznámým škůdcem valně vycuchané se třánilo ve stodole a čekalo tiše na pádné rány cepů, přesvědčil se Šantrůček, že nezdravilým defraudantem jeho úrody jest křeček. Na vlastní oči jednoho dne zpozoroval, jak před ním malý škůdce ze strniště do podzemního otvoru vklouzl. „Počkej sloto,“ pomyslí si, „já ti brzy řemeslo překážím; pro tebe orám, sasevám a hlídám.“

A již si sestrojil v hlavě bezohledný, motivy plán; vypudí mršinu z brlohu vodou a zabije ho. Rychle spěchal domů a když se ho několik lidí na cestě ptalo po příčině chvatu, krátce sdělil, co objevil; prý musí rychle pro vodu, aby mu křeček zatím z díry někde na nové taškářství nevyběhl.

Když se rodina Šantrůčková z út hospodářských dověděla, jakého to má na poli nájemníka; hned nastal poplach; valně zpuchřelá pumpa zaskřípala, chrlic v krátkých přestávkách proudy vodní do vany a několika konví. Hned po naplnění nádob se houpala obě ucha vany na tyčce, ježá jeden konec držel hospodář a druhý hospodyně; oba spěchali rychle a vodním nákladem k místu neúprosné odvety. Za nimi se vyhrnuly čtyři děti a konvěmi, k nimž se přidružil s důrazným štkotem Amidorek. Nejstarší syn Francek ani ve spěchu neopozoroval, že se mu již na dvoře vysula jedna noha z trepy a klapal rychlým tempem na strniště trepkou jedinou. A již se sbíhali také lidé s jiných stran; chumáč dětí se shlukl s povykem kolem křečkových děr a několik sousedů přikvapilo s pádnými motykami,

jaký intelligent, každý hledí se sprostí povinnosti býti porotcem při soudu. Následkem toho došlo to tak daleko, že konečně sama vláda, když si toho v nejpřednější řadě povolání k tomu kruhy nevší, aby rozsuzování nejdůležitějších kriminálních záležitostí stávalo a bylo jejich právem, musel sháněti do porot českou inteligenci. Z dobrých důvodů sprostěni byli státní úředníci povinnosti býti porotci, ale nyní se jedná o to, aby alespoň profesori mohli býti jako porotci vylosováni.

To jest žalostný úkaz, když u nás především intelligence své občanské právo, v důležitých případech soudních vynášeti verdikt, pokládá za obtíž, za břemeno, jehož se hledí nejrůznějšími způsoby sprostí. O tom nemůže býti žádného sporu, že býti porotcem pilně zaměstnanému muži profita nepřináší žádného. Avšak tuto důležitou výhradu občanskou přímo zamítati, jako se ze strany intelligence děje u nás, jest pohodlím a daremností, jež možno přislušně označiti leda povahou těžkého hříchu proti Duchu sv. Prostráví a moudří politikové mají za to, že posuzování veškerých záležitostí má se díti vůbec neodvratnými občany a jenom výměra trestu, útrat má býti obstarávána placenými za to zkoušenými právníky. A u nás na místě snahy o rozmnožení samosprávy a zličinění státního aparátu pracuje se na všech stranách ke scentralisování všeho veřejného života a i ta špetka samosprávy, jež na zkoněku byla v semích našich zavedena, jednak se zamítá jako protivná povinnost, v čemž nejpřípadnější příklad dává intelligence, anebo stává se nemožnou, protože opětně intelligence se vyhýbá, aby něco ke všeobecnému prospěchu darmo utínila nemusila a raději se s úsměvem a škodolibostí dívá, jak potom nepovolání k tomu činitelé samosprávy nižší defraudacemi, neschopností, surovostí atd. Následkem toho zvrhly se veřejné poměry české v nynější nesrovnalosti, že intelligence ze samosprávných sborů jest vytlačena a když někdo z ní přece ku veřejné práci se hlásí, tu jest při tom inteligencí opuštěn a neinteligencí uštvan a zabrán.

V ohledu tom zvláštní zajímavý příklad poskytuje matička Praha. Zde jsou dvoje vysoké školy technické, řada odborných škol a konec konců je ten, že ku př. v komisi pro řízení elektrických drah musí zasedati třebaš krejčí a rukavičkáři.

O takových zjevech sluší vážně uvažovati, neboť když v přední řadě k jistým funkcím povolání činitelé své práva považují za nepřijemné břemeno, potom velice snadno se stává, že ku př. v porotě po celou dobu jejího zasedání denně sedí pánové Pick, Popper, Lustig a Rosenbaum a následkem toho celé řadě skutků, jež nade všechnu pochybnost potre-

Po příchodu Šantrůčkových začaly porady a spory o nejlepší způsobu útoku, takže ubohý křeček už z této přehledy mohl mít smrt. Amidorek uprostřed hluku povyknal, nevěda rozpaky, jak by měl své vlohy uplatniti; aby zcela nezáhalel, zavěsil se aspoň svými zoubky do dlouhého šosáku přiběhnulého slouhy a nepustil se své kofisti, až slouha živě bítím s kabátu pěstírazil.

„Děti všechny od děr!“ zavelel Šantrůček; „skoč-li vám křeček do očí, žádný doktor vám ty šrámy nesešije. A tudy do té díry se bude lit voda; na druhé straně počkám s motykou, až ta slota hlavičku vystrčí.“

Děti se rozstoupily a lovci zaujali vyměřené štace. Šantrůček schýlený nad děrou držel broživé motyku připravenou k smrtící ráně; do otvoru podzemního tvora soustředil celou svou pozornost, celou svou duši, až mu chvílemi napjetím bezzubá dáseň zaklapala. Sotva zedník s takovým napjetím udeřil dvandě očekává, jako čekal Šantrůček na prozluklou hlavičku křečkovu; kolem hospodáře se připravovalo na rozhodnou ránu ještě několik zbraní. A s druhé strany kmotři, tetky i děti lili a lili a lili.

Křeček již při začátku z loveckého hmotu věděl, že mu návštěvníci nejdou činit komplimenty. Když pak pocítil na kůžičku studenou lázeň, taky uhořel, že ho nechtějí jen tak umřít; vždyť ty proudy vodní množily v jeho přibytěčku jen kalné bláto. Netěšil se nijak té pozorné účasti celé vesnice; netušil nic dobrého z těch válných řečí, jež se nad ním vedly a proto dlouhou chvíli raději snášel vodní nepohodu, než by se byl hostům představil. I když byl neustálým přivalem tak zaplaven, že sotva mohl dýchat, myslil si, že i v podzemním brlohu platí pravidlo: „Kdo doma pokoje nemá, marně ho jinde hledá.“

Povodeň však rafinovaným úsilím oblehatelů stoupla tak, že se ubohé zvířátko div nezaklalo. Kriše se musila skontiti rázným rozhodnutím, až se k tomu křeček jen nerad odhodlal; než shynouti nerytířskou smrtí utopením, to raději se pokusil prorazití ozbrojený lík nepřátel, ať už věc dopadne jakkoli.

Největší nebezpečností brozilo se strany bafajícího pejška, který se neúprosným sousedům

stálí saskal, div že se nedostane dokonce — posavý. Když pak se zvířátko, jak je možno, že to a ono u něj stalo se skutkem, jenom se tomu diviti přestaňme a hesky upřímně doznáme, že naše inteligentní kruhy opanovala lenost, pohodlnost a lehkovážnost, což jest potom pramenem a příčinou rozmarných překvapení a nepřijemností, na něž stále žalujeme a nařikati můžeme.

Při náhodných setkáních se stánáři tohoto listu i v dopisech od nich ozvala se vůči nám otázka a i přímé vyzvání, abychom se také jednou dotkli poměrů panujících v pražských kruzích, jež zde katolickou stranu žurnalisticky představují nebo mají representovati. O těchto věcech mluviti jest za stávajících okolností nejmírněji řečeno velice choulstivo a mlčeti o nich jest opět velká škoda, která den ze dne roste.

Proto snad jenom poměry objasní a dobrou službu celkovým poměrům celé naší národní společnosti prokáže, když se jich dotkneme s výhradou, že každý druhý smí a může o nich smýšleti jak má sám za nejlepší.

Katolická strana v Praze od dlouhé řady let prohlašovala se za organizaci samostatnou. V povaze její laži, leželo a vždycky ležeti musí, že především nesmí nikomu křivditi a že musí, majíc v lůně svém poměrně nejvíce intelligence, stále jednati v rukavičkách. Avšak ačkoliv už katolická strana v Praze byla organizací samostatnou, bývala obyčejně stržena zde ve služby strany staročeské, již ochotně svým tiskem vykonávala práce, k jakým splnomocňuje se obyčejně sluha. Tím došlo konečně až k tomu, čeho jsme dnes svědky. Katolická strana, bojujíc v Praze za „ideály“ resp. osoby staročeské, postupem doby počala na sebe všechnen nestarocheský tisk a nyní vypijí hořký kalich výčitek a předhůnek, co se zatím staročeská strana bratří a sdružuje s Mladočechy a radikály v jedno tělo.

Když jsme před několika lety na těchto místech napsali, že stoupenci staročestí a stoupenci mladočestí, pokud se týče jejich náboženského stanoviska, jsou docela stejní, byli jsme podezříváni z nadřkovaní osobám a nyní když nezbytně a přirozeně na naše tvrzení jako na správný názor na poměry došlo, stojí katolická strana v Praze opuštěná, oslabená, bezmocná, k čemuž nikdy dojiti nemusilo, kdyby byl býval její tisk spravedlivě dělil osoby od stínu, jež mělil podle cizího světa.

Dnes si stojí katolická organizace v Praze daleko hůře, než-li před desíti lety. Všechny jiné strany kouří fajfku míru a na stoupence její při tom svorně plivají. A k tomu nemu-

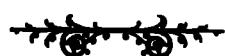
stále pod noby pletl, ať jej starý Vejpada několikrát odehnal; před tím měl obležený respekt největší. Ale co platno? — Křečkova hlavička se náhle zjevila před zrskem Šantrůčkovým, hospodář vzkřikl: „Tu máš, a již — se válel nešťastný Amidorek ve vlastní krvi s bolestným žalováním, které již po sedmi vteřinách ustalo, protože hafanka rozřítěná hlavička přestala boleti.

Uviděl chudinka taky hlavičku křečkovu a chtěje se do ní zakousnouti, naskočil na ránu nešťastné motky a tak padl jako oběť svého povolání a své dychtivé snahy honební. „Ty to vyvedl,“ zaltstnila Šantrůčková a chumáč loveckých kybiců vypukl v hlasitý smích. Za směsnotragického zmatku si nikdo ani nepovšiml, kam se vylévány škůdce poděl. Snad uskočil zpět a zalil se vodou, nebo se propletl botami překvapených kmotrů, aby z povzdálce na jiném poli stroubal svým protivníkům mrkvičku, jsa rád, že se mu stal obávaný Amidorek nejlepší ochranou.

Ať již bylo jak bylo, přišel Šantrůček vlastní škodou k té zkušenosti, že jest věc daleko snazší, vyhlí dvounohého samozvance z chalupy, než malíčkého křečka z díry k vůli zabítí.

Lovci si ještě vyměnili dosti ostře několik různých náhledů a vzdalovali se smutným pochodem s místa nešťastného boje. Vodoljci měli sice nyní břemena lehčí, ale nekvapili tak rychle domů jako dříve na pole. Za to mladá chasa měla ze všeho příjemné vyrazení. „Toho pejška tady, strejčku, necháte?“, ptala se na pohled nevinné Manka Pánkova Šantrůčka. „Půjdeš, anebo té, — vyjel nešťastný psobijce, napřáhnuv broživé motyku. Ale Manka honem: „Jen byste se zas nespleti a netrefil případně tudy Francek.“ Šantrůček již neodpověděl, protože viděl u některých zlomyslnou žádost po nových scénách —

A pole po odehodu neúprosné výpravy ještě siptělo, vaskujíc blitavě do svých pórů vláhu tak mimofádným způsobem nabytou. — Za hodinu na to si Amidorka odnal pohodný. „Přece z něho bude lepší kůžička, než by byla z křečka,“ pochvaloval si.

šlo dojíti, kdyby byl býval katolický tisk jednal spravedlivě. Avšak to se nedělo. Máme toho mnohé zkušenosti, že ten a onen katolický věc dověděl se zavděčit, avšak po desáté se jí zavděčiti nebylo v jeho moci. A za to byl hned odpadlíkem atd.

A proč se tajiti příčinami toho? Katolická strana v Praze nebyla dosti šťastnou ve výběru reprezentantů svého tisku, který ji následkem toho způsobil daleko více škod a nesází, než-li jí získal užítku. Až na několik výminek se ze strany katolického tisku pražského zapomíná, že silou a mocí katolické strany mohou býti jenom laikové. Bez těch jsou kněží pastýři bez stáda, jenerálové bez vojska.

Avšak toho povážlivého zjevu katolický tisk nedbal a proto ztratil mnoho důvěry katolického čtenářstva, tak že tisíce rozhodně katolicky smýšlejících laiků jenom tiše žolí toho, že k tomu zde došlo. To jest situace velice povážlivá!

Vždyť i nejhrošlivější duchovní jeden za druhým se v Praze v veřejných působích ztrácejí a mizí ten v tom a onen v onom kroužku laiků. Nechceme se dále šířiti o věcech těchto, neboť to, co jsme pověděli, zajisté plně postačí, aby se konečně uznalo, že ani katolický žurnalistův nemůže býti odvislá osoba, která mimo to ze žurnalistů a politiků nic jiného neví, než-li to, jak své doby právě jistému směrnatému žurnalistovi „Národní Listy“ zcela právem vytyly, „kterým koncem péra se píše.“

O takových poměrech jest zatím lépe mlčeti a proto se tím spravujeme. Co jsme pověděli, postačí plně, aby bylo jasno, že v Praze může nastati situace, která se potom stěží uchlácholí, zejména když k tomu nebude po ruce schopných lidí.

Pastýřský list

J. M. adp. Edvarda Jana Nepomuckého, biskupa královéhradeckého.

„Víteš, bratři, aby snad nebylo v někom z vás alé a nevěrné srdce, kteréby odepuzovalo od Boha živého, ale napomínejte se vespolek po všechny dny.“ Žid. 3, 12. Tak píše svatý Pavel křesťanům se šidovstva na víru obráceným. A slovo jeho užívá i biskup váš na počátku tohoto pastýřského listu svého. Neboť více než kdy jindy jest za dnů našich zapotřebí, abychom se napomínali vespolek; více než kdy jindy jest povinností kněží i biskupů volati k vám, abyste neodstupovali od Boha živého a od toho, kteréhož poslal, Ježíše Krista.

A proto uvažte se mnou o tom Synu Božím, jehož jméno dle dnešního evangelia nazýváno jest Ježíš. V písmě svatém praví se k Zaanoubenci duš lidových: „Olej vylitý jest jméno tvé.“ Cant. 1, 2. A tak i Ježíš Kristus jest duší našich světlo, pokrm, lék. Ježíš Kristus jest tedy 1) světlo.

Ano, on jest to věčné, božské světlo, bez něhož i sebe učenější duch lidský jest ve tmách. Bez Ježíše Krista ani nejucenější pohané neznali Boha, duši, život věčný. A kdokoli, jak to za dnů našich se sledává, z křesťanů odpadli neb odpadají od Ježíše Krista, padají naspět do tmy pohanské, nevědouce opět ani nejdůležitějších věcí o Bohu a o sobě. A proto jako před Ježíšem Kristem tmy přikrývaly zemí a mráčky národy, tak jest to dnes do jisté míry opět. Tmy nevědomosti náboženské přikrývají dnes z veliké části národy a platí dnes opět slovo: „Světlo v temnostech svítí, a tmy ho neobhájily.“ Jan 1, 8. A rovněž platí i jiné slovo říkající: „Světlo přišlo na svět, ale milovali lidé více tmu, než světlo.“ Jan 3, 19. Ba hříše na tom jsme v mnohém ohledu než pohané. Ti — aspoň ti nejlehcejší z nich — cítili, že jsou v temnostech a toužili po někom, kdo by s hůry přišel a je poučil, šádeli si světla. Ale dnes temnosti nazývají se světlem! Což divu, že, jak dříve svatý apoštol, v mnohém člověku jest dnes zlé a nevěrné srdce, kteréž odepuzuje od Boha živého.

Na něco však musím upozorniti. Jsou za dnů našich mnozí, kteří praví, že nechť lid odvěsti ani od Boha ani od Ježíše Krista, ba naopak, chťi přý lid k Ježíši Kristu naspět přivést, ale tím, že odvádí lid od církve, kterou Kristus založil.

I v tom ohledu musím jako biskup váš volati kvám slovy apoštolů: „Víteš, aby vás nikdo nevádal marnými slovy.“ Ef. 6, 6. Pán Ježíš pravil: „Já jsem světlo světa.“ Jan 8, 12. Ale pravil také apoštolům: „Vy jste světlo světa.“ Mt. 5, 14. Tím ovšem nebyli sami se sebe, ale jen proto byli světlem světa, že byli k tomu od Ježíše Krista ustanoveni, aby to učení, které on kázal, neporažené hlásali jeounce bludu chráněni tím, který je Duchem svatým, jak alibil, užil veliké pravdy, Jan 16, 13. tím, který jim řekl: „Já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“ Mt. 28, 20. To jest: Já jsem i s vašimi nástupci, kteří následovati budou po vás až do skonání světa. A proto sledujeme podivuhodnou věc ve světě. Kde jest církev, která má za biskupy a kněze řádné nástupce svatých apoštolů, tam se hlásá stále totéž staré učení apoštolů a tudíž i Kristovo. Kde však jsou církve, kde hlásatelé jejich učení pravými nebo vlastně žádnými nástupci svatých apoštolů nejsou, tam se v učení svém neohodují, tam se učení Kristovo stále mění, tam se došlo už tam, že mnozí i hlásatelé nějakého prý křesťanského učení v srdci svém

sami odpadli od Ježíše Krista, ba i od Boha živého. Šlibovali a slibují, že odtržením lidu od církve, ježíš biskupové a kněží jsou nástupci svatých apoštolů, připraví mu světlo. Zatím víc a více tmy a mráky pokrývá lid tam, kde tak se stalo. Ježíš Kristus jest sice světlem, ale tmy ho neobhájily.

Protož, ó duše má, chceš-li světlo mít, církev a nástupci apoštolů musíš se držeti. Chceš-li opravdu temnosti se varovati, tam světlo musíš hledati, kde ti jsou, o nichž řekl Pán: Já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa. Chceš-li srdečně a bezpečně volati: Můj Ježíši, Ty's světlo mé, katolíkem pravým musíš zůstat.

Avšak co by pomohlo člověku světlo, jaké třeba za nejjasnějšího dne slunce nám poskytuje, kdyby neměl pokrmu. A proto Ježíš Kristus není jen světlem duše naší, nýbrž

2) i pokrmem. Sám praví to výslovně, an dří: „Já jsem chléb živý, který s nebe sestoupil.“ Jan 6, 41. „Tělo mé opravdu jest pokrm.“ Jan 6 56. „Kdo jí mne, živ bude pro mne.“ Jan 6. 58. Podivuhodná a přepamatná slova! Ježíš Kristus jest tedy opravdu pokrmem mým! A není jím snad jen nějak duchovně, tak jako o slovu svém a o učení svém praví, že jím živ jest člověk, Mt. 4, 4; ale skutečně, až tajemně dal sebe za pokrm, když poprvé slavil oběť těla svého a krve své, řka nad chlebem: „Totť jest tělo mé.“ Mt. 26, 26, a nad vínem: „Totť jest krev má.“ Mt. 26, 28, a když výslovně pravil: „Vezměte a jeste.“ Mat. 26, 26

Ale kterak my, kteří po mnohých stoletích po Kristově se světa odchodu šijeme, kterak my ubožá budeme moci tak, jako svatí apoštolové, požívatí tělo jeho, plniti slovo jeho, kterým k nám volá: Kdo jí mne, živ bude pro mne. O nešťachuj se a nermuť se duše má. Pán tvůj, který řekl: Totť jest tělo mé, doložil: „To čiňte na mou památku.“ I. Kor. 11, 24. A tato slova to jsou, z kterých víme, že Pán se i s námi a věrným svým všem až do konce světa o pokrm ten nebeský pro duše naše postaral. Svatým apoštolům a jich řádným nástupcům dal moc tutéž oběť, jako on konal, konati, a při ní duším našim pokrm ten, jímž on sám jest, připravovati. A protož nejmilější, radujte se, opět pravím, radujte se.“ Filip. 4, 4. V církvi naší, v církvi katolické totiž připravuje se tento pokrm pro duše naše. Neboť biskupové a kněží katoličtí jsou svátostí svcením kněžstva učinění nástupci svatých apoštolů. I zde platí to slovo: Já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa. Všem totiž řádně po apoštolech až do skonání světa následujícím kněžím řekl Pán: To čiňte na mou památku.

A protož duše má, chceš-li Ježíše Krista pokrmem svým mít, chceš-li vyplniti slovo jeho: Kdo jí mne, živ bude pro mne, k tomu oltáři se musíš odebrati, kde řádní svatých apoštolů nástupce nad chlebem slova Kristova dří: Totť jest tělo mé. Ovšem nalezněš i jinde chrám i oltář či vlastně stůl, nalezněš i jinde nějaké služby Boží a nějaké duchovní, ale kdo jí mne — to vyplniti, Ježíšem Kristem duši svou krmiti, to lze jen tam, kde opravdu kněžstvo apoštolské jest, kde opravdu máš se chléb v tělo tvého Božského Spasitele. O ten pokrm a s ním o život duše své nechceš-li se připraviti, katolíkem pravým zůstat i býti musíš.

Což tím spíše, jak nepochybují, tvým nejpevnějším předsevzetím bude, uvážš-li, že Ježíš Kristus jest tvé duše

3) lékem. Nemocí duše lidské jest hřích. A proto dří prorok o Kristu: „Zsinalostí jeho uzdraveni jeme.“ Is. 53, 5. Tam na kříži zsinale, zbledla až k smrti božská jeho tvář, tam na kříži dokonali, aby duše naše hříchy a tudíž své smrtelné nemoci zbavena byla. Ano ten Syn Boží a člověk spolu vsav na sebe viny a hříchy světa tou svou smrtí, jež byla trestem za hříchy naše, stal se lékem duše mé.

Avšak co by prospěl lék, kdyby byl připraven, ale kdyby nemocný ho nepožil; nemohl by zajisté v těle působiti, nemoc zapuditi. A podobně jest to s lékem mým, předrahým Ježíšem Kristem, s jeho smrtí, s jeho krví. Na kříži připraven jest lék ten, ale aby v duši působil, aby hřích, tu nemoc její, zapudil, musíš ho křesťan ušiti přijetím svatých svátostí, z nichž dnes jmenuji svátost pokání čili svátost odpouštění hříchů po křtu svatém spáchaných. Víte o ní zajisté všichni, že ji skutečně přijímáme, jsme-li kající, to jest máme-li had hříchy svými nadpřirozenou, a pomocí Boží a k vůli Bohu vzbušenou lítost s předsevzetím, že nechceme více těžce hřešiti, a jsme-li ochotni se spovídati a dostiutěnění uložené vykonati. A když takto kající jsme, tu pak vyslovuje kněz slova: Já tě rozhřešuji ode všech hříchů tvých! A to jest to okamžení, ve kterém chorá duše užívá léku, jímž jest až k smrti za nás umučený Spasitel; to jest to okamžení, ve kterém ten předrahý lék krve Kristovy v nás působí, hřích, tu nemoc naši s duše vypusne a člověka uzdravuje.

Ovšem, ovšem! Víme, že mnoho jest lidí, kteří tohoto léku neužívají. Víme, že i dokonce proti léku tomu mluví, ba i se mu posmívají. Ale to dělává nemocný v horečce také, nechce užívat, chce lék na semí shoditi, laje a posmívá se lékaři. Ale co to platno? Léč zůstává lékem a zůtčí ubohý nemocný zůstává nemocným. A protož nejmilější! Chceme-li se uzdraviti, léku, jímž jest Ježíš Kristus, užívati musíme. Ale jako všechno na světě se padělává, tak se i s tímto lékem činí. Protož pozor, abychom na místo pravého léku, padělaného neužili. Musíme tudíž opět a opět na to pozor dáti, že ne kdokoli, třeba i nějaké služby Boží konal a svatá slova nějaká z písmo svatého říkal a hlásal, nemůže na místě samého Boha hříchy odpouštěti. Opět a opět pozor dáti jest, že jen apoštolům a jich nástupcům katolickým kněžím a biskupům řekl Pán: „Kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim.“ Jan 20, 23.

A tudíž opět jen tam, kde kněží, jako to v katolické církvi jest, řádným posvěcením nástupci apoštolů jsou, můžeš obdržeti lék pravý, nepadělaný, Ježíše Krista za hříchy naše umučeného. A proto opět a opět volám: Katolíkem jsem, katolíkem zůstanu, a potom obvláště toužím, abych k svému smrtelnému léku kněze katolického dostal, jenž opravdu tu moc

má pravé a platné rozhřešení mi udělit i Ježíše Krista smrti a krví lékem v duši mé působícím učiniti.

Tolik jsem vám tedy podle své biskupské povinnosti a s upřímné lásky k vám chtěl tímto listem říci. Kde byste pamatovali: Ježíš Kristus jest té duše světlem, pokrmem a lékem, a jen katolická církev má k tomuto světlu, pokrmu a léku pomáhá.

Avšak na konec, odpustíte mi to zjasně, prosím vás a zapřísáhám skrze tělo Ježíše Krista, abyste si nejen katol. církve, ale i katol. kněžstva upřímně vážili. Vždy sice pronásleduje a tupí svět katol. biskupy a kněze, ale nenechte se tím myliti. Kdyby vaše biskupy a kněze bezbožní lidé ohvátili, museli byste mítí strach, že nejsou pravými kněžím, jaké Kristus Pán ustanovil. Neboť Pán Ježíš pravil: „Mne pronásledovali, i vás pronásledovati budou.“ Jan 15, 20. Na kterém duchovenstvu tedy svět tuto předpověď Pánů naplní, to není tím pravým kněžstvem, které ustanovil Pán Ježíš. — Tím více vás musím prositi, abyste všemu, co potupného se proti katolickým biskupům a kněžím mluví a tiskne, nevěřili. Mnozí z vás vědí zajisté, že jako ve všech zemích, tak i u nás jest mezi jednotlivými národy mnoho stran sobě odporujících. Každá pak strana chce, aby biskup i kněz držel s ní. Nečiní-li tak, ihned povstává křik, že biskup i kněz je proti celému národu. Ale pravý biskup i kněz musí držeti s Ježíšem Kristem, ať se děje cokoli. Což divu, že se mu pak právě to stává, co se stalo Pánu Ježíši, jež opravdu zbožní milovali a následovali, ale právě ti, kteří národ vedli, jej pomlouvali, haněli a uktřizovali. Pamatujme, prosím vás, že byste bez kněží neměli ani světla, ani pokrmu, ani léku, jež vám skrze ně poskytuje Kristus. Pamatujme obzvláště na svaté rozhřešení, po němž všichni před odchodem na věčnost toužíme. Pamatujme však též, kde není Krista, tam se ani pro tento život není pravé vzdělanosti, mravnosti a blaha. Cím méně v kterém národě jest Krista, tím více hyne. A proto ne bez obavy hledím budoucnosti vaší. Velice málo jinocích hlásí se nám ku stavu kněžskému. Ovšem, není to žádný div. Kde se smí stav duchovní tak tupiti, jako u nás, tam jest k tomu zapotřebí tím více odhodlanosti, aby někdo knězem býti chtěl. A proto odmlčte od sebe, od domů a obcí svých listy, které tupením biskupa a kněží se zabývají, a tím nejen náboženství našemu, ale i národu, i říši škodí a ji zeslabují. Zachovávejte v rodinách svých kázeň křesťanskou obzvláště tam, kde chcete, aby syn váš studoval a snad i knězem byl a modlete se, prosím vás, aby naši diocesi Pán Bůh dobrým a horlivým kněžstvem obdariti ráčil.

Mnoho, předraží, jest toho, co by se mezi námi napraviti mělo. Nejvíce však na tom záleží, aby se obnovil život dle katolického náboženství, aby Ježíš Kristus na novo byl nám světlem, pokrmem i lékem. Kde by tento nový rok byl aspoň počátkem tohoto obnovení našeho. A proto tím více volám: Neodstupuj nikdo z vás od Boha živého a od Ježíše Krista. Ježíš Kristus oavěuj vás všechny. Amen.

Obrana.

Svatopetrský halif. Pan Šádek zle se hněvá, že obětaví katolíci v milostivém létě poskytlí značnější peněžitou podporu Sv. Otci na účely náboženské a kulturní; kdyby ty peníze vstřčili do rukou protestantským náhončím, snad by to pan redaktor spíš pochválil. My se jen tážeme, zda spravedlivým hněvem rozčilený Ranský pán neví také něco o halíři Lutherovu? Milostivým dovolením vrchnosti světské zabal pro svou rodinu Luther ve Wittenberku katolický klášter se všemi statky k němu příslušnými a jakkoli byl nyní znamenitým velkostatkářem, přijímal dle „almužny“ všeho druhu; po své svatbě obdržel chudý reformátor od kurfiřta ještě 200 dukátů ročního příjmu. A spotřeboval vše na svůj sešácký život; veselá společnost ho stály tolik, že upadal při všem tom do dluhů. Za trochu vína udělil jednomu urozenému příznivci tak veliké odpustky, že týž mohl žíti v dvojženství. Teď si málokterý kavalír může připraviti tak znamenitý pozemský ráj, jako Luther za ty dary, jež mu ovečky za „reformační“ námahu do rukou kladly; byla by o tom dlouhá rozprávka. A to snad i pohněvaný p. Šádek potvrdí, že halif Svatopetrský se obrací k ideálnějšímu účelům než almužny Lutherovi poskytované.

Klerikálové při práci. Spiritista dr. Hinkovič (dle Času z 29. XII) měl přednášku v Záhřebě na thema: duchové, peklo a čert. Ta se pro tendenci protiklerikální (rozuměj protikatolickou) líbila. Přítomní klerikálové způsobili povyk, žádajíce rozpuštění schůze a zatčení řečníka. Marně. (Panečku, aby tak se byla konala přednáška s tendencí protizidovskou, a byl při ní křik...) Na to nejbližší neděli bylo celé kázání proti spiritistovi a žádán bojkot na list, který jeho články otiskoval. (To je zcela dobře, když kněžstvo lid proti spiritistickému mámení poučuje. Ovšem že helvetsko-židovským žurnálům jsou proti katolíkům dobří i spiritisti a jiní isti, třeba anarchistí! Také je dobře, když katolíci nekurpují a odradí spolupůrce od kupování listů (ku př. Času), v nichž se jich víra tupí a posměchu vydává. Tak varují realisti a socialisti před „klerikálními škváry“ a báda věřící ženě socialistově, spatřili-li číst nějakou „kle-

rikální blbovinu.* Všude nejsou katolíci tak hloupí, aby si za vlastní drabé peníze kupovali listy, které se jim posmívají). Theologové poslali biskopovi list, v němž žádají nejostřejší opatření proti spiritistovi: exkomunikaci, zastavení jeho listu, zrušení dosud vyšlých čísel. (Je-li ten dr. Hinkovič dosud tak necharakterní, že při svém spiritismu zůstává ještě ve spolku církve katolické, má biskup jeho právo ho napomenout a neposlechně-li, ze spolku vyloučit. Člen spolku, který spolek poškozuj, jemu se posmívá, jej uráží, na celém světě se ze spolku vylučuje. Jen u katolíků se tomu židovsko-helvetický čas dívá; ti si mají nechat všecko líbit). Biskup v nejbližších dnech vydá vyhlášku! (To vykoná jen svou povinnost). Proti jedinému člověku celý svět se zbouří, ač ani vládní zástupce zakročit nemohl. (Známe jednu říši, kde, kdyby se objevil jediný Ježíš, pracoval by telegrafy po celém světě, interpellace, brožury, letáky by zaplavovaly svět a to evangelická říše bázne a dobrých mravů, která kromě Boha prý se nebojí nikoho vyjmouc ovšem ruského cara na poli válečném a Ježíšů na poli duševním a to je to Eldorado Času, totiž Německo) — Tak hrozná pracují klerikálové, rozuměj katolíci a tak uboze bojuje proti nim universitní „Čas.“

Politický přehled.

Dne 28. prosince 1901 měl sněm království Českého první schůzi. Schválena byla řada mandátů. Poslanci strany agrární a státoprávní podali zvláštní státoprávní ohrazení. Prozatímní rozpočet vykazuje spotřeby 51,563,744 K, úhrady 3 935,078 K; schodek je 47,628,666, jenž se hradí částečně státními úřady v obnosu 5,096,782 K a zemskou přírážkou dle nynější její výše 55%ovou; neuhrazený schodek 4,351,894 K. Druhá schůze sněmovní z největší části vyplněna schvalováním voleb. Z celé spousty návrhů a dotazů pozornost jímá návrh posl. Jandy na změnu voleb. řádu do sněmu a dotaz posl. P. Blahovce o zamýšleném dělení diecézí dle národnosti. Po schválení voleb sněm teprv ustaven a poslanci skládali předepsané sliby. Na sněmu moravském ve III. schůzi schválen prozatímní rozpočet na 6 měsíců s dosavadními přírážkami. Většina zemských sněmů zakončila posledním dnem starého roku svoje zatímní zasedání, vyřídili hlavní prozatímní rozpočet. Nejvýznamnějším bylo z nich zasedání sněmu haličského, kdež přes všechny domluvy, aby se od něho upustilo, podán byl důrazný protest proti pruským ukrutnostem vřesenským a hnězdenským.

Poslanec dr. Tschan na schůzi všenněmeckých poslanců v Praze vyloučen ze sružení všenněmeckého, protože nezjednal si dosti učinění za známou urážku, kterou učinil mu Wolf jako tchán prof. Seidla. Dle toho Wolf sotva zase bude zvolen. Ženy polské obracejí se k ženám všech národů v záležitosti hrubého násilí pruského, vykonaného na dětech a matkách polských a vyzývají je k společné akci ve jménu lidskosti a spravedlnosti.

Před vánocemi nastalo v Německu pronásledování slovanských spolků. Celé řadě českých a polských spolků nařizeno, že na přístě smí se užívat jen němčiny jako jediné jazyka. Několik spolků rozpuštěno.

Evangelická jednota v Německu povolila pro 1. čtvrtletí 1902 opět 500,000 marků na podporu hnutí „Přec od Říma“ v Rakousku.

Do Německa dopraveni 4 Němci z Kamerunu v Africe, kteří pro n slychané ukrutnosti spáchané na domorodcích (narážili jednoho černocho na kůl pro dluh, jinému oko vyraženo a j.), odsouzení ku mnohaletému trestu v káznici.

Velkého úspěchu dosáhlo Rusko novou obchodní smlouvou s Persií, kterou oba státy vyměňovali si budou své výrobky beze cla a že Persie na výrobky jiných států zavéstí má ruskou celní sazbu.

Finové jsou dále Ruskem potlačováni. Nedávno bylo jim vydáváno 3 časopisů pro všechny časy zakázáno a sedm jiných na čas zastaveno.

Poslední porážky britského vojska na jihoafrickém bojišti jsou dle všeho větší, než se v první chvíli oznamovalo. V bitvě u Tveentfonteinu ani jedinému Angličanu nepodařilo se vyvázat, ač branná moc anglická bylo větší než boerská. Boje v obou republikách mohou trvat ještě dlouho, ježto více než polovice boerských bojovníků ztratilo vše, majetek, ženy, děti, příbuzné a nyní ti ubožáci naplnění jsou jen touhou, aby na Angličanech vzali odvetu.

Spor mezi Číslem a Argentinskem, z něhož hrozila válka, byl smírem zakončen.

Německo-venezuelský spor nenabývá přílišné slibné mírumilovné tvárnosti. Nechce totiž prezident Castro nikterak přistoupiti na požadavky, jimiž Německo domáhá se svého dosti učinění.

As 2000 čínských vojáků vtáhlo už do Peking. Všecky stráže vyslanectev opatřeny jsou děly.

Z činnosti katol. spolků.

Z Hradce Králové. Vzdělávací a podpůrný spolek křesť. sociálních žen a dívek v Hradci Králové koná v neděli 8. ledna 1902 ustavující valnou hromadu v Adalbertinu.

Z Týmitě. Po delších přípravách založen byl v neděli dne 28. prosince u nás vzdělávací křesťanskodemokratický spolek. Spolek byl sice již očekáván, ale proto přece založení jeho částečně překvapilo a vzbudilo živý zájem v občanstvu. Zájem tento bylo zřítí v neobyčejně četné návštěvě velikého sálu „panského domu“, kamž dostavilo se před počátkem schůze téměř 400 posluchačů ze všech vrstev občanstva. Schůzi zahájil vp. kaplan Dvořák jménem přípravného komitétu případným proslavem, načež promluvil vdp. diec. předseda dr. Reyl o významu nového spolku delší působivou řečí za napjaté pozornosti nejenom přítelů, ale i nepřátel nového spolku, jak to bylo lze pozorovati z četných návštěvníků, kteří si činili pilné zápisky. Není pochyby, že neopomenou poznámenaných úryvků použití ku poučení i těch nepřítomných. Po úvodní řeči přečetli a vyložili vdp. Dr. Reyl stanovby nového spolku tak pochopitelně, že se vůbec nikdo ze shromáždění nehlasil ku dotazu aneb ku vysvětlení. Na to přistoupeno ku zápisu členů, jichž se ihned přihlásilo 72, mezi nimiž 17 žen. Při volbě výboru byl zvolen duchovním rádcem spolku vdp. farář Sourek, předsedou p. Frant. Hlavatý, dílovedoucím slávárn, vp. Dvořák jednatelem, p. Kozel pokladníkem, p. Hladký knihovníkem, výbory pp. Kovářiček a Sychra. Náhradníky jsou pp. Vašata a Pecolt, revisory účtů: pp. Josef Tůma a Fr. Pavlovský. Zvolený výbor pořádal ihned první schůzi, v níž po odbytých formálních ustanovení program další činnosti. Novou bojovníku za křesťansko-demokratickou myšlenku voláme: Zdař Bůh!

Jednota katol. tovar. v Třeboslovicích pořádá dne 6. ledna 1902 přátelský večer, na němž promluví slovatný pan JUDr. Jan Sedláček, advokát a předseda katol. politické jednoty v Uherském Hradišti, o thematu: „Rolník a řemeslník sloupy státní i společenské budovy.“ Začátek o půl osmé hodině večer.

Národní katolická jednota v Ličném konala v prosinci dvě schůze. Dne 8. prosince řečnil dp. J. Bezdiček, jmenovaný farář Sopotnický a dokazoval v řeči s pochvalou připsané, že náboženství není věcí soukromou. Dne 26. prosince promluvil důkladně a způsobem velmi důstojným vp. Fr. Jakl z Hradce Králové, kterak chce pomoci stavu rolnickému strana křesťanských sociálů. Přechtěné shromáždění, jemuž místnosti ani postačiti nemohly, vyslechlo důkladnou a velmi zajímavou přednášku pozorně a odměnilo řečníka pochvalou. Z mladého dorostu pobavili nás J. Jehlička, J. Pinka a J. Samek pěknými výstupy a sl. A. Sýkora přednesla trefně pěknou štědrovečerní humoresku. — Shromáždění setrvalo i po skončeném programu v příjemné zábavě. Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou: pan Ant. Sysel, farář ve Zvoli a p. Jan Otčenášek, farář hořický na odpoc. v Bohdašíně, jmenování čestnými děkaný p. Jan Ot, farář v Sedlňově, b. notářem. Ustanovení jsou: p. Alois Kavan, administrator, za faráře v Poniklě, p. Jos. Kovář, kaplan vlčický, za administratora tamtéž, p. Jan Šolc, kaplan žlunický, jmenován prozatímním registrátorem v bisk. konsist. kanceláři, p. Vinc. Šetina, kaplan kněžický, za kaplana do Žlunic, p. Jos. Hypš, koop. ve Šlapánově, za koop. do Velké Úpy. Uprázdňené místo II. duchovního správce ve Věznici v Kartouzích od 12. prosince 1901.

Závěrečnou pobožnost večerní na den sv. Silvestra v katedrálním chrámu královéhradeckém konal jako i jiná léta sám nejvyšší. Vrchní Pastýř za ohromného návalu věřícího lidu. Bývá tento den skutečně pro mnohé křesťany rozhodujícím v celém životě, proto i málo horliví křesťané v týž den vzpomínají na vyrovnání svých celoročních účtů s věčným Soudecem. Vrchní Pastýř dojemnými slovy vložil slova Spasitelova: „Bděte, nebo nevíte, kdy vás přijde“, načež vykonal před Velebnou Svátostí důvěrnou modlitbu. Kéž v těžkých dobách duševní i hmotné krize nalezneme u trůnu Božího vyslyšení v novém roce!

Osobní. Pan Karel Brož, řídící c. k. reálky v Hradci Králové, povýšen do VI. třídy hodnostní.

Proti týráni zvířat. Městská rada zvláštní vyhláškou zakázala nelidské zbytečné týráni vepřového dobytku a drůbeže, jež se děje téměř o každém trhu a působí neblaze na cit mládeže i každého jímavějšího občana. Často jsme byli svědky, že několik slepic aneb hus bylo uvázáno za křídla aneb za nohy na jediném motouzu a jako kus kamene přehazováno na dlažbě náměstí. Opatření toto jest včasné a přínosný dozor budí na jeho šetření dráž. Rovněž trochu pozornosti mělo by se věnovati prům do vozu zapřaženým a každý lenoch sedící na naloženém vozu měl by býti ihned k pokutě ohlášen.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc prosinec 1901: Vloženo K 193,308.30, vybráno K 152,832.37, zůstatek K 1,220,237.78. Půjčeno K 99,358.—, splaceno K 68,825.08, zůstatek K 1,192,923.02. Počet účtů 2224. Pokladní obrát K 1,005,075.91. Záruční fondy K 90,188.68.

Kileperovo divadlo. V pondělí 30. prosince provedena společnost p. Sukovon v našem divadle veselohra „Zkrocení zlé ženy“ od Shakespeara ve prospěch obecné kuchyně. Občanstvo jasko velký zájem na umělecky provedených jednotlivých álohách. V sobotu 4. ledna má zasloužit umělec p. Šípek

svůj příjem, k němuž zvolil své nové drama „Na starém hamru“, jež zadal Národnímu divadlu v Praze.

Zprostředkovatelna práce v Hradci Králové má k zadání místa pro 2 dělníky zámečnické a učně na kočárnictví; nastoupiti možno hned. Opatření místa jest jak pro dělníka, tak pro zaměstnavatele bezplatné. Nutno přiblížit se na dvojitým korespondencím u p. Josefa Poláka v Hradci Králové, biskupské residence.

Při madámí císařovny Marie Anny pro chudé a nemocné v Čechách obsazeno bude místo nadační pro polit. okr. královéhradecký a obnosem 200 K ročně. Toto místo ustanoveno pro chudou šlechtickou osobu mužského neb ženského pohlaví ve stáří nejméně 40 let, která trpí vleklou nemocí, je katol. náboženství, a dobrým chováním mravním a bydlí v politickém okrese královéhradeckém. Žádosti podati třeba c. k. okres. hejtmanský v Hradci Králové do 15. ledna 1902 a připojiti: a) křesťan list, b) vyvěřovací lékařské, c) vyvěřovací chudoby a mravů.

Katolická jednota v Kosteleci n. O. sehraje dne 5. a 6. ledna t. r. vánoční zpěvohru „Čarovnou noc“ ve 8 jednáních od Jos. Flekšáka. Začátek po oba dny o půl 4. hodině. Odpol. Ceny míst jako obyčejně.

Občanská Beseda v Kyšperku pořádá v pondělí 6. ledna 1902 v místnostech besedních koncert proslulého dámského pěveckého tercetta z Prahy (složby: M. Friedlva, E. Liškova a O. Hlinkova) za spolupůsobení koncertní pianistky sl. L. Urbanové. Pořad. 1. B. Vendler: a) Vyběrává, b) Starost o milého. Dámské pěvecké tercetto s průvodem pian. 2.) a P. J. Čajkovský: Duetto Tatany a Olgy z opery „Eugen Oněgin“, b) Jos. Procházka: Dvojspěvy sl. E. Liškova a O. Hlinkova. 3. Jos. Suk: Suita pro klavír op. 21.: Menuet, Dumka, Allegro ma non troppo. Sl. Urbanova. 4. K. Bendl: „Písně o růžích“. Dámské pěvecké tercetto s průvodem pian. 5. Libické písně. Dámské pěvecké tercetto unisono s prův. pian. 6. J. z Káranů: Velká fantazie na motivy Smetanova cyklu symfonických básní „Má vlast“. Sl. L. Urbanova. 7. B. Smetana: „Poutník“, „Má hvězda“, „Vlastovičky“. Dámské pěvecké tercetto s průvodem pian. 8. Jan Malát: Zpěvy lidu českého. Dámské pěvecké tercetto s průvodem pian. Začátek o půl 8. hod. večer. Ceny míst: křeslo 3 K, I. místo 2 K, místa v II. a III. místnosti po 1 K 20 h. Předprodáv listů lásk. převzala firma J. Hostinský, obchodník v Kyšperku.

Ve Smilčicích zřízen byl dle úředního listu vídeňského k vedení správy císařských rodinných statků zvláštní správní orgán pod názvem císař. a král. inspekce rodinných statků a s oborem působnosti fidejuciarství c. a k. soukromých a rodinných statků ve Vídni a v Praze, kterýž 1. lednem 1900. vstoupil v činnost.

Z Lomnice n. Pop. Na den sv. Štěpána sešla se naše katolická jednota ku členské měsíční schůzi. Účastenství bylo tak četné, že prostranný sál sotva stačil a pro přístě budeme snad nuceni omeziti schůzi pouze na členy. Přednášel vel. p. J. Kouba z Nové Vsi „O lásce k vlasti“. Dokázal, že právě katolíci jsou vždy pravými, rozhodnými a obětavými vlastenci — ano mnohý národ právě své pevné víře děkuje, že nezahynul dosud v přibojí živili cizích. Pak zapěl dámský odbor řízením vel. p. J. Kniese dva dvojspěvy od K. Bendla — ze sbírky jeho „V přírodě“ a sice: „Levy šumí“ a „Bodlák“. — Vánoční nálada tlumočena byla starodávnou koledou z Kopidlenska, již zazpívali chlapi. Zvlášť ale mile pobavili nás pp.: Sucharda, Nosek a Harenba ml. výtečným provedením dvou čísel komických. Tak četné a tak animované schůze jsme dosud neměli. Dostalo se nám také daru 20 korun od důst. p. faráře J. Hálka, a vzdáváme za ně ercebný dík. Zdař Bůh!

Z Ném. Brodu. Jako léta minulá, tak i letos péčí a snahou ctihodných seater III. řádu sv. Františka, zvlášť ct. představené Xaverie byl ve zdejší všeobecné okresní nemocnici slavnostně vystrojen vánoční stromček. Podarování byli všichni pacienti. Celým oblekem obdařeno bylo 18 děvčat a 13 hochů, 10 dítek jednotlivými částmi obleku. Dospělým nemocným, as 130, poskytl se také na Štědrý večer hojně cenných dárek; na Boží hod pak přilepšeno jim pečení a pivem. K pořízení vánočního stromku a darů na prosbu cti. seater poskytl následující dobrodinci a ústavy as 300 K: Sl. městská rada, sl. okresní výbor, sl. občanská záložna, sl. pravovář. měšťanstvo, spolek sv. Vincence; př. starosta, Hartmanová, sl. Hrafová, př. Kabeláčová, choť hrab. Hartm., sl. Leopoldina Kabeláčová, př. Matějková, choť c. k. okr. hejt., př. Malinová, př. Neunerová, choť advokáta, př. Nováková, př. Patová, choť sládky, př. Šitková, choť c. k. notáře, př. Šubrtová, choť lékaře sek., př. Šupičková, choť inženýra, př. Štefličková, choť říd. c. k. gym., př. Trnková, př. Tlachová, př. Vítková, choť c. k. rady zem. soudu a okr. soudu, př. Vondřáková, choť měst. lékaře, př. Zahradnická, choť primáře; p. JUDr. Brzobrád, advokát, zemský a říšský poslanec, bratři Čížkoví, p. P. Dufek, prof. na c. k. gymn., p. Gotwald, p. P. Kadeřávek, prof. na bohosl. fakultě, p. P. Kratochvíl, prof. na c. k. gym., p. Kraus, p. Matoušek, p. Motl, p. MUDr. Musil, interní lékař nem., p. MUDr. Navrátil, p. Nebesal, pekař, p. Neumann, prof. c. k. gym.; p. Panský, řezník; p. Rauch, kaplan; p. Rychlík, p. Seidl, obchodník; p. Slavík, vp. Sníček, kaplan; p. Strádal, obchodník, p. Stránský, pekař, p. Štefánek, p. Streit, p. Stolz, městský radní, p. Vancura, děkan a bisk. vikář sekretář, p. Vencelides, p. MUDr. Zahradnický, primář, p. Záruha, řezník, p. Zdeborský, obchodník. Všem lidumilným a štědrým dobrodincům, kteří přispěli k potěšení ubohých nemocných, „Zaplať Bůh!“

Z Horního Jelení. Boj proti klerikalismu započal již u nás. Dne 26. prosince svolali sociální demokraté důvěrnou schůzi s programem „Politická situace a klerikalismus“. Řečník, občan Čerel z Vys. Mýta, začal hezky, jak byl pět roků v klášteře a ne-

mohl nikdy proti těm klerikálům nic špatného říci. Když ale potom přišel mezi lid, tu teprv rozblesklo se mu v hlavě, kterou nemá jen pro drbání jako mnozí lidé a posnal, že z dřívějších jeho vychovatelů stali se lidé, kteří jsou proti všemu rozšiřování vzdělanosti a osvěty, totiž klerikálové. Na úkaz, že klerikálové jsou pouhé nic, ukazoval brožura sepsanou kanovníkem Drem Jos. Burianem a vydanou před volbami do V. kurie. Vybíral a přerušoval jednotlivé věty, jak jen mohl. Proč nepředešl tečnic celou brožuru? To nebylo potřeba, že ano? Víme to, víme již dávno, že vybíráte vždy jen to, co vám hodí do krámu. Když pak ještě podpínil pátera Simona, který prý přišel od sv. Petra, dokládá, že si jejich program o dělení, světové robotě a volné lásce špatně vykládáme. K čemu potřebujeme výkladu od soc. demokratů, vždyť máme příklady! (posl. Wolf. Sociální demokraté bojují prý proti klerikalismu každému a protože žádný jiný není tak nebezpečný socialistům jako římsko-katolický, musí bojovat jen proti tomu, poněvadž je i neorganizovanější a má nejpevnější základy. Při schůzi té měli jsme příležitost poznati v pravém světle hlavu obce starostu pana Č. Než jak to přijde, že z pana doktora, upřímného Čecha, stal se mezinárodní sociální demokrat? Proč? — Aha, už to mám! Pan starosta má jistě větší strach z těch černých než červených bez barvy a proto si bratr se soudruhům podal ruce, čímž stanou se všichni občany a potáhnu pak společně na ten klerikalismus. Váš on český národ neutěše a když uteče, nebude daleko. Dále nás velice zajímal žid Stein, bez toho by se to ovšem nemohlo skončit. Ten byl až na pochvalu, kterouž neskrblil, bezky zřicha, vždyť mu také nikdo nic nedělal. Rečník poukazoval jen na jmění klerikálů katol. a jmění židovské (vědců soc. demokratických) nechal pěkně s pokojem. Pak se soc. demokratům nezamlouvá zehnaní zbraní jakož i to, že odsouzení na smrt doprovází kněz. Inu, lepší by snad bylo, kdyby s vojáky proti nepříteli šlo několik tečnic po případě tečnic k. p. soc. dem. a ti by se již postarali o to, aby se mrtví dostali lehčeji do hrobu. Také to by dělalo větší dojem, kdyby odsouzenec v poslední hodině svého života na místě Otčenáše proklínal nejen život svůj, ale i celou společnost lidskou, která jej na šibenici přivedla. To je něco pro socialisty. Jedná-li se tečnic o určení směru, v jakém mají katol. kněží náboženství vyučovati, to dobře ví, že Kristus byl a co kázal, za chvíli to ale zeseká tak, že z celého náboženství ovšem jen katolické udělá ohromnou hloupost. To Budhisté, ti prý mají učením mnohem božstější. Když jim jeden z přítomných klerikálů vytýkal, že je-li náboženství věcí soukromou, proč buď o něho veřejně při každé příležitosti, ztupili tak velký hluk, že nebylo slova slyšet. A tak to šlo při šprýmech a žertech na vzdor klerikálům znamenitě. Všechno bavilo se dobře až na dva hošky do školy ještě ani nepatřící. Ti na tu komedii hleděli jako podivně. Lepší by zajisté otec těch dvou chlapečků udělal, kdyby dívky své do kostela na místě do hospody na schůzi soc. demokratů zavedl. Nestyděl by se? Jakou radost měli páni z tábora svobodomyšlných nad porážkou klerikálů, poznati lze z toho, že až pod jedním praskla stolička a on se radostí svobodně po zemi válel. Boj máme tedy vypovězený a proto i my se připravíme k odražení útoku všech nepřátel a jame jisti, že prapor kříže zvíťásí tak jako zvíťásil vždy. Proto pozor vždy a všude!

Z Týniště. Lidový spolek křesť.-sociální v Týništi pořádá v pondělí dne 6. ledna členskou schůzi, při níž promluví „O našich snahách“ p. Jenšovský, řezbář z Hradce Král. Po přednášce volná zábava při stolech. Začátek v 6 hod. večer. Vstup volný členům a jimi uvedeným hostům.

Vojenský koncert o. k. pěšího pluku č. 42 bude pořádán v neděli 6. ledna v hotelu „Merkur“ v Hradci Králové. Vstupné na osobu 40 h, rodina 1 K. Začátek o 7 hod. večer.

Různé zprávy.

Vincence Brandl, zemský archivář moravsko-slezský, zemřel v Brně 26. prosince 1901. Zemanův vynikal jako rozhodný katolík, obětavý vlastenec a velký učenec. O jeho šlechtě povázal by vypravování mnohých chudých, lektérský student a j. Brandl narodil se v Brně r. 1834, kdež po skončení universitních studií stal se učitelem na reálce a r. 1861 zvolen byl archivářem moravsko-slezským. Národní vědomí probudil v něm Augustin Fr. M. Klácel. Zaslouhy jeho jsou téměř neocenitelné. Ze spisů jeho jsou nejznamenitější: Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae — diplomatův moravský, obsahující listiny latinské, české a německé až do konce XIV. století; „Glossarium illustrans bohemicum moraviae historiae fontes“, kniha, která jest takřka naučným slovníkem starších názvův, zřízení, úřadův, osob a pomníků válečných a středověkých; „Kniha pro každého Moravana“, souhrn to dějin, zeměpisu a statistiky Moravy. Mimo jiné napsal mnoho článků do různých časopisů. Pro své zásluhy vyznamenán Brandl rytířským řádem Frant. Josefa, ruským řádem sv. Anny st. R. i. p.

Dvě zajímavé anekdoty o papeži Lvu XIII. uveřejňuje známý italský list „Popolo Romano“. Papež miluje rychlou, hbitou práci a u němu není protivnějšího, než liknavé okolkování s provedením nějakého kolu. Nedávno upozoroval, že jeho domácí knihovna je ve značném nepořádku, i povolal k sobě bibliotékaře, aby knihy seřadil. „Jak dlouhé doby“, pravil k němu, „budete k té práci potřebovati?“ „Asi padesát dní, svatý Otče“, zněla odpověď. „Ach ne, osm dní na to stačí úplně!“ zvolal papež a udiveného bibliotékaře bez okolků vybídl: „Dejte se hned do práce a neváhejte ani vteřinu. Oběd vám sem přinesou, o to se již postarám; pak si hodinu odpočínáte a hned zase u práci pokračujte. K šesté hodině vás navštívím, abych viděl, jak vám to jde od ruky.“ A hle — za pět dní byla knihovna v nejvzornějším pořádku! — Podobně energicky „popohnal“ papež jednoho ze svých komorníků k rychlejšímu učení se jazykům. Muž ten mluvil dokonale asi sedmi jazyky. Jen angličtina působila mu obtíže a často říkal, že se řeči této asi nikdy ne naučí. „Do pěti neděl budete mluviti zběžně anglicky“, rozhodl papež a poslal mu sám učitele, rozvrhl hodiny učební a dal si občas podávat zprávy, jak komorník v učení prospívá. A čemu by byl nikdo neuvěřil: komorník naučil se angličtině tak, že s církevními zástupci anglickými mohl rozprávěti zcela plynule.

Za slovíčko „Zde“. MUDr. Ošťádal z Prostějova, který se v říjnu m. r. při kontrolním shromáždění hlásil slovem „Zde“, byl vojen. soudem olomouckým za souhlasu ministerstva války odsouzen k žaláři na 6 měs. posty a tvrdým ložem zotřesenému. — Hlavou sedl neporazil.

Přes kříž! „N. Freie Presse“ oznamuje: Dne 24. srpna uanesla se městská rada v Arlesu ve Francii, aby všechny kříže v ulicích a na náměstích v Arlesu byly odstraněny; a stalo se tak a kříži na náměstích Lamartineovu a Saint Esprit. To zavdalo příčinu k hluchým projevům a deputace dam odebrala se k mairovi (starostovi) Nicolasovi a prosbou, aby provedení usnešení městské rady z 24. srpna t. r. odročil. Marie přislíbila, že bez nového dotazu nedá nic dále prováděti. V noci z posledního pátku na sobotu porazili však obecní úředníci za proudu deště všechny kříže v ulicích a na veřejných náměstích v Arlesu. Rozhořčen nad tím v obyvatelstvu bylo ohromné a během sobotního odpoledne stalo se bouřlivým. Několik tisíc osob táhlo v procesi k Pont de Fleurance, kde se obraz Kristův odtrhl od poraženého kříže a ležel v blátě, aby ho přenesly do kostela La Major. Před domem maira vypukl dav v bouřlivý pokřik a policie měla mnoho práce, aby zamezila násilné vniknutí rozlíceného lidu do domu. Také před radnicí došlo k bouřlivým projevům. Došlo i k velkým výtržnostem proti některým městským radním, kteří hlasovali pro odstranění křížů. Maire Nicolas ohradil se v plakátech proti zodpovědnosti za skutek, který odtě odsuzuje. Zboření křížů jest prý skutkem fanatických protiklerikálů. Proti viníkům zavedeno bylo sondní vyšetřování.

Největší lokomotiva sestavena byla v Americe továrnou Brooke-Lokomotive-Works. Obrovský stroj tento váží 96 tun (tuna = 10 met. centům) a má 8 os, na nichž jest 12 kol velkých a 4 kola malá. Přeluhový tendr váží 46 tun. Rourový kotel má 376 rour podle soustavy Belpaireovy, tlak páry dosahuje 15 atmosfér, zdvih pistu měří 85 cm., průměr válce 55 cm.; osm hnacích kol má průměru 1'4 m. Tažná síla rovná se 2640 koním, což jest skoro trojnásobná síla našich lokomotiv nákladních a více než dvojnásobná největších lokomotiv evropských. Po rovině utáhne tato jediná lokomotiva vlak 7700 tun těžký rychlostí 20 km. za hodinu, do stoupání 1.6%, utáhla ještě vlak o 1070 tunách!

Poměry vyznání na Rusi. Dle posledního sčítání z r. 1897 v Rusku provedeném bylo zjištěno, že k pravoslavné církvi se hlásí 87,984,000 lidí, to jest 69.54 proc. všeho obyvatelstva Ruska; mimo toho bylo zjištěno 2,173,000 starých pravověrců, 11,420,000 katolíků (9.03 proc.), 3 mil. 783,000 protestantů, 1,220,000 jiných křesťanů, 13,888,000 mohamedánů, 5,189,000 židů a 647,000 pohanů. Katolíci jsou ponejvíce soustředěni v guberniích Kovno, Vilna, Vitebsk, Gredno a Minsk. Nápadný jest počet židů. V tomto počtu nejsou zahrnuti gubernie ruského Polska.

Chytrost nad chytrost. Aron a Moric sešli se v hospodě, kdež si poradili petruhy. Ryby nebyly stejné a oba měli chuť na větší. A proto každý se ostýchal bráti napřed. Aron pobízel: „Vezmi si napřed. Moric: „Já napřed neberu, jenom si vezmi. Ale Aron nechtěl a tak se hádali dlouho, až konečně Aron se rozhodl a vzal si — větší. Moric toho neočekával a cítil, že jest tím ožizen. Proto v nevoli pravil: „Ale to je nestydáté!“ Aron se bránil: „Co je nestydáté, jak?“ — Moric: „Že jsi si vzal rybu větší.“ Aron: „A co bys ty učinil, kdybys bral první?“ Moric: „Já bych si vzal menší!“ Aron: „Tak vidíš, já jsem ti ji nechal. Co ještě chceš?“

Domácí pojišťovny hovězího dobytka. Ač na Moravě zřizuje se zemská pojišťovna hovězího dobytka, ač v Čechách bludí na tuto zemskou pojišťovnu moravskou jako na vymoženost rolnictva, přece zřetel na místní pojišťovny ústavy blahodárnými. Rolnictvo sa. lo si je zařídilo a upravilo dle svých místních potřeb. Na místní pojišťovny ještě nikdo neuvažoval, naopak každý jim blahověl. Kdo chce seznati zařízení místních pojišťoven, přečti si první číslo t. r. „Milotického Hospodáře.“ Administrace v Miloticích u Hrauc pošle jej každému ochotně zdarma na ukázkou.

Bohatý žebrák. Jak se z Jerusalema oznamuje, zemřel tam žebrák pode jménem Krone známý, který v jeskyni u zahrady Gethsemanské bydlil. Zanechal jmění 200,000 franků a starý hebrejský rukopis, za který londýnské britské museum 20,000 liber šterlingů nabídl.

Pro čtenáře novin. Jest velmi mnoho takových čtenářů novin, kteří mnohým a mnohým slovům nerozumějí, ačkoliv by velmi rádi jejich pravý význam znali. Mnohý z nich opatřil by si vhodnou pomůcku, která vysvětlila by mu alespoň nejčastěji vyskytující se slova, a při tom aby také nebyla příliš drahou. Za tím účelem vydán praktický spis: „Příruční knížka pro čtenáře novin“ — který obsahuje slovník cizích slov, dále mnohé poučné drobnosti a konečně sbírku latinských frází a citátů s českým výkladem, které také dosti často v novinách se vyskytují. Cena

při tom je mírná, jen 20 kr. i s poštou. Při větších objednávkách přiměřené slevy. Objednávky uvedeného spisu vyřídí Karel Karásek ve Studenci u Horek, pošta v místě.

Černochova domácnost. Talíře, šálky, sklenice, mísy, zrcadla, lásky, nože, lampy, došňky i hodiny jsou ve většině chýších černochoch; mydlo a petrolej jsou hledány. Potrava černochova se velice zlepšila. Dříve bývali černoši vegetariány (rostlinoživci), jenom při zvláštních slavnostech zabíjeli vlna, nyní však všude na veřejných tržištích usadili se tezařci, u nichž možno lacino nakoupiti. Také ostatní pokrmy může si černochoch nyní všelijak připravit; kdežto dříve kupovati se mohlo jen ve velkém, možno teď domácí paní za málo peněz koupiti na trhu rozmanité potraviny, které si v ozdobných košíčkách nosí na hlavě domů. Zvláštností jest, že na trzích jsou stoly, při nichž dělníci popíjejí čaj. Vliv vzdělání pozorovati jest především v ženském oděvu. Černá paní, aspoň pokud se týká častého přání oděvu, vyrovná se svým evropským sestrám. Sotva se uvěří, jak rychle se tam rozšiřují šicí stroje.

Literární správa. Zasloužilý čtrnáctidenník moravský „Obzor“ nastupuje právě 25. ročník. Za 24 let svého trvání rozšířil hojnost vybrané četby zábavné i poučné. Redakce „Obzoru“ epochívá v rukou osvědčeného spisovatele a básníka Vladimíra Štátného, jenž pečuje o úspěchem nejlepšího o stále zdokonalování listu. Málo jest časopisů, které bychom za lidovou četbu tak vše doporučiti mohli jako právě „Obzor“. Tendence jeho harmonicky přiléhají k snahám naší „Obnovy“. Předplatné na výborný tento lidový časopis obnáší pouze 4 koruny ročně; mimo to každému řádnému předplatiteli se poskytuje výhoda, že si může objednat libovolný počet exemplářů mimořádných za poloviční předplatné po 2 korunách. (Předplácí se administraci „Obzoru“ v Brně.) Přejeme „Obzoru“ z plna srdce, aby na své jubilejní ponti získal hojně nových příznivců. „Obzor“ pojal v svůj letošl program práce věstrauně zajímavé; těšíme se na ně.

(Zasláno.)

Stanovy „Všeoborového sdružení“ jsou schváleny. Proto svolávají podepsaní ustanovující valnou hromadu na den 12. ledna t. r. o 1 hod. do Týniště n. O. do místnosti „Panského domu“. Valné hromady bude se moci zúčastniti toliko ten, kdo do 10. ledna u některého z podepsaných se přihlásí za členu. Prosíme o hojnou účast! Každé průmyslové místo ať jistě vyšle aspoň jednoho delegáta.

Frant. Jukl, Jos. Urban, kaplan v Hradci Králové. obuvník v Kostelci n. O.

Listárna redakce.

odp. Díky za poslané! Uveřejníme. Jerice. Odpověď pro nedostatek místa odkládáme na příště. P. T. tazatelům. Lýkové koberce na dlažbu chrámovou pro dobu zimní vyrábí továrna p. Josefa Boháčka a Vojt. Fotra v Turnově.

Osnámení.

Pro pokročilost času jsme se rozhodli vyprodati zbytek kalendářů „Štít“ za cenu sníženou, takže budeme čítati tímto dnem počínajíc za 13 kalendářů místo 8 korun pouze 6 K 50 h ne frankovaně. Kdo si ještě náš kalendář nezaopatřil, nezanedbej této výhodné příležitosti. Objednávky, pokud zá-soba stačí, vyřídí obratem „Politické družstvo tiskové v Hradci Králové“. — 6. číslo „Ducha katolické Obnovy“ se již sází a rozešle se koncem tohoto měsíce.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. prosin. 1901. 1 hl. pšenice K 13'60 — 14'20, žitá K 11'60 — 12'40, ječmene K 8'40 — 9'20, oves K 6'00 — 6'60, prasa K 9'50 — 09'90, vikev K 9'50 — 10'00, hrachu K 19'00 — 22'00, jáhel K 18'00, krup K 16'00 — 24'00, bramborů K 2'00 — 2'20, jetelového semínka červeného K 74'00 — 112'00, jetelového semínka (inkar.) K 80'00 — 120'00, máku K 32'00, olejky K — — — —, lněného semene K 17'50 — 18'00, 100 kg. žitných otrub K 12'00, pšenič. otrub K 11'50 1 kg. másla K 2'20 — 2'40, 1 kg. sádla vepřového K 1'44 — 1'60, tvarohu k 0'28 — 0'36, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek K 0'00 — 0'00, jedna hl. cibule K 0'00 — 5'00, jedna kopa drobné zeleniny K 0'80 — 1'20, 1 kopa zelí 6'00 — 7'00 K.

Prodá se
právozárečný dům
č. p. 14. na Malém náměstí
v Hradci Králové.
Blíží poptávky u p. Dra. Hodovala.

Velký výběr
slatých a stříbr.
akvostů, svateb.
darů, kapesních
i nástěn. hodin
v krás. provedení
doporučuje - - -

JAN - KALIS
hodinář a zlatník
v Rychnově n. S.
přísekný znalec
c. k. okr. soudu.
Obrázkové
cenníky zašle.

Novinka
Burský chervot.
Novinka!

Výtečná vlněná látka
pro pány na obleky
Metr zl. 2-20.
Na úplný oblek 3 m.
zl. 6-80.

Vzorek této látky jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a menšíkovy jen zaručené
jakosti a v mírných cenách
se na požádání k nahléd-
nutí franko zašlou.

První český zasilatelský závod
Ed. Doskočila
v Chebu.

PALDUS & POUR,
dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podlaž.
Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Úplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obohod založen r. 1863.
Samety. Pevné ceny. Plyše.

Vademecum
seu Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequen-
tiorum. Ad usum potissimum clericorum et neo-
pacerdotum juxta optimos fontes et probatos au-
ctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 541 - 8. - Cena brož.: K 320, poštou
K 350.

Kniha se schválením Ordinariátním vydaná
sestavena je po způsobu slovníku abecedně, po-
dávající knězi bez obtížného hledání poučení bez-
pečné ve všech pochybnostech kněžského půso-
bení se naskytujících, se všech oborů vědy theo-
logické. Dodatek podává v autentickém znění
regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiclefo-
vých, Husových a Lutrových, důležitou konsti-
tuci Pia IX. „Apostolicas Sedes“ o censurách
církvevních a konečně připojen jest celý Syllabus.
Podrobný index usnadňuje hledání v pochyb-
nostech.

Biskupská knihtiskárna.

Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veledduhojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázku
se na požádání franko zašlou.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimě
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silně v ohni zlatené a stříbrné, sad se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
smovuzlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stříbrněním Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod má máie se vykazati četnými povcal-
nými příklady P. T. záznamník a odporučuje se tedy k za-
kupování a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikvárií,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic,
táček na křest, svícenů, paciškálů, schránek na Nejsvě-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Sáně

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné
doporučuje

ČENĚK BUBEN,
kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenan na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v Do-
brušce státní, v Praze státní bronzovou medailí, v Kr.
Hradci nejvyšší vyznamenaní čestný diplom s právem
rašení slatě medailie s korunou.

Veškeré práce z odboru maleb umě-
lecko-průmyslových provádí se s přesnou
dokonalostí

v malířské dílně
Ludvíka Nejedlého
v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost
u provádění malování kostelů v různ-
ných případných slozích; malování sálů,
salonů, pokojů a divadelních dekorací;
maleb obrazů nových, restaurování obrazů
starých; maleb fačadních freskových, maleb
na skle, na dřevě a na kůži.

Práce a objednávky
přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž
již v roce 1880 založena byla v Hradci
Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř
bytem v Hradci Králové
na Velkém náměstí č. 36, vedle bisk. residence.

Malinský křen

litoční sklizně.

5 kg. asi 15 kořentů	K 6.-
5 " " 20 " "	5-20
5 " " 25 " "	4-50
5 " " 30 " "	4.-

franco poštou.

100 kg. Malinské cibule K 8.-
1 kg. Majoranky . . K 2.-
1 kg. Hincian . . . K 1-20

zasílá
Josef Mikulecký,
vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

● **služeb vojenských** ●
vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.
Na venek obratem pošty.

Právě vyšlo
„Časových Úvah“
VI. ročníku čís. 1.
a přináší
Vyznání
starého hříšníka.

Socialní úvaha od Dra. Fr. Reyla
Stran 32. - Cena 8 hal.
Při větších objednávkách 33 procent slevy.

Socialní úvaha tato líčí neblahé ovoce
liberalního hospodářství na poli politickém,
náboženském a socialním. V rámci po-
měrně úzkém jest vystižena celá soustava
liberalního systému přehledně a populárně.
Spisek hodí se výborně za lidovou četbu
a odhalí mnohým předpojatým rub vy-
chvalované nauky.

Objednávky vyřídí obratem
Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové

První
katolický a zasilatelský závod
Josef Poláček & spol.

továrna na sukna v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a
modních látek pro P. T. veledduhojn.
duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.
Vzorky na požádání zdarma a franco.

Nejvyšší vyznamenaní na zemské jub. výstavě v Praze
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenaní na školak-
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn-
na vystavené varhany na Národop. československé výst-
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vyznam. na zemské bulharaké výstavě v Plovdivě: slatá-
státní medaile 1892. Juror krajinaké výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přísekný znalec c. k. krajkého soudu na
Horách Kutných.

O. k. výs. továrna
na stavbu varhan a harmonií
Jana Tučka v Kutné Hoře.
(založeno r. 1869)

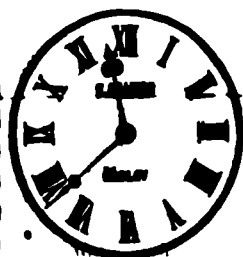
vyrábí a dodává
varhany usnanych soustav co
nejdůkladněji a v cenách nejmnírně-
jších; - **opravy a přestavby**
varhan provede za nejmnírnějších
podmínek,

harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepším provedení s p-
tiletou sárkou a za ceny mnírné.

také prava americká harmonia (Gottage-
Organa) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tylo na veškerých výstavách nejprřednějšími ce-
namí vyznamenaný.

Cenníky varhan a harmonií na požádání
zdarma a franko.

První výroba
**vážních
hodin**
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu vážních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákreby u velikém výběru na přání k
hládknutí franco sálemo.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují
Provedeno ke 300 oltářů.

Český

křesťanský zaslátelský závod
— firmy —

CABALKA a MIKOTA

Kostelec nad Orli.

aktivně doporučuje veliký výběr

černých a modrých látek

pro P. T. veleúctojné duchovenstvo.

— Vesměs české výrobky. —

Klatovské prádlo.

Výhodné platební podmínky
bez zvýšení cen.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Domek

v Novém Hradci Králové u silnice, půl
hodiny od města, nový, zděný, mající 9
obytných místností, pak chlév, sklep, 2
chlívky, 5 dřevníků, jednu zahradu menší
a druhou velkou, ze které mohou býti dvě
velká stavební místa, jest z volné ruky
levně na prodej.

Blízká správa podá administrace t. l.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísečný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv.-Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu bohaté zásobený
sklad klenotů, slatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
čině s nového a českého stříbra, osobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roky za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správy se přijímají a levně sňotávají, též
veškeré opravy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Hlaváčková

patentní

mramorová valcha

jest nejlepší prací přístroj

neboť trvanlivostí a nezdolností mramoru jest ne-
smárná a svými vždy hladkými plochami sněho
bílé vyprání a úspora na času, mýdle atd. docílí

Proti dobírce 5 K zasílá výhradně

B. Hlaváček,

sochařský závod Praha, Vinařská ul. 525-VII.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúctoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svržení cen!

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský
a řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený.

Pisárna a dílny: na Letné, Belori-
důho třída 612—VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova Sv.-Vác-
lavské sálohy,

doporučuje aktivně: **jele, křížové cesty, Boží
hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpo-
vědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry,
puťky atd.,** dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů
solidního provedení, čehož dokladem jest množství vy-
svědčení veleúctojného duchovenstva.

**Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.**

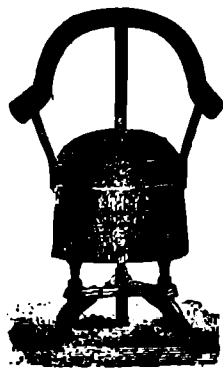
Sbírka 600 modelů soch od nej přednějších mistrů,
vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodu.

Přehlední nákreby, ceníky a rozpočty bezplatné a
franco. Ceny levné a přímé platební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Klosety pro nemocné

v elegantním
provedení,
zaručeně ne-
zapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského u ryze českého, křesťanského, svěpomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleúctoj. duchovenstvu
svůj všude osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
ceníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franco se zasílají.

Adresa vždy došlově úplná.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Důkladný

nábytek,

úplné zařízení bytů, vybavy pro nevěsty

nabízí a levně dodá

J. Matějček,

truhlář.

Skladště v div. ulici. Dílna na Slanském Předm.

**Veleúct. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům
a P. T. obecnstvu**

aktivně oznamuji, že za **tevérní ceny** zboží
zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na
vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla
ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve
stokvostných kasetách, hodící se k vánočním
dárkům a j.

Výborné creamy ku holení **Saton** a
Schaving columbia na místo mýdla zasílám
rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jichžto výbornost jako odborník ručím, za-
sílám od 1 zl. 20 kr. výše. **Nehodící se
břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo
peníze vrátím.**

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od
3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větší objednávce poskytuji **svlátní slevy.**

Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přezkoušku ujišťuji, že
jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokoje-
nosti všem milým P. T. zákazníkům posloužit.

V dokonalé účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 1 m.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Zíněny.

KONKURS.

Při městské obci Královéhradecké obsadí se provisorně na jeden rok

místo policejního strážníka III. třídy

s ročním platem 480 korun, 15% drahotním příspěvkem, svobodným bytem, po případě s ročním bytným 240 korun, pak oděvem a jiným příslušenstvím dle zvláštního ustanovení.

Žádosti za udělení místa toho vlastnoručně psané podány budtež podepsanému úřadu purkmistrovskému do 15. ledna 1902, opatřené průkazy, že žadatel jest úplně zdrav, statné postavy, zachovalý a ne starší 30 roků.

Přednost dána bude těm, kteří podají doklady o chvalné činnosti své u některého sboru hasičského ve větším městě.

Po osvědčené jednorocní službě stane se postoupení z III. do II. třídy se zvýšeným platem a drahotným.

Purkmistrovský úřad v Hradci Králové,

dne 23. prosince 1901.

Starosta:

JUDr. Ulrich v. r.

Svým ctěným příslušcům, odběratelům a sáskáňím srdečně

k novému roku

blahopřeje, za dosavadní přisou děkuje a o zachování její prosí

uctivě oddaná

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod pro

malbu oken Hostelnic

PRAHA—I.,

č. 145. st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se dřevěnými rámy, stěží i vřazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně. Bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Nádherné a praktické dárky!

Obrazy a zrcadla každého druhu v nejrozmantější výběru, solidně pracované rámece, vlastní výroby, lišty, křesly, sochy a nejrůznější

umělecké předměty

doporučuje v cenách levných mnohokrát významnější

umělecký závod

Josefa Kiesliche
v Hradci Králové, Jiřkova ulice, blízko Grand Hotelu.

Obohod papírnický.

Na skladě veškeré druhy papíru, psací a kreslicí potřeby, alba, kassety, knihy obchodní, kalendáře, obrázkové knížky, jeale, bry, kalamáře, těžítka atd.

Největší výběr dopisnic,

jak místních a uměleckých tak vánočních a novoročních.

Patentní krabice

k poštovním zásilkám ve všech velikostech.

Starší paní, vdova po úředníkovi, prosí o místo

hospodyně.

Táž podobné místo zastávala a jen úmrtím dšst. p. faráře o místo přišla. Vyzná se ve všech domácích pracích a prokáže se výtečným vyvedčením i doporučením.

Laskavé nabídky přijímá pod chifrou „Skromnost 50“ administrace t. l.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Ne nahraditelné

k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévský ledek, síran amoniat, soli draselné, kalcit, speciální hnojivo pro stéblitiny a ekspaniny (kulovatiny).

Poštovníkou sadru superfosfátovou ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování chlévské mrvy, pícní vápno

dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu sírovou a umělé hnojivo **A. SCHRAM** v Březlavi, Poštorné a v Lisku, Rostokách.

Ústřední píárna: PRAHA, Jindřichská ul. 27.

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svinovací okenice z vnitřního plechu zaručené ocelové, velmi lehou jdoucí. Svinovací okenice plátěné, samostatné, vlastního vzoru. Montování nosičů a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.

Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně vlastní výroby nejpřírodnějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kletin do zdí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny výrobní se zárukou.

V úctě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král., Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Josef Štěpán,

závod

poslancevačský

v Pardubicích,

— opravuje —

jakož i nové staví

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Navštívenky

všech druhů

nabízí

Biskupská

knihotiskárna.

PROČ

kupuje každý housle, struny jakož i veškeré **hudební nástroje**

ve skladě **Jana Čermáka** v Hradci Králové č. 19

vedle o. k. loterie?

Protože má zboží **dobré a levně** prodává.

Též správy, zvláště houslí přijímá

a přesně vyřizuje.

OBNOVA

Číslo 2.

Předplatní na čtvrt roku a k 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 10. ledna 1902.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Masopust.

Podivné to slovo! Pochází z těch časů, za kterých se po celý postní čas od popelce až do velikonoc nejídalo maso. A proto obzvláště poslední den před popelcem nazýval se „carnevale“ — čili „maso měj se dobře,“ nebo v Čechách „od popelce masa zanech“, „masopust.“ A tak se dostalo toho jména celému tomu času od Zjevení Páně do popelce.

Ale starý jeden kostelník rozuměl tím slovem masopust něco jiného. Byla jednou na farnosti hostina visitační, na níž byl také „milostpán“, to jest neurozený, ale zbohatlý majitel velkostatku. Pak ještě jiní páni světští. Kostelník nosil na stůl, naléval pivo — a poslouchal, co páni mluví. Při konci oběda povstal „milostpán“, připsal duchovenstvu a skoro se dušoval, že je „konservativcem“. S touto správou přišel kostelník do kuchyně a tázal se tam kočího milostpánova, čím to je asi jeho milostpán, že je konservativcem. Ten mu to ovšem nemohl vyložit. Ale ani sestřička pana faráře neuspokojila kostelníka. Povídala, konzervy, to že je stlačené maso ve škatulkách, aby dlouho vydrželo. „To, panno Pepičko,“ pravil kostelník, „nebude asi to, čím milostpán je. On papá nestlačené masíčko na talířích a ne ze škatulek.“ Nedalo mu to. Nesl nahoru kávu a tak mnoho se osmělil, že se mladického a ještě ani rok vysvěceného a vždy veselého „pana pátera“ zeptal, jaký je to pán ten konservativce. Pan páter mu vyložil, konservativce nebo konservativní že je ten, kdo chce, aby se pořádek ve světě na základě náboženství křesťanského zavedený zachovával čili konserval. Dobrá! Už to mámi! Vítězně vstoupil do kuchyně a hlásil, co že to je ten konservativce čili konservativní. Ale kdo mu odporoval, byl kočí. Povídal: „To spíš náš milostpán jí maso z těch škatulek, než že by byl takhle konservativní. U nás se v neděli nejen váže, ale i seká, orá, seje, řízky vozí, a já celý Boží čas do kostela nepřijdu. Právě v neděli musím milostpána někam vézt, anebo přivážím ho v neděli ráno z bálu a radováněk.“ — Kostelník se velice zarazil a pravil: „Jan, je li to pravda.“ „Inu je,“ odpověděl kočí. „Nevěřte li, zeptejte se pana vikariusa. Ten vám poví ještě více. Sám pan biskup psal milostpánovi, aby se v neděli nedělal, ale milostpán mu dal odepisat, že se u něho v neděli neprospí, leda jen to, co musí být.“ — „Ale takhle všechno nemusí být,“ namítal kostelník. — „Inu, ovšem že ne. To se páni jen tak vymalují, a milostpán povídal, že si pan biskup u něho uškodil.“ Zapřáhat, zapřáhat — přišel rozkaz štýry. Bylo po hovoru. Ale druhého dne šel kostelník s panem páterem od nemocného. Pan páter jako jindy vesel, ale kostelník — nic; mlčel, dělal smutného. „Co pak je vám starej?“ — povídá pan kaplan. „I nic.“ „Inu, něco vám je.“ — „Inu — ono — jako tento, inu no, že jako je teď divný svět, že už i velebný pán si dělá ze starého člověka — masopust.“

Vše se sice vysvětlilo, že totiž milostpán to jen tak říká, ale že konservativní není. On že je konservativním jen potud, pokud si přeje, aby mu lidé — nekradli. A jestli si někdo z někoho včera nějaký „masopust“ (žert jako v masopustě) udělal, že to byl milostpán.

A takových „milostpánů,“ kteří si dělají z lidí a celých národů, biskupů a z církve — masopust, je více.

Naše Rakousko a nemýlím-li se i Bavorsko, udělalo si n. př. masopust z jednoho bývalého evangelického faráře a spisovatele, který poznáv čtením, jaký vlastně byl Luther, původce evangelických církví v Německu, stal se katolíkem. Hrdinsky se vzdal své fary v Hanoversku a hledal nějaký úřad čili živobytí. Myslil si, že bude nejlépe, obrátí-li se do „katolických“ států n. p. do Rakouska. Ale poznal, že Rakousko je asi tak katolické, jako ten milostpán v mé povídačce. Poznau, že tím názvem „katolický“ stát dělá si páni

z dobrých lidí jen — masopust. A tak milý bývalý pan pastor, ale ne naopak od katolictví k protestantství odpadlý a obzvláště ne „rabin“, musil se na vlastní nohy postavit. Najal si v jistém lázeňském městě dům pro hosty a vedlo se mu, pokud vím, až do nedávna dobře. Mohl své syny dáti studovati, rodinu svou opatroval slušně, ba lépe než někde v kanceláři „katolického“ státu a zůstal katolíkem. Luthera sice poznal a věřiti mu přestal, ale bylo potřeba, aby poznal i ten „státní katolicismus.“

I tenkrát, když se Rakousko úředně katolickým státem nazývalo, byl to vlastně jen — masopust, který si jistí „páni“ z dobrých lidí dělali. To spíš to „stlačování do těch škatulek“ je katolicismus, než že rakouské vlády byly opravdu katolickými. To stlačování práv a svobody církve a při tom všem ještě domněnka, že se náboženství nepronásleduje, jak to sám pan Körber řekl, je ten — katolicismus. A najde-li se nějaký biskup, jako ten, jenž v tom mém případě onomu milostpánovi psal, najde-li se biskup, který chce z té škatulky ven, tu si u pánů — škodí.

Ale aby se mi nestalo, jako tomu velebníčkovi, aby se neřeklo, že já si dělám z lidí masopust, prosím, aby se každý o tom stlačování náboženství a církve hleděl přesvědčiti. Nesmím psát příliš dlouhé články, a proto povím jen něco málo. Připomínám, co jsem snad již jindy řekl. V Gruntě u Kutné Hory měl v bídném stavu ponechaný kostel přes 400 000 korun jmění a padesát — píší padesát — let se jednalo tam o zřízení fary. Evangelici se katolíkům smáli a povídali: My mít tohle jmění, dávno bychom měli faru i kostel. A jakého to máte biskupa? A sami katolíci ne mohli pochopiti, že by z církevního jmění nemohl biskup zříditi faru; neznali to stlačování katolicismu do těch škatulek našich vlád a kancelářů. Nevěděli, že v katolickém státě si může každý se svými penězi dělati, co chce, jen ne — katolická církev. Dám ještě jen jeden příklad. Ohromná většina rodičů a nerodičů katolických platí na školy, až se prohýbá k práje až, aby se tam děti především „naučily Pána Boha znát“, to jest, aby z nich byli zbožní křesťané. A v skutku se lidem hlásá, že naše obecné školy jsou „katolické“. Ale tu si takoví pánové dělají z dobrých lidí — masopust. Kdo jen něco málo naše školy zná, ví dobře, že se i v dětských školách náboženství stlačuje do škatulky frajmaurského zákona školského, do škatulky pana ministra, do škatulky školních rad, v kterých i o náboženství katolickém mohou hlasovati ti z toho čtenářům našim známého trojspolku. A známe mnohé pány, kteří — jinak náramně svobodomyšlní, takže by i Pána Boha sesadili — porádě ještě křídí, že ty škatulky jsou dosud příliš veliké, že je potřeba ještě menších, aby se náboženství musilo ještě více stlačovati. A to nemluví o školách vyšších. Ale pravda je, že mluví o katolických školách v Rakousku — je dělají si z dobrých lidí — masopust. A v národním i politickém ohledu máme v Rakousku též velice mnoho masopustů. Hlavně se mluvívá, že Rakousko je „Rechtsstaat“ — právní stát. Ale inu — ono — jako tento — inu no, že jako je teď divný svět, že už i ti páni, kteří mají právo a spravedlnost hájiti, dělají si z lidí — masopust. Rakousko je totiž k Čechům asi tak spravedlivé, jako ten milostpán v mém případě byl konservativní. Jako u něho to bylo s tím zachováváním řádu křesťanského vůbec a se svěcením neděle všelijaké, tak je to také v Rakousku s tím právem a s tou spravedlností proti německým národům. U toho milostpána bylo porušování řádu křesťanského hyzděním neděle něčím, co musí být. A tak i náš drahý Rechtsstaat, když Čechům ubližuje a právo jeho porušuje, říká, to že je to, „co musí být“, čili dali tomu jméno „státní nutnost“.

Jako ten milostpán v onom příběhu nedělají to všichni majitelé velkostatků. Jeden napsal n. p. svému biskupovi velice křesťansky,

že nedělní práce hospodářská potřebná není, jen když se v týdně dobře rozdělí. A tak je i s tím porušováním práva národů v Rakousku. Počalo se trochu „rozdílet“, Čechům se ho nějaký kousek těmi jazykovými nařízeními také dal, a stát zůstal stát, nerobí se. Naopak! Nejvůnější „Rakušané“ upřímněji ku státu lžou. A tak se ukázalo, že nespravedlnosti na slabších národech není zapotřebí, čili že utlačování německých národností není žádná „Staatsnothwendigkeit“ — státní nutnost. Něco docela jiného je státní nutnost. A co? Inu — ono, jako — tento, aby si Prusák z naší „celé říše“ přestal dělati — masopust —.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 9. ledna.

(Rozhledy po „nových dráhách“. — Dr. Herold na sněmu královské České předložil bilanci dvunáctileté mladočeské politiky a vedení národa.)

Když jsme před třemi měsíci na těchto místech tvrdili a k tomu poukazovali, že v politickém rozstranění českého lidu nastávají pronikavé změny, že přikrost a hranatost rozstranění toho mizí, že otázky, které smýšlení lidu rozdujovaly, jsou z denního pořádku odklizeny, zdálo se, že mluvíme z libezného sna a že povídáme jenom něco, co bychom vlastně rádi viděli. Avšak nastala přítomnost dává nám za pravdu, že jsme hned dle prvních známek změnu poměrů správně analysovali. Proto také zajisté nikoho z našich čtenářů nepřekvapilo a nepřekvapuje, že se v poslední době veškeré záležitosti a všechny události veřejného života našeho posuzují daleko klidněji, věcněji a strážlivěji, než-li se dolo před rokem. Není zde k tomu ani času, ani místa, abychom obšírněji vykládali příčiny toho, neboť zajisté postačí, když stručně řekneme, že při neobyčejné povrchnosti a zbláznosti české žurnalistiky přítomné doby přece existují také listy, jejichž obsah jest velice ozdravujícím obkladem na ty mnohé rozpálené hlavy, které druhdy neváhaly povídati a za pravdu vydávati vše, co jim alina na jazyk přinesla. A potěšitelným zjevem jest, že i ta nepatrná hrátka vážné a svědomité úkol svůj pojímající časopis důsledným a neunavným svým postupem dokázala, že se u nás mysliti a uvažovati začíná a že zde více černé za bílé, chybu za úspěch, plevu za zrno vydávati nelze. Zejména mladší generace bývalé politické, na širokohubosti založené hospodářství rozhodně odsuzuje a ve svých projevech vážně a důtklivě o tom mluví, že český veřejný a politický život nezbytně musí se bráti „novými dráhami.“

K tomu také tento list po celé své trvání upřímně, počtivě a vlastenecky, ponejvíce s největším sebezapřením svých spolupracovníků působil a proto s dosti účinným znamenávám, že značný podíl na uklidnění a zvážení přítomných poměrů docílen byl také i vlivy jeho.

Radikální, socialistické i pruskými markami podporované agitace uváděním tvrdé pravdy, již jim čeleno, pozbyly své působivosti, když se jim dokázalo, že prospěchy a zájmy českého lidu leží mimo jejich cíle. Radikální strana nejenom že uvadla úplně, avšak nejbystřejší a čisti její stoupenci najednou dokonce stojí na stanovisku, proti němuž doposud není a doufáme, že také nebude, ze strany naší žádných těžkých námitek. I když možná někdy ve formě přestřelů, tedy ve věci a zásadě po příslušném vysvětlení se dohodneme, pokud o prospěchy celku českého lidu a zájmy jeho vlastní bude se jednati.

Dnes nutno pohlížeti nám do budoucna a počítati s osobami, které v ní jednou důle-

žité úlohy hrátí jsou dle dosavadní své činnosti spůsobilé. A tu sluší poukázat k tomu, že z grandiosního neblahého procesu „Omladiny“ české veřejnosti známý nechanický rodák dr. Alois Rašín, advokát v Praze, jal se právě vydávati v Praze veřejným otázkám věnovaný týdeník „Slovo.“ Ačkoliv za minulých let on i okolí jeho v jistém směru byl značně jednostranný, tak o obsahu prvních dvou čísel nového listu jeho, který znamená hlášení se k nové veřejné a politické činnosti a předvádí její program, sluší říci, že zasluhuje vážného povšimnutí především proto, poněvadž v něm není žádné stopy po nějakém lichocení a službovolnosti kterékolivěk, ani agitaci protikatolické. A to jest v české žurnalistice zjev pozoruhodný, když v život vcházející list nepřítvá falešnou svobodomyšlností a když nepokládá za jeden ze předních svých úkolů potírání zásad křesťanských a morálky katolické. „Slovo“ ujímá se své práce vážně, věcně a s patrným zřením k cílům, jichž dojíti chce. Kdyby se list ten i příště varoval všeho, co český lid zbytečně rozdvouje a byl podporovatelem a ochráncem toho, co ho v mocný, silný celek pojí, není pochybnosti, že by se při vážnosti, energii a zkušenostech svého vydavatele dopracoval platného a užitečného ovoce. Když jej, soudíce dle doposud vyšlých jeho čísel, sympaticky vítáme, nenacházíme v něm ničeho, co by nám bylo nesympatickým, tím ovšem není řečeno a vyloučeno, že se právě s ním nedostaneme třeba do nejkrutších konfliktů, kdyby se postavil na stanovisko, které se usím zkušenostem, našemu přesvědčení a našemu pojímání pravdy přičí. Jak však začal, to nesmíme před svým čtenářstvem zatajiti a nesděliti mu, že doposud v jeho vyšlých číslech nebyli podporováni a vynášení ani nepřátelé, ani neupřímní přátelé českého lidu. A něco takového u nás stojí za zaznamenání jako novina, neboť značí to potěšitelný rozhled a politickou vyspělost vydavatele „Slova“. Nějaké spory a šrůtky s listem tím, který jest spůsobilým kolem sebe soustřediti značnou část vážné naší politické intelligence, viděti bychom jako potřebu neradi.

Druhým pozoruhodným zjevem bylo vystoupení německo-brodského rodáka poslance Antonína Kaliny na sněmu království Českého. Pán ten náležel a náleží krajnímu křídlu našich radikálů. Ale panenská řeč jeho na sněmu svědčila o tom, že stejně vážně a věcně pojímá své politické působení, z něhož všemožně vyloučil všechny stíny, jež mohly někoho z vlasteneckých kruhů bolet a urážeti. Mladočeské vůdce řeč jeho, v níž na základě věcném zejména k německé agitaci proti českým menšinám poukázal, velice překvapila, tak že ji i nejbídně nesli. Když však vzpomene, co oni z větru všecko v minulých dobách mluvili, k čemu lid vybízeli, čím hrozili, tu se nemůžeme zhostiti downání, že pánové ti, když již vlastenecky věrně a skutečně působivá řeč mladistvého poslance Kaliny je znepokojila, patrně libují si ve přehnaném klidu, za dnešních poměrů společnosti českých politiků nepřipustném, a že podle toho patrně kapitálně „sestarali“. Co radikál Kalina na sněmu pro-

neal, to nemusilo žádného Čecha bolet. Kdyby naše mladá generace tak si vedla, jako někteří její členové v poslední době začali, tu není pochybnosti, když by ještě tu a tam něco z mladických ideálů přirozeně odložili, že potom by nebylo v národě žádných takových sporů a mrzutostí, jaké Mladočeši mívali, když si odstavce svých řečí dávali diktovati od šidovských novinářů a protestantských pánů.

Největším citelům české historie zamlouvá se při nich to, že směr jejich řečí nenese se zpět do minulosti, aby tam působivost svou čerpal, ale že se nese do budoucnosti, již chce na základě dnes stávajících poměrů lépe upravit. Proto, když by se „nové dráhy“, o nichž mladá generace mluví a jejichž zavedení pokládá za potřebné, vymezily za souhlasu a spolupůsobení celého českého národa a nebyly upraveny jenom dle libosti protikatolických agentů, pak není pochybnosti, že by ty „nové dráhy“ staly se všeobecně vítanými cestami, po nichž by se všechen lid ochotně a radostně ve svých politických snahách ubíral.

Poněvadž ve mláděci spočívá naše lepší budoucnost, pokládali jsme za potřebné snah mladší generace se dotknouti a čtenářstvo své o nich informovati a kdyby se naše naděje, s nimiž do budoucna patříme, pokud se té či oné osoby týče, snad nějak nesplnily, zůstáváme přes to ve výhodě tím, že jsme první vážně jejich vystoupení brisně neposuzovali, ale že jsme jim přišli vstříc do té míry, že nebudou nikdy oprávněnými snad se někdy vymlouvati a omlouvat, že jsme je uvítali neradi a nevlídně.

Mladočeská strana, k jejíž pokynů ještě nedávno vídeňské vlády padaly, ministři jako v kaleidoskopu se měnili, vídeňský parlament ku předu hnouti se nemohl, brála ve právě odbytych zasedáních sněmu království Českého úlohu neradostnou. Tyla zde jenom ze starých lepších časů, opírala se o miziví vzpomínky a vysadloun ve sněmu zvyklost. Kde jsou ty doby nadšených adresních debat, kde jsou ta denní i noční zasedání, v nichž sršely důvody proti národnostnímu rozhranění a roztržení království Českého! Jací tehdy odpůrcové jim čelili, jak mocný, vlivuplný a při tom vlasti své milovaný mistodržitel se jim neubráníl! Sněm království Českého byl tehdy ohniskem, nad nímž se politika celá střední Evropy vařila. A dnes? Za poměrů daleko chonlostivějších, nebezpečnějších jako by český duch ze kruhů jejich vymizel! Český oheň v českém sněmu vyhasl!

V poslední den zasedání sněmu ujal se slova poslanec dr. Herold. Stkvělým svým přednesem, s neochvějnou vervou přednesl konečně to, co se mělo na sněmu hned první den s důrazem povědět. A jak jeho řeč vyzněla? Co pověděl, všecko je z většiny pravda. Ale nastává otázka, jak jest možno, že se všechno to stalo, na co Dr. Herold žaloval, co vládě vytýkal? A tu si jenom upřímně a přátelsky doznajme, že to všechno jest především a jedině ovocem mladočeské politiky

posledních let, kdy české poselstvo ve Vídni český kompas stratilo.

Dr. Herold vyhrožoval vládě, dorážel na její orgány, avšak jak by ty vypadaly, nebýt české delegace? Vzpomínáme na doby, kdy v císařském domě oblíbený a vážený muž, státoprávník a vlastním hrabě František Thun, musil mladočeskému postupu jako mistodržitel království Českého ustoupiti, kdy od Čechů posměšně nazván jsa předvádkou „Gigle Alba“ vydán veselému soudu celého světa, kdy jako dávný přítel a milý společník nástupce trůnu byl se strany české podceňován, až následkem toho došlo k tomu, že byl vystřídán osobami jinými, jež jediné zásluhou mladočeské politiky do popředí a na jeho místo se dostaly a zde se udržely, aby provedly a provésti zamýšlely všechno to, na co nyní Dr. Herold ve své fulminantní řeči žaloval a čemu se opíral.

Proto veškeré žaloby, jež Dr. Herold na sněmu pronášel, odrážely se od toho neodčinitelného fakta, že stávající poměry nastaly hlavně a především zásluhou politiky vůdčích mladočeských, zpět na stranu mladočeskou. Z ničeho jich nevzniklo, co tam, to tam! Avšak skutečnost ukázala, že strana mladočeská politisovala bez zření k budoucnosti, opírala se jen o silná slova, spoléhala pouze na historické vzněty a to se velice brzy opotřebovalo, zejména když pilnost, horlivost, vážnost a důslednost nebyly žádnou mladočeskou stránkou silnou.

Po dvanáctiletém působení politickém, kdy mladočeská strana měla nejenom celý národ za sebou, ale kdy ji provázely sympatie celého světa a oběh okolností zasypával ji výhodnými okamžiky a nejpriznivějšími situacemi, byla sněmovní řeč Dra. Herolda vlastně smutnou bilancí mladočeské politiky, která marně pohltila mužnou zdatnost celé jedné české generace. Obsah řeči té byl konstatováním, co všechno bylo a jest možno, když věc národa byla v rukou mladočeských. Truchlivým přitom bylo, že právě tuto smutnou bilanci mladočeské politiky přednášel na sněmu království Českého muž, který druhdy smělé českému lidu sliboval nejenom „palác blahobyti“, ale dokonce pronášel slib, že „promluví s králem“.

Dvanácte let měl k tomu ke všemu času a konec konců je, že nedokázal z toho nic a že žaluje na vládu a vyhrožuje těm, kdo se jediné Mladočechy spůsobeným odstraněním hraběte Thuna na jeho místa dostali. V tom jest kus tragiky na straně mladočeské a kus dosti učinění na straně hraběte Thuna, kterýž Heroldovu řeč tise poslouchal, snad již v duchu vida perspektivu třeba nedaleké budoucnosti, kdy bude opět on povolan k tomu, aby stesky, nářky a žaloby, jež Dr. Herold jménem mladočeské strany přednášel, urovnal a se stejně smýšlejícími vládou opět se ujal.

Ale za jak změněných, a sice v český neprospekch, poměrů by to nastalo! To jest hlavní úspěch mladočeské politiky, že jsme se dostali od tisíce ke stu. A z této situace jest v této chvíli jediné šťastné a klidné vyváznutí možné tím, kdyby časem v čelo vlády

FEUILLETON.

O Tomáši ze Štítného.

K 500letému výročí jeho úmrtí napsal Jan Salmek.

Letošního roku připadá 500letá památka úmrtí jednoho z nejpozdnějších spisovatelů českých vůbec a prvního křesťanského mudrce v Čechách — Tomy ze Štítného — a vlastence na slovo vzatého zvláště. Tomáš byl jednou z nejjasnějších hvězd, které kdy na oslavu našeho národa v Čechách zazářily. Zasloužil si toho plně, abychom jeho památku v tomto listě uctili. Vyličme 1. jeho život a působení, 2. jeho význam v literatuře české a 3. význam Tomáše jako mudrce českého. Tomáš ze Štítného, jak se psal po svém rodném statku, byl za živobytí svého mužem proslulým. Svědčí o tom netoliko hojnost rukopisů pozůstalých, z čehož právem souditi lze na rozšíření a oblíbenost jeho spisův, ale i mnozí spisovatelé, kteří se na něho odvolávají!

Štítný narodil se mezi rokem 1325.—26. na Štítném. Od starostlivých rodičů dostalo se mu pečlivého vychování, takže byli na vysoké učení Pražské poslán, kteréž před tím r. 1348. od „otce vlasti“ Karla IV. založeno bylo. Štítný jako mladík 24letý a „celou prudkostí svého ducha“ poslouchal mistry na učení vysokém a „v učení ztrávil prvá léta své mladosti“. Když mu bylo 29 let, zemřeli mu rodiče; zdědiv takto otcovský statek, „držel jej k nedlité ruce se svými dvěma sestrami Petratou a Annou“. R. 1357. se oženil a měl se svou chotí dva syny a tři dcery. V tichosti a ústraní překládal knihy věro- a mravoučné sv. Augustina, Davida bosáka, Alberta Velikého, Tomáše Akvinského, Bonaventury a j. Poslouchával též

pišné kázání přítele svého Milice z Kromětče a snad také i pražské mistry poslouchal.

Když mu zemřela manželka, smrti zaplativši život svého syna nejmladšího, odebral se Štítný zase do Prahy a opět měl styky s Milicem a mistry pražskými. R. 1371. ve stáří 45 let jal se spisovati své nejznámější dílo „Řeči besední“ synům svým, zvláště prvorozencům. Po smrti syna svého nejstaršího a přítele Milice složil pro všechny své děti „knihy o obecných věcech křesťanských“ a poslal je mistru Albertovi do Prahy. Po té dal Zbyňkovi statek svůj v nájem a sám žil mimo Štítné v Zámukách, Chotémicích a snad také v Praze. Když mu zemřely 2 dcery r. 1387., znova vzdělal synovi Janu a dceři Anežce opět „řeči besední“ i „o obecných věcech křesťanských“, a zároveň sepsal svou poslední vůli. Potom složil ještě „sváteční a nedělní řeči“ a po soudu se Zbyňkem přišel zase na rodný svůj statek Štítné. Krátce před smrtí své dcery Anežky učinil sbírku všech svých spisův. Když Hus začal učit na univerzitě v Praze, Štítného syn nejmladší a jediný Jan byl žákem jeho. R. 1399. spofádal všechny své spisy a to nikoliv již synovi, nýbrž přímo obecnému. Nedlouho po tom zemřel.

Dr. Ignác Hanuš, zesnulý bývalý profesor na universitě pražské, píše: „Filosofie křesťanská mezi národy slovanskými nikdež v tak jemném rouše a v tak národním duchu se nebyla vyvinula, jako ji před očima máme ve spisech rytíře ze Štítného. Chováť ovšem i literatura slovanská v sobě důkladnější toho druhu spisy a snad i učení, avšak méně národní; než tak prostoděčné, tak rázovitě, tak národně a vroucně křesťanský nevané nikdež duch středních věkův jako vje — pravím to s vědomím národního citu — v rukopisech Štítného“. Ale my pohlížíme na Štítného ještě „vroucněji“, řekl bych a Hanušem. Tehdáž ve století čtrnáctém byla katolická učnost

a věda vázána na c lém vzdělaném tehdy světě, ač nikde jinde nežli na školách klášterních se zdárně nepěstovala! Tehdy t. zv. „škola“, jak se říkalo směřovatnému a rozhodujícímu tehdy spůsobu vědění a umění, měla vliv i na Štítného, který dobře znal nejpřednější tehdejší učence, vyhradně to kněze a řeholníky. Z jeho spisův, zvláště z „řeči besedních“ jest viděti patrný vliv této „školy“, jež dala světu veliké svaté a učitele církevní jako Alberta Velikého, sv. Tomáše Akvinského, sv. Bonaventuru a j.

Tehdejší názor světový měl účín i na rozvoj myšlenek Štítného. Onť sám píše: „A jáť mám za to, cožť mluvím a pšíi o milém Bohu, nedělmť se od úmyslu svatých a křesťanských mistrův, neb jsem pilně za své mladosti rád četl o tom, rád mistry slyšel, ač ještě mlo mlo jest mysliti o tom, a i jiným k tomu, ještě jest mně mlo, ač by nebyli i latinici příčinu dali. Prosim, aby v tom, co je dobře povědino, obrance moji byli, pakli bych kde chybil, aby mě v tom i knihy mé opravili milostivě, nebť se vším, cožť jsem psal neb psáti budu, poddávám se kostelu (církví) k opravení a škole pražské!“

Zde už nemluví Štítný jako přívrženec „školy“ (tehdejší soustavy vědecké), ale jako věřící křesťan a učenec katolický, jenž se podrobuje ve své poškoře pravdě své církve a učení neomylnému. Jaký to rozdíl mezi Štítným a na př. Husem! Štítný píše své spisy řinoucí se z rozumu Bohem nadaného, ale živou věrou osvěceného, píše své knihy maje srdce naplněné láskou k Bohu a jeho svaté pravdě a ozdobené cnotami křesťanskými. Pýcha v sebespoléhání, opovrhování jinými, neústupnost, zaujatost nemají místa u Štítného! On stávil na základě, který položen jest a ten jest Kristus! Čteme-li jeho spisy, ať věroučné, ať mravoučné, ať duchovní cvičení a rozjímání, všude mluví týž Štítný, týž věřící Štítný!

postaven byl opět právé hrabě František Thun a kdyby místopředsedou království Českého jmenován byl Dr. Bedřich kníže Schwarzenberg, kterážto eventualita není nemožností, neboť již se o ni na povolaných k tomu místech uvažovalo a snad by neukutečnění její dnes do poslední krajnosti česko-německou otázkou rozhárané a proto dále neudržitelné poměry v Čechách i v celé říši na čas utišilo, aby přes kraje připustnosti se nepřelávaly. O tom není pochybnosti, že by vážní Němci v Čechách hraběte Thuna s důvěrou v čele vlády vítali, a že Češi po nabytých zkušenostech stáli by oproti němu na jiném stanovisku, než-li dříve, kdy ho jenom nezbedně dráždili a české zájmy podporovali a český lid milovali nadávkami a posměchem ho nutili. Tolik bylo včasno ke stávající situaci uvést.

Obrana.

Zvětšený formát. Ve „zvětšeném“ formátu „Osvěty lidu“ budeme citelněji měrou nežli v bývalém menším formátu pohřešovati smysl pro pravdu a pro poctivou osvětovou práci novináře. Hnedle v 1. čísle v úvodníku „Papežské poselství“ projevuje pokrokářský list neuhastitelnou nenávisť ku hlavě křesťanstva a snaží se smírný papežský list, ku rozvádnému národnostem v zemích koruny české vydaný, prohlásiti za posilu německým štvádům. Se svým hloupým překrucováním by sotva pokrokářský list pochodil a svého štvádění, kdyby uveřejnil celý papežský list, proto čteme v „Osvětě“ jenom několik ze souvislosti vytržených vět, které jsou vybrány dle potřeby z celého listu a sestaveny tak, aby skutečně Řím objevil se opět k Čechám v úloze zlé macechy. Pravda jest základem celého života a též základem života každého listu. Bude-li „Osvěta“ pravdu potírat a budovati existenci svou na lži a na podvodu, jako to učinila s papežským listem hnedle v novoročním čísle, pak jest jisto, že ani zvětšený formát, ani Pardubice nezadrží neodvolatelný rozklad nemravného listu. Neměli jsme nikdy a nemáme ani dnes žádných důvodů potírat stranu radikální v národnostních snahách, ale bránili jsme se a budeme se i nadále brániti proti zlomyslnosti a prohanosti radikálních novin, které při svých útociích na katolickou víru opíraly se vždy jenom o pomluvy anebo překrouceninu. Má-li „Osvěta“ mezi svými čtenáři též lidi poctivé a pravdivé, pak o pokrokářství nabudou našeho názoru, se kterým se nikdy nestajme.

Klerikálové opět přípráci. Co hany vymyslely svobodomyšlné a nevěrecké listy proti katolickým sjezdům, jakou sponou kalu a spínou byli vládní biskupové a řeholníci katolických sjezdů českých a zahraničných a všechen tento hlomoz ukázal se býti obyčejným uličnickým projevem na postrašení ne-

soudných lidí. Postrašený lid se vzpamatoval ze svého zděšení a pozoruje k svému úžasu, že ty sjezdy katolické nebyly takovou morovou ranou, jak je líčval prohaný tisk. Utěšené ovoce přinesl národu charvatskému katolický sjezd v Záhřebě, neboť na sjezdě usneseno bylo vyprostiti charvatské království z hospodářské odvislosti židáckých Uher zřízení zemědělské banky. Usnesení sjezdu vešlo v život a banka založena. Akciový kapitál ustanoven na 4 miliony korun. Biskup Strossmayer upsal 100 tisíc korun, arcibiskup Posilović 60 tisíc, zářebská kapitola 100 tisíc, bosenický biskup Štádler též několik tisíc. Celkem upesáno a složeno 800 tisíc korun. Ostatní kapitál bude upisován na dále. Vysoká hierarchie charvatská vykonala ve prospěch národa charvatského dílo, které pro časné blaho lidu bude mít značnou zásluhu. O tomto vlasteneckém skutku biskupů charvatských mlčí chytře čas i ostatní protikatolické listy, ačkoliv jindy zaznamenávají rozvládnou důkladností kde který babácký klep o přehmatech klerikálů. Kdy pak nám se poštěstí zaznamenati nějaký podobný čin o p. Massaryku aneb o některém jiném příteli lidu!

Vídeňský list o hradeckém semináři. „Vaterland“ v novoročním čísle, dotýkaje se časového hnutí po zřízení nových diecézí, pojednává též o hradeckém semináři v odpovědi na německou knihu nedávno vyšlou. Vaterland píše: Krátce před vánocemi vyšla také celá kniha, dle udání z kruhů německého duchovenstva pocházející a „čistě německé“ diecése požadující. Tolik sluší přiznati, že se tato kniha klidným svým tónem od poněkud ostře stylisované petice českého duchovenstva liší. Přes to však přece třeba její vydání litovati, jelikož obsahuje také nesprávnosti. Politováníhodný jest v ní zejména citát z Wolfovy „Trautenauner Zeitung“ o poměrech v semináři králové hradeckém. Každého mírného katolika již předem zaráží, vidí-li, že se němečtí katolíci „Trautenauner Zeitungem“ ovládají. Abychom jen něčeho se dotknuli, musíme z lásky k pravdě říci, že v onom citátu to, co bylo, avšak nastoupením nynějšího p. biskupa odstraněno, jako dosud českým alumnům dovolené se uvádí, a naopak to, co právě v poslední době ve prospěch německých alumnů učiněno bylo, se zamlčuje. Na štěstí můžeme uvést, že na př. němečtí alumní, ačkoliv vedle více než sta českých pouze deset německého původu, letos pak dokonce pouze pět jich zde jest, přece dle práva a slušnosti za prefekty jsou ustanovováni. Právo pro školní rok 1901 až 1902 jsou dva němečtí prefekti, jeden pro třetí, druhý pro druhý ročník ustanoveni, takže je se obávají, že si čeští alumní na odstrkování budou stěžovati. Také na to třeba poukázati, že jeden z nejlepších německých alumnů, nyní již kněz, se vyjádřil že s Němci v královéhradeckém semináři se vším ohledem a šlechetností se jedná. Nesrovnává se tudíž s pravdou a láskou křesťanskou, jestliže nedostatek německých duchovních výhradně představeným a profesorem královéhradeckého diecézálního ústavu se za vinu klade.

Proč pak musí „německý“ seminář v Li-

tečín, jímž jest k něčemu hodno čísti v takových knihách, ježto rozum osvěcuje. (Ruk. mus. list. I.). Štítný nebyl mudrcem spoléhajícím jen a jen na svůj nedokonalý rozum, ale hleděl dříve poučiti se z písma sv. a otců církevních a tak věrou velikého ducha svého osvětit uvažoval nejen o věcech božských a duchovních, ale i světa tohoto se týkajících.

Spatřujeme ve Štítném na tu dobu velikého badatele ve věcech přírodních, který nezapomíná, že rozum sám sobě zůstavený bádaje v tajích přírody snadno na bezceť přikázal, který nezapomíná, že poznávání věcí stvořených nutno říditi věrou v Boha, stvořitele všehomíra! Štítný jeví se nám jako z božný učenec, jenž před svou prací blbě modlitbou k původu vši pravdy a krásy i dobra vyprositi si na Něm Jeho ovícení. O něm plnou měrou platí zásada: věřím, abych rozuměl! Přisť sám: „Pak-li by komu (ve víře) na mysl přišlo něco takového, jemž by neuměl rozumět, než by uprá mysl i držal a nemůdfe, raději řci sobě na mysl: ač já tomu nerozumím, ale k oster (církev) rozumí, a já pak věřím, jakž obecně koster drží. Pak-li již rozumnější, ale poptaj se na jiných mudrých, jak oni tomu rozumnější, a jak to svatí (otcové) vykládají.“

Zde vidíme, jak Štítný pochopil poměr mezi vědou a vírou, správně podřizuje svůj rozum i dobře užívající autoritě své církve. Než ještě jeden významný rys spatřujeme v povaze Štítného jako českého spisovatele! Tehdy za času jeho vládky učení Čechové psali latinsky své spisy, považující latinu za jediné schopný jazyk ku vyjádření hlubokých a učených věcí. Tomáš ze Štítného žil ve čtrnáctém století, přepamatném v dějinách západní Evropy vůbec, a našeho milého národa zvláště.

(Dokončení).

toměřicích Němce z říše povolávaní? Proč je tak málo českých kandidátů duchovního stavu? Duch času nese vinu toho. A co se speciálně králové hradecké diecése týče, měl se pisatel zmíněné knihy po jiných příčinách nedostatku duchovenstva ohlédnouti. V tomto biskupství jsou totiž pouze dvě rýze německá státní gymnasia, v Landškrouně a Hostinném, kteráž však pouze 9—13 abiturientů vykazují. Benediktiny řízené gymnasium broumovské nedodává ani samotnému řádu žádných, nebo jen nepatrný počet německých kandidátů, takže musí býti přijímáni novicové čeští, přes nebezpečí, že Češi v řádě nabudou většiny. Ostatní, o národnosti nesnášlivosti autorové svědčící výtky, jako na př. ona, že němečtí alumní o „království Českém“ slyšeti musí, pomíjíme, ježto jsme i z dat Jeho Veličenstva slovo „království České“ v Praze slyšeli. Jest tudíž kniha tato dílem, které, když přiznáme jeho ostatní dobré stránky, německé věci v Čechách jen ke škodě slouží, ježto takovýmto vylíčením poměrů v semináři němečtí studující od stavu duchovního jen tím více odstrašeni budou. Naivní požadavek, že v nových německých diecézích přijetím českých kněží, kteří by německý jazyk dobře ovládali, nedostatek duchovenstva by byl odstraněn — pomíjíme, poněvadž všta tato prozrazuje strach, že zřízením německých diecézí — přes opačné tvrzení — nedostatku duchovenstva by bylo možno býti nemohlo. Také to je politováníhodné, co by se stalo se Slovany, kteří by přece ještě po žádaném ohraničení německých obvodů zůstali, a naopak s Němci v obvodech slovanských, spatřuje-li se zachrana pouze v jednojazyčnosti. Dle našeho náhledu je zde jen zlatá střední cesta možnou. Ne ono stále postupující odcizování se obou národností jest pro spásu duší katolických žádoucí, nýbrž navedením duchovenstva k přičlenění se oběma jazykům rozřešen bude veliký úkol církve „učte všechny národy.“ Na straně české snaha ta jest, a aby byla i na druhé straně, jest vroucím přáním. Pohrdlivý ostrakizování druhého jazyka by jen trpkost se podněcovala. Není sporu, že vídeňský list daleko spravedlivěji posuzuje naše poměry, než-li horkokrevní němečtí nacionálové.

Právo lidu z 25. prosince 1901 se táže: Jak se shodují nářky klerikálů nad „pronásledováním“ papeže, ježž prohlašují současně za náměstka Kristova na zemi a jak to na dále srovnati s učením, že „bez vůle boží nikomu nespadne ani vlas z hlavy?“ S pojmem náměstka Kristova nijak se nevykládá pojem pronásledování; bylt pronásledován i Ten, jehož papež na zemi zastupuje ve správě Církve, totiž Ježíš Kristus. A Kristus Pán to i předpověděl: Ven ze škol vyženou vás, ano přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, domnívati se bude, že by tím Bohu sloužil. A to učiní vám, protože neznají Otce, ani mne. Ale toto mluvil jsem vám, abyste, když přijde hodina, rozpomněni se na to, že já jsem to pověděl vám. (Evangelium sv. Jana 16, 2—4). Že soudruzi vyhánějí a vyhánat chtějí kněze ze škol, jest z časopisů i schůzí jejich známo, že „ti praví“ už nedávají své děti křtiti, ač Kristus Pán řekl apoštolům svým: Křtíte všechny národy... (Evangelium sv. Matouše 28, 19), že v Francii porážejí kříže, znamení Ježíše Krista, atd. je známo. Tedy mezi ty pronásledovatele Církve Kristovy v první řadě patří páni soudruzi, ač přemnozí v matrikách katolických zůstávají, ano i po katolicku se dávají oddat, pohřbívati atd. A že právě ti, kteří do Církve aspoň formálně patří, tutáž Církev a učení i hlavu její tupí, musí upřímně katolíky bolet; nařikají ne nad řízením Božím, ale nad zlobou lidskou, a dle jich víry má člověk vůli svobodnou, která i Bohu vzepříti se může (ovšem ne bez trestu). Lká-li člověk nad trestem, lká nad zlobou, trestu příčinou. Sv. Máří Magdalena i Panna Maria lkaly nad utrpením Krista Pána a věděly dobře, že to není bez vůle Boží, ano že je to vůle Boží, a že proroctví se plní... Ale člověk je člověk i má nejen rozum, ale i srdce a cit. A byt i soudruh mnohý zcela dobře rozumem pochopil, že mu matka jednou zemřít musí, přece zemře-li, (a má-li dosud kus srdce) pláče... A konečně ta bída všecka, utrpení, pronásledování jsou pro hříchy naše, nás všech a proto pocit bolesti i výčitky se jeví v srdcích katolíků.

Politický přehled.

Př 3. schůzi sněmu království Českého v pátek dne 3. ledna podal posl. Eppinger z německé strany pokrokové ku prospěchu ovšem Němců návrh na rozdělení sněmu českého na 3 kurie. Po návrzích a interpelacích jednalo se o zprávě a návrhu zem. výboru stran prozatímního ustanovení zemské přírážky. Vydání zvýšila se

proti lonku o 1,260.895 K a sice zvýšením platů učitelů. Rozpočet pro rok 1903 bude mít schodek 13 mil. K, na rok 1904 půl 17 mil. K. Zemská přírůžka k dani z piva obnášela by čistých 10 mil. K, což by nestačilo ku krytí schodku a proto starati se jest o další prameny důchodů zemských. Posl. Kalina, za jehož řeči došlo k hluché srážce s Němci, vystoupil prudce proti vládě; posl. mladočeským vytýkal, že nepodporovali návrh J. Baxy na zavedení všeobecného rovného a přímého práva hlasovacího. Zastal se školství, a ujal se věci českých menšin.

Kníže Fürstenberg jménem ústavověrného velkostatků prohlásil, že jeho strana pozitivně bude se snažiti, aby nastal v zemi pokoj a mír. Posl. Žďárský vyložil stanovisko strany agrární. Posl. dr. Pippich a dr. Ulrich podali návrh ve příčině zavedení pivní daně nebo přírůžky k pivní dani.

Čtvrtou schůzi v sobotu 4. ledna ukončeno první zasedání sněmu. Jednalo se o prozatímním rozpočtu, při čemž však mluvilo se takřka jen o politické situaci a poměrech národnostních. Vše Němci prohlásili, že se chystaných smířovaček neúčastní. Posl. dr. Herold uvedl příčiny, pro které parlament vídeňský nebude schopen vrátnosti vyrovnání s Uhry a obchodní nové smlouvy; zabýval se většinou vyrovnávacími konferencemi. U Němců a vlády to není dobré vůle k vyrovnání. Připravují se velké věci a poslanci čeští mají býti ze všeho viněni. Posl. hrabě František Thun mluví o smíru prohlásil, že sporné otázky třeba řešiti jednu po druhé. Návrhy zem. výboru byly za nepřítomnosti Vše Němců a něm. lidovců. Jednohlasně přijaty. Na vyrovnání jest pramalá naděje. Páni Němci poskytnutím toho nejmenšího nám práva hledí si vynutit státní řeč německou. Dle toho se říšská rada sotva seje 28. t. m. Česká lidová strana na Moravě konala v Brně zjezd svých důvěrníků, jichž se dostavilo 237. Hlavní slovo měli Dr. Stránský a Dr. Perek.

Mluví se o novém trojspolku Francie, Italie a Španělska. Též z Berlína se hlásá, že poměry mezi Rakouskem a Německem jsou delší dobu tak ochablé, jako již dávno nebyly. Poslední události všeobecné, jednání Vše Němců, spolek Gustava Adolfa a jeho působení u nás s hnutím „Pryč od Říma“ spojené nemohou přece býti páskou věrného přátelství.

Kateřinské zelenářky nad politikou města Opavy vítězily. Usnesení městské rady, kterým zelenářky, že volily s českou stranou v Kateřinkách, byly vypuzeny z městského trhu, bylo nejvyššími úřady zrušeno. A dle všeho budou i poslední páté obecní volby v Kateřinkách zrušeny.

Novému bulharskému ministerstvu s Daněvem v čele odepřelo sobráni prodloužení rozpočtu. Následkem toho kníže sobráni rozpustil.

Anglický ministr osad Chamberlain, původce valky jihoafrické, v pondělí řeči své v Birminghamu opět vykládal, že válka s Boery jest nutností a to ne ve prospěch zájmů velkokapitalistů. Jenerál Botha vyzval všechny vůdce boerské, aby v boji za svobodu pokračovali. Od listopadu zatajili Angličané celkem 22 srážek, při nichž nebyli vítězí. Lord Kitchener nejnověji žádal, aby mu posláno bylo k ukončení války 100.000 mužů. Ale kde je vzít?

Císařský dvůr čínský už se vrátil do zapovězeného města. Císařovna vdova ohlašuje přátelské chování k cizím vyslancům.

Z činnosti katol. spolků.

Z Hradce Králové. V neděli dne 5. ledna t. r. konala se v místnostech „Adalbertina“ ustavující valná hromada „Vzdělavacího a podpůrného spolku křesťansko-sociálních paní a dívek“ pro Hradec Králové a okolí. Účastenství bylo veliké. Po přednášce pana katechety Černého, v níž zajímavě a jasně ukázal, jak křesťanství pozvedlo zotročenou ženu pohanskou a jí přirozená vrátila práva a když spolu vytři i stanovisko různých stran čes. k otázce ženské, přihlásilo se kolem jednoho sta členek. Na to přestaly stanovy, zvolen výbor a projednány různé důležité předměty. Schůze pak za povznesené nálady skončena. — Schůze členské budou pravidelně jednou za měsíc. Počátek učiněn mnohohlasným. Na Vás jest — ctěné dámy — aby spolek rostl a vzkvétal. Uvědomujte své známé o účelu a cíli spolku, přivádějte je do spolkových schůzí, krátce všemožně pro spolek agitujte. Nepřátelé nelení, proto ani my neskládáme ruce v klín! Příteli členské schůze oznámí se členkám listky.

Křesťansko-demokratický klub pro hejtmanství královéhradecké svolává výborovou schůzi na neděli 12. ledna 1902 o 2. hodině odpolední do Hradce Králové v „Adalbertinu.“ Je žádoucí, by se všichni členové určitě dostavili.

Z Vamberka. Křesť. katolický vzdělávací spolek „Svornost“ v Vamberku odbyl na Nový rok svou VIII. řádnou valnou hromadu v místnostech spolkových. Předseda pan Jan Řezníček přivítal členstvo proslaveno o katolické vzdělanosti, načež jednotliví funkcionáři podávali správu své. Z jednatele správy vyjímáme, že spolek konal 10 výborových a členských schůzí a přednáškami. Mimo přednášky staral se spolek o to, aby časopisy a knihy, zejména

kalendáře katolické po farnosti se šířily, v čemž došlo úspěchů značných, nebo nebyti jednoty, došlo by v celé osadě, vyjímajíc snad fary, nebyl k opatření časopis a kalendář katolický. Mimo spolek působí se na mravy se sdarem pomocí záložny Raiffeisenovy, kterou členové jednoty bez odměny peněz, jen s lásky křesťanské. Míst. členové jednoty starají se pilně o organizaci strany, a to bez nejmenší podpory mravní se strany činitelů, jichž první a svatou povinností jest státi ne v řadách, ale na nejvýšších strážích našich. Zvláštní je ta naše organizace katolická. O nové spolky staráme se, a starší jednoty, kde již celé řady uvědomělých, upřímných našich, pro pohodlí pánů nechají se osudu. Zde však marně; kdyby reprezentanti církve až za hranici možnosti ustupovali, radikalismus zde neubude, a pomník Husův na náměstí státi bude.

Zprávy místní a z kraje.

Domácí zábavy v katol. ústavech. V pensionátu ošlece krále Františka Josefa I. pořídaly na svátek Zjevení Páně chovanky hudební a deklamatorní večer, jež počil návštěvou J. M. n. p. biskup Edvard Jan, v. d. p. kanovníci a četní hosté. Provedené skladby pěvecké i hudební svědčí o úspěšné snaze chudých sester ve vyučování hudby a zpěvu. Světlé sebrání veselohra „Oudný dort“ mohla vyvésti každého škarohlída z mylného názoru, že v klášterních pensionátech močí ducha samým jenom pobožnostkářstvím. — Ve studentkém semináři „Borromeu“ sebrali chovanci sdělili působivé drama „Stroupežnického „Na Valdštejnském šachtě“. Jednotlivé role i celková souhra domácích ochotníků nalezla u vědeckého obecenstva zasloužené pochvaly.

Dobročinný komitét dam ku slavnosti „Vánočního stromku“ v ústavě pro hluchoněmé (kterážto slavnost z obavy, aby spalnicek ve sdejšíh městě řádic do ústavu zavlečeny nebyly, odbyvána byla dne 23. prosince m. r. na radu lékaře ústavu toliko pro úzký kruh svaných hostů) opatřil štrukturové obědy pro 6 hochů a jeden kloubek, 6 tibetových a 20 kartonových šátků na hlavu; 6 teplých jupiček pro dívky a 7 párů bot; 65 m. barchetu, 41 m. kartonů na zástěry pro dívky a látku na záplaty. — Mimo to zaslaly následující dámy tyto dárky: pí. Marie Dudková: jablka, ořechy a šky; pí. Berta Duchaňková: cukroví; sl. Adéla Eiglová: tučec kapesníků; pí. Božena Francková: látku na 3 jupičky a pár vlněných punčoch; pí. Marie Janečková: 8 m. 80 cm. látky na sváteční šaty; pí. Karolína Mahrlová: 12 párů punčoch, 3 tučce kapesníků, obrázky, ořechy a cukroví; pí. Aloisie Šantráčková: 6 kapesníků a 12 loket kalmuku na šaty; pí. Pavlína Tolmanová: 12 obrázkových knílek a 8 kalmukové sukne; pp. Fiata a Sejnoha darovali cukroví; pan Jan Javůrek: ořechy a švestky; pan továrník Albrecht Mahlbarg ve Smíchově: bednu vlna; dp. Augustin Novák, farář v Dobrušce: bednu švestek a p. Ráž: ořechy, šky, pomaranče a čokoládu. — Dary na peněžích zaslaly dámy: pí. B. Čiháková: 1 K; pí. Anna Nováková 4 K; pí. Anna Škabrádová 10 K; pí. Marie Valtrová 2 K; nejmenovaný 80 K. — Správa ústavu jménem věřících jí chovanců volá všem šlechtným dárcům upřímně: „Zaplať Bůh!“

Divadelní družina Sukova rozloučila se tento týden s našim divadlem po 2 měsíčním téměř pobytu. Hned počátkem její činnosti jsme vyslovili přesvědčení, že společnost p. Sukova jeví snahu uměleckou a v míslu tomto jsme se celkem neklamali. Snahu patrnou projevila společnost i v této sezoně. S repertoirem jsme však nebyli tak spokojeni. Kromě Jeřábkovy „Služebníka“ a Zeyerovy „Sulamit“ neměli jsme příležitosti poslechnouti domácí dramatické tvorby. Klusostem až na některé koncesse, milovníkům polověsta učiněné, se celkem společnost vyhýbala.

Na starém hamru. Šípka hra, zadaná prý „Národnímu divadlu“, budila pochopitelný zájem před svou premierou, ale při provedení zájem ochabl. Vážíme si p. Šípka jako snaživého umělce, ale tvorba „Na starém hamru“ sotva se vyrovná jeho umění hereckému. Práce Šípky významně se pěkně zpracovanými detaily a dramaticky obsažnou mluvou, ale schází jí to, co vlastně drama tvoří dramatem: jednota a pragmatismus. Právě, že dílo nemá vlastně osnovní plodné myšlenky, trpí broznou rozvětlostí a nudou. Celé první jednání jest hodinová hospodská scéna, kde se sice seznámíte s osobami děje, ale seznámení toto se opakuje i v druhém jednání, takže by zcela dobře mohlo se ze dvou jednání učiniti jedno. Ve hře se mnoho mluví a vypravuje a málo koná, jestliže nepovažujeme jídlo a pití za dramatický výkon. Osnovní postavu p. učitele Vodeška může sice svými stesky povzbuditi zatvrzelý vládní kruh ku zlepšení učitelských platů, ale nemůže udržeti zájem diváka. Nahodil se pak jeho zastupení není nižším odůvodněno a proto jest nedramatické. Hra p. Šípky jest pouhým obrazem ze života, ale ne dramatem. Proto přece nechceme tím říci, že by se nemohla hra tato na repertoaru Sukovy společnosti udržeti.

Zábavy. Místní odbory Ústřední Matice Školní v Hradci Králové pořádají v neděli dne 19. ledna 1902 Národní besedu ve dvoraně Besedy. Začátek o půl 8. hod. Vstupné: osoba 2 K, rodina 4 K. — Spolek katolických tovaryšů v Hradci Králové odbyvá 9. února 1902 ve dvoraně Adalbertina svá plet. Začátek o půl 8. hod. Vstupné 2 K.

Zprostředkovatel práce. Ihned jest k sadání místo pro učně na kočárnictví, na čaloun

nictví a pro krejčovského dělníka na dámské šakety. P. mistrům zámečnickým můžeme zaspatřiti několik zámečnických dělníků. Přihlášky budteš dány na dvojitým korespondenčním listku a adresovány na p. Jos. Poláka v Hradci Král., bisk. residence, jenž bezplatně vše sprostředkuje.

Úmrtí. V Kutné Hoře zemřel dne 3. ledna 1902 p. Josef Makarius, měšťan královéhradecký, ve věku 71 let. Zesnulý pohřben 6. t. m. na hřbitově jindřichohradeckém. — Paní Františka Macáková, choť restaurátora a měšťanka královéhradecká, zesnula dne 8. ledna 1902 ve věku 47 let. Pohřeb konal se v pondělí 6. ledna na hřbitově poučkovský.

„Středolabský komitét“ bude odbyvati ustavující valnou hromadu v neděli dne 12. ledna 1902 o 11. hodině dopolední v místnostech velké zasedací síně obchodní a živnostenské komory v král. hlavním městě Praze (Purkyňova ulice číslo 6). Program: 1. Zpráva jednatele. 2. Zpráva pokladní. 3. Zpráva revisorů. 4. Přijímání nových členů. 5. Volby funkcionářů. 6. Návrhy na příští činnost „Středolabského komitétu.“ 7. Volné návrhy.

Z Březhradu. Už ta drobotina naše posbývala naděje, že o vánočních prázdninách bude míti ve škole stromček. A byl přec, a štěstější než jiná léta. Jeho Milost nejvyššího arcipastýř náš a nejvyšší biskupská Konsistoř ráčili založiti letos Ježíška, aby obvyklá slavnost vánočního stromku mohla býti i letos u nás pořádána. Co tu bylo radosti! Každé dítě nějaký dárek obdrželo, na šlápné nebylo zapomenuto. S dětmi radovali se i rodičové, kteří v hojném počtu slavnosti se účastnili. Slavnost zahájena a ukončena modlitbou, ve které všichni přítomní vroucí prosby vyslali k Bohoslovu Ježíškovi, aby všem dobrým odměnil Jeho Bisk. Milostí, nejvyšší bisk. Konsistoř a p. fidele Karlu Vojáčkovi za jich lásku a štědrost k našim dětem. — Jako každý rok, tak i letos daroval pan Josef Grégr, člen administrace „Národních listů“, místním chudým 20 K a paní Josefa Voglová 10 K. „Zaplať Bůh!“

Zvláštní rodinné pořebování. Vzhledem na uveřejněnou zprávu pod tímto pojmenováním byla rodina Peškova v Březhradě číslo 12 u Hradce Králové obdarována od následujících dobrodinců: Stoliční společnost „Baby z Farářství“ v hostinci u „Německů“ v Kuklenách 4 K, pí. Kateřina Jelínková z Králík 4 K, pí. Zdenka Škorová Slatimany č. 40 5 K, pí. B. Procházková Praha 1817 II. 2 K, pí. Julie Ganzová Hradec Králové 2 K, rodina Pekova a Dlouhých v Brně 4 K, pí. M. Starýková, choť o. k. celního správce v Kolíně 4 K, se silvestrovské sbírky v hostinci u p. Přibáně na Smíchově p. Karlem Beránkem, vrchním revidentem severní dráhy 4 K, pí. B. Buchtová Chrást 3 K, p. Jan Lhotan Praha 148 II. 4 K, J. Formánek Vinohrady 1 K, pí. M. Brzákova Praha č. 888 II. šatstvo a prádlo, pí. Františka Hartmanová Královské Vinohrady č. 714 šatstvo a prádlo, pí. M. Tietfranková, choť c. k. komisaře v Kapliči, šatstvo a prádlo, pod značkou A. Z. Německý Brod šaty a prádlo, a nejmenovaný c. k. řádčí s chotí z Hradce Králové hotové 12 K. — Jménem obdarovaných vzdává obecní úřad v Březhradě povinné díky všem šlechtným dobrodincům a provolává „Zaplať Bůh.“

Zemřel si na hrobě matčím. V neděli dne 5. t. m. zastřelil se na hřbitově poučkovském bývalý telegrafní úředník p. Karel Rus, rodák královéhradecký, který žil v poslední době, byv se státní služby před časem propuštěn, v neutěšených poměrech hmotných v Praze. Nešťastník, muž asi 50letý, po němž zůstalo 5 dětí, přijel v sobotu do Hradce Králové a v neděli ráno šel na hřbitov poučkovský ke hrobu matky své, která bývala mu i rodině jeho v trudných dobách životních podporou a útěchou. Lidé jdoucí v neděli po 6. hod. ranní do kostela, nalézajícího se na hřbitově, ranou upozorněni našli ubožáka již mrtvého, jehož jméno zjištěno teprv později se dostavivší komisí.

Hospodářská jednota pro Dehalice o okolí při poslední valné schůzi své uvážlivě, že dosavadním dobrovolným sdružováním nedospělo rolnictvo k úplnění svých tužeb, a opravdovým potěšením vítá budoucí závažnou společnost zemědělskou, jež při dobré vůli účastnících činitelů mají velikou důležitost nejen v ohledu zemědělském, nýbrž i národohospodářském, národním a politickém. — Táž jednota konati bude v neděli dne 12. ledna t. r. o 2. hod. u pol. v hostinci „u Českého lva“ v Sadové valnou schůzi, při níž přednáší p. Ad. Eckert, fidele zem. státní hospodářské školy v Chrástě: „V jakém stavu nachází se náš hospodářský průmysl.“

Z Čeravě. Katol. národní jednota naše pořádá v neděli 12. t. m. ples ve spolkovém domě. Mimo to nechystána jsou četná a cenná překvapení.

Z Týniště. Lidový spolek křesťansko-sociální pro Týniště a. O. a okolí pořádá dne 6. ledna b. r. členskou měsíční schůzi. Účastenství přes prázdné počasí bylo velmi značné. V přednášce „O našich snahách“ použil nás p. Jenšovský z Hradce Králové o povinnostech katolíků v životě soukromém a veřejném; druhý dva pak pánové z Hradce Král. Beránek a Svátek solovými výstupy a kaplety sdruvým hamorem prosvícenými příjemně nás pobavili. Ke zdaru této první měsíční spolkové schůze nemělo též přispěti slečný Merkory a sl. Čapka z Týniště pracované přednesenými hudebními skladbami na pianu a spěvy. Vysloveny jim budteš tímto srdečné díky, jaké i ostatním spoludělníkům. Ze schůze nevysedla na prázdnou, patrně z toho, že nových 25 členů se přihlásilo. Zájem v občanstvu pro spolek náš roste. Zdať Bůh!

Z Chrásti. Letošní vánoce přinesly naší školní mládeži mnoho radosti. Pořádána byla totiž vánoční spěvohra „Ježíšky“ ve třech jednáních. První představení bylo na sv. Štěpána, 26. prosince 1901. Šel pana Synka byl již tak přeplněn, že musel se musili vrátiti. A proto opakovaně byly „Ježíšky“ dne

29. prosince 1901 opět při velké návštěvě. Radost bylo podívat se na krásné oděné anděly, na pastýře i pastýřky. A spív, provázený hrou na harmonium, jak lehce plynuli Bylo viděti, že děti spívají tak, jak to cítí. — Až by vždy zůstaly naše děti těmi prostými, nábožnými a srdečnými pastýři betlémskými! Výnos „Jesliček“ věnován byl školám našim, a sice škole měšťanské i obecné dáno bylo po 130 K 66 h. Mezi mnohými dobrodinci zejména jmenovati musíme: Sl. záložnu v Chrašti, která darovala 40 K, „rospuštěný“ spolek u Synků 8 K 30 h, pana Antonína Chlouba, malíře, za ochotné posílení potřebných dekorací, pana Synka za laskavé propůjčení sálu, pana Josefa Bendíka, koláře, za vystavení jeviště, slavné představenstvo obce za přijetí jeviště a potřebných requisitů divadelních, p. Marečka, holiče, za ochotné líčení. Všem těmto i ostatním, kteří vyšli naší mládeži při „Jesličkách“ vstříc, voláme srdečně „Zaplať Pán Bůh!“

Za příčinou smrti hraběte Otta Harracha, syna hraběte Jana Harracha, c. a k. tajného rady, komořího atd., a princepsa Karolína z Ottingen-Oettingen, dcera knížete Karla z Ottingen-Oettingen, sestry rodiny Ottingen-Baldern, budou v úterý o půl 11. hod. dne 14. února slavné služby Boží v Neochanickém chrámu P., jejichž se účastní veškeré úřednictvo velkostatků Sádov. Po službách Božích je v restauranta „Hůrka“ slavnostní hostina.

Z Nového Bydčova. Dne 5. ledna oslavili jsme otevření nového jeviště katolické jednoty. Stavbu jeviště velice dovedně provedl člen spolku p. Stýblo, malba pak svěřena osvědčené a známé firmě p. Nejedlého z Nového Bydčova, kterého můžeme co nejlepšího bratrským spolkům doporučiti. — Jednota čile pracuje. Teprv třetí měsíc od posledního valného hromady a činnost spolku vykazuje čtyři přednášky a dva zábavné večery. Pořizuje nově jeviště a ustavený odbor, který rozvíjí horlivou činnost, jak opět dosvědčil poslední večer spolkový. Večer ten stal se tím významnějším, že právě připadla také památka pětiletého trvání jednoty. Pořad slavnostního večera byl zahájen proslavem Vladimíra Hornova, který s opravdovou pietou a vřelostí přednesla sl. Balcarova. O významu slavnosti promluvil vlp. F. Matouš. Poukázav na úkol spolku, vylíčil obtíže, a nímž jednotě na počátku zápasiti bylo. Nyní však znenáhla předvedky mizí. Poctivá snaha naše, nesoucí se za mravním znečištěním a vzděláním lidu, dochází usazení. — Po sdělení promluvy této otevřeno nové jeviště veselohrou: „Haron Nezdrá.“ Souhra byla precizní a úlohy pečlivě nastudovány. Solové vystupy „Skřiváků“, „Mantelové duetto“, a „Záračné dítě“ líbily se všeobecně. Bůh dej, aby nové ustavený zábavní odbor, který tak platně letos přispívá k oživení spolkového života, dále zdárně a svorně pokračoval. Zdař Bůh! —

Hasičský sbor v Rychnově nad K. Udržel prostřednictvím c. k. okresního hejtmantství v Rychnově n. K. od nejjasnějšího císaře a krále 80 K z jeho soukromé pokladny na potřeby hasičské. Proto volá tímto srdečně „Zaplať Bůh!“

Z Kutnohorska. (Klesání strany mladočeské). Neobyčejně překvapení byli bývalí podřízení Podvysockých Listů, když ku konci minulého roku dostalo se jim upomínky od hospodářské záložny, aby stejným dílem zaplatili zaručenou částku na orgán politického klubu. Když orgán tento totiž před lety špatnou správou administrace klesal a byla obava, že padne, pozdvihli ho tehdejší vůdcové mladočestství a podepřeli 50zlatovými vklady ne sice hotové složenými, ale toliko upsanými. Na úpisy ty pak hospodářská záložna potřebovala obnos zapůjčila a pomalu si ho za inserty strhovala. Poslední volby sněmovní ale rozkmitly dosud svorné a vedoucí výbor záložny a tak opisice prosadila, aby nedoplatený kapitál byl splacen. „Podvysocké“ předešlé mezi tím do ruky redaktora Hejnyce a nyní bývalí ručitelé mají platiti. Z toho nářek a slost! A k tomu je to zrovna přede dvěma voleb do okresního zastupitelstva. Mluví se veřejně, že se tak stalo nátlakem agrární strany, které se v orgánu kutnohorské dostávalo za voleb sněmovních četných nelichotivých titulatur. Agrárníci strojí se také k útoku na mladočeskou posici v okr. zastupitelstvu a agitují se pro schůzi v lázních Bontáfských, kde by se postavil program nových kandidátů. Strana mladočeská jest bez vůdce. Dr. Pacák nemá na politiku okresní kdy a bývalý agitátor křesťanský Dr. Metelka jest mrtv. A tak bude možno se dočkat v stálopevném kdys-kastona podvysockém nemilého překvapení. Přáli bychom si jenom, aby se těchto smutků dvou stran netěšila pak strana třetí, evangelická, která nakomandovala se jednotlivými předáky, kdysi mladočesky, v okresu dost a dost.

Z Křesetic. (Okolní poměry naše). Co se namaluje a nanašuje na bídné hospodářské! Ale u nás ten rub toho nátku vypadá propadivě. Nemyslíme sice přímo naši obec, ale okolí naše a to dosti blízko. Naši mladí hospodáři, od nichž dalo by se očekávat, že spořívostí, vzděláním a náležitostí mravní přinesou nového ruchu do spychálených poměrů, počínají si právě naopak. Neobyčejnou měrou začíná se mezi nimi roztahovati onen slý duch doby minulé, která dovedla ku kraji úpadek celé obce. Karban celonoční, pití a rozšířující se neomravnost jsou modly, který o se tak přemnou klání. Kam povede toto fariantství povědno? Víme, že slova naše hmonou do širého, ale není možno děle mlčeti k tomu. Od hospodářů bůte si příklad čteč, která fariantství své zase ukazuje surovostí. Nemůžeme než veřejně to kárati, aby rakovina tato neprosírala celé obce a nepřivádila je v záhubu. Pravdu sobě mluvíme, dobře spolu budme!

Ze Zbraslavce. Dávno želaná dráha z Kutné Hory přes naše město ku Zručí, jakožto přípojovací stanice dráhy Počápské, už je konečně vyměřena a stanovena, kde budou státi jednotlivé stanice. Jest prý to určeno na definitivně a jak skončí jednání s majitelem kutnohorské lokální továrního Tellerem, počne se stavěti. Do dvou let bude stavba hotova.

Nejtěšší kus práce bude vyvedení její z Kutné Hory; pak jest teraín již tak přísnivý, že půjde stavba rychle v před. Doufáme, že do té doby podaří se i získati pro město naše měšťanskou školu a snad i okresní soud a tak této dlouho odstrkované popelce konečně učiní se po právu.

Z Podvysocka. (Rolnická svépomoc). Stálé útlaky se strany cukrovarů vnikly našim hospodářům myšlenku pokusiti se o svády rolnické. Mnitím co na straně konfimské organizuje se rolnictvo, aby zakoupilo cukrovar Bečvarský a rozdělilo akcie jeho mezi rolníky na straně opačné, polabeké, mluví se o zřízení cukrovaru nového, který by šel cukrovarům kutnohorskému, ovčáreckému a močovicckému. Akci tuto svolala správa, že tentokrát nabízetí budou cukrovary toliko 70 kr. za metrický cent řepy, při kterémto ceně není naproti možno rolníku ji pěstovati, zvláště když přičte se všecko ono strhování se strany zřízení cukrovarů. Se strany majitelů cukrovarů pohlíží se na akci tuto však s úsměvem. Domnívají se, že jest to pouhý strašák a že rolnictvo k něčemu takovému se nepřípraví, aklamáno jeou už před tím. Nepochybujeme, že zalesne se málo těch, kteří by s důvěrou skalopevnou v šťastné ukončení této akce hleděli, ale myslíme t k é, že zavrhovati myšlenku tu od kořene je také chyba. Dnes rolník nemusí už spoléhati ve své potřebě na „foršuny“, dnes má ve všech větších obcích Raisenovsky a tedy možno mu smle se vytrhnouti z rukou velkokapitalistů a bude-li dosti těch, kteří poctivě věc tu do ruky by vzali, pak mohlo by se to potkati se zdarem. Bylo by ale třeba nadeptati nad takový rolnický cukrovar: VII. Nepokradeš, aby se nepokouvala stará historie znova, a aby co rolníci vystaví, nedostal zase do rukou žid, jako dosavádě. Přineseme o tom správy.

Z Miskovic. Uvědomělá obec zdejší jako minulá léta i letos věnovala značný dar 230 K na vánoční atromek mládeže. Obdarování vykonáno u přítomnosti četných občanů a důstojného duchovenstva ze Suchbát. Podivno, že letos humanitní věc tato našla odpůrce a byli to ti, kteří dříve i před lety pro křesťanský tento skutek horovali. Dárcům: Zaplať Bůh!

Z Červ. Pečok. V blízké Radboři má sklad uhlí cukrovarský správce žid Steiner. Tento pán pojal nesmíraou zášť proti Reifeisenovským. A proč? Inu pro ten rebach. Vypovídá a skýruje všechny členy těchto záložen v okolí nebo jim vyhrožuje svou nepřizn, protože od něho nechtějí kupovati uhlí a bejou ho prostřednictvím svých záložen. Patrně z toho, jak důležitou instituci v obci jsou záložny tyto a od čí vlivu lid dovedou neovoboditi. Doufáme, že stříženosti tyto nezhástanou nepovinnými majitelem cukrovaru p. z Mandelíků, který znám jest jako muž řádný a přítlí lidu. Doufáme, že počeí svého úředníka, aby nevyvolával abytebné třenice s občanstvem a dodavatelé z celého okolí.

Z Červ. Janovic. Munificenci sl. městské rady kutnohorské jakožto patrona zdejšího obročí přikročil se z jara ku stavbě nového chrámu Páně v našem městěčku. Bylo toho již nanejvýš potřeba. Kutnohorská městská rada postaví si tímto seasloužený pomník pro všecku budoucnost. Málo jest měst, které by se jí široko daleko vyrovnati mohly v tomto ohledu.

Z Cuclavi. Dne 6. t. m. konala katolická jednota zdejší valnou hromadu, při níž přednášel p. řídící učitel Václav Špaček o mistru Janu Husovi. V postávě řeči své probral p. řídící život a působení Husova, a na konec břitké kritice podrobil novodobý husitismus. Celá krása řeči jeho vynalehnuta byla s napoutou pozorností a odměněna bludným potleskem. — Z jednotelaké výroční zprávy uvádíme o působení jednoty následující: V uplynulém roce konala jednota 8 schůzí spolkových a 15 přednáškami z oboru náboženského, výchovatelekeho, dějepiseho, zdravotnického a hospodářského. Zvláště významnými byly přednášky, které konali pp. učitelé s katolického učitelského spolku a hospodářský kurs, který řídil kočující učitel zemědělské rady p. Richard Parghardt. Po schůzích, které četné byly navštěvovány, bývala volná zábava, sestávající z hudby, zpěvu, solových výstupů a kupletů. Při každé schůzi byly též rozdávány četné brožury a noviny. — Kromě spolkových schůzí pořádala jednota i divadelní představení a občankový zábavní večer, při němž kromě jiných působil virtuos na čello p. řídící Jirábek z Kostelce n. Orlicí. Tisk katolický rozšiřovala jednota hojně. Mezi členy holovalo česopisů a novin katolických za 130 sl. Knihovna spolku čítá 264 knih, které hojně byly vypůjčovány. Členů čítá jednota 130. I finanční stránka jednoty je dosti slábná. — Toť v nejhrubších rysech načrtnuta činnost katolické jednoty pro Cuclav a okolí. Pan jednatel končí správu slovy: „Na poměry naše vykonáno bylo dosti!“ Další činnosti jednoty: „Zdař Bůh!“

Ze Želiva. Zdejší jednota katol. mužů a jinochů uspořádala 6. t. m. divadelní představení ve prospěch Ústf. Matice a doplněný spolkové knihovny. Sběrán byl „Rohovin červový“, a „Chytrý Matěj“, a to se zdarem takovým, který ani z daleka nebylo lze očekávat. Účinkující hráli ne jako ochotníci, ale spíše jako již vyzkoušení herci. Zvláště pan Malát v úloze Rohovina a Matěje vedl si s rutinou pražského Mošny. Pan Těma v úloze sudího působil velice přesvědčivě, rovněž i malíři pan Smišovský, pan Daněk a David. Důstojnost pravého kalibra podal p. David ml. Modřického v Chytrém Matěji brilantě sehrál herec — veterán p. Vosátko. Pan Hrubský dobře se zhostil úkolu svého jako reprezentant. Rovněž všichni ostatní herci hráli s patřičným porozuměním. Proto morální i hmotný úspěch sápnal uspokojil. Ústřední Matice odvedeno 18 K, rovněž tolik spolkové knihovně. Jest si přáti, aby nás náš dorost spolkový opět brzo tak mile překvapil. Zdař Bůh!

Různé zprávy.

Za čínskou zdi. „Hlas z Siona“ borlí v novoročním čísle proti nevěreckým proudům, snižujícím člověka na výron přírody a na lépe organizovanou zvěř. Zatrucují tedy moderní nevěrci, ale ztracují v tomto článku katolickou víru, kterou svou jesuitismem. Jesuitismus (rozuměj katolické učení) zrovna tak prý snižuje důstojnost lidskou, jako to činí hrubý darvinismus. Ba ještě prý háte nakládá s lidstvem jesuitismus nežli darvinistická nevěra. „Těško říci, kterému obraza lidského měla by se dáti přednost, zvláště povyáží-li se, že člověk vznikl dle descendentní (darvinistické) theorie nespočítanlivě přece jest bytostí pokrokovou, zdokonalující se, kdežto ten druhý člověk (rozuměj katolický) nalezá se neustále na postupu zpětném.“ I ne, pane Šádku! Katolíci nejsou na zpětném postupu, ale helvetatví jest to, které ztrnulo na fanaticky nesnášlivém stanovisku středověkém v duchu Kalvínové, kdežto všude jiná náboženská vyznání pronikl pokrokový duch snášlivosti a lidskosti. To nám každý věřící evangelik i při svých bludech jest přece milejším nežli surový materialista, jenž v člověku nevidí leč zvěř. Vám ovšem katolíci stojí níže nežli nevěrec, protože jste vyrostli za čínskou zdi nesmyslných předpotopních předsudků proti katolické víře a při tom si libujete ještě svůj „pokrok.“ Proti gustu . . .

Oznamování schůzi lidu úřadům. C. k. Městský soud rozhodl, projednávaje podanou mu stížnost, že nutno, aby mezi oznamováním pořádné schůze lidu úřadům a konáním schůze uplynuly tři plné dni kalendářní.

O miliardě. A. H. Piše se nám: Před lety jsem četl, kterak kdosi vypočítal, že od Kristova narození ještě neplynula miliarda minut. Na tuto notickou jsem si při čtení podobné věci nedávno opět vzpomněl, a ještě jsem neměl ničehož lepšího na práci, začal jsem počítati, kdy miliarda vlastně bude úplná a nalezl jsem: 15. dubna 1902 dopoledne v 10 hodin 40 minut jest právě miliarda minut od Kristova narození, kterýžto výsledek Vám k uveřejnění zasílám. — Gratulujeme panu zasláteli k šťastné příležitosti, děkujeme jemu zároveň za sádku, dodávající, že v důvěře v jeho početní umění, an sami jeouce pracemi zanešení, nemohli jsme tento početní úkol přepočítati. (Red.)

Žid magánem. „Pester Lloyd“ oznamuje, že říditel uherské úvěrní banky Z. Kornfeld povolán byl do sněmovny magánů. Kornfeld pochází z Golčova Jeníkova a působil též v Praze.

Čechové videňští podali žádost za střízení 20 škol pro 6000 českých dětí, jejichž jména jsou v žádosti také uvedena. Žádost jest takového objemu, že na ni bylo třeba za 400 K kolků.

Jak se to rýmuje! „Neue Zeit“ ptiášil s poslébkem zprávu, že dr. Oščádal, který při kontrolním shromáždění nechtěl mluvit německy, před soudem, ač mu bylo zcela volno, mluvil německy. A přece považovali mnozí jednání Dr. Oščádal za vlastenecké mučeníctví!

Německý korunní princ studuje nyní první rok na universitě v Bonnu. A jak velké obtíže činí mu věda, dokazuje to, že nedávno musel zařadit císař Vilém zaplatiti 60.000 marek — dluhů.

Uznání. Pana Josefa Dumkovi, který 1. lednem 1902 odešel do výslužby, udělen byl v uznání činnosti jeho jako dlouholetého kočovného učitele hospodářského titul „hospodářského inspektora při českém odboru zemědělské rady království českého.“ Říditel Dumek za svého více jak 30letého působení v Čechách i na Moravě měl na tisíce přednášek a sta hospodářských spolků zřídil. Přes zeslást českých i německých hospodářských spolků zvolen ho čestným členem svým a více obcí jmenovalo jej čestným občanem. Dumek stal se též známým svými prostonárodními spisy. Ve výslužbě nvezdá se však veškeré činnosti, bude i nadále přednáseti v kněž seminářích.

Divy přírody, tající se v hlubinách oceánu, líčí putavým způsobem slečna Ph. Dr. Marie Zdenka Babrová v novoročním, právě vyšlém čísle illustrovaného odborného čtrnáctidenníku „Svět zvířat“ v Praze nad Klamovkou, jež zdobeno je četnými akvostnými obrazy a bohatým textovým obsahem vyniká. V čísle tom, které se zasílá zdarma na ukázkú každému, kdo o ně administraci „Světa zvířat“ požádá, obsažen je též návod k výcviku všech druhů psů, úvodní programová úvaha „Právo a povinnost lidí ku zvířatům“, článek s obrazovou skupinou předpotopních zvířat, jež v Čechách žila, četné obrazy a články, jakož i humoristický feuilleton.

(Zasláno.)

Všecky křesťansko-sociální organizace XII. volebního okresu V. kurie prosíme, aby laskavě vypínlly a nejdéle do konce t. m. spěť zaslaly dotazníky, které jim budou v nejbližších dnech zroeslány.

Za výkonný sbor:

Václav Bíbus,
řídící,
t. č. předseda.

Frant. Beran,
kaplan,
t. č. jednatel.

Osnámení.

Pro pokročilost času jsme se odhodlali vyprodati sbytek kalendářů „Štít“ za cenu sníženou, takže budeme čítati tímto dnem počínajíc sa 13 kalendářů místo 8 korun pouze 6 K 50 h nefrankované. Kdo si ještě náš

kalendář nezapomínal, nesnadněj této výhodné příležitosti. Objednávky, pokud záoba stačí, vyřídí obratem „Politické družstvo tiskové v Hradci Králové“. — 6. číslo „Ducha katolické Obnovy“ se již sází a rozešle se koncem tohoto měsíce.

Listárna redakce.

Některí páni dopisovatelé zřejmě laskavě nám prominou, že jsme jejich správy musili značně skrátkit. Dopisy přišly v takovém množství a v takovém rozsahu, že by na ně nestačilo celé číslo Obnovy. Prosíme snažně, aby byly hlavně takové zaslány, jako n. p. jsou v tomto čísle zprávy z Kutnohorska, Podvysocka, Křesetic, Zbraslavic, z Pečok a j., jež by mohly zajímat nejširší kruh našich čtenářů; při dopisech, jež mají význam jen osobní, přicházíme do rozpaků. Nechtějí-li naši přátelé laskavě prominout, jestliže nebylo 1. číslo každému novému odběrateli včas zasláno; vždyť toliko ve dnech 28./12.01—4./1.02 přibýlo na 160 nových odběratelů a na 30 jich ubylo. Tyto a podobné adresní změny se nedaly tudíž v okamžiku provést. Všem pánům, kteří nám získali hojnost nových předplatitelů, srdečně děkujeme; vždyť se tyto přihlásili skoro všem na kuponech peněžních poukázek. Prosíme znovu za nové adresy, kam bychom mohli zaslati Obnovu ukázkou.

Meran. Vldp. J. H. Na Obnovu předplaceno do 18. dubna 1902.

Zvoleňovos. Vldp. A. M. zapláceno do 31. prosince 1902.

V. G. Račte jenom zaslati; bude vítáno.

P. T. dopisovatel z Kutnohorska. Díky za poslané Vaše správy vždy nám budou milé.

Později došlé dopisy uveřejní se s přístě.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 4. ledna 1902. 1 hl. pšenice K 13.20—14.50, žito K 11.80—13.50, ječmene K 8.50—9.40, oves K 6.00—6.80, proso K 9.40—9.80, vike K 10.30—10.60, hrachu K 18.50—21.00, jáhel K 18.00, krup K 16.00—24.00, bramborů K 2.00—2.20, jetelového semínka červeného K 85.00—96.00, jetelového semínka (inkar.) K 80.00—120.00, máku K 38.00, olejky K ———, lučného semene K 16.00—20.00, 100 kg. křídových otrub K 12.00, pšenice, otrub K 11.50 1 kg. másla K 2.00—2.40, 1 kg. sádla vepřového K 1.44—1.60, tvarohu K 0.24—0.32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jedna hl. cibule K 5.00—6.00, jedna kopa drobné zeleniny K 0.70—1.40, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel vike 2.00—3.00.

Ignace Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtelích)

doporučuje P. T. veleduštoja. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

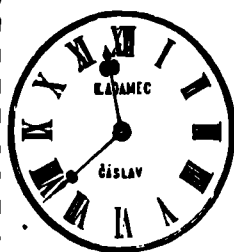
Prodá se

právozárečný dům

č. p. 14. na Malém náměstí

v Hradci Králové.

Blíží poptávky u p. Dra. Hodovala.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Písárna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Sděluji tímto Vašnosti, že dodané oltáře a ostatní kostelní zařízení dokonale provedeno jest k úplné spokojenosti a dovoluji si Vás doporučit veřejně, neboť byl jsem mile překvapen prací uměleckou.

Jeho Em. p. arcibiskup se chvalitebně vyslovil o Vaší práci a též knězestvo všechno jednomyslně chválilo práce tyto, které všechny krásný dojem činily.

Se srdečným pozdravem

Jan Horáček, farář.

Ve Vlachovicích (Morava), 15. června 1901.

Zadání stavby stáji.

Velkostatek Kostelec n. Orli. zadá cestou ofertní stavbu stáji ve dvoře Borovnickém na K 34269-71 rozpočtenou. V plány, rozpočet i podmínky nahlédnouti lze a oferty 5% vadiem opatřené do 20. ledna 1902 přijímají se u

Ředitelství velkostatku Kostelec n. Orli.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleduštojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svržení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malé Karlova ul. č. 29. nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučení se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se klenbovými rámy, stěží i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vázavosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná umění.

Založeno roku 1886.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přisvěcený soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janové náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnostu hojně zásobený sklad klenotů, slatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré slatě a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně shotovují, též veškeré správy hodinek se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Nádherné a praktické dárky!

Obrazy a zrcadla každého druhu v nejrozmanitějších výběrech, solidně pracované rámece, vlastní výroby, lišty, tisky, křídla, sochy a nejrůznější

umělecké předměty

doporučuje v cenách levných mnohokrát vyznamenaný

umělecký závod

Josefa Kiesliche
v Hradci Králové, Jiřkova třída, blízko Grand hotelu.

Obchod papírnický.

Na skladě veškeré druhy papíru, psací a kreslicí potřeby, alba, kassety, knihy obchodní, kalendáře, obrázkové knížky, jesele, bry, kalamáře, téžítka atd.

Největší výběr dopisnic,

jak místních a uměleckých tak vánočních a novoročních.

Patentní krabice

k poštovním zásilkám ve všech velikostech.

Oborný velkozávod pro malbu chrámových oken.

Umělecký útvar pro malbu na stě.

B. Skarda, Brno.

Ozna chrámová každé ho slohu a provedení se souborem práce nej modernějších poštovních vyhovující.

7krát první cenami vyznamenan.

Cenníky zdarma.

Malinský křen

letovní sklizeň.

5 kg. asi 15 kořenů	K 6.—
5 " " 20 " "	5.20
5 " " 25 " "	4.50
5 " " 30 " "	4.—

franco poštou.

100 kg. Malinské cibule	K 8.—
1 kg. Majoranky	K 2.—
1 kg. Hincian	K 1.20

zasílá

Josef Mikulecký,
vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

ZKÁZE PODLEHNE

během nedlouhého používání každý jiný prací přístroj, pouze nepřekonatelná Hlaváčková patentní valcha **vždy potrvá**, neboť tvrdostí a nezdolností mramoru jest nezměnná, vždy hladkou a čistou zůstane a nejbezvadnější a nejrychlejší sněhobílý vyprání, tím i úsporu na prádle, mýdle i času dočill jako žádná jiná pračka aniž prací stroj. Při tom všem jest též levná, v dřevěném rámu zasazená, stojí 5 K. Dobříčkou nebo proti obnosu předem zasílá přímo

B. Hlaváček Praha-VII.,

sochařský závod, sklad pomníků, soch, mramor, desk nábytkových, Belcrediho třída, 525.

Pozor!

Všechny stěné pp. consumenty a odběratele pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že výnosem ministerským ze dne 19/6 t. r. veškeré kyseliny dřevné, které pod různými pojmenováními, jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému jako škodlivé usazeny jsou.

Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové
odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený, jemnou slivovici vlastní výroby, ovocná vína jako jablečné, borůvkové, rybízové, ovocný cognac, višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kompotů, jež na skladě máme od české akciové továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství kupují se dle dohodnutí.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše sladě v ohni zlatené a stříbrné, což se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřízení. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy umozulaceni a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod máj může se vykázati četnými pocalnými příklady P. T. zákazník a odporučuje se tedy k sa koupni a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikvíářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, tácků na křest, svícenů, paciálků, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený.

Piadrna a dílny: na Letné, Belcrediho třída 613—VII Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Václavské sálony,

doporučuje uctivě: **jesle, křížové cesty, Boží hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpodobnění, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd.** dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů solidního provedení, čehož dokladem jest množství vysvědčení veldústojného duchovenstva.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Sbírka 600 modelů soch od nejprednějších mistrů, vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodu.

Přodní nákreby, cenníky a rozpočty bezplatné a franko. Ceny levné a přiznivě platební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Veškeré práce z odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje specialní znalost u provádění **malování kostelů** v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fačadních freskových, maleb na skle, na dřevě a na kůži.

Práce a objednávky

přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na Velkém náměstí č. 36, vedle bisk. residence.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodilného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veldúst. duchovenstvu svůj všudež osvědčený a mnoha doporučení nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. cenníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy deslovně úplná.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

• **služeb vojenských** •

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákreby u velikém výběru na přání k nahlednutí franko zasíláme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozp. čty se neúčtují
Provedeno ke 300 oltářů.

Velký výběr

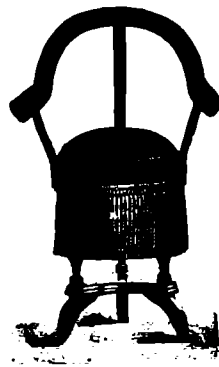
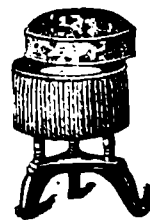
zlatých a stříbr. skvostů, svateb. darů, kapesních i nástěn. hodin v krás. provedení doporučuje

JAN — KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K. přísežný znalec c. k. okr. soudu. Obrázkové ceníky zasle

Klosety pro nemocné

v elegantním provedení,
zaručeně nezapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlárství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

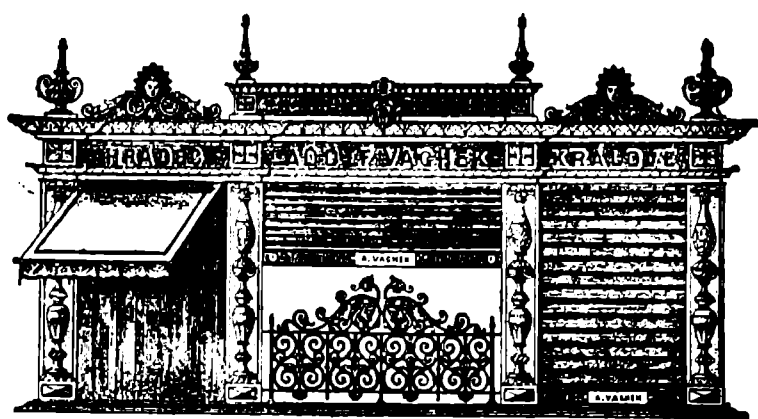
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z měštanského pivovaru v Plzni
přimo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

deporuje svínovací okenice z vnitřního plechu sarnčené ocelového, velmi lehce jdoucí. Svínovací okenice plátěné, samočinné, vlastního vzoru. Montování neobtěž a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken řázonových, veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d. Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kladu do sdí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny výrobní se zárukou.

V účtě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podlaž.

**Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.**

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Úplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samoty. Pevné ceny. Plyše.

**Navštívenky
všech druhů**
nabízí
**Biskupská
knihovna.**

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro
všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší
výnosnost.

Nezahradišné

k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fos-
forečnou nahradit.

Dále: krmná moučka, obilný ledok,
sírna amoniat, soli draselné, křemík,
speciální hnojivo pro stábníky a ok-
panky (kulovatiny).

Podrobnou sadu superfosfátovou
ku vrchnímu hnojení jetelů a konserverní
chlávké mrvy, pícní vápno

dožívají s přímou zárukou obzahu

továrna na
kyselinu sí-
rovou a umě-
lá hnojiva
Ústřední pístna: **PRAHA**, Jindřichská ul. 27.

A. SCHRAM

v Brně-
lavi-
Pošterné
a v Láru-
Restahách.

Stoletý hostinec

Jana Fišery na Slezském Předměstí

žepuje pouze

královéhradecké pivo za 6 kr. půllitr.

Kalečnik.

Obeluka vzorná.

Co
dobrodiní

a jako potřebu pro každou
rodinu, důležitě označiti

**Kathreinerovu
sladovou kávu
=Kneippovu,**

čterátaké denně více dooběhupřichází.

Žádná pečlivá hospodynka nechť ne-
otáhá, tento chutný a zdravotníkárový
nápoj zavést.

Nestává žádné lepší přísady a žádné
lepší náhrady zrnkové kávy, kde
tato lékařsky zakázána jest.

Kathreinerova sladová káva Kneippova

jest pravá jen v původních balic-
kách s ochrannou známkou šarát
Kneipp. Otevřeně vyvážená, neb
jinak balená sladová káva, není nikdy

Kathreinerova.

**Veledůst. duchovenstva, sl. řeholím, ústavům
a P. T. obecnostem**

uctivě oznamuji, že za továrni ceny zboží
zasílám: Kartáčky na suhy, kartáče na
vlasy, houby k mytí, šínky, toaletní mýdla
ve velkém výběru, ústní voň, vůně ve
stkvostných kasetách, hodící se k vánočním
dárkům a j.

Výborné creamy ku holení Satem a
gehaviug columbia na místo mýdla zasílám
rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jichžto výbornost jako odborník ručím, za-
sílám od 1 sl. 20 kr. výše. Nehodící se
břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo
peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od
3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větší objednávce poskytnu slevu.

Zasílky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že
jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokoje-
nosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonalé účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praž 1., Etěšská tř. 1 a.

**Důkladný
nábytek,**

úplné zařízení bytů, vybavy pro novosty

nabízí a levně dodá

J. Matějček,

truhlář.

Skladná v div. ulici. Dřina na Slezském Předm.

OBNOVA

Číslo 3.

Předplatní na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 17. ledna 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Osdánění.

Pro pokročilost času jsme se rozhodli vyprodati sbytek kalendářů „Štít“ za cenu sníženou, takže čítáme nyní za 13 kalendářů místo 8 K pouze 6 K 50 h nefrankovaně. Kdo si ještě náš kalendář nezaopatřil, nezanebej této výhodné příležitosti. Objednávky, pokud zásoba stačí, vyřídí obratem „Politické družstvo tiskové v Hradci Králové“. — 6. číslo „Ducha katolické Obnovy“ se již sází a rozešle se koncem tohoto měsíce.

Šibřinky.

Povím dnes zase jednu poněkud starší povídku z těch šťastných let, za kterých se za starý cent řepy platilo až zlatý dvacet krejcarů a za korec pšenice až dvanáct zlatých. Byla to šťastná léta, když se psalo po Narození Páně jeden tisíc osm set sedmdesát a ještě několik. V těch časech počaly také Národní Listy psáti o „rozmachu osvěty“ na našem venkově. A skutečně! V jedné obci — nechci ji jmenovati — „rozmachla“ se opravdu ta osvěta, jak ji hlásaly Národní Listy. Starý výměnkář Vodrážka povídal: Zaplat Pán Bůh, že jsem už starý; teď už člověk na stará léta ani pořádně mluvit neumí. My staří jsme říkali „šibřinky“ a ta osvěta tomu říká šibřinky. Smáli se mu chudásovi, ale on je odrazil příslavím: „Kdo se naposledy směje, ten se směje nejlépe“. Byl totiž v té obci starý či vlastně nedostudovaný student, poněvadž páni profesoři v Praze na samých vysokých školách ty staré „copařské“ zvyky udržovali a žádného bez zkoušek doktorem nechťli udělali. Proto pan student po jedné v noci zůstal doma u své matky vdovy; přejme statek, a bude aspoň míti příležitost šířiti osvětu na „zanedbaném“ venkově našem. A začal hned — v masopustě. V sobotu před Jménem Pána Ježíše zařídil — šibřinky. Starý Vodrážka se teprve ráno, když k správé Boží šel, dověděl, že to nebylo nějaké ježdění v sáních „šibřinkách“ po návsi, ale že to byl „bál“, „maškarní ples“. A právě tím si ulehčil, že řekl: „Tak? Dříve chodila chasa anebo slouha v masopustní úterý po vsi „s maškaron“, a teď to dělá ta osvěta. Inu, když „hol“ člověk neštudýroval“... A opravdu, dělala tam tu maškarádu osvěta. Boženka — řeknu Hlouškova, byla návodem pana „doktora“ — to jest toho nedostudovaného pána osvěta — přestrojena za osvětu, a pan „doktor“ za kapucína. Bylo to náramně veselá a smíchu mnoho. Když už v kostele starý Vodrážka v pokoře opravdu křesťanské s Pánem Bohem a se svým svědomím pořádnost činil, zaznívala muzika až do svatyně. Vedli „Osvětu“ po návsi domů. — A minul rok, a zase byl masopust. A byly, jak Vodrážka vítězoslavně hlásil, šibřinky. Nalezlo se totiž ve studni mrtvé novorozeňátko. Přišli dva četníci, a ze vsi, že byla sanice, jeli v šibřinkách, ale Osvěta s nimi — do kriminálu. A pan osvěťář zmizel hned, jak četníci se ukázali a od té chvíle ho nikdo více neviděl. Šířil prý osvětu v Americe. A starý Vodrážka velice pichlavě podotkl: Dělali si maškarnu z církve, a udělali maškarnu z osvěty.

A tenhle příběh vynořil se v tyto dny z hlavy mé, když jsem večer četl noviny. Jaký to byl před rokem křik v říšské radě! Lépe by se to snad ani vyznačiti nemohlo, než že zběhlý student — Wolf — dělal si maškarnu z církve. Jako na šibřinkách, když se osvěťář vystrojil na potupů církve za mnicha, tak Wolf a jeho stoupenci hrnuli sponstu potup na řehole a zvláště na svatého

Alfonse. Byly to jakési šibřinky, maškarní ples a jásot. A dnes? Dnes se ukázalo, že ti, kteří si v říšské radě dělali maškarnu z církve, udělali velikou maškarnu z německé kultury — vzdělanosti a osvěty. Pan Wolf, ten horlil o mravnost čest paní a dívek, odhalen jako cizoložník — jako nemrava. Ale v něčem k mému velikému podivu učinil se podobným starému Vodrážkovi, který se vyznával ze hříchů svých. Ba Wolf nad Vodrážku i vynikl. V sobotu před první nedělí po Zjevení Páně se Wolf — ne snad knězi tajně, ale veřejně — zpovídal. V sále hostince „Hamburku“ ve Vrchlabí sešla se celá městská rada s purkmistrem Böhmem v čele, a městská rada z Hostinného a stürmisch (bouřlivě) pozdravila cizoložníka. A když se bouře potlesku utišila, tu Wolf jako „armer Sünder“ — bídny hříšník — řekl: „Já vyznávám dnes vinn svou. Já jsem jako ženatý muž měl „poměr“ (měl říci: spáchal jsem smilstvo) s jednou dívkou, ale ujišťuji Vás, že jsem jen jedenkrát chybil!... Moje žena mně jako — echt deutsche Kameradin — pravá německá kamarádka odpustila!“ Ó, zářící kulturo, jakou jsi to provedla maškarádu! Ó, převedlebné století dvacáté! Dříve za maškarou, když ji prováděl některý chasník nebo slouha, běhala po návsi jen zase chasa a trochu těch uličníků! A dnes za Wolfem, když dělá z kultury maškarnu, běží purkmistr a dvě městské rady, jedna až z cizího města. Kdyby bylo v novinách, že páni z Hostinného přijeli Vrchlabí navštívit v šibřinkách, tomu bych věřil a neměl bych to za nic, než za nevině vyrazení masopustu. Ale že takovéhle šibřinky — „mehrwertig“ (více než Čechové cení) páni postaví, tomu člověk věru ani rozuměti nemůže. Nezbyvá nic jiného, než bolné s Vodrážkou vzdychnouti: Inu, když Holt člověk tu kulturu neproštudýroval! Při těchto „Stadtrath“ (městskou radou nspofádaných) šibřinkách vzpomněl jsem si na prach a popel otců našich v kostele Hostinském odpočívajících. Jsou tam totiž v kapli na jižní straně ve zdi pomníky náhrobní s nápisy v jazyku českém z 15. století. Tenkrát tedy nevěděli ještě ani v nynějším Arnau o německé kultuře. A proto to také s cizoložníky dělali jinak než dnes. Tenkrát, když Arnau ještě Hostinným slulo, měli v městech českých při šatlavách klec, do které strčili usvědčeného cizoložníka, a na náměstí ho veřejně v ní vystavili. V Hradci Králové stávala před nynějším krajským soudem u „kašny“. Dnes to je jinak. Dnes, že německo-něvěrecká filosofie přemohla prý křesťanství a jako novověká kultura září a i prý nevědecké Čechové jí proniknutí jsou, dnes páni z radnice neodsužují cizoložníka do klece na „rynk“ ku kašně. Ta tma je světlem německo-pruské kultury rozplátna; a proto dnes moudří a opatrní pánové, purkmistr a konšelové bývalých českých měst cizoložníka „stürmisch beglückszujou“ (bouřlivě pozdravují). A jestli dnes paní Wolfova při těchto kulturních šibřinkách představuje kultura (Osvětu), tu musíme my ubozí křesťánkové zrovna se rdít, že tak pozadu za ní jsme. „Echt deutsche Kameradin“ (pravá německá kamarádka) nedělá si z cizoložství mužův tak mnoho, jako ty „křesťanky“, které to trápí, že mají za muže takového — darebáka.

Sotva tento článek dopsán, jest Wolf opět zvolen. Nic se tomu nedivím, že se tak stalo. Dříve ty maškary dělala chasa nebo slouha, a teď je dělá „osvěta“. Což pak divu, že to pak ve státě, v kterém se mravní cit právě z myslí vzdělanců tolik vytratil, je jako na šibřinkách.

I celý náš stát potřebuje něco podobného tomu, co starý Vodrážka prostřed masopustu, když byly v hospodě ještě šibřinky, činil — totiž „pořádnost s Pánem Bohem“. Právě náš stát je tak zřízen, že si lidé mohou beztravně dělati maškarnu z církve k. p. na říšské radě, v obrázkových časopisech atd. Což divu, že právě v něm vidíme tak ošklivé maškary osvěty, spravedlnosti, pořádku, síly a blahobytu!

A strana, kterou zastupovaly Národní Listy, co ta? — Dnes ovšem mladočeská strana z toho boucharonství proti církvi mnoho slevila, jen nedávno trochu zase Dr. Herold na sněmě se „svobodomyslností“ na jeviště vystoupil. Ale když by právě ta strana dělala „pořádnost“! Národní Listy čili jejich svobodářsko-bejvetští stoupenci šířili „osvětu“ děláním maškary z náboženství vůbec a z katolického zvláště. Ale dnes? Dnes už jsou přemnozí, kteří prokoukli tu celou osvětu; dnes poznávají, že dělání maškary z církve má za následek, že z osvěty, mravnosti, síly, blahobytu národa stává se — maškara. Jaké to byly šibřinky, ba zrovna maškarní bláznovství před desíti lety! Z ubohého Riegra udělali v pravém slova smyslu maškarnu, anebo nějakého starého výměnníka Vodrážku. A dnes mohl by se nejlépe smáti právě ten výměnník, který drubdy mužně odrážel útoky nepřátel našich. Dnes vyrůstá pokolení, které maškarnu strká na tvář té jisté „osvěty“ a šibřinky ctí troji straně mladočeské. Ovšem, ani to nepomůže. Šibřinky, třeba se husitstvím nazývaly, nepomohou nic. Šibřinek je nám zapotřebí! Šibřinek, na kterých bychom daleko od nás vyvezli tu maškarádkou osvětu.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 15. ledna.

(Poznámky k novým úkusům v pražské vědecké společnosti. — Krátká úvaha o sněmovním návrhu povinného učení se jazyku ruskému na středních školách českých).

Kdo jsme byli pamětníky a svědky literárních a vědeckých kravalů, které se v Praze a v české zemi v letech osmdesátých pod záminkou „hledání pravdy a pěstování vědy“ odehrály, s uspokojením jsme sledovali, že vlny, kravalů témi vzniklé a celou českou vědeckou a literární společnost po více nežli desetiletí zmítající, tichnou a mizí a že vášni, zlobě a osobní umíněnosti půdy ubývá a na místě nich, že dostavuje se klidné uvažování, snášlivost a vzájemná úcta a uznalost. Avšak poslední doba vyvrhla na denní pořádek opětně případy, které jsou svědectvím, že někteří pánové v nejvyšších našich společenských vrstvách neváhali by vznítiti nové jalové boje znovu, kdyby totiž byla pro ně v české veřejnosti tak úrodná půda, jako bývala drubdy. Kdyby byly pokusy ty o rozrušení nového a pěstování starého nepřátelství zůstaly tajemstvím užší společnosti a kdyby zprávy o nich nepronikly do nejširších kruhů české intelligence, srdečně rádi bychom o nich pomlčeli. Poněvadž však o vědecký ruch a život pražský zájímající se čtenáři listu tohoto žádají o spolehlivé informace, co se zase v Praze kutí, máme za potřebné vypsati, co se zde ve vědeckých kruzích zase děje.

V posledních měsících minulého roku vystoupil totiž dvorní rada univ. professor dr. Gebauer ve zvláštní obsáhlé stati proti osobě prof. dra. Flajšhause a sice proto, poněvadž poslednější byl tak smělým a ve veřejných listech způsobem k osobě prof. Gebauera nejvyšší šetrným širší kruhy interestů zpravil o nepřijemných a překvapujících nedostatecích, vyskytujících se v prvních sešitech prof. Gebauerem spisovaného a vydávaného „Staročeského slovníka“. Vypočetl totiž velice slušnou a imponantní řadu slov, která se ve staročeských památkách sice vyskytují, ale která v Gebauerově monumentálním „Staročeském slovníku“ — scházejí. Toto pro širší veřejnost nejen nejvyšší cenné a užitečné poučení a upozornění prof. Gebauer vzal si za záminku, že na místě, aby důvodnost výtek těch pro své dílo uznal, bezohledným způsobem ve „Filologických Listech“ napsal o prof. dru. Flajšhausovi věci, jež

ochotně zase hned v následovním čísle těchto listů jako nepravdu opravil a odvolal, když byl o to právním přítelem prof. dra. Flajshanse požádán.

Vedle toho pak „Naše Doba“ přinesla při příležitosti osmdesátých narozenin bývalého prof. Martina Hattaly z pera J. „Jubilejní“ článek, při jehož čtení každému bezděčně napadla vzpomínka na známou bajku „o mrtvém lvu a živém oslu“. Pisatel jeho totiž, chlubil se, že byl své doby u prof. Hattaly pro vysvětlění a tudíž ulehel mezi jeho zástěhy že své doby uctívá žáky, věnoval nyní vetšému, dnes již dávno mimo veřejný život stojícímu starci „vzpomínky“, jaké může napsati leda někdo, kdo pro úspěšnost srdce a dobrý společenský ton zrovna valného smyslu nemá. Nenáležíme mezi žádné osobní zbožnovatele bývalé učitelské činnosti prof. Hattaly, jeho vědeckou práci ceníme zrovna tak, asi jako ceníme jeho působnost jako kněze, ale dnes oproti v soukromí žijícímu osmdesátiletému starci pokládáme příkré a hanlivé veřejné útoky věsti za neslušnou zbytečnost a mladého muže za nehojdné. Mlčení o něm mluvilo dostatečně.

Tato dvě fakta pochopitelně vzrušila celou vědeckou a učenou společnost pražskou k údivu a došla pozornosti nejenom v zemích českých, ale i na Slovensku, kde „Národné Noviny“ nad útoky na starého prof. Hattalu zcela právem s největším rozhořčením zalomily rukama. Pokud pak se útoku na prof. Flajshanse týče, tu panna všeobecně překvapení nad tím, jak bylo možno, aby ho dvorní rada v jednom čísle ze skutků mravně přímo zabíjejících vinil a ve druhém čísle to odvolal, aniž by tvrzení svého dokázal.

Proč se to všechno stalo? Což nemají pánové, kteří takovýmito hračkami čas ubíjejí, něco užitečnějšího a platnějšího na práci? Chtítí tahati vetšého, odbytého starce z jeho soukromí pro posměch mládeži na veřejnost a tlouci sochořem přes ruku mladému literátu, není přede žádná vědecká činnost. Proto s potěšením musíme zaznamenati, že pro takovéto záhavy nemá přítomná doba více žádného smyslu a že přes ně přechází k dennímu pořádku se zaslouženým si jich nevšímáním jako projevů vážných. Proto také doufáme, že to byly poslední výbuchy osobní neváživosti, kterými byly u nás „literární a vědecké boje“ let osmdesátých ukončeny.

Boje ty, spory totiž o pravost rukopisů Zelenohorského a Královédvorského, vznikly více ze příčin osobních, než-li z důvodů vědeckých. Kdo na dno jejich vidíme, kdo podrobně osoby při nich zúčastnělé známe a kdo jsme na vlastní uši od odpůrců jmenovaných památek slyšeli, že mají shledáno daleko více důvodů a důkazů pro jejich pravost, než-li jich vymysleti mohli pro předstírání jejich nepravosti, smíme toto minulé provést. Nepopíráme, že přední podnět k rukopisným bojům zavdaly neopatrné a bezohledné řeči osoby, která čtyřicet let slibovala obranu rukopisů a dodnes slibu svého nesplnila, avšak právě proto, když osoba, která bez odporu před dvacíti lety vědeckou otázku tuto na osobní pole

zavlekla, věkem byla již snad úplně umlčena, má se tato záležitost ponechat k dalšímu řešení a dalšímu soudu časům budoucím, ať si tyto o ni bez osobních pohnutek objektivně rozhodnou. To jest dnes jediná správná cesta z bludiště, do něhož jistě část české vědecké společnosti zapadla, aby se marnou snahou slavné z něho vyjítí, nová desetiletí ve zbytečných a smutných osobních sporech v něm neprobloudila.

Spory ty ostatně poskytují velice smutné svědectví pro mravní výši, právní cit a společenský takt pánů, kteří se dali při nich unésti osobními pohnutkami a pravost rukopisů popírali. Vzpomínáme, že náhonci jejich jako hyeny běhali po křehovech a nejlepší muže naší předbřeznové doby z hrobů vyhrabávali, aby po záslužné památce jejich tlačili. Vzpomínáme na osobní příkoří, jichž ti, kdo s tvrzením o nepravosti rukopisů těch nesouhlasili, musili snášeti. Proč to všechno se dělo? Komu a jak to prospělo? To hledáním pravdy a pěstováním vědy nebylo! Moderní metoda vědecká dnes v celém učeném světě neodvážila se za přítomné doby prohlásiti něco za nemožnost, nebo nepravdu jenom a jediné proto, poněvadž ta či ona věc je někomu neznámá. Vždyť třebaž zítřek, jak denně nabyvané ve vědě zkušenosti uči, to, co bylo dnes pravda a věda, ukáže býti omylem až směšným, ukáže býti vlastně nedostatkem vědění a neznáním pravdy. A popírači pravosti rukopisů opírají se pouze a především o nepřipustnou, sofistickou metodu, že prý v rukopisech oněch nacházejí se slova, jichž oni neznají. To se přede moderní vědecké metodou naprosto přiči. Což, jest-li se vyskytnou důkazy, že slova, jichž oni neznali, ve starých památkách se vyskytují, jako se již stalo, neboť popíračům dříve neznámá jim slova byla již v imposantním počtu ze starých památek prokázána? Tím vlastně jest již dávno jejich „metoda“ poražena!

Proto jsme pokládali a pokládáme pro obě strany za prospěšnější a pro celou veřejnost za užitečnější, když se o rukopisných sporech a především o jejich vznětech a osobních zájmech při nich nyní moudře mlčí. Důvodů k tomu jest daleko více a především pro popírače závažných, než-li aby se znovu osobní třenice rozšiřovaly. Pan dvorní rada Gebauer, který byl ve sporech těch viditelnou hlavou popíračů, nebere zajiště dle nabytých zkušeností stoupence své vážně a zajiště, že nemá docela žádných příčin na spolehlivost jejich souhlasu počítati. Důkaz toho uvedeme zde zatím jenom jediný a za to pádný. Pan dvorní rada mohl míti za to, že jeho staročeské filologické a mluvnické náhledy mají v českých zemích snad tisíc nejoddanějších stoupenců, kteří „jurant in verba magistri“ (přisahají na slova učitele). Ale když vydal svou „Staročeskou mluvnici“, tedy za celý první rok po jejím vyjítí z tohoto tisíce věrných, staročeskou filologii a vyučováním její se zabývajících jeho stoupenců pokládalo za potřebné tuto jeho knihu pro sebe a své ústavy zakoupiti pouze ani ne celých třicet osob. Více výtisků knihy té se za rok neodbylo a z těch

20 výtisků odebrali odpůrcové páne Gebauerovy vědy! Z toho každý vidí, že pro pana dvorního radu jeho gramatičtí přátelé obětují jenom to, co je docela nic nestojí a skoro by se mohlo říci, že s ním souhlasí potud, pokud jeho přízná, vlivu a moci potřebují. Proto naž dnes nových bojů? Což kdyby se „vědecký vítr“ obrátil? Byl by to sice pro českou inteligenci smutný úkaz, kdyby při tom pan dvorní rada největší počet svých „učitelů“ ztratil, ale možným je to, počítati se s tím u nás může, ano musí, neboť něco podobného stalo se v politickém ohledu dra. Riegrovi. Nepřáli bychom mu toho, ale pan dvorní rada Gebauer může dle pravidel světa bémž očekávat, že vše, co on někomu nepříjemného učinil, že jistě sám zažije od jiného. Vzpomínáme na jeden článek z dobrých důvodů položený do čítanky. Syn vleče svého otce za vlasů z domu, který po něm zdědil. Na práhu otec na něho zvolá: „Až sem a dále ne! Jenom až na práh vlekl jsem já svého otce a proto, ustaň, aby tě také jenom až na práh vlezl tvůj syn!“

Proto doufáme, že další kočkování a osobní stíhání pod zástěrou hledání pravdy a pěstování vědy konečně a nás přestane, neboť na národní a vědecké roli znamená leda zbytečnou metlici. Zatajiti pak nemůžeme, že v Praze panna domněni, že jistě neviditelné podporování popíračů pravosti starých památek z jistých míst uznáno za velkou politickou chybu, že nastoupily opačné cesty. Příznaky toho mohly by býti, že v poslední době obháje pravosti památek prof. Ant. Truhlář jmenován byl říditelem akademického gymnasia v Praze a že musejní bibliotekář a strážce památek těch Adolf Patara obdržel řád Františka Josefa. O to se jistě druhdy mocné vlivy popíračů nijak „nezasazovaly“, neboť pro podobné případy měli jiné kandidáty, a z toho následuje, že pánové možná již svou nešťastnou úlohu dohráli. Proto bude nejlépe, když se spokojí tím, čeho kdo dosáhl, neboť dále mohli by narazit na zeď, již hlavou neprorazí.

K podnětu poslance dra. Václava Šamánka podán byl na sněmu království Českého návrh, aby na středních školách v Čechách zavedeno bylo povinné vyučování jazyku ruském. Na návrh tento pohlíží se v české společnosti různým způsobem. Když se o něm dle stávajících skutečných poměrů uvažuje, tedy bez odporu musí se uznati za docela časový, praktický a budoucnosti i zájmem dospívající české generace přiměřený a prospěšný.

Od více než-li desíti let nabyly i vlády vídeňské toho přesvědčení, že německý tisk v zemích českých a rakouských i v říši německé chová se oproti Čechům, zejména inteligentním, s rozhodnou odmitavostí a nepřizní, tak že Čechové, kteří v Německu chléb a postavení nacházejí, jsou odtud úřední cestou vypovídaní. To je faktum a z fakta toho následuje, že české živly v německých krajinách a v Německu více živobytí a za-

od národa cestou přečtenou, latinou, neb sám pravi: „že rád slyšel v mládí své mistry, v učení ztrávil právé léta své mladosti a že zná vůli svou, již by rád mysli, mluvil a psal jiným k témuž, jakož má v tom utěšení a k oddechnutí od rozbroje, hluku a běhůdné (roztržité) mysli.“ Bojoval Štítný mužně, aby universita pražská zbavená byla rouha cizáckého, bojoval slovem i písmem o to, čeho jiným národům se dávno již dostalo a čeho teprve před nedávnou dobou i našemu těžce zkoušenému národu se dostalo, totiž vysokého učení českého, národního. Hle, v tom spočívá význam Štítného jako vlastence!

Než zbývá nám ještě promluvití několik slov o Štítném jako o mudrci (filosofu) a o jeho spisech se stanoviska filosofického. Co se týče jeho spisů, byla důstojná na ně učiněna pozornost teprve v době nové a nejnovější od spisovatelů českých. Již uvedený český filosof dr. Ignác Hanuš vydal pěkný až strannicky psaný: „Rozbor filosofie Tomáše ze Štítného“ mimo jiná pojednání, od J. Dasticha pak vydán „knihy šestery o obecných věcech křesťanských“ a „řeči besední“ od prof. Hattaly, nejnověji pak i od Hoffmanna, kopířitele rukopisů. Spisů Štítného dosud nalezenných jest šest:

1. Rozmluvy nábožné. (Řeči besední).
2. Knihy šestery o obecných věcech křesťanských.
3. O sedmi vstupních.
4. Řeči nedělní a sváteční.
5. Knížky Hugovy o přípravě svého srdce.
6. Překlad sv. Augustina soliloquia animae ad Deum (rozmluvy duše s Bohem).

Ve všech spisech Štítného prokmitají poměry stavu vzdělanosti a události věku jeho; tak nám na př.: „Rozmluvy“ podávají důkaz, jak porušen již tehdy za časů jeho byl stav duchovní, kláš-

FEUILLETON.

O Tomáši ze Štítného.

K 500letému výročí jeho úmrtí napsal Jan Šolc.

(Dokončení).

R. 1306 zanikl násilnou smrtí posledního svého potomka Václava III. starobylý náš domácí rod panovnický Přemyslovcův a dědictví jeho přejal dům lucemburský, který dal Čechům nejslavnějšího jich krále, císaře Karla IV., který také založil vysoké školy v Praze, na nichž učil se i Štítný, jak již řečeno bylo a to na fakultě (učilišti) svobodných umění čili artistické, ačkoliv nedal se nikdy povýšiti na hodnost mistrovskou čili doktorskou. Doba života Štítného připadá v onen čas, kdy novoty náboženské, vzniklé Viklífem v Anglii, i do Čech žáky jeho zavlečeny byly, a není pochyby, že i Štítný ty knihy znal. Ale nesrovnávejte se s učením Viklífovým, spíše přál opravným snahám Waldhauserovým a Milíčovým. Zvláště s Milíčem, s nímž mimochodem řečeno pojilo Štítného úzké a důvěrné přátelství, v tom se shoduje, že jak on, tak Milíč v naukách svých nikdy se nevypínali nad obecné mínění církve, nýbrž smířlivým duchem vedeni jsouce, své domněnky i opravyvali i podrobovali autoritám církevním.

Mezi takové muže náležel tedy Štítný. Za svých studií v Praze stýkal se s mistry pražskými, kteří jsouce většinou Němci nebo cizinci z jiných národů, ovšem ani nemohli přilnouti k národu, v jehož středu žili. Štítný však jako pravý vlastenec nepřestal milovati národa, z něhož vyšel, i když zahloubal se do tajností svaté vědy, podáván tehdy jazykem jen latinským. Než láska k vlasti

a k národu vedla jej dále, on chtěl, aby širší veřejnost účastnou se stala oněch vzácných vědomostí, jichž nabyt na školách pražských, kde slovatní mužové z celého tehdy učeného světa do Prahy povoláni učili. Chtěl vědu, jak se nyní říká, popularisovati t. j. lidu přístupnou, srozumitelnou učiniti a to se mu podařilo měrou svrchovanou! Než v tomto směru šlechtěném a vlasteneckém počínání narazil na veliký odpor latinů t. j. mistrů pražských, kteří nechtěli jinak nežli v latině své spisy podávati. Štítnému nastal boj veliký, neboť tehdy vysoké školy pražské ovládnuty byly výhradně skoro cizinci, zvláště Němci, protože měli cíl mistři hlasy tři, kdežto Čechové pouze jeden, kterýžto nepoměr, jak známo, přičiněním hlavně Husovým byl odstraněn. Již tenkrát ve století XIV. šlo Němcům více o pěstění národnosti nežli o pěstování věd a umění! Jako Hus po smrti již Štítného začal ve veřejném řízení university za právo Čechů bojovati, tak i Štítný spisy svými bojoval proti cizákům za dobré právo české! A v tom právě spočívá veliký význam Štítného! Co mnohem později u Němců učinil Luther, že lidu po německu vykládal písmo sv. a své názory ovšem v neshodě s církví, to dávno před ním učinil Štítný v libežné naší mateřštině. Nebojoval však snad proti učení svaté církve, ani proti universitě (vysokému učení), vždyť on sám dí: „Nepřete se o mé řeči s latiníky a s hrdými najvíc — se vším, co jsem psal neb psáti budu, poddávám se kostelu k opravě a škole Pražské“ (universitě) jako jaksi nejvyšší stoliči, neboť nesmíme zapomenouti, že za času Štítného pražské vysoké učení bylo ve sjednocení s učením církve se všemi svými mistry. Nebojoval tedy Štítný proti vysoké škole jako takové, nýbrž proti vysokému učení latinskému, proti „hrdosti latinů“, kteří chtěli, „aby jen sami byli moudři vidni“, bojoval proti vzdalování věd

městnání nenaleznou. Že tomu tak, to potvrzuje i vypuzování státních úředníků ze většinou německých krajín. Poněvadž pak životní síla českého národa nachází se v tom utěšeném a závidění hodném stavu, že produkuje více intelligence, než-li ji české země spotřebují, musí se nejenom český národ, ale i stát sám svědomitě starati, aby se ze přebytečné intelligence té nestal doma učený proletariát a z důvodů těch musí pečovati, aby své zaopatření hledala intelligence za hranicemi, což ji musí především stát umožňovati. Poněvadž učení se jazyku německému stává se dnes Čechům působením samotných Němců nepotřebným, nic platným a neúčinným, jelikož Čechové mezi Němci chleba a zaměstnání více nenaleznou, nezbyvá, než-li, aby se hledalo pro ně umístění jiné než-li mezi Němci, kteří je ze svého středu i úředně vypovídají. Poněvadž se do Ameriky celé Čechy vystěhovati nemohou, je učení se anglickému jazyku pro Čechy spojeno s risikem, Francie také nemůže celým zástupům české intelligence poskytnouti obživu, proto nezbyvá, než-li ohlížeti se po národě a říši, která by pro českou pro potřeby její připravenou inteligenci měla dosti místa a zaměstnání.

A to jest dnes jediné Rusko. Proto učení se ruskému jazyku se strany přebytečné intelligence v Čechách jest v zájmu nejenom národa českého, ale také samotného státu, aby země česká nebyla nedbáním toho, když do sousedního Německa z Čech jest dnes odliv nemožný, přeplněný učeným proletariátem, který by napotom říši rakouskou uváděl ve vážné rozpaky, jímž se může zavedením povinného vyučování raštině na českých školách, což i prozíraví a objektivní němečtí politikové doporučovali, snadno a výhodně předejiti.

Proto na sněmu království Českého ve smyslu tom drem. Samánkem podaný návrh jest nanejvýš časový, politicky moudrý, vyplývá ze stávajících poměrů a zaslужuje, aby se o něm v Čechách nejvážněji uvažovalo a aby byl co nejdříve uskutečněn. Důvodů proti jest celá řada a to důvodů nejzávažnějších a proti němu není důvod žádný, leda ten, aby se česká mládež učila něčemu, čeho vůbec nepotřebuje a to moderní naše doba pokládá za zbytečnost. Zajisté že jsme promluvili ze srdce všech, kdo otevřenými zraky na stávající poměry patřil. Jest-li někdo z nás rusky umí, žádný proti ještě neschudl a hladu netrpěl. Avšak mnohým, kdo mluvili jiným jazykem, již se to stalo, že byli posláni domů šupem.

Obrana.

Milosrdné sestry a diakonisky. Značný pocit hnusu smocoval se každého slušného člověka při čtení zákeřného útoku, jež podnikl po dvakráte v „Čase“ graduovaný a vzdělaný lékař vinohradský před vánoce mi na řeholi milosrdných sester z té příčiny, že

terní i světský, ale způsobem tak slušným, že vidíme ve Štítném mravokárce a opravce náboženského, ale mírného, spravedlivého, střízlivého a opravdového mudrce! «Knihy učení křesťanského» nám podávají pěkný a důmyslný obraz tehdejší společnosti vůbec ve století čtrnáctém, osvětlují stav sociální a politický našeho národa, mluvce o daních, stavech, manželství, panictví, panenství, o pánech a poddaných a p. Spisovatel bystře líčí dějiny vzdělanosti české kulturně-historicky, takže i pro věky budoucí zůstane tento jeho spis důležitým pramenem pro kulturní historiky české.

Spisy Štítného jsou psány na základě křesťanském, jak již z názvu spisů jeho jest patrné a z účelu jejich: «tomu, což věří, porozuměti». Cínř pak Štítný rozdíl mezi spisy poučnými (věroučnými) a spisy nábožnými (mravoučnými a asketickými); k posledním patří «řeči na neděle a svátky celého roku», «sv. Augustina soliloquia čili rozmluvy duše s Bohem», «o sedmi vstupních knihy, ježto jsou velmi dobré každému, kdož chce v duchovenství prospěti» a «knihy o připravení srdce svého». K věroučným a filosofickým spisům Štítného patří hlavně: «Rozmluvy tyto nábožné» (řeči besední) a «knihy učení křesťanského» (o obecných věcech křesťanských knihy šestery).

Posléz nutno připomenouti, že Štítný i jako spisovatel i jako filosof (mudrc) jest neskrze původní. Nejen obsah jeho spisův, ale i Štítný sám se vši upřímností nás o tom poučuje: «V rozmluvách nábožných: «Bůh chce, aby ho lidé poznali v skutcích jeho, an v poznání jeho je věčný život; zpravil to tak Bůh, aby mladší od starších se učili; o tom také myslé a rozjímaje, jak mi jest z mladu mlo bylo, co bud slychati křesťanských věcí od otce svého a od matere, pro něž jsem pak i v pláma ptytel v nějakú známost. Vymyslil jsem knihy tyto, jak by děti tázaly se otce a otec jim odpovídal». I v jednotlivých částkách

okresní výbor chtěl svěditi vedení okresní nemocnice této řeholi. Přirozený lidský cit nutí každého člověka míti v úctě ženu, která z obětavé lásky k bližnímu zřídá se pohodlí a věnuje se na celý život namáhavému ošetřování trpícího bližního bez jakýchkoliv nároků na vděk, ba velmi zřeha i za zjevného podceňování její služby vyekytly se ovšem tu a tam zvrhlé povahy, jímž není vůbec nic svatého, které tupily obětavé tyto ženy v rouše řeholním, — slyšeli jsme i ve veřejné schůzi v Hradci Králové uličnickou potupu z út nevzdělaného agitatora — ale útoky tyto omezovaly se pouze na projevy nejníže skleslých jednotlivců. Teprv „Čas“ a po něm ovšem i „Osvěta lidu“ a dvojletihodný hlasatel „čistého“ evangelia v „Hlasech ze Siona“ nestyděli se následovati příkladu nízkých duší a odvážili se drzé židácké pomluvy milosrdných sester. Četli jsme slova o „fanatických, nevzdělaných ženách“, vyčítalo se řeholnicím „šíření klerikální nadvlády“, ba vyčítalo se sestrám „zištnost a touha po zaopatření“, jakoby pomluvači nevěděli, že řád nepřijme nikdy do svého středu člena, jenž by musil teprv vstupem do řehole zaopatřiti si výživu. Vinohradský lékař, patrně nějaký odmítnutý kandidát na službu v okresní nemocnici, dovolává se docela Virchova, jenž prý též odsoudil řeholní opatrovnice.

Nepokládali jsme ani za nutné odpovídati na útoky tak nízké a zlomyslné, protože nízkost odsuzuje se sama sebou, ale zatím uděl se v Praze případ, který nás porazil. učinili zajímavé srovnání mezi řeholnicemi opatrovnici katolickými a mezi protestantskými diakoniskami, které po vzoru katolickém i proti zřejmému učení Lutrova věnují se službě nemocných a jiným skutkům charitativním.

Před týdnem vzrušila Prahu zpráva o sebevraždě 37leté diakonisky, Idy Pappové z Bromborgu v Prusku, která ve svém bytě v Pätrossově ulici podřezala si žíly na levé ruce a vykrvácela. Příčina sebevraždy není známa, ale nepřítelnost myslí jest vyloučena. Při této zprávě vzpomněli jsme si na článek protestantského listu „Berliner Neueste Nachrichten“, jenž minulého roku 13. července přinesl následující posudek o protestantských diakoniskách:

„Nadšení následovníci Kristovi utvořili již v prvních dnech křesťanství náboženskou společnost, jichž členové svůj život službě trpícího lidstva posvětili. Zejména sestry ošetřovatelky nemocných zaslouží náš obdiv i dík. Jejich práce ve službě obětavé lásky k bližnímu rozšiřovala hojnost požehnaní. V dobách nejtěžších, v epidemiích, na bojištích a v chatách opuštěných se osvědčily. Sám takový opovrhovatel křesťanství, jakým byl Voltaire, vzdal těmto „andělům milosrdenství“ nejvyšší chválu. „Není snad nic většího na zemi,“ — tak praví on — „jako ona oběť, kterou toto něžné pokolení přináší tím, že obětuje mládí, krásu, stav i rod, a věnuje se službě nemocných v nemocnicích.“ Z katolických, nemocné ošetřujících ženských řádů jsou milosrdné sestry nejznámější. V každém pásmu země je najdete, kde se nějaké dílo lásky a milosr-

udává, kdy a kde byl čerpal z pramenův, ku př. v 7. kap. řeči besedních praví: «a tak mistr Hugo psal knížky jedny; tyť chci k tomu, ježto tázete, za pravidlo v rukou mítie. V knihách pak «učení křesťanského» zase praví: «Sám jsem je skládal ze své hlavy, jakž mi se zdálo (se jest zdálo) podobné, což jsem děle čel neb slychal na kázání neb od učených aneb se mohl sám domyslitie. Kterých spisů sám původcem není, ty také udává zřejmě, na př. o knihách «o sedmi vstupních» praví: «Tyto knihy vám jsem zpořídil, ne sám jich skládava. Spisy «sv. Augustina mluvení soukromá» a «Hugovy knížky o připravení srdce» jeví se nám jako překlad a výklad, ale samostatný, jasný a výborný.

Tomáš ze Štítného jeví se nám ve svých spisech jako původní spisovatel knih věroučných a mravoučných, jako bohoslovecký, církevní spisovatel, jako učený laik, který o věcech náboženských dovede napsati pravdu, o věcech světských nestranou a spravedlivou pravdu. Jest otázka veliká, jsou-li spisy Štítného filosofie, či po způsobu scholastického výkladu pravd náboženských. Můžeme odpovědět, že obojí, neboť Štítný měl úmysl rozumem ovšem věrou osvěceným vyloužití hluboká tajemství víry, obtížné, těžko srozumitelné pravdy zjevné, ale ne po způsobu tehdejšího slohem učeným, několika málo zasvěceným srozumitelným, ale chtěl dle neobyčejných svých vloh podati lidu v rouše českém, původním «řeči okrášlenú mluvu» (jak praví o něm rukopis budyšínský) ty vznešené pravdy učení Kristova. Ovšem, patrný jest rozdíl mezi spisy poučnými a nábožensko-asketickými (k dokonalosti křesťanské vedoucími), ježto v prvních jeví se duch velikého Štítného jako mudrce, ve druhých jako Bohu oddaného zbožného křesťana, což ovšem již ze samého účelu knih jest patrné. Srovnáváme-li pak ze spisů poučných «rozmluvy nábožné», které Štítný sám «besední řeči» jme-

denství koná. Vynikající lékařské autority všech vyznání s chválou uznaly jejich tichou, skromnou a ochotnou působnost u lůžka nemocných, jejich obětavé plnění povinností a pomíjení své osobnosti ve službě charity. Farář Theodor Flíedner vřítípl tuto požehnanou činnost těchto sester na půdu protestantskou a založil v říjnu 1836 v Kaiserwerthu na Rýně první dům diakonisek. V úspěštilém zápolení s milosrdnými sestrami konaly diakonisky skutky milosrdenství u nemocných a trpících a touto obětavou působností získaly si vřelý dík a úctu všeobecnou. Avšak nic není na světě dokonalého. Počet a druhy evangelických sester s rostoucími opatřeními se množily, žel však, zdá se, že kvalita sester nepokračovala stejnou měrou. V novější době aspoň množí se stesky na službu evangelických sester. Nejenom mezi lékaři, ale i v kruzích protestantských věřících jeví se rozpaky nad způsobem ošetřování nemocných. Jednotlivým sborům sesterským se vytýká, že jejich údové méně z lásky křesťanské, více však z lásky k vlastnímu „já“ sesterské povolání si volí, pokud jim ono snadnější zaopatření poskytuje. Z tohoto nesprávného pojmání povolání vznikají pak žalostná pochybení: nedostatek smyslu pro povinnost, nepatrná obětavost a odříkání ve službě nemocných a trpících, snaha, obtížnější a napínavější služby ošetřovatelské přenesou na ramena výpomocných ošetřovatelek nebo služek, nedostatek disciplíny a neváživost vůči řídícím lékařům. Těžší výtky už sotva mohou ošetřujícím sestrám býti činěny. Že tyto žaloby nejsou zcela neoprávněny, to uznává se v církevně-protestantských kruzích již vzhledem na vnější vystupování a oděv sester. Hodně kokešní, křiklavý oděv, v němž tělesné vnady vynikají, zdá se mnohým sestrám důležitějším, než vnitřní pohroužení se ve své povolání. Že taková vnější úprava překází ve vykonávání těžších služeb u lůžka nemocného, na to nařikají lékaři. Mnohé diakonisky považují službu v nemocnici jen za přechodní stanici k provdání. V jednom zdejší časopise bylo nedávno ze strany lékařské konstatováno, že ne nepatrná část sester zasnoubí se s lékaři, jež poznaly na klinikách. Jak málo ostatně sestry pochopují své povolání, o tom poučení dává zpráva, že v nemocnici Gross-Lichterfeldu následkem neshody s lékaři představená s jedenácti sestrami veškerou působnost zastavily a že se dosud jen z části podařilo zjednatí za ně náhradu. Osobní nedůtklivost sester je příčinou, že zapomínají na příkázání lásky, již ve svém povolání plniti mají se snažiti. Ony opouštějí nemocné, kteří se jejich péči svěřili. Milosrdenství s trpícími zdá se jim býti cizím. Kdyby se z tohoto chování jejich měl vyvoditi důsledek na jich ostatní činnost a poměr k lékařům, musil by být zniť málo příznivě. Takové případy vyvolávají ve veřejnosti porovnávání s katolickými řeholnicemi. Zde není ovšem nebezpečí vykonávání konfesiijního vlivu na nemocné vyloučeno (?), jak posledně düsseldorfský případ ukázal. Ale takové případy jsou jen ojedinělé a nezanechávají žádných škodlivých následků pro celek. Naproti tomu odpadají u těchto katolických

nuje, s knihami «křesťanského učení», tu i název i obsah ukazuje, že «řeči besední» jsou dílo nejvíce filosofické. Neznámý spisovatel předmluvy k rukopisu budyšínskému praví: «Jsúť na mnohých místech a zvláště na počátku rozomóm vtípných a vysokých pro ty, kteří jsú životov k Bohu pozdvížených a myslí svú a jenž mají o Bohu vyší poznání než sprostní». Ovšem, Štítný nikterak neměl úmysl, podati soustavu veškerého obsahu tehdejších vědomostí, nýbrž zde nalézáme původní myšlenky jak po stránce formální, tak hmotné (obsahové) naprosto zvláštní, nové, svérázné, dokonalé! Řeč pak, jakou píše, jest tak lahodná, «okrášlená a milá», sloh jasný, sice, ale jasný a tak pěkný, vroucí, od srdce k srdci jdoucí mluva čtenáře tak uchvacuje, že zapomíná na ty obtíže, které jest mu z počátku při čtení jeho knih přemáhati. Mimo to jazyk jest bezvadný, vzorný, v skutku klassický, takže i v tom se jeví veliká přednost Štítného. A uvážíme-li dále, že Štítný psal a myslil nejen jako věřící katolík učeneč, ale i jako pravý vlastenec, vědomý svých povinností k národu, vidíme na něm živý důkaz toho, že víra a věda se nevyklučují, naopak že rozum vírou osvěcený a pravdou Kristovou posílený nemůže přijíti na bezcestí. Štítný jest toho dokladem, že katolík může býti pravým vlastencem, který pracuje třeba tiše, ale zdatně a opravdu nezištně a vstenecky! Jest si jen přáti, aby veškeré spisy Štítného dostaly se do rukou české veřejnosti, třeba v novodobé češtině; zaslужují toho měrou nejvyšší, aby se staly srozumitelné a přístupny vrstvá nejširší, což zajisté nejlépe by přispělo k ocenění a pochopení arciočce české vědy vůbec a české filosofie zvláště.

sester shora uvedené střísnosti již proto, že ony skládají slib čistoty, tedy neprovdání, dobrovolné chudoby a poslušnosti. Účel sester ského povolání jest jim všim, zevnějších ozdob neznaří, ba neschází znáti. Skoro bychom chtěli napodobiti výrok knížete Bismarka, jenž pravil, že pruský poručík se za hranicemi nedá napodobiti, mutatis mutandis (po případě) ukáti tohoto výroku o nemocné ošetřujících sestřích katol. církve."

Až začne zase p. Herben a Šádek zuřiti proti „nedostatkům“ katolických milosrdných sester, odkážeme jejich umravňující snahy na věčné a zanedbané pole ve vlastním táboře. Všímejte si, pánové, svých vlastních trámů v oku a až budete s nimi hotovi, pomozte nám a těm našim třískami. Úsudek protestantského listu o zdárné činnosti katolických milosrdných sester vzbudí snad v mnohém katolíku stud, že věřil bezmyšlenkovitě Času, Osvětě a Hlasům ze Siona.

Filiálka „Čas“, jež má svůj sklad v Pardubicích a rozum i hlavní písařnu v Ranné, papouškuje po „Samostatnosti“, že katolicism a národnost jsou dva živly sobě odpornej; přý svým jednotným rázem jest katolictví pravým opakem národnosti. To nám však musí Hlasy ze Siona teprv dokázati, že bohoslužebný jazyk latinský měl škodlivý vliv na celkovou rázovitost toho atěrého národa. Nechtě si p. Šádek dobře pamatuje tolik: za Karla IV., kdy v Čechách panovala církevní latina, kázalo se na všech místech lidu českému slovo Boží po česku; klášterní školy vyučovaly všude mládež v jazyku přirozeném. Karel s arcibiskupem Arnoštem nedopustili ani v jediném případě, aby českou osadu vdl kněz cizinec. V Německu bylo plno kněží českých, kteří byli ustanoveni pro duchovní potřeby českých pontafků. Když se Čechové počali bratrsky objímati s protestanty, tu ovšem bohoslužba latinská mizela. Prospělo to však jazyku českému? Kraje zlutheřisované zaplavovali němečtí protestanté, kteří nahradili latinu němečinou a nad to i německy kázali. Že se Čechové pro latinu nepoitalštili, ví každý; my však také víme, že se po vystoupení Lutherových právě ti Čechové odná rodňovali, kteří latinu odkopli zcela. Církevní latina, milý p. Šádku, neznamenal a neznamena pro náš národní vývoj žádná nebezpečnost; spíš se strachujte té všenněmecké, protestantské němčiny, která již mnohokrát zmrazila Poláky a valí se se svým požehnaním i na nás.

Politický přehled.

Dne 8. ledna započaly opět schůze rozpočtového výboru poslanecké sněmovny ve Vídni, při nichž rozpočtové kapitoly jednotlivých ministerstev jsou dosti hladce schvalovány. A předseda ministerstva dr. Körber volá k sobě vůdce Čechů a Němců hledaje, jak by se dal provést v Čechách smír mezi oběma národy. Pozval k sobě též zástupce Všeněmců dr. Schalka. Ten však prohlásil, že Všeněmci neúčastní se porad, nebudeli na programu německá státní řeč. Požadavek tento je vůbec nemožný a proto ani z těchto konferencí nevzejde nám smír. Němci v Čechách jakoby neměli rozumu, zvláště nyní, když proslavený Wolf byl 15. ledna zvolen opět německým poslancem.

Dle všeho po nezdaru konferencí musí ministr Körber odstoupit a nová vláda obrátit. Hr. Goluchowski, ministr zahraničních záležitostí, chystá prý se odstoupit, což by ovšem Němcům v říši, jimž p. ministr byl až dosud přílíz blahovolným, nebylo milé.

Dne 16. ledna t. r. sešel se říšský sněm uberský. Páni Maďaři chystají se v tomto zasedání projednati o konečném vyrovnání s Rakouskem.

Pruská vláda letos sama poskytne spolku Gustava Adolfa a evangel. svazu 300.000 marků na protestantsko-církevní účely v polských krajích Pruska. Pochoptitelně pak, že oba spolky tím více neblabě pozornosti budou věnovati Rakousku.

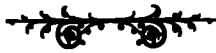
V Poznańsku jsou polské děti dále trýzněny. Min. předseda na říšském sněmu německém prohlásil sice, že při vyučování náboženství nebude se užívati tělesných trestů, ale němčině že musí se děti polské učiti. Hnutí proti německému průmyslu rozšířilo se po celé Rusi. V té příčině obracejí se nyní zraky k Rakousku, hlavně k Čechám.

Ve Španělsku trvají stále nepokoje; nedávno bylo v Saragose uhořeno na kláštery.

Burský general Dewet s třemi ukofistěnými děly boří anglické sruby. Zůstává postrachem anglického vojska, které při pouhém jméně jeho trne hrůzou. Dle správ chystají se Botha a De-

wet vpadnouti do Natalu. Angličtí vojáci utíkají od svých pluků.

Spor Německa s republikou Venezuelou považuje se za skončený. Venezuela totiž zavázala se dáti Německu náhradu. V Paraguayi v Jižní Americe vypukla též revoluce.

Z činnosti katol. spolků.

Ze Skutče. Ve zdejších městě nacházejí se spolky socialistické dva, jeden vedení Kiofáčova a druhý mezinárodního. Byl tudíž čas, aby založen byl také spolek na základě křesťanském. V lidovém křesťansko-socialním spolku pro Skuteč a okolí, teprv v říjnu předěšlého roku ustaveném, konal vdp. Št. Dvořák, děkan a předseda spolku, v předěšlém roce 10 časových přednášek vady v neděli odpoledne po 4. hod. Spolek pořádá dvě slavné zábavy a sice mikulášskou a silvestrovskou. Kdo je dobrý vůle a máš základy katolické za pravé, vstup mezi nás a postav se proti straně podvratu; studeného vzduchu se nemusíš báti, vadyť si letos mnozí přejí, aby ten vzduch byl masivně studený. Ostatně v místnostech spolkových je dobře vytopeno.

Katolická sociální Jednota v Litomyšli. K pozvání výboru naší katolické sociální Jednoty zavítal v neděli dne 5. ledna t. r. do naší veřejné spolkové schůze p. Václav Myslivec z Prahy, aby nám přednášel „O protináboženských proudcích za našich dnů“. Přednáška započala o 2. hod. odpol. Spolková místnost „u Černého Orla“ byla poslušně naplněna. Po zahájení schůze předsedou Jednoty dp. Boh. Kacafirkem ujal se slova redaktor Myslivec, jenž řečnil půltřetí hodiny za častého souhlasu a všeobecné pozornosti. Počal tím, jak socialistické rozblý schůze stoupance národních socialistů, rytíře smutné pověsti p. V. Jaroslava Kiofáče, jednali se však o náboženství, kterak podávají si navzájem ruce a pod helem šlida Gambety: „Klerikalismus jest náš nepřítel, proto zničme jej“, bojují ne proti sneušívání náboženství k účelům světským, ale přímo proti Kristu a církvi jeho. Pokračoval v líčení, že nicotnou jest námitka jak soc. demokratů, tak i národních socialistů, že křesťanství socialisté chtějí mítí školů zpátečnickou; pěkně zároveň objasnil, jak jest neoprávněno tvrditi, že víra, náboženství jest nepřítelkyní vady. Krátce a jasně dokázal, že jmění církve není a nemůže býti zváno jménem mrtvé ruky. Upozornil, z jakých pobutek spívána od Všeněmců i od nešťastného p. Kiofáče písnička: „Pryč od Říma“, upoutal pozornost na vládu židovstva v každém směru, zvláště pak v tisku. Povzbuzoval, abychom byli katolíky neohroženými, celými, nejen dle matrik, ale skutkem a životem ve všem se řídíce slovy Páně: „Buď vůle Tvá!“ K tomu jest zapotřebí dobrých, uvědomělých žen, především matek a proto ku konci projev il přání, aby i u nás ženy utvořily „Spolek křesť. paní a dívek“. Řečník za svou pontavou přednášku odměněn hláskou pochvalou. Když dp. předseda a vdp. Václav Bier, bisk. vikář a protektor Jednoty přednášejícímu a všem účastníkům vřele poděkovali, provolána sláva sv. Otci a J. B. M. ndp. Edvardu Janu Bryachovi, neohroženému bojovníku, a schůze skončena. Večer na to sehrál divadelní kroužek Jednoty divadelní představení: „Podakalák“. Další činnosti Jednoty a členů „Zdař Bůh!“

Přednáška v Mikulovicích. Ve vzdělávací jednotě „Dobročín“ bude přednášeti vdp. dr. Reyl „O původu a cili člověka“ v neděli dne 19. ledna b. r. odpoledne.

V Kostece n. O. přednášeti bude při měsíční schůzi Jednoty katolické v neděli dne 19. t. m. chvalně známý řečník p. řídící učitel Václav Špaček o předmět: „Eva Popelovna z Lobkovic“. Začátek určitě v 7 hodin na Rabštejně. O zábavu postaráno.

Ustavující schůze Všeodborového sdružení křesť. sociálního v Týněšti. Po svědomitě vykonaných předběžných pracích konala se 12. ledna v Týněšti schůze ustavující. Delegáty zastupující byla místa následující: Praha, Král. Hradec, Úpice, Nofín, Náchod, Vamberk, Kostelec n. O., Horní Jelení, Hronov, Útí n. O., Rychnov n. K., Třebechovice, Týněštná a Chocov. Svolavatel p. J. Urban z Kotelce vřelým proslavem zahájil schůzi a prohlásil, že jako roku 1894 sjedz Litomyšlský měl a má svou důležitost, že rovněž takové důležitosti v budoucnu pro naši stranu bude mítí i dnešní schůze Všeodborového křesť. soc. sdružení. Řečník vítá zástupce Výkonného sboru z Prahy p. J. Hovádka a horlivého pracovníka našeho dp. A. Dvořáka z Kotelce. Na to za předsedu schůze zvolen jest p. J. Hovádek, za I. místop. p. Jos. Hlavatý z Týněštné, za II. míst. p. J. Kovář z Hronova. Zapisovatelem zvolen vlp. Jukl z Hradce Král. a V. Kolař z Prahy. Pan Hovádek ujmá se řízení schůze a po nadšeném proslavěném uduje slovo dp. Juklovi, který dle stanoveného pořádku předčítá ústřední stanovy bod za bodem. Po každém závažnějším bodu povstává živá debatta. Zvláště při čtení stanov projektovaných odborů do debatty zasahuje delegát Lokvenec a Úpice, Špička z Rychnova a Bibus z Útí n. O. Následovala volba ústředního představenstva a dozorské rady. Zvoleni jsou: Starostou p. J. Urban, obuvník z Kotelce n. O. I. náměstkem p. J. Kovář, dílovedoucí z Hronova. II. náměstkem p. J. Joudal, koželuh z Třebechovic, pokladníkem p. B. Soldat, obuvník z Kotelce n. O., zapisovatelem p. J. Kuchař z Kotelce n. O., jeho náhradníkem p. J. Minařík, truhlář z Horního Jelení. Do výboru pánové: C. Lokvenec, dělník z Úpice, J. Polák, strojmistr z Hradce Král., Václ. Jenšovský, řezbář z Hradce Král., L. Havelka, borkář z Příbrami, Fr. Hlavatý, slévač z Týněštné a Fr. Kaiserlík, obch.

cestující z Nofína. Dozorčí rada tvoří: dp. L. Kante kaplan v Třebechovicích, J. Špička, kradlec z Rychnova, Karel Svoboda z Kotelce n. O., V. Kolař, krejčí z Prahy, Ant. Bruno z Kotelce n. O. Po jednomyšlně provedených těchto volbách ihned přikročeno k nejdůležitějšímu rokování: Řády spolkové a norma pro příspěvky. Ve všeodborové naší organizaci zavedeny budou tři platební třídy. V třídě I. platiti se bude 20 haléřů týdně, v II. 15. hal. a ve III. 10 hal. Právo na podporu bude mítí každý člen, je-li alespoň šest měsíců členem a nedlužuje-li více než 14 dnů příspěvky. Podpora v nemoci neb nezaměstnanosti bude trvati po 8 týdnů v roce, a obnoviti bude v I. třídě 8 korun týdně, v II. 6 korun a III. 4 kor. V případech porodů budeme výplatě podporu spolekem omezeným — jak v stanovách se nasměří — a vedle toho jenom ženám zdaným, kterýchto způsob odpovídá našim státním zasedám a zárověň bude mítí i příslušný výsnam mravní. Další chonlostivým bodem bylo, jak se zachovati v podporě při dělnicích tak zv. sezonních. Ústřední naše sprostředkovatelna práce učiní vše, co bude možno, aby takovíto dělníci obdrželi práci přiměřenou a jeho schopnostem odpovídající. Delegát p. Kozel z Kotelce n. O. mluví, aby tito naši spolubratři též byli účastni podpor, třeba s míte omezené. Přijímá se. Po roce zkušenostmi obohaceni můžeme dle nich sesazdit. Předseda J. Hovádek a del. Bibus s Útí poukazuje na nebezpečí důvěrníka odborky (odbočka sdružení založí se všude tam, kde přihlíbí se 15 členů a kde jich jest méně, utvoří se skupina), jež z rozličných příčin k. př. při stávce neb nedodržením ceníku může jej stihnouti a proto navrhuje, aby podpora tomuto funkcionáři byla o čtvrtinu zvláštně. Návrh se přijímá, jakož i bře se na vědomí, náhled del. V. Kolaře, aby ve prospěch takto pronásledovaného našince podanikuta byla v odborovém neb té doby stávajícím časopise sbírka. Na právní ochranu má nárok každý člen. Právní ochrana bude se poskytovatí členům — žadatelům ve spolkovém odborovém orgáně. Delegát dp. Frant. Jukl po všeobecném uvážení radí, aby list odborový dříve nebyl zakládán, dokud odborové naše sdružení nebude čítati alespoň 1000 členů. Návrh se přijímá. V pádu mimořádném k. př. vyhození a pod. lze udělit nezávaznou podporu členům všech platebních tříd. Sprostředkování práce jest bezplatné pro dělníka i předsedce. Sprostředkovatelem naším jest p. J. Polák st. v Hradci Král. Kde dělnictvo stojí ve spravedlivém boji mzdovém, nesmí našinec práci přijíati, jinak na delší dobu strácí nárok na podporu. Kde dvě třetiny všeho dělnictva rozhodne se pro stávku, budíž postupováno solidárně. Jde-li o akci výbojnou, budíž odbočkou ústřednímu představenstvu to oznámeno alespoň 4 neděle napřed, v jiném však případě ihned. Na to čten se dopis dp. Holého a dp. Šrámka. O cestovní podpoře pilně se rokuje v zemském sdružení katol. spolků; vše bude provedeno. Ve volných návrzích delegát p. Kovář z Hronova vzpomíná chudých horakých tkalců a prosí, aby i tento ubožákům nějaký z způsobem bylo členství umožněno. Předsedající k tomu odpovídá, že ústřední výbor o tom bude uvažovati. Slova chápe se dp. Fr. Jukl a poukazuje na říšského poslance vdp. A. Stojana, který sobě získal velikých zásluh, neboť jedině jeho přičiněním umožněno nám bylo tuto ustavující valnou hromadu konati. I ukládá se starostovi Všeodborového sdružení p. J. Urbanovi, aby cestou písemnou panu poslanci srdečně poděkoval. Srdečné díky vzdány též třebechovickému kaplanu dp. L. Kuntemu, dp. Juklovi z Hradce Král. a horlivému našemu pracovníku dp. A. Dvořákovi, katechetovi Kosteckému, kteřížto pánové nedbajíce vlastního pohodlí avorně a námi pracovali. Svou zvýšenou horlivostí dokázali sociálnímu demokratům, že ještě je čas, že neptili jsme s křížkem po funese, jak urádivo se napsati „Práva lidu“ se dne 5. ledna t. r. Předseda p. J. Hovádek v závěrečném doslovu touží, aby toto nové založené všeodborové sdružení stalo se živým kamenem v organizaci katolického dělnictva Československého a schůzi prohlásuje za skončenou! — Zdař Bůh! Po schůzi konala se hned první schůze výborová, v níž tajemníkem sdružení zvolen vlp. Frant. Jukl, kaplan z Hradce Král., na něhož budíž všechny dopisy zasílány. Ustanoveno hned dáti tisknouti členské knížky a spolu návod pro důvěrníky k získávání členů. Poučná brožura o spolecích odborových budíž vydána v nákladu 3.000 ex. — Jakmile budou členské knížky vytištěny, hned budou zasílány přihlášivším se členům a tím týdnem také nastanou jim členské povinnosti. — Žádostem za stanovy a bližší informace hned vyhověti nelze. Až budou vytištěny návod a nasezení valné hromady, každému je zašleme. — O listy přibíhavočí však žádati možno kdykoliv. — Bratři, prosíme Vás o adresy dělníků, na něž bychom mohli se obrátiti, aby stali se agitátory pro Všeodborové sdružení. — Práci dále! „Zdař Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Církevní správy diecéšní. Vysnanečními jsou: p. Frant. Procházka, děkan v Církvici, p. Frant. Josl, děkan v Církvici, p. Ant. Dvořák, vik. sekretář a děkan v Nebovicích, p. Fr. Macháček, sám. kapl. v Malešově, p. Jos. Hovorka, farář v Kaňku, jmenování b. notáry; p. Václ. Spurný, farář v Suchdole, p. Frant. Rosa, farář v Křehleboch, p. Jos. Sedláček, farář v Ropanských, p. Jan Sládek, farář v Sedlici, p. Jos. Vašík, farář v Bykáně, jmenování diecéšními děkany; Expositorium canoniale obdrželi: p. Jos. Eliáš, farář v Sudějově, p. Stanisl. Červ, farář v Nových Dvorcích, p. Jan Záruba, prvofarář v Gruntě, p. Frant. Tanechman, farář v Radboři, p. Jan Petr, far. v Třebošíně, p. Frant. Frydrych, katech. na paedag. v Kutné Hoře, p. Dr. Karel Truxa, ředitel dívčího paedagogia v Kutné Hoře. Far. i synodalie: p. Frant. Müller, katecheta škol reálných a p. Vil. Kneval, katecheta škol měšť. v Kutné Hoře. Ustanoveni jsou: p. Jos.

Janeky, vik. sekret., farář v Křivčanech, za faráře do Zahrádky, p. Jan Láčar, far. v Třebovicích, za faráře do Dol. Libčav, p. Frant. Král, administrátor, za faráře v Lukově, p. Jos. Filip, administrátor, za faráře v Stěněci. Uprádné nářadí: Křivčanech, fara patron. kní. Anasparga, od 7. ledna, Třebovice, fara patron. kní. Lichtenstein, od 7. ledna b. r.

Dary. Diecéznímu Ústřednímu svazu katolických spolků daroval J. O. p. hrabě z Harrachů 26 K, veldštatoj duchovenstvo vikariátu Jičínského 80 K. Tovaryšské jednotě hradecké daroval opět vedp. pap. prelát a kapitulní děkan Dr. Alois Frýdek 10 K. „Zaplat Pán Bůh“!

Úmrtí. Otp. Karlik Eduard, horlivý bohoslovec III. roč. semináře královéhradeckého, skončil po dlouhém utrpení v úterý 14. t. m. v Loděnici na Moravě u svého strýce faráře pana Kořata, u něhož dlel na zotavení. Ještě před vánočními, až s obdivem, přijel do Hradce, by s rakou Jeho Blahopřání Milosti přijal ušší svěcení. Pohřeb konal se 16. t. m. ve Frýdku, jeho rodišti.

Úmrtí. Dne 9. ledna 1901 zemřela p. Gabriela Plešivá, choť královéhradeckého stavitele p. Fr. Plešivého, ve věku 83 let. Pohřeb se konal v sobotu 11. ledna na hřbitov Pouchovský.

Výkaz darů na Adolbertinum. Po 200 K darovali p. t. vysp. kap. děkan Dr. Frýdek, p. kanovník Fiala, p. kanovník Barták, p. kanovník prof. Dr. Soukup, Holohlavský p. děkan Kozák 160 K. Monag. Klein, arcikněz v Činčevsi, 100 K. Z vikariátu Jičínského p. t. p. vikář Sehnal 80 K, p. t. p. farář Růha, Boukal, Vomočil, Hájek, Mršák po 20 K; p. t. p. farář Dittrich, Dohnálek, Weiss, Balcar, Vaníček, prof. Pítkop, Příbyl, kasatel u sv. Ignáce P. Synáček, adm. Grob, kaplani: p. Plichta, Beneš, Schrötter po 10 K; p. P. Salčík 6 K; p. prof. Kovářík, p. farář Vaněk, Gabriel, kaplani: p. Malý, Rameš, Barghardt po 5 K; p. farář Okrouhlický, p. katecheta Černý, kaplani: p. Kouba, Šimberský po 4 K Celkem 1382 K. Zaplat Pán Bůh! Příspěvky přijímá pokladník „Družstva“ p. Dr. Novotný.

Ve prospěch studující mládeže. Ředitelství c. k. gymnasia a c. k. realky vydala společně brožuru o pravidlech pro odpovědné dozorce a stravovatele škál zmíněných škol. Každému jest známo, že zdar studií jest podmíněn nejenom školou, ale i dobrým bytem. V tomto dráhém ohledu jsou mnohé byty studentů pod kritiku nejenom ve zdravotním, ale i ve výchovatelenském ohledu. V mnohých bytech studentů jest ložnice, umývárna, jídelna, studovna, kužárna a nampose i dílna „pána“ „mab“ „pani“ pod jedním stropem. O větrání ani řeči, zvláště s tímto časem, aby mnoho tepla nenteklo. O pravidlech zdravotních nenslyšák škál v bytě ani slova, protože jich stravovatel sám nezná. Ještě horším bývá dozor vychovatelů. Nebývá vědomostí, že studující jiných může na svém stravovateli pozorovati všechny chyby, které škálům disciplinární řád zakazuje. Vydaná brožura má upozorňovati na sjitné nedostatky a zavazuje každého opatrovníka ku bedlivému dohledu. Každý stravovatel studentů bře na sebe mravní odpovědnost za prospěch svého svěřence, proto není pochyby, že pokyny tyto budou uvítány u všech svědomitých opatrovníků a povděkem a že i rodičům v městě našem nedělým budou v mnohém ohledu cennou pomůckou při rodinné výchově studujících dětí. Pravidla tato poskytnou též opatrovníkům spolehlivou oporu při nedbalosti aneb neposlušnosti svěřenců, protože přešůpek domácího řádu podléhá disciplinárním trestům. Jest záhodno, aby každý opatrovník a každý otec zmíněná pravidla si u ředitelství opatřil a jimi se spravoval. Jeno u dobře vychovaná mládež může býti cennou oporou své vlasti!

Z jednoty katolických tovaryšů. Ve členkách pondělních schůzích ukončil vdp. předseda dr. Rojl cyklus přednášek o liberalismu a započal řadu přednášek o sociální demokracii. Poslední dobou přistoupilo několik mladších členů feministického dorostu k jednotě. Jak mnoho jich ještě jest, kteří nemají vůbec smyslu pro vzdělávací činnost spolkovou? — Ples jednoty pořádán bude v neděli dne 9. února. Die dosavadní subskripce slibuje býti plesem prvního řádu. Valná hromada koná se v neděli dne 26. ledna. Zdat Bůh!

Pro křivé svědectví zatykačem stíhaný. Emanuel Kysela, 25 let starý čeledín do Chrudimi přeluhý, byl poslán v Hradci Králové o výročním trhu strážníkem Jos. Andrej. Zatyčen byl okresnímu soudu odezván.

Na šikmém plechu životní dráhy zasel. truhlářský pomocník Jos. Zák, odborně vzdělaný a dovedný dělník, jenž u alkoholu utáplí svou srudnost a pak s nedostatkem peněz šebrotou obtěžuje obyvatelstvo. Policii městské působí strašná tato existence častou práci.

Zvláštní rodinné pozhnání. Pro rodinu Peškovou v Březhradě darovali ještě: Dělnictvo firmy VII. Zadáka z Holešovic (Jatky) 10 K, pl. Josefa Válová v Klatovech 2 K, pl. Jana Šedová, choť přednosty stanice v Týlnšti, šatstvo, nejmenovaný od Jesenice šatstvo, firma Vojt. Macháček, usenářství v Praze 725 IL, useně šokti; dělnictvo téže firmy 160 K, rodiny p. inž. Staška a J. Šonka v Hradci Králové šatstvo. Jménem obdarovaných vřává obecní úřad v Březhradě díky. Zaplat Bůh!

Z Pardubic. Dosti dlouho dopřávali jsme času vyřízení se polit. situace a zároveň i zápasu různých bojovných stran. Dnes můžeme říci, že oči naše jsou otevřeny, aspoň článkem Osvěty Lidu na dopis 5. 8. Samostatných Směrů a těchto odpověď v 8. 7. — Každý soudný, rozumný a neustranný došel k přesvědčení, jakou sbraní a jak se bojuje pod heslem: Volnost, svoboda a osvěta! Pan Kostecký — bývalý katolík, když toho prospěch německé evangelické firmy Frank

a. Söhne vyřadovol — stal se přes noc evangelíkem a při tom suřivým svobodomyšlným Mladochem. Avšak strana svobodomyšlná počala po nějaké době prohlédati jeho zámyšly — ne mladočeské, ale obchodní německo-protestantské a začala posnenáhlá jeho sdánlivé politické stanovisko (které bylo rázu čistě obchodního), objasňovati. — Tím na nejvíce uražen předešl p. Kostecký ve spojení ještě s ostatními pardubickými protestanty do tábora Osvěty Lidu — nebo jak p. redaktor Stěpánek je zove — Osvěty židů, — sám pak přidal se k těm 13 vůdcům pochodňové osvěty radikální strany. A teď palba! Hrr na klerikály! Oršem ne na protestantů. Protože v tom případě byli by nuceni obrátiti palbu proti klerikální akci protestantské, to jest proti sobě, neboť tomu nasvědčuje ono faktum, s jakou přičinlivostí zasazovali se naši páni evangelici p. Kostecký a p. Hoblík et consortes o to, aby nějak prosaditi mohli za primáře do veřejné nemocnice evangelika a radikála Dr. Housáka. Oršem oni jej vybájili tak, že ze všech 17 našich místních lékařů, mezi nimiž většina s výslovným aprobováním, — žádný se mu na světu nevyrovná, ač žádného zvláštního jiného jména nepožívá, jen toho, které „oni“ mu přikládají. A proč? Inu, hrdí se do jejich protestantské agitace. Oršem, kdyby byl p. Hoblík ještě purkmistrem — bylo by to šlo hlaději, — teď bobužel není již u vesla, a k tomu má nyní dopomáhati Osvěta ve spojení se židů. Což kdyby se tak někdo s representací at Staročechů at Mladochů odvážili veřejně „po Zeleném“ choditi před službami Božími s modlitební knihou — a pak do chrámu Páně odešli — jak spustila by naň Osvěta: tmář, zpátečník a klerikál. — Ale že p. Kostecký et consortes chodí v neděli před „svými“ službami Božími po „Zeleném“ s modlitební knihou, na níž zlatý kalich vytištěn, — nebo, že žid Dr. Wohrysek s celou rodinou „o šabesu“ do synagogy se šene a každému vykládá — člověk musí konati své náboženské povinnosti — o tom Osvěta mlčí — o této klerikální protestantské a židovské propagandě naprosto ničeho neví. — A katolíci odbírají ještě za veškeré nadávky ten list, kde protestant anebo žid uráží jejich city a ve šuailletonu podepsaném Dr. V. W. píší o uvítání klerikálního medvěda před kostelem a voděni ho po městě (přivítání nového p. děkana). — Nevíme opravdu, kdo může vystupovati ještě s větší drzostí a ptáme se jen, jak posouditi máme list i celou pak politickou stranu volající a řádající „spravedlností“ — ovšem jen pro sebe a pro nikoho jiného na světě. Jako pendant k této akci dala by se vyprávěti pohádka o oslu, jak ty houby přes řeku přenášel.

Z Kostece n. O. V pravdě čarovný večer připravila Katolická Jednota obecnatru Kosteckému zpěvohrou vánoční „Čarovnou noc“ dne 5. a 6. ledna t. r. Po oba večery bylo téměř k uměckému v mistnostech Rabštejna. Vlak to také stálo za to, tak znělo z úst mnohých a mnohých. Neboť o čem jsme rozjímali doma a v chrámu Páně po celý vánoční čas. měli jsme tu živé před očima. Dětinná radost nad narozením Božského Spasitele, nad pravdy malých pastýřů a pastýřek, kteří přinášejí dary a zpívají koledy, jakož i úzkostlivá péče o Ježíška byla jako zosobněna v rysech dospělých pastýřů. A naproti tomu v křiklavých barvách vstupovala lakota, která jen slato má za Boha, ctižádostivost a panovačnost, která svádí k ukrutenství. Úchvatným bylo zakončení, kdy sjezuje se anděl a oznamuje, že Dítě je v bezpečnosti, a kdy všichni vrhají se na kolena a pěl hymnus chvály Bohu a jeho Synu. Někteří i s inteligentních kruhů byli po oba dny přítomni a tím podali důkaz, jak se jim líbilo provedení. Všem, kteří jakýmkoli způsobem přispěli ke zdaru divadla tohoto, vzdán budiž veřejný dík a „Zaplat Pán Bůh“.

Z Chrastí. Zdejší literátský sbor pořádá dne 12. t. m. „u České koruny“ valnou hromadu za dosti hojného účastenství členův. Die starého obyčeje zaspívána nejprve koleda vánoční, načež ujal se slova vdp. předseda Jan Kobr, děkan a vikář. Po té podány byly správy funkcionářské. Spolek čítá nyní přes 80 členův, z nichž někteří ochotně plní povinnosti sboru, a horlivě při službách Božích zpívají. Zjistělo, že sbor náš, který má čestné místo mezi sbory literátskými v Čechách, zůstane vždy úkolu svému věrným.

Nov. Bydčova nové povolený výroční trh na dobytč na místo 21. ledna bude se letos odbyvati až 18. února 1902.

Z Přelouče. (Krejcarový spolek.) 5. ledna b. r. o 11 hod. ranní odbyvána byla valná hromada krejcarového spolku pro vyřázení polévky v době zimní pro chudou školní mládež v Přelouči. Vldp. Fr. Hajšler, děkan a bisk. tajemník v Přelouči, zakladatel a první předseda spolku krejcarového vzdal se předsednictví pro množství vlastních práce. Ze správy p. Havránka, pokladníka, jsme seznali, že v posledním roce musela býti náhrada vzata ze základní jistiny 200 K na úhrasení shodku, ješto více dětí bylo přidělováno a méně se sešlo na sbírkách. Die výroční správa VIII. vařilo se celkem 77krát od 2. ledna do 2. dubna 1901, průměrně denně pro 172 dětí. Rozdáno bylo celkem 13.268 porcí teplých pokrmů. Mimo to dostávaly děti denně po houce a někdy přiležitostně byly podílány buchtami, jež pořídili dobrodinci chudé mládeže. Jedna porce přišla letos na 2-25 kr. Vaření s laskavé ochoty obstarávalo střídavě 12 p. t. členů. Dozor nad dětmi měli p. t. členové sboru učitelského. Místnost pro vaření nacházela se jako jindy v podpířevě a školní budově. Také letos al. městská rada darovala po celou dobu vaření potřebné palivo. Všem šlechtným dárcům, spanilomyšlným dobrodincům nejen přispěvků, ale i bojných darů na potraviny chudou školní mládež voláme vřavci: Zaplat Bůh!

Z Dobrušky. Na sv. Tři Krále a pak v úterý dávány dětské hry „Koledy.“ Pan A. Vašek, odb. učitel, neuvěřil počivě se škály měšťanské školy vánoční zpěvy a postaral se též o úřední povolení. Obecnatru sešlo se přes špatné počasí a cesty velmi mnoho. Zdejší hráli a spívali pěkně a mnohé sceny odměněny hlubokým potleskem. Zvláště sajmalo jednání třetí, kdy pastýři odevzdávají Božskému dítěti

květiny, co země dala, když malý Pepík dává Ježíškovi tuze dobrý rohlíček a jiný Pepíček daruje houp. koně. Na konec připraven zdařilý obraz „u Ježíšek.“ a za zpěvu „Narodil se Kristus Pán“ hra ukončena. Hudbu řídil obšťav pan J. Novotný, řídící káru: Veřejný dík budiž panu učiteli Maškovi, který nedbal jistlivých poznámek jistých lidí a svým přičiněním poskytl lidu i dětkám zábavu náležitou. —

Napálený pokladník. V hostinci pana Lindnera v Labské Týnici byla dvakrát vyloupena o svátcích matiční pokladnička. V podzemí byl sice jeden horlivý hrábě karot v sousední místnosti, ale aby bylo i důkazů, pan měšťanosta F. Tomášek na něho naláhl. Zloděj přišel, sáhl do pokladničky, ale místo do peněz, vjela ruka jeho do rozpuštěné anilínové barvy. Barva sama křičela, proto ani nezapíral, přiznal se. Byl to truhlářský dělník se strojovny bratří Peruerů. Matiči odcizený obnos musil navrátiti a byl propuštěn s práce. V sanechaném dopise nelituje činu, ale toho, že se tak napálil.

Podvodníci. Na Kutnohorsku a Kolínku některé spolky poohlíhají právě hony na vstupné do plesů. Přispívají-li soucnní lidé jiným na zábavu, proč by nemohli tím epíše útrpnost mítí a nařikajícím? Tak soudí jedna chudá žena z Kutnohorska a proto obchází také majetnější lidi, aby nějakou ta korunu do tala. Nezve však na ples, nýbrž s pláčem nařká, že jí zemřelo dítě a že nemá na rakvičku. Na farách kromě toho prosí o výkrop přístiho dne, udá nějaké místní příjmení a slibuje, že přinese ohledací listek, jakmile se pau doktor vrátí od nemocného. Čeho již se neuznává k oklamání bližního? Radost i žalost, tanec i pohřeb, zima i oheň jsou prostředky k vydírání a podvodu.

Z Malesova. (Raifeisenovka.) Závěrky minulého roku ukázaly, jak blahodárným zařízením bylo ustavení zdejší záložny. Ač s počátku proti novému vedení záložny bylo dosti nepřátel, nyní teprve pozoruje se, jak potřebí bylo, aby ruce opravdu čilé a poctivé chopily se řízení jejího. Dík předsednictvu, uvedenému bylo vše do vzorného pořádku, a tak zabezpečena její budoucnost. Bohužel, že mnozí členové nemají ještě dosti porozumění pro ústav tak svépomocný a jsou to mužové, kteří přece na veřejnosti honosí se jistým stupněm vzdělání. Snad ale nahlednou mírně řečeno nepraktičnost svého počínání. Obrat roku minulého činil přes 120.000 K. — Rozsáhlý obvod zdejší lékařský byl rozdělen a polovic osad přivtělena k obvodu novému — křesťanskému. Nyní vypisá bude konkura na místo obvodního lékaře. Ať už místo ono dostane kdokoli, tolik bylo by si přáti, aby městečko naše uživeno bylo osobou podobnou jako dřívě, kdy klid jeho nebyl rozvřen k životu uověmu, ale třenicemi rozbahně a znechucen každému poctivějšímu pracovníku.

Z Kutnohorska. (Rolnický cukrovar.) Ve schůzi ustavující, o níž minule jsme se zmínili, zvoleno bylo dvacetičlenné komité, které má projekt rolnické evpomoci uskutečniti. Porady jeho konají se pilně. Nedostává se však skeptiků, kteří se domnívají, že dostane-li se významnější osobám akci vyvolavám neb podporujícím zvláštních výhod u cukrovarů nynějších, všecko nechají padnou. Neustotěžujeme se s oněmi pochybovači, ale nepodceňujeme také onu nedůvěřivost. Má své příčiny v minulosti.

Z Čáslavka. (Z kruhu učitelských.) Značné napětí působí mezi námi obsazování místa odborného učitele na měšťanské chlapecké škole v Čáslavi a nejenom my učitelé, jichž se to v prvé řadě týká, ale i obecnatru jak čáslavské, tak i celého okolí jest zvědav, jak záležitost ta konečně dopadne. Na místo toto hlásí se totiž prosatímnné ustanovený učitel na této měšťanské škole p. V. T. který po dlouhou řadu let působil na obecné škole v Čáslavi — katolík a vedle něho hlásí se učitel souzromé školy při evangelickém učitelském semináři a docent na tomto ústavě p. Z — evangelík. Při obsazování místa tohoto vede se znova v mnohých jiných veřejných korporacích známý boj katolického žvilu a evangelického. Konkura na místo toto vypisán byl již jedenkrát, ale tu, protože rozhodující hlasem předsedy okresní školní rady zvolen byl katolík, nalezena byla evangelickým zástupcem formální chyba při hlasování v místní školní radě a podán protest, jež zameká školní rada velmi rychle vyřídila a rozkázala vypisání nového konkursu. Pamětné bylo hlasování při prvé projednávání toho o obsazení jak v místní školní radě, tak okresní. V místní školní radě učiněny tu prudké výpady zástupci evangelické církve a řádáno na základě prý spravedlnosti, aby dosažen byl na místo toto evangelík. Dokázáno však procentuálně, že na školách Čáslavských mají již nyní, kdy na měšťanské škole divl ustanovena jest jedna učitelka evangelická, dávno překročený procentuální požadavek sváj. V sezení okresní školní rady pak byli to zástupci učitelstva, kteří položili hlas svůj proti kolegové, o němž známo, jak trdně a trpce musil vybojovati své postavení nynější, že dlouhá léta musil sloužiti jako podučitel, až dostalo se mu teprve zákonem novým příkmtého titulu učitelského. Hlasovali proti němu, ač věděli, že již téměř 13 let měl skoušky na školy měšťanské a jenom nepřiznal bývalého školního inspektora nedostával místa, ač mladší a to mnohem mladší kolegové jeho byli již na místech takových usazení. Snad proto tak hlasovali, aby se nezdálo, že jsou klerikály. Záležitost tato byla tak vážná, že i „Budec“ o ní jednala a vyžádala si rozhodnutí Ústředního spolku v Praze. Ten rozhodl ve prospěch žadatele katolika, ne ovšem proto, že je katolík, ale že věc zdála se i oněm pádním spravedlivá, aby na místo na škole obecné a měšťanské měl především právo ten, kdo na školách těchto do úpady, se poměry tak často těžkých působil. Rozhodí Ústřední spolek, aby při obsazování míst nebyl brán zřetel k silám působícím na školách soukromých. Rozhodnutí tohoto využili dobře evangelici ve svých listech a obrátili ostří proti učitelům ze škol matičných

a obrannými „zaslány“ pustili se i v Národní Politice do ustředního spolku. Jak my ale víme, Ustřední spolek rozhodl tak proto, aby dal svým členům, kteří jsou zástupci učitelstva v okr. školních radách, informaci, jak si mají počínati, když by žádali katolíci se soukromých škol na př. fobolních, tedy katolický konfesiijních. Tam mřířil Ustřední spolek, věda dobře, jak prolomena bude zásada ta, aby s konfesiijních škol evangelických připouštění byli učitelé a léta tam strávená byla jim číťána jako léta na obecné škole strávená, že totéž právo budou mít i asly z konfesiijních škol katolických. Nebylo to tedy namířeno proti učitelům matičním, ale čeho není klerikalismus protestantů schopen? Celá otázka točí se kol toho, kdo má přednost, zda učitel na obecné škole, či učitel na konfesiijní škole při stejném množství let. Víme sice, že hmotné postavení učitelstva evangelického není příliš skvělé, ale víme také, že služba je tam daleko lehčí, neboť kdyby byla těžší, nečekal by pent, až uprádní se místo na škole měšťanské, ale ucházel by se dříve o místo podučitelské, učitelé na škole obecné. Toho však nečiní a proč, jest na snadě. Každý nepřepočítat užně, na čí straně jest spravedlnost a právo. Nechceme tu vytýkati snad zástupcům našim, jak volili. Srovnaj-li to se svým svědomím, dobře. Divíme se jenom tomu engažování se pro jistou osobu. Nyní bude se konati obznanování podruhé. Horečně se pracuje se strany evangelické, doufáme ale, že spravedlnost zvítězí. Jenom tolik podotýkáme, že vytýkati zástupcům katolickým, že volí katolíka pro své děti za učitele, za nějakou nezášlivost, jest od panů druhé strany trochu nevdaně. Nemají tak činiti, když ptec strana evangelická netrpí ani ve svém ústavě školníka, který si vzal katolíku — z bázně, že by utíráním prachu mohl pokasiti udebně slně katolicismem. Totik prozatím.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového farního chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě v době od 24. prosince 1901 do 7. ledna 1903 odvedli: 400 K: c. k. finanční prokuratura v Praze na splátku odkazu po p. Anně Štolinové, měšťance v Náchodě, 61 K: kostelní sbírka na Nový rok, po 55 K: sbírky kostelní na sv. Štěpána a v neděli 29. prosince 1901, po 50 K: dvě paní náchodské, jež nepřijí si býti jmenovány, 48 K: sbírka kostelní na Zjevení Páně, 47 K: sbírka kostelní o Narození Páně, 46 K: sbírka kostelní, v neděli dne 5. ledna 1902, 22 K: Náchodčan, jež nechce býti jmenován, po 20 K: p. nejmenovaná, členové III. řádu sv. Františka v Náchodě a sbytek z jisté fundace, 16 K: p. Čeněk Hejzlar, rolník v Bělovsi, 11 K: oféra terciářů v Náchodě, po 10 K: p. Ferd. Geisler, p. Bedřich Kašpar, tovarník, p. Valburga Kašparová, ehoř tovarníka, p. Julius Philip, c. k. fideiř tkalcovské školy a slečna Marie Třeščíková, dcera po knězem důchodním vešmě v Náchodě, důstojný klášter ve Světlé v Dol. Rakousích, 5 K: důst. klášter Cistercienských ve Vyšším Brodě, 3 K: p. Drahuška Burešová v Náchodě, 2 K 80 h: dp. P. Jan Hlavicek, farář v Lišaněch, 2 K 70 h: JUDr. Fr. Dvořák, jménem náhrady nákladu za napsy na kostelní pokladnice, po 2 K: nejmenovaná, pak jistě neznámá, p. Antonín Klesl, majitel domu na Pihově, p. Václav Kultrank, městský policejní revisor v Náchodě, p. Jan Kylar, rolník ve Vysokově, p. Václ. Mareš, c. k. vrchní oficial soudní v Náchodě, p. Josef Maršák, rolník v Č. Čermě 2, sl. obec Lipí, p. Středová v Kramolně, p. Vincenc Šnajdr v Náchodě, dp. P. Fr. Tomášek, farář ve Velkém Ouhmí, p. Karel Trapp, c. k. živnostenský inspektor v Hradci Králové, p. Františka Valterová ve Vysokově, p. Karel Vítek, rolník v Lipí a p. Františka Vlčková na Lhotkách, po 1 K: dp. P. Vincenc Blažek, katecheta v Poličce a p. Vinc. Göhlert v Náchodě. Veškerým šlechtným dárcům vyslovují se nejvšejší díky se snadnou prosbou ku ctěné veřejnosti za další dobrotivě přispěvky, jež se přijímají na děkanském úřadě v Náchodě, aneb zasílají mohou též na spolek výše jmenovaný poštou.

Z Portoltie. V malé naší osadě trvá již osmý rok sbor hasičský, 21 členů čítající. Máme též hospodářskou besedu. A že oba spolky náležitě prospívají a vůbec že v obci naší panuje nejlepší spořádanost, největší zásluhu má náš vdp. farář Václav Šafránek jako předseda. Přičiněním jeho zřízeny u nás také 2 pokladničky Ustřední Matice Školské. Aby aspoň částečně zásluhy našeho p. faráře byly odměněny, zvolil ho sbor hasičský svým čestným předsedou. O svátcích vánočních odezvala deputace našeho sboru hasičského Jeho Jasnosti kníže Františkoví Josefovi z Auerspergu ve Žleběch diplom čestného členství. Jest-li kdo z venku podporoval náš sbor, byl to hlavně kníže pán. Tak i nyní, když si začínujeme ložiti, ku pokynu Jeho Jasnosti dostalo se nám od správy knížecího velkostatku z Dolních Kralovic stavebního dříví v ceně přes 160 K.

Ustavující schůze Středolabského komitétu konána 12. ledna t. r. v zasedací síni obchodní komory pražské za účasti zástupců 6 polabských okresů, 8 polab. měst a vlády a 13 poslanců. Jménem přípravného komitétu přivítal účastníky starosta města Hradce Králové poslanec p. dr. Ulrich, jež schůzi předsedal. Die jednatele zprávy snaha komitétu došla ocenění c. k. mistodržitelství království českého, nejvyššího maršálka Jiřího knížete Lobkovicce, zemědělské rady, obchodní komory pražské, korporací měst, okresů i jednotlivců. Komitét podal ministerstvu žádost za zřízení zvláštní stolice stavby lodí na české vysoké škole technické. Členové komitétu budou i zasedati v poradních sborech pro vodní stavby. Po schválení zprávy pokladní a revisorů účtů vykonány volby a zvoleni: starosta města Král. Hradce posl. p. dr. Ulrich předsedou atd. Ustanoveno vydávati měsíčník „Střední Labe upravené a upravené“, jež bude orgánem komitétu. Schváleno též, aby v Král. Hradci, Nymburce, Kolíně, Pardubicích a na Mělníce byly založeny pobočné komitétu. Jest nyní oprávněna naděje, že středolabský komitét za řízení pilného pracovníka p. dr. Ulricha v brázu chopí se úpravy středního Labe.

Bláznivé počasí. Již dlouho se nepamatují lidé, aby se v lednu oralo a selo, jako se stalo

letos v některých krajích vlasti naší. Do té jarní pohody vrazil k nám tento týden štěplavý mráz se sněhem; ale po prudkém vánici na čtvrtek vpadl do toho zase déšť s vichrem. Věra, bláznivé to počasí.

Zábava. Vojenský koncert c. k. pěšího pluku č. 42 pořádaný bude v neděli 19. ledna v hotelu „Morhur“ v Hradci Králové. Vstupné za osobu 40 h, rodina 1 K. Začátek o 7. hod. večer.

„Hlasní ho.“ Městská policie vykonala počátkem roku prohlídku měr a vah v závodech zdejších obchodníků. A prohlídka objevila se býti včasným a nanejvýše potřebným podnikem. Mnoho závaží bylo zabaveno a mnohý drátil falešných vah byl opatřen náležitou pokutou. Pokolení Syřišťovo tedy ještě u nás nevyhynulo!

Různé zprávy.

Nechce společenství. „Hlas z Siona“ prohlásily se nedávno, že je jim milejší nevěrec darvinistický, nežli věřící katolík. Předtím opět prohlásily, že jim jest milejší sociální demokracie se svým „soukromým náboženstvím“, nežli katolická církev. Nebezpečí sociální demokracie jest prý „Hlasem“ neznámé, kdežto prý zasazené rány katolictvím páli prý protestanty dosud. Proto se prý protestanté nikdy nespojí s katolíky ku potírání shoubných zásad sociální demokracie. Jest to zajisté sebevědomá řeč, ale zdá se nám, že pan Šádek dšlá z nouze otnout. Ví totiž dobře, že protestantismus vůbec není spůsobným ku léčení moderní sociální choroby, proto také nikdo naň ani nepočítá, ale p. Šádek chce ukázati, že toto ignorování protestantismu nevyplyvá z nicoty jeho, nýbrž z hrdosti jeho hlasatelů. Ze tvrzení nače opírá se o skutečnost, vysvítá nejlépe se skutku císaře Viléma II. Protestantky tento vladaf jmenoval před 10lety svým zástupcem v mezinárodním kongresu berlinském na vyřízení otázky dělnické katolického biskupa Koppa, ačkoli přivřenci sociální demokracie v Německu rekrutují se ponejvíce z krajin protestantských. Byl císař Vilém dobře přesvědčen, že bortivá nauka protestantské sociální nespokojence vlastně tročí a ne léčí, vždyť volby do říšského sněmu dokázaly r. 1884, 1890 atd., že kraje katolické vykazovaly nejvýše 2 proc. voličů socialistických, kdežto protestantské až 15 proc. Učený pastor německý dr. Uhlhorn napsal roku 1887 ve své srovnávací studii o sociálním působení církve protestantské a katolické tuto větu: „Běda naší církvi, když by trpěl masový sen, že tuče srdce katolických kněží pro ně ohniví, nežli srdce protestantských pastorů, že římské církve se jich ujímá, protestantské však se je odtěruje.“ (Lent str. 321.). Není tedy protestantismus v sociální dílo činitelem ani plodným ani vázaným, proto snadno ošlepe fanatikou zdráblivost „Hlasů“, jeounce jisti, že chlubnost jejich nevbudí žádného příjemného vzrušení ani v táboře sociálních demokratů.

Letošní jihočeská výstava v Táboře svými odděleními: hospodářským, průmyslovým a národopisným dovede vzbuditi zájem nejen ve svém užším obvodu, ale i v ostatních krajích naší milé vlasti. Pořádána bude od 3. do 31. srpna. Čestí živnostníci, průmyslníci a hospodáři přihlašujte se co nejdříve k oběsní jihočeské výstavy v Táboře a dopište si o programy a přihlašovací listy výkonnému výboru výstavnímu, který všechny potřebné informace Vám udělí a práci Vaši podporovati bude. V období výstavním pořádaný budou v Táboře různé odborné sjezdy a slavnosti. Zabezpečen již dnes alet sokoleké šupy Žižkovy, velké slavnost zpěráckých spolků dekoslovanských, sjezdy živnostenské a hospodářské a j. v. Právě byl vydán v šesti barvách provedený výstavní plakát, který komponoval akademický malíř p. A. Hofbauer. Plakát ten poslouží jako zdařilé dílo umělecké k výzdobě veřejných místností. Zaslá jej na požádání ochotně a zdarma výkonný výbor výstavní v Táboře. Všecky dopisy výstavy se týkající, přihlášky a dotazy adresovány buďtež: výkonný výbor jihočeské hospodářské průmyslové a národopisné výstavy v Táboře.

1000 korun na votivní dar národa českoslovanského v Lurdech věnovali manželé p. Jakub a Marie Seitlovi, majitelé domu v Jemnici na Moravě. Velice dojemný je přips, jímž tento skvělý dar byl doprovoben. Další milodary přijímá vdp. Leopold Kolisek, farář v Předklášteří u Tišnova na Moravě.

Elektrické světlo bez drátu. Die Journalu oznamuje se z Londýna, že se podařilo inženýru Armstrongovi zříditi elektrickou lampu bez drátu. Lampa Armstrongova po častých pokusech svítila pěk-ným světlem bez drátu, an pramen elektřiny byl vzdálen 4—5 angl. mil. Vynálezce vysvětluje svůj vynález tím, že země je vodičem a ochránkou elektřiny. Armstrong používá elektrické baterie osmivoltové a proudu silného jednu ampér.

Pař ve službě policejní. Časopis Temps oznamuje, že pařížská městská policie opatřila si 5 novofundanských pař, jichž se a dosavadními 2 pař má užiti při službě záchranné. Pař tito nejsou pouze k tomu ustanoveni, by kandidáty sebevraždy a nehodou postižené z vln Seiny vytahovali, nýbrž aby také podporovali agenty při vyhledávání zločinců. Též k osobní ochraně ohrožených policistů mají sloužiti, když by tito na osamělých místech byli neočekávaně přemlou překvapeni.

(Zasláno.)

Veřejné děkuvzdání!

Jeounce úplné spokojení vzorou a pilnou práci co do opravy a polychromie hl. oltáře a oltářního rámu a obrazu, jakož i kasatelny, kde nyní mlie se potěší každý zbožný křesťan pohledem na výtečné

provedení a seřazení skupení valice zafale a nálehtile reliéfně zhotovených ev. evangelistů a Krista, božského učitele — děkujeme odp. V. Musilovi, řebáři v Žamberku, za tuto práci umělecké ceny a vyslovujeme i spokojenost se akromným pořádkem jeho. Těšme se již předem, že nám sáhy rovněž tak dovedně sbuduje a okrášlí Lurdský oltář Marianský ku slavnosti 50letého trvání sdejšího bratřstva rčen-cového.

J. K. Vaníček,
č. děkan v Josefově.

Dr. V. Čába,
č. kanovník.

Upozornění.

Nejd. biskupskou Konsistoř i biskupskou knihtiskárnu došly častěji stížnosti od jednotlivců i c. k. okres. školních rad, jakoby biskupská knihtiskárna nedosti činila

při prodeji katechismů

pro chudou školní mládež. Připomínáme, že za 2 školní roky rozdáno bylo zasláním na všechny c. k. okresní školní rady diecéšní me 18 procent celého nákladu, ale daleko přes 20 procent zdarma pro chudé a to i tam, kde při koupi bylo se nám vyhýbáno.

Aby nebylo příčin k těmto stížnostem ani k nám ani od nás, zavádíme po příkladě nakladatelství jiných, hlavně „Unie“ v Praze, nový způsob rozdávání knih zdarma pro chudé. Do každého od nás prodaného katechismu počínaje těmito dny vlepěn je lístek s tímto upozorněním:

„Žák odevezdej tento lístek p. katechetovi své školy. Za každých 11 těchto lístků opatřených pečeti ředitelství školy vydá biskupská knihtiskárna

sdarma pro chudé žáky

2 velké katechismy, (pokud se týče střední katechismy, malé katechismy).“

Způsob tento zavádíme se schválením nejduš. bisk. Konsistoře. Dle množství pro tu kterou školu koupených katechismů dostane se téže škole poměrně množství výtisků zdarma pro chudé žáky, tak že nebude nikdo moci činiti výčitek nám z nedostatečné péče o chudé žáky ani z nespravedlnosti.

K mnohostranným poptávkám po malém katechismu

sdělujeme, že se svolením nejd. bisk. Ordinariatu budeme moci v nejbližší příští dny i tímto vydáním dpp. katechetům posloužiti.

V úctě oddaná

Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu, dne 22. ledna 1902, o 2. hod. odpol.

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřiková třída č. 300 I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup,
předseda.

Dr. František Rojl,
jednatele.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 11. ledna 1902. 1 hl. pšenice K 14:20—14:60, žita K 11:40—12:20, ječmene, K 8:50—9:20, oves K 8:80—8:60, prosa K 9:20—9:40, vike K 9:50—11:00, hrachu K 16:00—17:20, jáhel K 18:00, krup K 16:00—24:00, bramborů K 2:00—2:40, jetelového semínka červeného K 76:00—98:00, jetelového semínka (inkar.) K 80:00—96:00, máku K 31:00, olejky K —————, lněného semene K 15:50—19:00, 100 kg. křtinych otrub K 12:00, pšenič. otrub K 11:50 1 kg. másla K 1:92—2:00, 1 kg. sádla vepřového K 1:44—1:76, tvarohu K 0:32—0:36, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek K 0:00—0:00, jedna hl. cibule K 5:00—6:00, jedna kopa drobné zeleniny K 0:70—1:40 1 kopa selí 0:00—0:00 K, 1 pytel mrkve 1:00—2:00.

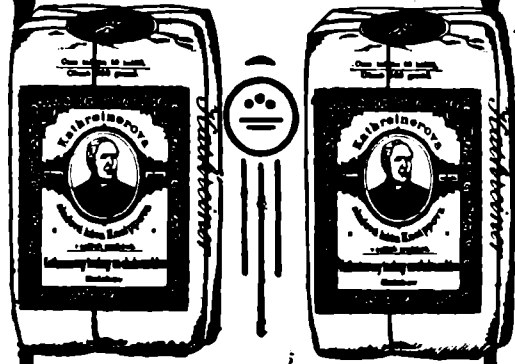
Listárna redakce.

H. K. + 48. Zasláno se uveřejní. Vše jest nám
vítáno, zvláště správy náboženské a politické z Va-
šeho kraje.

Ledeč. Vdp. J. M. Předplaceno do 1. července
1901.

Ohlasec. V. K. Došlo pozdě; až přistě.
Mnohé zprávy pro nával látky uveřejníme přistě.

Jen v těchto balíčcích
obdrží se pravá tak
všeobecně oblíbená

Kathreinerova
sladová káva Kneippova

Ph. Mg. B. V. Morávek
Kukleny.

Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína
Droguerie. Materiální obchod.

Doporučuje se co nejlépe.

Právě vyšlo

„Časových Úvah“

VI. ročníku čís. 1.

a přináší

Vyznání
starého hříšníka.

Socialní úvaha od Dra. Fr. Reyla

Stran 32. — Cena 8 hal.

Při větších objednávkách 33 procent slevy.

Socialní úvaha tato líčí neblahé ovoce
liberalního hospodářství na poli politickém,
náboženském a sociálním. V rámci po-
měrně úzkém jest vystižena celá soustava
liberalního systému přehledně a populárně.
Spisek hodí se výborně za lidovou četbu
a odhalí mnohým předpojatým rub vy-
chvalované nauky.

Objednávky vyřídí obratem

Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové

Vademecum
seu Brevis Synopsis

materialium et casuum in cura animarum frequen-
tiorum. Ad usum potissimum clericorum et neo-
sacerdotum juxta optimos fontes et probatos au-
ctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 641 — 8°. — Cena brož. K 3 20, poštou
K 3 50.

Kniha se schválením Ordinariátu vydána
sestavena je po způsobu slovníku abecedně, po-
dávajíc knězi bez obtíže hledání poučení bez-
pečné ve všech pochybnostech kněžského půso-
bení se naskytujících, ze všech oborů vědy theo-
logické. Dodatek podává v autentickém znění
regulac Juris Canonici, seřazení bludů Wilefo-
vých, Husových a Lutrových, důležitou konsti-
tuci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách
církve a konečně připojen jest celý Syllabus.
Podrobný index usnadňuje hledání v pochyb-
nostech.

Biskupská knihtiskárna.

Biskupská knihtiskárna

nabízí školní:

1. Střední katechismus

katolického náboženství.

Schválen na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni
dne 9. dubna 1894.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

2. Veliký katechismus

katolického náboženství.

Schválen na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni
dne 9. dubna 1894.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Oba katechismy mají ministerské
schválení.

Prodej pro prodáváče: knihkupce, kniháře děje se za
podmínek týchž, jako z c. k. školního knihokladu
(sleva 18%, proti hotovému zaplacení předem neb do-
bírku.)

Objednávky vyřídí se obratem pošty, drahou pak
aspoň druhý den.

Vyznamenán nejvyššími čestnými cenami!

J. Anděla

zamořský prášek

Ochrana známka

usmrcuje s jistotou:

štěnice, blechy, šváby, moly, rasy, mouchy, mra-
vence, roztoč plati, všec všechn hmyz.

Továrna a vývoz u

J. Anděla, drogerie „u černého psa“
v Praze I., Husova tř. č. 18.

V Hradci Králové pravý u pana Karla J.
Díxe, medic. droguerie.

Sklady na venkově včady označeny Andělovými
plakáty a černým psem.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecesi královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé
dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní
posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řed.
ústavu Nejav. Trojice v La Marche. Dle III. vydání
přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Ná-
kladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K
40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celoplošné
1 K 80 h, franko 2 K; v lázi 2 K 60 h; franko
2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy
viz v červencovém sešitu „Rádce duchovního“ r. 1896.
Časopis: SS. Eucharistia (roč. 1. 1896) čís.
10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek
skvělý. Přítel: Jáme vděční ctěné bisk. knihtiskárně
v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po
srovnání s *Walsarem* máme knihu tuto za lepší a
přístupnější pro členy věčné klaně nežli onu,
poněvadž podává nejen *hajnost modliteb*, ale i *my-
šlenek k rozjímání*, čehož se ve *Walsaru* nedostává.
Proto ji *odporučujeme* všem členům věčné klaně.
Kdo zjedná pro své členy věčné klaně knihu
tento spis, *nepotřebuje dlouho ničeho nového*.

Kniha obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hodí
se zvláště pro lid, chováje pěkná, jasná a dojemná
poučení o N. S. O., o má svatě, o sv. přijímání,
hojnost krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se
kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím
a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hoj-
nost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt.,
k sv. přijímání, ke má svatě; z té příčiny kniha
dosta i v našich ženských klátech hojněho rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

Všecké práce z odboru maleb umě-
lecko-průmyslových provádí se s přesnou
dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost
u provádění malování kostelů v růz-
ných případných slozích; malování sálů,
salonů, pokojů a divadelních dekorací;
maleb obrazů nových, restaurování obrazů
starých; maleb fačadních freskových, maleb
na skle, na dřevě a na kůži.

Práce a objednávky

přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž
již v roce 1880 založena byla v Hradci
Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na Velkém náměstí č. 36, vedle bisk. residence.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již avěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými povaval-
nými příklady P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů, monstranci, ciborií, reliquiářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, lucern, lustrů, kaditeln,
táček na křest, svíců, paciškálů, schránek na Nejavé-
tájí, patenek atd. co nejvíce.

První

katolický a zasilatelský závod

Josef Poláček & spol.

továrna na sukna v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a
modních látek pro P. T. veledušt.
duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Theoreticko-praktická rukověť

Chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy,
pro kněží, ředitelů káru, varhaníky a přátele círk. zpěvu.

Sestavil

DOBROSLAV OREL,

vicerektor bisk. student. semináře, učitel círk. zpěvu na
bohosloveckém učilišti v Hradci Král.

Schváleno c. k. ministeriem kultu a vnučování vý-
nosem ze dne 20. října 1899 č. 25.743 jako pomocná
kniha při vnučování hudbě na ústavěch učitelských.

Stran 250 velké 8°. — Cena výtisku brožo-
vaného 3 K, vázaného v ozdobné celoplošné vazbě
3 K 60 h, poštou o 20 h více.

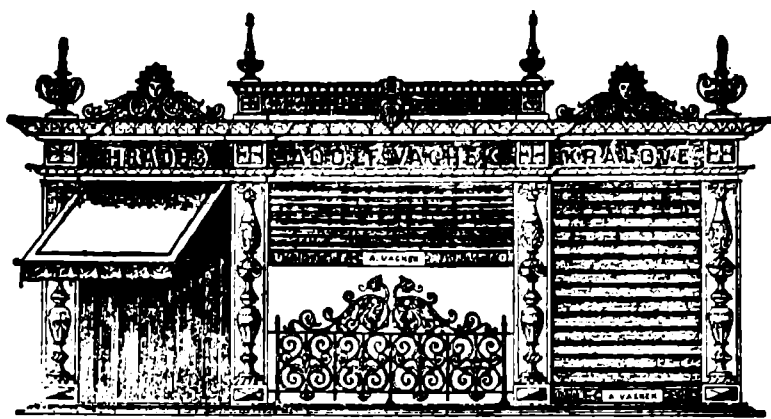
Praktická část přináší přesné nápěvy zpěvů, z mi-
sálu a rituálu, graduálu, pontifikálu, vesperálu a
kantorina marně v jiných příručkách hledané, jako při
pohřbech, různých avěceních, při gener. kanonické
visitaci, (Ecce sacerdos), pro litanie ke všem ava-
tým, nově posv. sborem obřadů povolenou litanií
k nejsv. Srdci Páně a j.

Četné pochvalné kritiky z pera odborníků: řed. Ne-
very, Zelinky, Jirásky, P. Albana O. S. B. a j.

Kniha má schválení nejd. Ordinariátu královéhradeckého,
budějovického, olomouckého.

Vzhledem k množství notové sazby, četným ilustracím
starého notopisu je cena velmi levná.

Bisk. knihtiskárna.

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svinovací okenice z vlnitého plechu sručené ocelového, velmi lehké a odolné. Svinovací okenice plátěné, samostatné, vlastního vzoru. Montování nosičů a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d. Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitelů na práce stavební, výhradně vlastní výroby nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kleslín do sítí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny vý-
robní se zárukou.

V účtě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cechovnímu úřadu.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podlaží.

Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Úplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obahod založen r. 1863.

Samety. Pevné ceny. Plyše.

Navštivenky
všech druhů

nabízí
Biskupská
knihovna.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, petičky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

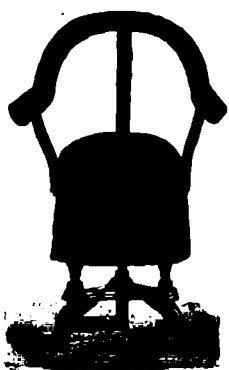
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-III., Eliščina třída 1080.

Na vzeš obratem pošt.

Klosety pro nemocné

v elegantním
provedení,
zaručeně ne-
zapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

Hlaváčková

patentní

mramorová
valcha

jest nejlepší prací přístroj

neboť trvanlivostí a nezdolností mramoru jest ne-
smárná a svými vřdy hladkými plochami aného-
blí vyprání a úsporu na času, mýdla atd. docílí.

Proti dobírce 5 K zasílá výhradně

B. Hlaváček,

sochařský závod Praha, Vinařská ul. 525-VII.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro
všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší
výnosnost.

Nonahraditelné

k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fos-
forečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, ohřívací ledek,
síran amoniat, soli draselné, kaolin,
speciální hnojivo pro stěbliny a oko-
paniny (kulovatiny).

Poštovní sádra superfosfátová
ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování
chlévké mrvy, pění vápno

dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na
kyselinu sí-
rovou a umě-
lá hnojiva
Ústřední písařna: PRAHA, Jindřišská ul. 27.

A. SCHRAM

v Břevlavi.
Poštovní
a v Lisku.
Restorace.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Velký výběr

slatých a stříbr-
akvost, svateb.
darů, kapelních
i nástěn. hodin
v krás. provedení
doporučuje - - -

JAN -
KALIS

hodinář a slatník
v Býčkově n. K.
přesný znalec
c. k. okr. soudu
Obrázkové
cenníky zašle

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtelích)

doporučuje P. T. veleřstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha botová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílneho, lněného, vlněného, bavlněného a damaš.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem pošt
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský
a řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízení.

Písařna a dílny: na Letné, Belor.
dla 619-VII. Sklad: Vělká
Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Vá-
clavské sálony.

doporučuje uctív: jesle, křížové cesty, Boží
hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpe-
vědnice, křtitelny, konsolety, svícny, lustry,
pultíky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů
solidního provedení, čehož dokladem jest množství vy-
svědčení veleřstojného duchovenstva.

Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.

Sbírka 600 modelů soch od nejprvnějších mistrů,
vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodu.

Převodní náčrtky, cenníky a rozpočty besplatně a
franko. Ceny levné a přímé platby podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Malinský křen

letovní sklizeň.

5 kg. asi 15 kořenů K 6.-

5 " " 20 " " 5.20

5 " " 25 " " 4.50

5 " " 30 " " 4.-

franco poštou.

100 kg. Malinské cibule K 8.-

1 kg. Majoranky . . K 2.-

1 kg. Hincian . . . K 1.20

zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 3.

Zprávy hospodářské.

Řek 1902 pro naše rolnictvo veledělečný.

Letošní rok má přinést rozhodnutí o dalekosáhlých a důležitých smlouvách a rozhodnutích, které budou mít i na hmotné poměry našeho rolnictva a všech výrobních našich tříd vřec význam a vliv předehledný. Předně musí letos konečně být projednáno vyrovnání s Uhry na dalších 10 let platné. Za druhé musí se uzavřít nová obchodní smlouva s Německem. Obě tato rozhodnutí mají hluboký význam pro naše rolnictvo, brže se v nich namnoze o kůži našeho zemědělství. Jest ale otázkou, zda Všeněmci ponechají vídeňskému parlamentu příležitost ku projednání dvou těchto důležitých záležitostí a pak-li by se ukázalo, že Všeněmci říšskou rakouskou sněmovnu pracovatí nenechají, tu přijde okamžik, kdy Rakousko musí obrátit nadobro svojí politikou a bude donuceno se postaratí o nový způsob vlády. V německé obchodní smlouvě, která se má s Rakouskem na dobu 6 let uzavřít, budou docela nové celní sazby ustanoveny na dovoz obilí, dobytka, dříví, krátce na dovoz zemědělských plodin, potravin a surovin. Sazby ty poškozí v mnohém směru zeměděle naše. Uvedeme případ. Novou celní sazbu na dříví ztratí jistý velkostatkář, který do roka prodával do Německa značné množství dříví, ročně alespoň 40 až 50 tisíc z. To jest ztráta velmi bolestná. Co počítí? Jiný případ jest, že zeměděleci naši nebudou do Německa snad vůbec žádný ječmen a slad prodávati, kterého se z Rakouska do Německa nyní ročně prodá na 2 miliony metrů, což vydá asi 40 milionů korun, po případě i více. O tom všem by měli naši poslanci na říšské radě ve Vídni rozhodovati a přimětí vládu k tomu, aby v čas pracovala na příslušných místech, by Německo smlouvou obchodní, která se má s námi uzavřít, nás hospodářsky nepoškozovalo.

Ostatně náš vývoz do Německa jest hlavně vývoz uhlí a dříví, kterého se do Německa prodá nyní ročně za 400 až 500 mil. K. Obilí do Německa nedovážíme žádné a dobytek také ne, poněvadž sami také kupujeme z Uher. Jak si Německo proto tyto celní sazby upraví, jest nám celkem lhostejno. Zvýšením cla na dříví budou hlavně bití naši velkostatkáři, jichž hlavní příjem tvoří dnes prodej dříví, poněvadž dvory nic nevynášejí a mnohdy se na ně i doplácet musí. A jsou-li dvory pronajaty, často se stane, že páni nájemci řeknou, že nájem platit nemohou, anebo že prostě ho platit nechť. A velkostatkář obyčejně je nucen mlčet. Mnohem důležitější bude pro naše rolnictvo úprava našeho poměru k Uhrám na dalších 10 let, tak zvané rakousko-uherské vyrovnání. Náš otec Palacký nepředvídal z dualismu pro Rakousko nic dobrého a slova jeho se bohužel ukázala nyní v plné pravdě. Dnes jest Vídeň mezi dvěma mlýnskými kameny a sice mezi Berlínem a Peští. Obě tyto kameny melou na Rakousku se dvou stran velmi ostře a vydatně a spolu si nasypávají pšenici dle potřeby. Jestliže něco Maďarům se nelíbí, co bylo ve Vídni usneseno, je lehká pomoc; zatelegrafuje se tajná depeše do Berlína a odtamtud se houká do Vídne, že to a to se musí změnit, a to se musí zrušit. Jestliže se nelíbí něco pánům v Berlíně, co bylo ve Vídni na prospěch Rakouska usneseno, zahouknou páni do Peští a tito opět počnou křičet na Vídeň, bassama — atd., to a to musíte zrušit neb změnit. Tak to dnes vypadá v tom ubohém Rakousku, že Maďaři a Prusáci nad námi společně rozhodují. My nejme ve vlastním domě svými pány. A to vše odnesou v přední řadě naše rolnictvo a ostatní pracovní třídy. Máme tu především na zřeteli výdaje na armádu. Naši ubozí poplatníci zaplatili od roku 1886 do roku 1901 na rakouskou armádu daní v obnosu 2387 milionů korun, poplatníci pak Maďarska zaplatili jen za tutéž dobu daní na vojsko v obnosu 1193 milionů korun. Během 16ti let zaplatili poplatníci v Rakousku na armádu o 1194 milionů korun více než poplatníci v Uhrách. To je za tak krátký čas suma přímo obrovská! A to je podle klíče, že na společné výdaje, jakými jsou výdaje na armádu, musí Rakousko platit nyní 68, Uhersko pak jen 32 procent. Následkem toho jest obrovské břemeno potřeb na vojsko uvaleno z převelké části na bedra našeho poplatnictva a tou měrou jest současně uleveno poplatníkům v Uhrách. Zde pak si mohou páni Maďaři stavětí o překot nové státní dráhy, mohou podporovat zemědělství, dávatí státní podpory továrnám. Není to křiklavé, když rozpočet uherského ministra orby jest mnohem

větší než rozpočet ministerstva orby v Rakousku? Není to křiklavé, když v Uhrách ministr orby může rozdávatí miliony podpor ku zvelebení zemědělství a náš ministr orby nemá po ruce podpor žádné, anebo alespoň velice skrovných? Pravda jest, že kde vůle jest, tam vláda pomáhá vždy. Když roku 1873. byl prohlášen na burse ve Vídni všeobecný úpadek bursy a zastaveny platy, tu vláda hned přispěla vídeňským bankám podporou 80 milionů z., aby odpomohla tísní finančníků, ač právě tito finančníci měli celý ten úpadek a vytěžili z něho pro sebe do svých kapes na sta milionů bursovni loupeže. Totéž se opakovalo roku 1886, kdy vláda opět vídeňským bankám dala podporu 80 milionů z.

Ptáme se, zda-li jen 10tý díl obdrží kdy na nějaké podpore naše rolnictvo. Když se rolnictvu má dáti nějaká podpora, tu je to obyčejně podpora malá, někdy jen žebrácká a to se děje po mnohém usilování a křiku. Pravda je, že ze všeho toho, co maďarský stát podniká nákladem státu samého na zvelebení zemědělství, prospívá v přední řadě židovským nájemcům dvorů a že lid sám v Uhrách ze všeho toho nemá zisku a odlehčení žádného.

Maďarská vláda není ničím jiným než výkonným orgánem milionářů židů Poppra, Wochanera, pověstného Falka, bankéře Kornfelda a Rothšilda a podobných veličin více, které v pravdě panují nad Uhry. Ačkoli Uhry uvalily výdaje na vojsko hlavně na bedra našich rolníků a našich poplatníků vůbec, nicméně jsou i zde síly poplatníků v Uhrách napnuty až do krajnosti. Vždyť jsou výdaje maďarského státu na rok 1902 určeny na 1086 a půl milionu korun. Co tu musí ubozí poplatníci vyspat krvavých grošů!

Ačkoli Maďaři mají tak ohromnou slevu, neplatíce jen nepatrné příspěvky na armádu, nasekali od roku 1868 dluhů v obnosu 4.627.828.368 korun. Na tento pákný dluhžek platí poplatníci Uher nyní ročně 260.989.781 korun úroků. Jen za rok 1900 přibýlo Uhrám nových 110 milionů kor. státního dluhu. Zde vidíme, že žádná nespravedlnost nenese také nějakého požitku. Nyní se má poměr náš k Uhrám během 1902 upravití na dalších 10 let. Po právu a spravedlnosti by měly platit na vojsko Uhry alespoň 46 procent a my 54, ale toho se nikdy nedožijeme. Ztráta rakouských poplatníků na základě nespravedlivého klíče o rozdělení břemen na vojsko může ročně pro naše poplatníky býti oceněna alespoň na 70 až 80 milionů korun. Za to by se mohl pákně umořovat náš státní dluh. Není ani dosti na tom. My platíme Uhrám za odkoupení obilí, mouku a dobytek nyní ročně daleko přes 500 milionů K. Tím ochuzujeme naše vlastní rolníky, a obhacujeme Maďary a to vlastní vinou. Jelikož jest pravdě na děje, že vídeňská sněmovna říšská bude sto klidně pracovatí v těchto životních otázkách, týkajících se našeho zemědělstva a všech výrobních tříd, jest budoucnost ubohého Rakouska čím dále tím chmurnější.

O chovu hus. Chov husí má pro naše poměry značnou důležitost národohospodářskou a důležitost ta byla by tím větší, kdyby se chov a prodej husí prováděl rozumně a domáci husa kdyby se zušlechťovala. Chov husí je u nás rozhodně zanedbán. Naše domácí husa je malá, málo plodná a dává také málo peří; vykrmená váží 6—8 kg, kdežto husy plemen ušlechtilých váží vykrmené 15 i více kg a mají maso lepší. Husa ušlechtilá nepotřebuje více krmiva než husa obyčejná a dá se lehko odchovávat. Proto třeba husu domácí plemeny ušlechtilými zlepšovati a k tomu doporučují se: husa emdenská, pomořanská.

1. Husa emdenská je barvy bílé a peří má jemné. Snese do roka 70—80 vajec. Některé počínají již v říjnu a koncem ledna nasedá. Po snesení 25—30 vajec chce sedětí; pakliže jí však sezení zamezíme, nese po několika dnech znova. Housata jsou z pravidla šedá a teprve po vypelichání dostávají bílé peří. Dobře zrostlý houser má až 110 cm. délky. Při trojím podškrubování dá husa emdenská ročně $\frac{3}{4}$ kg. i více peří v ceně 6 K. Některé emdenské husy sedí do roka dvakrát a mají se k chovu jen od těchto hus housata vybíratí. Emdenská husa se rychle vykrmuje, má maso nanejvýš chutné a výborné se doporučuje.

2. Husa pomořanská je většinou barvy bílé, neb je bílá s šedou hlavou, též strakatá (šedá a bílá), zřídka kdy úplně šedá. Při dobrém ošetřování váží 8—10 kg, vykrmená 15—16 kg i více. Jinak jsou vlastnosti husy pomořanské totožné s oněmi husy emdenské.

Doporučují se plemena tato ku křížení s naší domácí husou, neb tak se dá docílití až dvakrát tolik masa jako chovem husy domácích. V hospodářství, kde se chová na př. 15

hus, může se křížením a výkrmem docílití až 100 kg. masa, což činí na penězích 120—150 K; mnoho-li by se tím získalo v celé obci a v celé zemi! Chovem ušlechtilých hus může se v obci o 50 čísel vyzískati až 2000 K. Z toho je důležitost chovu hus ušlechtilých patrná!

U nás je zvykem prodávati hubené husy husákům, což nelze schvalovati; husák musí mítí hodný výdělek. Takové husy se buď v městech teprv vykrmuje, neb putují za hranice. Rozumná a vypočítavá hospodyně hubené husy neprodá, spíše ještě jich přikoupí; teprve vykrmené na váhu prodá. Najde si na vykrmené husy v městě odbyt snadno. Vykrmení hus vyplácí se dobře, neb může-li se výkrm vyplácetí v městech, kde je krmivo, práce atd. dražší, pak se musí vyplácetí na venkově tím spíše. — Nejlepší způsob výkrmu je následující: Husy zavrou se do posady v tmavé místnosti a krmí se kaší připravenou z ječného, pohankového nebo z kukuričného šrotu a z mléka. Kaší touto krmí se třikrát denně. Rozumí se, že při krmení nutno šetřití největší čistoty a jen tolik kaše podávati, mnoho-li jí husy od jednoho krmení ku druhému vyžerou. Husy brzo se vykrmí, mají maso jemné, měkké a chutné, krmení nevyžaduje mnoho času a žádných ztrát oproti obvyklému cpání ovsem, šíškami atd., je laciné a dobře se vyplácí.

Z kraje. Budeme sázetí řepu? Bude řepa dražší, než za 70 kr. metrů? O tom se mnoho mluví v kraji. A protože cukrovary nechtějí přidati, rolníci budou nuceni uchopiti se svépomoci. Ale jak? Na Čáslavsku prý stavbou rolnického cukrovaru. Je to však málo lákavá myšlenka v tak velice cukerní tísní. Surovina je tak laciná, jak nebyla snad nikdy. A není naděje, že cukr stoupne. Ba pravého opaku jest se obávatí. Dříve se mnoho cukru vyváželo do Uher, Srbska, Italie a Ruska. Dnes jsou v těch zemích ohromné cukrovary a stále staví se nové. Některé z nich, zvláště v Uhrách zpracují za kampaň miliony metrických centů řepy, které přivážejí přímo z polí celé vlaky. Naše cukrovary jsou proti nim právě krcálky. Řepu pak mají většinou ze svých pozemků a od velkostatků. A nepřestanou ji pěstovati i kdyby byla ještě mnohem lacinější, protože k tomu mají zařizeno veškeré hospodářství. Následkem toho vývoz cukru do zmíněných zemí nejenom že přestane, ale může nastati při osvědčené moudrosti naší vlády dovoz k nám, záplava jako obilím a moukou. To by znamenalo úpadek našich cukrovarů ještě větší. Bez toho již letos jsou menší cukrovary na rozpacích, mají-li pracovatí, anebo zůstat státi. A v této tísní mělo by se ještě pomýšletí na stavbu nových cukrovarů? Není již dosti trpkých zkušeností v tom ohledu? Krajský rolník myslí, že bez pěstování řepy by nemohl býti živ. Bude jí sázetí snad, i když bude ze své kapsy doplácetí na každý metrů; již tak jí zvykl. Byla kdysi řepa zlatým teletem. Ale doby ty již dávno minuly. Dnes již není ani niklovým. A přece srdce rolníkovy nemůže se od něho odtrhnoutí. Řepa je dosud mazlíčkem a rostlinou stábelnaté a pícní popelkou. Následkem toho bud zaneobává se chov dobytka a je málo hnoje, anebo kupuje se sláma a seno, je-li zač. V prvním případě trpí pole, v druhém kapes. Řepa se lacině prodává, seno a sláma draze se kupují. To je divné počítání! Proto prozíravější začínají jinak. Na místo řepy budou pěstovati čekanku. Loni vynesla více, než řepa. Budou stavětí sušárny rolnické na čekanku, ku př. na Zábotořku a v Krakovanech. V Jestřabí Lhotě se již osvědčila. Mluví se též o rolnických mlékárnách a pekárnách. To by byla pravá svépomoc! Bohužel, že jest ona na Polabí dosud v plénkách. Krajský rolník přichází tu teprve za horským. Ale lépe pozdě, než nikdy.

Bída o krmivo. V Polabí uvedlo se předloni a loni málo obilí a píce. Následkem toho jest sláma i seno ve vysoké ceně. A koupiti není zač. Loni v některých vesnicích okresu chlumeckého krmili dobytek řezankou z došků. Na jaře pak byla mnohá stavení bez krmiva. Letos je nejina. Dokud bylo hezky, ještě v lednu pásli a trhali v pasekách starou, suchou travu dobytku. Teď dojde zase na střechy. Zakusí bídy lidé i dobytek!

Literatura.

Nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V Kotrba v Praze: Homiletická knihovna. Sv. I. seš. 3. K. Antoniewicz: Misiijní kášaní. Cena 50 h. Bajky

e Jesuitech. Vzdělávací knihovny katol. svaz. XX., seš. 14.—15. Cena 1 K. Napsal P. Bernard Duha. Václav Daviděk: Metod. výklad nov. katechismu. Díl II., seš. 13. za 60 h. Zábavy večerní. Redaktor Em. Žák. Ročník XXII., čís. 6., dílo 124. za 80 h. F. J. Andrlík: Venkov. Český jinoch. Časopis pro dospělější mládež. Redakce prof. V. Müllera. Ročník 1 K. Ročník VII., čís. 4. Rádce duchovní. Časopis kněží a duchovní. Redakce vede dr. Josef Burian, kanovník vysehradský. Roč. IX., seš. 2. Předplatné 8 K ročně. Rajská zahrádka. Časopis pro mládež. Red. Václ. Špaček. Roč. XI., seš. 8. Roční předplatné 1 K 60 h. Lidová knihovna: Inkvizice ve světle pravdy. Napsal V. Oliva. Dílo II., seš. 5. za 32 h. Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v českém školství. Vydavatel a redaktor V. Špaček. Vychází 1. a 15. každého měsíce. Roční předplatné 6 K. Doporučujeme.

Nákladem J. Ottův v Praze: Laciná knihovna národní. Serie XXIV., seš. 45., 46., 47., 48., 49., 50. a 51. po 20 h. Z rozmarů života. Novely Boh. Brodského. Odporouči se. O hlasu, jeho onemocnění a léčbě. Pojednává Dr. Jos. Čisler. Lidových rozprav lékař řada III., čís. 1. za 60 h. Odp. J. Arbesa Sebrané spisy díla I. Romaneta. Sv. I., seš. 4., 5. a 6. po 80 h. Anglické knihovny. Sv. VI., Mark Twain: Cesty Toma Sawyera, seš. 69., 70., 71. a 72. Přeložil K. Kolman. Sv. VII. Th. B. Aldrich: Marjorie Dawova a jiné povídky. Seš. 73. a 74. po 24 h.

Nákladem „Unie“ v Praze. Spisy Julia Zeyera: Ondřej Černýšev, román. Seš. 4., 5., 6. a 7. po 40 h. Odporujeme. Spisy Sefie Podlipské. Anna, román. Seš. 10., 11., 12. a 13. po 30 h.

Nakladatelství — Hejda a Tuček v Praze. A. P. Čechov: Vybrané čtyři humeristické. Přeložil Dr. Boř. Prusák. Cena 120 K. Padoucnice díla Epilepsie. Přeložil Dr. J. Šimek. Bibliotéky lékař. spisů populárních sv. IX. za 90 h. Odporujeme hodno.

Devatenácté století slovem i obrazem. Seš. 25. a 26. po 60 h. Nákladem Jos. R. Vilímka v Praze. Odporujeme.

Na návštěvě u Turků. Humeristický popis cesty. Napsal N. A. Lejkin, přeložil A. Straka. Přítel Domoviny roč. XVIII., za 32 h. Ročník 12. sv. 3-30 K.

Nákladem „Nov. Života“ v N. Jičíně: Kvítka sv. Františka. Legendy. Přeložil K. Dostál Lutínov. Seš. 1., cena 60 h. Celé dílo za 240 K. Xaver Dvořák. Improperie. Básně. Básnických obzorů katol. čís. 6. za 1 K.

Právni rádce pro duchovní správu. Ročník I., seš. 5. a 6. Předplatné na 5 seš. 3 K 30 h. Přeložil ThC. Jan Pauli, kaplan na Smíchově. Nákladem Věstařka katol. duchovenstva. Administraci vede J. Kotík, knihkupec na Smíchově.

Fil. Knapka Obce práva a moc. Seš. 9. za 45 h. Nákladem J. L. Kobra v Praze. Nezbytná potřeba pro starosty obce, členy obec. zastupitelstev atd.

České listy hospodářské. Ročník IX., čís. 10. Předplatné pro nečleny ročně 12 K. Nákl. Ústřední společnosti hospodářské pro král. České v Praze.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Roč. I., seš. 4. Předplatné 3 K ročně zasílá se administraci Seraf. Květů do Olomouce.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Ročník XVIII., čís. 3. a 4. Redaktor T. Škráde. Nákl. družstva Vlast. Předplatné na rok 10 K. Administrace v Praze, Žitná ul. 570.—II.

Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Roč. XVII., číslo 1. Redaktor Dr. Rudolf Horák. Majitel a vydavatel družstvo Vlast. Roční předplatné 6 K.

Učitelské noviny. Týdenník pro české učitelstvo. Roční předplatné 7 K 30 h. Administrace v knihkupectví dra. Frant. Bačkovského v Praze, Žitná ulice 55.

Rozhledy po lidumilství. Měsíčník ku povzbuzení a podpoře lásky k bližnímu. Redaktor JUC. Fr. Cyr. Vlč. Nákladem spolku „Družina bl. Aněžky České.“ Ročník IX., čís. 12. Předplatné 4 K ročně přijímá Lotty Trakalová, choť říditele akademie h. Straky v Praze III.

Přiruční knížka pro čtenáře novin a časopisů. Seřadil K. Karásek ve Studenci u Horek. Cena 40 h.

Pan Josef Krejčík, umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Písárna a dílny: Babna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské sálůny.

Zasílám s díky za překrásné zhotovenou sochu Panny Marie Lourdešské přátelům obnos. S úctou veškerou

Josef Krejčík,
farář v Hronově.

Dne 29. listopadu 1900.

Zadání stavby stáží.

Velkostatek Kostelec n. Orli zadá cestou offertní stavbu stáží ve dvoře Borovnickém na K 3426971 rozpočtenou. V plány, rozpočet i podmínky nahlédnouti lze a offert 5%, vadiem opatřené do 20. ledna 1902 přijímají se u

Ředitelství velkostatku Kostelec n. Orli.

Oltáře, sochy a j.

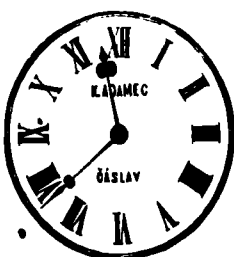
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporoučí! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za **televizní ceny** zboží zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na vlasy, houby k mytí, šinky, toaletní mýdla ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve stkvostných kasetách, hodící se k vánočním dárkům a j.

Výborné creamy ku holení **Saton** a **gohaving columbia** na místo mýdla zasílám rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy, za jejichto výbornost jako odborník ručím, zasílám od 1 zl. 20 kr. výše. Neheďící se břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od 3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větší objednávce poskytnu **svlátní slevy.**

Zásilky na venek rychle a **správně vyřizují.**

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonalé úctě

Václav Dvorský,
sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliškovina č. 1 n.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na talíře,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýzení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku **dobání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, síťemi i vsazením.**

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv.-Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je **úředně zkoušeno a značeno.**

Správy se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správy hodiněk se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu svůj vůdeš osvědčený a mnoha doporučení nejčastěji vyznamenany

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy deslovně úplná.

OBNOVA

Číslo 4.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 24. ledna 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vyhází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Rozum a rozumek.

Na jednu vesnickou faru dostal se za kaplánek mladický novosvěcenec, městské dítě. Když mu to od konsistoře přišlo, že se má odebrat — řekněme — do Zástrkovic, litovali ho páni v městě. On, s takovými vysvědčeními, s tolika eminencí, takový uhlazený panáček, tak jemně vychovaný do toho bláta! Než nebylo nic platno! Musil jít. Prvním úkonem jeho byl křest. Bylo to asi sedmé dítě otce, který se pro náramnou radost z tohoto Božího nadělení ani do fary nedostavil. Bába jen zcela suše oznámila: „Je to odtud Rozoumkovo. Jsme tu už po sedmé. Ráčeť to tu všechno mít“. To jest: Je tu v matrice již více dětí toho otce zapsáno. Pan páter vzal matriku, hledal, převracel listy, červenal se a potil. Eminence nic nepomáhaly, Rozoumka žádného nalézt nemohl. Musil s barvou ven, že si s tím rady neví. Povídá: Rozumů je tu několik, ale Rozoumek ani jeden. „Ráčeť odpustit. To ono se mu jen tak říká, že je z těch „malých“. Ale zapsaného ho mají za Rozuma“. Pan páter hledal dále, našel a bába mu vyložila: „Ten, co má sto korců, tomu říkáme Rozum, ale ten se čtyřmi korci, to je — poníženě prosím — Rozoumek. Ale já to ještě pamatuju. Jejich dědečkové byli bratři. Jenže, jak to tenkrát bývalo, jeden dostal statek celý, že páni nedovolovali dělit a druhý se přizpůsobil do chalupy u rybníka a tak se tam říká u Rozoumků. Ale — poníženě prosím — jemu by se mělo říkat rozum. On má rozum i z pánů. Tam ten, co má těch sto korců, ten bývá někdy jen rozumek, když se tuze dlouho zdrží „na Nové“. — Po tom rozhovoru a zápisu se šlo křtít a pan páter u hluboké kněžské pokoře pak na procházce rozjímal, že ten Rozoumek popletl i jeho velice študovaný rozum a když ho blíže seznal, přesvědčil se, že Rozoumek má ze všech lidí v Zástrkovicích rozum zdravého nejvíce.

Ale tak to už v tom světě chodí. Je-li kdo veliký — penězi anebo hubou — má již sám sebou rozum. Všude jinde krom něho jest nanejvýš jen — rozumek. Tak to bylo již za nejstarších časů. Přišel n. p. sv. Pavel do Athén, hlavního města Řecka, kteří měli ve světě pověst, že jsou národem velikých učenců, mudrců a filosofů. Ale byli mezi nimi přemnozí velcí jen — hubou. A právě ti hubou velcí ihned s posměchem přivítali Pavla křičíce: „Co nám může tento plíškač povědět?“ Hubáčci měli rozum, jinde byl nanejvýš jen — rozumek. A přece to bylo naopak. Právě Pavel měl rozum vybrousený, osvěcený a co nejvíce se musel ciniti, Pavlův rozum pracoval čili myslil důsledně. Pavlovi bylo n. p. z mrtvých vstání Kristovo událostí nezvratnou! A proto důsledně z toho uzavíral, že i všickni jiní lidé mají tím zaručený život věčný.

A zdaž to není za dnů našich podobně? Veliký nějaký „muž“, hubou veliký nějaký doktor anebo národní ba i nenárodní sociál myslí, on že je — rozum. Přijde-li do schůze — křesťan a obzvláště kůz — tu hned na místo rozumu pracují huby všech: Co ten plíškač tu chce? A přece ten jako nějaký nižší tvor, jen tak s nějakým rozumkem, myslí důsledně. Nebo jen tam se může mluvit o spravedlnosti, o níž mluví sociálové, kde je víra v zákon Bohem daný a tudíž všechny zavazující. Mluví, že je jen příroda a při tom křičeti, že nemá panovati násilí, ale spravedlnost — není ani rozumek, natož pak rozum.

Ale tak je to i u větších pánů. Němečtí protestantsko-nevěreční filosofové ode dávna myslí o sobě tolik, co druhdy Řekové. Jen kolem Berlína je rozum, všude jinde nanejvýš rozumek. A přece to bylo a je jinak. Byl tam jeden z těch „velkých“. Byl mezi evropskými státníky jistě tím, čím byl mezi spolusousedy a obyvateli v Zástrkovicích Rozum. Byl i tělesnou postavou tím, čemu náš lid říká „bromoluk“, to jest kostnatý, silný člověk. Chytrák také byl, to se nedá upřít. Ale byl tam také jeden postavou maličký a jak se zdálo nepa-

trný mezi velikány světa tohoto, jen tak Rozoumek. Ale měl rozum „z pánů“. Přivedl to svými řečmi v říšské sněmovně tak daleko, že Rozum — Bismark — panovačností prusáckou spítý, co se týká znalosti církve katolické, jest sotva Rozoumek. Z devatenácté století nenaučil se Bismark ani tomu, že církev katolická není nějakým Rakouskem, anebo papež nějakým Napoleonem III., na které když se přišlo se zadovkami, leželi u nohou Pruska. A proto se mu přihodilo, že ten Rozoumek — ten katolický poslanec Windhorst — vyhrál a veliký Rozum berlínský řekl, že se mýlí. A budiž mu za to vzdána čest, že to vyznal. Jsou mnozí, kteří se podobně z dvaceti století, za nichž církev trvá, nenaučili, že pronásledování církvi z počátku, jak se zdá, přináší ztráty, často ovšem jen hmotné, duchovně a mravně že však církev posiluje.

Ale nejen ohledem na církev, nýbrž i jinak se ve světě ukazuje, že je to klam a blud, myslí-li se, že sama vojenská moc dělá ze státu nebo národa Rozuma.

Prušák býval v Evropě ovšem jen Rozoumkem. A od těch dob, co vyhrál dvě vojny, je náramným Rozumem. Co je v Prusku, všechno je slavné, veliké a prospěšné. Ale není tomu dávno, co přese všechno tu moc stal se aspoň do jisté míry z Prusáka ten stokrátový Rozum, když se dlouho zdržel „na Nové“ to jest, když se více napařil, než bylo zdrávo a slušno. Myslíme na tu výpravu do Číny. Co tu sálalo chlubného rozumu z Berlína! A hle! Ten Rus, ve vzdělanosti prý v Evropě sotva rozumek, měl z Prusáka takový rozum, že z té Číny odešel s tak malou slávou, jakoby byl v Evropě jen tak Rozoumkem, chalupníkem od rybníka ze Zástrkovic. Ale něco ještě více zajímavého si šeptali v novinách. Ten čínský princ, který měl před německým císařem padnouti na břicho, byl prý jen přestrojený Číňan. A povážíme-li, že mu po tom odprošení sám císař vzdal úctu jako synu císařskému — ach — jaký to rozum měl ten rozumek Číňan z těch evropských pánů! Jaké zlé myšlenky mi tu zase napadají! Rakousko dělá se po delší dobu samo rozumkem a klaní se Rozumu v Berlíně. Ještě nedávno škodilo to prý naší Staatsnothwendigkeit — státní nutnosti — že haličtí Poláci řekli, že Prusák je surový násilník, který i náboženstvím vtlučká do dětí polských němčinu a když to nejde, dělá to holí. V poslední dny však se dočítáme, že se Rakousko sblíží aspoň v celním a obchodním ohledu s Ruskem a že rakouský dobrovolný rozumek pan Goltchowski půjde na odpočinek. „Pán Bůh rač tak učinit“, říkávají v Zástrkovicích při konci kázání — „rozumkové“.

A ty dvě vyhrané vojny udělaly, jak se mi zdá, z protestantského Německa tak moc velkého Rozuma, že i někteří učení katolíci s mnohými eminencí ze škol povídají, že i v ohledu vědeckém je Prusák výše a my níže — inferius. Povídám. To bude mít radost pan pastor Šádek, který tak rád píše, že katolíci národové jsou níže — že jsou inferiorní. Jen aby to nebylo jako v Zástrkovicích, kde rozum měřili podle korců polí, Rozoumek ho však měřil podle střízlivosti.

Ale, prosím, ať z toho nepovstane žádné nedorozumění. Pravíme-li, že se nesmí rozum měřiti podle korců polí, tím netvrdím, že kdo žádných korců nemá, tím Rozumem již jest. To by právě pan pastor Šádek byl jistě mezi Rozumy sám sebou velmi vysoko, protože on těch korců nemá. Zahrádka při evanjelické faře rannské není jistě ani jedním korcem, ačkoliv musím říci, že bych mu z celého srdce přál, aby měl korce i rozum. — Chci jen na to ukázat, že to není nic nového, nazývá-li svět katolíky inferiorními. To jsme právě na začátku tohoto článku viděli na Athéňanech a na Pavlovi. To mne nic nemate. Naopak! Kde pravda, tam poníženost, kde blud, tam pohrdání jiným. Vidíme to i v Rakousku. Ti, kteří ty jisté ostatní považují za inferiorní, jsou v bludu a nepravu. A právě tato domněnka

jest ten lůh, kterým zpít jest ten, který byl ve státě až dosud jako tím stokrátovým Rozumem. Ale jisto jest, že nebude lépe, až ten Rozum z tohoto klamu vystřízliví, čili až se právo nebude měřit podle korců výhod, které kdo má, ale — podle střízlivé spravedlnosti.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 22. ledna.

(Tichý krach mezi pražskými českými boháči. — Ku krádežím v různých peněžních ústavech. — Naše poznámky ku procesu s řadou ubohých žurnalistů v Praze.)

Kdo zná rub i líc Prahy a její předměstí podrobně ve směrech všech, musí za přítomných dnů s úžasem sprásknouti ruce udivem nad tím, jak velkolepým způsobem se zde hloupost a lehkomyšlnost „českých parvenu“ manifestovaly a jak ochotně za to celé miliony peněz zaplacený. Máme pro výstrahu za potřebné nadzvednouti cípek záclony falešných ohledů, kterými se ohromný krach naší pražské české „finanční hotvole“ neunavně přikrývá.

Již od roku trousí se českými časopisy noticky o tom, jak ten se zastřelil, onen že ušel do Ameriky, ten zase že byl dán do blázince, jiný opět že z veřejného života uchýlil se v zátíši. Před rokem jsme na těchto místech ihned první ukázky těchto zjevných vyložití a příčiny jejich naznačili. Avšak pražský tisk nepokládal za potřebné o tom se rozepsati a přitřž tomu učiniti. Nýbrž stydlivě jenom konstatoval rychle za sebou následující různé rodinné tragédie zaobalenými zprávičkami, jak jsme výše naznačili, ač měl případy ty výstražně registrovati pod záhlavím: „Oběti bursovní hry a hloupé špekulace.“ A věc ta dospívá nyní až k tomu, že noviny nepřidají zprávy jenom o rozmanitých překvapujících tragédiích v rodinách, ale najednou dovedou vyprávěti již také o zatčeních — bankéřů.

Nuž k věci, již stručně vylíčíme. Od dvou let nastala v Praze hladová móda, chtěti rychle zbohatnouti a sice hlavně hrou na burse. Tuto v Praze v přední řadě českou měšťanskou společnost ovládající chťivost postřehlo a jako dravci vyčenichalo několik všemi mastmi mazaných šibalů, z nichž mnozí byli dokonce cizozemci z Německa. Pánové ti ihned pomocí svých agentů rozhodili v Praze i po Čechách síť z koččického zlata a než-li se rok s rokem sešel, zbohatnouti dychtící pánové a dámy zaplatili německým dobrodružům miliony bursovních diferencí. Někteří sice, vidouce jak špatně pochodili, šli s pláčem žalovati na policii, jako by policie někoho do bursovní hry nutila a ji někomu předpisovala, avšak většina do nahé kůže podškrubaných musí hezky ještě mlčeti. Kdyby se pochlubila, jakým daremným způsobem jmění své rozházela, přišla by následkem toho i o sociální své postavení, jež mnozí ze zpozdlých hráčů při svém značném bohatství měli jaksí pro ukrácení chvíle a jež jim nyní jediné zbylo jako prostředek k obživě.

Celá řada v Praze do nedávna slavnou roli hrajícího panstva, které pomalu se hezky tiše vytráti tam, kam nyní patří, prohrála v bursovních špekulacích po rodičích zděděné bohatství, prohrála v nich šťastnými okolnostmi nabyté peníze, prohrála v nich věna svých manželů, utopila v nich i papíry dobrých českých průmyslových podniků a nyní ani se tím nesmí — pochlubiti, aby se dokonce nezahubila. Tyto bursovní švindly vedli a řídili všelijací cizí dobrodruzi a naši lidé jako slepi očekávali od nich zbohatnutí.

Jeden by tomu ani nevěřil, že ten a ten pán ocitl se v osidlech švindlů, jaké i každý

prostředně prozíravý a moudrý muž po prvních jejich slovech musí správně oceniti a hned sednouti si od nich kousek dále. Prastáti přední finanční, hospodářští a „gründerští“ kapacitové očekávali prameny zlata v oficiálních směnárkách, jejichž názi majitelé sami vyšli si do Prahy na lup cizích kapes. Podivní pak vzbuzuje, že se do tohoto nešťastného chumelu dostali i mužové, jejichž úřední postavení mělo jim i každou jenom myšlenku na daremnou špekulaci v duši ihned sardousiti.

Avšak již se stalo. Opět jest ohromnými sumami českých peněz zaplácena zkušenost, že v Praze a mezi Čechy každý cizí šibal může zbohatnouti, jenom když zdejší povýšeným dovede lichotiti, jako lichotili našim národohospodářům a finančníkům šelmové, kteří mnohé z nich do posledního katátu svlékli, velebíce při tom jejich národohospodářský rozhled, finančnícky bystrozrak. Obrání pánové, menšina musila se k vlastní vinou způsobené chudobě již přiznati, hledí nešťestí své všelijak zakřídovati a drží se různými prostředky nad vodou, avšak znalci poměrů čekají ještě celou řadu všelijakých „osobních změn“, jež jsou jako neodvratná jistota na obzoru. Poněvadž jest každý oprávněn se svým jménem zacházeti, jak se mu líbí, ani nám nenapadá, abychom o tom nebo onom poznamenávali, že nápadné z veřejného popředí se vzdaluje, avšak povšechně máme právo uvést, že v Praze odehrává se tichý a tajený obrovský krach, čehož musíme nanejdvůle želeť, poněvadž z celé řady zámožných a bohatých rodin stali se zde žebráci.

* *

Vážné úvahy vzbuzují zde také „nad potřebu“ častá odhalení kolosálních defraudací, jimiž jest česká společnost přes tu chvíli v poslední době překvapována. Na podzim způsobilo zde vzrušení konstatování malversací v obecním důchodě karlínském a nyní byla Praha udivena nad finančními operacemi, jež po léta prováděl řídící směnárny oddělení úvěrního ústavu vídeňského Mudroch, který přes dozor celé řady revisorů mohl zfalšovati za 360.000 korun směnek. Avšak toho, co vyjde na denní světlo, jest v oboru defraudací v Praze daleko méně, než-li je toho, co se z rozmanitých dobrých i špatných důvodů ututlá a promine bez soudního stíhání.

Přítomná doba vyznamenává se jaksí duchem, který nemá dosti smyslu pro posvátnost cizího majetku a bez ohledu hýří a hrabe z cizího, aniž by pomýšlel na důsledky toho. Částečně zavinují ho stávající poměry, když každý hledí předstihnouti druhého okázalostí v děláni vrchnosti a kdy požívačnost dostoupila přímo míry bláznivé. A veřejnost, již jednání mnohých lidí, kterým je cizí majetek svěřen, anebo kteří mají k němu přístup, musí býti nápadným, mlčky na to patři, jak muž mající 4000 korun ročního platu vydává ročně 8000 korun. To jest znamením, že mnoho osob,

jimž dozor na ty či ony pokladny přináleží, nemá dosti volnosti zakročiti, že totiž také mnoho kozlů stalo se zbraňdny. Jinak se to nedá vysvětliti, jak mohlo k té či oné defraudaci dojíti, než-li že dozorčí činitelé měli oproti pachatelů nějak ruce vázané a nemohli zakročiti, nabírajíce vlastní svou finanční odvislost a umouněnost rukou při povinné revisi — neomezenou důvěrou.

Pro zpronevěru svěřených cizích peněz vynalezen byl malebný název „defraudace“, která ihned má při sobě celé procesí polehčujících a uvážení hodných omluv. Avšak takovéto opentlování a idealisování skutků zlodějských má býti v naší veřejnosti s největší rozhodností vymýšleno a „defraudace“ má se nazvati přímo tím jménem, jež jí náleží. Krádež zůstává krádeží. Když hladový člověk uzme kus chleba, aby hlad svůj zahnal, jest to hned nebezpečný zloděj; když ale spustlý milostpán vytáhá ze svěřené mu pokladny tisíce, aby je s lehkými ženštinami prohýřil, to je jiná, pán ten není žádným zlodějem, to jest „defraudant“. A tu ihned se musí uvažovati, co ho k tomu přimělo, aby zločin jeho byl omluven, oslaben a zmírněn.

Komicky po zatčení uvedeného falšovatele smének v Praze působila zpráva novin, že prý byly ihned v některých peněžních ústavech zavedeny přísné revise. O tomto opatření dalo se jenom vesele mluvit, ač zpráva ta byla vlastně k pláči. A nescházelo při tom na mluveních, že by se po všech českých zemích ve všech pokladnách, jež jsou různými korporacemi najatým rukám svěřeny, měly provésti nejdůkladnější revise a že by se mělo v české veřejnosti tímto způsobem jednou přísně zamést, ať při tom přijde na jevo cokoliv. Spořitelni, záloženské, okresní, městské i obecní pokladny měly by býti všude co nejpodrobněji zrevizovány a tímto způsobem měl by býti jednou v české finanční poměry uveden žádoucí pořádek, neboť o tom není pochybnosti, že je zde velice mnoho nepořádku. Provedení toho jest v zájmu každého, kdo má čisté ruce a proto jest také i v zájmu celého národa, aby všichni dosud tajní „zloději“ byli od pokladen odstraněni. Proto sluší všude v okresních, městských a obecních zastupitelstvech naléhati na přísnou revisi obecních majetků a na všech valných hromadách peněžních a akciových závodů náležeti za dnešních dob zaváděti opatření, jež by všechny finanční malversace zabraňovaly. Dovoláváme se tím jenom naléhavě časové potřeby!

* *

Minulý týden postaveno bylo před pražskou porotu několik ubohých, nevzdělaných mužů, kteří jdouce s politisujícím duchem přítomné doby, ujali se práva, jež stávající zákony nikomu nijak ani neomezuji ani nekoncedují, a jali se vydávati politické noviny. Lidé ti nemohli jako žurnalisté jinak působiti, než-li jak

maršál již na něj čekal, — v němž ale nikdy nevyhrál.

Dnes jej však žena zdržela doma. — Tak jak? Půjdeme na ples? — Nic, muž byl trochu skoupější na slovo, neodpovídal hned.

„Muži, slyšíš? Jinde máš dost řeči, — ale když já se ptám, to mlčíš? Půjdeme, vidí!“

„No, když ty to řekneš, — to půjdeme, kdybych řekl ne, — půjdeme také, to se u nás už ví.“

„To jest tak vždy u nás, když se máme trochu na venek jednou za čas ukázat, — tak, to se ví, ty to musíš obručet. Mále je hnedle sedmnácte let, — doma si ji nenecháme, musíme přece se ní pochlubit, — však budou koukat.“

„No víš, ženo, najmeme si na podání výkladní skříň a dáme ji tam.“

„Bodejť bys ty stál o to, aby dcera naše vynikla, trochu radosti jí ubože nepřeje; tamhle Andula, Růžena, Vlasta, ty už dávno byly, jenom naše Málečka aby byla doma, chudáček, nic neužije. Do cyklistického plesu se to pro nás nejlépe hodí, tam se sejde nejlepší elita a nejvíce pánů přijde, to víš — Málečko si doma stále nemůžeme nechat. Budou tam páni od řádu a ti se oblížeji vždy po něčem lepším.“

„No, když se oblížeji po lepším, — tak půjdeme, — totiž jdete si, když chcete, já zůstanu dole a počkám na vás.“

„Hrát zas budeš, jen peníze utrácet!“

„Prosím tě, ženo, nezačíněj, — utrácet, — rád se podívám, kde zas na šaty Málečky vezmeš, beztoho na dluh.“

„Na dluh, — kdybys dělal řemeslo, bylo by.“

„Ale jeden dělal a uměl a ten co nedělal, také.“

„Ano, ale ten co nedělal, uměl hlady.“

„No, ženo, nepřeháněj, — to víš, u nás všeho dost, my si to můžeme dovolit. Mám jen strach, že bude ještě zpěvácký, besední, basičský, řemeslnický bál, — a tam že bude zase ta druhá elita, že budete chtít jít zas.“

„Víš, muži, až jak se nám zdaří první, — jaký dojem Málečka udělá.“

působili. Bez vzdělání, bez majetku, bez rozhledu, bez mravních zásad ovšem že pohlíželi na vydávání časopisu pouze jako na prostředek k lehké obživě. Když pak veřejnost následkem toho si jich nevšímala a časopisy jejich nijak nevyhledávala a nepodporovala, jali se oni sami vyhledávati osoby, o nichž věděli, že mají peníze.

Někteří lidé, jimž pánové ti služby své jako žurnalisté nabídli, na první pohled poznali, jak z jejich osobního představení se, tak i z dopisů jejich, (jichž pisatel těchto řádků také několik chová), že jsou to vlastně k žurnalistice poměry svedení v každém směru žebráci a dále si jich nevšímali. Oni také nikoho ke štědrosti nijak nenutili. Avšak někteří lidé a to lidé inteligentní, na místě, aby se k nim obrátili zády, anebo dopisy jejich prostě odložili, ochotně jim platili. Příčiny toho jsou jasné. Buďto se báli, aby je tito lidé tiskem nepřátelsky nenapadli, což mohlo býti každému čestnému a rozumnému člověku docela lhostejno, anebo dokonce stáli o jejich přátelství a chválu, což znamenalo ještě větší slabost, než-li je strach před bezmocnou třebas nadávkou člověka bezvýznamného.

Takováto shánka peněz ovšem že spadá pod odstavce trestního zákona a prováděcí její jednání nade všechnu pochybnost nesprávné a trestné. Avšak ti, kdo je osobně viděli, kdo jejich neumělé dopisy četli, musili ihned poznati, že s vážnými žurnalisty co činiti nemají. Proto jednání jejich nedá se nijak chváliti, když je slušně neodbyli, ale když je nejdříve i značnými částkami peněz obdařili, aby to potom úřadům žalovali.

Proto zavedený proces s ubohými těmi žurnalisty poskytoval dvoustranné smutné divadlo. Jednak bylo neuvěřitelné a žalostné, jak nespůsobilí lidé se u nás k žurnalistickému stavu hlásí a ukázalo se potřebou, že se to má zákonem, žádajícím od žurnalisty jistou kvalifikaci, znemožniti, aby časopisy vydávali a psáli, mohl každý, komu to jenom napadne. Jednák pak byla ještě smutnější podívaná na to, kteří a jací lidé právě tyto ubohé žurnalisty podporovali, patrně jenom z důvodů, aby tím pro své osoby získali!

Bylo zcela správné, že proti zákonům prohřešivší se lidé byli postaveni před soud a za jednání své potrestáni. Avšak případ tento a objevivší se při něm fakta nutí k vážnému uvažování. A to proto, poněvadž není u nás ojedinělý a před pražskou porotu postavená novinářská kumpanie není v českých poměrech žádnou vzácností.

V českých poměrech jenom se to hemží všelijakými časopiseckými podniky, jež v život uvádějí lidé k tomu nejméně spůsobilí. Mnohdy až překvapuje, jaké zásady, myšlenky a směry mají tiskové orgány. Rádění toto ovšem že nezástává bez vlivu na společenské poměry, které vlastně původcem jeho hledí babsky lichotiti. Mužové, kteří jsou v přední řadě k tomu

„Aha — a pak půjdeme do všech. Tenhle masopust se musí škrtnout v kalendáři. Kdybych měl takhle šest dcer.“

„Ale mlč — víš co, muži, poraď, jaké šaty Málečky bych měla poříditi. Crem, lila, nebo nielgrüm nebo eisgrüm — pak mám šperky krásné, — opály.“

„Ženo, prosím tě, mluv česky, — kdyby tě synové slyšeli, co jen řeknou, pro mne si jít kup třeba saharagelb, nebo krokodylgürn a autputz třeba řeparoth a víš, dej mi pokoj s tímhle, — opály, — s tím někoho opálí, vidí!“

Mistr Zadina vzal čepičku a troubel, volným krokem se vytratil a zmizel v masshause šenkovním na mariáš.

Zadinka zůstala v starostech svých sama, ale ne na dlouho. Za chvíli přicupala Málečka odkudsi z dívčí besedy a švitořivě hned na mamince vyzvíдалa.

„Matinko, co říkáš tatínek, půjdeme? Dívčata se již chystají a já bych též ráda šla.“

Matinka zamilovaná do své dcerušky, chvíli si ji prohlížela, jak zdravý růměnec na líci odrážel se jí od černé vlasů.

„No, víš, miloušku, tatík trochu bručel, ale znáš ho, jinač už nebude, ale do plesu půjdeme.“

Málečka objala radostí matku a zahopkovala.

„Tak si to připrav, Málečko, jdeš poprvé do plesu, — abys byla královnou, jen jaké šaty, jakou barvu?“

„Víš, matinko, já již šla na zvědy, abych se dověděla, jaké šaty budou míti druhé, ale všechny to budou míti jen tak, — nic nobli.“

„Jakou barvu tys volila?“

„Já jsem zamilovaná do barvy kanárkové, žlutavé hedvábi — citronové a ozdoby barvy pomerančové, trochu ohnivého jihu, — jen ne barvu ledu — matinko.“

„Ty máš, Málečko, celé mé gusto. Inu, v těch barvách ti to bude nejlépe slušet. Koupíš si tedy hedvábné, — kanárkové, to ty ostatní zlostí seze lenají!“

A od té chvíle bylo u Zadinů pilno, šlo a

FEUILLETON.

Královna plesu.

Napsal J. Jirsa.

Svádná Therpsychoré, bohyně tance, svými rolníčkami zvoní a Karneval za ní poskakuje; kolem té bohyně a Karnevalu nedostižný zástup lidstva, mladých i starých jako zmámených víří a hýří, skáče a vřská.

Hoj, masopust má velká práva, požadavky i oběti a dovede tak sladce strhnout ve svůj vír — a nepustí, — nepustí, — dokud trochu dechu a síly v těle, dokud jeden haléf vkapse. Akouzlo jeho tak mocné, tak sladké, že brzo povinnost, brzo slušnost a bon tónem se zve a strhuje do viru svého tisíce lidí, z něhož často je vyvrhuje jako zničené — ba i bezduché.

Mistr Zadina se vždycky počítal k těm lepším rodinám, jeho žena pocházela z velké hospody ze sousední vesnice a s paní lékařníkovou si tykala. Mohl a rád se bláslil k honoraci. Synové jeho jako profesoři vyšlapovali si sebevdomé po městě, s hedvábným šátkem za vestou a zlatými skřipci, dělajíce dojem na dámský svět.

A což Málečka, jediná dceruška, matčin miláček a mazlíček, ta si teprv vyváděla! Ba všickni to dovedli, však jim také říkali — „Zadina baroni!“

Dokud bylo, žilo se dobře a nobli, ale že všickni utráceli, pěkně se oblékali a na renomé drželi a že nic nedělali, leda jen málo, aby ruce jemnými zůstaly, ubývalo, až zbýla jen chalupa v zadní ulici.

Mistr Zadina byl krejčí a „profesoři,“ vlastně synové, — no vším možným, ale ničím řádným a tak tatíčkovi jen bývali na obtíž, — ale na venek, — jak povídám! Mistr Zadina tak někdy, jak říkával z dlouhé chvíle, „píchal,“ ale raději s dlouhou dýmku a čepičkou na hlavě vážným krokem se ztrácel v „masshause šenkovním,“ kde

povolání, aby všechny daremný tisk znemožňovali, hledí se mu dokonce různým způsobem zalibiti. Jedni se strachují, aby je nehnal z různých slabostí k zodpovědnosti, jiní zase se žijí po chvále a velební, již jsou s to zaháněti donůzky z jakékoliv louže. Proto velká část drobné české žurnalistiky klesla dnes na stapeň, pod který více klesnouti nemůže, neboť pod ním jako ochranná síť čeká na ni zaopatření v kriminále. Žurnalisté, kteří v minulém týdnu před pražskou porotou stáli a zde své politické a společenské názory rozvínovali, nejsou v českých poměrech ničím vzácným. Nejenom že mají celé tucty sobě rovných, ale oni jsou také odleskem a ozvěnou politisování a veřejného působení osob, které si dnes mohou z toho vzíti nauce, kam kaleidoskop jejich politických a sociálních názorů vede. Když ubohý křesťanský človíček skládá báseň „Já jsem žid“, když se táá, že prý za obřizku dostane 1000 zl., jako se v tomto případě v době Hilanerova procesu dělo, když předstíráním filosemitských názorů od židů peníze láká a když při tom na jisté osoby jako na své přátele a vzory se odvolává, není to pro ony osoby vážným napomenutím a poučením, kam vlastně působení jejich vede?

Proto na novinářskou společnost, jež se minulý týden před pražskou porotou objevila, sluší pohlížeti jako na symptomatičtý zjev našich spustlých veřejných poměrů, v nichž především intelligence nekoná svou povinnost, aby možnosti takových zjevů předešla. Nejenom koncesované tiskárny, ale i veřejné osoby mají v ohledu tom těžkou zodpovědnost, že počet dobrodružných ubožáků, kteří o lehčím životě při děláni novin snějí, rozmnožují svou osobní chtivostí a touhou po problématickém a špinavém výdělku anebo po jalové chvále. Proto při souzení a odsuzování takových zjevů zasluhují vždycky příslušnou vzpomínku všichni ti, kdo jim byli jakýmkoliv způsobem při tom nápomocnými, že ihned po prvních pokusech, státi se žurnalisty, nepoznali nemožnost toho.

Obhájce před pražskou porotou stojících novinářských ubožáků p. dr. Jiří Milde nanejvýš věcně a správně naznačil, že spoluvinníky jejich jest jistá část veřejnosti. A měl pravdu! Dokud je policie nezlapala a soud před porotu nepostavil, tu je i vynikající lidé podporovali a pražská žurnalistika o nich opatrně mlčela, ač společně její zakročení několika řádky bylo by je ihned umlčelo. Ale když se ocitli před soudem a nemohli nikomu odpověděti, tu pražští novináři s rozhorlením popsalí celé plachty papíru, líčíce je jako metlu českého národa. To bylo jednání zbabělé, nevěcné a po našem mínění měla pražská žurnalistika ve vlastním zájmu a v zájmu stavu celého celý ten proces po možnosti zatajiti a přistě má se starati, aby všechny podobné pokusy novinařství nepovolných lidí staly se ihned při svém prvním úkaze nemožností.

chystalo se na první ples. Hodina se již konečně přiblížila. Málča s úborem hotova a s buchajícím srdčkem, — jen už aby byla v plesu. Starý Zadina si s libostí prohlížel dceru a Zadinka ještě tu a tam upravovala.

„Prosím Tě, tys toho na ni navěsila! Měla jí dát do vlasů ještě ty stříbrné lžice, co ještě snad máme.“

„Ale kdybys nezlobil, jdi se podívat, stojí-li venku už povoz!“

Konečně! Stoupali po schodišti do sálu, Málča ještě jednou pohlédla do zrcadla, odložila pláštěnku v garderobě a již vešla do sálu, matinka za ní s vítězoplným pohledem. — Jemňounké — áh — ozvalo se mezi seskupenými pány a už hudba tichými tóny počínala sladký hospavý valčík. Málčinka objata mužnými rameny plula opojena sladkostí hudby na vlnách valčíku. — Zadinka sledovala v celém kole jenom svoji dceru, unesena kochala se v ní, pro nic jiného nemajíc zájmu.

Málča šla z ruky do ruky. — Bavila se výborně! Její štíhlá postava, kanárkové šaty, černý vlas, modrý bysacín za nádrý — lesk a žár oka zvyšovaly jenom dojem, který dělala.

Ostatní dámy podrobily přísné kritice každý steh, každý záhyb, ale stará Zadinka neslyšela — ta obdivovala se jen dceri. — Vybrala v duchu pro ni ženicha z pánů, kteří se kol ní jen točili.

Konečně nedala se přemoci, objala dceru svou přede všemi a radosti plná zvolala: „Tys nejhezčí, Málčinko, tys královna plesu.“

„Královna, královna“ — opakovaly si dámy a smály se potutelně do vonných šátečků — „královna — hm nevidáno, beztoho stará Zadinka prodala perinu, aby dcera byla královnou.“

Málča do ostatních plesů víc nešla, nachlázila se hned při prvním. Dlouhé neděle poutala ji zlá nemoc k lůžku, ale i pak, když ozdravěla, nerada kam chodila, vždyť na ní všude pokřikovali — „královna!“

Kdo poměry žurnalistické známe, víme, že je to možno a sice velice snadno a lehce a každý slušný muž přizná, že by to byl vlastenecký čin.

Obrana.

Ještě slovo o milosrdných sestrách. „Osvěta“ prohlašuje, že následkem výpadu nepodepsaného nějakého lékaře v „Čase“ uveřejněného padá prý illuse (sen) o nejčistší křesťanské lásce jeptišek v nemocnicích. A tuto illusi nezachráníme prý ani citováním protestantských listů, které se pochvaluje o obětavé práci milosrdných sester vyslovují. Osvěta ani Obnova nejsou lékařským listem, proto musí se spoléhati na autoritu lékařů. Osvěta spoléhá se na autoritu nějaké pražské kapacity, která se stydělá pod svůj trhanský článek podepsati. My můžeme proti tomuto tupiteli uvéstí úsudek vídeňského universitního profesora, jenž v „Medicinische Presse“ (v č. 29. r. 1900) píše o své návštěvě ve vídeňském asyly nezhojitelných. Ústav tento zřízen jest na 420 lůžek a nejenom veden, ale i udržován jest řeholnicemi. Během 25ti let ošetřováno bylo v něm 3581 nezhojitelných pacientů, které vůbec žádná nemocnice okresní do léčení nepřijme a náklad na výživu těchto nešťastníků v úhrně sumě 1,822,468 korun uhradily sestry sbírkami a vlastním jménem. A přece ošetřování těchto chudých pacientů dalo se vždy obětavě bez rozdílu víry a náboženství. Zmíněný odborník píše: „Zbožná mysl, pečlivé ošetřování a láskyplná služba jsou v pravdě účinnými prostředky, které zde dodávají spokojenosti nešťastníkům, vědou lékařskou naprosto opuštěným. Z očí jejich zřejmá zářící tento pocit spokojenosti utvrdil u nás přesvědčení, že právě tyto prostředky jsou jediné a to, aby i v nezhojitelných vzbudily pocit štěstí a zachránily je od samovraždy, která tak často mezi nezhojitelnými řádí.“ Zbožná mysl sester a láskyplné ošetřování jsou v očích odborníka jedinou zachránou nešťastníků lékaři již opuštěných; v očích Osvěty jsou tyto vlastnosti sester — klerikalismem, čili obavností pronásledování hodnou. Pro člověka chudého, jenž se nemůže ani lékař ani světským ošetřovatelkám zvláštním honorárem odporučiti do přízně, jsou svrchu uvedené vlastnosti sester jediným důvodem, aby potlačil v sobě pocit jisté hrůzy před ošetřováním v nemocnici. Boháč ovšem ošetřování „klerikálních“ jeptišek nepotřebuje, protože za peníze dostane nejpečlivější a nejvládnější obsluhu. Tento názor bohatých lidí o nepotřebnosti řeholnic tlumočí Čas a s ním Osvěta. My však tlumočíme názory chudých pacientů, kterým „klerikální“ opatrovnice přes všechny radikální útoky budou nepostradatelnými stále a tím více, čím více mizí v lidstvu následkem proticírkevních štvanic smysl pro křesťanskou obětavost.

Řeč generála Jesuitů ku shromážděním jesuitů, redemptoristů a liguriánů si vymyslíl sám i sestavil známý z revolučního hnutí r. 1848 v Praze Emanuel Arnold. Přiznává se k tomu sám ve svých vyznáních a zápiskách, uveřejněných pod záhlavím: „Z paměti Emanuela Arnolda“ v časopisu „Květy“ roč. 1898 str. 624. — Týž ani nevěděl, že „redemptoristé“ a „liguriáni“ jsou též řád a ne dva. — Ježto nedávno zase jeden český podvratný spolek tuto blbou vymyšleninu vydával za pravou řeč generála Jesuitů, upozorňujeme naše spolky, by toto darebáctví, kde třeba, na pranýř postavily.

Politický přehled.

Předběžné porady ohledně smíření Čechů s Němci jsou v plném proudu. Páni vůdcové stran nestačí podávati si kluky u p. ministrpředsedy dr. Körbra. Jenže mezi těmi povolanými znalci jsou také alptí Němci, kteří svou neznalostí poměrů českých nejméně jsou způsobilí přispěti k odklínění nynějších zmatků. Nad to ještě dle všeho v klubu poslanců mladočeských jeví se jakýsi rozpor ve příčině návrhů příštího upravení jazykových poměrů v království Českém. Také se vypravuje, že dr. Körber za zády českých poslanců vyjednává s Němci. Jde prý o to, aby Němci nebyli proti novému vyrovnání s Uhrami. Pak že Čechům neučiní se žádné ústupky, jen aby Němci v Čechách měli nadvládu.

V rozpočtovém výboru posl. sněmovny zatím se pilně pracuje. Ve schůzi 15. ledna trochu se na nás Čechy slušičko usmálo, že přes odpor

Němců 16 proti 14 hlasů přijat český návrh ohledně zřízení české státní průmyslové školy v Budějovicích. — Při jednání o mýtech navrhl křesť. social. něm. posl. Scharff, aby požadavek a úhrada pro mýta zařazeny byly v rozpočtu do 30. června 1902, tak že by mýta od 1. července musila býti zrušena. Ale ministr financí mocně se proti tomu ohradil. Za velikého napjetí přes odpor čes. poslanců byl návrh zamítnut.

Dnem 18. ledna t. r. ukončil se již druhý rok v úřadování ministrpředsedy dr. Körbra.

Vyjednává se o celní dohodě mezi Rakouskem a Ruskem. Jde prý o to, aby Rakousko otevřelo hranice své dovozu dobytka z Ruska, kdežto Rusko přineslo by zase velké výhody průmyslu našemu.

Mezi Všenémci to nyní bouří, praská, — strana jich se pomalu rozpadává; přes to mnozí pokoušejí se zase Wolfa se Schönererem smířiti.

Ve své výroční valné hromadě usnesl se kupecký svaz v Krakově přerušiti veškeré obchodní styky s Německem a jejími v obchodní spojení s Anglií, Německem a Čechami. V tom smyslu usneseno působiti na všechna města v Haliči.

V Charvatsku neodvislá strana národní a strana práva, jež vlastně jenom zastupují národ charvatský, shodly se a splynuly v jednu stranu. Spojení působí hluboký dojem jak na Charvaty, tak i Maďary. Biskup Strossmayer žehná sloučení stran a vítá co nejvřeleji.

Franc. ministr války André prohlásil, že bude sněmovně podána předloha zákona, dle něhož bývalým žákům škol kongregačních nemají býti žádné nadace poskytovány.

Obě anglické sněmovny byly 16. ledna zahájeny trůnní řečí krále Edwarda, v níž nebylo ani zmínky o ukončení války, že by Angličané chtěli s Boery uzavřiti aspoň trochu příznivý mír.

Docházejí zase poplašné zprávy o situaci v Mandžursku. Četné hoiřce bývalých prý vojáků čínských napadají úředníky a vojáky při železničních tratích i vesnice drancují.

Angličané honí se marně za Dewetem, aby ho polapili. Královna kmene Svaziů jest Boerům nakloněna; dodává jim zprávy, potraviny a náboj. Boerové užívají nyní při útoků i bodáků, což dříve vůbec nečinili. Dle Chamberlaina zavinili bídu a smrt v tábořech koncentračních jenom vůdcové boerští a ne vláda. Velitel boerských Schepers v Kapské osadě byl zastřelením popraven; nic mu nepomohlo uvádění rádných námitek.

Američané chystají se ku slavnostnímu uvítání pruského prince Jindřicha, jenž 18. ledna nastoupil cestu do Ameriky.

Z činnosti katol. spolků.

Z Úplce. Svato-Josefská Jednota naše koná v neděli dne 26. ledna t. r. ve 4 hodiny odpoledne mimořádnou valnou hromadu v místnostech spolkových u pana Viléma Nyklíčka. Hojné účastenství členů jest žádoucí.

Z Dol. Dobručky. Jednota kat. jinocích a mužů konala dne 5. ledna t. r. IX. výroční řádnou valnou schůzi. V jednotě jest 30 členů, kteří náležitě ale stanov se řídili. Veřejné spolkové schůze byly tři, výborových schůzí odbyvalo se 6, měsíční pak schůze pořádány pravidelně. Ku četbě sloužily: Obnova, Hlas, Český Východ, Naše Listy, Lidové Listy, Časové Úvahy, Slova Pravdy, Hlas Svatočlávské, Zábavy Večerní, Ludmila, Echo z Afriky, Knihovna našeho lidu atd. Mnozí dobrodincové darovali jednotě naší různé časopisy a knihy; zvláště více knih dostáváme od dp. J. Šuberta, kněze řádu dominikánského v Praze. O ušlechtilou zábavu bylo vždy postaráno. Přijem byl 67 K 91 h, vydání 65 K 49 h.

Z Lomnice n. P. V neděli dne 19. ledna odbyvala katolická jednota naše druhou řádnou valnou hromadu. Po proslovu předsedy přednesena zpráva jednatele, z níž podáváme: Od svého počátku — tedy od první valné hromady konané v březnu r. 1901. — bylo 9 členských schůzí vždy s poučnou přednáškou a přiměřenou zábavou. Spolek účastnil se v červenci korporativně krajského sjezdu katol. jednot v Semilech. Schůzí výborových bylo 9. Členů čítá spolek na počátku druhého roku své činnosti 102 činných, přispívajících 18 a odbor dámský 60 — tedy celkem 176 členů. Jménem spolku jest knihovna, mající 182 svazků vkná a pevně vázaných knih, jejichž oběh roční vykazuje číslo 600. Volby provedeny jednomyselně a zvolen předsedou vlp. Fr. Knížek, místopředsedou p. V. Rada, jednatelem p. J. Kozák, pokladníkem p. F. Pekárek. Řiditelkou dámského odboru sl. Filomena Pekárková, jednatelekou sl. M. Kozáková. Výbor až na 3 členy zůstal nezměněn. Zdať Bůh!

Z Kežlic a Lipalce. Náš křesťansko-sociální-roliučký spolek na av. Štěpána odpoledne měl členskou schůzi za přítomnosti skoro 300 mužů a žen. Mluvil dp. Maximilian Smrčka, kaplan z Lipnice, o hrozném postavení žen před příchodem Ježíše Krista. Vybízeli ženy zachovávatí av. víry a

ke konání povinnosti, jež jen v rodině náleží jako manželce a matce, za vzor klada Dagmar, královnu dánekou, pocházející z české krve. Dne 12. ledna r. 1902 byla pořádána valná hromada, při níž zvoleno staré představenstvo. Při této fečnici velmi krásné P. Milo Záruba ze Želiva o základech křesťanského socialismu.

Z Nového Bydčova. (Kat. národ. jednoty.) V neděli dne 10. ledna konala kat. národní jednoty měsíční členkou schůzi. Za bojného účastenství členstva zahájil p. předseda Janáček schůzi a udělil slovo dp. Vladimíru Horňákovi, který v delší přednášce vyložil moc tisku a působení jeho na osvětový a mravní stav lidstva. Statistickými daty dovedl, jak nepřátelé křtíže zmocnili se tisku, znamenajíce význam jeho pro veřejný a soukromý život. Prostředky, jimiž čelili lze upouštět, jež zavínil nekřesťanský a protikřesťanský tisk, jsou: Podpora tisku dobrého a horlivá česba spisů prodchautých duchem křesťanským. — Po přednášce rozproutila se čilá debata o působení dobrého a zlé česby zvláště v dílnách a továrnách, při čemž někteří členové vyprávěli zajímavé příběhy ze svého života. — Brzké přitížení schůzi: Zlat Bůh

Zprávy místní a z kraje.

Lidová knihovna královéhradecká. V roce 1901 půjčeno bylo 2081 osobám 6563 svazků. Ode dne otevření knihovny 4. října 1896 půjčeno bylo 12.601 osobám 35.543 svazků. Kniha čítá lidová knihovna 1566.

Agenda městského úřadu v Hradci Králové. Podací protokol purkmistrovského úřadu vykauje za rok 1901 11.676 řísel a protokol c. k. okresní školní rady pro město 1004 čísla. Schůzi městského zastupitelstva konalo se 8. schůzi měst. rady 54 a schůzi městské rady s povnostním odborem 5. V městské radě vyřízeno bylo 2900 článků.

Koncert naší Filharmonie. Ve výrokové schůzi, konané dne 12. t. m., položen koncert na den 22. a 29. února t. r. Program: 1.) K. Bendl: „Štěstí den“ pro solo, smíšený sbor a velký orchestr. (Filharmonie, Eliška, Slavjan, pí. Jančová, p. Fr. Pacal, pěvec c. k. dvorní opery ve Vídni, p. Fr. Kolář c. k. poštovní asistent z Pardubic.) 2.) B. Smetana: „Arie z Tajemství“ zapěje p. Frant. Kolář. 3.) Ant. Dvořák: „Polednice“, symfonická báseň (Filharmonie.) 4. K. M. Weber: „Vyzvání k tanci“ v instrum. A. Berliose (Filharmonie). Orchester čítá 60, sbor přes 100 sil. Přihlášky a předprodej lístků převezme knihkupec pan B. Tolman.

C. k. zkušební komise pro školy obecní a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám způsobilosti učitelské pro období květnové t. r. opatřené náležitými doklady do dne 10. dubna t. r. Žádosti za dispens podány budtše nejděle do konce ora. — Žádosti privatistů ke zkoušce dospělosti přijímá řídící c. k. ústavu učitelského v Hradci Králové do 15. března a žádosti ke zkouškám ze ženských ručních prací do 1. května t. r.

Pro volební fond katolický. Pro volební fond v Kateřinkách ve Slezsku věnovala měst. rada královéhradecká 50 kor. a sbírku po městě předvezatou sedlo se 149.43 K. Za pomoci tu v boji proti náslivnictví v Kateřinkách vedeném byly purkmistrovskému úřadu poslancem p. V. Hrubým vzdány vtělé příkazy.

Koncert Jaroslava Kociána, slavného mistra, nejmladšího z našich velikých houslistů, konán bude dne 30. ledna t. r. v městském Klicperově divadle. Kocián svými nedávnými, mohutnými úspěchy v Anglii upozornil na sebe celý hudební svět a je mu hlasy závažných autorit předpovírána budoucnost nejskvělejší. „Neue Musikalische Presse“, ptiňášeje v č. 3. na listě titulním podobiznu Kociánovu, píše v průvodním článku na pf.: „Ze všechna jemnost v houslové technice, kantilena a nejbrillantiější technika v pasážích flagoletových rozumí se u nejmladšího z mladých virtuosů na housle sama sebou, nesmí se již nikdo diviti. Vznitli Kocián v ptiťtím svém vídeňském koncertě dne 22. t. m. ve velkém sále „Musikvereinu“ jen polovítku toho nadšení, které bylo proi v Londýně před vánočním vyvoláno, jest jeho místo mezi virtuosy pojištěno. Sir Alexander Mackenzie, ředitel „Royal academy of music“ v Londýně, nazývá jej přímo mužem budoucnosti a listy londýnské referují o jeho koncertech výrazy, které probíhají celou stupnicí vytržení.“ Program druhého Kociánova koncertu u nás je tento: 1. Paganini. Koncert D—dur. 2. Bach: Ciaccona. 3. Ševčík: Fantasie. 4. a) Kocián: Dumka, b) Ries: Motto perpetuo. 5. Vienxtempo: Ballada a Polonéza. Na klavíru doprovází pan Frant. Špindler z Ústí n. O. Předprodej lístků obstarává ochotně p. Jos. Růžička, obchodník na Velké podlaží.

Ústřední sdružení diecéšní v díky stvrzuje příjem násled. předpěvků: Kat. jednoty v Roztokách 4 K, katol. jednoty v Rovni 4 K, kat. jednoty ve Vel. Dřevčici 1 K, kat. jednoty v Ličné 2 K, katol. jednoty v Želivě 1 K, J. O. hr. Harrach 25 K, katol. jednoty v Kosteletci n. O. 4 K, vld. duchovenstvo vikariátu Jičínského 50 K, katol. jednoty v Dol. Dobručce 4 K, kat. jednoty v Semlích 4 K, kat. jednoty v Litomyšli 4 K, živnost. jednoty v Jilemnici 4 K, kat. jednoty v Červeném Kostelci 4 K a kat. jednoty v Čáslavi 4 K. — Všecky bratrské jednoty žádáme, aby nejděle do konce ledna členské příspěvky zaplatily, jinak dle zanesení val. hromady budeme je na jejich účet upomínati.

Na konci Komenského třídy (pod pivovarem) počítaje se zvláště v letošní bláznivé zimě nedostatek chodníků velmi těžce. Na straně pravé pod svahem vrchu, na němž město stojí, kde jediné jsou domy s obyvateli poplatnými městskými (třeba to jen daně nepřímé byly), přestává za posledním domem chodník vůbec a začíná znovu teprve pod rožní částí pivovaru. O nějakém přechodu k protější straně silnice, kde sice též v ulomofadi dosti bláta, není ani potuchy. Nad to nevynikají koutky, které vznikly nepravdělně k ose silniční vyblhajícími roby stavby pivovaru a hradební zdi zahrad, nikterak čistotou. Bylo by už se zřetelem k umístění ve výklenku soše „krále“ Gambrina, jenž přece v době naší těší se značné vážnosti nejen „miserae contribuentis plebis“, nýbrž i vyšších kruhů, sáhodno, postarati se nějak o pořádek v této kontině, na níž zřítel outatně také staré nápisy a dob lepších, jímž se přítomnost, zvláště co čistoty na ulicích a pod. se tkne, tak ráda vysmívá. Namítne se zajisté: je to aerární silnice, není věcí města opatřiti chodník — podivno tedy, že je v Komenského třídě vůbec nějaký chodník. Dnes, kdy na nábeři i proti důstojnickému sadu nové povstaly domy, odkud zvláště hojně studentstva denně 4krát cesta do Komenského třídy váží, je již věru čas, zjednoti nápravu. Viděli jsme nedávno váženého pana městského staršího cvičiti se v dávno zanechané gymnastice: skok přes příkop, balancování na svahu pod samou zdi podál nataženého oplocení drátem, stoupání na obojí bromaďa plánu — bylo nám ho se zřetelem k značnému objemu těla upřímně líto. Ale „což je pádem“, píše už náš Čelakovský — pan starší tedy „víckrát v té psotě už nepřijde, jen ten, kdo musí, tady „v dešti, blátně klouže.“ — Ještě něco z té kdysi nejhezčí ulice městské. V době koncertův doporučuje se odborným kruhům návštěva její a k pádevatě hodině večerní, kdy vychází z realky žactvo právnyslové pokračovací školy. Pro vnímavé uši zvláštní počitek.

Plas jednoty katolických tovaryšů v Hradci Králové bude pořádán v neděli dne 9. února b. r. Reklamace pozvání přijímá p. V. Jonšovský, starší jednoty.

V černé kronice chtěla býti zaprána Marie Vrabcová, 19 r. stará a do Mžan u Nechanic přilehlá, která 17. t. m. v neobvražděném úmyslu vrhla se pod hračavým mostem v Hradci Králové do Labe. Ale když se ochladila, přišly jí rozumnější myšlenky a počala volati o pomoc, již jí také poskytl dva občané kolem jdoucí a s vody jí vytáhli.

Obecní volby a c. k. pošta. Počátkem března t. r. budou se konati obecní volby a tu jest zcela pochopitelné, že mnohý obecní radní hledí vyutíti těch několik krátkých týdnů k tomu, aby neukročil poplatnictvu aspoň část svých alibů, jež před 3 roky před svým svolením vykresil svádnými barvami na svůj volební program. Mnozí ovšem ani se již nepokoušejí dohnati, co zanedbali, nýbrž hledí novými sliby uvésti v moře zapomnutí stará svá těšnáská jablčka. Vděcnou a lacinou příležitostí ku starostlivé péči o obecní dobro poskytl několika ptiňdům zamýšlené přestěhování c. k. pošty do starého Borromea. Dik 4. článku základních státních zákonů lze se každému občanu, tedy i každému státnímu úřadu přestěhování dle libosti z domu do domu. Takové stěhování podnikl v posledních dobách berní úřad dvakrát, státní zastupitelstvo a cejchovní úřad; ba i okresní výbor se odstěhoval do domu říd. Fraenkla a nikdo proti tomu v celém Hradci Králové ani nehlesl. Po slední dobu se roznesla pověst, že se chce pošta vystěhovati z nynějších nevhodných místností do prostorného Borromea. Ale co bylo všem úřadům dříve trpěno a dovoleno, zakazuje se nejednou poštovnímu eráru. A příčina vězí v tom, že Borromeu jest majetkem bisk. studentského semináře, jenž ze svého základního jmění vydrňuje celou řadu ohudných českých studentů na studiích a ze není majetkem soukromníka aneb obce. Několik živnostníků z sousedství Malého náměstí podalo loni v létě protest proti obmýšlenému přestělení, a ochotně městská rada použila tohoto protestu, jenž byl s jistě strany objedán, ku žádosti na poštovní řídící v Praze, aby pošta zůstala na starém místě. Ovšem, má-li pošta zůstat na starém místě, musí se rozšířiti do sousedního obecního domu a pti tom musí býti odstraněna živnostenská tržnice a cejchovní úřad. Odstanění tržnice na výhodnější prý místo, které z lásky k obecnímu dobru propustí p. Pilnáček, předvezalo si za úkol představenstvo II. a IV. živnostenského společenstva ve schůzi, minulý čtvrtak do Jednoty svolané. Předseda II. společenstva p. J. Pilnáček zůstal doma, aby nikdo nemohl si mysliti, že by snad pro svůj blízký příbuzenský poměr ku dosavadnímu domácímu pánu pošty chtěl nějak vyutíti svého úředního postavení v obci a že by snad chtěl brojiti proti ořkvením kruhům, jímž dodává kostelní svíčky. Podjal se tedy pan radní St. Červený tohoto vědného úkolu, aby dokázal, že do svého komunálního programu ku slibovaným soudním domkům a ku obecním lázním může přibírat i výnosnější tržbu fenešnické tržnice. Nemůžeme reprodukovati všechny výsledky p. radního Červeného, ale dovolíme si povědomosti jenom některých bodů z jeho řeči. Nevěříme, že pp. úředníci zdejší pošty podali obci stížnost proti zamýšlenému přestěhování, protože jest nám známa přímá neatrannost pp. úředníků v této záležitosti. Divíme se, jak může p. radní prohlášovati místnosti Borromea za nedostatečné a za tmavé pro poštu, když vůbec nikdy v Borromeu nebyl a když povolání činitelé místnosti tyto za spůsobilé uznali. Poněkud alabým bylo odsouzení Borromea, když tvrdil pan radní, že proto se nehodí tyto místnosti pro poštu, protože prý nehodily se ani chovancům za obydli. Pan radní snad si nikdy za nevěřím, že Borromeu proto zaplatilo obci 40.000 K za nový stavební posemek, ježto chtělo léti pro chovance velkých hřbitů a velkou zahradu, kdežto ve starém svém domě oběho postrádalo. Mimo to odsoudil p. radní

ve velké horlivosti též i obecní dům, který obec nabírá poště. Vždyť tento obecní dům býval dříve divčí školou a poněvadž nedostačoval, vystavěla si obec novou školu. Mohli bychom tedy s p. radním konkludovati: Obecní dům nehodil se pro školu, nemůže se hoditi ani pro poštu. Jest nám ošklivě lhostejno toto přestěhování pošty, ale nemůžeme být lhostejno, aby někdo své vlastní osobní zájmy prohlásoval za zájem obecní, a ještě méně nám může býti lhostejno, aby někdo vychvaloval nějaký podnik eníčováním druhého. Taková činnost jest nám příliš málo záslužnou, než aby mohly býti za ni rozdávány mandáty do městské rady.

Štědrvečerní dar. Pan Hynek Elrbek, řídící cukrovary v Syrovátce, daroval na vánoce jako jiná léta chudým dětem školy Vosiček 80 K. Bůh odměníť ráčí jeho příkladnou lidumilnost!

Ještě něco z Pardubic. K posledním dopien z Pardubic lze ještě mnoho o šíření moci židovské a protestantské v našem městě ptiňmíti. Není místa, kde by moc těchto nepřátelských živlů tak mohutněla, jako v Pardubicích a proto není divu, že židé i evangelici vti katolictví vystupují zde čím dále drzeji. Oni znají dobře chabost a ústupnost našich katolíků a vědí dobře, že zdejší novinařský tisk jde s nimi. „Osvěta židů“ je opovězený suřivý náš nepřítel. „Neodvislé listy“, orgán to Mladoboschův zdejších a okolí, pti každé příležitosti napadnou katol. náboženství, přikřivajíce pokrytecky takové útoky pláštěm klerikalismu, kdežto o protestantech a židech nevědí opatrně nikdy nic špatného a musí-li již o nich něco psáti, vnechávají zdumalné slovo „žid“ a „evangelik“. Jako kaviar ptiňášeji občas svým katolickým čtenářům hanebné fantastické historky o kat. kněžích, klášterech atd. třeba až s Patagonie. Dříve uveřejňovaly ochotně čas a místo evangel. bohoolužeb. Evangelici by si to líbiti nedali, by list náboženství jejich hanobící vyhodili prostě na smetiště. — Naši nepřátelé počínají si tu tedy velmi výbojně; mají peníze a tisk v rukou svých. S naší strany děje se na ořazení útoků málo, skoro nic. Katolíci s bázní se jen křčí, aby snad s titulem klerikála nepřišli do novín a zatím naši nepřátelé pozvolna nám podkopávají půdu pod nohama. Důkazů máme mnoho. Před časem několik spustilých slovy až pomazalo v noci fenešské sochu sv. Jana a na hrdlo sochy P. Marie zavěsilo láhev od piva. Tento sločin sčítaný nevypráván a my víme také proč. Kdyby to byla židovská synagoga anebo protestantská modlitebna, ta by věc neminula tak hladce, ale katolíci — ti něco snesou. To nám dověděl p. Frant. Kostelecký, obchodník s fenešskými v Bilém předměstí v Pardubicích, jenž stává pokorně u dveří chrámových a podnosem táč, sbíraje příspěvky na evangelickou propagandu. Takový klerikál a „Osv. lidu“ nic? — Loňského roku přednášel v Mšánské Besedě pti literárním dýcháku p. Dr. Kurý, vedle Vohryska drabý hlavní aloup zdejší „Osvěty“. Při této přednášce ořtel se tak o náboženství katolické před veskerou zdejší inteligencí, že to vabudilo až odpor, ale jen na krátko. Židé a evangelici si při přednášce libovali a určečn se bloupy katolíkům vysmáli. Katolíci tu seděli jako jehňátko trpčlivé, ani nepipli. Teprv doma hubovali, že to bylo od p. dr. Knešbo trochu moc drzé. Kdo slyšel dr. Klouda o Husově slavnosti veřejné na náměstí po náboženství katolickém házet — ten očekával najisto, že tento odpadlý doktor přijde do styku s úřady. Ale nestalo se mu nic. Kdyby byl někdo opováděl se jen polovíčku říci o šidovství, byl by ho jistě kriminál nemiul. Tisíce katolíků tu stálo, ale žádný neměl odvahu na obranu víry se postaviti. — Ve východních Čechách našme v kávě mnoho cikorky s nápisem „Frankova káva v Pardubicích“. Mnohý neví posud, jaké je to káva. „Frank a synové“ jsou Němci a helveti, kteří mají velkou továrnu na cikorku v Pardubicích a podporují úsilovně zdejší židovský list „Osvětu lidu“ a vůbec všecko, co je proti katolíkům.

Uherské volby v Třebochevích. Takových voleb, jaké město naše ve dnech 7. a 8. ledna t. r. zažilo, není pamětníka. Proti straně usedlého, pokroku milovného, konservativního měšťanstva povstala strana prý „pokroková“, v pravdě však to byla politická „všeohuch“, neboť za jeden provaz svorně táhli tak dobře helvet, jako v matrice sapsaný katol. učitel, (s čestnými ovšem výminkami), „patentovaný“ vlastenec se Sokola a beznárodná vyznavač rudé internacionály! Agitace nepřátelská byla neuvěřitelně silná a slovně slovně nedůstojná. Již dávno před volbami sociální demokraté všecka špinu metali po občanstvu našem svými plátky, které z Prahy podlali do hostinců a jednotlivců. Hlavní agitační čin strany protivné zalelel v tom, že jistý alibník v posledních hodinách nocních, kdy poctiví lidé ve spánek jsou pohřženi, černým lakem pomazal dům lékárníka pana Králky. Agitatori účelně rozasílali po všech vchodních vesnicích a vše. možným způsobem lákání plinocenství. Ka pf. k rolníku pana Švarcovi v Jeníkovcích přišel agitátor. Když mu p. Švarc vytkl, že pro socialisty nedá svůj hlas, ta agitátor sapřel avoje patrony a na důkaz dokládá se tím, že prý také kadeřdijl pana děkana Hanouska. S touto vějíčkou a nevěřdomých lidí vůde dobře pochodili — a p. Švarc, díky jeho uvědomění, ovšem nikoliv. Přes to vše sám generál pokrokatů v předvolební schůzi doznal, že ve třetím sboru má stará strana dosud o 40 hlasů více a proto — řekl dále — nesmíme šetřiti ani peněz, ani času, abychom těchto 40 hlasů získali. Tož dle osvědčených uherských prostředků dala se do práce společná sokolsko-sociálně-demokraticko-učitelsko-helvetická křlika. A výsledek? Strana stará ve všech třech sborech nepatrnou ovšem většinou porážena. Zprávo volební byl také uherský. Proti volbě ihned podal člen volební komise pan Čermák protest a více než s dostatek obruňný rekurs právě byl v těchto dnech podán. Tedy volby do obecního našeho zastupitelstva buť se opakovati. Budeme-li však v agitaci opět tak nečinní a každého obruňného arádce obdaríme

jako dosud svou důvěrou, pak opět dojdeme se porážky. Jako dodatek uvádíme, že místní helvetská církev úředním způsobem vultu proti nám. O další situaci neopomeneme v tomto listě dále referovati.

Z Mikulovic. V neděli přednášel v našem novém spolku „Dobročina“ vdp. Dr. Rayl z Hradce Králové: „O původu a cíli člověka“. Zajímavé thema shromáždilo veliký počet posluchačů, mezi nimiž bylo i mnoho nečlenů. Pan řečník rozvinul v delší řeči náboženské a vědecké paměti o původu bytosti a cíli lidském. Ke konci přednášky zodpověděl uspokojivě ještě 3 dotazy přítomných posluchačů. Do přednášky sáhl též protektor jednoty vdp. vikář Střelbák a setrval i při své churavosti až do konce ve schůzi.

Ze Skutče. Za čas, kdy p. Křofáč ve Vídni se zdržuje proti Římu bojoval a horlil, poslalo mu 17 skutečských voličů důrazné výjádření, aby Řím nechal klidem a hleděl poměry výjádření zlepšiti. P. Křofáč přijel proto 8. ledna k nám, a o 10. hod. jel se v sokolovně na důvěrné schůzi mluvit. Z těch 17 dostal vstupenku do schůze p. use jeden; za to je všechny postavil na svůj národní prapý, přečetl jejich jména a z národní opatrnosti celé to krásné napomenutí nepřčetl. V radikální jeho řeči frása liberální tehtaly jako otečky v pytlí. Toť se rozumí, že jeho věrní kůže na rukou nešetili. Když se vymluvil a u p. Dra. Šaška poobědval, ukázali mu esetu ke Hlináku p. Dr. Šašek, p. Lenček, okresní tajemník a p. Jadrný, učitel na měšťanské škole.

Z Chocně. Katolická Jednota v Chocni nucena jest opraviti, co na úkor její uveřejněno bylo v čísle 2. Českého Východu t. r. Jak jsme se přesvědčili, pravdou jest, že ve veřejné čitárně v radnici vyložené jsou listy soc. demokratické i jiné, které sotva se hodí za četbu nedělním návštěvníkům čitárny. Hlavní vinu toho nesá pan H. Tento pán stará se o vše možné, jen ne o to, o č by se měl starati. — V zmíněném dopise Českého Východu obviňuje se katol. spolek a duchovní správa, jakoby něčeho nečinily ve prospěch dobré četby. Proti tomu se ohradíme; nebo více sotva by mohla činiti jiná jednota za poměrů v Chocni panujících. Poněkud jsme pouze k tomu, že jednota naše dle sama odebírá, dílem od duchovní správy dostává 14 časopisů; knižky, jehož má přes 300, pilně půjčuje. Katolických kalendářů prostřednictvím jednoty objednáno 24 tuctů, brožur z Hradce i Prahy rozšířeno na sta; pořádky přednášky veřejné i školské. Rozvíjí tedy jednota naše činnost v duchu katol. zajištění slušnou. Že duchovní správa na záhubu se špatného čtení pocházející při každé příležitosti upozorňuje, je každému, kdo do kostela chodí, dobře známo. Též hlavní městská rada upozorňuje, by z veřejné čitárny odstranila listy mravnost i víru podřívající. A spoléháme na ni, že nešvaru, na který obecnatstvo žehrá, dále trpěti nebude.

Z Nové Paky. Katolická vzdělávací Jednota pořádala dne 1., 5. a 6. ledna t. r. divadelní představení „Poně sirotka“ od Josefa Flekáčka. Prostý a přece tak dojemný děj vánoční též se zasloužené pozornosti četné shromážděných diváků, kteří hojným potleskem odměňovali výkony všech hrajících. Též nás, že přiblížil mnozí, kteří byli proti naší Jednotě předpojatí. Úlohy dětské velmi pěkně sebráli chovanci a chovanky zdejšího okresního sirotčince pod dozorem ctib. sestry Biblány, kteréž přislály vřelý dík za navštívení hry a vypravení kostýmů. Zpěvy doprovázel na harmoniku pan Fidelel chora Hynek Tomáš. Všem účinkujícím srdečný dík za krásné ty chvíle! Čistý výnos rozdělen sirotkům a Jednotě.

Včelařský spolek pro polit. okres chotěbořský konal bude 26. ledna o půlnoci hodině odpoledne v „Paušském domě“ v Chotěboři schůzi s tímto pořádkem: 1. Zahájení schůze a sdělení starosty. 2. „O příhytku včel“ promluví pokladník spolku p. J. Halada, učitel v Ondoleni. 3. „O zúčtování mezi“ promluví starosta spolku dp. V. Havlík, farář v Sopotech. 4. Přijímání členů. 5. Stanovení příští schůze. 6. Volná návrhy.

Ze Skutečska. Kraj zdejší je znám jako obuvnický. Šlo-li se po kterékoli silnici nebo cestě kol Skutče, Láně, Chrásti, každou chvíli bylo viděti muže, ženu i dospělejší děti a mláďa na zádech, obvázanou plachtou, neb s nůží vosenou na trakaři a ne snad jen po jednom, třeba více jich najednou. Byli to obuvníci, jdoucí s prací do továren, neb z nich novou si nesoucí či vesoucí. Teď také je lze viděti a častěji než dříve, však a tváří smutnou. Práci namnoze nedostávají. Továrny praskají. Úpady a nové továrny v Německu, nové továrny v Uhrách, strojová obuv americká naše obuvníky ubíjí. Na Skutečsko pláší se bída, nouze, hlad. Vždyť tady chudý lid skoro samý obuvník i chalupařici při obuvnictví pomáhají.

Olava. Dne 8. ledna b. r. slavil ctihodný kmet vdp. P. František Kvěch, osobní děkan ve Svinčanech, em. vikář, biskupský konsistorci rada atd. — své 79leté narozeniny. V předvečer slavnosti dostavili se s lampou místní úbor hasičský a kapela a blahopřáli svému milovanému duchovnímu pastýři ve jména obce a farnosti. Káz. nejdobrotivější Bůh nám toho velezasloužilého, všeobecně oblíbeného, šedého stářech zachová na dlouhá ještě léta — tak drabý den vyhlásl prosby své shromáždění věřící v kostelíčku při Nejv. oběti mše sv. — tak se modlí za dobrého kněze kmeta celá zachovalá osada farář! Muogaja ljeta!

Z Jilemnice. Cír. snatek J. O. pana hraběte z Harrachů a J. J. princezny Karoliny z Oettingen-Oettingenu ve Vídni odbyvaný byl zde dne 14. ledna t. r. důstojným způsobem oslaven. Když bylo

patr. duchovenstvo toho dne ve svých farních kostelích za blaho osvědčených novomanželů nejv. oběť přineslo, účastnilo se pak korporativně i slavných služeb Božích v děkan. chrámu sv. Vavřince v Jilemnici, jež o 11. hod. dop. vdp. Josef Bettlach, městský děkan, na tyš úmysl obětoval. Jaké oblibě a lásky v městě Jilemnici J. O. panující hrabě Jan z Harrachů se těší, ukázalo se při zmíněných službách Božích: brali na nich účast vedle patronát. i veškeré zdejší c. k. úřednictvo, okres. a měst zastupitelstvo, jakož i hojný počet věřících. Po službách Božích patr. duchovenstvo složilo v hraběcím zámku do rukou vrchního správce velkostatku pana A. Šourka uctivé blahopřání vysokorodým novomanželům prosíc, by tyš je na příslušném místě tlumočiti ráčil. Odpoledne byl ve městské dvoraně za účinkování městské kapely banket asi pro 80 hostů.

Z Vamberka. Odbor Severočeské jednoty ve Vamberku uspořádal ve dnech 6. a 7. ledna v místním divadle ochotnickém bibliickou zpěvohru „Josičky“. Hrajícími byly dívky zdejších škol. Prostranné hlediště bylo po oba dny v pravdě přeplněno. Jednotlivé výstupy, zvláště poslední živý obraz přijaty byly za veselejšího ticha v posluchačstvu, jež s hlubokými dojmy v srdci zvolna, jakoby nerado se loučíc s uchvatnými výjevy z jeviště, odněvinnými tklivými melodiemi z nevinných hrdel dětských, odcházelo. Značný čistý výnos věnován bude na úpravu vánočního stromku místním chudým dětkám o příštích vánocích. Přání obecnatstva, by každým rokem hra podobná byla pořádkána, jednota Severočeská chce vyhověti.

Z Broumovska. (H. K. + 13.) Zastije člověk ledacos, chce-li zaváděti „Oltář“. Náš „Oltář“ se sice lidu velmi líbí — ale schází kněží, kteří by byli skutečně horliví a podporovali záměr svého biskupa. Právě od kněží alýšim námitky: Že prý „Oltář“ jest tištěn latinkou, následkem toho není možno ho čísti; že katechismus v něm je zbytečný, že melodie v něm nestojí za nic (řekl mi jeden osvědčený wolfiánský pan učitel; namítl jsem, že melodie ty jsou pečlivě vybrány z nejlepších německých zpěvníků — a hned byly lepší!), že se dle něho kněží sami neřídí (a to je pravda!); že zavádění nového zpěvníku jest téměř nemožno, protože lid je jinak zvyklý, že by to stálo tuze práce atd. Dovolím si krátce odpověděti: Přes to, že „Oltář“ tištěn jest latinkou, jest přece dosti čitelný. Totéž mohli bychom říci i o českém „Oltáři“; jeho latinku nemůže takřka leckterá babička čísti. Mělbyti tedy tištěn švabachem? Jak nemístná je tato námitka, ukazuje praxi. Lid u nás modlí se a zpívá dle „Oltáře“ a nikdo si z něho na tisk nestěžuje. Že katechismus v něm je zbytečný, nelze tak hned říci. Že oltář zavěsti nemožno, jest holou výmlouvou; ovšem, stojí to trochu práce — ale na to se horlivý kněz nemí obližeti. Náš pan farář to dělá tak: Vezme „Oltář“ a před požehnáním v neděli vysvětlí několik vět n. p. o modlitbě. Při tom podotkne, že v nové knize, kterou drží v rukou, jsou překrásné modlitby, písně atd. Po požehnání přicházejí lidé sami a ptají se, kde možno knížku tu koupiti. Ve škole jsem zavedl „Oltář“ zcela jednoduše. Vybral jsem si asi 120 dětí, a navedl několik písní z „Oltáře“. Děti samy pocítily potřebu krásné vázané knížky a tak jsem rozprodal slušný počet exemplářů. Když již byla knížka v rukou dětí, začal jsem cvičiti modlitby a katechismus, a přinutil tak i „nezpěváky“ zakoupiti si „Oltář“. Celá věc vykonána během několika týdnů, a nehorší obtíže jsou odstraněny. Jen trochu poslušnosti a horlivosti; vše je možná, a odměňuje se!

Na královéhradecký trh bylo dovezeno obilí za rok 1901: 18.781 hektol. pšenice, 9.685 hl. žito, 26.474 hl. ječmene, 21.202 hl. ovsa, 326 hl. prosa, 2.124 a půl hl. včev, 424 hl. hráchů, 477 hl. čočky, 6.666 a půl hl. jet. semínka, 1.079 a půl hl. luštěného semene, 631 hl. oleje, 146 a půl hl. máku, dohromady 86.835 hl. obilí. Pak 10.016 hl. brambor, 527 hl. jahol a 540 hl. krup.

Záhavy. Přátelé myslivosti v Hradci Králové a okolí pořádají 26. ledna 1902 „Poslední lů“ v Adalbertinu. Úbor domů. Po programu se tančí při vojenské hudbě. Začátek o 7. hod. večer. Vstupné pán 3 K, rodina 4 K. — Katol. vzdělávací spolek „Práce“ v Čáslavi pořádá 26. ledna t. r. o 7. hod. večer „u Riedla“ věneček ve prospěch podpůrného fondu. Vstupné i K.

Různé zprávy.

Elektrifika na vesnici. V obci Třeštině u Mohelnice na Moravě, čítající jen asi 800 obyvatel, zavedeno bylo elektrické osvětlení. Skoro všichni obyvatelé dali si zavěsti elektrické světlo do svých bytů, ano i hospodářských stavení a útajů. Také mlátičky u některých rolníků i řezáčky a mlýny na čisticí obilí jsou zapojeny na pohon elektrický. — Rovněž i v Čachrově u Klatov, jež se spojenými obcemi čítá kol 800 obyvatel, bude zřízena elektrárna. Ve mlýně č. 17, náležejícím družstvu, poříd se vedlo zařízení mlýnského na mléti obilí také stroje elektro-technické, které budou sloužiti ku převodu síly do blízké obce Čachrova za účelem osvětlení obce a vykonávání různých prací v hospodářství, jak shora o obci Třeštině řečeno. Vodní síla řeky Ostravné je dostatečná. Pomalu budou vesnice nejnávětšími vymoženostmi vědy a průmyslu vynikati nad mnohá města naše.

Z vojenské statistiky zdravotní dovídáme se: Čechoslované mají nejméně onemocnělých a nejméně umírají a také nejméně počet služebních dnů prodávají. Poláci jsou nejděle nemocni, Rusíni

dodávají nejvíce nemocných do nemocnic a nejméně se léčí. Chorvaté mají nejvíce nemocných a největší úmrtnost. Němci, Maďari a Rumuni jsou uprostřed.

Islandské ženy. Mezi nejvzdělanější ženy světa náležejí ženy islandské. Nejsou tam ženy, které by neuměly čísti; ženy jsou to, které na Islandě rozšířily vzdělanost a mravnost. — Již v šedém starověku byly tamější ženy známy jako znamenité vypravovatelky a jim jedině děkuje Island za zachování starých pověstí a tradic. Samostatnost žen islandských se vysoko cení; mají politická práva a každá vdova a dívka samostatná má obecní i církevní volební právo. Veliký zájem žen islandské jeví pro literaturu a již za starých dob básnily tam rytířské pověsti. Dnes má Island slavné básničky i romanciérky. Ze samostatných žen nejvíce vášnosti požívají učitelky; tyto mívají ve shromážděných přednášky, jež skutečně pozornosti zasluhují. Od roku 1895 vydávají dva ženské časopisy.

Z Číny. Do Hradce Králové došel dne 30. ledna 1902 list, psaný dp. missionářem P. Adolfem Techem Tov. Ježíš. v Shang-hai v Číně dne 30. listopadu 1901, z něhož se nám odslují tyto správy: „... V Číně žijeme jako v sestárlé Hsi někde v Čchihradě. Ženské a milci tu hospodaří, tak že nelze nijak se spolehnouti. Kdo ví, co bude zítra! Tu jest hotové počasí aprílové, den jak den celý rok! Evropané nabývají víc a více vrchu, ku vlastní však škodě žarí na sebe. Nejpohodlnější postavení mají Rusové jako sousedé. Než Japonci nijak se nemají k tomu, aby ponechali Rusům volnosti dle libosti se rozkládati. Mandžursko ovšem Rusovi nejdě, byt byl i nucen poměry na čas ještě se vzdalovati. Obchod víc a více tu květná — a sice Němci horečkou pracují, tak že jim Angličané astupují. Podobně i Japonci jeví velikou horlivost obchodní. Že peníze světem vládnou“ staré přísloví, které výhradně platí v Shang-hai. Čiňané jsou velikými zbožňovateli peněz. — Žde čítáme málo katechumenů, za to v jiných krajích našich misii máme jich na 40.000, tak že oproti všem překážkám náboženským katolíci církev utěšeně květná. — Pošlete mi, prosím Vás, obrázky sv. Jana Nep. a to čím víc, tím líp, pak několik kusů obrazu Matky dobré rady. Před 12—15 lety jsem měl takový milý obraz; avšak když nás tehdy pronásledovali, shofel nám i s kotelem. Stýká se mi po něm; jest pěknou ozdobou v kostele i ve škole.

Já něco vím, a nepovím. (Liga + 16.) (O konfusi v táboře klerikálním) Dne 10. ledna přinesl „Čas“ záhlavní článek, ve kterém vnučuje se do veselé nálady. Přesobí prý mu ji rozpor, do kterých se pro realism dostaly listy klerikální, rozuměj poslední projevy o Masarykovi ze strany p. t. Došlo — Lutinova, Kuneho, Stříška a Víčka. Přejímajíc „Čas“ hovor o rozporech oněch, jsme přesvědčeni, že k veselosti máme přičinu větší, nežli pisatel zmíněného článku, neboť trvalí-li nezhody o učení náboženského učitele, za kterého Masaryk dává se vyhlášovati, nenesou toho vinu posuzující, nýbrž učení samo. Dotkl se toho „Aléthei“ p. Víček těmi slovy: „Jest a podivením, že o straně a náboženství Masarykově trvají stále rozpory a že orgány realistické v této příčině musí opravovat, vysvětlovat a doplňovat. Jest to přiznání pro stranu samu, a silnou stránkou její to právě není, neboť nezhody netkví v myslí pozorovatelů, nýbrž v nejasnosti jejího vývoje, a ohledně náboženství zavírají mnoho pytlíkové výroky zakladatele, jež zvyklý jest mnohoslibně napověděti, a nedopověděti“. Byti na místě „Čas“, ve svém vlastním zájmu bychom o tom ani nerozmlouvali, abychom neopatrně neukazovali, kudy nám možno dostat se na kobyliku. Jest tedy konfuznost v táboře „časovském“, a ne v klerikálním. Či není to konfuznost, rozkládající prorockýma rukama o novém náboženství, když nikdo normálně myslící nemůže se smyslu učení toho dobrati? Jest náboženstvím masarykovským rozkládá humanita, či poukazování filosofové, či reformace, anebo důkladná mechanika z toho všeho? Není konfuz, jedním dechem ujišťovati o novém náboženství a zase jedním dechem říkati, že snad Masaryk určitě formulace podá později? „Čas“ ve článku tom praví: „Tedy vidá! Po dvaceti-leté činnosti prof. Masaryka dochází „Alétheia“ poznání, že prof. Masaryk jest především filosof. Gratulujeme pánům z Alétheie. Za dvacet dalších let Alétheia snad už se také doví, čemu ten filosof učil“. „Čas“ určuje „Aléthei“ termín příliš krátký. Za stávajících podmínek učení Masarykova nepoznají páni z „Alétheie“, ani kdo jiný, byť žil věkem Methusalemovým. Nenarodil se posud člověk, který by zvrátil pravdu přísloví, „kde nic není, ani smrt neběte.“ Ovšem nevytýkáme na úkor Masarykovi, že tu vůbec žádného náboženského učení není; Meisaidi člověčenstvu již učení své rozšířil, a vedle slunce jeho marně snaží se rozfoukávati své lucerničky filosofové. Ale ve zlé vykládáme divadelní posunkování, že tu učení Masarykovo skutečně jest. Obrát se kam obrát, v „Čas“ a všude jinde v projevech realistických od let již provozuje se kult a velikými slovesy shrnuje se pozorovat k Masarykovi, jako k osobě náboženského reformátora. [Věřejné mínění obrací k němu svou pozornost, a když již všechno ve chvějícím očekávání na jeho rtech ulpí, čtrvrák Masaryk vůči obecnatvu řekne: „Já něco vím, a nepovím!“ Ničím jiným zajisté nejsou slova Masarykova: svého náboženského čreda nechci dávat na puspas našemu klerikalismu a liberalismu“, anebo tvrzení „Čas“ „Masaryk sice nepodal žádnou konkrétní a praktickou vodítka, jak se v jednotlivých případech zachovat a jak in concreto náboženský problém řešit, ale snad tuto mezeru časem vyplní“. Krásná mezera! Zavrhnou učení Ježíše Krista, všecek život řídící a vyplňující, a při tom přiznati, že tu není ještě vodítka, jak v jednotlivých případech se zachovat, jest hrozná vacuum, a žádná mezera. Tato mezera může býti snad ve filosofické mluvě pojmem méně důležitým, nám však jest naprosto nedostatkem určité sonstavy pro mravní život, protože ony jednotlivé případy, pohlednější praktického vodítka, důlně považovat za životní celek. Vzdělaný a v péte zběhlý člověk umí pověditi, o čem přemýšlel a co mu na srdci lež.

Již před věky dovedl vyleštit své učení Budha, Konfucius a Mahomed, ale Masaryk, div nad div, o praktické a konkrétní vodítka s námi sdíliti se neumí. — Tedy: já něco vím, a nepovím.

Ohlasy z našeho tábora. (Převodní dopis z Prahy). List sv. Otce Lva XIII. a hlas německo-židovskéholisty. Zamýšlená omluva kněze spisovatele Innocence Francie. — Pražský „Montagsblatt“ zabývá se v posledním čísle listem sv. Otce Lva XIII., kterýž blava křesťanského světa zaslala J. M. knížeti arcibiskupu olomouckému. Organ německo-židovské strany výslovně dří, že podlomena jest již dávno poslušnost kněžstva vůči biskupům a knížatům církevním. Proto prý jest zcela přirozeno, že biskupové obrací se přímo k papeži v naději, že nižší klerus spíše jeho poslechné. Ale naděje tato prý jest klamná a to zvláště v tomto případě, ježto české kněžstvo jest v jádru svým husitské, jak to patrně z tvrzení: „My Husa sice odsuzujeme jako kacíře, ale ctíme ho pro jeho vlastenectví a nepřátelství k Němcům“. Co by prý se asi řeklo o německém kleru, kdyby ten tímto způsobem hlásal o Lutrovi: „Zavrhujeme ho jako bludeše, ale ctíme ho jako slavného Němce a šlitéle osvěty (I.“ Die „Montagsblattu“ mělo by německo-židovské byti vlastenečtější, jako vlasteneckým je každý měšťan německý a rolník, a to tím více, ježto český klerus ve svém životě jistě neustane přece všechno napomnutí sv. Otce... Již tím, že časopis onen proti listu sv. Otce něčeho nenamítá, soudíme, že hlas Jeho Svatosti vykonal své poslání a proto, aby toto přece nějak porušil, namáhá se německo-židovský list, aby mezi katolické kněze obojí národnosti nesváru nasil. Odtud to podezřívání českého kněžstva až k nejpříčinou i známá věta protestantského reformátora a „šlitéle osvěty“: „Ich freuse, wie ein Böhm und saufe, wie ein Deutscher? Věru, asketa Hus, kdyby jen na chvíli ožil, pěkně by se za tu poklonu poděkoval, třeba jako Čech byl na roveň s „kollegem“ Němcem povýšen, což páni patrně považují za milost tu největší! Ostatně, list německo-židovské strany jest nejméně kompetentní dle mínění našeho řešiti otázku čistě katolické. Co by asi němečtí židé v Praze i jinde tomu říkali, kdyby katolický list český chtěl řešiti jejich náboženské otázky, jež jsou často velmi choullostivého rázu! Ostatně, tvrdí-li dotčený organ o německém kleru, že není dosti vlasteneckým, měl by si spíše povšimnouti svých rabínů, o nichž se ani neví, odkud k nám přišli a kde tak zvané rabínské způsobilosti nalezli. A přece i tu uznání zkoušek jejich rakouskými úřady bylo by na místě. Proto o hlasu „Montagsblattu“ koluje v Praze mezi českým i německým kněžstvem ten jediný hlas, aby páni židé raději starali se o sebe a — o talmud. — Dne 28. února t. r. bude tomu čtyřicet let, co zemřel věhlasný spisovatel církevní Innocence Francie a pochován jest na hřbitově koňšpáckém. Ježto hřbitov ten co nevidět bude zrušen docela, ustavil se v Praze kroužek kněží literátů, který ostatky zvěčnělého skladatele oblíbené „Postilly“ a překladatele „Bible české“ hodlá převézt na místo důstojnější, neboť dosavadní hrob nachází se ve špatném stavu. A takových zapadlých rovů kněží spisovatelů máme tu více. Věru, smutný to úděl katolického literáta i po smrti.... —dř.

Vzrůst semitského živlu ve Vídni. Roku 1900 čítala Vídeň 1,648,335 obyvatelů, z čehož bylo 146,136 židů proti 112,000 r. 1890. V Leopoldově narozeno r. 1895 dítka křesťanských 4061 a dítka židovských 1362. Roku 1897 bylo na vídeňské univerzitě zapsáno 1622 židů studujících, roku 1900 vzrostl počet ten na 1670. Na technice bylo před 3 lety zapsáno 414 židovských posluchačů, letos pak 538. Na vysokém učilišti zemědělském byli zapsáni pouze 4 židé. R. 1896 bylo na gymnasiích ve Vídni 3350 katolíků studentů a židů 1810. Na reálních gymnasiích ve Vídni bylo dekonce r. 1897 jen 92 katolických studentů a 296 židů. Na školách reálních ve Vídni bylo r. 1896 křesťanských žáků 3368 a 996 židů, r. 1900 vzrostl počet židovských studentů na reálních vídeňských na 1171. — K číslům těm netřeba poznámek.

Čtitel P. Pavla Křížkovského, proslulého našeho skladatele, sestoupili se v komitét, jež by si vzal na starost zříditi důstojný pomník zvěčnělému poluzakladateli národní hudby české. Nejslavnější její reprezentant, člen panské sněmovny, Dr. Antonín Dvořák, který veliké zásluhy Křížkovského nejednou veřejně uznal a ocenil, převzal ochotně protektorát podniku našeho. Tím, jakož i všeobecným souhlasem, a jakým už nyní zájem náš se potkává, doufáme, že jest i zdar jeho zabezpečen. Náležít Křížkovský rodem Slezsku, působením Moravě, ale vlivem i významem svým i království Českému a hudební slávě jeho. Pomník má byti důstojným památkou Křížkovského a proto vyzýváme nejen naše společnosti a kraby hudební, nýbrž i nejširší vlastenecké obecenstvo české, aby nám hojnou účastí pomáhalo provést dílo, zvláště pro Moravu i Brno významné: první to veřejný pomník českému výtečníku. Laskavé přispívky přijímá pokladník komitétu Dr. Pavel Vychodil, ředitel tiskárny benediktinské v Brně.

(Zasláno).

Všecky organizace i jednotlivce, kteří dosud nezaplatili za leták, žádáme, aby učinili tak co nejdříve, abychom nemusili je zvlášť upomínati. — Zakoupili jsme 2.000 ex. petice za zrušení daně pozemkové a zavedení daně progressivní. Petice budou zaslány jednotlivým výkonným sborům, které zašlou je místním organizacím a pokud zásoba stačí i obec. zastupitelstvům. Pořádejte po venkově o otázce té schůze a přednášky. — Výkonné sbory žádáme, aby oznámily nám jména důvěrníků — kolportérů z místních

organizací a spolu, aby podali i správu, kolik a které utvořily se organizace o kresni.

Z „Ústř. jednoty diecéšní“ v Hradci Král.
Fr. Jukl, jednatel.
Dr. Fr. Rojl, předseda.
(Zasláno).

Žádám ctěné spolky křesť. sociální, XI. volebního okresu, aby si neobtěžovaly co nejdříve zaslati podepsanému dotazníku, jež jim byly před vánočními rozeslány, dílem rozdány.

Jan Černý,
t. č. předseda XI. okresu vol.
(Zasláno).

Dovoluji si upozorniti pp. dopisovatele „Českého Východu“, aby při zasílání zpráv byli velice opatrní, neboť do redakce tohoto listu přibírá jest bývalý redaktor „Obnovy“ p. A. Vobejda. Za jeho redakce „Obnova“ dostal se rukopis jemu přímo zasláný do rukou nepřátelských. Ty pak užily ho k úřednímu jednání a naléhají, by dopisovatel byl přišně potrestán.

V Chlumci n. C., dne 14. ledna 1902.

Václav Kysela,
katecheta.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu Novo-Bydžovského:

20 K darovali p. t. p. vikář Šrámek, p. prof. Dr. Kašpar, p. farář Šrám, p. děkan Khan, p. děkan Krátký, p. vikar. sekretář Pospíšil, p. farář Vintera, p. farář P. Bon. Holub, p. farář Jerábek... 180 K.
10 K darovali p. t. p. katech. Hornof, p. kat. Čihák, p. katech. Kysela, p. farář Honzák, p. kaplan Janoušek, p. far. Rameš, p. kaplan Dítě... 70 K.
5 K darovali p. t. p. farář Dvořáček, p. farář Novák, p. kaplan Matouš, p. kaplan Šnejkal, p. kap. Žofák, p. P. Holoubek, p. farář Rysner, p. administr. Janák... 40 K.
4 K pan administrátor Pfof... 4 K.
Celkem 294 K.

Z vikariátu Kutacherského:

50 K: darovali: p. t. pan farář Macháček v Malešově... 50 K.
40 K: p. děkan Vašák v Bykání... 40 K.
30 K: p. děkan Spurný v Suchdole... 30 K.
20 K: p. arciděkan Vorlíček, p. vikariátů sekretář Dvořák... 40 K.
15 K: p. farář Záruha v Gruntě... 15 K.
12 K: p. děkan Precilík, p. děkan Sedláček, p. farář Hovorka... 36 K.
10 K: p. prof. Frydrych, p. děk. Joží, 20 K.
8 K: p. Josef Pavel kaplan v Bykání... 8 K.
6 K: p. Dr. Truxa, p. far. Novák... 12 K.
5 K: p. professor Müller... 5 K.
4 K: p. katecheta Zuzánek, p. V. Bartoš, p. Fr. Pekárek, p. K. Volenec, p. farář Mejzner 20 K.
2 K: p. převor P. Kočárník, p. J. Král, p. J. P.udič, p. J. Petr, p. Fr. Kratochvíl, p. farář Český, p. farář Petr... 14 K.
Celkem 290 K.
hovějších 294 „
v minulém čísle stvrzeno 1362 „
Úhrnem 1966 K.

(Pokračování).

Listárna redakce.

Opravy ve farním domě až do výše 21 K smí učiniti sám farář s dohodnutím patronátního úřadu (Borového sloh str. 465.)

Abtsdorf. Dp. V. zapláceno do 30. června 1902.
Humpolec. Dp. K. H. zapláceno do 31. pros 1902.
F. H. Zapláceno do 31. března 1902.

Ranná. Dp. Z. F. Obnova i Č. Ú. zapláceny do 31. prosince 1901.

Křivice. Tak, jak jste nám to poslali, nelze uveřejnit. Přejete-li si změnu, oznamte nám.

Vamberk. Jen rače zaslati. Bude nám vítáno, zvláště z oboru národohospodářského.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 18. ledna 1902. 1 hl. pšenice K 14.40—15.70, žito K 11.80—12.50, ječmene, K 9.00—9.90, oves K 6.20—6.80, prosa K 9.60—10.00, vikev K 12.00—12.40, hrachu K 18.00—22.00, jáhel K 18.00, krup K 16.00—24.00, bramborů K 2.00—2.20, jetelového semínka červeného K 84.00—98.00, jetelového semínka (inkar.) K 100.00—140.00, máku K 31.00, olejků K ———, lněného semene K 15.00—19.00, 100 kg. žitných otrub K 12.00, pšen. otrub K 11.50 1 kg. másla K 1.92—2.00, 1 kg. sádla vepřového K 1.44—1.60, tvarohu K 0.24—0.32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jedna hl. cibule K 5.00—6.00, jedna kopa drobné zeleniny K 1.00—3.00 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 2.80—3.20

Theoreticko-praktické rukověť

Chorálu římského

pro boboslovecké a učitelské ústavy,
pro kněží, ředitelů kůru, varhaníky a přátele církv. spěvu.
Sestavil

DOBROSLAV OREL,

vicerektor bisk. student. semináře, učitel církv. spěvu na bobosloveckém učilišti v Hradci Král.

Schváleno c. k. ministeriem kultu a vyučování výnosem ze dne 20. října 1899 č. 26 743 jako pomocná kniha při vyučování hudbě na ústavách učitelských.

Stran 250 velké 8. — Cena výtisku brožovaného 3 K, vázaného v ozdobné celopletbě vazbě 3 K 60 h, poštou o 20 h více.

Praktická část přináší přesné nápěvy spěvů, z misálu a rituálu, graduálu, pontifikálu, vesperálu a kantorina marně v jiných příručkách hledané, jako při pohřebch, různých svěceních, při gener. kanonické visitaci, (Ecce sacerdos), pro litanie ke všem svatým, nové posv. sborem obřadů povolenou litanii k nejav. Srdci Páně a j.

Četné pochvalné kritiky z pera odborníků: řed. Nešverry, Zelinky, Jiráska, P. Albana O. S. B. a j.

Kniha má schválení nejd. Ordinariátu královéhradeckého, budějovického, olomouckého.

Vzhledem k množství notové sazby, čteným ilustracím starého notopisu je cena velmi levná.

Bisk. knihtiskárna.

KŘEŠTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řed. ústavu Nejav. Trojice v La Marche. Die III. vydání přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Nákladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celopletbě 1 K 80 h, franko 2 K; v lázi 2 K 60 h; franko 2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy viz v červencovém sešitu „Rádce duchovního“ r. 1896. Časopis: *SS. Eucharistia* (roč. I. 1896) čís. 10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto řádek skvělý. Přilet: Jsme vděční ctěné bisk. knihtiskárně v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s *Walsorem* máme knihu tuto za lepší a přiléhavější pro členy věčného klanění nežli onu, poněvadž podává nejen *hojnost modliteb*, ale i *myšlenek k rozjímání*, čehož se ve *Walseru* nedostává. Proto ji *odporučujeme všem* při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, *nepotřebuje dlouho ničeho nového*.

Kniha obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hudí se zvláště pro lid, chovaje pěkně, jasně a dojemná poučení o N. S. O., o máti svatě, o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. Díl III. uvítají zbožné duše pro hojnost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke máti svatě; z té příčiny kniha došla i v našich ženských klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Písárna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Zasílám přeluhový obnos na účet za dodanou sochu **Nejav. Srdce Páně**, která v pořádku došla a velice se líbí.

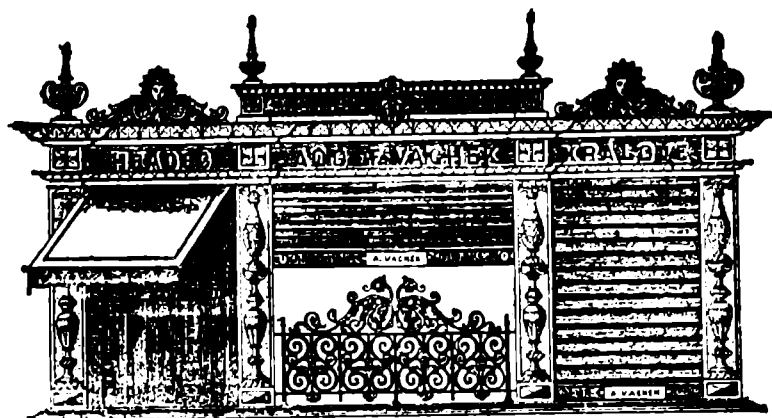
Znamenám v dokonale účte oddaný

Dne 5. ledna 1901. **V. Králíček,** farář v Radonicích.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svínovací okenice z vlnitého plechu zaručeně ocelového, velmi lehké a jdnou. Svínovací okenice plátěné, samotočivé, vlastního vzoru. Montování nosičů a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých smířů, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d. Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitelů na práce stavební, výhradně vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kleštin do zdí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny vý-
robní se zárukou.

V úctě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podlaží.

Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Úplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samety. Pevné ceny. Plyše.

Navštívenky

všech druhů

nabízí

Biskupská
knihovna.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

• služeb vojenských •

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

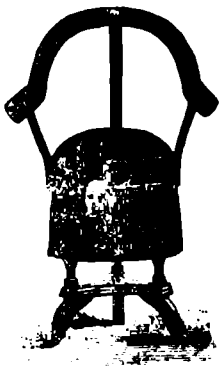
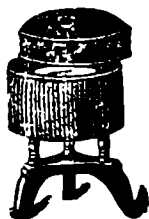
(býv. mnoh. dopl. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Klosety pro nemocné

v elegantním
provedení,
zaručeně ne-
zapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Velký výběr

zlatých a stříbr-
skvost, svateb.
darů, kapesních
i nástěn. hodin
v krás. provedení
doporučuje

JAN -
KALIS

hodinář a zlatník
v Rychnově n. K.
přísežný znalec
c. k. okr. soudu
Obrázkové
cenníky zašle.

ZKÁZE PODLEHNE

během nedlouhého používání každý jiný prací přístroj, pouze nepřekonatelná Hlaváčková patentní valcha vždy potrvá, neboť tvrdostí a nezdolností mramoru jest nezmarová, vždy hladkou a čistou zůstane a nejbezvadnější a nejrychlejší sněhobíle vyprání, tlm i úspora na prádle, mýdle i času do-
cílí jako žádná jiná pračka aniž prací stroj. Při tom všem jest též levná, v dřevěném rámu za-
sazená, stojí 5 K. Dobříkou nebo proti obnosu předem zasílá přímo

B. Hlaváček Praha-VII.,

sochařský závod, sklad pomníků, soch, mramor.
desk nábytkových, Belcrediho třída, 525.

Pozor!

Všechny ctěné pp. consumenty a odběratele
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerakým ze dne 19./8. t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různým pojmenováním,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uváděny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému
jako škodlivé uznány jsou.

Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové

doporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený,

jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřábinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohodnutí.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtelích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dlného, lněného, vlněného, bavlněného a damašk.
sboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenníky zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský
a řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený.

Pisárna a dílny: na Letné, Belce-
dého třída 612—VII Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Vác-
lavské sálůžny.

doporučuje uctivé: jele, křížové cesty, Boží
hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpo-
vědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry,
pultíky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů
solidního provedení, čehož dokladem jest množství vy-
svědčení veleddstojného duchovenstva.

Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.

Shírka 600 modelů soch od nejpřednějších mistrů,
vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodů.

Převodní nákresy, cenníky a rozpočty besplatne a
franko. Ceny levné a přísnivě plzební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Malinský křen

letošní sklizně.

5 kg. asi 15 kořenů	K 6.—
5 " " 20 " "	5.20
5 " " 25 " "	4.50
5 " " 30 " "	4.—

franco poštou.

100 kg. Malinské cibule	K 8.—
1 kg. Majoranky	K 2.—
1 kg. Hincian	K 1.20

zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše aliné v ohni zlacené a stříbrné, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyhládit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
snovzalaceni a stříbení starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již avěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými pová-
nými přísluší P. T. zákazníkům a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táčků na křest, svíců, pacišků, schránek na Největ-
ší, patenek atd. co nejvíce.

První
katolický a zaslátelský závod

Josef Poláček & spol.

továrna na sukna v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a
modrých látek pro P. T. velelůst.
duchovenstvo.

Ku přání poskytnu se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Velelůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům
a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za tovární ceny zboží
zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na
vlasy, houby k mytí, žinky, toaletní mýdla
ve velkém výběru, ústní vody, vlně ve
střevníkových kasetách, hodící se k vánočním
dárkům a j.

Výborné creamy ku holení Saton a
Gehavling columbia na místo mýdla zasílám
rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,
za jichžto výbornost jako odborník ručím, za-
sílám od 1 zl. 20 kr. výše. Nehodící se
břitvy přes vyzkoušení výměním nebo
peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od
3 kusů počínaje za ceny tuctové.

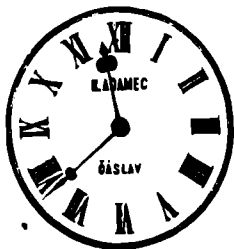
Při větších objednávkách poskytnu slevu.

Zásilkou na venek rychle a správně vyřizuji.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že
jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokoje-
nosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonalé účtě

Václav Dvorský,
sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 1 n.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

(uv. Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a českého stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

**Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.**

Správky se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správkové hodinky se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Jan Kryšpin,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
tění i osazením.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná
rada besplatně, bezé vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřadou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů velelůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýšení cen!

Pravý Malinský křen

5 kg. 15 kořenů 6 K

5 kg. 20 kořenů 5 K

5 kg. 25 kořenů 4-50 K

5 kg. 30 kořenů 4 K

Kutnohorskou majoránku 1 kg. 2 K

zasílá franco každou staniol

A. Jakubec, Kutná Hora.

Nejdůstojnější bisk. konsistofi doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvláště
trvanlivé zlacení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přesčetná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
založen r. 1891.

Harzské kanáry,

krásných tur, hluboce jdoucích, dovolují si na-
bidnouti v ceně od 6—12 zl. Ptáky výstavní
dle úmluvy. Pěstují to nejlepší. Kolekce moje
vyznamenána byla i na letošní výstavě od-
borné v Praze I. cenou a velkou stříbrnou
medailí od vídeňského spolku. Zaslání děje
se dobříkou. Nehodící se v osmi dnech vý-
měním. Hodnota ptáka odpovídá přesně ceně.
Prosím o úplnou důvěru.

Augustin Brychta,
strojník v Nymburce.

PRO PLESY

1902

obrovský výběr

nejnovějších

vějířů, rukavic, punčoch, nákrčníků,
prádla, šněrovaček, škrabošek, co-
tilionů, komických papírových čepic,
tombolových legračních předmětů,
šperků pro masky, lakových stře-
vičků, confety coriandoly a t. d.

doporučuje I. křesťanský

BAZAR ČUPR

v Hradci Králové,

v Divadelní ulici, proti kavárně p. Flaly.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franco zašleme.

Nejlépejší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Majitel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 5.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 31. ledna 1902.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Vyrovnání.

Je to zvláštní osud, že se v Rakousku už ne poprvé vyrovnává a smiřuje v masopustě. Radikální „náturní“ povídají, že to celé vyrovnávání Němců a Čechů je zase jen masopustní fraška, že to nejen vádcové Němců, ale ani jistí vysokí pánové vlastně nechťi a jen po tom touží, aby mohli říci, že to zkažili Čechové. Já však, nedávno velice loyálně jsem naladěný, jsem řekl, že se právě masopust hodí k smiřování a vyrovnávání. Ba letošní krátký masopust se k tomu hodí lépe než jiný. Vždyť dle přísloví: Krátký masopust, mnoho svateb. A tak, jestliže se letos panu Körbrovi nepodaří ten sňatek Němců a Čechů dohromady svěst, kdy pak se to podaří?

Avšak to byla u mne jen tak nějaká slabá chvíle. Zapomněl jsem, že se tu nejedná o sňatek, který se má teprv uzavřít, nýbrž o smiřování dávno již „kopulírovaných“. A myslil bych, že by se k tomu rozhodně lépe hodil čas postní, v kterém i tvrdý leckdy změkne, je-li jen trochu křesťanem.

Mám tu před očima jedno „rovnání“ rozhněvaných manželů, jak se v jisté řadě právě, tuším v postě, dalo. Byl to zajímavý případ. Muž byl dobrákem, mírným člověkem a zbožným katolíkem. Žena, štvaná svými příbuznými, kterým ze živnosti stále a stále zanášela všelijaké věci k živobytí potřebné, ba prý i peníze, a často nejen srdcem, nýbrž i vůbec více u své — ač nevlastní — matky, než u muže byla. To ho ovšem trápilo. Ač dobrák, řekl jedenkrát, že toho má dost, a poučoval ji z písma svatého, že má člověk opustiti otce i matku a přidržeti se manželky své, a žena zase muže; a toho okrádání že má také dost. Po tom výkladu bylo ještě hůř. Nevlastní matka a ostatní příbuzní štváli, až propast mezi srdcem muže a srdcem ženy byla ještě hlubší. A návodem štváčů žena rozvášněná utekla od muže nadobro. Nebude prý beztoho jinak pokoje mezi nimi. A dobrák muž vzdychal, ujišťoval, že se chce po křesťanskou smířit, jen aby ona opravdu to chtěla a muže se držela. Pamětihodno jest zvláště to, že když byli oba před farářem, právě muž navrhl a prosil: Pojdme k svaté zpovědi, klekněme každý na jednu stranu zpovědnice, jemnostpán nás krásně rozebere a napomene, a u oltáře při svatém přijímání se sejdeme a odtamtud půjdeme pěkně domů a bude zase dobře. Ale žena — ne a ne. Každý zvláště a rozdělit statek! A při tom zůstala. Brzy se jí však oči otevřely. Sotva najel se jí dale, až přišel na to jeden nejmocnější smiřovatel čili vyrovnávatel — smrt! Žena ku konci až prý i o rozum připravena umřela; muž pak si založil domácnost novou.

Mužem v tomto případě je katolický, dobrácký Čech, který ví, že o Němcích a Čechích v naší vlasti platí slova, jež při sňatku ve chrámech našich se slavnostně říkají: Co Bůh spojil, toho člověk nerozlučí! Prozřetelnost Boží sloučila nás v jeden politický celek v našem království. Ale štvaná a vášnivá žena — strana nesmiřitelných Němců — utíká stále k nevlastní matce, která sluje Bavorsie (Prusko). Že nevlastní jest, ví každé dítě, neboť Prusáci nejsou nic jiného, než poněmčení Slované. A tam chce ta zlá žena sanášt nejdražší statek každého národa, naši mateřskou řeč, s kterou by zacházeli jako s polskou v Poznani. Propast mezi srdcem Čechů a Němců stává se každým dnem hlubší. Čech se chce smířiti, chce žíti s Němci svorně. Ale výstředníci prusáckoněmečtí, z Pruska štvaní a povzbuzovaní praví již zřejmé: Každý zvláště a vše rozdělit! Bohužel, že již i jistá strana Němců, kteří se katolíky nazývají, spolubydlení dvou národů, Bohem v jedno ve vlastní naší sloučených, nechťi. Výslovně to praví kniha z kruhů německých kněžů prý vyšlá, o rozdělení diecézí dle řeči píšící. Každý zvláště a rozdělit! A chtít tak mnoho dělit, že vesničky německé za samým Hradcem a úzké

proužky Němců u Králík a Landškrouna mají patřiti do Litoměřic! To Čechové katolíci ovšem nechťi, protože církev katolická slučuje a netrhá, protože je dle evangelia jediným stromem, na němž jednotliví národové jsou větvemi, z nichž každá — ať je větší nebo menší — květ a ovoce vydává, ale s kmenem a ostatními větvemi jeden celek tvoří. Trhání však jednoho národa od druhého i církví nebezpečno jest, jelikož by se ukázala cesta ku zřízení církví národnostních, jež však byly, jsou a budou větvemi schůncími, od kmene odloučenými. Jako Čechové pak to rozdělení katolíci proto nechťi, že by se církev užilo k vyhubení českého jazyka tam, kde se mezi Němci ještě udržel, na což nejlépe již nyní ukazuje jmenování Litoměřic městem německým, ačkoliv tam jest čtyřtřídní škola a beseda česká.

Proto tedy lépe se nám líbí onen muž v našem příkladě, který navrhoval smiřování na základě čistě katolického. „Každý na jednu stranu zpovědnice, jemnostpán nás krásně rozebere a napomene a u oltáře se sejdeme.“

Ano! To je to jediné, co by ty dva národy v Čechách smiřilo. Každá strana ať se ne-li zpovídá, tož aspoň zpytuje svědomí, v čem komu ubližuje, co chce mít, ačkoliv to je proti spravedlnosti dle zásad katolických. Náboženství kázá by je „krásně rozebralo“ a napomenulo, by se vášně umírnily a láska do srdcí vrátila, a u oltáře, před tváří Boha Otce všech národů ať se sejdou! Ale kde pak v Rakousku oltář do politiky! Ty časy jsou již dávno pryč, za kterých bývalo přesvědčením, že trůn, říše, království a národ pevně stojí, kde účta oltáře zůstává neporušena. I tu platilo: Co Bůh spojil, toho člověk nerozlučí! A proto bývala společnost státní jako jedna rodina. Od té doby, co tento sňatek se trhá, dělá se propast mezi srdcem občanů a vlád, mezi stranami občanů čím dále tím hlubší. Za velikou moudrost státní se považuje jakýsi nerovný, řekl bych pohanský sňatek státu s církví. Stát pán, církev služka. Úlohou církve jest v takových státech „věrnost lásce a poslušnost“ k státní moci, a stát nechává si jen to, že on je pánem v domě. A co z toho má stát? — Sslabení své vlastní moci, sslabení lásky občanů k němu, potlačený oltář a sslabený trůn. A proto také ani při těch našich smiřovačkách nikam to nejde. Pan Körber dělal sice několikrát toho jemnostpána v našem příkladě, ale rozebírá rozvádně jen podle vídeňské metody. Oltář z jeho smiřovacích plánů jest vyloučen a proto nemají se ti rozvádní kde sejít. A věc jest tím horší, že právě ta zlá žena našeho příkladu smiřovat katolický co nejmileji blátem pohazovati a podrývati. A vlada se na to dívá. Kardinál Graccha podal pamětní spis o tom „Pryč od Říma“ na místě nejvyšším Nám se zdá, že výmluvy vlády čili excellencpána Hartla na zákon jsou právě jen výmluvy. Je ovšem někde v zákoně psáno, že se evangelikům rakouským dovoluje styk nějaký s protestanty cizích států. Ale je tam něco, nad čím vlada ne jedno, ale obě oči zavírá. Je to Genehmigung des Ministers — dovolení ministru. Jen s dovolením ministrovým smí ten styk býti. Jedná-li se o nějakou katolickou školu, ach, jakým zvětšovacím sklem hledí se na ten Genehmigung! Jaké to přísloví! Co všechno vkládá se do zákona, třebaž to tam nebylo! Ale jak se jedná o štvácké protirakouské pastory, tu ten Genehmigung mizí z očí pánů ministrů. Což divu, že za takových okolností ta zlá žena tím více křičí: Rozdělit! Což divu, že tím více zauzetí chce nejdražších statků k „živobytí“ čili k životu státu potřebných k nevlastní matce! Jen aby to nedopadlo, jako ten konec v mém dnešním vypravování.

Před několika dny přinesl římský katolický list „Hlas pravdy“ pozoruhodný článek o tom, jak myšlenka o potřebném vyrovnání čili smiřování se Poláků s Ruskem vzrůstá, jak tichý do nedávna Polák pruský začíná nahlížeti, že lepší jest Rus než

Prus, jak začíná nenáviděti Prusáka a odpouštěti Rusovi. Zmíněný list římský praví pak dále: „Vzpamatují-li se slovanští kmenové, že patří dohromady, zatouží-li Rusko po osvobození Slovanů tak, jako Prusák chce osvoboditi Němce, pak při té ohromnosti říše ruské, běda západní části Evropy.“ Pak by mohl do toho přijíti nějaký jiný vyrovnávatel pod jménem: Smrt Prusákům! A na podzim, když polské děti pro náboženství pruskou holí byly mučeny, ruské noviny psaly: Prusku Poznaň nezůstane, a na to, aby se mu dostalo království Českého, není ani pomýšlení.

A tak by mohlo přijíti vyrovnání pomocí kanonů, jichž užití dopouští Bůh, když se národové nechťi vyrovnati před oltářem. A není nemožno, že by to smrti zaplatila ta zlá žena, a Slovan že by evropskou domácnost si upravil bez ní.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 29. ledna.

(K politické situaci. — Návrh, jak by se advokáti nad veškerou ostatní společnost povyměsti a moci nad ní ujeti chtěli.)

Slavná politika jako by se od nás vystěhovala! Hlučné doby veřejných shromáždění, táborů, resolucí a petic najednou pominuly a slavní naši politikové se náhle skromně krčí, jenom aby je nikdo neviděl. Od let padesátých nenacházel se český národ ve trudnější politické situaci nad dnešní! Loni v létě při návštěvě J. V. císaře a krále v Praze kvetlo nám tolik naději do budoucnosti a naši páni politikové nechali všechny ty naděje jednak odkvésti a jednak uvadnouti. Takové politické bezradnosti, neurčitosti a lenivosti v zemích českých doposud nebylo a proto když z české strany nejdou žádné pokrokové, osvětlové a hospodářské vzněty na denní pořádek politického života, tu vlada ani nic jiného nezbyvá, než-li aby sama nějak státní loď ku předu vedla.

Nejideálnější a nejschovavější optimisty, kteří přece alespoň něco od mladočeských politiků doufali, všechny nejenom naděje, ale již i trpělivost na to opustily a dnes od té společnosti, pro niž byl její marastický vstup do nového sněmu království Českého loni v prosinci nanejvýš charakteristickým, neočekává pro pokrok a zvelebení českých vlastí nikdo docela nic, leda že někdo ze středu té společnosti podá pilný návrh, aby byly poslanecké diety zvýšeny a počet honorovaných čestných úřadů rozmnožen.

V Praze vznikly společnost tu výborně vystihující veršičky:

„V opozici zvítězíme“,
tak pral kdysi šaký mluvka.
Když však přišlo do tuhého,
neřekli jsme ani slávka!

„Z vysoka si zadupáme:
ať nám nesou vyrovnání!“
Tím se těší staré děti
a tlučhubové do skonání.

Situace pro Mladočechy stává se nanejvýš povážlivou. Jejich politisování ve Vídni i v Praze přechází do stadia komiky, která začíná býti pro mladočeské vůdce i osobně velice nebezpečnou. Intelligence i lid začíná se jejich politické bezradnosti posmívat. Zajímavým poučením o tom jest definice rozumu mladočeské politiky, jež zní: „Mladočeská strana jest jednotným nerozborným blikem společně svorné nevědomosti o tom, co v důležitých politických otázkách třeba dělati.“

Nenapadá nám nijak proti někomu z mladočeského tábora vyatupovati. Dnes by to

bylo zbytečné, neboť nikoho lepším, než-li jest, neuděláme a pak-li voličstvo v rozpácích zatím pěstě a málomocně na pány ty natíká, tu přední díl zodpovědnosti za pány ty spadá na voličstvo samotné. Jaké zástupce si zvolilo, takové má. Že dle dnešního stavu věci z této situace tak brzy vybědne, tobo očekávati nelze. Stoupenců „nových drah“ je jednak doposud pracovitých málo, jednak pak jsou to mladé generace, tak že tato nynější bezradnost české politiky může potrvati třebaš kolik let. Změna očuhblých dnes poměrů nenastane dříve, dokud elementární silou český lid politicky nevystoupí a přání svá určitě a vážně nevyloží. Nynější jeho poslanci tak více neučiní, neboť ani tak učiniti nemohou oproti vládě, za jejíž doby velký počet mladočeských vůdců vysoká vyznamenání a vzácné dekorace přijal. Proto musíme čekati na volnější generace příští a zatím budeme zásluhou politiky mladočeské žiti mrtvý a neradostný život méně cenného lidu dále.

Vždyť i naše intelligence, která v soukromí dnešní bezradnost české politiky rozhodně odsuzuje, skládá ruce v klín a hoví si v rozhorleném klidu bez ohledu na to, co se proti českým zájmům na všech stranách děje a stoji. Dnešní doba v politickém a hospodářském směru jest pro český národ smutnou nejenom tím, že jeho pokrok a rozvoj do budoucnosti jest na všech stranách zdržován, ale také tím, že dokonce i z nabytého a domněle drženého ztrácí. A při té na pohled klidné, an tichá řeka břehy bere, situaci většina naší intelligence spravuje se heslem: „Osvětou k svobodě, nikdy proti proudu, vždycky po vodě!“

Takové jsou dnes naše české poměry! Avšak nad tím netřeba nijak hlavy věsiti. Snad je to konečně dobře, že rozpolitizovaný lid trochu si odpočine a sice ke snahám vážnějším a promyšlenějším a že mysl jeho vyspěje také k rozhledu a náhledu, jak co a kdy může žádati a docíliti, a že utuží se v důslednosti, se kterou toho jednou bude vyžadovati. Možná, že právě skomírající mladočeské hnutí bylo jenom zdravým vykvašením našich poměrů, kteréž lid poučí, pokud smí slibům věřiti a že velké politické strany ještě dobrou politiku neznamenaají. Z velké hromady bývá více plev.

Leží to v povaze dnešní doby, že kde kdo každý běduje a stýská na zlé časy. Aby bylo snad dnes na světě hůře, než-li před tím někdy bývalo, to není pravda. Naopak! Dnes jest živobytí daleko lehčí, alespoň u nás, než-li zde bývalo před padesáti lety. Avšak pramen nářků a žalob na zlé časy spočívá v tom, že se dnes rozmohla nad časy minulé větší požívačnost, útratnost, pohodlí milovnost; každý se chce vyrovnati druhému, s nímž se ve přepychu a užívání pohodlí předhání a na takové živobytí přece každý nemá, aby totiž málo dělal, málo uměl a měl se při tom výborně. Příčinou stesků a nářků na zlé časy jest nepoměr mezi výdělkem a spotřebou; pak-li spotřeba sprá-

vuje se podle výdělku, jest ihned po zlých časech.

Ale co překvapuje jest, že si na zlé časy nařikají také advokáti. Toto faktum jest na nejvyšší zajímavé a vážné, tak že žádá, aby se o něm drobet uvažovalo, dokud advokátské nářky na zlé časy nebudou celou ostatní společnost nutiti, aby se o blahobyt advokátů ze svých mozolů a strádání postarala. Začíná se totiž v tom směru pracovati a tomu se musí v zárodku učiniti přítrž.

Od roku 1860 byli to především advokáti, kteří se nejenom zákonodárství ale celého veřejného života u nás zmocnili. Co svobod, jež se ukázaly býti na konec porobami, co pokroků, jež se osvědčily býti zpátečnictvím, advokáti za těch čtyřicet let vymyslili a ostatní společnosti rozmanitým způsobem vnutili, o tom by se dal napsati jako cihla tlustý satyrický román. A konec konců všeho toho je, že advokáti, kteří ve přední řadě po celá desetiletí celý náš veřejný život komandovali, začínají nyní najednou sami nejvíce na zlé časy užíkati, ačkoli při tom dlouholetým komandu vždycky především na sebe pamatovali tak, že konečně stav soudcovský a ministerstvo spravedlnosti byly nuceny novým soudním řádem pojmání svobody živnosti některých advokátů, mezi nimiž jsou ovšem také mužové nejctihodnější a nejslušnější, do jisté míry upravit a regulovati.

To se však mnohým advokátům docela nic nelíbí a jejich touhy skoro básnickým vzletem jdou tak vysoko, že se chtějí nad celou ostatní společnost, nad zákon a vůbec nad všechny řád povýšiti a potom jako zvláštní panující a rozhodující kastou celou společnost i proti její přání říditi a spravovati. A první návrh k takovému zprivilegování a povýšení advokátů nade všechnu ostatní společnost vyšel, neračte se smáti, ze řad vůdců české strany lidové. Slovnatý její předák, pražský advokát p. dr. Ed. Körner, opustiv náhle široké sociální a lidumilné náhledy a zásady strany této, promlouvá zcela vážně ve „Právnických Rozhledech“ o žádoucí reformě advokacie a o potřebě stanovení zásadního a systematického programu reformy této.

Předně žádá: „Advokacie budiž prohlášena za úřad veřejný, u jehož vykonávání advokát působí ochrany, kterou trestní zákon poskytuje veřejným úředníkům“.

Proti tomu se dnes ohradí každý rozumný člověk, aby se ze svobodné, privilegované živnosti stal najednou neposuzovatelný úřad. Něco podobného žádati má dnes stejné právo každý jiný živnostník. Pokud na nás jest, tedy bychom cestou zákonodárnou k dosažení práva provozování živnosti advokátské předepsali vedle obvyklé praxe advokátní ještě desetiletou praxi soudní a předložením křestního listu. To by zatím postačilo k jejímu zvelebení.

Dále žádá: „Zákonem předpisy o disciplinárním právomoci soudů nad advokáty se zrušují. Pro obsah svých ústních přednesení při hlavních přetlčetích a ústních jednáních před soudy nemůže advokát býti trestně stíhán“.

Takovéto opatření znamenalo by dovrcho-

„To se ti jen zdálo, miláčku. Vily nikdy nepláčou. Ty jen smutně zpívají a při tom zpěvu houpají se na vlnách a naslouchají, jak ozvěna zpěvů jejich letí do dálky, odráží se od skal a břehů a zaniká v lesích a beze stopy . . .“

„O, matičko, já snad ten zpěv slyšela! — Byl tak tklivý, tak dojemný, že ani naň zapomenouti nemohu. — O, prosím tě, povídej mi něco o těch vlnách, já to tak ráda od tebe slyším.“

„A nebudeš mi už stonat, broučku můj?“

„Nebudu, matičko, jen povídej!“

Matka naklonila se k dítěti, odhrnula záplavu vlásků s čelíčka, zadívala se v hluboké, horečné oči a na oprahlé, korálové, z hluboka oddychující rty vtiskla sladký polibek.

„Tak poslouchej, dceruško má, matička už vypravuje!“

„Za tichých měsíčních nocí, kdy lesy zadýchají se parami a obepředou se mlhou jako stříbrným závojem a kdy hladina hlubokých jezer se utiší a uklidní, vycházejí vily ze svých krystalových paláců. Jsou to krásky nepopsatelné. Pláč mají tak bílou a průsvitnou jako jasná měsíční noc a šat jejich jest průhledný jako broušený krystal. A v měkkých záhybech těch vzdušných šatů třpytí se smaragdy, amethysty, hrají opály a perly, jako když náhle padne sluneční záře v ojíněný šat. A v houšti spuštěných vlasů hoří jim rubíny a diamanty a oči, ty jejich oči, ty jsou jako když se zadíváš v hlubokou studnu za dne nejčistšího. Rozvlní se najednou klidná hladina vodní, jako by do ní vítr zalehnul a vily vynořují spanilě své hlavy z hlubin. Prudkým rozmachem ůdů setřesou se šaty tříšt vodních krupěj, rozhlédnou se v šíř i dál a už nprou hluboké své zraky v zádušnévrou klenbu nebes. A pohledem tím padne jim

lení právní anarchie, neboť není nic absurdnějšího myslitelného, jako když se právník vymkne chci nad zákon pro všlečku jsou společnost před soudem plátný.

Dále žádá: „Advokát má právo iniciativního sakročení u soudu nebo veřejného úřadu, shledal-li, že na výmu číkolie v nějakém případě byl zákon porušen, byl by i osobou ve svém právu skrácenou smocněn nebyl, a máše ve věcech trestních veřejné žalobě vyhrasených nastoupiti na místo veřejného žalobce a v ostatních na místo souhrmné strany se všemi právy jejich, kdyby tato stíhání sami se neujali“.

To by znamenalo honění celé ostatní společnosti do nekonečných soudů a sporů. To by znamenalo omezování osobní svobody a občanských práv, o jakém dnes ani žádný anarchista nesní. To by člověk, když by advokát nedovolil, nikomu ani nic odpustit nesměl! Vždyť nikdo nemocný není nucen lékaře si volati, ale advokát by proti jeho vůli směl na mé útraty někoho stíhati pro něco, o čem ani nevím, na čem mně nezáleží a co já stíhati nechci.

Dále žádá: „Advokát sa svoje úřadovné odpovídá toliko advokátní komoře, jejtímž jest členem a její disciplinární radě“.

Kdyby tedy advokát v úřadování svém „pochybil“ způsobem, který dnes patří před řádný soud, stal by příště jako nedotknutelný nad celou společností.

Dále žádá: „Odměna sa úkony advokátské budiž stanovena tarifem do nejmožnějších podrobností spracovaným, který platí jak v poměru advokáta ke straně, tak pro soudní určené útraty proti odpůrci. Účet s takovými sazbami jest titulem exekucním“.

Tak dle toho by advokát za služby, jichž jsem sám nežádal a jichž jsem si nepřál, směl podati mně účet a když bych ho nechtěl platiti, znamenal by účet ten ihned — exekuci. Něco podobného ve XX. století se více zajisté jako vážný návrh právníka neobjeví.

Dále žádá: „Budiž státní správou učiněno opatření, aby advokátům, kteří v nové organizaci soapatření nenajdou, jakož i přebytnému dorostu bylo zabezpečeno převzetí ve službu státní v přiměřeném postavení“.

Ku provozování advokacie není nikdo nucen a stát není zaopatřovacím ústavem pro přebytný dorost žádného stavu, proto kdyby o něco podobného žádal advokát, stejným ano větším právem mohli by o to žádati neřímé lékaři, ale všichni řemeslníci a živnostníci.

Dále žádá: „Stavu advokátskému budiž učiněni neš dosud zabezpečena a přikávána společnínost na právootvorné funkci státu tím, že komory budou nejen oprávněny, ale i povinny o zákonných předlohách, at vládních, at iniciativních, pokud dotýkají se soukromého a trestního materialního i formálního práva, neméně i práva týkajícího se ochrany kteréhokoli stavu hospodářského, konečně i veřejného práva, svoje dobré zdání podávati a že členové komor jakožto zástupci stavu advokátského povolávání budou do sborů poradních, anket i expertis při zemských správách i tom kterém ressortu správy státní zřízených, pokud se týče odbývaných“.

v nadro neukojitelná touha po čemsi dálším, cizím, nedostižitelném, že se jim až v těle chladná krev rozbourí a srdce v nadrech zachvěje. A tím jako by náhle vyčarovány ozvou se ihned z rozbourěných „ňader“ melodie a zpěvy . . .“

„A tichne vítr, tichne vítr vln, tichne šum rákosí, zamkne šelest lesů a vše poslouchá, vše oddává se kouzlu neznámých akkordů, vše opíjí se sladkými těmi zvuky. I sám měsíc jakoby se divil a jako by s rozštěbenými rty harmonické ty ohlasy vptjel . . .“

„Ach matičko, to musí býti krásné. Kéž bych si tak mohla s těmi vilami zaspívat!“

„Miláčku, byla bys nešťastna. Běda smrtelníku, jenž se k nim opovází přiblížiti se. V závratných hloubkách na dně smaragdových tůní odpývá svoji smélost. Smrt, bídná smrt čeká jej tam v hlubinách. Obleknou ho v zelenavý šat, uloží v krystalovou rakev, přivalí naň obrovský balvan a ubožák je na věky ztracen. Nad jeho rovm houpají se pak jen vážné lekníny a zelenavé řasy . . .“

A matka všechno toto vyprávěla churavící dcerušce svojí tak úchvatně, jako by někde daleko v zastřeném dómě ozývaly se varhany a hlas její zněl ke konci tak jemně, jako když zapadne v houštiny lesní ozvěna, tišil se víc a více až zmknul docela . . .

A umdlená, chorobná víčka Andělkina zavírala se víc a více, až se zavřela docela. A na tvářinkách ustídlil se klid a v záhybech korálových rtů ustíal si takový záblesk úsměvu, jako by stále a stále sem opravdu zalétal čarovný zpěv vil . . .

Večerní šero snáhelo se v kraj, zapadlo okny v nádhernou komnatu, rozprostřelo se po celé její šířce a uvízlo v řasnatých záhybech draperií, vislících nad lůžkem tiše oddy-

FEUILLETON.

Gregův poetický obrázek.

(Čís. 6. Allegro scherzando).

Napsal Josef Váňa.

„A toť již Boha krásný dar,
že myslenkám dal vznět a žár.“

Henryk Ibsen.

„Matičko, slyšíš, matičko, Andělka tě volá!“

„Co chceš, děvečko má zlatá?“

„Matičko, kdo to zpívá? Tak sladce, tak měkce! — Slyšíš to?“

„Neslyším, dušičko má, ničeho. To snad jen se ti zdá.“

„Matičko, pojď sem ke mně, sedni si sem vedle mne na postýlku a povídej mi pohádku. Víš tu o té vile, co měla vlasy jako záře sluneční a oko hluboké jako jezero. — Pamatuješ si!“

„Pamatuji, kočička. — A jak pak jsi se vyspala? Už ti je lépe, už tě tak nebolí v prsíčkách?“

„Lépe, matičko. Vidíš, už jsem veselá. A spalo se mi tak hezounky a když jsem spala, zdálo se mi o té vile, o níž ty umíš tak krásně vyprávěti. Přišla ke mně a dívala se na mne těma svýma hlubokýma očima, až se mi točila hlava. A já se jí nebála docela nic. A ty její vlasy svítily tak krásně, tak hezounky, víš matičko, jako když slunce zapadá a paprsky jeho padají v koruny stromů na naší zahrádce. — Ach, to mi bylo tak krásně, matičko, ale přece jen mi bylo zase tesknó. Ta vila měla takový smutek v očích, jako by jí tam dřímá pláť.“

Když tedy voličstvo dnes advokáty jako kandidáty do sborů zákonodárných, v nichž se jich dle zkušeností jenom nepatrné procento platně osvědčilo, zamítá a nevolí, chtějí by pánové zmocniti se vlivu na zákonodárství touto cestou a mluví do všeho, čemu ani vůbec nerozumějí.

Kdo vypsalí těchto překvapujících návrhů na zvelebení postavení advokátů a na povýšení jejich nad zákon, mimo soud a nad ostatní celou společnost sledoval, každý se jim zasměje jako zbožnému přání, jež tak dost dnes ohromlivé postavení advokátů jenom ještě více znesnadní. Avšak poněvadž, kdyby se hned předem takové snahy a pokusy jistě zorganizované a chytré společnosti krátce a srozumitelně neudbily, mohly by se opakovati dotud, až by se přece třeba jenom část z nich uskutečnila, proto na ně upozorňujeme a divíme se, jak mohl takovýto, době i poměrům naprosto se vymykající návrh vyjít ze řad juristů a stoupenců strany — lidové.

Právo přičiněti k němu tyto své věcné a slušné poznámky máme.

Obrana.

Vrácený obrázek. „Osvěta“ má radost, že vídeňský professor Dr. Erhard nazývá protestantskou reformaci „velikým a plodným církevním zjevem“, kdežto prý „Obnova“ stále dokazuje, že reformace byla obrovským neštěstím pro Evropu a zvláště český národ. Výrok Erhardův poslala nám „Osvěta“ za rámeček. Známe dobře vývoj církevních dějin, proto nikdy jsme v Obnově netvrdili, že by protestantská reformace neměla také svou dobrou stránku pro církev katolickou. Každé zlo na světě přispívá k něčemu dobrému. Samovolná reformace Lutrova přinutila váhavé katolické kruhy ku pronikavé dávno želané čistě v církvi. Epochální sněm tridentský a všechny jeho požadované opravné prostředky byly hlavně samozvanými reformátory vynuceny. Mimo to reformaci protestantskou pokládali jsme vždy za nutný lékařský řez, jímž otrávené látky vyměsily se z těla církevního a svedeny byly do společnosti zvláštní. Dosud jsou církve protestantské svodem a útočištěm všech živlů nepokojných, kteří v církvi katolické nenašli volnosti ku svým výstřednostem. Rušné heslo „Pryč od Říma“ a jeho hlasatelé s celou tou svou wolfovskou mravní kvalifikací jsou nám toho dobrým důvodem. Kořist protestantismu i za nynější doby jest pochybné kvality.

Jakkoliv nepopíráme a nikdy jsme nepopírali, že reformace protestantská přinesla též některé ovoce dobré, — vždyť věříme v Prozřetelnost, která dovede každou zlobu lidskou obrátiti v dobro, — přece nikdy jsme nepovažovali a nebudeme považovati tuto „reformaci“ samu za dobro. Vždyť přece víme, co

chující Andělky. A matka stále seděla nad ní tak skloněna, jako by ještě vypravovala . . .

Najednou záblesk světla kmitl komnatou. Měsíční paprsek prodral se záclonou a rozložil se na parakém koberec, prostřeném na tvrdých parketách. Zahrály ztemněné barvy živěji, splynuly v mohutný akkord tónů a rýsovaly se v bizarní tvary.

Matka udiveně pozdvihla oči, jako by se byla probrala z hlubokého sna. A zaslechla najednou dušené praskající oheň v kamnech a pravidelný oddych chorobných prsou, vpadající určitým tempem v temně tikající hodiny.

„Neumře mi!“ vyjelo jí najednou z úst a jakási divoká radost zatřásla jí celým nitrem.

A paprsek měsíční zdvihl se s koberec, prodral se v zastřené lůžko, zahrál v plavých vlasech dítěte a rozložil se v úbělových poduškách za hlavou. A matka viděla nyní zcela jasně tvářičky své drahé Andělky zčervenělé.

Síza jako křídlatá zatřásla se jí v oku, síza nadějně radosti a přec jen ještě síza zabarvená hořkými obavami. A síza ta rostla a rostla až svou vlastní tíhou zapadla v plavé vlasey dítěte. A za sízou sklonila se matka, nahnula se jako duch a vtiskla v ty bledé vlasy polibek tak jemný, jako když vánek zavádí o třesoucí se list.

„Miláčku můj!“ vydechla při tom, jako když péna rozplyne se na vodách . . .

Duší mou zmítá vždy tento obrázek, když zasednu u večer k pianu a začnu hráti šestý poetický obrázek velikého norského skladatele, Edvarda Griega. A jak mi duší kmitá, tak snažil jsem se jej zachytiti a jak jsem jej zachytil, tak jej podávám.

Luther sám o svém díle mluvil. Již r. 1525, tedy za několik let po svém vystoupení, charakterisoval tento „muž Boží“ svou reformaci: „Evangelici jsou sedmkrát horší, nežli byli dříve! Nebo když jsme je naučili evangelium: kradou, lhají, podvádějí, žerou, chlastají a tropí veliké nepravosti! Jednoho ďábla jsme vymetli, sedm jiných za něj do nás vjelo, jak vidno nyní na knížatech, pánech, šlechticích, měšťanech, sedlácích, kteří nyní tak se chovají, Boha a jeho brozeb nedbajíce. Proto: Ať do toho hrom a blesk udeří a srazí všechno na hromadu“ (Evers V, 55). Když autor sám takto své dílo posuzoval, nemůžeme mítí lepší o něm mínění, protože přece považujeme Lutra za důkladnějšího znalce reformace nežli p. Šádka aneb p. Hajna. Tohle by se hodilo redakci „Osvěty“ za rámeček!

Revoluce Luthrova nebyla sama o sobě spůsobila k nápravě a k očistě mravů, an z nemravných činů nezrodí se nikdy mravní stav čistoty, proto bylo nutno „reformaci“ rozpoutané vášně lidské ukrotiti přísnými zákony světských vrchností. Lutherovu spoustu odstranila teprv světská knížata, která mečem a trpným právem přiváděla rozvášněné stoupence evangelia ku pořádku. Že mučidla a hranice hrály v protestantských státech teprv po „plodné“ reformaci Lutherově velkou úlohu, dočítáme se ve všech městských archivech. Takovým pošetlým byl reformace pro Evropu.

V Čechách nesplodil protestantismus nic jiného nežli větší zmatky náboženské (viz Wintrovy děje) a nepřivedl českou samostatnost nikam dále než na Bilou Horu (viz Denise). Považujeme p. Hajna tuto hrobařskou práci protestantské reformace za velkou zásluhu o český národ, pak ovšem bude mítí reformaci „za veliký a plodný církevní zjev“ a neupustí od svého spojení s evangelii, jímž bude vždy straniti na úkor katolíků, dokud se trochu důkladněji neohlédne po církevních dějinách. Námí snad věnovaný obrázek bude začátkem lepších názorů.

Politický přehled.

C. k. soc. demokracie. Zrušení erárních mýt bylo již dvakrát ve sněmovně odhlasováno. Dosud však vláda zákon nepředložila k sankci a tak erární mýta trvali dále a jejich výnos zafeděn jest také do rozpočtu na rok 1902. Proti tomuto jednání vlády ohradil se poslanec Schraffel (křesť. soc.) a navrhl v rozpočtovém výboru, aby vyřazení mýt povoleno bylo již jen na půl roku. Avšak ministr financí Böhm-Bawerk prohlásil, že ihned odstoupí, bude-li návrh Schraffela přijat. A tu světe zasmí! Sociální demokrat Pernerstorfer hned vzal do zájedu, aby nemusil hlasem svým rozhodovati a nepopudil c. k. ministra proti sobě. Při tomto hlasování z mladých poslanců ve schůzi rozpočtového výboru scházeli: Herold, Kurz, Foit, Stránský a Rataj, přítomen byl jen Kramář. Také „zástupci“ lidu Vseučku polívaná pro bohy: sociální demokracie a c. k. vláda — snoubenci!

Rozpočtový výbor posl. sněmovny skončil rokování o rozpočtu ministerstva spravedlnosti a 28. ledna přikročil k choulivému jednání o rozpočtu ministerstva vyučování. Dle zpráv německých nepůsobí již položky ve příčině české techniky v Brně a slovanických středních škol v Opavě. Těšné a Celji žádné obavy; za to však všichni něm. poslanci staví se rozhodně proti položce: Úhrada příprav pro založení české university na Moravě. Němečtí poslanci z Moravy prohlásili, že česká universita nesmí býti ani v Brně ani v Olomouci, poněvadž prý jsou to města německá, a její zřízení v jiném městě moravském smí se státi jen za souhlasu Němců. Vláda prý už vyjednávala s důvěrníky morav. něm. poslanců, avšak marně. S napjetím očekává se tedy, jak ministr Dr. Hartel vysloví se v rozpočtovém výboru o české universitě na Moravě.

Následník trůnu, arcivévoda František Ferdinand, jenž nedávno byl jmenován generálem ruské jízdy, odeběře se 6. února do Petrohradu, by carovi poděkoval za vyznamenání to a spolu se mu představil v nové hodnosti své.

Ve výroční den lednového povstání polského roku 1863 byly ve Lvově velké demonstrace populární proti konsultatu ruskému a pruskému. Vojsko musilo demonstranty rozehnati. Jak Lvovské tak krakovské listy kladou polské mládeži na srdce, aby upustila od dalších nerozumných skutků.

Maďari už pomalu slovácké poslance z uherského sněmu říšského vyhazují. Celá téměř sněmovna hlasovala pro vydání posl. Valáška, jenž je stíhán pro domnělé protiuherské výroky.

Obchodníci varšavští uzavřeli pevné styky s pražskou a plzeňskou obchodní komorou. Na

200 průmyslových firem z Čech prohlásilo ochotu dovážeti tovary do ruského Polska.

Dle úředního věstníku vypovězeno bylo z kraje opolského v Pruském Slezsku od 1. října 1899 do 1. října 1901 pruskými úřady 3457 rak. poddaných. Za příčinu udává se po většině náboženství nebo jazyk vypovězených.

Snaha Prusáků, by co nejvíce půdy v Poznaňsku a západních Prusích přešlo z rukou polských do německých, je marna. Naopak Poláci získali na Němce od roku 1897—1900 2.006 statků ve výměře 30.537 ha. Němečtí fmešníci a střední stav vůbec vlivem Poláků mizí.

280.000 polských dělníků, kteří každého roku odcházeli do Němce za práci, bude nyní dle schválení carova zaměstnáváno vládou doma v ruském Polsku a pak na státních a carských dolech a továrnách.

Ve francouzské sněmovně jednalo se o podporu katol. misíím francouzským ohledně škol jejich v Asii. Přes odpor některých poslanců ujal se řeholí zahraniční ministr a podpora schválena.

V Srbaku učiněna prý vojenská opatření následkem vzrůstající se agitace, aby princ Karađorđević ujal se vlády na místo slabého krále Alexandra.

Dle zprávy „Daily News“ utrpělo anglické vojsko od září do listopadu m. r. 12 porážek, které Kitchener zamlkel. Následkem popravy vůdců boerských Lottera a Scheepersa přidali se další, dosud loyální kolonisté v Kapské osadě k Boerům, jejichž vyhlídka jsou nyní tak příznivé, že pomýšlejí na zavedení společné správy pro celou jižní Afriku. Anglické úřady dosud o tom mlčí, že prý búrský gen. Delarey o vánocích zajeal anglického generála Caringtona s celým štábem. Dle časopisu „Nederland“ byl oddíl anglického plukovníka Donopa v záp. Transvaale překvapen gen. Delareyem a porazen. Boerové dobyli dvou děl a 11 zásobních vozů. Za to však do zajetí anglického dostal se zradou boerský general Viljoen.

V Kolumbii trvají boje dále. Nedávno byli liberálové od konservativců po prudkém boji u Lacraru poraženi.

Parlament a jeho hospodářská činnost. Poslanecká sněmovna rakouské říšské rady má se v krátkém čase zase sejíti. Co může obyvatelstvo od ní očekávati? Hlasování poslanecké sněmovny v záležitosti bursovního obchodu termínového ukázalo, že sjednocení všech národních a politických stran na poli hospodářském není nemožno, podaří-li se jen, takovou všeobecně důležitou a všem společnou hospodářskou otázku na denní pořádek všemi úskalími až k odhlásování přivést; hlasování parlamentu v otázce blankotermínového obchodu ukázalo, že poznání, že nepopíratelně kritický stav našeho zemědělství naléhavě potřebuje státní pomoci, v naší sněmovně poslanecké čím dále tím více půdy nabývá. Nicméně nelze zemědělcům hleděti do budoucna bezstarostně, neboť jest bohužel velice pochybné, jak dlouho nedávno se objevivší jednotu zástupců zájmů zemědělských na říšské radě potrvá. Otázky nejvyššího významu pro zemědělství, od jejichž rozřešení další bytí či nebytí zemědělského povolání závisí, naléhavě vyžadují projednání. Skutečná reforma plodinových burz, která votem poslanecké sněmovny jest vlastně teprve jen načata, pak ale vyrovnání s Uhrami, stanovení nového celního tarifu, uzavření nových obchodních smluv a mnohé jiné hospodářské otázky velice potřebují obětavé, skutečné práce rakouského parlamentu. Bylo by proto velmi litovati, kdyby společný cíl zemědělský pro spory národnostní a politické měl ne-li vůbec ohrožen — tož aspoň opět býti posunut do vzdálené budoucnosti, což by se stalo, kdyby další rozhodování o osudech zemědělství z rukou zástupců lidových docela mělo býti vyřazeno a tak výhradně rukám vlády svěřeno. My zemědělci jsme zajisté mezi těmi posledními, kteří by ochranu svých zájmů mohli svěřiti kterékoli rakouské vládě v milost její či nemilost. Odpor, který nynější vláda kladla agrárním požadavkům ve příčině zákazu blankotermínového obchodu obilím a výrobky mlynářskými, je nejvýmluvnějším svědectvím, jak nebezpečno bylo by vše očekávati od iniciativy vládní a jí důvěřovati. Smutná zkušenost, které rakouské zemědělství učinilo ve svém chovu vepřového bravu, stále ohrožovaném volným obchodem dobytčím s Uhrami, zaplacený byl zemědělstvím mnoha milionů korun. Obětování zemědělských zájmů ve prospěch zahraniční politiky a průmyslu, jak se to stalo n. p. neblahou klauzulí při cle s vína Itálií, neb t. zv. pohraničními výhodami, jež byly povoleny Srbaku a jakož je to stále dokazováno naší veškerou dosavadní celní, obchodní, veterinární a tarifní politikou velice drasticky, — vše to musí býti nám pobídkou, abychom byli opatrní. Vše to volá k nám, že je konečně na čase, abychom ochranu svých hospodářských zájmů vzali ve své vlastní ruce a tak si vyplnění svých oprávněných požadavků vymohli a vynutili. K tomu je nám však především třeba práce schopného parlamentu. Neboť co prospěje nám většina zástupců majících porozumění pro zájmy zemědělské, když čas je mrhán způsobem často neomluvitelným? Tim nechceme říci, že by mělo a mělo býti úkolem parlamentu snad jen to, aby po školácku jednal o předlokách dle předpisu a vůle vlády, o předlokách podmíněných t. zv. státními nutnostmi. Naopak — povinností parlamentu jest, aby především dbal potřeb lidu, aby samostatně ujal se iniciativy. Každý poslanec ať náleží kterékoli národnosti a straně, který proti tomu hřeší, břeť těžkou zodpovědnost na své bedra. Že sjednocení všech národů rakouských a součinnost všech politických stran ve věcech a otázkách hospodářských je nejen žádoucí, ale i možno, to dokazuje činnost „Ústředního sboru na ochranu zemědělských a lesnických zájmů při obnově obchodních smluv“, kterýžto sbor vznikl ze svobodné iniciativy rakouského země-

dělní, a jehož věčná činnost nebyla dosud ještě nikdy se kterékoli strany národnostními neb politickými vlivy rušena, poněvadž se jich nikdy nedotýkala; ve sboru tom vždy se jevila a jeví snaha spojenými silami pracovat ku podpoře zemědělských požadavků a zájmů. Co možným je v této prosté hospodářské korporaci, to přece musí v hospodářském ohledu býti možno i v rakouském parlamentě. Hospodářská dohoda a smír jsou možny, žádoucí, nutny. Jsme dalecí toho, abychom nechtěli uznati, že parlament má i jiné povinnosti. Ale vše v pravý čas! My zemědělci máme účtu před každým přeavěděním, žádáme však, aby nyní, kdy vš bez rozdílu jsme hospodářsky vádně ohroženi, především oprávněné požadavky rakouského zemědělství byly hájeny a vymáhány a spojujeme se jedině v této snaze. Především musíme být rozřešení otázky hospodářské, neboť to je příkazem nutnosti, až se to stane, pak at různé strany politické zase dále si pracují ve svých tendencích. Zdravé hnutí agrární jim v tom zajisté nebude a nesmí překážeti. Dnes však musí býti pracováno v oboru hospodářském; tomu zájmů jednotlivých národností nepřekážejí, neboť jest přece samozřejmo, že tím nikterak nejsou dotčeny neb snižovány. To je náš pevný požadavek, kladený zemědělskými intereseenty všech národů na jich poslance, požadavek, který poslanci těmi nesmí býti oslyšeni. Každý zemědělský hlas zvolený poslanec, který požadavku toho dbáti nebudě, strácí nárok na čestné jméno zástupce lidu zemědělského. Jen na základě osvědčení hospodářských poměrů a záchraně zemědělství lze doufati v možnost takové situace politické, která konečně bude připouštěti spravedlivé a trvalé, od lidu k lidu jdoucí dorozumění se národů rakouských.

Z činnosti katol. spolků.

„Vzdělávací podpůrný spolek křesť. soc. paní a dívek“ v Hradci Králové koná v neděli 2. února členkou schůzi s přednáškou Jeho Blahoslaveného Milosti o „české otázce“ o 2. hod. odp. Členky dostavte se všechny! Agitujte pro bojnou účast! Před i po schůzi přijímají se členské příspěvky a možno přihlásiti se za členku!

Z Chebce. V neděli 26. ledna o 8. h. odp. konala naše katolická Jednota veřejnou schůzi lidu v hostinci p. Václ. Kaplana. Vdp. předseda Jan Cvrk, děkan, zahájil schůzi. Hned po zahájení strhla se bouře! V hojném počtu přítomní národní i nenárodní socialisti chtěli míti předsedu ze svého kraje. Manévr se jim však nezdařil. Slova se ujal pan Josef Urban, předseda Všeobecného sdružení křesťanského dělnictva pro král. české z Kostece n. O. V řeči své slovy přeavědivými vyřčil, proč dělnictvo amýšlení křesťanského učeno se samostatně organizovati. Zvláště zajímavým způsobem ukázal p. řečník na bezcharakternost sociální demokracie, která světu hlásá, že náboženství jest každého jednotlivce věcí soukromou, a zatím ve svém orgáně „Záři“ volá k sounrdům: „bud' budete katolíkem nebo socialistou, demokratem“. — K slovu přihlásil se též sociální demokr. agitátor Celler z Vys. Mýta. Sotva začal mluvit, již řekli klerikálové sem a tam! Strhla se pak vřava taková, že předseda byl nucen schůzi ukončit.

Lidový spolek křesť.-sociální pro Týnské n. Orli. a okolí pořádá dne 2. února v 8. hod. večer měsíční členskou schůzi, při níž promluví o „Práci ve světě víry“ vp. Řezníček, katecheta z Vamberka. Vstup členům a jimi uvedeným hostům volný.

Zprávy místní a z kraje.

Za zvědomlým panem továrníkem Šulcem. Ačkoliv marciální postava oblíbeného a všeobecně vázaného továrníka p. K. Šulce, spolunajitele zdejší strojírný, chýlila se poslední 3 lta povážlivým způsobem, přece telegrafická zvěst o jeho skonu v Praze, kdež s rodinou návštěvou dlel, překvapila všeobecně a vzbudila ve všech kruzích vřelou účast. Pan továrník Šulec svým humánním vystupováním náležel do řady průmyslníků, kterých si musí i nepřítel moderního výrobního systému vážiti. Zesnulý nedeval nikdy pocíťovati svou povýšenost nad dělníky, jak to mívají ve zvyku mnozí mnohem méně vzdělání a méně samožní zaměstnavatelé. Pohřeb zesnulého v pondělí odpoledne konaný byl nejlepším důkazem všeobecných sympatií. Pohřební průvod zahájila obrovská řada dělnictva a za rakví ubírali se příslušníci všech vrstev a všech stavů, takže již dlouhá léta Hradec takového pohřbu neviděl. Po vykonaných obřadech v katedrále ubíral se průvod až do Kuklen, kamž dospěl teprv za soumraku. Zádusní bohoslužby konány byly v úterý odpoledne za hojné účasti přátel zesnulého. Budíť zesnulému země lehká!

Zábava. Spolek čtenářů pro Hradec Králové a okolí pořádá dne 5. února v 8. hod. večer v Adalbertinu vaneček. Vstupné libovolné. Lomáci úbor.

Valná hromada jednoty katolických tovaryšů. Valnou schůzi dne 26. ledna zahájil vdp. předseda Dr. Reyl přiměřenou úvahou o vzniku a účelu katolických sociálních jednot, které jsou výmluvným protestem proti stávajícím zlořádům společenským. Dokud potrvá nynější porucha společnosti, dotud bude stále sociální jednot přibývat, postupem ovšem chápavosti a bystrozrakosti jednotlivců přiměřeně.

ným. Ale i když náprava poměrů na základě křesťanských zásad bude provedena, přece ještě spolky naše vzdělávací nepozbudou oprávněnosti ku svému trvání, protože stále avědomování a poučování lidu bude nejlepší ochranou před pohromou, která nás v naší dřivější netečnosti překvapila. Po zahájení schůze podána byla správa jednatele, a níž uvádíme některé údaje. Veřejných přednášek bylo pořádáno 6, pro členy pouze každý pondělek po celé zimní období. Na zřetel sociálním kurzu ve dnech svatočlenských měla jednota značnou zásluhu. Čilý styk s příslušnými spolky udržován četnými deputacemi ku pořádáním schůzí a slavnostem. Zábavný odbor počoval o slavnou zábavu nejenom ve středu jednoty, nýbrž rozšiřoval činnost svou i na mnohé bratrské spolky. Podpory v nemoci 4 K týdně dostale se každému členu, jež na podporu právo měl, rovněž přicestovalým členům poskytnuta podpora a usnadněno hledání práce zvláštním bezplatným zaopatřovacím ústavem, jež nezištně spravuje p. Polák starší. Nových členů činných přijato bylo letos 14., přispívajících 27. Přijem obnášel 699 K, vydání bylo 725 K, schodek 26 K jest kryt různými pohledávkami jednoty. Stavební i podpůrný fond vykazují přírůstek. Po správě kn'hoří zahájena debata o doplnění knihovny novými spisy. Při volbách byli zvoleni do výboru pp. Jenšovský, Andriš, Jakubec, Jakubský, Chrástina, Polák starší, Polák mladší, Červený, Dvořáček, Svataček, Soužil a Sejček. Výbor se ustavil takto: starším zvolen p. Jenšovský, jednatelem p. Polák ml., správcem burý práce p. Polák st., knihovnick pp. Jakubec a Sejček, hospodář p. Dvořáček, správce garde-robry p. Červený, fond přicestovalých přidán p. Jakubskému. Při volbách návrzích jednalo se o změně stanov, aby spolek stal se i neřemeslníckým přistupným, ale návrh odkázán dalším úvahám. Rovněž úřad místopředsedy zůstal neobsazen, protože nenašel se žádný vhodný a ochotný kandidát. V novém správním roce přejeme snahám jednoty upřímně „Zdráv Bůh!“

„Poslední léč“ našich Nimrodů byla opětně vzácným důkazem avorného a pospolitého ducha, jímž jsou přátelé myslivosti v kraji našem prochnuti. Až se vzdálených končin dostali se čitelné sportu loveckého ku „poslední léči“, již hradecký odbor sounrdům svým vybraným a vyřibleným vkusem připravil. Dnes není o tom sporu, že „poslední léč“ jest v Hradci Králové i v celém hradeckém okolí nejolegantnější reprezentací podnikem. Zvláště letos jsme pozorovali až úzkostlivý výběr zvaných osobností. Program „léč“ byl poutavým a připravil nám zvláště „Snem lovcovým“, komponovaným naším p. lesmistrem „Strachotou“, překvapující iluzí o skutečném zážití hlubokého lesního hvozdů. Veliký vděk obecenstva získalo si koncertní tercetto pí. Jančové, sl. Pátiové a p. Kvašnický přednesem partie „Čarostelce“. Zájem budilo lesní oktetto, řízené p. Macákem. Jen lesní rohy nezdařily se býti uvýklými na lesní ozon a proto časem distonovaly. Pan kapelník Riepl připravil nám přednesenými skladbami, zvláště velikou fantazií z Dalibora umělecký požitek. Po vyčerpaném zábavném programu uchýlili se staří lovci po zdatlé poslední léči ku stolnímu rozhovoru, kdežto mladší při vířivém tanečku zajímavějším způsobem hledla přecháti sněžnou noc v útulné dvoraně „Adalbertina“. Současné s léčí pořádány byly v Hradci Králové ještě 3 věčí zábavy, ale přes nátky na špatné časy a na vysoké daně bylo v „Adalbertinu“ k umachání a dosti návštěvníků později přilých odpykalo své zasměšňování stáním v koutě. Ale vydrželi to a přijdou přístě dříve, neboť „poslední léč“ byla sotva se letos poslední.

Dar chudým. Paní Marie Schulzová darovala za příčinou úmrtí chotě svého p. Karla Schulze, továrníka, 100 K ve prospěch chudých v Hradci Králové.

Na prahu života rozloučil se se světem žák VI. třídy reálné školy Josef Krupeš po krátké chorobě zánětem slepého střeva. Výkrop zesnulého studenta konal se v úterý ráno, neboť zarmoucený otec odvážel si tělesnou schránku syna svého domů do Vys. Mýta. Výkropu účastnil se celý profesorský sbor a řada realky. Církevní obřady vykonal vp. profesor náboženství Tondl a smuteční skladby zapěl studentský pěvecký sbor. Zesnulý student byl tichý a milé povahy. R. i. p.

Dobytčí trh. Na zdejší trh dne 27. ledna t. r. přivezeno 320 koňů, 246 krav, 76 volů, 44 býků, 8 telat a 1 koza. Přístí dobytčí trh bude dne 26. února t. r. — Močlatovitě tržště pod městem bylo důkladným mrazem pondělním příhodně upraveno bez velkého vydání. Proto tentokrát nikdo si na bláto nenafikal. Taková úprava ovšem jest provisorní pouze, proto měly zůstatí trhy tak dlouho na náměstí, dokud by se bylo řádně neupravilo tržště a nových jatek. Tu úzkostlivost zdravotníků ohledně nebezpečí, lidskému zdraví s odpadků živočišných povstávajícího, zalunalo by snadno několik košťat. Kdo na trhy nechodí, tomu ovšem nenapadne, že v rozmočené půdě tržště trpí lidské zdraví ještě více nežli hnilobou odpadků.

Škodlivá almužna. Že nevčasná almužna někdy škodí, dokazuje potulný život matky Matouškové a její děti. Často potkáte na ulici otrhaného chlapce a 11letého, jenž po celý den žebře, svou dotřívou žebrotou i večer procházející se obecenstvo po ulicích a náměstích obtěžuje. Jest to Václav Matoušek, syn manželů Anny a Josefa Matouška, nádeníka s okr. novoměstského, nyní bytem na Brně. Mnohokrát byl už pro to zdejší městskou policií na strážnici přiveden, kdež udával, že jej posílají rodiče do Hradce na žebrotu, a že musí až 70 kr. denně své matce odevzdati, a přinceps-li nemá, že je bit. I matka jeho chodí ještě s mančím chlapcem po domech žebrať tak dotřívavě, že při obřevně dřeví strčí své dítě do bytu,

by almužnu vyatila, při čemž byla mnohokrát policejně přistihována. Máme to i její se 10 roků staré dřevo po domech žebř. Jestli takové žebřatí u této rodiny jest zvykem a fenealem, bylo by záhodno tuto rodinu kvůli tomu nepodporovati, by děti nevyřábaly potulnému životu. Jmenovaný chlapec, nevyžebřil-li 70 kr. denně, běží se domu jíti a hledí přinocovati v zdejších městě buď ve sklepech neb na půdě, aneb docela i v sáhodě. Mladý tláček bese všeob. vychováni, roste jenom pro domocovaci pracovní a na obtíž společností lidských.

Velký požár zachvátil dne 28. ledna koed-linskou továrnu p. Aloise Nejedlého v Kuklenách u Hradce Králové. Oheň ohlail se po 8. hodině ranou záplavou. Dílny i se zásobami sniženy s větších částí, obytné pak stavení částečně. Škoda jest pojištěním na 720.000 K kryta Příčina ohně neznáma. Při záchranných pracích zraněn byl zraněn hasič pan Souček ze Svobodných Dvůrů.

Ztráta. V úterý, dne 28. t. m. mezi 3.—5. hodinou odpolední ztratil se krátký vlnčí řetězek od hodinek poblíž továrny firmy A. J. Nejedlý v Kuklenách. Řetězek sestával z černé stahy se slatými konci a monogramem. Přívěsek byl slatý, seleně emailovaný čtyřlístek. Nálezci, který řetězek v redakci t. l. odevzdá, kyne náležitá odměna.

Ve prospěch sítěřů a vdov poštálních po zbynutých hornících na dole „Jupiter“ sebráno na podnět jednatele mezi členstvem a příznivci tělocvično-hasičské jednoty v Kuklenách 524 K, k čemuž přispěl pp. Ant. Hova, obchodník 2 K, Prava Václ., řídítel, 74 h, Fuchs stud. 50 K, Čípa, Mádlo, Šperk, Bláhová Jan, Havrda, Bula, Göttr K., Ladvík Jar., Komárek Alois a Jakoubek Karel po 20 h.

Kravka rozvedla snoubence. V již obci u Hradce Králové připravil ná tatíček nevěstě deři 6000 K do nového hospodářství. Snoubenci byli též p. páterem ohlášeni a ku svatbě všecko připraveno. Ale najednou vložila se do toho kravka. Milá střečka chtěla býti také na svatbě, jak i nevěsta si přála. Než ženichovi se takový svatebčan nelbil a — prodal ho. Kravka loučíc se s domovem zabručela a nevěsta s lítostí a zlostí se ženichem nadobro se rozešla.

Roční schůze konala se 28. ledna t. r. v Kyšperku. Přítomno bylo ke 300 příslušníků selského stavu z okolí Kyšperka, by všeichni poučenou přednáškou osvědčeného pracovníka a řečníka dp. Fr. Jukla, kaplana z Hradce Králové. Jasně a pro každého pochopitelně probral dp. řečník mlánický program strany křesť. sociální. Nebylo jednoho, jenž by totéž v duši si nebyl přál, co tu bylo proneseno. Hlavní body, které se nejvíce vřily do myslí přítomných jsou asi tyto: Ochranná cla, přímé dodávání potřeb pro vojsko; mimo jiné mnohé pravil dp. řečník, že mají-li býti buray skutečným regulátorem cen obilí, pak musí míti vliv na ně i ti, kteří se skutečně zabývají zemědělstvím a ne pouze takoví, kteří nerozennají ani druhy obilí. Po příkladu rolnictva moravského za Šamálkem sdruženého bude i rolnictvo u nás podepisovati petici za zrušení daně posemkové. Zcela na místě bylo, že dp. řečník upozornil na poměr katol. rolnictva ke stranám jiným, zejména ke straně české agrární, jakož i že varoval před volavkou soc. demokracie, která věřící rolníkově budoucnost teprve tenkrát, až nebude mít nic. Další práci: Zdráv Bůh!

Letní hospodynářská škola v Opočně zahájí letošní 6ti měsíční běh vyučovací 3. dubna t. r. s ústavem spojen je vsozně a účelně zařízený internát, kde ubytované chovanky jsou pod stálým dozorem odborné učitelky. Ústav bude letos doplněn též malým školním hospodářstvím, spojeným s chovem dojníc, vepřů a drůbeže. Za opatření v internátě platí se měsíčně 28 K, školného pak za 6 měsíců 30 K. Přihlášky mohou se ústně neb písemně kdykoliv učiniti. Hlavní záznam koná se 2. a 9. března t. r. Bližší sdělí říditelství hospodářské školy v Opočně na st. dr. Na pořádání našlou se prospekty zdarma a franko.

Z Hořic. Dne 2. února t. r. dávati se bude ve zdejších chrámě Páně stihlasá mále Palestrinova „Assumpta est Maria“, která spřvána byla při loňském sjezdu cecilianském v Řemě.

Z Kutné Hory. Hladinu veřejného života nerozvíhují nyní ani sociální demokráte ani nevdědní panstva národní dělnici, ale stav mezi všemi nejzuboženější v našem okolí, „stav hostinský a výčepnický.“ Veřejná schůze lidu s celým apparátem k dělení takových efektních schůzí má pomoci usatělé nomy jejich a ošebření samýlenou dávkou s piva ve prospěch zvýšení učitelských platů. Ačkoliv páni veřejné protestují, poslance zaklínají, aby pravice své neodvážili se vytáhnouti k odhlasování tohoto sabí-jáckého návrhu, přece v duchu se toho nemohou ani dočkati. A proč? Protože dobře vědí, že pít se nepřestane a že bude aspoň příčina k přirůce nové a tím i k novým výdělkům. Odstáhnou to jenom konasementi. Snad si na to a na ty „kantory“ maláteři, ale platit budou stejně dráse. A co také pít? V Kutné Hore, když si čadánka sv.-Vojtěšská vzpomene, vody k pítí není, v Čáslavi vůbec žádná nemají a v Kolíně tam za mnoho také nestojí. Celé to roshoření, ajesdy atd. nejsou než chytrým manévrem, aby obecenstvo se neleklo, až při krejcarové přirůce na litru piva hostinští budou šádati krejcarey dva. Naši p. poslanci také to pochopili a moc se při schůzi nenamáhali. Vědí proč.

Z Čáslavi. Uvedená námi affera obsazení místa na městanské škole v Čáslavi, již jsme v tomto listu ověřili dopisem s pára učitelského, přece jak se zdá, spravedlivě bude rozmlátna. V zaslaní místní školní rady na místo prvé postaven byl katolický kandidát p. V. T. po dlouhé debatě, vedené se strany evangelické. Než jak se nám zdálo, páni se strany této už mají přichystaný nový protest. Shledali zase vady formální a to, že volba konána posvěti,

než semká školní rada, nechtěla a že ne-máte sem-
faleho člena nebyl povolán náhradník. Jsem svědavi,
že semká školní rada dá ještě něco na tuto sú-
myslou tabulku.

Reinik a puška. Dne 23. ledna konal byl
u příležitosti otevření nové upravené knižní restau-
race ples továrních úředníků knižních, k němuž sjelo
se četné úřednictvo jak dvorské, tak lesnické. Nepří-
tomnosti tohoto posledního, jak se zdá, vyniklovati
chtěli někteří rolníci z blízkých Potěb, aby si na bran-
nicích počítali na nějakého toho panského zajíčka.
Ale sklamali se. Třebas lesníci byli na zábavě, bděli
hajni, kteří rozmáhající se tu pytláctvím byli velice
znepokojeni a proto pilně konali hlídky. Jedna ta-
ková hlídka, skládající se ze sedmi hajných, při ob-
cházení a strážní hranice vrasila na seláka výpravu.
A tu došlo k pravému boji. S obojí strany po slo-
vých potyčkách padaly rány, z nichž dvěma zasažen
byl mladý selek synek Havelka a Potěb a smrtelně
raněn. Ještě téže noci dopraven do okresní nemocnice
čáslavské, kdež ale v hrozných bolestech zemřel. Jeho
soudruhové se rozutekli. Ti hajni, na něj padlo po-
dosť, že přivodili smrt mladého tohoto muže, byli
zatčeni a dopraveni k okr. soudu v Čáslavi, kde za-
hájeno jest široké vyšetřování. Celá událost ta uká-
zuje, jak hrozným jest démonem ona nešťastná vášně,
jež zmocnila se některých našich rolníků. Všichni
účastníci oné výpravy patři ku třídě velmi zámožných
sedláků, pravých to zemamů našeho venkova. Nechtějce
předblhati úřednímu vyšetřování, upokojujeme se kon-
statováním pouhého fakta, slibující, že po ukončení
úředního jednání objasníme to šfeji.

Z Čestína. Známý přítelšek zdejšího zaslou-
žilého duchovního správce opět nabronil si péro, aby
rýpl do toho, který z těch několika zdejších vládků jako
boránek kalí vodu. V posledním čísle Podvysokých
Listů spáchal dopis od nás o stávce učitelského sboru
ve službě varhanické. Víme dobře, odkud vítr věje,
ale kdo vítr seje, jenom aby bouři neklidil. Kdo si
u občanstva, na němž práce učitelstva záleží, lépe
poslouší, jest otázka. Jedná se patrně p. „Citovi“,
jak se pod svoje cvičení slohové podepsal, o kalnou
vodu, ve které by rád zalovil, ale stane se časem,
že, jako v té písni „místo raka chytil šabů učitelův
mládenec“.

Z Podvysoka. Zvláštním překvapením po-
těni byli někteří vynikající rolníci zdejší. Zavedeno
bylo s nimi vyšetřování, že konali sbírky ve prospěch
nešťastného rolníka Kubů. — Akce nového cukrovaru
jde pravidelným chodem ku předu. Podivným jest, že
dávají páni rozhlašovat, že není akce tato nijak na-
mířena proti zdejšímu šidovskému cukrovaru Tellerovu.
Proč? Než to ponecháváme si otevřeně zadatých dvířek?
Nač to tajemnastkářství? — V některých obcích našich
panuje ještě hrozná pohodlnost. Bylo vydáno provo-
láni, aby přihlížely se škody šivelni k vůli odepání
daní. Přemnozí v čele obcí totiž provolání si ani
nevšímali a nyní láteři, když lhůta prošla, že sousední
obec dostane a oni nic. Kdo nechce úřad na sebe
vznesený zastávat ku prospěchu obecnému; ten ať ho
raději složí. Bylo by potřeba trochu kšáťat do mnohých
našich obcí.

Stavba nového chrámu v Náchodě.
Spolka pro vystavění nového farního chrámu Páně sv.
Vavřince v Náchodě v době od 8. do 27. ledna 1902
odvedli: 100 K: šlechta kněs, jež nechce býti jme-
nován, 74 K: sbírka kostelní v neděli Devětín, 62 K:
sbírka kostelní na Jména Ježíš, 59 K: sbírka kostelní
na I. neděli po Zjevení Páně, 50 K: p. Raim. Běhel,
měšťan v Náchodě, 30 K: nejmenovaný paní z Ná-
choda, po 20 K: slavný abot professorský na jubilejní
realce v Náchodě, vdp. P. Frant. A. Pecka, b. vikář
a děkan v Náchodě, sl. Josefina Šafářova, hospodyně
v Náchodě, 18 K 40 h: pl. Terezie Hejzlarová v Ná-
chodě s pozůstatostí po t. pl. Anně Stolinové; 14 K:
sl. obec v Malém Poříčí, 12 K: nejmenovaný dobro-
dinec, 10 K: nejmenovaný paní A. D., po 6 K: p. J.
Kulhánek, rolník v Jizbici a p. Fr. Kýlar, rolník na
Kramolně, 6 K: p. Ant. Tichý, měšťan v Náchodě,
po 4 K: vdp. P. Štěpán Dvořák, děkan v Skutči, dp.
P. A. Kollert, katecheta v Náchodě a p. Roman Flo-
dek, učitel měšť. školy v Náchodě, po 3 K: p. Ant.
Balcar, křesťan v Bělouši, pl. Anna Bůcká v Náchodě,
p. Hynek Endt, městský tajemník v Náchodě, p. Aug.
Hannů, knihař v Náchodě, pl. Anna Hoffmanová v Ná-
chodě, p. Aug. Rýřavý v Bračci a pl. Josefa Šur-
ková v Lipím, 1 K 20 h: pl. Viléma Efflerová ve St.
Městě a 1 K 10 h: t. Jos. Stander, dělník v Náchodě.
Dnem 27. ledna 1902: dosáhnul fond stavební výše
50,024 K 06 h. Veškerým šlechtným dárčům a pří-
nivcům projevují se nejvlaději díky se snažnou pros-
bou ku ctěné veřejnosti za další dobrovolné příspěvky,
jež se přijímají na děkaněm úřadě v Náchodě aneb
zasílají mohou též na spolek výše jmenovaný poštou.

Sjedná rolnictva svolává okres. hosp. spolek
chotěbořský do Chotěboře ke dni 18. února. V 9 hod.
dopoledne bude resoluční úřada všech delegátů,
v 10 hod. plná schůze v Panském domě. O českém
lnářství promluví p. prof. Dokoupil z Chrudimi,
o semenském pojišťování p. učitel Neudorff a o nuce-
ných rolnických družstvech p. farář Vlček. Rolníci,
dokažte svoji uvádomlost a nájem o vlastní potřeby,
a dostavte se v počtu nejhojnějším! Hosp. spolky,
besídky a družstva vyšlete ke sjednání svoje delegáty!

Z Horního Jelení. Vědli jsme již, že
se na dopis náš v „Obnově“ nebudou naši odpoví-
dět. A také se stalo. Již je tady elekna „Osvěta“.
Ze však nemohli ze správy naší ničeho vyvázat
a nadáváním by učinili sebe směšnými, utkali se
ku svému jistým nedůvěrným svídkům; a jako tato,
mají-li volnost, rozrývají kde jaké smetisko, také oni
rýpají, kde mohou. Kdyby pan pisatel do „Osvěty
Lidu“ napsal pouhou pravdu, pak by ovšem správa
ta vypadala trošku jinak, za to by ale nebyla tak —
zajímavou. Jak ví p. pisatel, co se v kostele káže?
Či snad chodí na kázání, když něco takového čuje?
Že se nám odpovídá dr. Smetana méně zamlouvá než
vám, tomu se nedivte. Ten Smetana nebyl u proto
známenitým mužem, že s církevní vystoupil. My na-
opak víme, že jednal za svého života ne právě charak-

terně. Sám se ve svých zápiscích přiznal, že žádných
pracných studií v oboru dogmatiky a církevní historie
nedělal. Když se tedy tak anamenitě a tak „bluboce“
na stav kněžský připravoval, nedivíme se, že ve své
povrchnosti a mělkosti počal pochybovati o Božství
Ježíše Krista již v semináři. A v těchto pochybách
se nechal vysvětliti (charakterně?) na sluhu Kristova.
Učinil tak dle svých slov, aby v řádu křesťanském
měl „dobré, pohodlné a bezstarostné živobytí“. Od-
pusťte tedy, že si bereme za vzor spíše Karla IV. a
Arnošta z Pardubic, než nějakého líceměrníka a po-
krytce. Pak nám vyčítá p. pisatel p. Vonkova ko-
medii. Byl tam p. dopisovatel také? Aby naši čtenáři
věděli, z čeho si takový pán, který také umí psát do
novin, posměch tropí a čemu říká komedie, musím uvé-
sti, že p. Vonka, obchodník zde, vyvořil školní dítky,
jež na sv. Tři Krále sehrály hru „Pachtyli a Betlema“.
A to nazýváji taci páni komedií. A teď ještě jak to
bylo s tím plesem „Katol. soc. Jednoty.“ (Byl tam p.
dopisovatel také, když tvrdí, že p. pater nabádal účast-
níky plesu k tanci? Byl-li tam, tedy lze — nebyl-li
tam, pak lze sase s tím rozdílem, že druhou lež koupil
od láhe. Kdo si již vstupné do taneční zábavy za-
platí, toho není přirozeně potřeba pobízeti, aby za své
peníze trochu zábavy užil; to by mohl věděti každý,
kdo má aspoň trochu soudnosti. My proti „Osvěte“
prohlašujeme, že jsme se při zábavě velmi dobře ba-
vili a že nebylo třeba nikoho k tanci nutiti. Ostatní
výpady „Osvěty“ pomijíme mlčením, doufajíce, že
osoby napadené samy se obhájí. Tolik zatím. Zdeš
Bůh!

Z Třebochovic. „Praskla puma na derekci,
to vám byla rána“... Tímto popěvkem dal by se
nejlépe charakterisovati ruch, jež způsoben byl uve-
řejněním volební správy z našeho města v minulém
čísele „Obnovy“. Po městě našem koluje více exempl.
„Obnovy“, jež byla mimořádným způsobem v Hradci
zakoupena. Je-li pravdivé přeloví, že stojaté vody
hnijí, tož na naší společnosti jest to velice dobře po-
zorovati a proto vzbůra k činnosti, pryč s lhostejností
prýd a polovičatostí, aneb maskovanou činností. Skutky
a nic jiného nežli skutky ať mluví! Kdo pěstuje to-
leranci (snášlivost) za cenu, která ztráty nevyvážá
ziskem, ten byť se domníval, že takticky moudře sobě
počiná, škodí nejen sám sobě v očích kořistných svých
přátel, ale svým jednáním i celé věci. — Pisate-
lovi minulé správy vytýká se, proč prý do věnce spo-
jených „pokrokových“ stran také nevleťte řidy, proč?
Proto, poněvadž není přičin domnívat se, že by pra-
vověrná (orthodoxní) israelitická rodina Kreitnerova
tvořila člunek v pokrokovském řetěze. Pak-li ale do-
čtení občanů vědí, že židé volili opácně, nuž a P. Bohem,
rozmnžte svůj sokolsko-socialně demokraticko-libe-
rálně učitelsko helvetický řetěz i židy! — Před volbou
bylo veřejně vytkováno a holedbáno, že už letos ne-
půjde obecní zastupitelstvo o Hromnicích dle dávného
svyku s voskovcemi (bromnickými) na starodávny
obřad, že prý se to škrtne s denním pořádku — a
zatím zůstalo to pouhým zbožným — vlastně bezbož-
ným přáním. Socialní demokraté také ironicky říkali,
že letos půjdou do kostela a jak si budou vyslapovat;
za „svěčku“ prý to stojí, ano i ten baldachýn o Božím
Těle prý ponesou, zadarmo ale nikoliv. Potrefení pá-
nové všeobecným způsobem pátrají, kdo to psal v mi-
nulé „Obnově“ — zcela zbytečně!

Různé zprávy.

O farmách v Americe. Čím dále na zá-
pad, tím chudší jsou farmy americké. Jsou to
ponejvíce budovy nízké, ze dřeva, uprostřed polností
umístěné. Vše jest obnahná drátěným plotem. Do-
bytek jest stále venku, stáje žádné nejsou postaveny,
koně se pasou venku a mají zvonec, tak že v čas
potřeby rychle se najdou. I v zimě jest dobytek venku,
a když přijdou sněhové vánice, mnohdy pěkný kus za-
hyje. Pouze drůbež jest ve zvláštním dvorku u farmy.
Mimo obydlí ze dřeva jsou tu ještě sýpka, stodola,
větrný motor na čerpání vody a vodní nádržka. Hos-
podářské stroje často leží v pestré směsi venku před
farmou, jen málo kde jest pro ně ochranná kolna.
Skorem u každé farmy jest celá hromada rozláma-
ného hospodářského nářadí, poněvadž farmář nemá
na správy kdy. Dobytek se krmí selenou kukuřicí a
vojtěškou, která zde vydrží i 14 let. Pole se orají
dost nedbale a mělko. Plevel jest až dost. Sláma
se na poli většinou spaluje. Hnojiva není, poněvadž
dobytek jest po celý rok venku, vyjímouc několik dojnic.
Jak vidno, není hospodaření farmářů na západě zrovna
příliš vzorné. Nářky farmářů jsou podobny nářkům
našich rolníků.

Nevěre a jeho dcera. Urputným nepří-
telem křesťanství byl nevěre Diderot, jenž, pokud se
týká popírání Boha, vyrovnal se známému filosofu
Voltaireovi. Jednoho dne navštívil ho přítel jeho. Bez
ohlášení vstoupil do pokoje. A co viděl? Nevěre Di-
derot opakoval se svou dceruškou katechismu. Pln
údivu, když se dívka vzdělala, tákal se Diderota, jak
to možno, že ve svých spisích a řečích popírá Boha
— doma ale náboženství vytkuje své dítě! Diderot
odpověděl: Mohu své děti dáti lepšího nákladu k
vychování, abych z ní udělal, čím jednou být má —
světáčkem a dobrou matkou? Stává lepší mravovky
než je v katol. náboženství, které by poskytovalo
mnohdy pohnutky? — Tak jednají i naši mnozí vlas-
tané, kteří veřejně náboženství pošli, zatím
však své dcery ve skrytosti posílají do kláštera a to
jest náboženských na vychování namlouvajících světu,
že dceruška odešla ku přátelům na zkušenou.

Japonský princ jako dělník. Z Nov. Yorku
se oznamuje, že člen císařské rodiny japonské, princ
Yokto Yamanito, pracuje několik dní a obyčejnými
dělníky v továrně na železnice v Pensylvanii. D.
práce poslal ho tam sám mikado (císař jap.) a chce
mu po návratu avšití fidalitativ vojenských prací.
Poseději bude princ také navštěvovati kare pro inž-
nry.

L. česká společná výprava do sever.

Afriky. Firma Čeněk Šulc a Spol. v Praze otevřela
první českou cestovní kancelář, a chce systematic-
kým pěstěním společných i jednotlivých jízd do Ruska
a semí balkánských, Norska a Švédka, Francie a
Anglie, Italie a Španělska jakož i do zemí zámořských
— Egyptu, Palestiny, Indie, Japonska a j. prak-
tický spopularisovati u nás vědění o národech jiných,
uplatnění český národ v cizině a tím způsobem ne-
přímou raziti nové cesty odbytu výrobků českým.
Jako první krok do veřejnosti uspořádá firma Čeněk
Šulc a Spol. I. českou společnou výpravu do Alžírka,
Tuniska a Italie. Výprava vyjde z Prahy dne 15.
března a navráť se dne 15. dubna. Všechny dotazy
vytiskuje a t. čis. časopis „Cestovního rádce“ na po-
žádání každému zadle firma Čeněk Šulc a Spol., pro-
zatím Vodičkova ul. č. 22., od 1. února t. r. Fer-
dinandova tř. 33.

Vlčkovy Osvěty, listy pro rozhled v umění,
vědě a politice, zahájen právě 32. ročník. Bespořit-
krát uznána byla veliká důležitost Osvěty, ale plný
význam její ukáže se teprv, až literární historikové
všechn její obsah přehlednou, rozřídí a ocení. Má-
stěních knih Osvěty vyšlo již 870. V nich uložena jest
podstatná část české literatury posledních tří deseti-
letí. A tak tvoří Osvěta již celou bibliotéku nejvy-
branějších původních prací básnických, románových a
novelistických, jakož i prací ze velikých oborů nauč-
ných. Jsou to práce od nejlepších českých spisovatelů
a vynikají jak svým výborným obsahem, tak pečlivou,
lahodnou, dokonalou formou. Proto by Osvěta neměla
scházeti v žádné české knihovně veřejné ani domácí.
Ročníku 1902 vyšlo číslo 1. a 2. s vybraným obsahem.
Osvěta vychází každého měsíce v šestiatřech knih-
kách veliké osmerky. Předplatné obnáší na čtvrt roku
3 K 80 h, na půl roku 7 K 20 h, na celý rok 14 K 40 h.

Na lýkové keberce zaslali dárky: Farní
úřad v Kališti a v Kohoutově, vdp. Jan Křivohlávek,
bisk. vik. sekretář v Jabloně. Šlechtným dárčům
vzdává díky Petr Polreich, farář.

Svépomoc rolnictva ve Vürtem- bersku.

Jak jině sedláci rozumí svépomoci, uká-
zuje počet Raiffeisenovek a nákapních družstev ve
Vürtembersku a Německu. Raiffeisenovek založeno
dosud 4077, v nichž sdruženo jest 290,367 členů.
Tyto záložny vlastní jménem 290 milionů marek,
z čehož jest vlastním jménem jejich 142 mil. Na
úvěr poskytnuto 143 mil. Kolik tisíc sedláků vyvráno
tím z rukou křtěných i nekrtěných lichvářů! Ná-
kapních družstev jest 1066 s 83,500 členy, pro něž
nakoupeno za 24 mil. marek potřeb v hospodářství.
Společných mlékáren jest 869 s 74,400 členy. Prodáno
jimi 38 mil. litrů mléka a 33 mil. kg. másla. —
Vürtembersko jest menší rozlohou než Morava, se
stejným však počtem obyvatel. Přes to ve svépomoci
předčí Čechy a Moravu kolikrát.

Čestina na kalifornské universitě v Berkeleyi.

Na této universitě zahájí J. George R. Noyes, učitel
angličtiny a němčiny, nový běh jazyka českého. V A-
mericce si češd všimají, ale pro 150,000 úředně
napočítaných vídeňských Čechů nechtějí páni zříditi
ani jedinou školu obecnou.

Léčení světlem.

Podivuhodným zdrojem ra-
dosti a zdraví jst světlo. Proto nemocní se rádi vy-
bívají na slunci, proto vysouší ze znečištěné prádlo
na slunci a slunečním světlem ozdravují domy zav-
žené a vlhké, proto též se bude všeobecněji užívati
světla jako léku. Avšak světlo nezávisí nyní jen na
slunci; neboť máme za našich dnů mohutné a účinné
prameny světla v síle elektrické. A to je nejnovějším
vynálezem Dr. G. Trouvéa a Dr. Foveana. Malou lam-
pičku elektrickou, tak upravenou, že vychází jen
paprky chemické, působí se téměř závažně na všechny
nemocí tuberkulose kožní, které často velice zohy-
dují a jsou tak hrozné (na př. lupus). Léčení takové
je téměř beze všeho vydání a ošetřování, i jest třeba
jen poseděti deset minut. I při tuberkulose plicní
blahodárně působí.

Císař rakouský a jeho vnučka.

Sňatek arcikněžky Alžběty s knížetem Otton Windisch-
grätzem konal se ve čtvrtek dne 23. ledna ve Vídni.
Knížecí manželé po návratu ze svatební cesty budou
sidleti v Praze. Při té příležitosti přse pařížský list
„Matin“ následovně: „Mladá a svou krásou proslulá
arcikněžna jest miláčkem císaře Fr. Josefa. Vidí v ní
především dcera svého nešťastného syna, korunního
prince Rudolfa. Poněvadž ženich princ Windischgrätz
vládne značným jménem, budou mladí manželé velmi
bohati, neboť císař dává své vnučce pravý královský
dar věnem. Obdržít arcikněžna 8 milionů na hoto-
vosti, roční přídavek 1,250,000 franků, panství se
skvošným zámkem, 20,000 ha půdy, palác ve Vídni
a za 5 milionů šperků, mezi nimiž vyniká diadem se
32 brillanty. Kromě toho se jí dostane krajek prasta-
rých, jichž cenu nelze přý odhadnouti.“

Něco pro počtáře.

Venkovská jedna farnost
(městečko s vesnicemi — bez vojáků) má 7000 kato-
líků (P . . . á). Dětí narodí se v této osadě ročně
210—220. Jiná farní osada (městečko s vesnicemi —
bez vojáků) má 8000 katolíků. Ročně narodí se tu
260. (K . . . c). Kolik vypočteš, milý počtáři, že
narodí se ročně dětí v předmetěti hlavního našeho
města, kde je 1) 63,000 katolíků (bez vojáků); 2)
v jedné čtvrti téhož hlavního města, kde je 40,000
katolíků (bez vojáků)? Na rozluštění, které připoju-
jeme, se však dříve nedivěj.

„Však ote oupeř (s „Však ote oupeř“ p. 24) (1)
Přičina? 1. Mož. kap. 19. Pokrok jako ve
Francii!

Faběrky z novin. „Osvěta lidu“ varuje
úzkostlivě své stoupence, aby nedávali ani krajcaru
při sbírkách na katolickou universitu v Solnohradě.
Zbytečně plýtvání slovy! Stoupenci zvykli jenom
vybírat, proto se sotva spletou ve svém
návyku. — Čas uveřejnit výrok vládkého soci-
alisty Mazziniho, že prý za svou špatnost děkuje Ita-
lové jenom svým kněžím. Ubdívujeme tuto lehkově-

nost „Času“, jenž n. p. již tak lehkověrným není, když se v Čechách tvrdí, že česká studijní mládež děkuje za svou rozháranost a otravu realismem.

Massaryk v Katolických Listech.
Když jsme četli v Katol. Listech rozpravu prof. Massaryka se 2 kaplany, uvažovali jsme ihned o záhadné přičině této sdílnosti pana profesora, neboť považujeme ho za chytrého politika, jenž bez přičiny by nematil čas rozhovorem s kaplany. Přičinu oznámil orgán p. profesora, pražský Čas, jenž cituje v č. 29. úryvky z rozmluvy a ku konci napsal mimo jiné: „Avšak všechny tyto lži (vybájené zlobou klerikálních zaslepenců), šířené také liberalními listy vlasteneckými, musily konečně padnout a že padly v Katol. Listech samých, je jedna z těch ironií osudu, jimiž život prof. Massaryka a hnutí realistické vůbec jsou tak bohaty“. Jest tedy rozmluva s p. profesorem kukaččiným vejcem a dle toho se může upřímnost p. profesora a jeho přátelství ku katolictví také posuzovati. Prof. Massaryk jest krátce chytrým politikem, jenž si od Dewetta odkoukal taktiku pro své politické plány a pro útok na barona Riegra za jeho případnou charakteristiku realismu. Šikovný sice manévr, ale nic víc nežli chytráctví. Pochybujeme, že někdo ještě po do slovu „Čas“ bude bráti výroky p. profesora vážně. Vždyť praví o něm Čas: „Náboženství bylo a je prof. Massarykovi nejavětším přesvědčením, proto nemohl zůstat v církvi“. Snad i vlastenectví jest p. profesoru nejavětším přesvědčením, a přece zůstal členem českého národa, jenž jest představitelem a nositelem pravého českství. Nepochopitelná tato logika nutí nás pochybovati o ryznosti výroků tak šikovně propašovaných.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu, dne 5. února 1902, o 2. hod. odpo.

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinum“, Jiřkovská třída č. 300 I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup,
předseda.

Dr. František Beyl,
jednatel.

(Zasláno.)¹⁾

V předešlém čísle „Obnovy“ uveřejnil p. katecheta Kysela „zasláno“, jež vrhlo na mne stín, jako bych někdy byl vyrazil žurnalistické tajemství. — Jelikož si toho vědom nejsem — a svou cti ručím za to, že jsem ani jako redaktor „Obnovy“, ani když jsem redigoval jiné listy, tajemství redakčního nevyzradil, dopsal jsem panu kat. Kyselovi, aby mi podal vysvětlení.

Je tomu již více než půl roku, kdy chlumecký dopisovatel „Obnovy“ mi oznámil, že jeden jeho dopis, na redakci „Obnovy“ adresovaný, nalézá se v rukou jeho osobních nepřátel. Dopis ten já však vůbec ani nedostal a ani dnes ještě nevím, jaký byl jeho obsah. Jakým způsobem se tedy do cizích rukou dostal, jest mi věcí naprosto neznámou. Domnívám se, že byl asi někde zachycen, za co přec já nemohu. Kdyby byl dopisovatel dopis rekomandoval, i té by se tak nestalo.

V Chrudimi, 27. ledna 1902.

Vobejda-Prosečský,
redaktor.

¹⁾ Audiatur et altera pars. Tím končíme a dále nemíníme se touto záležitostí zabývat.

(Zasláno.)

Důtklivé upozornění křesť. soc. a katolickým jednotám ve XII. volebním okrese. Poněvadž určená lhůta pro vyplnění a vrácení dotazníků uplynula a doposud velká většina jednot povinnosti svou nevykonala, žádám jménem výkonného sboru, by co nejdříve zaslali dotazníky byly řádně vyplněny a zaslány na adresu podepsaného.

Za výkonný sbor

Václav Bíbus,
tkačlec v Ústí n. O.,
t. č. předseda.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Jeho B. M. ráčila darovati na diecéšní dům „Adalbertinum“ 2000 K. Obětavost ndp. biskupa jest zajisté povzbuzením k obětavosti diecéšního duchovenstvu. „Zaplať Pán Bůh!“

Z vikariátu chrastického:

20 K darovali p. t. p. vikář Kobr, p. vikariální sekretář Konvalinka, p. farář Šinkora, p. farář Plocek, p. farář Prokšpek, p. farář Holub, p. farář Beránek, p. farář Neudžil 160 K.

10 K p. děkan Pfeffar, pp. kaplani: Hvězda, Zítka, Najvrt, Holzmann, Štěpánek, Gyarkowicz 70 K.

5 K p. spirituál Štěpina ve Slatinanech 5 K.

2 K p. farář Klapka 2 K.

Celkem 237 K.

Z vikariátu rychovského:

(Podrobný seznam nebyl poslán.) 189 K.

Z vikariátu polenského:

12 K p. farář Lakovička v Nítkově . . 12 K.
5 K p. Hornek a p. Máha, kaplani v Polné, p. farář Schönborg ve Studenci 15 K.

4 K p. vikář Knob, p. děkan Šimek, p. farář Vítek, p. farář Žďárský, p. farář Machka, p. farář Plněl 24 K.

2 K p. děkan Pojmon, p. farář Moravec, p. farář Havlík, p. farář Holík, p. farář Šahan, p. exp. Váňa, p. J. Ješek, p. Rohlík, p. Točovsky, p. Pavel 20 K.

Celkem 71 K.

Z vikariátu skutečského:

40 K darovali p. t. p. vikář Kopecký, p. děkan Št. Dvůřák 80 K.

20 K p. farář Marek v Hlinsku 20 K.

10 K p. farář Bartoš, p. Bečička, p. Némec, p. Kostkan, p. Elitzer 50 K.

5 K p. děkan Rychter, p. farář Selichar 10 K.

4 K p. farář Mítrá, p. farář Habal, p. farář Doubravský, p. exp. Nepokoj, p. Vobejda, p. Nováček 24 K.

3 K p. katecheta Sokol ve Skutči 3 K.

Celkem 187 K.

Z vikariátu vysoke-mýtského:

10 K darovali p. t. p. vikář Vlach, p. děkan Svatoš 20 K.

2 K p. prof. Dušek, p. Jaška, kap. v Chocni 4 K.

1 K p. farář Melichar na Vraclavi 1 K.

Celkem 25 K.

hořejších 2684 „

v minulém čísle stvrzeno 1966 „

Úhrnem 4675 K.

(Pokračování).

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 25. ledna 1902 1 hl. pšenice K 14.20—14.80, žito K 11.80—12.20, ječmen K 9.40—10.30, oves K 6.00—6.50, proso K 8.80—10.00, vikev K 11.70—13.60, brachn K 19.00—20.00, čočka K 18.00—22.50, jáhel K 18.00, krup K 16.00—24.00, brambor K 2.00—2.20, jetelového semínka červeného K 86.00—92.00, jetelového semínka (jínar.) K 98.00—110.00, máka K 32.00—34.00 lněného semene K 16.00—18.80, 100 kg. žit. otrub K 12.00, pšenič. otrub K 11.50 1 kg. másla K 1.88—2.00, 1 kg. sádla vepřového K 1.44—1.76, tvarohu k 0.28—0.32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jedna hl. cibule K 4.80—6.00, jedna kopa drobné zeleniny K 1.10—3.20 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 2.30—3.40.

Listárna redakce.

V. Zdobnice. Do 31. prosince 1901 ještě 17.5 K.
J. P. Zpráva o spisech uveřejňujeme obyčejně v příloze, jež bude vydána teprv příští týden.

J. F. Kuks. Nehodí se.

Čihošť. Díky! Postupně uveřejníme.

„A Ra“. Souhlasíme s Vámi. O té věci sami něco později napíšeme. Vítanou by nám byla nějaká zpráva od Vás.

Některé dopisy uveřejní se příště.

PRO PLESY

1902

obrovský výběr

nejnovějších

vějířů, rukavic, punčoch, nákrčníků, prádla, šněrovaček, škrabošek, cotilionů, komických papírových čepic, tombolových legračních předmětů, šperků pro masky, lakových stře-vítek, confety coriandoly a t. d.

odporučuje I. křesťanský

BAZAR ČUPR

v Hradci Králové,

v Divadelní ulici, proti kavárně p. Flaly.

Pan Josef Krejčík,

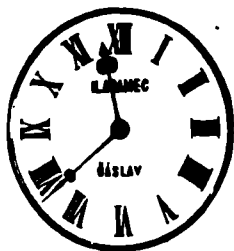
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Pisárna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Vyrovnává zároveň účet za krásný oltář Božího hrobu, sdělují Vám, že s úpravou oltáře jsme úplně spokojeni i můžeme dílnu Vaši každému doporučiti.

S úctou veškerou

P. Jak. Řezníček, kooperator.
Rouchořany, Morava, 11. dubna 1898.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy smouvalacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a zálohou se již svěřením se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykásat četnými poválenými případy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, reliquiářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křesť. svícen, pacifikálů, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv.-Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a českého stříbra, ozdobné stolní nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správy hodinok se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákrepy u velikém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

Hlaváčkova

patentní

mramorová

valcha

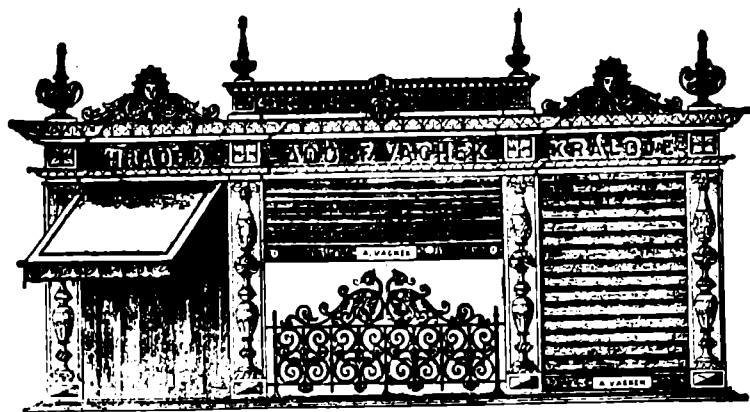
jest nejlepší prací přístroj

neboť trvanlivostí a nezdolností mramoru jest nezarná a svými vždy hladkými plochami sněho, bílé vyprání a úsporu na času, mydlé atd. docílí.

Proti dobírec 5 K zasílá výhradně

B. Hlaváček,

sochařský závod Praha, Vinná ul. 525-VII.

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svínovací okenice z vlnitého plechu zaručeně ocelového, velmi lehoučké a odolné. Svínovací okenice plátěné, samostatné, vlastního vzoru. Montování nosičů a všech uftovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d. Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně vlastní výroby nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kleslín do sdi a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny výrobní se zárukou.

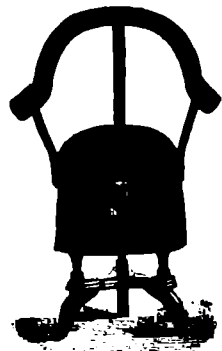
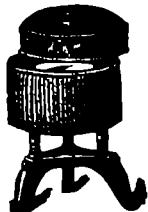
V úctě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Klosety pro nemocné

v elegantním provedení, zaručeně nezapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

Harzské kanáry,

krásných tur, hluboce jdoucí, dovoluji si nabídnouti v ceně od 6—12 zl. Ptáky výstavní dle úmluvy. Pěstuji to nejlepší. Kolekce moje vyznamenána byla i na letošní výstavě odborné v Praze I. cenou a velkou stříbrnou medailí od vídeňského spolku. Zasilání děje se dobírkou. Nehodící se v osmi dnech výměním. Hodnota ptáka odpovídá přesně ceně.

Prosím o úplnou důvěru.

Augustin Brychta,
strojník v Nymburce.

Nejdůstojnější bisk. konsistoří doporučený umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavb. a obnovování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s odbornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvláště trvanlivé zlazení a polychromování, vše solidně a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přesně pochvalná uznání po ruce. Rozpočty, ceny atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců založen r. 1891.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podlaž.

Jediný křesťanský modní závod v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.

Úplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samety. Pevné ceny. Plyše.

Navštivenky

všech druhů

nabízí

Biskupská
knihotiskárna.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Velký výběr

slatých a stříbr. skrostů, svateb. darů, kapsních i nástěn. hodin v krás. provedení doporučuje

JAN — KALIS

hodinář a zlatník z Rychnova n. K. přesečný znalec c. k. okr. soudu Obrázkové denníky zašle.

První

katolický a zasilatelský závod

Josef Poláček & spol.

továrna na sukna v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a modních látek pro P. T. veleddst. duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený.

Pisárna a dílny: na Letné, Belorádkého třída 612—VII Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Václavské záložny,

doporučuje uctivé: Jeze, křížové cesty, Boží hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpodobnění, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů solidního provedení, čehož dokladem jest množství vysvědčení veleddstojného duchovenstva.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Sbírka 600 modelů soch od nejprvnějších mistrů, vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodu.

Přívodní nákresy, ceníky a rozpočty besplatně a franco. Ceny levné a příznivé platební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Oltáře, kazatelny. a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Malinský křen

letovní sklizně.

5 kg. asi 15 kořenů K 6.—

5 " " 20 " " 5.20

5 " " 25 " " 4.50

5 " " 30 " " 4.—

franco poštou.

100 kg. Malinské cibule K 8.—

1 kg. Majoranky . . K 2.—

1 kg. Hincian . . . K 1.20

zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Ceníky, vzorky i roucha botová na ukázkou se na požádání franco zašlou.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

thaleovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Pro dobu postní

nabízíme:

„Nezapomeň.“

Šestero řečí postních, jež roku 1896 šakům svým učinil prof. Jos. Militský.

8° — 40 stran. Cena broš. 50 haléřů.

Křížová cesta

Pána našeho Ježíše Krista.

Vydal Ant. Kaška, farář v Chlonech.

Stran 20 — 8°. Cena 16 h; 50 kusů 7 K,
100 kusů 12 K.

Křížová cesta

(kratší předehlé) od Aegidia Jaisa.

Stran 20 — 8°. Cena 14 h; 50 kusů 6 K,
100 kusů 10 K.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

BYT

o 3 pokojích a kuchyni se všim
příslušenstvím v druhém poschodí
v „Adalbertinum“ lze pronajati

od 1. března b. r.

Jižní strana.

Podmínky v admin. „Obnovy“.

Pravý Malinský křen

5 kg. 15 kořenů 6 K

5 kg. 20 kořenů 5 K

5 kg. 25 kořenů 4.50 K

5 kg. 30 kořenů 4 K

Kutnohorskou majoránku 1 kg. 2 K

zasílá franko každou stanicí

A. Jakubec, Kutná Hora.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové

zve pány akcionáře ku

33 řádné valné hromady

kteří konati se bude

v neděli dne 23. února t. r. o 10 hodině dopol.
v sále „Besedy“ v Hradci Králové.

Pořad jednání:

1. Výroční zpráva obchodní a účetní.
2. Zpráva dozorcího výboru.
3. Volba 2 členů výboru dozorcího a 4 skru-
tatorů.
4. Rozdělení zisku za rok 1901 s určením
dividendy na kupon čís. 48.
5. Doplnovací volby do správní rady.

Platně s hlasováním může se valné hro-
mady zúčastniti dle § 13. stanov každý ak-
cionář, který své akcie neb depositní listy
jiných peněžních ústavů (banky, záložny, spo-
ritelny) nejdéle do 15. února včetně, u po-
kladen ústavu uložil.

Správní rada.

Jan Kryšpin,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 148 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, stě-
ními i vsazením.

Vedle rozpočtů, akvizí i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyhlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na tašáry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleředstoj-
ného duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Díkůvzdání.

Ku zmírnění nezměrného bolu a tísně nad neočekávanou ztrátou milovaného
manžela a otce pana

KARLA SCHULZE,

inženýra a továrníka strojů,

dostalo se nám ze všech stran bezpočetného množství vzácných důkazů opravdového,
upřímného účastenství.

Přijmětež všichni, kteří v této svrchované truchlé chvíli jakýmkoliv způsobem
hleděli Jste zmírniti naši nesmírnou bolest,

naše vroucí díky.

V Hradci Králové, 28. ledna 1902.

Rodina Schulzova.

OBNOVA

Číslo 5.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 7. února 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Člověk—otrok.

Před několika lety stala se v Hradci Králové pamětihodná příhoda, jež přišla až před soud. Obnova také o ní vypravovala. Dva kamarádi — tuším, že stavu dělnického — nepohodli se, přišli do obně, až jeden druhému řekl: Ty votroku! To bylo pro toho druhého urážkou a žaloval. Přišli před soud. Žalovaný, spatřiv tam svého kamaráda, zvolal: Francku! Ty votroku, tak jsme se měli rádi, a ty mne žaluješ?! — A Franček dojat usmál se a odpustil; bylo po soudu.

O této události jsem v tyto dny velice vážně činil rozjímání. Říci někomu „otroku“, je jednou urážkou, jindy není, ba někdy to jest důkazem kamarádské lásky. To zajisté vysvětlá z této příhody.

Avšak bylo by velikou povrchností, kdyby dvahy o slovu otrok, když se řekne člověku, byly tímto žertem odbytý. To slovo otrok má takovou důležitost, že se jím měl a má reformovati čili opravit svět.

Nemyslím na staré otroctví, dle něhož člověk patřil tělem svým pánu svému tak, jako mu patří domácí zvíře. Tím otroctvím nebyl opraven svět! Naopak! Když se objevilo křesťanství na světě, a počalo jej reformovati, právě o to usilovalo, aby toto otroctví přestalo.

Ale uplynulo po Kristovu narození patnácte set let. Tu objevil se na světě, v Německu, veliký reformátor čili opravovatel lidstva, a jméno jeho bylo: Martin Luther a byl také doktorem. A ten doktor to byl, který celému lidskému pokolení přiklil název — otroka! Jest totiž o něm známo, že dokud se ještě nepustil do reformace světa, velice byl úzkostlivým ve svém svědomí a stále sebe i své duchovní ráce a zpovědníky svými úzkostlivostmi čili skrupulemi trápil, nikdy ve svědomí pokoje neměl, ustavičně za to maje, že mu hříchy odpuštěny nejsou. Potom se však náhle na docela protivnou stranu obrátil, a sebe i jiné přemluvil hleděl, že si křesťan nemá nic ze hříchu dělati. Jen věřiti, že Kristus za hříchy umřel, jest třeba, a hříchy vlastně nic není. Statečně hřeš, statečněj věř! Tot stalo se zásadou, kterou měl býti zreformován svět! A z této chorobné myšlenky ducha Lutherova vyplýnula i celá jeho knížka: De servo arbitrio. Česky by to znělo: „O otroku, který sluje vůle. (Dříve učilo „de libero arbitrio — o svobodné vůli, a tak Luther na místo slova „svobodná“ dal slovo „otrok“). A aby to dokázal, že vůle lidská či tedy vlastně člověk při svém jednání jest otrokem, vysvětlil to podobnostmi: Člověk je jako kůň. Sedí-li na něm Bůh, dělá to, co sluje dobré; sedí-li na něm ďábel, dělá to, čemu se říká zlé. Není tedy ani řeči o svobodné vůli člověka. Člověk je otrokem buď Boha, nebo ďábla. A podobně učil i druhý reformátor Kalvín, od něhož pocházejí nynější „helvetští“ čili reformovaní“ evangelijci. Dle Kalvína totiž určen je člověk buď pro nebe, anebo pro peklo. Nemůže ničeho na tomto předurčení měniti. A proto i kdyby člověk pro peklo určený to, co jest dobré, činiti chtěl, nutí ho Bůh, používaje k tomu ďábla, aby hřešil a zavržen byl. Zase člověk—otrok.

Jak se tím učením svět zreformoval, ukázala děsná spousta mravů, kterou i Komenský „evangelickým“ ve svém kšaftu vyčítá. Sám Luther vyznal, že za papežství byli lidé jedním ďáblem posedlí, za evangelia však — to jest, když lidé přijali jeho učení — že jsou posedlí ďábly sedmi. Věru, kdyby byl člověk důsledným žákem Lutherovým, byl by musil říci, že se na lidech jako na koních usadil ďábel.

Ale jak bylo možno takovému člověku věřiti? Jak možno býti podnes „evangelikem“, ať lutheránským, ať helvetským? Inu, již Cicero pravil, že není nesmyslu, aby mu nějaký „filosof“ (učenec) neučil. A dodati dlužno, že nebylo filosofa, aby něco lidí pro svůj nesmysl byl nezískal. A tak to bylo vždy i s nepravými

reformátory učení Kristova. Není nic tak nesmyslného, aby tomu „reformátor“ byl neučil, a aby mu něco lidí neuvěřilo. Kdybychom chtěli učiniti trpký vtip, mohli bychom říci, že v každém století na někom ďábel — „rajtnje“; v každém století jest tak mnohý člověk — otrokem. Vždyť i v devatenáctém a dvacátém století jsou učenci, kteří nám to, že člověk je otrokem hlásají, jenže netvrdí, že na člověku „rajtnje“ ďábel. Někteří povídají, to jsou ti nejsprostší „mudrci“, že to dělá jídlo a nápoj. Co člověk jí a pije, takový je. Chudák, tamhle baráčník Vejtruba jí jen brambory a pije židovu kofalku, a krade tak ob čas „ňákou tu borovičku“ a mluví za to na zimu kvartýr v Hradci tam, co ti páni „odsuzujou“. Za to zase páni v městech jedí pečínku, pijou plzeňské a snad i šampaňské, proto tak sprostě — borovice — nekradou, ale jsou obeznámeni s vyšším počtářstvím, kterému se neříká zlodějství, ale defraudace, nebo malversace. A jen někdy dostane se takovému dobře krměnému pánu svobodného bytu od pana presidenta, když toho totiž příliš mnoho a ještě nešikovně udělá.

☞ Tohle učení někteří páni professoři zmírňují a nepřipisují docela všechno jen jídlu a nápoji, ale přece tělu, mozku, nervům, krvi atd. Jenže jeden pán akademik, syn takového pana profesora, když byl pro své lumpáctví od otce kárán, mu odpsal: Tatínku, nejsi důsledný! Když chci peníze, tu mluvíš jako klerikál, jako katecheta. Když však jsi na professorském stolci, tu učíš, že lumpáctví dělají nervy, krev a mozek. Tatínku, rozvaž, že jsem si krev a mozek nedal sám. Pomoz mi k jinému tělu, napomínání je nedůslednost.

Ještě jiní povídají, jako nedávno jeden pán v Praze, že zlým nebo dobrým dělá člověka — společnost. To jest asi tolik, že na člověku „rajtnjou“ lidé, čili že je otrokem těch, s kterými žije.

Ovšem, páni zapomínají, že v člověku, v jeho těle i duši jsou náklonnosti, že společnost působí pokušení, ale že při tom všem přece člověk nucen není. Vábiti a přinutiti je rozdíl. Je též pravda, že vůle musí býti k činu svému pohnuta (a proto to determinismem nazývají), ale tolik je jisto, že vždy a vždy jsem si vědom, že bych mohl i jinak jednati, než jak se rozhodnuji, jen kdybych chtěl.

A proto pravdou jest jako vždy, když se o reformátorech a filosofech začne, učení katolické: Člověk není otrokem! Vůle jeho jest svobodná. Jest pravda, že Bůh na člověka působí, aby si zvolil to, co je dobré; a jest pravda, že na člověka působí, aneb působiti může — jak nás tomu matka učila — „tělo, svět (lidé čili společnost), ďábel, abychom jednali zle, ale vůli svobodnou nám nebře nikdo. Jest pravda, že vyvolení dobrého bývá v mnohých případech obtížnější, ba že je hrdinstvím, ale to vždy a vždy zůstává pravdou, že člověk při každém svém činu ví, že by mohl i jinak jednati.

Ale právě že tomu tak jest, a že vyvolení dobrého bývá obtížným, usilují katolíci o posilu vůle náboženstvím a to nejen tím, čím náboženství jako učitel povzbuzuje, ale i tím, čím náboženství katolické — nadpřirozeným způsobem, čili působením Božím nu duši — jako lékař lékem slabé síly tělesné — slabou vůli posiluje. Tu jest ten střed mezi reformátory, kteří činili člověka otrokem sil nadpřirozených, Boha neb ďábla, a mezi filosofy, kteří jej činili otrokem vlivů přirozených, těla a lidí.

Zkušenost a rozum jest v tom ohledu též na straně katolické. Zkušenost učí aspoň v celku — že národové náboženských pohnutek a prostředků užívající jsou mravnější, čili mají vůle více a lehčeji to, co je dobré, volí; kdežto národ beznáboženský jest otrokem zlých chťůž i vášní, a i při mnohém vědění k životu zvířecímu klesá. Rozum pak jasně ukazuje, že mluvit o člověku jako o otroku těla a společnosti jest tolik jako volati: Nic není zločinem! A jak by lidstvo

pak obstálo? Nastala by „reformace“, dle které by právo, spravedlnost, šlechtnost, lidumilnost, mravnost byla bláznovstvím „klerikálů“ a jediným zákonem by bylo: Jen silou se vládne. Zotročení slabých, tak jako kůň, vůl, osel, bitím se stává otrokem člověka, bylo by jediným prostředkem k udržení jakéhos pořádku, ač jestližeby se lidé — nepohltili.

A to je ten pořádek, který se právě odpůrcům našeho národa a Slovanů vůbec tak velice líbí. Slovan — otrok — toť to mudrců všeho křesťanství zbavených odpůrců našich. Vždyť Slovan se původně jmenoval Sclave (čti: Skláve), to jest česky otrok. A žalovat na př. ve Vídni, že nám říkají: Ty otroku? — Ach — víme předobře, jak málo tam Slovan pořídí. Lépe by bylo dle toho mého dnešního příkladu se smířiti. Jenže to je právě ta chyba, že Venca by se rád smířil, ale Franček (Frankové byli původní Němci) nechce. Ale čím více se bude podřívati katolické, svobodu člověka hlásající učení, tím více bude silnější dělati ze slabého otroka.

Vroucím našim přáním jest, aby se Rakousko zreformovalo, to jest nově upravilo tak, jak bývalo spolkem království a států pod společným panovníkem. A k tomu nepomůže to učení, že člověk je otrokem. To právě Rakousko deformovalo (o původní lepší pořádek připravilo), jako Lutherovo učení deformovalo církev. Proto právě naopak jest zapotřebí učením protivným, dle něhož nikdo není otrokem, směřovati k reformaci Rakouska, jako pravým křesťanstvím opraven byl svět a otroctví překonáno. A to jest také tím jedním vydatným prostředkem, aby Prusák na Rakousku „nerajtoval“.

Nic není tak hlučného jako moderní člověk: miluje hluk, chce jej činiti kolem jiných, chce především, aby jiní jej činili kolem něho. Hluk jest jeho vášní, jeho životem, jeho ovzduším: veřejnost nahrazuje mu tisíc jiných vášní, leda nežijí-li z ní a nežijí-li se jejím světlem, aby se leskly ještě křiklavěji. Devatenácté století mluví, pláče, křičí, chvástá se a zoufá. Nese všechno na odív Ono, jež oškřívá si tajnou zpověď, propukává každou chvíli ve zpovědech veřejných. Pokřikuje, přehání, huláká.

Arnošt Hllo.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 5. února.

(Poznámky k náboženskému doznání profesora Masaryka. — Zavedení seznamu školních slupendistů v země českých. — Uznání potřeby učení se ruskému jazyku se strany vojenské.)

Bezesporným faktem jest, že profesor Masaryk od svého příchodu do Prahy provocoval na proudy českého veřejného života nepopíratelné vlivy. Osobě jeho věnováno bylo za posledních osmnácte let tolik pozornosti, ovšem druhu od sebe naprosto odchylné, že se přes ni ani nyní nemůže přecházeti k dennímu pořádku přes to, že intenzivnost jeho vlivů pozbyla bývalé své britkosti, popularity a novosti. Pisatel těchto řádků pilně sleduje působnost profesora Masaryka od prvního jeho vstoupení do pražské české společnosti až po dnešní den. A ve 44. čísle minulého ročníku tohoto listu o něm na těchto místech napsal: „Pan profesor Masaryk nejméně desetkrát své přesvědčení v Praze změnil a proto nám nesmí zazlívati, že docela vážně čekáme,

že na konec vrátí se, dle písma „zkusiv všeho“, k tomu nejlepšímu, to jest k víře otců svých, jejichž zbožnost často nim prochvívá. Nebude se museti proto nějak nambiti, nikdo vážný a žádný pravý křesťan nebude mu toho nijak zalívat, neboť jest větší radost nad jedním pokání činícím, než-li nad devadesáti devíti spravedlivými. A na tu radost se upřímně těšíme.“

Ačkolivěk jsme tato slova napsali vážně z nejlepšího svého přesvědčení a na základě v životě prof. Masaryka jevíci se logiky, předce vypadala, jako bychom jeho a i jeho stoupence chtěli jimi škádliti a drážditi, nezbedně předpovídajíc věc naprosto nemožnou. Avšak naše očekávání brzká skutečnost dala nám za pravdu, že jsme čtenářstvo tohoto listu o prof. Masarykovi dosti správně informovali. Většinu čtenářů tohoto listu jest již zajisté známo, že profesor Masaryk měl se dvěma kaplany dlouhou rozmluvu, již „Katolické listy“ dne 8. ledna v trestu uvedly a páně Masarykův „Čas“ dne 30. ledna v největší části pravdivost její potvrdil, přidav k tomu poznámky, jež při stanovisku listu toho nemohly dnes nikoho překvapiti.

Pro celou českou veřejnost jest důležitým Masarykovo upřímné doznání, že mládí své prožil v luzném náboženském citění dle katechismu katolického. To jsme vždycky z jeho vystupování vystihovali a také jsme to o něm napsali. Dále pak mladým kněžím, on šedivci již professor, upřímně vylíčil napotomní své náboženské kolísání jako dospívajícího studenta. Kdo z inteligentních laiků jsme doznání toto četli, jenom si dejme ruku na srdce, a každý přiznáme, kdo jsme mladost svou ne lidsky neprobouřili a neutratili v zapomnění, že máme také duši, že jsme prožili leta, která různých černých stínů v ohledu náboženském prázdna nebyla. To lež v duchu a povaze českého lidu, že musí prožívat jistou fazi náboženského uvažování. Jak kdo ním projde, k jakým závěrům dospěje, to jest ovšem zase něco nového a jiného.

Professor Masaryk byl svými úvahami stržen k rozhodnutí, že z rodinných důvodů přestoupil ku protestantismu. A nyní učinil rozmlouvajícím s ním kněžím toto důležité vyznání: „Protestantismus mi však sympatický není, ač si práce jeho ve prospěch kultury vášně, bohoslužeb protestantských vůbec nenavštívují; dojmy s mládí, vzpomínky, jichž středem jest matka, zbožná katolička, doposud z duše mé nevymisely, cítím se spíše katolíkem. Jsem rozhodný theista a pravím — ovšem poněkud upřílišně — že bych přímo sáhl, kdybych měl strátiť víru v osobního Boha; ani spousty slata ve světě se vyskytující víru v osobního Boha ve mně nevyhládky. Plánovitost ve všemíru tak mocně na ducha doléhá, že Boha usnutí musí. Vám na př. kněžím katolickým jsem mnohem blíže, než-li třeba některému universitnímu profesorovi, který je pantheista či materialista.“

Doznání toto, an jsme prameny jeho

FEUILLETON.

Peklo.

Napsal Pavel Doberský.

Kdo by se nepamatoval z občanů okresního, průmyslového, pokročilého města Machova v letech devadesátých na pensionovaného oberrespicienta Tadeáše Koupelku? Ta milá, ač někdy zachmuřená tvář, lesknoucí se jako nedávno z Grödenu přivezená soška. Byl to muž dobrodružný, mládenec a žil velice pořádně ze své skrovné penze; a aby si něčím přilepšil, zastával úřad veřejného žalobce u soudu.

Byl živými hodinami. Na minutu vstal, šel k snídani, k obědu, na procházku a punkto v 7 hod. večer do hostince k Dědákovi a v devět domů. V hostinci tom scházela se u jednoho stolu zvláštní společnost, do níž mimo Koupelku patřil také kupec Voprášlek a berní kontrolor Chvástal. Chtěli-li tito tři hráti v karty, přibrali si čtvrtého, otce hostinského, starého Dědáka, který jenom kouřil, hrál a nemluvil. V létě o prázdninách nahrazoval ho rodák Machovský, ale jinak zrodilce a professor německého gymnasia ve Znojme Tužkoslint, který do Machova i s rodinou na prázdniny jezdil a u Dědáka ložiroval.

Tadeáš Koupelka pocházel ze zbožné katolické rodiny a dostalo se mu z mládí pečlivého vychování, ale měl jednu chybu, že nedovedl mysliti samostatně a to byla asi příčina, že vychování křesťanský správně nepřinášelo žádného užítu. Neměl křesťanské ctnosti, síly neb statečnosti. Kolikráte jedno číslo Pražského Denníku změnilo směr jeho filosofie a Tužkoslint platil u něho dokonce za Bohem vyvoleného mudrce a byl by ho vyvedl na vrch makovice. Při takové povaze není divu, že dělal obyčejně, co dělali lidé jiní jemu rovní, neb opítil se po jiných,

v duši prof. Masaryka nejenom tušili, ale potřebovali, nás nepřekvapilo. Pro nás a s nimiž jsme to na těchto místech sdělili, není ničím novým. Avšak důležitějším a poučným jest pro ty strany, k nimž prof. Masaryk náleží, které jeho příkladu ve formální změně víry následovaly a odporučují, které jeho působení užívají za meč a apelační stolicí proti duchu víry katolické. Ty strany mohou býti ním překvapeny a poučeny. My pouze oceňujeme upřímnost, se kterou profesor Masaryk nitro své otevřel a máme za to, že katolický smýšlelím může býti on vždy méně protivným, než-li ti někteří universitní profesori, kteří jsou pantheisty a materialisty, a kteří potutelně a tajně po všem katolickém tlapou, všechnu katolickou morálku ničí a při tom klidně za katolíky se vydávají a prospěchy z toho plynoucí s pustým výsměchem klidí.

Doznání prof. Masaryka blahovolnou působnost katolické mravouky nijak nepozvedne. Proto na ten čas mimo zajímavost pro katolický smýšlelím nemá přímé praktické ceny žádné. Avšak závažným jest pro všechny ty, kdo neproniknouce k jádru duše prof. Masaryka a kdo jenom povrchně hnali se za obsahem listů mu blízkých, zaběhli na scestí, na němž mysl a city prof. Masaryka dle vlastního jeho doznání v pravdě se nenacházejí. Jak se odtud pánové ti dostanou, to jest ovšem otázka jejich.

Nejvíce při tom utrpěly novoprotestantské směry, které opírajíce se o Masarykovo autoritu a o jeho listy, tedy o hmotné jeho prostředky, nyní musí jeho více netajené mínění o protestantismu a o jeho nevšímaní si protestantských bohoslužeb slyšeti. Z těch jest sentina, která také spoustou svou zavaluje ony protestantské kazatele, kteří lehkovážně a neopatrně celou budoucnost svých církví svěřili k hájení a zastupování odpadlíkům od víry katolické. Kam s tím dospějí, to nyní vidí.

O tom není žádné pochybnosti, že také mládež a společnost naše byla působením prof. Masaryka v jisté své části následkem povrchního svého pojmání jeho projevů pomatena, spletena a poštvána vlastně jenom proti vlastnímu svému nitru. Avšak to stalo se vinou kapacit, které, jakmile prof. Masaryk ukázal peníze a ochotu k působení tiskem, ihned byly kolem něho, na ramena ho vyzvedly a se zlobným povykem nesly ho v před, popouzejíce tisk jeho proti každému, kdo jim mohl v osobních zájmech překážeti, nebo kdo znal jejich slabé stránky. Kolem prof. Masaryka po jeho příchodu do Prahy skupilo se tolik nejrozumnějších osob, majících ústa plná pomluv, pobídek, ubezpečování a slibů, že Masaryk pro půjčiv se jim, což byla jedna z největších jeho slabostí, zdál se býti konečně tak zlým, jako oni všichni dohromady, za jejichž nechvalitebné jednání zodpovědnost převzal a nad něž mravně jako věž nad boudy daremných lidí vynikal.

Od Masaryka, když nejkrásnější svá leta má již za sebou a když nejlepší své síly zmařil

zvláště po těch, o kterých se domníval, že rozumem a učeností jsou nad ním.

Tak vida, že jiní nejdou v neděli na mši sv., nešel také, že se nepostí, nepostil se rovněž, že se před jídlem nemodlí, nemodlil se též, že jdou v sobotu do koncertu neb plesu a v neděli dopoledne vyspávají, šel a vyspával také.

Ale jedna věc mu nevyhladitelně uvízla v paměti a to myšlénka na peklo, jež ho strašně soužila. Když se ráno probudil, dříve než oči otevřel, byla tady jako Jobova zvěst. Když se dobře najedl a žaludek mu spokojeně vařil, ozvala se slova: „Kdyby nebylo pekla!“ Když po obědě si zakouřil a obláčky dýmu ho zahalovaly, přišlo mu na mysl: „Což teď, ale jaký dým bude v pekle?“ V největším veselí, když žaludkem essem dělal štič a vyhrával, mihla se mu před očima žaludská rohatá raška a s ní dostavila se myšlénka na peklo. I ve snu neb když se v noci probudil, trápilo ho peklo, tak že někdy bezdečně zvolal: „Zlořečené, zatracené peklo!“

Najednou ale se opravil: „A přece musí býti peklo!“ Rozumoval dále: „Víš, Tadeáši, kdyby pekla nebylo, co by z tebe bylo? Vrah, loupežník, lotr, nebyl bys stal oberrespicientem, neměl bys penze, neseděl bys v teple. Byl bys dávno zabynul jako žebrák v kriminále, nebo dokonce na šibenici. Pamatuješ se Tadeáši, když jsi byl malým dvanáctiletým chlapcem, jak jsi kradl rodičům peníze, mlsal, jiným lidem ovoce trhal a co tě odnaučilo krádeží? Myšlénka, že bys se dostal do pekla. A tenkrát, když jsi na hranicích byl na hřídce a přistihl onu mladou dívku, pašující z Pruska kávu, jaké to byly myšlénky, které tebou lomcovaly a co tě zdrželo, že jsi se nedopustil zločinu? Vždyť tě nikdo neviděl! Myšlénka na peklo! Nuže, Tadeáši, nezlob se na to, co ti vlastně pomohlo k blahobytu.“

A tak se Tadeáš zase s peklem smířil, ale jenom na krátko. Byť platil za občana zachovalého v očích nynějšího moderního světa, měl přece na duši všílajaké pohmožděniny, které se

v boji za ty a pro ty, kteří se od něho dnes odvrátili a jež sám svým doznáním od sebe pryč poslal, nelze více žádných divů očekávat, an se nachází skoro již na prahu let stařecových. Proto nechceme nijakými posudky a hádankami, pokud se jeho osoby týče, přístím dotám více předbíhati a jenom jsme měli za vhodné předchozí poznámky k jeho zajímavému doznání přičiniti a lecos vysvětliti.

Zajímavo jest, že pražské denní listy, které každý nejloupější projev všelijakého vídeňského šmoka pečlivě zaznamenávají a které o každém zloději a flamendru celé sloupce potisknou, neměly vůči svému čtenářstvu za vhodné konstatovati, jakým způsobem se prof. Masaryk o protestantismu vyjádřil a jak náboženskou lhostejnost jistých universitních profesorů popravil. Máme za to, že to bylo důležité dost, aby se to všeobecně vědělo.

* * *

V zemích českých nachází se přes tisíc, v dobách minulých od rozmanitých dobrodinců založených nadací pro chudé studující. Nudace tyto jsou ve stálém užívání, avšak kdo sledujeme hmotné poměry studentstva, každý shledáváme, že největší většina skutečně chudých studentů musí se vydržovati buď z milodarů nebo vlastním, studium jejich čas ubírajícím přičiněním. Mimo to jest nápadným, že poměr stipendia užívajících chudých studujících neodpovídá poměru pro ně založených stipendií. Syn chudého člověka jest dnes na studiích vzácností, což zase neodpovídá statistickým datům, která vykazují mnohonásobně více chudých, než-li majetných.

Při uvažování o tomto zjevu přeskakujeme choulostivé důvody jeho a za příčinou jeho rychlého odstarání máme za potřebné na srdce vložiti povolaným k tomu činitelům, aby se postarali o nutné k tomu prostředky, aby mládežatelstva zemí českých mohla každoročně vydávati tištěný seznam stipendií v zemích českých. V seznamech těchto nechť jest pak uveden při jméně jednokaždého stipendisty součet jednotek jeho školního prospěchu (1 výborně, 2 chvalitebně, 3 dobře, 4 dostatečně, tedy ku př. 5 výborných a 2 chvalitebně = 9; 4 chvalitebně, 1 dobrá a 2 dostatečně = 19) a vedle toho stav otce a výše výměru jeho osobní daně.

Tímto opatřením zjednáno by bylo ihned jasno v záležitostech nadačních a veškeré uvažování o něm stalo by se dále zbytečným. Doufáme, že tento důležitý návrh a žádoucí potřeba přijde při nejbližším zasedání sněmu království Českého na denní pořádek.

Povšimnutí pak při nadacích zasluhuje také to, že pánové, kteří pomoci jejich vystudovali, znamenitých postavení potom ve veřejném životě nabyli a dokonce i zbohatli, nemají za slušné, aby z přebytku svého napotom vrátili když ne celou částku, jež jim byla dle mravních zásad moderní křesťanské společnosti

mu zdály býti jakýmsi vstupenkami po tomto časném putování do pekla.

Jindy zase utkal před hrázi pekla k Dědákovi, kdež se dal do karet, než i tu hru někdy přerušil, začal mluvit o politice, přišel na spiritismus a už byl v pekle, aspoň myšlénkou a řečí.

Jeho spolužáci se peklu smávali. Voprášlek říkával rouhavě: „Kdo má peníze, ten se ani do pekla nedostane, zaplatí si do Prahy na modlení a má nebe, jako kdyby hlavní výhru vyhrál.“ Chvástal přizvukoval: „Budme rádi, že jsme se z těch kněžských hloupostí emancipovali.“ A Tužkoslint dodal lenivě: „Na to je škoda myslit, raději se hodně najísti a napítí a býti vesele živ. Kdyby bylo peklo, musilo by býti jako Sahara, sice bychom se tam všichni nevešli.“ Na takovouto řeč ozval se jindy nemluvný Dědák: „O to? Místa je tam dost pro všechny.“

Takováto moudrost a spokojenost s pozemským životem upokojila Koupelku, ale zase jenom na krátko. Jednoho dne ho docela neupokojila. Neboť přišel od Dědáka domů, vynesl všechn svůj skrovný nábytek na chodbu, sňal hodiny, obrazy se stěn, pak vzal na chodbě uschované pomětko a jal se podlahu, strop a stěny smýčeti a když byl hotov, začal se kolem dokola zuřivě točiti, drže pomětko v ruce a když bylo po tanci, hodil pomětko na chodbu, až notný způsobil hřmot.

Tím vyváběn byl na chodbu jeho soused, v téže domě bydlící kostelník Hasil. I přiběhl, chopil oberrespicienta za ruku řka: „Pane Koupelko, co to děláte?“

„Smečím!“

„Myslím, že máte již dobře vysmečeno!“

„Tuhle ve světnici ano“ pravil Koupelka, „ale tuhle!“ a při tom ukazoval na čelo.

„A co tam máte?“

„Peklo!“

„Na peklo musí každý řádný křesťan pamtovat, to je dobrá věc“ pravil dobrácky Hasil.

„Ale mě to trápí“ odpíral Koupelka, „já vím, že je jisté peklo a já to jistě nevím. Zlořečené

vlastně zapůjčena, ale aby alespoň nějakým jejím procentem pamatovali na to, jak je do-
brodiní důležitá věc. Tím by se velice mnoho
stávající sociální bída a nespokojenosti odstra-
nila a nestalo by se nic, než-li že by nadací
obdařený dle své možnosti uctil památku je-
jího zakladatele a krážel ve světlé jeho stopě.
Avšak to se u nás neděje. Na místo toho oby-
čejně uživatelé nadací ku př. z prostředků
katolické církve založených této církvi po
celý svůj věk jenom nadávají, neboť je „do-
brodiní páli“. Kdyby takové úřední seznamy
stipendistů byly zavedeny, kdyby v nich také
bylo dále úředně stále vedeno, čím se kdo
pomocí těchto stipendií stal, snad by se tomu
také předešlo, že by úroveň vzdělanosti ve pro-
spěch hojení sociální bída a pozvedování chu-
dých schopných lidí na platné kulturní činitele
byla platně podzdvížena.

* * *

Ve svém dopise ze dne 17. ledna t. r.
přimlouvali jsme se na těchto místech, aby
byl na sněmu království Českého podaný ná-
vrh na zavedení povinného učení se jazyku
ruskému na středních školách českých
veřejnosti všemožně podporován a na jeho
provedení naléháno. Důvody své jsme k tomu
uvodili a poznamenali jsme, že jest to i státní
potřebou. A na dotvrzení správnosti tohoto
svého mínění, proti němuž vlastně žádných
námitk není, můžeme dnes uvést, že skutečně
prozírávají politikové rakouští a dokonce ze
kruhů vojenských jsou téhož mínění a že mí-
nění to dokonce prakticky již provádějí. Ra-
kouský generál zbrojmistr Fiedler nařídil totiž,
aby se všichni jemu podřízení důstojníci učili
ruštině. V pruské armádě podobné rozkazy
také existují a sám Bismarck a Moltke ruský
četli a mluvili. Proto zajisté, když český lid
bude se chtít ruský učit, dojde se strany
vlády ve příčině té největší a neochotnější
podpory. Vždyť i armáda, jejíž generálové nyní
učení se jazyku ruskému důstojnictvu a to
zajisté nikoli proti vůli nejvyššího jejího ve-
litele nařizují, přijde to, když o jiných důle-
žitých praktických stránkách dovednosti té
nemluvíme, nade všechnu pochybnost nanejvýš
vhod, když bude mít z českého národa neje-
nom bojnost ruský mluvících důstojníků, ale
když i poddůstojníci v ruském jazyce se vyznají.

Proto jest nyní na českém lidu, aby za-
vedení ruštiny na českých středních školách
žádal nejenom z důvodů, jež jsme ondýno
uvedly, ale je také opřel důvody, jež vládě a
správě vojenské přijdou nanejvýš vhod. Právě
konaná návštěva následníka trůnu při dvoře
ruském zajisté že návrh ten činí nanejvýš ča-
sový a neodkladným, tak že proti němu ne-
může být ze žádné strany, již sluší vážně
bráti a na niž třeba se ohlížeti, té nejmenší
námitky.

peklo, kdybych aspoň měl jistotu. Ve škole jsem
se učil, že je peklo, v novinách jsem se dočetl,
že není pekla, kněží káží, že je peklo, Vopřálek,
kontrolor a pan profesor se tomu smějí. Co si
z toho mám vybrati? Novinám bych nevěřil nic,
novináři lháři; ale ten pan profesor Tužkoslint,
pan kontrolor, bobáček Vopřálek, jaké mají šťastné
živobyti bez pekla!

Hasil se s jakousi nejistou blažeností usmál
řka: „Jak vidím, pane Koupelko, novinám nevě-
říte a jiného vám nevdá, než ti pánové: profesor,
kontrolor a Vopřálek a kdybyste věděl, že ti pá-
nové věří v peklo, věřil byste v peklo také. A já
vás přesvědčím černým na bílém, že všichni ti tři
pánové až tuze na peklo věří, ano před ním se
třesou.“

„To že dokážete?“ udivené tázal se Koupelka.

„Ano, dokonce protokolem v samém pekle
o tom sepsaným, který oni vlastnoručně podepsali;
teď jděte spat a ráno po mši svaté jsem vám
k službám.“

Koupelka o tom pochyboval, ale znaje Ha-
sila, jako milého a rozšafného souseda, odnesl
nábytek pomocí jeho opět do pokoje a spal,
pokojně ovšem ne, ale přece obstojně.

* * *

Kostelník Hasil byl stařec skoro sedmdesá-
tiletý, jeden z nešlechternějších křesťanů vůbec
a měšťanů Machovských zvlášť, stařeček vesele při-
mhouřující očka. Z mládí chtěl být knězem, ale
nemaje hmotných prostředků, stal se v třicátém
roce věku svého kostelníkem. Nejvíce ho mrzelo,
že nerozumí latině a tu nelitoval sobě koupiti
Kobliškovu gramatiku jazyka latinského a slovník
latinský a soukromě naučil se latině tak, že ne
pouze mechanicky, nýbrž i vědecky v jazyku tom
byl vzdělán. Rubriky v missále uměl doslova
překládati a poněvadž každý den čítával písmo
sv. a znal je téměř nazpamět, rozuměl i ostatním
částem mše svaté, při které se většinou čte písmo
svaté.

Obrana.

Závídí kolegům americkým. Ně-
jaký moravský učitel referuje o české čítance
americké v „Moravské Hlídce“, která jest
důstojnou přílohou pověstného Hofrychtrova
„Školského Obzoru“. Moravský učitel uvádí
úryvky z této „výtečné“ čítanky, takže nebude
nezajímavé pro naše čtenáře aspoň nějakou
část těchto úryvků reprodukovati. Toť se ro-
zumí, že čítanka americká oproti našim zpá-
tečnickým vede si pokrokově a co hlavní jest,
čistě „vědecky“. Poslyšme jenom něco o pů-
vodu světa: „Svět jest bez počátku a bez
konce, a vždycky jej tytéž zákony udržují,
řídí a spravují. Někteří lidé věří, že nějaká
prozřetelnost neb Bůh řídí ten svět a vše, co
je na něm. To ale není možné! Když tedy se
nám stane nehoda nějaká, nemůžeme čekati
pomoci od některého boha neb jiné síly, ale
musíme sami a pomocí jiných lidí z toho vy-
váznoti“. A tak to jde vesele v americké české
čítance dále. Na první pohled sezná čtenář,
že se utílým duším dětským místo ušlechtilých
nauk náboženských předkládá surový materi-
alismus, jenž neuznává ni v světě ni v člo-
věku vyšší duchové bytosti, nýbrž prohlašuje
nevědomou hmotu za příčinu všech hmotných
i duchových zjevů. Hrubý tento materialismus
Feurbachův a Büchnerův ukládá se ve filoso-
fickém světě nyní do staré veteše, ale mo-
ravskému panu učiteli zdá se býti dosud
moderní a pro naše školství zrovna potřebným.
Právě rozlištěná tato duše paedagogická
doslovně: „Závídím, opravdu závídím kolle-
gům americkým takových čítanek, závídím
jim jejich svobodu, závídím jim toho ducha
samostatnosti a *pravdivosti*, který svěřeným
svým dětem v mysl vštěpují. Jen jedinou
útechu však mám, že přece na naší nešťastné
planetě někde jsou moudří lidé, že přece
někde mohou učit pravdivě. Ba věru, veli-
kou, dosud zanedbanou, zapomenutou zá-
sadu měly by vedoucí kruhy vztyčit ve školství:
*Vyučuj pravdivě a neblži! Neobelhávej nevědomé,
nevinné a nezkoušené tvory!*“

Ubohý moravský učitel! Každý myslí
o něm, že učí pravdivě a on zatím lže a nesmí
ani mluvit pravdu. Tohle to při těch špatných
platech a při tom úředním pronásledování
musí vzbuditi závist a touhu po amerických
školách! Můžeme pana učitele vyprostiti
z nedůstojného řemesla, kterým děti obelhává,
a proto mu doporučujeme spolehlivou paro-
plavební společnost „Severoněmecký Lloyd“,
která ho za 6 dní přeplová do New Yorku
a udělá z něho pořádného člověka.

Kdyby snad přece mimo vše nadání umí-
nil si závistivý pan učitel setrvati raději
v našich školách a lháti dále, doporučujeme
mu aspoň pročísti nějaký vědecký spis, jenž
by trochu rozšířil duševní jeho obzor, obme-
zený dosud zastaralými názory. Professor
Massaryk, jenž zvlášť v učitelských kruzích

Něco před ním latinsky mluvit, aby tomu
nerozuměl, bylo směšné. Hasil se zasmál a v du-
chu si řekl: „Tolik toho také umím.“

Takový kostelník jako byl Hasil, žije dosud
v číhošti u Ledče n. Sáz., jmenuje se František
Partl a narodil se dne 20. října 1850.

Když šel s knězem k nemocnému a pozo-
roval velkou bídu, hned na zpáteční cestě dělal
různé návrhy, jak by se dalo bídě odpomoci a
přičinil se, aby se pomohlo. Tehdáž nebylo ještě
v Machově okresní nemocnice jako nyní. Vida, že
kněz nemůže nemocného častěji navštívit, navštívil
ho sám, modlil se s ním, těšil a v Machově téměř
nikdo neuměl, aby Hasil nebyl u něho a nepod-
poroval ho v hodině smrti.

Vodíval také poutníky na pouť dvakrát do
roka, jednou do Svatoňovic, podruhé do Rokole
a tu obyčejně, když se vracel domů, zastavil se
u některého kříže neb kapličky a oslovil poutníky
ku př. takto: „Drazí přátelé! Pán Ježíš řekl: Ne
každý, kdož mi říká: „Pane, Pane,“ vejde do
království nebeského, ale kdo plní vůli Otce mého,
kterýž v nebesích jest, ten vejde do království
nebeského. My pak jme na této pouti mnohokrát
Otcí nebeskému řekli: „Pane!“ Vyplňte teď také
jeho vůli. V našem Staroměstském hřbitovním
kostelíčku není žádného ornátu, složme se dohro-
mady a pořídíme ho, 50 zlatých by to spravilo!“

Po té řeči bodil klobouk dnem na zem a
nastala ošera, za které Hasil s někým rozmlouval,
by neviděl, co kdo dává. Na ošeru šli zámožní i
chudí. Přišla leckterá panička neb slečinka Ma-
chovská, která se na plesu nevydluženým skvěla
zlatem a hedvábím a vhodila na potřeby toho
ubohého kostelníka až i čtyry krejcare, ostatní
dávaly méně. Přišel ale také sedlák z Lípi nebo
Babí a vhodil zlatník; ale takových bylo pravidelně
jeden dva, tak že asi sto poutníků nesebralo více
než čtyry zlaté dvacet šest a půl krejcau.

(Pokračování.)

platí za autoritu a jest bez odporu znameni-
tým českým filosofem, obírá se obšírně ve své
„Otázce socialní“ materialistickým názorem
světovým a plše n. př. ve své kritice o Mar-
xovi: „Pokládám materialismus vůbec a Marxův
zvlášť za názor na život *vědecky* nemožným“. (Str. 97.) Professor Massaryk vám tedy povídá,
pane učiteli, že byste právě podle čítanky
americké učil nevědecky čili lživě. Vývoj
světa vykládá si filosof Massaryk theisticky,
t. j. věří v osobního Boha, jenž řídí svět (l. c.
str. 258.) a odporučuje ve svém rámcovém
programu strany lidové (str. 50.) vyučování
náboženské ve škole, ježto dle Komenského
dítě „nerodí se sobě samému, nýbrž Bohu
a bližnímu“.

Vezmete-li, milý pane, vedle školní čí-
tanky též trochu obsáhlejších spisů do ruky,
zvláště didaktiku Komenského, jehož jméno
často bývá nadarmo, pak nebudete záviděti,
nýbrž litovati americké české kollegy, protože
vychovávají ve svých školách neznabohy a lidi
naprosto rozervané, kteří v revolveru hledají
poslední svou útěchu, nemajíce základu mrav-
ního pro obtíže života. Vraždí-li se n. př.
každý *pátý* český krajan v Americe, pak ne-
vyučuje škola americká pravdivě a blahodárně,
neboť škola má poskytnouti člověku základ
pro budoucí životní povolání.

Časopis „Hus“ s pochoutkou opakuje
posudek amerického spisovatele dra. J. B.
Kelsa o našem národě. Jest nám v skutku
divno, proč se p. Kozákovi tolik slova Kelsova
zamlouvají; my aspoň jsme nuceni tvrditi, že
ten celý posudek svědčí o veliké neznalosti
našich přítomných poměrů i naší historie.
Americký učenec ku př. tvrdí, že u nás „na-
prsto upadl v zapomenutí největší syn Čechie
(Jan Hus). „Ano, největší muž, jakého kdy
měla Praha za svého občana, je zapomenut
nyní; ano víc než to, vůdcové vítězných vojsk
patnáctého století (husitští hejtmani) také více
se nepřipomínají. Může se očekávat něco veli-
kého v budoucnosti od národa, který zapome-
nul na vše, co bylo šlechtné a veliké v mi-
nulosti jeho?“ Takovýto „znalecký“ posudek
může vyjít jen od toho člověka, jemuž jsou
naše přítomné poměry a česká historie špa-
nělskou vesnicí — ale panu Kozákovi se to líbí.

Transparenty o slavnostech Husových
v oknech vykládané, ohněm a sírou sršící řeči
všech „pokrokových“ vůdců našich, pronášené
na počest Husa i husitů a na potupu církve
— to vše usvědčuje onoho Američana z veliké
neznalosti. Po něm se staví p. redaktor „Husa“
nechápaným a nevědomým též.

Že by byl Hus „největším synem Čechie,“
o tom by počal možná dr. Kelso pochybovati,
až by si přečetl, co vykonal pro národní uvě-
domění, českou kulturu a pro všestranný bla-
hobyt našeho národa Karel IV. A o těch ve-
líkých činech husitských bojovníků se musí
mluviti velmi opatrně. Vymršťovali tarasnicemi
živé kněze do povětří, upalovali je v smolných
sudech, svázané do ledu páchovali, celé houty
katolíků v kostelích ohněm usmrcovati, zajatce
do naha svlékat i pak je teprv propouštěti
— to nejsou vlastnosti právě rytířské. Tyhle
skutky husitských bojovníků nebyly jistě „šle-
chetné a veliké,“ a proto nebude škoditi, ne-
budeme-li jich následovati. Ušlechtilou pokro-
kovost některých spolubratří pocítili sami
mistrí husitští, když jim byly od neurvalých
fanatiků učené knihy trhány a ničeny, a když
jim Táboři říkali, že každý, „kdo se svou svět-
skou moudrostí vejší, jest zpohanělý a hřeší.“
Bylo-li za Karla a Václava největší kulturní
vzepjetí ducha českého, trpěla osvěta v době
husitské barbarské štilce i po válce.

Souhlasíme s drem. Kelsem, že se nemůže
nic velikého očekávati od národa, který zapo-
mněl na vše, co bylo šlechtné a dobré
v jeho minulosti. Ale ty šlechtné a dobré věci
jest nutno hledati v době Karlově, kdy přiro-
zeně, bez násilí náš národ spěchal k vrcholu
slávy a národní zdatnosti. Dobře řekl Palacký,
že národ náš spíš se dodělával pravých úspěchů
mravní velikostí než fysickou mocí. Této pravdy
necht se drží p. Kozák. Jestliže Karel národní
uvědomění vši moci v Čechách probouzel, jestliže
se jeho snahou města v naší zemi šmahem počesťo-
vala, pak bylo již dosti snadno husitům býti vla-
stenci. Dr. Kalousek připomíná, že by byl musil
býti Žižka divotvorcem, aby z „německých“
měst naší země učinil obratem ruky města
česká. A tak již s úsudkem, komu náleží název
„největšího Čecha“ — hezky opatrně a po-
malu! Umlčeti protivníka kulturní výši jest
vždycky vzácnější vlastností než vštěpovati mu
své přesvědčení palcátem. Dáváme ostatně p.
Kozákovi radu, aby nepapouškoval po cizinci
poměrů neznalým ty věci, jimž sám nevěří.
Vždyť ku př. i jeho souvěrci přece tvrdí, že
„český národ si nedá nikdy Husa vzíti“ atd.,
zcela obráceně než dr. Kelso. — V pojednání
o příčinách nynější náboženské netečnosti mluví
časopis „Hus“ dosti věcně a rozumně; ale přece
leckde z neznalosti při tom klopýtl. Tvrdí ku
př., že „reformátoři (ovšem nekatolíci!) osvojili

si osvětňou práci své doby a sloužili ji s evangeliem. Nebylo to trochu jinak? Hus ku př. neměl rád „mathemata“, poněvadž prý odváděl od bohosloví a snahy umělecké ve svých řečech příliš málo podporoval. Luther zcela bez oklik bouřil proti světáckým vědám vůbec. Chalčický šel v té věci stopou Husovou. Jest pravdou sice, že časopis „Hus“ si počíná vůči katolicismu poněkud střizlivěji než metropole Rannská, — ale nešťastné vědecké přemety dělá přec. Neškodí tedy těchto několik poznámek.

Politický přehled.

Němci svým urputným nátlakem, že česká universita nesmí býti zřízena ani v Brně, ani v Olomouci, v jiném pak českém městě na Moravě toliko za souhlasu jejich, pobouřili celý náš národ. S napjetím očekáváno prohlášení ministra vyučování dr. ryt. Hartla. A pan ministr konečně šalamounsky promluvil. Vláda prý pomýšlí na zřízení zvláštní německé, ale také samostatné české university na Moravě. Ovšem, než se česká universita na Moravě objeví, mnohokrát se asi ještě srdce české rozbouří. Ale překvapilo, že dr. Körber tentokrát se levici vzepěl! Proč by to nešlo také jindy?

Dne 4. února po dlouhé přestávce zahájena opětně schůze říšské rady. Podány pilné návrhy zvlášť stran hrozných katastrof v uhelném dole „Jupiter“ u Mostu, by při dolech zavedena byla náležitá opatření bezpečnostní a řádný dozor. Pilný však návrh poslance Choce a soudr., týkající se ručení majitelů dolů za životy a zdraví dělníků a dozorcůho personálu, byl zamítnut. Teprve k večeru dostala se sněmovna k poradě o kontingentů branch. Do této schůze dostavil se též poslanec Wolf, ale a kdo s ním nechtěl nic mít, tak ze záhy ze sněmovny zmizel. Při volbě zem. poslance ve venkovské skupině duchcovsko-bílinské byl Wolf zvolen též poslancem. Příští schůze je až zítra v sobotu. Rozpočtový výbor pracuje v přestávce dále.

Slovinskí poslanci ze Štyrska trvají pevně na tom, aby poboční slovinské třídy při gymnasiu v Cejli byly zachovány a domáhali se toho budou i nejkrajnější prostředky.

Němci přicházejí k rozumu. „Linzer Volksblatt“ píše: „Vinou liberál. a něm. nacionál. tisku je v alpských zemích rozšířena domněnka, že Němcům v Čechách nelze vydržeti. Tím větší však pozornost zasluhuje, že již celá řada důvěrníků z říše dosvědčila z vlastní zkušenosti, že se lze s Čechy zcela dobře srovnati, jen když se s nimi jedná zdvořile a slušně atd.“ Ve vídeňském pak listě „Zeit“ berlínský dopisovatel Kirchbach píše, že Čechové, až národnostní boj v zemích českých ustane, postupem času vlivem svým ovládnou Slováky uherské, jež Maďarí výbojností svou nezničí.

Jak Němci rozumějí někde slušnosti a právu, ukázalo se v Čes. Budějovicích, kde za nedlouhou budou obecní volby. Aby se umělá něm. nadvláda i nadále udržela na radnici, vyrobili si milí páni v krátké době desíti dnů celkem 322 něm. voličů jmenováním čestných měšťanů. Jmenování měšťanů jsou různé existence ze všech možných i nemožných koutů sehnané do boje proti Čechům, mezi nimi i 18 úředníků české spořitelny v Praze, dále různí suhové, lampáři, dráteníci, plavci, obchodní příručí atd. Ovšem, Čechové budějovičtí důrazně proti takovému jednání vystoupili.

U vyjednávání vlády rakouské s uherskou o autonomním tarifu celním jeví se prý neshoda ohledně výše cel průmyslových a agrárních. Vláda uherská si přeje, by agrární cla byla postavena na roveň clům německým, rakouská však vláda žádá ještě větší snížení agrárních cel. Stejně prý se to má se cly průmyslovými.

Poslanecká sněmovna uherská projednává nyní rozpočet. Slovenský národní posl. Veselovský dovolává se zákona národnostního, vystoupil se soudruhy proti rozpočtu.

Celné tarifový výbor něm. říšského sněmu schválil od posl. Kanitze a soudr. navržené ustanovení, podle něhož na cizozemské zboží mají býti ustanovena též cla a pro jejich dopravu zavedena též opatření, jaká v zemi jejich původu platí na německé zboží.

Dolní anglická sněmovna rokovala minulý týden o předloze, jež byla podána za účelem povolení dodatečného úvěru v obnosu pěti milionů liber šterlinků na uhrazení sumy, o níž válka v jižní Africe stála dosud více, nežli bylo žádáno a povoleno. Státní tajemník Brodrick vyložil, že náklady válečného rozpočtu v roce 1900 obnášely 63 miliony liber šterlinků, v roce 1901 61 mil. Povstanci v Kapské osadě jsou prý už rozprášení. Rovněž i Oranžsko a Transvaal jezt z větší části vyčištěn. Jenom Dewet, Botha a Delarey se

svými sbory že jim činí dosud starosti. Sněmovna pak žádání úvěru povolila. Nizozemská vláda snaží se Anglii pohnouti k míru s Boery. Angličané však se tváří odmluvně, ač rádi by už měli válku s krku. Kdyby evropské státy byly milosrdnějšími a nedovolovaly kupování koní pro Angličany, už by dávno byla válka u konce.

Na Filipinských ostrovech v Tichém oceánu, kdysi španělských nyní amerických, panuje stále vzpoura; proto prý se jich chtějí zbaviti. Německo že by je rádo koupilo.

Čínská císařovna vdova a císař slavnostně přijali v Pekingu choti evropských vyslanců. Při hostině bavili se císař i císařovna nenučeně. Císařským rozhodnutím zavádějí se v Číně mnohé novoty. Narizeno zříditi námořní školu v Čifu. Členové císař. domu i vznešených rodin mají se za příčinou svého vzdělání odebrati do Evropy atd.

Z činnosti katol. spolků.

Jednota katol. mužů a jinechů v Hor. Studenci koná v neděli dne 9. února t. r. o 3. hod. odpo. v místnosti p. V. Pátka, rolníka v Hor. Studenci, svoji spolkovou schůzi. Přednášet bude Han. Schönberg „Zda-li vzdělanost může nahraditi náboženství?“ Po vyčerpání programu pobaví přítomné solovými vstupy některé členové jednoty.

Z Heřmanova Městce. Vzdělávací křesť. katolický sociální spolek konal 26. ledna valnou bromaду. Ze zpráv podaných uvádíme: Spolek čítá 98 členů, v roce uplynulém bylo 8 měsíčních schůzí a přednáškami a poučným čtením a 14 schůzí výborových. Členové jako jindy obcevali slavnostem církevními a vykonali společně velikonoční správu Boží a mimo to účastnili se na slavnostech svěcení praporů v Mikulovicích a Pardubicích a výletu katol. národní jednoty ve Váp. Podole. — Příjem 581 60 K., výděl 437 88 K., přebytek 143 72 K. Loňská hotovost 1207 85 K. Celková pokladni hotovost obnáší 1351 57 K. — Knihovna byla o 34 svazků rozmnožena a čítá 37 svazků poučných, 21 časopisů a 141 svazků zábavného čtení — celkem 199 svazků. Vypůjček bylo 395. — Výbor takto sestaven: Předseda K. Jellinek, katecheta; místopředseda K. Novotný, mistr tesařský; jednatel J. Tlapák, krejčí; pokladník Ant. Chládek, mlynář; A. Černík, kaplan, J. Hertík, krejčí, Fr. Vorel, obuvník, J. Bláha, Krupař, J. Hůrský, nemocniční sluha, J. Brich, obuvník, A. Kabeláč, obuvník, J. Loub, dělník. — Zdař Bůh!

Národ. kat. Jednota v Častolevích pořádá dne 9. února o 4. hod. odpo. měsíční spolkovou schůzi, při které promluví osvědčený řečník p. Václav Myslivec, redaktor z Prahy, o thematic: Křesťanský socialismus a škola. Zdař Bůh!

Z Chrastí. Zdejší katol. jednota konala v neděli dne 26. t. m. valnou bromaду v místnostech spolkových. Nejprve zazpívána byla hymna „Práce.“ Pak promluvil předseda vlp. Václav Hvězda, který navázal řeč svou na evangelium o dělnících na vinici, vybízel členy k horlivé práci. Na to byly podány zprávy funkcionářské a provedena volba funkcionářů. Jednota vzdělávala se četbou knih ze spolkové knihovny a přednáškami. I ve zpěvu cvičeno. Po valné bromadě přednášel p. Vincenc Paulus, fidelet školy obecné, „o povinnosti.“ Řeč jeho byla přijata s pozorností. — Po té věnován byl zbývající čas k volné zábavě, k jejímuž rozprůdění přispěli mnozí pánové zdařilými výstupy a kuplety. Zejména byli to pp.: Čuda, Mládek, Chlouba, Beran, Meduna, Svatoš a Lichtenberg. Další činnosti jednoty voláme: „Zdař Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. V Pánu zesnul: pan J. Nechvíle, V. Vula. D. J. Ch., farář na odpočinku v Dašicích, † 29. ledna t. r., (naroz. 1844, vysv. 1864), p. Leop. Franzl, V. Vula. děkan na odpoč. v Ledči, † 3. února t. r., (naroz. 1821, vysv. 1848). Ustanoveni jsou: p. Jos. Bezdíček, kaplan Kosteletský, za faráře do Sopotnice, p. Engelb. Stejkal, admin., za faráře v Markoušovicích, p. Fr. Pospíšil, kaplan Jesenícký, za faráře do Nového Hrádku, p. Jos. Mencl, koop. v Mladochově, za kaplana do Kněbic, p. Jos. Profouz, kaplan Královický, za admin. do Křivsondova, pan Edvard Štok, admin., za kaplana v Zahradce, p. V. Štyblov, kaplan Čechčický, za kapl. do Dol. Královic, p. Frant. Bílek, admin. Libchavský, za admin. do Třebovic, p. Frant. Honců, koop. Vrbický, za kaplana do Nového Hrádku, p. Frant. Reiniš, kaplan Sopotnický, za koop. do Vrbice. Uprázněná místa: Křivsondov, fara, patron. kníže Auersperga od 7. ledna, Třebovice, fara, patron. kníže Lichtensteina od 7. ledna r. 1902.

Řádná schůze měst. zastupitelstva v Hradci Králové koná se bude ve středu dne 12. února 1902. o 2. hod. odpolední v zasedací síni s tímto programem: 1.) Udělí se nadace Martinova. 2.) Udělí se nadace Frant. Palackého. 3.) Udělí se nadace Aleše Protivky. 4.) Zpráva odboru revizního o provedené revizi veškerých účtů obecních důchodů a fondů ve správě města se nalézajících za rok 1900. 5.) Projednání rozpočtu na rok 1902. 6.) Roshodne

se o státnosti majitelů domů č. 39. ze dne 2. ledna 1902 na další trvání samostatného okresu školního a výpůjční 26%, školních přírůstek pro rok 1902. 7.) Návrh na realizování zapůjčky potřebné na doplatek nákladů za stavbu obecních a měst. škol, schválené usnesením ze dne 14. července 1896 a rozpočtovým usnesením měst. zastupitelstva ze dne 2. ledna 1901. 8.) Roshodne se o žádosti p. J. Šrapla, býv. odhadce v zastavárně, za vydání jeho služební kauce.

Starosti před volbami. Letos připadají volby II. živnostenského společenstva v Hradci Král. Co tu starostí, koho voliti za starostu, neboť nyní starosta společenstva po 12letém svém úřadování nemůže prý se každému zachovati. Proto má se voliti starosta takový, který by každému, co mu na očích vidí, ochotně vykonal. Ono se ale řekne — starosta takového, ale kde ho vzít! Dnes není to jako za starých časů, kdy se peníze půjčovali ještě pod komínem a ne na smůlky v záložnách. Dříve mohl také řemeslník, jak kdo si přál, ovšem že ne sadarmo. Řemeslnickou živnost propůjčoval živnostenský cech po provedeném mistrovském díle. Tak na př. když chtěl býti někdo truhlářem, musil aspoň u některého mistra stlouci bednu, když sklenářem, musil přetřiznouti jednou ranou sklo, chtěl-li býti sochařem, šlo to za dobré slovo také, třeba býval vyučen kovářství. Ježto tehda sochařství bylo svobodným řemeslem, mohl se státi též zámečník sochařem, zedník mistrem kamenickým, kupecký mládenec, který dokázal, že má vyloučeno, mohl také docíliti, že mu cech poskytl příležitost státi se sochařem neb kameníkem; nádeník mohl se státi malířem neb kamnářem, pekař klempířem atd. Nyní ovšem se to neděje, ano řemeslo jest chráněno a proto má zlaté dno. Dnes ovšem nevládnou zastaralá cechovní zřízení, proto se výše uvedené přebmaty nedějí a proto též těžko se hledá starosta, který by chtěl nezákonně požadavky splňovati.

Záložna v Hradci Králové. Za měsíc leden 1902 vložen K 172.389 57, vybráno K 96.348 18, zůstatek K 1.401.577 15. Půjčeno K 77.473 —, splaceno K 71.224 80, zůstatek K 1.199.271 28. Počet účtů 2283. Pokladni obrát K 519.053 95. Záruční fondy K 101.879 48.

Obecní rozpočet král. vln. města Hradce Králové ohledně důchodů obecních na rok 1902 vykazuje tyto výsledky: Úhrn potřeb řádných K 348.143 89, úhrn úhrad K 250.438 47, schodek řádný K 95.705 42. Potřeby mimořádné K 9.244 45, úhrady mimořádné K 6.244 45, schodek mimořádný K 3.000, úhrnný schodek K 98.705 42. Na úhradu schodku se navrhuje: a) 10proc. obecní přírůzka k přímým daním, to jest K 12.000, b) 3proc. činžovní gróš k nájemnému t. j. K 19.600, c) dar spořitelny z čistého zisku za r. 1901 K 40.000, d) dávka za dodávání vody z městského vodovodu užitého soukromníkům K 27.200. — Rozpočet účtu pevnostního na rok 1902: Potřeba K 136.731 32, úhrada K 108.260 40, schodek K 28.470 92. Jeví se schodek hraditi se bude půjčkou na krytou jízdu K 16.000, z které úroky a úmor platí voj. erár a zbytek K 12.470 92 prodejem pevnostních pozemků. — Rozpočet c. k. okres. školní rady pro město Hradec Králové vykazuje následující: Potřeba K 42.547, úhrada K 11.355 51, schodek K 31.191 49. Na uhrazení tohoto schodku nutno vypsati 26proc. přírůzku k daním přímým K 120.000.

Organizuje almužníctví. Moderní doba pro své záady sebecké potřebuje spíše povzbuzení ku milosrdenství nežli ku nevšímavosti lidskému, ale proto přece není radno šmahem každého podporovati, kdo nás požádá o almužnu. Někomu almužna škodí. Jeden takový příklad uvádíme opět. Městem naším prochází často mladá žena na obě oči slepá, jménem Josefa Ullmanová, která žije v nedovoleném poměru s bývalým horníkem Baricharem. Z poměru tohoto zrodily se již 3 děti, které na své rodiče musí žebrať, protože matka pracovati nemůže a otec pracovati nechce. Prosí celá dny v kořalné pí. Riemrové na Prážském Předměstí a propije většinu vyžebřaných peněz. V takových případech jest zajisté odepřiti almužnu a raději podporovati spolek sv. Vincence, jež vyhledává chudinu v příbytku a uděluje almužnu jen těm, kterým skutečně prospívá.

Jezdili na valachu. Ve zdejší jistém hostinci bavila se dne 3. t. m. stolní společnost vypravováním různých zkušeností. Ve společnosti seděl též vysloužilý poddůstojník od pešáků p. A. K., jež se vychloubal, že dovede „rajtovat“ na každém valachu, třeba by byl obrácen osedlán. Jeden z hostů p. F. S. bral v pochybnost tento jízdecký vývik bývalého kavalisty a vsadil se s ním o 20 K, že na každém valachu nepojede. Sázka přijata a ještě v noci zvedla se celá společnost, aby spatřila výšle jízdecké výkony p. A. K. Společnost dala se silnici k Novému Hradci a když přišla k mostu proti Lhotové továrně, vyběhl p. F. S. chlubného jezdce, aby sestoupil pod most a rajtoval „valacha“ pod mostem uloženého. Tak se totiž zove kamenná sedlovitá hráz, která sloužila bývalé hradecké pevnosti ku zavodňování okolních kotlin. Na takovém valachu ovšem kavalista jezdit nedovedl, proto, ač nerad, zaplatil prohraných 20 K a celá společnost se veselá náhlady vrátila se do Hradce Králové, kdeš prohranou sázku na počest vymustrovaného pešáka propila.

Zábava. Dva vojenské koncerty kapely č. 98. osob. řízení p. kapelníka pořádná budou v neděli 9. února v hotelu „Merkur“. Odpolední koncert za počne o 3. hod., večerní pak v 7 hod. Vstupné za osobu 40 h, rodina 1 K.

Z Nového Bydžova. (Katol. národní jednota). Od Nového roku již třetí zábavný večer. Poslední tento večer v době masopustní vyhradil si pro sebe zábavný náš odbor. Číslo byla vybraná. Zamířili jsme se a pobavili. Duetto p. Bartoše a Kmínka bylo velice zdařilé. Exquisitním byl sólový výstup alč. Balcaroré. Pp. Balcar a Šenk mají privilegium na rozesání publika. K nim družili se čestně nejmladší ratoletist záb. odboru: pp. Vojtěch a Frocháška. — Na dobu posní chystá výbor vzdělávací večírky. Zdař Bůh!

Z Čes. Brusnice. Obnova zdejšho chrámu Páně, na němž sub času patrné stopy zanechal, pomocí Boží a nadobytou obětavostí osadníků zdejšch dokončena koncem minulého roku nad vše očekávání stkvěla. Malbu kostela provedl malíř p. Frant. Schreir z Kocletova. Oprava všech oltářů, soch a jiných předmětů kostelních svěřena osvědčené firmě „Petra Buška synové“ v Sychrově, která do chrámu našeho dodala ještě dvě krásné úplně nové sochy „Srdce Pána Ježíše a Panny Marie“, dvě pěkné spovědnice, sochy andělů a jiné. A tak stojí zdejšj chrám Páně oděn novým rouhem, jako tichý svědek zbožného smýšlení a obětavé lásky k Bohu.

Z Pusté Kamenice. (Návrat do sv. církve.) V našem chrámu Páně sv. Anny učinila o svátku Největšího Jména Ježíš dne 19. ledna b. r. vyznání sv. římsko-katolické víry dívka, evangelická h. v. Kateřina Halánková z Pusté Kamenice. Ačkoliv měla mnoho překážek a bojů jak od domácích, tak i od přátel a jiných evangelíků, úmysl svůj pevný, státi se katoličkou, již v listopadu minulého roku projevený, přece uskutečnila. — Dojemné pak bylo i vyznání sv. víry manželky a matky ev. h. v. Josefy Musilové z Pusté Kamenice, kteráž jako odpadlice před více již lety nepokojem duše stihána, po návratu do lůna sv. římsko-katol. církve toužila, až dne 2. února b. r. o svátku Očištování Nejbl. Panny Marie po různých překážkách, též u přítomnosti jejího manžela ev. upřímně touha její se vyplnila. Mnohá eisa ukázala se v očích i u mužů, když dp. farář náš řekl též k jmenované matce: „Jak je to krásné, — což se tu ještě nestalo —, že synové Vaši jsou Vám za svědky Vašeho vyznání sv. víry“. Tito dva synové její již dříve se stali katolíky. — Pán Bůh račť dáti, aby tato veřejná vyznání sv. římsko-katolické víry, jedině pravé bojných duchovních užiti přinesla!

Sv. Missie konati budou ve farnosti Knížkové n. Vys. Mýta od 12.—12. února důst. Otcové z kongregace Nejsvět. Vykupitele.

Diamantovou svatbu slavili dne 30. ledna v kruhu rodinném v Třebošově u Č. Skalice manželé František a Marie Hančovi. Frant. Hanč narozen dne 4. března 1822 v Branné, manželka Marie narozena dne 13. října 1819 v Dol. Štěpanicích u Jilemnice. Rodiny jejich tři děti čítají 14 vnuků a 4 pravnučky. Namáhavá práce na zděném statku v Branné, jež znova vystavěli, bývala staříčkým manželům těm údelem. V lihových nápojích a tabáku zalíbení zde nebyvalo. Dnes ještě těší se oslavenci dobrému zdraví, z vděčných dětí svých a jich rodin.

Z Křivle. Nedávno přinesly „Hlas od Metuje“ články, že prý v obci naší počíná svítati. Světlo to, či vlastně „Zář“ nebo „Červánky“ pocházejí až odkudsi od Pardubic. A podivno, že ač ono světlo již dle desíti roků v obci zdejšj září, přece ještě palčivým zářem svým nevysušilo z leckterého zářičho dvora vytékající močůvky, jež pak obec naši darmo rozbahňuje. Doposud ve zdejšj obci stáli prý v popelí lidé, kteří ku prospěchu obce ničeho nevykonali. Ovšem, mravopěstnost vždycky zachovávali i leckterou službu pro obec zdarma vykonávali, též na 7. příkazání při obecní pokladně pamatovali. Kdo chce světlo v obci rozšířovati, ať si dříve rozsvítí ve svém srdci a posvítí na nějakou tu neplechu na svém vlastním prahu.

Dar. Farní úřad v Čibuzi s povinným díkem stvrzuje příjem 40 K, jež nejmenovaný dobrodinec zaslal z Jaroměře na opravu Marianské kaple ve Smržové.

Čtěl „massakriron“. Úředníci dráhy v Červ. Kostelci vedou na svém vzdáleném nádraží osamělý, smutný život skoro jako na — Kamčatce. Jaký div, že šohajská prsa jejich zatoužila po životě rušném, veselém, po rytmu houpavého valčíku a číperného tlesáku! A tak uspořádali si dne 26. t. m. ples, jež navštívilo četné panstvo z Červ. Kostelce a mezi nimi i p. P. Uhodl bys hned, že pochází z národnosti, kterou na něm ženálně odhalil p. B., když asi k půlnoci v tichu chodby před plesovou místností tvář v tvář rozohřené mu zalichotil slovy ne tichými: „Sie sind ein frecher, arroganter Jude!“ A proč? Inu začal p. P. chytati okatou něhou, an se tuze zadíval v andělsky krásnou tvář slečny, ježž oficiálním obdivovatelem směl býti jen pan B. Jako černý mrak, jenž věští bleskot a zkázu nese — tak odcházel p. P. ze své půlnocní „hodiny“. A jak jinak? Čtěl šeptati slova obdivu a lásky a najednou mu začou v ústí slova: frech, arrogant, Jude! To musel býti pomstěno! A již v hlavě ozonoval přliřný bleskot meče a zkázu p. B. v — rytířském souboji. Byl totiž p. P. v c. a k. armádě letos jmenován kadetistellvertretem a tudíž důstojnícká hodnost jen kvůli jeho odporce mohla smíti urážku. Dne 27. t. m. v 8 hod. ráno ještě vířila hudba v restauraci nádražní, ale p. P. spechal drahou do Josefova k důstojnickému sboru, žáloval urážku, žádal o sekundanty, kteří odpoledne opravdu do Červeného Kostelce přijeli: setník a nadporučík a již nešou zdešení do vinárny p. B., ježž jmenem p. P. na souboj vyzývají. Snad znělo panu B. hrozné slovo: Massakriron, od P. massakriron! a proto zvolal udatně, s občanskou hrdostí: „Já na souboj? S p. P.? Pánové, já vojákem nebyl a jako svobodný občan na meče a pistole nedržím, ale když p. P. chce souboj, tak souboj, ale na — facký!“ A bylo p. „massakriron!“ Důstojníci odešli. A dohra? Pan Bartoš vyhledal si v zákonníku š, že ten, kdo vyzývá k zápasu se zbraní, dopouští se zločinu souboje — věc udal c. k. stát. návladnictví. To poučí snad p. P., kdy se smí massakrironovat. —

Na vánoční stromek ohudných dětí hluchoněmých laekavě přispěli: P. T. Po 20 kor.: Jeho Milost Nejdůstojnější Pán Edv. Jan Brynych, biskup královohradecký; po 10 kor.: pan c. k. místodrž. rada Steinfeld s chotí, p. měšťanosta JUDr. Ulrich, záložní úvěrní ústav v Hradci Králové, technická kancelář V. Nekvačil; po 6 kor.: J. M. vedp. dr. Alois Frýdek, vedp. Fiala, vicepres. s. a. p. Kvěch; po 5 kor.: pan Collino; po 4 kor.: pan Josef Hubáček, p. Mattnš, sládek, vedp. M. Musil, p. Okenfus, c. k. dvor. rada, p. Spora, p. dr. Šimek, pl. Scheinerová, pl. Marie

Schulzová, p. Fid. Urban, p. ingen. Voleňk, pl. Marie Vrabcová a slečna; po 3 kor.: pan Josef Morávek, hotelier; po 2 kor.: vdp. Jan Barták, p. Barthelidy, p. Ing. Beneš, p. Berger a Munk, p. Blass, p. Bozděch, p. Čenák, p. dr. Czurba, p. z. s. r. Devorecký, p. Durčánek, pl. Mar. Fialová, pl. Melitta Fischerová, pl. Bož. Franková, p. Jos. Fránkl, p. z. s. r. Isakovica, p. dr. Janatka, pl. Janečková, p. Jindřich Jelínek, p. Stan. Jirásek, p. V. Javůrek, vdp. Hampl, p. Rudolf Helwich, pl. A. Holešková, p. dr. Hodoval, vdp. Ant. Erubý, p. dr. Hubáček, vdp. Kerner, p. Jan Klumpar, p. dr. Klumpar, p. dr. Král, p. dr. Kukla, pl. Euzenie Lehká, p. dr. Matouš, p. Novák, pp. Paldus a Pour, p. Pazonrek, p. Petřík, pl. Herma Pilišáková, p. Pirchau, vdp. Pogertb, p. Pospíšil, p. Vojt. Rážž, vdp. dr. Rayl, vdp. dr. Vincenc Ruth, vdp. Vl. Sekyra, p. Sluka, vdp. dr. Soukup, p. dr. Srdáko, vdp. Suchánek, p. Jos. Sommer, p. A. Šimek, ct. školské sestry, p. Jos. Solc, pl. M. Špalková, pl. A. Štefková, p. Steinmann, p. Ant. Šubr, vdp. dr. Šulc, p. dr. Tausik, vdp. Fr. Tondl, pl. Trappová, p. dr. Tvrský, p. B. Weiss, p. Weinbengst, pl. Frant. Vondráčková, p. dr. Zimmer a tři pp. s podpisy nečitelnými; po 1 kor.: p. dr. Batěk, dp. V. Bayer, p. Bejkovský, pl. M. Beránková, p. V. Bouček, dp. Jan Brabec, pl. Arnošt Brtnický, dp. Richard Čeruj, p. Dix, vdp. dr. Domaby, p. Dvořáček, p. Dvořáček, pl. M. Dunovská, pl. Mar. Faltová, p. V. Formánek, p. Formánek, p. Fr. Fišer, vdp. Václ. Frühbauer, p. Jan Gabriel, p. Ant. Gergurič, dp. Frant. Jukl, p. Juliš, pl. Mar. Hamplová, p. Hanuš, p. Jar. Havelka, vdp. dr. Hejdl, pl. Holatová, p. Hromada, p. Chrudimský, p. Komárek, p. Josef Kopecký, pl. Anna Košťálová, pl. Koutníková, pl. Augusta Malá, pl. Mar. Mohálová, pl. Jor. Nettlová, pl. Nepřesná, vdp. dr. Novotný, vdp. D. Orel, pl. Pátková, pl. Gabr. Plesnivá, p. Pokorný, p. redaktor Pochmon, pl. Popperová, p. Pour, pl. Riemrová, p. Růžicka, dp. Jan Rib, p. Řezáč, pl. Pav. Singrová, p. Souček, pl. M. Svobodová, pl. Svobodová, pl. Anna Štykalová, p. Strnad, pl. Hel. Stejnová, pl. Terezie Stejnová, p. Steindler, p. Jan Uher, p. J. Vacek, pl. Adela Veverková, vdp. Jan Veverka a 7 pp. s podpisy nečitelnými. — Dobročinný komitét dam vzdává vелеváženým dobrodincům jménem chudých dětí hluchoněmých srdečný dík.

Různé zprávy.

Němectví Brna a Moravy vůbec. Moravští Němci nechtějí dopustit, aby byla v Brně založena česká universita, že prý je Brno městem německým. Dle nejnovější zprávy má Brno 6 čes. škol obecných se 2500 žáky, 2 školy obecné a 2 měšťanské při učitelských ústavech a dívčí měšť. ve Veselé a úhrnným počtem 3400 dětí. Mimo to sta čes. dětí navštěvují něm. školy obecné, což vysvětluje nejlépe z toho, že ministerstvo vyučování teprve roku minulého vyzvalo správy škol brněnských, aby daly vynořovati náboženství také v jazyku českém. Brno má dále 2 čes. gymnasia, 2 čes. učitelské ústavy, 1 čes. vyšší reálku, 1 vyšší průmyslovou školu, 1 čes. obchodní akademii a 1 čes. dívčí lyceum. Ohledně návštěvy mají obě česká gymnasia 877 žáků a dvě něm. jenom 796, ač blíže Brna a sice ve Výškově, Boskovicih a Třebíči jsou také česká gymnasia. Na vyšší průmyslové škole české, která teprv od půl roku je vyšší a které schází ještě 6 tříd, zapááno 616 posluchačů, kdežto na něm. 2500 staré 837 posluchačů. Na obchodní akademii české je 163 žáků, na něm. jen 142. Dívčí školy „Veseliny“ mají chovaneček 618, večerní kursy navštěvovány jsou několika sty dělnic a dívek služebných. České dívčí lyceum má 149 žáky, něm. 80. Brno jest vůbec střediskem duševního života českého na Moravě. Žije a působí tam 200 čes. profesorů, vychází 50 časopisů. Jest tam 120 čes. spolků, z nichž některé působí již 40 let. Velký čtenářský spolek čítá 600 členů, z nichž 85 proc. má vzdělání akademické. I baron Chlumecký byl v začátcích jeho členem. „Matice Brněnská“ vydrží 12 dětských zahrádek s 1600 dětškami. V ulicích slyšeti vřde hovor český i německý. Úřady v Brně jsou vesměs dvojjazyčnými. Firmy opatřeny nápisy čes. a něm. Nelze tedy mluvit o německé državě. — Z gymnasií moravských je 17 čes. a 15 něm., ač z českých jenom 8 je úplných. Čes. gymnasia navštěvována jsou 5037 žáky, německá, z nichž 13 je úplných, mají pouze 3326 žáků. Počet žáků v něm. krajinách úžasně klesá. Toť moravské němectví.

Továrna majetkem dělníků. Šlechtné dílo provedl Petr Leappoler, bohatý průmyslník v Turgu v Aargavském kantonu ve Švýcarsku. Tento lidumil učinil všechny své dělníky spolumajiteli své továrny. Dle toho budou mti podíl na čistém výtěžku, který činí 15.000 fr. ročně; pouze 4 procenta si vyřmnil majitel. Čistý výnos bude takto rozdělen: 50 procent jako náhrada dělníkům, 10 procent do pokladny výlušného starých děláků a invalidů, 20 procent k dobročinným účelům v Turgu a 20 proc. na nepeřevídané nehody. Pohnutkou ku šlechtnému skutku tomu byla továrníkovi pravá lidumilnost, která shopna jest vyrovnati zejména propast mezi bohatstvím a lounš.

Nejvíce pečlivostlá města. Nejvíce židů je v Budapešti, kde mezi 492.000 obyvateli jest ne-méně než 166.000 židů. Za Budapešti jest hned Vídeň se 140.000 židy. Nedaleko za Vídeň jest Londýn, kde je 120.000 židů. V Paříži je 75.000 židů a v Berlíně 100.000. Za to se 600.000 obyvatelů ve Varšavě jest 200.000 židů.

Francouzské školní spořitelny, jichž zakladatelem jest francouzský národní hospodář de Malarce, valně se rozšířily. V roku 1877—1886 vzrostl počet těchto spořitelen z 8038 se 175.040 členy na 23.980 se 491.160 žáky a úsporné vklady ze 2.984.353 na 11.934.268 franků. Při těchto spořitelnách přijímá učitel jednoho dne v týdnu před nebo po vyučování vklady, jež mohou činiti v měsíci nejvýše 5 fr. Tímto

obmezením vkladů má se zameziti, by dítky vedle úspor svých nepřinášely také vklady rodičů, čímž by vlastní účel spořitelny školní mohl býti zmařen. Jakmile úspory žákovy dosáhnou částky 1 fr., vezme učitel u spořitelny, se kterou má škola spojení, spořitelní knížku, kterouš uchová. Při splátkách, které se kdykoliv díti mohou, jest zapotřebí zakročení zákonitého zástupce žáka.

Pátrosi v jižní Francii. V okolí Nizze bylo zřízeno několik farem, na nichž se mají chovati pátrosi. Za tím účelem dovezena sem zvířata z Afriky a Kalifornie. Dva zkušební farmáci z jižní Afriky, kteří tam povolání byli, míní, že se chov pátrosů v jižní Francii podaří.

Kubelík v Americe. Koncerty jeho převyňají vše, co dosud bylo pořááno. Příjmy z jednotlivých koncertů dosahují výše 5500 dolarů a mimo to hraje ještě na koncertech soukromých. Paní Whitneyova zaplatila mu za hodinu vystoupení ve svých salonech 1600 dolarů. V květnu vrátí se Kubelík zpět do vlasti. Čistý jeho výtěžek prý bude 80.000 dolarů.

Okresní záložna na Mělníku, v jejíž bezedné pokladně neblahým působením Winklerovým přemého rolníků pochovalo svůj majetek, padla sice už před několika roky, ale jednání o ní není dosud u konce. Ve schůzi věřitelů předloženy nedávno za práci účty správce konkursní podstaty p. Legnera, jenž si čítěl 98.537 K a pozůstalost zemřelého náměstka správce konkursní podstaty dra. Tieftrunka v obnosu 432.224 K. Komisař konkursní upravil však účet Legnerův na 31.920 K, dr. Tieftrungovi na 88.993 K.

Vrabeec a králík v Australii jsou sice jen přistěhovalci, ale už tam s nimi nemohou vydržet. Úžasně se rozmnožili, velkých škod každoročně způsobujíce. Cestovatel Kořenský píše, že v Australii enáš vrabec pětkrát ročně nejméně 6 vajíček a že asi třetina mláďat i dospělých hyne předčasně různými nehodami. Přes to vypočteno, že z jediného páru vrabčích za 6 roků vzejde 161.061 párků. — A králík za málo let stal se v Australii postrachem polního hospodářství. Nyní se vypisují ohromné sumy peněz (do set tisíc korun) tomu, kdo by vynášel jistý prostředek na vyhubení těch škůdců. Mezi tím vysílají se do polí pluky lovců, jež se králíků zmocňují smečkou chrtů bez jedině stříelné rány. Kofiet takto získaná bývá velmi vydatná, byl se i kus prodával do továren králíčích a zaječích konserv pro vývoz do Evropy za několik haléřů. přece vyziskává jediný lovec týdně až 5 liber šterlinků, t. j. asi 120 K za zvířinu tovarně dodanou. Také vývoz králíčích koží jest úžasný. Jenom z Nov. Zélandu, dvouostrova to při Australii, vyvezlo se za rok téměř 8 milionů spratků. V každé kolonii australské radí se zvláštní výbor, jak králíky vyhubiti. Inspektor „králíků“ komissie ve Viktorii má ročně služného asi 8000 K. K radě tohoto výboru zřídily se drátěné sítě, aby zamezil se tak přístup škůdců na pole. Drátěné ploty mají v některých osadách zděli několik tisíc kilometrů. Přes všecko hubení přibývá v zemích australských králíků i vrabců. Mírné podnebí tamní a nad to pak širošíře lány řídce obydlené zajišťují králíčímu i vrabčímu rodu ještě dlouhého trvání.

Letem celým světem. Sto pěkných obrázků stereoskopických vydal František Krátký, majitel fotografického a uměleckého závodu v Kolíně a přenechal je ve výrobní ceně odboru NJP pro Nové Město Pražské ve prospěch ohořezných českých menšin v Pošumaví. Obrázky vystaveny jsou k nahlédnutí v panorámě NJP na Ferdinandově třídě č. 11, kdež se vyřizují veškery objednávky. Sto kusů obrázků i se stereoskopem stojí 7 K 80 h, bez stereoskopu 5 K. Druhá serie obrázků vydána bude co nejdříve.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu pardubického:

20 K p. vikar. sekretář Starý v Rovni	20 K.
10 K p. t. p. vikář Čermák, p. děkan Ulbrich, p. farář Zajíček, p. farář Kašpar v Bohdánči, p. far. Kašpar ve Dřitči, p. farář Kašpar v Rosicích, p. far. Šinkora, p. Jirásko kaplan v Rovni	80 K.
5 K p. děkan Pišl v Opatovicích	5 K.
4 K p. farář Čermák, p. farář Sedlatý, p. administrátor Dobruský	12 K.
3 K p. katecheta Jiříček v Dašicích	3 K.
2 K p. katecheta Langkramer, p. farář Janeček, p. farář Pilišáček, p. děkan Kudrna	8 K.
Celkem	128 K.

Z vikariátu kosteleckého:

16 K p. t. p. vikář Kaplan v Cuclavi	16 K.
12 K p. farář Veselý v Brandýse n. O.	12 K.
10 K p. farář Klenka, p. farář Portman, p. farář Seidl, p. farář Vacek, p. farář Dušanek, p. far. řář Šourek, p. katecheta Dvořák	70 K.
6 K kaplan p. Dvořák, p. Beran, p. Kočí	18 K.
4 K p. farář Šindelář, p. farář Mencl, p. farář Jičínský, p. farář Fiala, p. farář Císař, p. Bedrna	24 K.
2 K p. kaplan Hubáček v Borohradku	2 K.
1 K p. bisk. notář Hlusler	1 K.
Celkem	143 K.
horejších	128 „
v minulém čísle stvrzeno	4675 „
Úhrnem	4946 K.

(Pokračování).

Odborná jednání boh. českých na zakládání venkovských knihoven darovali na příspěvek:

40 K — J. M. ndp. Eduard Jan Nep. Brynych.
10 K vdp. Ignác Horký, děkan jub. v Heřmanově Městci v. v.

8 K vdp. dr. Jan Jindra, profesor pastorálky a katechetiky.

Po 5 K vdpp.: dr. Vincenc Ruth, prof. práva, Tomáš Střebný, bisk. vikář v Mikulovicích, Frant. Müller, c. k. prof. v Kutné Hoře, Frant. Zrzavský, koop. v Ranné;

Po 4 K Mgr. Alois Frýdek, gen. vikář, Mgr. Frant. Fiala, arcijáhen a sídelní kanovník, Mgr. Frant. Hampl, kancléř a sídelní kanovník, vdpp.: Matěj Musil, děkan a síd. kanovník, Jan Barták, síd. kanovník, Mgr. Jan Klein, arcikněz v Činěvsi, dr. Jos. Mrštík, arciděkan v Chrástě, dr. Jan Soukup, profesor a čestný kanovník, dr. Frant. Šule, profesor dogmatiky, dr. Gust. Domabyl, profesor historie, Vincenc Novotný, bisk. vikář a děkan v Dol. Krupě, Antonín Rypka, farář v Litomyšli v. v., Jos. Přibyl, c. k. gymn. profesor v Jičíně, V. Břesky, farář v Dol. Štěpánicích, Ferd. Vlček, farář v Nové Vsi, Anton. Hrubý, fideles bisk. tiskárny, Vladimír Žid, kaplan v Žehuňkách.

Po 3 K vdpp. Ant. Brdčík, farář v Jestbovicích, Jan Laštovička, farář v Nížkově, Jan Záruba, farář v Gruntě, Alois Štěpina, spir. a katecheta v Slatiňanech, Karel Mikulecký, kaplan v Chrástě, Frant. Svoboda, kaplan v Pšelouči.

Po 2 K vdpp.: dr. Ant. Brychta, síd. kanovník, Ant. Pogorlb, síd. kanovník, Frant. Kerner, konst. rada, Engl. Starý, os. děkan v Rovni, Mik. Simon, os. děkan v Morašicích, V. Pišl, os. děkan v Opatovicích n. L., J. K. Vaníček, děkan v Josefově, Jos. Jánky, bisk. vik. sekretář v Zahradce, Jos. Šrámek, děkan v Novém Bydžově, Jos. Šádek, děkan v Kopidlně, Frant. Hajzler, os. děkan v Pšelouči, Jan Veverka, c. k. profesor, Václ. Kudrna, děkan v Bělé, Jos. Uhlíř, farář v Skuhrově, Alois Chaloupka, farář v Chlebicích. (Pokračování).

Za Odbor na zakládání venkovských knihoven:

Antonín Mikan,
t. č. jednatel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 1. února 1902. 1 hl. pšenice K 14.80—15.50, žito K 12.00—12.30, ječmene, K 8.40—9.60, oves K 6.30—6.80, prosa K 8.90—10.00, vike K 11.80—12.80, hrachy K 19.00—21.00, čočky K 16.00—22.50, jáhel K 18.00, krup K 16.00—24.00, brambory K 2.00—2.20, jetelového semínka červeného K 86.00—99.00, jetelového semínka (inkar.) K 96.00—100.00, máku K 30.00—34.00 lněného semene K 16.00—20.00, 100 kg. žit. otrub K 12.00, pšenič. otrub K 11.50 1 kg. másla K 1.92—2.20, 1 kg. sádla vepřového K 1.44—1.60, tvarohu K 0.28—0.32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden pytel cibule K 1.20—2.00, jedna kopa drobné zeleniny K 1.10—3.20 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 0.00—0.140.

Listárna redakce.

a R a. Díky. Uveřejníme přístě.
Pan A. Čihák. Zapláceno do 30. června 1902.
Fr. Orlický. Jedna část se uveřejní až přístě.

(Zasláno.)

Veletčené firmě

Mudroch & Svatýněk v Praze,
Tylovo náměstí.

Boží Hrob, který jste pro nás kostel právě zhotovili, jest novým důkazem dovednosti Vašeho závodu. Jsem přesvědčen, že i tato práce Vaše všeobecně se líbiti bude, jako dřívější práce, v našem chrámu Vámi provedené.

Ač Boží Hrob od Vás nejenom vkusně, ale i důkladně postaven, jest cena jeho mírná. Mohu opětně Vás závod vřele doporučit.

Fr. Seraf. Vojta, farář.
Na Zlíchovské u Prahy, 29. ledna 1902.

(Zasláno.)

Žádám opětně všechny křesť. sociální organizace XI. okresu volebního, aby mi co nejdříve zaslali vyplněné dotazníky, abychom mohli přikročit k práci.

V Hradci Králové, dne 5. února 1902.

Jan Černý,
t. č. předseda volebního okresu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Pískárna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské náloky.

Zaslám příslušný obnos za křesťanskou cestu a sdělují zároveň, že s provedením jakož i mírnou cenou úplně jsem spokojen a mohu tudíž velet. firmu Vaši všem co nejvíceji doporučit. Kéž by všichni čeští kněží pamětlivi byli hesla „svůj k svému“ a dle něho se též vždy řídili, a co v naší vlasti stejně dobře, ano i lepší obdrželi las, v cizině nehlédali. Znamenám se

s veškerou úctou

Fr. A. Šrámek, kaplan.

V Čáslavě u Lovosic, dne 8. září 1900.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

B. Skarda, Brno.
Odborný velkovýrobce pro malbu chrámových oken.
Umělecký dělník pro malbu na skle.
Ozna chrámová každé ho slohu a provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovějí.
7krát první cenami vyznamenán.
Cena práce zdarma.

Pro dobu postní

nabízíme:

„*Nezapomeň*“

Šestero řečí postních, jež roku 1896 základem svým učinil prof. Jos. Milický.

8° — 40 stran. Cena broš. 50 haléřů.

Křížová cesta

Pána našeho Ježíše Krista.

Vydal Ant. Kaška, farář v Chlencích.

Stran 20 — 8°. Cena 16 h; 50 kusů 7 K, 100 kusů 12 K.

Křížová cesta

(kratiší předešlé) od Aegidia Jalas.

Stran 20 — 8°. Cena 14 h. 50 kusů 6 K, 100 kusů 10 K.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Pravý Malinský křen

5 kg. 15 kořenů 6 K

5 kg. 20 kořenů 5 K

5 kg. 25 kořenů 4.50 K

5 kg. 30 kořenů 4 K

Kutnohorskou majoránku 1 kg. 2 K

zasílá franko každou stanicí

A. Jakubec, Kutná Hora.

PRO PLESY

1902

obrovský výběr

nejnovějších

vějířů, rukavic, punčoch, nákrčníků, prádla, šněrovaček, škrabošek, cotilionů, komických papírových čepic, tombolových legračních předmětů, šperků pro masky, lakových střevíků, confety coriandoly a t. d.

odporučuje I. křesťanský

BAZAR ČUPR

v Hradci Králové,

v Divadelní ulici, proti kavárně p. Flaly.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na šatýry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúspěšného duchovenstva svědčí o poutivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větších výhod.

Tě se splátky bez svýlení cen!

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské radou českých ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihoskladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydaná —

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.

1 výtisk brožovaný 4 h.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

• služeb vojenských •

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

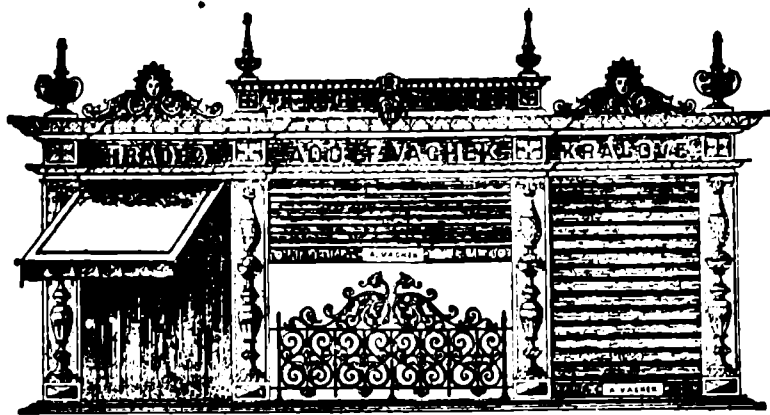
č. 146 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
ste i se železnými rámy, st.
tými i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
práce bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nešetbná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje **svinovací okenice** z vlnitého plechu zaručeně ocelového, velmi lehece jdoucí. **Svinovací okenice** plátěné, samočinné, vlastního vzoru. **Montování nosičů** a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, **veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.** Zvláště upozorňuji P. T. pány **stavitele na práce stavební, výhradně vlastní výrobky** nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kleštin do zdí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých **vše za ceny výrobní se zárukou.**

V úctě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podsíň.

**Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.**

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Úplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samoty. **Pevné ceny.** Plyšo.

Navštívenky

všech druhů

nabízí

**Biskupská
knihhtiskárna.**

První

katolický a zaslátelský závod

Josef Poláček & spol.

továrna na sukna v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a
modních látek pro P. T. veledůst.
duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Klosety pro nemocné

v elegantním
provedení,
zaručeně ne-
zapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Velký výběr

zlatých a stříbr.
skvostů, avateb.
darů, kapesních
i nástěn. hodin
v krás. provedení
doporučuje

**JAN —
KALIS**

hodinář a zlatník.
v Rychnově n. K.
přísežný znalec
c. k. okr. soudu
Obrázkové
cenníky zašle.

Harzské kanáry,

krásných tur, hluboce jdoucích, dovolují si na-
bídnouti v ceně od 6—12 zl. Ptáky výstavní
dle úmluvy. Pěstují to nejlepší. Kolekce moje
vyznamenána byla i na letošní výstavě od-
borné v Praze I. cenou a velkou stříbrnou
medailí od vídeňského spolku. Zaslání děje
se dobřírou. Nehodící se v osmi dnech vy-
měním. Hodnota ptáka odpovídá přesně ceně.

Prosím o úplnou důvěru.

Augustin Brychta,
strojník v Nymburce.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský
a řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený.

Pisárna a dílny: na Letné, Belce-
dého třída 612—VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova So-
lanské sádky.

doporučuje uctivé: **jesle, křížové cesty, Boží
hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpo-
vědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry,
pultíky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů
solidního provedení, čehož dokladem jest množství vy-
svědčení veledůstojného duchovenstva.**

**Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.**

Sbírka 600 modelů soch od nejprvnějších mistrů,
vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodů.

Převodní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a
franko. Ceny levné a přísní platební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Malinský křen

letovní sklizně.

5 kg. asi 15 kořenů	K 6.—
5 " " 20 " "	5.20
5 " " 25 " "	4.50
5 " " 30 " "	4.—

franco poštou.

100 kg. Malinské cibule	K 8.—
1 kg. Majoranky	K 2.—
1 kg. Hincian	K 1.20

zasílá

Josef Mikulecký,
vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprahticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZAJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny draby, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenníky zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. a ob-
bornou dokonalostí přenes dle slohu. Zvláště
trvanlivé zlacení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přehledná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a bezplatně.

Zdvoř. pro kostelní práce a výrobu rámců
založen v 1891.

Do Hradce Králové a okolí!

Podepsaný oznamuje velectěnému obecnstvu, že zařídil

vlastní sklad nábytku

na Pražském Předměstí.

Hotovím nábytek dýhovaný, massivní i měkký všech slohů, jednoduchý i přepychový, odpovídající požadavkům nejvyšším.

Výbavy pro nevěsty.

Na zvláštní práce se nákresy bezplatně vyhotovují.

Zařízení dílny a sušáren na dřevní hmotu, umožňuje mně dodávat práce jakosti zaručené, tak že každý, kdo dobře a zároveň i levně koupiti chce, s důvěrou na závod můj se obrátiti může.

V plné účtě

Josef Hlavatý,

parostrojní truhlářství na Praž. Předměstí u Hradce Král.

BYT

o 3 pokojích a kuchyni se vším příslušenstvím v druhém poschodí v „Adalbertinum“ lze pronajati

od 1. března b. r.

Jižní strana.

Podmínky v admin. „Obnovy“.

Mudroch & Svatůnek,

umělecký záved

Praha-II., Tylovo náměstí,
u Národního divadla

doporučují veledůstojnému duchovenstvu jakož i slavným patronátním úřadům co nejuctívější své vzorné provedení

Boží hroby,

jichž návrhy různé zasílají se ochotně bez závaznosti k objednavce, dále

oltáře, sochy, kazatelny, křížové cesty, obrazy, kříže

a veškeré předměty do chrámového zařízení spadající vůbec. — Předělávky a opravy provádějí se co nejpečlivěji a se zaručením.

Ceny mírné.

Odborné porady na místě konají se ochotně a na vlastní účet.

PROČ

kupuje každý housle, struny jakož i veškeré
hudební nástroje

ve skladě **Jana Čermáka** v Hradci Králové č. 19
vedle o. k. loterie?

Protože má zboží **dobré a levně** prodává.

Též správy, zvláště houslí přijímá

a přesně vyřizuje.

Pozor!

Všechny ctěné pp. consumenty a odběratele pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že výnosem ministerským ze dne 19./8 t. r. veškeré kyseliny dřevné, které pod různými pojmenováními, jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému jako škodlivé uznány jsou.

Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové
odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený,

jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borůvkové, rybízové, ovocný cognac, višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kompotů, jež na skladě máme od české akciové továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství kupují se dle dohodnutí.

**Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům
a P. T. obecnstvu**

aktivně oznamuji, že za **tovární ceny** zboží zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na vlasy, houby k mytí, žinky, toaletní mýdla ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve stkvostných kasetách, hodící se k vánočním dárkům a j.

Výborné creamy ku holení **Saton** a **Schaving** columbia na místo mýdla zasílám rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené britvy,

za jichžto výbornost jako odborník ručním, zasílám od 1 zl. 20 kr. výše. **Nehodící se britvy přes vyzkoušení vyměním nebo peníze vrátím.**

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od 3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větší objednávce poskytnu zvláštní slevy.

Zasílky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonale účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Ellébina tř. 1 n.

Co dobrodiní
a jako potřebu pro každou rodinu, důležno označiti

**Kathreinerovu
sladovou kávu
= Kneippovu,**

čterá také denně více do oběhupřichází.

Žádná pečlivá hospodyňka nechť neotálí, tento chutný a zdravotníkárový nápoj zavést.

Nestává žádné lepší přísady a žádné lepší náhrady zrnkové kávy, kde tato lékařsky zakázána jest.

Kathreinerova sladová káva Kneippova
jest pravá jen v původních balíčcích s ochrannou známkou „farář Kneipp“. Otevřené vyvážená, neb jinak balená sladová káva, není nikdy

Kathreinerova.

Beseda.

Ostatkové intermezze.

Napsal Josef Váňa.

„Už mám těch řečí dost, rozumíš...!“
Pantáta Škrtil se rozkřikl, až se zatřásla okna, svráštílněvým čelo, bouchl pěstí na stůl, až talířky na polici poskočily a přeměřil sršícími zraky ženu.

„A jest to pravda, zlob se jak chceš. Každá užije, jen já nic. Celý masopust abych seděla doma jako poustevnice.“

A panímáma Škrtilová začala nabírat rty ku pláči, zdvihla cípek zástěry a už jím vytírala zaslzené oči.

To Škrtil nemohl ani vidět. Beze slova chytil beranici, narazil ji na hlavu a už byl venku.

Panímámě přešel pláč okamžitě.

„Však já mu to neslevím“ zahrozila za ním pěstí. — Proto si mne nevzal, aby mne jen pořád v chalupě věznil a dělal ze mne nádenici. Což pak, když jsem žena, nemám už praničeho na světě užítí?“

V tom hrkly hodiny a začaly bít jedenáct. Panímáma se zarazila.

„Pro pána, už jedenáct a plotna ještě studená. Co budu vařit?“

A náhle škublo ji obličejem cosi dábelského a v uplakaných očích zatřásl se šibalský úsměv.

„Ha, já mu dám! — Ať zví, co všechno jest žena v domácnosti... — Za celý masopust mne neprovést a jen pořád do práce a lopocením honit... Já mu povím...!“

Při obědě pantátovi Škrtilovi nechtělo jaksi dnes chutnat. Měl sice hlad jako vlk, ale sousta nemohl pozřít. Nemastné, neslané, připálené, vysušené, všechny nečnosti mělo dnes to jídlo. Obrátil se do toho, žvýkal násilím, ale do krku to nechtělo a nechtělo.

„Co's to dnes uvařila, vždyť jest to neslané!“ rozkřikl se na ženu.

„Tak?“ odpovíděla tato. „To se ti snad jen zdá.“

„Nic se mi nezdá. A nemastila's to také!“

„Víš, muži, to si musíš masné přimyslet, musíme šetřit, třeba's to bylo v masopustě.“

„A spálené jest to všechno. — Co's to, pro Boha tě prosím, dnes s tím jídlem dělala?“

Žena už neodpovíděla. Za to měla v duchu nekřesťanskou radost, že muže aspoň trochu vytrestala za to, že ji nikam nechtěl o masopustě vyvést.

Ten den šel Škrtil od oběda hladov. Z počátku zrovna v něm všechno vřelo a chtěl mísu i s obědem chytit a hodit ženě na hlavu, ale vzpomínal se ještě v čas. Položil lžici, pokřičoval se, narazil beranici a šel po práci, jakoby se nebylo nic přihodilo. Když za ním zaklaply dveře, žena si mnula radostí ruce.

* * *

Přiblížilo se masopustní úterý. Ze všech stavení zaváněla vůně pečení a koblih a nad doškovými střechami chalup jakoby se byla vznášela nějaká nálada sváteční. I ti kobouti dnes jaksi veseleji kokrhali.

Dnes nepracovali nikde. I ten podruh čistě se oblékl, nacpal fajfčičku, procházel se sebevědomě po návsi a spokojeně si bafal a líbezně se usmíval, když tu a tam kmitla se na návsi nějaká maškara.

I panímáma Škrtilová usmažila dnes koblihy. Byly jak meruňky a když je postavila po obědě před pantátu na stůl, usmál se tento, až se mu koutky úst protáhly skoro až k uším.

„No, dnes jsi se vyznamenala“ podotkl a už nedočkavě zuby do jedné koblihy zatal.

— „To abych tě přece jako za to dnes provedl...“ — Víš co, ve čtyři hodiny ať jsi v parádě!“

„Opravdu muži?“

„No, když ti to povídám!“

Panímáma div radostí nezavyskla a nepadla pantátovi kolem krku. Z vděčnosti přinesla mu ještě jeden talíř koblih a ještě krásnějších a růžovějších než prve...

Byli čtyři hodiny. Pantáta Škrtil seděl už za stolem svátečně ustrojen a pokuřoval si. Čekal na panímámu.

„No, to je dost, že už jdeš. Spíše bych pár koňů okširoval než jednu ženskou,“ vítal na oko panímámu, když se konečně po dlouhé době celá naparáděná jako nevěsta přibátolila ze špýcharku.

„No bodejť bych se snad ani neustrojila. Řekli by v hospodě, že nemám ani kus toho hadru.“

„No tak pojď, tak pojď!“ usmíval se pantáta. — A jestli pak máš také nohy v pořádku, netlačí tě snad střevice?“ „Jen ty se o to starej, o mne nemusíš mít strachu.“

Za toho hovoru vyšli ze síně, zamkli na dřevěný zámek, klíč strčili do skuliny vestěně a už kráčeli po zápraží.

„Sapristi, zapomněl jsem zavřít stodolu, že tam budou slepice!“ zvolal najednou pantáta.

A skutečně dvířka u stodoly byla dokofán a na mlatě plno slepic.

„Ženuško, buď tak laskava a jdi je vyhnat!“

Dobrá žena šla. Sotva však vkročila na mlat a slepice vyhnala, pantáta vklouzl za ní, zavřel rychle dvířka a zastrčil je na petlici.

„Jest tu hezky, viď?“ podotkl. A skutečně, mlat byl umeten jako podlaha a uprostřed stál větrník, na němž čistili od plev obilí.

„Tak teď budu prosit o taneček“ řekl dvorně pantáta, uklonil se před ženou a už ji držel okolo pásu a začal s ní satáčeti okolo větrníku, až se jí sukne vysoko zdouvaly. Při tom pískal řízný kvapík.

„Škrtilo, zbláznil jsi se?“ zvolala panímáma, když trochu dechu nabrala.

„Nezbláznil, jen do toho, jest masopust!“

A Škrtil točil panímámou jako posedlým. Vpravo, vlevo, naspět, do boku, do kouta jednoho, přes pět zase do druhého, až se panímámě dělaly mžítiky před očima.

„Ale pro Boha, muži, kde pak přece máš muziku?“ ozvala se na novo po chvíli panímáma.

„Víš, ženo, tu si musíš přimyslet. Já jsem si musel masné na jídle také přimyslet. A ostatně musíme šetřit i o masopustě.“

Žena už ani nemukla a dala sebou točiti, jak pantáta chtěl. Konečně zdálo se, že i sám Škrtil toho má dost. Přestal ženou točiti a utíral si pot.

„Ty blázne blázno, pozbyl jsi o ostatcích rozumu?“ vyhrkla ihned vyčítavě žena.

„Nepozbyl, ale oplácím ti jen ten oběd, viď?“ — Ostatně, máš toho ještě málo? — Hned!“

A pantáta vytáhl z kapsy korunu, hodil do koše větrníku a zvolal, jako by stál před muzikanty: „Tak ještě za korunu a hezky řízně!“ a chytil panímámu a roztáčet ji na novo.

„Pro Boha tě prosím, muži, už přestaň! Do smrti už ti dám pokoj a nebude chtít nikam.“

„No ještě za korunu!“ zvolal Škrtil a hodil novou korunu do větrníku a zatáčet panímámou znova.

„Muži, pro všechny svaté tě prosím, už přestaň! Budu ti masit i soliti, budu ti strojiti jako knířeti, jen mne už nech, sice snad vypustím duši.“

Konečně si dal pantáta říci a panímámu pustil. Ta se zamotala jako opilá a div neupadla únavou na studený mlat. Škrtil musel ji zadržeti. A pot se jí řinul s čela, tvářil, vlasů, odevšad. Nepostála ho ani zástěrkou setřítí.

„Máš-li pak svědomí!“ vyčítala muži polo báznivě a polo broživě.

Ten se jen usmíval a utíral si pot s obličaje také. A když se utírel, šel k větrníku, vytáhl z koše korunu, jež tam byl vhodil a drže je na otevřené dlaní, řekl šibalsky: „Vidíš, ženo, tohle jsme nšetřili!“

Škrtilová zlosti zatala pysky, ale nepromluvila už více ani slova. Věděla, že by ostatky mohly dopadnouti ještě hůře.

Zprávy hospodářské.

Obraz školství hospodářského v zemích koruny české.

Dnes, kdyby se hospodář ujal rolnického statku nezadluženého a pracoval na něm způsobilým před 50ti roky obvyklým, při veškeré šetrnosti své musil by se v několika letech rozloučiti s majetkem svým. Nastaly jiné poměry. Obilí, hlavní podpora při dřívějším hospodaření, i v letech neúrodných platí málo a ruční práce drahá. Daně, různé dávky a naše potřeby životní se více než zdvojnásobily. Povstal a vyvinul se průmysl, který hospodářství značně napomáhá, zejména strojnický a chemický. Tím veškeré působení rolníkovy jak v hospodářství, kterým se zabývá, tak i v životě veřejném vyžaduje nyní větší vědomosti a značnějšího rozhledu než za dob dřívějších a proto je zapotřebí, by i rolník pro svůj stav dekonaleji byl připraven a lépe vzdělán, než-li dosud bylo

zvykem. Vzdělání dorostu rolnického na školách hospodářských jest jedinou cestou k povznesení zemědělství. Školství je vždy obrazem vzdělanosti a bohatství národního. V té příčině země koruny české, ač jsou perlou mocnářství rakousko-uherského, ještě v mnohém proti cizině jsou pozadu.

Nejstarší škola hospodářskou měly Čechy v Rabině, kde r. 1850 ji zřídil kníže Schwarzenberg hlavně pro své potřeby. V roce 1901 bylo v Čechách všech hospodářských a lesnických škol 60: 40 čes. a 20 něm. Z těch je škol rolnických 2ročníkových 15 (10 čes. a 5 něm.), mezi nimiž je rol.-lnářská v Humpolci česká a v Trutnově něm., vinařsko-ovocnická na Mělníku čes. a v Litoměřicích něm. Mlékařská škola jest tu pouze jedna a to něm. ve Friedlandě. Zemský atrakvistický (oboujazyčný) ústav pomologický (ovocnický) je v Troji. Lesnické školy nižší máme dvě něm. a jednu českou v Písku. Pak je 27 zimních hosp. (20 čes. a 7 něm.) Vytčené školy zřízeny jsou hlavně pro žáky, kteří odbyli školu národní a vydržováni zvláštními kuratorii (dozorčí rada) za podpory země a státu.

Střední hospodářské školy v Čechách jsou v Chrudimi a Roudnici české a v Kadani něm., vesměs ve správě zemské. Do těchto středních škol přijímají se absolventi nižšího gymnasia, reálky, též měšť. školy. Do lesnické školy střední v Písku (čes.) a v Bělé (něm.) třeba vzdělání vyššího a odborného.

Z vyšších zem. škol hospod., tak zvaných akademií, je česká v Táboře a něm. v Liebwerdě, v nichž pro absolventy škol středních je studium dvouleté; umožňuje se však vstup i žákům ze o. tř. škol středních.

Na české vysoké škole technické v Praze jest zemědělské učení částečně zastoupeno kulturně technickým oddělením. Jest tu i docentura lesnictví. Totéž zařízení i na německé technice v Praze.

V nejnovější době počíná se věnovati pozornost i vzdělání hospodářů; tak zřízeny hospodářské školy české ve Stězích, Lounech a Něm. Brodě a 2 něm. Mimo to pořádány v posledních letech pětiměsíční kursy hospodářské při hospodář. školách v Opočně, Chrudimi, Roudnici a j.

Na Moravě vyvíjelo se školství hospodářské podobně jako v Čechách. R. 1901 bylo tam 42 hosp. škol, 26 čes. a 16 něm. Z těch je 1 střední čes. a 1 něm., 1 vyšší a 1 nižší lesnická škola něm., 1 vyšší zahradnická něm., 5 rolnických (2ročních) čes. a 2 něm., 18 zimních čes. a 8 něm., 1 hospodářská čes. a něm., 1 pomologický ústav čes. a 1 něm. Při technice v Brně je též docentura zemědělství.

Ve Slezsku je 1 střední hosp. škola něm. a 5 zimních, z nichž pouze 1 česká.

Ale toto hospodářské školství netěší se v lidu valně přízni. Dle sčítání lidu z r. 1890 bylo v Čechách při zemědělství zaměstnáno téměř 1.5 mil. osob, z nichž bylo 292.945 samostatných hospodářů. A v r. 1899—1900 čítaly veškeré hosp. školy v tomto království pouze 2012 žáků. Při mnohých zimních a rolnických školách bylo v třídě pouze 6, 7, 8, nejvíce 9 žáků. Na Moravě a ve Slezsku též poměr. Hlavními příčinami této malé návštěvy jest ovšem hospodářská tíseň a nevědomost v kruzích rolnických. Ale nebude jinak, dokud hospodářské vyučování nezavede se na každé obecné škole. Stupínkem k tomu je zavádění pokračovacích kursů hospodářských při některých školách obecných a měšťanských. Bylo by si jen přát, by na učitelských ústavech vyučováno bylo vědám hospod. odbornými učiteli a to důkladněji než dosud.

Čechy a Morava jsou perlou v mocnářství rakouském a přece nemají vysoké školy zemědělské. Škola taková jest pouze ve Vídni a k tomu ještě bez školního statku a v Krakově, málo navštěvovaná.

Ku všeobecnějšímu vzdělání rolnictva zřízení jsou při každém odborném zemědělském radě v Čechách i na Moravě kočovní učitelé a učitelky, kteří vedle učitelů zimních škol hosp. konají přednášky a učebné běhy tam, kde o to v okrese sobě přikázáným byli hosp. spolkem požádáni.

Mimo to různé hospod. spolky ujmají se s velkým úspěchem rozšiřování a prohlubování odborného vzdělání a vývoje obchodně-hosp. organizace rolnictva nejen přednáškami, ale i zakládáním hospod. družstev, pořádáním výstav atd.

Pokračujeme sice, ale přece v cizině jsou pokročilejšími. Na př. hospodář. školy v Dánsku navštěvuje více než 90 procent rolníků. A to jest hlavní příčinou neobyčejného pokroku v zemědělství a velkého blahobytu rolnictva dánského.

Ve Švédsku zřizeny jsou ovocnářské školy ženské, v nichž se ženám dostává praktického a theoretického vyučování ve všech oborech práce zahradnické, dále ještě v konzervování ovoce a zeleniny, jakož i v připravování ovocných vín a šťáv. Nejnověji učí se na takových školách malování krajinek, jakož i zhotovování věcí, spadajících do uměleckého průmyslu. Absolventky těchto škol nalézají pak velmi snadno pěkného výdělu.

A ve Francii, Belgii a Švédsku jsou zavedeny zvláštní kursy hospodářské pro vojáky, jimiž se má čelití odcizování se dělnictva hospodářského původního jich povolání, k němuž při službě vojenské v městech značně jest lákadlo. Mnoho ještě máme doháněti, ale dá Bůh, i my vynikneme.

Pěstování rostlin lékárnických. Nový pramen příjmů vzajiti může našim hospodářům zvláště menším pěstováním rostlin lékárnických a kořenitých. A hodí se k tomu pustá stráž, vlhká bažina, temný kout atd., jen když pro takový koutek zvolí se příhodná rostlina, která by tam našla nutné výživy. Co se všelijakých olejů a esencí (výtažků) nyní spotřebuje! Výrobci voňavek, mýdel, cukrovinek, rosolk atd. odkázání jsou dnes spotřebou rostlinných výtažků výhradně na Německo a Francii. Dobrovolná tato daň, již cizinec odvádí, sahá do statisíců — a přece by mohlo, ne-li vše, tedy aspoň většina doma zůstat. Anýž, fenykl obecný, majoránka pravá, máta kadeřavá, pepřná a potoční, meduňka lékařská, pelyněk pravý, prha chlumní, puškovec obecný, růžovica, šalvěj lékařská, zeměřluč obecná jsou mezi mnohými zvláště ku pěstění doporučitelné. Pěstování rostlin kořenitých provádí se už i u nás v Čechách na málo sice místech, ale s dobrým výsledkem.

Králik. Naši menší rolníci a dělníci okusí masa pouze v neděli, ba v některých krajinách jen o největších svátcích. A přece i ten nejjednodušší podruh mohl by se týdně kolikrát posilnit zdravým a laciným masem, kdyby si hleděl králíků. Zavřít králíka do chlévka, a hodit mu 3krát denně trávy, aneb popřát mu v chlévě, co po kravičce a koni v žlabě zbyde, to ovšem není rozumným chovem králíků. Ale z nějaké té knížky, o chovu králíků u nás už vydané, se poučíti, vzíti kousek papíru a tužky a dobře si všechno zaznamenati a spočítati, v létě klásky po poli pilně sbíráti a různou travičkou i na zimu pamatovati, pak se nám králíček zalíbí a hodně i vyplatí. Nejenom maso, ale i kožíšek na zimu byl by nám pak milým. Ve Francii, Belgii, Holandsku a Anglii pěstuje se ročně králíků na miliony. V nejpřednějších hostincích tamních předkládá se denně chutně upravené maso králíčí. A zpracováním kůže, kožešiny a srsti v závodech kožešnických, rukavičkářských, kožešnických a kloboučnických poskytuje se tisícům a tisícům rukám práce a výdělu. Našikáme na zlé časy a přece ještě miliony posíláme do ciziny za různé výrobky, k nimž králík přispívá. Ku povznesení králíkářství v zemích koruny české počal známý už spisovatel o chovu králíků učitel Jan Kálal v Bernardicích vydávati časopis „Králíkář československý“, v němž mnohé poučení pro nás. Celoroční předplatné 2 K 40 h.

Literatura.

Nákladem J. Otty v Praze. **Laciná knihovna národní.** Serie XXIV. a XXV. seš. 52., 1. a 2. po 20 h. Z rozmarů života. Novely Boh. Brodského. — Nahore a dole. Román Frant. Heccega. Z maďarského přeložil G. Mayerhoffer. **Anglické knihovny řada II.** sešit 1., 2., 3., 4., 5., 6. a 7. J. M. Barrie: Sentimentální Tommy. Přeložil J. Bartoš. Seš. 1. a 2. Th. Aldrich: Marjorie Dawová. Přeložil J. Benešovsky-Veselý. Seš. 3., 4., 5., 6. a 7. po 24 h. Básnické spisy Jar. Vrchlického: Já nechal svět jít kolem. Seš. 229., 230. a 231. po 32 h. **Sebrané spisy Kar. Světlé.** Prostá mysl. Díl. II. Seš. 1., 2., 3., 4. a 5. po 30 h.

Nákladem české grafické společnosti „Unie“ v Praze. **Spisy Julia Zeyera:** Ondřej Černýšev, román. Seš. 8., 9. a 10. po 40 h. **Spisy Soffie Podlipské:** Anna. Román. Seš. 14. a 15. po 30 h.

Nákladem Jos. R. Vilímka v Praze: **Divoké koření** od J. Klecandý. Humoresky s ilustracemi. Seš. 1., 2., 3. a 4. po 25 h. **Devatenácté století slovy** i obrazem. Seš. 27. za 60 h. **Divším srdcem** Rediguj P. Maternova a O. Petrova. Ztracená. Z franc. přeložila O. Petrova. Sešit 1. za 10 h.

Jos. Ehrenbergra sebrané spisy zábavné. Sv. III, seš. 29.—32. po 32 h. Náklad. Cyrillo-Meth. knihkupectví G. Franci v Praze.

Homiletická knihovna. Sv. I. seš. 4. K. Antoniewicz Misijní kázání. Sv. III. seš. 1. ThC. J. Ledinský: Krev jeho na nás a na naše syny. Osm konf. řečí. Cena 60 h. Nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V. Kotrba v Praze.

Z pole i lesa. Pravda a lež z mysliv. života. Napsal B. Brodský. Seš. 2. a 3. po 40 h. Nákladem R. Prombergra v Olomouci.

Pout do sv. země a Egypta. Průvodce po sv. místech. Popisuje dr. J. Sedláček. Z „Hlasů katol. spolku tiskového“ v Praze. Cena 1 K 90 h.

Matice lidu, vydávaná nákladem dr. Ed. Grégra v Praze. Roč. 38., č. 1. Panna Orleánská. Historický román Marka Twaina. Předplatné na 6 knih 2 K 20 h poštou.

Čechie. Obrázkový a zábavně-poučný měsíčník. Řídí a vydává Jan Pauly. Roč. 1., seš. 2. Předplatné na celý rok poštou K 6.40 zasílá se administraci „Čechie“ na Smíchově.

MUDr. Jan Jirsenský: Zuby a jich ošetřování. Zuby umělé. S 21 obrázky. „Bibliotéky lékař. spisů populárních“ sv. X. Nákladem Hejdy a Tučka v Praze. Cena 1 K 40 h. Spis tento doporučujeme každému, kdo si přeje zachovati pevný a zdravý chrup pro stáří.

Náš Domov. Obrázkový zábavně-poučný měsíčník pro lid. Roční předplatné 4 K zasílá se na adresu „Náš Domov“ v Olomouci, Laudonova ulice, číslo 13.

Serafinské Květy. Časopis terciátů československých. Roč. I., seš. 5. Předplatné 2 K ročně zasílá se administraci Seraf. Květů do Olomouce.

Právní rádce pro duchovní správu. Ročník I., seš. 7. a 8. Vychází ve lhůtách čtrnáctidenních a předplácí se na 5 seš. i s poštou 3 K 20 h. Píše ThC. Jan Pauly, kaplan na Smíchově. Nákladem Věstníku katol. duchovenstva. Administraci vede J. Kotík, knihkupec na Smíchově.

Rozhledy po lidumilství, jediného filantropického našeho měsíčníku, redakcí JUC F. C. Vika, č. 1., ročník X. s bohatým obsahem. Roční předplatné 4 K přijímá Lotty Trakalová, choť ředitel akademie hr. Straky v Praze III.

Mistr Jan Hus či sv. Cyril a Metoděj? Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován? Napsal Jan Vychodil. Na skladě u J. Melichárka na Velehradě.

Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Roč. XVII., číslo 2. a 3. Redaktor Dr. Rudolf Horáky. Majitel a vydavatel družstvo Vlast v Praze. Roční předplatné 6 K. Vychází 1. a 15. každého měsíce.

Křesťanská škola. Vydavatel a redaktor Václ. Špaček. S přílohou „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě. Vychází dne 1. a 15. každého měsíce za předpl. ročně 6 K. Expedice v Cyrillo-Meth. knihtiskárně V. Kotrba v Praze.

Učitelská noviny. Týdeník pro české učitelstvo. Roční předplatné 7 K 20 h. Administrace v knihkupectví dra. Frant. Bačkovského v Praze, Žitná ulice 55.

Maxim Gorký: Foma Gordějev. Z ruského přeložil Jan Wagner. Seš. 2., 3. a 4. po 30 h. Nákladem knihkupectví Fr. Hovorky v Praze, Žitná ul.

Jak lze vyvracet stromy bez nebezpečí. Milotický Hospodář přináší v čís. 2. t. r. obšírné pojednání s ilustracemi o vynálezu rolníků Sajdla a Kuře ve Stěnicích, jak lze pomocí baváku vyvracet stromy neb pařezy bez motýky, sekery a bez nebezpečí vábec. Administrace „Mil. Hosp.“ v Miloticích u Hranic.

Svět zvířat. Obraz. čtrnáctidenník, obsahující hojnost rad k chovu všech zvířat. 6 K ročně zasílá se administr. v Praze, nad Klamovkou.

Hospodář československý. Týdeník illust. věnovaný všem zájmům zemědělství, hosp. průmyslu atd. Roč. 32., čís. 5. Roč. předpl. 10 K zasílá se administraci v Praze, ve Vodičkově ul.

Hospodářský list. Týdeník, věnovaný rolnictví, hosp. průmyslu atd. Roč. 27., čís. 18. s bohatým obsahem. Roč. předpl. 10 K posílá se administraci do Chrudimi.

Historické Rozhledy. Poučné čtení pro mládež československou. Řídí Ant. J. Zavadil. H. R. přináší články o našich hradech, městech, zámcích atd. 1. čís. roč. V. obsahuje: Tycho Brahe. — Dějiny hradi Ohebu a Vildštejnu na Chrudimsku. — Dvě keltická „Hradiště“ a ves Podmokly v Křivoklátsku. — Vápenný Podol. — Oravský zámek atd. Předpl. na rok 6 K. Vychází u E. Šolce v Telči. Doporučujeme.

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequentiorum. Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 541 — 8°. — Cena brož. K 3.20, poštou K 3.50.

Kniha se schválením Ordinariátu vydána sestavena je po způsobu slovníku abecedně, podávající knězi bez obtížného hledání poučení bezpečné ve všech pochybnostech kněžského působení se naskytujících, se všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v autentickém znění regulas Juris Canonici, seřazené bludů Wiklefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Syllabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnostech.

Biskupská knihtiskárna.

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbřené, saš se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykazati četnými povasými případy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, reliquiářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, tácků na křesť. svícen, paciůlků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecenstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a činského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též veškeré oprávkové hodinky se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nabídnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

ZKÁZE PODLEHNE

během nedlouhého používání každý jiný prací přístroj, pouze nepřekonatelná Hlaváčková patentní valcha **vždy potrvá**, neboť tvrdostí a nezdolností mramoru jest nezmarná, vždy bládkou a čistotou zůstane a nejbezvadnější a nejrychlejší sněhobíle vyprání, tím i úspora na prádle, mýdle i času do cíle jako žádná jiná pračka aniž prací stroj. Při tom všem jest též levná, v dřevěném rámu zasazená, stojí 5 K. Dobírkou nebo proti obnosu předem zasílá přímo

B. Hlaváček Praha-VII.,

sochařský závod, sklad pomníků, soch, mramor, desk nábytkových, Belcrediho třída, 525.

OBNOVA

Číslo 7.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 14. února 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v polehne.

Ročník VIII.

Dva a jeden jsou dva.

Byla jedna macecha — povídám jedna, poněvadž všechny nejsou takové. Byla tedy jedna macecha a ta měla vlastního synka jednoho a dva po nebožce. A bylo to jednou o masopustě, když se v té domácnosti jabilo prasátko a jitrničky již hotové na prkne vedle sebe ležely. Dříve než se nevlastní hoši nadáli, podstrčila matka vlastního synkovi dvě jitrnice, ačkoliv si před tím sám již také jednu do kapsy byl strčil. Než ubohým hochům nevlastním začaly teplé jitrničky také na zrak, čich a chuť působiti. I prosili tedy o jitrnici. Několikrát odbyla je matka. Konečně pak, když se proto měl v domě strhnouti veliký křik, rozhodla se matka k činu dle pamětihodného počtářství, dle něhož dva a jeden jsou dva. Na jedné straně stál její hoch jeden a na druhé straně nevlastní dva. A tak se stalo, že každá strana dostala jitrničku jednu s doložením: Tak! A vy — totiž ti nevlastní — ať jste mi zticha; máte tolik jako on! — Uplynulo více let. Vlastní syn stal se pánem na statku a matka byla tam na dobrém výměnku. A ti nevlastní musili ze statku, v němž se narodili dříve, než bratr jich a byli rádi, že měl pak každý chalupu s několika korečky pole v rodné osadě, takže to rozdělení majetku ani podle toho pravidla „dva a jeden jsou dva“ nebylo. Ba stalo se, že ten nevlastní syn, jenž přízní matčinou a slabostí otcovou statek neprávem měl, zvolen byl starostou a pánem v obci. — Ale jedenkrát vypukl v noci oheň v jeho statku. Majitel jeho utekl na násvi, aby si zachránil život, a tvrdě spící matka — macecha — zůstala tam. Když však již oheň velice se vzmohl, objevila se mezi plameny u okna, lomíc rukama a prosíc o smilování a zachránění. Vlastní syn tupě na to hleděl, avšak oba nevlastní — chalupníci, ti po té „nebožce“ — vrhli se do hořícího stavení a utrhvše si něco popálenin, vynesli matku ještě živou ven. Lid byl velice dojat a matka jim s pláčem děkovala. Ale ženy těch chalupníků odlehčily si, vzpomenuvše si na to dělení jitrnic, o němž muži jim často vyprávěli, řkouce: Ano, ano! Je to zase to: Dva a jeden jsou dva. A co dále? Inu nic. Statek se znovu vystavěl. Ti dva vysvoboditelé zůstali chalupníky, a ten jeden, který myslil jen na sebe, zůstal na statku pánem. A když jedenkrát kmotra kovářka zmánila se výměnkářce: Ti dva vás přece mají rádi, řekla: Inu, ano! Ale co platno, když jsou přece jen — nevlastní. A tak zůstalo navždy pravidlem, že jeden byl více než ti dva po té nebožce, ač i život pro ni obětovali.

Jest jedna matka. Jmenuje se Austria (Rakousko), podléhajíce děti podle počtářství té macechy, podle pravidla: Dva a jeden jsou dva. Jednalo se o dělení. Někomu, kdo má zdravý žaludek, nejlepší pokrmem a nejvzácnějším pochoutkou jsou libovonné jitrničky. A zdravému národu nejdražším a nejžádoucnějším pokrmem ducha jest vzdělání, jehož vrchole a nás dosáhnouti se má „vysokým učením“ čili universitou. Jednalo se tedy o podílění universitou. Němců v Čechách jest asi třetina, Čechů dvě třetiny. A proto podle té macešské matematiky (počtářství) stalo se před lety podílení universitou tak, že na jedné straně stál ten synek „vlastní“, a na druhé jakoby dva ti nevlastní. A proto matka Austrie, když už v domácnosti byl křik, dala universitu jednomu tomu, který beztoho přízní její dříve více si nabral, než bylo spravedливо, a těm dvěma nevlastním také jednu. A ubohým nevlastním řeklo se: Tak! Ať jste mi už zticha! Máte tolik jako on. A byli zticha. Spokojili se tou macešskou matematikou „dva a jeden jsou dva“.

Tak to bylo v století devatenáctém, v století světla, práva a pravdy. A v století dvacátém se při té matematice zůstává. Jedná se nyní o universitu pro Čechy na Moravě. Osm milionů Němců má již universit šest. Šest milionů Čechů má jedinou. Škoda, že už nechodím do školy „triviální“, kdež jsme každého

odpoledne na tabuli shledali rukou páne kan-
torovou napsaný úkol dle „reguladetri“. Byl to počet, kde tři číslíce byly známy a čtvrtá se měla dle nich vypočítati. Pan kantor měl by pro jedno odpoledne bezkou „reguladetri“. Když osm milionů Němců má universit šest, kolik jich má míti šest milionů Čechů? Jestli pan ministr Hartel pro češtinu nezapomněl matematiku, musily by mu podle toho reguladetri vyjít více než čtyry university pro Čechy. Ale tak počítávali ti staří kantoré, kteří bývali jako i náš pan kantor z celého srdce — křesťany. Matka Austrie stala se liberálníci a proto má nejraději tu macešskou matematiku. Češi na Moravě chtějí universitu a proto Němci musí míti také o jednu více. Bude to přepodivná reguladetri. Němců je osm milionů a mají universit šest. Češi mají jen jednu, ale dostanou li ještě jednu, musí Němci také jednu dostati. A tak to bude vypadati takhle: Osm milionů Němců bude mít universit sedm, šest milionů Čechů dvě. A to bude platiti, hledíme-li na Rakousko vůbec. Pohlédneme-li však na Moravu zvlášť, bude matka Austrie provádět zase tu matematiku s těmi jitrničkami. Dva a jeden jsou dva. Němců je tam třetina, Čechů dvě. A tak opět jeden ten „vlastní“ jednu, a ti dva nevlastní též jednu. A buďte zticha! Máte stejně.

Ale i vše ostatní děje se dle mého vypravování. Ten „vlastní“ dělá se pánem ve statku. Ti nevlastní — Slované — těm se strká jen tak nějaký ten koreček. Ti ať jsou v té osadě v tom státě — chalupníky.

Jen aby to nebylo jako roku 1866! Tu statek hořel. Matku Austrii krví svou a životem svým zachraňovali „národové“. Dokud bylo bojiště v Čechách, hleděl na to Vídeňák tupě; ale když se mělo bojiště dostat k Vídni a Prusák do Vídně, tu Vídeňák honem usiloval, aby císař pánu uzavřel mír. Nejvíce byli popáleni ti nevlastní, ten „vlastní“ do toho ohně nechtěl.

A což kdyby dnes začalo zase hořet v tom statku, v němž ten vlastní pánem se dělá? — Máám strach, aby ten „vlastní“ nemyslel jen na sebe a matku Austrii nenechal v plamenech, třeba rukama lomila a o zachránění prosila. A zase by to byli ti nevlastní, kteří by se vrhli do plamenů a život v nebezpečí vydali za matku Austrii. A až by byla zachráněna, co potom? Inu nic. Ten vlastní by bezpochyby zase zůstal pánem ve statku, a ti nevlastní by zůstali chalupníky. A jestližeby nějaká kovářská povaha řekla: A přece tě měli rádi, bojím se, že by zase přišla odpověď: Inu, ano! Ale co je to platno, když jsou přece jen — nevlastní. — Jsou po „nebožce“. Nebožkou totiž myslí přemnozí ti nevlastní, že je to koruna svato-václavská. Ale dokud ne přijde zase ku svým právům, nepřestane to počtářství, že dva a jeden jsou dva, čili že jeden je víc, než dva po nebožce.

Ale na jednu překvapující věc musím ukázati. Jest to ta pravda, že nejen v politice provádí se tato macešská matematika, ale že ji vůbec provádí každý blůd.

Naše nábožensky smíšené obce podávají toho velmi často důkaz. Jedná se n. p. o postavení kříže na násvi nebo na náměstí. Katolíci žádají příspěvek z obecního jmění. Mají-li většinu v obecním zastupitelstvu, povolí se příspěvek, ale za jakou podmínkou? Co dostanou z obecního katolíci, to musí na své náboženské potřeby dostati i evangelíci. Ale stane se tak i tenkrát, když — jak o jednom místě vím — katolíků je dvě třetiny a evangelíků třetina. Na jedné straně dva, na druhé jeden. Tu máte, ale ať jste zticha. Máte stejně. A tak se to stvrdí i v okresním zastupitelstvu. A to proto, že tam buď evangelíci mají větší vliv, anebo že zliberalisovaní katolíci myslí, to že je snášlivost, když evangelík dostane sám tolik, co katolíci dva. A kdyby někdo vystoupil a řekl, že to je nesprávné, macešské, je to pak fanatická nesnášlivost, klerikální rejpalství.

V jeduom městěčko mívávali evangelíci, ač jich je jen třetina, skoro všechna místa na radnici svými lidmi obsazena. Ale když tam byl zařazen katolický spolek a ospalí katolíci

se probudili, k volbám šli, dva sbory si vydobyli a jeden evangelíkům zůstal, řekl dosavadní starosta, evangelík, katolíkem: „Tohle jste nám neměli dělat“. To byla dle evangelických pojmů nesnášlivost, to byl klerikalismus. Lepší bylo to staré helvetské reguladetri, dle kterého se tak pro jméno do zastupitelstva přibral jeden katolík — bačkora — a druhý polohelvet, jenž měl ženu helvetku. To byl ten pokoj v obci. Ale od té doby, co se začali vydávati knížky jako: Kříže a kalichy, kalendáře jako Meč nebo Štit, od té doby, co se z Hradce o to usiluje, aby katolíci zuli ty bačkory, aby je přece bylo slyšet, když si dupnou, od té doby šíří se nesnášlivost, katolíci stávají se fanatickými.

Zatím je to ovšem zcela jinak. Ten starý katolicismus, to je spolu ten starý učitel, který spravedlivě reguladetri předpisuje. A kdyby Austrie a nyní pan Körber s panem Hartlem k tomu panu kantorovi do školy chodili, dávno by Austrie přestala býti macechou — Slovanů. Dávno by se vládlo dle starého počtářství, dle něhož dva a jeden jsou tři.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 12. února.

(O překvapujícím návalu hotových peněz do pražských peněžních ústavů. — Jak svobodomyšlní členové zemského výboru království Českého „rozšiřují“ občanské svobody zemského úřednictva.)

Ve přítomných dnech nastala v českých veřejných poměrech nanejvýš vážná a důležitá situace, na jejíž dosah a důsledky jest třeba celou českou obecnost důtklivě upozorniti. My bychom pokládali šťastné vyřízení a případné vykořistění této situace za jeden z nejšťastnějších politických kousků, jež by mimo to náš lid a naše obce a okresy mohly provésti beze všeho dovolávání se poslaneckých vlivů, které v poslední době u nás obyčejně všechno spíše pokazí.

Následkem loni v Německu na jevo vyšlých finančních darebáctví a následkem toho, že se konečně spekulacím na vídeňské a berlínské burse přestalo u nás důvěřovati, kde kdo mohl stáhl svou hotovost ze všech riskantních podniků a tu se najednou po novém roce 1902 v Praze objevilo potěšitelné divadlo, jak jest dnes český národ vlastně finančně silný a co by mohl dokázati, kdyby tato jeho finanční síla, která jest mimo to v nezastavitelném vzrůstu, byla moudře zorganizována.

Když nebylo pro české kapitalisty, kteří své hotovosti ze všelijakých nejistých německých spekulací odvolali domů, dostatek spolehlivých papírů ukládacích, zahrnutý jsou pražské peněžní ústavy najednou takovým přívalem ukládaných v nich hotovostí, že jsou dnes pro bezpečné věřitele a hypoteky v Praze celé miliony půjček k dostání a v ohledu tom stojíme vlastně na počátku emancipace českého kapitálu od zlodějských spekulací cizích, o nichž jsme na tomto místě již své doby pojednali, jak při nich miliony českých peněz byly ztraceny.

Následek náhlého návalu hotových peněz do Prahy, kterýžto český kapitál odňat byl německým spekulacím a podnikům, způsobil v Praze situaci, na jaké český národ zrovna zvyklý není. Veškeré spolehlivé a bezpečné peněžní ústavy a závody pražské v důsledku návalu hroznících se do nich peněz byly nuceny snížití úrokovou míru až na 3 nebo 3½, ze sta. A ještě je otázka, jest-li za tuto cenu bude moci být veškerý český uvolněný kapitál rychle na úrok umístěn, ač holze dnes za 4½, a 5 ze sta všude dostati.

O tom není žádného sporu, že toto odvolání českých peněz z německého podnikání

donese českým kapitalistům značné ztráty, neboť difference v úroku v prvních dobách budou obnášeti miliony ročně. To však na druhé straně bude českým majetkovým poměrům opět dvojnásobně nahrazeno tím, že německý průmysl a obchod odnětím českých laciných kapitalů — v Německu dnes na bezpečné hypoteky možno peníze dostati při nejmenším za 6 ze sta — bude museti v českých zemích ve své výbojně konkurenci sleviti.

Avšak nyní vážné slovo! Tento list nemá sice tak vysokou tribunou, aby jeho hlas celý český národ každodenně slyšel. Než přes to má dnes takovou váhu a těší se takové důvěře a pozornosti, že přes jeho vývody a upozornění český lid jen tak zloha k dennímu pořádku nepřechází a proto také v této choulostivé hospodářské situaci, která pro pokrok a sesílení českých zájmů a prospěchů jest nanejvýš důležitou, jeho mínění zajisté že příslušného povšimnutí a uvážení dojdou.

Dnes v Čechách nastal den, že možno zde peníze neobyčejně lacině a výhodně si vydlužiti. Situace ta dlouho nepotrvá, neboť jednak ti, kdo hotovosti své cizím spekulacím oddali, zcela pochopitelně dlouho nevýhodně s nimi na nové věřitele čekati nebudou a jednak brzy naleznou se všelijací noví podnikatelé, kteří se o jejich zapůjčení budou hlásiti. Miliony dnes volně dlouho se v bankovních a záloženských tresorech povalovati nebudou.

Proto kdo v českých zemích potřebuje něco stavěti, která česká obec a který český okres má za nutné něco budovati nebo oprávit, s čím se doposud odkládalo, nechť dnes rychle ku provedení toho přikročí. Spůsobem tím prokáže se nejenom českým jednotlivcům, ale celé české věci dvojnásobně platná služba. Předně čeští jednotlivci, české obce a české okresy dostanou za nynějších poměrů dostatek potřebného jim kapitálu lacině a výhodně, což by pro celek časem znamenalo miliony čistého zisku a za druhé, kdyby uvolněný český kapitál, který byl většinou německé spekulaci oddán, rychle byl zase umístěn, aby příliš mnoho na úrocích netratal, tím by byly opět zamezeny miliony ztrát. Dlužníky výhodnými půjčkami nabytý zisk a věřiteli rychlým umístěním peněz náležitě škoda dohromady zjednály by české obecnosti do netušených sum jdoucí finanční prospěchy, což by mělo pro českou věc dvojnásobnou cenu tím, že dříve německému podnikání vlastně proti českým obchodním a průmyslovým zájmům k dispozici stojící kapitál náhle octl by se ve službách domácích.

Po tomto prostém, avšak jistě že každému srozumitelném výkladu, o co vlastně běží, netřeba se více o nastalé hospodářské situaci šířiti. Kdyby měla být nepochopena, nevyužita a zanedbána se strany české, znamenala by ohromné škody; kdyby však celá česká veřejnost postřehla výhodné její stránky, pak není o tom pochybnosti, že by užítkováním jejich byl v českých zemích český živel ve svých majetkových poměrech netušeně sesílen a odpůrce jeho povážlivě zkrášen a oslaben.

FEUILLETON.

Peklo.

Napsal Pavel Doberský.
(Pokračování.)

Po ofěře spočítal Hasil ještě s některými důvěrníky ofěru a slavně ohlásil: «Vybralo se 4 zlaté 26 a půl kr. Za ty peníze ornátu ovšem neporídíme, ale koupíme velum, toho je též potřeba. A když přišel domů, přidal k sebraným penězům ještě deset zlatých sedmdesát tři a půl krejcaru ze svého, ač mu nezbyvalo, a velum koupil. O pouti sv. Jana Křtitele leckterá ctihodná a zámožná matrona Machovská se divila, když viděla nové velum, jak velkých zásluh možno si v nebi získati za čtyry krejcaru.

V neděli po velké mši svaté, dříve než sedl Hasil k obědu, vytáhl z police velkou knihu a napsal do ní ku př.: «Neděle desátá po sv. Duchu dne 27. července 1886. Ranní exhortu měl vp. Josef Čerych, kaplan. Nyní následoval podrobný obsah exhorty. Při velké mši svaté kázal dp. Fr. Kamenský, děkan, na slovo sv. evangelia: «Bože, děkuj tobě, že nejsme jako jiní lidé.» Luk. 18, 11. a opět následoval obšírný obsah. Co se Hasilovi zvlášť líbilo, bylo vše téměř do slova napsáno. A tak měl kostelník Hasil nejen všechna nedělní kázání a odpolední cvičení zaznamenaná, nýbrž všechna kázání vůbec, která kdy kdo v Machově měl a která slyšel jako o pouti, pohřbech a různých příležitostech od roku 1850. Kázání těch měl více svazků.

Že čítal horlivě katolické noviny a knihy, že byl vzorným a horlivým členem katol. dělnického spolku «Svornost», rozuměl se samo sebou. Jedenkrát udělal sobě jmenovaný spolek výlet do Pekla a tu ti musím milý čtenáři povědět, co je to Peklo u Machova.

Pisatel těchto řádků náleží ve dnešních sbírající se hlouček českých politiků, kteří luštění národní t. j. jazykové a politické otázky představují si za výhodnější prováděti na faktickém základě všude neodpíratelný respekt budící hospodářské síly a finanční moci, než-li na základě řečnického přesvědčování někoho, kdo se přesvědčiti dáti ani nechce a dáti nemůže, aby uznáním našich práv nezbavil se svých výhod. Správnost a časovost těchto politických názorů dosvědčuje skutečnost, že parlamenty ponechány jsou dnes bezcenným krásořečnickým nebo frountům všude a že přes ně a vedle nich hospodářská síla a finanční moc bez hluku a křiku vymůže pro své klienty všechno, čeho se jim zachce.

Proto také nemůže býti žádného sporu o tom, kdyby český národ jednoho dne vážně a věcně promluvil ústy 10.000 svých synů, z nichž by se každý mohl prokázati velitelským nad čtvrtmiliónem majetkové hodnoty, pak by dosavadní odpůrcové naši přes noc ochotně chápali správnost a spravedlivost české jazykové otázky a přes noc by ochotně uznali důvodnost státoprávního postavení země koruny svatováclavské.

Toto pojmání české politické otázky spočívá na základě nevyvratitelné faktické i logické poučky, plynoucí z českých dějin. Nečeské vlivy totiž po nezdaru neblahého českého povstání z r. 1618 trvale umocnily se v českých rodin, jejichž majetková hodnota rovnala se moci, která by musila býti respektována, vymizelo. Dokud však z nových poměrů nových 10.000 českých rodin, jejichž majetková hodnota musí se nezbytně respektovati, v českých zemích znovu nevyrostle a se 100.000 dalších blahobyti a neodvratnosti tisícůch českých rodin nebude ve krevních svazcích, zkrátka dokud český národ nebude mít tolik moci, aby jeho přání měla sílu neodmítnutelné státní potřeby, potud musí si to dáti líbiti, když si ten na pána hrá, kdo peníze má. Proti tomu byl od nepaměti a bude vždycky každý disputát zbytečným krásorečněním.

Když český národ postupem doby vyrostl do té početní výše a když jeho inteligence a zdatnost vypsely v tu sílu, jakou dnes má, pak docela snadno při dobré vůli a při znalosti svých cílů může za jednu generaci dospěti také i k té síle hospodářské, o níž jsme výše mluvili. Avšak k tomu se musí vědomě zorganizovati, k tomu musí důsledně bez závislosti pracovati a proto nesmí si dáti ujiti ani jedinou příležitost a situaci, jejíž zanedbání by ho od hospodářského sesílení oddalovalo. Proto jsme o situaci, jež mu nyní nastala, důtklivě zde promluvíli vědouce, že slova naše všude souhlasu dojdou a že celé řady stoupenců naše politické názory, jež jsme zde vyslovili, získají.

* * *

V posledních dnech vzbouřena byla česká veřejnost úzkostlivým pokřikem novin, které nejrozhodnějším způsobem odsuzovaly pokyn zemského výboru král. Českého, daný úřednic

Peklo u Machova je přerokosný koutek české vlasti. Je to kotlina, kterou obklopují až 450 m. nad hladinu mořskou se vypínající vrchy, v níž pak s: stéká řeka Metuje s Olešenkou. Svátý klid přírody, milý zpěv ptactva, šplouchání Metuje, vůně květů, barva hor dělá z kotliny té ráj a kdyby nebylo zertovného nápisu nade dveřmi hostince Škodova: «Nedoufajte, kdož sem vcházejte, že bez peněz se vrátíte!» a na štítě: «Hostinec v Pekle», nikdo by si na Danta nevzpomněl, tím méně na peklo. A přece tomu ráji lidé přezdíli «Peklo».

A tu klepavá pověst nám vypravuje, že prý v sedmileté válce přišli sem Prusáci. Odrali a ztýrali obyvatele kotliny, děsně se opili, hráli v karty a mezi sebou se porvali. V tom však nastala prý hrozná bouřka a jednoho z těch opilých karbaníků zabil hrom a od té doby se prý tomu čarokrásnému místu říká «Peklo».

Na toto místo přírodních krás v čas klidu a hrůz v čas bouře přišel Hasil s výletníky a pozoroval, že již pouhé slovo «peklo» a ještě snad více hrůzy zde zažité v čas bouře neb oboje dohromady znamenitě působí na lidskou obrazotvornost.

Všechny ploty a stromy kolem Škodova hostince, střecha nad kůželníkem, ano i stěny hostince samého byly popsány odami, příslovími, epigramy prosou i veršem o pekle, dábli, sataně a mukách pekelných.

«Touhle fantasií plýtvati je škoda» pomyslí si Hasil, «skoro každý ten nápis by mohl přesvědčiti nevěrce, že peklo je, ano že být musí, neboť by lidé takhle nefantasmovali.» A když výletníci se bavili, šel k hostinskému a pravil: «Pane hostinský, ti lidé vám tady všechno všude pošmaličkují a to se mi nelíbí, chcete-li, dám vám udělati, jak se na takové výletní místo sluší, pamětní knihu a do té si pak každý výletník může napsat, co bude chtít a bude konec tomu

tvu zemské české úřadny, aby totiž nikdo z jeho středu neúčastnil se politického života a ruchu v Čechách. Pokyn ten byl pro celou českou veřejnost nanejvýš překvapujícím. V zemském výboru král. Českého, (jehož nynější složení mělo být vlastně novým sněmem již vyměněno při jeho ustavení se a který tedy účtuje vlastně nyní prozatímně), zasedají čtyři zástupcové strany svobodomyšlné, bez jejichž souhlasu, ani tvoří polovinu zemského výboru, musil by v plném jeho shromáždění dirimovati nejvyšší maršálek, tak že jsou zde vlastně rozhodujícími činiteli a proto jest zajímavé, že proti zmíněnému pokynu bouřily nejvíce «Národní Listy». To znamená, že mladočeské veřejné mínění jest s opatřeními mladočeských členů zemského výboru v naprostém odporu.

Přes toto faktum a přes to, že některé listy původ pokynu toho výslovně hledaly v zakročení dra. Herolda, jemuž bylo prý nepříjemno, že některé osoby ze zemského úřednictva činnost jeho nechválily, nedostalo se české veřejnosti od mladočeských členů zemského výboru žádného vysvětlení a ubezpečení, že oni, jako patentovaní reprezentanté svobodomyšlného smýšlení, nemají žádné účasti v omezování přesvědčení a občanských práv českých zemských úředníků, k jakýmž u nás ani stát oproti svému českému úřednictvu nesáhá.

U nás státní úředník nejenom že smí své politické přesvědčení projevit, u nás státní úředník smí být i poslancem (zemský nikoliv!), a třebaš ministru své mínění o jeho činnosti v plném sněmu povědět. Když své doby některé vlády české státní úředníky, kteří byli poslanci deklaranty, pronásledovaly, jaký to byl u nás křik o křivdě na občanské svobodě páchané a tu najednou samosprávní svobodomyšlní reprezentanti českého národa nemohou snést, když některý zemský úředník Čech použije svých občanských práv a pronese veřejně několik slov. Vždyť se předce se strany členů zemského výboru jako takových neděje nic, o čem by se veřejně mluvit nesmělo a co by světla nesneslo!

Nyní nezbyvá oněm svobodomyšlným (!) mladočeským členům zemského výboru, nanejvýš p. dru. Heroldovi, kteří jsou poslanci na říšské radě, chtějí-li totiž zůstat důslednými, než-li aby podali ve Vídni pilný návrh, aby také ministerstvo všem poslancům, kteří jsou c. k. úředníky, nařídilo, aby ihned své poslanecké mandáty složili a aby všem státním úředníkům dalo důtklivý pokyn, aby se žádný z nich do veřejných záležitostí nepletl. Mohou ten návrh opsati s *circuláre*, jež dali intimovati úřednictvu zemské úřadny království Českého. Potom uslyšíme, jaký dojem tento jejich důsledný krok učiní na většinu těch, kdo pány ty jako zemští poslanci do zemského výboru vyslali!

Obecným jest mínění, že mladočeští členové zemského výboru měli se takovému pokynu nejrozhodněji opřít a veřejně se mluvit, že to nečinili proto, poněvadž prý návrh k němu vlastně z jejich středu vyšel. O tom není pochybnosti, že pokyn ten bude mít

šmalikování po plotech, ale s tou podmínkou, že, až bude popsána, mi ji vrátíte a jsem pak ochoten ji opět jinou čistou pamětní knihou nahradit:»

Hostinský, člověk dobrý, ale neprozíravý divil se návrhu Hasilově a myslel si: «Hm, je to podivný písmař ten kostelník, co s tím chce? Ale budu mít zdarma pamětní knihu», rád svolil.

Asi za čtrnáct dní na to objevil se kostelník opět v Pekle, nesa dosti objemnou knihu většího formátu, v černých deskách a s červenou ořízkou. Z venku na první desce byla reliefně (vypoukle) vytlačena smrt s kosou a pod ní nápis: «Pamětní kniha v Pekle.» Na zadní desce taktéž vytlačen obraz, představující dva dábly, jak unášejí hrůsnou duši do pekla. Z pekelné brány vyšlehovaly plameny a lucifer děsným smíchem duši tu vítal. Každý, kdo ji uviděl, řekl: «No, to se hodí do Pekla» a byl ochoten tím upřímněji své mínění o pekle na věčnosti do ní zaznamenati.

Hostinský se divil, že Hasil na knihu tu nelitoval peněz; stála pět zlatých. Hasil si však myslil: «Ta kniha s těmi obrázky bude působiti na obrazotvornost a každý ani nevěda že knize té svěří, co v srdci o pekle smýšlí. A nelitoval peněz.

Každý rok z jara a na podzim chodíval do Pekla prohlížet knihu. Přicházel tehdy, kdy věděl, že nikdo v hostinci nebude. Vešel do druhé místnosti, rozvěl knihu a četl. V pekelné knize byl materiál nejen pro graphologa, který z tahů písma snaží se poznati povahu člověka, ale i pro psychiatra (lékař duševně chorých).

Každý řádek jednal o pekle, ale ne o tom u Machova, nýbrž na věčnosti.

Pokračování.

přisláskou řízou dohru ve příštím zasedání sněmu českého.

A nyní malou poznámku. V Praze žije ve výsluhbě staříčků účetní rada král. Českého pan Jindřich Schmidt. Pán ten za doby německých (a staročeských) zemských výborů býval dlouholetým pokladníkem „Klubu národní strany svobodomyšlné“ a rád vypravuje, že za svých mladých let, vracel se v pondělí ráno ze sokolských výletů, v sokolském kroji chodil přímo z nádraží do své kanceláře a že zde, vzav na sebe pouze občanský kabát, v červené košili a ve vysokých botách celý den úradoval. A vešlealvny zemský výbor, tehdy úplně německý a jak německý, nespatořoval v tom žádné závady a pana Schmidta nechal býti nejenom veřejně rozhodným Mladočechem, ale i okázalým sokolem. A když zemský konceptní úředník dr. Václav Reichert, nyní magistrátní rada v Praze, projevil vůli politicky pracovati a když kterýsi omezenec mu proto pohrczil, tu dr. Reichert, ač Mladočech, byl ihned okázale převzat do pražských občenských služeb — staročeským zastupitelstvem.

Tak se u nás časy změnily a to snad proto, poněvadž v zemském výboru mají pod vůdcovstvím p. Heroldovým rozhodující vliv Mladočeši. Tomu nevěříme, že by přání p. dr. Schreiner, jak „Plzeňské Listy“ najednou píšou, bylo prý pro ně směrodatným. Ostatně Všeněmec prof. dr. Seidl, jehož paní jest známá ze svého poměru k Wolfovi, jest profesorem *zemské* hospodářské školy a přes své všenněmecké smýšlení a svou všenněmeckou politickou činnost i ve službách zemských zůstal v držení svých občanských práv. Na toho se páni jako na př. Hubku neodvážili!

Avšak raději dost, neboť postačí, co bylo pověděno, aby bylo jasno, že ku přání mladočeskému náhubek daný zemským úředníkům souhlasu nikde nedošel a také nedojde. Zajímavé je, že napotom z mladočeské strany byla tato ostudná její sláva obětavě svalována na hraběte V. Schönborna.

Obrana.

Směnka či katechismus? Během 6 měsíců můžeme zaznamenati druhý morální pád hradeckého advokáta. Dr. Faltner odsoudil se sám, Dra. Rybu odsoudila porota tento týden na 2 leta do těžkého žaláře pro různé zlodějské kousky, jež spáchal na lidech, hledajících u něho pomoci a ochrany v právních záležitostech. Ubozí ožebračení rolníci hledají u mužů práva ochrauu právně a zatím nalézají rafinované podvodníky, kteří důvěry dove- dono vykořisťují ke škodě nezkušených klientů. „Osvěta lidu“ během procesu soudního proti Dra. Rybovi toužila na neuvědomělost a na ne- praktickou výchovu lidu. Škole i rodině vyčítal pokrokový list, že řádně pro život nevycho- vává. Věnuje prý se „mnoho času prázdnému pobožnůstkařství a modlitbám, ale selský aneb řemeslnický synek, jehož tatík existuje jen úvěrem, do 24. roku nezví, co to je směnka, a nedovede ji vyplniti za žádnou cenu“. Jest pravda, že advokátu Rybovi dařily se podvody směněné jenom proto, že jednal s lidmi nezkušenými, ale byla by to krátkozrakost, kdybychom šmejdý tyto připisovali jenom nepraktické výchově našeho lidu. Dr. Ryba znal přece směněné právo, uměl znamenitě podpisovali směnky, a přece tato znalost ho nezachránila před nepoctivostí, proto z toho vyplývá, že do života nutno si přinéstí neje- nom vědeckou dressuru aneb houfy paragrafů, nýbrž i pevný mravní charakter. Bez tohoto mravního základu a bez ušlechtilého srdce jest každý výcvik rozumu velmi pochybným darem nejenom pro jednotlivce, nýbrž i pro celou společnost, neboť každou chvíli přichází vyškolený chytrák bez mravních zásad do po- kušení, aby učenosti své zneužil ku svému sobectví na úkor druhého, jenž věnuje mu důvěru. Pevný základ ku poctivému charakteru může položití každému jednotlivci i na nej- poslednější vesnici rodina a škola, kdežto vzdělání odborné bývá přístupno mnohdy je- nom některým lidem. Proto žádáme od našich škol, aby nejenom učily, ale také i vychová- valy. A výchovu rozumíme pěstění charakteru, ušlechtilosti vůle a vzdělání srdce. Výchova se však nedaří, kde mravnost není stotožňo- vána s náboženstvím a kde buzení nábožens- kých citů zve se „pobožnůstkařstvím a mod- litbám“. Které škole bude bázeň Boží kleri- kalismem, nevychová nikdy své svěřence v poctivé charaktery a v užitečné členy spo- lečnosti lidské. Možná, že taková škola nacpe hlavu svých svěřenců různými chemickými formulkami, právními výklady, historickými daty, ale propustí do života samé chytráky, před kterými musí se každý mlti na pozoru, aby s jejich učeností nepřišel do styku. Kri-

minály naše v poslední době byly obohaceny mnohými finančními odborníky viz n. p. Mudrocha, Janiš, atd., ale nehostí ve svých celách poctivce, který své mnohem menší odborné znalosti používal ku prospěchu bliž- ního. Může se nám ovšem namítnouti, že při poctivém svém charakteru a při menším vzdělání stane se kořisti nějakého probnaného Ryby, ale právě vyděračská tato probnanost potvrzuje jenom naše tvrzení, že bez mravní výchovy se lidstvo neobejde, protože každému člověku nelze ve všech oborech lidského vě- dění nabyti úplné znalosti, takže by se obešel bez pomoci odborníků.

Postarejte se tedy ve škole a v rodině, aby každá duše dětská pojala upřímnou lásku ku zákonu Božímu, pak netřeba se nám báti, že odborníci zneužijí svých vědomostí ku škodě bližních, kteří hledají u nich rady a pomoci.

Proto pravíme: Učebnice směněného práva úkolu našich škol nenaplní, nebude li dbáno na učebnici mravního zákona — na katechismus. Tedy nikdy směnka bez kate- chismu!

Politický přehled.

Konečně jest tedy státní rozpočet v ro- počtovém výboru poslanecké sněmovny projednán. Do živého však šlo při jednání o středním školství. Otázka universitní na Moravě, jak známo, moudře vy- řízena. Též spor o polské gymnasium v Těšíně, na jehož odklizení Němci zprvu tak rozhodně naléhali, značně zmírněn vládním slibem, že něm. gymnasiu ve Frýdku dostane se též státní pod- pory jako polskému v Těšíně. Zamítnutím pak zpupného požadavku německého a vlašského, aby české gymnasium z Opavy a chorvatské z Pazinu bylo odstraněno, obra- cena hlavní pozornost k hlasování o resoluci celkové, již navrhl poslanec hr. Stürgkh, aby slo- vinské paralelky při něm. gymnasiu v Celji byly zrušeny a v Mariboru již trvajcí slovinské nižší gymnasium od něm. ústavu odděleno. Tím by ovšem Slovinci nezískali, ba naopak ztratili. Mi- nistr vyučování však prohlásil, kterak s potěšením bře na vědomí, že Němci ve své resoluci „uzna- vají“ kulturní potřeby Slovinců. Prohlášením tím ovšem vláda sama přispěla k zamítnutí vládní předlohy. Resoluce tedy přijata 25 proti 22 hlasům. Něm. konservativci hlasovali s levicí. O věci té bude se ještě jednati ve sněmovně. Slovinskí poslanci hrozí obstrukcí a dovolávají se pomoci Čechů proti vyhlazovací politice německé.

Minist.předsedovi byl rozpočtovým výborem povolen též dispoziční fond. Při jednání o něm odpověděl Dr. Körber na námítky posl. Herolda a Rataje ubezpečuje je, že „vláda trvá při progra- mu národnostní správnosti, politické nepřed- pojatosti a úplné nestrannosti“. Schválena také položka týkající se subvence pro assanaci Prahy.

Dne 8. února jednalo se ve sněmovně o kontingentu branců. Poslanec Zázvorka vystoupil ostře proti týráni vojáků, soubojům a jednal též o sebevražkách ve vojsku. Ministr dr. Körber tento týden meškal v Pešti, kde se konaly po- rady o autonomním celním tarifu a o rakousko- uher. vyrovnání; v poradách se nyní pokračuje ve Vídni. Ale v Pešti jsou páni už napřed pře- svědčeni, že nedojde k žádnému dohodnutí.

Arcikníže František Ferdinand 7. února za- vítal do Petrohradu, kdež s velikými počty byl přijat. Jemu ku cti pořádány četné dvorní slavnosti a hostiny. Návštěvě této připisuje se větší význam politický.

Poradní sbor pro stavbu vodních drah jest již ustaven. Předsedou je ministr obchodu baron Call, jeho náměstkem odborný předseda Dr. Fr. Stibral. Mezi členy sboru jsou poslancové Kaftan, V. Karela, Jan Jaroš, Jos. Fořt, V. Formánek a j.

Ve výboru něm. říšského sněmu pro nový celní tarif způsobují sociální demokraté zmatky. Celý sněm pruský povstal proti kancléři Bülowu z té příčiny, že když byl žádán, aby vymohl na Anglii dovolení, by se boerským zajatcům v kon- centračních táborech posílali mohly potraviny a oděv, ani neodpověděl, k sezení se nedostavil, aniž se dal zastupovati.

Hoředenský arcibiskup Stablewski v postním listu pastýřském dotýká se nynějších zjevů ple- menné nenávisti, kterou hakatisté šíří po Ně- mecku. Rovněž kardinál Kopp vystoupil proti vměšování se pruských hakatistů v záležitosti ka- tolické církve.

Ruský ministr Witte oznámil vládnímu se- nátu české nařízení, aby ustanoven byl z pří- slušných ministerstev a odborných činitelů sbor, který prozkoumá zevrubně stav zemědělství ruského a učiní návrh na jeho povznesení.

Luteranští pastores v Finsku pouštějí se do boje proti Rusku, odpírajíce vládě a vojens. úřa- dům sestavení listin o stavu novobranců, ježto tímto rokem zavedeno ve Finsku všeob. vojen. zřízení ruské.

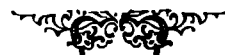
V Bruselu, kde se jedná o návrhu social. poslanců, týkající se všeob. práva hlasovacího, pořádají socialisté pouliční demonstrace.

V Itálii chystá se zákon o rozvodu manžel- skéma tu, když v Palermu chtěl o tom kněz ko- nati konferenční řeči, byly vládou zakázány a kostel policejné zavřen.

Bulharský ministr Kančev, vynikající spiso- vatel a badatel, byl bývalým gym. učitelem v návalu choromyslnosti v ministerské kanceláři zastřelen.

Dle zprávy z Londýna dostal prý lord Kitchener rozkaz od vlády, aby vůdcům Boerů oznámil, že vláda britská jest ochotna přijmouti od nich návrh na uzavření míru. Dle všeho však jde Angličanům o to, aby všecko úsilí zmařila, které by mohlo vésti k čestnému míru pro Boery, neb lid boerský musí býti vyhlazen. Lord Kit- chener minulý týden podnikl novou honbu na Deweta, jež obklíčil ve vých. Oranžsku. Se tří stran překázely Dewetovi čáry srubové, silné stráže, ostnaté ploty a od severu hnalo se proti němu 20.000 mužů angl. jízdy. Proti té měl Dewett pouze 2000 v jíně a přece zase unikl. Není naděje, že do 3 měsíců huđe válka skončena i kdyby Dewet, Botha a jiní vůdcové byli zajati. Boerům nevede se zle, mají dosti zásob, střeliva a zbraně, jež si opatřují na útraty Angličanů.

Spojené státy severoamerické připojily se k odporu Žaponska a Vel. Britanie proti uzav- ření smlouvy s Mandžurskem, ježto tato ohrožuje zájmy americké.

Z činnosti katol. spolků.

Vzdělávací a podpůrný spolek křesť. soc. paní a dívek v Hradci Králové konal dne 3. února t. r. v menším sále Adalbertina členskou schůzi s přednáškou Jeho Biskupské Milosti. Za neobyčejně četného účastenství promluvil Jeho Biskupská Milost o názoru pohanství na ženu a o po- stavení ženy ve společnosti křesťanské. Poukázal pak na směry různých našich stran českých v otázce ženské. V posledních svých důsledcích směry ty nejsou nic jiného než moderním pohanstvím, které schopno jest ženu uvrhnouti zase do těch trdných poměrů, z nichž ji křesťanství vymanilo. Kdyby těmto svým snahám dávali názvy sebe zvůcnější — nic jiného přece to není než reakce — návrat k pohanství. Roč Jeho Bisk. Milosti vyzněla v mocný appel k ardeci žen, aby pevně přivinuly se k Tomu, jenž je vysvobodil a získal jim čestné místo ve společnosti lidské a aby nedaly se zlákatí žádými byt i lesklými hesly. Po schůzi při- hlásilo se 33 členek nových. Těšíme se na schůzi příští a doufáme, že tak jako naplněn byl sál menší, příště naplněn bude sál veliký. Nejdřív. panu biskupovi za laskavá a poučná slova otcovská vy- slovujeme ardečné „Zaplať Bůh!“

Ze Sopot. Dne 9. února konala Jednota katolických jinochů a mužů v Sopotech schůzi, ve které promluvil dp. Ferd. Vlček, farář v No. 6 Vsi, „o liberalismu.“ Vysvětliv význam slova toho, ukázal neblahý vliv liberalismu v ohledu národním, hospo- dářském, politickém a náboženském. Zmínil se o úžasném úpadku veřejné mravnosti, který jsa vý- sledkem liberalismu umožňuje, že čestné úřady zastá- vají mnohdy individua mravně zbankrotělá. Vytkl vůdčí zásady, na základě kterých by správné socialné politické poměry vzrůstati měly. — Zdař Bůh!

Z Dobrušky u Sadové se nám sdílí, že dne 16. února 1902. koná národ. Jednota kat. mužů a jinochů valnou schůzi odpoledne o půltřetí hod. v hostinci p. J. Krejčího v Dobrušce, při kteréž promluví o „úkolích rolnictva“ vdp. Th. Dr. Frant. Reyl, ředitel Borromea a předseda ústř. kat. Jednoty v Hradci Král.

Ze Semil. V neděli 26. ledna 1902 odby- vala „Jednota katolická“ v Semilech řádnou valnou hromadu. Členů je 104 činných a 54 členek; během roku 1901 zemřeli dva členové. Jednota odbyvala v roce 1901 14 schůzí výborových, 12 členských, 1 řádnou a 1 mimořádnou valnou hromadu, 6 důvěrných výborových schůzí, 1 veřejnou členskou schůzi, 2 zá- bavné večírky a 1 krajinický jezd. Členové a členky odebírají následující časopisy: Křž a Maria (po 100 exempl.), Katolické Listy (2), Lidové Listy (40), Česká žena (19), Obrázková Revue (2), Hanácký kraj (1), Obrana práce a dělnictva (1), Selské Hlasý (2), Rozvoj (1), Rozkvět (1), Naše Listy (1), Ob- nova (1), Anděl Strážný (1), Marianské Květy (1), Škola Božského Srdce Páně (1), Cyrill (1), České Květy (1), Čechie (2), Nový Život (2), Ludmila (5), Hlídka (1), Časové Úvahy (10), Slova pravdy a jiné. Všechny téměř tyto časopisy vykládá „Jednota“ ve své vlastní čitárně ve spolkových místnostech hotelu „Slavie.“ Mimo to rozšířeno bylo velké množství brožur, programů křesťansko-socialních, kalendářů a pod. Knihovna spolková obsahuje 156 knih většinou obsahu poučného a vědeckého; výpůjček učiněno bylo 310; kromě této knihovny jest zde drabá katolická lidová farní knihovna, jež čítá 311 svazků knih zá- bavných. Nákladem osmi set korun pořídila si „Jed- nota“ nové prostranné jeviště. Též pořízeno bylo velmi mnoho nářadí spolkového a divadelního. Před Štědrým večerem pořádala „Jednota“ slavnost vánoč- ního stromku, při které přes 100 dítek členů podě- leno bylo potřebným šatstvem, obuvi a jinými dárky

v ceně 290 K 36 h. Na stavbu nového farního chrámu Páně odevzdala „Jednota“ 100 K. Pětí nemocným členům bylo na podporách vyplaceno po 10 K; celkem 50 K. Pro lepší přehled a potřebné rozdělení práce ustaveny jsou při „Jednotě“ následující odbory: I. Odbor ženaký, jenž rukou v ruce pracoval zároveň se spolkem mužským ve všech oborech činnosti. II. Odbor řemeslnický pořádal mnohé a poučné přednášky. III. Odbor dramatický 11krát vystoupil se skvělým úspěchem na jevišti. IV. Odbor zábavní přednášel různé kuplety a solové výstupy. V. odbor zpěvácký zpíval velice často různé národní písně a jiné. VI. Odbor ubelny objednal pro členy šest vagonů uhlí. VII. Odbor živnostenský najatý má hotel „Slavii“ za 1130 K ročně. Obrát peněz v hotelu „Slavie“ a ve spolku činí přes 800 K. V tomto roce byly pořádány dva pleasy a skvělý sjezd křesťansko-socialní katolických Jednot podkrkonošských. Dle zprávy pokladniční činí příjem spolkový za rok 1901 2072 K, výdání 1914 K 42 h, zbývá tedy čistého jmění 157 K 58 h. Předseda p. Antonín Zach jmenován byl valnou hromadou pro zásluby, jichž si o blaho „Jednoty“ získal, čestným členem.

Svatojosefská Jednota kat. mužů a ženských na Slezském Předměstí pořádala dne 9. t. m. divadelní představení. Sehrány byly frašky „Faraonové“ a „Za živa mrtví manželé“, které obě, svisně sebrané každého pobavily neodolatelným humorem, takže obecenstvo ze smíchu téměř nevycházel. Všichni účinkující přičinili se o zdařilé provedení.

Zprávy místní a z kraje.

Mimořádná valná schůze politického družstva královéhradeckého. Šlať snaha po zlepšení financí spolkových a po zabezpečení budoucnosti „Adalbertina“ vedla výbor ku vyjednávání s hypoteční bankou v Praze, aby převzala část hypotečního dluhu, který nutno uplatit spojitelně královéhradecké úmorem 5 1/2 %. Hypoteční banka povolila půjčku 81.400 K na 4 1/2 % úmor, takže tím roční anuitní splátka zmenší se o 1379 K. Přiznivý kurs zástavních listů hypoteční banky vyžadoval rychlé akce, proto byla na rychlo svolána mimořádná schůze, která by tuto finanční operaci schválila. Urychlením celé záležitosti získalo družstvo 2400 K na kurzovních zástavních listů. Valná schůze vyslechla se zájmem výklad o zamýšlené konverzi a podnik jedno- myslně schválila. Po skončení valné schůzi rozptýlila se živá debata o finančním stavu družstva. Z vysvětlení předsednictva bylo patrné, že družstvo sleduje nyní umírněnou finanční politiku, takže časem příspěvky členstva na dluhy „Adalbertina“ odpadnou, neboť dům svými podniky se bude vyplácet sám. Jenom v přítomné době jest nanejvýše potřebna blahobylá členstva a zvláště hojná podpora tiskárny a časopisů družstva.

„Osvěta“ ve škole. Školní referent „Osvěty“ chyby a vady zdejšího školství hledával vady v obecné dívčí škole, řízené řeholnicemi, ačkoliv každému školákovi v Hradci jest známo, že nejlepší kázeň a nejlepší úspěchy dosahují právě řeholnice. Tohle mínění jest v obecném utvářeno a projevovalo ho nejednou ze známých důchodců Peřina, jenž nebyl zrovna žádným klerikem. Záviat tedy, zcela vědní záviat namáčí péro referenta či vlastně školních referentů „Osvěty“ do slůvi a přivádí k pobídce myšlence, že snižování jině školy zetuňují se vady vlastní. Těž nízký důvod, ba ještě nižší, totiž chlebový strach před zrušením samostatného okresu svedl referenta „Osvěty“ ku prohlášení, že vlastně jenom řeholnice zavinily zvýšení školní přírůstky. Připouštíme, že se zvýšil školský rozpočet najednou tím, že sestry opustily obecní dům, z něhož platily obci téměř 2000 zl. ročního nájemného, takže musel dostávat letos již plný plat. Ale opuštění dům mohl býti již dávno pro byty upraven a pronajat, čím by se obecní výdání zmenšilo. Podle „Osvěty“ to vypadá, jakoby ostatní učitelé nedostávali nic a všichni braly jeptišky. A zatím jest pravda, že sestry akrovně své služné vracely z polovičky městu pro celých 50 let v podobě nájemného a že ještě obci učinila kongregace pěkný prasect odkoupením staveniště za 64.000 K. Kdyby sestry prodáváním svých stavebních pozemků dělaly obci konkurenci, jako se to jinde děje, aneb kdyby dělali v Besedě politiku proti „Osvětě“, nedivili bychom se pranic, že by se usilovalo o vypuzení řeholnic. Ale vyháněti dobré sly a při tom ještě lacinější, jest holý nesmysl. Nedostávajíť sestry za své výtečné pedagogické působení žádných zvláštních materiálních výhod před světskými silami, ba naopak dosud při „úpravě“ platu nedostávají nic za vyučování ručním pracím a němčině, proto zehráni školního referenta „Osvěty“ na spravedlivý plat sester jest nejenom proti všem zásadám pokrokovosti, ale i proti nejjednodušším zásadám spravedlnosti o řádné odměně práce. Divíme se, že stranicťv zasloupuje „Osvětu“ až ku hájení vyřídloství a špinavosti. Chápeme ovšem, že „Osvěta“ ráda by pro své lidi udržela samostatný školní okres, ale my okresu školního nemáme ku provádění pokrokatých kotrmelců, protože výchova dítek jest příliš důležitou a svatou povinností rodičů. V hospodách a ve schůzích, ano i v „Osvětě“ již lze nějaký ten výpold pokrokaté fantasie dáti k lepšmu, ale do školy perverant snahy nezmí se dostat ani v samostatném, ani v rozšířeném okresu školním. Tak daleko to ještě nedošlo, aby „Osvěta“ a její souspředení komandovali výchovu dítek.

Z Rudolína. Jeho Milost nejvyššího pan biskup Eduard Jan Nep. připravil chovancům zdejšího útavu pro hluchoněmé dvojí radost, zaslal totiž veliký

dar na peněalch, aby zaň vyčastování byli všickni chovanci v masopustní neděli a také onu domácí slavnost dne 9. t. m. vzešenenou svou návštěvou potil. Z očí všech hluchoněmých zářila radost nad tolika pokrmy velikomyslností Jeho Biskupské Milosti připravenými, kteráž radost proměnila se v upřímnou a nelichnou oslavu, když nejvyššího pana biskup ve 3 hodiny do útavu přijel a uveden byl do jídelny, aby přítomen byl nejen vyčastování chovanců, nýbrž aby okusil také s předložených pokrmů. Po té odebral se nejvyššího pana biskup provázen důstojným panem ceremonášem H. Doskočilem do sálu, kdež chovanci na malém jevišti provedli v mimice poučný divadelní kus „Doktor Kudrna a jeho sluha Johánek“, k němuž přidán žertovný výstup „Rybáři.“ Neradi loučili se chovanci s nejvyšším Vrobním Pastýřem svým, když po oněch dvou výstapech útav opouštěl, a všele děkující za skvělé vyčastování, projevovali přání, aby B. Milost brzy zase v útavě spatřili.

Oheň. Ze dne 12. na 13. t. m. byl v noci pozorován požár ve Svobodných Dvřích.

Osvětlení oken při požáru za doby noční. K žádosti sboru dobrovolných hasičů žádá purkmistrovský úřad zdejší obecenstvo, aby v místě, kde za doby noční vypukne požár, okna bytů osvětlila a tím konání záchranných prací usnadnilo.

Vyzná se v politice. Josef Půst, zslatý obuvnický pomocník, nedbá nic o to, že práci patří čest, proto nepracuje ani dovolených 8 hodin denně, nýbrž dává se živiti. Sehnal si v Hradci Králové v letitější již svobodné posluhovače Amalii Jaklové útrpnou duši, která zahálčivého svého galana vydráždí. Dobrodiní však někdy se splácí nevděkem a pravdivost tohoto častého zjevu zakonší i Amalie Jaklová. Nevděčný Půst chodívá často opilý domů a vyžádáje stále větší zálohy na zdražený alkohol. Nepovolil-li se mu požadovaný rozpočet na líhovou předlohu, spůsobí Půst úplné dle vzoru vídeňského parlamentu hluchnou obstrukci, takže Amalie musí bledati často ochranu u městské policie proti chytrému obstrukčníku, jenž ví, že řízný rámezem dá se poděsiti každá, tudíž i jeho vládní správa. Zaslíbená Amalie sotva po ranách otrne, vydává na novo lenivému nevděčníku vydlaný groš.

Sklenici do hlavy. Dne 8. t. m. seděle v jednom zdejšího hostinci několik hostů pohromadě, mezi nimi dva kameničtí pomocníci Matěj Pírko a M. Liška. Pojednou dali se spolu oba mineralogové do hádky, během níž Liška z nenadání popadl půllitrovou sklenici a udeřil ní Pírka takovou prudkostí do obličeje, že se na samé kousky rozbila a na obličeji několik jizev způsobila. Lékařskou pomoc poskytl povoláný p. Dr. Durdík, jenž musel některé rány zašiti a dáti obvaz. Poraněný Pírko byl do svého bytu na Hrázku dopraven a ponechán v domácím ošetřování.

Ples tovaryšské jednoty. Ač letošní masopust byl krátký, nevynechali přece ani jediný z obvyklých zde plešů. Ba mnohý ples těšil se blahovlné pozornosti kandidátů obecního mandátu, protože máme krátce před volbami. Byl tedy mnohý ples jakousi výstavou spůsobilých kandidátů. Takového politického významu neměl sice ples jednoty katolických tovaryšů, ale přes to vydařil se skvěleji nežli mnohý ples reprezentací. Šešlo se takové množství tanečníků a tanečnic, že všeobecně bylo touženo, aby dvorana „Adalbertina“ byla při takové příležitosti rozšířena. Poněvadž také subskripce se vydařila a plesový výbor neplýtvá penězi na zbytečnou výdání, bude i pokladník jednoty s výsledkem pleasu spokojen.

Z Týniště n. Orl. Lidový spolek křesťansko-socialní pro Týniště n. Orl. a okolí pořádá dne 2. února b. r. měsíční schůzi pro členy a jimi uvedené hosty. Účastenství při počastí přiznivým bylo veliké. V přednášce o „Praci ve světle víry“ poučil shromážděné vlp. Řezníček, katecheta, o zásluhách, které si získalo křesťanství o povznesení práce a lidu pracujících, starověkým pohanstvím až ku zvířeti zotročeného, poukázav přesevšedivě na hrozné následky pro lid pracující, kdyby novověké pohanství mělo vrchu nabyti nad křesťanstvím. Po hodinové přednášce členové zábavního odboru, jenž se zřídil teprv před měsícem, předatvili se shromážděným svými uměleckými výkony tak šťastně, že mnozí i z přítomných inteligentů nechtěli věřiti, že by byli oni nováčky na prkně divadelním. Svým zdařilým vystoupením vynutili pro spolek vášnost. A výsledek schůze? Náš mladý křesťanský demokratický spolek vzrostl již o 26 členů. Zdař Bůh!

Nová Raiffeisenka. Ve čtvrtek dne 16. ledna konala se ustavující a I. valná hromada záložny Raiffeisenovy pro Kunčice a Orlici (u Kyšperka). Členů se přihlásilo 68. Zdař Bůh!

Z Křesetic. Spořitelna a záložní spolek pro Křesetice a okolí od počátku své činnosti od 1. srpna 1901 do 31. prosince 1901 vykazuje příjem K 4635.66 a výdání K 4634.85. Dosti slušný to obrát na začátek a tak krátkou dobu při té nepříteli z mnohé strany. Čeho se nám totiž nedostává, jest porozumění takovým blahodárným spolkům mezi rolnictvem. Nerazumíme svépomocí! Bohu díky, spolek přece skvělá a členů stále přibývá. Členů je nyní 45.—Dopisovateli metivému do „Červánky“ odpovídáme jen tolik, že kdo poněkud ku špinění listu, psaného pro vyvrhnutí lidské společnosti, ukazuje tím jen své bídnosti a sprostota největší, která také došla ode všech řádných lidí v Křeseticích nejlhlubšího opovření. Pokud se týče zmíněné události o potrestání rozpustilce, připomíná se jen tolik, že v podobných případech užije se vždycky takového prostředku, bez ohledu co tomu snad řeknou „Červánky“ nebo „Právo lidu.“

Loupež. Choť p. Hádloho Frana ze Strupčic nesla dne 8. t. m. do borkovské spořitelny 260 K. Když pak se cestou dostala blízko k Častolovicům,

byla nenadále napadena nezámým mužem, jenž měl na obličeji škrabočku a na rukou rukavice. Lupič ji srazil k zemi, sebral peníze a beze stopy zmizel.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Ku sbírkám pro nový chrám v Náchodě velmi vhodně pokladnice věnoval a do kostela v. Vavřince ochotně dodal pan Adolf Maisl, majitel veleštiny klempířské v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě v době od 27. ledna do 10. února 1902 odvedli: po 100 K: Jeho Biskupské Milost nejvyššího pana Edvard Jan Brynych, biskup v Hradci Králové, pl. Josefa Hejzlarová, seukromnice v Náchodě a p. Bedřich Procházka, řídící jubilejní reálky v Náchodě. 68 K sbírka kostelní v neděli druhou po Devítátnu a 64 K sbírka kostelní v první neděli po Devítátnu, po 20 K: vp. P. Josef Musil, kaplan v Náchodě a p. Josef Špaček, mistr obuvnický. 10 K vp. P. Josef Zelený, kaplan v Sedlci, 8 K p. JUDr. Jan Řezníček, spisovatel v Praze a jeho choť Vlasta, 5 K pl. Františka Šmídová, rozená Kudelková v Náchodě, 4 K 66 h nejmenovaný jménem mimořádného dárku, 3 K vdp. P. Josef Sládeček, děkan v Solopískách, po 2 K: pl. Božena Hofmanová a pl. Alžběta Šulcová, obě v Náchodě, pl. Marie Ticháčekova z Kramolny, p. Alois Valášek, v. k. celní berní v Bělousi a dp. P. Jan Záruba, farář v Gruntě a 1 K dp. P. Josef Jánský, farář v Zahradce. — Veškerým šlechtovým dárčům vyslovují se nejvšejší díky se snažnou prosbou ku ctěné veřejnosti za další dobrotivé příspěvky, jež se přijímají na děkanském úřadě v Náchodě. — Valná hromada k volbě nového předsedy a výboru jmenovaného spolku konati se bude v neděli dne 16. února 1902 o 2. hodině v městské zasedací síni v Náchodě.

Z Pouchova V první neděli postní 16. února o 2. hod. odpol. bude dp. P. M. Schreiber, kvardian kapuc. kláštera v Chrucimi, v Pouchově světití nákladem záduše obnovou křížovou cestu, načež bude první postní kázání činiti vldp. J. Jindra, doktor bohosloví a professor pastoralky z Hradce Král.

V Dohaličích. Dne 3. března 1902. dopoledne v 9 hodin po odaloušení mše sv. za zdar spolkové činnosti koná se v hostinci p. Krejčího valná schůze spojit. a zálož. spolku dle Raiffeisena za předsednictví dp. Frant. Doudy, spoluzakladatele téhož peněžního útavu a faráře v Dohaličích. Obrát peněžní za rok 1901. této záložny byl K 107.738 a 84 h.

Ze Skuhrova. (Divadelní představení školní mládeže). Jak jsme již oznámili, napsal dp. Fr. Jiří Kozfál, farář a spisovatel ve Skuhrově, novou dramatickou práci pro mládež, čtyřaktovou výpravou hru se zpěvy a hudbou s názvem „Obecní sirotci.“ Hra ta byla předvedena jako novinka poprvé podle rukopisu na jevišti Besedy skuhrovské a sice dne 6. a 19. m. m. pro dospělá a dne 22. pro školní mládež. Skladatel hry sice sám mládež ve hře té vycvičil, ale i spolupůsobení ostatních pánů ze sboru učitel-ského v dohledu, ve zpěvech, hudbě, pořádání efektů a v jiném bylo takové, že zaslouží plného uznání. Práběh a zdar celého představení činil čest jak pořadatelům, tak i hrajič mládeži, z níž o mnohých jednohlasný zněl úsudek, že hráli jako staří a vyškolení divadelníci! A ovšem čest přísluší i škole, jež takovou mládež odchovává a také i rodičům tak čilých a snaživých dětí. Nevymizí tak hned z paměti přítešlivé skupiny těch dětí zvláště v závěrečných scénách III. a IV. aktu! Ohecenstvo s neobvyčejným zájmem sledovalo výkony mládeže a naslouchalo celému ději! V prvním aktu, když ubozí sirotci ode všech opuštěni zpívali „Modlitbu před spánkem“ a pak jeden druhému dělal křížek „za tatínka a za maminku,“ tak posluchači dojatí, že málo které oko zůstalo nesaroseno! Velice dojmavě působila i závěrečná scéna I. aktu a při ní „píseň andělů“ a pak píseň „o maceše slá“ v aktu II. Děj protkáu je i dobrým humorem, kdy na tvářích obecenstva se kouzili veselí a srdečný úsměv. Silné jsou v tomto kusě i momenty náboženské i vlastenecké. Dlužno jen ještě dodat, že spisovateli dostalo se uznání zaslouženého. Při otevření scéně, při závěrku prvního představení podán mu skvostný vavřínový věnec s nadpisem: „Milému autoru v upomínku na 6. ledna 1902.“ Podle úspěchu „Obecních sirotků“ na jevišti skuhrovském dá se souditi, že až vyjdou tiskem, budou asi dáti a dále doporučeným repertoárním kusům našich dětských divadel a všude tam, kde jsou snahy pomáhati opuštěným!

Z Divce. (Vítězné ukončení voleb obecního představenstva). Jest tomu právě nyní 10 roků, kdy probuzeni byli katoličtí voličové v Divci ze spánku své voličské netečnosti. Posnavě, jak strana evangelická, sestávající v celé obci se 12 voličů, doveďe jejich voličskou netečnost ve svůj prospěch využítovati, uznali za svou svatou povinnost, hájiti rodnou obec svou, aby zachována byla tomu náboženství, kterému od svého prvopočátku patřila a kterému dle počtu obyvatelstva vším právem náleží a sice náboženství katolickému. Při volbách tehdy nastalých jest samozřejmo, že zvítězila většina katolická. Od té doby byla většina obecního zastupitelstva v Divci a též i představenstvo katolické, až konečně před rokem, kdy opět několik, jinak sice dobrých katolíků svedeno planými frásami a slibů upadlo v nešťastný spánek lhostejnosti. To podrazilo straně katolické noby. Než — každé slo jest skrotem vlády také k účinnému dobrému! Proti výsledku voleb obecního zastupitelstva, které se odbyvaly 3. února 1901, podán rekura, který teprv

nyň po roce vyřazen. C. k. místodržitelství srazilo volbu pana Jana Mrdka, evangelíka jako člena výboru v I. sboru zvoleného a nařídilo novou volbu. Zatím svedení katolíci chybu svou poznali a napravili. Při doplňovací volbě dne 28. ledna t. r. jmenovaný vůdce evangelíků propadl a tím straně naší dopomoženo k úplnému zachránění věci katolické. Během onoho desetiletí a zvláště při posledních volbách musil si každý katolík všimnouti svornosti a obětavosti helvetické. Tak při poslední doplňovací volbě, kde se jednalo pouze o jednoho člena výboru, odepřeli si 2 voličové helvetští jati na svatbu dceři bratra svého, jen aby mohli býti přítomni při volbě, při které ovšem propadli. Příklad tento pobádá každého našince k svornosti a bdělosti, by neporažoval práva jemu propůjčená za jakousi jenom zbytečnost, ale hleděl vždy a všude svým působením přispěti ku pomoci tam, kam jej vlastní jeho svědomí vysílá a jak mu jeho náboženská, jak i občanská povinnost velí. — A hleděli jste si, katolíci voličové, povinnosti svých ku drahému klenotu, rodné obci své, i při posledním pronajímání honitby? Nájemného nabízeno nejprve 200 K a ještě při valné schůzi podáváno z ní 120 K, ale známý už p. Jan Mrdek dostal od zvoleného honebního výboru onu honitbu — avéte žasn! — za 40 K nájemného. Svorně tedy dohromady a podobných věcí se nedožijete u těch, kteří mají v těle cit podle náboženských katolických.

Různé zprávy.

„Úcta svatých“ a protestantů. Francouzský spisovatel J. K. Hymans vypravuje ve svém nejnovějším díle „Ze všeho“ (De tout) v cestopisné části o Hamburku následující: Při jíle jeden známý mně řekl se smíchem: „Podívejte se!“ I vytáhl z kapsy a ukázal mně fotografii představující císaře Viléma, jak po své smrti od andělů nesen jest do nebe . . . „Vězte,“ připojil můj přítel, „ještě můj úžas bavil, vězte, že tento obraz se zde prodával v nečetných exemplářech. A v skutku odpovídá přemrštěnému vlasteneckému sentimentalismu i potřebě skryté zbožnosti, která přese všechno se nachází v zkaženém duchu tohoto města. Luther chybil, že nám Němcům potlačil úctu blahoslavených a svatých, neboť nemohouce se bez ní obejít, jsme přinuceni, jak vidíte, prohlášovati za blahoslavené naše generály a krále, jediným slovem, provozovati podlouducnictví se svatými.“

Čeští milionáři. Dr. Joklík uveřejňuje v „Rošlech“ statopis milionářů v Čechách. Dle tohoto statopisu má Praha 40 těchto šťastníků, kdežto na předeměstích bydlí pouze 4. V Plzni je toliko jediný. V německých městech (Liberec a Karlovy Vary po 7, Ústí n. L. 5 a Teplice 4) dohromady 26. Německé kraje a okresy vykazují 48, české pak (Turnovsko 6) 38 milionářů; dohromady je v Čechách 152 milionářů.

Cena řádů a titulů. Různé udělení šlechtických znaků, řádů, titulů a hodností spojeno jest se zaplacením jistých poplatků, kteréž nebývají laciné. Tak obnáší poplatek za titul dvorního rady (bez hodnosti) 2500 K, za titul císařského rady 1060 K, za hodnost tržní 315 K, za titul biskupa 1360 K, za titul opata 840 K, za titul kanovníka 310 K. Za propůjčení hodnosti hraběcí musí zaplatiti nová rodina 10.500 K, stará 6300, za baronství nová rodina 6800 K, stará 4200 K, za šlechtictví 3150 K. Taxu platiti nutno za každou hodnost mezi stavem původním a stavem uděleným. Tak n. p. musí by nešlechtic za povýšení do stavu hraběcího zaplatiti taxu za propůjčení šlechtictví, stavu baronského a za hodnost hraběte. Rytíři řádu Marie Teresie však nemusí zaplatiti za hodnost baronkou žádného poplatku. Důstojníci platí polovici každé taxy. Za připojení znaku platí se 1875 K, za propůjčení šlechtického přídomku 630 K, za velkokříž řádu sv. Štěpána 300 dukátů, za komturský kříž 200 dukátů atd. Nebyti tak častého „prominutí tax“, měl by stát slušný roční příjem z těchto poplatků.

Kdy jsou na světě židé. V lednu se sklízí v Argentině, Čile a Australii, v únoru se sklízí v Indii, v horách Egyptě, v březnu pouze v dolním Egyptě, v dubnu na Cypru a Kubě, pak v Malé Asii, Mexiku, Persii, v květnu jsou židé na Floridě, Texasu, střední Asii, Číně, Japonsku, Maroku, Alžírě a Arabii. V červnu se sklízí na dolním Dunaji, Balkáně, v Uhrách, jižním Rusku, Španělsku, Portugalsku, jižní Francii, Itálii, Kalifornii, Oregonu, Missisipi, Tennessee, Virginii, Alabamě, Coloradě, Missourii a jiných menších zemích. V červenci jsou židé v Německu, Rakousku, Švýcarsku, severní Francii, západním Rusku, východních státech severní Ameriky. V srpnu se židé v Belgii, Holandsku, Anglii, Dánsku, středním Rusku. V září konečně přijdou na řadu židé v Norsku, Švédsku, Kanadě, Škotsku a v severních částech Ruska a v Sibíři. Říjen jest nejchladší, takže nejsou židé nikde. Za to v listopadu jsou židé v Transvaalu a Peru. V prosinci pak v Indii, Birmě a jižním Valasu.

České pivovary. Ve správním roce 1899 až 1900 bylo v Čechách 649 pivovarů, z nichž 436 čili 57 procent bylo malých t. j. s roční výrobou piva méně než 10.000 hektolitřů a 213 prostředních a velkých t. j. nad 10.000 hl. ročně. Na malé závody připadá z celkové produkce 9.438.000 hl. piva jen 15 procent, na velké 86 procent. Nejvíce se uvařilo piva v onom roce v měšťanském pivovaru v Plzni, a sice 666.226 hl., v akciovém pivovaru v Plzni 26.823, ve společenském pivovaru v Plzni

157.467, v Protivíně 148.568, ve Vratelavcích 130.932, v měšťanském pivovaru v Praze 129.024, v Nuslích 115.600, v Třeboni 115.426, v Budějovicích 108.400, v Lounech 104.100, na Královských Vinohradech 104.015; těchto největších 12 pivovarů uvařilo přes čtvrtinu vši výroby 2.525.129 hl. Na jednoho obyvatele v Čechách připadne z celé výroby 145 l. piva ročně, na jeden závod průměrně 14.234 hl. Nejvíce piva bylo 10. stupňového a sice 74 procent. Dále zaplatily všechny za onen rok 32.268.260 K. Rozloha chmelnic byla v Čechách roku 1900 13.000 ha; nejvíce v okrese Zateckém 2500 ha 19,2%; v Rakovnickém 1450 ha, 11,1%; v Lounském 1410 ha, 10,8% a v Podbořanském 1400 ha, 10,7%. Celkový výnos chmele obnášel 7,2 mil. kg.

Kolínský petrolej. Petrolej z první české akciové rafinerie kolínské vycházející jest křišťálově průhledný a absolutně čistý. Konsumentům škýtá se tu výrobek nedostupné kvality, který nemusí se obávat žádné konkurence. Lze tudíž s naprostou určitostí očekávat, že Kolínský petrolej, který právě v těchto dnech byl dán do prodeje, v brzkou opouje domácí trh.

Rozmáry přírody. Dne 16. února dopoledne přinesena byla do naší redakce tučná živá housenka. Kéž ta nemá tvář, vlahým počasím k jaru životu probouzená, rozmáry přírody nebore vážně! Zimní taploučko jest tak plodné a stále jako úsměvy vrtošivé kokety. Vždyť právě co toto píšeme, tančí vzduchem zase tisíce bílých díbůků, jež dokazují, že jest teprve únor a že jest potřeba přírodě ještě zdřímnouti. Značné mrazíky život přírody znovu uspávají, ale za to příjemně rozčilují a v čilý ruch uvádějí hostinské, sládky a jiné lidi, jejichž nitro dovede zimní chlad kapitálně rozežhátí. Jen aby ti ledoví muži nepočali své řemeslo provozovati ve velkém teprve v březnu nebo v dubnu!

K domácí slavnosti masopustní dne 9. t. m. ve zdejší Radolfinu konané věnoval nejduš. pan biskup značný dar na penězích, aby za účastenství byli všichni chovanci. — K obvyklému přilepšení chovanců v masopustní neděli zaslaly následující dámy peněžité dary: p. Anna Czarbová 3 K, el. Adéla Egllová 2 K, p. Božena Franková 2 K, p. Aloisie Janečková 2 K, p. Františka Koutníková 2 K, p. Anna Nováková 3 K, p. Alžběta Řepišová 2 K, p. Terezie Štefanová 2 K, p. Aloisie Šantrůčková 2 K, p. Anna Šolcová 2 K, p. Pavlína Tolmannová 3 K, p. Jan Javřek zaslal dodatečně na vánoční stromek 10 K. — P. Aloisie Janečková zaslala cukroví, p. Marie Mahrlová koláče a p. Marie Vrabcová saláty. — Správa ústavu vzdává Jeho Biskupské Milosti za lásku a nevšední dobročinnost chovancům každoročně prokazovanou neuctivější díky; ostatním pak šlechetným dobrodincům hluchoněmých dítek volá upřímně „Zaplat Báh!“

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 8. února 1902. 1 hl. pšenice K 15:20—16:40, žito K 12:10—12:40, ječmene K 8:20—9:50, oves K 6:00—8:20, proso K 8:30—9:50, vike K 9:00—12:00, hrachu K 19:00—21:00, čočky K 15:00—20:00, jahel K 18:00, krup K 16:00—24:00, bramborů K 2:10—2:20, jetelového semínka červeného K 84:00—98:00, jetelového semínka rus. K 110:00—120:00, máku K 33:00—36:00 lněného semene K 18:00—19:00, 100 kg. žit. otrub K 11:00, pšenič. otrub K 10:50, 1 kg. másla K 1:32—2:00, 1 kg. sádla vepřového K 1:44—1:50, tvarohu k 0:28—0:32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hl cibule K 4:00—0:00, jedna kopa drobné zeleniny K 1:20—0:00, 1 kopa zelí 4:00—0:00 K, 1 pytel mrkve 1:30—0:00.

(Zasláno).

Provolání

veškerému dělnictvu v Hradci Králové a okolí.

S úmyslem poctivým a vůlí opravdovou, chtějící zlepšiti stav dělnictva, sešli se v minulém roce ve velkém počtu křesť. dělníci z Čech v Týništi n. O. a založili „Všeodborové sdružení křesť. dělnictva pro království české“. Účel tohoto sdružení jest úplné humanní; členstvu má se poskytnouti podpora v nemoci, nezaměstnanosti, cestovní, při stěhování, právní ochrana, mimořádná podpora, zprostředkování práce a odborový časopis. Mužové a ženy pracující, uznáte sami, že Vám poskytnutá podpora v nemoci od nemocenské pokladny nepostačí. A kdo Vám podá ruky pomocné, když jste bez práce neb jiných potřebách? — Zajisté bez svépomoci nikdo. Uvažte, že v tomto všeodborovém sdružení obdržíte za několik haléřů týdenního příspěvku dosti značnou podporu a aby bylo umožněno i tomu nejchudšímu dělníku přistoupení za člena, rozvrženy byly příspěvky i podpory na 3 třídy. V I. třídě platí se týdně 20 hal. a za to v čas nemoci neb nezaměstnanosti dostane se po osm neděl v roce 8 K podpory; ve II. třídě platí se týdně 15 hal. a podpora obnáší 6 K týdně; ve III. třídě platí se 10 hal. a podpora

obnáší 4 K týdně. Jiné podpory dle ustanovení valné hromady ústřední. — Dělnictvo v Hradci Králové a okolí, uznávši potřebu tohoto sdružení, založilo odbočku a svolává na den 23. února 1902 o 2. hod. odp. do místnosti dvorany Adalbertina I. valnou hromadu, k níž Vás uctivě zve 22 svolávatelů. Přijďte všichni, kdež se Vám dostanou podrobná vysvětlení. Členy se mohou státi dělníci obojího pohlaví od 15 let počínaje, učnové a učence od 15 let i ženy dělníků. Jiného stavu mohou býti členy pouze přispívatelci. Úřední hodiny odbočky jsou až do odvolání vždy ve středu od 8—9 hod. večer a v neděli od 9—11 hod. dopol., v nichž lze též se přihlásiti za člena.

Za svolávatele odbočky Všeodborového sdružení pro Hradec Král. a okolí

Frant. Jukl,
tajemník ústř. sdružení.

Jos. Polák ml.,
prosátimá účetní odbočky.

Poznámka: Dělníci z kterékoliv části Čech mohou si zaříditi odbočku, mají-li nejméně 15 členů a jednotlivci se mohou přihlásiti u ústředního sdružení v Kostelci n. O.

(Z a s l á n o.)

Žádám opětně všechny křesť. sociální organizace XI. okresu volebního, aby mi co nejdříve zaslali vyplněné dotazníky, abychom mohli přikročiti k práci.

V Hradci Králové, dne 13. února 1902.

Jan Černý,
t. č. předseda volebního okresu.

Uměleckému ústavu pro malbu na skle,

B. Škarda, Brno,

dostalo se za práce v roce 1901 dodané, následujících doporučení:

Vaše Blahorodí!

Poděpsaný farní úřad v Liptánově u Osoblahy v Rak. Slezsku, koná milou povinnost Vašemu Blahorodí za Vaši svědomitou solidní, jakož i v m. moderním požadavkům odpovídající práci provedením všech 39 malovaných oken, která jste pro náš velký gotický chrám Páně v Liptánově dodal a zasedil, naše nejvyšší uspokojení a nejvšelejší dík vysloviti.

Různost vzorků, avšak též úplný soulad barev, čistý sloh v kresbě, nenechají žádného návštěvníka chrámu Páně bez dojmu. Co ceny se týká, dovoluje si též podepsaný firmu B. Škarda v Brně všem farním úřadům doporučiti, jako nejvýše solidní a reální, při tom nalézající se na výši moderního umění ve svém oboru, a může tudíž u každé příležitosti nejlépe firmu tu doporučiti.

Farní úřad v Liptánově (okres Osoblahy), Slezsko 1901.

Antonín Kirchenpetr, farář.

Panu B. Škardovi, majiteli uměleckého závodu v Brně.

Jelikož stavba kostela kláštera Porta Coeli u Tišnova dokončena jest, vyslovujeme Vám a potěšením naše plné uznání za dodané a krásné provedené okna mosaiková, zvláště u hlavního oltáře s malbou představující Nanebevzetí Panny Marie, které jako oltářní obraz slouží. Provedení jest velmi vkusné a ladné, pročez můžeme Vás závod všude co nejlépe doporučiti.

V klášteře Porta Coeli 1901.

F. Beneš, inspektor panství.

Velečtý pán B. Škarda v Brně.

Dodaná pro zdejší chrám Páně 4 okna a sice: „Sv. Jan Nepomucký“, „Sv. Františka Římský“, „Poprání Pána Ježíše“, „Poprání Panny Marie“ za něž jsem Vašnosti povinný obnos ihned zaslal, velmi se líbí a musíme říci, že chrám zdejší, zejména hlavní oltář tím velmi zveleben.

Figurální jako i architektonické provedení, jako i kolorit jest tak precizní, že považujeme za milou povinnost vzdáti Vám vřelý dík za pečlivé umělecké provedení, jako i vyslovujeme Vám plné uznání a spokojenost. — Ústav Váš pak co nejvšeleji rádi doporučíme.

V Dačicích 1901.

Jan Židek, obchodník.

Ludvík Hora, farář.

Velečtý pane Škardo!

Jelikož práce s našimi okny jsou dokonány, sdělují, že od Vás zhotovená 3 malovaná okna s popráními obrazy svatých, která právě ve farním kostele Trstěnském namazena byla, doplňují žádoucí ozdobu našeho gotického presbytáře překrásně, neboť jak obrazy svatých tak kobercové pozadí jejich, jsou vkusné, solidní a umělecky provedeny, mile oku lahodí a mysl vzhůru povznášejí. Přijmeme proto, ctěný pane, za to mé srdečné díky a plné uznání. Mohu Vám s radostí sdělit, že již zdejší pan pater filiáky svobodný pan L. ze Sterbachu o díle tomto velmi pochvalně se vyjádřil.

V Trstěti 1901.

Váš v dokonale uctě oddaný

Jan Mrázek, kons. rada a farář.

Velečtý pane!

S radostí Vám oznamuji, že se všemi okny jsme úplně spokojeni. Přejí a té duše aby Váš závod pod ochranou Boží zkvétal.

Krásonice 1901.

S upřímným pozdravem trvá v účtě oddaný
Hugo Černý, farář.

Velečtý pane Škardo!

Se zasláními okny jsme všichni spokojeni, neb se pěkně vyjímají a dodávají kostelíčku milého lesku. Proto za pěknou umělcovu práci není třeba litovati peněz.

Řestoky u Chrásti v Čechách 1901.

V účtě veškeré Fr. Šmabel, starosta.

Velečtý pane místě!

Okna jsou zasazena a netoliko že se mně náramně líbí, nýbrž i nad míru a nad očekávání překvapila. Provedení jest mistrné a umělecké. Soulad barev dobře sestaven, barvivo velmi příjemné a lahodné. Výraz tváří jednotlivých figur velmi působivý a významný; dodávají okna nová kostelu našemu překrásně ve slohu vymalovanému, okrasu a ozdoby veliké. K tomu cena není přehnaná, nýbrž poměrná k výrobě umělecké. Není nám tudíž třeba hledati umění za hranicemi, kdež je dvakrát tak drahé platiti musíme, když máme vpravdě umělecký závod v domovině. Veškerá čest a chvála budiž Vám, velečtý pane, neboť ku konci podotýkám, že nejen mně, nýbrž každému, kdož navštíví náš kostel překrásný, líbí se zvláště okna nová od Vás pro kostel náš tak vzácně a lacině provedená. Častá návštěva z blízkého města svědčí o všeobecné oblíbenosti práce Vaší. Neopomenou ani já závodů Vašeho vše doporučení.

Novosady (u Olomouce) dne 3. října 1901.

Srdečný pozdrav! S veškerou úctou vždy oddaný
Frant. Zmeškal, farář.

Pan B. Škarda, Brno.

Jest nám milým potěšením Vám sdělit, že provedení dodaného okna pro naši kapli plného a zasluženého uznání a schválení se dostalo od panstva našeho.

Janovice (u Rymařova) 1901.

V plné účtě

za Alfreda hraběte Harracha,
lesní a hospodářské ředitelství.

Rudolf Rieger,

Menzel.

Velečtému panu B. Škardovi v Brně.

Obraz Panny Marie Lurdské z Vašeho uměleckého účtu pro maubu, leptání a broušení skla na základě doporučení starosty na Kladně v Čechách p. MUDr. Jar. Hrušky, jsem očekával pěkný, než krásu jeho mé očekávání daleko překonala. Každý, kdo obraz spatří, tvrdí, že něco tak krásného posud neviděl.

Na faře v Občtově u Žďaru na Moravě l. P. 1901.
Václav Bezdek, farář.

Pan B. Škarda, Brno.

Do poutní kaple v Malých Svatoňovicích, farní obvod Úpice v Čechách, Vámi dodaná okna jsou ozdobou této svatyně. Dle úsudků znalců jsou vkusná a ceny mírné, takže umělecký závod Váš směle mohu doporučiti.

Farní úřad v Úpici (v Čechách) 1901.

Stanislav Hliva, Jan Dvořák,
námečský kaplan. místní duch. správce a děkan.

Váše Blahorodí!

S dodaným oknem do chrámu Páně v Jedovnicích jsme velmi spokojeni.

V Bystřici nad Pernštýnem 1901.

B. Šašecí, c. k. rada zemsk. soudu.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syhrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákrepy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

● služeb vojenských ●

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Pozvání

ku

I. valné a ustavující schůzi

družstevního závodu na zužitkování plodin

(ovoce a zeleniny)

kteřá se pořádá bude

v neděli dne 23. února 1902 o 2. hodině
odpo. v místnostech hostince Bohumila J.
Kohouta ve Žlunicích (okres Nový Bydžov).

Pořádek rokovací:

- 1.) Zahájení schůze.
- 2.) O významu a důležitosti závodu na zužitkování ovoce ze stanoviska národohospodářského i praktického. Přednese p. Frant. Vohralík, učitel zahradnictví při král. zemědělské střední škole hospodářské v Chrudimi.
- 3.) O spracování zelenin a využitkování závodu i jiným směrem, aby se zařízení jeho vyplácelo také v letech neúrody.
- 4.) Čtení stanov vypracovaných dle zákona ze dne 9. dubna 1873.
- 5.) Schválení stanov a ustanovení výše jednoho závodního podílu.
- 6.) Přijímání členů.
- 7.) Volba představenstva a sice: říditele, náměstka říditele, pokladníka a jednatele.
- 8.) Volba dozorců výběru a sice 6ti členného.
- 9.) Určení stanoviska pro závod.
- 10.) Různé návrhy.

K hojněmu účastenství sve

Komité.

Pravý Malinský křen

5 kg. 15 kořetů 6 K

5 kg. 20 kořetů 5 K

5 kg. 25 kořetů 4-50 K

5 kg. 30 kořetů 4 K

Kutnohorskou majoránku 1 kg. 2 K

zasílá franko každou stanicí

A. Jakubec, Kutná Hora.

Oltář

poučňá i modlitební kniha

i zpěvník

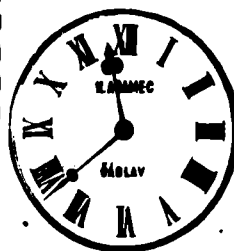
pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé
dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

**Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům
a P. T. obecnstvu**

uctivě oznamuji, že za **tovární ceny** zboží zasílám: Kartáčky na suby, kartáče na vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve stkvostných kasetách, hodící se k vánočním dárkům a j.

Výborné creamy ku holení **Saton** a **Schavilg** columbia na místo mýdla zasílám rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jichžto výbornost jako odborník ručím, zasílám od 1 zl. 20 kr. výše. **Nehodící se břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo peníze vrátím.**

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od 3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větší objednávce poskytnu slevu.

Zasílky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonale účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 4 n.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemně

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojné duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učíte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těm na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nově blíž Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

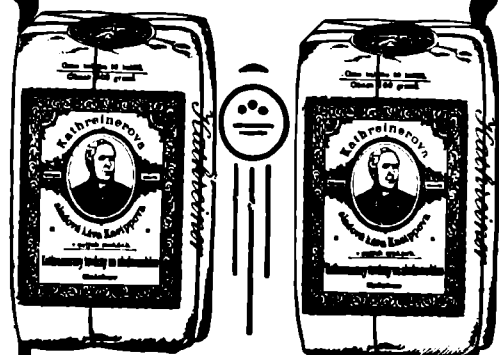
ku **dodání oken chrámových,**
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

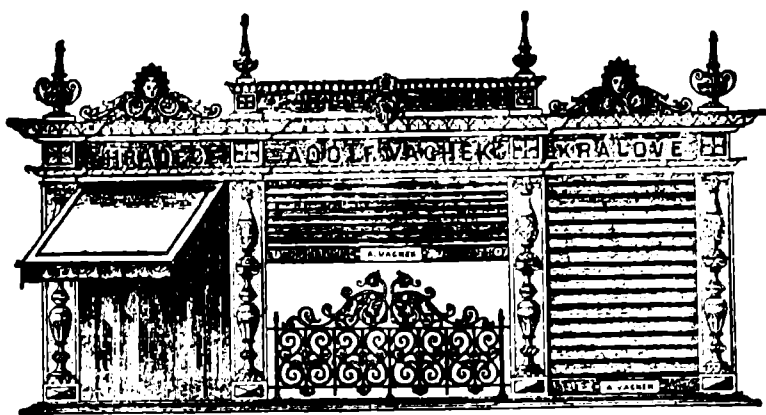
Nezapomenutelná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Jen v těchto balíčkách
obdržel se pravá tak
všeobecně oblíbená

**Kathreinerova
sladová káva Kneippova**

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svinovací okenice z vlnitého plechu zaručené ocelového, velmi lehece jdoucí. Svinovací okenice plátěné, samočinné, vlastního vzoru. Montování nosičů a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d. Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně vlastní výroby nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kleštin do zdí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny výrobní se zárukou.

V úctě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podsíň.

Jediný křesťanský modní závod
v damských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Úplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.
Samoty. Pevné ceny. Plyše.

Navštivenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihovna.

První
katolický a zaslátelský závod
Josef Poláček & spol.

továrna na sukna v Humpolci

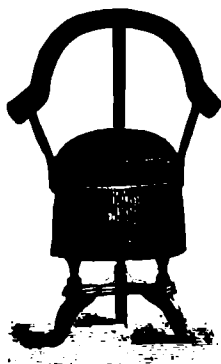
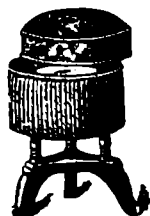
doporučuje veliký výběr černých a
modních látek pro P. T. veleddst.
duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Klosety pro nemocné

v elegantním
provedení,
zaručeně ne-
zapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Velký výběr

slatých a stříbr.
skvostů, svateb.
darů, kapesních
i nástěn. hodin
v krás. provedení
doporučuje

JAN —
KALIS

hodinář a zlatník
v Rychnově n. K.
přísežný znalec
c. k. okr. soudu
Obrázkové
cenníky zašle.

Harzské kanáry,

krásných tur, hluboce jdoucí, dovolují si na-
bídnutí v ceně od 6—12 zl. Ptáky výstavní
dle úmluvy. Pěstují to nejlepší. Kolekce moje
vyznamenána byla i na letošní výstavě od-
borné v Praze I. cenou a velkou stříbrnou
medailí od vídeňského spolku. Zaslání děje
se dobírkou. Nehodící se v osmi dnech vy-
měním. Hodnota ptáka odpovídá přesně ceně.

Prosím o úplnou důvěru.

Augustin Brychta,
strojník v Nymburce.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod
všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franco zašlou.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílneho, lněného, vlněného, bavlněného a damaš.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský
a řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízení.

Pisárna a dílny: na Letné, Belce-
dho třída 612—VII Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova So. Vác-
lavské záložny.

doporučuje uctivé: lesle, křížové cesty, Boží
hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpo-
vědnice, křtitelny, konsooly, svícny, lustry,
pulitky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů
solidního provedení, čehož dokladem jest množství vy-
svědčení veleddstojného duchovenstva.

Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.

Sbírka 600 modelů soch od nejprřednějších mistrů,
vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodu.

Původní nákresy, cenníky a rozpočty besplatně a
franko. Ceny leoné a přísně platební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Malinský křen

letošní sklizně.

5 kg. asi 15 kořenů	K 6.—
5 " " 20 " "	5.20
5 " " 25 " "	4.50
5 " " 30 " "	4.—

franco poštou.

100 kg. Malinské cibule	K 8.—
1 kg. Majoranky	K 2.—
1 kg. Hincian	K 1.20

zasílá

Josef Mikulecký,
vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

Odborný velkovýrobce pro malbu
chrámových oken.

Umělecký ústav pro malbu na skle.

B. Skarda, Brno.

Okna chráněná každé-
ho slohu a provedení
se zaručením práce nej-
modernějším poža-
dákům vyhovující.

7krát prvními cenami
vyznamenán.

Cenníky zdarma

Poděkování.

Jménem místní duchovní správy i jménem příbuzných vzdáváme tímto srdečný dík všem, kdož se laskavě zúčastnili pohřbu veledůstojného pana,

P. LEOPOLDA FRANZLA,

jub. kněze, bisk. notáře, os. děkana a faráře Studeneckého v. v. v Ledči.

Zejména povinni jsme vzdátí upřímný dík vdp. Fr. Chaloupkovi, bisk. vikáři a děkanu ve Světlé za ochotné vykonání církevních obřadů, důst. pp. farářům P. Langrovi z Čichoště, V. Kamešovi z Bohdane, St. Schönbergovi ze Studence, J. Svobodovi ze Chřenovic, Fr. Novákovi, zámeckému kaplanu ve Žlebech a K. Mixovi, zámeckému kaplanu ve Vltavotýně. Rovněž upřímný dík budiž vzdán za laskavé účastenství při pohřbu vele-
ctěným pánům: B. Hrušovi, řiditeli velkostatku a patronátnímu zástupci, V. Boumovi, c. k. okr. hejtmantu, JUDru. J. Hakenovi, c. k. okr. soudci, V. Svobodovi, c. k. okr. škol. inspektoru, J. Šádkovi, c. k. notáři, J. Horáčkovi, purkmistru města Ledče, ct. sborům učitelským škol chlapeckých i měšť. školy dívčí, pp. starostům z farní osady Studenecké, i všem ostatním přátelům a známým v Pánu zesnulého, kteří jej ochotně na cestě k hrobu doprovodili.

V Ledči a Zahrádce, dne 5. února 1902.

Za příbuzné:
Jan Císař,
farář Kališský v. v. v Zahrádce,
synovec.

Za duchovní správu:
Jan Musil, děkan.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, za se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými pová-
nými případy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel,
táčků na křest, svícenů, paciálků, schráněk na Nejevě-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnému hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

BYT

o 4 pokojích s příslušenstvím lze na
jmeniti v hotelu Merkur.

Byt tento nachází se v I. patře (jižní strana),
jest krásný s příjemnou výhlídkou, pokoje
vysoké a teplé, že netřeba ani tytéž vytápěti;
úspora dříví a uhlí značná. Bližší u majitele

F. Chrudimského
v Hradci Králové.

Církevní skladby

**Vojtěcha —
Říhovského**

pro smíšený sbor
s průvodem varhan nebo mal. orchestru.

Op. 3. **Missa Loretta.** Part. 3 K. Zpév.
hlasy po 40 hal. Hlasy orch. compl. 3 K.
(Edition M. U. č. 4.)

Op. 4. **Hymnus „Te Deum“.** Part. 1 K 60 h.
Zpév. hlasy po 30 h. Hlasy orch. compl. 3 K.
(Edition M. U. č. 33.)

Op. 5. **Requiem.** Ve snadném slohu. Part.
3 K. Zpév. hlasy po 40 hal. Hlasy orch.
compl. 3 K. (Edition M. U. č. 29.)

Skladby Říhovského došly dosud největšího
rozšíření a obliby jak u pp. fed. kůrů tak u
spěváků se všech českých církv. skladeb pro
svou zbožnou melodii, snadnost v provedení,
přímé církevní sloh a neobyčejně levnou cenu.

Proti zasílání obnosu předem zasílá franko:

Hudební závod

EDITION M. U.

(Mojmír Urbánek)

v Praze, Jan Václavská ulice č. 21.

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Pisárna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul.
č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Zasílám příslušný obnos za dodanou sem sochu
sv. Josefa. Jsem zcela spokojen; vyslovuji za krásné
provedení řezbářsko-sochařské i polychromické díky nej-
srdečnější.

S veškerou úctou

Fr. Pech, kanovník a děkan.

V Písku, dne 10. února 1900.

Přijme se od 1. března t. r.

hospodyně

na faru (bez hospodářství a bez kaplana)
v letech 35—38 roků. — Přednost dá se
té, která podobný úkol již zastávala.

Nabídka zapečetěná do administrace tohoto
listu pod šifrou J. Š.

**Vlastní výrobu
vlněných látek**

na obleky

švioty, kamgaruy, pervieny a všecka
kostelní sukna odporučuje

Ignác Strádal v Humpolci.

Vzorky na požádání franko.

Vyznamenán nejvyššími čestnými cenami!

J. Anděla

zámořský prášek

Ochran. známka

usmrcuje s jistotou:

štěnice, blechy, šváby, moly, rusy, mouchy, mra-
vence, roztok ptáč, všec všečen hmyz.

Továrna a vývoz u

J. Anděla, drogerie „u černého psa“
v Praze I., Husova tř. č. 18.

**V Hradci Králové pravý u pana Karla J.
Díxe, medic. droguerie.**

Sklady na venkově vřady označeny Andělovými
plakáty s černým psem.

Hlaváčková

patentní

**mramorová
valcha**

jest nejlepší prací přístroj

neboť trvanlivostí a nezdolností mramoru jest ne-
smárná a svými vždy hladkými plochami sněho-
bílé vyprání a úsporu na času, mýdle atd. docílí

Proti dobírce 5 K zasílá výhradně

B. Hlaváček,

sochařský závod Praha, Vinařská ul. 525-VII.

PROČ

kupuje každý housle, struny jakož i veškeré
hudební nástroje

ve skladě **Jana Čermáka** v Hradci Králové č. 19
vedle o. k. loterie?

Protože má zboží **dobré a levně** prodává.

Též správy, zvláště houslí přijímá

a přesně vyřizuje.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od č. u.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kterýchto případech též se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Majitel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 8.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 21. února 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Topiči.

Právě v tyto dny, když tento článek píšu, čteme o stávce a vzpouře topičů lodních v Terstu.

Je to s tím topením a netopením, pomyslel jsem si. Byl jeden velice zámožný pán, jenž si netopil nikdy ve své ložnici, ani za největších mrazů. Jeho topičem byla flanelová kazajka a vůbec flanel, jímž se na noc celý i na hlavě odíval.

Zase naopak byl jeden pán, který si v pokoji tolik topil, až horko sálalo na chodbu. Když se pokoj otevřel a ještě si dával nohy do pytle, který dle nejnovější češtiny sluje — nánožník.

Byl jeden professor, jemuz značnější horko bylo obtížné. Jedenkrát mu studenti zatopili tolik, že jen s tíží mohl přednášet. Řekl jim pak: Nyní topíte vy, při zkoušce „zatopím“ zase já vám. Pověděl jsem si: To byla pro něj přece jen dobrota. Na dětských školách je to za dob našich jinak. Tam se v kamnech musí topit dle teploměru, ale pan učitel pánům klukům pořádně „zatopit“ ani nesmí. Naopak! Nejhorší kluci zatápějí panu učitelovi, až se z něho pot leje. Když jsem chodil do školy, bývalo to jinak. V kamnech se chvojím a nějakou tou hůlkou z otýpek ráno trochu zatopilo, a později jsme se „zadýchali“. Za to však nebylo to tak vzácnou událostí, když některému „neposluchači“ pan učitel hůlkou z rákosy „zatopil“, až mu z očí teklo.

A nyní v Terstu topiči nechtěli topiti, z čehož povstalo hrozné „zatápění“ z ručnic vojanských do lidu, ale také kdosi při tom jednomu policejnímu úředníku z revolveru až do smrti zatopil. Jsou toho plné noviny, ale pro nás to není nic nového. Máme všichni v bláhé paměti, jak se n. p. na Moravě po zrušení jazykových nařízení lidu „zatopilo“. Horší věc jest však to, že prý tohle netopení a zatápění v Terstu jest jen zkouškou, jak by to šlo, kdyby se ne pro mzdu a méně práce při loďstvu, ale pro politiku začalo Rakousku „topit“. Je vidět, že jsou ve státech ještě jiného druhu topiči, kteří topí a netopí.

Vzpomenu-li na toho pána, který si topil flanelem, tu mě mimoděk napadá náš stát a náboženství. Co se toho týká, tu již ode dávna správcové našeho státu nemilují tepla. Pro náboženství a církve mají jen tak jakousi flanelovou kazajku. A nemíním jen to, že na všechno jiné je v Rakousku hned peněz dost, jen ne na kostel a na výživu duchovenstva, ale mám na mysli to, že pro náboženství a církve nejsou ti jistí pánové milovníky tepla. Jen tak kousek flanele, aby přece nadobro nezmrzlo, ale kazajku, při níž okolo mrzne čili církev mocí státní celou sevřenou, což děsnou náboženskou lhostejnost, studenost a mráz způsobilo, to je v Rakousku velice oblíbený způsob topení v církvi.

Na něco však páni zapomněli a zapomínají. Kde se církví mocí státní topí jen flanelem, tam za nedlouho vyrůstají velice nemilí „topiči“. V mnohých velikých domech, obzvláště v palácích i v ministerských je nyní zavedeno centrální čili ústřední topení. Někde v přízemku je kotel, z kterého jdou roury (trouby) do celého domu, a jež vydávají místo kameni teplo malými otvory do pokojů, na chodby atd. Není k tomu tedy zapotřebí topičů, kteří by v kamnech jednotlivých pokojů topili, ale při kotli musí někdo jako hlavním topičem býti.

Hlavním čili ústředním centrálním topičem jest v Rakousku liberalismus — bezbožectví. Pokud bychom o něm mluvili, že topí, pozorujeme na něm něco velice nápadného. Při ústředním topení bývá v celém domě stejné teplo. Ale tenhle náš ústřední topič to tak nedělá. Jednomu národu dělá totiž horko

a druhým chladno. Jeden národ má ve svých pokojích přes dvacet stupňů a ještě křičí, že mu je zima, takže mu potají strkají na nohy jisté nánožníky, čili víc a více práv mu dávají. O jistém druhu toho ústředního topení povídají, že není zdravé, že vysouší hrdlo a rozpaluje hlavu. A tak to skutečně dělá liberalismus. Od těch dob, co jeho teplo proniká stát, vysychají mnohá hrdla. Pravím snad, že se čím dále tím více piva zpotřebuje? Inu, pravda to také je. Chci však říci, že od té doby, od které duši lidské přiměřené a zdravé teplo náboženství vždy méně a méně proniká stát, tím více rozmohla se požívavost, tím více lidé prahnou po „užívání světa“ v každém ohledu a tudíž i po bohatství. A krom toho náš ústřední topič rozpaluje hlavy. Co všechno dnes se smí v knihách tisknouti, co vše se může ze stolce professorského hlásati! Což divu, že se obzvláště mladšímu pokolení rozpaluje hlava. A proto je to se státem jako v té škole, v kteréž „zatápějí“ kluci panu učitelovi. Proto jsou už krvavé vzpoury, proto celý náš stát stává jako nákladem přeplněný vůz v blátě, proto záci liberalismu, mladí i šediví přivádějí do potu správu státu tak, že si mnohdy nevědí rady, co a jak dále. Hrozil tuhle kdysi na podzim p. ministr Körber sice rákoskou, totiž zrušením říšské rady a neobmezenou vládou, ale národové povídají, že by to s tou rákoskou také nešlo. Je to právě vidět na těch událostech v Terstu. Na první pohled je to jen stávka topičů, jakési vysychání hrdla, stávka lidí po lepším životě prahnoucích. Ale vlastně to jest rozpálená hlava, která žene lidi i ku vzpouře proti státní moci, proti vojsku. Kde se střelí do policejního úředníka, tam už něčí hlava pořádně byla rozpálena. A je-li pravda, že to byla jen zkouška, jak by to šlo, až by byla opravdová bouře vládky příslušníků státu rakouského proti němu? Tu je vidět, že ten centrální topič nějak velice nezdravě topí. A jinak to není. Ústřední ten topič myslil, že něco velkého činí, když rozpaluje hlavy proti církvi a náboženství, obzvláště proti katolickému. Byl varován. Bylo mu řečeno: „Vezměte lidu vyšší nadšení a lásku k náboženství, zůstane některým jen láska k národnosti. A nebude-li tato láska k národnosti řízena katolickým náboženstvím, stane se pohanskou, dle níž každý jinak mluvíci je druhým barbarem — divochem — cizincem. Nastane vám v Rakousku buj všech národností proti sobě. Vlasti nebudou chtít býti pod vládou vídeňskou, německou, budou chtít připojení býti k Vlachům ostatním v království italském“. Neposlechli! Topili dále pod kotlem státním liberalismem a co se předpovídalo, jest tu. Stát sice dělá nyní onoho professora, kterému mnoho v kamnech zatopili, začal on slíbit, že on zatopí při zkoušce. Ano stát tedy již zatápí při té jisté zkoušce v Terstu. Ručnice jeho vojska zatopily hrozně. Snad i na Šibenici někomu se zatopí náhlým soudem, ale to vše ukazuje, že se to ústřední liberální topení neosvědčuje.

Jiného topení a jiných topičů jest zapotřebí. Chceme míti milé teploučko, které však nerozpáluje. Tak jako n. p. na Štědrý večer, když v mile vytopeném příbytku třebas jen postní večeri požívají, ale jsou tu pospolu plni lásky vzájemné, lásky otce, matky k dětem a naopak, plni blaženosti a radosti; plni blaženosti, která plyne z víry v Toho, jenž se v Betlemě narodil, aby odstranil jak mráz, tak i přílišné horko duchů lidských, aby svět oblažil pravou lidumilností, jejížto pramenem jest podrobení se všech srdcí Bohu. A tohoto topení a takových topičů, to jest křesťanstvím srdce zahrávajících státníků, učenců, učitelů, novinářů, úředníků, otců a matek jest nám třeba. Pryč tedy s tím topičem u toho centrálního kotle!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 19. února.

(K restauraci hradu Karlštejna. — Několik slov o nedostatku snalosti působení a významu M. Husa v českém lidu. — O obsazení stolice semépisu na české universitě v Praze.)

Jak jest všeobecně známo, byl v řadě posledních let obrovskými náklady restaurován hrad Karlštejn. Opravy tyto a držení tohoto znamenitého svědku moci a slávy království Českého v náležitém pořádku mohl by neschvalovati jenom barbar. Proto celá česká veřejnost sledovala restauraci Karlštejna s největším zadostiučiněním a spoléhala, že za dozoru vlády a Ústřední komise vídeňské pro zachování historických a uměleckých památek a při zájmu domácích odborníků provedena bude co nejpečlivěji a ke všeobecné spokojenosti.

Avšak v poslední době bylo veřejně konstatováno jednak to, že restaurace Karlštejna nebyla provedena způsobem, aby jí nebylo možno činiti závažné a důležité výtky a potom bylo veřejně uvedeno, že při ní se bezdůvodně veřejnými penězi nespóří a že se děly a ději zbytečné výdaje. Máme za povinnost věci této se zde dotknouti přes to, že se do podrobností, o něž se jedná, spouštěti nemůžeme. Ostatně široce ohřívati věci staré a hotové, jež se více napravití nedají, nemáme ani za vhodné. Jenom uvádíme, že při provedené rekonstrukci Karlštejna chycen a vytčen byl opětně zloprověsný šlendrián, s nímž se česká veřejnost již po delší dobu jako s devíthlavou saní potýká.

Nenapadá nám někomu nějaké výtky činiti, ale to napsati můžeme, že i v oboru uměleckém rozšířená kmotrovství a zantori-sování některých osob, jež si potom na svůj umělecký rozhled berou přímo patent, nelze schvalovati. Jest si přáti, aby veřejnost při otázkách a záležitostech veřejných byla trochu pozornější a přísnější, aby při jejich vyřizování osobní sympatie a zájmy nerozhodovaly a potom neblahými důsledky své shovívavosti namnoze ještě více nekazily, co měly vlastně zvelebiti. Tu přestává jenom po straně po leta hubovati a veřejně mlčeti, aby někdo snad nebyl uražen. Každá pochybnost i výtky dá se pověděti způsobem, který ten, jehož se týče, musí loyálně přijmouti. Proto musí potom překvapovati, když se hotová věc: na-jednou odsuzuje, ač bylo dosti času a příležitosti, aby se přičinám k odsuzování tomu předešlo. Takovéto mužské babství, které má plno rozumu jenom po straně a přímo z chytráckých důvodů nic nikomu vytknouti v čas nechce, nelze schvalovati. Něco podobného dělo se při restauraci Karlštejna.

Avšak také nelze schvalovati, aby se v našem veřejném životě rozbujela nepřislušná osobní choulostivost, která nechce snést žádný rozum jiný, než-li svůj a dokonce těžce nese, že jsou také ti lidé na světě, kteří mají jiný rozhled a jiné dovednosti, než-li ona.

Při otevření dnes otázky částečného pokazení hradu Karlštejna při jeho nákladné restauraci, pokud bylo veřejně konstatováno, nesou stejnou vinu ti, kdo buďto svou důvěrou v dovednost a spolehlivost osob, jež důvěry té dle výsledků nezasluhovaly, k pokazení tomu poskytli příležitost, jako ti, kdo vidouce, jaké chyby a jaké výdaje se dějí, buď k tomu mlčeli schválně, anebo promluvíti se o tom báli. Pokud vime, ozvalo se sice více hlasů, jež měly býti povzdušeny, ale hlasy ty byly proneseny způsobem, jenž byl přodem bezvýsledným a tu opět jsme u staré bolesti, že by měla býti celá česká veřejnost citlivější a choulostivější, když se o některou důležitou její záležitost jedná.

Když se v Praze sfackovali dva flamendři, nebo když se zde pomluvily dvě baby, to bylo

všecko v novinách, ale co se děje po patnácti letech při restauraci hradu Karlštejna, to žádný denní list pražský nezúčastněně při tom odborníky posouditi nevyšlal, aby napotom veřejnost o tom zpravili a případně své náhledy vyslovili. Že se to nedělo a že si česká inteligence nepřála, aby se to dělo, to obě svědčí jenom o pokleslé úrovni dnešního sledování veřejných záležitostí.

Uvádíme ještě, že výtky restauraci Karlštejna veřejně činěné padly ze strany německé a že ze strany české se na ni hubovalo jenom za větrem a kdyby nebyly proneseny výtky ze strany německé, tak by se ze strany české veřejně mlučelo jako obyčejně vždycky, když se mělo mluvit.

* * *

V listě tomto bylo již vícekrát proneseno důtklivé přání, že jest zapotřebí pro českou veřejnost zjednatí důkladné vypsání života, působení a významu M. Jana Husa. Jest to skutečná hanba, že česká literatura dílem tímto se za dnešních dnů doposud nehonosí, tak že česká inteligence a český lid na Husovi historickou osobu patří ponejvíce brejlemi cizími a hlavně brejlemi, jež mu fantastické německé beletristické práce Herlošovy o Husovi, Žižkovi a Husitech po celé půlstoletí nasazují. Avšak dovolávání se vyplnění této skutečné citlivé mezery v literatuře české zůstává stále bez výsledku.

V poslední době sice k popudu České Obce Sokolské chce se pražská obec vedle péče o rozmnožení svých 80,000.000 dluhů a oddalování vyřízení otázky zavedení pitné vody do Prahy také starati o zorganizování oslav Husových, avšak to může přivésti správné pojmání významu Husova v českých dějinách ještě více ad absurdum, poněvadž organizace ta za nynějších poměrů při naprostém nedostatku zeleného, zaokrouhleného a důkladného životopisu Husova musí se postavit jenom na fantasmie a domyslu plnou půdu názorů rozličných, jak si totiž kdo dle svého vzdělání nebo dle své letory Husa vymaloval pro svou soukromou potřebu sám. To totiž jest dodnes každému volno.

Nestavice se nikterak proti jakémukoliv oslavování Husa, jsme toho skromného mínění, že význam Husův pro dějiny českého národa třeba bráti vážněji, než-li jak se dnes obecně činí a proto spoléháme, že Česká Obec Sokolská ve spojení s obcí král. hl. města Prahy především o to se postarají, aby se českému národu co nejdříve dostalo důkladného vypsání života a působení Husova. Napotom teprve bude možno, až tato pevná půda bude pro názor o osobě té zjednána, přikročiti k tomu, aby se lid z vlastního uvažování o něm rozhodl o způsobu, jakým se u nás o Husovi mluvití má.

My totiž tvrdíme, že v českém lidu a v české inteligenci jsou dnes skutečně vědomosti o Husovi nanejvýš chatrné, ano žádné a že dnešní jeho oslavování jest většinou plané mluvení osob, jejichž řeči jsou daleko vzdáleny od toho, jak skutečně smýšlí a jedná. Ostatně toto faktum nekonstatujeme samotní, ale před námi vícekrát je české inteligenci vytkly listy protestantské.

FEUILLETON.

Peklo.

Napsal Pavel Doberský.
(Pokračování)

Co tu bylo vysloveno pochybností a zase strachu před peklem, jeho trestech a věčnosti a také vážných pravd! Z některých řádků dalo se souditi, že ten, kdo je psal, musí již za živa peklo v sobě mít. Vše ale bylo zakryto většinou pokrytecky žertovnými slovy a vtipy někdy ne smyslnými, tak že ten, kdo je četl, byt nebyl Šalomounem, ihned poznal: „Tenhle člověk má strach před peklem, jinak by to nenapsal.“

Hasil však měl od Boha dar rozeznávání duchů a dovedl čísti i ty nejskrytější myšlenky pisatelů. A zapsali se do té pekelné knihy lidé všech stavů, povolání a věků. Byli zde bohatí továrníci i chudí dělníci, kněží, soudcové, advokáti, doktoři všech fakult, dvojí i jednoduší, učitelové, vojáci, důstojníci, ministranti, útlé slečinky, staré babky, vážné matrony, hřebenaři, rukavičkáři, atd. Byli zde lidé nejen z Machova, nýbrž i z Prahy, Vídně, ze Švýcarska, Francie ano i z Ameriky. Což se vysvětluje tím, že to byli rodáci machovští neb z okolí, kteří se však vystěhovali do ciziny, ale opět se přišli do svého rodiště podívat a při té příležitosti navštívili Peklo. Z machovské tak zvané inteligence nechyběl téměř ani jeden.

Hasil, prohlížeje pekelnou knihu, někdy spokojeně pravil: „Deo gratias!“ (díky Bohu), tenhle to napsal o pekle moudře, ten se tam nedotane. Jindy zase spráskl ruce nad hlavou; šeptaje si: „I tenhle člověk má strach před peklem vždyť všemu se posmívá, chce platiti za nejuče-

Když r. 1889 byla ve sněmu království Českého debata ve příčině desky se jménem Husovým na budově zemědělského muzea, v níž posl. Dr. Šil přednesl řeč jistým evang. kazatelem mu prý zredigovanou, padlo při tom o husitech slovo „banda lupičů a žhářů“. Výrok ten připisován byl princí Karlu Schwarzenbergovi. Avšak v současných stenografických protokolech sněmu českého v řeči prince Schwarzenberga nestojí, že on husity nazval příkře „bandou“. Každý z protokolů těch může se přesvědčiti, že famózního slova toho o husitech užil, když princ Schwarzenberg ze svého stanoviska vystupování jejich líčil, vlastně bývalý poslanec Václav Perner, který po svém způsobu do řeči jeho vhoukl napotom princí Schwarzenbergovi připisovaný výrok „banda lupičů a žhářů“.

Uvádíme to proto, aby bylo jasno, jak i u nás „okřídlená slova“ vznikají a jak se potom nesprávně někomu připisují. Proto jest nanejvýš žádoucí, aby lid byl o Husovi náležitě poučen, neboť bez toho potom ani poslanci nerozumí tomu, když někdo o Husovi nebo následovní době mluví a docela falešně slyšené neomáleným způsobem vykládají a veřejnost jenom matou a dráždí.

* * *

Asi před čtrnácti dny objevil se v Praze vídeňský profesor slavistiky dvorní rada Jagič s jistým svým rodákem, professorem zeměpisných věd v Bělehradě. Pánové ti učinili řadu návštěv zejména u vlivuplnějších profesorů filosofické fakulty české university a pak zase odjeli. Když odjeli, tu najednou se mluví, že běží o následovní celkem velmi důležitou záležitost.

Koncem letošního školního roku přijde dosavadní profesor zeměpisu na české universitě v Praze dr. Jan Palacký následkem svého pokročilého věku, jehož výše další působení na universitě mu nedovoluje, do výslužby. Již po řadu let mluví se zde o jeho nástupci a není tomu dávno, kdy se dokonce tvrdilo, že se ním má následkem jistého vysokého přání státi dr. Emil Holub, z čehož později sešlo. V Praze na ten čas, až se pořádkem jednalo o zřízení druhé české university, náležel na české universitě stolice zeměpisu mezi ty stolice, jimž pro samotnou Prahu dostatek dorostu schází. Myslí se, že se pro zeměpis budou habilitovati nyníjší fidele obchodní akademie Dr. Režábek, prof. Dr. Jind. Metelka, prof. Dr. Fait a když k tomu ze příčin, k jejichž líčení není zde dnes ani času, ani místa, nedošlo, mělo se za to, že o habilitaci pro zeměpis ve vhodné k tomu době postará se některá osoba jiná, aby se stala nástupcem odstupujícího prof. Palackého.

A tu najednou se ve všeobecném překvapení docela vážně vypravuje, že onehdy dvor. rada prof. Jagič nástupce prof. Palackého na stolici zeměpisu na pražské universitě přivezl do Prahy v osobě svého krajana, jenž ho zde doprovázel a jako kandidát úřadu toho se zde představoval. Při tom se vypravuje, že celá řada vynikajících profesorů české filosofické fakulty bude tuto kandidaturu ze příčin nám

nějšho, do kostela nejde nikdy a zatím musí se nějak špatně té Šalomounské odvárky napít, o tomhle jsem myslil, že opravdu se pekla nebojí a on zatím ten největší strašpytlík!

Za sedm let byla kniha popsána a bylo v ní zapsáno přes tři tisíce lidí. Hasil vyměnil ji jinou knihou a starou z Pekla přinesl si domů a jal se ji dle své chuti upravovati.

Nápis sprostý a neslušný zatušoval nebo přetřel.

Některé z nápisů slušných:

„V pekle platí zákon ten, sem ano, nikdy ven.“

V Pekle, dne 29. června 1889 t. j. osmdesátého devátého.

Beno Maurokordát,

výbor města Machova.

Jeden občan Machovský bál se pekla nejvíce proto, že se tam sejde se svou ženou a napsal:

„Nejvíce mne muky pekla leká,

že tam i mou ženu čeká.“

V Pekle, dne 8. srpna 1890.

Jeden Machovský Sokrates s Megerou

za živa v pekle.

Jistý Amerikan stěžoval si v pekelné knize, že před peklem nemá nikde pokoje, těmito slovy:

„Za dalekým Oceánem,

v zemi Popokatepetla

člověk aby se všude bál

jenom toho pekla.“

F. Jovansky & Co. Neu York.

Peklo, 16. Juli 1887.

Jakýsi žid se přiznal, že v pekle tresty trvají věčně, těmito slovy:

„Až do toho pekla přijdem ach,

peklo neudělá nikdy krach!“

Isák Rubinstein.

Když byla kniha v pořádku, napsal Hasil na konci posledního listu:

neznamých podporovati. To ovšem budí pocho-pitelný v Praze údiv. A proč?

Nikoho zde není, kdo by si nepřál, aby třeba několik vynikajících synů jiných bratrských nám slovanských národů na české universitě jako profesori nepřesobilo. Naopak. To by bylo zde radostně vítáno, kdyby Rus byl zde profesorem zeměpisu ruského a Srb profesorem zeměpisu poloostrova balkánského. Z toho by měl český obchodní a průmyslový obzor nemalé prospěchy.

Ale nyní se jedná o obsazení profesury zeměpisu všeobecného a fyzikálního, kterážto stolice má za nejpřednější svůj úkol, aby pro české střední školy vychovála potřebný zdatný dorost učitelstva. Proto při obsazování jejím třeba bráti tento moment nejdříve při způsobnosti kandidátů v úvahu. Že by se však všichni domácí působili k tomu lidé musili přehlédnouti a že by se důležitá tato učitelská stolice musila svěřiti pánovi, který nejenom ani českým jazykem nevládne tak, aby učitelstvo pro české střední školy vychovávatí mohl a který by nemohl býti následkem toho členem zkušební komise kandidátů učitelství, toho příčiny nejsou přemnohým lidem v Praze dosti jasné a proto tomu ani věřiti nechtějí, že by něco podobného prof. Jagič chtěl pomoci svých vlivů prosaditi a že by k tomu dokonce v Praze ochotné pomocníky nalezl.

Nechceme se dotýkati chlouostivé skutečnosti, že totiž zejména při obsazování profesur a při habilitacích na české filosofické fakultě hrály v posledních letech osobní sympatie mnohdy příliš pronikavou úlohu, ale aby čeští působili domácí kandidáti při obsazování stolice zeměpisu po prof. Palackém byli napořád pominuti, tomu nechceme věřiti, že by česká filosofická fakulta připustiti mohla. To zdá se býti nemožným.

Pak li členové její nezdají se míti dosti důvěry a lásky k odchovancům prof. Palackého, jsou zde čeští zeměpisci škol starších, proto netřeba se ohlížeti po jeho nástupci za hranicemi. Tím není řečeno, že bychom kandidátu p. Jagičovu ve vědecké jeho zdatnosti tím nejmenším chtěli ubírat, avšak jeho jmenování nástupcem Palackého mělo by za dnešních poměrů velice povážlivé a těžké následky pro umožnění zřízení druhé české university. Kdyby je sami členové české filosofické fakulty z jakýchkoliv důvodů připustili, tím by akci pro druhou českou universitu přímo nohy podřali.

Odpůrcové zřízení toho by zcela právem potom řekli: „Ale, vždyť Čechové nemají dosti učitelského dorostu v nejdůležitějších předmětech ani pro jedinou universitu, musí si vypůjčovati z národů jiných a sami to uznávají.“ A tu není pochybnosti, že by zřízení druhé české university bylo velice poškozeno a oddáleno. Na to jsme chtěli upozorniti v čas, dokud nebude pozdě.

Obrana.

Kde jest horším. Spisovatel Machar ve veřejném listě a časopis Čas ve svých sloupcích odsuzuje demonstraci, kterou provedlo několik uličníků v Brandýse n. L. na prof.

„Liber scriptus proferetur,
In quo totum continetur,
Uade mundus iudicetur.“

To je česky:

„Až, tu kniha otevřená,
v níž je všina obsažena,
a z níž bude pomsta čtena.“

Byla to kniha, v níž téměř všichni podepsaní až ku podivu souhlasně dosvědčovali, že peklo je, že tresty v něm jsou věčné a že se ho tudíž třeba báti. Mnoho hříchů dalo se z ní též vyčísti, jak se o tom brzo přesvědčíme.

* * *

Ráno po máj svatě po tom, když Koupelka smečtil, přišel Hasil s pekelnou knihou do jeho pokoje. Koupelka se zarazil a Hasil pravil: „Tak vás jdu přesvědčit, že pánové, o nichž jsme včera mluvili, věří v peklo. Kterého pak mám vzíti nejdříve?“

„Třeba Vopráška“ řekl Koupelka.

Hasil už všechny tři vynášel a jenom podotkl: „Musíte, pane Koupelko, přijmouti ode mne krátké vysvětlení, byste všemu dobře rozuměli a otevřev knihu, ukázal pratem a pravil: „Tak čtěte!“

Koupelka četl:

„Nechceš-li do pekla jíti,
nesmíš nic za nehtem mít.
Co musí vrátit podvodník?
Co já mizerný karbaník?“

V Pekle, dne 14. července 1888.

Kylian Voprášek,
obchod smíšený a zbožím.

„Vidíte, pravil Hasil,“ ten člověk dle mého náhledu podléhá trochu žádosti učí, a také asi

Massaryku, vracejícím se z pohřbu matky Macharovy. Slušný člověk odsuzuje každý projev uličnické svévolie, proto se nedivíme, že i tento projev byl odsouzen, ale ohrazujeme se proti tomu, aby na pouhou denunciaci dopisovatele „Nár. Listů“, že „demonstraci prý řídil bratr místního kaplana,“ bylo veškeré kněžstvo činěno zodpovědné za toto uličnictví. Pouze židácké noviny přičítaly poborné činy některých jednotlivců celému národu aneb celému stavu a tuto židáckou mafiý osvojil si Čas i Machar. Ve svém veřejném listě ku J. E. arcibiskupu pražskému píše vzdělanec Machar do slova: „Z Vašich seminářů vycházejí vlci draví, zuřivci nesnášliví, pastýři nerozumní“. Tážeme se p. Machara: Čím se lišíte, p. Machare, od brandýšských uličníků, kteří pokřikovali na ulici po prof. Massaryku: Hanba, židovský otrok etc.? Pouliční dav v Brandýse nalezne ve svém pochybení omluvy v nevědomosti a v nešikovné akci Massarykově, ale vy pro své nízké bezdůvodné snižování duchoven- ského stavu nenaleznete omluvy ani v ignoranci, ani v domnělé vině místního kaplana, protože sám Čas musil přinést odvolání jakékoliv účasti brandýšského katechety na demonstraci. Vy, p. Machare, nadáváte tedy bez příčiny a při plném vědomí, že uličnictví jest hanbou pro vzdělaného muže. Učiňte si sám úsudek, na které straně lze mluvit o křovácvi a dravosti.

Svatost pokání u protestantů. Vážný svatopostní čas zve nás svými obřady a celým svým rázem do samoty k rozjímání a kajícím- nosti. Modernímu člověku ovšem samota a rozjímání se protiví. Rušný život se všemi svými pozitivy rozptyluje příliš mysl lidskou a navyká povrchnímu lehkomyšlnému nazírání na cíl člověka, proto také církevní svatopostní čas a snad docela zpovědnice bývá pravým postrachem povrchního našeho pokolení. Z to- hoto odporu ku vážnému a opravdovému pojmání života vyplývá též odsuzování něčí katolického, jež hlásá Kristovo slovo: „Čiňte pokání“. Církev protestantská to byly, které plující s veselým proudem: doby odsuzovaly kající skutky a potřebu pokání. Ale dlouho tato lehkomyšlnost protestantská ku důležitým otázkám netrvala.

Přirozenost lidská nedá se ošiditi ani takovými svůdci, jakými byli zhyrály muich Martin Luther a ukrutníky Kalvín. A právě naše století, které rozselo símě nevěry v nej- vyšší mife, přivedlo mnohé ku kritickému studiu církevních dějin a tím ku pravdě.

Jenom přirozenému hlasu vlastního nitra a pravdivým dějinám lze připsovati neobyčejné hnutí v protestantských nynějších kruzích, vo- lající po návratu ku zpovědi, pravíme ku kacé- řované zpovědi.

V Anglii dle zpráv časopiseckých již r. 1895 zpovídalo po způsobu katolickém 1500 du- chovních, kdežto před 50 lety nezpovídalo jich ani 20. Znameníť konvertita norský, bývalý pastor Krogh Thonning píše o zpovědi kato- lické: „O kdybych měl tisíc úst a v každých ústech tisíc jazyků! Všech bych použil k tomu, abych zvolal: „Naše (evangelická) církev musí opět míti soukromou zpověď“. V Německu lze

trochu při hře v karty „fiksujee“, ac jsem ho vůbec ani hrati neviděl.“

„To fiksujee!“ vskočil mu do řeči Koupelka. „Jak ho spustí hrát s očí, je zle a obral by každého.“

„No vidíte, že jsem uhoď!“ pokračoval Hasil, „a bojí se, že když nevrátí, oč lidi ofiksloval, že přijde do pekla.“

Koupelka neřekl nic než: „Tak teď vezměte Chvástala!“ Hasil obrátil list a ukazoval na místo, kdež Koupelka četl:

„Proč jen není samé nebe, proč je také peklo?

Kdyby pekla nebylo, to by se to peklo!“

V Pekle, dne 4. srpna 1888.

Jaroslav Chvástál, c. k. berní kontrolor.

„Tenhle člověk“ vysvětloval Hasil, „užívá zvláštní „bantýrky“. To slovo „péci“ má asi ten význam, jako „dobře se dařiti“.

„Dovolte, to vám musím něco poznamenati“ pravil rychle Koupelka. „Když vyhrává v kartách, tleská rukama a křičí: „To se to peče!“ a když prohrává: „To se to speklo!“

Na to Hasil: „Tak vidíte, že jsem se ani tu nemýlil, ac jsem s p. kontrolorem jak živ ne- mluvil. Kde pak kostelník a kontrolor! Ten člověk podléhá pyšce života a když tato slova psal, mysli- si asi: „Kdyby nebylo Boha, věčnosti a pekla, byl bych mnohem klidněji na světě živ; ale takhle, jak jen dost málo něco špatného provedu, už mne děsí peklo.“

„To by v tom byl skoro jako já!“ dodal Koupelka smutně. „Ostatně,“ pokračoval Hasil, „pokud vím, byl na vojné šikovatelem a připouštím, že rozumí dobře různým „linksumkertajchům“, posuzovati však kněží a plésti se do bohosloví, ak jsem o něm zaslechl, je pravá chvástavost.“

„A teď nám zbývá Tužkoslint“ začal po malé

pozorovati silný proud v církevních kruzích, který volá usilovně po zavedení lehkomyšlné zamítnutí sv. pokání. Lutheránský časopis „Alp. Ev. L. Kirchenzeitung“ v č. 42. r. 1901 přinesl z kazatelské konference, ve Stuttgartě konané, přednášku pastora Dippera z Marbachu, který požaduje od církve luteránské znovuzavedení tajné zpovědi. Formuluje svůj požadavek 9 body, z nichž uvádíme: 1. Zpovědi jsou zřízení, jimiž církev dle příkazu Janem 20, 21—23 uděleného poslání své vykonává. 2. K podstatě církevní zpovědi patří vykonávání její církevním úřadem a vyznání hříchů i rozhrěšení. 3. Úřad církevní jedná na místě Kristově. Rozhrěšení, jímž se odpuštění hříchů sprostředkuje, třeba za vrchol duchovní správy považovati. 4. Vyznání hříchů jest nezbytným podkladem pro zpovědníka při posouzení zpovědi.

Tak tedy páni vrací se po letech k tomu, co již církev katolická po staletích za pravdu hlásá.

Vrací-li se evangelíci v rozhrávané době ku svátosti pokání, která Spasitelem byla usta- novena, aby rozervané duši vracela zase mír a pokoj, nebudou se snad katolíci vyhýbat božskému tomuto zřízení, o němž filosof Leibnitz napsal: „Nelze upříti, že zpověď jest hodna a důstojna Boží moudrosti a že nic není cenněj- šího a chvalitebnějšího nad ni v náboženství křesťanském“.

Kéž svatopostní čas navrátí ve svátosti pokání všem obtíženým pokoj duše!

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna projednala už před- lohu o brancích a schválila ji ve druhém i třetím čtení. A zas to rozvířilo sněmovnou, když se jednalo o krvavých událostech v Terstu, kde totiž minulý týden ze stávky topičů paroplavební společnosti Lloydu, kteří se domáhali 8hodinné doby pracovní, povstala obrovská stávka, již se účastnilo na 20.000 dělnictva z Terstu i okolí. Ve všech závodech průmyslových v městě i okolí byla zastavena práce, veškeré obchody zavřeny, časopisy nevycházely i vozba po elektrické tramwayi ustala. Přivolané vojsko srazilo se kolikrát v pouličním boji sestavujícím, při čemž bylo usmrceno 11 osob a mnoho poraneno. Místodržitel terstský hr. Goess dal na to prohlásiti stanné právo a tím uvalen na Terst a okolí stav výjimečný. Dle zpráv ne- panuje ještě v Terstu úplný pokoj, dělníci na mnohých místech dosud nepracují. Policie na všech stranách zatýká podezřelé osoby. Podle všeho bouře tyto zosnovali anarchisté. Proti opatřením v Terstu zvlášť vystoupili soc. demokrati, jichž mluvčí dr. Ellenbogen žádal, aby byl zru- šen výjimečný stav a místodržitel Goess odstra- něn. Návrh tento však zamítnut a přijat návrh Kathreinův, dle něhož zvolen výbor o 37 členech, aby se radil o výjimečných předpisech a sně- movně podal do 8 dnů zprávu.

Páni ve Vídni nevědí nyní kudy kam. Proto obchodní smlouvy budou prodlouženy, autonomní celní tarif a s ním i parlamentní vyřízení uhers- kého vyrovnání budou ošročeny. Též česko-ně- mecké smírování dle všeho opět odloženo.

prestávce Hasil. „Jen jednou jsem si s ním krátce po- hovořil a hned jsem poznal jeho omezenost a prázd- notu srdce. Původu je rvze českého, jako všichni ma- chovští Tužkoslinti. Jeho otec byl na zámku justi- ciárem a jak se vypravuje, měl před rokem osm- ačtyřicátým spolek se zloději, kteří mu nosili kradené věci i peníze ho podplácejíce; za to je pouštěl na svobodu nebo nechal svobodně krásti. Proto ho chtěli sedláci za dob konstituce zabiti. Celou noc byl schován v komíně a pak v ženských šatech podařilo se mu uniknouti ze zámku. Po- něvadž ze zkušenosti věděl, co je to „podmazánu“ byti, uměl také podmazovati a jeho pan syn stu- doval více peněz než hlavou a to je nynější profesor Tužkoslint a nebyť machovského, z Ně- mec příštěhovalého knížete, který, jak víte, Němce podporuje, nikdy by nebyl profesorem ve Znojme.“

Koupelka trnkl. „Ten učený Tužkoslint ze by byl tak prázdňým člověkem!“ Začal porovná- vati Tužkoslinta s Voprsálkem a Chvástalem. „Tak co mslíte, Hasile“, tázal se pak Koupelka, „kdo je učenější, Voprsálek a Chvástál nebo Tužkoslint?“

„Zcela jistě Voprsálek i Chvástál“ odpověděl Hasil, „ti se ještě snad dostanou do nebe. A to je největší učenost! Ale o Tužkoslintovi pochy- buju, neboť je člověkem žádosti těla hovičím, ac nebude-li míti Pán Bůh ohledu na jeho hloupost.“ Koupelka, pobídnut byv Hasilem, četl:

„Temnosity pekla obkličili mne jsem slyšel kdys kazát ale kdo pak se s tym bude mázat.“

Tuschkoslynt.

„No, takovou učeností se chlubit, je opravdu hodně hloupé“, rozechvěně zvolal Koupelka.

Hasil vykládal dále: „Jak víte, vdala se má dcera za skládníka dráhy do Skalice. Byli však přeloženi do Znojma a nemajíce hmotných pro- středků, jsou nuceni syna poslati do znojemského

Arcikníže František Ferdinand už se vrátil z Petrohradu. Ale v Uhrách se velice hněvali, že s sebou do Petrohradu nevzal žádného maďarského kavalíra. Měl sice arciknížete doprovázeti hr. Zichy, katolík a vůdce strany lidové, než na zakročení šl. Szella se tak nestalo. A aby si vzal za prů- vodce nějakého žida, zednáře neb lutherana, toho si nejméně arcikníže přál a proto se obešel bez Maďarů.

Posl. dr. Eppinger, vůdce Němců v Čechách, na schůzi v České Lípě konečně vyznal, že v po- sledních padesáti letech nastalo tak podstatné literární a národní povznesení lidu českého, že dnes nejsou na místě oblíbené frase o méně cenné národnosti, spíše že je třeba učiniti konec sporu mezi Čechy a Němci.

mladočeský posl. J. Jaroš vystoupil z klubu mladočeského z toho důvodu, že se vedení strany mladočeské nepostaralo o to, aby též ze strany rolnické jmenování byli členové do poradního sboru pro vodní stavby.

Usnesení Němců českobudějovických, jímž bylo vyrobeno 348 nových voličů, okresním hejt- manstvím v Č. Budějovicích zastaveno.

Komise říšského sněmu něm., již přikázán je zákon o novém celním tarifu, se usnesla přese všechny námitky vlády, aby zákon o celních saz- bách nabyt platnosti dnem 1. ledna 1905. Rozpočet německé říše vykáže v účetním roce 1901, který dne 1. dubna t. r. končí, schodek 70 mil. Tak velikého schodku dosud nebylo, co něm. říše trvá.

V Barceloně, kde počít stávkujících jest asi 80.000, byl vyhlášen náhlý soud.

Car nařídil ministru spravedlnosti, aby uvážil otázku úplného zrušení všech těžkých druhů těles- ného trestání osob na Sibiř vypovězených.

Turecký sultán dovolil, aby v Malé Asii se usadili Židé.

Na uzavření anglicko-španělské smlouvy od- povědělo Rusko vysláním obrněnců k sesílení loďstva ruského ve vodách čínských a rozmnožením vojen. sboru při železnici v Mandžursku.

Boerský komitét v Berlíně usnesl se povoliti ihned 300.000 marků ve prospěch Boerů. Anglické vojsko v jižní Africe utrpělo 12. t. m. novou po- rážku u Zuikerboschrandu.

Z činnosti katol. spolků.

V křesť. soc. spolku paní a dívek v Hradci Králové. nebude se 2. března konati spol- ková přednáška, neboť týž den pořádá přednášk „Jednota katol. tovaryšů“. Příští schůze oznámí s listky.

Z Kostece n. O. Katolická Jednota svo- lala veřejnou schůzi do sousedních Doudleb, při níž přednášel p. redaktor Myslivec. Důkladně vy- loživ rozhrávanost poměrů dnešních, dovedl, že žádný člověk a tím méně křesťanský social nemůže býti s nimi spokojen. Nápravy třeba. Ukázal, jakými cestami se dal sobecký liberalismus, jakými bezbožný socialismus demokratický a národní, k čemu onen zavedl lidstvo, a kam ho vedou tyto dva poslední. Naproti tomu v jasném světle podal způsob, jakým chtějí řešiti otázku dělnickou, řemeslnickou a rolnickou křesťan. sociálně. Nadšenými slovy odporučiv přilnutí ke Kristu a církvi katolické, za hlubokého potlesku všech (přes 300 posluchačů) skončil. Náhlým vniknutím ná-

německého gymnasia. Znáte ho též, je zdě právě na prázdninách, po nichž má postoupiti do vyššího gymnasia. Na vyšší ale musí do českých, kdyžbch sám na to musil poslední obětovati. A tu jsem tak od svého vnuka zaslechl, že prý i studenti říkají o Tužkoslintovi, že nemá nic v hlavě, nýbrž všecko v kapse. Ať vykládá nebo zkouší, pořád vytahuje z kapsy papírky a čte, aby se nezmyšlil a někteří vyzkoumali i to, že umí vždycky jenom o dvě stránky více než žáci. A jestli pak víte, proč chodí na prázdniny do Ma- chova?

„Nevím, ale dovolte, abych si sedl neb ulehl, pode mnou se nohy chvějí. Ten Tužko- slint!“ A Koupelka sedl.

„Nepovídal bych vám to, poněvadž bez příčiny nesmíme o bližním zlé věci mluvit, ale myslím, že nechybují, neboť vy věříte Tužko- slintovi více než pís-nu svatému a proto vám to povím, abyste věděli jednou holou pravdu a nedal se ním více klamati. Tužkoslint všecko projt, propije, prokouří a prospí, vfm to od své dcery. Když přijede s rodinou do Machova, je tomu tak, jako když přijde houf cikánů. Jeho vzácná milost- paní se slečnami dcerami rozběhne se po Kra- molné a Babím a skoupí všechny homolky, sy- rečky a houby, napakují to do kufru, jedou do Znojma a jsou celý rok lacině živi a my za to musíme všecko draze platiti. K Dědákovi se hlásí jako přítel asi z dvanáctého kolena a místo, aby za byt zaplatil, dá mu několik lahvi znojemských okurek.“

„Je mi podivno“ vzpomněl si najednou Koupelka, „že Tužkoslint u nápisu tohoto ne- naznačil svůj stav. Tužkoslintu je pak v Machově hodně, snad to zde ani nenapsal prof. Tužkoslint.“

„Dokáží Vám, že to psal on“ odvětil Hasil.

(Dokončení).

rodné-socialní výrostkové vamberečtí ovšem nemohli se svým vůdcem Mitvalským ani slova vyvrátiti; sami však svými zvasy tak snechutli se obecnstvu, že brzo sál opouštěli. Několik flišných odpovědí a otázek dostalo se jim od doudlebských členek katolických. Schůze na to pro hluk vášnivců národních byla ukončena. Avšak ustanovení odborky tím nebylo zamezeno. Uvědoměli katolíci doudlebské shromáždili se za týden na to opět a 40 nově přiblížených členů zvolili si svého místopředsedu a výbor a položili tak základ k budoucí akci katolické. Avšak toto jednání s přesvědčením tak rozčílilo neklidné myslí liberální, že pozavše si opět bošický vambereček, tropili rámus v sále opět. Když však členové katolické klidně ba s úsměvem je pozorovali, začali si počínati jako bez smyru. Na to všichni dobře smýšlející odešli, nemajíc takovouto společnost za sobě rovnou. Věc všech dobrá nezaujal i kdyby ještě horších prostředků nepřátelé se chápali. Výboru odborky a všem členům všechna čest za jejich statečnost a k další činnosti: Zdař Bůh! — Dne 23. února t. r. s ochotností přednáší v katolické Jednotě v Kostelci n. O. vesp. dr. Frant. Šulc o „Životě a působení sv. Otce Lva XIII.“ Před i po přednášce budou zapnuty sbory mužské i ženské, některé čísla hudební a sóla. Začátek určité o půl 7. hod. večer na Rabštejně.

Z Luže. V katolické jednotě „Slavata“ přednášel dne 16. února 1902 uvodomělý a horlivý její člen p. Křivka, rolník z Volstic o heslu: „Přítel od Říma.“ V přednášce své, trvající přes půl hodiny, rozvinul p. řečník jádro a významu cíle tohoto hesla, poukázal na strany a lidi, kteří za tímto heslem se pachti, jemu slouží, poukázal na naše evangeliky a spolek Adolfův v Němčicích, na katolíky dle jména a ne dle života a skutků a posléze na židovstvo a sociální demokracii. V doslovu podal mohutnou a vlasteneckou aplikaci na sv. Václava, patrona království Českého a vybízel přítomné ku upřímné lásce k Apoštolské Stolicí. V příštích schůzích přednáší předseda: O liberalismu, jeho původcích, zásadách a cíli. „Zdař Bůh!“

Z Lomnice n. Pop. V neděli přednášel v katolické jednotě náš na slovo vzatý řečník p. V. Myslivec, redaktor z Prahy. Mluvil o křesťanském socialismu. Řeknu-li, že řeč jeho posluchačstvo veškeré uchvátila, elektrisovala — řekl jsem všechno. Po řeči jeho, která skoro půl třetí hodiny trvala, dlouho ještě stáli účastníci ve skupinách a živě rokovali. Ačkoliv byla právě týž den univerzitní přednáška, kterou pořádaly ostatní spolky zdejší společně, přece účastenství na schůzi naší bylo tak četné, že více prostorný jinak sál pojmul i již nemůže. Bylo to tak malé změření síl a zkonška dopadla etkvele. Křesťanský socialismus a duch křesťanský silou elementární propuká vande — dere se v před — jen více takových Myslivců dej nám Pane Bože! Schůze příští jest na velikonoční pondělí. Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní: V pánu zaseduli: pan Tom. Blažek, (V Vula.) bisk. vikář, děkan v Libici n. C. † 8. února (naroz. 1829, ysv. 1853.); pan Frant. Knob, (V Vula.) konsist. rada, b. vikář, farář v Přibyslavi, † 16. února (naroz. 1830, ysv. 1853.). Ustanovení jsou: p. Josef Křihl, far. ve Studnici, za faráře do Hofíček, p. Frant. Komárek, kapl. Chrudimský, za kapl. do Golčova Jeníkova, p. Frant. Horák, kapl. v Golčově Jeníkově, za kapl. do Chrudimi, p. Frant. Víša, koop. Společný, za administrátora do Studnice, p. Jos. Valenta, kapl. Vrsecký, za kapl. do Smidaru. Uprázdňovaná místa: Libice n. C., fara, patron. náboženské matice od 9. února, Studnice, fara, patron. kníž. Schauburg Lippe, od 17. února, Přibyslav, fara, patron. kněžny Khevenhüller-Metach, od 17. února b. r. Farní kostel v Černilově povýšen na děkanství, fara Černilovská na děkanství a farář p. Jan Seidl jmenován provědkanem.

Koncerty Filharmonie v Hradci Král. Konají se v sobotu 22. a v neděli 23. února 1902 v městském Klieperově divadle pro oba dny se stejným programem za společníkování pí. Jitiny Schulzové—Mařákové, virtuosky na harfu, pí. Anny Jančové, koncertní pěvkyně, Otokara Mařáka, operního pěvce. Frant. Koláře, koncertního pěvce, „Elišky“, dámského pěveckého sboru a sdružených ochot. pěveckých sít z Hradce Králové a okolí. — Dirigent: Lud. Knepr. Orchestr čítá 60, sbor 100 členů. Program: 1. K. Bendl: „Štědrý den“, báseň od K. J. Erbena pro soli, smíšený sbor a velký orchestr. Soli: Pí. Jančová sopran, p. O. Mařák tenor, p. Fr. Kolář bas. 2. A. Dvořák: „Poladnice“, symf. báseň pro velký orchestr. 3. a) P. Čajkovský „Oněgin“. Kde jste, kde jate; b) Kovatovič: Jarní pozdrav. zpívá p. O. Mařák. 4. B. Smetana: „Tajemství“. Zpívá Kaliny, zpívá p. Fr. Kolář. 5. K. M. Weber—Berlioz: Vyzvání k tanci, pro velký orchestr. — Začátek: v sobotu o půl 8. hod. večer, v neděli o 3. hod. odp. — Zásnauy přijímá a předprodej vstupenek obstará knihkupec pí. B. Tolman.

V Klieperově divadle dne 16. února t. r. sehrála jednota ochotníků divad. „Kliepera“ v Hradci Králové veselohru „Mařákové paní Leontiny“. Hra nacrvená náležitě a jednotlivé úlohy s dovedností berekou provedli zvlášť p. Fleishauer (Dubois), pí. Paulová (Leontina), pí. Rajšlová (Virginia), p. Pozner (Grimard) a p. Šafář atd.

Ve schůzi obecního zastupitelstva v Hradci Král. dne 12. února t. r. projednáno rozpočet důchodů obce. a schváleno, by schodek 98.825.43 K uhrazen byl 10%, obec. přírůstkem, 5%, činn. grošem k nájemnému, darem měst. spořitelny 40.000 K a dárkou za dodávání vody soukromníkům a měst. vodovodu částkou 27.000 K. Schváleno též, aby schodek pevnostního účtu uhrazen byl půjčkou

na krytí jízdnaru 16.000 K a sbytek 12.470.92 K prodejem pevnostních pozemků. Důležitě bylo také jednání při rozpočtu okres. školní rady pro město. Vzhledem ku mnohému přání, aby zrušen byl samostatný školní okres, přijat návrh měst. rady, aby se zatím vstoupilo ve vyjednávání s příslušnými úřady, zdali a pod jakými podmínkami mohl by býti zrušen samostatný školní okres pro Hradec Král. a spojen s okresem venkovským. Schválen i rozpočet okr. škol. rady, vyšší školy obchodní atd.]

Průmyslové muzeum v Hradci Králové. Již několikrát zmínili jsme se o úspěšném působení veřejné činnosti přím. muzea zdejšího, která bohatstvím nashromážděného tam materiálu jak předložkového, tak i děl textových všech možných odvětví umělecko-průmyslových zaujímá jedno z nejčelnějších míst mezi odbornými knihovnami přím. muzei jak v Čechách, tak i na Moravě. Váš ani sbírky vzorných prací umělecko-průmyslových nezůstávají pozadu za knihovnou, vždy čteněji a čteněji navštěvovanou a užívávanou, ačkoliv místnosti sbírkám těmto vykázané jsou více nežli nepostačitelné. Jelikož však právě tento naprostý nedostatek přiměřených a rozsahu sbírek jen poněkud odpovídajících místností hromadným návštěvám nevalně jest příznivým, rozhodl se výkonný výbor muzejní v poslední své schůzi na tom, aby v neděli 23. t. m. pořádána byla zvláštní výstava výhradně těch předmětů, které poslední dobou pro sbírky muzejní byly zakoupeny. Výstavka tato bude tudíž v sobě zahrnovati sbírky velice cenných předmětů ze skla, hlíny, dřeva a kovu jakož i řadu amerických a anglických nástrojů na obrábění dřeva a železa, jež při práci poskytují mnohé výhody jak co do přesnosti výkonu, tak i pokud se úspory času dotýče. K výstavce této získána byla i sbírka umělecko-průmyslových výrobků světové firmy Christofle a spol. v Paříži, která pracemi svými, cestou galvanoplastikou provedenými, vydobyla si na výstavě v Paříži r. 1900 zasloužený obdiv celého světa a dnes možno směle tvrditi, že galvanoplastiky její nikým dosud ani vystihnuty, neku-li překonány byly. Výstavka sama obdivána bude ve veřejné čitárně přím. muzea v přízemním levém křídle odborné školy pro umělecké zámečnictví. Vzhledem k tomu, že výstavka ta potrvá jeden toliko den, totiž v neděli 23. února od 9—12 hod. dopol. a od 2—6 hod. odpol. a že se nám tu skýtá hojně příležitosti, abychom se seznámili s oněmi novými prameny, které dnešního dne ovládají umělecký průmysl takřka na celé čáře, činíme obecnostvo na výstavku, do níž vstup každému jest volným, zvláště pozorným v tom pevném přesvědčení, že z ní odcházeti bude obecnostvo v mnohem ohledu poučeno a v plné míře uspokojeno.

Živé fotografie v životní velikosti předvede známý podnikatel p. V. Ponrepo 23., 24. a 25. února v sále Adalbertina v Hradci Král. V neděli budou tři představení: ve 4 hod. odp., v 6 a 8 hod. večer, všedního dne v 6 a 8 hod. večer. Mezi mnohými zvláštnostmi předvedeny budou boje Boerů a Angličany a obrovský fonograf. Program každého dne nový. Prodej lístků v sále a u číšníka.

Osobní. Zástupcem zemského výboru v kuratoriu zdejší obchodní akademie jmenován v sezení dne 22. ledna 1902 knihkupec zdejší p. B. E. Tolman na dobu tří let.

Smrt na ulici. V pondělí 17. února ráno krátce po 7. hodině abíral se vojín zdejší vojenské pekárny, Václav Jirůška z Nové Vsi, na nákup potravin do vojenské kuchyně, kdež byl jako kuchař zaměstnán. Pojednou však sklesl na Malém náměstí mrtvej k zemi, požitěn byl ochrnutím srdce, jak konstatoval přítomný plukovní lékař p. Tausig a jak zjištěno bylo pitvou. Mladý tento muž měl jiti již letošním rokem z vojny, ale předčasná smrt vojenskou službu mu ukrátila.

Královéhradecká záložna. V neděli dne 16. února t. r. obdivána v „Sokolovně“ valná hromada zdejší Jednoty záloženské za účastenství 110 členů a za předsednictví starosty p. Jaroslava Červeného. Výroční zpráva za rok 1901 byla jednoblasně schválena a po návrhu výboru příkazem zisk, dočleněn na cenných papírech obnosem K 3208—, fondu pro kursové difference a ze zisku obchodního přiděleno K 3.000, fondu pro ztráty v obchodu aměněním a hypotečním a zbytek K 1678 06 povšechnému fondu rezervnímu. Při provedených pak volbách zvoleni následující pánové: Za tajemníka p. Fr. Schamán, za revisory pp. Hofmann František, Vacek Josef a Řezáč Josef. Za členy výboru pp. Formánek Václav, Haloušek Karel, Hanoušek Čeněk, Hlávka František, Macák Antonín, Mahrle Čeněk, Nekovářík Josef, Petříček Josef, Růžička Josef, Strnad František, Šolc Josef, Thoř Josef, Valáš František, Vlach Cyril V., Dr. Zimmer Alois. Za náhradníky pp. Hradecký Augustin, Hůňáček Josef, Izák Alois, Růžička František a Špalek Václav.

Úmrtí. V Broumově zemřel a dne 20. února t. r. byl pochován P. provisor Oddo Jan Pospíšil, bývalý profesor gymnasia, jenž vůbec byl oblíben. R. i. P.

Dary. Svatojanské jednotě katolických jinochů a mužů pro Křtělce a okolí darovali vys. důstojný Pán Leopold Mazáč, probošt v Poděbradech, na zřízení spolkového jevišť 12 K. Spolkové knihovně daroval vp. Emanuel Aliger, administrator v Křtělích, 20 cenných knih. Zaplat Bůh! — Nejdůst. Biskupská Konsistoř v Hradci Králové zaslala podepsanému 406 K jakožto sbírku z diecése na votivní dar národa československého do svatyně v Lurdech. O další milodary prosí Leopold Kolář, farář v Předklášteří u Tišnovy.

Z Dehtálčích. V neděli dne 16. února pořádala naše katolická vzdělávací jednota výroční valnou schůzi s obvyklým pořádkem za hojně účasti členstva i hostů. Předseda Jednoty vsp. farář Douda zahájil valnou schůzi vřelým proslavem o ákolech a cílech katolických jednot, načež po podaných zprávách jednatele a účetní udělil slovo vdp. Dru. Rejlovi,

jenž promluvil „O ákolech českého rolnictva.“ Řeč tato nastíhovala v přehledném rámci nyníjší postavení rolnického stavu a uváděla souhrn všech utných prostředků ku záchraně národohospodářské krize. P. řečník mluvil poutavě i věcně, takže řeč jeho byla vyslechnuta živým zájmem a došla i u přítomných odborníků z úřednictva velkostatku plného uznání. Po přednášce podány byly některé volné návrhy, z nichž všeobecného souhlasu došel návrh, aby byly poučné přednášky častěji jednotou pořádány. Jednota dohálčská provádí i prakticky úspěšné sociální činnosti tím, že vyrovnává sociální rozdíly, slučujíc ve svém středu zaměstnavatele i dělníky a pěstujíc saložení Raiffeisenovy záložny křesťanskou lásku. Přijeme záslužnou činnost katolické jednoty „Zdař Bůh!“

V Dehtálčích bude se 23. února t. r. konati výroční valná schůze Hospodářské jednoty v hostinci „U Růžičků“.

Volby do obchodní a živnost. komory v Liberci konati se budou počátkem března. Vzhledem k tomu, že ohromný počet českých voličů ani jediným členem v liberecké komoře zastoupen není a že se tu nedbá jejich zájmových a jazykových práv, jest nutno, aby českí voličové hlasy své svorně soustředili k volbě čes. mužů, jimž na uhájení práv voličstva a jeho cti záleží.

Ze Lhoty pod Liběčany. Počátkem t. r. založena v osadě naší záložna Raiffeisenova se starostou panem V. Tobiškem v čele. Členů čítá 26. Až působení její se prokáže, zajisté že přiznají k ní vzroste. — Jubilejní kapli naší darovaly: pí. A. Vodičková, hostinská, krásné mešní roucho, pí. M. Kubyrůvková bílé antependium, pí. A. Šrajzerová krásný koberec a pí. J. Kopecká, majitelka loutkového divadla, antependium a svíce. Zaplat Bůh! —

Z Hořic. Dne 23. února t. r. opětně dávati se bude ve zdejší děkanšském chrámu Páně hlasá mše „Assumpta est Maria“ od Palestriny.

Z Křesetic. Dne 5. února t. r. povolil zemský výbor rozdělení obvodu malešovského a zřízení nového zdravotního obvodu se sídlem lékaře v Křeseticích. K novému obvodu náležeti budou tyto obce: Křesetice s Bykánecem, Chrást, Krapá, Oumolín s Hájkem, Hřesová, Korutice, Lomec Velký a Malý, Bahno a Krasoňovice. O zřízení tohoto obvodu staralo se úsilovně obecní zastupitelstvo Křesetické již od roku 1898. Tak v krátké době čtyř roků dostalo se Křesetickým nové duchovní správy a to roku 1898 a letos zase zdravotního obvodu.

Z Kutné Hory. Naše veřejnost má podivání málo závidění hodné, jaké jí poskytuje na veřejnost přišedší ukázka hospodářství v městském pivovaru. Nešťastný pivovar! Co bylo svedeno již bojů pro tento objekt a co na př. my jsme zkusili od ketnohorského orgánu, když jsme ukázali na přílišný pospěch ve věci, která potřebuje rozvahy náležitě. Zkušenost ukázala, že posmívání náš hlas mluvil pravdu. Pivovar jest pasivní a nic nespomůže strkati to na tu neb onu osobu, zodpovědnost nese celá správa, ba všichni ti, jimž svěřena jest občanstvem starost o veřejný majetek. Nechceme nalévati hořkosti proti nikomu, ale jenom si přejeme, aby nebylo to ještě horší, neboť při účtování běže se zařazení v ceně pivovárni, ač vždy třeba na inventáři každoročně procenta odcítati. Pivovarská nadvýroba v našem okolí musí přinutiti všechny povoláné činitele, aby hleděli jakostí výrobků vlastních ubiti onu nezřízenou konkurenci. Vývoz do okolí, jak se dosud dál, také nebyl na užitek, ale spíše na škodu. I tu musí nastati rozumné hospodářství. Čeká to obecnostvo, které táže se, jak to možno, že dřívejší nájemce při zařazení starém platil dosti značnou činní a ještě vydělal a nyní vše se prodělá. Tutlání a skrývání nepomůže nijak!

Z Malešova. Naše městečko dočkalo se čiperného konkurenta v sousedních Křeseticích. Zvelebují se jen což, ale to jim nestačí. „Petrůmfout Malešáky“ stalo se jim heslem. Měli jsme zámečského kaplana, dostali faráře, měli jsme doktora, mají ho také, měli jsme obvod, už nás i v tom dohnali, máme poštu, už o ni pracují také, nastavěli jsme si kanály — dosud nepřikryté (na to se nedostalo), už je dělájí také a přikryté, nuže zkrátka, Malešák skočit měli před Křeseták ho dohoni. Petrůmfout však otce našeho městečka podařilo se jim teprve v novém roce, přiznáváme se k tomu kajně a stydlivě. Otvíraly se oči dvěma Malešákům, když zastavili se na skleničku v Křeseticích. Jeden z nich chtěl si přečísti noviny, ale nemohl, zapomenuv doma brejle. Otvíraly se jim játku oči, když k nim přistoupil policajt a jaký řeč! a s úsměvem nabídl jim kolik brejí: „Prosim, vyberou si, jsou to obecní“. Malešáci pry ztratili nadobro chuť k pití a zrovna letěli na svoji „blava“, ač takovouhle věc jim nedarje. A tak pry, když mají v Křeseticích obecní brejle, v Malešově budou mítí teď obecní cvikry.

Ze Suchbela. V právě uplynulých dnech dokontila zdejší záložna Raiffeisenova uzavírku účtů. Až trvá teprve tři čtvrti roku a potkávala se na jedné straně s lhostejností a na jiné i s nepřátelstvím, propívá přece velmi dobře. Přijem činil za krátkou dobu tu 20.561.40 K, vydán 19.635.71 K, takže celoroční obrát obnášel 40.197.11 K. Dávěra v ústav počíná vzrůstatí patrně a tak vstupujeme do druhého správního roku a plnou důvěrou ve zdar, doufajíce, že podaří se nám získati vlněné a výsledky poraziti nepřátele. Zdař Bůh!

Z Podvysoka. Cukrovnická akce, vyvolaná některými tak zvanými předávkami, blíží se k cíli a jak jsme předvídali — k cíli negativnímu. Rolníci nahlédli již sami, že nejedná se opravdu o uvolnění rolnictva se jha cukrovarníků, ale že je to vypočteno jenom za agitační prostředek, aby se pochromaně pověst některých, již již zapadajících veličin povznášla. Blíží se volby do okresního zastupitelství

a tu je potřeba mimořádnými prostředky upoutati na sebe pozornost. A což zdálo se býti lepším než rozdílní mínění, že pomůže se šepatství valem klášerů? Zatím však správy z cukerního obchodu ukazují, že kdo by dnes rolnictvo vhněl do tohoto průmyslu, vhněl by je do podniků nejvšednějšího. A pak naštavěti nový cukrovar, když nabízel se zavedení zvolenému komitétu. Nad to ono směšné tvrzení, že k podniku novému stačí celkem ne více než 300.000 zl., když každý ví, že rafinerie pod 700.000 zl. se nepostaví a existovati nemůže. Všecky známky ukázaly zkrátka prohlédavým rolníkům, že nejedná se o povznesení stavu celého, ale jednotlivců. Vypravuje se to již veřejně, že když blíž se volby, vždy titíž lidé vystupují s plány novými a po volbách pak, když dosáhnou, čeho si přáli, zatahnou se a plány v ústraní. Jest potřeba říci jednu pravdu. Dost jsme měli my rolníci tady již té frázovitosti politiky, byť i národohospodářské. Tím také v budoucnosti se můžeme, abychom nešli na lep frázístův, z kterýchkoliv tábora, ale věnujme se důvěrně lidem, kteří ukázali se dobrými hospodáři na svém a pracovníky v úzkém kruhu obce, takoví jistě dovedou dobře hospodařiti i v okresu!

Z Čestína. Naše odpověď zdejšíma dopisovateli do Podvysokých Listů šla do živého. V novém slohovém cvičení káže co o přirodopisce, kteráto říše, jak víme, jest mu velmi blízká. Škoda ale že v tom citování zapomněl na všelijaké opoždění jako třeba tetřívky a pod. Jest však dopisovatel ještě holáček, když povídá „Školského Obzoru“ běže za pravou minci a vynasnažuje se, až se z něho leje pot o to, aby jenom učitelové varhanictví nebrali. Vskaz si nikdo proto noby za krk nedal a na tram tento odpověděla duchovní správa novým — zjednavši si varhaníka ze řady občanů. Posmívati se poctivému řemeslníku není, mladý panáček, příliš charakterné. Tím se to naše prohlubování a umravňování nejlépe ukázalo. Ostatně, myslíte-li si Čestínu učiniti sídlem svého štanického ducha, dovědte Vám občanstvo rázně odpověděti. Jsouť jistě věci, o nichž třeba nebudete rád slyšeti. Proto pozor!

Ze Zásnuk. Dlouhými boji vítězně prošel dílo, stavba chrámu Páně, přiblížila se ku svému konci. Zevnějšek hotov a nad městem zvedá se nové sídlo Pána všech pánů. Jen ještě vnitřek třeba poříditi. I tu již zhotoveny jsou plány a zjednánu potřebný náklad, přesahující 10.000 zl. Do roka budou moci věřící pozdvihovati srdce své v krásném, umělecky vyzdobeném obydlí Všemohoucího. Hlavní zásluha o to má zdejší obětavý p. děkan, který nešetřil námahy ani hmotných obětí, jenom aby dílo bylo dovršeno, ač často odmrštěván byl i na oněch místech, kde se toho nejmenší nadál. Jemu však nade vše díky! . . . K té s novým chrámem i nový život duševní pozvedne se v našem městě i okolí. — K.

Z Uhlířských Janovic. Co jsme se natěžili na naší novou dráhu! Ale jaké sklamání! Jako vřede i tu řidičství dráhy sestavilo jízdní řád vládk zcela neprakticky, nevyhovující potřebě občanstva. Spojení s Kolínem jest bídné. Jest to také viděti. Ranní vlak má jakž takž pasažérů, ale druhý večerní jest prázdný. Aby se tomu odpomohlo, sbírá občanstvo podpisy obcí kol dráhy na petici, v níž žádá, aby zaveden byl „lak raději polední, který by mohl v Kolíně chytiti odpolední vlaky pražské. Snad bude přání tohoto vyhověno.

Návrat do církve katolické. Dne 2. února t. r. před ranními službami Božími ve chrámu P. klášterském v Nové Pace složil vyznání víry Milada Seidlová, dříve evangelická augeb. vyznání z Rožkova. Ve víře katolické ji vyučoval a obřad přijetí vykonal dp. Josef Vomočil, místní farář.

Z Nové Paky. Katol. vředlavací Jednota naše uspořádala dne 2. února t. r. zřadilou „masopustní zábavu“ místo věnečku. Zahájena byla o 6 h. přednesem „Legendy o sv. Brandánovi“, načež následovaly veselé deklamace a solové výstupy s kuplety, jež vesměs velice se líbily. Pak přednášel vp. Frant. Burghardt: „O Neopoli a Vesnu“, sděluje dojmy ze své pouti římské, čímž si všechny přítomné zavděčil. Zakončeno tombolou, ženským odbozem uspořádanou. Mezi číslý účinkoval kvintet kapely novopacké. Čistý výnos 44 K věnován k zvelebení knihovny spolkové.

Rolnický sjezd v Chotěboři. Sjezdu tohoto, dne 16. února účastnili se mnozí delegáti ze sousedních okresů. Předsedou zvolen zemský poslanec p. Miza a místopředsedou p. poslanec Niklfeld. O láňatví promluvil pan prof. Dokoupil, jenž, vylouživ důležitost močení, nabádal rolníky ku pevnému láňskému svazu a k rozdělení práce. Láňatví jen tehdy bude pramenem vydatných příjmů v našich láňských krajinách, jestliže rolníci sami budou ovládat racionelní pěstění, močárny a třelny. Zkrátka, třeba dopracovati se toho, aby rolníci nepotřebovali žádných překupníků a továrníků. Na slova paně professorova navázal převaděčivě a ardečně výklady delegát z Hum polecka p. učitel Sobotka, jenž důtklivě odporučel, aby především venkovský lid sám nosil poříbené šatstvo lánué. Pan učitel Neudorff vyloučil nutnost zemského pojistkovaní a v resoluci své odporučil otázku tu pozornosti paně poslanců na sněm zemském. O nucených společenstvech rolnických promluvil p. farář Vlček. Svobodné sdružování jest stavem nejistým. Necená družstva jsou podkladem zemědělské rady a počátkem zemědělské samosprávy. Hlavní jest, že tu bude celá korporace rolníků. Proti vystoupil p. Micháček, starosta skutečského okresu. Družstva prý budou vymáhat oběti peněží. Referent p. farář Vlček polemizuje s odpárcem, vysvětluje spojení nucených družstev se zemědělskou radou a dokazuje, že i jiné občanstvo jest nuceno, aniž toho pozoruje. Zakony nás činí svobodny. Debaty účastnil se dále poslanec

Niklfeld, p. starosta Micháček, p. farář Vlček, pan Lobduška z Bezdvíně, a konečně přijata resoluce, referentem navržená, ve prospěch nucených družstev. Schůze, již účastnilo se 400 rolníků, pak ukončena doslovem p. předsedy posl. Mízy.

Ve Zlebicích panuje dosud ten starodávň nešvar, že po oddávkách bývali svatebčané zatahováni zrovna u kostela rozličnými kofaly a školními dětmi, kteří nejeoum že dožehrávám se dárku svatebčany obtěžují, nýbrž mohou býti příčinou i neštěstí. Mladý strážník se jen na takové počínání dívá; snad je při tom k ochráně p. kluků a kofalů.

Nová Raifelsenka. Při ustavující a první valné hromadě dne 2. února založena v Holovousích Raifelsenka, „Společnost a záložní spolek pro Holovousy a okolí“, to jest pro farář naši osadu: Holovousy, Chodovice, Chlum, Chloumek, Blásko a Libín. Po vykonaných již předběžných pracích započne spolek svoji činnost 1. březnem. Dobrým snahám mnoho zdaru! —

Z Nového Bydčova. (List Jeho Biskupské Milosti Eduarda Jana Nep. katolického obyvatelstvu v Novém Bydčově). Pokaždé jest to Vašemu Biskupovi blahou útechem, může-li v některém místě rozešlé diecése posvětitu chrám Páně. V tom okamžiku raduje se s radojícími věřícími, s nimiž sám Bůh nebeský v pozemské svatyni se zasnubuje, jímž milostivě v tomto údolí elzavém bránu nebeskou otevírá. Zvláště však zaplesal duch můj v Bohu Spisovateli mém, když jsem v tomto staroslavném, mně tak drahém královském věnaném městě slavnostně vyvěšeti mohl nové postavený, překrásný koatel hřbitovní pod ochranou sedmiboletné Rodičky Boží stojící. Ano radoval jsem se v Pánu, když jsem požehnal, posvětil a naváděl Bohu odevzdal chrám, jenž jest důkazem a pomníkem zbožnosti, horlivosti i obětavosti všeho katolického obyvatelstva zdejšího všech stavů, tříd a vrstev, nový stánek Boží s věřícími lidem této městské osady, dům nejdražší a nejvzácnější oběti i dům ustavičné modlitby, dům zlatý, v němž svátostný Spisitel a přemilou Matěří svou stále přebývá zvláště k potěšení sarmoucených, truchlících nad ztrátou miláček duší svých. A raduji se opět nyní, když si vzpomínám na ono slavnostní posvěcení Marianské této svatyně a když tímto listem biskupským Vám všem, synové i dcery v Kristu nejdražší, vzkazuji vrchnopastýřské uznání i poděkování za to, že jste spojenými obětmi zbudovali trvalý pomník živé víry, blahé naděje a vroucí lásky — a to právě na hřbitově, kdež v Pánu odpovídají těla nejdražších Vašich dobrodinců, přátel a příbuzných, abyste navštěvující jejich hroby tím větší úcty nálezali v posvěceném tom kostele, odkudž Ježíš Kristus stále k Vám volá: Pojďtež ke mně všichni, kteříž pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvim. A opět: Já jsem vzkříšeni i život, kdo věří ve mne, byť také umrl, živ bude. Konečně i z toho se raduji, že svatyně tato jest pod ochranou sedmiboletné Panny Marie. Vždyť právě ona pokaždé v takových strastiplných hodinách Vás potěší slovy: O vy všichni, kteří jdete cestou — cestou zármutku — vize, jestli bolest (vaše tak veliká) jako m. — Předraží, utějšť pevně ve všech křížkách, souzeních, zkouškách a navřiveních Páně, utějšť pevně i neočekávané, majice vzor i příklad v nejvzácnější trpělivosti Ježíše Krista i Panny Marie Bolestné K té sám Bůh Všemohoucí Vám všem za Vaši obětavost i lásku žehná časně i věčně!

Cestovní řád letošní generální visitace a udílení svátosti sv. biřmování po vikariátě Německobrodském, Lipnickém a Polenském: V měsíci dubnu: 7. Modletia, 8. Chotěboř, 9. Libice, 10. Čachotín, 11. Přibram, 12. Habry, 13. Skuhrov, Německý Brod, 14. a 15. Německý Brod, 16. Krápá Dolní, 17. Sv. Kříž, 18. Frauenthal — Pohled, 19. Lučice, 20. Bělá, 21. Stecken, Simmersdorf, Štoky, Smrčná, 22. Schlappenz — Šlapánov, 23. Krásná Hora, 24. Lipnice, 25. Heralce, 26. Osoboř, 27. Škála, Hampolec, 28. Hampolec, Želiv, 29. Želiv, 30. Vojslavice. — V měsíci květnu: 1. Bítěš Mladé, 2. Senožaty, 3. Kaliště, 4. Jiřice, 5. Branišov, Větrný Jenův, 6. Dašejov, 7. Gieschtůbel — Vyskytná, 8. Polná, 9. Seelenz, Schritzenz Žďrec, Střítež, 10. Nížkov, 11. Losenice, 12. Přibylav, 13. Buravá, 14. Kracemburk, 15. Vojnův Městec, 16. Studenec, Sopoty.

Úmrtí. Na Královských Vinohradech semřel 15. února pan V. S. Šála, c. k. gymnasiální professor ve výsl. ve věku 57 let a pochován dne 17. t. m. na hřbitově vinohradském. — P. Alfred. Kaldarar, c. k. správce poštovního úřadu na Mělníce, zemřel dne 15. února 1902 v 53 roce věku svého. Zesnulý byl převezzen do Hradce Králové, kdež dne 18. t. m. pohřben na hřbitově kuklen-kém.

Z Náchoda. (Opozděno). Jest nám zaznamnat: úmrtí paní vznešené rodem i duchem, která ač k naší církvi nenáležela, přece při každé příležitosti jevila zvláštní přízeň ke katolickému kněžstvu a ušlechtilým katolickým podnikům. Paní kněžna, Bathildis de Schaumburg-Lippe, rozená princezna Anhaltko-Deessancká, byla raněna mrtvici 10. února. kolem 9. hod., kdy byla komornou nalezena na zemi achoulena. Všeemožné pokusy, pouštění krve, tření, dýchací přístroj, byly marny. Odpoledne o 4. hod. skonala. Na všechny strany telefon a telegraf pracovaly, první dva dny bylo 1800 depeší; poštovní úředník úřadoval nahoře na zámku. V úterý ráno nejdříve přijela princezna Louise, nastávající paní Náchodská, na středu v noci královna ze Stuttgartu a průvodem. Pohřeb ustanoven na sobotu odpoledne o 2. hod. Dopoledne přijeli prvními vlaky zvláštní vyslanec našeho císaře pána kníže Montenuovo, dále král Württemberský, panující kníže Schaumburg Lippe, panující kníže Waldeck-Pyrmont, velkovévoda Meklemburk-Strelitz, dědičný princ Anhalt-Deessau, zástupce starého šváka našeho pána knížete velkovévody Lucemburského. Všecky tyto osobnosti sestoupili se svými průvody na zámku. Přemnohé jiné vznešené osobnosti: kníže Lobkovic, zemský maršálek

a princem, český místodržitel a průvodem rady s Hergetu atd. Věnce a čerstvých bylin rozvěšeny byly po síle kde vystavena zavřena rakev; čestnou stráž komali leoní úředníci. O druhé hod. odpoledne vysoké panstvo sestoupilo do smutečního sálu, sestavilo se do půlkruhu, kazatel z Nagy ze Semonic konal modlitby. Přítomen pastor Šára z Hronova a z Lany ze Šonova-Václavie. Průvod sestaven takto: Fourier na jízdném koni, vojenská hudba, evangel. duchovní, šestispěšní vůz s rakví, princové a princezny dítky, souveraini, vyslanci, generalita (velmi čestně zastoupená) a důstojníci, knížecí úředníci, katol. duchovenstvo patronátní a miloardní bratři z Nového Města n. M., političti a soudní úředníci, zástupitelstvo města Náchoda. Na vojenském hřbitově, zvaném „u bílého kříže“ (ze sedmi-leté války), postaveném zdejší vrchností po válce 1866, uložena do hrobu. Starý kníže pán po obřadech poděkoval všem shromážděným za čestné účastenství. Zemřelá paní kněžna spravedlivě soudila o našem národě, a byla mu vždy nakloněna, ač ani český dokonale nemluvila. Byla spravedlivá ke katolíkům; zámekská kaple Náchodská ztrácel velikou příznivkyni a dobroditečku. Chudina z celého kraje ztratila nesmírně mnoho úmrtím paní kněžny; jakmile shlédla chudobnou ženu, bez prosby ji vždy značnějším obnossem obdarovala. První věnc prostý, jednoduchý přišel z městského chudobince; ponechán samojediný na rakvi, jakožto důkaz pravé lásky. Vznešené panstvo se značně rozešlo. Ještě nastávající majorátů pán princ Bedřich s chotí (rytmistr v Soproni) a královna Charlotta zůstali; též mní buď v neděli nebo v pondělí odejeli k narozeninám královým (25. února). Telegrafické soustrasti došly ode všech dvorů z Německa, od našeho císaře pána, z královských dvorů Londýnského, Kodanského, Stockholmského, od carevny vdovy a panující carevny. Překrásný věnc poslal hrabě Jan Harrach. Každý, kdo měl příležitost mluvit se zemřelou paní kněžnou, podrží její milou povahu a chování ve věčné upomínce.

Manifestační sjezd číslnictva a malohostinských severovýchodních Čech obdivován bude dne 20. března 1902 v Hradci Králové za účastenství pozvaných říšských a zemských poslanců a vynikajících odborníků.

Různé zprávy.

Jinak v Praze a jinak ve Vídni. Dle zprávy „Vaterlandu“ konají se ve všech téměř kostelích vídeňských posní kázání v jazyce německém. V jednom kostele káže se maďarsky, v klášteře OO. Resurrektionistů káže se dvakrát týdně polsky, ba v kostele u sv. Anny docela francouzsky, ale ani *jediné kázání v českém jazyce není ohlášeno*. Snad se vůbec ani pro Čechy ve Vídni nekáže česky, ačkoliv jest tam více Čechů nežli v Praze. Ve Vídni snad mají nějak zkomolené křesťanství, scházíť jim v evangeliu patrně slovo Kristovo „Učte všecky národy.“ V Praze se jinak chová církev ku ovečkám německým. O tom přináší poslední sčítání obyvatelstva loňského roku zajímavé doklady. Je všeobecně známo, že ve čtyřech pražských kostelích po celý rok káže se stídavě v obou zemských řečích. Je to v kostele u Panny Marie Vítězné, u sv. Tomáše, u sv. Jakuba a u sv. Františka. Nuže, kolik je v každé z těchto farností Němců, zjištěných při posledním sčítání obyvatelstva? U Panny Marie Vítězné je 6765 Čechů a 371 Němců, u sv. Tomáše 4572 Čechů a 561 Němců, u sv. Jakuba je 2057 Čechů a 166 Němců, u sv. Františka (u Křizovníků) je 4650 Čechů a pouze 111 Němců. A této hrstce Němců ve jmenovaných farnostech musí tisícové Čechů vždy druhou nenádi kostel postupovati. Němci jsou patrně zruzeni na šťastné plnění.

Ze Slovenska došla nás potěšitelcá zpráva, že v Turčianském Sv. Martině zakládá se nový podnik akciový: továrna pro výrobu celulózy. Doporučenem podnik tento zvláštní pozornosti vřel. obecnostva našeho.

Ukánka čínských mravů. Čínské mravy velice liší se od mravů zvyků Evropanů. Evropské mravy a zvyky jsou pro Číňana zdrojem úsměšků a veselí jako se mravy čínské pro nás. Tak u nás host při hostině sedí po pravici hostitele, v Číně po levici. U nás nejdříve se jí polévka, u Číňanů naposledy. U nás při jídle nemá se mluškati, Číňané na důkaz, že jim jídlo chutná, mlaskají jako pravička. U nás jíme nožem a vidličkou, Číňan zdvihá jídlo do vřes a odtud ho hází do úst. U nás platíme porto za dopie při odeslání jeho, Číňan při obdržení. U nás děti ve škole obráceny jsou k učitelci obličejem, v Číně otáčejí se k učitelci zády. U nás vězí učenost v hlavě, u Číňanů dle jich pojmů v břiše. U nás jest „starý drak“ nřázkou dosti těžkou, v Číně jest to čestný titul. U nás vyhlídne si mladík dívčinu a vezme si ji za ženu — v Číně mladík se ožení a teprve po svatbě často zřl svou ženu. U nás dává tatík své děti vno, má li je, v Číně dává zeť tehánovi jakési věno. U nás unádváme klubouk, vejdemo-li do cizí místnosti, Číňan nechá na hlavě. Tisneme ruku svých známých při pozdravení, Číňan za téže příležitosti tiskne ruku sám sobě. U Číňanů zhotovuje se rakev ještě za živobytí; u nás po smrti. Toť jen malá ukázká čínských mravů, jež od našich značně se liší.

Lišterna redakce.

Kněžice. Vše v pořádku. J. T. O. H. R. zmínili jsme se krátce dne 7. a posledně 21. února v rubrice „Literatura“. Na veřejném díloňých posadků, jež se nám i z jiných stran zasílají, nedostává se místa; proto oznámujeme vše krátce. — Pro nával látky odkládají se některé dopisy do příštího čísla.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu poličského:

10 K p. t. p. farář Vrásk v Bystřem, p. děkan
Kupka v Borové, p. farář Dvořák v Sádaku, p. farář
Štemberka v Staršově, p. farář Horáček v Baníci, p.
kaplan Puchmajer v Limberku 60 K.
6 K p. farář Jelínek v Korouhvi 6 K.
5 K p. farář Janiš v Laubendorfu, p. farář
Rejsek, p. kaplan Hladký v Německé Bělě . . . 15 K.
Celkem 81 K.

Z vikariátu lodečského:

20 K p. t. p. vikář Chaloupka ve Světlé, p.
farář Kameš v Bohdánči 40 K.
14 K p. vik. sekretář Haaser v Čestíně 14 K.
10 K p. děkan Illem ve Zbraslavicích, p. dě-
kan Masil v Lodi, p. farář Frinta v Kácově, p. fa-
rář Šafránek v Pertolticích, p. kaplan Koutník ve
Zbraslavicích 50 K.
6 K p. kaplan Kořínek ve Světlé 6 K.
5 K p. děkan Kouba v Souticích, p. farář Lan-
ger v Čihošti 10 K.
4 K p. farář Peměkl ve Zruči, p. kaplan Bar-
toň v Lodi 8 K.
3 K p. farář Vimr v Petrovicích 3 K.
2 K p. farář Dobruška a kaplan Havelka ve
Smrdově, p. farář Svoboda v Chřenovicích, p. kaplan
Teska v Souticích, p. kaplan Havran v Čestíně, p.
kaplan Šimek ve Zruči 12 K.
1 K p. katecheta Schovanec ve Světlé . . . 1 K.
Celkem 144 K.

Z vikariátu lipnického:

10 K p. t. p. vikář Trávníček v Krásné Hoře 10 K.
2 K p. farář Škoda v Branišově, p. farář Ka-
meník v Lipnici, p. konsistorní rada Dr. Blatenský
v Humpolci, p. farář P. Šlégr ve Vojslavicích, p.
kaplan Kraus v Krásné Hoře 10 K.
1 K p. farář Maňoušek ve Skále, p. farář Rá-
ček v Herálcích, p. farář Běhal v Ousobí, p. exp. koop.
Pecka ve Větrném Jeníkově, p. farář Vaněk v Duše-
jově, p. farář Bezděk v Německé Vyskytce, p. farář
Hyka v Kališti, p. farář P. Cyrill Valenta v Seno-
šatech, p. P. Roubíček v Želivě, p. farář Křikava
v Mladém Běsí, p. farář P. Vavroušek v Jiřicích 11 K.
Celkem 3: K.
200 K vys. důst. p. prelát Hampl . . 200 K.
50 K p. bisk. vikář a děkan Vacek na odpod.
v Českých Budějovicích 50 K.
20 K p. bisk. notář a farář Kučera v Seči 20 K.
10 K p. děkan Šinkora ve Voticích a p. farář
Bosa v Křehleších 2 K.
Celkem 290 K.
bořejších 256 K.
v minulém čísle strženo 4946 K.
Úhrnem 5492 K.

(Pokračování).

Dary a členské příspěvky přijímá pokladník
„Družstva“ Dr. Novotný.

Vdova 30 r. stará ve vaření a domácích
pracích znalá, přála by si nastoupiti

místo za hospodyně

u P. T. paní farářů neb u staršího pána
Čtené nabídky pod šif. „Spolehlivost“, Jičín.

BYT

o 3 pokojích a kuchyni se vším
příslušenstvím v druhém poschodí
v „Adalbertinum“ lze pronajati
od 1. března b. r.

Jižní strana.

Podmínky v admin. „Obnovy“.

Přijme se od 1. března t. r.

hospodyně

na faru (bez hospodářství a bez kaplana)
v letech 35—38 roků. — Přednost dá se
té, která podobný úkol již zastávala.

Nabídky zapečetěné do administrace tohoto
listu pod šifrou J. Š.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 39
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně bezesvázanosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za tovární ceny zboží
zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na
vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla
ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve
stokovských kasetách, hodící se k vánočním
dárkům a j.

Výborné creamy ku holení **Maten a**
gehaving columbia na místo mýdla zasílám
rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jichžto výbornost jako odborník ručím, za-
silám od 1 zt. 20 k. r. výše. Nehodící se
břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo
peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od
3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větší objednávce poskytnu slevu.
Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že
jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokoje-
nosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonalé účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Etěrdina tř. 1 n.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky, cena
levná, jakost výborná.

Založeno r. 1850.

Veledůst. duchovenstvu doporučuje

Karel Zavadil, zlatník a pasíř v Chrudimi svůj hojně zásobený sklad náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, nač se ruší.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřizovati. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
umozulacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mí-
losti. Starý závod můj může se vykazati četnými poctav-
nými příklady P. T. zákazníkům a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, lucerna, lustrů, kadidel,
táčků na křesť. svícen, paciňkářů, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janské náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré opravy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Americký Biograf!

(Živé fotografie.)

Dne 23., 24. a 25. února v sále Adalbertina
v Hradci Králové:

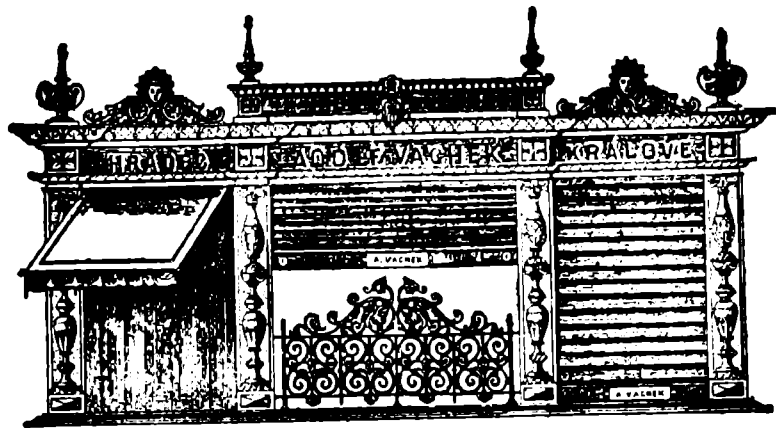
Zavraždění amerického pre-
sidenta Mac Kinleye
v kinematografu.

Poprava anarchisty Csolgosse.

Představení v neděli ve 4, 6 a 8 hodin,
ve dny všední v 6 a 8 hodin.

S úctou

V. Ponrepo,
podnikatel.

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje **svinovací okenice** z vlnitého plechu sručené ocelového, velmi lehké jdoucí. **Svinovací okenice** plátěné, samočinné, vlastního vzoru. **Montování nosičů** a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, **veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.** Zvláště upozorňuji P. T. pány **stavitele na práce stavební, výhradně vlastní výroby** nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kleštin do sítí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých **vše za ceny výrobní se zárukou.**

V úctě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podsíň.

**Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.**

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Úplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samoty. Pevné ceny. Plyše.

Navštívenky

všech druhů

nabízí

**Biskupská
knihovna.**

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

• **služeb vojenských** •

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

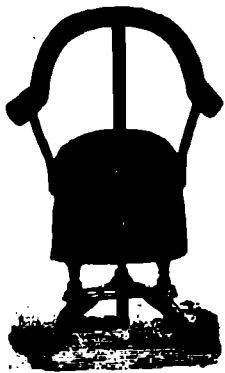
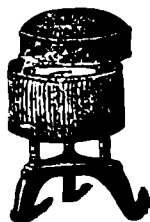
ve své c. k. povolené **kanceláři** jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Klosety pro nemocné

v elegantním
provedení,
zaručeně ne-
zapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

Velká úspora pro každého.

Žádných šlů a řemenů více! Upotřebte chvalně známé

držadlo kalhot

(Patent Novotný).

To samé poskytuje přímé, volné, zdravé držení
těla, vkusné padnutí kalhot, a lze jej vždy ku
každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíků neb
jiné úpravy bylo třeba. Přesvědčení zjistí netušené
výhody. 1 kus k 1 kalhotám K 1-20, 3 kusy
K 3-20 po obdržení franko zasílá

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonin,
obchodní a zaslátelský dům.

Velký výběr

slatých a stříbr.
skřevostí, svateb.
darů, kapesních
i nástěn. hodin
v krás. provedení
doporučuje - - -

JAN - KALIS

hodinář a zlatník
v Rychnově n. K.
přísežný znalec
c. k. okr. soudu
Obrázkové
cenníky zašle.

Harzské kanáry,

krásných tur, hluboce jdoucích, dovoluji si na-
bídnouti v ceně od 6—12 zl. Ptáky výstavní
dle úmluvy. Pěstují to nejlepší. Kolekce moje
vyznamenána byla i na letošní výstavě od-
borné v Praze I. cenou a velkou stříbrnou
medailí od vídeňského spolku. Zaslání děje
se dobírkou. Nehodící se v osmi dnech vy-
měním. Hodnota ptáka odpovídá přesně ceně.

Prosím o úplnou důvěru.

Augustin Brychta,
strojník v Nymburce.

Ignace V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachtělech)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázku
se na požádání franko zašlou.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ru-
ko-dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš.
sboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský
a řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízení.

Písárna a dílny: na Letné, Belcré-
dho třída 612—VII Sklad: Velká
Karlora ul. č. 30. Budova Sv. Vác-
lavské záložny,

doporučuje uctivé: **jesle, křížové cesty, Boží
hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpo-
vědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry,
pultíky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů**
solidního provedení, čehož dokladem jest množství vy-
svědčení veleddstojného duchovenstva.

**Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.**

Sbírka 600 modelů soch od nejprřednějších mistrů,
vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodu.

Původní nákresy, cenníky a rozpočty besplatné a
franko. Ceny levné a přívětivé platební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Malinský křen

letošní sklizně.

5 kg. asi 15 kořenů	K 6.—
5 " " 20 " "	5-20
5 " " 25 " "	4-30
5 " " 30 " "	4.—

franco poštou.

100 kg. Malinské cibule	K 8.—
1 kg. Majoranky	K 2.—
1 kg. Hincian	K 1-20

zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

Jos. Kieslich

v Hradci Králové.

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvláště
trvanlivé zlazení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přesná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a besplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu v domech
založen r. 1891.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akceový kapitál K 1.000.000

Založen r. 1888.

Fondy ca. K 469.000—

Oznamujeme tímto, že počínaje dnem 1. března t. r. zúročení 4 1/2 % pokladničních poukázek

● **snižuje se na 4 %** ●

i se pokladniční poukázky se lhůtou 60denní vydávány vůbec nebudou.

Správní rada.

Pozor! Socha za 80 K.

Podepsaný nalezl na půdě kostela dvě staré sochy, představující sv. Jana Nep. a sv. Jana Křt. a poznav na nich uměleckou řezbu, dal je důkladně opravit v závodě Buškov v Sychrově. Nyní jsou sochy překrásné, jako nové.

Poněvadž však v našem chrámu jsou už sochy těchto světců, mohou se ony dvě jako přebytečné odprodati.

Nabízím je po 80 korunách, ač mají cenu dvakrát tak velkou, jsou 150 cm. vysoké.

Co se za sochy utrží, věnuje se na stavbu Mariánské kaple v Sídloboch u Libuně.

Jindřich Macoun,
administrator v Libuni, p. 1.

Z repertoaru

Naňy Menšíkové.

Pokaždé hlásné aklamováno.

Album ruských písní a romancí. 9 písní moderních ruských skladatelů pro střední hlas. 3 K, skv. váz. 5 K.

Libické písně. (50). Právě vydán šestý tisíc. Pro střední hlas. Se spěv. hlasem 7 K, skv. váz. 9 K.

Melancholie. Cyklus 8 písní pro střed. hlas od V. Nováka. Op. 25. 2 K 40 h.

Přilítlo jaro z daleka a ještě 4 jiné písně z op. 7 od Boh. Vondra. Pro střední hlas 1 K 60 h.

PH zaslání obnosu předem franko zaslá:

Hudební závod EDITION M. U.
(Mojmír Urbánek.)

v Praze jen Václavská ulice č. 21.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákrepy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se součty.
Provedeno ke 300 oltářů.

U čně

řádného z křesťanské rodiny přijme

Josef Komárek,

závod klempířský v Hradci Králové.

Stavební kámen. Cementové tašky.

Nejvýhodnější nákup

bílého podolského a pražského hydran-
lického vápna, pravého portland-
ského cementu, sádry štukatérské
jakož i vešker. stavebních potřeb jen u

Jos. Manycha

továrna cementových výrobků, podni-
katelství betonových a rabičových prací

Hradec Králové-Plotiště
pod viaduktem.

Šamotové cihly a hlína, kameninové
roury.

Ojetý landauer

v úplně dobrém stavu jest levně na prodej u

Čenka Bubna,

kočárnika v Hradci Králové.

Tamtéž lze dostati též nové kočáry, soustavy
nejnovější a v ceně nejlevnější. — Práce dobře
zaručená.

OBRAZY
s hracími stroji,
české nábožné písně hrající

sošky z porcelánu umělecky provedené,
zrcadla, dodává nejlevněji

Chmel František v Kolině.

Prodá se dům v Kolině

č. 180 vedle gymnasia.

Jest dvoupatrový, zánovní, velmi důkladně a
úhledně vystavěn a má 3 byty, každý o 3 pokojích
s kuchyní, veškerým příslušenstvím a vodovodem.
Nachází se na jednom z nejpěknějších a nejzdravějších
míst v Kolině a jest při něm pěkná zahrádka.

Po případě prodá se

druhý dům

č. 188 vedle dívčí školy.

Jest jednopatrový, teprve r. 1891 vystavěn a
v dobrém stavu udržovaný. Obsahuje 2 velké a 2
menší byty, každý s kuchyní a s příslušenstvím. Na
dvoře jest studna s velmi dobrou pitnou vodou.

Bližší zpráva podá majitel V. Veselý v č. 180.

Vlastní výrobu
vlněných látek

na obleky

švioty, kamgarny, pervieny a všechna
kostelní sukna odporučuje

Ignác Strádal v Humpolci.

Vzorky na požádání franko.

BYT

o 4 pokojích s příslušenstvím lze na-
jmouti v hotelu Merkur.

Byt tento nachází se v I. patře (jižní strana),
jest krásný s příjemnou vyhlídkou, pokoje
vysoké a teplé, že netřeba ani vytápění;
úspora dříví a uhlí značná. Bližší u majitele

F. Chrudimského
v Hradci Králové.

Pozor!

Všechny stěné pp. consumers a odběratele
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerakým se dne 19./6. t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různým pojmenováním,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uváděny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému
jako škodlivé uznány jsou.

Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové

odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený,

jemnou slivovici vlastní výroby
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřábinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohodnutí.

První
katolický a zasilatelský závod
Josef Poláček & spol.

továrna na sukna

v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a modrých látek pro
P. T. veleduš. duckovenství.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franko.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 8.

Beseda.

Jak jsem se stal ministrantem.

Napsal J. B. P.

Bylo tři čtvrtě na deset. Na svatopetrské věži se rozezvučely všechny zvony. Až den byl pochmurný, otevřel jsem si okno svého pokojku dokořán. Velebně nesl se hlas zvonů, mocně dotýkala se tato dumná hudba mojí duše. Bylo mně jako doma o prázdninách, kdy v pátek rozezvučí se zvon o třetí hodině na památku smrti Kristovy. I tenkrát otvíral jsem okno „malé sekničky“. Bývá mně smutno při znění zvonů, stýská se mi. Po čem? Dlouho jsem o tom přemýšlel. Vzpomínám na svoje dětství, vzpomínám na doby, kdy jsem ministroval. Dobře se pamatuji, s jakými pocity obcházel jsem faru, nevěda jak požádat velebného pána, aby mne vzal za ministranta. Tolik jsem po tom toužil. Vždyť tak růžovými barvami malovali mně moji kamarádi ministrování. „Co pak ministranci, té se naučíš hned. Máš svatby, máš křtiny, ouvod, vejkrup, pohřeb! A všechno také nemusíš dát velebnému pánu. To my se dovedeme rozdělit. A když nemá „strejček“ kdy, ustrojíš i velebného pána.“ Představa má o zlatých šasech ministrantů rostla den ode dne a nebylo jediného dne, abych scházel v kostele. Však on si toho pan farář všimne, on pozná, kdo je pobožný a snad mně řekne sám, jestli bych chtěl ministrovat.

Konečně se mi poštěstilo! Na faře sloužila „Marie“, která byla mně kdysi chůvou, a dobrou chůvou. Ta uměla pohádek a jakých! O škoda těch dob, škoda nastokrát! Ta přišla k nám jednou v neděli po požehnání na toulačku. Maminka vařila jí kávu a při tom se mluvilo o ladačems. Konečně se přišlo také na moji touhu. Byl jsem jak na trní. Tu má babička mně pomohla z rozpaků. „Poslouchej“ řekla Marii, „víš, on náš Pepa by tuze rád ministroval, ale neví, jak do toho! Abyš tak řekla babičce farské (matce p. faráře), ona by to už nějak zaonáčila.“ „I což o to,“ odvětila Marie, „to ona udělá, a jak ráda! To je vtělená dobrota. Buďte, babičko, ujištěna, že uvidíte vašeho Pepička u oltáře!“ Věděl jsem nyní, že mám vyhráno. Jak babička farská se toho ujme, jistě budu ministrantem! V pondělí nemohl jsem se ani dočkat konce vnučování. Měl jsem jít dle rady Marie do fary a říci si sám panu farářovi o místo ministranta. Domů jsem přiběhl celý uťulen. Maminka se na mne udiveně podívala a ptala se celá zděšená: „Prosím tě, hochu, co ti je? Kdo pak tě honí? Kam ty spěchý? Už zase chceš někam letět?“ — Teprve nyní jsem se sebe vyrazil pozdravení a jedním dechem vypravoval příčinu své únavy. Nyní už neřikala maminka nic. Nasvačil jsem se a hajdy na faru! Co pak k faře, to se běželo, ale teď jak to říci, že chci ministrovat? To byla nyní těžká rada. Obcházel jsem faru, nakukoval do vrat, počítal na knoříky — mám — nemám. Chodil jsem tak dlouho. Tu mně napadlo, kdyby tak aspoň vyšla „Marie“, že by to už semnou nějak dopadlo. Ale Marie nešla a nešla! Za stavil jsem se u dvířek a skulinou u kliky díval se na dvůr. Nedočkavě přešlapoval jsem sjedné nohy na druhou. Ještě co přejde tamhle ta holka za kostnici — a jestli Marie nepřijde, půjdu domů, myslil jsem si. Přesla již — a Marie ještě nešla. Měl jsem skoro moldánky na kahanku. Však, teď se otevřely dvře a klika u zahrádky cvakla. Sklonil jsem se rychle ke skulině. To není Marie — a oči mně zaslzely — to je babička farská, jde do zahrádky! Kdyby věděla, co mne trápí! Šla jako obyčejně do zahrádky před okna, jež jsou obrácena na náves. — Odskočil jsem ode dvířek. Ale bylo již pozdě! Babička mne zahlédla. „Co pak tu děláš, Josefe?“ ptala se mne, „najíc mě z kostela, kdež jsem sedával vedle své babičky. Tahle otázka mne zarazila. Nebyl jsem na to připraven. Já čekal Marii, s tou jsem jinak mohl mluvit! Místo odpovědi rychle jsem smekl a roztržitě držel v ruce klobouk. Ptala se tedy po druhé. „Já bych rád ministroval“ vyhrklo ze mne a silně jsem se zajíkl. „Ty chceš tedy být ministrantem? No, to je hezké, to je hezké. A jestli pak to ví už velebný pán?“ vyzvídala s úsměvem. Neví, babičko, já se to stydím říct velebnému pánu! „Co že, že se to stydíš říci? Co pak to je hřích nebo tak něco zlého, když chce někdo ministrovat?“ Hněvala se na oko babička. To vím, babičko, že to není nic zlého, ale když já přece — „No, tak ty se snad jen oslejšáš to říct, no tak pojd, hochu, pojd jen dál, a uvidíš, že budeš ministrovat.“ I vzala mne za ruku a odvedla do pokoje k pannu farářovi, kdež za mě tlumočila mé přání. Pan farář se usmíval, věděl už o všem.

Druhý den jsem měl přijít do kaple, abych se naučil ministranci. Ministrant jsem už od dítání dovedl, běželo jen o ministranci, které jsem se pak s chutí začal učit a skoro mně šla tenkrát latina lépe než potom na gymnasiu. Domů jsem pak běžel, jen se mně hlava třepala. Radost svou nemohl jsem slovy vyjádřit. Bláženost má byla veliká. Jsem ministrantem! Každému jsem se chlubil tím čestným úřadem. „Ale to se teď musíš každý den pořádně modlit“ napomínala babička, „když budeš tak blízko Pána Boha.“ To víte, babičko, že budu. Dělal jsem si plány, jak a co všechno budu jako ministrant dělat, viděl jsem se již u oltáře, že jsem za „staršího“, jak zvoním při pozdvihování, nalévám víno do kalicha, přenáším missál, jak se modlíme — a druhý den ráno to sladké procitnutí: Dnes jsi už ministrantem!

A po letech, po těžkých letech „když jsem už přestal ministrovat a přicházel na faru navštívit babičku i jejího dědečka a velebného pána, vždycky mně to připomínalo, jak jsem kdysi babičce farské přednášel svou žádost, abych byl přijat do sboru ministrantů. — Už doprovodil jsem naši babičku i babičku farskou na poslední jejich cestě. Jako student jsem oběma i umíráčkem zazvonil. Ale na jejich přispění, abych se stal ministrantem, dosud jsem nezapomněl. Vzpomínky tyto z mého dětství vyvolaly dnes zvony svatopetrské.

Zprávy hospodářské.

Směnárníci a „bankéři“.

Honosíme se, že nynější věk jest pln vzdělanosti, osvěcenosti, pokroku a osvěty. Tak alespoň slyšíme na každé schůzi, kde mluví nějaký bratr socínek anebo pokrokář, liberál anebo nějaký ten Masaříkovec. Rozumní lidé se těmto chloubám musí ovšem jen usmívat, vždyť hloupost lidská nikdy nevymře i kdyby se postavilo sebe více školních paláců a udržovala se třeba 10krát tak veliká armáda učitelstva jako dnes. Naopak my můžeme dnes směle tvrdit, že lid je namnoze zaslepenější a nezkusenější, že důvěruje i těm největším nesmyslům, které pocházejí z úst ledajakého padoucha jen když se tím všem lidu podněcuje a jeho náruživostem se hová. Ale nejen prostý lid jest dnes namnoze sveden a zaslepen, skorem ještě větší měrou to platí o tak zvaných lidech inteligentních, kteří studovali třeba až na školách vysokých a studovali i práva. Jsou lidé, kteří mají titul doktora, ale jsou při tom obmezenější na duchu než člověk bez studií, jen když má prostý bystrý úsudek. Nechceme naše čtenáře unavovat snad výklady, čím se dnes na lidu hřeší a jeмену tak zvané osvěty a pokroku a jak se lidu neustále vtílouká známá fráze, že kněz je tmář, že náboženství, víra, kostel, církev lid ohlupují — to jsou známé zbraně všech prohnaných darebů, — chceme jen ukázat na případy, kde i doktoři práv sedli na lep prohnaným podvodníkům, kteří neměli ani škol a pozbyli všeho svého majetku. Jak známo, chce dnes každý skorem člověk zbohatnouti a to lehce a bez práce. Ale jak? Krádeží a podvody to nejde, obchodním úpadkem to dovedou jen synové Israele, a dráhy se také každý den nestaví, aby z nich padaly do klína miliony jako nebožtíku Šebkovi a Bauhansovi a loterie? Nechme však žerty stranou. Nezřízená touha tak mnohé lidi vede do náručí prohnaných podvodníků a konec konců jest, že přijdou o všechno. Příčinou toho jest obyčejná hra na burse. Co je to? Má-li na příklad deset tisíc korun hotových peněz a uloží je na spořitelni knížku, řekneme do městské spořitelny v Praze, obdržíme z nich 3 1/2 procenta úroků. To je dost málo a třeba dosti mnoho, jak se na věc pohlíží. Na příklad žid by těch 10 tisíc do spořitelny neuložil, nýbrž by si zařídil obchod, anebo by se spojil jako společník s jiným obchodníkem ovšem s náležitou opatrností, aby neztratil, nýbrž aby získal a to ne 3 1/2, ale třeba 50 procent ze zisku. Má-li tedy někdo peníze, řekneme 10 tisíc korun a k tomu touhu, aby za krátko z těch 10 tisíc bylo 20 neb ještě více, špekuluje, co by měl počít a tu mu přijde do rukou inserát následujícího znění: Nejvýnosnější uložení kapitálu zaručuje směnárna Janische, Meyera, Löwyho a tak dále. Takových inserátů jest v novinách na sta. Nuže, kdo se ničeho neodvážá, nezíská a tak náš „kapitalista“, který by rád jezdil v landauru a měl někde na Alpách nějakou vilu, by honem rád zbohatl a jde do směnární k „bankéři“ panu Janischovi. Nyní započne truchlohra anebo veselohra, jak si kdo vybere. „Bankér“ Janisch

předloží přicházejícímu kandidátu „milionář“ prospekt a vykládá mu, které papíry asi budou stoupati. Mluví všemi možnými důvody, že budou nyní stoupati akcie montánní společnosti alpinské, nebo uhelné společnosti těžařské v Mostu. Dnes jest možno tyto akcie koupiti lacino. Ale vždyť náš kapitalista a nastávající milionář nemá více než 10 tisíc korun, kam to kápně? Alpinky stojí řekneme dnes 280 zlatých jedna akcie a těžařské společnosti; mostecké stojí jeden kus 360 zl. Za takový capart 10 tisíc korun se koupí tedy sotva 15 kusů akcií.

Na tuto dětskou námitku našeho nastávajícího milionáře má bankér Janisch velmi dobrou odpověď. On řekne, příteli, nač kupovat skutečné akcie? K čemu to? Uděláme tu koupí jen zdánlivě a vy mi zaplatíte, pak li probíráte a já Vám vyplatím, pak-li vyhrajete, či učiníme jedním slovem koupí akcií na termín. Náš nastávající milionář jest jak u vytržení, započne s bankéřem Janischem na burse hrát a sice pouze na termín, na papíře. Především musí ale složit u „bankéře“, bývalého třeba hokynáře Janische, zálohu a sice nejméně 2000 K. Ty si bankér vezme ve spořitelni knize nastávajícího milionáře a uloží záruku v železné Wertheimce, která není ani jeho vlastnictvím. Náš nedočkavý kapitalista koupil si řekneme dne 30. prosince 1901 u Janische 50 kusů akcií Alpinky dle běžné ceny bursovní toho dne platné, která byla řekneme toho dne 280 zl. za jeden kus a sice platí tato smlouva do 31. ledna 1902. Toho dne stojí kus akcie Alpinky 250 zl. Náš kapitalista musí panu bankéři vyklopit prohru 30 zl. na jedné akcií, dohromady 3000 korun! Bankér Janisch vezme si zálohu a žádá doplatek, ostatně těší našeho kapitalistu, aby to zkusil s jiným papírem, aby si vzal řekneme turecké losy anebo jiné. Náruživost jest zde a náš kapitalista se chce vši mocí stát za rok milionářem. A proto s chutí dále. Avšak najednou přijde hromová rána. Noviny přinesou zprávu, že majitel směnární Janisch byl zatčen pro četné podvody a dodán do vyšetřovací vazby. Při prohlídce směnární bylo nalezeno 40 spořitelních knížek, které však byly na poslední groš vybrány.

Podvodník Janisch v Praze okradl celou řadu lidí, snad jeho podvody jdou daleko přes 100.000 korun.

Druhý bankér Meyer v Praze je také zatčen. A to nejsou ojedinělé případy. Takových podvodníků bylo již zde na sta a oni také nevymřou a nezmizí, dokud budou lidé mít tonhu rychle zbohatnouti bez práce a bez námahy. Tito směnárníci, kteří chytají hloupé a nevědomé lidi, jsou vlastně podřízení jen agentů těch velikých, kteří chodí na burzu. Tito finanční velmožové se židem Rotschildem v čele pořádají pravidelně čas od času veliké výpravy, kterými se oloupí obecenstvo o sta ba i tisíce milionů. Tak ztratil lid ve Francii akciemi na průplav Panamy přes 1000 milionů franků.

V Německu ztratily loňského roku průmyslové akcie na ceně 1990 milionů franků. V Rakousku klesla cena průmyslových akcií o 483 milionů korun. Nejdříve se akcie ženou do výše, aby hodně platily a vnučují se pomocí směnáren do rukou obecenstva, které je za drahé peníze koupí. Pak přijde rána. Velmožové finanční vydají tajný povel, že akcie musí klesati, to se stane tím, že některý židovský finančník hodí na burzu na prodej najednou třeba 100 kusů některé akcie. Rázem klesne taková akcie na ceně třeba o 50 zlatých na 1 kus. Majitelé této akcie dostanou hrozný strach, aby neztratili veškeré své jmění a honem běží do směnární a za každou cenu chtějí akcie prodat. Směnárník žid a největší ochotou koupí akcie, ovšem dá třeba za jeden kus o 80 neb 100 zl. méně. A to právě finanční baroni chtějí. Drahé prodané akcie kupují lacino zpět a tak se taková loupežná výprava opakuje za nějaký čas opět.

V Praze ožebračena touto bursovní hrou celá řada jindy zámožných lidí. Tak dnes vypadá svět.

O chovu koz. Chovu koz si u nás nikdo nevěnuje, ač jest koza statkem chudíně velikým. Zámožnější o kozu nestojí a chudák při tom svém klopotném živobytí je rád, jen když mu dá trochu mléka. Jaké pak starosti! V létě se koza na pastvě snadno vyživí a na zimu také leccos se shledá. Nedivme se pak, že chov koz, zvláště když z různých příčin jsou stále na chlév odkázány, rok od roku klesá. Ve Švýcarsku chovají kozy, které snadno u nás navyknu na stálý pobyt ve stájích, aniž by je třeba bylo vyháněti denně na pastvu. Švýcarské kozy požívají pro svou velikou dujnost znamenitě pověsti a kde usilují o povznesení chovu koz, tu obyčejně volí se plemena švýcarská buď čistá, neb upotřebí

se jich ku křížení s naší kozou domácí. Z plemen švýcarských jest neznámější ple-
meno saanské. Saanská koza je bílá, veliká
a dá ročně 500–600 l. mléka. Nejnověji obrací
se pozornost ku koze guggisberské. Tato jest
o něco lehčí než koza saanská, ale dobrou
dojnicí. Oba tyto druhy koz jsou bezrohé.
V Německu vytvořily se už spolky, jichž úče-
lem jest přibráním švýcarského plemene do
máci chov koz povznést. V Rakousku je
v tom ohledu několik spolků na Moravě a
v Čechách spolek v okrese šluknovském, ale
vesměs v rukou německých. V povznesení
chovu koz nastalo by zlepšení majetkových po-
měrů naší chudiny. Proto místo mnohých
slov o sociální bídě třeba přikročit k prak-
tickému jejímu odstranění.

Literatura.

Nákladem české grafické společnosti „Unie“
v Praze. Spisy Julia Zeyera: Ondřej Černýšev (dokon-
čený) a Jeho svět a její. Seš. 11. a 12. po 40 h. Spisy
Sofie Podlipské. Sv. II., Anna. Román. Seš. 8. a
9. po 30 h.

Nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V.
Kotrba v Praze. Homiletická knihovna. Sv. III.,
seš. 2. za 70 h. Krev Jeho na nás a na naše syny od
ThC. J. Ledinského. Osm konferenčních řečí postních.
Rajská Zahradka. Časopis pro mládež. Roč. XI.,
seš. 6. S bohatým obsahem. Křehle Beránek Boží!
od sv. Alfonsa M. z Liguori. Úvaha rozjímání o umu-
čení P. Ježíše část třetí. Z vlastiny přeložil P. Frant.
S. Blásek, z kongregače nejv. Vykupitele Cena 1 K.
Method. výklad nového katechismu. Sepsal V. Da-
vídek, c. k. katecheta. Díl II., seš. 14. za 60 h. Český
Jinoch. Časopis pro dospělější mládež. Redaktor prof.
V. Müller. Roč. VII., č. 6. Roční předpl. 1 K. Rádce
duchovní. Časopis kněžstva česko-slovanského. Redi-
guje dr. Jos. Buriab, kanovník vyšehradský. Poč. IX.,
seš. 3. Roční předplatné 8 K.

Poklad věřících Lidový list k uctění Nejv.
Svatosti oltářní. Řídí V. Roudnický. Roč. III., seš.
11. a 12. Předplatné na rok 60 kr. Nákladem kněž-
adatorů. Vydává knihtiskárna V. Kotrba v Praze.

Historické rozhledy. Poučné čtení pro mládež
československou. Řídí Ant. Zavadil. Roč. V., seš. 2.
Obsah: Jak se naše nejvyšší nástroje vyvinuly. Hrad
Rotštyň. Živé památky. Hora sv. Klimenta u Oavé-
tíman. Nákl. E. Šolca v Telči.

Nákladem E. Beauforta v Praze, Jungmanova
tř. Na návštěvě u Turků. Přítel Domoviny ročník
XVIII., sv. 5. Roční předpl. na 12 sv. 3-20 K. Polská
Knihovna. Boleslav Prus: Loutka. Román. Přeložil
Fr. Vondráček. Seš. 1. za 34 h.

Knihovna Rozhledů. L. N. Tolstoj: Drobné
spisy. Přeložil K. Velemínský. Cena 2 K 40 h. Pořádá
a vydává Jos. Pelcl na Král. Vinohradech.

Vzorec účtu zádušního a potřebným výkladem
u připojení nejdůležitějších předpisů norem. Seřadil
K. Neuber a do češtiny přeložil a upravil K. Blomann,
c. k. místodržitelův rada. Cena 2-20 K. Nákladem
St. Pospíšila zettě (J. Scholle) v Chrudimě.

Polivka. Národní květena zemí koruny
české dílu IV. seš. 9. a 10. po 60 h. Nakladatel R.
Promberger, knihkupec v Olomouci.

Věstník Ústř. Matice školské v Praze. Re-
daktor Frant. Bělohádek. Roč. XVII. Nákladem Ú.
M. Š. v Praze ve Spál. ulici.

Božetěch. Ilustrovaný měsíčník, věnovaný
umění církevnímu. Redakce a administrace Kr. Vín-
ohrady, Krameriova ul. Roční předplatné 2 K.

Z nejnovějších publikací literárních jest zjevem
pozoruhodným spisek „O tuberkulose“ z pera univ.
docenta MUDra. J. Honla. Tato knížka vyšla ve sbírce
poučných spisů, „Českému lidu“, jež vydává svým
nákladem J. Veselovský, učitel v Hlinsku. Cena 1
výtisku 10 h. O tuberkulose vůbec a současně
zvláště v poslední době tolik se mluví, že s povděkem
vítáme tento spisek a soudíme, že lidu jen na prospěch
bude, dojde-li toto pojednání nejhojnějšího rozšíření!

Nákladem J. Otty v Praze. Laciná knihovna
národní. Serie XXV., seš. 3., 4. a 5. po 20 h. J.
Arbesa Sebrané spisy. Díl I. Romanetta. Sv. I.,
seš. 7., 8. a 9. po 30 h.

Nákladem Jos. B. Vilímka v Praze: J. Klecandý
spisy. Divoké koření. Humoresky s ilustracemi.
Seš. 5. a 6. po 25 h. Divoké srdcem Redigují
P. Maternova a O. Petrova. Ztracená. Z franc. pře-
ložila O. Petrova. S ilustracemi. Sešit 2. za 10 h.

Nákladem družstva Vlast v Praze. Vlast. Časo-
pis pro poučení a zábavu. Redaktor T. Škrdl. Roční
předplatné 10 K. Vychovatel. Časopis, věnovaný zá-
jmům křesť. školství. Redaktor Dr. Rudolf Horský.
Roční předplatné 6 K.

Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí
nábož. v českém školství a přilohou „Obrana“. Re-
daktor Václav Špaček. Expedice obstarává knihtis-
kárna Cyrillo Meth. v Praze. Roční předpl. 6 K.

Vychovatelské Listy, jediný časopis moravský,
věnovaný zájmům křesť. vychování, vycházejí redakcí
Al. Adamce, učitele v Ivančicích. Předplatné na rok
6 K. Administrace Vych. L. v Brně, na Petrově č. 1.

Náš Domov. Obrázkový zábavný poučný mě-
síčník pro lid. Roční předplatné 4 K zasílá se na
adresu „Náš Domov“ v Olomouci, Laudonova ulice,
číslo 13.

Uměleckému ústavu pro malbu na skle,

B. Škarda, Brno,

dostalo se za práce v roce 1901 dodané,
následujících doporučení:

Vaše Blahorodí!

Poděpsaný farní úřad v Liptánově u Osoblaby
v Rak. Slezsku, koná milou povinnost Vašemu Bla-
horodí za Vaši svědomitou solidní, jako i v m. mo-
derním požadavkům odpovídající práci provedením
všech 39 malovaných oken, která jste pro náš velký
gotický chrám Páně v Liptánově dodal a zasa-
dili, naše nejvyšší uspokojení a nejvšeobecnější dík vysloviti.

Různost vzorků, avšak též úplný soulad barev,
čistý sloh v kresbě, nenechají žádného návštěvníka
chrámu Páně bez dojmu. Co ceny se týká, dovoluje si
též podepsaný farní úřad B. Škarda v Brně všem farním
úřadům doporučit, jako nejvyšší solidní a reální, při-
tom nalezající se na výši moderního umění ve svém
oboru, a může tudíž v každé příležitosti nejlépe
firmu tu doporučit.

Farní úřad v Liptánově (okres Osoblaha), Slezsko 1901.

Antonín Kirchenpetr, farář.

Panu B. Škardovi, majiteli uměleckého závodu v Brně.

Jelikož stavba kostela kláštera Porta Coeli u
Tišnova dokončena jest, vyslovujeme Vám s potěšením
naše plné uznání za dodané a krásné provedené okna
mosaiková, zvláště u hlavního oltáře s malbou před-
stavující Nanebevzetí Panny Marie, které jako oltářní
obraz slouží. Provedení jest velmi vkusné a ladné,
pročež můžeme Vás závod všude co nejlépe doporučit.

V klášteře Porta Coeli 1901.

F. Beneš, inspektor panství.

Velečtý pán B. Škarda v Brně.

Dodané pro zdejší chrám Páně 4 okna a sice:
„Sv. Jan Nepomucký“, „Sv. František Římský“, „Po-
prší Pána Ježíše“, „Pupří Panny Marie“, za něž jsem
Vašnosti povinný obnos ihned zaslal, velmi se líbí a
musíme říci, že chrám zdejší, zejména hlavní oltář
tím velmi zvelebil.

Figurální jako i architektonické provedení, jako
i kolorit jest tak precizní, že považujeme za milou
povinnost vzdáti Vám vřelý dík za pečlivé umělecké
provedení, jako i vyslovujeme Vám plné uznání a
spokojenost. — Ústav Váš pak co nejvšeobecněji rádi do-
poručíme.

V Dašicích 1901.

Jan Židek, obchodník. Ludvík Hora, farář.

Velečtý pane Škardo!

Jelikož práce s našimi okny jsou dokonány,
sděluji, že od Vás zhotovená 3 malovaná okna s po-
premi obrazy svatých, která právě ve farním kostele
Třeštském zasazena byla, doplňují žádoucí ozdobu
našeho gotického presbytáře překrásně, neboť jak
obrazy svatých tak kobercové pozadí jejich, jsou
vkusné, solidní a umělecky provedeny, mile oku la-
hodí a mysl vzbudí povznesení. Přijímáte proto, ctěný
pane, za to mé srdečné díky a plné uznání. Mohu
Vám s radostí sdělit, že i zdejší pan patron říšský
svobodný pan L. ze Sterbachu o díle tomto velmi po-
chvalně se vyjádřil.

V Třebí 1901.

Váš v dokonale účtě oddaný

Jan Mrázek, kons. rada a farář.

Velečtý pane!

S radostí Vám oznamuji, že se všemi okny jsme
úplně spokojeni. Přijížděte k té duše aby Váš závod pod
ochranou Boží zkvétal.

Krásonice 1901.

S optimným pozdravem trvá v účtě oddaný

Hugo Černý, farář.

Velečtý pane Škardo!

Se zaslannými okny jsme všichni spokojeni, neb
se pěkně vyjmají a dodávají kostelíčku milého lesku.
Proto za pěknou umělou práci není třeba litovati
peněz.

Řestoky u Chrásti v Čechách 1901.

V účtě veškeré Fr. Šmabel, starosta.

Velečtý pane místě!

Okna jsou zasazena a netoliko že se mně ná-
ramně líbí, nýbrž i nad míru a nad očekávání
překvapila. Provedení jest mistrné a umělecké. Soulad
barev dobře sestaven, barvivo velmi příjemné a la-
hodné. Výraz tváří jednotlivých figur velmi půvabný
a významný; dodávající okna nová kostelu našemu
překrásně ve slohu vymalovanému, okrasu a ozdobu
veliké. K tomu cena není přehrána, nýbrž poměrná
k výrobě umělecké. Než nám tudíž třeba hledati
umění za hranicemi, kdež je dvakrát tak drahé pla-
titi musíme, když máme vpravdě umělecký závod
v domovině. Veškerá čest a chvála budiž Vám, vele-
čtý pane, neboť ku konci podotýkám, že nejen mně,
nýbrž každému, kdož navštíví náš kostel překrásný,
líbí se zvláště okna nová od Vás pro kostel náš tak
vzácně a lacině provedená. Částá návštěva z blízkého
města svědčí o všeobecné oblibě práce Vaší. Neopo-
mennu ani já závod Vašeho vřele doporučiti.

Novosedly (u Olomouce) dne 3. října 1901.

Srdečný pozdrav! S veškerou úctou vždy oddaný
Frant. Zmeškal, farář.

Pan B. Škarda, Brno.

Jest nám milým potěšením Vám sdělit, že pro-

vedení dodaného okna pro naši kapli plného a saso-
něného uznání a schválení se dostalo od panstva na-
šeho.

Janovice (u Rymařova) 1901.

V plné účtě

na Alfreda bratřete Harracha,

lesní a hospodářské ředitelství.

Rudolf Rieger.

Menzel.

Velečtému panu B. Škardovi v Brně.

Obráz Panny Marie Lurdské s Vašeho uměle-
ckého ústavu pro malbu, leptání a broušení skla na
základě doporučení starosty na Kladně v Čechách p.
MUDr. Jar. Hrušky, jsem očekával pěkný, než krás-
ného mé očekávání daleko překonal. Každý, kdo
obraz spatří, tvrdí, že něco tak krásného posud ne-
viděl.

Na faře v Obyčtově u Žďáru na Moravě l. P. 1901.

Václav Bendák, farář.

Pan B. Škarda, Brno.

Do pontu kaple v Malých Svatoňovicích, farní
obvod Úpice v Čechách, Vámi dodaná okna jsou
ozdobou této svatyně. Díle úsudků umělců jsou vkusné
a ceny mírné, takže umělecký závod Váš sméle mohl
doporučiti.

Farní úřad v Úpici (v Čechách) 1901.

Stanislav Hlína,

zámecký kaplan.

Jan Dvořák,

místní duch. správce a děkan.

Vaše Blahorodí!

S dodaným oknem do chrámu Páně v Jedovni-
cích jsme velmi spokojeni.

V Bystřici nad Pernštýnem 1901.

B. Šašecí, c. k. rada zemsk. soudu.

Jeho Blahorodí pan B. Škarda, Brno.

S potěšením sděluji s Vámi, že jsem s okny
dodanými do nového chrámu Páně v Suché, plně spo-
kojen. Obzvláště mne těší, že vše včas přesně dle
objednávky a při tom velmi dobře provedeno bylo.

Lvov 1901.

V účtě

Theodor Talowski,

architekt c. a k. profesor na vys. tech.

učení ve Lvově.

Pan B. Škarda, Brno.

Projevují Vám za dobré a velmi krásné prove-
dení okna malovaného pro chrám Páně v Jedovnicích
můj upřímný dík.

Šumperk 1901.

Ada Nevalová.

Velečtý pane Škardo!

S radostí sděluji Vašnosti, že Vaši ctěnou firmou
pro zdejší chrám Páně zhotovená 4 barevná okna
mosaiková, jak svým koloritem a složením tak i ja-
sností nejsou mně, nýbrž i mým farníkům se velmi
líbí a proto doporučuji Vaši firmu co nejvšeobecněji.

V Piňovicích 1901.

Fr. Zapletal, farář.

Vaše Blahorodí!

Váš montér až do dnes umístil pět velkých
oken v mém kostele. Ostatní zasadí ve dvou dnech a
práci dokončí. Okna jsou opravdu velmi krásná a plně
nás uspokojují.

Sesvete podravske, (p. Kloštar) v Chorvatsku 1901.

S úctou veškerou Antonín Gerber, farář.

Pan B. Škarda, Brno.

Dodali jste čtyři okna s obrazy sv. Cyrilla a Me-
thoděje, pak sv. Viktora, papeže, a sv. Josefa, všechny
v celých postavách barokových architekturách. Okna
tato jsou dobře provedena a líbí se nám, vyslovuji
Vám proto za jich dedání mé uspokojení a doporučuji
Vás dále.

Moravičany 1901.

Jan Kadláček,

místoděkan, farář, asessor majitel zasluz. kříže.

Velečtý pane!

Ohledně sedmi oken, jež umělecký ústav Váš
pro zdejší chrám Páně zhotovil a sem dodal sděluji
Vám s potěšením, že se všeobecně líbí. Mne pak
zvláště se zamlouvá, že barevná kobercová okna Vámi
navržená a provedená, kostel náš pěkně zdobí, ale
jak jsem se o tom přesvědčil, nezatěmňují.

V Mělní 1901.

Jan Burian, farář.

Velečtý pane!

Můj bývalý kaplan, objednal malebná okna od
Vaší ctěné firmy, která skvělostně provedena a prakticky
zasazena byla.

Vlachovice 1901.

S veškerou úctou Vašnosti oddaný

Jan Huráček, farář.

Velečtý pane!

Stvrzuji tímto, že firma B. Škarda v Brně pro
kostel v Horním Městě (Bergstadt) dodala 2 okna
malovaná na skle, která jsou skutečnou okrasou ce-
lého kostela a že mohu jmenovanou firmu jako úplně
solidní každému doporučiti.

Horní Město 1901.

Jan Nep. Zajíc, farář.

Velečtý pán B. Škarda, Brno.

Obráz Matky Božské Czastochovské došel a jsem
jím velmi spokojen, neboť jest rozkošně proveden. Při
opětovné potřebě můžete na mne vždy počítati.

Burastyn (Halič), 1901.

Stanislav kníže Jablonowski.

Pan B. Škarda, Brno.

Tři od Vás zhotovená okna jsem neporušená
přijal. S provedením jsem velmi spokojen a jsem i
toho mínění, že i každému, kdo je spatří, líbiti se
budou.

Sv. Jodok u Krainburka (Krajina) 1901.

Alois Šarec, exposita.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 9.

Beseda.

Papež Lev XIII.

Črta životopisná. Ku stříbrnému vládatelskému jubileu píše F. R. Skalický.

„Sv. Stolica vykazuje snad neoblomnější zápasníky, neuprosnější zákonodárce, zářnější apoštoly, — ale nebude mít duše, která by byla posvěcenější láskou ku pravdě, ducha, jenž by byl více proniknut láskou k Bohu a k náboženství a jenž by byl více očištěn láskou k lidem. A poněvadž Lev XIII. vším tím jest, zůstane v mých očích jasností, pravdou a láskou.“ Tato slova napsal proslulý francouzský publicista Blovit z do knihy, kterou před krátkým časem vydal francouzský spisovatel Boyer d'Ageu, a která obsahuje úsudky vynikajících vrstevníků o nynějším papeži. Státníci, biskupové, učenci, básníci a žurnalisté různých národů a různých vyznání náboženských, pravo věrní katolíci, protestanté, mužové bezé vši víry, obhájcové svetské moci papežské i její odpůrcové, všichni za jedno jsou v úsudku, že Lev XIII. jest velkým státníkem a diplomatem, znamenitým učením, mistrem básníkem a proslulým sociologem.

Dne 7. února 1878 večer, tedy před 24 lety zesnul v Pánu po dlouhém panování papež Pius IX. Ráno po smrti jeho ve velké síni konsistoriální sestoupilo se kolegium kardinálů, aby uradili se o krocích, které sv. kolegium nyní podniknouti má. V čele sv. kolegia stál již od minulého roku kamerlengo (nejvyšší komoří) zesnulého sv. Otce Pia IX., kardinál hrabě Jáchym Pecci. Dle konstituce papeže Řehoře X., na sněmu Lyonském (1242) vydané, mají v Římě přítomní kardinálové čekati 10 dní na ostatní členy svat. kolegia a pak vstoupiti v konklave. Sv. kolegium usneslo se nejprv důstojným způsobem pohřbiti tělesnou schránku zvěčnělého papeže Pia IX. a pak dne 18. února otevřiti konklave, k čemuž kardinál Pecci mocí svého úřadu jal se činiti přípravy. Dne 18. února o 5. hod. odpoledne vstoupili kardinálové do konklave a dne 19. února z rána počaly přípravy k aktu volebnímu slavnou mší sv. a modlitbami. Po celé odpoledne čekaly veliké davy lidu na náměstí sv. Petra, aby spatřily tak zvanou „sfumatu.“ Jakmile volba je skončena a dvoutřetinová většina se nedocílí, spálí se hlasovací listky v kamnech, ve volební kapli Sixtinské stojících, zároveň s navlhlym senem, takže temný kouř z komína vycházející oznámí bezvýslednost volby. Měla-li volba výsledek, spálí se listky bez příměsku sena a nad střechou Sixtiny bálavý kouř ohlašuje úspěšnou volbu.

Skrutinium počaté o 11. hod. bylo bezvýsledné, ježto jeden z kardinálů odevzdal lístek otavřený. Při volbě první obdržel Pecci 19 hlasů. V týž den odpoledne o 3. hod. při druhé volbě obdržel Pecci již 26 hl. Druhý den dne 20. února obdržel Pecci 44 hl., tudíž nadbytečně 2/3 hlasů. Jakmile bylo oznámen výsledek volby, obklopili kardinálové nového papeže s jásavým „Vivat“ a nejstarší z kardinálů di Pietro přistoupil k zvolenému a tázal se ho, zdali volbu přijímá. Chvějícím se hlasem odvětil Pecci: „Ježto Bůh chce, abych byl papežem, neodporuji.“ Na otázku „Jaké jméno přijímá?“ odvětil Pecci: „Jméno Lva XIII. z úcty a obdivu ku Lvu XII.“ Kardinál Boromeo spálil hlasovací listky a bílý kouř, vycházející z komína nad Sixtinou, oznamoval lidu šťastný konec volby. — U večer téhož dne oznámil Lev XIII. panovníkům své zvolení a státní sekretář učinil sdělení sboru diplomatickému a zástupcům sv. Stolic v cizině.

A kdo byl ten kardinál Jáchym Pecci, jenž přes svůj pokročilý věk byl zvolen za hlavu křesťanstva? — Kardinál J. Pecci byl dobře znám sv. kolegiu jako muž neobyčejného bystrého ducha a vysokého vzdělání, vždyť již za života sv. Otce Pia IX. označován byl za nástupce stolce Petrova. — Prozřetelnost Boží popřela vynikajícímu tomuto duchu tolik let vlády, kolik se dostalo v celých dějinách církve pouze jeho předchůdci Pia IX. Vzácná milost od Pána!

Jáchym hrabě Pecci narodil se dne 2. března r. 1810. ve městysi Carpineto jih. záp. od věčného města. Nabyv řádného vzdělání v koleji jezuitské, přijat byl do akademie šlechticů, která byla vzdělávací pro vyšší duchovní a světské úřady. Po odbytých studích právních jmenován byl mladý hrabě Pecci r. 1837. radou soudního dvora papežského i domácím prelátom J. Sv. pap. Řehoře XVI. v odměnu za horlivé služby v době cholerové nákazy nemocným prokázané. Ke konci téhož roku vysvěcen byl na kněžství. Mladému právníkovi bylo brzo popřáno osvědčení ráznost a obezřetnost ducha v úřadě pap. místodržitele

nejprv v knížectví Beneventu, později v provincii Umbrii, v jejímž hlavním městě Perugii vysvěcen byl Pecci za biskupa dne 19. února 1843.

Výtečné schopnosti biskupa Pecciho přiměly sv. Otce Řehoře XVI., že svěřil Peccimu důležité místo papežského nuntia v Belgii u dvora krále Leopolda I. Nuntius Pecci v brze vpraviv se do poměrů, získal si důvěry panovníkovy, a mnoho svým prozíravým a umírněným taktem prospěl belgickým katolíkům. Za tři leta r. 1846. odvolán byl Pecci ode dvora belgického, aby byl ustanoven arcibiskupem osiřelé diecése v Perugii. Od tohoto roku spravoval požehnaným způsobem arch. Pecci svou diecési nepřetržitě až do r. 1878, t. j. až do svého zvolení za papeže.

Nově zvolený sv. Otec měl velmi ne snadný úkol říditi loďičku Petrova v době, kdy téměř ve všech zemích byl církvi opovězen buď zjevný buď tajný, t. zv. kulturní boj. Sv. Otec však na základě své bohaté zkušenosti mírnil tu a tam se vyskytující neshody, on přišel vládám důmyslně a státnicky vstříc, přijal nabízené vyrovnání a dokázal, kam až sahají meze povolenosti bez poškození práv církve. Tento státnický věhlas Lva XIII. osvědčil se skvěle ve sporu vlády pruské a španělské o Karolinské ostrovy r. 1885. Sv. Otec rozřešil spornou otázku tak ku spokojení obou stran, že sám kníže Bismark, jenž hrde kdysi prohlásil, „že nepřijde do Kanossy“, odvolal květnové zákony v Německu, jimiž po mnoha let proti církvi bojoval. Ve svézi paměti jest nám též encyklika z r. 1892, která překvapila Evropu, ježto v ní doporučuje sv. Otec francouzským katolíkům oddanost ku stávající vládě. Emilie Castelar praví, že v celé historii jest málo dokumentů politických, které by se mohly vyrovnati tomuto listu Lva XIII.

Státnického svého důmyslu používá sv. Otec ku prospěchu víry katolické a ku svobodě lidu křesťanského, neboť není ani jediného státu v Evropě, ba ani jediného dílu světa, kde by Lev XIII. nepečoval o šíření víry Kristovy a o povznesení ducha náboženského. Po příkladě svých předchůdců Lev XIII. stará se horlivě o to, aby dle slov Kristových byl jeden ovčinec a jeden pastýř. A jestliže sv. Otec všechny národy oblažuje svou láskou, tu nám Slovanům jest to obzvláště milé, že právě ku kmenu slovanskému obrátil Lev XIII. svou pozornost, chovaje pevnou naději, že veliký kmen slovanský, rozkolem řeckým od církve odtržený, zase jednou ku sv. Stolic se navrátí. R. 1880 rozšířil Lev XIII. úctu věrovnosti slovanských sv. Cyrilla a Metoděje po veškerém světě katolickém a když roku následujícího putovníci slovanští, vedeni jsouce velikým Slovanem bisk. Strosmyerem a proboštem vyšehradským Štalcem, sv. Otci děkovali za toto vyznamenání, tu byli přijati okázalým způsobem ve slavné audienci, trvající přes 4 hodiny. Na adresu, předčítanou biskupem Strosmyerem, odpověděl sv. Otec: „Kéž poznají Vaši bratři, že národy kmene slovanského, ušlechtilé i veliké, objímáme otcovskou láskou všechny, a že nežádáme ničeho více, leč aby k církvi katolické se největší horlivostí a neoblomnou vírou hnuly. Dle zvláštního úradku Božího kmen slovanský zdá se býti uchystán k úkolům zvláštním.“

A nejpokročilejší větví kmene slovanského, národu totiž českému, projevil sv. Otec lásku svou tím, že obnovil v Římě českou bohosloveckou kolej, založenou již Karlem IV., Otcem vlasti, aby synové českého národa v samém středisku katolického světa vzdělali se ve vědách filosofických i theologických a tak pevnější svazek mezi sv. Stolicí a lidem českým udržovali.

Jestliže papež Lev XIII. jest velkým apoštolem a neunavným šířitelem víry Kristovy, nepřestal proto býti horlivým mecenášem a přehorlivým pěstitelem věd i umění. Připomenu jenom, že otevřel archiv vatikánský učením všech národů i všech vyznání ku historickému bádání a že založil ve Vatikáně velikolepou hvězdárnu, již svěřeno bylo světovým kongressem hvězdářů podávání zpráv o italském nebi. Ze Lev XIII. jest též mistrným básníkem italským, známo i nám z českého překladu jeho básní.

A tento veliký duch, jenž po celý život svůj šířil v lidstvu lásku k Bohu a k člověčenstvu, postavil se v podvečer svého života do přední řady bojovníků, kteří hájí tisícileté výsledky křesťanské kultury před ničivým dechem socialismu. Jakkoliv zhoubný příboj socialistického hnutí již přes půl století podemílá v širších rozměrech základy společenského řádu, tu přece teprv Lev XIII. svým okružím listem „O otázce dělnické“ povzbudil všechny

zúčastněné činitele ku společné akci na obranu křesťanské kultury a určil společný program křesťanským sociologům celého světa. Každý přítel osvěty a lidskosti uvítal to s povděkem, že tak vynikající osobnost ujímá se malého muže před velkokapitálem a před nesvědomytými svůdci. — Jediným tímto listem pojistil si Lev XIII. v dějinách světových nehynoucí paměť velikého lidumila.

Vynikající státník, horlivý pěstitel vědy, mistrný básník a proslulý sociolog jest též neunavným zápasníkem za myšlenku katolickou a bdělým strážcem sv. náboženství. Hle, jak v ušlechtilý soulad v jediném duchu pojí se soulad s vědou!

Hvězda také velikosti, jakou jest papež Lev XIII., nezahyne smrtí, nýbrž bohdá požehnaným způsobem zářiti bude i v budoucnosti potomstvu!

Končíme výrokem známého španělského státníka Canovas del Castillo: „Kdyby některý dobrý katolík chtěl si představit papeže, jenž by vyhovoval všem jeho přáním a jenž by byl s to plniti povinnosti, které mu ukládá neobtěžnější doba, nenalezl by tento katolík lepšího kandidáta, než toho, ježž Prozřetelnost Boží ve vznešené osobě Lva XIII. dala za nynější hlavu církve.“

A že i jinověrci pocíty opravdové úcty chovají ku hlavě křesťanstva, svědčí článek „Nord. Alg. Ztg.“ ku 20. únoru 1902 napsaný: „Chápeme pocíty úcty našich katolických spoluobčanů při počátku řídkého jubilejního roku. *Vláda papeže Lva XIII. má nárok na skvělé místo v dějinách církve.* Jak už ode dávna žádný předchůdce, zosobňoval on v dějinách myšlenku papežství. Císař chová také osobně ku ctihodnému církevnímu knížeti upřímné sympatie, jež sahají nad míru zdvořilosti, obyčejné mezi panovníky. Mezi blahopřejnými poselstvími nebude poselstvo císařovo scházeti.“

Kéž Bůh vznešeného jubilára dlouhá leta zachová!

Alkohol a jeho účinky.

Sotva stačí pivovary pivo vařit, do kořalen nestačí se ani voda nosit. Dni jsou dlouhé k práci, noci pak k pití a tanci krátké. A ten lid šlape a ničí své zdraví, svůj blahobyt — ta chasa, ty dívčice chodí jak z hrobu povstale a nikdo se jich neujme, nikdo nezvolá: Stůjte na této cestě smrti, hledejte cestu života a po té krácejte jako vítězové ku bráně slávy!

Jak neradi by mnozí byli a těch přisných klášterníků na horách a pustinách, kde masa málo kdy dostanou a vína, piva neb kořalek vůbec nikdy, leda někdy jablečného moštu — a přece žijí tito mnohem spokojeněji a déle, než oni mslní požitkáři, které spíše smrt najde u plného stolu.

Každý rád užívá: bohatý i chudý, starý i mladý.

Přísné kláštery kvetly ctností, ale byly bourány — je jich málo. Za to se rozmnožily nectnosti, zločiny a požitkářství. V bohatém požitku stravy a nápoje jest teď blaženost tak mnohých.

Nyní se žije takřka bujněji v famesnickové chalupě, než před 50 lety u úředníka a měšťana, bujněji u továrního dělníka, než před jedním věkem lidstva u továrníka samého. Nikde však nesmí, jak nyní zavedeno, alkohol chybět. Oheň těch tučných jídel se musí hasit.

Malý učeník, který někdy nějakou tu cigaretu zničí, leckdy i upije, když nese p. mistrovi něco pro zavlažení. Těší se, čeho užije, až jako samostatný tovaryš bude si smět dáti několik sklenic v hospodě. Ten student, dokud mu jsou zavřeny brány toho ráje, potají hledí se dostat k plnému džbánu. A tak kde kdo touží po líhovinách. Dělnictvu na venkově obyčejně lahodí kořalka, majetnější lejou do sebe obyčejné pivo a páni musí míti plzeňské, víno a různé kořalky. Požívání líhovin stává se zvykem a je příčinou té největší daně, na niž nikdo nenaříká. Aby daň tato vzrůstala, povolují se nové a nové výčepy, obrovské pivovary se množí a lihovary musejí prý zpracovat velkou drodu bramborů. Z čeho by byl sedlák živ, namítne se! Taneční zábavy, různé koncerty, divadla atd. často podporují nestřídme pití líhovin. Při zemědělství, stavbách a jiných pracích dělníci pomalu ani nebudou chtít bez líhovin pracovat.

Lid namnože vidí v líhovinách jen osvěžující, silící nápoj a požívá jich pak často v tomto domnění bezměrně. Ve skutečnosti však působí požívání líhovin oslabnutí, nepokoj, ušestění, věk kratší a jako následek hříšného stavu tak často i zavržení věčné. Ale na to hledí málo kdo.

Ti nejmenší bledají při tom příklady obyčejně u kněží; ano i tak zvané lepší třídy spíš to odpustí učitel, úředník i měšťan. — Dnes bledají kněze skoro všechny třídy! Navštěvuje-li kněz hostince, omlouvají tím mnozí sebe.

Kdo pak by myslil, že pití líhovin škodí, když se tak při té sklínce pěkně sedí a povídá! Lid má však být poučen. A od koho nejspíše? Nejdříve od vlády, která ale pro zisk nevidí škodu. Snad od svých poslanců a od vzdělanců vůbec, kteří mezi lidem působí? — Ti pro množství jiných starostí zapominají často na své bližní. A proto se utíká lid ke knězi, který z lidu obyčejně vychází a k němu se vrací.

V rukou kněze a učitele je budoucnost národa. Jaký kněz a učitel, takový národ. Proto v zapírání sebe, v odříkání se mnohé té skleníčky u kněze a učitele jeví se mocná vzpruha k povznesení národa. Přemáhání ovšem těžká věc. Ale pomyšlení na ony zlotřilé a blbě děti, jež vychovává alkohol, přinutití musí k nápravě každého.

Účastníci polární výpravy Nansenovy a Johannsenovy úplně se zdrželi alkoholu, ale přáli si masa. A co dokázali?

To vítězství nad sebou samým, bych nepožíval jedu a nezahazoval krvavě vydlaný groš do hrdla krvavého draka, který na konci by pozřel i mne, bude mě slílit. Sv. Otec napomíná (: zvláště v listě k biskupu od Sv. Paula v Minnesota :) všechny kněze, aby hleděli ten mor pijácký zadržet od očí Kristova. Jako Samaritán tomu u Jericha zraněnému lazaru, tak máme pomáhati i my národu svému, aby zraněn alkoholem nezahynul, ale pomocí naší se vzkřísil a my s ním se radovali.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

V neděli, dne 23. t. m. sdělena byla ve valné hromadě akcionářů bilance a účet ze ztráty a zisku, obsahující následující položky:

Aktiva: hotovost pokladniční	K 138892.49
směnky v zásobě	779466.47
cenné papíry	209878.1
devisy, valuty a mince	8711.10
půjčky na zástavy	18712.72
dlužníci (vklady u tu- i cizozemských bank, poštovní spořitelny, pohledávky kryté hypotekou, zbožím, cenovými papíry atd.)	K 3155879.99
nemovitosti	237124.11
skladiště	58866.06
movitosti	4177.—
	K 4611318.04

Passiva: účet akciový	K 1000000.—
záložní fond akcionářů	300000.—
speciální záložní fond	80788.87
pojistný fond	58540.—
vklady: a.) volné	K 450274.52
b.) vázané	881437.—
dopisovatelé	1381711.52
nevybrané dividendy	1740446.28
převod zisku z r. 1900	392.—
zisk za r. 1901	K 3825.08
	95665.29
	K 99490.37

Náklady: výlohy správní, c. k. daně a přírůsky	K 63826.01
zisk: a) zůstatek z r. 1900	K 3825.08
b) za r. 1901	95665.29
	K 162816.38

Výběhy: převod zisku z r. 1900	K 3825.08
výnos obchodů bankovních a směnárny	36620.94
úroky	103476.91
výnos realit	9618.66
výnos skladiště	9274.79
	K 162816.38

Čistý zisk v obnosu	K 99490.37
rozdělen byl následovně:	
jako 5% dividendy z akciového kapitálu K 1,000,000.—	50000.—
ze zbytku	K 49490.37
srazí se přenos z r. 1900	3825.08
	K 45665.29

načež se přidělí dle stanov:	
5% záložnímu fondu sboru úvěrního	K 2283.95
pensijnímu fondu úřednickému jako základ	20000.—
správní radě jako 10% tantiemu	4566.50
odměna výbornu dozorčímu	1500.—
	K 28349.75
zbytek	K 17315.54
k tomu přenos z r. 1900	3825.08
	K 21140.62
z nichž splatí se jako 2% dividendy další	20000.—
načež zůstatek	K 1140.62
se přenesou na r. 1902.	

Veškeré návrhy správní rady byly schváleny je'nob'asné. — Do správní rady byli znovu zvoleni na dobu tří roků odstupující pánové: Antonín Sluka, majitel domu, Vilém Waldek, majitel realit, předseda správní rady Předměřického cukrovaru, atd.

Dividenda 7% = K 28. — vyplácí se od 24. t. m. počínajíc. —

Uměleckému ústavu pro malbu na skle,

B. Skarda, Brno,

destalo se za práce v roce 1901 dodané, následujících doporučení:

Vaše Blahorodí!

Podepsaný farní úřad v Liptánově u Osoblaby v Rak. Slezsku, koná milou povinnost Vašemu Blahorodí za Vaši svědomitou solidní, jakož i v m. moderním požadavkům odpovídající práci provedením všech 39 malovaných oken, která jste pro náš velký gotický chrám Páně v Liptánově dodal a zasadil, naše nejvyšší uspokojení a nejvšejší dík vysloviti.

Různost vzorků, avšak též úplný soulad barev, čistý sloh v kresbě, nenechají žádného návštěvníka chrámu Páně bez dojmů. Co ceny se týká, dovoluje si též podepsaný farní úřad B. Skarda v Brně všem farním úřadům doporučiti, jako nejvše solidní a reální, při tom nalézající se na výši moderního umění ve svém oboru, a může tudíž v každé příležitosti nejlépe firmu tu doporučiti.

Farní úřad v Liptánově (okres Osoblaba), Slezsko 1901.

Antonín Kirchenpetr, farář.

Panu B. Škardovi, majiteli uměleckého závodu v Brně.

Jelikož stavba kostela kláštera Porta Coeli u Tišnova dokončena jest, vyslovujeme Vám s potěšením naše plné uznání za dodaná a krásně provedená okna mosaiková, zvláště u hlavního oltáře a malbou předstávající Nanebevzetí Panny Marie, které jako oltářní obraz slouží. Provedení jest velmi vkusné a ladné, a můžeme Vás závod všude co nejlépe doporučiti.

V klášteře Porta Coeli 1901.

F. Beneš, inspektor panství.

Velečtý pán B. Škarda v Brně.

Dodaná pro sdejší chrám Páně 4 okna a sice: „Sv. Jan Nepomucký“, „Sv. František Římský“, „Poprvé Pána Ježíše“, „Poprvé Panny Marie“, za něž jsem Vašnosti povinný obnos ihned zaslat, velmi se líbí a musíme říci, že chrám sdejší, zejména hlavní oltář tím velmi zvelebil.

Figurální jako i architektonické provedení, jako i kolorit jest tak precizní, že považujeme za milou povinnost vaditi Vám vřelý dík za pečlivé umělecké provedení, jako i vyslovujeme Vám plné uznání a spokojenost. — Ústav Váš pak co nejvšeji rádi doporučíme.

V Dačicích 1901.

Jan Židek, obchodník.

Ludvík Hora, farář.

Velečtý pane Škardo!

Jelikož práce s našimi okny jsou dokonány, sděluji, že od Vás zhotovená 3 malovaná okna s popravami obrazy svatých, která právě ve farním kostele Třebetském zasazena byla, doplňují žádoucí osobou našeho gotického presbytáře překrásně, neboť jak obrazy svatých tak kobercové pozadí jejich, jsou vkusné, solidní a umělecky provedeny, mile oku lahodí a mysl vzhůru povznášejí. Přijměte proto, ctěný pane, za to mé srdečné díky a plné uznání. Mohu Vám s radostí sdělit, že i sdejší pan patren Pátek svobodný pan L. ze Sterbachu o dle tomto velmi pochvalně se vyjádřil.

V Třebíči 1901.

Váš v dokonalé účtě oddaný

Jan Mrázek, kons. rada a farář.

Velečtý pane!

S radostí Vám oznamuji, že se všemi okny jsme úplně spokojeni. Přeji z té duše aby Váš závod pod ochranou Boží skvětal.

Krásevice 1901.

S upřímným pozdravem trvá v účtě oddaný

Hugo Černý, farář.

Velečtý pane Škardo!

Se zaslanými okny jsme všickni spokojeni, neb se pěkně vyjímají a dodávají kostelíčku milého lesku. Proto za pěknou umělců práci není třeba litovati peněz.

Řestoky u Chrásti v Čechách 1901.

V účtě veškeré Fr. Šmahel, starosta.

Velečtý pane místě!

Okna jsou zasazena a netoliko že se mně náramně líbí, nýbrž i nad míru a nad očekávání překvapila. Provedení jest mistrné a umělecké. Soulad barev dobře sestaven, barvivo velmi příjemné a lahodné. Výraz tváří jednotlivých figur velmi půvabný a výrazný; dodávají okna nově kostelu našemu překrásně ve slohu vymalovanému, okrasu a ozdoby veliké. K tomu cena není přehrána, nýbrž poměrně k výrobě umělecké. Není nám tudíž třeba hledati umění za hranicemi, kdež je dvakrát tak drahé platiti musíme, když máme vpravdě umělecký závod v domovině. Veškerá čest a chvála budiž Vám, velečtý pane, neboť ku konci podotýkám, že nejen mně, nýbrž každému, kdož navštíví náš kostel překrásný, líbí se zvláště okna nová od Vás pro kostel náš tak vzácně a lacině provedená. Častá návštěva z blízkého města svědčí o všeobecné oblíbenosti práce Vaší. Neopomeni ani já závodu Vašeho vše doporučiti.

Novosedly (u Olomouce) dne 8. října 1901.

Srdečný pozdrav! S veškerou úctou vždy oddaný

Frant. Zmeškal, farář.

Pan B. Škarda, Brno.

Jest nám milým potěšením Vám sdělit, že pro-

vedení dodaného okna pro naši kapli plného a saslounského uznání a schválení se dostalo od panstva na-
šeho.

Janovice (u Rymařova) 1901.

V plné účtě

za Alfreda bratřete Harracha,

lení a hospodářské ředitelství.

Rudolf Rieger.

Menzel.

Velečtému panu B. Škardovi v Brně.

Obras Panny Marie Lurdské s Vašeho uměleckého ústavu pro malbu, leptání a broušení skla na základě doporučení starosty na Kladně v Čechách p. MUDr. Jar. Hrnáky, jsem očekával pěkný, než krásu jeho mé očekávání daleko překonala. Každý, kdo obraz spatří, tvrdí, že něco tak krásného posud neviděl.

Na faře v Obyčtově u Žďaru na Moravě l. P. 1901.
Václav Bendík, farář.

Pan B. Škarda, Brno.

Do pouťové kaple v Malých Svatoňovicích, farní obvod Úpice v Čechách, Vámi dodaná okna jsou obdobou této svatyně. Dle úsudků znalců jsou vkusná a ceny mírné, takže umělecký závod Váš smíme velmi doporučiti.

Farní úřad v Úpici (v Čechách) 1901.

Stanislav Hlína,

zámecký kaplan.

Jan Dvořák,

místní duch. správce a děkan.

Vaše Blahorodí!

S dodaným oknem do chrámu Páně v Jedovnicích jsme velmi spokojeni.

V Bystřici nad Peráťskem 1901.

B. Šašec, c. k. rada zemské soudu.

Jeho Blahorodí pan B. Škarda, Brno.

S potěšením sděluji s Vámi, že jsem s okny dodanými do nového chrámu Páně v Suché, plně spokojen. Obavil jsem se, že vše včas přenesl dle objednávky a při tom velmi dobře provedeno bylo.

Lvov 1901.

V účtě

Theodor Talowski,

architekt c. a k. profesor na vys. tech. učením ve Lvově.

Pan B. Škarda, Brno.

Projevují Vám za dobré a velmi krásné provedení okna malovaného pro chrám Páně v Jedovnicích můj upřímný dík.

Šumperk 1901.

Ada Nezvalová.

Velečtý pane Škardo!

S radostí sděluji Vašnosti, že Vaši otěnou firmou pro sdejší chrám Páně zhotovená 4 barevná okna mosaiková, jak svým koloritem a složením tak i jasností nejen mně, nýbrž i mým farníkům se velmi líbí a proto doporučuji Vaši firmu co nejvšeji.

V Piňovicích 1901.

Fr. Zapletal, farář.

Vaše Blahorodí!

Váš montér až do dnes umístil pět velkých oken v mém kostele. Ostatní zasadí ve dvou dnech a práci dokončí. Okna jsou opravdu velmi krásná a plně nás uspokojují.

Seaveta podraze, (p. Klostár) v Chorvatsku 1901.

S úctou veškerou Antonín Gerber, farář.

Pan B. Škarda, Brno.

Dodal jste čtyři okna s obrazy sv. Cyrilla a Metoděje, pak sv. Viktor, papež, a sv. Josef, všechny v celých postavách barokových architekturách. Okna tato jsou dobře provedena a líbí se nám, vyslovuji Vám proto za jich dodání mé uspokojení a doporučuji Vás dále.

Moravičany 1901.

Jan Kadláček,

místoděkan, farář, asessor majitel zásluš. křm.

Velečtý pane!

Ohledně sedmi oken, jež umělecký ústav Váš pro sdejší chrám Páně zhotovil a sem dodal sděluji Vám s potěšením, že se všeobecně líbí. Mne pak zvláště se zamlouvá, že barevná kobercová okna Vámi navržená a provedená, kostel náš pěkně zdobí, ale jak jsem se o tom přesvědčil, nezastavuji.

V Mělně 1901.

Jan Burian, farář.

Velečtý pane!

Můj bývalý kaplan, objednal malebná okna od Vaší ctěné firmy, která skvělost provedena a prakticky zasazena byla.

Vlachovice 1901.

S veškerou úctou Vašnosti oddaný

Jan Horáček, farář.

Velečtý pane!

Stvrzuji tímto, že firma B. Škarda v Brně pro kostel v Horním Městě (Bergetadt) dodala 2 okna malovaná na sklo, která jsou skutečnou okrasou celého kostela a že mohu jmenovanou firmu jako úplně solidní každému doporučiti.

Horní Město 1901.

Jan Nep. Zajíc, farář.

Velečtý pán B. Škarda, Brno.

Obras Matky Božské Csaotchovské dodal a jsem jím velmi spokojen, neboť jest rozkošné proveden. Při opětovné potřebě můžete na mne vždy počítati.

Bareštin (Halič), 1901.

Stanislav kníže Jablonowski.

Pan B. Škarda, Brno.

Tři od Vás zhotovená okna jsem neporušená přijal. S provedením jsem velmi spokojen a jsem i toho mínění, že i každému, kdo je spatří, líbiti se budou.

Sv. Jodek u Krainburku (Krajina) 1901.

Alois Šarec, exposita.

OBNOVA

Číslo 9.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 28. února 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Nový bůh.

Kde je starý Vodrážka z Blatnic? Již dávno hrob jeho kryje drn, ale právě v tyto dny jsem si na něj vzpomněl. Byl to zvláštní člověk. Všelicos ve světě viděl, mnoho četl a při tom byl smýšlením katolíkem až do hloubky srdce svého. Jedna věc mu někdy u těch jistých věšáků škodila. Rád totiž dělal ostré vtipy o těch, kteří se báli starého Pána Boha a proto do Jeho kostela buď nikdy nechodili, anebo jen málo kdy, a když přišli, nejrady se postavili pod kruchtu do kouta anebo za varhany, aby nebyli u Něho příliš blízko. A když mu někdo za takovéto vtipy nějak nevlídně odpovídal, odbyl ho vtipem na novo, tak že umíkl. A babička — to jest jeho žena — říkala: S naším dědečkem ať si žádný nezačíná. — Již pak z toho, co jsem o něm povídal, jest patrné, že mezi bohy dělal rozdíl. Mluvil o starém Bohu, a proto snad myslel také na nějakého nového boha. Ba nejen že myslel, on o něm také mluvil. Novým bohem nazval ku konci šedesátých let devatenáctého století — řepu, řepu cukrovku. Rozumoval asi následovně: Starému Pánu Bohu se již pomalu nikdo nebude chtít klanět, ale před řepou, když ji protahují, klebí lidé na polích slunci i v dešti mnoho hodin denně a milují ji z celého srdce svého, ze vši myslí své a ze vši síly své. Tlačeni v kostele přestává, za to však bývá tlačeni v hospodě. Procesní o křížových dnech konávají již jen skoro děti a babičky, ale za to jezdí se v neděli do města na víno a snídání, ba i k cukráři. Evangelium poslouchají právě jen ti ctitelé starého Boha a kteří mají toho nového, mají za evangelium Národní Listy. Neděle toho starého Boha přestala. Jakmile přijde čas řepy, nerozeznává se mnohde den Páně od všedního dne. Robotníci na poli, jezdění se řepou k cukrovarům a se řízky domů stalo se bohoslužbou toho nového boha. Nastaly též „lepší výdělky“ pro ten drobný lid, a nežijí tudíž vesele jen ti, jenž mají řepu na polích, ale i kteří ji pomáhají strouhat v továrnách. Staré hospody už nepostačují, proto zřizuje se množství nových. Na kruchtu do kostela toho starého Pána Boha nechodí již hrát nebo zpívat skoro nikdo; pan učitel aby hrál „Bože před tvou velebností“ skoro celý rok. Za to ve chrámě nového boha musika bývá skoro každou neděli.

Takové tedy bodavé vtipy dělal dědeček Vodrážkův. A když v šedesátých letech začali s Husem, udělal vtip nový a pravil: Jaký bůh, takový svatý. Za to se měl zle, velice zle. A že se tehdy začali ve všech objevovat nové podučitelové podle těch nových zákonů, řekl mu jeden takový asi dvacetiletý, že je kněžskou slepotou zachvácen a že husitství nerozumí. Načež Vodrážka odvětil: „Možná, možná! Kde pak já bych mohl tomu rozumět, čemu rozumí pan podučitel! A že to tak beru bez studii, proto povídám, že to celé husitství těch, kdož mají toho nového boha, jest jen „furie“ — bujnost. No ale nechme hádky. Tolik je jisto, že starý ten Bůh živ jest ještě a jak to s tím novým dopadne, toho se nedočkáme já, ale ti mladí!“

Takový byl tedy ten starý Vodrážka. A právě v tyto dny jsem si na něj vzpomněl, když jsem četl, že to s tím novým bohem nikam nepůjde, že to s ním dopadá velice smutně. Za nový cent řepy skoro dvakrát tak těžký, jako ten starý, nebude se prý moci dávat více než nanejvýš 40—60 krejcarů. A za tu cenu nebude moci nikdo řepu pěstovati. Hrozné daně, větší všude platy, návyky z lepších dob, obilní ceny nízké, dluhů všude dost. Ve švédských válkách utíkali lidé ze statků, a dnes bez vojny podobné hrozí časy! A otcové naši, když se jim zle vedlo, čerpali aspoň útěchu z toho starého Boha zpívající: „Starý Bůh ten živ jest ještě, prosím jenž pomáhá“. Ale za dob našich! Nový bůh jako modla skácen a na zem povelán, roztrpčen, a starý se srdci lidí vypuzen. Na bohoslužbu toho nového boha, která se hlavně konala a koná

zábavou, hrou, pitkou, tancem, požitkem, není a nebude peněz a té staré v kostelích často až smutně prázdných lid odvykl. Vládě se vytýká, že ona zaviňuje ty nízké ceny cukru, povoluje Anglii v celních otázkách. Já však v těchto věcech souhlasím se starým Vodrážkou. Hlavní příčinou tohoto hospodářského neštěstí našeho jest ten nový bůh, kterého si státy evropské postavily za modlu na místo starého Boha. Nemyslím tu ovšem jen na řepu, ale pravím: Na místo Boha osobního, zákony nám skrze Krista dávajícího, na místo Boha, jenž dobré odměňuje a zlé trestá, postavena jest modla — příroda — hmota. Neboť liberalismus, který si státy vzaly za základ nového prý života, jest bezbožecký ctitel hmoty čili přírody. Ale právě tato modla to jest, která nevidí a neslyší. Ta nevidí bezpráví ani násilí, ta neslyší nárek utlačovaných, ta netrestá zločinů, této modly nebojí se její ctitel, leda jen v tom smyslu, že ona pohlcuje k. p. vodou, ohněm atd. dobrého i zlého. A podle tohoto nového boha vytvořily se tudíž veřejné poměry a způsob života. Kde tento nový bůh jest na místo starého Boha, tam se velký ani malý „ničeho nebojí“, ba nanejvýš smrti a proto na místo svědomitosti a bázně Boží musí nastoupiti bodák vojáka, četníka a policajta. A to pak má za následek, že státy-ctitelé toho nového boha potřebují mnoho peněz na vojsko a úředníky. Nový bůh jest *vysáváč ubohých občanů*, obzvláště těch, kteří mají chléb svůj dobývat z polí. Nový bůh však nevidí a neslyší, působí, že v diplomacii — to jest v řízení států oproti jiným státům — nic jiného neplatí než prospěch. Ať podle zákonů toho starého Boha soused je ožizen, oklamán, chytrácky vysmán, ba ať z toho je i vojna, hromadné zabíjení lidí a loupežení, to ten nový bůh nevidí, a to jest také příčina; že i v té cukerní otázce Anglie na nás vychytrala a Německo nás opustilo. Nový bůh dělá totiž z lidí Jidáše, kteří za peníze — za prospěchy — zradí i nejlepšího přítele.

A proto ať se nehubuje jen a jen na vlády! Professori, učenci, spisovatelé mají vinu nej-přednější, že státy jsou ctiteli toho nového boha. A po nich přijdou poslanci, kteří dělají zákony proti Bohu živému, který vidí a trestá zločiny nejen ty sprosté, ale také ty těch vysávaců, diplomatů a správců států. Ale poslanci sami se nevolí. Ať tedy zpytují své svědomí — voliči. Jak mnohý volič hubuje nyní na vládu a s jakou obavou mnohý rolník hledí nyní budoucnosti vsířce, ale když má volit, tu drží s těmi, kteří zavedli a zavádějí toho nového boha. Při volbách je heslem: Jen ne s klerikály — to jest jen ne dle *křesťanství*! Při volbách jen ne s tím starým Bohem, při volbách jen dle liberalismu, toho ctitele hmoty, ale když to dochází na tyhle konce, tu to strká jeden na druhého. Ale každý, kdo jakýmkoliv způsobem přispěl k zavedení toho nového boha, nese část viny, že jsme se svou zámožností tam přišli, kde právě jsme. Víme, že dosud mluvíme z veliké části k hluchým uším. Vždyť mnozí nemají dost na těch ranách, které jim účta toho nového boha přinesla, ještě právě jako v letech šedesátých znovu rozdmýchují uctívání Husa. *Obec sokolská s městskou radou pražskou se o to stará.*

Pozorujeme sice, že právě lid rolnický není již tak ohnivým k děláni křiků s Husem, jako v letech šedesátých. Jaký bůh, takový svatý, pravil starý Vodrážka. Když nyní ten nový bůh na zem se kácí, zmizela mnohde i účta toho svatého z let šedesátých. Když neplatí řepa, mizí bujnost. Ovšem, ti pánové tam v Praze, kteří mají živobytí odjinud než z polí, těm se lehkou mluví o ctění Husa. Postavit je tak před pole, z kterých nelze živobytí pořádně vytlouci! Mně se zdá, že by je ta bujnost také přešla. A obec sokolská! Kdybychom to neznali trochu blíže! Na našem venkově sokolství hyne. A proč? Inu proto, že ti dobře krmení pánové nastrkují k tomu lezení a skákání jen ty špatněji živěné. Což divu, že jsem slyšel slova jednoho sokolika:

Aby mi dali pokoj! Jsem rád, že mám ten nějaký brambor, a ještě ten mám ze sebe vyskákat. Ať to jdou dělati ti, kteří jedí maso. A tak je vidět, že s klesáním toho nového boha klesá i „obec sokolská“ a tím i to, co by lepšího bylo na uctívání Husa. K vůli bujnosti a nahoru je šplhání jistých pánů ze sebe vytřásat i ty brambory, je těžká věc. A proto by měli páni se postarat, aby řepa zase platila a s ní vůbec, aby se blahobyť vracel na venkov náš, pak by — ovšem bohužel — ta jistá bujnost zase ožila. A že tak mluvím o tom, jak se ten nový bůh skácel, vzpomínám si i na pana Masařika, který prý si kácení model učinil svým úkolem. Posledně však se o něm povídá, že věří v Boha osobního — toho starého — a že by se zbláznil, kdyby i o tu věru měl přijíti. Velice zajímavá to věc. Mně to pokouší udělat nějaký ostrý vtip podle rozumu starého Vodrážky. A zněl by asi takto: Ano, ano! Všeho toho bláznovství, co ho ve světě, příčinou je ten nový bůh těch jistých hmotářských profesorů. A proto nepřijďme k rozumu a tím i k lepším časům, dokud zase ta modla té hmoty nebude na dobro skácena a dokavad se nebude učit, vládnouti a žít podle toho starého Boha.

Musil bych, opakovati dávno známou věc a pana pastora Šádka rozčilovati, kdybych na novo připomněl, že při tom starém Bohu nejrozhodněji stojí katolicismus. Proto o tom dnes mlčím, ale jen to připomínám, že se beze své vlastní škody žádný stát do boje proti katolické církvi nepustil. Na stolci Petrově zasedá dnes vetchý stařeček, náš „dědoušek“, ale přece není lepší rady, kterou bych dal státníkům našim, než ta, „aby si s tímto dědouškem žádný nezačínal“.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 27. února.

(Anglické chutě na český cukr a důsledky toho. — Ministerstvo financí napomíná berní úřady. — Něco o přelomných poměrech stavu lékařnického).

Že jednou v jednom městě zkejsl všem kupcům ocet, to se již stalo, ale že by mohl také někde cukr zesládnouti, o tom jest slyšeti nyní poprvé. Když útoky na zavalitou republiku Angličanů obracejí kapsy na ruby, když obchod jejich vázne, kasy se prázdní, tu ohlížejí se najednou zase po výdělcích, jichž si za lepších časů nevěšmali. Nestály jim za to. Ale jako čert v nouzi i mouchy lapá, tak začíná býti Angličanům kde jaký groš dobrý.

Proto aby odpor a hořkost, s nimiž celý svět na jejich politiku patřil, tak že je i Američané proto z Ameriky vyhnali, ještě více rozmnožili, když je válka v Africe, již na ztrátu lidu a nákladu peněz v novém věku nebylo rovné, vhnali do úzkých, obrátili své slídivé zraky na ubohou Evropu, co by z ní mohli pro svůj měsíc vymáčet. A tu hladové oči anglických spekulantů padly na cukr, který přes Anglii z Evropy až doposud byl prodáván. Ihned přistoupeno ku pokusu, jest-li by Evropa tento nejvzácnější produkt své půdy ve své neprozíravosti neprodávala jim z polovice zadarmo, aby jej oni potom s notnými výdělky mohli bez práce na různé kupce přepouštět. A Anglie ihned vedle burské vojny v Africe, zahájila cukerní vojnu v Evropě.

Jak boj ten dopadne, jak vlády evropských států tuto anglickou politiku odbudou to dnes jest zahaleno v temnou roušku její stoty budoucna. Německo, jsouc vázané svou koloniální politikou na přátelství a přízeň Anglie, dá si případně škodu, v cukerním zápasu ze strany anglické mu způsobenou, na jiné straně v koloniích jinak dobře nahraditi. Rusko a Francie tuto záležitost nepokládají za otázku pro sebe, za tak citelnou, aby ji považovali za choulostivou. Proto celá tíha

zisknosti anglické politiky svalu se na cukerní trh říše Rakousko-uherské, z níž se budou chytí nyní angličtí spekulantí omastiti. Naši cukrovarští průmyslníci i zemědělci se netají svými obavami, že rakousko-uherské a tu především české hospodářské poměry v této otázce velice utrpí a miliardami ztratí ji zaplatí. Všude, kde se o tom veřejně debatuje, není tajena beznadějnost v činitele a politiky, kteří by ze strany říše rakousko-uherské dovedli anglickou hrabivost odkázati v meze, jež by průmyslovým a hospodářským poměrům zdejší škoditi nemohly. U nás se obecně cítí, že obratnost, říznost a dovednost jistých činitelů a politiků dále nesahá a nic jiného neumí, než-li nějak dráždit český národ, nebo zkracovati jeho národní práva. Proto v otázce cukerního zápasu jeví se u nás ihned při jeho počátku patrná ochablost a slabost.

Jak by ne! Jisté kruhy s libostí spatřují v tom přetřžení břebínku českému národu, což dokonce v hloubi srdce svého tajně vítají mnouce si ruce, že český národ zlevněním cukru bude ročně o miliardy peněz ochuzen a tím seslaben. Kruhům těm vlastně přichází vhod, že povětšinou eminentně český cukerní průmysl uváže, že spojené s ním české zemědělství ve svém výnosu klesne, že odvislé od něho železářství octne se na holičkách, že zkrátka bude ucpán jeden z pramenů zlatá, jímž se v posledních 30—40 letech do českých zemí celé poklady nahnaly, tak že si český národ na jejich kupách velice potěšitelně před tím schýlenou páteř narovnal. Statisíce českých mužů mohlo se za užítka z cukrovarství plynoucího vysoce vzdělání, celé království a markrabství jsme přebudovali, naše peněžní ústavy jsou peněží přečpané a to se našim přítelům zrovna nelíbí. Proto by radostně vítali, kdyby toto požehnání pro české země bylo co nejradikálnější ukráceno.

Že miliony daně z cukru potom odpadnou, že výše pozemkové daně po zničení cukrovarství klesne, že nepřímé daně o třetinu se zmenší, to dnes z nich nikdo nevidí, v radosti a škodolibosti zapomíná na otázku, odkud se potom tyto sumy do státní pokladny vezmou.

Taková jest dnes situace v otázce cukerní u nás. Jisté kruhy daleko více zajímá, aby nějaký úřední sluha byl k vůli svému českému původu z domněle německého města přesazen, než-li aby se staraly, odkud za rok pan berní pro ně vezme služné. Český národ ovšem že již přestal horší nepřítel, než-li by byla tato, kdyby totiž bylo připuštěno, aby cukerní průmysl byl anglickou politikou ohromen, avšak přáti si ho nemá příčinu nikdo!

Naše hospodářské a průmyslové poměry mají Anglii již za dvě veliké pohromy co děkovati. Anglická špekulační politika ubila u nás druhdy naše slavné soukenictví a s ním důležitý chov ovcí. A anglická politika zničila naše proslulé plátenictví a spojené s ním lnářství. To se jí podařilo! Vdikovala našim zámím za ně svou bavlou, zavedla u nás ci-

zácké kombinaronství, zahubila celou řadu řemesel a způsobu domácího průmyslu a zemědělství a nyní zatlala své spáry do našeho cukru, jehož se chce zmocniti a tím si náš průmysl a naše zemědělství přimoc zotročiti.

To musí mítí dnes každý před očima a na vědomí, neboť o nic jiného se nejedná, než-li že anglická spekulace chce uvaliti na nás vedle stávajících již pohrom, jímž politické a národohospodářské naší druhy čeliti nedovedli a na místě skazy pokládali je za „pokrok“, novou pohromu hospodářskou a odvislost tím, že sahá po našem cukru, aby potom ještě jednou na konec diktovala nám dokonce také ceny chlebička, který na našich rolích vyroste.

Tolik o tom dnes!

* * *

Všeobecně jsou známé stesky, že některé finanční instituce u nás zrovna příliš úzkostlivě neberou povinnou rychlost vyřizování rozmanitých podání, jež ze strany obecnstva v berních záležitostech docházejí. Stesky ty se do té míry rozmnožily a již tak závažnými se staly, že v záležitostech tu vidělo se nuceným zasáhnouti samo ministerstvo financí způsobem nanejvýš pronikavým, který by mohl snadno ujití pozornosti sirší naší veřejnosti, neboť orgány, jichž se týká, nebudou se ním zajiště honositi. Proto na zakročení to důtklivě upozorňujeme.

Ministerstvo financí rozeslalo totiž všem zemským finančním úřadům nařízení nesoucí datum 21. prosince 1901. V nařízení tom se mimo jiné výslovně praví: „Z akt, jež došly ministerstvu financí, bylo opětně seznáno, že jednotlivé finanční úřady přesnému vyřizování podání, obsluhání v záležitostech berních, nevěnují příslušné pozornosti a péči. Zejména se seznalo a též i zúčastněnými stranami bylo u ministerstva financí přímo stěžováno, že se řízení o právních prostředcích anebo o žádostech se slovy daní protahují. Stalo se dokonce, že vyřizování takových podání trvalo po léta, ač mohlo být vyřízeno mnohem dříve, kdyby v náležitý čas bylo příslušné jednání provedeno. Takovéto průtahy zavdaly již také četným poslancům důvody ke stížnostem při projednávání říšského rozpočtu a při tom přednášeny byly stesky i na to, že finanční orgány, svláště vůči venkovskému obyvatelstvu nejvíce náležitou ochotu a blahovůli. Zřejmo jest nade všechnu pochybnost, že by takovéto jednání finančních úřadů jejich vážnost nepovznášelo a proto musí finanční správa ve vlastním zájmu na tom záležeti, aby veškeré záležitosti, jež budoucímu vládnímu poměru mezi poplatníkem a berními úřady přecházejí, byly odstraněny. Za tou příčinou se nařizuje, aby presidia zemských finančních úřadů veškeré berní úřady upozornila, aby s odvoláním se na výnos ministerstva financí ze dne 19. listopadu 1895 bedlivě pečovaly o vyřizování běžné agendy tak, aby nebylo příčin k žádným stížnostem.“

příslaví opakovati, načež Koupelka pravil: „Toble příslaví mu řeknu a více s ním mluviti nebudu.“

„Když mu to příslaví chcete říci, řekněte mu je latinsky“ navrhol Hasil, „ono to bude na něj jako na latináře více působiti.“

„Napište mi je na kousek papíru, abych se mu mohl naučiti.“ Hasil napsal na kousek papíru českým pravopisem: „Si takuises, filosofus mansises“, nechal knihu Koupelkovi a šel domů.

V pekelné knize našel Koupelka mnohá známá jména z machovské intelligence, jímž se obdivoval jako učencům, kteří o kostel nezavádili, všemu se posmívali a všemu rozuměli. A to, co v pekle napsali, svědčilo, že věří v peklo neb aspoň bojí se pekla. Konečně zvolal: „Když se tak člověk na ty učené lidi dívá, myslil by, že jsou to, kdož ví jací hrdinové a duševní velikáni a oni jsou zatím tak velcí, že by mohli mlátiti v peci hrách“ a zavřev knihu, modlil se. Modlil se sice jindy také, jen ne k. p. v hospodě před jídlem a po jídle, poněvadž se jim také nemodlili, ale takhle se ještě nemodlil.

Ve čtyři hodiny odpoledne po rozmluvě s Hasilem uháněl Koupelka machovskou ulicí Kamenicí, přitřkle Slezskou ulicí zvanou, do lesa „Montací“. Šosy mu létaly, v pravé ruce klátil deštníkem a pod levou paží nesl pamětní knihu z Pekla. V Montaci procházel se již Vopršálek. Koupelka ani nepozdraviv zvolal: „Hej! pane Vopršále, pojďte se zale!“

Vopršálek se zalehl. Koupelka k němu přistoupil, rozevřel knihu a ukazuje na Vopršákovu písmo, pravil: „Psal jste tohle vy nebo ne?“ Vopršálek četl:

„Nechceš-li do pekla jítí,

nesmíš nic za nehtem mlti.

Co musíš vrátit podvodník?

Co já mizerný karbaník?“

Když přečetl, zvolal: „Ale ale, kde pak se to tu vzalo?“ Vzal pak knihu do rukou a obrátiv ní pravil: „To je kniha z Pekla!“

Koupelka jako na trně se tázal: „Psal jste to vy nebo ne?“

Nařízení toto jest na mnohých místech, nedíme všude, velice důležitým a proto se zde o něm zmíníme, aby každý věděl, jak jest berní úřednictvo povinnu k běžným záležitostem z obecnstva se chovati, aby nikdo ve svých právech nebyl nijak ztříván.

* * *

V poslední době proletělo novinami několik neuvěřitelných zpráv, že totiž tu a onde ohroženy byly lidské zdraví a lidské životy léky vydanými v lékárnách. O tom se zde šířiti nechceme, ale musíme ve stavu lékárnického a v jeho poměrech drobně prověřiti, neboť jest toho nanejvýš zapotřebí a poněkud to také s odstraněním nebezpečenství, o nichž jsme se výše smínili, souvisí.

Ve stavu lékárnického schází dnes dostatek a výběr potřebného při něm personálu. Příliv kandidátů k němu byl značně znesnadněn zvýšením požadavků, že totiž lékárnický tyro musí mítí na místě dřívějších čtyř nyní šest gymnasijských tříd absolováno. Ze sexty již sotva viděky druhý, kdo by šel po quartě, lékárnictví se oddá. Není to z počátku stav výhodný, ač dnes při ničem a nikde pečení holubi do úst nelitají, avšak býti magistrem pharmacie ani dnes není osud k pláči, jak někteří jeho příslušníci veřejně tvrdí. Bez práce nikdo nejlí koláče. Ostatně který pak stav svým příslušníkům uděluje právo, že po jisté řadě let dostává se jim pěkně jako presentem koncese na privilegovaný závod v ceně až 100.000 korun se příslušným, více než-li 5% ročním výnosem? Za to každý člověk může a musí ochotně něco podstoupiti.

Ale u nás stalo se obyčejem, že z neznámých pramenů každoročně před ukončením školního roku jsou ve veřejných listech, hlavně v těch, jež k tomu mají nejméně důvodů, výstrahy a zapřísahání, aby se žádný sextán lékárnictví nevěnoval a stav ten jest líčen tak, jako by byl pro každého svého příslušníka neštěstím. Snadný ovšem není, ale aby se musil náš dorost od něho šmahem odvracet, když se beztoho ostatně již jen spoře mu odčívá, to není dosti moudré. Následky toho jeví se již nyní. Nárek na nedostatek magistrů pharmacie jest všeobecný tak, že dnes magistři tito jdou přímo na pohmátku a za výhod takových, jakými tak hned některý stav druhý svým příslušníkům hned ve 24 roce jejich věku odměniti se nemůže.

Tím nedíme, aby nikdo přes sextu dále gymnasium nestudoval a aby celý národ chtěl být lékárníky. Ale aby se lidé věnování se tomu stavu báli, a aby se před ním varovali, jako se děje dnes, to nemá dosti příčin. Za nynějšího nedostatku magistrů pharmacie a do doby, než-li jich bude nadbytek, jehož se není třeba tak hned obávat, snesou a dobře užívají a zaopatří české poměry velice snadno a ke všeobecné spokojenosti jistě jednou tolik kan-

„No co na tom, když to chcete věděti, tedy psal.“

„Co na tom? Na tom záleží mnoho“ svědčil vážně Koupelka. „Nejsem k vám tak neupřímný, jako vy ke mně, když jste se přede mnou peklu posmíval a chcete-li mé upřímné rady poslechnouti, tedy vám radím, abyste vrátil, co jste v kartách vyfiskloval, sice se dostanete do pekla. Ale nic za zlé s Bohem!“ Podal Vopršákovu ruku a jak přišel, tak uháněl s pekelnou knihou domů. Vopršálek se za ním díval a bručel: „Snad neblázní!“

Večer jako do Montací běžel Koupelka do hostince k Dědákovi. Tam už seděl Chvástál a Tužkoslint. Nejdříve přistoupil k Chvástálovi, rozevřel knihu a četl:

„Proč jen není samé nebe,

proč je také peklo?

Kdyby pekla nebylo,

to by se to peklo!“

Na to obrátil listy a přistoupiv k Tužkoslintovi četl: „Temnoty pekla obklíčili mne jsem slyšel kazát ale kdo pak se stym bude mazat.“

Obou pak se tázal: „Psalí jste to pánové nebo ne?“

Chvástál odpověděl: „Psal jsem to, proč ne? pro legraci.“ Tužkoslint mlčel.

„Hezká legrace“ mluvil dále Koupelka. „Víte pánové, vy jste byli ke mně neupřímní, chovali jste se tašársky. Z pekla jste si dělali smích a zatím dle toho, co jste tuto napsali, pekla se bojíte, před rozumným člověkem to zapřítí nedovedete a o vás,“ ve velikém rozčilení pravil Koupelka Tužkoslintovi: „platí latinské přísloví: Jsi takvalent, filousy smažíš!“

Celá hospoda propukla v smích. Koupelka jako s Vopršálem rozloučil se i s Chvástálem a Tužkoslintem a šel domů.

V hospodě ho litovali, že blázní, jenom starý Dědák, jeden z povivých šenkýřů machovských, řekl: „Nechte ho býti, možná, že má z nás nejlepší rozum.“

* * *

FEUILLETON.

Peklo.

Napsal Pavel Doberský.

(Dokončení.)

„Tužkoslint měl krátce strach, aby nápisem svým nepopudil proti sobě své příznivce a proto se nepodepsal“ pokračoval Hasil. „Což kdyby tak Machovský kníže, zurivý to Němec, přišel do Pekla a převědčil se, že chráněncem jeho Tužkoslynt píše česky?“

„A pak“ smál se Hasil, „Machovští Tužkoslintové se za svůj původ nesydí podepisující se správně česky Tužkoslint, kdežto znojemský je odrodilec a podpisuje se Tušchkoslynt. Vidíte, v pekle nedá se nic zapřítí. Znojemského Tušchkoslynta lze rozeznati od Machovských Tužkoslintů jako znojemské okurky od českých. Ostatně mohu Vám posloužit vysvědčením svého vnuka, kdež je vlastnoručně podepsán. Zkrátka a dobře je to člověk žádostem těla hovičí a že by se pekla nebál, tomu nebude nikdo věřiti, kdo si dobře všimne, co v pekelné knize napsal. Dle toho slyšel kdysi kazati o pekle a dosud se mu to z hlavy nevykoufílo, ačkoliv by rád na to zapomněl, čili jinými slovy, nechce se tím mazat. „Mráskoty pekla obklíčily mne“ jsou slova žalmu, hned nevíme kterého.“

Na to Koupelka: „Infamní pokrytci! Mne balamuti, že pekla není, peklu se přede mnou smějíce a zatím mají před ním strach jako já; ale půjete mi tu knihu, ukážu jim, jací jsou to darebáci!“

„S radostí“ řekl Hasil, „ale přineste mi ji zase zpět a domluvte jim po křesťanskou, ne nějak hrubě a s Tužkoslintem raději mnoho nemluvte, o něm platí latinské přísloví: „Si tacuisses, philosophus mansises“, to jest česky: „Kdybys moudrce dbal jména, byl bys mlčel jako pění.“

To se Koupelkovi líbilo a Hasil mu musil

didatů pharmacie, jako se jich dnes povolání tomu věnuje.

Kdo nevěří, ať se v lékárnických kruzích, ovšem u objektivních a starších lékárníků informuje a přesvědčí se, že anonymní usilovné odhánění dorostu od tohoto povolání bude jednou nejenom metlou na ty, kdo je provádějí, ale ono jest nebezpečím pro celou veřejnost. *Stávají se totiž případy, že když někde na venkově onemocní lékárník, že magistra jako svého zástupce za žádnou cenu dostati nemůže. A to předece ohrožuje celou společnost.*

Proto není třeba, aby se každý povolání toho lekal a nijak se do neštěstí neuvrhne, kdo se mu věnuje. Tvrdíme, že dnes magistři pharmacie jsou na tom lépe a jsou daleko více hledáni, než-li doktoři lékařství. To bylo jednou zapotřebí pronésti. Dojde to zajisté více souhlasu, než-li odporu, který mimo to byl by bezpodstatný. Ciframi dal by se rychle vyvrátit.

Obrana.

Výpočty mravnosti. Naše doba libuje si ve škatulkování a v kancelářském škrabství, pročež o všech možných věcech vede statistické výpočty, které mají býti spolehlivým obrazem skutečně zjištěných událostí. Jak asi taková statistika z ústřední kanceláře vydaná jest věrohodnou, dovede si nejlépe udeudk učiniti ten, kdo pozoroval podřízené úřady, které zprávy statistické musí pravidelně zasílati. Co výmyslů a od oka sepsaných cifer putuje každoročně do ústřední kanceláře, kde páni lupotí se počítáním nespolehlivého materialu. Nechceme ovšem naprosto odsuzovati věrohodnost statistických údajů, ale chceme říci, že postrádají naprosto přesné spolehlivosti, čili že připouštějí dosti pochybnosti. Jestliže ani státní úřady nemohou naprosto přesností se honositi, co máme souditi o věrohodnosti výpočtů soukromých počtářů? Co si máme mysliti na př. o výpočtech Lombrosových aneb Ferriho, jak je pan Háj zajiště svědomitě přeložil a předešle v „Osvětě“ uveřejnil, aby posekal věřící katolíky a nevěřece odděl řízou čistoty. My skoro pochybujeme, že p. Háj přeložil svou stať z německého originalu, protože uvádí zkomolená jména autorů a nesmyslné cifry. Kdo by věřil, že v Prusku mezi katolíky jest 87 procent zločinců? My sice víme, že na př. v Prusku katolíci Poláci pro nepatrné přestupky bývají svými protestantskými pány odsuzováni do káznic (vzpomeň na 60 odsouzených studentů v Toruně a na všeobecnou událost), ale proto přece 87 procent zločinců mezi 100 katolíky v Prusku není. Pan Háj buďto schválně klame aneb špatně čte. Dokážeme mu hned omyl. Podle statistiky Kuosovy z 10.000 protestantských Prusů bylo odsouzeno 84 a z 10.000 katolických Prusů pouze 79. Čísla tato vypravují něco jiného, nežli p. Háj chce svým věrným namluviti. Pan Háj vynechal ve svém překladě prostě dvě nuly při svých výpočtech, věda dobře, že mu to jeho věrní kontrolovati nebudou, protože jsou již na nesmysly uvyklí. A jako v cifrách, tak i v ostatním oplzlém vypravování o katolické hříšnosti vede si p. Háj se stejnou důkladností.

Druhý den roznášelo se po Machově, že oberrešipient Koupelka se zbláznil. Každý ho hlouval řka: „Kdo by to řekl, že se může také takový buchtá člověk zblázniti?“ Několik bab dávalo vinu Hasilovi, že ten tou pekelnou knihou byl toho příčinou. Ale všichni se směli tomu, co se stalo večer u Dědáků a od úst k ústům meslo se přislovi: „Jsi takvalent, filousy smažíš!“ Ani ten nejučenější doktor, a o ty není v Machově nouze, nemohl podati správného jeho vysvětlení; ale v tom se všichni shodovali, že Koupelka tu Tužkoslintovi dobře řekl, nic lepšího prý mu ani říci nemohl. A přislovi to se udrželo v Machově do dnes a když některá prázdná hlava se tam usadí, buď jí do očí neb po straně o ní hned se říká: „Jsi takvalent, filousy smažíš.“

Jenom Hasil znal původ toho přisloví a ještě po letech se smával říkáje: „Tak vida, já chtěl jenom Tužkoslintovi říci pravdu a ona se bude říkati pravda všem Tužkoslintům, co bude Machov Machovem. Člověk mluví, Pán Bůh mluví!“ U Dědáků Koupelku od té doby nikdo neviděl, za to bylo ho vidati každý den v kostele na mái svatě a pozorovalo se, že s Hasilem má často delší porady. Asi za tři dny klečel Koupelka ve zpovědnici a byl u svatého přijímání, což od té doby často činval. Každého roku putoval s Hasilem jednou do Svatoňovic, podruhé do Rokole a z jara a na podzim chudíval s ním prohlížet pekelné knihy.

Nedlouho po svém obrácení přišel Koupelka k soudu s prosbou, by přijali resignaci na úřad veřejného žalobce, který až dosud zastával. Soudce se nemálo divil a pravil: „Vždyť dvě stě zlatých, které dostáváte za tu funkci, není k zaizení, nebo jste snad příliš zbohatli?“

Koupelka věc vysvětlil: „Kdybych byl vždy býval tak živ, jako jsem nyní, zastával bych úřad ten dále; poněvadž však skoro celý život živ jsem byl v klamu a mamu, chci aspoň zbytek života zasvětit pravdě a Bohu. Úřad veřejného žalobce, byť mi z něho užitek plynul, v tom mi

Hází jmény a citáty, až se dech krátí a zatím nejdete v celých knihovnách uváděné autory. Hledali jsme na př. Busenbrauna po celém Hradci, ale marně. Vážně nelze bráti výpočtů Lombrosových, ani překladu Hajnova, proto se naprosto nezdařil důkaz, že nevěrec jest mravnějším nežli věřící křesťan a že evangelík ještě jest lepší katolík.

Nelze věřiti, že nevěrec jest mravnějším věřícího křesťana, nýbrž lze tvrditi, že se nevěrec dovede lépe vyhnouti následkům trestního paragrafu, nežli prostý věřící venkovan, jenž pod dojmem okamžité vášně prohlásil se nejen proti předpisům státním, ale i předpisům své víry. Bývajíť atheisty (nevěreci) poněvíc lidé s větším vzděláním a s větším chytráctvím, proto dovedou páchat zločiny své chytře a nepřehledně do rukou spravedlnosti tak často, aniž do čísel kriminalní statistiky. Naproti tomu věřící ještě zločince přece raději volí trest žaláře, nežli by se mu vyhnul n. př. křivou přísahou, kterou ateista hravě složí, anť se Boha nebojí. Malé procento nevěrců mezi zločinci není ještě známkou jejich mravnosti, nýbrž důkazem jejich rafinovanosti.

Ostatně není jenom zločinem aprostá krádež aneb vražda dospělého člověka, nýbrž i prznění nevinných dětí, utrácení mateřských plodů a sebevražda patří do statistiky zločinů. A právě v těchto hrozných zločinech proti přírodě a Bohu mají nevěrci rozhodnou přednost, ačkoliv se snaží tyto zločiny svalovati na věřící křesťany vymyšlenými báchorkami o nepravostech klášterů a kněží. Sebevražda jest hrozným ovocem nevěry aneb malé víry. Proto také sledujeme veliké procento sebevrahů v protestantských krajích, protože učení protestantské neujímá se zoufalců tak vydatným způsobem, jako církev katolická n. př. svátostí pokání. Celkem na celém světě z jednoho milionu křesťanů hyne samovraždou 40 katolíků a 190 protestantů. Mezi americkými Čechy řadí hrozně sebevražd. Dle úřední zprávy podpůrných tanních spolků hyne sebevraždou každý pátý a v Jednotě Táboritů docela každý třetí člen.

A za příčinu této neřesti uvádí brožura, r. 1900 v Cedar Rapids vydaná, strašnou nevěru náboženskou, které propadly již 1/4 našich zámožných krajanů. Tento zjev zasloužil by lepší pozornosti, nežli vyhané cifry o hříšnosti katolíků.

Bojí se o Massaryka. Pan Šádek zkomněl nad výrokem Massarykovým, že na bohoslužby helvetské nechodí a že jest nám katolíků bližším, nežli evangelíkům. Přes tento výrok přece jest prof. Massaryk českým protestantům na ten čas nepostrádatelným, poněvadž ve vědeckém světě má jméno a veliký vliv na inteligenci českou. Má tedy český protestantismus z prof. Massaryka větší užitek, nežli n. př. z nebožtíka Kratochvíla z Loune, proto také nebyl prof. Massaryk shozen s paluby pro svůj výrok, jako se to stalo nebožtíku Kratochvílovi. Ovšem zřejměho kacíře si p. Šádek přece nemůže ponechat, proto se těší, že kaplani nepodali rozhovor správně a že p. professor ještě vydá spis o svém credo. Přejeme p. Šádkovi tuto dočasnou útechu, ale považujeme prof. Massaryka za myslitele, jenž nezůstane v polovičaté sektě helvetské.

poněkud vadí, proto se ho vzdávám. Soudce přijal mlčky Koupelkovu resignaci.

Koupelka modlíval se každého dne nejen za sebe, ale i za Chvástala, Vopršálka a Tužkoslinta a všechny jim podobné občany machovské, by i jim dal Pán Bůh pravdu poznati.

Asi za tři leta potom roznesla se Machovem zpráva, že kupec Vopršálek, jenž byl stár teprv čtyřicet pět let, má souchotiny a musí umřít, že poručil pět set zlatých chudým machovským a pět set na vystavění nového chrámu Páně svatého Vavřince v Machově. Hasil si to pochvaloval a pravil Koupelkovi: „Vopršálek je zachráněn, oč koho ofiškova, patrně nahradil.“

Po krátké pomlčce pravil Koupelka Hasilovi: „Kdyby to ještě tak chtělo dopadnouti s Chvástalem a Tužkoslintem!“

„O Chvástalovi nepochybujte“ odvětil Hasil. „Chvástál už začíná moudřeti, každou neděli je ho viděti na mái svatě a často i všedního dne. To je dobré znamení, ale co se týče Tužkoslinta, o tom pochybuju; n ž budeme se za něj modlit.“

Avšak ani Tužkoslint nezahynul, nýbrž stal se dobrým křesťanem. Bylo k tomu však potřeba zvláštní milosti Boží, kterou mu Bůh dal, snad na prosby Hasilovy a Koupelkovy. O tom někdy jindy.

Koupelka a Hasil navštěvovali nemocného Vopršálka, někdy se k nim přidal i Chvástál, řekli ho a modlívali se s ním. Když Vopršálek umřel, klečel u jeho lože mimo jiné též Hasil s Koupelkou, podporující ho modlitbou v hodině smrti.

Než i Koupelkovi zkrátil Bůh jeho kající život. Bylo to asi v roce pětadevadesátém, když jsme ho pochovali. Ještě dnes pamatuju slova děkana machovského, který promluvil u jeho hrobu. Kázal na slova písma: „Ego dixi: In dimidio dierum meorum vadam ad portas inferi.“ Cant. Ezech. Isaias. 38. b. t. j. „Já jsem řekl: v polovici dnů svých půjdu k branám pekla (hrobu)“ a mezi jinými slovy pravil: „Slova

Politický přehled.

Generální debata poslanecké sněmovny o rozpočtu v druhém čtení už dokončena. Přikročil se tedy k podrobnému jednání, které však neprovede se tak klidně, an do seznamu o tomto jednání přihlásilo se až příliš řečníků. Dle toho vyřízení rozpočtu do velikonočních svátků sotva se stane. Při pondělním povšecném rokování o rozpočtu ujal se též slova předseda dr. Körber. Ohledně poslední své řeči se vyjádřil, že ani nevaroval, ani nevyhrožoval státním převratem, jak se všeobecně domnívalo. Stát že prý je ku všem svým národům stejně spravedliv. Vláda nepředpokládá se vynasnaží o svobodné dohodnutí se obou národnostmi. V té příčině že na státu žádáno bylo více, než on dáti může. Slované rakouští, zvláště Čechové, s touto řečí ovšem souhlasiti nemohou.

Italský král zahájil 20. února nové zasedání parlamentu trůnní řečí, ve kteréž se též zmínil, že bude pokračovati v liberálních zásadách svého děda a otce. Při volbě předsednictva sněmovny italské vládní kandidát propadl, proto ministerstvo Zanardelliho podalo žádost za propuštění, ale král ji nepřijal.

Bouře barcelonské ve Španělsku, které se rozšířily i na sousední města, jsou zase utišeny. Počet mrtvých a raněných je ohromný. Vojsko proti vzbouřencům počínalo si též zdivočile. Nyní je vidět, s jak velkou lehkomyšlností a bez náležitě přípravy hnali vůdcové dělnictvo do stávků a boje.

V Kyjevě na Rusi panovaly prý zase studentské nepokoje. Studenti nejsou spokojeni s nařizením ministra vyučování. Nespokojenost takovou vyhánějí pak studentům kozáci bičí a klacky.

Válka v jižní Africe stála doposud Angličany 5 miliard a 239 milionů franků. Vrchní velitel anglický byl nucen odvolati veškeré posádky z vých. Transvaalu, aby měl po ruce dostatečnou moc proti Dewetovi. Boerové přes sruby vnikli do Nooitgedachtu, vyplenili skladiště anglická a zásobili se potravinami. Čtyři boerské stáje projíždějí celým územím Kapské osady, Oranžskem a Transvaalem a udržují všude anglické vojsko v šachu. Pouze stále dodávání koní Angličanům a nedostatek lékařů může býti Boerům osudným.

V Jižní Americe boje neustávají. Nedávno povstaly zase občanské boje v republice Paraguay.

Z činnosti katol. spolků.

Papežské 25leté jubileum v tovaryšské jednotě. O významu vládaření vznešeného jubilara sv. Otce Lva XIII. promluví Vrchní Pastýř ndp. biskup Edvard Brynych v neděli dne 2. března v tovaryšské jednotě. Přednáška konati se bude v dvoraně „Adalbertina“. Začátek o půl 3. hodině odpoledne. Vstup volný.

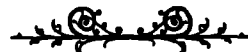
Přednáška v Chrástě. V katolické jednotě bude přednášeti p. V. Janoškovský, řezbář, „O povinnostech katolíků ve veřejném životě“ v neděli dne 2. března 1902. Začátek o 3. hod. odpo.

krále Ezechiáše hodí se zvláště na v Pánu zesnulého; vždyť všichni víte, co bylo příčinou jeho obrácení. Byli Koupelkové dva, jeden všední, obyčejný, druhý zbožný, pravý, horlivý, kající křesťan. Toho všedního více není a toho horlivého, kajícího klademe do hrobu. A který z obou se vám více líbí? Všichni přisvědčovali, že ten horlivý, kající Koupelka; a mnohý posluchač a posluchačka činili si předsevzetí, že budou následovati příkladu kajícího Koupelky.

A když zarachotily hrudy země na rakvi Koupelkově, zapomněli jsme všichni na peklo; ale zdálo se nám, že vidíme od Starého Města, kdež se machovští pochovávají, kráčeti zástup bílými řízami oděných bojovníků, nesoucích místo mečů v pravicích olivové palmy. Napřed jako setník krácel Koupelka a na prsou jeho skvěly se tři hvězdy. První byla zlatá a na ní heslo „víra“, druhá byla jako voda mořská zelená s heslem naděje, a třetí rubínová s heslem „láska“. První dostal za vítězství nad světem, druhou za vítězství nad tělem a třetí za vítězství nad pekem. Vedle setniny jako zosobněný pokoj svědomí krácel tambour, rachotě na kmentovou roušskou zahalený bubínek pochod vítězný. V četě Koupelkopě viděli jsme mnohou intelligentní známou tvář machovskou.

Když jsme pohlédli nad Dobrošovskou skálu, viděli jsme vysoko v oblacích podobnou četou, jen že všichni byli oděni řízami šarlatovými. Byla to legie svatých thebajských mučovníků se setníkem svatým Mauriciem v čele. Byl tam též sv. Vavřinec, patron kostela Machovského a mnoho jiných, jako by čekali na setninu Koupelkovu a jí chtěli čest vzdáti. Nevěděli jsme, co to znamená, až jsme si vzpomněli na Hasila, že u skonávajícího Koupelky se modlil: „Svatí mučovníci, vyjďte mu vstříc!“

Pro nedostatek místa byly některé části v „Pekle“ vynechány.

Ze Svatky. Dne 16. měs. února b. r. o třetí hodině odpoledne konala se v hostinci v městské „Radnici“ ustavující schůze „lidového spolku křesťansko-sociálního pro Svatku a okolí“. Schůzi zahájil důst. pan Alois Doubravský, farář, za dosti četného účastenství. Předsedou schůze zvolen pan Fr. Kupec, obchodník ze Svatky; místopředsedou pan František Kyncl, rolník z Chlumčína a zapisovatelem vp. Jan Kostkan, kooperátor. Na to přečetl pan zapisovatel stanoviny spolku, o němž pak v delší řeči promluvil důst. pan farář, rozvinuje program křesťanského socialismu. Po této řeči konal se zápis členů, jichž se přihlásilo na poprvé 28. A s plnou radostí sdělujeme, že se zaplatila celá městská rada s panem měšťanem J. Novotným v čele. Předsedou zvolen dp. Alois Doubravský, farář. Ačkoli, jako všude jinde, mluví se proti ustavení se tohoto spolku, máme za to, že spolek tento, až lépe rozvine svoji činnost i těmi, kteří z nějakých osobních zájmů nebo lichých představů proti němu jsou sajeti, podporován bude a že brzo počet členů se rozmnoží, čemuž voláme z plna srdce „Zda Bůh!“

Z Dolní Dobručky. Sv. Josef. jednota pořádá 2. března t. r. v 6 hodin večer veřejnou spolkovou schůzi. Přednášet bude p. Josef Urban, starosta všeob. sdružení z Kostelce n. O. „O situaci katolické“.

Zprávy místní a z kraje.

Blahopřání Jeho Svátosti. Vrchní Pastýř ndp. biskup Edvard Jan zaslal jménem svým i jménem diecése do Říma blahopřejný telegram sv. Otci ku počátku stříbrného jubilea vládařského. V odpověď na toto blahopřání zaslal státní sekretář Rampolla ndp. biskupovi následující telegram: „Jeho Svátosti udlí Tobě i celé Tvé diecési požehnání a blahopřání Mu projevené vládě přijal.“ Požehnání sv. Otce naší diecési udělené mělo by vdpp. duchovními správci byti sděleno věřícímu lidu.

Oslava stříbrného papežského jubilea sv. Otce Lva XIII. Jeho Milost ndp. Edvard Jan celebraval v neděli dne 23. února b. r. slavnou pontifikální mši sv. na oslavu stříbrného jubilea vládařského Jeho Svátosti Lva XIII. za přítomnosti nejd. kapity v katedrálním chrámu Páně sv. Duha. Po mši sv. zapěno bylo Te Deum na poděkování Panu Bohu za dobrodiní sv. Otci a celé církvi udělená.

Koncert Filharmonie. Letošní sezóně připadla Filharmonii úloha hájiti dobrou pověst našeho města, které závodí s jedinou Chrudimí o předáci v hudební zdatnosti na celém českém východě. Loni reprezentovala naše hudební snahy úspěšně cyrilská jednota, letos úkolu tohoto čestně dostala Filharmonie svým koncertem dne 22. a 23. února provedeným. Hlavní těžiště celého koncertu spočívalo v nádherném díle Bendlově „Stádní den“, k jehož lahodnému jádru lze dospěti teprv po překonání četných a značných obtíží. Dirigentu Filharmonie p. Knapovi náležel všecko uznání, že ku studiu díla tak nennadného věnoval všechny večery po celé 4 měsíce. Páli bychom si ještě na mnohých místech jemnějšího vypulování přednesu nennadné skladby, zvláště sbory mužské měly držeti stejnou výši se sborem ženským a s hudebním průvodem, ale znajíce nestálost a pobodnost naší moderní doby, musíme přijati výkon takový, jaký nám byl právě podán. Solisté ovšem zhostili se svých partů uchvacujícím zdarem. Pí. Jančové bylo lze v sopranovém solu rozvinouti všechny krásy svého vysokého umění a získati si vděk všech posluchačů. O lahodném tenoru operního pěvce p. Matěka lze napsati, že odborné úsudky o jeho umění dávno již vylovovaly spočívají na pravdě. Baryton p. Kolářův jest velmi lahodný a řadil se čestně k solovým partům pí. Jančové a p. Matěka. Nejsladšími časy byly rozhodně skladby hudební: Dvořákova symfonická báseň „Polednice“ a Weberova „Vyzvání k tanci“. Celkový úsudek o večeru Filharmonie jest pochvalný a dáváme i my příchod tomuto mínění, neohlížejíce se na to, že koncert pořádaly kruhy, které při každém katolickém podniku ztrácejí střízlivou objektivu a vykořisťují i povýšené stanovisko umělecké ve prospěch své stranické pokrokové politiky. Zda naše objektivní stanovisko přivede navzdor již partykáře k rozumnému smýšlení, jest ovšem pochybnou otázkou. Končice svůj referát, přejeme Filharmonii, aby docházela tak účinné podpory i ve zdejším kruzích, jaké se jí dostalo v kruzích okolních.

K regulaci Labe. Dle zpráv byli jmenováni členy stálého výboru pro úpravu českých řek p. poslanec Jaros. zemským výborem a p. poslanec Formánek vládnou jako náhradník. Máme nyní ve výboru již 4 členy z našeho kraje a p. drem. Ulrychem a p. Srdinkem. Lze se tedy nadíti, že naši delegati zasadí se o vyústění labského kanálu u Hradce Králové. Okresní zastupitelstvo mělo by zahájiti úsilovnější akci v této otázce.

Volby do městského zastupitelstva. Za příčinou nastávajících voleb do měst. zastupitelstva upozorňuje parkmistrovský úřad všechny zaplatníky, že dle § 4. řádu volebního v obcích nemá práva volebního ten, kdo nezaplátí dávky obecní za r. 1901, a nebude tudíž do seznamů voličských zapřán.

Obecní účty. Parkmistrovský úřad žádá všech, kdo mají nějaké pohledávky za městskou obcí Královéhradeckou, aby účty své do 15. března t. r. předložili, by obecní účty za rok 1901 mohly byti uzavřeny.

Sebevraždy. V sebevražedném úmyslu postřílel se v lesích u Roudnický profesor udejšího gymnasia p. J. Ziegler. Nalezen byl p. J. Muškem, mistrem obuvnickým a doveden po obvážání rány p. M. U. Drem. Holeskem do okresní nemocnice, kdež poranění svému ve středu podlehl. Příčina sebevraždy jest neznáma. Pohřeb se konal dnes na hřbitov Pouchovský.

Manifestační sjezd hostinských odborníků v Hradci Králové, jež pořádá ústřední královéhradecké společenství s malohostinskými pro severovýchodní Čechy, koná se v Hradci Králové ve čtvrtek 20. března 1902. Na sjezd pozváni jsou zeměští a městští poslanci z celého kraje. V kritické nynější době, která tak těžce doléhá na kdysi zkvétající živnost hostinskou, lze jen vítati tento krok obou stavů třídních, pojících se na účelem zlepšení nynějšího nennadného stavu. Očekáváme, že vytvoření přátelských poměrů obou stavů a posoramení jednoho potřebám druhého bude počátkem pevné organizace všech odborníků živnosti hostinské, která v krátké době může se rozšířiti po celých Čechách a přispěje tak k poznání, že stav hostinský a pomocnický v živnosti hostinské jest vzájemným činitelem, s kterým dlouho více počítati než doposud.

Na dobytčí trh v Hradci Králové přivezeno bylo dne 23. února 801 koní; krav, volů, byků a telat 506 kusů, 4 kopy, úhrnem 811 kusů. — Přístří dobytčí trh za příčinou úterního svátku Zvěstování P. Marie bude se odbyvati už v pondělí dne 24. března 1902.

Veřejný koncert kapely pluku 42 koná se v neděli 2. března o 7. hod. večer v hotelu „Merkur“. Vstupné za osobu 40 h. rodina 1 K.

Volby do obchodní a živnostenské komory v Liberci konají se už 3. a 4. března. Při veliké hospodářské a politické důležitosti, kterou dnes obchodní komory mají a při úsilovné snaze našich zůřivých odpůrců národních, kteří všemožně se přičinují, by komora tato zůstala čistě německou, ač k ní náleží 14 českých okresů s 800 000 čes. obyvatel, jest nejvážnější vlasteneckou povinností každého českého voliče, aby hlas svůj dal kandidátům českým. Hlasovací listky z Hradce a kraje odevzdány budou pp. B. E. Tolmanovi, Vítěz. Hanoukovi neb Em. Fialovi.

Výstava, průmyslovým muzeem v budově c. k. odborné školy 23. t. m. pořádanou. navštívilo více než osm set lidí, nejpeší to rozhodně důkaz, že působení muzea toho poznamenálo dochází uznání i širších vrstev obyvatelstva zdejšího a vřkolního, čemuž se ostatně po tom, co jsme na výstavce té spatřili, nijakým způsobem nedivíme, neboť takové množství vzorných předmětů umělecko-průmyslových, jaké nám zde dopřáno bylo shlednouti, stojí v ektuku za to, aby se člověk, jemuž rozkvát průmyslový není naprosto lhostejným, namáhal a věnoval trochu toho nedělního času poučení i po této stránce. Což tu bylo lze spatřiti nádherných prací ze skla křišťálového, duhovými barvami hrajícího, pomalovaného, rytého a galvanickou cestou zdobeného! Co skvostných prací galvanoplastickou cestou Pařížskou firmou Christoffe a spol. provedených! Co krásných bronzů, mezi nimiž na zřetelném podstavci věvořil Schnirchův sv. Václav. Vedle bronzů pozorovali jsme vzácné hlavní francouzské a německé práce cínové, mezi nimiž ovšem Pařížský císař Brateau vřdí brál úlohu. Také kasety, práce to školní, nemálo se zamlouvaly. Druhoh polovici souladné sestavených stálí kryly keramické práce české, německé, dánské a francouzské, z kterýchžto se zvláště líbil Lachena-lův Kristus, popráf to sice jednoduchými prostředky provedené, při tom ale tak dojemně působící, že snad nikoho z těch mnoha set návštěvníků nebylo, kdo by byl šel kolem této Lachenalovy práce, aniž by si ji byl zvrubně prohlédl. Vedle zmíněných již prací větších umístěny byly ve skříní blíž okna předměty v bronzu, stříbře a ve zlatě ciselované, mezi nimiž popráf císaře a krále Františka Josefa I. ve zlatě tepané jest pravým skvostem, jehož umělecká cena sama odhadnouti se může směle na mnoho set zlatých. Zasloužené pozornosti těšila se i sbírka anglických a amerických nástrojů, jichž výkonnost, na místě demonstrována, přiváděla čtené tu shromážděné obecenstvo v pravý úžas. Škoda, že výstavka ta trvala toliko jeden den, máme pevně za to, že by byla ještě mnoho dnů vábila obecenstvo, kterému skýtala dozajista hojnou poučné látky. Doufjeme, že nám musejní výbor v doznalé době zase něco pěkného ukáže, byli bychom mu za to velice povděční.

Ústř. sdružení diecéšní s díky potvrzuje přijem od kat. jednot v Proseči: z K. v Upici 4 K, v Chocni 4 K, v Helfm. Město 1 K, v Nové Pace 4 K, v Chrudimí 4 K, ve Skutči 4 K, v Hlinsku, Suchbáticích, Dobrušce, Sopotech, Polné a na Slez. Předměstí po 4 K, v Dobrušce 2 K, v Pardubicích 6 K, ve Vamberku 3 K, v Kejřicích 1 K, od vd. duchovenstva vikar. chrastelského 17 K 50 h, vikariátu vysoko-mýtského 21 K, vikariátu jaroměřského 21 K 60 h. Jednoty, které dosud členské příspěvky neodvedly z K. voleb. okresu jedna, z XI. šest, ze XII. šest a ze XIII. devět — žádáme, aby tak učinily co nejdříve do března.

Zdejší konference svatého Duha, odbor to XXI. Spolku sv. Vincence a Paula pro ošetřování chudých v království Českém, podporovala v roce minulém 1901, v osmnáctém to roce od svého založení, 46 chudých rodin a jednotlivců, z nichž během roku zemřely 4 osoby a jedna se odtěhovala do své příslušné obce. Chudí podléhající byli ublířm, vařivem, chlebem a peněžitými příspěvky a na Stádní večer vánočkami.

Vydáno bylo: za uhlí 181 K 10 h, „ „ „ vařivo 277 „ 80 „ „ „ chléb 434 „ — „ „ „ na peněžitých příspěvcích 534 „ — „ „ „ za vánočky a dary . . . 46 „ — „

dohromady 1482 K 90 h. Mezi své nejvřtší dobrodince čítá konference Jeho Biskupskou Milost a příspěvkem 100 K, slavné město Hradec Králové a příspěvkem 200 K, slavnou městskou spořitelnu a příspěvkem 50 K a bisk. kněžský seminář s příspěvkem 55 K. Poněvadž si mnozí dobrodincové nepřáli, aby jejich jména byla uveřejněna, vyslovuje konference všem šlechtetným pp. členům přispívajícím a dobrodincům svým, na něž při každé schůzi v modlitbách pamatuje, a za něž, jakož i za všechny ošetřované v den sv. Vincence a Paula, patrona spolku, 19. července má sv. se obětuje, ar-

došné „Zaplať Pán Bůh!“ a prosí zároveň, aby i budoucně svou přízní a podporou na ni pamatovali.

Alliance Française de Hradce Králové. Soirée en l'honneur du centenaire de Victor Hugo. Grand Hôtel, 20 février 1902, — 8 h. — Les membres de la société sont instamment priés d'inviter ceux de leurs amis que cette soirée pourrait intéresser.

Z Choceň. Katolická jednota pořádala dne 16. t. m. t. j. v neděli odpoledne veřejnou hospodářskou schůzi v Beřovicích. Při schůzi té přednášel pan Frant. Šabata, rolník a starosta z Vrbice. Šál byl plničký posluchačů. Ovšem nescházeli tu ani ti, kteří sami si říkájí „Národní dělnictvo“. Řečník ujev se slova, přednášel: „O umělých hnojivech a rati-onelním jich upotřebení“. — To bylo sklamání! „Národní“ v čele majíce „všemoudrého a učeného muže z Choceň“, nevěděli jak si ukrátkiti čas! Očekávali něco, co by se jim hodilo do krámu. Ale o „hnojivoch!“ Přítomní rolníci a netajenou radostí pozorovali sklamání tváře „národních“. Po přednášce, kterou osvědčil se p. Frant. Šabata jako výborný odborný řečník a zkušený moderní hospodář, ujal se slova choceňský kaplan P. Jaška. V řeči krátké vřložil program strany křesťansko-sociální vůči rolnictvu. Obě řeči přijaty od posluchačů s pochvalou. Zdať Bůh!

Návrat do církve katolické. V Rokytnici složil dne 2. února t. r. evangelík anga. vyznání p. Jos. Honč, c. k. nadzorce finanční stráže, katol. vyznání víry a byl přijat do lána církve katol. — Za času rozmachu hesla „Přechod k Římu“ jest nám radostno sdělit, že od počátku b. r. zaznamenan jest již čtvrtý návrat v láno kat. církve ve farním chrámu Páně ve Svatce. Jsou to: Frant. Valena z Čes. Cikánky, Františka Juklová, manželka mlynáře z Čes. Milov, Jos. Pavlík, obchodník ze Svatoucha a Marie Nekvindová ze Svatky.

Nová Reiffeisenka. Dne 23. února konala se v Nedvězí u Poličky ustavující valná bromađa nové záložny Reiffeisenovy. Členů přihlásilo se hned 24. Reiffeisenka založena jest působením „Vědělav-cího kroužku křesť. soc.“, jehož členové tvoří převážnou většinu členů záložny a jejího představenstva. Jako žádná dobrá věc, tedy ani tato neobešla se bez nepřátel, doufáme však, že za krátký čas zavládne v obci mínění Reiffeiseence příznivé. Nové záložné „Zdať Bůh!“

Ze Zruče. Dlouho šeláná stavba dráhy Po-sázavské hnula se konečně ku předu. U „Hammerstadtu“ osvaly se prvé rány dynamitové na budování tunelu, který tu má protínati skály divoce romantič-kého knoutu Sázavy. Na jaře rozprodní se tu nový život a co nejdříve lesklé koleje plazití se budou po březích řeky, čekající na prvního chvívého železného oře. Dá Bůh, že chudý kraj náš oběťstně bude kra-jíčkem toho blahobytu, jehož dopřávno dosud jenom těm vyvoleným. Laciná vodní síla aspoň již nyní vábí sem kapitál, bohužel je většinou německý a ži-dovský. A přece tolik leží mrtvého kova v našich peněžních ústavech. Bílou vřanou nazvatí možno tedy pana Dra. Milčana z Kutné Hory, který zakoupil blížký vřoh „Folínk“, plný bohaté rudy železné, a enž na tomto místě chce český podnik průmyslový založiti. Přejeme mu hojně sádu a upozorňujeme zároveň i ostatní kruhy našeho obchodnictva a prá-myšlnictva, aby nedovolily, by cizí spáry zatály se nám i tady do českého těla.

Z Červených Pečech. Nový průmyslový podnik právě otevřen. Jest to prakticky a moderně zařizená šamotárna bar. Hrubého z Jeleu. Český tento kavaler rozumí náležitě své době. Jde příkladem občanstvu, ukazuje, jak třeba zuřitkovati přírodní bo-hatství českými penězi ve prospěch české věci. Kět by si z toho vzali příklad i naši rolníci a hleděti spojití se v družstva k zakládání podniků ať již ho-spodářských, ať průmyslových. Plané mluvení pomůže tak málo jako láteření pak snad při sklenici v ho-spodě na rozplnavost cizáckou, které dříve dobrovolně odstoupili vlastní v zemí skryté bohatství. Tohle jest bolavá stránka našeho národního a hospodářského života na Polabí.

Divné sjevy. Před několika dny přišel v janouřských lesích u Litomyšle, patřících kařeti Thurn-Taxisovi, Jan Sedlák, svobodný dřevář a známý to roubač, při kácení dříví o život. Padajícím stro-mem byl tak nešťastně zasažen, že byl na místě mrtev. Den před svou smrtí vyjádřil se těš mesi svými soudruhy, že by nejraději pochován byl v jámě, která vřzdvižením kořenů se obyčejně způsobuje, an by takto šádného kněšoura (přeslen) nepotřeboval. Jeho náhlá, nešťastná smrt účinkovala blahodárně na zdejší osadníky. — V krátce na to konané (19.—21. t. m.) třídenní pobožnosti před vystavenou Volebnou Svátostí, kterou vedli a svými duchovními řeči v hojně míře oslavili Otcové Nejv. Vyk. P. Adolf Innerkofler (z Králík) a P. Josef Gritsch (ze Svítav), přítoupilo 744 osob ke stolu Páně; i díky školní účastnily se pilně této pobožnosti a některé z nich šly dobrovolně k sv. spovědi, což bylo zdejším radi-kálním učitelům trnem v očích. Tak vykládal jeden pan učitel žákům, že kdo k sv. spovědi chodí a po ní zase do hříchů padá, Pána Boha obelhává a že on z téhož důvodu také k šádné spovědi ne-chodí. Dítěm, které u stolu Páně byly, vřznal před ostatními dětmi a nazval je „Betschwester“. Týš pán, horlivý to ctitel cizoložníka Wolfa, pro-slavil se také tím, že svým svěřeným katolickým dítěm při jedné příležitosti dokazoval, že člověk pochází z opice. Nepochybně chtěl by rád dotčený zastance Darwinovy opičí theorie volný, nevřzaný život po způsobu opic u nás zavěsti. Než my známe bohudky proti takovým vychovatelům katolické mlá-deže prostředky a víme si od jejich nakažlivé ne-moci pomoci. To by nám ježtě scházelo, aby takové neomyšly do našich katolických dětek se cpaly a ty-těž samým německým radikaliem k opicím degra-dovány byly.

Živé fotografie. Pan Ponrepo narděl se hradeckému obecnstvu ukázkou svých fotografií ve dvoraně „Adalbertina“. Překvapující pohyblivost a život fotografií jest prováděna přístrojem, který se zove kinematograf, jež sestojí z bratří Lumierových r. 1896. Jest tedy přístroj tento poměrně mladý, ačkoliv myšlenka základní byla již dávno známa. Známá jest, že, má-li vzniknouti v oku lidském doje zřetelného vidění, musí obraz předmětu padnouti na sítnici a trvati nejméně 1/10 vteřiny. Následují-li na př. fotografické obrazy rychle za sebou, takže ani 1/10 vteřiny na sítnici nezůstane, vznikne v oku ze všech přecházejících dojmů výsledný dojem, jakoby fotografované osoby se pohybovaly a žily. Skutečné události se tedy fotografují pokud možná četně a zřetelně, pak se nalepí na filmový pás, jenž se otáčí pomocí břídel rychlými obraty. Rychle otáčeno fotografické obrazy promítáme pomocí ostré čočky na bílou stěnu a v oku divákově vzniká dojem, jakoby viděl před sebou odehrávati se n. př. vojnu s Búry atd. Novota a zajímavost obrazů přilákala ohromné množství diváků, takže ani 7 představení nevyhovělo obecnstvu. Kdyby mohl p. Ponrepo se zdržeti ještě aspoň den, měl by vždy nouzi o místo. Chvály hodnou jest dobročinnost p. Ponrepo, že při té shánce po místech přece dal všem chovancům bludného ústavu laskavý záměr. Podnik p. Ponrepo, ryze český, zasluhuje skutečné podpory a odporučuje se co nejlépe.

Nepectivý nálevo. Rudolf Gajduška, truhlářský pomocník u Hohnslavie u Uh. Hradiště na Mor. příslušný, nalezl tetízku se zlatým štítkem a monogramem. Ačkoliv ztráta tohoto tetízku byla veřejně ohlášena, jmenovaný „pocitivý nálevo“ již druhého dne tetízku za 10 K zastavil. Když pak 23. t. m. přišel zistavu prodloužit, byl poznán, zatčen a zdejším c. k. soudu dodán.

Z Černilova. (Umrť. Činnost jednoty.) Dne 26. února doprovdila k věčnému odpočinku jednotu naše korporativní s praporem a odznaky svého člena Václava Dvořáka, mydláře v Černilově, za předsedného účastenství lidí z blízka i dále. V Pánu zesnulý jakož i celá rodina, z níž pocházel, jest oavědčeně katolický, proto také tak veliké bylo účastenství při pohřbu. — Počet členů jednoty stále vzrůstá; nyní i se sousedních Libřic přihlíželo se k ní 6 členů a bude jich prý ještě více. Na letošní období chystá se celá řada poučných přednášek. — Zdař Bůh!

Z venkova. (Boj proti Raifeisenovkám.) Zvláštním zjevem, jež pozorujeme z rozličných abnormalit venkovského života našeho, jest boj některých rolníků i zednářů zámožných proti vzrůstajícím Raifeisenovkám. Patrali jsme po příčině tohoto zjevu a co jsme našli? Jsou to pravidelné mužové, kteří visí at v.řejně neb tajně na klíče židova úveru. A Raifeisenovky mají v židovském kapitálu úhlavního nepřítel, protože pomáhají lid vysvoboditi z drápů těchto přítelů. Jaké to snížení, býti otrokem cizího kapitálu a pro něj v neprospěch vlastních spolusousedů bojovati! Jaký to nerozum, platiť dejmě tomu cukrováru za vybraný „foršus“ 6%, když možno dostati peníze laciněji. Ale ta pýcha! „Já se budu prosit, v továrně dají a radí“ Jak by nedali, když továrník vypůjčí si peníze na 4%. Co tu již vydělá! A což pak když řepa se vozí. Toť také hlavním důvodem, proč ceny řepy tak rapídne klesají. Jedni „musí“ sázeti a bráti za ni mizerný groš, jiní tajně dostanou více a obě pak strany třetí dluhují. Dluhů neuvikne právě porozuměl v náš lid, tudíž bídné poměry se nelepší. Pékna tu úloha naskytá se lidem dobré vůle!

Ze Skutče. V měsíci lednu a února scházel se křesťansko sociální spolek o 4 hodiny odpolední. Nejprve civěl vdp. děkan Št. Dvořák písně kostelní podle „Oltáře“, pak měl časovou přednášku a s. i bud. uváděl a ku konci opakovaly se naučené plně. O 7. hodině se členové rozešli. V neděli při rauních službách Božích začal se zachovávat celý řád, který je v „Oltáři“ předepsán. Bohoslužba při krásném a dobrém přednesu písní činí na přítomné vznešený dojem. Na konci masopustu přídál spolek pomocí svých členů a pro své členy do 11 hodin v noci trávící zábava

Akce ku popisu okresu Chrudimského a Nasavreckého, podniknuta učitelstvem školního okresu Chrudimského, znamená již pokročila. Chceť učitelstvo podati popisem tím zrcadlo minulosti celého okresu, načrtnouti kulturní a národohospodářský vývoj jeho, uvědomiti si nedostatky ve všech oborech lidského života a cesty, kterými by bylo dále se bráti. Ustavující valná hromada výboru ku popisu okresu Chrudimského a Nasavreckého konala se dne 27. prosince r. 1900, v níž zvolen předsedou c. k. okr. škol. insp. p. Petr Vepřek, místopředsedou p. V. Paulus, ředitel škol v Chrástě a jednatelem učitel p. Alois Klaus z Heřmanova Městce. Ku sebrání materiálu po okrese rozdělili se pracovníci v 9ti odborech: 1.) přírodníky (zvířena, rostlinstvo, nerosty); 2.) průmysl, doprava, obchod; 3.) pro církev a školy; 4.) pro místopis a historii; 5.) pro kulturu; 6.) pro veřejný život a zdravotnictví; 7.) pro zemědělství; 8.) finanční; 9.) obrázkový. — Dotazníky, rozeslané jednotlivým školám a již vrácené, nesly objemný materiál, z čehož povstati musí dílo cenné, dokonale a všestranně zajímavé a původní. Bude to dílo vědecké, které zaujmáti bude v literatuře místo čestné. Provázeno bude několika mapkami a mnoha sty obrázky. — Jako při každém podniku, má-li se potkati se zdarem, jest třeba peněz, tak i toto dílo bude vyžadovati značných obětí a nákladů finančních. Mezi přední příznivce po této stránce čítáme: akcioví cukrovar v Hrochově Týnci 200 K; okresní výbor chrudimský 100 K; akcioví cukrovar chrudimský, obec Chrudim, záložna Chrudimská 100 K; spořitelna Chrudimská, Jeho Biskupská Milost J. E. Brynčcha, J. J. knížete Auerperka 50 K; okresní výbor Nasavrecký 40 K; akcioví cihelna Bylanskou 20 K; obec Přetavilky, p. Fr. Slavička, majitele cihelen v Ústícih 10 K. — Na poslední schůzi výboru, dne 16. m

února odbyvané v Chrudimi, přikročeno k rozdělení látky jednotlivým referentům. Popis seaveš a plaotva spracují: pp. Mikna, Fr. Dokonal, Alex. Křák, c. k. gymn. prof. Květena podají pp. J. Zitko, E. Kalenský; geologii a nerostopis prozkoumají pp. Kudrna a Kuták. O průmyslu, dopravě a obchodu pojednají pp. Votruba, Holas, Holub. Dějiny a vývoj církve katolické podá p. Katecheta P. A. Libich, evangelické p. uč. Meduna. Školství okresu zpracují pp. Paulus (a Vondráček. Historickou stať obstarají pp.: prof. Dr. J. L. Pič, univ. docent, městský rada a lékařník K. Láblar, a učitel A. Klaus, jemuž výbor ku prozkoumání archivů vyžádá příslušnou dovolenu. O lidovém umění pojedná učitel na měšťanské škole p. K. Zákonický a Otokar Svoboda. Kulturní zpracuje p. J. Blázek. Veřejný život a zdravotnictví projednají pp. J. Černík a J. Mikan. O podnebí referovatí budou pp. Fanta a Pochohradecký, o zbraďnictví p. Vohralík, uč. hosp. školy, o geologii prof. Trojan; zemědělství obstará p. prof. Střítežský; estetiku pak p. F. Zavřel Lesnictví, honbu, rybolov p. Motýčka. Odbor obrázkový má již po ruce řadu obrazů; přes to žádá, aby každý, kdo chová pěknou a jasnou fotografii některého místa, krajiny, památného a zajímavého předmětu, laskavě ji odboru zapůjčil a to k rukám p. řed. F. Votruby v Chrudimi nebo M. Kotěšově v Heřm. Městci. Fotografie k reprodukci upraví p. K. L. Thuma, učitel a ilustrátor v Heřm. Městci. Též na odbor finanční naši veřejnost nebudí zapomináno. Vrchním redaktorem zvolen byl p. c. k. okr. škol. inspektor Petr Vepřek, jemuž k ruce přidělen p. Alois Klaus, učitel v Heřm. Městci. Volba učáí redakce vykonána bude koncem t. r. O postupu další práce neopomeneme podati zpráva.

Trýznění zvířat. Pokárání veřejného zasluhuje jednání některých čeledínů i rolníků s potahy v čase zimním. Uprostřed třeškatého mrazu nechávají koně státi na ulici, před hospodou třebas po celé hodiny. Byli jsme svědky, jak ubohá zvířata spocená zimou se chvěla, utíkala, mezi tím co panata bumbal v hospodě pil a čeledín se ohíval a nepřetržitě přemrzlého potahu ranami zaháněl. Bylo by záhodno vystoupiti proti tomu rázně a každého takového necitu bez milosti udáti. Snad zatvrdlým srdcem jeho pobne pak řádná pokuta, když pohnouti jím nedovede snad jistá škoda.

Úmrť. Pan Leopold Waldek, c. k. nadporučík, zemřel dne 25. února t. r. v Praze. Tělesná ochránka zesnulého byla do Hradce Král. převezena a na hřbitově Pouchovském pohřbena. — V poslední chvíli dochází nás zpráva, že 27. února t. r. zemřel v Chrudimi býv. spiritual školských sester, nyní na odp., vlp. Josef Podhráský. Pohřeb koná se v sobotu 1. března. R. i. p.

Čtete a rozšiřujete pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyril a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil. Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě. (Morava).

Různé zprávy.

Lev XIII. Mimo to, že sv. Otec bude v r. 1903 už 65 let knězem, bude po váli Boží slavití trojí jubileum: diamantové, ježto v téměř roce bude 60 let biskupem; zlaté, jelikož tehdyž bude 50 let kardinálem, a papežské semijubileum, protože bohdá uvidí jako papež „léta Peirova“. Dobrotivý Hospodin dopřej jemu i celé svaté církvi té radosti!

Na Slovensku v Turčianskom sv. Martině zakládá se nový podnik akcioví: továrna pro výrobu celulosy. Měkkého dříví, z něhož se hlavně celuloza vyrábí, jest v lesích slovenských dostatek. Akciový kapitál 1.000.000 rozdělán na 5000 akcií po 200 K. Výnosnost závodu jest zaručena; jenom třeba, by naši podnik ten podporovali.

Nevhodná četba pro lid. „Naše Listy“ nabízejí k hromadnému rozšiřování číslu proti Rozvoji namířené. Jáme toho mínění, že ostudné články Rozvoje proti diecési hradecké psané neměly se vůbec ani popularisovati otiskováním v „Našich Listech“, poněvadž pohoršení se tím rozšířilo i mezi lidmi, kteří Rozvoj nikdy do ruky nedostali. Teď se má hromadné ustuda rozšiřovati. Vyšetřky Rozvojiště má potříti příslušná autorita mezi čtyřma očima, ale na forum novinářské se nemají zavlékati. Přílišná horlivost také někdy škodí.

Čerstvé zprávy přináší „Hlas z Siona.“ Dne 20. února přinesl zmíněný list z „Osvěty lidu“ otisknutou „novinu“, že prý se p. Dr. Reyl nazval v Besedě dne 5. t. m. potomkem starých Husitů. Schůze v Besedě konala se již minulý rok 5. října a Obnova také přivádla 19 října tento překroucený výrok na pravou míru, ale p. Sádtkovi to nic nevdáti, aby obřáté staré zeli předložil svým čtenářům jako čestnou stravu. Patrně zná žaludky svých čtenářů a pročť nám již nic jiného nezbyvá, nežli vysloviti zdvořile: „Dobré zařítí!“

Židovští otrokáři. „Noviny z Pod-Rad.“ hošť sděluji: „Ve Varšavě zatčeno bylo tyto dni deset židů, kteří právě do Ameriky chtěli vypravit 26 děvčat ve věku 14—19 let. Hanební lidokupci slibovali ubohým děvčátkům v Americe skvělou službu — Ruský list „Novaja Vremja“ přinesl nedávno článek o široce rozvětveném obchodu a děvčaty, který obstarávala zvláštní organizovaná banda, mající své důvěrníky po všech končinách Rusi, ba i v končinách asijských. Celá tato banda sestává výhradně ze židů. Tito vykládají dívky pod záminkou výhodných služebních míst a zatím je pak prodají na místa hanby, kdež se teprve ubohá děvčata dovědí, jak byla podvedena. Obchod s děvčaty je v pravdě hanbou doby, která se chce honositi lidskostí. Čas k tomu se přistihne jednotlivce, potrestá se, ale zlo-

čid bují dále. Proto je zapotřebí vystoupiti proti tomuto ohavnému zlu se vši přisností a stanoviti na ně tresty drakonické. Pryč s humanitou tam, kde se jedná o vrahy duše i těla. — Ve Vídni byl odsouzen v trestním stání, jemuž předsedal soudní vrchní rada baron Dietler, židovský kuplíř Schulim Apter, bydlící v Leopoldově. Týž zaprodával služebná děvčata, která přemlouval, do brlohů hanby do Ameriky. Schulim Apter pocházel z Tarnopolu a v kš-ftu tam pomáhal také četní jeho přibuzní. Odsouzen byl na 6 měsíců do těžkého žaláře. — Bezpečnostním orgánům rozvolán byl právě obětník, aby stihaly pověstného kuplíře z Tarnopolu v Haliči, jménem Heřmana Taitlberga, jehož činnost známa jest ve všech zemích mocnářství Rakouského, jmenovitě v okolí jeho rodiště. Taitlberg láká mladá, nezkoušená děvčata, přislubuje jim pohodlný a bezstarostný život a zakoupí si je, odváží je na trh do Buenos Ayres, kdež je prodává do vyklíčených domů. Policii v Buenos Ayrech vyrazen byl tento lidokupce jistým mladým Polákem, jenž zabloudiv do jedné z vyklíčených tamních místností, setkal se tam se čtyřmi nebohými krajankami, od kterých zvěděl, kým tam byly zavlečeny. Realistický „Čas“ s gustom při každé příležitosti poukazuje na „surovost středověku“, aby naši církev v očích svých čtenářů snížil. Ale že se nyní, v století osvíceném ději ještě horší věci než za středověku, o tom „Čas“ až příliš „enášelivá“ mlčí. A přece by bylo lepší a prospěšnější upozorňovati na zločiny, jež v přítomnosti bují, než připomínati výstřednosti, které se sběhly před více stoletími. Neujde-li pozornosti „Času“ žádná slabina katolíků, nechť „nestranný“ tento list aspoň někdy poukáže také na hanebné lži v listech socialistických ukládané a na některé příklady židovské humanity. Naskytuje se k tomu příležitost každého dne. — Posud jsme čekali marně.

Upozorňujeme na dnešní insert p. Hartmanna; podporuje nášince, který dosti těšce zápasí s konkurencí židovskou.

Všedoborovému sdružení křesť. dělnictva pro království české laskavě darovali:

po 1 K: důst. farní úřad Slepíčky a důst. farní úřad Košice; po 2 K: dp. J. Herkner, farář Bilá Třemešná, dp. B. Beše, kaplan Liběšát, vdp. F. Dohnálek, farář Liběšát, vdp. F. Vohnout, děkan Vys. Veselí, dp. J. Elitzer, kaplan Rychmburk, vdp. A. Vančura, děkan Ném. Brd, vdp. A. Vašátko, farář Král. Městec, dp. J. Kovář, admin, Wildechütz, dp. A. Štěpina, spiritual Slatiňany, vdp. V. A. Kupecký, vikář Nové Hradý, vdp. J. Buchar, děkan Opatovice, důst. far. úřad Bernsdorf, vdp. J. Zabolon, far. Schirmdorf, dp. P. Rozinek, kaplan Skalka, vdp. J. Janský, děkan Zahradka, cth. škola. sestry v Hradci Králové, vdp. A. Nývlt, děkan Ústí n. O., vdp. J. Vimr, farář Petrovice, dp. J. Štěda, kaplan Dol. Dobruč, vdp. V. Petřík, farář Kovanice, vdp. Al. Kráek, farář Malá Úpa; po 3 K: dp. V. Sokol, kaplan Česká Třebová, vdp. Mnsgr. J. Klein, č. kanovník Činěves, vdp. J. Pospíšil, farář Lužec; po 4 K: vdp. J. Laštovicka, farář Nižkov, vdp. J. Letošník, děkan Polička, vdp. F. Bečička, farář Bohárna; po 5 K: sl. katol. jednotu v Nebovidech, vdp. J. Závodní, kanovník Innomostí, vdp. Dr. Fr. Reyl, ředitel Hradec Kr., vdp. F. Deyl, farář Jablonné n. O.; po 10 K: P. V. K. a vdp. J. Horký, děkan-jubilář v Heřm. Městci. Všem dárcům „Zaplať Bůh!“ O další dárky ve prospěch dělnictva křesť. soc. prosí Frant. Jukl, kaplan v Hradci Král., t. č. tajemník „Všedbor. sdružení křesť. dělnictva

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 22. února 1902. 1 ul. semenice K 14.20—15.40, řita K 11.80—12.70, ječmene K 9.20—10.30, oves K 6.10—6.80, pšenka K 8.60—9.40, vřikva K 12.80—13.90, hrachy K 21.00—22.00, čočky K 22.00—24.00, jahel K 18.00, krup K 16.50—24.00, bramborů K 2.00—2.20, jetelového semínka červeného K 76.00—92.00, jetelového semínka rus. K 110.00—124.00, máku K 32.00—38.00 lněného semene K 17.00—18.00, 100 kg. žit. otrub K 10.00, pšenič. otrub K 11.50, 1 kg. másla K 1.92—2.08, 1 kg. sádla vepřového K 1.44—1.60, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hl cibule K 4.50—5.30, jedna kopa drobné zeleniny K 1.20—3.50, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 1.60—3.20.

Listárna redakce.

Kostelec n. Orli, H. Štěpanice, Zeliv, Cuclav. Heřm. Městec, Lanžov. Pro nával látky odkládáme do příštího čísla.

B. Skarda, Brno.
Umělecký útvar pro malbu na skle.
Odborný velkoobchod pro malbu chránových oken.
7 krát prvními cenami vyznamenn.
Ceníky zdarma.

Právě vydán
6. tisíc
LIBICKÉ PISNĚ

(50)

Pro střední hlas.

Sebral a harmonisoval V. J. Novotný.
Cena 6 K, zpěvní hlas 1 K, skv. váz. o 2 K více.

Mnohými zpěváckými spolky a neobyčejným úspěchem provedeny **unisono sborem**.

Hlučně aklamovaná čísla z repertoaru **Maňy Menšíkové, Ottilie Dvořákové, J. Slavíkové, Dámského pěvce, tercetta, Karla Buriana, Ol. Maráka, J. Viktorína a mn. j.**

Žádejte při zasílání obnosu předem franko v hudebním závodě

EDITION M. U.

(Mojmír Urbánek).

Praha, jen Václavská ulice číslo 21.
Moderní závod — Rychlá a solidní expedice.
— Velmi nízké ceny. —

ZKÁZE PODLEHNE

během nedlouhého používání každý jiný prací přístroj, pouze nepřekonatelná Hlaváčková patentní valcha **vždy potrvá**, neboť tvrdostí a nezdolností mramoru jest nezmarná, vždy bládkou a čistotou zůstane a nejbezvadnější a nejrychlejší sněhobílá vyprání, tím i úsporu na prádle, mýdle i času do-
ceíl jako žádná jiná pračka aniž prací stroj. Při tom všem jest též levná, v dřevěném rámu za-
sazená, stojí **5 K.** Dobírkou nebo proti obnosu předem zasílá přímo

B. Hlaváček Praha-VII.,

sochařský závod, sklad pomníků, soch, mramor, desk nábytkových, Belcrediho třída, 525.

Josef Neškudla,

e. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli č. d. 86

doporučuje P. T. veleduš. duchovenstvu svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

e. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy dolevně špiná.

OBRAZY s hracími stroji,

české nábožné písně hrající

sošky z porcelánu umělecky provedené, zrcadla, dodává nejlevněji

Chmel František v Kolíně.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ru-
ční, líného, vlněného, bavlněného a damašk. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Provolání.

Číšníci a malohostinští!

Spolek číšníků a malohostinští v Hradci Králové usnesli se pořádati

MANIFESTAČNÍ SJEZD

číšnictva a malohostinských severovýchod. Čech

v Hradci Králové

na den 20. března 1902.

Přátelé! Těžký úkol vzali jsme sobě za cíl!

Chceme sloučiti dva slabé stavy vystavené na pospas všem třídám občanstva a všem možným berním šroubům. Chceme, aby vláda, která tolik povinností na nás ukládá, přiznala k nám také své povinnosti v hájení našich práv a v ochraně našeho existenčního bytí.

Chceme společným vystoupením manifestovati proti našemu nepřirozenému postavení sociálnímu, přesvědčiti rozhodující činitele, že máme s důstatek sil a odvahy, abychom stavěli zákonnými prostředky meze všemu bezpráví na nás ku škodě obecnstva i státních zájmů páchaného.

Kdo jste odhodláni k rozhodné akci ve prospěch nás všech podnikané, dostavte se ku sjezdu Královéhradeckému a agitujte ve svém okruhu k hojně účasti.

Světlíme li si své stesky a přání a poznáme li se, budeme na polovici cesty k cíli.

Bližší program bude co nejdříve rozeslán.

Bohdan Bohn, Antonín Vokál, Josef Celler,
t. č. jednatel. t. č. místopředseda t. č. předseda.

Josef Hájek,
t. č. pokladník.

Za malohostinské:
Bohumil Košťál,
t. č. předseda spolku hostinských.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemně

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledušoj-
ného duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez sřídění cen!

Ojetý landauer

v úplně dobrém stavu jest levně na prodej u

Čenka Bubna,

kočárníka v Hradci Králové.

Tamtéž lze dostati též nové kočáry, soustavy nejnovější a v ceně nejlevnější. — Práce dobře zaručená.

Malinský křen

letovní sklizně.

5 kg. asi 15 kořenů K 6.—

5 " " 20 " " 5.20

5 " " 25 " " 4.50

5 " " 30 " " 4.—

franco poštou.

100 kg. Malinské cibule K 8.—

1 kg. Majoranky . . K 2.—

1 kg. Hincian . . . K 1.20

zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

Nejddotnější biak. konsistoř doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvláště
trvanlivé zlatení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přesvědčivá pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. obohatné a bezplatné.

Závod pro kostelní práce a výrobu vámců
salořen r 1891.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janské náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

**Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.**

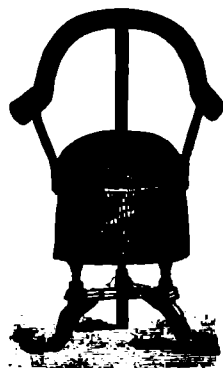
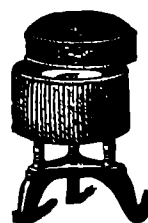
Správky se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správky hodiniek se vyřizují.

 Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Klosety pro nemocné

v elegantním
provedení,
zaručeně ne-
zapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

BYT

o 3 pokojích a kuchyni se všim
příslušenstvím v druhém poschodí
v „Adalbertinum“ lze pronajati

od 1. března b. r.

Jižní strana.

Podmínky v admin. „Obnovy“.

První
katolický a zasilatelský závod
Josef Poláček & spol.

továrna na sukna

v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a modních látek pro
P. T. veleduš. duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franko.

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Pisárna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul.
č. 30. Budova sv. Václavské sálony.

Posílám příslušný obnos za obdrženu sochu
Panny Marie Lourdeské a objednávat zároveň
ješkyni s mason na onu sochu dle ceníku. Žádoucí,
aby ješkyně byla k takové spokojenosti provedena jako
ona socha.

S účtu

Václav Tejkl,
os. děkan v Kyšperku.

V Kyšperku, 11. září 1900.

Stavební kámen. Cementové tašky.

Nejvýhodnější nákup

bílého podolského a pražského hydran-
tického vápna, pravého portland-
ského cementu, sádry štukatérské
jakož i vešker. stavebních potřeb jen u

Jos. Manycha

továrna cementových výrobků, podni-
katelství betonových a rabcových prací

Hradec Králové-Plotiště
pod viaduktem.

Šamotové cihly a hlína, kameninové
roury.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský
a řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízení.

Pisárna a dílny: na Látné, Beloré-
diho třída 612-VII Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Vác-
lavské sálony.

doporučuje uctivě: **jesle, křížové cesty, Boží
hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpo-
vědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry,
pulťky atd.** dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů
solidního provedení, čehož dokladem jest množství vy-
svědčení veleduštojných duchovenstva.

**Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.**

Sbírka 600 modelů soch od nej přednějších mistrů,
vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodů.

Převodní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a
franko. Ceny levné a přívětivé platební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Pozor!

Všechny ctěné pp. consumenty a odběratele
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerakým se dne 19./8 t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různým pojmenováním,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uváděny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému
jako škodlivé usnány jsou.

**Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové**

odporňuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jednáka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohodnutí.

Veleduš. duchovenstvu, sl. řeholím, čtstavům
a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za **tovární ceny** zboží
zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na
vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla
ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve
stkvostných kasetách, hodící se k vánočním
dárkům a j.

Výborné creamy ku holení **Naton** a
gehaviog columbia na místo mýdla zasílám
rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené britvy,

za jichžto výbornost jako odborník ručím, za-
sílám od 1 zl. 20 kr. výše. **Nehodící se
britvy přes vyzkoušení vyměním nebo
peníze vrátím.**

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od
3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větších objednávkách poskytuji **zvláštní slevy.**

Zásilký na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že
jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokoje-
nosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonale účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 1 n.

Vlastní výrobu
vlněných látek

na obleky

ševioty, kamgarny, pervieny a všecha
kostelní sukna odporňuje

Ignác Strádal v Humpolci.

Vzorky na požádání franko.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA - I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku **dobání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
těními i vsazením.**

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bezes vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporňuje firma

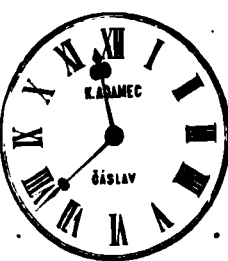
Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Čechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. odporňuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčinní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše cihlné v ohni zlatené a stříbrné, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
smovalacím a stříbřením starších věcí vykoná se rychle a
sálou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může se vykazati četnými povavai-
nými příklady P. T. zákazníků a odporňuje se tedy k za-
kopení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, lucern, lustrů, kadidel,
táček na křest, svícenů, paciškálů, schránek na Největ-
ší, patenek atd. co nejvíce.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

se nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Kočáry

hotové, různé druhy, dle nejnovějších vzorů anglických a francouzských, mám na skladě v mém novém velkozávodě s kočáry

v Hradci Králové

vedle biskupské residence v domě konsistoře.

Úplná záruka za trvanlivost, dobrou jakost a lehký chod. Daleko lepší nákup než v Praze a jiných venkovských závozech. Stálý dodavatel kočárů více šlechtických domů, průmyslových závodů a velkostatků. Majitel státních cen a pochvalných diplomů. Mám též na skladě množství kočárových postrojů, cestovní brašny a kufry, jezdecké náčiní, divany, matrace na pérách atd.

JAN ČERNÝ.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podlaž.

**Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.**

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Úplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samety. Pevné ceny. Plyše.

Díkůvzdání.

Jménem místní správy duchovní vzdáváme tímto **všelijáký dík všem**, kdož se zúčastnili pohřbu veledůst. pána

Františka Knoba,

radý bisk. Konsistoře, bisk. vikáře, býv. c. k. škol. inspektora okresu
Chotěbořského, faráře v Přibyslavi.

Především díky vzdáváme vldp. Jos. Šimkovi, vikáři a děkanu v Polné za ochotné vykonání církevních obřadů, krásnou řeč pohřební a služby Boží, ostatnímu duchovenstvu vikariátu, jakož i duchovenstvu zúčastněnému z cizích vikariátů, velect. p. úředníkům patronátního úřadu, c. k. soudu, c. k. berního úřadu, p. A. Körnerovi, lékaři, p. okres. starostovi, p. měšťanostovi, sl. zpěváckému spolku, správám škol jakož i p. učitelům z vůkolí, slav. spolkům: pohřebnímu bratrstva, živnostensko-femesnického, veteránů, katol. tovaryšů, všem kollaturníkům a známým, kteří jej v tak hojném počtu na poslední cestě jeho doprovodili.

V Přibyslavi, dne 26. února 1902.

Za duchovní správu:

Jan Tošovský,
administrator.

Pašijový týden

letošního roku vykašuje tu řídou zvláštnost, že svátek Zvěstování Panny Marie, připadající na úterý svatého téhodne, církevní slavností svou přeložen jest až na dobu po Velikonoci, dne 7. dubna, hohoslužba pak v úterý pašijového téhodne koná se dle času (de feria 3. Mai. heb.) a tudíž i pašijemi. Jelikož pak úterek ten slaví se ve veřejnosti jako svátek zasvěcený, budeme mítí při spívané mši sv. tu zvláštnost, že na kóru zpívají se budou

pašije podle sv. Marka.

Protože české znění těchto pašijí v obyčejných perikopách po ruce se nenachází, vydala nížejsaná knihtiskárna zvláštní otisk pašijí sv. Marka určený pro zpěváky umučený Páně na kóru, a lze je dostati v praktické úpravě (zvlášť ku zmíněnému účeli)

10 kusů registrové 8° str. 8 za 80 haléřů
(s portem 90 haléřů).

Včasné objednání je žádoucí, anť náklad tiskne se jen obmezený dle objednávky právě jen pro potřebu letošního roku. V poslední chvíli nebude možno již pak tiskopisem posloužiti.

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

Páni kuřáci pozor! Nedostupitelný požitek.

Jediné z nové patentní, všeobecně oblíbené

dýmky Ideál

vzorný, lehký tvar, čistý, příjemný, lahodný a neškodný kouření, jelikož se kouří hned na prvním místě čistí (ochladí) a škodlivého nikotinu sprostí. Znečištění odličky vyloučeno. 1 kus K 1.40, 3 kusy K 4.—, po obdržení franko zasílá vynálezce

F. S. Novotný, Maršovice-Kokotín,
obchodní a zaslátelský dům.

U č n ě

řádného z křesťanské rodiny přijme

Josef Komárek,

závod klempířský v Hradci Králové.

**JOSEF
HARTMAN,**

majitel pily

v Kounově u Dobrušky

nabízí k stavební sezóně prkna, latě, stavební dříví sekané i řezané všeho druhu v cenách nejlevnějších. — Dle přání dodá ihned stavivo ke stavbě vlastními potahy. — Na dopisech budiž poznamenána poslední pošta:

Bystré u Nového Města n. Met.

Díkůvzdání.

Jménem místní katolické správy duchovní i jmenem příbuzných vzdáváme tímto srdečný dík všem, kdož se laskavě zúčastnili pohřbu veledůstojného pána

Th. Dr. C. Tomáše Blažka,

biskupského vikáře v. v., bisk. notáře, po dlouhá leta zástupce církve v c. k. okres. školní radě, osob. děkana a faráře v Libici n. C.

Zejména jsme povinni vzdáti upřímný dík vldp. Adolfu Pažoutovi, správci vikariátu a děkanu v Sadecké za ochotné vykonání církevních obřadů a služeb Božích, dp. Václavu Petříkovi, faráři v Kovanicích za dojemnou pohřební řeč a ostatnímu duchovenstvu vikariátu akoro veškerému, dpp. farářům: Josefu Vobořilovi z Veltrub a Františku Kládívi ze Sán, dpp. členům řádu kapucinského v Kolíně, P. Jakubovi a B. Brunonovi, dvojctih. pp. far. e. c. r. z Hořátkve a Libice n. C., slavné c. k. okr. školní radě v Poděbradech, obzvláště velectěným pp.: p. c. k. okres. hejtmanu, p. Fojtovi, komisaři, p. škol. okres. inspektoru, p. okres. starostovi, pak veleváženým pp.: p. řídící cukrovaru v Libici n. C. s veškerým mu podřízeným i přidruženým úřednictvem, p. přednostovi stanice s přiděleným úřednictvem, slavným sborům učitelským v Libici n. C. a Odřepěch, všec všem pp. učitelům, kteří v tak hojném počtu (asi 26) i z dále se sešli a (asi 20) svým krásným zpěvem obzvláštní důkaz úcty a přízně k zesnulému osvědčili, zvláště p. řídícímu učiteli v Libici n. C. za obstarání zpěvu a krásný věnec — pak jmenem neznámé dávkyni věnce ve Vidni, místním spolkům: katolickému lidovému, sednickému, dobrovolných hasičů v Libici, Odřepěch a Kánině, pp. starostům z farní osady Libické i všem ostatním přátelům a známým, všem občanům obojího vyznání, kteří jej v tak hojném počtu na poslední cestě jeho doprovodili.

V Libici n. C., dne 22. února 1902.

Za příbuzné:

Pavel Blažek,
farář v Drásově na Moravě,
bratřovec.

Za duchovní správu:

Jan Biskup,
prozatímní administrator.

ce naše při všech kulturních podnicích jak světských, tak i náboženských dává se teprv doháněti k tomu, v čem by vlastně měla vůdcovstvím předcházeti. Šťastí ještě, že v Hradci Králové máme v lidových vrstvách několik šilejších lidí, jinak by východní Athény kulhaly za poslední Lhotou při všech podnicích. Oslavu jubilející hlavy křesťanstva, ve vzdělaném světě bez rozdílu vyznání obdiv budící, podnikla tovaryšská jednota přednášková, kterou se vzácnou obětavostí převzal sám Vrchní Pastýř ndp. Edvard Jan. Slovný řečník před četným posluchačstvem ponejvíce z kruhů lidových, rozvinul v poutavé řeči význam papežství v rozvoji náboženského a kulturního života katolických národů. Uplínná slova vznešeného řečníka našla ohlasu v duši posluchačstva a vyzněla v nadšených slovech hymny papežské: „Bože, Ty Lva XIII. žehnej a nám zachovej!“

Sportovní klub pro Hradec Králové a okolí pořádá v sobotu dne 8. března 1902 pro své členy ve svých spol. místnostech v Grand-hôtelu zábavní večer s velice pestrým programem. Přestávky mezi jednotlivými čísly vyplní klubovní automatický orchestr. Zúčastek přesně o půl 8. hodině večer.

Záložna královéhradecká. Za měsíc únor 1902 vloženo K 80.371.03, vybráno K 118.110.23 a zůstatek K 1.339.359.76. Půjčeno K 83.953.—, splaceno K 89.528.01 a zůstatek K 1.193.696.22. Počet účtů 2.293, pokladní obrát K 803.409.23 a záruční fondy K 101.879.48.

Sebevražda. Dne 1. března ráno zastřelil se ve vojenské kanceláři desátník od vozatajstva zdejší posádky Jan Novák, jediný syn rolníka pana Josefa Nováka ze Svobodných Dvůrů u Králové Hradce. Nešťastníka prý si velice vážili důstojníci i soubrohuové. V zanechaném dopise loučí se s drahými a že už nastal den jeho cile. Příčina smrti opět neznáma.

Divadlo v „Adalbertinu.“ Jednota katolických tovaryšů pořádá v neděli dne 9. března b. r. divadelní představení „Na Valdštejnské šachtě“, drama ve 3 dějstvích od Stroupežnického. Drama toto jest repertoírní hrou Národního divadla a pro město naše již zapomenutou novinkou, poněvadž posledně bylo zde dáváno před 8 roky. Divadelní představení bude pořádáno ve velkém sále, jakož všechna budoucí představení budou pouze ve velkém sále pořádána. Začátek o půl 8. hodině večer.

Útrpné právo městské. Staré zlaté časy samostatné justice města našeho připomíná nám občas „Osvěta lidu“, která již po letu udržuje v pachtu bývalý právní pranýř, na němž vystavuje s tabulkou na hrdle všechny sobě nepohodné aneb cizí osobnosti. Takového pranýře okusilo několik osobností za návštěvu vojenského I. monstre-concertu v „Adalbertinu“, takže po celých 14 dní nemluvalo se o ničem, leč o velikém inkvizitoru a jeho obětích. Praněřování byli předmětem soustrasti, pardouování viníci byli předmětem závisi a neprávem popravení byli šťastně vyreklamováni. Dalo se očekávat, že po takovém nádherném auto da fé, při němž nebylo šetřeno ani věku ani důstojnosti, ba ani nevinných dětí, — neopovází se ani živá noha páchnouti do zamořeného ovzduší „Adalbertinu“, poněvadž bifíkové městští oblažovali již opět stavbu nového lešení pro obrovskou justici. Ale zatím se stalo něco zvláštního. Do druhého koncertu přišli téměř všichni, kteří byli již na pranýři a přišlo ještě dosti nových obětí po muče nicotý patrně prahuoucích. Málo slabochů, kteří stojí dosud pod knoutou velkokinkvisora a jeho bifíků, zůstalo doma. „Osvěta“ ku svému zděšení seznala, že její vliv v městě našem mizí, proto tentokrát takтику změnila a místo dlouhých muk odpravila krátce všecky návštěvníky druhého koncertu prohlášením jich za uuly. K celé této aféře poznamenáváme: Nenapadá nás hájiti německé pozvánky a čistě německý program prvního koncertu, ale úplným ignorováním pozvánek aneb útoky novinářskými sotva by se zjednal respekt k vlasteneckému citu našemu, jak jsme jej sledovali při koncertu druhém, jenž přinesl již 3 čísla nej přednějších českých skladatelů. Praněřování někomu, že šel na vojenský koncert do „Adalbertinu“, jest nejméně řečeno farizejstvím, protože „Osvěta“ zvala nejenom hradecké obecnstvo, ale celé okolí na koncert Filharmonie, kde hráli také vojáci, jenže v přestrojení. Když již civilista vůbec nemá dle názoru „Osvěty“ vojenské muzikanty poslouchati, ať vystoupí také proti spoludělníkování vojenských muzikantů při koncertech Filharmonie. Pokrokový list má nejméně zamburfovati oko při zásadním stanovisku pokrokové strany ka militarismu. Očekáváme, že v nejbližším čísle „Osvěty“ bude vypraven prostorový pranýř pro všechny ty stoupence pokrokové strany, kteří pro svůj koncert vojenské hudebníky shánějí, je poslouchali a hru jejich jiným odporáčovali. Jsme zvědaví, zdali stoupenci „Osvěty“ provedou na sobě harakiri.

V mimořádné schůzi měst. zastupitelstva v Hradci Králové, jež konati se bude dne 7. března 1902 o 5. hod. odpolední, 1. rozhodne se o dodatečných morálních některých kupních smluv stran pozemků bloku č. 111. (Morušovky); 2. rozhodne se o žádosti p. Josefa Bečičky za prodej parcely č. 8 v bloku III. a p. Dra. Alb. Guttha za prodej pozemku na křižovatce silnice ku Pražskému Předměstí a cesty k Pláckám; 3. rozhodne se o žádosti sl. fideletství chlapeckého semináře o zavedení plynu do nové budovy „Borromaea“; 4. dá se vyjádření o žádosti pl. Anny Zimové, by jí povolen byl prodej vařené kávy na tržci v Hradci Králové

a o žádosti pana Em. Vachka, by povoleno mu bylo zřízení vinárny a ochutnávárny u obchodu jeho v domě č. p. 280; 5. udělí se nadace, založená purkmistrem p. K. Collinem pro strážníky, 6. sdělení.

Obecní volby. Purkmistrovský úřad upozorňuje opět, že dosud velký počet poplatníků — přes 300 — dluhuje obecní přírázky za rok 1901, a že kdo je nejdéle do 20. března t. r. nezaplatí, nebude moci do seznamů voličských sapsán býti.

Úmrtí. Paní Anna Kindlová, choť velkoobchodníka v obilí v Hradci Králové, zemřela v pondělí dne 3. března t. r. v 66. roce věku svého. Pohřeb se konal ve čtvrtek na hřbitov kuklený. — Paní Aloisie Česáková, vdova po p. Jos. Česákově, řezníku a měšťanu v Hradci Králové, zemřela ve středu dne 5. března 1902 v 70. roce věku svého. Pohřeb koná se dnes na hřbitov pouchovský.

Vojenský koncert kapely pluku 42 koná se v neděli dne 9. března o 7. hod. večer v hotelu „Merkur.“

Manifestační sjezd hostinských odborníků v Hradci Králové, jež pořádá článičtvo královéhradecké společně s malohostinskými pro severovýchodní Čechy, koná se v Hradci Králové ve čtvrtek 20. března 1902. Na sjezd pozváni jsou zeměští a říšští poslanci z celého kraje.

Ponor na služky. Služka Karolina Trojanová k vůli svému miláčkovi na rychlo zatopila v kamnech petrolejem, načež konvičku s petrolejem postavila na plotnu a odešla z domu. Konvička se rozletovala a petrolej chytil. Na štěstí byl oheň v čas zpozorován a uhašen. — Dne 4. t. m. služka Josefa Voltrová chtěla vyfíti vodu na chodník. Nevšimla si však a polila náhodou kol jdoucího lékaře. — Služka Anna Slámová u p. Šaršona umývala v II. poschodí okna bez ochranného pásu. Když byla strážníkem napomenuta, by se uzavazla, odpověděla, že není „kráva“. Dostalo se jí ovšem příslušného poučení o policejních předpisech a přislíbení napomenutí.

E. St. Vráz, slavný cestovatel český, přednášel 5. března v měst. Klicperově divadle v Hradci Králové. Divadlo bylo do posledního místa naplněno. Slavný cestovatel zpřístupnil poutavým, jen jemu vlastním líčil život čínský, prováděl posluchačstvo Pekingem, ulicemi, bojišti i paláci císařskými za doby obsazení vojsky spojených velmocí a doprovázel výklady své množstvím zajímavých světelných obrazů. Přednáška trvala až do čtvrt na 11. Slovný přednášce se vyjádřil, že by mluvil ještě déle, kdyby se necítil churavěti. Doufáme, že od slavného cestovatele zase brzo uslyšíme něco o cizím světě.

Z Nev. Bydžova. (Kat. národní Jednota). Dne 2. března konala katolická jednota měsíční schůzi, která byla četně navštívena. Vldp. dr. Kašpar zabýval schůzi a slovy ardečnými vzpomněl bývalého předsedy jednoty p. profesora Šály. Následovala přednáška dp. Vladimíra Hornova „O otázce rolnické.“ Řečník v delší řeči poukázal na přítomné poměry zemědělské a na přičiny, které je zaviniy. Vyřčil poměr kapitálu ku majetku pozemkovému a nastílnl stručnými ryay, kterak strana křesťanská představuje si ozdravění tohoto neudržitelného poměru. Pojednání o vyvazení dluhů pozemkových, o parcelaci půdy, o právu dědičném a o spravedlivém rozdělení daní. Končil tím, že všechny zamýšlené reformy nepřinesly by opravdové spokojenosti, kdyby pod střešy českých chalup a statků nevrátila se stará česká zbožnost a pociťovat. — Po přednášce rozvinula se čilá debata, do níž zvláště zasáhl vlp. Matouš, promluviv o nynější krizi cukerní a přičinách její. — Na konec čten úvodní článek Obnovy — „Nový bůh“. — Zdař Bůh!

Z Heřmanova Městce. Od středy popolední do kvatembrové konali v zdejších farním chrámu Páně misie důst. OO. Tovar. J. P. A. Rejsek z Hradce Králové a P. A. Ostrčilík z Prahy. Od začátku až do konce bylo účastenství věřících při kázáních i ovičeních tak veliké, že rozsáhlý chrám ve všech prostorách svých byl naplněn a přemnoží ani do kostela se nemohli dostat. Zvláště radostně dojmala účast mužův a to nejen při kázání, nýbrž i při Stolu Páně. Během toho téhodne přijalo 4519 věřících Svátost Oltářní. V den ukončení misie nesen byl kříž misionářní od švarných mládenčů, kteří počtem 54 v nesení se střídali; před nimi kráčela řada spanilých družiček, za křížem následovalo 9 duchovních a nepřehlédné davy lidstva. Se slzami v očích loučili se věřící a důstojnými Otci misionáři, děkující jim za poučení a povzbuzení, jež z výmluvných úst jejich slyšeli a za práci, kterou ke cti Boží a spase jejich konali neuvávně se svatou horlivostí.

Z Levína u Nové Paky. Dne 27. února t. r. o 1 hod. odpolední lončil se s osadou Levínkou velezasloužilý pan František Švihla, řídící učitel zdejší obecné dvoutřídní školy, odcházející na nové působiště do Radimí u Jičína. V předvečer tohoto dne zahrál sbor zdejších hudebníků před školní budovou umělé národní skladby a večer v hostinci u „Petříků“ uspořádán na počest pana řídícího dojemné tklivý večírek na rozloučenou. — Pan řídící působil v této osadě plných 29 let k uspokojení všech. A proto i při svém odchodu doprovázen byl četným obecnstvem a školní mládeží za hlahlou hudby od školní budovy až k sv. Trojici, kdež shromážděným provolal poslední „a Bohem!“ Obecnstvo k slzám pohnuto přálo mu hojně zdaru v novém působišti.

Pout do Říma za 80 krejcarů. Lidéni římské pouti, kterou vykonal duchovní správce jistě farnosti naší diecése, pohnulo chudého truhláře V. Z., že vydal se také na poutě s 80 krejcarů. Asi po 4 měsících vrátil se zpět a pln nadšení vypravoval o památkách Říma. Jenom to ho rmoutilo, že neviděl sv. Otce. „Podívám se tam ještě jednou“ — tak si umínil a s prášdnou kapsou nastoupil pouť znovu. Cíle své touhy došel, Řím uviděl podruhé a přičiněním kněze krajana dostal se až před sv. Otce. Nyní vrátil se zpět s podobiznou Jeho Sva-

losti a stvrzenkou pap. sekretariatu a vypravuje, že spáteční cesta byla snadnější, protože ho ta fotografie ochránila před lapákem. Byl považován za tuláka a ne za poutníka. Tento obudý muž rád by provozoval své řemeslo, ale postrádal nejnutnějšího náčiní. 100 korun prý by mu pomohlo. Dobrodružná srdce slitujte se! Milodary přijme farní úřad ve Vikáně u Golč. Jeníkova.

Ztráta. Barbora Mervartová, sluška, strátila papírovou 20tikorunu. Nálezce se žádá, by ji za odměnu odevzdal na policejním komisariátu.

Nález. Pan Josef Bečička, úředník zdejší spořitelny, nalezl dne 28. února větší obnos a odevzdal jej na policejním komisariátu.

Občanská záložna v Lanšově obdávati bude v neděli 9. března 1902 o 4. hod. odpo. v hostinci pana J. Chládku výroční valnou hromadu. Za rok 1901 přijato K 119.014.55, vydáno K 116.684.58, počet členů 206, podílů 462. Čistý zisk 497 K 86 h. Výroční zpráva občanské záložny této svědčí nejen o vzorném vedení, kterého se ústava dostává od místního dr. faráře Jindřicha Kučeje, říditele záložny, nýbrž podává obrázek, kterak duchovenstvo naše s obětavostí chvály hodnou dovede prakticky řešiti palčivou otázku sociální přítomné doby. — Od 16.—25. března t. r. bude v zdejší farnosti konána sv. misie od důst. pp. redemptoristů se Sv. Hory u Příbrami.

Z Kněžie. Naš politický klub křesťansko-sociální při poslední své členské schůzi dne 2. března t. r. uvažoval o přednášce říšského a zemského poslance pana Dra. Fiedlera, jak ji byl konal v klubu mladočeském o závažných společenstvech zemědělských — a srovnav i protidávody zejména na Chrádímku pronášené, usnesl se projevití svůj souhlas s uzákoněním zemědělských společenstev závažných. — Dále s povděkem a všeobecnou úchvalou přijat návrh ku podpisování petice za zrušení daně pozemkové a ostatních daní a zavedení jednotné, vzestupné a všeobecné daně z příjmů. Očekáváme besedně, že i tentokrát naši ostatní spoluočané v obojí věci s námi stejného budou náhledu. —

Sv. Misie. V Knířově u Vys. Mýta počaly sv. misie 12. února ráno, jež vedli důstojní Otce, redemptoristé od sv. Cajetána z Prahy a to pp. Bernardin Čáka a Břemil Matějů. Návštěva chrámu den ode dne rostla, mnohdy nemohl se lid do něho ani dostat. Způsobem důstojným, misionářům vlastním, objasněny byly důležité pravdy víry svaté a zvláště připraveny ku přijetí sv. svátostí věnována neobyčejná péče. A Bůh šel na dílu tomu. Sv. svátostí přijalo 996 osob. Dne 21. února opustili dpp. misionáři osadu naši. Děkujeme Bohu vděčně za milosti ve dnech hodů duchovních nám propůjčené. Důstojným otcům misionářům nepřestáváme žehnati a za oběť nám přinesenou uználo díky vzdáváme. — Od 16.—29. února t. r. konány byly v Lužanech misie za vedení dpp. P. Brunona Barty, převora z Uherického Brodu a P. Jindřicha Saipa z Prahy OO. Praed. a za velikého účastenství lidu, jenž se v poslední dny nemohl ani v chrámu sméstnati, což se také ukázalo na počtu Tělo Páně přijímajících, jichž bylo přes 1300. K oživení zbožnosti nemálo přispělo také to, že jiní při pobožnosti k nejv. Svátosti a panny při pobožnosti k Matce Boží v oděvu bílém jako družičky ve valném počtu s rozšířými svícemi v rukou konali čestnou stráž. Hluboko za tu krátkou dobu zapasli se pp. misionáři do srdce lidu, jenž se s nimi rozloučil s velikou okázalostí a dojemností. Bůh sám budí jim odměnitelou a žehnej i na dále krokům jejich.

K organizaci duchovenstva. Konečně i my došli jsme tam, kde jiné stavy již dávno působí ve prospěch práv svých. Pracovali a volali mnozí i z duchovenstva po práva Církve a stavu svého, avšak volání to vycházelo po většině od horlivých, své doby vědomých jednotlivců. A jak byli při tom mnohdy podporováni? Snahy těchto horlivých pracovníků často nepochopeny setkávaly se s lhostejností a netačností. Což divu, že bedlivých pracovníků, kteří kromě namáhavé práce i značných obětí hmotných ze svého přínášeli, bylo mezi námi tak po skrovnu. A při tom snahy jejich o zlepšení stavu našeho jsouce nepovšimnuty a těch, jichž se týkaly, nalezly málo ochoty i na místech kompetentních. V naší diecési v přičině organizace naší byl učiněn první krok zavedením valných konferencí duchovenstva, kde byly projednávány mnohé otázky, týkající se jak Církve sv., tak i práv stavu našeho. Podnět k těmto konferencím dal ve srozumění s Jeho Bisk. Milošů ochotný a obětavý pracovník vldp. vikář Stěbešský v Mikalovicích, od něhož též vycházely mnohé pokyny, abychom i my se ozývali a volali po spravedlivém právu svém. Známý jsou mnohé petice, jež týkaly se záležitostí školních, kongregových, penzijních, patronátních, úlev železničních atd. Tyto a podobné snahy propagovati jest přístě úkolem nové „Ústřední Jednoty katolického duchovenstva v Čechách“, ve které zajisté soustředí se všichni, kteří pro dobro Církve sv. a stavu svého pod záštitou Nejd. pp. biskupů pracovati jsou ochotni i ti, kteří takové snahy aspoň podporovati chtějí. Jest tudíž svatou povinností každého kněze, by se stal údem „Jednoty“, abychom tak semknuti v řadách svorné hájili práva Církve sv. i stavu našeho. Tak doděláme se toho, že bude třeba i na nás patřičný ohled a nebudeme odyvňáni pouze pokrčením ramen. Viz zasláno.

Na hospod.-průmyslovou a národopisnou výstavu, která se v měsíci srpnu t. r. pořádá v Táboře, upozorňujeme opět naše živnostnictvo a zemědělstvo. Všecky přihlášky, dotazy a přání buďte osnamovány výkonnému výboru výstavnímu v Táboře.

Z Čestína. Měli prý štěstí radost, že v našem kostele varhany, jak „Podvysoké“ psaly, samrasy. Radost se jim však pokazila tím, že p. A. Paštyka hraje v kostele na něm a nebojí se, že nebudou sloužit. Páni sousedi nestydí se v kostele zpívat a vůbec za náboženské výkony a přejí si, aby štěstí dali již kostelu a faře pokoj a o poctivé lidi aby se neotřepali a klidně na je jindy městečko neostouzeli.

Úmrtí. V Černošicích zemřel dne 6. března p. řídící učitel František Karel. Pohřeb bude v sobotu 8. března v 10 hod. dopol.

Filharmonie královéhradecká na všeobecnou žádost opakuje v neděli 9. března velký koncert. Začátek o 3 hod. odpoledne.

Čtěte a rozšiřujte pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyril a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil. Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě. (Morava).

Různé zprávy.

Dr. Emil Holub, slavný cestovatel český po Africe, zemřel 20. února t. r. ve Vídni. V poslední době trpěl velkým nedostatkem. Aby se uživil, byl nucen konati po různých městech venkovských přednášky o Africe, ač už byl nemocen. Nikomu si nestěžoval. Teprve od ledna tohoto roku dostalo se mu stětné podpory. Sbírkou své, jež mohl draze prodati, rozdál už dříve školám a muzeím. Za rakví jeho neneso více než 40 řádů a četné diplomy čestného občanství a členství; a přece při té slávě tolik bídy. Všecka sláva polní tráva.

Braňský „Hlas“ píše ku známému odsouzení Dr. Ryby na základě správné znalosti hradeckých poměrů: Olomucký „Pozor“ chce katolické národní straně na Moravě dňhoditi královéhradeckého bývalého advokáta a doktora Rybu, který prý měl úzké styky s nejd. biskupem Brynchem. To rozhodně pravdou není. Dr. Ryba byl sice na svolání ke katolickému sjezdu v Hradci Králové roku 1899, ale katolického sjezdu v Hradci Králové se neúčastnil. Naopak jako cyklista účastnil se protikatolické slavnosti — tak zvané busitsko-cikánské trucslavnosti, která účastníky katolického sjezdu a zejména Moravany vítala posměšným německým „Heil!“ Dr. Ryba po katolickém skvělém sjezdu výslovně se také přiznal, že nejd. biskupa Bryncha pro jeho prý „protičeské jednání nelze udržet,“ a proto že se účastnil trucslavnosti jako husita. Dnes celý Hradec Králové a celý český národ i s „Pozor.m“ má o vlasteneckém smýšlení a jednání královéhradeckého biskupa mínění jiné. Odsouzení dr. Ryba byl zrovna tak málo „klerikálem“ jako radikální liberál dr. Faltner, který se vloni zastílel z těchto důvodů, pro něž byl jeho staročeský kolega odsouzen.

Stávka vejvinkářů. Dle „Plzeňského Obzoru“ konal v Kufimenech za Jiněm nedávno výminkářů schůzi, sami starí sedláci, kteří se usnesli, že mladým hospodářům nebudou více podlékat a zejména ne v letě pást busy nebo hlídati dobytěk, leda by jim zlepšili jejich vejvinkářskou situaci. Obtíž to v naturalích: pivo, telecí pečeni, máslo, vejce, sýr, mléko a smetaně.

Uložené poklady. Roku 1900 bylo v Čechách, na Moravě a ve Slezsku občanských a okres. hospodářských záložen celkem 649. Do těchto vloženo během téhož r. K 224,391.830, vybráno K 218,866.038, zůstalo pak K 593,207.928. Vkladatelů při těchto záložnách bylo 493 993. Vedle uvedených ústav jsou tu ještě městské spořitelny, záložny Raiffeisenovy a různé banky, v nichž jest daleko více jmění než shora udáno. Nejsme tedy tak chudí, ale neumíme nastřídaného jmění náležitě užiti.

Pupy bource hedvábného jako potravina jsou u Číňanů ve všeobecné oblibě. Když hedvábní je ze zámotku bourců odstraněno, vymačká se ze sloupek obsah jejich, podobný žluté kaši. Tu pekou Číňané v másle a polévají omáčkou z kuřat. Pokrm ten platí za vybranou lahůdku a vyniká prý lahodnou chutí a libou vůní.

Židé a car. Nedávno žádalo 6 židů ruských, aby jim propůjčeno bylo dědičné šlechtictví. Ale car vydal úkaz, v němž se praví, že smírných 6 židů nesmí býti započeno do carské matriky šlechtické a že vůbec židé nesmějí býti zapisováni do šlechtické matriky, byť měli řád, který jim propůjčuje právo na šlechtictví.

„Slavín“, gen. podpůrný spolek pro Čechy, Moravu a Slezsko, konal valnou hromadu dne 26. února t. r. Ze zprávy vyjímáme, že v uplynulém roce přijato bylo 726 členů, tak že dospělo se v matrice k číslu 8.000. Pozůstalým zemřelých, za něž byla sloužena zádušní mše sv. dne 5. listopadu 1901 v basilice sv. Václava na Smíchově, za posledního rok vyplaceno bylo pohřebné 1820 K. Důkladné provedenou revizí sledán byl stav knih správným. Pro příští rok zvoleni byli opět za presidenta dp. ThC. Jan Pauly, kaplan na Smíchově, za jeho náměstka pan Václav Kotrba, majitel knihtiskárny, za říditele p. Jan Vokoun, mistr kominický, atd.

Kladrubaští hřebci jsou nejvýznamnějšími koni v českých dvorních konárnách ve Vídni. Je

tam stále 36—38 koní této prazvláštní, nikde jinde nevidané rasy, která je jedinou svého druhu v celém světě. V seznamech císařských oň uvádějí se jako sto „tažní koně státní“ a upotřebuje se jich jen při největších vyjížděcích časech pána. Jsou to proslavení velkolepí „kurasiři“ císařského dvora rakouského, ve směs hřebci a sice polovice běloušů a polovice vránsků, praví to obři, kteří sestaveni ve čtvero osmišpeží a vyzdobeni postrojem, zářícím zlatem, krácejí vědy majestátně u vědomí své vzácnosti. Jsou skutečnými velikány mezi konstvem a mají 190 cm. výšky a jsouce mohutného těla. Jeví přece hrdou gracióznost v každém pohybu. Byli k nám v 16. století dovezeni ze Španělska a podobají se téměř na vlas rytířským oňm ze středověkých turnajů. Hlavu mají mohutnou se zcela ploškým nosem, což jim zvláštní originalnosti dodává.

Vystrkuje růžky. Právni porada učitelká jest jednou z četných vymožeností „lidové“ čili realistické strany. Každý by myslil, že právní porada má býti podnikem blahodárným, ale zatím Čas (v č. 52.) jí přisuzuje zcela jiný úkol. Piše: „Význam porady objeví se patrněji ve chvíli, kdy začne býti úřadům a klerikům hodně nepohodlnou. Zejména tehdy, až z posavadní obrany přejde se k výbojům.“ Jinými slovy ohlašuje se tím nový podnik k rypání proti katolické církvi, protože v Času klerikal znamená katolik.

Naši poslanci. Klofáč sice německy neumí, ale přece se do němčení mermomocí nutí. Dává si své řeči překládati do samospasitelné, jež pak v sněmovně z papíru uboze koftá. Takové řečnění ovšem jest vydatné — ale pro humor. Též poslanec Choc a Fressl přednášejí své řeči v německém jazyku. Nedávno pozdravil jiný náš poslanec ve vlaku důstojníka po německu a zapředl s ním ochotně další rozhovor v řeči armádní. Když se ku konci jízdy důstojník dověděl, s kým má tu čest, prohlásil, že jest také Čech a že tedy mohli oba mluviti zcela dobře v mateřštině. Poslanec Dr. Stránský mluvívá horlivě proti disposičnímu fondu, ale když došlo na hlasování, nebyl ve sněmovně přítomen. Již před tím zle poslekal konservativce za to, jak hlasovali v příčině oráních mýt, ale sám při tom hlasovati také zapomněl. Pak ovšem opposice, jíž se stále vládě hubou hrozí, scvrká se na směšného papírového strašáka. Má-li vláda lid český za takový, jako jsou jeho vyvolení zástupci, pak se naši často hlášané uvědomělosti a „ráznosti“ musí jen útrpně smáti. Dlouho-li bude náš národ svěťovati svůj osud do rukou takových vlastenců? Při volbách ústa kandidátů liberálních chrli oheň a síru na hlavy našich nepřátel, ale v parlamentě skutek utek.

Paběrky z novlá. „Jizeran“ píše: Parlament k pozitivní hospodářské a sociální práci se nemá; vždyť schůze bývají slabě navštíveny, když se jedná o důležitých věcech, ale vždy bývá nabitá, když se jedná o nějaký betz. Tak bylo na př. 15. února, kdy se jednalo o intrpillaci Luegrovců v příčině shánění volebního fondu od německo-židovských liberálů. Tu padala slova v parlamentě z úst vyvolených zástupců lidu (!) tak hrubá, že ani v krémě se jich neuzívá na př.: Ožrala! Lump! Taškál! Hlupák! Trdlo! Chameleon! Švindlák! Blbec! Slintavec! Resectný chlap a zbabělec! Bezcharakterní člověk! Židovský pacholek! Sancho Panza! Sprostý lhář! Šibeníčník! Nevzdělaný trouba atd. Pěkné poměry, není-li pravda! Zdáli není oprávněný stesk opravdových lidí, že poměry tyto povedou k úplné katastrofě? Žaloba „Jizerana“ jest úplná na místě. Kdo za tu parlamentní rozervanost však v první řadě má odpověditi? Liberální, „lidoví“ vůdcové, kteří umíjí sice lidu znamenitě pochlebovati, ale o nestranném poučování našeho lidu se pranic nestarají. Soustavným pochlebováním ohlupovaný lid pak si volí své zástupce podle měřítka svého uvědomění. Jak a k čemu má lid svých demokratických práv užiti, o tom sotva pět procent oprávněných voličů ví; dána jest lidu zbraň, kterou neumí zacházeti. Pak se divíme, že se volí tak svědomití a starostliví poslanci. Od těch, kteří i v parlamentě místo věcného rokování bojují sprostatou, z těžka zdravou politickou výchovu lidu čekati můžeme.

Česká Filharmonie z Prahy uspořádá ve středu 19. března 1902 o 7. h. večer symfonický koncert v Klicperově divadle v Hradci Král. s následujícím programem: 1. Dr. Ant. Dvořák: „Carneval“. Overture. 2. B. Smetana: „Vltava“. Symfonická báseň. 3. Dr. Ant. Dvořák: „Z nového světa“. Symfonie. 4. Z. Fibich: „V podvečer“. Selanka pro orchestr. 5. P. J. Čajkovský: „Solennelle 1812“. Dramatická overture. Dirigent L. V. Čelanský, ředitel Č. F. Orchestr čítá 68 členů. Přihlášky a předprodej lístků převzala knihkupectví p. Jarosl. Peřiny v Hradci Král.

Jubilejní pouť do Říma r. 1902 pořádá dp. Jan Mechtler, cooperator u sv. Floriána ve Vídni V., na něhož se každý účastník musí dříve obrátiti. Vyjede se 1. května.

Odkaz chudé služky. V Hnojicích u Šternberka na Moravě zemřela služka Cecilie Kotrbova z Leštiny u Zábřehu, odkázavši ze svých skrovných úspor 50 K gymnasiu zábřežskému, jež pouze veřejnou dobročinností jest udržováno.

(Z a s l á n o.)

Do hejtmanství čáslavského, chebořského, německobrodského, lodečského a do sousedního okresu Přeloučského.

Všichni, kdo by si přáli petici o zrušení daně pozemkové a o dani progressivní, ať se o ni u podepsaného přihlásí.

P. Milo Záruba,
jednatel XIII., Želiv.

(Zasláno).

§ 2. Účel „Ústřední jednoty katol. duchovenstva v král. Českém, jest v kanonické oddanosti k nejd. episkopatu království Českého a ve smyslu jeho:

1. pečovati všemi zákonnými prostředky o provádění zásad katolické církve v životě veřejném.
2. hájiti čest církve a duchovenstva.
3. pečovati o zlepšení hmotných a právních poměrů duchovenstva.

§ 4. Členové spolku jsou:

1. zakládající, kteří v pěti ročních lhůtách 100 K složí.
 2. přispívající, kteří ročně 10 K platí.
 3. činní, kteří ročně 4 K platí.
- Činným členem může býti jenom katolický kněz v království Českém.
4. čestní, které valná hromada k návrhu výboru zvolí.

Zápisné pro členy, vyjma čestné, jest 1 K.

V zájmu celé akce jest si přát, aby vys. důst. pp. vikáři ve své laskavosti dobrotivě vyzvali duchovenstvo k přistoupení za členy Jednoty a přihlášky byly zaslány buď dp. Fr. Kroihorovi, kaplanu v Borovanech (Forbes.), sl. redakci „Věstníku“, neb na farní úřad v Mikulovicích u Pardubic. Valná hromada ustavující, jež konati se bude hned po Velikonocích, nechť shromáždí veškeré duchovenstvo diecése naší bez rozdílu!

Za přípravný komitét:

Jos. Vaněček, kaplan v Mikulovicích,
zástupce diecése královéhradecké.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu broumovského:

10 K p. t. p. vikář a kanovník Schmied (Merkelsdorf), p. farář Groh (Wernersdorf), p. adm. P. Krinko (Broumov) 30 K.

5 K p. farář Jos. Franc ve Starkově . . 5 K.

2 K p. P. Rudolf, kaplan v Broumově, p. P. Riedl, adm. t. v Martinkovicích, p. P. Dr. Pohl, adm. f. v Hermersdorfu, p. P. Christoph, adm. f. v Ruprechticích, p. P. Treutler, adm. f. ve Vernevicích, p. farář Leder v Teplicích, p. farář Syřístě v Adersbachu, p. farář Boháč ve Chvalči 16 K.

1 K p. Dr. Šetina, kaplan v Teplicích . 1 K.

Celkem 52 K.

Z vikariátu trutnovského:

10 K p. vikář Kutscher v Marešově . . 10 K.

5 K p. vik. sekretář Kudrnáč v Šaclíři 5 K.

2 K p. farář Thim ve Starém Městě, p. farář Kreek v Malé Úpě, p. exp. Krejčí v Zárově, p. farář Stejskal v Markoušicích, p. farář Schneider ve Starých Bukách 10 K.

1 K p. farář Gottstein ve Velké Úpě . . 1 K.

Celkem 26 K.

Z vikariátu náchozského:

12 K p. vikář a děkan Pecka v Náchozi 12 K.

10 K p. děkan Dvořáček v Červeném Kostelci, p. děkan P. Kanera v Polici, p. děkan Otčenášek, p. prof. Novák v Náchozi, p. farář Slavík v Prusnici Německé, p. farář Stejskal v Bohušíně, p. farář Baček v České Skalici, p. farář Krihl v Hořicích, p. kaplan Vojtěch v Náchozi, p. admin. Kulda 100 K.

6 K p. kaplan Hrdina v Červ. Kostelci . 6 K.

5 K p. děkan Dvořák v Oupici, p. katecheta Kvasnička v České Skalici 10 K.

4 K p. kaplan Jandík v Prusnici 4 K.

2 K p. Mensinger a p. Ciner, kaplani v Oupici, p. P. Krieshofer, kaplan v Polici, p. adm. f. P. Method Landín v Machově, p. adm. f. P. Fuřg. Khunt v Bezděkově, p. kaplan Prudič v Červeném Kostelci 12 K.

1 K p. P. Rom. Lelek v Machově . . . 1 K.

Celkem 145 K.

horejších 78 „

v minulém čísle stvrzeno 5492 „

Úhrnem 5716 K.

(Pokračování).

Dary a členské příspěvky přijímá pokladník „Društva“ Dr. Novotný.

Odboru jednoty boh. českých na zakládání venkovských knihoven darevali na příspěvech:

(Pokračování.)

10 K vld. duchovenstvo z Nové Paky.

5 K vldp. Jos. Beran, děkan v Králově Dvoře n. L.

Po 2 K vdpp.: Jan Hejtmánek, bisk. vikář v Bělé, Fr. Šinkora, os. děkan ve Voticích, Alois Dudek, farář v Žichlínku, Ant. Šklíba, farář v Onjezdci u Chocně, Jos. Melichar, farář ve Vratslavi

M. Jiřinský, farář v Huatnici, Fr. Bečička, farář v Bobárně, Karel Al. Adam, farář v Moravanech, Ant. Boukal, farář v Pece, Jan Císar, farář v Zahrádce, Karel Kotrba, farář na Pouchově, Frant. Vohnout, farář v Žlunicích, Fr. Vykonkal, farář v Cholticích, Alois Novák, farář v Křeseticích, Alois Vašátko, farář v Králově Městci, Jos. Klapálek, farář v Sloupnici, V. Němeček, farář v Knědicích, Frant. Hansl, farář v Hradištku, Jindřich Kuczej, farář v Lanžově, St. Hlína, katech. v Náchodě, Boh. Čermák v Slatinanech, Karel Hubert, kazatel a Jos. Zuzánek kat. v Kutné Hoře, Václ. Rayer, protokolista, Frant. Juhl, kaplan, Jan Brabec, kaplan, Jos. Kopecký, vikarista v Hradci Králové, Jos. Kofínek, kaplan ve Světlé, Jos. Smíšek, kaplan v Klášterci. (Pokračování).

Za Odbor na zakládání venkovských knihoven:

Antonín Mikan,
t. č. jednatel.

„Všeoborovému sdružení křesť. dělnictva“
laskavě dále věnovali: 40 K: J. B. M. ndp. Eduard Jan Nep., po 20 K: Jeho Emin. Lev kardinál ze Škrbenských, vesp. dr. Alois Frýdek, generální vikář v Hradci Králové, vesp. František Fiala, pepežský prelát v Hradci Králové, 13 K 50 h věnovala slavná biskupská knihtiskárna v Hradci Králové, 13 K 80 h slav. jednota katolických tovaryšů v Hradci Králové, po 10 K: J. B. Milost vesp. Ferd. Kalous, světitel biskup ve St. Boleslavi, vesp. Matěj Musil, kanovník v Hradci Králové, sl. křesť. soc. spolek, „Budoucnost“ v Praze, vdp. Berth. Hejhal O. S. A. ve Vrchlabí, po 5 K: vdp. M-gr. Fr. Hampl, v Hradci Králové, vesp. dr. Antonín Brychta, kanovník v Hrad. Král., vesp. Ant. Pogert, kanovník v Hradci Král., vdp. Jan Barták, kanovník v Hradci Král., vdp. V. Grob, farář Varnsdorf, vesp. dr. Jan Sunkup, řest. kanovník v Hradci Králové; po 4 K: vdp. J. Pfeffer, děkan v Žamberku, vdp. Josef Tichý, farář v Lipoltici (4-10), pp. H. Doskočil, bisk. ceremoniář v Hradci Králové.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 1. března 1902. 1 hl. pšenice K 14-30—16 00, žito K 11-70—12-10, ječmene K 9-60—10-30, oves K 6 00—8-80, proso K 8-50—9 00 vikev K 10-60—12-60, hrachu K 22-00—24-00, čočky K 19-00—20-00, jahel K 18-20, kroup K 18-50—24-00 bramborů K 2 00—3 20, jetelového semínka červeného K 72-00—84-00, jetelového semínka rus. K 106 00—116-00, máku K 32-00—34-00 lněného semene K 18 80—20-00, 100 kg. žit. otrub K 12 00, pšenič. otrub K 11-50, 1 kg. másla K 2 00—2-32, 1 kg. sádla vepřového K 1-44—1-66, tvarohu K 0-28—0-36, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0-00—0-00, jeden hl cibule K 4-00—6-00, jedna kopa drobné zeleniny K 0-40—2-00, 1 kopa zelí 0-00—0-00 K, 1 pytel mrkve 2-60—3-00.

Listárna redakce.

Do Nové Paky. K žádosti p. JUDra. Kloučka rádi prohlašujeme, že událost v 4. čísle „Obnovy“ ve feuilletonu načrtnutá nikterak se nevztahuje na rodinu p. Josefa Maliny v Nové Pace nám úplně neznámou. Každý čtenář pozná, že líčena jest ve feuilletonu tuctová událost, která se může přihoditi v každé rodině.

P. T. dopisovatel z Kutnohorska a Časlavská díky Přišlo pozdě, proto uveřejníme až příště.

Výborová schůze

politického družstva tiskového
pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu, dne 12. března 1902, o 2. hod. odpol.
v diecéaním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřiková třída č. 300 I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup, Dr. František Reyl,
předseda, jednatel.

Uměleckému ústavu pro malbu na sklo,

B. Škarda, Brno.

dostalo se za práce v roce 1901 dodané,
následujících doporučení:

Váše Blahorodí!

Poděpsaný farní úřad v Liptánově u Osoblavy v Rak. Slezsku, koná milou povinnost Vašemu Blahorodí za Vaši svědomitou solidní, jakož i všem moderním požadavkům odpovídající práci provedením všech 39 malovaných oken, která jste pro náš velký gotický chrám Páně v Liptánově dodal a zasadil, naše nejvyšší uspokojení a nejvřelejší dík vysloviti.

Různost vzorků, avšak též úplný soulad barev, čistý sloh v kresbě, nenechají žádného návštěvníka chrámu Páně bez dojmu. Co ceny se týká, dovoluje si též podepsaný farní úřad v Brně všem farním úřadům doporučiti, jako nejvýše solidní a reální, při tom nalézající se na výši moderního umění ve svém oboru, a může tudíž v každé příležitosti nejlépe firmu tu doporučiti.

Farní úřad v Liptánově (okres Osoblaha), Slezsko 1901.

Antonín Kirchenpetr, farář.

Panu B. Škardovi, majiteli uměleckého závodu v Brně.

Jelikož stavba kostela kláštera Porta Coeli u Tišnova dokončena jest, vyslovujeme Vám s potěšením naše plné uznání za dodané a krásné provedené okna mosaiková, zvláště u hlavního oltáře a malbou představující Nanebevzetí Panny Marie, které jako oltářní obraz slouží. Provedení jest velmi vkusné a ladné, pročesť můžeme Vás závod všude co nejlépe doporučiti.

V klášteře Porta Coeli 1901.

F. Beneš, inspektor panství.

Velečtý pán B. Škarda v Brně.

Dodaná pro zdejší chrám Páně 4 okna a sice: „Sv. Jan Nepomucký“, „Sv. František Římský“, „Poprání Pána Ježíše“, „Poprání Panny Marie“, za něž jsem Vašnosti povinný obnos ihned zaslal, velmi se líbí a musíme říci, že chrám zdejší, zejména hlavní oltář tím velmi zveleben.

Figurální jako i architektonické provedení, jako i kolorit jest tak precizní, že považujeme za milou povinnost vzdáti Vám vřelý dík za pečlivé umělecké provedení, jako i vyslovujeme Vám plné uznání a spokojenost. — Ústav Váš pak co nejvřeleji rádi doporučíme.

V Dačicích 1901.

Jan Židek, obchodník.

Ludvík Hora, farář.

Velečtý pane Škardo!

Jelikož práce s našimi okny jsou dokonány, sdělují, že od Vás zhotovená 3 malovaná okna s poprsnými obrazy svatých, která právě ve farním kostele Třeštekém zasazena byla, doplňují žádoucí ozdobu našeho gotického presbytáře překrásně, neboť jak obrazy svatých tak kobercové pozadí jejich, jsou vkusně, solidně a umělecky provedeny, mile oku lahodí a mysl vzhůru povznáší. Přijímáme proto, ctěný pane, za to mé srdečné díky a plné uznání. Mohu Vám s radostí sdělit, že i zdejší pan patron říšský svobodný pan L. ze Sterbachu o díle tomto velmi pochvalně se vyjádřil.

V Třebíči 1901.

Váš v dokonale účt oddaný

Jan Mrázek, kons. rada a farář.

Velečtý pane!

S radostí oznamuji, že se všemi okny jsme úplně spokojeni. Přijímá z té duše aby Vás závod pod ochranou Boží zkvétal.

Krásnice 1901.

S upřímným pozdravem trvá v účt oddaný

Hugo Černý, farář.

Velečtý pane Škardo!

Se zaslánými okny jsme všickni spokojeni, neb se pěkně vyjímají a dodávají kostelíčku milého lesku. Proto za pěknou umělou práci není třeba litovati peněz.

Řestoky u Chrásti v Čechách 1901.

V účt veškeré

Fr. Šmahel, starosta.

Velečtý pane místě!

Okna jsou zasazena a netoliko že se mně náramně líbí, nýbrž mne i nad míru a nad očekávání překvapila. Provedení jest mistrné a umělecké. Soulad barev dobře sestaven, barvivo velmi příjemné a lahodné. Výraz tváří jednotlivých figur velmi působný a významný; dodávají okna nově kostelu našemu překrásně ve slohu vymalovanému, okrasu a ozdobu veliké. K tomu cena není přehrána, nýbrž poměrná k výrobě umělecké. Není nám tudíž třeba hledati umění za hranicemi, kdež je dvakrát tak drahé platiti musíme, když máme vpravdě umělecký závod v domovině. Veškerá čest a chvála budiž Vám, velečtý pane, neboť ku konci podotýkám, že nejen mně, nýbrž každému, kdož navštíví náš kostel překrásný, líbí se zvláště okna nová od Vás pro kostel náš tak vzácně a lacině provedená. Častá návštěva z blízkého města svědčí o všeobecné oblíbenosti práce Vaší. Neopomeni ani já závod Vašeho vše doporučiti.

Novosady (u Olomouce) dne 3. října 1901.

Srdečný pozdrav! S veškerou úctou vždy oddaný
Frant. Zmeskal, farář.

Pan B. Škarda, Brno.

Jest nám milým potěšením Vám sdělit, že pro-

vedení dodaného okna pro naši kapli plného a zaslouženého uznání a schválení se dostalo od panstva našeho.

Janovice (u Rymařova) 1901.

V plné účt

za Alfreda hraběte Harracha,

lení a hospodářské ředitelství.

Rudolf Rieger.

Menzel.

Velečtému panu B. Škardovi v Brně.

Obraz Panny Marie Lurdské z Vašeho uměleckého ústavu pro malbu, leptání a broušení skla na základě doporučení starosty na Kladně v Čechách p. MUDr. Jar. Hrušky, jsem očekával pěkný, než krásu jeho mé očekávání daleko překonala. Každý, kdo obraz spatří, tvrdí, že něco tak krásného posud neviděl.

Na faře v Obyčtově u Žďáru na Moravě l. P. 1901.
Václav Benděk, farář.

Pen B. Škarda, Brno.

Do pontní kaple v Malých Svatoňovicích, farní obvod Úpice v Čechách, Vámi dodaná okna jsou ozdobou této svatyně. Dle úsudků znalců jsou vkusná a ceny mírné, takže umělecký závod Váš směle mohu doporučiti.

Farní úřad v Úpici (v Čechách) 1901.

Stanislav Hlína,

zámecký kaplan.

Jan Dvořák,

místní duch. správce a děkan.

Váše Blahorodí!

S dodaným oknem do chrámu Páně v Jedovnicích jsme velmi spokojeni.

V Bystřici nad Pernápfkem 1901.

B. Šašecí, c. k. rada zemsk. soudu.

Jeho Blahorodí pan B. Škarda, Brno.

S potěšením sdělují s Vámi, že jsem s okny dodanými do nového chrámu Páně v Suché, plně spokojen. Obzvláště mne těší, že vše včas přesně dle objednávky a při tom velmi dobře provedeno bylo.

Lvov 1901.

V účt

Theodor Talowski,

architekt c. a k. profesor na vys. tech. učení ve Lvově.

Pan B. Škarda, Brno.

Projevují Vám za dobrou a velmi krásné provedení okna malovaného pro chrám Páně v Jedovnicích můj upřímný dík.

Šumperk 1901.

Ada Nezvalová.

Velečtý pane Škardo!

S radostí sdělují Vašnosti, že Vaši ctěnou firmou pro zdejší chrám Páně zhotovená 4 barevná okna mosaiková, jak svým koloritem a složením tak i jasností nejen mně, nýbrž i mým farníkům se velmi líbí a proto doporučuji Vaši firmu co nejvřeleji.

V Piňovicích 1901.

Fr. Zapletal, farář.

Váše Blahorodí!

Váš montér až do dnes umístil pět velkých oken v mém kostele. Ostatní zasadí ve dvou dnech a práci dokončí. Okna jsou opravdu velmi krásná a plně nás uspokojují.

Seavete podravske, (p. Kloštar) v Chorvatsku 1901.

S úctou veškerou Antonín Gerber, farář.

Pan B. Škarda, Brno.

Dodal jste čtyři okna s obrazy sv. Cyrill a Metoděj, pak sv. Viktor, papež, a sv. Josef, všechny v celých postavách barokových architekturách. Okna tato jsou dobře provedena a líbí se nám, vyslovuji Vám proto za jejich dodání mé uspokojení a doporučuji Vás dále.

Moravičany 1901.

Jan Kadlček,

místoděkan, farář, asessor majitel zásluž. kříže.

Velečtý pane!

Ohledně sedmi oken, jež umělecký ústav Váš pro zdejší chrám Páně zhotovil a sem dodal sdělují Vám s potěšením, že se všeobecně líbí. Mne pak zvláště se zamlouvá, že barevná kobercová okna Vámi navržená a provedená, kostel náš pěkně zdobí, ale jak jsem se o tom přesvědčil, nezatemňují.

V Mělně 1901.

Jan Burian, farář.

Velečtý pane!

Můj bývalý kaplan, objednal malebná okna od Vaší ctěné firmy, která skvělostně provedena a prakticky zasazena byla.

Vlachovice 1901.

S veškerou úctou Vašnosti oddaný

Jan Horáček, farář.

Velečtý pane!

Stvrzuji tímto, že firma B. Škarda v Brně pro kostel v Horním Městě (Bergstadt) dodala 2 okna malovaná na sklo, která jsou skutečnou okrasou celého kostela a že mohu jmenovanou firmu jako úplně solidní každému doporučiti.

Horní Město 1901.

Jan Nep. Zajíc, farář.

Velečtý pán B. Škarda, Brno.

Obraz Matky Božské Czastochovské došel a jsem jím velmi spokojen, neboť jest rozkošně proveden. Při opětovné potřebě můžete na mne vždy počítati.

Bursatyn (Hališ), 1901.

Stanislav kníže Jablonowski.

Pan B. Škarda, Brno.

Tři od Vás zhotovená okna jsem neporušená přijal. S provedením jsem velmi spokojen a jsem i toho mínění, že i každému, kdo je spatří, líbiti se budou.

Sv. Jodok u Krainburku (Krajina) 1901.

Alois Šarec, expozita.

Hlaváčková patentní mramorová valcha

jest nejlepší prací přístroj

neboť trvanlivostí a nezdolností mramoru jest nezmaru a svými vždy hladkými plochami sněhobílě vyprání a úsporu na času, mýdle atd. docílí

Proti dobírce 5 K zasílá výhradně

B. Hlaváček,
sochařský závod Praha, Vinařská ul. 525. VII.

Právě vyšel
č. 3. „Časových Úvah“
přínášející z pera Dra. Františka Rojla
sociální úvahu:

O sv. zpovědi.

Stran 32. Cena 8 h.

Při větších objednávkách po 5 h. franko.

O praktičnosti spisku svědčí ta okolnost, že dočkal se již třetího vydání, ačkoliv první dvě vyšla před 3 roky nákladem po 4000 ex. Třetí vydání bylo na četné poptávky vydáno a hodí se znamenitě pro dobu sv. postní.

Objednávky vyřídí obratem

Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Vlastní výrobu vlákněných látek na obleky

švioty, kamgarny, pervieny a všechna
kostelní sukna odporučuje

Ignác Strádal v Humpolci.

Vzorky na požádání franko.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, což se ruší.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěřené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod máj může se vykazati četnými poválenými příklady P. T. zákazníkům a odporučuje se tedy k za koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic, táček na křesť, svíců, paciňků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

U č n ě

řádného z křestanské rodiny přijme

Josef Komárek,

závod klempířský v Hradci Králové.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

(av. Janákové náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínské stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správky se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správkové hodinky se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
těními i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Stavební kámen. Cementové tašky.

Nejvýhodnější nákup

bílého podolského a pražského hydrau-
lického vápna, pravého portland-
ského cementu, sádry štukaterské
jakož i vešker. stavebních potřeb jen u

Jos. Manycha

továrna cementových výrobků, podni-
katelství betonových a rabcových prací

Hradec Králové-Plotiště
pod viaduktem.

Šamotové cihly a hlína, kameninové
roury.

JOSEF

HARTMAN,

majitel pily

v Kounově u Dobrušky

nabízí k stavební sezóně prkna,
latě, stavební dříví sekané i ře-
zané všeho druhu v cenách nej-
levnějších. — Dle přání dodá
ihned stavivo ke stavbě vlastními
potahy. — Na dopisech budiž
pozuamenána poslední pošta:

Bystré u Nového Města n. Met.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod rezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Čechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlákněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleďstoj-
ného duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze mého křestanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlákněného, bavlněného a damašk.
zboží u ryze českého, křestanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí k vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Kočáry
moderně a důkladně stavěné
koupíte nejvýhodněji v novém velkozávodě s kočáry
JANA ČERNÉHO
v Hradci Králové
vedle biskupské residence.
Hlavní závod v Nymburku v bývalých kasárnách.
Žádné trhové výrobky. — Neobmezená záruka.

Kostelní náčiní
vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.
Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Josef Neškudla,
c. a kr. dv. dodavatel
v Jablonném nad Orli. č. d. 86
doporučuje P. T. veleduš. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný
c. a k. dv. výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.
Adresa vždy došlovně úplná.

Pašijový týden
Ietošního roku vykasuje tu řádkou zvláštnost, že svátek
Zvěstování Panny Marie, připadající na úterý svatého
těhodne, církevní slavností svou přeložen jest až na
dobu po Velikonoci, dne 7. dubna, bohoslužba pak v úterý
pašijového téhodne koná se dle času (de feria 3. Mai.
heb) a tudíž i pašijemi. Jelikož pak úterek ten slaví se
ve veřejnosti jako svátek zasvěcený, budeme mít při zpí-
vané mši sv. tu zvláštnost, že na kůru spívají se budou
pašije podle sv. Marka.

Protože české znění těchto pašijí v obyčejných
perikopách po ruce se nenachází, vydala nížejsaná
knihotiskárna zvláštní otisk pašijí sv. Marka určený pro
zpěváky umučené Páně na kůru, a lze je dostati v prak-
tické úpravě (zvlášť ku zmíněnému účeli)
10 kusů registrové 8° str. 8 za 80 haléřů
(s portem 90 haléřů).
Včasné objednání je žádoucí, ani náklad tiskne se
jen obmezený dle objednávek právě jen pro potřebu
letošního roku. V poslední chvíli nebude možno již pak
tiskopisem posloužit.
Biskupská knihotiskárna
v Hradci Král.

Stavební místa
nárožní, na nábreží Eliščině, pak do ulice
Chmelovy a třídy Jiřkovy v Hradci Králové
se prodají. — Blíže sdělí
ředitelství právovarního měšťanstva
v Hradci Králové.

Poděkování do Hradce Králové a okolí.

Nížejsaný vzdává ctěným zákazníkům svým ardečné a nelíbené díky,
již mně po dobu 22 roků trvání závodu mého svou důvěru věnovali a takto moji
živnost podporovali. Zároveň dovoluji si své ctěné zákazníky zdvořile upozorniti,
že jsem posud nejen v plné mužné síle, nýbrž že dlouholetou prací a vinným
působením nabyt jsem té aručnosti, že mohu čeliti každé konkurenci. Moje
výrobky jsou ryze česká a poctivá práce.
V úctě nejhlubší

Čeněk Buben.

Kočáry nejnovějších osorů,
vkusně a trvanlivě zhotovené jsou stále na skladě.
Cena mírná.
Vyznamenán: V Jaroměři r. 1887 stříbrnou, v Dobrušce r. 1889 zlatou, v Praze
r. 1891 státní bronzovou medailí. V Hradci Králové r. 1894 nejvyšší vyznamenání:
čestný diplom s právem ražení zlaté medailie.

Harzské kanáry,

krásných tur, hluboce jdouc, dovoluji si na-
bídouti v ceně od 6—12 zl. Ptáky výstavní
dle úmluvy. Pěstují to nejlepší. Kolekce moje
vyznamenána byla i na letošní výstavě od-
borné v Praze I. cenou a velkou stříbrnou
medailí od vídeňského spolku. Zaslání děje
se dobírkou. Nehodící se v osmi dnech vy-
měním. Hodnota ptáka odpovídá přesně ceně.
Prosím o úplnou důvěru.

Augustin Brychta,
strojník v Nymburce.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

**Ku generalní
kanonické visitaci.**

Chorální

„Ecce sacerdos magnus“

se všemi obřady visitačními obsaženy
jsou v učebnici D. Orla:

Rukověť chorálu římského.

Brožovaný výtisk za 3 K, vázaný v celo-
plátně K 3.60 — poštou o 20 h více.

Nabízi

Biskupská knihotiskárna
v Hradci Králové.

Nejdůstojnější bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. a od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlacení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přesnětná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
saložen r. 1891.

OBRAZY
s hracími stroji,
české nábožné písničky hrající
sošky z porcelánu umělecky provedené,
zrcadla dodává nejlevněji
Chmel František v Kolíně.

BYT
o 3 pokojích a kuchyni se vším
příslušenstvím v druhém poschodí
v „Adalbertinum“ lze pronajati
od 1. března b. r.
Jižní strana.
Podmínky v admin. „Obnovy“.

První
katolický a zasilatelský závod
Josef Poláček & spol.

továrna na sukna

v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a modrých látek pro
P. T. veleduš. duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 10.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 7. března 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Moje návštěva u studených.

V neděli jsem byl v Hradci. Kdo tam deset let nebyl, ani by se tam nepoznal. Vzpomněl jsem si na onoho chlapce, kterého jeho dědeček s sebou vzal do Prahy a který povídal: Dědečku, to jsou chalupy! A za chvíli zase: To je chalupa, to je chalupa! Ano, tam v Hradci u Labe na místo hradeb je mnoho vysokých nových „chalup“, bezmála by člověk myslil, že je v nějaké ulici na Vinohradech. A jak krásný kostel tam mají a upravují tam věže! A jako onen hoch, vida arcibiskupský kostel sv. Víta a vedle něho hrad, povídal: Dědečku, je tohle fara pana arcibiskupa? — tak se musí říci, že by „fara pana biskupa“ v Hradci také třeba ani nepoznal, kdo ji neviděl čtyřicet let.

Ale to není to, co chci povídat. V „Obnově“, kterou mají i v mnohém hostinci v Hradci, jsem četl, že pan biskup bude přednášet o půlletí hodině odpol. v tom „Adalbertinu“ — to je spolkový dům katolíků diecése hradecké — ve spolku katolických tovaryšů, jimž říkájí „studení“. Povídám: Tam se podívám. Dědečku, to je chalupa! — Zadušená milý hochu. Přišel jsem tam trochu pozdě; byli tam — ne mnoho — ale přece také páni vzdělaní.

Přednáška začíná a sice o svatém Otci, jemuž je právě dnes 92 let a jenž slaví 25. letou památku svého zvolení. Nejprve prý si máme pamatovati, že nástupce svatého Petra neboli papežství je *sloupem pravdy*.

Rád slyším v kázáních a řečech o příkladech. A proto jsem byl rád, že to o tom sloupu pravdy začalo s příkladem a to z Kunětic. Také jsem tam byl. Myslím si, co pak to bude? Kuněťce a Řím — to půjde nějak špatně dohromady. A přece to šlo. V Kuněticích mají krásný, obnovený, prastarý kostel. Celé klenutí jeho spočívá na jediném sloupu, který stojí před kruchtou a snad panu učitelovi u varhan překáží, že nevidí dobře na oltář. Kdo by tomu nerozuměl, huboval by hned, jak by tam vešel, na ten sloup. Ten že musí pryč. Ale jen jím hnout a pohne se celé klenutí, a dát jej pryč, sesype se všechno. To jsem musel uznat. Ale čím je onen sloup kunětickému kostelu, tím je Petr ve svých nástupcích žijící, to je papežství, pravdě Boží čili učení Kristovu o Bohu. V každém století nacházejí se lidé, kteří hubují na ten sloup. Co s ním tedy? Pryč s ním! A jak jím zavíklají, sype se jim „klenutí na hlavu“, ztrácí čistotu, původní pravdu Kristovu. Pořádně si na ten sloup křikl v šestnáctém století. Že prý nepotřebují papeže čili té církve s tím Petrem v čele. A hle! Pohádali se pak o víru tak, že nadělali a dělají církvi nových bez konce a tak daleko to přivedli, že i pustou nevěru hlásají. Tam však, kde ten sloup státi nechávají, pevně trvají při víře v Krista Pána dle učení apoštolů. Máme prý z Kunětic se podívat do Černilova, je to blízko u Hradce. Povídám si: Tam jsem byl kolikrát. Mají tam tři kostely. Do toho na kopci chodí ti, kterým je Petrova církev sloupem a utvrzením pravdy. Kdyby vstali z hrobu ti, kteří tam chodívali v čtrnáctém století, slyšeli by totéž učení jako tehdy. A do těch dvou chodí ti, jimž páni povídají: Nač ten sloup? Pryč s ním! Ale proč mají dva kostely? Inu to je to. Kde nemají toho sloupu, tam se hádají o vyznání, není mezi nimi jednoty; klenutí domu Boží pravdy sesypalo se jim na hlavu. A tak právě oni ukazují, kde není Petr sloupem pravdy, tam že je po pravdě. Škoda, že to nebyla veřejná schůze. Sto chutí jsem měl hlásit se o slovo. Byl bych řekl, že tam u toho jednoho kostela, kde není Petr sloupem pravdy, mají nyní většího pána. Vyvolen byl v užší volbě za superintendenta. Byl by tolik jako biskup, kdyby totiž na biskupství byl posvěcen. Ale slyšela se tím pánem stal, má už trápení s křížlickým pastorem. Pan superintendent totiž hlásá, že oni — luteráni — musí se držeti

luterského vyznání. Jemu je sloupem pravdy Luther. Ale, ať jsou oba v jedné luterovské církvi, přece sloupem tím viklá „Křížlický“ a má zcela jiné náhledy než pan superintendent — vrchní dohlizitel. A tak se jim na hlavu sype strop i té církve, kterou si vedle Petrovy vystavěli. Ale nám to je silnějším důkazem, že pravda Boží neporušeně trvá jen tam, kde je Petrova církev sloupem a utvrzením pravdy. A proto třebaš sebe větší a moc učení páni tím sloupem Petrovým, jako tím tam v Kuněticích, chtěli pohrdnouti, nám to je radostí, slávou a útěchou, že Petrova nástupce máme.

Než ale v přednášce pokračovalo se dále. Musil jsem nechat svých rýpavých myšlenek a poslouchati, a to tím více, anof bylo řečeno slovo, pro které by tak mnohý zrovna z kůže vyletěl anebo se zbláznil totiž, že papežství je *světlem vědy*.

Pěkně děkuju, myslím si. Tohle bude mela! Jak jen tohle se dokáže? Ale byl jsem rád. Začalo to zase s příklady. Jenže si člověk nemůže všechno tak „akorát“ pamatovat. Tolik jsem si však přece zapamatoval, že v těch „světlech“ je veliký rozdíl. Když tak po půlnoci v hospodě v dýmu tabákovém kmitá páchnoucí petrolejová lampa a vedle ní sbor lidí, kteří mají již také světlo čili páru v hlavě a jak se tam křičí na tmou v církvi, a jak tam dle novin právě přečtených jeden „učenec“ z lidu sesazuje papeže a krále, ba i Pána Boha s trůnu, tak je to obrazem toho, co mnozí ve své slepotě a spolu pýše nazývají vědou. Takovou vědu nepěstovala ovšem nikdy katolická církev čili papežství. Ale to jsou jen lidé, kteří ku vzdělaným se nechtají. Ale jeden protestantský kníže řekl prý „panu biskupovi“, že nyní bude církev katolická na tom lépe, nynější papež prý dovolil katolíkům studie filosofie! To mnou trhlo! Může-li vzdělaný slechťic takhle smýšleti, což divu, že ti sprostí vidí v církvi Petrově jen a jen tmou. Kníže pán zapomněl na naše veliké filosofy a učence: Augustina, Tomáše Aquinského atd. a z napomenutí, aby katolíci pilněji filosofii studovali, udělal papežovo dovolení. Zase bych se byl hlásil o slovo. Chtěl jsem říci: Ten kníže byl znamenitě nějakým pastorem konfirmován (ve víře utvrzen na místo katolického břimování), když ani v tak pozdních letech věku svého nepřemohl ten předsudek, že se v katolické církvi nesmí ani studovati čili vědy pěstovati. Ale mlčel jsem. Přišlo totiž nové podobanství. Oheň také svítí, ale vydává dým a šířá mnohdy statky lidu. A to aby se nedělo, pečují právě papežství. Věda dnešních dnů zavrhlá Slunce Krista, a proto není věda lidstvu spásnosným, blaživým světlem slunečním, ale stává se ohněm, který vydávaje dým pýchy, šířá nejdražší statky duchů, šířá jistotu o pravdě, šířá mravnost, spokojenost a pokoj, zaněcuje oheň vášní nejhorších, rozněcuje plameny, které se právě nyní ve státech a národech ukazují. Ovšem ani takovou vědu nepěstuje papežství. Papež k nám volá: Studujte! Ale vždy a vždy světlem vašim budíže Kristus! Čeho nelze srovnati s učením Kristovým, je blud; to nevyhlašujte za vědu. Ale pečujte o to, aby věda vaše proniknuta byla Kristem. Jen věda ve shodě s Kristem je světlem ducha lidského. Kde není Krista, tam buď ta páchnoucí lampa v krémě dýmu plně dělá se vědou, anebo je ohněm šířajícím nejdražší statky ducha lidského a společnosti vůbec. Povídám si: Jsem-li pak to u těch studených? Vždyť pozoruju, že srdce mé se rozněcuje láskou k církvi Petrově, jež jest opravdu světlem vědy.

Ale nebyl ještě konec. Do třetice bylo řečeno, že papežství je *ochranou slabých*. — A zase příklady. Syn nedělá dobrotu, kráčí po špatných cestách, klesá v záhubu. Otec ho varuje, příkazem a zákazem, mravní mocí otcovskou zadržuje a brání mu v provádění jeho zlé vůle. Kdož moudrý řekne, že to je tyranství? Moc to je ovšem, ale moc lásky otcovské. A tak je to také s duchovní mocí Petrovou, s mravní mocí papežství. Ovšem se

křičí, že to je tyranie, ale nesprávně. — Skoro že jsem navykl. Chtěl jsem říci, že jsem tuhle v Pardubicích v hospodě vzal do rukou Hlasy ze Siona, a právě v tom listě rannský pan pastor podobného něco vykládal. Když to tak člověk čte, nebylo by divu, aby mu to hlavu nepopletlo. Ale když si vzpomenu na svá mladá leta, jak otec bránil záhubné mé svévoli — Pán Bůh mu to odplat — tu jsem si řekl: Dvojitelný pane! Otcovská moc není tyranství. Ale řeč rychle šla dál. Musil jsem dávat pozor. Přišel zase příklad, jak papež Pius IX. podával nastávajícímu císaři mexickému Maximiliánovi v Římě svaté přijímání a jak drže Nejsvětější v rukou mu řekl: Ejhle Beránek Boží, který dal práva i národům. Dbejte na ně atd. A když bylo řečeno, že jen papežství jest tou mocí, která i králům volá: „Nesluší tobě“, která hlásá, že národové, lid i dělník má svá lidská práva, a která právě v tom ohledu se proslavil nynější papež Lev XIII., tu jsem musil přisvědčiti, že papežství je ochranou slabých, *ochranou svobody* proti mocným tohoto světa. A když bylo řečeno, že 3. března je výroční den korunování Lva XIII. korunou papežskou — tiárou — při čemž se dí, že Petrův nástupce je otcem králů, musil jsem přisvědčiti, že by bylo ve světě mnohem lépe, kdyby králové a státy — na místo válek a násilností — na svatém Otci čtvrté příkázání plnili, a kdyby jim s toho Stolce zavznělo: Nesluší tobě utiskovati národ slabší a oni poslechli, bylo by to zajisté něco, co by obzvláště českému národu, pak n. p. Polákům, Irům, Boerům atd. prospělo.

A tak se přednáška schýlila ke konci. Litoval jsem, že je těch, kterým říkájí studení, tak málo, a těch opravdu studených ku pravdě, ku křesťanství, ku vědě lhostejných tak mnoho. Dověděl jsem se, že bude v tomto pro svatého Otce jubilejním roce sjezd česko-moravských katolíků v Hradci. Povídám: Ach, to je sjezd těch studených! Dá-li Pán Bůh zdraví a peníze, i já přijedu. Na shledanou v té zadlužené chalupě!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 5. března.

(K nadcházející nové politické situaci v Praze a její rozbor. Přítrž řemeslnému preburrování plebejské krve na modrou).

Zalostná bezprogramovost, která pražské obecní poměry dusí, začíná se důsledky svými provalovati na veřejnost. Osobní politika, jež se na pražské radnici zahnízdila, nese pro Prahu nanejvýš hořké a nezdравé ovoce. Dnes jest již zajisté jasno každému, že nahlíží, proč jsme své doby s osobním justamentem, jež tak zvaní „konservativní“ členové sboru obecních starších král. hlav. města Prahy volbou p. dra. Srba za primatora provedli. nesympatizovali. Spatřovali jsme v tom odzbrojení a kapitulaci veškerých živlů konservativních v Praze, když na radnici „jednohlasná“ konservativní čili staročeská většina posadila na primatorský stolec svého stoupence, jehož na něm držeti síly neměla. Předpovídali jsme, že tato jednohlasná většina staročeská může se státi co nejdříve menšinou a že potom převahu nabytí strana liberální bude straně konservativní prostě diktovati, co má činiti, aby ostudně ustoupiti nemusila.

A k tomu také došlo! Strana staročeská jest dnes na pražské radnici v menšině a primator ze středu jejího vyšší musí se opírat, aby se na místě svém udržel, o frakci liberální a to za cenu, již by hned tak brzy každý ze svého přesvědčení neobětoval. Avšak vedle této početní slabosti, která stranu konservativní straně liberální na staroměstské radnici

podrobila, ukázalo se to smutné divadlo, že strana staročeská starostenské období dra. Srba zahájila beze všeho uspokojivého komunálního programu a beze všech věcných cílů. Co za předešlých starostů bylo ku provedení zabájeno, k čemu oni dali podnět, to bylo postupem doby vykonáno a až v Praze čeká na své uskutečnění sto důležitých otázek a záležitostí, pražský pokrok nyní uvázl na mlačném komunálního rozhledu pánů, kteří pražskou obec dnes spravují. Co nového se zde podstupuje nebo co důležitého se tady podniká? Nic a to jest velice trapná podívaná, když členové panující strany na pražské radnici nedovedou v obecních záležitostech podati lepší a užitečnější návrhy, než-li je ten, aby byl totiž ve primatorské síni na podobiznách dvou předchůdců nynějšího pana primatora — přimalován zlatý primatorský řetěz!

Že pak Praha octla se v takovéto správní situaci, za to zodpovědnosti nesmějí se zříkati také katoličtí činitelé, kteří na stroměstské radnici zasedají a kteří na volby do sboru obecních starších měli vliv. K tomu jsme své doby poukázali, že někteří malostranští páni farářů při volbách podporovali a doporučovali protestanta proti inž. Herainovi, který má o zachování a zvelebení celé řady katolických památek v Praze nepopíratelnou zásluhu. A kdyby byli při volbě primatora katolíci, postavivše se nad smut osobního boje o starostenský stolec, odevzdali prázdné listky, ušetřili by si dnešních rozpaků, že jejich hlasy zvolený starosta, poněvadž jeho strana nemá žádného programu, jest vlastně ochotným vykonavatelem návrhů a přání liberálních. Tak stojí pražské poměry dnes.

A jaké naděje má konservativní strana zde do budoucnosti? Dle dnešní situace žádné. Konservativní laikové, pokud mají na to vliv a k tomu působnost, při příštích volbách nebudou se vůbec páliť o to, aby se strana staročeská na radnici jako vážný činitel ještě udržela. Její mandáty tam visí již dnes jenom na kompromisu s liberály. Kompromis ten byl při posledních volbách částečně poražen, proto se dá s matematickou jistotou čekat, že příště podlehne úplně. Jak se dovidáme, zbrojí se ke příštím doplňovacím volbám již nyní. To jest potom nepochybné, že liberální a radikální živly nabudou po nich na pražské radnici silnou většinu, která za starostu nebude kandidovati žádného konservativce, ani tehdy, kdyby k nim v osobě nynějšího pana primatora třeba i obětavě přešel. Následkem stagnace nynějších obecních poměrů, jež osobní a nerozvážná politika konservativní v Praze zavinila, otevřeny dvě radnice dokořán živlům liberálním a radikálním, což zároveň znamená, že to bude potom dlouho trvati, než-li se tam zase lidé otevřeně a neochvějně katolicky smýšlející dostanou. Po službách, jež katolická strana dávno ztracené věci staročeské v Praze neunavně prokazovala a vlastně ji držela, není možno čekatí nějakého ohledu k ní ze strany radikální a liberální.

Tím octla se katolická strana před z brusu novou situací. Co tam, to tam! Budoucnost náleží dnes jiným živlům a jiným

činitelům, než-li je dávno odbytá strana staročeská a sestarálá strana mladočeská, která jest ve dnešním svém tvaru mixtum kompositum z nejhranorodějších činitelů a proto se v tom okamžiku rozpadne opět v prvky, jakmile by se stal do ní silnější náraz nových směrů, jež se plně řadí a kupí za různými cíly a zájmy v šiky a čety. Kdo má příležitost náš dorost z ustavičného s ním osobního styku pozorovati a jeho myšlenkový pochod sledovati, každý nám přizná, že dospívající naše generace přirozeným působením nezdarych poměrů velice správně rozlišují a posuzují, co jest dobrého a co není správného. Těm se více nedá namluviti, že černé jest bílé a když se opírají některým doposud u nás z rozmanitých důvodů trpěným ale neblahým zvyklostem, to sice někdy přebíhá přípustné meze, ale v podstatě to značí vážné a správné pojímání a zdravé názory na veřejné záležitosti. Nezastavitelný let a běh časů bude tyto generace novými a svěžími pokoleními jenom rozmnožovati a proto neodvratitelný jest den, který donese hodinu, jež dnes panujícího ducha šlendriánu, neupřímnosti, nepotismu, povrchnosti, falše a malkosti na všech stranách rázem popraví jako delikventa dávno již odsouzeného.

Proto máme za to, že každý, kdo upřímně touží, aby jeho spanilé zásady, aby jeho přesvědčení, aby jeho názory ku platnosti přicházely a pevnou půdu pod sebou měly, koná práci docela zbytečnou a marně se namáhá, když tyto štěpy chce vroubiti na pařezy stran starých a zejména pro katolickou morálku již osvědčené bezcenných. Mají-li křesťansko-katolické zásady u nás jednou lépe se uplatniti, než jak je bylo za posledních desetiletí a za dnešních časů uplatniti možno, pak jest třeba o to pečovati, aby staly se vlastními generacím, jimž patří budoucnost. Popularita předáků vymírající a dnes u nás rozhodující generace spočívá hlavně na jejich liberálním smýšlení, jež je do výše vyneslo. Proto většina z nich ani při nejlepší vůli nemůže přiznati, jak třeba v nitru srdce svého smýšlí. Kdo pak chce, aby na místě liberalismu stala se rozhodující u nás morálka katolická, ten musí o to přirozeně pečovati, aby generace budoucnosti z různých důvodů nepostavily se na stanovisko, jaké zaujali nynější mužové, kteří jsou na venek nábožensky vlašnými. Spojovati se dnes s činiteli přezrálymi, úlohy své dohrávajícími, vymyká se politické moudrosti, která spočívá v bezpečném získání pro svá mínění generací života se ujmajících, jimž náleží budoucnost.

Tak třeba dnes nazíratí na veškerou naši politiku, na všechno náš veřejný a politický život, jehož oprava spočívá jedině a hlavně ve přiměřeném vychování mládeže. Proto máme boje a spory s odbytými činiteli za marnou práci a lepší budoucnost českých poměrů spatřujeme v době a ve střízlivé výchované, všemu dobrému přístupné, vzájemně shovívavé a všim špatným pohrdající mládeži, která si potom již poměry napraví dle své vůle a dle svého smýšlení. To jsme měli za potřebné povědět v době, kdy strana konservativní v nynějším svém složení a při

nynější své bezprogramovosti u nás ustupuje z poslední své bašty i v Praze v minulost a kdy s sebou z veřejného jeviště strhne zde stranu katolickou, která následkem toho stojí dnes před novou situací, již jsme zde šíře naznačili. Aby se katolíci báli jiných mladých stran, toho není potřeba, neboť to, co pro katolickou věc vykonala strana staročeská, vykoná pro ni každá strana jiná, již budou tak sloužiti, jako sloužili straně staročeské. Proto když katolicky smýšlející lidé posilní a osvěží dobrou vůli a ušlechtilé snahy mladých generací, tu není o tom žádné pochybnosti, že v jejich rámci zásady morálky katolické nebudou nikdy tak živořiti, jako živořily v posledních dobách v rámci strany staročeské, která ani ve své slávě v letech osmdesátých pro katolického kněze neměla jediného lidového poslaneckého mandátu!

* * *

O čem se v Praze dávno šeptalo, to nyní leze ven jako velkánský škandál. Se džbánkem chodí se tak dlouho pro vodu, až se mu ncho utrhne. Tak dlouho kvetly v Čechách vedle všelijakých tajných „mincverků“ na vyrábění falšovaných zlatníků kanceláře, jež se zabývaly tajemným přebarvováním plebejské krve na modrou, až konečně provedena u jejich majitelů úřední prohlídka.

Za minulých let stalo se u nás modou, že kdokolivěk mohl se ucházeti o „zapomenuté“ starobylé šlechtictví a ihned nalezl řadu ochotných pomocníků, kteří mu je horlivě vymáhali a sice s opovázlivostí přímo obdivuhodnou a fantasii úžasou.

Nechceme zabíhati v záležitosti té do osobností, spokojíme se pouze příslušným vyčtením věci, o níž jde. Konstatujeme totiž, že shonu, v posledních letech za starobylými šlechtickými erby u nás panujícímu, učiněna byla ze strany povolanců k tomu úřadů přítrž. Třebaže se v otázce této mohlo na toho i onoho prstem ukázati, přece máme za choulostivé toto špinavé prádlo veřejně rozvěšovati, neboť pokládáme za jisté, že ani ze strany úřadů nebude z pochopitelných důvodů nastupováno s okázalou přisností proti minulosti, ale že obzvláště a především o to, aby se dalšímu švindlu s houfným vymáháním starých šlechtictví postavila příslušná bráz pro budoucnost, o což jest již především v zemských deskách království Českého a v důležitějších archívech postaráno.

Poukazujeme k tomu jako k zajímavému veřejnému opatření, jež sluší schvalovati.

Obrana.

Bez papežství žádná církev. Při jubilejních slavnostech nynějšího náměstka Kristova vnučuje se nám přímo úvaha, zdaž jest nutným papežství ku získání a k zachování spasitelné víry. Naše rozumářská doba ovšem následkem vlivu protestantského myslí, že víru i spásu věčnou si může každý zjednat sám

zapomněla lidu svého — jej v ochranu králi odporučujíc. Všecky písně a zkazky jsou velmi dojemné; zřejmě z nich, jak hluboko česká kněžna v mysl lidu dánského vnikla. Dagmar zemřela v Ríbe dne 24. května 1213. Jediná po ní zbylá památka jest křížek, reliquiář smaltovými obrazy zdobený, který se chová v muzeu kodaňském.

České umění skvělou ovinulo září jméno její významné. Nejdříve oslavil ji Vögel třemi básněmi ve svých „Přemyslovcích“. Zvěčnil ji V. Brožík namaloval „Svatební průvod královny Dagmary“ a „Hru v šachy o nevěstu“. Václav Beneš Třebitzký vypravuje o ní v překrásném románu svém a Svatopluk Čech oslavuje dceru Přemyslova v nesmrtelném, čarovném svém eposu „Dagmar“. Zvláště tato mistrovská Čechova báseň ukázala českému lidu dojemný obraz lidumilné a zbožné kněžny české Dagmary — Markéty. Připomíná se si její ctnosti, lásku k lidu „utlačovaným vůbec, její pevnou v Bohu víru, povždy litovati bude Slovan, že působení jejího bylo tak na krátko! Než i tak byla milým květem českým!

My Čechové hrdí jsme na svou historii, v níž vedle hrdinství vyskytuje se tolik stop čistých duší. Však by bylo nesnadno naléztí jinde dva květy, tak vzácné vůně na jediné rodu udatného snění — jako Dagmaru a Anežku, spanilé dcery rodu Přemyslova. Dagmar a Anežka utkvěly hluboko v myslí lidu českého, jenž děkoval Bohu, že vždy, když nejbůh bylo, poslal mu vzácný květ — pomoc — srdce s národem cítící!

Dagmar — první květ v cizinu přesazený vydal vůni skutků Bohu i lidu milých a český národ s hrdostí vzpomíná Dagmary, že cizinec dokázal, že česká země má duše láskou k Bohu a soucitem k bližnímu planoucí.

A druhá — Anežka — ta naší zůstala, naše byla, v naší půdě české vyrostla, a naší

FEUILLETON.

České květy.

Píše Josef Šmejkal.

Přece si děti školní letos mohly zazpívat: „Rozpuknou se ledy, volný bude proud,“ přece zima na čas se k nám podívala. Ale dlouho vládla její ledová netrvalá; už se jaro hlásí: „Přijde jaro, přijde, bude zase máj!“ Podívá se zase k nám, jediný jeho úsměv rozveselí všecku zemi, a ta ráda vydá květy své. Každý tvor se zarduje, že po dlouhé době zimní zase nadejde krásný arní čas, a vše jarem zavoní.

Než i zima má své půvaby. I to slunce jinak větává, jinak se loučí. Pohled na zapadající slunce za večerního klidu, na zlaté záclony červenků, lemované stuhami z purpuru, vlévá člověku klid. V těch nesmírných světlech, zářících na zimní obloze, pocítí člověk nesmírnou Lisku a Dobrotu, která pohlíží na svět, dávajíc mu pokoj a požehnání, vše zpívá v duši člověka jakousi dětinou modlitbu, byť ústa slov nenašla. Za tichých večerů zimních ožívují v myslí vzpomínky na věci, o nichž si mnohý myslí, že dávno zapadly v úplné zapomnutí. A rád člověk vzpomíná — vždyť co má, co mu zbude? Na konec — nic, jen paměť na to, co bylo —

A česká duše nedovede se zapřítí, aby nevzpomínala, jak v zemi české bývalo! Po dluhé zimní době — přijde jaro, přijde, bude zase máj! touží, aby i vlastní jaro přišlo zas!

Však k ní přec mnohdy zavítalo! Po dlouhých utrpeních nadešel i vlastní náš často jarní čas, kdy Prozřetelnost Boží dala českému lidu, aby zrodily se mu jarní květy, jež svou ušlechtilou krásou utišily mysl hrůzami válečnými

poděšenou a staly se mu chloubou, útěchou! Takovými českými květy byly spanilé dcery Přemysla Otakara I. Jakotento král svým vřelým upevnil slávu koruny české, tak útlé ratolesti z kmene jeho, jeho dcery: Dagmar a Anežka, svým vzácným duchem, žitím andělským staly se chloubou své otčiny, zapsaly se písmem nehynoucím v dějiny a věrným Čechům, i celé Evropě zastavěly se a stkvěly se budou jako obrazy, ozářené nejčistší poesií!

Dagmar. — Slavný byl král Přemysl Otakar I., ale způsob, jakým si vedl k Adlétě manželce své, s níž po třetím manželství dal se rozvésti, jest skvrnou jeho života. A přece zavržená dcera nešťastné této paní, Markéta, stala se drahokamem, který ozářil v cizině korunu Přemysla vzácným báchorčovým leskem, neboť Markéta jest slavná Dagmar, Danů královna, jejich písněmi do dnešního dne opěvovaná, svého času vřelým národem zbožňovaná a za svěřici ctěná.

O rodokmenu Dagmary byly spory; roku 1846 napsal prof. J. E. Vogel do Musejníka článek, v němž jasně dokazuje, že Markéta — Dagmar byla dcerou Přemysla Otakara a Adlétu. Pravda-li, že zasnoubena jest r. 1205, tu poznal ji dánský král Valdemar v Míšenskú, kde u zavržené matky dlela. Četná družina dánská, mezi nimi biskup sjellandský Petr, pan Strange, Lykke, Globe zavlezi mladou nevěstu do Bukové (Lübeck), kde konaly se slavné zasnuby. Král Valdemar II. slul též Vítězným a zvláště porážkou Němců dobyl si slávy veliké; jeho krásná choť zaujala pak mysl všeho lidu svým k němu soucitem, svou dobročinností, nábožným a bohumilým životem. Lid dánský počítá léta, která ona na trůně strávila, mezi nejšťastnější své historie. Četné líbezné písně národní zaznívaly o ní.

Dagmar byla vždy ohrádkou chudých a opuštěných. I když byla na smrtelném loži, ne-

bez prostřednictví církve. Nejenom nevědecká pokrokové omladina, ale i prof. Massaryk, jenž se za věřícího křesťana prohlásil, soudí, že si každý ku spásě úplně dostačí a tudíž že spolupůsobení církve jest zbytečno. Připouštíme, že působení církve falešně nemůže prospěti člověku, ba že mu vlastně škodí, ale tvrdíme, že bez spolupůsobení pravé církve Kristovy jest spása nemožná, aneb alespoň velmi ne- snadná.

Vždyť nikdo si nemůže spasitelné víry vymyslet aneb dle svého rozumu z bible vybrati. Apoštol sv. Pavel připomíná učeníku svému Timotheovi: „Co jsi slyšel ode mne před mnohými svědky, to zase světoj věrným lidem, kteří spůsobilými budou k vyučování jiných“. (2. Tim. 2, 13). Nepovzbuzuje Apoštol svého nástupce ku rozumové špekulaci a ku vybudování věroučné soustavy na základě vědeckého bádání, nýbrž napomíná ho, aby jenom kázání od Apoštola vyslechnuté jiným blásal. Bylo tedy hlavní úlohou apoštolských škůl a nástupců, učení apoštolské dobře pamatovati a neporušené jiným blásati. A sv. apoštolové proto kladli tak velikou váhu na přesné a do- slovné blásání svých kázání, poněvať to nebyla jejich moudrost, nýbrž moudrost Ježíše Krista, zakladatele církve Boží. Apoštolské učení byla nauka na bezpodmínečné víře založená, vždyť sv. apoštolové sami slovům svého Mistra plnou víru věnovali. A tak podstatně až do dnešního dne po všecka pokolení náboženská víra založená byla na autoritativním výkladu pravd náboženských, neboť v podstatě nemůže žádný jednotlivec jiným způsobem dojítí spá- sonosné víry nežli první učenici Páně.

Všecky filosofické systémy o určení člo- věka jsou pro věčnou spásu bezcennými, po- něvať jenom čisté zjevení učení může zamlou- vati se Bohu i člověku. Výmysly i nadaného mozku lidského o povinnostech náboženských nedostačují ani všem lidem, proto svrchovaná a neomylná autorita jest u výkladu víry ne- zbytnou. Bez neomylné autority ve výkladu víry neobešel se ani protestantismus, jakkoliv právě vznikl odpadem od povoláního strážce pokladu sv. víry. Protestantismus založen byl sice na zásadě „Přec od papeže, vždyť bible sama k víře dostačí“, ale fráze této užíval potud, pokud chtěl svůj odpad v očích světa ospravedlniti. Jakmile však odpad protestant- ský byl proveden, musili zakladatelové blud- ných sekt sami zapomenouti na frázi „Bible k víře dostačí“, protože by si sami proti sobě ortel vyslovovali. Vždyť každý mohl Lu- throvi při kázání namítnouti: „Nepotřebujeme tvého poučování, vždyť nám bible postačí“. Proto Luther stíhal kletbami a prokládal za „služebníka satanova“ každého, kdo by jinak věřil nežli on. Calvin docela zabavováním jmění, zářím, mrskáním ano i upalováním hleděl z mysli svých věrných vypuditi dříve blásanou zásadu „Bible k víře dostačí“. Dnešní rozdrobenost protestantských křesťanů nás nejlépe poučuje, že svrchovaná a neomylná autorita u výkladě víry jest nezbytná zapo- třebí, nemá-li každý professor filosofie spiso- vati nový katechismus pro sebe a pro své

světici zůstala, aby všecky trpící k srdci vinula a za lid český orodovala —

Anežka Přemyslovna byla dcerou Konstan- cie, druhé manželky Přemysla Ot. I. a narodila se asi roku 1208. Přecitá duše její zatoužila po klidu klášterním — pro svět nebyla, proto Bůh ji určil ke službě své, službě chudých a opuště- ných. Aby snáze mohla slzy stírati a Bobu úplně se věnovati — vyprosila si Anežka od svého bratra krále Václava I. místo k zbudování kláštera Klarisek a když sen se jí vyplnil — vstoupila do řádu Klarisek, kdež stala se první jejich abatyší. Oblékla se do roucha šedivého, které do své smrti 47 let věrně nosila. Ale světice naše, ač cele ke klášteru příhlula — vřelou přece láskou a účastí i s milou vlastí svou spojena byla. Co vroucích modliteb vyšlo z její duše za českou zemi, když nastaly jí časy smutné! — Český lid s důvěrou k ní spěchal — a ona pro každého měla pomoc, modlitbu — i slovo útěchy. A ne- zapomenl jej dobroty — již za živa ji za světici měl. Jak Anežka i po smrti v mysli Čechů ut- kvěla, ukázala matka Karla IV. Eliška Přemys- lovná, ucházejíc se r. 1328 v Římě o její svato- řecení. Teprv v nejnovější době jednáno na novo a dne 28. listopadu 1874. papežem Piem IX. veřejně její účta potvrzena a povolena byla pro celý katolický svět. Přelaskavý tento genius chu- děho lidu českého z domu Přemyslova pevně utkvěl v mysli zbožných Čechů a pohnul také nejednoho z našich básníků, aby zvětčili význam naší blah. Anežky české věkům budoucím. Máme zvláště knihu oblíbeného historického romanopise kněze V. Třebízského. Jeho ruka tklivými rysy vykreslila nám Anežku, bratra svého Václava varující, cítíme její duši zbožnou, jež pronásle- dovaná těšila, ve svůj tichý útulek klášterní při- jímalá a i ty největší nepřátelé andělským slo- vem usmířila. — Starý převosník na Františku pronášá o miláčku národa tato památná slova:

stoupence. Proto stojíme věrně při papežství, ježto jest sloupem a utvrzením pravého učení Kristova.

Politický přehled.

Ve středu 26. února přikročeno v poslanc- ké anémovně k podrobnému jednání o jednolli- vých pol.žkách rozpočtu a projednány už kapitoly: nejvyšší dvůr, kabinetní kancelář, říšská rada, říš- ský soud, ministerská rada, správní soudní dvůr, příspěvky na společná vydání a politická ústřední správa. Při hlasování o dispozičním fondu vůdcové národa našeho dr. Herold, žid dr. Stránský, dr. Grégr a jiní ještě ze sněmovny se vytratili. Tu se ukázala v pravém světle ta slavná oposice česká, která slovy mnohými a úchvatnými rozdrtila už častěji vládu a strany nám nepřející na padrt, ale když měla slova svá projevit i skutky, uznala lepším: Kdo uteče, ten vyhraje.

Přes všechno dosti klidné jednání anémovny tvrdí se, že říšská rada nebude do Velikonoc s rozpočtem hotova a že zasedání bude až do květnového zasedání delegací. Tím by ovšem za- sedání zem. sněmů na duben určené zase bylo od- ročeno. Je pak otázka, co s námi bude, když se sněmu českému čím dále tím méně poskytuje příležitosti se zabývat, bez toho už dosti zubo- žným stavem vlasti naší!

Naši páni poslanci mají ve skutečnosti pra- malou starost o zlepšení poměrů, ukázalo se to i 3. března, kdy předseda posl. sněmovny hrabě Vetter z Lilie tři čtvrtě hodiny musil čekati a poslance shánět, než se jich dostavil k zasedání nutný počet. Vláda usmíruje už Vlachy. Dle N. F. Presse nabízl jim zřízení právnické akademie v Tridentu, by je tak přiměla k upuštění od obstrukce. Vida tedy, ani ne půl milionu Vlachů jsou vzácnějším a důležitějším národem než 6 milionů Čechů, kteří na splnění svých požadavků počkají si ještě nějaký rok.

Němci, zvláště Všeněmci, lidovci a pokrokaři chystají se ku společnému jednání na uzákonění státní němčiny.

Poradni sbor pro vodní dráhy zahájil 4. března svou činnost první valnou schůzí. Dr. Hrázský, zem. poslanec, vzdal se mandátu z pří- činy, že jako odborník pro vodní stavby nebyl jmenován členem sboru pro vodní záležitosti.

Místodržitelem v Dalmacii jmenován dr. Er. baron Handel, dvorní rada v ministerstvu vnitra. V zemi panuje nad tím roztrpčením, ježto místo držitel je Němcem, který neumi chorvatsky a po- měrů dalmatských je vůbec neznalý.

Šl. Széll v uherské sněmovně se vyjádřil, že jsoucnost národnostní otázky v Uhrách neuznáva. „Jednotný národní ráz země“ že prý nepřipouští jazykové rovnoprávnosti.

V Poznaňsku objeveny zase tři nové pří- pady, že tři děti polské pro nedostatečné pokroky v němčině utlučeny. A učitelům nestane se nic, za to, kdo proti trýznění dítek z polské strany vystoupí, je poháněn před soud pro urážku na cti krutých učitelů německých. — Italští železniční

•Anežko našel — A kdyby v Čechách měli umlknouti o Tobě, a na Tebe zapomenouti, tato Vltava, co kolem kláštera Tvého se valí, připome- neme jim jméno Tvé. — Vidte, vy vlny přívivé, že nezapomenete, že vy se řečí lidskou rozhovo- říte, kdyby lidé v našich zemích měli jednou oněměti!

A zapomenuly skoro přec. —

Odpocívá ta sláva naše, smutné vlny jdou kolem pustého, zrušeného kláštera Anežčina! Smutny jsou jeho stěny, jež slyšely vroucí modlitby světice naší, neznámým je hrob její, ztratili jsme květ, ztratili srdce, jež tak vše vlast i lid svůj milovalo! Avšak láska srdce jejího přece se nám zachovala! Věšla do srdcí lidí už- lechtilych, kteří sjednotili se nedávno, aby obno- vili zase klášter blah. Anežky. — Svítá zas — luzný sen o vzkršení toho kláštera již počíná se uskutečňovati. Pomocí milodarů z mrtvých vzkrí- šený kostelík sv. Anežky pozvádá již se nad své ještě dřímající okolí, vábí k sobě zraky všech milujících české umění a drahé památky otců. Nové posvěcený a na vížce zavěšený zvonek pozdravil již nové století a vyprošuje nový zlatý věk národu blah. Anežky. Kdo milujete umění a památky otců i matičku Prahu, kéž rozmnožíte řady členů jednoty pro obnovení kláštera Anež- čina. Přičinme se, ať brzy perla zašlapaná, zapo- menutá pozdvihne se v bývalé kráse a zazáří prvotním leskem na koruně královny českých měst, zlaté Prahy: klášter blah. Anežky České.

Vstane zase, jak důvěřujeme, útulek královské světice ze sutin svých! Ó kéž s obnoveným klášterem vstane i lid český ze své náboženské lhostejnosti, nedá si bráti víru — tím i jazyk, zemi. Ty, blahoslavená Anežko naše, přimluv se za svou domovinu! Pros Ducha sv., aby obnovil tvářnost země české!

zřízenci chystají se ku všeobecné stávce, nebudou-li požadavky jejich do 10. března vládou vyplněny.

Boerové dostali z Kapské osady asi 11.000 mladých dobrovolníků. Na velké vzdálenosti jsou mezi sebou ve spojení pomocí avétloměrých přístrojů, jež mají postaveny na všech čelnějších vrcholech. U Clerksdoru utrpěli Angličané opětne krutou porážku. Ztratili přes 600 mužů, i dělo- střelectvo padlo prý do rukou Boerů. Angličané chtějí porážku tu odčiniti srážkou s vojskem De- wetovým, při níž bylo asi 50 Boerů pobito nebo raněno a přes 400 zajato. Ale Dewet se 700 muži opět unikl. Vojsko pak anglické zajalo většinou farmáře, jejich ženy a děti, kteří obývali v ob- vodu srážky. Tím se dá vysvětliti velký počet zajatců a různé kořisti.

Z činnosti katol. spolků.

Vzdělávací a podpůrný spolek křesť. soc. paní a dívek v Hradci Králové pořádá v neděli dne 9. března o 3. hod. odpolední spolkovou schůzi s přednáškou vlp. Ladisl. Kuntea z Třebachovic: „O postavení ženy v národě.“

Z Kostece nad Orli. Katolická Jednota oslavila 25leté jubileum sv. Otce Lva XIII. slavnými službami Božími v neděli dne 23. t. m., kterých se účastnilo mnoho členů a členek s praporem. — Zvěst, že večer přednáší nám chvalně známý řečník vadv. Dr. Fr. Šalc, působila podivuhodně. Již v 7 hod. byl prostranný sál přeplněn (as 500). Věichni započali schůzi velebnou hymnou papežskou. Na to ujal se slova vadv. řečník a v řeči půldruhé hodiny trvajcí jasně a pontavě vyličil život a působení sv. Otce. Bouřlivý potlesk a díky vadv. předsedy byly jen ne- patrnou odměnou přednášky tak zajímavé a učené. Předneseny i dvě básně na oslavu Sv. Otce a zapěny: některé sbory. Velice se zavedl obecenstvu vždy ochotný pan říditel Jeřábek uměleckými sóly na housle a ochotnický sextett, jimž jakož i p. t. pěveckému kroužku vzdán buďž veřejný dík. Věichni s nadšením a láskou ku sv. Otci rozcházelí se k 11. hodině večer. — Katolická jednota naše koná svou spolko- vou schůzi dne 9. března o půl 7 hod. večer na Rabštejně. Při ní přednáší vlp. Dr. G. Domabyl o předmátu: „Sv. Václav ve světle historické pravdy.“

Z Chrastli. Dne 2. t. m. pořádala Jednota naše veřejnou schůzi s přednáškou p. Jenšovského, řečníka z Hradce Král. Před přednáškou zapěli čle- nové Jednoty ze sboru Bendlova „Svoji k svému“ partii „Milujme se“. Pak nám nastlil p. Jenšovský, jak si má pravý katolík a zvláště člen jednoty katolických v životě zvláště veřejném počínati. Přednáška, ač dlouho trvala, posluchače neunavila, neboť mluvil k nim člověk z lidu — dělník, a mluvil z přesvěd- čení. Po provolání slávy sv. Otce a zapění hymny „Práce“ schůze ukončena.

Z Cvatavi. Dne 23. února pořádala katol. jednota naše spolkovou schůzi v Malé Lhotě. Prvým řečníkem byl předseda všedobrového sdružení kře- stanských dělníků pan Josef Urban, který mluvil o tomto sdružení, k němuž zajiště i u nás hojně členů se přihlásí. Druhý řečník, dp. Alois Dvořák, řečnil „O liberalismu a našich snahách.“ Obě řeči dobře promyšlené a pontavě přednesené vyslyšelo četná shromážděná otecenstvo s napnutou pozorností a od- měnilo pp. řečníky zasluženým blučným potleskem. Další práci obou horlivých našich křesťansko-sociál- ních pracovníků i milé katolické jednotě naší z-bnej Bůh!

Jednota katol. mužů a jinochů v Horním Studenci koná v neděli dne 9. března o 4. hod. odpol. v místnostech p. Václava Pátka v Nov. Studenci svoji spolkovou schůzi. Před- nášku míti bude předseda dp. Stan. Schönberg „O životopise sv. otce Lva XIII.“

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou: pan Jan Kocek, čestný konsist. rada, bisk. vikář a farář v Pravoníně, jmenován skutečným konsist. radou a asesorem; p. Josef Jánáský, vik. sekretář a farář v Zahradce, čestným děkanem; p. Jos. Šimek, vik. sekretář a děkan v Polné, jmenován správcem vikariátu Poln- ského. Expositorium canonicale obdrželi: p. Vil. Chme- liček, farář v Čechčicích, pan Josef Jakubec, farář v Hněvkovicích; farní synodalie: p. Josef Profous, administrator v Krivsonově, p. Ed. Štok, kaplan v Zahradce. Ustanoveni jsou: p. Josef Kříhl, farář ve Studnici, za faráře do Hořčic, p. Ferd. Zajčček, farář v Bejšti, za faráře do Holce, p. Jan Holejšovský ze Slavětína, vikariata na Vyšehradě, za faráře do Mo- dletína, p. Vojtěch Hernych, kaplan Čermenský, za kaplana do Kostece nad Orli., p. Jan Baborovský, kaplan Čáslavský, za II. duchovního správce v trest- nici v Kartouzích, p. Ot. Semerád, kaplan Krucem- burský, za II. kaplana do Čáslavi, p. Jan Tobolavský, kaplan, za administr. v Přibyslavi. Zemřel: p. Josef Podhrázský, deficient v Chrudimí, † 26. února (naroz. 1878., vysv. 1897). Uprázdnila se fara v Bejšti, patron. nábož. matice od 26. února b. r.

Oslava papežského jubilea v tova- ryšské jednotě. Řídká a vzácná slavnost 25le- tého vladafského jubilea sv. Otce Lva XIII. vzbudila v celém světě radostný ohlas a přiměřenou pozornost též v kruzích nekatolických. I v našem městě bylo povšimnuto tohoto vzácného zjevu, ale jako obyčejně teprv k popudu z lidových vrstev vyslému. Intelligen-

OBNOVA

Číslo 11.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 14. března 1902.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Tituly.

Radím každému, aby tituly — čestné názvy osob — neměl za maličkost. Tituly totiž hrají ve světě často velikou úlohu, a bývá mnohdy menší chybou v tom ohledu trochu výše střeliti než níže. Toho náhledu byl jeden německý rolník. Ptal se v hospodě svého spolusousedy: Vy, čím je váš syn, který studoval? — Inu ten je velkým pánem. — A čím je? — Inu, je diurnistou. To si onen, jenž se tázal, pamatoval a když jedenkrát s panem krajským měl co dělati, oslovil ho: Pane diurnisto! To pan krajský nerad slyšel, a proto mu pravil, aby toho nechal. Když pak rolník nepřestával říkati „pane diurnisto“, rozhněval se pan krajský a řekl mrzutě: Nejsem žádným diurnistou. Načes dobrák rolník odvětil: To nic nedělá, čím nejsou, tím se mohou ještě stát. — Chudák rolník dopadl pak se svou žádostí velice špatně. Myslel to dobře. Domníval se, že střílí výš — diurnista byl v jeho očích veliký pán — a zatím to je pisar za denní plat, a bylo tedy strašně nízko střeleno.

Je to prastará anekdota, ale vzpomněl jsem si na ni nedávno, když jsem četl luteránský časopis „Evanjelický církevník“. Páni hlasatelé „čistého“ slova Božího mají mezi sebou spor — o tituly. Jedni povídají, aby se říkalo jen pane faráři, pane superintendentu. Druhým však se to nelíbí, chtějí, aby se střílelo výš. Vždyť prý katolický kaplánek, sotva že vyjde ze semináře, již je „velebným pánem“, a u nich jest starý „farář“ jen počáteční panem farářem. Nepatří prý název takový osobě, ale úřadu. A tím více je k tomu vyššímu střelení příčina, poněvadž i samo místodržitelství tomu chce, aby evanjeličtí duchovní byli s katolickými na roveň postaveni. Tak vidá! Pořád že naše vláda je stranická, a ono to není pravda. Alespoň jak se jedná o Němce, protestanty a židy, tu od jakživa vídeňské vlády jsou tak velice spravedlivé, že jí Slovane, katolíci a křesťané vůbec připomínají, že všeho moc škodí, čili že Vídeň je té zmíněné trojici ještě víc než spravedlivá.

Ale kam jsem to zabočil? Od pastorů jsem hned ve Vídni. Je vidět, kam srdce člověka táhne, tam je nejraději. Ale že bych byl nerad tam, kde o sobě píší pastori, to bych nemohl na dobré svědomí říci. Naopak! Ta pře o ty jejich tituly mne velice zajímá. Nejprv — jak známo — chtěli mít všechno z písma. Že tam není slovo farář, nazvali se pastory, domnívajíce se, že to je víc než ten římský farář. Ale dnes bych žádnému neradil, aby s tím přišel na některého pana kazatele. Pochodil by jako ten rolník s tím panem krajským a tím diurnistou. Slovo „velebný pán“ také nechtěli. Není to v písmě. Nalezli tam u sv. Pavla, že ti, kteří „pracují v slovu“, mají býti dvojí cti hodnými považováni. Proto z počátku byl každý pastor dvojctihodný. Ale dnes se již nerad tenhle název slyší. Dnes páni chtějí mít „důstojný“. Farář důstojný, senior (tolik jako u nás vikář) veledůstojný a superintendent vysoce důstojný. Jak se čas mění! Dnes by tedy sám svatý Pavel pochodil leckde jako ten rolník u pana krajského.

Ale „převrácené a nevyzpytatelné“ jest srdce lidské, dí písmo. Co na těch titulech má? Co z toho všechno? Inu, je takové, má tituly rádo. Ovšem jsou také taková srdce, která méně jdou na tituly, ale více na peníze. Obzvláště u vojska má platiti více čest než peníze. Toho náhledu byl ten „felbebl“, který za pana oblahtnanta vyučoval vojáky o vojenské cti. Dal otázku: „Koudele! Bylo by po vojně. Vy byste se byl vyznamenal. Byl byste k. p. zabil ruského jenerála. A dostal byste na vybranou, buď metál anebo desítku. Jako pravý voják, který jde na čest, co byste si vybral?“ — Poslušně hlásím, pane felbebl, metál i desítku.

A myslím, že takových Koudelek je na světě více, kteří by chtěli „čest“ i peníze.

Proto se zase pranic nedivím, že helvetský časopis „Hus“ vida, že bude u nich nedostatek duchovenstva, napomíná věřící, aby svým farářům platu přidali, doufaje, že by pak studenti spíše na kazatelství se dávali. A vyplní-li se, co si přeji páni luteránští a co helvetští, budou tu pak čest a peníze pohromadě. Ovšem podotýkám, že sám svatý Pavel, když napomínal první křesťany, aby ti, kteří u nich pracují v slovu, považováni byli dvojí cti hodni, myslil vlastně na výživu. A proto se podnes plat za nějaké duševní práce, k. p. za spisovatelství nazývá pocta — honorář.

Podotknu-li ještě, že se čest vyjadřuje také nějakým zevnějším znakem, tedy n. p. tím metálem, nedivím se pranic, že v Rakousku, jak jsem četl, pan superintendent chtěl mít takový řetěz na hrdle, jako katolický biskup. To mu vláda tenkrát ještě odepřela, ale bude-li čím dále tím více „spravedlivá“, třebaš nebyl superintendent žádným svěceným biskupem a v písmě o tom také nic nebylo, myslím, že se pánům superintendentům toho řetízku s dovolením Vídně konečně také dostane.

Kdybych však měl luštití otázku, nač Vídeň čili naše vláda víc drží, zdaž na tituly nebo na peníze, přišel bych do velikých rozpaků. Pohlédnu-li na království České, jsem pokoušen říci, že vláda drží na tituly. Česká naše vlast má, píše-li naše místodržitelství, posud někdy titul „království“. V němčině jest chudinkou, neboť na úředních listinách často bývá jen Böhmen. Jen německé divadlo v Praze se posud jmenuje: Königliches Landestheater — Královské zemské divadlo, a divím se velice, že se tato zrada dosud trpí na německé řeči.

Vzpomenu-li na naše poslance, zdá se mi, že poslední doba drží víc na peníze. Ne na ty desítky, které dostávají za sedění a nesedění na říšské radě, ale že mají nyní mnoho práce s peněžitými věcmi. Loni ty kanály, letos cknr. Což divu, že se na říšské radě dávno již neozvalo to království České, ta korunovace. Mluví se sice o rovném právu atd., ale korunovace? — Ale abych nepomlouval, právě tím se ukazuje, že se jde na tituly. Je to asi tak, jako když někdo něčím není, ale přece má takový titul. Když u vojska jde hejtman do penze, dostává titul majora. Hejtmanem je a major mu říkají. A tak je to s ton naší vlastí. Království jí sem i tam ještě říkají, ale jen „zemí“ je. Jako královna je chudáček v pensí.

Tím ovšem nechci haněti, že se páni poslanci starají o peníze. Že peníze světem vládnou, každé dítě ví. Ve Francii a. p. vládnou vlastně ti, kteří mají nejvíce peněz a někde jinde skoro také. Ano i to zlí jazykové povídají, že uherské království stálo něco peněz. Kdyby to bylo pravda — a jen to rozhodovalo, tu to bude s námi jako s tím Koudele. Nedostal metál, ani desítku. To byl jen tak příklad pana felbebla. Naposled nám, jako to dělají v němčině, vezmou i ten titul „království“. Zchudli jsme a zchudneme ještě více, a bude konec té naší politiky vůbec a té „chytré“ zvlášť. Jedna myšlénka však mně ještě pokoje nedá. Rakousko již dávno nemá peněz, ale až posud je prý velmocí. Obávám se, že to je již jen titul. Kdo má být velmocí, musí z něho někdo přece mít strach. A z Rakouska kdo pak má tak opravdu strach? Ale že ono má strach ze všech a největší z Prusáka, to se veřejně povídá. Ale jen tak nepřehánět a nezapírat! Je přece mnoho lidí, kteří mají z Rakouska strach. Já sám mám z něho strach. Bojím se, že mu dávají tam v Prusku asi takový titul, jako ten rolník tomu panu krajskému. Co je diurnista mezi úředníky, tolik asi má být Rakousko mezi státy německými. Dnes ovšem by odseklo: „Nejsem žádným diurnistou“. To nic nedělá — mohl by říci pan Schönerer, „čím nejsou, tím se mohou ještě stát“. A když už tak o těch titulech mluvím, nemohu opomenouti říci, že Rakousko má ještě jeden velice krásný titul. Nazývají nás státem kato-

lickým. Jeden „klerikál“ udělal na tohle velice trpký vtip. „Rakousko je asi tolik katolickým státem, jako když nějaký pan Winternitz nosí na prsou svých záslužný kříž! Kdo čteš, rozuměj!“

Nedávno se trápili někteří páni pastori, že pan Masaryk je jen titulárním protestantem. Přiznal se, že k službám Božím evanjelickým nechodí. Dávno jsem byl zvědav, kde asi pán ten „z kalicha Páně“ pije. Tak on nikde. Ale kdyby dnes umřel, budou páni pastori i třeba v pohřební řeči jej za svého s chloubou počítati, jako kázali o Palackém, ačkoliv i sám Palacký dle svého vlastního přiznání byl pouze titulárním evanjelíkem.

Že však za dnů našich mnoho jest lidí, kteří jsou pouze titulárními křesťany, neřku-li katolíky, to jest známá věc. Ale na to se zapomíná, kde je mnoho křesťanů pouze titulárních, tam je také mnoho titulárních velíků. A to je také bohužel příčinou, že vídeňským vládám jest celý národ náš jen titulárním velíkem. A nepomůže nic to nové rozdmýchované husitství, i když slavný magistrát pražský bude jeho podporovatelem. A to z té jednoduché příčiny, že všickni ti páni, jenž v Praze i na venku oslavují Husa, jsou jen titulárními křesťany. Což divu, že u tak mnohého pána z celého toho husitství nekouká nic, než nějaký ten Koudele, který chtěl metál i desítku, slávu i peníze.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 12. března.

(K vyřízení afery vzniklé s páni Ratajova projevem o vládních „podporách“ českým novinám. — Poznámky k návrhům na oslavu momentu se života Husova. — Ke složení poslaneckého mandátu prof. Bránského.)

Na počátku letošního zasedání říšské rady ve Vídni při jednání o rozpočtové položce „dispoziční fond“ prohlásil český agrární poslanec Jan Rataj, že pro povolení tohoto fondu nebude hlasovati z toho důvodu, poněvadž prý z tohoto fondu dostává se podpor českým časopisům, aby psaly ve smyslu přání vlády. Vyjádření toto zůstávalo celou českou veřejnost docela chladnou a sice proto, poněvadž to nebylo pro ni žádnou novinkou, když český poslanec nebo některý český žurnalista řekl nebo napsal, že tomu či onomu listu dostává se podpory nebo výhod od vlády. Proto všechny, veřejný náš život alespoň od dvaceti let sledující a při tom také paměť mající našince nanejvýš překvapilo, že se český novinářský cech cítil býti páni Ratajovým výrokem jednoslovně uražen a že žádal za bližší vysvětlení, které prý časopisy a které redaktory p. poslanec Rataj mínil a jaké má pro své obvinění důkazy.

Poslanec Rataj, když čeští žurnalisté od něho toto vysvětlení žádali, neuměl jako muž za své prohlášení státi a nedovedl je odůvodniti a proto byl jeho projev při jednání o položce „dispoziční fond“ pronesený žurnalisty odmítnut a jednání jeho nazváno nečestným, zástupce lidu nedůstojným.

Záležitost tato vyžaduje vážného povšimnutí a nelze ji nějakým frásovitým rozhorlením z té nebo z oné strany z denního polehnutí oddeklamovati. Sledujce ji objektivně, nanejvýš toho želíme, že k ní došlo, neboť výsledek její působí a vyhlíží žalostně komicky. Po našem mínění ten, koho se projev p. Ratajův ze kruhův žurnalistických netýkal, nebyl vůbec ani povinen ani oprávněn nějak si ho všimati. Podezření a obvinění poslancem Ratajem vyslovené jest u nás tak obyčejné a tak všední, že protest proti němu vyhlíží jako komedie pro politické děti.

Pamatujeme se totiž na časy, když začala vycházeti „Národní Politika“, že ze strany

její odpůrčí bylo nejenom mluveno, ale i tištěno tvrzení o vládou darovaném nebo opuštěném ji novinovém kolku. Tato obviňování o nadřazení vlády tomuto listu táhla se českou veřejností více než-li deset let. Dále v „Sípcech“ po celé desetiletí byl „Hlas Národa“ zobrazován jako patentální t. j. vládou podporovaný invalida, který hraje na flašinet, jak ona si přeje. Když pak se jednalo o prodloužení soukromé koncese ku provozování vozby „severní dráhy“, tu bylo opět ze staro-české strany jistým mladočeským činitelům srozumitelně předhazováno, proč prý se ve svých novinách neopřeli prodloužení této koncese? Když pak člen a zástupce redakce v očích národa protivládního listu dostal a přijal titul „císařského rady“, tu kde kdo spráskl ruce podivením nad tím, co to znamená. A není tomu dávno, kdy jistý moravský poslanec vyčetl jednomu českému žurnalistovi přímo, že přijímá podpory od vlády a odvolával se při tom na sdělení, jehož se mu dostalo ze strany vynikající osobnosti z kruhů vládních.

Co zde uvádíme, o tom všem bylo a jest možno dočísti se ve pražských novinách, to jsou věci všeobecně známé, každý jest oprávněn je citovati a na ně se odvolávati, když ještě daleko více všelijakých podrobností v této záležitosti nezná z podání ústních. Proto když se najednou česká žurnalistika ohraňuje proti tomu, co sama o sobě nedávno roztrušovala, rozšiřovala a tvrdila, musí to působiti komicky na každého, kdo ještě dnes ví, co psaly noviny včera. Z toho důvodu máme neopatrný projev páne Ratajův za stejné choullostivý, jako za choullostivý pokládáme způsob jeho odmítnutí. Tu buďte časopisy nemají pravdu dnes, když tvrzení o podporách ze strany vlády jednosvorně odmítají, anebo neměly pravdu tehdy, když je jeden list druhému předhazoval a vyčítal.

Po našem mínění koho nepálilo, neměl hasit a jest-li česká žurnalistika chtěla s chvalitebnou a u ní nanejvýš vzácnou svorností nějak vystoupiti, byla by v této záležitosti správně a věrně jednala, kdyby se byla s vehemencí všech svých vlivů o to zasadila, aby jednou pro vždy položila „dispoziční fond“ z rozpočtu říšského zmizela a byla odstraněna. Tím by se bylo šlo sporné věci na hlavu a možnost projevů o podpoře českých listů ze strany vlády, na což česká žurnalistika sama lid upozorňovala, byla by na vždy ukližena. Spůsobem však, jak byla afera páne Ratajova vyřízena, přišlo se z deště pod okap.

Tato objektivní úvaha o celé té záležitosti svědčí a dokazuje, jakou bylo zbytečností její rozšlapávání a rozvěšování špinavého prádla. Litujeme, že zbytečná při ní rozhořčenost některých žurnalistů ve vládních kruzích ve Vídni český tisk jenom znevažila a že mezi dospělými sledovateli politického života u nás vyvolala leda jenom veselost, když se dnes tiskem popírá to, co se včera tiskem tvrdilo. Pan Rataj netvrdil nic jiného, než-li o čem se v některých českých listech dávno dočetli a co v nich namalované viděli a má-li proto nějakou vinu, pak jest to jediné chyba, proč listům těm na slovo věřil. To jest jediné dobré poučení, jehož z afery této

každý mohl získati, aby totiž byl při čtení některých novin co možná opatrný a vírou k nim nepřilýtal, aby pak nedopadl, jako pochopil p. Rataj, který ostatně se neměl pouštět do reprodukování něčeho, na co nestačí a na co není okován.

* * *

Poněvadž se za nynějšího vedení politického zápasu o bytí či nebytí českého národa českému lidu tak „znamenitě“ vede, že neví, kde mu ve trapném dnešku hlava starostmi o nejistý zítřek stojí; poněvadž naše národní, osvětové a hospodářské poměry jsou tak „vřtečné“ opatřeny, že ze všech stran jest slyšeti úpěnlivý a srdečný nářek našich lidí; poněvadž vlastně docela nic důležitého nemáme více na práci, abychom si temnou budoucnost zabezpečili, nezbyvá nám tedy nic jiného, než-li abychom pro ukrácení času a dlouhé chvíle obhlíželi se zpátky do zaslých minulostí a bavili se nákladným oslavováním událostí, jímž většina národa našeho dnes ani nerozumí a jejichž dosah chápáti nedovede proto, poněvadž ji o tom aprávně doposud nikdo nepoučil.

Míníme totiž navrhování bezúčelných a lomozných oslav některých momentů ze života M. Jana Husa, jimiž má být snad leda malomocnost a zchátralost dnešních českých veřejných poměrů zastřena a lid od správného jich posuzování ke zbytečným hračkám a pračkám odveden. Dle přání některých ohnivých povah, které v záru svých fantasií a ideálů zapomínají na to, že kolem nich valí se celý svět jiných mínění, náhledů a vážnějších starostí, než-li jaké oni mají, má se král. hl. město Praha postaviti v čelo oslav těch.

My jsme na těchto místech po řadu let se přimlouvali a činíme tak opět, aby opatřen byl u nás dokonalý životopis M. Jana Husa a věčné, vážné ocenění ideí jeho doby. Avšak chťti rozhárat z dnešních dnů, kdy všechny vrstvy naší společnosti probýbají se pod tíhou úkolů doby přítomné, radost a oslavu z událostí dávno zaslých, jest přáním skoro dětinským v době, kdy sami Němci uznávají i oslavování čerstvého dosud Sedanu za zbytečnost.

Stojíme na tom, aby zjednána byla povoláními a spůsobilými k tomu odborníky žádoucí historie doby Husovy; přimlouváme se za to a pokládáme to za důležitou veřejnou mezeru, aby lidu byly vyloženy vážné momenty časů oněch, avšak náš život, náš pokrok, naše zájmy spatřujeme jenom ve práci, přičiněním a vážnosti zasloužené a vydobyté budoucnosti. Proto nemáme za nijak užitečné odvracet smysl lidu od starostí o to, co přijde, k oslavování toho, co dávno bylo. Každý, kdo má jenom špetku zdravého rozumu v hlavě, kdo má jenom drobet moderního rozhledu, ten předce uznává, že naše národní a politické spasení a náš pokrok spočívá jedině v rozumné úpravě lepšího budoucna, než-li je naše bolestná přítomnost.

A odkud vyplynula tato naše nynější trudná přítomnost? Kdo jest její matkou? To předce každý ví, že ovoce dneška bylo zplodeno světem včerejška, že přítomnosti

tak vyhlížel „Kláster“ nyní. Odhodlal jsem se některé vzpomínky z toho pestrého života na papír zachytiti.

Přibyla na Klášter ve dvou pobytlivých domcích herecká rodina s divaulem „z loutkami“ a hned počala rozhlíjeti (a ještě více zbíjeti, svůj umělecký stánek. Několik soudů, na ně pět vrzavých prkének — a první sedadla byla hotová; na ně se platilo po 2 krejčících. Druhá sedadla a 1 kr. byla uvnitř okruhu prvních, tedy blíž k jevišti — a jejich hotovení nedalo mnoho práce; seděli tam totiž dítky po turecku na zemi. Na stáně se platilo tolik (vlastně platiti se mělo) jako na druhé sedadla; zisk ze „statistů“ byl ovšem velmi pobytlivý a nejistý. Kteří stáli, ti si počínali při spáření principálky jako lehká kavalerie, když se jí udá děla zříti. Blížící se cinkot krejcarů na tácek byl vždy bezděčným znamením k ústupu. Když principálka ochotným a ulekáným špalírem prošla, řady se opět urovnávaly. Její vyhublé líce výmluvně doasvěčovaly, proč vstěpuje i těm nejchudším robátkům do paměti, že loutková Musa musí býti prodajnou. Když se některé robátko z Nemanic náhodou opozdilo, hned bylo přepadené inkvisicí: „Kde máš krejcarek? Jdi k mamince a přines si krejcarek.“ Kluk ovšem běžel jako by mu hlavu zapálil — ale jen na druhý konec amfiteátru; volná dvorana divadelní poskytovala jistě k strategickému úskoku do zálohy dosti příležitosti, zvláště když byla osvětlena jen těmi hvězdičkami nebeskými a čmoudivými, zakoptěnými petrolejkami. Vždyt někdy sotva bylo vidět na samém jevišti „ctné rytíře“ a „královské veličenosti“, na tož vycvikané cizopásníky z „ctného obecnstva“ a Achillovy nohama. Když se tak někdy bujará druž před ubohou služkou Thalíe na věcký strany rozstříkla, ptali

předcházela minulost. Pak-li uznáváme a cítime tíhu a neštěstí přítomnosti, kde příčiny toho hledati sluší? Na to každý odpoví, že v minulosti. Proto v oslavování této pro nás macešské minulosti, která nám vlastně všechny podmínky šťastné existence promarnila, sluší nřivati velice střízlivé rozvážlivosti, čímž ovšem není řečeno, že se má na minulost s hořkostí zapomínati. My se důtklivě přimlouváme za pečlivé zkoumání minulosti, ale za zkoumání účelné, jako činí vážné vědy. Žádáme zkoumání minulosti za tím účelem, aby rozložena jsou v prvky různých událostí, poučovala nás o tom, jaké sloučeniny těchto prvků byly pro náš veřejný život užitečnými, které pak byly otravnými nebo výbušně shoubnými. To jest účelem historických vzpomínek a poznatků. Ale jinak historie, pak li nepoučuje pro budoucnost, pak li nerazí nové cesty a směry, nýbrž obrací se k budoucnosti zády, jest zbytečnou, ano škodlivou hračkou.

Proto nepokládáme za potřebné, aby celý národ s Prahou v čele věnoval se dle podaných návrhů po celá leta oslavování některých událostí a mužů, ale máme za postačitelé, když několik povolání k tomu osob národu vyloží a objasní, co ten muž nebo ona událost pro jeho budoucnost má za cenu a za význam.

Z toho důvodu nesouhlasíme s návrhy na mnoholeté blučné oslavování momentů ze života Husova, brániti v tom ovšem nikomu nám nenapadá, ale rozhodně jsme proto, aby Praha podporovala dokonalé sepsání dějin husitských a životopisu Husova. Ve věcném a střízlivém výkladu tom spatřujeme jedině a především znemožnění, aby na Husa byly dále zbytečně věšeny fantasie jinak snad dobromyslných a nadšených lidí, což věchno dohromady nemá však pro budoucnost českého národa žádného užítku.

Máme za to, že dnes má český lid kupu jiných starostí, než-li aby tisícové jeho příslušníků mohli se po leta zabavovati tápáním v minulosti a zapomínati na budoucnost.

Kdo smýšlí v této věci jinak, nechceme se s ním přiti, ale doporučujeme mu, aby si někde vypůjčil, (ku koupi vyzývati bylo by beztoho marností), Erhenem vydané „Husovy spisy“, aby si je přečetl, rozvážil jejich obsah, a potom bude s námi, pokud se týče navrhovaného lomozného způsobu oslav Husových, jistě za jedno.

* * *

Profesor českých vysokých technických škol Hrázský vzdal se poslaneckého mandatu do sněmu království Českého za městskou skupinu pardubickou. Jako důvod k tomu uvedl, že mu v rámci české zákonodárné delegace nebyly přiděleny úkoly, jež mu právem jako povolanému odborníku náležely.

Toto mužné vystoupení prof. Hrázského sluší upřímně vítati jak čin záslužný. Naše inteligence dnes většinou nejenom mlčky podléhá, ale i zbaběle hoví pletichám, jež několik dnes českou politiku vedoucích dočasných kapacitů na účet celého národa tropí a provádí. U nás dnes inteligent smeká před člověkem, o němž ví, že je zralý pro kriminál; u nás dnes se inteligent klaní muži, o němž je pře-

se někteří starší, kteří si zaplatili: „Copak děti utíkají?“

„Inu,“ zachechtalo se některé mladé hrdélko jizlivě, „ona je moc široká, nemohla by projít.“

Někdy se musila kasírka docela dožadovati pomoci principálky na nezbednou mlád, při čemž jí nejednou vyklouzli smutné charakteristický výřky: „Tato, studenti ti utíkají, jest to od vás nehezké, studenti; musíte si pomyslet, že je to naše řemeslo“. Ale ti studentci ne a ne se přidati k její náhledům, ač se jim vstěpovaly takto do mysli způsobem čosti humaním. Než by zuboženým loutkářům cinkli na tácek krejcarem, to je raději promlsali. Snad byli nakaženi gymnasiijním poučováním operipatetické škole Aristotelově, že se jim tak kočovný život při poslouchání zalíbil. Těžko chváliti tyto kandidáty vědy, kteří takový příklad stejné starým chlapcům v zástěrách dávali. A hned zase po kárných slovech udělovala na jinou stranu přátelské povzbuzení: „A vy tam, pánové, v zadu, jen blíž jen blíž; musíte vědět, že chce být umělec také živ. A vy, malí chlapci, jděte dál, aby ti páni viděli; beztoho nic nedáte.“

Některé „páni“ však ani pochlebné slovy se nedali vykáskati ze zálohy. Stali dále hezky pozadu v koutě jako plesnivé stěvice. Jiní se však přece ustrnuli, vyšli z temnoty a obětovali podar na oltář Thalíe.

Když byl po první obchůzce jakýs takýs kompromis mezi obecnstvem a divadelní společností zjednan, spustil principál se čtyřadvacetičlenným orchestrem ukrytým ve vetché ozvučné skříni ouverturu. Kolovrátek se rozkloukotal, lahodě sluchu obecnstva přece lřp než ty mravní a sociální poučky principálky. A nebylo snadné ukřtí muzikanty klikou v taktu a souzvuku udržeti; mělť při některých kusech prapodivné rozmary.

FEUILLETON.

Vzpomínky na „Kláster.“

Píše J. S—a.

I.

Nepovedu tě, milý čtenáři, do zdí provanutých vůní mystického rozjímání a lásky k bližnímu, ač by taková procházka neškodila. Naopak chci tě provéstí místem velmi hlučným, sloužícím k světské zabavě. V jednom českém městě menší náměstí se zve „Klásterským,“ čili prostě Klášterem. Prý tam dříve stával klášter a odtud to pojmenování. Jest to ryneček skrovný a proto snad tak útulný. Sem ústí často vycházky — ského proletariatu s touhou po „lidovém pobavení“.

Sem spěchávala bujará mládež učednická a nadějný menší dorost studentský, sem se hrnuli vojáčekové, aby za laciný peníz nebo zdarma občerstvili zrak i sluch. Však bylo také proč sem spěchat! Kde před léty zval klášterní zvonek k modlitbě, tam nyní cinkal zvoneček principálův; kde se dříve vznášely k nebi nábožné zpěvy, tam nyní chrлил spoustu pronikavých akordů flašinet — orchestrion, tam vyvolávající ječivou vyřídilkou zvali ke vstupu do „největších“ zvěřinů na světě, aby se „ctěné obecnstvo“ seznámilo „snejukrutnějšími zvířaty“. Kde se dříve klášterníci cvičili v tiché mravní askes, tam zval nyní komediantský buben k shlédnutí „jednoho sokolického turnování v oboru tělocvik,“ tam se do kola proháněli spocení oři; tam cvakaly kohoutky před „uměleckými střílnami“. Váš chase umělecké druhého řádu byl „Kláster“ příležitostným místem k uplatnění tělesných i duševních schopností. Ironie osudu —

svědčen, že je to notorický hlupák. Sotva de-
sátý s inteligentů dnes má v sobě tolik od-
vahy, aby projevil své pravé mínění a veřejně
pronesl pravdu, která u nás na všech stranách
je žádoucí. To není žádným vtípem, ale to jest
smutnou skutečností, že u nás existují muži
pouze ve statistických zprávách a tabulkách.
Proto když někdo tak rovně a otevřeně pro-
hlásí, co pokládá ve veřejném životě za da-
režnost a zlořád, jako to učinil prof. Hrázský,
tu sluší to vítati jako vážný čin a záslužný
ekutek, jakých se ze strany naší inteligence
vyskytuje za rok velice málo. Kdyby sto
vážných, intelligentních mužů u nás tak roz-
hodně své mínění proneslo, jako učinil prof.
Hrázský, pak by jistě velmi brzy přestala ta
veselá podívaná v Praze, kde jsou čtyři vy-
soké školy a kde jako zástupcové pražské
obce na místě naskrze povoláných k tomu
odborníků spravují ku př. elektrické podniky
pánové, kteří jim nejméně rozumí.

Obrana.

Jistý klerikalismus jest nutným.
Často se nám katolíkům přisuzuje stranické
vykořisťování početné i poplatné naší síly na
úkor ostatních konfessí. Zvláště duchovenstvu
a řeholím neustávají každodenně liberální listy
vytýkati klerikalismus čili využítkování nábo-
ženství v osobní prospěch. Nechceme zde do-
kazovati, že dnes výtky klerikalismu stala se
tak již otřepanou a všední frází, že na ni nikdo
nic v Čechách nedá. Chceme však zde pozna-
menati, že by měly katolické i církevní kruhy
jistý klerikalismus pěstovati, t. j. měly by použí-
vati svého vlivu ne sice ku nadpráví, ale ku
udržení a sesílení své posice aspoň takovou
čilostí, jakou projevují na př. protestanté, židé,
liberálové a nevěrci v uplatňování svých zásad.
Odpůrci katolicismu jsou nadmíru čilí v hájení
svého vlivu a v pochopení situace bystří.
V katolických kruzích příliš spoléháme na
vítěznou moc své pravdy, proto podceňujeme
denní zjevy a nedbáme hrubě o spojení
v zápasích za svou ideu. Takováto bezstarost-
nost a nevědomost k modernímu způsobu ži-
vota zle se vymstila na francouzských řeholích.
Ne přílišný klerikalismus, ale právě málo
klerikalismu oloupilo francouzské řehole o vlast.
Spisovatel M. Drumont v „Libre Parole“ o
francouzských řeholnicích píše: „Vzdělávali
mnoho, ale oni se nestarali o denní boje. Oni
nechali krajině listy, které je mohly bránit,
zacházeti jednomu po druhém. Ani jeden mladý
muž, který chtěl je chrániti a pro ně pracovati,
nedostal ani ochrany, ani pomoci. Zajiště
učelí kongregace čestně a svědomitě plnily
svou povinnost, a nezdálo se, že by vykoná-
valy vliv, který se jim přičítal a který mohly
mlti, který jim byl připsován proto, aby mo-
hla v jich osobách zasedna býti rána osobní
svobodě. Hlavy kongregací byly osoby velice
mravné a velice intelligentní, ale žádná z nich
neměla tolik síly, aby zanechala stopy ve svých
dobách“. Tutéž vadu sledujeme v církevních
kruzích našich. Neumíme své lidi podporovati,

K otáčivé taktovce kolovrátku bylo potřeba zku-
šené a jisté ruky kapelnické, aby některé pís-
ně nevyzněly v pazvuk, nebo dokonce aby v důleži-
tých taktích nedělaly stávkou. I při nejlepším ob-
starávání stroje poznalo zkušené ucho odborníkovy
v hudební produkci mnoho nedostatků.

Někdy asbídls pocenému principálovi z dlouhé
chvilky některý z dospívajících botoslovců svou
ochotnickou službu. Ale principál často spráskl
ruce nad troufalým diletantstvím, když uslyšel,
jakou hroznou anarchii neumělé otáčení v blasech
ukrytých slavičků činí. „Když to neumíte, neplette
se do toho“, sháněl ředitel neřiku resolutně s podla,
jsa roztrpčen smíchem obecnstva a hned přebíral
kliku sám; a kolovrátek pokračoval v melodii
s novou vzpruhou. Zvuky všech barev lehtaly
uši přistojících. Basy, které nebyly zvlášť silné,
hned zabřely jako chroust kolem ucha přeletůvší,
hned zabzikly jako moucha narazivší ve své vzdušné
pouti na sklo; někdy jen polohlasně zasupěly a
v některém taktu se tak zmotané zakuckaly, jako
by již dodělávaly. A nad nimi vířilo a jáse-
lo bejno kloktavých skotačivých tónů, až časem za-
chraptěly a dosazovaly za plný hlas přerývané
vzdechy.

Veliké sebepřemáhání bylo cítiti v nitru dý-
chavičného, mnoho již pracovavšího nástroje.
Ještě bylo dobře, že basy dotvrzoval a nešťastné
pausy zastíral a tužoval poněkud bubínek, na
němž rytmové rejdlity paličky syna principálova. A
tak celkový dojem předběžné produkce přece
nebyl zcela nepřijatelný. A zatím se již loutkoví
hrdinové chystali vystoupiti z temnoty zákulisí
na světlo k sklizení vavříků.

Neměli režiséra ledajakého. Co vše dovedl
principál vložit v jejich malá ústka! Jak obratně
uměl vdechnouti život do jejich dřevěných úst!
Žádný nesouzvuk, žádný omyl při vstupu a od-

ba někteří jednotlivci s předpotopními názory
zrovna proto nezadají práci aneb neposkytnou
výdělek upřímnému katolíku, že by snad nad
tím pohoršil se konkurent liberál. A jak
se dosud podceňuje novinářský tlak a
ústavní život, o tom by se mohly psáti celé
kroniky. Synové církve katolické bývali vždy
v popředí všeho duchovního snažení i
sociálního ruchu po celá století, a jenom naše
doba má nám činiti výtku pohodlnosti, krát
kozrakosti, aneb docela lenosti? Svět svým
podezříváním nás poučuje, že se od nás jistý
stupeň klerikalismu žádá, proto neomlouváme
se stále, že my nic, nýbrž použijeme svého
vlivu na uplatnění katolických zásad. Ostatní
strany nás beztoho pronásledují, proto máme-li
trpěti, budíž aspoň nějaká příčina k utrpení.
Ale býti protiklerikálním a při tom snášeti
výtku klerikalismu, jest přece jenom nešikov-
nost. Jistý stupeň klerikalismu by nám pro-
spíval. —

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně při podrobném jed-
nání o rozpočtu projednán a schválen dále odstavec
„ústřední a politická správa“, „stavby vodní
a silnice“ a jedná se o kapitole „ministerstvo
zemské obrany“. Vláda uznala za vhodné před-
ložiti poslanecké sněmovně nový, na dva měsíce
znějící zatímný rozpočet. Schválen také návrh
referenta dr. Fukse, jímž se vláda vyzývá, aby
zrušila výjimečná opatření v Terstu, jakmile to
uzná za možné.

Dne 5. března dr. Š. Körber zase pěkně
mluvil. Napomínal úředníky, aby byli národní
snáselivými a politicky nepředpojatými. To prý
má platiti nejen pro ministry, nýbrž pro všechny
ostatní úředníky dolů až po praktikanty. Napo-
menutí to však nejde od srdce k srdci, proto
zůstane i nadále účinek jeho našim zbožným přáním.

MLadočeši uveřejnili svůj návrh jazykového
zákonu, jež chystají pro vyrovnávací konferenci.
Návrh tento však učinil mezi Němci špatný do-
jem; konference budou proto zase odloženy.

Všeňemci požádali vládu za ustanovení
něm. ministra krajanů, který by „hájil zájmy
a práva něm. lidu v Rakousku, jež prý je
brozně utiskován“. Spolu vyzvali i kluby něm.
levice, aby porokovaly o krocích, které by měly
učiniti proti ministru Rezkovi, jež jest jim ve-
lice nepohodlný.

Na zakročení posl. Kubra a Právka slíbil
fin. ministr, že v krajinách poškozených nebudou
daně exekučně vymáhány a jinde že bude mírně
postupováno.

Na poradě obou ministerských předsedů
v Pešti bylo usneseno, že volby do delegací bu-
dou vykonány v dubnu, delegace sejdou se pak
v květnu. Jednalo se tu také o autonomním cel-
ním tarifu a o kvotových deputacích.

Pruský princ Jindřich rozloučil se už
s Amerikou. Ale jako byl na počátku své návště-
vy stkvěle Američany vítán, tak ku konci v přá-
telství nastal chlad. Záměry Němců setedy nezdařily.

V Šabaci na Sávé, na samých hranicích
rakousko-uberských uděl se pokus, aby v Srbsku

chodu malých hrdinů se do role nevzloučil. A to
vše proto, že akterská společnost poslouchala na
slovo. Mohli by si mnozí z té harmonie vzíti
příklad; žádný tenor principálovi neutíkal, každý
berec byl spokojen s rolí sebe menší a na druhý
svě nezářil. Princezna se dala bez odporu zavěsiti
za jevištěm vedle baculaté „Kačky“, mocný král
s brněním mečem se tam objímal se sedlákem;
váleční žili vedle sebe svorně jako nejzornější
rodina. Zda by ten pořádek přerušila přece ně-
která tchyně, ani nevím; principál ji tam totiž
neměl.

I mnohý národ by se při tom mnohemu
dobru naučil. Kdybychom ku př. poslouchali
velkoněmeckého režiséra Wolfa jako ty postavičky
svého principála, jaká politická harmonie by pa-
novala v Čechách. A neškodilo by to; vždyť
bychom pak bez rozpaků zavrhlí nevhodnou mo-
rálku sv. Alfonsa a stali bychom se nejmenší tak-
ovými zářícími příklady pravé mravnosti jako
velkoněmecký principál Wolf; německy bychom
se naučili zce a zdarma a přestali bychom se
svážit a p. Šádskem a Masarykem v otázce ná-
boženské.

Ale to je už tak; člověk má rozum a svo-
bodnou vůli a proto chce míti zcela jiné poža-
davky než loutková herci; z té příčiny jsou po-
litické a náboženské nárazy nevyhnutelné. Než —
již zvonek cinká a kolovrátek dokvílel. Obraťme
pozornost na plachtu pod pseudonymem opony,
ježž zdvižením nám kouzla jeviště odhalí. Začíná
právě tragédie o tom smělém černokněžníku
Faustusovi, kterou již dávno král českých loutkařů
dojemným spracováním na českou scénu poprvé
vedl.

(Pokračování.)

byla podnícena vzpoura proti panujícímu králi.
Ale pokus byl v zárodku potlačen a původce
vzpourey na místě zastřelen.

V Irsku vzmáhá se revoluční hnutí, proti
němuž anglická vláda chce užiti nejkrajnějších
prostředků. Místo do Afriky posílá Anglie své
vojáky do Irsku. A v Africe 7. t. m. utrpěli
Angličané v bitvě u Tveebosku na západě od
Pretorie hroznou porážku. Boerský gen. Delarey
zajal asi 1000 Angličanů i s velícím gen. Methu-
enem. Pak prý že už bude po válce, ježto dle
angl. zpráv Boerové nikam nemohou!

Z činnosti katol. spolků.

Z Hradce Král. V neděli dne 9. března
konal „Vzdělávací a podpůrný spolek křesť. soc. paní
a dívek“ svoji členskou schůzi. Přednášel vlp. Lad.
Kunte, kaplan z Třebčovic „o postavení a úkolech
žen ve společnosti národní“. Výtečná přednáška po-
tkala se s soublasem všeobecným, rovněž všeobecně
jest přání, aby vel. páni opět brzo ve spolku našem
přednášeli. Účastenství přes nepřijíznivě počasí bylo
alušné.

Z Úpce. Katolická Jednota naše bude v ne-
déli dne 23. března t. r. ve 4 hod. odpol. obdávati
svoji X. řádnou valnou hromadu ve spolkových místno-
stech v hostinci pana Vil. Nyklíčka. — Téhož dne
účastní se členové Jednoty společně sv. zpovědi a sv.
přijímání.

V Semilech pořádá katol. jednota v neděli
16. března divadelní představení: Obětovaná. — Dne
18. t. m. o 8. hod. večer svolává táž veřejnou člen-
skou schůzi.

Z Chrudimi. V neděli dne 9. března ko-
nána byla v místnostech průmyslového Musea v Chru-
dimi ustavující schůze Katolicko-národní jednoty žen
a dívek v Chrudimi a okolí. Zpočátku byla přednáškou
p. Emila Dlouhého-Pokorného, kaplana z Prahy „Žena
a klerikalismus“. Známý tento osvědčený sociální
řečník promyšlenou a přesvědčivou řečí svojí utvrdil
mnohou účastnici ve smýšlení katolickém a pobídl ku
spolkovému životu. Řečí tou také vyvráceny byly ne-
japné a nevědecké útoky proti víře katolické a kně-
žstvu nedávno řečníce ve spolku zdejších nár. sociálů,
jakési Zemínové, přj anarchistky. Když od účastnic
vzdány díky řečníkovi, vykonány byly volby výboru.
Za protektorku jednoty zvolena byla přítomná pí.
Božena Havelková, choť měšťanosty; předsedkyní pí.
Röhringrová a za duchovního rádce zvolen vlp. Jan
Šandera, katecheta v Chrudimi. Ku jednotě přihlásil
se značný počet žen a dívek všech tříd. Za členky
přispívající přihlásily se i dámy a předních kruhů
zdejších jako: pí. z Pajersfeldů, alč. z Necklsbergů,
pí. Uhlířová, pí. Poncová atd. Z toho sřejmo, že
údeli spolku toho porozuměno. Dejá Bůh, by skvětal
a prospíval.

Z Kestelce n. O. Kdo jest sv. Václav, na
základě dějepisné pravdy ukázal nevyvratně a sají-
mavě vesp. dr. G. Domabyl ve schůzi katol. jednoty
dne 9. března. Sv. Václav byl mužem nábožným,
v čemž soubhlasi i nepřátelé. Nebyl žádným slabochem,
který se zbabělosti zaprodal vlast svou Němci. Naboť
nebyl zbabělcem a slabochem, který častěji zálibu
měl v brách rytířských; nebyl zbabělcem, který bez-
branný jna bratra mečem opatřeného k sobě pováhlil,
který s Němci jistě dříve již bojoval, když museli
obléhati hrad pražský; nebyl zbabělcem, který s kně-
žetem Zlickým chtěl boj podstoupiti. Státnická opo-
tlost vedla jej k placení poplatku, poněvadž na jedné
straně stála přemila německá, na druhé úklady dru-
hých knížat kmenových, zvláště slických. Vlastencem
byl chtěje hojnými chrámy a kasateli českými rozší-
řiti křesťanství v zemi a osvoboditi od vlivu Němců,
kteří pod rouškou náboženství přinášeli porobu lidu
českému. Mnohými jinými důvody dokázal vesp.
řečník nicotnost nájezdů na osobu sv. Václava a zá-
roveň nekálý, přímo dábelaký úmysl nepřátel. V době
třenic národnostních, v době vlastenčení chtěl vyhlá-
šiti Křesťanství a jini jeho přívrženci sv. Václava jako ne-
vlastence a slabocha, který není hoden úcty lidu,
nebyl hoden, by vzýván byl jako patron země české.
Patrně jsou noví tito naši vlastenci chytřejší, ovi-
cenější než váleční Čechové od 10. století až do 19.,
kteří v pokoji a ve válce sv. Václava jako ochránce
ctili a vzývali. Za velikého soublasu i potlesku ukon-
čil vesp. dr. svou krásnou a učenou řeč. Na to před-
neseny 4 básně od slečen dámského odboru a zapěny
některé sbory. Dp. katecheta Vacek pobavil nás suly
na cello a hudební kroužek některými časy hudeb-
ními. Všem zaplať Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Obnova sv. misie bude se konati v Král.
Hradeckém katedrálním chrámu Páně od 23. do
31. března t. r.

Volby představenstva II. živnost.
společenstva. Řádná valná hromada II. živnost.
společenstva v Hradci Král. dne 9. března t. r. v za-
sedací síni obecního zastupitelstva měla za účasten-
ství 43 členů klidný průběh, ohledně provedených
voleb však překvapující v některých bodech výsledek.
Zpráva jednatele a účetní za rok 1901 po některých
vysvětlkách jednolusně schválena, načež p. starosta
Pilnáček, poděkovav za dlouholetou důvěru, prohlásil,
že opětnou volbu nepřijme. Ale v nastalé pak volbě
zvolen za starostu 41 hlasů zase p. Pilnáček a za
místostarostu 29 hlasů p. Jar. Hájek, truhlář. Pan
Pilnáček po takto mu projevené důvěře opětne se sta-

rostenství ujal. Do výboru na 3 leta zvoleni pp.: K. Halounek, kámočník, Fr. Trasák, truhlář, A. Feit, klempíř, Fr. Čermák, štukatér, J. Bejchl, sednický mistr, J. Jelen, kamnář, J. Kieselich, pozlaccovač, Jar. Tichý, malíř a Fr. Thof, čalouník. Za náhradníky Fr. Rokos, provazník, Fr. Růžička, sedlák a Fr. Prašák, sochař. Za revisory účtů zvolen p. Nevýhoštěný a p. Skuberský. Posluzhou opětně p. Vít. Rozpočet na rok 1903 s některými změnami schválen. Náleží se v něm příspěvky: průmysl, muzeu severových. Čech 28 K, pokrač. škole 80 K, pomocn. hromadě 20 K, zemské jednotě společenstev 28 K, čitárny Palackého 20 K, tělesnické tržnici 40 K, župě 25 K, stavob. družstvu „Sokolů“ 20 K, členský příspěvek výstavě učenické 80 K atd. Podpůrnému spolku II. společenstva odhlásováno k seslení starobního fondu 1000 K. Následovaly ještě volby delegátů do představenstva městské nemoc. pokladny, do pomocnické hromady a do výboru čitárny Palackého a po některých volných návrzích schůze ukončena. — Volby dopadly tedy dle zájmu práce a dle osvědčené spůsobilosti kandidátů. Jen neodekávaná volba místopředsedy překvapila. Pánu Halounkovi se vytýkala příliš velká shovívavost vůči členstvu a snad jakási klidnost. Nový místopředseda bude prý Hrnčíř a neptipnutí, aby to šlo jako dosud na americké vzduchoplavbě, jedno sem a druhé tam. Uvidíme! Volby do živnostenského představenstva považují se za předzvěsti do obecního zastupitelstva. Bylo by záhodno, aby pp. živnostníci ve volbě obecních starších dbali nejen na ochotu kandidátů, nýbrž i na jejich schopnost a zvlášť mravní zachovalost. Do reprezentace občanstva nesmí se dostati lidé, jejichž domácí poměry jsou paskvilom na rodinný život.

Koncert Českého Triu pořádán bude 6. dubna v Klicperově divadle v Hradci Králové. Členy Českého Triu jsou profesori pražské konservatoře: St. Suchý, K. Hoffmeister a J. Burian. Český Trio jest uměleckým sdružením, jemuž není vůbec rovno. Zároveň z cizích sdružení nedosahuje té umělecké výše jako naše. Markantním dokladem toho byly letos nadšené hlasy kritiků Vídeňských a Pařížských, kteří, ač rádi byli by vytýkali našim umělcům něco, přece musili se omeziti mřízením se na jejich národnosti. Jakých triumfů slavili ve všech našich městech, kde vystoupili, těžko popisovati. Nám dostane se koncertem Českého triu počátku, jakého jsme zde málo kdy zažili a upozorňujeme důtklivě i občanstvo z okolí, aby tuto nad jiné vzácnou příležitost, poslechnouti ono sdružení tak vynikajících umělců, nedalo si ujíti. Budeme to mítí opět jednou svátek.

Česká Filharmonie z Prahy nepočká ve středu 19. března t. r. o 7. hod. symfonický koncert v Klicperově divadle v Hradci Králové. Dirigent L. V. Čelanský, ředitel Č. F. Orchester čítá 68 členů. Příhlášky a předprodej lístků převzalo knihkupectví p. Jar. Petiny v Hradci Králové.

Pohřeb studujícího realky. Sotva uplynulo 6 neděl od posledního pohřbu realisty Kučafy, již opět nové úmrtí zaznamenáváme, které se událo za stejných příznaků. Po krátké nemoci zemřel minulý pátek studující Karel Hornek z Humpolce, onemocněv střečným tyfem. Zesnulý student churavěl pouze as 5 dní, povahu nemoci nemohlo ani 5 lékařů poznati a smrt zachvátila ubohého téměř náhle, když se chystal ku převedení do nemocnice. Teprv pitva zjistila střeční tyf, jenž byl zaviněn zkaženou šunkou z domova zaslanoou. Není to žádnou výhodu pro studenty, když se jim zasílají potraviny z domova. Najednou požitý býti nemohou a delším uchovávaním se kazí. Pohřeb zesnulého konal se z nemocnice v neděli za veliké nepohody na pouchovský hřbitov. Smuteční sbory zapěl velmi zdařile pěvecký sbor studujících realky.

Na Valdštejnské schůtce. Působivé ale též velmi obtížné drama Stroupežnického provedli minulou neděli v Adalbertinu katoličtí tovaryši se slušným z darem. Když se vezme jenom v úvahu, jak mnoho píle a času jest třeba ku nastudování hry o 162 stranách, nutno vysloviti obohoníkům tovaryšské jednoty plné uznání. Dělníkovi zbývá pouze večer ku zotavení a jestliže tuto skromnou prázdnu věnuje ušlechtilé a vzdělávací zábavě, zaslouží vždy za to uznání. Drama bylo sehráno s chutí i s pravým porozuměním. Jednotlivé role, jakož i komparsy byly podány souladně. Hlavní role hrály děje, profesora Stefanida byla v rukou pana Beránka, jenž podal pozoruhodné ukázky silného dramatického talentu. Výtěchným přímou byl lichvář p. Svatačkův. Dámské výtě role p. Rabcové i sl. Novohradské došly zasluženou pozornosti. Velmi se zamlouval inženýr Patera (p. Dvořáček) a rovněž výkon p. Jakubského byl pozoruhodným. Epizodní role sl. Čechovské a sl. Náhlíčkové, dále pak pp. Červeného, Čampelika a Andříška byly s plným úspěchem podány. Ale i menší role pp. Soudila, Poláčka, Jakubce a Skrováného hořily se do celkového rámce. Morální úspěch hry byl velmi slušným a pro jednotu čestným, truchu slabším byl úspěch kasovní. Při veselohrách vždy výtě návštěva. Kdyby ovšem repertoár měl se vždy říditi vkusem občanstva, mohly by různé veskové rarity a pančkové produkce nahraditi úplné dramatické umění.

Plaché svědomí. Náš objektivní referát o adaru koncertu Filharmonie snepokojil poněkud pokrokové zdejší kruhy. Projevili jsme totiž přání, aby i pokrokaři zdejší chovali se stejně objektivně jako my ku povýšenému stanovisku uměleckému a nevykofiovali každého podniku našeho ve prospěch své strannické pokrokařské politiky. Každý snad si s našich řádků vyčetl, že umění má býti vždy považováno a hlediska esthetického a ne politického, kdežto pokrokaři, aspoň hradečtí, nejprve vždy hledí na politické vysnání umělců a pak dle toho si svou kritiku zadělí. Pořádá-li něco kněz, jest to vždy chraň; pořádá-li se něco v Adalbertinu, neumí tam jíti žádný pravověrný pokrokař ani „za pečeného šída.“

Projev náš ve prospěch naší objektivnosti o otázkách uměleckých byl špatně pochopen v kruzích pokrokařských. Aspoň dopisovatel „Osvěty“ se hájí, že s výtěšku koncertu nic jejich fond nedostane a že prý my také nic neděláme starma atd. Nám ani nespadlo kontrolovati účty koncertu „Filharmonie“, ačkoliv máme k tomu právo, poněvadž s peněz poplatnictva obecní zastupitelstvo povolilo mimořádnou podporu 400 K k pořádání koncertu a poněvadž také osvětlení bylo obstaráváno obecním plynem. Mohli jsme také žádati veřejný počet z výloh, ale nestojíme na stanovisku závistivého stranníka, který sice sám dostává, ale jiným zléstnost vyčítá. Že však naše slova o uměleckém sorném ablu skroutil dopisovatel na finanční stránku, svědčí o jakémsi plachém svědomí a vanece přímo myšlenku, že snad přece něco tento — není všeho v pořádku.

Peser na psy. Na každém rohu městská rada písemně vyhlásila, že se nesmějí psi bez náhubku po městě pohybovati, avšak málo kdo toho dbá. Proč pak pejskovi hlavičku vásat? Pak je ale nálek pro takového miláčka, když ho pohodný vezme pod svou ochranu. A kdo je tím vinen, se zapomíná.

Noční zábavy na ulici. V noci na 7. t. m. v rážové náladě po 12. hodině vyšla si jistá společnost z hostince zdejšího na ulici, kde oslavovala svoje opice. Zapalovali tak zvané „žabky“ a vystřelili tím způsobem vyrušovali občanstvo ze spánku; opice se vždy po ránu rozcuply. Ale jednou z bujně společnosti opice posrděla a ponocnému do rukou vložila. Lekturám prý ma vetaly na hlavě vlasy, když mu strážce pokoje připomněl, že si s ním ještě promluví páni od soudu.

Vojsenský koncert koná se v neděli 16. března o 7. hod. večer v „Adalbertinu“.

Ještě něco o Monstre-Concertu. „Osvěta“ si naprosto vyhradila soudní tribunál o monstre-koncertu, proto nám to má za zlé, že jsme v celé její nápaše sledovali spíše osobní strannictví, nežli uvažovali vlastenecký cit. Uražený vlastenec jistě nepoužije k záchraně národa písničky, kterou jsme četli na př. o jistém soudním adjunktu. Celá pokroková výprava proti koncertu byla aranžována ne k vůli německým pozvánkám, ale k vůli tomu, že byl koncert pořádán v „Adalbertinu.“ Ovšem pádný z pokrokového tábora těžko se sardčtíli Co se pořádá v „Adalbertinu“, jest všechno špatné a nenese zálibu pokrokařského generála. Kdyby se pořádál monstre-koncert někde jinde, pak by pokrokové panstvo zapomnělo na všechny své programové záady a poslouchalo by vojsenská hudebníky třeba bez přestojení. Aspoň to vymlouvání „Osvěty“, že jeom 3 vojáci na koncertě „Filharmonie“ hráli, svědčí, že ne pokrokové stanovisko, ale čistě osobní nechuť ku Adalbertinu a ku některým osobám vystrojila velkolepou vlasteneckou výpravu. Tím ovšem „Osvěta“ vlasteneckou povinností vykonala a jiným ponechá starost, aby odstraňovali ostenativní německé rozhovory mnohých příznivců „Osvěty“ na náměstí, v hostincích atd. Práce se musí přece dělit a nikdo není povinen napravovati své vlastní chyby! Že?

Macháč píl, Pleskové plafí v blízké obci pil Macháč tak dlouho, až přebíral, pak jako kavalír vsedl na vůz, práskl do koně a nebdaje, že na náměstí jest velká frekvence, ujížděl tou největší prudností, tak že s daleka se mu musil každý vyhnouti. Nyní bude platit Macháč.

Úmrtí. Dne 12. března t. r. zemřel v Kuku u Jaroměřu p. Jos. Ludvík, majitel krubovek a hospodářství v Jeníkovicih u Třebčovic a bude v sobotu 16. t. m. po záduš. službách Božích o 10. hod. ve filiálním kostele v Jeníkovicih na tamějším hřbitově do rodinné hrobky k věčnému odpočinku uložen.

Nová Raiffeisenka. Dne 15. března započne činnost svoji spořitelna a záložní spolek pro Pšov a okolí, zapsané společenstvo s neomezeným ručením, sídlím ve Pšově (farnost Předhradská). Novému spolku „Zář Běhi“

Masaryk v Ohlumel. Sociální demokrat novobydšovští svolali na neděli dne 9. března schůzi lidu do Chlumce n. C. s přednáškou prof. Masaryka. Do schůze přišli soc. demokrat novobydšovští, z Chlumce a okolí, strana realistů a skoro všichni místní a okolní židé. Návštěvu svou opovrděl Masaryk židu Finkovi na lisku slovy: „Příteli! Dne 9. března přijede do Chlumce dr. Hrbkovi, by také přišel do schůze, že ví sice, že dr. Hrbek není mu přtelem, že mu to ale odpouští, a se na něho nebdě. Ten ovšem do schůze nešel. Kdo nesná Masaryka, toho apoštola nového křesťanství! Přednášel o Havlíčkovi. Sociální demokrat, židí a — Havlíček!

Z Kutnohorska. (Z krahů venkovských.) Náš okres přičleněním našeho p. starosty zřídil v minulém roce okresní chorobinec a chudobinec. Bude to zaznamenáno vždycky jako čin velice chvaly hodný a zastupcové okresu postavili si tím pomník záslužný pro všechnu budoucnost. Ústav zřízen jest na 60 osob a vydržován přirážkami celého okresu. Než něco nemůžeme směřati a to je ono pověstné protekcionářství, které zavládlo v naší veřejnosti a jež i zde jeví svoji moc a váhu. Některé obce, které mají v okresním zastupitelstvu zastupce své obzvlášť čilé, pomohly až třeba třem příslušníkům jako na př. Přítoka; jiné dvěma a opět jiné, ač počtem obyvatelstva nad tyto vynikají, nemohou tam dostati ani jednoho. Ovšem namítne snad někdo, že hledí se na výši odvedených přirážek, ale i tu poměr není tak spravedlivý, jak by měl býti. Nechceme sporů ani štvanic, ale mělo by se přece jenom u nás, kteří tak žalné naříkáme na nespravedlnost a protekcionářství ze strany jiné, šetřiti aspoň trošičku spravedlnosti a rovnoprávnosti.

Nejsem bez viny ani obec si stěžující? Kdo volil přece zastupce ty, kteří pracují ve prospěch obce své, nepamínajíce na jiné? Byli to voličové venkovští! Jen ti umožnili na př., že s jedné obce jsou zastupcové dva až tři a s jiných nikdo. Neuvádíme jmen, neboť jedná se nám o věc a ne o osoby. Blíží se opět volby a proto vy stěžovatelé použijte svého práva, své sbrany a hajte se na kolbišti volebním. Vzdychání v koutku a zatínání pěstí v kapse nepomůže.

Zmizení dívky. Z Dobrovítova u Čáslavi odešlo minulý týden 11 a půlroku staré děvče do školy zbyšovské a více se nenavrátilo. Z Dobrovítova jde se do Zbyšova lesem.

Z Čáslavska. (Z krahů učitelských.) Již jedenkrát v tomto listě uvedeno bylo jednání o obzavování místa učitelského na čáslavské chlapecké škole měšťanské a ukázáno, jak počíná si strana evangelická chťajce dosíci, aby na místo toto ustanoven byl učitel její soukromé školy na úkor učitele katolika, přebího po dvacet let na veřejné škole národní. Uvedli jsme, že podařilo se jim vymoci u zemské školní rady určení volby prvé a spola naznačili jsme, že zadosťtvi jsme na volbu druhou. Volba ta konána byla v minulých dnech a tentokráte s úplným shakem strany evangelické jak v Jmstěni, tak i okresní školní radě. Než ani to nepoučilo zastupce evangelíků, jenž podal nový protest, dovolávaje se formální chyby a dovozuje, že jim patří místo to. A tak při známé blahovolnosti k evangelíkům podařilo se jim snad i tuto druhou volbu zrušiti — a což už skoro vše podobno, přece svým kandidátem proraziti. Jak ale přijdeme pak k tomu my učitelé na okresu, abychom ztratili tak jedno z lepších míst? Divíme se tomu, jak mohl i proti nám hlasovati našinec, který třeba byl kolegou ze školy měšťanské, přece jest také jenom učitelem. Což kdyby proti němu vystoupil kandidát! Ovšem, komu se dobře vede, ten rád zapomene na své druhy v horším postavení. Divno jest při tom všem také to, že člen okresní školní rady protest svůj nedává si do protokolu hned, ale teprv po sezení a ho soukromě posílá. Což ostatní členové nemají práva o tom věděti a obsah jeho znáti? Jsme opravdu svádavi na výsledek. S potěšením konstatujeme, že tentokráte se nás námi volený zastupce zastal!

Z Potěh. Členářstvo pamatuje se s jistotou na událost, která obšla se ku konci ledna v naší obci, myslíme onu politování hodnou srážku mezi rolníky a panskými hajnými, při níž padl život mladého rolnického syna. Srážka tato velice roznívá, aby se s ní nikdo neunadál, že bude tak rozvínována, aby se s ní stala otáška i politická snad. Během čarů stane se mnoho podobných srážek se smutným koncem pro tu neb onu stranu, že však zde událost ta vymkla se z koleji vědeckých událostí, toho příčinou není srážka sama, ale okolnosti jisté, které nejsou se dále veřejnosti tajiti, aby nebyla klamána a zbytečně rozčilována. A pravíme to přímo bez ohledu na tu neb onu stranu, příčinou rozslapávání celé události jest to, že nehoda ta potkala evangelíka a že hajní srasili se s evangelíky. Víme dobře, kdyby sedlák katolik byl neštětím takovým zasažen, že by všechno bylo pomínuto mlčením. Tu však se z toho vytlonká kapitál od strany, která používá toho k upravení svého vlivu uad rolnictvem. Víme, že si tím na sebe poštíme řady evangelíků i vládních katolíků, ale pravda to jest. Známe z vlastního názoru celý ten příběh a nebojme se to říci. Události té vyniká se k agitaci proti okresnímu starostovi, proti knězi, jenž liden jest jako nepřítel lidu, proti nepohodlným ale služba svědomitě zastávajícím úředníkům, ba zvrhla se i v bojkot proti kněžicimu pivovaru v Tupadlech. Se strany Potěšských po dlouhá leta nemluvílo se o škodách panskou svěř působených, až nyní, kdy kněseč posazky jsou ubrazeny drátěnými sítěmi, působí zřet škoda a musí se za noci při čekání odstřelovati. Bohudík naše katolické rolnictvo už prohlédá tuto agitaci a vidí, komu má za nástroj sloužiti. Vliv strany evangelické nespokojuje se články novin, interpelacemi, zasíláním dopisů hejtmanství atd., vliv ten šíří se i objektivním jednolivých agentů po obcích a osobách, posilvajících vlivu a snad i práva porotců. Slyšeti i s dat méně vzdělaných občanů význání evang.: „My si to dovedeme spraviti, že budou koukat. My se máme o koho opřít. Naší víry a nás se má kdo zastat! Kam to povede takhle? Nechtě spravedlnosti je učiněno zadost, ať pachatel skutku jest potrestán, ale znevažování neštětí ve prospěch udržení nadvlády jedné strany zasluhuje veřejného pokárání. To všem lidem dobré vůle a nepředpojatě soudnosti.

Z Vidie u Kutné Hory. Kdo by si byl pomyslel, že i u nás nejednou vypukne hnutí „Los von Rom!“ Některá nespokojenci začínají hrnsiti rozumem po hospodách po způsobu velkoněmeckých agentů proto, že se netancuje podle jejich přefunkčané píšťaly, chťajce v naše občanstvo zasíti ducha odpadlictví. Tito losvonromáci, kteří by za pár grošů dali se třeba sapsati k Mohamedovi, kdyby o ně stál, zasloužili už dávno, aby byli pbiti na prany a aby jejich počínání byla učiněna příšř. Měli jsme stále, ale protože počínání jich už je velmi smělé, obracíme se ku všem spořádaným občanům, aby obec, která platila za svědomitou a pokročilou, nenechávali více v pověti tak kompromitující. Snad to dostate!

Pekrošilí děti. V L. T. 13letý nebedu měl dostati od otce výprask za provedení konsek. Důmyslný synek však, když měl otec večer přijíti domů z práce, sapálil stavení, aby tak odvrátil od sebe pozornost otce. Za svůj důysl dostal se do chládku. — V první třídě dětem čítým vykládal katecheta o lásce k Bohu. Na konec je nabádal, aby dělaly rády, co se Pánu Bohu líbí, zvlášť aby rády se modlily a do kostela pilně chodily. Po těch slovech hlásí se jedno děvče a praví: „H. mi povídá, že bude raději choditi k muzice a do hospody.“ Hlásí se hned jiná a podává vysvětlení k tomu: „Ona má hochu!“

Ze Žitavie. Zřizení závodu na sušičkování ovoce a zeleniny budí v širokém našem okolí veliký zájem. Dne 9. března usneseno závod ten zříditi v rozsáhlých hospodářských místnostech p. Boh. Kohouta ve Žitavie, jež závod najal na dobu svého trvání a po přtpadě dle vzájemné smlouvy v posdější době za-

koupí. Vše podléhá stanovená na 100 K a 1 K zápisného; 10 K netno složit do jednoho měsíce, ostatní do 3 měsíců; do té doby stanovena jest i lhůta k upisování podléhá. Doufáme, že v brzké době se potřebný kapitál ku zařízení našeho závodu, poněvadž je všeobecně známo, že Žilnice jsou místem s celého okolí pro závod podobný nejvhodnějším, jesto jsou ve středu tří panství, v krajíně na ovocné stromy nejbohatší a na půdě ku pěstování zeleniny snad nejlepší v Čechách. Voláme zároveň ale k celé české veřejnosti, aby i zde neopomenula konati svoji vlasteneckou povinnost a hojným upisováním podílů podporovala ten nový náš český podnik a sama přispívala ku povznesení našeho domácího průmyslu. Podílů přijímá společníci a záložní spolek ve Žilnicích, pp. Vys. Veselí, do 10. června t. r.

Z Vílece u Trutnova. (Návrat do Církve.) Dne 8. března t. r. učinil ve zdejší chrámu Páně veřejné vyznání víry p. Josef Kasper, panický myslivec, se svou chotí Antonií Kasperovou, kteří vystoupili z evangel. církve a. v. a přijali byli do lůna Církve katolické.

Občanská záložna pro Kutnou Horu a okolí konati bude dne 15. března 1902 o 7. hod. večer v bustinci p. Ant. Nového v Prokopově třídě valnou hromadu. Záložna tato koncem r. 1901 čítá 233 členů, jímž půjčeno v témtě roce 175.881 K 45 h; vkladů přijato 15.726 K 37 h, obrát pokladní 378.116 K 26 h.

V Bělé u Přelomě bude se přístavbou rozšiřovati farní kostel, jehož presbytář pochází ze XIII. století. Na vnitřní úpravu jeho dějou se již nyní sbírky. Proto páni ochotníci Bělští sebrali dne 9. t. m. velmi dovedně: „Sedlák křivopřísežník“ a „Moderní léčení“. Hudbu meziaktovou obstaral precizně hudební kroužek v Bělé. Bylo jen litovati, že pro velmi špatné počasí schůze nebyla taková, jak si sbor divadelních ochotníků i kroužek hudební vším právem zasluhovaly. Čistý výnos obnáší 22 K a byl uložen do občanské záložny bělé. Všem účinkujícím vronci díky!

Nejmodernější pedagog. Jistý školní inspektor klade na to velikou váhu, jen aby jeho učitelé byli „moderní“. Tak — a jak pak to tedy vypadá u takového „moderního“? Před několika dny učil takový „moderní“ p. učitel děti o cudnosti, aby však dost nárovně to dětem podáno bylo, poručil žákům a žákyním, aby mu říkali neoudná slova! Jmenovali mu na př.: „troubo, vole, potvoro“ atd. atd., on a tím však spokojen nebyl — „to není necudné!“ Dětský stud mu tedy praví, kam se až může opovážít a kde jsou hranice. To je prosím pedagog, který si dělá naději dostat se za učitele měšťanské školy — co pak by tam učil — když se tohle opováží žádat na dvojtřídce? A co pak ti rodičové se nestarají to, čemu se děti ve škole učí? A co by tomu tak říkal pan inspektor, jestli to je dost — „moderní“?? —

Ze Sulepísk. Dne 9. března sebrali naši ochotníci obraz se života od Peškovi: „Furiant“. Čistý výnos věnován jest ve prospěch satizujícího se sboru havičského. Tím dostane se obci naší konečně onoho spolku, který již dávno jest zařazen ve všech opravdu pokročilých obcích ku prospěchu všech občanů. Doufáme, že dostane se mu podpory všeobecné a že ona přízeň, která věnována mu byla hned na poprvé, zůstane i na dále neztracena.

Z Čáslavi. Dne 9. března konal zdejší spolek „Práce“ spolkovou schůzi, při níž se vzácnou ochotou přednášel dp. P. Milo Záruba ze Želiva „O zrušení daně pozemkové a zavedení progressivní“. Členů zšlo se tentokrátě velice mnoho, takže spolková místnost byla do posledního koutku obsazena a všichni se zájmem a pochvalou sledovali vývozy p. řečníka. Když pak ukončil, dlouhotrvající potlesk svědčil, že přednáška našla všeobecného porozumění a souhlasu. Jesté dlouho po přednášce rokovali členové o jednotlivých bodech a vývodech řečnickových, mezi čimž členové někteří a členky sebrali jednoaktovku a některé výstupy s humorem a pili nastudované. Kéž by tento pěkný večer našel hojně následujících! Panu řečníku ještě jednou veřejně vzdáváme ardečné díky.

Z Křížovic. Zdejší Svatojanská jednota katol. jinochů a mužů obdržela od J. O. vysokorodého pana Jana hraběte Harracha na zařízení spolkového jeviště 10 K. Zaplatí Bůh slechetnému dobrodinců! — Čilý divadelní odbor zdejší jednoty; zasluhuje vši podpory. V masopustě uspořádal zertový večerek a nyní opět v době postní se slušným úspěchem sebrána truchlohra: „Praměti neb záhuba rodu Borotínů“. Obecenstva přes sněhovou vánici sešlo se hojně a ochotněji drželi se statečně. Viděti z toho, kterak i ten chudý lid horek přistupen jest uslechtiel sábové a v trudném životě svém po ní touží. Na květen chystá se opět čarokrása hra dětská „Pesačka s Lurd“. Zdať Bůh!

Sv. misie. Dne 22. února zavítali k nám do Ostružna dva dpp. misionáři z Tov. Ježíšova P.: Jan Kalás z Hradce Králové a František Videnický z Prahy, aby nás k horlivému křesťanskému životu povzbudili a v něm utvrdili. V pravdě otcovská byla slova jejich a proto hned prvního dne získali si srdce nás všech. Pán Bůh požehnal horlivé práci dpp. misionářů, neboť na 1000 věřících přistoupilo k stolu Páně. O deť Bože, aby símé toto padlo všechno v půdu dobrou a přineslo hojný užitek. — Od 3.—6. března t. r. konal v Potátné sv. misii vdp. P. Jan Ev. Zima, člen řádu sv. Benedikta v Praze. Při cvičení stavů a zvláště při večerních kázáních byl náš prostorný farní chrám Páně vždy naplněn a věřící s napjetím naslouchali slovům věhlasného řečníka. I ze sousedních farních osad účastnili se mnozí těchto duchovních hodů. Sv. svátosti přijalo kajicně přes 800 dospělých věřících. Bohu buděj díky za tento zdárný výsledek. Dp. misionáři a vůbec všem, již ku zdatu těchto duchovních pořítků přispěli, Zaplatí Bůh! — Ode dne 1. až do 10. března t. r. byla v Morašicích u Helfmanova Městece konána sv. misie od důt. OO. Dominikánů: P. Brun. Barty, P. Jindř. Saipa a P. Aug. Strnada — s výsledkem neobyčejným. Nebylo skutečně ni jediného katolíka s farností, který by se těch slavností nebyl účastnil. Počet k munionatů byl 1809, což na farnost čítající 2100 katolíků jest

počet zajisté znamenitý. Žehnej Bůh tak vznešené práce důstojným OO., a posilaj ten od duše dobrý zdejší lid v jeho zbožnosti a staročeské zachovalosti.

Čtěte a rozšiřujte pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyril a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil.

Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě. (Morava).

Různé zprávy.

Vystěhovalci. Každého dne ubírá se Prahou mnoho vystěhovalců do Ameriky. Jest potřebí, všimnouti si lépe těchto ubožáků a obchodu s nimi. — Jel jsem nedávno severozápadní drahou z N. Brodu ku Praze. Přisedl jsem asi k osmi maloruským jinochům z východní Haliče. Jeli do Ameriky. Lito mi jich bylo. Někteří neuměli čísti ani psát. Šaty měli chatrné, lehké, zavazadel žádných. Modlitba, které je naučila matka jejich, obrázek od ní a u některých i knížky modlitební a požehnání rodičů byly jediným majetkem jejich na dalekou pouť. Právě ubožáci! Než se dostanou na místo, projdou několika židovskými rukama, jako každé jiné zboží, a ty z nich utrhnou, co se dá utrhnouti. Žid v jejich vesnici je připravený zam a chalupu. Pak je přepustí židovskému agentovi, aby i ten z nich měl rebach. Agent je posle židovskou drahou do Vídně. Po takové oklice z Vídně expeduje je jiný žid za mofe, aby tam jeho souvěrec dokončil obchod. Žid domácí, žid agent, židovská dráha, židovská paroplavební společnost — každý z nich něco udě. Za mofe přijdou téměř nazí. Jsou nezkušené, nevzdělání, neznají žádné řeči kromě ruské. Co je tam asi čeká? Zajisté nic jiného než otroctví. Otroctví a obchod z otroky v 20. století! A obchod ten provádějí, pane Masaryku, ne klerikálové, ne katolíci, ale Vámi hájeni a milováni synové Israele! S podivem mi bylo, že žádný z těch jinochů, ač se měli za nedlouho dostaviti k odvodu, neměl úředního dovolení k vystěhování. Ano někteří z nich neměli ani obyčejné pracovní knížky, jaké potřebuje každý tovaryš a čeledín uvnitř říše. Vyslovil jsem obavu, že jich nepropustí na hranicích a kdyby je propustili, že jich nepřijmou na loď. Řekli mi, že o vše to se postará agent. V Lipsku vystoupí a budou volati jedno židovské příjmení. Nositel toho jména je vezme pod svou ochranu a dá jim potřebné cestovní listiny do Ameriky — ovšem padělané, falešné. Takovým způsobem i u nás vyhne se na tisíce jinochů odvodu, nebo i vojančině, když již byli odvedeni. Při nastupování nováčků u mnohých pluků nedostává se 50—80 jinochů. Odjeli do Ameriky. Kdo může, rád se jí vyhne. Ale říše, země, národ tím trpí. Nejlepší pracovní síly jsou pro ně ztraceny. A vláda? Ta mlčí. Ministr vojenství mlčí, všechny úřady mlčí. V Rakousku se vůbec k mnohemu mlčí. K činnosti Wolfianů a židů je u nás ticho jako v kustelet. Kdyby něco podobného prováděl český Vásek nebo katolík, hned by bylo energie až přílišné! Ať tedy žije židovský obchod s křesťanským masem! Zlatá svobodo!

Slovácká obec koupila velkostatek.

Obec Biskupice u Uher. Brodu na Moravě koupila tamější velkostatek zaplacený v zemských deskách od hraběnky Eleonory Andrássyové. Ku provedení této koupě byli Biskupicím radou i skutkem nápomocni oba jejich říšští poslanci Dr. Ant. Stojan a dr. Mořic Hruban. Dne 1. dubna přejde velkostatek v majetek obecní. Koupě byla provedena, aby velkostatek nepřišel do rukou lidí Slováků a vůbec národu našemu nepřátelských. A práce Biskupice jsou obcí asi jen 400 obyv. čítající a k tomu už v krajíně dosti hornaté. Toto jest práce národní, která vyváží všechny oné chlubné a vzletné řeči našich předáků. Vedle Biskupic mohla by se postaviti každá česká obec, abychom neztratili ani konsek české půdy.

Jihočeská výstava v Táboře.

Lhůta k přihláškám pp. vystavovatelů prodloužil výkonný výbor do konce dubna. Upozorňujeme pp. živnostníky, průmyslníky a zemědělce na tuto okolnost a vybízíme je, aby dopisali si do Tábora o podrobné programy a přihlašovací listy, které obratem pošty budou jim zaslány. Výstava jihočeská bude rozsáhlá a významná i přispěje zajisté k národohospodářskému ruchu v tamních krajinách měrou vydatnou.

Z Ústřední společnosti hospodářské pro království České. Zemský inspektor hospodářského vyučování v království Českém p. Dr. František Sitenský byl ve valné hromadě Ústřední společnosti hospodářské pro království České dne 2. března t. r. za zásluhy své o zemědělství zvolen jednoblasné čestným členem.

Řádná valná hromada Ústřední Matice školské bude se konati v neděli dne 23. března 1902 o 10. hod. dopoledne v sále Městanské Besedy v Praze ve Vladislavově ulici. Nesejde-li se v ustanovenou hodinu dostatečný počet členů, bude se konati podle § 7. stanov Ú. M. Š. po příhodné druhé valné hromadě bez ohledu na počet přítomných členů.

Jatky v Chicagu. Žádné město na světě nemá tak velkých jatek jako Chicago. Jatky patří akciové společnosti Swift a Co., kteří mají kapitál 90 mil. K. Ročně koupí se dobytka za 760 mil. K čili dle váhy 110.000 vagonů. Posemek, na němž

jatky stojí, měří 147 jiter, s něhož jen na budovy připadá plocha 39 jiter. Během jednoho dne, kdy byl největší obrát obchodní, porasilo se 58.815 zvířat a to 10.314 kusů hovězího, 26.865 vepřového dobytka, 19.607 ovcí a kromě toho ještě 29.809 kusů drůbeže. Vnitřek jest upraven po přijetí 16.400 kusů hovězího, 42.300 kusů vepřového dobytka, pro 17.400 ovcí. Chladících strojů je 26, jichž trouby mají délku 287 mil. Osvětlení zaopatřuje 340 obloukové a 17.400 elektrických žárovek. Společnost má též 6000 železničních vozů k dopravě masa upravených. Počet úředníků a dělníků jest 18.778, jímž se týdně 1 milion korun mzdy vyplácí. Bezpečnostní hlídka obstarává abor 118 strážníků.

Masaryk již zase promluvil. (Liga + 18.) Masaryk jest novověkým Sysifem. Svoji stranu zakládá a zakládá, kámen oné politiky váli a váli, ale vrchu hory dojiti nemůže. Jak se časy mění! Byly doby, kdy Masaryk doutal pozornost ve sněmovně a kdy se na schůzích těšil posluchačstvu ze všech stavů. Dnes však musí se uchýlovat v zákoutí, a jeho stoupenci putují vesnici od vesnice a dopisovatelé o schůzích v „Čase“ radostně oznamují, že „po přednášce hned skupilo se kole a p. profesora několik občanů, jímž ještě ledačco z bohatých svých zkušeností pověděl.“ Nouze naučila Dalibora housti a pány Masaryky naučila skromnosti. Mistr však této křesťanské ctnosti znáti nechce. Svědčí o tom řeč jeho, kterou povědět vyjel si až do Brna, kdež opětně podal doklad o své židovské politice. Ve své řeči proslavil mnoho nelogičnosti, spolehl na naivnost posluchačstva a projevil tolik alabín v politické kombinaci a v kritice daných skutečností, že jsme toho nikdy před tím u něho nepozorovali. Všechny okolnosti svědčí, že Masaryk nabývá charakteru politika hovorky. Ovšem třeba uznati, že ho mnoho svádí též stranná vášně protimladočeská a protiklerikální, která obzvlášť v řeči jeho „o naší francouzské politice“ přikře vystupuje; to však neomlouvá, nýbrž odsuzuje muže, který chce považován býti filosofem. Masaryk nechává si dívat do duše, odhodiv veškeru opatrnost dle slov onoho venkovana, když praskla chalupa, že může prasknout také kráva. Mluvíti, že nemáme Březnovské jenom my, ale také Francouzové, aepoh Pařížané, Hci, že listy německé vyslovují se o naší deputaci pařížské s velikými úsměšky, rovněž i listy francouzské, jest tolik jako na celou záležitost dívati se buď sklem naivního hlupáčka anebo obmyslného zlostníka. Ovšem přiznáváme, že pro atřizlivého politika nemůže býti direktivou rozjásané nadšení, jaké bouřilo po ulicích pařížských vsí české deputaci; nám hlavní jest, že o našich politických a národních záparech ví veliký kulturní národ a že símé známosti té vyklíčí a vyrosté, čímž zlekáme, mravní opory, která má také svou cenu. Posměšky na deputaci českou ovšem dovědčejší pravdu, že Masaryk nižší pudy u své povahové přirozenosti nedovede již ani ovládati a že plně prodem vášnivě agitace, která lze a překrucje. Německé listy, které z příčin pochopitelných na Čechy a Francouze nevráží a které stoj co stoj pudobné zjevy musí snižovat, jsou Masarykovi autoritou, které dovolává se jako svědka v posuzování styků českých a francouzských. Též cituje na pomoc listy francouzské, které jsou psány židovskými žurnalisty. Rozumíme Masarykovi velmi dobře. Jemu imponuje ve Francii jen židovské zednářstvo a zlatá internacionála, oplétající svými pouty nynější francouzské ministerstvo, které schovívavou protekcí chránilo Dreyfusa, a Dreyfus jest miláčkem Masarykovým také. „Čas“ za tohoto znamenitého muže lámal kopí právě s takovým nadšením, jako za vraha Hilsnera. Za to nacionální hnutí s Coppéem a Lemaitrem oceňuje Masaryk větou, že i Pařížané mají své Březnovské. Politika Masarykova slovom jest politikou zoufalosti. Smutné jest také, že Masaryk nepozoruje, kterak takovými donkichotiádami atává se směšným.

Proba k lidumilům. Chudí kalcovští rodiče Josef a Marie Adlofovi z H. Stěpanic, mající tři nedospělé děti, ocitili se ve velice trapných a bídných poměrech. Jelikož od chudého okolí nemohou očekavati pomoci, obrazejí se na slechetné lidumily, by k ulevění bídy jim laskavě přispěli i sebe menší podporou, za níž předem volají „Zaplatí Bůh!“ Obnos milodarů přijímá farní úřad v H. Stěpanicích u Jilemnice.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 8. března 1902. 1 hl. pšenice K 14.40—15.50, žito K 11.80—12.30, ječmene K 9.20—10.20, oves K 6.30—7.20, pšenka K 9.60—10.00, vřetve K 09.00—12.50, hrachu K 19.00—23.00, čočky K 19.00—20.00, jahel K 18.20, krup K 16.50—24.00, bramborů K 2.00—2.20, jetelového semínka červeného K 72.00—84.00, jetelového semínka rus. K 106.00—116.00, maku K 34.00—36.00 lněného semene K 17.80—30.00, 100 kg. žit. otrab K 12.00, pšenič. otrab K 11.50, 1 kg. másla K 2.00—2.32, 1 kg. sádla vepřového K 1.44—1.60, tvarohu k 0.16—0.18, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hl cibule K 4.00—6.00, jedna kopa drobné zeleniny K 0.40—2.00, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 2.50—3.00.

(Z a s l a n o.)

Pánům spolčením Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové.

Sejdeme se valně do hromady naším výborem na den 15. března 1902 do Besedy zvolané, nenhlídejce se na to, že se tam „domáci“ nečepuje.

Pro schůzi sejďeme si na naše „Hradecké.“

Hradeckáci.

Oborný velkozávod pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Skarda, Brno.
Okna chrámová každé ho slohu a provedení se zaručením práce nejmodernějším po-
dávám vyhovující.
7krát prvními cenami
vyznamenan.
Cenníky zdarma

VARHANY
soustavy kuželové a pneumatické, lahodného zvuku a důkladného provedení, a praktickým zařízením hracích stolků doporučuje (i harmonia) sl. farním a patronátním úřadům majitel c. k. výsady a záslužného kříže hudební akademie belgické
BEDŘICH ČÁPEK,
stavitel varhan a harmonií v Poličce.
Závod založen roku 1874.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílňého, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.
Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

SUKNA
na taláry a jemné modní látky
pro pány i dámy
k nastávajícímu období
za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky
na požádání zašle
V. J. ŠPALEK,
obchodní dům se sukny v Hradci Králové.
Závod založen roku 1834.

SEMENA
VŠECH DRUHŮ
KUPÍTE NEJLEPŠÍ
U FIRMY
JINDŘICH VANĚK
ČESKÝ SEMENÁŘSKÝ
OBCHOD
„U ZLATÉ HUSY“
V PRAZE, II
VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ
č. 13.
CENNÍKY ZDARMA

Páni kuřáci pozor! Nedostižitelný požitek.
Jediné z nové patentní, všeobecně oblíbené
dýmky Ideál
vzorný, lehký tvar, čisté, příjemné, lahodné a ne-
škodné kouření, jelikož se kouří hned na prvním
místě čistí (ochladí) a škodlivého nikotinu sprostí.
Znečištění odlivky vyloučeno. 1 kus K 1.40, 3 kusy
K 4.—, po obdržení franko zasílá vynálezce
F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zaslátelský dům.

ZKÁZE PODLEHNE
během nedlouhého používání každý jiný prací přístroj, pouze nepřekonatelná Hlaváčková patentní
valcha **vždy potrvá**, neboť tvrdostí a nezdol-
ností mramoru jest nezmarová, vždy bládkou a čistou
zůstane a nejbezvadnější a nejrychlejší sněhobílá
vyprání, tím i úspora na prádle, mýdle i času do-
cílí jako žádná jiná pračka aniž prací stroj. Při
tom všem jest též levná, v dřevěném rámu za-
sazená, stojí 5 K. Dobírkou nebo proti obnosu
předem zasílá přímo
B. Hlaváček Praha-VII.,
sochařský závod, sklad pomníků, soch, mramor.
desk nábytkových, Belcrediho třída, 525.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
— PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nově blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
stejně i se železnými rámy, st-
ěpami i vsazením.
Všecké rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

Velký výběr
slatých a stříbr-
skvostů, svateb-
darů, kapesních
i nástěn. hodin
v krás. provedení
doporučuje - - -
JAN — KALIS
hodinář a slatník
v Rychově n. K.
přísečný znalec
c. k. okr. soudu
Obrázkové
cenníky zašle.

BYT
o 3 pokojích a kuchyni se vším
příslušenstvím v druhém poschodí
v „Adalbertinum“ lze pronajati
od 1. března b. r.
Jižní strana.
Podmínky v admin. „Obnovy“.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se
služeb vojenských
vyhotoví c. a k. setník
Janouškovec,
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.
Na venek obratem pošty.

Dárky
všem Josefům
odporučuje jediný křesťanský
BAZAR ČUPR
v Hradci Králové.
Divadelní ulice proti kavárně pana Fialy.

Stavební místa
nárožní, na nábreží Eliščině, pak do ulice
Chmelovy a třídy Jiříkovy v Hradci Králové
se prodají. — Blíží sdělit
ředitelství právevarního měšťanstva
v Hradci Králové.

Josef Neškudla,
c. a k. dv. dodavatel
v Jabloném nad Orl. č. d. 86
doporučuje P. T. velel. duchovenstva
svůj všude osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný
c. a k. dv. výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.
Adresa vždy došlově úplná.

Na objasněnou!
Varhanář Rieger — Pryč od Říma?
Vídeňský list „Vaterland“ ze dne 4. března
uveřejnil v redakční části následující na redakci
došlý příspěvek, který zní v českém překladu takto:
Čtená redakce „Vaterlandu“!
Vzhledem na zprávu pod nadsímem „Hlas
z obecnosti“ ze dne 4. července m. r. dovoluji si
ct. redakci prositi, stav věci přiměřeně jak nále-
dne na pravou míru uvést:
Nedopatřením sřísenice c. a k. doovní továrny
na varhany bratří Riegrů v Krnově uveřejnila
„zášti“ proti katolické církvi kypící hnutí „Los
von Rom“ všemi prostředky šířící „Evangelische
Kirchenseitung“ v Bielefeldu čtyřikrát firmu odpo-
ručující inserát, zcela ve formě inserátů dosavadních.
Inserát ten nemile dotknul proto, poněvadž
připadalo to, jakoby „Bratři Riegrové“ ve spojení
s hnutím „Los von Rom“ se ucházeli.
Upozorněna na okolnost tuto dala ihned firma
inserát satařiti.
Vzhledem na jisté události prohlašuji:
Mám důkazy v rukou, že pánové bratři
Riegrové hnutí odpadu od Říma úplně jsou vzdá-
leni, nikdo nějakým způsobem hnutí onoho se ne-
súčastňují, ba naopak, že oproti onomu
hnutí „de se jen dalo energicky vy-
stupiti.“
Ve veřejném životě zachovali bratři Riegrové
vždy ono stanovisko, jež jim zaujmouti náboženství
za povinnost ukládá.
V Praze, Emauzy, 1. března 1902.
Pater Albanus Schachleitner O. S. B.
c. k. místopředseda dohlížitel stavby varhan.

Vlastní výrobu
vlněných látek
na obleky
ševioty, kamgarny, pervieny a všacka
kostelní sukna odporučuje
Ignác Strádal v Humpolci.
Vzorky na požádání franko.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podlaž.

**Jediný křesťanský modní závod
v damských látkách.**

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Uplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samety. Pevné ceny. Plyše.

Spolkové prapory, stuhy,
ozdobné výšivky dle před-
ložených výkresů, mešní
roucha, příkrovy, kostelní
prádlo a všechny v ten

odbor
náležející
ci před-
měty
levně a
přesně
zhoto-

vuje sirotčinec

Růžencová výroba
Praha I., Konviktská ul. 296.
Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

**JOSEF
HARTMAN,**

majitel pily

v Kounově u Dobrušky

nabízí k stavební sezóně prkna,
latě, stavební dříví sekané i ře-
zané všeho druhu v cenách nej-
levnějších. — Dle přání dodá
ihned stavivo ke stavbě vlastními
potahy. — Na dopisech budiž
poznámena poslední pošta:

Bystře u Nového Města n. Met.

Poděkování do Hradce Králové a okolí.

Níže uvedený vzdává ctěným zákazníkům svým srdečné a nelicované díky,
již mu po dobu 22 roků trvání závodu svého důvěru věnovali a takto moji
živnost podporovali. Zároveň dovoluji si své ctěné zákazníky zdvořile upozorniti,
že jsem posud nejen v plné mužné síle, nýbrž i dlouholetou praxí a vlastním
působením nabyl jsem té zručnosti, že mohu čelit každé chlubivé konkuren-
ci. Moje výrobky jsou ryze česká a poctivá práce.

V úctě nejhlubší

Čeněk Buben.

Kočáry nejnovějších vsořů,

vkusné a trvanlivě zhotovené jsou stále na skladě.

Cena mírná.

Vyznamenán: V Jaroměři r. 1887 stříbrnou, v Dobrušce r. 1889 zlatou, v Praze
r. 1891 státní bronzovou medailí V Hradci Králové r. 1894 nejvyšší vyznamenání
čestný diplom s právem ražení zlaté medaile.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

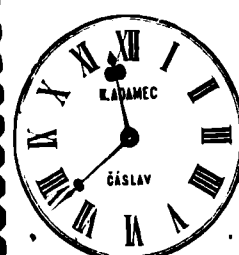
Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Čechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hládnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

OBRAZY

s hracími stroji,

české nábožné písně hrající

sošky z porcelánu umělecky provedené,
zrcadla, dodává nejlevněji

Chmel František v Kolině.

Pozor!

Všechny ctěné pp. consumenty a odběratele
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerským ze dne 19./6 t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různými pojmenováními,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uváděny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému
jako škodlivé uznány jsou.

**Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové**

odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřábinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohodnutí.

Nejdůstojnější bisk. konsistenci doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlačené a polychromované, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přesná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
založen r. 1891.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský
a řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený.

Pisárna a dílny: na Letné, Belcrediho
tržda 612—VII Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Vác-
lavské sálůny.

doporučuje uctivě: **jele, křížové cesty, Boží
hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpo-
vědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry,
pulitky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů
solidního provedení, čehož dokladem jest množství vy-
svědčení vele důstojného duchovenstva.**

**Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.**

Sbírka 600 modelů soch od nejprvnějších mistrů,
vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodu.

Převodní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a
franko. Ceny levné a přímé platby podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

PROČ

kupuje každý housle, struny jakož i veškeré
hudební nástroje

ve skladě **Jana Čermáka** v Hradci Králové č. 19
vedle o. k. loterie?

Protože má zboží **dobré a levně** prodává.

Též správy, zvláště houslí přijímá

a přesně vyřizuje.

Ovocných stromků

8000 kusů jabloní, třešní, višní a ořechů, též něco švestek, sliv a hrušek nejlepších druhů v ceně velmi levně prodá

J. Kulíř,
ředitel měst. dívčí školy v Hradci Králové.

Oznámení.

V obecnou známost uvádím, že jsem započal provozovat

živnost dlaždičskou

a sice provádím veškeré v obor ten spadající práce jako: stavbu nových chodníků mosaikových, betonových, pískovcových, žulových atd., z různého kamene, stavbu silnic a chodníků štětovaných. — Práce zemní.

Rozpočty na požádání zdarma a franko.

Prose P. T. pány zákaznky o laskavou přízeň, ubezpečuji, že bude snahou mojí, bych vždy práci svěřenou co možná nejlevněji provedl k největší spokojenosti.

V hluboké úctě

Josef Štěp,

mistr dlaždičský
v Hradci Králové v Pospíšilově ulici
č. p. 380.

Veleváženým příznivcům k laskavé pozornosti!

Dovoluji si tímto slavně oznámit, že 1. březnem b. r. otevřel jsem v Praze vzorkový sklad veškerých druhů pánských látek a sice vešměs již letošními novinkami rozrušený v nadmíru bohatém výběru.

Závod nalézá se ve Vodňkové ulici č. 22, vedle vyšší dívčí školy (v novém domě p. archib. Buldry).

Nové toto zařízení (v Praze dosud nevidané) má sloužit hlavně ku pohodlí mých P. T. pp. zákazníků v Praze a předměstích, nicméně i velkmu kruhu P. T. pp. odběratelů na venkově, kteří Prahu často navštěvují.

Prostím tedy neopomenouti při nahodilé potřebě vzorkový sklad můj si prohlédnouti, kde lze každou látku v míře po obleku tedy jako v kuse viděti. Vybraná látka bude zaslána přímo ze skladu ochotně a na určenou adresu bez veškerých pošt. výloh.

Za přesné a vzorné vyřizování ct. zákazek je zárukou můj chvalně známý a v pravdě vzácné přísluší se těšiti závod, který od roku 1876 výhradně v oboru tomto pracuje a přímo s privátními konsumenty ve spojení stojí.

Předpokládám, že otevření závodu tohoto bude velectným příznivcům mým velmi vítané.

Porekujete se do blahosklonné přízně, zamenám se

ve zvláštní úctě oddány

Eduard Doskočil,

majitel prvního českého sam. závodu soukenného zboží

v Choceň.

Žádosti o vzorky z venkova prosím na dále přímo adresovati do Choceň.

CASUS RESERVATI EPISCOPALES

pro dieci královohradeckou,

jež dle předpisu tištěné nalesati se mají v každé spovědnici, nabízí na desce kartonové 8° tiskem sřetelným tištěné 1 kus po 10 h. — 10 kusů za 80 hal. (bez porta)

Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

1400 čtver. sáhů

stavebních pozemků u nádraží a kolem školy na Pražském Předměstí u Hradce Králové prodá a kupujícímu výhodné platební podmínky poskytne

J. Kulíř,

ředitel městské dívčí školy v Hradci Králové.

Vyznamenán nejvyššími čestnými cenami!

J. Anděla

zamořský prášek

Ochr. známka

u **maruje** a **jistotom**:

štěnice, blechy, šváby, moly, mouchy, mravence, roztok ptáč, vůbec všechno hmyš.

Továrna a vývoz u

J. Anděla, drogerie „u černého psa“
v Praze I., Husova tř. č. 18.

V Hradci Králové pravý u pana Karla J. Dřev. medic. drogerie.

Sklady na venkově vždy označeny Andělovými plakáty a černým psím.

**Dříve
než cokoliv koupíte,
neraďte opomenouti si dříve prohlédnouti
jediný křesťanský**

BAZAR ČUPR

Divadelní ulice proti kavárně p. Fialy

a budete překvapen novinkami a solidním zbožím všeho druhu, za ceny nejlevnější a pevné.

Nejnovější nákrčníky od nejlevnějších tuzemských až do nejjemnějších anglických a francouzských výrobků.

Prádlo bílé i barevné.

Pro P. T. p. cyklisty turistky, svetery, kamaše, punčochy, pásy atd.

Pro Lawn-Tennis košile, pásy, střevíce, rakety, míče, fotbaly na kopanou a Ping-Pong (Lawn Tennis na stěle)

Nejnovější slunníky, deštníky a hole.

Nejnovější bluzky, dámské nákrčníky a chapeau.

Dětské oblečky a šatičky.

Šněrovačky, zaručené výtečné fašona, též dle míry se rychle a levně šitovují.

Mnoho pochvalných uznání.

Kožené zboží, jako: tobošky na doutašky, peněženky, krabice na šití atd., atd.

Celoroční výstava novinek **dárků,** jakož i **hraček.**

Čínské a japonské dekorace předměty, rehočky na pohlednice a podobanky, vějíře atd.

František Čupr,
Hradec Králové.

Co dobrodiní
a jako potřebu pro každou rodinu, důleho označiti

**Kathreinerovu
sladovou kávu
=Kneippovu,**

čterá také denně více dooběhupřichází.

Žádná pečlivá hospodynka nechť neotálí, tento chutný a zdravotníkárový nápoj zavést.

Nestává žádné lepší přísady a žádné lepší náhrady zrnkové kávy, kde tato lékařsky zakázána jest.

Kathreinerova sladová káva Kneippova
jest pravá jen v půrodních balíčcích s ochrannou známkou „farář Kneipp“. Otevřeně vyvážená, neb jinak balená sladová káva, nemíní kdy

Kathreinerova.

Příloha „OBNOVY“ k číslu II.

Zprávy hospodářské.

Pohroma cukrovarníků a řepařů.

Na světě není nic jistého jenom smrt. Mnohdy by se zdálo, že ten neb onen podnik přetrvá věky a hle, přijde rána a podnik se sřítí do propasti. Na naše cukrovary a naše řepaře přišla náhle rána, jejíž účinky se teprve během dvou neb tří roků ukáží v plném světle. Jest známo, že pěstování cukrové řepy jest sto let staré a vlastním původcem jejího pěstování byl Napoleon I., který zakázal anglickým lodím přístup do Evropy a tím přerušil na kolik let dopravu cukru třtinového ze zámořských osad. Průmysl cukrovarnický se vyvíjel současně s rozvojem strojínictví a techniky vůbec, kterýmžto rozvojem a vynálezem nových strojů bylo umožněno cukrovou řepu tak dokonale zpracovati, jako se děje dnes v cukrovarech. Přibývání obyvatelstva rostla také potřeba cukru, hlavně ale zavedením té prožluklé kávy, které naši předkové neznali. Mnozí tvrdí, že cukr jest nezbytným k dobré výživě těla, jiní zase tvrdí, že přílišné požívání cukru škodí. Bude tedy pravda asi uprostřed mezi oběma.

Podle odhadu listu „Journal des Fabricant de sucre“ bylo vyrobeno v kampani r. 1900/01 třtinového cukru 22.350 000 metrických centů a řepového cukru v Evropě 59 1/2 milionu metr. centů. Z toho připadlo na Německo 19 1/2, na Rakousko 10 3/4, Francii 11 1/4, Rusko 8 9/16, Belgii 3 4/16, Holandsko 1 7/16 milionu metr. centů vyrobeného cukru. Třtinový cukr vyrábí se výhradně v tropických krajinách zámořských a sice bylo ho vyrobeno ve jmenované kampani v Americe 20, v Asii 7 1/2, v Australii 1 1/4, a v Africe 3 1/4 milionů metr. centů. Dosud se nepěstuje řepa v Itálii, Španělsku, Srbsku, Rumunsku a Bulharsku, avšak jest obava, že v nejbližších dobách se tak stane. V celém Rakousku bylo roku 1899 osázeno řepou 243392 hektarů a sice v Čechách 15170, na Moravě 76703, ve Slezsku 3559 hektarů. Zbytek připadá na Halič a Dolní Rakousy. Cukrovarů pracovalo jmenovaného roku v Čechách 139, na Moravě 54, ve Slezsku 10, v Dolních Rakousích 5 a v Haliči 2. Řepy bylo zpracováno toho roku v Čechách 36 1/2, na Moravě 21 1/2, ve Slezsku okrouhle 2 miliony metr. centů. Z tohoto množství řepy bylo vyrobeno cukru v Čechách 472, na Moravě 226 a ve Slezsku 0285 milionů metr. centů. V kampani roku 1899/1900 bylo v cukrovarech českých zaměstnáno 46795, moravských 21515 a slezských 3327 dělnických sil. Daně zaplatily toho roku cukrovary české 42,355,911 korun, moravské 32,429,433, slezské 4,843,687 korun. Z těchto čísel poznáváme, že cukrovarnictví i řepaření jsou u nás velikým hospodářským činitelem. Jsou celé kraje jako v Polabí a na Slánsku, kde všechno polehání závisí od řepaření a vše je dle toho zařízeno. Také Maďaři se počali hnáti do řepaření a cukrovarnictví. R. 1890 bylo v Uhrách 17 cukrovarů, ve kterých bylo zaměstnáno 8272 dělnických sil. Dodáno bylo toho roku 7,038,511 q řepy a vyrobeno cukru 931921 metr. centů.

R. 1899 pracovalo v Uhrách 20 cukrovarů, v nichž bylo zaměstnáno 12239 dělnických sil, řepy zpracováno 16,242 235 a cukru vyrobeno 2,467,806 metrických centů.

V posledních pak třech letech vystavěno v Uhrách 10 nových obrovských cukrovarů. Nejsilnějším cukrovarníkem jest ale náš soused Německo. V kampani 1899/90 pracovalo v celém Německu 399 cukrovarů, ve kterých bylo zpracováno 124 1/2 milionů metrických centů řepy a vyrobeno okrouhle 17 milionů metr. centů cukru. Řepou bylo v této kampani osázeno v Německu 426732 hektarů. Roku 1880 mělo Německo jen 333 cukrovarů, do kterých bylo dodáno 63 milionů q řepy. Zde vidíme, že všude pěstění cukrové řepy stále a to neměrně mnoho stoupalo a dosud stoupá. Nyní si ale všimneme, že i zámořské osady cukrové plantáže stále rozšiřují. Američanům podařilo se urvatí úsilným způsobem shnilému Španělsku ostrov Kubu, na kterou měli hladoví američtí milionáři již dlouho záslusk. Kuba měla v kampani r. 1899 po válce 2,836 500 metr. centů cukru, na letošní kampaň r. 1902 se očekává výroba 8,750,000 q. A toto množství jest vše určeno na trh. Tento cukr z Kuby jde do severní Ameriky, kam dosud dodávaly cukrovary z Německa cukr a sice 2 1/2 milionů q. Severní státy americké tu spotřebují ročně 20 milionů q cukru a toto množství si snadno opatří z Kubu, z Javy, která dodá nyní ročně 7 1/2, z Havaje ročně 3, z Portorika ročně 1 a z Louisiany ročně 3 miliony metr. centů třtinového cukru. Co provádí Amerika, totéž provádí nyní Anglie, která ročně od našich cukrovarů kupovala za 170 milionů korun naší měny

cukru. Anglie chce cukr kupovati ze svých vlastních zámořských osad, aby nebyla nucena posílati peníze k nám a k tomu chce tímto cukrem třtinovým sama časem zaplavovat ostatní Evropu. K tomu účelu žádala, aby veškeré ochranné clo na dovoz cizího cukru bylo v Evropě na míru nejmenší stlačeno. Žádosti Anglie bylo také vyhověno na cukerní mezinárodní konferenci v Bruselu, kde ve čtvrtek dne 8. března byla ode všech vlád uznána smlouva následujícího znění: 1.) veškeré vývozní praemie cukrové a praemie na výrobu cukru státem vyplácené se zruší. 2.) zruší se veškeré výhody a slevy berní od států cukrovarům udělované. 3.) vesmlouvajících státech musí býti u každého cukrovaru stálá cukerní kontrola a spolehlivá skladiště. 4.) dovozní clo ve všech smlouvajících státech stanoví se na 6 franků pro jeden metr. cent. Smlouvu tu podepsaly Anglie, Francie, Německo, Belgie a Rakousko-Uhersko. Od smlouvy té jsou dosud vyjmuty Španělsko, Itálie, Rumunsko a Švédsko.

Následkem toho bude u nás cukr o 10 kr. na 1 kilu lacinější. Smlouva ta platí od 1. září r. 1903. Poněvadž cena cukru klesne, nebudou cukrovary platit za cukrovou řepu takové ceny, jako se platily dosud. Cukrovary ujišťují, že budou sotva s to za 1 metr. cent cukrovky platit 1 K 40 h. To je ale cena, za kterou ji žádný rolník dáti nemůže, nechce-li se na cukrovar zadarmo díti. K tomu se ještě přidruží ta okolnost, že žádný cukrovar ne bude vařiti cukr v množství jak se mu zlíbí, nýbrž jen tolik, kolik mu bude předepsáno a povoleno, rovná tak, jako se dnes dělá s lihovary, kterým se předepisuje, kolik líhu smí ročně vyrábět. Spůsob ten nazývá se kontingentování výroby. Účel kontingentování výroby je ten, aby nezhybnuly většinou závody menší na úkor jednoho neb dvou velkozávodů, které by lehce strhly na sebe celou výrobu. Jaké budou účinky celého toho převratu na cukrovary a rolníky řepaře, to se ukáže za rok, za dvě leta. Ti velcí páni baroni od cukru mají od dřívějších let milionů dost, těm je dobře. A právě že mají milionů dost, tak si mohou nějaký rok odpočinouti a pak se to již nějak vyklube.

Seligmann Elbogen, který při kupování rafinerie v Kráském Březu vytáhl z kapsy 30 tisíc zl. jako zprohlaš, nezchadne, poněvadž zchudnouti ani nemůže. Naši řepaři robotí tomuto panstvu: Cukrovar v Berouně, majitel Seligmann Elbogen. Cerhanice, majitel cukrovaru Kohn. Kutná Hora, majitelové Teller a Lasch. Chlumec n. Cidlinou, majitel Friedlaender. Kolečovice, majitel Bamberger Kostelec n. L., majitel cukrovaru Bloch. Kralupy n. Vl., akciový cukrovar čistě židovský, správní rada Bamberger, Passer, Brandeis atd. Kryry, akciový cukrovar páni Münzberg, Lederer, Abeles atd. Libáň, majitelé cukrovaru Ludvík a Ferd. Bloch. Česká Lípa, majitel cukrovaru Altschul. Litel u Lysé n. L., majitel král cukerní žid Benies. Meziříčí u Opočna, majitelé cukrovaru Hellmann a Bondy. Obora u Ostroměře, akciový cukrovar páni Schloss, Wlaschin, Bondy, Schwarzkopf, Kantor. Oužice, majitelé cukrovaru Ludvík a Ferd. Bloch. Akciový cukrovar v Pardubicích, páni Mořic Baer, Wertheimer, Jakub Winterlic, atd. Rafinerie v Pečkách, hlavní pán Seligmann Elbogen. Radboř u Kolína, majitel cukrovaru Bern Mandelík. Ronov, majitel cukrovaru Adolf Baer. Rosice u Pardubic, majetník král cukru žid Benies. Ružný, majitel cukrovaru Hugo Strasser. Smiřice, nájemce opět Benies. Zvoleňov, nájemce Benies. Na Moravě to vypadá ještě hůře. Mohli bychom se rozepsati o tom robotářství řepařů naproti cukrovarům, ale jsou to věci příliš známé.

Počítejme při krmení dobytka.

Otázka o krmení dobytka zasluhuje všestranného uvážení, neboť při chovu dobytka jest důležitý nejen výběr plemene a nejlepších odstavců k chovu a žíru, nýbrž musí se uvážiti také veledůležitá zásada hospodářská: s malým nákladem docíliti co největšího užítu. V Německu a Dánsku — místy též na našich velkostatech — věnují této otázce velikou pozornost.

V okresech dánských Alling a Vejen zařídilo tamější družstvo pokusy s užítkovou zdatností dojníc. Vybráno 408 dobytčat, o nichž po celý rok vedeny přesné záznamy; vybraná dobytčata byla přes 4 leta stará a stejného plemene na porovnání. U všech zapísováno a zkoumáno: kolik dají mléka za rok, jak mléko toto jest mastné, to jest kolik poměrně se z něho vyrobilo másla, a co stálo krmivo příslušného dobytčete za celý rok.

A tu shledáno u jedné skupiny krav (54)

navzájem porovnaných, že dvě nejšpatnější dojnice daly ročně jedna: 5861 liber mléka a tím 205 liber másla, druhá: 3111 „ 140 „

Dvě nejlepší dojnice daly: jedna: 5268 liber mléka a tím 234 liber másla, druhá: 7862 „ 310 „

Dle tohoto pozorování tedy poslední dojnice se 7862 librami mléka a 310 libr. másla musila by býti uznána za nejlepší. Dalať nejvíce mléka a nejvíce másla — víc než dvakrát tolik co druhá z nejšpatnějších. Leč na těchto číslech nemožno přestat. Při zkoušce uváženo ještě to, co která dojnice do roka sama spotřebuje. Cena krmiva rozpočítána dle liber másla. A tu se objevilo, že z oněch nejšpatnějších první dala libru másla hospodáři za náklad 78 kr., druhá za náklad 76 kr. Z oněch dvou nejlepších první spotřebovala na libru másla za 42 kr., druhá za 39 krejcarů krmiva.

Průměrná cena másla v družstvech dánských tehdy byla 63 kr. za libru. Z toho patrno, že ony dvě nejšpatnější dojnice nepřinesly užítu vůbec žádného, a ta z nich, která dala více mléka a víc másla, ještě méně než ona, která dala mléka i másla méně. Ony dvě nejlepší přinesly užitek, neboť méně spotřebovaly než poskytl.

Při jiné skupině dojníc (180 z okresu Vejen) zjištěno, že dvě nejšpatnější daly: první 2563 liber mléka, 162 liber másla a druhá 3973 liber mléka, 133 liber másla a dvě nejlepší z dojníc daly: první 15,482 liber mléka a 543 liber másla, druhá 9945 liber mléka a 370 liber másla.

Když se spočítal náklad na krmení, tedy přišla libra másla u první z nejšpatnějších na 84 kr., u druhé na 81 kr., tato tedy, ač dala méně mléka i másla, přece byla lepší než ona, protože méně za to spotřebovala. Z oněch dvou nejlepších spotřebovala prvá 37 1/2 kr., druhá 38 kr. na libru másla. Tedy dle užítu nebyly obě dojnice daleko od sebe, byly skoro stejně dobré. a přece dle množství mléka a másla jak by člověk je byl daleko od sebe kladl.

V jednom chlévě pokusem zjištěno toto: nejhorší dojnice dala 7335 liber mléka a 242 liber másla, nejlepší 7159 liber mléka a 291 liber másla. Tato mléka sice dala méně, ale za to lepšího. Leč i náklad u ní byl menší: ona nejhorší stála do roka 152 zl., ta nejlepší však jen 122 zl. Tedy libra másla u nejhorší dojnice přišla na 63 kr., u nejlepší na 42 krejcarů.

Takovéto pokusy s užitečností dobytka svého provádějí si tedy dánská hospodářská samy mezi sebou. Nestojí to nic jiného než trochu „počítání“. Pokusy ty vedou se pod dozorem vládních „spolků kontrolních.“ Pokusy oněch dvou dánských okresů nejsou ale jediné, konají se i jinde takové.

Také v Americe takové pokusy s užítkovým dobytčím konali. Výsledek vždy všude hospodáře překvapil.

Naše hospodyně měly by se učiti trochu více počítat. Dnes umí každá služka číst a psát, a neumí-li, tedy by mohla od každé krávy při rauním, poledním a večerním dojení nadojené mléko odměřit neb odvážit hospodyně, hospodář neb jejich odrostlejší dítka. Do chléva by se dala černá tabulka s kusem křídla a na tu by se každodenně napsalo, mnoho-li každá z dojníc dala mléka. Co se týče krmiva, stačilo by snad toto občas odvážit, aby se vědělo, kolik která kráva sežere a kolik dá mléka, jaká je tedy její výnosnost. Kdyby takovéto pokusy dělaly se každých 14 dní jen po 9 měsíců, mohla by se dosti přesně vypočíst přibližná výnosnost té které krávy. Nejlepší by se pro chov podržely, málo neb špatně výnosné by se prodaly neb vykrmily na prodej. Počítáme-li, že dobrá dojnice a plemeno se chová ve statku 12 až 20 let, a uvážíme-li, že mnohá kráva sežere krmiva denně za 5, 10, 20, ba i více krejcarů než-li druhá, tedy by se malorolníkovi toto počítání jistě stejně dobře vyplatilo, jako v Dánsku neb u našich velkostatkářů. V našich hospodářstvích chovají se často právě mrchy, které se nehodí ani na dojení ani na žír. Nač má hospodář takové krávy chovati se škodou? Při trochu více počítání dopočetl by se snadno škody neb ztráty a obohatil by brzy své zkušenosti ohledně krmení dobytka.

Z Podvysoka. Tak konečně tedy začalo — to šlusování! A jak se ti pánovej z tovární kutnohorské vyznamenali! Nabízejí za 1 metr. cent řepy 74 kr. č., ovšem s dodáním do cukrovaru, se sházením na rampu, po případě s vyházením na hromadu 5 metrů vysokou, k čemuž prý páni milostivě zdarma zapůjčí lešení. No, až se tohle doví p. Hodek, ten bude řídit, že zase na Kutnohorsku začali

s tak vysokou cenou, to bude lamento, že pro ani 5 sloupů v „Politik“ nestačí! Zásadní o tuto „vysokou“ cenu mají zase jenom rolníci, neb zde se na to jinak doštápnou, než-li na Rakovníku a Liběchovicích a vůbec tam v severních Čechách. U nás se sice také sezve schůze řepářů, aby podepsali známou resoluci, v které se žádá, aby cukrovarům pojištěna byla vývozní premie a aby byly zachovány kartely, dle kterých sedlák č. 7. přiděluje se do Ovčár, sedlák č. 77. do Hory do cukrovaru atd., — a podepíše se také, ale mezi debatou padnou slova a důvody, kterými se okna mnohého cukrovaru otfášají! Nám i cukrovarům pomoci může jedině úplné zrušení potravní daně z cukru. Tím by přestal býti cukr lahůdkou a stal se vydatnou částí potravy, pak by se i spotřeba jeho více než zdvojnásobila. V tom případě doma se ho spotřebuje 1/2 výroby a pro ostatek jistě si naši továrníci najdou odby. Chceme-li však zrušení potravní daně z cukru dosáti, je k tomu třeba, aby nejen rolníci s cukrovarů, nýbrž veškerí činitelé z celé země, Češi i Němci se spojili a hlasu svého v témž smyslu povznegli. Je třeba, aby všechny hospodářské spolky, čelnější města a korporace přímo k ministrům vyslali deputace a žádali o zrušení, neb na naše poslance nelze se spolehnouti, zvláště na mladočeské ne! Naši pp. poslanci dorozuměli se jen jednou o společném činu s německými poslanci, to se ale nejednalo o sedláka, nýbrž o učitelstvo. Doufáme, že snad přece na chvíli odloží páni hádku, má-li se sedlákově po česku neb po německu sfundovati poslední kráva, — o čemž pp. poslanci odříkávají deklamace již po tolik let, zapo mínajíce na prospěch svých voličů!

Literatura.

J. Otto v Praze. Laciná knihovna národní. Nahore a dole. Román Fr. Herczega (Dokont.) a Ranné srdce. Povídky od J. Ostena. Serie XXV., sešit 6., 7. a 8. po 20 h. — Česká knihovna. Potádk Fr. Rily. Ze záslých dob. Povídky a vzpomínky Al. Jiráka. Seš. 95. a 96. po 24 h. — Spisy J. Arbesa: Moderní upří. Seš. 1., 2. a 3. po 30 h. — Spisy Karoliny Světlé: Prostá mysl. Seš. 6., 7. a 8. Na úsvitě. Seš. 1. a 2. po 30 h. — O chrupu a jeho šetření. Napsal MUDr. K. Váter. Lidových rozprav 16. kašských č. 2. za 90 h.

V. Kotrba v Praze. Sběrka zábavné četby Ludmila: Radošinský pantoflík od O. Seykory Kosteckého. Roč. IV., seš. 3 a 4. Ročně za 2 K 20 h. — Zábavy večerní: Bob. Brodský, Přeludy. Ročník XXIII., č. 1 za 80 h. — Homiletická knihovna: J. Ledinského Krev Jeho na nás a naše syny. Sv. III., seš. 2. za 70 h.

J. B. Vilímek v Praze. Devatenácté století slovem i obrazem. Seš. 28. a 29. po 60 h. — Dívčí srdcem: Ztracená. Z francouzského přeložila Ot. Petrova. Seš. 3. a 4. po 10 h. — Spisy J. Klecandy: Divoké koťat. Seš. 7. a 8. po 24 h.

Grafičká společnost Unie v Praze. Spisy Jul. Zeyera. Jeho svět a její. Novelky. Seš. 1., 2., 3. a 4. po 40 h. — Spisy Sofie Podlipské: Anna. Román. Seš. 10. a 11. po 30 h. — Dějiny umění národa českého. Napsal Ferd. J. Lehner. Seš. 8. za 70 h.

E. Beaufort v Praze. Polská knihovna. Bolesl. Prue: Loutka. Román. Seš. 2. a 3. po 24 h.

Jan Kotík na Smíchově. Právní rádce pro duchovní správu. Sepsal Jan Pauly. Seš. 9. a 10.

Jos. Pelel v Praze. Knihovna Rozhledů: W. E. K. Lecky: Dějiny racionalismu v Evropě. Seš. 1. za 48 h.

Družstvo „Vlast“ v Praze. Hlasý avatováckavské: Arnošt Renan. Roč. II., č. 2. a 3. Předplatné na rok 40 h.

„Nový Háj“ v Táboře. Lesnické a lovecké listy. Redaktor les. ing. Jan Hemmr. Roč. I., č. 1. a 2. Předplatné na rok 10 K.

Do Světa. Časopis věnovaný cestování a zábavě. Ročník I., č. 1. Vydává Cestovní kancelář Čenka Šulce a spol. v Praze II. Roční předpl. 6 K.

Rozhledy po lidumilství. Nákladem „Družiny bl. Anežky České.“ Předplatné 4 K ročně přijímá pí. Lotty Trakalova č. 128. — III

Čechle. Obrázkový a zábavný poučný měsíčník. Řídí Jan Pauly. Předplatné na rok 6-40 K přijímá Jan Kotík na Smíchově.

České listy hospodářské. Vydává „Ústřední společnost hospodářská pro království české v Praze, Vodičkova ul. Roční předplatné 10 K.

Z pole i lesa. Pravda a lež z mysliveckého života od Bob. Brodského. Nákladem B. Prombergra v Olomouci. Seš. 4., 5., 6. a 7. po 40 h.

Serafinské Květy. Časopis terciářů českoslovanských. Roč. I., č. 6. Roční předplatné 2 K zasílá se: Administraci Seraf. Květů v Olomouci.

Poklad Věšteckých. Lidový list k učení Nejv. Svátosti oltářní. Řídí V. Roudnický. Roč. IV., č. 1. Předplatné na rok 1 K 20 h přijímá knihtiskárna V. Kotrby v Praze.

„Matice Česká.“ sbor Musea království česk. pro řeč a literaturu českou, dává svým členům na letošní podíl opět knihy v ceně 10 zl. Loni byl dán na výběr XII. díl „Dějiny města Prahy.“ kromě dílů předchozích, Wintrův kulturní obraz „Skoly partiku lárni v XV. a XVI. století.“ (Cena 6 zl.), a II. část velikého, bohatě ilustrovaného díla dra J. L. Piče „Staroditnosti země české.“ kromě „Časopisu Musea“ a „Vesmíru.“ — Právě počíná se vydávati na letošní podíl III. část „Staroditnosti země české.“ (dílu II. svaz. I.) díleci „Čechy na úsvitě dějin.“ Cena 7 zl.

— V době nedaleké zakoupí „Matice Č.“ také část nákladu „Dějin národů východních.“ díl II. dra. J. V. Práška. — Nové přistupující zakladatelé platí jednou pro vždy 106 K v pěti ročních vkladech po 21 K a dostávají doživotně knihy v ceně 10 zl. každého roku. Seznam spisů a stanov poše každému na požádání zdarma „Matice Česká“ v Praze, Museum království českého.

Zbožné vzdechy katol. křesťana ve svato. poště době nejv. Svátosti a n. Božího Hrobu. Upravil Vlastimil Hálek, farář v Liboci u Prahy. Objednati lze u téhož. Cena 8 haléřů, 50 kusů 3 K.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevnější vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy movutlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můž se vykázati četnými pocalnými přísply P. T. zákazník a odporučuje se tedy k zařazení a opravě kalichů, monstranci, cibori, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, ácků na křest, svícenů, paciřkáld, schráněk na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleďústojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenáný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cennsky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

**Veledúst. duchovenstvu, sl. řeholím, stavům
a P. T. obecnstvu**

uctivě oznamuji, že za **tevarní ceny** zboží zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na vlasy, houby k mytí, žinky, toaletní mýdla ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve stkvostných kasetách, hodíci se k vánočním dárkům a j.

Výborné creamy ku holení **Saton** a **gehavling** columbia na místo mýdla zasílám rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jichžto výbornost jako odborník ručím, zasílám od 1 zl. 20 kr. výše. **Nehodící se břitvy přes vyzkoušení výměním nebo peníze vrátím.**

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od 3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větš. objednávce poskytuji svlášttní slevy.

Zásilky na venek rychle a správně vyřizuji.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonale účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 1 n.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínekého stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a známeno.

Správky se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správký hodinek se vyřizuji.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Pašijový týden

letošního roku vykasuje tu řádkou zvláštnost, že svátek Zvěstování Panny Marie, připadající na úterý **svátého téhodne**, církevní slavností svou přeložen jest až na dobu po Velikonoci, dne 7. dubna, bohoslužba pak v úterý pašijového téhodne koná se dle času (de feria 3. Mai. hebdom.) a tudíž i pašijemi. Jelikož pak úterek ten slaví se ve veřejnosti jako svátek zasvěcený, budeme mítí při spívaném mái sv. tu zvláštnost, že na kůru zpívají se budou

pašije podle sv. Marka.

Protože české znění těchto pašijí v obyčejných perikopách po ruce se nennachází, vydala níže psaná knihtiskárna zvláštní otisk pašijí sv. Marka určený pro zpěváky umučení Páně na kůru, a lze je dostati v praktické úpravě (zvlášt ku zmíněnému účeli)

10 kusů registrové 8° str. 8 za 80 haléřů
(s portem 90 haléřů).

Včasné objednání je žádoucí, anč náklad tiskne se jen obmezený dle objednávek právě jen pro potřebu letošního roku. V poslední chvíli nebude možno již pak tiskopisem posloužiti.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Král.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvlášt z kruhů veleďústojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větš. výhody.

Těž na spiditky bez zřýšení cen!

První

katolický a zasilatelský závod

Josef Poláček & spol.

továrna na sukna

v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a modních látek pro
P. T. veleďúst. duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 12.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku s k — h

V Hradci Králové, dne 21. března 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Jidáš.

Ubohý Jidáš! Co v mé dětské mysli zkusil obzvláště v poslední týden před velikonoční Jidáše jsme nejprv „honili“. Dle starobylého obřadu a obyčje církve činí se po žalostivých „hodinkách“ v svatém třídní rachot a třeskot jakýsi — fragor et strepitus — na znamení zmatku a nepokoje samé přírody i mnohých duší při smrti Páně. V městě, kde jsem hlavně „kladl základy ku svému vzdělání“, bylo obyčejem, že ten rachot dělali dřevěnými nástroji — klapáčkami neb řehtačkami — hoši, jejichž rodiče jim tento velkopáteční zvonek opatřili. Nesměli jsme však spustiti v kostele, kdež jsme, musím se pochlubit, velice trpělivě půldruhé hodiny čekali, až pan děkan dá znamení. Na to v pořádku vyšedše z kostela, udělali jsme ten „rachot a třeskot“ a to tak, že jsme měli obejít chrám. Ale kluk a jít pomalu, když před tím tak dlouho seděl! Dali jsme se skoro i do běhu. A ať nám to nikdo za zlé nemá. V naší mysli i dle náhledu mnohých dospělých bylo to honění Jidáše a proto ta horlivost, proto ten chvat. Jedenkrát byl však pro toto honění Jidáše po velikonočních i výslech ve škole. Mnozí — myslím, že z nezřízené lásky k Pánu Ježíši — běželi ten rachot i třeskot udělali taky židům v městě. Ba byla na to i písnička, jak „kopali jámu Ježíši Pánu“. Podle pravidel soudcovských neměl za to žádný trest následovati, poněvadž uražení si sami dosti učinili. Objevila se ruka v okně a v ní hrnec, jehož obsah se na hlavy rachotících chrtil.

Dávno a dávno tomu již jest, co jsme takto Jidáše honili. Od těch dob změnilo se mnoho. Nyní je to naopak. Teď je v Rakousku jistý Jidáš, který dělal rachot a třeskot nejprv uvnitř a pak venku. Uvnitř v říšské radě se jim sice opřeli, a pamatuju se jak i tam se objevila ruka a v ní sklenice, z níž se lila voda na hlavy rachotících — Jidášů. Ale oni rachotili taky venku pod samým hradem císařským. Mít tu moc, byl bych na ně nejprv vychrtil trochu vody z obyčejné stříkačky. Možná, že již to by bylo pomohlo. A pak? Inu pak! Do Čechů stříkali jinými stříkačkami, mohli to zkusit taky ve Vídni. Ale nestalo se tak. Honiti německého Jidáše páni nemusí. Svět pokročil. Jidáš honí je a neustane prý, až je dožene do Berlína. — Avšak prohánějí se tu ještě jiní Jidášové. Jsou to roztomilí pastoři z ciziny. Dělají, jakoby jim šlo o to, abychom my ubozí ve tmách vězící modláři teprv od nich se měli naučiti znáti Pána Ježíše. Zatím však oni právě to jsou, kteří doma „vykopali jámu Ježíši Pánu“. Doma to svým fanatismem proti vážnosti učitelského úřadu církve přivedli tak daleko, že jen část lidí dává děti křtít, doma dopracovali to až k náratu pohanství do dřívě křesťansko-katolických zemí, doma zničili víru v Ježíše Krista a nám se sem derou. Pan Körber s panem Hartlem jakoby nic. O to se má starat katolická církev sama. A nezahyne, třeba i něco plev z ní vylétlo, a to i kdyby u nás jako v „katolickém“ Bavorsku byli ministři vychovanci pastořů; ale jedná se o dům habsburský. V jeho zájmu to je, aby přišli co nejdříve nějakí jiní ministři, kteří by tyhle Jidáše rychle ze země vyhnali.

V některých kostelích našich se ten rachot dělá velice slabě, jen se trochu klepne na lavice. Co pak to je na Jidáše, byl bych si pomyslíl za svého dětství. Minulý týden mluvil velice drze odporový Jidáš dr. Eisenkolb v říšské radě, že německý lid v Rakousku touží po účastenství ve světovládě Němců pod vedením slavného rodu Hohenzollernů. A co se stalo? Jediný katolický poslanec velice tiše proti němu promluvil. Ostatní vše mlčelo. Co to je na takového Jidáše! Ale tak to je v Rakousku! Z Čechů a katolíků dělat Jidáše na jistých vysokých místech, to páni umí, ale rachot a třeskot na Eisenkolba — to je jim,

jak se zdá, již jen „pro děti“, totiž pro ty, kteří si udrželi v srdci trochu té dětinuú loyality.

Tolik o tom honění Jidáše. Na zelený čtvrtek jsme se s ním sešli jiným ne méně zajímavým způsobem. Toho dne přihlíželo se ku včelám, čili vzalo se jim trochu medu. Pekaři pekli zvláště pletené pečivo, které se medem pomazalo. A takové housce s medem říkalo se „Jidáš“ nebo Jidášek. Takového Jidáše jsem měl rád, a nemohl jsem se dočkat, až matka a otec od stolu Páně přijdou a nám stále při dobré chuti jsoucím dětem Jidáška k snídani se dostane.

Jak ale ta pletená houska z mouky přeničné a ten med ku jménu Jidáše přišel, to mně tenkrát zůstalo tajemstvím. Dnes tomu rozumím. Dnes vidím, jak leckterý „katolický“ stát církvi a lidu křesťanskému peče — jidášky. Náš stát zmocnil se církevního jména v míře povážlivé. Zlepšení platů duchovenstva jest přežádoucí věc, má-li vůbec někdo po dlouhých a drahých studiích na kněžství jíti a nemá-li tudíž náboženství vyhnouti. A úlohy té — že si vůbec tu věc osvojil, ujmá se stát. Avšak církve tím čím dále tím více padá do područí státu. Ministr stává se v povážlivé míře pánem církve. Dokud nesáhá na učení a vnitřní řízení církve, necítí se nenáležitostí této věci tolik. Ale jak to bude v budoucnosti? Nebude ministr brániti statečnému vystupování duchovenstva na ochranu náboženství a lidu? Dnes může biskup a kněz dáti se na stranu utlačovaného lidu a ministr nemůže mu tak lehko chléb vzíti. Ale což až bude jinak? Což až — jako to jest ve Francii — zastaví se plat knězi, který půjde s lidem proti násilnostem ministrovým! Mnozí zaslepení ovšem závidí ten kus chleba knězi a mnou si ruce, je-li kněžstvo spoutáno. Ale nevidí, že se slabení kněžstva je i seslabením lidu v každém ohledu. A proto se obávám, že to sestátnění platů duchovenských je kousek „přeničného chleba s medem.“ Že je to — jidášek. Ovšem musíme o to usilovati, aby kněžstvo za tohoto jidáška neopustilo lid nikdy, ale kněžstvo samo nepomůže, bude li mezi lidem samým mnoho Jidášů buď zjevných, anebo také jako med sladkých, ale tajně zrádných.

Konečně přicházím ku třetí věci a to je „pálení Jidáše“. Tím mylně nazývá lid obřad s velkonočním novým ohněm na bílou sobotu. Pálí se ovšem v ohni starý zbylý posvátný olej, ale ostatně oheň ten není pálením a ničením, nýbrž roznícením. Z kamene má býti rozkřesán, z Krista — základního a úhelného kamene — má jako z mrtvých vstáním ke všemu dobrému rozníceno býti lidstvo. Je-li pak tímto ohněm velkonoční oheň náš, tu ovšem pálí pak také Jidáše, to jest tu vypaluje z duší všecko faleš a zradu, vše co je nízké a ohavné v nás.

A v tom smyslu jest přáteli celému světu, a obzvláště našemu drahému národu nějaké veliké pálení Jidáše. Právě křesťanství kéž by spálilo všecko jidášství v srdcích našich! Čím méně totiž jidášství v národě, tím větší, tím silnější jest. Ale čím méně pravého křesťanství, tím více jidášství, tím více nízkých, prodejných povah. Kéž by zanícen byl oheň obnoveného křesťanství obzvláště v říši naší! Přál bych si to nejen k vůli náboženství, ale i k vůli národu našemu. Minulý týden vydali poslanci naši „poslední list“ — ultimatum — vláda, že jí už nevěří. My zde u nás takový ultimát vlády nepotřebujeme dávat, protože jsme jí a jistým kruhům nevěřili — nikdy. Politické Jidášovy dostalo se nám sice dosti, a to obyčejně, když je s vládou zle. A jidášku s medem — ale jako konce důtek dohromady spletených — napekli nám dosti. Ale „sladké“ rády jedí obyčejně jen děti a ženy, a pak jsou ty „jidášky“ strava — posní. Je však již svrchovaný čas, aby po tom dlouhém postu

našeho národa aspoň ta nějaká bílá sobota přišla, která by ty rozličné Jidáše novým ohněm práva a upřímné spravedlnosti spálila.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 19. března.

(Voličstvo měst Pardubic, Přelouče a Holic proti vedení mladočeskému. — Soukromé detektivní ústavy v Praze. — Hromadění placených a samosprávných hodností na j dny a tyče osoby).

Čím jsme předešlý svůj dopis končili, tím dnešní začínáme. Poukázali jsme totiž k důležitosti a významu důvodů, pro které professor českých škol technických v Praze p. Hrášský svůj poslanecký mandát do sněmu království Českého za městskou skupinu Pardubickou složil a mužný tento skutek ve dnešní popletené době dle zásluhy jsme ocenili. Ve pražských politických kruzích, jejichž stoupenci dočasnou přísahu na mladočeský korán nesložili, uvítáno bylo upřímně odvodněné vzdání se mandátu ze strany p. professora Hrášského jako jednání příkladné a vzorné. Proto s největším potěšením se zde dále slyší, že páni voličové v Pardubicích, Přelouči a v Holicích sdělení svého poslance velice dobře porozuměli a správně je pochopili. Mladočestí vůdcové, jejichž bezhlavé vedení národa již jenom o tichou soustrast prosí, těšili se, že se ihned vyskytnou ochotní dědicové p. prof. Hrášským složeného mandátu, kteří svým lomozným ucházením se o opuštěné poslanecké odvrátí pozornost širší veřejnosti od sledování příčin, proč p. prof. Hrášský mandát složil. Toinu však ke všeobecnému překvapení předešlo voličstvo pardubické městské sněmovní skupiny, když po vyslechnutí důvodů, proč byl mandát složen, rozhodlo se odstoupivšího svého poslance voliti znovu. Rozhodnutí toto má v našem politickém životě význam obrovského dosahu. Pan professor Hrášský, zdávaje se svého mandátu, odsoudil malý způsob, jakým se dnes naše veřejné záležitosti spravují. Tím bylo v nejprvnější řadě nejcitelněji dotčeno mladočeské vedení. A tu najednou veškeré voličstvo p. prof. Hrášského staví se jednomyslně po bok svému poslanci a uznávajíc jeho výtky, jež byl proti mladočeským vůdcům pronesl, bude ho voliti znovu, čímž výtky ty s ním podpisuje a ve své skupině vůbec ani nepřipouští, aby se o jejich důvodnosti nebo bezpodstatnosti mohlo veřejně rokovati.

To jest jednou vážný a důstojný politický čin u nás! Poslanec, jsa uražen, babsky nestrčil urážku do kapsy, aby se za ni instil postranním pomlouváním a pletichářením proti nešikovnému vedení mladočeské strany, jako mnozí jeho kollegové poslanci činí, nýbrž veřejně věcně vyložil, o co běží a voličstvo zůstávajíc při věci, která mu byla předložena, bez obvyklých osobních zbytečných štvanic novou volbou svého poslance vysloví mu svou jednomyslnou důvěru, což bude zároveň nejvážnějším napomenutím těch, kdo svým jednáním zavinili, že p. prof. Hrášský byl donucen, aby poslanecký mandát složil. Voličstvu měst Pardubic, Přelouče a Holic náleží v této záležitosti plně uznání za jeho vážné a správné pochopení situace, již ostentativní složení mandátu ze strany p. prof. Hrášského znamená. Tak spontánního a výmluvného projevu nedůvěry se mladočeskému vedení politických záležitostí českých doposud nedostalo. Proto sluší je zaznamenati a širší kruhy veřejnosti na ně upozorniti.

Během posledních let vyskytovaly se v české veřejnosti časté zprávy o tom, že se v Praze nacházejí lidé, kteří se za dobré

zaplacení propůjčují k tomu, že jako soukromí špičkové obstarávají zprávy o majetkových poměrech a vůbec o životě osob, jež jsou jim kýmkoliv jmenovány. Následkem takovýchto zpráv bylo již celé množství obchodníků citelně poškozeno a sponsta rodinných tragedií vyvolána, tak že na takovéto soukromé a všl zodpovědnosti za podané zprávy předem se zřikající špičky předneseny byly těžké žaloby již i v plném sněmu království Českého.

Očekávalo se, že po tomto upozornění budou lidé tohoto, pro ostatní společnost nebezpečného druhu ve svých zjištěných rejdech omezeni a za případné další jejich provozování trestáni. To přece ohrožuje osobní i majetkovou bezpečnost, když si každý může pojednatí někoho na kohokolivěk, aby o něm podal zprávy, za něž zodpovědnosti neběře a jež podává tajně. Avšak na místě, aby způsob takovéto živnosti byl co možná vyplněn, an obchodník o každém, o němž se chce informovat, dostane zprávy v kružích obchodních a soukromý život zrovna jako listovní tajemství musí požívatí státní ochrany, on byl v Praze dokonce v poslední minulém roce postaven na zvláštní živnostenské nohy.

Objevily se zde dokonce nevíme kým a s jakým odůvodněním prý koncesované detektivní kanceláře, jež v Praze již svou působnost zdají se projevovat i rozvinovat. Není pochybnosti, že se zde i po Čechách vyskytují zástupy zvědavců, kteří ze vrozené jim slabosti hoří dychtivostí zvědětí rozmanité okolnosti a podrobnosti ze života svých bližních a proto nešetří korunou, aby se na ně něco dověděli bez ohledu, je-li to pravda nebo výmysl a klep. Proto takovéto detektivní kanceláře mají hojnost klientů, které do nich vláká vrozená jejich zvědavost. Avšak nyní začínají se Prahou roznášeti stížnosti, jež již i do širší veřejnosti pronikají, že ten pán dostal anonymní upozornění, aby si dal na toho a onoho přítele pozor a aby ho dal pozorovat, jest-li ho nějak nepoškozuje. Ta a ona panička byla překvapena důvěrným přátelským sdělením nepodepsaného svého příznivce, aby střežla pana manžela. Strašlivá hra s lidmi v Praze začíná a proto předem upozorňujeme, že zahnužené a ještě stále více usazující se zde řemeslné rozrušování myslí jednotlivců a klidu rodin počíná se tady roztahovati způsobem nejpovážlivějším a pražský tisk na místě, aby se tomu opřel, přináší dokonce inserty s upozorněním, že si každý o druhém může tam a tam o komkolivěk všechny zprávy opatřiti.

Při tomto nabízení nemůže chladným růstati ani člověk života nad padlý sním čistšího, neboť proti pomluvě a zlehčení při řemeslném a živnostenském jejich provozování není dnes v Praze se svým klidem bezpečen nikdo. A jest-li tomu nebude co nejdříve učiněna důrazná a dokonalá přítrž, pak není vyloučeno, že brzy soudní síň začne se naplňovati případy, jejichž původ bude možno sledovati do živnostensky vedených detektivních kanceláří. Zodpovědnost pak za zločiny a neštěstí, která mohou podáváním různých, ze

strany svých původců nezaručených zpráv vzniknouti, padne především na ty, kdo soukromé detektivní kanceláře jako docela svobodné obchody v Praze trpí.

Uvádíme, že veřejnosti již začínají proskakovati zprávy, že rodinné poměry zámožných rodin pražských jsou najednou různými anonymními sděleními rozrušovány a že již i důtklivé žaloby na to byly předneseny. Vyskytl se již zde případ, že manželka dostala najednou falešné zprávy o manželi s vyzváním, aby ho dala hlídati a manžel byl zase upozorněn, že jest střežen, což svědčí, jak si živnostensky provozované klepařství do ruky hraje. A veřejnost jest proti řádění bezmocnou. Ostatně kdo pak by se tím chlubil, když se stane jeho obětí buď jako obchodník nebo v rodinných poměrech? Proto se největší rozhodností jest se třeba postaviti proti dalšímu trpění takovýchto, na aranžování lidských neštěstí spočívajících živností. Pováží-li se, co utrpení a nedorozumění způsobila již udání úředních detektivů, kteří za svá sdělení jsou povinni ručiti, snadno lze učiniti úsudek o tom, jaké zmatky a hrůzy mohou způsobiti detektivní kanceláře soukromé, které za svá sdělení neručí a zodpovědnost neberou.

Proto se má všeobecně za to, že o živnostenském zavedení takovýchto soukromých detektivních obchodů s klidem a existencemi obyvatelstva pražského pan místodržitel království Českého neví, neboť nedá se mysliti, že by jejich zavádění trpěl. Rovněž se má za to, že o nich neví ani magistrát ani zastupitelstvo král. hl. města Prahy, neboť v opáčeném případě by se proti jejich trpění v Praze zajisté že nejrozhodněji obradily z důvodů a příčin, jež nikomu není třeba šíře vykládati. Městu Praze zavedení živnostenských detektivních kanceláří k ozdobě ani ku prospěchu sloužiti nebude. Více dnes o této záležitosti psáti netřeba.

* * *

Minulý týden vyklouzlo některému z pánů redaktorů „Národních Listů“ z pera několik řádků, jež obecně překvapily, ale také nanejvýš uspokojily. Není sice známo, zdaž pisatel jejich nemusil potom za trest v koutku klečeti, ale již jsou venku a dobře, že jsou venku.

„Národní Listy“ kárajíce skutečně až obdivuhodnou nedbalost a lehkovážnost některých pánů poslanců při vykonávání poslaneckých povinností, dotkly se zároveň jedné z nejošklivějších stránek nynějších poslaneckých kruhů a sice pachťení se po placených hodnostech. „Národní Listy“ tento shon mladočeských vlastenců po „semenci“ rozhodně odsoudily a při tom uvedly, že ku př. jeden z vlasteneckých mladočeských výtečníků zastává neméně nežli sedm placených hodností. „Národní Listy“ měly uvést i zrovna také jména takovýchto příčinlivých vlastenců přes to, že je každý i bez toho uhodne.

Za éry mladočeské rozmohl se v Čechách zlořád a po našem mínění vlastně nepřipustnost, která by se dle ducha a smyslu zákona ani trpěti neměla. Zlořádem tím stává se u nás samospráva lidu i inteligenci nanejvýš

odpornou a na místě, aby v zemích našich kvétala, ona zde klesá a stává se všem kruhům postrachem. Mínilme tím především faktum, že některé jednotlivé osoby hromadí na sebe samosprávné hodnosti tak, že jsou si až i dvakrát jako rozhodující instance podřízeni a dvakrát nadřizeni. Příkladem toho kráčí v čele pan poslanec dr. Herold, který jest v ohledu samosprávy současně členem obecního výboru města Král. Vinohradů, okresním starostou okresu vinohradského a předsedícím zemského výboru království Českého. Tu se stává, že si je jako člen obecního výboru města Vinohrad ve dvou vyšších samosprávných instancích nadřizen a jako jsa předsedícím zemského výboru jest si ve dvou instancích podřízen. To nepokládá sice nikdo za správné, všeobecně se na to po straně reptá, ale není nikoho, kdo by na to rovně ukázal, že takovéto hromadění funkcí samosprávných na jednu a tutéž osobu činí samosprávu bezpředmětnou, narážející ji vůči jednotlivcům. Proti čemu p. dr. Herold v obecním zastupitelstvu hlasuje, proti tomu předce nezbytně musí i ve druhé stolici v okresním výboru při odvolání se hlasovati také a ve třetí nejvyšší instanci v zemském výboru rovněž. Proto za takových okolností zákonem zamýšlená účelnost instancního rozčlenění samosprávy vlastně mizí a stává se ilusorní, zejména když jest to dnes obvyklým a všeobecně zakořeněným zlovykem, že celé obecní výbory zahuňují se v zastupitelstvech a výborech okresních.

Proto nacházíme za zcela správné a záslužné, když „Národní Listy“ do tohoto způsobu hromadění nejenom placených, ale i neplacených hodností na bedra jedné a těchže osob tukly. Vždyť někteří lidé u nás učinili si ze zastupování národa hotovou živnost, pokládajíce poslanecký mandát jako za dojnou krávu, jež pro ně lid živí. Kde jsou ty časy, kdy Mladočech dr. Karel Sladkovský, zvolen jsa do zemského výboru, vzdal se platu za to mu příslušejícího ve prospěch stavby „Národního Divadla!“ Dnes na místě vlasteneckého, nezištného veřejného závodění ve službách lidu vidíme pračky a rvačky o placené, ze samosprávy a ze zastupování lidu vyplývající hodnosti, jež jistě koterie lidí, která se ku všeobecnému podivu z nejrůznějších elementů dohromady sběhla, má jako v pachtu.

Zde by se dala napsati kapitola a satyra, až by se mnohým pánům před očima tmělo. Avšak když do mladočeského soběhrabství některých osob pokládaly za potřebné rýpnouti již samy „Národní Listy“, zajisté na ten čas postačí, když to prostě zaznamenáváme, ponechávající si municí, již v této otázce v zásobě chováme celé kroniky, k dispozici pro případy, kdy se nám bude hoditi k utišení mnohých výtečníků, až své politické chyby budou chtít zakrýti a obecnou pozornost od nich odvrátiti hledáním mrvy v oku bližního.

Vážené listy, které nemajíce pro své čtenářstvo dostatek užitečnější látky, ustavičně nechávají si hlavu boleti starostmi, co dělají lidé smýšlející katolicky, upozorňujeme, že se svým čtenářům a vlasti daleko více zavděčí,

když jsme nad Výmarem na mém pláti leželi? Osloveny odvětil ochotně a stručně: „Konec dobře.“

„Esli pak bys ho dovedl, Mefistófi, namalovat?“ „Jak bych ho nedovedl namalovat!“

„Esli pak bys ho ale dovedl taky narejsovat?“ „Když ho dovedu namalovat, jak bych ho nedovedl narejsovat!“

„Kvultuj, teda hezky friško, at ho tady mám!“

Mefistofelovi příkaz Faustův přirozeně byl přamalo přijemný, ale co dělat, byl-li vázán smlouvou?

Za malou chvíli přání Faustovo bylo splněno — ale vrtolivý objednatel rozkřikl se hněvivě: „Hoj, ty šelmo podvodná, kde je ten nápis, který jsme na krucifixu Výmarském viděli? Tahle interpellace byla pro Mefistofela již trochu silným křenem a proto mružel prosebně: „Ustajň, Fousto, od této žádosti své; neboť k takovému rejsování pět tisíc kolegů bych musel sehnati.“

Ale neúprosný tyran si dupl: „Promluviš-li ještě jednou proti vině mému, otýpky z písku ti vázati poručím.“ Toho se oslovený přece jen hrozně ulekl a proto schlíple zmizel, aby Faustův rozkaz vyplnil.

Ale všeho do času; když vypršela pracovní doba Mefistofelova, umínil si temný sluha hrozného Fausta na vždy zkrotiti; schová ho ve své říši a tam se mu důkladně vymstí za všechno týrání. Každému jen chvíli hraji a zvláště takovému tyranskému nezbedovi.

Když viděl Faust, že se blíží chvíle odvety, nějak nápadně mkl. Také si najal dva ramenuté venkovany, aby ho pro případ nebezpečnosti hájili. Ale vše nic neprospělo. Oba strážcové od zlých duchů spoličkování a Faust za hrozného hřmění a příšerného světelkování zapálené a vyfukované kalafuny s jeviště odnesen.

FEUILLETON.

Vzpomínky na „Kláster.“

Píše J. S.—a.

I.

(Pokračování.)

Sotva by kdo řekl, co se vešlo do té malé figurky Faustovy všelikých nepravostí. Ale nedivme se; kdo se zapíše tomu černému, ten už najde dosti síly ke každému zločinu. A nebyl ten Faust s počátku ani tak zlý; ale když ho Mefistofeles sám osobně k dvojspolku zval a hory doly sliboval, přehlušil učenec vnitřní varovný hlas svého nitra sobeckou myšlenkou: „Blázen kdo dává a ještě větší kdo nebere.“ Inu, když chybí učený, brkne obyčejně notně. A tak zlý duch zvlítěl nad marnivým světákem zcela; však také potměšily Faust nekapituloval před duchem temnosti jen tak za malíčkost. Před podpisem smlouvy si činil výminky, ohrady a výhrady, až černému pokusiteli ježaté vylasy nad rohy vstávaly. Nejednou se Mefistofeles vyásdíl, že přátelství Faustovo stojí hrozné peníze. Jak si Faust vzpomněl, hned musil vyrukovati celý roj kosmatého komonstva k pečlivé obsluze. Kolikrát si Mefistofeles z hloubi srdce povzdechl, že vlastně moc prohloupil.

Teď ovšem není potřebí, aby zlý duch mnoho přemýšlel, jakým způsobem kterou duši lapiti do svých tenat; nyní se k němu přidávají lidé skoro zadarmo, zaprodávající se mu i za nepatrný pakatytek. Nyní nemusí vysílati temná říše houfy nejbystřejších agentů, kteří by s velkou námahou sotva několik duší pro své šmejdy získali; naopak černá chasa může pohodlně doma seděti a sotva stačí ochotné visity přijímati a za-

pisovati. Ale za času Faustova bylo ještě v oněch končinách dosti pusto a nehlučno; a proto Mefistofeles nemohl šetřiti žádným nákladem.

Nejdřív zkoumal líšácky Faustovo vzdělání a náklonnosti bez osobního představení. Skryt jsa Faustovu zraku, zahovořil vážně do pravého ucha učencova: „Fousto, Fousto, jdi študýrovat do teolokýje.“ Faust se otfásl, nevěda, odkud toto podivné napomenutí přichází; jeho učená duše byla skoro až uražena. Zamručel si polohlasně: „Jak bych já měl jíti študýrovat do teolokýje, když jsem já tu teolokýji právě absolvoval?“ A podobným způsobem z něho Mefistofeles vysoukal ještě mnohou jinou velepotřebnou informaci. Poznal, že je Faust takto chlap ješitná, citizádostivá a dosti světácká. A poněvadž již mnohem déle byl na světě než nešťastný učenec, věděl, že od pradávna právě citizádostiví theologové byli nejvydatnějšími pomocníky dábelkých rejdu. A proto svou obět tím houževnatěji v chlupatých spárech držel.

Na konec se Faustovi představil v originále a k podepsání smlouvy ho přinutil. Ale v radostném rozechvění nad ochotou Faustovou se svůdce v řetě nějak poptel, když k podpisu dojíti mělo. Promluvil totiž sladce: „Fousto, Fousto, tu máš to píro a inkoust; nyněko se mi vlastní krví na ten pergamen podepíšeš; na cucni si.“ A podával nešikovně k „cucnutí“ Faustovi — ruku vlastní. Prostější obecenstvo při tomto počátku zkázy bylo až k slzám pohnuto, ale pozornosti jiných neušly dva nesmysly, jichž se zlý svůdce ve třech větách dopustil. Ale at už byl nešikou Mefistofeles nebo loutkový principál, zatušoval chybu Fausta podepsal se — krví vlastní.

A teď začal avětácký rej, div si zlý duch při obsluze rozmařilého Fausta křídla neutlonkl a nohy neuběhal. Jednou si ku př. Faust z dlouhé chvíle vzpomněl: „Mefistófi, shlídl-liš ten krucifix,

když české samosprávné a „hodnostní“ poměry trošku provětrají, pokud totiž jejich účel a existence vlastně nezávisí na tom, že všelijaké osobní, na lidu a samosprávné páchané zločiny jednotlivců musí hájiti. Otázku tuto více ze zřetele nepustíme.

Obrana.

Papežství v dějinách národů. V posuzování činnosti papežů panuje v kruzích nepřátelských zvláštní spravedlnost. Všecko zlo ve středověku vášněmi lidskými spáchané přičítá se na vrub papežů, poněvadž prý dosti rázně proti zlobě nevystupovali. Všecka ráznost papežů proti přehmatům a násilnostem jednotlivců pokládá se za panovačnost. Zcela zřejmé zásluhy papežů o víru, vědu a umění se buď podezřívají aneb umlčují. Do dějin světových vpašovány byly nespravedlivé úsudky ano i ničemoňe lži o vládě papežů, a zvláště protestantští dějepisci po celá 3 století soustavně pracují k tomu, aby nanесли co nejvíce stínů do činnosti katolické církve. Úmysl této špatné snahy jest zcela průzračný. Čím hůře bude vyličena působnost katolické církve, tím nutnějším se bude zdáti vznik církve protestantské. Proto dle francouzského historika de Maitre po 3 století spisovaly se zcela falešné dějiny, které dobromyslnými katolíky byly brány za bernou minci. Vždyť do dnes protestantské listy n. př. Čas zkroutí každou událost, která mohla by církvi katolické sloužiti ke cti.

Papežům středověkým se připisuje neobmezená moc nad národy, aby se mohli všechny zločiny na účet jejich připsati. A zatím jest jenom pravdou, že papežové rozhodovali v Evropě pouze od Řehoře VII. až do Bonifáce VIII., tedy od konce století 11. až do začátku století 14. Doba tato obsahuje pouze 227 let. Tato doba skutečně znamená vrchol papežské moci. Ne snad vrchol moci politické, ale vrchol vlivuplné vážnosti. Papežové prosadili za podpory uvědomělých katolických knížat šetření zákona božího i u násilnických panovníků. Všichni evropští národové i se svými vladaři považovali se za společnou náboženskou rodinu, v níž duchovní hlavou a rozhodčím v duchovních záležitostech byl římský biskup. Tato vážnost papežů neobmezovala panovníky v politické moci, protože papež nikdy nepovažoval světské panovníky za své vasaly s povinnostmi lenními, nýbrž pouze v záležitostech svědomí hájil si nejvyšší moc dle slov Spasitelových „Cokoli svážeš na zemi atd.“ (Mat. 18, 19) Národům tato uznávaná svrchovanost papežů jenom prospívala, neboť krotila tyranské přehmaty vladářů. Zemi české vyplýnula z této doby koruna královská pro věčné časy. Innocenc III. r. 1204. bullou potvrdil hodnost královskou Přemyslu Otakaru I., proto národ český má milé vzpomínky na tento rozkvět moci papežské. V době vše-

Tak skončena ona hrozná historie, z níž jsme jen několik úryvků uvedli.

Když se již chce obecenstvo rozejíti, aby divadelní požitky doma ještě jednou na paměť si uvedlo a fádne duchaplné vývody strávilo, najednou se vyhrne spustěná opona ještě jednou vzhůru. Na jeviště přiklape Kašpárek a počne řečniti tentokrát hlasem zcela vážným a uctivým: „Srděčné díky všemu ctěnému obecenstvu za vzácnou přítzeň; pravda, díkřet jste dost, jen aby ti malí chlapi podruhé tolik při představení nemluvíli a pány v zadu z pozornosti nevyrušovali...“ A co tak nezvykle Kašpárek chce dále řečniti, vskočí mu do řeči jakýsi starší netaktní člověk z obecenstva, který jest hrou a snad ještě něčím jiným vesele rozjazen: „Budeš ticho, knole skřenáš!“

Tohle byla přece jenom urážka. A proto principál, ani si nevzpomenuv, že by měl bez pomoci dřevěného pimprlete neotesaný útok odraziti, mluví dále za pomoci posuňků Kašpárkových: „Pane, to je od Vás nehezké; mluvím-li já zcela uctivě, máte se také vy zdvořile ke mně chovati. Já mám také v těle čest...“ Ale tu již všechno obecenstvo vyslalo proti Kašpárkovi, který dále gestikuloval, bromaďnou salvu smíchu. „Ten Kašpárek má prý také v těle čest,“ ozval se při tom jeden zlomyslník.

Principál již tedy raději polkl hořkou pilulku, aby se mu nedostalo výsměchu ještě většího a dokončil: „Zítra bude velké představení o hrozném císaři Diokleciánovi, jak dal povraždit mnoho křesťanů a nyní všem páňům šťastnou, veselou a dobrou dobrou noc; a vy, malí chlapi, taky dobrou noc.“ A obecenstvo, skládající se valnou většinou z — ského proletariátu, odcházelo s veselým smíchem; žádný si nevzpomenul, jak bylo dnešní večer nejnuznějším spolu-proletáti bromaďným smíchem zle ublíženo.

obecně uznávané váinosti jsou ovšem papežové zodpovědní za mravnost tehdejších vladářů a jejich poddaných. A doba tato také znamená zlatý věk království božího. Svato-kupectví bylo usilovným bojem o investituru naprosto z církve odstraněno, ženatí duchovní byli s úřadu sesazeni, idealismus křesťanský manifestoval se křížovými výpravami, lidskost jeví se v ulevování břemen poddaného lidu, žena nabývá šířením kultu Mariánského rovnocennosti s mužem, stavu městskému přiznán nárok na práva občanská se stavem šlechtickým a duchovenským, právní poměry dle vzoru zákonníka církevního upravovány, blahobyť časný organizací práce povznesen.

Papežové 12. a 13. věku jsou uznáváni za hlavu křesťanstva, proto národům dobře se vede pod otcovskou péčí náměstků Kristových. Za tyto 2 věky mohou papežové vzíti plnou zodpovědnost a soud dějin musí pro ně zníti vždy lichotivě.

Jinak ale se to má s dobami následujícími, kdy zárlivost a hrabivost světských vladářů vážnost papežů oslabily, ba přímo činnost sociální znemožnily. Na úpadek moci papežské poukážeme v příští úvaze a ukážeme též na vinníky, kteří nesešité roucho Kristovo roztrhali.

Naše sokolstvo se člní. Žádný z Čechů nemůže popřiti, že právě v době přítomné jest potřeba co nejpevnější svornosti národní; nynější naše kritické poměry přímo křičí po různé a obětavé akci národní a dokazují jasně, že třeba zavrhnouti všecko neplodné fangličkářství. Ale nic naplat; naše sokolstvo se stává spasitelem národa způsobem pohodlnějším. Svolává své věrné k přednáškové agitaci o Husovi, vyzvalo městskou radu Pražskou, aby se postavila v čelo Husových oslav, duplo si na knížete Schwarzenberga, aby dovolil postavit na svých statcích na památku Žižkovu kamenný jehlanec. — Takle národní práce ovšem není příliš namáhavá, ale ve Vídni se jistě hrozně ulekou naši „uvědomělci“ a hned nám všechna národní práva potvrdí.

Ale tážeme se zcela vážně: Myslí to sokolstvo aspoň s pravým poznáním Husova ducha do opravdy? Jestliže Pražská radnice chce všemožně podporovati nestranné studium doby husitské, musí to každý milovník pravdy vítati jen s povděkem. Ale sokolstvu Pražskému se radnice nijak nezachovala, poněvadž se vliďně vzdala prvenství v nastávající letošní husiadě.

Kdyby toužilo Pražské sokolstvo v otázce Husově po pravdě, jak by musilo býti vědno Pražským otcům, že mu chtějí poskytnouti více dobré látky k přednáškám, jež se nyní pod vlivem sokolstva strubují! Ale kde pak! Přednášky sokolstvem obmyšlené musí míti též řízný a odmítavý chod jako dosud, ať se při tom pravda bije sebe více ve tvář. Za to Obnova nejednou poukázala, že touží po plném světle, poněvadž se ho katolíci báti nemustí. Poslouchajte, páni sokolové, nebylo by nyní spíš na čase obruceti pozornost národa k „práci“ našich parlamentních „lidových“ zástupců? Tam se rozhodují přítomné osudy našeho království. Svou leností, ledabylostí a neznalostí nám naši poslanci přivodili více národních škod než voje Sigmundovy. Nebylo by taky dobře, aby sokolstvo po všech městech našich uvědomovalo městské rady o šmejděch Budějovických Taschkářů? atd., atd. To by ovšem nadělalo méně slávy, ale za to by to byla účinná práce národní.

Budějovické české listy dost se nažalovaly, že se práv Budějovických Čechů málo kdo rázně ujímá. Ale což na tom záleží; jen když se bude hodně štváti v nastávajících parných měsících proti „klerikálům“; Žižkovým jehlanec se národ spasí víc než usilovnou parlamentní a drobnou národní prací. A kdo jen trochu o sokolské husiady nepřiznivě zavádí, ten bude vinen vším národním neštěstím a nadělá ze sokolstva — vlasteneckých trpitelů a mučedníků. A to se právě sokolstvu hodí velmi dobře do krámu. To potom totiž bude moci dokázati, že vlast spasiti chtělo, ale pro „klerikální“ překážky chuděrka nemohlo.

Neškodilo by sokolům často připomínati slova Kollárova: Ne horoucnost povalečná...

Politický přehled.

Panu minister. předsedovi Dr. Körbrovi se páni poslanci zase zavděčili, že mu odhlasovali prozatímní rozpočet na měsíc duben s květen. A ministr zemské obrany je také spokojen s vyřízením svého rozpočtu. Jedná se nyní o rozpočet ministerstva kultu a vyučování. Kapitola tohoto rozpočtu „Vysoké školy“ šťastně proklouzla a je na řadě střední školství.

Ale zcela hladce nešlo všechno jednání. Dne 13. března zahrozil jménem mladočeského klubu Dr. Pacák vytýkaje vládě, že vystupuje proti

čemu českému; nebude-li českému lidu vráceno, co mu bezprávně bylo vzato, že poslanci čeští vrátí se k obstrukci. A milý chránělec páne Körbrův posl. Schönerer při jednání o prozat. rozpočtu 18. března vyvolal bouřlivé výjevy svou řečí, v níž nepokrytě se rozhovořil o cílech všenněmeckých a kterou za zvučného souhlasu Všenněmců skončil voláním „hoch“ a „heil“ Hohenzollernům. Předseda sněmovny rozpacitě se při tom rozhlížel, nevěda co hned říci a Dr. Körber zahanben, co mu zase Všenněmci vyvedli. Proti prusáckému náhončímu Schönererovi prudce vystoupil zvláště Dr. Kramář, jenž poukázal, kam vede germanisační politika v Rakousku a jakých výsledků je schopna.

Ubezpečuje se, že sněm království Českého sejde se asi v květnu.

Dne 17. března při volbách do obecní rady vídeňské za třetí volicí sbor byli zvoleni ve všech dvaceti okresech křesť. sociální kandidáti značnými většinami hlasů. Něm. pokrokaři kandidovali jen v pěti okresech, sociál. demokraté vůbec se volby neúčastnili.

„Leitmeritzer Zeitung“ naříká, že při dráhách v něm. krajinách Čech nedostává se úředníků německých a doznává, že heslo, dle něhož žádný Němec nemá se učit česky, přivodilo citelný nedostatek česky mluvících něm. úředníků. Dle něho je tedy třeba, aby se něm. úředníci učili i česky.

Z Itálie a Francie dostala rakouská vláda mnohé zprávy, že proti přístavu v Pulji, dále proti válečným lodím, jichž stavba se právě provádí, jakož i proti námořní akademii v Rjece chystají se anarchistické atentaty. Vláda učinila proto náležitá vojenská opatření.

Pruská vláda oznámila všem polským spolkům v Poznaňsku, že počínajíc 1. dubnem musí všechno jednání své vésti v jazyku německém.

Ve Varšavě zatčen byl ruský plukovník Grimm, rodem Němec, že po řadu let dodával něm. vládě nejdůležitější plány vojenské. Za své špionství v posledních třech letech obdržel z Německa přes milion marků. Kromě Grimma zatčen byl veliký počet důstojníků a v obydlích vysokých vojenských hodností vykonány prohlídky. Událostmi těmito zajisté ještě více zakalil se poměr mezi Ruskem a Německem.

Italská vláda učinila ve Vídni přátelské kroky, aby v budoucnosti poskytování předností domácím dělníkům na škodu dělníků italských bylo zabráněno. A vláda naše ku stálemu vypořádání rakouských příslušníků z Německa je lhostejnou. V Itálii sebrány už 3 miliony podpisů proti chystané rozluce manželské.

Při nastávajících sněmovních volbách ve Francii vystupují jako kandidáti celé řady franc. generálů a důstojníků, kteří od ministra války Andrea byli k vůli protizidovskému smýšlení sesazeni, aneb kteří z vojska dobrovolně vystoupili, nechťejíce se podrobiti Dreyfusovcům. Důstojníci vystupují jako národní a protizidovští kandidáti proti vládním kandidátům.

Vyšší sněmovna dánská schválila prodej západoindických ostrovů dánských, jež koupí Spojené státy severoamerické.

Švédsko a Norvežsko provádí vojenskou opravu, po jejíž ukončení bude mít 350.000 mužů ozbrojených nejlepšími zbraněmi. Touto opravou nabývá poloostrov skandinávský významu. Německo a Anglie ucházejí se již o spolek s ním.

V Bulharsku vydán vládou všeobecně platný zákon, aby nikdo bez dovolení úřadů nenosil zbraně.

V tureckém vojsku v posledním čase zatčeno bylo 146 důstojníků pro podezření, že účastní se „piknutí“ proti sultanovi. Důstojnictvo turecké má příkazáno vyhýbat se všemu, co souvisí se vzdělaností západoevropskou. V Makedonii turecké dosud je loupežnictví ve květu. Jest tam as 8 loupežnických rot, které mají sídla svá v horách a též v samém — Cařihradě. Turecké úřady jsou s nimi ve spojení a četníci turečtí sami označují loupežníkům, kde by se co dalo uloviti.

Vůdce boerský Delarey propustil zajatého anglického generála Methuena, ježto v táboře svém nemá lékařů, kteří by raněnému věnovali náležitou péči. Delarey má nyní ve své moci celý západní Transvaal, neboť té doby není tam anglického vojska, které by mělo chuti s ním se utkat. Dle různých zpráv byly kolony Grenfellovy a Kekewitschovy také Delareyem zničeny. Lord Wolseley ubírá se do jižní Afriky, aby podal králi nestrannou zprávu o tamější situaci. Poslední porážky Angličanů způsobily úplný rozklad v organizaci anglické armády. Úsilí anglické spočívá nyní v tom, aby se zabránilo soustředění se různých oddílů boerských.

Dle zpráv z Číny šíří se tam znorův povstání s velikou rychlostí ve třech provinciích. Generál Ma, vyslaný proti povstalcům, byl nucen ustoupiti Císařští vojáci přidávají se k povstalcům.

Z činnosti katol. spolků.

Z Částelevic. Nár. kat. jednota naše uspořádá dne 25. března t. r. na oslavu 25letého jubilea sv. Otce Lva XIII. slavnostní schůzi se spěvy a deklamacemi. O životě a působení sv. Otce Lva XIII. promluví chvalně známý řečník vldp. Dr. Fr. Reyl, ředitel Borromea z Hradce Králové. Zdat Bůh!

Z Chebce. V neděli dne 16. t. m. pořádala katolická jednota chocoňská veřejnou schůzi na „Panském domě“ s přednáškou dp. Emila Dlouhého-Pokorného. Dp. řečník v přednášce při 2. hodině trvajících 15 minut názory křesť. socialismu vůbec a poměr jeho ku křesťanské ženě zvlášť. Řeč vyslechla s pravým nadšením. I přítomní posluchači, směř křesť. socialismu protichůdných, vyslechli řečníka s napjatou pozorností. Zdat Bůh!

Jednota katol. mužů a jinochů v Hor. Studenci koná v úterý dne 25. března v Novém Studenci u p. Václava Pátka svoji 2. řádnou valnou hromadu. Program jest následující: 1. Zahájení předsedou. 2. Zprávy funkcionářů. 3. Volba výboru a revisorů. 4. Přednáška pana prof. Antonína Drápalíka z Brna. 5. Volné návrhy. Po vyčerpání programu někteří členové přednesou solové výstupy.

Ze Svatky. Lidový spolek křesťansko sociální pro Svatku a okolí konal dne 16. měs. března b. r. o 4. h. odpoledne v sále městské „Radnice“ měsíční svoji schůzi. Dp. farář A. Doubravský přednášel o postavení katolíků za našich dob a zvlášť o poměru jich ve smíšených osadách. Přednáška jeho protkána důkazy z nejbližšího okolí byla poslouchána s plným zájmem a pochopením a odměněna hluchým potleskem. Na to přihlásilo se nových 20 členů. Bohdá, že spolek tento zkvétati bude přese všechno úsilí živiť jemu nepřátelých.

Zprávy místní a z kraje.

Obnova sv. missie konati se bude v král. hradeckém katedrálním chrámu Páně od 23. do 31. března t. r. pořádkem ku konci následujících zpráv nasazeným.

Sv. biřmování udělil ndp. biskup Eduard Jan ve středu dne 19. t. m. ve stoličném chrámu sv. Ducha studující mládeži všech zdejších středních škol. Téměř 400 biřmovanců přijalo svátost sv. biřmování. V sobotu dne 22. bude udíleti Vrchalí Pastýř sv. biřmování žákům a žákyním obecných i měšťanských škol a v pondělí velikonoční o 3 1/2 h. odpoledne i dospělým.

Náboženská výchova vojáků. Tento týden ukončena byla velikonoční večere Páně zdejší vojenské posádky. Celkem 1400 vojáků přistoupilo ke Stolu Páně a vykonalo sv. zpověď, při níž ochotně vypomáhali téměř všichni zdejší pp. duchovní. Dobrých 80% vojáků dostalo své náboženské povinnosti, mnozí opět na vojnu poprvé po mnoha letech, ačkoliv se každému ponechává plná volnost v tom ohledu. Není přece vojenská služba tak záhubnou, jak se mnozí domnívají.

Sjezd československých katolíků v Hradci Králové. Starobylé sídlo křesťanské kultury, residenční město diecévního Vrchalího Pastýře, Hradec Králové zvoleno bylo za místo ku pořádání sjezdu pro československé katolíky. Předěšlý týden dne 12. března ustavil se sjezdový komitét, jehož čestným předsedou zvolen vsdp. kapit. děkan Mgr. Dr. Frýdek, předsedou vsdp. kanovník Dr. Soukup a jednatelem vdp. Dr. Reyl. Sjezd bude se zabývat pouze otázkami náboženskými a kulturními. Politika jest z jednání sjezdu vyloučena. Umožněno jest každému katolíku účastniti se jednání sjezdového a není pochyby, že průběh letošního sjezdu bude se čestně řaditi ku zdatu sjezdu před 5 lety pořádaného. Bude žádoucí, aby uvědomělí katolíci věnovali aspoň tolik pozornosti rhytanému sjezdu, kolik mu projevují již dnes nekatořici a nevěrci.

Vojenský koncert pořádán bude v neděli dne 23. března o 7. hod. več. v hotelu „Merkur“.

Osobní. P. Josef Palička, kněz diecése královéhradecké, t. č. člen c. k. ústavu pro vyšší vzdělání kněží u sv. Augustina ve Vídni, byl tamtéž dne 16. t. m. o 10. hod. dopol. na c. k. universitě Rudolfově veřejně prohlášen doktorem teologie. Jeho Excellence c. k. ministr financí jmenoval výnosem ze dne 22. února 1902 č. 7797 do odhadní komise pro osobní daň z příjmů pro odhadní okres Hradec Král. za členy pp: Josefa Dudka, soukromníka v Hradci Král., Františka Bednáře, starostu okresu Nechanického v Suché, Františka Růžičku, zámečníka v Třebechovicích, Jana Štřemchnu, starostu okresu Hradec Král. v Slezském Předměstí a Viléma Waldka, majitele realit v Hradci Král. Za zástupce členů pp: Bedřicha Brandmayera, c. k. bor. officiala v Hradci Král. Hynka Pelikána, starostu v Čerekvici, Eduarda Řezáče, obchodníka v Hradci Král. a Františka Staňka, stavitele v Praze, Předměstí.

Koncert Českého Trlu (St. Suchý, J. Burian, K. Hoffmeister) pořádán bude v sobotu dne 5. dubna o půl 8. hod. večer. Lístky jsou v předprodeji u knihkupce p. B. Tolmana.

Honba na zloděje. V noci ze 14. na 15. t. m. vyskočil na zdejší nádraží na vlak ku Praze vyjíždějící jakýsi B. Bendl, aby ušel trestu. Před časem byl pro krádež ze služby propuštěn a nyní opět krádeže se dopustil. Stihán jea seskočil z vlaku a ubíhal ke Kuklenám, kde byl však strážníkem zatčen, do c. k. věznice odveden a ukradené věci mu odňaty.

Ke koncertu Filharmonie. Nikdy jsme se nenadáli, že „Osvěta židů“ a Filharmonie jedno jsou. Polemizovali jsme s „Osvětou“, a dostali jsme opravu od Filharmonie. Oprava tuto neuveřejníme, protože postrádá zákonitě formy, ačkoliv jest na ní podepsán p. notář Dr. Scheiner. Žádná redakce není povinna opravovati to, co nikdy neuvěřila. My jsme napsali doslovně v polemice s Osvětou, že nás ani nenapadlo kontrolovati účty koncertu, ačkoliv podniky obecními penězi podporované mají ukládati veřejné účty, aby bylo zřejmo, jak se s podporou naložilo. Odmítli jsme vůbec překrucování „Osvěty“, jakoby chom podezřívali Filharmonii z nenáležitosti nkládání s penězi, ale Osvěta v replice a poslední výbor Filharmonie mermomocí připsují nám toto podezřívání. My poznova prohlášíme, že nebudeme v pochybnost poctivost pořadatelů koncertu, ale míníme, že takové vnucování nám špatných úmyslů není v pořádku. Vážnivý a přímý uličnický výjev Osvěty zbavuje nás povinnosti odpovídati, protože potvrzuje jenom starou zásadu, že kdo nadává, nemívá pravdu. Filharmonii pak radíme, aby se nestotožňovala s tržanskou Osvětou, poněvadž cíle její nejsou přece s cílem Osvěty totožnými. Proti Filharmonii stanovisko nepřátelské nechováme a také nebylo naším úmyslem její reputaci poškozovati. Filharmonie musí hledati svého nepřítel někde jinde nežli v naší redakci.

Úspěch české filharmonie dne 19. t. m. v městě našem byl triumfální na celé čáře. V divadle do posledního místa obsazeném bylo obecenstvo v pravém slova smyslu očiřarováno. Mluvíla zde k srdcím česká hudba, přednesená umělci prvního řádu. Nechybělo, řekneme-li, že orchestr s tak výpáslou rutinou, s tak dokonalým pochopením svého úkolu v Hradci dosud nemeškal. Burácející potlesky byly svědectvím nejpřímějšího nadšení. Kdyby se skladby našich mistrů daly hráti tak dokonale, jako to učinila česká filharmonie, i ten poslední Čecháček neodborník bude elektrisován. Doufáme rozhodně, že cizina genialnost našich skladatelů nejlépe vycítí, až budou za hranicemi myšlenky našich hudebních genů tlumočiti tito umělci. Přejeme naší filharmonii mnoho zdaru na dalších uměleckých cestách a jsme jí vděční za úchvatný požitek.

O návštěvě Masarykově v Chlumci m. C. písl. Radikální Listy: „Ze Masaryk do Chlumce dne 9. t. m. přijede, vědělo se po celém městě dlouho před tím a vědělo o tom i tak zv. radikální strana, vždyť 14 dní před schůzí Masarykovou koloval v kofalších chlumceckých z ruky do ruky korespondenční listek, zasláný jednomu z pravidelných návštěvníků těchto místností prof. Masarykem, v němž pan profesor sděloval „milému soudruhovi“, že v neděli dne 9. t. m. do Chlumce zcela jistě zavítá. Z Chlumceckých kofalů vyšla první zpráva o tom, že prof. Masaryk v Chlumci bude přednášet, to jest faktum, které se nedá ničím vyvrátit. Dr. Říha a Zikmund Kozelka pevně tajili příjezd Masarykův. Dr. Říha zejména zakřídil vše tak, aby přednášku pořádal spolek sociálních demokratů, neboť nechtěl býti kompromitován před hr. Zd. Kinským, jemuž čestným slovem se zavřel, že není příslušníkem strany Masarykovy, jelikož by jinak ztratil zastupování panství. Kdyby občanstvo národně smýšlející bylo chtělo schůzi Masarykovu zmařiti, mohlo to zcela dobře udelati a snadnou věcí by to bylo bývalo i dra. Hrbkovi, avšak právě dr. Hrbek, jenž prof. Masaryka dobře zná z Prahy a ví, že každý kraval jest Masarykovi vítaným a že po něm touží jako žízni po vodě, zradil občanstvo z toho, aby proti Masarykovi demonstrovalo a přiměl je k tomu, aby schůzi ignorovali. Mimo dra. Říhy, Z. Kozelky, syna purkmistrova právníka K. Friče a právníka Mikuly, nebyl nikdo z občanstva přednášce přítomen. Návštěvena byla do jednoho místnosti a okolními židy, některými místními učiteli (!) a hratkou sociálních demokratů. Nepravda jest, že na schůzi byla čtvrtina národních dělníků a radikálů, a naprosto vymyšleno jest, že pro dra. Hrbka bylo posláno a kočár mu dán k dispozici. Schůze byla úplně ignorována širokými vrstvami obecenstva a účastníci schůze upřímně doznávali, že přednášce prof. Masaryka nerozuměli. Nepravdou jest, že přednášky se účastnil venkovský selácký lid. Ten naopak chystal výpravu do města na vymlácení Masaryka z Chlumce, a jenom na zakročení dra. Hrbka od ní upustil. Po přednášce sbíralo se mezi přítomnými na cestovní výlohy prof. Masaryka do klobouku. To jest pravdivé vyličení Masarykovy návštěvy v Chlumci.“

Velká schůze rolnictva konati se bude v neděli 23. března v Želivě o 4. hod. odpol. „na Kocandě“. O nucených rolnických družstvech“ přednáseti bude vdp. Ferdinand Vlček, farář z Nové Vsi. „O lnářském družstvu a společné telně“ promluví p. V. Sobotka, učitel z Humpolce. Ponevadž již v době nejbližší aném král. Českého jednati bude o rolnických družstvech, jest nutno, aby rolnictvo i našeho kraje zaujalo svoje stanovisko vzhledem k této předložce, a proto každý uvědomělý rolník dostaví se do této schůze!

Z Milotína. Obnova sv. missie, kterou zde konali otcové Redemptoristé ze sv. Hory z Příbrami: P. Kovář, P. Blaták a P. Wimmer, sdělila se. Při všech pobožnostech misijních ráno i večer byl kostel naplněn do posledních koutů. Mezi kajícími bylo mužů skoro více nežli žen. Počet kajících dostoupil čísla 1900. Kdyby byla přihodnější povětrnost, jistě by jich bylo na 2500. Dpp. misionářům: Zaplať Pán Bůh!

Sv. missie konána bude ve farnosti Práchevské ve svátém téhodnu. Nejstarší lidé přes 80 let již staří nepamatují, by tam kdy konána byla missie.

Letní hospodyňská škola v Opočně zahájí letošní čtrnáctý běh vyučovací 2. dubna t. r. S ústavem spojen je účelně zařazen internát, kde

ubytované chovanky jsou pod stálým dozorem odborné učitelky. Ústav bude letos doplněn malým školním hospodářstvím, spojeným s chovem dojníc, vepřů a drůbeže. Za opatření v internátě platí se měsíčně 28 K. Školné činí se 3 měsíčně 20 K. Přihlášky dřívek přes 14 roků starých mohou se kdykoliv ústně neb písemně učiniti u řiditelství školy, které též na požádání sdarma a franko zašle prospekty.

Záložny. Občanská záložna v Medleších odbyvatí bude v neděli 9. března o 2. hod. odpol. v „Panském domě“ valné shromáždění. Během roku 1901 vloženo K 48 502-90, vybráno K 62 558-94, zůstatek K 201 920-06; půjčeno K 70 474-38, splaceno K 50 988-39, obrát K 352 318-81. Počet členů 247. — Občanská záložna v Mezifíři konati bude dne 31. března o 3. hod. odpol. v hostinci p. Jar. Hofmana valnou hromadu. V roce 1901 vloženo K 92 719-57, vybráno K 71 189-84, zůstatek K 333 596-79. Půjčeno K 330 650, splaceno K 313 016. Počet členů 351.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Pan Bedřich Kašpar, majitel slévárny v Náchodě věnoval ke všem pokladnicím pro nový kostel v Náchodě zdarma zámky. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě v době od 25. února do 17. března 1902 odvedli: 200 K: p. František Kočnar, syn továrníka v Náchodě; 100 K: p. Antonie Majzlův roz. Štastná, choť špediteura v Náchodě; 88 K: sbírka kostelní na III. neděli postní; 86 K 20 h: sbírka kostelní na IV. neděli postní a 81 K: sbírka kostelní na V. neděli postní; 50 K: p. Jan Šmída, měšťan a obchodník v Náchodě z legatu; 26 K 10 h: čistý výnos z představení divadelních ochotníků na Kramolně; po 20 K: rodina Hausdorfova v Náchodě, P. Josef Ptáček, farář ve Věradicích a rodina Štastných v Náchodě; po 10 K: p. Josefa Borůvková v Náchodě čp. 123, dp. P. Václ. Dědek, spirital kláštera v České Skalici, p. J. U. Dr. Marian Dvořák, c. k. okresní adjunkt soudní v Kadani a dp. P. Josef Stejskal, farář v Bohušíně; po 5 K: p. Josef Slavík, mistr krejčí v Náchodě, Marie M. služka, nejmenovaný a Alžběta Nývltova ve Vysokově; 3 K: p. Gustav Burget, c. k. berní kontrolor v Novém Městě n. M., po 3 K: dp. P. Josef Krihl, farář v Hotčicích, dp. P. František Urválek, farář v Kohoutově a dp. P. Jaroslav Žďárek, kaplan v Dubenci; 1 K: p. Anna Seidlová v Kohoutově. Všem šlechetným dárcům projevují se nejvřelejší díky se snažnou prosbou za další dobrotivé příspěvky, jež se odvádějí na děkanském úřadě v Náchodě aneb zasílají mohou na spolek výše uvedený též poštou.

Pořádek služeb Božích při obnově svatě missie a v pašiovém téhodni i o svátcích velikonočních vůbec v Král. Hradeckém katedrálním chrámu Páně r. 1902. Na květnou neděli 23. března v 9 1/2 hod. ráno: svěcení ratolestí, mezi tím čtení sv. evangelia v jazyku českém a promluva Biskupské Milosti s připravením na obnovu sv. missie; po skončeném svěcení průvod s ratolestmi a slavná mše sv. se zpíváním pašil. Ve 3. hod. odpol. nešpory, v 6 1/4 hod. kázání. — V pondělí 24. března v 9 h. ráno kázání, po něm mše sv.; ve 2. hod. odpol. příprava a sv. zpověď dřívek kromě školních dětí; v 6 1/4 hod. kázání. — V úterý 25. března (zavěcený svátek) v 7. hod. sv. přijímání dřívek; v 8 1/2 h. mše sv., po ní kázání, mše sv., nešpory a v 11 1/2 h. opět mše sv. Ve 2. hod. příprava a sv. zpověď žen; ve 3. hod. kompletář; v 6 1/4 hodin kázání. — Ve středu 26. března v 7. hod. sv. přijímání žen; v 9. hod. kázání, po něm mše sv. Ve 2. hod. příprava a sv. zpověď mužů; ve 4. hod. Matutinum s lamentacemi čili hodičky o umučení Páně; v 6 1/4 hod. kázání. — Na zelený čtvrtek 27. března v 6. hod. sv. přijímání mužů; v 7. hod. církevní hodičky; v 7 1/2 hod. slavná mše sv., mezi ní svěcení olejů a slavné sv. přijímání; po ní pravda a největ. Svátostí do kaple sv. Klimenta; umývání nohou 13 starcům, před nimiž čtení sv. evangelia s kazatelny; nešpory. Ve 4. hod. odp. Matutinum s lamentacemi, v 6 1/4 h. kázání. — Na veliký pátek 28. března v 7 1/4 hod. církevní hodičky, v 8. hod. svatě obřady s pašil a promluvou Biskupské Milosti; na konec průvod do Božího hrobu, nešpory. Nedovoluje se, aby, pokud se svatě obřady konají, věřící po kostele sa přichinou libání olitář-ných kamenů chodili. Ve 4. hod. Matutinum s lamentacemi, v 6 1/4 hod. kázání. — Na bílou sobotu 29. března v 7 1/4 hod. církevní hodičky; v 8. hod. svěcení ohně a jiné sv. obřady, svěcení křesťanů vody, slavná mše sv., mezi níž po evangeliu latinsky odzpívaném promluva Biskupské Milosti; nešpory. Ve 4 1/4 hod. říká kapitula Matutinum a Laudes; v 5 h. slavnost vzkříšení Páně s průvodem; po příchodu do katedrály přezpívá Biskupská Milost církevní modlitbu, má s kazatelny krátké kázání, následuje „De Deum laudamus“, požehnání nejsvětější Svátostí a píseň lidu. (v kostele Mariánském je slavnost Vzkříšení Páně o 7. hod.) — Na Boží hod velikonoční 30. března v 9 1/4 hod. kázání, po něm slavná mše sv. a papežské požehnání; ve 2. hod. příprava a sv. zpověď jinoců a biřmovanců; ve 3. hod. nešpory, v 6 1/4 hod. kázání. — Na druhý svátek velikonoční pondělí 31. března v 7. hod. svatě přijímání jinoců a biřmovanců; v 9 1/4 hod. kázání, po něm slavná mše sv. Ve 3. hod. nešpory; ve 3 1/4 hod. udílení svatého biřmování s promluvy Biskupské Milosti načež bude závěrek obnovy sv. missie.

Čtěte a rozšiřujte pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyril a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil.

Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě.
(Morava).

Různé zprávy.

Ohromná daň z piva odvádí se dobrovolně v Praze a předměstích, kdež jeden hostinec připadá na 172 lidí. V počtu tom zahrnuti jsou i dítky, které do hostinců nechodí. Piva vypije se tam kolem 8 milionů hektolitřů ročně, v ceně nejméně 224 milionů korun. Vedle toho pije se ještě víno, různé koňaky, kofalky atd. Co tu peněz ročně se proleje krkem!

Maďarů v úpadku. Eugen Wurga vydal brožurku, v níž dokazuje, že Maďarů ubývá. V posledních dvou desetiletích počet narození u Maďarů klesl ze 44 procent na 37. Roku 1890 bylo v Uhrách 13 komitátů čistě maďarských, nyní jest jich pouze 6. Nejmenší příliv obyvatelstva jeví se v obcích vyznání kalvínského; na 1000 lidí připadá tam ročně 18 dětí, tedy o 4 méně než ve Francii, a to z těchž příčin, následkem úpadku mravnosti. V obci Dees v posledním desetiletí zemřelo 504 osob, narodilo se však pouze 388 dětí. Ne nadarmo jsou tedy maďarování Slované uherští, ale výsledek toho jeví se dosud nepatrný.

Jan Kubelík v Americe. Do 28. února 1902 vynesl hrabý příjem z koncertů Kubelíkových 173.425 dollarů (863.224 K) a k tomu přijde ještě nejméně 40.000 dollarů. Grohmann, jenž získal Kubelíka k pořádání nynějších koncertů, nabídl mu pro pětileté dva letá honoráře 2 miliony korun za 100 koncertů; musí pak se český mistr rozhodnouti do 15. května. V Americe se nyní vše po Kubelíkovi opíší; různé spolky, výrobky všelijaké atd. dostávají jméno po něm. A krásné i bohaté Američanky ve svém nadšení zaplavují našeho umělce nabídkami ku sňatku.

Universita pro 62 Němců. Černovická „Gazeta Polska“ píše: Die statistický dat o národnosti čítá černovická universita mezi posluchači: 285 Židů, 62 Němců, 125 Rumunů, 56 Poláků, 45 Rusinů a 20 členů jiných národností. Bukovina sama má toliko 40.000 Němců mezi 700.000 obyvatel. Tak 40.000 Němců má více práva, než milion Slovinců, kteří vysoké školy nemají, více práva, než 6 milionů Čechů, kteří mají jedinou univerzitu.

Kostel ve stromě. Chrám ve stromě vydlabaný nalézá se v Kalifornii. Oltář, kazatelna, lavice a kůr, vše je provedeno v obrovském kmenu stromu, který má v průměru přes 11 metrů. Z větví stromu zhotoveny jsou též sochy, obrazy a varhany. Kdo zná ohromné kalifornské stromy, nebude se tomu diviti. Ohromné pralesy, které na západ. svazích Sierra Nevada se rozkládají, mají takových veličanů dosti. V blízkosti proslaveného údolí Josemité u Mariposa jest na 427 stromů obrovského druhu „Sequoia“, jehož kmeny mají v průměru 8—10 m a dosahují přes 80 metrů výšky. V krajině té není nijak zvláštním úkazem, když celá silnice probíhá otvorem vysekávaným v obrovském stromě, jímž poslouží i vysoko naložené povozy projížděti.

Našli se. Socialistický poslanec Hybeš podal v Městské radě interpelaci v příčině neoprávněné příkropekace „básně“ Macharovy ve slavnostním spise českých socialistů. Upravující „Čas“ neváhal konstatovat místa uvést. Dávno jsme nečetli nic tak surově nízkého, jako tyto „verše“ Macharovy proti účtům svatojanské. Mluví se v nich o dvou lalocích, o širokém břichu, o jazyku řečníkem dodávaném atd. Nechceme ani surovost tuto dále šířiti. A takový „vzdělanec“ opovládá se ve veřejném listě k arcibiskupovi pražskému adresovaném obviňovati kněžstvo, že neudržíme jednotu a inteligenci. Se spustnými intelligeny ovšem nemůže ani kleru ani katolický lid udržovati spojení, ba šádný slušný člověk nemůže schvalovati urážení náboženských citů a znepravování lidu. Pod Hybešovu interpelaci čteme jména všech socialistických poslanců českých i německých, dále Křofáče, Choce ano i učitele (!) Černého. V časopise universitního profesora se velmi ostře odráží tento projev mravní spustlosti. Takovými věcmi se otupuje mravní i náboženský cit a proto se, pánové, nedivte, že rozvášněný lid i vás na ulicích insultuje. Odnáště si jen ovoce svého štvaní, neboť kdo seje vítr, klidí bouři. „Čas“ nemůže trefiti na jméno Křofáče, ale tentokrát vzal ho na milost. Ušlechtilé duše se vždy najdou.

Naši parlamentní zástupci. Časopis „Tábor“ píše o izraelském inspiratorovi „Národních Listů“ p. Penížkovi mezi jiným toto: „Čas od času událo se, že z Tábora zaje ten který spolubránec náš do Vídně, aby v parlamentě, u zástupců voličstva něčeho se dožadoval. Vždycky, když spolubránec ten se vrátil, s úžasem vypravoval o nesmírném sebedůvědomí pana Peníže, jenž počíná si v kruzích poselstva českého aspoň jako šéf generálního štábu. Nejčelnější poslanci čeští s panem Penížkem si tykají, členové parlamentární komise českého klubu v parlamentárních kuloárech s panem Penížkem pod paždí se vodí, a důvěrně si s ním šeptají. Ba naši spolubránce našli pan Peníže v komnatách zesnulého ministra financí dra. Kaizla a Rezka zcela po domácku se pohybovati! My víme, že parlamentární komise českého klubu je spanem Penížkem v nejintimnějších stycích. My víme, že se s ním radí o každém svém projektu. My víme také, že pan Peníže ve svých správách občasle rozlévá světlo a stín na členy

českého poselstva podle toho, jak který poslanec s ním „vychází.“ A my konečně víme, že pan Peníže v pravdě nejenom dělá všechnu politiku českou ve Vídni, nýbrž že také dělá politickou náladu a veřejné mínění v politice „Národních Listů“ v celých Čechách. Takovým veličanem je Josef Peníže, příslušník židovstva táborského, které s Čechy naprosto necítí! — Doklad, že pan Peníže má velikou roli v našem vídeňském poselstvu: Do novoročního čísla „Tábora“ zaslal náš poslanec pan dr. Kramář instruktivní, přehledový článek o politice. Třeba že nejame bezpodmínečnými cititeli politického směru pana poslance Kramáře, byli bychom každým způsobem úvahu jeho vytiskli, vědouce, jaké čelné postavení p. dr. Kramář má. Článek pan poslanec podepsal. Úvahu jeho jistě by byly časopisy citovaly a „Tábor“ by se bylo obchodně snad prospělo. Ale my jsme úvahu nevytiskli. A proč jsme byli tak sebezapíravými a — netaktními? Poněvadž pan poslanec dr. Kramář si vyžádal, aby chom otisk článku poslali dřív panu Penížkovi ke korektuře!! Kdo čte, rozuměj! Úvahu vynikajícího politika českého měl schválit příslušník táborského židovstva, jehož politickou čtenou jsou jen různé „Tagblatky“ a „Neue Freie Presse“ a jež pana Peníže pokládá a vyhláší za muže svého, a nímž tento pan Peníže při svém letním pobytu v Táboře okázale na ulici se objevuje a německy hovoří. Nu, a pak má naše česká politika býti na postupu! Politiku i du moravského vede pokřtěný žid Stránský, který před hlasováním prchne a poslanci čeští sklanějí své hlavy poslušně před židem nektřným. Za to katolický poslanec dr. Hruban zcela jinak rozumí svému poslání, jak zpráva předešlého čísla Obnvy dokazuje. Bez židovské politiky bychom byli ovšem dnuše dále. Ale ať ta židovsko-mladobesko-židovská neupřímná politika tak špatně o nás se stará, přec jen liberální mandarini se nejvíce obávají — nebezpečnosti „klerikalismu.“ Že od žida upřímnou lásku k naší zemi těžko jest očekávati, to napověděl dávno už Havlíček.

Upozornění!

Tkalcovské výrobní společenstvo „Vzájemnost“ v Hronově nad Met.

dovoluje si opět upozorniti na podvodné jednání jakéhos p. Boh. Khoma, který má tu smělost, že dosud z našeho zástupce se vydává a pak od jiných firem zboží oklamáním zákazníkům dává zasílati a prohlašujeme opět důrazně, že jsme právě pro jeho nečestné jednání zastupování našeho družstva již delší dobu mu odžali a že není ani členem žádného našeho katolického spolku, za něhož se taktéž při svých obchůdkách po farách bez ostychu prohlašuje.

(Z a s l á n o.)

Pozvání

k 6. valné hromadě

Tkalcovského výrob. společenstva

„Vzájemnost“ v Hronově,

kteřá se koná

dne 25. března t. r. ve 4 hodiny odpol.
v místnostech společenstva.

Program:

1. Zápis o předešlé valné hromadě.
2. Výroční zpráva za rok 1901.
3. Schválení výročního účtu a udělení absolutoria správní radě.
4. Povolení k ustanovení nového účetního.
5. Usnesení o rozdělení zisku.
6. Doplnění dozorčí rady 3 členy dle § 23. stanov.
7. Volné návrhy.

Přístup mají jenom členové.

Správní rada „Vzájemnosti“.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu Kosteckého:

16 K p. t. p. vikář Kapla v Cuclavi . 16 K.
12 K p. farář Veselík v Brandyse n. Orli. 12 K.
10 K p. farář Portmann, p. farář Klenka, p. farář Seidl, p. farář Vacek, p. farář Dušanek, p. farář Šourek, p. děkan Kaška z Kostece n. Orli. 70 K.
6 K p. Fr. Kočí, kaplan v Brandyse, p. Frant. Beran, kaplan v Cuclavi, p. Karel Dvořák, kaplan v Týništi nad Orli. 18 K.
4 K p. farář Šindelář, p. farář Mencl, p. farář Jiřínský, p. farář Fiala, p. farář Cisar, p. kaplan Bedrna 94 K.
2 K p. kaplan Hubáček v Borohradku . 2 K.
1 K p. bisk. notář Hänsler v Kostecku . 1 K.
Celkem 148 K.

Z vikariátu rychnovského:

20 K p. t. p. bisk. vikář a děkan v Rychnově, p. Ferd. Blecha, děkan v Solnici, p. Ferd. Andrlíček, farář v Černíkově 60 K.

16 K p. Jan Šrámek, bisk. sekretář v Nebeské Rybné 16 K.

10 K p. Fr. Šafránek, děkan v Lukavici, pan Fr. Král, farář v Bílém Oujezdě, p. Fr. Tomáček, bisk. notář a farář ve Velkém Oufimě, p. Dr. Tomáš Kouřil, c. k. gymn. profesor v Rychnově, p. Jan Urban, farář ve Vamberku, p. Jan Janáček, farář v Říče, p. farář Fink v Kunštátě 70 K.

5 K p. Pavel Rozinek, bisk. notář na Skalce, p. farář Košťál ve Skuhrově, p. kaplan Kubánek v Rychnově, p. Stanisl. Kusan, prov. gymn. katecheta v Rychnově 20 K.

4 K p. farář Schmid v Katerově, p. farář Jakubička ve Velké Zdobnici, p. farář Kubu v Liberku, p. farář Konečný v Bělé, p. farář Pohl v Javorníci 20 K.

2 K p. Josef Čížek, farář v Dobřem . . 2 K.

1 K p. Josef Rössler, kooperátor ve Velkém Oufimě 1 K.

(Dříve již účtováno.) Celkem 189 K.

Z vikariátu čáslavského:

50 K p. vik. sekretář Jenšek v Chotusicích 50 K.

20 K p. farář Limberský v Bučicích . 20 K.

10 K p. vikář Schreiber, p. děkan Semerád, p. děkan Foltá, p. vikar. sekretář Tichý, p. farář Michl, p. farář Volánek 60 K.

4 K p. kaplan Háek v Potěbách 4 K.

2 K 40 h p. prof. Kobout, p. kaplan Novák, p. kaplan Machač (Žleby), p. kaplan Baborovský v Časlavi 9 K 60 h.

2 K p. farář Adler v Mítově, p. farář Vlček v Nové Vsi, p. farář Malich v Klukách, p. děkan Fencel v Golč. Jeníkově, p. farář Flum ve Víkanči, p. kaplan Dvořák v Chotusicích 12 K.

1 K p. kaplan Horák, dříve v Golč. Jeníkově, nyní v Chrádímě 1 K.

Celkem 156 K 60 h.

bořejších 143 „ — „

v minulém čísle stvrzeno 5716 „ — „

Úhrnem 6014 K 60 h.

(Pokračování).

Dary a členské příspěvky přijímá pokladník „Družstva“ Dr. Novotný.

Všeobecnému sdružení křesť. dělnictva

laskavě věnovali dále:

20 K: sl. družstvo „Vzájemnost“ v Hronově n. M.; 10 K 80 h: vd. M. Velický, farář Říčany; 6 K: důst. farní úřad Kutleny; po 5 K: vdp. J. Sládek, farář Svojsický, sl. spolek „Ludmila“ v Mělníce, vdp. M. Walder, Obermaier u Meránu, vlt. pravomární měšťanstvo v Hradci Král., vdp. J. M. dr. Fr. Král, světitel biskup v Praze, po 3 K: vsdp. dr. Jan Šýkora, univ. profesor v Praze, vdp. J. Seidl, děkan Černilov, vdp. dr. Frant. Šulec, profesor v Hradci Kr., vdp. dr. J. Novotný, profesor v Hradci Kr., vdp. Tom. Coufal, farář Veltrusy; po 2 K: dp. J. Matouš, duch. správce Kukus, vdp. V. Havla, farář Pěčín, vdp. V. Dvořák, farář Sadek, vdp. J. Ruml, duch. správce v Praze-II., vdp. Fr. Kerner, kons. rada v Hradci Kr., vdp. A. Suchánek, papež. prelát v Hradci Kr., vdp. dr. Jan Hejčl, spiritual v Hradci Kr., dp. J. Kopecký, vikarista v Hradci Kr., vdp. Dobr. Orsl, profesor v Hradci Kr., vdp. Vl. Sekera, fidelet v Hradci Kr., vdp. Jos. Beran, děkan v Král. Dvoře, dp. Fr. Ditttrich, kaplan Polička, dp. J. Kolář, kaplan Nechanice, vdp. Vinc. Tittl, farář Zdice, vdp. A. Bartoš, farář v Ranné, sl. redakce „Obnova“ v Hradci Kr.; po 1 K: dp. Stan. Hlína, kaplan Náchod, dp. J. Černý, katecheta v Hradci Kr., dp. J. Řib, vikarista v Hradci Kr., dp. J. Brabec, kaplan v Hradci Kr., dp. A. Javorský, katecheta Hořovice, dp. V. Háek, kaplan Putěhy, vdp. V. Oliva, em. farář Nám. Brod, dp. Fr. Zrzavecký, kaplan v Ranné, dp. J. Celar, kaplan v Pouchově. — Všem dárcům „Zaplat Bůh“. — O další podpory účtů prosí Frant. Juki, kaplan v Hradci Králové, t. č. tajemník „Všeobdob. sdružení“.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 15. března 1902: 1 hl. pšenice K 15:00—16:00, žito K 11:80—12:60, ječmen K 9:20—10:50, oves K 6:45—6:90, prosa K 9:60—10:00, vike K 9:00—12:60, brachu K 21:50—24:00, čočky K 19:00—20:00, jahel K 18:20, krup K 16:30—24:00, bramborů K 2:00—2:20, jetelového semínka červeného K 80:00—92:00, jetelového semínka rus. K 106:00—116:00, máku K 33:00—36:00 lněného semene K 18:00—20:00, 100 kg. žit. otrav K 12:00, pšenič. otrav K 11:50, 1 kg. mála K 2:20—2:60, 1 kg. sádla vepřového K 1:44—1:76, tvarohu k 0:28—0:32, vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hl cibule K 5:20—6:00, jedna kopa drobné zeleniny K 1:00—3:00, 1 kopa zelí 0:00—0:00 K, 1 pytel mrkve 2:60—3:00.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

JOSEF HARTMAN,
majitel pily
v Kounově u Dobrušky

nabízí k stavební sezóně prkna, latě, stavební dříví sekané i řezané všeho druhu v cenách nejlevnějších. — Ole přání dodá ihned stavivo ke stavbě vlastními potahy. — Na dopisech budiž poznamenána poslední pošta:
Bystřé u Nového Města n. Met.

Velká úspora pro každého.
Žádajících šlů a řemenů více! Upotřebte chvalně známé
držadlo kalhot
(Patent Novotný).
To samé poskytuje přímé, volné, zdravé držení těla, vkusné padnutí kalhot, a lze jej vždy ku každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíků neb jiné úpravy bylo třeba. Přesvědčení zjistí ušetřené výhody. 1 kus k 1 kalhotám K 1-20, 3 kusy K 3-20 po obdržení franko zasilá
F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zaslátelský dům.

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

OBRAZY
s hracími stroji,
české nábožné písně hrající
sošky z porcelánu umělecky provedené,
zrcadla. dodává nejlevněji
Chmel František v Kolíně.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se
● služeb vojenských ●
vyhotoví c. a k. setník
Janouškovec,
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.
Na venek obratem pošty.

BYT
o 3 pokojích a kuchyni se vším
příslušenstvím v druhém poschodí
v „Adalbertinum“ lze pronajati
od 1. března b. r.
Jižní strana.
Podmínky v admin. „Obnovy“.

SEMENA
VŠECH DRUHŮ
KOUPI TE JLEPE
U FIRMY
JINDŘICH VANĚK
ČESKÝ SEMENÁŘSKÝ
OBCHOD
„U ZLATÉ HUSY“
V PRAZE, II.
VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ
č. 13.
GENNÍKY ZDARMA.

Oznámení.
V obecnou známost uvádím, že jsem
započal provozovati
živnost
dlaždičskou
a sice provádím veškeré v obor ten spadající práce jako: stavbu nových chodníků
mosaikových, betonových, pískovcových,
žulových atd., z různého kamene, stavbu
silnic a chodníků štětovaných. — Práce
zemní.
Rozpočty na požádání zdarma a franko.
Prose P. T. pány zákazníky o laskavou
přízeň, ubezpečuji, že bude snahou mojí,
bych vždy práci svěřenou co možná nej-
levněji provedl k největší spokojenosti.
V hluboké účtě
Josef Štěp,
mistr dlaždičský
v Hradci Králové v Pospíšilově třídě
č. p. 360.

Příležitostné dary.
Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce
v Hradci Králové
(uv. Janek náměstí č. 77.)
doporučuje ctěnému obcenstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
dobí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.
Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.
Správky se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správkové hodinek se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Ovocných stromků
8000 kusů jabloní, třešní, višní a ořechů,
též něco švestek, sliv a hrušek nejlepších
druhů v ceně velmi levné prodá
J. Kulíř,
ředitel měst. dívčí školy v Hradci Králové.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby
pro jarní a letní dobu.
Též velejemné
látky na taláry,
Četná uznání zvláště z kruhů velejůstoj-
ného duchovenstva svědčí o pectivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Při hromadném objednání větších vvhody.
Též na splátky bez svýšení cen!

Kostelní náčiní
vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.
Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Nejdůstojnější bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod
Jos. Kieslich
v Hradci Králové
provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování
oltářů, kazatelen,
křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvláště
trvanlivé zlacení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.
Předčtná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a bezplatně.
Závod pro kostelní práce a výrobu rámeč
saloňů r. 1891.

1400 čtver. sáhů
stavebních pozemků u nádraží a kolem
školy na Pražském Předměstí u Hradce
Králové prodá a kupujícímu výhodné pla-
tební podmínky poskytne
J. Kulíř,
ředitel městské dívčí školy v Hradci Králové.

Velký výběr
zlatých a stříbr-
skvostů, svateb.
darů, kapesních
i násten. hodin
v krás. provedení
doporučuje
JAN KALIS
hodinář a zlatník
v Rychnově n. K.
přísežný znalec
c. k. okr. soudu
Obrázkové
cenníky zašle.

Jen v těchto balíčcích
obdrží se pravá tak
všeobecně oblíbená

Kathreinerova
sladová káva Kneippova

Pan Josef Krejčík, umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Písárna a dílny: Buhna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul.
č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Ve vši účte dovědění tímto rád a ochotně, že
jest do chrámu Páně sv. Kateřiny při zemském
ústavu pro choromyslné, závodem Vaším dodané a ve
velikých rozměrech dle vzoru pařížského provedené, jsou
dílem opravdu uměleckým a krásným, které na pozorovatele
úchvatný a milý dojem působí, protože díky nej-
rozdělnější Vám vzdáváje, nemohu opomenouti Vám pro-
jevití svou spokojenost a své uznání, kteréž v plné míře
zasluhujete a spolu podotýkám, že práce závodu Vašeho
všeobecně doporučení jsou hodny.

V Praze, dne 22. ledna 1900.

P. Josef Ruml,
duchovní správce při c. k. ústavu
pro choromyslné v Praze.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporňuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Stavební místa

nárožní, na nábreží Eliščině, pak do ulice
Chmelovy a třídy Jiřákovy v Hradci Králové
se prodají. — Bližší sdělí

ředitelství právovarního měšťanstva
v Hradci Králové.

Vlastní výrobu vlněných látek na obleky

švioty, kamgarny, pervieny a všechna
kostelní sukna odporňuje

Ignác Strádal v Humpolci.

Vzorky na požádání franko.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orlicí č. d. 88

doporučuje P. T. veleďst. duchovenstvu
svůj všude osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Šicí stroje

s pětiletou zárukou, všech druhů, nejosvědčenějších a nejlep-
ších soustav, též na mírné splátky,
stále na skladě v hojném výběru
jedině k dostání

v prvním sportovním závodě

Františka Jiráčka,

ve Vysokém Mýtě u Chočenské brány.

Veleďst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům
a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za tovární ceny zboží
zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na
vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla
ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve
stokvostných kasetách, hodící se k vánočním
dárkům a j.

Výborné creamy ku holení Naton a
Schaving columbia na místo mýdla zasílám
rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jichžto výbornost jako odborník ručím, za-
sílám od 1 zl. 20 kr. výše. Nehodící se
břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo
peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od
3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větších objednávkách poskytuji slevy.
Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přiznání ujišťuji, že
jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokoje-
nosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonale účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 1 n.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damask.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský
a řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený.

Písárna a dílny: na Letné, Belce-
dihova třída 612-VII Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Vác-
lavské záložny,

doporučuje uctivě: jesle, křížové cesty, Boží
hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpo-
vědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry,
pultriky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů
solidního provedení, čehož dokladem jest množství vy-
svědčení veleďstojného duchovenstva.

Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.

Sbírka 600 modelů soch od nejpřednějších mistrů,
vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodu.

Převodní nákresy, cenníky a rozpočty bezplatně a
franko. Ceny levné a přísnivě plátelné podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

VARHANY

soustavy kuželové a pneumatické, lahod-
ného zvuku a důkladného provedení, a praktickým
zařízením hracích stolků doporučuje (i harmonia)
sl. farním a patronátním úřadům majitel c. k. výsady
a záslužného kříže hudební akademie belgické

BEDŘICH ČÁPEK,

stavitel varhan a harmonii v Poličce.

Závod založen roku 1874.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. čis. 29
nové blize Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
stejně i se železnými rámy, sí-
těními i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně bez veš. závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Ignace V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleďstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenáný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveničko pražské i venkovské společnosti

Pivo z měšťanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podlaž.

**Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.**

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Upné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samety. Pevné ceny. Plyše.

"SLAVIA"

vzájemně pojišťovací banka v Praze,

uzavírá

pojištění na úmrtí a dožití, věna dítkám, penze a
pojištění množné.

26letý muž zabezpečí za čtvrtletní pojistné K 6.48 posádkovým kapitál K
1000.—, splatný hned po jeho úmrtí nebo při dožití 60. roku. Po
půlletém placení pojistné se zmenšuje o dividendu.

Nejvýhodnější podmínky. Všechni siut náležejí členům — pojištěncům.

V posledních letech vyplaceno 10 proc. pojistného.

Vyplacená dividendy 812.291.84 korun, rezervy a fondy
22.914.972.10 kor., dosavadní výplaty 66.195.901.65 kor.

Vysvětlení a sazby ochotně zašle

Generální ředitelstvo banky „Slavia“ v Praze, Havlíčkovo náměstí,

jako i generální zastupitelstva:

v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

Kávoový nápoj připravený s přiměřenou dávkou „pravé“

BERGROVY CICHORIE

z továrny

Josefa Bergra v Horkách

každého milovníka dobré kávy uspokojí.

Zpěvackým spolkům:

Libické písně. (50) 6. tisíc.

Zpívejte unisono. 6 K. Zpěvní hlas 1 K.

Naším ženám. Pro 3 ženské hlasy
s prův. klav. nebo
mal. orch. od Jana Maláta. Part. 1 K, hlasy po 20 h.

Vražedný milý. Balada pro smí-
šený sbor s prův.
klav. na 4 ruce nebo mal. orch. od Vít. Nováka.
Op. 23. I. Part. 3 K, hlasy po 20 h.

Nešťasná vojna. Ballada pro
smíšený sbor
s prův. klav. na 4 ruce nebo mal. orch. od Vít.
Nováka. Op. 23. II. Part. 3 K, hlasy po 30 h.

Kytice písní troubských
Pro smíř. sbor s prův. klavíru od Boh. Vendlera.
Part. 2 K, hlasy po 40 h.

Čtyři zpěvy. Pro mužský sbor bez
prův. od Jos. Suka
Op. 18. Part. 1 K 50 h, hlasy po 40 h.

Tři zpěvy. Pro smíšený sbor s prův.
(ad lib.) od Josefa Suka.
Op. 19. Part. 1 K 60 h, hlasy po 40 h.

Pět sborů. Pro muž. hlasy bez prův.
od O. Nebušky. Op. 2.
Part. 1 K 20 h, hlasy po 40 h.

Tři písničky. Pro 3 ženské hlasy
bez prův. od Em.
Chvály. Part. 80 h, hlasy po 15 h.

Čtyři dvojzpěvy. (Soprán a
alt) od Jos.
Procházky. Op. 13. Part. 1 K 60 h, hlasy po 20 h.

Stálým odběratelům výhody, objednají-li přímo

v hudebním závodě EDITION M. U.

(Mojmír Urbánek).

PRAHA, Jon Václavská ul. čís. 21.

Založeno r. 1860.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si P. T. ctěnému obecnstvu a vá-
ženým svým příznivcům oznámiti, že jsem svůj

sochařsko-kamenický závod

přesídlil do ulice Čelakovského
(vedle c. k. ústavu ku vzdělání učitelů)

do vlastního nově postaveného domu a dílen. —
Udržuji též stálý sklad hotových nábrobků z do-
mácích i cizozemských druhů mramorů, žuly, sie-
nytu, labradoru, též bořického pláskovce. Upozor-
ňuji na svůj závod P. T. pány stavitele k dodání
mramoru k účelům dekoracím pro vestibuly,
fačady, lázně, koupelny; zařízení pro ozenáře,
řezníky, kavárny, desky na nábytek pro
cukráře, koželuhy atd.

Rozšířiv značně svůj závod, jsem nyní s to
i větší práce hbitovně ryhle a přesně prováděti,
aniž třeba jest zdejším P. T. obecnstvu na dále
se do Prahy, Plzně, Vídně atd. obracet. Prose
o další ct. přitěž, kterou zachovati vždy moji
snahou bude znamenám

v hluboké účtě

Zdenko Ježek,

průmysl mramoru a žuly v Hradci Král.

300 K měsíčně

může si každý spravedlivě a lehce vydělati. K do-
ptání s přiloženou pošt. známkou. — Fr. Pilz,
Emmerich Německo.

CASUS RESERVATI EPISCOPALES

pro diecezi kralovohradeckou,

jež dle předpisu tištěné nalezati se
mají v každé spovědnici, nabízí na
desce kartonové 8° tiskem zřetelným
tištěné 1 kus po 10 h. — 10 kusů
za 80 hal. (bez porta)

Bisk. knihtiskárna v Hradci Král.

Spolkové prapory, stuhy,
ozdobné výšivky dle před-
ložených výkresů, mešní
roucha, příkrovy, kostelní
prádlo a všechny v ten

odbor
náležejí-
cí před-
mety
levné a
přesné
zfoto-

vuje sirotčinec

Růžencová výroba

Praha I., Konviktská ul. 296.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

K čís. 2936.

Vyhláška.

Městská obec Kralovohradecká prodá cestou
offertní jeden pár tažných koní. Koupěčtívi mohou
koně ty prohlédnouti v poledních hodinách. Na-
bidky zapečetěné přijímají se do 1. dubna 1902
v podacím protokole purkmistrovského úřadu.

Purkmistrovský úřad v Hradci Králové,

dne 15. března 1902.

Starosta:

Dr. Ulrich.

Do obchodu

smíšeného neb moučného prosí o místo dívka
z dobré rodiny v obchodu tom poněkud obeznalá
Čtěné nabídky pod značkou „A. B.“ pošte restante
Králov Městec.

První
katolický a zasilatelský závod

Josef Poláček & spol.

továrna na sukna

v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a modrých látek pro
P. T. veledůst. duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 13.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 28. března 1902.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Hrob slavný.

„Kdo jest nejlépkověrnější?“ Tak prohodil jeden pán s prošetřivým již vousem v železničním voze, kdež jakýsi „svobodomyšlný občan“ právě byl ukončil svůj výklad o kněžích, církvi a náboženství. Všickni se poněkud zamlčeli. Zmíněný občan, který, jak to u našich svobodomyšlných bývá, velkou domýšlivostí a „úchvatnou výmluvností“ byl obdařen, vzpomínal se nejdříve a řekl: Nejlépkověrnější jest, kdo věří kněžím. Na to odvětil pán: Já jsem poněkud jiného náhledu. Zdá se mi, pane, že jste buď řezník anebo obchodník s dobytčím. Budete-li mluvit o dobytčím a mase, tu se první hlásím, že vám budu věřit. Ale když mluvíte o náboženství, tu myslím, že nejlépkověrnější jste vy sám, a potom hned ten, kdo vám věří.

Tato příhoda napadla mi dnes, když mám psát článek velkonoční. Naše křesťanská velkonoce s tou Kalvárií a s tím hrobem přeslavným je základním kamenem celé té velkolepé soustavy našeho vznešeného náboženství. Ale kolik lidí za dnů našich dá si práci, aby něco důkladného četlo, vyslechlo, uvážilo o těchto věcech! S úžasem povrchností jako ten občan, jenž jel z trhu po železnici, jsou mnozí hotovi se svým úsudkem o náboženství. A nejsou to jen občané z lidu, nýbrž právě naše vzdělanost, naše intelligence patří v ohledu náboženském k nejlépkověrnějším lidem. Bez důkazů, bez logiky, bez rozmyslu věří se všemu, cokoliv kdo řekne neb napíše proti náboženství. A co nám při tom všem útrpný úsměv vzbuzuje, jest to, že takový občan i vzdělanci myslí, že lépkověrní jsme my křesťané.

Pravý opak toho je pravda. *Náboženské přesvědčení křesťanských vzdělanců spočívá na přepelných základech a důvodech.* Jeden takový důvod vybraný dnes pro velkonoční článek náš a obsažený jest ve dvou slovech: Hrob slavný.

Podivuhodná dějepisná událost jest tu před očima ducha našeho. Žil totiž za římského císaře Augusta národ, který se honosil posvátnými knihami svými. Knihy ty byly tehdy tak přeloženy do jazyka v tehdejší říši římské nejvíce rozšířeného, do jazyka řeckého. Celý téměř svět věděl z knih těch, že se právě za té doby Augustovy očekával příchod jakéhosi Obnovitele světa. Tak hlásaly přepodivné knihy ty. A kdo je znal blíž, kdo se jimi více zabýval, dočetl se tam, že ten očekávaný Obnovitel světa — *Messias* — nezůstane v hrobě a že tělo jeho „neuzří porušení“, to jest, že nezetlí. Znalec knih těch věděl, že jest tam psáno o přepodivném předznamenání těchto věcí v osobě proroka Jonáše. A co rovněž překvapuje, v knihách těch psáno jest, že hrob toho Očekávaného bude slavný.

Tak mluví dějiny řečneme až do doby císaře Augusta. Avšak dějiny neumlkly dobou tou. Mluví dále, mluví podivně věci, ale uchvacují mysl, naplňují obdivem duše. Za císaře Augusta rodí se ten, jenž slove Kristus a před celým národem dí: Já to jsem, o kterém to vše předpověděno. Na mně vyplní se přetajený předznak Jonášův! Já to jsem, který nezůstanu v hrobě, ale třetího dne vstanu z mrtvých! A nepovídá si to jen prostý lid. Ti vzdělanci, ti intelligence tehdejší to ví, ti „vůdcové národa toho“ to znají a proto pečeti hrob a dávají tam stráž. Domnívali se, že lid a tím více dějiny přestanou mluvit o tom Kristu.

Avšak dějiny promluvíly opět, promluvíly důrazněji, jasněji než před tím. Dějiny, jež hlásaly předpověď, že „hrob jeho bude slavný“, ohlásily udivenému světu, že hrob jeho se stal slavným skutečně.

Od toho hrobu „pádí“ k pánům svým do města vojáci, svědkové vyplnění oné předpovědi a podávají důkaz, že hrob ten skutečně jest slavný. Ubírají se tam zbožné ženy a slyší: „Vstal jest“ a vidí očima svýma, že opravdu hrob ten jest slavný. Běží tam dva muži Petr a Jan. Nejsou lépkověrní, pochybují, zdá se jim, že to nějaký sebeklam dobrých

žen, ale očima i rukama přesvědčují se. Nejprv Jan, který předběhl, vidí pohřební plátna, v nichž tělo bylo zavínuto. Přichází Petr, vstupuje do hrobu, vidí plátna též a roušku, která byla na hlavě pohřbeného, ne spolu s plátny položenou, ale zvlášť svinutou na jedno místo. Vstupuje do hrobu i ten, který dříve přiběhl. A očím ducha mužů těch svítá světlo božské z hrobu toho. Začínají více přemýšlet o předpovědích posvátných knih svého národa, a přemýšlení to, ne tedy povrchní lépkověrnost, nutí mysl jejich k přisvědčení k té veliké pravdě, že vstal Pán z mrtvých, a tím, že hrob jeho jest slavný. — A to není to jediné, čím svítá jim sláva hrobu toho. Po čtyřicet dní přesvědčují se, že opravdu neuzřelo tělo to porušení, dotýkají se ho, jedí s Pánem, jenž byl mrtvý a žije. A tak se stává, že dějiny mluví dále, mluví jasně a přesvědčivě. Svědkové přemnoží — dříve pochybující, tedy ne lépkověrní, ale zrakem a hmatem přesvědčení, dříve bojácni, pak stateční volají o dějinách lidstva: Co jsme viděli a slyšeli, čeho se ruce naše dotýkaly, to vám zvěstujeme přisezně — před Bohem — tak svědčí. A za to svědectví dávají život. Což divu, že i ve světských dějinách židovský dějepisec Josef Flavius uchvácen byv mocí skutečné události, napsal na listy dějin, že Kristus vstal z mrtvých třetího dne.

Co jest tedy proti takovéto podivuhodné řeči dějin řeč nějakého „svobodomyšlného občana z trhu jedoucího anebo při pivě přílišně mluvícího ústrojí svých užívajícího? Co jest tento důkaz, který vine se dějinami od starověku až do doby nové nejprv jako předpověď a pak jako vyplnění, co jest pravím tento důkaz proti domněnkám do sebe zamilovaného a sobě samému lépkověrně věřícího profesora? Co jest tento důkaz krve a životem stvrzený proti pamfletu (posměšnému spisku) za peníze najatého buď rozervance nebo bídáka často ze židů pocházejícího, jakým byl na př. „filosof“ Heinel? Kde jest přesvědčení rozumné, rozvázné, na důvodech nezvratných spočívající, a kde jest lépkověrnost, povrchnost, ledabylost? Kde jest logika, to jest důsledné myšlení, a kde je fráse, čili mluvení be: myšlení? Kde jsou dějiny, a kde je zavírání očí před jejich světlem a uší před jejich hlasem?

Kdo bez vášně, bez pýchy, bez předsudku, bez duchovní lenosti tuto velkolepou řeč dějin uváží, přidává se zajisté se světlým rozumem, s utěšeným srdcem ku křesťanům velkonoce slavicím a radostně volajícím: Opravdu hrob ten jest slavný!

Ale na něco ještě ukázati dlužno. Ani s Kristovým z mrtvých vstáním neumlkly dějiny o slávě toho hrobu. Od toho přepamatného třetího dne valí se proud dějin člověčenstva vždy dál a dále, nyní již po dvacátý věk. A jaká jest řeč dějin těchto věků o tom slavném hrobě? Zřetelná jest opět tomu, kdo zůmyslně nezavírá oči, jako ti, kteří podplatili vojáky, strážce hrobu, aby lhali. Zřetelná jest řeč těch dějin, pravím, neboť právě ty dějiny ukazují: kam vniká sláva toho hrobu do mysli a srdcí, čili kde lid i vzdělanost pevně a živě věří v Kristovo z mrtvých vstání a tím v život věčný člověka, tam že *zkvělá i pravá vzdělanost, věda, svoboda, síla národů*. Kde hyne v myslích a v srdcích sláva toho hrobu, tam hyne národ.

Srdce dvě leta tomu, co zavřela se kniha událostí věku devatenáctého, a jen slepý nevidí, že tou měrou hyne všechno vyšší snažení v jednotlivcích a síla národů, jakou hyne v myslích sláva toho přepamatného hrobu.

Ano! Sláva toho hrobu a sláva národa jest v nerozlučném spojení. A naopak! Kde se kopá na novo hrob Kristu ve smyslu intelligence židovské za dob jeho, tam se kopá hrob národům, jako se to jakoby varovným předznakem stalo národu israelskému.

Proto jen s vážným, velice vážným myšlenkami slavným velikonoce. Naše ubohé Rakousko! Vyhládilo slávu hrobu Kristova obzvlášť vysokým školstvím svým z mysli a ze srdcí mnohých. Ubohé Rakousko vypěsto-

valo vzdělanost čili intelligenci podobnou intelligenci, která neporozuměla hlasu dějin a chtěla zabrániti slávě hrobu Kristova. A dnes? Jako druhdy Daniel předpověděl, že po zavržení Krista přijde vojevůdce s vojskem a zpusťší svatyni i chrám a až do konce bude trvati zpustošení, tak se mi zdá, že valí se bouře na Rakousko, jež hledalo slávu v zapomenutí, ba v potlačování slávy hrobu Páně. V minulé dny zabízejí na př. německé listy v říši škrabošku s tváře své. Po strašném vele-zrádném skandálu, jež Všeněmci způsobili voláním slávy pruské rodině královské a tlumením na puť, když se volala sláva našemu panovníckému domu, napsaly noviny ty, že to sice zavrhuje, ale bude-li se Rakousko rozpadat, že přece německá část jeho nebude „ostrovem nikomu nenáležejícím“, že „srdečná náklonnost Němců v říši bude při Němcích v dosavadním Rakousku“ atd., a že se blíží pro tyto věci — bouře. Jinými slovy to zní: „Vilíme, ty budeš tím vojevůdcem, který přijde s vojskem ohromným, a způsobíš zpusťšení, které bude trvati až do konce“, ty vykopáš hrob Rakousku.

Srdce upřímného patriota (vlastence rakouského, kterým by byl rád každý věrný Čech), svírá se bolestí při takových zjevech. Ale dějiny ukazují nejen na slavný hrob Kristův, ale neslavné hroby říši, v kterých podryto bylo náboženství. A že by nyní na řadu mohl přijíti hrob Rakouska, to je dle dějin velice pravděpodobno. Dříve než hrob pohanské říše římské přišel na řadu hrob národa zvláště milovaného. Což by bylo divu, kdyby dříve než hrob říše německé přišel hrob Rakouska, Prozřetelností tolik milovaného, katolickou vírou zachovaného.

Avšak jest již tento lid (husitský) zutvořený a neohbitý, že my vás nemůžeme na to navést, když ve klekání zvoní, abyste vy klekli a poděkovali milému Bohu a dobrodinství jeho... I sda se stydíte či co jest toho? Věrně já to pomním, v Rokycanech když bylo (za věku úplné katolické), nejvyšší jsou dříve byli lidé hbitější k dobrému; když ve klekání zazvonili, ihned klekli sami starší a nám ihned: nu děti, kde jste, klekněte a děkujte Bohu! Též v pátek, když v pol dne zvonili na památku umučení Božího, hned klekli.

Jan Rokycana, duchovní správce husitů.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 26. března.

(„Prager Abendblatt“ zamlčel loyální projev českých poslanců proti Schönererovu a všenněmeckému volání „Heil den Hohenzollern“. — Zapomenutí na dvě první české doktorky lékařství. — Náhly soud p. dru. Friče na staroměstské radnici.)

V zasedání říšské rady ve Vídni dne 18. března okorunoval poslanec Schönerer proslovené zde projevy německé „loyalnosti“, která v říšské radě posměšně mluvila o dohrořivajícím františku, o finčení oken císařského hradu vídeňského, bezohledným provoláním „Heil den Hohenzollern“. Co znamená provolání slávy dynastii, jejíž netajeně úsilí již po dvě stě let mečem i agitací zcela zřejmě pracuje o podvrácení trůnu domu habsburského, co znamená provolání slávy této dynastii v zákonodárném sboru říše domu habsburského, to netřeba vykládati. Čím zohátralější individuum k takovému skutku se odváží, tím jest jasnějším, jak hluboko a do jakých až vrstev se prusácká agitace u nás již rozšířila. Kdo má u nás nej- přednější zásluhu o šíření se a domácnění pruských agitací, to jest obecně známo. Sami jsme různými daty na těchto místech k tomu poukázali, že jistému druhu veřejných činitelů zdá se to býti docela lhostejným, slonží-li pod

orlem domu habsburského, anebo kdyby měli sloužiti pod orlicí pruskou.

V tom směru pracuje se horlivě a nás dále i po parlamentním prohlášení Schönererově, které předce mohlo otevřiti oči každému dokonale. Jak se z Vídně tvrdí, jisti tamní kruhové však dokonce co nejpečlivěji tají, aby se o zřejmou velezáradnou tendenci nesoucímu činu Schönererově nedostala ani ta nejmenší zpráva a vědomost na nejvyšší místa, před nimiž se patrně skutečný stav v naší říši panující systematicky zatajuje a poukazováním na potemkinské vesnice falešně, ad hoc přistrojené loyality prusofilů zastírá. Provolání Schönererově schválně se dává nepatrný význam, jenž prý nestojí ani za vážné povšimnutí, ač by za ně každý vagabund, kdyby je někde v zastrčené vsi pronesl, byl na leta zavřen.

Po velezáradném svolání Schönererově na říšské radě ihned ujal se jménem českého klubu poslanec dr. Kramář slova a sice ujal se slova proti Schönererovi a jeho vývodům a řeč svou za souhlasu všech slovanských poslanců skončil svoláním slávy Habsburkům. To je faktum a faktum jest, že se vládní orgán c. k. místodržitelství království Českého v Praze „Prager Abendblatt“ o tom vůbec buď nedověděl, anebo to před svým čtenářstvem zúmyslně zatajil.

Když totiž dne 19. března v čísle 65. v úvodním článku „Für Kaiser und Reich“ o afeře Schönererově pojednával, tu sděloval, že jednání jeho odsoudil dr. Derschatta jménem německé strany lidové, dr. Funke jménem německé strany pokrokové a dr. Kathrein jménem Němců vůbec. Že však nejspontánnějším způsobem proti Schönererovi a pruským agitacím u nás vystoupil jménem českých poslanců dr. Kramář, to pražský vládní list patrně zúmyslně neuvedl, což svědčí i v jakém duchu a v jakém směru jest řízen. Následkem toho jest každému čtenáři listu toho volno za to míti, když dle své nejprvnější povinnosti důležitý loyální projev českého poselstva nepokládá pro své čtenáře za potřebné zaznamenati, že Čechové ku projevu Schönererovu snad dokonce tleskali, jako ve skutečnosti činili poslanci němečtí. Nyuť by nic jiného nescházelo, než-li aby „Prager Abendblatt“ místo povědění pravdy o ne loyálnosti německé začal vinit z velezárady a ne loyálnosti — Čechy a aby proto pokládal za potřebné odporučovati a odůvodňovati proti nim persekuce a žalářování.

Máme za to, že pan místodržitel království Českého o tomto nejnovějším kousku „Prager Abendblattu“ jistě neví a že i okolí jeho ušlo, že důležitý loyální český projev, o němž byl list ten své čtenářstvo zpravit povinen, byl „Prager Abendblattem“ z důvodů nade všechnu pochybnost nepřipustných na úvodním místě zatajen. Proto, když žádný z pražských listů neměl za potřebné k tomu poukázat, přivádíme to na denní pořádek zde my a sice proto, abychom ukázali, jak vládní orgán českého místodržitelství před svým čtenářstvem v úvodním článku zatajil loyální projev, jež vysloven byl dynastií a panovníku v plné říšské radě poselstvem celého českého národa jako v odpověď na útok všenecký.

Zjev ten jest nanejvýš pozoruhodný a činí makavými poměry, z nichž vlastně všelijací Schönererové roditi se mohou. Doufáme, že

tyto řádky postačí, aby pan místodržitel království Českého více nepřipouštěl, aby na jeho účet a zodpovědnost vládní orgán „Prager Abendblatt“ zatajoval fakta a zejména když v nanejvýš choulostivé a vážné době jsou to loyální projevy, svědčící přímo panujícímu domu a panovníkovi. Vždyť předce není to nemožností aby o tomto jednání vládního tisku z české strany nebyla případně sama koruna zpravěna, aby bylo konečně jednou jasno, kdo umlčováním a zatajováním skutečného stavu věci vlastně pruské agitace u nás podporuje, neboť kdo český odpor proti nim zatajuje, ten tímto zatajováním zřejmě proti nim nepoužívá všech prostředků, jež se vládním tiskem proti nim stavěti nejenom mohou, ale stavěti mají.

Tolik bylo zapotřebí poznamenati v chování se „Prager Abendblattu“ v afeře Schönererově, při níž tento vládní list loyální projev českého národa prostě ignoroval a umlčel. Proč? Doufáme, že se na to buď na říšské radě nebo na sněmu království Českého některý z českých poslanců zeptá.

* * *

Zapoměnlivost české veřejnosti slavila v minulém týdnu v Praze nejbujnější své orgie, při čemž pražská žurnalistika poskytovala žalostnou stafaž smutného statisty. Na české universitě konána byla promoce slečny Honzákovy na doktora lékařství. A pražské noviny mohly se rozprohýbati komplementy a obdivem nad tím. Upřímně slečnám doktorce Honzákové k dosažení hodnosti doktorské gratulujeme, avšak při tom nám dovoľi poznámku, že prvenství důstojnosti této u nás již nenáleží. Ona jako doktorka medicíny jest Češka v řadě až třetí. Dvě její předchůdkyně hodnosti té dosáhly za poměrů daleko obtížnějších a nesnadnějších, než-li bylo překonati slečnám Honzákové. Ona šla již k důstojnosti té mnohem pohodlněji, hezky doma a podporována a provázena sympatiemi i přízni celé české veřejnosti.

Proto musí býti každému spravedlivému člověku při oslavování promoce slečny Honzákovy líto, že zapomenuto bylo na první dvě české doktorky lékařství slečnu Bayerovu a slečnu Khakovu, které před více než-li patnácti lety v cizině a za poměrů nanejvýš nevládných, o nichž sl. Honzáková nemá ani zdání, hodnosti doktorek lékařství si vydobýly. Na to pražské, emancipaci ženské holdující dámy neměly při promoci slečny Honzákové zapomenuti. Vždyť na výše jmenované dvě první české doktorky lékařství bylo především poukazováno, když byla odůvodňována potřeba založení ženského gymnasia v Praze.

A nyní na ně celá Praha zapomněla, ať dámy ty jako praktické lékařky, tušíme že ve slovanských zabraných zemích, ve službách vládních působí z toho důvodu, poněvadž se snad v pražských dámských, pro ženskou emancipaci horujících kruzích uživici nemohly.

To jsme měli za vhodné poznamenati, jak se v Praze zapomíná —

* * *

Minulý týden odehrála se v Praze afera, kterou nelze mlčením přejíti. V „Čase“ objevilo se anonymině zasláno neznámých otců dcera, které prý navštěvují městskou pokračo-

chvěla se země, těžce oddychovala a probouzela se k novému životu lásky a mateřství. A vzduch byl takový čistý, takový průhledný a jasný, že lesy na dalekém obzoru byly jako na dohmat. A v prohrátém tom moři vzduchovém třepotal se skřivan a sypal celý děst trílů v probuzené a zmlazené jetelště. A celý roj pěnka a strnadů přitáhl od lesů, zalehl v zahradě a rozepěl se v píseň jásavou, radostnou, neumlkající. A celou ostatní přírodou táhlo pak jakési slavnostní zmlknutí, nutící k vroucí modlitbě a zbožnému rozjímání.

Babička Šimkova ustrojila se asi ke druhé hodině odpolední ve špyčárku slavnostně. Vzala si zelenavý špenzr, květovaný fěrtoch a na hlavu bílou, čistě vypranou plachetku. Do vyšívaného šátku zabalila „Nebečklíč“ a veliké brejle, do kapsáře pod fěrtochem strčila dva plesnivou zelení pokryté krejčary, jež vyšívala v dědově vestě. Chvěla jíti do kostela „libat“ a tu musila míti krejčery do Božího hrobu. Bez nich by nikdo v českomoravské vysočině ani „k libání“ nešel.

„Babičko, já půjdu s vámi“ ozvalo se za ní asi čtyřleté děvčátko.

„Nemůžeš, děvče, já se jdu modlit a ty bys tam jen zlobila.“

„Nezlobila, babičko, budu hodná, jen mne vemte.“

„Tak pojď, budeme líbat Ježíška.“

A babička vzala vnučku za ruku a kráčela k malému venkovskému kostelku. Byl otevřen dokořán a nebylo v něm ani živé duše. Jen kluci honili se venku okolo a klapali na klapáčky a řečtali na řečtačky.

Boží hrob byl v kostelku zrovna u vchodu

vací škola. V zaslání tom bylo bez veliké spojitosti uvedeno, že katecheta této školy dr. Vrátný tupí české spisovatelky Světlou, Němcovou a spisovatele Nerudu, že odsuzuje německého básníka Heina a že se nepřipíná vyjádřiti o deputaci pražské městské rady, vypravené do Paříže k oslavě stoletých narozenin Viktora Huga. V zaslání tom bylo žádáno, aby byl dr. Vrátný jako katecheta ihned suspendován. Správu král. hl. města Prahy vede na místě pana primatora dra. Srba jeho první náměstek p. dr. Vojtěch Frič. Toto mezivládní ve starostování páně Srbově jest pro p. dra. Friče jako praktickování na primatora, jímž se po dru. Srbovi doufá bezpečně státi. Proto dr. Frič se chce ukázati, jak se k tomu úřadu výborně hodí a jaký by byl „šnajdik“ purkmistr.

Praha po velikánských a nesmrtelných dínech, jímž by svou věhlasnost a upíranou moudrost a rozvážnost dokázal, s nadšením uvítal výše zmíněné zaslání „Času“ a místo, aby se dal v redakci „Času“ opatrně poptati po adresách anonymních otců onoho zaslání, aby dle jejich výroků a udajů, za jejichž správnost by pánové ti ručili, dal celou tu záležitost od povolaného k tomu dozorce náboženského vyšetřiti, ujal se celé věci sám.

Citoval si na radnici dra. Vrátného, který mu nepopřel, že o literární působnosti výše jmenovaných osob dle svého náboženského stanoviska ve škole k dospělým dívkám mluvil. A konec konců byl, že bez dalšího výsledku rodičů žákyň, bez dalšího vyšetření a konstatování souvislosti a podrobností, jak dr. Vrátný co přednesl, byl tento k rozkazu anonymního zaslání čili prostě řečeno denunciaci „Času“ sl. městskou radou král. hlav. města Prahy rovněž řečeno z obecní školy — vyhozen.

„Juste judicate filii hominum“ nachází se psáno na starobylém obraze Spasitelově v síni, kde sl. městská rada pražská své zasjedání koná. A tu se nám zdá, že všichni pánové, kteří dra. Vrátného z městské školy vyhazovali, buďto na toto napomenutí zapomněli, anebo seděli k němu obrácení zády.

V tom nejmenším nechceme se a nemáme přičin dra. Vrátného se zastávati. Jest-li něco neopatrně pronesl, musí si za to odpovídati sám. Avšak zakročení proti němu nemáme ani za správné, ani za jemné. Předně dle zpráv do veřejnosti sdělených zakročení to bylo zavedeno na anonymní zaslání v listě, jehož nepravdomluvnost a strannickost byla již mnohokrátě prokázána. Proto máme za to, že měla býti vyšetřena jména zasílatele onoho nepodpsaného zaslání a potom měla býti celá věc podrobně vyšetřena ve škole a sice správou a dozorcí školy té.

Pak-li se dr. Vrátný nějak přefekl a přestřelil, měl býti při prvním postižení upozorněn, aby se to více neopakovalo. Ale pan náměstek dr. Frič s ním prostě mluvil, jakoby byl knihovním majitelem města Prahy: „Já nechci, já si nepřeju“. To vyhlíší, jakoby byl pan dr. Frič „Praha“ jenom sám.

V tom nacházíme chybu, že oproti dru. Vrátnému nebyli jako žalobci postaveny určité osoby a že při případném uznání viny nebyl především napomenut, aby se příště podrobných literárních rozborů při vyučování náboženství varoval.

na levo. Byl jednoduchý a prostinký. Lampičky červené, žluté a zelené prskaly tam a blikaly a libá vůně z rozprostřeného chvoji šířila se celým kostelem. A na zemi před oltářem, na němž bylo zahalené Nejsvětější, byl položen na černém koberci krucifix. Babička se sklonila, políbila zbožné dřevo kříže, pokřížovala se a dala krejcar do kasy na Boží hrob v Jerusalemě.

„Polib taky“, zvolala na děvčátko, „a tu máš, dej taky krejcar na Boží hrob.“

„Děvčátko poslechlo babičku, ale dívalo se na to na všechno jaksi udivené.“

„A tady si sedni a buď hezky zticha, já se budu modlit.“

A babička nasadila okulary, rozevřela „Nebečklíč“ a ponořila se v tichou modlitbu.

Děvčátko to trvalo jaksi dlouho. Chvilku sedělo tiše a dívalo se na blikotání barvených lampiček, pak sle upřelo zraky na krucifix na zemi. Prohlédlo ho od hlavy až k patě, ze spodu i ze strany a omakalo ručičkou se všech stran.

„Babičko, kdo to je?“ ozvalo se náhle nahlas.

„Babička podívala se přes okulary a usmála se.“

„Mlč, to je Pán Ježíš!“

„Pán Ježíš? A co má tuhle na rukou?“

„Rány a hřebíčky.“

„A tuhle na nohou?“

„Taky rány a hřebíčky.“

„A proč tu takhle leží?“

„Zabili ho.“

„A kdo ho zabil?“

„Židé!“

„A proč ho zabili?“

„Protože sám chtěl.“

FEUILLETON.

U libání.

Napsal Josef Váňa.

Ó chvíle velkopáteční, ty dobo nevyličitelná v dějinách útrap a tragedií! Z hořkých napjetí svých poprvé zahřmelo v bezcitný svět slovo „odpuštění“ a z palčivých okamžiků tvých zabřeskla v temnotu a v mrákoty jitřenka jasu a světla, zavoněl dým lásky a lidskosti a zavanul dech bratrství, rovnosti a svobody. — Ó chvíle nedoceněná!

Go goto! Duše má nevidí u ztemnělé paty tvé chmury mraků, nevidí lysou leb tvou vzdorovitě blíti ve vztek bouří a vichřic, nýbrž zří, jak nádherný sluneční jas rozlévá celé kaskády světelné po tvých zdrsáných skráních a vlnky etherné jak mihotavě láskují v hlubokých záhybech tvých zkrivených boků.

Golgoto! Ohluchnul posměch, urážky, klnutí, rouhání metané na temeni tvém v zsinalou a uplvanou tvář, z otevřeného krateru tvého rozlil se v celý svět nový život, nové vzkříšení a — nové umírání. — A dšvit a světlo, jas a záře, to vše vyšlehlo z rozečkané lebky tvé a v nedozírných výšinách zaskvělo se jak fatamorgana ohnivým nápisem kříže: „V tom zvíťazíš!“

* * *

Byl veliký pátek — takový, o jakém právě duše má vždycky snívá. Jarní slunko zářilo na čistě modrém jarním nebi a pod jeho paprsky

Ale když na denunciaci „Času“ byl nad tím svolán „náhlý soud“, to působí za dnešních dnů nanejvýš trapně. Byť byl pán dr. Vrátný nalezen vinným, mohla být při tom zachována při nejmenším obvyklá forma soudního průběhu a p. dr. Frič nemusil ovaletm vyhovovati nátlaku anonymního zaslání listu, jenž jednak ani katolickým není, ale který jest nejrozhodněji protikatolickým. Překvapuje pak, že i členové městské rady, kteří „Čas“ pro jeho klepařství soudně stíhali a ze lživosti usvědčili a kteří p. dra. Friče a jeho způsobů nijak si nevážili, najednou ochotně „náhlý soud“ provedli bez úvah, jaký to bude mít dojem na všechno pražské učitelstvo. Teď v Praze postačí dáti do „Času“ anonymní zaslání proti některému učiteli a ten již ze školy poletí, ovšem že takovéto spanilomyslné a rozvášněné jednání samosprávy první obce české v jiných případech zkorigují — o. k. orgány vládní.

V Praze panuje udivení, jak jistí pánové „Času“ a p. dru. Fričovi jsou v městské radě k službám a proto se mu jeho řízný způsob praktikování na purkmistra ani neznalivá. Zejména katolická strana a duchovenstvo v Praze nemají k tomu vlastně práva, neboť p. dr. Frič byl k té moci, již na radnici požívá, dosazen hlasy katolických a konservativních obecních starších a proto z vděčnosti za to spravuje se nyní rozkaz protikatolického „Času“, k jehož anonymnímu pokynu dra. Vrátného jako učitele náboženství ze školy dal náhlým soudem přímo — vyhoditi k posměchu a radosti všech židovských a protikatolických novin, které to po celém světě s jasotem roztroubily.

To stalo se leta 1902 za starostování a náměstkování pánů, jež katolické a konservativní kruhy k vládě Prahou povýšily a v důstojnosti té drží. Nyní nejpilněji došlo na naše slova a na naše výstrahy, když jsme své doby na těchto místech pražské katolické činitele varovali, aby nevyháněli domnělého čerta maskovaným satanášem!

Maria je s Kristu nejmilostivější, že lidá spasení náramně velmi a oroduje sa náš ... Ty blázný a hanebný člověče, jestli smíš říci: Jena jako Jena. Ba divněl jest pohánaná a povýšená nade všechny Jeny, ona důstojenstvím svým i anjely přesáhla.

Ti sle čini a křesť, kdo říkají: „Co nám mohou svatí vyprostiti; nevyprostiti nám, oni nevyprosti. Velmi jest to slé, nebo oni svatí, kteří jsou v nebi, milejší jsou Bohu než my, a raději je uslyší Báh. A proto jsou velmi pomocní.“

Jan Rokycana, vrchní správce husitské církve.

Obrana.

Úpadek moci papežské. Do konce století 13. tvořila Evropa křesťanskou obec, jejíž hlavou v duchovních věcech byl římský papež. A poněvadž náboženství nesmí býti považováno za soukromé jakési rozumnění, nýbrž musí býti základem životní činnosti,

„A proč chtěl?“
„Inu, aby nás vykoupil.“
„Vykoupil ...?“ tázalo se prodloužené děvčátko a zarazilo se na chvilku a bylo viděti, že tomu slovu nerozumí.

„Co to je, babičko „vykoupil?“ zvolalo zvědavě najednou dále.

„Inu, abys mohla přijít do nebe.“

A děvčátko už rozumělo. Usmálo se a začalo hládati Ukřižovaného tak jako to doma činívalo své panny a pořád jen říkalo: „Ježíšku, ty's hodný, ty's mne vykoupil, já přijdu do nebe ...“

Babička se usmívala a nekázala už ani děvčátku, aby bylo zticha. Přišla právě v „Nebekličce“ na slova: „Pane Ježíši Kriste, jenž jsi řekl: Nechte malých přijít ke mně ...“

Teprve po dlouhé době se sklonila, políbila ještě jednou tělo Spasitele, pokřižovala se a chtěla jít domů.

„Babičko, nemáte ještě krejcar, abychom ho daly Ježíškovi za to, že nás vykoupil?“ žadonilo na ni najednou děvčátko.

„Nemám, děvčečko má!“

„Ach, to je škoda, babičko!“ litovalo děvčátko.

„Já bych mu dala všechny krejcar, kdybych měla.“

„Má děvče, kdybys mu dala nevím co, nikdy bys mu nezaplátila to, co pro nás učinil.“

„Děvčátko pohledlo udiveně na babičku a nechápalo. Nemohlo si to nijak srovnat v malém svém dětském mozečku ...“

Ó Kriste, kolik lidí také tak až dosud ne chápe hlubokou a nesmírnou cenu tvého vykoupení a tvé smrti ...!

nelze se diviti, že hlasu papežova bylo dbáno i v životě společenském a politickém. Této vážnosti využili papežové ve věku 12. a 13. ve prospěch národů, neboť utvořili právo mezinárodní a státní. Vážnost papežů byla ovšem nepohodlna panovníkům ctižádostivým, protože je omezovala v tyranských choutkách. Vyna kládali všechnu sílu k tomu, aby se nepohodlného poručnickování zbavili. Že se to dalo ku škodě ovládaných národů, netřeba podotýkati. Naše demokratická doba to již dávno vycítila.

Panovníci z německého rodu Hohenstauffů při těchto útocích na neodvislost papežskou se ovšem zničili, za to však se zdarem potkali se králové francouzští.

Počátkem 14. věku vládl na stolci Petrové papež Bonifác VIII., jenž nabídl se dvakráte králi francouzskému Filipu IV. za rozhodčího ve válce s Anglií a s Flandry. Když Filip IV. odmítl nabídku papežovu a hrdě prohlášoval neodvislost svou od papežské stolice v politické vládě, vydal papež bullu „Unam sanctam“, kdež dokazuje, že moc duchovní, Synem Božím založená, má právo poučovati, ano i souditi moc světskou, jestliže chybuje. Neosoboval si papež nad králem vrchní vládu jako nad poddaným, nýbrž jako nad věřícím členem církve. Filip však odpověděl na bullu papežovu násilím. Dal zajati najatou lůzu papeže v Ananii, při čemž jej, kmeta 86letého, francouzský šlechtic Nogaret tělesně ztýral a držel po 2 dny ve vazbě beze všech pokrmů, aby hladem byl papež přinucen k odvolání bully. Papež byl sice z rukou surovců vysvobozen, ale zemřel za 2 měsíce horečkou, do níž následkem týrání upadl. Surové násilí lakotného krále slavilo vítězství nad vetvým kmetem, jenž hájil božská práva svého úřadu! Světská moc sice zvítězila nad mocí duchovní hrubým násilím, ale následky odnášela Evropa.

Po smrti Bonifácově se přičinil Filip IV., že zvolen byl papežem arcibiskup Burdegalský, jenž přijav jméno Klimenta V., usadil se roku 1309 ve francouzském městě Avignoně, kdež papežové sídlili až do r. 1377. Papežové v Avignoně byli odvislí od dvora francouzského, pěstovali politiku francouzskou a nemajíce potřebných důhodů ku vedení svého dvora, začali prodávati křesťanskému světu duchovní výsady pod různými jmény. Svatokupectví, které působením dřívějších papežů ve století 12. a 13. bylo vykořeněno, začalo opět bujati a otravovalo čistotu života církevního. Nejhorší následkem dlouholetého sídlení papežů v Avignoně bylo papežské schisma, jež počalo r. 1378 a trvalo téměř 40 let. Když totiž papež Řehoř XI. přesídlil se do Říma, nemohla francouzská strana potlačití své panovačné choutky a zvolila vzdoropapeže Klimenta VII., jenž se usídlil opět v Avignoně. Vládli nyní dva papežové křesťanstvu, jeden v Římě, druhý v Avignoně. Oba hleděli získati si uznání v křesťanstvu. Dvojici papežů chtěl odstraniti sněm pisanský r. 1409. volbou papeže Alexandra V., ale dosavadní zlo se ještě zhoršilo, neboť vládli nyní papežové tři. Do této žalostné doby církevních dějin padá vystoupení Hasova a z toho vzniklé boje husitské. Máme neblahou vzpomínku na úpadek moci papežské, neboť krvi a životy platil národ český za tuto všeobecnou rozháranost poměrů církevních. A kdo zavínil tento úpadek moci papežské? Kdo dal podnět k neblahému rozkolu církevnímu ve století 14. a 15.? Hrabivost a despotismus světských panovníků, kteří násilím zotročili moc duchovní. V této době všeobecného úpadku mravního papežové byli v područí světských knížat, udržovali si sotva vlastní existenci, proto nemohli ujmáti se potlačovaných národů a tím méně mohli pečovati o vykořenění zlořádů. Nikdo v té době na jejich hlas nedbal, proto nenesou zodpovědnost za porušení života křesťanského. Jenom nevědomec aneb zlomyslník hledá vinu tehdejší mravní pokleslosti na papežích a ne na pravých vinících v královském hávu.

Kulturní náhledy „Času“. Čas ze dne 20. března hned na úvodním místě oznamuje s radostí, jak proti Dru. Vrátnému městská rada pražská zakročila. Dle Času jest zcela správné, když katecheta nazval ničemnost ničemností a pitomost pitomostí trpí pronásledování. Milý Čase, chce li někdo do hrobu mrtvého papeže kopnouti, zůstane to vždycky ničemností, kdyby byl takový člověk sebe učenější.

Pamatuj se si, Čase, jaký jsi ztropil povyk proti osobám nevinným, když několik výrostků pokřikovalo za Masarykem vsednuvším do vlaku? U tebe byl Masaryk osobou posvátnou, poněvadž se z pohřbu vracel. A nemá býti posvátnou tím více mrtvola sama? Ty jsi za ony mladíky nadal našim kněžím vlků dravých, ač tito nepokřikovali a na oné demonstraci vůbec podílu neměli. Jak bys nazval teprve takového člověka, který by se ku př. po několika desetiletích vyjádřil, že do hrobu Masarykova patří kopnout? To bys užil jistě ještě silnějšího výrazu než „vlci draví“ a my bychom proti tomu neprotestovali.

Tvůj Machar napsal „báseň“ o sv. Janu Nep., z níž číší zrovna šílená jizlivost proti tomuto světcu. Machar bez pochyby viděl původní fotografii tohoto světce, že mu připisuje v „báseň“ „dva laloky, líc ruměnnou, bílich široký“. Machar také ví, že kterýsi (!) řezník z Malé Strany dodává vždy nový jazyk do kostela, kde se mu lidé klaní jako jazyku pravému. Kdo takhle klukovsky nad hrobem umučeného kněze tančí, toho ovšem nepřesvědčí o omylu ani deset vědeckých komisí. Nuže, milý Čase, nepatří-li slovo ničemnost do školy, patří takovéto sprosté jizlivosti do básně tvého nejmilejšího poety? Podobné věci mohl spíš napsati Machar o tom „dobrém králi“ Václavovi. Vždyť vyčítlali mrtvole králově sami husité, chráněnci Václavovi, velmi nepěkné, ale pravdivé věci.

Že by psal Machar o „dvou lalocích“ některého židovského bankéře, to se sotva dočkáme, ač jich ve Vídni může při každé vycházce viděti dost; to raději potupí svého umučeného krajana. Jestliže jest Čas až předrážděn, promluví-li se o některém liberálním našem literátu pouhá pravda, tím méně má na druhé straně urážeti cit katolíků zcela smyšlenými potupami a rozšiřovati je docela tiskem. Tedy vždy jen spravedlivě důsledně!

V době husitské „konšelé nejposlednějšího městečka stejně tak jako nejvyšší úředníci semelší pokládali sa svou úřední povinnost nařizovatě o pobohnostech a stíhali liknavě“.

Zikmund Winter: Život církevní, 923.

Politický přehled.

Dne 21. března konala poslanceká sněmovna říšské rady ve Vídni poslední schůzi před velikonočními prázdninami a tím ukončila podrobné jednání o středních školách. Položka „Střední školství“ schválena. Ale tím právě německá menšina, která vlastně vládne, utrpěla zdrcující porážku, zvláště pak zamítnutím resoluce hr. Stürgkha, aby vláda zrušila slovinské paralelky v Celji. Stará pravice ukázala zase svou sílu, zkritivši neřízené choutky levice. Dr. Körber činil všemožné, aby miláčkům svým na levi pomohl. A skutečně poláhalo se mu přemluvití něm. katolický střed, aby přenechal svým členům volnost hlasování, čímž přibýlo levi devět hlasů. Nic platno však. Páni Němci poráženi a s nimi utrpěl mravní porážku také Dr. Körber. Zufitý řev Všeněmců a volání „Abzug Körber“ bylo odpovědí na výsledek hlasování. Tak svět odplácí. K tomu ještě vyhrožují Němci, že po velikonočních vtrhnou do sněmovny s obstrukcí.

V zasedání po svátcích podána bude všem německým sdružením v posl. sněmovně úplně vypracovaná předloha o zavedení a zabezpečení něm státní řeči.

Vládě podána byla interpelace, v níž se poukazuje k vypovídání slovanských studujících z Německa, a co hodlá ona na obranu rakouských příslušníků učiniti a je-li ochotna podobným způsobem zakročiti také proti pruským příslušníkům, kteří studují na rak. universitách.

Ministr Hartl v debatě o vysokém školství prohlásil, že dnešní národnostní protivy činí zřizování nových vys. škol přímo nemožným. To ovšem působí roztrpčení čes. veřejnosti, ale zase upokojuje Němce, ač krátce před tím Schönerer oslavoval Hohenzollery.

Tento týden konají se ve Vídni společné porady ministerské, jichž předmětem bude hlavně společný rozpočet.

Koloman Tisza, bývalý předseda uherské vlády, vůdce vládní strany liberální a veliký nepřítel všeho nemadarského, zemřel 23. t. m.

Dle zpráv z Poznaňe nařídila pruská vláda vypovězení všech zahraničních Slovanů z Poznańska. Tímto opatřením postiženo je několik tisíc rakouských a ruských příslušníků.

V čele špehounů něm. vedle Grimma byl ruský generál Bistrem, rovněž Němec. Od pruské vlády dostával ročně 200.000 rublů. Dosud je zatčeno 60 osob, mezi nimiž asi 10 žen.

Proti spolku anglicko-žapanskému prohlásilo Rusko a Francie dvojspolek i na dalším východě. V Londýně to učinilo velice nemilý dojem.

Sobotní pouliční demonstrace v Bruselu ve prospěch všeobecného práva hlasovacího konala se za účastenství asi 100.000 osob. Že prý po velikonočních počne ve sněmovně obstrukce a setrvá-li vláda při dosavadním odporu, že nastane opravdová revoluce.

V Cařihradě trvá hrůzovláda dále; četné civilní i vojenské osoby, mezi nimi několik generálů bylo posláno do vyhnanství, a to právě ti nejvzdělanější. Hlavním strůjcem této hrůzo- vlády je veliký vezír Said pašá vykořisťující slabé stránky sultánovy, jenž se domnívá, že je pronásledován.

Nová vláda španělská vydala program, dle něhož změní berní zákon, počet biskupů sníží z 53 na 49, zaručena bude svoboda svědomí a práva státu proti přehmatům (!) cíkve prý budou chráněna a j.

Mezi Anglií a Persií učiněna smlouva, kterou se Persie zavazuje vystavět pod dozorem Anglie telegrafní linii z Kataru ku hranicím Beludžistanu.

Pod záštitou náhlého soudu provádějí Angličané v Africe pravou hrůzovládu. Členové válečné rady provádějí své řemeslo způsobem nešťachaným. Každý největší ničema jest jim dobrý, když jde o odsouzení povstalec. Použití nezřídka živých výpovědí Kafirů jako důkazů viny. I sami vojáci angličtí prý omdlávají při popravách vykonávaných na povstalcích.

Anglické zprávy samy doznávají, že na západě Transvaalska mají Boerové děla a velké zásoby střeliva. Mohou se neomezeně zásobovati a mají velká stáda dobytka. Branné síly jejich jsou velmi četné a ve směr k boji způsobilé. — Transvaalská vláda boerská vydala přesně a Devetem potvrzené statistické výkazy o ztrátách boerských od 1. září 1900 do 30. září 1901. V době té měli Boerové 400 mrtvých a 707 raněných. Angličané však nadělali na papíře na tisíce mrtvých a raněných Boerů.

Z činnosti katol. spolků.

Z Kostece n. Orli. P. T. Slečna Marie Hoffmanová, odborná učitelka z Hulína, bude přednášeti dne 31. března t. r. ve spolkové schůzi katolické Jednoty o předmetu: „Působení ženy v ohledu hospodářském.“ O nělechlou a vybranou zábavu postaráno. Začátek určitě v 7 hod. večer na Rabštejně.

Z Třebouchovic. Dne 19. t. m. přednášel ve zdejší Jednotě katol. товарищů dp. František Jukl, kaplan z Hradce Králové o tematě: „Odkud nepotřebek ve společnosti lidské?“ Výtečná přednáška známého řečníka potkala se se zaslouženým souhlasem všech přítomných. Po té členové a členky zábavního kroužku sehráli několik zábavních čísel s úplným zdarem. Účastenství, ač všední den, bylo takové, že prostranný sál p. Stožkův nemohl všechny ani pojímti — káž tak je i při schůzích příštích. Dne 13. dubna bude konati zde přednášku pan Čihák, mistr zámečnický v Novém Městě nad M. o své cestě do Lúrd. Zdeň Báb!

Z Proseče. Dne 23. března konal spolek kat. jinochů a mužů valnou bromaду. Schůzi zahájil předseda vdp. farář Fr. Martinek proslavem, v kterém pojednal o důležitosti kat. jednot. Na to podány zprávy jednatele, pokladní a knihovní. Při volbě pak zvolen celkem starý výbor. Ve spolků konal vdp. předseda každé neděle přednášky ze všech oborů. Přes všechny překážky kráče jednotu naše klidně ku předu, bez reklamy snaží se, aby ten pravý cíl byl opravdu dosažen. Všem, kteří neletovali práce ve prospěch jednoty, věřím, díky!

Z Dolejšího Města. Křesťansko-sociální spolek „Svornost“ pořádal valnou bromaду dne 19. ledna v Dolejším Městě s předsedkou předsedy dp. Maximiliana Smrčky, kaplana v Lipnici, za velkého účastenství. Provedena pak volba představenstva, při níž se na nepatrné výjimky zvoleno představenstvo staré. — Dne 26. ledna sehrál spolek „Svornost“ v Dol. Městě velmi dovedné divadelní kus „Marnotratný syn.“ — V čtené navštívené schůzi dne 16. března přednášel v Dolejším Městě pan Václav Myslivec, redaktor z Prahy. V dlouhé řeči své probral časové otázky jako: Odpad od Říma, náboženská škola, vláda židů tiskem atd.

Zprávy místní a z kraje.

Bířmování mládeže škol královéhradeckých. Svědkem významných slavností byla poslední dny minulého týdne kaple školní budovy. Byly to milé dny, které nikdy nevytvoří z paměti mládeže a které ukázaly, jak velice miluje šlechtěné srdce nejdůst. vrchního pastýře děti pěti Jeho svátost. — Ve čtvrtek odpol. dne 20. t. m. ve 2 hodiny připravoval nejdp. biskup dítky ke sv. zpovědi, rozbrav 4 hlavní částky pokání na základě výjevů z umučen Páně; na to sám pomodliv se a dětmi litanie, udělil jim požehnání. V pátek ráno podal dětem Tělo Páně, roznitiv před sv. přijímáním srdce jejich v případné promluvě touhou po Kristu svátostněm. Ačkoli velice unaven, zavítal opět v sobotu do školní budovy a udělil více než 400 dítkám, mezi nimiž i některým hluchoněmým, svaté bířmování. Před sv. bířmováním uvítal Jeho Bisk. Milost u vchodu dvě školky obecné řídící měšťanské školy pan Alois Šeda, po něm řídící učitel pan František Vachek a jménem mládeže žák aňř. školy chlapecké J. Hušák. Po bířmování vše jménem mládeže poděkovala Jeho Biskupské Milosti žákyne M. Ulrichová a při odjezdu nejdůst. vrchnímu pastýři díky vzdal řídící dívek školy měšť. p. Josef Kulík. O zdar vznešeného rázu významné slavnosti mají zásluhu neocenitelnou chovanky zdejšího kláštera, které řízením etih. sestry Cecilie bezvadně přednesly Wiltbergovu mši in honorem actae Theresiae a při udělování svátosti bířmování řadu skladek víceslaňých, ve směr pravých perliček.

Výstava spolku „Manes“ v Hradci Králové. Jest v živé dosud paměti, jakou elementární silou proniklo české umění výtvarné na kolektivní výstavě spolku „Manes“, pořádané v prosinci 1901

ve Vídeňském domě umělců. Skvělá družina mladých našich výtvarníků, sdružených pod jménem arcimistra malířství v pravdě českého, sejměna: F. Bílek, M. Aleš, A. Bondová, Z. Braunerová, J. Dědina, H. Emingerová, A. Hudeček, A. Kalvoda, J. Preisler, A. Slavíček, St. Sucharda, J. Špillar, K. Špillar, L. Šaloun, M. Javinský, J. Úprka a j. došla jednomyslného, nadšeného uznání chladně jinak a nám usavřené kritiky vídeňské. Umění milovné obecenstvo českého severovýchodu uvítá tudíž dojata a živým potěšením zprávu, že spolek „Manes“ pěti průmyslového musea pro severovýchodní Čechy v Hradci Králové uspořádá v nejbližších dnech v slavnostní síni výši obchodní školy v Hradci Král. svou kolektivní výstavu a neodepře si vsácnou na venku příležitost, pokochati se a putáskati pronikavým postupem české práce v tomto mladém, světlém, k nejvyšším metám dokonalosti spjícím umění. Výstava potrvá as 14 dnů a zahájení její bude ohlášeno plakáty.

K volbám. Parkmistrovský úřad upozorňuje opětně, že kdo za rok 1901 nezaplátí nejdéle do 5. dubna t. r. dlužné dávky obecní, nebude mítí die § 4. b) řádu volení v obcích práva voličského a nebude tudíž do seznamu voličů zapsán.

Podpůrný spolek pro propuštění trestance v Hradci Králové měl 9. února 1902 valnou bromaду. Dosavadním starostou spolku jest p. Karel Kvěch, c. k. viceprezident krajského soudu, jednatelem JUDr. Jos. Tausik, advokát. V roce 1901 bylo 249 členů. Členských příspěvků přijato 439 K 27 h, podporami vydáno 410 K 72 h a na různé správy. výlohy 42 K 33 h. Ve výborových schůzích vyřizeno 6 podání z r. 1900 a 136 podání došlých; z 69 žádostí o podporu vyřídil výbor příznivě 61; udělil podpory peněžité 16 žadatelům, 26 rodinám žadatelů, opatřil práci 7 žadatelům, jinak opatření učinil v 2 případech; zamítavě vyřídil 8 žádostí. Dnem 31. prosince 1901 má spolek na hotovosti jmění 2086 K 81 h, jež jsou uloženy ve královéhradecké spořitelně na folio 15290. Oběžníky, šířením výroč. zpráv, dopisováním obec. úřadům před vyřizováním žádostí o podporu a výplatou podpor rodinám žadatelů prostřednictvím obec. úřadů zjednával a šířil zájem pro účel spolku. Budíž obecenstvo přistupová-ním za členy spolku a podporováním činnosti téhož nápomocno ve plnění povinností stanovami ná. vylčentých. Příspěvek členský obnáší ročně 1 K.

Pohřeb studijního realky. Ku zprávě pod tímto titulem v čísle 11. tohoto listu opravujeme, že dle lékařského dohledání nebyla příčinou smrti studijního zdejší realky Karla Horneka z Humpolce zkažená šunka s domova zasláná, která ostatně byla dodána čerstvá, nýbrž žloutenkový tyf, který se šunkou není v žádném spojení.

Zákaz. O vánočních a velkonočních svátcích přichází za koledou množství dětí hlavně z okolních obcí do Hradce Králové a obtěžují šabráním zdejší obecenstvo. Za tou příčinou koledování v Hradci Králové se zakazuje a nebude policií více trpěno.

Úmrtí. Paní Božena Březinová, rozená Kašparová, choť p. Ant. Březiny, c. k. učitele tělocviku na realce v Pardubicích, zesnula v pondělí dne 4. března 1902 v 24. roce věku svého. Tělesné pozůstatky byly ve středu dne 26. března t. r. z Pardubic do Hradce Králové převezeny a na hřbitově v Kuklenách k věčnému spánku uloženy. — Pí. M. Hlaváčova, vdova po dozerci parostrojů c. k. priv. sev. záp. dráhy, zemřela dne 24. března 1902 v 74. roce věku svého a pochována ve středu dne 26. března t. r. na hřbitově Kuklenském.

Labský kanál. Jaro sice již slavilo svůj příchod a kvapem odstraňuje spousty sněhu a ledu z horských boků. Jen do vodní komise ku regulaci a splavnění našich řek nemohly dosud vniknouti blahodárné paprsky jarního slunka, proto v naší vodní komisi dosud jest zamrzlo. Žádný ani nedutá, ačkoli několikrát j-me na to upozornili, že nějaká schůze interestentů z okresu hradeckého, jaroměřského, královéhradeckého, novoměstského a rychnovského by neškodila. Dosud jest ještě čas, aby odersko labský kanál vyústil u Hradce Králové a prospěl zlatému prutu jab-kému. Po účinku budou všechny řeči zbytečnými. Co se napotřebá zbytečných schůzí n. př. na „oslavě“ Husova, ale na vážnou poradou nemáme času. Což v okresech zastupitelstvu nezbyla by chvílka na vodní otázku? V Pardubicích se přednášky a podobné schůze již pořádaly, ale u nás dosud ledová kůra přikrývá vodní otázku. U nás se pořádají jen samé koncerty a divadla. Pomalu každý týden máme z produkce a lidí v divadle přibývá dost. Až se bude mluvit o vodě, půjde každý raději na pivo. Pro vážnou práci není smyslu.

České Trio vedle Českého kvarteta nejslavnější české komorní sdružení uspořádá jediný koncert v Hradci Králové, který obdávati se bude dne 5. dubna v Klicperově divadle. České Trio, sestávající z profesorů pražské konservatoře K. Hoffmeistera (klavír), St. Suchého (housle) a J. Buriana (cello), dobylo před krátkým časem ve Vídni a v Paříži svými vzornými výkony úspěchů sensationálních. Lístky dostati lze v předprodeji u p. B. E. Tolmanna, knihkupce.

Jarní bouře za hromu a blesku a velkého lijáku rozbírácela se na Zvěstování P. Marie o páté hodině odpol. nad Hradcem Král. a okolím; netrvala však dlouho.

Na dobytčí trh v Hradci Králové dne 24. března 1902 přivezeno bylo: koní 212, krav 172, volů 49, býků 36, telat 15, koz 4, úhrnem 488 kusů. Přístí dobytčí trh bude dne 14. května t. r.

Požár. Minulý pátek ráno o 2. hod. vypukl na Pouchově veliký požár ve lnářském skladišti p. K. Herrmanna a zničil značné zásoby lenu a lněného semena. K ohni dostavili se také hasiči z Věkoš a Piletic.

Z Pouchova. Pí. Anast. Jirotková darovala na památku své matky M. Karlové z Pouchova místo pomníku do kostela zdejšího ku svátku sv. Josefa dovedné pracovanou a polychromovanou, 1'20 m mimc podstavec vysokou nádrovou sochu sv. Josefa,

v ceně 90 K, provedenou od p. Jal. Jirotky, staktera v Pouchově. Zaplat. Pán Báb zbožné rodině Jirotkové i Karlové. — Při svěcení sochy pronesena myšlenka, aby vyskytl se ještě dobrodinec, jenž by krásné stěny presbytáře vyzdobil podobnými 2 sochama. K uskutečnění toho bylo by ovšem zapotřebí aspoň 200 K, což na 6 obcí rozděleno činí v každé 33 K čili 6 haléřů pro každého farníka. — Asi v druhé polovici měsíce dubna započne akad. malíř p. Matouš z Prahy restaurovat nad hlavním oltářem objevenou fresku pod vedením p. profesora a c. k. konservatora Em. Pippicha a patron. komisaře p. St. Červeného, kteří oba chvalnou péči mají o umělecké vyzdobení zdejší obytne.

Obnova sv. misie v Hradci Král. Řízením proslulých duchovních řečníků vdpp. P. Jemelky a P. Odatřilíka koná se v katedrálním chrámu Páně sv. Ducha obnova sv. misie s pěkným zdarem. Zástupy věřících plní prostory chrámové při kázáních a obléhají zpovědnice. Sv. misie potrvá ještě do pondělí velikonočního, kdy odpoledne bude ukončena.

Ztráta. Jistý občan stratil dne 22. t. m. větší obnos peněz. Pochytiv nálezece se žádá, by jej za dobrou odměnu odevzdal na policejní komisařství.

Čikáni. Dne 23. t. m. večer bylo několik cikánů, kteří se utábořili u železničního mostu v písku, zdejších četníkův zatčeno a do věznice odvedeno, ješto lpi na nich podezření krádeže.

Ze ždánie. Před nějakým časem pozvali si čtyři páni učitelé pana dr. Kusého z Pardubic, aby pondělí zdejší lid; za látku vyvolil si pan doktor pojednání o mistru Janu Husu. V celé řeči své ovšem o Husovi mnoho nepověděl, ale za to nízkým způsobem utíral se o katolickou církev. Útoky pana Kusého vzbudily u občanů pouze útrpný úsměv, jenom pp. učitelé řečníku gratulovali. Každý by myslil, že všichni tito vychovatelé mládeže horlí po příkladě Husově proti mravní spustlosti a chtějí poměry naše umravniti, ale zatím to bylo hanebné pokrytectví, jímž obtížili některé zakryti svou mravní hnilobu. Před několika dny pronesly se hrozné věci na učitele R., jenž prý po několik let dopouštěl se prasných svěřených dětí. Stád nám brání všecku tu zvířecí hanebnost vyličovati a soudnému vyšetřování předbhati. Vinník jest v rukou spravedlnosti. Případ tento vzbudil veliké pohnutí ve zdejších obyvatelstvu. Učitel R. byl znám jako stoupenec pokrokového hnutí a budil svým chováním v kostele pohoršení.

Něco o té pražské římsnosti. Známé jest, že pražský katecheta Dr. V., byl na udání Času zbaven ihned úřadu. Pánové zavedli rychlé řízení bez předchozího vyšetřování. Známé však případy, kdy při větších chybách pánové tak říznými nebyli. N. př. když matka řádila osady na jisté osadě, kde byli chlapi a žáci středních škol, slehla, neměli ani slova kárávého pro tuto výchovně specialitu. Nevšimli si toho, když řádil pěstounka, lit. učitelka, za několik dnů po návratu osady se provdala za správce zámku, v němž byla s dětmi ji svěřenými ubytována. R. vněš velkomyslně pardonovali učitele, ješto spolek škrtl za řady čestných členů svých. Nemá na pražské radnici dvojí loket?

Různé zprávy.

Příloha. K tomuto číslu přiložena brožura P. Albana O. S. B. o hnutí „Přechod od Říma.“ a návštěvi o Kathreinerově Kneippově sladové kávě.

Anděl Strážce. Když dne 21. t. m. blížil se rychlík č. 203. k zastávce třeboňské, vběhl pod kola jeho malý hošík, jenž si se sestřičkou svou na náspu železničního hrál. Strojvůdce zpozoroval sice hošíka, avšak vlak podánilo se mu zastaviti teprve tehdy, až celý vlak přes nasy přejel. Očekávalo se ovšem, že hoch bude na kusy roztřáhn, avšak k radostnému údasu všech zůstalo dítě kromě několika nepatrných oděvů úplně bez pohromy. Strojvůdce ovšem si radostně oddechl. Obě děti byly pak vsaty do vlaku, bojné obdarovány a odevzány přednostovi stanice. Otce jejich jest dělníkem v kníž. pivovaru.

Chov emu v Poděbradech. V rozsáhlých oborách na svém poděbradském revíru pořádá kníže K. L. Hohenlohe již delší dobu zajímavé pokusy se zdomácněním různých otužilejších druhů vsácné cizokrajné zvířete, a to jak se proslýchá a velmi příznivým výsledkem. Tak jako hrabě Zichy snažil se aklimatisovati v Uhrách australské klokany a americké jeleny Wapiti, zavedl kníže Hohenlohe u Poděbrad do svých lesních obor vysokou zvěř japonskou a pětsošm podobné, mohutné bělce emu, které dal s velikým nákladem dovézt z australského souostroví Nového Hollanda. Emuové jsou o něco menší pětsošm afrických, měří jednu a tři čtvrti metru zvěř, ale novohollandští lovci zastřelili již také samečky vysoké přes dva metry. Peří mají barvy hnědé bez lesku. Sílu mají nesmírnou; jedinou ranou mohutné noby mohou přerazit člověku holoň nebo usmrtiti sebe statnějšího psa. Zvěřina emu podobá se tuhému masu hovozímu, leč pokládá se pfece za dobré jídlo, ač chutná poněkud sladce. Pro kuchyň hodí se hlavně stehna, která jsou tak velká, že na př. lovec emuů Cunningham byl na smrt zmrazen, než odnesl dvě takových kyt čtvrt hodiny cesty. Samička snášá šest až sedm tmavozelených vajec do otvoru v zemi vyhrabaného a sameček sedí na nich horlivě 68 dní až do vylíhnutí mláďat, po celou tu dobu téměř ničeho nepožíraje. Samec také sám mláďata ochrání a proti samici macešky s nimi zacházející chová. Emuové ze všech pětsošm by u nás mohli nej- snáze zdomácněti, ješto snázejí i kruté zimy a spousty sněhové, jen když ubora, v níž žijí, jest před víchry ochráněna. Uživiti lze skromně ty ptáky snadno, neboť se spokojí i s nejjednodušším zrním a zeleninou. V oboje kníže Hohenlohe v Poděbradech strávili emuové již dvě zimy bez pohromy a odchováli tu už pět mláďat. Jsou tak krotcí, že sami přibíhají s nej-

odhlásková kouta obary, jakmile do ní vstoupí myslivci
než kněží sám, aby obstarali jejich krmení. (Svět zvířat.)

Pomáhají si. V Hlasech se Siona" odporu-
čuje se protestantství malíř Minských podpoře bratří,
kteří mají prý „především pamatovati na přelidnění
světa“. No vidá! Když my odpovídáme rozhodně ka-
toličky podpoře katolického lidu, to jest klerikalismu.
Bůme se od nepřítelů!

Pestná přednáška pro zasmání.
„Hlas z Siona“ přináší zábavnou přednášku pro-
testantského lékaře MUDr. Luky „O české rodině“,
předanou ve spolku Husova domu v Praze. Jméno již
vykřikl na samochválně helvetských našich spolukrajanů,
ale co pan doktor povídal v Praze, jest přece jenom
trochu silný tabák. Dle tohoto učence, historie rodiny
našeho národa začíná vlastně reformací. Husem jsme
teprve národem kulturním“. Dokud Hus nevystoupil,
žili snad naši předkové po 500 let jako zvíř bez rodiny
a praktikovali snad Babilovu nauku o volné lásce.
Ještěže skutečně taková nevázanost panovala v rodin-
ném životě starých Čechů, tážeme se, kde se vzala
mravnost v Husovi, jenž přece pochází také z českých
rodin a před svým narozením nemohl své vlastní
rodině zreformovati? „Husem stali jsme se teprve
národem kulturním“, praví p. MUDr. Lukla a opravuje
tak Palackého, jenž tvrdí, že přijetím křesťanství, tedy
již r. 873 plných 500 let před Husem, stali se Čeští
národem kulturním. Podle p. Luky může každý z tisíců
svezky Palackého dějin zahoditi, protože teprve kulturní
národové mají vlastní dějiny. Pane Lukle, dávno před
Husem byli Čeští národem kulturním a kdyby
bylo čistě křesťanství nebylo postavilo hojnost kul-
turních pomníků, neměli by ani Husité co bořiti,
srovna tak, jako nyní nemohli by protestantismus ži-
votiti, kdyby fidonci řady své nedoplňovali padav-
kami z tábora katolického. A jako již počítkem své
přednášky p. MUDr. Lukla ocitil se na špičce historie,
tak i během další řeči zápasl se zdravou logikou.
Jednou tvrdí, že „husitské rodiny museli býti vý-
borné“ a hnedle o několik řádků níže zase prohlašuje,
že „v husitských dobách nebylo valně klidu
u krůd rodinných“ atd. Takových pamětích historických
i logických nasekal p. doktor několik sloupců. Nezá-
leží ovšem na takové přednášce, ale uvedli jsme ji
pro zajímavost, která i intelligence protestantská
jest nasáklá helvetským klerikalismem, jenž upravuje
si národní dějiny ve svůj prospěch. A prof. Masaryk
mlčí k tomu jako ryba.

Jak kdo umírá — dle řeči lidu.
(Dle Moravy). Dělník už — dopracoval; fidesník
— dodělává; přítel se s námi — rozloučil; voják —
dobojoval; kněz se světem se — rozehnal; lékař už
hlava nebolí; advokát odejde na pravdu Boží; učenc:
už duši vydech; kostelník dobasíná; obchodník na
poslední cestu se ubírá; schudlý mlynář už doklo-
pává; otec nás opouští; křesťan v prach se navrací;
žid k Abrahamu se ubírá; muzikantu dohráli; zpě-
váku odpívali; zvoníku odzvonili; výměnkáře se zba-
vili; hrobníka zahrabali; povozníka odvezli; vyslanec
povolán k trůnu Nejvyššího, pana ministra povolal
Všemohoucí; hodný dědeček sešel v Pánu, babička
už dávno odpovídá; nečita ženou utrápil, dobráka zas
žena usoužila; hodné dáti rodičům k smrti dosloužil,
zlé však před časem do hrobu je sklátil; chudáka se
ušel, pečlivý otec ustaral, nebožák však smrt vy-
svobodila a zebračku se dobře stalo; opilý se upil,
knůžák ukončil, zlostník se hněvem užral, lenocha, tu
láka však osázaly prý vši; tomu, kdo se trápil, se
ulehčilo; muže slavného smrt zkosila, někoho plácou,
nad jiným ani slzy neurouí; leckdo si přeje, aby už
byl pod drnem a tráva aby na něm rostla, ale když
tá na kahanu, přec jenom se smrti brání; mnozí
má to mají obdyto, a na nás to čeká, však musíme
tam všichni. Smrt spravedlivých nejlepší.

Karabáč a revolver. Tyto dva předměty
se objevily v Hlasech radě, aby rozhodly spor dvou
učených poslanců, když již jejich účinnost nestačila.
Zabránil listy mají vhodnou příležitost k výměně
poznámek o našem parlamentu. Jak krev germánská
tak ta, bolibielská má na říšské radě stále velikou chuť
k factování; příklad z dřívějších máme dost a dost
a brzy se snad ještě nově naskytne. Jen tak dále
factami, karabáčem a revolverem se nejlépe rozhodnou
národnostní spory učených páků poslanců. Voličové
si pak mohou vzít příklad na svých zástupcích, jak
nejlépe spory národnostní rozhodovati. Jenže by byl
volič v povýhodě, byl by dán za mříž, jakkoli elita
občanstva v říšské radě se může bezrestně rvát. U tak
vysokých páků jest sakra něco jiného; to jest výsledek
něco citů nejšlechternějších a bujarý výraz nejlepších
ideálů. Ale nám přitom něco napadá: milý lide český
i německý, mňákejte od takovýchto svých zástupců
skutečný a upřímný boj proti stále šířící se milita-
risaci? Ty dosud věříš, že by lidé takového kalibru
byli schopni pracovat pro věčný mír? Nemohou-li se
tak učení páni mezi sebou vyrovnati bez políček a
bez karabáče, jak se mohou obejít bez bajonetů celé
národy? Úlevu v militarisaci můžeme teprve čeka-
ti, až se bude více dbáti katechismu. Mluví se
umoho o nevzdělaném středověku, ale počtejme, kolik-
rát se na sněmích tehdejších staly tak křiklavé do-
klady nevzdělanosti a surovosti, jako se děje nyní mezi
intelligentními zástupci lidu. Stále víc jest patrno, že
všecka moderní učenost nás těžko mravně znůlechtil,
bude-li nám scházeti účta před katechismem. Světácká
morálka nás pomalu vede — k právu pěstánímu.

Počet obyvatelstva v naší polovici říše
z r. 1900 dle obecního jazyka. Sčítáním dle obco-
vacího jazyka byl národ náš o mnoho set tisíc svých
přelidněn; zhrácen; přes to však se ukázalo, že počet
národa českého roste větším procentem než počet
Němců. Čechoslovanská napočteno 5,959,825 (r. 1890
5,472,871) a to v království Českém 3,930,071,
na Moravě 1,724,130, ve Slezsku 146,382, v Dol.
Rakousku 135,477 a v ostatních zemích 19,785 —
Němců napočteno 9,167,898 a sice v Čechách
2,337,041, na Moravě 674,470, ve Slezsku 296,571
atd. Poláků je 4,260,961, Rusů 3,343,323, Slo-
vinců 1,192,750, Srbů a Chorvatů 711,439, Vlachů

727,084, Rumunů 230,972. Proti domnělým 9,167,898
Němců, k nimž zajisté připočteno přes milion židů
a jistě kol pát milionu osob jiných národností, stojí
15,622,000 Slovansků. A pak aby většina slovanská se
jen v koutku krčila a pouze tak skácala, jak menšina
německá plská.

Kde stromy ořezává a rozumí to, často
více stromu uškodí než prospěje. Vzácné pojednání
o „chybách při ořezávání stromů a keřů“ slohem po-
chopitelným a několika obrázky vysvětlujícím uveřejnil
v časopise „Milotický Hospodář“ na slovo vzatý znalec
architekt zahradnictví ve Vídni E. Tollmann, jenž, jak
známo, stál v čele po lední zahradnické výstavě ve
Vídni. Aby znalost řezu stromů a keřů v lidu se
rozšířila, zašle administrace „Milotického Hospodáře“
v Miloticích na Hranic každému, kdo si přáti bude,
ono číslo ochotně zdarma a franco. —

Modlitbové tažení křížové za Afriku.
Jak Mojžíš dopomohl jednou svému národu k vítězství
nad jeho nepřitelem se svým osobním účastenstvím
v boji, ani ne svojí povzbuzující přítomností na bo-
jišti, nýbrž svým ustavičným, mocným voláním k „tomu,
který války řídí“: tak chceme i my za tímto vzne-
šeným příkladem nobylým národům africkým, našim
černým bratřím, jakož i šlechtěným misionářům, kteří
jim chtějí ukázati cestu do zaslíbené země pravé víry,
vyprositi vítězství nad nepřitelem všeho dobra. A proto
sve Družina sv. Petra Klavera, náboženská společnost
na podporu afrických misí, každoročně před svátkem
Ochrany sv. Josefa (třetí neděle po velikonočních)
k tak zv. modlitbovému tažení křížovému za Afriku.
Toto tažení křížové záleží v tom, že — buď sou-
kromě nebo společně — po devět dní konáme cír-
kevně schválenou „Smírnou modlitbu k nejsv. Srdci
Páně za černochy africké“, kterou složil zemřelý
misionář zambezský P. Menyhath T. J. V tomto roce
koná se toto modlitbové tažení křížové od 11. až
včetně 19. dubna. Družina sv. Petra Klavera prosí
tedy srdečně všechny věrné katolíky, aby se všichni
na tomto modlitbovém tažení křížovém účastnili a
také i jiné k tomu pohnuli, a tak nejen pro rozšíření
říše Kristovy v Africe povně pátý dobyli, nýbrž zá-
roveň také sobě vydobyli míta v nejsv. Srdci Ježíšově.
Za každou novenu, v kteroukoli dobu roční buď ve-
řejně nebo soukromě k účtu Božského Srdce Páně
konanou, lze získati následujících, sv. Stolici po-
volených odpustků: 1. Odpustky 300 dní za každý den
noveny. 2. Plnomocné odpustky v čas noveny nebo
v jednom z osmi besprostředně následujících dnů.
(Podmínky: sv. zpověď, sv. přijímání a modlitba na
úmysl sv. Otce.) Papež Pius IX. dovolil dne 5. ledna
1849, že se může k získání odpustků užiti každého
církevně schváleného způsobu modlitby (tedy i naboře
zminěného). Zmíněnou „Smírnou modlitbu“ (velikosti
modlitební knihy) možno obdržeti v libovolném počtu
zdarma a franco v řeči české a německé u odboru
Družiny sv. Petra Klavera v Praze na Hradčanech č. 33.

Pozornost na každého. Nákladem
Časových Úvah vyšla brožura, jedna z nejlepších o všeoboro-
vém sdružení křesť. dělníků: „Svépomoc dělnictva“.
Tato brožura, sepsaná od výtečného sociologa, neměla
by scházeti nikde a co nejvíce ji třeba rozšířiti zvláště
v místech průmyslových. Objednávky přijímá admini-
strace Časových Úvah v Hradci Králové. Cena 4 kr.;
při větších objednávkách po 2 kr.

Pozdní referát. Když vyšel výtečný spis
Dra. Kalouska o sv. Václavu, bylo ticho a prázdno
o tom v rubrikách „Čas“. Haněti nebylo co a chvá-
liti? to si přece „Čas“ musí dobře rozmyslet, když
se ve spisku tom brání katolický světec. A tak se
rozmýšlel skoro čtvrt léta, až nyní přece pověděl o
dile několik slov, nezapomenav při tom zbytečně
šlehnouti po jesnitech. Až vyjdou Bondyho přípravo-
vé dějiny židovstva, bude jistě „Čas“ referovati
hned a věruje posudku daleko více místa.

Čtete a rozšiřujete pozoruhodnou novinku!

**Mistr Jan Hus nebo sv. Cyril a Me-
thoděj?**

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž,
aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil. Cena 10 h.
Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě.
(Morava).

(Z a s l a n o.)

**Kolegům kněžím vysvěceným roku
1898.**

Na den sv. Josefa živě připomínal jsem si ty
tklivé okamžiky při pobřív našem milého souduha
Josefa Lupomáckého a alyšel jsem, že pro chudobu
pozůstalých nebude mu ani postaven pomník. Prosim
Vás kolegové jménem zarmoucených, matky a sestry,
postavmež mu třeba akromnický důkaz lásky k němu
v podobě pomníku. Bůh odplatí lásku naši k němu
jistě. Přispěvky přijímá Jan Lonský, katecheta
v Ledči.

(Zasláno).

Přihlášky k „Jednotě kat. duchovenstva“ dosud
nejsou ukončeny, proto ustavující valná hromada bu-
de později a nikoliv hned po Velikonocích. Dou její
bude sdělen duchovenstvu v Obnově, Českém Východ-
du, ve Vlastníku i v Katel. Listech. Kde by snad ne-

byl poslán svládní obědník, zaslaný jednotlivým pp.
vikářům, nechť se sami jednotlivě pp. členové k „Jed-
notě“ přihlašují, aneb některý z dp. farářů neb ka-
planů dopíše si o nový obědník dp. Paulymu na Smi-
chov č. 642, který ochotně nový obědník ihned pošle.
Přihlášky dají se četné, mnohé vikariaty již se při-
hlásily v plném počtu.

Josef Vaněček,
kaplan v Mikulovicích

Všeoborovému sdružení křesť. dělnictva laskavě věnovali dále:

Po 4 K: vdp. J. Groh, administr. v Jičíně,
vdp. J. Hejtmánek, vikář v Něm. Bělě, vdp. Zef.
Beneš, farář Hylavý, dšst. farní úřad ve Vraném.
Po 3 K: dp. Ad. Hubálek, kaplan Kyšperk, vdp. V.
Kameš, farář Bohdaneč, vdp. V. Jíně, děkan Blatná,
vdp. V. Novotný, děkan Dol. Krupá, dp. J. Smítka,
katecheta Jistebnice, sl. katol. jednoty v Sušici (328),
dp. J. Hais, kaplan Stříbrné Hory. Po 2 K: dp. Em.
Maule, kaplan Předměřice, dp. J. Tichovský, kaplan
Nové Strašecí, vdp. J. Häusler, bisk. notář v Ko-
stelci n. O., sl. katol. jednoty v Hor. Studenci, vdp.
Václav Dědek, spiritual v Česk. Skalici, vdp. Frant.
Pohánek, farář v Karlíně, dp. A. Bittner, katecheta
v Trutnově, vdp. Al. Kavan, farář v Poniklě, dšst.
farní úřad v Středoklukách, vdp. Fr. Vojáček, farář
v Janovicích, vdp. A. Lór, řídící v Přibrami, vdp.
Fr. Hoppe, farář Vrbno n. Vl., vdp. J. Runt, kons.
rada v Holešovicích, vdp. J. Vestfal, katecheta Stra-
konice, vdp. Bedř. Pacht, zámecký kaplan Litomyšl,
vdp. F. Totzauer, farář v Sangerbergu, vdp. Josef a
Václ. Botschan ve Frauenuentu, vdp. J. Hlavicek, k.
a. notář Lišany. Po 1 K: dp. J. Smáth, kaplan Ři-
čany, vdp. V. Nahlinger, farář Schönwald, dp. J. Berger,
kaplan Hauenstein, vdp. J. Melichar, farář ve Vraclavi,
dp. J. Hladký, kaplan v Něm. Bělě, nejménovaný z Dol.
Břežan, dp. Fr. Ondraščko, admin. Moutenec, vdp.
J. Tangel, farář Chválenice. — Všem dárčům Zaplať
Bůh! O další přispěvky snažně prosí Frant. Jukl,
kaplan v Hradci Králové.

Odboru jednoty bohoslověv čes. na za- kládání venkovských knihoven dávali na přispěvcích:

(Pokračování.)

Po 4 K. vldpp.: Dr. Josef Novotný, profesor
morálky; Alois Kavan, farář v Poniklě n. J.; Petr
Čáp, c. k. professor v Litomyšli.

Po 3 K. vldpp. Vinc. Dvořáček, děkan v Ko-
stelci Červeném, Josef Stajkal, farář v Boušíně, Jos.
Zelinka, kooperátor v Novém Hradci Králové.

Po 2 K. vldpp.: Fr. Urválek, farář v Kohou-
tově; Jan Kaska, farář v Kukleních; Karel Vím,
farář v Petroviciích; vldp.: Vinc. Jandík, kaplan v N.
Prusnici; Jan Procházka, katech. v Pardubicích; Emil
Balcar, katech. v Přelouči; Fr. Kraus a Jos.
Paulus, kaplani v Kukleních; Karel Hrdina a Frant.
Prudič, kaplani v Červeném Kostelci; A. Adam, ka-
techeta v Červeném Kostelci; Max. Smrčka, kaplan
v Lipnici; Josef Moravec, kooperátor v Bystřem
u Nového Města nad M. a vlt. slečna Jos. Zimová
z Červeného Kostelce.

Po 150 K. vld. farní úřad v Soči.

Po 120 K. vld. Josef Holzmann, kaplan ve
Vejsvanovicích.

Po 1 K. vldp. Frant. Jirásko, kaplan v Rovní
Frant. Hladký, kaplan v Německé Bělě a Jos. Valenta,
kaplan v Smidarech. (Pokračování)

Dále darovali knihy: Vys. dšst. p. Ant. Pogert,
sídelní kanovník v Hradci Králové; vldp. Bob. Berá-
nek, farář ve Vejsvanovicích (daroval více než 30
knih vesměs pro knihovny naše se bodící) a vldp. Aug.
Novák, farář v Dobčenicích.

Za Odbor na zakládání venkovských knihoven

Ant. Mikan,
t. č. jednatel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 22. března 1902 1 hl.
pšenice K 14 80—16 00, žito K 12 00—12 40, ječmen
K 9 40—10 20, oves K 6 00—7 00, pšena K 9 50—10 00,
vlt. K 10 60—12 30, brachu K 21 30—23 50, čočky
K 16 50—24 00, jahel K 18 00, krup K 24 00—0 00,
hrambor K 1 80—2 50, jetelovéhá semínka červeného
K 70 00—84 00, jetelovéhá semínka rus. K 00 00—
00 00, máku K 32 00—36 00 lněného semene K 20 00—
21 00, 100 kg. žit. otrab K 12 00, pšeníc. otrab K 11 50,
1 kg. násla K 2 40—3 20, 1 kg. sádla vepřového K
1 60—0 00, tvarohu k 0 28—0 36, 1 vejce 5 h. Jedna
kopa okurek K 0 00—0 00, jeden hl cibule K
5 50—6 00, jedna kopa drobné zeleniny K 0 30—1 20,
1 kopa zelí 0 00—0 00 K, 1 pytel mrave 2 80—3 00,
1 kopa kapusty K 2 40—6 —, 1 kopa petržele K 1 30—
3 —.

Listárna redakce.

Kukleny, Solnice, Červ. Kostelec, Černilov
uveřejníme až přístá; prosíme za poskytnutí.
Aliquis Z. Velice pěkné, ale feuilleton byl už
vysázen, když Váš došel a jinde nebylo již místa;
možná že přístě.

Hlaváčková patentní mramorová valcha

Jest nejlepší prací přístroj
neboť trvanlivostí a nezdolností mramoru jest ne-
smárná a svými vždy hladkými plochami sněho-
bílé vyprání a úsporu na času, mýdle atd. docílí.

Proti dobírce 5 K zasílá výhradně
B. Hlaváček,
sochařský závod Praha, Vinařská ul. 525-VII.

VARHANY

soustavy kuželové a pneumatické, lahod-
ného zvuku a důkladného provedení, s praktickým
zařízením hracích stolků doporučuje (i harmonia)
sl. farním a patronátním úřadům majitel c. k. výsady
a záslužného kříže hudební akademie belgické

BEDŘICH ČÁPEK,
stavitel varhan a harmonií v Poličce.
Závod založen roku 1874.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou
zasílá se
v různých vazbách i nevázaný za známé
dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí
Biskupská knihtiskárna.

Páni kuřáci pozor! Nedostupitelný požitek.
Jediné z nové patentní, všeobecně oblíbené

dýmky Ideál

vzorný, lehký tvar, čistě, příjemné, lahodné a ne-
škodné kouření, jelikož se kouří hned na prvním
místě čistí (ochladí) a škodlivého nikotinu sprostí.
Znečištění odlivky vyloučeno. 1 kus K 1.40, 3 kusy
K 4.—, po obdržení franko zasílá vynálezce

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zaslátelský dům.

Pozor!
Všechny ctěné pp. consumers a odběratele
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerským se dne 19./6 t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různým pojmenováním,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému
jako škodlivé uznány jsou.

Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové
odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,
chemicky a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřábinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohody.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky
pro pány i dámy
k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,
obchodní dům se sukny v Hradci Králové.
Závod založen roku 1834.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)
doporučuje P. T. velečestoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

JOSEF HARTMAN,

majitel pily
v Kounově u Dobrušky
nabízí k stavební sezóně prkna,
latě, stavební dříví sekané i ře-
zané všeho druhu v cenách nej-
levnějších. — Dle přání dodá
ihned stavivo ke stavbě vlastních
potahy. — Na dopisech budí
posnamenána poslední pošta:
Bystré u Nového Města n. Met.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše elné v ohni zlatené a stříbrné, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
snovulacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svícené se stříbrem jeho, biskupské Mi-
losti. Starý závod můj má se vykazati četnými povál-
nými případy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
konpení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel,
táček na křest, svícen, pacifikálů, schránek na Nejevě-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce
v Hradci Králové
(sv. Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správky se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správkové hodinek se vyřizují.

Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

300 K měsíčně

může si každý spravedlivě a lehce vydělati. K do-
ptání s příloženou pošt. známkou. — Fr. Pilz,
Emmerich Německo.

Víceletá záruka. Největší sklad v Hradci Král.

Cestovní potřeby

vlastní výroby

tobolky, pouzdra na doutníky a navštívenky nabízí
nejlevněji jediný odborný závod toho druhu

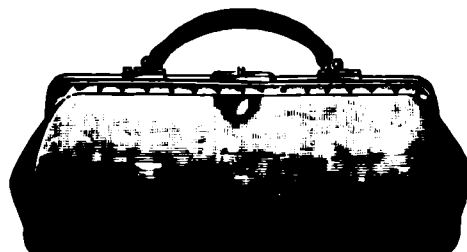
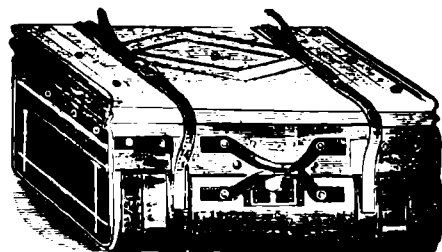
F. Růžičky

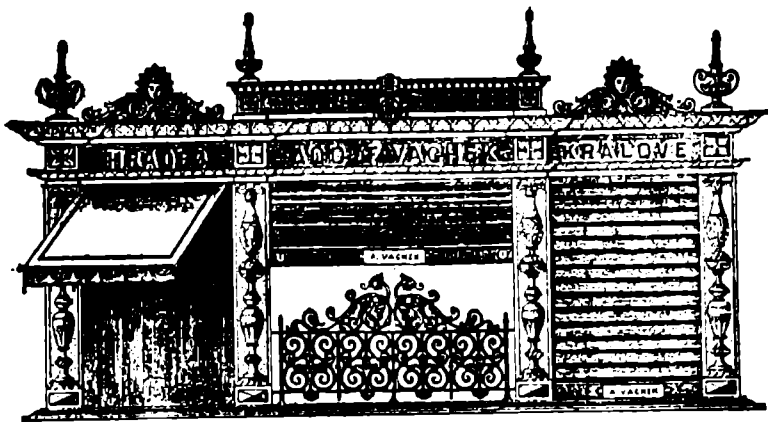
v Hradci Králové
proti hotelu „MERKUR“.

Objednávky a opravy se přesně a v době nej-
kratší ve vlastní dílně vyřizují.

Pp. továrníci a velkoobchodníci se upozorňují
na vlastní výrobu vzorkových kufrů.

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

oporňuje a vinovací okenice z vlnitého plechu zaručené ocelového, velmi lehoučké. Svislovací okenice plátěné, samočinné, vlastního vzoru. Montování nosičů a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.

Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně vlastní výroby nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, klejtin do stěn a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny výrobní se zárukou.

V úctě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu útadu.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podlaž.

**Jediný křesťanský modní závod
v damských látkách.**

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.

Uplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samety Pevné ceny. Plyše.

Navštivenky všech druhů

nabízí

**Biskupská
knihovna.**

Spolkové prapory, stuhy,
ozdobné výšivky dle před-
ložených výkresů, mešní
roucha, příkrovy, kostelní
prádlo a všechny v ten

odbor
náležející před-
měty
levné a
přesné
zhoto-

vuje sirotčinec

Růžencová výroba

Praha I., Konviktská ul. 296.

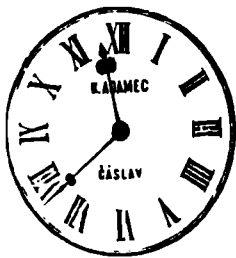
Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

• Závod •

na zužilkování ovoce a zeleniny
ve Žlunovicích.

Výše podílů, z nichž má být závod
zařízen, stanovena na 100 korun a
1 korunu zápisného.

Podíly přijímá spěšitelů a záložní
spolek ve Žlunovicích pp. Vys. Veselí
do 10. června t. r.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomé-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na šatýry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúctoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

U č n ě

řádného z křesťanské rodiny přijme

Josef Komárek,

závod klempířský v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA - I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 80 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bu-
hatému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ětní i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nestětná veřejná i písemná pochvalná uznání
Založeno roku 1836.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablence nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleúctoj. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy deslovně úplná.

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohe. Zvlášť
trvanlivé zlatění a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přesná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, ceny atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
založen r. 1891.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílňého, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
kého zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovolují si ct. obecnstvu slušně oznámiti, že dne 1. dubna t. r. stavu

filialní závod obuvnický

v Hradci Králové, v domě p. Mikšové, vedle Grand-Hôtelu, spojený se skladem obuvi pro pány, dámy i děti.

Nabízím veškeru obuv jen ve vlastní dílně ručně zhotovenou a přijímám veškeré práce do oboru toho spadající.

Nabýv mnoholetou zkušenost v nejčelnějších závodech Pražských, mohu veškerým požadavkům ct. obecnstva přesně dle nejnovějších vzorů a kůží nejmodernějších vyhovět. — Zvláště pro pp. rolníky a lesníky zhotovují boty lovecké i jízdecké z pravé ruské juchty neb nejlepší teletiny.

Poroučejte se přízni ct. obecnstva, znamenám se k službám ochotný

FRANT. FÜGNER,

první a největší obuvnický závod v Kutné Hoře, dodavatel c. k. voj. unif. útvaru.

Jihomoravská vína

vlastního pěstování

bílá a červená, za jichž přírodní pravost se plná záruka poskytuje, doporučují se co nejlépe ke koupi veledůstojnému duchovenstvu, klášterům, soukromníkům i hostinským. —

Zasílám je od 25 litrů výše v cenách následujících:

Ročník	1898	od 22	do 24	krejcarů	za litr.
1894	24	26			
1896	26	28			
1900	28	32			
1893	32	36			
1889	36	40			
1886	40	45			
1885	45	50			

Velmi dobré letošní, 1901, od 24 do 26 kr.

Jeronym Hemmel,

majitel vinic

v Dolních Dunašovicích u Mikulova (Morava).

Klobouky

pletené i vlněné vlastní výroby.

Klobouky

pravé lodenové z c. k. továrny Ant. Pichlera v Štýrském Hradci.

Klobouky

z nejjemnější platě od oblíbené firmy P. a C. Habig Vídeň, c. k. dvorní dodavatelé.

Klobouky

slaměné z České společ. továrny a od firmy M. Weider c. k. továrna na slaměné klobouky v Praze.

Sportovní čepice.

Má v nejhojnějším výběru vždy na skladě

Josef Dvořáček,

závod kloboučnický v Hradci Král., pod podloubím naproti Spořitelně.

Opravy se rychle a vkusně zhotovují.

Prodá se dům v Kolíně

č. 180 vedle gymnasia.

Jest dvoupatrový, zánovní, velmi důkladně a úhledně vystavěn a má tři byty, každý o 3 pokojích s kuchyní, veškerým příslušenstvím a vodovodem. Nachází se na jednom z nejpěknějších a nejzdravějších míst v Kolíně a jest při něm pěkná zahrádka.

Po případě prodá se

druhý dům

č. 188 vedle dívčí školy.

Jest jednopatrový, teprve r. 1891 vystavěn a v dobrém stavu udržovaný. Obsahuje 2 velké a 2 menší byty, každý s kuchyní a s příslušenstvím. Na dvoře jest studna s velmi dobrou pitnou vodou.

Blíží zprávu podá majitel V. Veselý v č. 180.

Majitel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pochman. — Písek bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Jos. Krejčík v Praze

(Založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený.

Pisárna a dílny: na Láni, Belord. dílo třída 619—Vlt. Sklad: Vltá. Karlova ul. č. 80, Budova So. Václavské sálůny.

doporučuje uctivě: jesle, křížové cesty, Boží hroby, oltáře, sochy, kazatelny, křesla, zpodobnění, křtitelny, konsolety, svícny, lustry, putinky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů solidního provedení, čehož dokladem jest množství vysvědčení veledůstojného duchovenstva.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Shruba 600 modelů soch od nej přednějších mistrů, vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodu.

Převodní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatné a franko. Ceny levné a příspívají platební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Tovární sklad velocipedů

různých druhů, Bohemie, Zbrojovky, Austrie, motorová kola, vždy v hojném výběru, jakož i součástky stále na skladě v prvním sportovním závodě

Fr. Jiráčka ve Vys. Mýtě
u Chocenské brány.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jironš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Domácnostem i nejvznešenějším

Aracha

20 h. (Zákonem chráněno) 20 h.

Nejlepší koření do kávy.

Přidáte-li ku kávě zrnkové takovou dávku našeho koření jako dáváte cikorky, docílíte tím chuti tak delikátní, že vás dosavadní tím předstíženo jest. Jediné vyrábí firma:

Proti česká akciová společnost
továren na orientální cukrovinky a čokoládu
(dříve A. Mariner)

na Král. Vinohradech.

K dostání v Hradci Králové u firmy Emil Vachek, Eliášova nábřeží; v Kostelci u Orli. u p. F. Liera; v Třebouchovicích u p. Ant. Hladíka

Právě vyšlo: „Voračky“ z opery „Psohlavci“

Smíř. sbor s práv. klavíra na 4 ruce.

Složil

Karel Kovařovic, chef opery Národ. divadla.

Partitura K 2—, hlasy po 30 hal.

(Edition M. U. č. 37.)

Žádejte přímo v hud. závodech

Mojmíra Urbánka

v PRAZE, jen Václavská ul. č. 21.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k náhlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

Barvíře

hledá firma Ferd. Mládek syn v Jilemnici — který se vyzná v barvení z kopy na studeno; též se vyžaduje by uměl barvit bavlnu.

Plat dle dohodnutí. Ženatí mají přednost.

První katolický a zasilatelský závod Josef Poláček & spol.

továrna na sukna

v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a modrých látek pro P. T. veledúst. duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 14.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 4. dubna 1902.

Inserty se počítají zvlášť.
Odměna vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Při počátku nového čtvrtletí prosíme za obnovení předplatného.

Velikáni v županě.

Jeden z mých profesorů a vychovatelů pravil nám jednoukrátě žertovně: „Chcete-li člověka, jemuž říkájí velikán, poznati tak, jak jest skutečně, nesmíte na něj hleděti jen ve „flóru“, ale taky v „šláfroku“ (v županě, v domácím dlouhém pohodlném, teplém oděvu se šňurami kolem pásu).

Jak často vzpomínám na ta slova! Ob zvláště pak jsem si na ně vzpomněl před svátky velkonočními toho času, jak purkmistrův náměstek v Praze „sesadil“ kněze, katechetu Vrátného, že nčil dle této zásady. Někteří „velikáni“ ukazují se totiž mládeži naší jen ve „flóru“, totiž v jakési záti slávy, v které se stkví před těmi, kteří jich neznají ve šláfroku, to jest v jejich ostatním životě, v němž se na nich objevují veliké mravní slabosti, ba mnohdy až ošklivé, nízké vášně. Zmíněný kněz upozornil n. p. na spisovatele Nerudu, kterého náš český nekřesťanský liberalismus vidí a mládeži ukazuje jen ve flóru. Ale milý pan Neruda — dej mu Pán Bůh nebe — byl v županě zcela jiný. Nedá se to v písemných památek našich vyhladiti, že řekl, jak chtěl v Římě slinou neb kopnutím zneuctiti hroby papeže Pia IX. a jiného katolického svatého muže. To je trochu „moc ošklivý“ šláfrok. Zesnulý doktor Holub, známý proslulý cestovatel po Africe, vypravuje ve své knize o této zemi, že i divochové mají ve veliké úctě hroby svých zesnulých a běda by bylo tomu, kdo by n. p. za ohradu hrobů jejich vstoupil a na hrob šlápl. Patrně jest z toho, že divoch, jehož šláfrokem jest jen kus látky, často jen hadru, kolem pasu, v tomto ohledu flór lidské důstojnosti si zachoval, kdežto liberalismus našim „vzdělančům“ zvláště proti všemu křesťanskému zfanatisovaným tento flór s hlavy rve a do ošklivého šláfroku je obléká. Ale jak je vidět, má pan náměstek v Praze — a mnozí pánové podobné svobodomyšlnosti s ním — zcela jinou vychovatelskou zásadu, než zmíněný vychovatel můj. Dle „svobodomyšlné“ pedagogiky smí se liberální velikán slečným studentkám jeviti jen ve flóru. A kdo ukáže na ten šláfrok, toho sesadíme! Ó jó! Ó jó! Páni zapomínají, že takovouto svobodomyšlností sami strhují se sebe ten „flór“, a že se soudným lidem ukazují v příliš ošumělém šláfroku.

Mně ovšem tento šláfrok dávno jest znám. Je tomu dobrých deset let, co se jeden český katolický spisovatel opovážil s velikou šetrností ukázati na ty župany některých dějepisných osobností, které se až posud národu jen ve flóru ukazovaly. Tenkrát se to nazvalo v helveticko-liberálních listech tupením velikánů národa. Dnes, jak je vidět, učinili jsme se svobodomyšlností znamenitý pokrok. Dnes zbavuje velkomožný pán na radnici svědomitého, pravdu hlásajícího vychovatele, úřadu. Svědomitému učiteli stává se tu ovšem křivda a páchá se na něm hrozně málo svobodomyšlné násilí. Ale jednu dobrou vlastnost to má. Širší obecenstvo se tím upozorňuje na ty šláfroky nejen velikánů dob minulých, ale i „velikánů“ doby nynější, kteří mají flór svobodomyšlnosti na hlavě, ale i v srdci a činy svými jsou násilníky proti všemu, co jen z daleka s pravdou katolickou je ve spojení. Zvláště v našich městech bude jen prospívat, když se svobodomyšlní pánové pustí do znásilňování a pronásledování katolíků.

Jest totiž i mezi námi velice oblíben — ač v jiném smyslu — šláfrok. Hesky záleží do teplého pokojíka, zout boty a vzít si domácí střevíce nebo pantofle, aby nás nebylo slyšet, a obléci se v šláfrok, a třeba se natáhnout na „kanape“. To mají rádi liberální velikáni

měst našich. Takového katolíka neb i kněze oblékají páni za to ve flór oblíby a svobodomyšlnosti. Ale mám o tomhle flóru náhled ten, který jsem jednoukrátě slyšel při venkovské svatbě. Zástupek „kmoťáček“ čekal trpělivě u kostela. Konečně zvoláno: Již jedou. Přijeli skutečně a kritika brzy pronesena ústy jedné babičky; řekla o nevěstě: Koukejte! Má taky „fról“, ale nesluší jí to. A tak se mi zdá, že pravému katolíku ten „fról“, kterým ho ozdobují liberální páni velikáni, nesluší.

Ostatně, abych nikomu nekřivdil, musím říci, že šláfrok v tomhle smyslu jest u liberálních pánů též velice oblíben. Jsou-li volby, tu se vášnivě touží po flóru, ale mnohdy, jak je zvolen, ihned se pohodlně obléká do šláfroku. I někteří páni florem poslanectví ozdobení milují prý šláfrok. Musím podotknouti, že šláfrok mívá též kapsy. Sloužily za těch starých zlatých časů starším pánům měšťanům k uschování šňupáckého náčiní, kteréž jak známo ze dvou věcí sestává a sestávalo. První věcí bývala kulatá „pikela“, tabatěrka, a druhou modrý šátek, který, že mnohdy nelíbě na čich působil, po napomenutí paní choti při obědě anebo při večeři na stůl se klásti nesměl, a tudíž velice vhodně v temnotě kapsy se ponořoval. Nyní se šňupáctví velice málo provozuje, a proto nic se nedivím, že jest druh šláfroků, kterým kapsy po stranách schází, za to však jednu uvnitř na prsou přece mají. Nevěděl jsem dlouho k čemu tato náprsní — násrdeční — kapsa v šláfroku! Dnes to již vím. Jsou mnozí a mnozí velikáni, kteří se tou prací o vlast a obec nepřetrhnou, a šláfrok velice milují. Že však za své působení ve šláfroku přece a často hodně peněz berou, je to velice dobrá věc, že ten šláfrok tu násrdečnou kapsu má. Jest je kam schovat. Ono totiž není dobře za vydělané na vlastní peníze si hned koupiti nebo postaviti činžák. To by bylo nápadno. A pak má to ještě tu výhodu, že se mohou peníze schované na větší úroky půjčovat. To se hned tak každý nedoví a může se při tom velice krásné zuboženého stavu rolnického na schůzích a nasněmích zastávat a na vládu, která pro rolníky nic nedělá hubovat.

Ale proč Němci nazvali župan šláfrokem? Inu proto, že se ve šláfroku — kabátu ku dřímání — opravdu velice dobře ku př. po obědě v pohovce usíná. Kde je totiž mnoho velikánů v županě, tam znenáhla dřímá všeliké vyší snažení, na konec i láska k vlasti. Národ, který si navolil mnoho pánů v županě za své velikány a v němž se jakási dřímota i ve vlastenectví již ukazuje, někde daleko hledati není třeba. Je velice blízko u Prahy. Velikáni v županu vedou všude celý národ do šláfroku. A kdyby to aspoň byl ten s tou naplněnou násrdečnou kapsou. Ale takoví mají páni jen pro sebe.

Jak dlouho ale bude národ takhle klamán a na bezcesti veden? Inu tak dlouho, dokavád nebude vychováno pokolení, které pozná ten bezcenný flór té protikřesťanské svobodomyšlnosti, která v kořenu a jádru svém jest násilností a sobectvím. A k tomu poznání národ náš věsti jest úlohou katolických vlastenců českých. Avšak k tomu, aby vůdcové lidu našeho byli velikány nejen z jedné stránky anebo před lidem, ale vůbec — tedy i v županu — to jest v soukromém mravním životě, nevede ta ošuntělá svobodomyšlnost, ale — náboženství.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 2. dubna.

(Nač čerstvým rokem Václava Jandy z Budohostic několik pravd o stávajícím popletní a smatku v českých veřejných poměrech.)

Z obsahu této statě laskavý čtenář pozná, z jakých důvodů věnuje právě tento list vělou

a uctivou pohrobni vzpomínku předsedovi výkonného výboru národní strany svobodomyšlné, tedy bývalé viditelné hlavě českého liberalismu, p. Václavu Jandovi z Budohostic.

Pisatel těchto řádků byl s p. Václavem Jandou osobně přátelsky znám po dobu celých dvaceti let. Jeho jednání pilně sledoval, jeho skutky poměrně dosti podrobně znal a proto jeho smýšlení dle jeho činů mohl posuzovati.

Na zelený čtvrtek u kostelíka chržinského pohřbený starý pan Václav Janda z Budohostic byl typickou a populární osobou po celém českém národě. Byl to podpípský sedlák, který však po otcích zděděný svůj statek nepředlužil a okolí své špatným příkladem života a jednání a nějakými hloupými a jalovými řečmi neotrávil. Naopak! Starý Janda může jako český rolník sloužiti celému stavu, k němuž pokládal si za čest náležeti, za vzor. On byl pilný hospodář, pokroku milovný zemědělec, pořádku dbalý muž, tak že těmito svými ctnostmi domohl se jisté míry blahobytu a tím také neodvislosti. Proto jediné a hlavné jeho okolí vidouc, jak svědomitě a pečlivě Janda spravuje a opatruje vlastní svou hroudu, úplně mu důvěřovalo, majíc to blaživé vědomí, že pak-li mu svěří zastupování a správu svých veřejných záležitostí, že bude stejně moudře a dbale ve smyslu své povahy pečovati o nejlepší jejich stav.

A v tom také se neklamalo, neboť Janda všemožně hleděl povinností veřejnosti mu uloženým nejplněji vyhověti. Jako neodvislý, hmotně dobře situovaný muž nikdy z důvěry svých spoluobčanů pro sebe nekořistil, ale jenom a především dbal skutkem i přátelskou radou a pomocí o zvelebení a zlepšení jejího záměh.

Proto postava Václava Jandy, který od počátku zavedení okresní samosprávy až do své smrti byl starostou okresního zastupitelstva velvarského, český lid učí a napomíná, aby k takovému hodnostem a úřadům volil muže, o nichž předem ví, že z nich pro sebe kořistiti nepotřebují, ale že se nacházejí v takovém hmotném postavení, jež jim nejenom čas, ale i vlastní zájmy obecnému dobru obětovati dovolují. Václav Janda se z veřejné působnosti ani neobohatil, ani sebe a svou rodinu a přátelstvo nezapomněl. Proto, co pro veřejnost vykonal, to této bez lichvářských úroků skutečně věnoval.

Práci, přičiněním, dbalostí a pořádkem zjednaný a o mravní a spořádaný život mocné opřený hmotný blahobyt povýšil ho na stapeň neodvislosti té míry, že měl plné právo do veřejných záležitostí mluvit a je posuzovati. Václavu Jandovi nebylo snadno v některém ohledu, když měl totiž v té či oné příčině svůj samostatný a někomu nepřijemný náhled, vyčísti, aby si především zametl před svým vlastním prahem. Václav Janda totiž nikdy nenáležel mezi ty smutné postavy našeho českého veřejného života, které buď ve svém vlastním zkrachovávše nebo se zklamavše, vrhají se na služby a zastupování národa. Václav Janda nenáležel také mezi ty rychle mizící různé figury selských výtečníků, jimž se doma na vsi ani život, ani vlastní panímáma nelíbí a kteří proto pod zástěrou sloužení prý národu utíkají od svých statků do měst flámovat. Václav Janda byl stejně jak hmotně, tak mravně silný muž, jehož slovo mělo ryzí zvuk srdce a zkušeností člověka, jehož proslovené mínění znamená skutečný čin. V jeho každém, veřejně proneseném slově bylo těžké jádro pravdy, jejíž váha se žádnou deklamací odhouknouti nedala.

Z toho důvodu Václav Janda ve veřejném životě také něco skutečně jako sedlák platil. Nepatřil totiž v řady těch ubohých selských mluvčů, již po jevišti našeho veřejného života za poslední půlstoletí přešli a jejichž řečem se lidé za jejich zády smějí a z jejich jednání si jenom žerty tropili.

Jeho vlastenecké smýšlení bylo povýšeno nade všechnu modu nebo šablonu. Václav Janda byl kvetoucím mužem v plné síle svého

života za nezapomenutelné a dnes dorůstajícímu pokolení nepochopitelné „doby táborů“. Z ovoce a nepřemožitelných výsledků onoho ruchu konce let šedesátých a počátku sedmdesátých minulého století, (kdy celý český národ jako jeden muž o své práva se začal hlásiti a také jistý druh byrokracie u nás znemožnil), dnes požívající mládež neumí ani těžkých těch časů oceniti. Řiditelé jejich pomalu nám vymírají a nacházeli se ve stavech všech. Vzpomínáme, jak nynější všestarský pan děkan jednou ve svátce sv. Václava vedl ze skalického chrámu Páně jako kaplan obrovské procesí na památnou bránu k Náchodu, do tamního starobylého kostelíka na „obenině, u něhož se také právě „náhodou“ konal tábor lidu, který zde na hranicích zemských velkolepou svou schůzí promluvil, že žije a pověděl, co chce. To byly politické doby, před jejichž muži klobouk uctivě dolů! A doba těchto táborů zabájena byla na posvátném Řipu, kam svolán tábor první a svolání to si tehdy mladý sedlák Václav Janda z Budohostic odseděl půl rokem v kriminále.

Že zkušenost ta nebyla později Václavu Jandovi žádnou závadnou kaňkou, tomu nasvědčuje, že panovník nás oceňuje jeho zásluhy, vyznamenal jej jedním z nejvyšších vyznamenání, udělil mu řád železné koruny třetí třídy. Proto všichni, kdo současně s Václavem Jandou pod širou oblohou nebeskou na táborech lid český shromáždžovali, aby o svých právech promluvil, jsou dávno uznáni za muže nejdokonalější a vyznamenání, udělené starému Jandovi, platilo také vlasteneckému, loyálnímu duchu českému, když se před více než třiceti lety začal brániti proti agitacím, jež dnes píší se „los von Rom“ a čtou se „zum Berlin“. Český národ se od těch dob nezměnil, jeho národní požadavky stoupily, ale trochu změnil se duch neprozíravé byrokracie, který se v bezděčném podporování prusofilských agitací po době táborů zejména příčiněním jejich pořadatelů musil v tomto ohledu značně uskrovniti.

Tato skvělá doba národního rozmachu českého skončila tak zvanou „roztržkou“, že se totiž národ český rozdělil na Staro a Mladochy. Proč se to vlastně stalo, po tom dnes není v českém veřejném životě více ani stopy. Dnešní mladí stoupenci té či oné strany nedovedli by naznačiti ani nejhlavnější příčiny roztržky té. Vnukové dnes ani netuší, proč vlastně se dědové štulcovali. Proto jest dnes povídání „já jsem Staro“, nebo „já jsem Mlad“ úplně zbytečnou a bezpodstatnou frásí. Ostatně strany ty se tak pomíchaly a rozmíchaly, že je dnes vlastně celý český národ v politickém ohledu na „kaši“.

Václav Janda, muž který za své národní přesvědčení i svou osobní svobodu položil, muž který neměl příčiny svým vlastenectvím se nějak tajiti nebo je omezovati, přidržel se nová mladočeská, která sebrala všemožná hesla, s nimiž se začala hloučce ku předu hrnouti. Staročeši mohli stranu tu nechat zcela dle jejího nadšení ku předu kráčet, neboť dnes jest jasné a zřejmé, jakou náramnou byl boj proti Mladochům zbytečností. Mladochy

žeši totiž postupem doby veškerá ona hesla sami potratili nebo odložili a dnes nové vzněty hledají mezi vymírajícími Staročechy a v politické zbrojnici staročeské.

Jedním z hlavních trumfů mladočeské strany v letech sedmdesátých bylo prohlášení, že jsou stranou „svobodomyšlnou“. Když dnes jasné a klidné na to patříme, tu bezděčně úvaha o tom rozechřívá nás k úsměvu nad tou naivností. Mladochy, jejichž tehdejší vůdce dr. Karel Sladkovský ostentativně přestoupil ku pravoslavi, aby naznačil, jak velikou váhu a důležitost v ohledu politickém klade ve víru a náboženství, prohlašovali se s ním za „stranu svobodomyšlnou“ oproti konservativním prý Staročechům, jejichž vůdce Frant. Palacký zrovna v oněch letech v „Pokroku“ a napotom ve zvláštní brožurě nesoucí titul „Několik slov o víře“ s největším důrazem prohlásil a prohlašoval, že on se k žádnému ze stávajících náboženství nehlásí a že pouze sympatizuje se zásadami bývalých Českých Bratří.

Když tato dvě fakta, jevíce se při vůdcích bývalých českých stran a tudíž charakterisující jejich ducha a zásady, po čtvrt století vedle sebe postavíme, tak se divíme, jak to bylo možno, že u nás Sladkovským reprezentované zásady vlastně nejrozhodnějšího konservatismu nazývány „svobodomyšlnými“ a že naproti tomu Palacký doznávanými zásadami nijak nepokrytého liberalismu josefinského považován byl za reprezentanta konservatismu.

Znajíce do podrobností osoby i věci staročeské i mladočeské, dovolujeme si tvrditi, že strany ty vznikly v českém národě více z přechavých osobních pohnutek, než li z věcné potřeby nějakého trvalého různění se zásad. Strana mladočeská měla přívál svého dorostu v nespokojených, utíkajících ponejvíce jenom z osobních důvodů ze strany staročeské a potom ve mládeži, která vystihla, že staročeský program a staročeské jednání si naprosto odporují a proto sympatisovala s Mladochy, mezi nimiž bylo více snášlivosti a vážnosti ku přesvědčení a mínění druhého, než li strpělo politice hraběte Taaffy přisluhující komando staročeské. Ona původní snášenlivost a vážnost k náhledům a jednání druhého vymizela z mladočeského tábora v době, kdy se ho zmocnili staročeští přeběhlci a původní staročeští „kadeti budoucnosti“, kteří žádných staročeských ctuostí do tábora toho nejenom nepřinesli, ale stávající zde dobré zásady mladočeské nrušili. Kdo čteš, rozuměj.

Václav Janda z Budohostic byl a zůstal ve mladočeské straně reprezentantem a zbytkem výše uvedených náhledů dra. Karla Sladkovského. On si představoval „republiku“ s korunovaným králem v čele a byl liberálem, který všecko skládal na vůli a prozřetelnost Boží. A při tom mu docela nic nevadilo, jak smýšlil a toužil kdo mimo něho. V tom ohledu byl příkladně snášlivým a v tom si ve své spanilomyslnosti asi jedině pojem svobodomyšlnosti představoval. On byl spokojen, a nezáviděl; když se jiným na poli rodilo a dařilo, přál jim to srdečně, poněvadž se také rodilo a dařilo jemu a on věděl, jak se musil dříve

přičiníti, aby toho docílil. Proto byl dalek toho, někoho nějak podceňovati nebo stav a plynoucí z něho smýšlení mu záklivati. On si stejně srdečně rád poseděl v Praze „u Pinkasů“ mezi nejradikálnějšími dorostem mládeže, z níž někteří měli za největší své hrdinství vystoupiti z církve, v níž je nikdo řetězem nedržel, jako stejně srdečně rád prodlel a pobesedoval ve kroužcích a společnostech katolického duchovenstva na Podřipsku, aniž by při tom tím nejmenším někdy projevil, že je viditelnou hlavou českého liberalismu, že jest prezidentem výkonného výboru strany svobodomyšlné.

Václav Janda z Budohostic žil po celý svůj věk jako katolík a při tom nikdy nestavěl se proti náboženským náhledům jiných, čemuž nezbytně následovalo, že své náboženské přesvědčení sám také od nikoho přesuzovati si nedal. Svobodomyšlnost jeho počínala i končila ve snaze, aby se u nikoho druhého jeho posvátných citů nedotkl. Vždycky měl jenom před svým prahem a když promluvil, jednala řeč jeho jenom o tom, co všem bylo společným a prospěšným a vždy vystřihl se strkatí prsty do cizího prádelníku a potěškavati cizí kapsu.

Byl to muž svobodomyšlný zvláště ního rázu vlastního, asi jako onen podřipský protestantský předák, který pro jisté zásady kázničního ho pastora odbyl slovy: „Pout k sv. Janu do Prahy a černou rybu na štědrý večer také nechť, to si vzítí „nedám“. Václav Janda byl muž svobodomyšlný, ale na víru si sahati nepřipustil. On náležel mezi ty muže u nás, kteří svou společenskou neodvislost jenom jaksi honosně vyznačovali názvem svobodomyšlností, kteří však ve skutečnosti o „liberalismu“, jak ho s jeho důsledky šmokovské a protikatolické časopisy českému lidu vnutiti chtěly a chtějí, nemají ani zdání a kteří se k jeho požadavkům vlastně obrazejí zády.

Když Václav Janda byl r. 1898 ve sněmovně království Českého stížen návalem mrtvice, z jejíhož objetí musil býti lékařem vzkríšen, byla jeho první slova, když se opět vzpamatoval: „Pochválen buď Pán Ježíši!“ Před svou smrtí dal se zaopatřiti svátostmi umírajících a jeho synu náležel za to čest, že to na úmrtním oznámení svého otce, přes to že byl tento předsedou výkonného výboru strany svobodomyšlné, uvedl bez ohledu, že věděl, že jistí lidé vezmou z toho — pohoršení proti němu i proti památce zesnulého.

To, co jsme zde při oceňování památky zemřelého Václava Jandy z Budohostic, osoby to v národě našem typické a populární, muže nanejvýš váženého, zběžně ve hlavních rysech uvedli, zajisté že postačuje k úplnému pochopení toho, co jsme tím dnes říci chtěli. Dnes při sledování jednání, zásad a skutků našich českých mužů předního a rozhodujícího řádu stává se nade všechnu pochybnost jasným, že české veřejné poměry za posledních desítiletí byly vlastně až k nepochopení poplavené.

Došli jsme již k poznání, že osoby, jež platily za Aristidy, byly vlastně kujoni a šelmové; došli jsme k poznání, že osoby hanebně podceňované byly nejčistší povahy a lidumi-

šputýrovat a dyškuryrovat. A to je mé poslední královské slovo.

Tohle byla přece jen rozumná řeč, která se líbila velice nejen princezně, ale i obecnému, takže se mnozí roslapali. A jestliže princezna zkonatělá srdce papírkovo tak roztaviti dovedla, to jistě principálka tlumočila city jejího nitra hlasem dojemným a účinným.

Hůře však bylo, když se dala princezna prostřednictvím principálčiným do hovoru s Kašpárkem. Zde „mužský“ životil povýšeným diškantem a něžná dáma z nejvyšších kruhů odpovídala takovým rezným, dutým, a skoro hospodským kontrabasem, sž tento hlasový nepoměr byl jizlivě zhrbitován i méně chápovými diváky.

Principálovi se naskytly někdy ještě horší obtíže. Ku konci jedné veselohry chtěl si šoufat sedlák Racocho zatančiti se svou Kačkou a zavýskl kurážně: „Páni muzikanti hrejte, já vám všecko zaplatím“.

Ale čtyřadvacet muzikantů, ukrytých před větrem a deštěm v ochranné skřini — jakoby nic neslyšelo. Snad nedůvěřovali slibu ošumělého furianta; anebo — a to spíše — scházela náhodou ruka zkušeného kapelníka, která by otáčivou takovkou nadula plíce i písťaly podfízených k ryčné polce. Aspoň přitlumený hlas principálův zdál se kapelníka sháněti. A znovu zvolal trochu méně kurážně netrpělivý sedlák: „Což pak, páni muzikanti, nespustíte?“

A hned po té ozvalo se za jevištěm několik plešitvých zvuků, jakási přitlumená žaloba — a s uplakanou lící vyšel z tajů zákulisních principálův synátor, který zastával v čas potřeby místo kapelníka. Nebyl v čas na svém místě a proto ono citlivé připamatování povinnosti. A již se flašinet po předchozí tragedii zaklokotal a roztočil dlouhé šosy Racochovy, až se všechno divilo, jak to ten starý dovede. Ale v nejlepším reji ulítila sedlákovi holínka s příslušnou částí nohy s pro-

FEUILLETON.

Vzpomínky na „Kláster.“

Píše J. S.—a.

(Pokračování 3.)

Uměnímilovné publikum vítalo s nadšením i další čísla dramatického cyklu principálůva.

Mládeži se nejvíce zamlouval malinký Kašpárek, z jehož skrovné hlavičky sršely vtipy tak účinné, že snad ani šásek krále Leara vhodnějších nepronášel.

A když někdy jeho rozumek přece nedovedl zdolat opozici různých princů a ctných rytířů, volal hned neposeda za své advokáty širší veřejnost; obrátil se na děti, které tábořily po turecku na pozemních sedadlech, žádal, aby samy se vyslovily o věrohodnosti jeho důkazů pravdy.

Často byla malá druž poctěna odvoláním: „Vidte, malí chlapi, že mám pravdu?“ Nebo: „Vidte, malí chlapi, že jsem s královnou ani slovem o princí nehovořil?“ a podobně. A mladá porota hromadně vyjadřovala svůj souhlas, kterého se i nejvyšší velmožové více lekali, než ministr Koerber české oposice. „Hlas lidu“ zde přelí uzel všech rozpoků pokazdž.

Jinak takto znal Kašpárek dobrý tón a věděl, jaká čest které osobě patří; často vysekl mocnému králi uctivou poklonu: „Ručinku líbám, Vaše Veličenosti,“ a tak si často již předem získal srdce mocných tohoto světa. Ale přes svou zdevotilost vždycky při svých právech stál houževnatěji než naši zástupci v parlamentě při právech svého národa.

Bylo rozhodné pochybeno, že někdy, principál přenechával část režie své milé choti. Ta v prázdných chvílích se propůjčila za ústa princezně. Ale jak měla chudera principálka věrně

dvorný, měkký hlas princezen nápodobiti, když při vybírání vstupného mrzutými interpellacemi svůj ženský diškant zdegenerovala v chraplavý bas! A pak ten častý náhlý přechod ze vrušujících a prosaických finančních svárů do poetického ovzduší princezniny komnaty nemohl také valně umělecké dispoici principálčině býti prospěšný.

Když takto ještě mluvila princezna s nějakým starším velmožem nebo s bímotným ekonomem, nebyl její nezvyklý bas ve velikém nepoměru s basem mužského herce. Tu i ten drsný přednes režiséřky dovedl učiniti pravý efekt.

Ku př. v jedné scéně chřestil král mečem proti prostému rytíři, který se opovážlivě o ruku královské princezny ucházel.

Ale princezna klekla s velikou lamentací před pana otce a dojemně ho prosila, aby měl trochu respektu k její mladému srdci a rytíře za svého zetě přijal.

Ale mocný tyran dvou mladých srdcí zahřimal resolutně: „Ustajň již, dcero má královská, od svého duplicitování, neboť ti to kór nic platno nejní.“

Publikum zrovna tajilo dech, když se i přívál nových proseb rytířových odrazil od obrněné královské hrudi jako pleva.

Ale plebejskou láskou rozpálená dceruška podnikla na krunýř otcův hned nový útok, mlaíc v hlasitý pláč slavně zařkáván, že miluje kompetenta — z gruntu srdce celéh „

Tahle upřímná lamentace pronikla již přece krunýřem královým až do srdce, jež tím nárazem náhle směklo jako komisařek ve vařící vodě. Král se rozplakal a vztáhl svou královskou dlaň k požeknání novopečeného, rodem nerovného párku.

A když mu počali oba milenci žebnatí ruce libati, otevřel udobřený tatínek ústa v dlouhém mléčném vousu ukrytá a promluvil v radostném pohnutí: „Nyněčko půjdeme do mého kabinetlu pokóje na šálek káfé; tam budeme dy-

lové; došli jsme k poznání, že radikálové a svobodomyšlníci vlastně nejvydatněji hájili a hájí konservativní zásady, o něž se vlastně minulost i budoucnost Českého království opírá; došli jsme ke zkušenostem, že konservativci, aby své osobní zájmy nepoškodili, ochotně při každé příležitosti otvírali dveře všem choutkám proti budoucnosti českého národa směřujícího liberalismu, přikrývajíce to předatiráním podporování pokroku.

Z toho jest jasno, že se u nás v čas a na svém místě obyčejně žádná věc příslušným a náležitým jí jménem nenazve; u nás šíří vratvy doposud neovládá soudnost vystihující podstatu skutků, tak že dokonce i inteligence dává se strhovat na ruby obrácenými frásami a falešnými hesly. Když někdo něco platného navrhně nebo uvede a když se to do krámu pohodlných, u plných hrnců sedících vlasti-koebů zrovna nehodí, u nás postačí, aby byl ten někdo prohlášen novinami buďto za zpátečníka nebo za radikála a již jest na leta odbyt jako člověk nebezpečný. Stoupenci obou směrů ním svorně pohrdají a všemožně se ho varují. Co chtěl, co činil, jak by se to osvědčilo, to se však nezkoumá. Zkrátka u nás se doposud lidé posuzují dle přání a potřeby svých nepřátel nebo přátel a necení se dle svých skutků. Proto panuje v naší veřejnosti ten zmatek, pod jehož tíhou celý národ se prohýbá, všechny vynášený plázi se ku předu, poněvadž se u nás prohlašuje černé za bílé, bílé za černé a na místě slušné rozvahy a mužné snášlivosti pěstuje se ošklivá zájmová politika osobní. Naše veřejné poměry neovládá žádná politika, ale daremné osobní politikářství, na něž lze platně a důrazně poukázat jenom při příležitosti, když možno mluvit o čisté a nezapletené do něho osobě, jako byl Václav Janda z Budohostic. Tu pak jest viděti, jaké omyly běžné české veřejné pojmy ovládají, neboť tu jest ku př. jasno, že předsedou české strany svobodomyšlné byl muž vlastně ryze, důsledně a poctivě konservativní. O takových a podobných zjevech dále přemýšleti jest každému volno! Jen pravda vysvobodí nás!

Obrana.

Čas zapírá. Vymoženosti mladočeské politiky jsou poslední dobou tak „zručné“, že „Národní Listy“ uznaly za dobré zapéti národu uspávající kolébavku, aby se hesla „Pryč od Říma“ již nelekal a nevrhal se střemhlav do náručí Římu, jenž pryč stejně s Němci jest Čechům nepřátelským. Helvetický Čas tento uspávající až pryč opozdělý hlas vděčně přijal a horlivě omývá moučeniny, tvrdě, že pryč čeští evangelici dříve heslo toto neschvalovali. Čas docela v horlivosti tak se zapomněl, že volá: „Ve všech českých evangelických listech by se nenašel jediný doklad pro schvalování tohoto vlasti zrádného hesla“. Nevíme, mnoholi stříbrných může vlasteneckou redakci přivést ku vlídnému posuzování vlasti zrahy, ale víme, že německému protestantismu na několika

střed jeví se až k zadnímu plátnu. Ale sedlák zarazil hned posměšné a jizlivé poznámky veselým výkřikem: „Hej, toť jsem si urazil kramlíka!“. Na to zmizel hned za kulisou a obratná ruka, odhrnuvši plátno, rychle sbrábla nešťastnou botu i s dřevěným údem.

Aby pak dychtivé obecenstvo mělo nějakou náhradu, přiklapal na jeviště Kašpárek s děvchou stejně vysokou a ukloniv se dvorně, zahovořil: „A teď velectené obecenstvo dovolí zase mně, abych si směl zatancit se svojí Kalupinkou.“ „Kalupinka“ se vrtěla skoro stále na též místě, a proto Kašpárek, odskočiv stranou, prováděl čardáš, až bylo radost pohleděti. Hned tančil po jedné ruce, hned po obou, tu se otočil na jedné noze, tu zase na hlavě. A obecenstvo bylo spokojeno.

Jindy lhalo na jeviště několik mladých rytířů princeznu: „Ó ctá princezno, rač vstoupiti dále, neboť tvou přítomnost sobě všichni tuze vinšovati musíme.“

Ale princezna nic; snad se jí takové hubařské pozvání bez vžitky a bez kytice nezamlouvalo anebo neměla ještě uspořádanou toaletu. A nechce-li žádná dívka jíti do vážené společnosti, pokud není krásně vystrojena, jak pak teprve nějaká princezna!

Proto musili mladí urozenci znovu volati: „Ó milostivá princezno, což se stydíš za nás, ctě a věrné rytířové?“

Zase okamžik zavládlo trapné ticho, které přerušil jeden studentík z publika vysvětlením: „Ona ta princezna asi nemůže nahmátnouti kliku od pokojů.“ Následoval hned nehorázný smích, co zatím principálka na důrazný pokyn svého manžela spěchala s táckem ze středu publika za oponu na vypátrání ztracené princezny. Princezna nalezena a jednání pokračovalo. (Pokrač.)

tisících nezaleží. Vždyť na propagandu „čistého“ evangelia putují do Čech ročně statisíce marek a proč by se měl zrovna zanedbávati novinářský tisk, jenž může zvláště nyní silně po-šramocenému „čistému“ evangeliu prokázati mnohou přátelskou službu. Nepodezříváme „Národní“ ani „Čas“ ze zaprodanosti, ale myslíme si, že zadarmo prokazují všenněmeckému hnutí přímo samaritánské služby. Oběma na-jednou nápadně svorným listům avádíme něco ze Šádkových novin „Hlasů ze Siona“. Tento čistě protestantský list ze dne 30. května 1901 uveřejnil projev předsedy německého podpůr-ného fondu Gustav-Adolfského. Předseda to-hoto evangelického podpůrného fondu projevil zvláštní potěšení, že protestantské evangelium utěšeně vzrůstá v Rakousku nad „suchými kostmi velkého hřbitova, na němž drabdy protireformace děsné paměti násilně zahrabala kvetoucí evangelické žití“. V další řeči se obražoval předseda proti předsudku, jakoby běželo jen o podporu německých evangeliků, nýbrž prohlásil, že jednota G. Adolfova všechny národy pod ochranu svého měsíce přijímá. Na to se obrací k Českému království a praví doslovně: „Kdyby v Čechách evangelické hnutí i Čechy uchvátilo, budoucnost země té byla by skvělejší(1), a kdyby ve východních polských krajích nejen osady německé, nýbrž také osady evangelia se zakládaly: totiž, kdybychom tam více polských evangelických sborů měli, polská otázka byla by o mnoho snazší k rozřešení“. Tato slova potvrzují dávné naše tvrzení, že dosud jen katolická víra udržela Poláky při polské národnosti a proto „větší počet“ evangelických sborů by ovšem mnohem snáze polskou otázku rozřešil, poněvadž by ji krátce z dějin vymazal. Helvetický popruštěný Polák by pánům v Berlíně starostí nedělal. A takový recept by se též osvědčil i v Čechách. Evangelický národ český by nehledal svého Gideona ve Vídni, nýbrž v Berlíně a Schöne-reru by neokřikoval český poslanca. Řeč předsedy spolku G. Adolfova provodil list p. Šád-kův tímto vřelým závěrem: „Jsme z celého srdce povděční centrálnímu představenstvu za tato slova“ atd. Nechceme opět rozsuzovati, zdaž slibovaná podpora aneb vábná perspek-tiva „skvělejší“ budoucnosti národa českého vynutila tento vroucí povzdech z prsou vlaste-neckého evangelika. Ale slova tato slouží zajisté za doklad, že činnost Jednoty G. A. prote-stantů čeští schvalují. Činnost pak této a jiných podpůrných protestantských jednot jde ruku v ruce s politickou prusáckou propagandou. Poslanec Stein v Hamburku 22. listopadu r. 1901 prohlásil: „Hnutí (Pryč od Říma) jest čistě politicko národní. Pouze pro ženy snad, ale nikdy ne pro německé muže nese toto hnutí náter náboženský“. (Vaterland č. 326.) Tato řeč jest přece srozumitelnou? Nemůžeme za to, že poslanec Stein byl trochu upřímnější nežli redakce Času aneb jiných protestantských listů, které se snaží zatušovati to, co každé dítě u nás již dávno pochopilo. Proto zbytečné zapírání!

Politický přehled.

Levice po své celské porážce nezmoudřela, ba nyní ještě úsilněji šve mezi Němci proti vládě a Slovanstvu. V tom jim pomáhají i slovinští liberálové, kteří najednou dokazují, že slovinské paralely v Celji nemají pro Slovince žádného zvláštního významu. Levice vystupuje teď i s požadavkem, aby byl jmenován německý ministr krajan, který by měl vliv na všechny otázky a záležitosti německého lidu. Jakoby neměli levičáci v nynější vládě přítelečka!

Od 1. dubna jsou ve Vídni společně mini-sterské porady, v nichž jedná se hlavně o ustano-vení společ. rozpočtu. Nová děla s požadavkem 40 milionů jsou též předmětem porad. Uherští ministři vyjednávají dále s rakouskou vládou o novém celním tarifu a o vyrovnání s Uhry.

Revoluční výbor makedonský rozesílá hro-madné letáky, vyblízející obyvatelstvo celé Make-donie k povstání. Makedonci, patřící dosud Tu-recku, je ohniskem stálých sporů mezi Bulhary, Srby, Řeky a Albanci. Turecká vláda na zakro-čení Ruska a Rakouska stále se vymlouvá a s opravami odkládá. V severní Albanii je též situace hrozná. Rakousko a Itálie byly by ochotny na čas Albanii vojensky obsaditi.

V Itálii o svátcích na mnohých místech udály se demonstrace vojínů, kteří byli povoláni ke službě železniční. Voláno: Domů chceme! At žije socialismus!

Studentsťvu na Rusi dopuštěny schůze k úra-dám o věcech školských a hospodářských u pří-tomnosti profesorů. Nyní ale domáhají se změny politického zřízení, vřcholícího v samodržné moci a zavedení oprav vrcholícího a ústavního. Že ale úřady nesouhlasí s náhledy mladých pánů a radí jim, aby se raději učili, odtud ony studentské bouře.

Mezi Vatikánem a Černou Horou stran ko-leje Svatojeronymské v Římě, na níž studovati mají slovanští mladíci z jižních zemí, nastalo dohodnutí. Co do formy zůstalo při starém názvu kolej „Svatojeronymská“ místo nového „charvatska“, a to k vůli poddaným černoborským, kteří se po-važují za katol. Srby a ne Charvaty. Tim se ale Charvatům nestala žádná křivda.

Hlavní původce války jihoafrické, diamantový král Cecil Rhodes zemřel 26. března. Současné docházejí z Afriky zprávy o vyjednávání burských vojevůdců s generálem Kitchenerem a o cestě vrchního vojevůdce anglického lorda Wolseleye do Kapska. Ku přání krále Eduarda VII. má se lord Wolseley na vlastní oči poučiti o vojenské a politické situaci v jižní Africe. S Bury bude vyjednávati jako se zástupci samostatných států. Zprávy o podmínkách míru zní dosud nejasně.

Německo v Číně usilovně pospíchá se stavbou železných dráh v bohaté provincii šantungské a horlivě se smlouvá o tamní uhelné doly. Nelze se pak divit, že boxeré opět vystupují, když se Němci v jejich vlasti roztahují.

Z činnosti katol. spolků.

Ze Sopot. V pondělí velikonoční konala Jed-nota katol. jiných a mužů v Sopotech veřejnou schůzi, ve které přednášel dp. Ferd. Vlček, farář v Nové Vsi, „o vlivu tisku na povahu a mravy spo-lečnosti vůbec a jednotlivců zvlášť.“ Připomenuv, jakou velmocí jest tisk, ukázal příklady, kterak tisk dobrý zneškodňuje, povznáší, a kterak tisk špatný sesurovuje, znemravňuje, z čehož plyne veliká zodpovědnost spi-sovatelů a žurnalistů. Poukázal na prodejnost novi-nářů hlavně židovských, kteří bez ohledu na pravdu slouží tomu, kdo více platí a zmínil se o útocích protináboženských. Jaké opatrnosti jest tudíž třeba při volbě knih a časopisů ku čtení! Řízně zkritisoval nejnovější surovost Macharovu, dovolává se při tom Havlíčka, jenž odsoudil toho, kdo se směje modlící se babičce. Ku konci vyzval ku podporování a čtení tisku dobrého a varoval před tiskem špatným. Zají-mavá přednáška byla pozorně vyslechnuta a hojným potleskem odměněna. Zdař Bůh!

Z Vamberka. Dne 30. března pořádá křesť. katol. vzděl. spolek Svornost ve Vamberku měsíční schůzi, při níž přednáší p. V. Špaček, řídící učitel v Košátkách o tematě: „Pravda a lež o M. Janu Husovi.“ O této tak palčivé a od mnohých ku povze-není vlastní slávy zneužívané otázce promluvil pan řečník věcně a nestranně. Četnými doklady dějin se dokládaje, vyložil stránky Husovy avétté, pro něž všichni tohoto nešťastného kněze ctíme a dále stránky jeho stinné, pro něž ho musíme litovati, ano vystou-pení jeho přineslo nám bratrovražedný boj, v němž národ náš sám sobě zničil pomníky své vysoké kul-tury a slávy. Ctíme-li přeevštědění, ctíme je i u těch kněží, kteří neodpadli za cenu života ku husitismu, ale pro své přeevštědění rovněž skončili smrtí na hra-nici. Řeč byla vyslechnuta s velkým zájmem. Padly sice některé nemístné poznámky od protivníků, o těch však pomlčím. K některým dotazům odpověděl p. řečník a. a. dále jednání, jenž si vyžádal k tomu svolení od p. řečníka, nechť je jej dalším sdvořilostem stavěti za terč. Schůze zakončila se přes nepřítomné po-časí nad očekávání. Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou: p. Jos. Šrámek b. notář a děkan v Novém Bydžově, b. vikářem okresu Novobydžovského a p. Adolf Pažout, děkan v Sadecké, b. vikářem okresu Poděbradského. — Vyznamenání: p. Frant. Chaloupka, b. vikář a děkan ve Světlé, jmenován čestným konsist. radou; p. Frant. Illem, bisk. notář a děkan v Zbraslavicích, čestným konsist. radou; p. Vojt. Kouba, b. notář a farář v Souticích, p. Eduard Dobrušský, farář ve Smr-dově, p. Heřm. Haaser, farář v Čestíně, jmenování čestnými děkany; p. Jan Musil, děkan v Ledči a p. Václ. Frinta, farář v Kácově, b. notary. — Exposit-orium canonice obdrželi: p. Vojt. Kameš, farář v Bohdánči, p. Pavel Langr, farář v Čižbošti, p. Al. Peměkl, farář ve Zručí, p. Václ. Šafránek, farář v Per-toleticích. — Farní synodalie: p. Jos. Kofínek, koop. ve Světlé. — Ustanovení: p. Frant. Vintera, farář v Mlýkoarbec, za faráře do Žiželic, p. Jan Biskup, koop., za administrátora v Libici, p. Josef Šimek, koop. ve Zručí, za kaplana do Krucemburku, p. Ant. Bartoš, administr. Modletínský, za administ. do Bejčt, p. Jarosl. Malý, kaplan v Nové Pace, za expositu ve Staré Pace, p. Jan Procházka, katecheta v Pardubicích, za katechetu do Červ. Kostelce. — Uprázdňená místa: Ledec, děkanství, patronát ústavu slechtic v Praze, od 13. března; Mlýkosrby, fara, patron. hrab. Zdeňka Kinského, od 17. března; Dolní Královice, děkanství, patron. kníž. Auersperga, od 20. března b. r. — V Pánu zesnul: p. Ant. Mokříš, b. notář a děkan v Dolních Královicích, † dne 19. března (naroz. 1835, vysv. 1858).

Obnova sv. missie v Hradci Král. Během 236letého trvání biskupství královohradeckého pouze 3 missie byly konány v Hradci Králové. Prvá byla konána za biskupa braběte Blámenngena r. 1764, druhá roku 1865 tedy o 100 let později,

Užší teprv r. 1901 a 1902 tedy za 86 let. Značná řada let vždy uplynula od důležitého díla spásy, takže vždy celá generace vymřela od jedné sv. misele do druhé. Preto nelze se diviti, že naše mladší pokolení nezná ani s vlastní zkušeností blahodárné působení missionářů a představuje si vždy missionáře dle kalných protestantských dějeplů jako katany s mučidly a branci. Katolické vůdčí krby samy se odcizovaly katolickému lidu a tato starou chybu odnáší doba naše. Než, Bohu díky, poznáváme své nedostatky a hledíme jim odpomoci. Není to ještě tak zlé s tím úpadkem náboženského citu u většiny našeho národa. Jest třeba jen dotknouti se ukryté strany v arci a ona vyzní vřelým projevem náboženským. Většina národa pro náboženství cítí a to musí být povzbuzením pro energetickou a obětavou práci k utužení náboženského převažování. Na nepatrné zlomky národní, náboženství odcizené, netřeba se tou dobou ohlížeti. Tyto nalomené třítny buď vrátí se k víře otců svých, aneb stanou se nadobro nemožnými svým odporem k lidovému převládání. Příběh sv. misele v Hradci Králové nejlépe dokázal, že jest v městě našem ještě více náboženství, nežli jest právě vřelým jistým kruhům, které v čas ještě úzkostlivě zapíraly své věrné, aby neopouštěli bez toho již málo cenný prapor. Jak patrné, nemají vůdčí pokrokové krby velikou důvěru ve spolehlivost svých přívrženců, když jest potřeba tolik snižování tehotných missionářů. Dnes však obnova sv. misele jest akce, která všechny předsudky rozpustí. Nepřehlédneme, tvrdíce, že právě uplynulý týden bude dlouho žiti v naší milé vzpomínce. Vděk náš nesie se k horlivé práci obětavých dpp. OO. missionářů a nemaná měrou vděčně uznáváme pastýřskou horlivost Jeho Blask. Milosti Vrchního pastýře, jen nejenom sám předcházal dobrým příkladem v misijních pobožnostech, ale i značnou část misijní práce na sebe převzal řadou nadšenými promluvy. Při namáhavých obřadech sv. týdnu jest pastýřská tato horlivost ndp. biskupa nepopíratelně obdivuhodnou. Všeobecně dochází uznání pastýřské horlivosti ndp. biskupa, jenž zavedl systematické pořádání sv. misele v celé královéhradecké diecesi. Letos během 8 měsíců bylo pořádáno již 30 misele na různých farnostech. Číslo toto jest tak imposantní, že zaslouží v dějinách náboženského českého života jisté pozornost. Pouze práce vytrvalá a obětavá může přinést katolickému lidu lepší budoucnost.

Koncert proslulého českého Triu bude místo v sobotu 6. t. m. v neděli 6. t. m. o 8. hodině odpol. v Klicperově divadle v Hradci Králové. Předprodej lístků u knihkupce pana B. Tolmana.

Z místního odboru Národní jednoty Severočeské pro Hradec Králové a okolí Odbor, který má 185 členů, konal dne 15. března t. r. svou výroční valnou hromadu za účasti 100 a m. i. členů t. j. čtyř členů výboru z devíti (jeden člen výboru z Hradce se omlouval) a čtyř členů spolku. Z jednatele správy vyjímáme: Výbor horlivě se přičinil o uskutečnění výstavy českých výrobků ohrožených cizí konkurencí a českých výrobků z území smíšeného, leč nenašel bohužel žádného porozumění pro tento svůj projekt, jehož velký význam netřeba říci. Výbor dal podnět k uspořádání velkého koncertu ve prospěch Trutnovského národního domu za spolupůsobení všech místních spolků, přispěl 20 K ku svému výnosu akademie a vyslal své delegáty do výboru slavnostního. Hojným zasláním časopisů a knih hleděl prospěti menšinám i obcím ohroženým. Předsedný časopis dostávalo se odboru od vřelého čtenáře Palackého (3 listy po 1 exemp.), od p. Václava Bouška (1 list) a od jednatele odboru p. J. Duchaňka (4 listy). Ústředním výborem svěřena byla odboru péče o vánoční nadílku chudým českým dětem v jedné smíšené obci. Pořádná sbírka potkala se s úspěchem (sebráno 235 K), což zvláště děkujeme třeba účinné podpoře dámského odboru Ústřední Matice Skoleké. Na příspěvků spolkových a darech sebráno 464 K, ústřednímu výboru zasláno 400 K. — Do výboru zvoleni byli pp.: A. Andrýs, Dr. L. Batěk, MUC. Čaněk, B. E. Duchánek, J. Janáček, J. Kalíš, Pick, J. Tolman a MUC. J. Vodašek. Náhradníky pp. K. Halounek a Z. Ješek. Revisory účtů pp. dr. J. Kukla a dr. A. Zimmer.

Výstava výtvarných umělců sdružených ve spolku „Manes“ otevřena jest právě pěti přemyslového muzea pro severovýchodní Čechy v Hradci Králové v slavnostní síni vyšší obchodní školy od 9 hodin ráno do 5 hodin odpoledne. Vstupné za osobu 40 h, studentů a vojsko 20 h.

Ztráty. Dne 28. března byl stracen zlatý náramek a 3. dubna zlatý přívěšek a posláncem ředitelkou na krk. Pochvívá náleze se žádá, by věci ony za odměnu odevzdal na policejním komisariátu. Před koupí se každý varuje.

Sebevraždy. František Doležal, 16 r. starý učený pekařský z Králové Hradce, vrhl se dne 1. t. m. po 8. hod. v sebevražedném úmyslu z budavého mostu do Labe, kde také našel svůj hrob. Nešťastníka pry dohnala k zoufalství nemoc.

Nedělní klid získává si v městě našem u kompetentních kruhů stále více příznivců, což sluší jen chváliti. Přáli bychom si však, aby se i úřednictvo sdejší obecní zastavární mohlo těšiti zasloužené nedělní prázdni. Nedalo by se nedělní úřadování přeložiti na sobotu od 5.—7. hodiny odpolední? Doufáme, že by s touto změnou úřednictvo zastavární rádo souhlasilo a že by tím závod ani obecní ne-trpělo.

Veřej. koncert. V neděli 6. dubna odobývá se v hotelu „Merkur“ vojenský koncert kapely c. k. p. pluku č. 42. spojený s tombolou. Výherní los obdrží každý návštěvník večeři u kasy zdarma. Zadáček v 7 hod. večer.

Na sjednání číšníků a malohostinských dne 20. března 1902 v Hradci Králové za účasti asi 300 zástupců hostinských a pánu poslanců JUDr. Ulricha a Jaroslava zasedlo: 1. Průkaz způsobilosti pro živnost hostinskou budí zákonem; nevyučení pomocníci nesmí býti v živnosti zaměstnání. 2. Otázka učedů budí rozřešena v tom smyslu, by na tři pomocníky připadl jeden učed. 3. Pracovní doba budí zákonitě upravena zavedením maximálního dne pracovního, alychom ve velkých obchodech nebyli nuceni nepřetržitě 24 i více hodin pracovat. Učedové a mladí pomocníci v stáří 18 let nesmí býti k noční práci přidržováni. 4. Ženská obsluha v hostincích budí úplné zrušení. 5. Náhradní den odpočinku budí dle platných zákonných nařízení ve všech obchodech přesně zachovávaná a ku správnému jeho dodržení budí co nejpráhší přihlíženo. 6. Zpruštědlování práce budí dovoleno vykonávat výhradně odborným zručným. Páni hostinští se slušně žádají, by v té příčině obraceli se na svépomocné podmínky spolky pomocníků. V uzavření nepřímého zadržení stále nových koncesí hostinských a v uzavření ohromné poplatnosti hostinských státu, zemí a obcí, která vzhledem ku malým živnostem není spravedlivě upravena a stále je až do krajnosti naplněna, naproti čemž malohostinští nikterak dle potřeby dosud se nebránili, usnáší se následovně: 1. Průkaz způsobilosti pro živnost hostinskou budí přenesl přihlíženo ku provádění jeho. 2. § 19. odst. 3. t. r. budí co nejpráhší prováděn. V případě přiznání nutnosti povolit držiteli koncesie náměstka, staniž se tak jen na určitou lhůtu a náměstek musí býti odborně vzdělán, t. j. vyučený pomocník, jinak schválen nebudí. 3. Pivovarům budí pronajímání hostinců zakázáno a jako obcházání zákona § 19. odst. 4. t. r. přenesl trestáno. 4. Obchod lahvoým pivem budí zásada výhradně jen na koncesi hostinskou. Pivovarům budí prodej lahvoého piva zakázán. 5. Pivovary se vyzývají ku zrušení skládky (arčky), která jest nemístným sdrážděním piva hostinským. 6. Nová zemská daň piva vzhledem ku smutným zkušenostem hostinských při vybírání pivního krejcaru budí vybírána jako daň výrobní přímo v pivovarech. 7. Nemá-li stav malohostinských úplně padnouti do podnoží velkokapitálu pivovarského, jest nutno jich hospodářské poměry zlepšiti spravedlivým měřítkem zdanění. 8. Za příčinou vzájemné nutné ochrany našich zájmů budí zabývána usilovná činnost, by malohostinští energičtěji uvědomovali byli o svých společných zájmech než dosud, a aby z určitého střediska docílilo bylo jednotného postupu.

Z Kuklen. Ve dnech 16.—25. t. m. došla se obec naše nevykláho rachy. Byla v těch dnech konána tu sv. misele od OO. Redemptoristů z Prahy s vdp. rektorem K. Nováčkem v čele, poprvé, co kostel v Kuklenách stojí. Ovšem jako v jiných „pokrokových“ místech, i zde nebyla jen tak bláde. Mlavo se proti ní, brosilo se, ano ocitly se i dva „duchaplne“ články v „Lidových Průdčích“, s nichž zvláště druhý činí na čtenáře dojem jako jednání škole jen tak odrostlých výrostků, kteří by rádi někoho si podali a nevědí, jak na něho. Náboženství ještě nikomu moudrosti neodňalo ani o spokojený život nepřipravilo, ale za to naopak... Přes to však vzhledem k místním poměrům zdařila se sv. misele dobře. Byl prostorný chrám každodenně večer naplněn věřícími. Mohutný dojem to činilo na přítomné, když na pobožnost k účtění Nejsv. Svátosti Oltářní zavítal sám nejvyšší arcipastýř a kleče před Největšíím za sebe i za celou osadu Jej odprošoval. Sv. svátosti přijalo celkem 1662 osob, v nichž značným počtem zastoupeni byli i muži. Úspěchu tohoto leky se „Lidový Průdč“ a „Právo lidu“; proto redaktor „Lidových Průdč“ oznamuje již a nás předrážka 6. t. m. a slibuje o té věci promluvit. Miselnáři a účastníci misele, těšte se! Dostanete, proč věřte missionářům a jemu ne, a poznáte, co jste ještě nevěděli, kdo jsou missionáři a nač je náboženství. Dst. OO. missionářům díky za to, že nás o pravdě Boží poučili.

Bahno ve škole. Před velikonočními svátky zastihl se v Pardubicích Tomáš Filip, řídící učitel ze Žďánice, předseda „Budě“ a vůbec vůdce velkého učitelstva na hejtmanském Pardubickém. Politické smýšlení nešťastného tohoto učitele bylo radikálně-pokrokové a náboženství byl sice dle matriky katolického, ale smýšlení, ne-li bezbožského, tož jistě náboženských skeptik. Skutky jeho to dosvědčují a výroky mnohých to dokazují. Příčina sebevraždy byla prozrazená nemravné skutky páchané na dětech jemu svěřených již po dlouhou dobu, což úředně dokázáno. Jeho kolegové a mnozí občane již dávno si šeptali mnohé řeči o umravňující činnosti ve škole žďánské, ale mlčelo se. Chtěli jsme také mlčeti o skandální této historii po hrozném skutku sebevražedném, ale hanebný pamflet na kněze uveřejněný jistým p. učitelem v „Neodvislých Listech“ v Pardubicích nutí nás k sebezbraně. „Neodv. Listy“, chtějíce totiž slomiti hrot tohoto ostlivého případu a chtěje odvrátiti chytré pozornost občanstva od hnušných skutků prováděných ve škole žďánské bývalým řídícím učitelem a jeho věrným kolegou Řádkem, viněným ještě z horších činů, než jeho pan šéf, vrhly se v dlouhém z „N. Hl.“ vypsaném článku na všechny kněze a chopivše se aféry dr. Vrátného, vychytraly důber své neomalené kulturní špíny na kněze vůbec. Proti takovému zákeřnictví musíme se brániti a bude-li na nás takovýto perfidní způsobem útočeno, budeme nuceni registrovat

a ukázat také na jiné různé ty mravní defekty páni učitelů, jak to dělají mnohé učitelé listy o kněžích, a budeme moci zašiti hned a okreseem Pardubickým. Či myslí dopisovatel „Neod. Listy“, že tak se pracuje ku shodě, tekneme aspoň k humanitě shodě mezi učitelem a knězem? Také jsme svědčili, že po Pardubicích rostruhovali zúmyslně mnozí páni pověst hned po sebevražedném akonu svého bývalého vůdce, že se s dešperace oběsil u nádraží jakýsi páter ze Svitav. To se nasyvá prostě padonástvím. Nenapadlo by nás nikdy chyby jednotlivců připočítávati na účet celého stavu, ale chorobná snaha pokrokové strany, omlouvati nepopíratelnou mravní svrhllost a odváděti pozornost obecnatva od zjevavé viny vyhlanými správami, avděl o scházralosti celé pokrokové strany. Nám nezbývá, nežli varovati občanstvo před učitelstvem pokrokové strany. Čím více učitel bude se oháněti Husem a „umravňovacími“ naukami, tím větší pozornost budí věnována jeho soukromému životu a zvláště pak úřední činnosti. Dva exempláře žďánské budou po léta výtřahou před „pokročílou“ výchovou.

Náklada duchovních. Proti početilým spolkům duchovním, které má zejména horáký lid v Krkonoších, vydalo c. k. okresní hejtmanské v Jilemnici dne 24. března t. r. zákaz tohoto znění: „Na nákladě § 7. cíle. nařízení ze dne 30. dubna 1864 č. 96. f. z. zakazují odobývání veškerých spiritistických schůzí a schůzek, jak ve veřejných místnostech, tak i v soukromých bytech s ohledu veřejného blaha pro nebezpečnost mylného učení spiritistického vůbec a jmenovitě pro jeho účinky zdraví lidskému nebezpečné. Proti veškerým účastníkům schůzí a schůzek, odobývaných přes tento zákaz, sakročno bude trestné dle § 11. svrchu uvedeného cíle. nařízení peněžitou pokutou až do 300 K, po případě vězením až do 14 dnů.“ Jest vakutku podivno, že v moderní době mohou lidé ještě věřiti v kejkle spiritistické.

V Nechanicích pořádán bude dne 5. dubna 1902 koncert virtuosa J. Kociána ve prospěch spolku pro polední stravování chudých školních dětí. Záznamy a předprodej vstupenek obstará Dr. Planička v Nechanicích.

Z Častolovic. Obnova sv. misele, která se konala ve chrámu Páně Častolovském od 16. do 23. března 1902 se velice zdařila. Počet těch, kteří přijali sv. svátosti, byl 1545. Tyto duchovní hody ukončeny byly posvěcením nové krásné sochy sedmi-bolestaé Rodičky Boží, kterou na památku obnovy sv. misele věnoval vysokorodý pan Leopold hrabě ze Sternberku, patron zdejšího farního chrámu Páně. O stkvělý zdar obnovy sv. misele kromě přehlední Božího zásluhy mají důstojní páni P. Ant. Ostrčilík a P. František Vládký s Tovaryšstva Ježíšova, jimž za vše z hloubi srdce voláme ardečné: „Zaplat Pán Bůh.“

Pohřeb. Dne 22. března b. r. konal se v Dol. Kralovicích za assistance 19 kněží a veliké účasti místního i okolního občanstva pohřeb provdškana vdp. P. Ant. Mokříše. Zvěrný věnoval veškeré své jmění mimo jiné šlechtěné odkazy městu Dol. Kralovicím na vydráování dětské opatrovny. R i p.

Ze Starého Bydčova. Od 15. do 20. m. m. konali zde obnova sv. misele kněží s řada sv. Františka P. Akura Kolář a P. Leopold Janoch, která díky Bohu dobře se vydařila. Přes 800 věřících přijalo sv. svátosti.

Ze Solnice. Čtenářům „Obnovy“ jest zajisté s předěšlých let známo, že u nás před několika lety ustavil se spolek „Lid.mil“ za účelem zřízení „opatrovny“ v městě našem. Zřizování opatrovny pro dítky útlé, někdy na ne dost spolehlivý dosaz odkázané, pro dítky oněřlé i děti chudiny a vůbec pro takové děti, jež nejsouce ještě k návštěvě školy povinny pro různá zaměstnání rodičů zadržávají bez náležitěho dohledu i vedení, ukázalo se vůbec prospěšným a užitečným. Jest to právě dobrodini pro děti i pro rodiče. U nás umožněno na zřízení opatrovny pomýšleti hlavně tím, že šlechtitný, nejmenovaný dárec složil obětavě jistinu, jejíž výnos vystatí na vydráování opatrovny pro všechny budoucí časy. Spolek „Lid.mil“ pak ustavil se zde proto, aby postaral se o přiměřenou budovu a o vnitřní její zařízení. Spolek „Lid.mil“ byl v počátcích dosti obětavě podporován. Jména dobrodinců a obnosy darů jejich uveřejníme příště. Na darech i s úroky sebráno dosud 4992 K 65 h. V bezpečné naději, že přísluvcí v lidumilnosti spolek neopustí, započato roku lonského se stavbou nové budovy pro opatrovnu. Než bohužel — nedostavěno. Loni na stavbu vydáno 4996 K 9 h. Zbývá tedy 596 K 75 h pro rok 1902. Obnos ten daleko nestačí na doplnění stavby a nutně zařízení opatrovny. Spolek „Lid.mil“, aby dílo započaté čestně dokonil a účelu svému odevzdal, nemůže jinak leč znovu a znovu prositi o další podporu všech těch, kdož dobré vůle jsou a snahám ušlechtilým obětavě přech. Zvláště obrací se k rodákům města Solnice. Společně na blahobů všech, jimž jde o dobro společné.

Z Červeného Kostelce. Jako léta předěšl, tak i v letošním sv. postním čase konal dp. Adam, katecheta a předseda katol. Jednoty v místnostech spolkových duchovní hovory, spojené s přípravou ku sv. spovědi a sv. přijímání. Nejen oba spolky katolické, ale i přemnoho hostů, celkem přes 600 osob, účastnilo se těchto cvičení. Na neděli květnou ukončil pak dp. předseda tato cvičení, ukončil však též veškeré své působení v městě našem, byv povolán na nové působení do Pardubic. Když po ukončení působnosti oznámil nám svůj odjezd a zároveň se všemi se loučil, nebylo oka, které by neusluzelo. V něm strácl lid náš kněze ryzí povahy, školní dítky dobrého

katecheta, a jednota naše svého věrného a vzorného předsedu. Za vše dobré, které ve prospěch lidu našeho vykonal, „Zaplát Bůh!“

Z Křesetle. V jednom z minulých čísel ukázali jsme na to, jak pobízejí se nevědomitě někteří hospodáři, špatným příkladem svádějící čeládku k životu spustlému, ku karbanu, toulkám, opilství a nemravnosti. Postižení zle se dopalovali na „Obnovu“ a hlol netrvalo dlouho a ukazuje se již, jak jsme měli pravdu. Překvapující správa roznesla se tu minulého týdne, že služka Barbora Karásková, děvče 17leté, zavraždila nemanželské novorozenětko svoje a zahrabala ho v zahradě svého hospodáře. Tás dle doznání, učiněného u krajského soudu, udržovala nedovolený poměr s jistým hospodářem ženatým a následky svého poměru tímto způsobem chtěla zakrýti. Mladého, sotva dospívajícího děvčete jest líto a všeobecné rozhořčení obrací se proti svůdci, s nímž zavedeno taktéž vyšetřování. Bylo by záhodno, aby tyto shnilé poměry v mnohých obcích našich panujících byly konečně různým vystoupením souasně potřeštěny. Po Paběnicích, kde seleký synek chtěl se zbavit děvčete, jež zrazil, vraždou a po Opatovicích, kde karban byl pryč příčinou smrti člověka, nyní Křesetice. Rakovina našeho života venkovského se rozšiřrá.

Z Čáslavi. Jak jsme správně předvíдали, stalo se. Protest faráře semtěšského Pelíška proti obsazení místa učitelského na měšťanské škole zdejší vyřšen byl s obdivuhodnou rychlostí c. k. zemskou školní radou a znova potřeště už konkurs na místo toto vypsan. Divíme se velice, že si toto chikanování dají úřady samosprávné i státní kbiti, divíme se také, že zástupce katolický nepozvedne svého hlasu, aby tuto schválnost přibil na pranyř. Divíme se, že členové okresní školní rady nedotazují se, proč bylo protestováno a jak bylo protestováno, mají přece právo svědčti, z čeho se na ně u vyšší instance stížnost vede. Kdy přece ozve se také trochu té katolické uvědomělosti? Jak doslycháme, hledají se opět formální ohyby k protestu čtvrtému.

Z Kutné Hory. Unášející požitek duchovní připravil nám dne 28. t. m. pan prof. Jandera, jenž se svými chovanci, žáky to c. k. učitelského ústavu, navštívil a v chrámu Páně sv. Jana Nep. předvedl překrásné církevní kompozice hudební a to měi sv. od Bannera, pašije od Nešvery, vločky a sbory v nich vlastní své skladby. Chrámu Páně vyplněn byl do posledního místa a nejpřednější mužové našeho města, výkvět naší společnosti, hluboce dojati sledovali sbory a sola přednášena s porozuměním a citem. Pan profesor ukázal, s jakou disciplinou ovládá bohatý materiál hlasový svých chovanců a nemůžeme zatajiti přání, aby jinísi tito pokračovali v intencích svého učitele, až vyjdou na místa svého působení, aby vnesli v lid nový zápal, nové porozumění pro hudbu církevní, namnoze tak klesající.

Z Podvysocka. „Čin-li dva totéž, není to totéž“ pomysleli jsme si, když jsme vzali do ruky poslední číslo „Podvysockých Listů“, kde pověstný redaktor Hejnic zase otírá se o stranu křesťansko-demokratickou, která zahájila akci o srušení daně pozemkové a zavedení daně progressivní. Nelibě nese, dle všeho asi z poněkud nějakého helvety, že petice u věci této rozdávaný jsou rolnictvu na farách. Při tom napomíná rolníky, aby pryč na tuto klerikální vějíčku nesedali, jelikož strana svobodomyšlná sama se této věci chápá. Pokud nám známo, ani stoupenci nejvčetnější strany svobodomyšlné na Podvysocku u akce podobné ničeho nevědí a proto povídání Podvysockých nebude asi ničím jiným než pouhým lapáním svobodomyšlných hejlů. Už si musel páni zvyknouti, že nemají jenom sami na rozum patent a že i strany jiné mohou a smejí akce záchranné podnikati bez guberniálního povolení svobodomyšlných generálů. Ostatně sdá se, že p. Hejnic neví ani, co to progressivní daň jest. Mohl by to laskavě ve svých listech vysvětliti i s tím dle něho už podaným návrhem vedoucí strany.

Z Očkovice. Kutnohorský orgán nemůže se, jak se zdá, dočkat zase výprasku pořádného. Od nějaké doby dostává staré záchvaty zuřivosti proti kněžstvu. Špikuje totiž čísla svá buď nemastnými posnámkami všeobecnými proti klerikalismu nebo přepadá jednotlivé duchovní. V posledním čísle došlo až na kázání našeho dp. faráře a dělá si z něho pašvil, aby se zavdčil některému helvetovi, jelikož táhne právě konec čtvrtletí a redakční kasa je prázdná. P. farář neluští pti kázání cukerní kráse, ale kdyby i to, co počtený tento orgán tvrdí, řekl, bylo by to pravda. Pěstování řepy rozněmýchalo zvláště na Polabí furiantství a saseo bezbožectví a požívavost, kteréžto věci byly a jsou skásou našemu rolnictvu a připravily množství starých rodů na žebráckou hůl. To je faktum, které neodčiní posklebky redakturní, nijakého z pochlebnictví a patolizalství jednotlivým samosvaným a prospěchářským vůdcům rolnictva. Jsme svédavi, kdy otiskne náhled p. rabína Khona a dvojčetihodného pána Szalatnaye.

Z Uhřetřvských Janovic. Nová dráha naše, která měla posvědnouti náš kraj a vnésti do zapadlých koutů nový život, bude snad příčinou, že, jest-li dříve příliv ostatního světa byl nepatrný, přestane teď nadobro. Bude to u nás pomalu jako v Abruzách nebo v Maďarsku. Nebude možná drahou ničeho poslati. Křídese stále na nádražích v Kácově a Sázavě se opakující odstrašit kde keho. Drzoat lupičů poroste pomalu tak, že se odváží snad i na vlaky, nepřetrhne-li se energicky se strany dráhy dosavadní slodčejství.

Z Německého Brodu. Přitčením poslance p. Jos. Hyrá z Okrouhlice má se konati dne 6., 7. a 8. září b. r. výstava hospodářsko-průmyslová v našem městě. Snaha jmenovaného pořadatele ale nenalezla soublesu u jistého pána, jemuž jest poslanec Hyrá trnem v oku zvláště od té doby, co postavil se na vlastní nohy a brojil proti němu obzvláště v kruzích učitelských. Také někteří z pánu učitelů sedli na lep této vějíče, hlavně ti, jimž pan Hyrá v okresní školní radě nevymohl, čeho si přáli. Myslíme, že takovýchto osobních třenic jest už dosti a že jsou-li, mají býti vyrovnány mezi osobami dotčenými a ne vnášeny u veřejnost a ne snad kvůli nim i ubíjena dobrá myšlenka.

Z Vidle u Kutné Hory. Nastávající volby do okresního zastupitelstva rozhyovaly stojatými vodami naší veřejnosti a vládnoucí dosud strana svolává tajnou důvěrnou schůzi do Roztěže, aby se tam o kandidátech a celé volební akci dohodla. Zlou ale jim v tom dělají čaru přes rozpočet agrárníci, kteří se hodlají s rozvinutými plachtami vrhnouti na rozbourání moře volební a lovit tam pro své straníky. Svoji trnecschůzi svolávají do Miskovic a v čele této akce stojí tito agrárníci, takto dosud puncovaní Mladěšci z Přitok. Jsme zvědaví, jak volby dopadnou. Tolik ale podotýkáme, že bychom si přáli, aby nové zastupitelstvo chopilo se energicky své práce a aby ta rozličná protežování a tajemné machle přestaly, jaké občas zakalily čisté vody samosprávného vedení. Nechtě voličové ukáží svou vůli svobodně, ale osobám důvěry hodným.

Z Kutnohorská. V posledních dnech proběhlo denními správami unesení spolku inženýrů, že rozhodnuto bylo vládou, aby stavba silnice prováděna byla toliko silami technickými. Vzpomněli jsme si, že u nás by provedení toho bylo nanejvýš časové, aby přestalo stavění pověstných kdysi „kompostů“ místo silnic. Některé totiž okresní silnice jsou v tak mizerném stavu, že dotčení dohlížitelé by se mohli stydět. Sprchne-li, je to močál, uschne-li bláto, v kolejších možno nohy zlámati, nastane-li prach, není možná po silnici jeti. Snad bylo by dobře místo nového a nového stavění někdy sbytečné silnice raději obrátiti peníz na správu staré. O válcování sice bylo už usneseno, ale jako vždy unesení zůstalo na papíře. Snad nový výbor okresní učiní nápravu. Cyklistům radíme, aby se kutnohorským silnicím vyhnuli, nechtějí-li mimo kola zlámati i vas.

Z Kaňku. Pořád svého času byl podiv nad tím, kde běže známý orgán p. Dra. Pacáka své skvostné titulatury pro kněžstvo a klerikály. Teď se to vysvětlilo; v redakci tohoto listu musel býti velmi oblíbeným čtením socialistické „Červánky.“ Uvádějí „Podvysocké Listy“ překroucenou opravu pana faráře Hovorky, socialistickému plátku zaslano, s náramným gustem. Zapamatujeme si to, až zase se bude tvrditi se strany kutnohorského orgánu, že se nebojuje proti kněžstvu ale proti nestvře klerikalismu.

Z Pusté Kamenice. (Návrat do Sv. Církve) Pondělí Hodu Božského Velikonočního bylo letos v našem chrámu Páně oslaveno tím, že skládal veřejné vyznání sv. římsko-katolické víry a do lůna sv. Církve od našeho vdp. děkana Ot. Richtera přijat byl evangelik helv. vyzn. František Musilek, domkář v Pusté Kamenici č. d. 119, stár 60 roků. Souused ten vykonával vše s upřímnou touhou a radostí, neboť jeme ho vidali, s jakou dychtivostí vždy k večeru do fary k cvičení spěchával a od té doby již, co manželka jeho katoličkou se stala, od 2. února b. r., o nedělních a svátečních službách Božských dopoledne i odpoledne přítomen býval. Návrat jeho do sv. Církve stal se zvlášť tím dojemným nejen proto, že oba jeho ženatí synové, kteří dříve již sv. katoličkou víru vyznali, tak jako při vyznání sv. víry své drabé matce, i nyní evanemu milému otci za svědky byli, a pak, že s ním i jeho manželka i synové společně k sv. přijímání Nejsvětějšího Těla Páně přistoupili u stupních oltáře, — rodiče u prostřed svých synů, což obzvlášť tak krásně vypadalo. Byl to opravdu velký svátek v té rodině. — Mají nyní rodičové se vroutit přání, aby i jejich vdaná dcera evangelička s manželem svým evangelikem s milosti Boží také sv. víru katoličkou oba poznali a do sv. Církve katolické přijati byli. — Radšiž to Pán Bůh dáti!

Čtete a rozšiřujete pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyril a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil. Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě. (Morava).

Různé zprávy.

Zápas Čechů v Hranicích na Moravě. Smutný jest osud tou dobou Čechů hranických. S největším všem sil udržovali po 5 let soukromé měšťanské školy chlapecskou i dívčí, založené školákým spolkem Galaadem za vydatné podpory celé české ve-

řejnosti. Školy tyto založeny byly na podnět P. Karla Loučka, horlivého tichého pracovníka na národu roli dědičné, aby mládež nejen s Hranic, ale i širokého okolí nepropadla zuřivé germanisaci, která lákala všemi možnými prostředky české děti do zdejších německých přeleváren a tak, co po 5 a šileleté úsilné snaze v české škole obecné vštěpovalo se v útlé srdce dětské jazykem mateřským, vyrváno do kořenů ve zdejších německých měšťanských školách aneb v gymnasiu, kam děti českých rodičů po odbytu české obecné školy se uchýlovaly, aby nabýly vyššího vzdělání. Nejkrasnější boj vypověděn zdejšími měšťanskými školám a ostří tohoto boje obráceno proti P. Loučkovi, až konečně vyštvali jej úplně z města. Kdo tvoří vlastní základ zdejšího němečství? Smečka zdejších židů, renegátů a němečtí professoři zdejších škol, kterých si páni z německého tábora založili celou řadu, aby si tak pojistili německý ráz města. Leč i tyto hradby praskají a naděje, že osud Litovle stihne i Hranice, je spečetěna. Leč volby protáhnu se nepochybně do doby až 2 let, ještě rekurs stáhá rekurs se strany německé, čímž zpozdují se jen naděje Čechů hranických, co zatím oni jsou již úplně finančně vyšlepeni, než aby vydrželi ještě dále náklad na české školství. Ovšem Němci tuto posici naši velmi dobře vystihli a proto snaží se, pokud možno nejvíce, aspoň finančně zničiti českou většinu. Situace naše je tou dobou zoufalá! Není nejnutnějších peněz, aby se zapravilo služné učitelům a tak vniř nad školami našimi, které jsme s takovými hmotnými obětmi vydržovali po 5 let, Damoklův meč. Redostane-li se nám od české veřejnosti značnější podpory, jsme nuceni školy uzavřít a tak na 250 českých dětí vhnati do jicnu nenasytného Molocha germánského.

Obrovský závod. Krappovy továrny na děla v Eschenu mají nyní 1600 pecí, 4500 strojů, 132 parních kladiv, 30 hydraulických lisů, 497 parostrojů, které mají úhrnem 41.213 koňských sil a 558 jeřábů. Loni spotřebovaly všechny Krappovy závody 1.592.295 tun uhlí čili 5307 tun denně. Vody spotřebovalo se 15.946.113 krych. metrů, což odpovídá potřebě vody města Amsterdamu. — Denně dojde do závodů 50 vlaků, které mají asi 1219 vozů. Telegraf má 31 stanic a 81 km. délky; loni bylo odevzdáno a přijato 18.637 depeší. Telefon má 349 stanic a 351 km. délky; denně ho použije 1000—1100 osob. Přibývá pro dělníky vystavěl Krapp doposud 4851. Nyní zaměstnáno je tam asi 44.000 dělníků a skoro 4000 úředníků.

České slatky a stříbrňáky z 13. věku. Velkou pozornost vzbudil v Kyjevě na Rusi nálezy slatých a stříbrných mincí při opravě v památném klášteře Pečerském. Jak archeologové zjistili, sestává v lavě nalzený poklad z českých peněz z 13. a 14. věku a z tatarských peněz z 12 až 14. věku. Předpokládá se, že byl zakopan do země v druhé polovici 14. století. Jak se dostaly české a tatarské peníze dohromady, jest dosud záhadou.

Podomní obchod. Dle nového zákona obchodní cestující smejí s sebou voziti jen vzorky nabízeného zboží, nikoli však zboží na prodej. Výjimka připouští se jen pro cestující s drabokamy a zbožím slatnickým, stříbrnickým a hodinářským. Podomní obchod mohou provozovati jen osoby k tomu oprávněné. Ustanovení to netýče se však podomního obchodu s mlékem, vejci, ovocem, zeleninou, živými květinami, mäslem, drůbeží a dřívím, pak s přirozenými kyselkami, pokud obchod ten provádějí sami výrobci neb příslušníci jich rodin. Líhové nápoje a ocet nesmjejí se prodávati dům od domu. Obec mohou po dorozumění s úřady podomní obchod na svém území vůbec zakázati. Podomní obchod s chlebem a jiným pečivem mohou prováděti jen osoby zvláště k tomu oprávněné. Pekari mají však právo své výrobky donášeti svým odběratelům do domu buď sami neb skrze své pomocníky. Děti pod 14 let nesmjejí vůbec provozovati podomní obchod; živnostenský úřad má právo omeziti neb i úplně zapovědětí užívání ženství pod 18 let starých k provozování podomního obchodu. Zákon tento nabude platnosti za šest měsíců, tedy dne 15. září t. r.

Vymírající slovanský kmen. Na březích Baltického moře dokonává slovanský kmen, jenž sám se nazýval „Slovinci“ a přináležel k Slovanům polabským. Podle zpráv, které o polabských Slovincích uvedl ve „Slově Polském“ p. Moklowski, ještě při popisu obyvatelstva r. 1890 bylo napočteno 721 osob, znajících jejich jazyk. Ale číselo toto každým rokem se zmenšuje. Poslední Slovinci na smrtelné posteli vyžadují si od svých, aby k nim do rakve položili moudlity v jejich rodném jazyku. Dojemný tento oběej svědčí, jak svůj slovanský jazyk milovali, ale ztratíve politickou svobodu, nemohli na konec ani jazyk zachrániti. Kž jest osud jejich výtrahou všem Slovanům, kteří ještě nedobojovali svůj boj s nepřitelem, kterému podlehli Polabane!

Svépomoc dělnictva. Sotva že vyšla výtečná brožura o svépomoci dělnictva, byla ihned v plném počtu rozzebrána. Druhé vydání uspořádáno bude v 6000 výtiscích. Bylo by záhodno, aby co nejhojnějším rozšířením této brožury dostalo se lidu vysvětlení o všeoborovém sdružení. 100 kusů této brožury prodává administrace Časových Úvah v Hradci Králové za 2 zl. nefrank, 1 ex. za 4 kr.

Miliarda minut uplyne od narození Kristova 29. dubna 1902 dopoledne v 10 hodin 40 minut. Výpočet: Kdyby měly všechny roky od 1. do 1901. včetně po nar. Kr., po 365 dnech, minulo by tedy po uplynutí r. 1901 365krát 1901 čili 693.865 dní. Každý však čtvrtý rok byl rok přestupný o 366 dnech, pouze a výjimkou r. 4., 1700., 1800., 1900., které byly roky

obyčejně o 368 dnech. To by bylo 475—4, tedy 471 dnů, o jeden den více. Toto číslo 471 jest nám tedy k dřívějšímu číslu připočítati, čímž obdržíme 694.336 dní. Při zavedení gregoriánského kalendáře následoval by po 4. říjnu ihned 15. říjen. Minulo tedy skončením r. 1901 přesně 694.336 dnů. Dále má rok 1902 až do 28. dubna inclusive v lednu 31 dní, v únoru 28, v březnu 31, v dubnu 28, celkem tedy 118 dní. Uplynutím 28. dubna mine 694.444 dní. Ještě pak má každý den 24 hodin, každá hodina 60 minut, obnáší každý den 1440 minut, takže mine až k uplynutí 28. dubna 1902 694.444 krát 1440 nebo 999 millionů a 999.360 minut. 29. dubna uplyne však od půlnoci do 10. hod. dopoledne 10 hodin čili 600 minut, tedy do 10 hod. 40 min. celkem 640 minut. Připočítáme-li tyto k hořejšímu číslu, obdržíme právě 1000 millionů čili 1 milliardu minut. Pamětihodný okamžik, kdy právě milliarda minut v našem časovém počítání uplyne, připadá tedy na 29. duben 1902 dopoledne v 10 hodin 40 minut. (Vypočítáno prof. Dr. Schubertem v Hamburku na vyžádání Maxe Lochnera.)

Záložka v Hradci Králové. V měsíci březnu 1902 vloženo K 94.086-68, vybráno K 90.856-36, zůstatek K 1.343.493-64, půjčeno K 95.168—, splaceno K 96.863-86, zůstatek K 1.172.000-86. Počet účtů 2810, pokladni obrát K 946.071 02, záruční fondy K 101.967-58.

Všedoborového sdružení křesť. dělnictva laskavě věnovali dále:

po K 6—: vdp. V. Jakeš, farář v Slováncích, sl. křesť. soc. jednota v Praze VII., sl. křesť. soc. jednota v Brně, vlcip. B. Šamburský, obchodník v Plzni, sl. křesť. soc. spolek „Práce“ v Čáslavi; po K 4—: dp. V. Kaška, kaplan v Chlebech, dp. Fr. Vaněk, kaplan v Pelhřimově, vdp. V. Votruba, farář v Libniči, vdp. J. Špalek, farář v Malenovicích, vdp. L. Kasda, farář v Mladošovicích, P. T. M. P. v Dobrušce, vdp. Ig. Budina, farář ve Sv. Poli, vdp. Fr. Horáček, farář v Baníně, vlcip. B. Škarda v Brně; po K 3—: vlcip. V. J. Sedláček, lékárník v Polné, vdp. J. Tvrdý, farář ve V. Řetově, vdp. Fr. Havrda, děkan a vikář v Soběslavi, vdp. Fr. Vacek, farář v Borohrádku; po K 2—: dp. J. Moravec, kaplan v Bystré n. M., dp. Fr. Kubánek, kaplan v Rychnově n. K., vd. kolaj Ředemptoristů na sv. Hoře, vdp. Fr. Koten, farář v Čachotíně, vdp. Fr. Kavale, farář v Hoštevicích, dp. J. Zeman, kaplan v Pelhřimově, dp. K. Iserte, katecheta v Táboře, vdp. S. Karásek, farář v Knapovci, vdp. P. J. Janota v Praze, dp. Max. Biedermann, katecheta v Přibrami, dp. M. Smrčka, kaplan v Lipnici, vdp. V. Uhlíř, farář ve Skuhrově, dp. A. Liebich, katecheta v Chrudimi, vdp. Al. Soukup, farář v Ločenicích, dp. A. Adam, katecheta v Č. Kostelci, vdp. Fr. Brabec, bisk. notář a sekretář v Sudoměřicích, dp. J. Kašpar, kaplan v Král. Městci, dp. V. Baier, protokolista v Hradci Králové, dp. J. Šolc, archivář v Hradci Králové; po K 1—: dp. J. Smath, kaplan v Říčanech, P. T. paní A. Boháčková v Praze, sbírka v Praze VII. (146), dp. Bedřich Hubáček, kaplan v Borohrádku. — Všem děrcům „Zaplatě Běh!“ — O další přispívky srdečně prosí Frant. Jukl, kaplan v Hradci Králové.

(Zasláno.)

Vysvědčení.

Pan **Jaroslav Doležal**, posilovač ve Váostarech, vykonal pro děkanský chrám Páně v Černilově tyto práce:

1.) Poslatil bohatě dva nové oltáře a novou kazatelnu.

2.) Opatřil nádhernou polychromii soch srdce Panny Marie, Panny Marie Lurdské a Pána Ježíše.

Mimo to dodal skvostné rámy různých vzorů, umělé slohové stolky křesťanské a mnohé jiné vkusné dekorativní předměty.

Vše to jest práce trvanlivá, svědomitá a cena velice mírná.

Těs jemné, skromné chování páne Doležalovo zamlouvá se co nejvíce.

Z těchto příčin doporučujeme ho každému po zásluze co nejvíce — buďte jistě každý s ním i s prací jeho úplně spokojen.

Děkanský úřad v Černilově,
dne 28. března r. 1902.

Josef Mynář,
kaplan.

Jan Fr. Seidl,
děkan.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 29. března 1902. 1 hl. pšenice K 14-80—15-80, žito K 12-00—12-40, ječmene K 9-50—10-80, oves K 6-70—7-40, proso K 9-40—9-80, vikev K 10-60—12-40, hrachu K 20-20—22-50, čočky K 16-50—22-40, jahel K 18-00, krup K 24-00—0-00, bramborů K 2-10—2-80, jetelového semínka červeného K 75-00—90-00, jetelového semínka rusa K 00-00—00-00, máku K 31-60—35-00 lněného semene K 20-00—21-00, 100 kg. žit. otrub K 12-00, pšenič. otrub K 11-50, 1 kg. másla K 2-40—2-80, 1 kg. sádla vepřového K 1-60—0-00, tvarohu k 0-32—0-36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0-00—0-00, jeden hl cibule K 5-50—6-00, jedna kopa drobné zeleniny K 0-80—1-20, 1 kopa zelí 0-00—0-00 K, 1 pytel mrkve 2-80—3-00, 1 kopa kapusty K 2-40—6—, 1 kopa petržele K 1-30—3—.

Listárna redakce.

P. J. Poláček v Hampolci. Nemáme chuti vésti s Vámi korespondenci a poučovatí Vás o tiskovém zákoně.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vashách i nevazany za známé
dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Ovocných stromků

8000 kusů jabloní, třešní, višní a ořechů,
též něco švestek, sliv a hrušek nejlepších
druhů v ceně velmi levné prodá

J. Kulíš,

řídítel měst. dívčí školy v Hradci Králové.

Velká úspora pro každého.

Žádajících žil a fementů více! Upotřebte chvalně známé

držadlo kalhot

(Patent Novotný).

To samé poskytuje přímé, volné, zdravé držení
těla, vkusné padnutí kalhot, a lze je vždy ku
každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíků neb
jiné úpravy bylo třeba. Přesvědčení zjisti netušené
výhody. 1 kus k 1 kalhotám K 1-20, 3 kusy
K 3-20 po obdržení franko zasílá

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zaslátelský dům.

Ku generalní kanonické visitaci.

Chorální

„Ecce sacerdos magnus“

se všemi obřady visitačními obsažený
jsou v učebnici D. Orla:

Rukověť chorálu římského.

Brožovaný výtisk za 3 K, vázaný v celo-
plátně K 3-60 — poštou o 20 h více.

Nabízí

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vsorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Spolkové prapory, stuhy,
ozdobné výšivky dle před-
ložených výkresů, mešní
roucha, příkrovy, kostelní
prádlo a všechny v ten

odbor
náležejí-
oi před-
měty
levné a
přesně
zhoto-

vuje sirotčinec

Růžencová výroba
Praha I., Konviktská ul. 296.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy v velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty na neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní
posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řed.
ústavu Nejev. Trojice v La Marche. Dle III. vydání
přeložil **Vejt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Ná-
kladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K
40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celoplátně
1 K 80 h, franko 2 K; v káži 2 K 60 h; franko
3 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy
viz v červencovém sešitu „Rádce duchovního“ r. 1896.
Casopis: *SS. Eucharistia* (roč. I. 1896) čís.
10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek
skvělý. Přet: Jáme vděční ctěné bisk. knihtiskárně
v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po
srovnání s *Walsere* máme knihu tuto za lepší a
přihodnější pro členy věčného klanění nežli onu,
poněvadž podává nejen *hejnost modliteb*, ale i *my-
šlenek k rozjímání*, čehož se ve *Walsere* nedostává.
Proto ji *odporučujeme* všem při zavádění věčného
klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění
tento spis, *nepotřebuje dlouho ničeho nového*.

Knihla obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hrdí
se zvláště pro lid, chovaje pěkná, jasná a dojemná
poučení o N. S. O., o mši svaté, o sv. přijímání,
hojnost krásných příkladů. — Díl II. odporučuje
se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím
a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hoj-
nost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt.,
k sv. přijímání, ke mši svaté; z té příčiny kniha
dobře i v našich ženských klášterech hojněho rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

ZKÁZE PODLEHNE

během nedlouhého používání každý jiný prací při-
stroj, pouze nepřekonatelná **Hlaváčkova** patentní
valcha **vždy potrvá**, neboť tvrdost a nezdo-
lostí mramoru jest nezmaru, vždy hladkou a čistou
zůstane a nejbezvadnější a nejrychlejší sněhobíle
vyprání, tím i úspora na prádle, mýdle i času do-
cílí jako žádná jiná pračka aniž prací stroj. Při
tom všem jest též levná, v dřevěném rámu za-
sazená, stojí 5 K. Dobřírou nebo proti ohnosu
předem zasílá přímo

B. Hlaváček Praha-VII.,

sochařský závod, sklad pomníků, soch, mramor.
desk nábytkových, Belcrediho třída, 525.

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequen-
tiorum. Ad usum potissimum clericorum et neo-
sacerdotum juxta optimos fontes et probatos au-
ctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 641 — 8°. — Cena broš. K 3-20, poštou
K 3-50.

Knihla se schválením Ordinariátním vydaná
sestavena je po způsobu slovníku abecedně, po-
dávajíc knězi bez obtížného hledání poučení bez-
pečné ve všech pochybnostech kněžského pňso-
bení se naskytujících, se všech oborů vědy theo-
logické. Dodatek podává v autentickém znění
regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiklefo-
vých, Husových a Lutrových, důležitou konsti-
tuci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách
církevních a konečně připojen jest celý Syllabus.
Podrobný index usnadňuje hledání v pochyb-
nostech.

Biskupská knihtiskárna.

Barvíře

hledá firma **Ferd. Mládek syn** v Jilemnici —
který se vyzná v barvení z kipy na studeno;
též se vyžaduje, by uměl barvití bavlnu. —
Plat dle dohodnutí. Ženatí mají přednost.

Nejddstojnější bisk. konsistofi doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru staveby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. a od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlacení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přehledná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
saložen r. 1891.

PROČ

kupuje každý housle, struny jakož i veškeré
hudební nástroje
ve skladě **Jana Čermáka** v Hradci Králové č. 19
vedle c. k. loterie?

Protože má zboží **dobré a levně** prodává.

Též správy, zvláště houslí přijímá
a přesně vyřizuje.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí
František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

**JOSEF
HARTMAN,**
majitel pily
v Kounově u Dobrušky

nabízí k stavební sezoně prkna,
latě, stavební dříví sekané i ře-
zané všeho druhu v cenách nej-
levnějších. — Dle přání dodá
ihned stavivo ke stavbě vlastními
potahy. — Na dopisech budiž
poznámena poslední pošta:

Bystře u Nového Města n. Met.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

● služeb vojenských ●
vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.
Na venek obratem pošty.

Jihomoravská vína
vlastního pěstování

bílá a červená, za jichž přírodní pravost se
plná záruka poskytuje, doporučují se co nej-
lépe ke konpi veleddstojnému duchovenstvu,
klášterům, soukromníkům i hostinským. —

Zasílám je od 25 litrů výše v cenách ná-
sledujících:

Ročník	1898	od 22	do 24	krejcarů za litr.
1894	24	26		
1895	26	28		
1900	28	32		
1893	32	36		
1889	36	40		
1886	40	45		
1885	45	50		

Velmi dobré letošní, 1901, od 24 do 26 kr.

Jeronym Hemmel,
majitel vinic
v Dolních Dunajovicích u Mikulova (Morava).

Vyznamenán nejvyššími čestnými cenami!

J. Anděla
zámořský prášek

Ochran. známka
umarcuje s jistotou:

šténice, blechy, šváby, moly, ruzy, mouchy, mra-
vence, roztoč ptáci, vůbec všechen hmyz.

Továrna a vývoz u
J. Anděla, drogerie „u černého psa“
v Praze I., Husova tř. č. 18.
V Hradci Králové pravý u pana Karla J.
Díxe, medic. droguerie.

Sklady na venkově vsady označeny Andělovými
plakáty s černým psem.

Založeno r. 1860.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si P. T. ctěnému obecnstvu a vá-
ženým svým příznivcům oznámiti, že jsem svůj
sochařsko-kamenický závod
přesídlil do ulice Celakovského
(vedle c. k. ústavu ku vzdělání učitelů)

do vlastního nově postaveného domu a dílen. —
Udržuji též stálý sklad hotových náhrobků z do-
mácích i cizozemských druhů mramorů, žuly, sie-
nytu, labradoru, též hořického pláskovce. Upozor-
ňuji na svůj závod P. T. pány stavitele k dodání
mramoru k účelům dekoracím pro vestibuly,
fačady, lázně, koupelny; zařízení pro uzeneře,
řezníky, kavárny, desky na nábytek pro
cukráře, kořelny atd.

Rozšířiv značně svůj závod, jsem nyní s to
i větší práce hřbitovní rychle a přesně prováděti,
aniž třeba jest zdejšímu P. T. obecnstvu na dále
se do Prahy, Plzně, Vídně atd. obracet. Prose
o další et. přízeň, kterou zachovati vždy moji
snahou bude znamenám

v hluboké úctě
Zdenko Ježek,
průmysl mramoru a žuly v Hradci Král.

Církevní skladby
Vojtěcha
Říhovského
pro smíšený sbor
s pátodem varhan nebo mal. orchestru.

Op. 3. **Missa Loretta.** Part. 2 K. Zpév.
hlaasy po 40 hal. Hlaasy orch. compl. 3 K.
(Edition M. U. č. 4.)

Op. 4. **Hymnus „Te Deum“.** Part. 1 K 60 h.
Zpév. hlaasy po 30 h. Hlaasy orch. compl. 3 K.
(Edition M. U. č. 33.)

Op. 5. **Requiem.** Ve snadném slohu. Part.
2 K. Zpév. hlaasy po 40 hal. Hlaasy orch.
compl. 3 K. (Edition M. U. č. 29.)

Skladby Říhovského došly dosud největšího
rozšíření a obliby jak u pp. fed. kůrů tak u
spěváků ze všech českých církv. skladeb pro
svou zbožnou melodii, snadnost v provedení,
přímé církevní sloh a neobyčejně levnou cenu.

Proti zasílání obnosu předem zasílá franko:

Hudební závod
EDITION M. U.
(Mojmír Urbánek)
v Praze, jen Václavská ulice č. 21.

Šicí stroje

s pětiletou zárukou, všech různých
druhů, nejosvědčenějších a najlep-
ších soustav, též na mírné splátky,
stále na skladě v hojném výběru
jedině k dostání

v prvním sportovním závodě
Františka Jiráčka,
ve Vysokém Mýtě u Chocenské brány.

Velký výběr
slatých a stříbr-
skvostů, svateb-
darů, kapesních
i nástěn. hodin
v krás. provedení
doporučuje - - -

**JAN —
KALIS**
hodinář a slatník
v Rychnově n. K.
přesný znalec
c. k. okr. soudu
Obrázkové
cenníky zašle.

Kávoový nápoj připravený s přiměřenou dávkou „pravé“

BERGROVY CICHORIE

z továrny

Josefa Bergra v Horkách

každého milovníka dobré kávy uspokojí.

Co
dobrodiní

a jako potřebu pro každou
rodinu, důleжно označiti —

**Kathreinerovu
sladovou kávu
= Kneippovu,**

ktará také denně více do oběhupřichází.

Žádná pečlivá hospodyňka nechť ne-
otálí, tento chutný a zdravotní kávoový
nápoj zavést.

Nestává žádné lepší přísady a žádné
lepší náhrady zrnkové kávy, kde
tato lékařsky zakázána jest.

Kathreinerova sladová káva Kneippova
jest pravá jen v původních balíč-
kách s ochrannou známkou »farář
Kneipp«. Otevřené vyvážené, neb
jinak balená sladová káva, není nikdy

Kathreinerova.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výpračticích)

doporučuje P. T. veleředstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Klobouky

plstěné i vlněné vlastní výroby.

Klobouky

pravé lodenové s c. k. továrny Ant.
Přichlera v Štýrském Hradci.

Klobouky

s nejjemnější plstí od oblíbené firmy
P. a C. Habig Vídeň, c. k. dvorní do-
davatelé.

Klobouky

slaměné s České společ. továrny a od
firmy M. Weider c. k. továrna na slaměné
klobouky v Praze.

Sportovní čepice.

Má v nejhojnějším výběru vlny na skladě

Josef Dvořáček,

závod kloboučnický v Hradci Král.,
pod podloubím naproti Spořitelně.

Opravy se rychle a vkusně zhotovují.

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Plátna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul.
č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Otáčí se jeskyní a polychromie sochy
Panny Marie Lourdeské se všeobecně líbí. Vše velmi
krásně a solidně provedeno. Díky za Vaši ochotu Vám
vdávám a suzenám se

s úctou veškerou

P. J. Budík, farář.

Borotín, dne 8. května 1900.

Žlutý včelní vosk

v každém množství za ceny nejvyšší kupuje, též
za mezistěny neb zboží vymění

Alois Jelínek,

mydlář v Pardubicích.

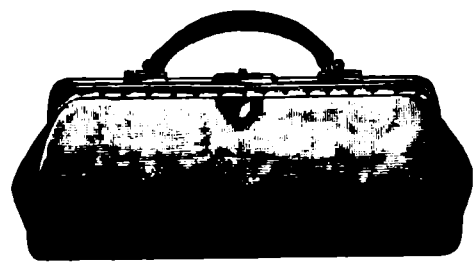
Víceletá záruka.

Největší sklad v Hradci Král.

Cestovní potřeby

vlastní výroby

tobolky, pouzdra na doutníky a navštívenky nabízí
nejlevněji jediný odborný závod tohoto druhu

F. Růžičky

v Hradci Králové

proti hotelu „MERKUR“.

Objednávky a opravy se přesně a v době nej-
kratší ve vlastní dílně vytvářejí.

Pp. továrníci a velkoobchodníci se upozorňují
na vlastní výrobu vzorkových kufrů.

Beseda.

Mystická pohádka . . . Znamé motivy, ale rok co rok staví se znova před duševní zraky, elementární silou zachvívají nitrem . . .

Veliký reformátor, Obroditel světa z vůle Otce přišel na zemi, aby spasil člověčenstvo. Syn Boha živého přijal na se podobu člověka, hlásal evangelium lásky, vedl k slunci Pravdy a Poznání, aby nikdo nezahynul, ale měl skrze něho život věčný. Vdechl nový život v útroby lidstva . . .

A hle! On, Jehož kynutím tišilo se řvoucí moře, Jehož slovem mrtví oživovali, slepci nabývali zraku, On, Jenž mohl říci o sobě: Zrušte tento chrám, a ve třech dnech ho opět vystavím, On, před Jehož velebným zjevením padali na tvář jako omráčení, On, k Jehož službě stály nesčíslné legie andělů a plamenými meči — od rozvášněné luzy jat a na smrt byl vydán.

On ukazoval cestu k novému životu, láskou objímal širý svět, sám jsa nejvyšší Láskou, všude dobře činil oblažuje lidstvo; když On mluvil, srdce posluchačů hořela plamenem, ale Jeho cesta životem poseta byla bodláčím a kamením, které Ho na každém kroku do krve poražovalo. Tiše však a odevzdaně přijal kalich utrpení a dopil ho do poslední krůpěje.

Lid, jež miloval a přišel spasit, vedl Ho jako buřiče na popraviště, vládl Ho ulicemi jerusalemskými, posmíval se mu, tapal Ho, plval na Něj — pásl se na Jeho mukách, pásl se na mukách svého největšího dobrodince. Duši Jeho rvaly bolesti, ale On přece neklesl, velik vždy a největší ve Svém utrpení a ponížení.

Dřevo kříže vztýčeno, a na něm Syn Boží umíral. Rád umíral, neb jen jeho bezměrnými mukami, Jeho prolitou krví měly smyty býti viny lidstva. A jak tu plněl mezi nebem a zemí, utýraný, zohavený ranami, umírající, celý život i strašné utrpení Jeho volalo: Utrpením ku spáse, do výšin nadhvězdňích! . . .

Tři dni leželo tělo Jeho v hrobové kobce. A hle! tu na úsvitě zachvěla se země v útrobach, balvan odvalil se od vchodu hrobu, ze hrobu vyšlehla oslňující záře, a Tvůrce vykoupení vzkříšený, oslavený vznesl se, aby splnil své pozemské poslání, zasedl v obláček a stannu nebeském po boku Otce Svého.

Dílo vykoupení dovršeno . . .

Tajuplná tragédie, jež neodolatelným dojmem působí na každé srdce, v kterém hoří ještě aspoň jiskra citu, které ještě neztvrdlo v ledový, drsný kámen. Zamysli se, poněkud ducha svého v ty mysterické děje — a neubráníš se pohnutí, v duši se ti cosi rozvlní — snad hrůza, úžas? — či zbožný obdiv, posvátný oheň nadšení, víry? Hrůza, úžas pojme tě jistě, jestli srdce tvé naplněno je moderními teoriemi náboženského skepticismu, hrůza při myšlence: jestli je to vše pravda, jestli jest víra a to jediná, víra pravá, jestli mám věřit, čemu nevěřím — kam mne zavedou mé teorie, můj bůh — rozum, co se stane se mnou — — až jednou — — A v myšlenkách jako dech zalehlš za práh hrobu, do života posmrtného — doby odplaty . . .

Velikonoce — vzpomínka zasvěcená utrpení Páně. V kostele taková tíživá, srdce svírající nálada, všude smuteční symboly, a pod setmělým klenutím chrámovým, jemuž zdá se teď jaksi vyhlubiti veselý paprsek slunce, tísni se davy modlících. U Božího hrobu mrtvým leskem planou četné voskovice. Zvony mlčí. Prostorou chrámovou vane dusné ticho — jen občas přeruší je dutý ohlas kroků, šept modlitby, táhlý zpěv pohřební tóniny. I v duši ponuro, teskně. Maně věřící na kolenou zalátá v myšlenkách o kolik věků zpět a kráčí s božským Mučedníkem křížovou cestou z Jerusalema na Kalvarii, v duši prožívá moře Jeho utrpení — a hlava jeho kloní se níž a níž . . . a rtové jeho šeptají vždy vroucněji a vroucněji slova pokory, oddanosti a díky . . .

Tu Bílá sobota — — podvečer — — náhle jakoby blesk prošlehl vzduchem — — rozproudu se vlnami étheru cosi nového. Kovové hlasy zvonů pojednou slavně zabňmí do kraje, lodí svatostánku zaburácí velebné vodopády varhan, zahlaholí mocně: „Vstaltě jest této chvíle — — vše padá na kolena — — v dýmu kadidla zablýská zlato monstrance. On živý a slavný vyšel z hrobu! Jásavá slavnost Vzkříšení.

V srdci člověka rodí se cosi jasného, krásného, duši jeho rostou křídla — hle! tu vyzářil i paprsek zapadajícího slunce a vše zladil do vlídného usmání. A ta země, která nedávno ještě mlčela jakoby v předtuše, očekávání — setřásla snění a pojednou se roze-

hrála. Vzkříšení! nový život! svěží mízy! šumí vlahý vánek, dýchají něžné flaly, šeptá rašící větév, zvoní v polích skřívání.

Tvé nitro jest přeplněno sladkou rozkoší, důvěrou v Něho, novými nadějemi — vznesesh zrak k nebeské báni a musíš zvolati s nadšením: „Ano, On vstal a hledí tam s hvězdnatě říše na člověčenstvo, Svrchovaný, před Nímž kosmos leží jako na dlani a Jehož láska a dobrota mohutnými veletoky proudí nesmírným prostorem a objímají každého tvora!“ . . .

Aliquis.

Zprávy národohospodářské.

Cesta k blahobytu.

(Dle Vyšehradu).

Slýcháváme velmi často stížnosti na nepředvídané nehody.

Nejčastěji vymlouvají se zadlužení lidé, a to neprávem, na nemoci, úmrtí v rodině a p rodinné události. Pravím neprávem, poněvadž tomu, kdo má děti, neměly by být dětské nemoci ničím nepředvídaným, totiž měl by být na ně náležitě připraven. K těmto přípravám pak patří peníze k opatření lékaře, léků a lepší stravy. Ty ovšem nemohou býti v měsíčním rozpočtu, poněvadž taková nemoc často celý důchod by pohltila, ale být tu musí, nemá-li se udělati dluh!

Nebo přijde úmrtí člena rodiny, které, jak známo, za nynějšího nerozumuho, ano často až nesvědomitého přepychu v pohřbívání vyžaduje velkého nákladu.

Nebo přijde nám host tak milý a vzácný, že nemůžeme se odhodlati svěriti mu, že jeho pobyt u nás poruší rovnováhu mezi příjmem a výdajem. Zkrátka, přemnoho jest věcí, jež mohou náš rozpočet zhatiti a nás při nejpořádnějším způsobu života donutiti k dělání dluhů, jichž jsme si dosud střežili jako moru.

Jaká tu pomoc? Vyhnouti není, neboť lidé budou se roditi a umírat dál, budou stonat jako stonali dosud, tak že nezbyvá, než připraviti se a zásobiti penězi, bychom při podobných nehodách nepřišli v rozpaky a tíseň.

Proto je předůležitě uložiti vždy nějakou částku peněz stranou na takovato mimořádná, nepředvídaná vydání a tomu říkáme: ukládati pro strýčka Příhodu. Přijde-li nějaká ta pohroma, dobře — jsme připraveni a zlatou masťou zahojíme rány, — pokud to jde — jež nám zlý osud zasadil. Nepřijde-li nic, schováme peníze pěkně bezpečně do spořitelny nebo do punčochy a máme již pro příští rok něco do zálohy.

Život lidský je jako nepřetržitý boj! Každý vojevůdce musí míti peníze, a zase peníze, aby své vojsko vydržovati a opatrovati mohl. — Proto můžeme takovýto malý úsporám dobře říkati podle německého příkladu „válečný fond“ nebo také „železná zásoba.“

Na tento válečný fond nesmí se sáhnouti, dokud není nezbytná potřeba. Když to jen poněkud jde, musí se vydání kryti z běžného příjmu. Nejde-li to, přijdou-li mimořádná vydání, pak je tu železná zásoba, která pomůže z nouze, ale jen na čas, neboť musíme si učiniti pravidlem vrátiti to, co jsme si vypůjčili na krejcar a v čase nejkratším.

V devíti případech mezi desíti bývá velmi těžko takovýto rezervní fond, jemuž třeba říkejme rodinný fond, založiti. Kdo je odkázán na měsíční nebo týdenní plat, má se obyčejně co ohánět, aby vyšel a na uložení stranou nezbude mu nic. Kdo pak má obchod nebo řemeslo, ten nechce nechat peníze na malý úrok ležet, když v obchodu mohly by mu trojnásobně vynésti.

Tak aspoň vymlouvají se vždycky lidé, stěžují-li si, že upadl do nesnázi a přicházejí-li si vypůjčiti peníze! Ten zde nemohl ze služného ušetřiti ani krejcaru a přec slibuje, že za měsíce dluh, který dnes chce učiniti, splatí. Onen zas slibuje, že zaplatí ze stržených peněz, ač neví, zda vůbec a kolik utřít.

Nic nesužuje člověka tak, jako dlužení peněz. Činíme-li dluh pro nehody nezaviněné, skličuje nás, nemáme-li pro sebe té omluvy, snižuje nás, nemůžeme-li dluh v čas splatiti, značtuje nás! Víc než polovina lidí, kteří zabředli do dluhů, byli by se vyvarovali, kdyby byli pamětlivi bývali založení rezervního čili rodinného fondu.

Nejhůře je ovšem s první zlatkou, první desítkou nebo první stovkou.

Představme si chudého dělníka, který bře na týden 7 zl. mzdy. Mnohému bude se zdáti přímo nelidským tvrzením, že i tento chudák mohl by něco ze své mzdy stranou

uložiti. A přece je to možno (ač nikoliv snadno), jen potřeba je železné vůle a dobrého rozpočtu, v němž seškrtnáno musí býti vše, co není nutné, neb co položku příjmu by přesahovalo. Kdo dovede týden, čtrnácte dnů šetřiti a první pár krejcarů uloží stranou, ten má jistě vyhráno!

Mluvíte úředníku, který má ročně asi tisíc zlatých důchodů, o šetření! Ten se na vás asi divně podívá, nebo vám řekne, že to prostě nejde. Přijde-li však nemoc nebo jiná nehoda, pak to musí přece jíti! — A pak obyčejně při všem šetření dostaví se nedostatek, dluhy a s tím i nespokojenost a domácí sváry!

Pozorovali jsme mnohé domácnosti a rodinný život a přesvědčili jsme se, že skoro všude, kde mají rodinný fond, panuje také rodinný klid a pořádek. Setřili-li oba manželé, — a kde se zakládá a rozmnožuje rodinný fond, tam se vždy setřítí, — kde by se také brala příčina k vadě a nesvornosti? —

Kdo zdělal svůj rozpočet tím způsobem, že vydání kryjí se s příjmem, či kdo, jak se říká, od 1. do 30. zrovna tak vyjde, ten vlastně hospodář velice špatně a jednou do dluhů zabřítí musí. Mimořádné, neočekávané příjmy jsou u úředníka, učitele a j. velikou vzácností, ano snad nemožností, proto se s nimi nesmí počítati. Za to však jsou mimořádná a nepředvídaná vydání, zejména při větší rodině, takřka nevyhnutelnými a jestliže normální stav našeho jmění koncem měsíce ukazuje na 0, pak velmi snadno se dostaneme pod nulu a musíme podle starého způsobu počítat: jedna od nuly nemohu, musím se vypůjčit.

Musí tedy každý hledět, aby normální stav jeho pokladny vykazoval vždy něco nad nulou, a tímto něčím je ten rezervní neboli rodinný fond. Zvyk má velkou moc. Naučíme-li se tomu, pohlížeti k této částce našeho jmění jako k něčemu, bez čeho nemůžeme býti, dočtkneme se jí jen v nejnutnější potřebě, dle možnosti ji zase doplníme a — — neoctneme se nikdy v citelné nouzi v trudném postavení, jež nutí nás do dluhů.

Literatura.

Přítel Domoviny ve svém 6. svazku letošního XVIII. ročníku ukončuje N. A. Lejkina: Na návštěvě u Turků. Humoristický popis cesty manželů Nikolaje Ivanoviče a Glafiry Semenovny Ivanových přes slovanské země do Cařihradu. Čtenář, který z Pešti dráhou následuje oba manžele do Srbska, pak do Bulharska a odtud do Cařihradu, neubrání se veselí. Humor Lejkinův nezáleží v malicherných slovních hříčkách, ale jako červená nit prochází celým dílem. Zdravý, svérázný, povaze naší blízký, bez krkolomných bravur a západní kluzkosti jest humor Lejkinův. „Přítel Domoviny“ za velice levný peníz hledě! Lejkinem mile pobaviti.

„Polská Knihovna“ sešit 4. přináší pokračování napínavého románu „Loutka“, kterou polsky napsal Boleslav Prus, po Sienkiewiczovi nejoblíbenější ze současných polských spisovatelů. „Loutka“ jest román tendenční, bohatého děje, romantickou láskou propleteného. Jáme jisti, že „Loutka“ dojde takové obliby jako Sienkiewiczovy práce s dějem novodobým. Polská Knihovna vychází týdně po sešitech za 12 krejcarů, nákladem E. Beauforta v Praze.

Život a Rehole sv. Otce Benedikta. Vydalo Benediktinské opatství Emauské v Praze. Se 70 ilustracemi dle komposic beuronské školy umělecké. Stran 194 velké 8° v nejkvotnější úpravě. Cena výtisku v původní vazbě plátěné se zlatým tiskem, v ochranné obálce obnáší 5 korun. Dvě neveliké knížky učinily jméno a dílo sv. Benedikta téměř po celém světě známými a slavnými, již přes třinácte set let zjednávaly jim žáky, cititele a obdivovatele, a v pravdě je zveřejnily. Jsou to: „Rehole sepsané od sv. Benedikta“, a „Život sv. Benedikta, sepsaný od papeže sv. Řehoře Velikého“. — První benediktin na vznešeném stolci Petrov, papež Řehoř I. (590—604), vyličil „Život sv. Otce Benedikta“ s láskou a nadšením v druhé knize svých Dialogů. Obceval ještě s bezprostředními žáky Patriarchy umíchů Západu, jichž se dovolává jako svědků svého vypravování. Proto líčení jeho jest jak velice cenné, tak poutavé, živé, až roztomilé; jest to věnc slávy, uvitý z podivuhodných skutků sv. Benedikta. Netřeba konečně připomínati, že nejenom řeholník, kněz nebo osoba zbožná, nýbrž každý nalezne v této požehnané knize vzácná naučení, moudré zásady. Četné výborně reprodukováné ilustrace podávají skoro výhradně kartony originálů, podle kterých beuronští umělci vytvořili na Monte Kassinu, v Berouně a v Emausích v Praze rozsáhlý cyklus nástěnných maleb, líčící události ze života sv. Benedikta a z dějin řádu benediktinského. Přidáme-li k tomu ke všemu, že překladatel (P. Methoděj Vojáček) hleděl podati latinské originály v důstojném a lepém českém roudě, obráceje zřetel k předchozím českým vydáním „Života a Rehole čili Zákona sv. Otce Benedikta“ od probůta Bonaventury Pytry (r. 1760.) a P. Sark. Navrátila (r. 1880, 1884), a že cena díla tak skvostného jest věru nepatrná, můžeme zajisté očekávati, že nové Emauské vydání „Života a Rehole sv. Patriarchy Benedikta“ bude všude laskavě přijato, ano radostně pozdraveno. Objednávky přijímá administrace časopisu „St. Benedicts Stimmen“ v Praze II, 320, jakož i každé knihkupectví.

Ottova lačná knihovna národní přínášá ve 12. sešitě XXV. r. pokračování povídek Jana Ošena „Raněná srdce.“ Kratičkou ale nicméně velice zábavnou četbou autorovou nemálo ovlivní mysl čtenářů. Můžeme ji proto vše doporučit. — Lačná knihovna vychází v objemných sešitech ve lhůtách týdenních a sešit prodává se za pouhých 10 kr. (20 b). Předplácí se na 12 seš. i s pošt. zálohami 2 K 60 b. Objednávky vyřizuje každé knihkupectví jakož i nakladatelství J. Ottů v Praze.

První výroba věžních hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

SEMENA VŠECH DRUHŮ KUPÍTE NEJLEPŠE U FIRMY
JINDŘICH VANĚK
ČESKÝ SEMENÁŘSKÝ OBCHOD „U ZLATÉ HUSY“
V PRAZE, II. VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ č. 13. GEMNÍKY ZDARMA

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, nástupce)
odborný umělecký závod pro malbu oken kostelních PRAHA - I.,
č. 146 st. Malé Karlova ul. č. 39 nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěží i osazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bezes vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
pro jarní a letní dobu.
Též velejemné látky na taláry,
Četná uznání zvláště z kruhů veleúctojného duchovenstva svědčí o poutivé službě mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Navštívenky všech druhů nabízí Biskupská knihkárna.

První katolický a zasilatelský závod Josef Poláček & spol.
továrna na sukna v Humpolci
doporučuje veliký výběr černých a modrých látek pro P. T. veleúct. duchovenstvo.
Ku práci poskytují se výhody platební.
Vzorky na požádání zdarma a franco.

Založeno r. 1850.
Velectnému duchovenstvu doporučuje Karel Zavadil, zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, zá se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy anovuzlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod má může se vykázati četnými povodnými příklady P. T. zákazníkům a odporučuje se tedy k nakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křest, svícenů, paciškálů, schránek na Největší tájčí, patenek atd. co nejvíce.

Domácnostem i nejvznešenějším
Aracha
20 h. (Zákonem chráněno) 20 h.
Nejlepší koření do kávy.
Přidáte-li ku kávě arachové takovou dávku našeho koření jako dáváte cikorky, docílíte tím chuti tak delikátní, že vše dosavadní tím předstíženo jest. Jedině vyrábí firma:
První česká akciová společnost
továren na orientálské cukrovinky a čokoládu
(dříve A. Mártner)
na Král. Vinohradech.
K dostání v Hradci Králové u firmy Emil Vachek, Eliášino nábrží; v Kosteletce u Orli u p. F. Liera; v Třebouchovicích u p. Ant. Hladíka.

Kostelní náčiní
vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbrí.
Mnohá odporučení po ruce. Ceny výrobní.

PALDUS & POUR,
dříve J. Jeřábek
v Hradci Králové, velká podsín.
Jediný křesťanský modní závod v dámských látkách.
Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.
Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Úplné garnitury.
Vzory na požádání se zašlou. Obohod založen r. 1863.
Samoty. Pevné ceny. Plyše.

Jos. Krejčík v Praze
(založeno r. 1880.)
umělecký závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený.
Písemná a ústní: na Letné, Belor. dílo třída 612-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Václavské školy.
doporučuje utvář: jesle, křížové cesty, Boží hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpevňovnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, putňky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů solidního provedení, čehož dokladem jest množství vysvědčení veleúctojného duchovenstva.
Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.
Sbírka 600 modelů soch od nejprvnějších mistrů, vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodu.
Přehledná náčrtky, ceníky a rozpočty bezplatně a franco. Ceny levné a přísně platební podmínky.
Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Příležitostné dary.
Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísečný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
(sv. Janek náměstí č. 77.)
doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a českého stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1-3 roků za ceny levnější než všude jinde.
Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.
Správky se přijímají a levně zhotovují, též veškeré opravy hodin se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

300 K měsíčně
může si každý spravedlivě a lehce vydělati. K doplnění s přílohou pošt. známkou. — Fr. Pilz, Emmerich Německo.

Josef Neškudla,
c a kr. dv. dodavatel
v Jablunném nad Orli č. d. 88
doporučuje P. T. veleúct. duchovenstvu svůj všudež osvědčený a mnoha doporučeními nejčastěji vyznamenávaný
c. a k. dv. výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franco se zašlou.
Adresa vždy došlově špiná.

OBNOVA

Číslo 15.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 11. dubna 1902.

Inserty se počítají rovněž.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

I bez tebe!

Bylo to na Štědrý večer roku 1654, kdy v Bruselu, hlavním městě belgickém, v královské kapli učinila vyznání víry katolické před veleknězem církve Petrovy Kristina, královna švedská. Byl to veliký, hrdinský čin! Kristina byla dcera po Gustavu Adolfu, králi švédském, jenž nejen přijal, ale mečem a ohněm šířil protestantství až i v říši německé. Kristina byla dcera po tom králi, který se neostýchal časem se obléci i do taláru evangelického pastora jako kazatel evangelia Lutherova a při tom v hloubce srdce svého myslal na uchvácení koruny císařské. Jako již husitští a po nich protestantští pánové v zemích našich užívali „evangelia“, to jest nového, původní obecné víře odporujícího učení k obhaceni se statky katolíků — i když to byl úplně osobní majetek jednotlivcův katolických — k rozšíření své moci vládařské, k porobení selského a maloměstského lidu, na tyranství papežovo při tom láteřice, tak to činil švedský onen král. Nenadál se, že se na nejbližší nástupnici jeho Kristině neosvědčí pořekadlo, že jablko daleko od stromu nepadne. Kristina, obdivuhodná hrdinka, jednala právě naopak. Na duši její počaly hlodati pochybnosti o pravosti nového učení Lutherova a o božském poslání těch „mužů božích“, kteří se činili oprávcí, vlastně však popravci církve. Neustála, až mnohými výbornými bohoslovci katolickými byla dokonale v staré víře vyučena, dokud poslední nejistota o tom, neb o onom článku víry katolické z duše její nezvymizela. A když se to stalo, rozhodla se silou ducha svého, jakou u mužů mnohdy marně hledáme, veřejně z církve, v zemi její světskou mocí násilně dle domněnek Lutherových utvořenou, vystoupiti a netajeně do církve katolické vstoupiti. Byla si vědoma, že nebude moci zdůstat královnou, stane-li se katolíčkou. Lid, po dlouhá již leta pastory protestantskými veden, byl toho času až fanaticky proti Římu rozeštván. Ale Kristina nalezla se obětí té. Odřekla se slavnostním obřadem koruny a odjela — mimochodem řečeno — v přestrojení, aby ušla nebezpečnostím v zemích protestantských. Odjela do Belgie vyznati víru, o jejíž pravosti se byla přesvědčila. Na památku toho slavnostního jejího odřeknutí se koruny a královské slávy ražen byl a rozdáván peníz, na němž byla švedská královská koruna s nápisem do kola: Et sine te, to jest: I bez tebe!

I kdo není upřímným katolíkem, musí tu uznati velikost hrdinského činu toho. Ale má duše tu patří na moc a sílu víry katolické, která i ze slabé ženštiny činí takovou rekyni. Sila ta vyniká tím více, čím častěji vidíme opak toho na princeznách nekatolických. Vzpomeňme na př. na carevnu ruskou, která opustila luteránství dánské země, odkud pocházela, a přijala víru ruskou.

A takových případů je více a sami páni kazatelové evangeličtí napsali ve svých listech, že je to smutným zjevem jejich církví, že princezny jejich je opouštějí pro — koruny. Na památném penízi, o němž jsem se zmínil, byla koruna s nápisem: I bez tebe! V těchto případech mohla se na jedné straně vyobraziti koruna s nápisem: K vůli tobě, a na druhé mohl být Luther, nebo nějaký symbol (odznak) jeho církve s nápisem: I bez tebe!

Než, proč zašel jsem do ciziny pro příklad takový, když podobný stkvělý máme doma ve vlasti své! Mním tu blahoslavenou Anežku českou, dceru Přemysla Otokara I., krále českého. Ta to byla, která k vůli dokonalému životu křesťanskému, chtěla následovati Panice Krista, nejen králů, ale i samého císaře ruku čili sňatek s ním a tak i korunu odmítla. Z krve našich králů vyšla tedy hrdinka, jejíž i o samé císařské koruně a spojené s ní slávě heslem bylo: I bez tebe!

Veliké tyto události a opaky jejich napadly mi taky, když v Praze jistý svobodomyšlný pán „sesadil“ katechetu vyjádřiv se, že z nich — posluchaček čili šáků — nechce mít klášternice.

Inu ovšem. Klášternici nemůže každá dívka být a církev, ani žádný moudrý kněz žádnou dívku k tomu nenutí. Ba naopak! Čím přesněji se v klášteře zachovává řehole — pravidlo — tím přísněji se zkoumá dívka do domu toho se hlásící, zdaliž se k tomu hodí a tím lehčeji se jako neschopná propouští. Rovněž tak nenutí žádnou dívku, aby nevstoupila v manželství. Jeť právě církvi katolické manželství něčím tak vznešeným, svatým a velikým, že o tom naše již stárnoucí „svobodomyšlnost“ ani ponětí nemá. Je to především *svazek dvou duší láskou*, která skrze Krista svátostí manželství milostí Boží stává se *nadpřirozenou*, posvěcenou. Je to obraz Krista a církve, kteří se tak milují, že za sebe krev vylévají. Je to obraz Krista a církve, jejichž sňatkem, mocí krve Kristovy skrze křest církvi udělený rodí se děti Boží *pro život věčný, pro „patření na Boha“*. To je ten veliký názor církve o manželství. Že se našim radničním potentátům o něm ani nezdálo, nemusím snad podotýkati. Ale právě že manželství jest něco tak velikého, jest ku vstoupení do něho zapotřebí duši trochu výše se nesoucích, než kam je dotáhla naše svobodomyšlnost. „Svobodomyšlné“ koketky, hodící se na chvíli do plesu, do divadla, na kluziště atd., ostatně však všeho vyššího vzletu prázdné, náboženství zbavené nejsou ovšem ani z daleka klášternicemi, ale nehodí se za ideál (nejvyšší vzor) katolické manželky. A hodí se za ně tím méně, čím více manželka má být hospodyní v domácnosti, matkou dítek. Hodí se za ně tím méně, čím více manželství na místo koruny slávy přináší korunu trnovou. Proto zrovna trneme, když svobodomyšlný pán hází frásí o klášternicích, pečujeli svědomitý kněz o to, aby do srdce dívky vstřípil něco vyššího vzletu pomocí náboženství, když je napomíná, aby se modlily, by se tím duše jejich cvičila z Boha čerpati sílu, kterou muž — obzvláště svobodomyšlný světák — ani „svobodomyšlnost“ nedá, sílu k nesení trnové koruny, jakou často nese matka, jakou obzvláště často nese manželka tak mnohého svobodomyšlného pána, jemuž svátost manželství je španělskou vesnicí, věrnost břemenem, obraz Krista a církve k smíchu. Jak mnohá „svobodomyšlná“ vychovaná dívka před sňatkem dala by si raziti peníz s trnovou korunou a s nápisem: Bez tebe! a jak brzo musí ji nésti. Jak právě tam, kde ve smyslu fráse našich svobodomyšlných „klášternice“ se zdívek nedělají, brzo následuje něco velice smutného, totiž kde muž brzo žije a jedná, jakoby měl o manželce heslo: I bez tebe! Ba, jak nás znalci právě pražského života rodinného ujišťují, jsou i takové „neklášternice“, které o muži mají heslo: I bez tebe! Jsou prý domy, kde milostpán a milostpaní spolu řádně oddaní, spolu jednu domácnost sice mají, ale velice svobodomyšlně si navzájem s obapolným vědomím volají: I bez tebe!

Ať přemýšlejí páni o tom, kterak hynou národové, kde v manželství platí heslo: I bez tebe! Ale kde pak? Naše „svobodomyšlnost“ a mysl? Frásí se do toho řinkne, a je to. Národ sice pustne, rodinný život klesá, ale aby se „slečna“ ve škole pomodlila Otčenáš, to pány tak rozčiluje, že sesazují katechety. Smutné to vlastnění, smutné to vyhlídky do budoucnosti. Jest svrchovaný čas, aby katolíci otvírali oči poněkud rychleji a ze své bojácnosti při opravdu vlastenecké činnosti povstávali s heslem o bezbožské svobodomyšlnosti platicím: I bez tebe!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 9. dubna.

(Veřejná činnost na císt úct. — *Neue Zeitung für Jedermann aus dem Volke.* — Zarážení kuřdoročnických směn učebnic na středních školách. — Jak se dali radikálové od Mladotěchů napálit. — Obnovení debaty o otáče, kde ležel starý Velehrad).

V českých poměrech na místo aby smysl pro slušnost a dobrý ton rostl, spíše upadá a hyne. Je to sice smutná kapitola našeho veřejného života, ale nezbývá, než-li aby byla jednou důkladně probhána. Jest-li má být a je-li někdo povinen být u nás někomu za něco vděčným nebo zavazáným, nemá dobrodinec na místě vděku obyčejně pod sluncem většího nepřitele, utrhače a zlehčovače nad toho, jemuž dobrodini prokazoval a jemuž snad i budoucnost a existenci opatřil. Důležitá a vážná záležitost u nás pojímány a prováděny jsou leda-bylo a povrchně a pak-li někdo ve veřejnosti chce pracovati důkladně, věcně a svědomitě, ihned připadá ostatním směšným a netrvá to dlouho, platí obecně za přemrštěnce ne-li dokonce za blázna. Kde kdo každý si nechává hlavu boleti a šedivěti starostmi o vzdálené a cizí mu záležitosti soudov. U nás jsou lidé, kteří vám na halář povědí, co kdo v jejich sousedstvu jest dlužen, ale sami pravidelně na ultima svých smének a platů zapomínají. A když se ve veřejnosti o něco jedná, tu obyčejně všude vyskytuje se hned celý zástup nadšených a horlivých navrhovatelů, aby se na to a na to udělala sbírka, při níž páni navrhovatelé chodí obětavě jenom vybírat a potom pomlouvají, čím kdo přispěl, ač sami věnovali pouze jenom — myšlenku.

Mluvíti o těchto a takových poměrech jest nanejvýš nechutno a trapno. Vždyť až do komiky a nevážnosti zabíhají, když se ku př. někde jedná o uctění nebo oslavení vynikajícího rodáka nebo o připomenutí nějaké důležité události. Tu celé město a celý okres s nadšením uznají provedení oslavy té za svou povinnost, usnesou se na tom, že vykonána být musí a ihned prostředkem novin náklady s tím spojené uvrhnou jako národní daň k zaplacení na bedra celé ostatní veřejnosti, která obyčejně nemá ani toho nejmenšího zájmu na tom, co by některému hostinskému tam a tam provedením oné oslavy bylo k užtku. Budování nepatrných pomníků a zasazování pamětních desk ještě dnes okresy a města svalují na celou veřejnost, ač ve starostech s tím spojených nejčastěji věsí pouze zájem místní nebo dokonce osobní.

Podobný případ vyskytl se opět nyní na denním pořádku. Obyvatelstvo města Volyně uznalo totiž za svou povinnost a za potřebu své obce, aby tamní rodný dům ministra dra. Jos. Kaizla byl označen pamětní deskou. Provedení toto rozhodně schvalujeme a přidali bychom, aby i školy, v nichž mužové tak vynikající, jako byl Kaizl, nabyli počátky svého vzdělání, ozdobeny byly pro příklad a ku povzbuzení mladičků generací obrazy později proslulých svých žáků. Ale pokládáme za slušné a za věc dobrého tonu, aby podobné místní oslavy provedla si města sama a zaplatily je nanejvýš okresy, jichž se týkají a nemáme za přípustné, aby sebrání ku př. 200 K, jichž bývá na pořízení skutečně nutné k oslavě věci zapotřebí, svalováno bylo hned na celý národ. Pak-li má ku př. město Volyně za svou povinnost rodný dům svého rodáka ministra dra. Kaizla čestně označiti, pak jest povinno provésti to samo svým nákladem dle svých sil a prostředků. Když však na to chce sbírat a žebrati jinde, to k uctění památky oslavovaného nepřispívá proto, poněvadž tím způsobem rodáci svou povinnost nehodně uloží k vykonání kruhům jiným. Co pak si má potom rodina oslavovaného pomysli, když rodáci se oslavovaným honosí a při tom hledí, aby je to nic nestálo?

A podobně proti dobrému tonu jedná se u nás ve veřejnosti stále. Někteří lidé ustavičně nějaké povinnosti a potřebné prý věci vymýšlejí a sami se hledí při tom jenom blýskati, uvalující náklady k jejich uhrazení na kruhy jim docela vzdálené. To by bylo zle, aby město nebo okres nemohly samy ze svých společných prostředků jednou za pět století stovku věnovati na něco, co potřebují nebo čím se chtějí chlubit! Zajisté že nikde neuškodí těchto několik upřímně pověděných slov.

* * *

V posledních dnech objevil se i po Čechách ve Vídni pro německý lid vydávaný list „Neue Zeitung für Jedermann aus dem Volke.“ Tento list má za svůj gigantický úkol povznést pokleslé rakouské smýšlení německého lidu. Z toho i z nízké jeho ceny jest jasno, že za ním stojí nějaký disposiční fond. Kdyby takový list pro německý lid byl skutečně dobře redigován, pak není pochybnost, že by mohl býti velice platným a užitečným veřejným činitelem. Jestli se však dostane do rukou šmoků a do rukou protikatolický smýšlejících zbumlovaných německých novinářských existencí, potom se stane leda novým pramenem, z něhož se bude německý lid opájeti nešťastnými zásadami a směry, jež jsou původem všech těch neblahých poměrů, s nimiž nyní veřejné poměry předlitavské zápasí. Že by celý český národ v listě tom získal alespoň „spravedlivého bližního“, to zatím tvrditi nemáme důvodů. Patrně budeme se museti v nejlepším případě spokojiti tím, že nebude o našich českých potřebách, tužbách, snahách a pokroku vůbec věděti, pak li dokonce nebude se snažiti všechno nepěkné z naší domácnosti po způsobu obstaravatelů veřejné korespondenční kanceláře co nejsevědomitěji zaznamenávat.

* * *

Kdo má stálou příležitost nebo nentuchající zájem sledovati poměry a život na našich středních školách, tomu zajisté že neušlo každoroční pronikavé měnění školních učebnic, jež bylo na našich středních školách v posledních letech prováděno. Stojíme na nejrozhodnějším stanovisku, že se má mládež dostat učebnic co nejdokonalejších a nejlepších, avšak aby si někteří autoři a jich nakladatelé na tři leta napřed připravovali na sklade nová vydání, jež se jedno od druhého vlastně v podstatě skoro ničím neliší a aby házením novějšího vydání na knihkupecký trh vypuzovali z něho rok existující vydání starší, s takovým druhem rafinovaného křivdovnictví a vypočítavého kramářství se srovnati nemůžeme. Proto plně schvalujeme, že vyděračství tohoto druhu vysoké školní úřady více trpěti nemíní a že hotové dostihy provádějící změny učebnic na českých středních školách přístě schvalovati nebudou.

Vždyť to není žádná poklona pro autora, když loni vydanou svou knihu sám do školy letos připustiti nechce, poněvadž byla tak pochybená, že se musil postaratí o nové vydání.

FEUILLETON.

Rozličné studie.

Píše Josef Váňa.

I.

O humoru.

„Smutný duch vysušuje kosti.“
Staré přísloví.

Podivné opravdu. Někteří slova nepřeložíte do rodného jazyka, kdybyste se na hlavu stavěli. A přeložili-li je, není to nic.

A tak v každé řeči musí se nevyhnutelně vyskytovat slova cizí. Cítíme, co znamenají, známe jejich rozsah, máme ihned onu pravou představu ve vědomí při jejich vyslovení a když jich ve mluvě používáme, nepřemýšlíme a nezkoumáme, co vlastně v pravém slova smyslu znamenají.

Humor! — Přeložte to a dám vám dukát. A kdo by byl takovým pošetilcem, aby slovo ono překládal? — Slyšíme někde poznámku: „Ó co pak ten, ten má stále humor!“ a už se nám též koutky úst roztahují a zraky veseleji zjasní.

Humor je slovo latinské a značí vlhkost. Myslívalo se, že jisté šťávy, které se v člověku usazují, mají vliv na jeho smutný neb veselý stav duše. Bylo-li těch šťáv mnoho, býval člověk veselý. I značovalo tedy slovo humor veselé rozpoložení mysli, čili jak říkáme veselou, dobrou náladu.

A tento význam slovu zůstal. „Ten člověk má stále humor“ značí: „Ten člověk jest stále dobře naladěný.“

A ku podivu, našli se mezi lidmi i takoví ferinové, kteří si k takové vlhkosti, která jim ve-

— Máme za to, že by se proto mělo co nejpráhěji k tomu přiblížiti, jaká jest kvalita učebnic školních ve skutečnosti. Stalo se totiž v posledních dobách, že velice dobré knihy autorů, kteří více mluvíti nemohou a jichž se nemá kdo zastati, musily ustoupiti všelijakým chatrným vědeckým „písemným cvičením“ pánů, jejichž vědecké kvalifikaci nejenom kollegové, ale i žáci se posmívají, kteří však za to těší se mocné protekci —

Ostatně každý, kdo trochu škol prošel, ví a vyprávěti dovede, že při vyučování které-mukoliv předmětu jest učebnice činitelem podřadným pod činitele ji nadřazeného, jímž je ve škole vždycky učitel. Proto rádi vítáme, že neobyčejnému vzletu spisovatelů a nakladatelů školních knih byla trochu přistřížena křídla.

* * *

Pašijový a následující týden poskytují pozorovatelům českých domácích „politických“ událostí veselou podívanou na zajímavou vojnu. Běží totiž o následovní věc. Loni před volbami do zemského sněmu vyskytovali se v některých volebních skupinách kandidáti, kteří se zdáli býti dosavadním držitelům „politické moci“ národa českého nebezpečnými. Zejména pan poslanec dr. Václav Škarda cítil se ve Mladé Boleslavi a Nymburce povážlivě ohroženým radikální kandidaturou dra. Bičíka. A strach je tuze zlá věc pro toho, kdo se bojí. Pan dr. Škarda věda, že jakmile jednou bude ze sněmu vyšoupen, že se tam více nedostane, vyhýbal se vůbec podniknutí volebního zápasu s drem. Bičíkem. Proto najednou byla celá česká veřejnost překvapena zprávou, že se prý voda spojila s ohněm, že totiž mladočeská strana uzavřela volební kompromis s radikály.

Něco politicky nemravnějšího a nemyslitelnějšího zde ještě nebylo! Radikální vůdcové, kteří po deset let potírali mladočeskou politiku jako věc špatnou a nepřipustnou, najednou byli ochotnými dáti svým vojákům komando, aby volili do sněmu — Mladočechy, pak li tito jim za to postoupí několik mandátů. Radikálové jako slepi šli na mladočeský lep, na slíbené jim mandáty a ochotně vydali heslo, aby radikální voličstvo svými hlasy podporovalo kandidaty mladočeské, jímž radikální noviny po leta ani na jméno přijíti nemohly.

Mladočeši skutečně ponechali za to radikálům několik volebních skupin a sice takových, které neměli sami jisté. Výteční řiditelé a vůdcové radikální politiky tyto koncese radostně přijali, boj svým lidem proti Mladočechům zakázali a teprve, když všude v „postoupených“ jim skupinách slavně propadli, seznali, jak se dali napáliti, zastavivše boj proti mladočeským kandidátům v místech, kde mohli sami zvítěziti anebo pro přístě mladočeskou kandidaturu znemožniti a přijavše za to od Mladočechů skupiny, v nichž by tito byli propadli také.

Radikálové s rozhorlením jali se mluvíti o mladočeské „zradě“ a když se jim celá veřejnost proto začala smáti, jak se dali podskočiti a když se k tomu poukazovalo, že vůdcům jejich nejde tak o „radikální věc,”

selé rozpoložení mysli přiváděla, dopomáhali dobrovolně a uměle sami.

„Namočil se“ říkává dobře náš lid. A toť se rozumí, že nikoli vodou, nýbrž ječmenovým mokem. A skutečně takový člověk namočený jako houba mívá z pravidla dobrou náladu, dobrý humor.

A proto také se myslivalo, že sídlem humoru jsou ledviny. Byly-li ledviny suché, býval člověk smuten; byly-li namočené, nastříknuté, mívá humor.

Humor má světlé i stinné stránky. Jest vtipný, duchaplný, trefný, ale též rozpustilý, bezohledný, trhavý. Humorista může vás rozesmát i rozplakat, humoristický list pobavit i dopálit. Proto též i Jean Paul o humoru trefně praví, že má na rtech lehký úsměv, ale v oku slzu soucitu.

Šťastný člověk, jenž má stále humor a dovede jím plýtvati i v nejvážnějších a v nejrozhodnějších chvílích života. Jest filosofem par excellence a závidím mu z té duše. Takového člověka nic nedovede vyrušiti z rovnováhy.

V kategorii tuto dle mého soudu náležel i Leonidas v Thermopylách. Když mu brdý král perský vzkázal, aby se vzdal, že pro množství perských šípů ani slunce nebude viděti, odpověděl, že se jim lépe bude bojovati ve stíně. — Čertův humorista! — Já vím, že v Xerxovi vzkypěla všechna žluč.

Humor neušetří někdy ani nejdiskretnější okamžik v životě. Tak jedna taková dáblská humorista líčí dojem první hubičky takto: „Tmavá noc přikryla už hustým pláštěm svým ztrnulou a mrazem chvějící se zemi, když jsem se ubírala s Ním (!) s kluzště sama — a sama. Ani nevím, jak se stalo, že před námi ani za námi nebylo živé duše. On ztichl v hovor, jako bych eni vedle nebyla a jen skřípot kročejů na zmrzlé půdě rušil mrtvé ticho — — —

jako o mandátní semenec, tu sticpli a mlčeli. Až když v poslední době opět se na jedinou uprázdnilo několik poslaneckých mandátů, začali se o ně hlásiti na základě prý smlouvy, jež s mladočeskou stranou před všeobecnými volbami do sněmu uzavřeli.

Mladočeská strana ovšem že se k pánům radikálům obrátila zády a uprázdněné mandáty rozdá bývalým staročeským kadetům. Teď mladočeši předáci radikálů nepotřebují a proto tito musí na nové mladočeské sliby zase pěkně čekat až do doby, kdy se bude zase jednati o ohrožené mandáty mladočeských vůdců. Potom budou milostpáni opět jako kuřátka kroci a budou měkci jako vosk! Teď s nimi není žádná řeč, což měli radikálové, když chtějí dělati politiku, vědět a nepotřebovati se činiti směšnými ještě více, než-li již jsou.

* * *

Poněvadž má český národ málo důležitých otázek přítomných a poněvadž nemá a nemusí míti žádných vážných starostí o svou budoucnost, proto nyní na Moravě vynáší se na denní pořádek otázka, jejíž probírání může tam způsobiti takový zbytečný rámus, jako spůsobilo v Čechách popírání pravosti rukopisu královédvorského.

Jak podrobuje v dějinách české historie zběhlým jest známo, dr. Beda Dudík počátkem let šedesátých v minulém století při sepisování dějin Moravy popíral existenci bývalého Velehradu v oněch místech, na něž se dnes obecně klade. Proti tomuto Dudíkově tvrzení tehdy postavil se nedávno zesnulý archivář markrabství moravského Vincenc Brandl, kterýž řadou důvodů mínění Dudíkovo zvrátil tak, že byl tento nucen v ohledu tom i své „Dějiny Moravy“ opravit.

S celou touto záležitostí, jejíž nechutenství a nemodernost spočívá v tom, že nám po tisíci letech netřeba se do žádné krajnosti rozčilovati proto, kde starý Velehrad vlastně ležel, neboť že skutečně někde ležel — že jsme byli jistotně z Moravy pokřesťeni, širším kruhům plně dostačuje, opatrně se po celý Brandlův život mlčelo.

Sotva že však Brandl zemřel a ke svým důvodům, jimiž před čtyřiceti lety míněl Dudíkovo změnil, ještě další své nové důvody pro své tvrzení více přidati nemůže, ihned vychází na Moravě z pera prof. Červinky brožurka pod titulem „Děvu a Velehrad“, v níž se proti stávajícímu náhledu o položení Velehradu polemizuje. Jaký spor z toho dále vznikne, to předpovídati nelze. Na těchto místech také není dnes včasno o otázce této nějak se vyslovovati, poněvadž zatím své čtenářstvo pouze o její existenci zpravujeme. O tom, jak se dále rozvine, podáme zprávy dle potřeby svým časem.

Obrana.

Nedostatek mýdla. Schönerer ve střízlivé chvíli pošramotil svou „slávou“ Hohenzolerům šeredně firmu protestantské propa-

Pojednou cítím cosi obtížného kolem krku a jakési ohavné píchání na rtech . . . Ach . . . !

To tedy měla býti první hubička, hubička — od muže! — K smíchu věru! — To si umyju ústa rýžovým kartáčem a jest to totéž — či ne? — Ó jak jinak představovala jsem si tento sladký vchod do ráje lásky!

Čertova dívka! — Ubohý seladon!

Zdravý, jadrný humor jeví se u našeho lidu v jeho příslovích, pořekadlech a písničkách. Šleha tam buď mocným plamenem, aneb aspoň doutná utajenou jiskrou.

„Máš-li křivou hubu, nezlob se na zradlo — vykřikněte někdy v čas a celá společnost vybuchne v smích.“

Nejvíce humoru jest ovšem v písničkách pijáckých. Rozumí se to už samo sebou.

„Skleničko sklenená
dobře je pít z teba,
Bóh žehnej sklenára,
který robil teba.“

zpívá si nadrážovaný bratka. A jiný takový kamarád z mokré čtvrti takto trpce žaluje na ženu:

„A, á, á, každá žena zlá.
Ani to čert nevymyslí,
že má žena ve své mysli.
á, á, á, každá žena zlá.“

Avšak některého takového nastříknutého humoristu nepřivede z konceptu ani žena sebe horší. Mělt skutečně jeden takový ferina ženu náramně zlou. Ani hnouti se z domu nesměl a když se hnul, bylo boží jednání. Než jednou přec podařilo se mu, že se m hl pobaviti s kamarády. Přišel však náramně pozdě domů. To ženu dopálilo a proto obsypala ho výčitkami, že to jak živ dříve neslyšel. Muž však nic, ani nedutal. To ženu však rozvzteklilo ještě víc, až konečně, jako poslední triumf doložilo: „Tak, ty darebáku, tobě toho není ani lítola — Hned ráno se odstěhuju od tebe, abys to věděl.“

gandy. Nebezpečí vycítil orgán univerzitního profesora, Čas i jiné evangelické listy a začínají se o překot zřikati heala „Pryč od Říma“. Ve značné nápaře omývají zmíněné listy evangelického mouřenina až se chudáci potí, ale mydla není dostatek. Sahají tedy k obvyklé své manýře, spílající listům, které nechťejí věřiti jejich strojené nevinnosti. Za pouhou zmínku o dokázaných podporách velezrádnému hnutí v Rakousku napadl Čas v č. 94. ndp. bliskupa způsobem Masaryka důstojným. Žádný alkoholik nemusil by se za ten výpad stydět. Drzost „univerzitního“ orgánu nepřekvapuje, protože Čas pod záštitou profesora Masaryka spáchal již surovějších útoků na katolické duchovenstvo, ale překvapuje nás, že Čas na sebe vždy vztahuje i na jinou adresu učiněnou zmínku o působivé moci německého zlata. Potřebujete se jenom zmíniti, že docházejí z Německa veliké peníze na propagandu helvetskou a uvalíte hnedle Čas, že on nic nedostává. Toť se rozumí, že mu každý musí uvěřiti, protože tvrzení své provází nadávkami a kdo nadává, má vědycky — pravdu. Nechá-váme počtářům hádanku, komu se vlastně ty prusácké peníze v Čechách rozdávají, ale sami poukážeme opětně, že se nalézá v helvetských listech hojnost dokladů, jimiž se nejenom souhlas, ale přímo vybízení k heslu „Pryč od Říma“ zřejmá a srozumitelně šíří. „Hlas z Siona v č. 13. se sice zřikají všenněmeckých apoštolů „čistého“ evangelia, ale jenom několik týdnů před tím v č. 6. povzbuzovali nechápavé a zalepené Čecháčky k odpadu úvodníkem „Pryč i zevně. To by imponovalo!“ Ve zmíněném úvodníku uvádějí se nejprv rozumu z Hajnovy Samostatnosti o odpadech německých katolíků: „Proč že se tedy i náš národ nesmůže na takový věcný mužný a energický radikální protest proti nivelistické moci Říma a jeho nástroje, českého klerikalismu? Takové charakterní otevření, vědomé a provedené české „Pryč od Říma“ — to by imponovalo.“ A pan Šádek vpádl p. Hajnovi do noty slovy: „Ano, to by imponovalo, a my dokládáme, to jediné by imponovalo! A nejen že by imponovalo, ono to jest nezbytnou povinností a jedinou účinnou taktikou upřímného protiklerikalismu, jak nize dovodíme“. Čtenář nám již uvěří, že tuto níznost k odpadu od víry katolické p. Šádek národu českému dalšími slovy dovodil.

Nuže, pane Masaryku, budete ještě „Národním Listům“ se dušovati, že by se nenašel v evangelických listech doklad ku souhlasu s heslem „Pryč od Říma!“ Ale vy se toho sotva již odvážíte, vždyť Váš úvodník „Srážka dvou světů“ v Času dne 9. května 1901 snaží se ucháchat český lid před vycitěným nebezpečím prusáckých agitací v Čechách tvrzením, že „neběží pryč vůbec o boj mezi katolictvím a protestantstvím, nýbrž že srážka, jejíž jevištěm jest Rakousko, jest srážka světa církevního, který vždy njařmoval lidského ducha se světem myšlenkové svobody a pokroku“.

Vy jste se snažil ukonejšiti české obavy před hejny německých agentů vychvalováním

Muz se dušeně usmál a konečně z něho vylezlo: „Prosím tě, ženo, udělej mi tu radost raději hned!“

Bylo po hádce i po manželském rozvodu.

Za starých časů obstarávali humor a to zejména při dvorech a hradech rozliční šaškové a dvorní blázni. Nyní pečuje o humor celá řada asopisů a knih a obrázky i bez obrázků.

Za nejslavnějšího humoristického spisovatele světového pokládá se Američan Mark Twain. U nás jest znám svým humorem Sv. Čech, O. S. Kostecký, Jg. Herrmann a náš nestárnoucí Kopál. Každý týden pak obveselují nás „Humory“, švanda dudák a jednou za rok humoristický Vilmův kalendář.

Humor má své stupně. Jest humor jemný, sotva znatelný, řekl bych salonní a stoupá až k rozpustilému, zřravému. Nejkrásnější pak od-ruda humoru jest humor šibeničný. Někdy jest to svétobol, kterým se vysmíváme bezohledně všemu na světě i nejvážnějším a s námi to do opravdy myslícím úmyslům a někdy jest to výron beznaděje a téměř i zoufalství. Když člověk byl tisíckrát sklaman, nevěří již ničemu a každou pak pomoc šlehá poznámkami hu: oru šibeničného.

Tak jeden syn vyvoleného národa byl odsouzen pro jakýsi zločin k smrti provazem. To ovšem nebylo příliš lákavé pro bázlivého a bo-jácného syna Israele. I přišel rabín, aby ho na poslední hodinku připravil. Syn Israele byl však sklíčen a ani rabína neposlouchal. I udeřil tedy rabín na tu nejcitlivější strunu a mezi jiným pravil: Vzmuz se, milý synu a buď veselí myslí. Ještě dnes budeš večereti s Abrahamem, Izákem a Jakobem

Sklíčený syn Israele pozdvihl hlavu, vypouklil oči a zrovna uprostřed útěchy skočil rabínovi do toho: „Phánbut ví, phane rabín, raději bych ne-žral“

Humor šibeničný!

protestantismu jako hnutím „ve prospěch myšlenkové svobody a pokroku“ a našel jste n. p. již u „Nár. Listů“ věřící duše. Nám však víra „Národních“ ve vaše slova neimponuje, protože sám jste bezpočtůkráte o jejich malém rozhledu se vyslovil a protože protestantismus nebyl nikdy přítelem pokroku, nýbrž nejhorším jeho nepřitelem. Jest jisto, že „protestantství zdrželo vývoj vědy po celá století“ (Dr. Hettin-ger). Zásady „reformace“ nejenom zrazovaly od studia přírody, jako by to bylo proti víře a zbožnosti, nýbrž i přímo pronásledovaly ty, kteří se přese všecek fanatismus reformatův vědám oddali. A tento duch reformační jest nejenom ve svých počátcích, ale ve všech ná-sledujících dobách svých dějin až naše doby duchem pronásledujícím náboženský mír, spo-lečenský i politický život. Kdo šve i spravedlivé rakouské Němce proti nejspřavedlivějším če-ským požadavkům? Kdo podplácí nevěrecké redaktory ku surovým útokům na katolickou víru a na katolické duchovenstvo? Kdo n. p. na české vysoké škole a v českém literárním životě provozuje zákeřnické banditství proti učencům, kteří nejsou odpadlíky od víry svých otců?

„Persekuce jest původním smrtelným hří-chem reformovaných církví, tak že ochabuje horlivost pro ně každého počestného muže, čím více o nich čte“ (Hallam v Ústavu dějinách Anglie).

Pochopíte zajisté, pane professore Massa-ryku, že Vaše samaritánské služby ve prospěch prusáckého evangelia nemohou v nás vzbuditi sympatie ku slibovanému pokroku, nýbrž upřímnou soustrast k těm, kteří sedají na vejšluku Vaší chytristiky. Ale marná práce! Mouřenina neumyjete a proto každým dnem roste hnus v Rakousku nad protestantskými pruskými agenty a jejich podplacenými příznivci.

Besedy Času v „Drobtch“ poučují zcela vážně, že měl Hus nejrozmáhlejší náhledy ná-boženské, jaké bylo možno za jeho dob míti. Ale přece ti nešťastní (!) církevní hodnostáři se k jeho „vraždě“ snížili, ač viděli před se-bou cnost a pravdu.“ Kdypak přestane „rea-listický“ Čas takovými vodnatými a vyšepa-lými frázami zamazávat svou ignoranci a svoje zúmyslné stranictví? Mohli snad viděti kost-ničtí soudcové v Husově přše a justamentu nějaký důkaz ctnosti?

Palacký praví, že se u Husa jevila „ne-obyčejná smělost, neústupnost, nešetrnost proti nepřátelům, do oka padající chtivost po lásce u lidu.“ Helfert vytýká Husovi náruživou pr-chlost, marnou samolibost, nepodajnou urput-nost, sofistickou uštěpačnost a svéhlavou vzdornost.

Těmito vlastnostmi se blížil Hus velice Macharovi & comp. a proto se nedivme, že tohle všecko vlastně Čas spíše za ctnosti u Husa považuje a generální pardon za to udílí.

A ta „pravda“, kterou před sebou kost-ničtí otcové viděli! Helfert sám praví o Husově pravdě: Sotva bude jeden důležitější článek, ve kterém by (Hus) od počátku až do konce veřejné své činnosti jeden a týž náhled neú-stupně byl zachoval; nikdy nedospěl k důsledné provedené soustavě bez odporů a bez mezer.“

Hus „dokazoval“, že vládla nad církví papeška Agnes (!), že papežství založil teprve císař Konstantin, že není ani v nejmenším po-třebí, aby měla církev hlavy; také prý každý hříšník jest nespravedlivým držitelem svého vlastnictví; ten činí krádež, jestliže se živí ze svého majetku, poněvadž týž mu nenáleží; kdo jest hříšníkem, ten i konáním dobrých skutků hřeší; i když uděluje almužnu, hříchů přidává, atd. Tyhle zásady přece ani Masaryk se neodvážil hájiti. A mluví-li Besedy Času, že byl Hus bezpřevně „zavražděn“, snad se také zmíní, jak veliké tisíce katolíků bylo pro své přesvědčení od fanatických Táborů beze všeho soudu hrozně umučeno; na to připome-nutí již dlouho marně čekáme.

A že lidé mající moc a úřady Husem povrhli a jej „zabili?“ Ne všichni; šlechta, která dle receptu Husova toužila zabratí statky duchovenské, měla obháje tohoto lupu velice ráda. Též král Václav, jemuž Hus přes všecku jeho zhyralost podkuřoval, měl Husa v lásce. Jest to přece jen jaksi podivné, když Hus odporučoval kontrolu nad církevními záleži-tostmi tomu králi, který i svou bibli měl „ozdobenu“ oplzlými obrázky. Byl zkrátka znamenitým diplomatem a věděl, kdy jest vhodné býti ochotným i těm nepřehledným velmožům.

To jsou všecko ctnosti moderní; Čas ku p. ř. rád přimhouří nad germanistorskou čin-ností židů a nevlástenectvím socialistů oči obě.

„Kritickému“ Času ovšem i nejloupější fráze dobrá, jen když se jí dá šlehnouti po katolictví.

Aj, vzhůru švarný sokole! Přece ještě se naším národem není tak zle, ač ti naši zástupci v parlamentě jakoby spali. A když se ani ti Blaničtí rytířové k ráznému činu nemají, spasí náš národ sokolci, a to zajíma-

vým způsobem; svolávají věrné Čechy k při-pravám na oslavu Husovu a k příspěvkům na Husův pomník v Praze. Že se ty přednášky nebudou dít v parlamentě, ale mezi posluchačstvem, které i bez přednášek posvátnou úctou k Husovi hoří, to nic nevedí; národu se tím přece jen pomůže znamenitě na nohy. Dle programu sokolstva se bude přednášeti o reformatorské činnosti Husově. Téší nás; ale snad také řečníci připomenou, jaké krásné politické i církevní poměry zavládly, když se některé zásady Husovy uvedly v skutku v život.

Snad aspoň nám povědí, jaké mínění měli čeští bratři o husitských poměrech již za Rokycany.

Také se při přednáškách vzpomene „celé té řady slavných a jméno české u všech ná-rodů proslavivších (!) událostí, které zoveme válkami husitskými.“ Panečku, Němci měli před námi větší respekt za Karla IV., kdy jsme je překonávali kulturní výší, než když jim naši předkové stavení nad hlavami páli-li a ku kalichu je násilně nutili. Jakmile po válce Němec uslyšel slovo husita, plival a klel. Ta hrozná muka, jež Táboři zajatým ka-tolíkům připravovali, nejsou žádnou slávou. To Angličané s Boery o mnoho lépe zacházejí. A barbarské pustošení všech kulturních pa-mátek ve vlastní zemi také pravou slávu hu-sitů nerozmnožilo.

Ostatně kdož ví, za jaký konec sokolové přednášky vezmou. Budou-li přednášeti Husovy zásady bez výjimky odporučovati, naplní se naše chrámy, naše zpovědnice, rozlehnou se zbožné písně k Panně Marii a jiným světcům a víra v očistec a peklo bude v našem národě utvrzena. A proti tomu nic nemáme. Nuž, so-kolci, družně v před, ale s pravdou! Jalové fráze posud náš národ nepozdvihly, ať vlily nejednou do českých žil jásavé „nadšení.“

Politický přehled.

Minulý týden na různých schůzích voličských vtloukalo se Němcům do hlavy, že otázky celjské, brněnské a opavské znamenají přímé porušení zákona. Se všech stran ozývali se hlasové: Buď kapitulace vlády, nebo nejostřejší opposice, po případě i obstrukce. Zvláště bojovně si počínala lidová strana něm. P. Körber byl v nesnázích; k tomu se ještě nedohodl s panem Szellem v otázkách obou polovic říše se týkajících. Ale p. ministrpresident ví, že pěkná slova otvírají železné brány; promluvil s vůdci jednotlivých parlamentních stran, aby měli přece rozum, pa-rlament že musí pracovat. Slíbeno prý, že vláda zruší slovinské paralelky v Celji, za to že zřídí samostatné s ovinské gymnasium v Žalci a slovín. paralelky v Mariboru ze proměněny budou v sa-mostatné slov. vyšší gymnasium. Aby pak Němci nezáviděli Praze subvenci 16 milionů korun, sli-bena stejná částka řadě něm. měst. Ale lidová strana něm. požaduje ještě mnoho a mnoho. Tak vida, co si levice přeje, to se musí stát. Slovinci přes to nemíní od požadavku svého upustiti.

Kde kdo očekával, s jakým hlukem vtrhnou Němci 8. dubna do sněmovny. Ale nic se nestalo. Opposice prý, levice ticho. Sliby tedy účinkovaly. Něm. liberální strana nemá chuti, spojití se s li-dovci a křesť.sociální sružení něm. na říšské radě vyslovilo se rozhodně proti něm. obstrukci a projevilo očekávání, že něm. strany nepodniknou ničeho, co by ohrožovalo ústavu.

V této první schůzi jednalo se o průmyslo-vých i obchodních učilištích a o odborných ústavech. Na konferenci předsedů něm. stran prohlášeno, že sídlem čes. státní průmyslové školy nesmí býti Čes. Budějovice.

Stav oblečení v Terstu a okolí zrušen na-fízením všeho ministerstva.

Slovanský dobročinný spolek v Moskvě usnesl se zahájití po Rusku agitaci proti dovozu něm. zboží do Ruska.

Na Kosovsku bouří se Albánci proti tu-reckým úřadům. Peč a Nový Pazar jsou v jejich moci. V Nov. Pazaru zařizují si svou vládu a vedou si jako samostatná moc. Olupují venkovany o skot a úrodu. Všecko spojení mezi Mitrovicemi a N. Pazarem přerušeno. Pro případ nepokojů má Rakousko vyhrazeno právo obsaditi N. Pazar.

Stein a Dewet nedůvěřují Angličanům a naléhají na pokračování v boji. Zajatý boerský velitel Kruitlinger sprostěn viny, jakoby se do-pustil skutku proti válečnému právu. Bude s ním jednáno jako s ostatními zajatci.

Největší překážku ve vyjednávání o mír v Africe způsobuje zdráhání se Anglie přiznati Boerům neodvislost s anglickou vrchní mocí.

Dva australské důstojníci anglické armády v Africe byli zastřeleni, ježto dali 10 Boerů, kteří se jim vzdali, zastřeliti, aby se zmocnili je-jich jmen. Divno, že teprve teď ukazují Angličané, že mají také trochu citu. V severním Natalu Anglie rychle zbrojí. Botha prý tam připravuje vpád. Kde však je, Angličané určitě nevědí.

Vyletřeno, že pod záminkou koupě koní a mezků angličtí agenti najímají v Americe dobrovolníky a kupují válečný materiál pro jižní Afriku. Ve Washingtonu panují obavy před útoky rozehřívěného obyvatelstva na anglický konsulát, nezakáže-li vláda dopravu koní do Afriky.

Z činnosti katol. spolků.

Z Hradce Králové. Vzdělávací a podpůrný spolek křesť. soc. paní a dívek koná v neděli 13. dubna o 2. hod. odp. v Adalbertinu svoji členskou schůzi, na níž přednáší bude dp. E. Dlouhý-Pokorný.

Z Častolovic. Nár. katol. jednota zdejší pořádala v březnu dvě schůze. Slavnostní schůze k oslavě zlatého jubilea sv. Otce Lva XIII. byla 25. března, při níž slavnostně řeč o sv. Otci promluvil vdp. Dr. Fr. Reyl, řídící Borromea z Hradce Králové.

— Sál byl posluchovatelstvem přeplněn. Krásná a poučná přednáška p. doktora byla pozorně a s pochvalou vyslechnuta. Ku zvýšení slavnostní nálady přispěly též dívky častolovické a fibinické přednesem přírodních deklamací a písní. — Druhá schůze konána 31. března, při níž přednášel p. řídící učitel Václav Špaček o tematizaci: Pravda a lež o mistru Janu Husovi. Pan řečník vzdal čest dobrým vlastnostem Husovým, ale poukázal dle historické pravdy také na jeho chyby, které přivodily nešťastný jeho konec. Za pochvaly velice četného posluchačstva skončena tato populární přednáška.

Z Týniště nad Orlicí. V neděli dne 13. dubna b. r. pořádá lidový spolek křesťansko-socialní pro Týniště nad Orlicí a okolí v 6 hodin večer v sále hostince „Panský dům“ členskou schůzi, při níž promluví dp. A. Dvořák, katecheta z Kostelce n. Orlicí, „O liberalismu a našich snahách.“ Vstup členům a jimi uvedeným hostům volný.

Z Lomnice n. P. V pondělí Velikonoční udělala jednota naše členskou schůzi. Ač počasí bylo velice nepřítivné, přece bylo účastníků čtené. Předseda spolku vp. F. Knížek přednášel „O práci a zábavě“. — Na četných příkladech ukázal, jak často ty pojmy „práce“ a „zábava“ jsou popleteny a jak co jeden nazývá prací, jinému jest zábavou a naopak. Některé příklady a výklady provázeny byly bouřlivou veselostí. Pak sebrali pánové: F. Šafář (1. housle), Fr. Šubert (II. housle), J. Knies (viola), Fr. Knížek (cello), Haydnův quartett „Sedm posledních slov Krista Pána“ a Fr. Šubert quartett op. 125. Veselými výstupy pobavili nás pánové: Jiří Sucharda a Frant. Nosek ml. — Přítí schůze jest 4. května, na které promluví pan Ant. Pochmon, redaktor „Obnovy“.

Z Vojnova Městce. 16. března přednášel ve zdejšímu spolku katol. jinochů a mužů vp. Milo Záruba z Želiva „O zásadách křesť. socialismu“. Mimo domácí členy a hosty dostavili se v hojném počtu členové Kruceburské jednoty, vedeni předsedou svým bisk. sek. vdp. Kotrbelcem. Schůzi řídil vdp. farář zdejší Sahan. Přednáška řečníkova sledována byla s napjatou pozorností a odměněna blutným potleskem. Zdař Bůh!

Z Poličky. V poslední valné hromadě a v prvé výborové schůzi ustavilo se představenstvo zdejší katol. jednoty takto: p. Burghard Šimáček, jednatel, p. Karel Fixa, pokladník, p. Frant. Janel, knihovník, p. Procházka, hospodář, pp. Kukla, Náhlík, Lorenc a Vik výbory. — V neděli dne 6. dubna přednášel p. Kukla o všeobecném sdružení a večer sebrána „Panačka z Lurd.“

Zprávy místní a z kraje.

Všeobecná daně výdělková. Rejstříky všeobecné daně výdělkové, obsahující sazby berní jednotlivých poplatníků berní společnosti III a IV. ukuladního okresu Hradec Králové, pro období ukladací 1902/1903. vyměřené, budou dle ustanovení §. 58. zákona ze dne 26. října 1896. čís. 210. ř. z. po dobu 14ti dnů a sice od 14. až včetně do 27. t. m. v berním referátu c. k. okresního hejtmantství v Hradci Králové v úřadovně přednosty berního referátu a sice všedního dne od 8—12 hod. dopoledne a od 2—5 h. odpol. a v neděli od 9—11. hod. dopol. pouze pro poplatníky daně všeobecné výdělkové, kteří se vykáží legitimací, k nahlednutí vloženy. Rejstříky všeobecné daně výdělkové berní společnosti I a II. třídy ukladacího okresu Liberec budou vloženy tutéž dobu za těchto podmínek v berním referátu c. k. okresního hejtmantství v Liberci v úřadovně číslo 3.

Kollarův večer. K uctění památky Jana Kollara pořádá bude Beseda v Hradci Králové dne 17. t. m. ve svých spolkových místnostech večer, při kterém přednášet bude o životě a významu zesnulého pěvce „Slávy dcery“ pan prof. Dr. Lad. Brtnický. Po přednášce následovatí bude zábavný program, na kterém mimo recitaci z básní Kollarových přednesena budou vybraná čísla zpěvní i hudební. Vzhledem ku významné i poučné přednášce, jakož i vzhledem ku náležitě též p. Fr. Kolář z Pardubic, bude sázející účast na tomto večírku co největší.

Speřitelna královéhradecká. Za rok 1901 vloženo K 3,495,968-01, vybráno K 2,107,983-33, sůtatek vkladů K 10,770,119-21, přičteno K 9,917,132-52, rezervní fond K 842,847-34, čistý výtěžek K 57,906-20, počet vkladatelů 7939.

Nové závody. Řada předních závodů zdejších rozmožněna bude tyto dny opět. Cís. a král. fotograf Langhane, jehož hlavní závod se nalézá v Praze a jenž má pobočné závody v Marianských Lázních, v Plzni a Budějovicích, zřizuje podobný podnik i u

nás. Pan Langhane znám jest jako vynikající odborník, jehož práce dosly uznání i v cizině. Těsť něsetřf nákladu, by zařízení zdejšího závodu bylo co nejúčelnější a zároveň nejelegantnější. Nepochybujeme tudíž, že podaří se mu získati sobě v krátkém čase důvěru našeho obcenstva. — V domě p. Mikšové vedle Grand Hotelu otevřel p. Fr. Fagner, majitel největšího obuvnického závodu v Kutné Hoře, filiální závod obuvnický, spojený se skladem obuvi. Veškeré obuv zhotovuje se jen ručně ve vlastní dílně. Nový tento závod doporučuje se přízni obcenstva.

Výstava spolku „Hanes“ v Hradci Králové. Jest nám v skutku nemalou radostí, že dána našem městu Hádka příležitost obdivovati se dílům umělců prvního řádu. Nic tuctového, nic šablovitého neuzřít v prostorné síni výstavní. A jakkoli díla vystavená mluví o umělecké svéráznosti, neuzřít přec nikde sobělibou snahu po marném efektu na úkor pravého umění. Doufáme, že pozorné studium vložných pokladů českého umění značně přispěje k vytříbení pravého uměleckého vkusu.

Pro Ústřední Matiči Školenskou. Při sňatku sleč. Emilie Šrámkovy z Hradce Králové a p. Ferd. Sobiškem, účtelním poddůstojníkem, dne 8. dubna t. r. vybránou panem Bohumilem Košťálem, hostinským, pro Ú. M. Š. 7 K 2 h, jež zaslány naší redakci.

Z Černé Kromlíky. Dne 30. března oběděl se v Rokytě J. Ješek, starý zbrblák a mrzák jednohubý. Učinil tak prý s bdy. — V téže obci oběděl se 3. dubna Rychter, 26 r. starý čeledín u p. Mládky, rolníka. Rychter dohnala k sebevraždě nešťastná láska.

Přepadem. Tyto dny ubíral se as ve 8 hod. ráno z Plánce do Plotiště pan Jan Izák, obchodník se zeleninou. Na cestě byl přepaden Jos. Štefenem, 19 r. starým krejčovským pomocníkem bez zaměstnání, při čemž byl bodnut do pravé ruky. Nešťastný lidé p. Izákovi na pomoc, Štefen smizel.

Úmrtí. Paní Aloisie Svobodová, roz. Koppová, zesnula v pondělí dne 7. dubna 1902 v 58. roce věku svého. Pohřeb se konal ve středu 9. dubna odpol. na hřbitově poučovském. — Pan Fr. Schmoranz ze Slatiňan, senior stavitelů v král. Českém a c. k. konzervatorů v Předlitavsku atd., skonal tiše zaopatřen sv. svátostmi dne 4. dubna t. r. v 88. roce věku svého. Tělesná schránka zesnulého byla v neděli 6. dubna t. r. na místní hřbitov do rodinné hrobky k tichému spánku uložena. — Ve Světlé (okres Pardubice) zemřel dne 3. t. m. pan Frant. Kramář ve věku 56 roků. Zesnulý stál v čele obce jako starosta a jeho zásluhou stalo se, že byl v obci zřízen hřbitov a že zbudován uprostřed obce kostelíček Narození Panny Marie. Na okresu pardubickém vymohl, že blativá, neochůdná cesta k obci a obcí proměněna byla v okrasný silnici. Když obec postavena byla živelnými pohromami, vždy postaral se o jejich zmírnění. Mnoho jest ještě jiných důkazů za jeho 19letého čestného postavení v obci Světlé, které mluví o jeho nezištné a šlechetné povaze. Ohromné účastnictví při pohřbu nejlépe podává důkaz o jeho účtě a vášnosti. Čest jeho [památka]! — Ředitel dívčí školy v Pardubicích p. M. B. Hornov zemřel dne 8. t. m. pohřeb konal se ve čtvrtek dne 10. t. m. o 3. hodině odpolední.

Osvěta lidu a židánský řídící. Osvěta lidu se shání po psaní, které jí poslal před svou sebevraždou nešťastný učitel. To přece je snadno uhodnouti, co psal, maje v těžké vině očitouti se před Soudcem věčné spravedlivým: „Ze jsem se kdy spustil Pána Boha a přidržel se Osvěty lidu! Spustil jsem se náboženství a dal jsem se k těm, kteří odpadli od křesťanství a prohlásili se za beznáboženské. Myslil jsem, že když budu pokrokat, strhnu za sebou celý okres a zatím místo v před řel jsem do zadu, od křesťanství nazpátek do nemravného po hanstva a proto jsem skončil nešťastně. Prosím Vás, přestaňte vycházet a kazit náš dobrý český lid takovým čtením, kde prohlašujete učení se katechismu za zbytečné klerikální spásečnictví.“

K všeobecnému sdružení přihlásilo se dosud 500 členů. Přihlášky a dopisy veškeré, všeobecného sdružení se týkající, přijímá vlp Fr. Jukl, kaplan a tajemník všeobecného sdružení v Hradci Kr.

Tamburaři Chrástští pořádají dne 13. dubna 1902 v „Panském domě“ v Chrásti koncert. Začátek v 8 hodin večer.

O průplavu Pardubicko-Prerovským i s odbočkami jeho, jako o části velkolepého vodní Labsko-Dněstřanské, přednáseti bude 13. dubna t. r. ve Vysokém Mýtě v sále „U Koruny“ o 11. hod. dop. p. inž. J. V. Hráský, profesor c. k. čes. vys. školy technické v Praze. Přednáška, k níž jest vstup volný, spojena bude s demonstrací projektů, modelů a nákrešů.

Z Nového Bydčova. (Katolická národní jednota). V neděli dne 6. dubna oslavila kat. jednota jubileum sv. Otce slavnostním večírkem. Četné účastnictví — obzvláště i nečlenů — bylo manifestací úcty a lásky k otci křesťanství. Večer sahájen prolovem Vladimíra Hornova, který se snáhou dovedností přednesla sl. Balcarová. Slavnostní náladu povznesla přednáška vdp. dra. Kašpara, který v nadšené, srdce i duši jímající řeči vylíčil život a působení sv. Otce Lva XIII. Čilý zábavní odbor sebral precizně dvě jednoaktovky. Překvapení jsme byli opět vystoupením nových mladistvých sil, které slibují býti výbornou akvizicí pro spolkové jeviště. Další činnosti: Zdař Bůh! — (Vše o d b o r o v é s d r u ž e n í). Zájem pro všeobecné sdružení jest značný. V krusích dělnictva a živnostnictva budí účastnictví. V neděli dne 13. dubna o 4. hod. odpol. konati se bude ve spolkových místnostech schůze katol. jednoty, na níž promluví dp. katecheta Vladimír Hornov „O důležitosti a potřebě všeobecného sdružení.“

Z Ústí n. Orlicí. (Divadlo a sociální). Dne 6. dubna pořádala sv. Josefská jednota divadelní představení „Sv. Alžběta“ v místnosti p. Fr. Zajíčka. Divadelní sál přiléhá těsně k sousední hostinské

místnosti, od níž je oddělen jen stěnou a jednoduchými dveřmi. Hned před začátkem hry bylo nápadno, že tak mnoho mladých socfůků v nálevo bylo shromážděno. Brzo ukázala se přítčina. Sotva že na jevišti hra začala, spustili sociální v šenkovně hluchý hovor a dali se do zpěvu: „Na břehu Rýna...“ Herci museli ustati. Pořadatelé, hostinský, policajt, předseda i místopředseda snažili se je ukonejšiti slušným způsobem, ale toto, páni sociální dokazovali, že se mohou baviti dle libosti; ovšem, ale jak? Když ani druhý strážník nepotřídil a sociální vedli svou, posláno pro četníky, kteří konečně sjednali pokoj a jednoho vytrátníka sathli. Bude z toho taháčka se sociální u soudu. Ve hře dále pokračováno k veliké spokojenosti obcenstva, které celý sál ve všech prostorách do posledního místečka naplňovalo. Naše jednota, ač nechává sociální na pokoji, může sama pořádáti, co chce, do všeho se jí sociální pletou. — To jsou ti umravněnci! Ze sociálních plátek všelijak věc přetroutí, toť se ví, jinak by nebyli červení.

Generální visitace. Ačkoli J. M. náš ndp. biskup letos počal cestu bismovaci za nepohody a studena, přece nicméně bítí mu vatfle upřímná srdce a spěchají láskou hlásící duše. První důkaz toho byl na Modletíně dne 7. dubna. U brány nejprve přivítal J. B. Milost p. řídící Červinka, zeť a zástupce p. patrona barona Biegra. Na to vítali J. B. Milost p. farář Holejšovský ze Slavětína, jenž téhož dne právě měl instalaci, p. starosta a velitel hasičů p. Kolan z Brádky. — Odpoledne o páté hodině přijela J. B. Milost do Chotěboře. Při vchodu do města strměla vysoká brána ve slohu starých bran hradebních, u níž uvítána byla J. B. Milost Jeho Exzellencí p. baronem Dobřenským, jakožto patronem a jeho choť. Po té vítal purkmistr města p. Zvěřina a městskou radou a zástupci samosprávného úřadu okresního. Brána dráhá seřazena ve slohu gotickém. Tu uvítal J. B. M. srdečně místní farář dp. Ladovička a duchovenstvem. U této brány byli přítomni c. k. úřadové se svými představenými, dvojřad ve farní ulici tvořily skoro všechny spolky chotěbořské a veškeré šachrovo s p. t. učitelstvem. Ve chrámu Páně promluvil J. B. Milost řeč, jež plynula nadšeným tokem, a čerpajíc výklady ze zkušeností a pravd životních, pronikavě zasáhla v rozumové a citové složení nejen inteligence ale i všech těch, kteří čtené se všech lidových vrstev prostorný chrám do posledního místa vyplňovali. Jméno přesvědčení, že Chotěboř, kdo jest ndp. biskup Brynch, poznala úplné. Ostatně bylo snázi ve tvářích posluchačů, že jsou dojatí a podmanění. Večer před farní budovou uspořádaly místní spolky velikolepé dostaveníčko s lampiony. Zpěvácký spolek Doubravan zapěl pak dva sbory s obvyklou rutinou. J. B. Milost všedši mezi pěvce, srdečně poděkovala. Městská kapela Hřena p. řed. chórů Sejkorou slavnostní náladu doplnila pochodem. — Dne 9. dubna zavítala J. B. M. do Libče, kdež udělila 780 farníčkům svátost sv. bismování. J. B. M. provázenou vdp. kanovníkem Soukupem a ceremonálem dp. Doukocilem uvítal nejprve p. správce Moravec, pak p. farář Jůzl, starosta obce a jiní. Farníci a šachrovo s učitelstvem sborem postavili se v dlouhých řadách od slav. brány až ke kostelní.

Z Nechanic. Koncert mistra Kociána přese všecken nehubební sluch městských pánů radě se ostvěle vydařil. V sále radnice tma — venku tma — a spolek pro stravování chudých dětí bude mlti v kapsě také tma! Věnde tma! Konstatujeme, že okolí, kruhy z města leplá a úřednictvo Harrachovské bylo čtené zastoupeno. Tážeme se, proč nebyl koncert na „Horce“? Kdyby byl na „Horce“, měli jste tam všechny, kdož byli v radnici, ba ještě více a které jste chtěli získati, do radnice nepřišli, protože toho nebyli hodni. Nic neškodí! Známe tu maloměstskou zpraesentaci! Té se musejí maloměstští diplomaté učiti v noci před zrcadlem; innu učení nikdo a nebo ne spadl a komu není a háry dáno, v apatyce nekoupí.

V Semilech pořádá ve čtvrtek dne 10. měsíce dubna t. r. v hotelu „Slavie“ jednota katolická divadelní představení: Sedlák Zlatodvorský. Začátek o páté 8. hodině večer. Lístky předem prodává s la-skavé ochoty pan Ant. Zach.

Z Malešova u Kutné Hoře. Konečně dočkáme se tedy obsazení místa obvodního lékaře, o něž vedl se tak tuhý zápas. Ale, jak známo, proskakovati pováž, bude to překvapení, jehož se málokdo naděje. Malešov a strana malešovská byla ještě po-sice, kde protestanté měli nejelabší vliv a teď prý tomu má býti rásum učiněna přířr. Dle věrohodné správy chystají se evangelici na místo obvodního lékaře prosaditi svého člověka a dle dosavadní jejich praxe myslíme, že toho také docílí. Již prý v okrea-ním výboru v terně na to bylo pamatováno a v zastu-pitelstvu při známé liknavosti katolické strany a při stranicí kolika protikandidátů asi také se to šťastně odhlaňuje. Strana katolická jako vždy, aby se nezdařila nesnášlivou, bude mlčeti a komando vrchních zvířel. Obyvatelstvo však, jak malešovské, tak celého okolí očekává, že posvedne proti tomu hlasu svého zástupce katolického a to výlučně katolického kavalíra p. bar. z Dalberku a že i kdyby se to tak stalo, nedopustí, aby katolický kavalír platil chouthy evangelických pánů. Pravíme, že očekává toho obyva-teletvo od zástupce p. barona a to s celou důvěrou, vědouce, že odvolati se může k jeho katolickému přesvědčení, loni při návštěvě Jeho Bisk. Milosti tak veřejně projevenému. Víme dobře, že okreační výbor slibil neustavěti se proti vůli vrchnosti a proto tím spíše doufáme, že ve věci této bude nám, obrovsky převládne většině, vyhověno. Nechceme, aby naše městsko stalo se jevištěm nových švanic, dosti že utuchly bývalé. Appellujeme na zástupce p. barona, appellujeme spolu i na členy katolický okr. zastupitelstva, aby nás nenechali loutkou v rukou několika dosti již ovládajících pánů!

Ze Žleboh. Přilíhání se zdejšími hajnými, na něž celé okolí jest právem svédavo, bude se konati v měsíci květnu. Obšťalování jsou jeden se slohuin vradý, druhý z vradý nedokonané a třetí se spolu-působení na vradě. V minulých dnech byl jim do-

dán obšírný spis obšarovací, jež ihned prostudoval jich nástupce advokát p. Dr. Schauer, aby mohl podati námítky své. Zdá se, aby přelčení odbyváno bylo před jinou delegovanou porotou, a to vzhledem k rozšíření, jež tragický případ na Kutnohorsku a Čáslavsku způsobil. Bude-li žádosti této vyhověno, dostala by se záležitost ta nejspíše před porotu pražskou.

Zkoušky způsobilosti v období . vět-novém 1902 u c. k. školní komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové. — Ke zkouškám těmto přihlásilo se 63 kandidátů a kandidátek a vykonají se v tomto pořádku: 28. dubna — 3. května pro školy měšťanské, 5.—6. května z jaz. francouzského, 12.—15. května pro školy obecné (zároveň i z jaz. německého).

Ze Starého Kolína. Svépomocná akce rolníků na mnohých místech s prospěchem podniknutá dala u nás vznik myšlence, abychom chopili se práce stejně na povzneseň obchodu zelinářského. Myšlenka stala se právě skutkem, bylť do rejstříku společenství u c. k. krajského soudu v Kutné Hoře zapísána naše firma: „Rolnické družstvo pro obyt veškeré zeleniny a jiných plodin pro Starý Kolín a okolí“. Přejeme hojně zdaru!

Z Čáslavska. Hospodářský spolek zdejší zaslal právě ministerstvu orby pamětní spis, ve kterém ukazuje na veliké nebezpečí hrozící rolnictvu zvláště ve zdejších kraji z krise cukerní. Spolu pak vybízí ty hospodářské spolky, které by chtěly akci podobnou zahájit, aby se obrátily s důvěrou na výbor spolku, jenž jim vypracovanou petici i příslušné rady ochotně oddá. Pro zdejší kraj by ovšem měla pohroma cukerní následky nedostřhnout, protože jest to krajina výhradně řepářská. Celá řada existencí by byla pochována a co půdy by se dostalo do rukou císaře, zvláště u těch živností, které jsou dluhem obtíženy. Nebude-li ničeho vláda u věci té podnikati a nabudou-li platnosti usnesení bruselská, pak menší cukrovary ve zdejší okoli obmzejí se jenom na výrobu melasy a zavědou z ní výrobu líhu a krmiva, vyplatí-li se i to a nehltnou-li vůbec velké závody tyto menší cukrovary. Uzavírka na novou kampaň pohybuje se mezi 70—78 kr. dle množství a hodnoty řepy.

Ze Slepisk. Růžkého významování dostalo se zdejšímu sousedu p. Janu Urbanovi. Výnosem c. k. okresní školní rady v Kutné Hoře projevono mu, jakožto místnímu školnímu dozorcovi, pochvalné uznání za vytrvalé působení ve přičině zlepšení docházky školní a mravního chování žáků mimo školu. Osada naše může býti hrda na takového zástupce a přáli bychom i jiným obcím, aby tak konali své povinnosti zástupcové jejich. Pak snad bylo by méně těch neorovnaností a nepořádků, na něž i tak mnohé obce v našem pokročilém kraji churaví.

Politování hodné neštěstí stihlo v Lomnici n. Pop. sedláckého mistra p. Václava Zajíce. Týž ubíral se ze dne 3. na 4. v noci domů; zabýbaje ku svému domku, klopýtá ve tmě o odrasník a spadl po hlavě do potoka, kde ráno nalezl mrtve. Na hlavě shledána rána, již nejspíše byl zbaven vědomí a obdukcí zjištěno, že smrt nastala vniknutím vody do dýchacích cest. — Veliké vzrušení způsobil případ ten v celém městě. Zůstala tu vdova s desíti nezaopatřenými dětmi. Jak se dovídáme, hodlají se někteří šlechtíci dobrodinci ujmouti nešťastných dětí. Zase nová výstřaba, jak důležitá jest, na mostech a kolem potoků dbáti bezpečnostních opatření.

Pozoruhodný projev. „Na počest Jeho Milosti Nejvyššího pána Eduarda Jana Nepomuckého, biskupa Královéhradeckého, Hmáského bratře, prelata domácího a asistenta trůnu Jeho Svatosti papeže Lva XIII., pána na Chrástě atd., jež dne 13. dubna t. r. do města našeho zavítati a ve dnech 14.—15. dubna t. r. generální visitaci chrámů Páně před se vzíti a Svátost sv. břimování udělovati ráci, usneslo se obecní zastupitelstvo na tom, oslaviti důstojným i významným způsobem dni, ve kterých Jeho Biskupské Milosti mezi námi pobude. Zveme tudíž uctivé všechno obyvatelstvo vůbec a jmenovitě spolky, jednoty a korporace zdejší, aby se hojnou účastí ve dnech na programu sverubně označených dostalo náležitěho výrazu vděku a oddanosti, se kterým starobylé město naše inulo vesdy k milovanému svému duchovnímu arcipastýři, muži vzácnému, zasluhujícímu, ano chrabrému obránci nejen sv. víry naší, ale i neohroženému zastanci našich povátných práv, jakým jest nejvyššího vrchní Pastýř náš. Kromě toho zvolíme Vás, spoluobčané, žádáme, abyste vyvěšením praporů na domech svých neobtěžovali si přispěti ku zvýšení nálady slavnostního téhodne. Dáno v Ném. Brodě na den Zvěstování Panny Marie, dne 25. března 1902. Za městskou radu V. Kabeláč, starosta.“ K projevu tomuto posnamenáváme několik myšlenek. V katolických krajích a za střízlivé doby rozumělo by se toto vysváň obecního zastupitelstva ku slušnému uvítání biskupa diecése samo sebou. Nebylo by ani třeba projev tento sasměnovati. Ale naše doba není zcela normalní, vždyť do nedávna obávala se obecní zastupitelstva biskupa svého vítati jednak se znalostí společenského slušného taktu, jednak se strachu před novinářskými bičiči. Zjev tento byl známkou rostoucí sdívočivosti a nemůžeme ababělosti. Slušně tedy uvítati projev německo-brodského obecního zastupitelstva jako příspěvek k ozdravení společenských mravů a podpis p. starosty Kabeláče svědčí nejenom o akademickém vzdělání, ale i o pevném charakteru. Neboť dnes je to skutečně pozoruhodno, když parkmistrové před církevními obřady nenaleznou si nějakou nutnou cestu přes pole. Uvědoměte obecní zastupitelstvo v Ném. Brodě zaslouží plně uznání u katolického občanstva.

K agit. fondu XIII. příspěvků: 30 K: p. Kabeláč z Ném. Brodu; 10 K: vedp. F. Bursák, opat v Želivě, organizace v Peččích na dráze, X. z Ném. Brodu. 5 K: ThDr. Eug. Kadeřávek z Prahy. 4 K: vdp. děkan z Dol. Královic, vdp. děkan Falta z Čáslavi, ThDr. E. Blatenský, děkan v Humpolci, vdp. S. Roubíček, farář v Želivě. 3 K: vdp. Jánáský, bisk. sekr. v Zahrádce, vdp. Kameš, farář

v Bohdaneč, vdp. Koteš, farář v Čáchtově. 2 K: vedp. Novotný, kanovník v Dol. Krupě, vdp. Haaser, farář čestinský, vdp. Vavroušek, farář v Jiřicích, vdp. Kešler, převor v Želivě, vlpp. Pejšech, Nývlt, Stehlík, Pytlík v Želivě, vdp. Hyxa, farář v Kalištích, vdp. Záruha, prvofarář v Gruntě. Všem šlechtitným dárcům vzdává za výkonný sbor upřímně „Záplaf Bůh“ Milo Záruha, t. č. jednatele.

Sv. misie konala se v Pračově od 25.—31. března Hzením dp. P. J. Kaláše, člena Tov. Ježíšova z Hradce Kr. Účvatná slova řečnickova přivábila množství posluchačů nejen domácích ale i ze sousedních farních osad. Počet komunikantů byl na 600 set, což na farnost čítající 1000 katolíků jest počet veliký. O zdar sv. misie velkou zásluhu mají Ježíš Janost paní kněžna z Auerspergu, která zaslala krásné měšní roucho, vrchní lesní úřad v Libáni, který ochotně věnoval dřevu na zhotovení missijního kříže, p. Škvorová ze Slatinan, která všechna měšní roucha spravila a 2 pláštiky na ciborium, buren k nemocným a štolý barvy bílé a fialové darovala, nejméně p. věnovala krásné vellum. Důst. p. misi-onáři a všem těmto dobrodincům: Záplaf Bůh! — Obnovu sv. misie konali v Rosicích n. L. důst. páni redemptoristé z Prahy: P. Karel Soukeník a P. Bohumil Matějů od 29. března do 4. dubna t. r. pti stále přeplněném kostele. Sv. Svátosti přijalo 1382 osob, z nichž dobrá polovina mužův. Sv. misie ukončena byla v pátek večer právodem s Nejev. Svátostí Oltářní a následujícími kázáními na rozloučenou. Pp. missionářům: Záplaf Bůh!

Čtěte a rozšiřujte pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyril a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil.

Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě. (Morava).

Různé zprávy.

Příloha. K dnešnímu číslu Obnovy přiložen prospekt firmy Aloise Votruby v Hořicích na člásky ku hrozbám. Nabídka p. Votruby přichází vstřícně potřebě doby přítomné, kdy zavádějí se knihy hřbitovní.

Hnutí „Přijí od Říma“ ve zněmčeném severu Čech roste den ode dne, a zejména letošního jara osvědčuje se na všech stranách horoučá činnost ve stavbách nových kostelů evangelických. V poslední době byl zasvěcen nový evang. kostel v Podbořanech (při oslavě přiftomen byl též podbořanský c. k. okres. hejtman Resnick), co nejdříve pak bude slaveno posvěcení evang. kostela v Duchcově a definitivní otevření kostela v Třebenicích. Hrobec a Jablonci n. N. Stavba evang. kostela v Litoměřicích bude co nejdříve dokončena, základní kameny položeny pro kostely ve Fridlandě, Novém Městě a Broumově, zahájeny přípravy ku stavbě kostelů ve Varnsdorfi a Ústí a založeny spolky pro postavení evang. kostelů v Čáské Kamenici, Falknově a Králíchách. Na podzim otevřeny bud u rozestavěné právě kostely v Trnovanech u Teplice a Boru u České Lípě. Již se stručného tohoto výčtu patrně, jak ohromné jsou se sumy, jež se sousední říše dobíhají do našeho království ku podpore hnutí Los von Rom a ku konečnému úplnému popraštění těchto krajův nám urvaných.

Vyzvědačství v Rusku a židovstvo. „Dziennik Poznanski“ oznamuje z Varšavy, že do rozsáhlých sfér spehounných jest silně zapleteno také židovstvo. Následkem toho bude se strany ruské vlády zstřžen dozor na židy, na hranicích ruských roztroušené.

Slované ve Spojených Státech. Čechů jest v severní Americe skorem půl milionu. Jen v Chicagu žije jich 100 tisíc. Čecha lze tam nalézt pti každém zaměstnání. Číselně předsí Čechy Poláci, kterých se počítá i a půl milionu. Slováků jest 350 tisíc. Rusů a Malorusů počítá se přes 300 tisíc. Charvátů jest v severní Americe 300 tisíc duší, Slovinců přes 100 tisíc, většinou dělnického stavu. Srbů jest pouze 8000, jsou to po většině plavci a dělníci. Bulhají jsou v Americe zastoupeni nejslaběji. Čítají kol 4000 duší a nemají dosud organizace. Rozumí se, že vystěhovalectví do Ameriky není Slovanům na prospěch.

Velmi dobrý žaludek mají Ekyrmáci, neboť velice studené počasí podporuje u seveřanů trávení znamenitě. Hlavní jejich potravou jsou ryby, maso tuleňů a jejich tuk. A tu spotřebuje Ekyrmák denně ryb a masa z tuleňů 7 kg., tuků 2 až půltře-tího kg. Tato těžká potrava jde mu znamenitě k duhu a jest pramenem velikého tělesného tepla. Dobře napápaná rodina nepotřebuje v přibytku ani to-piti, neboť domov svůj tělesným teplem zahřívá.

O zvědací síle hub. V anglickém městě Hampsteadu zpozorováno v poslední době, že asfal-tová dlažba na třech různých místech byla značně vyzvednuta. Jakýsi dělník, jenž to jednou s rána spozoroval, odkryl kus dlažby a nalezl hojný podrost hub, jichž vzrůstem patrně byla dlažba vyzvednuta. Ulice byla založena na několika starých polích, na nichž před tím rostlo hojně hub. Dělník sebral houby, jež podal tak obdivuhodný důkaz své zvědací síly a uvažil si z nich snídání.

Opatření v čao. Na sv. Hoře u Králík prodávali a vydělali i nekatořci i odpadlíci od víry katolické růžence a jiné devocionálie, ačkoliv se pti to u pouťníkům vysmávali jako modlářům. Zjev tento byl ku pohorění katolického obyvatelstva, proto kollej

OO. Redemptoristů učinila následující prohlášení: „Všechny devocionálie, koupené u odpadlého katolíka aneb nájemce jeho kramu, budou pti každém svěcení s úmyslu avčičích kněze vyloučeny; to znamená: nebudou posvěceny ani tehdy, kdyby byly k jinému zboží podloučně přidány.“ Opatření toto nutno jen schvalovati, neboť přiče se zdravému rozumu, prodává-li devocionálie odpadlík, zejména přidali-li se k nábo-ženskému vyznání, které prohlašuje, že obchod s ta-kovýmto zbožím dává podnět k modloslužbě. Mimo to trpí tím nejen prodáváči věrně katolické církvi oddaní, nýbrž též dobrá pověst celého pouťního místa.

Lurdy. Ve svatyni lurdské jsou nešťastné dary od různých národů i jednotlivců. Chytá se i národ náš zbudovati si tam nějakou památku. K tomu účelu doporouči se mosaikový obraz zobra-zující jedno tajemství růžencové v ceně 30.000 K, nebo jedno zastavení křížové cesty, jež by stálo 10.000 K. Dosud sebráno 9.169 K 80 h. Veškeré příspěvky přijímá Leopold Kolísek, farář v Předklášteří na Moravě. Letos koncem srpna uspořádán bude první český pouťní průvod do Lurd.

Patere ctnosti řádného řemeslníka a dělníka základem blahobytu. Nová kniha, kterou dnes oznamujeme, založena jest na mnoholeté zkušenosti. Její autor, školní rada František Tůma, působící skoro dvě desetiletí jako řídící české pokračovací školy průmyslové v Českých Budějovicích, odchoval celou generaci jihočeského řemeslnictva, pracuje pro jeho mravní i hmotné povzneseň s vroucí láskou, aby poznalo tu pravou cestu, která vede ke spoko-jeně samostatnosti. Není k tomu nic více třeba než trochu sebezapření, aby řemeslný dorost přilnul k „Patere ctnostem:“ práci, vzdělání, poctivosti, šetrnosti, zbožnosti, jichž výsledkem je klidný, šťastný, pošetinný život, v němž a v oblažování jiných — dle hasla Bernarda Bolzana — tkví úkol člověka. Spis je psán populárně, s tendencí poučnou. Proto jsou do něho vloženy četné životopisy vynikajících mužů práce, proto jest dílo prokřáno vážnými sen-tencemi a případnými povzbuzujícími básněmi. Účel spisu jest tedy znešlechťující a umravňující, čemuž svědomitý autor v plné míře dostal. Kniha o 305 stranách jest nad jiné vhodnou odměnou pilným žákům českých škol pokračovacích, ať průmyslových či obchodních, neboť z ní mohou pro skutečný život čerpati mnoho cenných pokynů, ano dle její rad za-ložiti si i blaživou existenci. Doporučujeme proto tento výborný spis zejména našim společenstvům k pilnému studiu.

Dr. E. Schöbel, profesor české university pražské, věhlasný učenec a oční lékař, který na tisících nemocných provedl šťastné operace, zemřel v Praze dne 6. dubna.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 5. dubna 1902. 1 hl. obnoze K 15:00—16:00, šita K 11:00—12:50, ječmene K 9:20—9:70, oves K 6:90—7:30, pšenka K 9:60—10:00, vike K 9:00—9:40, hrachu K 19:50—21:50, čočky K 17:50—22:40, jable K 18:00, krup K 16:50—24:00, bramborů K 1:80—2:20, jetelového semínka červeného K 75:00—95:00, jetelového semínka rus. K 00:00—00:00, máku K 30:00—35:00 lněného semene K 16:00—19:40, 100 kg. žit. otrub K 12:00, pšenič. otrub K 11:50, 1 kg. másla K 2:40—2:64, 1 kg. sádla vepřového K 1:44—1:60, tvarohu K 0:37—0:38, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hl cibule K 5:50—6:00, jedna kopa drobné zeleniny K 0:80—1:20, 1 kopa zelí 0:00—0:00 K, 1 pytel mrkve 2:80—3:00, 1 kopa kapusty K 2:40—6:—, 1 kopa petržele K 1:30—3:—.

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu, dne 10. dubna 1902, o 2. hod. odpol. v diecézním spolkovém domě „Adalbertina“, Jiříkova tří-da č. 300 I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup,

Dr. František Reyl,

předseda.

jednatel.

(Z a s l á n o.)

Ustavujcí schůze „Zemské jednoty ka-tolického duchovenstva v král. Českém“ koná se

v pondělí, 14. dubna o 2. hod. odpol. v sále sv. Václavské záložny v Praze.

P o ř a d :

1. Zahájení schůze ThC. J. Paulym. 2. Volba před-sednictva schůze. 3. Referáty Frant. Kroihera. 4. Volba výboru. 5. Volný rozhovor.

Vzhledem ku blízké době ustavující schůze spolkové žádají se slušně všechny vikariaty, které po-sud ještě oběhávají do redakce „Věstníku“ na Smí-chově nezaslaly, aby co nejdříve tak laskavě učinily.

(Zasláno.)

Některé z pochvalných příspěvků firmy **Mudroch & Svatňák** v Praze v posledním čase došle:

Firmě Mudroch & Svatňák,

Praha II., Tylovo nám.

Boží Hrob u Vá v objednaný obdržel jsem v úpl-ném pořádku, líbí se mně jakož i všem farníkům; za tuto krásnou a čistou práci vzdávám Vám srdečné díky a neopomenu Váš umělecký závod vždy a každěmu všele doporučovati.

Tomáš Špidla, farář.

V Knihnicích (Morava), dne 2. dubna 1902.

Boží Hrob došel v čas úplně neporušen. Solidní a pěkné provedení, jakož i vhodné volené barvy pochopitelně každému se líbily. Pohládám za svou milou povinnost vzdát Vám za přelivě a solidní zhotovení i dodání vřelý dík. — S upřímným přáním, aby Váš umělecký závod hojným zdarem a všeobecnou přání byl provázen, znamenám se

v úctě

Jan Bruckner, kaplan.

Vosice, 8. dubna 1902.

Firmě Mudroch & Svatunek,
Praha II., Tylovo nám.

V závodě Vašem objednaný Boží Hrob v gotickém slohu všeobecně se líbí. Pošlete mi sochu Panny Marie Lourdské.

Jan Hanuš, farář.

Nedvědice, 4. dubna 1902.

Boží Hrob, který jste pro náš kostel právě zhotovili, jest novým důkazem dovednosti a solidnosti Vašeho závodu. Jsem přesvědčen, že i tato práce Vaše jako všechny dřívější v našem chrámu Páně všeobecně se líbiti bude. — Ač Boží Hrob nejenom vkusně ale i důkladně postaven, jest cena jeho mírná. Mohu opětně Váš závod vřele doporučit.

Fr. Seraf. Vojta, farář.

Na Zličově, 29. ledna 1902.

Za dodané zdařilé sochy Božího Těla jakož i dvou andělů, které nejen svou mírnou cenou, nýbrž i uměleckým provedením svým zde všeobecně obdiv vyvolaly, vzdávám Vám svůj dík.

Václav Šorejs, farář.

Liběchov, 2. dubna 1902.

Sochy dvou andělů, jež jste sem dodali, svým provedením mě překvapily; jsou velmi pěkně zhotovené a velice se každému líbí, neb jsou tak krásně polychromované, že jako živé se vyjímají. Objednané čtyři sochy zhotovte též tak.

Jan Beneš, farář.

Všeruby, 3. dubna 1902.

Listárna redakce.

Mířona. Díky! Časem se uveřejní.
Do Výmysle. Otiskneme příležitostně. Těšíme se na následující.
B. S. Pokřík. Až přistě.
Videh. Přistě.
K. V. Orlický. Nehodí se.

Veledůstojnému duchovenstvu

nabízí co nejuctívěji

odborný umělecký závod pro vnitřní zařízení chrámové

Mudroch & Svatunek
Praha-II., Tylovo nám.

avé vzorně a vkusně provedené: sochy, oltáře, kazatelny, křížové cesty a příslušnosti chrámové jakož i opravy jich vůbec za ceny mírné při provedení se zaručením ceny umělecké.

Odborné porady, nákre y, rozpočty bezplatné a bez závaznosti k objednavce

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod pro

malbu oken kostelních

PRAHA-I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 39 nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěží i vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně. Bez vší závaznosti ku definitivnímu objednavce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez sřídění cen!

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Úechy), založena roku 1858.

Fotografie a nákre y u velikém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neodtupí.

Provedeno ke 300 oltářů.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísečný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(av.-Janské náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obcenstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též veškeré opravy hodiniek se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Spolkové prapory, stuhy, ozdobné výšivky dle předložených výkresů, mešní roucha, přikrovy, kostelní prádlo a všechno v ten

odbor náležející předměty levně a přesně zhotovuje

vuje sirotčinec

Růžencová výrobná

Praha I., Konviktská ul. 296.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Založeno r. 1860.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si P. T. ctěnému obcenstvu a váženým svým příznivcům oznámiti, že jsem svůj

sochařsko-kamenický závod

přesídlil do ulice Čelakovského (vedle c. k. ústavu ku vzdělání učitelů)

do vlastního nově postaveného domu a dílen. — Udržuji též stálý sklad hotových nábrobků z domácích i cizozemských druhů mramorů, žuly, sienytu, labradoru, též hofického pískovce. Upozorňuji na svůj závod P. T. pány stavitele k dodání mramoru k účelům dekoracím pro vestibuly, fačady, lázně, koupelny; zařízení pro zsenáře, řezníky, kavárny, desky na nábytek pro cukráře, koželubhy atd.

Rozšířiv značně svůj závod, jsem nyní s to i větší práce hřbitovní rychle a přesně prováděti, aniž třeba jest sdejšímu P. T. obcenstvu na dále se do Prahy, Plzně, Vídně atd. obracet. Prose o další et. přiznání, kterou zachováti vždy moji snahou bude znamenám

v bluboké úctě

Zdenko Ježek,

právník mramoru a žuly v Hradci Králové.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá odporučení po ruce. Ceny výrobní.

Velký výběr

zlatých a stříbr. skvostů, svateb. darů, kapensních i nástěn. hodin v krás. provedení doporučuje

JAN - KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K. přísečný znalec c. k. okr. soudu Obrázkové ceníky zašle.

Žlutý včelní vosk

v každém množství za ceny nejvyšší kupuje, též za mezistěny neb zboží vymění

Alois Jelínek,

mydlář v Pardubicích.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovoluji si ct. obecnstvu slušně oznámiti, že jsem dne 1. dubna t. r. otevřel

filialní závod obuvnický

v Hradci Králové, v domě p. Mikšové, vedle Grand-Hôtelu, spojený se skladem obuvi pro pány, dámy i děti.

Nabízím veškeru obuv jen ve vlastní dílně ručně zhotovenou a přijímám veškeré práce do oboru toho spadající.

Nabýv mnoholetou zkušenost v nejčelnějších závodech Pražských, mohu veškerým požadavkům ct. obecnstva přesně dle nejnovějších vzorů a kůží nejmodernějších vyhovět. — Zvláště pro pp. rolníky a lesníky zhotovuji boty lovecké i jízdecké z pravé ruské kůže neb nejlepší teletiny.

Poroučeje se přízni ct. obecnstva, znamenám se k službám ochotný

FRANT. FÜGNER,

první a největší obuvnický závod v Kutné Hoře, dodavatel c. k. voj. unif. ústavu.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podsíň.

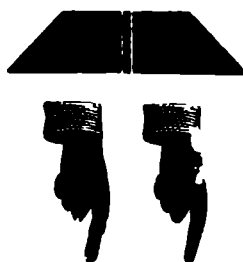
Jediný křesťanský modní závod v damských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné. Uplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samety. Pevné ceny. Plyše.

Navštivenky

všech druhů

nabízí

Biskupská
knihotiskárna.

Hlaváčková

patentní

mramorová valcha

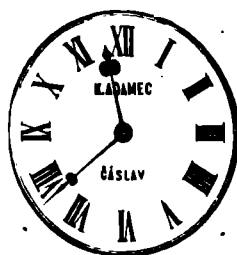
jest nejlepší prací přístroj

neboť trvanlivostí a nezdolností mramoru jest nezmaru a svými vždy hladkými plochami sněhobíle vyprání a úsporu na času, mýdle atd. docílí.

Proti dobírce 5 K zasílá výhradně

B. Hlaváček,

sochařský závod Praha, Vinařská ul. 525-VII.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Jihomoravská vína

vlastního pěstování

bílá a červená, za jichž přírodní pravost se plná záruka poskytuje, doporučují se co nejlepší ke koupi veleřádnému duchovenstvu, klášterům, soukromníkům i hostinským. —

Zasílám je od 25 litrů výše v cenách následujících:

Ročník	1898	od 22	do 24	krejcarů	za litr.
"	1894	" 24	" 26	"	"
"	1895	" 26	" 28	"	"
"	1900	" 28	" 32	"	"
"	1893	" 32	" 36	"	"
"	1889	" 36	" 40	"	"
"	1886	" 40	" 45	"	"
"	1885	" 45	" 50	"	"

Velmi dobré letošní, 1901, od 24 do 26 kr.

Jeronym Hemmel,

majitel vinic

v Dolních Dunajovicích u Mikulova (Morava).

Klobouky

plstěné i vlněné vlastní výroby.

Klobouky

pravé lodenové z c. k. továrny Ant. Pichlera v Štýrském Hradci.

Klobouky

z nejjemnější plstě od oblíbené firmy P. a C. Habig Vídeň, c. k. dvorní dodavatelé.

Klobouky

slaměné z České společ. továrny a od firmy M. Weider c. k. továrna na slaměné klobouky v Praze.

Sportovní čepice.

Má v nejoblíbenější výběru vždy na skladě

Josef Dvořáček,

závod kloboučnický v Hradci Král., pod podlouhým naproti Sp. fitelně.

Opravy se rychle a vkusně zhotovují.

Z repertoaru

Naňy Menšíkové.

Pokračuje hlučně aklamováno.

Album ruských písní a romancí. 9 písní moderních ruských skladatelů pro střední hlas. 3 K, skv. váz. 5 K.

Libické písně. (50). Právě tisk. Pro střední hlas. Se spěv. hlasem 7 K, skv. váz. 9 K.

Melancholie. Cyklus 8 písní pro střed. hlas od V. Nováka. Op. 25. 2 K 40 h.

Přilítlo jaro z daleka a ještě 4 jiné písně z op. 7 od Boh. Venclera. Pro střední hlas 1 K 60 h.

Při zasílání obnosu předem franko zasílá:

Hudební závod EDITION M. U.

(Mojmír Urbánek.)

v Praze jen Václavská ulice č. 21.

Víceletá záruka.

Největší sklad v Hradci Král.

Cestovní potřeby

vlastní výroby

tobolky, pouzdra na doutníky a navštivenky nabízí nejlevněji jediný odborný závod tohoto druhu

F. Růžičky

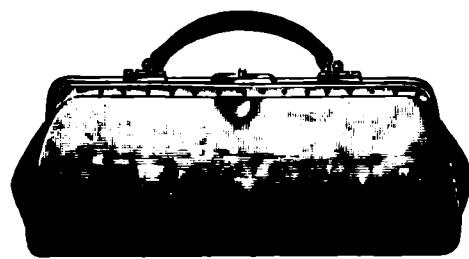
v Hradci Králové

proti hotelu „MERKUR“.

Objednávky a opravy se přesně a v době nejkratší ve vlastní dílně vyřizují.

Pp. továrníci a velkoobchodníci se upozorňují na vlastní výrobu vzorkových kufrů.

Poděkování.

Všem, kteří nám za příčinou úmrtí naší vrozeně milované manželky, matky, tchyně a babičky, paní

Aloisie Svobodové

jakýmkoli způsobem soustrast svou projevíli, aneb jí poslední poctu doprovodem ku hrobu prokázali, vzdáváme tímto svůj

srdečný dík.

Zvláště pak děkujeme velect. p. MUDr. Leop. Baškoví, lékaři, za jeho vzorné a pečlivé ošetřování po čas trapné nemoci, jakož i dároům překrásných věnců, vyslovujeme tímto ještě jednou náš nejupřímnější dík a

„zaplat Pán Bůh!“

Za truchlící rodinu:

Antonín Svoboda,
otec.

Slečna,

obou zemských jazyků mocná, přijme se pro komptoir fotografického závodu v Hradci Král. Písemné nabídky s udáním vzdělání a dosa-
védního zaměstnání, možno-li doložené podobenkou, která se vrátí, k adr. J. F. Langhans, dvorní fotograf v Praze.

Barviře

hledá firma Ferd. Mládek syn v Jilemnici —
který se vyzná v barvení z kipy na studeno;
též se vyžaduje, by uměl barvit bavlnu. —
Plat dle dohodnutí. Ženatí mají přednost.

Koupí se

zachovalý kancionál,

který nese název „Slaviček rajský, na Stromě Života slávu Tvůrci svému prozpěvující.“ Vy-
dáním v Hradci Králové nad Labem, u Václava Tybeli, roku 1719. — Kdo kancionál takový má a prodal by ho, nechť laskavě zašle adresu svou s udáním, zač by knihu tu prodal, Frant. Novotnému, u hosteláka v Úst. Třebové.

Páni kuřáci pozor! Nedostizitelný požitek.

Jediné z nové patentní, všeobecně oblíbené

dýmky Ideál

vzorný, lehký tvar, čistě, příjemné, lahodné a ne-
škodné kouření, jelikož se kouří hned na prvním
místě čistí (ochladí) a škodlivého nikotinu sprostí.
Znečištění odlivky vyloučeno. 1 kus K 1.40, 3 kusy
K 4.—, po obdržení franko zasílá vynálezce

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zaslátelský dům.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 88

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu
svůj vědecky osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

Do Hradce Králové a okolí.

C. a kr. dvorní fotograf

J. F. LANGHANS

v Praze, Mariánských Lázních, Plzni, Budějovicích dovoluje si oznámiti, že v brzké době otevře

fotografický závod v Hradci Králové

(v Adalbertinu),

který doporučuje co nejlépe do přání P. T. obecnstva a ujišťuje předem, že bude jeho snahou, by dokonalostí svých
prací a přesným a kulantním jednáním všeobecně důvěry si získal.

Nejdůstojnější bisk. konsistenci doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlacení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přehledná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, ceny atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
 Založen v 1891.

Velkozávod

koberců, záclon a všech druhů pokrývek.

Zboží lůžkového.

Železný nábytek.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Úplné vybavy nevěstám.

Ilustrované cenníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí 32.

OBNOVA

Číslo 16.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 18. dubna 1902.

Inzeráty se počítají levoú.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Obrovský blázelec.

Jestliž jedna stará — miliony a miliony lidí za posvátnou považována — kniha, která praví: Bláznů nesčíslný jest počet. Tedy před dávnými a dávnými věky bláznů bylo tak mnoho, že je ani spočítati nemohli. A dnes, když se musí stále víc a více bláznů stavět, strká se to na devatenácté a dvacáté století čili na ten „nový věk“, na ten „nový svět“. Nejvíce křivdy trpí při tom pivovarníci. Povídají totiž mnozí, že strojená a silná piva kazí krev a mozky a odtud že to pochází, že bláznů přibývá, a bláznů že se nedostává. A přece v starém věku pivo ani nebylo, a bláznů byl nesčíslný počet. Musíme tedy připustiti, že něco jiného než pivo rozpalovalo lidi tak, že je to dělalo bláznů. Ale jen co? Inu, kdybych se to nebál říci, pověděl bych něco, co právě ta stará kniha za bláznovství má. Jenže bych nerad někoho urazil; neboť říci někomu, že je blázen, považuje se za urážku a potupu. Ale je dvojitý druh bláznovství. Jedno má příčinu hlavně tělesnou, a tou jest porušený mozek. Duše lidská dostává totiž zprávy o světě kolem sebe pomocí očí, sluchu čili smyslu a pomocí mozku. Pracuje-li chorý mozek nesprávně, má duše něco za pravdu, za skutečnost, co nesprávného jí mozek představil. A tohle bláznovství nemělo by býti nadávkou ani výčitkou, tak jako nemůže býti nadávkou, kdybychom někomu řekli: „Ty churavče“.

Ale háže je s tím druhého druhu bláznovství. A o tom právě ona posvátná kniha mluví, když praví: Blázen řekl v srdci svém: „Není Boha.“ To bláznovství vyčetl sám Spasitel jistým mužům, řka: „Ó blázni a zpodilí srdcem k věření!“ — Že za dnů našich takovýchto bláznů přibývá, ani dost málo se nedivím. Jen to je mi divná věc, proč tohle bláznovství tak drahé jest. Musí-li ku př. nějaká obec někoho mozkiem chorého, tělesně bláznivého, do blázince dáti, platí na něj nejvýše několik desítek ročně. Ale za ono bláznovství duševní, o němž ona svatá kniha a sám Spasitel mluví, dostává — ne nějaký ústav — ale ten, kdo vlastně léčen býti má, kolik tisíc zlatých ročně! To jest však tenkrát, říkají-li takovému, co nevěříti uči, professor. Jmenuje-li se redaktor nebo spisovatel, tu je to lacinější. Takový často se sotva nají. A kdyby to s jeho žaludkem tak bylo, jako jsem to nejen slyšel, ale i viděl na tělesném bláznů, jak mnoho totiž jidla musel mít, bylo by mi ho tím více líto.

Ale nyní pozor! Tělesný blázen zůstává bláznem sám, ti duševní však počet bláznů rozmnožují a to je to, co mi dělá strach, půjde-li to tak dále, a bude-li každý výrostek, jak to mnohde jest, nejen nevěry vyučencem, ale i hlasatelem, že se celá naše země stane — blázcincem.

Nejsemutnější nás, navštívíme-li blázince, dojmá blázen, který sám o sobě myslí, že bláznem není, ale jiné za bláznů má. A tak to bývá i s duševními bláznů.

Byl jeden znamenitý vzdělanec, který věřil v Boha i Krista, a jeden úředník, jeho soudce, mu řekl: „Pavle, ty blázníš“. On se tomu asi mnoho nedivil. Vždyť sám napsal, že Řekům, na své filosofii si zakládajícím, křesťanství a sice to právě, původní je bláznovství.

A taková, kteří křesťanství za bláznů mají, nevymřeli. Žijí mezi námi, ba počet jejich se množí. Nedávno jsem se o tom zase přesvědčil. Jedna slečinka v jistém staroslovanském městě tážána jeouc na ulici družkou svou, půjde-li taky k jisté náboženské, katolické slavnosti, řekla: „To bych byla — blázen!“ Jak jsme pokročili! Za starých dob pohanští mudrci, muži, kteří ovšem bloudili, ale aspoň něco byli studovali, měli křesťanství za bláznovství. Na počátku dvacátého století soudí tak o katolicismu jistá stvořeníčka, kterým Němci říkají „Bakfiš“ (smažená rybička), Češi však „žabka“. Je však patrné, že ten druh bláznovství, při

kterém chorý jiné za bláznů má, ale sebe ne, velice se šíří, což opět jest důkazem, že — půjde-li to tak dále — naše ubohá země se stane obrovským blázcincem.

Napadá mi při tom jeden případ z roku 1848. Studenti v Praze se bouřili. Páni u gubernia (místodržitelství) měli poradu, co by se mělo dít. A tu jeden proředivělý guberniální rada začal velice svobodomyslně mluvit. Jeden však z jeho pánů kolegů, nemoha toho snést, vzkřikl: Z vás mluví váš kluk! Měl totiž syna studentem vysokých škol. Jak se časy měnili Roku 1848 mluvili z otců kluci. A nyní? Kdo pak asi z té „žabky“ mluvil? Mám zase strach, že z ní mluvil její tatínek, ne-li taky její maminka. A tu přicházím k tomu smutnému zjevu, že se duševní bláznovství opravdu množí. Či je možno, aby rozvázný otec, rozvázná matka haněla náboženství, jeho úkony a služebníky před dítětem svým? Je to možno, při náležité rozvaze mluvití protináboženské duchovní řeči, kterými se má děvče obklopené tolika lákadly utvrditi v ctnostech, pokorě, poslušnosti, čistotě na základě bázně Boží?

A tato myšlenka přivádí mne na jinou podobnou. Zvláště v bývalých katolických státech bylo v módě a nyní zase začíná býti pronásledování a vyhánění katolických řeholů čili sborů, jejichž členové na základě náboženství nejen sebe, ale i jiné vedou k tomu, aby se „Boha báli“ a vrchnosti — jako od Boha ustanovené — poslouchali. Ne já, ale jeden veliký neznaboh, volterian na trůně, Bedřich, král pruský, řekl o těch náčelnících států, kteří takto jednali, že jsou — blázni. Uplynulo od té doby, kdy v Rakousku taky bylo prováděno vyhánění těch, kteří nejvíce bázně Boží a s ní uctivosti k Bohem stanovené vrchnosti do srdcí vštěpovali, času mnoho, a dnes? Dnes mi připadá jistý našim kapsám tak drahý dům ve Vídni jako hotový blázelec. Nebo kde se děje to, co v naší říšské radě, tu se člověk musí diviti, jak je možno, aby vzdělání páni při zdravém rozumu si nadávali, se prali atd. Ale to však by bylo ještě to nejmenší. Ale to nám nbohým blázcincům, kteří ještě náboženství v uctivosti máme, nejde nějak do hlavy, jak se mohou bez trestu nechati — ano i tam pouštěti — vlastizrádci a našeho panovnického domu tupitelé? Což divného, že jeden cizinec vida tu naši říšskou radu a soudě, že jest obrázkem celé naší „velmoci“ řekl, že Rakousko začíná býti obrovským blázcincem.

A spěchám ku konci. Jen ještě ta nejistota mne trápí, kdo — jak se kdosi tázal — je v Rakousku větší blázen, zda-li wolfiánský Němec anebo radikální Čech? — Kdyby to šlo podle toho „Bakfišu“ a té „žabky“, myslel bych, že Čech je moudřejší, nazývá-li takové prostofeře děvče žabkou. Rybka přece nemluví, kdežto žabka křičí, až z toho uši zaléhají. Ale mají-li Čechové více takových žabek, které náboženství nazývají bláznovstvím, pak běda nám! Pak se i z naší drahé vlasti může stát obrovský blázelec.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 16. dubna.

(K universitním extenzám po českém venkově. — Otázka připojení předeměstí ku Praze. — Z výsledků posledního sčítání lidu v Čechách a na Moravě.)

V posledních letech stalo se v zemích českých modou, pořádati zde universitní extenze. Kde jaké město, každé hledí získati řadu přednášek, s nimiž z Prahy ponejvíce páni docenti a profesori konfese Masarykovy na český venkov vyjíždějí. Tak zvaným starousedlým českým učencům, jimž universitní profesury zřizování české university jako hniličky do klína spadly, ovšem ani nenapadne, aby se o takové hlouposti, jako jsou směry, jimiž lid jest vzděláván a jimiž universita po

českých zemích působí, starali. Souhlasíme s tím rozhodně, aby venkovská inteligence s nejpřednějším vědeckým ústavem ve království v živém styku zůstala, aby od jeho učitelských sil včasné nové myšlenky, nové vzněty a nové vědecké vymoženosti přímo osobně sdělovati si dávala. Avšak podle všeho, jak nás po celou dobu oněch od university po venkově pořádaných přednášek pilně konané pozorování o jejich výsledku a užitku nič, zatím neodpovídá ovoce jejich nadějí, jež byly v tento styk university s národem kladeny.

Pronesli jsme zde vážný stesk a proto máme za svou povinnost pronesené své mínění odůvodniti. V nejmnožších městech chová se inteligence a mnohdy i ta, která byla prvním činitelem, jenž se o pořádání universitních přednášek těch zasazoval, potom ku přednáškám těm velice chladně. V posledních dnech jsme četli nářek, že v jistém pokročilém městě českém z akademicky vzdělaných, usedlých tam dvacíti občanů dostavili se na přednášku z Prahy zavítavšího universitního profesora celí dva. Ostatní publikum tvořil sehnáný do přednášky lid, jež ovšem universitní výklad nebyl z toho patrného důvodu, ponevadž k pochopení universitních přednášek předpokládá se předběžné vzdělání, které prokázáno jest tak zvanou maturitní zkouškou. A tento případ, že inteligence se universitním přednáškám na venkově ve mnohých městech vyhýbá a že lid výklady vymykající se jeho rozhledu nevábějí, opakuje se stále. Známe také město, že v den, na který byla zde universitní přednáška na kolik neděl předem ohlášena, konala „Čtenářská Beseda“ výlet s muzikou na jednu stranu a „Živnostenská Jednota“ vytáhla za tureckou bandou na druhou stranu a inteligenti se z Prahy přijevšímu přednášceci omluvili, že je osobní zájmy a místní styky nutí, aby se výletů těch účastnili také, tak že přednášceč zůstal skoro opuštěn, ač přednáška jeho měla thema nanejvýš lákavé, neboť přednášel o nejslavnější době dějin českých — o Karlu IV. A podobných případů bychom mohli uvést více, že přednášející vrátili se z venkova roztrpčení a uraženi.

Z toho lze souditi a uzavírati, že po venkově není dostatek pochopení a pudy pro přímé styky širšího obecního s universitou. Pátrali jsme ve příčině té také po poučení o příčinách toho na venkově mezi lidem i inteligencí. Inteligenti většinou odpovídali, že přednášky, s jakými některé páni z Prahy na venkov jezdí, nikoho, kdo sám rozvoj vědy jenom poněkud sleduje, nemohou uspokojiti tak, aby poslouchání jejich nepokládali za marný čas. A tu znajíce mělkost a ledabylou povrchnost některých universitních „kapacitů“ a znajíce vedle toho vážné nazírání na poměry a hluboké pojímání života a jeho pokroku tisíců inteligentů po venkově, kteří sami si koupí a pročtou mnohem více knih, než-li si někteří pražští výtečníci jenom někde náhodou zběžně přehlédnou, musíme doznati, že ve veřejnosti praktikujícím zkušeným starším pánům většina pražských universitních kandidátů existence toho mnoho zajímavého a nového skutečně přednésti nedovede, zejména když se na to ani pořádně nepřipraví a když zapomíná, že nemá před sebou za všechno vědecké mladé theoretičky, ale že má mluvit ke zkušeným praktikům, jež na pražském vědeckém krámlé ztvrdlým rohlíkem nelze opít tak, aby přišli v nadšení.

Širokým pak vrstvám lidu, (který sice následkem poměrného příznivého blahobytu a výhodných výdělků jaksi šate m, množstvím vypitého piva a konverzací inteligenci se blíží, avšak jemuž na jedné straně schází střední škola, aby vědeckým závěrům dobře rozuměl a který na druhé straně honosí se bohatými životními zkušenostmi, jež ho poučily, jak si má v životě chytře vésti, aby se mu dobře vedlo), zůstávají potom theorie pražských vědců ponejvíce, když nedíme španělskými vesnicemi, tedy alespoň nepochopitelnými slovy, bez

nichž se zcela dobře ve praktickém svém styku se životními poměry a zápasy oboje.

Poznatky tyto však nesvědčí nás ke tvrzení, že by universitní konané přednášky po venkově byly napařád zbytečnosti. Mnohé osoby, zejména ze kruhů lékařských dokázaly velice mnoho platného, avšak pánové, kteří ve svých přednáškách opírají se jenom o teorii, nemohou rozehrát ani praktikující inteligenty, ani široké vrstvy lidu, pakli nemají spůsoblost a dovednost, aby teorii svou roznítily a rozpustili také lučavkou praktických zkušeností. Proto máme za to, že třeba při universitních extensích po venkově přiblížiti především k tomu, aby themata přednášek odpovídala praktické potřebě poslů hačů a aby přednášči ovládali svou látku jako zkušení praktičtí odborníci. Jinak budou se vraceti oni i posluchači z přednášek nespokojení, jak ani jináče býti nemůže.

Proto třeba v tomto směru také zvenkova do Prahy do jisté míry diktovati, o čem které město žádá důkladné odborné universitní poučení a nesmí se ponechávati výběr temat a přednášejících osob jenom časovému ukojení mody. K napsání této úvahy vedení jsme byli obavou, aby se některému universitnímu výtečníku na českém venkově nedostalo za jeho poučnou přednášku třebaš toho uctění, jakého se onehdy dostalo jistému kandidátu poslanectví, jehož fulminantní řeč provázena byla málo pochlebnými výkřiky posluchačů: „takových rozumů dočteme se za 3 krejcarey v Politice.“ O tomto veřejném zjevu sluší uvažovati a opakování se jeho třeba na všech stranách znemožniti a to tím spíše, poněvadž výkřiky ty byly oprávněny, ano se stalo u nás obyčejem, že veřejné vystupování pojímá se skutečně nevážně a mělce, tak že povrchnost jeho již lid sám začíná přisně a právem odsuzovati.

* * *

Nezbytné jednou připojení předměstí ku Praze za poslední rok sedmimilové boty si neobulo. Jednání o ně vlekou a táhnou se jako ševcovská směla. A není také divu. Za nynější vlády na staroměstské radnici, nad níž dnes i nejhorlivější optimista lomí rukama, není ze strany král. hl. města Prahy dostatek řízné a přesvědčivé iniciativy, aby totiž nové poměry, jež jedenkrát připojením předměstí ku Praze nastati musí, nastaly bez zbytečných odkladů co nejdříve. Naopak! Pokud práce ze strany pražských nynějších rozhodných činitelů v této otázce podnikané sledujeme, nemůžeme se ubrániti tomu dojmu, jakoby připojení se nových, životem a ruchem kypících čtvrtí ku Praze, a tedy z toho nezbytné plynoucí nové poměry jistým vlivuplným osobám zrovna k srdci nepřirostly. Ba zdá se, že by jim nerady — ustoupily, neboť o tom není pochybnosti žádné, že budoucí velkou Prahu ku předu do budoucnosti povedou předměstí. A to moc na staroměstské radnici dnes držíci

FEUILLETON.

O ti kněžouři!

Píše Fr. Klíma.

Byl kdysi veleučený p. profesor, který přednášky přečené obyčejně takto končil: „Kněží nejsou k ničemu. A abyste mi lépe rozuměli, pravím vám: Kněžouři nenáviděli ode dávna umění, vědy a pokrok všeliký; oni by rádi všechno zahabili tmou a nevědomostí.“

Jednoho dne ohlásil se po přednášce u p. profesora student, který navštěvoval jeho přednášky. Byl řádným mladíkem, který zachoval si zdravý úsudek a nedal se hned někým navnaditi. Také nebyl nikdy v nesnázi o nějaký veselý šprým. Tento tedy vešel k p. profesorovi a rozpřel s ním následující hovor: „Pane profesore, byli byste tak laskav a popřel mi sluchu, abych mohl vám předložit některé námítky a pochybnosti, které mnou zmítají, ba ani v noci spáti mi nedají!“

„I s velikou radostí a ochotou vám, příteli milý, posloužím. Jen s tím ven, co vás tak trápí, však si s tím poradíme.“

„Jenom několik otázek, p. profesore: Kdo pak nám dochoval spisovatele řecké a římské? Jak se stalo, že spisy jejich se neztratily tou dobou, kdy národové byli ještě polodivochy?“

„Mniši opisovali řecké a latinské spisy v klášterech, a tak nám ty drahocenné památky písemné zachovali.“

„Co, cože, mniši?“

„Ano mniši, zvláště mniši z řádu benediktinského.“

„I tito kněžouři! Tedy mniši opisovali staré, nečitelné rukopisy, a tím nám je dochovali? To byla asi krušná a perná práce, není-li pravda? A zajisté také prachem a puchem těch starých spisů nebyl onemocněl na souchoť. Tak to asi bylo. Pravda p. profesore, to bylo tehdy, když ani králové neuměli se řádně podepsati? Podivné to byly doby a podivnější ještě mniši, že se jim nestýskalo

panstvo cítí, že připojením předměstí ku Praze je s jeho slávou konec. Proto zcela pochopitelně s panujícími tam stran žádná se křivkou na svůj vlastní funus neposílá a na rychlé skoncování připojení předměstí ku Praze energicky nenalehá. Ovšem že se nikdo hlemýžďímu postupu otázky této v cestu nestaví, avšak dalo by se v záležitosti té dělati předce daleko „více“, než-li se děje, kdyby to „více“ bylo v zájmu a nebylo proti zájmu v Praze rozhodujících a i při tom pěkně pohodlně se živících pánů.

Předměstí pak také se spojením nechvátají. Předstírání, jaká se zde uvádějí, že by tím předměstí stihla, to jsou sofisticky sestavené kombinace, jež se dají ciframi ze skutečnosti vzaty rozprášiti jako chmejří odkvetlé pampelišky. Celek, o který vlastně běží, může na spojení předměstí s Prahou poblížeti zcela klidně. Tomu je osmnácte nebo bez dvou dvacet docela jedno. Avšak popřítí a přehlédnutí se nedá, že na pražských předměstích během let odchovaly se celé koterie a i rodinné dynastie, které na jednotlivých předměstích neomezene panují. A moc v jednotlivých obcích jest tu a tam základem osobních prospěchů a výhod jednotlivců, jež by připojením jejich ku Praze naprosto zanikly. Takoví pánové ovšem byli by sami proti sobě, kdyby zuby nehty se nebránili, aby zaniknutí obcí, kde nyní neomezene panují, alespoň po možnosti oddálili. Aby z nich někdo při nynějším stavu své jmění obětoval a ztratil, toho příkladu na předměstích není, ale jsou příklady, že předměstští pohlavárové z nepatrných počátků během nemnoha let obrostli tisícovkami a že dnes jsou zcela ctihodnými bastanty, což jim upřímně přejeme. Nás to upřímně těší, že z chudých českých chlapců, kteří do Prahy přišli jenom s příčinlivým rukama a chytrými hlavami, stali se mužové zámožní.

Avšak každému jenom chvíli hrají a proto není pomoci, musí se to vyrovnati co nejdříve, aby staré pražské čtvrti nehynuly a nové zbytečně většinou na úvěr nerostly. To předce nejde, aby déle ještě trvaly poměry, při nichž jeden neví, zda-li zrovna spolu jdoucích pět přátel jest říditelství místní záložny, nebo městská rada, nebo správní rada místního pivovaru nebo okresní výbor. Takové případy se na pražských předměstích vyskytují, že veškerá moc v obci jest v rukou jedné osob a ponevadž jsou to poměry nezdravé, tedy důsledky z nich vzniklé musí samy další jejich trvání otrávit. Ovšem že zúčastnění při nich se tomu brání, stav ten všelijakými prostředky a prostředky prodlužují, ale to jest marnost, neboť nejbližší doba sama tíhou skutečných potřeb je zavalí. Proto také předměstí již zaslouží spojení s Prahou nezaujatě, ale oddalují je sepisováním všelijakých návrhů, jak by se provést dalo. To se musí rádo připustiti, neboť při luštění této důležité a velké otázky jest nezbytno na všech stranách zaujati stanovisko nejkrasnější shovívavosti a jest nutno

písmenku za písmenkou z Livie, Caesara, Virgila, Plutarcha, Ovida atd. opisovati. A jak skvostné a drahocenné jsou to spisy! Tak jsou svědomitě opsány, jakoby je někdo namaloval — iniciálky (začáteční písmena) jsou pravým uměleckým tvůrcem malířským! O ti kněžouři! Poshovte p. profesore! Je to pravda, že kdyby nebylo kněžouřů, neměli bychom ani Krištofa Kolumba a Vasko di Gama? Vždyť mnich Fra Mauro, jak se praví, roku 1450 zhotovil onen proslulý zeměvid, který v Kolumbovi probudil myšlenku, že se vydal na cestu, aby objevil nový díl světa!

„Je to pravda, ale ostatně takový zeměvid mohl také někdo jiný zhotoviti, nemusil to býti právě mnich.“

„Inu toť se samo sebou rozumí! Což pak jenom kněžouři mají takové rozumné nápady v nájmu? Slyšte jen! Také o tom jsem četl, že místo nemotorných římských číslic zavedl papež do početnic arabské číslice.“

„Papež Silverst II. číslice tyto zavedl. Ovšem, to mohl také někdo jiný zavésti, kdyby se tak papežové nedrali v popředí.“

„Také prý dalekohled a drobnohled jakýs kněžour vynalezl. Ale tomu bych skoro sám nevěřil. Vždyť se zdá, jakoby kněžouři chtěli si všechny vynálezy přivlastniti.“

„To jest, ono to je bohužel pravda. Františkán Roger Bakon byl první, který nástrojů těch používal, ale to byl Františkán moderní, a nebyl takový, jakými jsou ti nynější flandáci a kutnáci.“

„I ty zatrolený Roger Bakone! Kdy pak ten Františkán žil?“

„Zemřel roku 1292.“

„Nu toť byl už velmi záhy moderním, není-li pravda? — Ještě něco! Nedávno teprve jsem četl, kdo byl první, jenž tvrdil, že slunce stojí a země se pohybuje. O tom asi nevíte ani vy, pane profesore!“

„No to by bylo. Koperník to byl!“

„Ne, pane profesore! Nebyl Koperník prvním. Již asi sto let před Koperníkem dosvědčoval pravdu tuto — co myslíte, pane profesore,

každému ní dotčenému spravovati se spanilou zásadou: „mně dobré a nikomu zlé!“

Avšak aby se nechávala celá tato záležitost tak loudati, jako se děje nyní, nemáme za zdravé, neboť mohlo by se státi, že by se do jejího liknavého vyřizování vložil bezohledný činitel třetí, který by potom spůsobil oběma stranám překvapení nadělenými, o nichž se jim nyní ani nezdá. Podotýkáme, že na předměstích zůstává ročně 25 procent daní nezaplaceno, (v Praze jen 14 procent) a takové poměry opravňují, aby k vyloučení jejich přikročila vláda, která případně Praze slíbenou státní pomoc učiní závislou od jejího spojení s předměstími, neboť bez toho v Praze pro její budoucnost nedá se vlastně nic důležitého podnikati. A potom by třebaš předměstí těžce pykala a želela, proč celou řadu let propásala a dobrovolně se ku Praze nepřipojila, kdyby byla k tomu krátce donucena. Proto přílišné osobní zdráhání se na předměstích, připojení se ku Praze, máme za tanec mezi noži. Předměstí pražská vzrostla na výhodách, jež mají kořeny své v Praze a proto nemají-li kořeny ty zhynouti, musí jim nezbytně něco z těch výhod zpět poskytnouti na jejich posílení. Není pochybnosti, že otázka ta při dobré vůli dá se vyřídit tak, aby obě strany mohly býti spokojené.

* * *

Od několika let v posledním desetiletí postavily se v českých zemích tisíce rodin jak českých, tak německých na stanovisko „svůj k svému“. Beze všech hluků zcela legální a příslušnou cestou hledaly při ubrazování svých potřeb jenom závody a krámy svých známých. Důsledky toho pak objevily se při posledním sčítání lidu, dle něhož od r. 1890 do r. 1900 ubylo v Čechách 1673 a na Moravě 1093 židů.

Obrana.

Vychvalované zboží z říše německé.

Naše vzdělané kruhy projevují protestantským intrikám v království českém zvláštní blahovůli. Professor Massaryk potřebuje říci jenom že protestantismus jest osvobozením ducha a vědy od temnosti Říma, a celý nemyslivý dav „intelligence“ české mu nadšeně tleská, přikládaje ve svaté prostotě horlivě polínko na hranici k upálení zpátečnického římského klerikalismu. Kdyby naše intelligence znala tu úzkoprast a zpátečnického ducha protestantismu, jenž od dob Lutrových a Kalvinových byl fanatickým odpárcem vědy a umění, nemohla by bezpáteřně výroky bezmyšlenkovitě přijímati.

Dějiny nezfalšované mluví něco jiného nežli čeští odpadlíci od víry katolické. Luther vydal heslo ka „svobodu“ lidu pověstným

kdo asi to byl? — biskup fezenský Regiomontán, jenž zemřel roku 1476.“

„Možná, že máte pravdu.“

„Odpusťte, pane profesore! Proč pak se nazývá věk papeže Lva X. věkem zlatým, v němž umění a vědy zvláště prospívaly? — Myslím, že z té příčiny, protože Lev X. byl zvláštním příznivcem učenců, umělců a spisovatelů, kteří v době té žili.“

„Cože, papež Lev spolu příznivcem kulturních vymožeností? — Zdá se mi, že si ze mne, kloučku, chceš tropiti smích!“ — I Pán Bůh uchovej! Vždyť jsou to jen pochybnosti, pouhé pochybnosti! Já bych rád těm kněžouřům jednu pořádnou vlepil, že jsou sami zpátečníky a tmáří, ale ty pochybnosti nedají mi v noci spáti. — A je-li pravda, pane profesore, že první bezplatné vyučování na školách zavedl la Salle?“

„Ano, Francouz de la Salle.“

„Kněz de la Salle, pane profesore.“

„No tedy kněz, když tak naléháš.“

„A že bluchoněmých prvně se ujímal Španěl Pedro de Ponce a po něm de l'Epee?“

„Ano, Španěl Pedro de Ponce a pak de l'Epee.“

„Mnich de Ponce a kněz l'Epee! — Nehněvejte se, prosím, pane profesore! My nejsme tím vinní, že ti kněžouři v dějinách stále straší, kam jen pohlédneme. Prosím, také o tom jsem již četl: Nedosti na tom, že mnich Berthold Švarc vynalezl stříelný prach, mnich Guido de Arezzo škálu a základy harmonie, mnich z Tegernsee v Bavořích kol roku 1000 malbu na skle, jesuita Kavalieri (1747) polychromii, a jesuita Sekchi spektrální analýzu.“

„Dosti o tom. Já již merčím, že si mne dobíráš! Aby tě blesky Boží!“

„Dobře, dobře! První hromosvod nevynalezl Františkán, nýbrž před ním roku 1754 mnich premonstrátský a farář Prokop Diviš! Vždyť se o tom i naučuy slovník zmiňuje.“

„I drž za zuby, štebetníku!“

„Ach, právě mi napadá, že největším linguistou (jazykozpytcem) byl kněz kardinál Mezzofanti!“

svým výrokem: „Jako poháněč oslů musí osly mrskati, tak musí vrchnost sprostý lid poháněti, bít, rdousiti, věšeti, páliť, odpravovati, v kola lámati jako divokou zvěř“ (Evers V. 160). Kalvín pak poučil n. př. lékaře Serveda r. 1531 upálením na hranici pozvolným ohněm o „svobodě svědomí.“ University prohlásil Luther za „brlohy lupičů, chrámy Molochovy, synagogy zkázy.“ Všecky vysoké školy měly býti dle mínění Lutherova „srovnány se zemí, neboť nic pekelnějšího neb ďábelstějšího nepřišlo aniž přijde na zemi.“ Nezněl by tedy úsudek Lutherův o činnosti prof. Massaryka příliš lichotivě dle svrchu citovaných slov. Pochybujeme, že v nich páni naleznou povzbuzení pro pokrok vědy. Vrstevníci „muže božího“ aspoň začali k radě svého apoštola opouštěti „brlohy lupičů a synagogy zkázy“ a propadali raději snovosti, N. př. v Erfurtě r. 1520 před činností velikého „reformatora“ bylo na universitě zapísáno 311 studentů, za štvanic Lutherových r. 1522 sklesl počet na 72 a již r. 1523 zbylo jich v „ďábelské“ škole pouze 34. V Heidelbergu r. 1525 měla universita pouze 6 posluchačů a to byli ještě — katoličtí Francouzové. (Zahm „Věda“ str. III.) To by byly malé taxi zkušební, pane professore! Nepřejte si ani obnovy tohoto reformního ducha, jenž spáchal na pokroku a na vědě hrozný zločin v době, kdy katolická církev honosila se rozkvětem věd a umění.

Zfanatisování angličtí duchovní prohlášovali ještě před 100 lety větrné mlýny za dílo knížete mocností vzdušných a vylučovali majitele větrníků z církve. Angličtí lékaři Harvey, Jenner, Simpson a jiní zakusili v trpké míře „osvícenost“ helvetských kleriků. Znamenitý lékař Harvey, když uveřejnil svůj objev o oběhu krve, byl luzou helvetskou napaden tak, že mu dům rozbořen a všecky zápisky, výsledek dlouholetého studia, mu roztrhány. Trýznivý učenec našel přístřeší a útulku — v „temném“ Vatikáně, kdež pod ochranou papežů došel za své výzkumy uznání. Pronásledování protestantští hvězdáři Kepler a Tycho Brahe našli porozumění a živobytí pouze v zemích katolických, kdežto katolický filosof René Descartes našel málo vlídného pohostinství v kalvínském Holandsku. Proti hromosvodu hřímali kazatelé protestantští ještě r. 1775, poněvadž prý porušuje rovnováhu mezi živly, kdežto katoličtí kněží v Rakousku, Francii, Španělsku a Itálii znamenitý tento vynález věřícím doporučovali.

Obšrnější výčet katolické práce ve prospěch pokroku a vědy přináší č. 8. „Časových Úvah“ (1901) z pera Dra. Reyla pod názvem „Církev pronásleduje vědu.“ Ze spisku toho uveřejnil „Český Východ“ v předešlém čísle obsáhlé úryvky bez udání pramene ve článku „Kde jest věda“. Článek tento ku čtení doporučujeme.

Můžeme zcela důvodně proti mlčkému

„I dosti těch hlupot! Hleď, ať se vytráší!“
 „A kterým směrem mám se dáti? To by mohl mi nejlépe udati jáhen Flavio Givia, který roku 1300 střílku znamenitě zdokonalil.“
 „Neboť-li ti v hlavě?“
 „Nu což, hoř-li mi v hlavě, pak třeba střelky, aby mi vlasý neshořely. Střelky zavedli první mníši Cisterciáci a kapucíni patřící byli až do sedmáctého století jedinými hasiči v Paříži!“
 „Bude-li ještě déle bláboliti, vyhlátněš ven!“
 „Snad někam do vzduchu. Věru mi právě napadá, že první balon již 60 let před Montgolfierem sestrojil mnich Berthold Gusmak, který r. 1720 před celým portugalským dvorem královským vznesl se do výšin. — Proč si utrácíte okuláry, pane professore? Vždyť i ty vynalezli kněžouři. První okuláry sestrojil v třináctém století mnich dominikán Alexander Spina! Máte tak nakváp, že musíte na hodinky hleděti? Toho byste se, pane professore, měl chrániti; vždyť i hodiny sestrojili kněžouři. Prvními hodinami obmyslil nás církevní spisovatel a kněz Kassiodor († 505); vynález tento opravil a zdokonalil Gerbert, později papež Silvestr II., o němž jsme již slyšeli. První hodiny hvězdátské sestrojil opat Richard Vallinfort roku 1616.“

„Ale nyní mám čas, abych již šel! Vždyť již lampy plynové jsou rozsvíceny. Ale ještě bych, pane professore, rád něco připomenul. Snad vám není známo, že první světlo plynové vyráběli jesuité, ti zatepnelci. Jesuita Dunn roku 1794 v Stonyhorstu v Anglii zřídil první plynárnu. — S Bohem pane professore! Ale ještě se musím o něčem zmíniti. Máte-li také nějaký bicykl? Také bicykl je vynálezem kněžouřským, vymyslel jej kněz Piantra, který již roku 1845 na bicyklu jezdil.“

„Dobrou noc, pane professore! Prosim, nemějte mi za zlé! Pravda zůstane pravdou, byť ji někdo i pantokem ubíjel. Jen pravdu nechť mluví, kdo v dějinách si libuje.“

Ještě jednou dal student s Bohem, ale pan profesor zlostí a vatekem ani nedutal.

paponškování lživých frází o „osvícenosti“ protestantismu prohlásiti: „Kdežto reformatoři němečtí pod Lutherem, švýcarští pod Kalvínem, skotští pod Knoxem, angličtí pod Jindřichem VIII. starali se o svá díla zkázy a o upalování na hranici všech, kteří se odvážili lišiti se od nich, synové církve katolické pod vedením papežů a učených mnichů pracovali na díle vědeckého bádání a objevů v rozmanitých oborech vědy po všech dílech starého i nového světa.“ (Prof. Zahm „Věda“ 124.) Znamená tedy přijetí protestantismu, v nynější době tak horlivě nám nabízeného, ne krok ku předu, nýbrž skok do tmy. Placené pak reklamy tohoto podezřelého zboží ve „vlasteneckých“ novinách tak často uveřejňované, zasluhují opovržení, protože jsou zločinem na historické pravdě. Šířitelé těchto zločinů na pravdě jsou buď obmezeni aneb zlomyslní.

Našel se doklad. MUDr. Lukla v přednášce ve „Spolku Husova domu“ pravil: „Soušedé naši němečtí v Čechách za záchranu svou vyhlásují teď heslo: Pryč od Říma! Souhlasím s ním. Podněcovatelé hnůtí toho ať pracují z jakýchkoliv pohnutek, vždycky však je úspěchem, odežene-li se od človéka úpír, který mu pije krev atd.“ (Hl. ze S. č. 15). Pane Massaryku, je MUDr. Lukla českým evangelíkem? Není v jeho slovech souhlas s hnůtím „Pryč od Říma?“ Budete ještě zapírat?

Politický přehled.

Jakým vlastně nespolehlivým činitelem jest levice, ukázalo se přejasně minulý týden v posl. sněmovně. Konference klub. předsedů něm. stran usnesla se totiž navrhnouti resoluci, v níž se žádá zřízení čes. státní průmyslové školy v některém čes. městě v obvodu obchod. komory budějovické a něm. školy v obvodu obch. komory chebské. Ale Všeněmci ohlásili, že podají vlastní návrh na zřízení pouze něm. stát. průmysl. školy v Č. Budějovicích. Ten návrh přijala za svůj i celá levice a první opustila, kterého pak se ujal posl. Ploj. Všeněmci a něm. lidovci dožadovali se odděleného hlasování o obou částech resoluce, a když to zamítnuto, pískali, řvali, železnými tyčemi tloukli a na předsedu sněmovny hr. Wettera útočili. A přece návrh posl. Ploje, vlastně tedy návrh levice, i proti vůli mnohých Němců přijat 222 hlasy. Ústaváctí velkostatkáři a kat. střed něm. hlasovali pro návrh.

Dne 10. dubna poslanci čeští v interpelaci žalovali Dr. Körbrovi na germanisační činnost ministra spravedlnosti bar. Spense, protestující proti tajnému soustavnému zavádění němčiny v zemích koruny České k soudům a úřadům, které ministr sprav. tajnými rozkazy a výnosy vybízí, aby všemi po ruce jim jsoucimi prostředky němčinu podporovali. Interpelace ta učinila v celé sněmovně nemalé vzrušení.

Slovinští důvěrníci ze Štýrska v Celji shromáždění prohlásili, že si nedají slovin. gymn. paralelky z Celje odstraniti, naopak že má tam býti zřízeno vyšší gymnasium. Všeříký kompromis v té věci zamítají.

Něm. lidovci z Čech nejnověji požadují odstranění čes. škol v krajích něm.; rozdělení pražské diecese, něm. úřadování v něm. okresích, nepřipouštění českého živilu k službě soudcovské v něm. území a j. Za lidovci hlásí se i druhé strany.

Něm. lidová strana usnesla se vystoupiti z něm. souručenství, aby měla volnější ruku; tím se ono rozpadlo.

Dr. Körber 12. t. m. radil se opětně v Pešti s uher. předsedou Szellem o celním tarifu a uher. vyrovnání; ale zase prý se páni nedohodli.

Rozpočet ministerstva kultu a vyučování schválením kapitoly „Obecné školství“ vyřízen. Čím blíží se den, kdy dojde k hlasování o 16 mil. subvenci pro Prahu, tím horlivěji vyjednávají členové něm. lidové strany mezi sebou a ministr. předsedou.

Císařským listem svolávají se delegace na den 6. května do Pešti.

Něm. kancléř br. Bülov na cestě z Itálie stavil se ve Vídni, kde byl přijat císařem, a navštívil mnohé velvyslance a ministry. Něm. císař vyjádřil se těchto dnů, že jest nutno, aby se vši rozhodností pokračováno bylo v dosavadní různé protipolské politice.

V Bruselu a jiných ještě městech belgických rozvířila se minulý týden téměř revoluce. Lid se bil s policií a s vojskem do krve. Přes 300.000 dělníků v různých dolech, sklárnách atd. zastavilo práci, že hotovi jsou vymoci si požadavky své. Vše děje se za tím účelem, aby socialisté a radikálové vynutili na králi, vládě a konservativní většině všeob. rovné hlasovací právo bez věleklých výhrad. Vláda a většina vzpírají se tomuto požadavku, že by pak radikální živly zmocnily se většiny ve sněmovně.

„Glas Crnogorca“ s nadšením velebí papeže Lva XIII. pro jeho moudré chápání se otázky slovanské.

Následkem množení násilností v Makedonii prchají četní Makedoňané do Bulharska. Ohlašují se krvavé boje na hranici macedonské mezi tureckým vojskem a bulharskými tlupami. Vláda bulharská shání peníze k mobilisaci armády a k dobytí Makedonie. Sama turecká vláda šíří zprávy, kterými podněcuje mysl mohamedanského lidu.

Na ministra vnitra Sipjagina vypálil jistý student 15. t. m. v Petrohradě pět ran z revolveru. Sipjagin krátce na to skonal. Ministr byl studenty nenáviděn.

Dne 8. dubna ruský vyslanec Lesar, princ Čing a Vangvengčau podepsali smlouvu o Mandžursku.

Dle telegramů zdá se, že tentokráte jedná se již zcela vážně o mír v Africe. Veškerí burští vůdcové nalézají se už v Pretorii, kde jim velitel vojsk angl. lord Kitchener vykázal k obývání domy poblíž svého paláce. V Londýně panuje důvěra, že mír bude brzo uzavřen.

Z činnosti katol. spolků.

Z Kostelee m. O. Ve schůzi Jednoty kat. přednáší 20. dubna vdp. Dr. Rudolf Horský o přednášce „Vybrané kapitoly z dějin českých“. O zábavu postaráno. Začátek přeseň v 7 hod. več. — Přes rychravé a drsné počasí v pondělí velikonoční již o 7. hod. naplněn byl sál do posledního místačka na Rahštejně. Kde kdo byl dychtiv viděti a slyšeti tu naši bojovníci v katolickém táboře ze sesterské Moravy. Slečna Hoffmanová ukázala, jak střizlivě a věcně nahlíží na život lidský, na bídý jeho a jejich odstranění. Chce, by v odvětvích, ve kterých i žena může pracovati, byla žena stejně vážena a placena. A nastane-li toto, potom bude žena nutně vrácena rodině, povolání, které jí určil Bůh — býti totiž věrnou, pečlivou a hospodárnou manželkou, matkou, královnou rodiny. Satyricky tepala s jedné strany časté výroky mužů, že práce manželky v domácnosti ničím není, s druhé strany nedbalost, nepraktičnost žen ve vedení domácnosti. Dokázala, že mnohdy kořenem různé domácnosti bývá nedovednost manželky v úpravě pokrmů, ve správě šatů, nedbalost paní v dohlídce na osoby podřízené. Jak srdečně byly díky za přednášku, bylo znáti na obličejích všech. V neděli na to dne 6. dubna sebrala táž Jednota divadelní kus „Sv. Alžběta“ s nejlepším zdarem jak mravním, uměleckým, tak hmotným. Místa všechna byla až do posledního vyprodána. — Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Osobní. J. V. císař jmenoval vsdp. dra. Jana Soukupa, profesora biblického studia S. Z. a konsistorního radu, sídelním kanovníkem kapituly u sv. Ducha v Hradci Králové. Církevní tento hodnostář narodil se r. 1849 ve Branně a od roku 1877 tedy po celých 25 let působí zdárně v městě našem na bohosloveckém semináři jako profesor a v chlapeckém semináři jako spiritual. Po 10 let jest kanovník dr. Soukup konsistorním radou, r. 1895 stal se čestným kanovníkem. Od vzniku politického družstva tiskového stojí dr. Soukup v předních řadách jeho pracovníků a příznivců, veda po 6 let předsednický úřad. Vedle pedagogické, úřední a sociální činnosti pěstoval dr. Soukup též činnost literární, napsav celou řadu vědeckých pojednání do „Časopisu katol. duchovenstva.“ O charitativní činnosti nového pana kanovníka pomůžeme, vědouce, že bychom mu způsobili rozpaky výčtem nemalých peněžitých darů na různé dobročinné podniky. Přejeme zasloužilému církevnímu hodnostáři v novém úřadě „Mnohá leta!“

Šlechetný podnik ndp. biskupa. Kdo zná z vlastního názoru hospodářství na panství ndp. biskupa Eduarda Brynychy, dobře ví, že téměř všecek výtěžek z panství ukládá se ne sice v bankách, ale v dobročinných podnikcích. Širší veřejnosti to ovšem známo mnoho není, protože s dobrými svými skutky nechluví se ndp. biskup před veřejností. K čestným podnikům lidumilným a kulturním přidružil nejnověji ndp. biskup úmysl, zbudovati sanatorium v Janských Lázních pro choré kněze. Základní fond hodlá položiti ndp. biskup sám, ku zvelebení podniku vyzývá všechna šlechetná srdce pastýřským listem. Není pochyby, že myšlénka tato nalezne ohlasu nejenom u diecézního duchovenstva, ale i u širší veřejnosti. Materiální zaopatření kněží jest dnes mezi všemi intelligentními stavy nejhorším. Svými příjmy kryje kněz stěží běžné výlohy, takže pro dobu nemoci nemůže nic ušetřiti a jest odkázán na veřejnou dobročinnost. Kéž najde šlechetné srdce Vrchního Pastýře ohlasu u dobrých lidí!

Zprávy diecézní. Vyznamenaní: p. Jan Kaška, farář v Kuklenách a p. Alois Broul, farář v Hofmanově Městci, jmenování děkany. — Ustanov-

vení jsou: p. Jos. Kovář, administrator, za faráře ve Vlčích, p. Jarosl. Šourek, administrator, za faráře ve Btyni, p. Václav Frinta, farář Kácovský, za faráře do Hořině, p. Václ. Šrám, farář Starobydžovský, za faráře do Smidaru, p. Jos. Martinek, administrator, za faráře do Zbýšova, p. Frant. Janák, administrator, za kaplana v Žiželicích, p. Otom. Bažant, kaplan ve Vápně, za administr. do Mlýsohrb, p. Frant. Reinis, koop. ve Vrbici, za kaplana do Vápně, p. Frant. Náhlík, kapl. v Dačicích, za kaplana do Dolních Královic, p. Václav Stýblo, kaplan, za administrátora v Dolních Královicích, p. Václav Vačkář, kaplan, za administrátora v Ledči, p. Josef Kulda, administrator, za kaplana v Hořicích, p. Ferd. Jechlička, koop., za administr. v Kácově, p. Jos. Pfof, administr. ve Smidarech, za administr. do St. Bydžova. — Uprázdňené místa: Kácov, fara, patron. Jeho Veličenství císaře Františka Josefa I., od 4. dubna; Starý Bydžov, fara, patron. Jana Čížka (právo praesent. příslušní farář Smidarskému), od 7. dubna; Červená Janovice, fara, patron. města Kutné Hory, od 8. dubna b. r. — V Pánu se snul: p. Frant. Josl, děkan v Červ. Janovicích † 7. dubna (naroz. 1834, vysv. 1887).

Velební úvahy. Velebný život našeho města po drábnou dobu let jest v nájmú jistě kluky, jejíž viditelnou hlavou jest pan Dr. Ivan příjímím Hronský. Vše, co se v Hradci koná, musí mít štěpl od samozvaných těchto činovníků, jinak to „věčný“ právník seřezá v „Osvětu“. Provozují tedy několik lidí hotovou tyranii v obci, ačkoliv by každý soudil, že veřejné záležitosti spravuje volené obecní zastupitelství. Tyranii tuto dovedli chytří oligarchové maskovati zdánlivým bojem proti klerikalní hyšce a proto ustrašené občany vítali v nich rytíře blanické, povolující se dobrovolně jejich komandu. Boj však proti klerikalismu trvá již trochu dlouho a klerikalové bez ohledu na pokrokové útoky pracují klidně dále za stěle v obecnímu rostončím poznaní, že celý ten manévér proti klerikalismu nemá nic jiného za účel, nežli udržeti tyranii několika šiperných lidí. Naše doba však na tyranii nedrží a proto nespokojenost s pokrokověskou tyranii tu a tam propuká na veřejnost. Utíká se k němu, že mnozí lidé z této kluky proto zvolili pohodlné místo oprávců a karatelů, aby se nemusili sami napravovati. Nedávno v jistě vině národně napaden byl Dr. Ivanem jistý vášně občan, jenž srovna netouží dostati se do obecního zastupitelstva a proto měl odvahu Dra. Ivana poukázat k opravě vlastních vad. Vyčetl mu mezi jiným, že za obecní a okresní peníze měl by také pracovati a nenechávati tyto zřejmé povinnosti nahodilému milordnerství. Zjev tento jest ovšem jen proto možný, protože Dr. Ivan svou vrchnost sám si volí, takže mu tato ani úřední povinnosti připomenouti nesmí. Kdyby také některý klerikál bral plat z obecní kasy, práci nechával kolegům a sám jezdil po světě, zdá by nebyl po zásluze na pravní „Osvětu“ k veřejné výtraze v klaci vystaven? Kdo si to ale umí šikovně seřadit, ten ovšem nejenom sám se vyhne disciplině, ale dovede „masreglovati“ i jiné. Blíží se obecní volby, proto jsme zdejšímu voličstvu doporučili několik krtků k osvěcené podpoře.

Výstava výtvarných umělců spolku „Mamco“ v slavnostní síni vyšší obchodní školy v Hradci Králové zřetane již jen do pondělí dne 21. dubna 1902 otevřena. Vstupné 40 hal., studentstvo a vojenské mužstvo 20 hal.

Lázně v Hradci Králové. Co se již popoale papíru o nutné potřebě veřejných lázní pro naše město, kde žije přes 4000 lidí, kteří lázni (potřebují) jako soli. Vody máme zde hojnost, aspoň ve sklepích a v základech nestáčíme ji ani vyčerpávati, ale na lázně se nemůžeme smoci. Loni ustavil se komitét ku přípravě prací. V čele stáli lidé, o nichž bylo lze očekávati, že dovedou i též dle slov svých jednati. Zahájila se subskripce, která dostoupila výše 50.000 K, takže scházelo ještě 30.000 K ku nutnému kapitálu, ale dnes není o komitétu ani slohu a o lázních taky ne. Daleko potřebnějšími nežli tělocvična a park jsou nám lázně, proto by akce pro postavení lázní neměla tak chabě usnati.

Nešverův večer pořádá zpěvácký spolek Slavjan v městském divadle v neděli 20. t. m. o 7/8. hodině večerní. Hudbní skladatel Jos. Nešvera znám jest obecně v hradčeckém ze svého působení při zdejších biskupských chrámu, nežli se stal ředitelem kůru na domě v Olomouci. Jeho činnost skladatelská je tak všestranná a vyspělá umělecká, že koncert, jenž přináší ukázky ze všech druhů jeho tvorby, volání světské i církevní a instrumentální, poskytné podítku a seznání s profilem umělcovým, nemálo i tím, že sám přibude a bude dirigovat i hrát na pianě ze svých skladb. Předprodej lístků má knihkupectví p. Tolmana.

Vyhnanec z Pruska. Dne 12. t. m. ubíralo se Hradec Králové 8 Chorvatů, kteří byli z Pruska vypovězeni, až tam již delší dobu pracovali. Chorvaté tito byli se Záhřebu v Chorvatsku. — Vláda italská nedávno ve Vídni zakročila na ochranu svých příslušníků v Rakousku pracujících, ale Slované rakousko-uherské v Německu zdají se býti bez ochrany, ač tisíce pruských příslušníků se v Měi naší drze roztahují.

Mrtvola pokařského učně Fr. Doležala, jenž se byl 1. dubna t. r. z „hudebního mostu“ u Hradce Kr. vrhl do Labe, vytažena byla 10. t. m. u Střebe a na hřbitově na Zámecku pohřbena.

Lehl si do hašeného vápna. V noci ze 14. na 15. t. m. koupil si jeden zdejší občan pořádnou opičku. Když se ubíral k domovu, spleti si cestu a místo v peřinách ocitil se v jámě naplněné hašeným vápnem. Po dlouhém namáhání vylezl z jámy, rosloučiv se dříve s opičkou a jako duch stanul na prahu příbytku svého. Jaké bylo přivítání od jeho manželky, může si každý pomyslit.

Z Mikulovic. Dne 6. t. m. měl podpůrný a vzdělávací spolek „Dobročín“ spolkovou schůzi, při níž přednášel p. redaktor V. Myslivec z Prahy: „O křesťanském socialismu.“ Za zdražlou, místy uchvacu

jíci přednášku odměněn byl bouřlivým potleskem. Když pak ve své odpovědi dotkl se p. redaktor i „Školského Obsazu“ a podal ukázkou, jak tam se píše o náboženství a obřadech katolických a tak kalí se mír mezi duchovenstvem a učitelstvem i následkem toho mír v obcích, tu mladý p. učitel též ve schůzi přítomný, který snad i sám z tohoto listého pramene čerpal, několika nejasnými a v rozčilení pronesenými slovy chtěl asi vysvětliti, že učitelé čtou sice list ten, ale vyberou si z něho jen to, co jest dobré! Druhý z mladých pp. učitelů způsobem neparlamentárním ulevil svému sbytačnému rozčilení zvoláním, že přý duchovenstvo tiskem ubližuje učitelstvu, a na důkaz toho mával v ruce nějakým výstřípkem z novin, který však na radu jiných opět schoval. Místní kněze touto poznámkou p. učitel snad nemilil? Pásobí sice p. učitel jinde, avšak jest místním rodákem a snad také dobře ví, — co i my jsme se v místě samém od přítomných občanů dověděli — že právě místní duchovní jsou osvědčenými příslušci školy a vždy horlivými asistenci pp. učitelů. A i to snad bude p. učitelé známo, když některý z pp. učitelů školy zdejší, neb místní školní rada a snad i kněz by v některých novinách tupa — a tím zároveň podrývána vážnost celého stavu neb korporace — že správa podobná nevyšla nikdy z pera kněze, ale — učitele. A kdyby p. učitel byl čel onen výstřípek z novin, v němž dle doslechu obasena byla správa týkající se známých smutných událostí židáckých, jistě by byl nikomu tak neškodil, jako svému stavu. Tolik dostalí prosatím.

Stydí se na jméno řídící učitel. V časopise „Svět Zviřat“ čteme a vidíme vyobraseny koně, které pocházejí ze vzácných plemen statkáře Fr. Dolenského z Nepolce u Chlumce n. O. Že však tyto „statkáři“ je řídícím učitelem, toho neuvěříme — ať dle všeho se za povolání své — stydí. Lépe snad by bylo, kdyby věnoval se tomu, k čemu se přinává a zač se stydí, kdyby — nechal.

Dm. Slečna Anna Fetterová z Police nad Metují věnovala tamější katolické vzdělávací jednotě jinocb a mužů „Vlastní“ 100 K. Výbor jednoty vzdává šlechtné dárnici srdečný dík a vřel „Zaplat Báh!“

Ze Staré Paky. Den 6. dubna t. r. zřetane na dlouhou dobu v paměti naší osady. Vítali jsme toho dne svého prvního duchovního správce, kterýž zase po 400leté osídllosti náma jmenován byl v osobě dp. Jaroslava Malého, kaplana v Nové Pace. Po 9. hod. zavítal k nám provázen dp. Jos. Vomočilem, farářem, vp. Frant. Burghardtem a mnohými jinými. Na hranicích obce naši představitel dp. farář Vomočil nového zposaitu, jehož pan starosta Soukup v čele obecního zastupitelstva srdečně přivítal a po poděkování p. expositu hnu se průvod školní mládeže, hasičských sborů ze Staré Paky, Rožkopova a Onatí, katol. Jednoty a ohromného množství osadníků do chrámu Páně sv. Vavřince, kde nový duchovní správce celebraval slavnou mši sv. Po mši sv. celý průvod ubíral se k prozatímní fars. Krásná pohoda zvyřovala slavnostní náladu. Všem, kdo se přičinili o novou duchovní správu, zejména Jeho Bisk. Milosti a vdp. konsistornímu radovi Dra. Šalcevi, jakož i zaslanému starostovi p. J. Soukupovi a sl. zastupitelstvu i starostům osad přifařených budíž vsdán srdečný dík!

Z Kyšperka. Dne 1. dubna t. r. konala se zde volná konference vikariátů: kosteleckého, králického, lanškrounského a rychnovského, řízená vldp. vikářem kosteleckým Jos. Kaplanem. Počátek učiněn byl úvahou ascetickou, kterou tentokráté pěkně zpracoval a přednesl vlp. častolovický Josef Bedrna. Dp. katecheta kostelecký Alois Dvořák důkladně probral thema: „O naší situaci a organizaci.“ Aby z plle a zkušeností dp. katechety i jiní těšili mohli, uveřejněn bude referát jeho ve „Věstníku katol. duchovenstva.“ — Na konci rozhovoru přijaty byly následující dvě resoluce: I. „Duchovenstvo, sbornážené při volné konferenci, usnáší se, aby všichni kněží vikariátů kosteleckého, králického, lanškrounského a rychnovského přistoupili k důležitosti „Ústřední Jednotě katol. duchovenstva pro království České“ a vyhlásili ostatní vikariáty k podobnému usnesení, aby žádný kněz v Čechách nestál mimo Jednotu, neboť v jednotě je síla.“ II. Sbornážené duchovenstvo a politováním bře na vědomí již od let trvající rozkol v naší straně a usnáší se jednomyslně, aby ve smyslu článku: „Bud a nebo“ ve „Věstníku“ čis. 7. uveřejněného, avolána byla co nejdříve společná přípravná konference, již by delegáty svými obeslala: Ústřední sdružení katol. spolků v Praze, v Hradci Králové, v Budějovicích a Litoměřicích a vedení strany katol.-národní, křesť.-sociální a křesť.-demokratické, na níž by o možnosti a zásadách svorného postupu pojednáno bylo, a co nejdříve ku svolání všeobecného sjezdu k definitivnímu odstranění roztržky došlo. Zádáme aktivě, aby souhlas s resolucí touto od jednotlivců, celých vikariátů a spolků ve veřejných listech projeven byl.“ — Mezi volnými návrhy přijato bylo, aby letošní jubileum sv. Otce oslaveno bylo na svátek Navštívení Panny Marie manifestací pouťi do poutního chrámu Páně „na Homol“ ve farnosti cuclovské. — Přihlí schůze bude sase v Kyšperku a sice 4. srpna. Zdráh! —

Sv. misie. V Dačicích není pamětníka sv. misie, jež konala se tu od 31. března do 8. dubna dpp. OO. P. Rejstem a P. Aloisem Jemelkou. Farnost dašická čítá 4.751 katolíků, z nichž během sv. misie 2.654 přijalo sv. svátosti. Účastenství při sv. misii bylo všeobecné. Zvláště skvělý byl v neděli

8. t. m. odpol. průvod s orváceným sv. křížem misijním. Vádcí „taky katolíci“ byli buď doma schováni, aneb v hospodě a mračili se přý sle na postup klerikalismu v Dačicích. Taktéž důlnio konstatovati, že ani jediný hasičský sbor s celé farnosti se neúčastnil slavnosti svátosti sv. kříže; farnostní čechové však účastnili se se svými korouhvemi vřichni, za to budí jim všechna čest! Za duchovní hody tyto srdečně „Zaplat Báh“ dpp. OO. misijní — Od 2. do 8. dubna konána ve Vel. Oupřímě od dšt. pp. Redemptoristů P. Kandy a Králík a P. Willi se švýcar obnova sv. misie, jež byla korunována pošeňnaným výsledkem. Přes 1150 osadníků přijalo sv. svátosti. Dojemným byl okamžik, kdy loučil se dp. P. Kanda se zdejší osadou. Nadešeným svým sv. Alfonse apřimně „Zaplat Báh.“ — Ve Slatině u Jičína konali od 5. do 9. dubna dd. OO. z řádu sv. Františka P. Leopold Janoch z Plzně a P. Akkurcius Košťál, kvardinia ze Zámku, obnova sv. misie s výsledkem netašným. Z 1220 farních obyv. přistoupilo ku stolu Páně 883 osob, což svědčí o tom, že i okoli účastnilo se valným počtem této slavnosti, jež zakončena ve středu večer opravdu velkolepým průvodem k nové poslácené soše Blah. Panny Marie. Slavnost tato zřetane dlouho v myslích věčného lidu domácího i cizího jakožto všeobecný projev víry a triumfu pravdy katolické.

Ze Skutče. Tomu známému p. občanovi, který psal v „Lid. Pr.“ Ráčíte mi dávatí jemný pokyn a ukazuje při tom na ten jistý obraz, abych ohodil pilně a pravidelně do hospod na víno a na pivo a abych v kostele nekázal. Nač a k čemu kázati, v jednotě mluvití, plněn kostelní cvičiti, do školy choditi, když s tobo nic nezouká a mše se tobo člověk sprostiti, ráčíte asi mysliti. Pravda, kdybych toho všeho nechal, jak přijemno bych mohl býti živ a všelijaké výlety do světa bych mohl podnikati a mimo to lidé, kteří se od náboženství osvobodili, měli by mne v lásce. Jednám tedy proti svému prospěchu a pohodli. A proč tak činím? Poslyšte! Přijde brzo čas a povolán budu před soud Boží a tam budu souzen podle toho, jak jsem s časem sobě svěřeným hospodařil, co jsem činil ke cti a chvále Boží a ku prospěchu neumrtelných duší. Dále: Kněz, budící duše pohřbené ve spánek věčné smrti nedojde od nich pochrálý, ale ony projeví mu svoji nelibost. Nech-li je nechá spáti spánek smrti, budou naň svolávati kletbu na věčnost, říkouce: Kdyby ty byl povinnost svoji konal a nás k životu budil, nebyly bychom přišli do světa nešťastí. Kněz tedy neujde nemilosti od duší protinábožensky smýšlejících. Domníváte se, že práce moje jest marná a sbytačná. Račte vsiti k vědomosti, že moji povinnost jest rozsvítati. Zasvětnu slova dáti vanika nemám moci, to jest věc Toho, jenž řekl: „Já jsem cesta, pravda a život. Pak i to v úřahu vsiti dušino: Když duše po delší řadu let jest od náboženství odvácena, zatvrdí se proti pravdě křesťanské, oslepeje; takovou duši ku konání náboženských povinností nikdo nepohne, takový člověk i nerad slyší o tom, že při oběti mše sv. nacrvený sbor pěkně zpívá; milejší by mu bylo, kdyby zpívali lidé necvičené, nechoptní, přibíhající. Vaše časopisy a vaši řečníci hanobí náboženství katolické, pracují k tomu, aby bylo vyvrženo z duší lidských, ze škol, ze společnosti občanské; to je politika vašich stran a když na to kněz upozorní svůj lid, křičte, že se vám míchá do politiky. Nechte náboženství na pokoji a kněz se vám do vaší politiky pléti nebude. Že bych od oltáře na lidi pokřikoval a je z kostela vyháněl, pravda ovšem není, ale napsal jste to, aby měl člověk silnější dojem podle zásady, když se nedostává pravdy, postaví se seš. Tak myslím, že lidé, kteří chtějí Bohu sloužiti a jednou šťastného z mrtvých vstání dosáhnouti, půjdou za mnou a ti, jimž na takových malíčkostech nezáleží, budou se držeti praporek strany naší. St. D.

Spiritismus v Krkonoších. Knařeni c. k. okr. hejtmanství v Jilemnici, jež jsme nedávno o spiritismu v Krkonoších uveřejnili, píše nám dp. farář Josef Koukal s Mříčné: Čím více půdy strká v lidu pravá víra, tím více ujímá se pověra. Tak bylo vždy, je a bezpochyby bude. K jakémusi mysticismu nakloněný horaký lid věnoval spiritismu, či jak se zde říká duchapení, když se tento ujímal, pozornost věstí, než by se mu bylo dostalo jinde, avšak brzy vyčtěl přirozeným svým ostrovtipem bohoprásdný švindl, jaký se tu na účet zdravého lidského rozumu děje a odvrátil se od něho aspoň v lepších, t. j. uvědomlejších svých vrstvách. Přes to duchapenství udrželo se v některých rodinách a jsou to ponejvíce starší ženské, jež ve spiritismu vidí náboženství a nikoli pouhý pokus rozluštní psychopatických sjevů. Zvláště v poslední době zdálo se, že duchapenství umírá a teprv když přes zákas schůze počaly se znova a to bez obalu obdávati, obnovilo c. k. okr. hejtmanství v Jilemnici staré nařzení proti spiritistům, což způsobilo mezi nimi, kteří na okrese mají již svůj list, pohnutí a jich hnuv obrátil se proti mně, jenž jsem tou dobou dlel v Jerusalemě. Dostal jsem dva výhrážné listy, jež jsem ovšem odevzdal tam, kam patří, totiž četnictvu, v nichž se mi hrozí nepřirozenou smrtí, jako pávodci přý tohoto úředního opatření. Byli jste v Jerusalemě, abyste se spikli proti novému víře a ji zničili, jel jsem s vámi z Neapole (bezpochyby ten duch) a všechny vaše intriky pronikl“ atd., tak začínal jeden a v druhém: „Přinesli jste s sebou zázračné květiny, abyste jimi pomáhali lidem na věčnost“ a p. Mám svyk očiti úsudek zdravého lidského rozumu, třeba prostého, dokud nedokáže člověk svým jednáním, že ho nepozbyl, v jakém stavu jsou asi dnes pisatelé obou dopisů a duchapen. Moje sebevědomí by o mnoho stouplo, kdybych měl vliv na jednání politických úřadů, mluvil však se bohužel přiznati, že jsem to tak daleko nepřivedl, jakož i že mi ani ve snách nenapadlo, strpčovatí svou, beztoho obtížnou cestu do Orientu nechatými vzpomínkami na duchapen, a s nimiž se i doma nerad obírám. V případě však, že bych toho vlivu někdy nabyl, bude mým prvním aktem, přispěti k osvobození křesťanského lidu od evidentní blbosti a bohaprásdného švindlu, jakým je t. sv. duchapenství.

Nyní také pochopí p. pisatel lokálky v Katolických Listech slova přivracení spiritismu na jeho osadě, „vítá se fouká z Jeruzaléma“. Věra škoda té poslední špetky zdravého rozumu, o kterou se duchovní pisatelé smálných listů připravili.

Ze Zbyšova. (Uvítání nového dp. faráře). Dne 7. t. m. večer konána byla v útloué více naší dojemná slavnost. Vraceli se toho dne z Hradce Králové od investitury dp. P. Josef Martinek, dosavadní administrátor zdejší, jako skutečný farář a duchovní otec náš. Celá slavnost podává děkas o tom, že dšst. p. farář sa tu krátkou dobu, co zde byl administrátorem, získal si úplné lásky a vřálosti veškerých farníků. Ačkoliv bylo právě aprílové počasí a vál studený vítr, sedli se v hojném počtu jak osadníci dospělí, tak i školní děti. Též členové sboru hasičského ze Šebestovic účastnili se slavnosti. As o 7, 6. hod. dáno znamení, že kočár s p. farářem se blíží od nedalekých Šebestovic. Právě hnul se ku předu. U blízkeho kříže byl dp. farář ardečně uvítán pp. starosty příslušných obcí ze Zbyšovským starostou a předsedou místní školní rady p. V. Vichrou v čele, učitelstvem i školními dětmi. Zvláště dojímavým bylo, když statičký vdp. děkas ve vřelosti P. M. Mára svého nástupce v úřadě srdečně vítal. Působilo sám blahodárně přes 40 let ve farní osadě zdejší a též klidná léta svého odpočinku trávil mezi námi. Ze hlaholu zvonné a svaké hudby zbyšovské brali se všichni do chrámu Páně, kde dp. farář udělil lidu požehnání. Doprovodivše všichni dp. k fce, pu bla hofáních se všech stran projevených za volání slávy se rozešli. Kéť popřeje Báh novému našemu dp. faráři, by mnohá léta v naší farní osadě šťastně a spokojeně se zdarem působil.

Jak vení strejček nemocného. (Z Ronova nad Dobruvkou.) Co se stalo oněhdy strýčkovi se . . . to myslím nestalo se ještě nikomu. Jeden bratr z mokré čtvrtě se vášně roznemohl a tu, aby a tím nebylo mnoho tahaček, uneseno dověztí ho do okresní nemocnice v Čáslavi. Zjednaný strýc šapřál valacha, naložil milého nemocného do fauňku, zabatil ho do šatů a peřin a hajdy poskokem k Čáslavi. Cesta ubíhala strejčkovi na „šejstroku“ jako voda a bnele byl u nemocnice. Ale jaké zděšení, když chtěl narcovati nemocného a ve voze ho nenalezl. První myšlenka byla, že ho snad stratil, ale když prohlédl vůz a pře-svědčil se, že je v pořádku, napadlo ho, že mu ho snad někdo ukradl. Byla to síla chvíle pro strýce. Smuten vydal se nazpět. Ani konfit mu nechtělo a jenom mrzutě švihal valacha, který divil se asi, proč je pantáta tak najednou zlý. Jaké ale překvapení, když na půl cesty vidí belhati se nemocného proti sobě. „Jauku, cakulentká duše, kde jate by?“ „Jou nezloběj se pantáto, když jeme jeli tak pomaloučku do vráku skrze Ž. a já tam viděl na dveřích namalovanou flauku, tak mě chytla taková chuť na štamprle, že jsem se nemohl zdržeti, abych si jednu nevypil. Však to bestoho bude má poslední, v nemocnici k ní nedají ani čichnout a kdo ví, jest-li se odtamtud vrátím“. Strýci nezbylo než si odpihnout, ať prý ho tuze dleň svrběla a naložit milého pacienta znovu. Podruhé ale ať prý mu někdo zas přijde, aby někoho vzal do nemocnice.

Z Čáčetima. O klidné dědině naší šíří vesejnost téměř ničeho nevíš. Nic zvláštního pu dlouhý čas pravidelný též života zdejšího neružčeti. Avšak ve čtvrté dne 10. dubna oděla se farní obec ve slavnostní háv. Vádyt toho dne poprvé za 100le-tého trvání svého přivítání mohla svého vrchního pastýře duchovního ndp. biskupa ve středu svém a projevití Jemu ve vlastním domově svou lásku a dětinou důvěru. Přebetní účastníci slavnostní visitace a udiění sv. břimování po celé trvání její oplyvali nadšením a chválou na J. B. M. Mila slova J. B. M. při promluvě ve chrámu Páně věčníci přítomní téměř hltali. Slavnosti účastnilo se mimo prívod J. B. M. též šest sousedních duchovních. Báh radši popřátí J. B. M. silly a ochrany k další apoštolské činnosti.

Z Ném. Brodu. Povznesená nálada a slavnostní vzrušení, jež delší již dobu zachvívalo myslí veškerého obyvatelstva zdejšího, dostoupily svého vrcholu. Dne 13. t. m. odpáldne za krásného počasí zavítal do našeho staroslavného města J. B. Milost, náš nejvdětější arcipastýř Eduard Jan provázen jaa vdp. kanovníkem Th. Drem J. Soukupem a dp. cerem. H. Doshobílem. Od horního předměstí středom nepřehledných zástupů věřícího lidu přijel J. B. Milost na náměstí, kde nejprve vřele Jaj uvítal starosta města pan Václav Kabeláč v čele slavné městské rady, u děkanství pak, kdeš ahrmáždilo se veškeré c. k. úřednictvo, úřady samosprávné a duchovenstvo, uvítal srdečně ndp. biskupa místní vasp. děkan. J. B. Milost vstoupil po té ve slavné přívodu do chrámu Páně, jehož prostory do posledního místečka byly už naplněny zbožnými věřícími. Ndp. biskup vystoupiv na kasatelnu promluvil k tomu svému lidu, za jehož povátné práva tak neohroženě dovode bojovati, řeč od srdce k srdci jdoucí, svou vřelostí a způsobem jen J. B. Milosti vřelým tak hluboce duši jímajcí. Potom náledoval slavnostní evěnění nově postavené budovy hospodyňské školy, kde J. B. Milost byl uvítán jednou s chovanek a feditelkou ústavu. Jednotlivé oddíly celého povátného úkonu doprovázely precizně před-nesené sbory sl. cyrilskou jednotou. Po návratu na děkanství skládali svůj hold vnošenému hosti různé deputace, a nichž některé i skvostné dary v upomínku vnovaly. Večer pak uspořádaly místní spolky za ohromné účasti obecnostva před děkanstvím dostave-níško a lampionový průvod, při čemž zapěl spvácký spolek „Jasoň“ a studující gymnasia znamenité dva sbory, a nadšené ovace se stupňovaly, když ndp. biskup sešel mezi spváky a hudebníky i spolky sám podě-kovat. Drahého dne udělováno sv. břimování dospělým, a den na to školní mládeži a studující, jímž vyřídil v duchaplné nezapomenutelné promluvě vzor Sv. Vác-lava jako pravého charakteru, vlastence, humanisty a křesťana. Břimování bylo na 3000.

Kam až sahá právomoc německé ústřední jednoty hasičské? Právě před sa-početí. generální visitace v diecézi královéhradecké obdrželi věčníci sborové dobrovolných hasičů v hejt-manství Chotěbořském a Německo-Brodském od Ú-střední jednoty hasičské z Prahy přiený rozkas, aby se nikde nudačastili slavnosti uvítání ndp. biskupa. Kdyby tak přece učinili, pohrozeno jim, že budou k *sočpovědnosti* pohnáni. Uvítání biskupa není prý slavností ani spolkovou ani národní. Na tak! Uvítat biskupa ne, ale evangelíka, žida aneb nevěrce ano. Sborové dobrov. hasičů ovšem komanda několika ne-přátel katolických projevů neuposlechli. Co si již dovolují pseudoliberalové?

Zase Hilsner. Dne 11. dubna byl volán do Písku panešý hajný Mišinger z Malé Vědnice a obuvník Veselý, soudruh Hilsnerův, nyní ve Veselí u N. Byd-žova. Hilsner učinil doznání, že prý vraždu spáchali jeho soudruzi: Laizner, Zelinger a Pokorný. Tak vraždí Anežčiny je již celá řada: Janda, bratr Jan, dp. farář Vlček, židě Erbmann a Wassermann a nyní tři noví. Hilsner si takto krátí nudy žaláře. Volání svěd-kové na jeho doznání ovšem ničeho dovedditi nemohli. Kdy učiní Hilsner doznání to pravé? — Katolická jednota v Polné podala k c. k. hejtmantství v Ném. Brodu žádost, aby směla vykonati v Polné a okolí sbírku za účelem postavení pomníku na hrobě Anežky Hružové v Polné. Hejtmantství ve srozumění s c. k. místodržitelstvím sbírku nedovolilo zákonem ze dne 10. dubna t. r.

Z Pokřikova. V minulých dnech byla u nás volba obecního starosty, jímž zvolen muž — katolík, v každém ohledu pro postavení to apšobitý. Ale kdo proti tomu protestoval, byli naši nevlastní bratři evangelíci. A jak by ne, když přes čtvrtstoletí měli vládu v obci a diktovali katolíkům, jichž jsou skoro dvě třetiny. Dle jejich přání má být katolík jako tvaroh, by se s ním dalo dělat, co oni chtějí. Běda ale katolíkům, který se hlásí ke svému právu. Ba neomí ani své náboženské povinnosti konat, by jich neurazil. Hle, tak vypadá ta jejich snášelivost! Nechci se mnoho dotýkat té nešťastné dřívější vlády v obci, možná že i bez mého přičinění se vesejnost doví věci až k neuvěření; jen tolik podotýkám, že býval každý prostředek dobrý, jen aby zvolen byl evangelík. Tak se na příklad ukázalo, že si evange-lici přinesli k volbě od jistě osoby plnomocenství, a zatím ona o ničem nevěděla. Jinému se zaplatilo 60 kr. Opět jiný elibuje katolíkům, že přijde a nimi, aby pro něj hlasovali, a když mu tito „tvarohovi“ pomohli do výboru, ukázalo se, že je — obelstili! To je faktum! Nuže, kdo se řídí zásadou: „Účel posvě-cuje prostředky“? Jen prý s tou nepravou tolerancí!

Čtete a rozšiřujete pozoruhodnou novinku!
Mistr Jan Hus nebo sv. Cyrill a Me-thoděj?
Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?
Napsal Jan Vychodil. Cena 10 h.
Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě.
(Morava).

Různé zprávy.

Fotografie zemřelého poslance Ig. Hořicy zůstala provedena a vystavena jest ve výkladní skříní o. k. dvor. fotografa J. F. Langhansa, který za 14 dní otevře v Hradci Králové fotografický závod.

Zajetí Boerové na Cejloně. Počínaje 8. říjnem 1900 byli zajatí Boerové doráženi na ostrov Cejlon u Východní Indie a dovezeno jich tam celkem 5125. Z těchto zemřelo jich 107, 59 bylo pro nemoc nebo z jiných příčin dovezeno zpět do jižní Afriky. Ze zbylých 4959 je jich: 4451 v táboře u Diyatalavy, 316 v Ragamě, 160 v domě rekonescentů v Mount Lavinii a 22 důstojníků, kterým na dané čestné slovo dovoleno volně se pohybovati, přebývají v Hambantotě ve zvláštním domě, který jim dala vláda. Mezi cizo-zemci je 25 z Rakouska Uherské říše. Táboře jsou obklopeny dvojím řádem stop vysokým plotem, v němž je elektrický proud veden, což útlak skoro nemožným činí. Dopsou pokusilo se 28 lidí uprchnouti, ale dvacet jich bylo zadrženo, pět jich dostalo se na ruskou loď, která je zavezla do Evropy. V tábořech jsou zavedeny zvláštní mince, neboť kdyby se dávaly zajatcům hotové peníze, pokusili by se spíše o útek. Pro zajatce zřízeny jsou v tábořech školy, kde se učí čísti, psát, počítati, anglicky, holandsky, fran-couzsky a j. Ač nikdo se nenutí do nich choditi, je návštěva častá. O pomůcky a učitele stará se vláda. Také jsou v tábořech řemeslnické dílny, výrobky pro-dávají se v Colombě, výstřelek dostane se zajatcům. Také je tam několik fotografických atelierů, ba krátký čas vydávaly se tam i noviny. Kromě toho jsou tam tělocvičny, místa pro lawn-tennis, cricket, football a j., lázně a knihovna.

Žid Singer, šéfredaktor „Neuer Wiener Tagblattu“, byl vyznamenán francouzským ministrem zahraničních záležitostí, panem Delcasséem, řádem čestné legie. Vymohl mu to rakousko-uherský vysla-nec hrabě Wolkenstein. Za to českou deputaci při slavnostech Hugových nechtěl dověsti k prezidentu republiky. Udělalo prý by to špatný dojem ve Vídni. Vyznamenání Žida Singra udělalo podle toho ve Vídni dobrý dojem.

Ze socialistického eldorado. Marseille jest francouzské město, které potkalo s jinými městy francouzskými ten osud, že se dostalo pod soci-

alistickou správu. Výsledek této správy jest obžaloba pro úplatnost, vnesená na sociálně-demokratické členy obecního zastupitelstva: Boyera, Bertranda, Ferari, Alberta a Lassa. Tak daleko dopracovali to socialisté tam, kde mají správu v rukou. Na dnešní společnosti nenalézají vlásku poctivého, ale když se sami dostanou ku vládě, kradou jako straky. O bla-ženě ty společnosti, již budou jednou vládnouti so-cialní demokraté!

Podomní obchod. Dle novinářských zpráv brosí protestantákmu Berlínů úplná skása z nepra-vosti, které zničily starý Řím, ale přes to utíkají pastofi z říše německé od vděčného pole duchovní působnosti a hanafují s „evangeliem“ po Rakousku. Ba dle „Evang. Listů“ dostali se až do Španělska, založivše v Bakurialu, bývalém sídle králů španělských, evangelický sirotčinec. Protestantů ve Španělsku není, proto každému namane se otázka, pro koho vlastně helvetský sirotčinec se tam zakládá. Běží zde o zjev, který nám z rakouských poměrů jest dobře znám. Německý protestantský kapitál kupuje duše ve Špa-nělsku, jako to činí v Rakousku n. pf. ve Feldkirchu. Udílí se tedy dobrodini za cenu odpadu od katolické víry, což nelíší se nikterak od obchodu s otroky. A tuto nemravnost nestydí se ještě páni pastofi připi-sovati — prozřetelnosti Boží. Jáme jisti, že výrobce nezalšované humanity na Vinohradech najde vždycky dosti důvodů, aby tuto pohanskou metodu co nej-vřejeji vychválil. Podomní obchod s kanafasem se zakazuje, ale s náboženským přesvědčením se trpí.

O provozování slávy na cizí útraty přinesli jsme dávnu v minulém čísle v dopise z Prahy. S jakým bombastem a s jakou horlivostí se v této záležitosti u nás na útraty celého národa pracuje, místo aby si podobné věci nejbližší okolí vyřídilo, doveddíme zde připojené „záslano“, jež nedělní pražské listy uveřejnily. „Za čtyři roky tomu bude 476 let, co průsmykem kdýnským, také všerubským zvaným, od Domažlic kol hradu Ryzmburka utíkali hordy ně-meckých křesťáků a kardinálem Julianem a vévodou Saským v čele před pouhou písní „Kdož jate boží bo-jovníci“, zapěnou husitským voji Prokopovými. Němci, ač u veliké přeile, zbáběle utíkali, neodváživše se k nejmenší obraně a nechavše na místě na tři ti-síce vozů s množstvím zbraní, šatstva atd. Marně v dějinách náro ti hledali bychom podobné zbabělosti. Palacký nazval 14. srpen 1431 velkým dnem. A veliký ten den nikde neoceněn, nikde neoznačen. V Nové Kdýni utvořil se komitét s delegátů všech spolků, jenž obral si za úkol označiti v přá-smyku kdýnském způsobem důstojným a na místě vřhodném tuto pro další vývoj českých dějin význam-nou událost. Tento výbor obrací se k české vesejnosti za laskavou podporu. — Přispěvky zasílány budtež pokladárnu pana Ferdinanda Těldovi, parkmistra v Nové Kdýni.“ Stovku snad na případné označení místa této události seženou v Nové Kdýni sami.

O posemětní pojliřování, jež jeme v jednom ze svých dopisů z Prahy k zavedení v Čechách odporučovali, bude v Praze v novoměstském občanském klubu přednáseti advokát p. Dr. Sládeček. Doufáme, že tato otázka dostane se co nejdříve na denní pořádek celé české vesejnosti a odporučujeme ji ke sledování a podporování všem rozumným ná-činěm.

Padělané zlatníky. V poslední době ob-jevuje se na Kutnohorsku značný počet padělaných zlatníků. Zhotoveny jsou z kovu „britannia“, mají modrošedou barvu a písmo nejasné, neostře, jako otřelé. Vezmou-li se do ruky, zdají se jako mastné. Upozorňujeme naše čtenáře, aby byli opatrní, ač-li za nynějších zubožených poměrů dostane se jim do ruky více zlatníků.

Dužovní chorobou trpí as rannský pastor Šádek, jenž připisuje zločiny Dra. Ryby na účet křesťanských sociálů, ačkoliv ví již z našeho obra-žení, že Dr. Ryba nesúčastnil se katolického sjezdu, nýbrž právě současně pořádaného trucejezdu. Odpo-rúčujeme pana Šádka svědomitěmu lékařu ku ohle-dání zjevné paralýse mozkové, neběť-li tu o obyčej-nou pastorekou zlomyslnost.

Naprostý nedostatek českých škol veřejných ve Vídni Přes to, že školský vi-deňský spolek „Komenský“ slaví letos své 30leté jubileum, dosud není v tomto největším českém mě-stě ani jediné české veřejné školy, ačkoli toto sídelní říšské město, tyjící se všech národností, má býti hlavní strážkyní ústavu a tedy také XIX. článku základního zákona, jímž se zaručuje všem národno-stem svoboda vzdělání. Úředně bylo ovšem napočítáno jen 102.000 Čechů a v X. okresu „speciálně“ jen 20.000, avšak jiná města s těmito počty obyvatelů mají hojnost vzdělávacích ústavů. Jediná soukromá škola „Komenského“ má každoročně 800 dětí, a kdyby se mohla rozšiřovat, pojala by jich daleko více; též jsou ve 4 okresích 4 školy jazyka českého; je tu tedy zákonitý pětiletý průměrný počet (40) mnohokrát převyšén. A že je z Vídne do nejbližší veřejné české školy, totiž do moravské Břeclavi, víc jak hodina cesty po železnici, přizná snad každý tr. . . . Napatrný počet pražských Němců má tolik ně-meckých škol, že je houně navštěvují i děti české, jež by vyplnily mnoho tříd českých. Též ve Vídni byly r. 1900 otevřeny v X. okresu „speciálně ně-meckém“ 4 německé školy a převážnou většinou Če-choů, i prosil parkmistr Lueger učitele, aby měli s těmi „jeho dobrými Čecháčky“ trpělivost. Jakkoli jsou Čechové ve Vídni činitelem platným i platcím, jakkoli je nezmýslné, aby si daněmi platili na ger-manizaci svých vlastních dětí, přece byla žádost „Komenského“ za zřízení veřejných škol zamítnuta. Nyní jsou podány žádosti dvě: rodičů ze školy „Ko-menského“ a 3000 vídeňských Čechů vůbec za 5000 dětí, kterážto druhá byla sehnána jen na rychlo. Ba ani žádostem za subvence pro školu „Komenského“ nebylo vyhověno.

Listárna redakce.

Probluz, Praha. (50leté naroč.).
Žamberk, Hor. Jelení, Čáslav, Oumyslovice.
Pro nával látky až přistě.

Jen v těchto balíčkách
obdrží se pravá tak
všeobecně oblíbená

Kathreinerova
sladová káva Kneippova

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Klobouky
plstěné i vlněné vlastní výroby.

Klobouky
pravé lodenové z c. k. továrny Ant.
Pichlera v Štýrském Hradci.

Klobouky
z nejjemnější plstě od oblíbené firmy
P. a C. Habig Vídeň, c. k. dvorní do-
davatelé.

Klobouky
slaměné z České společ. továrny a od
firmy M. Weider c. k. továrna na slaměné
klobouky v Praze.

Sportovní čepice.
Má v nejhojnějším výběru vždy na skladě

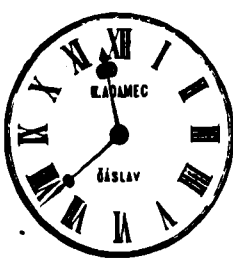
Josef Dvořáček,
závod kloboučnický v Hradci Král.,
pod podloubím naproti Spořitelně.
Opravy se rychle a vkusně zhotovují.

Velká úspora pro každého.
Zádařch šl a řemenů více! Upotřebte ohlasné známé
držadlo kalhot
(Patent Novotný).

To samé poskytuje přímé, volné, zdravé držení
těla, vkusné padnutí kalhot, a lze jej vždy ku
každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíků neb
jiné úpravy bylo třeba. Přesvědčení zjistí netušené
výhody. 1 kus k 1 kalhotám K 120, 3 kusy
K 320 po obdržení franko zasílá

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zaslátelský dům.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

ZKÁZE PODLEHNE

během nedlouhého používání každý jiný prací přístroj, pouze nepřekonatelná Hlaváčková patentní valcha **vždy potrvá**, neboť tvrdostí a nezdolností mramoru jest nezmarová, vždy hladkou a čistou zůstane a nejbezvadnější a nejrychlejší sněhobilé vyprání, tím i úspora na prádle, mýdle i času docílí jako žádná jiná pračka aniž prací stroj. Při tom všem jest též levná, v dřevěném rámu zasazená, stojí 5 K. Dobírkou nebo proti obnosu předem zasílá přímo

B. Hlaváček Praha-VII.,
sochařský závod, sklad pomníků, soch, mramor,
desk nábytkových, Belcrediho třída, 525.

Právě vydán
6. tisíc
LIBICKÉ PISNĚ
(50)
Pro střední hlas.
Sebral a harmonisoval V. J. Novotný.
Cena 6 K, zpěvní hlas 1 K, skv. váz o z K více.
Mnohými zpěváckými spolky s neobyčejným
úspěchem provedeny **unisono sborem**.
Hlučně sklamovaná čísla z repertoiru **Naňy**
Menšíkové, Ottilie Dvořákové, J. Sla-
vikové, Dámského pěvce, tercetta,
Karla Buriana, Ot. Mařáka, J. Vikto-
rína a mn. j.
Žádejte při zaslání obnosu předem franko
v hudebním závodě
EDITION M. U.
(Mojmír Urbánek).
Praha, jen Václavská ulice číslo 21.
Moderní závod — Rychlá a solidní expedice.
— Velmi nízké ceny. —

Dívka

s pěkným rukopisem přijala by pro večer volné
opisování v obou řečích. Ct. nabídky s platební
podmínkou budtež laskavě řízeny do administrace
tohoto listu pod značkou „Opisování“.

B. Skarda, Brno.
Okna chránová každé
ho sílu a provedení
se zaručením práce nej-
modernějším poža-
dákům vybavující.
Tkrát prvními cenami
vyznamenán.
Cenníky zdarma

Odberný velkovývod pro malbu
chránových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.

Založeno r. 1860.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si P. T. ctěnému obecenstvu a vá-
ženým svým příznivcům oznámiti, že jsem svůj

sochařsko-kamenický závod

přesídlil do ulice Čelakovského
(vedle c. k. ústavu ku vzdělání učitelů)

do vlastního nově postaveného domu a dílen. —
Udržuji též stálý sklad hotových nábrobků z do-
mácích i cizozemských druhů mramorů, žuly, sie-
nytu, labradoru, též hořického pláskovce. Upozor-
ňuji na svůj závod P. T. pány stavitelů k dodání
mramoru k účelům dekoracím pro vestibuly,
fačady, lázně, koupelny, zařízení pro uzeneře,
řezníky, kavárny, desky na nábytek pro
cukráře, košelníky atd.

Rozšířiv značně svůj závod, jsem nyní s to
i větší práce hbitovně rychle a přesně prováděti,
aniž třeba jest zdejšímu P. T. obecenstvu na dále
se do Prahy, Plzně, Vídně atd. obracet. Prose
o další ct. přiznání, kterou zachovati vždy moji
snahou bude zůstat

v hluboké úctě

Zdenko Ježek,

průmysl mramoru a žuly v Hradci Král.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se
služeb vojenských
vyhotoví c. a k. setník
Janouškovec,
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené **kanceláři** jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.
Na venek obratem pošty.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Velký výběr
zlátých a stříbr-
skvostů, avateb,
darů, kapesních
i násten. hodin
v krás. provedení
doporučuje . . .

JAN —
KALIS
hodinář a zlatník
v Hradci Král.
Přesně znalec
c. k. okr. soudu
Obrázkové
cenníky zaslé.

Žlutý včelní vosk

v každém množství za ceny nejvyšší kupuje, též
za mezistěny neb zboží vymění

Alois Jelínek,

mydlář v Pardubicích.

Dříve než cokoliv koupíte,
neraďte opomenouti si dříve prohlédnouti
jediný křesťanský

BAZAR ČUPR

Divadelní ulice proti kavárně p. Fialy
a budete překvapeni novinkami a solidním zbožím
všeho druhu, za ceny nejlevnější a pevné.

Nejnovější nákrčníky od nejlevnějších
tuzemských až do
nejjemnějších anglických a francouzských výrobků.

Prádlo bílé i barevné.

Pro P. T. p. cyklisty turistky, svetery, kama-
še, punčochy, pásky atd.

Pro Lawn-Tennis košile, pásky, střevíce,
rakety, míče, **tenisky**
na kopanou a **Ping-Pong** (Lawn Tennis na
stůl)

Nejnovější slunníky, deštníky a hole.

Nejnovější bluzky, dámské nákrčníky a
chapeau.

Dětské oblečky a šatičky.

Šněrovačky, zaručené výtečné fašany, též
dle míry se rychle a levně
zhotovují.

Mnoho pochvalných uznání.

Kožené zboží, jako: tobošky na doutníky,
peněženky, krabice na šití
atd., atd.

Celoroční výstava novinek **dárků,**
jakož i **hraček.**

Čínské a japonské dekorativní
předměty, rohožky na pohlednice a pod-
benky, **vějíře** atd.

František Čupr,
Hradec Králové.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

300 K měsíčně

může si každý spravedlivě a lehce vydělati. K do-
ptání s přiloženou pošt. známku. — Fr. Pilz,
Emmerich Německo.

Nejdušejší bisk. konsistenci doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich
v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. s od-
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlacení a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přehledná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
saložen r 1891.

1400 čtver. sáhů

stavebních pozemků u nádraží a kolem
školy na Pražském Předměstí u Hradce
Králové prodá a kupujícímu výhodné pla-
tební podmínky poskytne

J. Kulíš,

reditel městské divé školy v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové bláze Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku **dobání oken chrámových,**
od **nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a**
sice i se **železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.**

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledušojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbrené, zá se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
snovzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod má může se vykazati četnými povoval-
nými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, lucern, lustrů, kaditeln,
táček na křes, svíců, pacišků, schránek na Nejave-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Tovární sklad velocipedů

různých druhů, Bohemie,
Zbrojovky, Austrie, motorová
kola, vždy v hojném výběru,
jakož i součástky stále na
skladě v prvním spor-
tovním závodě

Fr. Jiráčka ve Vys. Mýtě
u Chocenské brány.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dlného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Pozor!

Všechny ctěné pp. consumenty a odběratele
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerským ze dne 19/8 t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různými pojmenováními,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému
jako škodlivé uznány jsou.

Podnik na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený,

jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohodnutí.

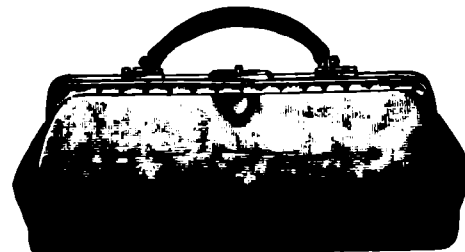
Víceletá záruka.

Největší sklad v Hradci Král.

Cestovní potřeby

vlastní výroby

tobolky, pouzdra na doutníky a navštívenky nabízí
nejlevnější jediný odborný závod toho druhu

F. Růžičky

v Hradci Králové

proti hotelu „MERKUR“

Objedávky a opravy se přesně a v době nej-
kratší ve vlastní dílně vyřizují.

Pp. továrníci a velkoobchodníci se upozorňují
na vlastní výrobu vzorkových kufrů.

C. a kr. dvorní fotograf

J. F. LANGHANS

v Praze, Mariánských Lázních, Plzni, Buddějovicích dovoluje si oznámiti, že v brzké době otevře

fotografický závod v Hradci Králové

(v Adalbertinu),

kteřý doporučuje co nejlépe do přání P. T. obecnstva a ujišťuje předem, že bude jeho snahou, by dokonalostí svých prací a přecným a kulantním jednáním všeobecné důvěry si získal.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podlaž.

Jediný křesťanský modní závod v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.

Uplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samety. Pevné ceny. Plyše.

„SLAVIA“

vzájemně pojišťovací banka v Praze,

uzavírá

pojištění na úmrtí a dožití, věna dítkám, penze a
pojištění množné.

35letý muž zabezpečí za čtvrtletní pojistné Kč 6.43 pozůstalým kapitál Kč 1000.—, splatný hned po jeho úmrtí nebo při dožití 60. roku. Po
pětiletém placení pojistné se zmenšuje o dividendu.

Nejvýhodnější podmínky. Všechny sáz náleží členům — pojistníkům.

V posledních letech vyplaceno 10 proc. pojistného.

Vyplacená dividenda 812.291.84 korun, rezervy a fondy
22.914.972.10 kor., došavadní výplaty 66.195.901.65 kor.

Vysvětlení a sazby ochotně zašle

Generální ředitelstvo banky „Slavie“ v Praze, Havlíčkovo náměstí,

jakož i generální zastupitelstva:

v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čel. u.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto přičině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Knihkupectví B. E. Tolmana v Hradci Král.

P. T.

Dovoluji si uctivě oznámiti, že jsem 1. dubnem t. r. od r. 1863 stávající knihkupecký závod umělecký,
hudebninami, papírníky a učebynými pomůckami vedený pod firmou

B. E. TOLMAN

ve vlastnictví přejal. — Moje dlouholetá odborná práce doma i v cizině činí mne s to, všem požadavkům P. T. pp.
zákazníků vyhověti, což též přední snahou mou bude.

Doporučuji svůj bohatý sklad k zařizování školních, spolkových a lidových knihoven a stojím ku každé službě a dotazu
vždy pohotově.

Doufám, že důvěra, již můj otec po léta se těšil, též mně v neztenčené míře zachována bude, plá se v hluboké
úctě oddaný

Hradeo Králové, v dubnu 1902.

Jiří Tolman,

majitel firmy „B. E. Tolman.“

Do Hradce Králové a okolí.

Dovoluji si ct. obecnstvu slušně oznámiti, že jsem dne 1. dubna t. r. otevřel

filialní závod obuvnický

v Hradci Králové, v domě p. Mikšové, vedle Grand-Hôtelu,
spojený se skladem obuvi pro pány, dámy i dítky.

Nabízím veškeru obuv jen ve vlastní dílně ručně zhotovenou a přijímám
veškeré práce do oboru toho spadající.

Nabýv mnoholetou zkušenost v nejčelnějších závodech Pražských, mohu
veškerým požadavkům ct. obecnstva přesně dle nejnovějších vzorů a kůží nej-
modernějších vyhověti. — Zvláště pro pp. rolníky a lesníky zhotovují boty lo-
vecké i jízdecké z pravé ruské kůže neb nejlepší teletiny.

Poroučeje se přízni ct. obecnstva, znamenám se k službám ochotný

FRANT. FÜGNER,

první a největší obuvnický závod v Kutné Hoře, dodavatel c. k. voj. unif. útvaru.

Absolvent

pražské vzorné obchodní školy

po obyté praxi

nabízí své služby za podmínek nejnižších.

Bližší zprávu podá administrace t. l.

DOMEK

při silnici na Novém Hradci Králové o dvou
světnicích, o dvou komorách, se zahradou a rolí
je na prodej. — Bližší vysvětlení podá p. Viktor
Audrlický, obchodník v Hradci Králové, Svato-
janské náměstí, nebo p. Václav Audrlický, sou-
stružník na Novém Hradci Král.

Beseda.

Dva dni v úžasně marathonské
Píše Jos. Koukal.

Za nejpříznivější pohody oponšteli jsme 20. února Messinu. Oko seveřana, zcela nezvyklé na tyto úchvatné obrazy, nemůže se nasytit. V levo Reggio a břehy divoké Kalabrie se S. Giovanni, v pravo hornatá Sicílie, Catania, Aetna; víc a více ztrácíme břehy pevniny a tudíž Evropy s očí, až zůstanou: celé této nezapomenutelné scenerie dva pasy na obzoru. S Bohem, pevnino, na 4 dny, s Bohem, Evropo, na čtyry neděle! Bude-li to vůle Boží, na shledanou! Zcela přirozeně obrací duch pozornost svou k předmětům bližším, třeba nepatrnějším, když příroda nádherně své obrazy zakryla. Především jest tu moře. Může-li být něco nádhernějšího, velebnějšího, ale též nudnějšího než moře? Co až posud jsme viděli, Adrii, Tyrhenské moře, toť pravá louž proti majestátu moře širého. Tam v dáli k západu, kam neustále nese se náš zrak, lze zřítí ještě pod paprsky zapadajícího slunce jemné obrysy řetězu Apeninského, ale před námi plachta — plachta bez začátku a bez konce a po té unáší nás duch na perutích vykouzlené obraznosti rychleji, než lodní šroub může stačiti, k vysněnému orientu blíž. Naším divadlem ode dneška má být modré nebe nad a modré zrcadlo pod námi. Z těch dvou živlů tvoříme si svůj svět, ach tak krásný a bohatý na divuplné dojmy barev a světél a duch náš dává se unést tímto divadlem moře k závrtným výšinám hvězd i k tajemným hlubinám vod. Jen kdyby to tak dlouho netrvalo a kdyby z toho snění nerušila prosa a to často ta nejprosačtější prosa lodního života. Především ta naše Singapore! Byla as chloubov kdysi „navigatione italiana“, její šroub přebíráli nesčíslněkrát Levante, navštívila ve svých mladých letech nejednou břehy Indie a vzdorovala vlnám Tichého oceánu, ale čas ten minul a z mladých časn zbylo jí jen jméno. Dnes, kdy putí k starým korábům, neodvažuje se dál, než do Alexandretty a nazpět do Genuy; její zařízení, její kuchyň a i její pasažéři jsou také dle toho. Je to vůbec nejlacinější parník, jakým možno se dostat do sv. země. Přímou nesnesitelným činí na této lodi pobyt Indové, polonazi pariové doma i zde. Svou kuchyní jsou ti chlapci opravdu s to, aby vyčudili a vyudili celou loď. Jich strava jest ovšem jen rýže, kterou nabírají rukou ze společné misky, když ji byl jejich černý restaurateur s pečnými rybičkami a jakousi zeleninou nad pomýšlením špinavýma rukama rozmělnil, ale ta rozhodně nemůže být příčinou pronikavého zápachu; bezpochyby dostává se jim starého jakéhosi omastku, jež k tomu všemu nechávají připáliti. Též svůj chléb připravují jednoduchým způsobem, jako doma; polovařenou kukuřici tře jeden z nich celý den mezi dvěma kameny, přidává dle potřeby vody a z těsta dělá bochníčky, jež na rožti peče. Poněvadž pradené nedají také mnoho vydělati, patří podívání na takového chlapa, tím více potkáni se s ním na hladový žaludek k pokračovací kuře po mořské nemoci. Že italská kuchyně rovněž není pro naše žaludky, je známo a jako jídelní lístek, tak čistota na Singapore starají se svědomitě, aby pasažéři z mořské nemoci nevycházeli. A na této italské zvláštnosti strávili jsme nešťastnou shodou okolností plných 16 dní, tedy polovici své pouti, tak že přinesl-li si někdo z nás domů žaludeční katar, ani v Jerusalemě, ani v Africe jej nedostal, kde všude jsme jedli jsme výborně, ale na drahé, nezapomenutelné Singapore.

Naši poutníci třetí třídy — Slováci as 40, Maďarů as 20 — mohli nahraditi, co jim nechutnalo, výborným žitným chlebem, šunkami a salámy z domova, ale my ubozí páni museli jsme se spokojiti rozličnými antipasty, macarony, omeletami, beefsteaky a j. Štěstí, že Italové mají rádi sýr a ovoce, jež bylo, zvláště když moře bylo zlé, jediným našim pokrmem, o dnech bouře a tudíž i úplného postu ani nemluvě. Velmi zle postarano o nápoj; mohl sice těžkého, černého vína přát si každý pasažér I. a II. třídy, co chtěl, ale víno to možno pítí jen s vodou a pro tanynové své součástky jen mírně. Voda teplá, pivo zkalené a drahé, káva černá špatná, v tom ohledu naše odříkání šlo až za hranice snesitelnosti, jinak však odpovídalo úplně našemu poutnickému charakteru. Pouť, na níž by člověk nic netrpěl, dobře jedl a pil, nebyla by žádnou poutí a trochu odříkání není na škodu, pokud tělu dostává se, čeho k udržení sil potřebuje. V tom ohledu byl nám trpělivý, zbožný, do vůle Boží odevzdán, v pravdě holubičí lid slovácký věru příkladem. Ovšem byl to jaksi výkvět, ale mají-li duchovní pastýři na Slovácku všechen takovýto lid, pak mohou

býti šťastni a cítiti se mezi ním jako doma. Usaditi se mezi něj a zpívat si s ním jeho dojemné, v mol toninu vynívající písně, stalo se mi duševní potřebou.

Do večera bylo moře klidné a my si plavbu pochvalovali; nemá se však nikdy den chváliť před nocí. Znenáhla zdvihl se vítr, čistá hladina mořská, mající podobu modrého tlačeného skla, nabyla podoby hrozi-
vější, už i bílá pěna, již námořníci „ovečky“ říkají, se ukázala, což je vždy znamením, že se moře zlobí, neb zlobiti chce. Večer stal se pak stav tak nesnesitelným, že nikdo se téměř, ana se loď mohutně kymácela, u stolu neobjevil a ani na palubě, kam z odrážejících se od parníku vln voda mocně stříkala, že i důstojník na velitelském můstku musil obléci nepromokavý plášť, nikdo vydržeti nemohl. Stojte udržeti se vůbec možno nebylo, hlava se motala, žaludek těžce pracoval a kde kdo bral útočiště k posteli, jindy tak málo lákavé. Od půlnoci do 3. h. ranní dostoupila hrůza toho stupně, že z kabin ozývaly se buď výkřiky hrůzy, nebo ty jisté neartikulované námahy hrdební — známky nemoci mořských. Do toho mísilo se mňoukání koček, velení kapitána, křik a pobíhání námořníků, vykonávacích rozkazy — krátce soudný den. Praská-li dřevo, jakoby se roztržiti chtělo a komanduje-li kapitán všecko mužstvo na palubu, tu bývá opravdu již zle a to se na naší Singapore dostavilo. V okamžiku vynesena byla loď vysokou vlnou vzduchu, v okamžiku spadla zas dolů jakoby v jícen vlnám a nebylo třeba, než malé trhliny na spodku lodi a katastrofa byla by hotova. Tolik životů závisí od kousku prkna mnohdy ještě starého a zpuchřelého. V měsíci březnu našlo již sedm lodí i s mužstvem — ovšem na všech oceánech světa — hrob v hlubinách moře a nebyl by to žádný div, kdyby i stará naše Singapore chtěla udělati testament. Avšak Bůh tomu nechtěl, vyslyšel pouze starého jednoho p. faráře, který po bouři zvolal: „Hodte mě do moře, já si přál prodělati bouři a Bůh mě slyšel!“ Krásné je moře a rozkošná plavba po něm, ale patří k tomu štěstí, odhýti zvlášť v měsících jarních plavbu do jiného dílu světa bez bouře a toho štěstí my jsme neměli. Byl to stav hrozný i pro člověka s drátěnými nervy. Představ si, milý čtenáři, že jsi se ocitl na dětské houpačce! Když nejvíce jsi rozhoupán a hlava se ti počne motati, najde se ihned milosrdný člověk, který na tvůj křik houpačku zastaví, ale zde není slitování, zde není pomoci, protože jsi na širém moři, kde zakotvení nemožné. Zajisté je to něco jiného, houpati se chvíli z kratochvíle a něco jiného, k houpatí býti den, dva dni odsouzen. Kdybys prosil, žebral, hrozil, zblázniti se chtěl, vše marno, nikdo se též o tebe nestará, leč že tě přivážou lodními pasy, abys z postele nebyl vyhozen a aby žaludek, spoután jsa, tolik netrpěl. Při krátké bouři zbaví se žaludek svého obsahu a je dobře; trvá-li to dlouho, pracuje k těmž výkonu, což je tím trapnější, čím je prázdnější. „Ať jde na moře, kdo se neumí modliti!“ říká se a věru nejsou to planá slova. Kdykoli mocná vlna vzala loď na svá zápa, aby s ní v nejbližším okamžiku mrštila do prohlubně vln, kdykoli massa vody vrhla se na okénka kabin a postele praskaly, vždy ozvalo se z hrdel volání, jež za jiných okolností bylo by bráním jména Božího nadarmo.

Poněvadž v bouři rozpoznal kapitán „tramontánu“, která přichází až v měsíci březnu, letos k našemu neštěstí dostavila se dřív a trvá nejméně tři dny, uznáno za dobré, vzítí útočiště v tichých vodách Řecka a bouři tam přeskáti, jak již před námi dva jiné koráby učinily. Když nastal den, viděli jsme před sebou již skalnaté břehy Peloponesu a za nedlouho vpluli jsme do úžiny marathonské mezi Moreou a ostrovem Cerigem a mysu Matapan, jenž jak známo, je nejjižnějším bodem Evropy. Za jakých okolností seznámím se s klassickou Helladou, toho jsem se věru ne nadál. Že nynější Řecko je zcela jiné, než ono, jaké jsme si ve své klassické fantasii vykouzili na gymnasiu, je asi známo. Tam učili jsme se znáti Řecko ze starého Homéra, Thukydida, Plutarcha a to dle světlých jeho stránek. V duchu představovali jsme sobě zemi, kde mezi pěknými kopečky, posvátnými háji a úrodnými nivami vinuly se známé modrojasné vody. Znali jsme sladký Hymetus, s něhož myriády všechle odnášely med, Kithaeron ze života Oedippa krále, spartánský Taigetos, pyšný Olymp, v jehož oblacích bohové nekvar a ambrosii požívali, Parnasse, první stupeň ku slávě, ty ostatní pak byly tam jen pro mučení studentských hlav. Mezi těmi kopci byla země plná přírodních krás a souladu. Háje myrtové a olivové střídaly se se stinnými vavříny již

k vůli tomu, aby z nich pletly hrdé doory Hellady věnce kol hlav vítězných isthmyckých. Města byla celá z mramoru pentelického neb parského, sloupy pak chrámů a divadel nebyly bez umělých korintských, jonických neb dorických hlav. Mužové byli sami Apollové, stařec vypadal každý jako Zeus, dívky pak byly samé medičejské neb miloské Afrodity. Všickni dohromady neměli co dělati, leč filosofovati a v klassické póse, jako na divadle, plášti manevrovati. Prach, špína, zápach a všelijaká drobná čeládka nerušila polobožský život starých Helenů. (Pokračování).

Zprávy národohospodářské.

Jak vypadá to naše o. k. ministerstvo orby.

Napsal Rudolf Vrba.

Ve Vídni je za universitou pěkný palác v Liebigově ulici, ve kterém jest slavné c. k. ministerstvo orby. Jest to nejvyšší státní úřad, jehožto úkolem jest a má býti starati se o rozkvět a tím o blahobyt stavu zemědělského v Rakousku. Pravda je, že náš c. k. finanční ministr nepovoluje mnoho peněz na podporu zemědělství, poněvadž musí platit skorem 400 milionů korun úroků na státní dluh ročně, což plyne ponejvíce do kapes Rotšilda, pak musí stále míti pokladny otevřené pro ministra války; na maulicherovky, děla, pikhaubny musí býti vždy peněz dost a proto se nedivme, že na rolníky, řemeslníky a ostatní dělnické a výrobní třídy přijde naposled. Přihledneme trochu blíže k rozpočtu ministerstva orby. Za rok 1901 mělo rakouské ministerstvo orby následující výdaje: ústřední správa 15,139.158 K, správa státních lesů a pozemků 11,382.220 K, správa státních dolů 17,258.967 korun. Z výdajů pro ústřední správu dlužno uvést, že bylo r. 1901 uděleno z ministerstva orby podpor na zemědělství 3,700.000 K, státní podpora na meliorace 2,500.000 K, výdaje na státní hřebčince a podpory chovu koní 4,050.700 K. Tak to je ten celý aparát, kterým slavné c. k. ministerstvo orby ve Vídni rozvíjí na podporu rozkvětu našeho zemědělství. Z toho vidno, že naši rolníci ze státních podpor mnoho přizívovati se nemohou, ještě že slavný erár podporuje chov koní, jinak by nebylo slavného c. k. ministerstva orby ve Vídni snad ani zapotřebí. Ačkoliv ministerstvo orby v Rakousku vládne velmi obmezenými prostředky finančními, kterými nemůže nikterak míti nějaký vážný vliv na rozvoj našeho zemědělství, přece i s tím málem, které jest dáno c. k. ministerstvu orby k jmenovanému účelu, podporuje se tu a tam nějaká meliorace a chov koní. Na více se ministerstvo orby rakouské nezmůže. Nejdůležitější jsou tu pak dva odbory v ministerstvu orby, správa státních statků, lesů a pak správa státních dolů. Podíváme se blíže na pány, kteří v ministerstvu orby úřadují. Máme zde prvního sekčního chéfa tajemného radu barona Blumenfelda. Dále zde úřadují Dr. Vladimír baron Beck, ministerský rada baron Trauttenberg, sekční rada baron Eiselsberg, sekční rada rytíř Zimmerauer, ministeriální rada Alfons baron Weiss ze Starkenfelsu, ministeriální rada Dr. Eužen baron Schlosser, Dr. rytíř Meyer z Treufeldu, vrchní báňský rada Arthur hrabě St. Julien, sekční rada baron Josef Warlich-Bubna, sekční rada baron Vladimír Pražák. To jsou tedy hlavní osobnosti z ministerstva orby. Vidíme tu skorem samé šlechtice, někteří z nich zdají se dokonce býti původu tarnopolského. Zde máme důkaz, že vysoké státní úřady jsou v rukou lidí, kteří se mohou sice vyká-
zati baronstvím bytí i nevalně starým, ale zda mají také odborné vzdělání, které je uschopňuje k účelnému vedení jim svěřeného úřadu, po tom se nikdo neptá. V Rakousku a jeho státní rezavé masinérii rozhoduje pro-
tekce. A tato protekce ustanoví za nejvyššího úředníka i člověka k úřadu tomu naprosto neschopného, za něhož musí práci vykonati podřízení úředníci z rodu občanského. A tak to vypadá i v c. k. slavném ministerstvu orby. Od takových pánů, kteří neznají potřeb rolnictva, nemůže přece rolnictvo očekávati nějakou činnost ku prospěchu a k dobru stavu rolnického. Naše ministerstvo orby jest prostý byrokratický aparát a více nic. Jeho sociální činnost nemá na náš rolnický stav skorem pražádného zdárného účinku. Ale nejen to, v ministerstvu orby rozhodují pánové, kteří jsou rolnictvu a jeho zájmům dokonce i nepřátelsky smýšlející. Přímou sensační případ

stal se nedávno v ministerstvu orby. Byl totiž proti své vlastní vůli a listovým způsobem dán do pense známý přítel rolnického stavu sekční rada Dr. Karol Scheimpflug, který byl do ministerstva orby povolán ministrem orby hrabětem Ledeburem. Dr. Karol Scheimpflug jest státní úředník řídkého rázu. Přesvědčením svým rozhodný katolík, který své smýšlení vědy na jevo dává, vzděláním svým nemá v oboru vědy národohospodářské mezi státním úřednictvem tak hned sobě rovného a k tomu vynikal nevšední plí ve svém úřadě, takže sám ministr orby hrabě Ledebur jej za pilnost tu veřejně pochválil.

A co provinil tento muž? Dopustil se zločinu, že se ve svém úřadě zastával vždy věrně zájmů stavu rolnického a tím si učinil zřivým nepřitelem sekčního chéfa barona Becka, který jej donutil mravně, že podal žádost, ať je mlad a práce schopný, do pense!

Co provinil Dr. Scheimpflug? On se v ministerstvu vzepěl proti zákonu o termínovém obchodu obilím, jak jej dal vypracovati baron Beck a kterýžto návrh zákona byl jednomyslně i od sněmovního výboru hned předem zamítnut. Vládní tento návrh nezakazoval obilní termínové špekulace na plodinových burzách, ani je neobmezoval, nýbrž dal pánům od burzy úplnou svobodu rolnictvo nezřízenými špekulacemi dále poškozovati. A tomuto oficiálnímu bezpráví, spáchanému na stavu rolnickém v bezmezném stranictví pro burzu a její židy, vzepěl se křesťanský smýšlejší státní úředník a za to byl ihned existenčně zavražděn. Když známý ministr pruský Maybach nazval burzu jedovatým stromem, byl po tomto výroku za několik týdnů svržen z křesla ministerského. Běda tomu, kdo se opovírá ukázati na zhoubnou činnost židů na burse, ten musí zmizeti s povrchu své činnosti. Tak jest příšerná moc burzy a finančních velmožů židovských.

Případ Dr. Scheimpfluga jest tak křiklavý, že nás křesťany naplňuje postrachem a úžase. Zde máme pádný důkaz, jak zhoubný a příšerný je přímo celý ten politický centralismus. Všecko musí do Vídně a všecko se sbíhá v tajuplných salonech ministerstev ve Vídni. A kdo zde v nich vládne? Zdá se, že ta celá státní mašina toho ubohého Rakouska jest hůře na tom, než státní mašina v Číně, které se my zde v Evropě tak často posmíváme. Zavilí nepřátelé našich národů slovanských v Rakousku a závisťci, by země hospodářsky nesešli, soustředili všecko ve Vídni, aby měli moc a vládu v rukou. A tato tajuplná příšerná moc pochází z takového ohníka, které musíme nutně hledati na burse a v paláci Rothschilda. Státní byrokracie Rakouska, její nejvyšší nositelé zdají se býti úplně pod mocí židovské zlaté internacionály.

Literatura.

Československé Letopisy Musejní, měsíčník, věnovaný zájmům muzeí a městských archivů. Roč. I., sešit 1., 2. a 3. Odporučujeme. Redaktor a vydavatel Václav Vl. Jeníček v Čáslavi. Obsah i úprava cenná. Předplatné ročně 6 K.

Dr. Jiří Guth, Na moři a za mořem. Zápisky a drobné vzpomínky. Nákladem knihkupectví Kunc a Hamerského v Kostelci n. O. Cena 1 K 60 h.

Slova Pravdy. Laciné čtení časové. Vydavatel a redaktor Dr. Jos. Burian v Praze VI. 9. Roč. XII. čís. 4. a 5. Zdaž bude kdy lidem na zemi úplně dobře? Upravil A. Kalvas. — Čís. 6. Tihle kněží se mají dobře. Píše V. Pokorný. — Čís. 7. Zpět k Církvi. Podává Dr. J. Burian. — Čís. 8. a 9. Oslava zlatého pontifikátu sv. Otce Lva XIII. Přednesl Š. Pokoj. Čís. za 4 h.

Cyrillo-Methodějská knihtiskárna V. Kotrby v Praze. Davídek V.: Methodický výklad katechismu. Díl II. seš. 15. za 60 h. — Rajská Záhádka. Red. V. Spáček. Roč. XI., č. 7. a bohatým obsahem. — P. B. Duhr: Bajky o Jesuitách. Seš. 20. a 21. za 1 K. Vzdělav. knihovny kat. sv. XX. Několik vynikajících katol. povah XIX. století. Z Hammersteinova spisu vybral a přeložil prof. J. Kosina. Vzděl. knih. kat. sv. XXIII. Cena 2 K 30 h. Vše se doporučuje. — Bible a nejnovější objevy v Palestině atd. Z franc. přeložil Dr. Ant. Podlaha. Seš. 49. a 50. za 80 h.

Dědloství Svatojanské v Praze. Podíl účel na r. 1902. Čís. 89. Pomněnky z českých krajů od Fr. Wildmanna (Poutní místa Mariánská a různé povídky).

Historické Rozhledy. Poučné čtení pro mládež. Roč. V., seš. 4. Předpl. 5 K ročně. Red. A. J. Zavadil. Obsah: Město Skuteč. — Jak se naše nejob. nástroje vyvíjely. — O svatbě Vil. z Rožmberka. — Prvé knihtisky. — Rozhledy po dějinách současných. Nákladem E. Šolce v Telči.

Z pole i lesa. Pravda a lež z mysliveckého života. Seš. 8.—11. po 40 h. Napsal B. Brodský. Nákladem R. Prombergera v Olomouci.

J. B. Vllimek v Praze H. Gréville: Ztracená. Přel. Ot. Petrova. Ilust. Muttich Černý. Seš. 7. 9. po 10 h. — Spisy J. Kleandy: Na bojišti. Episy z vládky bojů za svobodu. — Devatenácté století slovem i obrazem. Seš. 31. za 60 h. Odporučujeme.

J. Otto v Praze J. Jiráka Ze zaslých dob. České knihovny seš. 97. a 98. po 24 h. — Spisy J. Arbera: Moderní úpíši. Seš. 4.—9. po 30 h. — Lid rospřavy lékařské. Křtkavost a jiné odchylky mluvy od K. Malého. Cena 1 K 50 h.

Grafická společnost „Unie“ v Praze. Soše Podlipské: Milující nezámlí. Seš. 2. a 3. po 30 h. — Dějiny umění národa čes. od P. Lehnera. Seš. 9. za 70 h. — Spisy J. Zeyera: Novelly. Seš. 8. a 9. po 40 h. Jos. Pelel v Praze. Th. Ribot: Psychologie pozornosti K 1.20.

Duchovní promluvy k mládeži. Napsal Em. Cívka, katecheta ve Slaném. Nákladem vlastním. Cena 3 K.

A. Harkovec: Výrobky keramické nejstarší a nové. Část technologická, v níž probrány nejdůležitější kapitoly tohoto oboru tak, aby interestent o všech důležitých zveřejněních keramické výroby našel bezpečných zpráv. Nákladem Městského průmyslového muzea pro severovýchodní Čechy v Hradci Králové.

Čeněk Šule & Spol. v Praze. Do Světa. Časopis věnovaný cestování a zábavě. Red. Dr. J. Guth. Čís. 6., roč. I. Předplatné roč. 6 K. — Cestovní rádce. Oznamovatel čes. cestovní kanceláře Č. Šulce a spol. v Praze. Roč. 2 K.

Kde vinou našim úpadkem? Napsal J. Sedláček, rolník. Nákladem redakce „Selských Hlasů“ v Ostrově p. Sloup na Mor. Cena 10 h.

Výklad nov. katechismu Složil Th. C. M. Lhoták, prof. v Soběslavi. Seš. 7.—9. po 36 h. Nákladatel V. Kraus v Táboře.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu svůj všude osvědčený a mnoha doporučení nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilust. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy doslovně úplná.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 90 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihovnického s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydaná —

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Králové.

1 výtisk brožovaný 4 h.

První katolický a zaslátelský závod

Josef Poláček & spol.

továrna na sukna v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a modrých látek pro P. T. veledůst. duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Těž velejemné

látky na taláry,

Četné uznání zvláště z kruhů veledůstojného Juchovenstva svědčí o poutivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syrovově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nabídnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janské náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecenstvu bojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správky se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správkové hodinky se vyřizují.

— Vše za levné ceny. —

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Spolkové prapory, stuhy, ozdobné výšivky dle předložených výkresů, mešní roucho, přikrovy, kostelní prádlo a všechny v ten

odbor náležitosti před měty levně a přesně zhot.

vuje sirotčinec

„Růžencová výroba“

Praha I., Konviktská ul. 296.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

OBNOVA

Číslo 17.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 25. dubna 1902.

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Počátek a konec.

Měli jsme pana profesora, který mnohdy studentovi, když dal nevěděti, řekl: No, teď jste se svou filosofií u konce. Dobře udělal student, když po těchto slovech paně profesorových pokorně mlčel. Tu se pan profesor v srdci takto dobrák — ztišil, a začal se studentem jakoby od nějakého počátku, až žák věc přece pochopil a tím právě se zachránil. Hůře bylo, když mladý, sedmnáctiletý asnebo o něco starší mudrc nějakým způsobem uznati nechtěl, že je se svou filosofií — se svou moudrostí — u konce a mluvením mnohým, tím neb jiným věci kroucením a natahovááním si pomoci hleděl a výroky paně profesorovu se podrobili nechtěl. Tu se pan profesor rozlítl, a začal sám věc všelijak kroučiti, natahováti, a otázky — námi Kreuzfragen nazvané — jimiž žáka do křížového ohně hnál, mu dávat. Tu pak se stalo, že onen výrok: No, teď jste se svou filosofií u konce, pan profesor poněkud ostřejším způsobem vyslovil k. p.: No tak! Půl hodiny se tu s ním tahám, a na konec se ukáže, že pan student je . . . Pardon! Bez mála bych byl panu studentovi ze sedmé řekl osel, a to je zapovězeno.

Jaká mi to zase zastaralá věc napadla? Jaká pomoc, když mně vůbec staré věci často na mysl přicházejí. Ba jsem tomu rád, vždyť samo evangelium chválí toho „písaře“, který vynášel z pokladu svého nové i staré věci. Starými věcmi se nové velice krásně vysvětlují. Tak je to s tímto starým případem. Vede mne nejprv k věcem ještě starším, ale pak i k novým.

V říši římské, dokud byla pohanskou, žili lidé, kteří až i zvláštní stav tvořili, ano i zvláštní stát nosili. Byli to filosofové, milovníci moudrosti čili jak se u nás říkalo, libomudrci. Byli mezi nimi muži šlechtetní, kteří se snažili pravdu o věcech božských vystihnouti a dle ní ctnostně žiti. Mezi ně patří n. p. Sokrates, Plato, Aristoteles atd. Ale i mezi nimi i šibalové, kteří se živilí filosofií, a v mravním ohledu byli darebáky, majíce za jediné pravidlo života: Jez, pij a hraj, po smrti není rozkoše. A právě ti nejvíce hubou tloukli a nerozumné lidi za se bou strhovali. A kdyby byl tenkrát tisk vynalezen býval, to by byli právě ti, kteří by jako naši „svobodomyšlní“ novináři každého jinak myslícího nadávkami obsypali a nejvážnější věci tluchubstvím — frázemi — odbyli. Udělali tak n. p. v Athenách sv. Pavlovi, kterého přivítali slovy: A co nám může tento mluvka pověděti? A když se přece dostal k slovu, a své křesťanské přesvědčení začal vykládati, posměchem ho odbyli, do řeči mu vsakájakce. Ale každý rozvázný člověk i tehdejší vida, kam to s filosofií přivedli, že jen zvířecí rozkoš za poslední cíl člověka vyhlásují, musil jim říci: No teď jste se svou filosofií u konce.

Ale i ti nejslechetnější jako Sokrates, Plato, ba i Aristoteles, strávivše celý život filosofováním, přiznali, že vědí jen to, že člověk s jistotou nic neví. — I oni tímto způsobem dospěli ke konci své filosofie. Ale to je u mnohých z nich pamětihodno, že toužili po „někom z bohů“, který by přišel a poučil je, toužili po Učiteli božském.

A hle! Ten opravdu přišel na svět. A kdy? Právě tenkrát, když pohanští ano i židovští filosofové k. p. Saduceové, nevěrci židovští, byli se svou filosofií u konce. A překvapuje to, co vzdělaným židovským s Ním se hádajícím odpovídal, když se ho tázali: Ty, kdo jsi? Řekl jim: „Počátek, který mluvím vám.“ (Jan 8, 25.)

Ať se místo toto jakkoliv vysvětluje, mně tane na mysli to, že ten nejslechetnějšími lidmi, neucenými i vzdělanými očekávaný božský Učitel nazval se Počátkem proto, že, když všechna moudrost lidská byla u konce či raději v koncích, On s pokolením lidským začal jako s počátkem, počal učiti je pravdě.

Kterí s pokorou slyšeli ho a přemýšleli o jeho učení, ty z jejich nevědomosti a nioty vybalil a zachránil, kteří však mu odporovali a svou nevědomost a nicotu neuznávali, ti to právě byli, o kterých vyšlo na jevo, že jsou nejraději — zvířaty.

A tak, či snad hůře jest to i dnes. Až do šestnáctého století byl jediným Učitelem lidu i vzdělanců v krajích našich Kristus. On byl alfa a omega (první i poslední), začátek i konec. Konec v tom smyslu, v jakém říkáme n. p. vrchol.

Ale v patnáctém a šestnáctém století začali se mnozí vraceti ku vzdělanosti starých pohanů. Směšovali křesťanství s pohanskou domnělou moudrostí. A povstal obzvlášť Luther, který změnil staré apoštolské učení. Připadá mi, že je podobný těm, kteří druhdy v Athenách apoštola Pavla nadávkou a posměchem odbývali. Tak totiž Luther odbýval nástupce apoštolů, v posměch uvedl apoštolský — Kristem a Duchem svatým řízený — učitelský úřad církve. Hlásal ovšem Toho, který o sobě řekl: Já jsem Počátek, ale myslil, že Počátek ten mluví k nám jen písmem. Ale písma chopila se novopohanská filosofie. Udělala zase — jako u těch starých mudrců to bylo — jediným učitelem člověka jeho rozum. Z křesťanů stali se zase jen a jen filosofové, kteříž udělali z křesťanství nejprv rozumářství, latinsky tomu říkají racionalismus. Ten uznával ještě Boha jako Osobnost. Ale filosofie šla dále. Z racionalismu přišli k pantheismu čili k tomu učení, že všechno, co jest, je vlastně bůh, a člověk, že z toho, co je, jest nejdokonalejší bytostí, a tak v šíleném zaslepení učinili člověka — bohem. Ale filosofovali ještě dále a z pantheismu přišli k materialismu čili k učení, že jest jen hmota a člověk že jest jen — zvíře.

A tak jsou zase se svou filosofií u toho konce, kde byli pohanští posměvači svatého Pavla. Nejdřív tedy na místo Krista rozum, ale Boha ponechali. Pak Boha sesadili a udělali sebe bohem. Ale mrška rozum sesadil i tohoto boha a řekl: Člověk že je bůh? Zvíře je, bestie je. Křesťanství apoštolské zavrhl, katolicismus uvedl v posměch a po mnohých těch „ismech“ dopracovali to k bestialismu.

Co teď? Posud jsou jako ten student, jenž se z toho chce vysekat a vykroutit. Vymýšlejí n. p. v Japonsku nové náboženství. Kdo by byl řekl, že tam v Japonsku mají taky Masaryka. Vyšla kniha: „Myšlenkový vývoj evropského lidstva“ od profesora Dra. Drtiny, jenž píše o nějakém náboženství budoucnosti. To je taky jeden z těch, kteří chtějí svět z toho smutného konce filosofie vysekat, a krouť a natahují ten myšlenkový vývoj, jen aby v té kaši, v tom blátě neuvázli. Páni pastoři si to pochvalují. Jak pak by ne! Není to katolicismus. A to je u nich to hlavní.

Ale „myšlenkový vývoj“ lidstva začíná právě nyní jíti jiným směrem, než páni tuší. Professor, filosof žádný nás bezpečně o věcech božských poučiti nemůže. To přesvědčení začíná se na povrchu ukazovati. Právě to, že bestialismus je tak smutný konec té filosofie, naplňuje opět touhou po Učiteli nebeském a nikdo jiný to nebude, než Ten, který řekl: Já jsem Počátek. Ano právě to, že páni jsou se svou filosofií u konce, začne Kristus s pokolením lidským zase od počátku. A budou se ovšem pyšní duchové ještě dále mu zpíráti, ale pokorní přijmou Ho a vyvede je ze záhuby opět. Nebude to však nějaký Kristus, jak by ho pastoři nebo profesoři dle své hlavy a dle svého srdce si přistříhli, bude to Ten, kterého hlásal posměchem v Athenách přivítaný Pavel, „Bůh požehnaný na věky“, Syn Boží, Bůh-člověk.

Ale osvědčí se na něm, že On jest počátek i konec, to jest vrchol všeliké moudrosti a vzdělanosti. Svět se přesvědčí, že přese křesťanství ještě někam výše chť jíti nelze. Ono totiž je vrchol všeliké filosofie. Vše, co proti křesťanství se hlásá, jest úpadek a vede ku konci špatnému.

A proto v zájmu lidstva samého, aby z bestialismu ať toho nejsprostšího, nebo zevně hlazeného, z toho bídného konce novopohanské filosofie vybědlo, heslem naším musí býti: Rozšiřujeme poznání Toho, který praví: „Já jsem Počátek, který mluvím vám.“

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 23. dubna.

(Jednojazyčnost a dvojjazyčnost v zemích českých není „otázkou poslaneckou“. — Podporování národohospodářských zájmů našich odpůr. — Dle „Prager Tagblattu“ vyhláší se Čech těžší práce. — Ukázka protidynastických zahraničních rejdu u nás).

Stanovisko a požadavky dues „rozhodujících“ českých politiků sevrkly se na přepodivný drobeček, jehož vymáhání ke všemu ještě děje se způsobem za dnešní doby přímo žalostně komickým a proto mezi rozumnými, moderními lidmi naprosto nepřipustným.

Slavní naši politikové ve vymáhání práv a výhod pro český národ došli konečně šťastně tak daleko, že se dostali mezi sebou do sporů a hádek, má-li se v českých zemích uzákoniti jednojazyčnost nebo dvojjazyčnost. Pánové ti, kteří na jedné i na druhé straně o tyto „principy“ zápasí, nemají o politice a o potřebách obyvatelstva v zemích českých vlastně ani zdání. Docela jim tím nechceme nikterak lichotiti, když jim upřímně přímo pravíme, že vyhlížíjí a mluví, jakoby spadli do českých zemí rovně z měsíce.

Po našem mínění jest jazyková otázka zřízením českých vysokých škol principiálně v zemích našich rozhodnuta. Stát, který školy ty zřídil a který je vydrzuje, přiznal a přiznává, že jich jest zapotřebí, že se staly státní nezbytností. Tím českému jazyku zásadně uděleno právo, že vzdělání prostředkem jeho nabývá rovná se formálními průkazy svými všem vzděláním nabytým v jazycích jiných. Proto máme za to, že když český člověk s českými vysvědčeními požívá těchž práv jako každý člověk jiný s jinými vysvědčeními, že v ohledu jazykovém jest českému národu do té míry vyhověno, pokud mu stát vyhověti může. To ostatní další jest odvislým již ne od státu, ne od zákonů, ne od poslanců, ale od lidu samého a od daných poměrů, v nichž on žije.

Jednojazyčnost nebo dvojjazyčnost v zemích českých není žádnou poslaneckou otázkou a přiti se o ni, jest zbytečným mračením času. Proč, jasné a zřetelné povíme. Otázka jednojazyčnosti nebo dvojjazyčnosti v zemích českých jest padesát let starým potutelným vynálezem oněch německých lenochů, kteří chtějí dosíci v zemích těchto bohaté placených a ve velice příjemných městech umístěných úřadů, nechtějí v nejprvnější řadě vyhověti nezbytné podmínce kvalifikace pro tyto úřady: chtějí totiž úřadů těch dosíci bez ohledu na skutečnost, to jest bez znalosti jazyka lidu, jemuž mají sloužiti. Proto, aby se nemuseli učiti česky a v českých zemích s českým lidem předce mohli úřadovati a v úřadech postupovati, zvedli němečtí lenoši již r. 1848 boj pod heslem, jemuž dán byl zcela vážný titul sporu o jednojazyčnost nebo dvojjazyčnost v našich zemích, ač jest to vlastně nemravný zápas, podporující jenom lenost některých jednotlivců a živící německý šovinismus. Proto z české strany zásadně se nemá o otázce jednojazyčnosti nebo dvojjazyčnosti v českých zemích mluvíti. Že máme i v politickém směru pravdu, potvrzuje nám upjaté chování se obce města Vídně k potřebám tamních Čechů.

Kdo má oba zemské jazyky v Čechách a na Moravě znáti? Nikdo jiný, než-li ten, kdo toho potřebuje! Kdo toho nepotřebuje, ať si

Čech nebo Němec, toho nikdo ke znalosti druhého jazyka nenutí. Když pak čeští vlastenečtí obchodníci, kteří toho potřebují, výborně německy se mohou naučiti, když stejně činí i obchodníci a advokáti němečtí, že nejenom sami dobře česky mluví, ale i úřednictvo obou zemských jazyků znalé vyhledávají, tu jest jasno, že v českých zemích vedle těch neodvislých lidí, kteří oba jazyky vůbec znáti nemusí, jsou ještě i neodvislí jinak lidé toho druhu, kteří znalosti obou jazyků ve vlastním zájmu potřebují a dobrovolně se jim učí. Tím jest zodpověděna otázka jednojazyčnosti a dvojjazyčnosti u nás: kdo oba zemské jazyky znáti nemusí, tomu oběma učit se netřeba, kdo však má z toho svůj soukromý prospěch a případně živobytí, tomu nezbyvá, než li aby oba zemské jazyky znal, *nechtěje být sám proti sobě!*

Proto otázka jednojazyčnosti nebo dvojjazyčnosti jest v našich zemích vlastně otázkou úplně soukromou, která se celku netýká, ale která jest věcí jednotlivců. Znalost obou zemských jazyků byla v českých zemích vždycky jenom čistě osobním soukromým prospěchem. Kdo jazyk druhého národa neznal, zřetelně projevoval, že v tom nemá osobního zájmu. A stav tento zejména od zřízení české university trvá v otázce jazykové pro Čechy ještě výhodněji dále, když nabytí nejvyššího vzdělání na základě jazyka druhého není závislým.

Avšak kdo v zemích českých přísahou přijímá na sebe veřejný úřad a spojené s ním povinnosti, státní společnosti dle všech její potřeb sloužiti, ten nezbytně také na sebe přijímá povinnost, že se členy společnosti té jest spůsobitým a ochotným se dorozuměti. Zde netřeba žádných vysvětlění o znalosti obou jazyků, neboť vysvětlění taková jsou bezcenná, poněvadž ze zkušenosti a přesvědčení víme, že mnohdy úředníci, synové českých rodičů, svévolně česky mluví nechtějí. Proto máme za to, že otázka jazyková u nás jest dávno skutečnými poměry rozluštěna a upravena a že jazyková nařízení, ordonnance a podobné věci jsou vlastně protizákonnými a hříchem proti Duchu svatému. Po našem mínění má u nás jazykové poměry u úřadů říditi především praktická potřeba a jenom zřetel, aby se všem členům státní společnosti dle jejich přání a potřeby vyhovělo. Jest-li pak někdo jako veřejný úředník v našich zemích ustanovený stranám nerozumí, pak *prostě přestává s nimi a o něm vůbec každá další řeč.* Člověk takový nevyhovuje poměry u nás danými nezbytným podmínkám spůsoblosti úřednické proto, poněvadž úřadovati nemůže. A jest-li se těchto podmínek chtějí němečtí lenoši zhostiti, proto netřeba českým politikům takovýmto německým požadavkům se přispí-

sobovati. V soukromých poměrech nelze nikoho nutiti, aby mluvil, jak on nechce.

Tolik předce od našich českých politiků očekáváme, že o poměrech v českých zemích panujících alespoň tolik vědí, že není v českých zemích žádného úřadu, který by měsíčně vícekrát nebyl od Čechů potřebován. Vždyť výsledky sčítání lidu vykazují ve všech okresích značné české menšiny, které jsou ve skutečnosti mnohokrát větší a proto jest z politického stanoviska v našich zemích naprosto bezesporné, že jazykové poměry nejsou závislými od pohodlí jednotlivců, ale že jsou odvislými od potřeby a praktického života shonem existenciálních zájmů smíchaného lidu a že pokusy papírové regulace jejich podobají se snaze, chtít regulovati deštivé počasí pro někoho, kdo se ohřívá na sluníčku. K vůli stu takových přšet nepřestane a k vůli stu lenochům čeština nepomine. Proto každý soudný a spravedlivý člověk i Němec třeba musí na tom státi, aby všechen lid u veřejných úřadů nalezl všude ve svých zemích zodpovědné lidi, kteří mu rozumějí. Rozumění lidu náleží v nejpřednější podmínky kvalifikace každého moderního a slušného úředníka, který za to v postavení tom dobrovolně hledá své opatření, neboť jej k postavení tomu nikdo nenutí, proto ustupovati někde od toho požadavku, aby úředník v praxi českému lidu v jeho vlastech rozuměti nemusil, to není politika česká, ale to jest babské ustupování před německými lenochy, kteří se nechtějí česky učit. To ani slušní a rozumní Němci nechtějí ve vlastním svém zájmu.

Proto jednojazyčnost a dvojjazyčnost v zemích českých jest starým frankfurtským lepem, na nějž ještě dnes sedají jenom lidé, kteří v politickém ohledu neznají ani abecedu. Kdo u nás obou zemských jazyků nepotřebuje, ten se jim neučí. Kdo má z toho prospěch a výhodu, naučí se vedle češtiny i francouzsky sám dobrovolně. Proto jest nesmyslem, chtít zbavovati dnes z daní a platů ostatní společnosti dobře opatřené a společnosti té za to sloužiti mající úředníky povinnosti, aby bez nejprvnější podmínky kvalifikace, aby v zemi běžným jazykům rozuměli, zde úřadovati mohli. To je přidělování a prodlužování stávajících zmatků a neklidů v zemích českých.

S tak ústupnou, nedůslednou, chabou politikou snad by se několik nynějších českých politických vůdců česky učiti se nechtějícím německým lenochům zalíbilo, ale český národ došel by s ní šťastně leda do — Pačous. Naši nynější politikové obyčejně všechno jen pokazí a proto bude lépe, když jazykové poměry v českých zemích nechají probojovati a vybojovati českému lidu, českým masám, které si již postupem času dle své potřeby všude příkladně hrdinským a nad pomyšlení ze zastu-

pování národa leda jenom pro sebe kotistících českých politiků obětavým úsilím všude a úřadů zvolna sice, ale za to jistě své dobré jazykové právo najdou. Nynější způsob českých politiků tyto práce a oběti českého lidu jenom maří a německým lenochům dodává kuráže a odvahy, aby ve svém stejně drzém, jako hloupém ignorantství mohli pokračovati.

Zavádění jednojazyčnosti nebo dvojjazyčnosti v zemích českých není žádnou poslanec-kou otázkou, ale poslaneckou povinností v tomto směru jest, aby se v zemích českých každému jejich *domovským právem* opatřenému obyvateli u úřadů stalo po právu v jeho jazyku. Když nad tím budou naši poslanci bedlivě bděti a platných zákonů se držeti, to úplně postačí. Ostatně z českého národa od nich nikdo více ani nežadá a proto jest zbytečnost a neslušnost od nich, když se někteří z nich pletou do něčeho, čemu vlastně ani nerozumí, stojíce v názoru na to na svém osobním soukromém mínění bez ohledu na nejširší veřejnost a na panující skutečné poměry a české potřeby. Aby podporovali zájmy berlínské, tomu českým lidem za zákonodárce zvolení nebyli.

V poslední době proskočily některými novinami zprávy a náky českých závodů, že pašové z některých vlasteneckých pivovarů zakoupili chmel od nečeských firem. Jako příčinu toho uvádějí se rovně poznámky o bakšiši, jaký české závody oněm pašům dávati nemohou.

Ačkoliv nejsme zásadními přáteli besla, že se našinec pod heslem „svůj k svému“ musí dáti od našince napořád nestydatě odírati, k čemuž někteří naši lidé pod tímto heslem nestoucně a s pustým smíchem se odvažují, předce jenom máme za potřebné trochu se ozvati, aby se naše české strany při svých nákupech ohlížely, jest li vlastně národohospodářsky nesesilují posice a sílu nám nepřátelskou. To se nedá více zatajiti a umlčeti, že se zbytečně u nás miliony nahánějí našim vlastně odpůrcům. V ohledu tom pokládali bychom za včasnou a potřebnou důkladnou revidi, odkud a od kterých nekřesťanů z vlastenectví kořistící a na vlastenectví založené české závody potřeby a zboží své odbírají. To by bylo podívání na výsledky toho! Kolik vlastenců by se musilo jíti stydět?

Pražský orgán „pro obecné dobro“ vážných našich spoluobčanů národnosti židovské „Prager Tagblatt“ dal si v těchto dnech až z Lipska s nemalým rozhorlením sdělit, že se prý Čech vyhýbá těžší práci.

tím zajisté lépe úlohu svou provádějí. K větší náladě bývají už i komicky ustrojeni. Známé balounové šaty, tvář zamoučená, pomalovaná a na hlavě vysoká, homolovitá čepice.

I při divadelních představeních obstarávají úlohy komiků zvláštní vyvolenci thalie. Náš starý Mošna drží dosud mezi nimi primát. A Shakespeare i v nejtěkřejších scénách vysílá na jeviště komickou figuru k osvěžení mysli a k občerstvení pozornosti.

Od vznešeného, vážného ke komickému, směšnému bývá jenom krok a přihází se to v životě velmi často. V Ném Brodě bývaly za mých studentských dob na tamějším dobytém trhu produkce všech možných umělců i neumělců. Jednou dávali tam též velikolepé živé obrazy historické při bengalském osvětlení. A tu ovšem přišla též na jeden večer známá úchvatná scéna z Viléma Tella. — Již stojí nešťastný otec a míří pevnou rukou na jablko nad hlavou svého jediného, vroucně milovaného syna. Dech v divácích se tájí, krev tuhne v žilách a tklivá arie z Marty rozléhá se tichem večerním jako píseň pohřební... V tom hromové: „Hapáki!“ a starý p. Tell kýchl, až se divadlo otřáso. A dobře vychovaný synáček naproti zapomněl na vážnost situace a jasným svým hláskem v hrobové ticho vykřikl: „Pozdrav Pán Bůh, tatínku!“

Prazvláštní druh komického jest persifláž (vtipný posměch, ústípek) a karikatura (zpřívověnění). Tato ovšem ponejvíce přichází v umění výtvarném, ve kresbách a obrazech. Karikatur najdete každý týden celou řadu na čtvrté straně „Humorů“. A bývá to pravidelně p. ministr-president, jenž se tam vždy se svou milou podobou v různých posicích shledá. Tuhle prý tam měl býti vypočten jako laskavý tatík, jenž k srdci svému tiše vroucně milovaného Vaška a levicí odstrkuje od sebe zpupného a nezdárného Michlíčka.

P. ministr-president prý však poslal ihned „Humorům“ opravu: „Není pravda, že jsem...“
 Ovšem, ovšem. Karikatura není nikdy obraz pravdivý.

FEUILLETON.

Rozličné studie.

Píše Josef Váňa.

II.

Komické.

„Ba někdy mám více nohou nežli střeviců.“

W. Shakespeare.

Slovo „komické“ pochází od řeckého slova „komos.“ Byla to pijácká píseň mladých lidí. Později slovem tím označoval se bůh hostin, který se vypodobňoval jako okřídlený mladík plný žertu a smíchu, mající na hlavě čapku s rolníckami.

Komické má tedy za svůj základ směšnost. Avšak směšnost není ještě sama sebou komická. Komika jest vyšší, účinnější druh humoru, řekl bych humor zosobněný, zdramatisovaný, uvedený ve scénu. Kdežto humor jeví se pouze ve slovech, v řeči a písničkách, jeví se komika ponejvíce v jednání a ve směšném vystupování.

Komické jest jakýsi nylad, jakási neobvyklost, at jest to neobvyklost v pohybu, posuňcích, jednání, šacení se, aneb neobvyklost ve způsobu života vůbec.

Komické jest protivou stávajících zvyklostí a forem. Avšak není to nelad neestetický, odpor vzbuzující, nýbrž jest to nelad směšný, strhující nás k smíchu — komický.

Vezměte si na jednu nohu botu a na druhou dřevák a začnete tančiti rejdvák a budete ihned figurou nanejvýš komickou. Něco podobného vyvedl i jistý roztržitý pan profesor. Sňal s věžáku plášť, chvatně ho oblékl, chytil lejstra pod paždí a šel do přednášky. Posluchači mohli se poválet smíchy, když najednou uzfeli vážného p. profesora v županu — milostpanině.

Komické vylučuje sprostotu a škaradost. Obírá si za svůj předmět jen slabosti, pošetilosti a převrácenosti lidské, jen vtipné líčí, ba mnohdy i přehání a tak je činí směšný. A tak

při komickém duch lidský okřeje, se povznášá a uvědomuje si tím více obvyklý pořádek a přirozený způsob života a klavěcnství.

Komické má také svůj základ v tom, že já lépe vím, než druhý a tím on stane se mi směšnou osobou. — Vypravuje se o spisovateli Kniggeovi, jenž vydal ono světoznámé „Obcování s lidmi“, že poradil anglickým vyslancům, aby vévodovi Bedřichu Hessel-Kasselskému polbili knoflíky na břiše u vesty. Vévoda prý je náramný podivín a velice prý na tuto zvláštní etiketu drží. A skutečně, když druhý den poslanci se objevili před vévodou, jeden přes druhého se tlačil k jeho vestě a chtěl mu na ní libati knoflíky. Vévoda ustupoval, ale nic naplat, poslanci se nedali odbyti.

Přál bych si viděti tuto nanejvýš komickou scénu.

Velice komicky působí nestejná velikost u manželů, zvláště chodí-li spolu zavěšeni. Jest-li muž náramný zahan a tápe-li za ním malá panička, jest to náramně komické, ale ještě komičtější jest, když s malinkým mužíčkem vede se dlouhá, suchá a jako pometlo nastrojená panička. To bývá poznámek a všelijakých vtipů nad takovým ubohým párečkem.

Komických scén a výstupů bývá nejvíce při nějaké náhlé, neočekávané katastrofě aneb události. Křikne-li se na ulici „hoří!“, můžete toho býti očitými svědky a mnohdy byste se z plna hrdla zasmáli, kdyby vážnost a nebezpečí okamžiku dovolovalo. Smíchu a vtipů bývá pak dosti, když nebezpečí pomine.

Komiku lid miluje. Má strastných okamžiků v životě dost a dost a proto hledí si je všelijak zpřijemnit. Maškarní průvody až dosud na mnohých místech jsou u veliké oblíbené a divadelní představení s komickými výstupy vždy se více líbí než kusy vážné, byť sebe krásnější a dokonalejší. Komikové jsou od jaktiva miláčky obecnstva a to obecnstva vrstev nejširších. Ale musí to ovšem býti komikové rození, kde každý pohyb úst, každý úsměv, každý krok, každé slovo působí komicky. Nutí-li se někdo do komiky, vyhlíží to trapné.

Úlohy komické svěřeny bývají v cirkusech clovnům a augustům, při loutkových divadlech pak kašpárkům. A čím více se publikum směje,

Když jsme při tomto sdělení váženého orgánu „pro obecné dobro“ národnosti židovské v Čechách se zamysleli, co jenom židů slouží u českých křesťanských nájemců dvorů za voláky, co židovské při dvořích těch okopává a pleje cukrovku, co jich slouží u krav za děvečky, co židovských výrostků chodí ke dvorům těm na mlát; když jsme uvážili, co židovských ubožáků pracuje za pár krejcarů za stálého nebezpečí o život v dolech českých křesťanských uhlobaronů; když jsme si představili, co židů a židovské od tmy do tmy bez oddechu a při džbánku bídné kávy zvané bryndy pracuje od nejtěplejší mladosti až do posledního svého dechu ve všelijakých českých křesťanských tkalcovnách a přádelnách; když jsme se rozpomenuli, co židů je konduktéry, brzdačky, nakladači, pošinovači vozů atd. u soukromých křesťanských českých dráh, tu jsme ustrnuli nad tím, do jaké míry „Prager Tagblatt“ skutečně má pravdu, že český lid svalil veškerou těžší práci na bedra svých spoluobčanů národnosti židovské, z nichž jenom kořistí a nad nimi pána a chleboďárce dělá.

Proto se docela nic nedivím, že za takových nezdravých poměrů a při takové lenosti českého lidu za minulých deset let v českých zemích, na místě aby zde na základě plemenné multiplikace 10.000 židů přibývalo, hnedle 3000 jich ubylo. Zcela tedy souhlasíme a schvalujeme, aby se z českých zemí vystěhovali všichni, ať si potom Češi dřou na místě nich sami. Tím Čechy vytrastají nejlépe a proto „Prager Tagblatt“, hledaje jejich lepší, měl by jim k tomu raditi a potom nepotřeboval by si z Lipska na českou lenost naříkati.

• • •

Již vícekrát jsme se na těchto místech zmínili, že panující dům Habsburský jest zejména mezi Čechoněmci z Německa sem dopravovanými a mezi německým lidem šířenými knihami ostouzen, hanoben a tupen. Proč, to je jasno. Tímto způsobem pracuje se z Německa podle hesla „los von Rom“ (čti „zum Berlin“). Uvedli jsme jmenovitě řadu takových spisků, jež v rakouské říši zabaveny nebyly. Nechceme se honositi, že důsledně naše poukazování na tuto spojeneckou činnost našich sousedů u nás, která záleží v podvracení účty k panující dynastii, mnoho z její nepokryté působnosti zmírnilo, neboť úřady rakouské letos jsou na německý literární import pozornější, avšak uvádíme nový případ, jak daleko pruské agitace u nás si troufají. V posledních měsících rozšiřována byla mezi Němci v Rakousku kniha, jejíž ostří bylo ihned na obě strany přibroušeno. Byl to spisek „Císař František Josef I. a jesuité“ knížku tu vydal knihkapec Wilmann z Barmenu. Podle nynější praxe byl spis ten v Rakousku pro urážku císaře Františka Josefa I. zabaven a rozšiřování jeho zakázáno.

A co neučinil jeho pan nakladatel Wilmann? On dal jeden jeho exemplář skvostně svázati a poslal ho přímo císaři Františku Josefovi, aby ho prý přijal do své knihovny. K takovéto vyzývavé drzosti se ovšem ze nemohlo ve Vídni mlčeti a proto bylo učiněno prostřednictvím rakouského zástupce v Berlíně na Wilmanna trestní oznámení pro urážku rakouského císaře.

Wilmann byl obžalován a v Elberfeldu na Rýně konáno bylo proti němu líčení, při němž byl však prohlášen za nevinná a z obžaloby propuštěn. Nechceme se o tom dále šířiti, jenom to zaznamenáváme jako ukázkou stávajících poměrů, s nimiž však jistě část rakouské byrokracie buďto nepočítá, anebo — počítá.

Obrana.

Vstřícně skvělejší budoucnosti. Doložili jsme předešle historickými daty „zásluhy“ reformace protestantské o svobodu svědomí a pokrok civilisace. Kalvinem upaleny Sverd a prázdné university luteranské budou vždy klassickým dokladem vědecké mlkosti Masarykovy, jenž národu odporučil testamentárně před svým odjezdem do Ameriky návrat — ku reformaci. Svoboda svědomí a pokrok osvětový nejsou tedy silnou stránkou reformace, proto „Hlas z Siona“ hledí odporučiti reformační zboží ze stránky ekonomické. Dnes platí heslo „vzdělát a zbohatnout“, proto se bude nyní tvrditi, že náboženství evangelické může naše slabé finance skvěle povznésti. Řídíme se dějinnými zkušenostmi a očividnými skutečnostmi, které vesměs potvrzují, že národové ve směru „Pryč od Říma“ jdou vstřícně skvělejší budoucnosti, protože vlivem protestantského evangelia kulturně i hospodářsky a proto konečně i národně a politicky prospívají, kdežto ti, kdož setrvávají ve směru

„opácném, duševně i hmotně, kulturně i hospodářsky, politicky i národně chřadnou a hynou.“ Tak „Hlas“ doslovně slibují vábnou budoucnost řepařskou pohromou těžce zkonšenému národu českému, přijme-li pruské evangelium. Katolický český národ, přijmí k radě Šádkové heslo „Pryč od Říma“ a máš cukerní krizi rázem zažehnán! Heslo „Pryč od Říma“ zastaví rázem všechny exekuce zadlužených statků a odstraní všechny daně. Tak dlouho jsme čekali na „palác blahobytu“ od poslanců a zatím nevidíme les pro stromy. Ta hradecká „Obnova“ udržuje národ ve slepotě, aby neviděl na hmotný prospěch z pruských rejdu vyplývající. Jak by se pan Šádek nerozčiloval!

Nechceme býti národohospodářskému rozvoji na závalu, proto chceme po právu vyličit, jak z dějinné zkušenosti, tak i z očividné skutečnosti hmotný prospěch z hesla „Pryč od Říma“ vyplývající.

Hnedle na počátek klademe výrok pověstného pruského krále Bedřicha II., jenž výhody reformace libuje si těmito slovy: „Knížata na severu povinná jsou bez odporu Lutrovi a Kalvinovi velikými díky, neboť tito, jinak bídáčtí muži, osvobodili je od jha kněžského a sekularisací (zabráním) statků církevních důchody jejich znamenitě rozmnožili. Sledujeme-li tento reformační ruch do jeho prostých začátků, seznáme, že to bylo dílo zájmů (prospěchářství).“ (Evers II. 385). Bedřich II. tedy uznal, že protestantství přineslo rodu jeho hmotné výhody, vždyť základ moei pruské markou braniborskou položil Albrecht Braniborský, jenž po svém odpadu ku protestantismu vystoupil z řádu německých rytířů r. 1525, ale neupomenul si katolický církevní majetek vzíti s sebou. Všude jinde nazvalo by se podobné jednání špinavostí, ale my to musíme nazvati „zlepšováním“ blahobytu, jinak se o nás ulehčitelé dvojice vinohradských odpadlíků zase drze otře. I vyvoleného „muže božího“ Luthera přivedlo heslo „Pryč od Říma“ vstřícně lepší budoucnosti. Luther dostal za své nezistné apoštolské práce od kurfista saského celý klášter augustiniánský se všemi statky r. 1532. Mimo tohoto knížecího statku, jenž stačil dříve ku výživě velikého počtu kněží, ale nyní sloužil ku výživě pouze Lutrově, dostával ještě ročně 200 dukátů od doby své svatby s uprchlou jeptiškou Kateřinou, kterou dlužno též připočísti ku zisku z odpadu od Říma.

Každý uzná, že udělal Luther se svým heslem „Pryč od Říma“ dobrý obchod a jeho korunování protektoři též. Proto se nelze diviti, že i nyní heslo „Pryč od Říma“ čiperným protektorům lahodně zní, protože protestantismus dovedl vždy z katolického majetku své stoupence nasycovati a napájeti. Katoličtí Irové po staletí ochuzování a znásilňování protestantskými Angličany slouží skutečně za doklad, že protestantismus nešťtíli se nikdy ani lupu, aby blahobyť svých vyznavačů zlepšil. Katolickým Polákům v Prusku vnučuje se rákoskou „blahobyť“ protestantský a tito zaslepenci zůstávají přes všechny rány při své katolické chudobě. Rovněž my Čecháčkové ne a ne věřit rannskému dvojctihodnému pánu, že heslem „Pryč od Říma“ možno málké naše kapsy prohloubiti pruským blahobytem, jenž pánům v říši zrovna přetéká. Každý ze čtenářů již z výše uvedeného sezná, že protestantismus nikdy „neměl“ nic společného s politikou, ačkoliv to tvrdí chloubá protestantů, král Bedřich II. Rovněž každý sezná z uvedeného, že kdo se stane protestantem, ihned nabude obchodního vtipu, a blahobyť se mu zlepší, jako na př. Lutrovi a Albrechtu Braniborskému. Recept ku zbohatnutí jest šťastně předepsán a posloužil na př. u nás již výborně prof. Masarykovi. Jen bude-li kde brát, abychom mohli vznešených vzorů reformačních v rozvoji blahobytu též doštíhnout!

Národní výchova v theorii a v praxi. Mnoho se mluví proti krvavým románům; sami naši liberálové volají o překot, že jest potřeba pro mládež školní vydati nové dějepisné knihy, v nichž by se budil důsledný odpor k „řezníkům“ lidské společnosti. Prý dosud vražedníci lidstva se líčí jako největší hrdinové, čímž se rozněcuje u mládeže touha po krvi. Má se prý více přihlížeti k duševnímu, vnitřnímu vývinu národů.

V ten smysl se již dávno vyjádřil orgán moravské strany „lidové“, podobně mluvil nyní též poslanec Reichstádu a „Čas“ jest na oko až úzkostlivě humaní. Má to také svou oprávněnost. Ale ruku na srdce, vy ideální lidovci, realisté atd. Myslíte-li to s tou reformou dějepisnou doopravdy, pak musíte státi na předním místě jako vlastenci o to, aby se nejvíce větralo v osnově dějepisného učiva českého. Nazýváte-li řezníky Bonaparta a Bismarka, pak nemůžete upřímně chváliti Prokopa Velkého, Jana Želivského a krvavé kněze táborské. Bonaparte jest ještě hotovým nevířákem proti barbarským Táborům, kteří vraždili beze všeho

smilování nejkrutějším způsobem vlastní krajany, ano i samé husity. V hustých masách byli od Táborů jinoverci v mnoha chrámech upaleni. V Radě farář obalen slamon, jež zapálena a za smích surových bojovníků pobíhal, pokud neshořel; sta mnichů v sudech upáleno, jiní byli tarasnicemi metáni za živa do povětří, jiným nosy a uši řezány, jiní do ledu pécho-vání atd. Co tito „Boží bojovníci“ mimo drancování v kostelech prováděli, o tom stydno psáti. „Sestry“ táborské vydatně pomáhaly. Za necelých prvních šest let války bylo pobito přes 600 000 katolíkův. Kněží táborští provolávali, že jest každý zlořečený, kdo své ruce nechce posvětit v krvi protivníků.

Cím jiným oslavili husité svou vlast než krvavými bitvami?

A za to se stále musí o nich mluviti více než o utěšené době Karlově, kdy náš národ pro svou kulturní povýšenost byl respektován celou Evropou. Ale kdepak o té době mluvit! Ta byla přec katolická. „Čas“ se strojeným rozhořčením odsuzuje odpravy vůbec, liberální listy lomí rukama, dovědí-li se, že někdo ve škole potrestal tělesně nezbedu — ale při tom všichni jsou plni svorného nadšení nad zvláštními Táboři. Jak se to rýmuje?

Palacký napsal: „Kdykoli jsme vítězili, dalo se to pokaždé více převahou ducha nežli mocí fysickou.“ Tedy naším ideálem rozhodně spíše býti musí ten utěšený duševní rozmach za doby Karlovy, než prosaické cepy táborské, které pokrok české vzdělanosti zastavily na staletí.

Politický přehled.

Dne 17. dubna projednána byla v poslanecké sněmovně ve Vídni kapitola „Správa financí a přiblížilo se jednání o „Všeobecné pokladní správě“, v níž byla kritická položka „subvence pro Prahu“. Něm. lidovci chystali se k nejostřejší opozici, Praze že nesmí býti poskytnuta podpora. Ale p. ministrpředseda dr. Körber nelenil, pozval si rozbourené pány k sobě, za jakou cenu byli by ochotni ustoupiti od opozice. Nespokojencům učiněny vládou mnohé sliby a proto, když nastal obávaný den, veškeré položky, o nichž se rokovalo, byly až na položku „subvence pro Prahu“ jednoduchým hlasováním schváleny. O položce „subvence pro Prahu“ hlasovalo se dle jmen a byla také 218 hlasy proti 135 schválena. Pro ni hlasovali poslanci čeští, konservativní velkostatek, Poláci, Vlaši, částečně ústav. velkostatkáři, Jiho-slované, vídeň. křest. socialistové, Rusíni a Rumuni; proti něm. lidovci, pukrokáři, Všeněmci a — katol. střed něm.

Čtvrté obecní volby v Kateřinkách, při nichž strana česká podlehla, slezskou vládou potvrzeny, ač správný soud rozhodl, že vláda slezská v předělných volbách nejednala správně. To prý je splnění prvního z požadavků po porážce celjské Němcům vládou slíbeného.

Dr. Körber opět stěžoval si na vleklý postup prací parlamentních a vyzýval sněmovnu, aby se konečně vzbudila k životu. Učiněn prý bude pokus o zkrácení debaty.

Něm. lidová strana podala návrh, aby obcím dána byla státní náhrada za jejich výkony v oboru přenesené působnosti.

Dne 16. dubna provedeny byly volby do delegací a do kvotové deputace.

Uher. ministr obchodu Horanszky, teprve 7. března jmenovaný, zemřel 19. t. m.

Ve schůzi uher. sněmovny poslanecké vyslovil se ministr vyučování Vlasič proti zřízení slovenského gymnasia, že by do něho ihned cestou školních knih vnikl státu nepřátelský duch. Pak že jsou Maďaři silní!

Saské státní ministerstvo vydalo nařízení, dle něhož přistěhovaní rak. občanů jest jen potud dovoleno, pokud nejsou polské národnosti.

Vláda a katol. většina sněmovní v Belgii se nedala zastrašiti revolučním ruchem socialistickým, ani všeobecnou stávkou, a zamítla návrh na změnu ústavy 84 proti 64 hlasům socialisticko-liberalní koalice. Následkem toho vůdcové dělnické strany se usnesli, aby dělnictvo opět vstoupilo do práce. Tím generální stávka skončena.

Holandská královna Vilemína jest už zase těžce nemocna; pomýšlí se na to, aby královna matka opět jmenována byla vladařkou.

Srbská královna Natalie z pravoslavlí přestoupila ku katolicismu.

Bývalý španělský král František d'Assisi, děd nynějšího španělského krále Alfonse XIII., zemřel ve věku 80 let ve Francii.

Místokrál irský vydal proklamaci, kterou se v 9 hrabstvích irských zavádí jakýsi výminečný soud, namířený proti nespokojencům v irské lize.

V Bulharsku sdružily se všechny politické strany k ubájení národní pody v Makedonii, ohro-

žené jmenováním Firmiliana arcibiskupem teckor-
arbakým ve Skopii, ač Řeků a Srbů tam pramálo.

Nově jmenovaný ruský ministr vnitra Pleve
je mužem železné vůle i ruky; jmenováním jeho
se ukazuje, že vláda zahajuje boj na vyhlazení
revolučního hnutí. Ve Varšavě poslední sobotu
zatčeno bylo mnoho židů. Nynější revoluční hnutí
v Rusku prý podporováno je hlavně židy. Ve
Finsku, provincii to ruské, počínají také nepokoje.
Za záminku jsou vojen. opravy, které mají za
účel zrušení zvláštní samostatné finské armády.
Nepokoje ty způsobili Němci a Švédové, ač jsou
v menšině. Jádrem obyvatelstva Finové jsou v pod-
ruží městské a statkářské třídy, k níž náleží i
pastorové. Protestu apoštol. Stolice proti vypov-
vězení vilenského biskupa Zwierowicze ruská vláda
nevyhověla a nad to ještě odvolala dovolení vy-
praviti poštovní vlak do Říma a polské šlechtě
zakázala sblížit na jubilejní dar sv. Otci.

Ve Švédsku 20. dubna došlo v celé zemi
k projevům ve prospěch všeob. práva hlasovacího
a k velkým výtržnostem.

Burští vůdcové opustili už Pretorii, aby se
s ostatními vůdci poradili; za tři neděle začne se
vyjednávati znovu. Okolí Krügerova dosud neví
nic o vyjednávání. Angličané podnikli v Kapské
osadě novou honbu na Boery, ale nepořídili.

Na Filipínách americké vojsko počíná si jako
Angličané proti Boerům. Major Waller obžalován,
že v povstaleckých dědinách dal pobiti všechny
obyvatele nad 10 let. Nafúzeno nejpršnější vy-
šetřování.

Z činnosti katol. spolků.

**Výborová schůze Všeodborového
sdružení křesť. dělnictva** konala se 20. dubna
v Kostelci nad Orli. Do dozorní rady byl zvolen dp.
Dvořák, katecheta v Kostelci nad Orli. Za vystoupilého
zapisovatele p. Kuchaře zvolen p. Ol. Andrlík, ku-
pecký příručí v Hradci Králové. Zvolena zvláštní rada
z Hradce Králové, která jsouc k ruce tajemníkovi,
bude rozhodovati o došlých žádostech. Veškeré žádosti
dejte se tajemníku vlp. Jaklovi v Hradci Králové.
Od 1. května započne obstarávání práce. Potřebné
informace a tiskopisy obdrží odbčky od tajemníka.
Odbčky ať se snaží získati hojně členů zaměstnáva-
telů i členů přispívajících. Rádní členové buďtež při-
jímání pouze do 50 let a s opatrností, netrpí-li žá-
datel nějakou delší chronickou nemocí. Jednáno o
zřízení samostatného časopisu a podán byl rozpočet.
Uznána za nynějších okolností nutnost úplné samo-
statnosti a po rozhodnutí odbček v příchodě finanční
stránky bude časopis založen. Usnešeno, když některý
člen přestoupí k jiné třídě platební, že obdrží právo
podpory vyšší až po 6 měsících. Oznámeno úřední
schválení odbčky královéhradecké a nyní ať podají
žádosti ostatní, celkem 15. Při přihláškách ať
každý žadatel zaplatí předem zápisné 1 příspěvek a
2 hal. za přihlašovací list. Stalo se toto opatření
proto, jelikož mnozí žadatelé se přihlašili a knížky
si nevyzvedli, čímž bylo sdružení poškozeno. V pří-
padě nepřijetí obnos se vrátí.

Zprávy místní a z kraje.

Volby do měst. zastupitelstva. Voličů
jest 1122; v I. sboru 88, ve II. 289 a ve III. 795.
Celkový obnos daní jimi placených obnáší 152.368 K
32 a půl hal.

Pardubická Osvěta v práci. (Kytice
několika vonných květů). Poukázali jsme velmi šetr-
ným způsobem na veselejší a služební činnost jistěho
hradeckého přítele „Osvěty.“ Redakce „Osvěty“ ihned
uhodla, koho tím míníme a nazvala úvahu naši „ka-
binetním konselem sprostáctví.“ „Osvěta“ jistě dobře
zná své stoupence, proto nebudeme protestovati proti
tému, když probíháje námi kritizované věci za
„sprostáctví.“ ačkoliv soudíme, že by nemusila o svých
lidech tak neslušně se vyjadřovati. Je-li někdo v úřadě
nedbalým a stará se více o cizí záležitosti, proto by
přece mohl býti slušným člověkem. Ale „Osvěta“
tému masí rozumět! — Ždánické babno snaží se
„Osvěta“ vyčistiti židáckou přímo drzostí, tvrdíc
o zemřelém v Ostravě knězi P. Zdenckém, že prý
se otrávil z těchto příčin jako řídící Filip. Soudní
komise zjistila sice smrt mrtvici v zesnulého kněze,
ale „Osvěta“ potřebuje své stoupence ze špinavých
čistot, proto drze tvrdí, že též jiní jsou špinaví.
Marná snaha, „umravňování“ karatelé, z pokrokového
tábora! Lid již dobře prohlédl vaše řeči o umravňování
a posazuje vás již ne dle slov, ale dle skutků. Ku
svým hříhům proti poctivosti a pravdě přidružila
„Osvěta“ v č. 39. ještě tvrzení, že prý pardubický
„Pernátný“ dostává po řadu let podporu od hradeck-
kého Svatojanského družstva. Tvrzení toto jest dráž-
lež beze vši podstaty. Může-li v jediném čísle novi-
nárském býti tolik přečinů proti slušnosti, pravdě a
poctivosti, zač dlužno míti stranu za tiskem tímto
stojící?

Neúverovým večerem v Klieperově di-
vadle zane jednou po delším čase představila se nám

převlečená jednota „Slavjan“ za spolutělníkování pěvec.
jednoty „Elitky.“ pp. F. Knepra, Fr. Kvasničky a
M. Nepeřeného. Skladby mistra Nelvery a jeho účín-
kování při koncertě samo se chvály a snaha ředitele
spolku pana profesora Doležila zasluhuje nejvyššího
uznání. Zvlášť se líbilo „Kýrie“ a „Gloria“ ze slavn-
nostní pak mše, „Moravě“ a „Píseň česká.“ Mělo se však
při pořádání koncertu počítati též s pokročilou dobou
roční, aby nemusilo býti divadlo málo obsazeno.

Zlomyslný škůdce. Ze dne 18. na 19.
t. m. nějaký zlomyslník poškodil na 100 stromků
v „aleji mariánské,“ od učitelského útavu k Štetenám
se táhnoucí. Rány způsobeny jsou sekýrkou neb vo-
jenským tesákem. Známo už dávno, že u Šteten ve-
černého času dějou se všelijaké nepěchy, na nichž podíl
berou ženštiny nekalé pověsti a vojsko, tak že „ma-
riánská alej“ bývá obklopena vojskem jako v roku
1866. Běda občanům, který by se odvážil do jejich
ležení. Bylo by záhodno, aby orgánové bezpečnosti
přitřž tomu udělali. — Kdo udá škůdce, tomu vy-
placena bude odměna 100 K.

Večirek v Adalbertinu spojený s diva-
delním představením pořádá jednota katolických to-
varyšů společně s křesťan. sociální jednotou paní a
dívky v neděli dne 27. dubna při restauračním zaří-
zení u stolů. Vstup pro osobu 40 h, pro trojčlennou
rodinu 1 K. Sehrány budou z avizované veselohry: Salon
paní starostové od Klášterského a Náramek od Bo-
zděcha. Začátek o půl 8. hod.

Slč. Marie Heritesova pořádá v Kliepe-
rově divadle 3. krátká samostatný koncert pod pro-
tektorem hlavní městské rady. Předprodej vstupenek
u knihkuce p. J. Peřiny.

Úmrtí. Dne 21. t. m. zemřel p. Jan Horálek
ve věku 84 let. Od roku 1864 byl kostelníkem, nejprve
u Panny Marie a naposled u sv. Ducha. Službu za-
stával do poslední doby věrně a svědomitě. Dne 23.
t. m. na to zemřela jeho manželka Marie ve věku
83 let. Dne 23. měl pohřeb p. Horálek a p. M. Ho-
rálková, jeho manželka, dnes.

Oprava věží katedrálních. Během
loňského roku vykonán pro rekonstrukci katedrál-
ních věží pěkný kus práce. Letos však o činnosti
opravné nemůžeme podati nic uspokojivého, protože
jme dosud dělníka na ležení nespustili. Nač se čeka?
Nemohlo by se s opravou trochu živěji postupovati?

**Odbor České společnosti národ-
hospodářské** pro severovýchodní Čechy, se sídlem
v Hradci Králové, koná ustavující schůzi v neděli
dne 27. t. m. o 11. hod. dopolední v místnostech
knihovny vyšší obchodní školy; při schůzi přijímány
budou přihlášky členské.

Dar. Politické družstvo tiskové pod ochranou
sv. Jana Nep. v Hradci Králové věnovalo Vše-
odborovému sdružení křesť. dělnictva 100 K. Zaplat
Pán Bůh! Dejž Bůh více takovýchto dobrodinců!

Výstava prací žáků průmyslové školy pokrač-
ovací v Hradci Králové otevírána bude v neděli dne
27. dubna t. r. v budově zdejších reálných škol ve 2.
patře od 10 do 12 hodin dopol. a od 2 do 4 hodin
odpoledne. — Udělování odměn pilným a hodným
žákům této školy, jakož i rozdílných vyváděních kon-
nati se bude touz nedělí o půl 12. hodině dopolední
tamtéž. Vstup volný.

Sjezd rolnictva českého východu svolávají
hospodářský spolek pardubický, přeloučský a holický
do Pardubic na čtvrtek 8. května 1902 na 10. hod.
dopoledne do sálu Měšťanské Besedy. Porokuje se
o krisi cukrovarnické a řepařské, o zrušení daně
pozemkové, a o mléčím řízení. Slavná obecní před-
stavenstva a všechny hospodářské korporace necht
ze středu svého najisto vypraví deputaci ku sjezdu.

Požár. Minulou nedělí kolem 11. hod. noční
vypukl ve Lhotě pod Libčany u Hradce Králové ohně
ve stodole p. Černého a rozšířil se na 4 hosp. sta-
vení, jež také strážil. Zdá se, že zde bylo založeno.

**Schůze zástupců muzeí a pracovní-
ků v oboru historie a archeologie
z českého východu a severovýchodu**
konati se bude v neděli 6. července v Pardubicích.
Po příjezdu ranními vlaky prohlédnuto bude měst.
muzeum, zámek a město, načež zahájen bude rozhov-
or o některých otázkách muzejních a archeolo-
gických. Odpůldne podniknuto bude výlet přes Kun-
čice na Kunětickou Horu. Veškeré přípravy pro schůzi
tuto vykoná místní komitě v Pardubicích, jež
13. dubna mělo prvu svou schůzi. Přátelské dějiny
a starozitnosti českých budov ve schůzi této vítání.

Z Dolní Krupě. — Dne 16. dubna byla
farnost naše počtená návštěvou hosta vznešeného,
milovaného velepastýře. A dokázala, že dovede si
vášiti hosta tak vznešeného. Četné banderium, jezdcové
oděni „poděbradkami“ a šerpami národních barev,
vyjeli vatřice Jeho biskupské Milosti až na hranice
farnosti. Vjezd Jeho Milosti do dědiny oznamovaly
rány z hmoždíků. Když pak adp. biskup stanul u
slavobrány, zavzněla slavnostní fanfara; po obou stran-
ách brány tvořili špalíř členové hasičského sboru.
Nejdůstojnější velepastýř uvítán byl nejprve tklivou
promluvou čestného kanovníka a místního děkana
vdp. Vinc. Novotného, pak panem patronem a maji-
telem velkostatku Janem Šilou, místním starostou
Leopoldem Zachariášem a drážníkem Marií Mrásko-
vou z Horní Krupě. Za zvuků hudby, řízené p. S.
Čelanským, veden Jeho Milost v průvodu do kostela
odkudž po krátké přípravě odebral se do farnosti
slavnostně vysvíceného. Kášan adp. biskupa na
slova: „Já jsem pastýř dobrý . . . mám i jiné ovce,
které nejsou z tohoto ovčince, i ty musím pěstovati“,
došlo srdečného ohlasu, na mnohé trváti třpytily
se slzy. — Zpěvy v chrámu Páně, jež s místními
spěváky pečlivě nacvičil p. řídící učitel K. Jiráček,

došli úplné spokojenosti a pochvaly. Po ukončení
posvátných obřadůch poděkovala Jeho Milosti dráž-
nička Anežka Hyršova z Dolní Krupě. Četní věřící,
ač chvílemi poprchávalo, čekali nicméně až do od-
chodu nejđ. p. biskupa, toužíce ještě jednou spatřiti
Jeho tvář; banderium pak doprovázelo Jeho Milost
až do Ném. Brodu. Bůh rači zachovati, poslehnati
a posílit Jeho Milost; krásné chvíle, strávené v pří-
tomnosti milovaného velepastýře, nevymisí nám
z paměti nikdy!

Z Lučivce. Dne 19. dubna zavítal do naší
borské vláky náš adp. biskup královéhradecký. Dlouho
těžili se všichni na onen den, a když se přiblížil,
všel náš sborový a uplácený lid vzdáti účtu nástup-
cům apoštolů a světil onen den jako veliký svátek.
Postaveny 2 krásné brány a s každé i té nejbudší
ohatře vlál prapor. Banderium jeho vatřice majíc
v čele hraběcího lesního p. Rietechla. U druhé brány
vsály čest J. B. M. slavné sbory hasičské a velite-
lem p. Krutorádem. Dojemně promluvil dp. farář
a p. fidelel kůru. Jméno obce uvítal srdečně J. B.
M. starosta p. Karel Hrubý a dceraška jeho tlumo-
čila velikou radost mládeže nad tak vznešnou návště-
vou. Po významných obřadech děkával jménem všech
břimovanců žák Jan Vrzák, a tím ona slavnost pro
naši vesničku tak velice památná se ukončila. Asi
o půl 6. hod. odjela J. B. M. za hlaholu zvonní,
střelby a buňby, provázena opětá banderiem a sl.
sbory hasičskými. Kéž by Bůh slil J. B. M. a dal
nám ještě jednou dočkati se nezapomenutelných
pro nás okamžiků.

Z Pohledu a Ném. Brodu. Jeho Milost
adp. biskup královéhradecký může býti s výsledkem
avé visitační cesty ve vikariátě Německo-Brodekém
spokojen. Cesta tato podobala se vítěznému pochodu.
Veškeré obce učinily vše, seč jen byly, aby svého
zbožňovaného arcipastýře způsobem co možná nejslav-
nějším uvítaly. Co však těmto projevům vzdálati ceny
dodává, jest ta okolnost, že obecní zastupitelstva
jednala skoro vešměs z vlastního popudu, aniž by
k tomu duchovenstvem vyhlédnuta býti musla. Totéž
platí i o městysi: Pohledu. Sotva že se rozzešla správa,
že zde sv. břimování udělováno bude, sešel se obecní
výbor a uznal se, ač z Němců a Čechů sestává,
jednomyslně, že svému biskupu prokáže čest, která
mu jako vrcholmu pastýři přísluší. S velikou touhou
očekávan milovaný arcipastýř. V chrámu Páně, kamž
se po krátkém odpocinku odebral, panovala vše-
obecná zbožnost a patrné nadšení, jež svého vrcholu
dosáhlo, když Jeho Milost mezi mlí svaton na kaza-
telnu vystoupil a vycházeje od denního evangelia,
tklivými slovy německy i česky k zástupu promluvil,
vybízeje ho, aby své společné matce katolické církvi,
která nás pečlivě odchovala a o blaho naše neunavně
pečuje, vždy věren zůstal. Jedním z nezapomenutelných
dnů pro mládež pohledkou jest zajisté osmnáctý
duben, kdy přijala svaté břimování z rukou svého
milovaného arcipastýře.

Z Habrů. Dávno již neodšlo se město naše
v tak slavnostní hár, jako u příležitosti návštěvy
J. B. M. Byla to vpravdě velkolepá demonstrace ka-
tolicí. Zástupcové městské rady vyjeli naproti J.
B. M. a p. purkmistr Pokorný vítal nejdůstojnějšího
pastýře vroucími slovy, dávaje na jeho radostnou
touhu, kterou naplněna jsou srdce všeho obyvatelstva.
U brány na pokraji města zbudované očekávaly
J. B. M. s místním duchovenstvem všechny městské
korporace, sbory učitelské, mládež a v čele jich
zástupcové úřadů politických, soudních, samosprávných.
Viděli jsme tam p. komissáře Šprongla z Čáslavi, p.
c. k. radu zemského soudu Seidla, p. okr. starosta
Bradáče, p. patronátního komissáře říd. Seidlera, p.
c. k. škol. inspektora Fránu a mnoho jiných před-
reprezentantů předních úřadů, mezi nimi i p. barona
Česlav Rajského z Dubnic na Vilimově. Jakých sym-
patí dobyl si u nás nejdůstojnější velepastýř, patrně
z toho, že večerní zastaveníčko a lampionový průvod
konán byl za účasti celého města. Místní zpěvácký
spolek za řízení p. říd. uč. Kluha přednesl slavnostní
kantáty a hudba několik skladeb, mezi nimiž p. bis-
kup objevil se a znova všem radostně dojat děkoval.
Dlouho bude naše město vzpomínati těchto slavnost-
ních chvil a bohdá, že stanou se základem nového
a silnějšího ještě rozkvětu katolického uvědomění.

Z Del. Bučic u Čáslavi. (Úmrtí). Dne
14. t. m. pochován byl za čestného účastnatelství obe-
censtva vynikající občan p. Patzelt. Zesnulý těžil se
pro svoji přímou povahu a vynikající občanské vlast-
nosti účtá a váznosti všech, kdo ho měli příležitost
poznati. Odpověď v pokoji!

Poklad. (Ze Zbraslavic). Při lámání kamene
přišli dělníci na vzácný nález. Vykopali totiž ná-
dobku s hlínou primitivně zhotovenou, v níž nacházely
se mince z dob Spytihněva a Vratislava z jedenáctého
století. Mince tyto jsou krásně zachovalé a po oběštní
od hlíny zabáleno se čistě stříbro jejich jasné a obrany
a rytinami. Že „poklad“ tento způsobil nemalý roz-
ruch, rozumí se samo sebou.

Z Malešova u Kutné Hory. Náš dopis
o zamýšleném obsazení místa obvodního lékaře hnul
stojatými vodami náležitě. Pečlivě tutlaný plán se
neadařil dle p. inspektoru panství Telčského, který
zasadil se o to, aby místo bylo obsazeno tak, jak
obecenstvo si přeje. Při posledním zasedání okr.
zastupitelstva zvolen byl s 28 odevzdaných listků
patnácti hlasy p. Dr. A. Martinek, dosud prozatím
lékař v Malešově. Bude tedy obec naše moci klidně
kráčet vatřice svému rozvoji bez obavy, že by setala
hlíčkou žalostných poměrů, v jakých dříve tonula. —
V sousedních Křeseticích zvolen byl pro nový obvod
p. Dr. Vodička, také dosavadní obecní lékař. Oběma
pánům gratulujeme.

Z Malína u Kutné Hory. Příklad staro-
kolínských pěstířů zeleniny ponukl i naše hospodáře,
aby hledali východiště z neutěšené situace, do níž
zelenářé zatlačuje nešťastná konkurence. Proto svolali
dne 13. t. m. poradní schůzi do Malína, v níž bylo

jednáno o zlepšení poměrů pěstitelů světelných plodin malinových a hřivových. Usměreno pak založení společenstvo pro pěstování a zuškování plodin selekčních, které bude sledovat, zvelebiti toto odvětví národohospodářské a sjednoti mu následnou platnost zvlášť při prodeji. Je dobře, že rolnictvo pochopuje myšlenku sdružování a že ji také ve skutek uvádí. Vždyť dneska jen tím dá se čelit těm nepřátelským vlivům, které ze všech stran na rolnictvo dotírají.

Z Německého Brodu. Porady výstavního výboru k pořádání hospodářské výstavy v našem městě konají se horlivě a lze doufat, že tento zájem přinese udárný výsledek. Není ovšem divu, že jistým lidem i tato pro celé město zřejmě významná a také prospěšná věc nedá dobře dělati a za kámen úrazu svých osobních zájmů berou si poslance Jos. Hyrá. Nejsem nějakými advokáty jeho, třeba tak tvrdily i kutnohorské Podvysocké Listy, ale abychom byli do věci pro osobu, toho nikdo rozumný žádati nemůže. Ostatně doufáme, že učitelstvo samo pozná, že, kde jest jejich chef, tam i ono může čestně přiložit ruku. Pokud prod našeho života známe, můžeme říci tolik, že, zvede-li se výstava a jména členů ústředního výboru ručí za to, že se zvede, a učitelstvo zůstane stranou, pak řekne se, nač potřebujeme učitelstva ve veřejných podnicích, dovedeme to bez nich také! A tak vliv a posice učitelstva dost miziví, zmizí docela. Přiložme tedy ruku společně k tomuto dílu, cesta se jistě najde, jenom vůli dobrou míti. Již předem přejeme tomu zdaru. — Výroční koncert „Jasoun“ konán byl sice s mravním úspěchem znamenitým, ale hmotným slabým. Zvlášť vynikli klavírní koncert p. Ungra, ředitele choru. Přejeme p. sborníku i spolku k novému tournée více lásky a ocenění než stalo se posledně.

Z Kutné Hory. Zdejší klášter cisterciácký postavil podle klášterní budovy pěknou kapli. Poněvadž pak prosklenky kláštera nejsou tak značné, šádel na si. obci zdejší přispěvek. Byl také povolen. Nyní však jistým pádem se to rozleželo v hlavě a po příkladě sociálních demokratů a liberálních židů vídeňských podají proti tomu prý protest, aby jméno obecní nebylo tímto způsobem rozhazováno. Bude dobře, když katolíci občané si jména těchto „protestantů“ dobře zapamatují a učiní díle toho své důsledky.

Ze Zámberka. Od 5. do 13. dubna konány byly v našem městě sv. missie, kteréž vedli dpp. P. Jemelka a P. Odstránil, členové řádu Jeuitů z Prahy. Solva promluvili od srdce a přesvědčivě, zbožný lid plnil prostory velikého chrámu. Vrchol krásných těch duševních hodů a radostí dosažen zajiště, když v sobotu večer svícenou socha Marie Panny, kterou neznámá dobroditelka a zbožná paní baronka Oskar-Parišová kostelu zámberskému darovala a pak v neděli odpoledne, když svícen byl misijnářský kříž. Více než tři tisíce bylo komunikantů kromě přespolicích. Lidé vážní, staří, rozčasní byli uchvázeni dojmem a potěšením v srdci svém. Přes 150 roků uplynulo od poslední missie v naší zdejší. — Jen odkudsi ze vzdálených bylo slyšeti ďábelský chechtot — snad alkoholiků, kterýžto chechtot vyzníval z jednoho plátnu, vycházejícího kdesi ve Vysokém Mýtě, aby potupil i vldp. děkana i sv. missie — hlas lidí však odsoudil náležitě individua ta a tím dáno již dosti učiněno.

Krutý farář. Víte, kde jsou Oumyslovici? Že ne — rád věřím. Jest to malá vesnice na zlatém pruhu u Poděbrad, kde žijí lidé s hlavou i bez hlavy a starají se ponejvíce o svou řepu. V Oumyslovicích se vyhlíbla kachna, skvostný exemplář, a poněvadž se jí zdejší a okolní vody nedoporučovaly, vzletla do výše, by vyhledala nějaký čistý proud — létala, létala, až zalétla do Vysokého Mýta a tam našla čistě „Lidové Prouty.“ — Zapadla ubohá, nevědouc, že v těch proudech kalem a špinou potíší perutě své; uchopily rozčekané „Prouty“ kachnu tu, vyšklikovaly, a prodávají obecněmu porci pouze za několik haléřů. Ale co se vlastně v těch Oumyslovicích stalo? Hrozná věc. I řečtáte si jen vysokomýtské Lidové Prouty ze dne 12. dubna 1902. č. 9., tam to stojí černé na bílém. Do pozadí ustupují prouty křesť. krve v Číně, ukrutnosti na Božíh páchané nestojí ani za řeč proti hroznému zločinu, jaký spáchal ten tvrdý mamotář, farář Oumyslovický. „Pokrokovější“ (!) občanům v Oumyslovicích dosud vetávají vlasy na hlavě. Dle „Proutů“ zemřel tam bez peněz, pole, role a luk ubohý lazar, jenž se se celý jeho věk z farního domu nedalo ani drobtů (ten bibliický lazar je opravdu dvojnásob ubohý, porovnává-li ho písařek s notorickým spustěncem) a farář mu odepřel křesťanský pohřeb. Ubohý tento lazar, pokud živ byl, neseděl ovšem v domě boháčova, nýbrž vyzedával po celé desítky v šidovské kofalině v Oumyslovicích, odkud již ráno v neděli a svátek pod tvář Boží spíjť vrávorával do obecné „útluly.“ — Obec Oumyslovická vydrňuje totiž pro své vynikající příslušníky obecní ost. . . choi fci pastoušku, aby po namáhavé práci u stolu šidovky měli zajištěný odpočinek. Tož tento ubohý lazar seděl dne 1. března t. r. při šidovském nápoji a se svojí pilnou návštěvou odměněn byl šidovkou zdechlym ptákem, kterým se oslavuje slavnost sv. Martina. — Pohřben v útrokách lazarových celý pták, a navlaženou důkladně melasovým mokem. Po lukulských hodech dostavila se mrtvička a labuňák, nesmíšen s Bohem a lidmi, narukoval k veliké armádě. Nedivno, že farář, prohlédaje k celému životu zemřelého, reškeré účastnenosti při pohřbu odepřel. Ale bylo ale a ale. Ihned začaly troubiti některé trouby na sdejším Sioně, že otiřasly se základy kostela a farý, kdo věrný strážce Sionu jakož i špatný katolík, svolával do zbraně proti faráři, který dle „Proutů“ obchází a odkopává příkazy a zásady o (!) křesťanství. Plné tři dny a tři noci nařikal ředivý farář nad černým složením svým, kterýž prý mu od ořeček a beránek pokrokovějších (!) vytýkan byl — jde do sebe a alibuje z toho srdce, že se pro budoucnost opravdu polepší, zanechá lakoty a mamotu a bude hleděti, aby

i v nedbalkách pěkně vypadal. Večer v Oumyslovicích zalakocené peníze ihned věnuje na postavení veliké mydlárny v místě, aby její důležitý výrobek jistí lidé měli hned po ruce, zvlášť ale alibuje, že, dá-li Bůh zdraví, bude od 31. února 1903 choditi na pivo do krámku, pak bude zas hodný a ředivý farář a smyta bude veškerá vina. Konečně dá postaviti zemřelému ubohému lazarovi na hřbitově oumyslovickém pěkný pomník a nápisem: Zde leží František Lounek, jehož smrt zavinil klerikální fanatismus zdejšího faráře. — Z lítosti postavil věčný ctitel.

Ze Zlebo. Blahovolnou přízní p. ředitele Müllera, jakožto patronátuho komisaře J. J. knížete Fr. Jos. z Auerpergu a občanství občanů bude přikročeno k opravě starobylého kostelíka sv. Bartoloměje ve Vokřesně. Kostelík ten jest starobylou památkou české gotiky a vldp. vikář Ant. Schreiber, který se opravy s láskou ujal, zasluhuje díky za zachránu tak vzácné památky.

Z Přelouče. (Přednáška dp. P. Milona Záruby ze Želiva). Dne 20. dubna b. r. přednášel v naší Svornosti P. Milo Záruha ze Želiva: „O rolnickém programu naší křesť. sociální strany.“ Pojednání o hlavních příčinách velké zadluženosti, o právu dědičném, o úbytku dělného lidu na venkově, o daních státních, zemských a okresních. Náležitě nám vyvětlil, co je americká sountě, o levných sazbách vodních dráh, o refakcích akcionářů dráh, o barech obilních, o blanko-termínovém obchodu a o neblahém prostředkování t. sv. III. ruky. Na výsost že třeba: Zlepšení zákonodárství a upravení práva dědičného; statek sluší odhadovati dle čistého výnosu; ať se zavedou domoviny — nezadluženost statků; úvér rolnický i dovoz obilí selského ať se zlevní; ať je zavedena jediná postupná spravedlivá daň; ať se zlevní převody živností z otce na syna a upraví se výměnek rožumně. Vše se organizuje ve světě i výměnkář, jen ne rolník atd. Srdečné díky dp. ředníku.

Z Týnce. M. L. Přeložením dělostřeleckých cvičení z našeho města uprázdnilo se na dobu letní množství rozkošných bytů, které výborně by se hodily p. výletníkům. I ustanovilo se komitě v čele se zasloužilým p. K. Pospíšilem, aby občanstvo bylo na to upozorněno. Skytáš zdejší krajina všeho, čeho jenom srdce letních hostů mohou si přát: koupale v Labi, procházky v blízkých lesích, dráhu v místě, levné živobytí v hostincích — zkrátka vše. Právem lze se nadšti, že stane se milým útočištěm všech po příjemném a zdravém životě venkovském toužících.

Z Golč. Jeníkova. Naše po širém okolí pro záplavu cizího živlu pověstné město počíná se probouzeti z dřimoty a zmalátnělosti, do níž uvedeno bylo vlivem strasy cizí. Zaslubu o to mají naše spolky „Sokol“ a „Václav“, které berou se za šlechtitným clem, obecnostu poučiti a k sebevědomí povznášeti, nedávajíc se strhovati do víru prázdných besed a boucharonských frází, dík vedení, jemuž se podřizují. Doufáme, že činnost jejich za zimní uplynulá období bude jim pobídka, aby na dráze objektivitě netrvaly. — Naše školní mládež i rodičové jsou zarmoucení nad chorobou milého katechety svého dp. Nováka, jenž byl nucen vzíti si dovolenou. Přejeme mu brzkého pozdravení.

Z Hostačova u Golč. Jeníkova. Občanství majitele zdejšího cukrovaru p. bar. z Clamerů byla právě dokončena úprava cesty ku kapli sv. Jana Nepomuckého a nyní bude se kaplička ta opravovati. Obnos žádoucí jednak uhrazen bude darem p. majitele cukrovaru, jednak dobrovolnými příspěvky p. dodavatelů tipy, kteří ochotně při vybírání peněz za tipu dárky na tento účel složili. Budžet již tímto vzdán společně díky!

Z Potěch u Čáslavi. Smutná aféra naše blíží se k svému rozuzlení. C. k. vrchní zemský soud nedal místa námítkám obhájce obžalovaných hajných a tak bude se soud odehrávati před porotou kutnohorskou v květnovém zasedání. Vzhledem k sensační této události panuje mocné vzrušení ve všem obyvatelstvu. — Bývalý náš vel. pan nyní farář Nasavrský Jos. Klapka, který z mnohaletého působení v naší osadě tak hluboko se do srdcí všech vepsal, jmenován byl farářem v Křivčovicích, k čemuž mu upřímně blahopřejeme.

Z Zámku. Obecní volby konané ve znamení svornosti dupadly vesměs dle přání občanstva. Zvoleni byli do městského zastupitelstva mužové, kteří, nemajíc osobních zájmů, dovedou město nezištně a svědomitě spravovati. Nadějeme se od nového zastupitelstva toho nejlepšího a doufáme, že důležité úkoly, které jim k rozřešení ponechány byly, naleznou v nich pracovníky pilné a zdatné.

Z Kutnohorské. (Živelní pohroma). Tak vážná počala letošní jaro, ale dlouho radostná nálada netrvala. Pohroma, která stihla východní cíp našeho okresu při průtřsi mračen v polovici dubna, vyburcovala rolnictvo z blažených plánů budoucnosti smutné přítomnosti. Rolnictvo a Třebešic a Neškaradec nezapomene na letošní jaro hned tak. Ohromné spousty vody strhaly pole, zatopily luka a jako dravé bystřiny vrhaly se do příbytků níže položených až na jeden metr vysoko je zaplavující. Dávni pamětníci nebyli svědky něčeho podobného. Právě Boží dopuštění. Veškeré chvilky zasluhuje ale politický úřad, který hned se ujal postoupených a vyslal komisaře, aby pravý stav věcí zjistili. Podobně rozhodně zastal se nešťastných i poslanec p. Dr. Pacák, jenž telegraficky byla pohroma sdělena a učinil na příslušných místech kroky, aby dostalo se všem úlev. Jak náhodou by bylo, aby konečně došlo k zeměké pojistovně proti všem škodám živelním.

Z Probohu. (Zřízení nového zálož. a úspor. spolku dle Raiffeisena). K radosti lidu občanstva místního i okolního zřizena byla u nás záložna pod firmou: „Společenstvo zálož. a úspor. spolku v Probohu a okolí s neomezeným ručením.“ Čtenářko-hospodářská Beseda v Probohu, sledující vývin nové,

úrodohospodářské vědy v království Českém, spočívající na vymaření rolnictva s těsněcími dluhů poskytováním laciného, rychlého osobního úvěru v záložnách Raiffeisenových a pozorujíc prospěch podobné záložny v Dobalickách u Sadové, pozvala funkcionáře této záložny, aby o důležitosti a zřízení záložny podobného systému laskavě přednášku v Probohu učinili. Dp. František Douda, předseda a p. František Kudrna, pokladník, žádosti této laskavě vyhověli. Výsledek přednášek že byl dobrý, nasvědčuje již ta okolnost, že hned za členy přiblížilo se 38 inteligentních a snaživých hospodářů místních i okolních. Dobrým příkladem předcházeli paní Harrachovští úředníci hospodářsko-lesní a protož také hned se konala ustavující první valná schůze s volbou představenstva a dozorců rady. Nové zřízené záložné dle Raiffeisena na Probohu a okolí voláme: „Zde Bůh!“

Z Telecího. (Opozdění.) Svátek Zvěstování Panny Marie byl pro katolíky Telecké radostnou slavností. Před službami Božími činil slavné vyznání víry před celou ehromážděnou katolickou osadou Josef Leška, evangelík b. v. Jemu slouží ke cti, že všem náležitým příkořím mu činěným ze strany evangelické odolal a od úmyslu svého odvrátil se nedal. Čiřeul náboženské mu uděloval a vyznání víry od něho přijal místní katolický farář dp. A. Rejzek.

Výstavka umělecko-průmyslového rámu napotádá měst. prům. museum v Hradci Kr. ve dnech od 27. dubna do 28. května v slavnostní síni zdejší školy obchodní. Výstavka ta zahrnuje v sobě 1. nábytek moderní, původu hlavně anglického a amerického; 2. práce keramické a to jakéi vývoj jejich, pracemi starých Řeků a Římanů počínaje až do konce první poloviny předešlého století; 3. předlohová díla, při kterých hlavně na zařízení moderního bytu vzat jest zřetel. Výstavka tato umožněna hlavně benevolencí dvorního rady Sraby, který jako fidelel umělecko-průmyslového musea ve Vídni veškeré vystavené předměty průmyslovému musen zdejšímu s obzvláštní ochotou zapůjčil. Vzhledem k poučnosti výstavky té, jakož i se zřetelem k tomu, že vstup po celou tu dobu bude úplně volný, doufáme, že účast na výstavce té bude podobná jako byla ona při výstavce poslední dobou zakoupených musejních předmětů ve škole odborné.

Čtete a rozšiřujete pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyrill a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil. Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě. (Morava).

Různé zprávy.

Jihočeská výstava v Táboře, pořádaná od 3. do 31. srpna letošního roku, splní zajiště očekávání všech přátel hospodářského, průmyslového a kulturního pokroku našeho národa. Rady vystavovatelů den ode dne se množí. Výstavní terén, přírodními půvaby bohatý, musil býti rozšířen a pracuje se tu na zbudování pavillonů a celkové úpravě velmi pilně. Také oddělení školské a národopisné sunetfedi pozornost navštěvovatelů. Upozorňujeme, že lhůta k přihlášce pp. vystavovatelů končí dnem 30. dubna. V měsíci srpnu konáno bude v Táboře neméně než dvacet různých sjezdů a valných shromáždění.

Realistická zahraniční politika. Liga + 16. Vedle hlavních článků, které obstarávány jsou po výtce lokálkami z některého města, zabývá se „Čas“ též zahraniční politikou. Ve dnech právě minulých za předmět své starostlivé péče reformátorské obral sobě Rusko. Pozorný čtenář nemůže si tohoto počínání realistického nepovšimnouti. Úmyslné natírání na černé, zveličování chyb bije tu do očí. „Čas“ na př. spisovatele Gorkého proti vládním činitelům hájí naprosto bez jakýchkoli výhrad a omezení. Uznávajíc spisovatelské umění Gorkého, nemůžeme souhlasiti s jeho revolučními choutkami, o kterých zapomněl se „Čas“ svému čtenářstvu zmíniti. My posud máme přesvědčení, že lidská důstojnost a vzdělání, bez kterého nemůže přece býti i spisovatel Gorký, nejsou úměrné choutkám po ničení a mlácení. I'm méně mohou býti spokojeni s Gorkým oni činitelé v Rusku, jimž jedná se o společenských pořádek a již zajiště dobře vědí, jakou sílu na nezvzdávané vrstvy lidové má jakákoli sugese. Podobnými jednostrannými sympatiemi zahrnuje „Čas“ revoltující studenty. V pravech volného shromáždění bylo studentům ruským mnoho povoleno, ale všechno to nestačilo. Což ubírá se studentům volnost a svoboda ke studiu? Jst přece nejpřednější účelem studentstva studovati, dosáhnouti životního povolání a zajištění určité místo společenské. Ruští studenti však koketují s revolučními hesly, starají se nezrale o ústavu a hovoří choutkami nihilistickým, k čemu ko všemu vlada přece mlčeti nemůže. „Čas“ však tomu rozumí jinak. Všechny kousky studentstva ruského jsou váznuu s nabou po pokroku a rozvoji. Krásným výrazem k tomu humanitnímu rozvoji jsou atentáty, vraždy a posledně smrt ministra Sipjagina. Umravněný orgán strany Masarykovy ani nešpeti, že by surově zavraždění Sipjagina neschvaloval, ano spíše podle něho vražděna ta má býti vytrahou, aby vlada ruská povolila. Přes všechnu snahu vlády ruské objevují se znamení v-

stící, že počíná řádit v Rusku zase nihilismus, jenž ve své ničemnosti nejpevnějšími spisovateli ruskými jest zbitován v dílech literárních. Nevíme, zda „Čas“ ruské autory, které jindy tak vše odporučuje, nezařadí brzy pro názory protinihilistické mezi zpátečníky. Nemám sice přiležitosti, čísti německo-židovské noviny, které dílem vědí a dílem tuší, že nynější bouře v Rusku jsou z ciziny importovány, ale z citátů těchto tiskovin, v naší žurnalistice tu a onde uveřejňovaných, vyvíjejí tentýž dutý tón a totéž vyčichlé a strojené horlení jako v domácím našem „Čas“.

Obchod s lidským vlasem. O obchodu tomto málokde se činí zmínka a přece existuje mnoho firem, které agenty a příjmy až po 20.000 K zaměstnávají. Nejvíce cestují tito obchodníci Rakouskem, Německem, Francií, Itálií, Švýcarskem, Ruskem a Čínou. V mnohém kraji prodávají dívky vlas svůj dosti lacino, neboť jako ženy nosí stále pak čepce jako na př. v Bretoňsku, čímž zůstává ovšem stráž vlasu zatajena. Trnavobnědý a černý vlas přiváží se z Číny, Francie, Itálie a Portugalu, žlutavý z Holandska a Norvéžska, „slatý“ z Němce a z Čech. Nejdražší jest vlas bílý a šedivý. Za bílý vlas žádají pařížští obchodníci po 600 korunách za unci (unce jest 20 gr.) Anglie skupuje ročně na 150.000 liber vlasu a to poněkud o výročních trzích v Německu, Francii a Itálii. Tu přijíždí ve venkovských městech často i přes sto dívek v řadě s rozpuštěnými vlasy a čekají na kupce. Pařížští hadraři vyberou ročně ze smetl péknu emičku za vlas, jehož se k účelům divadelním používá. Cena tohoto „vlasu“ obnáší dle jakosti od 30 až do 300 korun za libra.

Smědi čepici. Při taneční zábavě v Násedlovicích, když veselí chasy dostoupilo nejvyššího stupně, vynikl svým ferdinátstvím hlavně čeleděln Č. Otýpka, jenž provozoval rozličné kousky: rozkousal suvy sklenici, u kalíška skleněného ukousal ucho atd., až konečně požádal hudebníka Zeleného o čepici, že ji sní. Zelený mu ji se smíchem vydal v domnění, že Otýpka jen žertuje, ale když viděl, jak čepici na kousky roztrhal a začal skutečně po kouscích na ní si pochutnávat, zůstal mu stát rozum. A Otýpka smědl skutečně celou čepici až na rozetku.

Národní podnik. Myšlenka svépomoci, která sotva že vznikla, bleskem opanovala českou veřejnost, vzbudila zároveň také pozornost a obavy v kruzích, kteří mají na tom zájem, aby náš český obchod a průmysl spolu i zámožnost, jakožto podklad rozvoje duševního, se nevzmohl, aby nepřátelské cizíně i dále volno bylo kořistiti z národního jmění našeho. To mělo v zápatí nekonečný řetěz překážek, nástrah a přímého ohrožování, při čemž saháno k prostředkům nejnepohodlnějším, z nichž uvádíme na příklad, že veskeří vyřaditelné tužek, po marném úsilí škoditi „Národnímu podniku“ na stranách jiných, snížili značně cenu výrobků svých, aby „Národní podnik“ ohrožili na místě nejcitlivějším. První nadšení u nás vzplanuvší rychle vychladlo. Uspěšné podšly, s kterými správa podniku počítala, nebyly až dosud splaceny. Výroba nová, pro kterou nebylo u nás sil odborných, vyžadovala značných nákladů. Tím, že vypláceny ihned z počátku po několik let slušné dividendy, vzrostl sice následkem důvěry základní kapitál, nikoliv však provozovací jistina, které jest nezbytné nutno ku rozšiřování závodů, opatřování strojů, zdokonalování výrobků. Tak se propočoval „Národní podnik“ za 6 let těžké práce tak daleko, že dnes výrobky jeho většinou stroji a znamenitým materiálem mohou se směle na roven postaviti výrobkům továren světových. Nyní však nutně potřebí rozšíření obchodu a opatření většího množství strojů. A tu se teprve pocituje, jak výhodným by bylo, výroční zisk věnovati zdokonalení a rozmožnění výroby. Že podnik stojí na zdravém podkladu, toho důkazem jest, že ve správní radě zasedli mužové vesměs praktičtí, v průmyslu i obchodu obeznalí, kteří mají v závod takovou důvěru, že bez estychu hotoví jsou k závazkům na pohled pro neznance povážlivým. „Národní podnik“ stojí pevně. Třeba jen rozšíření a rozvoje. A tu je v první řadě třeba, aby také ti, kdo jsou majiteli podílů, nové podílníky získali, aby naši vlastenečtí činitelé, naše učitelé, obchodníci atd. „Národní podnik“ horlivým edebíráním výrobků podporovali. Podělili-li se bohdá v brzkou „Národnímu podniku“, aby dle všeobecných snah se vyvíjeli, získá tím velkolepá idea s.épomoci měrou neobyčejnou a v zápatí za „Národním podnikem“, jakožto průbojníkem, vynikati budou jiné podniky domácí, zejména v oborech, kde zcela jsme dosud v rukou kořistivé ciziny.

50leté narozeniny rektora Magnifika dra. J. Lad. Sýkory oslavili pražští bohoslovci ve středu dne 16. dubna t. r. způsobilým, upřímně dojemným. Posluchárna II. ročníku byla k tomu cíli vkusně ozdobena. Umíráje se vstoupil rektor v průvodu děkana do posluchárny, kdež přivítán byl Bendlovým sborem: „Toť den . . . který učinil Pán.“ Posluchač II. ročníku pan Marek přednesl mu připadné blahopřání. K dikům za překvapení připojil Magnifiku: vzácnou radu asi takto: „Za našich dob má kněz veliký úkol. Aby pak tomuto úkolu dostál, třeba mu vzdělání, hlubokého vzdělání. Nemůžeš s prospěchem vyvracetí námitky nepřátel a bloudící na pravou cestu pšiváděti, jedině kněz, který si osvojil důkladné vzdělání. Proto prosím vás, draží, hleďte času přiměřeně co nejvíce doměřiti využití. Budte však také pamětlivi toho, že ani sebe větší vzdělání nepospělo by bez zvláštního mravního. Ať učitel je sebevzdělanější, nedovede-li svým příkladem potvrditi to, co hlásá, pak jistě dvěma rukama boží, co jedním ústy vystavěl. Knězi jest třeba nejen učnosti, zřetel i mravnosti, a tu vás opět a opět prosím, abyste s hlubokým vzděláním spojovali též čistotu mravní a zachovali si snahu o ctnost po celý život. V životě kněze je mnoho pokušení, tím více jest se mu míti na pozoru, čím více užívati jest mu těch milostí, kterých nachepati může ve svědomitěm plnění svého povolání, obaví-li se kdý denně přichází ke

stolu Páně. Jsou to slova známá, která jsem k vám promluvil, ale myslím, že ve svlátním okamžiku, jakým jest tento, zvláště utkví v myslí.“ Po Bendlově slavnostním sboru odcházel rektor v mocném pohnutí za neustálého vivat, vivat Magnifiku!

Jak vyšívati máme paramenty. Dnešní směr polského umění církevního. Německý minnesänger o obraze církevním. Výzdoba interieuru chrámu ve Špičkách atd. přináší údobné číslo katol. měsíčníku „Božetěch“, věnovaného českému umění církevnímu, na něž předplácí se ročně pouze 2 K v Praze na Vinohradech, Kramerijská ul. č. 10. Katolickým spolkům zasílán „Božetěch“ bezplatně.

Slovanská čítárna v Praze. Pro příchod hosty ze slovanských vlastí zařídil v Praze na rohu Ferdinandovy třídy a Perštýna u křižovatky se Spálenou ul. majitel kavárny „Union“ pan Josef Suchánek „Slovanskou čítárnu“, kdež každý slovanský host najde časopisy své vlasti a vlasteneckou společnost, která se vši ochotou jemu podá žádoucí vyvětlení, rady, průvod atd. Ve „Slovanské čítárně“ kamě také lze adresovati dopisy, zásilky, telegramy atd., vyložen je i časopis náš.

Odpirání práva veřejnosti škole „Komenského“ ve Vídni. Škola „Komenského“ bude za rok „slaviti“ 20leté odpirání práva veřejnosti! — Zprvu vymlouvali se na to, že všechny třídy sedmitřídí školy (7 tříd chlapeckých a 7 tříd dívčích) nejsou otevřeny. Nyní již po léta hlásají lež, že se děti ve škole „Komenského“ nenaučí německy. Všechny 12 inspektorů, co jich škola ta měla, byli vždycky celkem, tedy i s němčinou spokojeni. Hrabě Fries, člen dolnorakouského sněmu, osobně se ve škole přesvědčil, že děti umí mluvit německy. Též baron Gautsch rukou dáním sblížil p. hraběti Harrachovi, že školu navštívil, ale nepřel; politika toho nedovolovala. Mnozí učitelé a učitelky byli ústně pochváleni. Škola si chválí sousední měšťanské školy, do nichž české děti přestupují. Dříve skládaly děti dobrovolné zkoušky na škole německé i dostávaly pěkná vysvědčení, avšak stálými štvanicemi musil tento učitelský sbor zkoušky odteknouti. Na to chodily děti do vai luizersdorfu, hodinu od Vídně vzdálené, v zimě i větru, kdež platily již víc, ale dostávaly také dobrá německá vysvědčení. Avšak i tam prošel vídeňský tlak prostřednictvím okr. školní rady Bruck s/L. Od května 1895 jezdí děti zase do Břeclavy. Toto skorem 20leté odpirání práva veřejnosti jest již smělé. uváží-li se, že udělení tohoto práva nestojí nikoho ni jedinkého haléře. Obsahuje jen to právo, že řídící učitel může napsati 14letým dětem propouštěcí vysvědčení a vepsati v ně tak známku s mravů, již dosud nedostalo již mnoho a mnoho set propouštěcích záků, jakoby všichni i s jejich rodiči a učiteli náleželi k nějaké opovržené kastě. Může některý rozumný člověk věřit ještě v německou smířlivost?

První česká pont de Lurd. Všem důst. farním úřadům v Čechách, na Moravě a ve Slezsku dovolil jsem si zaslati ohlášení této ponti, neméně docházejí mne četné dotazy, tak že soudím z toho, že mnohé toto ohlášení na počt se ztratilo. Podrobný program bude ve všech novinách uveřejněn, jakmile vyjednávání s firmou Cookovou bude ukončeno. Stane se tak v nejbližších dnech. Přispěvky na dar votivní národa českoslovanského do svatyně v Lurdech přijímá Leopold Kolísek, farář v Předklášteří u Tišnova.

Všedoborová sdružení křesť. dělnictva lašské věnovali dále:

8 K: vasp. J. Kaplan vikář v Clavi; 7 K: sl. Jednota katol. v Třebouchovicích; po 5 K: vdp. Fr. Kraus, děkan v Zlonicích, sl. katol. jednota v Domašlicích; po 4 K: vdp. J. Hušák, farář v Skornicích, dp. R. Fišer O. S. B. v Broumově; po 2 K: sl. Fr. Friedrichova z Vamberka, vdp. dr. J. Sedláček, profesor na Smíchovské, vdp. V. Majer ve Vodňanech (2.80), dp. V. Jandík, kaplan v Ném. Prunici, vdp. Václav Pišl, děkan v Opatovicích, vdp. Fr. Paták, farář v Čelakovicích, dp. J. Dubec, kaplan v Dol. Onjezdě, dp. J. Novotný, kaplan v Nekoři, dp. V. Schuster O. S. A. ve Vrchlabí, vasp. Fr. Kryštof, kanovník v Praze, vdp. J. Koukal, farář v Mělníku, vdp. Fr. Urválek, farář v Kohoutově; po 1 K: dp. J. Černý, katecheta v Král. Hradci, vdp. Ant. Šklíba, farář v Onjezdě. Pokladnička Jednoty katol. tovaryšů v Král. Hradci 1 K 47 h. O dalším přispěvků análně prosí Fr. Jukl, kaplan v Hradci Králové.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z Králové Hradce darovali:
200 K p. t. p. kapit. děkan Dr. Frýdek, p. prelát Fiala, p. prelát Mons. Hampel, p. kanovník Barták, p. kanovník Dr. Soukup 1000 K.
40 K p. t. p. kanovník Pogert, p. profesor Dr. Rath 80 K.
30 K p. t. pan profesor Dr. Šulc, p. profesor Tondl 40 K.
10 K p. t. p. rada Kerner, p. prof. Dr. Domábyl, p. prof. Dr. Jindra, p. prof. Fröhner, p. ředitel Dr. Reyl, p. ředitel Hrabý, p. katecheta Sekera, p. bisk. sekretář Doskočil, p. vicerektor Dr. Novotný . 90 K.
5 K p. spirituál Dr. Hejdl 5 K.
4 K p. protokolista Bayer 4 K.
3 K p. vikariata Kopecký, p. kapl. Brabec 6 K.
2 K p. archivář Šolc 2 K.
Celkem 1277 K.

Z vikariátu jaremeňského:
180 K p. t. p. vik. sekretář, děkan Kosák 180 K.
20 K p. t. p. vikář, děkan Boran, p. vik. sekretář, děkan Štěpánek, p. děkan Seidl, p. far. Raml 80 K.

10 K p. děkan Vaníček, p. děkan Geberth, p. farář Kavan, p. farář Horák 40 K.
4 K p. farář Horkner 4 K.
2 K p. farář Pohlsch, p. farář Urválek, p. farář Falta, p. exp. Unger, p. katecheta Martinek . 10 K.
1 K p. katecheta Kvičera v Králové Dvoře 1 K.
Celkem 285 K.

Z venkovského vikariátu Královéhradeckého:

24 K 40 h p. t. p. děkan Hulata ve Věstelech 24 K 40 h.
20 K p. farář Soukup v Lochnicích 20 K — .
16 K p. Augustin Kristián kaplan ve Věstelech 16 K — h.
10 K p. děkan Šmidt, p. farář Kaska, p. farář Bečička 30 K — h.
6 K p. P. Kraus a p. P. Pauplus, kaplan v Kuklenách 16 K — h.
1 K p. P. Hrobek, kap. v Libčanech 1 K — h.
Celkem 106 K 40 h.
bořejších 1512 „ — „
v minulých číslech stvrzeno 6014 „ 60 „
(Pokračování). Úhrnem 7638 K — h.
Dary a členské příspěvky přijímá pokladník „Družstva“ Dr. Novotný.

(Zasláno).

Zemský sjezd delegátů křesťansko-socialní lidové strany v království Českém

v Praze 17. a 18. května roku 1902.
Program sjezdový stanoven po úradě následující:

1. Zpráva o činnosti strany od posledního sjezdu; vliv a postavení strany v král. Českém.
2. Organizace.
3. Taktika.
4. Tisk.
5. Odborné sdružování.
6. Otázka rolnická, organizace rolníků.
7. Volba výkonného výboru.

Bratři a sestry! Jak z uvedeného programu seznati lze, čeká delegáty práce nemalá, vyžadující co nejvíce zkušeností a bystrozraků. Jsme přesvědčeni, že organizace bratrské delegáty takové vyšlon. Hlavně na bratry rolníky tu počítáme, doufáme, že tam, kde o nich jednati se má, také svým bojným účastenstvím na jevo dají zájem o svoji věc. Rovněž tak plně věříme, že jako vždy jindy, tak i tentokrát vítati budeme moci delegáty všech stavů pracujících, a že mimo rolníka spatříme zde i řemeslníka, a řemeslního, továrního i zemědělského dělníka, již všichni vedeni jsou snahou ve prospěch a ku zdatu hnutí křesťansko-socialního pracovatí a z bohatého zdroje zkušeností svých čerpat, platně přispějí k správnému osvětlení a rozřešení i upravení bodů programových.

Přátelé draží! Slovanská Praha, matička naše, volá Vás, a my jsme přesvědčeni, že hlasu toho uposlechnete, že do Prahy zavítáte. Vždyť staroznáma pouť se v ty dny v Praze slaví — Vy přijdete pokloniti se a pomodlit se hrobu světců našeho, sv. Jana Nepomuckého, Vy za trpělivost svatou prositi jej budete; Vy neopomenete navštívit i památnou kapli svatého vévody českého Václava a jako vždy, tak zvláště letos, v ty smutné po lid a narod český doby, prositi jej budete, by nedal zahynouti nám ni budoucím! — A pak osvětlení a posilnění, povzbuzení i nadšení, přijďte porokovat a uvažovat o potřebách, tužbách a snahách svých, jakožto stoupenci křesťansko-socialní strany lidové.

Na shledanou v slatě slovanské Praze.
„Zdař Bůh!“
V Praze, dne 15. dubna 1902.
Sjezdová komise:

Josef Nováček, knihář v Praze, člen výkonného sboru; Vilém Koteš, krajčí, č. v. sb.; Václav Myslivec, redaktor, č. v. sb.; Emil Dlouhý-Pekorný, kaplan, č. v. sb.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 19. dubna 1902. 1 hl. pšenice K 15.90—16.60, žito K 12.10—12.40, ječmene K 9.00—10.20, oves K 6.80—7.20, proso K 9.80—10.00, vikev K 9.00—9.40, hrachu K 19.50—21.50, došky K 17.50—22.40, jahel K 18.00, kroup K 16.50—24.00, bramborů K 1.80—2.20, jetelového semínka červeného K 75.00—95.00, jetelového semínka rus. K 00.00—00.00, máku K 30.00—35.00 lněného semene K 16.00—19.40, 100 kg. žit. otrub K 12.00, pšen. otrub K 11.50, 1 kg. másla K 2.40—2.64, 1 kg. sádla vepřového K 1.44—1.60, tvarohu k 0.30—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hl cibule K 5.50—6.00, jedna kopa drobné zeleniny K 0.80—1.20, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 2.80—3.00, 1 kopa kapusty K 2.40—3.—, 1 kopa petržele K 1.30—2.—.

Listárna redakce.

Belehošť. P. V. Doh. Zapláceno do 31. prosince 1901.
Skahrov. Vdp. Fr. K. Výkaz až příst.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné
látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúctojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýšlení cen!

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Klobouky

plátané i vlněné vlastní výroby.

Klobouky

pravé lodenové z c. k. továrny Ant. Pichlera v Štýrském Hradci.

Klobouky

z nejjemnější plátě od oblíbené firmy P. a C. Habig Vídeň, c. k. dvorní dodavatelé.

Klobouky

slaměné z České společ. továrny a od firmy M. Weider c. k. továrna na slaměné klobouky v Praze.

Sportovní čepice.

Má v nejhojnějším výběru vždy na skladě

Josef Dvořáček,

závod kloboučnický v Hradci Král., pod podloubím naproti Spořitelně.

Opravy se rychle a vkusně zhotovují.

Zpěváckým spolkům:

Libické písně. (50) 6. čísle.

Zpívejte unisono. 6 K. Zpěvní hlas 1 K.

Naším ženám. Pro 3 ženské hlasy s práv. klav. nebo mal. orch. od Jana Maláta. Part. 1 K, hlasy po 20 h.

Vražedný milý. Balada pro smíšený sbor s práv. klav. na 4 ruce nebo mal. orch. od Vít. Nováka. Op. 23. I. Part. 3 K, hlasy po 20 h.

Nešťasná vojna. Ballada pro smíšený sbor s práv. klav. na 4 ruce nebo mal. orch. od Vít. Nováka. Op. 23. II. Part. 3 K, hlasy po 30 h.

Kytice písní troubských Pro smíšený sbor s práv. klavíru od Boh. Vendlera. Part. 2 K, hlasy po 40 h.

Čtyři zpěvy. Pro mužský sbor bez práv. od Jos. Suka. Op. 18. Part. 1 K 60 h, hlasy po 40 h.

Tři zpěvy. Pro smíšený sbor s práv. (ad lib.) od Josefa Suka. Op. 19. Part. 1 K 60 h, hlasy po 40 h.

Pět sborů. Pro muž. hlasy bez práv. od O. Nebučky. Op. 2. Part. 1 K 20 h, hlasy po 40 h.

Tři písničky. Pro 3 ženské hlasy bez práv. od Em. Chvály. Part. 80 h, hlasy po 15 h.

Čtyři dvojzpěvy. (Soprán a alt) od Jos. Procházky. Op. 13. Part. 1 K 60 h, hlasy po 20 h.

Stálým odběratelům výhody, objednají-li přímo

v hudebním závodě EDITION M. U. (Mojmír Urbánek).

PRAHA, jen Václavská ul. čís. 21.

Dívka

s pěkným rukopisem přijala by pro večer volně opisování v obou řech. Ct. nabídky s platební podmínkou buďtež laskavě řízeny do administrace tohoto listu pod značkou „Opisování“.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleúct. duchovenstvu svůj všudež osvědčený a mnoha doporučeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

Spolkové prapory, stuhy, ozdobné výšivky dle předložených výkresů, mešní roucha, příkrovy, kostelní prádlo a všechny v ten

odbor náležející předměty levně a přesně zhot

vuje sirotčinec

„Růžencová výroba“
Praha I., Konviktská ul. 296.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Vhodná příležitost ke koupi.

Dne 28. dubna 1902 a ve dnech následujících konána bude

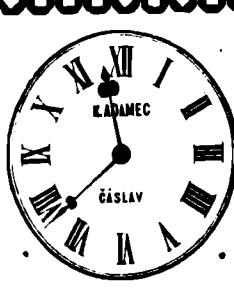
nucená dražba

na zboží, do pozůstalosti zemřelého Václava Títze, obchodníka v Pardubicích, patřící

v Pardubicích

na Hlavním náměstí v místnostech krámských.

Prodávány budou veškeré potřeby pro pány jako: košile, límce, nákrčníky; potřeby dámské jako: šátky, šály, punčochy, bavlna, práce vyšívávané a veškeré potřeby pro vyšívání, pro domácnost, plátna, kanafasy, krejčovské potřeby. — O tom se všeobecně věděti dává.

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporčuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

ALBERTINUM

vodoléčebný ústav

● v Žamberku. ●

Prospekty zasílá majitel dr. Josef Wieser, Praha číslo 557—II.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky týkající se

● služeb vojenských ●

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovoluji si ct. obecnstvu slušně oznámiti, že jsem dne 1. dubna t. r. otevřel

filialní závod obuvnický

v Hradci Králové, v domě p. Mikšové, vedle Grand-Hôtelu, spojený se skladem obuvi pro pány, dámy i děti.

Nabízím veškeru obuv jen ve vlastní dílně ručně zhotovenou a přijímám veškeré práce do oboru toho spadající.

Nabyv mnoholetou zkušenost v nejčelnějších závodech Pražských, mohu veškerým požadavkům ct. obecnstva přesně dle nejnovějších vzorů a kůží nejmodernějších vyhověti. — Zvláště pro pp. rolníky a lesníky zhotovuji boty lovecké i jíздеcké z pravé ruské juchty neb nejlepší teletiny.

Poroučeje se přízni ct. obecnstva, znamenám se k službám ochotný

FRANT. FÜGNER,

první a největší obuvnický závod v Kutné Hoře, dodavatel c. k. voj. unif. ústavu.

Insertní příloha „OBNOVY“ k číslu 17.

Dříve než o cokoliv koupíte,
neračte opomenouti si dříve prohlédnouti
jediný křesťanský

BAZAR ČUPR

Dívalní ulice proti kavárně p. Fiály
a budete překvapeni novinkami a solidním zbožím
všeho druhu, za ceny nejlevnější a pevné.

Nejnovější nákrčníky od nejlevnějších
tuzemských až do
nejjemnějších anglických a francouzských výrobků.

Prádlo bílé i barevné.

Pro P. T. p. cyklisty **touristky,**
sweatery, kama-
še, punčochy, pásky atd.

Pro Lawn-Tennis košile, pásky, střevíce,
rakety, míče, **foťbaly**
na kopanou a **Ping-Pong** (Lawn Tennis na
stůl)

Nejnovější slunníky, deštníky a hole.

Nejnovější bluzky, dámské nákrčníky a
chapeau.

Dětské oblečky a šatičky.

Šněrovačky, zaručené výtečné fašona, též
dle míry se rychle a levně
zhotovují.

Mnoho pochvalných uznání.

Kožené zboží, jako: tobočky na doutníky,
peněženky, krabice na šití
atd., atd.

Celoroční výstava novinek **dárků,**
jakož i **hraček.**

Čínské a japonské dekorativní
předměty, rohožky na pohlednice a pod-
benky, **vějíře** atd.

František Čupr,
Hradec Králové.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přípisů vyloženo
k nahlédnutí.

300 K měsíčně

může si každý spravedlivě a lehce vydělati. K do-
ptání s přílohou pošt. známkou. — Fr. Pilz,
Emmerich Německo.

Nej důstojnější bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

provádí veškeré práce v oboru stavby a ob-
novování

oltářů,

kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů, soch atd. a od
bornou dokonalostí přesně dle slohu. Zvlášť
trvanlivé zlatění a polychromování, vše solidně
a levně při výhodných platebních podmínkách.

Přehledná pochvalná uznání po ruce. Roz-
počty, cesty atd. ochotně a bezplatně.

Závod pro kostelní práce a výrobu rámců
saložen v 1891.

1400 čtver. sáhů

stavebních pozemků u nádraží a kolem
školy na Pražském Předměstí u Hradce
Králové prodá a kupujícímu výhodné pla-
tební podmínky poskytne

J. Kulíš,

reditel městské divčí školy v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA - I.,

č. 146 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ětní i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez výs. návrhových
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání

Založeno roku 1836.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachtělech)

doporučuje P. T. vele důstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, zář se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyřízení. Platit lze i v hotovosti. Opravy
snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Mí-
losti. Starý závod můj může se vykazati četnými povaval-
nými příspisy P. T. zákazník a odporučuje se tedy k na-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelen,
táčků na křesť, svícenů, pacifikálů, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damask.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Pozor!

Všechny ctěné pp. consumenty a odběratele
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerským se dne 19./8 t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různým pojmenováním,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uváděny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému
jako škodlivé uznány jsou.

Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové

odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený,

jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství
kupuji se dle dohodnutí.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbrí.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

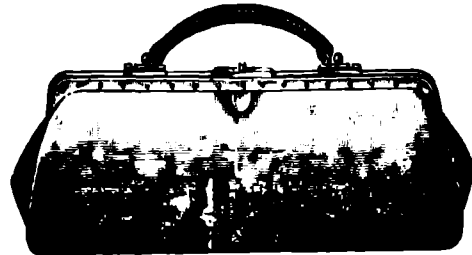
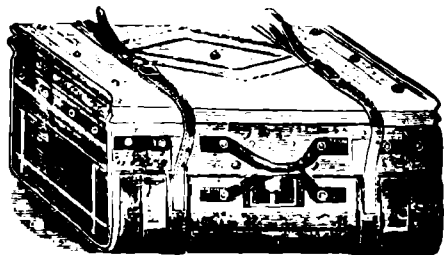
Víceletá záruka.

Největší sklad v Hradci Král.

Cestovní potřeby

vlastní výroby

tobolky, pouzdra na doutníky a navštívky nabízí
nejlevněji jediný odborný závod toho druhu

F. Růžičky

v Hradci Králové

proti hotelu „MERKUR“.

Objednávky a opravy se přesně a v době nej-
kratší ve vlastní dílně vyřizují.

Pp. továrníci a velkoobchodníci se upozorňují
na vlastní výrobu vzorkových kufrů.

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materialem et casum in cura animarum frequentiorum. Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychtka.

Stran 541 — 8°. — Cena broš. K 3 20, poltvo K 3 50.

Kniha se schválením Ordinariátu vydána sestavena je po způsobu slovníku abecedně, podávaje knězi bez obtížného hledání poučení bezpečné ve všech pochybnostech kněžského působení se naskytujících, se všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v autentickém znění regulas Juris Canonici, seřazené bludů Wiclefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Syllabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnostech.

Biskupská knihtiskárna.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské radou katolických ve Vládní dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihovnického skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení

Instrukce o katechismu a Oltáři

vydaná

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Králové

1 výtisk brožovaný 4 h.

B. Skarda, Brno.

Odborný velkozávod pro malbu chráněných oken.

Umělecký ústav pro malbu na skle.

Ozna chráněná každé ho slohu a provedení se zaručením práce nej modernějším posádkám vyhovující.

7 krát prvními cenami vyznamenán.

Cenníky zdarma.

Hlaváčková

patentní

mramorová valcha

jest nejlepší prací přístroj

neboť trvanlivostí a nezdolností mramoru jest nezmaru a svými vždy hladkými plochami sněhobílá vyprání a úsporu na času, mýdle atd. docílí.

Proti dobírce 5 K zasílá výhradně

B. Hlaváček,

sochařský závod Praha, Vinarská ul. 526-VII.

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Pisárna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Zasílaje poštovní poukázku žádám obnos za sochu **Panny Marie Lourdeské** pro zdejší chrám Páně objednanou, mám za svou povinnost vadit Vám upřímný dík za vskutku umělecké provedení sochy té, která nejen slouží k okrase zdejšího chrámu Páně, ale celým provedením na každého působí dojmem neodolatelným. Věru diviti se musí každý tomu, že ještě tu a onde mnozí obrací se na firmy cizí v německých krajích, když doma našelší může ruce dovedné, jejich výrobky daleko předtí práce firm cizích.

V úctě oddaný

František de Paula Šilka,
farář.

V Arnoštovicích, dne 1. května 1897.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řed. ústavu Nejav. Trojice v La Marche. Díle III. vydání přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Nákladem biskupské konsistorie.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celoplošné 1 K 80 h, franko 2 K; v káži 2 K 60 h; franko 2 K 90 h

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy viz v červencovém sešitu „Rádce duchovního“ r. 1896. Časopis: **SS. Eucharistia** (roč. 1. 1896) čís. 10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek skvělý. Přek: Jáme vděční ctěné bisk. knihtiskárně v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s **Walsorem** máme knihu tuto za lepší a přehlednější pro členy věčného klanění nežli onu, poněvadž podává nejen *hojnost modliteb, ale i myšlenek k rozjímání*, čehož se ve **Walsoru** nedostává. Proto ji *odporučujeme všem* při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, *nepotřebuje dlouho ničeho nového*.

Kniha obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hodí se zvláště pro lid, chovaje pěkná, jasná a dojemná poučení o N. S. O., o má svatě, o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hojnost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke má svatě; z té příčiny kniha došla i v našich ženských klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízení.

Pisárna a dílny: na Letné, Belort dlo trída 612-VII Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Václavské záložny,

doporučuje uctívá: **Jeze, křížové cesty, Boží hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpodobnění, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd.**, dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů solidního provedení, čehož dokladem jest množství vyznání velebátojného duchovenstva.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Sbírka 600 modelů soch od nej přednějších mistrů, vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodu

Převodní nákresy, cenníky a rozpočty bezplatně a franko. Ceny levné a přísné platební podmínky.

Centy k poradám konají se na vlastní náklad.

Páni kuřáci pozor! Nedostupitelný požitek

Jediné z nové patentní, všeobecně oblíbené

dýmky Ideál

vzorný, lehký tvar, čistě, příjemné, lehodné a neškodné kouření, jelikož se kouří hned na prvním místě čistě (ochladí) a škodlivého nikotinu sprostí. Znečištění odličky vyloučeno. 1 kus K 1 40, 3 kusy K 4 —, po obdržení franko zasílá vynálezce

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zasilatelský dům.

Domácnostem i nejvznešenějším

Aracha

20 h. (Zákonem chráněno.) 20 h.

Nejlepší koření do kávy.

Přidáte li ku kávě arkové takovou dávku našeho koření jako dáváte cikorky, docílíte tím chuti tak delikátní, že vás dosavadní tím předstíženo jest Jedině vyrábí firma:

**První česká akciová společnost
továrna na orientálské cukrovinky a čokoládu
(dříve A. Mariner)
na Král. Vinohradech.**

K dostání v Hradci Králové u firmy **Emil Vachek**, Eliščinu nábreží; v Kostelci n. Orli u p. **F. Liera**; v Trébechovicích u p. **Ant. Hladíka**.

HOMEK

při silnici na Novém Hradci Králové o dvou světnicích, o dvou komorách, se zahradou a rolí je na prodej. — Bližší vysvětlení podá p. **Viktor Audrlický**, obchodník v Hradci Králové, Svatojanské náměstí, nebo p. **Václav Audrlický**, soustružník na Novém Hradci Král.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(av. Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obcenstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správký se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správký hodinek se vyznají.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Založeno r. 1860.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si P. T. ctěnému obcenstvu a váženým svým příznivcům oznámiti, že jsem svůj

sochařsko-kamenický závod

přesídlil do ulice Čelakovského (vedle c. k. ústavu ku vzdělání učitelů)

do vlastního nově postaveného domu a dílen. — Udržuji též stálý sklad hotových nábrobků z domácích i cizozemských druhů mramorů, žuly, sienytu, labradoru, též bořického pískovce. Upozorňuji na svůj závod P. T. pány stavitele k dodání mramoru k účelům dekoracím pro vestibuly, fačady, lázně, koupelny, zařízení pro uzenáře, řezníky, kavárny, desky na nábytek pro cukráře, koželhy atd.

Rozšířiv značně svůj závod, jsem nyní s to i větší práce hřbitovní ryoble a přesně prováděti, aniž třeba jest zdejšímu P. T. obcenstvu na dále se do Prahy, Plzně, Vídně atd. obracet. Prose o další ct. přízeň, kterou zachovati vždy moji snahou bude znamenám

v bluboké úctě

Zdenko Ježek,

prámysl mramoru a žuly v Hradci Král.

Beseda.

Dva dni v úžině marathonské.

(Dokončení.)

Píše Josef Kousal.

Ve Spartě páni kluci byli sice přísně drženi, byl tam byla přední školní pomůckou a černá polévka nám protivná jejich hlavní stravou, ale za to na blízké Arkadii pastýři Meliboeové a pastýřky Daphne, bělounek a čistě jako ty ovečky jejich, neměli jiného na práci, než dělati si píšťalky a milovati se pod věčně usmívavým, modrojasným nebem. Takové bylo naše Řecko. Kdo pak nám kdy pověděl, jak vypadalo ve skutečnosti a jak vyhlíželo ono dnes; my jsme se o to také nestarali. Představovali jsme si, že stará města leží v sutinách, bohové že se s Olympu přestěhovali a tušili, že místo červených vojenských plášťů nosí dnešní vojáci v Řecku, jako všude jinde, kabátce s knoflíky a civilové místo staré chlamys albánskou fustanellu.

Ve skutečnosti je Řecko nejstudenějším a nejdrsnějším krajem z celého Levante. Tam, kde jsme si představovali nejkrásnější rovinu, jsou hory a vrchy, lesy zmizely, řeky vyschly. Hymetos neživí včelky na vyprahlých stránkách a v Arkadii pase svá stáda divoký, špinavý horal. Krátce, staré Řecko a naše o něm představy jsou bajkou. Nevystoupil jsem na břeh, ale dal jsem se poučiti od lidí, kteří Řecko procestovali a při dvoudenním pohledu na jeho břehy rádi se rozhovořili.

Z lodi zříme šedé pustiny bez stromů, beze stop lidské práce, nízkým vršem porostlé, jednotvárné a nevlidné a kdyby jména na mapě nepamatovala nás na klassické Řecko, myslili bychom se začarovali v nějaký kamenný svět. Jinak prý nečiní Řecko jiný dojem, než kterákoli země evropského Turecka až na živější a chytřejší lid, jenž zdědil po svých předcích vedle obchodního talentu něco klassických tělesných forem a přijal od svých podmanitelů turecké hospodářství s celou orientální špinou a nepořádkem. Proto patří cestování Řeckem nikoli k příjemnostem, ale nepřijemnostem života a najdou-li se přec jen lidé, kteří si z mizerného vína, nezbytné skopoviny, tvrdých, špatně krmenných kuřat, vlahe vody a nečistých postelí nic nedělají, pak je to stará Graecia, jež je sem táhne a nic jiného. Národní charakter a kultura dnešních Řeků je směs z vlivu Turecka, pravoslavné církve a západní kultury; nesmíme však zapomínati, že velká část dnešní generace vyrostla pode jhem Turecka a proto bylo by nespravedlivě, bráti na Řeky měřítka naše. Stará Hellada brala se cestou samostatnou a v bojích s Persií svou nezávislost od Orientu uhájila; nová Graecia patří východu již od časů byzantských a ještě více od panství Turka. Turecké mravy, turecká nevážnost ženského pohlaví, turecký nepořádek v kruzích úředních, turecká moc bakšise, turecká muzika — to vše očkvala z tureckého kmene celá století v národní ráz řeckého národa a nutí to k mimovolnému úsměvu, slyší-li člověk jmenovati dívku, která je všecko, jen ne hezkou Afroditou, mužské postavy, jež všude jinde, jen ne k olympským zápasům se hodí, Epaminonda, Leonidou, starého kramáře, který neošidí, koho nemůže, Aristidem atd. Ze venkov řecký a zvláště polní hospodářství není na vyšším stupni než v Turecku, toho příčinou vedle dlouholetého panství tureckého je i okolnost, že země je výhradně pro obchod stvořena a též inteligentnější část obyvательства dochází v obchodě lepší existence.

Tak mi vylíčil dnešní Řecko cestující žid a takovým i dle úsudku jiných skutečně je. K čemu zde žid? Potkáš-li se, milý čtenáři, v Asii, Africe a bezpochyby i v Australii s člověkem, který cestuje za obchodem a mluví plynne německy, pak je to beze vši pochyby žid. Žid má v Orientě obchod v rukou — nikoli ten ortodoxní jeruzalémský jenž je pariou u všeho obyvательства — ale žid moderní, jenž mluví pěti šesti jazyky, šatí se po evropsku a hlásí se k národu toho, s kým právě má co dělati. Můj žid byla figura obzvláštní. Chce-li člověk v cizině něco získati, musí nejen pozorovati svět, ale mnoho se ptáti, mnohými vlastně jazyky mluvit. Kde toho není, tam je dobrý žid, i kdyby byl tak protivný a nebezpečný, jako ten můj.

Neměl jsem posud co dělati s člověkem, v jehož tvář vtiskla by potměšilost, zloba, sarkasmus význačnější tahy, než žid, jemuž jsem dal na lodi pro jeho chvátání jméno „Alfredo furioso“, jež se též ujal. Měl má v první řadě Alfredo co děkovati, že vzbudil na lodi všeobecnou pozornost, jež z dlouhé chvíle vyzněla v špekákl. Celý chrup měl náš Alfredo ze zlata, jenž ho prý stál 1000 korun. Nejedl

než ovoce, ořechy a sýr a to i prý v Praze, kde dle jeho úsudku kuchyň je nejlepší. V čem obchoduje, odkud je, se nepochlubil; mluvil však plynne italsky, německy silně židovskou hantýrkou, francouzsky, anglicky a španělsky. Všude ho bylo na lodi plno, každému se drze vnucoval, tak že by to musil člověk udělati, jako ten moravský sedlák, aby se ho zbavil. Avšak když jsem napověděl, musím dopověditi pro případ, že bys se, milý čtenáři, s Alfredem a jeho zlatým chrupem, jenž jej jedině cenným činil, někdy setkal.

K sedlákově přisedl žid a jak to u těchto lidí zvykem, ptá se, kam jede? Avšak sedlák byl mrzutý a neměl chuti do zábavy. Odpověděl krátce: nikam. Takovou odpověď nedal si však žid líbiti a k tomu od sedláka a moravského ještě, jehož jak živ nevidí a tudíž potřebovatí nebude a rozlobeně spustil: „Wie heisset nikam? Každý člověk musí cestovati někde, není možno, abyste nejel nikam“. „Já nejedu nikam“, pravil krátce na to sedlák. To dopálilo žida ještě víc a on vyvětluje: „Musíte přece člověče, uznati, že každý člověk musí míti nějaký cíl, kam jede, není možná, abyste nejel nikam“. A když protějšek žádné odpovědi nedává, on to ale věděti patrně musí, povídá dále již mírněji: „Vidíte, já jedu do Vídně, kam jedete vy?“ — „No, když to musíte věděti, já jedu do Brna“. „Ah do Brna! A co budete dělati v Brně?“ — „Nic“. „To není možno, abyste v Brně nedělal nic; jedete-li do Brna, musíte míti v Brně co dělat. Já cestuji v bavlně, a co vy jedete do Brna dělat?“ — „Já jedu do špitálu s bolavou nohou“, povídá sedlák. A měl pokoj. „S bolavou nohou? Ach s bolavou nohou“ a již se stěhuje na druhou stranu vozu.

Takový byl náš Alfred, jenže cynický až do krajnosti. Když se mluvilo u stolu o bouři a o možnosti, že by si dnes již pochutnávaly na nás ryby, obrátil se ke mně s otázkou: „A jaký je rozdíl, sníme-li ryby my, nebo snědí-li ryby nás? Vy jako kněz měl byste býti k těm věcem lhostejný, když připravujete lidi na věčnost, která bude dle vašeho popisu lepší, než život na tom světě“.

Mohl jsem jej ovšem odbyti a neuznati ho hodným odpovědi na tak drzou otázku, nicméně nezapomněl jsem, že jsem v cizině a že je to vlastně jediný, s kterým mohu v známé řeči mluvit a vyložil jsem mu, že není povoláním kněze, připravovati na předčasnou smrt, nýbrž na šťastnou věčnost a že bych musil býti zpromrzelcem, kdyby mě život, jehož mi Bůh propřává, netěšil. „Ostatně nemyslete si, že to tam bude pro každého lepší, než na tomto světě“, povídám. „Cestující židi“ to tam nahoře nebudou míti rozhodně tak pěkně, jako to mají dole“. Ničím se nedal uraziti a každého bezohledně urážel.

Nabídl mi ke čtení německé brožury: „Theosofické úvahy“ Lipsko, Inselstrasse 25., abych prý to pozorně přečetl a řekl mu svůj úsudek. Jak jsem do toho nahlédl a četl fráze: sebe-poznání, láska k člověčenstvu, sebedůvěra atd., věděl jsem ihned, že mám co dělati se zednářem, jímž je v Itálii a Orientě každý žid.

„Tak co tomu říkáte?“ táže se, když jsem mu to odváděl. „Hezká slupka bez jádra; pravíte v tom, vy zednáři, že se tím nastavíte naproti žádnému náboženství, vaše theosofické studie je jsou vlastně doplněním náboženství, ale jak můžete dojít k sebepoznání pravému, když nemáte ideálu, v němž byste své jednání, myšlení, snažení kontrolovali? Náboženství tvoří základ sebepoznání a vy pozitivním náboženstvím pohrdáte a je pantheistickými frázemi chcete nahraditi. Mnoho humanity, ale málo charity (lásky)“.

Z našich poutníků si dělal posměch, ježto se mu prý protivilo to jejich pobožnostkářství. Nejlepší byl Alfred, když přišlo platiti. Nechtěl za žádnou cenu platiti dva dny v úžině marathonské a tvrdil ne zcela bez práva, za to že je zodpovědná loď a loď vinna, jestli v čas nedorazí. On že žádá náhradu za zmařený čas. Naposledy nabízel za ty dva dny vše, zaplatil a čeho jako vegetarián nepožíval.

„Vy jste Alfredo, jako ten váš kollega, jenž přišel do Vídně k Sacherovi“, povídám.

Vrhl na mě zlostný pohled, nicméně židovská zvědavost zvítězila a on se ptá: „Co se mu stalo u Sachera?“ Vypravuji tedy:

Jednou přišel Itzig k Sacherovi a povídá: „Herr Sacherleben, nemají čokoládový ale dobrý čokoládový dort?“

„Ten můžete dostat“ a již měl na stole dort. Chvilku se na dort díval a pak povídá:

„Ale, Herr Sacher, mně chutná do dortu přišla, nemohl bych dostat za dort koňak?“

„I koňak můžete míti“, dort zmizel a na stůl přišel koňak.

Za chvilku Itzig vatává a jde pryč.

„Koňak musíte platit“, volá za ním Sacher. „Wie heisset platit? Nedal jsem Vám za něj dort?“

„Ale ten jste též neplatil!“

„A snědl jsem jej?“

Zutivý pohled byl mi odměnou za mou anekdotu. Chtěl se mi odměniti nějakou o farrách, ale odbyl jsem ho, že nemám nyní času a odešel na palubu. Tak jsme se bavili v úžině marathonské.

Zprávy hospodářské.

Soudruhové řepaři v král. Českém!

Nejsme více svobodni na půdě, kterou v potu tváře vzděláváme! Rayonový kartel cukrovarů, který každého pěstitele řepy podobně starému poutu poddanskému na určitý cukrovar váže, sráží nám netoliko cenu řepy námi pěstované vyloučením každé soutěže na míru nejnížší, nýbrž hubí nás také mravně a společensky, činí nás poddaným stádem bez vůle našich nových vrchností a duse v nás každý počín svobody a samostatnosti.

Vedle toho světová krize cukerní doléhá na nás krutým tlakem a jeho rayonové ve spojení s touto světovou pohromou hrozí záhubou našemu řepářství, otrásá základy blahobytu veškerého zemědělství a souvislých s ním výrobních tříd, ba základy blahobytu širokých vrstev veškerého obyvatelstva království Českého.

V tomto našem úpadku nedocházíme nikde ochrany, nikde pomoci.

Naše zákonodárné sbory, naše zemědělská rada, naše veřejné hospodářské korporace nenalézají ani mužného slova, ani pravého činu na obranu našich zájmů, nepodávají nám pomocné silné ruky k odrazení záhuby na nás a obecný blahobyt se valící.

Soudruhové řepaři!

V tomto ubohém stavu opuštěnosti, v němž jsme se ocitli, nezbyvá nám jiná opora, nežli naše vlastní hlavy a naše vlastní ruce! Vzhopme se z tohoto stavu hlubokého ponížení a braňme se s odhodlaností jak hodnou spravedlivosti naší věci, tak potřebnou k naší záchraně, spojme se v jednu mohutnou organizaci ku společnému vítěznému odrazení nebezpečí na nás se ženoucího.

Každé odvětví zemědělské naší výroby v Čechách, i odvětví řádu tak podřízeného jako včelařství a hedvábnictví, mají své zemské spolky ku zastupování svých zájmů; — nejdůležitější odvětví našeho polního hospodářství, naše řepářství, na které stáť vždy s pýchou poukazuje, a které bylo po léta nevyčerpatelným zdrojem národního blahobytu i státní pokladny, postrádá organizace, postrádá ústavu, který by zájmy jeho v těžké chvíli dnešního úpadku hájil.

To, co i ve šťastných dobách kvetoucího hospodářství řepního bylo hříšným opomenutím, které nás veliké oběti na statcích i svobodě stálo a stojí, bylo by v dnešní chvíli nenapravitelným zločinem, jehož důsledkem bylo by trvalé poklesnutí našeho stavu, ba celého nášeho národa.

Tyto úvahy přiměly pracovní výbor českých řepařů, povolavý valnou schůzí řepařů 23. února 1902 v Praze konanou a později o nové pracovníky rozšířený, založiti „Ústřední jednotu řepařů pro království České v Praze“.

Spolek tento zbudovaný na čistě zájmovém, naprosto nepolitickém podkladě, který dle stanov krajské, okresní i místní odbory řepářské v širokém rámci své ústřední organizace zakládati může, má za účel jak společné zájmy nás zemědělců řepu v král. Českém pěstujících, posud nikde náležitě ochrany nepoživajících, u sborů zákonodárných i u státní a zemské správy zastupovati, tak i hájiti právo každého jednotlivého českého řepaře, kdekoli by rušeno bylo, má zejména také za účel organizovati prodej řepy, zastávati se práv řepařů při uzavírání smlouvy i odvádění řepy, vůbec poskytovat jim ve všech případech, kde právům jejich při provozování hospodářství řepářského útma hrozí, znalecké rady i pomocné ruky.

Zveme tudíž vás, řepaře král. Českého, byste jako jeden muž za účelem společné obrany našich práv k „Ústřední jednotě řepařů pro království České“ přistoupili a takto naši jednotě oně váhy a onoho důrazu dodali, jakých k úspěšnému bájení našich zájmů jest třeba. Členem činným státi se může každý řepař v království Českém, který pěstí nejméně 1 hektar řepy ročně; příspěvek roční obnáší nejméně 2 K, u větších a velkých pěstitelů řepy 4 nebo i 10 K ročně.

Soudruhové řepaři! Sestupme se pod společným praporem a nedejme se!

Ne z mutného oka, z ruky pilné naděje kvitne, tak je můžeme i zlé státi se ještě dobrým.

Na shledanou na ustavující valné hromadě „Ústřední jednoty řepařů pro království české“, která se dne 8. května t. r. o 11. hod. dopol. v sále ostrova Žofinského v Praze konati bude.

Výnosnost chovu slepic. Důležitost chovu drůbeže naši rolníci dosud nechápují. Vždyť často slyšíme hospodyně naříkati, že ta havěť za práci ani nestojí, škodu že jenom působí. Ale v cizině jsou jiného náhledu, tam mají jinou zkušenost. Vývozem a pěstěním drůbeže a vajec zabývají se v Čechách pouze jednotlivci, ale v Uhrách, Chorvatsku a v Itálii pěstuje se odvětví toto mnohem rozsáhleji. Uvažme, jaké nesmírné množství vajec spotřebují lázeňská místa v Evropě, jaké netušené výše dosáhne spotřeba včec za doby letní na nečetných místech výletních, kde po kuřatech stále čilá poptávka. Zamožní rolníci v severní Francii provozují drůbežnictví v míře tak rozsáhlé, že stáda slepic dosahují 3000 až 6000 kusů; na některých statech v Chorvatsku a v Štýrsku vypěstuje se ročně sta a sta krůt a kapounů, jejichž maso zasílá se daleko za hranice a do měst přimořských. K tomu cíli musil by rolník náš vybrati k chovu vhodné plemeno, o jeho pěstění náležitě se poučiti a co hlavního, tužku do ruky a vše si řádně zaznamenati a spočítati. Kde slepice mají kurník znečištěný, do něhož se všech stran fouká, anebo kde slípka přespí třeba na stromě, kde kohout vybírá se z téhož chovu atd., tam je nehospodářství. — Za použitou krmu 100 kg. dostaneme 6 kg. masa a 300 vajec, jejichž 20 kusů váží asi 1 kg., tedy celkem 15 kg. vajec a které se zpeněží: 6 kg. masa po 60 hal. jest 360 K. V době pozdější stoupila by i cena vajec o 150 K, dosáhli bychom pak 1710 K, ačítáme-li krmiva 1 metr. cent za 12, dosáhlo by se zisku 510 K čili z jedné slepice 126 K. Avšak praktickým hospodářům podařilo se připravit krmu 100 kg za 7 K, takže dosáhli z jedné slepice K 230 čistého užitku. Opatřili-li by se stroje ku lhnutí vajec, získalo by se ještě více. Ale kdyby zisk byl jen poloviční hořejšího výpočtu, znamenalo by to mnoho pro hospodářství. V této příčině mělo by se rolnictvo zorganizovat a nenechávat všechny zisk překupníkům.

Včelařství. Tolik se rolník mnohdy nastěhuje, co se nadře, než nějaký ten groš vyzíská a přece zapomíná na včelku, která může mu nejen hmotně prospěti, ale i duševně ho osvěžiti. Že rolník ku včelaření času nemá, jest námitkou pouze nerozumce a lenocha. Hospodáři, který dovede si čas náležitě rozdělit, vždy zvládne chvilku na včelíky dohlédnouti. Nedávno přiznal se na včelařské schůzi jistý rolník, že včely mu zaplatily všechny daně. Z nejlacinějšího Zuklínova úlu možno vyzískati v příznivém roce přes 20 kg medu a počítáme-li 1 kg pouze za 1 K (základní cena je K 160), získáme 20 K. A kdyby průměrné ročně daly nám jen 3 kg., je přece zisk veliký. Úl se včelami cení se obvykle na 40 K. Až kde v záložně nám dají z kapitálu 40 K nejméně 3 K úroků? K tomu pak rolníkovi dostačí úly vlastní jeho rukou vyrobené. Na velikou léčivost medu se v domácnosti též zapomíná. Jaro se opět probouzí, zdroje medné se včelkám otevírají a je proto již čas, zaopatřiti si úl nebo už i včely.

Literatura.

Nákladem Václava Kotrby v Praze. Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí dr. Josef Barian, kanovník výšebradecký. Ročník IX., seš. 4. a 5. Obsahuje: listy homiletické, katechetické a vědecké. Doporučuje se. Roční předplatné 8 K. — Zábavy večerní. Red. Em. Žák. Ročník XXIII., číslo 7. J. Koňář: Různé povídky a pověsti. Řada povídek z polského. Doporučujeme. Roční předplatné 4 K. — Rájská Zahrádka. Časopis pro mládež. Ročník XI., sešit 8. Roční předplatné 160 K.

J. Kotík na Smíchově. Právní rádce pro duchovní správu. Sepsal ThC. J. Pauly. Seš. 11.—16. Na 5 seš. předplácí se 3 K 20 h. — Čechie. Obrazkový a zábavně-poučný měsíčník. Řídí J. Pauly. Roč. I., seš. 4. Předplatné na rok 640 K.

Osvěty, listů pro rozhled v umění, vědě a politice, red. V. Vlček, vydáno na rok 1902 č. 5. Obsah: Po slovenských školách od K. Kálala. Český román od Legra. Svůj život vyprávje V. Vlček. Nové písemnictví, obzor divadelní, atd. Předplatné na rok 14 K 40 h.

Nákladem české graf. společ. Unie v Praze. Spisy Jul. Zeyera. Novellky. Seš. 5.—11. po 40 h. — Spisy Sof. Podlipské. Milující neznámí. Seš. 3.—5. po 30 h.

J. B. Vilímek v Praze. Devatenácté století slovem i obrazem. Sešit 32. za 60. — H. Gréville: Ztracená. Přel. Ot. Petrova. Seš. 10. za 10 h. — J. Klecandy spisy: Na bojišti. Sešit 2. a 3. po 25 h.

Čes. Listů Hospodářských roč. X., číslo 3., věstník Ústřední společnosti hospodářské v Praze, redakce dr. Fr. Sitenského. Roční předplatné 12 K.

Nákladem družstva „Vlast“ v Praze. Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Red. T. Škrdl. Roč. 18., seš. 7. Obsah: Svatební cesta čes. princezny od B. Kamaryta. Matka, báseň V. Korandy. Jindra, napáka V. Pittnerová. Úryvky z cesty na Rus od MUDr. VI. Mladějovského. Na rathouze kolínském od Čechky. Samostan Krešovo od J. Třeštíka. Naše Slezsko: Napsal J. Vyhřídál atd. Roč. př. 10 K. Odporúčujeme. — Vzdělávací četby kat. mládeže: Světélka a světla Aug. Rozsypalové. Roč. I., čís. 2. Předplatné na rok 40 h. Red. Fr. Jelínek. Odporuč.

J. Otta v Praze. J. Arbesa sebrané spisy: Moderní úpěl. Seš. 10.—12. po 30. — Lac. knihovna národní. Ročník XXV., seš. 13.—15. po 20 h. Údolím života. Povídky od M. Jahna. Anglická knihovna. Barrie: Sentimentální Tommy. Povídky o jeho dětství. Přeložil J. Bartoš. Seš. 4.—7. po 24 h. — Sebrané spisy Karoliny Světlé: Na úsvitě Sešit 8.—10. po 30 h.

Náš Domov, obrázkový měsíčník zábavně-poučný pro lid. Sešit 4. Předplatné 4 K roč. zasílá se: Náš Domov v Olomouci, Laudonova ul. Odporúčujeme.

Čtyřicetá výroční zpráva o činnosti hospodář. spolku pro okres pardubický, přeloučský a holický za rok 1901. Podává profesor Fr. Sova.

Almanach léčebných míst, lázní a letních sídel českých na rok 1902 právě vyšel v nakladatelství dra. Ed. Grégra v Praze v nádherném vydání o 180 str. a 128 ilustracích v nepoměrně levné ceně K 120. Doporučuje se pozornosti všech, kdož hledají letní sídlo, ať již za účelem léčení neb pouhého oddechu.

K rozšíření knihy o české otázce. Jest známo, že německo-nacionalní tisk po dlouhá léta tupí český lid, že jsme národem nevzdělaným, inferiorním a proto že nezasluhujeme stejných práv jako Němci. Spisovatel Rudolf Vrba podal se proto velmi časově a užitečně práce a sepsal proutonárodním slohem německý spis pod názvem „Der Nationalitäten- und Verfassungskonflikt in Oesterreich“. Ve spise tom jest hlavně na základě Palackého projednána v celém rozsahu česká otázka. Spisu toho již jest rozšířeno 3000 exemplářů. Ještě leží 1500 exemplářů. Kdo by chtěl býti nápomocen v šíření tohoto spisu, nechť zasílá za 80 haléřů poštovních známek v uzavřeném dopise na spisovatele, načež obdrží spis zdarma a franko k vlastní dispozici. Knihupecká cena spisu jest 3 K 40 h. Adresa spisovatele jest: Rudolf Vrba, Smíchov č. 330 Praha.

Bezdělná pouť. Příběhy mladého Čecha v cizině. Vypráví F. J. Antřuk. Prostomilá to povídka zakládající se na skutečné události. Cena 1 K 20 h. Nákladem knihkupectví Cyrillo-Meth. G. Francel v Praze.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvů vyloženo k nahlédnutí.

Prodá se

zachovalý zvonec

s konsolí, v průměru 18 cm. se silným zvukem, hodící se pro školy a podobné ústavy. Kde, povi administrace tohoto listu.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Čechy), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Klobouky

plstěné i vlněné vlastní výroby.

Klobouky

pravé lodenové z c. k. továrny Ant. Pichlera v Štýrském Hradci.

Klobouky

z nejjemnější plstě od oblíbené firmy
P. a C. Habig Vídeň, c. k. dvorní dodavatelé.

Klobouky

slaměné z České společ. továrny a od
firmy M. Weider c. k. továrna na slaměné
klobouky v Praze.

Sportovní čepice.

Má v nejhojnějším výběru vždy na skladě

Josef Dvořáček,

závod kloboučnický v Hradci Král.,
pod podloubím naproti Spořitelně.

Opravy se rychle a vkusně zhotovují.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleduštojněho
duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Užitečně prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Štátněanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

OBNOVA

Číslo 19.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 9. května 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Inkvisice protestantská.

K svobodomyšlnosti novověké a novočeské patří zvláště mluvení o „španělské inkvisici“, a každý jen trochu svobodomyšlný člověk hubuje pro tu věc — na církev katolickou V Obnově jsme před delším časem přinesli článek o té španělské inkvisici. Bylo to „vyhledávání“ nekatolíků, hlavně židů, proti trůnu pracujících.

Že by však nějaké „vyhledávání“ katolíků s mučením spojené v zemích protestantských bylo bývalo, o tom ani evangelici, ani „svobodomyšlní“ katolíci neslychají. Je to s tou protestantskou inkvisicí asi tak, jako s jistými muži, kteří liberalismem jsou vyhlašováni za velikány, ale chyby a vady jejich se zamlčují a běda, kdo veřejně řekne, že velikán ten měl taky jisté chyby. V Čechách to bývá ihned uražením vlasteneckého citu.

Ale má-li být obecnost naše a národ náš svými časopisy svědomitě obsluhován, nemá se zamlčovat, co pačující v národě proud a nebo strana má nerada.

Proto myslíme, že se všem rozvázným lidem zavděčíme a pravdě posloužíme, podáme-li dnes ukázkou inkvisice protestantské. Žil v Praze a professorem byl muž Edmund Kampián, rodem Angličan. Přijav víru katolickou, stal se knězem katolickým a byl poslán do Anglie, kde se sloušení máe své a přítomnost při ní trestala smrtí. Muž ten — jak to podnes jest — rozlil si ocet s vládnoucí stranou v Anglii, že vydal knihu na obranu víry katolické s názvem: *Decem rationes* — Deset důvodů. Jakmile kniha ta vyšla, ustanovila vláda Anglická — protestantská — že Kampián musí zemřít. Nastalo slídění po něm. Zrádný „katolík“ Elliott vydal Kampiána bříčím vládě, a ubohý byl uvězněn v žaláři londýnském. Žalářník Opton strčil jej do tmavé podzemní místnosti tak těsné, že nemohl než shrbený stát nebo sklíčený ležet. V jednu noc přivedli ho do paláce hraběte z Leicesteru, milovníka (!) královny Alžběty. Nejprv ho vyslyšeli úředníci, potom otevřely se dveře a sama královna vkročila a ptá se ho: „Považujete mne za královnu Anglie?“ „Ano, Vaše Veličenstvo,“ odpovídal Kampián. — Na tom mohlo být dosti. Tu přece nebylo velezrady, o které křičeli, že ji Kampián páchal. Ale královna doložila: „Nuže, já vám daruji život, svobodu, dám důstojnost a bohatství, budete-li mne poslušeni.“ Kampián odvětil: „Vždy budu vašim poddaným.“ Věda však, že královna mluví poslušností odpad od víry katolické a přijetí jejího protestantství, doložil: „Za krátkou důstojnost nedám však dožít nesmrtelnou.“ Královna se obrátila a odešla. Právě tím před celým světem a na věčné časy ukázala, že páchala násilnictví na svědomí lidském. Kdo nechtěl věřit o Bohu, co ona poroučela, ten byl u ní hoden smrti. Zajímavý to tedy začátek té protestantské inkvisice.

Po tomto „královském“ začátku nastalo za krátký čas pokračování úřední. Kampián dostal více otázek. Přepamatné jsou: *Kde a jakým způsobem dal jste tisknouti knihu „Deset důvodů?“ — Kde jste sloužil mái a kdo byl při ní? — Povězte hříchy těch, kteří se vám spoušdali.*

Jen o knize *Deseti důvodů* odpověděl Kampián, o ostatních pravil, že jako kněz musí mlčet. I nastalo tudíž té inkvisice jednání třetí. Kampiána dovedli do mučírny. — Byla to komora temná, kdež hořela jediná svíce. Po stranách seděli na lavicích soudcové; nástroje — mučidla — strašného druhu visely vůkol. Kampián padl na kolena k modlitbě. Poručili mu, aby se svlékl. Učinil tak. Rozkázali, aby se položil na skřípec; též poslechl. „Anglický“ skřípec sestával ze čtyř dřev — trámů — ve čtverhran složených, u hlav a nohou byla točidla. Mučenec si lehl na čtverhran, na nohy mu navázali katané provázky a na točidle je připevnili, podobně učinili s rukama. Čtyři kati zatočili točidla a mučenec tu visel na provázcích; zatočili podruhé a ubohému vym-

kly se klouby tak, že se tělo jeho až o stěvu prodloužilo. Hrdzná tato „inkvisice“ trvala mnohou hodinu. Mučenec býval — přestál-li to — mrzákem do smrti. — Kampián zůstal živ, ale opovážili se veřejně vyhlásiti, že ho nemučili! Ale když ho potom k veřejnému hádání s odpadlíky vyvedli, ukázal lidu své krví zateklé údy a zvolal: Vy že jste mne nemučili? I zastyděl se přece. Ale neustáli, až mu na popravišti sa šiva srdce s těla vyřísl.

To je tedy jeden případ inkvisice protestantské, z níž člověka, jen když na ni pomyslí, obchází hrůza. Ale jak to bylo od počátku, že novověci o své překrásné inkvisici lhali, aby svou ukrutnost a tyranii mlčením k zapomenutí přivedli, tak to je podnes. V téhle věci obzvláště jsou mistry naši páni pastoři. O mučidlech a inkvisicích svých ani muk! A naše svobodomyšlné obecnost věříc často až slepě všemu, co je proti katolíkům, o protestantských inkvisicích taky ani muk! Ano, ještě nedávno byl čas, kdy český liberalismus vězel v tom bludu, že protestantství a vlastenectví je jedno. A proto kdo z katolíků se opovážil míti jiný náhled o své církvi než pastoři, byl — zrádcem vlasti.

Ano vyvinula se zvláště v osmdesátých a devadesátých letech právě uplynulého století devatenáctého pastersko-liberálně-radikální inkvisice. Před „soud národa“ volali novověcí inkvisitoři katolického spisovatele, a sesurovením mysli nelítali se mnoho od inkvisitorů Kampiána. Největší vlastně zločin „spáchal“ Kampián vydáním obranného spisu *Deseti důvodů*. To jim a jejich královně bylo — velezradou. Podobně to bylo a ještě jest u inkvisitorů novověkých! Jejich otázka by zněla: Vydal jste knížku nebo kalendář na obranu katolicismu proti protestantismu? A jak se obvinění přisnil, byla to srada národa! — Kdo u nás chce obzvláště dějepísem hájiti katolicismus, přijde na slabosti, vášně a hříchy protestantů. A je-li takový „protestant“ zapsán za svatého v pastersko-liberálním kalendáři, tu si spisovatel „rozlil ocet“ s vládnoucí stranou. Ovšem jedná se někdy o katolíka rodem — ale nevěrce. Ale i tu je zle, ukáze-li se — jak jsme nedávno psali — jaký byl bez toho „šláru,“ čili na jeho mravní slabosti. Tu vlastenečtí inkvisitoři ihned odhlasují, že je to ne-li zrada na národě, tož aspoň urážka „vlasteneckého citu.“ Na místo aby páni takoví pamatovali, že pouhý cit vede jen ženské, mužům že sluší dáti věsti se rozumem, ne — inkvisitoři novověcí dle svého na bezcestí svedeného „citu“ vyřknou ortel: *Hoden jest trestu.*

Nejsou ovšem více skřípce z trámů s točidly a provázky, a nevymykají moderní katové klouby, ale mají na to skřípec přece. Říká se mu „veřejné mínění.“ Jest pak tenhle skřípec udělán z papíru, jemůž říká buď Národní Listy, anebo Osvěta, nebo Neodvislost a podobně. Točidlem při tom čili rampálem jest fanatismus — slepá vášně, provázky pak jsou pomluvy, lži a posměchy. A tímto skřípcem vymknou mnohemu — často nejšlechtetnějšímu — člověku — ne kotníky a klouby, ale — srdce.

Zemřel na př. před svátky velkonočními arcibiskup Missia v Gorici, dříve biskup v Lublani, ochromením srdce. Byl totiž Slovinec. Radikální a liberální Slovinci mají tu podivnou vlastnost, jakouž i v jiném malém slovanském národě nalézáme, že nemohou toho snést, když někdo krve slovanské dospěje k vyššímu, vlivuplnému místu. Svobodomyšlní Slovinci mučili v pravém slova smyslu srdce slovanského biskupa dospěvše až ku kočičinám, které mu pod okny biskupského domu dělali. Missia byl však muž jemného citu. Když zemřel, řekl Lev XIII.: To umřel svatý kněz. A hle! Přece přišel na mučidlo a na skřípec novověký. Inu! Inkvisitoři protikatolíčtí mučili nejraději muže svaté.

Což divu, že se právě za dnů našich, kdy vyvrhel společnost má všecku volnost, biskupský dům stává pro člověka útělného citu — mučírnou, třebaš vypadal jako palác. Ovšem

křídí se, že „nikoho nemučí.“ Ale to ti v Anglii taky povídali. Aspoň zastydět by se měli. — A katolíci naši by konečně měli — otevřít oči.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 7. května.

(Po prvním máji. — Naše poznámky k sahájenému prohlubování oslav památky M. Jana Husa. — Potutelný systém našich nepřátel, jímž hledí mocné osobnosti od českého národa odvrátiti.)

Ti, kdo za naší doby umíněnosti, jež se tu a tam ve veřejnosti vyskytne, umíněné se neprotiví a vynálezce nových myšlének nechají klidně o myšlénkách těch klábositi, stávají se o nejšířší veřejnost zasloužilými tím, že nevyrobí žádných „mučedníků“ za své přesvědčení. Stalo se totiž za přítomných časů obyčejem, že sebe větší zpozdilost nebo zbytečnost povýšena ihned na „časovou otázku,“ jakmile někdo dokazoval, že se bez ní člověčenstvo obejde. Proto když někdo v bačkorách do vody leze, moderní stanovisko káže, aby ho nikdo od toho nezdržoval upozorňováním, že si do těch bačkor mokra nabere a že bude mít z toho škodu. Na takové řeči se dnes více nedá. Dnes když někdo sebe více chybje, čeká na bezpečný potlesk a na následující mu výsměch ovšem zapomíná.

Něco podobného jeví se u nás při oslavování prvního máje, jež „theoretikové práce“, kteří se žijí z cizích mozořů, sami o nich jenom vypravují, nedávno začali zaváděti. Pokud vážní lidé, kteří věděli, že na oslavu práce u nás dávno a dávno jest zavedeno a také se slaví „posvěcení“, nad tím hlavami kroutili a nemohli pochopiti, proč „theoretikové práce“, kteří proti všelijakým svátkům stále brojí, ještě jeden sami přidělávají, ozyval se všude křik, že jest dělnictvo zkracováno, vykořisťováno a zotročováno. Ještě před desíti lety misty i vojsko musilo na zabezpečení klidných poměrů prvního máje zakročovati, jak dělnictvo příkře se ohražovalo, aby se mu první máj nebral. Nikdo z jeho středu nechtěl se dáti přesvědčiti, že slavení prvního máje jest vlastně citelnou škodou pracujících lidí. Každý myslil, že mu rozumí, náhled ten nesdílející lidé oslavování to nepřejí.

A čas ten minul! Dnes začíná se dělnictvo samo ohlížeti a oštvati, když vedoucí ho „theoretikové práce“ oslavování prvního máje mu předpírají. A proč? Zaměstnavatelé, když dělníci se domnívali, že vážná rada a klidné poukazování ke zbytečnosti slavení prvního máje jest na dělném lidu páchanou křivdou, nechali s Pánem Bohem dělnictvu na vůli, ať si první máj stráví, jak chce. A tu dělnictvu začíná býti nyní najednou protivno, že má prvního máje namnoze za chladného a deštivého počasí někde dokonce venku, nebo jinde v kouřem naplněné místnosti poslouchati tisíckrát již slyšené povídání, jež nikomu nic nepomůže, leda že povídatelé jeho dostanou za ně štědrě zaplacení a že šenkýři při něm budou hodné piva.

Proto zde v Praze zcela hlasitě se mezi dělnictvem uvažuje, že oslavování prvního máje jest vlastně jenom nahánění peněz do kapsy hostinským a tím dále že jest rozmnožováním výdělku a zisku buržoaských akciových pivovarů, které jediné mají na konec z dělnického oslavování prvního máje ten největší užitek a profit.

„Za to, co prvního máje prozrahám a co při tom hotového utrátím, mohu si sám uspořádati daleko příjemnější den, kdy je mně líbo a pohodlné“, mudrují a počítají prozřevější z dělného lidu v Praze. A následek toho byl již zde letos patrným. Ačkoliv nikdo dělnictvu oslavování prvního máje nezrazoval a v něm mu nebránil, byly letos oslavy jeho poměrně slaboučké a jestli postupem doby

bude se dělnictvo oslavování jeho tak vzdalo-
vati, jako se v Praze stalo posledně, dojde na
konec k tomu, že budou především a k o i o-
n á ř i různých pivovarů na staroměstské ra-
dnici důrazně nalehali, aby sl. městská rada
v Praze zavedla pro dělnictvo nucené a zá-
vazné „majales“, aby totiž pivovary ty o ob-
vyklé při tom užítky nepřišly.

Pokud se dělnictvu monďře radilo, aby
první máj neslavilo, nedalo si toto říci a
k popudu „theoretiků práce“ vzdorně práva
na oslavu dne toho se domáhalo. Když pak
nyní se dělnictvu ponechává úplná volnost,
aby si den ten strávil, jak se mu líbí, již
jest opět slyšeti z jeho kruhů hlasy, že osla-
vování to nemá pro dělnictvo vlastně žádného
smyslu a ještě méně užítku.

A to jest zcela obvyklý a obyčejný úkaz
přítomné doby. Dokud u nás něco se neschva-
luje a dokud se dokazuje, že je to dvojschva-
ně, je to zkracováno těch, kdo to odporučují;
jakmile se však měč ten dá klidně do rukou
těm, kdo po něm volali, ihned žalují, že je to
pro ně nebezpečné. Proto není nic platno,
za nynější doby moderní duch její vyžaduje,
aby se nikomu dobře neradilo a aby jenom
každý byl ponechán při svých chutích, které
ho již potom citelně poučí, kde se jeho pro-
spěch nachází.

Proto také máme otázku oslavování pr-
vního máje za vyřízenou tím, že se zcela
klidně a rozumně dělnictvu ponechává volnost,
ať si v den ten jedná, jak se mu líbí. Pozoru-
hodné při tom jest, že většinu z něho se
právě tato ponechaná mu svoboda. jednání ne-
líbí a snad se toho brzy dočkáme, že se bude
zase obražovati proti tomu jako proti útisku,
kdyby někde prvního máje zaměstnavatelé
nechtěli práci dovoliti.

* * *

Otázkou přítomných dnů stala se také
péče o prohloubení oslav památky M. Jana
Husa. Na denní pořádek dostala se totiž zále-
žitost, jakým způsobem by byl v uctívání pa-
mátky Husovy u nás zaveden jistý snesitelný
system. Pojednání o tom dávno již stalo se
časovou potřebou a na těchto místech jsme se
vícekrát za to přimlouvali, aby především
zjednáno bylo ve vlasti Husově pravdě a hi-
storickým pramenům odpovídající vypsání ži-
vota a působení Husova. Z toho by potom
zcela jasně jeho význam vyplynul a vynikl.

Nechceme na to zde žalovati, bylo by
to ostatně kázání pařezů, že se vykonání
povinnosti této neužijí v nejpřednější řadě či-
nitelé, kteří jsou tím národu i lidu svým ve-
řejným postavením a povoláním dlužni. Když
k tomu činitelé ti nebyli vážným všeobecným
pokynem donuceni a když jim bylo možno,
aby pole, na němž oni pracovali mají povin-
nost, ponechali prázdné, nelze se proto
katiti a mrzeti, že se tam ku práci té nahr-
nuly osobnosti, které zajiště v jiných oborech
jsou na svém místě, ale ku příslušnému pro-
hloubení pochopení významu Husova u nás,
beze všeho jim, lichocení, nepostačují.

FEUILLETON.

Vzpomínky na „Kláster.“

Píše J. S—a.

II.

Jednou k večeru přirachotilo na klášter ně-
kolik vozů; přijel „největší zvěřinec na světě“,
který již druhého dne otevře ne právě estetické
taje svých útrob udiveným zrakům —ského pu-
bliku. Hustý chumel dětí v křivce eliptické ob-
klopoval znamenitého nosatce, který přicpal
pěšky. Věděl chudák chobotník, proč mu jest ode-
přen jízdni lístek; kdyby takového pasažera měly
dopravit na „Kláster“ ty vychrlé herky, které
táhly v potu celé kůže své menší zvěř, jistě že
by se jich několik musilo rozsekati tigrům a hy-
enám na pospas už před městem; takového ha-
bána by bez přítlačení konduktéra sotva utáhla
znamenitá —ská lokálka. Chobotník, dáváje se
klidně obdivovati, šermoval kolem sebe pružné
dlouhým chapadlem a nepohrdl žádným aspoň trochu
stravitelným dárkem. Všecko do jeho bezedných
útrob zapadalo jako do Rotschildovy Wertheimky.

Již se také jiné potvory z těsných truhlíků
ozývaly po denním chlebu, až se koniska hrůzou
klepala v očekávání osudných dnů příštích. Těch
koníčků mi bylo nejvíce líto; žebra div na nich
o sebe necinkala; všude na těle samý hrbolec,
takže bych neradil žádnému kamarádovi svému aby
si na ně sedl, nechtěl-li by se pořezati. Dvě
šimly měly kůži již tak výtečně vydělanou, že
se z ní hned mohly dělat boty; jenže by se ne-
mohla kůže říznouti z těch „visutých“ kůží, po-
něvadž tam byla už hodně prodřená. Ubozí šemí-
kové, táhli jstě takové vděčné tvory, že vás za
několik dní samým vděkem a láskou snědí.

Vytí, mumlání a sténání stávaly se v nevo-
ných truhlích důraznější.

Aniž bychom chtěli v tom nejmenším
zneužívati spanilomyslnou snahu a dobrou
vůli „České Obce Sokolské“, tedy především
musíme poukázati k tomu, že ona, chtěj-
prohloubení oslav památky Husovy docíliti, mu-
sila v ohledu tom ku pomoci volati celé
vrstvy činitelů programu jejímu docela vzdá-
lených. To jasně ukazuje, že „Česká Obec So-
kolská“ na provedení úlohy té vědomě nepo-
stačovala, že se správně její rozluštění z okrahu
její moci a možnosti vymykalo, že jí jest
vlastně jenom sympatické, ale v podstatě cizí.
O tom není žádné pochybnosti, že kdyby
„Česká Obec Sokolská“ pod svou střechou
v rámci svých stanov a účele zorganizovala
blízké jí jednoty „českých turistů“, „českých
velocipedistů“ a „českých fotbalistů“ a jiných
sportsmanů, zajisté že by se dodělala ve směru
tom obrovských úspěchů a sokolská její my-
šlénka vyvíhla by se k obrovskému rozvoji.
Ale ve snahách čelících k rozřešení tak staré,
spletité, choulostivé a hluboké vědecké otázky,
jakou jest vystižení správného kultu památky
Husovy, musila se nezbytně octnouti tam, kde
nyní, k naší lítosti, stojí. Nejpovolanější a nej-
přednější činitel, který prostředky svými mohl
a také by dovedl v rozluštění Husových oslav
dátí pro budoucnost jistou direktivu, prostě
při tom své spolupůsobení odřekl.

Tím, že Česká Akademie své spolupřiso-
bení při právě zahajované snaze, čelící ku
správnému a utišujícímu prohloubení zbytečně
hluchých oslav památky Husovy odmítla, sto-
jíme tam, kde jsme v záležitosti té stáli loni,
před desíti a před dvaceti lety. Vážíme si pánu,
kteří se zde v Praze sestoupili v komitét,
jehož úkolem má být pečovati o prohloubení
oslav památky Husovy, ctíme jejich snahu a
horlivost, se kterými k luštění záležitosti té
přistoupili, nanejvýš ceníme dříve nikdy při
podobných příležitostech nebyvalou zdrželivost,
se kterou se o významu a příštím směru oslav
památky Husovy ve společnosti jejich mluvilo
a jednalo, proto bude nám zajiště také vlivně
dovoleno upozorniti, že všechno to, co pánové
ti k vykonání jako novinky navrhovali, již zde
bylo.

Pohledneme zpět po době, kdy se u nás
památka Husova hluchěji oslavuje. Největší
podněty k oslavování Husa a Bílé Hory za-
vdaly své doby vídeňské vlády. V oslavách
těch spočíval druhdy historický protest proti
Vídni. Dnes ovšem oslavy tyto této britkosti
pozbyly a vyhlížejí zcela jinak, než-li vyhlí-
žely tehdy, když byly v život uvedeny. Dnes
zvrhly se namnoze leckde až k tomu malicher-
nému místnímu účelu, aby byl prý nimi po-
škádlen — pan farář. Obyčejně mimo této
bezcenné plevy jiné podstaty v nich není.

Přednášky o významu Husově, pálení
ohňů, noční průvody s muzikou, ponti k vý-
znamným místům ze života Husova, to všechno
se již přes třicet let děje. Prostřednictvím
Fr. Palackého byla r. 1869 vypsána „ruská
cena“ 1000 zl. na sepsání životopisu Husova,
o níž se pak — nikdo neucházel To jsou dosa-
vádní způsoby českého oslavování památky

Okrouhlé provětrávací otvory vozové vydá-
valy tak žalostnou muziku, že jeden ševcovský
panic, hnut jsa lítostí srdce svého, vhodil kousek
ze svého večerního krajíce do tmavého terče,
odkud zaznívala melodie nejžalostnější.

Hned bylo slyšeti rázné klapnutí a po té
byl oživen otvor rozvěřenou tlamou nějaké černé
lesní nestvůry, která dávala takto jemně na vě,
domí, že by ráda ještě.

Pro mládež to bylo vyražením, tak že mnozí
opustili indického obra a zvědavě hádali, jakému
to zvířeti tak objemné žvýkací ústrojí náleží.
Uhodnutí bylo těžké, poněvadž otvorem bylo
zřítí pouze střední část objemné sbírky; viditelná
část jazyka se jen jen tetelila na nové sousto. A když
byl nový ždíbek k otvoru vržen, zase nové klap-
nutí, jakoby se bleskurychle zavřel Vojáčekův
slovník. A po čtyřech vteřinách znovu jícen u
otvoru. A mládež opakovala svůj zábavný pokus
ještě několikrát. Mezi milosrdnými diváky se však
také vyskytl zlý člověk srdce tvrdého, který při
šestém přihlížení lachého zvířete vhodil rukou
nelitostnou do prosebného chřtánu hořící zbytek
doutníku.

Huba zase spokojeně klapla, ale hned po-
čala zcela nespokojeně protestovat, když poznala
hned v následujícím okamžiku, jaký to Danajský
dar bez rozmyslu ohradou zubů svých zamkla.

Inu, hloupé zvíře nemoblo tak hned roz-
uměti kulturním vymoženostem a civilizované
chuti; kdyby bylo aspoň vědělo, jak se to do
huby bere, snad by si bylo spíš pochutnalo. A
diváci se jizlivě smáli zklamané zvířecí důvěře
v poctivost lidského pokolení; však také po této
zkušenosti zvíře již za nic neprosilo.

Druhý den si již vyšlapoval vyvolávací po-
rychle sklepnutím podiu před velikým orchestrio-
nem a vábil hluché a svůdné do aromatického
přítomí menážerního čtverhranu plinolete i neplino-
lete, ženy, muže, chudé i bohaté. Huba mu jela

Husovy. Všeobecně se uznalo, že to dohro-
mady jest oslavování jenom povrchní, že
musí být prohloubeno a sice ve smyslu du-
chovním, neboť zevnější způsob oslavování pa-
mátky Husovy byl a jest u nás již dávno tak
okázalým, že rozšiřovati není ho více potřebí.
Proto se má vlastně prohloubiti, má se státi
opravdovým, cenným.

Z toho důvodu jedná se především o
opatření správného vypsání života a působení
Husova. K tomu jako autorita nade všechnu
pochybnost byla povolána Česká Akademie.
Když tato však z důvodů neuvedených odřekla
a odmítla při tom svou pomoc, až poskytnutí
její bylo by bývalo skutkem loyálním, vlas-
teneckým i vědeckým, neboť byl by se opatřením,
pod záštitou Akademie sepsaným Husovým
životopisem chumel fantasií o této osobě tr-
vale uvedl na pravou míru, potom na ten čas
jest další luštění této záležitosti těžkou
otázkou.

Komitét, který se ujal starosti o prohlou-
bení oslav památky Husovy, ukázal všemožnou
míru a snášlivost, proto se mu docela dobře
mohlo jíti vsťíc —

To jest všeobecně uznaným a všemi če-
skými kruhy sdíleným stanoviskem, že Hus
byl horlivým českým vlastencem, nadšeným
horlilem pro jeho práva, karatelem všech
nepřistojností ze strany sebe mocnějších ci-
zinců v Čechách a proto není pochybnosti, že
tato silná stránka jeho povahy a působení
může být jeduomyslně ceněna ze stran všech.
V ostatních mohou být náhledy různé, jež
jsou dnes každému svobodné dle toho, jak
působení Husovo studoval. Proto zatím, než-li
správný a důkladný životopis Husův autorita-
tivně český lid poučí o Husově významu, ne-
bude zajiště nikomu odporným míněním, že by
se uctívání Husovy památky a nás tím nejvy-
datněji prohloubilo, kdyby se na jeho počest
ze strany jeho ctitelů konaly sbírky ve prospěch
zvelebení a duševního povznesení českého ná-
roda. Proto zajiště že se nikde nesetká s od-
porem, když bychom byli toho mínění, aby se
na místě ohňů, muzik a povrchních a namnoze
bezecných frásovitých přednášek, což všechno
stojí ohromné sumy peněz, pořádaly každo-
ročně „korunové sbírky“ na zřízení velikého
fondu, z něhož by se ku př. ve Vídni zřídily
české reálné školy a české gymnasium, z ně-
hož by se ve Vídni pro tamní Čechy zbudoval
český chrám, z něhož by se zakupovaly domy
a statky ve znárodněných krajinách.

Tím by byl Hus postaven na správné
stanovisko, jak se má jeho historický
význam u nás pojímati. Kdyby pod historickým
dojemem jeho vymožení „dekrety kutnohor-
ského“ zřizena „milionový národní fond“ na
hájení práv jazyka a národa českého, pak
není o tom žádné pochybnosti, že by byl
tímto skutkem učiněn první krok k vážnému
prohloubení oslav památky Husovy, jejíž
nynější jarmareční způsob protiví se všem
vážným posuzovatelům a znatelům jeho histo-
rického významu. Noční vlastně výtržnosti,
při nichž muzika na konec spustí odrhovačku

tak výtečně, jako ostré tchýni, když se jí udá
poprve zřítí pozdní příchod ztělčka z hospody.

„Něnechte se nutit, Něnechte se nutit!
Všecko, jak venku vidíte namalované, uvnitř živé
k spáření, takže každý vlas, každá žíla extra je
k vidění, až z toho mráz jde po těle. Osmatřicet
zvířat, osmatřicet zvířat! Vy uvidíte nejhorší
potvory na celém světě: byeny škrvnité, neboli
žíhané, jenžto mrtvoly z hrobu vyhrabávají a za
živa potírají; vy uvidíte lvové nubijské a tigrové
bengálské, též pabíány, supy, orly, levharty a
hrozné vky a též také nejdelšího hada na světě.
Teď právě nastane jedno veliké krmení a pak
jedno umělecké představení s těmi lvami a tigrami.
Komu je k libosti, nechť vstoupí. Vstupné za-
darmo až ke kase; od kasy za hlavu deset krej-
carů; kdo přijde bez hlavy, půjde zadarmo. Jen
tento týden, jen tento týden! Pak pojedeme až
do té Ameriky, Afriky, papriky dvě mše za vá-
noce. Každému na tom záleží býtí má, aby
k svému vzdělání ta divoká zvířata zhlídí; rače
vstoupit, osoba jen deset krejcarů za persónu.“
Taková slova se linula z požeňnaných úst jako
z cedníku na hlavy rozpačitých čumilů.

A když se ještě nikdo nerozmyslil, volal ne-
únavný hlasný: „Vždyť slyšíte ten hrozný řev těch
divokých zvířat.“ Ovšem, by li ten často zazní-
vající řev výronem divokosti nebo spíš následkem
citelné žaludeční prázdnoty, to jen sám šéf zvěřince
dovedl povědět. Šéf byl přec jenom lepším kroti-
telem divokosti šelem než oficiální krotitel
„Franc“, který častěji v svém bizarním úboru a
s bičkem v ruce venku se objevoval. Bylo-li však
u té zvěře aspoň polovic té divokosti, jakou bylo
zřítí na vyvěšených krvavých obrazech venku, již
ta musila býtí brozná a stálo podívání na ni za
ten šestáček.

(Pokračování.)

„na šilato“ anebo „na marjánce“ a přednášky, v něž se uvažují lidé, kteří se většinou k tomu velice málo hodí, se již přetřeli i přes to, že se na to páni faráři zlobí.

Tolik jsme chtěli dnes v otázce této povědět, nanejvýš litujíce, že Česká Akademie svou účast při naléhavém jejím luštění odepřela, ač vlastně nikoho by nebylo překvapilo, kdyby byla právě od ní vyšla k němu vážná iniciativa. Kdo pak tedy má v choulostivých, vědeckého rozuzlení a autoritativního poučení vyžadujících otázkách mluvit první vážné slovo, než-li společnost nejprvnějších vědeckých autorit v zemi, jimž tato země a její zakročení potom stát poskytuje bohaté prostředky ke vědecké, ve prospěch a k potřebnému poučení této země čelící práci? A poučení o Husovi jest v zájmu všech stran nanejvýš potřebným!

Dnes slyší pozvou s nevolí odmítnouti všechno další ohrožení nosů jistých výtečníků, kteří se strojným rozhorlením rádi k tomu poukazují, že ševci a sedláci pletou se do řešení vědeckých otázek a že noviny chtějí všemu rozumět a o všem mluvit. Proč nečiní tak oni, povolání k tomu pánové? Neměli jsme za potřebné přejíti tyto věci mlčením.

V naší veřejnosti straší za posledních dob škodlivý, nešťastný zjev. Jakmile se do popředí veřejné působnosti dostane některá osobnost, o níž je známo, že jest české věci nakloněna a příznivá tak, že se může dokonce za našince považovati, ihned se na ni vrhne za vlasy přitažený klep spůsobem, že osobnosti té na konec skutečně nezbuďe, než-li obrátiti se k české veřejnosti zády.

Nechceme poukazovati k tomu, kolik národně indifferenčních rodin a kolik spravedlivých Němců bylo tím když ne zahánáno docela do tábora našich nepřátel, tedy alespoň zbytečně vypuzeno z české společnosti. Ale poukážeme na případy z novější doby, co se děje, na místě aby vlivuplné a mocné osoby k české věci byly připoutávány a pro českou společnost získávány.

Když byl r. 1889 jmenován místodržitelem království Českého hrabě František Thun, který v plné říšské radě za jeden z bodů svého politického programu prohlásil korunovaci krále českého, tu z důvodů, jež nikdo pod sluncem nedovede vysvětliti, byl jmenovaný kavalír ze strany české štván a proháňán tak, že brzy po svém nastoupení v úřad místodržitele českého z nedorozumění s českým lidem vůbec nevycházel. Konec konců pak celé té štvance byl, ač za jiných poměrů hrabě Fr. Thun mohl české věci k nedocenění prospěti, že z jeviště veřejného odstoupil a že potom bylo slyšeti upřímnou lítost, proč se s ním ze strany české jinak nezacházelo a jest slyšeti nářky, jaká je to pro českou věc škoda.

Když byl r. 1892 zvolen knížetem arcibiskupem olomouckým J. M. ndp. Theodor Kohn, který se ke svému českému původu okázale hlásil a jež vlastenecká kaplanská činnost v čamaře předcházela, najednou postavila se proti němu neviditelná nějaká falanga, která již po řadu let nemá nic na práci, než-li jak by olomouckému arcibiskupu všechnu vlasteneckou práci znechutila, znemožnila, zkrátka jak by ho z české společnosti vypudila a vzdálila.

Proč to uvádíme? Proto, poněvadž v tom spatřujeme vypočítavé, tajné podněty, které neprozíravá péra štvou proti vlivuplným a mocným osobám, aby je s českým lidem znepřátelily tak, aby tyto pro české zájmy napotom nic nekonaly a spíše se k nim zády obracely. To je patrná práce na oslabení české věci a na posílení našich odpůrců!

V poslední době tato od české společnosti mocné osoby odhánějící tajná, české věci patrně nepřátelská politika zahájena byla dokonce oproti jistě, vysoce postavené osobnosti, na jejíž přízni českému národu musí nanejvýš záležeti. Osobnost ta zakoupila a upravila si v českém kraji krásný zámek a od té doby jistě štváčové nemají nic jiného na práci, než-li aby vynášením všelijakých pro širší veřejnost bezcenných aferek z okolí zámku toho majitele jeho pokoušeli a dráždili a tím nepřátelům českého národa dávali do rukou proti české věci zbraň. Nejedná se patrně zase o nic jiného, než-li onu mocnou osobnost s českou společností a s českým veřejným míněním znepřáteliti.

Upozorňujeme na to s poukazem, že je v tomto odvracení mocných osob od českého národa patrný system a že je to chytře navlečená práce našich národních nepřátel! Zajisté že jest nám rozuměno!

Obrana.

Hlas z Času, (jinak také ze Siona) přece někdy také opíše lokálku odjinud než od Herbanu. Teď opisují z vídeňského „Der Freimüthige“ podařenou kachnu. Prý „v jisté“ osadě ve Slezsku katolický farář chodil jednu bohatou nemocnou těšit a když byl zabít v domě choré ženy vepř, tak dlouho nemocnou trápil, až mu polovici za 80 korun přepustila, ač měly celého štětináče již zamluveného děti její. Leč na místo peněz poslal farář k nemocné svou matku, která tak dlouho do ubohé mluvila, až tato svolila, aby se část ceny ve př „odmodlila“ a část užila na okrasu kostela. Šidlo této podařené kachny musil umístit vídeňský list až do Slezska; slezské protikatolické listy o této konině mlčí, ale „der Freimüthige“ přece jen ví, že se to zcela jistě stalo. Ale copak záleží panu Šádkovi na věrohodnosti! Jen když se tím tnou katolíci; to jest hlavní věc. Tak hloupého faráře by ovšem těžko p. Šádek za nynějších rozhraných časů nalezl, který by tak okatou blbinou pošpinil svou čest. Kdyby tak někdo psal o pastorevi, řekl bychom též, že jest to vylháno. Nu, ale když nás p. rannský patriarcha tak pobavil, hodíme zase z naší strany jednu kůstku; jak se jí pobaví, to je jeho věc.

Vaněk Valečovský, kališný tředník Jiřího z Poděbrad píše, že kněží kališní o zemřelém vypravují, jak byl ten člověk dobrý, moudrý, hodný, že ne tak brzo se vydaří. Při tom však hned povídá: „Kdo jeho statek máte, nenechávejte nic na duši jeho! Pakli byste tak činili, jáť bych o to musil mluvit, snad i ohlásiti, neboť vím, co mi na smrtelné posteli pravil, prose mne, bych toho na jeho duši nenechal i kdyby ti, komu co světil, jinak chtěl učiniti.“ Potom sprostná žena tobo mrtvého nebožička bojce se, aby jí kněz neprohlásil, přijde na zpověď a řekne: „Milý kněže, hnul's mnou velmi. Mám tam ještě čtyry sta zlatých, chtěj's nimi učiniti, jak tvá milost káže; vaše milost ty chudé lépe zná, rozdělte vy je sami. — A kněz prý se ještě doptává: „Máš-li toho co více?“ „Nic, milý kněže“, odpovídá, „než tam jest něco stříbra klenotného a koflíkové čtyřistřibní, pozlacení a pás některý! — Takovým prohnáním způsobem prý činí kněží kališní sirotkům újmu. Vaněk také musil často takové zlotřilé kněze trestati a znal je dobře ze své soudní praxe. Dle zprávy starého letopisce je chtěl docela sázeti do klády.

Tak miloval kněžstvo reformované, kněžstvo svého vyznání. Ještě jiné poučné věci napsal o kněžstvu husitském Valečovský, které jsou výraznější než p. Šádkova vepřová aféra. Ostatně hovořili ještě drastičtější o dědicích Husových čeští bratři a protestanté. A o tom, jak se příživovali v Čechách protestantští predikanti, byla by také dlouhá kapitola.

Jen bychom radili p. Šádkovi, aby nedělal tak příliš okatou konkurenci „Červánkům“. Je vidět, že duch Lutherův a Kalvínův posud na „křesťanské“ závěry Hlasů ze Siona má velice silný vliv.

Věhlasný historik J. S. Machar, který dle všeho čerpá své poznatky o českých dějinách u vídeňských rabínů, vychrsl slušnou dávku mravního rozhořčení proti Římu v „Naší Době“. To by otvíral zezul Palacký teprve oči, kdyby věděl tolik o tyranii Říma jako Machar. I ten Tomek, Kalousek a Ernest Denis jsou hotovými vědeckými šosáky proti vynalézavému duchu dějepisce Machara. Machar sic napsal jen několik vět, ale tyto věty, ač nejsou podepřeny důkazy, na hlavu porážejí všechny dosavadní dějepisce našeho národa. Řím jest dle tohoto nadmoderního historika „poslední a největší příčina všeho neštěstí v minulosti, vši bídy v přítomnosti.“ To tedy jistě asi podporuje Řím židovský velkokapitalismus v naší zemi, poněvadž ten nás nejvíce dusí.

Prý Řím „naši reformaci napálil kompakty“. I nikoliv; kompaktní Řím nikdy nestvrdil. Chválil Čechům vše, co k pravé mravní reformaci v čtyřech člancích bylo uloženo, ale opíral se proti Rokycanovu tvrzení, že jest přijímání z kalicha pro spásu nezbytnou nutností. A Čechové po válkách všecku reformaci spatřovali v kalichu, nedávajce se ani tím vyrušovat, že jejich kněžstvo již za Rokycany propadalo nejpohoršlivější mravní hnilobě. O té tábořské reformaci, která volala proti krajanům katolickým celé houfy německých lupičů, těžko se šířiti.

A co jste to řekl, slovatný historiku, o Jiřím z Poděbrad? Ještě štěstí, že byl moudřejší než Vy a že uznal ku konci života pokorně všechny své chyby. Denis píše, že papež Pius si nepřál války s Jiřím, ano že se jí hrozil. Čekal trpělivě, zda Jiří svým slibům dostojí i tenkrát, když byla zcela patrná Jiříkova leš.

Když se Vratislavští bouřili proti vládě kališného krále, poslal papež do Slezska le-

gáta, na jehož poručení přišlo poselstvo Vratislavské do Prahy a na kolenou musilo Jiřího za přítomnosti legátů odprostiti. Ze došlo později za Pavla k tuhé sražce přece, to lze nejlépe na vrub přičísti fanatickému Rokycanovi, který byl hotov podkopati i vládu Jiříkovu, jestliže by král neuznal, že jest přijímání pod jednou proti vůli Kristově. Však mu také několik let před smrtí Jiří pověděl své mínění. — Mrzí Vás rok 1620? Nadejte za protestantským sobeckým demagogům, kteří připravují lid na „osvobození evangelia“, i krátce před bitvou Bělohorskou nesnesitelnými robotami dle receptu Lutherova své poddané tísnil. Nedlouho před katastrofou vzniklo v několika krajích českých selské povstání. Pěkně se tu jednalo o dobro lidu a vlasti, jestliže byl v čelo země postaven sobecký cizinec a jestliže všude za „reformaci“ Lutherovou krácela germanisace.

A že jest ochromena Itálie a Španělsko, za to také může ten nešťastný Řím? Vždyť právě v těch dobách začal v těchto zemích úpadek, když vládnoucí kruhy Římem na dobro zhrdli. Snad nebudete viny ničemného Crispiho dokonce svalovat na papežskou stolicí. Fari-sejské kroucení očima „realistickému“ básníkovy příliš málo sluší.

A že hraji nyní protestantské státy prim? Předně pamatujte, že ku př. v Německu jest velmi mnoho také katolíků. A za takový prim, k jehož udržení protestantští Němci potřebuje barbarské znásilňování Poláků a Srbů a vyhánění slovanských hostí, pěkně děkujeme. Takový prim jest pohanský a dlouho se neudrží. Též takový prim, jaký hraje a již dávno hrála protestantská Anglie, charakternímu člověku pramálo imponuje; krev tisíců katolíků Irských a jiných barbarsky potlačených národů svolá na takový prim konečně spravedlivou pomstu nebes. My Čechové můžeme mít za to bluhé uspokojení, že jsme pod vlajkou Říma za Karla IV. bráli prim v celé střední Evropě a že naše povýšenost nebylo budována tedy na krvi, ale na přirozeném právu.

Také se bojíte, aby Řím nezardousil Vídeň. Prosím Vás, což pak, už všichni židé Vídeň opustili, že je s ní tak zle? Řekněte upřímně, kteří občané tam dosud více vládli: zda ti semitští nebo čistokrevní Arioové. A pak si zodpovíte otázku, kdo úpadkem Vídně vinen, vidíte-li skutečně úpadek jaký.

Inu, není Adlera mimo Adlera a Machar jeho prorok. Tak drze mluvit o Římu jako Machar, to by nedokázala ani „Neue freie Presse“. Toť se rozumí, že důležité objevy Macharovy hned musely vandrovat do „Času“ a „Husa“; jistě také naleznou zalíbení u p. Šádky, poněvadž tomuto svéráznému muži jest „Čas“ evangeliem.

„Aby jasyk velebný český Českého království, v kterém milý svatý Václav, svatý Vojtěch, svatý Prokop Pána Boha chválili jsou, i proto aby člověk cizího jazyka přišlý nevelobil se více nad jasyk český a v pýše své dědicův země České nepotlačoval, přikazuju, aby víc poust Němci na radách nebyli, ale Čechové, a také v Čechách, kdo chce obývat, aby děti své k české řeči drželi; proto se jim nad to jiných řečí uměti nebrání.“

Výnos Karla IV., Otce vlasti

Hlídka školská.

O konfesionelní škole.

Nedávno četli jsme v novinách tento projev: „My na schůzi, Evangelickou besedu v Praze pořádané, shromáždění členové evang. sborů Pražských obého vyznání — vedeni jsouce snahou po zdokonalení života duchovního církve evangelické, uznáváme potřebu soustavné výchovy evangelické, a v důsledku toho žádáme sobě, by zřízena byla v Praze česká škola evangelická, v níž by se mládeži evangelické výchovy v tradicích předků našich blahé paměti dostávalo, tak, aby církev naše vnitřní silou obohacená svých cílů a snah dosáhnouti mohla.“

Souhlasíme plně s dosud zástupci presbyterstva učiněnými kroky a pamětliva jsouce slov písmá: „Jedni druhých břemena nese!“ slibujeme zřízení školy v každém směru dle možnosti podporovati, prosíme rovněž, by Pán práci naši zpomáhati ráčil.“

Kdyby někdo nevšímal si akcentovaného protestantství, mohl by se domnívati, že zase ti katolíci usilují o snížení úrovně vzdělání požadavkem školy konfesní. Aby snad někdo nebyl v mylném domnění, že helvétští kostelníci a protestantské svíčkové báby vytáhli v boj proti moderní bezkonfesní škole, poznamenáváme ihned, že schůzi byli přítomni gnačovánští evangeličtí hodnostáři a inteligenti jako n. př. dr. Růžička, dr. Setunský, red. Kühnel atd.

Nyní nám potřebí ne tak hlav, knih a učnosti, jako raději srdcí, skutkův, charakterův; jen tím bude mravní samocit ve všech nás povýšen a stav národu našeho zlepšen.

Jan Kollár, pěvec „Slávy Dcery“.

Musí tedy české učitelstvo vážně uvažovat o tomto projevu, jenž s výchovou moderní školy není spokojen. „Hlas z Siona“ výslovně praví v č. 16. „školy obecně veřejné nejsou dle toho, aby evangelici bez e všech obav své děti jim svěřovali.“

Když katolíci žádali od školy, na níž naplati se důkladně, aby aspoň za ty peněžité oběti vychovávala mládež k životu bohabojnému a když žádali katolíci, aby celá výchova školní byla prodchnuta zásadami náboženskými, stropilo liberalní učitelstvo na povel liberalního tisku bohohupstý křik, že se chtějí okna školy zastřítí kutnami a že má učitelstvo býti porobeno ve jho klerikalni. Hnedle bylo dokazováno, že škola má vychovávat lidi a ne katolíky, a dle tohoto názoru vycházeli také ze škol obojživelníci, ani ryba ani rak, stvůry beze všího náboženského základu pro další život. Zkušenost nás poučila, že jako v národnostním ohledu nelze vychovávat beznárodně, tak ani nelze v náboženském ohledu vychovávat bezbarvě. Dnes lid se sám přesvědčil, že ten křik proti konfesní škole byl vyvolán chytráky, kteří chtěli školy využít k vlastní zájmy, a proto mnohem střizlivěji o nutném přerodu našich bezbarvých škol soudí.

Liberalní učitelstvo může býti aspoň projevem Evangelické besedy pražské poučeno, že ani hodné v náboženském ohledu shovívaví protestanté nejsou s moderní výchovou spokojeni. Projev této nedůvěry k moderní škole byl přijat s velikou šetrností u liberalních novinářů, ba i u národního mravokárce Času. Když svého času katolický školský spolek došel milostivého uznání v následníku trůnu, sršel list univerzitního profesora ohněm a sírou, nemaje dosti frivolních slov na odsouzení „nepřátel“ školství. Projev Evangelické besedy proti moderní škole zažil ovšem čas eladce jako chutnou pokroutku. Nedá se mysliti, že 98%, katolických rodičů dá se zahubit 1% protestantů a nebude též usilovati o řádnou výchovu konfesní ve svých školách. Když projde evangelické menšiny snaha po konfesní škole za tichého souhlasu veřejnosti, musí projíti i katolické většině. Jen nepokazí-li nám to všechno ty naše domácí trepy!

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně 2. května dokončeny porady o rozpočtu ministerstva obchodu a započato jednání o rozpočtu ministerstva železnic. Touto schůzí nastává v jednání poslanecké sněmovny delší přestávka, neboť příští schůze za příčinou delegací bude se konati až 12. května.

V úterý zahájena byla v Pešti schůze delegace říšské rady. Rozpočet společných výdajů a příjmů na rok 1902 vykazuje potřebu 372,437,836 K, o 8,431,193 více roku předešlého. Ministerstvo vojenství navrhuje povolení obnosu 38,000,000 jako mimořádnou potřebu na rok 1902 za příčinou opatření polních houfnic a nových horských děl. V r. 1903 požadována bude další část výloh. Ve zvláštní příloze žádá ministerstvo vojenství též za povolení dodatečného úvěru 1,552,000 K k zavedení nových polních a horských děl atd.

Dr. Körber, jenž odjel v pondělí do Pešti, prohlašuje ve svých orgánech, že dalšího odkladu při jednání o celním tarifu a o vyrovnání naprosto již nestrpí; ještě tento týden musí přý se státi rozhodnutí. Maďarí myslí jinak. Pracují o samostatné celní a obchodní území, dříve však chtějí Rakousko co nejvíce využítovat.

Maďarští liberálové brojí proti tomu, aby arciknížete Františka Ferdinanda ke korunovačním slavnostem provázeli též jeden český a jeden polský šlechtic, ježto přý by tím průvod arciknížete nabyt federalistické příchuti. Židovská liberální družina arciknížete byla by Maďarům lepší, než apravedlivě nyní vybraní zástupci předních národností rakouských.

Štyrský sněm konal 3. května první schůzi; slovinští poslanci se však nedostavili.

Sněm království Českého svolán přý bude mezi 10. a 15. červnem. Má se na něm jednati pouze o pivní dani a o vládní předložce, která se týká osvobození osobní daně z příjmů od zem. přírůžky.

Novým ministrem uherským jmenován byl univerzitní profesor dr. Ludvík Lang.

V Belgii uznáno nyní vyššími vojen. úřady, že jest třeba, aby každý důstojník a poddůstojník osvojil si znalost druhého jazyka zemského, flámštiny.

Nepokoje, ohrožující stále Irsko, donucují tisíce venkovanů opustiti vlast a odsluhovati se do Ameriky. Ostrov ostiividně se odlišňuje. Anglický král Eduard VII., jenž bude 26. června korunován, změnil přece text korunovační přísahy, z níž zejména vyškrtl všechna místa katolickým nepřátelům. Proti tomuto rozumnému jednání krále velice bouří členové anglikánské církve.

Selaké nepokoje v Rusku nepovstaly jen z hladu, ale i roznesením pověsti, dle níž car na-

řídil rozdělení mezi sedláky pozemky, zříceně šlechtě po zrušení nevolnictví. Mužici jali se sami dělit o movitý majetek šlechtický. Celá řada úředníků studuje příčiny povstání toho.

Holandská královna Vilemína, miláček národa, je k smrti nemocna. Onemocnění tyfem, nyní předčasně porodila. Celé Nizozemí je nad míru rozčilené, neboť královna je poslední ratoletní panujícího rodu Oranienského.

V Portugalsku vzmáhá se po celé zemi revoluční hnutí. Důstojníci pozemního i námořního vojska spělčují se s demonstranty.

Vláda bulharská povolila nátlaku mocností a rozhodla se, že činně vystoupí proti revolučním agitacím výboru macedonského, jenž tajně byl vládou bulharskou podporován.

Válka v Africe trvá dále. Anglické listy rozbláší, že mír bude co nejdříve uzavřen, ale v okult Krügerově nic o tom nevědí. Angličané barbarským svým zacházením se zajatci a s ženami, jež do jejich rukou padli, dráždí Boery k zoufalému odporu. Rozhodnutím vlády brasileké přenechávají se Boerům pozemky k usídlení se.

Celá téměř republika San Domingo na ostrově Haiti jest v rukou povstalců.

Z činnosti katol. spolků.

Z Liběšátu. Dne 20. dubna t. r. na schůzi naší Katolické Jednoty poučil nás dp. Fr. Volf, kaplan králové-dvorský, o tisku. V řeci 1 1/2 hod. trvajících vložil nám vznik moderních časopisů, pojednal o tom, jak se v nynější době fabrikuje t. zv. „veřejné mínění“, ukázal na špiavé praktiky, kterých užíválo Prusko podplacením světoých časopisů v letech 1866 a 1870 proti Rakousku a Francii. Ukázal, s jakou opatrností má si čtenář věsti při čtení různých těch časopisů, kterým nejedná se o právo a pravdu, nýbrž jen o to, aby vydělaly co možná nejvíce peněz. Účastníci, jichž bylo ka 200 osob, naslouchali pozorně a napjatě slovním řečníkovým a odměnili jej na konec hluchým potleskem. Dne 27. dubna, v den pontní slavnosti našeho patrona sv. Jiří, účastnila se jednata poprvé korporativní služeb Božích ve farním chrámu Páně.

Z Nové Paky. Při valné hromadě „Katolické vzdělávací Jednoty“ v Nové Pace dne 27. dubna t. r. zvoleni (byli) vdp. děkan Josef Fiedler na odpovědníku v Novém Bydčově a dp. Jar. Malý, exposita ve St. Pace, za své zásluhy o spolek prvními čestnými členy. Skvělost diplomů byly jim deputací odovzdány. Zároveň usneseno, aby se v květnu konala slav. schůze na počest Jeho Svátosti Lva XIII., při níž přednáseti bude o významu tohoto jubilanta vdp. farář J. Vomočil. Zdať Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové dne 30. dubna 1902 učiněna následující usnesení: Domovské právo v Hradci Králové uděleno tímto osobám: Benešovi Fr., Bitnarovi Kar., Bohdaneckému Jos., Böhmové Anně, Bukovi Fr., Jernému Fr., Četovské Anně, Duchánkovi Janu, Fryntovi Ant., Gärtnerové Anně, Helligovi H., Hlásnému Al., Hodkové Marii, Hodrovi Václ., Holečkovi Janu, Hubáčkovi Karlu, Hůlovi Františku, Hůlkové Anně, Huňáčkovi Josefu, Koldinskému Ignáci, Kudrnové Marii, Kuglerové Fr., Linhartovi Ant., Mareškové Anně, Matějčkové Václ., Matějčkové Jos., Metelkovi Fr., Michálkovi Janu, Morávkovi Al., Pakešovi J., Pečánkovým sirotkům, Petrovi Jos., Petříčkové Jos., Pokornému Jul., Polákově Václ., Poprovi K., Prokopovi Josefu, Quadrátovi Eduardu, Raimanovi Václavu, Ražňovi Vojt., Riemrové Fanny, Rokosovi Františku, Rosovi Václ., Singrovi Art., Slámové Marii, Smašíkovi Fr., Součekovi Fr. a Janu, Stein Bedř., Suchému Janu, Šandovi Jos., Škopovi Václ., Šlejtrovi Fr., Solcové Ab., Šreibrovi Janu, Tkalcové Emanuele, Tobiščkové Jos., Vlachovi Cyr., Voglovi Ed., Vytýchové Kateř., Zákrauskému Václ., Zeinarovi Fil., Duškové K., celkem 65. — Za nadací Jos. Bartušky č. 4 podána byla žádost Otty Strausse (německá), jež byla zamítnuta z důvodu, že žadatel není ani rodákem ani příslušníkem zdejší. Nadace Urbánkové udělena Jos. Machovi. Jméni nadace, založené p. Jos. Strejčkem, uloženo budiž ve spořitelně. Nadace pro podporování vojův, ve výše r. 1866 raněných, udělena dle návrhu velitelství c. a k. p. 18. — Pravidla pro vybírání dávk z piva, vína a líhovin bez debaty schválena. Vybírání dávk z piva zadáno pivovaru za 63,640 K (o 360 K více než loni), dávk z vína p. Cyr. Vlachovi za 3600 K (o 600 K méně než loni). — Učitelem na měšťanské škole divčí mluvnicko-historického jmenován p. David, podučitelem na obecné škole chlapecké p. Štrégl. Na šicí stroj pro měšťanskou divčí školu žádán obnos K 140 — schválen. Zároveň schváleno, aby zatím 2 parallelky při měšťanské škole divčí přeměněny byly v definitivní, aby vyučování franciše při měšťanské škole chlapecké rozšířeno bylo na 2 oddělení a aby opraveny byly lavice v měšťanské škole divčí nákladem K 283 z kmenového jmění. — Účetní správa obecní zastavěna za rok 1901 schválena, obvyklé remunerace udělena a z čistého zisku věnováno 1000 K dčatv chudých, 1000 K pensijnímu fondu úředníků, a 1000 K staveb. fondu průmysl. musea. — Palackého čítrně odepán byl náklad s instalací plynu spojený a za spolek plyn, a nahrazen deficit 100 K. — Pí. Zámečnickové ponechán příspěvek K 160:- na vychování dcery Marie na jeden rok. — Panu měst. tajemníkovi L. Domeč-

kovi prodána stavební parcela v bloku D, 1. úter. sáh za 21 K 20 h, p. učitel Hailerovi parcela vedle p. uč. Lankade, 1. úter. sáh za 9 K a p. Fr. Černému, mistru sednic, parcely v bloku O. — Usneseno, aby obecní posemek u vojen. plovárny byl omezenován a orára za užívání nájemné 1 K ročně pronajat. — Usneseno, aby blok u Praš. Předměstí byl parcelován a ceny stanoveny nižší, aby mohlo se s Praš. Předměstím konkurovat. — Žádosti akad. spolku „Dobroslav“, aby obec v případě rozšíření se spolku převzala jmění jeho, bylo vyhověno. — Fr. Valáškov, polic. strážníkovi, odepáno K 82-80 za dříví. — Do reklamní komise pro volby do měst. zastupitelstva zvoleni pánové: A. Dvořák, Jar. Moravec, Dr. Al. Zimner a V. Ctibor. — Žádosti sl. „Borromaea“ za zřízení stojanu pitné vody na Orličném nábřeží bylo vyhověno. — Schváleny protokoly o schůzích obecn. zastupitelstva. — Návrh p. řiditele Kulíře, aby pro továrny (jedno nebo dvě) dala se zdarma, byl zamítnut. — Pan K. S. Kašpar jmenován adjunktem důchodenským.

Dary. Pan Karel z Isakowiczů, cís. kr. rada zemského soudu, člen městského zastupitelstva atd., věnoval za příčinou úmrtí své choti pl. Emilie z Isakowiczů, roz. Tennerova, 100 K místním chudým v Hradci Král. — Nevědní ochotou vlezaslonilého p. řiditele Kulíře obohacena byla naše seminářská zahrada velkým, daleko přes půl sta čístařím počtem stromků, z nichž jest ke dvaceti vzácných ovocných, zvláště panenských a malinových jabloní. Nemohouce jinak, vzdáváme velkomyšlnému dárci tuto veřejný dík a voláme „Zaplať Bůh!“ (Bohoslovci). — U příležitosti generalní visitace kanonické věnovala místní obec a duchovní správa v Senožatech po 60 K na léčebný kněžský ústav ve Svatojanských Lázních, což ndp. biskup s povděkem vzal na vědomí.

Ku koncertu Marie Heritesové.

Přiznáváme se, že jsme v této době barumských a panegyrických reklam spěchali do divadla Klieperova minulou sobotu s částečnou nedůvěrou. Cím nás může zvláštním překvapiti tak mladistvá umělkyně po žitcích, jež poskytl našemu městu Ondříček, Kubelík a Kocián? Leč odešli jsme v skutku s největším uspokojením. Překvapoval v skutku ten mužský, rázný úhoz smyčce domské ručky na příslušných místech. Podivu zasluhovala netoliko pečlivě vypěstovaná zručná technika, ale i čarovně odúševněný přednes všech čísel. Ano, naše umělkyně dovedla výtečně tlumočiti uměleckou exaltaci skladatelů, jichž díla hrála v staccatu, flageoletech a nejvyšších polohách sice ještě nedostihla okouzloující rutiny Kociánovy a Kubelíkovy, ale za to v jemném stínování síly tónu a v proctěném přednesu z těžka lze kráčet dále. Nadšení všdešného obecenstva stoupalo po každém číse, tak že slečna několik čísel byla nucena přidati. Více odcházele z dvorany s největší chválou. Máme býti hrdi na tento nový umělecký talent. Přejeme umělkyni mnoho zdaru a poroučíme ji na cestách dalších.

V městském Klieperově divadle

v Hradci Králové v sobotu 10. května t. r. vypraví jednata div. ochotníků „Kliopera“ v Hradci Králové za laskavého spoludělníkování paní Hany Kvapilové, člena král. českého zemského Národního divadla v Praze, divadelní představení: Vina. Drama o třech dějstvích. Napsal Jaro Hilbert. — Regisseur: Karel Paul. Začátek určitě o půl 8. hod. Konec o 10. hod.

Odvážné krádeže.

V úterý o 2. hodině noční spáchaná byla smělá krádež v Novém Hradci Králové, kdež nesmami dosud pachatelé okradli výměn- nici Annu Remšovou o celý její majetek, který ve světnici měla, jako peřiny, šatstvo a vůbec, co se odnásti dalo. Zanechali jen nepatrné bezcenné věci. V krádeži nemohli býti vyrušováni, poněvadž poško- zaná nebyla doma. — Téžob dvě asi v týž čas spáchaná byla krádež u p. Jana Matějky, hostinského v Malovicích. Pachatelé vnikli oknem do hostince, kdež museli býti dobře známi, poněvadž věděli, kam p. Matějka ukládá klíče od trafiky a od peněz. Nabrali si doutníků a drobných peněz (větší peníze p. Matějka uklidil). Byli však při krádeži vyrušeni probudivší se hostinskou a hostinským, který je stíhal, ale marně, zmizeli beze stopy. Pan Matějka čítá si škody přes 100 korun.

Z černé kroniky.

Dne 4. května vrhl se v sebevražedném úmyslu Frant. Midloch, krejčí z Chlumce, otec čtyř dětí, na koleje před příjezdějící vlak blíž osobní zastávky Mlíkovsby—Luková. Vlak zarazil, což cestující považovali za znamení, že třeba vystoupiti — leč k velikému údivení poznali, že člověk s rozdracenou lebku byl vlakem odhozen. Špatný život — předzvěst špatné smrti.

Z Čáslavi. Jako přednáška prvá, tak i druhá byla navštívena velmi slabě, takže tato nevěímavost zvláště rolnického města, na něž Čáslav tak ráda se prohlašuje, až teakně zaréla. Pro věci vážné u nás pochopení není. — Veliký rozruch působí v celém městě, že zdejší tak vzácný jeze s trhy na vepřový dobytek, které pčinášely městu značný prospěch, jsou náhle ohroženy. Pro vzniklé neshody se strany orgánů, přehlídka konajících, s kupci, počali tito agitovati pro dodávání zboží do Kutné Hory, která jim vyšla velice ochotně vatřic a vyhláškami své rolnictvo k návratě trhá na středu přeložených. Pro Čáslav byla by to pravá pohroma, kdyby byla Kutná Hora na sebe trhy tyto strhlaouti. To bylo ještě to jediné, co obchodnictvo a živnostnictvo naše drželo. Ze k tomu nemálo přispělo i přeložení tržisti na místo od nádraží tak vzdálené, uznává každý. Městská rada usnesla se všemi prostředky k tomu působiti, aby se záměr nesdálil. S jakým výsledkem, ukáže budoucnost. — Požár, který minulého měsíce strávil v malé chvíli tři domy, ukázal, že potřebí jest opravdu přikročiti k reorganizaci hasičského sboru. Společání se jednoho na druhého, ohledy na tu neb onu stranu byly příčinou trapných zmatků, které pro celé město mohly míti pramutné následky. Jenom aby sliby nešly zase jenom sliby!

Z Kutné Hory. Po celoroční restauraci bude odevzdán veřejnosti obnovený „kamenný dům“, jedna z perel našeho umění stavitelského. Sl. zastu-

pitelstvo, jež njalo se této stavby, tak dlouho popelkou neobhávaná, stálo si velikých zásluh. Dalo Kutné Hore o jednu přitašlivost více.

Z Červ. Janovic. Dlouho již domáhala se naše obec telegrafního spojení, ale nemohla přes všechno úsilí toho dosáhnouti. Přece však rázným zakročením zástupců našeho občanstva na vyšších místech podařilo se vymoci tento důležitý prostředek a přikročilo se již ku pracím přípravým.

Svíčkové báby. O třetí neděli po Velikonocích chodívá z Kojic každoročně procesí do týnického chrámu Páně. Súčastníci se ho nejenom doštělí, ale i katolické děti, jež ochotně vodí p. řídící. Tak tomu bylo i letos. Není na tom zajisté nic zlého. Naopak každý řádný člověk řekne, že je to krásné vyznání víry. Jinak však o tom soudí rozumek dopisovatele „Školského Obzoru“. Pana řídícího nazývá klerikálem a Báb ví ještě čím za to, že se nestydí za víru a že žije v přátelství se svou duchovní správou. Katolíky kojické pak zove dle obyčeje všech nevěreckých pisálků „svíčkovými bábami“. Z celého do písní vane jedovatá neuvážená helvetického učitele ke všemu katolickému. Pane dopisovatel! Chodíte často do Kojic. Stavte se někdy ve třídě p. řídícího. Jste-li pořádku a pravého pokroku milovník, mnohemu se od něho naučíte, jeť v každém ohledu řádným učitelem. Zdá se však, že nejste velkým přítelem pořádku a svědomitého zastávání učitelského úřadu a proto se na něho durdíte. Nepořádný člověk s pořádkem, svědomitý a nesvědomitý ovšem těžko vyjde. A je jisto, že právě ti nejradikálnější učitelé shromáždění kolem „Času“ a „Školského Obzoru“ nejsou právě nejvzornějšími. Škola jest jim většinou vedlejším zaměstnáním. To vám dosvědčí mnozí p. inspektori i řídící učitelové. Není divu, že tací páni jsou nepřáteli kněží a všech pořádných lidí. Za to svědomitý a řádný učitel žije s knězem ve smírné a přátelské. A těchto učitelů je Bohudík ještě velká většina. A jak je to s tím klerikalismem, to by musil rozouditi mudrc Masaryk. Obráťte se na něho! P. řídící, katolík, jest klerikálem, že vedl děti do katolického kostela v Týnici. V tutéž neděli však vedl druhý p. učitel, evangelík, evangelické děti společně do evangelického kostela chvaltického. Ku podivu, ten již není klerikálem! Tedy jen katolíci jsou klerikální, když se modlí a do kostela chodí? Vy, jako evangelický učitel, dobře víte, kde je více toho klerikalismu, zda na katolické straně, nebo evangelické, zda u katolických učitelů, nebo evangelických. Zmínil se o tom i sám váš strýček „Čas“. Sami vaši kolegové katolíci dosvědčují, že vy evangeličtí učitelé jste fanatičtějšími nepřáteli katolicismu, než sami pastoři vaši. — Co pak se těch kojických „báb svíčkových“ týká, vyrovnají si to s vámi asi samy ústně. Katolíci kojičtí jsou až příliš snášlivými, ale dříve na sobě štípají si přece nedají. Bude-li jim vnučen boj, nelekou se ho. Katolíkům neškodí, ale evangelíkům jistě. Třeba jste jim nyní udělal svým dopisem radost, nevím jak by se radovali, kdyby se příštího roku při pronajímání zádušních pozemků začalo prováděti heslo: „Svůj k svému“. Zádušní pozemky dali ke kostelu jistě jen katolíci, proto katolíci jen mohou si je pronajímati. Stalo se to letos v Ředanech, proč by to nešlo v Kojicích? A právem by se tak stalo. Vždyť evangelíci, jak je známe, jistě by pozemků svého kostela nedali do nájmu katolíkům. Možná pak, že by vám i sami vaši souvěrci ukázali z Kojic cestu tím směrem, kterým utíkali Tataři z Hané.

Ze Zbraslavi. Touha po zřízení okresního soudu v našem městě snad bude přece splněna. Aspoň dostalo se vyzvání jednotlivým obcím okolním, aby se vyjádřily, jak smýšlí. Doufáme, že odpověď jejich vyzní v náš prospěch i prospěch jejich. Byloť naše město tak dlouho odstrkováno, že zaslouží si, aby naň byl přece jenom také vzat zřetel. — Záležitost dráhy spojovací od Kutné Hory počíná již kráčet rychlejšími tempem. Plány, jak se sděluje, jsou již hotovy a nyní přikročí se ku vlastní práci, ku shánění kapitálů a všem ostatním podmínkám. Doufáme, že hlavní interest — Kutná Hora — svým zástupcem všechno brzy ku šťastnému konci přivede a že ne, jak se říkalo, naši vnukové, ale i my po nové dráze brzy pojedem.

Z Podvysocka. Zlý nátek se ozývá ze slavného kdysi kantonu Podvysockého, proslulého svou svobodomyšlností. Stůně úbytými kdysi s takovými nadějkami proti všem reakcionářským živlům založený spolek politický a nic neprosplávající jeremiady. Členové jakoby jich neslyšeli, marasmus na celé čáře. Škoda ale, že si placíci bratři zapomínají, že přičinou toho úpadku jsou sami a že házení odpovědnosti na jiná bedra působí tuze komicky. Až se spolku vymytýny budou živly, které svobodomyšlnost pojímaly v tom smyslu, že jenom jedna strana společenská a řekneme také náboženská má míti hlavní slovo, pak teprve bude lépe. Ale dosud praktikované zotročování všech několika pány, kterým tatíkové zanechali velké statky a Pán Bůh dal velkou hubu, to spolek dobije přes všechny křik a pláč.

Ze Žlebska. Dny od 28. dubna do 7. května byly pro celou naši farnost pravými duševními hody. Na podnět vldp. vikáře Ant. Schreibra zavítali k nám dpp. Redemptoristé Karel Soukeník, František Schroll a Josef Janda, aby konali svatou misií, první zase od r. 1749. Dávno již kostel Žlebský nebyl tak přeplněn jako v těchto dnech. Nebylo jediného farníka, aby sůstal vzdálen, i zdaleky vesnic okolních farností putovali celé stáupky zvědavých posluchačů, aby nasýtíli duše své krásou ohnivých slov, jež rozplaměňovala nitra a k novému životu očišťovala. Intelligenci i lid tlesnili se pod kazatelnou řečníků Bohem poselstevných a spovědnice oblíbeny byly až do pozdních hodin nočních. Vrcholu dostoupila slavnost v neděli dne 4. května, kdy za velkolepého průvodu spolku a farníků nesen byl s náměstí ku chrámu křtí na ramenou mládež, aby tu jako viditelné znamení víry a víry vzkříšené a odivené byl na věčné paměti vytyčen. Důst. pán P. Schroll v překrásné řeči pod širým nebem do tisíců číhajícímu stáupu vyložil posvátný akt a když pak všichni slibovali věrnou věrnost Kristu Spasiteli, nemohli se zdržeti hlu-

bokého pohnutí ani mužové nejsilnější. Tu prakticky bylo ukázáno, že obyčejní jsou namnoze ony obavy, že by v kraji Čáslavském misie neměly půdy. Naopak venkov i města s radostí přivítají ve středu svém tyto světozřetelce evangelia, jenom vůle dobré třeba. Lid náš jest v podstatě dobrý a začne-li dovedný prst na ospalé snad nitro jeho, vědomí katolické rásem se probudí. A intelligence? Ta pravá, život vážně pojímající, ta půjde příkladem napřed a nepravá, tu nezíská nikdo ani sebe větším ustupováním a hováním. Kš od Žlebska - od středu - rozleť se dech nového jara života náboženského na všechny strany!

Rajské nákonti. (Od Sázavy). Otvírá se jaro a s ním otevrou se touhy po shlednutí krás přírodních. Jedna z nejkrásnějších krajín naší drabé vlasti byla dosud popelkou — jest to nádherné romantické Posázaví. Dnes, když do středu těchto krás vede dráha, upozorňujeme všechny, kteří chtějí duši shonem a chvatem vzdejšího života unavenou zotaviti a občerstviti, aby zajeli si k těm šplounajícím proudkům Sázavy na ta místa, kde odehrávaly se dějiny sv. Prokopské. Spojení jest velmi výhodné zvláště v neděle a svátky z Prahy i z Kolína. Neomne peníze do ciziny dříve, dokud jsme své vlastní nepoznali. Upozorňujeme i naše studentstvo, které právě v těchto měsících se svými p. professory bude výlety podnikati. Všichni budou srdečně přijati a řádně obslouženi.

Jem do těch klerikálů. Jsou tomu bezmála dvě léta, co se objevil v smutně proslaveném, odpudlivém v Krkonoších podporníci v. vrchlabském plátku „Deutsche Nachrichten“ banlivý článek, v němž byl způsobem surovým napaden p. farář Albin Seidel v České Hoře. Brusnici, obviňován jsa z různých věcí, pro které ho na praufy postaviti chtěl velkomožný pan redaktor Alois Glabichnigg (Glabužník!), vychloubaje se ku konci dotčeného článku, že na přání ct. publika poslouží ještě škandálnějšími historkami o p. faráři. Účel zmíněného, v službách protestantsko-prošáckého hnutí pracovního plátku byl zcela zřejmý: zhanobiti, v opovržení a nenávisť avěsti katolického kněze u osadníků, by odpadlicko protestantská propaganda měla volnější pole a nekalé fumeslo své tím účinněji provozovati mohla. Tentokrát se ale p. redaktor nehorázně přepočítal. Napadený kněz nebyl s tím spokojen, postoupil svou při právnímu zástupci Dr. Kloučkoví, advokátu v Jičíně, a p. Aloisovi Glabichniggovi dostalo se pozvání do Jičína před porotu. Dotčený však pán se mnoho chuti neměl, ježto se všelijak vytácel, stále o odročení žádal, až konečně 13. září 1901 odsouzen byl, ani se neobjeviv — patrně ze skromnosti — ku 4 měsíčnímu vězení, zůstačnmu 4 posty, k odvolání a pokutě 205 korun. Glabichnigg bráně se odsouzení zuby i nehty, odvolal se až k nejvyššímu soudnímu dvoru ve Vídni, kde 3. května t. r. rozsudek první instance v plném rozsahu potvrzen a mimo to peněžitá pokuta zvýšena ze 205 na 300 korun. Co se tomu říká Anonymus z roku 1896, jenž se na jiném místě o něco podobného pokoušel?

Z Mladých Břístč. První máj slavili letos v Mladých Břístčích ne socialisté, nýbrž celá osada. Toho dne přijel totiž J. M. ndp. biskup, aby vykonal generální visitaci a udílel svátost břimování. Za zvuků hudby přijel J. M. ndp. biskup provázen banderiem do farní osady. U slavnostní brány uvítal J. B. M. dp. administrator, načež jménem všech stáupců a zástupců obcí tlumočil J. B. M. výraz oddanosti p. Jan Koten, starosta z Mysletína, a jménem školy a škůl uvítala J. B. M. škola 4. třídy škola Ml. Břístčské Františka Jůslova ze Záhoří; i hasičské sbory ze Starých Břístč a z Mysletína vzdaly J. B. M. čest. Budovy okrášleny byly prapory a věnci. Radostná nálada osadníků proměnila se v pravé nadšení, když J. B. M. v kostele po evangelium viděli na ka zatelnu vstupovati a slyšeli slovo boží kázati. J. M. npp. biskup obral se za předmět kázání slova Spasitelova: „Já jsem cesta, pravda a život“. Se zvláštní zálibou zdržel se J. B. M. mezi dětmi při zkoušce ze sv. náboženství, a ukázal se tak býti velikým přítelem mládeže. Na konec vzdala J. B. M. dík škola školy Kletcké Mařenka Tošerova. Teaklivým okem poblíželi vděční osadníci za povelom J. B. M., když za hlaholu všech zvonů J. B. M. odjížděl, aby v zátiší želivského kláštera si oddechl, aby druhého dne zase v apoštolské práci pokračoval.

Z Humpolce. Den 27. a 28. dubna nevy-mizí tak aniduo z myslí a srdcí zdejšího občanstva katolického a celého okolí. Zavítal totiž do středu našeho náš velepastýř J. M. ndp. biskup Královébradecký, aby sv. břimování uděloval a lid zdejší ku stálosti a věrnosti k víře svatováclavské povzbudil. Již dlouho před příjezdem J. B. M. starala se naše slavná městská rada o to, aby přítomnost J. B. M. v naší naší osadě co nejvíce oslavena byla. Za ten přičinou vydala pozoruhodné provolání, jímž vyzvala veškeré obyvatelstvo vůbec, zvláště pak korporace, spolky a společenstva zdejší, aby slavností v programu blíže naznačených co nejčastěji se účastnily a tím oddanost a lásku k nejdůstojnějšímu svému duchovnímu arcipastýři projevily. Toto provolání má tím větší význam, uváží-li se, že město naše jest nábožensky smíšené, že vedle katolíků zde žije ještě 764 nekatolíků a 367 židů. — Očekávání J. B. M. bylo veliké. U slavnostní brány uvítal toužebně očekávaného našeho arcipastýře nejprve vldp. děkan Dr. Blatenský a pak nadšenou řet starosta města a říšský poslanec p. Filip Bečvář, jemuž J. B. M. lichotivými slovy poděkovalo. Pak představil pan starosta hodnostáře úřadů zdejších a předsedy společenstev, načež průvod se hnal k děkanství. Na náměstí byl opět nřp. biskup zastaven a uvítán za dívky školní Aloisí Pachymovou, začkou 3. ročníku školy měšťanské a Marií Bečvářo-

vou, začkou z 5. tř. obecné. Po krátkém oddechu na děkanství odebral se vznešený velepastýř za hlaholu zvonů v průvodu kněžstva do kostela, kdež měl k lidu do posledního místečka chrám naplňujícímu mocnou řet. Na to ráčil udělit sv. břimování dospělým břimovancům z města. — Večer uspořádán byl všemi spolky místními k oslavě milovaného hostě etkvělý pochodňový průvod k budově děkanské, kdež slavný zpěv. spolek „Čech a Lech“ sapěl pěkné dva sbory a hudba městská přednesla některé skladby. Mraky lidstva černaly se celým náměstím, jež malebně bylo osvětlováno ohňostrojem. Všechen lid nadšeně provolával slávu J. B. M., když mezi něj z budovy děkanské sestoupil. V pondělí o 4. hod. odpoledne odjela J. B. M. špalírem žactva zdejších škol a místních spolků do staroslavného kláštera premonstrátského v Želivě. S láskou byl očekávan vznešený velepastýř a s láskou byl propáštěn z města našeho.

Z Ústí n. Orl. (Misionáři či podvodníci?) V tyto dny navštívili nás tu dva muži, jeden mladý, druhý starý, který se vydával za kněze z Ninive, a svého sonduha za diakona, ritu syrochaldejského. Listin měli mnoho. Dali jsme se „ohnouti“ a darovali jim almužnu, i sbírka po městě jim nebráněna, ale počínali si dotěravě. Celá věc je velmi podezřelá, přes odporčení najd. bisk. Stadlera a sekretariatu bisk. Štrossmayer, poněvadž vše na tureckém pasu jako na základě spočívá. Kdo račí za to, je li tento správným? Je to už asi 10. případ, co tu s takovými mesopotamskými velebníčky máme co dělati; a že mezi takovými objeveno bylo už mnoho židovských švindlů, je radno docela něčeho jim nedávati, ničím je neprotežovati, dokud se nevykáží svolením c. k. místodržitelství.

Čtete a rozšiřujete pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyrill a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil. Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě (Morava).

Různé zprávy.

O sociální demokracii píše protestantský „Hus“: „Sociální demokracie má a pěstuje materialistický názor na život; aby co možná rozšířila v davu materialistické laskominy, užívá ve svých agitačních listech, apisech a schůzích, skoro napořád agitačních prostředků nesvědomitých; všechno mimo třídu dělnickou jest jí nepřítelom proletariátu, vykořisťovatelem, darmochlebem; duchovní statky, jimiž Kristus obohacuje, jsou jí směšnou věcí. To je chyba. To je velké poblouzení.“ Tohle jsou přece jen otevřená a pravdivá slova, ku kterým se p. Šádek tak hned neodhodlá, ač správnost jejich zná tak dobře jako pan Pelíšek. Jak by také mohl pokorný slaba a postřihovač „Času“ náhle vyraziti ze zákeří! To by dostal co proto od realistů, kteří na sociální demokracii žádné viny nenalézají! A přece by p. Šádek měl spíše napjati luk proti lidem, kterým jest náboženství vůbec nepotřebnou věcí, než proti katolíkům, kteří jsou mu přec jen blíže než Marx a Engels. Ale na to budeme dlouho čekat. Čas ve svém milujícím a přebobáhlém srdci dovede skryti židy, socialisty a husity najednou a pan Šádek přece musí býti věrným služebníkem svého pána. Co špíny již Hlasy ze Siona vychrlily na katolíky, ale proti socialismu, kteří se i bibli posmívají, ani muk. Nedávno spustil Čas žalostný nátek, když jeden socialistický redaktor křivě podezřival Masaryka, jakoby tento socialisticko-husitský učenec něco řekl proti socialismu. Snad by pan Šádek také tak zalkal, kdyby takové mínění o něm bylo roznášeno. Inu — pravý služebník svého pána.

Užitek velryby. Tento největší pozemský tvor, žijící nejvíce v moři blízce Gronska, jest až 22 m dlouhý a váží asi 600 metrických centů. Povážíme-li, že vykrmený vůl váží asi 5 metr. centů, váží tudíž velryba jako 160 největších volů, anebo asi jako 25—30 slonů. Odvážliví lovci zmohou chytrostí a úskokem i tohoto obra. Získ z lovu je značný. Velryba dává skorem 400 met. centů tuků a 300 kusů kostic, desek to v hofení čelisti umístěných. Kostice tvoří jakési síto, když velryba mořskou vodu i s rybami spolkuje a pouze vodu procezuje. Užitek z jedné velryby jest asi 10.000 korun.

Nové velké dílo cestopisné chystá k vydání cestovatel J. Kořenský, jenž před dvěma lety nastoupil pont do odlehklých krajů k našim proti-nocům. Nové ilustrované dílo vycházeti bude s názvem „K protinočům“ v sešitech do 60 hal. nákladem J. Otty v Praze a obsahovati bude věrné vylíčení Kořenského cesty do Austrálie a návrat Celebesem, Javou, Siamem, Čínou, Japonskem, Koreou a Sibiří roku 1900—1901.

Ke dnům svatojanským. V době, kdy mnoho našich krajanů se sjíždí na pont do Prahy, nebude od místa, upozorníme-li je též na národní podnik umístěný na Ferdinandově třídě č. 11. na-proti klášteru a škole Voršílek. Jest to Panorama Národní Jednoty Pošumavské. Za nepatrný obnos lze tu spatřiti padesát překrásných kolorovaných pohledů netoliko do různých krajů naší trojjediné vlasti, nýbrž i do nejrozmantnějších končin celého světa. Celý výnos věnuje se na podporu českých menšin v Pošumaví.

Odboru jednoty bohoslovců čes. na zakládání venkovských knihoven darovali na příspěvek:

(Pokračování.)

17 K vldp. vikariátu Vrchlabského vedením vldp. Jana Kuhna, vikáře v Studenci.
5 K vldp. Otak. Fiala, farář v Heřmanicích.
Po 4 K vldp. Frant. Tondl, konsist. rada a c. k. profesor; Vilém Knejsl, katech. v Kutné Hoře; Fr. Strnad, kaplan v Litomyšli a sl. katolický spolek jiných a mužů v Proseči.
Po 3 K vldp. Frant. Pospíšil, farář v Novém Hrádku; Ant. Vobejda, kaplan v Hlinsku.
Po 2 K vldp. Václav Bier, vikář a děkan v Litomyšli; Jan Tvrď, farář ve Velké Řetoré; Vincenc Erlebach, farář v Bystrém n. M.; Jan Petr, farář v Třeboníně; Vinc. Blažek, katech. v Poličce; Josef Teplý, katecheta v Kutné Hoře; Jan Řezníček, katecheta ve Vamberku; Vít Kaska, koop. v Chlebičích; Jan Štěpán, kaplan v Dolních Dobroučích; František Dittrich, kaplan v Poličce; Boh. Tomíček, kaplan v Roztokách; Frant. Honců, kaplan v Novém Hrádku.
1 K vldp. Alois Dokonal, farář v Zámruku.

(Pokračování.)

Za Odbor na zakládání venkovských knihoven

Ant. Mikan,
t. č. jednatel.

(Zasláno).

Odbor jednoty bohoslov. českých na zakládání venkovských knihoven jako jiná léta tak i letos za pomoci Boží a hojněho přispění vldp. duchovních z diecése může zalozit opět čtyři knihovny. I vyzývá vldp. uchazeče, aby pamětlivi jsouce stanov odboru, který zakládá knihovny jen v krajích jak nábožensky tak národně obrozených — podali své žádosti do konce tohoto měsíce jednateři Odboru jednoty boh. českých na zakládání venkovských knihoven.

Ostatním P. t. knihovníkům připomínám platnost čl. 2. stanov o podání relace: o stavu knihovny. Z Odboru jednoty boh. českých v Hradci Králové:

Antonín Mikan,
t. č. jednatel.

Listérna redakce.

Peking. Předplaceno do 1. července 1902.
Zámrsk. Vdp. Dok. Zapláceno do 1. dubna 1903.
Pro nával látky odloženo několik dopisů do příštího čísla.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 3. května 1902. 1 hl. pšenice K 14.36—15.80, žito K 11.40—12.30, ječmene K 9.30—10.15, oves K 6.60—8.00, prosa K 8.40—10.00, vikev K 9.20—10.10, brachu K 18.50—21.50, čočky K 17.50—21.50, jahel K 18.20, krup K 16.50—24.00, bramborů K 18.00—22.00, jetelového semínka červeného K 00.00—00.20, jetelového semínka rus. K 00.00—00.00, máku K 31.00—38.50 lněného semene K 17.50—20.40, 100 kg. žit. otrub K 12.00, pšenič. otrub K 11.50, 1 kg. másla K 2.00—2.60, 1 kg. sádla vepřového K 1.40—1.60, tvarohu k 0.28—0.32, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hl cibule K 7.00—9.00, jedna kopa drobné zeleniny K 0.50—3.00, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 4.00—6.00, 1 kopa kapusty K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připisů vyloženo k nahlédnutí.

Tržnice a výstava řemeslnických výrobků v Hradci Král. přijme zručnou

prodavačku.

Blíží sdělí starosta p. J. Mužik.

OBRAZY

olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné reprodukce náboženské a historické, sradla, rámce, listy, římsy, křesla, sochy a umělecké výrobky všech druhů v moderní úpravě, solidně a levně.

Všecké druhy papíru, psací a kreslicí potřeby, vždy nejnovější

dopisnice

a vše do oboru papírnického spadající v nejbohatším výběru doporučuje

Josef Kieslich

v Hradci Králové,

Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu rámců založen r. 1891.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbřené, sad se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svěřené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykazati četnými povavými přípisy P. T. zákazníkům a doporučuje se tedy k za koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lastrů, kadidel, táček na křest, svícňů, paciškálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihovna.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syhrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy v velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

Klobouky

plstěné i vlněné vlastní výroby.

Klobouky

pravé lodenové z c. k. továrny Ant. Pichlera v Štýrském Hradci.

Klobouky

z nejjemnější plstě od oblíbené firmy P. a C. Habig Vídeň, c. k. dvorní dodavatelé.

Klobouky

slaměné z České společ. továrny a od firmy M. Weider c. k. továrna na slaměné klobouky v Praze.

Sportovní čepice.

Má v nejhojnějším výběru vždy na skladě

Josef Dvořáček,

závod kloboučnický v Hradci Král., pod podloubím naproti Speřitelně.

Opravy se rychle a vkusně zhotovují.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů velečestného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

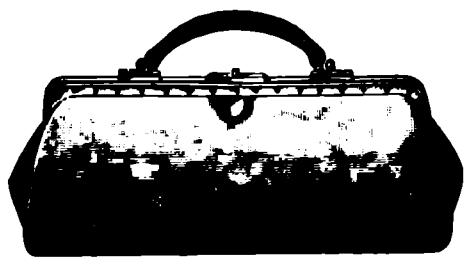
Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání

Víceletá záruka.

Největší sklad v Hradci Král.

Cestovní potřeby

vlastní výroby

tobolky, pouzdra na doutníky a navštívenky nabízí
nejlevněji jediný odborný závod toho druhu

F. Růžičky

v Hradci Králové
proti hotelu „MERKUR“.

Objednávky a opravy se přesně a v době nejkratší ve vlastní dílně vyřizují.

Pp. továrníci a velkoobchodníci se upozorňují
na vlastní výrobu vzorkových kufrů.

Pozor!

Všechny ctěné pp. consumenty a odběratele
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerským ze dne 19./6. t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různými pojmenováními,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému
jako škodlivé uznány jsou.

**Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové**
odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohodnutí.

Vzorné zařízené slatinné lázně VELICHOVKY

u Jaroměře v Čechách.

Osvědčené proti rheumatismu,
dně, ischias, dále pro chudo-
krevné, skrophulozu, nemoci
ženské atd.

Úplně suchá poloha.

Výborná restaurace v režii — Ceny
mírné. — Pošta a telegrafní stanice
v lázeňské budově. Pro P. T. obe-
censtvo s okl., pokud toto nehodlá
v lázních bydlet, a pouze do lázní
samýšl docházeti neb dojížděti, dal
nový lázeňský lékař p. MUDr. V.
Maza střídati s lázeňskou míst-
ností, kde po vzaté lázni lze si odpo-
čínouti a se zotavit.

Raďte si vyžádati prospekt
od správy lázeňské.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílneho, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
k. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Tovární sklad velocipedů

různých druhů, Bohemie,
Zbrojovky, Austrie, motorová
kola, vždy v hojném výběru,
jakož i součástky stále na
skladě v prvním spor-
tovním závodě

Fr. Jiráčka ve Vys. Mýtě
u Chocenské brány.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků u Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. velelúst. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha dopor-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
ceníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy doslovně úplná.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

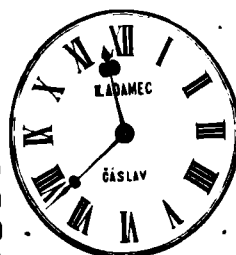
k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

(av. Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecenstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správy hodiniek se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Vždy 50 žiněných matrací
na sklade.

Velkolepý výběr vzorů povlaků
na žiněny.

MATRACE

žiněmi plněné od zl. 17.— do zl. 60.—, lesní travou plněné od zl. 5 50 do
zl. 8 50, dřevitou vlnou plněné od zl. 4 50 do zl. 7 50.

Slamníky

plněné čistou dlouhou žitnou slamou od zl. 2 50 do zl. 3 50.

Za čisté plnění žiněmi se ručí.

Ceníky zdarma a franko.

Jan Stoupa

v Praze, Václavské nám. č. 32.

C. a kr. dvorní fotograf

J. F. LANGHANS

v Praze, Mariánských Lázních, Plzni, Budějovicích dovoluje si oznámiti, že
otevřel fotografický závod v Hradci Králové

(v Adalbertinu)

který doporučuje co nejlépe do přísné P. T. obecnosti a ujišťuje předem, že bude jeho snahou, by dokonalostí svých prací a přesným a kulantním jednáním všeobecné důvěry si získal.

Spořivá hospodyňka kupuje jen „pravou“

Bergrovu cichorii

z továrny JOSEFA BERGRA v Horkách.

Prodá se

zachovalý zvonec

s konsolí, v průměru 18 cm. se silným zvukem, hodící se pro školy a podobné ústavy. Kde, poví administrace tohoto listu.

Navštívenky všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Co
dobrodiní

a jako potřebu pro každou
rodinu, důleжно označiti

**Kathreinerovu
sladovou kávu
Kneippovu,**

— která také denně více do oběhu přichází. —

Žádná pečlivá hospodyňka nechť ne-
otálí, tento chuťný a zdravotnický
nápoj zavést.

Nestává žádné lepší přísady a žádné
lepší náhrady zrnkové kávy, kde
tato lékařsky zakázána jest.

Kathreinerova sladová káva Kneippova
jest pravá jen v původních balí-
cích s ochrannou známkou „farář
Kneipp“. Otevřeně vyvážená, neb
jinak balená sladová káva, není nikdy

Kathreinerova.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, sgložený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinu,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské.)

Upozorňujeme avšak na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medailie, a mnohými ji-
nými diplomy a pracem ražení státní medailie.

Vzorky zdarma a franko.

Spolkové prapory, stuhy,
osobné výšivky dle před-
ložených výkresů, mešní
roucha, přikrovy, kostelní
prádlo a všechno v ten

odbor
náležejí-
cí před-
měty
levné a
přesně
zfoto-

vuje sirotčinec

Křůžencová výroba

Praha I., Konviktská ul. 296.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. vele důstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenávaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

dům" na Vinohradech nepostačoval býti pomníkem hospodářského „véhlasu" jistých osob, proto pokládaly za potřebné sobě samým a svým dalším spekulacím házet pod nohy celé nové klády.

Opakujeme, že jsme nejrozhodnějšími přáteli zvelebení každé osady, ale nechválíme způsob, jeden rok něco zkasiti a druhý totéž dříve znovu opatřovati, jako se stalo s parky na Vinohradech. Tento kousek a jeho nynější oprava uvalí nyní na vinohradské poplatníky značné zvýšení obecních přirážek, což bude mít jako nezbytnost v zápětí zvýšení do nejvyšší již možnosti na Vinohradech vyřoubovaných činností. Nemovitosti na Vinohradech nenacházejí se dnes v pevných rukou. Jak se každý může přesvědčiti, za pět let mění se zde čtvrtina majitelů domů. A proč? Protože není možno jenom poněkud finančně slabému a zúročení kapitálu více než-li 4% potřebujícímu člověku dům na Vinohradech držeti. Takové poměry jsou zde dnes, kdy ještě následkem zákona o domovském právu nastala chudinská otázka na dvěře radnice tlače. A když na 1160 vinohradských domů připadne ročně zaplatiti nových nejméně 50.000 K obecních přirážek za nové parky, co bude následovati? Že bude na Vinohradech činže vyšší než-li v Praze. Ovšem že Vinohrady proto nespustnou, ale kdo je obsadí, kde ve dražbách domy do prodeje přišlé lacino skoupí?

„Dědicové Vinohradů" již se přihlásili! Ve středu jejich postavili si již obrovskou synagogu, vymohli si sem německé gymnasium, přes 150 domů jest již v jejich rukou a ty ostatní jim spadnou do klína, až tisíce našich s troškou nábytku jako žebráci budou se jeden za druhým stěhovati po drahém zbudování a nákladném upravení Vinohradů, jimž svá mladá leta a své majetky obětovali, se elzou v oku dále do Vršovic nebo do Nuslí.

Nestavíme se nikterak proti rozumnému zvelebení českých obcí, ale při tom vždy sluší především uvažovati, jest-li poměry to dovolují. O tom nemůže býti žádné pochybnosti, že Praha vinohradské obecní dluhy platiti nebude, naopak část pražských břemen padne na Vinohrady, proto nepokládáme za nic chvalitebného a rozšafného, když Vinohrady před desíti lety dělaly paseky z parků, kteréžto parky mohly vždycky obecnstvu darmo jako sady a parky sloužiti a když dnes tyto své hříbky chtějí oddělní na útraty poplatnictva zakládáním sadů nových. Založení sadů těch vítáme, ale obecní vinohradské hospodářství nám v žádném ohledu neimponuje, neboť prováděči jeho ztratili kompas a Vinohrady nacházejí se následkem toho na rozbořeném moři finančních nesází, z nichž budou kořistiti ti, pro něž Vinohrady původně založeny nebyly a kteří se již ke svému dědictví zde hlásí. Když něco pražský tisk chválí, nemusí to býti proto dobré a jiný může na to patřiti prostým okem a ne nasazenými mu zelenými brejlemi, pod nimiž sláma vypadá jako seno.

černochům hrozným postrachem na svobodě bývá. Onť u nás na fláškách s teplou vodou chován býti musí a spíše vydrží měsíc bez potravy než dvacet hodin bez těch teplých flášek. Každý týden mu musíme dávat ku pokrmu dva živé, vykrmené holuby.

„Leda z n—u", poznamenal polohlasně jakýsi jizlivý divák. Tohle bylo ovšem „extempore" zcela darebácké a nebezpečné a také bylo učeným průvodcem jadrné zkřítkováno. Když byl uložen postrach „Indianů a vůbec všechých černochů" zase na „teplé flášky", přinesl tlampač ještě na ukázkou krokodila zcela krotkého a hodného. Byl totiž ten ještě vycpaný a tak zabloudil nešťastnou náhodou místo do musea do zvěřince. Aby však publikum nemyslílo, že krokodil do zvěřince přivandroval již v tomto umělého stavu, omlouval se demonstrátor: „Právě v Chocni nám posel a tak jsme ho dali vycpat."

A hned zas jeden šibal šeptal dvěma kolegům: „V Chocni zas tenhle tluchuba říkal, že jim posel v Bydžově; až přijedou do Litomyšle, budou balamutit lidi, že jim scepeněl tady." — Ale nic platno; byl to přece jen nóbl zvěřinec; vždyť byl největší na světě. Zrak tam užil dost a dost, ještě více sluch a nejvíce byl obdařen čich.

V neděli vábila do zvěřince místo orchestru onu takykapela sehnaná z půl páta muzikantů. To byla teprv nóbl-muzika. Chybělo jí pouze přesné sladění a někde správný takt. Ale přes to by u dobrých lidí na uměleckém turné mnoho eněz vyhrála. Jistě by jí u každého domu dávali eníze již před ukončením první písničky, aby se en hned pakovala o numero dál. Při tak rychlém obchodu by zajisté mnoho vydělala. (Pokrač.)

Obrana.

Kult svatojanský a národní osvěta.

Pusto a trdnost bylo v zemi české počátkem století 18. Národ staletými bouřemi náboženskými a dlouholetými útrapami válečnými vysílený sotavoval se z chorobné mdloby, podobaje se více hasnoucímu slunci nežli živoucímu organismu. Neodvratná záhuba byla snad českému národu přisouzena, neboť v celém království nebylo ani potuchy o živoucímu ruchu národním. Ticho příšerné vládlo též na opuštěném královském hradě pražském a na hrobě zapomenutého mučedníka nepomuckého ve chrámě svatojanském. Nemnoho pouze ctitelů a mlčelivých zápisů knihovní udržovaly nepřetržitou tradici kultu svatojanského. Roku 1719 nalezen byl však úřední komisi v hrobě mučedníkově neporušený jazyk, jež přes 300 let udržovala Prozřetelnost Boží od hrobové hniloby. Záračný tento zjev vydobyl nejenom bezprávně umlčovanému mučedníku náležitou čest, nýbrž sjednal i lidu českému novou naději na lepší budoucnost. Ve dnech svatojanských putovali tisícové z nejdlehlších vísek československých k srdci království, aby tam na hrobě světcově čerpali posilu v trudných zkouškách a těšili se, žeť jako Bůh nedopustil úplnou zkázu jazyka světcova, nedopustí též úplnou zkázu jazyka českého. A rok od roku vzrůstající poutě svatojanské vířily zdánlivě mrtvou hladinou národního uvědomění, neboť nesčetní příslušníci kmene československého neznávali svou početnou sílu a slavnou svou minulost z památek královské Prahy. Poutě svatojanské hrály velikou roli v buditecké práci a ještě v nedávné minulosti poskytovali vhodnou příležitost ku kulturním národním podnikům. Kdykoli se Praha strojila k důraznému nějakému projevu národní síly a vlasteneckého vzletu, vždy volovala k tomu dnů svatojanských, neboť dni tyto bývaly dostaveníčkem celého národa v máti všech měst.

Národní světec sv. Jan Nepomucký býval svolavatelem nesčetných sjezdů, odbornýc, živnostenských, všeslovenských, rolnických i politických řech. Svátek sv. Jana r. 1862 byl svědkem významného prvního průvodu pražského Hlaholu a vlasteneckých spolků s národními prapory za hněvivého úžasu německého měšťáctva; r. 1863 první sjezd sokolský o sv. Janě pořádaný zpoučarisoval pozdější všechny slety sokolské, proto nynější sokolstvo má nejmenší příčinu projevovati pustou nevědomost kulturního významu kultu svatojanského. Sv. Jan poskytl příležitost r. 1866 provésti významnou demonstraci pro krále českého a proti králi pruskému v předvečer veliké bitvy, o rok později uspořádal moskevskou poutě a navázal styky s bratrským národem ruským. Roku 1868 přinesl sv. Jan základní kámen Národnímu divadlu, r. 1870 podepsal památnou deklaraci českého poselstva, o 21 let později zahájil jubilejní výstavu atd. Krátce v kulturním ohledu znamená kult svatojanský také důležitý význam, že jen bezmezná duševní málkost mohla by po způsobu realistů přejíti přes něj ku kultu zlatého telete. Vystoupení realistů proti účtu svatojanské svedlo svou dobou část mládeže k nesmyslnému názoru, že účta svatojanská postrádá historického podkladu, ale tento pošelilý názor šířil se jen dotud, pokud se ještě v Čechách Massarykovi a Herbenovi věřilo. Dnes ovšem rytířové prázdné fráse nenalézají viry, leč v kruzích židovských, proto kult svatojanský bývá opět po zásluze oceňován a dostává se jednou lítost, že mohla naše generace rázem zapomenouti dvoustoletý význam kultu svatojanského a uvěřiti bezpodstatným smyšlenkám realistickým.

Slovenská liturgie. Pod tímto titulem ohřívá znovu „Čas" osuštělou frází, že římská církev je celou povahou svou „internacionální" a pro potřeby národní neměla nikdy valného smyslu. Proto prý možné povolání slovenské liturgie, by prospělo pouze utužení římských pout. Zkrátka, kdyby Řím vyšel všem požadavkům a právním národním ohočným vstříc, bude to vždycky dle kritiky „Času" jen utužováním pout. Nedivme se tomuto balamucení; „Čas" jinak ani psáti nemůže, chce-li zůstat „Časem". O internacionále židovské a socialistické ovšem nenapíše zlého nic, až by k tomu měl hojnost látky každý den. Ale když už se tak buď naivně nebo spíše pokrytecky „Čas" Říma obává, neškodí aspoň něco připomenouti. Za Karla IV. dovolila papežská stolice slovenskou liturgii v klášterě na Slovanech a mimo to mohli mniši konati služby Boží v jazyku slovenském všude, kdekoli se Karel ukázal. Kdyby se byl cár Srbský Dušan spojil na prosbu Karlova s církví římskou, bylo jisté, že slovenská liturgie v Slovensku veškerém by bývala povolena. Ti papežové, kteří dovolili i v Polsku filiální klášter Slovenský ve Klopětářích, jistě by se nebyli stavěli nepřátelsky proti požadavkům Slovanstva spojeného. Co se nedovolilo ani Němcům, to bylo

hned povoleno Slovanům. Tedy tím spíše nyní může vyplniti papežský stolec žádosti Chorvatů o Slovenskou liturgii, bude-li tato koncesse skutečně prospěšná. Že by Řím povolil liturgii jen z obav o svůj vliv, to jest hoto- vým nesmyslem. To spíš protestantští Němci k vůli chytráckému šíření svého vlivu si dovedli zahrát na chvilu na snášenlivce vůči Čechům, ať jimi pohrdali.

Stolice papežská zcela svobodně podporovala národní snahy sv. našich věrozvěstů a hájila je s mnohým úsilím proti Wichingům. Že se sami Slované již za Svatopluka o své vymoženosti přestali starati, za to ona nemohla. A že Přemyslovci i domácí obyvatelstvo dovedli vyháněti, jen aby usaditi mohli na jich místo německé přistěhovalce, to také nepadá na její vrub.

Za Karla IV. všechna práva národa českého církev chránila, ochotně bojovala proti dosazování německých kněží na české fary, se všemi vlasteneckými snahami Karlovými byla srozuměna a i práva českého živlu na universitě dovedla zastávati.

Či to zásluha, že moc českého arcibiskupa se vztahovala i na velikou část říše německé a že mohl český metropolita rozkázati, aby se svátek sv. Václava slavil jako zasvěcený i ve třech diecésích německých? Zkrátka nikdy nebyl český národ tak politicky a mravně silným jak pod vedením Říma. Za Karla i Václava mocně zasahoval do politiky církev veškerá. Že před tím hráli Čechové v církvi úlohu podřízenější, to jest zcela přirozené vysvětlitelno. Byli vůči národům Románským a Germánským i s Poláky a jinými katolickými Slovaně ve veliké menšině. Kdyby se byl Dušan spojil s církví pak mohli Slované hráti zcela jinou úlohu v katolické politice a mohli daleko vyšší práva požadovati, než jak se dělo. Nepopíratelným faktem zůstává, že se našemu národnímu vývinu církev nikdy na odpor nestavěla, ale že jej naopak často účinně podporovala. Kdykoli stihla nás nějaká národní rána, připravili jsme si ji sami. Jest pan Herben tak naivní, že posud nepozoruje vážné nebezpečnosti od jiné internacionály než jest „internacionála" římská? Ať raději podá svému čtenářstvu zprávy, jak se nedávno židé v našich zemích zachovali při volbách do obchodních komor. Kšeftovní semitská internacionála nám stahovala a stahuje hrdlo zcela jinak než Řím.

Politický přehled.

Trůnní řeč, kterouž bylo zahájeno zasedání delegací, zjišťuje, že povšechná politická situace je nezměněna. Vláda snaží se o zachování trojspolku. Zvlášť poukázáno tentokrát na shodu s Ruskem, kteráž prospěla dalšímu zachování pokoje a pořádku na Balkáně. O obchodních smlouvách jeví se v trůnní řeči naprostá zamlklost. Tím zřetelněji promlouvá se v ní o požadavcích vojenských. Vedle dělostřeleckva jde o rozmnožení námořního vojska a o stavbu nových lodí. A požadavky ty jsou prý co nejmírnější.

Zatím jedná pouze rozpočtový výbor delegací o jednotlivých položkách. Projednán a schválen ve výboru tom rozpočet ministerstva zahraničních záležitostí, říš. ministerstva války, námořnictví, společného ministerstva financí, společné nejvyšší úctárny, jakož i účetní závěrka pro rok 1900.

V dosavadním vyjednávání mezi rakouskou a uherskou vládou posud není jasno. Maďari nechtějí povolit spravedlivým požadavkům. Dle zpráv z Vídně a Pešti se proslychá, že koruna v otázce rakousko-uherského vyrovnání nepřipustila by za žádnou cenu, aby se Uhry zařídily na základě samostatného celního území a proto prý se vše vynaloží, aby Rakousko vůči uherským požadavkům pohnuto bylo k povolnosti. Na jiné straně doporučuje prý oběma vládám kompromis. Frant. Košut hrozí, že strana neodvislosti nejkrajnější obstrukci a po případě i parlamentní revoluci postaví se proti každému pokusu uherské vlády, změnití dosavadní rakousko-uherské vyrovnání.

Po devítidenní přestávce zahájila poslanecká sněmovna říšské rady opět činnost a pokračovala v rozpočtové debatě o položce železničního ministerstva. Přitomno bylo sotva 70 poslanců a sněmovna nebyla proto schopna se usnáseti.

Dne 9. května konala se ve Vídni za obvyklých obřadů renunacie arcikněžny Marie Kristiny a den na to oddavky její s princem Em. Salm-Salmem za přítomnosti císaře, arciknížat a jiných nejvyšších hodnostů.

V záhřebské arcidiecési nabývá hnutí ve prospěch zavedení slovenské liturgie velikých rozměrů a posuzuje se i ve vysokých kruzích duchovenských velice vážně.

250 milionů marků určeno jest zase v Prusku do boje na vyhlazení polské národnosti v Poznansku. Z obnosu toho připadnouti má 150 mil. fondu kolonizačního a 100 mil. na zřízení zvláštního fondu, v němž vyvlastňovací komisi tvoří

bude sám stát a z něhož zakupovány budou polské statky, aby nahrazovány byly královskými pruskými vzornými hospodářstvími.

Užšími volbami nedělními ve Francii značně se rozmnožila dosavadní většina vládní.

Hlavní příčinou bouří v Portugalsku jest smlouva, kterou portugalská vláda uzavřela se zahraničními věřiteli. Lid je přesvědčen, že ministři se dali podplatit a že zaprodali životní zájmy země cizím kapitalistům. Portugalští generálové a důstojníci podali králi pamětní spis, ve kterém jej vyzývají, aby vládu propustil, smlouvu se zahraničními věřiteli zrušil a diktaturu zavedl do uspořádání finančních poměrů země. Kdyby se tak nestalo, že se důstojníci sami vzbouří.

Za příčinou selských nepokojů v Rusku prohlášen v pěti krajích poltavské gubernie náhlý soud na zhřstství, loupež a vraždu.

Všecky pověsti, které až dosud o výsledcích vyjednávání vůdců boerských s jednotlivými četami z angl. strany se rozšiřují, jsou bezpodstatné. Boerové nepřetržitě činí útoky na železniční spojení, následkem čehož tolik pohrom je způsobených vyjetím vlaků z kolejí. Při tom událo se tolik ztrát, že vyrovnají se jedné krvavé bitvě. Vojský úřad uveřejňuje ztráty vojska anglického v jižní Africe, které činí dosud 95.679 mužů, z nichž 3.268 za minulý měsíc duben.

Téměř již tři měsíce ve dvou provinciích jižní Číny jsou veliké vzpoury. Kdyby povstalci zvítězili, vzápůl by odboj v celé jižní Číně na prostranství obývaném 50 miliony Číňany.

Z činnosti katol. spolků.

Z Lomnice n. Pop. Ve schůzi katolické jednoty zdejší dne 4. května přednášel p. Ant. Pochman, redaktor z Hradce Králové, o povinnostech občanů k obci. Po přednášce za přispění obou místních kaplanů dpp. J. Kniése a Fr. Křižka, předsedy, zapěl ženský odbor dva solné sbory a mužskými členy provedeny zdejší solové výstupy. Svornost a snaha po ušlechtilé zábavě a po vzdělání mezi členy mile působí na cizího pozorovatele.

Zprávy místní a z kraje.

Samaritán v okresní nemocnici. Kdo šel v pátek dne 9. května k 7. hodině večer kol okresní hradecké nemocnice, zaslechl již z daleka hrozivý řev v tichém tomto domě. Každý si vzpomněl, že snad tamní hlídač pes má příčinu nějakého nepovolaného hosta vyprovázeti, při pozornějším poslechnutí rozeznal však, že tento rušivý a v nemocnici nepřijatelný řev tropí nějaký lidský hlas, jenž se podobal hlasu buď správce aneb primáře nemocnice. Ze správce huláká ve dne v nemocnici, nikoho ani již nepřekvapuje, ale že by hulákal též večer, sotva by kdo věřil, poněvadž tou dobou v nemocnici již nebývá. Také nebyl příčinou tohoto rámuu správce, nýbrž primář nemocnice Dr. Klumpar, jenž proti svému zvyku, ba řekneme raději proti své zásadě, přišel se podívat večer do nemocnice. Ovšem nepřišel tam tou dobou samovolně, nýbrž byl zavolán Drem Tvrzkým a Drem Durdíkem, jenž sice nemá práva do nemocnice okresní chodit, ale chodí tam z povolení primáře. Tento horlivý chvat primáře s večerní návštěvou v nemocnici nebyl však vyvolán nějakým účelem humanitním, nýbrž zrovna nehumanitním. Dr. Klumpar přišel vyšetřovat městského kaplana za to, že zaopatřil sv. svátostmi těžce nemocnou pacientku bez jeho přý svolení. Nikde ve pravidlech okresní nemocnice nestojí, že by byl oprávněn primář rozhodovati, kdo se smí a kdo se nesmí dát zaopatřit, nýbrž se má primář pouze dáti vědomí o tomto náboženském výkonu. Zda se to uvědomování má diti předem čili dodatečně, není výslovně v pravidlech pověřeno, proto nemá práva Dr. Klumpar osobovati si předem vyžádané svolení ku zaopatření nemocného. A jest to svrchovaná nadutost, když si někdo osobuje něco nenáležitěho způsobem nepřístupným a neomluvitelným. Dávno již dostávali jsme dopisy, v nichž bylo poukazováno na to, že Dr. Klumpar divně koná své povinnosti nejenom jako městský, ale jako okresní lékař. Dopisy tyto jsme potlačovali v tom mínění, že není ani možno, aby drubdy tak lidumilnosti slyšouce lékař mohl najednou zanedbávat svou povinnost. Poslední výstup v nemocnici, jenž se udeřil nic od výstupu v kofalné, nás poučil, že jsme svou blahovolností a shovívavostí dělali chybu. Kdo veřejnosti slouží, musí býti veřejností kontrolován. Kdo bře plat, musí zaň také sloužit a musí poslouchat a ne rozkazovat. A když již jsme jednou na okresní nemocnici přišli, zdržíme se trochu u ní, neboť máme hojnou materialu ku patologickým úvahám. Že to nebude vhod ani výkonným činitelům ani dozorcím orgánům, nebude naší vinou.

K pohostinskému vystoupení paní Hany Kvapilové. V divadle zcela vyprodané vystoupila slovatná umělkyně v hlavní roli Hilbertovy „Viny“. Drama samo není pouhou slepenou kombinací možných i nemožných aktů; jde do hloubky, vyniká jemnou psychologickou analýzou. Role Míny Matákové, jež jest osou dějství, není zde právě vděčná a snadno provedná. Vyžaduje detailního prostudování a procítění; průměrná herečka by si z těžka v této úloze získala upřímný potlesk. Proto tím větší zásluha náleží p. Kvapilové, že hrou svou obecenstvo v skutku elektrisovala. A při všem tom jaká přirozená nenucenost v každém pohybu a v každém slově! Jsem

vděční, že slovatná umělkyně k vytříbení uměleckého vkusu u nás značně přispěla. Extense Národního divadla se v Hradci dosud osvědčuje a je si jen přáti, aby prostřednictvím ochotnické jednoty bylo v ní pokračováno. Souhra s dramatickou umělkyní nebyla srovná pro naše ochotníky úkolem nejlépeším, ale důležito doznati, že souhra byla všude harmonickou. Zamlouval se nám zejména p. Paul v Uhlřově. Pana Macáka slabý hlas olupuje o úspěch jinak slušné interpretace obtížné role. Páně Svobodová výkon řadil se ladně ku celkovému zdaru. Sl. Novohradská ve své nevědecké roli necitelné matky dosti dobře vpravila se do stařeckého temperamentu. Ochotnická jednota „Vinnou“ svedčila se velmi obecenstvu při závěru letošní sezony.

Hájová pobožnost v Hradci Králové. Mizením vldp. Jemelky a T. Jež., též se letos takové oblíbě, že ve dny sváteční chrám Panny Marie ani nestačí pojmuti ty ohromné davy lidí. Bylo by snad záhodno pustiti aspoň v neděli a svátky starší lidi na postranní kůry, které jsou uzavřeny. Studující mládež ovšem by tam nesměla; chováť se v sadu kostela nepokojně, rušíc jiné z pobožností, což nesvědčí o mravním snažení. Též ve všední dny bývá kostel do posledního místa naplněn.

Domácí umění. V obchodní škole jest malá výstava průmyslového musea vídeňského. Výstava tato jest dosti instruktivní pro naše řemeslníky, neboť pro tvorbu jest třeba dobrých vzorů. Ve výstavce je též jeden předmět domácí výroby. Jest to velmi vkusné křesadlo v gotickém slohu z dílny p. Dvořáčka. Vytažená tato práce vzbudila v nás myšlenku, že by neškodilo pořádati v městě našem výstavku domácích prací, aby obecenstvo učinilo si úsudek o pokroku našich řemeslníků. Máme v Hradci dosti dovedných řemeslníků, kteří nemívají ani dostatek práce, protože mnozí myslí, že lepší výrobky může jenom cizina dodávati. Tak na př. kamenická výzdoba katolických věží byla zadána cizí firmě, ačkoliv máme v městě dobré sochaře. Na novostavbu Boromea dodal p. sochař Pražák zdatilou sochu sv. Karla Boromejského a do zahrady téhož útvaru daroval velmi sličnou sochu Madonny. Obě tato díla svědčí o uměleckém vkusu a řemeslné dovednosti výrobců, jenž zřídka kdy má příležitost dovednost svou osvědčiti, protože každý objednává lepší práce v cizině a pak si stýká, že zdejší lidé nic nedovedou. Vydatnější podporou místních výrobců povzneseť se výrobní ruch, jehož v Hradci tak citelně postrádáme. Neodkládejme však všechno od obecní správy, ačkoliv tato má předcházeti vždy dobrým příkladem, ale provádějme tuto myšlenku každý ve svém okolí sám podporou domácích živnostníků.

Čím dál tím hůř. Zima už dávno sa sády, ale lepší časy nenastaly a nastati nemohou. Tak například u nás řemeslníci a vůbec živnostníci při II. živ. společ. Zvláště se těší na to Boží jaro ti řemeslníci, kteří přes zimu musel někdy i lonksati suché brambory. Zde v Hradci jest práce dosti, ale ne pro nás domácí, nýbrž pro cizí řemeslníky, kteří nám špinavou konkurencí práci s rukou běhají a k tomu nás poplatníky ještě špiní. Co na zdejší řemeslníky zruče, o to at se rvou a mezi sebou hástěti. Zle je! Ale jak to napravit? Zákony nám ještě dosti přejí, jen třeba napravit tvrdou hlavu pp. výborů II. živ. spol., kteří překážejí úpravě požadavků našich řemeslníků. Dnes však o nápravě není ani řeči; houpá se to dále jak ta americká houpačka na Žižkově náměstí. Jest již na čase, aby ta bojácnost se odložila. Upravte spolkové zájmy tak, jak zákon předpisuje, a bude zase dobře. Na poslední valné hromadě sblil p. místostarosta Hájek, že to půjde nyní lépe než dosud, ale sblily chyby. Někteří páni nuceni jsou z výboru vystoupiti, když opět vidí práci marnou. Buď pracujte za svůj lid, který vás důvěrou svou počil, anebo vzejte se úřadu, pro který nemáte smyslu ani citu.

Nedostatek stekových záklopek. Žižkovo náměstí jest málo vábným místem svým morovým zápachem, jenž vychází z otevřených stok. Dvě veliké stoky z trestnice a z vojenské nemocnice probíhají tímto náměstím a postrádají obvyklých uzavírek, proto vydávají nesnesitelný zápach. Kdo chce kol těchto otvorů projíti, musí tajiti dech. Stejnou vadou trpí odpadní stoka z obecních jatek. Stoka probíhá hřbitvě studující mládeže, která místo oavěžení na sdraženém vzduchu moří se v nezdramém zápachu. Což za ročníh 1000 zl. nemůže městský lékař věnovati trochu pozornosti tomuto do nosu bijícímu neřádu? Kdo pak se má o to starat?

Pozor na kola. Předěší týden ztratilo se v novém domě p. V. Rosy na náblesí kolo a 11. května ukradené též v hostinci „U zlaté podkovy“ v Hradci Králové v ceně 230 K, systém „Gregrovka“. Kolo bylo černě natřené, řídítek hluboko prohloubených, s čís. 76.847. Vidlice přední byla gravírovaná, zadní kulatá a na pravé straně dvojité rouře. Před koupí se varuje. Kdo by o kolo věděl, nechť to oznámí četnictvu.

Na dobytčí trh v Hradci Králové dne 14. května přivedeno bylo: Koňů 243, krav 197, volů 33, býků 7, telat 24, koz 2, úhrnem 506 kusů. Přistěti dobytčí trh bude dne 26. května t. r.

Z poslední schůze nemoc. pokladny živnostenských společenstev v Hradci Král. 10. t. m. Při poslední valné hromadě atalo se pro živnostníky důležité usnesení. Pan starosta Hájek zav usnesení toto na vědomí prohlásil: Volební pánev! Jest zde návrh, by každý člen, který dluhuje nemocenské pokladně ku konci roku za dva měsíce, postaven byl při valné hromadě na p. a n. j. Domníváme se, že za rok, pak li s Hradce pro nedostatek práce neutěšme, postaví pan starosta pro dluhující řemeslníky šibenici, by tak vzorný pořádek byl zachován. Snad by bylo dobře, aby mistr řemeslník saměstnával jen

učenky. Pak by byl vzorným členem pokladny a měl by naděti na starostenství.

„Olivu“, spolek absolventů obchodní akademie v Hradci Králové, bude odbyvati valnou hromadu 4. července 1902. Členové se řádají, by zasláné jim evidenční dotazníky okamžitě vyplněné vrátili, aby se výroční zpráva spolku úplně mohla sestaviti.

Úmrtí. Pan František Strnad, měšťan královéhradecký, místopředseda záložny atd., zemřel po krátké nemoci 7. května v 68. roce věku svého. Pohřeb se konal 10. května na hřbitově Ponchovském. — Pan Josef Franc, obchodník a měšťan novopacký, zemřel 8. května v 72. roce svého života. Pohřben byl 11. května na hřbitově novopackém.

Oheň. Dne 10. t. m. před 9. hod. večer vypukl oheň v obchodě p. Hromady na Velkém náměstí. Byl však v čas spozorován a oznámen zdejšímu hasičskému sboru, který se rychle na místo dostavil. Jelikož kram byl uzavřen a železné rolety spuštěny, nezbyvalo hasičům jiného, než se prosekati železnými roletami do vnitř. Oheň byl brzo uhašen, nicméně škoda jest značná; majitel závodu jest však pojištěn. — V neděli v 5 hodin odpoledne vypukl v Třebouchovské oheň, jemuž za obět padl domek p. Šolína a p. Císarovy. Pojištění jsou oba pouze na malé částky.

Také pokrok. Před třemi roky platvalo se na zádušním hřbitově v Kuklenách z postavení pomníku 2 zl. Nyní však na občanském hřbitově, který dosud ani posvěcen není, musí kolaturníci platiti 20 K a nekolaturníci 40 K. Tak už aby draží zemřelí odpovídali beze všeho označení a beze vši okrasy hrobu pro ohromný náklad. Bylo by snad lépe, kdyby hřbitovní správa postavila pec — ne však na mrtvé, nýbrž na vtipný rozum, což by snad lépe Kuklenám a hřbitovu prospělo.

V Kuklenách utopil se tento týden 2½ r. starý chlapec strojníka p. Javřka. Devítiletá sestřička zapomněla na povinnost opatrovnícké a milý bratříček zatím spadl do náhonu.

Zmizel. Karel Havlík, 39 roků starý obuvník z Předměstí čp. 3, dne 5. t. m. 1902 ráno odešel do Hradce Králové, kdež byl toho dne viděn asi v 7 hod. ráno u Boromea. Od té doby se o něm nic neví. Havlík je malý postavu, těla slabého, obličej podlouhlý a pleti snědé. Má černé vlasy a knír, nos tupý; přední zuby má také. Oblečen v šedivé kalhoty a vestu, tmavý sakobát, černý měkký plátěný klobouk, měl botky nízké, bílou košili s monogramem K H, stojací límec, modrou kravatu, trikovou košili a trikové podvlečky. Kdokoli něco ví, kde Havlík po 7. hodině ranní 6. května 1902 byl a s kým, kam asi a za jakých okolností se poděl, nechť z zájmu veřejné bezpečnosti hned to ohlásí obec. úřadu, c. k. četnictvu anebo na nejbližším c. k. soudě, by tak pátrati se dále mohlo, zda spáchán byl tu nějaký trestný čin.

Cyrillské cvičení pořádá cyrillská diecéšní jednota královéhradecká s chrámovým sborem dašickým v Dašicích v úterý avatodůšní 30. května 1902. Cvičení začne o 9. hodině ráno a ukončí se o 4 a půl hodině odpoledne. O 9. hod. ráno ve farním chrámu Páně zpíváná máe sv. a posvěcením, při které zapěje místní chrámový sbor různé skladby. O půl 11. hod. v hostinci p. A. Šafáře „Na ostrově“ uvítání účastníků, představení přítomných hodnostářů a zahájení. Na to přednáška dp. Fr. Horáka, kaplana z Chručimi: „Čeho hledí se docíliti při reformě církevní hudby?“ do 11 a čtvrt hod. Pak cvičení chorální dle „Oltáře“ do 12 a půl hod., jež provede s účastníky předseda diecéšní jednoty cyr. O 12 a půl hod. a poledne společný oběd v hostinci p. A. Šafáře „Na ostrově“ (convert za 60 kr.). Od 1 a půl do 2 hod. přednáška místního řiditele kůry: „O církevních tóninách a harmonizaci chorálů“. Od 2 do 3 hod. cvičení lidového zpěvu dle „Nápěvů k Oltáři“, jež konati bude s účastníky diecéšní předseda cyr. Na to stručné vysvětlení provozovaných skladeb a zakončení cyrillského cvičení. O 3 a půl hod. na závěr pobožnost adorační v chrámu Páně, při níž chrámový sbor zapěje různé skladby. Pp. účastníci mají se přihlásiti na řadu v Dašicích nejdele do 19. května t. r. Hudebniny k cvičení potřebné jsou: „Oltář“, „Nápěvy k Oltáři“, Orlova „Rukověť chorálů římských“ a „Litanie k Božskému Srdci Páně“; tytéž budou na skladě v papírnickém závodě p. J. Vejdy. Z „Oltáře“ cvičeny budou chorální zpěvy, z „Nápěvů“ písni lidové. Pořadatelé podnikají toto cvičení za tím účelem, aby krásná myšlenka cyrillská po vlastní naší se šířila. Káž úmysl tento dojde v povolanych kruzích žádoucího uznání a vítaných účastníků dostaví se na cvičení hojně!

Odber Nár. Jednoty Severočeské v Nev. Hrádku koná ustavující schůzi na Boží Hodi avatodůšní ve 3. hod. odpo. v hostinci starosty p. V. Lepše. Při schůzi pojedná o významu N. J. S. jednatelem N. J. S. p. JUDr. Josef Štumpf z Prahy.

Z Her. Jelení. Naše katolicko-sociální Jednota uspořádala 4. května spolkovou schůzi, v níž za hojného počtu posluchačstva přednášel člen spolku p. Josef Chaloupka o sociálních otázkách a p. Mynář, jednatel, o výhodách Všeodborového sdružení. Obě přednášky byly s napjetím vyslechnuty. Členové spolku pp. Kubásek a Fr. Moravec úás ku konci velmi pobavili. Zdař Bůh!

Od břehů Želivky. Již proniká do české veřejnosti přesvědčení, že ndp. biskup Brynych, kamkoliv na vizitační cestě zavítá, nejen úcty ale i lásky a vděčnosti dochází. Už nejen osady vesnické ale i města a městěčka závodí okázalým způsobem na jevo dáti, čím jsou povinny vlasteneckému veleknězi. Patrným toho dokladem bylo úctyplné uvítání, jehož se J. B. M. dostalo ve všech farních osadách celého vikariátu Lipnického. Do tichého údolí želivského přijel ndp. biskup dne 28. dubna, provášen četným haderiem, které do Petrovic vátřic vyjelo. Ve vsi Želivě, od kláštera asi 10 minut vzdálené, pozdraven byl u slávohrány zdejšími starostou p. Daňkem a obecním výborem. U opatství přivítán byl vys. důst. p. opatem Ferdinandem Bursíkem, sborem bratří a úřednictvem

kláštera. U vkusné, nápis, obrazy a prapory ozdobě brány před kostelem oslovil J. B. M. vstoupou řadí nejprve duchovní správo, dp. Sales Roubíček a pak Teresie Kestlerova, žákyňe zdejší školy. V kostele promluvil pak ndp. biskup k četné shromážděným osadníkům, vzdávaje díky za uvítání a vyzývá birmovance, aby na příchod Ducha sv. živou vírou a hlubokou pokorou se připravili. — Druhého dne mezi mláď sv. opět řadí řadí potěšil, povzbudil a poučil ndp. biskup osadníky a birmovance a při následující na to zkoušce byla radost poslechnouti, kterak ndp. kasatel předsédliti se hleděl, a jakou se pozorností díky kázání poslouchaly. Byl tím dán zároveň pěkný příklad a návod rodičům, jak by děti doma dotazovati se měli, co sobě s kázání v kostele pamatovaly. Po vykonaném birmování v osadě zdejší vyjádřel ndp. biskup každý den na některou z far kláštera přiválených (Vojlavic, Ml. Bříšť, Senožat, Jitíc) a jednoho dne též do Kaliště. V neděli 4. t. m. s námi se ndp. biskup rozloučil. V milé vzpomínce zůstanou dnové pobytu J. B. M. mezi námi na dlouhý čas.

Z Petrovic u Humpolce. Na visitační cestě z Humpolce do Želiva uvítán byl ndp. biskup i v obci Petrovické. V ustanovený čas shromáždilo se hlavnostní brany obecní zastupitelstvo, školní mládež vedena svým p. učitelem, banderiem rolníků želivských a petrovických a hojně obecenstva. Ndp. biskupa jménem obce uvítal vážený rolník zdejší pan Štěpán. Po té deernška zdejšího p. starosty oslovila slovy vděčnosti ndp. biskupa, načež podány všem vznešeným hostům žákyňmi školy kytice. Ndp. biskup dojat děkoval za neočekávané uvítání a udělil své požehnání obci i shromážděným, nastoupil další cestu.

Z Vojlavic. Dne 30. dubna po 1/8. hod. ráno zavítala J. B. M. do osady naší, aby tu udílela svátost sv. birmování. Příležitost ta dala podnět celé osadě ku projevení své lásky a oddanosti svému nejvyššímu arcipastýři. Očekávan četným banderiem, uvítán úplně shromážděnou osadou, překvapil všechny svojí vřelostí a laskavým chováním, takže vzácný den tento, klubece vtisknut v srdce každé, rozmožnil lásku k arcipastýři tak dobrému. — Kéž dobrotivý Bůh J. B. M. nám na dlouhá léta zachová!

Z Kaliště. V naší klidné vesnici snad dosud nebylo nikdy tak živo jako 3. května, kdy k nám zavítal ndp. biskup Eduard Jan Nep, aby udílel svátost sv. birmování. Této příležitosti použili osadníci k tomu, aby J. B. M. co nejuctivěji uvítali. U brány před školou očekávali J. B. M. věční p. starostové, p. učitelové a dět. i, 12 kněží a veliký zástup osadníků. Také spolek dobrovolných hasičů z Kaliště a z Hor. Rapotic a hudebníci domácí přispěli nemalo k oslavě toho památného dne. Obyvatelé přifasené obce Hor. Rapotic, jakmile uslyšeli, že ndp. biskup pojedje jejich osadou, na rychlo postavili si sami pěknou bránu, aby si mohli ještě zvlášť uvítati svého ndp. biskupa. Na té vysoké českomoravské snazi se jedna farnost v uvítání ndp. biskupa předstihnouti druhou, což působí J. B. M. zajisté radost velikou.

Z Bezděkova u Police n. M. Osvátku Nanebevstoupení Páně byla u nás vysvěcena socha sv. Kříže se sousoším sv. Jana Nep. a sv. Václava. O 2. hod. odpoledne vyšel přívod ze zdejšího farního chrámu Páně k řečené soše. Před vysvěcením měl zdejší pan farář Fr. Khunt kázání na slova Kristova: Já jsem cesta, pravda a život. Právdu důstainilo se veliké množství lidí zdejších i přespoleňch. Z toho patrné, že lid náš není doposud otráven naukami nevědeckými, které posledně dobou vnikají již i do těch českých chat, aby ten nutný pohorlý lid připravily o jeho poslední útěchu, která je v malomyslnosti a v zápasu o chléb silí. Socha tato zřízena nákladem zemřelého Jana Téry, bývalého obecního starosty, katolika to, hlásícího se k víře své i ve věrnostu a jeho manželky Marie.

Z Pertoltic. Hospodářská beseda pro Pertoltice a okolí koná o svatočinných svátcích 18. května v Pertolticích a 19. května v Hranicích o 3. hodině odpo. valné schůze, při kterých p. Karel Šafránek, řídící zimní hospodářské školy ve Volyni, pojedná „O dobytčářství a drábežnictví v cizině a u nás“.

Pokračovací průmyslová škola na Kukleněch zakončila dne 4. května t. r. svůj 30. školní rok. Jeť nejstarší školou na Královéhradecku. Po službách Božích shromáždili se učňové se vzácnými pp. hosty v školní budově vedle fary — kteráž nyní výhradně účelům pokrač. školy slouží. Jediný snad to případ v celých Čechách! Ředitel školy pan Boh. Chmelář podal nyní nejdůležitější z výroční zprávy školy, z kteréž vyjímáme: Škola skládá se ze 3 ročníků, obsahujících 5 oddělení a vyučovalo na ní 6 učitelů, z nichž 5 dosáhlo potvrzení v úřadě svém. Na počátku škol. r. 1901—1902 započáno bylo celkem 158 žáků, z kterýchž zůstalo do konce 141. Prvního stupně známky z mravů dosáhlo 121 žáků. Docházka školní až na malé výjimky byla velmi dobrá. Prospěch žactva nazvati dlouho velmi uspokojivým; 39 učňů dosáhlo vsuměs velmi dobrého prospěchu a budou významnými čestnými odměnami. Na to obrátil se řídící školy k žákům školou opouštějícím těmito slovy: „Život jest ustavičný zápas. Jako vůdce před nastávajícím bojem cvičí své vojsko mu mužstvo a opatřuje je zbraní dobrou a dokonalou, tak i vy, milí jinosti, ozbrojujete se zbraněmi, jichž sice není možno učiti ve válečném ryku, za to však docházejí plně platnosti v životě, kde v tom víru zajistiti si máte kus pevné půdy a slušné existence. Zbraněmi těmi jsou vaše dovednosti, vaše vědomosti. Zbraněmi těmi opatřujete se na prvním místě v dílně své, kde mistr váš a dělníci starší seznamují vás se svými zkušenostmi, ukazujíce vám vhodnou cestu k vyrobění různých věcí a předmětů. Největší vděčnost zachovejte těmto pánům, kteří vás naučili krátketi dobrou cestou k dokonalosti v řemesle! Na druhém místě byla to škola, která snažila se zúšlechťovati srdce vaše, která snažila se vychovati z vás lidi dobré a šlechetné. Mravům už se a pak teprv moudrosti, neboť moudrosti nedatí se dobře bez mravů! Byť by byl člověk tím nejbohatším,

tím nejvzdělanějším, když stránka mravnosti, spravedlnosti a poctivosti by byla zkalena, nedosáhne nikdy úcty lidí, kteří pravou cenu člověka posouditi dovedou! Další prací školy bylo, že obohacovala vás vědomostmi, bez kterýchž se moderní dělník, řemeslník, živnostník na dále ani obejiti nemůže! Vy, milí jinosti, kteří po tři léta jste na škole naší pobýli, sami můžete říci, jak pohlíželi jste na práci a výrobky svého řemesla prvním rokem, bez všech theoretických vědomostí a jak pohlížíte dnes, když poznali jste zákony průmyslnictví a nabyli jste i zručnosti v kreslení odborném. Nebylo to však jen kreslení, bylo to též druhé předměty rovněž důležité a vědomosti jich obohacovaly ducha vašeho, zdokonalovaly rozum váš. Já pak přeji vám, aby práce vaše ve škole přispěla k vypěstění vašich mravních a šlechtěných charakterů a aby vědomosti nabyté ve škole naší přispěly jedenkrát v značné míře k vašemu budoucímu blahobytu. Jedním slovem přeji vám, aby škola přinesla vám štěstí — přeji vám, aby se vám povždy dobře vedlo! S potěšením opakuji, že čestné závodění vaše ve škole potkalo se s úspěchem dokonalým a bude odměněno za práci a přičinění své tentokráte 39 žáků. Rovněž mile byl jsem překvapen, když jsem zvěděl, že učňům našeho řemesla, společenstva i na výstavě řemeslnických prací učenických, pořádané roku minulého v Hradci Králové, přifuknuto jedno z prvních míst, více čestných odměn i z první ceny technologického průmysl. musea v Praze s odměnami po 10 K ve zlatě. Zápas váš i na poli vlastní práce řemeslné korunován jest zdarem a jen neustávejte v úsilí svém, neboť jen přičinlivému Pán Bůh žehná. Na to předseda společenstva p. Václav Jedlička odevzdal soupis oněch učňů řídící školy, kterýchž přechel jména jich a jména jich pánů mistrů; významným pak odevzdáným předsedou diplomy a peněžité odměny, a též k nim promluvil následovně: „Vy, mladí jinosti, kteří brzo opustíte kruhy naše, abyste za přičinou dalšího poučení v řemesle vstoupili do dílen jiných, v krajích cizích, nezapomeňte nikdy, že zrozeni jste v kraji českém, že první slova, kteráž slyšeli jste z úst dobré matky své, byla česká, sladká mlava naše, nezapomeňte, jinosti, že Čechem být — není třeba stydět se, že slavná minulost řadí nás mezi první národy světa. Vzdělaností svou neustáváme za národy jinými a proto blaže se brdte povždy k svému národu, buďte hrdí, že vlast vaše je ta krásná česká země! Nežtrácejte nikdy důvěru v Boha a když vám bude nejbáť, tu vzpomínka na Něho posílí vás nejvíce! Chráme Páně budiž tím místem, kdež hledati budete posilnění k práci své, kdež hledati budete útěchu v tísních života. Zůstaňte vždy dobrými a zbožnými lidmi!“ Po té rozděl 39 významným žákům ředitel školy p. B. Chmelář čestné odměny, sestávající z dobrých knih a pěkných rysoval, načež z kruhu žactva vystoupil uteh strojírny Märky, Bromovský, Schulz, J. Vaňka a pěknými verši poděkoval veškerým dobrodincům a přispívatelům na školu, i sboru učitelskému za jeho náhnu. Byl to dojemný okamžik. Slova jeho plynula ze srdce jeho i přítomného všeho žactva. — Na to otevřena byla výstava prací žákovských. Pěkný, promyšlený postup, práce dokonalé, čisté, provedené vesměs s porozuměním svědčící o vzorném vedení školy i neuvápné práci učitelského sboru. Množství lidí navštívilo výstavu. Necht' dojdou školy tyto všude přízně zasloužené!

Čtěte a rozšiřujte pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyrill a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil. Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě (Morava).

Různé zprávy.

Děravé dno ve volebním osudí na radnici budějovické. U příležitosti voleb delegátů do okresní nemocenské pokladny píš „Jihočeské Listy“: „K volbě této zapůjčila obec dvě volební osudí (urny) a to právě ta, jichž používá se při volbách obecních a poslaneckých. Urny ty byly pokryty úředními pečeti od poslední volby zemského poslance a činily na první pohled dojem naprosto bezpečnosti. Avšak přes to, když urny ty odpoledne stály v průjezdě hotelu „U tří kohoutů“, napadlo některým důvtipným občanům, aby si je zevrubněji prohlédli. A tu učiněn byl objev v pravdě senzeční: obě urny městské mají dna tak zařízena, že možno jimi vpraviti do vnitř libovolný počet hlasovacích lístků! Ve dně jedné urny jsou tak široké štěrby, že se tam může téměř i přet vatrčiti, takže možno tedy otvory těmi nejen lístky do urny hromadně vpravovati, ale vhodným železným háčkem lze z urny i libovolný počet hlasovacích lístků vytáhnouti. U druhé urny pak je dno zařízeno tak, že výsronbováním dvou šroubků lze je celé odstraniti. A teď si představme, že častokrátě již ve volebních bojích tyto urny, plné hlasovacích lístků, byly přes noc na radnici, v téže radnici, kde již tolik zločinů proti Čechům budějovickým bylo spácháno!“

Strážný výbuch sopky. Francouzský ostrov Martinique ve skupině Malých Antil ve střední Americe 8. května postižen byl pohromou, která co do hrůzy a přisernosti přirovnati se dá jen k strašnému výbuchu Vesuvy r. 79 po Kr., kdy žhavou lavou a popelem zasypána byla bohatá města Herculanium a Pompeje. Celé přístavní a obchodní město St. Pierre a několik sousedních obcí je zničeno. Pět kilometrů od města vzdálená sopka Pelée, považována za úplně vyhaslou, bez předchozích známek časně ráno, kdy

obyvatelé si ještě bavili na lávkách, vybuchla. Počala chrliti žhavou lavu a vylévala ji obrovskými proudy na město, které brzy stalo se obětí plamenů. Ku výbuchu připojil se strašlivý podzemní rachot, země se otřásala, moře se rozbouřilo a obrovské vlny zmítaly hoficemi lodmi v přístavě, a zároveň brozná vichřice zanášela celé proudy lávy až na 6 hodin daleko a zasypávala celý ostrov spoustami horkého prachu a popelu. Počet obětí pátí se na 30.000. Též na ostrově St. Vincent povstaly výbuchy sopky, jimiž už několik obcí zničeno.

Židovští hospodáři. Na ruských drahách v ruském Polsku a na Litvě objeveny byly obrovské podvody, při nichž státní pokladna poškozena o tři miliony rublů. Dosud bylo zatčeno asi padesát osob, mezi nimiž jsou i bankéři, advokáti a železniční úředníci. Vedení těchto podvodných manipulací měli v rukou židovští obchodníci. — Na nádraží v Moskvě zatkla nedávno policie párek židů, kteří vlekli a sebou 21 děvčat, jež prý najali za zpěvačky pro jakousi společnost v Avii. Ubohé měly býti vlastně prodány do vykřičených domů. — Ve Stráni u Uberského Brodu na Moravě a v mnoha jiných místech slováckých jsou všichni hostinští Židé, všichni kupci a řezníci Židé, lékař Žid, poštovník Žid a v obecním zastupitelstvu též Židé. A naše inteligence na Slovácku — často k tomu mlčí, ba i křesťanské dušičky k nobám Židovým vňají. — „Čas“, který si všude jinde už příliš pečlivě zlořádů všimá, mlčí o všem tomto hospodářství jako zafezaný. Nedávno upozorňoval i na „klerikální pravopis“, ač mohl věděti, že nějaký kostelník nemůže býti v péře tak boněn jako p. Herben. Stane-li se v katolickém táboře jen dost malá nepřistojnost, obyčejně to „Čas“ udá se širokým výkladem hned na první straně svého listu, nebo napíše o tom dlouhý ávodník. Ale židovské zlořády nenalezou v „Čase“ kritiku ani na straně poslední. — A pak jde „Čas“ s národem!

Hnutí „Pryč od Říma“. Jak velikých rozměrů nabývá nadšení pro podporu utlačovaných bratří v Rakousku mezi Němci sousední říše, o tom svědčí zprávy evangelických spolků zahraničních. Ač loni byly hospodářské poměry nentěšnými a četné úpadky různých bank značné ztráty finanční způsobily, dostoupily sbírky „Evangelického Brodu“ ku podpoře evangelického hnutí v Rakousku osminásobně vyššího obnosu, než v letech minulých; stejně i příspěvky pro spolek Gustava Adolfa vzrostly měrou nebývalou. Zejména odkazy ve prospěch hnutí toho stoupají den ode dne — za jediný měsíc listopad minulého roku dosáhly výše 46.000 marek. Třetí z společností v sousední říši ku šíření protestantismu „Gottaukasten“ zejména přičiněním měšťanstva Hamburkeho a dam z nejvyšších kruhů své přímý zdvojnásobila. Též ve Švýcarsku se činí — sebráno tam ku podpoře hnutí evangelického před nedávem 80.000 franků. Při těchto „potěšitelných“ zprávách připomínají zahraniční listy německé, — mohou prý evangeličtí souvěrci v Rakousku nabyti plně důvěry ve vdatnou podporu a věrné setrvati při nové své víře.

První česká pouť do Lurd. Z Vídně rozesílá se německé pozvání k pouti do Lurd, pořádané vp. kaplanem Hortežkem. Ale každý český poutník zajisté že se raději účastní české pouti, při které se budou konati pobožnosti a kázání česky. Vyjednávání s firmou Cookovou není ještě ukončeno, poněvadž žádá vysoké ceny. Prosím důst. farní úřady ještě jednou, by tuto pouť laskavě oznámili a upozornili, by se účastníci potom obrátili na podepsaného. Leopold Kolísek, farář v Předklášteří u Tišnova.

Sám se odsoudil. Nedávno přinesl Čas ličené stížnosti na nedovolenou kolportáž klerikálů a „Hlas z Času“ to ihned otiskly. Minulý týden uveřejnil však tentýž Čas ve svých sloupcích tuto zprávu: „Konfiskovaná brožura. MUDr. J. Bulova, praktický lékař v Karlíně, byl na 6. květen předvolán k c. k. okr. soudu pro přestupky v Praze, Celetná ulice, by se zodpovídal z přestupku proti § 23. tisk. zák. (nedovolená kolportáž). U pana Pfeifra v Kratzau (Kratzan) byl totiž četnictvem zadržen leták sepsaný p. drem Bulovou, nazvaný: Die Blütenketten um die Polnaer Verbrechen. Pan Pfeifer při líčení pravil, že mu byl zaslán poštou z Prahy, načež dr. Bulova odvětil, že o ničem neví. Tím bylo zatím vyšetřování předběžně ukončeno. Ze zprávy této jest patrné, že ne klerikálové, ale kamarádi Massarykovi pěstují nedovolenou kolportáž. Policii však na ně die způsobu Herbenova svolávat nebudeme. Na to má jen realističtí klika patent.

Akelové společnosti zlodějí. V Londýně je 70 tisíc policii známých zlodějí, mezi nimiž jsou organizace zřízené na způsob akciových společností, které platí svým členům dividendy. Knihy vedou se velice pfně a z přebytkového fondu podplácí se policie a podporují rodiny polapených „akcionářů“.

Kabel Velkým oceánem. Všechny přípravné práce pro položení kabelu Velkým oceánem jsou hotovy. Kabel bude 1 0.000 km. dlouhý. Položen bude od St. Francisca a odtud do Honolulu a na Manilu. Práci tu obstarají čtyři kabelové lodě; práce bude proto obtížná, poněvadž v Tichém oceánu jsou hloubky až štikilometrové. Kabel bude celkem važit 22 milionů kilogramů a sice přes polovici celkové váhy vážití bude ocel, z miliony kilogramů měď a 1 a čtvrt miliona kilogramů gutaperča. Počítají, že za hodinu položí 11 km. kabelu. Na kabelových lodích jest 250 techniků a 800 dělníků. Doufají, že do r. 1904 kabel bude položen a že bude možno posylati telegramy z Paříže do Londýna — přes Honolulu a Manilu.

Také příkladná poslanecká kuráž. Pořád, že prý naši poslanci nic nepracují a že mají proti vládě velmi málo kuráže. A zatím si 4. května počínal nár. socialistický poslanec Fresl na schůzi ve Vyskové tak statně, jako Herkulés. Když okresní komisar pro jedno „srdnaté“ propovědi chtěl schůzi rozpustit, řval na něj Fresl hlasem tuřím a k zdůraznění své protestace prahtl židli o zem. Když

tento statný Žižka mluvil dál, počali četníci scházet roháčů do opravdy, přičemž přišel jeden posluha o život. Co pak na životě jednoho Čecha záleží při tak rytmické saravol Vásk Buři strati v každé bitce více lidí a přece si nezmouhají. Jen když „bratr“ Fresl provedl svou; tento kurážný vůdce aspoň na živě zůstal a nebyl za svou ráznost ani dost málo poražen; vždyť jeho mužná prsa hájil široký, neprořetelný štít poslanecké nedotknutelnosti. Jak si v tiské radě statně počíná na tom nikomu nezáleží; jen když na lidovém táboře ukáže statečnost a nepoddajnost. Jen hodné lid fanatisovat a štvát na útraty jeho vlastní, padni oko nebo zub! Pávodci takového skutku se nestane nic a on provede přece jen hrdinství! Konce svého štvání mohl Fresl dobře tušit a proto za prolitou krev nebožákovou spadá zodpovědnost hlavně na „bratra“ Fečnicka. Zas kus poslanecké práce dle vzoru Wolfova; a pak mají mít před námi Němci strach a úctu. Šaškům ránu Freslova se každý musí jen útrpně usmát.

Něco pro zasmání. Pan starosta pardubický Dr. Formánek vyjádřil se dle novinářské noticky v obecním zasedání, že prý brozí nebezpečí, aby Hradečtí při své energii neprosadili vyústění průplavu pferovského u Hradce místo u Pardubic. My a energie!

Čas pěstuje Sabinalismus. Jak obhájil „Čas“ a jeho patroni židovstvo v Hilsnerovi, jest a důstatek známo. Ale když již Hilsner sedí za mřížemi, sou mu třeba telecí kosti, v Hronově nalezené dosti dobré k tomu, aby Obnovu obviňoval zase z „pověry“. Sabinové v Čechách dosud nevymřeli.

Slaměné klobouky se dají snadno vyčistiti. Jest doba, kdy vytahují se slaměné klobouky ze skříní, avšak tak mnohý zachovalý kus potřebuje vyčištění a to stojí 1—2 kor.; možno ale za pár krejcarů jej opět jako nový získati. Vezme se na klobouk 10 gr. kyseliny cukrové a rozpustí se v půllitru teplé vody a roztokem se klobouk pomocí kartáče a houby vyčistí. Pak nechá se klobouk na slunci usušiti. Kyselina cukrová jest hmota gumě podobná, bezbarvá, roztéká se vlnutím a rozpouští se snadno v líhu i ve vodě. Dostaneme ji v každém materialním obchodě; podotýkáme ale, že jest jedovatá. Někteří používají místo kyseliny cukrové kyselinu šťavelovou (jetelovou sůl) neb kyselinu citronovou se stejným výsledkem.

Jak se čistí stěny. Prohlédnou se dřevěné součástky a co sblížilo, nahradí se dřevem čerstvým. Na to se voda úplně vyčerpá, nečistota ze dna odstraní, na dno se nasype vrstva as 2 cm. vysoko vápenného práchu a také stěny se hodné obilí vápnem čerstvě hašeným. Za 24 hodin se opět všechna voda vyčerpá, stěny umetou starým kostěm a opláchnou čistou vodou, dno ještě jednou se vyčistí a 10 až 20 cm. vysoko hrubým uhlím dřevěným pokryje. Na tuto vrstvu uloží se asi 20 cm. vysoko plavený křemen (štěrk) a přidají se 2—3 hodné veliké kusy kamenné soli kuchyňské. Místo dřevěného uhlí možno upotřebiti dobře vymyté rašeliny hrubé.

Inkoustové skvrny odstraní se z prádla takto: Do malého koflíčku naleje se trochu benzínu a trochu horkého octa, do toho namočí se skvrna a po nechá 5—10 minut ležeti.

Úmrtí. Ve Vosicích zemřel místní vldp. farář Frant. Šinkora, os. děkan ve věku 60 roků.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu chrudimského:

100 K p. t. p. vikář Stěbák v Mikulovicích . . . 100 K — h.
40 K p. t. p. děkan a vikář Kvěch; p. sekretář, děkan Hajzler, p. děkan Broul . . . 120 K — h.
20 K p. arciděkan Dr. Mrštík, p. děkan Krátký, p. far. Brdčák, p. f. Bartoš (Zlechovice) 80 K — h.
10 K p. Dr. Plešinger, p. bisk. notář Klapal, p. farář Tichý, p. farář Vykoukal, p. P. Mikulecký, p. P. Sobotka . . . 60 K — h.
6 K p. katecheta Liebieh, p. farář Šál, p. farář Štěpánek, p. P. Čuda, p. P. Černík, p. P. Svoboda, p. P. Vostřel, p. P. Tajovský, p. P. Vančák 54 K — h.
Celkem 414 K — h.

Z vikariátu opočenského:

50 K p. děkan Sysel . . . 50 K — h.
23 „ 80 h p. farář Hroneš . . . 23 „ 80 „
20 „ p. farář Erlebach . . . 20 „ — „
10 „ p. děkan Ot, p. farář Vojnar, p. kanovník Novák, p. děkan Řehák, p. děkan Erychláb, p. P. Dokonal . . . 60 K — h.
8 K p. p. farář Jelínek . . . 8 „ — h.
4 „ p. katecheta Světelský, p. P. Barvíř, p. P. Moravec . . . 12 K — h.
2 K p. P. Stanislav, p. P. Bobec . . . 4 „ — h.
Celkem 177 K 80 h.
100 K p. t. p. Josef Jesen z Ústí n. Orli, p. far. Vítek ve Žďarce . . . 200 K — h.
hořejších 414 „ — „
v minulých číslech strženo 7643 „ — „
úhrnem 8424 K 80 h.

Dary a členské příspěvky přijímá pokladník „Družstva“ Dr. Novotný.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 10. května 1902. 1 hl. pšenice K 14 63—15 40, žito K 11 80—12 60, ječmene K 9 60—10 10, oves K 6 40—6 80, proso K 9 00—10 00, vikev K 9 40—10 00, hrachu K 17 00—20 00, čočky K 16 50—21 50, jahel K 18 00, krap K 16 00—24 00, bramborů K 1 80—2 20, jetelového semínka červeného K 00 00—00 00, jetelového semínka rus. K 00 00—00 00, máku K 35 25—38 00 lněného semene K 18 00—20 00, 100 kg. žit. otrub K 12 00, pšenice, otrub K 12 00, 1 kg. másla K 2 20—2 64, 1 kg. sádla vepřového K 1 40—1 78, tvarohu K 0 32—0 38, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0 00—0 00, jeden hl cibule K 0 00—0 00, jedna kopa drobné zeleniny K 1 00—4 00, 1 kopa zelí 0 00—0 00 K 1 pytel mrkve 0 00—0 00, 1 kopa kapusty K 0 00—0 00, 1 kopa petržele K 3 00—3 60.

(Zasláno).

Na pomník milého nám kollegy Josefa Lupoměského teprve bohužel věnovali: Vno. Jandík a nížepsaný 10 K; Jos. Moravec 5 K; Jos. Scheitz 6 K; Frant. Náhlík 2 K 80 h; Karel Zieris 5 K. Doufám, že u ostatních kollegů dosud snad nevymizela láska k milému druhu a že i oni svou hřivnou přispějí. Všem dárcům díky!

Jan Louský,
katecheta v Ledči n. Sáz.

Listárna redakce.

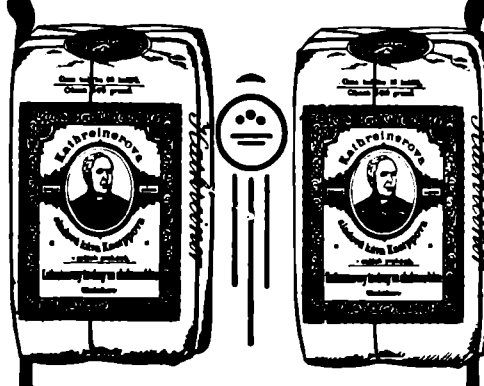
Dopisy, které došly ve středu, nemohly býti už uveřejněny, ješto téhož dne za příčinou svátku sv. Jana Nep. byla závěrka listu.

Křestní list

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

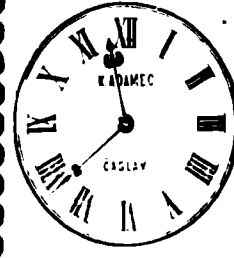
Biskupská knihtiskárna.

Jen v těchto balíčcích
obdržel se pravá tak
všeobecně oblíbená

Kathreinerova
sladová káva Kneippova

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

OBRAZY
olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné reprodukce náboženské a historické, arcadla, rámce, listy, římky, křídla, sochy a umělecké výrobky všech druhů v moderní úpravě, solidně a levně.

Všecké druhy papíru, psací a kreslicí potřeby, vždy nejnovější

dopisnice
a vše do oboru papírnického spadající v nejbohatším výběru doporučuje

Josef Kieslich
v Hradci Králové,
Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu rámců založen r. 1891.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jablanku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme svlášt na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem státní medaille, a mnohými jinými diplomy s prátem rašení státní medaille.
Vzorky zdarma a franke.

Spolkové prapory, stuhy, ozdobné výšivky dle předložených výkresů, mešní roucha, příkrovy, kostelní prádlo a všechno v ten
odbor
náležející předměty
levné a přesné
zhoto-
vuje sirotčinec
Růžencová výroba
Praha I., Konviktská ul. 296.
Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franke zašlou.

Misto
pomocníka zahradnického
hledá mladý a zručný
VÁCLAV FEIGL,
pomocník zahradnický
z Velké Skalice, pošta Zbraslavice.

Vzorné zařízené
slatinné lázně
VELICHOVKY
u Jaroměře v Čechách.
Osvědčené proti rheumatismu, dně, lachyas, dále pro chudokrevné, skrophulosu, nemoci ženské atd.
Úplně suchá poloha.
Výborná restaurace v režii. — Ceny mírné. — Pošta a telegrafní stanice v lázeňské budově. Pro P. T. obecnostvo s okolí, pokud toto nehodlá v lázních bydlet, a pouze do lázní zamýšlí docházeti neb dojížděti, dal nový lázeňský lékař p. MUDr. V. Maza státní svlaštinní p. hodnou místnost, kde po vzaté lázni lze si odpočinouti a se zotavit.
Raďte si vyžádati prospekt od správy lázeňské.

Výhodná výměna
starých kočárů za nové.

15 kusů nových kočárů,
20 párů anglických postrojů

má stále v každé ceně na skladě

Jan Černý,

hotovitel kočárů

v Hradci Králové vedle bisk. residence.

Několik pěkných ojetých
phaetonů též i kučír málo opotřebo-
vaný levně na prodej.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

(av.-Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnatstvu bojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správky se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správkové hodinek se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skv. ty se kupují a vyměňují.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v. každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syhrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy v velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné
látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleudstoj-
ného duchovenstva svědčí o pověsti ob-
služe mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Pro založení
hřbitovní knihy

prakticky upravený tiskopis s pří-
ním linováním, arch za 8 h;

juxtový poukaz na hrobní místo
pro hrobaře (arch = 6 poukázek)
za 6 h;

smlouvy na hrobky,
arch za 10 h

jakož i všechny jiné pro duchovní
správy potřebné tiskopisy nabízí

Biskupská knihotekárna.

Hlaváčková

patentní

**mramorová
valcha**

jest nejlepší prací přístroj

neboť trvanlivostí a nezdolností mramoru jest ne-
zmarná a svými vždy hladkými plochami sněho-
bílé vyprání a úsporu na času, mýdle atd. docílí

Proti dobírce 5 K zasílá výhradně

B. Hlaváček,

sochařský závod Praha, Vinarská ul. 525 VII.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Dříve
než cokoliv koupíte,
neračte opomenouti si dříve prohlédnouti
jediný křesťanský

BAZAR ČUPR

Divadelní ulice proti kavárně p. Fialy

a budete překvapeni novinkami a solidním zbožím
všeho druhu, za ceny nejlevnější a pevné.

Nejnovější nákrčníky od nejlevnějších
tuzemských až do
nejjemnějších anglických a francouzských výrobků.

Prádlo bílé i barevné.

Pro P. T. p. cyklisty touristiky, svetery, kama-
še, punčochy, pásky atd.

Pro Lavn-Tennis košile, pásky, střevíce,
rakety, míče, **foťbaly**
na kopanou a **Ping-Pong** (Lavn-Tennis na
stól.)

Nejnovější slunníky, deštníky a hole.

Nejnovější bluzky, dámské nákrčníky a
chapeau.

Dětské oblečky a šatičky.

Šněrovačky, zaručené výtečné fačona, též
dle míry se rychle a levně
zhotovují.

Mnoho pochvalných uznání.

Kožené zboží, jako: tobolky na doutalky,
peněženky, krabice na šití
atd., atd.

Celoroční výstava novinek **dárků,**
jakož i **hraček.**

Čínské a japonské dekorační
předměty, rohožky na pohlednice a podo-
benky, **vějíře** atd.

František Čupr,
Hradec Králové.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně

kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přepisů vyloženo
k nahlédnutí.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleudst. duchovenstvu
svůj všudež ověřený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
ceníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

Díkůvzdání.

Všechněm, kteří projevili upřímné účastenství při úmrtí a pohřbu naší nezapomenutelné dcery a sestry

MARIE RAUCHOVÉ

vzdáváme z hloubi srdce své

nejorelejší díky.

Zvláště veledůstojnému panu faráři Stanisl. Červovi, velebným pánům Arnoštu Veselému, Karlu Volencovi, Josefu Zelenému; dále velect. p. říditeli choru Karlu Ungrovi, spanilomyslným sl. Leopoldině Kabeláčové, Anně Hadačové, sl. Jahnlovým, i ostatním slečnám a pánům z Německého Brodu za dojemné sbory pohřební; jakož i všem, kteří svou soustrastí zmírnilí naši bolestnou ránu.

V Nových Dvorech, dne 6. května 1902.

Rodina Rauchova.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,
obchodní dům se sukny v Hradci Králové.
Závod založen roku 1834.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, střešními
i vsazením.

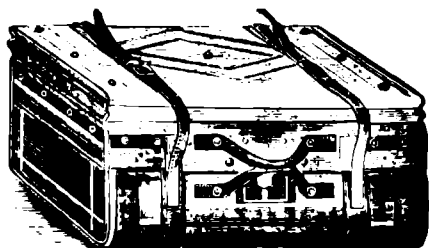
Veskeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nešetně veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Víceletá záruka.

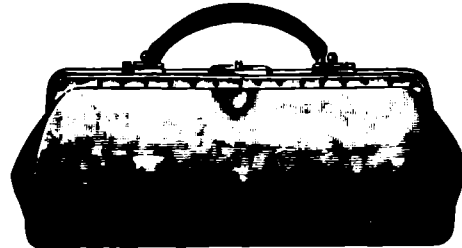
Největší sklad v Hradci Král.

Cestovní potřeby

vlastní výroby

tobolky, pouzdra na doutníky a navštívenky nabízí
nejlevněji jediný odborný závod toho druhu

F. Růžičky

v Hradci Králové

proti hotelu „MERKUR“.

Objednávky a opravy se přesně a v době nejkratší ve vlastní dílně vyřizují.

Pp. továrníci a velkoobchodníci se upozorňují
na vlastní výrobu vzorkových kufrů.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

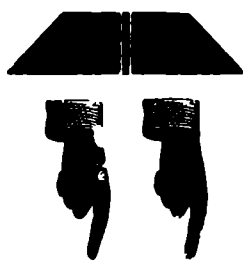
JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Navštívenky

všech druhů

nabízí

Biskupská
knihkárna.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podsíň.

Jediný křesťanský modní závod v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.

Uplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samety. Pevné ceny. Plyše.

Šicí stroje

s pětiletou zárukou, všech různých
druhů, nejosvědčenějších a nejlepších
soustav, též na mírné splátky,
stále na skladě v hojném výběru
jedině k dostání

v prvním sportovním závodě

Františka Jiráčka,

ve Vysokém Mýtě u Chocenské brány.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

1400 čtver. sáhů

stavebních pozemků u nádraží a kolem
školy na Pražském Předměstí u Hradce
Králové prodá a kupujícímu výhodné plat-
ební podmínky poskytne

J. Kulíš,

ředitel městské divčí školy v Hradci Králové.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městského pivovaru v Plzni
přimo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

OBNOVA

Číslo 20.

Předplatné na čtvrt roku z k 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 15. května 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Jazyk a jazykové.

Dnes mi ještě jednou napadá pěkný název, jež loni udělili evanjeličtí páni pastoři mladočeským „vůdcům národa“ a poslancům. Rozháněli se na ně pro odsouzení velezrádných, vlast naši přebobou Průšákovi připravujících šmejdy, jež se tropí pod heslem „Los von Rom“ — Pryč od Říma. Nazvali je tenkrát „nevěrci a pověrce.“ Kdo se evanjeličtími listy a „pány“ nezabývá, nevystihne tak lehko smysl tohoto čestného našich Mladočechů názvu. A proč je tak nazvali? Nevěrci je nazvali, že jsou „liberálové“ (novopohanští svobodomyšlníci), pověrce pak, že nevěří heidelberskému katechismu nebo výkladům písma, jak je robí „páni“, ale že zůstávají v církvi katolické. Tím však nedostali šturec jen mladočechští svobodomyšlníci, ale — jak už náture pánů pastorů jinak nedá — i víra katolická. Ta je totiž pánům těm — pověrou.

Na pohled to velice krásně zní. Slušný člověk není u nás veřejně nevěrcem rád nazýván, třeba jím byl, a pověrcem teprve ne. A proto když z tohoto Mladočechům přiděleného titulu vykukuje, že evanjeličtí páni nejsou ani nevěrci ani pověrce, jest to velice krásná věc a oni tedy a jejich — ne církve, ale církve jsou nejslušnější pod tím Božím slunéčkem. Jenže záleží velice na tom, zdali páni pastoři spolu s nevěrci nenazývají pověrou, co je *vírou odhodnou, rozumnou*. A v tom ohledu myslím, že nebude škoditi, jestliže ke dni svatého Jana z Nepomuku promluví i letos několik slov o jazyku jeho, jenž na jedné straně nevěrou je umlčován, a na druhé se pověrou nazývá, a jestliže povím, co o něm je vírou — rozumnou.

Nevěra, protestantstvím znenáhla do národů křesťanských uvedená, má za hlavní zásadu: Co je nad síly přírody, to není možné; a proto všemu „nadpřirozenému“ říká — pověra čili víra nerozumná! — Katoličtí učenci však praví: *Co se skutečně stalo, musí pravdou býti*, třeba to bylo nad síly přírody, a proto v takovém případě víra v událost neb věc nadpřirozenou jest vírou rozumnou.

A tak je to i s tím jazykem svatého Jana z Nepomuku. Že byl po více než třech stoletích při otevření hrobu toho svätce v hlině a lebce nalezen tak, jak je v ústech člověka živého a zdravého, nelze *rozumně* pochybovati. Jest to dějepisná událost, stvrzena přísahami očitých svědků všech stavů, obzvláště i doktorů lékařství, kteří jej i ohmatali. Právě tito lékaři — znamenití chirurgové — dali do protokolu o tom sepsaného, že zachování jazyka toho jest nemožné, co síly přírodní provéstí nemohou. *Ne víra, ale nevěra jest zde tedy něco nerozumného*. A víra ve tvrzení nynějších filosofů a profesorů o nemožnosti všeho nadpřirozeného jest víra nerozumná — čili *pověra*.

Ale proč se tomu nevěřící profesoři a mudrci tolik brání, aby jedenkrát pořádně přemýšleli o této dějepisné události? Inu — *nechtí* věřiti. Kdyby ji uznali, jest jejich celá filosofie „na hromadě“. Jazyk ten po více než tři století zachovaný hlásá patrně Boha o sobě vědoucího, všemohoucího, čili toho křesťanského. A toho páni nechtí! On je nepřítel jejich pyšného mudrování a jejich volného živobytí. Neboť svobodomyšlnost jest u mnohých též svobodomyšlnost, čili žiti přísne a svědomitě, jak ten křesťanský Bůh káže, se jim nechce.

Ale proč pastoři přidávají se tu k nevěře? Vždyť právě oni tolik bijí na písmo a to jest plno událostí nadpřirozených. Inu — *nechtí* věřiti. Kdyby tuto nadpřirozenou dějepisnou událost čili nadpřirozené zachování jazyka onoho uznali, jest jejich heidelberské, anglikánské a viklefské učení „na hromadě“. Cítí to, že jazyk ten — důsledně-li o tom myslíme — hlásá pravdu nenáviděného jimi *katolicismu*. Oni mermomocí chtí *katolicismus* mít pověrou, vírou nerozumnou. Zatím však víra ve výklady písem dle hlavy toho reb onoho, nebo víra v neomylnost svou vlastní

jest víra nerozumná — a tudíž pověra, a obývání oné dějepisné nadpřirozené události nějakým — vtipem býti majícím — pustým slovem anebo nemyšlením o ní — jest nevěra. A tak kdyby v jistých kruzích mladočeských nebylo té až děsné lhovosti ke všemu náboženskému, mohli by právě páni ti pánům pastorům vrátit přezdívku a jim říci: Vy jste nevěrci a pověrce.

Ale co z toho má národ, jestliže si páni navzájem výčitky činí? Co z toho, jestliže jazyk český člověku jazykem českým mluvícím — nechce říci nadává, řeknu jen laje? — Něco zcela jiného potřebujeme, nemáme-li slábnouti víc a více. Tu řeč, kterou onen podivně zachovaný jazyk mluví, slyšeti, uvážiti a dle ní sebe i jiné a národ věsti, toho je zapotřebí. Bezbožectví a i náboženského sektářství se varovati, víru otců našich, to jedině pravé křesťanství v život veřejný zase uváděti, to je to, co slí národ. Nevěra a pověra jest současně každého národa, tudíž i našeho.

Avšak nejen ke dnům svatojanským, ale letos spolu k svátkům svatodušním vydává se toto číslo Obnovy a tu člověku křesťanu na mysl připadají jistě jazykové. Jsou to ti ohniví jazykové, kteří se ukázali v první Hod svatodušní nad hlavami prvních hlasatelů spasného učení Kristova.

Právě naše vlast česká i stát náš rakouský by měl o těchto jazycích prvého Hodu svatodušního a oné veliké dějepisné události toho dne vůbec vážně přemýšleti. Jazykové! Různost jazyků a přece právě pod těmi různými jazyky počíná velkolepá jednota. Před dům onen, kde se to událo, sbíhají se lidé z přemouhých národů tehdejších se židy letnice slavících. Byli to lidé z pohanstva, kteří opustili báhorky o božích svých a s národem israelským věřili v Boha pravého, jediného a Obnovitele světa čili Vykupitele očekávali. A pod těmi tedy přemouhými jazyky a před lidmi různých jazyků vystupuje náčelník hlasatelů učení Kristova, Petr. Asi tři tisíce lidí nabyvá víry a křtu, a objevila se tu *jednota v různosti*, sbor prvotních křesťanů z národů různých, církve jediná, sjednocená uvnitř touže vírou, zevně touže svou nejvyšší hlavou, Petrem. A tento sbor — jenže o mnoho, mnoho větší, jest tu podnes na světě, sbor národů jazyků nejrůznějších v jednotu podivuhodnou, v jedno slitý, uvnitř touže vírou, zevně touže hlavou, nástupcem Petrovým.

Proč jinde ve světě tolik nesjednocení, tolik roztržek, tolik sekt? — A proč různých jazyků tak vášnivý boj, až i vlast to trhá a řší boří? —

Odstoupilo se od toho, co ten jazyk nadpřirozeně tam v Praze zachovaný hlásal i hlásá. Odstoupilo se v učení, v zákonech, ve vladaření, v životě od katolicismu, a tím i od sjednocující síly jeho. Petra nějakého jest zapotřebí, jenž by ty různé jazyky sjednotil, jako se to stalo založením církve o prvních křesťanských letnicích. A ten Petr tu vlastně jest v nástupci Petrovu. A jeho hlas a učení třeba slyšeti, a spravedlnost, smír a láska by se vracely do duší. Ač různými jazyky mluví dva národové v naší vlasti, a různými v Rakousku, přece by k jednotě dospěli, kdyby se zase jako druhdy naučili mluvití řečí lásky křesťanské.

Tot ten „jazyk“, který jedině sjednocuje „jazyky“.

„Ohromné stráty, způsobené válkou husitskou, nahrazují se jen zvolna. Počet obyvatelstva (v XVI. stol.) jest ještě mnohem menší, než za Karla IV. a nepřesahuje s jistotou 2.500 000 duší. Ani obchod, ani průmysl nenabýly již té čílosti, jako v XIV. století. Za středověku Čechy byly velikým střediskem průmyslu a obchodu. Válkami husitskými přerušeny byly styky jejich s národy okolními; pollačován nebo zadržován všeliký ruch průmyslový.“

Protestant Arnošt Denis.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 13. května.

(Ke stykům ruskočeským. — Něco o poměrech vnohradských a o sbytečnosti jejich velební.)

Sympatie a upřímná náklonnost a důvěra českého národa k Rusům datují se od osobního styku českého lidu s ruskými vojsky, když tato z roku 1799 na rok 1800 pod Suworovem v Čechách přezimovala a když r. 1813 českými kraji proti Napoleonovi táhla. Jako si tehdy ruští vojáci i důstojníci v českých společnostech libovali, ani tomu nevěřice, že nejsou doma ve svém státě mezi svými, tak stejně český lid přilnul k Rusům s neupřímnější láskou a pamětníci tažení jejich českými zeměmi až do své smrti s nadšením o oněch návštěvách ruských v Čechách vyprávěli. O tom není žádné pochybnosti a o to nemůže býti také žádného sporu, že tyto mocné ruské vojenské návštěvy v Čechách pod josefinskými závody vadnoucího ducha českého velice osvěžily, ony český lid v jeho tehdejší domnělé opuštěnosti naplnily nadějími v lepší budoucnost a vzkrýsily v něm, ovšem bezděčně, národní sebevědomí a pochopení příslušnosti k velké rodině slovanské, již přináleželi budoucnost světa. Proto také staly se Čechy napotom kolébkou myšlenky slovanské vzájemnosti, která zde nejúrodnější půdu nacházela a odtud po celém Slovanstvu se rozšířila. Rusové toto faktum ochotně a rádi po celé minulé století uznávali a doposud uznávají. Jejich vědecké i národohospodářské kapacity, pokud obzor jejich není zabeđen německým plotem, Prahu a Čechy navštěvují a ode dávna to náleží v Rusku za podmínku zaokrouhlení evropského rozhledu znáti Prahu, Čechy a český národ. Jsou případy, že poznatky tyto osvojovali si i členové carského domu.

„Styky Čech s Ruskem v XIX. století“ zasloužily by svou důkladnou monografií, neboť v dějinách Evropy hrají velice důležitou roli, jsouce vlastně úvodem k evropským dějinám XX. a následovních věků. Do podrobností zde tato svá tvrzení rozváděti nebudeme. Není toho také zapotřebí. Českoruské styky trvají dále a proto právě se zde o nich máme za potřebné a včasné zmíniti. Ruská říše se o to stará, aby Prahu, Čechy a český národ jistě část jejího vědeckého a inteligentního dorostu poznala. Z poznatků těch mají budoucí ruští předáci těžiti pro sebe, pro Rusko. Kdyby totiž měli míti z těchto styků Čechové svůj prospěch, přicházeli by do Čech na delší dobu: ruští starci, aby zde české mladíky učili a cvičili. Proto není pochybnosti, že studijní pobyty mladých Rusů v Čechách jsou pro ně cestami na zkušenu, kterážto zkušena je napotom doma staví na vynikající místa.

Z Rusů, kteří během minulé století v mladém svém věku v Praze a v Čechách pobýli, vyspěla napotom doma řada vzácných mužů, kteří vlasti i národu svému následkem svého mnohostranného, hlavně mezi Čechy nabytého rozhledu velice mnoho platných služeb prokázali a při tom Čechům povždy věrnými a upřímnými přáteli zůstali. Nechceme se zde šířiti o této důležité stránce ruskočeských styků, jež byla a jest českému národu drahocennou oporou v jeho snahách, pracích a zápasech na poli kulturním.

Poněvadž však poslední doby vykazují případy, že do Čech přišli mladí Rusové, jejichž pobyt zde byl pro obě strany nejenom bezcenný a proto zbytečný, ale namnoze spoušivá v něm i nebezpečnost, aby dosavadní spanilý poměr ruskočeský nebyl následkem nesprávných informací těchto pánů touto cestou kalen ke škodě obou stran, jest docela včasno, několika slovy co nejjemněji k možnosti toho poukázati.

V Čechách dere se od posledních dvaceti let, a to namnoze i s úspěchem, do popředí veřejnosti tlupa osob, jež tu hledí se vydávati

za české učence, vědátory, politiky a předstí-
ráním potřebných k tomu vlastností, kterých
však ve skutečnosti postrádají, vynasnažuje
se docílití výhodných společenských postavení,
na nichž potom v pravdě jenom lenoší. Aby
toto lenošení tohoto panstva nebylo tak patrné
a křiklavé a aby se jeho příslušníci předce jenom
také něco znamenati zdáli, pokoušejí se všemož-
nými prostředky ústně i tiskem snižovati všechnu
práci jiných, ač sami vlastně nic trvalého a
platného neprovedli, postrádajíce všech k tomu
potřebných spůsobilostí a honosíce se přímou
řečeno leda jenom drzým jazykem známých
„theoretiků práce“. Pánové ti hledí chlapecky
daremným způsobem zhasínati zářící voskovice
skutečných pracovníků, aby v jasě jejich ne-
zanikla všelijak splácená jejich lojovka. Sami
nic vážného nepodnikajíce jenom číhají, aby
se proslavili souzením a snižováním prací
cizích, jež by jinak význam jejich naprosto
zastínilily.

A tu mezi prostředky, kterými ze své
duševní i mravní nízkosti jako tatramani dávají
se vymršťovati na výši doby, což jest v Čechách
nyní za rozháraných poměrů politických možno,
užívají také toho, že přede všemi cizinci, vy-
násějící především a jenom sebe, znechucují
a pomlouvají každého, kdo jest jim některou
svou prací nebezpečným. Proto podnikají na
zdejších poměrů neznalé mladé zahraniční hosty
hotové hony, aby je o skutečném stavu českých
věcí dle svého zájmu a podle výkladu svého
chudičského krámků t. j. falešně informovali.
Obětí pak takovýchto falešných informací o
českých věcech a osobách stali se zde v po-
sledních letech také někteří mladí Rusové.

Rada ruských hostů, kteří byli do tako-
výchto sítí zataženi, ihned postřehla, o co běží,
avšak někteří v nich uvázli tak, že si domů
do Ruska o českých věcech a osobách donesli
a donesou naprosto falešné názory. Poukazu-
jeme k tomu a vytýkáme to jako hanbu té
části české společnosti, která mladé cizince na
místě, aby je mravně zúčlechtila, vznítla, vě-
domostmi obohatala, baví pomluvami, klepy,
anekdotami, snižováním, tupením toho a těch,
kdo skutečně pracují a kulturnímu rozvoji ná-
roda českého jsou platnými. Mohli bychom
jmenovati řadu cizích osob, které s opovržením
na to si stýskaly, že byly těmi a těmi českými
„inteligenty“ dokonce i štvány a naváděny na
to, aby práce a snahy jiných českých osobností
tiskem potíraly a znevážňovaly. Nechtíce pro-
zatím jmenovitě ničí špinavé prádlo veřejné
ke všeobecné podívané a zaslouženému odsou-
zení rozvěšovati, neuvádíme také ani jména
těch cizinců, kteří na tento hnusný lep babských
„kazičechů“ sedli a v neprozíravosti své na
něm uvázli. To stalo se patrně jenom následkem
jejich rozumné neznalosti, nesoudnosti a ne-
dovednosti kriticky dělití plevu od zrna, proto
by bylo nanejvýš v zájmu i ruském, aby na
studijní cesty do Čech vysíláni byli z Ruska
usedlí, rozfašní, zkušení a bystří lidé, neboť
v opačném případě na mnohých do Čech vy-
slaných pouze ochotných osvědčí se Komenským
zaznamenané české přísloví: „Bys osla do Pa-
říže vedl, komoň z něho nebude“.

Když jsou někteří příslušníci české spo-
lečnosti již tak beztaktní a nesvědomití, že ne-

prozíravé cizince hledí zpracovati dle svých
černých duší a ve smyslu svých osobních zájmů,
místo aby jim ušlechtilým způsobem ke skutečné
cennému a platnému rozšíření jejich názorů
přispěli, musí se ze druhé strany pečlivě a
přísně přihlížeti k tomu, aby do Prahy nepři-
cházeli zejména z Ruska k delšímu pobytu
lidé řekněme naprosto nekritičtí a tak chytří
a naivní, že nemajíce sami vlastního úsudku,
opakuji jako hlásná roura všechno, co kdo do
nich nahučí. Tací lidé potom následkem své
krátkozrakosti nemohou míti o poměrech v Če-
chách stávajících žádných jiných názorů, nešli
mínění stejně Rusům jako Čechům škodlivé,
protože českou práci podceňující názory jejich
kryjí se s názory odpůrců oběma národům
společných.

Proto také nejenom v zájmu národoho-
spodářském, ale i v tomto zájmu kulturním
bylo by nanejvýš na čase, aby byl v Praze
zřízen ruský konsulat a aby byl obsazen osob-
ností českých poměrů dokonale znalou a v po-
suzování českých záležitostí taktně objektivní,
která by každého do Čech vyslaného duševního
slabocha ihned zase domů poslala, jakmile by
postřehla, že v Praze na místě vědy pěstuje da-
remný klep a klevety, slouže zrovna opaku
toho, k vůli čemu byl sem poslán.

Na jaká dokonce až scestí v Praze me-
škející Rusové bývají zaváděni, můžeme dolo-
žití velice zajímavým dokladem. Náboženské
poměry v zemích Českých od pokřtění Čechů
až po naši dobu jsou napořád velice chouloti-
stivé. Druhdy stály německé vlivy proti obřadu
cyrilomethodějskému, v novém věku pak ně-
mecké vlivy působí zde proti panující církvi
pod více neskrývaným protiprůběhem pruského lu-
teranismu. Předbojníkem protestantských těchto
snah na popuštění zemí českých stalo se v ne-
dávných dobách německé „starokatolictví“,
jehož apoštolem mezi českým lidem stal se
z katolické církve vyobcovaný kněz Iška. Pán
ten hledí toto německé starokatolictví rozši-
řovati mezi českým lidem tím komickým spů-
sobem, že ho obléká do husitského mumraje.
Tyto jeho snahy nebere v celí Praze a v celých
Čechách nikdo vážně, ano i do krajnosti v ná-
boženském ohledu tolerantní policie nucena
jest tuto Iškovu náboženskou maškarádu držeti
v mezích a zakazuje mu profanování pojmu
svátosti, ale to najednou nacházíme v ruském
„Bogoslovském věstníku“ zcela vážný článek
o tomto páně Iškově tropení pod titulem „Star-
okatoliceskoje občestvo v Praze“. Článek
ten ku překvapení každého Čecha pochází z
péra v Praze dlečho pravoslavného diakona
A. Voznesenského. To nám zde ještě scházelo,
aby rodilý Rus psal o českých věcech, jež
nikdo vážně nebere a které jsou namířeny proti
klidu a pokoji českého lidu, dokonce ve vážných
ruských časopisech jako o zjevech v Čechách
důležitých. Historie „církve páně Iškovy“
v Praze jsou známy tak, že je to hotový škándal,
když pravoslavný, v Praze dleč duchovní ne-
dovede jádro Iškových snah rozpoznati a když
náboženskou dobrodružností červenobíle obar-
vené vejce pruské agitace v Čechách spojuje
s Husem a líčí je Rusům způsobem, který jest
vlastně pro duchovní jejich reprezentaci v Praze
ostudou. Víme sice, že článek ten byl napsán

přece bylo trochu divné, že takový znamenitý
člověk potřebuje ještě podpory od nich samých.

Již tedy poslechněme vzvání těch dvou
moudrých kapacit a pojďme dále. Hned při vchodu
nás zarazí aroma víc než ekonomické. V první
kleci vidíme dva nenasytné vlky. Odrbaný chlapík,
který před chvílkou roztočil divý rej tónů ve fla-
šinetu, drží na háku před zraky bítavců kus masa
a dráždí tak krvežíznivce k bolestnému jeku. Zajaté
šelmy zpívají tak žalostné dueto, jako když starost-
livá máti dvěma malým pacholátkům zamazané
tvářičky z tuha mokřým hadříkem drhne. A když
se oba vlci do syta za ostně nazpívali, tu teprve
skoupý masodárce je zbaví Tantalových muk a
přistří maso blíž, — aby se bratrsky podělili.

Již také se staví vedle vás se železným prutem
vědecký tlumočník. Ukazuje nejprve dva brlohy
králů zvířat, kteří, jak se zdá, jsou zcela prole-
tářsky krmeni. „Zdíť se nám vynachází tak na-
zvaný lev nubijský; onť má jeho drápy brozně
silné a co on jednou do těch drápů chytne, to
už nikdá nepustí.“ Na této vzácné charakteristice
synů použité přestal a představoval stejné a zručné
stručně jiné menážerní strážníky.

Seznamiv publikum ještě s jmény čtyř jiných
zajatých klientů, štuchl do klece, kde resignované
dumal jakýsi okřídlený tvor podobný opelichané
slepici. Když obléhl tlampač onomu ptáku drátem
svou visitu, zatřepala se poněkud křídla umdlená,
až trochu perť jako podzimní listy po kleci se
rozléto. „Zdíť se nám vynachází tak nazvaný orel
skalní. Onť se obzvláště silným zobanem a moc-
nými drápy vyznamenává, takže často i děti malé
a zajíce s nimi do povětrí odnáší.“

Ubohý orel poslouchal tuto chválu bez zájmu,
jako by mu nepatřila. Jak by také toto podobentství
orla mohlo dokázati skutky tak rytířské! V jedné
staré čítance pro mládě československou odpovídá

buďto z lehkomyšlnosti nebo z hlouposti, ale
právě proto pokládáme ho za nešťastnou a ne-
trpělivou informací ruské veřejnosti o pomě-
rech v Čechách. V posledních letech pak vy-
skytlo se v ruském tisku několik podobných
případů a aby se neopakovaly, o to jest třeba
vážně pečovati. Proto také jsme těchto několik
slov v záležitosti té pronesli. Třebas že české
pražské listy z různých ohledů věci tyto velkým
bubnem nevytkly, máme za to, že to na těchto
místech také postačí. Rusové, kteří české po-
měry podrobně znají a správně dle pravdy a
skutečnosti a ne dle klepů a klevet je pojímají,
zajisté že nám dají za pravdu a schválí, když
zde z české strany bylo ke věcem, jež jsme
zde uvedli, v oboustranném zájmu přátelsky
poukázáno.

• • •

V posledních dnech rozkřivaly se pražské
časopisy samými poklonami a komplimenty,
jimiž zahrnovaly obecní zastupitelstvo města
Královské Vinohradů proto, že za drahé peníze
poplatníků zakoupilo několik zahrad soukrom-
níků na budoucí městské sady. Ačkoliv oběma
rukama jsme proto, aby se městskému lidu co
nejvíce ladné zeleně a volnosti přírody po-
skytlo, ačkoliv jsme proto, aby naše nová
moderní města v samém stromoví tonula,
předce se nemůžeme spřáteliti s chválou, která
se najednou vzdává obecnímu zastupitelstvu
města Vinohradů proto, že nic jiného nečinilo,
než li že pro obec za drahé peníze koupilo na
zahradu stávající zahrady, které by zahradami
byly zůstaly i dále, třebaže je obec nekoupila.
Zahrady ty mohli koupiti podnikatelé pro za-
hradní, obecnstvu přístupné restaurace a obec
byla by zuboženému poplatnictvu 1,000.000 K
ušetřila.

Avšak nám připadá tato drahá koupě
těchto zahrad jako paškvil na obecní hospo-
dářství. Ti sta kroků pod nyní draze koupe-
nými zahradami, z nichž má býti za drahé
peníze zřízen a vyplán nový park, ještě před
desíti lety stával hotový les a park Kanálka,
jejíž osud ležel v rukou většiny těch pánů,
kteří nyní drahé zahrady pro obec koupili.
Pánové ti totiž dovolili a připustili Kanálku
rozparcelovati, zastavěti a s pozemky jejím
zničením nabytými spekulovati. Kde je v tom
důslednost? Před desíti lety byla urostlá, les-
natá Kanálka jako park zbytečnou a dnes jest
o tři sta kroků výše parku zapotřebí. Kanálka
mohla zůstati parkem bez nákladů obecních
dále a nyní nový park bude státi milion.

Proto v hrđinském činu vinohradských
pánů reprezentantů, když za peníze poplatníků
napravují vlastně své hříchy, nevidíme docela
nic, co by nějaké zvláštní chvály zasluhovalo.
Zejména pražský tisk má nejméně příčin k tomu,
aby je velebil. Což pánové ti chtěli koupí tou
povznést Prahu? Kdež pak! Vždyť oni před
desíti lety dovolili zmařiti Kravín, oni připus-
tili zastavěti a sami zastavovali Kanálku, oni
zatáhli volšanské hřbitovy do Vinohrad a že
nyní najednou začali o parky tak pečovati,
k tomu je vedla jenom okolnost, že vidí nut-
nost a nezbytnost připojení Vinohradů ku Praze,
proto hledí Praze přinéstí všem co nejvíce
obecních — dlouh. Finanční žralok „národní

orlí zajatec na škodolibé posměchy koboutovy, že
i v okovech vždy orlem zůstane a kobout i při
své svobodě jen sprostou drůbež. Ale tenhle orel
by tak hrđě mluvit nemohl. Byl to stín ptáka,
nedomřelá sláva, kostra, která ani obstojně ošacena
nebyla. Nic platno; ten zvířinec leckdes názorně
chápání vlastností zvířat jen ve zmatek uváděl.
Bylo to vidět i při následujícím čísle, jež dle
učené hlavy interpretovy představovalo noha šedo-
hlavého v originále. Pobídka drátem k pobytu —
a perť zase lítalo. Kdyby toho opeřence byl na-
zval onen muž nobem plešatým, také by byl
mnoho nechybil. Byl ten pokojný dravec připle-
šatý po celém těle. Kdo ví kolikátou kapitulaci
už sloužil a jak dlouho hubeněl k vůli stloustnutí
pána svého, než se ocitl v tak veliké tělesné mizerii.

A k tomu všemu neměl chvíli pokoje. Každou
chvilku obrovský syn Indie blíž stojící své el-
stické chapadlo až do kabinetu opeřence po-
nořil, aby ulovil kousek slámy, jímž bylo dno
separace pokryto. Nosatec pak, podav lacinou
kořist svým ústům, chřoupal z dlouhé chvíle spo-
kojeně. Činil li to skutečně jen k vůli kratochvilí
nebo dělali tak z potřeby živnotenské, o tom
jen sám slon a jeho žaludek věděl.

Když konečně provedl výmluvný přirodo-
pisec za pomoci „France“ několik prostocviků
s indickým nosatcem, zabovořil ryčně: „A nyní
ukážu vám veletčným pádům nejvšestšího hada na
světě. Prve však bych zdvořile prosil o nějaký ten
tringeld“. Několik krejcarů a dva čtveráky cinkly
do nastavené mušle a za okamžik táhli oba siláci
hrozného plazu do prostřed arény. Tentu živočích
ovšem byl poněkud delší než dámské „kočky“ a
také hrozněji vypadal než vyjevené hlavičky těch
zvířecích šál, ale nebylo to s jeho délkou tak
ukrutné. „Zdíť se nám vynachází tak nazvaný
chřestý obrovský, jenž Indianům a vůbec všem

FEUILLETON.

Vzpomínky na „Kláster.“

Píše J. S.—a.

(Pokračování.)

Když menážerní svědce zarazil rychlý proud
řeči své, zaječel náhle obrovský orchestrion, zvy-
šuje hlásnou divokost zvířince znamenitě. Tóny
pekelného stroje běsnily nahoru, dolů jako posedlé.
Žádná šelma uvnitř ukrytá by nevydala takového
jeku, i kdyby jí mladé bral. Ani vyhladovělé
šelmy v cirku Neronově tak pekelně jistě neřvaly
jako tahle automatická kapela. Ta mohla dopro-
vázet žalostný nářek obra Polyféma, když mu
Odysseus jeho vlastním „špacířstokem“ oko vy-
píchl. Basy praskaly, jakoby někdo dubová prkna
lámal a nad nimi běsnily v litém chvatu jetiví
čtveráci, kteří, by i v konkurenci a přisílou lo-
komotivy první ceny dobyli. A do toho se mísily
zcela neharmonicky nářky uvězněných čtvernožců;
ani tyto takovou sílu děsných zvuků vydržeti
trpělivě nemohli. Tento stroj dovedl tlumočiti
věru vášeň nejděvšší. Když stroj vyrazil poslední
mohutný skřek, ozýval se pernaté papouškovitý
na bidélku zvenčí poplašen: „Arra kafe, arra,
arra.“ Dřívě ovšem zvuky chraptavého hrdélka
zcela zanikaly.

Nyní na podiu se objevil kulatoučký majitel
celého toho Babelu se sedmi prsteny na každé
ruce a promluviv něco po německu k vyvolávači,
skřehotal špekovým, umdleným hlasem k několika
ošuntělým statistikům: „Podporujte přece Čecha;
vždyť jest to národní podnik. Mnohý ten šesták
vyhodí, ani neví jak; ale takováhle věc se vám
tak hned netrefí.“ Dychtivému proletariátu to

OBNOVA

Číslo 21.

Předplatná na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 23. května 1902.

Inserty se počítají samé.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Radikalismus a hasičství.

Znám jednu obec a to farní obec, kde není žádného spolku, ani hasičů. Zdálo by se, že to je asi velice nepokročilá obec. Neměl jsem tolik příležitosti a času, abych poměry v obci té hlouběji zkoumal, a nevím tudíž, jak to tam s pokrokem vypadá. Ale tolik jsem se dověděl, že příčinou toho, že tam ani jediného spolku není, jsou — ženy. Dost prý se jejich tatíci nabasí žízň bez spolku, ještě aby si na to udělali spolek. Tak mudrovaly ženy. A neplatily nic námitky mužů. „Že prý je to spolek lásky k bližnímu a o té káse sám pan farář, to přece nemůže být nic zlého.“ „Ano, ano známe to“ — odpovídaly ženské — „po každém ohni odnese me to my, protože se pak v hospodě tolik hasí, až je z toho „oheň“ doma.“ — „Ale vždyť hasiči chodí taky na Boží Tělo a na funusy“, namítal hasičství chtivý muž. „Co pak chodí na Boží Tělo jen hasiči?“ odvětila žena. „Vždyť my taky chodíme, a nejsme u hasičů. A že by se spolkaři víc pomodlili než jiní, to mi nikdo nenamluví.“

Jestliže však u oné ženy ani tento poslední důvod nic neznamená, bude to, jak se zdá, budoucně ještě horší. Právě nedávno se dostalo na venek, že je v Praze ústřední velitelství hasičů, a to že chce hasiče k tomu přimět, aby, jako to dělají sokolové, na žádné náboženské slavnosti nechodili. Stalo se totiž, že na pokyn Prahy, jež oznámil jistý pan „řídící“, v jedné farnosti hasiči k slavnosti se do svatým birmování spojené nepřišli. Povídám: „Vlasti má, nestrachuj se, ty jsi zachráněna! Nejvíce ti škodí náboženství a jeho výkony. Popatř na statečné syny své, kteří již více na průvody chodit nebudou. Radikální doktoři dali sice dovolení, kde to bývalo, aby si ten neb onen sbor šel, ale to je jen opatrnost, aby se pověřivý lid neboufil. Znenáhla to přejde všecko.“ To je tedy ten nejnovější vlastenecký čin našich radikálů! Jaké budou jeho následky? První bude ten, že na mnohých místech budou spolky hasičské hynouti, jak to je u sokoly. Páni si myslí, že je každý takový nezabob, jako oni. Ale myslí se. V našem lidu spíše již návratk náboženství se mnohde pozoruje než touha, aby se v té spoustě šlo ještě dále. A proto, dostane-li spolek hasičský vedlejší zaměstnání — totiž šíření nevěry — jak to je u sokolů, právě nejrozhodnější lidé se od spolků hasičských odvrátí. A pak? Kdo si jen trochu rozumu a pravé svobodomyšlnosti zachoval, nebude právě v tom otročení několika radikálních doktorů a nedoktorů pražských vidět slávu. Posledně tedy vydaný „přel“ (rozkaz) z Prahy jest zárodkem smrti spolků hasičských. Připomínáme tu ještě jednu věc. Katolíci, biskupové, kněží i laici podporovali až posud co nejtědřejší spolky hasičské. Účetní knihy biskupů vykazují hezké částky peněz právě hasičům darované. Očekáváme tudíž na jisto, že po tom rozkazu o neúčastnění se náboženských slavností vydají páni doktoři z Prahy co nejdříve jiný rozkaz, kterým se zapoví žádání a přijímání darů peněžitých od katolíků a zvláště dřev ku cvičením hasičským potřebných od katolických statkářů. Až posud ovšem o tomto rozkazu není slychu. To není obyčejem radikálů. Když chtí peníze, tu je jejich spolek „vlastenecký“, a tu jest to povinnost každého Čecha — jen ne radikálního — peněz nasypat. Až posud jsme ovšem bývali takovými dobráky, ale jest svrchovaný čas, aby se katolíci každého spolku zeptali, jak se chová — k náboženství. Neboť musí nám býti zásadou: *Podporovati šíření bezbožnictví v národě jest činem nevlasteneckým.*

Bezbožnictví a náboženský radikalismus nebyl a nebude obzvlášť hasičem nikdy. Náboženský radikalismus jest, nechci právě říci paličem, ale jistě rozněcovatelem zhoubných lidských vášní.

Srdce lidské jest jako ta sopka, o níž se myslí, že vyhasla a že oheň — vše kolem ničí — více vylévatí nebude. A hle! Ona

pojednou chrlí oheň, zhoubu, smrt opět. Takovou sopkou učinil srdce českého národa radikalismus husitský. Sám Palacký s bolným srdcem líčil ty zhouby, které rozplameněné jím lidské vášně způsobily. Sám Palacký praví zřejmě, že Žižka byl fanatik, který v radikální své vášni pátil a vraždil, z kvetoucích hradů, měst, dědin a krajin pouště činil. A kdo se stal hasičem plamenů radikalismem tím roznicených? Snad mladíci podobní našim radikálním doktorům? Nikoliv! Rozvášní mužové katolíci i konservativní kališníci uhasili plameny ty, nemohouce ovšem vrátiti národu, co radikalismus zničil.

A tak to je vždy! Kdo pak zanítí n. p. ve Francii plameny petrolejové? Vášně bezbožnictvím roznicených srdci to byly. A kdo je hasičem? — Katolíci a aspoň ti umírnění liberálové, kteří byt i rozhodnými katolíky nebyli, přece jen aspoň tolik rozvahy si zachovali, že společnost lidská vůbec a národ jejich zvlášť bez zákonů Božích hynouti musí.

A po takových a tak děsných požárech radikalismem náboženským roznicených přicházejí naši mladí „doktoři“, naše nejmladší radikální pokolení s bezbožectvím na novo! A kdyby to u nich aspoň byl zápal opravdový pro blaho národa! Ale až příliš zřetelně z toho hledí ošklivá vášně, která je žene, aby se zmocnili jistých míst v národě, s kterými je spojena „sláva“ a která pomáhá k penězům. A poněvadž se v tomto ohledu všelicos pomocí spolků na venkově dělají, hledí se jich zmocniti, aby jim nahoru pomohly. A tak se opakuje zas a zase to, že člověk, nechce-li sloužiti Bohu, stává se otrokem tvora. A ten osud stihne jistojistě naše hasiče. Přijmou-li za své pravidlo: Nebudeme sloužiti Bohu, budou otročiti leckterému radikálnímu doktorovi. Proti gustu není disputát. Ať nám ale odpustí, že my tenthle chomout na sebe vzítí nemíníme.

Naopak! My — pravé a čisté lásky k vlasti všecko vynaložíme, aby se radikalismu nepodařilo na novo vznítiti plameny vášni vlast zřítající. Pokud však již planou, my právě se hlásíme k těm pravým hasičům, kteří brání nejen statky vezdejší, ale statky duchovní, totiž ctnosti národa.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 21. května.

(Proč neodpovídáme na žurnalistické pozornosti, jež nám v „Čase“ prokazuje p. dr. Herben. — Poznámka k výstavě Rodinových děl v Praze.)

V těchto dnech došly nás z různých stran zrovna hned dva nepodepsané dotazy, co prý platíme p. dru. Herbenovi za to, že přes tu chvíli dělá ve svém proslaveném „Čase“ dopisovateli z Prahy do tohoto listu přímo nestydatou prý reklamu, aby dokonce i čtenáři „Času“ také „Obnovu“ vyhledávali. Poněvadž nemáme, komu máme odpovědi na tyto zasláné nám dotazy adresovat, zodpovíme je tedy v naději, že jejich páni zasílatelé sami je zde naleznou. Ne-li, tedy p. dr. Herben bude již tak laskav, a v „Čase“ je na tuto naši odpověď upozornit, aby si „Obnovu“ vyhledali.

Dopisovatel z Prahy do tohoto listu určitě a rozhodně prohlašuje, že p. dr. Herbenovi za jeho pozornost v „Čase“ k těmto dopisům docela nic neplatí. Cokolivěk p. dr. Herben na rozšíření popularity dopisovatele z Prahy do tohoto listu činí, to činí všechno zdarma z vlastní mu spanilosti myslí a z užlechlého svého smýšlení, kterážto páně Herbenovy vlastnosti jsou všeobecně a šíře dostatečně známy. Pan dr. Herben dopisovatele z Prahy do tohoto listu zahrnoval svou zvláštní novinářskou pozorností již před šestnácti lety za zcela jiných poměrů. Tehdy byl nynějším dopisovatel z Prahy do tohoto listu mladočeským

redaktorem a p. dr. Herben „konservativním“ kritikem. A od té doby jest p. dr. Herben ve svém přátelství a ve své pozornosti k dopisovateli tohoto listu za veškerých okolností neunavným a sice pořád zadarmo! Pan dr. Herben byl dokonce i tak laskav, že ve svém „Čase“ kaválfersky sáhl do kapsy manželce dopisovatele z Prahy do tohoto listu a potězkav její portmonku, napotom s uspokojením a radostně v „Čase“, — číslo ze skromnosti neuvádíme — veřejně konstatoval, že se dopisovatel z Prahy do tohoto listu bohatě oženil. Tak daleko p. dr. Herben ve své pozornosti k poměrům dopisovatele z Prahy do tohoto listu všetečně babsky zabíhá. Ovšem že dopisovateli tomu je to úplně jedno a lhostejno, jak o něm p. dr. Herben smýšlí. Pro něho je stejně jeho chvála, jako jeho hana docela bezvýznamnou plevou.

Poněvadž však p. dr. Herben o něm svými lichotivými úsudky nešetří a stále plýtvá, nebude to zajisté žádnou nediskretností, ale jest to jenom aktem taktní odsluhy, když dopisovatel z Prahy do tohoto listu má o p. dr. Herbenovi také svůj úsudek. Od dvaceti let má to potěšení býti s p. drem. Herbenem osobně znám a při sledování jeho jednání provází ho tou nejpříjemnější svou lítostí. Pan dr. Herben totiž učinil svým životním úkolem vyčerpání známého českého přísloví: „chytiti se devatera řemesla.“

Za svých mladých let p. dr. Herben jako básník pustil se do konkurence se Svatoplukem Čechem a Jaroslavem Vrchlickým a když nebylo jeho poesii národem českým porozuměno a lidé se jí smáli, dal se v rozmrzelosti nad tím do psaní kritiky. Chválil třebas nejvíce sám sebe. Z této doby pochází snad J. S. Macharem složený epigram:

„Když to nešlo s poesii, začal psát kritiku, lidé dobří, spaste duši, . . . běží k rybníku!“

Od kritiky, již se také každý smál, brzy se odvrátil a sice ku krásné prose. Ale zde p. dru. Herbenovi také opět místo růží rostlo jenom samé trní. Vyskytli se totiž tací nešetřní a bezohlední lidé, že mu vyčtli, že své povídky opisuje ze starých kalendářů a dr. Herben jako povídkář a románopisec byl odbyt.

Ale to genia jeho neporazilo! Nastoupil cestu historika a jako první svůj opus tohoto druhu vydal slavnou svou „Historii o bratru Palečkovi“, která je skoro do slova opsána ze staré práce téhož jména, uveřejněné při hirs-perském přetisku „Historie o protivěnstvích církve české.“ Exemplář její k této své práci měl p. dr. Herben vypůjčený ze knihovny archivu král. hl. města Prahy. Když dílem tímto se docela nijak neprosлавil a když vydání jeho zastřeno bylo rouškou křesťanského milosrdenství, dal se do boje proti sv. Janu Nepomuckému. Kdyby se byl tehdy odhodlal k sepsání životopisu Husova, snad by mu leccos hloupého prošlo, ale sepsáním svého historického spisu o sv. Janu Nepomuckém prokázal však takovou pyramidální odbornou ignoranci, že podobnou prokázal jenom ještě jediný jeden z jeho přátel universitních profesorů, který také jako p. dr. Herben nezná ani písmen starších českých historických pramenů. Pan dr. Herben jako historik nedovedl ani podle smyslu rozeznati písmenu „r“ od písmeny „b“ a tak se stalo, že v jeho životopise sv. Jana Nepomuckého kněží místo „bohaté“, žili „rohaté“. Pan dr. Herben podle svého světového rozhledu snad si inteligentnějšího člověka bez rohů ani představiti nedovede.

Slavný tento p. Herbenův spis o sv. Janu Nepomuckém, když p. dr. Edvard Grégr vydání jeho v „Matici lidu“ nejrozhodněji odpřel, nabízel věhlasný autor jeho zvláštním vrhým připsím k vydání dopisovateli z Prahy do tohoto listu. Ovšem že zbytečně a marně. Od této doby ze zvláštní vděčnosti p. dr. Herben svou pozornost k osobě dopisovatele z Prahy do tohoto listu zdvojnásobil.

Dle toho, co jsme zde o literárním působení p. dra. Herbena stručně pověděli, jest

jasno, že je to zcela nevinňoučký, jako dělátko naivní výtečník, hotové holoubátko, které umí leda cucat. Proto také jeho různé „dětinácké“ kousky, jež za dvacet let provedl, spůsobily jeho přátelům a známým náramně mnoho špásů a kratochvíle. Vrcholem pak této všeobecnou veselost všech rozumných lidí budící činnosti páně Herbenovy jest, že se na tento čas stal politickým žurnalistou. Pan dr. Herben byl k tomuto povolání jak náleží vyzbrojen nepopíratelně svou jedinou a universální vědomostí, že totiž ví, kterým koncem péra se píše. A podle toho také jeho novinářské úspěchy vypadají. Chudáci ubozí ti, jichž se pan dr. Herben ujmě!

Ještě před několika lety požívali protestanté v zemích Českých největší vážnosti, těšili se všeobecné šetrnosti, ale od chvíle, co p. dr. Herben mezi ně se připlétl a vlastnoručně se povýšil na jejich protektora a patrona a v „Čase“ jal se pod firmou jejich vyznání zastupovati své zájmy, zatvrdil na nevinné tím protestanty tolik druhdy k nim i nejsnášlivějších lidí, že z kolika stran jsme od samých protestantů slyšeli nářek, že jest-li p. dr. Herben bude svůj křesť vydávati ještě několik let za zájem jejich víry, že protestanty připraví o poslední špetku reputace a vážnosti. Protestanty nemohla v Čechách potkati větší pohroma, než-li je ta, že p. dr. Herben vydává svou živnost za jejich štít a ochranu. Někteří z nich skutečně se domnívají, že p. dr. Herben jest ze strany katolické na to schválně pojednal, aby svou všeobecně ceněnou obratností bývalé protestantské vlivy v Čechách ucpal a zničil.

Stejný pak osud potkal také židy v Čechách. Pan dr. Herben bez ohledu na to, že židé mají své Rotschily a jiná plutokratická knížata, kteří se jich v čas potřeby více než-li dostatečně ujmou, obětavě postavil se se svými obrovskými fondy na jejich obranu, již oni naprosto nepotřebovali. Výsledkem toho je, že za nedlouho známé šikovným působením „Času“ bude ještě nedávno vůči židům nejvládnější shovívavý český lid napořád antisemitistickým. Kde se vyskytne jakékoliv darebáctví, jež všichni moudří židé odsuzují, třebaže je žid stropil, ihned jest zde novinářské péro p. dra. Herbeny, které všechny podobné případy rozmazává a tak hájí, že to vypadá jako schválnost, aby se o nahodilých židovských neplechách musilo hodně dlouho mluvit. Chytřejší židé chytají se proto za hlavy a také myslí, že p. dr. Herben jedině proto nosí filosofickou zástěru, aby tímto způsobem mohl židům co nejvíce škoditi a že je vlastně antisemita.

Když mu své doby nebožtík Turnovský dal tiskem titul, pro který byl by každý jako pro urážku na cti odsouzen, pan Turnovský byl proto před soudy osob žen. Soudcové, pozorující páně Herbenovu novinářskou činnost,

nenabyli přesvědčení, že správným jménem ji označující p. Turnovský dopustil se něčeho proti trestnímu zákonu. Pan dr. Herben nemůže býti podle toho ani tou nejtlustší výstředkou uražen. Stokrát byl veřejně poslán, aby se bezky schoval, aby ho lidé neviděli, ale přes to pořád ochotně dere se někomu do prádelníka, aby se v něm polrabal.

Obyčejné dopadne při tom velice vesele. Ku př. loni v „Čase“ vypustil „primatorského lososa s pentličkou“, v tom spanilomyslném úmyslu, aby choť bývalého pražského primatora dra Podlipného a českou kuchařskou školu „Domácnost“ svým způsobem umounil. Když pak dr. Podlipný popadl „Čas“ za pačesy, tu měl p. dr. Herben ihned hrdinsky srdce v nohavici a na místě, aby důkazem pravdy dovodil své tvrzení nebo veřejně jmenoval toho, kdo mu je k uveřejnění sdělil, jako klepavá baba vymlouval se na zodpovědného redaktora, že prý on sám nebyl doma a p. dra Podlipného ochotně sepatýma rukama udprosil. Takový je chlápík! Před soudem se schovává za cizí záda a když ondyno jistý liberál bestaktního redaktora spráskal, tu ze všech pražských listů jediný „Čas“ po několik dnů úzkostlivě volal, že prý se urážky a ničemnosti tiskem spáchané nemají takto citelně vyrovnávati. Ty se prý musí odpouštěti. —

Proto dopisovateli z Prahy do tohoto listu nikdy ani nenapadlo, aby se pro věnovanou mu pozornost páně Herbenova novinářského péra nějak vážně vzněcoval. Ta mu jest úplně lhostejnou. A jest-li je nevšímavost jeho k této pozornosti někomu nápadnou a podivnou, musí dopisovatel z Prahy do tohoto listu každého při jeho mínění nechati, jenom to veřejně osvědčuje, že p. dr. Herben věnuje svou pozornost jeho dopisům z dávného „přátelství“ a svého zvyku k dopisovateli z Prahy do tohoto listu. Dopisovateli tomn se při tom výborně vede a když p. dra Herbeny neunavné provozování pozornosti těch těší a snad na jiné straně mu přináší hojný zisk, za který si koupí od p. Doubky pražský Platejs nebo od p. rady Hlávky jeho činžovní palác, tedy mu to srdečně rád přeje. Brániti mu v další pozornosti k sobě nebude, neboť ji stejně cení, jako kdyby naň nějaký nezbeda na ulici vyplásl jazyk. To bylo zapotřebí povědět, aby bylo jasno, proč dopisovatel z Prahy do tohoto listu nechává veškeré „Časem“ mu věnované libeznosti beze všeho vážného povšimnutí. Nestojí mu ani za to, aby je nazval hloupým uličnictvím.

V nedávných dnech seděla v Praze v jedné plzeňské pivnici společnost, ve které přišla řeč na to, které noviny v Praze jsou nejhloupější. Ten minil že ty, onen ony, až konečně smloueno učinili pokus, který časopis se sám o tuto vlastnost přihlásí. Rychlé sběsně soukromý rozsudek nad vrahy hoteliéra Wolfa, Otcovský a Čučka odsouzení k smrti a bez

pořádek. V tragickém pak děje se tak ze soucitu a z útrpnosti nad rekem, který svou důsledností chtěl stávející zákony a pořádek zviklati a tím zavinil svůj trudný konec. Neštěstím a utrpením reka stáváme se lepšími, čistšími, dokonalejšími. Povznášíme se.

A to jest druhá hlavní známka tragického. Právě jen svou vznešeností budí v nás tragické soucit a útrpnost. A bez této vznešenosti tragického není. Konec sprostý, obyčejný, nízký, zbabělý není a nemůže nikdy nazvati se tragickým, byť byl sebe hrůznější a smutnější. To by pak musila býti smrt každého sprostého zločince a vraha na popravišti tragickou.

Vznešenost tato může pak býti buď v osobě, neb v jedné či osobě, neb v okolnostech, ve kterých žije aneb konečně i v myšlence, v ideji, pro kterou zápasí, bojuje, žije a trpí. Tak zajisté tragický jest skon muže, který vrhne se do rozbořených vln, aby zachránil tonoucího a sám při tom se utopí.

V tragickém hraje velikou roli sběh okolností, čili jak mi říkáme „osud“. Těmi člověk zachvácen, v ně takofa vehnán, jedná pod jejich neodvratným tlakem tak, že nepředpojatý pozorovatel už napřed uhodne, že v nerovném boji tom podlehnouti, padnouti a zhytnouti musí.

Vzorným příkladem toho jest a zůstane povždy Solokleova Antigoná, která přes zákaz Kreonův pohřbila bratra svého Polynika, usmrčeného v souboji s Eteoklem, začez byla do jeskyně zavřena a tam bídně hlady zabynula. S ní zabynul též i milenec její Hémon, syn Kreona.

Tragické jest podkladem t agédie—truchlobry, kteráž není ničím jiným, než zosobněním, ve scénu uvedením tragického.

V tragediích velikou úlohu hraje provinění se rekovo, čili vina, za kterou potom pyká svým pádem, svou smrtí. Tak v uvedené Sofokleově Antigoně spočívá vina rekyně v tom, že neposlechla rozkazu Kreonova. Pohřbení bratra bylo jí příkazem tak svatým, povinností tak drahou, že se provinila raději neposlušností proti zákonité vrchnosti, než by byla upustila od povinnosti, již jí svědomí a dobré vychování diktovalo. A tak

dalšího ihned ráno posláni přímo na šibenici, třetímu vrahu uložen 12letý fustunk a důstojníci v Praze ležící vozatajské švadrony za trest rozesláni po celém moonáfství. A potom se čekalo, který se pražských listů se na tohoto solokapra, jehož bezpodstatnost každá roznášečka novin ihned pozná, chytí.

Když ráno na to Pražané vetávali, byl „Čas“ jediný list, který Otcovského a Čučku na své risiko slavnostně popravoval a jasnou smyšlenku jako rozsudek vojenského soudu docela vážně a přísně publikoval. A tenhle časopis, jehož omezenost jest přelovečnou a jen pro smích, chce někomu škoditi nebo prospěti! Náklad naň jest zbytečně vyhazování peněz, což uznalo již mnoho lidí a což uznají také i ti, kdo doposud nevědí, že na kozlu mléka ani židé se nedodají. Proti němu nejlepší prostředek je, buď jeho kvendání nedhati nebo jeho dotíravost s posměchem z cesty odkopnouti. Bráti ho vážně je těžkým hříchem proti Duchu Sva tému.

• • •

Událostí posledních dnů v Praze jest výstava děl francouzského sochaře Aug. Rodina, pro niž českou žurnalistiku vzbuzen byl takový zájem, jaký se u nás pro něco vzbuditi nepodařilo již dávno. Vystavená Rodinova díla v Praze jsou nade všechnu pochybnost zajímavá, jest to něco zvláštního, ke zhotovení jejich jest zapotřebí skutečného umění. Avšak u nás zobecněnému uměleckému vkusu jsou vzdálena. Nalezli jsme velice skrovné procento těch, kdo po shlednutí jejich byli naplněni tím blahým a rozkošným pocitem, jakým pohled na umělecké dílo nitro lidské rozehrává a naplňuje. Přátelé a obdivovatelé umění Rodinova sami čekají náležitě a všeobecně uznání pro ně teprve až od budoucnosti. Tím jest řečeno všechno, proto musíme v ohledu tom ponechati budoucnosti, aby si o svém pojmání umění a jeho účelů rozhodla dle vlastního vkusu sama. Díla Rodinova zůstanou uměleckou zvláštností vždycky, jsouce dovedným, mistrným zobrazením pravdy. Avšak účelem umění bylo a dosud jest z pravdy vybírati krásno. Proto kdyby umělecké snahy Rodinovy měly budoucnost ovládnouti, musila by tomu předcházeti úplná změna dnešních názorů o účeli umění. Účelem umění bylo by přístě strašení a pětování hrůzy představováním pravdy. O to by však lidstvo brzy přestalo státi a proto znamenalo by to jistý úpadek umění.

Vedle vystavených Rodinových děl jest při výstavě této zajímavý katalog této výstavy, v jehož úvodu pod názvem „Geniova mateřština“ dočítáme se z péra p. Šaldy pocházejícího tohoto blouznění: „Rodinovo umění je celé s první ruky: je to umění geniální v nejvyšší potenci slova, je to geniova mateřština do slova

v každé tragedii přichází rek do kollise čili rozporu mezi dvěma povinnostmi. At splní tu neb onu, vždy se proviní, poněvadž povinnosti ty stojí oproti sobě a obě splniti nemůže.

I tragedii miluje náš lid; jest blízka jeho zápasu, jeho utrpení, jeho bojům. A lid jest zase tak snadno blizek jak smíchu tak pláči.

Nejkrásnější a dosud nedostížné tragedie napsal anglický básník William Shakespeare. Jeho Hamlet, Othello, Macbeth, Julius Caesar, Richard III. atd. jsou díla ceny nesmrtelné.

U nás pravých a velikých básníků dramatických nemáme. Jos. J. Kollár pokusil se sice některými svými dšly býti nám tím, čím jest Shakespeare Angličanům, ale nepodařilo se mu to. Díla jeho nemají ceny trvalé.

Největší a nejdolejší tragedie světa odehrála se kdysi na hoře lebek u Jerusálema, kdež trpěl Nejnevinnější muka nejběžnější za to, že chtěl jen dobro a blaho. A každý vzdech jeho, každé křčovitě zachvění strhaných údů jeho rylo se plamem nesmazatelným v nesmrtelnou bíanu dějin utrpení a tragedií. Jako zářící koruna stkví se ta ukřižovaná hlava Jeho mezi všemi, již před ním a po něm za blaho a pokoj lidstva trpěli, zápasili, krváceli a umírali.

Jemu jedinému náleží třímati koroubev, pod kterou shromáždění jsou ti, o nichž platí slovo básnickovo:

„Životem prošli jste od plamenů extasy, tepajících jak nedočkavě třesení křidel, až k omdlávání duše, když pruty bolesti, žhavé, v páteři provlékají se míchou; úzkostné tajemství, tušení Porozumění, zpracovalo vaše ryas, jak idea mistra přehněnou formu.

Leč vašich očí slzy nejpálčivější uschly ve vaší duši, by nikdo jich neviděl chvít se v řasách, o Hrdí!

A vina Jeho? — „A počali naň žalovati řkouce: „Tohoto jsme nalezli, ani převrací národ náš a brání dané dávati císaři a praví se býti Kristem králem.“ . . . „Ale oni více se (v křiku) stlilili řkouce: Bouřte lid uče po všem Judsku, počav od Galilee až sem.“ (Luk. 23, 2 a 5.)

FEUILLETON.

Rozličné studie.

Píše Josef Váňa.

IV.

Tragické.

„Životem prošli jste od plamenů extasy, tepajících jak nedočkavě třesení křidel, až k omdlávání duše . . .“

Ot. Březina.

Pravým opakem komického, směšného, veselého jest „tragické“, smutné, truchlivé.

Slovo tragické jest původu řeckého a jest odvozeno od slova tragos — kozel. Ve mnohých městech řeckých totiž od starodávna vždycky při vinobraní obětovali Dionysiovi, bohu vína, krásného kozla jakožto největšího škůdce vína. A při této oběti bývaly prozpěvovány rozličné, smutné a truchlivé písně — tragikoi chóroi — od určených k tomu zpěváků — tragódu.

A poněvadž ubohý kozel, který snad ani lístečku vinné révy za svého věku nesmlsal, truchle skončil za zpěvu smutných písní, značovalo a značí dosud slovo „tragické“, tolik co smutné, truchlivé zakončení tohoto pozemského života.

A proto tragické vzbuzuje nejprve v nitru našem hrůzu a děs, ale po této hrůze dostavuje se však také zároveň i útrpnost a soucit. A tento náš soucit jest právě charakteristickým příznakem tragického. My se chvějeme, trneme, žasneme, děsíme, ale cítíme zároveň, že i my bychom také tak skončili, že sai my bychom v podobné situaci jinak nejednali i kdyby nám hrozila smrt. A proto máme vždy s tragickým koncem hrůzy i útrpnost. A tak smrt tragického reka, byť i příšerná a hrůza v nás budící, očisťuje nás jaksi, povzbuzuje, činí lidštějšími, dokonalejšími, lepšími. Vidíme ve smutném skonku tragického důslednost, charakter, vytrvalost, již nedovede zlomiti ani šklebící se příšera smrti.

A v tomto ohledu jest tragické spřízněno s komickým. V komickém úmyslným vystavováním chyb a slabostí lidských ba i jejich přeháněním uvědomujeme si právě člověčenství a obvyklý

i do písmene. Skloníte-li se nad některé jeho sochy, jest vám, jakoby vám zadýchnuł do rozhořelé tváře chlad étheru, v němž se koupaly a který se zachytil v záhybech jejich pleti. Jsou to bouřky vášně, hrůzy a rozkoše, zachycené přímo a rovně, jak se rozežehly ve tmě noci a mračen: jsou zároveň horké jako čerstvé zapálený blesk i vlhké tmou chaosu, z něhož se právě zrodily. Leží na nich ještě všechen pel tvůrčí samoty a celé mluvné ovzduší jejich duševní pravlasti, všechna chladná rosa mystické půlnoci — ten pel a ta rosa, svědectví božského původu, které, i kdyby je náhodou dovedla zachytit, setřít do banální bládnosti a vyleštěné střízlivosti bylo by první starostí umělecké prostřednosti. Vůně tvůrčího chaosu, vůně tmy a jejího mysteria ulpěla a spí ještě na vlhké svaté atmosféře na sochách Rodinových jako na čerstvé zrozených hvězdách. Ona jest to, která nás opíjí: nejvzácnější víno, které vám může nalit do číše i sám genius. Zvedněte je uctivě i zbožnou rukou neste ke rtům: pijete to vlastní tvůrčí mysterium země! U Rodina je převod instinktu v intelekt, inspirace v dílo, individualného a ryze osobního v typ záračně úplný a celé stravený, bez zlomků, integrální: vlastní a pravý akt tvůrčího misteria. V tom, jak sloučil nejpůsobivější póly: suggestivnost s výpočtem, svobodu se zákonem, živelnost s intelektem, aby se doplňovaly a stupňovaly, kde se jinde ruší — v tom je tvůrčí *actus mysticus*, před nímž vždy bude v úctě a bázni váznout slovo a pero a k němuž se může ještě přiblížit opojený zrak neosený ohnivým křídlem intuice. Atď."

Tolik nesmyslů dohromady splácet dovedl u nás doposud jenom básník Stanislav Mráz. Člověk trne, čím asi p. Rodin p. Šaldovi ublížil, že se do posuzování jeho umění tímto způsobem pustil a páni vystavovatelé Rodinových děl v Praze také neměli zajisté žádných příčin, aby navštěvovatelům jejich čtení takového „kašparování“ za poplatek jedné koruny ukládali. O takové tlachání nestojí nikdo ani darmo. Zmiňujeme se o tom proto, aby umělecký spolek „Maues“ byl příště opatrnějším a podobnými úvody ku katalogům jinak vážné své výstavy nečinil směšnými. Snad jest v Praze osoba, která by byla k výstavě Rodinových děl dovedla napsati rozumný a význam jeho vystihující úvod a proto nebylo zapotřebí otiskovati takové, s odpuštěním stylistické diarhoie. Kdo katalog ten má po ruce, přizná každý, že byl v něm od vážného učiněn zbytečný krok ke směšnému. A to oproti Rodinovi, hostu v Praze, zrovna taktní nebylo.

Obrana.

Význam slova reformace. Znamenitý historik Ohno Klopp, jenž dobře zná historii protestantismu, poněvadž teprv v 50. roce věku svého přestoupil na katolickou víru, vykládá v časopise „Hist. polit. Blätter“ (sv. 129.) význam slova reformace. Dle chlubných chvalozpěvů helvetických pastorů a dle lehkověrného názoru našich liberalů znamená slova reformace (obnova) jakýsi pokrok a očistu v náboženství provedené prý oprávcí Lutherem, Calvinem a Zwinglim.

Dle tohoto názoru většina našich lehkověrných historiků považuje dobu protestantských zmatků v zemích českých během století 16. a 17. za zlatý věk, kdežto návrat pobloudilých našich předků ku víře katolické prohlášeje za protireformaci čili za něco škodlivého a zpátečnického. Zatím však slovo reformace neznamena přeběhnutí katolíků do tábora protestantského, nýbrž dle svého historického vzniku má trochu jiný význam. Ani anglická konfese z r. 1530, ani anglický náboženský mír z r. 1555. neuvádí tohoto slova, takže zřejmo, že staří protestanté nepovažovali své náboženské snahy za reformaci čili za pokrok.

Teprv vestfalský mír z r. 1648 dává podklad ku slovu reformace, an v článku 5. osnabrückého narovnání poskytuje všem neodvislým světským i duchovním vrchnostem v celé říši římské právo náboženství reformovati čili upravovati a poddaným lidem pak poskytuje dobrodini vystěhovati se ze země, nechťají-li se se svým zeměpánem v náboženství srovnávati. Článek tento krátce formuluje okřídlenou protestantskou zásadu: „Cuius regio, eius religio“. (Koho říše, toho náboženství). Základem ku reformování náboženství byl rok 1624, takže náboženské poměry toho roku trvajících měly býti po míru vestfalském do tehdejšího stavu přivedeny. Toto právo zreformovati náboženství poddaných dle poměrů z r. 1624 bylo přiznáno jak evangelickým, tak i katolickým vládcům, takže jak evangelické, tak katolické převedení víry poddaných na stav normálního roku 1624 bylo nazýváno reformací až do 18. století. Veliké historické dílo

Häberlin-Senkenbergova zove ještě r. 1790 náboženské opravy Ferdinanda II. v zemích českých a alpských reformací a nikoliv „protireformací“.

Teprv pozdější a moderní historikové vynášeli dvojité loket pro posuzování historických dějů. Jestliže evangelický pán katolické poddané převedl na víru evangelickou a podrobil i svědomí svých poddaných svému žezlu, prohlásiv se za vrchní hlavu zemské své církve, bylo to něco pěkného, tedy reformace.

Když však katolický vladař vyplenil luteranské a kalvínské bludy ze své říše a ve víře pobloudilé poddané převáděl na víru katolických předků a ponechával správu svědomí a náboženského přesvědčení moci duchovní, bylo to dle dvojitého tohoto lokte něčím špatným čili protireformací. Dodnes i učebnice školské mluví o protireformaci katolické a tak se mládeži katolické většinou falešný názor, že rakouský vladař podnikal něco nenáležitého, an vykonával ve svých zemích reformační právo, přiznané mírem vestfalským všem vládcům jak katolickým, tak evangelickým. Této převrácené výchovy mládeže ve škole lze připočísti ten chorobný zjev, že naše intelligence pokládá zmatky a pikle protestantské před bělohorskou bitvou za rozvoj národní, kdežto návrat ku víře katolických předků považuje za národní neštěstí. Zvrácené vychovaná intelligence zapomíná, že čtvrtá víra v království českém a z toho vyplývající třenicové musily nutně národ zavléci až na Bílou horu, a že opakované porážky bělohorské mohla zabrániti pouze jednota ve víře. Ferdinand II. chtěl zavésti jednotu ve víře buď na základě evangelickém, aneb katolickém. Že to provedl na základě katolickém, odpovídá to jeho náboženskému přesvědčení a historickému vývoji království českého. Předkům našim nepřinesl víru Luther, nýbrž sv. Cyrill a Methoděj.

Evangeličtí stavové měli dáti raději přednost vlastenecké povinnosti před cizáckými bludy a nebyli by nuceni voditi nepřátelská vojska ze msty ku spustošení rodné vlasti.

Nutno tedy v učebnicích opravit slovo „protireformace“ za slovo reformace, protože snaha Ferdinanda II. přinesla dle zkušenosti dějinné národu českému dávno potřebný náboženský mír a základ ku zdravému obrodu z protestantských zmatků. Bude při této potřebné revisi učebnic stropeno trochu hřmotu od zastaralých pánů, kteří vzpírají se každému novému objevu, ale věda pokračuje a odklízuje neúprosně všechny vyhané, aneb vybájené nepravdy. Odklidí i „protireformaci“ katolickou.

Politický přehled.

Rozpočtová debata v poslanecké sněmovně vleče se dále. Páni poslanci nepatrnou návštěvou činí sněmovnu neschopnou k usnášení se. Ze 425 posl. bylo jich 15. května přítomno jen asi 50. Přes to vyřízen rozpočet ministerstva železnic, orby a fondu melioračního a zabájeno jednání o rozpočtu ministerstva spravedlnosti. Tento týden bude prý rozpočet v posl. sněmovně úplně projednán a schválen. Přes to však ministr financí zažádal 20. května posl. sněmovnu za schválení prozatímního rozpočtu na měsíc květen a červen.

Na den sv. Jana Nep. nekonávaly se s ohledem na české poslance plné schůze sněmovní, ale tentokrát se Mladočeji sami přičinili, aby se schůze konala. Cizina váží si sv. Jana Nep., ale vlastní krajane jeho ne: ať k němu ani trochu účty.

Ministerskou radou definitivně upravena novela tiskového zákona byla 17. května předložena císaři ku předchozímu schválení.

Knížecí manželé Windischgrätzovi přijeli 14. května do Prahy a ubytovali se ve vile Gröbové.

Na schůzi posl. sněmovny uherské 15. května prohlásil předseda ministerstva šl. Széll, že změnu úmluv rakousko-uherského vyrovnání se týkajících žádným způsobem nepřipustí; rovněž nepřipustí změny dosavadního ujednání, jimiž by zemědělské neb průmyslové zájmy Uher jakýmkoli způsobem mohly utrpěti. Maďaři prohlášením šl. Szélla počínají si, jakoby o obnovu celního a obchodního svazku opravdu už nestáli a diktují si při vyjednávání o autonomním celním tarifu podmínky, které daleko přesahují hranice možnosti.

Municipální výbor prešpurského komitátu usnesl se požádati říšský sněm uherský, aby proti vzrůstajícímu se panslavismu v Uhrách zakročil zostřením národnostního zákona z r. 1868. Tonařeno hlavně proti Slovákům.

Dr. Körber, ač rozhlásováno, že s vyjednáváním už je konec, meška zase v Pešti, aby pokračoval ve vyjednávání o rak.-uh. vyrovnání.

Dvacet poslanců maďarských, patřících ku straně neodvislých, vnikli 16. května, ač nejsou členy delegace, do schůze vojenského výboru uherské delegace a rozbili ji; usnesli se totiž, že

užívání němčiny v delegačních výborech všemi prostředky zamezí.

Císař Vilém zrušil tak zvaný diktatorský článek v Elsasku a Lotrinsku, jímž mohl místodržitel obou provincií Francii odňatých každé chvíle zavésti stav výmínečný.

Všeobecná stávka ve Švédsku, směřující k vytvoření všeob. hlasovacího práva, byla správním výborem dělnické strany 17. května prohlášena za ukončenou.

Král Alfons XIII., dospěv 16. roku, prohlášen dle zákonů španělských plnoletým, složil 17. května přísahu na ústavu a sám se hned chopil vlády, kterou dosud vedla matka jeho královna Marie Kristina. U příležitosti té pořádány jsou v Madridě velké slavnosti. Ale hned v první den své vlády poznal mladý král horkosti života panovníckého. Když totiž ubíral se do sněmovny, byl na něho učiněn útok, jež provedl jakýsi šilenec, který prý na krále střelil, dle jiných pouze kytici hodil do kočáru králova. Dosud vše záhodou obestřeno.

Ruská vláda usnesla se zrušiti povinnou záruku sedláků za správné placení daní. Dalším usnesením byly prominuty sedláckům na celé Rusi za příčinou nynější jejich tísně berní nedoplatky v obnosu 120 mil. rublů.

Příjezd presidenta francouzské republiky Loubeta a franc. námořníků do Petrohradu elektrisuje celou Rus. K Petrohradu a Moskvě připojila se i jiná města deputacemi, aby pozdravila zástupce a hlavu národa francouzského.

Boerové dobyli zase několik menších vítěství v Kapské osadě. O vyjednávání ve Vereenignigu není dosud nic známo, což nespědí o brzkém míru.

Povstání na jihu provincie Čili v Číně bylo v posledních dnech úplně potlačeno.

Na počátku XVII. věku čeští protestanté nepodnikli ničeho k opravdovému posílení šivu slovanského v Slezsku, ač snadné to bylo za této doby. — Tehdejší styky Čech se zeměmi přivrátěnými (korunními) jsou snad volnější než styky jejich s druhými državami Habsburků, a Žerotín raději odtrhne se od koruny, než by rošel se s protestanty uherskými a rakouskými. — Šlechta hledí na lid svaliti všecku tíži břemen veřejných; po čtvrt století neplatí berní. Zposdila mládež tvář se, jako by mluvila jen německy, nerce odpovídá česky, zakládá společnosti, ve kterých sáhláno jest promluvití slůvko české, v hospodách a při tanci německy dotasuje se přítomných. — Koho stavové volí na místo Ferdinanda II., jehož sesadili s trůnu? Kurfírta německého. Vůdce (protestantů) Jindřich Matias z Thurn nebyl ani Čech; vlast Získova a Poděbradova musila svěditi své osudy polovičnímu cizinci! Thurn nesnal nejen jasyk, ale ani potřeby, slabosti, přání, ducha země české. — Povstání Čechů roku 1618 bylo spouštěl.

Protestant Arnošt Denis.

Z činnosti katol. spolků.

Slavnost 10tiletého trvání katolicko-socialní jednoty v Litomyšli. Pořád slavnosti: V sobotu dne 28. června 1902. o 8. hod. večer ve spolkových místnostech „u Čerzého Orla“ slavnostní večer. V neděli dne 29. června 1902 dopoledne: 1. O 5. h. ráno budíček. 2. Uvítání hostů. 3. O 10. h. seřazení spolků v místnosti spolkové. 4. O 10³/₄ h. průvod městem do děkanského chrámu Páně. 5. O 10¹/₂ h. slavnostní kázání. 6. O 11. hod. slavnostní mše sv. Opoledne: 1. O 1¹/₂ h. seřazení spolků v místnosti spolkové. 2. O 2. h. odchod „na Zavadilku“, kdež pořádán bude koncert spojený s taneční zábavou. 3. O 5. hod. řeč vldp. Rudolfa Horského. (Při nepřiznivém počasí odpadne koncert s taneční zábavou a odbyvá se řeč vldp. Rudolfa Horského ve spolkové místnosti a večer věneček. Začátek o 8. hod. Vstupné za osobu 60 h.).

Z Kostece n. Or. Dne 11. a 13. května zahrál divadelní kroužek Katolické jednoty zdaleka bibliickou hru „Josef Egyptský“. Všichni téměř podali stkvělé a s neočekávaným porozuměním své úlohy, že potlesk četného obecenstva ani neutchal.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Jos. Klapka, farář v Nasavrochách, za faráře v Křivoudově, p. Jan Groh, administrátor v Jičíně, za administr. do Radimi, p. Frant. Brydl, kaplan, za administrátora v Cerekvici. V Pánu seznali: p. Václav Bek, farář v Cerekvici, † dne 30. dubna (naroz. 1643, vysv. 1869) a p. Frant. Sinkora, farář ve Voticích, † dne 16. května (naroz. 1839, vysv. 1864). Uprázděné fary: Cerekvice, fara, patron. knížete Taxise, od 1. května; Votice, fara, patron. barona D. Rich. Drasche, od 16. května; Nasavrchy, fara, patron. kníř. Auersperga, od 20. května.

Instalace nového kanovníka. Uvedení nového kanovníka vldp. Dra. Jana Soukupa

v úřad bude se díti obvyklým slavnostním způsobem v neděli 25. května t. r. o půl 10. hod. dop. ve stoličném chrámu Páně sv. Ducha.

Ve prospěch Sanatoria v Janských Lázních. Dlouholetý návštěvník Janských Lázní venkovský farář, věnuje stavebnímu fondu pro letošek 100 K a pro příští rok upíše tytéž obnosy a podotkne tím, že na základě vlastního přesvědčení o léčivé síle tamních pramenů rád věnuje něco ve prospěch chudších chorých kněží. Tytéž duchovní věnoval 10 K sjezdovému komitétu na sjezdové výlohy. Vivat sequens!

Náboženská svoboda v okresní nemocnici. Naši představitelé lokálního obrozeneckého hnutí v okresní nemocnici k vůli zaopatření prohlásila „Osvěta“ za bezpředmětnou, protože jsme vypravovali právě to, co se vůbec nestalo. To jest nejkratší obrana: faktum popřít a svědky prohlásit za blbece. My proti „Osvětě“ ku své předěšlé zprávě dodáváme: Nebyla zaopatřena jediná pacientka, nýbrž dva pacienti; primář dr. Klumpar skutečně večer do nemocnice přišel a tam peskoval na chodbě ošetřovatelku, milostnou sestru, že povolala bez jeho svolení k zaopatření kněze, tak hloubově, že to musel slyšet ještě přítomný v nemocnici kaplan nejen sám, nýbrž všichni pacienti v nemocnici. Doplnili jsme touto opravou svou předěšlou lokálku, ale pochybujeme, že tímto podrobnostmi se nepřistojný povyk v nemocnici postaví do lepšého světla. Ba soudíme, že to jest ještě horší peskování slabou ženu za to, že vyhovuje prosbě nemocných a opatřuje jim potěchu náboženskou. Nemůžeme potlačit své podivění nad tím, že musí ošetřovatelka sestra chodit na vzdálené děkanství třeba i noční dobou pro zaopatřujícího kněze, ačkoliv jsou v domě z sluhové. Ale milostpán primář zakázal sluhům chodit pro kněze, a dle toho též to v nemocnici dopadá. Poslední rok zemřelo již mnoho nemocných v hradecké nemocnici, aniž byli zaopatřeni. Celkem 29 proc. zemřelých nebylo zaopatřeno sv. svátostí! Nedávno přivezli do nemocnice umírajícího člověka, primář sám to potvrdil na lístku ohledacím, že člověk ten byl přivezen již v agonii a přece zaopatření jeho neporadil, ačkoliv svou vědou ho zachrániti nedovedl. 15. dubna t. r. před téžkou operací chtěl starší kaplan zaopatřit sluhu Kateřinu Uhlířovou. Když byl již v nemocnici a chystal se k náboženskému úkonu, tu milostpán primář to nedovolil, způsobem velice neslušným kaplana vypeškoval a pravil, že zaopatření není třeba. A ubohé děvče za hodinu po tomtomut následkem operace umřelo bez zaopatření. Nemáte zde vyložený § 303. tr. z. o překážení bohoslužebným úkonům, což se třece vězením až 6 měsíců? Když nějaký čeledín nesmekne z hlouposti před náboženským průvodem, zavrou ho hnedle na několik neděl, když však kritizujeme je zabráňování náboženských úkonů, dostane se nám ještě uličnických nadávek, ačkoliv bychom si osoby dra. Klumpara nevědomi, kdyby nevědělo o znásilňování přesevěřenci náboženského. Svoboda náboženská jest tak drahým statkem, že ji musíme reklamovat i pro toho chudáka, jenž přichází do nemocnice s důvěrou, že setká se zde s lidumilností a lidskostí. Právě proto, že chudšasové bez peněz, často i bez přátel do nemocnice přicházejí, musíme žádati, aby v nemocnici panovala naproti svobodě náboženské a jedné všakz humanitě. Považujeme každé zbraňování potěchy náboženské za nenáležitou nespřícnou nepřátelství práva a nestrpíme, aby i v těchto věcech panoval v nemocnici šlendrián. Dostor nad veřejným ústavem si již ponecháme, ať nám to „Osvěta“ přiznává čili nic. V okresní nemocnici jsou zastíjeni primář, sekundář a správce placeažními úředníky a ne neobmezenými pány, nemohou si tudíž práva vymýšlet, nýbrž musí se spravovati danými předpisy. Duchovní správa jest oprávněna řádem nemocničním i pravomocí církevní vykonávající všechny církevní funkce v nemocnici okresní (které vykonává úplně zdarma), a nepodléhá tedy dozoru dra. Klumpara, nýbrž má ve svém oboru se správou nemocniční úplnou rovnost. Duchovní správa nesmí poroučeti lékařům, kdy mají koho operovati a lékaři nesmí duchovní správu zakazovati, kdy má někoho zaopatřovati. Kdyby byla nemocnice soukromým sanatoriem dra. Klumpara, mohl by v ní bráti si na neomezeného pána, ale takto jest pouze úředníkem, jenž nesmí si osobovati více práv, než li kterých mu řád nemocniční popřává. Krátce za nás peníze musí poslouchati! Žádáme okresní zastupitelstvo, aby autentickým výkladem nemocničního řádu upravilo tyto nesnesitelné poměry, které as od leta minulého roku vedou ku stálým konfliktům. Ať se nařídí sluhům, že oni musí vždy pro kněze dojíti, když si toho nemocný přeje a přimáží ať se tento úkon sluhou obléhá bez jakéhokoliv milostivého rozhodování, zda se to smí díti čili nic. Do svědomí nikdo nikomu sáhati nesmí! Nejmne-li se okresní výbor této záležitosti, hrozí nebezpečí, že tyto a mnohá jiná věci budou zaoseny do debatty veřejných lidových schůzí, ano i do kruhů parlamentárních. Máme po ruce kromě již uvedených fakt ještě několik v zásobě a učiníme za ně zodpovědnými dozorní orgány. Varovali jsme včas. Za své okresní přírůžky máme právo žádati, aby v naší nemocnici, která mimochodem řečeno jest poměrně velmi drahou, byl pořádek. Trváme na tom, aby od primáře až do posledního sluby každý za svůj plat správně sloužil. Okresní výbor nesmí přenechati novinářským polemikám tuto úpravu. My jsme pouze tlumočili dlouho již tlumené stesky na nepořádky v okresní nemocnici, ale další kroky ponecháváme těm, kteří jsou za pořádek zodpovědnými. Pardubická „Osvěta“ nemůže ani sebe větším kvan tem novinářské sprostoty dra. Klumpara umýti, ponež každý v Hradci ví, že Háj musel býti věrným služebníkem svého pána. Nadávkami „Osvěty“ zabývati se nemíníme; bylo by abytečno slovní náporu znenádati tluh zjištěných případů, které mluví samy sebou. Upozorňujeme jenom na tu okolnost, že Osvěta postavila se v této otázce na stranu ne lidových zájmů, nýbrž na stranu znásilňovacího systému brutální síly. Tak činí vždy tento „pokrokový“ list, kdykoliv z toho hledí zisk. Chudšasové v nemocnici nemají peněz na inerty a na předplatné „Osvěty“, proto musí ohlížeti se dále před lidoborci jednotlivce. My však ujímáme se utlačovaných

práv a znásilňovaných svědomí, proto spojí se s námi všichni, kteří mají cit pro právo a spravedlnost. Vystoupení naše není osobním nájezdem, poněvadž bychom vystoupili proti podobným přehmatům i kdyby byly od někoho jiného páchany.

Valná hromada diecéšní jednoty cyrilské v Hradci Králové konána dne 7. května 1902 za přítomnosti 14 členů v Adalbertinu po 6. hod. večerní. — Die jednotelské správy čítá jednotu 388 členů platících, o 6 více než loni, z nichž zakládajících s příspěvkem 20 K jednou pro vždy jest 34, skutečných s ročním příspěvkem 2 K: 97 a příspěvajících s ročním příspěvkem 1 K: 257. Členů účinkujících jest 62, z nichž 44 dam a 18 pánů. Úhrnem tedy jest členů 450, takže oproti loňskému roku přibýlo 6 členů nových. Liturgický sbor spíval o slavných službách Božích v katedrálním chrámu P. Za řízení říditele jednoty dp. Dobr. Orla zpívali cth. pp. bohoslovci při svěcení kostela v Kocelově (6. října 1901). Dne 22. června 1901 uspořádala jednotu svého předsedovi, jenž se stal arciděkanem v Chrudimi, na rozloučenou hudební večer za četného účastenství. Dne 28. listopadu 1901 pořádan hudební večer cecilijský v Adalbertinu taktéž zdařilý. Třídenní exercicie cyrilské konány od 5. do 8. srpna 1901 v Německém Brodě, jednodenní v Opocně 28. května, ve Chvalb. 10. července a v Chocni 19. srpna za hojného účastenství. Nová jednotu farní vznikla v Ostružné u Jičína. Míst, kde cyrilský spěv se pěstuje, jest celá řada, byť formálně farní jednotu cyrilské tam zřizena nebyla. Příčinu bývají místní. Hudební přibýlo v ceně 51 K. — Pokladní správa vykazuje následující data: Zůstatek za správní rok 1900—1901 obnášel 1250 K 55 h, nový příjem byl 365 K 76 h, takže úhrnný příjem za rok 19. 0—01 obnášel 1616 K 76 h. Vydání bylo 595 K 7 h, hotovost pokladní na konci posledního správního roku činí tedy 1021 K 69 h. Při volbách místo odstoupivšího ředitele jednoty dp. Dobroslava Orla, jemuž budí zaslužený dík celé jednoty za jeho horlivé působení, zvolen vp. Jan Řib, vikarieta a učitel zpěvu církevního v kněžích semináři v Hradci Králové. Vylosování pp. výboři Polák a Sekera byli opětně zvoleni. Všem, kdož o diecéšní jednotu cyrilskou jakýmkoli způsobem zasloužili se učinili, projeven na konci schůze dík s přáním, by na dále jednotě přizná svou věnovali.

Historické muzeum otevřeno bude každou neděli dopoledne od května do září. V nespokojení jeho staly se letos některé změny. Ve skříní, kde byly vyloženy památky předhistorické, jež přeneseny byly do býv. pedagogia, rovnány jsou nyní nejpeknější nádobě a kachle středověké a jiné výrobky keramické v Hradci Králové nalezene, kolímky a formou, představení av. Barbaru ze zvonů Ignáce Dracka, zvonů Královéhradeckých, mučnické nástroje, meče, ostruhy románské, gotické a renesanční, hroty kopí a šípů a udiel. Ve vedlejší skříní pak vystaveny jsou různé kostěné a mosazné předměty, láhce, vidličky, nože, jehlice a sekery v Hradci Králové vykopané a pověšeny jsou dvě čepice gardistů královéhradeckých s červenošedou stuhou, kterou nosili. Do zvláštní skřínky byly mimo to složeny pistole, z nichž většina je s křesácím kamenem. Též sbírka památek z r. 1866 byla mnohými novými kusy doplněna. Až úplné upravena bude předhistorická sbírka v býv. pedagogiu, bude též v některé dny učiněna obecně přístupnou.

Ukončení školního roku na pokračovací škole kupecké v Hradci Král. koná se ve středu dne 28. května o 2. hodině odpolední v místnostech vyšší obchodní školy. Hodným a pilným žákům budou rozděleny odměny. Obvyklá výstavka písemných prací žákůvých je v týž den od 2 do 5 hodin odpoledne.

Řádná valná hromada gremia obchodníků v Hradci Králové odbyla se dne 25. května t. r. o 2. hod. odpoledne v zasedací síni slav. obecního zastupitelstva. Nejezdě-li se v určitý čas dostatečný počet členů, odbyla se druhá valná hromada dne 29. května 1902 o půl 2. hod. odpoledne, která rozhodne závazně při každém počtu členů. Pořad jednání: 1. Zpráva jednací a účetní. 2. Zpráva revizní komise. 3. Volba představenstva. 4. Schválení rozpočtu na rok 1902. 5. Jednání o rozšíření nedělního klidu. 6. Volba delegátů do pomocnické hromady. Důležitost programu, zejména o klidu nedělním vyjdeje toho, aby již při první hromadě byla tato kompetent; proč žádáme p. t. pp. členy, aby se hojně dostavili.

Zamčené moštství. Když dne 30. t. m. v 6 hod. ráno přijely osobní vlaky od Pardubic a Třebčovic do zdejšího nádraží, dozorce koleji nejspíše opomenul přehoditi koleje, tak že oba osobní vlaky vjely proti sobě na týchž kolejích. Ale oba řidiči vlaků hrozící nebezpečí v čas spozorovali a vlaky zastavili.

Dar. Jeho Biskupské Milost. Nejdůstojnější Pán Eduard Jan Nep. Brynych, biskup Královéhradecký, řáčil u příležitosti generální návštěvy a udílení Svátosti av. birmování uděliti „křesť.-sociálnímu vzdělávacímu podpůrnému spolku paní a dívek pod ochranou sv. Aněšky Č. v Polné 40 K, začež tímto jmenovaný spolek J. B. Milostí vzdává nejuctivější díky. Zaplat Pán Bůh!

Z farnosti Poučevské. Přece jsme se to dokázali a jak skvělost! Co pak? Svěcení tří obnovených křížů v pondělí svatodušní v naší obci Slatinské. Ale poměli jsme strachu při tom lížák a krupobití o Boží Hodě! Nicméně však nebosa se elitovala druhý den a slunko zase konalo svou povinnost. — Omladina naše, učinivši sbírku mezi občanstvem, dala za 80 K od p. Samka, kamenníka, obnaviti oba kamenné kříže v obci, a p. Netušil, hostinský, obetral na svůj účet obnovu třetího, dřevěného kříže

u jeho domu stojícího. A tak při jedné slavnosti svěceny všechny tři kříže, každý nádherně vysdobený i ověšený. Celý sl. výbor s p. starostou, hasiči, družičky, školní mládež a pp. učitelé, všechna obec i celé okolí bylo na sobou. Obě školačky při uvítání dp. světitel z Poučova i při poděkování přednesly své řeči jako vyškolené řečnice. Dp. farář promluvil klidu u všech tří křížů a vlp. kaplan poučevský J. Celar, konal u třetího kříže delší řeč. — Kde by pozhánání Boží podle závěrečného přání p. farářova rozlévalo se z těchto tří obnovených křížů na celou naši obec Slatinskou!

Z Kuklem. Ve středu dne 14. května t. r. pořádala „Občansko-živnostenská Beseda v Kukleších“ pro své členy a pozvané hosty přednášku „o důležitosti četby pro lid“. Přednášející p. říd. V. Novák ve velmi pečlivě sestavené a poněkud řeči své, která hodna byla více posluchačů, vyvozoval, kterak v nynější době, kdy duch lidový jako o závod se snaží povznést, jest každému člověku potřeba se vzdělávati, aby neostával za ostatními. Tím více toho potřebuje národ náš, který nejza počtem silný, jenom pravou osvětou zachová si čestné místo mezi národy vzdělanými. Avšak jenom ten národ je vzdělaný, u něhož jednotlivci se vzdělávají. Hlavním důležitým vzdělání jest literatura, zvláště dějiny domácí a v nich popisy vynikajících mužů ryzí povahy, se kterých člověk posuzává, co možno v životě vykonati, a učí se obětavosti a sebezapírání. Sebevzdělání na základě četby jest povinností člověka, kterou mu ukládá poměr jeho ku společnosti lidské. Kdo se nevzdělává, poškozuj budoucnost, poněvadž ubírá potomkům svým na čase, kteří teprve prodávati musí to, co sám měl prodávati. Pan přednášející končí pak výrokem V. Vlčka: „Který to bude národ, jenž ostatním se vzorem stane? Mezi nadanými nejvzdělanější, mezi vzdělanými nejnešetrnější, mezi snaživými nejmravnější. Po přednášce, která odměněna byla upřímnou pochvalou, rozptýlila se živá debata, ve které rozváděny byly různé jednotlivé body její a zejména posuzovány dva směry, které nyní ve výchování i v literatuře mezi sebou zápasí, čirý materialismus na jedné straně a zase pouhý idealismus na straně druhé. — Přijeme „Besedu“ i občanstvu více takových větrůk.

Z Chlumem. Hospodářsko-čtenářský spolek na Chlumu usnesl se pořádati se sdruženými spolky okresu královéhradeckého, mechnického, jaroměřského a hořického společný sjezd k rosladné mezi Lipou a Chlumem as v první polovici měsíce července. Poněvadž výstřek sjezdu má býti věnován nadaci V. Skvrny, jest žádoucí, aby tohoto sjezdu účastnili se všechny spolky, tak aby mravní i hmotný zisk slavnosti byl zajištěn. Po předběsném vysvětlání stanovena první společná schůze na den 11. května, již se účastnilo celkem 13 spolků. Ve schůzi této svoleni byli účastnými předsedy sjezdu p. Jan Jaroš, Hl. a zem. poslanec v Časlavkách a p. H. Srdínko, zem. poslanec ve Svobodných Dvorcích. Zároveň ustavily se jednotlivé odbory, jímž provedení slavnosti bylo svěřeno. Odbory tyto třeba jest však ještě rozšířiti aspoň několika členy těch spolků, které doudy společné akce se neúčastnily. Zveme tudíž veškeré spolky hospodářské, hasičské i zábavní, aby ve schůzích svých o chystaném sjezdu porokovaly a hojně přihlášky u „Hospodářsko-čtenářského spolku“ na Chlumu činily.

Z Čermilova. (Divadlo.) Kat. národní Jednoty hrála v pondělí svatodušní poprvé na svém velice pěkném jevišti „Pasážka z Lurd“. Jednotlivci výborně záli se ve své úlohy, souhra byla znamenitá, výprava skvozná — vlp. jednatel svou režií zasluží též veškerého uznání. Účastníků bylo množství takové, že prostranné divadlo nejen do posledního místa bylo naplněno, ale celým davům přichozích nemohlo se již vyhověti, ač by byli rádi jakékoliv vstupné věnovali. Představení vyvolalo opravdové nadšení a mocné působilo na posluchačstvo. Ku přemnohým přáním opakovati se bude hra v měsíci červnu. Vronci dík všem, kdo přičinili se o tak skvělé vypravení hry i postavení jeviště a těšíme se na představení další. Zdat Bůh!

Z Vápná. V pondělí svatodušní posvětil nám vdp. vikář J. Šrámek nový hřbitov. Svěcení vydařilo se tak krásně, že dojemnějšího a slavnostnějšího okamžiku osadníci nepamatují. Až z dalekého okolí sešlo se přemnoho lidí, aby účastnili se v počtu co nehojnějším slavnosti tak významné a památné, která ve zdejší osadě teprve za několik století se bude zase opakovati. Za přelaskovou ochotu a slatá slova zůstávají všichni svěcení přítomní adp. vikáři dlužni láskou a oddaností.

Koncert al. M. Heritasevé a p. Zl. Davida, virtuosa na piano, pořádán jest dámečným odborem U. M. Š. v Jaroměři v neděli 25. května t. r. o 4. hod. odp. v Grandhotelu. Lásky pro Jaroměř u p. M. Kupkové, pro Josefou u p. Fil. Traxlera

Z Hlinska. U nás konali sv. Misie od 8.—do 11. května dšst. OO. řádu sv. Dominika a sice P. Bruno Bára, převor s Uher. Brodu, P. Jindřich Šaip a Praby a P. Aug. Strnad z Olomouce. K vůli pracovnímu lidu, který venkonce v továrnách jest zaměstnán, bylo kázání o 6. hod. ráno a o 7. h. večer. Prostranný chrám Páně, zvláště v době večerní, býval v pravém slova smyslu nabit. K stolu Páně přistoupilo v těchto málo dnech přes 3800 osob, ač před tím již mnoho set sv. svátosti přijalo. Právdu při svěcení sv. kříže, kterouto pobožností sv. misie končily, účastnailo se takévo množství, že Hlinsko, tolik lidí pohromadě téměř ani nepamatoje — znalci odhadují počet hlav až na 7 tisíc. Dp. misijnářům „Zplat Pán Bůh!“

Z Hermanic m. L. u Jaroměře. (Obnova sv. misie.) Velmi milých a radostných duš nadala farní osada Hermanická ode dne 11. do 16. května. Konali totiž v milostném chrámu Páně v Hermanicích n. Labem u Jaroměře vdpp. misijnáři a P. Matky Boží u Králík, P. Ignác Hommelmayr a P. Adolf Innerkoller, obrovu sv. misie. Výteční kazatelové vmluvnými a dojímavými slovy přesev-

čili osadníky, že zkusíme zachovávat přikázání Boží a církevní, chceme-li být šťastnými zde a na věčnost. Účastnictví na kázáních ráno a večer bylo všeobecné a zcela nepokojivé. Majitel továrny pan Josef Menčík s ochotou dělníkům dovolil, by se mohli účastnit kázání a přijmouti svatě svátosti. Za hudby, zpěvu a na blahoslavenství byly dívky, které poprvé Nejsvětější svátost přijmouti měly, obcí v průvodu do kostela vyprovazeny a poučeny, aby na nejkrásnější den života svého nikdy nezapomněly. Až vědění kolátorů Hermanických již před obnovou sv. misie velikonoční zpověď byla vykonala, přece při obnově sv. misie zase přijala svatě svátosti. Osada čítá 1264 duší a z těch při obnově 800 bylo při misijní zpovědi. Velebný byl okamžik, když celý zástup ve středu večer na okrášlený obraz bolestné matky Boží a ve čtvrté večeři k ozdobenému obrazu Božského srdce Páně na ozářeném oltáři hlavním a vroucí pobožností pohledel, kolem něhož bile oděné družičky s rozšířeny svícemi rozestaveny byly. Šťastný průběh sv. misie korunován byl dobrým zakončením. Za zpěvu, hudby a za účastnictví čtyř spolků hasičských z přifařených osad a obecních výborů konal se slavný průvod z Nejsvětější svátostí Oltářní po obci, jehož se nepřehledný dav lidí účastnil. Dojemné kázání na rozloučenou působilo mocně na srdce všech přítomných. Naše osada má z misie veliký užitek duchovní: V srdcích osadníků upevněno bylo náboženské sebevědomí a nadšení pro víru, všichni dětinou důvěrou v Boha posilnění a láskou k církvi svatě naplnění byli. Všichni, kteří na obnově podíl brali, radovali se velice a byli šťastnými. Za obětavost velebňstojných pánů misijnářů, za jejich výtečnou kázání a za jejich vřelou a milé oddělování svatých svátostí osadníci naši co nejvděčněji děkují.

Z Českého Třeboré. 4.—11. května konali zde sv. misii velebňst OO. Tovaryšstva Ježíšova, Jan Cibulka, rektor na Velehradě, Ant. Rejsek, superior z Hradce Králové, J. Rybák a Fr. Stryhal. Ze svobodomyšlným národním dělníkům, kteří svobodu mají jen pro sebe, a sociálním demokratům, kterým náboženství ješť věc soukromou tak, že nenatále proti němu veřejně bojí, misie nebyly po chuti, rozumí se samo sebou. Proto nachvat uspořádány dvě protiklerikální schůze, a v poslední den sv. misie měl být konán tábor lidí na náměstí, namířeny proti sv. misii avšak byl politickým úřadem zakázán. Přes veškerou však ten terorismus a přes to, že náhodou byly zde konány 2 univerzitní přednášky a že lidé z většiny pracují na dráze a v továrnách, bylo účastnictví lidí čím dále tím větší. V některých listech demokratických a národních socialistů byly o sv. misii správy, avšak takového druhu, že ti, kteří kázání slyšeli a vůbec sv. misie se účastnili, žali nad prohaností oněch listů a litovali čtenářů, kteří nemají lepší čteny než nějaké Červánky, Č. Demokracii atd. Mnohým lidem dobré vůle se otevřely oči, a jest jisto, že tím půda pro sv. misie byla zláskána. Komunisti v té době se mše čítati k půlletnímu tisku.

Z Vel. Losenice. Neděle 11. máje t. r. byla pro farní osadu Velko Losenickou dnem památným, ješto toho dne nejdůstojnější pan biskup Eduard Jan zavítal do Velké Losenice udělovat sv. biřmování. Po desítkách dnůch zasedlo v neděli ráno nádherné slunce na množství lidí, jež dychtivě očekávalo vřelého pastýře. S náležitými a obvyklými počtami uvítána byla J. B. M. od duchovenstva, od obec. zastupitelstva, učitelstva, od hosp., hasičského a živnostenského spolku. Svou horlivostí pro věc Boží, nevážel té lesného namáhání, potvrdil věru svých slov k nám na částku svátečního evangelia, že základem blaha věčného jest: udržovati v lampě duše olej a světlo katolické víry a křesťanských zvrát — tajemství víry v svědomí čistém. Farnosti naší posloužila Jeho Biskupská Milost a duchovním vzdělání; kázání má za to odplatu a útěchu v přichylnosti, s kterou katolický lid k ní se vine.

Z Branišova u Humpolce. Na den 4. a 5. t. m. naše tichá, malinká vesnička oblékla se v roucho pokud možno nejslavnostnější. Očekávali jsme příchod našeho nejdůstojnějšího Arcipastýře. Jak radostně zaplesalo srdce všech, když hlahol zvonů kostelních oznamoval, že blíž se Jeho Milost nďp. biskup Eduard Jan Nep. Jeho Biskupská Milost byři v slavnostní brány uvítána místním dp. farářem a duchovenstvem zde ehromážděným, jakož i hasičskými sbory čtyř zde přifařených obcí, kráče la řadami školní mládeže a doprovázena jsouc davy zbožného lidu katolického nejprve do farní budovy, odtud pak přímo do chrámu Páně. Následovaly obvyklé modlitby za zemřelé, katechese školní mládeže, již Jeho Biskupská Milost ráčila sama konati, a posléze udělení svátostí sv. biřmování dítkám školním. Druhého dne pak mezi mší svatou měla Jeho Bisk. Milost ku velmi četné ehromážděnému lidu neobyčejně tklivé, dojemné kázání, načež následovalo ihned ještě udělování svátostí sv. biřmování téměř čtyř stům biřmovanců, což vše ještě dopoledne opakováno bylo v přifařené expozitně ve Větrném Jenškově. Dobrotivý Bůh rádi blahodárné činnosti našeho nejmilovanějšího Arcipastýře po mnohá, mnohá ještě leta zehnat!

Ze Sopot. Letošní apoštolskou cestu spojenou s udělením sv. biřmování ukončil náš nejdůstojnější pan biskup na svátek sv. Jana Nep. v pojitním mariánském chrámu Páně v Sopotech, kdež dosud nikdy sv. biřmování uděleno nebylo. Jaký tedy div, že zpráva o přijezdu Jeho Bisk. Milosti naplnila veškeré katolické obyvatelstvo velikou nelibostí a radostí a že skoro všechny domy v Sopotech byly prapory a věnci ozdobeny. U slavnostní brány uvítal J. M. nejprve místní duch. správce dp. V. Havlík připomenut, že letos slaviti se bude v Sopotech 260leté jubileum darování milostného obrazu Matky Boží zdejšímu kostelu a 180leté jubileum pověření nynějšího chrámu Páně; potom jménem obecních zastupitelstev uvítal J. M. p. starosta Janáček. Konečně uvítala J. B. M. zákyň Růž. Havlíková Špalířem škol. dítek a nečetného množství věřících ubíral se nejd. biskup do fary a po krátkém odjezdu do chrámu. Při kázání, jež počal nejd. biskup slovy: „S toužeb-

ností žádá jsem jísti s vámi Beránka“, připomenul, kterak toužil Sopotský chrám Páně uvíde ti a v něm nejavětější obět sloužiti. Při katechesi vyslovil své potěšení, že si šk. dítky tak dobře obsah Jeho kázání pamatovaly a že se v kostele dle nápsů „Oltáře“ spívá. Ku konci poděkovala Jeho Milosti zákyň Anna Vondrova, dceraška p. V. Vondry, říd. učitelka ze Střížova. Na večer po půl 7. hod. odejel J. B. M. vlakem do Chraští. Bůh zachovej, sliší J. B. M., abychom jej po 10 letech zase v Sopotech vítati mohli!

Z Polné. Dne 7. t. m. zavítal do města našeho J. M. nďp. Eduard Jan Nep., biskup královéhradecký, by zde udělil svátost sv. biřmování a konal generální visitaci. Si. městská rada se své iniciativy dala provolání k občanstvu, by vznešeného hosta důstojně ve svém středě uvítalo — a slova ta nevyšla nadarmo. Kolem 4. h. odp. měla J. B. M. přijeti směrem od Jihlavy. Již hned po poledni veselé vlály prapory v barvách zeměských, slovanské a papežské se střech ověšených a okrášlených domů v městě i předměstích. Čácké banderum a klub cyklistů, kteří měli velmi vkusně dekorovaná kola, vyjeli J. B. M. naproti do Ždírcu. Na hranice okresu Polenského v povose jel starosta okres. p. Jan Pleva se svým náměstkem p. Losenickým, by tam jménem okresu slošili J. B. M. hoid. O 4. hod. odp. rozesvčely se zvony všech kostelů Polenských v radostný, velebný chorál a rány s hmoždítků osnamovaly, že J. B. M. vjíždí do města. U starého bradu byla postavena mohutná slávohrána. Zde čekala si. městská rada s purkmistrem p. Rudolfem Sadilem v čele, zástupcové si. c. k. úřadů, patronátního a všech přifařených obec. úřadů, korpora ce všech místních spolků z prapory a hubbon, školní mládež s celým sborem učitelstva a nečetný zástup lidu, který, ač počal bylo nepřívětivě, nedal se nepohodou zastráti a přišel, aby pozdravil svého velepastýře. Jménem města uvítal nďp. biskupa pan starosta Rudolf Sadil srdečnou řečí a představil zástupce přítomných korporací. Zákyň III. třídy měšť. školy pro dívky Božena Stránilova, uveřejněným vítala jménem maličkých přítelů dítek J. B. M. Na to kráče nďp. biskup v průvodu 70 družiček husým špalířem až k děkanské budově, kde očekávan byl místním duchovenstvem a nadšeně osloven vďp. děkanem a vďp. bisk. vikářem Jos. Šimkem. Po krátké přípravě odebrala se J. B. M. do chrámu Páně. Tu vykonal nďp. modlitby a vstoupil na kazatelnu, odkud promluvil k většinu lidu slovy v pravdě očekými, jducími do duše a srdce o ceně náboženství vůbec a křesť. katolického zvláště. Na to následovalo udělení sv. biřmování šacstvu zdejších škol. Bylo jich 426. Večer v 8 hodin osvětleny byly všechny domy na Velkém a Sozímovském náměstí, zavzněla hudba, a uspořádáno zastaveníčko a lampionový průvod za účasti celého města vznešenému hosti. Sbor pěvců za tizení p ředitel choru Frant. Korejka precizně přednesl dvě slavnostní kantáty. Mezi tím sešel nďp. biskup do lá a děkoval radostně dojat za počtu a v průvodu městské rady šel kolem děkanek. chrámu Páně na Sozímovské náměstí, kdež navštívil stáříského kněze, buditele českého lidu na Moravě vďp. Frant. Poimona. Druhého dne (9. května) udělil nejdůstojnější pan biskup svátost sv. biřmování dětem škol venkovských a všem dospělým. Bylo jich 880. Po ukončení všeho šak II. třídy školy měšť. pro chlapece Brano Nekoksa jménem šacstva se vše J. B. Milostí poděkoval. Svato-Josefská jednota kat. jinochů a mužů odezdala nďp. biskupu, prvému čestnému členu svému a protektoru, diplom v rámci, jež k tomu účelu dovedně sám vyřezal a spolku darem dal člen této jednoty p. Frant. Kardus, městský stavitel. J. B. Milost slaví vankutku triumfální vjezdy vřude, kamkoliv na visitačních cestách zavítá Lid český poznal a pochopil, koho má ve vznešené osobě Jeho a hledí nyní láskou upřímnou vynahradi ti, čeho dříve v neznalosti opomíjel, proto vřude s otevřenou náruží vítá svého velikého syna — miláčka — nejdůstojnějšího svého biskupa. Dne 11. t. m. o 6 hod. ranní odejela J. B. M. do Přibyslavi. S láskou jsme jej přijali — a láskou a slzou v oku doprovázeli — a lásku mu vždy v srdcích svých zachováme!

Ze Zbyšova. (Svěcení kříže). Manželé Rudolf a Barbora Freiserovi se Sebestenic postavili uprostřed svých pozemků na rozcestí ke Kluk-Chvalovicím pěkný kříž, který byl 11. t. m. slavnostním způsobem posvěcen. — Za zpěvu nábožných písní provázeného hubbon ubíral se četný průvod z našeho chrámu Páně Sebestenicemi ku kříži, kde uvítala dp. svátitele, farář r. J. Martina, družička Anna Vavřínová. — Na to promluvil dp. farář o významu kříže. — Po vykonaných obřadech zapěl lid píseň „Svatý kříži, Tebe ctíme“. Na to odebral se průvod do pěkúe Marianské kaple před nekouka lety nákladem zbožných občanů Sebestenických postavené, kde celá slavnost ukončena litaniemi ku neblahoslavenější Panně.

Čtete a rozšiřujete pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyril a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil. Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě (Morava).

Různé zprávy.

K volbám obecním. Právo voliti mají: 1. Místané a občané čestní. 2. Zpříslušníci obce: a) městské; b) duchovní všech vyznání křesťanských v duchovní správě tohu místa stálo zřízení a rabínové vyznavačů víry židovské; c) úředníci dvorů, státní a zemští, též úředníci fondů veřejných; d) důstojníci a

strany vojenké s titulem důstojnickým, kteří jsou dáni na stálo odpočinutí, nebo kteří kvitovali zůstavě si charakter vojenský; e) strany vojenké, nemající titulu důstojnického, jak ve sloužbě postavené, tak i na pensi dané, též i úředníci vojenská, at konají službu nebo jsou na pensi dáni, pokud osoby tyto nenáleží k některému sboru vojska; f) doktoři, kteří obdrželi grád akademický na některé zdejší universitě, patroni a magistrové ranhojičůvi; g) představení, učitelové a podučitelové stálo zřízení na školách obecných v obci se nacházejících a říditelové, profesoři a řádní učitelové, zřízení na vyšších učilištích v obci. 8. Údové obce, kteří jsou státní občané rakouští a platí ze svého statku nemovitého, z živnosti průmyslné neb z příjmu v obci daň přímou. K úřadům obce, kteří mají o sobě pravo voličské, přičítati náleží také tuzemské korporace, nákladnictva, fundace, společnosti na akcie a ústavy, když při nich jest to, čehož se vyhledává pod číelem 3. (Zákon, daný dne 12. října 1868, z. zák. kr. Č. ze dne 24. října 1868 částka XIII. č. 31.)

Zemský sjezd křesť.-soc. lidové strany v Praze. Za neobyčejně velikého účastnictví zahájen 17. května zemský sjezd delegátů křesť.-socialní strany lidové. Po mši svatě sešli se delegáti v sále sv. Josefské jednoty, kde p. J. Hováděk zahájil sjezd. Po stanovení jednacího řádu promluvil p. Koleč o dosavadní činnosti strany. O postavení strany křesťansko-socialní v království Českém pojednal dp. Fr. Jukl, kaplan z Hradce Králové. Na to rozptlela se debata o potřebách organizačních. Odpovědne na pořad jednání vložen byl bod o odborové organizaci, o němž referoval dp. Jukl z Hradce Králové. O praktické stránce odborových spolků pojednal dále předseda všeodborového sdružení delegát p. Urban z Kostece n. Orli. Pan Hováděk pojednal o tisku. Nastínil důležitost jeho, probral všechny ty obtíže a útrapy, jež jednotlivcům v této straně a straně celé bylo prodáváti. O taktice pojednal red. p. Myslivec. Hájil postup této lidové strany, a tlumočil ochotu k smíru, ale spravedlivému a čestnému v dosavadními katol. stranami. Na posdravné telegramy sjezdem zasláné poděkování a pošeňování zaslali ndpp.: J. Em. kardinál Škrbenský, kníže arcibiskup pražský, Ed. Jan Nep. Brynych, biskup královéhradecký, M. Říha, biskup budějovický a Em. Schöbl, biskup litoměřický. — V neděli ráno o 9. hod. zahájil předseda J. Hováděk sjezd a uvítal zvláště milé hosty bratry rolníky, kteří ku dnešnímu jednání se dostavili. Slova ujal se redaktor Šamalik, který vylíčil v řetě své příčiny, jež vedly k založení spolku katol. sedláků na Moravě. O holestech selaského stavu obšírněji pojednal rolník p. Šafránek a P. Zábrna vedle jiných ještě. Po provedené volbě rolnického akčního výboru předseda Hováděk za povznesené náklady sjezdu provoláním slávy Jeho Svatosti Lvu XIII. a Jeho Veličenstvu císaři rakouskému sjezd ukončil.

Žid Lassale, zakladatel social. demokracie, byl velkokapitalistou pevného zrna, povahy Neronovy, krvežíznivce, který marně snil o velikém moři plamenů, které vznítí hladové masy proletářů nad ulekanou společností lidskou. Druhý to Robespierre, který marně toužil po okamžiku, kdy u jeho, demagožských nohou v krvi válejí se budoucí blavy „měšťáků“, spouloběčanů, kteří dnes stejné jsou hospodářsky utištěni, jako dělnictvo veškeré. Naproti tomu holdoval potají a největšími mamonšti a šlechtici, udržuje tajný poměr s hraběnkou Hatfeldovou. Skončil jako milostný dobrodruh ranou protivníka, zrazeného manšela šlechtice, v souboji v Ženevě roku 1864. O dělnictvu vyslovil se na plánu v Paříži, na jeho počest samými proletáři pořádaném: Ti chlapi smrdí a mají plno blech.

Papírové roury ku rozvádění svítiplynu. Takových rouř, hotovených navjním papíru z dobré huničiny kolem válce v žádaném průměru, užívá se nyní zhusa v Anglii. Papír namáčí se rostaveným asfaltem, čímž se docílí úplné nepropustnosti a takové pevnosti rouřových stěn, že je napjetí plynů neporouchá, aniž je jiné vnější vlivy v zemi poškozují. Jednotlivé roury spojují se dobromý pásy papíru asfaltovaného. Papírové plynovody chrání plyn i před účinky tepla, protože jsou ze špatných teplovodivů hotoveny. Elektrickými proudy se též nepoškozují, což jest nemalou předností jich proti plynovodům z litiny.

Co uveze parník? Velkoobchodníci obilím v Berlíně dopravují nakoupené obilí po paracích do námořských přístavů, kde se opět překládá na větší zámořské koráby. V Berlíně naloží na jeden parník 800.000 až milion centů obilí; počítáme-li 800.000 centů, odpovídá to nákladu dvou tisíců železničních vagonů, na něž lze naložiti po 200 centech, čili je to sto vlaků každý o 40 vosech. Když se ještě vozil tento náklad vozy, bylo k jeho dopravě potřebí 20.000 nákladních vozů a 40.000 koní, na každý vůz naložilo se 40 centů. Co se něšití nyní dopravou parníkovou na pachoicích, seně, ovsu, dobytku atd.?

Kubelíkovy příjmy v Americo. N. F. Pr. přinesla původní správu z New Yorku o triumfech Kubelíkových. Uvedeno tu, že rakouský konsulát v Chicagu úředně potvrdil Kubelíkovi za čtyry koncerty příjem 108 815 K. Jak to světový rekord, poskánvajcí i Paderewského. Té co do návěští dosáhl Kubelík rekordu, přivábiv v Novém Yorku do dvanácti svých koncertů přes 60.000 posluchačů. Americká zpráva vídeňského listu dodává, že též společensky obhájil si Kubelík svou noblesou posici umělce nejprvnějšího řádu.

Frant. Ekert, farář u Panny Marie Sněžné v Praze, zeměl 30. května po delší trapné nemoci ve věku 57 let. Zesnulý vynikl též jako spisovatel. Jeho spisy, vydané ve svatojanském Dědictví: Povstání mista král. hlav. města Prahy, jednání mu jméno topografa pražského. Největším spisem jeho jest pětišvazkové dílo: „Církev vítězná“, která vydal rovněž v Dědictví svatojanském. Tyto „životy svatých“ vynikají historickou věrností a přesnou kritičností. Zvěčňelý farář Ekert bral čilý podíl též v životě obecním. R. i. p.

Zid ministrem války. Z Říma se sděluje, že general Ottolenghi, žid, jmenován byl ministrem války. To se dosud nestalo, aby žid ministrem války. V budoucnosti se ukáže, jak se general žid osvědčí.

Jak se poděknouti? Čas ze dne 16. května pod nadpisem „Jak žijeme?“ přináší články o Chotěbořsku, v němž mimo jiné píše o rolnické organizaci takto: „Nikdo z mladočeských důvěrníků se jí ujmouti nedovedl, není sílena a živena ani Mladočechy, ani agrárníky, předseda jí staročeský velkostatekšník Mixa, a není v ní čilejšího tečnicka a činitele, nežli je novoveský farář P. Ferd. Vlček. Jeho činnost nepoděkla se ani jedenkrát, pro koho mezi lidem pracuje a jeho řeči nenesou nikdy stopy cíle a přibarvení politického. P. Vlček tu něco dělá — ostatní nedělají nic.“ — Dle „Času“ tedy každý, kdo mezi lidem působí, pracuje pro lid, jenom kněz má jiné cíle. Můžeme ubezpečit „Čas“ v jeho zbytečných starostech, že i dp. Vlček jiných cílů nemá, než blaho rolnického lidu a že tedy se vůbec nemůže poděknouti. Nefectní jen na Chotěbořsku, ale i v okresech jiných. Ve svých soukromých rozmluvách často nafká, jak to těžko u nás s organizací lidu rolnického pokračuje. A konečně, nesvědčí to nejlépe o fádším porozumění poměrům, když se nezatahuje do rolnických spolků politika, kterou by se vše jen rozešvalo? — Domníváme se ostatně, že se dp. Vlček proti této obzvláštní theorii „o poděknutí se“ sám důrazně ohradí.

Pout do Říma. Počátkem června bude Jeho Eminence ndp. kníže-arcibiskup Lev Skrbenský uveden do sboru kardinálů. Načež mu bude vykázan titulní chrám za velkých slavností. A ještě jiná příčina k pouti do Říma nás pohádá. Sv. Otec Lev XIII. slaví letos 25letou památku své papežské vlády. Vlák poutní vyjede z Prahy v pátek 30. května odpoledne a stává se v různých městech. Podnikatelem výpravy je osvědčený odborník p. Fischer, majitel hotelu v Římě, rodák královéhradecký. I. třída 285 zl., II. tř. 205 zl., III. tř. 135 zl. V této ceně zahrnuty jsou jízdní lístek, zaopatření na cestě a v Římě, noclehy, povozy a vstupné do různých památek. Přihlášky a příslušný obnos přijímá nejdříve do 24. května p. prof. magre Jan Drozd, starosta sv.-vácslavské záložny v Praze, Karlova ul. č. 223-I.

Putování německých marek do Čech k vůli šíření protestantismu a podvracení Rakonska není žádnou novinkou. Na počátku XVII. století daroval na ten účel sám Bedřich IV. faletky 150 000 zlatých. Ovšem že za tuto sumičku chtěl koupiti celou Českou korunu. I jiní němečtí „přátelé“ Čechů nelitovali nějaký ten pakatýlek vsaditi do loterie na Prahu. Unie evangelická podplácela nekatolické stavby se vši „obětavostí.“ Bylo jen chybou, že se o korunu naši drali mezi sebou sami „evangeličtí“ epiklenci. Až dal Bedřich IV. důkladný závdavek, vyjádřil se ku př. Albrecht Brandeburský při jedné hostině: „Trvám, že dříve nezemru, pokud mi korunu českou na blavu nepostaví.“ Podobný ohlas se však ozýval též ze Saska. Ale pro tyto již dávno minulé praktiky těžko ubližovati Losvonromákům nynějším, poněvadž tito o šíření ryziho evangelia daleko nezištnější a poctivější se starají než ti dřívější. Že by měli vážnost k evangeliu upevňovati hlavně v táboru vlastním, to nic nevádí, poněvadž mají ve větši lásce nás Čechy než vlastní zpozanilé bratry; proč se tedy těchto přátel tolik báti? Štědrost jejich k duším obráceným jest veliká, až to skromně zatajují. Nevěříte-li, blahosl. Čecháčkové, žádnému harcovníku heala „Pryč od Říma,“ tož aspoň předním průkopníku, Heřmannu Wolfovi, plně důvěřujte. Tento Losvonromák jest zajiště nejmaravnějším dědicem Lutherových plánů, poněvadž se morálkou Liguriánskou v ničem neřídí a co hlavního — duše veskrz poctivá, vřidná a neuplatná.

Výkaz

příspěvků na Sanatorium v Janských lázních pro churavé kněze

Nejduštojnější b. Ordinariát v Budějovicích . 2000 K	
Nejduštojnější b. Ordinariát v Brně 2000	
„ Za tento dar zůstane oběma diecésím vyhrazeno místo pro jednoho kněze každoročně; týž kněz obdrží bezplatně byt a poslibu v domě po čtyry neděle v saisoně.	
P. T. Monsignore Dr. Alois Frýdek, bisk. gen. vikář atd.	100 K
P. T. Monsignore Jan Klein, pap. protonotář, arcikněz v Čiměvsi	100 K
„ Jos. Hofmann, arciděkan v Trutnově	100 „
„ P. Cyrill Kalná, a bisk. notář, vik. sekretář v Polici n. M.	20 K
„ J. Šipek, farář ve Vys. Újezdě	16 „
„ Jan Křivohlávek, děkan v Jablonném	40 „
„ Vinc. Němeček, farář v Kněžicích	10 „
„ Jos. Šádek, děkan v Kopidlně	20 „

P. T. Frant. Hanzl, farář v Hradiaku	40 K
„ Josef Tichý, farář v Lipolticích	40 „
„ Ctěná místní obec v Senožatech	50 „
„ P. Cyrill Valenta, O. Praem., duchovní správce v Senožatech	50 K
„ Václav Strnad, farář v Karlš	100 K
„ Josef Tölg, administrátor v Trutnově	50 „
„ P. Lin. Mann z řádu kapucín. v Třebíči	4 „
O další příspěvky snažně se prosí.	

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. května 1902. 1 hl. pšenice K 14.60—15.40, žito K 12.00—12.80, ječmene K 8.90—10.00, oves K 6.40—8.00, prosa K 9.00—10.00, vike K 9.10—10.20, hrachu K 16.00—20.00, čočky K 16.50—21.50, jable K 18.00, krup K 16.00—24.00, bramborů K 1.80—2.20, jetelového semínka červeného K 00.00—00.00, jetelového semínka rus. K 00.00—00.00, máku K 31.25—36.00 lněného semene K 18.00—20.00, 100 kg. žit. otrub K 12.00, pšenice, otrub K 12.00, 1 kg. másla K 2.20—2.68, 1 kg. sádla vepřového K 1.60—1.78, tvarohu K 0.32—0.40, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hl cibule K 0.00—0.00, jedna kopa drobné zeleniny K 1.00—4.00, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 3.00.

Listárna redakce.

Pana J. H. z Času v č. 136. Nebude škoditi, dáte-li vyšetřiti svou logiku některému psychiatru. Nikdo jiný se ní zabývat nemůže.

Dopisy od pp. příspěvatelů do příštího čísla vyprodáme si o něco dříve, ještě pro avátek Božího Těla bude uzavírka listu už ve středu odpoledne.

OBRAZY

olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné re produkce náboženské a historické, sradla, rámce, lišty, římky, křídla, sochy a umělecké výrobky všech druhů v moderní úpravě, solidně a levně.

Všecké druhy papíru, psací a kreslicí potřeby, vždy nejnovější

dopisnice

a vše do oboru papírnického spadající v nejbogatším výběru doporučuje

Josef Kieslich
v Hradci Králové,

Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu rámců založen r. 1891.

Odborný velkovýrobce pro malbu chrámových oken. Umělecký závod pro malbu na skle. B. Skarda, Brno. Okna chrámová každé ho slohu a provedení se zaručením práce nejmodernějším poža. dáváme vyhovující. 7 krát prvními cenami vyznamenán. Ceníky zdarma.

Velký výběr
zlatých a stříbr. skvostů, svateb. darů, kapesních i nástěn. hodin v krás. provedení doporučuje . . .

JAN — KALIS
bodič a zlatník v Rychnově n. K. Hrobný znalec k. okr. soudu. Obrázkové ceníky zašle.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený.

Piárna a dílny: na Letné, Belord. dlo třída 612—VII Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Václavské záložny.

doporučuje uctivě: jesle, křížové cesty, Boží hroby, oltáře, sochy, kazatelny, křídla, zpodobnění, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů solidního provedení, čehož dokladem jest množství vysvědčení velenostojného duchovenstva.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Sbírka 600 modelů soch od nejptednějších mistrů, vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodů.

Převodní nákrety, ceníky a rozpočty bezplatně a franko. Ceny levné a přímé platební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleduštní duchovenstvu svůj závod o vřídění a umění do; oru čením nejčastěji vyznamenán

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového nářadí — Ilustr. ceníky, vzory a předmety k výběru na požádání franko se zasílají

Adresa vždy dostlovně úplná.

Páni kuřáci pozor! Nedostizitelný požitek.

Jedině z nové patentní, všeobecne oblíbené

dýmky Ideál

vzorný, lehký tvar, čistě, příjemné, vhodné a neškodné kouení, jelikž se kouř hned na prvním místě čistí (ochladi) a škodlivého nikotinu spostí. Znečištění odhlavky vyloučeno. 1 kus K 1.40, 3 kusy K 4.—, po obdržení franko zasílá vynálezce

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín, obchodní a zaslátelský dům.

Víceletá záruka.

Největší sklad v Hradci Král.

Cestovní potřeby

vlastní výroby

tobolky, pouzdra na doutnisky a navštívky nabízí nejlevněji jediný odborný závod toho druhu

F. Růžičky

v Hradci Králové

proti hotelu „MERKUR“.

Objednávky a opravy se přesně a v době ne kratší ve vlastní dílně vytizují.

Pp. továrníci a velkoobehodníci se upozorňují na vlastní výrobu vzorkových kufrů.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), víno sládků a víno šumivé (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenal byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem ražení slatě medaille.
Vzorky zdarma a franke.

Spolkové prapory, stuhy,
ozdobné výšivky dle před-
ložených výkresů, mešní
roucha, přikrovy, kostelní
prádlo a všechny v ten
odbor
náležejí-
cí před-
měty
levně a
přesně
zfoto-
vuje sirotčinec
Růžencová výroba
Praha I., Konviktská ul. 296.
Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Ignace V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtelích)
doporučuje P. T. veleředitelům duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franke zašlou.

Misto
pomocníka zahradnického
bledá mladý a zručný
VÁCLAV FEIGL,
pomocník zahradnický
z Velké Skalice, pošta Zbraslavice.

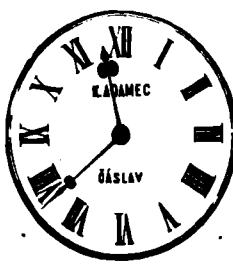
Vzorně zařízené
slatinné lázně
VELICHOVKY
u Jaroměře v Čechách.
Osvědčené proti reumatismu,
dně, lachyaz, dále pro chudo-
krevné, skrophulose, nemoci
ženské atd.
Úplně suchá poloha
Výborná restaurace v režii. — Ceny
mírné. — Pošta a telegrafní stanice
v lázeňské budově. Pro P. T. obe-
censtvo s okolím, pokud toto nehodlá
v lázních bydlet, a pouze do lázní
zamýšlí docházeti neb dojížděti, dal
mnoho lázeňský lékař p. MUDr. V.
Maza státní svlažitelnou p. hodinou míst-
nost, kde po vzaté lázni lze si odpo-
činouti a se zotavit.
Raďte si vyžádati prospekt
od správy lázeňské.

Nejlepší, nejtrvanlivější a nejlevnější
kněžské kolárky a náprsenky
a všeho druhu
prádlo pro dámy a pány
odporučuje
Stanislav Jirásek v Hradci Král.,
Velké náměstí č. 136.
Obrovský výběr letních turistických košil. Novinky kravat.
Továrni sklad bílého zboží.
Úplné vybavy pro nevěsty vlastní výroby.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se
služeb vojenských
vyhotoví c. a k. setník
Janouškovec,
(býv. mnoh. dopl. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliášova třída 1080.
Na venek obratem pošty.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí

František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.
Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Navštivenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihotiskárna.

Založeno r. 1850.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů
vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již osvědčené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykazati četnými pocval-
nými případy P. T. zákazníkům a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel,
táček na křest, svíců, pacifiků, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Pozor!
Všechny ctěné pp. consumers a odběratele
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vy-
nosem ministerským se dne 19./6 t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různým pojmenováním,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uváděny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému
jako škodlivé usazeny jsou.
Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové
odporučuje výtečný a vydatný
ocet ovocný vinný,
chemicky a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřabinku atd.
Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.
Jablka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohodnutí.

PALDUS & POUR,
dříve J. Jeřábek
v Hradci Králové, velká podsiň.
Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.
Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.
Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Úplné garnitury.
Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.
Samety. Pevné ceny. Plyše.

Vracelo se od hrobu dráheho a milého otce nášeho, pana

Václava Vika,

nám to první svojí povinností vzdáti upřímné díky za hojně a láskyplně účastenství, zejména vysocí důstoj. Pánu, panu Monsign. Bohumilu Haklovi, dom. praedátu a protonotáři apošt. etc., za laskavé vedení konduktu a dojemná slova u hrobu, veledůst. a důstoj. pánům: p. Ign. Lhotovi, farář v. o. v. Oboře, p. Frant. Kašlákovi, b. notáři a farář v. Sobčicích, p. Al. Dolkové, farář v. Liskovicích, p. Jos. Hlavsovi, farář v. Chomuticích, p. Jos. Gabrielovi, I. duch. správcí v. Kartouřích, p. Ant. Vančurovi, katechetovi v. Horicích, velectěným pp. Aloisiu Horovi, patron. komisaři v. Holovouském, Jar. Fialovi, učitel v. Nechanic a jeho pěveckému sboru, slavným spolkům: hasičskému v. Chomutic a živnostenskému v. Holovous, a vůbec všem za veškerou nám projevenou soustrast a účtu k zesnulému! — Bůh nejvyšší dobrotný nechť jest každému hojným odplatitelem!

V Chodovicích, v den pohřbu, 17. května 1902.

Antonín Vik, farář.

Poděkování.

Za předešlé projevy soustrasti a účastenství při pohřbu našeho vroucně milovaného manžela, otce, bratra a zetě, pana

VÁCLAVA PLÍŠKA,

jichž se nám dostalo, **nejserdecnější dík.**

Zejména důstojnému duchovenstvu, slavným spolkům a všem přátelům a známým, kteří dráheho zesnulého k věčnému odpočinku doprovodili.

Všem odplat Bůh!

Ve Hlinsku, 16 května 1902.

Truchlivá rodina.

● Největší sklad ●

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i prošitých, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, předvěsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

— firmy —

JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodělného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Žádejte
Matiční
tužky.

Do Černožic
a okolí!

Uctivě podepsaný činí
P. T. občanstvo pozorna, že
ve své

restauraci
nádraží v Černožicích

má stále na čepu výtečný
„plzeňský prazdroj“.

Josef Randáček,
hostinský.

Jediná odborná dílna toho druhu v Hradci Králové.

— Zlatá medaile. —

Odborná dílna sochařská a kamenická

Hosp. práv. a nár. výstava v Hradci Králové 1894.

Františka Pražáka v Hradci Králové.

u Pražského Předměstí.

Doporučuji se P. T. obecnstvu ku provedení prací sochařských, kamenických a ornamentálních v mramoru, sienitu, žule a pískovci. Umělé práce kamenické a ornamentální pro pány stavitele. Veškeré práce hřbitovní jako: hrobky, desky do zdí, pomníky. Provedení prací těchto věnuji jakožto odborník veškerou péči, by vše bylo řádně a architektonicky provedeno. Za vzorné provedení veškerých prací ručím, tak že může každý volně znalce sobě povolati.

Práce figurální provádím buď dle modelu neb fotografie a mohu každého pana odběratele řádně obsloužiti. Návrhy ieb skizy dle přání v každé době a zdarma. Písmo při odebírání pomníků neúčtuji. Dále upozorňuji na nové zřízený sklad sienitových, mramorových a pískovcových pomníků za ceny levné.

Prose o laskavou přízeň, znamenám se v účtě

František Pražák.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 21.

Beseda.

V karanténě.

Píše Jos. Koukal.

Nikomn bych neradil, aby cestoval do Orientu, je-li v Alexandrii nebo ve Smyrně prohlášena karanténa. Ať nemyslí, že se dostane do Jerusalema a těmto dvěma městům bude se moci tak snadno vyhnouti, ať nejede-li parníkem poutnickým přímo do Jaffy. Města tato jsou zvláště obchodní a každý parník má pro ně náklad, tak že tam stavěti musí a tím je zamořen. Jako dráhu neživí pasažéři, nýbrž náklad, tak je tomu i při dopravě vodní.

Ríká-li se, „čas jsou peníze“, pak to platí dvojnásobně o karanténě, jež připravuje nejen o čas, ale i o peníze. Na lodi nutno ovšem platiti a to o třetinu více, než v době plavby samé. Kapitán musí zaplatiti za své mužstvo týž poplatek úřadům tureckým, jako každý jiný pasažér a kdo mu to má platiti, než cestující I. a II. třídy! Třetí třída musí stráviti čtyry, po příp. i více dní ve zvláštním lazaretu, kde jsou ovšem rovněž odloučeni od celého světa, t. zv. panstvo pak může zůstat na lodi, což je v jistém ohledu dobrodružím, ježto lazarety turecké jsou zařízeny po turecku, postrádajíce — bezpochyby k lepšímu udržení čistoty — všeho nářadí, ba i postelí. Kdo nemá houni, musí spáti prostě na zemi. Stravu obstarává kantina a ta je taková, jaký je on sám; naši lidé měli štěstí, že generální lékař v Beirutu je Němec a že vzal ohled na jejich stížnosti a tureckého kantinského nahradil křesťanským. Po skončení karantény je prohlídka, za kterou se platí 5 franků; celá věc je turecký závod na vydírání peněz z cizinců, kteří platí nejprve 5 fl. za vidování pasu tureckému vyslanectví ve Vídni a vedle toho všelijaké poplatky zdravotním komisím. Kdyby byli Turci opravdu tak čistoty dbali, začali by nejprve sami od sebe a ne od cizinců, kteří jsou čistotnější a lépe živeni, proti t. zv. „pestis bubonica“ jsou otužilejší než domácí obyvatelstvo. V době, kdy jsme dleli v Alexandrii, bylo tam 11 případů moru; my procházeli ulicemi často nejšpinavějšími, jeli po lodi, po druze, kde je frekvence největší a zůstali jsme i jinak zcela zdravými. Turečtí lékaři udělali by lépe, kdyby nejdříve smetli špínu po ulicích, tyto reservoiry bacillů dali odstraniti.

Ještě jednu nepříjemnost má karanténa. Kdyby již ozelel jerusalemský poutník čtyry dni a marně vyhozených peněz, nastane mu nová starost, jak se dostane po ukončení karantény dále; tak šťastným není každý, aby mu karanténa byla o několik hodin zkrácena a to k vůli lodi, jež právě jede do Jaffy. My jsme zachytili prostřednictvím rakouského gener. konsula hraběte Khewenhüllera aegyptskou loď Khedivial, jež vezla čtyry sta poutníků do Mekky a v Jaffě se stavěla. Někdy však třeba znova čekat a to několik dní, nechce-li se poutník svědčiti malému pobřežnímu parníku, na němž je při bouřlivějším moři, nehledíc k jiným nebezpečím, život nenesitelný pro ohromné kymácení, po případě nutno cestu nastoupiti pěšky do Haify, jež trvá povozem plných 20 hodin a to po cestách krkolomných. Až vystaví Němci svou konkurenční dráhu z Haify do Jerusalema přes Nazaret, pak bude většina poutníků vystupovati na sv. půdu v Kaifě a ne v Jaffě, kde při bouřlivém moři je vylodění vůbec nemožným aneb velice nebezpečným. Mezi skalisky jaffskými našlo mnoho cizinců svůj hrob, dříve než sv. zemi polibiti mohli; nemá Jaffa vlastně žádného přístavu a proto se nemůže zmociti přes to, že je nejkratší cestou do Jerusalema. Trvá-li bouře déle než den, nastoupí parník svou další cestu do Port-Saidu, Alexandrie neb Kaify nestaraje se, co tomu říká poutník do Jerusalema, jenž má potěšení v ná kterém z těchto měst vyčkati novou loď do Jaffy a příznivější počasí.

Nevlídné byly to tedy myšlenky, jež mihaly naší hlavou, když jsme se octli z Alexandrie na širém moři směrem k Syrii. Pohoda byla krásná, moře klidné a byla naděje, že počasí toto potrvá, takže věru bylo ho škoda stráviti v přístavu a karanténě, již jsme vstříc, jeli a k vůli něž nás tak daleko hnali.

Již z daleka jevílo se něco jako oblak, z něhož vystupoval velkolepý zjev Karmelu a sv. země. Blížíme se víc a více a přec nesmíme tam, kam nás srdce táhne, ač jsme vzdáleni jen o půl hodiny cesty a mohli bychom při klidné hladině dosáti lodičkou cíle. Tolik jsme zkusili i bouři prodělali, tolik se patěšili a nyní místo vyplnění touhy znova situace tak nepříjemná.

Na lodi zatím pilně myjí a drhnou, aby se stará Singapore co nejvíce úřadům tureckým líbila. Plavčíci připevňují vlajky italské a k nim

žlutou na znamení, že loď vjíždí do karantény.

Žlutočervené pobřeží sv. země je již za námi, před námi Libanon syrský a jeho sněhem krytí velikáni, pod nimiž zelené břehy starého Tyru, Sydonu, Ptolomaidy, měst bývalé Fenicie, kolébky lidské kultury a obchodního střediska na středozemním moři v dobách, kdy krom Egypta a Fenicianů jiní národové neznali kraje zámořských.

Dojíždíme k Beirutu, jenž, drímaje tíse v ukrytém zálivu, prozrazuje se svými zahradami a vinohrady, tvořícími zelenou bránu prvního přístavu Syrie. V přístavu čeká již více lodí, Khedivial, řecká Daphne, rakouská lojdovní loď, francouzská Anora a nádherný výletní koráb hamburský Augusta Victoria, jež má svou budbu na palubě a cestuje pouze s pasažéry, jež v nejznamenitějších přístavních městech vysazuje. Všecky nesou vlajku žlutou. Zdravila Augusta Victoria doprovodila odjíždě jící loď, loď rakouskou hymnou. Zastavujeme se od města na dělový dostřel a jedno z nejkrásnějších panoram světa máme před sebou. Vzádu mohutný Libanon se svým 2600 m vysokým Saninem, na němž je věčná zima, níže vesnice syrské, kláštery a villegiatury bohatých Syřanů, kde věčné jaro a dole u moře v amfiteatrálním polokruhu Beirut. Co platná však všechna romantika, musí-li ji míti člověk stále před sebou jako obrazy k kaleidoskopu, jenž nedochází změny. I romantika unavuje, trvá-li dlouho. Obraz Beirutský je věru zrovna jak Neapol k nezapomenutí. Věřím, že již staří poznali krásu a cenu tohoto, pro přístav jako stvořeného místa a že založili zde na dějepisné události tak bohatý Beritos, jež i králové aegyptští uznali za hodný, aby ho dobývali. Dnes je Beirut syrskými Athénami, moha se vykáhati toliko školami a ústavu vzdělávacími, že se s ním málokteré město Orientu měřiti může. Obyvatelstvo je a polovice turecké, z polovice křesťanské, krom slušného počtu židů. Jsou zde katolíci, protestanté, sjednocení i nesjednocení Řekové, Drusové, Maroniti, Arméni — čtrnáct náboženských vyznání, žijících zde v nerušené shodě. Nejváženějším kulturním činitelem a též nejváženějším z křesťanských řádů je řád jezuitský. Obrovská kolej svatého Josefa spojena s univerzitou, t. j. fakultou bobosloveckou, filosofickou a lékařskou s gymnasiem, na němž se přednáší francouzsky, arabsky a latinsky, při návalu, že nemožno všem žadatelům vyhověti, s muuseum, parní knihotiskárnou, jež je jednou z největších na světě, s dílnami řemeslnými atd. Žije zde a vyvíjí činnost nejpočetnější přes 100 členů řádu a v internátě nachází se přes 200 chovanců. Tu vlastnost neupřije jesuitům ani největší jich nepřítel, že rozumí umění, vybrati pro sebe lidi nejschopnější a že jsou dnes řádem bez odporu nejučenější. V zemi, kde žije tolik náboženských sekt, je třeba též mužů celých, zbožných, obětavých, kteří naši věc katolickou dovedou reprezentovati. Zvláštní zjev! Nevěrecká Francie řádu doma vypuzuje a zvlášť jesuité jsou jí trnem v oku, na východě však je ráda, když řehole pod protektorát její se utíkají a tím navzájem republice politicky prospívají. Doma kněze tupí, z nich posměch si tropí, zde francouzský konsul řeholníky vyhledává, s nimi večery tráví, k nim ke stolu zvatí se dává, krátce nejdůvěrnější přátelství udržuje a dávno bylo by po t. zv. protektorátu francouzském, kdyby řehole samy se pod něj neutíkaly, ač jim je málo platen a kdyby Francií zanechaly na východě jejím neodvratnému osudu.

Vedle jesuitů působí zde františkáni, kteří jsou v každém téměř východním městě, lazareti, kapucini, sestry sv. Vincence Paul. a Notre Dame de Nazaret, vedle toho jsou tu čtyry kláštery maronitské, více arménských a řeckých kostelů. Za městem, směrem k Tripoliu je kaplička, kde dle legendy sv. Jiří draha zabil, ač to snad má jen allegoricky se rozněti o boji, jež tento světec vedl proti římskému pohanství. Zmínky zasluhuje oslava 25letého jubilea papežského o v Beirutu. Jaký vliv tu mají jesuité, vidno z toho, že na oslavě, již oni pořádali jako nejhlavnější repraesentanti Říma, účastnilo se celé skoro město a my máme vzácnou příležitost, pozorovati toto skvělé osvětlení, jež u nás bylo by příjmo nemožností, z lodí, odkud se tak krásně vyjímalo. Již kol 8 h. pozorovali jsme, vlastně slyšeli v městě zvláštní ruch; pojednou počne Beirut illuminovati. Tisíce lampy, svíčky a lampióny objeví se v oknech, budba počne procházeti městem, vzduch vznáší se rakety, mocný reflektor hází světelnou zář na jednotlivé objekty, zvlášť na naši loď, o níž se asi z konsultu otcevo jesuitů dověděli, že chová poutníky jerusalemské, osvětlené balony vznáší se k horám libanonským. K tomu teplá orien-

talní noc — věru pohádka z tisíce a jedné noci. Podivný zjev! U nás, kde žije 92% katolíků, vystaven je papež veřejně potupě v novinách, brožurkách, časopisech, veřejných shromážděních, ba i sněmovnách, zde, kde jsou všeho vědu 2%, rozléhá se nadšení: „eviva papare!“ U nás, v státě výhradně katolickém, nápadné ignorování jubilea papežského, zde nepatrná menšina manifestuje a ostatní obyvatelstvo spolu tleská. Od té doby, co jsem byl svědkem oslavy stařečka na stolci sv. Petra v Beirutu, nemám při všech broživých a nepříznivých zjevech naší doby žádné obavy o církve Páně a autoritu papežskou. Kde je cos podobného možno pod tureckou vládou a mezi 14 vyznáními náboženskými — tam to s katolickou církví stojí skvěle. Ona je velmocí a tou přese vše protestantské hnutí zůstane. Vůbec našel jsem na východě, až na chrám Božího hrobu, daleko více náboženské snášlivosti, slyšel jsem s daleko větším respektem mluviti o papeži a církvi, než v katolické a výhradně křesťanské Evropě. U nás při podobných příležitostech vyrukovala by celá byrokracie, co tomu řeknou protestanti, zvlášť ale židé, zde jesuité učiní počátek, celé město jde spolu a turecké úřady starají se o pořádek.

Když svého času zodpověděl papež zvole file sultánův dopis a diplomaticky vyjádřil své přání, aby spravedlivá věc zvítězila, spustili socialisté rámus, že hlava křesťanstva žehná tureckým zbraním. Může ten, jenž má v turecké říši tolik svých příslušníků, vydaných na milost i nemilost vládě cizí, jednati jinak, než diplomaticky? Kdyby jednal opačně, netr- pěl by on, ale věc katolická.

Protestanté mají zde velkolepé školy, pokud se však vysokého učení týče, ochromili jesuité svou universitou každou další jejich činnost do daleké trvám budoucnosti, ježto tato je navštěvována i od jinovců.

Při velekrásné své poloze nechová Beirut uvnitř mnoho krás — jeť špinavý jako každé město Orientu. Proto nelitovali jsme, když nadešel pro nás kýžený den odjezdu a konec karantény. Na štěstí byla ochotna vzíti nás aegyptská loď Khedivial do Jaffy. O něco dříve dostavil se lékař a úředník, prohlédl loď, vybral poplatek a pronesl osoboznající výrok: „libera prateria.“ Žlutý prapor sňal, Singapore činila přípravy na další cestu Syrii, kdežto my rádi dali jí vak a vstupovali do člunů, jež nás tichou hladinou nesly ku Khedivialu. — Nuž nyní snad po dvaceti denní cestě políbíme svatou zemi . . .

Zprávy hospodářské.

Americké nebezpečí.

V poslední době zabývají se hlavně politikové v Anglii a Německu otázkou, jaké hospodářské nebezpečí hrozí ze vzrůstu Severní Ameriky stárnoucí Evropě. Hospodářský vzrůst Sev. Ameriky jest přímo úžasný. Uvedeme zde jen několik dokladů. V přední řadě jest tu silná a dobrá státní hospodářství. R. 1901 bylo 621,598.546 dollarů výdajů a 699,316.530 dol. příjmů; byl tedy přebytek v berních pokladnách za loňský rok 77% milionů dollarů. Na rok 1902 jsou státní příjmy Sev. Ameriky odhadnuty na 688 milionů dollarů a výdaje na 588, zbude tedy v pokladnách 100 milionů dollarů přebytku. Něčím podobným se nemůže vykazat ani jeden stát v Evropě. Koncem r. 1900 měl státní pokladník severo-amerických států 543 milionů dollarů zřata v pokladně nahromaděného. Něco podobného nemá opět ani jeden stát evropský. Zlatých mincí v oběhu jest za 1125 milionů dollarů a za 611 milionů dollarů mincí stříbrných. Severní Unie má 4588 národních bankovních ústavů v činnosti. Tuzemských daní bylo za r. 1901 zapláceno pouze 306.8 milionů dollarů od národu, 80 milionů lidí čítajícího. Obyvatelé Rakouska a Uherska musí ročně platit alespoň 1000 milionů korun daní a přece čítá rakousko-uherská říše sotva 44 milionů obyvatel.

Obrovské je bohatství Unie na darech Boží přírody. Roku 1900 sklizeny v Sev. Americe 9,436.416 žuků bavlny, 302,502.328 liber ovčích vlny. Jáde sklídili farmáci 523 milionů bušů pšenice a 2105 milionů bušů kukuřice. Ohromná je téžba nerostů. R. 1900 vytěženo 3,829.827 uncí zlata v ceně 79 milionů dollarů, stříbra 57,647.000 uncí v ceně 36 milionů dol. Mědě vytěženo 2.7, surového železa 150, uhlí 2678 milionů metráků, petroleje 2661 milionů gallon. Vytěženo takto nerosty měly cenu asi 1300 milionů dollarů za jediný rok 1900. To vše jest v Severní Americe během posledních 20ti let takřka ze země vydupáno. Kdežto ná-

rodní jmění Severní Ameriky se před 50ti lety odhadovalo na 7135 milionů dolarů, cení se dnes na 943 000 milionů dolarů. Na jednoho Američana připadá dnes pouze 12 dolarů státního dluhu. Amerika platí úroků na státní dluh sotva 150 milionů korun naší měny a my chudáci jen v Rakousku platíme ročně úroků na státní dluh 370 milionů korun; Maďaři platí nyní 280 milionů korun úroků ročně na státní dluh. Všechny peníze v oběhu bylo koncem r. 1900 v Unii za 2175 milionů dolarů.

V záložnách severo amerických bylo loňského roku uloženo vkladů v obnosu 2597 milionů dolarů. V národních bankách bylo uloženo tolikte dobou 3044 milionů dolarů. O tomto vzrůstu amerického bohatství rozhovořil se nedávno nowojorský list Atlantic Monthly. Mezi jiným praví tento list následující: Až do r. 1890 byla Amerika povšechně vzato státem převahou zemědělským. Amerika kupovala z Evropy tolik zboží, že ji z toho, co do Evropy prodala, zbylo ročně sotva 40 milionů dolarů, obnos to, který sotva stačil na úroky pro cenné americké papíry, které jsou v rukou evropských kapitalistů. Jen r. 1896 zaplatila Sev. Amerika Evropě 78 milionů dolarů ve zlatě různých obchodních pohledávek. Roku 1893 byl v Londýně prohlášen úpadek bankovní firmy bratří Baringů. Finančníci v Londýně a v Paříži octli se v nouzi a upomínali své americké dlužníky, následkem toho plynulo do Evropy ještě více zlata ze Sev. Ameriky. Tu provedl r. 1897 Mak Kinley svou celní politiku, ustanovil na evropské tovary vysoká cla, dovoz z Evropy byl valně omezen a následkem toho během posledních 5ti let zmohutněl americký průmysl tou měrou, že počíná vítězit po celém světě.

Americké parostroje hřmí po amerických kolejích nejen kolem pyramid v Egyptě, nýbrž také po nedozírných pustinách Sibíře. Ony eváží pontonky Hinduské ze všech končin Indie k posvátnému toku Gangesu. Před 3mi lety byla v Anglii jen jedna lokomotiva urobená v Americe, dnes není v Anglii ani jedné dráhy, která by neměla pro své rychlovlaky amerických lokomotiv. Americké železné konstrukce mostů plynou se na řekách Asie, Austrálie a všech dílů světa. Kde jest dobré zemědělství, tam se užívá amerických hospodářských strojů. Nesčetné spousty fonografů, šicích, pracích a psacích strojů se dnes vyváží ze Sev. Ameriky do celého světa.

Americké stroje k sázení písma jsou skoro všude v tiskárnách v užívání. Americké dvonoklky jsou co do lehkosti a elegance nedostižitelné. Pivovary a vinné sklepy mají svoje nádoby, kádě, sudy a pod. dnes z dubových sošen, které vyrostly na březích missisippských. Příčiny tohoto průmyslového a hospodářského rozvoje sev. Ameriky jsou různé. V přední řadě jest to ovšem ohromné bohatství přírody, které jest dosud málo vyčerpané, kdežto v Evropě tomu již není tak. Hlavní příčina pak jest, že Amerika nemá stálého vojska. Severní Amerika má jen 80 tisíc mužů občanské milice, a její vydržování i námořní válečné loďstvo stojí ročně Ameriku pouze 205 milionů dolarů, kdežto Evropa má v míru na 4 miliony mužů, jejich vydržování stojí ročně 1880 milionů dolarů americké měny. (1 dolar jest 4 K 80 h).

Tímto ohromným výdajem na vojsko se velmocenské státy v Evropě hospodářsky musí vykrvácet nadobro. Mimo toho jest těch 4 miliony mužů nejlepších to pracovních sil odejmuto hospodářské výrobě, čímž evropské vojenské státy ročně ztrácí ohromné kapitály.

Nemusíme se zde ani o tom rozepisovati, že ozbrojený mír evropský jest činem Pruska. My musíme hlídati Prusku válečnou kofist z roku 1870 a Rusko musí též vydržovati ne přirozeně velikou armadu, aby Prusko nepřepadlo ještě jednou Francii nebo Rakousko. Chutě mají na to v Berlíně až dost.

A nyní si představme, že i náš ministr vojenství baron Krieghammer vyrukoval letos s požadavky na armadu, které činí dohromady výdaje na rok 1902 okrouhle 450 milionů korun. To ještě zde nebylo.

Takovým způsobem bude armada Rakouska ne ochránkyň říše, ale vlastním hrotem blahobyti a konečně i celé existence Rakouska. Rakousko kleslo úplně na vasální stát Pruska. Co se z Berlína do Vídně poručí, to se zde musí vykonat. Konečně tvoří sílu Sev. Ameriky stálý čerstvý proud přistěhovačů. Největším bohatstvím státu jest přece člověk, občan sám. Stát bez občanů jest pouhý stín, pouhé nic.

Roku 1901 přistěhovalo se do Sev. Ameriky 562.868 lidí a sice jen z Italie 137.807 osob, z Německa 34.742 osob, z Rakouska 42.000 osob. Znalci tvrdí, že Sev. Amerika bude roku 1950 čítati 180 milionů obyvatelstva, pak-li totiž potrvá tento přistěhovatelský proud nadále tak jako dnes. A všechny tyto miliony najdou v Sev. Americe místa až dost. Jestliže

dnes Amerika vyváží ročně za 1487 milionů zboží, co bude za 50 let?

Již dnes prodá Amerika za 900 milionů dolarů ročně obilí, mouky a potravin do Evropy. A co bude za 50 let?

Půjdou-li poměry tak dále, rozdrtí Amerika hospodářsky zastárlou Evropu za krátkou dobu.

Dnes již v Anglii trnou továrníci nad americkou záplavou železa, strojů a pod. Ze stárlé Evropy pak nezbude nic jiného, než uzavřít Americe své hranice, odzbrojit svoje vojska a začíti zdravou sociální politiku. Zda se ale tak stane cestou klidnou a mírnou a nikoliv po hrozných revolucích a bojích, to je ovšem zastřeno rouškou budoucnosti.

Tovární sklad velocipedů

různých druhů, Bohemie, Zbrojovky, Austrie, motorová kola, vždy v hojném výběru, jakož i součástky stále na skladě v prvním sportovním závodě

Fr. Jiráčka ve Vys. Mýtě u Chocenské brány.

Kostelní náčiní

vlastní výroby v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní. Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připisů vyloženo k nahlédnutí.

Jan Kryšpin,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod pro

malbu oken kostelních PRAHA-I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěží i vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku dohlédnutí ohledně.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Výhodná výměna starých kočárů za nové.

15 kusů nových kočárů, 20 párů anglických postrojů

má stále v každé ceně na skladě

Jan Černý,

hotovitel kočárů v Hradci Králové vedle bisk. residence.

Několik pěkných ojetých phaetonů, též i kočárů málo opotřebovaných levně na prodej.

Příležitostné dary.

Václav Šolc, zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce v Hradci Králové

(ev.-Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obcenstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správky se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správkové hodinky se vyřizují.

Vše za levné ceny. Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení přemě dle předpisů církevních v každém slohu doporučuje firma

Petra Buška synové, uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychově (Ústí), založena roku 1858.

Fotografie a nákresy v velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zadáme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřadou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúctyhodného duchovenstva svědčí o poctivé službě mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na spádky bez srovnání cen!

OBNOVA

Číslo 22.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 30. května 1902.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Katování.

Je tomu několik let. Obdržel jsem psaní od jednoho pana učitele, který mne však prosl, abych jména jeho neprozrazoval. Psal mi, že v jeho třídě vykládal pastor dětem význam slova „katolík“. Pochází prý to od slova kat, jelikož katolíci evanjelíky katovali. To by bylo tudy asi tolik, že katolíci evanjelíky mučili, jako kati mučivali zločince. Onen pastor brzy na to v mladém věku zemřel. Na což když vzpomenu, prosívám Boha, by na ubohém tom šířiteli čistého evanjelia neplnil hrozby své, obsažené v slovech známého podoběnství: Vydal jej katům.

Ale když už se stalo a onen pastor tak krásně své děti konfirmoval, nemůže nám nikdo za zlé mluvit, jestliže my ob čas poukážeme, jak evanjelíci katovali katolíky. Dnes uvedeme příklad z dějin domácích. Podnes věštěje se dětem i studentům, že katolíci zavinili bitvu na Bílé hoře zbrojením evanjelického kostela v Broumově a 54 pastorů z Němce sem zásluhou vlády naší privandrovalých obřívají tuto povídku o Broumově. Nikomu z našich liberálů ani nenapadne, že by katolíci oproti protestantům taky někdy byli bývali v právu. A bude to dlouho trvat, než se přesvědčí, že dle tehdejší platného zákona protestanté neměli práva na statečích duchovních kostelů stavěti, a že oni totiž násilně porušili zákon. To však povídám jen mimochodem Chci přijíti k tomu katování.

Bylo to roku 1619, když broumovský opat Volfgang Zelender obává se, že ho evanjelíci zabijí, tajně z Broumova odešel. Sotva se to však rozneslo, vrhli se evanjelíci na klášter, drancovali a slídili po řeholnicích, z nichž však jen jediný — farář městský — Michal Lukáš tu zůstal a utekl se do kostela.

Zajímavá stala se věc. Drancující evanjelíci našli v klášteře obraz opata Zelendra. Najednou zapomněli na svůj katechismus či vlastně na modlářství, jež podnes katolíkům vyčítají, když tyto obrazy svatých osob v uctivosti mají pravice, že účta neb neúčta obrazu přechází na osobu, kterou obraz představuje. Mili páni lupiči do kláštera broumovského vnikli stvrdili tento náhled katolíků tím, že popadše obraz opata představující oči na něm vypíchali, tvář pofezali, na ráměstí jej vyvlékli a na šibenici pověsili pokřikující: Opat Volfgang, opat Volfgang! Pak zase obraz sňali, blátem jej do kláštera zpět vlekli a na konec oknem vyhodili. Byli to snad nedostatečně konfirmovaní nováčkové, že si tak ušlo učení pastorů pamatovali, dle něhož účta neb neúčta obrazů na osoby nepřechází, ale samému kamennu, dřevu, plátnu platí, a tudíž modlářstvím jest. Ono to sice podnes bývá, že evanjelíci tu i tam zneužívají kříž s obrazem Ukřižovaného, nebo sochu Panny Marie, jak se to o samém jednom pastorevi v Krkonoších povídalo. Jsou to bloudi, že se na kus kamene anebo papíru tolik zlobí. Obzvláště to by bylo divno, že by sám pastor dětem říkal, že to jen kus papíru atd. a pak se na ten papír tolik zlobil. Každým způsobem je však pravda, že evanjelíci broumovští o obraze: Opat Volfgang křičeli, a tudíž svou zlost z obrazu na osobu přenášeli.

To však bylo jen katování obrazu. Ale došlo i ku katování osoby.

Když novým čistým evanjeliem nadšení lupiči klášter vydrancovali a co odnésti nemohli, rozbili, vrhli se do kostela. A tam našli faráře, který byl mezi tím Velebnou Svátost ukryl, jakož i drahocenné monstrance, kalichy a jiné toho druhu. Klečel tu před obrazem svatého řeholníka, benediktina Vojtěcha, biskupa pražského. Nyní vzplanula horlivost evanjelická na novo a vzkřikl: „Kde jsou kostelní poklady? Vydej nám poklady!“ Farář mlčel. „Však my tobě jazyk rozvážeme!“ — a hned pro kata poslali. Kněze odvedli na dvůr, a když kat přišel, poroučeli, aby kněze smučil. Kat však odvětl: „Povinnost svou

konám na zločincích, nikoli na muži bohabojném. Bůh mne chraň, abych tohoto hodného kněze mučil“. Tak řekl a odešel. Ale vedral se tam chlap surový a fanatický nepřítel katolíků. Ten se k dílu katovskému nabídl. I ztrýznil faráře a řeholníka až hrůza. Kněz mlčel. I sáhnuto k mučení nejohavnějšímu — na údech, jež stud přirozený přikrývati velí. Toho kněz ctihodný snést nemohl i vyrazil poklady.

To je tedy znamenitá ukázka katování „evanjelického“. A je vidět, že je dvojího druhu. Nejprv je to mučení obecné, a potom zvláštní protestantská odruda — nestydaté. Že nepřeháním, toho důkazem jest katování anglikánské. Tam totiž katolíkům — nejraději kněžím — na veřejném popravišti před tvář nesčetného zástupu diváků, bezpochyby i žen a dětí (!), uřezávali údy, kteréž i divochové přikrývají. — Takové tedy světlo rozlilo se po světě tím čistým evanjeliem! To byla ta reformace! Toť ta oprava církve, náboženství, světa! A k tomu ještě nestydatost nová — odváděti slovo katolík od katování, ačkoliv i pastor dobře ví, že katolíkos je tolik jako obecný.

Zajímavo však jest pro dny naše to, že právě tam, kde se dosud mluví o čistém evanjeliu, a tam, kde se na místo křesťanství chce dáti lidskost, a konečně tam, kde se — jako se ve dvořích líje na hněj hnojívka z pumpy nebo ze „šoufů“ — špláchá „osvětou“, že tedy právě tam je oblíbeno katování katolíků.

Děje se tak ovšem papírem a černidlem. Zmínil jsem se o tom nedávno. Ale dnes podotýkám, že toto novověké katování má taky dva druhy. První nazývá se „špinění obecné“, a vykonává se nejraději na kněžích a řeholnicích. Počestný člověk se ovšem nerad dává na katovství a kdyby již se dal, byl by snad podobon onomu katu, který řekl: „Povinnost svou konám jen na zločincích.“

Ale pokročili jsme tolik, že se naleznou vzdělání a polovzdělání surovci, kteří za peníze a za faunické zašti proti všemu katolickému zločinu nechávají na pokoji, ale nejlepši lidi, obzvláště pak ctihodné kněze katují. Avšak i druhý druh toho protestantského katování jest podnes oblíben. Jest to katování nestydaté. Tím, co jest proti studu, nejraději se zabývají páni z Času, z Hlasů ze Siona, z Osvěty atd., následující v tom židovské kollegy vídeňské. Ač obvyčejně lhou a nestydatost ze svého tábora umlčují, přece tu jako v Broumově a v Anglii před tvář celého zástupu, i dětských ještě (nebo klukovských) čtenářů lživě a utlačně odhalují, co počestný divoch přikrývá. To je to světlo! To je to lepší křesťanství! To je ta lidskost! Posledně jsme se dočtli v Obnově, jak jeden pan doktor, od katolíků k evanjelíkům masarykovským odpadlý, po delší čas katoval jednoho katolíka. A dáváme svědectví pravdě, že konečně onen katovaný pán bez ohledu mu morálně vypráskal. Konal jsem při tom studie filologické (mluvnické) a zkoumal jsem, co to jest katovati a katován býti. Onen pan doktor snad toho dne zapomněl na to „katovati“ a zvěděl, co to je „katován býti“. To první neboli, to druhé bolí. Není-li pravda, pane doktore?

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 27. května.

(Poznámky k událostem letošního máje v Praze, zejména k obdivovanému zde sjězdu profesorů českých středních škol a ke sjězdu učitelů českých škol měšťanských a obecných.)

Nejkrásnějším měsícem v Praze jest nade všechnu pochybnost měsíc květen, máj. Není dnů líbeznějších nad dny májové v Praze, když se květen dobře povede. Ihned příchod jeho vítán jest zde radostnou, veselou hudbou ve Královské oboře, kde si dne 1. tohoto luzného měsíce záhy po ránu při její zvucích dává

všecko mladé a spanilé, čím se Praha honosit může, přátelské dostaveníčko. Stráně, zahrady a sady kolem Prahy i v Praze začínají se rychle odívati v nový brčálový svůj šat, jež kvetoucí stěmcha, šefík a kaštiny vkusně spestrují a milými voňavkami prosycují. Do odumřelých přes zimu letních restaurací vrací se ruch nového života, k rozbouření určené domy jsou při květnovém termínu opouštěny a přes zimu k vymrznutí ponechané nové přibytky zalidňovány. Trhy jsou plny novinek. Květinový honosí se nejrozmanitější florou jara, v níž konvalinky hrají prim, na drubežním vyskytují se první letošní husičky a kuřátka, na ovocném začínají se zardívati třešně, jež naše pražská Angotky v rádkách za stopky navazují na dřívka v list konvalinkový zabalená a žlutým květem upolínou čili bulířského oka ozdobená. Není umínky v Praze, aby svému batolátku takovýto jarní pozdrav z trhu nedonesla. Na zeleném trhu pak začínají se na ošátkách kupiti hromady hlávkového salátu, chřestu, nových bramborů, kedlubů a kopru. V Praze začíná být tomu blaze, kdo má peníze!

Svatojanská pout rychle máj rozpílá a v Praze rozproudí se v její slavnostních dnech ruch a život, jaký zde pravidelně v tyto dny zavládá jenom jednou za rok. Praha v oněch dnech náleží českému lidu. Hostince a krámy s potravinami jsou ve svatojanských dnech po starobylém obyčeji ozdobeny březovými ratolestmi a ulice hemží se poutníky v nejrůznějším výstroji a nejrůznějšího zevnějšku. Z poutníků pak každý jako odznak své poutnické důstojnosti nese si v ruce pro každý případ paraple. Svatojanské dny jsou ode dávna dostaveníčkem českého venkova v Praze, proto také v jejich průběhu konají se zde proslulé pražské hospodářské výstavy, jež nynější dobou docházejí obrovského rozvoje, jsouce umístěny na všeobecně známém prostranném výstavišti ve Královské oboře.

Ohňostrojem na Střeleckém ostrově v svatvečer svátku sv. Jana N. a denní večerní pobožností na Karlově kamenném mostě v oktávě svatojanském, ježž počátek oznamován jest střelbou z hmoždíků, jest v Praze letní saisona definitivně zahájena.

Po sv. Janě se Praha nosí a strojí již letně. Vedle kvetoucího bezu a rozvitéch kaštanů největší pozornosti začíná se zde z říše rostlinné těšiti řetkvička, již se v Praze za léto sní miliony kyticí. Kvítím se těší mládež a řetkvičku kupují si starší pánové, putující na svou večerní sklenici piva, jež se zučíná píti venku na zahrádkách.

V máji pak Pražané vidí jedinkrát za rok svého stálého společníka vrabce v jeho původní barvě. A sice jenom ti vrabčáci, kteří se v květnu vyvádějí, nejsou asi dva tři dny umounění do černa, jak pražský vrabec jindy po celý rok oficiálně vyhlíží.

V některých pražských chrámech konají se na večer po celý měsíc květen májové pobožnosti, při nichž jsou kostely za posledních let přímo napěchovány, což před dvacíti a třiceti lety nebývalo.

Takto vyhlíží máj v Praze zevně celkem vzato každý rok, když není májem jenom v kalendáři a když je měsícem květnem také ve skutečnosti.

Letos však byl máj i v Praze májem pouze v kalendáři a ve skutečnosti zavládalo zde počasi důstojné měsíce aprile nebo listopadu. Pánové chodili ponejvíce jenom ve svrchnících, někdy i v zimních a u dam rukávník nebyl žádnou maskarou. Teploměr ukazoval ráno nejvýše 4° tepla a po celý měsíc nad 14° tepla ani v poledne nevystoupil a proto všeobecná nálada v Praze podle toho vyhlížela chladně. Staročeské přísloví „studený máj, v stodole ráj“ nemůže se na Prahu vztahovati, poněvadž zde mimo král. zemskou stodolu při dvoře ve Král. oboře žádných stodol více není a ani do té není více co svážeti. Proto Praha za nevládného, studeného a sychravě deštivého počasi presentovala se v letošním máji celkem mrzutě.

Deště a přehánky, spojené s březnovým studenem, zmařily ihned dělnictvu jeho slavnosti prvního máje pod širou oblohou projektované a potom toto nepřijemné počasí zůstalo si důsledným. Ve svatojanské dny mžilo a foukalo jako o Dušičkách a o následujících jim svatodušních svátcích také z Pražanů nešel ven nikdo, kdo zrovna nemusil. Přes to však venkov Prahu obešel na sv. Jana a o letních poměrně dosti hojně, až proti jiným letům slaběji.

K pozdvižení tohoto přílivu venkova do Prahy značnou měrou přispěli o letních konaných zde sjezdy profesorů českých středních a učitelstva českých měšťanských a obecných škol. Sjezdy ty radily se o prostředcích ku pozdvižení urovně těchto školstav u nás, jejichž organizace jest při všech vlastně jenom provisorní. To se ostatně nikomu, kdo školstva, jejich vývoj a historii sleduje, nemusí povídati a jest to zvláštní charakteristikou doby, že učitelstvo jejich jednohlasně o tom veřejnosti s obzvláštní střísněností vykládá.

Naše školství dle obecného poznatku a veřejného přiznání nevyhlíží v žádném směru tak, jak by toho účel a veřejný prospěch jeho vyžadoval, neboť je to známá věc, že organizace jeho není vedena v duchu časových potřeb a zájmů obecnosti, nýbrž správa jeho obyčejně jest závislá od náhledů jednotlivých osob, s jejichž pádem přes noc se mění ve smyslu jejich nástupců.

Při sjezdu profesorů středního školství zajímavým byl jednak stesk jeho profesorů na to, že prý se jim v některých listech vyčítalo, že vychovávají v mládeži „sevrklé duše“ a potom požadavek některých řiditelů, aby jim prý byl přidán k ruce zvláštní písař. K čemu? Když jeden řiditel nemá dostatek fyzického času, aby mohl „nahoru“ jdoucí listiny sám napsati, jak pak by mohl míti zemský inspektor dostatek času, aby ze dvaceti přikázaných mu ústavů docházející ho listiny přečetl a vyřídil?

Z toho lze souditi, že na mnohých ústavech ustanoveni jsou za řiditele takové osoby, jimž zemská školní rada s dobrým svědomím samostatnou správu svěřených jim ústavů ponechati nemůže a proto si o všem jejich konání dává úzkostlivě a podrobně referovat, aby pánové ti třebaš něco nepřipustného nevyváděli. To potom zavaluje práci řiditele i zemského inspektora. A proto má pomoci — písař!

Tomu by se však dalo docela snadno pro budoucnost předejiti tím způsobem, aby se příště řiditelé středních škol do roztrhání neustanovovali, nýbrž aby si profesorské sbory ze svého středu dle potřeb svého ústavu vždycky na jeden rok, jako je to u všech vyšších škol a fakult, své řiditele samy volily. Tímto způsobem, any hodnostní a dietní třídy u profesorů středních škol jsou zavedeny, tituly školních radů se jim udlíleji, nestala by se žádnému dokonalému a k řízení středoškolského

ústavu spůsobilemu profesorů žádná křivda. Během desíti let na jednom ústavě všichni by se mohli v řízení jeho vystřídati. Proto byla by tato novota vlastně nejenom ve prospěch a na pobudku všech profesorů, ale také ještě více na prospěch školy, která by potom pod rozmanitými vlastnostmi doživotních řiditelů netrpěla, ale stále by byl duch její novými vzněty osvěžován. Zemské školní radě by potom také ubylo velice mnoho práce a starostí, jež jí někteří řiditelé působí.

O tom není pochybnosti, že sbor volil by si ze svého středu vždycky za řiditele kollektu k tomu nejvhodnějšího a ten vhodný mohl by býti vícekrát volen dotud, dokud by nad něho vhodnější se nevykytl.

Tolik o této záležitosti jenom mimochodem, neboť potom by sotva někteří páni řiditelé písaře potřebovaly a z ústavů jim svěřených by také sotva vycházely „sevrklé duše.“ Nebyli bychom se o těchto věcech rozepsali, kdyby je byl sjezd profesorů středních škol jako palčivé otázky sám na denní pořádek neuvedl, aby se veřejnost o nich vyslovila.

Sjezd pak učitelstva měšťanských a obecných škol českých toužil hlavně po zvýšení úrovně vzdělání příslušníků svého stavu. Po třeba toho milerádi a ochotně podpisujeme, neboť osnova nynějších učitelských ústavů se za třicet let jejich existence přežila a zůstala za potřebami doby pozadu, zejména když následkem nedávného nedostatku akademicky vzdělaných učitelů v posledních dobách ustanovování byli na nich za professory tu a tam pánové, jejichž vzdělání sjezd učitelstva v Praze uznal za nepostačující i pro školy měšťanské, dovolávaje se zvýšení vzdělání učitelstva jejich. Kdo tedy dnes dle poznání samého učitelstva nepostačuje svým vzděláním jako učitel na školu měšťanskou, jak pak má potom postačovati za učitele učitelů pro tyto školy měšťanské, jak pak má býti s prospěchem „profesorem“ na ústavě učitelském? O tom zatím toto.

Avšak přiznání sjezdu učitelstva, že jeho vzdělání je pro nynější dobu nepostačitelé, že potřebuje zvýšení, nutí, nás k následovní další poznámce.

Učitelstvo samo na svém sjezdu veřejně přiznává, že vzdělání většiny jeho příslušníků za nynější doby neodpovídá výši, na jaké má vlastně státi. Čest a chvála tomuto mužnému doznání, jež učitelstvo samo o sobě pronáší a proneslo.

Když však někdo z obecnstva třebaš nad učitele vzdělaný, kdo své dívky do školy posílá, působení školy a kvalifikaci učitelů má příležitost den ze dne a po leta sledovati, pronese nejlépe v zájmu školy a tím obecného dobra míněný úsudek, že někteří učitelé svým vzděláním nestojí na výši přítomné doby, tu je z toho ihned rámus! Na místě, aby takový ve smyslu pokroku školy a s tím spojeného dobřebyť učitelstva mluvící muž byl lepší a skutečně dobrou částí učitelstva uvítán jako

kolik lidí na světě, každý snad má v zálibě jiný náhled. Definice ona měla by snad platnost, kdyby všichni lidé byli stejného vzdělání, stejných majetkových poměrů, stejné vytříbeného vkusu atd.

Tak divochovi se líbí praobyčejná, nevkusná, blýskavá cetka a nalézá ji velmi krásnou. Malému dítěti se líbí pestře malovaný obrázek, krásné rytiny černé si ani nevšimne. Venkovanu se líbí Marianská soška křiklavě oděná s tolaru na krku, pro Madonnu Rafaelovu nemá porozumění.

V posuzování krásného mají slovo jen dva smysly a to zrak a sluch. Jen co vidíme aneb slyšíme, o tom „luvíme, že jest krásné. Nikdy se nemluví o krásné vůni, o krásné chuti, za to však o krásné malbě, o krásné hudbě atd. A při tom ještě zrak má před sluchem přednost.

Krásné prý jest dokonalý soulad, bezúhonný poměr forem k myšlence. A tato tak zvaná aesthetika formová nejvíce se uplatňuje a nejvíce se o ní jedná, poněvadž jest nepřístupnější.

„Podívej se!“ řekl mi jednou přítel, „tamhle ta dáma má krásné oči, krásný nos, hezká ústa, pěknou postavu a přec není hezká!“

Scházel u ní soulad mezi těmi jednotlivými částkami. Naneste na plátno nejkrásnější barvy bez ladu a skladu a bude to slátanina. A tak nejen na těle musí býti soulad, nýbrž k dokonalé kráse a líbení se patří i soulad mezi krásným tělem a duchem, mezi myšlenkou a provedením, ideou a formou. Krása pouze tělesná jest krása ledová, mramorová, odpuzuje, schází jí krása a roztomilost duše — oduševnění.

Krásno filosofické jest pojem theoretický, abstraktní, pouze pomyslný a v obecném životě málo o něm mluvíme, za to dosti, ba velmi mnoho mluvíme se o jednotlivých, určitých krásných předmětech.

Krásno má i své stupně. Mluvíme o krásnu prostém a býváme až k nadšení přivedeni krásnem velebným, úchvatným, božským. Obdivujeme nádherné krásno malebné a kocháme se v čarovných zvucích krásna hudebního.

Krásné posuzujeme vždy a všude jen sub-

„jeho člověk,“ jest vyhlášen za nepřítel školy a učitelstva proto, poněvadž pronesl něco, co samy učitelé sjezdy nedávno v Kutné Hoře a nyní v Praze za faktum prohlásily a k odstranění toho pracují.

Proto očekáváme, že po letošním májovém sjezdu učitelstva měšťanských a obecných škol v Praze nebude nikdo více kaceřován proto, když o některém učiteli na základě svých zkušeností a rozkladu pronesl mínění, že vzdělání jeho není jako učitele postačitelé. Faktum to musí se ve skutečnosti jeviti v obrovské a povážlivé míře, když je ním samo učitelstvo více netají a jeho odstranění veřejně se domáhá.

Přáli bychom si, aby žádost vyššího vzdělání při učitelstvu stala se ve veřejnosti všeobecnou a aby se jí ze strany povolanych k tomu činitelů věnovala větší pozornost, než-li se děje doposud. O tom není žádné pochybnosti, že by potom poplatnictvo existenciální potřebám učitelů vycházelo vstříc mnohem ochotněji, než-li se děje nyní.

Více pro širší kruhy zajímavého na májových sjezdech českých pedagogů v Praze nestalo se nic, leda že, jak „Švanda dudák“ píše, nalezeno bylo v místnostech, kde se sjezdy ty konaly, přes sto zapomenutých deštníků. Snad leckde byli by rádi, kdyby se byl sjezdu účastnivší se ten či onen pan profesor nebo pan učitel celý v Praze zapomněl a více se jim nevracel. To se tajiti nebo šminkovati více nedá, že česká obecnost a povahou svého školství v celku spokojena není a důvody k tomu pražské sjezdy jak profesorů, tak učitelů samy dosti zřetelně napovídaly.

O svatodušních svátcích konáno v Praze dle obvyklého zde obyčeje udílení biřmování, k němuž byl letos obrovský nával. Při tom stalo se v Praze obyčejem, že kmotři dávají biřmovancům na památku toho dne jak chlapcům, tak dívkám kapesní hodinky. Dárek ten má svůj smysl v tom, aby mladý člověk měl stále při sobě míru času a aby čas své mladosti zbytečně nemánil. Dárek takový přijde kmotrům vysoko, avšak zavedení a očekávání jeho od biřmovanců nesvědčí o žádném špatném vkusu nynější mládeže.

Ostatně byl letošní máj v Praze stejně nevlídný jako všude jinde v našich zemích. Chlad, mráz, žádné utěšení. Proto o něm končíme.

Obrana.

Štvaní za každým cenn. Tento měsíc proběhla všemi liberalními časopisy zpráva, že prý hradecká konsistoř šlape práva národa českého, protože prý schválila nevydání českého křesťanského listu českému katolíku duchovní správou v Lanškrouně. A přece celá věc se má zcela jinak. Konsistoř hradecká vyložila pouze jasné znění stávajících státních

jektivně čili předpojatě. Rozličný věk, rozličné vzdělání, rozličné názory jsou i rozličná měřítka krásy. Vytříbenost vkusu, rozhled, mnoho vidění, nazírání, upozorňování a porovnávání hraje při posuzování krásna velikou úlohu.

Mnohdy slovem „aesthetický“ míní se docela prostě jen slušnost, dobrý tón, uhlazený mrav. „Ve slušné společnosti nesmíš otevřeně zvířati“ poučuje matinka dcerušku, „jest to neaesthetické.“ A rovněž nesmíš se docela posaditi na pohovku, nýbrž jenom na polo atd.

Můj osobní náhled jest, že muž má vyvinutější smysly pro krásno a jemnější vkus než žena ve výběru pohlavním. Tak často v životě jsem shledal, že nejkrásnější dámy mají za manželky největší ošklivce. Nevím ovšem, hráli-li při uzavírání sňatku nedostatek vkusu hlavní úlohu aneb strach před staropannenským čepcem; jisto však jest, že ženy jsou vždy hezčí než mužové a že mnohá žena musí nad krásou mužovou zavřít ne jedno, nýbrž obě oči.

Ano ve kráse tělesné drží ženy palmu. Ženské tělo odjakživa bylo pokládáno za krásnější než mužské. A malíři, sochaři, ba i básníci obírali si za předmět svých studií, svých maleb, básní vždy raději tělo ženy než tělo muže.

Krásná žena pokládána jest odjakživa za nejvyšší stupeň záliby a krásy a nazývána z té příčiny ve vzletu básnickém i „andělem.“ A básníci, malíři a sochaři všech věků a všech národů předstihovali se téměř u velebení, obdivování a zpodobování krásy ženské. Uvedu zde jen jeden příklad a to z věčně krásné Salomounovy písně písní:

„Jak jsi ty krásná, přítelkyne má, jak jsi krásná! Oči tvé jsou holubičí, kromě toho, což vnitř skrytého jest.

Vlasy tvé jako stáda koz, kteréž vystoupily z hory Galaad.

Zubové tvoji jsou stáda ovcí střízňných, kteréž vystoupily z plavidla, všechny mají po dvěma jehňátek a neplodné není mezi nimi.

FEUILLETON.

Rozličné studie.

Píše J. Váňa.

V.

Aesthetické (Krásné).

Černá jsem, ale krásná, dcery Jerusalemské, jako stanové Cedarů, jako opony Salomounovy.“

Píseň Salom. 1, 4.

Slovo „aesthetické“ jest původu řeckého a jest utvořeno ze slova aisthesis=záliba. Jest tedy aesthetické tolik jako zálibu budící, líbící se čili jak my krátce a jednoduše říkáme „krásné.“

Co jest „krásné,“ o tom hádali se filosofové mnohých století; nedospěli k žádné určité, bezvadné definici. Plato začal a nejnovější aesthetické dosud hotovi nejsou. Náš Durdík, který vlastně jest Herbartovec, přidržuje se spíše ve své „Aesthetice“ Kanta a Hegela. Vybarvený však určitě není a Němec Fischer byl mu nezbytným vůdcem. V době nejnovější jest největším aesthetikem svého vlastního směru Angličan John Ruskin, jenž veliký převrat v dosavadním systému a směru aesthetiky způsobil.

Krásné prý jest, co se nutně a všeobecně líbí, čili co odpovídá všem pravidlům aesthetiky (krasovědy). A této zálibě nutné a všeobecné nesmí prý pomáhati nějaký osobní prospěch neb zájem (interest), ani jí zase škoditi pocit děsu a hrůzy. Krásné prý se líbí samo o sobě.

Tak někomu se líbí děvče, že má 50 tisíc korun věna, ač není pranic krásné a zase naopak: bouře, blýskání v noci, požár, výbuchy sopečné jsou ukazy samy o sobě jistě velekrásné, úchvatné a přece se nelíbí. Působí hrůzu a strach.

Když krásné bylo jen to, co se nutně a všeobecně líbí, bylo by krásných věcí na světě pomalu. Říká se, proti gustu žádný díšputát a

zákonů o vedení matrik, které podléhajíce státní kontrole, nejsou úplně v rukou církevních úřadů. Konsistoř docela přímo naznačila způsob, kterým žadatel mohl dosíci českého textu křestního listu, ale to přece nevedl jistým lidem v jejich štvanicích. Kdyby pánům těm skutečně šlo o právo jazyka a ne o štvání, přičinili by se, aby škodné nám zákony byly poslanci v náš prospěch posměnány a nesvalovali by vinu na úřad, jenž nemůže býti ničím jiným lež vykladačem zákona. Uvěřejňujeme v plném znění úřední přepis konsistoře, protože v novinách byly pouze úryvky uveřejněny. Přepis zní:

Blahorodnému pánu

Stanislava Křečanevi,
c. k. asokultanta

Č. j. 2850.

v Lanškrouně.

Vyřizující žádost Vaši se dne 10. dubna 1902 Jeho Biskupské Milosti zaslanou sdělujeme, že děkanství úřad v Lanškrouně odepsáním českého křestního listu pro Vaši doerušku nejednal nikterak nesprávně, an se řídil podle státních nařízení, ohledně vydávání matričních listů daných, neboť v té samé řeči, v které se vedou matriky, musí se vydávati i listy matriční, ješto jejich právnost i síla důkazná záleží jen v dokonalé srovnalosti s matrikou samou.

Tak rozhodlo c. k. místodržitelství vynesením se dne 12. října 1897 č. 33956 nevyhovující žádosti jednoho bisk. Ordinariatu v Čechách, který se ucházel o povolení, aby s matrik v jazyku českém vedených směly se vydávati matriční listy v jazyku německém ku př. osobám v Německu pobyvající. V obvodu děkanství Lanškrounského vedly a vedou se matriky v jazyku německém, musí se tedy dotčené listy vydávati i v jazyku tom.

Povolilo však c. k. ministerstvo kulta a vyučování ve srozumění s c. k. ministerstvem vnitra vynesením se dne 16. prosince 1898 č. 21.321, aby k matričním listům, v některém slovanském jazyku vydaným, za přítomnosti jejich asozumitelnosti v neslovanských zemích se připojil překlad, ponechává ale duchovním správcům dle uznání svého na vůli, použiti k překladu tomu jazyka latinského neb německého. Podle ustanoveného vynesení může se tedy k matričním listům v německém jazyku vydaným, když toho třeba, připojiti překlad v jazyku českém neb latinském.

Odvolávajíc se na dotčené vynesení ministerské, vyslovíme souhlasné děkanství úřad v Lanškrouně, aby k německému křestnímu listu doerušky Vaši připojil na druhé straně překlad český, čímž vyhověno bude Vašemu přání a nařízením ohledně vydávání matričních listů platným.

Bisk. Kons. v Hradci Král., dne 17. dubna 1902.

Vzhůru na Lipany! Jest toho rozhodně potřeba, jestli chcete udělati notnou ostudu Husovi, Jakoubkovi, Rokycanovi a vůbec všem rozumnějším husitům. Žádný katolík nepotupil tak husity, jako ti, kteří nad plání Lipanskou ze sebe uměle slzy nutí. Tyhle pouť Lipanské mají snad býti též prohlubováním oslav Husových? Věru krásná to příprava na Husův červeneček. U Lipan padli lidé, kteří byli v zásadním rozporu se zásadami Jana Husi a jeho osobních přátel. Kdo je potěš? Sami husité, kteří nemohli déle snášeti drancování své

Jako šarlatový pásek jsou rtové tvoji, a řeč tvá sladká.
Jako skrojek granátového jablka, tak jsou líce tvé krom toho, co jest vnitř skryto.
Jako věže Davidova jest brdo tvé, kteréž vystaveno jest s pevnostmi, na tisíc štítů visí z ní veliké odění silných.

Všecka jsi krásná přítelkyně má a poskvrny není na tobě!

Píseň Šalom. 4. 1—7.

A ku podivu! U člověka žena krásnější než muž a všude jinde mezi živočichy naopak. Zejména mezi ptactvem bývá pán v rodině okrášlen nádhrou a skvostností, kdežto družka jeho opravdu popelkou. Zjev tento nedovedou ani nejlepší estetické vysvětliti a odůvodniti.

Krásné působí mocně svými rozměry. Veliká socha, ohromný obraz, obrovský dům vždy větší zálibu najdou, než malá toho druhu díla, byť sebe umělejší. A hvězdná obloha bez mezí, bez konce, působící až závrat a nedozírná hladina šířící oceánu uchvátiti musí ducha méně vnímavého. Vůbec velikolepé přírodní zjevy líbí se svou mohutností, svou grandiositou, svými kolosálními rozměry. Nedožrnná vyhlídka v širošíř kraj přímo nás oslepi, velikolepý vodopád Niagarský obromí a hluché ticho pralesa přímo oněmí.

Krásné jest jedním z darů, jež obdržel člověk z ruky Tvůrce a požíváním jehož pije aspoň částečně z poháru blaženosti a rozkoše. Požíváním krásného přibližujeme se Bohu jako ohnisku pravdy, dobra a krásy.

„Mé dědictví položil v krajinu umění a tušení, mé ruce jsi vytrhal a přesadil do jejich zázračných sadů

jejich vůně mne omdlívá v extasích modlitby a umění a nádhra jejich barev hoří mi ze Západu.“

(Ot. Březina).

vlastní země. Chcete-li tedy oslavovati Táboř, musíte rozhodně doložiti, že ti druzí husité, kteří je pobili, byli lidé sobečtí a že nestáli za nic i s Rokycanem.

Táboři ze samých demokratických ideálů vymáhali nesnesitelné daně na dělném lidu, ať byl vyznání tábořského nebo jiného. Souvěký kronikář o těchto divokých bojovnících píše: „Následovníky své, kterýmž úplnou svobodu na vody, lesy, pastviny slibovali, zbavili vši svobody a je jako jednou Farao v Egyptě do poroby zavedli.“

Však si také Táboři hned s počátku libovali, že jsou „zástupy Božími“. Prý musí pobíjeti všechny jinověce. Každý neposlušný „od bratří Tábořských jako satan a drak má potřen býti, a zboší jeho aby od bratří těch bylo pobráno aneb zkaženo; kdožkoli by takovému nepříteli dával útroky neb kakú pomoc neb přizeň mu ukázal, by též na těle i na zboší od nich měl zahuben býti“. Vida tedy, i při svém vraždění a pálení pamatovali dobře na křesť.

K vůli křesťu často i své zásady měnili. Hlásali, že se mají všechny „modlářské nálezky“ zničiti a bouřili proti „zpohanilé“ vědě. Ale v skutečnosti ničili jen to, co se nedalo odnésti. Kdo pak bude z kostela krást oltář nebo kazatelnu? Proto jen do toho cepem! Ale zvony, „modlářské a zpohanilé“ knihy, kalichy a monstrance zničiti, to by bylo škoda. A proto kradouce tyto stkvosty krajanům, prodávali je za fatku ze samého vlastenectví do Němce anebo z nich stloukali falešné peníze. A nač také ornáty, dalmatiky, alby páli? Strhávali tato roucha i s kališních kněží jako zbytečný luxus ale ne proto, aby je zničili. Tak daleko jejich obětavost pro zákon Boží nesáhala. Nosili tyto „dábele nálezky“ sami na svých tělech a v nich vraždili. Také při vhodných příležitostech i jinak ve své askesí polevili. Ku př. v Praze nad uloupnými sudy líhovin tak znamenitě hodovali, až se z toho i sestry tábořské roznesouly. K jiným lidem byli ovšem poněkud přísnější, tak že z veliké lásky k prostotě a jednoduchosti úpravné vnosy pražským kališníkům kleštěmi trhali. Též prý musí býti „bojováno, mordováno a přinuceno k zákonu Božímu. Každý věrný jest zlořečený, kterýž meči svému zbraňuje od pomsty vylévání krve protivníků zákona Kristova; ale má ruce své umýti v jich krvi a posvětit.“ Tuto tábořskou mravouku zaznamenává sám současný kališník Vavřinec z Březové. Nedivme se, že mušel někdy sám Žižka pohlavky kněze tábořské přiváděti na střízlivější myšlenky.

Když již ani kališníci s takovými „Božími bojovníky“ nemohli obstáti, dali jim s počátku „jemný pokyn, aby se rozešli k rodným krbům a také trochu bez palcůů a houfnic reformovali. Ale Boží bojovníci prováděli ostrou opozici; jsou prý již na to válečné řemeslo velice zvyklí! Zkrátka bez cepů reformovati nechtěli. A nejvíce se klidnému rozchodu vzpírala ve vojsku tábořském cizácká chasa, která ze všech konců Německa nacházela u Tábořů vlídného přijetí a zaopatření na útraty českého národa. Prý vrátili se domů, čeka na ně v říši šibenice.

A když tedy jemný pokyn nepomohl, přikročilo se k otevřenému bitvě, v níž nedemokratická demokracie byla ohromena. Proto vzhůru na Lipany! Ale zaplaťte tam uad tím vším, co Táboři v Čechách surově zničili a pak se stavte ještě na Vyšehradě a tam zalkejte dvojnásobně; Vyšehrad zůstane povždy nejlepším svědkem tábořské „kulturní“ práce. Co by se bylo stalo s českou zemí, kdyby byli Táboři obdrželi vrch, sám Bůh milý ví. Ještě čtyry roky po své porážce vymáhali na obyvatelstvu Milevska obrovskou daň; prý nedostanou-li jí, „s pomocí Boží“ ohněm je k tomu donutí.

Jeme věru žádostivi, koho u Lipan budou řečníci chváliti a kterou stranu hanět. Tyto řádky jsme ovšem napsali jen pro ty lidi, kteří ještě alespoň trochu mysliti dovedou; trubci budou s pláčem na Lipany choditi dále, i kdyby jim to p. Hajn zakázal.

Pane Hajne, svými výklady theologickými v č. 41. jste překonal rozhodně Červánky; zdá se, že jste se učil katolické věrouce někde u polských rabínů. Píšíte drze, že dogma o Božím těle svátostném jest hanebný snižováním pojmu Boha; také se vyjadřujete, jakoby církev jen násilím tento článek víry udržovala. Bylo by však dobře, abyste již z úcty k Husovi tak hanebně o Svátosti olitární nepsal. Věřte totiž, že dle zřejmých důkazů ne jen apoštolé, ale i přímí jejich žáci v svátostného Krista pevně věřili. Již z prvního století máme plno dokladů, v jaké úctě byla nejsvětější svátost. Kdo si z velebné svátosti pošklebky tropí, metá hnusným blátem po sv. Ireneji, Justinovi, Ignáci Mučenníku, Ambroži, Augustinu, sv. Janu Zlatoustém a jiných geniálních křesťanech prvního století. Jest hotovým darebáctvím pouhými pošklebný-

mi frázemi odbývati ten velebný článek víry, který byl i všem kališníkům svatý po dvě stě let. A toho jalového a neupřímného nadšení pro „svobodomyšlnost“ Husovu už byste také konečně mohli nechat. Přes všechny fráze zůstane jistou pravdou, že Hus bouraje autoritu, stavěl na její místo hotovou tyranii. Ku př. rozhodně prohlášoval, že se mají lidé mocí hnáti k náboženským úkonům. Podrýváje autoritu papežskou, činil inspektory církevními zhyráleho krále a lakotné šlechtice, kteří skutečně brzy sami počali církev tak krásně říditi, že „neposlušné“ kněze i pohlavky a karabáčem obmýšleli a honili násilně lid ke kázáním, která pořádalí sami. Proto nevolejte tu Husovu svobodu; bylo by Vám v ní velice nevolno!

Tábořské vřetecné a převrácené přestoupení bylo počátek všeho zlého a ve slou pověst, v pohoršení uvedlo všemu křesťanstvu království slavné České a k velikému ourasu všech chytřících podle Kristova rozkázání večeri jeho pamatovali, tak že mnozí s našich mrace pro tu věc od pravdy pomalé odstupovali.

Souvěký husita Vavřinec z Březové.

Politický přehled.

Dne 22. května schválen v poslanecké sněmovně rozpočet ministerstva spravedlnosti za přítomnosti pouze 3 českých poslanců. Rozpočet a finanční zákon byl tímto úplně vyřizen a schválen i ve třetím čtení 154 proti 144 hlasům. Pro rozpočet a finanční zákon ve III. čtení hlasovali něm. lidovci, Váčenímci, čeští lidoví poslanci, část Vlachů a několik opozičních z Halic. Velká část oposice v době hlasování odešla, mezi nimi 19 Mladočechů. Schválením rozpočtu zvítězil zase dr. Körber.

Mladočeši si zase trochu zabrozili. Na schůzi mladočeského klubu 23. r. m. bylo usneseno podnikati obstrukci proti každé vládní předloze a to v přední řadě proti osnově zákona o dani z jízdních lístků, pokud jazyková otázka nebude rozřešena způsobem pro Čechy uspokojivým. Je však k smíchu ta jejich hrozba. Ministroví dr. Rezkovi podařilo se Mladočechy pohnouti k upuštění od obstrukce stran předlohy na zavedení daně z jízdních lístků. A předseda dr. Körber pilně a důvěrně vyjednával s dr. Pacákem a dr. Kramářem. Sliby zase budou účinkovati.

Dne 23. května na schůzi kvotové deputace rady říšské přijat návrh posl. rytíře Jaworského, aby obnovilo se mezi oběma kvotovými deputacemi dne 28. března 1901 učiněné ujednání pro dobu od 1. července 1902 až do 31. prosince 1909 při stanovení kvoty v poměru 65:6 : 34:4.

Dne 26. května byla v Pešti schůze delegace říšské rady, na níž jednalo se o druhém čtení rozpočtu ministerstva zahraničních záležitostí. Na schůzi této poslanec Kaftan a Herold mluvili zvlášť proti trojspolku.

V pondělí a úterý jednali zase v Pešti rakouští ministři se svými uher. kolegy o vyrovnání. Předseda uherské sněmovny poslanecké hrabě Apponyi se vyslovil, že vyrovnání je možno toliko na základě úplné samostatnosti národohospodářského organismu uherského. Uherská delegace pokračovala v sobotu v debatě o rozpočtu ministerstva zahraničních záležitostí.

V Belgii byly 26. května vykonány nové volby polovice členů sněmovny poslanců. Z dosavadě oznámených výsledků jde na jevo, že konservativní většina vládní ve sněmovně opět byla zesílena.

V Paříži utvořil se zvláštní výbor, jenž vybízí všechny francouzské vlastence, aby utvořili v Paříži místní odbor ruské vlastenecké ligy, jejímž účelem by bylo potírání revolucionářských snah na Rusi.

Prezident francouzské republiky Loubet s velikou okázalostí byl na Rusi carem, celým dvorem jeho a lidem ruským vítán a hostěn. Nikdy dosud nebyl položen takový důraz na spojení Ruska s Francií, jako tentokrátě ústy cara Mikuláše a presidenta Loubeta. Na zpáteční cestě z Ruska 25. května zastavil se prezident v Kodani, kdež navštívil královskou rodinu dánskou. Téhož dne ještě prezident opustil Dánsko.

V Anglii chystají se k úplnému přetvoření dosavadní vojenské výchovy. K tomu cíli zvolen už zvláštní výbor.

Delegáti boerů přibyli 18. května do Pretorie k poradám s Kitchenere a guvernerem Milnerem. Dle všeho se zdá, že jihoafrická válka brzo se ukončí, ješto požadavky Boerů a ústupky anglické pořád více se sblížují.

Svobodné státy severoamerické daly Kubě svobodu. Guverner Wood po vztyčení vlajky kubánské a vojakem z Kuby odplul.

Z činnosti katol. spolků.

Z Týmitě. V neděli dne 1. června b. r. koná křesťansko-sociální lidový spolek pro Týmitě n. Orli. a okolí svoji měsíční schůzi pro členy a jim uvedené a svané hosty. Přednášet bude dp. Kusto, kaplan v Třebouchovicích, o „ženě a jejím úkolu ve společnosti národní.“

Ze Skoremle. Zdejší křesťansko-lidový a národní spolek svolal na Hod Boží svatočinnou schůzi, při níž konal přednášku p. Fr. Jelínek, učitel z Malotic. Za řečnickou úlohu zvolil sobě osvědčený tento průkopník katolické myšlenky výzvu: „Katolíci, pro budte se!“ Až dobu ku přípravě měl velmi krátkou, osvědčil se tu nicméně p. řečník jako vyslovený prostředek, jímž se katolický lid probouzí má, tisk katolický. Nejprve dokladem pro podporu a šíření dobrého tisku byla četným posluchačům Záf, z níž p. učitel četl jen některé ovšem housné výpady proti všemu katolickému. Poukázav na spoustu listů social. demokratických, jež vyjmenoval, doporučoval pak jednotlivé noviny a spisy naší strany, klada důraz na jejich odebrání. Mimo to promluveno o různých časových otázkách a o potřebě výchovy katolické od nejútlejšího mládí. Řeč tato, kofenána dobrým humorem, vyslechnuta za napjaté pozornosti až do konce, přes to že přes 2 hodiny trvala a pochvalou všeobecnou ku konci provázána.

Zprávy místní a z kraje.

Ještě něco o okresní nemocnici. Prohlášíme zcela určitě ještě jednou proti zapírání v „Osvětě“, že služba Uhlířové dne 15. dubna b. r. nebylo dopřáno přijetí poslední útlachu náboženskou, ačkoli kněz již v nemocnici byl. Zemřela tedy Uhlířová bez zaopatření po operaci. Překrucováním fakt se libovůle primáte v lepším světle neobjeví. Mimo Uhlířovou uvádíme jiný doklad šetrného a taktického zacházení s nemocnými. Dne 23. července r. 1901 přivezli těžce nemocnou ženu Annu Vosáblou za nepřítomnosti primáte Dra. Klumpara do nemocnice. Nemocnou provázal p. Dr. Šob z Kuklen a poněvadž nebezpečí bylo velmi vážné, poradil sám zaopatření nemocné, která si potěchy náboženské také přála. Kněz byl povolán, ale, když do nemocnice se dostavil, zaslechl zrovna takovou scénu, jakou jsme vyličili nedávno pod názvem „Samaritán v okresní nemocnici.“ Spousta nejvybranějších zdivočilostí vypala se na hlavu — Dra. Šoba, protože se opovážil poslati pro kněze. Nevíme, zda v životě p. Dr. Šob od „kolegy“ došel kdy vlivnějšího přijetí nad tuto kolegiální zdivočilost primáte nemocnicí Milošpán primát dostaviv se později do nemocnice „ordinoval“ tak v domě humanity, že povolán kněz, nechť je býti též hromosvodem raději tiše odešel. Těžce nemocná žena za dva dny umřela a primát zaopatření neporadil. — Lékař prý jest zodpověden za zdravotní stav nemocných a může prý posouditi, zdaž zaopatření nemocného nerozčíl. Dobrá! Ze 29 procent letos zemřelých bez zaopatření nebyl ani jeden rozčilený a přece všickni zemřeli. Zač stojí taková péče, když nemůže člověku život prodloužiti ani o rok, ba mnohdy ani o den? Neběží nám snad o nějaký jednotlivý případ, který by mohl se připočísti na vrub lidské křehkosti; vady to uznáváme, že služba primáte v okresní nemocnici není žádnou malou prací, ale nám běží o celý systém, jenž v člověku vidí jenom bmtou bez duše a dle toho názoru a člověkem nakládá. Zakladatelé nemocnice uznávali, že člověk nemocný potřebuje tělesné i duchovní posily, proto zavedli do nemocnice lékaře i duchovní správu. Oba dva tyto činitele jsou svéprávní ve svém oboru, proto zasahování jednoho do práv druhého jest přehmatem, jenž musí býti odstraněn. Hradecká nemocnice je z peněz poplatníků vystavěna i vydržována, proto musí zůstatí ústavem veřejným, veřejné kontrole podrobeným a každé náboženství musí býti v nemocnici respektováno, tedy i katolické. — „Osvěta“ se obrázala proti řeholním ošetřovatelkám, po jejichž přý odstranění nastane pokoj v nemocnici. Věříme tomu, že jsou řeholní ošetřovatelky trnem v oku ne tak zrovna primáti, ale někomu jinému v nemocnici, jenž již svědomitě se stará, aby dokázal važnoť klášterní obětavosti, ale tolik proti „Osvětě“ prohlášíme, že ani po odstranění řeholnic z nemocnice nebudou náležitý klid, potrvají-li dnešní nešvary. My prohlášíme, že informace o veřejných vadách čerpali jsme z kruhů mimo nemocnici žijících, což ovšem dle potřeby také dokážeme. Dávno jsme byli upozorňováni laiky na okresní nemocnici, ale ponechávali jsme tyto stesky v rezervě právě z obavy, že by se to mohlo koncem konců svěsti na nevinné ženy. A hle, obavy naše se splnily! Dnes všickni dle „Osvěty“ konají v nemocnici svou povinnost, jen ty obětavé ženy ošetřovatelky jsou prohlášeny za vinice, že ošetřování nemocných nejsou se správou nemocnice spokojeni. Což sestry mohou zavázati ústa těm četným ambulantům, kteří čekají třeba po celé hodiny na poradu lékařskou nevědouce, že z nemocnice vedou těch vedlejších dvéře? A což ty stesky městských chůd také kontrolují sestry v nemocnici? Máme také uváděti speciální případy z městské lékařské praxe dra. Klumpara? Dle všech známek dojde nejspíše i na ty případy, neboť dr. Klumpar podal na list náš žalobu, protože by asi rád slyšel všechny naše výtky ještě před porotou. Zví tedy toho více a bude to mítí lepší výsledek, nežli šetrné naše upozornění, k němuž jsme byli novinářskou svojí povinností vedeni. My nesledujeme ani abonentní, ani obchodní politiku, proto se nebojíme dle potřeby říci pravdu, byt i běželo o většinu ještě pána. Svobodu náboženskou musíme vybojovati i tomu nejposlednějšímu chudáku za každou cenu.

Chce reklamu. MUDr. Dardík mermomocí chce, abychem mu dělali reklamu a zabývali se jeho osobou. V „Osvětě“ jest prohlášen za obět našich

útoků, protože prý jest evangelikem. Nemáme nic proti tomu, když chodí Dr. Dardík do nemocnice, protože tam chodílo již více mediků a přece nám to nikdy nepřekáželo. Ba chodil do nemocnice k návštěvám i jeden truhlář a přece jsme nepřetržit, má-li k tomu od okresního starosty dovolení čili nic. My bychom byli i tomu povděční, kdyby Dr. Dardík chodil do nemocnice v těch dnech, kdy primát k váli úrazové pojistkovně meškává mimo Hradec, protože přece lepší nějaký lékařský dozor v nemocnici nežli vůbec žádný. Jen to jsme nemohli pochopiti, proč působnost oprávněné duchovní správy primát omezuje, kdežto pouhému hostu povoluje činnost, která předpokládá přece nějaké oprávnění. Nechceme ani v nejmenším bráti v pochybnost vědeckou kvalifikaci Dra. Dardíka; vady tento pán téměř 38 semestrů poslouchal na univerzitě výklady nejškůdnějších kapacit, a tudíž málokterý lékař v Hradci může se vykásat tak důkladným studiem. Náboženské přesvědčení Dra. Dardíka nám také v cestě neleží. Nevíme ani, že jest evangelikem. Dokud studoval, býval katolíkem; čímže tedy „Osvěta“ za tu zvěst zodpovědnou, že Dr. Dardík nyní jest víry evangelické. A kdyby byl opravdu nyní Dr. Dardík ctitel kalicha, ponechal bychom mu tuto náklonnost, protože jest v Hradci více lidí, kteří mají podobnou náklonnost ke kalichu a přece jsme jim to nikdy nevyčítali. Jest to věc pacientů, aby si vybrali lékaře, k němuž mají důvěru; proto Dr. Dardík nám odpustí, že nemůžeme dělati reklamu ani jeho vědě ani jeho kalichu.

Akademie. Na oslavu kanonikátu a 25letého působení v ústavě výsoce důstojného pana Th. Dra. Jana Soukupa pořádají chovanci bisk. Borromea v sobotu dne 31. května t. r. v 5 hod. slavnostní akademii. Pořádá: 1. Zdeněk Fibich: Z 1001 noci, op. 19. Smyčkový orchestr. 2. V. J. Novotný: Velká paní. Dvojpěv. 3. Jos. B. Foerster: Legenda o sv. Julii, melodram na báseň Jar. Vrchlického. 4. W. A. Mozart: Quattro IV. Klavírní kvartet. 5. Vítězslav Novák: Nešťastná vojna, ballada pro smíšený sbor. 6. Jos. Haydn: Sonata V., op. 51. pro smyčce. 7. Muzik. — Mužský sbor.

Neuvami hosté. Dne 23. t. m. utábořila se v Pospíšilově třídě tlupa cikánů se 30 osob čítající se 9 vozy. Neštěli se však dlouho bludní pouťáci pohostinství hradeckému, byliž zdejší policíi za obvod města vyvedeni.

Společenstvo hostinských. Za nynějších poměrů, kdy se každý stav organizuje, aby upojenými silami domohl se lepšího postavení, unesli se hostinští královéhradečtí a okolní, zaříditi si svoje vlastní společenstvo hostinských pro berní okres Hradec Králové, aby snadněji se domáhali svého práva a zastání na vyšších místech naproti nezřízené konkurenci, zvláště proti obchodu láhvovým pivem a jiným nepřístojnostem. Zajiště že to bude každému hostinskému vítané, aby patřil ku svému společenstvu, kde budou zájmy jeho chráněny a ne k společenstvu, v kterém jsou všechny druhy řemesla a obchodu zahrnuty a v němž jeho stesky a křivdy pomijí. V zájmu každého tedy hostinského jest, aby se osobně dostavil do schůze, která se bude odvíjati dne 17. června 1902 ve 2 hod. odpo. v místnostech „Adalbertina“ v Hradci Králové

„Osvěta lidu (!)“ na straně síly. Ukázali jsme předešle, že „Osvěta lidu (!)“ postavila se v nemocniční affaře na stranu silnějších a to epě sobem budícím hnus u každého slušného člověka. Snadně se i čest řeholních ošetřovatelek snižovati naznačováním jakýchsi schůzek s bratřimi. To by tak ještě acházelo, aby návštěva nemocných, od 2—4 hod. dovolená i každému cikánu, byla židáckým způsobem frivola překrucována. Ovšem u listu tak nízké úrovně urážka sebe větší nemá jiného významu než obyčejné uličnictví, proto nepokládáme ani za nutné čest napadených žen hájiti. Zmínujeme se o té věci jen z toho důvodu, aby veřejnost věděla, jaká mravní mrtvola každou chvíli volá někoho ku mravnosti.

Ztráty. Tyto dny byl stracen slatý manžetový knoflík, v němž jsou zasazeny perličky. — Anna Smokalová z Pláče ztratila dne 27. t. m. dva zástavní listy ze zastavárny královéhradecké. — Chudá služka ztratila dne 27. t. m. papírovou 30 kor. Zádá se, by každý nález oznámen byl za odměnu na polic. komisařství.

Krádež. V noci na 27. t. m. přišel neznámý host do hotelu p. Huňy a poručil si večeti. Když se notně najedl, napil a nakouřil, práskl do bot, sebrav dvě sklepníkovy an 24 K. Host z laciného kraje doposud nebyl vypátrán.

Na dobytčí trh v Hradci Králové dne 26. května bylo přivedeno: konů 176, krav 183, volů 34, býků 21, telat 28, kozy 2, úhroem 444 kusů dobytka. Přítí dobytčí trh bude dne 6. září.

Z Pouchova. Zmizelý Karel Havlík, ženatý obuvník z Předměstí, rozený na Slez. Předměstí, otec 4 neproletických dětí, jenž od 6. května b. r. byl pohřešován, nalezene dne 23. t. m. v Labi nedaleko Pláček u dřevěného mostu při břehu Vávrovském a přivezen k večeru do márnice pouchovské. Soudní lékařská komise nenašla patrných známek, jež by zřetelně svědčily násilnou smrt; rovněž nebylo ničeho zjištěno, co by na sebevraždu poukazovalo. Církevní pohřeb utopeného dál se v Pouchově za velkého návalu diváků i věřících v neděli odpoledne. — Po počinbu odbyván veselý ples dobrovolných — hasičů pouchovských. Hasiče v sukňích nemají již ani Prahu. Nemůžeme to zneuctěním vážného sboru hasičského?

Dary. Jeho B. M. ráčila kat. jednotu Horao-Studeneckou u příležitosti udělení sv. břimování v Studenci dobrovolně obmysliti štědrým darem 20 K. Jednota svému vznešlému Přímivci vzdává povinné, veřejné a nejuctěnější díky. Bůh sám budí mnohonásobným odplatitelem. — J. B. M. pan biskup královéhradecký daroval při svém odjezdu z města Polné též tamní katol. jednotě mužského odboru dar 40 K,

za něž spolek vzdává aktivě díky. — Jeho Milost odp. biskup Edvard Jan N. Brynych ráčil milostivě darovati Jednotě katolických jinochů a mužů v Sopotech 20 K. Zaplať Bůh! —

Diecézní Cyrillská jednota královéhradecká pořádala 30. t. m. v Dašicích u Pardubic a chrámovým sborem dašickým cyrillské cvičení. Účastníků sjezo se hojně. Cvičení začalo slavnou mší sv., při níž sbor chrámový přednesl spěvy chorální i spěvy vícehlasé. Po mši sv. podány ukásky lidového i umělého spěvu českého. Pak se účastníci odebrali do hostiace p. Šafáře, kdež byly přednášky i praktické cvičení. Schůzi zahájil dp. farář Ludvík Hora, po němž ujal se slova předseda jednoty, vldp. Dr. J. Mrštík a udělil slovo vlp. Fr. Horákov. Řečník ukázal na to, jak má se zavázeti reforma v budbě církevní a probral všechny druhy její: spěv Řehořský, vícehlasý i ples lidový. Každý ředitel kůru dbej toho, by na kůru dávaly se skladby ceny pravé. Po přednášce cvičil vldp. předseda Dr. Mrštík chorální „Pange lingua“ a odpovědi při zpívání mši sv. Odpoledne přednášel ředitel kůru p. Bubemil Kašpar o církevních tóninách a o harmonisaci chorálu. Ukázal, jak snadným způsobem zapamatovati si můžeme staré tony a jak chorál doprovázeti. Vytkl též nešvar, chorál v moderačních tóninách doprovázeti. Pak cvičeny litanie k Božskému Srdci Páně a ples lidový dle Oltáře. Pan Boh. Kašpar vysvětlil ještě všechny skladby, které byly provedeny a podal stručný životopis jejich skladatelů. Na to vdp. Dr. Mrštík poděkoval všem, kteří účastnili se exercicií a vyběžel je, aby každý tu lásku k pravému spěvu církevnímu dle sil svých šířil doma. Překážky budou, ale s pomocí Boží se přemůžeme. Pak šlo se do chrámu Páně, kdež byly zazpívány mnohé skladby, litanie k Božskému Srdci Páně a uděleno požehnání Nejsvětější Svátosti. Tím exercicie ukončeny. Pan ředitel Boh. Kašpar a sbor chrámový ukázal, co zmůže láska, píle a vytrvalost. Buděj jim to ku cti a vzpružinou k další práci. Též i město vyšlo vřelými exerciciím, což patrně bylo s velmi čestnou návštěvou chrámu Páně i přednáškou. Ještě zmíniti se dlužno, že zaslán telegram J. B. M. Eduardu Janu, který ráčil telegramem poděkovati, a přál Božího požehnání. Též Magnoře F. J. Lehner a skladatel Jan Kv. Zelinka přáli dopisem exerciciím zdaru. —

Kněžské jubileum slaviti budou letos tyto pp.: 60letě vdp. J. Blažek, bisk. notář a pena. děkan v Chrastě, dne 25. července; 55letě vldp. Fr. Čermák, konsistorní rada a bisk. vikář v Ostřetíně, 28. září a vdp. Jan Bičíště, bisk. notář a pena. děkan v Jičíně, 25. července; 50 letě Jeho Milost vdp. Ferdinand Burak, opat Želivský, 25. července a vldp. Theodor Čermák, pena. kněz v Slatiňanech u Chrudimi, 25. července; 40letě vldp. Josef Betlach, děkan v Jilemnici, 25. července; vldp. Ant. Travníček, bisk. notář a vikář v Kránsé Hofe, 25. července a vldp. Fr. Vohnout bisk. notář a vik. sekretář v Žlunovicích, 25. července.

Rodinné požehnání. Dne 27. května t. r. bylo v chrámu Páně čestiloveckém pokřtěno na jméno Anna šestnácté dítě manželů Antonie a Jana Tomanových z Librantic. Při všech šestnácti křtících byly kmotrami p. Františka Prokopová z Jenkovic a výměnkářka p. Kateřina Katíková z Librantic, nyní v Hradci Králové.

Z Ohlumu. Sjezd sdružených spolků okresu královéhradeckého, nechanického, jaroměřského a hofického, jak se zdá, pohybovati se bude v širších mezích a slibuje býti společenou slavností celého okolí. Zájem o sjezd roste, vždy nové spolky přihlašují se k účasti, takže nyní sdruženo jest ku společné činnosti více než 20 spolků. Jednotlivé výbory pracují horlivě. V nich hledí se uskutečniti čestné návrhy zaostopených spolků i jednotlivců, při čemž zřetel k tomu se obrací, by spojeno bylo poučné se zábavným. Ku slavnosti samé vypraven býti má i zvláštní zábavní vlak z Hradce Králové do Dlouhého a nazpět, přihlašují-li se dostatečný počet účastníků. Kdy třeba přihlásky činiti, oznámí se později.

Ze Solnice. Od 11.—18. t. m. konána byla u nás sv. misie. Ze vldpp. misioináři s dychtivostí očekávání byli, jest pochopitelno; vady poslední do té doby sv. misie konána byla zde r. 1766. A díky požehnání Božímu a horlivosti vdp. misioináře P. Kalše a P. Videnického T. J. výsledek byl pěkný. Vždyť přes to, že konána sv. misie na konci doby velikonoční, a většina již vyplaila svoji velikonoční povinnost, napočítali jsme práce na 1200, kteří opět přistoupili ke stolu Páně; a kázání, zvláště večerní, hojně byla navštěvována. Velel. pánům misioinářům voláme ještě jednou upřímně: Zaplať Pán Bůh.

Úmrtí. Pan Vojt. Jelínek, řídící učitel v Chodovicích, zesnul v Pánu dne 24. května 1902. v 66. roce svého života. Pohřeb se konal v úterý dne 27. května na hřbitově Chodovickém.

Z Brandýsa n. Orli. Den 18. května t. r. bude pro naše město dnem památným, neboť v něm dovršeno bylo důležité dílo, posvěcena totiž a spolu odevzdána byla veřejnému účelu nová radnice. Již koncem r. 1900 pojata byla myšlenka, zbudovati nový radní dům, poněvadž dosavadní radnice nemohla už vyhověti požadavkům nové doby. Stála ve službách města i vlasti plných 600 let. Byla svědkem velikých i mnohých událostí v národě, viděla dny radosti a slávy, žalosti i pokolení české vlasti. Vojska husiták zle hospodařila na zdejších zbožích, zničila veliký klášter Orlický, poplenila město i panaské zboží, a majetek loupeží nabytý svým lidem obsadila. Po bitvě bělohorské, když i slavný rod Žerotínů navždy opustil zemi českou a tudíž i město naše, v něm se narodil Karel st. ze Žerotínů, kdy vlast naše obětována byla od těch fanatických „českých bratří“ a zbavena těch „bojovníků božích“ — nastaly lepší časy i v městě našem; navrátil se klid a město počalo utěšněji se rozvíjeti. Zvláště zkvětaló město za doby, kdy ryze katoličtí páni vládli na panství Brandýském. K památce bývalé radnice patří kus biografie slavného pedagoga

Jana Amosa Komenského, jenž se zde učil a spísal mlu „Labyrint světa a Ráj srdce“. Památka tak hlavních dějů nescházela. Vlak státní radnici odjížděl. Na místě jejím obdivována byla radnice nová, budova v pravdě krásná, jež bude chloubou občanů a okrasou města. Stavba i vnitřní vyzdobení šťastně dokonáno a celé dílo korunováno slavností posvěcení Svěcení arčeno bylo na 3. hod. odpoledne na den 18. května. Až po půl 12. bylo toho dne nejistě, přece ku 3. h. vyjasnila se obloha a slunko mile zářilo na vsadřím, kdož slavnosti té přáli smar. Záhy plnilo se náměstí davu obecně domácní a z okolních měst. Po 3. hod. hnal se imponantní průvod sestavený z mládeže školní, místních spolků (Sokol smizel), duchovenstva, přibýlých hostů a obecně zvučnou hudbu ku radnici, kde obec. zastupitelstvo se starostou v čele očekávalo jeho příchod. Pan starosta uvítal vřelým proslavem všechny přítomné, načež zapěl spěvácký spolek „Žerotín“ chorál „ev. Václava“. Po tom vystoupil místní p. farář V. Veselý na připravenou tribunu a v delší řeči vylíčil výsnam nové radnice, vzpomenuv také dějů z doby husitské i dějů po bitvě bělohorské, v nichž město naše mělo značné ústátnosti. Následovalo svěcení, jež vykonal vdp. J. Kaplan, vikář z Cuclavi, a vdp. Ant. Nyvltom, děkanem z Ústí n. Orli., a za asistence místního duchovenstva. Po vysvěcení odevzdána byla radnice veřejnosti, prohlédnuta hostmi, z nichž delegovaní zapali se do pamětní knihy. Na to pan starosta Fr. Herzan promluvil vzletnou řeč, v níž vybízel k plnění povinností občanských, povzbuzoval ku hájení práv jazyka i národa. Za zpěvu „Kde domov můj“ nastal rozchod. Slavnost ukončena přátelskou zábavou v restaurantu p. A. Dvořáka, kde spolky spěvácký a ochotnický dle možnosti obecněto mile pobavily. Těm pak, kteří tuto slavnost neradi viděli a z zbytečnou pokládali, jak tomu nasvědčovaly dva články v „Osvětu lidu“, budí připomenuto, že uličnické články a sprostota Osvěty u nás nic neplatí a ten pán, jenž to psal, dokázal, když chce, že také něco dovede — oslavit radnici v Osvětu lidu! —

Čtete a rozšiřujete pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyrill a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil. Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě (Morava).

Různé zprávy.

K volbám obecním. Práva voličského nemají: a) ti, kdož byli nalezeni vinní zločinem nějakým; b) ti, kdož byli po nějaký zločin vzati ve vyšetřování, pokud toto vyšetřování trvá; c) ti, kdož byli nalezeni vinní přestupkem krádeže, po důvodu, zpronevěření nebo účastnictvím v některém z těchto přestupků (§§ 460., 461., 464. zákona trestního). — Čl. IX. zákona, daného dne 5. března 1862). Práva voličského nemají také: a) ti, kdož více než od roku nezaplátili nějaké dávky obecní, kterou jsou povinni platiti; b) ti, na jejich jmění byl prohlášen konkurs neb řízení vyrovnávací, pokud krída neb narovnání trvá a po skončeném konkursu nebo narovnání, když zadlužen byl nalezen vinným přestupkem jmenovaným v § 466. zákona trestního; c) ti, kteří mají činiti počty ze správy jmění obecního neb jmění některého obecního ústavu a počty takových dosavadě neučinili. Právo voličské má vůbec každý sám vykonávati. Z tohoto pravidla jsou tyto výjimky: 1. Za osoby, které nejsou soběprávné, přisluší právo voličské vykonávati jejich zástupcům, za soběprávné osoby ženské jejich plnomocníkovi; 2. důstojníci ve službě postavení a strany vojenské s titulem důstojnickým, jež náležejí k občanům v § 17. střílení obecního jmenovaným, mohou právo voličské vykonávati jedině skrze plnomocníky; 3. ti, kdož za přičinou záležitosti obecních nebo veřejných nejsou v obci přítomni, mohou sobě k vykonávání práva voličského zříditi plnomocníka. Rovněž mohou 4. držitelové nemovitosti nějaké v obci ležící nebo živnosti nějaké v obci provozované, kteří mají nějaké bydlení v obci jiné, právo voličské vykonávati skrze plnomocníka.

Organisace českého spisovatelstva doznala letošního roku znamenitého doplnění střílením nakladatelského družstva Máje, které v den sv. Václava převzalo českou veřejnost cennými plody své činnosti. V lůně spisovatelského spolku Máje, který patnáctiletým úsilím tolik úrodných brázd vyoral na nejtvrdších lánech českého života, a který pro kulturní statky národa tolik vykonal, vznikl nakladatelské družstvo, jež svými úsporami, svými projekty a svou snahou podepřeli nejprve český spisovatel. Není pochybnosti, že podniknutí jejich bude provázeti zdar, poněvadž přiznává českému lidu vždy provázela snaha našich spisovatelů. Mimo řadu vysoce zajímavých knih vydávati počne týmž časem řečené nakladatelství též belletristický týdeník „Máj“, o němž pro dnešek prozraditi můžeme, že se očekává v literárních kruzích s největším napjetím, poněvadž je známo, že k tomuto listu podařilo se připojitat pěra nejprvejších našich básníků a prosaistů.

Rothschild má ještě málo. Dráha Ferdinandova spojující Vídeň, Brno a Krakov měla loňského roku o něco menší zisk než jiné léta. Jedna akcie nevynešla plných 200 K úroků. Na základě stanov může majitel dráhy žid Rothschild, kterému dráha ta ročně vynáší čistých přes 26 mil. korun, podat vládě žádost, aby zvýšila dopravné sazby a mohla se hojiti na obecněto. Žádost tu dráha snad

si podala a není pochyby, že vláda žádost příznivě vyřídí. Rothschild na světě dnes smáje všechno — naši sociální demokrati starají se jenom o církev katolickou, milionů Rothschildových nevidí. Není divu, jsouť už nadobro v pytlí židovském.

Blahořečení krajana našeho. Dne 29. dubna t. r. sešla se ve Philadelphii v Americe ve chrámě sv. Petra, kde pobýval jest Jan Nep. Neumann, biskup filadelfský, církevní komise, která měla dle Kongregace Obřadů sjetiti, sdali ostatky v hrobce se nalézající jsou skutečně tělesné pozůstatky otihožného biskupa Neumanna. Otevřevše hrob poznali vyšetřující, že tvář zemřelého sice se proměnila v kostru, ale ostatní části těla i s oděvem jsou úplně zachovalé. Pak bylo tělo vloženo do nové rakve a zapečetěno. Tak ukončeno třetí vyšetřování ohledně blahořečení našeho krajana biskupa Neumanna. — Jan Nep. Neumann narodil se 28. března 1811 v Prachaticích v Čechách. Školu obecnou navštěvoval ve svém rodišti, studia filosofická konal v Budějovicích a bohoslově v Praze. Zvěděv o nedostatku kněží v Americe, odebral se tam r. 1836, kdež byl vysvěcen na kněze. Pracovav horlivě několik let v duchovní správě, vstoupil do kongregace Nejavět. Vykupitele. R. 1847 stal se generálním představeným kongregace. Dne 28. března 1852 posvěcen na biskupa filadelfského. V horlivosti své o spásu duší naučil se i vláskému a irskému jazyku, by mohl osadníky těch národností zpovídati. Mluvil též česky. Zemřel 6. ledna 1860. Hned po jeho smrti považovali ho za svátce, obzvláště když později i několik zázračných případů na jeho přimluvu u hrobu jeho se stalo.

Američané na Filipínách. Dle amerického „Národa“ provádí americké vojsko na Filipínách posílání své mnohdy způsobem sločinným. Když vojsko amer. vkročilo do města Manily, byly v něm pouze 3 vyklíčené domy a nyní je jich tam 1100. S vojskem vystoupilo na břeh 800 lehkých ženšin. V tamních nemocnicích léčeno bylo už přes 10.000 vojáků na polní nemoc. Vojáci, zvláště důstojníci chovají se proti domorodcům tak, že se to ani popsat nedá; přecházejí haněbnosti, za které byl by v Americe každý lynčován na nejbližším stromě. Jistý poručík na ostrově Panay, když se dověděl, že v domě jednoho bohatého a váženého domorodce odbývá se slavnost, vedral se s tuctem vojáků do vnitř, kdež všechny dívky a ženy byly jimi zneuctěny atd. A tak činí synové pokročilého státu civilizovaného. Takovouto civilizací možno nazvat syfilisaci.

Hnutí „Los von Rom“ (Přel. Rad. Listy), které u nás úplně již opustilo půdu náboženskou, stává se nástrojem germanisace, je čile podporováno. Evangelický říšský časopis „Wartburg“ uveřejňuje v posledním čísle seznam příspěvků došlých na podporování tohoto hnutí v Rakousku, a v tom čtete s úžasem, že nejen Německo, nýbrž i Anglie a Švýcarsko hnutí toto značně finančně podporují. Obnosy na hnutí toto sebrané dosahují výše závratné, a většina těchto sbírek použije se do Čech. Zmíněný list také zjevne to doznává již tím, že značnou část svého obsahu věnuje evangelickým obcím německým v tomto království, ba uveřejňuje dokonce mapu, z níž rozmáhání se luteranismu v pohraničních krajích Čech názorně je prokazováno. Kdyby hnutí toto sledovalo cíle jen náboženské, pak bychom si ho mnoho nevážili, když však za ním skryvá se čertovo germanizační pokyto, musíme mu věnovati tím více pozornosti. A spojuje-li se dnes s Německem ve hnutí tom proti nám cizina, pak musíme si dobře zapamatovati ty „sněšlivé“ a „evobodumilovné“ národy, které tak číní, pro budoucnost a dle toho jednati. K markám přibýly již i franky a libry šterlingů — Německý Gustav-Adolf Verer vynul zvláště obrovskou činnost za heslem „Los von Rom“, a sbírá ku své činnosti ve všech protestantských zemích peněžité příspěvky. Dle „Vyšehradu“ kolují sbírací archy tohoto pruského spolku i po českých protestantských rodinách na Podřipsku. Snad si myslí, že jako za dob dřívějších vodili čeští protestanté nepřátelská vojska do Čech, tak i nyní umožní svými českými penězi vpád Průňáků do Čech.

Ta naše mládež. Terezie Veselá, 13letá dcera dělníka v Hietzingu, udržovala milostný poměr s vojínem. Dne 21. května zastal otec dívky zamilovaný páreček při vstupu loučení. Mladá dívka uprchla ze strachu před trestem na střechu, odkudž vrhla se s okénka na dvůr. Zde našli nešťastnici s roztrápenými údy bez vědomí, i dopravili ji do nemocnice.

Sjezd slovanských novinářů konal se o svatodušních svátcích v Lublani. Účastníků bylo na 150, mezi nimi redaktoři nejprvejších časopisů slovanských. Jedním z hlavních úkolů tohoto 4. sjezdu bylo ustavení se ústředního svazu slovanských novinářů. Rovněž i otázka budoucí slovanské kanceláře tiskové byla tu předmětem podrobného jednání. Ze sjezdu tohoto stala se též pravá manifestace slovanské solidarosti na půdě bratrského národa slovinského.

Kanovníkem metropolitní kapitoly v Praze zvolen byl 26. května vdp. dr. J. Tumpach, profesor církevního práva na univerzitě pražské. Nový kanovník svou činností znám jest už dávno v naší veřejnosti. Napsal celou řadu důkladných monografií a článků právnických; i v oboru sociologie pilně pracuje a zabývá se též studiem archeologie starokřesťanské. Dr. Tumpach jest i spoluredaktorem „Vzdělávací knihovny katolické“, která přinesla již bohatý výbor cenných spisů původních i přeložených. Novému kanovníku k další záslužné činnosti přejeme všeho zdaru.

Něco za rámeček. „Stráž na Kl. Pom.“ věnovala nedávno „Osvětu lidu“ následující úvahu: „Známo všeobecně, že prohaný tento list významně se židovským indiferentismem a hanobením naší víry i její viditelných znaků. Čtenářstvu svému sice nalhává, že hájí „čistou“ víru a nauku Kristovu, ale ve skutečnosti je to právě takovou láč, jako výše zmíněný případ hronovský. To není již naukou Kristovou a vírou v jeho božství, to je čirý ateismus, to jí bombastství. Aby se pak zdálo, že tento znepravující list hájí přece víru Kristovu, vytýká každému, kdo

na jeho pokrytecká a falešná hesla nepřisáhá — že jest klerikálním sluhou, mladočeským lokajem aneb národním dělníkem s klerikály spřesněným. Redaktor p. Alois Háj v síce velmi doře, že nejme ve slušbách ani jedné ani druhé strany — ale to jeho poškodivělnému pokrytectví nevadí, on potřebuje jen fici, že jsme takoví a takoví a některý hlupáček přece tomu snad uvěří. A o více se štvácké „Osvěta“ zatím nejedná. Aby však tento ctihojný plátek vytkl někdy také nějakou nepřistojnost našim úhlavním nepřátelům, — (t. j. židům) — tomu brání jeho část insertní dostatek známá a jinými českými listy bezpočtukrát na pranyř postavená. Proto, jestli nám p. Háj vytýká, že jsme sluhv klerikálů, tvrdíme my daleko a větší jistotou a určitostí, že on jest sluhou židovským. A o tom si ještě v dalších státech promluvíme. Napovídá-li „Osvěta“, že s námi není dosud hotova“, — odpovídáme my, že s námi vůbec hotova nebude, neboť my od nynějška budeme pilně a stále ukazovati na její kotrmelce a vynasnažíme se, abychom paralysovali její zhoubnou, znepravující činnost na českém východě“. — Když jsme my připomínali panu Hájnovi, že nemá práva mluviti za český národ, protože slouží jinému národu, tu vždycky se náramně rozčiloval. Ale nic naplat! I ve lvi kůži lze vždy pravou podobu poznat.

Zednáři v práci. Na základě sednářských proticírkevních zákonů vlády francouzské rozpuštěno bylo až dosud: 86 nemocnic pro šestinedělký, 97 nemocnic pro nezhojitelné nemocné, 1 nemocnice pro malomocné, 172 útulků pro tuláky, 223 chudobinců, 398 nemocnic, 398 ústavů pro podporování zadlužených a zchudlých dělníků, 512 nocleháren, 691 sirotčinců a 1428 jiných dobročinných ústavů. Všichni, kdo v ústavech těch nalézali útulku, ocitli se na ulici, neboť vláda nemá a také mítí nebude světské dobročinné ústavy, jež by zrušené církevní nahradily. A to se děje pod krásnými hesly: Volnost, rovnost, bratrství! V Marseille postaven byl zase před soud jeden bývalý Jesuita, že ve svém soukromém bytě privátně vyučoval filosofii a apologetice!

Světóm jest nová cestopisná ilustrovaná knihovna, již se odhodlalo vydávati nakladatelství E. v. Beauforta v Praze a zahájena pontavým líčením osmiletého nuceného pobytu na Sachalině od J. P. Jnvačeva. Přejeme sbírce „Světóm“, která psána bude vesměs slohem lidovým, rozšíření nejhospodřejšího.

Československých Letopisů Musejních vyšlo právě číslo 4. opět se zajímavým odborným obsahem. Redaktor a vydavatel Václav VI. Jenček, kustos musea v Čáslavi. Reklamace nedobřích čísel minulých nechtě neopomenou odběratelé včas zaslati! Nové přiblíšky k odebrání důležitěto tohoto měsíčníku možno — pokud ještě nepatrná zásoba vydaných čísel na skladě jest — učiniti ve všech knihkupectvích zejména v administraci Českoslov. Letopisů Musejních v Čáslavi. Předplatné ročně 6 K, půlletné 3 K.

(Zasláno).

Účastníci májové pobožnosti a ctitelé Rodičky Boží vzdávají veledůstojnému pánu P. Jemelkovi vroucí dík za všechna zlatá slova, v horlivých kázáních k nim pronesená. Dosvědčující, že nám všechna krásná povzbuzení hluboce v srdci utkvěla, přejeme Vaší Důstojnosti hojnost Božího požehnání v práci další.

Všedoborovému sdružení křesť. dělnictva

laskavě věnovali dále:

10 K: katol. jednotu v Libčicích n. Vlt.; po 6 K: vdp. Jindřich a Frant. Somrovo z Frýdlandu a Fr. Prnsič, kaplan z Červ. Kostelce; po 6 K: vdp. V. Němeček, farář, Kněšice; dp. Aug. Turek, kaplan, Hor. Litvínov; 3 K: vdp. Jindř. Kostlivý, vikář, Dlázdov; po 2 K: vdp. Jan Čubán, arciděkan v Mceřicích; vdp. Fr. Kuhn, vikář, Studenec; vdp. St. Štautný, farář, Loučeň; vdp. Jos. Rejzek, děkan, Nymburk; vdp. J. Hajzler, děkan, Přelouč; nejm. kněz z Č. Budějovic; dp. Fr. Štěpánek, kaplan, Hroch. Týnec; dp. Frant. Jelínek, kaplan, Strážov; dp. Václ. Bartovský, kaplan; po 1 K: dp. Josef Višňák, katecheta, Č. Dub; dp. Václ. Böhm, kapl., Čermná; vldp. Frant. Illem, arciděkan Zbraslavice; dp. Frant. Dytrt, kaplan, Bratř. kupy; dp. J. Semerád, Čáslav. O další podpory snažně prosí Frant. Jukl, kaplan v Hradci Král.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. května 1902 1 hl. pšenice K 14 95—16 20, žito K 12 20—12 60, ječmene K 8 60—9 90, oves K 6 80—7 80, proso K 9 00—10 00, vike K 9 00—10 10, bramb. K 16 50—19 50, čočky K 16 00—20 00, jahel K 18 00, krup K 16 00—24 00, bramborů K 2 00—2 30, jetelového semínka červeného K 00 00—00 00, jetelového semínka rus. K 00 00—00 00, máku K 31 00—35 50 lněného semene K 17 00—19 00, 100 kg. žit. otrub K 12 00, pšeníc. otrub K 11 50, 1 kg. másla K 2 40—2 60, 1 kg. sádla vepřového K 1 80—1 76, tvarohu k 0 32—0 36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0 00—0 00, jeden hl cibule K 8 00—0 00, jedna kopa drobné zeleniny K 1 10—4 00, 1 kopa zelí 0 00—0 00 K, 1 pytel mrkve 7 00—0 00, 1 kopa salátu K 0 00—0 00, 1 kopa petržele K 3 00.

Bursa práce.

Přijme se ihned dělník kniharský a krejčovský. Přiblíšky u p. J. Poláka v blízk. residencei v Hradci Králové.

Výborová schůze politického křesť. demokratického spolku pro hejtmanství královéhradecké jest v úeděli 1. června o 3. h. odp. v Adalbertinu.

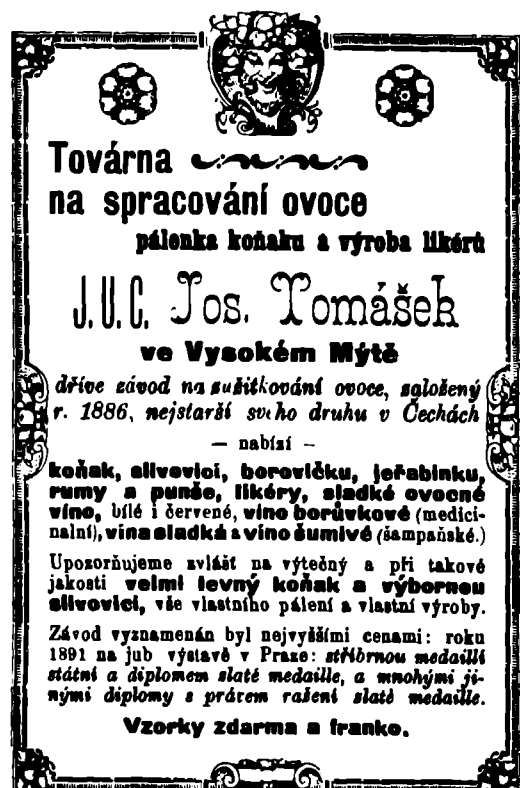
Kostelní náčiní

vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v obn. zlatí a stříbří.
Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš. k.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku
„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.
Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí
František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.
Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Staré
poštovní známky
z let 1850—1875 se koupí.
Adressu sdělí administrace t. l.

Veleduš. duchovenstvu, sl. řeholím, stavům
a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za tovární ceny zboží
zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na
vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla
ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve
stkvostných kasetách, hodinky se k vánočním
dárkům a j.

Výborné creamy ku holení Satom a
Schaving columbia na místo mýdla zasílám
rovněž za velmi levné ceny.

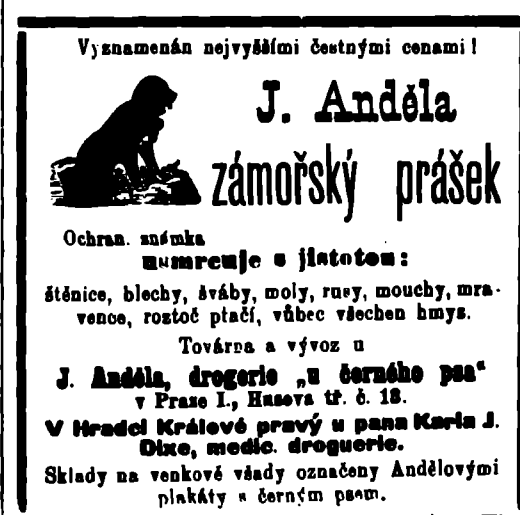
Pravé angl. vyzkoušené břitvy,
za jejichto výbornost jako odborník ručím, za-
sílám od 1 zl. 20 k. r. výše. Nehodící se
břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo
peníze vrátím.

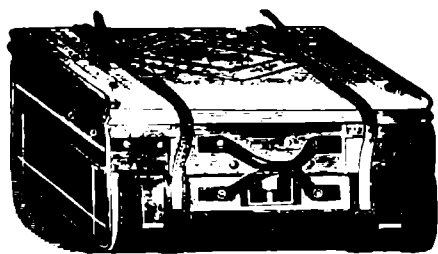
Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od
3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větší objednávce poskytnu zvláštní slevy.
Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že
jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokoje-
nosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.
V dokonalé účtě

Václav Dvorský,
sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščiná tř. 1 n.

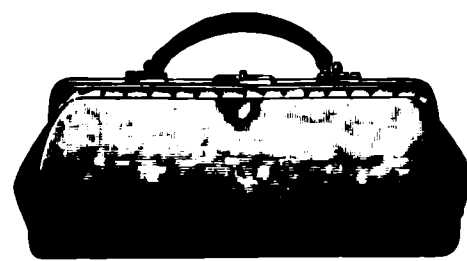
Víceletá záruka.

Největší sklad v Hradci Král.

Cestovní potřeby

vlastní výroby

tobolky, pouzdra na doutníky a navštívenky nabízí
nejlevněji jediný odborný závod toho druhu

F. Růžičky

v Hradci Králové

proti hotelu „MERKUR“.

Objednávky a opravy se přesně a v době nejkratší ve vlastní dílně vyřizují.

Pp. továrníci a velkoobchodníci se upozorňují
na vlastní výrobu vzorkových kufrů.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zašle na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledušoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

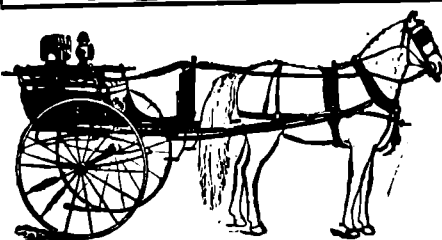
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Výhodná výměna

starých kočárů za nové.

15 kusů nových kočárů,

20 párů anglických postrojů

má stále v každé ceně na skladě

Jan Černý,

hotovitel kočárů

v Hradci Králové vedle bisk. residence.

Několik pěkných ojetých
phaetonů, též 1 kučír málo opotřebo-
vaný levně na prodej.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veledušojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Spolkové prapory, stuhy,
ozdobné výšivky dle před-
ložených výkresů, mešní
roucha, přikrovy, kostelní
prádlo a všeohny v ten

odbor
náležejí-
cí před-
měty
levně a
přesně
zhoto-

vuje sirotčinec

Růžencová výroba

Praha I., Konviktská ul. 296.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Velký výběr

zlatých a stříbr.
skvostů, svateb.
darů, kapesních
i nástěn. hodin
v krás. provedení
doporučuje - - -

JAN —
KALIS

hodinář a zlatník
v Rychnově n. K.
přísežný znalec
c. k. okr. soudu
obrázkové
cenníky zašle.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Jediná odborná dílna toho druhu v Hradci Králové.

Zlatá medaile.

Odborná dílna sochařská a kamenická

Hosp. prám. a nár. výstava v Hradci
Král. 1894.

Františka Pražáka v Hradci Král.

u Pražského Předměstí.

Doporučuji se P. T. obecnstvu ku provedení prací sochařských, kamenických a ornamentálních v mramoru, sienitu, žule
a pískovci. Umělá práce kamenická a ornamentální pro pány stavitele. Veškeré práce hřbitovní jako: hrobky, desky do zdi, pomníky.
Provedení prací těchto věnuji jakožto odborník veškerou péči, by vše bylo řádně a architektonicky provedeno. Za vzorné provedení
veškerých prací ručním, tak že může každý volně znalce sobě povolati.

Práce figurální provádím buď dle modelu neb fotografie a mohu každého pana odběratele řádně obsloužiti. Návrhy i eb
skizy dle přání v každé době a zdarma. Písmo při odebrání pomníků neúčtuji. Dále upozorňuji na nově zřízený sklad sienitových,
mramorových a pískovcových pomníků za ceny levné.

Prose o laskavou přízeň, znamenám se v účtě

František Pražák.

Poděkování.

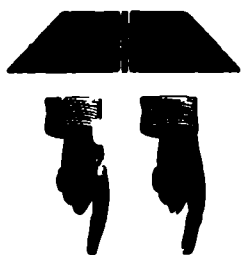
Za přemnohá blahopřání, jichž se mi u příležitosti jmenování a inštalací jakožto kanovníka při kapitole biskupského chrámu sv. Ducha v Hradci Králové — po telegrafu aneb poštou dostalo, dovoluji si též v těchto listech veřejně vzdávati všem, jichž se týče,

nejvroucnější díky,

přeje spolu na vzájem všeho blaha hojnost měrou vrchovatou.

Hradec Králové, 28. května 1902.

Dr. Jan Nep. Soukup,
kanovník.

Navštivenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihhtekárna.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká pošta.
Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Uplné garnitury.

Vzory na pokládání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samety. Pevné ceny. Plyše.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

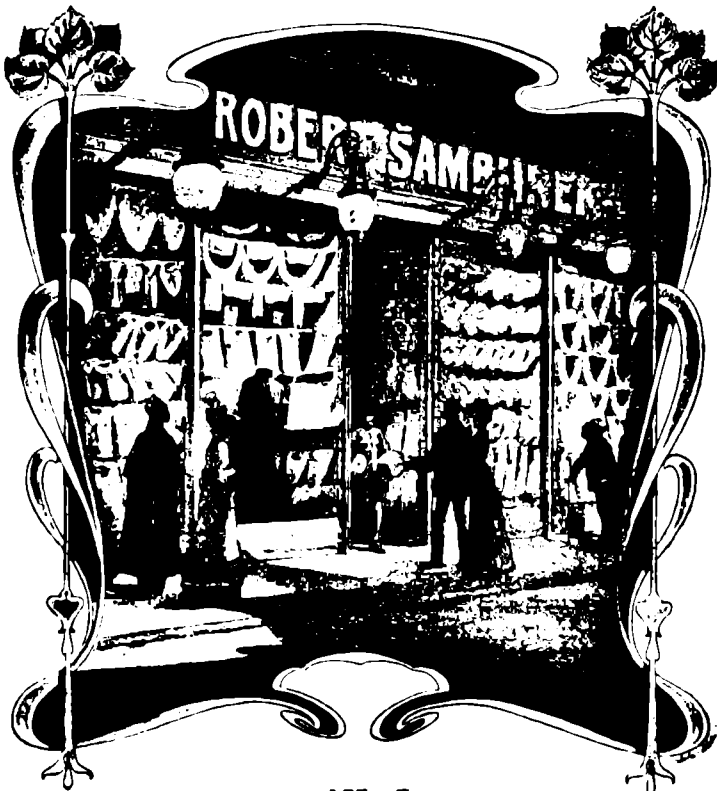
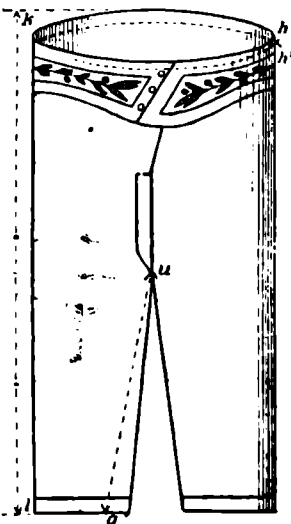
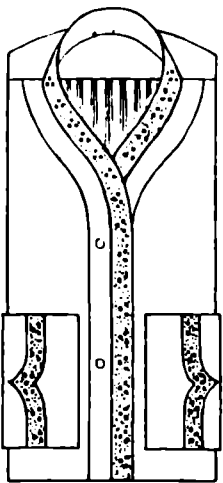
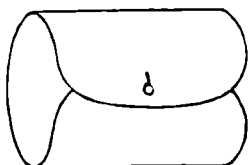
zlatník a pasíř v Ohrudimí

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silně v ohni zlatené a stříbrné, než se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
snovzalaceni a stříbení starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod má už se vykázati četnými povova-
nými příklady P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelen,
táček na křest, svícen, paciškálů, schránek na Nejvá-
tější, patenek atd. co nejvíce.

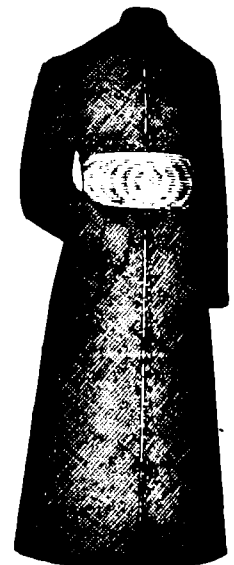
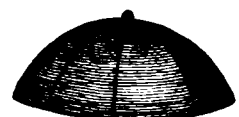
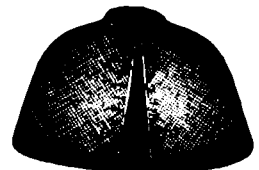
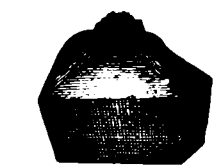
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 23.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 6. června 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poleidne.

Ročník VIII.

Sokolské Confiteor (vyznání).

Když se v Čechách roku 1845 začalo jezdit „bez koní“, to jest po železnicích, říkali staří lidé: „Čeho jsme se to jen dočkali!“ A přišlo století dvacáté a my, co jsme byli mladí, anebo jsme na svět přicházeli, když se bez koní jezdit začalo, jsme staří anebo stárneme. Což divu, že po způsobu starců století devatenáctého říkáme po nich: „Čeho jsme se to jen dočkali!“

Tak jsem právě v tyto dny povzdychl i já. A kterak bych byl mohl tak nepovzdychnouti, když pojednou čtu sokolské „Confiteor“! Opravdu? Opravdu! Skutečné Confiteor! A že sokolské? Inu sokolské!

Sokolstvo totiž vydalo svou statistiku (číselný přehled) čili výkaz počtu členů a cvičenců od r. 1895—1900 a oznamuje jako jistou věc úbytek členů. V některých jednotách až sto padesát procent členů ubylo! To je začátek toho Confiteoru. A pak se v něm pokračuje tím, že se hledá příčina toho úbytku a praví se, že příčinou tou jest „nedostatek smyslu pro krásu a dobro, úpadek ideálního ducha v lidu a zvláště v české mládeži... Hlouposti, sklenice dobrého piva, smyslná láska, ... plný žaludek, toť prý jsou ideály dnešní mládeže“.

Čeho jsme se to jen dočkali! Jenže mi napadá ještě jiná stará povídku. Když se začalo po zemi jezdit bez koní, začalo se taky tou mašinou jezdit po vodě do Ameriky. A stalo se, že se odtamtud jeden taky vrátil. „Jaké pak to v té Americe přece je?“ Tou otázkou na něj doráželi. „Docela jiná nežli zde. Všecko jako na ruby. Lidičky, to jsem se podivil, když jsem tam přišel. Myslel jsem, že se mi to jen zdá, anebo že jsem blázen. Vidím vám tam stromy, jak mají kořeny v luště — ve vzduchu — nahoře a ovoce dole při zemi. Inu je to holt Amerika. Tam je všecko jinak. Tam není třeba pro ovoce lézt na strom, tam má člověk všecko zrovna u huby“.

A tohle že mi napadlo při tom sokolském Confiteoru? Ano, to mi napadlo. Páni se vyznávají, že není ideálů, to jest záliby ve věcech netělesných, tedy čistě duchových a že mládež na místo ideálů má zálibu v hloupostech, v jídle, pití a smilstvu. Ale čím to je? Inu je to, čili byla to holt ta Amerika. Tam je všecko jinak. Tam jsou kořeny v luště a hrušky u země. Páni chtějí mítti ušlechtilé ovoce ideálů, ale kořeny v luště. Páni učinili Sokolstvo spolkem úplné beznáboženským. Sokolové mnohde již ani o pohřbu za mrtvolou do kostela nevejdu. Páni to udělali všecko jinak, než tomu skutečně jest. Půdou, do které musí pustiti kořeny lidské duše, má-li nésti ovoce vyšších snah, jest Bůh. Bůh je nejvyšší dobro a nejdokonalější krásno. Sám Palacký pravil, že jedině Bůh je pramenem zápalu pro pravdu, dobro a krásno. Ale toho páni zavrhlí. U nich není a nebylo potřeba vystupovati na strom, to jest vystupovati a povznášeti se až k Bohu. Je to nepohodlné. Bylo by lehčí mítti ideály, jako to ovoce tam v Americe při zemi. Ale kdo chce mítti ideály bez Boha jen při zemi čili „u huby“, ten se právě toho dočká, co Sokolstvo nyní vyznává, že je ideálem huba, to jest, co jde do huby a z ní do žaludku a pak ještě něco ošklivějšího. A pak tu zbývají ještě ty „hlouposti“, které dle vyznání Sokolstva jsou ideálem naší mládeže. Inu je to holt Amerika. Hloupí lidé uvěřili, že v Americe mají stromy kořeny ve vzduchu. A kde se věří, že duše lidská nepotřebuje mítti kořenů v Bohu, — inu — tam na konec konců jsou ideály — hlouposti!

Čeho jsme se to jen dočkali! Aby tohle ještě včera byl řekl nějaký klerikál, katolík! Toho by byla nějaká Samostatnost nebo až posud nepokřtěného pana Wohryzka Osvěta zmalovala až do modra. A nyní to máme černé na bílém od Sokolů samých. A proto snad jsme se dočkali těch časů, za kterých je volno upozorniti na to, co jiný konservativní list český o téhle věci píše. „Dokud So-

kolstvo neštvalo proti lidem směru konservativního a proti katolíkům zvláště, dokud se nesměli různí protestantští (k Německu táhnoucí) pastorem a lškové (němečtí starokatolíci s náterem národním) roztahovati se svými protikatolickými přednáškami v sokolských jednotách, dokud se nepropůjčovaly z přispěvků lidí katolických vystavěné sokolovny za modlitebny cizího, o vyhubení víry otců našich usilujícího, původem svým švýcarského helvetismu, dokud se nestal — Sokolstvem uměle vypěstovaný — Husův kult (uctívání) stupínkem ku všelijakým (často i placeným) hodnostem, dotud znamenalo Sokolstvo sbor, ku jehož prospěchu a zdatu mohli pracovati všickni Čechové“. K tomu dodáváme: Dokud do Sokolstva venkovského nevnikl duch bezbožnického a spolu prostopášného socialismu, dotud bývali členy jeho lidé i třídy konservativních. Když ale — jak bychom mohli příkladem doložiti — opilý Sokol z vrstvy nejspodnější na výletě tyká člověku slušnému, a bratrem chce nazývati toho, jemuž zitra musí říkati „milostpane“, — dokud n. p. třebas vesnický žid kořalečník je „thaky“ Sokol a hasič atd., jen aby lid v sociální bídě své i na dále byl držen, tu ovšem není se čemu diviti, že Sokolstvo stůně na úbytě. A nespomůže nic obmyšlené sloučení hasičů se Sokolstvem. Zkázíte-li krev hasičů, zkazí vám i ona tělo Sokolstva.

Říká se, že vyznání se je známkou pokání, a zdálo by se, že je tedy Sokolstvo na cestě, k polepšení svého stavu vedoucí. Ale nám se zdá, že ten Confiteor našeho Sokolstva není ještě dosti ryzí. V Confiteoru říkají se slova: Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa! Má vina, má vina, má veliká vina! Páni vůdcové Sokolů, kteří je pronikli pustým bezbožnictvím, nevědomým husitským boucharonstvím, slepou záští proti nejvláste- nečtějšímu katolicismu, útrpný úsměv vyluzující mazlení se s domácími i potulnými, jen svou sektu na zřeteli majícími pastory, tyto pánové to jsou, kteří kajíce nad úpadkem Sokolstva káž by měli tolik sokolské srdnatosti, aby řekli: Nostra culpa! Naše vina! Naše vina! Naše veliká vina! Myslím, že by toto jejich právě vyznání jim neškodilo! Naopak! V tom „mea culpa“ bývá často — vznešená a uchvacující velikost.

Otto Freiher, protestant, líčí v německém jednom časopise dojem, jaký na něj učinil sv. Otec Lev XIII. Protestant ten dostal se s paní svou do kaple Nejsvětější Svátosti, kudy přicházel staršíký papež podepřen o dva kněze do chrámu svatopetrského. Přivítán byv hlubokou úklonou všech, pozdravil zástup s jemným úsměvem. Avšak hle! Ten domnělý „tyran ducha lidského“ padá na svá kolena a za hlubokého, při tom nastalého ticha jest alyšeti šepotem pronesená slova jeho. A která? Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa! Freiher bál se zarosané oči povznést k mauželce své. Učinil tak přece! A shledal i v jejích očích slzy!

Ejhle! Toť jistě uchvacující moc pokorného „mea culpa“; moc, která rázem mnoho předsudků vypudila z duší dvou protestantů. Ba ještě více osvědčila; Freiher sám povzdychl za papežem: Ano, ano! Nostra culpa, nostra culpa! A proto se domýšlíme, že by se žádný vůdce Sokolstva za to nějaké „mea culpa“ stydět nemusel. Naopak! Mužné takové nostra culpa by bylo s to, ne-li i slzu vynutiti z oka našeho, tož přece uznati, že v čele Sokolstva stojí muži velící. A pak by to zajisté s těmi ideály nebylo jako v té vybájené Americe s těmi kořeny ve vzduchu. Kdyby nejvyšším ideálem byl Bůh, pak by nejen Sokolstvo, ale i celý národ hrozících úbytí byl uchráněn.

V husitské době obchod měl (v Čechách) v rukou lid, a potom rozdělil se lid s Němcem.
Z. Winter: Kulturní obraz českých měst I., 143.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 4. června.

(K pověchné politické situaci. — Několik slov o prohlubování oslav památky Husovy. — Který český list vykazuje největší úspěchy. — Přisnutí „Katolických Listů“ že byly s pražské radnice (proti „Obnově“) falešnými zprávami klamány.)

Vysoká politika, do níž se český národ vedoucí strana pustila, začíná jeviti svůj rub, který jest sice veselý, ale k smíchu není. Když totiž byl v nedávných dnech slavné vládě odhlasován státní rozpočet na r. 1902 a tím způsobem postavení její i přese všechny nářky a žaloby národa českého na další dobu zabezpečeno a upevněno, tu si čeští politikové ve Vídni radostně zamučili ruce, že prý jsou opět volní a že mohou vládě dělat opětně opozici a působit nesnáze. To do vyřízení státního rozpočtu nebylo možno. A proč? Krátce řečeno proto, že by tím byla věc českého národa, kdyby státní rozpočet vyřízení nebyl, těžce poškozena.

Radost nad tím, že vláda dosáhla schválení státního rozpočtu, jest u českých poslanců zjevem neobyčejným. Český lid byl zvyklý stále pohlížeti na vídeňské vlády s netajenou upjatostí a tu najednou jeho poslanci pokládají její zájem za zájem českého lidu. Kdyby bylo nedošlo k vyřízení státního rozpočtu, spatřovali v tom škodu pro české země. Po jeho schválení cítí se býti opět volnými a mohou si prý proti vládě zase něco dovolit. Slavná vláda jim zajisté tuto radost ráda přeje, když mají za potřebné vzpomínati na parlamentární opozici, která jest však dnes po odhlasování rozpočtu vlastně zbytečností.

Zjev, jež jsme tuto vyličili, jeví se býti veselým. Zástupcové českého národa, když má vláda státní rozpočet schválený a tím nej-mocnější zbraně poslanců staly se bezpředmět-nými tak, že stojí vůči ní pouze s holými rukama, chtějí s tímto holým rukama vésti proti ní boj! To je přece veselé, ale smáti se tomu nelze.

Stojíme totiž před situací, že jest uznanou potřebou a nezbytností ze strany české politiky, aby státní rozpočet docházel rychlého a klidného příslušného schválení, čehož průtah nebo opak by české zájmy znesnadňoval a poškozoval. Poměry české dospěly a vypály do té míry, že české zájmy začínají se v politickém ohledu krýti se zájmy klidné, věčné státní politiky. Někaké opozice a povyky za dnešních dnů stály by takové oběti, k jakým se politikové českého národa tak snadno více ne-odhodlají s tím lehkým srdcem, s jakým se vstupovalo v rozpory s vládou ještě nedávno. Poslední doby prokázaly, že jistý modus vivendi českých politiků s vládou jde českým zájmům k duhu daleko více a lépe, než-li jim sloužily bývalé české vzdory. Dnes není českého města a českého okresu, jemuž by o klidné vyřizování státních záležitostí nešlo.

Proto tato situace hloučá a důrazně naléhá na to, aby politický program českého národa byl také v tomto smyslu stylisován. Pro budoucnost jest u nás nezbytným určité a jasné vytyčení záležitostí, k jejichž opatření by česká politika pevně a rozhodně postupovala a při tom neodkladnou jest definice zásad, jichž by při tom užívala. Politisování od případu k případu, politisování osob a frakcí jest dnes u nás odbyto vyhouplou na denní pořádek potřebou, aby se politisovalo s určitým programem pro budoucnost se zřením ku prospěchům všeobecným.

Dosavadní české politisování spravovalo se taktikou občasných výpadů na státní správu, při nichž hledělo se to či ono vykřičeti. Při tom pak česká politika ustavičně se ohlížela po tom, co podnikají politikové jiní, tak že česká politika byla samý ústupek a přístipek. Avšak přítomná doba káže, aby program české politiky pro budoucnost byl přesně určen,

aby bylo v obsah jeho pojato vědy jen to, od čeho by se nemusilo a také nesmělo za žádnou cenu potom ustoupiti. Českou politiku jest třeba postaviti přístě na stanovisko, s nímž by politikové jiných národů byli nuceni počítati u vědomí, že český národ od něho neustoupí.

Toho však doposud u nás nebylo. Česká politika provolávala pořád jenom rozmanitá hesla, jež potom zrovna tak lehkovážně opouštěla, jako je lehkovážně provolávala. Tím ovšem dá se potom vysvětliti, proč se stále vracela tam, odkud vyšla. Takové politisování musí dle nastalé situace přestat. O tom jest přesvědčen každý, kdo politiku považuje za politiku a nikoli za lov mandátů. Poslední doby ukázaly, že české zájmy vyžadují klidného politického rozvoje a že tento klidný rozvoj sám přirozeně dává do rukou českého národa sílu a moc, o níž ještě před desíti lety neměli jsme ani dosti jasného pojmu. Když uvážíme, že české vlivy ve státní správě se za posledních deset let zdvojnásobily, když cítíme, co to pro českou věc znamená, tedy není o tom žádné pochybnosti, že ku př. jedním z bodů našeho politického programu na příštích nových deset let musí býti především snaha, aby dnešní naše vlivy ve státní správě během té doby znova se zdvojnásobily tak, abychom více nebyli v této říši národem jinými národy ovládaným, ale aby příslušníci jeho zaujímali ve státní správě všechna místa, jichž se v ní domoci právem mohou. Toto na ten čas jest nejpřednější důležitostí, k níž má česká politika směřovati po zkušenostech, jichž v posledních letech nabyla vidouc, co to znamená, nemíti ve státní správě jenom samé odpůrce.

Nechceme se dále o politických potřebách přísti doby šířiti, ale jenom k tomu poukážeme, že přítomné časy ukázaly nám novou politickou situaci, v níž jest jasné viděti, jak se české zájmy kryjí s klidným státním rozvojem, když se mu z naší strany nečiní malicherná opovice, ale když se od příslušníků národa našeho ve státní správě zaujme každé místo, pro něž se našinec hodí a když se klidně shrne do českého sáčku každá koruna, již pro českou věc z pokladnice státní získati možno.

Provádění opaku toho bylo by z české strany vždycky jenom dobrovolné sesilování směrů a živit nám úporných. Proto dalšího dokazování netřeba, že je to věc těžká, chtít zabít píseň ježka. Zjistěte že každý rozumí, co jsme pověděli. Když bude ve státní správě co nejvíce našinců, bude v ní o to méně našich odpůrců; když bude ve státním rozpočtu co nejvíce našich položek, z bude v něm na prospěchy našich nepřátel co nejméně výhod.

* * *

V poslední době předsevzatá snaha prohloubení oslav památky M. Jana Husa zůstane pro letošek asi již bez ovoce a památka Husova bude oslavována nepochybně způsobem u nás obvyklým. Ale spoň že mnoha stran jest již slyšeti zprávy o přednáškách, jež se o významu Husovy konati mají. Kdo bude přednášky ty míti, o tom se však doposud nemluví. Bádání o Husovi a době jeho vykazalo v po-

sledních letech tolik důležitých novot, že bez jejich znalosti stává se každá přednáška o předmětu tom přeskítkem a nepřistojností. A u osob, jimž nová bádání o Husovi jsou známa, a přednášky ze žádné strany zakročeno nebylo o to asi z toho důvodu, že osoby ty již v letech minulých přednášky o Husovi odrékly u vědomí, že v ohledu tom třeba počkati na vydání souboru nových poznatků o Husovi, jehož k upravení správné přednášky jest nezbytné nutno.

Dnes třeba ku pronesení přednášky o Husovi vážného studia, neboť frása a fantasie se již i o tomto thematu přežily a odpornými se staly. Kdo chce za přítomné doby o Husovi přednáseti, ten musí znáti především soubornou historii Evropy, aby mohl posluchačstvu vyložit, jaké kde poměry v sousedství Čech panovaly a co sem odkud z nových hnutí přišlo. Dle toho lze potom viděti, co bylo do Čech z ciziny přišlého a co na hnutí husitském bylo skutečně českého, domácího. Proto ovšem že třeba přednášeti dále znáti důkladně a hluboce české dějiny, aby vystihl myšlenkové a sociální proudy, které více než-li sto let před Husem českými zeměmi táhly. K takovému rozboru může se odvážiti jenom dokonalý znalec české minulosti, kterýž potom musí dále nejpříjemněji ovládati znalost příběhů a působení osob XV. věku, aby mohl vystihnouti a rozlišiti, co z ducha tehdejší doby lze připsati na vrub Husovi a co bylo prací a dílem jiných. Přednášec o Husovi a době husitské musí býti také muž klidné mysli a věcných názorů, aby když dojde ve své přednášce ku konstatování ztroskotání českého království, k rozvrácení stávající slavné, Karlem IV. dovršené české kultury a k zubožení a zbídačení vsi země české, zachoval si jasné vědomí tak, aby zříceniny nevydával za slávu a úspěchy, zpátečnictví za pokrok a osvětu a všeobecnou bídu za blahobyt. Přednášec takový musí také dověsti rozlišiti záznamy o době té: neboť nejpochvalnější zmínky o Husovi a jeho působení vycházejí obyčejně ne od jeho nějakých ctitelů, ale od největších nepřátel českého národa. Proto při přednášce o Husovi a jeho době není tak snadným oddělití stín od světla, zrno od plevy, pravdu od zdaní, k tomu jest zapotřebí značných předběžných studií, jež pak následkem nedostatku jednotné, autoritativní a o prameny v každém svém řádku opřené moderní monografie o Husovi jsou velice nesnadná. Bylo by nanejvýš záhodno, aby historické vědomosti přednášců o Husovi podrobeny byly při předběžném ohlédnutí jejich jménem důkladné revizi, aby se tak oslavování jeho nestalo osobním křesťem ku př. knihkupců p. Františka Horálka a p. Havlíčka, p. Slechty Křivoklátského a podobných kapacit, které při žádném randálu nescházejí.

Dnes za veškeré podobné nepřistojnosti, které se v letech minulých pod zástěrou oslavování památky Husovy děly, jest svou mravně zodpovědným v Praze na staroměstské radnici o prohlubování oslav těch rokujících sbor, kterýž jest povinen veškerým vlivem o to pečovati, aby všelijakými tlachaly z Husovy historické osobnosti nebyla dále strojena moderní karikatura, neboť dnes Hus i panu lškovi při jeho náboženských hokuspokusech musí sloužiti za proutěnou „problírmameel“, na niž

on větší rozmanitě vřmýslu svého starokatolického řemesla. Sbor ten zajisté se postará, aby řečnění o Husovi neujímali se pánové, kteří o něm mluvíti mají pouze dobrou vůli, ale žádných vědomostí, aby to správně učinili dovedli.

Jak se dovidáme, leží u pražského nakladatele p. Jos. R. Vilímka již delší dobu prof. drem V. Flajšhansem sepsaný stručnější životopis Husův, který na ten čas, dokud nebude v ohledu tom zjednáno nic obšírného a látku tu do nejposlednějších podrobností vyčerpávajícího, mohl by dobře jako rukověť k životopisu Husovu sloužiti, kdyby byl vydán. Snad by to byl i předmět vědeckého obchodu, kdyby p. Vilímek knihu tu rychle vydal. Pan prof. Dr. Flajšhanse při svých dosavadních publikacích a přednáškách o Husovi podal nejzřetelnější vystižení jeho působení i osoby. Proto by nemohlo při nedostatku všeho jiného býti na žádnou škodu, kdyby tato hotová práce Flajšhansova byla co nejrychleji odevzdána do rukou širší veřejnosti. Ctitelé památky Husovy zajisté že v týdnu spis ten rozeberou a když oni ne, tedy jistě katolická intelligence větš díl jeho nákladu rozkoupi, aby se o Husovi nových sdělení dověděla.

Kdo pak z českého obecnstva dle starších, již r. 1848 tedy před celým lidským věkem nabytých bádání o Husovi se chce hned jistých poznatků dověděti, toho odkazujeme na Palackého „Dějiny národa českého“. Vypsaní doby husitské obsaženo jest v nich v díle III., částce 1. a 2. t. j. v pátém a šestém svazku celého díla.

* * *

To jest dnes žádnou deklamací nevyvratitelným faktem, že všeobecnou situaci ovládly v českých zemích vlivy tisku konservativního. Přes to, že časopisy povahy svobodomyšlné, radikální a socialistické s vynaložením nejhrubšího novinářského kalibru tu a tam někoho dopálí a pozlobí, doznati se musí, že obecné smýšlení za dnešních dnů kráčí přes ně ve smyslu svého denního pořádku dále v před. A nebyti té okolnosti, že se do české veřejnosti ponejvíce se šíí známosti a hmotné zofialosti nahnao plno lidí, kteří jednak v samosprávě, jednak při záložnách a jednak ve všelijakém placeném zastupování různých funkcí hledají živobytí a svou existenci, při čemž lze jim velice mnoho vyčítati, nikdo by si našeho opravářského tisku ani nevšímal. Proto také za přítomné doby svobodomyšlný tisk nápadně vadne, radikální skomírá a socialistický jest živ z povyku a předstírání moci, již vlastně nemá, tak že svým časem za nedlouho i své nynější čtenáře omrzí.

Dokladem tohoto našeho vylíčení stávajících poměrů jest přítomný stav „Politiky“, závodní tiskářského a vydavatelského v Praze. V závod ten sestoupilo se před 20 lety několik nemnoho osobností s 90 podily po 500 zl., tak že závodní kapitál jeho obnášel dohromady 45.000 zl. S kapitálem tím vydával závod ten německou „Politik“, která za nynějších poměrů valného zisku, jsouc vedena v duchu českém, násti nemůže, pak li totiž nevyžaduje dokonce obětí. Dále založena „Národní Politika“, řízena v duchu konservativním, která jest dnes nej-

žel jako sestarálý Meřisto. A magnetická okrasa kolotoče při všem tom rozruchu zcela nedbale si šátečkem pobrává a tvář svou k azuru vznášejíc, v stříbrné práce paprsků měsíčních dále ji koupala. To imponovalo ještě víc. A tak za ten večer přece hezká hromádka šestáků v ruce kolotočnickové uvala.

Druhý den byla neděle; odpolední zvuky mosazných sláviků a krkavců svolaly na „Klášteř“ obecnstvo ze všech konců města.

Nával na kolotoč byl tak značný, že ani večerní zjev nemuší na patře promenovati. Kdož ví, zda by se tak krásně také ve dne vyjímal. Ale ta passažérská vášeň měla také stinné stránky. Aspoň často bylo slyšeti tvrdé výtky vybirajících starocha. Při tom stál blíž kolotoči jeden sextán, kterému dle vzezření by každý hádal nejméně 36 let. Vousy měl husté a dlouhé jako Kara Mustafa; a měl je tak tuhé, že by je ševci jistě rádi zaplatili, kdyby jim je chtěl prodati na dratve. A k tomuto přistojícímu, který vlastně ještě ani 20. rok svého věku nedokonal, utekl se pojednou exekutor se svými žaly a bolestmi. „Podívejte se, pane, na tam toho kluka mizerného“, zahofkoval zlostně, máváje prázdným táckem; „jen se na něj dobře podívejte; ten kluk prašivá si jezdí celé odpoledne, a já od něho krejcar nevidím. Jak se kolotoč rozjíždí, klouček hupí na podlahu. A jak čeratva vybirám, tak čeratva přede mnou do kola ubíhá; obrátím se zpátky, abych mu nadběhl, ale on sloděj běží taky na zpátek. A kdybych skočil dolů a hodil po něm kamenem, urazím některé šimle uší nebo rozbiju vergl. A jak přestaneme točit, už se mi ztratí někde mezi lidmi. Ach ta duše semenatá, slodějská, darebácká!“ — Nepochybně se ten host z laciného kraje cvičil na kasíra ujíždějího do Ameriky.

FEUILLETON.

Vzpomínky na „Klášteř.“

Píše J. S.—a.

III.

Jednou se utábořil na „Klášteře“ majitel „uměleckého kolotoče“ se třemi pohyblivými chalupami. Plno lidí kibicovalo na dva odrbání architektky, kteří otáčecí stan s velikou pilí budovali. Když počali z útrob vozových vynášeti bezky vyspělé koničky, zamžoural jeden oáem na diváctvo s povzdechem: „Bá jo, je to věcko moc kostnané a tak to moc tlačí!“ A když viděl, že jeho poznámka nalezla obliby, dodal ještě: „Ono se řekne: semenec, ale jen ho zobat z flašky; já bych tu práci tak snadno nezastal, kdybych nebyl na koně zvyklý už z vojny, když jsem sloužil u dragounů.“ Nová salva smíchu zevlujícího publika.

Konečně všecko harampáci i s různými plachtami srovnáno v hrozitanskou otáčecí archu — o dvou poschodích. Dole na skákací šimly, houpavé korby a lodky se platil čtverák; kdo se chtěl otáčeti na poschodových sedadlech v říši sametu a skleněných drahokamů, musil připlatit dva krejcare.

V prostřed arény vykukovaly z červené plachty mosazné píšťaly velkého orchestronu. Brzy již přepadne tato „bestia musicalis“ ze svého doupete nic netušící sluch pokojných kibiců. Jest již večer, luna nad obzorem a majitel pobíží váhavce, aby se nedali nutit. V uctivém půlkruhu stáli kolem celé mašiny holky a dámy, kluci a boží, kmání, felbělili a nejvíce v zadu oficiři ale málo kdo se chtěl stát passažérem; snad si každý

myslil, že stejně nikam neujede. Když přece aspoň patnáct cestovatelů — smatérů — usedlo, zařval brozný orchestron jako když Máru bouchne do zad, až se všechny dráty kolotoče zatřáslý; a jeho divé zvuky uvedly mašinu do rychlého tance. Koničky na drátech skákali, korby a lodky se kývaly, až si z toho mohli passažéři odnésti pomalu morfakovu nemoc. Vše rychle dokola spěchalo, jsouc poháněno do předu zuřivým komandem mosazné kapely. Tím flašinetem by se snad dali stroubit k vojenské hotovosti Buři z celého Transválu; snad ani „Zuřivý Roland“ tak pronikavou trumpetu neměl, až ji slyšel Karel Veliký až za Pyrenejemi. Bylo to právě kanibalské bombardování uší. (Jeden obyvatel Klášteřského náměstí se k tomu všemu ještě druhý den naivně divil, proč mu s okem všechen kyt do rána opadal). Když vícehlavý bombardon rochl naposled, koloběh se zmírnil, až ustál zcela.

A v tom náhle, kde se vzala tu se vzala, jako v pohádce se objevila na hořejší palubě sličná tvář — ženy kolotočnickovy. Nic platno, vzdušná ta scéna byla úchvatná; ten ovládný, sametový obličej, posetý paprsky měsíce i postranních lampiček, zápasiti se zdál s nádherným svitem luny. Představte si tu nejkrásnější dámu, kterou vůbec znáte, a ještě to všechno není nic proti spanilosti toho nenadálého večerního zjevu. Není potřebí zvlášť ještě dokládati, že temhle theatrální nápad přivedl diváctvo v příjemnější rozzechvění než býti hlas flašinetu. Vojáckové aspoň dávali nehlas sympatické profery; hned několik šarží vyšlých i nižších spěchalo po dřevěných schůdkách na horu; takové Artemidě už rádi šet obolů do malé rukavičky vtisknou. Dolejší berní úřad již nebyl tak přitažlivý; tam vybíral čtveráky kmet v mysliveckém kloboučku, který vyhlí-

rozšířenější a nejčtenější českým tiskem, jemuž ani mladočeská vítězství, ani radikální ruch, ani socialistické hnutí nijak neubližily. Krby jeho čtenářstva rok od roku rostly tak, že závod „Politiky“ zakoupil v Praze na Václavském náměstí dům „u Štočků“, jež zbořil a na místě jeho zbudoval nádherný palác pro své redakce, administrace a tiskárnu. Realita tato a její zařízení má dnes při nejmenším cenu 2.000.000 K. Původních 80 podílů do letoška nebralo žádných úroků ani dividend, až letos poprvé po zaplacení závodního paláce berou majitelé jejich za rok 1901 čistý zisk, z něhož na jeden podíl připadá za minulý rok 2000 K. Za rok 1902 pak očekává se zisk dvojnásobný.

To jest efekt, který sám mluví a dalšího výkladu nepotřebuje, který list a jaký směr jest v českém lidu nejrozšířenější a nejoblíbenější. Prostě to konstatujeme.

• • •

Pisatelé těchto dopisů z Prahy dostalo se v posledních dnech vzácného zadostiučinění, o němž pomlčetí bylo by jednáním proti váše a vlivu tohoto listu. Pisatel těchto dopisů několikrát dotkl se poměrů panujících na pražské staroměstské radnici a sice způsobem nejvážnějším. Proti jeho vývodům neozval se nikdy žádný z časopisů a osob, o nichž byla zde řeč, ale obyčejně „Katolické Listy“ loni a předloni nejhrdžnějším potutelným způsobem hleděly „Obnovu“ a její radniční zprávy paralyzovati a dopisovatele jejího odstraniti. Vznikly z toho zápasy, kdy i „Katolické Listy“ veřejně na osobu dopisovatele „Obnovy“ se vrhly. Odbili jsme tehdy ony čisté duše, jak zasluhovaly.

V posledních dnech pak dostaly se „Katolické Listy“ do křížku s „Našimi Listy“. O darebném boji tom, za jehož smutné následky jsou zodpovědní v nejprvnější řadě předáci katolické strany v Praze, na těchto místech milosrdně pomlčíme. Avšak musí nás zajímati, že nyní „Katolické Listy“ přiznávají, že do redakce jejich uosila jistá osoba ze staroměstské radnice falešné správy, až proto a za to musila býti z redakce „Katolických Listů“ prostě vyhozena. Kam se výborný ten pán uchýlil, to „Katolické Listy“ dne 1. června blíž vykládají. Pro nás je to zatím lhostejno, neboť nám jde jenom o konstatování, že donášením falešných zpráv z pražské radnice do „Katolických Listů“ byla redakce jejich klamána. Dnes to „Katolické Listy“ veřejně přiznávají.

My pak k tomu dodáváme, že tyto falešné zprávy měly paralyzovati naše správné dopisy o pražských poměrech do „Obnovy“ a s politováním zasměňujeme, že se jim namnoze podařilo upravit situaci, jejíž sílu nejbolestněji odnese a odnáší strana katolická. Pomlčetí o tom nelze a „Katolickým Listům“ přísluší vděk za to, že upřímně pověděly, co se v nich na konto katolické strany provádělo. Nechceme se ve přítomném sporu katolického tisku v Praze nijak účastniti, jenom vybíráme z něho, co se nás týká, avšak kdyby si některá strana přála, můžeme do něho silně zasáhnouti. Zatím mlčíme.

My Čechové, Moravané i ostatní panonští, Slované jsme v prvopočátku, i se sv. Cyrilem a Metodějem, veskrze a čistě pravověrní, římské katolíci. Cokoliv se kdy u nás jiného nalézalo, to poslédji a cíť bylo: ale prvotně a podstatně jsme byli a jsme posud — zcela pravověrní, římské katolíci křesťané! Hle, toto jest naše pravé dno, na němž prvotně ustaveni jsme! Dokud na tom kameni státi a stavěti budeme, sázejí vždy a všude ostojíme: ale — jakmile bychom se od základu toho uchýlili, nepochybně bychom i se vším svým stavením padli. Mějme tedy ve všem národním počínání dobře na mysli — ten náš prvotní, historický základ!

J. Krbeč v Časopise českého muzea r. 1847 str. 42.

Obrana.

„Křesťanský socialismus.“ Pod tímto názvem náš přítel p. Šádek se horší, že obec Biskupice se usnesla postavit vedle školy prostrannou kapli; prý, takový byl od jakživa ten křesťanský socialism dle římského ritu. Jeho vlivem vyrůstaly nádherné hrdé budovy chrámové z potu a mohlů lidu (!), v nich vůbec v „mrtvé ruce“ hromadilo se zlato, hromadil se mramor, drahokamy a skvosty umění — a lid upadal kulturně a hospodářsky. — K takovému tvrzení jest ovšem potřeba notné porce zlomyslnosti a ignorance. Na budovné kotelny a zdroje vzdělanosti platil za církevního rozkvětu vyšší klerus, šlechta a bohatí měšťané. Necht si jen p. Šádek přečte

ku př. důkladnou práci dra. Kalouska: „Karel IV., Otec vlasti.“ Tam se dozví, kdo vztýčil chrám sv. Víta, sv. Tomáše, Karlov, Karlštejn atd. A necht si p. Šádek nemyslí, že vlastně to, co mecenáši darovali na církevní umění, bylo vydáno na chudých. Nikdy se tak se-
dlákům dobře nevedlo, jako za Karla IV., kdy národ náš pro svou věrnost k církvi nejvíce byl chválen. I při těch chrámových „drahokamech“ blahobyt lidu rolnického utěšeně kvetl. Vinařství, hospodářství, rybolov se tehdy k dobru lidu prostého těšil největšímu rozkvětu. A tehdy mohlo studovati mnoho a mnoho selských synkův, takže „mramor a drahokamy“ kultura lidu pramalou závadu činily. „Mrtvá ruka“ pozvedla náš národ před Husem na kulturní prvenství v celé střední Evropě.

Po husitském převratu ovšem chrámových „drahokamů a mramoru“ mnoho nedbáno. Užito však toho jmění, jež bylo církvi uloupeno k dobru lidu? I nikoliv; ani toto jmění na zhyralost uchvatitelů nestačilo, a proto musil býti lid spjat jhem otročského poddanství. Při tom všem tak velická byla péče husitské šlechty o lidovou kulturu, že selským mladíkům bylo zakazováno studovati. Byly sice na to nářky časté, ale proti všemohoucí šlechtě bylo těžko něčeho zmoci.

Ostatně na té husitské universitě bylo těžko dosíci aspoň průměrného vzdělání. Byla to karikatura slavné druhdy university Karlovy.

Statky universitní byly od husitů ze samé kulturní péče rozchváčeny a pak ovšem — za málo peněz málo muziky. Počet ochuzených mistrův i žáků byl směšný. Šlechtici i měšťané bývalými statky universitními zbohatli nechtěli utroubiti groš ani na opravné chátrající budovy; naposled musili v polovici XV. věku kus kolleje Karlovy mistři zbourati zcela, poněvadž každou chvíli kus zdíva padalo. A za práci tu zaplatili ubožáci pouze — kameny ze zbořeníště. Také by se mohl p. Šádek z Tomkových děl dovědět, jak prováděno před Husem almužnictví, jaký počet špitálů a jiných lidumilných budov za Karla hlásal skutky křesťanské charity. Po revoluci ovšem byl pro zbédované rolnictvo jednodušší prostředek. Vyhladověli sedláci se často srocovali z bídy v lupičské tlupy a když byli přemoženi, byli jednoduše odpraveni. Že by se měly podobné výjevy zameziti účinnou podporou rolnického stavu, na to pokrokové hlavy husitských vrchností nepřišly. Když pak se stali z husitů lutheráni, byly poslední věci horší prvých. O humanitě a „křesťanském socialismu“ u protestantismu by spíš p. Šádek mohl povědět mnohou nepěknou věc než o socialismu katolickém; ovšem že čekáme marně.

Politický přehled.

Dne 30. května jednalo v poslanecké sněmovně o inženýrském titulu a terminovém obchodě na plodinových bursách. Zákon o inž. titulu vrácen výboru. Předloha o termin. obchodě přijata ve 2. i 3. čtení a sice s podstatnou změnou.

Ministerský předseda dr. Körber prohlásil, že vláda žádným způsobem nemůže upustiti od vyřízení daně z jízdních lístků a nechá poslaneckou sněmovnu tak dlouho zasedati, až předloha bude vyřízena. Také český sněm se nesejde; mladočeskí poslanci mohou prý na místě prací ve sněmu provozovati obstrukci, jak dlouho se jim líbí. Přes to dr. Körber vyjednával s vůdci mladočeskými, by zmoudřeli. Vůdcové něm. stran prohlásili, že jsou ochotni přispěti ku schválení předlohy o dani z jízdních lístků. Naproti tomu prohlašují Mladočci, vystupují-li proti projednání předlohy o dani této, že činí tak jen proto, poněvadž žádají, aby vláda výtěžku oné nové daně skutečně užila k účelům naznačeným a aby o tom poskytla jisté záruky.

Posl. sněmovna přijala 3. června ve 2. a 3. čtení zákon o výhodách pro budovy se zdravými a lacnými byty dělnickými. Hlavním účelem tohoto zákona jest zmírniti, pokud možno, nouzi o byty chudých.

Dr. Körber v panské sněmovně pojednával o rakousko-uherském vyrovnání slovy velice beznadějnými. Rozhodně se nesmí tentokráte jíti Ubrům v ústupcích vstříc. Ohlásil též, že otázka národnostní řešena bude před vyrovnáním s Uhry.

Dr. Kramář ve schůzi rakouské delegace ostře a po zásluze posvítíl na zjevné podporování hnutí z Německa v Rakousku. Po vyřízení rozpočtu ministerstva zahraničních záležitostí rokovala minulý týden rakouská delegace o úvěru okupačním.

Ve schůzi uherské delegace delegát Holó připomenul hraběti Goluchowskému, že všenecké hnutí usiluje o rozklad Rakouska a připravuje Uhrám rozpaky, což nelze odlučovati od kapitoly trojspolku. Ministerský předseda Széll sám prohlásil, že vlastizrádná povaha všeneckého hnutí jest nepopíratelná, kdežto dr. Körber nedávno se vyslovil, že všenecké agitace jsou prý toliko zjevem, který by se neměl přeceňovati.

Ve Lvově udály se 2. června krvavé nepokoje stávkujícího dělnictva. Vojsko srazilo se s dělníky, při čemž na obou stranách bylo mnoho raněných.

Sněmovní výbor pruského sněmu 13 hlasy proti 7 schválil, aby povoleno bylo 250 milionů na zbavení Poláků půdy polské.

Nově zvolená francouzská sněmovna poslanecká konala 1. června první svou schůzi. Předsedou zvolen zednář L. Bougeois. President franc. ministerstva Waldeck-Rousseau podal presidentovi republiky žádost za propuštění celého ministerstva.

Doplňovací volby do bulgické sněmovny poslanců skončily se neočekávaným úspěchem konservativní většiny.

V Makedonii neřád Turci jen proti povstalcům a vynikajícím osobám bulharským; všeobecná nespokojenost a revoluční ruch slouží turecké policii za pramen pro vymáhání peněz. Nahrazuje si tím také, čeho z Cařihradu po měsíce nedostává.

Válka anglo-búrská už je skončena. Protokol, obsahující podmínky vzdání se Boerů, podepsán 31. května ode všech delegátů boerských i od guvernéra Milnera a od Kitchenera. Boerové nejen že se vzdali své samostatnosti, ale nevymohli si ani úplně rovného práva pro jazyk svůj, ani určité lhůty pro zavedení samosprávy, jsouce od nynějška úplně přivtěleni říši anglické. Všichni zajatci a ostatní občané mimo Afriku budou dopraveni zpět. Nikdo nebude připraven o svůj majetek. Finanční výhody pro Boery z dohodnutí vyplývající jsou mnohem příznivější než politické koncese. Z přijetí podmínek těchto je vidět, že postavení Boerů bylo už neudržitelné.

V provincii Sečvanaké v Číně zahájili opět svou činnost boxerové; hodlají prý pobiti všechny cizince.

Z činnosti katol. spolků.

Z Hradce Králové. Minulou neděli uspořádal zdejší „Vzdělávací a podpůrný spolek křesť. sociálních paní a dívek“ schůzi, v níž redaktor pan V. Myslivec z Prahy promluvil o ideji cyrillo-metodějské. Poněkázav na lásku nynějšeho sv. Otce Lva XIII. ku Slovanům dokázal, že Řím není nepřitelem Slovanstva. Ku konci pak zmínil se p. řečník o útocích, jež různé strany podnikají proti dílu našich sv. věrozvěstů. Přednáška sledována byla četně shromážděnými damami pozorně až do konce. Před přednáškou sl. Němečkova zdatile přednesla pozdravnou báseň.

Valné schůze. Politický křesťansko-demokratický spolek pro hejtmanství královéhradecké konal valnou hromadu v neděli dne 8. června v hostinci p. Sprýhara na Slezském Předměstí o 3. hod. odpolední s obvyklým programem. Po valné schůzi následuje přednáška vdp. Dra. Reyla „O politických poměrech v Čechách před válkami husitskými“.

Z Křivčic. Zdejší Svatojanská jednota katol. jinochů a mužů uspořádala v pondělí svatodušní svou výroční valnou hromadu. Předseda jednoty, místní administrátor farní, v přednášce své o „Svém pomoci dělnictva“ vybízel členy k hojněmu přistupování k nově založenému všeodborovému sdružení strany křesťansko-socialní. Při volbách zvoleni většinou dosavadní členové výboru. Činnost spolku byla utěšená. Měsíční schůze s přednáškami, 2 společná sv. přijímání, 6 spolkových zábavních, to důkazem, že malá naše jednota žije a nežívoří. Na oslavu Královny nebes jako ukončení májové pobožnosti provedena zdejšími katolickými dívkami a školními dítkami dne 1. června překrásná hra divadelní „Pasačka z Lurd“. Jak se představení líbilo, ukazovaly slze mnohých při dojemných scénách tohoto divadla. Katolické dívky zdejší zasluhují všeho uznání; souhra byla dokonale, peněžní výtěžek na zdejší poměry skvělý. Zdať Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Schůze voličů III. sboru jest dnes o 9. hodině večer v sále „Adalbertina“.

K městským volbám. Volební ruch tentokrátě neběží se širokým proudem veřejných schůzí, při nichž obyčejně voličstvo z různých ohledů ani nemůže svobodně své mínění o navrhovaných kandidátech projevit. Ale myslil by se každý, kdo by myslil, že se vůbec k volbám přípravu nekonají. Zvlášť voličstvo III. sboru jeví pochopitelný zájem pro volební právo. Dnes možno mluviti o třech volebních skupinách, které mohou vládnout do volebního boje zasáhnouti. Vystupuje strana živnostenská se svým heslem: III. sbor patří jenom živnostníkům. Heslo toto jest opakování hesla z minulé volební kampaně a není zrovna známkou, že III. sbor bude hleděti se druhými sbory součinně pracovati. Právě uplynulé období volební ukázalo, že tímto úzkoprsým stanoviskem byli zbytečně salaristé zapuzováni do defenzivní pozice vůči požadavkům menších lidí. Heslem tímto jsou provokovány druhé 2 sbory, aby řídily se heslem: II. a I. sbor patří salaristům a pak bude v zastupitelství 24 salaristů a 12 živnostníků. Círy tyto odhalují nebezpečnost živnostenského hesla naprotě vylučnosti vůči všem ostatním třídám obyvatelstva. V politice není možno se bráti stále jednou cestou, nýbrž nutno počítati s přítomnými poměry. Upnutí-li živnostenská strana od vylučovacího hesla, poskytnou zajisté i salaristé ve svých sborech dostatečným způsobem zastoupení usedlým v městě živnostníkům a měšťanům. Jeme rozhodně proti separatickým choutkám, protože ve III. sboru volí též neživnostníci

a mají také nárok na zastoupení v obecním zastupitelství. Proto se nám mnohem lépe samolovně kompromisní strana, která zabezpečuje živnostenským zájmům převládající většinu, ale proto také přiléhá ku programovým zásadám kandidátů a nevylučuje inteligenci u svých kandidátů. V obecní správě mají nalésti zastoupení všichni vážnější činitelé a odchýlené programové zásady nemohou být na závažnou, poněvadž nemohou právě pro svou různost nikoho majorisovat, nýbrž naopak mohou se státí plodnou půdou pro úspěšné zápolení a tříbení pojmů. Čítá-li strana některá vesměs jen jednorodé hlavy, pak se neobejde diviti, že za celé volební zasedání nezrodí se v takovém sboru ani jedna zdravá myšlenka. Právě z důvodu zdravé soutěže přimlouváme se za kompromisní litiinu a doufáme, že prozíraví přátelé pokroku odevzdají hlas kompromisním kandidátům, přes to že nenesou si na čele cejch vrchnopanešského povolení. Jako kuriosum uvádíme volební stranu židovskou, které stojí v čele lidé, kteří vždy spojenectví se židy zapřeli. Odběhnutí jejich otevře mnohým přilepeným oči! Oduzený zaslouhuje nátlak velmožných zdejších pánů, kteří činí na některé kandidáty i voliče nátlak, aby volili dle přání jejich. Neposlušným hrozí hospodářským bojkotem. Na tuto „svobodomyšlnost“ si ještě posvítíme. Snad se nedá nikdo tímto nemravným nátlakem odstrašiti od svobodného vykonávání občanských práv.

Úmrtí. V neděli 1. června t. r. zemřel v Polné vldp. Frant. Poimou, bisk. kons. rada, děkan, farář Dešenský na Moravě na odpoč., velezasloužilý spisovatel český a buditel národa našeho rodák Polenský, ve věku 85 r. Pohřeb za velikého a erdečného účastenství konal se ve středu dne 4. června v Polné na hřbitvu sv. Barbory. Podrobnější zprávu přineseme v číslu příštím. — Všeobecně vážená rodina p. továrníka Šulce jest předmětem soustrasti celého města i širého okolí. Z jara zemřel p. továrník Šule a tyto dny následovala ho na věčnost jeho choť, vltcp. Marie Šulcova. Zvěčnělá paní zanechává po sobě památku šlechtné a dobročinné dámy, která podporovala, kde který dobrý podnik v našem městě. Ohromné účastenství obecenstva všech vrstev při pohřbu jest neklamnou známkou oblíbenosti zvěčnělé paní. Pohřební průvod zahájilo dělnictvo strojní. Ze spolků dostavily se ku pohřbu deputace dámských spolků. zvláště četná byla zastoupena „Eliška“, dále deputace jednoty katolických tovaryšů, jejich praporek stála zvěčnělá paní při svícení kmotrovcem. Šlechtné paní budiž země lehká!

Obtížná práce. Na námítky „Osvěty“ v záležitosti okresní sjezdě nemocnice odpovídáme krátce, že jest to lapání po slovíčkách. Slovíčkářství nepřetjeme, ačkoliv víme, že neprosravé lidi může od jádra věci odvésti. Chápeme interest „Osvěty“ v této věci, protože chrání své sloupy v našem městě. Na útrpný úsměv nad kvalifikací stoupenců křesťansko-sociální strany můžeme pouze odvěti, že přívrženci katolického programu neodšili ještě ani tolik lidí, kolik jich ošidili lidé „pokrokoví“. Poslední bankrot stoupenců „Osvěty“ mluví za celé sloupce novinářské a nebylo by snad ani „Osvěta“ vhod, kdybychom uvedli stecky na lidi nepřítelů našich ale zcela střízlivých na dobrodlní „pokrokových“ zásad. Takové „výsledky“ pokrokové strany skutečně nezávidíme. Skrývat mnoho „teplých“ hochů pokrokové strany pod ochrannými svými křídly, proto těžko může hrát si na mravokárce.

Akademie v Borromeu. Domácí tklivou slavnost uspořádali chovanci bisk. Borromea vdp. kanovníku Dru. Soukupovi na rozloučenou při jeho odchodu z ústavu, kdež téměř 25 let zastával otcovskou starostlivostí úřad spirituála. Jakkoliv slavnost nešla soukromý ráz, přece účastnilo se jí mnoho vzácných hostů, z nichž uvádíme zejména vdp. kapitolního děkana Dra Frýdka, vdp. konsistoriální rady Rutha a Šulce, vltcp. místodrž. radu Steinfelda, vltcp. finančního radu Šimka, vltcp. vrchního správce Normuta a chotí, vltcp. prof. Fischera. Program slavnosti svým výběrem a zdarem značně se povznášel nad prostřední meze uměleckého pořádku. Program vykazoval hudební novinky předních českých skladatelů; byl precizně nastudován a mladými zpěváky a hudebníky sdatile přednesen. Ze skladeb pěveckých zvláště mohutným dojmem působil smíšený sbor Novákových „Nečasná vojna“. Novinka tato, zlatou cenou při umělecké soutěži počtá, měla být provedena s průvodem vojenského orchestru na jarním studentském koncertě, z něhož pro pokročilost sezóny sešlo. Sbory pěvecké i hudební skladby řídili se zdarem chovanci oktáván Relich a septimán Štr. Volebný proslav přednesl vltcp. citelně oktáván Vaněk. V melodramatu „Sv. Julie“ slovní partii podal se zdarem chovanec Vodák. Ve vkusné národní barvami a květinami ozdobené jídelně vyvěšena byla chovancem Fejfarom umělecky na hedvábí malovaná adresa. Celkový průběh akademie byl povznášející, veskrze zdařilý a sloužil umění milovným snahám chovanců ke cti.

Ze soudní síně. Veliký rozruch před několika dny působil v našem městě přelícený a loupežný vrah Jan Jaromír; a největším napjetím čekáno na výsledek. Zaznamenáváme pouze krátce: Jaromír 21. září minulého roku zavraždil v lese u Náchoda (v místě zvaném „Peklo“) patnáctiletou švadlenku Marii Suchánkovou. Zvrhlý zločinec mrtvolu oloupil, odvlékl do houštiny a na knes rozseká; anašil se knes mrtvoly na rotti spáliti. Když mu to dlouho trvalo, hodil nespálené zbytky do Metnje. S mrtvolou vůbec zacházel jako hyena. Vražda způsobila veliké rozčilení v celém okolí. Na dvacet domnělých pachatelů bylo vyslyšháno, ale pravá stopa zůstávala delší čas zakryta. Mnozí lidé mohli zcela dobře ušetřiti státním orgánům mnoho zbytečné a namáhavé práce a — mnoho vydání, kdyby byli ochotni v zájmu spravedlnosti a veřejného pokoje povědili bez váhání, co vědí. Mnohý závažný svědek, který ze styků svých s Jaromírem leccos důležitěho sasal, bál se zcela veřejně vyjisti úřadům vstříci, aby ho snad dokonce „zaky nezavřeli“; na to málo kdo vzpomene, že jsou bezpeč-

nostní úřady k ochraně a nikoli k trestání pokojného občanstva. Nechtěti, kteří byli abytně k soudu potahováni, úřadům vinu toho nepřičítají. I když byl Jaromír již vyslyšháno, počínal si s počátku drze a cynicky, poněvadž korunní svědkové trvali v abstinenci. Leč hustá síť křivých otázek p. vyšetřujícího soudce Durdíka konečně sadrhla Jaromírovi prohrané hrdlo, ať se konečně sám v pondělí 3. června přisnal. Když pak 3. června ráno p. státní návladní Matouš mnohými důvody dokazoval, že vražda na Marii Suchánkově nebyla pouhým zabitím, ale vraždou loupežnou, bylo lze již na tváři všech porotců čísti úplný souhlas. Obhájce p. tajemník Scheidler měl velmi těžkou a nevděčnou úlohu; měl hájiti vraha, který většinu svého života strávil v kriminále a který byl slodějem se femesla. Ukradených předmětů z posledních manévru vrahových bylo vyloučeno v porotní síni víc než na některém jarmarečném krámu. Veliký zabijácký klacek na vrchu položený bouřil krev obecenstva. Mluvil tedy p. obhájce aspeš na thema: „Nesudte a nebudete souzeni.“ Odporučoval porotcům, aby hlasovali pouze pro zločin prostého zabití. Když připomínal, že přítomný zločinec neměl žádného vychování a jest člověkem opuštným, znáti bylo na vyhublé tváři Jaromírovi okamžitě bolestné pohnutí. Po úradě porotců prohlásil vrchní porotce p. Pačour, po půl 1. hod. odpodlní, že první hlavní otázka, jež se týká loupežné vraždy, porota zodpovídá 12 hlasy kladně. Za uspokojivého vzrušení obecenstva čteny ještě ostatní resoluce porotců, jimiž Jaromír uznán vinným mnohými krádežemi a přestupkem tuláctví. O čtvrt na 2. hod. na to vyřšen rozsudek, jímž se Jaromír odsuzuje k smrti provazem. P. obhájce se po té ještě přimluvil, aby byl odporučen zločinec císařské milosti. Nevzhledně, přímo odpuzující tvář Jaromírova při čtení rozsudku zbledla, ruce se mu zachvěly. Když byl však odváděn do své cely, vrátil se mu bývalý cynismus znovu. Šel kurážně a odstrkuje lidi v cestě stojící volal a šelměchem: „Stranou, stranou“. Leč již druhý den obrátil. Nyní jest velice skřivený.

Záložna v Hradci Králové. Za měsíc květen 1902 vloženo 119,947.17 K, vybráno 101,718.80 K, zůstatek 1,347,764.91 K. Půjčeno 104,487 K, splaceno 64,436.16 K, zůstatek 1,308,811.87 K. Počet údtů 2333, pokladní obrát 530,186.68 K, záruční fondy 99,318.49 K.

Obecní volby. Ješto lhůta k námátkám proti seznamům voličů uplynula a seznamy ty po celý v § 18. volob. řádu vyměřeny čas vylouženy byly, vyzývají se voličové, aby opatření legitimacími a hlasovacími listky, jejich vzorec se jim doručí, dle sborů, do kterých vřadění jsou, následujícím způsobem k volbám se postavili. Počet veškerých voličů 1118 obnášející byl ve sbory rozdělen, které budou voliti: A. Sbor třetí: obsahuje přímé daně 50,199 kor. 53 hal. a 786 voličů, kteří budou voliti dvanáct údů výboru a šest náhradníků a k tomu cili se sejdou ve středu dne 11. června 1902 o 9. hod. dopodlní v sále „Besedy“ v I. patře domu č. 89 zde. B. Sbor druhý: obsahuje přímé daně 50,101 kor. 44 hal. a 288 voličů, kteří budou voliti dvanáct údů výboru a šest náhradníků a k tomu cili se sejdou v pátek, dne 13. června 1902 o 10. hod. dopodlní v sále „Besedy“ v I. patře domu č. 89 zde. C. Sbor první obsahuje přímé daně 50,362 kor. 45 hal. a 99 voličů, kteří budou voliti dvanáct údů výboru a šest náhradníků a k tomu cili se sejdou v sobotu, dne 14. června 1902 o 11. hod. dopodlní v sále „Besedy“ v I. patře domu č. 89 zde, kde v určitý čas zvláštní komise volbu říditi bude.

Závěr školního roku na pokračovací škole kupecké v Hradci Králové. Dne 28. května sešli se o 2. hodině dopodlní žáci pokračovací školy kupecké ve velké síni výšl obchodní školy k obvyklé slavnosti ukončení školního roku. Za kuratorium školy promluvil k učdům p. B. E. Tolman. Pak sdělil ředitel školy obvyklý výroční data statistická, vytkl, kteří učdové nejplněji školu navštřovali a přelčti jména žáků, kterým se dostalo odměn. Škola má tři třídy a navštřovali ji v tomto školním roce 44 žáci, z nichž bylo 43 učdů a 1 příručí; z Králové Hradce a z okruhu bylo 20 žáků, z ostatních Čech 21. Dle předběžného vsdělání bylo ze škol obecných 16 žáků, ze škol měšťanských 16, ze středních škol 9, z jiných škol 4. Výsledek klasifikace u 37 žáků do konce roku zbylých byl tento: mravně chováni úplně zákonně mělo 28 žáků, zákonně 6, méně zákonně 1, nezákonně nikdo; velmi dobře prospělo 12 žáků, dobře 16, dostatečně 9, nedostatečně nikdo. Velmi pilně školu navštřovalo do 8 hodin zameškavých 9 učdů, pilně do 20 hodin 14, nestále do 53 hodin 6, nedbale 6; nejpilněji posdlni učdové školy pp. C. Vlach, B. E. Tolman, F. Berger, A. Hellwich, V. Bouček, V. Špalek, K. Dix a St. Jirásek. Odměnění byli z prvé třídy 4 žáci, ze druhé třídy 10, ze třetí třídy 6 žáků. Na odměny přispěli: sl. městská rada 20 K, ct. spořitelna 20 K, ct. záložna 10 K a ct. obchodní gremium 10 K. Slavnosti školní přtkomni byli zástupci obchodního gremia a někteří pp. obchodníci zdejší. Práce žákovské zůstaly vylouženy do 8 hodin dopodlní.

Osební. Jeho Excellence guvernér rakousko-uherské banky dr. rytíř Bilinský přijde v průvodu král. uher. dvor. radý, gen. tajem. král. uher. banky Prangra z Rohoncse ve čtvrtek dne 13. t. m. poledním vlakem do Hradce Král. a ubytuje se v Grand Hótelu.

Středolabský komitét obdvá valnou hromadu členstva v neděli dne 8. června 1902 o 10. hodině dopodlní v místnostech velké zasedací síně obchodní a živnostenské komory v Praze (Purkyšova ul. č. 6.). Program: 1. Čtení protokolu minulé valné hromady. 2. Zpráva jednatele. 3. Návrh na vypsaní ceny na vypracování projektu k cili vyzdtkování vodní síly na Středním Labi, a) k účelům zemědělským (navlažování luk), b) k účelům průmyslovým a obchodním, ref. zem. poslanec p. Václ. Karola, řid. cukrovaru v Mělnice. 4. Návrh na zahájení přípravných prací k zřízení „Labsko-Vltavské paroplavební společnosti“, ref. p. Hanuš Karlík, řid. cukrovaru v Nymburce. 5. Návrhy na další členost Středolabského komitétu, ref. předseda a zem. poslanec p. JUDr. Fr.

Ulrich, starosta král. vda. města Hradce Králové, 6. Volba jednoho revisora údtů. 7. Volné návrhy. Pp. členy uvedení hosté jsou vltání, mnaš však jich jména byti předsednictví před schůzí oznámena. Přijímání nových členů dje se před a po schůzi u pokladnice p. V. Piláše, neb jednatele p. V. Váni.

Z Pouchova. Ze sbírky po osadě učiněné zakoupena levně od farního úřadu v Libani 150 cm. vysoká, obnovená socha sv. Jana Křt. a pod ní zhotovila řezbářská firma bratří Buškových v Sychrově vkusnou konsolu. Jiné dvě sochy od téže firmy mají o zdejší pouti hlavní oltář ozdobovati, nebude-li nám akad. malíř p. Matouš v tom brániti svým lešením pod freskou.

Smutná svatba. Minulé pondělí elavil na Pouchově ne sice hladnou, ale radoatnou svatbu J. Desenský, zachovalý a obratný košíkář. Aby v naja-tém přibytku získal místa pro hosti, vynesl nábytek a skrovný majetek svůj na půdu obytného domku. O 1. hod. následující pak noci probuzeni novomanžele dčány pokřikem: o Váš hoří! Opravdové pak v krátké chvíli obráceno vše, co uloženo na půdě, v prach a popel. Na místě svatebního veselí savzněl pláč a nátek zoufalý.

Ubohé nevěstě. V neděli pokřtěno v kostele Pouchovském dítko jiatých manželů z Věkoš jsouc trojnásobným mrzáčkem. Bylo totiž na obě oči slepé, přineslo si na svět neobyčejně velikou kýlu (průtrř) a nozdry i vrchní patro v dtech rakovinou zničené.

Z Černilova. Měsíc květen nepřinesl nám sice mnoho krás přírodních, ale za to, čeho ušili jsme v našem chrámu Páně, nevymizí snad nikomu z paměti. Konala se u nás letos již po třetí majová pobožnost, která však svým leskem a účastenstvím ctitelů Královny Máje daleko převyšila minulá dvě léta. Nešetřilo se ničeho, a radostí přinášeli jsme dopřd i malí své dárky, aby jen krásný trůn připraven byl naší dobré Matičce nebeské. A radost bylo se dívat, když vřdy v neděli a ve čtvrtek na 200 světel prostřed množství květin označovalo sochu Matky Páně. A což nepřehlédně ty davy lidstva z daleka i z oizích farností, které vřdy naplňovaly do posledního místa prostorný náš chrám Páně. Všichni ctitelové marianní děkujeme svému dobrému vldp. děkanovi Janu Seidlovi, který a takovou obětavostí a horlivostí o povznesení naší sv. víry se stará. Přijeme mu na Pánu Bohu zdraví pevného a prosíme, by od nás neodcházel, ale v našem středu ještě dlouho zůstal. Jeden za všechny ctitele Matky Nebeské.

Z Chlumu. Dne 20. května obdvána na Chlumě schůze pořadatelského výboru námi již osámeného sjezdů spolků na den 13. července t. r. Z obvyklé schůze vyzvítá, jak široký zájem jeví se pro sjezd, neboť zastoupeno bylo ve schůzi té více než 20 spolků. Za ředníka pořádku zemský a říšský poslanec p. J. Jaromír z Čáslavce. Dověděli jsme se, že na jisto vypraven bude zábravní vlak z Hradce Králové do Dlouhého a naspět. Program zábravního odboru je velice pečlivě sestaven a bude vypraven, ke spokojenosti všech účastníků. Zůstaneme-li se při do-savadním zájmu a chuti ku práci, můžeme směle říci, že sjezd je již předem zajištěn.

Z Králové Městce. Ve dnech 19.—25. května b. r. konali ve zdejší farnosti obnova sv. misie údt. pp. P. Jan Kaláš a P. František Videnický z Tov. J. Pán Běh v pravdě řehnal horlivé práci jejich, tak že zdejší prostorný chrám Páně při jejich dojemných a převládajících kázáních do posledního místečka býval naplněn a ještě a vchoď kupili se mnozí horliví posluchači. Ačkoli pak konala se sv. misie již docela ka konci časa valikonočního, že již přemnozí před kratkou dobou byli u velikonočního sv. přijímání, přece přijalo sv. svátosti 2000 věřících. Keš Pán Běh řekná Jále bohamilým snahám obou důstojných pánů a popřeje, aby zdejší věřící ctioatným životem a oddaností ku sv. církvi dávali jim stále na jevo svoji vděčnost za jejich obětavou lásku.

V Kutčině a Rychnovské bude se konati v neděli 15. června o 8. hod. odpol. vdp. bisk. vikářem Al. Kopeckým vysvěcení nové kaple Nejev. Srdece Páně se svatočkou, již dp. farář Jan Macháček ve svém rodišti, Hdě se pokynem sv. Otce, jako kapli jubilejní dal vystavěti a vltm přisluženstvím opatřiti. — Stavba ta je ve slohu renaissancem pěkně provedena a bude mimo svůj náboženský účel milou ozdobou obce i celé romantické krajinky.

Pohřeb P. Františka Příkopa. V úterý 20. května v poledne rozšířila se po Jičíně a brzy i po okolí žalostná zvěst, již nikdo ani avěditi nechtěl, hlásající, že právě v Pánu seenal ve městě oblíbený a v kruzích náctalých celých severovýchodních Čech známý P. František Příkop, profesor VIII. hodn. třídy c. k. paedagogia v Jičíně. Zvěst esvědčila se Bohužel pravdivou — šlechtný muž ten, vzorný kněs, horlivý učitel, obětavý přítel jak sboru i řadiva krátce před polednem dotrpěl. K rásným chorobám, jimiž v posledních letech byl tak nemiloudně navštřován, přidružil se zákeřný zánět stíve, který ve třech dnech dílo sáhaby dokonal a uzavřel život muže, svému vznešenému, ale též obtížnému povolání zcela oddaného. — P. František Příkop narodil se 7. října 1847 v Dubě u Vládků, byl ordinován 14. července 1872, kaplanoval rok v Doupově blíže Karlových Varů, načež se stal katechetou měšť. škol ve Vládkách, kdež působil do r. 1879. Toho roku byl jmenován katechetou c. k. paedagogia v Jičíně, při kterémž ústava horlivě působil až do své smrti. Pohřeb svěčného konal se ve čtvrtek dne 22. května za čestného účastenství místních i okolních přátel. Po ardečném promluvě, kterou záslužnou činnost svěčného náctalé ocenil profesor c. k. gymnasia P. Josef Příbyl o slavných rekviích, eloučených vdp. vikářem Janem Sehnalem, doprovodili seenalého k poslednímu odpočinku 30 dachovních,

zástupové státních úřadů, professorské a učitelské sbory všech státních škol a školy a četné shromáždění učitelů — bývalí řáci státního pedagogie — a velkých státních obecních. Za dojemné písně smutné, vzorné přednášené školy pedagogie do hrobu spustěných rakov s tělesnou ochranou muže, jakých jest pořídku. O. v. p.

Ve Skutčel odbyvala se od 18. do 25. května obnova sv. misie. Kázání konali v. p. P. Rejsek a P. Rybák z Tov. Jedláčova. — Misie tato byla sdatilá. Při ní přijalo Nejv. Svátost 2000 lidí a před ní vykonaly sv. spověd školní děti a jiní osadníci v počtu 1200. Na konec bylo velikolepé procesí po náměstí, při němž při kostelní sbor s průvodem hudby „Chval Sionu“. Největší Sv. umístěna na oltáři na náměstí postaveném. P. Rybák vyčetl kázal o Kristu Svátostním. A na konec lid silný a hlasem na otázky kazatelů pronesené odpovídal: „Věřme“. „Odpouštíme se urážky“. „Setrváme do smrti.“ Mnoho duší se spánku probuzeno!

Stavba nového chrámu v Náchodě. V době od 1. května do 1. června 1902 vynesly chrámové sbírky na nový kostel: 60 K v neděli páté po velikonočních, 48 K o svátku Nanebevstoupení Páně, po 36 K v neděli šesté po velikonočních a o svátku sv. Jana Nepomuckého, 26 K o Hodu Božím svato-dušním, 38 K v den největší Trojice Boží a 31 K v pondělí svato-dušním. Dále odvedli v téže době: 50 K + p. Vojtěch Macek na Pihově, 20 K sl. tkal-covské výrobní společnost „Vzájemnost“ v Hronově n. M., 14 K p. Josef Waltera, rolník ve Vysokově, po 10 K p. Josefa Borůvková z Kramolny, p. František Kábrt z Jizbice, p. Anna Kasková, choť c. k. berního oficiála v Novém Městě n. M., sl. Svato Václavské záložna v Praze, 6 K 06 h oratorium č. 2 z poklad-nice, po 6 K dšatobný konvent milosrdných bratrů v Kukau a p. Josef Matánek, důchodní ve Smiřicích, 3 K v. p. P. Borgias Ptáčková, milosrdný bratr v No-vém Městě n. M., po 2 K sl. Anna Dítětová, hostinská v Náchodě, dobrodinec nejmenovaný z H. Radechov, p. Josef Alechic Dvora, c. k. berní v České Skalici dříve v Lounech, p. Ant. Nehyba v Bělouši, p. Viktor Novák, hotelier v Náchodě, p. Dr. Josef Rieber, pro-fesor v Praze, dp. P. Josef Ruml, duchovní správce v Praze a 1 K p. Ilynek Lang, fidei v Vintřově. Veškerým sličetným dárcom projevují se největší díky se snáhou pro bou za další dobročinné příspěvky, jež se odvádějí na děkanství v Náchodě a nebo zasílají mohou též na spolek pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě přímo poštou.

Ze Zlebě. Vzácnos ochotou p. patronátního komisaře fidele kněží Aerspergských velko-statků p. Müllera dostalo se zdejšímu chrámu Páně nových varhan. Varhany, dodané firmou Ant. Mölzer a pracované dle plánu výtečného pátera Albana O. S. B. z Emma, byly dne 25. května vyvěšeny v. p. vikářem Ant. Schreiblem a ihned odevzdány svému vzešenému účelu. Místní páni a dámy s kruhu kněží, úřednictva a občanstva nastudovali za tou příčinou elavou ml. sv., která řízením p. adjunkta Ot. Fitznera úplně bezvadně byla provedena. Varhany v rukou výborného varhaníka p. učitele Calka z Ronova osvědčily se jako stroj znamenitý, jež svým kopula-tivním rejstříky jasně tony opravdu nebeskými. Pohnutí zračilo se na všech tvářích, když krásné hlasy pěvci a pěvkyně spojily se s těmito vzácnými zvuky v utěšenou harmonii a nemohlo býti ani lépe zazněno prvé užiti jich. Káž tento tak milý akt zbožnosti nebyl by posledním!

Z Byčkaně u Kutné Hory. Mnoho pra-cuje se nyní k tomu, aby tak přemnohé lidové slavnosti a svátky nebyly zapomenuty, ale aby byly oživeny a zúšlechťeny, protože v nich jeví se individualita národní a lidová. Než nezabýváme toho každý zvyk. Tak naprosto zbytečným jeví se obnovování tak zva-ných majových slavností venkovských, které neje-bajará i bujná mládež počíná bouřně křiketi. Tento ne zvyk ale slozvyk měrou povážlivou zvláště letos počal se objevovati. Nemáme o něho proti tomu, když mládež hubdou se chce povyzraziti, ale zdálí zábaron zúšlechťující jest zplývání hanebných písní při sázení máje a smích v posměch z obřadů katolickým nejvyšších, jest jinná otázka. Nechceme se o tom šířiti dále, ale tolik by bylo záhodno připomenouti p. starostám, aby něco takového v obvodu svých obcí netrpěli a zakročením předem vyvarovali pře-mnohého od smutných následků, které by posměch z náboženských obřadů msti mohli. Podobně i rodi-čové a všichni rozumní a vážení jednotlivci měli by se v té příčině spojit. Odporujeme i jiným obcím Kutnohorska.

Z Rostěně pod Vysokou. Nášeho lá-sněšného restauratera zná jistě každý kousek vlasti české. Jeho dobrá a věcná usmívavou tvář zapama-taje si každý, kdo s ním jednou jenom se setkal pod útulnými, stinnými lipami Rostěnských lánů. Ale jak zabaloula se tato tvář, když letos na jaře při-pravuje se k zahájení sezony sezonal, že schází mu do set sklenice. Někteří totiž s náv těvnlí, jako jiné na památku otloukají si okrasu sdí, láskou stromy a keře, tady brali si sklenice s jeho jménem neb aspoň monogramem. U p. restauratera ale není nouze o dobré nápady. Sedl a objednal novou sásohu, alibuje již předem hostům překvapení, jakého se ue-nadálí. A také je překvapil, když o první návštěvě vystavil pivo v nových sklenicích ale s nápisem: Uvářeno v Lázních Rostěnských Fr. Procházka. „Škrtatelná“ prý se tentokrát pivo sdálo býti nad-obyčej hořkým, ale p. Franc mne si potají ruce.

Ze Zblizlavě. Náš milý dvojetihodný p. sou-sed ze Semětské byl těchto dní neobyčejně teskně naladěn. A není také divu. On, který dosud byl zvyklý, aby se včasně tančilo dle jeho přání, na-

jednou projel na celé čáře věc, kterou chtěl kleri-kálám, to jest katolickým pořídkům hnoiti mandlemi v krku. Při návštěvě totiž J. B. M. za příčinou blámování přede dvěma lety připomenula c. k. okr. školní rada, aby děti katolické sa dosora správy škol dovedeny byly k přijetí sv. svátosti. Protože v soukromé evang. škole semětské jsou také řáci katolíci, dostala i správa této školy toto připome-nutí a také dle něho loyálně se zachovala. Dvojetihodný pán ale protestoval a rukoval až k správnímu dvoru. Byl ale zcela odmrštěn a teď ani bude v no-vém „Husu“ nářek nad nespravedlností a utlačová-ním. Bylo by záhodno, aby tuto vyřízení zástupu katolické církve si vyžádal a bylo publikováno. Dá-ležnost jeho jest patras. Těšme se na to.

Rolnická schůze v Golčově Jemí-kové. Dne 1. června ve valné hromadě hospodářského spolku Jenkoveckého přednášel dp. Vlček, farář v Nové Vsi, o záložnách Raiffeisenových a o konverzi hypotekárních dluhů. Vyloučiv význam a účel Raiffeisenovy, ústavu to pro osobní úvěr na výsost důležitou, od-porně všle konverzi, která zejména letos při vysoké kurzovní ceně zástavních listů jest výhodná a zbavuje dlužníka rozličných neblahých vlivů a poručníkování se strany soukromých věřitelů. Na to rospředla se debata o závažných rolnických společnostech, které účastnili se p. předseda Dibelka, p. starosta Svoboda a dp. řečník. Po výrocích dp. faráře Vlčka družstva záasné schválena.

Z Čáslavi. Vystavka a odměňování skotu a vepř. dobytka konati se má při otevření nového měst-ského tržiště v měsíci červnu. Sl. zemědělská rada přispěje medailami i peněžitými podporami a sl. okresní i obecní zastupitelstvo hodlá poskytnouti podniku tomuto také svou podporu. Upozorňujeme na to hosp. kraby, kterým se jedná o povznese ní tohoto odvětví našeho hospodářství. Současné má se odbyvati i úřední odměňování koňstva.

Z Damírova u Čáslavi. Veliké neštěstí postihlo zdejší obec dne 29. května v noci. Z neznámé příčiny vypukl tu oheň, který v malé chvíli strávil 19 stavení většinou chudších. Škoda jest velká, protože přemnozí nezachránili téměř zřehla ničeho.

Z Jaroměře. (Sbírka na kapli v besenské Krupě): dp. Ant. Stěpánek, děkan, 10 K, pl. M. Bru-znická 2 K, pl. Tonnerová 10 K, nejmenovaná 4 K, sl. Fr. Stárková 2 K, Anna a Jan Štrnad 1 K, nej-menovaná 1 K, sbírka kostelní 21 K. Celkem 51 K.

Z Kutné Hory. Některým pánům nedá dobře dělat, že jest trochu klidnější život v našem městě a proto, aby hanly jeho vodami nedávno teprve utišenými, pozvali si sem Dr. láku z Prahy, aby jim něco přednesl z dějin náboženských v Čechách. V celé Kutné Hoře nenašel se totiž člověk tak vzdělaný, aby látku tuto ovládl; když už o náboženství se chtěli poučiti, musli na to býti pozváni prorok starokatolický. Hojtmanství však přednášku tu zakázalo. Tentokrát i Podv. Listy lákovskou komedii prokoukly a uvádě-jíce místo z Českého Listu schlažují p. pořadatelům jejich entusiasmus tím, že správně ukazují, jak láka není ničím jiným než placeným agitátorem německého žvíva. Uvádějí totiž, že při ustavování schůzi nábo-ženské své společnosti počal si usupřátorský a pak hned po provedení věci v kapli Betlemské (!) diktoval správu německý svým mecenášům a podporovatelům s rajchu. Oatnda větší se národní, české, husitské církvi ani státi nemohla.

Politický klub křesťansko-soci-ální pro politické okresy Jičínský, Ji-lemnický a semilský pořádá v neděli dne 8. června 1902 o půl 4. hod odpol. v místnostech p. Jana Kováře v Libštátě veřejnou klubovní schůzi s tímto programem: 1. O politické situaci promluví předseda dp. Josef Koneal, farář z Mělně. 2. O českém státním právu p. Karel Karásek, spisovatel ze Studence. 3. O politické organizaci v diecézi královéhradecké p. J. Čisteký, místopředseda ze Staré Paky. 4. Volné návrhy, politické dotazy a při-jímání nových členů.

Opamenujeme. Právě vyšlo číslo 6. „Ča-sových Úvah“, přínášející instruktivní pojednání o hesle „Přec a dogmaty“ — z pera Jiřího Sahuly. Stran 40. Cena 8 haléřů. Při hromadných objed-návkách značná sleva. Tato originelní úvaha jest vhodným doplňkem přečteného čísla, jež nese titul „Vira jako vira.“ Objednávky obratem vyřídí admi-nistrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Sebevraždá. Dne 3. t. m. časně s rána zastřelil se p. J. Šubrt, hostinský z Předměstí. Dle dolechu zounal si proto, že dostal od majitele hostince výpověď. P. Šubrt byl znám jako řádný muž.

Různé zprávy.

Pod názvem židovským. Liga † 16. Dne 18. května píše p. Herben proti ndp. biskupovi ve článku, jenž má nadpis „Bez názvu“, skutečně však zaslouhoval ohlavení „Pod názvem židovským“. Pan Herben ve vztyčené póse uvádí, že nerad mluví s lidmi druhu Brynychova. Hle, takovou směš-ností se naparuje člověk, jenž udá se nevě-děti, že s ním nechce mluvit a od jeho orgánu odvrátila se ohromná většina českého lidu. K dotazu „Obnovy“, jak se zachovali Židé při volbách do ob-chodních komor, odpovídá p. Herben, že na několika místech zachovali se zcela správně. Dobře. Ale něko-lika těmi místy neodpíral p. Herben zásadní pravdu, že po většině volili Židé s Němci a že ve svém celku jsou v českém národě žívním nepřáteli. Podrobná sta-tistika vzroetla by v takovou spousta, že by v ní dro-bouká obrana páně Herbenova zmizela, jako kapka

vody na písečné Sahare. Již tato skutečnost dokazuje jak na vrátekých podkladech založeno jest programové hájení Židů se strany p. Herbena, jenž mimo to s ne-menní určitostí nevědomě jest naprostým nedostat-kem vlivu vlastního orgánu na ty Židy, kteří odebí-rajíce a štájíce „Čas“, nemějí nejen ve svých rodinách, ale i v životě společenském. Není tedy potřeba mnoho chytrosti k rozpoznání, s jakých příčin Židé orgán páně Herbenův fedrují. Ve spojitosti s touto okolností mífena byla na p. Herbena svrchu dotčená otázka „Obnovy“, o níž ve strojeném nepochopení a obřadné konstatuje, že mu není dost jasno, proč má býti mlu-řím o chování Židů při volbách do obchodních komor. Jak patrné, p. Herben jest příslušníkem lidí, kteří jsouce postiženi tvář se až k popukání nevinnými, jakmile je někdo za příčinou zodpovědnosti uchopí za kabát, — ba lidé typu Herbenova úhořovitě z kabátu se ještě vymeknou a strbnou pokřik, že zloděj jim chce kabát ukrásti. Na důkaz alýte jen p. Herbena samého: „a kdybych si jasno chtěl zjednat před sou-odem, budete lhat jako straka, že jste mne neměli urazit, ale přistát už si dejte ptece pozor!“ Vidíte, i paragrafy takoví lidé před očima Vám hned šermují. Ale namane se též hned otázka, zda lidé druhu p. Herbenova mohou se vůbec urazit, nu a odpověď i od řecké Pytie zněla by kategoricky určitě. I ta zlost, že jest považován za mluvčího Židů, jest u p. Her-bena velmi nemístná. Což pak vysloužil již všechny kapitulače a není již redaktorem „Času“? A chtěl-li by p. Herben fakta, dokázali bychom mu, že advo-kátskou firmu pro Židy má „Čas“ vřetovánu. P. Her-ben vytýká též ndp. biskupovi, že ozval se proti zru-šení jazykových nařízení (nota bene když už to ne-bylo nebezpečné!). Nejednalo se o žádný časový mezník bezpečnosti a nebezpečnosti v protestech, neboť za slušný projev nebyl nikdy fysický pokutován. Tady potřebí jest si hlavně uvědomiti a pochopiti váhu bis-kupské autority, která njala se právě českého lidu proti ztrnulému zvyku dosavadních ohledů. Obrana se stolic biskupského v prvotním vybušení rozčilení byla by utrpení na svém významu, jako později za poměrného klidu rozmyslené zazněví, mocně podepřela věc českou ukazující, že vědomí odnáteho práva z myslí lidu nemůže vymizeti. A to nepovídáme k vůli panu Herbenovi, jenž jest proti všemu katolickému nepo-chopojícím a zaujatým zlostníkem, nýbrž k vůli šířší veřejnosti, která také již dobře ví, že bázež mužného projevu jest od ndp. biskupa na hony vzdálena i když, jak se také skutečně stalo, brozí trvalé zachmuření ve vládním ozvušší. — V té příčině malé privatiz-simum, p. Herben! Kde byl ton úboou Váš neobro-ženy Masaryk? Ale abychom Vám nektivdili, uzná-váme, že také Masaryk protestoval, když již obeznal vítr a „nota bene když už to nebylo nebezpečné“, nýbrž oficiální. Ano, dušínko, Vy také jste neobro-ženy hřyzali vládu Badenovu, ale — po jejím pádu.

Hlavní hniloba Berlína ve světle protestantské synody. Tyto dny měla okresní lutheránská synoda pro Berlín řádnou svou schůzi, na které podal superintendent Frandrich správu o mravních poměrech Berlína. R 1899 byl v Berlíně každý 11. manželský svazek opětne zrušen. V neděli jest viděti, že v tančárnách, koncertech, divadlech a v chantanech jsou dívky nejen školou povinné, ale i dívky ještě v náručí matky a to pozdě do noci. Su-perintendent Frandrich vyřídil obrovské rozčlenění pro-stituce v Berlíně a pak nocoletství v rodinách, kte-rým bývá mravní zkáza zanesena hlavně na dcery. Matky tříd dělnických a i lepších nestarají se pranic o mravní výchovu a vedení vlastních der. Dorůsta-jící mládež nedostavuje se ani ku konfirmaci. Dále líčí superintendent Frandrich pusté bývání mládeže obého pohlaví ve známých tingtanglech. V těchto brlozích kazí se mládež hromadně na duchu a na těle. Z toho vysvítá, že by měli lutheránští pastoři doma v Berlíně obrovské pole práce, když jen doma pra-covati chtěli, ale jim se jedná o soustavné štvání a podřívání Rakonaka.

Dozorkyně trati. Jižní dráha zavádí na svých tratích službu dozorkyň. Dozorci budou hlídati trať v noci, dozorkyně ve dne. Dozorkyním udělí se za měsíc jeden den prázdná a jednu neděli čtyry ho-diny k návštěvě kostela.

Lidé obojživelní žijí na pobřeží Rudého moře. Jsou to lovcí perel, Beduini a jejich černí otroci, kteří znajíce výtečné plavati a se potápěti, žijí více ve vodě než na suchu. Plavati šest hodin na hladině moře bez oddechu je jim malíčkostí a rovněž tak potopiti se do hloubi přes 30 metrů na dno mořské a 6—7 minut abratí tam mušle perlo-rodné beze všech přístrojů. Najdou-li po ztroskotání korábu na dně mořském třeba centovou železnou koutru, vyrvou ji spojeným úsilím z písku a občas se vynořující, aby vzduchu nalapali, kutají ji po dně v hloubi mnoha metrů z dálky třeba čtvrt hodiny cesty, až ji zvolna na břeh vyvalí. Ba je mnoho „obojživelných“ Beduinů, kteří se na hladině řídho moře celý den povalují tak pohodlně, jako jiní lidé na trávniku. Kolik hodin leží nehybně na břeběti, dávajíce se vlnami kolébati a jen občas liné nohama zavešují, aby se dostali trochu ku předu. (Svět zvířat.)

První Společná Moravská továrna na cukrovinky a čokoládu v Olomouci zřizena byla před třemi roky českým obchodnictvem na severní Moravě, a musila překonat celou řadu překážek, které se jí v cestu stavěly. Výrobky továrny našly pro velmi dobrou jakost svou, jakož i přiměřené ceny značné obliby nejen u těch ob-chodníků, kteří jsou podřídky závodu, ale i u ostatního obchodnictva v takové míře, že výroba oproti roku loňskému značně stoupila. Bylot vyrobeno a prodáno za rok 1901 zboží za K 315 000 a docílený čistý výnos obnášel K 8385. Bylo usneseno, vypláceti z podílů splacových v první roce 7%, z podílů splacových r. 1900 6%, a z r. 1901 5% dividendy. Podíl obnáší K 100 a možno je buď přímo v zá-vodě samotném neb prostřednictvím kterékoli místní

české záložny upsatí a to v částkách dle poměrů upisovatelů. Zdravé základy, na něž První Společná Moravská továrna na cukrovinky a čokoládu po třiletém působení svém se postavila, jakož i velmi dobré zúročení závodních podílů členů přispěje zejména k tomu, že účel podniku tohoto bude náležitě pochopen a že nebude českého uvědomělého obchodníka, který by členem závodu se nestal a odebráním dobrých výrobků z vlastní své české továrny pomocné ruky nepodal.

V Novém Hradci Králové zemřel ve čtvrtek dne 4. t. m. o 6. hod. odpol. Hřídící učitel tamní školy p. Frant. Grund v stáří 58 roků raněn byl mrtvicí. Zesnulý byl vzorným učitelem, horlivým katolíkem a výborným hudebníkem. Jako Hřídící učitel působil na zdejší škole 21 roků. Obec v něm strácí horlivého činitele, dobrodince a rádce. Pohřeb bude se konati v neděli odpol. ve 3 hod. — Budiš mu země lehká!

(Zasláno).

Živý rážec bohoslovce královéhradeckých hodlá věnovati ze svých sbírek chudému kostelu diecése královéhradecké stříbrnou, dobře pozlacenou paténku k zaopatřování nemocných. Přihlášky o ni přijímá

Dr. Jan Hojál,
spiritual.

(Zasláno).

Firmě

Mudroch & Svatúněk,
v Praze, Tylovo náměstí.

Vaší firmou do našeho farního kostela dodaná socha Panny Marie Lourdeké s ješkyní, jakož i v posledních dnech postavená nová kazatelna se pro své krásné provedení velice líbí. Ctěný závod Věš pánům spolubratřím vše odporučuji.

Václav Velišek, farář.

Vitěšovice, 19. května 1902.

Objednané 4 sochy v životní velikosti jsem v úplném pořádku obdržel, jsou velice krásné a líbí se všeobecně. Jsou skutečnou ozdobou našeho chrámu Páně. Totéž platí i o dodané soše Panny Marie Lourdeké; i ta líbí se osadníkům neobyčejně.

Jan Beneš, farář.

Václav, 21. května 1902.

VZOR-

ně zařídil jsem fotografický atelier v Hradci Králové (v Adalbertinu) a doporučuji jej přízni veleclášného obecnstva.

J. F. Langhans,
c. a kr. dvorní fotograf.

Milovníkům starožitností.

„Jesličky“ (Bethlém) ze 110 figurek kromě jiných příslušných předmětů sestávající (figurky osob 20–30 cm. výšky), nové polychromované, z pevného, nekřehkého materiálu r. 1839 uměle zhotovené, pěkně zachovalé, jsou asi za 120 zl. na prodej.

Blíže sdělit

E. Wagner,
kaplan ve Zbislavi u Čáslavi.

Velká úspora pro každého.
Žádajících má a téměř více! Upotřebte chvalně známé
držadlo kalhot
(Patent Novotný).

To samé poskytuje přímé, volné, zdravé držení těla, vkusné padnutí kalhot, a lze jej vždy ku každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíků neb jiné úpravy bylo třeba. Přesvědčení zjistí netušené výhody. 1 kus k 1 kalhotám, K 1-20, 3 kusy K 3-20 po obdržení franko zašláš

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zaslátelský dům.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv.-Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1–8 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též veškeré opravy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Spolkové prapory, stuhy, ozdobné výšivky, dle předložených výkresů, mešní roucha, příkrovy, kostelní prádlo a všechny v ten

odbor náležitě a předem levně a přesně zhotovuje sirotčínec

Růžencová výroba
Praha I., Konviktská ul. 296.
Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Ignáce V. Neškudla syn

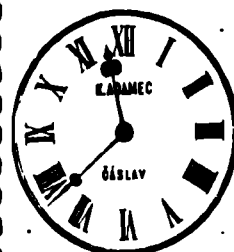
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

La učně
na klempířství

přijme mravného chlapce

Josef Komárek,

klempíř a úředně oprávněný instalateur v Hradci Králové.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připisů vyloženo k nahlédnutí.

Veledůstojnému duchovenstvu

nabízí co nejuctivěji

odborný umělecký závod pro vnitřní zařízení chrámové

Mudroch & Svatúněk

Praha-II., Tylovo nám.

své vzorné a vkusně provedené: sochy, oltáře, kazatelny, křížové cesty a příslušnosti chrámové jakož i opravy jich vůbec za ceny mírné při provedení se saručením ceny umělecké.

Odborné porady, náskry, rozpočty bezplatné a bez závaznosti k objednavce.

Továrna na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), víno sladká a víno šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme svlášť na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili státní a diplomem slatě medaille, a mnohými jinými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Do Hradce Králové a okolí!

V této podepsané dovoluje si tímto osmámi velectěnému obecnstvu, že stávající klempířskou živnost ještě

o koncesované živnost pro zařizování plyno- a vodovodů

rozšířil

v dosavadních místnostech dílny klempířské v Hradci Králové č. 3 na Malém náměstí (proti policejnímu komisariátu).

Jako dobrý, zkušený odborník zaručuji se mohu za řádné provedení plynovodů, za ceny co možná nejnižší. — Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele, podnikatele staveb a majitele domů, že snahou mojí bude i na dále jak veškeré práce klempířské i zařizování plynovodů a všech k tomu patřících zařízení jako: kotle, anglických klonetů všech soustav a provedení co nejdůkladněji k úplnému spokojení prováděti. P. T. hostinské upozorňuji na stavby pivních tlakostrojů a acetylenového osvětlení.

Děkuje veleváženému obecnstvu za přání dosud mi věnovanou jako klempíři, prosím, by na dále i v rozšíření mého závodu co instalateura mi ji ponechalo; snahou mojí bude vždy si ji pečlivou obsluhou udržeti.

V hluboké úctě k službám oddaný

JOSEF KOMÁREK,

klempíř a úředně oprávněný instalateur.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporčuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Ústí), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k na
hládnutí franko zašleme.
Nefalšované doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

POZOR!

Všechny ctné pp. consumers a odběratelé
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministeriálním ze dne 19./8. t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různým pojmenováním,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uváděny byly, jsou zakázány, jelikož sdraví lidákům
jako škodlivé uznány jsou.

**Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové**
odporčuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borů-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřábinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohodnutí.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj bojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše ctné v ohni zlatené a stříbrné, sad se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
snovulacení a stříbení starších věcí vykoná se rychle a
sáhlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykazati četnými pocal-
nými příklady P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k na-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel,
zátek na křesla, svícen, paciálků, schránek na Nejsvě-
tější, páneček atd. co nejvíce.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům
a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za tovární ceny zboží
zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na
vlasy, houby k mytí, žinky, toaletní mýdla
ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve
stokvostných kasetách, hodící se k vánočním
dárkům a j.

Výborné creamy ku holení Saton a
Schaving columbia na místo mýdla zasílám
rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jichžto výbornost jako odborník ručím, za-
sílám od 1 zl. 20 kr. výše. Nehodící se
břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo
peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od
3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větší objednávce poskytnu slevu.

Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že
jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokoje-
nosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonale úctě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Pražské l., Eliškovina tř. 1 a.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez svýšení cen!

Staré

poštovní známky

z let 1850—1875 se koupí.

Adressu sdělí administrace t. l.

ALBERTINUM

(byvalá vila dv. rady Alberta v Žam-
berku) vodoléčební ústav Dra. Jos.
Wiesera v Žamberku, jenž zasílá
prospekty na požádání.

Velkozávod

koberců, záclon a všech druhů pokrývek.

Zboží lůžkového.

Železný nábytek.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

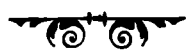
Úplné vybavy nevěstám.

Ilustrované cenníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí 32.

Poděkování.

Všem těm, kteří se účastnili pohřbu
naší drahé matky, v Pánu zesnulé paní

Marie Schulzové

a kteří jakýmkoli způsobem hluboký náš
bol zmírniti se snažili, vzdáváme tímto

vroucí a upřímný dík.

Bůh zaplat za všechny důkazy přízně,
jež nám byly v trudných okamžicích podány.

Karel, Josef a Marie Schulzovi.

Beseda.

U audience.

Přel. J. Koukal.

Vlak uhání bohatou Kampaní, my probouzíme se z polospánku. Šeří; kalendář ukazuje 18. února, zde však příroda pospíšíla si o čtvrt roku. Nicméně i zde jíní na osení a citelný chlad. V dále vine se Tiber, jehož drabý běh zastřen je mlhou. Na východě vystupuje zlatá koule italského slunce, jež zde jeví se zemi blíž. „Roma Portonaglio“ — ještě několik minut a jsme u cíle. Však co dím? U cíle? Naším cílem není, jak u turistů do Italie bývá, věčný Řím; dále k východu nese nás touha naše, tam, odkud přišli ti, co z Říma Řím udělali. Nikoli k hradu, ale ku samé kolébce víry spějeme a Řím má nám být jen jednou z oněch nesčetných zastávek na cestě v neznámý, tajuplný Orient, zastávkou k vyžádání si požehnání od hlavy křesťanstva.

Řím a Jerusaleml Co události v dějinách lidstva pojí se k těmto dvěma jménům! Neznám druhého slova, jež by mocnějším dojmem působilo na srdce křesťana, než znám druhého města, na něž měl by katolík více a tklivějších vzpomínek, než je Řím a Jerusaleml

„Roma!“ Jako elektrisování chápeme se svých zavazadel, obávaná tuava po dvou probdělých nocích se nedostavuje, naopak s nadšením intonujeme padesátý hymnu a po úpravě svého zevnějšku v hotelu blížíme se s tlukoucím srdcem k svatyni sv. petré a v nejbližší chvíli stojíme u oltářů velkokněžských. Logiím Rafaelovým a jiným znamenitostem vatikánským můžeme věnovati pozornost jen malou, protože o 12 hod. máme býti představeni sv. Otcí, jenž přes četné a mocné nepřátele je a zůstane i v Římě samém osobností první. Lev XIII. na pohlednicích, jeho obraz za sklem v obchodech řezbářských, sochařských, stelierech malířských, na mincích, na nádobách, vásách, trečkách galanteriích, krátce vše nasvědčuje, že jsme ve středu křesťanstva a že zde sídlí hlava více než 250 milionů vyznavačů. Hrabě Zichy, mladistvý uher. kněz a papežský komoří, čekal na nás, aby nás předvedl a sice jako poutníky maďarské, třeba těch, jimž maďarština byla řečí mateřskou, nebyla ani čtvrtina mezi námi. Uderem dvanácté vnesen byl obdivuhodný statec na stolci Petrově do sálu Damasova, kde obývají se audience poloslavnostní a kde s námi čekalo asi dvacet osob obého pohlaví z kruhů urozených, jež již týden k tomu cíli v Římě dlely. Jak představoval jsem si jej, tak se mi objevil: slabý, nepatrný a přec velebný, klesající téměř pod tíhou svého požehnaného stáří. Za nadšeného volání „Eljeh, Hocha a Sláva,“ skoro vynesena byv, usadil se na trůnu v taláru bílém.

Mluvil Zichy a mluvil úchvatně; pokud jsem rozuměl, kladl váhu na to, že všickni, ať Maďari, ať Němci, ať Slováci, jsme Uhry a jako takoví že přicházíme vzdáti hold hlavě křesťanstva, blahopřátí k jubileu a vyžádati si požehnání na dalekou pouť svou. Nás tři Čechy a čtyry Němce připočetl patrně ad majorem Hungariae gloriam. Končí a tu pozvedá se 92letý kmet, silný duch v slabém těle a proslovuje delší latinskou řeč, plynou a stylisticky veskrz dokonale. Lituje, že nerozumí řeči marianského národa, že ale vyciňuje odanost katolíků uherských v dobách těžkých vždy osvědčenou, děkuje, žežná nám a přeje, aby nás Bůh na pouť naší silil a ode všeho chránil. Spolu žádá, abychom pomodlili se na místech, slápejí Spasitele posvěcených, za něho a za celou církev.

Jak hrál mu každý v tváři sval, jak živě provázely ruce každé slovo, jak duchaplně zářilo oko! Věru s údivem vzhlížíme k velebnému kmetu, ježž Kristus učinil svým náměstkem a kterého čtvrt století sílí kromobyčejně k úřadu, v dnešní době zajiště nejtěžšímu.

Byla to audience mimořádná a třeba zásluhu připsati hraběti Zichymu, že na telegrafické požádání ihned nám udělena byla a to v době, kdy sv. Otec necítil se právě volným. Je to štěstím pro národ, má-li na tak významných místech své lidi, kteří jsou s to, aby podali, je-li třeba, okamžitě informaci o poměrech a osobnostech, jež v Římě známy býti nemohou. Jel jsem zpět z Říma o 5 neděl později s učitelem maďarštiny následníka trůnu — rovněž mladistvým knězem a Monsignorem. Tak dovedou Uhři všude uplatniti své požadavky a usaditi své lidi a jejich politické, kulturní a národohospodářské úspěchy jsou též dle toho. Mimovolně vzpomněl jsem národa našeho a jeho šlechtu, jež až na čestné výminky nehlásí se k svému lidu, jako činí

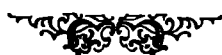
přímou ostentativně kavalíři maďarští. Což divu, že odkázáni jsme v cizině na informace cizí, ponejvíce jednostranné a nám ne vždy přátelské a že národ nemá té váhy, jakou by mti mohl a jaké co do síly své zasluhuje.

Divný úkaz. Doma ustupují uherští katolíci národnímu šovinismu, protestantismu a zednářstvu víc a více, církev ztrácí tam posici za posici, ale v cizině, zvláště v Římě, dovedou si vésti jako věrní synové katolické církve. Na naši zpáteční cestě zastihli jsme v Římě 300 poutníků z Uher a hned na to dočítám se, že kterýsi poslanec přivedl tam o svátcích velkonočních uherské studenty.

Kolik jubilejních výprav bylo z Čech? — Posud žádná. Tento týden vypravila se pouť z Prahy, to bude však první a bezpochyby též poslední.

V Uhrách se cestování podporuje, u nás se mu spíš překážky kladou. Tak nápadný je rozdíl v tarifu cislajtánském a uherském. Cesta z Vídně do Fiume stojí Jižní drahou 27 K v III. třídě, přes Budapešť však, jež trvá jednou tak dlouho, v téže třídě 10 K 50 h. Pak ovšem nelze se diviti, že nejkrásnější místa Adrie, jako Abazie, Ika, Lusin, Piccolo a j. hemž se Maďary, kteří dobře jsou si vědomi, cestováním že plní spolu svůj úkol národní a to tím více, ana místa ta patří dnes k oblasti pověstného magyar országu.

I na italských drahách stává značná sleva pro poutníky římské, takže okružní lístek Ankona — Řím — Neapol — Pompeje Foggia — Ankona stojí jen asi 40 lir v II. tř. Tento lístek opravňuje spolu k návštěvě všech vatikánských sbírek, musea lateránského, jakož i k jubilejní medailii; ražené na památku 25letého pontifikátu. A poněvadž i z Vídně do Fiume a Terstu vydávají se lístky zpáteční s 30denním trváním, jež jsou o 11 K lacinější, náleží při poměrně nízkých cenách v hotelích italských pouť do Říma v tomto jubilejním roce k výletům nejlacinnějším. Ovšem hotel Germania by to býti nesměl. Plní nejvážnějších dojmů, jaké v nás vyvolal chrám sv. Petra, Vatikán a kmet na stolci Petrově, opouštěli jsme půlnočním vlakem Řím, abychom v daleké pouťi své pokračovali.

Zprávy hospodářské.

Jak se zbavíme dluhů.

Zadlužení rolnických usedlostí je dobře známo. Denně přicházejí četné statky na buben. A není divu. Za nynějších poměrů hospodářských vynáší usedlost sotva 4% kupní ceny. Dluhuje-li rolník za pozemek 4000 K, vynese mu tento v nejméně výhodném případě ročně 160 K, nepřijdou-li ovšem pohromy. Hospodář platí však záložně nebo u jiného věřitele 200 až 240 K, někdy i více úroků, má proto větší vydání než příjem a dluhu přibývá. A přece je tu náprava snadná. Kdyby si vydlužil peníze tyto v hypoteční bance, platil by jenom 4% úroků, tedy 160 K. Co nad to platí, jest umorování dluhu.

Příklad: Vydlužil-li si rolník 4000 K na 5% v záložně nebo u soukromníka, platí ročně 200 K úroků. Za 40 let splatil by na úrocích 8000 K a má ještě celý dluh na krku. V hypoteční bance platil by také 200 K, ale jen 160 K úroků a 40 K na umorování dluhu. Za 40 let jest v bance celý dluh splacen a rolník ještě ušetřil 4000 K. Kdyby do banky splácel 6%, má dluh již za 27 $\frac{1}{2}$ roku s krku, při 7% za 21 roků, při 8% za 17 $\frac{1}{2}$ r. Oč tu rolník rozumný ve výhodě proti tomu, kdo nemyslí. Nemusí platiti nic mimořádného a přece odevzdá dětem živnost bez dluhů, kdežto u nerozvážného dluhy stále rostou, ač sám se pod placením potí. Do hypoteční banky lze převésti i dluhy staré. Kdo dluhuje v záložně na př. 2000 K, může si je beze všeho převésti na nižší úrok v hypoteční bance a platí tam stejně mírně, jak nahoře uvedeno. Zákon osvobozuje takové převody na nižší úrok od poplatků.

Ohledně výše půjčuje hypoteční banka na pole $\frac{3}{4}$ ceny, na domy $\frac{1}{2}$ ceny. Postup při vymáhání půjček jest velmi jednoduchý. Dopíše se prostě ředitelství hypoteční banky v Praze nebo v Brně, aby tato poslala poučení a vzorky žádostí. Do psaní vloží se dvě poštovní známky. Ředitelství banky pošle obratem poštou poučení a návody, které jsou tak snadné, že je pochopí každý. Kde je záložna Raiffeisenova, tam se členům jejím tento převod beze všeho provede. Advokáta netřeba. Kdyby v obci nebylo záložny Raiffeisenovy, zajiště poraditi může leckomu některý učitel nebo kněz.

Dle zákona nemůže banka dlužníkovi peněz vypověděti, když teuto platí úroky a 1% umorovací. Přijde-li dlužník k penězům, může dluh kdykoliv splatiti. Půjčky vydávají se v cenných papírech. Přeje-li si toho vypůjčující, prodá mu banka beze srážky papíry a zašle peníze. Dnes jest bursovní cena zástavních listů (cenných papírů) tak výhodná, že dlužník neztratí takřka ani krejcaru. (M. Hospodář.)

Ošetřování mláďat králíciích. Mláďata králíků rodí se slepá a oči otvírají se jim teprve devátý den. Hnízdo jejich nutno všemožně chrániti před krysy, kočkami, psy atd. Když mladí králíci dosáhnou stáří tří neděl, opouštějí hnízdo a počnou se přizpůsobovati z píce matce davané. Potom se krmí zcela tak jako staří, jenže jim radno dávat denně porci ovesa, který králíčkům jde velmi k duhu. Po 8—10 týdnech dostaví se u nich první pelichání, období to velmi kritické, ve kterém houfně hynou. Čím jadrnější a statnější jsou, tím snáze pelichání přestojí i měli by pěstitelé mláďata králíci aspoň šest neděl nechati ramlíci kojiti, aby dostatečně sesílila a otužilými se stala. Kdo pěstí druhy zvláště cenné, čistokrevné, ten ať nechá mláďata u jejich matky 8 týdnů. Z té příčiny je také záhodno počet vrhů u ramlíci plemenných co možno zmenšiti a omeziti, neboť, ač tu dostaneme méně potomstva králíciích, máme zase záruku, že si odchováváme zvířata silnější, která tak snadno nepodlehnou nepohodě a různým nemocem. Po odstavení přemístíme mladé králíky do zvláštní pro ně vhodné zařízení společné místnosti; když pak jsou čtyři měsíce staří, rozstřídíme je podle pohlaví a ramlíky od ramlíci trvale odloučíme. V stáří 5—6 měsíců mohou býti zvířata, jež k chovu neponecháme, býti krmena k účelům jatečným.

Literatura.

Cyrillo-Methodějská knihtiskárna V. Ketrby v Praze: Bajky o jesuitech. Seš. 22. a 23. za 1 K. Vzdělávací knihovny katol. svazek XX. Pořádají dr. Jos. Tumpach a dr. A. Podlaha. — „Knihovna Křtí a Marie“ začala poutavým spisem Petra Kopala „Mojžíš“. Seš. 1. za 20 h. Doporučuje se. — Davidek V.: Method. výklad nov. katechismu. Dílu II. seš. 16. za 60 h. — Poklad věcí. Lidový list k učení Nejev. Svátosti oltářní. Řídí V. Roudnický, kaplan. Předplatné na rok 1 K 20 h. — Josefa Ehrenbergra sebrané spisy záb.: Černákova rodina. Červená stěcha mezi lesy. Obrázek cestopisný. Sv. IV., seš. 37.—42. po 32 h. Doporučujeme. — Český Jinoch. Časopis pro dospělější mládež. Red. prof. V. Müller. Roč. VII. č. 6. a 7. Roč. 1 K. — Inkvizice ve světle pravdy od V. Olivy. Lidové knihovny díl II., seš. 6. za 32 h. — Bible a nejnovější objevy v Palestíně, Egyptě a Assyrii od F. Vigouroux. Přeložil dr. A. Podlaha. Seš. 51. a 52. za 80 h. Vzácné toto dílo pro vzdělance ceny neobyčejné.

Nákladem J. Otty v Praze: Ottova lac. knihovna národní: Údolím života. Povídky M. Jahna. Seš. 14.—19. po 20 h. — Čes. knihovny č. XIII. Ze zaslých dob. Povídky a vzpomínky od Al. Jiráka. Seš. 6. za 24 h. Č. XIV. Výbor z prósy Jana Nerudy. Upravil J. Kabelík. Seš. 1. za 24 h. — J. M. Barrie. Sentimentální Tommy. Povídka o jeho dětství. Přeložil J. Bartoš. Anglické knihovny řada II., seš. 8., 9. a 10. po 24 h. — Sebrané spisy Kar. Světlé: Na úsvitě, seš. 11. a 12. Romanetta z Ještěda seš. 1.—4. po 80 h. — Básnické spisy Jar. Vrchlického: Epické básně. Seš. 1.—3. po 32 h. — J. Arbesa sebrané spisy. Díl III. Romanetta II. Seš. 2., 3. a 4. po 30 h.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Devatenácté století slovem i obrazem. Seš. 33. a 34. po 60 h. — Knihovna Dívčím srdcem. H. Greville: Ztracená. Přeložila O. Petrova. Seš. 12.—14. Ročné perly. Napolea Ter. Nováková. Seš. 1.—5. po 10 h. — J. Klecandy spisy: Na bojišti. Episy o vládkách bojů za svobodu. Seš. 5.—9. po 25 h.

Česká grafická společnost Unie v Praze: Spisy J. Zeyera. Novelly. Seš. 12.—16. po 40 h. — Sofie Podlipské spisy: Milující neznámí. Seš. 6.—11. po 30 h.

Názorné květeny zemí koruny české, kterou jsme již několikrát k hojnému rozšíření odporučili, sv. IV., seš. 11.—14. Cena dvoješita 1 K 20 h. Nákladem R. Prombergera v Olomouci.

Hlasy svatováclavské. Sbírka časových brožur. Red. VI. Hálek, farář. Kterak působí řády a kongregace. Roč. dra. Heř. Zechokke, seš. 4. Čtyři historické nepravdy o Husovi. Ze spisů dr. A. Lenze, čís. 5. a 6. Roč. II. Roč. předplatné 40 h. Vydává družstvo „Vlast“ v Praze. Doporučujeme.

Vzdělávací četba katol. mládeže. Redaktor Fr. Jelínek, učitel. Roč. I., č. 3. Blahosl. Ivan, poustavník. Napsal F. Jelínek. Vydává „Jednota čes. katol. učitelstva“. Na rok se předplácí 40 h. Administrace v Praze 570—II.

Přítel domoviny. Roč. XVIII. Mesi borami a lidmi od dra. Iv. Taveřara. Přeložil J. Paulík. Sv. 7. a 8. Ročné 12 sv. za 220 K. Vydává E. Beaufort v Praze.

Serafinské Květy. Časopis terciářů českolo-
vanských. Roč. 1. č. 8. a 9. Předpl. na rok 8 K zasílá se Administraci Seraf. Květů v Olomouci. Seraf. K. jsou každému terciáři nezbytným rádcem.

Osvěty, listy pro rozhled v umění, vědě a po-
litice, redaktor V. Vlček vydán sv. 6., v kterém ob-
sahují ynikající práce jmenovitě: O. Gogolovi. Plše
J. Mikš. — Po slovenských školách od K. Kájala. —
O nacionalismu a kosmopolitismu. Od Š. Radiče. —
Český román. Napsal K. Leger. — Světův život. Z chlap.
věku vypravuje V. Vlček atd.

Nákladem Hajdy a Tučka v Praze. Dr. Jos.
Císlar: Katarý hřebených dýchadel, jejich příčiny a ná-
sledky. Bibliotéky lékařských spisů populárních sv.
XII. Cena 1 K 40 h. Kniha jmenovitě v dobách rym,
katarů a chřipky je neocenitelná pro svou praktičnost
a instruktivnost. Doporučujeme co nejvíce. — Dr.
Zdeněk Nejedlý: Katechismus estetiky. Díl I. Dějiny
estetiky a theorie umění. Ilustrovaných katechismů
naučných sv. 8. Cena 2 K 40 h. Kniha tuto uvítá
každý, kdo až laikem rád nahlíží do zákulí esthe-
tických teorií a kritických systémů s upřímným po-
těšením a nelichotnou radostí.

Novou mapu království Českého, kterou
kreslil J. Šrp, vydalo nakladatelství Jos. Burafka na
Král. Vinohradech. Tato nová mapa, v měřítku 1:
100.000 pečlivě kreslená, vyniká zřetelností, přehled-
ností i levnou cenou. Cena jednoho listu na papíře
60 h, na plátně 1.10 K. List 1. představí krajinu Be-
nešov. Sedláčskou, list 2. Hořovicko-Přibramsko a
list 3. okolí Prahy.

Polní psych. Burianovy sbírky zákonů sv. V.
Zákon k ochraně majetku polního pro království České
s doplňky a ponaučeními o vykonávání trestního práva
obce. Nakladatel Jos. Burian v Plsku.

Nový Háj. Lesnické a lovecké listy. Redaktor
lea. ing. J. Hemm. Roč. předpl. 10 K zasílá se ad-
ministraci Nového Haje v Táboře.

Historické Rozhledy. Poučné čtení pro mládež
Red. A. J. Zavadi. Roč. V., seš. 5. Obsah: Rozhledy
po dějinách současných. — Dívčí kámen. — Jak se
naše nejobyčejnější nástroje vyvíjely. — Město
Skuteč. — Zapomenutá stránka z dějin českých. Roč.
předpl. 5 K přijímá E. Šolc v Telči.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
ještě nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damask.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jejichž
v domácnosti je třeba.
Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

OBRAZY
olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné re-
produkce náboženské a historické, sradla,
rámce, listy, filmy, křídla, sochy a umělecké
výrobky všech druhů v moderní úpravě,
solidně a levně.
Věkové druhy papíru, psací a kreslicí
potřeby, vždy nejnovější
dopisnice
a vše do oboru papírnického spadající
v nejbohatším výběru doporučuje
Josef Kieslich
v Hradci Králové,
Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu
rámců saloken r. 1891.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st. Malé Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 80 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučení se
ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boka-
temu figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
lémi i vsazením.
Věkové rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

Kostelní náěiní
vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náěiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znova
v ohni zlatí a stříbrí.
Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí
František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.
Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Vzorné zařízené
slatinné lázně
VELICHOVKY
u Jaroměře v Čechách.
Osvědčené proti rheumatismu,
dně, ischyas, dále pro chudo-
kravné, skrophulozu, nemoci
ženek atd.
Úplně suchá poloha.
Výborná restaurace v režii. — Ceny
mírné. — Pošta a telegrafní stanice
v lázeňské budově. — Pro P. T. ob-
ceňstvo s okolí, pokud toto nehodlá
v lázních bydlet, a pouze do lázní
samýšli docházeti neb dojížděti, dal
nový lázeňský lékař p. MUDr. V.
Maza střídati ročními p. hodnou míst-
nost, kde po vzaté lázni lze si odpo-
čívati a se setaviti.
Rádo si vyžádati prospekt
od správy lázeňské.

ROBERT ŠAMBUREK
Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.
Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro veškeré P. T. duchovenstvo.
Zakázky vykonávají se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez přitahu naspět.
Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 24.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 3 k — h

V Hradci Králové, dne 13. června 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Brzy již uplyne půlletí. Skutečným předplatitelům tohoto připomenutí netřeba. Nechtějí však dobře tohoto časového mezníku povšimnou „předplatitelé“ titulární.

Administrace.

Co jest dnes k smíchu!

Byl jeden znamenitý řečník a pohanský filosof jménem Cicero. A tomuto filosofovi byli k smíchu — filosofové. Napsal totiž na věčnou památku tato asi slova: *Nemí nic směšného, aby to byl některý filosof netvrdil.*

Dnes to je jinak. Nes novopohanským filosofům jest k smíchu křesťan a to nejen snad ten neštudovaný — toho snad útrpně litují — ale i vzdělaný křesťan.

Měla totiž dne 4. května t. r. v Olomouci schůzi učitelská jednota a sešli se tam pánové rozličných „směrů“. Dostavil se tam též doktor Hruban, rozhodný křesťan, vzdělaný katolík. A když mluvil, smáli se — ovšem posměšně — přítomní tam „mudrci“. Filosofové je všechny nelze nazvat, neboť tam byl n. p. pan Krapka, socialista z Vídně, pan Starošík, liberální rolník, pan Antonín Hajn. Kde takovito pánové jsou, tam je, toť se rozumí, přenáramná „moudrost“, ale žádná filosofie. A proto což divu, že my ubozí blbci, jak se nám katolíkům říká, před vysokostí té moudrosti skláníme hlavu svou a pány takové „mudrci“ nazýváme! Ale byl tam taky realista — ne ten, co chodí s kreslicím prknem do školy, to by byla mýlka — ale Masarykovec pan professor Drtina. A toho tedy všim právem k filosofům čítati můžeme. Pán ten se dal na stranu těch, kteří se smáli vzdělanému křesťanu a měl řeč opravdu tak filosofickou, že jsem si vzpomněl na pohana Cicerona, který pravil, že není nic směšného, aby to byl některý filosof netvrdil. A tak je patrné, že bezprávě na smutné časy nařikáme. Mudrci a filosofové směji se vzdělanému křesťanu a vzdělaní křesťané nemohou se zdržeti smíchu, když začne o náboženství mluvit novopohanský filosof. A kdo by znaje jen něco málo z náboženství, ne sice posměšně, jako to páni na místo důkazů dělají, ale útrpně se nesmál, když novopohanský filosof povídá, že náboženství nemá za úkol poznávaní pravdy!

Pravda dle našich názorů je to, co skutečně jest. A proto ovšem nemusi náboženství učiti poznávaní všecko, co jest, k. p. kameny, rostliny, zvířata, ale jistojistě musí učiti poznati toho, jenž jest sám se sebe, jemuž se říká Bůh, a o němž právě proto, že jest sám ze sebe, říká se: *Bůh jest pravda*. A tudíž právě náboženství musí učiti znáti Boha, Pravdu, pravdu nestvořenou, věčnou. A proto i Spasitel výslovně řekl: Já jsem se proto narodil, a proto jsem na svět přišel, abych svědectví vydal pravdě. A apoštolům řekl: Jděte, učte!

A tak, národe český, ty's byl po dlouhé věky v bludu. Ty's myslil, že náboženství jest nejprv poznání Boha, Pravdy. Ty's smýšlel o tom, jak to výslovně řekl Kristus Pán. Ale professor Drtina povídá, že náboženství nemá učiti pravdě! Kristus Pán a prof. Drtina!! — Prosím, nesmějte se! — Pan professor Drtina na to myslí opravdu. Pravdě učiti náleží jen profesorům, realistickým filosofům. A neopovažujte se namítati, že Cicero povídal, že filosofové všechny možné směšnosti tvrdili. S Ciceronem rá nás nechodte. To byl hotový „klerikál“ své doby. A jak otevře ústa „klerikál“, tu se obligátně všecko směje.

A ani prý s krásou nemá náboženství co dělat. Inu ovšem, jak se nemá náboženství plést do učení pravdě, tak nemá ani co dělat s krásou. Krása je totiž dle náhledu jednoho z největších učenců „lesk pravdy“. Vstoupíme-li n. p. do náležitě upraveného katolického velechrámu, obzvláště gotického slohu, tu mimoděk musíme říci: to je krásá! Světské stavení, n. p. divadlo, má taky svou krásu. Ale je v tom

veliký rozdíl. Vstoupíme-li do velechrámu, tu pravíme: To je krásá, ale v duši se budí něco, čemu se říká cit zbožnosti, úcty k něčemu tajů plně vyššímu. A proč to? Inu proto, že krásá je lesk Pravdy, lesk Boha. A právě proto patří do náboženství krásá, jak se jeví v uměleckých dílech naší církve.

Ale teď to bude všecko jinak! Poněvadž pravdě budou učiti jen páni dle rázu p. profesora Drtiny, ne-li dokonce pana Hajna, radikála, pana Krapky, socialisty atd., bude od nynějška krásou odlesk professorů, radikálů a socialistů. A prosím vás, nesmějte se! Filosofům se směji jen klerikálové, jakým byl už, ať pohán, ten Cicero.

A tak co tedy patří do náboženství? Pan professor Drtina pravil, že má náboženství učiti poznávaní — *dobro*. Nemyslí-li pan professor jen a jen dobro, tu mu musíme přisvědčiti. Jenže je to s tím dobrem u těch páňů filosofů velice šlakovitá věc! Tak na př. v Německu před nějakým časem napsal jeden filosof, že věda dostoupila takové výše, že se bude muset změnit — Desatero přikázání. Tak na př. Nesemilní! nemůže míti více té platnosti, jako u křesťanů. Nejnovější věda, že prý hlásá: Nesmilni tolik a tak, až bys sobě uškodil na zdraví. Ostatně prý věda tělo osvobodila. A mudrci podle řádu Krapkova hlásají volnou lásku čili volnost všech pudů.

A kterak to, že až na tyhle časy horší než zvířecí konce došli filosofové a „mudrci“? To je tím, že mají náhled pana profesora Drtiny, že náboženství nemá učiti pravdě! Pravda jest to, co skutečně jest, a tudíž především Bůh. A v Bohu, pánové, právě proto, že jest Pravda, jest taky zákon, který stanoví, co je dobré a zlé. A spolu s pravdou musíme tudíž poznati zákon dobrého a zlého z Boha — z náboženství, sice si dobrým činí, co kdo chce.

Ale na jednu věc nesmí se zapomenouti. V Bohu není jen zákon, Bůh taky to, co sám za dobré má, chce, volí a činí; v Bohu je, smíme-li tak říci, taky síla, která ho vždy k tomu nakloní, aby volil jen to, co je dobré. A na tuhle sílu páni docela zapomínají. Člověk totiž potřebuje taky sílu, čili posilu své vůle, aby zlé odmítl a dobré volil. A tu sílu nedávají ani professoři, ani doktoři, ani mudrci, tu dává Bůh. A proto každé náboženství musí taky člověku tuto sílu z Boha dávat. Že ji právě katolické co nejvíce poskytuje, chce-li ho člověk náležitě užívat, o tom s pány darmo mluvit. Jen kdo to zkusil, ten to ví. Ale tolik by mohli přece věděti, jak pustne nyní obzvláště „vzdělaná“ mládež. Nevypadl vám z paměti ten hanebný obězník, v kterém se měli studenti písemně přiznávat k nejhoršímu nemravnostem? A stalo se to takovou měrou, že se toho zalekli i liberální páni professoři. Nám pak to bylo tím více poučením, že jako krásá, i dobro jest odleskem Boha, tak zase že ohavnost je odleskem — bezbožnického mudrcství! A proto se nám zdálo, že zásvit lepšího filosofování se ukázal, když, jak jsme v novinách čtli, gymnasiální páni professoři na svém letošním sjezdě svatodušním krom jiných věcí za příčinu mravní spousty studentů poctivě vyhlásili — ateismus, bezbožectví. Dostalo-li se jim za to taky smíchu od pana prof. Drtiny a jeho společníků, anebo názvu klerikálů, toho jsem se nedočel.

Konečně pak povídá pan professor Drtina, že se mu při náboženství jedná o zvrácení náboženského citu. Kolikrát jsme v Obnově řekli, že cit jest to poslední při náboženství, třebať jsme stále a stále slyšeli fráse o náboženském citu. Ale proto cit naprosto nevyučujeme. A ať se jen pan professor Drtina jde podívat jedenkrát na služby Boží v dobré katolické osadě. Ručím mu za to, že právě v našich kostelích nalezne u prostných lidí o mnoho více citu a to šlechetného, opravdu zbožného citu, než u tisíce našich novopohanů. Ale musíme mu říci, že právě náboženství musí předně i zbožný cit v mezích udržovati, aby nevzrostl na úkor rozumu a vůle, a nestal se přílihným, a pak aby to nebyl cit zlé vášně.

A tu musíme upozorniti, že ta zášť, která se naproti katolíkům v „Čase“ a v jiných protestantských časopisech ano i v pastorských kázáních jeví a pyšným pohrdáním každým katolíkem a tupením našich osob bývá, jest „odlesk bludu“. Pravým náboženstvím řízený cit ovšem taky rozhňuje, ale dle pravidla svatého Augustina: Bludy potírejte, osoby milujte.

A proto i ten posměch z doktora Hrubana jest nám odleskem bludu; a to tím více, že jen slabým duchům jest smích — důkazem. A to právě jest znamením úpadku lidstva století devatenáctého a dvacátého, že se věci nejvyšší odbývají smíchem! Jenže jeden blázen se smál i tehdy, když si vrazil nůž do vlastního srdce. Jemu to bylo k smíchu, jiným — k pláči.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 11. června.

(K nastávajícímu zasedání sněmu království Českého. — Svobodné a poloviční listky na železnicích. — Druhé pražské divadlo na Vinohradech. — Ocenění české literární a překladové produkce nynější doby.)

Nejdůležitější událostí pražské kroniky přítomné doby jest na s neděle svolané zasedání sněmu království Českého, po jehož zákonodárných pracích již celá země žíznivě prahne. Sněm království Českého delší dobu nezasedal již celý rok. Rozpuštěn byl loni po jara, ač měl před sebou celé sponsty důležitých a naléhavých záležitostí. Napotom na podzim vykonány byly nové volby poslanců, kteří se koncem prosince m. r. ve tří denním zasedání ustavili v nový sněm, kterýž svou zákonodárnou činnost zahájí v těchto dnech.

Tento nový sněm čekají celé legie důležitostí, s nimiž bude se museti zabývat. Jednak bude mu předložena řada nevyřízených záležitostí starších, odložených a jednak bude uvedena na denní jeho pořádek řada záležitostí nových. Jak dlouho bude zasedati, to není doposud známo, avšak aby alespoň nejdůležitější a nejnaléhavější věci mohl vyřídit, doporučují političtí činitelé pánům poslancům, aby nematili čas podáváním zbytečných návrhů. S tím sluší jenom souhlasiti, neboť někteří poslanci skutečně sněm obtěžovali všelijakými elaboráty, jež podávali jenom proto, aby se dostali do novin a aby tímto způsobem voličstvo o své činnosti přesvědčili. Činnost tato ovšem že záležela jenom z popsání archu papíru a potom z otištění jeho ve sněmovních aktech. Obvyčejně dalšího ovoce neměla.

Všeobecně se očekává, že nový sněm co nejdříve urovná finanční poměry zemské správy království Českého, k čemuž má dostatek potřebných prostředků poskytnouti nová zemská daň z piva. Na vyřízení této otázky jest závislým nové, usnešené již upravení platů učitelstva obecných a měšťanských škol ve království Českém. Zavedení těchto dvou novot, nové daně z piva a nového upravení platů učitelstvu, bude znamenati značnou změnu ve stávajících českých poměrech. Z některých stran jest slyšeti, že tato nová úprava platů učitelských nebude se prý vztahovati na ony učitelské osoby, které na ni, majíce již dávno odslouženo, v činné službě schválně čekají a tím po několik let jindy obyčejný a přirozený postup ve statu učitelstva zdržely a tak, hledíce pro sebe po svém vysloužení hmotné výhody, zastavily postupně polepšení poměrů a postavení kolegů mladších.

Pokud a jak která sněmovní strana vejde na sněm připravena, to předem dnes předpovídati nemožno, neboť ve příčině té panuje mezi českými politiky doposud hrobové ticho. Teď deset let byl český sněm bodem, kolem kterého se politika celé říše otáčela. Avšak čas ten minul. Břítost poměrů na všech stranách patrně ochábla, tak že se celkem očekává sněmování klidné.

Většina českých časopisů věnuje v poslední době svou zvláštní pozornost volbám předsedících zemského výboru, jež s ustavením se nového sněmu třeba předsevzíti. Vykonání jejich očekávalo se již v prosinci, kdy bylo však odloženo na dobu pozdější. Zdálo se býti tehdy poněkud neznámým. Avšak průtahem doby na místě, aby se poměry uklidnily, tedy se přirostají. V některých listech lze se dočísti přímých útoků proti některým osobnostem ze starého zemského výboru a sice útoků velice vážně odůvodňovaných, tak že důvody ty nebudou se moci přehlédnouti. Také se potvrzuje naše, dávno již na těchto místech uvedená zpráva, že má býti počet předsedících zemského výboru rozmnoužen z 8 na 10. Proč, to ušlyšíme, pak-li bude návrh k tomu účelů skutečně podán. Zdánilivou osnovu k němu přinesly onehdy „Národní listy“ ve svém úvodním článku, kterýž však málokoho o potřebnosti toho přesvědčil.

Zajímavým bude, že tentokrát pod mladě českým praporem vejde do sněmovny vyslovený antisemita a vydavatel antisemitského listu pražský advokát dr. Fr. Roček, tak že někdy antisemitismem se vyznačující poslanec Březnovský bude mít otevřeného pomocníka.

Celkem však musí se vytknouti, že byl v Čechách o sněmovní volby zájem daleko větší, než-li jaký jeví se býti o skutečné práce sněmu. Ukázalo se totiž, že jest pokročilejší a politicky vyspělejší českému národu skoro docela lhostejno, jest-li sněm jeho království zasedá nebo nezasedá. Jemu patrně ku bláženosti úplně dostačuje vědomí, že navolil do něho poslance.

Na denním pořádku přítomných dnů jest zvýšení ceny jízdních lístků na železnicích zavedením kolkového poplatku.

Pak-li jest to nezbytností, aby dráhy ne-prokazovaly deficit, který konečně poplatnictvo tak jako tak uhraditi musí, pak proti tomu odpor byl by poškozováním těch, kdo železnice ke svému zisku a zájmu neuvážejí. Jako na pošty není nikdo nucen připláceti a kolky poštovní kupuje jenom ten, kdo někam píše, bude železniční kolky platiti zase jenom ten, kdo bude železnice užívat.

Ale když jednou již se jistý pořádek za placení jízdy po železnicích zavádí, měl by se provéstí důkladně. Kdo má příležitost často někam jeti a užívá při tom druhé třídy, tedy se často přesvědčí, že v této třídě jezdí polovice pasažerů zadarmo, třetina za polovici jízdní ceny a ostatní zbyteček jenom platí lístek celý. Tento závod měl by se při státních dráhách rozhodně odstraniti. Výhod na dráhách užívají obyčejné osoby výborně situované a za své služby a práce docela spravedlivě a dobře

placené. Proto každý, kdo je za své služby a práce náležitě placen, nemá toho zapotřebí, aby užíval výhody, již ostatní společnost nemá. Proč se má voziti darmo nebo za polovičku, když již to, co mu patří, prvního každý měsíc dostává?

Takový pán jede si na výlet darmo nebo za poloviční cenu a člověk, který na jeho plat musí vydělávati a sháněti, musí při sháněci té za jízdu platiti cenu celou. To nechce mnoha a mnoha lidem lésti do hlavy, jako věc srozumitelná. Proto asi debaty o tomto závodu nedají na sebe dlouho čekati, zejména kdyby měly býti veškeré dráhy sestátněny. Potom nebude možno odmítnouti požadavek nejširších kruhů, aby byl každý občan nejenom před soudem, ale také i před železniční pokladnou se druhým rovnoprávný. Soukromé železniční společnosti mohly poskytovat některým lidem výhody, avšak při sestátněných dráhách nebude to možno, poněvadž výhody ty znamenaly by citelnou škodu pro státní pokladnu.

Jako nemůže nikdo při soukromé záležitosti psaní poštou poslati darmo nebo za polovici, tedy zajisté při sestátnění dráh odpadnou veškeré osobní výhody, jimž se někteří jednotlivci nyní na železnicích těší. Upravení této záležitosti visí ve vzduchu a škoda, že nepřikročeno k ní také nyní při zavádění kolku při jízdních lístcích. Pováží-li se, že má v říši jenom půl milionu osob dnes dovoleno užívati výhody svobodného nebo polovičního jízdního lístku a pak-li průměrem ten půl milionu osob jenom desetkrát do roka výhody té použije a při každé jízdě 2 kor. uspoří, kterýžto pakatel do roka však ho nijak hospodářsky nevytrhne, jeví se částka ta v úhrnem součtu ročním obnosem 5,000.000 K. Během pak dvaceti let vynesla by s úroky potřebný peníz ku př. na nové kanony, jež by nepatrná přírážka k jízdním lístčkům při rozmanitých výletech dobře placeného panstva vynesla a již by zajisté každý ochotně a rád platil.

O tom není a nemůže býti žádné pochybnosti, že při sestátnění dráh k tomuto hospodářskému systému a závodu u nás dojde.

V Praze od delší doby straší starost o zřízení druhého divadla. Celý rok dali jsme si pilnou práci, kdo z těch pánů, kteří si touto starostí nechávají hlavu šedivěti, nemůže se pro nával a tláčení dostati do Národního Divadla. Avšak při časté návštěvě divadla tohoto ani jednou neviděli jsme v něm skoro nikoho z těch, kdo ještě druhého divadla v Praze potřebují. Schválně dávali jsme na to pozor. Proto jeví se nám deklamace o potřebě druhého divadla, u nich jest zde nejpříjemnější dostatek, jako hračka dětí, jež nikdo neokřikne, že jim to nesluší.

Její formou. Jestliže nějaká vznešená myšlenka jest vyslovena, vyjádřena, zobrazena, ztělesněna vznešenou, ji odpovídající formou, povstává dílo klasické, dokonalé. Ovšem že přichází tak ponejvíce v básnictví a v umění výtvarném (sochařství a malířství). Značí zde tedy „klassické“ dílo dokonalé, bezvadné, všem požadavkům umění a krásy odpovídající.

Velikými mistry v tomto ohledu byli staří Řekové a Římané. Ti dovedli vznešené myšlenky propůjčiti i vznešenou formu. Vždyť i jejich božové vtělesňovali se a oni si je představovali jen jako dokonalejší, lepší lidi. Tito dva národové vynikli měrou neobyčejnou jak na poli literatury, tak na poli krásných umění, a díla jejich v tomto oboru jsou nesmrtelná, ba nedostizitelná. Básně starých Řeků a Římanů byly básněmi dlouhých čas ojedinelým vzorem v literatuře a v sochařství starých Řeků ještě nikdo nedostihl. Ten klid, ta vlebnost, ta oduševněná, ideální pósa, jakou oni dovedli dáti svým sochám, to zůstane snad věčně věkův v dějinách umění osamocené. A jen z ohledu tohoto nazývá se písemnictví a výtvarné umění Řeků a Římanů „klassickým“.

Neprávem však nazývají se tak všechna díla těchto dvou národů. Bylyť i u nich práce, jak literární tak v umění výtvarném, jimž nikdy přisouzeni býti nemůže přímí „klassické“. Nevynikají ani formou, ani myšlenkou, tím méně souladem obou.

I našeho věku, i naší doby dílo může nazváno býti „klassickým“, má-li vlastnosti svrchu uvedené, chová-li v sobě známku nesmrtelnosti. Tak francouzský sochař doby nejnovější Auguste Rodin, jehož díla právě v Praze „Manes“ vystavuje, může prý vším právem býti nazván klassikem zvláště vzhledem k budoucnosti. Oheň, vzlet, sílu myšlenky dovede prý způsobem neobyčejným, dosud nezvyklým vyjádřiti, ztělesniti. Není sice v jeho dílech ten olympský klid řeckých sochařů, ale jest tam temperament, život, oheň moderního umělce, geniálního Francouze, jenž dovede pronikavě přirozená fakta zachytiti a silou svého intelektu v krásná, paměťhodná zpracovati.

O našem středěškolském vzdělání na gymnasiích se tvrdí, že jest „klassické“. Čtou, překládají a vykládají se tam spisovatelé starých

Nyní zakoupila vinohradská záložna plochu Kleemannovy zahrady a tu obec vinohradská knána jest přímo násilím k tomu, aby na ploše té ono žádoucí druhé divadlo postavila. Pro koho pak? Pražané chodili by dále do Divadla Národního a bodli Vinohradští?

Známe zdejší poměry důkladně a podrobně. Jak v ohledu návštěvy divadla vypadají, tu můžeme posloužiti následovně: když se dává v Národním Divadle novinka *manejový* přitažlivá a když venku přší, tu se nejčetnější obsazení divadla ze strany vinohradských dá do poslední hlavy spočísti. Vinohradští totiž všichni jedou za deště domů tramway a tu jich je dohromady při největším jejich návalu zrovna asi půl druhého vagonu.

Více v záležitosti té psáti máme za zbytečnost. Dnes doplácí vinohradská obec ročně svých 60.000 K deficitu na „národní dům“, proto snad zkušenosti s takovými experimenty dost drazé zaplatila.

Jest-li pánové, kteří sami do divadla nechodí, ale druhého divadla potřebují, totiž stále o něco na cizí útraty musí se starati, měli by raději pečovati o zřízení vhodných blízkých říčních i vanových lázní pro lid. V tom ohledu je potřeba rychlé odpomoci, aby se za parných dnů každý den někdo v obvodu Prahy neutopil a aby většina lidu od srpna do května nemusila koupele postrádati.

* * *

Konečně je to venku! Nechtěli jsme do toho sami trknouti a čekali jsme, že snad přede v Praze někdo se odváží poukázati na nynější českou literární a překladovou produkci. A dočekali jsme se, že literární referent „Národních listů“ počtivě přiznal, že většina nyní tištěné literatury jest „smet“ a o překladech, že nelze mluvit.

Kdybychom byli zde s tímto míněním vystoupili, vznikl by proto nepochybně povyk, když však v Praze se to dozvalo, rádi k tomu časem navážeme a trochu taká literární trh probereme dle ceny a jakosti jeho novinek.

Obrana.

Dělají s nousem etnost. Dosti často bylo ve veřejnosti uvažováno, proč protestantské církve nepodnikají zhola nic proti přvalu socialistických zásad. K úvaze této vedena jest veřejnost překvapujícím zjevem, že v Německu kraje protestantské vykazují značnější počet stoupenců sociální demokracie nežli krajiny katolické. Soudného člověka není tajno, že provedení socialistických zásad jak na poli národohospodářském, tak i na poli náboženském

Řeků a Římanů v původním jazyce — in originali. V některých těch spisech jsou krásy jak myšlenkové, tak slovně hloubky neobyčejné, ale student nemá a nemůže míti pro ně smyslu a porozumění Zápasí s jazykem, zápasí s překladem, strachuje se před špatnou známkou a všechny ty krásy, ty myšlenky, to vyjadřování vznešených ideí zůstane mu skryto, ba nenávidí je jako prostředek a příčinu k jeho trýznění a mučení.

Čtou však a překládají a vykládají se na gymnasiích i knihy, jimž nikdy nemůže přisouzeno býti hrdé přímí „klassik“, ani dle jazyka, ani dle formy, ani dle obsahu. Tak nikdy nenazvu z toho ohledu „klassikem“ Herodota, Livie, Sallustia, Caesara a mnohá jiná díla, jimiž bývají gymnasiisté kolik let do úpadu mučeni. Spisovatelé toho druhu mohou snad býti výtečnou pomůckou bádačím historikovi, ale nejsou žádným vhodným prostředkem ke klassickému vzdělání studentů. Zde opravdu platí pak jen: „Multa tulit, fecitque puer, sudavit et alit.“ — Mnoho zkoušel a robotil hoch a potil se a nadřel — a to zcela zbytečně.

U Angličanů netrápí mládež řeckými a latinskými frásami, formulkami, odchytkami a výjimkami pobanských spisovatelů, tam vzdělávají ji na základě klassiků rodné řeči jejich a odtud onen obrovský a úžasný rozmach jejich literatury a vzdělanosti. Jaký to rozdíl, čte-li mládež ve škole ku př. Herodota, nebo slyší-li Ruskina! Herodot starodávny, pro naši dobu zcela bezvýznamný kronikář, patřící jen vzpomínce a minulosti a Ruskin, žhavý hlasatel vysokého umění, prorok nespokojený s nynějším způsobem života sociálního, neúmorný přítel dělnictva, duch hluboce náboženský, veliká, čistá, nadšená, výjimečná duše. (Viz „Velké Směry“, r. 1899 a 1900.) Čtete jen některé velkolepé, básnické pasáže z jeho „Moderních malbův“ a užasnete, jak viděl tento vzácný, krásný duch do přírody — a co viděl za ní! Ale nejen v této přetvářkové práci monumentální — vůde jinde bez oddechu pořád Ruskin učil své vrstevníky, aby drželi se přírody, pochopovali ji a pochopovali Ducha, jenž jí bez ustání vlaje jako Spravedlnost a Krása. Ty knihy jsou psány podivně, nemají vůbec vzoru v literatuře; bývají jako improvisovány v ohni, s větami přímo plápolajícími, extatickými a zase prostými, jak by je býval psal

FEUILLETON.

Rozličné studie.

Píše Josef Váňa.

VI.

Klassické.

„Nejlepší obraz jest, který nejuplněji představuje to, co se snaží představit, jako je nejlepší řeč, která poví nejjasněji, co usiluje pověděti.“

John Ruskin.

Zvláštní druh aesthetického jest „klassické“. Jest to krásno dokonalé, čisté, bezvadné, řekl bych vzor krásna.

„Klassické“ jest původu latinského a má základ svůj ve slově *classis* = třída. V Římě nazýváni byli za starých dob měšťané první třídy „Classici“ a připadala jim nejen největší břemena, nýbrž i největší moc ve státě. U nás bychom řekli: „Notáblové!“

Značí tedy slovo „klassický“ v pravém a původním slova smyslu jako vybraný, vyvolený, vynikající, kromobyčejný, znamenitý, výborný. A v tomto posledním smyslu se slova toho v obyčejné mluvě nejčastěji užívá. Často slyšíme: „Toť klassické!“ a zvolání takové platí buď uměleckému výkonu, neb vtipu, nápadu, nebo docela i neobyčejnému žertu.

Jednou se sešli přátelé myslivosti při sklenici piva a vyprávěly se včelijaké události z lovu a z honby. Zejména hovořeno mnoho o chytrosti liščině, jak dovede si pomoci ze želez, že si i třeba nohu ukousne.

„To všechno nic není!“ zvolal zešedivělý Nimrod a vypustil huatý kotouč dýmu z úst. „Mně se jednou chytila liška do želez za hlavu a když jsem k ní chtěl přijíti, abych ji dotloukl, ukousla si ji rychle a — utekla.“

„Hahaha! Bravo! Toť klassické, znamenité!“ rozchechtala se celá společnost a připsjela starému šedivci k podařenému vtipu.

Klassická latina — ovšem jen myslivecká. V akademickém slova smyslu nazýváme „klassickým“ dokonalý souhlas myšlenky se zevnější

muselo by nutno vésti k velikým krvavým bouřím a k úplnému rozvratu společenských nynějších řádů. Dosti malá studie programu sociálně-demokratického musí přivésti rozumného člověka ku přesvědčení, že nutno proti nauce tak podvrtné stavěti ochrannou hráz a že na této zachraňovací akci musí se účastniti kde který kulturní činitel. Pouze evangeličtí duchovní se práci této vyhýbají a nejnověji „Hlas z Siona“ (č. 22) docela popírájí oprávněnost a povolanost evangelického duchovního ku řešení sociální otázky. Zmíněný list píše:

„Výčitku neplnění sociálních povinností našim duchovním učiněnou odmítáme, a chválíme, že pěstováním „křesťanského socialismu“ nepleton se do práce těch, kdo svým postavením k řešení sociální otázky jsou povoláni, spokojující se tím, že ryze náboženským působením na mysl a srdce lidu snaží se zjednotiti mravní podmínky takového řešení sociální otázky, jež vyhovuje křesťanskému názoru o povinnostech a právech člověka, a ne jen zájmům, resp. výsadám jednotlivců a kast, v jejichž službě (a ne v službě křesťanství) využívají klerikalism pod pláštěm „křesťanského socialismu“ neuvědomělých mas na to, aby pomáhaly konti své vlastní okovy.

K takové „sociální práci“ spolupůsobení evangelických duchovních českých za žádnou cenu nelze obdržeti, což pánům, jichž se týče, jednou pro vždy tímto prohlašujeme“.

Projev evangelického listu nesvědčí tedy o velikém pochopení sociálního nebezpečí v táboře evangelického duchovenstva, ale svědčí o úzkoprsém stranickém stanovisku, s něhož se evangelická redakce dívá na sociální činnost katolického duchovenstva. Podezříváním a obviňováním katolického kleru z „vykořisťování“ mas pod pláštěm sociální práce vystavuje si evangelický klerikální list smutné vysvědčení mravní úrovně. Snížovat snahy druhého, abych mohl před světem své pohodlí aneb neznalost odůvodniti, není rozhodně mravním. Výmluva helvetského klerikálního listu jest také průzračně lichou. Církevní spolupůčiinnost v řešení sociální otázky jest nezbytně potřebná již z povahy této otázky. Sociální hnutí moderní doby není vzbuzeno jenom požadavky žaludkovými, nýbrž i požadavky srdce. Společnost naše nestrádá jenom tělesným, ale i duchovým hladem.

Otázka sociální souvisí s náboženstvím z toho důvodu, že náboženská nauka obsahuje nejdůležitější otázky etické, filosofické i právní, bez jejichž pochopení nelze vydávati prospěšných speciálních zákonů k sociální reformě. Není-li určitě jasno zákonodárcům o původu, podstatě a cíli člověka, pak nedocházíme se nikdy takových předpisů v národohospodářském zákonodárství, aby lidé mohli býti na světě spokojeni a šťastni. Panují-li nesprávné názory o přirozené povaze člověka, pak vznikají zcela pocho-

starý básník některé knihy Starého Zákona. Dikce biblická často tu zazní, ale to není úmyslná ozdoba, nikoli: to plyne z hlubin Ruskinova srdce a slévá se dokonale s tím, co plyne z jeho přesvědčení a prorockého horlení. Neboť věru on byl prorokem, stejným jako řada těch starých proroků z Písma — i tvář jeho byla v pravdě prorocká. A proroctvím, věřím, jsou i jeho horoucí knihy.

Tak v „Lectures on art“ (Přednášky o umění) mezi jiným volá: „Pomněte proto vždy, že jsou dva rysy, v nichž záleží věčná velikost umění: předně vážné a pronikavé zachycení přirozených faktů; pak uspořádání těchto faktů silou lidského intelektu, tak aby pro všechny, kdo popatří na ně, nejvyššího měrou staly se užitečnými, paměti-hodnými a krásnými... Ale pusťte jedenkrát z ruky tuto živou ratolet a odtrhli jste se dobrovolně, opovážlivě, nestoudně od všeho učení svého Tvůrce v jeho vesmíru; odtrhli jste se, ne že jste byli nuceni k mechanické práci pro chléb vezdejší, ne proto že osud váš vám určil utloukat svůj život v obezděných komorách, nebo vyhrabávat své žití z prašných brázd, nýbrž proto: když celé vaše povolání a všechno zaměstnání vaše, všechny nezbytnosti a přilohy vaší existence vás vedly přímo k nobám velikého Učitele a vhněly vás do pokladnice Jeho děl, kdež neměli jste nic jiného na práci, než žít dívající se a růst žasnouce — vy samovolně zavazujete si oči před touto nádherou, samovolně podvazujete si bijící krav života, samovolně obracíte se zády k veškerému majestátu Všemohoucnosti...“

Nemyslete, že mluvím v rozbourání citů nebo výrazy přemrštěnými! Já jsem napsal slova ta, jichž užívám, abych věděl, co pravím, a abyste vy, když byste chtěli, mohli vidět, co jsem řekl. Neboť zajisté předložil jsem vám dle nejlepších sil svých sumu a podstatu soustavy umění, jejímž bláslmí jsem posud byl věnoval svůj život a zamýšlím věnovat, co mi života ještě zbývá! Měl jsem vždy jen jeden pevný cíl ve všem, čemu učil jsem se kdy pokoušel, totiž bláslm, že cokoliv je veliké v umění lidském, je výrazem rozkoše člověkovy z díla Božího. („Volné Směry“ r. 1899).

Zajisté klasik par excellence!

pitelně nesprávné národohospodářské systémy, které přirozené vlohy lidské buď přeceňují, jako to učinil liberalismus, aneb podceňují, jako to činí socialismus, jenž chce se světa učiniti velikou společnou továrnu s jediným čeledním řádem. Náboženství tedy buduje základnu pro opravné snahy, proto patrně, že úkol hlasatelů náboženské nauky jest zcela zřejmý oprávněn a tím i nuten.

Nežádá se tedy od duchovního, aby spolupůobil při sepisování živnostenského řádu, aniž se žádá, aby ve vlastní továrně zkoušel výhody sociálních reforem, nýbrž žádá se od něho a očekává, aby vyslovil svůj protest proti takovým zákonům, které pravému určení člověka a jeho lidským nezadatelným právům jsou na závalu. Kdyby tomuto požadavku etického duchovenstvo vyhověti nedovedlo z nevědomosti aneb z lenosti, pak stane se neplodným činitelem kulturním, mrakem bez deště a pastýřem bez stáda. Stanovisko evangelického listu o netečnosti duchovních v sociální otázce jest rozhodně pochybené. Ovšem jest názor tento odůvodněn slabostí evangelické nauky. Slovutný historik E. Joerg slabost tuto vystihuje: „Stále více vychází na jevo, že protestantská vládní církev se nachází v postupujícím rozkladu. Jsouc úplně malomocná na venek a v samém lůně rozervána, nemůže s úspěchem zasáhnouti ani v palčivou otázku sociální“. Scházíť církvi evangelické na pevném a jednotném učení, scházíť jí na imponující autoritě, proto nelze se diviti, že sami kazatelé pocítují úplnou tuto malomoc, ale nechť se k tomu přiznají, nýbrž raději se před světem omlouvají, dělajíce z nouze ctnost.

Katolický kněz však opíraje se o božský původ své církve může s plnou důvěrou vyjít do boje se sociálními bludy a léčiti je kouzlem evangelia Kristova. Při této sociální práci nesmí se lekati veřejného vystoupení a zejména ne arény národohospodářského vlnobití, poněvadž sociální bludy musí se potírati ne snad v zátiší farního domu, nýbrž uprostřed davů, které sociálními bludy jsou zachváceny. Od taktiky této nesmí se dáti katolický sociál odstrašiti ani úzkoprsými výčitkami, ani násilnickým terorem. Pravda vždy hlásána bývá na Golgotě.

„Rovnost — volnost — bratrství“; za tato hesla dle advokáta Dra Sobotky bojovali a mřeli Táboři na Lipanech; a jeho řeč byla ke všemu tomu přijata bouřlivým potleskem sokolstva. Advokát onen ovšem musil řečniti s tím předpokladem, že hloupost lidská dosud nevymřela. Co na tom záleží, že se ke konci sám Žižka počal za Táboře stydět a zřizoval si vojsko nové! Na tom také nesejde, že sám Prokop Holý za své demokratické snahy byl udeřen v táboře svých stolicí do hlavy. Že si Táboři počínali proti přemoženým krajanům hůř než kati, že vnucovali násilím kalich i Němcům z říše a velký počet kněží kalíšných odpravili, proto přece jen zůstali v moderním smyslu svobodomyšlnými. Hájili totiž rovnost, volnost a bratrství aspoň výmluvnými ústy a proto skutečně jsou blízkými bratry svobodomyšlníků nynějších; proč by jim tedy spřízněné duše na Lipanech nevzdaly hold? Táboři přece jsou příkladem, že se může jinak mluvit a jinak jednati.

Zachovala se jakási baloba učiněná od lidu selského Fridrichu V. (falckému) při vjezdu jeho do Prahy; skladatel její není podeřelý s katolictvím, a to právě tím pohnutlivějším ducha sármutku, nepokoje, ukrytého štěstí, kterým prodchnuta tato báseň: „Nechť je to kdokoli, jenž počal tuto věc“ (vypousta proti Habsburkům) — praví sedláci — „nenalazne milosti před Bohem. To nečestí musíme my smáseti, my trpěti po všechen život svůj a nejen my sami, ale i děti naše, naše ženy a ti, kdo nejsou ještě narozeni“. Poddání jsou si jasné vědomi, že povstáním nastakají ničeho. Co čini vyšší stavové, aby siskali je? — Nic. Chovlemi, když utrpění jest příliš kruté, lid jistě sšlenstvem bouří se, zahrnuje pomstou svou protestanty i katolíky. — Několik dní před bitvou na Bílé Hoře sedm tisíc sedláků v kraji kateckém plní terče a zámky, vrahdí pány a rytíře, hroší pomstou městům sousedním, nepřipojí li se k nim.

Arnolt Denis: Konec samostatnosti české, strana 734—736.

Politický přehled.

V rakouské delegaci schválen minulý týden úvěr okupační s dodatečnými úvěry, rovněž i řádný a mimořádný rozpočet válečný. Schválením pak rozpočtu námořnictva i s dodatečnými úvěry skončeno letošní zasedání rakouské delegace. Taktéž se stalo v uherské delegaci.

Ve příčině rakousko-uherského vyrovnání dosud není jasno. Maďaři čekají, že povolí dr.

Körber, který však si vede tak, jakoby toliko od povlnosti šl. Szélla závisel další osud vyrovnání. Min. předseda Széll opustil v pondělí Vídeň, aniž došlo k obhlášení jeho schůze s dr. Körberem. Poměr mezi oběma ministerskými předsedy prohlášeje se za napjatý.

Panská sněmovna říské rady očkázala předlohu o reformě terminového obchodu 15členné komisi.

Dne 10. června byla opětně schůze poslanecké sněmovny. Pro samé pilné návrhy nedostala se však sněmovna toho dne k dennímu pořádku. Všeněmci podali 19 pilných návrhů, jen aby zamézili vyřízení vládní předlohy o smlouvě dunajské paroplavební společnosti. Následkem nedohodnutí se vlády s mladočeským klubem ohledně předlohy od daní z jízdních lístků podal ministr dr. Rezek žádost za propuštění.

Slovanský střed na říské radě splynul v jeden klub s klubem chorvatsko-slovinským. K novému sdružení patří též moravští poslanci dr. Stojan a dr. Hruban.

Polské Kolo na své schůzi v resoluci Grekově vyslovilo se ostře proti trojspolku, zvláště aby úplná samostatnost Rakouska a větší neodvislost jeho od Německé říše byla zabezpečena.

Ve Lvově a Krakově zřizuje se právě nová jednota polská, jejíž účelem jest sdružení všechny činitele domácí k obraně průmyslu a obchodu polského.

Bosensko-hercegovská deputace podala 5. června císaři pamětní spis pravoslavných Srbů z okupovaných zemí se stížnostmi proti správě Kalayové. Císař slíbil naříditi čeho třeba.

V pruské sněmovně 5. června byla schválena předloha, kterou se povoluje na potlačení polského živlu 250 milionů marků. V tom právě čase při slavnosti vysvěcení obnoveného hradu v Malborgu v Prusku vystoupil císař Vilém II. v řeči své proti Polákům vyřknuv mimo jiné: Polská zpupnost chce německé národnosti ubližovati, proto jsem nucen, abych svolal svůj lid k hájení národních statků. Císař vystupuje tu proti vlastním poddaným, Polákům, za to, že brání se poctivě proti popruštění a že mají v účtě, co jim předkové zanechali; proto ve jménu pruské lidskosti a vzdělanosti musí padnouti. Při této příležitosti vyzýval císař Vilém pruský řád Johaniťů a rak. řád něm. rytířů... k ochraně všeho toho, co jest německé zde i tam za hranicemi. Jest to poprvé, že císař Vilém II. ukazuje výslovně na německví i za hranicemi, totiž v Rakousku.

Císařská tato řeč roztrpčila nejen všechny Poláky, ale Slovany rakouské vůbec, kteří nuceni jsou nyní více k sobě se přimknouti, aby i je jednou prusáctví nepohltilo.

Polská šlechta usnesla se založit velký polský fond kolonizační pro Poznaňsko s kapitálem 100 mil. marků, který by čelil schválené vládní předloze o 125 mil., jichž se má užiti na zakoupení polské půdy a poněmčení Poznaňska.

Dne 9. června odevzdal sv. Otec Lev XIII. v konsistoři arcibiskupu pražskému svobod. pánu Skrbenskému kardinálský klobouk a spolu mu přidělen byl jako titulní chrám sv. Štěpána na Monte Celio.

Nové francouzské ministerstvo s Combesem v čele potkává se již nyní se značným odporem. Skládá se veskrze ze svobodných zednářů.

Bulharský kníže Ferdinand mešká právě na Rusi jako host carův.

V Anglii panuje nyní nesmírný jásot nad ukončením války v jižní Africe. Lord Kitchener za služby své dostane odměny 50.000 liber šterlinků (1,200.000 K). Boerové skládají zbraně na všech stranách, toužíce velmi po klidných poměrech a po práci.

Císař čínský a císařovna-matka přijali 6. t. m. v Pekingu velkoknížete Cyrilla Vladimíroviče s největšími poctami, jaké dosud nebyly prokázány žádnému cizinci.

Z činnosti katol. spolků.

Politický křesťansko-demokratický klub konal valnou schůzi v neděli dne 8. t. m. v hostinci p. Šprýhara na Slezském Předměstí za poměrně malé účasti členů, poněvadž členové vzdálenější zdrženi byli nevládním počasím od návštěvy. Jednateleká zpráva vykazovala přehledný obraz spolkové činnosti, která nese se stále smérem vychovávacím a buditeckým. Účetní zpráva vykazala po učiněném vydání 61 K ještě malý přebytek. Do výboru zvoleni byli téměř všichni staří výboři. Předsedou opětně byl zvolen p. stavitel Černý, jednatelem p. řezbář Jenšovský, pokladníkem p. truhlář Netuka. Při volných návrších bylo žádáno o usilovnější výcvik členstva v politických vědách. Zdař Bůh!

Z Čermilova. (Slavnostní schůze). Katolická národní jednota naše pořádá na oslavu 25letého jubilea sv. Otce v neděli dne 15. m. června o 8. hod. odpol. ve spolkových místnostech slavnostní schůzi dle tohoto programu: 1. Proslav předsedů. 2. Přednáška vlp. Josefa Mynářka o významu jubilea. 3. Zpěv papežské hymny — přednese Cyrillská jednota a účastníci. 4. O účelích spolku našeho — promluví předseda. 5. Volná zábava.

Z Kostece m. Orli. V měsíční schůzi Katolické Jednoty dne 15. června v 7 a půl hod. večer

na Rabštejně přednáší vdp. Dr. Jan Jindra, profesor bohosloví, o předmetu „Sv. Jan Nepomucký ve světle historické pravdy“. O náležitou zábavu postaráno.

Jednota katol. tovaryšů v Praze slaví bude letošního roku dne 15. srpna jubileum své 40leté blahodárné činnosti a svěcení nového praporu. Tato mateřská jednota dala vznik velikému počtu bratrských jednot a spolků přibuzných v celém království. Z ní vyšel a stále vychází nšlechtilý dorost, který namnoze působil a dosud působí v četných vlasteneckých a dobročinných spolcích a úřadech. Kolikráte byla Jednota tato záchranným majákem těch, kteří se uchytili pod ochranná křídla její, která poučila sbloudilce, nadchla zoufalé, napojila žízňavé a nasýtila hladové atd. I k oslavě skromného, avšak pronikavého a požehnaného působení této jednoty vítání budou nejen bývalí členové, ale i zástupcové bratrských spolků, dobrodincové i přátelé jednoty z řad nevěstičských.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenán jest: p. Expediit Nyklíček, vik. sek. a farář v Mladých Bukách, jmenován děkanem. Ustanoveni jsou: p. Frant. Klíma, farář ve Vymyslicích, diecése Brněnské, investován kommutací s p. farářem K. Čermákem na faru Ohvojenou; p. Al. Erben, kooperátor ve Starém Místě, za faráře do Spídelmühle; p. Ed. Stock, kaplan v Zahradce, za administrátora do Nasavrk; p. Josef Profous, administr. v Křivousově, za kaplana do Zahradky; p. Jos. Bruckner, kaplan, za administr. ve Vosticích; p. Jos. Novák admin. ve Spídelmühle, za koop. do Starého Místa (Oberaltstadt). V Pánu seznali: p. Fr. Poimou, děkan na odpoc. v Polně, † dne 1. června (nar. 1817, vysv. 1841); p. Jan Jelínek, děkan a farář v Mesifčicích, † dne 5. června (naros. 1827, vysv. 1853). Uprádněná místa: Nasavrk, fara, patron. kněž. Frant. Jos. Auerperga; Mesifčic, fara, patron. kněž. Ollorodo Mamsfelda, od 6. června b. r.

Obecní volby. Nápadná zamlklost před obecními volbami byla jen zdánlivým klidem, pod jehož záštitou se horlivě pracovalo soukromou agitací. Proto také jindy obvyklé voličské schůze byly pouhou formalitou, která neměla na výsledek voleb valného vlivu. Ba schůze v Živnostenské jednotě dne 4. června pořádaná byla paskvilom na voličskou poradnou schůzi. Mnohem vážnější a věcnější průběh měla voličská schůze v Adalbertinu, kdež také vydána byla kompromisní listina, která chtěla sloučiti různé politické odtatiny v jednotliý pracovní sbor, jedině rozvoj města sledující. Znakem veřejnosti nesla ještě listina čtyř společenstev, kdežto všechny ostatní listiny (10 na počet) vydávány byly hostinskými společnostmi, kromě radikální listiny, která byla vydána po společné tajné úradě zdejších pokrokářů, židů a belvetů. A tato pokrokářská židovsko-helvetická aliance také svěřila ve III. sboru. Vítězství toto ovšem nepřekvapuje. Již nemravne vydrán voličských listků od osob, které plnou moc k volbě již zadaly, svědčilo o tom, že radikální chasa účel posvěcuje prostředky. Nejméně 100 plných mocí vynutili radikálové hrozbami a namnoze i fysickým násilím před volbami a aspoň 50 listků vydrali voličům v samé volební sni, takže mnozí voličové nechtějce voliti proti svému přesvědčení a nemožnoce nemravnému nátlaku odolati, vraceli se raději domů, aniž by práva voličského použili. Sdružena pokrokové židovsko-helvetické chasy vypravila k volebnímu osudu každého muže, jemuž ovšem žádný městský zřizovatel neprohlásil, a volební listky netřhal. Tím způsobem docílili pokrokáři většinu, která však není ani zdaleka obrazem přesvědčení voličů, jak o tom svědčí kritické úvahy po oznámeném výsledku voleb. Konservativní živnostenská strana soustředila na své kompromisní kandidáty pouze polovinu odevzdaných hlasů. Ovšem hlasy tyto byly získány čilou sice, ale při tom zcela čestnou agitací, takže mohou býti měřítkem přesvědčení voličů. A počet těchto hlasů není také naprosto bez významu pro stranu konservativní, neboť obnáší již dvakráte tolik, co čítal před 3 roky. Jeť tedy strana tato na postupu a stala se závažným činitelem, s nímž nutno počítati. Pro rozvoj strany konservativní jest to velmi prospěšné, že vynořila se na povrch z volebního osudu právě strana pokrokářsko-židovsko-helvetická, neboť strana tato znamenavší vždy urychlený nihilistický procesus liberalistického systému a nutnost společenského obrodu na zásadách křesťanského demokraticismu. Strana pokrokářská podezírává vřede probíhající budovu liberalního systému a připravuje půdu křesťanské reformy. Z toho důvodu se přimlouváme, aby přes četné přičiny nebyl ani protest podáván proti volbám ve III. sboru, protože veřejnost musí se vlastním názorem přesvědčiti o ceně pokrokářských zásad. Nejvíce hlasů po zvolených obdrželi do výboru: pp. Jelínek 267 hl., Pilnáček 263, Valoš 255, Richter 167, Soukup 166, Dr. Rayl 162, Černý 153, Špalek 148, Knepr 144, Šejnoba 138, Čermák 113, Druháček 100 hl. Za náhradníky byli voleni též: pp. Richter 161 hl., Fait 139, Náhliček 104. Ostatní nedocílili ani 100 hlasů. Celkem bylo odevzdáno 583 hlasů, takže není ani pamětníka tak urputného boje volebního.

Výsledek voleb ve III. sboru v Hradci Králové. Za výbory byli zvoleni pp.: Petříček Jos. 390 hlasy, Pinkava Alois 388 hlasy, Halounek Karel 364 hlasy, Vlach Cyrill 340 hlasy, Mušák Josef 326 hlasy, dr. Durdík Václav 323 hlasy, Udalrik Josef 309 hlasy, Hlávka Frant. 294 hlasy, Dvořák Arnošt 285 hlasy, Rejchl Václav 284 hlasy, Růžička Josef 279 hlasy, Ježek Zdenko 276 hlasy. Za náhradníky pp.: Huňáček Josef 332 hlasy, Štěpánský Karel 297 hlasy, Thoř Josef 290 hlasy, Košťál Frant. 269 hlasy, Píša V. 186 hlasy, Medek Václav 182 hlasy.

Nadace. Na paměť 25letého trvání záložny v Hradci Král. zřizena byla r. 1888 nadace pro nejstaršího zohdíleho člena této záložny, jak mužského

tak i ženského pohlaví. 5%, výnos kapitálu K 2000— bude udělen výnosem záložny dne 6. července. Žádosti o tuto nadaci podány budou členy záložny, náležitými doklady opatřené, nejpozději do 30. června t. r.

Závadné pohlednice. Mnohé krámy mají ve výkladních skříních vyvěšené pohlednice k vůli reklamě, ačkoliv nemají žádné koncesse na prodej tiskopisů, jichž nedovoleno kolportáž § 4. tiskového zákona výslovně zakazuje. Ani bezvadné pohlednice nemají býti úřady ve výkladní skříní trpěny bez koncesse, protože křesťanství obohodníci takové reklamy nepoužívají a tím jsou zkracováni ve výdělku opovázlivými konkurenty. Což však máme říci o pohlednicích závadných, které buďte svými nahotinami, aneb karikováním církevních obřadů demoralisují mládež! A takových pohorlivých pohlednic lze spatřiti celou řadu na podání v obchodě Kleinově. Celá řada nedospělých lidí zastavuje se před karikaturami řeholního roucha a nikdo povolaný si toho nevšimne. Neškodilo by učiniti revisi všech výkladních skříní; našlo by se leccos nepřístojného.

Maturitní zkoušky na c. k. realce v Hradci Králové počnou dne 16. června t. r. o 8. hod. ranní.

Z Pouchova. Budoucí čtvrtek t. j. dne 19. t. m. bude o 9. hod. ranní J. M. vesp. kapitolní děkan Monog. Alois Frýdek na hřbitově Pouchovském světití sub infula pomník † vdp. kanovníka A. Šrátka, a napotom v kostele obětovati mši sv. Obřadní zpěvy církevní přednesou otpp. bohoslovci hradeckého semináře.

Pohřeb řídícího učitele p. Grunda v Novém Hradci Králové. Jak jsme již předem oznámili, zemřel v Nov. Hradci Králové raněn byv mrtvicí dne 5. t. m. ve stáří 50 roků tamní řídící učitel p. Fr. Grund. — Pohřeb konal se v neděli odpoledne tamě a svědčil, jaké úctě a vážnosti se těšil zesnulý vychovatel mládeže. Učitelstvo sešlo se ve velikém počtu, aby doprovodilo milého sondaře k poslednímu odpočinku. Pohřební průvod vedl vdp. kanovník Barták z Hradce Králové za asistence 12 kněží. Pohřbu se účastnili též p. c. k. okresní inspektor Jan Dunovský, patronátní komissar p. Červený s duchovenským úřadem, všechny místní spolky a úřady, školní mládež a veliké množství občanstva místního a okolního, kteréš neopomenulo vsaditi se snulemu poslední poctu. V domě smutku zapěl místní zpěvácký spolek „Bend“ za přispění pana učitele pohřbu se účastnivších smuteční píseň, odkudž byl zesnulý nesen do chrámu Páně, kdež místní děkan vdp. Ant. Vitvar vřelými slovy vyřčil život zesnulého připomenuv, že zesnulý přes 20 roků chvilil a velebil Boha v místním chrámu Páně a že jím strávil obec velikého muže a vzorného učitele. Za dojemné plané smuteční spásnění rakev do hrobu a málo bylo těch, jež by při tom neakceli. Na hřbitově poděkoval p. starosta V. Jančík jménem obce všem, kdož p. učitele k hrobu doprovodili. — Zesnulý působil v Novém Hradci Králové jako řídící učitel od r. 1882, kdež nejen ve škole, ale i v obci, vůbec všude byl na prvním místě, jednalo-li se o dobro občana. — Byl též členem spolku katol. učitelstva; katolíkem pak jevil se ne pouze dle jména, ale s přesvědčením, které vždy a všude veřejně ovděčoval. I v tom ohledu byl mládeží vzorem. Kolikráte školní dítky přijímaly svaté svátosti, tolikráte jim příkladem předcházel. Nebel se, co tomu řekne ten neb onen pokrokář, maje na zřeteli, že vše, co činí, ke cti a chvále Boží činí. Obec oplakává v něm svého upřímného rádece a dobrodince; byl i horlivým členem místního spolku sv. Vincence. Jako řídící káru a cyrilista pěstoval se sápelem hudbu a zpěv. Jména „národní učitel“ si zesnulý v pravdě zasloužil a mnohým nepředpojatým ukázal, že i nyní národní učitel může býti též dobrým katolíkem. — Mezi mnoha jinými vyslovil soustrast svou také J. B. M. ndp. Eduard Jan Nep. Brynych. — Školní mládež tamní vybrala mezi sebou 35 K 68 h, z kterýchto peněz koupou byl všude a všude do chrámu Páně, zbytek pak 6 K 40 h věnován Ustř. Matci Školní. Mimo to všechny spolky dostaly peněžité příspěvky na uctění památky zesnulého; podělení též místní chudí. Vřelý dík budí vadán místnímu sboru učitelákmu za laskavé obstarání pohřbu. — Za všechny projevy soustrasti a za prokázání poslední pocty zesnulému všem účastníkům: „Zaplať Bůh!“

Dar. J. B. M. ndp. biskup Eduard Jan N. Brynych u příležitosti udělení sv. biřmování rádi věnovati katol. jednotě ve Vojnově Městei 20 korun. Zaplať Pán Bůh!

Úmrtí. Vdp. Jan Jelínek, osob. děkan a farář, zakladatel a pokladník občanské záložny v Mesifčicích, seznal v Pánu po dlouholetém utrpení saopatřen sv. svátostmi umírajících ve čtvrtek dne 5. června t. r. v 75. roce svého neunavného života. Pohřben byl v pondělí dne 9. června. O. v. p.

Kosové chrudimští pořádají v neděli 13. července t. r. v prahnské svém druhý slet věkošský. Program bohatý. Kdo se máni účastniti, nechť to dříve oznámí.

Prasentace. Na faru v Přibyslavi prasentován vysokorodou pl. patronkou kněžnou Khevenhüllerovou dne 31. května dp. Frant. Kotrbelec, vik. sekretář a dosavadní farář v Kruceburku.

Jubileum povýšení na město. Letošního roku uplyne 400 let od té doby, co předposlední král český ze starého slavného rodu Přemyslova obec jičínskou povýšil na město. Stalo se tak listinou Václava II., krále českého a polského, vydanou v Brně prostřednictvím tehdejšího kancléře Hlase české Petra z Aspelnu léta Páně 1302 dne 28. února a svědčící

meocímna českému pánu Beneti z Vartenberka, purkrabí kladešskému, pro osadu jeho židínave, která se tehdy asi v místech dnešního Jičína rozprostírala. Listina ta jest psána latinsky na pergamentu ve formě poloedného malého folia. Obec zdejší oslaví vhodným způsobem toto jubileum povýšení a zastupitelstvo její povolilo k účelu tomu potřebný obnos peněžité. Do komitátu pro smíšenou slavnost zvoleni byli za městskou obec vedle městské rady pp. K. Štátina, o. k. profesor, dr. Vavřinek, František Holovský a V. Jíř.

Jedemáctá jičínská pouť do Staré Boleslavi. V neděli dne 20. července ve 12 hod. 40 m. odpoledne vyjede z Jičína svlátní vlak uchyštaný pro 800 pouťníků přes Velešily do St. Boleslavi a vrátí se dne 21. července v 7 h. 39 m. večer naspět. Kdož by se chtěl pouťi té účastniti, nechť si zakoupí na děkanství v Jičíně listek 3. třídy za 2 K 20 h — v Jičíně za 2 K 80 h — v Kopidně za 2 K 40 h a tamější nádražní pokladny počínaje již 23. červnem, pokud něcoba stačí. Kázati bude při pouťi té proslulý kazatel vdp. P. Jan Ev. Kaláš z Hradce Králové. — Vldpp. duchovní správceové se zdvořile žádají, aby pouť tu v neděli ohlásili. — Instalace nového vdp. děkana Františka Dittricha konati se bude slavným způsobem dne 22. června v 10 hod. dop. v děkaněm chrámu Páně. Druhého dne pak odbývána bude skouška s náboženství ve zdejších školách měšťanských a obecných.

Skandální historika přihodila se v jedné z textilních továren v Úpici. Případ odehrával se na schodě, kde děvčata sadřela násilně družky své a tam je probířela způsobem porodní bábe přislaštěm, až věc prozrazena jednou kteréž byla ústa zacpána. Vše skončí se před soudem.

Oprava. V Obnově (č. 23. ze dne 6. června 1902) v dopise „Ze Zbielavi“ se píše: „Při návštěvě J. B. M. za příchodem biřmování přede dvěma lety připomenula c. k. okr. školní rada, aby dítky katolické za dozoru správy škol dovedeny byly k přijetí sv. svátosti. Protože v soukromé evangelické škole semtěšské jsou také žáci katolíci, dostala i správa této školy toto připomenutí a také dle něho loyálně se zachovala. Dvojitelný pán (ze Semtěše) ale protestoval a rekuroval až k správnému dvoru. Byl ale zcela odmrštěn atd. — Vůči této zprávě opravuji: Není pravda, že dvojitelný pán (ze Semtěše) ve zmíněné příčině rekuroval až k správnému dvoru a že byl zcela odmrštěn. Naproti tomu jest pravda, že věc, o které se v tomto dopise ze Zbielavi mluví, již dávno ve smyslu protestu nšepaným u c. k. okresní školní rady v Čáslavi podaného definitivně jest vyřizena a to vynesemím c. k. zemské školní rady v Praze ze dne 9. května 1901 č. 3152, jehož odstavec 2. do slova zní: „Nesprávné bylo, že učitelům evangelického vyznání bylo uloženo, aby dítky katolické, jdoucí k sv. biřmování, do kostela doprovodili a zde, jakož i při uvítání veledůstojného pana biskupa k nim dohlíželi.“ — Jan Poláček, evang. farář v Semtěši.

Pokár. V městské Kácově nad Sázavou v pondělí dne 2. června o 4. hod. odpo. vznikl požár v místě velmi nebezpečném způsobem nevyvážitelným, jenž ve 2 hodinách snižil 12 česal a několik stodol. Při velikém ohně suchu zutli ohně hrozil a málem byl by zachvátit krásný zdejší chrám Páně a s ním bylo by lehlo nejméně půl městčka popelem. Díky Bohu, že se podařilo usilovně práci četných sborů hasičských a celého okolí shoubný živel obmestiti; i takto způsobená škoda jest nesmírná a mnohé rodiny přivedeny úplně na mizinu.

Sv. misie v Čáslavě ode dne 24. května do 3. června konaná měla skvělý výsledek. Po všechny ty dny byl dosti prostorný chrám Páně ve všem svém prostranství přeplněn. Zvláště povznášející byla slavnost odposu Nejv. Svátosti, slavnost Mariánská a svěcení mše. Kříze. Všichni osadníci, svláště pak družičky, panny i mládenci, jakož i sl. sbor hasičský zápolili v projevech zbožnosti a víry. Až celá osada čítá pouze 1800 duší a až veliký počet osadníků přistoupil ke stolu Páně v době velikonoční a před sv. biřmováním (10. dubna t. r.), přijalo sv. svátosti přece téměř 900 dospělých věřících. Čáslavští neviděl dosud nic podobného. Sv. misii konali OO. Redemptoristé s koleje pražské vdp. P. Bern. Čáka jakožto superior misie, P. Fr. Schrollera a P. Josef Janda, kteří všichni opravdu horlivě misijnářské dílo své konali, jemuž Bůh tak hojně žehnal. Dobrotivý Bůh radí sám býti álechetným a horlivým vdp. misijnářům, na něž nemůžeme zapomnouti, štědrým odplatitelům.

Hasičská župa mechanická pořádá v neděli 6. července t. r. pátý župní sjezd v Třešovicích spojený s veřejným ovičením. O 9. hod. dopolední je uvítání sborů, v 10 hod. župní valná hromada, odpoledne ovičení a koncert. Vědeckem o 8. hod. večer se sjezd ukončí. Sjezd odbývá se za každého počasí.

Za Františkem Poimouem. Jak v tomto listě bylo již oznámeno, odešel na věčnost v Polně dne 1. června t. r. opět jeden ze starých bojovníků věci české z prvé polovice minulého století na sesterské Moravě, ctihodný kněz veterán, biskup národní, věhlasný spisovatel, ideální Frant. Poimou, kněz z družiny Sašilovy. Byla to skromná, počtívá, nadšená duše, srdce rýsl zlato. Vročená skromnost nutila jej, že se nikdy nedral do popředí, o sobě nemluvil a nebyl rád, když o něm jiný mluvil. Tím se stalo, že mladší generaci jméno jeho jest již méně známo, že česká veřejnost málo ví o Poimouovi a významu jeho nechápe. Prostinkou črtou touto chceme jen krátce upozorniti na vynikající jeho působnost. Frant. Poimou narodil se v Polně dne 29. ledna 1817. Studia konal v Jihlavi a v Brně, kde dne 16. července 1841 byl povýšen na kněze. Primičii svoji měl v Polně na dou Nanebevzetí Panny Marie, při níž mu akolytům byl Karel Havlíček Borovský, tehdeš pražský theolog. V duchovní správě působil v Zámku

Želba, v Německém a Nov. Měste a v Brně jako kněz na sv. Tomáše. R. 1859 stal se lokalistou v Blubokých Mašávkách a Znojma. Po 4 letech přestoupil do Slavkova, kde byl katechetou při samostatné hlavní škole s vyučovacím jazykem českým. Někdy čas byl i satirickým reditelem jejím, poněvadž však se bránil poněmčení školy vším úsilím, byl c. k. místodržitelstvím s říditelem školy sesazen. R. 1877 stal se farářem v Želetavě. R. 1882 dostal faru Dešenou, kde pobýval až do 1. dubna 1889, kdy práci svou, odebral se do rodného města svého Polné na samostatný odpobinek. Usilovná práce spisovatelská a studium neúmorné přivodily mu chorobu očí, takže, že i po přestělování operaci v dra. Schöblla téměř nic neviděl. R. 1891 slavil své kněžské drubotiny a r. 1901 diamantové jubileum. Činnost Polmonova byla v každé příčině vynikající. Byl velice horlivým knězem a kazatelem. Jako proslulý, výmluvný řečník byl znám daleko široko. Dostav se do Brna, byl pojitolem všech tehdejších českých literátů. Denně stýkal se se Šolcím, Mat. Procházkou, B. M. Kuldou, hrabětem Sylva Tarroucou a jinými nadšenci českými a rokovali, jakým způsobem dalo by se pracovat pro dobro našeho lidu na Moravě, speciálně pak v Brně, tehdy zcela znečištěném. „Hlas“, jehož redakci číslem 42. roku 1850 převzal a až do 8. února 1859 vedl, tlumočil tužby, přání a snahy jejich. A nebyla to snadná práce vésti a vydávati list český v tehdejší době a to v Brně! V oné době mnohé časopisy po krátkém trvání zanikly, ale „Hlas“, díky čestné energii a nezlomné vůli Polmonova, udržel se pevně. Polmon nebyl ze „Hlasu“ redigoval, rukopisy opravoval, on musel být i poslíčkem, korektorem, učitelem mluvnické české a pravopisné, nakladatelem listu — inu zkrátka vším. Odměnou za to nebyl mu však peněžitý, jen vědomí, že pracuje pro dobro lidu svého, národa svého — a to jej blažilo. Zaprášen byl ve dne v noci, až přepnutím fyzických i duševních sil povážlivě ochravněl. A když se zotavil z dlouhé plicní choroby, pracoval opět dále, nedopřáváje si oddechu. Literární činnost jeho byla velice bohatá a rozmanitá. Napsal celou řadu cenových pojednání do „Hlasu“, časopisu pro kat. duchovenstvo, „Moraviana“ a jiné. Samostatně vydal 9 původních děl, mezi nimi dějiny svého rodného města Polné. V rukopise zanechal dějiny města Slavkova. Z latiny, francouzsky, anglicky a němčinou přeložil celkem 21 různých spisů. Touto prací svojí zasloužil sobě čestné a ne poslední místo na národa roli dědiců, v našem písemnictví. V době kdy na milé Moravě počaly se ukazovat první červánky národního vědomí, byl tu již Polmon v první řadě mezi vytvářecími bojovníky a průkopníky, již zmínili se s důmyslnou povznesení lid ku poznání, probuzení, lásce k vlasti a vlasti a účt českého jazyka. Proto patří mu mezi potomky paměti nehybnosti Polmon byl členem Matice české, Matice moravské, Matice charvatské v Záhřebu a téměř všech vlasteneckých jednot a společenství učených i dobročinných. Pro zásluhy, jichž sobě zjednal o Polnou, jmenován byl čestným její měšťanem. Jednou z nejjasnějších stránek milé jeho povahy byla velkodušná šlechetnost, kterou neuváženě přehlížel k účelům vlasteneckým a lidumilným. Dary jeho jdou do tisíců. Nákladem svým zříditi dal blíže Polné Boží hrob a upraveni Kalvárie. Nové věžní hodiny na děkaněm chrámu Páně s cymbály jsou jeho darem. Poslední vůle zveřejněného jasně svědčí o zlatém srdci jeho. Učinil tyto odkazy: 12000 K na sirotčinec v Polné, 2000 K chlapeckému semináři v Hradci Králové, 2400 K chlapeckému semináři v Brně, 1000 K Ústřední Matici školské v Praze, 1000 K Matici školské v Brně, 400 K Dědictví sv. Cyrilla a Metoděje v Brně, 200 K Veselí v Brně, 400 K sv. Josefské jednotě v Polné a mimo to ještě množství menších odkazů. Knihovnu svoji celou doporučil dílem městskému Múzeu v Polné, dílem místní děkaně knihovně. Pohřeb konal se ve středu 4. června za veliké účasti obyvatelstva Polenského a okolí všech tříd a stavů. Přišel, kdo jen mohl, aby zesnulému poslední počtu prokázal. Celá městská rada, obecni a okresní zastupitelstvo, sbory učitelské s p. c. k. okres. insp. prof. J. Stránským, všechny místní mužské spolky a korporace, pošumavská jednota dam, kat. jednota žen sv. Anny; 24 kněží z Čech i Moravy a přiblížení doprovození drabého zesnulého na místo odpočinku. Kondukt vedl a obřady smuteční vykonal vldp. Josef Šimek, bisk. vikář v Polné. V kostele též vldp. děkan na slova soustrastného telegramu od J. B. M. ndp. Eduarda Jana Brynycha zaslaného promluvil dojemnou, proctěnou řeč, vylíče službu světského. Ostatně nebylo třeba mnoho slov, každý s přítomných cítil srdcem svým, koho jsme ztratili. Mrtvola s domu smutku vyneslo kněžstvo, je pak vystřídalo ml. městské a obecni zastupitelstvo a jednota sv. Josefa. Z děkaněského chrámu Páně na hřbitov u sv. Barbory byla mrtvola v Pánu zesnulého vezena. Zpěvy smuteční v domě, u hrobu a requiem Mozartovo dovedně přednesli zpěváci za řízení p. ředitele Frant. Korajky. Soustrastných telegramů a dopisů došel veliký počet od ctitelů zesnulého. Jmenujeme J. B. M. ndp. Eduarda Jana Brynycha z Hradce Král.; J. M. Frant. Sal. Batinu, opata z Brna, kanovníka B. M. Kaldu z Prahy; arcikněze J. Brabence z Brtnice, dr. Jos. Koudela z Brna, okr. hejt. Jana Matějku z Něm. Broda, cis. radu P. Sedláka, atd. Přál si, stařečku milý, odpočinouti sobě po boji života na sv. poli u rodného města svého v době květa, kdy oživená příroda plesá, jásá. Bůh ti toho dopřál. Zemřel jsi v době květa, v krásném měsíci června. Vyplnil's čestné úkol života svého, věnovaného církvi, vlasti a rodnému městu svému! Viděl's národ potlačený, ubohý,

odtrhovaný a viděl's jej kráčet vítězně k lepším dnům. A na tom tvoje byla práce, tvé snahy. Nehybnost čest budiš světlé památce Tvoji! Buď ti oteklá země lehká! Odpověď v pokoji!

Různé zprávy.

Nynější „demokratický“ duch. Radikální listy v č. 14. bojují, že Burm nikdo s nynějších států proti Angličanům nepomohl. Prý „kde stála demokracie americká, německá, italská? Starý duch nelidového vládnutí nad národy zůstává neprozměněn“. Svátá pravda; čím více se nyní demokratických frází mezi lid trouse, čím více slavnostní řečníci lidu pochlebují, čím větší počet „lidových“ stran vzniká, tím jest to s tím demokratickým rozmarom blednější. Kde pronikavé hrdlo pracuje za srdce, kde se lesklými frázemi zakrývá trutuhodná liknavost k skutkům, tam ovšem pravé demokracie po skrovnu. „Lidové“ kandidáti poslanců před volbami lidu co nejvíce zalichotí, aby pak — ani do sněmovny nechozí. Byly doby, kdy se málo demokraticky mluvilo, ale více ve smyslu demokratickém a humánním jednalo. Když počal ve středověku útlak křesťanů na východě, na místo dlouhých řečí statistice křesťanů všech národností spěchalo se vši obětavostí vysvobodit svých utlačovaných bratří. Kdo se z rolnictva dobrovolně k válečnickému přidal, tomu poskytnuty po návratu sociální výhody. V prvních dobách křesťanství otroctví zmizelo způsobem zcela nenápadným bez všeho zvláštního slovního boje. Za Karla IV. se těšil malý národ český průchodu svých přirozených práv i v Říši. Karel se staral místo militarismu o povznesení stavu rolnického. I osobně rozsuoval pře jednotlivců ze stavu selekého. O tom všem se opatrně mlčí, poněvadž se to dalo v „temném“ středověku. Kdy konečně nejen hrdlem, ale i skutkem dokázal nynější liberál, že to myslí s utiskovanými a slabými tak upřímně jako středověcí katolíci?

Německý fond k zakupování pozemků v Čechách. Valná shromáždění německé lidové banky (Deutsche Volksbank) v Litoměřicích usnesla se věnovati z čistého výnosu za rok 1901 větší obnos německému Schulvereinu a 700 K bundu Němců v Čechách jako kmenový základ k vytvoření fondu na zakupování pozemků na jazykovém rozhraní. Zároveň bylo všeobecnou pochvalou přijato přání, aby majitelé podílů německé lidové banky vzdali se úplné nebo částečné práva na dividendu za rok 1901 ve prospěch tohoto německého fondu, který a se má česká půda zakupovati pro německé výboje účely. Němci v říši bezohledným vystupováním svým proti Polákům pobádají naše Němce k podobnému jednání. Třeba tedy být na stráži a snažit se, aby ani půd půdy nám nebyla uřvána.

Pravé válečné tažení proti českým a český dopisující firmám zahájil západoněmecký svaz německých průmyslníků dle usnesení svého jezdu. Konaného před několika dny v Kasselu. Usneseno totiž, aby bezohledně byly bojkotovány všechny firmy v Rakousku a Uhrách, jež zavědly na místě německé maďarskou nebo českou korespondenci. Dle sdělení tohoto svazu průmyslníků bude bojkotem tím postiženo více než 400 velikých závodů a obchodů v Čechách a v Uhrách. Na takové bezohledné vyzvání nutno dáti zase bezohlednou odpověď, jež záležitosti může jen v samostatnosti všeho zboží, jež by pocházelo ze sousední říše civilisovaných pruských barbarů.

Největší lesy. Největší hvozď světa má prý plesce jen severní Amerika. V Kanadských provinciích Quebecu a Ontariu sev. od řeky sv. Vavřince až k zálivu Hudsonskému a poloostrovu Labradoru rozprostírá se tato rozloha. Jediný tento ohromný hvozď je 2760 km. dlouhý a 1600 široký, skoro beze všeho obyvatelstva. — Druhý obrovský les nalézá se v Americe jižní. Rozkládá se v údolí Marañonu od hranic peruánských po celém severovýchodě Brazílie. Rozměry nesmírných těchto tropických lesů odhadují se asi na 3900 km. délky, 2000 šířky. Rostou zde nejvzácnější dřeva obchodní a průmyslová, avšak není možno tak snadno běžné toto bohatství vykořistit pro nedostatky přístupu. — Ve střední Africe rozprostírá se obrovský les, lépe komplex lesů od údolí řeky Kongo až k Nilu a Zambesi. Šířka tohoto lesa od severu k jihu obnáší až 4800 km. — Asijský největší les nalézá se v jižní Sibíři od řeky Obu na západ až k řece Indigirce. Jest až 4800 km. dlouhý a 2700 široký. Tekou v něm veliké řeky Obne, Lena a Toma. Celá ta plocha pokryta je jehličnatým lesem a sice smrk, modřín a jedle. Celé kilometry čtvereční černých hvozďů jsou tu dosud neprozkoumány. Stromy rostou až do výše 50 m. a tak husté, že těžko lze porostem proniknouti. — V Evropě největším jest hvozď litevský na pramenech Pripetu a Donu ve východní Rusi. V Rakousko-Uhersku jest největším les Bakoňský. lesy podtatranské, sedmihradské a v Banátu. V Čechách Šumava, Brdy a lesy Krivoklátské.

Moderní mládež. 10letý zák obecné školy holešovické M. Paducha pro nesbedniotv a neposlušnost měl být od matky potrestán. Ze strachu před výpraskem provedl však neslýchaný skutek. Ze skříně vzal rodičům jakousi lhovinu, vypil dvě sklenky a dodav si takto odvahy, skočil v kral. Oboro do rybníka. Náhodou dopadl na mělčiny a do hlubiny se mu asi už nechtělo. Zasal si tedy do blízkého jedlového leska a tam se chtěl provazem nářtit. Počinání jeho pozorovali kolemjdoucí a upozornili na to policejníko strážníka, jenž zvonice odevzdal rodičům.

První česká pouť do Lurd. Poněvadž v některých diecích v Čechách naskytly se vážné překážky le to s f. pouť české do Lurd, hlavně co se týká doby od 29. srpna do 12. září, a jinou dobu letos zvoliti není možno, tedy o k l á d á se prvn česká pouť do Lurd na příští rok 1903. Co se týče pouť do Lurd, kterou pořádá vp. Ig. Hortáček, kaplan ve Vídni, podotýkáme, že je to pouť výhradně n

mecká, a je tedy záhodno, aby čeští pouťníci nechali si svou pouť na příští rok. Do té doby bude také možno sbudovati v rúdenové svatyni Lurdské mosai-kový obraz jakožto dar našeho národa, neboť pří-spěvky docházejí ustavičně jak s farností, tak od jednotlivců. Leopold Kolisek, farář v Předklášteří u Tlánova na Moravě.

České zastupitelství „Dobry Hospo-dár“ v Hranicích na Moravě nabízí pp. hospo-dářům nejlepší kosa, z nichž za každou ručí a každou chybnou výměnu na vlastní útraty za jinou. Dále do-dává osvědčené bronzky, srpy, klapátka a veškeré náčiní hospodářské za ceny nejumírnějš. Cenník pošle se každému, kdo oň dopíše. Jediný ryse česk podnik svého druhu. 100 korun vyplatí s každému, kdo dokáže, že konkurenční Društvo „Hospodár“ v Hustopečích jest podnikem ryse českým, že nestojí ve spojení a neodebírá své zboží od Průšáků a šidů.

Národní neústupnost. V přítomné době rozesílá obchod. a průmyslová komora v Liberci úplné německé dotazníky k vyplnění ohledně potřebné sta-tistiky. Jest však v našem zájmu národním, by všechny české podniky ony dotazníky vrátily s poznámkou, že přejí si dotazník český. Podobně učinilo tkalcovské výrobní společenstvo „Vzájemnost“ v Hronově n. M. a obratem pošty došel mu dotazník úplný český. Vůbec naše obchodnictvo mělo by mít trochu více vlastenecké hrlosti, když už neobjednává zboží od našich, aby vyjednávalo v jazyku českém. Posílá-li kdo peníze do ciziny a při tom v „samospasitelné“ prosí pokorně za zboží, to nesvědčí o vlastenecké vyspělosti. Cizí továrníci a velkoobchodníci, jsou-li zbožím svým odkázáni na nás, musí k nám mít jakýsi ohled, jež si jinak můžeme vynutiti. Důležitým ta-kovýmto podmínkám ziskáme si najsilnější vázanost ciziny a prospěje nám to více, než všelijaké nabubřelé vla-stenecké řeči.

Domkaři a chalupníci z okresu klatovského, nepomuckého, blovického, plzeňského, plánického a blatenkého sešli se v počtu as 250 do Nepomuku, aby se poradili o poměrech obecních na venkově. Po delší debatě schodli se na resoluci, dle níž bojo-vati chtějí proti dosavadnímu nespravedlivému užívání obecního statku a žádají, by změna byl § 70. obec. řádu v ten smysl, aby úžitky z obec. statku plynuly do obecní pokladny. V nejbližší době tvoří se též ochranná organizace domkařů.

Lenechova výmluva. Jistě matka, chtějíc syna svého k nějaké činnosti pobídnouti, pravila: Vidíš, Kubo, ty se dosud na peci pavaluješ a tuhle bratr Ondřej, že vstal časné ráno, pytlík peněz našel. Kuba na to: Ale mámo, kdyby ten, co je ztratil, byl se jako já na peci pavaloval, nelitoval by teď té stráty. Možná, až já větu, že najdu pytlíky dva.

„Varuj se první sklenice!“ Jubilejní jednotu lidumilů na Moravě vydala reklamní plakát, na němž zobrazen muž zdravím a silou kypící, jehož protějškem muž pijáctvím schátralý, ubitý. Tři vzru-šující obrázky genově vylíčeji tak mravní skleslost ubožáka alkoholismu propadlého. Na stěnách dílen a jiných místností, kde více lidí pobývá, bude hlasitě volati: „Memento!“ všem, kdož pijáctví jsou oddáni, aneb už jemu se oddávají. Obrazy ty prodává po 60 h „Jubilejní jednotu lidumilů na Moravě“ v Brně.

Příspěvky na Sanatorium v Janských Lázních.

P. T. Pánové Frant. Czernoborský, kurat u sv. Štěpána ve Vídni a Alexander Czernoborský, kapitálár v klášteře Klosterneuburgu, věnovali na zřízení jednoho evobodného místa obligace stříbrné renty per 4000 K, p. Tomáš Štebeký, konsist. rada, bisk. vikář, děkan v Mikulovicích 500 K, p. Jan Otčenášek, děkan na odpoc. v Bohdásně 50 K, p. Linus Mann, kněz kapucín v Třebíči na Moravě 4 K, p. M. Hartl ve Vídni 5 K, p. Fr. Schmid, děkan v Puerbachu, D. Rakouey 10 K, P. Wührer, deficient v Uttendorfu, D. Rakouey 1 K, p. Josef Pospíšil, vik. sekretář a farář v Lučici 20 K, p. Frant. Bětička, farář v Bohárně 10 K, Josef Uhlíř, farář v Lučici 20 K, p. Mat. Jičínský, farář v Hnátnici 1 K, p. A. Kristian, kaplan ve Všenetech 4 K, Nejmenovaný kněz 24 K, p. Jan Dvořák, vikar. sekretář a děkan v Úpici 80 K, p. Jindř. Dudek, farář v Mladobově 8 K. O další příspěvky snažně prosí bisk. konsistorium v Hradci Králové.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dn. 7. června 1902. 1 hl. ošedice K 15.40—16.00, šita K 12.00—13.40, jedméne K 9.20—9.90, ova K 6.60—7.00, prasa K 0.00—00.00, vikve K 9.00—11.50, hrachu K 16.50—21.00, čočky K 17.00—23.00, jahel K 18.00, krap K 16.00—24.00, bramborů K 1.80—2.20, jetelového semínka červeného K 00.00—00.00, jetelového semínka rus. K 00.00—00.00, máku K 35.00—40.00, lněného semene K 18.00—19.50, 100 kg. kř. otrub K 11.50, pšenici. otrub K 11.00, 1 kg. másla K 2.00—2.32, 1 kg. sádla vepřového K 1.60—1.78, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden q cibule K 18.00—20.00, jedna kopa drobné zeleniny K 0.80—1.20, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 0.00—00.00, 1 kopa salátu K 0.80—1.00, 1 kopa petržele K 4.00—4.80.

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu, dne 18. června 1902, o 2. hod. odpol. v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřiková tří-da č. 300. I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup, Dr. František Reyl, předseda, jednatele.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Odborný velkovývod pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Skarda, Brno.
Okna chrámová každé ho slohu a provedení se zaručením práce nejmodernějším poždavkům vyhovující.
7krát první cenami vyznamenán.
Cenníky zdarma

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákrepy u velikém výběru na přání k na hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Vzorné zařízené slatinné lázně VELICHOVKY
u Jaroměře v Čechách.
Osvědčené proti rheumatismu, dně, lachymu, dále pro chudokrevné, skrophulosu, nemoci ženské atd.
Úplně suchá poloha.
Výborná restaurace v režii. — Ceny nízké. — Pošta a telegrafní stanice v lázeňské budově. — Pro P. T. obecnostvo s okolí, pokud toto nehodlá v lázních bydlet, a pouze do lázni zamýšlí dočasně neb dojížděti, dal nový lázeňský lékař p. MUDr. V. Maza státi státi v hodnou místnost, kde po vzatí lázni lze si odpočinouti a se zotaviti.
Račte si vyžádati prospekt od správy lázeňské.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodilného, lněného, vlněného, bavlněného a damask. zboží u ryze českého, křesťanského. svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Do Hradce Králové a okolí!

V účtě podepsaný dovoluje si tímto oznámiti velectěnému obecnostvu, že stávající klempířskou živnost ještě

o koncessovanou živnost pro zařizování plyno- a vodovodů

rozšířil

v dosavadních místnostech dílny klempířské v Hradci Králové č. 3 na Malém náměstí (proti policejnímu komisařství).

Jako dobrý, zkušený odborník zaručiti se mohu za řádné provedení plynovodů, za ceny co možno nejnižší. — Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele, podnikatele staveb a majitele domů, že snahou mojí bude i na dále jak veškeré práce klempířské i zařizování plynovodů a všech k tomu patřících zařízení jako: kumpelen, anglických klesetů všech soustav a provedení co nejdůkladněji k úplnému spokojení prováděti. P. T. hostinské upozorňuji na stavby pivních tlakostrojů a acetylénového osvětlení.

Děkuje veleváženému obecnostvu za přisazení dosud mi věnovanou jako klempíři, prosím, by na dále i v rozšíření mého závodu co instalateura mi ji ponechalo; snahou mojí bude vždy si ji pečlivou obsluhou udržeti.

V hluboké účtě k službám oddaný

JOSEF KOMÁREK,

klempíř a úředně oprávněný instalateur.

OBRAZY
olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné reprodukce náboženské a historické, arcadla, rámce, lišty, římsy, křídla, sochy a umělecké výrobky všech druhů v moderní úpravě, solidně a levně.
Veškeré druhy papíru, psací a kreslicí potřeby, vždy nejnovější
dopisnice
a vše do oboru papírnického spadající v nejbohatším výběru odporučuje
Josef Kieslich
v Hradci Králové.
Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu rámců založen r. 1891.

Spolkové prapory, stuhy, ozdobné výšivky dle předložených výkresů, mešní roucha, příkrovy, kostelní prádlo a všechny v ten
odbor náležející předměty levně a přesně zhotovuje sirotčínec
Růžencová výroba
Praha I., Konviktská ul. 296.
Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Ignace V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)
doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Kostelní náčiní
vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.
Mnohá odporučení po ruce. Ceny výrobní.

Josef Neškudla,
c. a kr. dv. dodavatel
v Jablonném nad Orlicí č. d. 88
doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu svůj vřadně osvědčený a mnoha odporučeními nejčastěji vyznamenaný
c. a k. dv. výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní. — Ilustr. cenníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.
Adresa vždy dolevozně úplná.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
pro jarní a letní dobu.
Též velejemně látky na taláry.
Četná uznání zvláště z kruhů veleduštojn. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez sřídění cen!

Jediná odborná dílna toho druhu v Hradci Králové.

Zlaté medaile.

Odborná dílna sochařská a kamenická

Hosp. přem. a nár. výstava v Hradci Králové 1894.

Františka Pražáka v Hradci Král.

u Pražského Předměstí.

Doporučuji se P. T. obecnstvu ku provedení prací sochařských, kamenických a ornamentálních v mramoru, sienitu, žule a pískovci. Umělá práce kamenická a ornamentální pro pány stavitele. Veškeré práce hřbitovní jako: hrobky, desky do zdí, pomníky. Provedení prací těchto věnuji jakožto odborník veškerou péči, by vše bylo řádně a architektonicky provedeno. Za vzorné provedení veškerých prací ručním, tak že může každý volně znalce sobě povolati.

Práce figurální provádím buď dle modelu neb fotografie a mohu každého pana odběratele řádně obaloušiti. Návrhy neb skizy dle přání v každé době a zdarma. Písmo při odeírání pomníků neúčtuji. Dále upozorňuji na nově zřízený sklad sienitových, mramorových a pískovcových pomníků za ceny levné.

Prose o laskavou přízeň, znamenám se v účtě

František Pražák.

ALBERTINUM

(byvalá vila dv. rady Alberta v Žamberku) vodoléčební ústav Dra. Jos. Wiesera v Žamberku, jenž zasílá prospekty na požádání.

Lidový nápoj. Zázvorové pivo

v pastilkách | v sáčkách | v balíčcích
à 4 h | à 5 h | à 20 h

Pozor na naše ochranné známky.

Šumivé limonádové bonbony světoznámé jakosti.

Odporučuje

První česká akciová společnost továren na orientální cukrovinky a čokoládu dříve (A. Mariner),
Král. Vinohrady.

Mnoho peněz ušetří.

kdo objednává

punčochy dobré jakosti již od 20 kr. velké a výše, ponožky od 10 kr., trika od 50 kr.

Jan Kulicka,

pletárna.

Rychnov n. K.

Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za tovární ceny zboží zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve stkvostných kasetách, hodící se k vánočním dárkům a j.

Výborné creamy ku holení Naton a Schaving columbia na místo mýdla zasílám rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy, za jejichžto výbornost jako odborník ručním, zasílám od 1 zl. 20 kr. výše. Nehodící se břitvy přes vyzkoušení výměním nebo peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od 3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větších objednávkách poskytuji slevy.

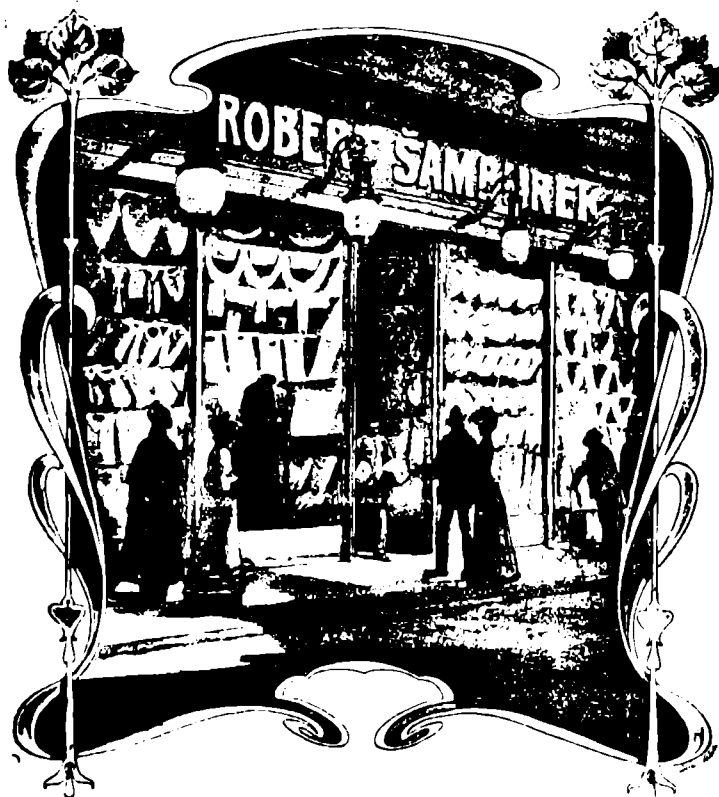
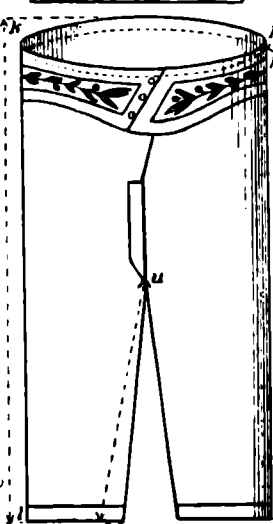
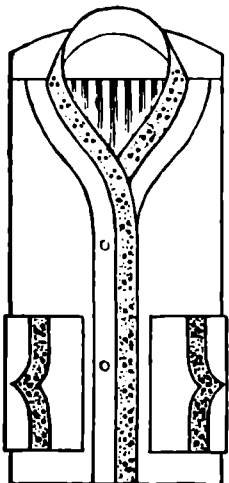
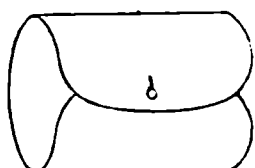
Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonale účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praž 1., Elléčína tř. 1 n.

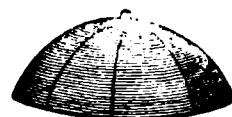
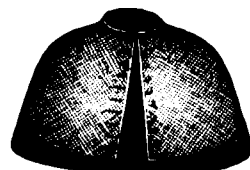
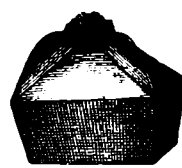
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro veškeré P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

VZOR

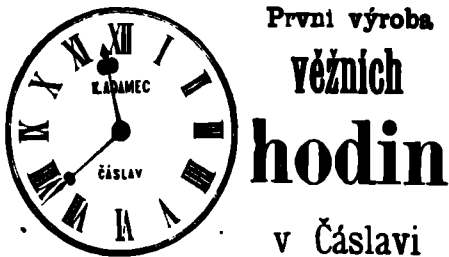
ně zařídil jsem fotografický atelier v Hradci Králové (v Adalbertinu) a doporučuji jej přízni velectěného obcenstva.

J. F. Langhans,
c. a kr. dvorní fotograf.

Za učně
na klempířství

přijme mravného chlapce

Josef Komárek,
klempíř a úředně oprávněný instalateur v Hradci Králové.

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

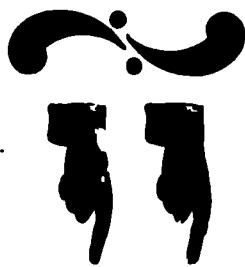
— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili státní a diplomem slatě medaille, a mnohými jinými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franke.

Navštívenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihtičkárna.

„SLAVIA“

vzájemně pojišťovací banka v Praze,
navírá
pojištění na úmrtí a dožití, věna dítkám, penze a pojištění množné.

25letý muž zabezpečí za čtvrtletní pojistné Kč 6.42 posádkovým kapitál Kč 1000.—, splatný hned po jeho úmrtí nebo při dožití 60. roku. Po předchozím placení pojistné se zmenšuje o dividendu.

Nejvýhodnější podmínky. Všechny sisk náleží členům — pojistníkům.

V posledních letech vyplaceno 10 proc pojistného.

Vyplacená dividendy 930.165.84 korun, rezervy a fondy 24.189.840.65 kor., dohodní výplaty 70.332.573.58 kor.

Vysvětlení a sazby ochotně nasílá

Generální ředitelstvo banky „Slavia“ v Praze, Havlíčkovo náměstí,

jakož i generální zastupitelstva:

v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přispíší vyloženo k nahlédnutí.

Staré

poštovní známky

z let 1850—1875 se koupí.

Adressu sdělí administrace t. l.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Co
dobrodiní

a jako potěbu pro každou rodinu, důležno označiti

Kathreinerovu
sladovou kávu
—Kneippovu,

čterá také denně více dooběhu přichází.

Žádná pečlivá hospodyňka nechť neotáhá, tento chutný a zdravotníkavý nápoj zavést.

Nestává žádné lepší přísady a žádné lepší náhrady zrnkové kávy, kde tato lékařsky zakázána jest.

Kathreinerova sladová káva Kneippova

Jest pravá jen v původních baleních s ochrannou známou „farář Kneipp“. Otevřené vyvážená, neb jinak balená sladová káva, není nikdy

Kathreinerova.

OBNOVA

Číslo 25.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 20. června 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Čtěte!

Předplácejte!

Rozšiřujte!

OBNOVA!

Předplatné obnáší:

čtvrtletně 2 k 50 h
pololetně 5 k
celoročně 10 k

do Německa celoročně . 10 k 52 h
do semí balkánských . 11 k
do Ruska 11 k
do Ameriky 11 k 56 h

Předplatiti možno počínaje kterýmkoliv číslem.

Redakce a administrace **OBNOVY** v Hradci Králové.
Adalbertinum.

Zlořečená svornost.

Když jsem za svého věku dětského chodil do školy, velká váha se kladla na přísloví, takže jsme je až odříkávali museli. Byla v nich vždy obsažena poučná pravda, někdy až kousavá. Jednoho odpoledne objevil se ve třídě náš nějaký světský pán. Nevím, jak se mu tehdy říkalo, ale pokud jsem mohl pochopiti, byl to nějaký „císařský“ školní dohlédce z Prahy, ne-li docela z Vídně. Museli jsme všechny své naučené kousky před ním představit a došlo až na přísloví a na „veršičky.“ V počtu těch, kteří své prsty zdvihali, aby mohli taky něco říkati, byl jsem já asi osmiletý mudrc. I spustím a povídám: Mnohý vyfintěný hejsek vběhne do kostela jako pejsek; tam se bez modlení otočí a zas jako pejsek vyskočí. . . Tvář pánova se zakabonila a ptal se, kdo že nás tomhle říkání naučil! A odpověď naša zněla: Velebný pán. Nevím, jakou pochvalu za to velebný pán dostal, ale to vím, že to byl kněz, který patřil k buditelům lásky k vlasti a utržil si za to, že přes třicet let kaplanil. Pan patron ho jako nebezpečného přešel, když byl na řadě. Trpěl za zásadu Sušilovu: Církev a vlast! Jako šedivec dostal konečně faru a já jsem byl tak šťasten, že mne jako stařec skoro devadesátiletý vyhledal, aby se podíval, jak vypadá ten jeho žák a — ministrant.

Tohle poslední povídám více tak mimochodem, ale vypravuju příběh ten proto, že jsem již za svého mládí té zkušenosti nabyl, že jsou a bývaly na světě veršičky poněkud, štiplavé, nemilé.

Dnes mi napadá jeden ze století sedmnáctého, ze řad nekatolických vystěhovalců čili exulantů. Byli nejprv pozváni do Sasky a usadili se tam v městě Perně. Ale když jim chytrý Sasík nechťel dovoliti vlastní úřady a soudy, nýbrž jich jen k zvelebení své země užití chtěl, vypukly mezi nimi rozbroje a trojce cítili své sklamaní. I odešli jich asi polovice do Polska, kdež jim postoupil kalvínský hrabě Rafael osadu v Lešně. Ale sváry tu vypukly na novo a to mezi vystěhovalci samými. Dvě strany se mezi nimi vytvořily a stály proti sobě. Strana — jak jim bylo říkáno mladohusitů čili bratří s Amosem Komenským v čele, a strana luteránů, které vůdcem byl Samuel Martinus, druhdy pastor u svatého Haštala v Praze. Luterán Martinus vydal několik knížek — brožurek — proti mladohusitům čili bratřím, vyčítaje jim, že oni jednotu neudrželi, a do Lešna odešli. Učinil tak hlavně ve spise: Pětadvacet důvodů, pro které všichni evangelisti Čechové za jedno býti povinni jsou (1685). Proti tomu spisku napsal Komenský

„Ohlášení,“ Martinus zase „Obranu proti Ohlášení“, a tak to šlo ještě několikrát. Na ukázkou, jak se tenkrát polemisovalo a jak se ti opravení křesťané milovali, stůj zde něco ze spisků bratrských proti Martiniovi. Dávali mu jména všelijaká, ale žádné hezké, ku př. že jest mor dě, bitec, dráč, lakomec, satanové rohože spletec, že osidla na spolubratry napíná, že je křivolák, falešný, že se dělá Luterem a psali mu: Veřejně před celým světem nám vytýkáš, že jsme my proti Ferdinandovi (II., císaři a králi českému) brojili, za Friedricha falckého a za Gustava Adolfa se modlili. Ale což, tys to nečinil? Ty jsi jezdil po Frankreichu a Denemarku k nepřátelům císařovým, co jsi tam jednal? — To milého Martina dopálilo a vyčetl mladohusitům čili bratřím zase sám, že prý s nimi žádné svornosti ani v Čechách nebylo; že jsou pokrytci farizejští, oni že jsou původcové celého neštěstí, oni že revoluci (proti korunovanému, zákonnému králi Ferdinandovi II.) ztropili, vyhaným počtem si pomáhají a ve špatnou pověst jméno české uvádějí. „Což to bratrství s vámi Bratři“ — tak napsal — „jest jakési drenaté, ne bratrské“.

A nyní přicházím konečně, s čím jsem začal, k veršičce, jež onen luterán Martinus zložil: *Zlořečená láska, svornost — pokoj, domnělá upřímnost — když pravda Boží kvát trpí — a čest Kristova se lupí.* Nejprv horlil sám pro svornost a pak ji nazývá zlořečenou. Poučny to veršiček! Poučny je zajiště pro český národ. Bývali jsme za vedení Riegrova svorni a Vídeň to mrzelo, i když jsme „trucovali“, totiž do říšské rady nešli. Ale brzo zavznělo osudné heslo: Zlořečená svornost! Grégrovi svornost rozbili, domnívajce se, že oni Vídeň porazí. Národní Listy psaly výslovně, že tvoření stran národ seslů! Pastoři byli téměř šmahem při Národních Listech. Kolínský Dušek posměšně psal ve své Jednotě o jednotě českého národa. Choceňský chválil mladočeské poslance, jak statečně se drží na říšské radě. A dnes? Dnes je vidět, že zlořečenou je nesvornost! Odštěpence vždycky stihá osud husitů a protestantů, že pak mezi sebou tvoří strany a proti sobě bojují. Bylo to vidět poslední v mladočeském sboru poslanců našich, jaká nesvornost tam řádila o obstrukci. A věci naše hynou! S bolestí pomýšlíme na osud vystěhovalců. Vyhynuli. Amos Komenský byl poslední bratrský biskup a zemřel, zanechav tu knížku „Kšaft“, která právě ukazuje, kam se to s tou nesvorností došlo. Nedej Bůh, aby nějaký český vlastenec musel již jen napsati „Kšaft“ za umírající národ český.

Ale buďme spravedliví! I mezi katolíky řadí nesvornost, ne sice v člancích věroučných, ani ne v odpadnutí od hlavy církve, ale v náhledech národnostních, politických, sociálních a vůbec ve vedení katolíků proti nepřátelům náboženství našeho. Kolikrát pokáral svatý Otec katolíky francouzské! Nevzchopili se, a mají rok od roku vlády horší. Dnes jim vyhnali řeholníky, pokud mají školy, zítra jim zavrou všechny školy, ve kterých se ozývá slovo Bůh, a až bude spousta úplná, doufají, že zavrou a zboří kostely! Zlořečená svornost? Nikoliv! Naopak!

A jak je to u nás? Krásně jsme začali. Samy Národní Listy psaly, že máme dobrou organizaci. A dnes? — Smutno a trudno o tom mluvíti. Zlořečená svornost? Nikoliv! Naopak.

V dnešním příběhu ukázal jsem na jednoho kněze, který dovedl za své práce i trpěti, velice trpěti. A takových katolíků jest nám dnes třeba. Nemůžte býti svornosti tam, kde jakmile, jak říkáme, jen něco málo někomu okolo nosu přeletí, již je uražen, již nejde s těmi, s kterými před tím pracoval, již hned zakládá „stranu“.

Hodláme v Hradci Králové slaviti letoš sjezd česko-moravských katolíků. Nevystupujme jako neurovnaná hromada stran, ale jako rodina bratří. Běda nám, kdyby i u nás bylo to bratrství drenaté a nebratrské! Osud exulantů by byl podílem našim.

Podotknouti však náleží, že se svornost nemůže koupiti za odřeknutí se toho, bez čeho člověk katolíkem více není. Tu ovšem nastanou časy trudné. Ale v tom by byl sám Martinus býval v právu, kdyby sám byl roztržek netropil. Zlořečená svornost, když pravda Boží trpí, když bychom v podstatném její porušení hledali prostředek k získání odpůrců anebo lhostejníků, o nichž jsem říkal: Vběhne do kostela jako pejsek!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 18. června.

(K politické situaci. — Poměry na pražské radnici. — Nadbytek mladé inteligence.)

Před čtrnácti dny jsme dle roznášených ve smyslu tom zpráv pevně doufali, že ve druhé polovici měsíce června zajisté dojde k zasedání sněmu království Českého. Když k tomu ve skutečnosti nedošlo následkem okolností udávších se ve Vídní na říšské radě, pak sluší přistoupiti k mínění, že za přítomné doby českou politiku vedoucí osobnosti zdají se postrádati přesně a určitě pro budoucnost zpracovaného politického programu. Jejich počínání si často nabádá k domnění, že příliš zhusta zapomínají na státoprávní zásady české politiky, na nichž české voličstvo trvá a že k obecnému překvapení pouštějí se ve Vídní do politických podrobností, jež samy druhdy nazývaly „drobečky“. Jak jsme ve předešlém svém dopise poukázali, sněm království Českého již po celý rok delší dobu nezasedal a tu netřeba žádných dalších rozborů k poukazu, že následkem toho zemská samospráva a speciálně české domácí záležitosti nejsou ve prospěchu. V českých zemích se to velice těžce nese, neboť si v tomto způsobu nikdo konce mladočeské politiky nepředstavoval.

Za přítomných poměrů nežádá od českých politiků nikdo věcí nemožných a proto na druhé straně překvapuje, že oni na vlastní basi a vychodiště české politiky, jejmž domovem a kolébkou jest sněm království Českého, tak snadno zapomínají. Faktum toto potvrzuje českým politikům a poslancům činné výtky, že z nich příliš mnoho nepokládá zastupování národa za hlavní vážné své povolání, ale že z nich příliš mnoho považuje zodpovědné poslancování za vedlejší činnost při vlastním soukromém zaměstnání a proto následkem toho není mezi českými politiky dostatek činitelů, jejichž životním cílem a účelem by bylo jediné a hlavně národu a zemi náležející politisování. Jinak se nedá ani mysliti a vysvětliti, jak je to možno, že se česká politika nejvíce býti jednolitým, pevně zaokrouhleným a svých cílů i cest k nim vědomým postupem a že se ukazuje býti po náhodách lapajícími pokusy, využítkovati tu a tam vyskytující se situace.

Nebrojíme proti tomu, nýbrž zcela shovívavě k tomu pouze poukazujeme vědouce, že české poslanecké těleso sestaveno jest vinou voličstva z činitelů, z nichž mnozí nemají o politice a postavení českého národa v nynější době ani ponětí. Neboť příliš často lze při některých poslancích pozorovati jednání, jež by se mohlo nazvati „honěním komárů“. Páni ti myslí sice, že loví lvy nebo slony, ale dnes jim to nikdo nevěří.

Přese všechny důvody, jimiž čeští poslanci nynější směry českého politisování omlouvají a vysvětlují, nelze z toho docela nic sleviti, že značnou jejich vinou vážnost a váha sněmu království Českého značně poklesla. To znamená, že státoprávní principy za vedení mladočeského nešli nijak ku předu, když nedíme, že ustoupily mnohdy v nevhodné pozadí. Časopisy feudálních činitelů, jímž ve přední řadě i nad věru a národnost záleží na privilegováním a výlučném společenském postavení, nejsou

a tomu povolány, aby na toto faktum poukazyvaly a třebaš prince Schwarzenberg na základě tom pronesl mínění, že „stava se válka“, nebudou na to upozorňovati. Proto nelze se diviti, když listy mladočeské necítí, jak se politika jejich chráněnců octla na nakloněné ploše a řítí se od tisíce ke stu, že mladé generace české pokládají ze přirozeného instinktu za potřebné zakládati a psáti časopisy, které se proti tomuto nynějšímu zbytečněpřevídenskému politisování českých poslanců opírají.

Dnešní doba svými politickými výsledky neodpovídá ani době v letech 1891-2, ani v letech 1881-2, ani v letech 1871-2, ani v letech 1861-2, kdy se jako ve pravidelných dekádách obyčejně na sněmu království Českého českými poměry alespoň poněkud ku předu hnulo. Poslední právě uběhlé desetiletí vyznačuje se ve dříve nápadně s pravidelnou periodičností opakující se historií českého politického života ve svém konci obrovskou nulou. Leta 1901-2 neznamenal pro nás ani významné skončení dekady uplynulé, ani v nich nebyla nějak závažným způsobem zahájena dekada nová, která by slušně a přiměřeně první půlstoletí moderní české politiky dovršila.

• • •

Doufáme, že za nynějších poměrů nebudeme ze žádné strany více zakřikováni, když zase několika slovy o pražských obecních záležitostech vážně a dle skutečné pravdy promluvíme.

Když byl své doby pražským primatorem dvouhlasnou konservativní většinou zvolen p. dr. Srb, napsali jsme na těchto místech, že volba tato obrátí se ve prospěch mladočeský a sice ve prospěch žádnými ohledy nevázaných směrů a proudů. Předpověď tuto ihned odůvodňovali jsme možností, že rozmanitými okolnostmi, jež v rukou lidských nespočívají, může se státi přes noc vratka konservativní většina menšinou, která potom k vůli zachránění své reputace a k vůli udržení osoby zvoleného primatora musí se volky nevolky podrobiti mladočeskému komandu. Náš názor na pražské reprezentační poměry byl do poslední částky správně a na vlas se vyplnil. Konservativní většina úmrtím několika svých členů stala se na radnici menšinou a nyní na účet její vládnou a rozhoduje v Praze strana mladočeská bez ohledu na to, jak to pannující „konservativní straně“ sluší a svědčí. Konservativní strana musí k tomu pěkně mlčet, aby nevnusila slyšet vyzvání: „tak si to udělejte lepší.“

Pan primator dr. Srb zdá se býti za takovýchto okolností v posici nanejvýš nepříjemné a nezbyvá mu, než-li aby se mlčky díval, jak pražskou obec spravuje pan dr. Frič se svou radikální frakcí. Pan dr. Srb žádné většiny nemá, jeho strana dokonce postrádá již i dostatek obratných stoupenců, neboť i chaf „Hlasu Národa“ p. dr. Baštyř byl z radnice vytlačen, aby mladočeský proudům zde nepřekážel a proto konservativnímu panu primatoru nezbyvá, než-li žíti ve shodě se stranou, jejíž zásady mají se ku principům, z nichž jeho volba vyšla, jako oheň k vodě. Dnes zdá se býti svrchovaným činitelem na pražské radnici p. dr. Frič. Následek toho také asi je, že je zanešen obecními pracemi a starostmi tak, že mu není možno podati příslušné zprávy, jak odevzdané mu vyšetřé i na pražské radnici zaházněného nepotismu dopadlo.

Pan primator dr. Srb po choullostivé aféře dra. Friče a městské rady a katechetou drem. Vrátným a před výročním dnem smrti Husovy ke všemu ještě ochravně, tak snad dokonce následkem namáhání při své pouti do Paříže k oslavě stých narozenin Viktora Huga, již zajisté jenom s tím největším sebezapřením jako representant konservativních zásad ve průvodu mladočeských radikálů dra. Groše, Neuberta a Březnovského podnikl. Jak se dovidáme, byl následkem choroby nucen na dva měsíce opustiti Prahu, jejíž reprezentaci a řízení převzal na jeho místě p. dr. Frič.

Pan dr. Srb, dříve než-li volbu svou za primatora přijal, vyžádal si několik dní na rozvážení a proto si všechny eventuality se přijatím jejím spojené zajisté že dobře rozvážil a ví nyní, co má činiti. Pan dr. Srb jest si zajisté svého konservativního poslání na pražské radnici plně vědom a jest-li jim dostáti nemůže, toho bude asi jediné příčina, že to nejde. Jak jsme ihned po jeho zvolení předpovídali, vládnou v Praze Mladočeši zrovna tak, jako vládli zde před jeho zvolením. Jenom v tom je veliký rozdíl, že před jeho zvolením masili respektovati zásady a požadavky konservativní, což dr. Podlipný s největším taktem činil a nyní Mladočeši činiti tak nemusi, neboť nejsou k tomu žádnými ohledy nuceni a proto to mladočeský páně starostův náměstek p. dr. Frič také nedělá. A zaslíva-li se mu to nemůže.

Z konservativní strany se nyní namítá, že prý v celé řadě záležitostí zeměpánem potvrzeného a místodržitelem ve přísahu vzatého a instalovaného pražského primatora nepotvrzený a neinstalovaný jeho náměstek zastupovati není oprávněn. To jest sice důležitá a vážná námítka, o níž by se dalo debatovati, ale dnes jest to ze strany konservativní jenom laciná omluva, která stávající poměry nezmění. Kdyby byla konservativní strana při poslední volbě počítala vážně se skutečnými poměry a spravovala se politickou prozíravostí, nemusilo nikdy k těžké a smutné její nynější situaci na radnici dojít. Dnes její návrhy a mínění opravují a upravují na radnici Mladočeši a kdyby byl býval primatorem Mladočech, opravovali a upravovali by jeho návrhy konservativci.

Moudřejší a vypočítavější konservativci loyálně nevýhodu volby dra. Srba primatorem uznávají a těžce nesou okolnosti, do nichž se následkem toho a jistou vinou i katolických činitelů dostali. Proto snaží se dáti dru. Podlipnému, proti němuž dra. Srba dvěma hlasy prosadili, zadosťučnění tím, že přejí si, aby v zemském výboru jako jeho přísedící zasedal také zástupce král. hlav. města Prahy a odůvodňují to potřebou, aby při nadcházejícím spojení Prahy s předměstími měla Praha v zemském výboru poměrů znalého zástupce, jímž mlčky výmluvně naznačován jest bývalý pražský primator dr. Podlipný. Myšlénka tato není zavřitelná z důvodů věcných, z osobních ji prostě zamítáme, neboť nesdílíme zásady podobného odškodňování nebo svazování rukou. Důvody věcné však pro ni mluví proto, že dr. Podlipný skutečně pražské záležitosti podrobně zná a dobře by v této otázce znamenal rovnováhu oproti znalosti potřeb obcí předměstských ze strany vinohradského dra. Herolda, který v zemském výboru asi zůstane.

jetkem, vysokým důstojenstvím, pohodlím, rozkošemi a uchýlovali se v tiché a smutné klášterní cely, aby tam Bohu bez překážky sloužiti mohli. Vytrženost od tohoto světa byla hlavní osou celého života světského i náboženského.

Stará občanská statečnost utekla se v ideální řád rytířský, kterýž velkou většinou obíral si za úkol hájiti víru proti nevěřícím, zejména proti pověstným v dobách tehdejších Turkům.

Smysl pro krásu nalezl útulek v neobyčejné úctě Mariánské, jejížto odlesk přenesen v úctu paní vůbec, jež byly takto z dřívější své skrytosti postaveny v popředí. Kult a úcta žen byla až přehnaná. K vůli ženám pořádaly se turnaje a barvy té neb oné ženy vznešené nositi, pokládáno za nejvyšší vyznamenání. Zkrátka platilo tu slovo básnickovo:

„O vděku ženství, nejvábnější květe,
jež do věnce svých krás nám život plete,
co bez tebe by byla tato zem?
Tys dum a citů nejkrásnějším zřídlem,
tys nejsladšího povzneseš křídlem,
tys mužských duší nejsvětějším snem,
dech nehy andělské vlá kolem tebe —
a Madonnou se usmíváš i v nebes.“

Sv. Čech, Patrně, že se tím základy veškerého života obrátily a že i umění nového směru nabýti musilo. Ukazovalo se to zejména v básnictví, jež se obíralo jen nábožno-milostným horováním a ve stavitelství ve slohu románském a gotickém, jenž svou vyhoudlostí forem a svými vysokými klenbami označoval touhu po něčem vyšším, nadpozemském.

A z této touhy nadpozemské vyvinula se

Tolik bylo včasno povědět i o pražských poměrech, které očekává naprostá změna spojením předměstí s hlavním městem a proto se také nešíříme o kandidátech primatorství, na něž jistě osoby po dra. Srbovi, jemuž brzy jeho období vyprší, již nyní počítají. Na spojení tom ovšem že ani pražským, ani předměstským činitelům zrovna nezáleží, ale vláda pokládá z různých věcných důvodů odklad jeho za nemožný. Po našem mínění po spojení tom vymizí z pražské radnice dosavadní panující tam malicherné osobní spory, jež byly pramenem nejrozmanitějších nechvalitebných směrů a Praha jako veleobec postupovati bude v před cestou, na níž zástupcové její budou závoditi v občanských činnostech a nikoli v osobních intrikách.

• • •

Před nadcházejícími prázdninami, jejichž během bude se nutno šťastným absolventům středních škol rozhodnouti pro povolání, jež si pro další svůj život zvolí, ozývá se ze všech stran výstražné volání, že jsou všechny stavy inteligence přeplněny. Volání to má jistotu a to značnou míru oprávněnosti. Právnícký stav jest ve všech svých oborech ve pravém toho slova smyslu přeplán, stav lékařský jest přeplněn a nad pomyslení mizerně placen, profesorů bude v nejbližší době povážlivý přebytek, tak že univerzitní studia k brzkému výhodnému zaopatření lákati nemohou. Stojíme před dobou, kde a bude opět několik let chrliti zástupy nezaopatřitelného učeného proletariátu. Jeho dlouholetá studia a vynaložené náklady na ně budou odpočítati tomu, co tací lidé za to dosáhnu a jak dlouho ještě budou muset na to čekat.

Upozorňujeme na to jako na faktum skutečně pravdivé, jehož těžkým důsledkům možno se absolventům středních škol vyhnouti jenom rozumnou volbou stavu praktického. Vzdělaných, inteligentních obchodníků a živnostníků jest dnes u nás stále zapotřebí a každý absolvent středních škol ve praktických oborech nalezne daleko lepšího zaopatření, než-li jakého se za nynější doby může dočkat studiemi na universitě nebo na technice, ze kteréžto poslední ještě tu a tam lepší budoucnost svítá, než-li z university.

Nešťastím nebude pro nikoho, kdo věnuje se hlavně obchodu, který volá po českých lidech, aby ho z rukou nám cizích vybavili a milionu zisku z něho plynoucího konečně do českých kapes získali. Necht všude, koho se to týká, o této věci vážně uvažují a opatrně a moudře budoucnost svých synů volí. To jest lepší, když někomu zůstane syn doma po gymnasiu nebo realce, než-li potom po studiích na vysokých školách!

Obrana.

Prohlubování Husových oslav už znamenitě započíná v jednom liberálním moravském obdeníku. Tam k vůli lepšímu poznání Husa se dovidáme, že „Hus obhájil volnost badání svobodu svědomí. Trochu toho „bludařství“ trochu „mylných cest“ byla by všemocná hierarchie církevní vždy Husovi

touha pozemská po něčem zvláštním, neobyčejném, nevidaném, neslýchaném. Světem toulalo se plno dobrodruhů, rytíři odcházeli v cizí kraje do bojů a válek, vojáci navrátili se a oni dobrodruhové vyprávěli divotvorné, neslýchané věci a tak byla mysl lidská v stálém napětí a duch lidský stále byl krmen novými a novými neslýchanými událostmi. Hledal se kámen mudrců, hádáno bylo z hvězd, z ruky, prorokováno z karet, věeno v osud atd. Zkrátka celá příroda byla plna neslýchaných událostí čili jak my říkáme, byl to hotový romantismus.

Značí tedy „romantický“ jako neobyčejný, bajce se blížící, neslýchaný, senační, ba někdy i dobrodružný. Odtud povstalo pak i slovo román, to jest povídka, kde osoby zápletkami neobyčejnými, našemu způsobu života se příležitostmi docházejí svého cíle, kde se vypisuje život neobyčejnější než jaký jest náš, kde se jde v před způsobem zcela jiným, než jak to v životě našem chodí. A takové středověké romány byly opravdu samé divy. Jesté jako kluk naslouchal jsem s neobyčejnou hltavostí neslýchaným a odvážným kouskům Enspigla, o nichž někdy u nás při přástkách se čítalo z rozedrané, švabachem tištěné knížky, u níž asi pět listů z počátku chybělo. Lidový romantismus v pravém slova smyslu!

Než doba romantického středověku vytvořila i díla nesmrtelná jak v básnictví, tak ve stavitelství a malířství. Wielandův „Oberon“, Ariostův „Silený Roland“, Tassův „Osvobozený Jerusálém“ zůstanou věčně věkův historickou znamenitostí své doby.

A tato romantičnost středověká táhla se literaturou a uměním mnohá století a byla podnětem

FEUILLETON.

Rozličné studie.

Píše Josef Váňa.

VII.

Romantické.

„Nevidíš, zoro, a vysokých nebes
kráčetí toho, kterého čekám,
v tesknosti čekám, v samotě smutné?“
Julius Zeyer.

Slovo „romantické“ jest protiklad klassickému. Značí-li klassické zejména v básnictví a v umění tolik jako starověké, antické, značí romantické tolik jako středověké.

Slovo „romantický“ má svůj původ od národů románských — Španělů, Francouzů, Talianů a Rumunů — u nichž středověká vzdělanost a umění nejprve a nejdárněji se vyvinuly.

Značilo-li klassické před vším krásnou souměrností ducha i těla, myšlénky i jejího viditelného obalu, v umění středověkém bral duch, myšlénka úplný vzlet nad tělem a smyslnou formou vůbec. Bylo toho příčinou náboženské vyznání a přesvědčení. U pohanů odívali se bohové lidskou podobou, by byli i slabostem lidským podrobeni a pohané představovali si je i jako lidi, kdežto u křesťanů byl pojem „Bůh“ něčím nadsmyslným, nedostupným, smysly nepochopitelným, nevyslovitelným. Trůnil vysoko nad zemí a první a hlavní účel a cíl života byl, dostati se k němu. A proto zříme, že ve středověku zhrdali lidé ma-

odpustila. Ale že se jí vzepřel, že odhalil červivé její jádro, že nad prestol strnulé autority papežské stolice postavil rozum a jemu sjednal vítězství, proto pykal.“

Tak píše neznámý historicus v básnickém nadšení. Skoda, že tohle všechno už Palacký nevěděl a že to ani Tomek nepřipomíná. Inu, když máme teď historiky fešáctější. Ti k svým historickým básním ani žádných dějepisných dokladů nepotřebují. Naš si kazí oči četbou zaprášených starých svazků, když každý moderní husita věrný obraz mistra Husa i beze vši četby v hlavě nosí!

Hus ve svých spisech ovšem poněkud vyhlíší jinak, než jak jej tačí roztrošením enklavové maluj. On bojoval za svobodu tak, že odsuzoval kacíře do pekla a odporučoval jejich usmrcení. Dle něho vrchnost má zakázati v neděli taneční zábavy, hry v kostky a vrhací; má býti zakázáno v neděli prodávati; tvrdšíjní křesťané mají býti k svatému přijímání honěni násilně; svatí doktorové mají se proti kacířům stavěti a jejich nauky hubiti; kdo se dopustí přestupku proti šestému Božimu přikázání toho má vrchnost bít a mrskati složený jest člověk takový, který klade některou světskou snahu nad náboženství; nevěrec jest synem ďábovým. Toť tak v krátkosti katechismus Husovy „svobodomyšlnosti.“

A nechť jest onen pisatel ubezpečen, že „trochu toho bludařství“ více Husovi v Kostnici škodilo, než nespravedlivé a často zcela prohané tupení mravů kněžských.

Sv. Bernard, sv. Jeronym a jiní až drými slovy dotírali na některé nepořádky v církvi — a byli prohlášeni za světce.

Podobně si počínal v Čechách Konrad Waldhauser a Milič z Kroměříže; a stalo se jim proto něco zlého?

Miliče docela po jeho smrti někteří kardinálové prohlašovali za svatého. Na samém sněmu kostnickém tepal Jan Gerson zlořády kněžské bezohledně. A byl proto upálen? Sám protestant Denis píše o soudcích Husových: „Otcové Kostniční upřímně nenáviděli zlořádu“ (Konec samostatnosti české, str. 4). A Hus také rozhodně nebyl odsouzen pro zlořádu, ale pro bludy. Žádal se na něm, aby jen bludařství odvolal; pak že mu církev odpustí. Tohle přece má věděti každý prostý fomesník. Po smrti Husově za krále Jiřího z Poděbrad mohla církev lehce celé Čechy získati, kdyby jim byla povolila jediný blud — nauku jejich o přijímání podobojí. A přece tak neučinila ani celému národu, ač by jí byl z toho plynul veliký světský zisk. A Husovi, jednotlivci měla církev „trochu“ (a slušnou trochu) bludařství bez rozpaků odpustiti! Hus vůbec „červivé jádro“ církve nijak „odkrývat“ nemusil; co bylo tehdy na církvi nepěkného, to znal každý prostý křesťan. A že nebyla církev strnulá, a na dobro zkažená, to se dokázalo tím, že se znovu zreformovala. Za to však pověrdivá, zkonstatělá a byrokratická církev husitská při svém prvním klesání přes všechny zuřivé násilnosti na bratřích českých páchané pomalu dokonala. Necht si onen nadšenec aspoň trochu přečte Wintrův „Život církevní.“ Pak snad nebude dělati ostudu české inteligenci ani sobě.

i básníkům minulého ještě století k velikým a dalekosáhlým dílům. Ovšem že to byla romantičnost již mnoho a mnoho změnena, zabarvená náhledy a tužbami novověkými. Mohli bychom ji nazvati romantika moderní.

Předním jejím repraesentantem byl anglický básník lord George Gordon Byron. Celý jeho život od kolébky až ke hrobu byl nanejvýš romantický a zrcadlil se i věcně v jeho básnických dílech. U nás zajisté dostatečně jest znám jeho, Childe Harold, Vězeň Chillonský, Don Juan atd.

Vliv romantického Byrona na novodobé básnictvo byl nekonečný. U nás pod jeho vlivem napsal Mácha svůj známý a pověstný „Máj“. I tohoto básníka život byl pln romantiky, ovšem že skrovné, v nepatrných rozměrech, chudické, jak to ani jinak u nás býti nemůže. A pod vlivem toho romantismu psal svůj „Máj“. Tímto svým „Májem“ stal se Mácha nesmrtelným aspoň u všech mladých lidí, zvláště pak u snivých a zamilovaných dívek. Každý rok, když se přiblíží první den nejkrásnějšího měsíce v roce, z tisíce a z tisíce hezounků úst slyšíme unyle deklamovati:

„Byl první máj, byl lásky čas,
hrdičtin zval ku lásce hlas,
borový kde zaváňel háj . . .“

Romantický ve vědnějším smyslu značí také zjevy přírody i života lidského, jež se označují neobyčejností zjevu, hloubkou citu a sporem s obyčejnými poměry. Nejčastěji užívá se slova „romantický“ v obyčejné mluvě o krajině. Ne každá krásná krajina, ne každé čarovné údolí jest romantické. K tomu třeba zvláštní neobyčejnosti. Divoké strže ve stráních, porostlé březovím a kapradinami; balvany ohromné, nakupené v divokém neladu; potok neb řeka třísťací své vlny přes ně a tvořící sem tam i vodopády; roztržité od

*Mistr Rohyca na ocelbl od prvníh kásaní
a toho dovedl, že jakož pro lidé dobří smotání
byli, tak povom aby naši předkové trápení byli.
Obrátil se v nedobdici a s . . . svůj plod sdápal
a Bratřím těkké pokubení při hrálé (Jiřím s Po-
děbrad) objednal, aš některým mučení na skřipkách,
smotání, rozpětílení.*

Četli bratři o mistru Rohyca nově.

Politický přehled.

Ve schůzi poslanecké sněmovny 11. června podal dr. Körber vládní osnovu nového tiskového zákona, v němž jeví se přece pokrok; zvláště dochází v ní uplatnění volná kolportáž a zrušení objektivního řízení. Dne 12. června vyřizena a schválena předloha, týkající se penzí státních a civilních úředníků, sluhů, vdov a sirotků, dále předloha ohledně sirotčí jistoty dluhopisů ústředních svazů českých a něm. spojitelen v Čechách. Přijat i schválen pilný návrh p. Kubrův na odstranění obmezování prodeje cukrovky na určité obvody.

Boj o daň z jízdních lístků skončil 13. června ústupem mladočeských poslanců. Dr. Körber totiž v podmínkách v otázce odpisu pozemkové daně v případě mokra nebo sucha hodlá povolit, ale v zákoně musí býti výslovně podloženo, že se musí jednati o mimorádné sucho nebo mokro. Vedle toho přislíbila vláda, že se vynasnaží o dohodnutí se v otázce jazykové, ale nic více. Mladočeši dělají se proto vítězi, ač to mokro i sucho i ten slib ve skutečnosti není nic. Sněmovna kromě předlohy o odpisování pozemkové daně vyřídila též předlohu o poměrech stavebních dělníků železničních a pilný návrh, týkající se snížení daně z domovní činnosti a daně z domů.

Dne 14. června jednáno v posl. sněmovně o předloze zákona, jímž má býti doplněn živnostenský řád vzhledem k poměrům dělnictva zaměstnaného u stavebních podniků a také schválena ve 2. i 3. čtení. V této schůzi ze 35 členů mladočeského klubu bylo jich ve Vídni přítomno jenom 17 a do schůze klubu, která byla svolána na 10. hod. dopol., dostavilo se z těchto poslanců pouze 8. Zde padá zodpovědnost na voliče, že si takové nedbalé poslance zvolili.

Daň z jízdních lístků byla 17. t. m. schválena ve 2. i 3. čtení. Spojitost mezi zákonem o dani z jízdních lístků a zákony o zrušení mýt, odpisu daně pozemkové a pensích byla do § 13. s platností od 1. ledna 1903 zařaděna. Poslední schůze poslanecké sněmovny byla ve středu.

Rozhodnutí o žádosti ministra dra. Rezka za propuštěnou odloženo.

Dle císařského patentu sejde se sněm dolnorakouský 23. t. m., sněm tyrolský 25. a ostatní 21. t. m.

Vyjednávání o rakousko-uherském vyrovnání zase stojí a dle všeho také brzy k němu nedojde. Dle zpráv z Vídně kromě povolených již 38 milionů požadovati bude vojenská správa na nová děla ještě 180 milionů korun.

Předsedá franc. ministerstva Combes, zednář a bývalý seminariista, zastavil platy 10 farářům, že prý se míchali do voleb. Do voleb se míchati mají tedy právo vlastně jen zednáři a židé.

blesků mohutné kmény, ležící přes balvany a topící se v šumících vodách; napolo sbořeny mlýn, tvořící k tomu všemu doplňující stafáž, toť romantika, toť romantika „divoká“.

U nás v Čechách jest taková romantika známa každému Pražanu. Údolí „Šárka“ jest v tom ohledu nevyrovnatelné. A celé poříčí Divoké Orlice jest nanejvýš romantické.

Zjevem nanejvýš romantickým jest zajisté i každá jasná, tichá, teplá, jarní měsíční noc. Duch letí k výšinám, oko hledí vyjevené a v srdce se vkrádá touha tak pradávná, tak omamující. Což pak divu, že zejména zamilovaný jinoch jest pln romantických snů a tužeb a přání! Magické světlo měsíční, polévající vše svým stříbrným jasem, romantiku tu jen živí a sílí. A ty sny, ty tužby, kamž by jinam letěly, než k té, která vlastní příčinou celého toho romantického cítění!

„O vy dívka luny blede,
o vy divné, plaché stíny,
které jarní noc si přede
ze stříbrné pavučiny,
všl a šotků sbore něžný
na motýlích křídlech spěje
do komnaty svojí kněžny,
snivou skráň jí obechvějte,
na ramena, krásnou šíji,
pod kadeře vonné, temné
usedněte do lilií,
všeptejte jí v ouško jemné,
ať mi zjeví přeletavý
jenom stín své krásy skvoucí,
jenom obrys drabé hlavy.“

(Sv. Čech).

Romantika sentimentální!

Ve čtvrtek 12. června přijal papež poutníky z Čech a kardinálem knížetem arcibiskupem svob. pánem Skrbenským v čele.

Od 10. června mešká bulharský kníže Ferdinand na Rusi, kamž přijel proto, aby odevdal caru Mikuláši II. model pomníku cara Alexandra II., Osvoboditele. Kníže byl s velikou okázalostí a srdečností vřude vítán.

Dosud vzdalo se v jižní Africe celkem 25.177 Boerů; na takové množství Angličané nepočítali.

V jižních provinciích Číny šíří se povstání dále. Úřady v Kantonu snaží se před veřejností zakrýti vážnost situace. Nanking sám je povstalci obklíčen.

Z činnosti katol. spolků.

Z Černilova. (Slavnostní schůze). Střívě vydařila se schůze, pořádaná na oslavu 50letého jubilea panování Sv. Otce Lva XIII. katol. úrodná jednotou v neděli dne 15. června. Účastenství bylo jako obyčejně přetěžné; rádi vzpomínáme plného počtu pp. členů jednoty z Libčic, již dostavili se s dp. Jos. Ungrem. Po uvítání přítomných jasně a dojemně vyřekl vlp. Josef Mynářik život a působení Velikého papeže — řeč vysechnuta bylo s pozorností a nadšením nejvážnějším. Po stručném resumé předsedové a vspomínce věnované i J. V. Císaři Pánu, jenž jest i zvláštním patronem Černilovské osady, svoláno s nadšením třikráte „Sláva“ vznešeným repraesentantům obojí moci. Na to předseda promluvil o účelích a prostředcích spolků — žádal, aby nyní zvláště věnována byla péče spolkové knihovně — této věnoval sám aktiva a na nové knihy 50 K. Následovalo zapěání nových členů, kteří opět zvláště z Libčic se přihlásili. Po projednání některých spolkových záležitostí tato slavnostní schůze skončena. Členové pak setrvali ještě u volné zábavy.

Z Libčic. V neděli dne 8. června odbyval u nás katolický klub křesťansko-socialní pro okresy Jičín, Jilemnice, Semily svou sedmou schůzi. Podivnou a zvláštní jakousi náhodou katolický jednotu v Libčicích žádného oznámení nedostala, ač psal do Libčic dopis pan předseda i jednatel polit. klubu. Ačkoliv tedy oznámení někde uvízlo a k tomu počasi bylo deštivé, přece přítomno bylo na schůzi na 800 účastníků ze všech vůkolních obcí a všechny katolické jednoty zastoupeny byly delegáty. O politické situaci promluvil předseda klubu důst. p. Jos. Kousal, farář ze Mlýčce. Zejména vyavětil, proč strana mladočeská zdržela se obstrukce při rozpočtu a odložila hlavní bitvu, ač se jednati bude o vyrovnání. Spolu poukázal, jak nutná jest pro nás majorita a ovšem tedy svornost všech slovanických kmenů. Pak promluvil pan Karel Karásek ze Studence „O českém státním právu“. Pan Karásek jest mladý muž, ale řeč jeho byla důkladná a vlastněckým zápletem vše uchvátila tak, že po přednášce jeho celé shromáždění povstalo a zapělo hymnu naší „Kde domov můj?“ Řečník, který měl promluvit o politické organizaci diecése královéhradecké, pro nepohodu se nedostavil a úlohu jeho převzal tedy p. předseda. — Jednatel vel. p. J. Filler ze Semil poukazuje na velikou důležitost podobné organizace, ciferně vypočítává, jakou velmocí byli by katolíci, kdyby se řádně nejen zde v našem podhoří, ale všude řádně organizovali a želi toho, že dosud tak málo se mezi katolíky organizací porozumělo. Po několika dotazech, jež zodpověděl předseda klubu, schůze skončena a svolána sláva sv. Otce Lva XIII. a Jeho Biskupské Milosti Eduardu Janu Nep. Brynychovi, jako neobrozenému bojovníku za pravdu a právo. Přihlásilo se několik nových členů a tak klub náš čítá nyní na 450 členů. Zdať Bůh!

Jednota katol. mužů a jinochů v Hor. Studenci nepořádá v neděli dne 22. června svoji spolkovou schůzi v Rovném u p. Frant. Břky o 4. hodině odpolední. Řečníci bude pan farář Vlček o Raiffeisenovce a konverzi hypotekárních dluhů.

Z Jilemnice. Dne 1. t. m. přednášel v katolické jednotě náš za čteného účastenství vlp. Jos. Kousal, farář ze Mlýčce, o své ponti do svatě země; za téma obral si „Jerusalem a jeho obyvatelstvo“. Zdařilá přednáška tato velice se líbila všem přítomným. Výbor jednoty vzdává vdp. faráři nejsrdečnější díky, že s laskavou ochotou uvolil se přednášeti v jednotě naší. —

Zprávy místní a z kraje.

Po volebním boji. Vysoko vzvednuté vlny občanské volební horlivosti přicházejí pozvolna v klidnou hladinu. Každý občan jest rád, že si na 3 leta zvolil otce města a proto sotva kdo se odkládá rekurem bude si zavazovati po půl letě novou volební námahu. Staly se sice četné formální nesprávnosti při volbách, ale výsledek voleb celkem jest obětovný. Ve III. sboru prošlo sice 5 pokrokových kandidátů, ale v druhém a prvním sboru vyšel konservativní šivel mnohem silnější většinou nežli v uplynulém zasedání. Pokrokaři se přesvědčili, že vliv jejich může se uplatňovati pouze v neuvědomělém zástupu, ale v inteligentních kruzích bývá s díkem odmítán. „Osvěta“ předčasně jássala, že besední schůze zamítla kandidatury kněží, poněvadž přehlédla, že každý nemá chuti ve veřejnosti hádati se s neurvalými volebními agitatory, ale nedá se jimi terrorisovati. Zastíráme rouškou odpuštění projevenou slabost charakteru mnohého účastníka besední schůze, protože si jednotlivci své chameleonské již odpykali propadnutím při volbách. Pokrokařské družina se může jednou pro vždy vzdáti naděje na dobytí II. a I. sboru, protože dnes majorita voličů těchto sborů patří lidem konservativním, kteří při příštích volbách nadiktují

si kandidáty opětně dle své chuti a ne dle receptu volebních kortesů. Rovněž lze dnes již předem prohlásiti, že nikdy více nedocílí pokroků ve III. sboru takové většiny jako letos. Sotva kdy budoucí spojí se výrobci piva a výrobci kofalky a sotva kdy jindy budou trpěny pokroky tak křiklavé podvody a plnými mocmi a tak sprostě snášlivost voličského práva jednotlivých občanů ve volební síni. V zastupitelství sasedají nyní též lékaři, ale měl tam býti hnedle celý špitální personál. Prozatím jsme spokojeni s nemocničním externistou. Dobře pomalu! Značný podíl mandátů připadl pravověrným a mohla volební billance ještě lépe pro ně vypadnouti, kdyby byli ve III. sboru nezavřeli a radikaly tak nevyhodnou emlovu. Obecní zastupitelství jest tedy konečně zvoleno a nyní jest na něm, aby aspoň část vyslovených přání občanstva splnilo. Neodčkáme ohromný nějaký rozmach v činnosti, protože finanční stav obce vyžaduje spíše opatrného a pozvolného postupu. Jakkoliv hlavní starostí nového výboru bude udržování obecního rozpočtu v rozumných mezích, přece bychom rádi viděli, aby se věnovala pozornost stavbě lázní a dělnických domků. Stavební ruch v městě našem značně utichne a následkem této ztrnulosti nastane nedostatek práce a stěhování řemeslníků z města. Proto obec musí sama v přední řadě poskytovat práci domácím lidem a nedbat na liché rady některých svých rádců, kteří žijí sice z místního obyvatelstva, ale sami práci zadávají cizím živnostníkům. Hlavně bychom rádi viděli pracovní činnost a méně zbytečných řečí s okna na ulici. Pro jalové řeči jest dosti dobrých místem hospoda, ale ne zasedací síň. Předpokládáme, že stanovisko toto sdílí s námi každý poplatník, jenž sebe lepší řeč nesníží nadiktovanou příkazku, zavinenou snad neschopností otce města. Složení nynějšího zastupitelstva nás opravňuje k nejlepší naději, takže lze klidně hleděti přístupu zasedání v příštím.

Celkový výsledek voleb. Do městského zastupitelstva zvoleni byli ve III. sboru jako výrobci: Pp. Petříček Jos. 290 hlasů, Pinkava Alois 388, Halounek Karel 354, Vlach Cyril 340, Mušák Josef 336, Dr. Durdík Václav 323, Událek Josef 309, Hlavka Frant. 294, Dvořák Arnošt 286, Rejchl Václav 284, Růžička Josef 279, Ješek Zdenko 275; jako náhradníci: Pp. Huňáček Josef 332 hlasů, Štěpáněk Karel 297, Thoř Josef 290, Košťál František 283, Písa Václ. 186, Medek Václav 182. Ve II. sboru jako výrobci: Pp. Dr. Ulrich Frant. 163 hlasů, Dr. Batěk Leop. 169, Haněl Ladislav 154, Collino Viktor 130, Hubáček Karel 118, Suka Antonín 103, Beránek Eduard 93, Hanuš Ant. 87, Pazourek Josef 87, Zdatil Frant. 81, Pilnáček Jos. 76, Dr. Zimmer Alois 76; jako náhradníci: Pp. Wipler Karel 145 hlasů, Dr. Kavalír Jaroslav 137, Špalek Václav 115, Jeřábek Josef 70, Dr. Tvrzský Ladisl. 64, Pajkr František 57. V I. sboru jako výrobci: Pp. Moravec Jaroslav 52 hlasů, Z Isakovců Karel 49, Nermut Josef 49, Steinmann Vilém 49, Ruse Julius 47, Th. Dr. Al. Frýdek 46, Weinbeger Viktor 46, Trapp Karel 44, Novák Josef 43, Cibor Václav 41, Musil Matěj 41, Červený Stanislav 35; jako náhradníci: Pp. Šantrůček Jan 48 hlasů, Fischer František 46, Dr. Kukla Matěj 43, Th. Dr. Domabyl Gustav 33, Milbaner Eman. 29, Dr. Hronzek Frant. 22. Námitky proti tomu, jak se při volení před se šlo, podány buďtež v osmi denní lhůtě pražskému, počínaje 16. červnem, starostovi města.

II. živnostenské společenstvo v Králově Hradci svolává druhou mimořádnou valnou hromadu na neděli dne 22. června t. r. o 2. hod. odp. do zasedací síně obecního výboru. Na programu nalézá se volba starosty, místostarosty, celého výboru a náhradníků. Jest žádoucí, aby schůze tato byla čtená navštívena, aby provedenou volbou nového představenstva nastaly opětně klidné poměry.

Dar. Pan inž. K. Schulz daroval za příčinou úmrtí matky své, p. M. Schulzové, zdejšímu chudým 100 K.

Mravokárce. Kdo čte polemiky „Osvěty“ s námi, musí nutně věřiti, že p. Hájek chce vydati nějakého „Galanthoma“, aneb založiti si nějakou koncesovanou taneční školu. Obsahují tyto polemiky tolik šetrných vyzvání ku zdvořilosti, tolik soucitů s naší netaktností atd. Kdyby člověk jízlivost a bezohlednost „Osvěty“ neznal, mohl by z tohoto volání ku slušnosti nabyti názoru, že skutečně takového listu jest zapotřebí, aby mravnost českého výboru nevzala za své. Škoda však, že „Osvěta“ sama v téměř čele svého svém neuvěřitelně tonem pobourá, co hereckou deklamací o společenské slušnosti pracně v jedné lokálce postaví. Vždycky „Osvěta“ ovšem nás nemistruje, nýbrž jen tehdy, když si porovnáme některého jejího stoupence. I když omezíme se na pouhý výpočet dokázaných fakt, jest to vždy „sprosté“. Jako bychom mohli za to, že stoupenci „Osvěty“ jsou v nedbalech mnohem slabší lidé nežli v pokrokové říši. Posledně referatem o volbách městských spáchali jsme zase „neslušnost“. Napísali jsme, že „alliance pokrokové-židovsko-hebrejské“ prorazila svými 5 kandidáty a hnedle jsme tím dle „Osvěty“ nadávali. Jednotlivá slova: pokrokat, žid, hebrej nejsou přece nadávkou. Snad trochu v tom spojení těchto tří jmen jest něco závadného. Ale toto spojení jsme my nepřipravili, nýbrž pouze konstatovali. Kdo při volbě III. sboru byl, mohl totéž konstatovati. A nebo p. Hájek z těchto tří činitelů postrádal, mohl by nám povědět. Volbu samu ovšem nezamítal z této aliance nikdo. Jestliže se páni pokrokové za své spojence nyní stýdí, nevědíci to zrovna o dobrém svědomí. Nepovídejme více polemiku o „rytířskosti“ pokrokatů a „nehonetnosti“ kleriků při volebním aktu, protože skoro celý Hradec byl této „rytířskosti“ svědkem a není třeba věci známé ještě opakovati. Připomínáme pouze dopisovatelům „Osvěty“, kteří honosí se docela doktor-skými diplomy a tudíž za vzdělance chtějí býti pokládáni, že nedostatek ku jiskřině etí ani šifné polimavy a snižování druhého v „Osvětě“, ani stálá samohvála, nýbrž že nutno uvědomitým plněním přímých povinností a snášlivostí k převedení druhého účty si dobývati. Naše doba již přestala vě-

řiti frásím a žádá skutky. Jestliže však skutky vaše, páni, jsou v odporu s frásím ve vašem čárně, pak se nedivte, že se rozpadáte se slásem společností. Dobře míněná naše rada nebude snad opětně připočtena na účet „sprostoty“!

V mimořádné schůzi městského zastupitelstva dne 10. června t. r. stala se tato usnesení: Učitelom I. odboru při městské škole chlapecké jmenován p. Divecký. Špitálská porce mušácká udělena Jos. Volfovi, šenká Em. Čermákovi a Julii Náblové. Nadace W. W. Tomka udělena p. Křišťákově.

Z Besedy. Jak známo, zahájila Beseda svého času akci v příčině čilejšího prodávání loží Národopisného Musea, která se potkala s velmi potěšitelným úspěchem. Bylot v krátké době — za necelý týden před tím — prodáno v městě našem 556 loží. Stkvělý na poměry naše výsledek tento nutno výhradně přičísti nevšední ochotě našich dam, které rozprodávání loží osobně se ujaly. Byly to P. T. dámy: p. M. Bařková a p. K. Trappová, slečny: M. Blazova, R. Červná, A. Červenková, M. Danovská, Z. Gubova, A. Handlova, M. Handlova, B. Helvichova, A. Kulířova, M. Nepelová, O. Nermutova, J. Peřinova, M. Peřinova, E. Scheinerovala, J. Starmova, M. Vieweghova, F. Vočekova, M. Volenská. Výbor Besedy oceňuje spina jejich horlivost a obětavost, jejíž zásluhou město naše nešetelo ve vykonávání národní povinnosti za městy jinými, vyslovuje tímto všem jmenovaným dámským vofejně svůj dík. — Čistý výtěžek z prodaje loží 8325 K rozdělen byl stejným dílem Ústřední Matici Školské a Národní Jednotě Severočeské.

Bez domova. Dne 17. června o 8. hod. več. zadržen byl v Komenického třídě policií pti šebrotě chlapec asi 14letý, jménem Hromas Method, nalezeno pryč s Králík. Neví, kde vlastně jeho domov, ani kam přišel a zda dosud má rodiče. Snad se najde útupná dno, která se neobdává ujme.

Nábožná stědělka. Dnovala Frant. s Habtiny u Jaroměř, evangelistka, jest teprv dvoutem 18letým, ale už se pilně cvičí v dlouhopřetráckém umění. U p. V. Ruperta na N. Hradci Král. ukradla 16. t. m. ženské botky a román jakýsi, náhradou pak zanechala tam bibli starého i nového zákona. Stihána jeonce utekla v Hradci Král. do kostela P. Marie, kde si beskou dobu pobyla. Ale strážce bezpečnosti byl trpělivý a dívčinu z chrámu konečně vycházející bez milosti sebral.

Nemapravitelný. Křídlo Frant. z Věkoš, již mnohokrát trestaný, chtěl o výročním trhu dne 16. t. m. také něčeho ušiti. Na tržišti sebral bese všeho obuv v ceně 14 K. Byl však lapen a při prohlídce nalezen u něho kožený míšek s 12 K 88 h, stříbrné hodinky a j. Cela šalátní snad ho na čas přivede na jiné myšlenky.

Středolabský komitét. Zase jednou upuštěno u některých předáků našich od honby za politikou a přikročeno ku povzneseu zemědělských a národohospodářských poměrů kraje, ležících podél toku labského, otázkou úpravy středního toku Labe. Dne 8. června konal totiž středolabský komitét v zasedací síni Obchodní a živ. komory pražské valnou hromadu za veliké účasti členů, zástupců polabských měst, hospodářských i průmyslových organizací a kruhů poslaneckých. Předseda dodal ještě, že deputaci do Vídně vyslané dostalo se ujištění, že práce regulační zahájeny budou r. 1904. Poslanec p. V. Karla pojednal pak o projektu úpravy toku labského a navrhl, aby při všech projektovaných zdymadlech středního Labe vzat byl zřetel na plné zužitkování vodních sil k účelům zemědělským a průmyslovým a vyspány byly ceny na vypracování nejlepšího projektu k využitkování vodních sil při budoucích zdymadlech střed. Labe po stránce zemědělské, průmyslové a dopravní. Návrh tento jakož i p. říditele Karlika, aby se pomýšlelo na založení paroplatební iabeko vltavské společnosti, byl schválen. V resoluci na to p. předsedou dr. Fr. Ulrichem podané schváleno, aby požádán byl al. sněm království Českého za povolení příspěvku na vodní dráhy. Středolabský komitét vznášá dále na zemský výbor žádost: 1. aby zasadil se o to, by kanalizace střed. Labe již na počátku stavební periody vodních drah zaujala místo dle zákona jí příslušné a aby již pro rok 1904 vyhrazen byl přiměřený příspěvek státní; 2. aby zemský výbor zřídil poradní sbor znalců, který by pracoval o to, aby stavby vodních cest v království Českém byly v čas započaty a racionálně prováděny. Tím program vyčerpán.

„Oliva“, spolek absolventů obchodní akademie v Hradci Králové, odbývá řádnou valnou hromadu 9. července t. r. o 6. hod. večer ve spolkových místnostech v „Besedě“.

Akademio žákův hudební školy školních sester de Notre Dame v pensionátu Frant. Josefa I. v Hradci Král. pořádá se 22. června o půl 5. hod. odpol. s tímto programem: 1. L. v. Beethoven: „Chvalospěv“ trojhlas. 2. Straebbog: a) „Kvapík“, b) „Pochod“, c) „Valček“. 3. a) A. Küchenmeister: „Hodina zotavení“, b) V. J. Novotný: „Poupátka“. 4. H. Alberti: „Rigoletto“. 5. a) K. Cibula: „Dobré jitro“, valček, b) J. Pech: „Poselové“ dvojzpěv. 6. M. Schultze: a) „Air Bohemien“, b) „Sancta Lucia“ srúcné. 7. a) A. Dvořák: „Polonéza“ 4srúcná, b) R. Nejedlý: „Rybářka“ čtyřhlasý sbor. 8. Z. Fibich: a) „Polka“, b) „Slavnostní průvod“ pro 2 klavíry. 9. a) B. Smetana: „Andante“ z opery Hrabě, b) V. J. Novotný: „Modlitba“, solový zpěv s práv. harmonia a houslí. 10. E. Tittl: „Overtura na české písně“ pro 2 klavíry. 11. Š. Mayr: „V dáli“, idylla pro 3 citery, housle, harmonium a klavír. 12. B. Smetana: „Západ slunce“, trojhlasý sbor. 13. a) E. Auber: „La maitte de Portici“, ouvert. pro 2 klavíry srúcné, b) E. M. Ratté: „Dudáček“, trojhlas.

Poutě do Staré Boleslavi. Na dni 6. a 7. července t. r. povolen jest zvláštní vlak pro poutníky do Staré Boleslavi. Vlak vyjede ze Staré Paky dne 6. července o 12. hod. 37 min., tak že se k němu dobře připojiti mohou obyč. vlakem poutníci z Jilem-

nícka a přibíratí se budou postatel na všech stanicích. Z Ostromě vyjede se v 1. hod. 30 min., z Bydčova před 2. hod., z Val. Oseka o 3. hod. 38 min., z Poděbrad o 3. hod. 53 min. a přijede se do St. Boleslavi okolo 5. hod. odpol. Ceny jízdni jsou jako loni; za zpáteční lístek III. třídy se St. a N. Paky a z Bělohradu 4 K 40 h, se Lhoty Šár., Ostromě, Ohníštan a Smidra 3 K 60 h, z Nov. Bydčova 3 K 80 h, z Chlumce 3 K 40 h, z Poděbrad 1 K 40 h a z Nymburka 1 K 30 h. Na správný výjaze nechtě přispěje každý poutník 6 haléři. Zpět pojede se ze St. Boleslavi dne 7. července po 8. hod. odpolední. Prosi se co nejnutivěji vd. farní úřady, aby tato poutě při službách božích obléhaly a odporaditi ráčili. Spolek osmílují se řádati za laškové alespoň přiblížené udání počtu poutníků nejdle do 24. června, aby se vědělo, mnoho-li lístků jízdniích má se poslati na udání stanice. Vše vyřídí farní úřad ve Žlunicích, pošta Vysoké Veselí.

Výstava v Hořelích. V měsíci srpnu příštího roku konati se bude v Hořelích krajině hospodářsko průmyslová výstava. Přípravné práce jsou již v plném proudu. Bližší podrobnosti interestním na pořádání ochotně sdělí jednatelem výstavy pan V. Jelínek, učitel v Hořelích.

Kde je lépe? V obci V. jest spolek. nákolik. Vysloužilci, hasiči a jiní. Vysloužilci i hasiči chodívali každoročně na slavnost Vzkříšení Pána do přifašené obce L., též i o Božím Těle. Na oktav Božho Těla však obyčejně chodívali na M. S., kdež jest postavena kaple od panství barona Op.—ra, kteráto jest přifašena k druhé farnosti N.—í, a jen v neděli (oktav) Boží Tělo se zde slaví. Letos ptali se hasiči vysloužilci ve V.—m, pjdou-li též do L. na Boží Tělo. „Neptjdem“ zašla odpověď veteránů, „v L. není pivovaru, to raději pjdeme na M. Ska—, tam alespoň z toho kouká trochu chlastu“. A šli. Vádyt dostali „pálku“ piva!!

Z Kněžic na Král. Město. „Vlk hubuje na jahně, že prý mu kalí vodu“. — V časopise „Čas. Polabí“ č. 26. bylo laškové vspomenuto našeho politického klubu křesť.-social. v Kněžicích. V tomto zmíněném školním slohovém ovičení v Č. Pol. bylo vytištěno ale mnoho „nejasného“, proč podáváme tuto něco na objasnění. Především: Klub náš katolický nebyl „vydpuán ze země“, jak si líbil na této stráně pochutnati pan dopisovatel, ale založen byl po delší úvaze, když konečně sešlo se s jara 1900 více vádých mužů naší farní osady, kteří nutnost jeho uznali za příčinou obrany proti vnikajícímu do obcí internac. socialismu a za příčinou ochránění se před tlakem protináboženským, který, jak mimochodem řečeno a dosti snámo, tehdá ct. Hosp. Beseda v Kněžicích (od kněze založená) i přes prosby — i v soukromém bytí konané — podporovala. A čísti spolek náš se IV. i z té „V. kurie“ členů celkem 70. A nebylo se strany našeho katol. spolku žádného nepřátelství vůči ct. Hosp. Besedě; však v našich schůzích vždy ponkazo-váno, že nejame spolkem proti H. B. opozicním, že dobře mohou oba spolky při svých účelích vedle sebe působiti. Jenže brzo přesvědčili jsme se, že jsme trnem v oku Neptipocítáváme to docela na vrub ct. Hosp. Besedy — i toto! — ani když nás „vřipný“ pan jednatelem v zápisu výborové schůze Besedy posměšně nazval „katolickými tovaryši“. Přičítáme toto a jiné jen těm pp., u kterých, jakožto „zvláštních“ katolíků je každá i jen zmínka o katolictví jako červeným suknem na popuzení krocana. A s toho vyšel i dnešní náš spor s Besedou o jevišti. Jevišť bylo zde v Kněžicích svého času, ještě než Beseda byla založena, k tomu cíli od některých uvědomělých a obětavých občanů zřízeno pro vzdělání mladého lidu a propůjčeno k užívání dočasným ochotníkům. Když pak Beseda založena, použila i ona jeviště již tu stávajícího. Ale práva k němu výhradně Beseda nikdy a nijak ne-nabyla. To dosvědčí snadno kromě bývalých ochotníků i sami mnozí členové Besedy i také její bývalý záslužný jednatelem, kdykoli bude potřeba. Nebylo tedy od nás drzostí, když jsme svého času od Besedy vy-řadovali „zdvořile“ vydati jeviště k divadelnímu před-stavení, které dávati chtěli ochotníci naši. Co se týče četby v Kněžicích, zatím jenom tolik: My „katolíci tovaryši“ ze IV. a i z té V. kurie čteme, co čísti ohceme, totiž naše katolické časopisy a kromě těch, jak známo, také časopisy hospodářské. „Červánky“, „Rašplí“, „Právo lidu“, „Čas“ atd. ovšem neodčítáme; to ponecháváme zase těm pp., jimž se taková četba líbí. — O „ubrousku“ my nemluvíme, poněvadž je u nás ubrousek obyčejnou věcí.

Výlet do Trutnova. Výbor Besedy pořá-dán byl Čechy Trutnovskými, aby uspořádal výlet spolku královéhradeckých do Trutnova dne 29. června t. r. Naši krajané Trutnovští vřelými slovy od-vodnili velký význam podobných výletů pro menšinu trutnovskou. Program výletu, který i širšímu obzer-stvu plakáty na rozích bude oznaměn, takto jest ustanoven: Odjezd z Králové Hradce v 6 h. 23 m. ráno, příjezd do Trutnova v 9 h. 12 m. Dopoledne prohlídka města a bojiště, společná hostina ve dvo-rané Národního domu (convert 2 kor.), odpoledne zahradní koncert v Národním domě (vstupné 30 hal.) Odjezd z Trutnova v 6 hod. 26 m., příjezd do Hradce Králové v 9 hod. 13 m. večer. S upřímnou radostí vítáme projektovaný výlet a nadějeme se, že účasten-ství bude skutečně reprezentativní, nášho města důstojně. Kdokoliv společného obědu náčastníti se hodlá, nechtě zašle svou přihlášku nejdle do 25. t. m. výboru Besedy.

Poutě k sv. Prokopu na Sázavě. Z Kolína vyjede se dne 3. července c. k. rak. státní dráhou v 7 hod. 15 min. ráno. Poutníci mohou při-sedati nejen v Kolíně, ale i v Červených Pečkách, Radhoři a Chotouřově. Zpáteční lístky možno dostati u pokladu nádražních anebo u příslušných farních úřadů, které se aktivě řádují, aby na tuto poutě osadaňky apozornili. Zpět se vyjede 4. července o 8. hod. 55 min. odpoledne.

Různé zprávy.

„Čeští“ židé a Matice Školní. Svého času zakládány byly pilně spolky českožidovské, jejichž účelem bylo pěstovati mezi židy propagandu v tom směru, aby se nestavěli proti Čechům nepřátelky. Podobný spolek založen i v Českých Budějovicích, jenž stal se též členem tamní Matice Školní s měsíčním příspěvkem 50 kr. a Národní Jednoty Podumavské, ale nedělalo se nic. A tu nedávno českožidovský spolek oznámil Matici i Jednotě Pošum., že vystupuje z členstva jejich, poněm že prý nedovolují setrvati dále mezi nimi. Ovšem, tak zvaný český žid, jak Jihočeské Listy dokládají, je „Čechem“ potud, dokud mu to nese dobré úroky. Jakmile však mu přestane české „vlastenectví“ vynášet, praští ním a je zase věrným sluhou Germannie, třeba jej Němci, kde ho nepotřebují, otkopávají. — Českobudějovičtí židé udržují německý dům, židě Hdi a Taschekem politický život německý na českém jihu, židě tvoří 80 procent členstva Turnvereinu, židě podporují hojně Böhmervaldbund, zasedají v jeho výboru, židě agitují pro Schulverein a pořádají v jeho prospěch slavnosti — zkrátka, kdyby nebylo židů, Němci by již dávno v Č. Budějovicích nevládli.

Pracujte i ve stáří. Slavný Římský státník Kato počal se učiti řečtině ve svém 80. roce. Sokrates v pozdním stáří počal se učiti hře na hudební nástroje. Plutarch učil se latině od 70 do 80 let. Franklia pokračoval studovati filosofii po dosažení 80. roce. — Ludvík Manaldesco sepsal „Paměti ze svého života“ ve věku 115 let. Ogilby, překladatel Homéra a Vergilia neznal řecky ani latinsky do svého 80. roku. Boccaccio pokračoval pěstovati literaturu po svém 85. roce. Sir Henry Spellmann neuměl ve svém 80. roce ani čísti ani psati, a stal se přece jedním z nejvážnějších anglických učenců.

Český odbor zemědělské rady pro království České dle desáté výroční své zprávy za rok 1901 koupil pro hospodářské spolky a jiné 172 subvenčních byků, jejichž cena i s výlohami dopravními obnáší 101.739 K 90 h, z čehož celková subvence zemědělské rady je 50.869 K 95 h. — Do 20 plemenných stanic skotu roku 1901 nově střísených koupeno celkem 170 kusů v ceně 109 314 K, z čehož připadá na subvenci zemědělské rady 46.256 K. — Na zvelebení chovu vepřového dobytka zřízeno bylo z dotace na rok 1901 v obnosu 10.000 K povoleno 41 plemenných stanic, 16 stanic kančích a 1 plemenný útvar. — Ku podpoře chovu ovcí, koz, králíků, drůbeže, včel a hedvábníků určeno bylo 4389 K. — Na saleshování poukázáno z dotace zemské a státní 80.676 K 89 h, z čehož mělo býti saleshováno přes 777 jater puštěných pozemků. Toť jenom část činnosti zemědělské rady.

Opičí dívka. Ze severního Siamu přivezena právě do Evropy cestovatelem drem Lambertem pětiletá dívka, která, jeouc na celém těle srstí porostlá, má nohy jako opice v druhý pár rukou přeměněny. Také duševní vlastnosti opičí dívky jsou velmi neopatrné vyvinuty, i hlas podobný je opičím skřeku. Podivná bytost tato, jménem Shwe Maong, pochází z pověstné rodiny „buhatých lidí“ ze siamské obce Lathoun, obydléu indickým kmenem Lao. Kmen ten je vyznavačem buddismu a skládá se z lidí malých, průměrně jen 1 1/2 metru vysokých. Celá rodina Shwe Maong od pradávna patří již mezi „lidi buňáče“, jaci ojedinelé vyskytují se zvláště v Siofi a Mexiku. Vyobrazení „opičí dívky“ přináší v čís. 73. „Svět zvířat“.

Jak to v tom našem parlamentu vypadá. Pod tímto záhlavím píše „Český Východ“: Jistý občan z Chrádmi navštívil dne 21. m. m. vídeňský parlament. Ačkoliv každý, kdo tam byl, učinil si již úsudek o tom sám — také noviny to líčí — avšak obyčejně daleko mírněji, než by dle pravdy psáti měly. K věci zajímavosti uvádíme část jeho výpovědi: „Přišel jsem do parlamentu“ vyprávěl „po 18 letech.“ Obraz, který se mi naskytl, mne naplnil trapným zklamáním. Sněmovna byla takřka prázdná. Ze 460 poslanců, kteří tam býti měli, napočítal jsem jich tam pouze 62. — Nejčetnější zastoupena byla galerie, kde obecnost obého pohlaví naplňovala sluchy, aby právě mluvícího řečníka slyšelo, což se však tak lehce nezdaří, neboť ani v ložích není ničeho slyšeti. Předseda sněmovny mrzutě seděl u svého stolu, zval a hrál si tužkou. Když se touto „práci“ byl již unavil, odešel a místo jeho zaujal místopředseda, který, nesleduje ani co řečník mluví, klidně četl „Neue Freie Presse.“ — Českých poslanců bylo viděti jen 6. Kolem prázdných křesel obcházelí sluhové, listonoši a poslanci tu a tam v malých skupinách shromáždění se navzájem bavili, žertovali, jiní seděli zase v takové pozici, která ani do poněkud slušnějšího hostince se nehodí. Vše to činilo dojem náramně trapný, ode všad zřála líná nečinnost, ospalost a konečně i nedostatek vkusu a slušných způsobů. Ale přes to vše se budou při nových volbách poslanci dušovat, že jsou ryzí a obětaví vlastenci. Jestliže se stará o národ takto vlastenecká elita, jak to vlastenectví vyhlíží teprve u prostých občanů, kteří za svou lásku k vlasti desítky denně neberou? Čím se víc boucharonských vlasteneckých frází mezi lid hází, tím více se jeví na odiv stavěné vlastenectví přetvářkou. Nyní k saturování vlasteneckého bankrotu se užívá osoby Husovy. Ale ta nám pomůže z bahna ještě méně než naši „vlastenectví“ parlamentáři. Těmi oslavami Husovými se vlasti sotva pomůže, jestliže přístě budou zvoleni tací poslanci jako nyní.

Pozemětní pojišťování. Veškeré v naší naří stávající pojišťovny přijaly za rok 1899 úhrnem K 1.118.580.907 53, z čehož čistý zisk K 17.763.794 08. Z toho na domácí pojišťovny naší polovice říše připadá K 799.663.973, zisku K 13.496.717 87; na maďarské společnosti v Rakousku obchod provozující K 146 8 mil., a čistým ziskem 1 9 mil. Cizozemské společnosti přijaly K 173 mil., čistého zisku docílily 2 3 K mil. Domácí pojišťovny v Čechách, na Moravě a ve Slezsku mají úhrnný příjem K 69 5 mil. a čistý zisk K 3 6

mil. Poněvadž v zemích koruny České máme velmi málo domácích pojišťoven, věnují se tomuto obchodu většinou buď společnosti cizokrajné, mající ústřední správu ve Vídni, v Budapešti nebo v Terstu, anebo vůbec pojišťovny cizozemské. Přínášející činitelé měli by se tudíž postarati, aby pojišťování bylo posmáštěno. by čistý zisk, docílený obchodem pojišťovacím, zůstal zachován té které zemi, nikoli však aby putoval do kapes cizích kapitalistů aneb aby se pojišťovalo u našich ústavů jako je „Slavie“ atd. Šíjeji o tom pojednává JUDr. Jos. Sládeček v Praze ve spisku svém „O pojišťování a autonomního stanoviska“.

Lečivo a vydatné léčivo máme doma právě proti takovým chorobám, jež léčíváme drahými a zhnata dosti bezcennými lektvary. Jsou to blednička, chudokrevnost, škrofula, slabost čiv, rheumatismus, vodnatelnost a mnohé jiné podobné choroby, kteréž jsou dosti rozšířené i na venkově. Osvědčeným a dobře působícím léčivem jsou skofepiny z vajec čerstvých. Skofepiny z vajec skofepiny se odlišují, v chlebové peci anebo na kamnech usuší, na jemnou moučku rozdrtí a pak denně užívá se prášek třikrát po lžici kávové buď ve mléce, anebo ve vodě. Vejce obsahují velice mnoho vápenatého fosforečnanu, z něhož kosti lidského těla jsou zbudovány. Prášek zmíněný působí jednak jako počistující prostředek, jednak se tělu dodává hojnost látek kostivočranných, tělo posilujících, a tím se vyavětřují léčivé účinky tohoto domácího léčiva.

Expozice výstavní na jihočeské hospodářské, průmyslové a národopisné výstavě v Táboře budou bohaty, zajímavý a mnohými originálními předměty opatřeny. Upozorňujeme zvláště naše kruhy živnostenské a výrobní na názorné poučení, které jim plynouti bude z návštěvy výstavy této a jež prakticky budou moci zužitkovati. Rovněž čeští zemědělci a hospodáři přesvědčí se ve svém oddělení o pokroku a výmohlostech české vědy zemědělské. Výstava otevřena bude dne 3. srpna. Výkonný výbor vyjde s ochotou vstříci každému vyslovenému přání.

Trestní právo obce. Dle § 62. zákona ze dne 16. dubna 1864 když jest v zákonech a nařízeních, vztahujících se k odvětvím policie místní, k působnosti obce (§ 28) náležejícím, trest nějaký vyměřen, a když není na přestoupení těchto zákonův a nařízení zákonem trestním nějaká pokuta uložena, přislouží starostovi společně se dvěma staršími obecními v takových přestupcích právo trestní vykonávati. Jiných pokut nežli peněžitých, anebo nemohl-li by viník platiti, jiné pokuty nežli vězení, není dovoleno ukládati. Zákonem tímto propůjčena jest obcem moc, u všech místní policie se týkajících trestů ukládati. Přenesení této moci na obce jeví se jako nutný následek samosprávy, jako podstatná podmínka svobodného života občanského. Leč může býti samospráva obce blahodárnou jen tehdy, jestliže obecní život, prostě i veškeré libovůli, o pevný opírá se pořádek; stejná pak přilíbavati si jest z trestní moci obce kýžených výsledků jen tehdy, jestliže moc tato o zákony se opírá.

Čtete a rozšiřujete pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyrill a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil. Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě (Morava).

(Zasláno).

Provolání.

Přemnozí účastníci pontí do Prahy a na sv. Horu i letos přihlašovali se ku ponti nově. Než nebylo lze při nejlepším váli letos pont tu pořádati. Aby však přání tolika žadatelů aspoň nějak se vyhovělo, bude uspořádána

společná pouť

do staroslavného pontního místa ve Staré Boleslavi k tamní záračné Rodičce Boží v den jejího svátku Navštívení.

Oslavíme tím spolu i významný jubilejní rok panování Sv. Otce Lva XIII. a v těchto tak rozrůzněných dobách osvědčíme zjevně svou víru a vyprosíme si pro sebe prostřednictvím Matičky nebeské požehnání Božího.

Pořádek ponti:

V sobotu dne 6. července o 1. hod. 32 min. odpoledne vyjede se zvláštním vlakem z Hradce Králové, Pontníci mohou přistoupiti v Praskačce-Urbancích, Dobřenicích, Káranicích, Chlumci, Žitčelích, Libňovsi a Vel. Oseku.

Cena lístku tam i zpět i s příspěvkem na společná vydání obnáší: z Hradce Králové 2 zl. 5 kr., z Praskačky Urbanc, Dobřenic a Káranic 1 zl. 65 kr., z Chlumce a Žitčelic 1 zl. 40 kr., z Libňovse a Vel. Oseku 1 zl. 15 kr.

Pro dvě děti ve stáří od 4 do 10 let stačí jeden lístek. Pro dítě jedno též celý lístek.

Hodina odjezdu jest tak volena, aby v Hradci Králové mohli přistoupiti i pontníci z jiných stanic před Hradcem Králové.

Do Staré Boleslavi přijede se o 4 hod. 46 min. odpol. Průvodcem půjde se na posvátná místa a pak vykonají pontníci sv. zpověď.

V den Navštívení Panny Marie přistoupí všichni ke stolu Páně a zúčastní se pobožností, jejich pořádek zvláště bude ohlášen.

O noclehy bude předem postaráno.

Ze Staré Boleslavi vyjede zvláštní vlak dne 6. července o 3 hod. 56 m. odpoledne a přijede do Hradce Králové o 6 hod. 56 m., odkud opět jest dobré spojení na všechny strany.

Přihlášky dějí se zasláním příslušného obnosu za jízdní lístek do dne 29. června děkanáskému úřadu v Černilově, aby počet osob z jednotlivých stanic ku pořízení jízdních lístků přesně udati se mohl.

Na pozdější přihlášky nelze vzíti žádného obvodu, ježto dráha více žádného lístku nevzdá.

Prosíme uctivé veledůstojné duchovní správy o dobrotivě spolupůsobení: zúčastnění se u vedení průvodu, prohlášení této ponti a sepisování přihlášek se.

Listárna redakce.

Dovědějeme tímto, že nám zpráva „Ze Zbielavi“, v čís. 23. t. 1 ze dne 6. června t. r. uveřejněná, nebyla zaslána katol. duchovní správou ve Zbielavi.

Prosíme všech svých příznivců, aby nám ze svého okolí pilně podávali zprávy, které by všeobecně zajímaly.

Jen v těchto balíčkách obdrží se pravá tak všeobecně oblíbená

Kathreinerova
sladová káva Kneippova

Pronajmutí bytu.

V čísle domu 36., jehož majitelem je biskupské konsistorium, pronajme se byt v druhém patře s vyhlídkou na velké náměstí o 2 velmi vkusně a pohodlně upravených pokojích, s kuchyní a alkovnou i s ostatním příslušenstvím, pro vedení domácnosti potřebným.

Byt ten ihned může býti pronajmut a obydlen.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janské náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnostu bojně zásožený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy ve přijímají a levně zhotovují, též veškeré správy hodiněk se vylizují.

☛ Vše za levné ceny. ☛

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Superfosfáty

animální a minerální
nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nenahraditelné k podzimní setbě,

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, uhlikský ledek, síran amoniatý, soli draselné, kaínit, speciální hnojivo pro stébliny a okopaniny (kulovatiny)

Poštornskou sádku superfosfátovou ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování chlévské mrvy, pioni vápno

dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu
sírovou a umělá hnojiva

A. SCHRAM

v Brně: Poštorná
a v Litk. Horstkách.

Ústřední písařna: PRAHA Jindřichská ul. 27.

Lidový nápoj. Zázvorové pivo

v pastilkách | v sáčkách | v balíčcích
à 4 h | à 5 h | à 20 h

Pozor na naše ochranné známky.

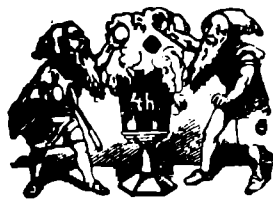
Šumivé limonádové bonbony

světznámé jakosti.

Odporučuje

První česká akciová společnost továren na orientální cukrovinky a čokoládu dříve (A. Mariner),

Král. Vinohrady.

Navštivenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihovárna.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podlaž.

Jediný křesťanský modní závod v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.

Uplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samoty Pevné ceny. Plyše.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Pozor!

Všechny stěné pp. consumenty a odběratele
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerakým se dne 19./6 t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různým pojmenováním,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému
jako škodlivé uznány jsou.

Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové

odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený.

jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohodnutí.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský
a řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízení.

Pisárna a dílny: na Letné, Belcér
dřívě třída 613—VII Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Vác-
lavské sádky,

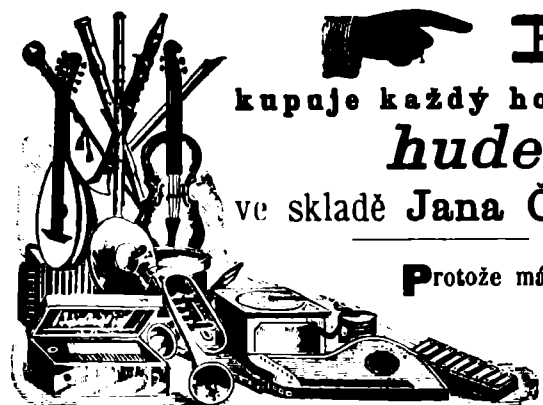
doporučuje uctivé: jesle, křížové cesty, Boží
hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpo-
vědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry,
pulťky atd., dle slohu kostelní a dle liturg. předpisů
solidního provedení, čehož dokladem jest množství vy-
svědčení velečestného duchovenstva.

Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.

Sbírka 600 modelů soch od nejprvnějších mistrů,
vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodu.

Přehledná náčrtky, ceníky a rozpočty bezplatně a
franko Ceny levné a příznivé platební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

PROČ

kupuje každý housle, struny jakož i veškeré
hudební nástroje

ve skladě Jana Čermáka v Hradci Králové č. 19

vedle o. k. loterie?

Protože má zboží dobré a levně prodává.

Též správy, zvláště houslí přijímá

a přesně vyřizuje.

ZÁCLONY

krajkové bílé, záclony krajkové krémé, záclony krajkové barevné,
záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednodílné (story), záclony
látkové, záclony axminsterové, záclony marokánské, záclony šinilkové
atd. v nejoblíbenějším výběru a továrních cenách.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z měšťanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kterážto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Fraby i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Díkůvzdání.

Všem; kdož se pohřbu zvěčného, slovutného a veledůstojného Pána, pana

Františka Poimona,

čestného konst. rady, čest. děkana a faráře Dešenského na odp., bisk. notáře, českého spisovatele a buditele národa, čestného měšťana Polenského atd.

súčastnili, zvláště vdp. duchovenstvu, velect. učitelstvu, sl. městskému a obecnímu zastupitelstvu v Polné, sl. okr. zastupitelstvu polenskému, všem P. T. slavným spolkům a korporacím, všem dárčům skvostných věnců, všemu ostatnímu občanstvu Polenskému i okolí, jež hojnou účastí poslední poctu vzdalo zvěčnému,

srdečně a vřele děkujeme.

Vroucí díky naše platí též všem i jednotlivcům, kteří u příležitosti úmrtí zvěčného dopisy soustrastnými, důkazy srdečného účastenství v našem těžkém zármutku nás pamětlivi byli.

Za tyto skutky lásky křesťanské voláme všem: **„ZAPLAŤ VÁM PÁN BŮH!“**

V Polné, dne 17. června 1902.

Fr. Šebestík, katecheta.

Josef Šimek, děkan.

Alfons Hornek, A. B. Máka, kaplani.

Jediná odborná dílna toho druhu v Hradci Králové.

Zlatá medaile.

Odborná dílna sochařská a kamenická

Hosp. práv. a nár. výstava v Hradci Král. 1894.

Františka Pražáka v Hradci Král.

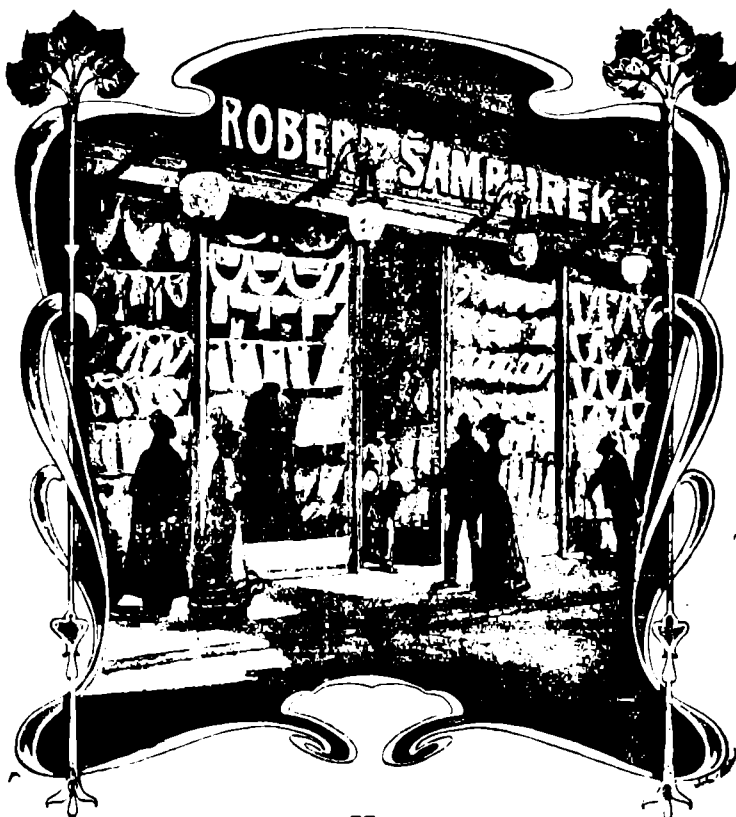
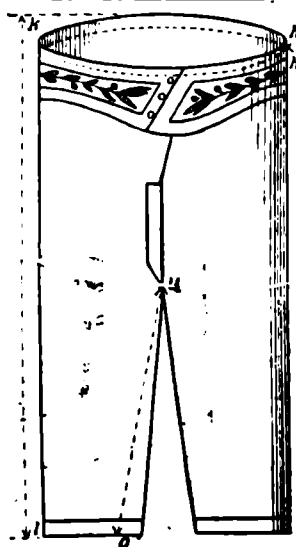
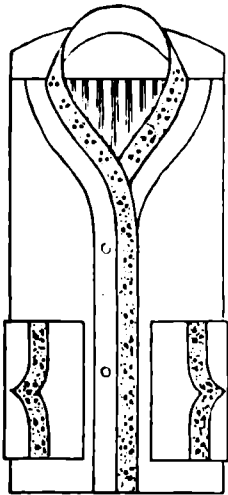
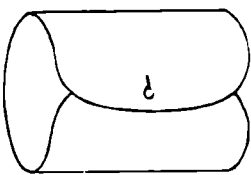
u Pražského Předměstí.

Doporučuji se P. T. obecnstvu ku provedení prací sochařských, kamenických a ornamentálních v mramoru, sienitu, žule a pískovci. Umělá práce kamenická a ornamentální pro pány stavitele. Veškeré práce hřbitovní jako: hrobky, desky do sítí, pomníky. Provedení prací těchto věnuji jakožto odborník veškerou péči, by vše bylo řádné a architektonicky provedeno. Za vzorné provedení veškerých prací ručním, tak že může každý volně znalce sobě povolati.

Práce figurální provádím buď dle modelu neb fotografie a mohu každého pana odběratele řádně obeloužiti. Návrhy i ob skizy dle přání v každé době a zdarma. Písmo při odeírání pomníků neúčtuji. Dále upozorňuji na nové zřízený sklad sienitových, mramorových a pískovcových pomníků za ceny levné.

Prose o laskavou přízeň, znamenám se v účtě

František Pražák.

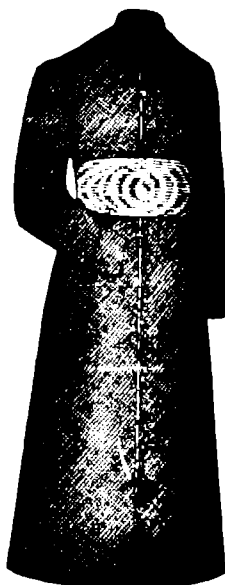
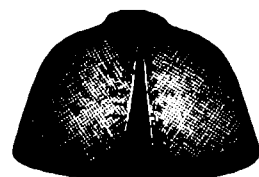
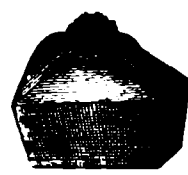
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1890.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochety jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 25.

Beseda.

Poměry v Jeruzalémě.

Přís. J. Koukal.

Bude zajisté zajímaví, povím-li něco o sociálních poměrech jednotlivých vyznání v Jeruzalémě a o městě samém. Tu ovšem musím počítat lidmi našimi. Katolíků tam žije asi 2000, kteří mají svého biskupa či patriarchu, jenž je též biskupem všech katolických příslušníků ve sv. semi roztroušených. Z řeholí máme tam františkány, kteří vedou duchovní správu katolíků a farářem jeruzalémským je t. č. Čech P. Kohout, tuším ze Sušice; dále jsou tam dominikáni, mající jakousi vysokou školu a seminář, školní bratři, kteří mají školu téměř v každém větším městě Palaestiny, Syrie a Egyptu, dcery sionské, eucharistické, sv. růžence a karmelitky, rekrutující se z domácího obyvatelstva; máme tam též sirotčinec, hospic německých katolíků, rakouský hospic, nemocnici milosrdných bratří, tedy ústavů, jak je viděti, dost, abychom důstojně byli repraesentováni. Pouze je třeba, abychom ústavy ty, zvláště tedy františkány, nenechali živořiti, vždyť každou podporou hmotnou i mravní dáváme vlastně na jevo lásku k Tomu, jenž se zde vtělil, žil, učil, trpěl, umřel a na nebe vstoupil. Dnes je mezi katolíky žádoucí jednotu; nejkrásnější soukromá budova městská — rakouský hospic, jenž stál čtvrt miliónu zl. — patří nám, máme svou františkánskou knihovnu, jen jedno nám schází, řád, který by se vědecky vyšinul tam, kde jsou učené jesuiti beirutští, aby vedle vědy i umění došlo zde svého prohloubení, neboť není to zrovna potěšitelným úkazem, jest-li v celém městě marně bychom hledali jeden obraz, jednu sochu ceny opravdu umělecké, aueb aby z řeholních snů vyšlo dílo opravdu vědecké. Ovšem nepředstihli nás ani protestanti, tím méně Řekové, ale to nestačí ani na údech, ani na omluvu. Co mohlo býti na této půdě již vykonáno pro srovnávací jazykozpyt, co pro prameny nejstarších dějin lidstva! Je však těžko oddati se vědám, kde scházejí nejnutnější prameny a pomůcky, kde neurovnané poměry kulturní, společenské, národnostní, ba i životní tolik obtíží denně zavalují.

Protestanté němečtí bojovali dříve rovněž s anglikány, dnes však, kdy Německo postavilo se zde na vlastní nohy, jsou poměry klidnější, ano jsou i za jedno, kdykoli se jedná o svorný postup proti katolíkům. Nedá se upříti, že sem posílají lidi inteligentní, že císař Vilém při své návštěvě učinil pro ně něco, co by se snad žádnému jinému nepodařilo*, avšak přes to vše nemají velké budoucnosti, nejsouce váženi ani od Turků, kteří nedovedou pochopiti, jak může se někdo nepostíti a necíti Sít Miriam tak, jak to vidí u latinů a Řeků.

Z křesťanských vyznání jsou zde nesjednocení Řekové, Arméni, Koptové, Drusové a Abyssinci. Drusové a Arméni jsou monofysity, věří totiž jen v jednu přirozenost Ježíše Krista. Arméni mnoho není, ale tvoří nejbohatší část obyvatelstva; obchod a banky jsou v jejich rukou. Konsulární dragomani jsou většinou Arméni, kteří jsou nad Řeky i Židy chytřejší. Jím náleží bohatý klášter na Sionu, kde sv. Jakub byl stat. Jich duchovní mají na lid neobmezený vliv.

Nejmocnější jsou Řekové, kteří skoupi každý pozemek, který je ke koupi, stavějí, zvelebují, takže půjde-li to tak dále, bude jim náležeti jednou celý Jeruzalém a ruská vláda také k tomu pracuje. Pro svou úskočnost, nevěrnost v slově, nadutost a hrabivost jsou v Jeruzalémě v všech neoblíbeni. Do nedávna utiskovali Rusy, tedy své souvěrce, jak mohli, až teprv ruská vláda se svých lidí ujala a poslala sem archimandritu Porfyría, jež i finančně mocně podpomohla. Ihned vznikl boj mezi Rusy a Řeky, kteří Rusy považovali za ovečky pouze k stříhání dobré. Ve válce rusko-turecké byli Rusové vypuzeni, vrátili se však po válce v průvodu ruské eskadry, konsula, biskupa Cyrilla a řady kněží. Řekové s hrůzou slyšeli, že Rusové si postaví svůj kostel — mají již pod horou olivetskou chrám, s nímž co do bohatosti žádný v Jeruzalémě měřiti se nemůže — a tudíž že se od Řeků tak dalece odtrhnou, že tučné kolekty přestanou. Ovšem stálo to vše velké peníze, ale za sebraných po Rusi 1½ mil. rublů dá se již něco i v Jeruzalémě poříditi. Řekové mají patriarchu, jenž je onomu v Cařihradě poddaný, šestnáct diecézí či eparchií v Palestíně, množství chrámů a klášterů, z nichž nejhlavnější sv. Eliáše a sv. Sáby. Koptové a Abyssinci hrají zde úlohu pod-

řízenou. Patří k církvi východní, ale se samostatným koptickým patriarchem v Káhře, jemuž i biskup abyssinský či aethyopský je podřízen. Právě v posledních dnech čtu zprávu, že Menelik chce mít svého biskupa a od Koptů se chce odtrhnouti. Poněvadž patriarcha nechce mu biskupa Matěje posvětit, odvolává se, že mají Abyssinci biskupa Petra Abunu, který je ještě na živu, avšak s Menelikem v neshodě, neví se, jak vše skončí. Menelik je přítel Rusů, kdesko patriarcha v Káire a biskup Abuna nadržují Angličanům — tedy politika hraje na východě velkou roli i v církevních věcech. Menelik asi provede, jako provedl, že Abyssincům, kteří v Jeruzalémě neměli žádného kostela, postoupen byl chrám sv. Konstantina a sv. Heleny, u něhož stává biskup Matěj asyl pro své černé bratry.

Židé čítá se v Jeruzalémě na 40 tisíc, ale hrají tu úlohu podřízenou, jsouce povrhelem ostatního obyvatelstva, zvláště Turků. Křesťan může jíti všude, je vpuštěn i do tureckých svatyní, žida nepustí nikam. Jeruzalémské židovstvo však také ničeho nedělá, aby si získalo — pracuje a ještě ne mnoho jen každý desátý. Žijí z nájmu domů, jež jsou jejich vlastnictvím, ze stavebních míst, nadací, hlavně však z podpory, již se jim dostává z Evropy, nejvíce z Amsterdamu. Proto je proud židovstva v posledním čase do sv. města veliký a potrvá li to na dále, podnikne ono boj o Jeruzalém s Rusy. Zjev tento podporuje sama židovská víra, jež věří, že poslední soud bude v údolí Josafat. S posvátného vrchu Moriah natažen bude provázek jako nit tlustý k hoře olivetské, po němž musí přejíti celé lidstvo; kdo spadne, bude zatracen v Geheennah. Kdo v údolí Josafat je pochován, červ k tělu jeho nesmí, aniž trestající anděl k jeho rakvi. Nikdo neví, kdy Messias přijde, že však přijde, je jisto a pak otevře poklady Sionu, kde je zlata a drahého kamení hojnost a nejlépe se budou mti, kdo přijdou nejdříve. Aby hlavní staří, ortodoxní židé při tom, aby nemusili teprv po smrti nastupovati cestu do údolí Josafat, jdou tam raději za živa, ponejvíce na sklonku života, když v Evropě není pro ně již žádné vyhlídky. Až zavzní trnba andělů, oni budou nejdříve na místě a nemusí býti na obtíž příbuzným, kteří rádi zaplatí, vlastně vyžebrají na ně jízdní lístek III. třídy. Zajisté pohodlný a praktický způsob postarání se o výměnníka. Není divu, že tací lidé nemají pak v Jeruzalémě co dělat a že z jakési nervosní podrážděnosti, jež je údělem všech lidí, kteří o sobě vědí, že neunitečně čas mají, se hádají a soudí, smírají a hádají zas. Hned z rána táhnou celé kolonie buď ke konsulatům, pašovi neb k svému harampašovi, aby tu své, často směšné stecky přednášeli; osvědčky se nejedná, ježto ti ostatní, co se nehádali, rádi z dlouhé chvíle se podívají na úřad, aby mohli pak něco vyprávěti. Monteñore jim vystavěl pohodlné byty v kolonii v zdravé čtvrti západní, ale tam oni se necítí doma a tihou k svému nadpomýšlení špinavému ghetu blíž údolí Josafat, kde v úzkých a tmavých uličkách v ještě těsnějších, často podzemních bytech bídný život tráví, jest-li se právě nemodlí, čehož ovšem také pilně dbají. Viděl jsem tak málo mezi nimi zdravých a tělesně vyvinutých mužů, což lze přičísti předčasným smrtkám, zahálčivosti a asi nevydatné stravě, neboť příspěvky evropského židovstva na tyto státní pensisty jeruzalémské nerozdělují se stejně, nýbrž dle stavu a tu seberou rabíni a učitelové, jak se dá mysliti, smetanu. Na tento sběr chodí do Evropy mladí rabínové, kteří dostávají pak třetinu; je však na to dražba, kdo má býti vyslán. Tedy ani v Jeruzalémě se židé nezaprou. Alliance Israelite má zde svou hlavní agenturu. Je řídká, rozdělí li se sebrané peníze v některé sektě jako „chaluka“, t. j. dle hlav rodiny, obyčejně dle „kadima“, t. j. hodnosti. Alliance jim postavila farní školu, aby si zvykli práci, ale škola zůstala prázdná — jeruzalémští židé věří, že je chtějí naučiti pracovat, aby je nemusili podporovati a to oni si vzíti nedají. Ale i kdo pracuje, podpory se nevdá, jež se považuje jako odměna za pobyt v Jeruzalémě a modlitby zde konané. Proto jsou někteří, kdo něco dělají, na př. kořalku páli, víno vyrábějí, farní práce pro židy konají, dosti zámožní.

Zůstane-li manželství bez dětí, neb ne přijde-li žádný syn, je dovoleno židu vzíti ještě jednu ženu; poněvadž však si ženy vymohly dle tureckého způsobu tu výhodu, že musí každá žena mít svou domácnost, užívá se z peněžitých obhlédů práva toho zřídka. Přijde to draho. Též rozvody jsou velmi časté, jinak se život rodinný chválí. Poněvadž na vrch Moriah nesmí, odbývají si pod zdí, jež pochází z časů Salamonových a ani od Římanů nebyla zbořena, zvláštní lamentace, jimiž oplakávají svou

bývalou vlast a archu úmluvy, jež je prý někde pod mešitou Sakrah, někdejší chrám Salamonovým ukrýta. Angličané vyhazují mnoho peněz na obrácení židů, ale ti se dají podporovati, třeba přijmou víru, ale při nejbližší příležitosti odpadnou. Od františkánů dají se zase jistí poutníci živiti a pak je pomluví. Půjčka za oplátku. Dle původu a jazyka dělí se na Sepharedim židy, jež kdysi Isabella katolická ze Španěl vyhnala a kteří se zde a po celé Levantě usadili a Aškenazim, polské a ruské židy, mluvící židovskou němčinou. První nesou ráz arabský a mluví jakousi španělskou arabštinou. Mají svého charambašu, vrchního rabína, jenž s povolením sultána řídí jakýmsi výborem i světské záležitosti svého lidu. Kdo není rabínem, nemá žádného hlasu, tedy stát aristokratický, který také povaze židovské nejvíce odpovídá, neboť ujmání se dělnictva, t. z. sociální demokracie, se strany židovských agentů není než vypočítaný manévř, který dávno prohlédl celý svět, jen ne sociální demokrati. Ti, kdož představují vlastně velkokapitál a velkovýrobu tovární, nebudou přec upřímnými přáteli dělnictva, jež pod tímto velkokapitálem nejvíce úpi a proti němu bobuje! Proto také nečetl ještě nikdo v listě sociálně demokratickém ničeho proti židům — páni by dali kapsy na knoflík a z čeho by žili redaktoři plátků? Totéž platí i o každém jiném hnutí, jež je namířeno proti pozitivnímu křesťanství, proti němuž židé bojují již od časů Kristových. Jen naivní člověk mohl by věřiti, že se všelijaké ty „hvězdy“ vyplácí. Na cestě do Alexandrie cpal do mne cestující žid brožuru zednářské a spiristické. Z toho, co pověděno, vysvitne, že Jeruzalém je městem, kde hlavním zaměstnáním obyvatelstva je náboženství. Z náboženství všichni bez rozdílu žijí a proto náboženství tvoří přední životní jich zájem. Jsouť ať křesťané, ať Turci, ať židé, strážci své víry na místě, jež je všem bez rozdílu svatým. Zde není jiného divadla, než onoho na Kalvárii a jiných výletů, než na místa životem a smrtí Krista Pána posvěcená. Proto není zde žádných bálů, žádných koncertů, ba ani nezbytné piano neruší klid obyvatelstva sv. města — velký, tichý klášter. Příslušníci každého náboženství konají věrně svou povinnost, jak ani jinak mysliti se nedá, kam přicházejí tisíce poutníků, přinášejících s sebou náboženskou nadšenost, jež na domácí lid nemůže zhatit bez vlivu. Katolíci, který by nechodil k sv. zpovědi, protestant, jehož by nebylo v neděli viděti v bibli pod paží kráčeti ke kostelu, Turek, jenž by zde svlékl svůj národní kroj a chodil v evropských kalhotkách a cylindru, jak je již viděti v Alexandrii, žid bez kaftanu a své víry v příchod Messiasa a obnovení Jeruzaléma, to vše zde je nemožností. Vždyť jsou všichni ze proto, aby svou víru hájili a nejonou-li osobami duchovními, jsou s nimi jistě v nejužším styku. Jest-li celý orient je v mravním ohledu v ohromném úpadku, je Jeruzalém v té příčině zachovalým, jako důkaz, že náboženství nekazí mravy, naopak lidi lepšími a mravnějšími činí.

Jeruzalémští chodí na procházky za bránu Jaffskou, ale musí býti soumrakem doma, ježto pak není ani dnes krajina ještě bezpečnou. Chce-li si udělati někdo výlet větší, vyjde s rodinou a přáteli hned ráno někam do hor judských, vezme oběd s sebou a tu pod „zelenou“ odbývá své schamelhauer. Někdy stačí k tomu stín terebinty. (Pokrač.)

Zprávy hospodářské.

Agrární anebo průmyslový stát?

V novější době přetřásají čelnější národní politikové otázku, zda jest ve větší výhodě stát rolnický, zemědělský anebo stát průmyslový, kde je tedy samá továrna. Spor tento jest velmi zajímavý. Proslulý agrární politik dr. Buchenberger, takto finanční ministr Bádenska, vyslovil se, že každý stát se musí starati o to, aby též získal dostatek potravin pro sebe a nebyl v té věci závislý od milosti svého souseda a ukázal na výstražný příklad Anglie. Tato země koupila loňského roku 40,466,800 anglických centů pšenice ze Sev. Ameriky, 8,080,400 z Argentiny, 6,698,710 z Kanady, 6,820,800 z Austrálie a 2,541,500 angl. centů pšenice z Ruska. K tomu ještě bylo dovezeno do Anglie za loňský rok 26 milionů angl. centů mouky a 46 milionů angl. centů kukuřice. Amerika může své hranice zavřít a za dva měsíce by v Anglii vypukl hrozný hlad.

To jsou tedy ty povážlivé následky toho, když stát podporuje jen průmysl a když v některé zemi mají jen starost o to, aby zde stálo hodně mnoho vysokých továrních ko-

* Dostal od sultána krásné místo ku stavbě hospice a kostela.

minů. Velice zajímavou přednášku o tom, jak souvisí dohromady zemědělství a průmysl, měl nedávno ministeriální rada Syterenyi v Pešti. Uhry jsou dosud, jak známo, státem skoro výhradně zemědělským. Loňského roku bylo v Uhrách sklizeno 33,727.992 metr. centů pšenice, 11,272.322 metr. centů žita, 10,901.312 metr. centů ječmene, 9,882.203 metr. centů ovesa, 32,358.299 metr. centů kukuřice, 43,137.021 metr. centů zemáky, 1,868.460 metr. centů físolí, 19,176.583 metr. centů cukrové řepy, 42,488.127 metr. centů krmné řepy, 136,316.300 metr. centů píce a 6,308.577 metr. centů hláv kového zelí. Mimo toho sklizeno větší nebo menší množství luštěnin a semen. Kdyby se to vše mohlo zpeněžit dle tržních cen, měla by tato sklizeň Uher ceny více jak 2000 mil. K. Takovou sklizeň přibližně k peněžní hodnotě mají i rolníci v Rakousku.

Ministeriální rada Syterenyi pravil o poměru zemědělství a průmyslu mezi jiným následující: Zemědělství samo i kdyby bylo velmi vyspělé, není jediným zdrojem hospodářské síly toho kterého státu. Jest proto pochopitelné, že zemědělské státy snažily se od počátku dáti zemědělství patřičnou oporu v době rozvětvení v zemi průmyslu. Chybou by bylo, kdyby stát byl spokojen jen s dobrým zemědělstvím anebo hleděl podporovati jednostranně jen továrny, a chtěl se sáti o překot státem průmyslovým. Rozvoj průmyslu musí býti přirozený a ponáhly. Já vidím spásu zemědělství hlavně v tom, aby polní hospodaření hledělo se provozovati tak, by výnos půdy byl rok od roku stále větší. U nás v Uhrách sklídí rolník na jednom hektaru pozemku obyčejně 16 hektolitrů pšenice, v Anglii se sklídí na jednom hektaru až 28 hektolitrů pšenice a přece je půda v Uhrách i podnebí pěstění pšenice příznivější než v Anglii. Naši rolníci musí tedy hleděti k tomu, aby stálým zlepšováním polního hospodaření rok od roku zvyšovali výnos sklizně; toho ovšem mohou docíliti zvětšením nákladu, lepším propracováním půdy, silnějším hnojením a dobrým výběrem semen. Zemědělství není jediným zdrojem hospodářské síly státu již proto, poněvadž jest odkázáno na odprodej zemědělských plodin oněm vrstvám obyvatelstva, které jsou soustředěny v městech, krátce zemědělství jest odkázáno na odběratelstvo v městech a průmyslových střediskách.

Průmyslové dělnictvo jest nejlepším odběratelem zemědělských výrobků, potravin, másla, mléka atd. Průmyslové dělnictvo má také poměrně větší mzdu než dělnictvo zemědělské. U nás v Uhrách má průměrně mzdy dělník v zemědělství zaměstnaný denně 170 haléřů v létě, žena pak 120 haléřů. Dělník zaměstnaný v průmyslu v Uhrách má alespoň o 100 až 200 haléřů denně více.

Mzdy dělnictva zaměstnaného u průmyslu jsou tedy poměrně mnohem vyšší než dělnictva venkovského a proto může tovární dělnictvo více kupovati a spotřebovati potravin, nežli dělnictvo venkovské. Obyvatelstvo průmyslové jest tedy tím nejlepším konsumentem, spotřebovatelem zemědělských výrobků. Z toho následuje, že rozvoj průmyslu prospívá také k dobru zemědělství. Ku podivu však v posledních letech zahostilo se mezi zemědělci a průmyslníky veliké nepřátelství a přímo zájemová zášť, což jest tím nepochopitelnější, že mnozí průmyslníci jsou zároveň majiteli velkých statků a že jim přece z toho důvodu musí záležeti na tom, aby ona část jejich jmění, kterou mají uloženu v zemědělství, vynášela ročně také svůj přiměřený užitek. Zase naopak jest průmysl interesován na tom, aby zemědělství prospívalo, poněvadž největším odběratelem průmyslových tovarů jest jen obyvatelstvo venkovské, zemědělské. Tak obě výrobní skupiny jsou na sebe tuhými hospodářskými svazky odkázány, a trpí-li jedna, trpí i druhá, prospívá-li jedna, prospívá i druhá.

Ministeriální rada Syterenyi dospívá pak k závěru, že zemědělství má býti spomoženo účelným rozdělením pozemkového majetku a přimlouvá se za to, aby velkostatky hlavně v Uhrách byly rozparcelovány a dány v doživotní nájem osadníkům a těm, kteří se k hospodaření v malém hlásí. Jest toho názoru, že menší rolník vypěstuje intenzivněji větší než velkostatkář.

Máme zde Maďara Syterenyiho v podezření, že tu mluví hlavně na pozemky a statky církve v Uhrách, aby tím budil ve vládních kruzích náladu, by církvi byl majetek pozemkový zabrán, jako se to dělo za panování císaře Josefa II. u nás v Čechách. Komu přišly tyto statky za babku do rukou a kdo z nich má dnes užitek, ví každý.

Názor Syterenyiho, že malý statek rolnický vynáší více než veliký statek, jest bludný a sice již z toho důvodu, že sami víme ze zkušenosti, že veliké statky alespoň u nás dají se mnohem lépe využítovati a mají mnohem lepší hospodaření, než statky malorolnické. Příčiny toho jsou druhu velmi různého. Proto také naši páni červení občané vo-

lají: pryč s chalupníky, my chceme socialistické velkostatky, kde se bude pracovati velkolepě jen samým strojem a kde budou žít dvoj- i trojnásobně než jak jsou dnes. Tak alespoň čteme v díle generála Bebla „die Frau.“ To jsou ovšem socialistické sny, jako vše, co občané do světa hlásají, jest většinou pustý švindl. Z řeči Syterenyiho vysvítá, že zemědělství i průmysl tvoří současně hospodářskou sílu státu, ale spíš může býti národ bez továren než bez polností.

Saze jako hnojivo. Saze jsou rostlinstvu vůbec výborným hnojivem. Mají-li však řádné účinkovati, musí býti dříve v širé půdě náležitě promíchány s prstí, v ulž by se rozležely, rozpustily. Prst sazemi vyhnojena svědčí znamenitě všemu rostlinstvu, zelenině a květinám zvláště. V prsti sazemi vyhnojené nezdržuje se ani tolik škodlivého hmyzu jako v jiné, ba hmyz se jí aspoň v prvnějším čase všemožně vyhýbá, což ku zduaru rostlinstva jen přispívá. Chceme-li rostliny v květnících sazemi pohnojiti, rozpustíme napřed saze v horké vodě a přidáme trochu roztoku do vody, kterou obyčejně rostliny zaléváme; mohou se však sazemi hnojit i jen tehdy, jsou-li v plném vzrůstu. Zahradní jahody nebo pužitku (šnitlík) popyeme v zimě nebo hodně brzo z jara sazemi. Přispějeme tím velmi k jejich zduaru.

Literatura.

Česká hudba, časopis věnovaný české hudbě vůbec, zpěvu solovému i sborovému směru světského i církevního. Pořádá Alois Strébl, ředitel chrámové hudby v Hoře Kutné. Č. H. vychází dvakrát měsíčně za roční předplatné 8 K.

Právní rádce pro duchovní správu. Soubor církevních a státních zákonů, nařízení atd. Sepsal ThC. Jan Pauly. Ročník I., sešit 17., 18., a 19. Administraci vede Jan Kotík na Smíchově.

Předpisy o pohřbívání mrtvých. Sepsal ThC. Jan Pauly. Cena 80 h. Nákladem J. Kotíka na Smíchově.

Říše Dominikánská, katolický časopis bratrstva řázcového a třetí řehole dominikánské. Redakce řídí P. Gnala Konečný z řádu domin. Čís. 1. a 2. Roční předplatné 2 K 80 h. Redakce a administrace jest v Praze číslo 234 I.

Náš Domov, zábavně poučný časopis, vychází v Olomouci, Laudonova ulice, za roční předplatné 4 K. Redaktor Josef Vévoda v Zábřezě. Ročník XI., čís. 5. a 6. s bohatým obsahem.

Do světa. Časopis věnovaný cestování a zábavě. Redaktor Dr. Jiří Guth. Ročník I., číslo 8. Předplatné na rok K 3.50 zasílá se naklad. (Cestovní kancelář Čeněk Salc a Spol.) v Praze, Ferdinandova tř. Týmž nakladatelem vydáván jest *Cestovní rádce*, označovatelný udané cestovní kanceláře. Ročník I., číslo 4.

K protinožkům. Nové a stkvěle vypravené dílo Josefa Kofenského. Cesta do zemí australských a návrat Celebesem, Javou, Siamem, Čínou, Japonskem, Koreou a Sibiří roku 1901-2. Sešit 1. za 80 h. Celé dílo obsahovati bude asi 30 sešitů. Předplácí se na 6 sešitů 3 K. Nakladatel J. Otta v Praze.

Cesty světem E Stanislava Vráze vycházejí v sešitech po 60 h v nakladatelství Bursika a Kohouta v Praze. Sešit 44. Díl III. Z Pekingu do Vladivostoku.

Dějiny literatury angl. Napsal H. Taine. Přeložil prof. Šýkora. Kritické knihovny díl I., sešit 6. a 7. po 48 h. Vydává Josef Pelcl v Praze.

Tomáše Kompenského čtyři knihy o Následování Krista veršem přeložil Vladimír Štastný. O výbornosti Zlaté knihy této netřeba se rozepisovati. Jest všeobecně uznána a známa, že po Písmě s. žádná kniha nebyla tolikráte vydána a do jiných jazyků překládána jako „Následování Krista“ ctihodného otce Tomáše Kompenského. Také v jazyku našem máme několik překladů zlaté knížky této. K těmto letos přistupuje nový překlad veršem, jakého u nás posud nebylo. Za dnů našich, kdy právě hojnými překlady prouso i veršem kde jaký kal a jed z cizích literatur se přelévá do zdravého drubdy písemnictví našeho, ano kdy „básníci“ naši neostýchají se i nehorší blasfemie veršem českým přiodivati, — domníváme se, že knihou těchto veršů vykonáno i dílo jakési očisty a dostiuchnění. — Za dnů našich tak neklidných a pobouřených a při všem pokroku tak nespokojených, — když četba těchto veršův aspoň jednotlivcům pokaždě poskytně několik kapek oleje, kterými rozbušené vlny vlastního srdce by se uklidnily, aby shledávaly, že dle vývodu zlaté knížky této, jho Kristovo jest lehké a bříme jeho sladké, — tím ochotněji ho následovali celým životem. Tím by účel knížky této sverchovan byl dosažen. Krámská cena výtisku brožovaného i se záslkou jest K 2.40, v plátně vkusně vázaného K 3, v kůži se zlatou ozikou K 4.20. Na devět výtisků desátý nádvakem. — Objednávky zatím pod adrese administrace „Obzor“ nebo také u tiskárny Benediktinské v Brně.

„Matice Česká“, sbor musea království českého pro řeč a literaturu českou, vydává právě svým zkladatelům prvý svazek letošního LXXVI. ročníku „Časopisu Musea“. Obsah nového ročníku zabíráje archivář Frant. Mareš zajímavým historickým obrázkem z XV. věku „Jan ze Srlna“. Dr. Čeněk Klier podává právně-historickou studii „Stručný nástin bernictví českého před válkami husitskými, dr. Zdeněk Nejedlý pokračuje v článku „Alois Jirásek“, dr. Václ. Rožniček vypisuje „Život a působení Jana Leop. Haysa, biskupa královéhradeckého. Pak následují menší přis-

pěvky dra. J. V. Nováčka o Bočkovi a archiváře Fr. Dvorského o Karlu Havlíčkovi, dále obsáhlá hlídka literární a přehled domácích i cizích novinek v oboru historie a vlastivědy české.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výborné.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu

odporuje firma

Petra Buška synové,

uměl závod řezbářský a sochařský pro

práce kostelní

v Sychrově (Čechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na

hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

Vzorné zařízené
slatinné lázně
VELICHOVKY
u Jaroměře v Čechách.
Osvědčené proti rheumatismu,
dně, ischyas, dále pro chudokrevné, skrophulozu, nemoci
ženské atd.
Úplně suchá poloha.
Výborná restaurace v režii. — Ceny
mírné. — Pošta a telegrafní stanice
v lázeňské budově. — Pro P. T. obce-
censtvo s okolím, pokud toto nehodlá
v lázních bydleti, a pouze do lázní
zamýšlí docházeti neb dojížděti, dle
nový lázeňský lékař p. MUDr. V.
Maza střídití svlátní p. hodnou míst-
nost, kde po vzaté lázni lze si odpo-
činouti a se zotavit.
Ráde si vyžádati prospekt
od správy lázeňské.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci

nových vzorků pravých vlněných látek

vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na

zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těš na splátky bez srýšení cen!

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko
dílneho, lněného, vlněného, bavlněného a damašk.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podoiku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž

v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštý

zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

OBNOVA

Číslo 26.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — A

V Hradci Králové, dne 27. června 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Gramofón.

Již jsou oba mrtví. Kdo pak? Inu ti, z jejichž života Hradec Králové má pěknou památku. Byli zaměstnáni v jedné pisárně. Starší řekl mladšímu: Tak, Herr von K.....a, na poštu, jsou čtyry hodiny! Ale pan K.....a odvětil: Já nejsem žádný „fon“ (t. j. člověk, který má před jménem „z“ na př. z Lobkovic atd.) Na to dí starší: Ale — když je teď už tele-fon, proč pak by voni nemohli být fon? —

Nevím, zdali tato nevinná anekdota v letopisech královského věnného města našeho je zapsána, proto ji na věčnou paměť klademe do Obnovy, aby byla příspěvkem k líčení života v právě minulém století devatenáctém.

Tak tenkrát byl telefon, to jest stroj, pomocí kterého mluví člověk na dálku; na př. z Vídně mluví pan ministr do Prahy, co že to ti Čechové po zrušení jazykových nařízení tropí; anebo zase pan místodržitel nařizuje některému panu okresnímu hejtmánovi na venkově, jaký „haltunk“ má zachovat oproti tomu neb onomu projevu národnímu. Taký je dobrý telefon pro obchod, když se může pan Kharpeles z venkova tázati pana Pherelesa třebas v Hamburku, jaké tam jsou ceny obilí a jiných věcí dříve, než jen ubohému sedláčkovi napadne, proč že se na obilí tolik „spadlo“ atd. A tak telefon je dobrá věc k udržování pořádku ve státě, k udržení na uzdě zbujných poddaných, k obohacení chytrých obchodníků na útraty malých lidí, dobromyslných křesťanů.

Ale ať tak veliké a podivuhodné věci činí telefon, což je proti gramofónu? Do telefonu musí mluvit vždy člověk; gramofón však mluví — sám bez člověka. Ovšem je pravda, že jedenkrát a nejdříve musí i do toho stroje člověk nakřičeti neb nazpívat, to, co potom má mluvit, ale potom to mluví stroj sám, jen když se tam dá příslušný váleček a stroj se natáhne. Někteří jmenují stroj ten fonograf mince, že tam ten „fón“ — totiž zvuk je grafován, napsán, do toho válečku. Jiní povídají, že lépe sluje gramofón, že totiž to, co v ten váleček je vepsáno, potom zní, mluví. Ale ať je to tak nebo onak, jest jisto, že ten stroj zcela zřetelně mluví, a že to, co mu troubou na ten váleček bylo vkrčeno, když se péro natáhne, zase z toho válečku troubou křičí. A to ještě podotknouti náleží, že, čím větší ta trouba jest, tím více „fónuje“ čili křičí.

Je to pěkný a podivuhodný vynález. Jen že v Čechách máme živých gramofónů veliké množství. Kdo by se o tom chtěl přesvědčiti, bude k tomu mítí příležitost dne 6. července tohoto roku a u večer před tím, až budou oslavovati Husa. Kde jaké pokročilé město, vyrukuje v ten den zajisté ne jeden živý gramofón. Co mu totiž noviny a dějepisci báchorkáři na váleček jeho mozku vegrafovali anebo ještě vegrafojí čili vpíší, to bude fónovat, mluvit, křičet na schůzi, na ulici, v hospodě. Gramofón totiž nemyslí, a neví co mluví; je právě jen strojem, čili jak se říkávalo, mašinkou. A právě za dnů našich není oblíbeno hlubší nějaké myšlení, studování, to bývalo za těch dob, kdy ještě mluvili jen lidé. Nyní je všechno pokročilejší, nyní mluví mašinky, a proto se nemusí pranic myslet, zdali to pravda, zdali to rozumné a moudré, co se mluví, ba nemusí se ani pořádně vědět, co se mluví. A proto právě za dnů našich se skoro nic dějepisného a pranic náboženského nečte a nestuduje; o těch věcech nakřičí, co chce, novinař, pamfletista, pastor, protestant, atd. jakousi trychtýří podobnou troubou do mozku, a když přijde jistý den ku př. šestý červenec, natáhne se strojek, a již to křičí, co tam do mozku vpraveno bylo. — Domlouvat takovým lidem, že to tak není pravda, je tolik, jako mluvit gramofónu, aby nemluvil nesmysly a lži a vše neškodil. On chudinka jinak nemůže; jaký váleček je nastrčen, takou mluví. Jedna věc je při tom osudná a to je ta, že čím větší je trouba, tím více to křičí. A není to jen snad u těch

gramofónů neživých, nýbrž i u živých. Čím méně kdo o náboženství vůbec v nastávající dny oslav Husových ví, čím větší je nevědomec, tím více křičí.

Někdy je veliká nouze o řečníky a doslychám, že právě k slavnostem Husovým nerad se, kdo je rozvázný, dá najati. V hlavách lepších totiž již svítá. Tuší již, že Hus byl přece jiný, než jak se dosud líčil. Důkazem toho je, že se mluví o důkladném životopise Husově a o pravém vypsání jeho doby, snah a povahy. A tak jsem tou radou, že by mohl této nouzi vypomoci obrovský gramofón s tak velikou troubou, až by ji bylo po celém náměstí slyšet. Tam by se dal váleček s tou jistou řečí a páteho pod večer by se mohlo fónovati tu, později večer tam v sousedstvu. Ráno by místo velkých služeb Božích mohl v deset hodin fónovati zase v městě jiném, odpoledne a večer ještě na jiných dvou místech. Krom jiných výhod by to mělo tu výhodu, že by v tomto případě byla velice podivuhodná jednota v národě. Všude stejné smýšlení o mistru Janovi by se shledávalo a nadšení a sběh lidí by byl ještě větší, než když přijede nějaký mladý pokrokový doktor Řinkal, anebo někdo z domácích doktorů neb sociálů se do řečnění pustí.

Komu by se takhle jednota nelíbila, tomu dalo by se vyhováti. Vždyť může býti válečků více, „jak páni poroučej“. Mohl by být n. p. jeden pro masarikovské pány, který by s učeným nátěrem, ale s velikou záští a jen slabší trubkou fónoval. Jiný zase s pokrokařským nátěrem, jiný se socialistickým a jiný konečně s mladočesko-staročesko-měšťansko-rolnickým s troubou dle libosti velikou a konečně by se mohl taky nasaditi pastorský váleček s trubičkou, která by plačtivě kazatelským hlasem fónovala. — To že by byly velké výlohy? Inu, pravda, pravda! Komu je to drahé, ten ať zůstane při živých gramofónech. Dá se jich myslím letos při šestém červenci přece ještě dosti sehnati a to dle toho, jakého Husa si kdo přáti bude. Ba ani o tom nepochybují, že by se našel živý gramofón, který by dovede jiného Husa představit v Praze na radnici, jiného v Pardubicích „na rynku“, jiného jinde v besedě. Jeť totiž tolik Husů, kolik je válečků a trub čili — pardon — možků a hub.

Ale ten pravý, jaký byl opravdu, ten byl ovšem a je jen jeden. A v tom ohledu by nám velice posloužil — telefon. Kdyby nám — ne válek a trouba — ale Hus sám mohl z věčnosti promluvit čili telefonovat, jaký byl, jak se mu vede, kdo je, co sám o svém odporu proti církvi a o tom, zdali opravdu českému národu posloužil, myslí, to by bylo ovšem to nejlepší. Myslím, že by s hrůzou, hanbou a zděšením pádili pryč od toho telefonu právě ti nejhorlivější jeho ctitelé, od věfících pastorů počínaje. A což teprve, kdyby jim telefonoval nějaké své kázání! To by bylo trochu jinačí osvětlení města, to by bylo trochu jinačí račejtle, než co se nyní 5. července zapalují. — Prozatím, kdo moudrý, nepoběhne poslouchat žádný ten živý gramofón, třebas i doktorem byl.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 25. června.

(Ještě několik slov o nadbytku vysocě studované inteligence. — Poukázání na jevící se jev věci, již schválně pravým jménem nenazýváme.)

„Mládež, naše lepší budoucnost“, psával jako heslo ke svému jménu slovatný český učebec a profesor českých vysokých škol Jan Krejčí. Ve krátké té větě spočívá obrovský program a nejvážnější pravda, jež sluší českému národu stále mítí na paměti, kdykoliv o své budoucnosti přemýšlí. Vychování mládeže jest nejprůběžnější podmínkou budoucnosti každého národa. Podle toho, jak mládež jest

vychována, jakými vlastnostmi pro další svůj život jest opatřena, podle toho také vytvoří se její budoucnost a s ní budoucnost celého národa. Péče a starost o vychování mládeže donáší každému národu spravedlivý a bezpečný úrok. Je-li vychování to pečlivé, odpovídá-li poměrům, zajisté že úrok ten je obrovský; je-li vychování to nedbalé, bylo-li vedeno nad poměry nebo pod úrovní stávajících poměrů, potom nenese úroků žádných, leda škodu.

Majíce na mysli tyto okolnosti, zmínili jsme se na těchto místech ve předešlém čísle o povážlivých poměrech, jež se za přítomné doby, pokud se týkají budoucnosti studentstva vysokých škol, jeví. Upozornili jsme na to, že okamžitý nadbytek vysocě vzdělané mládeže inteligence na delší dobu nepřipouští naději, že se mladý muž po absolvování vysokých škol přiměřeně nákladům na to a studium při tom zaopatří. Poněvadž naše vysocě vzdělaná mládež povětšinou jest odkázána pouze a poptávku a spotřebu domácí a poněvadž přebytek spotřeby té nemůžeme do žádných kolonií, jako činí státy a národové jiní, exportovati, má pro nás nadbytek na chleba a zaopatření čekající inteligence neblahé stránky dvě.

Předně velká část studovaných lidí zůstává bez přiměřeného zaměstnání a tudíž bez příslušné odměny a za druhé nastává přebytkem mladých sil konkurence, která mladé nespasí, ale starší inteligenty vážně hmotně poškozují, tak že následkem toho jeví se v českých zemích již od několika let mezi inteligenci povážlivý pauperismus a chudoba, které pak všechny provázející je neřesti mají v zápatí. Hladový člověk pro kus chleba a potřebný muž pro stovku odhodlá se často k leccemu, k čemu by se nikdy neodhodlal, kdyby se nemusil jako inteligent za svou chudobu, již dnes nikdo u studovaného člověka nevěří, stydět. Proto jsme před rozmnožováním učeného proletariátu varovali jak v zájmu starší inteligence, aby se jí tím nedostalo dravé mladé konkurence o kus existence i v zájmu mládeže, aby se za jisté náklady a dlouholeté práce nevrhala do nejisté budoucnosti.

Upozornění naše české veřejnosti neušlo a bylo mu také dobře rozuměno. Dokonce i zde v Praze, kde tento list jest pouze více činitelem přespólním, došly naše výklady ve příčině nebezpečného nadbytku inteligence vážného povšimnutí. Pisatele těchto řádků následkem toho navštívil vynikající český historik a dlouholetý profesor a požádal ho o rozmluvu.

„Dopisy Vaše v „Obnově“ každý, komu do ruky přijdou, musí schvalovati“, zahájil líbezným způsobem svou řeč. „Důvody toho musíte sám znáti nejlépe. Avšak nezazleťte mi, že možno Vám činiti také i vážné výtky.“

„Ochotně připouštím a výtky ty milerád vyslechnu,“ uklonil jsem se.

„Vaše dopisy byly by mnohem účinnějšími, kdybyste nepodával pravdy v oplátkách, ale vždycky všechno rovně nazval příslušným pro to jménem.“ Jal se vykládati slovatný host.

„Když se jedná o osoby, jest zaobalená řeč snad aktem vypočítané taktiky, ale jedná-li se o věc, tu třeba pověděti pravdu. Holou pravdu a bez ohledů. V posledním čísle jste psal o nadbytku inteligence. Avšak vy jste měl prostě napsati, že se jeví býti nadbytek škol jistého směru. Bez nadbytku těchto škol nebylo by nadbytku inteligence. Kdyby jich tolik nebylo, nebyl by nadbytek studovaných lidí. Když jste mluvil o nadbytku studentstva, nenazval jste včel pravým jménem. Je totiž nadbytek škol, které v částečně bludném pojetí svého účelu hledí mítí plno paralelek a aby je naplnily, hledají materiál, který by byl v jiném povolání jednou v životě daleko šťastnějším a platnějším, než-li je po odbytu těchto škol. Má-li se nadprodukcí vysoké inteligence a vznikajícím z toho škodám a rodinným pohromám předejiti, tu třeba uvažovati o tom, jakou měrou by se v zakládání a naplňování některých škol a ústavů mělo rozumně postupovati. Je to sice kruté stanovisko, ale jest předce daleko milo-

srdečnější, než-li nechati nejdříve mladíka dvacet let studovati a pak mu nemoc poskytnouti přiměřeného zaopatření, na místě aby se již jako jiných ve praktickém životě uchytil a potom poměrně mladý stal se šťastným, zámožným „neodvislým člověkem“.

„Naše širší veřejnost takovýchto práva nechce slyšeti,“ prohodil jsem.

„To neznám, že se jí říci nemají nebo nesmí,“ zněla odpověď. „Poukažte na to, aby se naše veřejnost ve svém okolí rozhlédla, jaké formální vzdělání a kolik technik a universit mají němečtí a židovští obchodníci a průmyslníci, kteří svůj blahobyt na statisících a milionech mají dnes postavený, poukažte k tomu, s čím pánové ti začali a poukažte, jak se hmotně při nemenší práci a příčinění vede jejich rostencům, kteří vysoké školy s prospěchem absolvovali. A nevěřím tomu, že širší naše veřejnost srovnání tomu neporozumí a příslušné užitečné naučení z něho si nevezme. Není pochybnosti, že se každý otec s tím ochotně smíří, když moudře a klidně rozváží a dle blízkých mu příkladů si předloží, že dnes cesty k lepší budoucnosti dlouhé a vysoké školy nepěchují, ale že každý příčinlivý člověk má bránu blahobytu ve praktickém životě a shonu otevřenou. Proto před zbytečným, nevyplácejícím se studováním musí se lid varovati, neboť i přes to budou vyšší školy dostatečně naplněny.“

„To jest otázka, kterou luštit by měl celý národ,“ namítl jsem. „Když o ní mluví jednotlivci, vydává se v nebezpečí, že při vyloženém hájení pokroku viněn bude ze zastávání dokonce zpátečnictví.“

„V hospodářských záležitostech, jež konečně i náš národ musí řešiti, zdá se býti každá novota ukrutností, neboť vždycky někdo je při každé novotě v neprospěchu, ale většina prospěch z ní má jistě. Proto také přijde čas, že i u nás se snad uzná, (jest-li se k tomu národ náš učeným proletariátem dokonce donutiti nedá), že moderní směry a pokrok doby vyžaduje, aby se více schopné mládeže věnovalo povoláním, v nichž každý může jednou samostatně jako neodvislý činitel vyniknouti a aby se většina mladíků nevrhala na studie, jejichž účelem jest odvislost, tajená bída a lítost nad životním živořením. Jenom to do „Obnovy“ napište a seznáte, že čtenářstvo, jehož se náhledy tyto týkají, docela vřelá je přijme a zajisté že také i o nich bude uvažovati. Intelligence pak, právníci, lékaři a učitelstvo ochotně každému povědí, jak jsou se svým postavením v ohledu materiálním spokojeni a jak se při něm mají. Učení se řemeslu, živnosti nesmí býti u nás nikomu více přihanou a nesmí býti pokládáno za žádnou hanbu, když se mu mladý dokonce absolvent střední školy věnuje. Podívejte se, že se židé bez absolvování vysokých škol zmocnili obchodu, průmyslu a financí skoro celého starého světa a podívejte se, jak v Americe bez vysokých škol lidé jdou ku předu, když začínají s takovým kapitálem, jaký vysoké studie stojí a když povolání svému tolik pílě a schopností věnují, kolik dokončení vysokých studií každého stojí. Nic se nebojte k tomu poukázati, tím dokonce ani zřízení slibované moravské university nijak neodálíte.“

Tak jsem se dal k tomu svěditi a již to v „Obnově“ stojí.

FEUILLETON.

Laciné elektrické dráhy.

(Studie pro Hradec Králové).

Úspora času a pohodlí obecnatva byly příčinami vzniku tramvají vůbec a elektrických drah zvláště. Bohužel bylo dosud upotřebení tohoto hromadného dopravního prostředku omezeno na velká města, poněvadž jest při stavbě městských drah zapotřebí velmi značného kapitálu ku provedení spodní stavby a jejímu udržování; tento kapitál pak leží nebybně bez přímého užitku.

Moderní technika umožnila však přece i městům menším zaříditi si elektrickou dráhu a učiniti zadost stále neodbytnější se hlásícímu pořeckadlu: čas jsou peníze, tím způsobem, že rozluštila praktický problém elektrické dráhy s vrchním vedením bez kolejí. Poněvadž tu pak odpadá velká investice do spodní stavby, a spotřeba proudu jest skoro stejná u vozů bez kolejí jako u vozů kolejové dráhy při stejném počtu dopravovaných osob, vyplácí se dráha bezkolejná stále ještě, kde by dráha kolejová dávno již pracovala se škodou.

Vozy takovéto dráhy stavěny jsou co nejlehčí a dobrými péry chráněny jsou na způsob kočárů pokud možno nejdokonaleji proti nárazům; ostatně mají vzhled omnibusu. Bud přední nebo zadní kola poháněna jsou silnými elektromotory pomocí řetězového převodu. Hnací kola povozu potažena jsou na obvodu silnými provazy k vůli zvýšení tření na hladkých silnicích, kde by obyčejné železné obruče klouzaly. Elektrickými přístroji spirálami zahřívá se vnitřek vozu zimního

Když roku 1848 po masopustě zavál po Evropě s Paříže revoluční vítr, netrvalo to dlouho a v soustátí habsburském byli Vlaši vzhůru, Maďaři byli vzhůru a Němci byli také vzhůru, strojíce si svůj všenněmecký parlament ve Frankfurtě. V této pováhlivé době stáli jako opory trůnu jedině Čechové a Hrváci. Česká politika v jarních měsících r. 1848 slavila triumfy a květy její slibovaly nejhojnější ovoce. Palacký byl volán do ministeria, což bylo chybou, že tam nevstoupil a národu českému povoleno svolati na nových základech sněm, který by poměry českého národa a království pro budoucnost upravil. Volby do sněma tohoto byly v Čechách na základě vikariátních skupin vykonány. České věci stály co nejpříznivěji. To však bolelo všechny odpůrce a protivníky českého národa a ti se již o to postarali a neprozíravou českou mládež k tomu svedli, že zrovna v dnech, kdy památný sjezd slovanský v Praze své zasedání konal, strhl se zde bezúčelný pouliční boj, který byl potom jako česká „svatodušní revoluce“ proti říši i trůnu od odpůrců českého národa rozfukován, ač bylo jasno, že to byla vlastně jenom provokační komedie, kterou v Praze Čechům nepřátelští živlové sehnali, aby příznivý stav českých věcí zmařili. A to se jim povedlo. Následkem svatodušní bouře český sněm se více nesešel a česká politika octla se napotom nečetněkrát v choulolistivém postavení a česká veřejnost byla stále drážděna k novým a novým demonstracím, jež odpůrcové českého národa rozmanitými svými agenty vyvolávali za tím účelem, aby důvěru a lásku trůnu od českého národa odvrátili. Každá malichernost v Praze se sběhla, již cizí agenti sehnali, nadmuta a lžena byla ihned v obrovskou událost, která prý čelí k netušeným převratům.

Píšeme řádky tyto na stole, v jehož zásvukách chováme řady nejpádnějších historických dokladů, jak býval český lid na jedné straně agenty provokatery drážděn k neopatrnému vystupování a jak byl na druhé straně čekajícími na to špičky stržčen. Ostatně to jest věc dávno odbytá a všeobecně známá. Leta padesátá a leta šedesátá se hemží podobnými aferami a pan poslanec dr. Pacák, který si následkem podobného udání několik let odseděl, zajisté že by naše tvrzení pánům porotcům důkladně dosvědčil.

Ostatně neslavné konce Karla Sabiny a Rigoletta Mrvy jsou přímo obrovskými doklady, jak u nás třeba opatrně bráti veřejné ráznější akce a projevy, když se o známých vyznáních provokatery Tausenana nešlím.

Sami jsme toho byli svědky, jak v letech osmdesátých širší veřejnosti neznámí vůdcové pouli na Bílou Horu a při demonstracích Husových v nastalých chumelech a srážkách s policií studentům noby nebo hole schválně nastavovali, aby upadli a nemohli utéci — Vypohlavkovali jsme několika takovým „vlastencům.“

Zběžný tento úvod, k němuž obsaženy jsou steré podrobnosti v Arbesově obsáhlém díle „Pláč koruny české“ a k němuž bychom mohli jmenovati sta svědků, uvádíme k vážnému upozornění. Faktum jest, že u nás celá

čas. Vodicí drát veden jest dvojité; jedním drátem se přivádí proud do vozu, druhý pak zastupuje koleje obyčejných elektrických drah, jimiž se proud vrací po vykonané práci do stroje výrobního. Po drátech běhá nejdůležitější a nejvýznamnější součást nové dráhy, totiž sběrací kladka, která musí v tomto případě vyhověti zcela určitým podmínkám. Předně musí ponechati vozu plnou pohyblivost, aby mohl jiti po té či oné straně silnice, aby se mohl vyhýbat nebo před ním jedoucí vozy předháněti a na konečných stanicích otáčet, při čemž se musí sběrací kladka pohybovati stejnou rychlostí jako vůz sám, aniž by mu kladka velký odpor a tlačila na vodicí drát.

Vynálezci těchto elektrických omnibusů s vrchním vedením jsou Francouzi Lombard-Gérin a Bonfiglietti.

Máme po ruce údaje, týkající se bezkolejné trati a spojující vesnici Samois nedaleko Paříže s nádražím Foitanebleauským, na které se provozuje jízda od r. 1899. Délka její obnáší 4 km., a dopravu obstarává jeden vůz (pro případ velkého návalu jest druhý v zásobě), který jede v zimě čtyřikrát, v létě dvanáctkrát tam a zpět. Průměrná rychlost jízdy obnáší 12 km. za hodinu, a provozovací náklad činí 0.285 korun za vozový kilometr, kdežto u kolejových drah elektrických činí přes 0.55 K. V Německu byla zařízena pokusná trať Eberswalde-Berlín.

Trať z Eberswaldu do Berlína má pouze 1 km délky, což jest zajisté vzdálenost velmi malá; ale právě tato okolnost jest zajímavá, neboť v takovém případě se nebylo dala provést obyčejná kolejová trať pro tu jednoduchou příčinu, poněvadž by se nevyplácela. Povozy mají

řada výtržností, radikálních projevů, demonstrací saraňována byla agenty rukou mediálních, následkem čehož mnohé dávědivé, čisté ruce odnesly si potom dokonce okovy. To jsou věci známé, s nichž netřeba sleviti ani čárky, že totiž největší část pohnutých událostí v posledním půlstoletí byla saraňována na náš český účet za tím účelem, aby politické a národní naše snahy byly skompromitovány, znevažovány. Kdo to saraňoval, na tom nezáleží, ale přítel českého národa nebyl to nikdy, kdo vznětlivostí, povrochností a všetečností českého lidu a zejména mládeže zneužíval kstrojení planých komedií, s nichž potom vynikaly politické procesy a veřejné nesnáze. Připomínáme to jako věc všeobecně známou.

V posledních několika letech byl u nás po odkrytí působení Mrvova a takovýmito „hračkami“ pokoj. Patrně proto, až dospěje zase nová, nezkušená generace, která se kolem sebe ohlíží jako mladý zajíček na prvním sněhu. Starším spadlo bělmo s očí a proto nebylo mezi nimi více vděčného materiálu pro žádné širokohubé provokatery. Český veřejný život bral se několik let klidně ku předu, mohutně v šíř i hloub. Ale v posledních dobách každý, kdo pamatuje „vzněty“ let nedmdesátých, kdo se k nim dával v ideálním nadšení ochotně strhovati v letech osmdesátých a kdo je střizlivě sledoval počátkem let devadesátých, kdo totiž má v české veřejnosti příslušný rozhled a pro veřejné události čich i zrak, který si totiž žádné brejle nasaditi nedá, ten každý nyní cítí onen nepokoj, ruch a zimniční agitace, které pravidelně u nás předcházely obyčejně nastrojeným příčinám, pro něž potom uvaleny na český národ nejružnější persekuce. Zdá se, jakoby jistí činitelové tajně působili k tomu, aby nastaly v české veřejnosti spory, nepokoje, výtržnosti, jejichž ovocem nebude pro český národ žádný klidný, žádný utěšený další jeho rozvoj. Kdo máš oči k vidění, viz a kdo máš uši k slyšení, slyš. Český lid hnán jest do nových rozčilování, český lid nabádán jest k starostem a žalostem, jež pro jeho lepší budoucnost za stávajících poměrů jsou nebezpečnými proto, aby důsledků jejich nebylo použito proti němu.

Politické poměry naše zdají se gravitační silou spěti třebas zvolna, ale předce ku předu, hospodářské poměry poměrně vyvíjejí se v náš prospěch a to celkem nezdá se býti vhod a v zájmu činitelů, kteří rádi vidí český lid v situaci, v níž si nikdo z Čechů nepřeje býti. Proto asi ta snaha, aby nastal v české veřejnosti ruch a rozvrat, za jaký druhdy nikdo veřejně nechťl odpovídati a neodpovídal, ale za který česká věc pravidelně těžce a nevinně trpěla. Upozorňujeme na to, že známky toho zdají se jeviti.

Nenazýváme sice známky ty pravým jménem, jaké ta věc zasluhuje a to proto, poněvadž za dnešních poměrů doufáme, že vláda, v jejíž středu zasedá výborný znatel českých záležitostí Jeho Excellence pan ministr dr. Rezek, nebude si strojeného ruchu po Čechách nijak nesprávně všimati a že zejména o pražských poměrech i osobách výborně informovaný pražský policejní ředitel dvorní rada pan Křiváka po zásluze všechno demonstrativní hnutí posoudí, odsoudí a ocení jako přežilé experimenty, které druhdy snad byly

18 míst, z nichž 12 k sezení; opatřeny jsou vždy dvěma motory o 16 koních a jezdí bez nejmenších obtíží ulicemi, které nemají více než 12 m šířky.

Byly konány též pokusy a přivěšením lehkého dvoukolového vozíku pro zavazadla k tomuto elektrickému omnibusu, a toto zařízení osvědčilo se tou měrou, že se pomýšlí nejen na zavedení velkých nákladních povozů, nýbrž dokonce i na upotřebení této trati ke hromadnému dopravování nákladů pomocí zvláštní elektrické lokomotivy. Jakkoliv jest silnice, po níž vede tato trať, částečně dlážděna (v městě Königssteinu), osvědčuje se býti tento způsob dopravy velmi výhodným a v brzkou má býti přikročeno k prodloužení trati o 9 km. až do lázeňského místa Schweizermühle, ležícího na konci údolí říčky Bělé. Tím se má dostati též četným továrnám na papír a pilám, ležícím v tomto údolí, spojení s dráhou a labským přístavem v Königssteinu, pomocí jehož mohli by dopravovati jak suroviny, tak i svoje výrobky.

První trať bezkolejná byla však zařízena v 1897 Gaffreyem v Reno (stát Nevada v Severní Americe).

Naše menší města, zvláště ona, jež mají svoji ústřední elektrickou stanici, mohou zařízením takovéto bezkolejné trati zvýšiti její výnosnost a využítkovati lépe kapitál v ní uložený; tím si pořídí zároveň laciný dopravní prostředek, vyhovující všem moderním požadavkům.

Podrobnější popis laciných těchto drah obsahuje č. 18. letošního časopisu „Vědy a práce“, z něhož zpráva naše jest čerpána. Úvaha naše zasluhuje povšimnutí zvláště v Hradci Králové, poněvadž otázka elektrické centrály stává se stále naléhavější.

„moderními,“ ale které jsou dnes každému směšnou komedií, jež účel se snadno prohlásí a které byly by ve případě potřeby příslušně českou veřejností odmítnuty i přes to, že někteří důvěřiví jednotlivci dělají nedůstojnou jich staří agitačním nápadům, jež mají dříve ze všech stran omakat, a uvěřiti k jakým důsledkům mohl by rozvoj jejich věsti.

**„OBNOVU“ v Praze lze do-
stati ve knihupectví p. Frant.
Hovorky, v Žitné ulici.**

Obrana.

Nepřeberná truhlice. Neocenitelnou službu prokazuje našim mladým vlastencům nepřeberná truhlice historických listů a báchorek z doby české „reformace“ čili lépe řečeno z doby českého pobouzení. Mnohokrát se již na to poukázalo nejenom katolickými ale i realistickými listy, že se naše generace dusí nezdravým historismem, ale všechno upozorňování vyznívá na prázdno. Nemyslíci a chudo-krevné pokolení naše v nepravdivé historii nalézá pro své nezdravé životní zásady, proto si svou z nekritických dob zděděnou truhlici vzíti nedá a nedá. Čím by se také tací duchové mohli činiti před lidem důležitými, kdyby ani nemohli se prohlašovati za strážce „slavné“ české historie. Následkem této ztrnulosti na legendách aranžuje naše „pokroková“ generace každoročně několik časových archeologických slavností. V květnu mají páni Lipany, v červnu bělohorské mučedníky, v červenci Husa atd. Slavnosti tyto jsou rok od roku stále stejiny dle osvědčeného receptu. Trochu nabubřelých frází o stkvělé minulosti, hojnost žalob na špatnou přítomnost, náležitá sebechvála a snižování škodných klerikalů tvoří z pravidla šťavnatý obal velmi hubené historické kostry. Také letos měla se památka mučedníků bělohorských oslaviti velikým táborem lidu dne 22. června na náměstí před staroměstskou radnicí v Praze. Dalo se čekat dle „Radikálních Listů“, že účast na táboře bude ohromná, vřdyt jména těch, k jichž uctění tábor měl být pořádán, zajisté toho zasluhovala. Ale červnová slavnost se pánům pokazila, poněvadž dne 21. června byl svolán zemský sněm a tím dle § 7. zákona shromažďovacího nesmělo být žádné shromáždění pod širým nebem dovoleno. Pořadatelé uchýlili se tedy v předvečer památného dne popravě do sálu konviktského, kdež redaktor St. Sokol poučil český lid o mučnictví bělohorských hrdinů. V řeči této jsme postrádali některé historické podrobnosti, proto nebude snad zbytečno, když k radikálnímu výkladu osudné události ze dne 21. června 1621 něco připomeneme.

Nejprve co popravě předcházelo. Když se všech stran na Čechy valila se záhuba po volbě zimního krále Fridricha, bylo třeba uspokojiti najaté vojsko, jež nedostávalo řádného žoldu, protože polovinu sebraných peněz ponechali si pozdější staroměstští mučedníci pro své kapsy. Nikdo nechtěl platiti na válku, která nebyla ani náboženskou ani národní, nýbrž zápasem mezi absolutní monarchií a šlechtickou anarchií. Z této neochoty vyplývaly velké nesnáze pořadatelům lehkomyšlné války. Král Fridrich pozval si na hrad nejpřednější pražské měšťany, vybízaje je k vlastenecké obětavosti, ale měšťané žádali, aby oba vyšší stavové předešli je dobrým příkladem. Ošemu byla to žádost pošelá, vřdyt páni nevzbourili se proto, aby oběti přinášeli, nýbrž aby je přijímali. Na oko ovšem ku oběti se pánové zavázali. „A jak vypadaly tyto oběti“, táže se současný historik Pavel Skála. Nejvyšší kancléř z Roupova obětoval své čapátkové perli z klobouku na zachranu vlasti a družici kvalifikoval v těchto „cenných“ obětích následovali. Měšťům dovedli páni nařizovati, aby skládala své klenoty na válku, ale sami od klenotnic potratili klíče, kteréž potom po vítězství na Bílé Hoře vojíní císařští velmi snadně nalézali při vybijení domů a příbytků jejich.“ (Kryštofův „Dějiny nové doby“ IV. str. 283.)

A jak byli vzbourení stavové obětavými, tak byli též hrdinými. Na pláních bělohorských bilo se najaté žoldáctvo za hodující panstvo ve veselé hodovní síni na hradech pražském. Pánové nechťeli za své domnělé práva nalézt čestnou smrt na bojišti, proto ji našli na potupném popravišti a v temných žalářích.

A toto lakotné a zbabělé panstvo má nyní český lid oslavovati na přání radikálních vlastenců! Pánové nám promínou, že nebudeme

nikdy považovati staroměstské odsouzence za vzory vlastenecké práce, nýbrž že vždy je budeme míti za odstraňující příklad národních škůdců. Kdyby p. Sokol důkladně historii českou znal, sotva by se odvážil oslavovati takové hrdiny.

Hrozné slovo. Dle správy Času jeden katolický kněz kázal, že nevěrec není hoden, aby ho země nosila. Čas div nepadá do mdlob nad tímto neliberálním výrokem. Milý Čase, tvůj Hus řekl slova ještě méně liberální. Ten nedovoloval vůbec žádnému hříšníku jísti, ba ani dýchat. Přechti si toto pravidlo Husovo: „Každý, jenž smrtelně hřeší, krádež činí; neb bře cizie bez jeho vůle, jenž jest Pán; bře proti vůli Božie pokrm, zdravie, dešť, slunečné světlo, povětríe, jako by byl služba jeho, a ješ živý a nevěrný.“ (Výklad desatera u Erbenů I, 209). Ač tato slova byla až příliš pokroková, přece by je snad i Čas odsoudil; vřdyt Hus za hříšníky největší pokládal nevěrce a kacíře.

Roku 1483 obec shromážděná všech tří měst (pražští husité) mezi jinými nálezy svými usavřely, aby ti, „kdož jsou se v Píkhavství (v jednotu česko-bratrskou) dali, obydlí neměli, ale prodávouce se vystěhovali a nikdy sase přijímání nebyli.“

Tomek: Dějepis Prahy IX, 51.

Politický přehled.

Ve schůzi panské sněmovny dne 20. června prohlášeno toto zasedání říšské rady za odročené. I uherský říšský sněm byl 20. června odročen.

Ministr-krajan dr. Rezek přijat byl 20. t. m. v delším slyšení od císaře, jenž žádost jeho za propuštění vyřídil odmítavě vzhledem na kompromis, který uzavřen mezi vládou a českými poslanci a se zřetelem na nutnost, aby prostředkování dra. Rezka mezi vládou a českými poslanci i na dále zůstalo zachováno.

Zemské sněmy od soboty pokračují ve svých poradách, omezujíce se dosud hlavně na formálnosti a práce přípravné.

Také dosavadní schůze sněmu království Českého byly rázu čistě formálního. Zemský výbor tohoto království předložil 21. června ve schůzi rozpočet na r. 1902. Úhrnná potřeba 51,563.774 K, vlastní úhrada 3,935.078 korun. Na ubrazení schodku 47,628.696 K po srážce státních údelů úhrnnou částkou 5,096.782 K navrhuje zemský výbor přírážku zemskou 55 haléřů ku každé koruně přímých daní a na úhradu vybývajících takto zbytku 4,351.894 K má být užito zemské zápůjčky. Dne 24. června provedeny jen volby do jednací komisi a podány různé návrhy a dotazy. Mezi předlohami, jež podány byly sněmu, jest také zpráva zemského výboru o změně volebního řádu v obcích království Českého ze dne 16. dubna 1864, dále zpráva o osnově zákona, týkajícího se zemské dárky ze spotřeby piva a vládní předloha o osnově zákona, jímž se prodlužuje osvobození daně z příjmů od přírážek na delší řadu let.

Poslanci strany lidové vystoupili ze společného klubu poslanců českých na zemském sněmu moravském; tím rozbili národní jednotu všech poslanců českých na Moravě. Poslanci národní strany na tomto sněmu ustavili se jako volné sdružení a zvolili dra. Žitka svým předsedou.

V první schůzi sněmu haličského maršálek v řeči své učinil patrnou nárážku na protipolskou řeč císaře německého. Návrh posl. Stapinského na projev proti známé řeči císaře něm. nedošel však potřebné podpory.

Na sněmu krajském katolicko-národní poslanci dělají obstrukci, protože se jim od většiny, velkostatkářů a liberálů, nedostalo zastoupení ve sněmovních výborech. Podali řadu pilných návrhů, rozbíjeli kalamáře a tloukli na stoly.

Na sněmu dalmatském dějí se též demonstrace proti místodržiteli a náměstků zem. hejtmana, ježto poslanci strany práva nechťejí slyšeti z úst vlády řeč italskou. Sněm štyrský je bez slovinských poslanců.

Za příčinou upravení otázky samosprávy jižních Tyrol konala se v sobotu smířovací konference. Vlachové chťejí míti vládku oddělení zem. výboru a zem. školní rady se sídlem v Tridentě. Většina konference prohlásila, že zásadně souhlasí s požadavky vládkými.

Uherská vláda za příčinou stále se vzrůstajícího vystěhovalectví vypracovala osnovu zákona, která v podzimním zasedání bude sněmu předložena. Udávají se v ní mnohé pokyny, ale na spravedlivé nakládání s obyvatelstvem zvláště slovanským se při tom zapomíná.

Král saský Albert zemřel 19. června a pochován večer 23. t. m. v katol. dvorním chrámu. Pohřbu se účastnili bratr a nástupce zemřelého král Jiří, císař František Josef I. jako upřímný přítel

nebožtův, dále císař německý Vilém, císařovna Augusta Viktorie atd.

Císař Vilém řečnil poslední v Cachách, kde zvláště kladl důraz na mravy a náboženství, které jsou podkladem vši velikosti. Svoji říši, svůj národ, armádu a svou rodinu chce vésti ve znamení kříže. Ale jak se tato řeč srovnává s pronásledováním Poláků?

Dle nového trestního zákona v Norsku trest smrti a káznice jsou odstraněny úplně; toliko vězení a pokuty zůstaly v platnosti.

Ke korunovačním slavnostem sjeli se již hosté a diváci se všech stran do Londýna; vše bylo už připraveno, ale najednou následkem vážného onemocnění krále Eduarda musily být korunovační slavnosti odřeknuty. Králi bylo se podrobiti operaci; stav jeho je prý velice povážlivý. Hosté se zase rozjíždějí.

Sultán vydal úkaz, jímž se strany státu uznávají se veškeré německé ústavy v Turecku a to jak dobročinné duchovní a světské, tak i ústavy vyučovací. Takové ústavy má Německo nejen v evropském Turecku, ale i na mnohých místech Syrie a Palestiny. Němci jsou tedy na postupu.

V Anglii sbírají podpisy na projev sympatií, kterým se Boerům vyslovuje obdiv za jejich hrdinný odpor, při čemž se poznamenává, že na nich páchno bylo bezpráví. Generál Dewet a prezident Stejn, až se účastnili několika set šarvátek, přece nebyli raněni. Boerská zpráva vyzvědačská byla výtečně organizována. Na všech místech byli postaveni vyzvědači tak důmyslně, že když nepřátelská kolona nebo průvod vozový dal se na pochod, veškeré oddíly boerské v okruhu na 100 kilom. dověděly se to ještě téhož dne.

Z činnosti katol. spolků.

Z Kostece n. O. V měsíční schůzi katol. Jednoty přednášeti bude vsdp. dr. Gustav Domabyl, profesor historie, o předmětu: „Mistr Jan Hus nebo sv. Cyrill a Methoděj.“ Začátek o půl 8 hod. večer. O hojnou a ušlechtilou zápravu postaráno.

Zprávy místní a z kraje.

Utrhačí v práci. Neurčitě dosud zvěsti o skandální historii „lepších“ hradeckých kruhů uvedla „Osvěta“ na veřejnost a slibovala, že nešetří nikoho, ani kdyby to byl nějaký klerikál. Náš list již loni právě v červenci upozornil šetrně na jisté tajné kroužky lepších kruhů, ale byl tehdy zakřiknut zrovna „Osvěta“ v č. 56. předhůzkou „mravokárnosti“ a celá veřejnost nad slovy našimi se horšila, místo aby se kolem sebe rozhlédla. Dnes ovšem úlohu „mravokárce“ převzala „Osvěta“ a vyložila zcela přesvědčivě zásady o manželské čistotě. Jen to nás zaráží, že „Osvěta“ napovídá sice něco o náboženském přesvědčení svedených obětí, ale naprosto ušetřila hlavních svůdců, kteří náhodou nejsou křesťanského vyznání. Jen této se okolnosti jest děkovati, že seznam vinníků nebude v „Osvětě“ uveřejněn, protože dosud ještě nikdy nevystoupila proti svým spojencům, abonentům a stoupencům. Pánové postřehli as, že na seznamu nemravů převahu mají lidé pokrokoví, proto to odbyli panáskáním odsouzením. Jsme toho názoru, že se má sice nepravost potírati, ale osob že nutno šetřiti, proto rovněž nikoho nebudeme ani naznačovati. Ani bychom si nepovíjeli politického a náboženského zabarvení navštěvních tajemného salonu, ale byli jsme k tomu „Osvěta“ vyzváni. Vyslovujeme přesvědčení, kdyby „Osvěta“ nebrala vždy v ochranu své roztomilé spojence, nemohli by svým ničivě rozkladným vlivem poudřívati mravní zásady křesťanského lidu a „Osvěta“ by si mohla ušetřiti mravokárných rozkladů, protože by jich nebylo prostě zapotřebí. Uvažujte pánové něco o své zbytečné shovívavosti k jistým ničivým prvkům společenských řádů a pak snad zanecháte neustálého podkopávání náboženských pohnutek ku šetření manželské věrnosti, neboť dle ovoce poznáte pochybenost své taktiky. Nepovažujeme to však za moudré, že povolání kruhy snaží se celou věc ututlati, takže veřejnost nedoví se pravdy a klepny v kalhotěch i v sukni povolují uzdu své předrážděné obrazotvornosti. Začínají se zatahovati do bahna mnohé osoby bez určitého důvodu a praví vinnici jsou šetřeni. Pochybujeme však, že si napadení dají líbiti obviňování ze zločinů a že pomlouvači ujdou zaslanou odměnou. Jest to hanebné, že se vyskytlo na jedinou hnilobné paňeně uprostřed města, ale ještě hanebnější podívání jest na hladové hyeny, které se zvláštní zálibou bahno rozrývají, hledajíce v něm nějakou žádoucí kořist, tučnými sousty na povrchu plujícími opovrhujíce, protože jsou to náhodou jejich lidé.

Na c. k. ústavě ku vzdělání učitelů v Hradci Králové bude zápis žáků do I. ročníku dne 15. září t. r. od 8.—11. a od 2.—5. hod. Zkouška přijímací začne o 2. hod. odpol. dne 15. září. Kdo přijati býti chťejí do I. ročníku, vykáží se posledním vyvředčením školním, listem křesťanským, svědčením o dokonání stáří 15 let, vyvředčením o tělesné způsobilosti od lékaře úředního. Kromě toho nechť předloží vlastní práce z kreslení a krasopisu. Žádosti za dispens od povinného stáří, řízení c. k. zemské školní radě, přijímá ředitelství ústavu do 5. srpna t. r.

Zápis žáků do I. třídy c. k. realky v Hradci Králové bude se konati před práz-

ninami dne 18. července od 9—10 hod. a dne 16. července od 8—9 hod. ráno; hned po zápisu budou přijímány skoušky.

Hradecké oktávny z r. 1872 sejdou se ve středu dne 16. července o 7. hod. večer v Grand-Hotelu v Hradci Králové. Přihlášky dají se u prof. Ign. Svobody tamtéž; blíší program oddíl se pak každému účastní.

Hus v Hradci Králové. Letošní oslavování Husa má se dít na pokyn pražské obce spřásohem vzdělaných lidí důstojným, bez všeho provokačního rázu. Poukázali jsme několikrát ve svém listě na nepřítomnost dosavadního „oslavování“ Husa alkoholiky a nezralými výroky, vyslovující názor, že památce historických mužů se poslouhá nejlépe věrným vyličením jejich činů a zásluh. Pokyny pražské obce považujeme si hradecký Sokol a bude pořádati přednášku o Husovi. S tak střízlivou akcí nejsou spokojeni někteří zdejší vlastenci a sběrní zvláštním obědem, na němž jsou podpisy na př. dra. Durdíka, hokynáře Pokorného atd., velikou manifestací slavnost s bengálem a kalafunou. Přimlouváme se, aby nikdo tímto nepřiměřeným titulem Husovým nepřekážel, nýbrž dle možnosti je podporoval, protože ze svého vlastního zápalu vlasteneckého sotva by provedl povinnější illuminaci. Není pochyby, že opět letos obchody šidovských obchodníků budou ozdobeny podobiznami Husovými a případnými hesly n. p. Svoji k věku a vědy dle pravdy. Něco praktických šabek a hluchých rakét vypustí zajisté naše školní mládež na oslavu Husovu, neboť mládež musí se již od malicka vychovávat pro vlastenecké fanglické a duha-prádné maskarád. Krátce budeme mít opět trochu randálu, protože se mnozí aranzéři domnívají, že tím poslouží katolické kruhy. Proto netěba rozlišovat se, nýbrž pánům legraci přáti. Nechají těch hraček sami, seznaří-li, že bylo zbytečně propáleno, čím mohla být šířena náhoda.

Výroční zkuška v pensionátu. Po první letošním rokem vystoupili chovanci a chovanky hudební školy v pensionátu školských žester na veřejnost a dobyli si tímto vystoupením rázem pochvalného uznání u četného obecenstva, jež zajisté a nemalým interese sledovalo hudební a pěvecké výkony malých umělců. Koncertní síň byla posluhačstvem přeplněna, takže zkouška podobala se nějakému manifestacnímu koncertu. Nebudeme se pouštět do podrobností, ale můžeme konstatovat, že jednomyslný úsudek obecenstva vyzněl v obdiv a v uznání výtečného vedení hudební školy v pensionátu. Ctihodné sestry mají nejenom státní kvalifikaci pro vyučování ve zpěvu a klavíru, ale mají též výbornou metodu a nepřekonatelnou svědomitost při vyučování. Těmto jenom cenným vlastnostem lze přičísti, že chovanci po jednoletém cvičení mohou vystupovat na koncertní podium. Chválíme ctihodným sestram, že vystupují se svou prací na veřejnost, aby obecenstvo samo mohlo se přesvědčiti o vyučovací úspěchu řeholnic a nemusilo věřiti zaviřivým klevetám, které z vědomí vlastních neúspěchů pomlouvají výchovu řeholnic. Utvořili-li si obecenstvo samo z vlastního názoru pojem o dovedných výsledcích klášterní výchovy, neúškodí to kongregaci nijak, udeří-li opět nějaký zaviřivák v „Osvětu“ kamenem pomluvy do oken pensionátu.

Zprávy osobní. P. Alois Jemelka z Tov. Jež. přezazen byl z Prahy do Hradce Králové, P. Jan Kalas z Tov. Jež. z Hradce Králové pak do Prahy.

Boj o neděli vedou zdejší obchodníci a pomocnictvem málo záslužným způsobem, plakátovým návtěm. Faktum jest, že živnostenský zákon povoluje ve svátek obchod po celý den, ale faktum jest, že zákon tento jest nekřesťanský. Stanovisko obchodníků jest zákonitě, pomocníků lidumilné. Ve sporu tom mělo by se obecenstvo prohlásiti pro požadavek lidskosti i náboženství a ve svátky odpůdne nekupovat. Ba mělo by se jiti ještě dále a nemělo by se na př. v neděli a ve svátek vůbec kupovat nic po 10. hodině ráno, když již k vůli venkovanům obchod do 10. hodiny by se ve zmíněné dny trpěl. Kdyby se majitelé obchodů domluvili o přesném četění stanovené maximální prodejní meze, obecenstvo by si také zvyklo na tuto hodinu. Abychom umožnili provedení této myšlenky, jsme ochotni uveřejňovati bezplatně ve svých sloupcích všechny obchody bez rozdílu vyznání, které uzavírají obchody své v neděli a ve svátek o 10. hodině dopoledne.

Ku práci. Mimořádná valná hromada zdejšího II. živnostenského společenstva dne 22. t. m. odbyla se celkem klidně za účastenství 50 členů. Starostou zvolen opět, téměř jednoláseš pilný a obětavý pracovník p. J. Pilnáček, jenž, jak vidno, dano tím stkvělou dostiutiněni za uplynulou práve volební kampaň. Místem náměstka starosty pověřen p. Halounek. Do výboru vysláni pp.: Hlávka, Vlácha, Fait, Pražák, Skrovaný, Hradecký, Reichl, Tichý Jar. a Brinkman; za náhradníky pp.: Ständera, Čermák Fr., Šolc Václ. Rozhodl výbor nastaven z pp.: Jind. Jolinka, Vlácha, Motýček, Halounka, Třasáka, Svobody Václ.; náhradníky pp.: Růžička, Otava a Samek. Delegátem do výboru městské nemocenské pokladny zvolen p. J. Jelínek, náhradníkem p. Fr. Růžička. Hromadě pomocnické povolen příspěvek 50 korun ku obědání letošního vědecké výstavy v Praze. Zvláštní pozornost vzbudila řed p. starosty Pilnáčka, jenž se všle přimlouval za p. Reichla, stavitele, který prý je dobrým podporovatelem kruhů řemeslných. Taktéž učinil za p. Thofe. Nechceme bráti v pochybnost náklonnost pp. stavitelů k řemeslníkovi, proto projevuujeme naději, že se názory p. starosty dobře osvědčí. Doufáme, že po tak silných, bouřlivých srážkách nastanou teď druhému společenstvu dnově jasni, dnově klidně a užitečné činnosti, čemuž voláme upřímně „Zdař Bůh!“

Tělocvičná jednota „Sokol Fügner“ v Kolíně pořádá dne 13. července t. r. výlet do Hradce Králové se zastávkou na Hrádku. Výletníky provázeti bude plná kapla sokolská řízením kapelníka br. Kmocha, která po vlasti české tak jest oblíbená. Při té příležitosti bude v Hradci Králové „na stělnici“ koncert.

Zástupci muzea a pracovníci v oboru archeologie a historie z východních a severovýchodních Čech konati budou přátelskou schůzi v neděli dne 6. července t. r. v Pardubicích. Účastníci sejdou se v restauraci radnice, načež o pól 10. hodině odeberou se k prohlídce města a zákmu. V zákmu prohlídka sbírek městského muzea. O 11. hodině dopol. konati se bude schůze v zasedací síni městské radnice. Účelem této schůze má být krátká porada o tom, jak postupovati hromadně k zajištění účinnější akce spolků muzejních ve prospěch sbírání starožitností a k sjednání postupů soustavného v té příšine hlavně na českém východě a severovýchodě, jakož i rozhovor o některých jiných otázkách muzejních. Po obědě podniknut bude výlet přes obec Kunčice na Hora Kunčickou.

Zpěvácký spolek „Hlahel“ v Nechanicích pořádá v neděli dne 28. června 1902 na Hárce v Nechanicích zahradní zábavu s bohatým programem. Začátek o 3. hod. odpoledne. Hudba místní. Večer taneční zábava v sále. Za nepřiměřeného počtu odhývána bude zábava v sále.

Státní lázně Veličkovy u Josefova v Čechách do 15. června navštívilo 52 lázeňských hostů. **Amenské lázně** v Bělehradě dne 11. června čítali 180 hostů, koupeli státních pouhých.

Z Čachotína. Dne 15. června odpoledne konána byla u nás hospodářská schůze rolníků zdejších i okolních, při níž velice důmyslně a podrobně přednášel dp. Ferd. Vlček, farář novoveský, o příčinách těsné hospodářské. Zvlášť obšírně rozvedl jednu z hlavních příčin: nedostatek osobního úváru a poukázal v tomto ohledu na blahodárné působení záložny Raiffeisenových. Četná přítomná rolníci a živnostníci zdejší i okolní, uznávající vědecké plnou pravdu výkladů dp. řeholnic, přikročili ihned ku praktickému provedení rad podaných tím, že přihlásilo se ihned 30 členů záložnicích ku založení Raiffeisenky, kteráž pak zvolili si své satinní představenstvo ku ustavení spořitelny a záložního spolku. Příteli úspěšné činnosti Raiffeisenky této: Zdař Bůh!

První družstvo na knížkování medu, vosku a ovoce pro království české se sídlem v Novém Městě nad M., zapsané společenstvo s ručením omezeným, bude mít výroční valnou schůzi 29. června o 10. hod. dopol. v Novém Městě n. M. v hotelu „Havlík.“

Z Opocna. Veškeré nevěrecko-pokrokové listy přinesly a dosud přináší zprávy o slavnosti Božího Těla za tím účelem, aby tuto významnou slavnost církevní v očích lidí věřících snížily a význam její slehčily. Že konkol do pšenice nasety všude nezraje, viděti u nás na Opocně. Slavnost Božího Těla konala se zde způsobem obvyklým, s krásou a nádherou zvýšenější; pravdu účastnili se úředníci císařští, kníže i soukromí, zástupcové obce se starostou v čele, veteráni, hasiči, přední činovníci Sokola prozatím v civilu, žactvo škol atd. Zvláštní a jistě zaslužená pozornost těšili se pan Dr. Dvořák, vrchní zdravotní rada a zemský poslanec, který, zdoben řády a vyznamenáními, účastnil se pravdu s vědeckem na ruce a tím příklad dal oném pokrokovým přeměněncům, kteří úporně se vsipají autoritě církve katolické. A na tom hlavně záleží, aby osobnosti, vynikající vlivem, mocí, bohatstvím, vážností a přednostmi vůbec, veřejně vyznávaly Boha svého a brdy i a přesvědčením vnitřním veřejně hlásily se ku církvi katolické.

Lukařský běh pořádán bude řízením král. české hospod. akademie v Táboře hospodářským spolkem v Golbově Jeníkově od 18. srpna do 14. září t. r. Aby návštěva učení toho i nemajetným byla usnadněna, povolil zem. výbor 2200 K na stipendia po 80, 50 a 40 K, jež budou udělena těm: 1. Kdo předloží tyvávěčení o své neb svých živitelů nemajetnosti a toto dá si potvrditi od příslušného obecního a farního úřadu, od c. k. okres. soudu a hejtmantství. 2. Kdo zaplatí se stipendia 10 K školního. 3. Kdo předloží aspoň vyavěčení o dobrém prospěchu ze školy národní, podrobí se zkouškám závěrečným a budou moci účastniti se veškerých praktických výkonů. Přednost mají absolventi škol rolnických a zimních hospodářských. 4. Žádosti, v nichž vykázaný: věk, rodiště, zaměstnání a k nimž připojeny žádané průkazy, přijímá správa lukařského běhu v Golbově Jeníkově, nebo též fideletství král. české hospodářské akademie v Táboře do 6. července t. r.

Ze Semtáře u Čáslavi. Znamenitě potěšení způsobila nám oprava dvojctihodného pána našeho. Právý vzor opravy, jaká být nemá. Ale dobře, že ji „Obnova“ uveřejnila, aspoň se veřejnost přesvědčila, jak jsou páni z druhé strany nedůtkliví a jak se dovedou chytati slovíček, když se o ně jedná. Doufáme, že i „Hus“ bude nyní připouštěti opravy v podobných případech, když se pustí do některého z duchovních katolických nebo i do samého nejdř. dvojctihodný p. opravce tedy záležitost onu neprojel, ale vyhrál u zemské školní rady, a je to zvláštní, že se dostala záležitost tato až k správnímu soudu. Nejlepší odpověď na opravu jeho bude však uveřejnění rozsudku správního soudu, jehož se mu také dostane, jakmile bude vydán tiskem. Tam se pozná, co bylo příčinou celého rekurování, nebyla-li to právě ona příčina, kterou jsme uvedli, to jest záležitost návštěvy J. B. M. a obědník c. k. okresní školní rady. Snad mohl by dvojctihodný pán rozsedek ten uveřejniti v „Husu“ sám, vždyť to sliboval a také celé jednání u instancí nižších. Možná, že bude zase opravovat, ale pokud nímé, jenom ku své vlastní škodě, neboť naše veřejnost nedá si již dále zasypávati oči solí semtářské moudrosti.

Ze Žlebu. (Duchapřítomnost v nebezpečnosti). Dlouho asi pamatovati bude náš akovický p. Jan King na svou cestu s Čáslavi večer dne 14. t. m. Při přejíždě koleji severovýchodní dráhy na cestě k Filipovu sevrten byl přímo uprostřed kolejí řádky, takže nemohl ani vpřed ani vzad. Jenom své duchapřítomností mluže dokazoval, že se zachránil. Seokročil a sotva odpálil koně, byl tu vlak, který povoz na padě rozbil. Vybětování celé záležitosti jest zavedeno.

Z Miskovic pod Vysekem. Minulou neděli konala hospodářsko-čtenářská besídka zdejší přednášku v sousedních Mezbolesích, která byla díky uvědomělým občanům velmi četná navštěvována. Promluvil při ní p. V. Dvořák, statkář ze Šán, „o družstevním společenství“. Mlým a přesvědčivým způsobem nadřiti akci rolníků sdákových, kteří svépomocí dodělali se krásné a výnosné družstevní sdružky na čekanu. Objasnil postup práce při zakládání družstva a spolu podal důkazy, jak v poctivých a svědomitých rukou vyplácí se podnik rolníci. Jejich sdružna vyplácí téměř o jeden slatý více za mot. čekaný než továrny okolní a to již po dvouletém působení. Varoval jen rolnictvo, aby nevrhlo se na tytéž podniky najednou, jak se to děje a tak sobě dává pak nezřízenou konkurenci. V okolí našem vyvolala přednáška ta čilý zájem, aby i tu rolnictvo něco podobného podniklo. Přičiněním p. uř. B. Vojty, který již vypracoval plán podniku, bude asi přikročeno k založení družstva na zpracování řepky, již se tu mnoho pěstuje. Přáli bychom anaze této co nejrychlejšího uskutečnění, jelikož by se tím rolnictvo částečně osvobodilo ze vlivu pověstné třetí ruky, která diktuje libovolné ceny plodin hospodářských. Jest mezi námi dosti rolníků vzdělaných a poctivých, kteří by se dovedli o podnik ten pečlivě starati. Záležá jenom na dobré vůli. Osobně, malicherné rozmlátky nechtě nyní ustoupí stranou a at brzy dočkáme se provedení této výborné myšlenky!

Z Golbova Jeníkova. Zvolna sice, ale bezpečně běže se naše město vpřed. Dík rozumné péči nynějšího p. starosty stará se občanstvo především o povznesení vzdělání mládeže. Úsilí toto blechtné dají se díky energii a upřímné vůli všech činitelů. Tak po městanské škole čílaupské bude nyní zřízena i městanská škola dívčí, která kout náš velice postrádá. Doufáme, že škola tato přinese hojného požehnutí celému okolí a že vychová nám záklád rodiny a národa — dobré, řádné ženy.

Z Haberska. Chudý náš kraj letos bude prodělávati těžkou křiži. Již na minulých let rolnictvo naše bylo nuceno utíkat se o pomoc a přemnohý musil se zadlužiti. Letos pak, když úroda ukazovala se poněkud lepší, přišla pohroma všech předěšlých věcí — hrozná krupobití, které na mnohých místech úrodu snížilo docela. I z hranic sousedního okresu čáslavského přicházejí zprávy podobné. Zvěst o této pohromě byla oznámena našim zástupcům, aby u vlády domáhali se prostředků k ulehčení těžkého postavení.

Dar. Vysp. konsist. rada a vikář v Nových Hradech, Alois Kopecký, přistoupil za zakládajícího členu křesťansko-socialního spolku pro Krounou a okolí při kanonické visitaci tamže konané a složil 20 korun vkladu. Zaplat Pán Bůh! Kéž by se ještě někdo vynasel, kdo by takto nové utvořený spolek v místě tolik ohroženém podepřiti chtěl!

Na obecní škole realní v Náchodě, jež VI. tř. se přístím rokem otevře, konati se bude zápis nových žáků do I. třídy v úterý dne 15. a ve středu dne 16. července t. r.; po prázdninách v úterý dne 16. a ve středu dne 17. září t. r. Zapisovati se bude v uvedené dny vždy od 8.—10. hod. dopoledne; hned po zápisu konati se budou zkoušky přijímací, od 10.—12. hod. písemné a o 2. hod. odpoledne ústní. Každého dne po ústních zkouškách bude o přijetí žáka definitivně rozhodnuto.

Z Krehlebu. Dne 13. t. m. pořádá se v naší osadě hasičský sjezd. Ráno budou konány služby Boží, po nich pak župní valná hromada a odpoledne veřejné cvičení. V nynější době, kdy hasičstvo agitacemi má být strženo v náruč kruhů radikálních, zasluhuje veřejné pochvaly, že u nás věrní starému zvyku počínají sjezd s Bohem a službou Boží.

Čtěte a rozšiřujte pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyril a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhu a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napeal Jan Vychodil. Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě (Morava).

Různé zprávy.

Brzy již uplyne půlletí. Skutečným předplatěm tohoto připomenutí netřeba. Nechtě si však dobře tohoto časového mezníku povšimnou „předplatitelé“ titulární.

Něco o zbraniích našich odpůrců. Jak nepřátelský tisk si líl pomáha, dosvědčí následující faktum. V Broumově máme plátek „Braunauer Deutsche Zeitung“, který miluje církev a kněžstvo tak, jako asi „Osvěta Lidu“. Má zvláštní rubriku „Böhmische Streiflichter“ a v každém čísle chrlí sponatu lží, překroucenin a nadávek na římskou církev. V jednom z posledních čísel přinesl smyšlený list tuto zprávu: „Vyděrač na smrtelné posteli“. „Popolo“ oznamuje: Kněz Domenico Seceseo v Cerignole přišel k nemocnému Giuseppe Seceseo a žádal na něm se rozšíření 10.000 lir. Konečně po dlouhém smlouvání obdržel

kněž 3000 lir a nemocný rozštěpení". Vše se mi zdálo podivnou až proto, že by se italský kněz mohl za stávajících poměrů odvážit takové ničemnosti. Jsa znám v Římě, počítal jsem ihaed jistou dobře informovanou osobnost, aby mi sdělila, co na tom pravdy. Odpověď došla následující: „Mluvil jsem s redaktorem listu „Popolo“ a on rozhodně tvrdil, že podobná správa nikdy uveřejněna nebyla. Informoval jsem se u různých osob, a mohu vás ujistit, že tomu tak jest. Na faktu samém pravda jest to, že onen nemocný byl veřejným lichvářem, a kněz mu zcela správně dle církevních zákonů uložil pokání. Vše, byvši v socialistických novinách překroucena, dostala se před soud a v posledních dnech vynesen byl rozsudek vrchního kasacího soudu, kterým kněz nejen osvobozen, nýbrž i podotčeno, že jednal správně. A to rozhodl liberální, církevní nepřítel soud! Tak se překrucují fakta! H. K. † 48.

Co jest přednáška, hospodářská přednáška nebo přednáška o Husovi? V neděli dne 23. června o 2. hod. odpol. pořádá hospod. spol. pardubický v Moravanech, v záloženském domě hospodářskou schůzi za předsednictví zaslonářského a neuváženého předsedy p. ředitele Eckerta z Chrudimě. O prvním bodu programu, o důležitosti hospodářských a dobytčářských družstevch, pojednal velice zevrubně a důkladně zemský a říšský posl. p. Prášek začal se mu dostalo zaslonářského potlesku. Rozprovidává se debaty účastníci se p. řed. Eckert, p. posl. Udršal, p. Prokeš, mlynář z Dašic, p. posl. Prášek a proslulý odborník a znalec této otázky, oblíbený řečník p. prof. Dokoupil z Chrudimě. A tu mělo být přikročeno ku otázce druhé: Odkud kys pomoci polnímu hospodářství následkem nízkých cen cukru a obilí? Pan předseda učiniv šminutovou přestávku, k projednání otázky této nedospěl. Právě v tuto dobu o 4. hod. měla se konati v nedalekém hostinci p. Valáška přednáška o Janu Husovi, a poněvadž páni právem se domýšleli, že by přednášející musel mluvit k prázdny m lavičkám, ptali na znamenitou myšlenku a přeložili přednášku o Husovi do zahrady záloženského domu, kterážto místo bylo původně určeno pro přednášku hospodářskou, která se ale odbyvala uvnitř v místnostech tánsých, abychom prý nezmeškali. Nějaký technik z Chrudimě nechtuným způsobem mluvil, vykládaje o životě Jana Husa; vylíčil ovšem ty jeho soudece způsobem co nejčernějším a zapletl do toho mnohé nepravdy, na př. že Hus nehlásal sice šádnou novou víru, ale že hlásal učení, které se od katolické víry pranic neliší. Obecenstvo, sotva 100 osob čítající, vyslechlo jej velice lhostejně a ku konci odměněn byl slabým potleskem několika málo osob. Tak teda Hus před našimi životními zájmy! Jak ovšem byl oprávněný steek posl. Práška, když uvedl, že v Čechách z mnoha dobytčářských družstev jest skutečnou činnost pouze tři. Na husitaké slavnosti jsme chlapci!

Čas nazval Obnovu „nejnepoctivějším a nejhrubším klerikálním listem“, zapomenu ovšem k této vtipné pokloně uvést doklady. Inu, každý mluví, jak umí. Náš pražský p. dopisovatel svým brkem pošimral trochu chefredaktora Času a tu Čas nějakou odpověď dáti musil; že dopadla odpověď tak „věcně“, to při listu konkurujícím s Červánky a „Neue Freie Presse“ nikterak nepřekvapuje. Takové nejpapné zlořečení jest vlastně zhnáním.

Na hnutí odpadlickém v sousední Moravě mezi německým obyvatelstvem rázně se pracuje. Svědčí o tom zpráva otištěná v posledním čísle evangelického církevního časopisu „Českomoravská Jednota“. Podle této německé evangelické církve v Olomouci má nyní mimo svého faráře ještě tři vikáře, kteří jsou vesměs z ciziny (rozuměj z Německa) vydržováni. Před čtyřmi lety působil v německém evangelickém sboru olomouckém jeden kazatel; nyní však v okruhu téhož sboru s osamotněním Šumperka je 7 pracovníků, a to z farářů (v Olomouci a Šumperku) a 6 vikářů (v Olomouci, Šternberku, Moravské Třebové, Zábřezě a Králíkách). Tyto velké změny způsobilo hnutí „Přýd od Říma“. Počet přestoupilých není však tak veliký, jak by se dalo při tak rozvětvené agitaci očekávat. Obnáší v celém bývalém sboru olomouckém asi 200 duší. Uváděje toto, utěkuje se zmíněný evangelický církevní list, že spolek Gustava Adolfa již čtyři šádnosti českým evangelickým sborům v Olomouci za podporu mu podané nechal úplně bez povšimnutí. Jinak ovšem si počíná oproti tamní německé církvi angélpurského vyznání! — A pak prý hnutí „Přýd od Říma“ je čistě náboženské a nemá významu politického! Tomu mimo vídeňskou vládu nevěří snad již nikdo na světě.

Každá dobrá věc sama sobe chválí, zní heslo na balíčcích Bergrovy cichorie z továrny Josefa Bergra na Horkách v Podkrkonoší a nápis hlásá pravdu; neboť každá hospodynka, která jen jednou náhraček ten zkusila, více od něho neupustí, poněvadž se přesvědčila, že Bergrova cichorie dodává kávé překrásnou barvu a lahoduou chuť. Proto možno právem výrobek ten prohlásiti za nejlepší.

Váhavost či co? Liga † 16. Vzdělavací knihovna katolická již od svého počátku slibuje překlad španělského spisu dr. J. E. Ortiga y Lara „Věda a zjevení.“ Spis čelí Draperovým „Dějinám konfliktů mezi náboženstvím a vědou.“ Stále čekáme marně, a přece potřebujeme spisu toho jako soli, neboť každou chvíli se někdo Draperem po nás rozežene. Jestliže byly vydány již knihy méně cenné a méně významné, tož jistě oprávněno jest volání naše a nadějeme se, že bude mti žádoucí výsledek.

Jednota sv. Metoděje ve Vidni obrala si za úkol starati se o české bohoslužby a o nábožensko-mravní vzdělání Čechů vídeňských. Slechotný úkol ten může jednota zdárně řešiti pouze tehdy, když se jí dostane vydatné podpory. Dne 6. července v neděli 7. po sv. Duchu na den Navštívení Panny Marie) bude se konati v kostelích diecése královéhradecké obvyklá sbírka pro tuto jednotu. Kdo tedy může, hleď stědře přispěti k účelu tak dobrému.

K zápisu rayonových nákupů řepy. Jak s referátu říšské rady čtenářstvu tohoto listu známo, zabývala se poslanecká sněmovna pilným ná-

vrhem, týkajícím se zápisu, aby obnesován byl prodej cukrovky na určitá obvodí (rayony) a podaným posl. Kubrem. Za podání odůvodněného tohoto pilného návrhu šádná dvakrát naléhavě „Ústřední jednotu řepářů pro království české v Praze“ jak klub agrárních poslanců, tak klub poslanců národní strany s vobodomyslné, a obrátila se proto s poslanci agrárních na poslance Kubra, s poslanci avobodomyslných na posl. Udršala, kteří jsou členy říšského „Jednoty“. Patro, že mladá organizace tato intervenuje nejen u vlády samé, ale i u našich zástupců, aby stetel jich obrácen byl k praktickému řešení palčivých otázek zemědělských cestou parlamentární. Poslení organizace této hojným přistupováním členstva, bez rozdílu politického přesvědčení, znamená posílení v práci za sjámy veškerého řepářstva.

Spotřeba květům ve voňavkářství. Kazanlik, světoznámý říšonový okrsek bulharský (Turda), dodává ročně 3500 kg silice růžové, voňavky z růží (1 ha dodá 5000 kg květů a 1 kg oleje). Florencie a Verona poskytují 350.000 kg kořenů kosatcových, potom Kalabrie a Sicílie vyvážejí za 8 milionů franků silice oranžové a citronové. Od 16. století destiluje anglické hrabství Surren až 15.000 kg denně máty a levandule. Máta pepřnou destiluje Michigan, Indiana, New York v Americe (200.000 kg), Rusko (Krasnoj) vyváží 60.000 centů semene aniseového. V Německu kolem továren na parfamy vznikla role, osatá růžemi a jinými vonnými rostlinami. Z Mysore, Bombaje a Madrasu vyvážejí dříví santalové, z Filipia 1500 kg ylang-ylang. — V okolí Nissy po Rivière francouzské spracují: 2.500.000 kg květů oranžových, 2.000.000 kg jasminu, 155.000 kg řalek, 25.000 kg rosmarinu atd. Největšími trhy západu na voňavky jsou Paříž a Londýn.

Láska a nemávlst květům. Posorovány byly tyto případy: Svátěmeli rezedku a růži s jinými ještě květy do kytice a dáme je do sklenice vody, nalezneme již za půl hodiny, že jsou růže a rezedka navzájem objaty jako zápasníci a rychle vadnou, kdežto ostatní květy zůstávají svěží. Také konvalinky jsou úhlavní nepřítelky některých květům, a usmrcují je bez milosti. Naproti tomu karafiát a slunečnice jeví k sobě velké sympatie.

Tabák seznal a přivlel v 16. věku španělský cestovatel Hernandez de Oviedo; na dvoře madridském poznal jej francouzský vyslanec Jean Nicot, zasadil v Paříži, odtud název Nicotiana tabacum. Kouření přišlo do Čech ve válce třicetileté, teprve za krále pruského Bedřicha Velikého začly lepší kruhy kouřiti. — V dobrém tabáku jsou 2 proc. tekutého jedovatého nikotinu, ve špatném 10krát silněji nežli koniin obažený ve známém bolehlavu.

Koncertní ředitelství p. Mojmir Urbánka v Praze upozorňuje tímto veškeré pořadatelstvo koncertů, tedy především naše zpěvácké spolky, že je ochotno v zájmu rozkvětu hudebního ruchu na českém venkově převzít veškeru, až sebe těžší starost o uspořádání koncertů a sice úplně bezplatně. Nabídne-li se někam umělec jména neznámého nebo kterého jen znáte z bombastické reklamy, dopište o správu o něm panu Mojmiru Urbánkovi, který ochotně bez nároků na zisk Vám správně poradí.

Svatobor, vlastenecký spolek na povznesení literatury české, na podporu spisovatelů a jejich rodin atd. měl ra rok 1901 příjmy, počítajíc v to hotovost pokladniční i úpis, 229.937.18 K, vydání 27.676.99 K, zbývá pak 195.260.19 K. Úhrn fondů, jež má Svatohor ve správě, činí 554.307.13 K. Ze základů znám je zvláště základ kněze Filipa Čermáka Tuchoňetickéhoho, mající právě v pokladně 46.714.77 K, pak fond Beneše Třebitzkého 10.694.85 K, základ Palackého s 61.428.85 K atd. Julius Zeyer odkázal Svatohoru 12.000 K. K studijním cestám a literár. pracem povoleno 2.500 K. Literárních odměn dáno úhrnem 2900 K atd.

Měšťáci a voemčamá jindy a nyní, jest spisek, jež vydal Josef Podolák, okr. tajemník v Pardubicích. Slibem populárnímu podává se tu nejširšímu obecenstvu obrázek o životě starých Čechů. Zvláště zajímavou jest stať o vzdělání našich předků, kde učitelové, jsouce pod dozorem kněžským, byli v mnohém ohledu volnějším než nyní. Spisovatel při posuzování poměrů školních drží se střední cesty. Spisek tento, jehož cena 70 h., vřele doporučujeme.

Modrá řeč. Tak nazývá se uměle utvořený jazyk, který má nám sloužiti jako dorozumivací prostředek s cizinou a tím dlouholeté studium cizích řečí omezovati. Všem, kteří mají s cizinou něco činiti jako obchodníci, cestující, abératělé minci, pohledníci atd., kniha tato velmi prospěje. Cena její je poštou 86 h a lze ji dostati u G. Pergla v Plzni na Radeckého náměstí.

Přes 8000 kos „Dobrý Hospodář“ rozprodáno bylo během 2 měsíců a ani jediná nebyla vrácena, což svědčí o znamenitých těchto kosách uelěpe. Cenizky zasílá zdarma na požádání České zaslalatelství „Dobrý Hospodář“ v Hranicích na Moravě.

Klub českých turistů vydal právě seznam studentekých nocleháren, jejichž účelem jest poskytovat studentům, nacházejícím se na feriálních cestách, noclehu a stravy za mírnou cenu. Při každé noclehárně ustanoven jest dozorce, poskytující z ochoty studujícícm rady v místě i na další cestu. — Klub českých turistů v Praze na Jungmannově třídě pětuje a podporuje cestování a zejména pečuje o návštěvu krajín československých.

Hospodářská, prům. a národopisná výstava ve Výškově r. 1902 obsahuje následující oddělení: I. Zemědělské: koně, skot, drůbež, včely, veškeré plodiny, výrobky, stroje hospodářské, plány, nákresy, odbornou literaturu a hospodářské školství. II. Průmyslové, zaujmající veškeré obory průmyslu, živností, odbornou literaturu, průmyslové a obchodní

školení. III. Národopisné: nálezy předhistorické a památky, kroje a vyšívaní. Společenské poměry země, námořní právo, chudlnatví, školství národní i střední, spolky, ústavy peněžní, knihovny, umění výtvarné. Letos pořádá se také německá výstava v Olomouci a vedle ní musí naše česká výstava ve Výškově čestně obstáti. Aby tak se stalo je povinností i zájmem všeho našeho lidu na Moravě i v Čechách.

O pachu polním. Zákon se dne 12. října 1878. Zvláště se prohlašuje za puch polní dle § 2.: a) nedovolené chození, jezdení koňmo i vozem v zahradách, na polích a lukách i ostatních pozemcích, jakmile tyto jsou jako uzavřené poznámenány; c) nedovolené odstranění aneb porouchání plotů, otevření přístrojů zavíracích na nich a odstranění tabulek zapovídacích anebo znamení vřástraných; d) nedovolené prošlapování pšín aneb cest polních; e) nedovolené zlomení aneb uřiznutí kmenů, větví, ratolestí, jakož i každékoliv jiné porouchání stromů aneb keřů, pak vytrhování kůlů u stromů; f) nedovolené uřiznutí neb utrnutí klast, lusků aneb rostlin jakéhokoliv druhu, pak šetř aneb trháni trávy na cestách a mezích polních; g) nedovolené kopání země, písku, šterku, kamenu, jakož i sbírání listů, zralého ovoce neb padavek na cizích pozemcích; h) nedovolené vkládání, aneb házení kamenů, rumu, stěpů, smetí neb sněti na cizí pozemky neb cesty. § 4. Svémocně zorání, okopání anebo jiné poškození společných polních cest aneb pšín, postrčení aneb odstranění mezníků, pak norání aneb ukopání cizí půdy treace se jakožto puch polní. Zapálení strniště a hnojiště jest naprosto zapovězeno. § 5. Mimo uzavřená neb jinak ohrazená místa nesmí žádný dobytek se ponechat bez dohlídky. § 6. Pásti dobytek mimo uzavřená neb ohrazena místa dovoluje se jen pod řádnou dohlídkou. Pastva na provaze se zapovídá. Pasení na pozemcích majících tak malý objem, aneb takovou polohu, že se jest s právem obávati, že dobytek z nich na cizí pozemky přijde aneb je poškodí, dovoluje se jen tehdy, když dobytek přiměřeným způsobem na pevné předměty se přiváže (pasení přivázáním na kůlu). § 7. Na pozemcích, kteréž nejsou ze všech stran tak uzavřeny, aby tím vystoupení dobytka se zamezilo, jest každá pastva v čase nočním zapovězena. § 9. Když cesty k pastvě vedoucí jsou takové, že se jest s právem obávati, že hnany dobytek cizí majetek polní poškodí, nesmí dobytek jinak, než svázan ve smetku, aneb veden na provaze na pastvu se přibáněti. § 11. Dobytek hnáti, hlídati aneb pásti na cizím pozemku jest bez nymy zvláštním titulům právním jen tehdyž dovoleno, když majitel pozemků, jehož se týče, výslovně svolení své dá. To platí jmenovitě i v přičinné pastvy na cizích úhorech a strništích, pak na cestách a mezích.

Tržní zprávy.

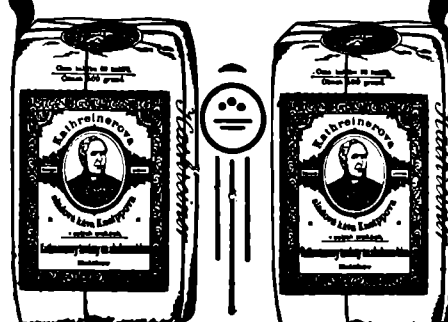
V Hradci Králové, dne 21. června 1902. 1 hl. pšenice K 14.80—18.30, žito K 11.60—12.30, ječmene K 9.10—10.00, oves K 6.60—7.20, prosa K 0.00—00.00, vřikve K 9.80—10.10, hrachu K 18.00—23.00, čočky K 18.50—23.00, jahel K 18.00, kroup K 16.00—24.00, bramborů K 2.60—3.00, jetelového semínka červeného K 00.00—00.00, jetelového semínka rus. K 00.00—00.00, máku K 36.00—48.00, lněného semene K 17.00—19.50, 100 kg. žit. otrab K 12.00, pšenič. otrab K 11.50, 1 kg. másla K 2.20—2.32, 1 kg. sádla vepřového K 1.60—1.78, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 12.00—15.00, jeden q cibule K 32.00—00.00, jedna kopa drobné zeleniny K 40.00—1.20, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 0.00—00.00, 1 kopa salátu K 1.00—1.60, 1 kopa petržele K 0.00—0.00.

Listárna redakce.

Liga † 16. Vaše obratné péro jest nám vždy vítáno; leč prosíme, abyste ho užívali proti vážnějšímu soku než jest Herben. Kdyby tento „učenec“ neměl v „Čase“ žádného obratnějšího pomocníka než jest sám, to by ta realističká věda dopadala! A dokazovat, že to židě s vlastenectvím upřímně nemíní? Vždyť i v době hnutí se ei vedli židě v Čechách zcela po německu. Že si nasazují vlasteneckou masku občas pouze z křestů, to každý jen trochu věci znalý potvrdí.

J. J. v Hn. Zapláceno do 1. července 1902.

Jen v těchto balíčcích obdrží se pravá tak všeobecně oblíbená

Kathreinero sladová káva Kneippova

Príležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv.-Janské náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecenstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správky se přijímají a levně šotovají, též veškeré správkové hodinky se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

ještě nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti ještě třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Poděkování.

Odbor zemské jednoty soukromých úředníků v Hradci Králové pokládá za svou povinnost poděkovati panu

ALOISU HOFBAUROVI,

restaurateuru hotelu „Merkur“ v Hradci Králové

za vzorné a velmi pečlivé vypravení a uspořádání společného obědu při sjezdu našem dne 22/6. a vůbec za ochotu s jakou nám vždy přišel vstříc.

Doporučujeme téhož P. T. pánům kolegům do Králové Hradce zavítavším, sl. korporacím, ct. veřejnosti a sl. spolkům co nejvteleji.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky týkající se

služeb vojenských

vyhotoví o. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen **Praha-II., Eliščina třída 1080.**

Na venek obratem poštou.

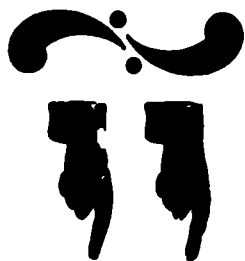
Páni kuřáci pozor! Nedostupitelný požitek.

Jediné z nové patentní, všeobecně oblíbené

dýmky Ideál

vzorný, lehký tvar, čistě, příjemně, lahodné a neškodné kouření, jelikož se kouř hned na prvním místě čistí (ochladí) a škodlivého nikotinu sprostí. Znečištění odlivky vyloučeno. 1 kus K 1.40, 3 kusy K 4.—, po obdržení franko zasílá vynálezce

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zaslátelský dům.

Navštívenky.

všech druhů

nabízí

Biskupská
knihovna.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podlaž.

Jediný křesťanský modní závod v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.

Uplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samoty. Pevné ceny. Plyše.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové

Závod založen roku 1834.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syhrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k na hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

**Vzorně zařízené
slatinné lázně
VELICHOVKY**

u Jaroměře v Čechách.

Osvědčené proti rheumatismu, dně, lachymu, dále pro chudokrevné, skrophulosu, nemoci ženské atd.

Úplně suchá poloha.

Výborná restaurace v reál. — Ceny mírné. — Pošta a telegrafní stanice v lázeňské budově. — Pro P. T. obecnost s okolí, pokud toto nehodlá v lázních bydlet, a pouze do lázní zamýšlí docházeti neb dojížděti, dal nový lázeňský lékař p. MUDr. V. Maza sřídití solátní p. hodnou místnost, kde po vstě lázni lze si odpocívati a se seřadit.

Radte si vyžádati prospekt od správ lázeňské.

Prodá se mlýn

uprostřed menšího města v Čechách, hodící se pro každý průmyslový závod i obchod, na stále vodě s celým zařízením i úrodou na 20 korcích pozemků dobré jakosti v ceně 34.000 korun.

Laskavé nabídky budtež podány na adresu: „Dobrý podnik“ post. rest. Velký Lukov, Morava.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleúspěšného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýšení cen!

Svět k svému! Zdar Bůh ku všem!

KOSY

„Dobrý Hospodář“ byly na letošní hospodářské výstavě v Praze uznány za nejlepší v Rakousku.

Z mnoha tisíc rozeslaných nebyla dosud ani jediná vrácena.

Srpy, brousky carborundové, klepátka, veškeré hospodářské potřeby atd.

Cenník obratem poštou zdarma.

České zaslátelství „Dobrý Hospodář“ v Hranicích (Morava).

Jediný ryze český podnik toho druhu.

**Pronajmutí
bytu.**

V čísle domu 36., jehož majitelem je biskupské konsistorium, pronajme se byt v druhém patře s vyhlídkou na velké náměstí o 2 velmi vkusné a pohodlně upravených pokojích, s kuchyní a alkovnou i s ostatním příslušenstvím, pro vedení domácnosti potřebným.

Byt ten ihned může býti pronajmut a obydlen.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, šarže ve Vyražděch)

doporučuje P. T. veleředstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

**výrobní závod
všech kostelních paramentů.**

Cenníky, vzorky i roucha botová na ukázkou
se na požádání franke zašlou.

Spolkové prapory, stuhy,
ozdobné výšivky dle před-
ložených výkresů, mešní
roucha, přikrovy, kostelní
prádlo a všechno v ten

odbor
náležitě-
cí před-
měty
levné a
přesně
zfoto-

vuje srovnávací

Růžencová výroba
Praha I., Konviktská ul. 296.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

OBRAZY

olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné re-
produkce náboženské a historické, zrcadla,
rámce, lišty, římsy, křídla, sochy a umělecké
výrobky všech druhů v moderní úpravě,
solidně a levně.

Veškeré druhy papíru, psací a kreslicí
potřeby, vždy nejnovější

dopisnice

a vše do oboru papírnického spadající
v nejbohatším výběru doporučuje

Josef Kieslich
v Hradci Králové,

Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu
rámců založen r. 1891.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orlicí, č. d. 86

doporučuje P. T. veleředst. duchovenstvu
svůj vřadně osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franke se zasílají.

Adresa vždy došlově úplná.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

VZOR

ně zařídil jsem fotografický atelier v Hradci
Králové (v Adalbertinu) a doporučuji jej přízní
velečestného P. T. obecního J. F. Langhans,
c. a k. dvorní fotograf.

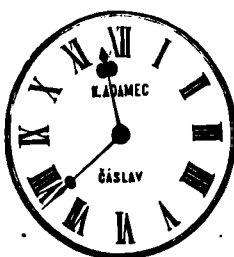
Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Továrna na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem ražení státní medaille.

Vzorky zdarma a franke.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
stejně i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bezé vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Volký výběr

zlatých a stříbr-
ných, svateb.
darů, kapesních
i nástěn. hodin
v krás. provedení
doporučuje - - -

JAN KALIS

hodinář a zlatník
v Rychnově n. K.
přesný znalec
c. k. okr. soudu
Obrázkové
cenníky zašle.

Veleředst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům
a P. T. obecnímu

uctivě oznamuji, že za **tovární ceny** zboží
zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na
vlasy, houby k mytí, žinky, toaletní mýdla
ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve
stokvostných kasetách, hodící se k vánočním
dárkům a j.

Výborné creamy ku holení **Saton** a
Schaving columbia na místo mýdla zasílám
rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jejichto výbornost jako odborník ručním, za-
sílám od 1 zl. 20 kr. výše. **Nehodící se
břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo
peníze vrátím.**

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od
3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větší objednávce poskytují **svlátní slevy.**

Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že
jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokoje-
nosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonale účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 1 n.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připíší vyloženo
k nahlédnutí.

Veledůstojnému pánu
P. Janu Kalášovi C. J.
v Praze.

Marianská kongregace v Hradci Králové cítí se při svém rozchodu povinnou, Vám, veledůstojný pane, za Vaše vzorné a obětavé její řízení, za výtečné a hluboké promluvy a za všecku v pravdě otcovskou péči vzdáti své

✱ nejuctivější díky ✱

slibující, že bude Vás, Veledůstojnosti, nehynoucí vděčností a vroucí modlitbou vždy provázeti. — Za veškerou blahodárnou činnost budiž vševedoucí a spravedlivý Bůh Vám štědrým odplatitelem!

**Mnoho
peněz
ušetří.**

kdo objednává
puněčky dobré jakosti již od 20 kr.
velké a výše, **poněčky** od 10 kr.,
trika od 50 kr.

Jan Kulička,
pletárna.
Rychnov n. K.

Hospodyňská škola ve Stěžerách
u Hradce Králové.

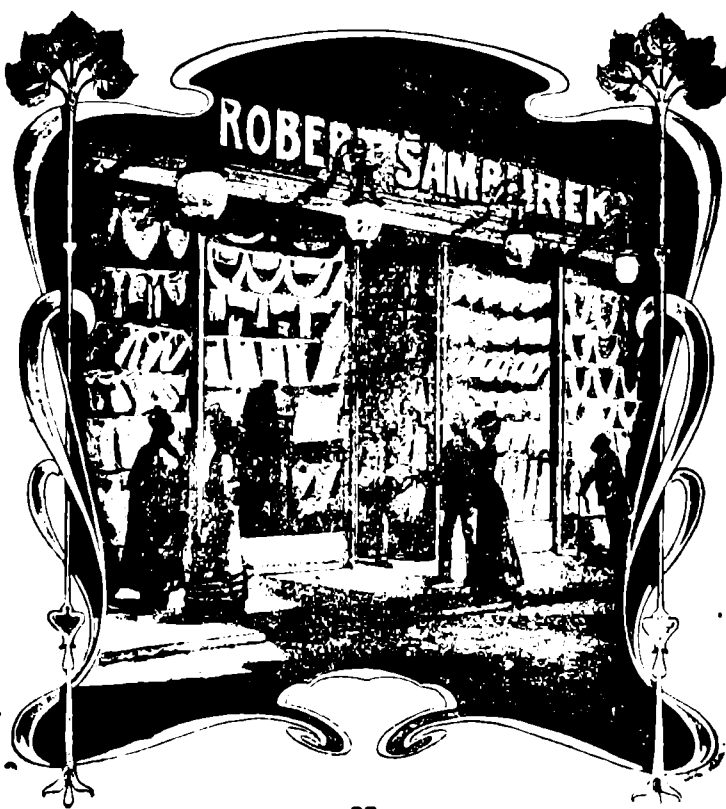
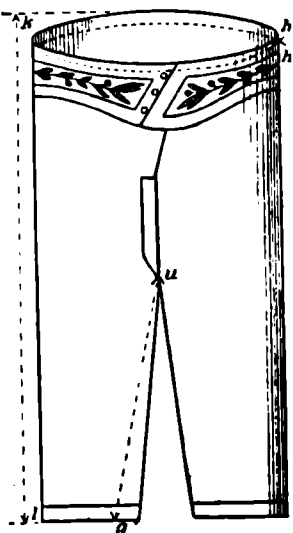
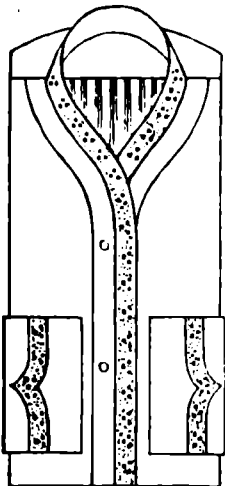
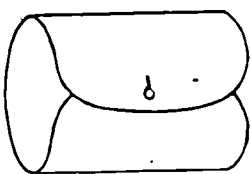
Nový, 16. školní rok započne 16. září 1902. Účelem hospodyňské školy jest, aby dívky, nabývají ve škole obecné přípravného vzdělání, vzdělávaly se theoreticky a prakticky tak, jak jest toho třeba ke správě domácnosti vůbec a rolnické zvláště.

Škola umístěna je ve velmi účelně zřízené budově. Vedle bohatých sbírek učebních má vlastní, vzorné zřízené hospodářství, malou mlékárnu a rozsáhlou školní zahradu. Za celé zaopatření ve školní společné domácnosti platí se měsíčně 82 K předem; školné obnáší 60 K za rok. Slavná okresní zastupitelstva na Král. Vinohradech, na Smíchovské, v Karlíně, na Mělníce, v Jaroměři, ve Vysokém Mýtě, v Novém Bydšově, v Kouřimi, v Chlumci nad Cidlinou stídlila stipendia pro dívky svých okresů k usnadnění návštěvy školy hospodyňské. — Veškeré bližší správy podá ochotně ředitelství školy.

Kuratorium a ředitelství školy hospodyňské ve Stěžerách.

M. Trachtová,
ředitelka.

J. Loučský,
předseda kuratoria.

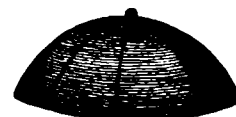
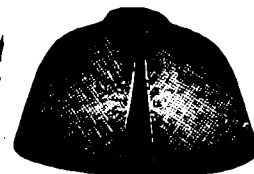
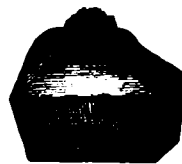
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetky jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nebodící se vezme bez průtahu naspět.

➡ Mnoho pochvalných dopisů k dispozici. ➡

Superfosfáty

animální a minerální
nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.
Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nenahraditelné k podzimní setbě,
jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévský ledek, síran amoniatý, soli draselné, kaolín, speciální hnojivo pro stébliny a okopaniny (kulovatiny)

Poštornskou sádru superfosfátovou ku vrchnímu hnojení jetelů a konzervování chlévské mrvy, **pícní vápno**

dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu
sírovou a umělá hnojiva

A. SCHRAM

v Březvi-Poštorné
a v Lišku-Roztokách.

Ústřední píárna: **PRAHA** Jindřichská ul. 27.

Lidový nápoj.
Zázvorové pivo

v pastilkách | v sáčkách | v balíčkách
à 4 h | à 5 h | à 20 h

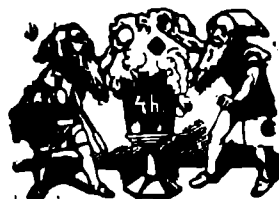
Pozor na naše ochranné známky.

Šumivé limonádové bonbony
světoznámé jakosti.

Odporučaje

První česká akciová společnost továrna na orientální cukrovinky a čokoládu dříve (A. Maršner),

Král. Vinohrady.

OBNOVA

Číslo 27.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 4. července 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Katoličtí Čechové!

Nic nedotýká se duše lidské hlouběji, než právě otázky náboženské, proto také dle úsudku velikého znalce duše lidské dějiny světové vytvořeny byly jenom bojem o náboženské přesvědčení. Jest tedy náboženství pružinou všech životních snah nejenom jednotlivce, ale i celých národů. U národa českého aspoň celé dějiny nesou ráz eminentně náboženský a jistě tento ráz ponese i nadále. A poněvadž náboženství katolické národu českoslovanskému základ ku národnímu bytí i ku vzdělanosti v dobách cyrilomethodějských dalo, a později hybnou silou všech národních i kulturních snah bylo, ba národu našemu i v těžkých dobách záchranou i spásou se stalo, musí zajisté býti přední snahou každého upřímného katolíka, aby tato víra svato-václavská nadále byla strážným andělem české vlasti.

Spásonosné toto poslání splní náboženská víra jenom tehdy, bude-li pronikat duši každého Čecha a bude-li kvasem všeho veřejného myšlení a jednání.

Dosud, Bohu žel, nelze tvrditi, že náboženskými zásadami spra-

vován a veden jest život náš soukromý a veřejný. Za našich dnů mnozí považují náboženství za soukromý životní názor.

Ba zdá se, že právě XX. století vynaloží všechny síly, aby vymýtilo náboženskou víru nadobro i ze života soukromého.

Věřící katolík ovšem neobává se zániku katolické své víry a církve, vždyť Kristus řekl: „Brány pekelné jí nepřemohou“.

Máť tedy církev Kristova neomylné ujištění o svém stálém trvání až do skonání světa, ale žádný národ nemá ujištění Spasitelova, že v lůně jeho církve Kristova na věčné časy bude životním zdrojem všech nšlechtilých snah a činů. Proto nesmíme ani my, čeští katolíci skládati, nečinně rukou v klínu, důvěřivě předpokládajíce, že církev Kristova jest nepřemožitelná, nýbrž jest nám se starati o to, aby nepřemožitelná církev také v národě našem navždy působila.

Blahodárný pak vliv evangelia Kristova na život národní zabezpečiti si můžeme vlastním jenom přičiněním. A toť přední úkol

SJEZDU

ČESKOSLOVANSKÝCH KATOLÍKŮ v Hradci Králové dne 24. a 25. srpna pořádaného,

aby poukázal na nutnost trvalého spojení Čech se skálou Kristovou.

Jiným úkolem sjezdu bude dokázati kulturní význam náboženství katolického na osvětovém zápasišti a ukázati důležitý význam náboženské nauky právě v nynější kritické době, kdy nezadatelná práva duše lidské jsou tak lehkovážně upírána. Sociální význam náboženské nauky osvětlen bude úvahami o nynějším stavu zemědělců a malých výrobců. Ježto celé lidské snažení má prochvívati určitý názor životní a světový, bude třeba veřejnému i národnímu životu českému pozornost věnovati, ačkoliv předem jsou vyloučeny rozhovory o taktice a programu jednotlivých politických stran.

Sjezd náš nechce rozptylovati, nýbrž všechny lidi dobré vůle bez rozdílu politického zabarvení na společné půdě náboženského přesvědčení slučovati ku kulturní práci ve prospěch časného i věčného blaha každého příslušníka české vlasti.

Nuže, sejděmež se v královském věnném městě Hradci Králové v srpnu ku manifestační schůzi, abychom se všichni v náboženském přesvědčení vzdělali, utužili a posílili. Budiž sjezd náš veřejným vyznáním víry a vlasteneckých citů!

Heslem každého z nás budiž:

dne 24. a 25. srpna na sjezd do Hradce Králové!

Josef Beran, bisk. vikář a děkan v Králové Dvoře, Václav Bier, biskupský vikář v Litomyšli, Alois Blatto, obchodník v Ostřetíně, Josef Oibulka, obchodník v Ústí n. O., Coufal Jan, c. k. inspektor v Nov. Bydžově, Frant. Čermák, bisk. vikář a farář v Ostřetíně, Mořic Černil, prof. v Hořicích, Jan Černý, katecheta v Hradci Králové, Frant. Černý, stavitel v Hradci Král., Ant. Dajbich, stavitel a starosta v Č. Pečkách, Antonín Danda, statkář v Litětínách, Frant. Dlabola, obecní starší v Peřimově, Vilém Dokoupil, rytíř řádu Františka Josefa I., komoří Jeho Svatosti, c. k. vládní rada a c. k. říditel odborné školy Hořicích, Dr. Gustav Domabyl, konsistorní rada v Hradci Králové, Štěpán Dvořák, děkan ve Skutči, Karel Dvořák, c. k. poštámistr v Kratonohách, Václav Dvořák, rolník a majitel usedlosti v Káranicích, Antonín Dvořák, bisk. vikář a děkan v Nebovidech, Alois Dvořák, katecheta v Kostelci n. O., Josef Ehl, rolník v Lukavci, Ant. Faistauer, rolník v Dolních Štěpánicích, Dr. Jan Figar, advokát v Chrudimi, Dr. Štěpán Fischer, c. k. rada zemského soudu, Václav Fišera, majitel velkostatku v Malém Barchově, Frant. Frey, městský radní v Třebechovicích, Dr. Alois Frýdek, papežský prelát a kapitolský děkan v Hradci Králové, Msgre Boh. Hakl, pap. prelát a bisk. vikář v Hořicích, Josef Habětinek, starosta v Dolní Rovni, Fr. Halberštát, obecní starosta v Písečné, Fr. Hajzler, děkan v Přelouči, Ferd. Hanousek, děkan v Třebechovicích, JUDr. Karel Havelka, advokát v Chrudimi, Josef Havranka, říditel hospodářské školy v Jičíně, Josef Havránek, mlynář a starosta v Tupadlicích, Dr. Jan Hejčl, spiritual bisk. semináře v Hradci Králové, Jan Hejtmánek, bisk. vikář a farář v Německé Bělé, Matěj Hloupý, starosta v Horní Rovni, Jan Honců, mistr pekařský a obchodník v Mrklově, Frant. Hrobský, rolník v Želivě, Stanislav Chaloupka, gymn. profesor a inspektor v Polici, Frant. Chaloupka, bisk. vikář ve Světlé n. S., Janeček Karel, majitel domu v Novém Bydžově, Josef Jelínek, rolník a radní v Křeseticích, Václav Jenšovský, dělník řezbářský v Hradci Králové, Dr. Hermenegild Jireček, rytíř c. k. řádu Františka Josefa I., ministerský odborný přednosta, rytíř ze Samokova, Josef Johna, polesný v Polici, Frant. Jukl, kaplan a jednatel svazu katol. jednot v Hradci Králové, Václav Kabeláč, rytíř c. k. řádu Františka Josefa I., lékárník a starosta v Německém Brodě, Frant. Kalousek, obecní starosta v Žampachu, Josef Kaplan, bisk. vikář v Cuslavi, Jan Kejzar, rolník v Dohalicích, Ant. Kerber, c. k. rada zemského soudu v Hradci Král., Frant. Kerner, konsistorní rada v Hradci Králové, Zdeněk hrabě Kinský, majitel velkostatku ve Chlumci, František hrabě Kinský, v Kostelci n. O., Vincenc Kleprlík, bisk. vikář v Rychnově, Josef Klugar, měšťan a majitel domu v Král. Dvoře, Bedřich Knorre, c. k. professor realky v Hradci Králové, Jan Kobr, bisk. vikář v Chrašti, Jan Kocek, bisk. vikář v Právně, Jan Kohoutek, rolník v Ostřetíně, Alois Kopecký, bisk. vikář v Nových Hradech, Josef Kopecký, vikarista v Hradci Král., Jan Koten, starosta v Mysletíně, Fr. Krihl, bisk. vikář v Dolní Dobrouči, J. Krubner, rytíř řádu Fr. Jos. I., em. správce velkostatku v Hořicích, V. Kroch, prof. senior sochařsko-kamenické školy v Hořicích, Jos. Kouba, městský radní v Třebechovicích, J. Kuhn, bisk. vikář ve Studenci, Králíček H., měšťan v N. Bydžově, L. Linhart, měšťan a mistr pekařský v Ústí n. O., František Lohnický, starosta v Platonicích, Josef Lux, purkmistr v Jablonném n. O., Jan Maloch, starosta v Sloupnici, Tomáš Matějka, c. k. mistodržitelství rada v Německém Brodě, Václav Meduna, majitel hospodářství a starosta v Rabštýnské Lhotě, Hynek Mencl, majitel domu v Jaroměři, Josef Michálek, starosta v Ostroměři, Frant. Mrha, purkmistr v Třebechovicích, Matěj Musil, kanovník a městský děkan v Hradci Král., Frant. Müller, říditel kníž. Auerspergského velkostatku ve Žlebicích, Frant. Nečesaný, starosta v Ostřetíně, Ignáce Neškudly syn, majitel paramentsního závodu v Jablonném n. O., Vilém Novotný, tkadlec v Křižlicích, Vincenc Novotný, bisk. vikář a čestný kanovník v Dolní Krupě, Dr. Josef Novotný, prof. theologie v Hradci Králové, Fr. Novotný, inspektor bisk. panství v Chrašti, Dobroslav Orel, vicerektor Boromea v Hradci Králové, Adolf Pažout, bisk. vikář v Sadské, Jindřich Pardubský, starosta města Chrašti, Frant. Pecka, bisk. vikář a děkan v Náchodě, JUDr. Arnošt Pekař, obvodní lékař v Černilově, Jan Petura, rolník a obec. výbor ve Vraclavi, Josef Pilař, starosta v Lichbořicích, Karel Pivníčka, purkmistr v Heřm. Městci, MUDr. Bedřich Pressl, c. k. vrchní okresní lékař a

ciarský rada v Jičíně, Eman. Prokop, civ. geom. a městský radní v Jičíně, Vinceno Rajský, mlynář v Polepěch, Antonín Rákos, vrbno-
stenický nadzahrádník v Červ. Pečkách, Oáslav Relský, svobodný pán z Dubnic, majitel velkostatku ve Vilimově, Dr. František Reyl, řídící
Boromea v Hradci Králové, Jan Rokos, správce velkostatku v Želivě, Dr. Vinceno Ruth, konsistorní rada v Hradci Král., Frant. Ryohlik,
bisk. vikář v Kuklenách, Jiří Sahula, prefekt učiteckého konviktu v Hradci Král., Jan Sehnal, bisk. vikář v Bělohradě, Jan Seidl, děkan
v Černilově, Vlad. Sekera, správce Rudolfiny v Hradci Králové, Josef Šlivka, nájemce kníž. dvora v Lužanech, Jan Stárek, majitel realit
v Jaroměřu, Tomáš Střebský, bisk. vikář v Mikulovicích, Monsignor Antonín Suohánek, papežský prelát a rektor bisk. semináře v Hradci
Králové, Viktor Šuske, c. k. rada zemského soudu v Chlumci n. C., Dr. Jan Soukup, kanovník v Hradci Králové, Dr. Jos. Sýkora, advokát
v Chrudimi, JUDr. Fabian Šimák, advokát ve Vys. Mýtě, Jan Šabata, rolník ve Vrbici, Fr. Škramovský, majitel dvorce a starosta v Per-
toleticích, Jan Solo, archivář v Hradci Králové, Dr. Frant. Šulo, konsistorní rada v Hradci Králové, Josef Šrámek bisk. vikář v Novém
Bydžově, Vinceno Šťastný, řídící velkostatku v Heř. Městci, František Štěpánek rolník v Lukavici, Adolf Štěpánek, hotelier v Chrudimi,
Antonín Stolz, předseda právovaročného měšťanstva a městský radní v Něm. Brodě, Adolf Štyrský, hodinář a městský radní ve Skutči, Ant.
Schreiber, bisk. vikář ve Zlebicích, Karel Tanohman, obchodník ve Studenci, Václav Tejkl, bisk. vikář v Kyšperku, Josef Tepera, hote-
lier v Chrudimi, Václav Teplý, starosta v Litětíně, Jan Tichý, bisk. vikář v Ostružně, JUC. Jos. Tomášek, majitel kruhovky ve Vys.
Mýtě, Antonín Trávníček, bisk. vikář v Krásné Hoře, Václav Uhlíř, bisk. vikář v Přepychách, Václav Váňa, statkář v Lánech, Frant.
Věselák, řídící velkostatku v Rychnově n. K., Jan Vlach, bisk. vikář v Luži, Karel Vorlíček, bisk. vikář a arciděkan v Kutné Hoře, Josef
Vorlíček, rolník a starosta v Lažšticích, Karel Zaběhličky, řídící cukrovaru v Šádově, Vác. Zámečník, rolník ve Měanech.

V Hradci Králové, ve svátek sv. apoštolů Petra a Pavla 1902.

K báchorám se obrátili.

Za mladších let byl jsem jednoukrát v Trutnově. Tenkrát měli tam uprostřed ná-
městí na „kašně“ postavu původce a zakla-
datele svého města. Byla to socha Truta,
o němž jsme ve školách čítali, že zahubil „saň
lutá“ — saňlitou, divokou, dravou, nebezpečnou.
Domnívám se, že dle tohoto staročeského pána
bradu tamního slulu podhradí čili město pů-
vodně Trutov. Až když mu Němci začali říkati
Trautenau, dostalo se do jména jeho „n“, a
říká se mu Trutnov. Dnes již zakladatel té
osady uprostřed náměstí nestojí, a nemohl jsem
se dovést, když jsem tam po letech přišel,
kam se poděl starý Trut. Ale uchýliv se do
sadů u města, vidím tam v trávě na zemi onu
„saň lutá“, jež bývala na kašně pod Trutem
ji přemáhajícím. A co mají Trutnovští na kašně
na místo svého zakladatele? Dnes tam stojí
„Rybrocoul“ (Rübezahl), báječný jakýsi duch
na Krkonoších bydlící a po horách se prohá-
nějící. Vzpomněl jsem si na slova znamenitého,
nám všem známého učence a hlasatele křes-
tanství a řekl jsem si: K báchorám se obrátili.

Ale celá věc tato napadla mi v tento týden,
ke druhému pátého a šestého července.

Pátého července slavíme totiž památku
Zakladatelů a Původců vzdělanosti naší, svatého
Cyrilla a Methoděje. Každé dítě u nás již ví,
že mužové tito, majíce hlásati křesťanství otčím
naším, nejprve vymysleli pro zvuky řeči naší
původní — staroslovanské — písemné značky.
A když tak byli ustanovili, jakým písmenem
se který zvuk bude znamenati, dali se do díla
velikého. Přeložili totiž písmo svaté do jazyka
našeho. První kniha slovanská jest tedy psána
svatým Cyrilem a Methodějem. A poněvadž
písmo a čtení, kniha a to, co se v ní čte, jest
základem vzdělanosti vůbec, stala se tedy knih-
rukou cyrillo methodějskou psaná základem
vzdělanosti českoslovanské. Jen početilec a
umínělec může to upírati. — Ale ku vzdělání
člověka nepostačí jen, aby něco věděl, nýbrž
jest k tomu zapotřebí i toho, aby mysl i
vůle jeho oblíbila si vše to, co je krásné a
dobré čili užitečné. A co hodilo se kdy lépe
k zancení mysli a uchvacení vůle pro všechno
vznešené, krásné a dobré, než evangelium?
A poněvadž svatí Cyrill a Methoděj evangelium
první knižou otčů našich učinili, jest patrné,
že položili základ ku vzdělanosti naší i v tom
ohledu, pokud jest užitečným člověka; stali
se tedy tím více Zakladateli a Původci naší
velikosti. A že tento základ byl šťastně volen,
vysvítá z toho, že i dle svědectví evangelika
Palackého národ český ještě ve čtrnáctém sto-
letí byl národem mravností, čistotou a láskou
ke všemu dobrému vynikajícím a sám Hus mu
říkal „národ svatý“.

Ale na něco pro naši dobu opravdu dů-
ležitého nelze zde zapomenouti. Sám Palacký
přiznává, že národ český unikl poněkud a
tím vyhubeně svému, za což nechť děkuje tomu,
že se stal brzo upřímně křesťanským. Neboť
Slované v nynějším Prusku, zůstávající pohany,
byli ustavičně válečně přepadáni sousedními
Němci, kteří pod záminkou, že je jdou učiniti
křesťany, násilím jim vnutili řeč svou, takže
celé nynější Prusko jest velikým hrobem Slo-
vanů a zvláště ti bělovlasí Prusové z Brani-
borska, jak jsme je zde roku 1866 viděli, jsou
Němci ze slovanské krve naší. A kdo tedy je
nejen zakladatelem naší vzdělanosti, ale vlastně
i zachránitelem naším, leč svatí Cyrill a Me-
thoděj? A jestliže dnes jako před věky Prusák
opravdu jako saň lutá své spáry do nás zatíná,
aby zbytek Slovanů polabských pohltil, kdo
že přemohl tohoto dravce? Zásluha prvá o to
patří svatému Cyrillu a Methoději.

Ale kde pak jsou dnes u nás tito Zachra-
nitelé naši? Zmizeli z mysli přemnohých, jako
ten Trut s náměstí, ale i z paměti Trutnovanů.
Jenže Bohužel každé porovnání pokulhává,
jenže u nás na zemi neleží ta saň lutá, ale
— my.

A k báchorám se obrátili. V Trutnově

si dali za Truta Rybrocoul, báječnou osobu.
A u nás za sv. Cyrilla a Methoděje si dali
báječného Husa. Ovšem není celý Hus vybá-
jený. Žilť zajiště Jan Hus, ale to, co se o něm
ustavičně mluví a píše na straně evangeliků,
liberálů a ostatních novopohanů, jsou báchorky.

Nerobíme dnes ty všechny báchorky a
povídky o jeho svatosti, pokorě, nevinně a
čistém křesťanství, ale máme na mysli onu
velikou báchorku, že byl Hus ze všech Čechů
největší, čili že on má poměrně největší zá-
sluhy o český národ.

Dobře píše brožúrka na Velehradě vydaná,
táčí se, kdo má větší zásluhu o český národ,
zdať ti, kteří první písmo slovanské vynalezli
a první slovanskou knihu napísali — totiž sv.
Cyrill a Methoděj, anebo ten, který český
pravopis jen nově upravil. Kdo má větší zásluhu
o národ, zdať ti, kteří položili základ k jeho
trvání — totiž svatí Cyrill a Methoděj, anebo
ten, který jen jeho práva na vysokých školách
hájí? Dle báchorek nyní běžných ovšem jen a
a jen Hus měl zásluhy o národ.

Ale pokročíme trochu dále v takovýchto
otázkách. Kdo má větší zásluhu, kdo položil
základ k ušlechťení národa, anebo ten, kdo
položil základ k jeho mravnímu pádu? Zajiště
to jsou opět svatí Cyrill a Methoděj. A že
by byl Hus položil základ k mravnímu úpadku
národa? Ovšem, jinak to není. Husitství strhlo
národ a výše jeho až tam, kde na místo pš-
stování věd, umění a mravů zavládlo válečné
se ubíjení, ničení drahocenných plodů věd a
umění, až tam, kde mizely školy a šířila se
sponza. Ale což, vždyť právě husitství vyhubilo
z veliké části Němectvo z našich měst! — Ale
— díme na to my — což když husitství při-
pravilo půdu německému luteránství a toto
české kraje poněmčilo? Což, když jak to po
dnes vidíme, luteránství německé se nám valí
do země, a když se s ním bratříčkují a n. p.
na dra. Kramáře, že proti tomu mluvil, se
hnívají ti domnělí synové Husovi, evangelici
českí?

Pravda o Husovi záleží tedy v tom, že
měl sice jistou lásku k svému národu a jisté
zásluhy, ale velikou báchorkou jest, že byl
mravně dokonale a svatý, a ještě větší bá-
chorkou jest, že naší vlasti prospěl. Právě
husitství, až z počátku proti Němcům, že byli
katolíky, bojovalo, v pozdějších následcích
svých na místo Němectví nás na zem pavalilo.

K báchorám se obrátili! A kterak to
možno? Báchorky milují staré babičky a děti.
Nepracuje u nich rozum, ale cit a fantasie
(obrazotvornost). A tak to je dnes — a je to
ku podivu — u přemnohých „ctitelů Husa“.
Pracuje u nich cit. Je to nejprve cit zlý, vášnivá
nenávisť církve katolické a tudíž i nenávisť
svatého Cyrilla a Methoděje. Kdo se tím citem
uchvacovati dává, to se nejlépe pozná z časo-
pisů, které právě tuto nenávisť pěstují. Pracuje
tu pak cit, jinak ne zlý, ale na bezcesti sve-
dený. Je to cit lásky k vlasti. A poněvadž bá-
chorky povídají, že nebylo většího vlastence
nad Husa, dává se jimi unášeti k nezřízenému
jeho ctění a to tolik, až se k tomu i u nich
přiměšuje zlost na církev a vůči otčů našich,
na dílo svatého Cyrilla a Methoděje.

Na cit — rozvášněnému citu ženskému
podobný — nemůže se jíti s rozumovými dů-
vody, jak je právě katolíci o Husovi předná-
šejí. Za to však právě katolíci budou míti
v pozdějších dobách to svědectví v dějinách,
že oni jediní v tomto ohledu se k báchorám
neobrátili. O báchorkách našich bude však
platiti to, čím dnes končíme: Kde zapomněli
na Truta, tam cit Rybrocoul.

R. 1420 v Praze od husitů „svoleny jsou
jistě osoby s domácích i přespolečných, ježto by
pílně pátraly po takových, kteří se posud nesro-
vnali s obcí a přijímali pod obojí způsobou, aby dále
nebyli trpěni ve městě. Zřícenci tito sasedali téměř
každodenně na radnici Staroměstské a obesílali

před sebe všechny jim udané neb jinak podezřelé;
a když se neproklešali, že přijímali pod obojí, jsou
od bříček v nástupích vyvozděni z města“.

W. W. Tomeš: Dějepis města Prahy IV., 67, 68

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 2. července.

(K politickým poměrům. — Die bösen Buben aus
Berlin. — Znemohlost nástřížky a pohovů chu-
demu lidu ve veřejných sadích v Praze. — Neli-
berální liberálové a prof. dr. Cyril Horáček).

Sněm království Českého sešel se v Praze
k rokování a když si při tom jeden vzpomene,
jaký to byl hluk a povyk na pozdím při
jeho volení a když se nyní srovná s tím ne-
vládnutím, již celá česká veřejnost k jeho
činnosti jednomyslně projevuje, tu jasně vy-
svítá, že zdravé politické uvědomění mezi
českým lidem ustoupilo planému volebnímu
povykávání. České strany dostavily se na sněm
bez programu, bez určitých cílů a nikomu
z voličstva ani nenapadne, aby pány poslance
alespoň na slavné jejich sliby při volbách
upomněl.

Jaké to bývaly rámusy, jimiž se své
doby poukazovalo k tomu, jak prý dr. Rieger
na svou osobu rozmanitě čestné funkce sou-
střeďuje. Zaslívalo se mu to skoro jako zlo-
dějství nějaké, když zcela zdarma postavil se
v čelo některým národním institucím a nyní,
když ten či onen mladočeský notábl na sebe
soustředí mandel národních funkcí a hodností,
jež mu však vynesou 20—30.000 korun ročních
příjmů a stálých důchodů, tu je to v pořádku.
Zjev ten jest povážlivý tím, že jej umožňuje
atlantický obrovská na jedné straně netečnost
a na druhé nestydatost, které se v našem
českém veřejném životě začínají roztahovati.
V jistém směru, ku př. když některý slušný
parkmistr českého města jménem katolického
jeho obyvatelstva nvrítá obětavého, šlechetného
a vlasteneckého svého biskupa, — až jest to
u nás obvyklým mravem, že každý přichodí
do našeho města a do našeho domu slovan-
ským způsobem vědecky vliďné se vítá — to
viděti jest hned zvláštní chonlostivost. Kde
jaký člověk, na něhož druhý nemá zapotřebí
docela pro nic se ohlížeti, ihned proto povy-
kuje, avšak když ten či onen „výtečník“ celý
náhon ze svého „vlastenectví“ vyždímaných
příjmů svádí si do své kapsy, tu jest v celé
veřejnosti ticho jako mezi kapří násadou.
Trochu se na to sice jako mezi babami buble,
ale nikdo proti takovému jednání sokolsky
vystoupiti si netroufá. A ti, jichž se týče, ne-
mají dosti studu a mravu, aby se při nejmen-
ším alespoň se závistivými kamarády rozdělili
a u plných žlabů trochu místečka jim popřáli.

Již samy „Národní Listy“ v poslední
době do těchto poměrů srozumitelně promlu-
vily a vlastní své chráněnce pro tyto neřesti
důtklivě napomínaly. Avšak namáhaly se marně.
V tomto směru u nás pomůže svým časem je-
dině nejkrajnější prostředek, ale slušné upo-
zornění neprotrkne tlustou kůži, která v po-
sledních letech na některých lidech narostla.

To jest ovšem za stávajících poměrů do-
cela přirozené, proto pokládáme to za věc
úplně pochopitelnou. Strom, na němž se dnešní
politické úspěchy české rodí, má mladočeské
kořeny, staročeský peň a ratolesti vlastenci
c. kr. úředníky. Co se stromu toho za rozma-
nité ovoce českému lidu do kloubku napadalo,
to vidíme: o haléř dražší korrespondenční
listky, daň z cukru, daň na jízdni listky na
drahách, dražší pivo pro náš lid na místě, aby
se přirazilo několik haléřů na centě do ciziny
vyváženého uhlí, atd. Co naše poslance ke
svornosti nabádá, v čem jsou v ohledu poli-
tickém jednotní, to jest jediné a pouze nej-
horlivější snaha, aby si své mandáty udrželi.
To jest dnes jediným heslem a svorností našich

politiků. O ostatní nechávají se starati slavnou vládu, protože mladočeský program má za své hlavní zásady — restituci státoprávního postavení zemí koruny české. Tak se v tomto směru nyní na sněmu království Českého a na sněmu markrabství Moravského pracuje, to každý vidí a proto máme o politice psát v této hodině za zbytečnost, když se z české strany docela žádná neprovádí. Voličstvo své mandáty rozdalo, poslanci je drží a tím jest věc vyřízena. Tak dnešní české poměry vlastně vyhlíšejí.

Kdyby byla pražská nároží, na něž se vyhlásky a rozmanité reklamy lepí, živá, musila by se v posledních dnech studem rdít. Po Praze, která podstoupila své doby nejrozhodnější vítězný zápas o zásadu, aby mohla ulice označovat nápisy pouze českými a po všech předměstích, která se za „nejryzeji“ česká města vyhláskují, na oznamovacích tabulích, (jejichž vzezření a obsah spočívá velkou měrou v rukou českých obcí a nájemce by jistě poslechl a počítal s tím, kdyby obce některá odůvodněná přání v ohledu tom vyslovila,) objevila se v posledních dnech nápadná německá oznámení, že prý „Die bösen Buben aus Berlin“ zavítají do Prahy.

Nevíme, co ti „Die bösen Buben aus Berlin“ Pražanům dobrého a užitečného přivezou, ale velice se divíme tomu, že pražský tisk si těchto nápadných jejich oznámení neměl za potřebné všimnouti a širší veřejnosti blahoplný účel této vzácné berlínské návštěvy v Praze vysvětliti a případně obecní úřady měst, jejichž nároží toto ohlášení zdobí a parádí, upozorniti, aby totiž učinila usnešení, aby se od nového roku názvy pražských ulic opět označovaly také německy.

Nač a proč vlastně vedl se v Praze a ve předměstích boj proti německým názvům ulic, což konečně do Prahy tu a tam zavítavší cizí Němec může potřebovati, když po vyhojování výhradně českosti názvů těch jest všelijakému zahraničnímu podnikateli a spekulantu v Praze možným vyvěšování na všechna nároží německých oznámení všelijakých komedií, aby si je pražské domácí české obyvatelstvo přečítalo a u nich se stavělo?

Tu jsme upřímnou radou slavnému spolku pro německé záležitosti v Praze, aby použil této české vlastenecké ochoty a shovívavosti vůči společnosti „Die bösen Buben aus Berlin“ a aby dal po jejím příkladě na reklamní tabule, jež národní horlivostí předstihující se obce „matičky Prahy“ reklamním ústavům pronajímají, po Praze rozvěšeti a připevniti německé názvy náměstí a ulic, v nichž se tyto tabule nacházejí. Tím se učiní dnes provozovaný způsob purifikace Prahy od německých nápisů zcela dle zásluhy směšným, když se pro německé názvy ulic a náměstí trvale najmou nároží a tabule, o jejichž vzezření obce také trochu práva rozhodovati mají, čehož však ze samého vlastenectví nečiní. Snad tyto řádky postačí, aby se v Praze poznal a pochopil nesmysl zde prováděný: názvy ulic a náměstí

FEUILLETON.

Jak a proč zahynulo město sv. Petr.

(Píše každ z blízkého ostrova sv. Dominika.)

I. Předzvěst.

Město sv. Petr na ostrově Martinique není více! Přesmutná událost, kterou lze postaviti po boku hrůzným výjevům, jakých dějiny mnoho nemají, zaujala mysl skoro celého světa a zůstane zapísána písmem nesmazatelným u obyvatelů tamějších, a bude naplňovati srdce jejich bolem a hrůzou, kdykoliv se o tom zmíní, jelikož západní Indie nepřiznivým vlivům přírodním mnohem více v šanc jest dána, než kterákoliv jiná země.

Město sv. Petr zbudováno v krajině, kteráž podobá se zemskému ráji, podél přístavu v obvodu i hodiny. Vysoká hora, kteráž v pozadí vyčíná a květenou jižní krajiny jest okrášlena, dodává městu rázu nadmíru lépeho a milého. Město jest místem obchodním, jest střediskem čilého průmyslu a obchodu, kdežto pevnost de France jest sídlem francouzské vlády, vojska atd. Město sv. Petr bylo živým a bohatým městem.

Vrchol sopky jest asi dvě hodiny od města vzdálen. Od roku 1851 nebylo po nějaké činnosti sopečné ani potuchy. Avšak již v lednu tohoto roku vystupoval se sopky nepatrný dým. Přiblížení dva francouzští učenci v tom úmyslu, aby poradili, není-li se čeho obávati; leč tyto ubespečili obyvatelstvo, že může býti bez starosti; ale než do Paříže se vrátili, nebylo města více, zmizeloť s povrchu zemského. Již od 25. dubna sopka jaksi věštila, že něco neobyčejného v nitru jejím se děje. 2. května vysílala neobyčejné sloupky dýmu a o půlnoci bylo zřítí ohnivé plameny, kteréž k nebi šlehaly. Druhého dne z rána byl dým tak silný a popel tak hojný, že obyvatelé Précheur-átí a sv.

jsou jenom výhradně český označeny, avšak na reklamních, od obcí odvílených tabulích si v ohledu jazykovém a národnostním smí v Praze docela svobodně tropiti kdo co chce a dokonce již i „Die bösen Buben aus Berlin“.

* * *

Jak se Praha a království České stará o chudé, zejména dělný lid, toho pro cizince překvapujícím zjevem jest předně placení mostného na pražských obecních mostech, jehož dobré dvě třetiny do obecní pokladny složí chudý dělný lid. Stát tento pražský obecní závod prostě zamítá tím, že vojsko a ve službě nacházející se jeho orgánové mostného neplatí, což svědčí, že státní správa závod ten neschvaluje a jen pouze mlčky trpí, když pražská obec čtvrt milionu příjmů na místě, aby je k zaplacení mezi největší poplatníky rozvrhla, ukládá složení jeho největším ubožákům, z nichž některý během roku tímto způsobem až 20 K obci odvede.

Ale k mostnému přibyla v Praze nová specialita. Pořád zde slyšíme mluviti a povídati o péči a přízni k chudíně a proto zakládají se pro ni veřejné sady a parky, aby prý letního času nemusila za pookřátím ve přírodě vyjížděti na letní byt a do mořských lázní.

A nyní doporučujeme soudnému, klidně uvažujícímu muži, aby se do pražských veřejných obecních sadů a parků podíval. Na místě, aby zde shledal praktický způsob, aby v nich po namáhavé denní klopotě a robotě lid poseďti a pohovět si mohl, nalezne v pražských obecních sadech zavedená soukromá veřejná podnikatelstva, která zde pronajímají „na hodinu“ používání židlí. Spůsob tento ovšem že veřejnost obecních sadů těchto činí ilusorní, neboť přetvořuje je v „sady majaté“ těmi, kdo si najmou rozestavené v nich židle soukromého podnikatele. Chudák se svou rodinou šesták za hodinu posezení v parku nedá a dáti nemůže a proto jest z užívání veřejných sadů prostě vůbec vyloučen, neboť má v sobě tolik citu, aby se tam nechodil dívati na to, jak si v nich židovská plutokracie hová a na najatých sedadlech se němčíc provaluje. Člověk, který celý den při práci stojí, nebo probíhá, netouží po procházce ani v parku, ten dychtí po klidném posezení.

A tento vzácný spůsob ochoty a starosti matičky Prahy o chudý lid, jemuž parky a sady zřizuje a pak je podnikatelstvím k vykořisťování postupuje, najednou zdá se následovati i staroslavné království České.

Spatřili jsme totiž, že ve Stromovce či královské Oboře na místě, aby zde byly každému k posezení darmo propůjčované lavičky rozmnoženy, začíná se tady na nejlepších místech zakřeňovati pražská specialita pronajímání sedadel. Tedy chudý otec rodiny s několika dětmi ani sem nemůže více vylet podniknouti. Zbylá troška svobodných laviček jest brzy naplněna a tak by po delší procházce musil tady s dětmi peníze na večer proseděti, anebo do únavy se procházením schvátiti.

Neprotivíme se těmto pražským specia-

Filumenští (osady na úpatí sopky ležící) se musili vystěhovati.

Jestě se nevzpamatovali obyvatelé městští a vůkolní ze strachu prvého, když v pondělí 5. května asi v půl cestě mezi sopkou a sv. Petrem rozvěřel se nový jícen, o němž dříve nikdo nevěděl. Na blízku byla farma, plodící cukrovou třtinou. Z dělníků, již právě ve farmě pracovali, unikli ohnivé lávě jen někteří. V několika minutách zahynulo 150 dělníků a celá farma shořela na prach, nejenom budovy, nýbrž i stromy a vše, co kolkol bylo nasázeno a naseto.

Tato nepředvídaná událost polekala obyvatele města a celého okolí, o čemž my obyvatelé ostrova sv. Dominika jsme pozdě byli uvědoměni, protože telegrafické spojení bylo přerušeno. Zmíněný jícen pracoval neustále až asi do 3. hodiny odpolední ve středu. V tuto dobu jsme pozorovali silné dunění jako hromobití, což ovšem hromobitím nebylo, jelikož obloha byla jasná jako rybí oko. Dunění toto bylo slyšeti až na ostrově sv. Tomáše, pti čemž domy se třásly; dunění ozývalo pravidelně v přestávkách po čtvrt a půl minutě. Domnívali jsme se, že snad lodníci mají válečné cvičení, ač ovšem lodí nikde jsme neviděli. Tak asi k 6. hodině večerní začalo dunění a hřímání znovu.

Téhož osudného večera vypluly z našeho přístavu americký parník „Roraima“ a parník „Grappler“ směrem k Martinique. Tam panovalo hrozné zděšení po událostech shora uvedených. Místodržitel odkvapil s několika důstojníky z pevnosti de France do města, odkudž do blízkých osad telefonoval, aby rychle utkali, jelikož třetí jícen, který však horou byl zakryt, také začal sopiti. Město bylo ve hrozném zděšení a ač mnozí obyvatelé do vesnic se uchýlili, byl počet těch, kteří odevšad do města spěchali, mnohem větší, jelikož člověk postavený v nebezpečení, cítí se jistějším, může-li býti s jinými ve větším počtu pohromadě. Zpovědnice byly obleženy, neboť před

litám, které vlastně veřejné sady pronajímaly prostředkem spekulantů bohatců a chudšinu zbývá zde jenom nabytí přesvědčení, že jen ten, kdo peníze má, na pána si hrá a že v Praze tomu blaze, kdo má peníze. Avšak máme za to, že náš chudý a pracovitý český lid těmito bezohlednostmi žene se zrovna jako schválně ku přikrostiti svého smýšlení, jež v ohledu sociálním projevuje. Kde, jako právě ve veřejných sadech, má platiti naprostá rovnost, z této rovnosti nemá býti za krejcar nikdo vyjímán. To není ani svobodomyšlné, ani křesťanské, to jest prostě zneužíváno moci ze strany zrovna silnějšího oproti slabšímu, to jest zbytečné strpčování života a zhořčování citů chudým. Cizina pak se proto naší české lidumilnosti a to právem posmívá.

* * *

„Čiň čertu dobře, peklem se ti odmění“, může zvolati profesor právnické fakulty české university p. Dr. Cyril Horáček, druhdy tajemník městské spořitelny pražské. Pán ten věnoval se speciálnímu studiu sociálních věd, byl loni jmenován profesorem na nově zřízené stolici při právnické fakultě české university a horlivě pérem i slovem hleděl věcně klidným, vědeckým způsobem probírat a luštití řady důležitých otázek, jež v obor jeho studií a učení náležejí. Kde mohl a kde byla k tomu příležitost, ochotně hlásil se ku práci. Když stávající starší politické strany ve své krátkohosti i krátkozrakosti nepokládaly za svůj zisk pro své schůze a pro své orgány vědomostí jeho použití, tu Dr. Horáček sdělil a poskytl u nás doposud tak vážně a věcně nepropracovaný svůj „agrární program“ straně lidové, když se 1. dubna 1900 ustavovala. Jako mnoho jiných lidí očekával i on od čefa jejího p. prof. Dra. Masaryka více, než-li se tomuto podařilo dokázati. České veřejnosti bylo by to celkem lhostejno, kdo vhodný „agrární program“ v českých zemích uskuteční a v život uvede. Co ze země roste a co dle mathematických pravidel se spravuje, to jest všem stranám „záležitostí společnou“. Proto jest dovoleno každému, aby provedení toho svěřoval lidem ochotným, politických názorů jakýchkoliv.

Lidová strana s Horáčkovým „agrárním programem“ dělala při svém ustavení furor. Že však nijak ku předu program ten ve květináčích za okny slavné redakce orgánu dodavatelů panenské krve napotom nepřivedla a nevyčerpala, to jest patrné. To vidí každý. Dr. Horáček po půltřetím roce byl však tak smělym, že své výklady v ohledu agrárním přednášel také shromážděním, jejichž jádrem byli katolícky smýšlející držitelé české půdy. Tím se však jmenovaný profesor dopustil prý zločinu, že totiž katolíky v ohledu národohospodářském poučoval, když hřivně jeho lidová strana nerozuměla! Nyní se naň orgán její s jízlivostí vrhá a po něm docela zbytečnou zlobu oproti dru. Horáčkovi paponškuje také listy lidí, jež jsme měli za liberální a chytré.

hrozcím nebezpečenstvím chtěli se dobří katolíci s Bohem smířiti; a nemalý počet zahynul z těch, kteří z rána o slavnosti Nanebevstoupení Páně přijali svátost oltářní.

II. Ohnivý dešť.

Tuto chci věrně vypravovati, co jsem zvěděl od dvou mužů, kteří na parníku Roraima unikli jistě smrti. Vypravovali asi toto: „Bylo právě o slavnosti Nanebevstoupení Páně o 8. hodině ranní. Roraima zakotvila a Grappler také. Cestující plouli v lodických ku břehu, na němž se procházel nepřehledný dav. Tu najednou jakoby se temným rachotem rozpůlila kouřící sopka, kteráž jest asi hodinu od města vzdálena. Jícen ohnivý, hrozný na pohled rozvěřel se před nepočtenými diváky. Veliká část města se sesula, mezitím rozlival se ohnivý proud lávy na ostatní část města, a v několika okamžicích usmrtila 40.000 obyvatelů. Tak náhlé bylo neštěstí toto, že většina zemřela tak, jak žila. Město bylo jeden plamen a jeden oheň, kterýžto několik dní město zhoубné ničil a hubil.

Parník Grappler se vznal a potopil v plamenech do moře. Také na Roraimu padala lava. Jeden zpravodaj padl strachem na palubu; asi 8 mužů, na něž lava pačala, přikrylo jej, a právě tomu měl děkovati, že nezahynul, neboť mrtvolý, kteréž jej kryly, zbraňovaly lávě, že nemohla k němu vniknouti. Pokladník právě vycházel z kajuty, i byl v tom okamžiku tak polekan, že spadl zpět do kajuty, a tak život zachoval. Námořník, na jehož hlavu padla lava, křičel a svlékl se bolestí, i prosil úpěnlivě, by láva s hlavy šňala. Hned bylo žádosti jeho vyhověno, avšak s lavou šňata i kůže s hlavy, která byla úplně spálena. Z toho dá se poněkud souditi, jaké bolesti trpěli, kteří lavou byli zasypáni, ovšem jen krátkou dobu.

Také Roraima byla ihned v plamenech, ale náš zpravodaj s nemnohými raněnými s hořící

Když u nás neodvialý muž nedá se spon-
tati omezenosti toho kterého slovíčka, když
na korán jeho živnostenské redakční úzkopr-
sosti nepřisáhá a když pomáhá a ochotně pra-
cuje, kde zrovna práce jeho pro celek národa
platné ovoce přinéstí může, hned je zpátečník,
vérolomec, nedůsledný muž, jakoby to bylo
nějakou zvláštní cti, výhodou nebo zásluhou
poskakovati ve směsném komonstvu lidí, kteří
za deset let budou jedním předmětem pos-
měchu a druhým předmětem lítosti, že chtěli
hráti úlohu tam, kam jenom nešťastnou pro
sebe náhodou zabloudili.

Dr. Horáček ochotou svou, když vědo
mostmi svými přispěl ku poučení hospodářského
lidu, který jest smýšlení katolického, zjednal
si daleko více reputace, vážnosti a půdy, než-li
kdyby dále marně čekal a p. rabíny a pastory
na ten „obrat“ v zemích Českých, který zde
nikdy nenaestane. Útoky naň činěné ze stran
zjednájí mu mnohem více úcty, než-li by mu
ze stran oněch zjednálo nejhušší podkuřo-
vání a velebení.

Dr. Horáček jest svým postavením, svými
vědomostmi i svými poměry muž tak samo-
statný a neodvialý, že útoky naň činěné jsou
marným povykem a jenom k vůli reputaci lidu
katolického toho železi sluší, že nebyly v Praze
důkladně a důrazně odmítnuty ze strany, již
přednáškou svou poslouchal. Podobná opomenutí
spůsobují, že mnozí laikové potom velice ne-
snadno odvažují se ke stykům se stranou, která
je napotom nebrání a nijak se jich nezastane.

Obrana.

O vědě a víře. Deset řečí konaných ve
slavnostním sále svatováclavské zálavní v Praze.
K tiisku upravil Magr. Jan Drozd, c. kr. profesor.
Vydáno nákladem družstva „Vlast“. Publikace tato
jest jednou z nejzajímavějších knížek poslední
dobou vydaných. Nejenom že jest vzácně cennou
svým obsahem, přinášeje pod záštitou „Křesťanské
Akademie“ v Praze letos konaných deset před-
nášek „o vědě a víře“, jasným a přesvědčivým
spůsobem ukazuje, kterak věda nevyklučuje víru a
kterak víra nevyklučuje vědu, ale ona jest také
nejvážnějším a rozhodným odbytím vývodů oněch
řečníků, kteří v poslední době z různých důvodů
rozběhli se po českém království, aby se českému
lidu chlubili mezerami a nedostatky — ve svém
vzdělání a ve svých názorech na odvěké řády
světa. Přednášky tyto, rovněž jako jejich publiko-
vání, znamenají proto důležitý čin v kulturním
našem českém životě a ve snahách a v bojích
o pojetí a ustálení jistých mínění. Jsouť pádnou
odpovědí na všelijaká málka povídání, proti nimž
ze strany katolické věsti polemiky bylo by mar-
ností a zbytečností. Po uveřejnění této serie před-
nášek bylo by vzácnou přímo drzostí, chtít někde
vykládati, že víra jest nepřítelkyní vědy a věda
že nesnese víry.

O uskutečnění těchto přednášek má nejprve
nejší zásluhu zasloužilý a oblíbený bývalý profesor
náboženství malostranského gymnasia a známý
spisovatel magr. Jan Drozd. Jeho neuvážené hor-

lodi francouzskou válečnou lodí byli zachráněni.
Třetí parník byl v přístavu, chtěje do sv. Lucie
odplouti. Sedmáct mužů zahynulo. Pán jakýs ze
sv. Dominika, který byl lavou zasažen, vrhl se
do moře, aby aspoň poněkud vodou se ochladil.
Loď sice doplula do sv. Lucie, avšak ani jeden
námořník nebyl zachován, všichni zahynuli ná-
sledkem ran od hořící lávy.

Stalo se, že jistá osada, čítající 5000 obyv.,
z polovice vodou byla odplavena, druhá pak
polovice tak byla stíněna, že s jedné strany hro-
zila záhubou rozvodněná řeka, s druhé pak roz-
poutaná sopka. Z dvojího zla volí člověk raději
menší. Snad se podaří řeku přeplavati. Ale achi!
ubozí zahynuli ve vlnách.

III. Proč se tak stalo?

Zasloužil-li ostrov Martinique takové na-
vštívení?

Ostrov Martinique jest francouzskou osadou,
a myslil by se, kdo by se domníval, že osada tato
lepší jest než mateřská země Francie. Nedá se
upřít, že vznešení a bohatí páni v chrámě otce
Ducha svatého vroucně a nábožně se modlívali
i všedního dne při mši svaté. Také byly přetné
domy okrášleny sochami a obrazy blahoslavené
Panny Marie, sv. Josefa, sv. Antonína Paduan-
ského a jiných svatých. Neměliť ostrované nedo-
statku dobrých a zbožných mužů a žen. A přece
nedá se upřít, že většina obyvatelů žila bez víry,
že žili nemravně, ano že v srdci jejich zabývala
se satanská zloba proti Bohu a církvi. Město sv.
Petr bylo známo jako město převlemlí rozpustilé.
Radovánky, tanec, hudba, divadla zaujaly mysl
a srdce úplně, tak že nezbyvalo času pamatovati na
věci nadzemské a nebeské. Jestliť mravnost na
všech západoindických ostrovech nechvalně známa,
ale ve francouzských osadách má nemravnost cosi
hledaného, nestydatého a nepřírozaného. Na žádném
ostrově nemají zednáři a odpůrci náboženství

livosti, vzácnému taktu a váznému pojmání stá-
vajících situací podávalo se celou řadu řečníků
stakatí a při přednáškách jejich dvorana svato-
václavské zálavní nevybranějším obecnatvem
desetkrát naplniti. A to za přítomné rozbáranosti
a neovornosti katolických a konservativních kruhů
v Praze znamená skutek veliké váhy a řídkého
zdaru! Kdo druhý si to troufá dnes dokázati?

Magr. Jan Drozd náleží v Praze mezi ty
vzácné činitele ze kruhů duchovenstva, k nimž
zde laikové všech společenských vrstev chovají nej-
větší důvěru a vážnost. Skromnost magra Drozda
sama vždycky hledí, aby jeho osoba stála co nej-
více v pozadí i v záležitostech, kde jí náleží nej-
přednější místo. Nikdo by při laskavém, skromném
starším „panáčkoví“ netušil, jaké vlivy v jeho
rukou spočívají, s jakou energií a obratností ve
společnosti skoro výhradně laiků katolické věci
dovede sloužiti a jaké vážnosti požívá tam, kde
jiní přeluhníci jeho stavu nejnepatrnějších věcí
domáhají se marně. Tento takt a společenská
routina magra Drozda není dostatek docesná
hlavně proto, poněvadž jest mužem bez nároků.
Nikomu nepřekážá, s niktým nekonkuruje, proto
nad nikoho se nevynímá, a ve skromnosti a
tichém ústraní hledá vlastně pro sebe největší
výhodu.

Kdyby si pražských poměrů znalý odmyslil
tichou činnost magra Drozda z veřejnosti, tu by
každý sbledl ohromné společenské propasti, jež
takt jeho dnes na různých místech v Praze platně
a tiše vyplňuje. On svou osobu nikam na ukásku
nevodí, ale za to všude čile a přívětivým úsměvem
se kmitne, kde by jeho slovo, rada a zakročení
mohly prospěti. Jeho vzácné vědomosti a zkušeo-
nosti národohospodářské postavily ho v čelo svato-
václavské zálavní a uvedly ho do správní rady
„Živnostenské banky“. Co to pro věc, již jest
oddán, znamená, to dovede posouditi jenom ten,
kdo má příležitost Drozdovu účinnou ruku sledo-
vati. Typický jeho zjev jest jednou z nejoblíbe-
nějších u laiků osobností ze kruhů duchovenstev
v Praze a bylo by si jenom přáti, kdyby nalezl
hojně následovníků, kteří by jako on dovedli
jemným, vlastenecky vřelým, pokroku milovným
spůsobem odstraňovati ploty a propasti, jež na
jiné straně jiní mezi duchovenstvem a laiky zby-
tečně shánějí. Věru že by potom nebylo řeči o
nějaké neovornosti, neláse a malicherném sporo-
vání. Poukazuje dneš obavláště k záslužné čin-
nosti magra Drozda a k jeho taktu a vřelé ochotě
dobré věci platně sloužiti.

Uspořádáním a publikováním cyklu přednášek
„O vědě a víře“ ukázal magr. J. Drozd mnohým
pádně, jak se dobré věci slouží. Nelze tuto jeho
zásluhu ponechati bez ocenění a uznání. Při tom
uvádíme, že loni magr. J. Drozd velice účinně
zasáhl do projednávání veřejných našich záležitostí
nanejvyšší věcnou a časovou publikací „Cesty ve-
řejného mínění jindy a nyní“, na kterýžto spisek
vřele upozorňujeme. Máme za slušné, aby se o čin-
nosti magra Drozda v této rubrice stala záslužná
zmínka. Nebylo by spravedlivým platně práce po-
nechávati bez ocenění nebo dokonce bez povím-
nutí, když znamenají kus vážné a účinné obrany
proti nevěře a proti másotečnické povrchnosti.

Husova důslednost. Roku 1412 tři mlá-
denci, odírali veřejně katolickým kazatelům
takové smělosti a drzosti jako na ostrově Mar-
tinique.

Tak daleko sahala zloba proti náboženství,
že roku 1890 v pevnosti de France umluvili se
bezbožníci zneuctiti průvod Božího Těla, a vy-
myslili plán právě pekelný. Nachytalí potkanů a
ocásky jejich házeli po monstanci přes protest
tehdejšího biskupa. Za to musilo celé město trpěti;
neboť zahynulo obnēm. V loňském masopustě vy-
myslili svobodní zednáři zvláštní způsob rouhání
se nejsvětější Svátosti. Jeden přioděl se rouchem
biskupským a nesl v rukou monstanci, provázen
četným zástupem spustlíků. Mesi průvodem byli
mnozí, kteří veřejně přijímali. Proti takovému
rouhání, od něhož i protestanté se odvraceli, nemá
církve u vlády francouzské žádného zastání. Vádyť
jest vláda ráda, že se jí dílo satanské daří.

Anebo co soudí čtenář o tom, když v ne-
děli v hospodě naproti biskupskému chrámu četné
zástupy tanečníků čekají na znamení, až zvony na
věži se ozvou a věřícím ohlašují, že biskup žehná
věřící nejsvětější Svátostí! V téměř okamžiku začíná
divoký rej, jakoby sám ďábel tanečníky poháněl
smíchem a klením, aby jen vyvolali pomstu Boží.

Jistý kněz z Burieidu, kterýž bydlí na ostrově
sv. Trojice, jižně od ostrova Martinique, podává
v listě k rodičům zprávy o pekelné zlosti oby-
vatelů ostrova Martinique, jimž zednářská vláda
všecko povoluje. Píšeť:

Slyšeli jste, že bobopustá sebranka na ostrově
Martinique o velkém pátku zabila prase a pak je
přibila na kříž, a v neděli velikonoční honila živé
prase ulicemi s bobopustým pokřikem: Ejhle, vstal
z mrtvých! Ti, kteří ušli brožnému navštívení
Božímu, vypravují, že na slavnost na Nanebevato-
pení Páně mělo býti nové rouhání provedeno, což
ovšem Bůh zamezil brožnou návštěvou. Která pak
vláda by nechala bez trestu rouhání, když veřejně
podává se koni hostie ku přijímání!?

ve smyslu řečí Husových; byli proto jati.
Jakmile se o tom Hus dověděl, kráčet v čelo
velikého zástupu na radnici. Představiv se
s několika mistry konšelům, řekl jim, že jest
sám příčinou vřivnosti oněch mladíků, a proto
aby spíše potrestali jeho než jaté provinilce.
Zde mohl Hus snadno ukazovati hrdinství,
když venku stálo pouze radikálních studentů
na dva tisíce, nepočítáme-li v to ani jiné
Pražany. Hus věděl, že by byli tito lidé ne-
pěknou konšelům zahráli, kdyby se byli od-
hodlali konšelé k zajetí jeho osoby.

Opatrní otcové ovšem pokrčili rameny,
deputaci propustili a vybědli lid k rozchodu;
když pak se lid rozešel, pak teprve dali vý-
tržníky odpravit.

Nyní se najednou zase Husovi vrátila
opatrnost, když viděl, že konšelé přec jen měli
dosti kuráže, a proto v neděli na to se ne-
zmínil v kapli Betlemské o tom případě ani
slovem. To ovšem nebylo vhod lidu toužícímu
po randálech; proto se začali Husovi vysmívati,
že mu bítice ústa zamkli. Hus se ovšem ulekl,
když viděl, jak jest najednou jeho popularita
otřesena. Mohl si vzíti naučení proč přemnozí
lidé při něm vlastně stojí. Ale aby si u vrto-
šivého lidu nezadal, hned druhou neděli počal
chváliti velice život i smrt statých mládenčův.

Ale když přišla řeč na „i jinochy v Kost-
nici, Hus ani slovem jejich počínání nepochválil;
— zde už nestály tisíce lidí, a proto bylo
hrdinství těžší. Třikrát tedy Hus v příčině
mladíků své chování změnil. Dokonce se hájil,
že sa vspoury pražské nemůže on, ale král a uni-
versita.

Proti prostopášnostem krále Václava se
mistr neočýval, ač byl svědkem očitým jeho
nepříkladného života; zde ruka ruku myla; za
to pronásledoval zbožného a bezúhonného ar-
cibiskupa Zbyňka, katolické bezúhonné mistry
krajany a na vzdálené kardinály věděl věci
nejšpatnější. Byla to nestrannost a důslednost?
Sami husité zemřelého Zbyňka pokládali za
svatého a mrtvole Václavova vyčítali pijáctví,
usvědčující tak bezděčně Husa z převráceného
počinání.

Hus k vůli většinu triumfu svých zásad
několikrát v kázáních svých ohřival nesmysl-
nou historickou lež o papeže Johana a tvrdil,
že papežství založil teprve Konstantin Veliký.
Před sněmem Kostnickým honem své ukvapené
tvrzení o původu papežství vymlouval.

V Čechách tvrdil, že každý hodnostář
ztrácí právo na svůj úřad; v Kostnici se dup-
nutí Sigmundova však zalekl a „vysvětloval“,
že to nemyslí tak zle; prý břišníci nikoli ne-
právem, ale pouze nehodně svůj úřad drží.
Proč toto překvapující „vysvětlení“ neudal
nikdy v Čechách?

Každý řádný reformátor končí své kázání
napomenutím posluchačstva a nikoli nádvankami
jiným. Hus však končil své kázání tepáním
kněží. Není tedy podivno, že mnohý z prostých
posluchačů myslil, že jest již dosti „reformo-
ván“, jestliže brojí proti kněžstvu jako Hus.

Tvrdil, že každý smrtelně hřešící člověk
jest před Bohem zlodějem, poněvadž proti
vůli Boží užívá pokrmu, deště i povětrí. Jak
se tedy mohl bez rozpaků lísat ku králi,
který měl i ve vlastní bibli oplázt obrázky a
svému služebnictvu nestoudně přezdívký dávat?

Zač měl vlastně považovati tohoto svého
příznivce? Pro Husa nad Prahou byl prohlášen
interdikt; a když tedy za jeho pobytu v Praze
kněží přestávali konati služby Boží, horšil se
nad tím; když však někteří dále církevní ob-
řady konali, vysmíval se jim, že neposlouchají
svých představených.

Jednou se obražoval proti výtce, že by
někteří z jeho žáků dbali pouze Písma a vy-
kladů papeže a kardinálů si nevšimli. Jindy
však zval papeže antikristem a podvracel váž-
nivě nejvyšší autoritu církve učící.

To jsou jen některé ukázky z Husovy
důslednosti. Divíme se, jak někteří z moderních
ctitelů Husových nad každým výrokiem mistro-
vým učeně přemýšlejí, jakoby každé jeho slovo
bylo myšlénkou genia. A zatím Hus častěji
podřimoval než „dobrý Homér“, jak se říká.

Dobře napsal slovatný a nestranný his-
torik Helfert: „Hus nebyl ani samostatný ani
systematický myslitel; sotva bude jeden důle-
žitější článek, ve kterém by od počátku až do
konce veřejné své činnosti jeden a týž náhled
neústupně byl zachoval; nikdy nedospěl k dů-
sledné sestavené soustavě bez odporů a bez
mezer“. (Mistr Jan Hus, 216.) My tuto křehkost
Husovi rádi promíjíme; vádyť jeho oslavova-
telé nyní již zacházejí při velebení Husa do
nedůsledností horších, které jsou tím méně
omluvitelné, že se dějí zámyslně. Ale přes to
Husa nemůžeme pokládati za nějakého genia,
jemuž cíl jasně před zraky tane a jehož
slova a skutky jsou důsledkem hlubokého,
bystřého a důsledného přemýšlení.

Hlavním cílem jesuitů bylo právě povznést duševní a mravní úroveň kněze. — Lid (husitský) neustále byl na nejvyšší nepřátelský, vřel všemu udavačství proti nim; vyt oknána jím okna a předsídláno jim synů Jidášových. Utraquisté hlasitě mluvili v jejich kostelích, blábili se k těm, kteří se spovídali, aby je poslechli: když vystaven byl hrob Boží, mnozí chodili okolo oltáře s klobouky na hlavách.

Protestant Arnošt Denis: Konec samostatnosti české, 458, 464 5.

Politický přehled.

Sněm království Českého dosud nedostal se k plné práci a k nějakému vážnějšímu rozhodnutí. Ponejvíce pracuje se ve sněmovních výborech. Ježto se zdá, že sněm v září nebude svolán, naléhá nejvyšší maršálek na to, aby nyní sněmování bylo delší, by se vyřídil i zemský rozpočet. Dosavadní jednání jde hladce, jakoby vůbec nebylo sporů českoněmeckých. Dne 26. června zabýval se sněm prvním čtením vládní předlohy s osnovou zákona, jímž se prodlužuje osvobození daně z příjmů od přírůstků na delší řadu let, dále prvním čtením zprávy výboru, kterou předkládá se osnova zákona, týkajícího se zemské dávky ze spotřeby piva. Mimo to vyřizeno první čtení zprávy zem. výboru o úpravě služebních poměrů úředníků při okr. výborech atd. Dne 30. června předmětem denního pořádku sněmovního bylo první čtení německých návrhů: jak zachovati se ku chystanému zvýšení cla z dovozu chmele v něm. říší, dále návrh, týkající se potraviny daně z masa a j.

Na ostatních zem. sněmích projednány též některé návrhy a schváleny různé předlohy.

Poslanci katol. strany národní na zemském sněmu moravském ustavili se jakožto samostatné sdružení a zvolili svým předsedou dra. Koudelu.

Krajinský sněm byl 25. června uzavřen, nevyřídil ani jediné předlohy, ježto obstrukce na prvních dvou schůzích jednání jeho zmařila.

O rakousko-uherském vyrovnání dosud není jasno. Vláda rakouská zpravila sice šl. Szélla, že se Rakousko rozhodlo vypovědět obchodní smlouvu, přes to ministři radili se v pondělí korunni radě zase o sporných otázkách. Kvota byla opětně císařem ustanovena a sice na dobu od 1. července 1902 do 30. června 1903 pro naši polovici říše 66⁴⁰/₁₀₀ procenty, pro země uherské 33⁴⁰/₁₀₀.

V Haliči činí se již opatření, aby zařízení byla pohraniční finanční stráž proti Uhrám.

Obnovení spolku Německa s Rakousko-Uherskem a Itálií bylo 28. června v Berlíně podepsáno, ale dnes trojpolek ani z daleka nemá té vážnosti jako při svém založení.

Pruská policie ve Hnězdně vyzvala všechny tamní hostinské, aby svá polská jména na firmách proměnili v německá, jinak že to učiní policie na jejich náklady.

Francouzský ministerský předseda Combes předložil ministerské radě k podpisu dekret, jímž se nařizuje, aby bez prodlení byly uzavřeny všechny kongregační ústavy, jež byly od prohlášení nového spolkovacího zákona bez úředního povolení otevřeny. Ústavů těch je na 130.

Králi anglickému Eduardu po operaci vede se dobře, ač prý pravý stav věci se jen zastírá. Lékaři prý sami pochybují o uzdravení se krále. Mezi Boery a Angličany panuje nyní úplný klid. Bída mezi Boery je velká; čekají zatím na peněžité příspěvky z Anglie, aby si mohli vystavět farmy a opatřit stáda dobytka.

Z činnosti katol. spolků.

Z Chrásti. Dne 29. m. m. přednášel v katolické Jednotě zdejší jednatel spolku o životě mistra Jana Husi. Členové sešli se v hojném počtu.

Z Vamberka. Křesť. katol. vzděl. spolek „Svornost“ pořádá 29. června v hostinci p. J. Frydrycha v Záteři schůzi, při níž promluvil dp. Frant. Beran, kaplan z Cuclavi, o důležitosti katol. spolků a námitkách proti nim. Řeč vyvolala byla s velikým sájmem a jest si jeu přáti, aby slova řečníka hleděli posluchači též nyní v praksi vůde uplatňovati.

Z Kejřovic a Lipnice. Křesťansko-sociální katolický spolek „Svornost“ pro Kejřovice měl 8. června odpoledne členkou schůzi na oslavu 25letého jubilea papežského sv. Otce Lva XIII. Veschůzi této, usnuli i členami četné navštívené, velmi poutavě řečnil p. Hrdel Svoboda z Lipnice o výchově dětí. Na to dp. Maximilian Smrčka, kaplan z Lipnice, pojednal o životě sv. Otce Lva XIII.

Katol. národní jednoty paní a dívek v Chrásti měla minulou neděli členskou schůzi. Členek sešel se počet hojný, ačkoli krásná pohoda svala k výletu. Dp. J. Šandera, katecheta a duchovní rada, podal některé pokyny a rady. Při ustavující schůzi promluveno bylo, jak důležitý úkol má žena, manželka vůbec a tedy tím spíše co dobrého vykonati může žena i dívka, jsou-li proniknuty živou vírou. Ohledně blížících se oslav Husových poněkud, proč

vlastně se na většině místech konají, že nikoliv tak s lásky k Husovi, nýbrž s příčin osobních a stranických. Hus, jenž upřímě svůj národ český miloval, kdyby předvídal, jaké bouře způsobí jeho učení, jistě by tak nejednal. Vyřídění skutečné sláuby Husovy, brátce vloženo jeho učení odchýlné od učení církve katol. Zdat Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

»OBNOVU«

v Praze lze dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Pětkopech.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou: p. P. Gibl. Křikava, O. Praem., složil kanonickou spouň na faru v Mladé Bělitz; p. Km. Aliger, administrátor, za faráře v Křálčicích, p. Jan Žirm, kaplan Lanškrounský, za faráře do Třebovice, p. Rudolf Dufek, kaplan v Jelení, za kaplana do Činčevsi, p. Josef Soukup, za kaplana do Jelení, p. Jos. Cerman, kaplan Mladkovský, za koop. do Těchonína, p. Fr. Hendrych, kaplan, za administr. v Mezitřetí, p. Václav Zörnig, kaplan Pardubický, za kaplana do L. Týnice, p. Jos. Tajovský, kaplan v Labaké Týnici, za kaplana do Pardubic, p. Josef Svátek, kaplan Činčevský, odešel do pražské arcidiecése, kde byl na faru Ohařskou investován.

Protektorát městské rady. Křiklavé naše plakáty mívají velmi často reklamní odporučením „pod protektorátem městské rady“. Odporučením toto mělo by býti dle významu tak elitní korporace, jakou jest bez odporu městská rada král. věnného města, také jakýmsi významem pro protežovaný podnik a proto měl by býti při udělení této protekce přece nějaký výběr. Ale v poslední době plyná se tak tím protektorátem městské rady na plakátech, že tomu již ani nevěříme, že městská rada byla o něco podobného žádána. Zrovna oblažovaný protektorát městské rady ku pouličnímu kraválu při „oslavě“ Husově považujeme za humbug, jímž chtějí zdejší randalisté zaslepit občanstvo oči. Bude to as podobný manévř, jaký byl loni ztropen podpis obecních starších III. sboru na plakátech při stejné příležitosti. Mnozí byli podepsáni a vytištěni bez svého vědomí a bez dotazu na husitském provolání. Znajíce již fortelnost pokrokových vůdců, pochybujeme silně o pravosti protektorátu městské rady nad přednáškou Hajnovou, jenž zajisté i bez tohoto protektorátu dovede popustiti své služi vřči klerikálům a vyprovokovati náležitý dojem u svých kamarádů.

Národní slavnost matiční pořádá se místními odbory Ústřední Matice školské v Hradci Králové v neděli 6. července 1902 v městských sadech „Na stělnici“. Laskavě spolupůčinkují vlastenecké spolky Královéhradecké a mnozí obětaví jednotlivci místní. Program: Koncert úplné kapely p. Divišovy z Rosnic; zpěv, solové vystupy a žertovné přednášky, kuplety; pošta, koulení o ceny; balony, ohňostroje atd. atd. Spanilomyslné dámy obstarají buffet, v němž bude možno za levný peníz obdržeti chutně upravené pokrmy a výborné nápoje všeho druhu. Po celou dobu slavnosti bude se tančiti v zahradním sále, večer pak pořádá se v sále besedním v Hradci Králové domácí věneček o půl 9. hodině. Slavnost zahájí sokolský průvod s hudbou o 2. hod. odpol. Začátek slavnosti v sádech o 3. hod. odpol. Vstupné do sadů: osoba 40 h, rodina 1 K, pp. studující a c. a k. vojsko 20 h. Večer do věnečku platí osoba 1 K, rodina 2 K, pp. studující 40 h. Za nepříznivého počasí přeloží se odpolní slavnost do tělocvičny Sokola Královéhradeckého.

Na c. k. gymnasiu v Hradci Král. bude zápis žáků do I. třídy dne 15. července od 9 do 10 hodin, dne 16. července od 8 do 9 hodin. Hned po zápisu jsou písemní zkoušky. K zápisu přines každý žák křesťan (rodný) list a frekvenční vyvěšení.

Studentská nocléhárna v Hradci Králové. Jako předešlé dva roky, tak i letos otevřena bude studentská nocléhárna, zařízená na žádost K. Č. T. a vydržovaná městskou obcí v tělocvičně obchodní akademie. Nocléhárna vyhovovala posud v každém ohledu jak upravením, tak čistotou a vzdušností. Původně zřízena byla na 3 postele řádně upravené; když ale ty nestačily, přidána byla ještě 3 lůžka. Tak bude i letos. Všichni studující, kteří doufají použíti zdejší nocléhárny, vyslovili se o ní velice pochvalně, a dle jejich vlastních výroků najde se po akrovnu tak řádných nocléháren. Nocléhárny používají bezplatně, kdo se prokáží legitimací K. Č. T., potvrzenou ředitelstvím ústavu, kde letošní druhé pololetí studovali. Nemají-li této, stačí předložit vyvěšení z druhého běhu letošního roku. Nocléhárna otevřena bude 1. července t. r. Kdo přejí si nocléhovati, oznamtež dopisem den napřed.

Průmyslové muzeum pro severo-východ. část král. Českého v Hradci Králové pořádá v neděli dne 6. července t. r. výroční výstavu prací kursů mařilských, kursů pro modelování a ciselování a kursů pro kreslení. Výstava nalézá se v budově c. k. odb. školy v levo v přízemí č. 11. Otevřena jest od 9 hod. ráno do 5 hod. odpol.

Pozor na ústa. Hradecké klepny rázem vyetřilivěly. Jedna panička kdesi rozhodně tvrdila, že s dámy výslovně jmenované bývaly též v tajném saloně, o němž „Osvěta“ vybábila strašlivé věci. Když však manžel nařčené dámy žádal přímy důkazy, aneb výpověď před soudem, šla panička do prosa a svedla vše na školáka, jenž prý měl seznam návěštůvníků „salonu“ napsaný. A kdyby dnes někdo uhodil na hlavní klepnu „Osvětu“ a její obaluhovatele, svedou to také na „školáky“, kteří ovšem jsou trochu staršími nežli

školáci obecné školy. Proto pozor na ústa! Odsuzujeme sice zjištěnou nepravost, ale odsuzujeme také baběské klepety pokrokářů, kteří zatáhli do bahna beze všeho důvodu dámy s mariánské kongregace ano i kněze. Zvrhlost těchto klepůvů se všeobecně odsuzuje. Kdo se dopouští dábelaké pomluvy, není o nic lepší darebák nežli návěštůvník salonu, a naše klevetivá společnost dala si špatné vysvědčení, když bezmyšlenkovitě opakovala pomluvy o zcela nevinných lidech. Dnes po střízlivé úvaze se všeobecně uznává, že by počet proutopášíků dal se lehce spočítati na prstech ruky a že byl zbytečně Hradec kompromitován v „Osvětu“ a „Času“ lidmi, kteří v podobných věcech jsou snad sami dobře obeznámeni, protože hnedle z každé druhé osobnosti nadělali vinníků. Každý hádá podle sebe. V podobných záležitostech musí v přední řadě žurnalistika pohoršení umenšovati a ne z komára dělati velblouda. Ovšem někdo osvěťákům namluvil, že ti nenávidění klerikalové mají také na salonu podíl, proto se uspořádala sensační štvavnice, která pány však úplně sklamala. Páni nyní obracíjí a prohlašují, že „kdo si troufá sáhnouti na štěstí a čistotu rodinného života, je dle jejich názoru člověk nemravný, ač je žid nebo křesťan“. Dříve o tom nevěděli a prohlašovali jenom křesťany za nemravy. Jest to dost, že se dovítí, že i nekřesťané mohou býti hlavními aranžéry podobných zábav a slouží to „Osvětu“ jenom ke cti, že po neurvalých útocích na křesťany obrátí také pozornost na nekřesťany, kde by mohla mluviti bez pomluvy. Podruhé, pánové, při podobných aférách buďte opatrnější a rozhlédněte se nejprv po svých přátelích, prve než se odvážíte ku ostouzení jiných. Vyhněte se aspoň vykrucování před soudem, který rozhodně musí utrháče k zodpovědnosti volati.

Realisté a pravda. Pražský „Čas“, jenž honosí se v čele svým ctihodným heslem „S pravdou ven“, přinesl dne 24. června b. r. mravokárný článek o demoralisaci hradecké společnosti. Ke konci této zprávy poznamenal, že prý na tomto mravním zlu měl účastnatí též nějaký kněz, doktor theologie. Redakce „Času“ byla vyzvána dne 26. června bisk. konsistoří, aby buď onoho kněze jmenovala, aneb tvrzení své odvolala. Dosud však dvojčetihodná redakce „s pravdou ven“ nepřišla a proto ovšem bude k mluvení přinucena. Tak tedy vypadá to s tou povýšenou realistickou intelligencí! Lhát ano, ale pravdu mluvit ne. K otázce této se ještě vrátíme.

Záložna v Hradci Králové. Za měsíc červen 1902 vloženo K 144.674 77, vybráno K 122.353 47, zůstatek K 1.370.068 21. Půjčeno K 136.409 —, splaceno K 108 522 53, zůstatek K 1.238 798 34. Počet důtů 2.480, pokladni obrát K 1.027.040 24, záruční fondy K 99.342.

Na Sanatorium v Janských lázních přispěli: Nejmenovaný kněz z Hradce Králové 50 K, p. Antonín Holub, farář ve Včelákově 10 K, p. Josef Kousal, farář ve Mělně 10 K, p. P. Norb. Hofer, koop. ve Vídeňském Novém Městě 2 K, P. T. p. Leop. Mazák, infulovaný probost atd. v Poděbradech 100 K oblig., p. Vojt. Kemeš, farář v Bohdánči 50 K, p. J. Štípek, farář ve Vys. Újezdě 16 K, p. Karel Kotrbelec, farář na Pouchově 20 K, někteří pp. duchovní z vikariátu Poličského 30 K, vikariát Hlavičský 57 K. — K témuž účelu dp. J. Vomočil, farář z Nové Paky alibil, že věnuje 200 K. Za veškeré přispěvky vroucně děkuje a o další snažné žádá b. Konsistoř v Hradci Králové.

Na hospodyňské škole ve Stěžerách odbývá se dne 13. července 1902 slavnostní ukončení školního roku s tímto programem: 1. O 8. hod. ranní služby Boží. 2. Po návratu z chrámu Páně zkouška z některých předmětů. 3. Děkování chovanky. 4. Proslav ředitelky a rozdávání vysvědčení. 5. Prohláška vystavených písemných a ručních prací.

Hrozným krupobitím navštíveny byly v úterý odpoledne 1. července okres pardubický a přeloučský. Nikoliv kroupy, ale kusy ledu sesypaly se z hrozivých mraců na požehnanou úrodu, již v pěti minutách nadobro zničily, střechy prorážely a lidi ranily. Nátek ubohého rolnictva jest ardcervoucí.

Na jubilejní výšší realce v Kosteletě nad Orli s právem veřejnosti konati se bude zápis a přijímací zkoušky žáků hlásících se do první třídy dne 16. července od 8 do 10 hod. v ředitelně ústavu. Zápis žáků přicházejících ze škol městských aneb z jiných škol středních konati se bude dne 15. září od 8 do 10 hod. — Blížší zprávy lze si vyžádati u ředitelství ústavu.

Odhalení pamětní desky spisovatelů Řehořovi. Ve Stěžerách u Hradce Králové konalo se o svátku sv. Petra a Pavla slavnostní odhalení pamětní desky Frant. Řehoře, českého spisovatele, na rodném jeho domku. K slavnosti odhalení dostavili se ve velkém počtu spolky a hodnostové z okolí. Z Král. Hradce zavítali sem m. r. a továrník p. St. Červený a tajemník p. Domečka. U rodného domu, kde se nalézá pošta, promluvil slavnostní řeč správce národopisného musea československého, lektor p. Ad. Černý, líče příi, nennavnou a dosud neoceněnou činnost Řehořovu. Staříček otec oslavenců byl předmětem obecné přátelské pozornosti. Při odhalení desky účinkoval stěžeráký převýček spolek „Mladota“. Na straně před obec školou vyřídil spisovatel Patrik Blažek minulost a nyníjší trudný duševní i hmotný stav lidu maloruského. Líčil, jak neznámými byli nám do nedávna Rusini, až přišel Řehoř, který prací více než dvacetiletou způsobil vzájemné styky Čechů a Rusinů a přispěl mírou velkou k tomu, že Rusini na všech stranách a ve všech oborech vyhledávají naše styky obchodní, průmyslové, literární atd. Z vlastní zkušenosti líčil, jaké naděje skládá ruský lid v národ český. A ty naděje zabudil v něm Řehoř, jenž lidu ruskému rozuměl více než mnohý z nich. Pro svou skromnost u nás neoceněn, byl na haličské Rusi vůde vítáným hostem. Slova se pak ujal ruský akademik p. Hankiewicz, jenž se vřelým záplem líčil lásku, uznání a vděčnost lidu ruského k památce Řehořově. Oslava zakončena v Besedě banketem.

Úkaz přírodní. Dne 30. m. m. viděti bylo nad Chrástí od 10.—12. hodiny odpolední krásnou

duhu se úplně jasněho počal kolem slunce v kruhu. Ovšem ihned dostavil se výklad, že prý bude válka.

Ze Zaječle. Dne 30. m. m. přihodilo se zde politování hodné neštěstí, při němž o život přišla matka a dítětem přes rok starým. Nešťastnou matkou jest vdaná žena Anastázie Piklová, která při kopání hlíny i s dcerkou byla zasypána. Přivolaný lékař s Chrásti MUDr. Martinec mohl konstatovati jen smrt.

Sjezd sboru dobrov. hasičů v Lejšově. Minulou neděli oděla se jindy skromná obec Lejšovka v roucho sváteční. A nebylo divu. Vždyť očekávala tolik vzácných hostů. V den ten konán byl sjezd hasičské župy Albrechtické, spojený s veřejným cvičením domácího sboru. Jak již bývá svyčkom při takové příležitosti tam, kde není kostela, sloužena byla máe svatá při krásné upraveném oltáři, její ochotně a nezištně zapůjčil p. Kutík s Liblic. Při teči, kterou měl vdp. děkan černilovský, promluveno bylo o účelu sborů hasičských a dobře vytkeny povinnosti hasičů vůbec. Odpoledne před velice četným zástupem lidu konáno cvičení. Při tom bylo viděti, že všichni členové sboru s horlivostí a láskou své úlohy zastávají, což již také několikrát při požáru dokázali. Ku cvičení tomu vyslal byl župou p. Václ. Kavalír, rolník z Rostok. Po cvičení šlo se do zahrady pp. J. Hejmana a J. Fejta, kde přichystáno bylo občerstvení. Za zvuků hudby černilovské rozšířila se zábava ve všech prostorách obou prostranných zahrad. Sjezdu účastnilo se 14 sborů, nepočítaje v to oddělení hasiček ze Šestovic.

Z Hronova. Na svátek sv. ap. Petra a Pavla konala se u nás řídká slavnost — posvěcení nového hřbitova. Hřbitov tento postavilo město Hronov svým nákladem poblíže farního kostela na svahu nad městem, odkud otvírá se oku utěšená vyhlídka na město a údolí padolské. Místa příhodnějšího pro poslední odpočinek neztává nikde v okolí. A město nešetilo také nákladu, aby to svaté pole příjemným a milým učinilo všem, kdož je navštíví. Obekhalo je kolem důkladnou zdí, postavilo slušnou márníci, střídilo sem vodovod, posázelo hřbitov stromy, a na přední straně, kde se vchází železnou, vkusně provedenou branou, založilo krásný park. Proto hřbitov tento sloužiti bude zajisté k ozdobě města a za vzor hřbitovům jiným. Obřady posvěcení vykonal jménem J. B. M. za přísluhy místního duchovenstva a za účastenství slav. městské rady a nešetětko obecního místního i okolního vdp. bisk. vikář P. František Pecka, děkan Náchodský. Týž pronesl také před obřadem řeč, ve které obratným způsobem vylíčil vznešený význam jednotlivých úkonů při svěcení a vložil přítomným věřícím na srdce, by i oni při vkročení na to posvátné pole pamatovali na své vlastní posvěcení a na poměječnost všeho pozemského. Ukázal, že na hřbitově nejkrásnější je rozřešeno to heslo: rovnost, volnost, bratrství, kteréhožto hesla v nynějším světě proti duchu náboženství Kristova tolik se zneužívá. Slova ta upřímně jakož i celá ta slavnost nevymizí zajisté nikdy účastníkům z paměti. A kž posvěcení hřbitova Hronovského je pobídka i pro okolní koláturní obce, kde nové zřízené hřbitovy se nalézají, by i ony možným učinily posvěcení hřbitovů vlastních!

Z Golčova Jeníkovy. Nákladem spolku sv. Ludmily v Golčově Jeníkově nádherně vymalovaný děkanství kostel bude v neděli o první zdejší ponti, dne 6. července b. r. o 9. hod. dopol., církevním posvěcením, kteráž vykoná vdp. biskupský vikář Antonín Schreiber ze Zlebě, účelí svému odevzdán. Jenom spolek sám věnoval na malbu tu 2820 K; mimo to přispěl zvelažčený p. patron Richard Fiedler tím, že zcela zdarma zapůjčil veliké množství dřev a prken na lešení. Spolkem sv. Ludmily konány též sbírky milodarů; mimo to křesť. dívky z Ráje-Stupáovic přispěly výnosem ze svých počestných sbáv. Malbu figurální na klenbě chrámové, smáznoující tři zdejší Mariánské pontě, provedl velmi zdařile P. T. pan J. St. Ottmar z Ústí nad Orlicí. Celá osada naše i široké okolí těší se velice na tu významnou slavnost.

Z Jilemnice. Dne 20. července odbyván bude v městě našem X. sjezd „První české pávecké a hudební župy“, při němž spěvácký spolek „Branišlav“ oslaví zároveň své 40leté trvání. Se sjezdem tím spojí někteří turisté dne 21. a 22. července dvoudenní výlet na naše krásné Krkonoše. Jest to nejpriznivější doba k horským vycházkám. Bude-li příznivé počasí, lze očekávati hojnou účast v našem pohorakém českém městečku. Již nyní dochází mnoho přihlídek k velkopolemu výletu na hory. Vyskytují se překrásné partie horské a kdo již jednou Krkonoše navštívil, touží i dále ty krásy přírody do strany pruské a naší milé vlasti ještě spatřiti. Kdo tedy hodlá pokochati se těmi přírodními zjevy, necht přehlédnout se nejdříve do 10. července t. r. se zálohou na celé zaopatření (mimo nápoje) K 16.— u Jos. Kubánka at. v Jilemnici.

Věrní až do hrobu. Událost věru řídká oznamuje se nám ze Sedce u Kutné Hory. Dne 29. června zaopatření byli svátcem umírajících manželé — staronákové 81letý Antonín Novotný a jeho manželka Karolina, ne mnoho mladší. Na večer zeznula v Pánu žena a za půl hodinky následoval i na věčnost věrný muž. Z manželství toho, v němž šli plných 68 let, nepočítal tudíž nikdo tíhu stavu vdovského, a věrní jsouce si na semi, věrní zůstano i v hrobě. Uloženi byli současně do společného hrobu za přičetného účastenství lidu.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Nutnost této jest velice naléhavou, an starý kostelík z roku 1810 nynějším poměrům nikterak nevyhovuje, pročes žádoucnou jest, aby při každé vhodné příležitosti pamatováno bylo sbírkami ve prospěch nové stavby chrámové. V době od 1. do 30. června 1903 k tomuto účelu kromě sbírek kostelních odvedli: 30 K: sl. Josefa Šafářová v Náchodě, 22 K 80 h: oratorijum číslo 2. od sl. Marie Rokošové v Náchodě, po 20 K: Nejmenovaná a ctěný sbor vojenských vysloužilců v Náchodě, po 10 K: sl. Eleonora Fiedlerová, učitelka v Hor. Starém Městě u Třebova a pan Jan Šimánek, c. k. stavební rada v Praze, 9 K 40 h oféra III řádu sv. Františka, 8 K 50 h: dp. P. Josef Vojtěch ze své administrace v Bílé Třebové, po 5

K: vdp. Monsignore Ant. Skobdopole, apošt. praest v Českých Budějovicích a urozená paní hraběnka Eliška ze Stubenbergů na Supí Hoře, po 4 K: pan František Moc, řídící učitel v Náchodě a vdp. P. Jan Bajsek, děkan v Nymburce, 3 K 56 h: pouzanci Rokolští z Kramolny, 3 K: vdp. P. Štěpán Bössler, opat ve Světlé, 3 K 30 h: jistý muž s Ném. Čermý, po 3 K: p. Antonín Špalák v Lipí, vdp. P. Trant. Tondl, profesor v České Bělé a p. Antonín Vít, rolník ve Vysokové a po 1 K: vdp. Jan Čubán, děkan ve Mochově a správa statku v Braunadorfu. Veškerým slochetným dárcům projevují se nejvteřejší díky se snaženou prosbou ku otěsné stejnosti na další dobrotitivé příspěvky, jež se přijímají na děkanství aneb zasílají mohou též na spolek pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě přímo poštou.

Bleskem poraněný. Při bouři dne 1. července byly v Čivčích dvě osoby bleskem omráčeny a popáleny, matka s dcerou, které v době úderu stály v síni. Matka hrozně popálena na prsou a dcera na pravé ruce a nose. Hospodář pan Matěj Křivka byl mimo dům. Blesk vjel komínem a dřevěným stropem do síně, avšak nezapálil.

Čtěte a rozšiřujte pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyrill a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil. Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě. (Morava).

Různé zprávy.

Literární listy, pojednávající o všech důležitých, cenných a zajímavých českých literárních zjevech, událostech a knihách, budeme pravidelně přinášeti ob číslu ve příloze. Počátek činíme dnes. Upozorňujeme na to své přátele a čtenáře.

Závody v pláči. Několik paní a slečen z předních kruhů v Chicagu přišlo na myšlenku, uspořádat závody v pláči, a ihned rozeslaly druhým Evinným oběžník, aby se přihlašovaly k těmto prvním toho druhu závodům. Téžto dně došlo k závodům těm za účastenství 14 závodnic a 150 svědků obého pohlaví. Slečna Greenová, krásná brunetka, čítající 19 let, vyhrála první cenu 100 dolarů. Podalo se jí vylouditi z očí 35 slziček za pět minut — rozumí se, že bez umělých prostředků. Paní Webová dostala druhou cenu 25 dolarů za 19 slziček. — Kolik slz asi prolili diváci smíchy na tuto podívanou?

Modrá růže jest nejnovější novinka v oboru pěstání květin. Vypěstání její podařilo se jistěmu zahradníkovi v New-Yorku p. mnohaletým namáháním. Vzácná novinka dopravena byla právě do Anglie a měla být o slavnostech korunovačních vystavena v zahradách královské společnosti botanické.

Pozor na žebrové listy z Jeruzaléma. Banda podvodníků seokupila se v Jeruzalémě, odkudž vysílá obrazy s lisovanými květinami, k nimž přiloženy nářky na velikou nouzi a chudobu s prosbou, by hojně milodary byly posílány ubohým a nuzným obyvatelům tamějším. Tato žebrová továrna skýtá výdělek četným osobám, kteréž obrazy hotoví, listy žebrové piší a rozesílají. Ve Vídni, Pešti, v Berlíně a Paříži jsou agenti, kteří jim posílají adresy do Jeruzaléma. Možná, že i Čechy a Moravu navštíví.

Drahá podívaná. K chystaným korunovačním slavnostem v Londýně stálo sedadlo na tribunách, jež byly zvlášť k tomu v ulicích postaveny, 3000 K, místo k stání 700 K. Místa v oknech prouhajmána po 2400 K. Přes tuto ohromnou drahotu byla všechna místa již prodána.

Rodina hady vyháněna. V malém venkovském obydlí blízce Seneca, 25 mil od Prairie du Chien v Americe, žije Muns Helgerson s rodinou. V novém domku, postaveném přede dvěma roky, od nedávna byli velice obtěžováni chřestýši, kteří se v domě nasadili. Farmář byl tak postrašen, že rodinu svou přestěhoval do starého obydlí a nový přístytek strhl v nádeji, že tam najde pelech hadů a tak je snadno vyhubí. Opravdu také jich značný počet zabito, leč rodina od hadů pokoje neměla; neboť ve starém domě se nějaký čas vyskytovali se tak hustě jako v novém, ačkoliv se činilo všechno možné, aby se žádný do přístytku nedostal. Jednou shledán jeden had v posteli, právě když někdo z rodiny se chtěl na ní položit a jindy matka dítka uspávajíc shledala, že má hada otočeného pod houpákem. Po delším hledání nalezen pelech v malé jeskyni nedaleko, kdež jich také přemnoho zabito. Pozoruhodné jest, že hadi neublížili nikomu z rodiny.

Plavčíci klášter přibyl těchto dnů do Tanageru na Azorském moři. Jest to veliká plachtová loď „Útočiště nejsvětější Marie“, patřící panteleimon-skému klášteru na hoře Athos. Kapitán a všechno mužstvo jsou mniši s hory Athos a oděni též ve mnišské roucha. Černé obarvená loď, na jejíž přídi nalézá se veliký kříž, obsahuje kostel, v němž kapitán otec Gerazim slouží denně mší svatou. Všichni nábožní námpřáci jsou Rusové.

Do kolleje Arnošta z Pardubic přijímají se posluchači vysokých škol pražských na celé zaopatření (zařizeny byt a posluhou, topení a osvětlení a stravou) a to buď: a) za plný poplatek 600 K za studijní rok, b) za poplatek smírný vzhledem k poměrům rodičů žadatelových neb žadatele samého, neb c) bezplatně. Žádosti za přijetí do kolleje studijními psaně, řidiči, po případe poručíkem spolu

podepsané, křestním listem, vysvědčením maturitním v originále, majetností neb nemajetností (obudoby) náležitě potvrzeným, vysvědčením lékařským, po případě o skouškách neb kollokvích na vysokých školách doložené přijímají se do 31. července 1903 pod adresou: Správní rada kolleje Arnošta z Pardubic v Praze I. Kdo chce snáti domácí řád, nechť se přihlásí osobně nebo dopisem s přílohou 40 h známkou u jednatele spolku Dra Karla Vondrušky, faráře a sv. Havla v Praze I.

Zase hazardní hráč. Hrabě August Potocki, majitel velkostatku v Zátoru u Krakova a mnoha statků na Rusi, komoří ruského cara, prohrál v jistém klubu varšavském 700.000 rublů čili téměř dva miliony korun, jež vyhrál na něm jistý ruský šlechtic v hazardní hře. Hrabě Potocki zaplatil prohru obnos ihned, ale vše rozdělila jej tou měrou, že pokusil se o sebevraždu. To mají páni divný pojem o šlechtictví.

Ke katolickému sjezdu. Veleduštojně duchovní správy uctívá prosíme, aby benevolentně počínaly o publikování sjezdového návrží, jež jsme právě rozeslali.

Plakátní Jubilejní jednoty lidumilů na Moravě proti pijáctví. „Varuj se první sklenice!“ zbývá už pouze poslední tisíc. Myšlenka, pojetí a provedení plakátu všeobecně se líbí. Obras v pravdě hluboce vzrušuje diváka. Prosíme opět o hojně objednávk. Plakáty po 60 h zasílá Jubilejní jednoty lidumilů na Moravě, v Brně.

Trestní právo obce. Nedávno se páni v Osvětě smáli, že prý trestnímu senátu krajského soudu povstává konkurent v trestním senátu obce Věkoše, která při vykonání trestního práva obecního dokládala se rozhodnutím trestního senátu (obecního). Ale že Osvěta má nejmenší příčiny právním vědomostem rolníků věkošských se vysmívati, svědčí: § 62. obecního zřízení stanoví, že jiných trestů než pokut peněžitých anebo trestu vězení ukládáno býti nesmí. Z tohoto zákonného ustanovení vyplývá zřejmé, že obecní odbor trestní (trestní senát obecní) každý přestupek zákona toliko na penězích trestati má a že jen tehdy trest tento v přiměřené vězení změnit může, když odsouzený nijakž není s to, aby pokutu peněžitou zaplatil. Pravidlem jest tudíž vlastně pokuta na penězích. Každý zákon stanoví nejnížší a nejvyšší tresty pro přestupky, tak že s ohledem na povahu spáchaného činu a na okolnosti s ním spojené výměr trestu bez obtíží vyhledati lze: leč trestní senát obecní není oprávněn vyměřiti trest pod nejnížší sazbu zákonnou.

Sdělujeme, že inserty do kalendáře „Štitu“ na rok 1903 dosud přijímáme.

Všechném dlužníkům důrazně připomínáme, aby na počátku tohoto II. půlletí své nedoplatky vyrovnali.

Administrace „Obnovy“.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 28. června 1902 i hl. pšenice K 15.50—16.40, žito K 12.30—13.50, ječmene K 9.30—10.00, oves K 6.80—7.60, prasa K 00.00—00.00, vlna K 9.70—10.20, hrachu K 18.00—20.00, došky K 17.00—24.00, jahel K 18.00, krup K 16.00—24.00, bramborů K 2.50—3.00, jetelového semínka červeného K 00.00—00.00, jetelového semínka ruz. K 00.00—00.00, máku K 38.00—40.00, lněného semene K 17.20—19.30, 100 kg. žit. otrub K 12.00, pšenič. otrub K 11.50, 1 kg. mála K 2.00—2.40, 1 kg. mála vepřového K 1.40—1.76, tvarohu k 0.32—0.38, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 12.00—16.00, jeden q cibule K 32.00—00.00, jedna kopa drobné zeleniny K 40.0—1.20, 1 kopa zelí 0.00—0.00 K, 1 pytel mrkve 0.00—00.00, 1 kopa salátu K 0.00—0.60, 1 kopa petržele K 0.00—0.00.

Vademecum seu Brevis Synopsis

materiae et casuum in cura alicuius frequenter. Ad usum potissimum clericorum et sacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychtz.

Stran 541 — 8°. — Cena broš. K 3.20, poštou K 3.50.

Knihy se schválením Ordinariátním vydané sestaveny je po způsobu slovníku abecedně, podávajíc kněží bez obtíže hledání poučení bezpečné ve všech pochybnostech kněžského působení se naskytujících, se všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v autentickém znění regulas Juris Canonici, seřazené bludů Wiklefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Syllabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnostech.

Biskupská knihtiskárna.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský
a řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený.

Pisárna a dílny: na Letné, Beloré-
dského štábu 612—VII. Sklad: Veltá-
Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Vá-
clavské sálky.

doporučuje uctívati: jesle, křížové cesty, Boží
trojice, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpo-
vědnice, křtitelny, klenoty, svícny, lustry,
pušky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů
solidního provedení, čehož dokladem jest množství vy-
svědčení veldůstojného duchovenstva.

**Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení!**

Sbírka 600 modelů soch od nej přednějších mistrů,
vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodů.

Převodní náklady, cenníky a rozpočty bezplatně a
franko. Ceny levné a přímé platby podstatně.

Čestky k poradám konají se na vlastní náklad.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecézi královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé
dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Pro založení

hřbitovní knihy

prakticky upravený tiskopis s pří-
ním linovalním, arch za 8 h;

juxtový poukaz na hrobní místo
pro hrobaře (arch = 6 poukázek)
za 6 h;

smlouvy na hrobky,
arch za 10 h

jakož i všechny jiné pro duchovní
správy potřebné tiskopisy nabíjí

Biskupská knihtiskárna.

Reservní fondy
K 100.000—

Splacené závodní podíly
K 56.000—

Záložna v Hradci Králové

ve vlastním domě na Malém nám. č. 118.

přijímá vklady od 1 K výše a s úrokem 4% dnem po vložení do dne
vybrání a vyplácí i větší obnosy bez výpovědi. Daň rentovou platí záložna sama ze svého.

Svým členům

půjčuje na směnky s ručiteli i bez ručitelů, na zástavy cenných papírů i skvostů,
oskenuje směnky a účty a obstarává inkassa.

Půjčuje na hypoteky a povoluje stavební úvěry za nejvýhodnějších podmínek
s nízkým úmorem.

Všecká vysvětlení ochotně budou podána v úřadovnách.

Clearing pošt. spořitelny
č. 826.505.

Telefon č. 6.

Převodní účet
Rakousko-uherské banky.

VZOR

ne zařídil jsem fotografický atelier v Hradci
Králové (v Adalbertině) a doporučuji jej pánovi
velečestného P. T. obecně. J. F. Langhans,
c. a k. dvorní fotograf.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské ra-
kovských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kniho-
skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Instrukce o katechismu a Oltáři

vydaná

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.

1 výtisk brožovaný 4 h.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro jarní a letní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veldůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové
Závod založen roku 1834.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podlaž.

**Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.**

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Upné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1883.

Samety. Pevné ceny. Plyše.

"SLAVIA"

vzájemně pojišťovací banka v Praze,
usavírá

pojištění na úmrtí a dožití, věna dítkám, penze a
pojištění množné.

25letý muž zabezpečí za čtvrtletní pojistné Kč 6-42 požitným kapitál Kč
1000.—, splatný hned po jeho úmrtí nebo při dožití 60. roku. Po
pětiletém placení pojistné se zmenšuje o dividendu.

Nejvýhodnější podmínky. Všechny sisk náležejí členům — pojistníkům.

V posledních letech vyplaceno 10 proc. pojistného.

Vyplacená dividendy 930.165-84 korun, rezervy a fondy
24.189.840-65 kor., dosavadní výplaty 70.232.873-58 kor.

Vysvětlení a sazby ochotně zašláš

Generální ředitelstvo banky "Slavia" v Praze, Havlíčkovo náměstí,

jako i generální zastupitelstva:

v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Pronajmutí bytu.

V čísle domu 36., jehož majitelem je
biskupské konsistorium, pronajme se byt
v druhém patře s vyhlídkou na velké ná-
městí o 2 velmi vkusně a pohodlně upra-
vených pokojích, s kuchyní a alkóvnou i
s ostatním příslušenstvím, pro vedení domá-
cnosti potřebným.

Byt ten ihned může být pronajmut
a obydlen.

Vzorové zařízení

slatinné lázně
VELICHOVKY

u Jaroměře v Čechách.

Osvědčené proti reumatismu,
dně, lachyzu, dále pro chudo-
krevné, skrophulosu, nemoci
ženské atd.

Úplně suchá poloha.

Výborná restaurace v režii. — Ceny
mírné. — Pošta a telegrafní stanice
v lázeňské budově. — Pro P. T. obe-
censtvo s okolí, pokud toto nehodlá
v lázních bydlet, a pouze do lázní
samýšlí docházeti neb dojížděti, dal
nový lázeňský lékař p. MUDr. V.
Maza sříditi volání p. hodnou míst-
nost, kde po vzaté lázni lze si odpó-
činkovati a se so'aviti.

Radte si vyžádati prospekt
od správy lázeňské.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Hledám byt pro studujícího

nižších tříd reálných, u slušné katol. rodiny
v Hradci Králové. Vyžadují svědomitý dohled ku
prospěchu a mravnosti, dobrou stravu a čistý,
zdravý byt, buď pro chlapce samotného neb spo-
lečně se žákem nižších tříd. Nabídka s udáním
ceny pod značkou "Byt 1903" proti insertnímu
lístku, poste rest. Hradec Král. do 10. července 1902.

Pozor!

Všechny stěné pp. consumenty a odběratele
pravého vlněného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerským se dne 19./6. t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různým pojmenováním,
jako "Vinacet" atd., na trh s velkými reklamami
uváděny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému
jako škodlivé uznány jsou.

**Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové**
odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohodnutí.

Co
dobrodiní

a jako potřebu pro každou
rodinu, důžno označiti

**Kathreinerovu
sladovou kávu
= Kneippovu,**

— která také denně více do oběhů přichází.

Žádná pečlivá hospodyňka nechť ne-
oláti, tento chutný a zdravotnický
nápoj zavést.

Nestává žádné lepší přísady a žádné
lepší náhrady zrnkové kávy, kde
tato lékařsky zakázána jest.

Kathreinerova sladová káva Kneippova
jest pravá jen v původních balič-
kách s ochrannou značkou — farář
Kneipp. Otevřené vyvážená, neb
jinak balená sladová káva, není nikdy

Kathreinerova.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 27.

Beseda.

Peměry v Jeruzalémě.

Píse J. Koucal.

(Dokontat.)

Noviny přicházejí z Evropy až za 2 neděle, knihoven není. Celé vyrašení Evropana spočívá v tom, že se několik přátel sejde v pivnici. Ženám přístup do veřejné místnosti je naprosto nemožný; byla by to revoluce proti orientálnímu národu. V městě mají ženské zvláštní galerie. Připojím-li, že evropské předměty luxusu tu ocházejí, pak doufám, že žádná naše dáma nemusí pl. konsulové v Jeruzalémě závidět. Jistě přináší takové paní svému muži obět, neboť ani služek nelze tu dostat a jest-li ji a sebou nevzala z Evropy, musí se spokojiti poslouhou černého Araba, ježto tamější ženské v té příčině nedají se k ničemu upotřebiti. Dokud nepadne hloupý závoj a turecké mnohoženství, jež je pro chudšího Mohamedána ovšem jen na papíře, je každá reforma vyloučena. K tomu pracuje v říši sultánové t. zv. mladoturectví, jenže za nynějšího sultána se mu nedaří; naspak pozorně se tu děsně zpátečnicktí a to stejně v Jeruzalémě jako v Cařihradě. Zvlášť proti evropské literatuře a proti tisku mají v nynější sultánové říši odpor; bezpochyby chtějí zachovati zkomírající stát bojem proti evropskému pokroku, asi jako císařové římské zvoněly bojem proti křesťanství. Tak vydán zákaz na dovoz kovových značek pro kartáčové otisky, a která knihtiskárna je přece jen z Evropy potřebuje, platí ohromný bakšiš. Rovněž černidlo a papír nesmí se dovážeti a některé firmy mají papír kolik měsíců ležeti na celnici, ježto jim je turecké úřady nechťají vydati. A to není náhoda, libovůle jednotlivců, v tom je metoda, zakořeněná v ideji panislamiismu. Ostatně nad tureckou budoucností pochybují Turci sami a nejběžnější předmět rozprávky Turků, když se sejdou, je konec moslimské říše, jehož se každý bojí, a jež každý předvídá. Tato opatření proti pokroku jdou až do směšnosti. Nedávno jsem četl, že jakýsi rakouský důstojník založil v Cařihradě školu šermířskou, kterou i Turci navštěvovali. Pojednání dostal rozkaz, aby školu zavřel a město opustil. Zvlášť pěkné poměry panují na tureckých poštách; divím se, že přece tolik pohlednic dostalo se ode mne do Evropy, ač jinak ztrácí se na tamních poštách mnoho dopisů. V Jeruzalémě měl dostati kdosi z Evropy šunku, něco tedy, co v orientě je vzácností. Tureckí úředníci šunku snědli a straně oznámili, že byla skazená a že se musila zničit; ale nenkázali ji. Malá společnost jeruzalémská nsmyslíla si zahráti si v kuželky a objednala si je z Evropy. Poněvadž k tomu patří také, jak známo, koule, poslala turecká vláda zásilku zpět, ježto by v ní mohl býti dynamit.

Dovolává-li se Evropan pomoci, může býti jist, že se jí bez bakšise nedovolá. Turecký úředník zakročí, až ví, co z toho pro něj kounká. Pod ochranou konsulatů žijící činí ovšem výminku, jinak však ostatní jsou ovoem, jež stříhá, kdo může. Jak jinak možno, když úředník nedostává platu buď žádného, nebo nepravdivě.

Za to neplatí však Evropan v turecké říši, žádných daní, což sem přilákalo hlavně mnoho židů; ba konsul a ti, co jsou s ním ve spojení, neplatí žádného cla za věci, pro domácnost nutné. Za to domácí lid platí daně a to z kusu, ku př. z jednoho olivového stromu šilink = 60 kr., což jest zajisté daň nesmírná. Proto zemědělství nijak nepokračuje; ač dělá fellah, co chce, namáhá se, jak chce, nikdy mu nezbyde více, než čeho nezbytně na nhájení života potřebuje. K čemu by se měl, když se děje na jiné, k čemu sázel stromy, když mu to nic neplatí! Jen blíž měst jsou fellahové trochu majetnější proto, že své výrobky lépe zpeněží a bezpochyby že i od Evropanů si nechají poradit.

V Turecku každý svou zachovalost nosí si v kapse. „Kdo maže, ten jede“ neplatí nikde tak, jako zde. Chce-li kdo stavěti, musí si ovšem místo a stavivo koupiti; ale to stačí v Evropě a ne v Jeruzalémě. Zde, přijde-li se stavbou do polovičky, může očekávati každé chvíle, že slavná vláda pokračování zastaví. Úředníci patrně slyšeli, že se dá z toho člověka ještě něco vyždímati. Vymyslí zdravotní nebo bezpečnostní překážku a ta se musí odstraniti; nechce-li čekat rok se stavbou, až jak to dopadne, vykoupi se bakšisem. A když to nejde úředně, počtve se proti němu soused, je muž by stavba sklepem, zahrádě atd. škodila; stavivo se zabaví a chudák majitel může býti rád, jestli ho nezavrou. Co mu zbývá, než vzíti rozhodující kruhy stranou a pošeptati jim něco

do kapsy! Pak ať žaluje, kdo chce! Vše je v pořádku a žalující platí útraty. Ano i tak zv. akciz, či daň potravní, šroubuje se v Jeruzalémě libovolně a proto je pochopitelné, že židí jeden druhého. Aby se vyhuuli akciz, přehazují fellahové některé věci přes zdi, anebo nechají osla, velblouda v zástavě a tu když se takových zvířatek sejde mnoho, poněm to úředník šmahem aneb slevuje, aby to fellah mohl zaplatiti. Chudoba lidu je velká, ale vyděračství úřadů nemenší.

A když o akciz mluví, připadá mi, jak jej jeden z předchůdců rakouského konsula platil. Stěhoval hrozny na velbloudech od Betléma pro svůj dům; u brány měl zaplatiti daň. Marně dovolával se smluv mezinárodních. Poslal k vyšším úřadům, ty nechtěly o ničem slyšeti, že se zeptají v Beirutě. „Do té doby mi hrozny zhnijí“ namítá konsul a zase marně. Když ho to již dopálilo, dal kavasovi do ruky revolver, poručil, aby jel před karavanou a střelil každého, kdo by se mu v cestu postavil. To účinkovalo; druhý den přišli se úředníci omluviti, že se stala mýlka.

Ponebí má Jeruzalém zdravé a poněvadž leží na výšině, i v létě snesitelné. Pouze zimnice tu v létě řadí následkem podzemních cisteren, pak oční nemoce následkem špinavých Arabů a prachu, též i neštovice. Malomocných je tu dost a mají i svou kolonii kdesi v údolí Hinom, ale to není malomocenství z dob Kristových, jež i vzduchem otravovalo, nýbrž následkem terciární syphilidy. Také jedna nepřijemná stránka pobytu v Jeruzalémě: kudy člověk jde, hlavně ovšem na hoře olivetské, u brány damascenské a po via dolorosa, všude okázale před očima se mu stávají zmražené nohy, obličej s obligátním „meskin ohovádka“.

Jinak je v Jeruzalémě draho, alespoň draž než kdekoli v Evropě, až na domácí víno a ovoce. Z výrobků snad jen mýdlo je lacinější, obuv a hedvábní výrobky jakosti, tak zv. damašek. Též zlato je při tamější jakosti — dvacetikarátové — poměrně laciné. Zvlášť drahé je ublí, jehož tam je naprostý nedostatek a jen největší boháč dávat si po lodích přivážeti kokos; střední třída topí otýpkami, kořeny, jež z okolí Hebronu na oslech a velbloudech se přinášejí, chudina pak velbloudími výměty. Kamen je v Jeruzalémě v zimě třeba.

Maso se požívá pouze skopové, telecí nikdy a hovězí jen někdy a to z dobytka ze Syrie přiváženého, ježto ubohé kravky, jež jsme viděli kol Jeruzaléma, nemohou poskytnouti ani mléka, ani masa; proto také jen kozi mléko je nejvíce v oběhu. Kuřata a zvlášť holubi, jež se tu pěstují všeobecně, objevují se na trhu zhusta. Brambory tu sice rostou, nedají se však co do jakosti porovnatí našimi. Káva, která zde má tak blízko svůj domov, je všeobecně špatná; v tom ohledu jsou Arabové nepřekonatelní v přípravě svého „arabico“. Domácí líker, zvaný mastix, z bylin připravovaný, je výborný a vedle papirosoů je nezbytným požitkem, jenž se návštěvníkům podává. Pivo lze sice dostat, ale je nesmírně drahé a plavbou mořskou poškozené. Každé je „plzeňské“.

Život je tu maloměstský, a naše karavana, jež se v Alexandrii ztratila, činila v Jeruzalémě senzací. O klepy není zde zle; podivná věc. Ty domy zdají se zde neprospěšně uzavřeny, záclony jsou spuštěny, jen sem tam, je-li na ulici hluk, objeví se v okně hlava ženská, jež zase tak rychle zmizí; návštěvy řídí a přec klepy jako jinde. Co by však ti lidé při nedostatku společenských zábav dělali?

Čtenářky budou zvědavý, jak to vypadá uvnitř domácností. Na štěstí mohu zvědavost jejich částečně ukojiti. Projevil jsem přání zámožnějšímu kupci, že bych rád se podíval do jeho domu; ochotně mi vyhověl. Podotýkám však, že p. Abutále je křesťan a že do turecké domácnosti cizinci nelze tak snadno vniknouti, zvlášť má-li domácí pán opravdu o se bati. Myslím, že zařízení bude asi stejné, až na předměty k víře se vztahující. Nejhlavnějším zařízením orientálních domácností je dědičná a bezpochyby zděděná špína, čouhající z každého kouta a z toho nikoli vyplývající, nýbrž mocně vyražející zápach jak na ulici, tak v domě. K nábytku, jenž nesmí ani v nejchudších domácnostech scházeti, patří široká, rozkládací pohovka, z níž se na noc udělá postel. Podle pohovky jsou stoličky tak nízké, jak jsme v kavárně viděli, pak lampičky, lucerny, hrníčky a kbelík na lícidlo. Každá pořádná paní a dívka arabská se líčí a sice pysky na modro, tváře na červeně a brvy na černě. Když se s tím hotova, tedy rokokem, přijde secece, která se dělá jako každá jiná secese. Vezme se štetíčka, namočí se v barvě žluté a nanese se jí kol koutků ústních a dle chuti i jinam žluté čárky a skvrny. Tyto čárky nesmí míti žádný tvar a žádnou pravidelnost,

aby neurčitě, prozrazující mnoho a nic. Do přistřižených a rozpuštěných vlasů zaplete si rozličné řetízky a penízky; na hlavu, je-li mladá, dá si korálky zdobený nizounký turban, oblékne vyšívaný živótek — ovšem bez šněrovačky — široké, pytlíkové hedvábné kalhoty s pasem, černé neb bílé punčochy a žluté střevíce. Tak vypadá mladá, zámožnější Arabka doma, i děvčata do 13 let na ulici. Jinak starší nosí na ulici dlouhý spodní šat žilovaný, přes to černý neb bílý šat až k zemi, jenž sahá přes hlavu, tvoře jakousi kapuci. Obyčejné ženy nosí jen bílý neb černý šat a selky, t. j. venkovské ženy, modrý šat a nic více. Stříbrné náramky, silné, masivní prsteny, náušnice, neprave perle a korale nesmí ovšem scházeti ani na těle nejchudší ženy z lidu. Křesťanky, tedy i Arabky, chodí vesměs nezastřeny bez jašmaku, mohamedánky svobodně nosí bílou, vdané černou škrabošku, selky ani toho nemají.

Muži svobodní nosí na hlavě fez, ženatí turbany rozličné barvy, Evropané všeobecně fezy. Domorodci, tedy Arabové, oblečení jsou v pytlíkové spodky a dlouhé, nejvíce bílé, řecké toze podobné pláště. Na nohou střevíce a punčochy, aneb, jak nejčastěji viděti, chodí bosí. Inteligence arabská šatí se již po evropsku, zvlášť je-li vyznání křesťanského.

Poněvadž k obyvatelstvu patří i mládež, nemohu jí opomenouti. Nepravím školní mládež, ježto snad ani polovina dětí vyučování jakéhosi nepožívá. Děvčata jsou držáni doma. Jeruzalémský mužský dorost však honí se věru ne za štěstím, ale za cizinci. Od nejtělejšího mládí je k tomu veden, osvoji si nejpůsobnější výrazy všech světových řečí, naučí se jmenovati památnosti jeruzalémské a tak připravuje se pomalu na dragomana. K čemu on potřebuje znalosti písma? Jemu stačí znalost rozličných mincí a v těch se vyzná výborně. Jeho světem je ulice a místa, jež jsou navštěvována cizinci. Člověk neudělá téměř kroku, aby nenarazil v Jeruzalémě na tyto výrostky a žebráky, a je k tomu třeba jednak silných nervů, jednak naprosté nevšímavosti, má-li projíti bez ztráty času a peněženky tímto dlouhoprástým světem.

Dávají ovšem zámožnější a pečlivější rodiče děti své cvičiti, ale v jaké to škole! Ráno chlév, odpoledne škola. Ráno kozy, neb oslci, odpoledne nudí se ve škole malí Arabkové na zemi sedíce a pracně na kolennou smolice své arabské hieroglyfy. Na noc přivedou sem opět oslíky. Uprostřed Arab s bílým turbanem, jak jen učitel smí nositi, třímá bambusovou třtinu nad hlavami asi desíti svěřenců, jimž vštěpuje prapodivné názory o slušnosti. Zadíval jsem se do takového sklípku, jaký by se u nás poslední holič ostýchal najmouti, a všech sedm žáčků najednou vyplázlo na mě jazyk. V orientě vůbec odporňuje se jíti svou cestou a nikoho si nevšímá. Evropan má od domorodců pokoj, dá-li jej sám; každá zvědavost trestá se pliváním, či jako o židech se říká, prskáním. Na východě mají, jak známo, vše opáčně; krouť-li hlavou záporně, kývají, kývají-li, rezonují. Snad má ti mravní Arabkové do své účebny vítali. Připojuji jako zvláštnost, že bezpochyby všichni tito klínčící jsou již zasnoubeni a svou nastávající dobře znají. — Něco později navštívil jsem universitu v Kahýře, ale nemohu říci, že dojem byl příznivější. Ministr vyučování v orientě musí býti starostmí o to své školství ukrutně přetíženo. Výsledky jsou ale také dle toho.

Literární listy.

I.

Teď deset let napočel a jmenovitě uvedl p. Dr. Max Wellner přes 3000 (slovy tři tisíce) žijících českých spisovatelů. Universitní knihkupec p. František Kohout na tuto statistiku českých spisovatelů odpovídal tehdy současně statistikou stálých přátel české literatury, jichž napočel asi 1500 (slovy patnáct set), tedy zrovna polovici jako spisovatelů. Dle tohoto počtu připadl by na dva české spisovatele zrovna jednom přítel české literatury. Tak se měl stav českého písemnictví před desíti lety.

Od té doby — p. Dr. Max Wellner, c. k. notář v Náchodě, je churav a knihkupec pan Kohout nedávno zemřel — nikdo u nás soupis a statistiku literárních poměrů nepodnikl. Přes to však, počítajíc s danými poměry, že totiž nabídky přibývá a poptávky ubývá, docela směle můžeme souditi, že za posledních deset let vzrostl počet českých spisovatelů na 4000 hlav a že počet stálých přátel české literatury klesl na 1000 osob. Následkem toho připadá dnes

průměrem na čtyři české spisovatele jednom stálý přítel literatury. Počet ten, není-li, pokud se týče počtu spisovatelů, nízký, odpovídá skutečnosti.

Kdyby u nás tolik mladých, snaživých lidí umělo si státi se milionáři, jako se jich umíhoje státi se spisovateli, byli bychom brzy jedním z nejbohatších národů světa. Jako před dvaceti a třiceti lety bylo u nás modou, že každý musil s jakýmkoliv zdarem vystoupiti na prknech, znamenajících chrám bohyně Thalie, tak nyní stalo se obecným sportem pokoušeti se v básnění a literatuře. K pokusu tomu úplně postačuje kus papíru a vědomost, kterým koncem pera se píše. Napsanou věc pak lze již velice snadno otisknouti.

Tím se stalo, že koncem devatenáctého a počátkem dvacátého století u nás vyšlo tiskem tolik nesmyslů, že konečně nesmysly tyto schovávají i ochotně inserující „Národní Listy“ pozbyly takovými pěstování literatury trpělivost a že v nedávných dnech v literární rubrice nazvaly většinu vycházejících českých knih původních „smetím“ a překladovou literaturu nazvaly přímo „ostudou“.

S potěšením toto ocenění českých literárních snah poslední doby zaznamenáváme jako posudek docela spravedlivý, kterýž vážně literaturu pěstující osoby nejenom že nijak nepohoršil, ale zajisté jenom upřímně potěšil.

Vydávání všelijakého literárního braku, s jakým by se byl před dvaceti lety autor ani svému nejlepšímu příteli nepochlubil v rukopise, umožňuje přehnaný počet tiskáren, jejichž majitelé, aby obstáli, musí zaujímati stanovisko výhradně a bezohledně obchodní. Poněvadž neurovnané české poměry politické a hospodářské nedovolují ani ve svých oborech zavedení kázně a pořádku, zůstává literatura polem, na němž se může potom tropiti všechno, aniž by byl někdo nějakým způsobem upozorněn, že jako literát stává se tím, kdo si jeho spisovatelských pokusů všimají, komickém. Celek národní pak začíná si následkem toho zvykat, přecházeji přes celou literaturu k dennímu pořádku. Jména nej přednějších literátů vyslovují se bez znalosti jejich spisů a nejpozoruhodnější knihy zůstávají u nás bez příslušného povšimnutí. Nechtě k literatuře a nevšímání si jí má svůj původ v tom, že se čtenáři často podávají jim knihou napálili. Stalo se totiž u některých nakladatelů zlovykem, že veřejnost podvádějí tím způsobem, že vydávají nějaký spis, třeba nejobyčejnější a nejpatrnější šmejd, prostředkem svých agentů a rozeslanými reklamami v novinách ho obvykle tak vychválí a vynesou, že kupci potom o skutečné jeho ceně se přesvědčivše a jeho bezcennost seznávše, zanevrou na literaturu vůbec. Dnes více se žádným doporučením spisů a knih nevěří, neboť nynější poměrně dost vzdělané a literaturu obávající obecnost má tolik své vlastní soudnosti, že se napalovati a šiditi nedá a literatuře se prostě vyhýbá.

Jest to pro nás ohromná škoda kulturní, neboť naše veřejnost žije následkem vnučeného jí pohrdání literaturou život nanejvýš málý, nehloubavý, povrchní a neudůvěrný.

Proto stávající v literatuře poměry musí přestat, aby literaturu nabyla opět příslušné jí váhy a ceny. Jako nesmí se každý tištěný nesmysl vydávati za „vyplněnou mezeru“, tak také na druhé straně musí se předejiti tomu, aby literární koterie zase všechno umlčovaly a utloukaly, co nepočází ze středu jejich.

Dnes není v českých zemích časopisů, který by nestranně a věcně o literárních zjevech a o literárních osobách pojednával a širší veřejnost správně o stavu literatury zpravoval. Kritika a kritičnost se v ohledu literárním z české veřejnosti vystěhovaly. Kde se „kritika“ pěstuje, tam se buďto přátelé navzájem velebí a adorují nebo sokové pod úroveň lidské důstojnosti snižují. Nepravíme nic nového nebo neznámého, ale poukazueme na zjev, jehož trpění a pěstování české věci k duhu nikterak nejde. Literatura naše rozbihá se následkem toho z čistých, osvěžujících pramenů v bahničku a louže, v nichž potom nikdo příslušných vznetů nenalézá a nečerpá a také jich v nich nehledá.

Pokusíme se na těchto místech podávati o literárních zjevech a důležitých pracích zprávy objektivní a doofáme, že když jiného tím nedokážeme, že při nejmenším donutíme pražský tisk, aby literatuře a jejímu rozvoji nevěnoval ochotné „místo zaprodané“, když již z povinnosti a ohledu ke svému čtenářstvu věcně a dle zásluhy o knihách referovati nechce.

Když někde baba babě vynadá, když se někdo opije a potom na ulici huláká a sepere se, když někomu do bytu zloděj vlezl, když se někdo po pece na ulici sklouzne, když jde někdo někomu na funus, když někdo na něco dá korunu, to všechno pokládá se za událost a za čin, který musí býti v novinách a nejširší veřejnosti do nejmenších podrobností sdělen. Když někdo někde na schůzi dvacíti lidí má

hloupý výklad o něčem, čemu nerozumí, když někdo tváří se býti političkem a zatím myslí, že je politika něco, co se vidličkou jí a podle toho pak také o politice veřejně mluví, tu noviny neopomenou alespoň výtahem těchto nesmyslů veřejnost rozveseliti. — Ale když někdo vydá sebe dokonalejší knihu, která může býti tisíctům pramenem cenného poučení nebo nejspolehlivějšího zabavení, o tom se veřejnost jinak nedoví, než-li když si vydavatel v novinách pro ohlášení toho za drahé peníze kus zadní strany zakoupí. Na tomto „svém gruntu“ může potom ovšem tisknouti, co chce a co má za výhodné.

To nepokládáme za správné. Když noviny převzaly ten úkol, veřejnost, své čtenáře za předplatné o důležitých veřejných zjevech zpravovati, pak jest to zkracováním čtenářstva, když mu příslušné zprávy o důležitých a zajímavých literárních zjevech nepodávají. Referování o dobrých knihách není docela žádnou úsluhou jejich autorům nebo vydavatelům, nýbrž to jest předplatným zaplacenou povinností vůči odběratelům a čtenářům. Jest-li časopis o dobrých knihách mluví, tím zkracuje a šidí své abonenty, ať tak činí z toho důvodu, že sám o nich neví a nic o nich pověděti nedovede, anebo že čeká na výpalné od nakladatele.

Umlčovací stanovisko časopisů oproti knihám a literatuře jest naprosto zavržitelné a širší veřejnost, která se o každém zcela ji ihostejně a pro ni bezcenném výstupku dovídá, musí se proti tomu konečně rozhodně ohraditi. Nevěříme tomu, že když systematicky literatuře budeme pozornost věnovati, že nedocílíme ve příčině té nejutěšnějších úspěchů přes to, že denního listu k dispozici nemáme a jenom ob týden o literárních poměrech zde objektivně pojednáme.

Upozorňujeme na tento zámysl všechny dosavadní své čtenáře, kteří se o literaturu a literární poměry zajímají a těšíme se, že tím kruh přátel tohoto listu značně rozšíříme.

Při sledování stávajících literárních poměrů budeme se spravovati jedně a výhradně obsažeností a cenou literárních zjevů a novinek a podporovati budeme jenom vě i patrně a zřejmě prospěšné, užitečné a dobré a největší rozhodností budeme se stavěti proti veškerému literárnímu „smetí“, ať si pochází ze kterékoli strany. List tento jest ode všech literárních soukromých zájmů neodvislý a proto může vzíti směle a bezohledně za kliku, aby sály literárního Olympu českého provětral a aby každého poslal na Parnase na místo, kam dle své literární činnosti patří.

Jest-li to snad některé páni nakladatelé těžce ponosou, že mnohých jejich spekulací krk zakrutíme, zůstane nám ihostejno proto, poněvadž máme za nej přednější povinnost své čtenářstvo správně informovati. Na shledanou!

Zprávy hospodářské

Léčivé lázně v domácnosti.

Ve mnohých chorobách radí lékař užívati koupelí v léčivých vodách. Bohatým lidem není obtížné, na několik neděl odjetí do „lázní“. Drahé lázně Teplické, Bylinské, Išké, Luhačovic, Gleichenské, Badenské atd. můžeme lacino nahraditi koupelemi domácími; zjeme-li při tom střídmě a pohybně-li se na zdravém lesním vzduchu, jehož v Čechách dostatek, prospějí nám i tyto znamenité.

1. Lázeň heřmánková čili kamilková, upravuje se, dá-li se svařiti pro dítě 1/4 kg, pro dospělé 1/2 kg heřmánku. Odvar neobá se dle potřeby vychladnouti a v něm se nemocný, pokud možno v horkém, koupe. Užívá se proti rozličným křečím, u ženských zvláště v chorobách ústrojí pohlavních, dále při nadýmání, zimnici, rheumatických bolestech a j.

2. Lázeň puškvorcová čili kalmusová upravuje se z kořene puškvorcového v takovém množství jako předešlá. Běže se proti rheumatismu, křivici, při krticích a kurdějích.

3. Lázeň sladová. Pro děti 1/4 kg, pro dospělé 1 kg hrubě mletého sladu ječného se ve 4—8 litrech vody půl hodiny vaří, procedí a do koupele přileje. Obvykle běže se k tomu ještě 50 až 150 gr kořene puškvorcového. Užívá se lázně té v zimnici, při úbytích, hněsání, zvláště ledvin, při neduzích ústrojí močových, v nemocích kožních, při slabosti, krticích a j.

4. Lázeň smrková, vaří-li se ve vodě smrkové (jedlové) jehličí, zvláště mladé vršky větviček smrkových (jedlových). Nebo se vezme pro děti 125 gr, pro dospělé 250 gr výtažku (extraktu) ze smrkových jedliček. Tato lázeň doporučuje se osobám a dětem slabým, prací znávaným jednou za měsíc, těm pak, kteří trpí dnou nebo souchotinami, 2—3krát měsíčně.

5. Lázeň železitá. K tomu upotřebí se zelené skalice a sice 5—15 gr pro děti, 30—100

gr pro dospělé, jež se v teplé vodě rozpustí. Poněvadž upravuje se lázeň z kuliček železitých, jichž běže se 60 gr na koupel dětí a 90 gr pro koupel dospělých. Koupele železité radí se tomu, kde nemocný železitých léků uvnitř nesnese, nebo spojuje se zároveň s užíváním léku uvnitř. Železitá lázně bývají se proti slabosti čili ochablosti jednotlivých ústrojí, zvláště proti chudokrevnosti, blednici, vodnatelnosti, krvotokům, zimnici a j.

6. Lázeň solná. K této běže se 1/4 kg soli pro děti a 1 kg pro dospělé. Také možno vzíti podobé množství krystalické čisté sody, nebo dvojhličitanu sodnatého (sody bikarbohy). Odporňuje se jako prostředek podišťující; zabráňuje nahromadování se rozličných častí škodlivých na těle i v láse, zvláště v játrech a tím brání hypochondrii.

7. Lázeň sírná, k níž upotřebí se sírných jater (od materialisty nebo z lékárny) pro děti 30 gr, pro dospělé 70—100 gr, jež se v teplé vodě rozpustí. K tomu přidává se ještě 60 gr kyseliny sírové, čímž se vyvine hned ale zvolna sírovodík, jenž napáchá jako šnící vejce. Lázně této, k níž nesmí se užívati vany kovové nebo plechové, užívá se proti vyrážení, lišejm, svrabu a osypání.

8. Lázeň slanečná jest odvar s ovsné slámy. Účinkuje při zatvrdlostech na nohou, mírní suché lámání, pomáhá ode dny v nohou, od bolesti v kloubech, od křivých ok, zarůstají-li nehty do masa, jsou-li prasklé na nehtu a jsou-li prsty potem rozekrány a hněsají-li.

9. Lázeň rašelinná běže se na křeče, parastizny, rheumatismus a j. neduby. Na celou koupel běže se 10 kg rašeliny, nebo 1 kg Matoniho soli rašelinné nebo 2 kg Matoniho lehu železito-rašelinného. Teplé lázně nejsou tak účinné jako pára, která prudčeji účinkuje, ale přec prospívají zvláště tam, kde nelze ušiti páry. Při velké slabosti, při níž páry ušiti nemůžeme, oživují teplé lázně činnost kůže a dodávají tělu teploty. Aby tělo nealábalo, nikdy nemá se teplá lázeň bráti častěji než třikrát v týden. Teplá lázeň jest účinnější přidá-li se do vody odvaru ze soli, senových trusek, ovsné slámy, neb smrkového jehličí; zvláště oživuje číry.

Na celou lázeň běže se 200 litrů vody. Voda pro novorozence musí býti 24° R teplá a koupel trvati má pouze 5 minut, pro pátoroční děti musí býti 24° R teplá; koupel trvati má pouze 5 minut, pro jednooroční děti musí býti 25° R teplá a koupel trvati má pouze 4 minuty. — Studená lázeň má míti se 15° R, chladná 16—22° R, vlažná 23—26° R, teplá 27—32° R a vřelá přes 32° R.

Má-li teplá lázeň nahraditi lázeň parní tam, kde by této bylo sice potřeba, ale příležitosti k ní není: má lázeň vřelá trvati jen 5 minut, načež následuje ovlákní v teplé vodě smočený a studeně omytí, když jsme ovlákní snáli. (Dle Hosp. listu.)

Literatura.

Průvodce po Chotěboři a okolí od A. K. Bernho Čenka Houby, nákladem Odbora Klubu čes. turistů v Chotěboři, prodává K. Veselý v Chotěboři za 90 h poštou. Dílko toto je bezpečným vodítkem svlášt po divokém „Donbravském údolí“.

Cyrille-Methodějka knihtiskárna V. Ketrby v Praze. Český jinoch. Řídí prof. V. Müller. Ročník VII., č. 9. Předplat. na rok 1 K. — Řádek duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí dr. J. Burian. Roč. IX., seš. 6. a 7. Předplatné na rok 8 K. Obsahuje listy homiletické, příležitostné, katechetické, vědecké atd. — Duchovní řád na všechny neděle a svátky roku církevního. Podává M. Zavoral. Homiletické knihovny sv. V., seš. I. Cena 50 h. — Zábavy vederné. Red. E. Žák. Roč. XXIII., č. 2. Alois Dostál: „Na bálidle“. Cena 1 K 10 h. Jest to prostý příběh o sádku našeho průmyslu plátenického. — Bajky sádky. Red. V. Špaček. Roč. XI., seš. 9. a 10. S bohatým obsahem. Roč. 1 K 80 h. — Knihovna „Křesťanské Marie“. Vybranych spisů Petra Kopala seš. 2. a 3. po 20 h. Mojžíš a Sebevráždění. Odporujeme. — Časopis. Obrázkový a zábavní-poučný měsíčník. Řídí Jan Famly. Roč. I., seš. 6. Předplatné na rok K 640. — Rozumem ku pravdě. Obrana víry kat. od J. Bělíny. Lidové knihovny sv. III., seš. 1. za 22 h.

J. Otta v Praze. Zdravotnictví, jeho význam, vývin, nynější stav, směry a cena. Napsal H. Pelc. Lidových rozprav lékařských roč. III., č. 5. za 1 K 80 h. — Souborné vydání bás. spisů Jar. Vrchlického vykasuje seš. 288., 289. a 240. po 22 h. Epické básně, Eklogy a pláň. — J. M. Barrie: Sentimentální Tommy. Povídka o jeho dětství. Anglické knihovny řada II., seš. 11., 12., 13. a 14. po 24 h. Přelosi J. Bartoš. — J. Arbesa sebrané spisy. Díl III. Romanetta II., seš. 7., 8. a 9. po 20 h. — Čes. knihovna záb. a pouč. Výbor z prosy J. Nerudy. Upravil J. Kabelík. Seš. 1., 2. a 3. po 24 h. — Lacné knihovny národní roč. XXV., seš. 23., 24. a 25. Touha a láska. Tři novely od R. Jesenského. Pod jímím nebem. Z ruského od N. A. Lejkina přeložil V. Unzeitig.

Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Redaktor Ph. Dr. Is. Zahradník a Th. Dr. Rob. Neuschl. Obsahuje řadu nedělní a sváteční, řadu příležitostné, čast vědeckou a přílohu sociálně-homiletickou. Ročník IX., č. 3. Předplatné na rok 7 K zasílá se knihkupci R. Prombergera v Olomouci.

Hájda & Tuček v Praze II. MUDr. V. Mladějovský: Marianské lázně. Bibliotéky lékař. spisů populárních sv. XIII., cena 1 K. Knížka tato jest nepostradatelným a praktickým průvodcem po Marianských lázních. — F. V. Krejčí: Jan Nerada. Studie jeho vývoje a díla. Cena 1 K 80 h. Krok za krokem probírá se tu spisovatel na jedné straně fakty a události soukromého života Neradova, na druhé straně v nepřetržité souvislosti postupem jeho uměleckého vývinu.

Historické Rozhledy. Poučné čtení pro mládež československou. Rediguje Antonín J. Zavadil. Ročník V., sešit 6. Obsah: Psalovci. — Rozhledy po dějinách současných. — Jak se naše nejobyčejnější nástroje vyvíjely. — Pekari kolínští. — O stavech v národě českém. Nákladem E. Šolce v Telči. Ročník 6 K.

Osm let na Sachalině J. P. Javáčka. Sešit 3. a 4. po 36 h. Sběrka popul. spisů cestopisných. Nákladem E. Beauforta v Praze.

Osvěty, listů pro rozkld v umění, vědě a politice, redakce V. Vlčka vydán na rok 1902 sv. sedmý. Obsah: Za J. Vrat. Jahňem. Od El. Krásnohorské. — České malířství počátkem 20. věku. Píše dr. F. Harlas. — Úpadek lidových univerzit ve Francii. Od St. Radice. — Český román. Napsal K. Leger. — Svět šivel. Z ohlaspeckého věku svého vypravuje V. Vlček atd. Předplatné na celý rok 14 K 40 h zasílá se administraci ve Vinohradech, v ulici Čelakovského.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Redaktor T. Škrdlo. Nákladem družstva Vlast v Praze, v Žitné ulici. Ročník XVIII., čís. 9. Obsah: Monsignore Boh. Haki. Píše dr. M. Kovář. — Na břehu rybníka. Báseň od M. Javorníka. — Jindra. Napsala V. Pittnerová. — O descendenční nauce ve smyslu Darwinově a jeho stoupenců atd. — Výlet do Bavor, Innomosti, Solnohrad a do Lince. T. Škrdlo. — Ve světle a teple charity. Od Fr. Vlka. — Naše Slezsko. Napsal J. Vyhřdal. — O humanismu. Píše Drbohlav atd. Předplatné na rok 10 K.

Vyznamenán nejvýššími čestnými cenami!

J. Anděla

zamořský prášek

Ochrana známka

uzamknutí s jistotou:

šticke, blechy, šváby, moly, mouchy, mravence, roztok ptáč, vůbec všechny hmyš.

Továrna a vývoz u

J. Anděla, drogerie „u černého psa“ v Praze I., Husova tř. č. 18.

V Hradci Králové pravý u pana Karla J. Dike, medic. drogerie.

Sklady na venkově vždy označeny Andělovými plakáty s černým pesem.

Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za tovární ceny zboží zasílám: Kartáčky na ruby, kartáče na vlasy, houby k mytí, šinky, toaletní mýdla ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve stkvostných kasetách, hodící se k vánočním dárkům a j.

Výborné creamy ku holení Satem a Schavleg columbia na místo mýdla zasílám rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jejichto výbornost jako odborník ručím, zasílám od 1 zl. 20 kr. výše. Někdy se břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od 3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větších objednávkách poskytují slevy.

Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonalé účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém **Praha I., Eliščina tř. 1 n.**

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky týkající se

● služeb vojenských ●

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jejich v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

OBRAZY

olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné reprodukce náboženské a historické, ercadla, rámce, listy, římsy, křídla, sochy a umělecké výrobky všech druhů v moderní úpravě, solidně a levně.

Veškeré druhy papíru, psací a kreslicí potřeby, vždy nejnovější

dopisnice

a vše do oboru papírnického spadající v nejbohatším výběru doporučuje

Josef Kieslich

v Hradci Králové,

Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu rámců založen r. 1891.

Spolkové prapory, stuhy, ozdobné výšivky dle předložených výkresů, mešní roucha, příkrovy, kostelní prádlo a všechny v ten

odbor náležitěci předmety levně a přesně zhotovuje strotčinec

Růžencová výroba

Praha I., Konvičská ul. 206.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu svůj vůdeš osvědčený a mnoha doporučeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy deslovně úplná.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbrí.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), víno sladké a víno šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme avšak na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem státní medaille, a mnohými jinými diplomy s pratem račení státní medaille.

Vzorky zdarma a franco.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syrové (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy v velikém výběru na přání k na hládnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malé Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se šlechtěnými rámy, stěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísečný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janské náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a českého stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správy hodiněk se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré kvesty se kupují a vyměňují.

Jediná odborná dílna toho druhu v Hradci Králové.

Zlatá medaile.

Odborná dílna sochařská a kamenická

Hosp. přím. a nár. výstava v Hradci Král. 1894.

Františka Pražáka v Hradci Král.

u Pražského Předměstí.

Doporučuji se P. T. obecnstvu ku provedení prací sochařských, kamenických a ornamentálních v mramoru, sienitu, žule a pískovci. Umělá práce kamenická a ornamentální pro pány stavitele. Veškeré práce hřbitovní jako: hrobky, desky do zdí, pomníky. Provedení prací těchto věnuji jakožto odborník veškerou péči, by vše bylo řádně a architektonicky provedeno. Za vzorné provedení veškerých prací ručním, tak že může každý volně ználec sobě povolati.

Práce figurální provádím buď dle modelu neb fotografie a mohu každého pana odběratele řádně obaloušiti. Návrhy i eskizy dle přání v každé době a zdarma. Písmo při odbírání pomníků neúčtuji. Dále upozorňuji na nově zřízený sklad sienitových, mramorových a pískovcových pomníků za ceny levné.

Prose o laskavou přízeň, znamenám se v účtě

František Pražák.

Svůj k svému! Zdař Bůh ku žnání!

KOSY

„Dobrý Hospodář“ byly na letošní hospodářské výstavě v Praze uznány za nejlepší v Rakousku.

Z mnoha tisíc rozeslaných ne byla dosud ani jediná vrácena.

Srpy, brousny carbundové, klepátka, veškeré hospodářské potřeby atd.

Cenník obratem poštý zdarma.

České zasílatelství „Dobrý Hospodář“ v Hranicích (Morava).

Jediný ryze český podnik toho druhu.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, ředitel ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. vele důstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franke zašlou.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí bojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbřené, což se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevnější vyřízení. Platit možno též ve lhůtách. Opravy snovzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykásat četnými povalečnými přístupy P. T. zákešníků a odporučuje se tedy k soukromé a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, reliquiářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic, táček na křest, svíců, paciškálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Vždy 50 žiněných matrací na skladě.

Velkolepý výběr vzorů povlaktů na žiněny.

MATRACE

žiněmi plněné od zl. 17.- do zl. 60.-, lesní travou plněné od zl. 550 do zl. 850, dřevitou vlnou plněné od zl. 450 do zl. 750.

Slamníky

plněné čistou dlouhou žitnou slamou od zl. 250 do zl. 350.

Za čisté plnění žiněmi se ručí.

Cenníky zdarma a franke.

Jan Stoupa

v Praze, Václavské nám. č. 32.

První výroba věžních hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni přímo od čej. u.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kterýchto příčině těší se hojněmu, lichotivému uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nenahraditelné k podzimní setbě,

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévský ledek, síran amoniatý, soli draselné, kalcit, speciální hnojivo pro stébliny a okopaniny (kulovatiny).

Poštornakou sádru superfosfátovou ku vrchnímu hnojení jetelů a konzervování chlévské mrvy, pícní vápno

dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu sírovou a umělá hnojiva

A. SCHRAM

v Břeclavi-Poštorná a v Lisku-Roztokách.

Ústřední písařna: PRAHA Jindřišská ul. 27.

Lidový nápoj.

Zázvorové pivo

v pastilkách | v sáčkách | v balíčkách

à 4 h | à 5 h | à 20 h

Pozor na naše ochranné známky.

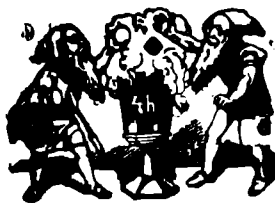
Šumivé limonádové bonbony

světoznámé jakosti.

Odporučuje

První česká akciová společnost továren na orientální cukrovinky a čokoládu dříve (A. Mariner),

Král. Vinohrady.

OBNOVA

Číslo 28.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 11. července 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Logika.

Bylo po Husově slavnosti, při které jeden již starší občan měl „vlasteneckou“ řeč. Teprv dějiny toho města snad rozsoudí, byla-li věc ta plácáním, anebo zdaliž jen ruce posluchačů plácaly. Ale pán ten měl taky již obstarlou paní, jež mu přišla domů s nepěknou novinou. „Povídala jsem ti, abys se do toho nepletl, teď to máš.“ „A co mám?“ „Inu povídal mi jeden pán, že tvému výkladu scházela logika.“ „Ale kdybys mlčela, vždyť ani nevíš, co logika jest.“ — „A ty víš?“ „Vím! Logika je za dnů našich staré haraburdí.“ — Žena mlčela. Celá věc byla jí moc divná, ale muž má nějakou tu školu a čte noviny, snad to tedy ví. Ale stalo se brzy na to, že milá žena povídá: „Je tu pan Kharpeles, mám tu logiku prodat?“ Jsi blázen, nebo co?“ „Inu máme ji plnou půdu a překáží.“ „Ale čeho?“ „Inu té logiky.“ „Opravdu jsi blázen!“ — „Já blázen?“ „Já ovšem nejsem študovaná jako ty, ale tys povídal, že logika je staré haraburdí.“

Slavný tento řečník měl pravdu. Logika čili myšlení dle zákonů Stvořitelem lidskému rozumu daných, nebo krátce důsledné myšlení je dnes starým haraburdím. Již revolucionář Mazzini to hlásal, když tajemně společností r. 1846 psal: Logickým dokazováním nikam nedojdete. Musíte lidu mluvit o otroctví a tyrannii, musíte v něj hoditi několik frází o svobodě a rovnosti atd. Nejedná se tu o to, abyste lid přesvědčili, ale o to, abyste ho ziskali, by za vámi šel.

Podle tohoto revolucionářského naučení a pravidla prohlubují se za dnů našich Husovy slavnosti. Logika — důsledné myšlení — se k nim vůbec nehodí. Nejedná se totiž o to, aby lid byl poučen, přesvědčen, ale aby šel za křiklouny, a k tomu právě nejlépe se hodí fráse o tyrannii, otroctví, atd.

Ale vždyť letos vzali oslavu tu samy městské rady, obzvláště otcové města Prahy do rukou. Ano vsaly. Ale logika je i u starým haraburdím. Oslavují prý Husa jen jako vlastence a Čecha, ale volí k tomu den 6. července, v který Hus trestem smrti potrestán byl za čin státními zákony tehdejšími zapovězený, pro rušení obecného náboženství. Kde je tu logika?

Ano kde jest a kde byla logika, kde zůstalo důsledné myšlení v učení Husovu? Pan doktor Pekař v Praze prý řečnil, že Hus musel vystoupiti proti zlému mravů. Ale kterak se mohou napraviti mravy učením Husovým, jež učil, že někteří lidé určeni jsou pro nebe a jiní pro peklo a že skutky jejich, život jejich na tom ničeho měniti nemůže? Věra tohle hlásat a při tom chtít, aby se lidé zli polepšili, jest tolik, jako logiku mezi staré haraburdí zanést na půdu. Ovšem, ovšem! Má-li posluchačstvo nechci Měi plácát — ale „Sláva“ volat, tu se nesmí říci, že Husovo učení nemělo logiky. Tím by si mohl řečník až třeba nějaké plácnutí ve tvář utržiti, proto je lépe logiku nechat na půdě, a moderním nábytkem — frázemi o Husovi u lidu oblíbenými — vyzdobit salón vědy nynější. Běda ovšem národu, v kterém věda učiněna otrokyní jeho vášní! Ale i takovéto myšlenky jsou za dnů našich starým haraburdím.

A že věci takhle jsou, což divu, že celý katolicismus odnesen na půdu, jako se to stalo v jednom domě u Třebechovic s křtízkem, když se živnosti zmocnil evangelík. Právě katolicismus je nejpříznivější logikou, důsledným myšlením. Pan profesor Masaryk vyhlásil prý, že je theistou, to jest člověkem, který věří že je Bůh, Původce světa, sebevědomý, nejdokonalejší duch. Připustíme-li však tohle učení, kam pak nás vede logika čili důsledné myšlení? Snad ten Bůh, ač jest nejdokonalejší, ač k jeho vlastnostem patří především láska a dobrotivost, a ačkoliv domci, jak se ani největší učenci nemohou domoci jasnějšího a bezpečného poznání toho, co ten Bůh jest a co od nás žádá, snad ten tedy Bůh se na

tohle, co lidského ducha tolik trápí, dívá lhostejně? Jediné slovo by mohl říci, ale on mlčí. Člověku dal do srdce lásku a soustrast, sám jí nemá? Člověk vidí n. p. ptáče v zimě hladem mroucí a hodí mu zrníčko, aby nezahynulo. A Bůh by pro ducha lidského neměl ani toho zrníčka, ani slovíčka, kterým by se mu zjevil a jej o sobě poučil? Kde je tu logika? V katolické církvi je, ta praví: Bůh jest nejvyšší dobrotivý a proto nenechá člověka bez jeho viny jen se trápit nejistotou o tom, na čem mu nejvíce záleží. Bůh tudíž promluvil, zjevil se. Zjevil se obzvláště Kristem; a zjevil se tak, že se může každý dobré vůle člověk o pravdě toho zjevení přesvědčiti. To je logika katolická. Ale právě to, čili to zjevení Boží je mnohým pánům starým haraburdím. Co s tím? Tím učený profesor nikoho nezíská, aby „za ním šel.“

A tak je to i dále. Bůh tedy Kristem promluvil. Jeho dobrotivost, moudrost a láska žádá, aby to, co promluvil, na vždy lidstvu neporušeno zůstalo. Kde je tu zase logika? Opět v katolické církvi. Ta praví: Ne písmem, o jehož výklady a pravdu se hádají lidé, až nadělají sekt a na konec nazpět do pohanství padnou, jako to je u nevěreckých profesorů bohosloví protestantského a u přemupných pastorek, ne tedy tím písmem pouze udržuje se pravda Kristova, ale božskou, nadpřirozenou jeho ochranou představených církve. To je logika, důsledné myšlení, Boha důstojná logika. Ale právě takhle logika je „středověkým“ haraburdím. Co s tím? Kdyby takle logika se přijala, musely by z povrchu zemského zmizeti — pastoři. A proto raději bez logiky, za to ale s frázemi o římské tyrannii, o zotročení ducha v církvi katolické.

Což divu, že pak i v obyčejných časopiseckých tahačkách na strauš pánů pastorek schází logika. Tak n. p. rozněvali se dvojctihodní pánové z Čáslavska na vyrábitele úvodníků v Obnově pro to katování, jak totiž jistý pan pastor učil děti, že slovo katolík pochází od toho, že katolíci katovali evangelíky. Každý jen trochu — třeba se neštudované — logiky mající člověk by myslel, že páni půjdou na Obnovu s důsledným dokazováním, že buďto ten pastor měl pravdu a že slovo katolík od toho katování skutečně pochází. Ale páni jakoby byli někde v Itálii k Mazzinimu do školy chodili, zachovali se dle jeho pravidla: Nejedná se o to, abyste lid přesvědčili, ale o to, aby za vámi šel. Na místo vyvrácení vypravují dle Školského Obzoru — a jak ten povídal, tak je to pravda — kterak nešikovně pomocí knedlíků a šustky vykládal katolický kněz učení o proměně chleba v tělo Páně a pomocí košile o Nejsvětější Trojici. Na místo logiky tedy knedlíky, šustka, košile a několik šlehů na úvodníkáře v Obnově. Inu, tím se ovšem o mnoho lépe než logikou lid při pastorech udržil. Křivdil by však pastorek, kdo by jen jím vytýkal, že píše dle učení Mazziniho — bez logiky.

Celé státy naší doby zahodili logiku mezi staré haraburdí na půdu. Jsou totiž státy, kde hlava státu svou moc v titulu svém připisuje „milosti Boží“. Ale křesťanství, které jediné ještě pevně drží učení o Bohu, od něhož všechna moc pochází, obzvláště pak katolické křesťanství dáno jest mezi staré haraburdí, auto stát před světem se stkví v lesku liberalismu, totiž onoho učení, které praví, že duch lidský musí býti osvobozen od — Boha!

Což divu, že v takových státech nejen ta logika, ale právě katolické náboženství prodáno neb vydáno jest panu „Kharpelesovi“. Ten to je, který má světový tisk v moci a o otroctví, tyrannii, o rovnosti a svobodě frázemi hází a při tom sám pánem duchů a skrze tajné spolky i světa pánem se činí.

Ale řekněte něco, n. p. že to není logika, chtít, aby křesťané nepadali do otroctví — rozumíte do kterého — a při tom křesťanství na půdu házet, vysmějou se vám, anebo pokrčí rameny, ba mnozí plácají rukama třeba i nepokřtěnému plácalovi o Husovi. Dokud

však takováhle svobodomyšlnost, ta bez logiky nepřijde na půdu mezi staré haraburdí, můžeme se na to i nadále dívat, jak hloub a hloub do otroctví padáme.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 9. července.

(Úvahy o způsobu letošního prohlubování oslav památky M. Jana Husa.)

Určité a jasné stanovisko ve příčině oslavování památky M. Jana Husa vyslovili jsme na těchto místech již vícekrát. A s uspokojením musíme potvrditi a zaznamenati, že jest naše stanovisko v Českých zemích sdíleno všeobecně. Dokladem toho jest, že dosavadní způsob oslavování památky Husovy na žádné straně nespokojoval a že byla proklamována potřeba, aby byl vážným směrem pozmeněn. V Praze pod protektorátem sl. městské rady sestoupil se zvláštní výbor, který se měl o nový přiměřený způsob vzpomínání na působení Husovo starati.

Avšak buďto že tento výbor neměl dostatek síly a potřebné k tomu spůsobnosti, aby dosavadní mělký způsob oslavování památky Husovy sám jinak prohloubiti dovedl, anebo proto, že se mu na společenský nepořádek a na politickou nekázeň zvyklá česká veřejnost z rukou vyškubla a tropila, co se jí líbilo, stojíme letos po 6. červenci ve příčině oslavování památky Husovy na stanovisku daleko primitivnějším, než-li se stalo loni. Česká veřejnost octla se ve příčině této na skutečně, rozbahněné mělčině — — —

Pokusím o příslušné a věcné prohloubení způsobu oslavování památky Husovy nečinila se ze žádné strany ani ta nejmenší překážka, proto bylo tentokrát velice snadno a možno ve příčině této docíliti společného veřejného postupu, jehož platným ovocem mohlo býti sebrání peněžitých prostředků na sepsání a vytištění žádoucího již důkladného, o skutečném faktu opřeného Husova životopisu. Kdyby se bylo „husitské provolání“ sl. presidia měst. rady kr. hl. města Prahy k ostatním českým obcím v tomto smyslu neslo, aby se potřebný na to kapitál sebral, mohl býti dnes pohromadě.

Na přesrok a dále v budoucnu mohli nadšení citelové Husovi památku jeho oslavovati pěkně spanilými dobročinnými skutky o jejichž konání Hus Čechy v jednom z posledních svých listů ze žaláře prosil.

Ale na místě věcného, hlubokého a křesťanský zbožného oslavování památky Husovy rozběhlo se uctívání jeho znovu ve způsob, který byl již 30 let v Čechách prováděn a jemuž měla býti vlastně za souhlasu celého národa přítrž učiněna, což by se bylo zajisté alespoň ve značné míře stalo, kdyby se bylo sl. presidium městské rady král. hl. města Prahy svým „husitským provoláním“ k ostatním českým obcím do celé záležitosti nepletlo.

Ani z daleka nenapadá nám proti tomu polemisovati. Prostě to jenom konstatujeme.

Rok prchl a zase se ani na pld nepřikročilo blíž k potřebnému a naléhavému sepsání správného a důkladného životopisu Husova, tak že ve příčině této bude lid opět odkázan na poučování osob, které v otázce této vlastně samy nejdůkladnějšího a gruntovního poučení potřebují, aby o Husovi neblouznili jako od narození slepý o barvách. Co dlouhé jízdy, noclehy a hostění těchto o Husovi planě řečnických osob stály, za to mohla býti docela dobře pořízena důkladná monografie o Husovi a na přesrok mohl si z ní o Husovi každý své vědomosti hezky v pohodlí doplniti dle své potřeby a chuti sám.

Na některých místech pořádána byla vedle přednášek na oslavu Husovu také velkolepá osvětlení, která poskytovala lidu tu a tam sice zábavnou podívanou, ale daleko větší užitek

a radost způsobila po českých zemích svědky prodávajícím německým a cizím firmám lidí, nám v ohledu národním veskrze nepřátelkých. Němci při oslavování památky Husovy v Čechách odbyli za tisíce svědků a se smíchem shrábli do svých kapes tučný výdělek za to, jak Čechům posvítí! Dnes najednou jsou známé případy, jak čeští agenti těchto německých firem za hanebný groš zisku tu a tam neprozíravá města a obce k osvětlování přynutili. Český lid se dal ochotně do tohoto poplatku německému průmyslu obléknouti a tisíce zlatých Němcům za svědky zaplatil, ale když Čechové, z Vídně, z Liberce, z Trutnova atd. se sepijatými rukama veřejně prosí, že potřebují na české školy, na „osvětlení české mládeže“ několik stovek, tu si naši radikální vlastenci a citelé památky Husovy oběma rukama zacpávají uši. Za svědky marně spálené takový svobodín ochotně strčil Němci zlatku, ale na vzdělání a osvětlení českého dítěte v uzavřeném území to nevěnuje ani korunu.

Nedíme nic, než-li pravdu, ku které každý ve svém okolí celé tucty dokladů nalezne, zrovna jako to je pravda, že mnohé české obce ochotně věnovaly celé sáhy polenového dříví na zbytečně shofelé slavnostní hranice, ale když si chudá vdova v jejich lesích nasbírá zástěru borových šišek nebo když si z práce jdoucí ubožák zvedne v nich se stromu spadlou souš, tu je dají oba jako zloděje odsoudit a zavřít. Lidé z Rohozné u Poličky by mohli o tom třeba také vyprávět, ač Hus do Čech z Kostnice psal: „prosím pánův, aby chudíně milostivě činili“.

Nechceme se toho dotýkati, jak podkrkonošské město Úpice volalo si na oslavení památky Husovy jako řečníka slavného historika z university až v — Krči, protože v celém Královéhradecku není tak učeného pána, který by o Husovi ústy klapnouti dovedl, ale uvádíme, že každý řečník o Husovi přednášel jinak a něco jiného, tak že tím v oslavování památky Husovy vznikla taková mechanice a strakatina, která k jednotnému a věcnému nějakému názoru na památku a význam Husův docela ničím nepřispěla, ale naopak způsobila ve směru tom ještě větší zmatek, než-li byl loni. Pravda jest jenom jedna a proto o Husovi může býti také jenom jedno pravdivé. Ale u nás se v posledních dnech lidu ukazovalo nejhrůznějším způsobem zkonztruovaných Husů zrovna hned několik set. Hus Iškův, Hus Herbenův, Hus Baxův, Hus Šlechtův, Hus Hajnův, Hus Sokolův, Hus Pekařův, Hus Tobolkův, Hus Chocův, Hus Drtinův, Hus Klobádkův atd. to jsou všechno od sebe tak vzdálené figury, že je každá z nich docela jiná povahy a všechny dohromady se naprosto liší od Husa, jak si ho představovalo sl. presidium městské rady král. hl. města Prahy. Bylo by nanejvýš zajímavým mítí po ruce rozmanitých těch Husův jenom půl kopy kusů a pak by bylo viděti, jak jeden druhému odporuje, jak jeden druhého poráží. O tom může každý, kdo má kus vlastního rozhledu a rozumu, trochu uvažovati sám.

FEUILLETON.

Vzpomínky na „Klášteř.“

Píse J. S.—a.

IV.

O posvěcení se utábořila na „Klášteře“ umělecká společnost, která dobře rozuměla kšeftu. V otevřené aréně zkoušeli její členové pružnost svých těl a těsně u vozů měli vzácné panoptikum. Před panoptikem ověšeným krvavými obrazy hluchně ohlašovala našiminkovaná komediantská princezna divy, které plátěná bouda v sobě tají. „Vy uhlídáte nejslavnější muže z celého světa; též také podivně rostlé telátko, jenžto čtyry oči, čtyry uši a dvě huby má a dvěma hřbety se vyznamenává. Jesté jiné mnohé vzácnosti naše panoptikum v sobě chová a proto jen bliž, ať se poučíte.“

Několik čtyráků zaharašilo na stůl a zvědavci vcházelí do říše poučení a vzdělání. Po straně stálo asi dvacet neumělých figurek, jež snad přešly do panoptika dědictvím po nebožtíku Matěji Kopeckém. A svižná kasírka, kterou zatím zvenčí dolíčkovaný bratr zastoupil, počala hned vysvětlovati, ukazujíc předměty poučení rákoskou. „Zde se nám vynachází Jan Žižka z Trocnova, který město Tábor za vlastní peníze vystavěti dal; a tu vedle jeho přítel král Václav, který Němce z Čech vyhrál. — Tohle je Albrecht z Valdštejna, slavný voják, jehož klobouk s bílým pérem posud v Žlebích se chová.“ Vedle Valdštejny stál Hugo Schenk, který dle učeného vysvětlení „jest nejslavnějším raubířem devatenáctého století.“ (Dívka měla sic v panoptiku na skladě ještě jiného vraha, který „dle vlastního přiznání devadesáti lidem hlavy uťesal.“ Ale to už přece nebyl takový chlapík jako Schenk, ač se větš kaluží krve brodil, poněvadž své zabíjačské umění provozoval jen na lidech spících). A hned vedle Schenka stál Karel IV., „tak nazvaný Otec vlasti,

A nyní se vážně tážeme, čeho se vlastně chtělo tímto celkem zábavným způsobem oslavování památky Husovy docílit? Pro koho byla pořádána? Proti komu směřovala? Komu pak prospěla? Koho poškodila? Jaký je z ní veřejný užitek?

Sondcové Husovi již skoro 500 let nenáleží do společnosti živých — a „de mortuis nil, nisi bene“ — a proto demonstrativní pálení hranic, ignoranci překypující plácání nedostudovaných mladých i starých studentů nebo pošelilých „mistrů“ proti dnešnímu duchovenstvu jest nejmírnější řečeno směšné politické dětinství. Proti dvěma miliony repetýrek opatřené všenněmecké politice také oslavy ty platné nečelily a český lid stály tisíce zlatých výloh, tedy vlastně ho poškodily, ochudily.

Poměrně žalostným zjevem bylo podívání na to, jak naše pražská česká žurnalistika málo určitě — „Hlas Národa“ vyjímaje — dovedla zaujmouti své vlastní stanovisko při oslavách těch. Mimo orgány výslovně katolické a jmenovaný list řídilo se všechno bezmyšlenkovitě po proudu a dovolovalo o Husovi slavnostně mluvit lidem, jež jindy nejrozhodnějším způsobem pro jejich nespůsobilost k tomu vylučuje z práva mluvit a souditi třeba jenom o mrkvantickém rychtáři Kvasničkovi. Bylo to k smíchu i ku pláči, s jakými odbornými a řetnickými kapacitami se spokojovaly nejvážnější obce a spolky, jenom aby vyhověly módě, jejíž potřebu proklamovalo zmíněné již „husitské provolání“ sl. presidia městské rady král. hl. města Prahy.

Čeští páni knihkupci ve své převážné většině manifestovali také proslavené své kramářství. Kolik vážných a věcných spisů o Husovi a jeho době vynasnažili se rozprodati? Avšak zbytečných, literaturu hubičích pohlednic, lehkovýcháňných brožurek, nabubřelých letádků, lampiónů a transparentů to hleděti odbyti celé trakaře, proto že mají zvláštní koncese na prodej knih a svobodná kolportáž všelijakého braku, jehož prodej a rozšiřování vlastně sami převzali, má se koncesemi těmi zabrániti! Vřcholem pak nestydaté a dnes skutečně hloupé nakladatelské spekulace, ssající z Husovy památky, bylo vnucování do lidu svědeckví Pogiova o Husovi, kterýžto spisek jest dávno prokázaným padělkem.

O solových výstupech, pitkách a dokonce tanečních vínkách, jimiž tu a tam oslava Husovy památky byla korunována, nepíšeme. Lidu se to zazlívati nemůže, když k něčemu jináčímu veden nebyl.

Často na těchto místech s jistým respektem sledovali jsme některé náhledy české demokracie jako hlasy časové a i moudré. Proto jsme také očekávali, že ve příčině oslav památky Husovy pronese rozumné slovo a že bude žádati, aby provedena byla vážným, věcným způsobem dobřečiněním chudým. Ale na místě toho orgán její o oslavování Husa psal: „Na ulici půjdeme, zapálíme ohně, rozsvítíme svědky, ať každý vidí, že se za oslavu své

terý loupežníka ze Žampachu oběsiti kázal.“ A hned za ním se vypínal světovládny Bismark, „který v bitvách Rakousko i Francouze na útěk obrátil.“

Ocitl se to Karel IV. mezi pěknými sousedy! Jesté štěstí, že tam byl více inkognito, poněvadž dle ústroje i tváře těžko mohl někdo tu figuru za podobu Karla IV. považovati. Jinak by se byl musil Karel v hrobě obrátiti.

Poukázání jesté jiných nejslavnějších i méně slavných lidí se trpělivě diváctvo obdivovalo velice vzácnému telátku, které za živa jistě nevědělo, jak se mu budou diviti i moudřejší tvorové než bylo samo. Vykládačka horlivě dokazovala a ukazovala, že to není žádný šmejda a že tohle dvojče nebylo spíchnuto uměle jehlou ze dvou teletinek.

Když se měli někteří diváci k odchodu, nabízela honem kasírka, aby si každý na památku za dva krejcare vyťáhl planetu; planeta prý jistě každému osudy uhodne. Ale když někteří taxu zaplatili, nebyli jaksi spokojeni; planeta sic každému prorokovala to nejlepší, ale byly to samé nemožnosti. Jeden sekáč četl, že se mu obchody dobře vydaří, jiný muž, který byl ženatým ševcovským mistrem, dovedl se zase, že v úřadě brzy povýší a bohatou paní dostane. Jakýsi patnáctiletý hoch docela žádal, aby mu kasírka vrátila krejcare, protože mu planeta přikazovala, aby byl zatím na vojné spokojený, poněvadž se stane brzo šikovatelem.

Kasírka hned šikovně hochu upokojila: „I počkají, dají tu žlutou planetu sem; žluté jsou jen pro pány vojáky. Mladší pánové mají tahati jen z těch bílých; tak si honem jednu vyberou.“ Hoch poslechl a již se upokojil.

Zatím tělnatá „Máry“ ohlašovala v aréně vířskavě: „Zde se nám představí jedno sokolcké turnování v oboru tělocvik; dříve však zavoláme našeho šprýmovného Augusta, aby všými špasy velectené obecenstvo obveseloval; — Augúúst! August se skutečně nemotorně přihnabal a bavil jak uměl. Po několika všelijakých vtipcích vzal

a ejkrásnější minulostí nikdy a před nikým ne stydíme!“

Noviny sice psaly, že výklady o Husovi byly četně navštíveny, ale to činily většinou jenom ze zdvořilosti k řečníkům. V Praze na staroměstské radnici byl sál při slavnostní řeči univ. prof. dra. Pekaře naplněn asi do polovice, ač venku zrovna přelo a v letních restauracích nemohlo se seděti a podobně bylo skoro všude, kde nebylo dostatek posluchačstva na přednášku za vláasy nataháno.

Takovýmto povrchním způsobem dopadlo letos prohloubení oslav památky Husovy, když se mu v čelo postavilo sl. presidium městské rady král. hl. města Prahy, z něhož pak dostal se na slavnostní páně Pekařovu přednášku pouze jediný jeho člen; ze 24 členů městské rady pražské vyslechl ji zrovna jediný p. dr. Podlipný a ze 60 ostatních členů sboru obecních starších kr. hl. města Prahy hemžili se na ní pouze dva a sice vědny v Praze přítomný pan fideitel Šubert a p. Herain. A za takové vl.stní své nedbalosti k oslavování památky Husovy a při takové nešetrnosti k pozvanému řečníku při tom dovolilo si zastupitelstvo obce Pražské vyzývati ostatní české obce k oslavám památky Husovy! Pánové ti dopustili se tím pokrytectví! K oslavám Husovým vyzývali, aby se do nich nepustili liberálové a radikálové a oslav těch se sami nedčastnili, aby se na ně nehněvali konservativci a duchovenstvo. Tomu se říká sedání na dvou židlích — Vždyť se ku slavnosti té na radnici nedostavil ani celý výbor pro prohloubení oslav památky Husovy, nepokládaje to za svou povinnost. Co tedy bylo následkem takto projeveného smýšlení vlastně jeho mužnou povinností? V nějaký výbor se vůbec neustavovati —

Zajímavý pak jest, jak „Čas“, který stále pro nejjivější oslavování Husa horuje a jehož vrchní redaktor dokonce až v Mnichově o Husovi dle vlastního doznání „nemluvil učeně“, ale „jako sedlák“, najednou posuzuje na radnici konanou slavnostní přednášku univ. prof. dra. Pekaře. Bude zajisté poučno, kterakým způsobem orgán českých protestantů splácí ochotn těch, kdo se pro ně a jejich ideje s vynaložením práce a s risikem v jiném ještě směru exponují. Evangelický monitor kopl prof. Pekaře za jeho přednášku o Husovi tímto vlastním mu způsobem: „Oslava Husova na Staroměstské radnici. Jest sice pravda, že jsme šli včera na radnici prostí všeho očekávání, neslibující si víc než-li známé ty fráse o mučeníku pro pravdu (ovšem bez výkladu pro jakou pravdu) atd., nicméně nemůžeme se přes to vše ani vzpamatovati ze zklamání, jakého jsme doznali. Oslava Husova města Prahy! Shromáždění ne zcela 300 lidí — ani tolik, co vstupenek vydáno! — slyšelo v přednášce hodinu trvající prof. Pekaře (pokud přednášejícímu stálo na blízku) české dějiny od smrti Karla IV. do upálení Husova asi tak, jako si to předčísti může v bezčetných už dnes spisech a spisících, s tím toliko rozdílem, že

do ruky dělá dýku, kterou prý do úst až po rukověť ponoří. Než však k činu přikročil, ohlásil ještě jedno přání. Prý „mušíte si pomyslit, že to dělám s nebezpečností života a proto bych prosil o nějaký ten tringelt.“ Inu, vypadal ten August vskutku, jako by byl živ jen zpropitným; byl chudák vychrtlý jako roznášec plakátů u chudé herecké společnosti. Několik milosrdných rukou mu nějaký ten krejcar uštědřilo a pak August skutečně dokázal, jak pružný a prázdný jícen má. Udělav jesté několik mrstných přemetů se skákacím můstkem, obrátil se na místo, kde stálo nejvíc bujaré družé uřednické a žádostí: „Prosil bych uctivě, aby sem některý mladší pán vstoupil.“ Jeden břitmotný uředník kurážně vkročil do prostřed.

„Tak, tak,“ pochvaloval si August; „a teď se rače postaviti na můstek.“ Jakmile se to stalo, vložil mu August do rukou takový masivní klacek, že by i Rybrcoulovi za špacírku mohl stačiti. Učeň se začal najednou trásti; čekal něco nebezpečného.

„I jen se, pane, nebojte!“ ševalil sladce August, „snad přece přes vás skákatí nebudu.“

Hoch tedy sevřel kanibalský obušek pevněji.

August couvl do zadu až k lavicím. Všecko čekalo v napjaté pozornosti, co bude teď. Šasek se náhle rozběhl až k mladíkovi a — narovnal mu s učenou tváří ze zadu trochu hlavu i ruce klackem obtíženě. Pak se hned zase vrátil k lavicím. V hledišti nastalo ticho jesté větší samou nedočkavostí, co dále bude. August se vskutku rozběhl znovu a — udělal za zády trpělivého Atlasa pomoci nosu a obou rukou posměšné varhánky. Pak se rychle vzdálil. Škodolibý chechtot se rozlehl na všech stranách. Ale hoch držel hůl posud zcela vážně jako přikovaný, ač ho již ruce bolely. Ani nevěděl, proč se vlastně diváctvo toliko směje. Až když teprve na něho křikl kamarád, aby klackem praštil o zem, pustil hůl ze svého pevného objetí a zmizel mezi kamarády, kteří ho poučili, jak si s ním August zašprýmoval.

Co se za tím principál produkoval požíváním

zvědělo tu ještě, kdy Hus měl první kázání proti Němcům,*) a potom že Hus nijak nehlásal „Pryč od Říma,“ nýbrž toliko od toho tehdejšího špatného a zkaženého Říma (ó, té chytrosti!) a konečně stručný výklad o vážnosti doby přítomné: nebezpečí, v jakém se nalézáme vůči besku „Pryč od Říma“. Němci brosí nás pobítlí, ale my přes to sezapřeme své minulosti a — provoláme třikrát „sláva“ památce Husově. A toto se nazývá „prohlubováním“ oslav Husových! Z celé přednášky dra. Pekaře bylo příliš patrné, že Hus mu k srdci nepřilíhl, a že by se tedy neměl nutit do úlohy, která mu nesvědčí. Několik divadelních posunků nenahradí vnitřní studenost. O správnosti názorů řečníkových nebudeme se dnes ptát.

K těmto komplimentům ze strany politického orgánu českých evangeliků ochotě a práci dra. Pekaře netřeba žádných poznámek. Ale v jednom jsme tentokrát s „Časem“ za jedno, že totiž prohlubování oslav památky Husovy i v Praze na místě svého pramene dopadlo celkem velice smutně. Po tomto nezdařeném pokuse bude lépe, aby se toho prohlubování tímto způsobem raději zanechalo, neboť příliš mohlo by dopadnouti ještě hůře, když hned letos byly pravá památka a skutečný význam Husův na místě prohloubení hodné leda změkčeny při svěžesti snah o prohloubení to a při novotě předměta, o který šlo a který velice brzy zveřejní.

*) Ta kázání proti Němcům orgán českých evangeliků patrně mzí. Red.

Obrana.

Společná práce katolíků českých. V měsíci června konaly pokrokařské a realistické listy námlavy ku společnému svazku na potírání klerikalismu. Dávno prý již mezi těmito stranami býval společný postup, kdykoliv běželo o boj proti katolickému náboženství, ale nyní toúží zvláště venkovští realisté a pokrokaři o usilovnou kooperaci (společnou práci) na uhájení svobody svědomí. Realista Chalupný ovšem nechce smíru s pokrokaři, protože poznává na nich děsnou chudobu myšlének, jevíci se jenom negací čili potíráním katolicismu. Boření není jedinou věcí při přestavbě, proto pokrokaři jsou vždy bezcenným orakem, kdykoliv běží o nějakou pozitivní vážnou práci. Že berany dají se však pokrokaři vždy použiti a mohou realistům připravovati půdu pobořením a vyvrácením náboženské víry v srdci lidu.

Tento úkol pokrokařů vystihuje dobře venkovské učitelstvo v řadách realistických stojící a proto usiluje ze hmotných stavovských zájmů o sloučení obou těchto dvojčetihodných stran.

bořící „italianské smůly“, obcházel zase jedno umělecké pachole obecenstvo prosc o „tringelt“, protože taky jen od toho jest živo. A za čtvrt hodiny zase jiné robě dojemně publiku sdělovalo, že je živo jen na tringelt, až z toho vznikala u diváctva horká krev; vždyť se žádaly pomalu přírázky větší než povinná taxa.

Leč tím vším ještě klopení krejcarů nebylo skončeno. Do prostřed cvičiště vkročila Mary a krásné vystříhaným papírovým košíkem s umělými květinami. „Velevážené obecenstvo se uctivě zve ku koupi losů na tento překrásný košík; los stojí jen dva krejcare. Diváci skutečně horlivě platili; když ještě několik papírků zbývalo, představovala Mary brozně nebezpečnost, že by mohl po slosování košík zůstatí j. Výmluvnosti její se podařilo i ten zbytek rozprodati. Za krátko byl tah.

Mary, držíc čepici s papírky v ruce, pobízel členy loterního podniku, aby si sami určili, která ruka má los vytáhnouti. „To aby byl nějaký mládeneček nevinnej; jiného tam neposlejte!“, volal jeden švec. Všichni majitelé losů přikýkli a a hned vyvolili k důležitému úkolu tomu nevinného, zachovalého mládenceka, jemuž sotva bylo přes deset let; vždyť by se jinak mohl košík dostat do špatných rukou. Akcionáři zatajili dech, chlapec vytáhl číslo a zvucně prohlásil: „Číslo třináct!“ Někteří zklamání nahlas zabručeli; ale v tom zavýskla jedna stará, kolozubá klepna: „Tak jsem teda vyhrála já.“

Do veleváženého shromáždění jako když blesk udeřil, když viděli, kdo se to hustým zástupem ke košíku prodírá.

Za šťastnou osobou se sypaly tak jadrné gratulace, že by je sotva Wolf snesl; kdyby se byla jen destina těch vinů splnila, byli bába aspoň do smrti nebohým mrzákem. Nic nepomohla nevinnost mládencečka k dobrému tahu; veliký hněv lomcoval zvláště mladší chasou, když viděla, za koho se vlastně skládala. — Šťastní komedianti! Někteří divák jim dobrácky průběhem představení musil zaplatiti až pětkrát; inu, rozumějí kšeftu líp než jiné podobné společnosti.

Slučovací tyto snahy nezůstaly také bez výsledku. Dle pardubické „Osvěty“ učinili již pokrokaři a realisté na českém východě kroky k organizaci a k usilovnějšímu boji proti katolickému lidu. Tak v Pardubicích, Hradci Králové, Chrudimi, Chocni a v Jaroměři konány důvěrné porady, jež vyzněly v jedno: „nutno začítí rozhodný boj proti sorganisoivanému mladočesko - staročesko - klerikálnímu zpátečnictví, které dnes dusí prý náš vývoj, které potlačuje volnost smýšlení atd. A v boji tom sejdou se prý všichni, kdož věc pokroku kladou výše nad chvilkový úspěch strany.“

Spojují se tedy lidé k společnému výboji proti nám i bez ohledu na zásady sv. ch stran. A co činí proti tomu katolíci? Dosud velmi málo. Bez podstatné příčiny utvořily se před lety zrovna 3 strany, které teprv nyní slovnými a novinářskými potyčkami hledí svět přesvědčiti o nutnosti své existence. Spory tyto hltají již po dobrých 5 let nejlepši naše síly a znechucují vážnějším lidem vůbec práci. V poslední době přičiňují se někteří ze všech sil, aby vůbec roztržka zůstala otevřenou, poskytuji stálon látku ku novinářským polemikám. Hlavní sídlo této vzájemné nevráživosti jest v Praze, odkudž rozluka šíří se v řadách našich po celém království. Pokrokaři, realisté, helveti a židí tvoří aliance na potření „klerikální rozpínivosti,“ a katolíci se rozdrbují. Zvláště náš český východ měl by docházeti v katolické strany účinné podpory, poněvadž jsme zde vydáni neusilovnějšímu útoku pokrokařským. Ale místo povzbuzení ku vytrvalosti poskytuje se nám odstrašující příklad nesvornosti a nečinnosti. Ještě když tak běží o nějakou sbírku aneb předplatné na časopisy, vzpomenu si na nás páni v Praze, ale jinak ne. Proto již od delší doby nepokračujeme, nýbrž stojíme a jest obava, že se dáme na ústup. Bylo by lépe za takových poměrů, abychom ani s ničím byli nezačínali. Píchli jsme svým vystoupením do vosího hnízda, počítali jsme si na sebe kde koho, a nyní vůdcové stran místo účinného potírání nepřátelských šiků vypírají si zcela bezstarostně před tvář světa své prádlo, na které bylo by snad dost času až po vojnu. Trpělivost venkovských pracovníků již jest vyčerpána a nedůvěra ku Praze vzrůstá na celé čáře. Považuje-li někdo za vhodné, aby každá diecése pracovala si pro sebe na svou pěst, nechť jenom dále roztržku ve straně živí. My však jsme toho náhledu, že místní práce má býti účelně sorganisoována pro velikou společnou akci českých katolíků a proto vítáme s povděkem tužby, které mají na srpnovém sjezdě hradeckém utvořiti z jednotlivých činitelů ústřední katolickou radu, která by v ochablou činnost nalila oživující síly. Videant consules!

Čas zbytečně zase odkrývá svou neznalost české historie. Někaj těžko chápe, že nebyl Hus pro beslo „pryč od Říma.“ Na místo krčení ramený měl by se Čas ze spisů Husových o pravdě přesvědčiti. Vždyť sám Denis, kterého přítel Čas dr. Vančura chválí, napsal, že chtěl býti Hus „svobodným synem církve.“ T. z se zálibou Čas opakuje slova „Rozhled“ o „lidovém“ českém protestantismu. Jakoby páni Časisté neznali téhož Denisa „Konec samostatnosti české!“ Protestantismus byl v Čechách asi tak proudem lidovým, jako nynější realismus. Onen plnil kapsy aristokratů, ten žárlivě střeží židovské Wertheimky.

S postupem protestantství se utužovala moc aristokratické, sobecké oligarchie, která české „Hugenoty“ zapřáhla do svého vleku a umlčovala i násilně svobodný hlas duchovenstva protestantského i bratrského. České evangeliovo se stalo nevolným nástrojem hamizných snah několika nevlasteneckých pohlavářů.

Už ta česká konfesse z r. 1575, jež změníla dogmata bratrská i protestantská, dala se bez soublasu kněžstva několika politickými intrikány. Konfesse pak byla kněžstvu předložena prostě jako zákon, jímž se musí obojí strana říditi.

Kdož se z kněžstva proti tomuto násilnictví opřel, toho už dovedli defensori šikovně umlčeti. Když r. 1611 Chrudimský děkan podal protest proti obsazování protestantských far duchovenstvem bratrským, vstaly defensorům hrázou vlasy nad tou „opovázlivostí,“ ačkoli se na protest třicet jiných kněží podepsalo. Děkana uvěznili, zbavili ho úřadu a z knih konsistorních jméno jeho vymazali. (Srv. Skála I., 326).

Byli tedy „Hugenoti“ raději hezky z ticha, i když brzy po defenestraci počal helvetský Němec Skultét „reformovati“ konfessionisty na Kalviny. Byli z ticha, i když protestantští pohlaváři ochotně chrám Svatovítský vyklízeli a dopustili záměnu kaple Svatováclavské v maštal a kdy jejich političtí předáci zhýrálemu 23letými kalvinovi Bedřichovi uctivě ruce líbali.

Proč aspoň částečně neprotestovali bratři proti intrikám svého nejdilejšího politika Václava Budovce? Duchovenstvo k svým utlačí-

telům valně lásky ovšem nemělo, nepodporovalo jejich odboj proti Ferdinandovi, ale také ničím nenúkazalo, že jest lepší a opravdovější v otázce náboženské než jeho panstvo. Neptestovalo ani tehdy, když spiklenci mstivé charakterního Karla ze Žerotína pronásledovali.

A krásný to byl věru politický „pokrok“ protestantismu! Protestanté bojující proti moci královské, ničím řádným tuto moc nenahradili. Po defenestraci řídili českou zemi cizí šejdři, kteří na útraty lidu vlastní kapsy dýchovali a i vojsko stavovské beze vši překážky způsobem hanebným okrádali.

Čas chce také souhlasiti docela s hospodářským „pokrokem“ protestantismu. Ale sám Denis ukazuje, jak žalostně dopadá přirovnání hospodářství a průmyslu protestantského s mohutným pokrokem v této příčině za dob Karlovy. Vždyť sám Žerotín roku 1590 píše, že by valná část Čechů zemřela hladu, kdyby nebylo veliké úrodnosti země. (Denis: Konec sam. čes. 612). Obchod tehdy v rukou měli výhradně Němci, židé a Vlachové. Vlastina se stávala u nás vůbec řečí obchodu. A ten „kulturní vývoj“ protestantstvím způsobený charakterisuje tehdejší stav university, na kterou nechťli dáti protestanté ani groše.

Neradno, milý Čase, choditi s máslem na hlavě na sluníčko.

Politický přehled.

Už uplynuly dva týdny zasedání sněmu království Českého, ale ke pravé a plodné práci sněmovní se dosud nepřikročilo. Veškerá práce soustřeďuje se stále v komisích. V plně sněmovně vyřízeno jenom málo věcí a to ještě pouze v prvním čtení. Dne 7. července bylo na denním pořádku 11 předmětů, týkajících se meliorací pozemků, o jejichž provedení usilují rozličná vodní družstva.

Klub mladočeských poslanců se usnesl žádati, aby zasedání sněmu českého prodlouženo bylo na celý červenec. Ale někteří poslanci jsou ku práci lhostejní; dne 3. července nebyly komise některé schopny usnášeti se, ježto nedostával se potřebný počet poslanců.

Rozpočtový výbor sněmovní usnesl se, aby podrobná debata o předložené osnově zákona o zemské dávce z piva byla odročena, by zemský výbor mohl ještě jednou vyjednávatí s vládou o zvýšení dávky ze spotřeby piva i K 4 h na hektolitru na 2 K, jakož i za účelem některých změn, týkajících se vybírání této dávky.

Klub mladočeských poslanců dle usnesení svého přičinil se o zřízení volného sdružení všech českých poslanců bez rozdílu stran.

Na sněmu moravském pracuje se dosti rychle a plodně. Vyřízena už řada předloh, hlavně stran škol národních, měšťanských a ústavů humanitních.

Lvovští posluchatři vysokých škol odsuzují chování se polského klubu proti malbourské řeči císaře Viléma a vyzývají lid polský, aby se co nejrozhodněji postavil proti klubu, který na sněmu haličském nechtěl ani připustiti jednání o protipolské oné řeči. I ve Vídni na schůzi tamních Poláků protestováno proti chování se polského kola vzhledem na pronásledování Poláků v Prusku.

Rusínští poslanci, počtem čtyři, opustili sněm bukovinský proto, že sněmovní většina, sestávající z Němců, Rumunů a Poláků se usnesla, že do žádného sněmovního výboru nebude voliti Rusína M. Vasilka.

Němečtí poslanci z Tyrol vyhrožují obstrukcí, nebude-li při řešení samosprávy jižních Tyrol požadavkům jejich vyhověno. Hlavně pak rozdělení zem. výboru na dva odbory a rozdělení kurie velkostatkářské není Němcům po chuti.

Prodloužení obchodních smluv Itálie s Německem a Rakousko-Uherskem je prý už zabezpečeno do posledního prosince 1904.

V Poznaňsku přinutili už Němci týrané polské děti, aby při vyučování náboženství odpovídaly německy; hrozeno jim totiž, budou-li odpovídati polsky, že budou zavezeny do ciziny na nucenou výchovu. Čelnější polské osobnosti usnesly se odmítnouti všechna pozvání k slavnostním hostinám za návštěvy císaře Viléma v Poznaňsku.

Volby do obecní a provinční rady v Římě skončily se na celé čáře vítězstvím katolíků.

Italský král odcestoval na Rus, kde v neděli setká se s carem.

Za pobytu bulharského knížete v Petrohradě učiněno bylo mezi Ruskem a Bulharskem přátelské dohodnutí v případě války.

Přes zrazování ministrů hodlá car opatřiti si pravdivé veřejné mínění. Za tím účelem předvolá k audienci 200 osob z nejrůznějších tříd lidu a vypsá z každého po úsudku o panujících poměrech. Mezi osobnostmi těmi jsou prý i spisovatelé Tolstoj a Gorký.

Koronovace krále anglického, jehož zdraví ustavičně se lepší, bude vykonána v srpnu. V těchto dnech při jízdě v kočáře značně poraněn hlavní strážce jihoafrické války lord Chamberlain.

Boerové ze sv. Heleny a z Ceylonu pomalu se už vrací; dříve ovšem musí se zavázati přísahou věrnosti novému králi.

Povstání v Číně se rozmáhá a hrozí státí se povážlivým hnutím národním. Vzbouřilo se již 11 provincií.

Z činnosti katol. spolků.

Z Hradce Králové. V neděli 6. července přednášel v ženském křesťansko-sociálním spolku vdp. Dr. Gustav Domaby o Janu Husovi. Ve výtečné, věcné přednášce poukázal pan profesor na poměry v době života Husova panující, vysvětlil snahy Husovy dobré i špatné, podvrátil, zmínil se i o významu jeho národním — dovedl však, že ač národní význam Husův jest veliký, přece nedosahuje důležitosti sv. Cyrilla a Methoda, na něž však vlastněcí společnost zapomíná. Účastenství na schůzi bylo slušné, ač bylo teplé nedělní odpoledne a pořádána byla matiční slavnost. Též jsme se, že pan profesor opět brzo nás nějakou přednáškou potěší.

Zprávy místní a z kraje.

Slovo v čas. S náležitým uspokojením četli jsme řadu podpisů na husitské proklamaci, dle které se má osvětlování oken v den Husův prováděti proti hradecké tmě, ať se již jeví v kapsách anebo hlavách. Kdyby se bylo začalo dříve účinně bojovati proti tmářství, možná, že by dnes tolik podepsaných na temnotu netoužilo. Ostatně padlo upřímné slovo v čas a poznání situace jest poloviční nápravou. Při vytváření vzájemné snaze budou zajisté ubývatí ruk od roku ti, kteří cítí potřebu bojovati proti — zatemnění. My aspoň vyjdeme vždy pánům vstříc a budeme bez únavy ukazovati cestu ku pravdě a ku světlu. Bude to práce sice obrovská, ale dobré snaze štěstíma přejí. Letošní výzvání po osvětě nemělo ovšem valného úspěchu. Oslava Husova jako obyčejná skončila i letos randálem před Grand hotelem, kde zrovna meškal návštěvou vévoda z Camberlandu. Husitské hradecké se jak náleží představovali před cizincem psikaním a jinými zvuky, jež s lidským hlasem neměly nic společného. Páni aranzěři se snad přece styděli za toto vlastenecké a proto hned druhý den složili pokornou poklonu na příslušném místě, by z toho „vlasteneckého“ projevu nevzali půhonu. Odsoudili se tedy sami, proto již nebudeme souditi. Ale „nejslušnější“ český list, pardubická „Osvěta“, najde zajisté i na tomto skandálu nějakou dobrou stránku k útěše pohofelých vlastenců. Končice, vyslovujeme názor, že takového ostouzení si přece Hus od svých „čtitelů“ nezasloužil.

Pravováreční měšťanstvo a Hus. Na plakátech, vysvětlujících nabubřelými slovy ku osvětlování oken, četli jsme též podpis: „pravováreční měšťanstvo“. Hromadné toto označení pravovárečnických měšťanů jest hodně nejasné. Pokud jest známo, nemá tato korporace nic jiného ve stanovách, než-li vaření do brého piva, proto zajisté ani správní rada nemohla o své újmě živnostenskému svému činnosti samostatně najednou s politickou agitací bez nějakého zvláštního mandátu veškerých várečníků. Takový mandát mohla by dáti správní rada jenom valné hromadě, kdyby se totiž byla vůbec k vůli tomu odvolala. Valná schůze žádný mandát správní radě nedala, správní rada však sotva by se byla odhodlala mluvit bez mandátu, proto soudíme, že podpis „pravováreční měšťanstvo“, jest vylhaný zrovna tak, jako celé to novohusitské hnutí. Pochybujeme však, že si dá sdejší pravováreční měšťanstvo nějakým falešným vystavováním vyváděním dnešní chudoby a otrocké závislosti na komandu sdejších heilvetů. Když chce někdo dělati politiku, ať si ji dělá ve svém jménu a na vlastní úžet, ale zatahovati někoho bez jeho souhlasu do útvaru jest sice pohodlné, ale málo vtipné. Pak prý husitské proklamace nesou pravé podpisy! Jakou nadávku se s toho opět vykroutí košerovaný pardubický krasofečnický?

Svěcení nového studentského semináře „Horroren“ bude slaveno až počátkem školního roku. Budova jest sice již tak daleko hotova, že jest k obývání spůsobilou, ale náležitě orličné před budovou jest ještě neupraveno, takže předem není ani vůbec přístup do domu. Teprv během prázdnin upraví se chodník a urovná se částečně jízdní dráha. Nový ústav jest impozantní stavbou a slouží k nemalé osobě našeho města. Poloha jeho jest snad nejpříznivější ze všech hradeckých ústavů. Položen jest uprostřed rozsáhlé zahrady k jihozápadu a uvnitř zařazen jest dle moderních požadavků zdravotnických i pedagogických. Za celé zaopatření platí se ročně 360 K, nemajetným se poplatek tento ku žádosti snižuje. Žádosti za přijetí jest podati ředitelství ústavu nejdříve do 10. srpna, poněvadž počátkem roku bývají pravidelně všechna místa obsazena.

Vojská slavnost v Hradci Králové. Jak známo, konala se ve zdejších kasárnách u bývalé pekárny výroční slavnost bitvy u Ogruně 42. pěšího pluku c. k. armády rakouské. K oslavě té měl patřiti též nějaký pochod sestávající z různých řádů, paňáků, gigriat, cikánů, mědvěďů atd. Též dne 4. července kolem 8. hodiny konal se průvod ten snad na skoušku a objevila se mezi jmenovanými osobami i postava katolického kněze před oděného talárem, rochetou, stolon a biretem. Na to pak v neděli dne 6. července t. r. za přítomnosti četného množství královéhradeckých pánů, jakož i civilního občanstva, mezi kterými i studenty a děti viděti bylo, průvod ten skutečně se konal a v něm kdosi oblečený jako kněz v taláru, rochetě a stolonu a biretem na hlavě a vedl se pod paždí s osobou,

přestrojenou za jeptišku v hebošním rouchnu, s růžencem a modlitební knížkou v ruce, oba dva při svuku trub a bubnů postakující. Již před několika lety bylo prý v kruzích vojenských slyšeti hlasy, že se nepřetahuje přátelský poměr důstojníků s církevními hodnostáři, jako to bývalo. Přítina toho ochladnutí zůstala utajenou. Dva pp. důstojníci, kteří před několika lety zde byli, mohli by však vypravovati, jaké urážky a od koho se nyníjsímu ndp. biskupovi dostalo. Bylo tehdy za dobré uznáno mlčeti, ale ve „slušné vzdálenosti“ zůstati. Nyní pak, jak je viděti, mlra se dovršila. Patriotická slavnost zvrhla se v urážku stavu duchovního, katolické církve a katolického náboženství. Z út jistého vysokého vojenského hodnostáře slyšeli jsme jedenkrát, že ve státě nejdůležitější jsou dva stavy: vojenský ku hájení zájmů politických a hmotných, duchovní ku hájení statků nábožensko-mravních. Washington — generál — spoluzakladatel ústavy severoamerických států, pravil: „Náboženství a mravnost jsou dva silné sloupky každého státu. Není pravým patriotem, kdo těmito sloupky víká.“ Zdá se, že náhled tohoto vojína v našem vojsku posbývá porozumění. My k tomu podotýkáme, že stará říše římská byla nejméně mocí vojenkou, přemnohými vítěstvími proslavenou a přece zahynula, a to proto, že na náboženství spočívající mravnost v ní byla podryta. Víme sice s bezpečného pramene, že role kněze i jeptišky měla v projektovaném divém obraze označovati působení obou při polním lazaretě, ale ke průvodu řádů a jiných mask neměli se rozhodně tyto dva herci přidávati.

Večirek na rekonvalescenční odcházejícím p. ředitelem Brožem pořádá profesorský sbor zdejší realky v Grandhotelu. Pan ředitel Brož působil v městě našem plných 7 let, vchoval tedy celou jednu generaci reálné školy. Za jeho řízení těšila se hradecká realka dobré kázi, zdárnému prospěchu a nejlepší pověsti, jak to vhodně vystihl p. profesor Kudrnáč ve svém příspětku. Přejeme p. řediteli Brožovi stejný zdar i na novém působení v Praze.

Z Rudolfska. Obvyklá výroční skouška chovanců zdejšího ústavu pro hluchoněmé konati se bude v pondělí dne 14. července t. r. o půl 9. hod. dopol. Vstup volný.

Výstava průmyslového muzea. Výstava průmyslového muzea, v c. k. odborné škole uspořádána, byla četnými hosty navštívena. Vystavné práce řádů odborné školy a frekvencí malířského kursu byly v mnohém ohledu pozoruhodny. Zvláště pozornost budily malby pl. Mědi Červené, pl. Holčkové, pl. Černé a sl. Fialové. Velmi zdařilé práce vystavovali pp. Melcer, Lankáš a Jiřík.

Výstava divů obecné školy. Na obecné škole divů a s ní spojené škole mateřské koná se výstava ručních prací ve dnech 13. a 14. července.

Výstava v pensiónátě. Výstava ženských ručních prací žáků pokračovací školy v pensiónátě osady Františka Josefa I. uspořádá se na den 13. a 14. července v místnosti přilehlé č. 7. Výstava jest veškerému občanstvu přístupna.

Osobní. Pan Ladislav Knypl, třetího městského úřadu v Hradci Králové, jmenován byl čestným tajemníkem ve Světlé nad Sázavou.

Z Poučova. Letošní pouť se nám vydatila ne pouze příznivým počasím, jež dovolovalo slavnému publiku domácímu i přepjatému obklopení vřelých kolotočů a podivování se krvavým obrazům panoptiky, ale i překvapující novinkou v obnověnském kostele. Nalešli jsme zde opět nové divácké sochy Nejov. Srdce P. Jeříše a P. Marie dovedně zhotovené od řezbářské firmy bratří Boškoviců v S. chrově a vkusnou kapličku s téže dílny pro sošku mariánskou. Po důkladném kázání, jež měl výmluvný řečník dp. Katecheta Jan Černý, posvětil obě sochy vdp. prelát a kanovník Fr. Hampel, jež oslavoval potom slavnou mši sv. u hlavního oltáře, od něhož prosatímne ležení bylo odstraněno. Opravuješ doudu fresku oltářní akademický malíř pan Matouš z Prahy. Nyní lze již jasné na obraze poznati areopag (námetci) athenský, na něm přichází Pavel káže onoho „nezámého Boha.“ Nové sochy mají po ukončení oprav zdobiti po stranách presbytář. Náklad na ně uhrášen z milodárů. Vánovali Poučova 148 K 90 h, Rušek 88-10, Slatina 47-90, Podhájí 27-60, Pilečice 22-40, Slanáček Předměstí 49-0, Věkoš 20-70, Hradec 163 K. Z toho vydáno za sochu sv. Jana Kř. 80 K, za sochy P. J. a P. M. 360 K, za tři konoely 96 K, za kapličku mar. 55-40, za dopravu, badny a jiné 24-80, tak že zbývá jen malý již uhraditi deficit 16 K. Zaplatí Pán Bůh všem dobrodincům, jmenovitě oně hradecké, která sama vánovala 160 K. Pro letošek doufáme ještě, že p. kameník Ješek dodá sem novou mramorovou křtitelnicí a kropenku. Také se těšíme, že pečlivý p. stavitel J. Melcer s úchvalou slavné městské rady obetará včas nové ozdobení a náter hlavního oltáře. Zdať Bůh!

Z Veselí. V neděli 6. t. m. byla ve Veselích Hráká slavnost, na kterou se nikdo nepamatuje; slavili primici mladý kněz p. Jan Beneš z příslušné obce Krásnice, jež vystudoval v Římě, kdež také na kněze posvěcen. V průvodu rodičů, přátel a 10 kněží odebral se novověčenec do farního domu vesického; tu vlp. J. Brukner pronesl několik slov k rodičům a přátelům, zvláště matce a mladému knězi. Když rodiče udělili svému synu knězi požehnání, ubíral se průvod za hřby do spóvu mariánské plně do chrámu, jenž zatím do posledního místa byl naplněn. Slavnostní kázání měl dp. Augustin Novák, farář dobořenský, na slova, jaké cti jest hoden kněz od lidí za své namáhání, přeluhuje každému od kolébky až do hrobu. Dojmavé bylo, když rodiče a přátelé přijímali Tělo Páně z ruky syna svého. Po skončeních bohoslužbách uděloval mladý kněz všem sv. požehnání. Kde Všemohoucí novému dělníku na vinici Páně v hojně míře uděliti rádi darů a milostí svých!

Z Kyšperka. Dne 13. července započne zde obnova sv. únie Hrozen dpp. s Tovaryšstva Ježíšova P. Jemelky a P. Seppa.

My proti náboženství nebojujeme — to je healo nepřítel našich, mají-li katolíci neuvědomělým zalepit oči. V praxi to healo vyhlásí takhle: Proslýchá se, že strana protikatolická v Kyšperku chce 12. července za příležitosti obnovy sv. misie a jen k vůli tomu (neboť 13. července káže Křofáč na táboru v Potátně a bratři s Kyšperka toho mohou tam ušít! — pořádá tábor lidu anebo protináboženskou schůzi a jí tak proti sv. misii okazale demonstrovati! Tato protináboženská štvavice při této příležitosti může dopadnouti blbě: Uvědoměti katolíci nejsou žádní hejlové, které by „bratři“ mohli na svou maslavinu chytat, ale jsou to orlové, kteří bránice to, co jim je v srdci nejdražšího, svou víru, mohou Vám vykolovat oči! Nedrážděte lva, který ve své velikomyslnosti nepoužít alty! Ci chcete už s katolíky účtovat? Chtěte se dost aliti? Nuže!!

Ze Dvora Král. m. L. V Lipnici u Dvora Králové n. L. koná se v neděli 13. července t. r. župaň sjezd hasičský, při kterém o půl 10. hod. dopol. konány budou služby Boží v kapli Lipnické; promluvu a mši sv. mši bude vdp. děkan Jos. Beran. — Oslava Husova minula zde klidně. V předvečer dne 6. července zapalena byla za městem hranice, na niš palivo pilně chystal známý spiritišta Ješek, nyní bez výsňad a nakladatel brožury, ve které „ryze učení Krista od dogma Duchem a provedou“ — vysvětluje Martin Havel, tovární dělník. — Dne 8. července zamfel chráním krve v Hradišti Choustníkove rodák králové-dvorský p. Arnošt Zralý v 46. roce věku svého. Po prázdninách měl nastoupiti jako správce školy ve Zboř u Dvora Králové. — V neděli dne 27. července bude slaviti primici v děkaněnském chrámu Páně králové-dvorském p. Jindřich Laš ze Dvora Králové.

Výlet na Moravu. Hospodářské spolky pro okres Pardubice, Přelouč-Holice - Chrudim, Navařky a Hlinsko pořádají ve dnech 23. a 24. srpna t. r. poučný výlet na Moravu s tímto programem: Dne 23. srpna o půl 6. hod. ráno výjezd zvláštním vlakem s Pardubic po dráze státní společnosti do Rájce u Brna. Z Rájce na povozech ku jeskyním sloupkům a na Macochu a zpět do Blanska. Odtud vyjede se do Vyškova, kdež 24. srpna dopoledne: Hromadná návštěva výstavy. — Odpoledne manifestací sjezd českomoravského rolnictva. V 6 hodin večer odjezd do Brna. Dne 25. srpna prohlídka města, ústavu Veeny, muzea Františkova, Špilberku, Lučánek, výskumné hosp. stanice a j. Účastníci výletu nechtě přehlášeli s jednatelství svého spolku, nebo přimo u J. Stříteckého, profesora v Chrudimi, o legitimaci, na niš zaplatiti dlužno 3 K jako záloha. Jízdní lístek bude státi do Vyškova a zpět asi 3 a 10 kr. a možno jeti zpět kterýmkoli vlakem kromě rychlíků během 5 dnů. Účastníci mohou přistupovati ve všech stanicích až do Českého Těšova.

Konové chrudimští pořádají v neděli dne 13. července 1902 II. všekošský slet v Chrudimi v prahnědš „na Šleplech“, spojený s vojenským koncertem kapely c. k. pěšího pluku Arnošta Augusta vévoda z Camberlandu číslo 42. Ve 3 hodiny odpoledne začátek koncertu. Vstupné za osobu 50 h, třídenní rodina 1 K 80 h a každý další člen této rodiny 40 h, studující 40 h. Čistý výnos věnován bude prospěch Ústřední Matice Školáků.

Slatinné lázně Velichova a Josefova v Čechách do 7. t. m. navštívil 185 lázeňských hostů.

Jak dítě v hrobě oživilo, o tom rozšířila se pověst v pátek dne 4. července v Ličíně u Častolovic. — Toho dne bylo pohřbeno dva dny staré dítě rolníka Josefa Vojtíška. Kolem poledne začalo se vypravovat, že prý kněz při výkopu slyšel, jak to dítě zaplakalo; před pokračem prý přišel na hřbitov c. k. okresní lékař, který dal dítě hrobořem vykopati a rodiče prý si oživilé dítě vzali zase domů. Jedna sousedka tolik tomu věřila, že se šla k rodičům dítěte podívat na toho andělíčka, kterého mají se hřbitova doma. Ovšem, že oživilého andělíčka neviděla, jenom rodiče v největší nádivě přivedla. Někteří dokonce předpovídali, jakou pokutu zaplatí porodní bába a co se stane rodičům. Tato pověst rozšířila se jako blek po veškerém okolí. Co jest na tom pravdy? Jsem to, že ono dítě opravdu mrtvé bylo pochováno, ale pláč jeho na hřbitově nikdo neslyšel. Když toho dne c. k. okresní lékař, který okouval školní děti, prohlédl zdravotní poměry hřbitova a chtěl prohlednouti umrlčí komoru, poslal pro hroboře, aby mu ji otevřel, nemohli si počínání lékařovu děti a dětem podobní dopřít jinak vysvětliti, než že dítě ráno pohřbené oživilo a že je dá lékař vykopati. — Tak dělá se s komára velbloud a s prohlídky hřbitova hrůzostrašná historie. —

Výstava pro uměleckou výchovu a výstavou originálních krajinářů Václava Březiny pořádá učitelská jednota „Komenský“ v Náchodě od 30. července do 10. srpna 1902 v budově obecní jih. školy reálné. Výstava obsahuje: Výběr reprodukcí výtvarného umění českého i cizího; soubornou výstavu reprodukcí mistra M. Alše; českou plastiku; repraesentativní ukásky umělec. literatury domácí i zahraniční pro mládež; výstavku kreseb řádů prof. A. Boudy z Kladna. S výstavou spojeny jsou přednášky: 1. dne 20. července o socialisaci umění (univ. prof. dr. O. Hostinský). 2. dne 27. července: a) rozsah ideje umělec. výchovy (g. prof. J. Patočka), b) umění výtvarné, jeho technika a umělecký ideal (akad. malíř Václav Březina). 3. dne 3. srpna: a) školní praxi umělecké a reformy kreslení (prof. A. Bouda), b) uměl. kniha pro mládež (Há. uč. Jar. Petr). Vstupné do výstavy 40 h. Dětský lístek 10 h. Výtavní katalog lze obdržeti u pokladny výstavní. Slavnostní otevření výstavy 20. července o 10. hod. ranní. Výstava je otevřena každodenně od 9. hod. ranní do 5. hod. odp.

Krajinářská výstava hospodářské-průmyslové v Hořelích v roce 1902. Projekt této výstavy utěněn pokračuje ku předu. Výstavní výbor sestává se zástupců všech místních spolků a veřejných korporací, jejich součinnost jest zárukou zdaru. Práce rozděleny dle odborů, při čemž pamatováno na nejdůležitější atrakce výstavní, zejména v oboru školském. Různé subvence a ceny na přelad-

nych místech získány a obchodní komora mimo obvyklého přispěvku slíbila vystaviti svoje technologické muzeum. Vystava potrvá celý měsíc počínaje 9. srpna; během té doby budou se konati různé sjezdy a také slavnost odhalení Smetanova pomníku. Střediskem vystavy bude nová školní budova s posádky pod malbným vrchem Žižkovem. Odborná škola sochařsko-kamenická bude zvláštním poutavým oddělením výstavním. Výstavní výbor pečlivě se stará, aby jak vystavovatelům tak návštěvníkům vystavy bylo připraveno vše, čeho mohou od moderní krajiněské výstavy očekávat.

Ze Zbraslavic. V minulých dnech vspomněly si na naši obec hned dva šaršáry, které v lebece pochopitelně „láse“ své ku katolicismu souvazně začaly bušiti do naší duchovní správy. Organ kutnohorský a kolínský, které jinak si z konkurence loží ve vlasech, tentokrát v bratrské shodě se našly. Kdo by si pomyslel, že až kolínské redaktoři bude bolet hlava z našich poměrů! Ale nedivíme se, pomysleli-li, že jednalo se o zhanobení katol. kněží a co více, misiekatů katolických. Bohudík, že lási jejich slávanu spěsobili pravý opak toho, co páni očekávali. Duchovní správa naše, již vede o město naše zaslonělý p. děkan lilem, jest vysoko povznesena nad bidné utrhačství lidí, kteří šijí se zásady, jen hodné pomlouvat i spíniti. Kolínský organ vtáhl do toho, jak nemůže ani jinak býti i Dra. Pacák, a to nálezem na našeho velevaršenského p. purkmistra. Jsme svědci, jak to kutnohorský organ vyplétá, jehož přece hlavním úkolem jest bít se pro čest svého chlebočárce. Znamenitě jest, co uvádí kolínský organ, že na řet duchovních v Zbraslavicích, kterou většicm ukázan byl humbug, jaký se děje o oslavu Husovu, má býti odpověděno založením „Sokola“. To, co páni stále popírali, to se nyní světle ukázalo. Tu ale pravíme, že „Sokol“, který by chtěl u nás podržeti katolicismus, brzy by svoji úlohu dohrál. Naše občanstvo, pro něž mají páni jenom útrpný úsměv, nejděná li se srovná o volby a podobné sluzebné věci, dovede rozeznati, kde s ním dobře smýšlejí a kdo má ho jenom za plátek svého osobního prospěchu a za řetřít, po němž možno se dohrabat k zralým hroznům. Děkujeme páním redaktorům za jich správy, jsou nám nejlepšíím důkazem, že naše duchovní správa jde cestou správnou.

Z Čáslavi. Hospodářská výstava, pořádaná dne 3. července, vydatila se velmi pěkně přes nepřiznivý počasí, které brosil každou chvíli důkladnou přítkou. Naše rolnictvo ukázalo, že stojí v přední řadě v provádění praktické oekonomie. Přivezeno a vystaveno bylo mnoho krásných kusů jak dobytka hovězího, tak vepřového. Vystavisti bylo také četná navštíveno hospodářství se širokého okoli. I naše hospodářské ústavy vyslaly své žactvo, aby shledlo výsledky poctivé a snázivé práce rolnické. Bylo by si přáti, aby výstava tato měla i výsledky avý praktický v tom, aby naše trhy se povznely a tak městu i celému okolí hmotné prosperly. Budoucnost ukáže, jak daleko toto přání bylo splněno. — Poslední valná hromada hospodářské záložny ukázala, co bylo pravdy na pověstech, šířených své doby o nešťastném účastnění se financování skladiště zdejšího hospodářského družstva. Podaná bilance ukazuje, že záložna podotoupila značné finanční oběti, ale že dále se to jenom na prospěch rolnického stavu a že nebylo nijak nešťastné hospodařeno. Dnes družstvo povede si skladiště samostatně, což důvěru, které požíval přední rolnický peněžní náš ústav, jenom posílí a pozvedne. — Náš katolicko-vzdělávací spolek pořádá pod protektorátem vdp. děkana Josefa Folty v neděli dne 13. července slavnost na počest sv. Otce Lva XIII. Slavnostní řet bude míti vdp. Dr. G. Domabyl s Hradce Králové. Jak lze očekávati, bude účast značná, třeba že z jisté strany se na to dívá skrze prsty. Douáme však, že úzkoprost ta nebude míti žádných následků zvláště dnes, kdy poněkud, že druhé straně nijak překáženo nebylo o oslavách jejich.

Z Polabí. V době povrchního a jednostranného pochopení našich historických dějů mile působila letošní svato-prokopská pouť, pořádaná jako léta minulá vdp. děkanem Neborickým. Účastníci sešlo se velmi mnoho ze všech vrstev, aby vzdali úctu světcí Prokopu, jenž v paměti národa vždy víc a více do pozadí natupuje. Na povrátné půdě bývalého kláštera Sázavského, s něhož šifilo se vzdělání do celých Čech i mimo hranice vlasti, slavnostním způsobem promluvil dp. J. Král, kaplan suchbolský, jenž připomenal ony neblabé dny, kdy zhanobena byla místa tato rukou českou a spolu pobádal, aby heslem sv. Prokopským všichni se řídíce, sobě a všem svým zbudovali pravé blaho tu i na věčnost. Upozorňujeme na tuto pouť a té příčinu, že děje se na místa naše potom českých světců skropená a že dnes pouť ta každému jest tak snadná, ana v údolí sázavské vede dráha. Snad kdyby myšlénka sv. Prokopská ošila v srdcích českých, avolna mohli by povstati s bývalých rutin klášter Sázavský a s ním i to bývalé ohniško pravého osvátového života.

Ze Zámku. Starobylý námek náš zastřelil se po dlouhých letech opět v bývalé své slávě a nádhře. Příčinou toho jest, že zavítal v šted náš majitel velkostatku p. Leopold hrabě Sternberg. Město naše má příčinu vítati erdečně p. hraběte nejen proto, že město dotane se vzácnou návštěvou významní, ale že zaplašený byl pochybnosti vzhledem novostavby okrouvaru, který před nedávnem vyhořel a o němž se roznášela pověst, že v nynější kritické době nebude znova zbudován. Deputaci měšťanů ujistil však p. hrabě, že průmyslový podnik tento, sještější existenci stům duš, bude zovuzněn. Rolnictvo i dělnictvo přijalo správu tuto s velkou radostí.

Obět svého povolání. (Z Habrů). Děšivá, překvapující správa roslétla se dne 7. t. m. naším městem. Pan farář Ant. Heront mrtví! A jeho skon jak byl hrozný a tragický! Ráno vyšel zdráv a pln síly s domu do filiální školy venkovské do Kamena a přiklesl byl jako chladná, zohavená mrtvola. Na cestě spláhl si se koně a v divém úprku pádlil po cestě. Náměstek námece sv. náprava a p. farář vyhozen na cestu, kde v mrtvých padl! Divoké spřežení letělo

přes něho a kopytem koně udeřen, zemřel. Zpráva o neštěstí naplnila kde koho zármutkem, neboť zesnulý těšil se všeobecně přízni pro své mírné a otcovské vystupování. Stár jes 56 let zemřel jako obět svého povolání. Narodil se dne 6. června 1846. ve Vilimovicích v zvesčcen byl dne 23. července na kněze. Pohřeb zesnulého konal se na veliké účasti všech krahů občanstva a četného duchovenstva. Odpočívaj v pokoji. Světlo věčné nechť ti svítí!

Z Remova. (Pošár a výlet). Minulý týden byli jsme z klidného jindy spánku vyrušeni poplachem, že hoří. A skutečně rudá záplava rozlila se nad městem, ale Bohudík, podařilo se omeziti požár pouze na 2 stavení J. Procházky a J. Berana, která jsou spojena jednou etřechou. Oběh založil sám bývalý majitel Fr. Skokan ze slosti, že manželka prodala stavení vdané děti. Zbát s návrší „bašantnice“ na oheň se díval a druhý den v Čáslavi se udal. — Minulou neděli veškeré spolky zdejší podnikly společný velký výlet do panaských zahrad v Biskupicích, kdeš laskavostí páni Havelkovou místo propřčeno. Vál sice trochu chladný vítr, ale to nevadilo sáhvě. Při zpátečním pochodu poněkdy rakety. Účastníci byli z celého dalekého okolí.

Oslava Husova v Sedci. Pokračujeme, už nejdme tmáti a spátečnici jako dřív, ba ještě jako loni! — A vte, kdo náš lid katolický osvětil, kdo mu otevřel oči? Dvojčihodný pán evang. farář z Kutné Hory, který dne 5. července ochotně na žádost jedné už vybarvené a ctižádostivé osoby při plném sálu zpátečnické občany sedické uvědomoval urážkami — někde i velmi patrnými — jejich svatě víry a církve; pastor křesl smaltné katolíky rozdávaje duchovní políčky, které mnohým snad se i líbily. (Inu, to je gusto; však by si nenechali něco podobného líbiti evangeliści od katolíků!) Dájiny doby husitaké byly podány známým způsobem protestantským a extra vlastní logikou. Mnozí z posluchačů mají snad teč jasnější pojem o ubohém Mistru než slavný historik Palacký, a ten ptec — až protestant — jinak na tu dobu pro nás nešťastnou hledl. Místním duchovním brosilo od nemnoha nadšených hlav zvláštní dostaveníčko a provolaň: „hanba jimi!“, což nepřizní po čas odvráceno. — Za tuto oslavu děkovati může počestná obec naše jen spolku národ. sociálů, straně to liberální nepravé svobody, která lidstvo chce osvo boditi od Boha a Jeho zákonů a zavésti svobodu hříchů! Mnozí lidé jsou do spolku chytáni na slepo, neboť se spolek nazývá vzdělávací a podpůrný; ale opakují jen, že pravá vzdělanost bez náboženství a úcty k své víře není možná, a že spolkem toho směru a takových zásad se podporuje jen duch dábelaký a panování jeho v odbojném srdci lidském. — A že dvojčt. pán žel mezi katolíky, není divno, že snad sbáněti ovečky do svého ovčince, má jich v Sedci málo.

Z Chotěboře. Dne 3. července byla u nás vikariátní konference, které předsedal p. sekretář Jůn. Po přednáškách ustanovených předmětů rozvinula se čilá debata, oveděující zájem všech přítomných. Rokováno o povaze a taktice nepřátel katolického náboženství a církve. Vzpomenuto kooperace všech stran protináboženských, s nichž nejnověji podávají si ruce v „diecési Brynsčehově“, jak „Čas“ napsal, radikálně pokroková a realističká, jejichž hlavním pracovním úkolem v lidu jest negace náboženství. Této snahám musí kněžstvo čeliti uvědomelou činností na kazatelně i v životě veřejném všemi dovolenými prostředky, jejichž nejmocnějším průvodcem jest vzdělání a důkladná znalost slabín nepřátel. Bez vzdělání není možná kněžská doděláti se vlivu a potřebné autority. K energické činnosti ovšem jest potřeba prostředků, v kterých přičině hovořeno o úpravě hmotné existence. Důkladně přetřásána otázka patronátní, o níž navrhl p. farář Vlček tato resoluční: „Vzhledem k neblahým zkušenostem a nespokojenosti s dosavadními poměry patronátními žádáme slavný výbor „Ústř. jednoty katol. duchovenstva“ o svolání přázdinnové valné hromady. K tomu účelu slavný výbor v dorozumění s nejř. Ordinariátem vypracuj potřebné návrhy, o nichž by valná schůze klidně a vážně porokovala. Výzvěv náš opírá se o všestrannou úvahu, že pesimiam kněžstva, vydaného náhodě poměrů patronátních, ani náboženství ani církve podporu není a že již jest na čase, aby otázka ta — nota bene otázka křesťanské spravdnosti katechoběh, ku prospěchu zájemníků byla rozřešena“. Všichni přítomní s resoluční nepodmíněně souhlasili a pak přilhlili se všichni k „Ústř. jednotě“.

Při střelbě z hmoždířů. V Loučkách a Žel. Brodu konal se dne 6. července sjezd župní hasičské jednoty žel. brodské a na oslavu toho již den před tím k večeru vypalovány salvy z hmoždířů. U střelby zastavil se i ženatý dělník Jan Pleštil z Louček, vracející se z práce a chtěl si také odjázdu ránu vypláti. Drže něco prachu pod pažím, ostatní sypal ještě do teplého hmoždíře. — Ale najednou se v hmoždíři prach vaňal, od něho chylil prach pod pažím a vše vletlo Pleštilovi do obličeje. Byl strašně zohaven; obličeje mu zžerla a hlava všecka naběhla. Jest to chudý člověk, otec tří dětí. Ubožák, usdravil-li se, zžstane do smrti mrtvákem. Vedle Pleštila vzhavám se prachem popálen na zadní části těla i chlapec domkáře Chmelíka s Koberova. Že není tolik rozumu, aby se děti od podobných věcí hnaly, když starší se neuchrání neštěstí!

Vzorný vychovatel mládeže. V 181. ž. „Katol. Listy“, v lokále „ze soudní síně“, bylo psáno: „Kam to až naše mládež přivede“ . . . atd. Máne mi tu připadla na mysl hádka způsobená večer dne 5. července v hostinci p. B. v L., mezi učitelem p. Č. a členem místní školní rady p. C. Hádce přítomna byla téměř celá místní školní rada až na dp. faráře a p. Hrděho. Pan učitel C. posmíval se p. C., že čítá „Katol. Listy“, tupil kněze, jímž na jméno (fandáci, břiňáci, pokřtyci, vyřídí duchové atd. jsou nejmenší zásohy náležitě mlavy p. učitele) ani přijíti nemohl. Též Boha prý není a vše, co je, nestvořil Bůh, nýbrž povstalo samo sebou a vše vede jen příroda. Pan C., pokud mohl, odrazil útoky učitele nevěře a i když p. učitel přel v hádce na sprostý způsob, váženého

a proti mladému učiteli jednou tak starého souseda urášeje, přece p. C. zachoval vážnost. Hádk trvala — až do 4 hodin ráno a divíme se jen, že p. předsesta místní školní rady neměl té odvaky; aby okřikl p. učitele, jak mu povinnost a slušnost kázala. Dělal, jakoby spal. Teprve když p. učitel již na vše „kašlal“, povstal muž, který považován jest za kořalo, řka, jestli p. učitel těch urážek nenechá, že mu dá „pár facek“. To poněkud p. učitele ochladilo. A učitel ten vnučuje naši mládež — i sv. náboženství, máje za to roční přídavek. Na své mládí jest až příliš pokrokový; má totiž půl léta po zkouškách. Dovede-li tak dokonale svéženou mládež vychovávat, jako uměl nadávati, žádný se mu z kollegů ve zrčnosti nevyrovná. Nejsou tací „paedagogové“ ostudou a hanbou rozvážných učitelů poctivců? Pak se divme, že učitelé, jímž víra jest posud drabým klenotem, sdružují se v katolické spolky přes škodolibé poznámky „osvěcenějších“ druhův.

Čtete a rozšiřujete pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyrill a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil.

Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě. (Morava).

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

Les dostati ve knihupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Literární přílehu budeme ob číslo přináseti ve svém listě z pera proslulého spisovatele, což ku dotazům svých čtenářů odlojujeme.

Duchaprázdne fráse. Liga t 16. Ve dnech Husových kde jaký list poplnal se na velika slova. Samo se rozumí, že „Nár. Listy“ musily dokázat, co mají v řádcích svých hrdící nekritičnosti a planého žvaotu. A důkaz provedli atkvěle. Dne 5. července v politické časti patheticky volají, kterak osvěta strhala s duševní zornice jesuitaké křivdy a lá, zastřajici obraz tváře mučenka kostnického, deklarují o vítězné pravdě, která rasi si cestu do palácův a chatrčí, nític klerikální bejli, nejvíce v den 6. července bující. . . Na to ihned dokládají se evangelické besedy v Praze, která uspořádala ku počtě Husově večer, důstojný průběhem a manifestacním účastenstvím. V sadu však v časti literární, jediné to vážnější rubrice své, ubily a spohlavkovaly samy sebe takto: „není díla ani dílka, které by informovaly široké vrstvy na základě prací nových a nejnovějších, není práce, která by dovedla se vyznati se starého fanaticko-zelotického začarovaného kruhu, do něhož zejména v XVI. století zavlekli (a úmyslně falšovali) němečtí protestantští historikové úctu Husovu“ — a tyto kalné prameny bývají hlavním zdrojem nýsajím článkůům a brožurkám. My ovšem dávno jume přesvědčeni, že „Nár. Listy“ celým svým duševním směrem a složením nejsou listem vřehovným a že s nich lze málo získati správné informace in politicie a v otázce husitaké nejméně; tentokrát však bez mučení samy to přiznali s onou upřímností, kterou bychom si přáli u nich i všude tam, kde zápalných látek chytá se pustá agitace a kde duchaprázdne fráse zatemňují rozpoznaní fakt.

Hostina chudých. Dne 6. července bylo v Londýně v různých městských čtvrtích pohostáno půl milionu chudých. Ažkoliv korunovace pro nemoc královu je odložena, chudí byli přec pohostěni. Bylo k tomu potřeba 20 tun brambor, čtvrt milionu liber masa, 125.000 liber chleba, 560.000 balíčků čokolády, 2000 liber hořčice, 36.000 galonů piva (galon = 4.54 litru), 320.000 sodovek a 1100 liber soli.

Spotřeba dříví v Londýně. Jak známo, jest celá „korunovační cesta“ v Londýně, kudy se měl průvod kráti, dlouhá 16 kilometrů a po celé své délce bylo zastavena dřevnými tribunami. Z dřeva toho dala by se postaviti stěna, která by byla 4500 angl. mílů dlouhá, dřevo představuje les o 800 akrů; 27 oceánových parníků musilo dříví do Londýna přivézt a jen za dopravu zaplatilo se 240.000 zl. Cena tribunuového dřeva půl se na 6 milionů zlat. Nyní ovšem drabé toto dříví všude strhují a prodávají je za baklu.

Kajci Magdaleny. Paní a dívky nejbohatších a nejváženějších rodin amerických náležejí ku světskému řádu sester P. Mary v klášteře sv. Gabriela v Peekskillu. Téžto duň konala se slavnost, při které reverend. William Walter a představená řádu matka Edith ku třídním exerciciím zaváděla do kláštera 100 dam z nejlepší novyorské společnosti. Ženské exercicie konají se po tři dni začátkem měsíce června jako závěrek jarních zábav. Dámy, které exercicie podnikají, musí tři dny pobýti v klášteře, osm hodin denně se modlí a zpívají zbožné písně, osm hodin denně přemýšlejí, zpytují svědomí a činí dobré úmysly, osm hodin denně duše i tělo si odpočívá. Při tom každá dáma má svou celu, ve které bydlí sama. Hlavním pořadavkem je přisné a naprosté mlčení. Letos přihlášilo se k duchovním cvčením tak velké množství dam, že všechny ani nemohly býti přijaty. Mezi kajci Magdaleny náležá se též dcera mnohonásobného milionáře amerického Morgana, miss Mary Morganova. Vznešené dámy, kudy exercicie dokonány, hovoří vadycky a nadšením o „pobytu v klášteře, který jmeňují „oslovou lázni pro duši“. Mlčení, které dce-

Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Superfosfáty

animální a minerální
nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nenahraditelné k podzimní setbě,

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, ohřívák ledek, siran amoniatý, soli draselné, kalcit, speciální hnojivo pro stěbliny a okopaniny (kulovatiny)

Poštornskou sádku superfosfátovou ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování chlévské mrvy, pícní vápno

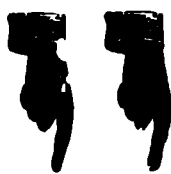
dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu
sírovou a umělá hnojiva

A. SCHRAM

v Bratřev-Poštorné
a v Lázních-Bystřici.

Ústřední písařna: PRAHA Jindřišská ul. 27.

Navštívenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihhtekárna.

Spolkové prapory, stuhy,
ozdobné výšivky dle před-
ložených výkresů, mešní
roucha, přikrovy, kostelní
prádlo a všechny v ten

odbor
náležející před-
měty
levné a
přesně
zhoto-

vuje sirotčinec

Růžencová výroba
Pražská, Konviktská ul. 296.
Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

OBRAZY

olejomalby, rytiny, krajiny, nádherné re-
produkce náboženské a historické, arcadla,
rámece, listy, římsy, kříže, sochy a umělecké
výrobky všech druhů v moderní úpravě,
solidně a levně.

Všechné druhy papíru, psací a kreslicí
potřeby, vždy nejnovější

dopisnice

a vše do oboru papírnického spadající
v nejbohatším výběru doporučuje

Josef Kieslich
v Hradci Králové,

Umělecký závod pro kostelní práce a výrobu
rámců založen r. 1891.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Volký výběr

zlatých a stříbr-
ných, svateb.
darů, kapesních
i nástěn. hodin
v krás. provedení
doporučuje . . .

JAN, — KALIS

hodinář a zlatník
v Rychnově n. K. a
příležitostně malec
c. k. okr. soudu
Obrázkové
cenníky zašle.

Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ustavům a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za tovarní ceny zboží
zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na
vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla
ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve
stokvostných kasetách, hodící se k vánočním
dárkům a j.

Výborné creamy ku holení Saton a
Schaving columbia na místo mýdla zasílám
rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,
za jichžto výbornost jako odborník ručím, za-
sílám od 1 zl. 20 kr. výše. Nehodící se
břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo
peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od
3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větším objemném poskytnu slevu.

Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že
jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojen-
osti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonalé účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Pražská, Elišvina tř. 1 a.

VZOR

ne zafidil jsem fotografický atelier v Hradci
Králové (v Adalbertinu) a doporučuji jej pánovi
velečestného P. T. obecnstva. J. F. Langhans,
c. a k. dvorní fotograf.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Pražská, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro letní a podzimní dobu.

Též velejemné

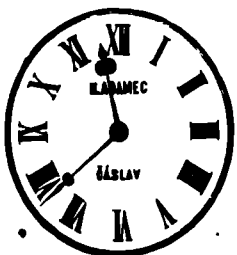
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměř-
cích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Vzorně zařízené slatinné lázně VELICHOVKY

u Jaroměře v Čechách.

Osvědčené proti rheumatismu,
dně, ischias, dále pro chudo-
krevné, skrophulosu, nemoci
ženské atd.

Úplně suchá poloha.

Výborná restaurace v režii. — Ceny
mírné. — Pošta a telegrafní stanice
v lázeňské budově. — Pro P. T. obe-
censtvo s okolím, pokud toto nehodlá
v lázních bydlet, a pouze do lázní
samýšlet docházeti neb dojížděti, dal
nový lázeňský lékař p. MUDr. V.
Maza státi svidělní pohodlnou míst-
nost, kde po vzaté lázni lze si odpo-
činouti a se seřaditi.

Ráde si vyžádati prospekt
od správy lázeňské.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Čechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákrepy u velkém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlépe doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Pro každou rodinu a výbavu pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského zboží u ryze českého, křesťanského, evépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podlaž.

**Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.**

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Uplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samety. Pevné ceny. Plyše.

Ústav ku vzdělání učitelek v Chrudimi

sestává ze čtyř ročníků a z přípravy; jest
tedy přijetí každoročně možné.

Obchodní jednorocní kurs,

pro dívky škoie odrůstlé, by vzdělání se
mohly k samostatnému vedení, neb zastá-
vání rodičů v obchodě.

Ústav vychovávací v Slatiňanech

pro dívky každého stáří, kde lze nabyti
vědomostí literárních a přípravy do ústavu
učitelského pro dívky, které nemají příle-
žitosti navštěvovati školy měšťanské v „po-
kračovacím kursu“. Zvláště se hodí ústav
tento pro nastávající nevěsty, by se vycvi-
čily ve vaření, vedení domácnosti, ručních
pracích (šití šatů), kreslení stříhů, hudbě,
řeči německé, francouzské a hospodářství.
Příprava na zkoušky industrialních učitelek
a pěstounek.

Německý ústav v Kocléřově u Svitav

pro dívky, by nabýly vyššího vzdělání
v hudbě, vycvičily se v ručních pracích
(šití šatů), vaření atd. Konverze německá.
Stravné obnáší 30 K měsíčně, sirotci při-
jmají se za 20 K.

Prodá se mlýn

uprostřed menšího města v Čechách, hodící
se pro každý průmyslový závod i obchod, na
stálé vodě s celým zařízením i úrodou na
20 korců pozemků dobré jakosti v ceně
34.000 korun.

Laskavé nabídky budtež podány na
adresu: „Dobrý podnik“ post. rest. Velký
Lukov, Morava.

Lidový nápoj. Zázvorové pivo

v pastilkách | v sáčkách | v balíčcích
à 4 h | à 5 h | à 20 h

Pozor na naše ochranné známky.

Šumivé limonádové bonbony

světoznámé jakosti.

Odporučuje

První česká akciová společnost ta-
váren na orientální cukrovinky a
čokoládu dříve (A. Mariner),
Král. Vinohrady.

PROČ

kupuje každý housle, struny jakož i veškeré
hudební nástroje

ve skladě **Jana Čermáka** v Hradci Králové č. 19
vedle o. k. loterie?

Protože má zboží **dobré a levně** prodává.

Též správy, zvláště houslí přijímá

a přesně vyřizuje.

Umělecký závod Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Bursa práce v Hradci Králové.

Přijmou se učové a řádných katolických
mistrů na různá řemesla. — Dotazy na dvojitém
koresp. listku přijímá

Jos. Polák st. v Hradci Kr.

Za hospodyně

do katolické fary nabízí se dívka 30 r. stará,
sirotek, velmi pracovitá, zbožná a věrná, ve
vaření i v ostatních domácích pracích úplně
obeznalá. Nároky na mzdu skromné. Dívku
doporučit vřele duchovní správa.

Laskavé nabídky do administrace t. l.

Josef Neškudla,

c. a. kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. velel. duchovenstvu
svůj vůdež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenáný

c. a. k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předmety k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy deslovně úplná.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

všechno v ohni zlatené a stříbrené, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máž se vykázati četnými povel-
nými příklady P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel-
nic, nádobek na křest, svíců, pacifikálů, schránek na Nejsv-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Reservní fondy
K 100.000.—

Splacené závodní podíly
K 56.000.—

Záložna v Hradci Králové

ve vlastním domě na Malém nám. č. 118.

přijímá vklady od 1 K výše a zárukuje je 4%, dnem po vložení do dne
vybrání a vyplácí i větší obnosy bez výpovědi. Daň rentovou platí záložna sama ze svého.

Svým členům

půjčuje na směnky s ručiteli i bez ručitelů, na zástavy cenných papírů i skvostů,
eskontuje směnky a účty a obstarává inkassa.

Půjčuje na hypoteky a povoluje stavební úvěry za nejvýhodnějších podmínek
s nízkým úmorem.

Veškerá vysvětlení ochotně budou podána v úředovnách.

Clearing pošt. spořitelny
č. 826.505.

Telefon čís. 6.

Převodní účet
Rakousko-uherské banky.

OBNOVA

Číslo 20.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 25. července 1902.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Co jest život?

Snad každý z nás pocítil zvláštní jakýsi dojem, když najednou v noci ozve se na ulici křik: „Hoří, hoří!“, když ve křik ten mísí se hluk sbíhajících se lidí, když zvon, který nám o slavnostech radostných líbenné zvuky vydává, smutně, ba děsivě v přestávkách zvučí a když rudá zář osvětluje noční temnost. Nade všechny pak jiné dojmy utkví v člověku, jenž toho byl svědkem, výjev při požáru, jaký povstává, když z hořícího stavení ze spánku klidného vyburcovaní lidé v nočním oděvu vybíhají ven, vše v domě nechávající a jsouce rádi, že aspoň ten „život“ zachránili.

Jak důtklivě tu odpověděno k té otázce: Co jest život? Odpověď tu zní: Nejdůležitější statek člověka, to jest život.

Ovšem že učenec v jiném smyslu hledá odpověď k této otázce. On chce poznati tu tajemnou, přepodivnou sílu, která n. p. v člověku působí, že tělo jeho žije; tu sílu, která když se z těla ztrácí, tělo se rozpadá v hnilobu. Co jest tento život? Tajemství neprozkoumané to jest. Víme, že život v těle působí, dokud tu jest, a že nastala smrt těla, když zmizel, ale co ten život jest, žádný přírodopyscec, žádný lékař nepověděl, nepoví, a tak, abychom se o něm zrakem, nebo hmatem přesvědčiti mohli, život nám ukázati nikdy nebude moci.

Ale právě ten život jest důkazem, na jakém omylu jsou nevěřící „učenci“, kteří nechťi nic za věc skutečnou přijati a uznati, než to, co jako hmotu některým smyslem poznati lze. Právě ten život, ta životní síla v nás jest skutečná, ale smysly poznatelná není.

Život nám tedy hlásá, že jsou také věci, které smysly poznati nemůžeme. A tím právě poražena jest celá „filosofie“, která by ráda duši i ducha, a tudíž i Boha upřela. Smysly ovšem poznáno býti nemůže, co jen duchem jest, nebo co hmotou není. Ale z toho nenásleduje ještě že toho vůbec skutečně není.

Tím ochotněji nepředpojatý rozum podrobuje se filosofii křesťanské, která o životě v těle lidském učí, že pochází od ducha člověka, který myslí a volí, ale který též podivuhodnou silou svou tělo oživuje. A proto tatáž filosofie učí o zvířeti, že ani ono, ba ani bylina není jen hmotou, nýbrž že život ve zvířeti v bylině je zcela něco jiného, než hmota. I ve zvířeti jest skutečně něco smysly nepoznatelného, co má v sobě pudů zvířeti potřebné, aby poznávalo a konalo to, k čemu zvláště stvořeno jest, co však tělo zvířecí spolu oživuje a proto se v tom smyslu i o duši zvířete mluví.

Jestliže však vše, co životem jest, tajemstvím jest a zůstane, kterak bychom mohli chtít, aby Původce života mohl býti viděn, hmatán, slyšen atd.? A jestliže obtivitelem těla jest nehmotná a tudíž neviditelná bytost — duch, což divu že ten, od něhož život všecen pochází, jest bytost nehmotná — duch? Ale právě proto navždy zůstane pravdou, život, a tím více duch, duše jest smysly nepoznatelným — tajemstvím.

Co jest život? V jiném ještě smyslu užívá se toho slova. Je to život na tom světě! Tak volává se! Nemyslí se na tu sílu duše naší, která naše tělo oživuje, nýbrž na to, že vůbec na tom světě žijeme. A tu napadá mi, co jsme nedávno četli z knížky: Omladina a pokrokové hnutí. Jeden takový pokrokový student píše: „Co je život? . . . Vlna (vzednutí vody), která se svedne a v okamžiku smíší. Za mnou trochu špiný, vegetování (živoření) sáňdabaného hochy (studenta) uprostřed nádhery velkoměsta, sbývá pár let a potom — shasne svíčka a opona (jako v divadle) spadne. Celý svět je jedna porodnice, blázinec a pohřebiště.“ Tam tedy dospěli naši mladí vzdělanci — o náboženství připravení! To je jejich život, špína — nemravnost — rozervanost — bláznění — a zhasnutí svíčky! Tam to přivedly ty naše velebené školy bez náboženských zásad, bez pravé filosofie?!

Tážeme se: Nač tedy na tom světě žiti? Nač se v té špině brodit, nač čekati, až ta smrdutá a čadící svíce zhasne? Proč nechati srdce rozervaností trápati — a hlavu blázniti? A k čemu ty všechny řeči, spisy, ty štvánice, aby ti klopýt klerikálové, kteří mají o životě jiný pojem, taky jen živořili, jako ti sáňdabaní hoši, studenti? Proč, když jsem sám rozervanec, nepřijmu pokoje jiným?

Což divu, že při takovémhle vnitřním stavu našich študovaných i neštudovaných, z náboženství posměch si tropících mudrých, již ani to u nich pravdou není, že život je statek nejdůležitější. Což divu, že pokrokoví lidé zcela jinak k životu se chovají, než nezkažení, kteří z hořícího stavení utíkají, jen aby život zachránili. Což divu, že dle „pokrokové“ moudrosti nejdůležitější jedná, kdo tu světlou zhasne, čili kdo se zavraždí. Ovšem jinak jednají a žijí ti, kteří nejsou „pokrokoví.“ Ti svou „filosofii“ čerpají z knížky, která se nazývá katechismem. A ta knížka to jest, která nejvznešenější a nejčistší pojmy o životě obsahuje. Dle této knížky jest smrt oddělení duše od těla. Duše tedy tělo oživuje. Ale dle této knížky, i když tělo se rozpadává, „svíčka se nezhasí, opona nepadá.“ Naopak! Dle této knížky volá každý nepatrný klerikálek s básníkem Zeyerem: My budeme překvapeni. Po odloučení se duše od těla vzejde duši světlejší, než kterákoliv filosofie dává moci. Duše začne „přátiti“ na Boha, to jest jej co ujednání možno poznávati. Dle této knížky opona vlastně nepadá, ale zdvihá se vzhůru. Tajemství, co je život a co je pramen jeho, Bůh, se teprv odhalí.

Ale knížka ta učí tudíž jinak i o životě, pokud jest trváním člověka v těle na zemi. Prostnými — filosofy a pokroky pohrdanými — slovy dí: Bůh lidi stvořil, aby ho poznali, ctili, milovali a tak spaseni byli. Proto naši křesťanští neštudovaní filosofové z těch českých chaloupek praví s Komenským, že život na tomto světě je přípravou k životu věčnému. Již zde má člověk svého Stvořitele pokud možno poznati, ctiti a z lásky k němu taky ho poslouchati. Tu ovšem pak není život jen trochu špiný. Tu se pravý katechismus vyučencem hledí „čistým“, to jest dle zákona Božího žijícím člověkem činiti, a pokud sem i tam nějaká ta skvrna na duši padne, hledí se zase sblížením se s Bohem, láskou očistiti. Tu však život taky není živoření. Naopak! Tu při všech těch svízlech je radostný, čilý a zdravý život. Tu ovšem svět je taky porodnicí, ale jak vznešené věci věří katolíci o manželství a tudíž o narození člověka, tvora pro život věčný určeného! Tu je ovšem pohřebiště, a skauje i tu slza leckterá, ale tu těší naděje obsažená v slovech: Kristus vstal z mrtvých i my vstaneme. Blázinec však toho, v kterém jsou lidé, ač mozek zdravý mají, tam, kde je katechismus světlem rozumu, není. Tam často až ku podivu lidé prostní vše moudřeji posuzují, než tak mnohý „pokrokář.“

Co jest život? Co jest život celých národů? Národové, kteří jednají dle učení katechismu o tom, že život pozemský je přípravou k životu věčnému, mají velikou sílu životní. Národové bez katechismu brodí mravní špinu „uprostřed nádhery měst“, živoří i když zdánlivě veliké průmyslové podniky, umělecké výtvary, podivuhodné stavby a podobné věci „pokrok“ jejich zvěstují, stávajíce se dohovářijící svíčkou právě tenkrát, když si nejvíce na své slávě zakládají.

Byl jeden doktor dle řádu všepružáků nynějších a nazval Rakousko dohovářijícím doutnáčkem (františkem). Dohovář-li, což nedej Bůh, stane se to tím, že Rakousko stalo se „pokrokový“ čili že samo vypudilo pravé učení o životě z přemnohých duší občanů svých.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 23. července.

(České státoprávní stanovisko a souhlas spolupracovníka „Národních Listů“ s nuceným vyhlášením se „hierarchií rakouských“ (!) s Pruska. — Botič — Útok na „Kolej Arnošta s Pardubic.“)

V neděli dne 20. t. m. uvedly „Národní Listy“ na denní pořádek kus do jisté míry důležité státoprávní otázky. Spůsob, jakým zmíněný list otázku tu, zajisté že bez souhlasu a vědomí celé redakční své rady i bez plnomocenství výkonného výboru a poslaneckých klubů politické strany, jejímž jest orgánem, luští, nelze jenom tak přehlédnouti a mlčením pominouti.

„Národní Listy“ v lokálce „Rozdělení vratislavské arcidiecése“ vykládají, že prý „z dřívějších dob a jaksi na doklad, že hranice církevních obvodů jsou pevnější, než hranice obvodů státních, panují v ohledu církevním mezi Rakouskem z jedné a Pruskem z druhé strany zvláštní poměry. Hrabství kladské, nyní součást Pruska, náleží k arcidiecési pražské, část Slezska rakouského k pruské arcidiecési vratislavské.“

K tomu svému výkladu dovolí nám „Národní Listy“ učiniti s největší šetrností několik příslušných poznámek.

„Národní Listy“ jsou listem státoprávním a proto nás překvapuje, že i přes nynější stav věci a jeho názvy zná jejich spolupracovník jenom pojem „Slezsko rakouské“. Čeští státoprávníci i s drem. Juliem Grégrem znali vždycky pouze jenom „vévodství slezské“ nebo „Slezsko horní.“ Proč, to pan pisatel lokálky námi citované má vědět sám a nemá „v Národních Listech“ najednou stavěti se na stanovisko, proti němuž časopis tento od svého založení až dodnes skutečně záslužně politicky pracoval.

Že hrabství kladské patří dodnes k arcidiecési Pražské a že část Hor. Slezska náleží k arcidiecési vratislavské, to znamená, že dodnes mají v Římě více vážnosti a šetrnosti ku koruně české, od níž pruský král Bedřich Veliký Dolní Slezsko a hrabství kladské násilně urval, než-li má vážnosti a šetrnosti ku koruně české spolupracovník „Národních Listů“. Že Řím ochotně tak jako on české diecése ihned nerozhrobněl, jak by si byla pruská politika přála, to jenom svědčí, že loupežné a násilné oděrávání Dolního Slezska a hrabství kladského od koruny české t. j. od státu českého doposud neschválil. Více o tom podotýkati netřeba. Kdyby byl Řím tak učinil, byla by to škoda jenom a především pro český život a pro české státoprávní vědomí — že na tyto poměry pisatel uvedený námi lokálky „Národních Listů“ zcela jinak pohlíží, nechceme ničím jiným a nijak jinak vykládati, než-li že o záležitostech těchto není tak informován, aby o nich bez škody a zmatků mohl v „Národních Listech“ psáti.

Jest-li zrovna nynější vratislavský pan arcibiskup zdá se býti někomu málo objektivním v ohledu národnostním, to nemusí býti při poměječnosti lidské politikou k vyvolávání otázky, jejíž luštění by politika pruská všemi desíti pro další budoucnost ochotně přijala do posledních písmen, jak je pan pisatel lokálky „Rozdělení vratislavské arcidiecése“ v „Národních Listech“ navrhuje, právě: „Se stanoviskem našeho přáli bychom si, aby pokus, vykliditi Prusáky hierarchy ze země koruny české, se zdařil. Neměli bychom ostatně ničeho proti tomu, kdyby musili se vykliditi hierarchové rakouští z Pruska.“ Toto „stanovisko jeho“ stanoviskem českým není!

Jak je známo, v Prusku žádný „rakouský hierarcha“ nemá co dělat. Pouze „hrabství kladské“ jest od založení biskupství pražského přivtěleno k arcidiecési pražské a dnes je tam následkem toho vrchním pastýřem „primas království Českého“. A proč by se o vyklidění tohoto primasa království Českého ze krajin ještě nedávno k české koruně náležejících a

kde doposud na 10.000 Čechů žije, měly zasazovat zrovna „Národní Listy,“ to ani sebe liberálnější český státoprávní politik ze příslušných nepotřebujících chápat nemůže.

Pokud pak se vratislavského pana arcibiskupa týče, toho náměstkem zemského hejtmána ve věvodství slezském jmenovala vláda vídeňská a v ohledu náboženském v arcidiecési jeho, pokud jeho moc jako arcibiskupa sahá, panují daleko větší ohledy k národnosti české, než-li jaké ku katolíkům české národnosti panují v arcidiecési vídeňské.

Nechceme se dále o této záležitosti šířiti, ale má-li vlivuplný politický list ten dobrý úmysl, v církevním ohledu české národnosti a českému státoprávnímu stanovisku posloužiti, pak musí počátek působení svého zahájiti s potřebnými k tomu vědomostmi a tam, kde jest přirozené jeho východiště. Kdyby vídeňská vláda projevila přání, aby se všude v soustátí habsburském v ohledu církevním české národnosti vlídně vstříc vycházelo a kdyby mladou čeští poslanci mlčky nepřipouštěli opačná opatření různých světských úřadů a kdyby se o respektování českého živilu především v arcidiecési vídeňské zasadili a kdyby vládu s příslušným odůvodněním upozornili na to, co se jim na působnosti vratislavského pana arcibiskupa nelíbí, zajistě by nebylo potřebí vyvolávat novou otázku, jež by poslední zbytky souvislosti a příslušnosti Dolního Slezska a Kladska ku koruně české hleděla vyhladiti a sice dokonce na přímluvu spolupracovníka — „Národních Listů.“

To snad postačí, aby bylo v této záležitosti jasno. Kdyby pisatel „Rozdělení vratislavské diecése“ v „Národních Listech“ pokračoval způsobem, jak dne 20. t. m. začal, bylo by to ve přítomné době zásluhou práci „pro krále pruského“ a kdyby něco podobného navrhoval a otiskl jiný list, octl by se jistě za to ihned a docela právem v — „Šípech“. Další nějakou polemiku o této věci máme za zbytečnou, bude lépe, když se o ní pomlčí; ale kdyby další výměny náhledů bylo potřeba, my s bojiště poražení neodejdeme. Jsme o tom přesvědčeni, že největší část české žurnalistiky a veřejného mínění přídá se v této záležitosti ke smýšlení našemu, vlastně ke smýšlení, jež česká naše minulost i budoucnost diktuje a vyžaduje.

Na dolním toku potoka Botiče leží čtyři města, z nichž jedno je dokonce královské hlavní a ačkoliv se ne o potřebě, ale přímo o naléhavosti regulace a zaklenutí této stoky již celé čtvrtstoletí mluví a tiskne, přece a žádoucimu jejímu uskutečnění pořád nedochází. Ponechávati další luštění této záležitosti akademickému rokování, pokládáme za dnešní doby za nepřipustné. Zaklenutí a regulace Botiče uznány jsou dávno za nezbytnou potřebu, která dalších odkladů nestrpí a proto jest to

jednou z nejpřednějších povinností především pana místodržitele, aby s největší rozhodností na vykonání toho naléhal. Kdyby některý soukromník daleko menší stoku toho druhu, jako je dnes Botič, v některém městě nepokrytou této nechal, zajistě že by ihned byl z několika stran vyzván k bezodkladnému jejímu zakrytí. A Botič rok od roku špinou a neřestí svou, již ze čtyř měst sbírá, valí se klidně obvod její dále. Dnes již i „Humoristické Listy“ omrzelo dělati „na tento pořádek“ vtipy.

Ostatně, kdo od dubna do listopadu tok Botiče viděl, toho vtipy přejdou nadobro. Ten nevtipkuje, ale pronese poznámky, jež lichotivými nejsou pro nikoho.

Pořád se mluví o nezaměstnanosti pracovního lidu, nuž při regulaci Botiče je příležitost k jeho zaměstnání a docílí se při tom účelu dvojího. Lid se zaměstná a vykoná se při tom práce, již jest vykonati třeba a sice čím dříve, tím lépe.

* * *

Asi před desíti lety za spolupůsobení a účasti řady vynikajících laiků zřízen byl v Praze pod jménem „Kolej Arnošta z Pardubic“ ústav, jehož účelem jest starati se o vhodné ubytování a stravování studujících na vysokých školách pražských. Do koleje té přijímáni jsou studující náboženství katolického. Jaký jest výsledek její existence, to nejlépe hlásají sta její bývalých chovanců, to hlásá nová letos vystavěná její budova a to hlásá nával studujících, kteří o přijetí do ní žádají.

Po deset let kolej ta měla pokoj. Až na jednou letos v „Časopise pokrokového studentstva“ byl proti ní uveřejněn článek, který nesvědčí o ničem jiném, než-li o hloupé zlomyslnosti. Článek ten totiž varuje rodiče, aby prý své syny: odrostlé akademiky, záložní důstojníky, kandidáty různých doktorátů atd., do koleje té — na byt a stravu nedávali a uvedením několika uličnických chce dokázati, jak je to pro takové pány nebezpečným. Nechceme se, o nechtuté této věci šířiti, ale prostě konstatujeme, že útok na kolej tu, jež některé časopisy reprodukovaly, pověsti její jenom posloužil. Účelem útoku toho to vlastně nebylo, ale tak to dopadlo. Mohli bychom zde napsati, že každý se má starati především sám o sebe, jak je vychován nebo jak své děti vychovává, poněvadž však útok tento na „Kolej Arnošta z Pardubic“ má své kořeny v neuvěřitelné dnešní rozháranosti katolické strany v Praze, nenapadá nám protikatolické vývody jeho odmitati. Prostě jenom k tomu poukazujeme, že se v závislosti a nenávisti mezi katolíky zabíhá v Praze poněkud daleko a že se zde zapomíná na přísloví, že „se džbánem nechodí se tak dlouho pro vodu, až se ucho utrhne!“ Je to hanba, že, když se v Praze někdo z katolíků něco daří, ihned jiní, pro veřejné působení nehodící se katolíci nejošklivějšími zbraněmi

nezaslouží chleba, který's mužikovi ukradl. Ne zvlášť-li během tří let nad mužikem, vykoupám té ve svěcené vodě.

Svěcené vody se však každý díbel, jak dobře známo, hrozně bojí, což tedy divu, že dábel bez průtahu vydal se do světa, aby vykonal úlohu, kterou mu pán jeho uložil. Ale kudy do toho, jak to navléci, aby došel cíle? Dlouho přemýšlel a rozvažoval. Konečně se mu plán zalíbil. A sám lsti své dábelské se podivuje, jak se prováděti dilo své s podlostí právě dábelskou. Dal se najmouti k sedlákovi do služby, a sedlák, který neměl ani nejmenšího tušení o tom, koho do služby najímá, milerád nabídku přijal. Kdo by také byl řekl, že v čeledínu, který bloupe a pitomé se tváří, jest ukryt potměšilý a úskočný dábel. Nastávalo suché léto. Dábel, který povětrnost předvídal, poradil sedlákovi, aby letos rozseval obilí na močály a bažiny, a když sousedé pro vedro a suchu nic na poli neklidili, měl sedlák hojně žné, a prodal obilí tak drahé, že nikdy ještě za úrodu tolik nezískal. A vše to způsobil mu nový pacholek, což divu tedy, že byl s ním úplně spokojen.

Příštího roku předvídal dábel, že bude povětrnost deštivá, a radil zase sedlákovi, aby na vyvýšených polích obilí zasel, a když v době deštivé obilí sousedů lehlo a hnilo, měl sedlák zeň přehojnou, a urodilo se mu tolik obilí, že nevěděl kam s ním. A právě na tuto chvíli čekal dábel a nabídl sedlákovi, že ho naučí, jak by výhodně obilí zužitkoval, slibuje spolu, že bude mít užitek neobyčejný. Sedlák ovšem milerád nabídku přijal, a dábel dal mužikovi návod, jak se z obilí pálí kořalka. Mužik okusil nového nápoje, zprvu jen málo, později více a také nápoj nový i sousedům nabídl, kterým onen výborně chutnal. Dábel se radostně po straně chechtal, věděl, že jest u cíle. Kus okoralého a tvrdého chleba, který sedlákovi před dvěma lety ukradl, dobře si zasloužil. Nyní nemusil se již obávat, že bude proň ustrojena koupel ze svěcené vody.

Ubíral se nyní do podsvětí, aby pána svého pozval, by sám se o tom přesvědčil, dobře li

hledí zdar ten zmařiti. V posledních letech jsou protikatolické listy pražské přímo zahrnovány podáváním jim materiálem, který jenom k tomu směřuje, aby celá řada vážné a platné ve smyslu katolickém pracujících osob byla z veřejnosti vytlačena a sice za tím pouze účelem, aby „katolické pole“ opanovala „klika chudých duchem“, kterým sice podíl na království nebeském náleží, ale kteří v Praze katolické smýšlení nanejvýš zdiskreditovali a přímo zničili. Poukazuje k tomu se vši rozhodností, neboť meze hlouposti, zlomyslnosti a nepovážlivosti, s nimiž musí každý ve veřejnosti počítati, jsou od kliky té již dávno překročeny.

Dovídáme se, že kdyby toto zlovolné řádění oné kliky mělo dále pokračovati, že o její působení vydána bude řízná brožurka, která bez ohledu a pardonu stávající v Praze situaci objasní, která ukáže zbytečnost a pasivnost podniků, jež český klerus v posledních 20 letech stáhl 1.000.000 korun hotových peněz a které nepřinesly nic jiného, než-li dnešní úplný rozvrat katolických poměrů v zemích českých. Brožurka ta má dále doklady prokázati, proč laikové a zejména intelligence dnes na katolický list a na katolické snahy v Praze zcela právem pohlížejí s největší nedůvěrou. Nejsme pro žádné osobní spory a boje, ale předem musíme souhlasiti, aby zlovolnostem byla učiněna přítrž dříve, než-li dojde ještě ke větším škandálům, neboť na těch, co nešťastná ona klika sehnala, jest již více než-li dost.

Obrana.

Jemný smysl pro spravedlnost má rozhodně „Čas“. Aspoň hořké slzy prolévá, že musil odvolati ničemu a zcela bezdůvodnou pomluvu. Že zdejší p. t. doktoři theologie zlomyslné pošpinění na sobě nechati nemohli, to přece uzná každý, kdo má hlavu aspoň trochu v pořádku. „Objevy“ Osvěty lidu i Času se bavila horečně Praha i venkov. Slušné hradecké dámy raději nevycházely, aby ušly nebedným pokřikům uličníků. A sbor zdejších doktorů, jenž nečítá právě sta nebo tisíce členů, měl zůstat dle logiky „Času“ chladným. A že měl „Čas“ odvolati průzračnou lež již před vyzváním státního zastupitelství po dobrém, to také každý slušný člověk potvrdí.

Ale „Čas“ se smítá v horečce nad „opovážlivostí“ státního úřadu. Realističtí mučeníci praví: „Zatáli jsme zuby a opravu jsme uveřejnili“. Jak by také chudáci nezatali zuby, když se tou vynucenou opravou ukázala světle jejich láska k pravdě. (To „Čas“ nejvíce pálí). Leč zataté zuby brzy vyconili, aby jim i na odvetu ůtkli hradeckého kněze.

Proč? Poněvadž týž byl obviněn sotva z tisíců díla toho, co provedl zúmyslně „Čas“

úkol uložený vykonal. Osa zavítali nepoznání k mužikovi, který si pozval četnou společnost. Sezvali všechny bohaté sousedy z celého okolí za tím úmyslem, aby je kořalkou po slovansku a sousedsku vyčastoval. Žena mužikova, která sedm kořalku nalezla, byla tak nešťastná, že zavádila o stůl, při čemž láhev kořalky se vyliše. Sotva že mužik nemotornost ženinu zpozoroval, osopil se na ženu celý rozkáčený: „Ty možno čertova, což pak máš před sebou pomýje, že tak s tím nakládáš?“

Dábel šfouchl loktem svého pána, a šeptal mu: „Slyšel-li's dobře, tentokrát nepraví: Pán Bůh mu toho požehnaje!“

A mužik nadával, lál a klel až se hory elenaly. Tu zavítal na hostinu také soused mužikův, chudý a nuzný baráčník, kterýž se právě z pole domů vracel, a doufal, že snad také trochu toho nového nápoje olížne. Avšak soused mužik nechal souseda baráčníka seděti na suchu, takto sám sebou hovoře: „Já vás přece všechny nemohu tím novým nápojem počastovati, kam pak bych přišel? Víš ty co, máš doma vody dostatek, zažeh vodou žížeň.“

Také to se veliteli pekelnému velmi líbilo.

Hosté měli teprv malou opičku, byli veselí, rozmarní, hovorní a žertovní. Druh druhu po- chleboval, druh druhu chválil a velebil, řeč ply- nula jako voda.

Načelník dábů poslouchal a šeptal soudruhu: „Nápoj je čím líkavý; oní hledí, aby druh druhu osidil a takým způsobem záhy budou v naší moci.“

„Jenom počkej trochu,“ pravil malý dábel, „z lišáků vychytralých budou záhy vlci hltaři.“

A skutečně bylo tomu tak. Čím déle sedláci pili, tím hluchnější a hrubší, neurviljší byl hovor jejich. Místo slov lichotných a sladkých užívali nyní nadávek. Nadávky proměnily se v sakrování a konečně i v bitku, tak že i tváře i nosy měli znamenány. Hostitel, který chtěl mezi hosty obnoviti dobrou vůli, byl za námahu svou řádně ztlučen.

FEUILLETON.

První palírník.

(Dle Tolstého).

Chudý mužik ruský jel časně z rána na pole, aby je zoral. Jel bez snídaně, pouze krajíček suchého, okoralého chleba vzal sebou. Když dojel na pole, svezl ke vrchní kabát, položil jej pod keř a zamotal do něho chléb, určený k snídani; pak se dal do práce. — Když byl několik hodin oral, ozýval se žaludek, dožaduje se nějakého občerstvení; že pak také kůň byl unaven, vyprávěl ho, aby se mohl trochu popostí, sám pak bral se ku kři, aby jedním rázem posnídal i poobědval. Sotva však kabát rozbalil, zpozoroval k nemalému ustrnutí, že chléb jest ten tam. Dobře věděl, že dal chléb do kabátu a uložil pod keř. Také nikoho nepozoroval, že by byl šel okolo, a přece byl chléb ukraden; snídaně i oběd byly pryč. —

Neviditelný zloděj byl však dábel, který proto chléb ukradl, že se domýšlel: sedlák bude klíti a nadávati a dábla za pomoc a příspěvi prositi. Avšak mužik byl úplně klidný a pokojný. Ovšem žaludek kňoural podivně, ale mužik těšil se jak mohl, dodávaje si zmužilosti slovy: však já hladu nezahynu, a ten, jenž chléb vzal, jistě chleba potřeboval. Necht' mu slouží ku zdraví! — I šel mužik k nejbližšímu potůčku a občerstviv se čistou vodou, dal se opět do práce. —

Dábel byl nemálo rozčertěn, že se mu plán nezdařil, že sedláka ku hříchu nevedl, i šel mrzut a rozhněván do podsvětí, kdež musil podávati zprávu o zmařeném plánu. Avšak s nedobrou se potázel; neboť představený, pod nímž sloužil, ho peskoval: „Což pak se opravdu nestydiš, ty hloupý dáble, že tě hloupý a neuctěný sedlák přelstí? To by tak bylo, aby mužici a ženy jejich zvykli si tichosti a trpělivosti. Pak bychom my vládcové temnosti mohli nechati všeho; vždyť by pak říše naše byla bez poddaných. Mily brachu, to není tak snadné. Vari, a nevracej se, dokud nějakým dábelským kouskem, ale podařeným si

sám. Nechtě tedy vzor utrhačství a pomluvy raději hledá „Čas“ ve vlastní redakci.

Podle všeho obstaravatelé „Času“ musí představit „zuby zatínání“, jestliže v nich cit práva úplně neusnul. Každou chvíli čtou v novinách o hnusném obchodu živým masem, ale jakkoli hlásají humanitu, „zatínou zuby“ a mlčí, poněvadž tento kšeft není v rukou „klerikálních“. Jest to sice taková ohavnost, kterou by i pohan odsoudil, ale „Čas“ zatíná zuby, aby se ani slůvko přes obradu jejich nedostalo, poněvadž by to šidě nesli těžce.

„Čas“ nenávidí „klerikální“, „šartrésku“, ale o putykách haličských židů, kde se statky i všechna kultura probíjí — ani muk. Zkoumá všechny detaily katolické víry, ale talmud nechává stranou. Uznává sice, že náboženská otázka není věcí vedlejší, ale nad náboženskými názory „Práva lidu“ pouze „zatíná zuby“. Brojí proti „nevlasteneckému klerikalismu“, ale germanisující židy, kteří i v nejzastřenější české vsi repetí nejraději po německu a výhradně německé listy odbírají, nechává na pokoji“ atd.

Svému vstupu proti opravě ulevuje „Čas“ konečně tímto znamenitým nápadem: „Ostatně (!) kdybychom my a jiní (!) začali Obnovu posílat opravy na skutečné nepravdy a vědomé (!) lži, ubili bychom ji do smrti“.

Nu, tohle se povedlo! „Čas“ se pořád nyní radí s Hajnem, jak proti „klerikalismu“ postupovati, ač má chudák radikální prostředek u huby; může posílat opravy za opravou, až Obnovu ubije. Štěstí pro nás, že jest posud „Čas“ milosrdný a místo oprav zatím jen a jen statečně nadává a nadává. My ovšem místo splnění již předlouhý čas věčně s realistickým denníkem polemizujeme a „Čas“ zůstává až dosud všechny odpovědi dlužen; leda že si někdy uleví zabručení o „nepoctivosti“, „hrubosti“, bez jakýchkoli důkazů.

Neopravuje tento milosrdný orgán naše „vědomé lži“ ani ve vlastních sloupcích, ač mu ani nejmenší chloupěk na církvi neujde — a pak by chtěl posílat opravy do „Obnovy“!

Ačkoli „Čas“ nikdy velikou moudrostí nevykuká, přece jen v tomto čase, kdy jeho nejvyšší neviditelná hlava dle v Americe, vyvádí předměty až humoristické.

Dá se to konečně omluviti poněkud rozčilením nad úbytkem abonentů. Aby získal „Čas“ náhradn za ztracené syny, napíchl teď na udici pašťiku o knězi Dostálovi — Lutinovu; snad to přece aspoň na chvíli pomůže. Ale přes to vše Masaryk své služby po návratu z apoštolské cesty pochválí pramálo. Za zůmyslné lži jich sice nepokáže, ale jistě za nešikovnost, s jakou tyto lži na trh vystavovali.

*) Proč se „Čas“ tak okatě židů zastává a bojí? Vždyť by mu to snad i rabíni odpustili, kdyby někdy aspoň skrovně uznal některé chyby Israele. Sazeč.

Velitel dábů nemohl si takového divadla dosti nachváliti.

„Dobře, velmi dobře!“ pochvaloval si co chvíle.

„Jenom počkej,“ šťípl se malý rarášek, „uvidíš ještě něco lepšího. Druhá sklenice proměnila lišky ve vlky, třetí proměnila vlky ve vepře.“

Sedláci pili jak do důchodu; vždyť pili za dermo. Čím více přibývalo kořalky v žaludku, tím hloupější a nestoudnější byly jejich řeči, ano zmatek byl takový, že druh druhu neslyšel, druh druhu nerozuměl. Nyní vstali, aby vyšli ze světnice. Potáceli se ku dveřím, a sotva že dostali se na cestu, padli do bláta a do louže. Hostitel vyprovázel je z domu; avšak také on se převálil a padl tvář do hnojůvky. Celý zablácený a uspínený válel se v hnojůvce a kvičel jako vepř.

Tu již nemohl se satanáš radostí ovládati, i pravil poddanému: „Tvá věru převýborný, ano právě pekléná nápoj vymyslíš, ale prosím tě, jak's to učinil? — Nepochybně vzal's krev nejdřív z lišky, z níž uživkovi vjela do těla lesť a ošemetnost liščí. Pak vzal's krev z vlka, a tím naplnil's srdce mužikovo hrubostí a neurvalostí. A konečně přimíchal's do nového nápoje krev prasečí — a tak proměnil's pijana v pravé prase.“

„I ne,“ smál se diblík, „tak jsem já nápoj nový nebrancoval. Já jsem pouze sedlákovi dopomohl k hojně žni. Zvířecí krev v člověku sama sebou od narození vzejí; — ale ona dřímá a nemá podnětu a pobídky potud, pokud sedlák hledí si práce a střídmě žije. Naučil jsem mužíka, jak by mohl z obilí páliť kořalku. A sotva že dar Boží mužík zkazil, připravuje z něho pálenku, jízto místo chleba hltavě pije, pak již sama sebou probouzí se v něm liščí i vlčí a prasečí krev. Ať jen se oddá pití pálenky, pak již pramálo se liší od zvířete.“

I pochválil satan svého podřízence, že tak opatrně a zchytrale úkol svůj vyplnil, a v oči mu udělil mu první řád a nejvyšší vyznamenání, které satan jen za zvláštní zásluhy a vynálezy uděluje.

Politický přehled.

Konečně sněm království Českého dostal se k vážnější práci, k upravení financí zemských. Přes odpor vlády, která si nepřeje, aby nejdůležitější zdroj příjmů, daň z piva, ponechán byl k vyčerpání financím samosprávným, dne 22. t. m. schválen ve druhém i třetím čtení zákon o zemské dávce dvou korun z hektolitrů piva. Též dne projednána vládní osnova zákona, jímž se osvobozuje osobní daň z příjmů od přírůžek na další řadu let. Před tím 17. července přijata resoluce komise pro záležitosti okresní a obecní, že před úřadem narovnávacím, sestávajícím z důvěrníků obce, mohou se mezi stranami narovnání činiti. Dne 18. t. m. schváleny zprávy rozpočtového výboru a pro veřejné práce, vztahující se k výlohám na stavby vodních drah a kanalisací řek.

Břemena zemského dluhu činiti budou koncem letošního roku kolem 60 milí nů korun.

Před blížícími se volbami do zem. sněmu na Moravě nabídlí zástupcové strany lidové další trvání dosavadního kompromisu strany své se stranou národní, kterážto pak pokusí se, aby se v té věci docílilo jednostranného postupu i se stranou katolicko-národní.

Česko-německé smlouvačky počnou prý opět počátkem září buď v Praze nebo ve Vídni. Jedná prý se o zatím kompromis, totiž o stanovení oněch ústupků, za které by Němci byli ochotni souhlasiti se zavedením vnitřní úřední češtiny v ryze českých okresech, aby nalezena byla cesta ku projednání rakousko-uherského vyrovnání.

Sněm slezský 17. července schválil zákon o berních slevách pro zdravé a laciné byty dělnické.

Sněm dolnorakouský povolil prvnímu společenstvu vídeňských obuvníků nezáručitelnou půjčku 200 000 K na zařízení tržnice surovin a ústřední dílny. Vláda pak neschválila předlohu o připojení Floridsdorfu a okolních obcí k Vídni.

Dne 15. oslavovali Poláci výročí bitvy u Grunwanlu, kde polský král Vladislav Jagelo s pomocí ruských, litevských a českých voják porazil něm. rytíře. Zvlášť velkolepou byla oslava ta v Krakově, při čemž české deputaci prokazovány počty unášející. Ve 35 obcích 4 okresů v Haliči vypukly stávky polních dělníků, které vzhledem ku nastávajícím žním nabývají hrozných rozměrů a následků.

Po rozdílení cen na školách kongregačních a tím nastalém jich uzavření došlo v Paříži a v různých městech francouzských k bouřlivým projevům lidu proti vládě, při čemž policie musela zakročiti. To je ta svoboda, která běže lidu, co on uznává za prospěšné.

Němci vymohli si dovolení na tureckém sultanu, aby si vystavěli opevněný přístav nad Bosporem. Část břehu, na kterém má tvrz státi, jest velice blízko Cařihradu a má ohromný význam v ohledu vojenském.

Od několika neděl lze pozorovati úplný převrat v chování Boerů. Národní cit jeví se u nich mocněji než dříve. Mimo to rozšiřují se zase poplašné zprávy o blížící se válce Basutů, jichž je na 300.000, s Angličany.

Sjezd českoslovanských katolíků v Hradci Králové.

Porádek sjezdu: V neděli dne 24. srpna 1902. Dopeledne:

O půl 9. hod. Seřazení katolických spolků před Adalbertinem. V 9 hodin manifestační průvod ke katedrálnímu chrámu Páně sv. Ducha. O půl 10. hod. Slavnostní kázání Jeho Biskupské Milosti na náměstí. Za nepřívznivého počasí v chrámě. Slavnostní sbor přednese diecéšní cyrilická jednotu. O půl 11. hod. Posvěcení nových katedrálních věží a pontifikální mše sv. Po službách Božích průvod k Adalbertinu, kde se uloží prapory.

Odpoledne:

O půl 2. hod. Valná schůze ústředního diecéšního sdružení katolických jednot ve dvoraně Adalbertina a současně valná schůze delegátů zemského svazu křesťansko-sociálních žen a dívek. Ve 4 hod. Ustavující a první slavnostní schůze v Klicperově divadle. Slavnostní sbor a uvítací řeč předsedy přípravného výboru. — Volba předsednictva sjezdu. 1. Řeč: „O významu papežství se zřetelem na papežské jubileum sv. Otce Lva XIII.“ promluví JUDr. Mořic Hruban, advokát a říšský poslanec v Olomouci. 2. Řeč: „O úpravě sociálních a pracovních poměrů dělnictva“, pojedná Václav Myslivec, redaktor z Prahy. Hymna papežská. V 8 hodin: Přátelský večírek ve dvoraně Adalbertina. Koncertuje sbor tamburašů z Chrásti. Dramatickou část obstará divadelní kroužek katol. tovaryšské hradecké jednoty.

V pondělí dne 25. srpna 1902. Dopeledne:

O půl 8. hod. Mše svatá pro účastníky sjezdu v chrámu Páně sv. Ducha. V 9 hodin. Druhá slavnostní schůze v Klicperově divadle. — Pěvecký sbor. Zahájení předsedou sjezdu. 1. Řeč: „O svépomoci rolnictva“, promluví Josef Šamalík, rolník a redaktor „Selských hlasů“ v Ostrově na Moravě. 2. Řeč: „Úkol katolíků ve XX. století“, nastíní Jeho Milost Nejdůstojnější pan biskup Edvard Jan Nep. Brynych. Císařská hymna.

Odpoledne:

Ve 2 hod. Třetí slavnostní schůze. — Pěvecký sbor. Zahájení předsedou sjezdu. 1. Řeč: „O sociálním působení ženy“, pojedná Augusta Rozypalová, literární učitelka v Blovicích. 2. Řeč: „O vědě a víře“, promluví Th. Dr. Rudolf Horský, farář v Šárce. Uzavření sjezdu. Národní hymna. Po ukončení sjezdu porada v Adalbertinu delegátů katolických korporací z království českého za příčinou ustavení společné katolické rady.

Upozornění:

1. Účast ke všem schůzím jest bezplatná přístupna všem, kteří se vykáží legitimací. Dámám jsou vyhrazeny lože a sedadla na tribuně. 2. Banketu nebude, ale účastníci sjezdu naleznou levného zaopatření v restauraci „Adalbertina.“ 3. Noclehy opatří se členům katolických jednot, jakož i jiným účastníkům sjezdu dle možnosti zdarma. Nutno však nejdéle do 15. srpna přihlásiti se o nocleh u přípravného komitétu. Rovněž noclehy v hotelích a soukromých bytech na předběžnou přihlášku obstará a písemně poukáže ubytovací odbor. 4. Při schůzích nedopouštějí se ani rokování ani ústní dotazy. O sdělení písemných projevů rozhoduje předsednictvo sjezdu. Po sjezdě upraví se dle stenografických zápisů sjezdová zpráva a vydá se tiskem v krátké době za výrobní cenu. Přihlášky o zaslání zprávy mohou se diti již při sjezdě v administraci „Obnovy“ v Adalbertinu. 5. Všecky dopisy buďtež adresovány: Přípravný výbor pro katolický českoslovanský sjezd v Hradci Králové.

Valná hromada ústřední jednoty diecéšní.

Dle usnesení valné hromady v Pardubicích roku 1901 konati se má letošní valná hromada v Hradci Králové. Svoláváme tudíž valnou hromadu ústřední jednoty diecéšní na neděli 24. srpna do místnosti Adalbertina v Hradci Králové. Zahájena bude přesně o půl 2. h. odp.

Porad jednání:

1. Zahájení schůze diecéšním předsedou. 2. Zprávy: jednatele, pokladní a revisorů. 3. Zprávy funkcionářů výkonných sborů. 4. Volby: místopředsedy, 8 členů výboru, 4 náhradníků a 2 revisorů. 5. Volné návrhy.

Poznámky. 1. Poněvadž tato valná hromada jest jakýmsi úvodem k jednání katol. sjezdu, který téhož dne večer započne, jest žádoucí, abyste jistě co nejvíce delegátů vyslali, aby účastenství bylo co největší. Každý delegát musí míti od organizace vyhotovenou plnou moc, v níž budiž udáno, kolik členů zastupuje. (Dle § 10. stanov za každých 10 členů vysílá se 1 delegát.

2. Bylo by dobře, kdybyste vyslali kromě delegátů mužských i některou ženu, poněvadž současně bude též míti schůzi zemský výbor křesť. soc. organizace ženské.

3. Dle usnesení důvěrných konferencí jsou výkonné sbory příslušné povinny k valné hromadě vyslati některého svého člena (nejlépe předsedu nebo jednatele), aby podal valné hromadě zevrubnou zprávu o stavu organizace v obvodu výkonného sboru, aby podal přesný výkaz o financích i činnosti výkon. sboru.

4. Jest žádoucí, aby delegáti i ostatní účastníci sjezdu z jednot pokud možno přijeli již v sobotu večer nebo aspoň v neděli ráno se spolkovými odznaky; bude totiž v neděli ráno o 9. hodině slavnostní průvod ke svěcení věží katedrál. chrámu Páně, které koná Jeho Milost ndp. biskup.

Protestujeme

v obecních zastupitelstvech a na různých schůzích proti jednostrannému zavádění vnitřní české úřední řeči, ale snažme se o úplné provádění rovnoprávnosti v zemích koruny České!

Z činnosti katol. spolků.

Z Nové Paky. V neděli dne 20. t. m. odbývala se u nás členská schůze, v níž přednášel předseda „Všeobecného sdružení“ p. Josef Urban,

dělník z Kostelce nad Orli, „O úlela stavovského sdrufování“, kde stručně vyloučil stavby spolku. Všeodborového sdružení a na konec užitečný spolek tep všem přítomným vše odporučil. K té i u nás najdou se četní jeho příslušci!

Katolická jednota v Her. Studenci
uspřádá svoji spolkovou schůzi dne 27. t. m. odpol. ve 4 hod. u p. Václava Pátka v Novém Studenci. Hlavním bodem programu bude přednáška pana prof. B. Drápalíka: „O svěpomocné organizaci rolnictva v obci, kraji a zemi“. Po této členové jednoty přednesou mnohé solové vystupy.

Lid náš českomoravský libuje si svládky v takovém čtení, kde mu možná kolíbati se v cítech a hojně se rozplakati. Nejraději kochá se ve spisech, v nichž se mu lidé vystavují, jakými by vlastně býti měli, a nikoli, jakými ve skuteku jsou. Holá pravda, kde skutečná tvárnost se mu před očima stává, jest mu příliš smutná a odporná, a protož od takových spisů s nechutí se odvrací a sahá po knížkách, kde vymyšlené toliko příběhy pro lehkou zábavu se podávají a kde netřeba si příliš lámati hlavu. Lid upoutaný citem takové bestarostnosti, která nbere světl. jakým jest, nýbrž jakým by býti měl, sáskáva vědy slepým, chodí a potácí se v úzornosti kole několika myšlenek.

Sidí-li pak mimo to vedle národa, jenž opatrnou chytrostí oplývá, musí jemu brzo úplně podlehnouti a jeho podnožem i otrokem se stát.

Matěj Procházka, roku 1861.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. V Pánu zesnuli: p. Václ. Fucha, (V. Vln.) konist. rada, bisk. vikář, majitel zl. zásl. kříže s kor., děkan ve Vraždě, † 8. července (naroz. 1821, vysv. 1848); p. Ant. Herout, (V. Vln.) farář v Habrech, † 7. července (naroz. 1848, vysv. 1871); p. Frant. Ondráček, (V. Vln.) far. v Pílníkově, † 16. července (naroz. 1857, vysv. 1881); p. Karel Krátký, (V. Vln.) děk. v Lab. Týnci, † 16. července (naroz. 1841, vysv. 1866); p. Jos. Kudrnáček, (V. Vln.) děkan v Žalčově, † 22. července (naroz. 1841, vysv. 1868). Ustanoveni jsou: p. Frant. Kotrba, farář Krušeburský, za faráře do Přibyslavi, p. Seb. Karásek, farář Knapovský, za faráře do Bejšk, pan Jan Bonaventura, farář Oumyslovický, za faráře do Libice n. C., p. Václav Bartoš, administrátor, za faráře v Červených Janovicích, p. Jos. Poláček za koop. do Mladkova, p. Frant. Bilek, administr. Třebovický, za kaplana do Lanškrouna, p. Frant. Kluha, kaplan Haberský, za kaplana do Světlé, p. Jos. Kofínek, kapl. ve Světlé, za administr. v Habrech, p. Jan Beneš, nemysla, za II. kaplana do Králík, p. František Pöter, koop. Bernartický, za administr. do Vražd. p. Ant. Rohlík, kaplan Vojno-Městecký, za administr. do Krušeburku, p. Jan Tošovský, administr. Přibyslavský, za kaplana tamtéž, p. Karel Kučera za administrátora do Knapova. Uprázdnená místa: Zvole, fara, patr. náb. matice, od 1. července, Krušeburk, fara, patron. kněž. Kherenhüller-Metech, od 4. července, Vražd (Freiheit), fara, patron. Hug. Wiharda, od 4. července, Habry, fara, patron. hrab. Oswalda Thun-Hohenstein, od 8. července, Pílskov, fara, patron. Hug. Wiharda, od 16. července, Týnec n. L., fara, patron. barona Dr. Rich. Drauche, od 16. července, Knapovec, fara, patron. nábož. matice, od 16. července, Zvěstí, fara, patron. Waldemara Heese, od 23. července, Oumyslovice, fara, patron. nábož. matice, od 16. července b. r.

Kněz a lékař. „Osvěta“ přinesla referat ze soudní síně, kde charakterisováno bylo stanoviště mnohých lékařů ku katolickému knězi. Státní předpis sice nařizují zvlášť okresním a městským lékařům upozorniti nemocného aneb jeho okolí na vážnost choroby a odporučiti zaopatření sv. svátostmi, ale předpis tento jest mnohými funkcionáři ignorován, jako jame to konstatovali nedávno ve zdejší okresní nemocnici. Ba věci pokročily tak daleko, že se zbraňuje knězi, aby vykonal svou povinnost, kterou mu jeho povolání u lékařů nemocného předpisuje. Kněz navštívil nemocného, znal se o případná náležitá úmrtí při časté pomoci lékařské a má hnedle žalobu pro urážku na cti. Místo, aby lékařové uznali, že věda lékařská ve mnohých případech jest úplně bezmocna a nelíší se mnohdy svou úspěšností pranic od skutečnosti starých kofenářských bab, horší se pánové na kritiku a vyžadují pro své umění slepou víru. Nebudeme široce rozváděti „Osvětu“ líčený případ, ale konstatojeme tato fakta: Korunní svědek, profesor městské obchodní školy Kryží pamatoval se ještě po 6 nedělních na doslovné znění rozmluvy s p. katechetou Orlem, jenž již proto nemohl užiti těchto slov, ješto jsou neomyselem. Dr. Klumpar, městský lékař, nepřel ani ku přelíčení a dal prohlásiti, že ke smíru by vůbec nepřistoupil. Žaloba zastával Dr. Kavalír. Ku líčení byl pozván (!) redaktor Hajn, jenž obsloužil svým referátem nejen „Osvětu“, ale i „Cas“. Kdo srovná tyto činitele s odsouzením obžalovaného, může ještě věřiti stále opakovanému blábolení, že klerikálové se vůde roztahují a vůde jenom jsou protešování? V Hradci Králové jest aspoň málo příjemno postavení katolických kněží, kteří pro obyvatelstvo znamenají nejméně 200.000 K ročního zisku. Peněžní obrát církevních útvarů činí 150.000 K vedle obecních přírůdek. Klerus zachává v obci nejméně 30.000 K utržit za životní potřeby. Občanými katolickými podniky a návštěvami rodičů katolických chovanců oživuje se obchodní ruch, ale vše to nepovzbuzuje mnohdy ani rozhodující činitele, aby katolického kleru zabezpečili ve městě ochranu a klid. Každou

chvilu podnikne se nějaký uličnický kousek proti přeláskům katolického kleru tiskem aneb přivrazení strany, která jest docela blahovolně protežována vládnoucími kruhy. Kdyby měly tyto věci pokračovati, musily by se rozhodující církevní kruhy vzhopiti k účinné akci a poukázati na nesrovnalost, které by se široko daleko nanašlo rovné.

Rozpínávací hradeckých klerikálů.
Ku společnému souditi v obci jest zapotřebí vzájemných služeb. To zcela pochopitelné. Jenom hradeckí klerikálové to nechtějí chápati. Dvojitelná „Osvěta“ a její patroni stále jim připomínají, že pouze liberální polovzdělanci mají v Hradci Králové výsadní právo na veřejné mínění, na úplnou nezávislost a na naprostou nezávislost k pokřtu a ke služnosti, ale hradeckí klerikálové jakoby si papírových a hospodských klobek nevědomi, vyhraňují si též právo na sebaobranu a na respekt ku své existenci. Krátce, jsou rozpínací a obmezují starodávnou državu liberálních sobců. Hradeckí pokrokové mají také hojnost příčin proti klerikální rozpínavosti poukázati všech i nekalých prostředků n. p. klívkých obviňování atd. Tak málem by klerikálové hradeckí skoupili všechny pozemky hradební, neboť ukoupili již za 200.000 K stavebních míst. Politické dražstvo zaplatilo obci za pozemky 28.000 K, kongregace sester za 60.000 K, kněžské seminář za 40.000 K, Rudolfinum za 40.000 K, Borromeuum za 40.000 K. Dobře jest, že „Osvěta“ svým štváním zabránila další rozpínavost klerikálů, vady by mohl najednou roční úrok z pevnostního dluhu v obnosu 63.329 K vymizeti z obecního rozpočtu a obecní přírůčky mohly by se docela snížit. A ti rozpínací klerikálové nespokojili se s ukoupenými pozemky, nýbrž dali se do stavění nákladných dobročinných útvarů a prostavili během 5 let 1 1/2 milionů korun! Budovami těmito obkřídili celý Hradec ze všech stran, na mnohé dali si kříže, takže až si jede pokrokové panstvo procházkou na kteroukoliv stranu, musí vždy kolem nějakého pomníku klerikální rozpínavosti. Považte těch ran do srdce, nikde na budovách těch kalichů ani desatero, vůde jen katolické kříže! Pan Hajn nemůže nyní ani za dne do Hradce přijeti, aby si nepokazil dobrý rozmar. Klerikálové otevřeli všechny své fondy, oživovali po leta stavební ruch, zaměstnávali celé řady živnostníků, ale každá rozpínavost má své meze. Budovy klerikální jsou hotovy, zástupy zaměstnaných se sbavily klerikálnímu jba a mohou nyní těšiti se v klidu živnému ovoci pokrokové politiky. Pokrokové hlásali vždy, že se ujmou nezaměstnaných a potřebných lidí, proto lze nyní očekávati, že od svých obou přístoupí ke skutku. Počátek mnohoslibný byl letos učiněn tím, že „Osvěta“ počala od nového roku vycházeti dvakrát týdně. Mimo to slušno i v divadle Klioeporův rozdávat brožury (bylo jich 800) o klerikální slavnosti přičísti na účet pomocné akce ve prospěch dělnictva vyvrážené šťastně ze služby klerikálů. A málem bychom zapomněli na vypálení bengal a na zásl. kalafuny při oslavě Husově, což všechno bylo ve prospěch toho zateklého lidu pokrokové obřadovno. Proslýchá se, že mnozí pokrokové chtějí docela resignovati na slušné příjmy, které buď z obecní aneb ze státní poklady zbytečně dosud za své „namáhání“ dostávali. Ba jeden pokrokový docela chce odmítnouti navrhovaný mu plat za v budoucnosti projektovanou sdravotní dohlídku ve školách a vsáť přf se tohoto platu ve prospěch chudé mládeže. Jsou-li tak nezištné ofie adejích pokrokové, pak nelze se diviti, že zistupové III. voličského sboru nosili by vůde pokrokové třeba na obou ramenách, protože takové výkony je pranic nenamáhají. Jak patrao, ocitla se rozpínavost klerikálů v nerovnováhu a obřadovno a nezištnosti pokrokové a výsledek boje jest zcela průrazný. Klerikálové se svými lidumilnými a vzdělávacími záslahami budou satačeni a pole opanuje staré boucharonství, děbánská politika zelených učenců a osvědčené křiklouni. Děsit se toho však pokrokové občané nemusí; dosud jest sde zateklá a ta nímá se koncem konců každého, jakmile sleduje pokrok račím krokem. Jen když ta rozpínavost klerikálů přestane!

Výlet tovaryšské jednoty hradecké
na bojiště při své soukromé povaze rovinul se ve pozoruhodnou lidovou slavnost, neboť současně pořádala katolická jednota dohalické vycházku do leska „Pod Rozhlednou“. Dohalická jednota dostavila se ve velmi hojném počtu členstva se svým předsedou vdp. farářem Doudou a připravila koncertem své kapely hradeckých netušené překvapení. Počasí bylo překrásné a zábava v útulném lesem sátiš tak přátelskou, že se ani nikomu domů nechtělo. Účastníci výletu prohlédli si nejen znamenitý pomník a pokřáli na světlém vzduchu v příjemné sáby. Pouze toho sluší litovati, že pro nejisté dopolední počasí mnoho hostů výletu se nezúčastnilo ovšem ku své škodě.

Dětský výlet „na Střelnici“ ve prospěch očasně chudých dětí školních pořádá Živnostensko-čtenářská jednota v Hradci Králové v neděli 27. července. Bohatý program. Odehod dětské průvody z Jednoty o 9. hod. odpol. Vstupné: rodina 80 h, osoba 40 h. Za nepřiznivého počasí odkládá se výlet na neděli 10. srpna.

Brandlův obraz sv. Ignáce, zakladatele Tovaryšstva Ježíšova, v mariánském chrámu Páně v Králové Hradci. Hledány bývaly obrazy slavného českého malíře Petra Jana Brandla, jenž v Praze narozen r. 1860 a v Kutné Hoře pochován r. 1789 v kostele u Matky Boží. Proslavil se jmenovitě v církevním umění malířským. V jesuitickém chrámu Páně jsou dva obrazy téhož umělce, sv. Jan Nep. přeláský do seminářského kostela a sv. Ignác, zakladatel řádu, na záslavném oltáři téhož svíce, jak tomu nasvědčuje nápis P. Brandl na obraze. Záslavný slova oltář sv. Ignáce proto, že kdys r. 1782 požár, založený pruskými kozáky noličky řádciemi a pleněci, jenž v Hradci Král. snižil na 180 domů městských a 30 na podměstí Slezském i chrám mariánský a oběma všemi epálil, jedině poboční kaple sv. Ignáce neporušena zůstala. A ptece podle veliká dřevěná kazatelna do samé kaple téměř sahající zcela shofela, kamenné mřížky a kaple se rozpukaly, světky

na oltáři a světky se rozpustily, mapa oltářní na mnoha místech se propálila, kdesi obrazy v kapli viseli, spovédnice dosud zachovány, oltář ani ještě neobbarvený a obraz sv. Ignáce pouze dýmem nadšen neporušený zůstal. Zaslouhu povědomí umělecké dílo Brandlovo, sv. Ignáce sláva představitel. Svazky Ignáce přioděti vlejším rouchem mešním vsadili se vsadru k nebeským stánkům, v pravé ruce mává nejv. jménem Ježíš. Hlava světova, porovná-li se s autentickým odliškem jejím r. 1898 nové shotoveným, má podivuhodnou podobu; i smědá ale výsunná tvář má historický ráz. Nesou jej andělé, u jichž nohou rozprostřena jest kniha ústavy Tovaryšstva Ježíšova. Dolejší část obrazu předstává v dělný hold nejprv namo církve Boží, znázorněná slávnou allegorií; naproti dvě postavy lidí, jedna barvy bílé, druhá černá zastupují všeliké pokolení lidí. I němá tvář od východu a západu je tu zastoupena. Co znamená postranní oheň v páni, snadno uhodno, kdo ví, že oheň latinsky ignis se píše. Avšak i menší obrazy sv. Ignáce, jenž svíce předstává, jak se klaní ajevení nejv. Trojice, není bez významu. Jeho levá ruka zlatem a drahokamy ozdobená na paměť vůdčí tisícero milostí na mocnou jeho přimluvu, jmenovitě pov. ostatky sv. Ignáce obdržených, předává pak tak zvanou vodu sv. Ignáce, která se stala a stává podnes pramenem spásy a požehnání pro tisíce lidí. — Dne 31. července slaví se výročí den jeho úmrtí.

Pří c. k. útavě ku vzdělání učitelů v Hradci Králové bude ve školním roce 1902/3 celoroční kurs pro učitele měšťanských škol a českým jazykem vyučovacím. Vyučovateli se bude předopí-u, fysice, mathematice a hospodářství ve středu od 2—5, v sobotu od 9—8 a v neděli od 9—12 1/2, hod. dnem 1. října 1903 počínaje. Kdo kursu chce býti účasten, podá doloženou žádost ředitelství c. k. útavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové nadřízeným úřadem školním.

Dívčí pensionát císaře Františka Josefa I. školských sester de Notre Dame v Hradci Králové před 40ti roky založený a loňského roku v nové rozsáhlé a moderně zařízené budově umístěn, v němž se dívky vzdělávají na základě náboženskomyšlén a v duchu národním, rozfžen letos o kurs mateřský. Chovanky útavu mohou se tedy vzdělávati na škole obecné a měšťanské, aneb v některém z obou kursů, v pokračovacím totiž a v mateřském. V pokračovacím kursu pro dívky škole odrůstlé kladena váha na nejdůležitější práce ruční: šití a stříhání prádla a šatů, bílé i pestré vyšívaní. Nicméně mohou se naučiti i jiným praktickým a umělným pracím ručním a připraviti se sde ku zkouškám industriálním, jež se mohou vykonati u zdejší komise. Z ostatních předmětů jmenovatí sluší zvlášť vychovatelství a domácí hospodářství, jichž obou jest třeba matce ku řádnému vedení domácnosti. — V mateřském kursu pak nabývají frekvenciantky státní způsobilosti, býti pěstunkami na školách mateřských. Ku přijetí do kursu nutným jest dosažení věk 16 let. Mimo to poskytuje útav svou školou hudební a vyučováním jazykům (německému, francouzskému a anglickému), při nichž největší váha kladena na konverzací, vhodnou příležitost ku všestrannému vzdělání. Dle přání mohou chovanky navštěvovati i městskou obchodní školu. Ústav sám položen jest za městem prostřed velice zahrady, jen po celý den přístupen slunci a vzduchu. Místnosti jsou vesměs prostorné a vzdušné. Vanové a sprchové lázně, účinné topení, acetylenové osvětlení, velké hřiště atd. — vše vyhovuje i nejpřísnějším požadavkům zdravotním. — Měsíční poplatky za stravu a byt obašá 36 K. Podrobnější správy jsou v programu, jež na požádání zasílá správa útavu. Přihlášky přijímají se o prázdninách.

Na kněze posvěcení byli dnešního dne v katedrálním chrámu sv. Ducha v Hradci Králové následující pp. bohoslovci: Hanuš Jarosl. z Dol. Stěpanie, Hrdý Jarosl. z Brandýsa n. Orli., Hrádal Jan z Rosic, Imleuf Jos. z Hřídce, Jettmar Václ. z Táběchod, Jilek Josef z Poličky, Jirka Karel z Hliněna, Knauer Josef z Horní Olešnice, Kočvara Jan z Valchova na Moravě, Konárovník Josef a Litomyšle, Konečný Bohumil ze Skaditě na Moravě, Koneček Jan z Oujezdce, Kovář Ant. z Poličky, Kudrnka Ed. z Koší, Laš Jindřich z Králové Dvora, Lorenz Alois z Javorníka, Ludwig Karel z Bernartice, Mikan Antonín z Vojvanovic, Moláček Ludvík z České Třebové, Novotný Alexandr z Postřehova na Mor., Novotný Frant. z Třeběte na Mor., Pospíšil Stan. z Čáslavi, Ráb Václ. a Šechar, Sedláček Jos. z Branné, Stříbrný Václav z Hlávě Lhoty, Šajla Josef z Kostelce na Moravě a Vogel Ferdinand z Čestie.

Dary. Pp. konkurenti věnovali na kapli nového Borromaea 60 K, na sanatorium v Janských Lázních 14 K 80 h.

Obrovská houba. Dne 30. t. m. přinesena byla na hradecký trh houba svaňá kotré, jež nalezena v lese u Bědovic. Vážila 7 kilogramů, v průřezu majíc 46 centimetrů, výšky 30 cm.

Zpupnost vojenská. V noci na 30. t. m. spůsobil jistý šikovatel od 49. pluku s jedním cestujícím, oba kovaní Němci, výtrácnost. Vojáček ve své zpupnosti tasil proti obecenstvu šavli. Když pak hrdinosti jeho učiněn konec a on upozorněn na následky svého jednání, zafel se soudrubem svým na Pražské Předměstí, kde rovněž ohrožoval kolem jdoucí, aaspávající se nadávkami „böhmiache packt's atd. Takováto vyřvavost obrance vlasti zaslouhuje nejostřejšího pokárání a doufáme, že na patřičných místech vinník náležitě bude potrestán.

Na Sanatorium v Janských Lázních dále přispěli. Z Náchodského vikariátu: pp. vikář Fr. Pecka 20 K, Něm. Prusnický farář P. Slavík 10 K, administrator František Víla 12 K, Bezděbovský farář P. F. Kent O. S. B. 5 K, Machovský farář P. M. Laudin O. S. B. 5 K, Machovský kaplan P. R. Lelek O. S. B. 2 K, Obvalkovický farář K. Bauch 4 K, Rytířský farář J. Šurek 5 K. Zemská Jednota katolického duchovenstva v Čechách 200 K, důstojné duchovenstvo vikariátu Bromovského 107

K. dp. František Vacok, katecheta na realce v Kosteletě nad Orli 64 K, dp. Lumb. Vichta, farář ve S. Štěpě 64 K, dp. Josef Holman, kaplan ve Vojvanovicích 12 K 80 b, vdp. Josef Hulata, děkan ve Vlastarcech 16 K 80 b. Ze dary udává díky a o další příspěvky prosí biskup. konsistorium v Hradci Králové.

V Ochrastě otevře se novým školním rokem měšťanská škola chlapecká.

Sjeden majitelů domů v Vých. Čech svolán jest na den 27. července t. r. do Pardubic, a bude se konati o půl 10. hod. dopol. v síle Měšťanské Besedy. Ohromná břemena berní, zastaralost zákona o zdanění budov z r. 1890 a j. doléhají na majitele domů, by pojednali o neblahých hmotných poměrech svých a na rozhodujících místech předložili opravné žádosti své.

Z ústava ku vzdělání učitelů v Chrudimě. Letošní maturitál skoušky se předvedly panem Janem Paulou, ředitelem c. k. ústavy v Soběslavi, měly průběh skvělý. Ač pan předseda skoušel velice přitvrdě a otázky až do detailů vyčerpával, přece se 40 chovanců obrátilo 80 vyznamenaní; ostatních 10 maturovalo též s velmi krásným výsledkem. Starosti liberálních lať o „ohlupované dívky“ jsou tedy zcela zbytečné! Bylo by jen žádoucí, aby se těžila větší návštěvě obchodní škola ctihodných sester; židě dosud daleko lépe pochopují význam obchodního vzdělání než našiinci. Přejeme pečlivému institutu hojnost zdaru pro budoucnost.

Slavné lázně Velečovy u Josefova v Čechách do 21. července navštívilo 227 lázeňských hostů.

Vyznamenání českého průmyslníka. Na letošní výstavě v Paříži, pořádané pro zdravotnictví a stravovatelství, byl za své výrobky vyznamenán p. František Mervart, velkoužnat v Nov. Městě n. M. první cenou, sestávající z čestného diplomu, čestného kříže a zlaté medaile. Těž byl již roka minulého rovněž prvními cenami na dvou výstavách ve Vídni vyznamenán.

Z Labské Týnice. Ve čtvrtek dne 17. července o 10. hod. ranní konal se za velikého účastenství lidu z Labské Týnice i z okolních osad pohřeb vdp. provodkyně a rodáka Labsko Týneckého Karla Krátého, který zesnul tiše v Pánu zaopatřen svátostmi umírajících po trapišné nemoci v úterý dne 15. července 1902 o 7. hodině ranní v 62. roce věku svého. Průvod pohřební za asistence 25 kněží vedl vdp. sekretář vikariátu chrudimského František Hajšler, děkan Pfohloucký, který též v dojemné pohřební řeči vzpomněl života a zásluh milovaného duchovního pastýře našeho. Zázrační má sv. za spásu duše zesnulého při velebožných zpěvech čestné shromážděného učitelstva domáckého i okolního konal bývalý kaplan Labsko Týnecký Josef Tajovský, nyní kaplan v Pardubicích. V pohřebním průvodu vedle čestných hodnostářů nacházel se také p. c. k. školní inspektor okresu Kolínského J. Libický. Tělesné ostatky dráhého zesnulého na hřbitově Labsko Týneckém vykopal a k věčnému odpočinku uložil spoluzák zesnulého vdp. Václ. Spurný, děkan a farář Suchbátův. Smrt neuprosná nám sice zaslal našeho miláčka, který jako farář po 15 let mezi námi byl, ale památka na něho nevymizí nikdy z myslí a srdcí našich. —

Jubiläum. Dne 26. července t. r. slaví 40tý ročník kněžství vdp. Antonín Trávníček, bisk. vikář a farář Krásnohorský. Vikariátní klerus, snaje předsedě skromnosti svého milovaného vikáře a nechtěje dopustiti, aby týl někde v ústraní ten den strávil, shromáždil se dne 17. t. m. v Krásné Hoře, by mu projevil své blahopřání. Velebný to byl okamžik, když dp. Jan Bábek, farář Heralce, jmenem celého vikariátního kleru blahopřál, čímž přítomných 11 kněží až k slzám pohnuto bylo. Na památku odezdána oslavenci blahopřání sarámovaná adresa, kterouš nadřel p. farář Dušejovský a v kresbě provedl pan Kameš, učitel v Humpolci. „Ad multos annos!“

Ze Zlaté. Dne 21. července zemřel po dlouhé nemoci vdp. Josef Kudrnat, bisk. sekretář a děkan v Zlaté, ve stáří 61 let. Pohřeb konal se ve čtvrtek dopoledne. Zesnulý pro svoji mírnost a dobročinnost těžil se ve zdejším okolí veliké vážnosti. R. i p.

Obnova sv. mise v Kyšperku. Konaná od 13. do 20. července t. r., nad očekávání se zdařila. Po Bohu na prvním místě díky patří slovným kázatelům z Tovaryšstva Ježíšova, důstojným pádům: P. Al. Jemelkové a P. T. Seppovi, kteří přesvědčivými a výmluvnými slovy zastupují lidu k sobě vábíli. Kdeko před dvěma lety bylo komunikačních 2400, bylo jich letos 9800. Nyní zbývá tu jen ti, kteří se „bojí“ Boha. Zdař Bůh! p. ace. dpp. misi-onářů, aby říše jimi rozseté vydalo i ovoce života podle víry Kristovy. Duch katolický v našem kraji rozhodně se oživil, to vidí i nepřítelé, ale raději by neviděli!

Z Ranné u Hlinska. (Rolnická schůze). Rolníci z Ranné farosť svolali na den 20. července t. r. do Ranné schůzi, při níž přednášel pan prof. Drápalík z Brna o rolnické otázce. Dle úsudku posluchačů — zkušených rolníků — projevil p. přednášející velikou znalost rolnických poměrů poukázav srozumitelně a přesvědčivě na kořeny neblahého nynějšího stavu v hospodářství. Jako nejhlavnější příčiny nynější krize hospodářské uvedl p. řečník mimo jiné tyto: 1. těsnou konkurenci americké obilí, 2. avobdobnou zadluženost rolnických usedlostí a nevhodné právo dědické, 3. nepřiměřenost daní a 4. nemilosrdný militarismus. Povinnost odpomoci náleží především státu, říšskému i zemskému sněmu. Důkladnou odpomoc mohou provésti jen všechny státy evropské společně, když upatí od nesmyslného zbrojení. Vláda má postarati se o levnější dopravu domácího obilí,

jako ji má obilí americké. Mimo to má se odstraniti nespravedlivá danь posemková a sávesti všeobecná, vzestupná danь s příjmů. Statky mají býti jen do jisté míry zadlužitelné; za tím účelem třeba sávesti selské desky, jako již jsou ve Švýcarsku. Službu vojenskou dlužno skrátkiti na 2 léta a rolníkům-vojákům poskytovat dílela zvlášť v čas žní, jako je tomu již ve Francii. Ale neze také nečině čekati, až začne rolníkům pomáhati stát. Jako nemocný užívá prostředků domácích prostředků, než přijde lékař, tak se mají rolníci utíci k svépomoci. Samotný rolník nezmůže ovšem nic. Proto jest nutno, aby se rolníci spojovali v družstva. Těmito domohou se aspoň lepšího odbytu svých výrobků, levnějšího úvěru a vydatnějšího vlivu na zákonodárné sbory. Na to poukázáno na výhody obilních skladišť a Raiffeisenových záložen. Zvlášť tento poslední bod budil živý zájem přítomných rolníků. Účastenství mohlo býti ovšem větší, kdyby právě v tu neděli nebyl se konal mimo nadání odložený výlet školních dětí, za nimiž i rodičové se odebrali. Doufáme však, že tento povzbuzující přednáška učiněná u nás aspoň silný počátek.

Ze Přánek a Velkých Petrovic. V neděli dne 20. července tichá jinak naše obec naplněna byla ruchem a slavností náladou. Na tento den, kdy byl posvěcen nový kříž a opravená socha sv. Jana Nepomuckého, těšili jsme se všichni. Za tou příčinou zavítal k nám ve velebném průvodu vdp. A. Šemberg, farář, se svým kaplanem vlp. L. Opletalem. Obřad svěcení sochy sv. Jana Nepomuckého a sv. kříže vykonal vdp. farář A. Šemberg, za což mu celá obec vadavá ardečný dík. Po vykonaných obřadech promluvil významnou a úchvatnou řeč vlp. L. Opletal. V této řeči poukázal na dvě mcnosti, lidstvo a náboženství, které nerozdílně jsou spojeny. V jednotě síla, v rozvojení slabost. Víra v Ježíše Krista spojíla nás v jednotu a sílu. — Proto vlastním nákladem, ač obec naše malá, postavili jsme nový kříž, aby i v budoucnosti hlásal, že nezhyne víra, ani naděje těch věků, které Kristus slíbil a tak ani láska, kterouž Ježíš nejlaekavější od nás zasluhuje. Vronci díky vlp. kaplanu L. Opletalovi za tklivá slova jeho! Kéž by i jinde: jednota, svornost a láska zaplatily kořeny, pak bychom věru ve společné síle vytvořili pevnou hráz proti nepřítelům sv. církve a naší milé vlasti. Upřímný dík pronášáme též vdp. A. Seligrovi, faráři ze Stráče, který nás o slavnosti v čele čestného průvodu návštěvou svou poctil. Nezmíme též zapomenouti, vroncné poděkovati pp. řídícím šanovi z Petrovic a Strýčkovu ze Stráče za láskavé spoluzhromáždění a rovněž všem, kteří přispěli k povznesení pro nás tak významné a památné slavnosti.

Ze Solopisk. Koncem školního roku loučí se zaslanými řídící učitel p. Jan Mašín v Solopiskách s úřadem svým. Pocházející z přifašené osady Křečovic, působil jako učitel v Čestíně a Kácově, potom jako správce školy v Krasovicích, a po 30 roků na škole zdejší jako řídící učitel a nyní po 42leté službě odchází na odpočinek. Všeobecně se uznává jeho záslužné působení na zdejší škole. Byl si vždy vědom velikého úkolu svého a staral se, aby mládež jemu svěřená obohacena byla nejenom vědomostmi pro život potřebnými, ale kde mohl, nabádal a vlastním příkladem vedl ke zbožnosti a mravnosti. Celé jedno pokolení vchoval. Staří žáci jeho s úctou a láskou k němu pohlížejí. Za příležitosti odchodu jeho na odpočinek jmenovali ho příslušné obce Solopisky, Malenovice a Mileštiny svým čestným občanem a 31. července odezdán mu bude slavnostně vzácně vyhotovený diplom za přítomnosti místní školní rady, občanstva zdejšího a školních dětí. Přejeme p. řídícímu, aby zasluženého odpočinku svého ještě dlouhá léta užíval.

Úmrtí. Pl. Marie Feierabendova, roz. Joštova, vdova po měšťanu v Kosteletě n. Orli, skonala tiše, posilněna sv. svátostmi, ve středu 23. t. m. po dlouhé nemoci v 62. roce věku svého. Tělesné ostatky byly dnešního dne o 2. hodině odpoledne v domě smutku v Komenckého třídě v Hradci Králové vykropeny, do Kosteletce n. Orli převezeny, kdež v sobotu 26. t. m. k věčnému odpočinku do rodinné hrobky na hřbitově při chrámu Páně sv. Anny budou uloženy.

Čtěte a rozšiřujte pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyril a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil. Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě. (Morava).

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

Isa dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Jak nás obveselují Národní Listy. Když jsme byli dětmi, obdivili jsme na komedii, abychom se zasmáli. Nyní, když jsme velcí, nemů-

žeme se tak lehko postaviti před prkna komediantů ze tříšti, ale máme se to náhradou tím, že pákné komedie hrají páni v redakci Národních Listů. Tak ku př. obveselila nás nedávno výšší matematika Národních Listů. Napasly 7. července t. r., že způsob, jakým se obsazují místa katechetická na středních školách v diecési královéhradecké, rozhoduje veškeré duchovenstvo. Pravda je, že velká část duchovenstva a tím způsobem, dle něhož při obsazování těchto míst nerozhoduje jen a jen stáří žadatelů, souhlasí. Rozhodnutí jsou snad jeden nebo dva kandidáti, kteří místa nedostali. Obvyčejný počtář míní, že dvě nebo deset není tisíc. Ale to je tím, že my nestojíme na výši té matematiky Národních Listů, dle které se z jednoho nebo třeba deseti dělá tisíc. Jindy ovšem, píš-li N. L. o schůzích katolíků, dělají ze set desítky. Je tedy patrné, jak velicí to „kumštři“ v redakci té jsou. Pro nás je to komedie pro velké děti. — V téže zprávě rozhodčovaly se Národní Listy, že místo katechetické v Rychnově nedostal P. Rybicka z diecése budějovické. Udělaly při tom zpanemité kotrmelec. Vychválily při tom, aby potupily Čecha biskupa, p. ministra Hartla. „Národní Listy a přítel národa našeho Hartl se objímají.“ Komický výstup v jednom jednání na světlo vydán 8. července l. P. 1902, Národní Listy jsou „tuchumtarch“ národní, demokratické a kdo tomu nevěří, ať se podívá za knihsy. Při obsazování místa katechety v Rychnově rozhodlo se totiž duchovenstvo, že pro toho pána, jež pan ministr tak spravedlivě tam chtěl dát, agitovala německá — ústavácká — kněžna. Napálené tím jistým rozhodčením N. L. ocitly se tudíž v náramném přátelství s německou šlechtou! Kalsfuna boří, publikum se směje, „pugéty štítají“ na jevišti — totiž do N. L. — hudba spustila: Hrom a peklo . . . Drah draha objímá, z očí slzy finou; nadšené zástupy — čtenáři N. L. — trvají spolu v pizeňské pivnici až do rána. K jása-jícím přidáváme se i my volající hromové: Neškodte si! — A když už jsme tak veselí, poráme si ještě něco. Národní Listy, nejsou-li už, budou brzo jako „bůh“. Člověk trne nad jejich vševedoucností. Vševedoucní je dle katechismu, kdo ví všechny minulé, přítomné a budoucí věci. N. L. vědí minulé věci, že byl v jednom případě jeden kandidát protežován, v druhém ostatní odkopnutí. N. L. vědí přítomné věci, ku př., že na realku v Hradci dán jest opět do návrhu jen jediný P. Orel. Ono to sice není pravda. P. Orel sám jediný navržen nebyl, ale tomu se nedivme. N. L. píš často bůh, tedy ne B, nýbrž b. A proto což divu, že jsou samy jen malý bůh, který má jen kousek vševedoucnosti. Což divu, že ten nedospělý ještě bůh viděl jen jediného kandidáta. N. L. vědí i budoucí věci. Vědí hned 8. července, že bude na paedagogium do Jičína dán jeden ten protežovaný. Je to komedie jako ta, jak se na ni bubnovaly: Truchlohra, při které se však každý zasmát může, neboť naše kašprie bude po celý večer všechny pany hosty „untrhaltovat“. Skutečně je to velký „untrholt“, když vševedoucní se dělá malý kašprie, jež dělá si ze čtenářů na Národní přisahávající opravdu „kašpara“. Pro dnoe dost! Jen o to prosíme napálenou — pardon — slavnou redakci Národních Listů, ať jim zase nějaký „rozhořčený“ bude něco páti, aby to jen vytiskly. Máme z toho zde švanda, a on, kdyby si u těch zastanců kněžstva v Nár. Listech nepostěsoval a biskupa jízlivě nepospínal, by se mohl, jak to u Jidášů v modě jest, z rozhodčného státi zoufalcem. Ale to by pak byla opravdová truchlohra, při které by redakce N. L. vystoupila v díleze fariseů tkoucích: Co nám do toho, ty viz. (Evanjl.).

Hněmčík. (Úsudek jiného pozorovatele o výše uvedeném záležitosti.) V „Národních Listech“ vykládal nějaký odstříbený žadatel o katechetické místo zásady, kterými by se měl hradecký ordinariát spravovati. Dopisovatel mral se na to že někde se na starší žadatele z cizí diecése. Zapomněl na to, že za nynější praxe nedostane se ani jediný hradecký diecéšan na střední školu, protože se mu jinde odepře krátce církevní poslán. Dokladů máme po ruce dostatek. Nechápeme, proč zrovna v hradecké diecési mají se domádati odtrkovati a bráti na lepší místa cizí. Do hradeckých vesnic se nehlásí žádný cizí žadatel, uýbrž jen na místa lépe honorovaná. Rovněž není oprávněn stesk, že se má bráti stětel jenom na stáří při obsazování katechetických míst. Dokud jest jisto, že všude jinde hledí se při obsazování míst nejenom na stáří, nýbrž i na spůsobilost, nebude to nikdy nespravedlností ani v Hradci Králové, když vyběte se ze žadatelů poměrně nejlepše kvalifikovaný. Ostatně těžko mluviti o stáří, když mezi žadateli věků rozdíl 2 nejvýše 5 let. Rovněž jest dosti pochybné mluviti o nějakých zásluhách, když žadatelé mohou se zaplubit jenom prací, za kterou vzali svou mzdu. Z úvahy této patrné, že někdo by rád udělal se mučeníkem bez utrpení.

Kardinál Ledóchowski, jenž po celý život svůj neunavně pracoval ve prospěch svého národa a církve, zemřel v Římě 22. července ve věku 80 let. Jako arcibiskup poznaňského bnezenek byl vřelým zastancem Poláků, utiskovaných pruskou vládou. Kníže Bismark vál mocí totiž chtěl katol. církev porazit, ale tu narazil na neohroženého Ledóchowského, jenž pro to byl pokutován, 3 léta zadržován, úřadu zbaven a konečně ze země vyhnán. Útalku nalezl na dvoře papežském v Římě, kdež byl naposled generálním praefektem propagandy.

Z výletu — na věčnost. Rozjaření výletníci vraceli se v noci s neděle na pondělí na parníku Primus do Hamburku. Náhle vrazila do něho jiná loď; ten jí přetřásl, potopil se v několika vteřinách. Na parníku bylo asi 190 lidí, s nichž mnozí odpotčivali v kajutách. Dle posledních zpráv zahynulo tu 104 osob.

Bohoslovecká pouť na Velehradě. Letošní pouť, schůze a akademie bohoslovecká na Velehradě k níž přicházejí hosté z všech končin Slovanstva, bude 29. a 30. července a ne jak původně oznámeno 30. a 31. Vyzýváme důrazně české pp. bohoslovce, by hojně této poutě se účastnili. Program: Dne 29. července t. r.: 1. O půl 6. hod. dopol. apo-lečný příchod od Cyrillky do svatyně Velehradské za zpěvu písní: „Ejho, vřavý Velehrad náš září“. Promluva s kazatly: Vni a Spiritus; sv. posehání.

2. Uvítání předsedou „Ráže Sušilovy“ z Brna. Volba předsedův. Pozdravy. 3. Společná večeře. Modlitba. Odpočinek. — Dne 30. července t. r. dopoledne: 1. Od 5.—7/8. ranní pobožnost. 2. O 7/8. hod. slavná mše sv. Sv. přijímání. Po službách Božích společné snídání. 3. O 8. hod. akademie. Přednášky: a) „O studiu věd sociálních.“ (Prof. dr. Albín Bráf) b) „Náboženství budoucnosti.“ (Frant. Hruša, bohoslovec z Brna.) c) „Kněz v naší době.“ (P. Ant. Pavelčík, farář na H. Bočvě.) d) „O dějinných poměrech nepovímaných.“ (Prof. Vincenc Prašek.) Po jednotlivých přednáškách volný rozhovor. 4. Společný oběd. Odpoledne: 1. Prohlídka svatyně. 2. O 3. hod. porady a debaty. 3. O 8. hod. společná večeře. Večerní modlitba. Odpočinek. — Dne 1. srpna t. r.: O 6. hod. mše sv. v Cyrille. Pak snídání a rozchod. Společné cesty ve skupinách na Buchlov, k sv. Klimentu u Osvětiman a na sv. Hostýn.

Z historického musea v Hradci Králové. V museu historickém byla postavena nová pultová skříň, v níž vyloženy jsou nové získané kancionál vázaný r. 1540, jehož část pochází z r. 1407, prvotisk české bible z r. 1483 s malovanými iniciálkami, malý kancionál, jehož deska polepena je pergamemem s nejstarším notovým t. zv. neumovým písmem, jiný kancionál na desce s notovým písmem o něco mladším a opět jiný s písní proti Turku. Dále v této skříni vyloženy jsou autografy českých spisovatelů a umělců: Palackého, Tomka, Koubka, Havlíčka, Arbesa, Jiráska, Třebízského, Alberta, Vráze, Dvořáka a Sklenářové Malé. V červnu a červenci musem hromadně navštívili obecná škola na Pražském Předměstí, soukromí úředníci při sjezdu svém 12. června konaném, studující VI. třídy zdejší reálky, žáci zdejšího učitelského ústavu, abiturienti Královohradeckého gymnasia před 30 lety, žáci měšť. školy v Ústí n. Orli. a několik Pruských důstojníků.

Výstavy. Jihočeská výstava v Táboře otevřena bude v neděli dne 3. srpna. Nelze pochybovati, že mravní její účinek na vzpružení průmyslových i zemědělských sil na jihu českém bude značný a trvalý. Četné sjezdy oživovati budou po celý měsíc město Tábor a zvláštní vlaky přijedou ze všech stran. — Hospod. průmyslová a národopisná výstava ve Výškové zahábí se v neděli 27. července.

Mouchy vypudíme ze světnice i chlévů, když na počátku léta stěny i strop vybělíme čerstvě hašeným vápnem, do něhož přimícháme něco roztoku kamencového čili ledku. Mouchy vypocují na nožičkách lepkavou tekutinu, kterou se udržují i na nejladších předmětech. Kamenec ve vápně obsažený tuto lepkavou tekutinu z nožiček vysaje a tím zničí mouchy.

(Zasláno).

Volná konference vikariátu Kosteckého, Králického, Lauškroneckého a Rychnovského konati se bude 4. srpna tohoto roku o půl 11. hodin v Kyšperku. Po řadě: 1. Úvaha asketická. 2. O protokolu snoubenec promluví vlp. Frant. Šimek. 3. „Co činiti vzhledem k heslu: Pryč od Říma“ dp. L. Seidl. 4. O samostatných fidelech chůru pojedná dp. M. Jičínský. 5. Ustanovení programu, času a místa příští schůze. 6. Volné návrhy.

V Cudlavi, dne 1. července 1902.

Josef Kaplan,
svolavatel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 19. července 1902. 1 hl. pšenice K 14.40 - 15.80, žito K 12.00 - 12.70. Jedmno, K 9.10 - 10.00, ovsa K 7.10 - 7.80, prosa K 9.00 - 10.00. vike K 9.50 - 11.50, brachu K 18.50 - 24.00, čočky K 19.00 - 25.00, jahel K 18.00, krup K 16.00 - 24.00, brambor K 2.40 - 0.00, jetelového semínka červeného K 22.00 - 27.00, jetelového semínka rus. K 00.00 - 00.00, máku K 48.00 - 50.00, lněného semene K 20.00 - 00.00, 100 kg. žit. otrah K 12.00, pšeníc. otrah K 12.00, 1 kg. másla K 1.88 - 2.00, 1 kg. sádla vepřového K 1.76 - 0.00, tvarohu K 0.32 - 0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 7.00 - 10.00, jeden q cibule K 50.00 - 70.00, jedna kopa drobné zeleniny K 1.00 - 5.00, 1 kopa zelí 0.00 - 0.00 K, 1 pytel mrkve 1.00 - 1.20, 1 kopa salátu K 1.30 - 1.60, 1 kopa petržele K 0.00 - 0.00.

Spolkové prapory, stuhy, ozdobné výšivky dle předložených výkresů, mešní roucha, přikrovy, kostelní prádlo a všechny v ten

odbor náležející předměty levně a přesně zhotovuje sirotčínec

Střížencová výroba
Pražská, Konviktská ul. 296.
Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro letní a podzimní dobu.

Těž velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledušojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez sřídění cen!

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 800 oltářů.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Odborný velkovývod pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každé ho slohu a provedení e zaručením práce nej modernějším poža dákům vyhovující. 7krát prvními cenami vyznamenán.
Cenníky zdarma.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veledušojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
**výrobní závod
všech kostelních paramentů.**
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko
dlného, lněného, vlněného, bavlněného a damask.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.
Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po
volujeme zvláštní výhody.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA - I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha
tému figurálnímu provedení a
sice i se klenbovými rámy, st
ěmi i vřazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně bere vší závažností
ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veledušoj. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy doslovně úplná.

Založeno r. 1850

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, až se ruší.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej
levnější vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
novozlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvrzením jeho biskupské Mi
losti. Starý závod mój může se vykázati četnými povaval
nými případy P. T. zázakník a odporučuje se tedy k za
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviriů,
nádobek na sv. oleje, lamp, lucern, lustrů, kaditelu,
váček na křest, svíců, paciálků, schránek na Nejsvět
ější, patenek atd. co nejvíce.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janské náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná
činí z nového a činského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správy hodiněk se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Superfosfáty

animální a minerální
nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.
Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nenahraditelné k podzimní setbě,

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévký ledok, síran amoniatý, soli draselné, kalcit, speciální hnojivo pro stěbliny a okopaniny (kulovatiny).

Poštornskou sadru superfosfátovou k uvrhnutí hnojení jetelů a konservování chlévké mrvy, **ploní vápno** dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu **A. SCHRAM** v Břeclavi-Poštorné
sírovou a umělá hnojiva v Lisku-Roztokách.
Ústřední písařna: PRAHA Jindřišská ul. 27.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podsín.
Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Uplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.
Samoty. Pevné ceny. Plyše.

Konvikt

pro katolické kandidáty učitelství
v Hradci Králové,

Adalbertinum.

Do konviktu se přijímají žáci na
zdejší pedagogii studující na celé za-
opatření.

Mimo jídelnu, zvláštní studovny, lož-
nice a umývárny mají kandidáti k dispozici
hudební sál s pianem a harmoniem i ji-
nými hudebními nástroji.

K písemným žádostem dlužno přiložit
křestní list, poslední vysvědčení a výkaz
majetkových poměrů žadatelů.

Žádosti podány buďtež nejdéle do 15.
srpna prostřednictvím a s doporučením
příslušných farních úřadů nejd. bisk. kon-
sistoři.

Roční poplatek činí pravidelně 320 K.
Případné dotazy na bližší podrobnosti
zodpoví

správa konviktu.

Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, stavům
a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za **tovární ceny** zboží
zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na
vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla
ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve
stokvostných kasetách, hodící se k vánočním
dárkům a j.

Výborné creamy ku holení **Saton** a
Schavlog columbia na místo mýdla zasílám
rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,
za jejichto výbornost jako odborník ručím, za-
sílám od 1 zl. 20 kr. výše. Nehodící se
břitvy přes vyzkoušení výměnám nebo
peníze vrátím.

Všech veškeré toaletní zboží nabízím od
3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větších objednávkách poskytuji **zvláštní slevy.**
Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že
jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti
všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.
V dokonale účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Elšbínova tř. 1 n.

Ústav ku vzdělání učitelek v Chrudimi

sestává ze čtyř ročníků a z přípravy; jest
tedy přijetí každoročně možné.

Obchodní jednorocní kurs,

pro dívky školou odrostlé, by vzdělání se
mohly k samostatnému vedení, neb zastá-
vání rodičů v obchodě.

Ústav vychovávací v Slatiňanech

pro dívky každého stáří, kde lze nabyti
vědomostí literárních a přípravy do ústavu
učitelského pro dívky, které nemají příle-
žitosti navštěvovati školy měšťanské v „po-
kračovacím kursu“. Zvláště se hodí ústav
tento pro nastávající nevěsty, by se vycvi-
čily ve vaření, vedení domácnosti, ručních
pracích (šití šatů), kreslení stříhů, hudbě,
řeči německé, francouzské a hospodářství.
Příprava na zkoušky industrialních učitelek
a pěstounek.

Německý ústav v Kocléřově u Svitav

pro dívky, by nabyly vyššího vzdělání
v hudbě, vycvičily se v ručních pracích
(šití šatů), vaření atd. Konverzace německá.
Stravné obnáší 30 K měsíčně, sirotci při-
jmají se za 20 K.

Za příčinou přesídlení -

prodávám

za snížené ceny

svou velkou zásobu veškerých druhů

klobouků

plstěných i vlněných pro pány, chlapce
a děti.

Slaměné klobouky

ve velkém výběru,

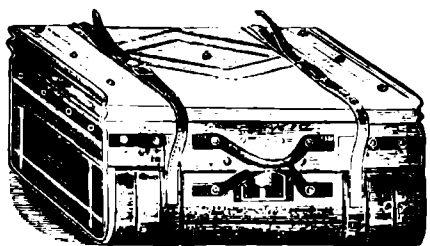
čepice a zimní obuv (papuče)

za ceny nákupní.

S veškerou účtů

Jos. Dvořáček,

kloboučník v Hradci Kr., pod podloubím.

Víceletá záruka.

Největší sklad v Hradci Král.

Cestovní potřeby

vlastní výroby

tobolky, pouzdra na doutníky a navštívenky nabízí
nejlevněji jediný odborný závod toho druhu

F. Růžičky

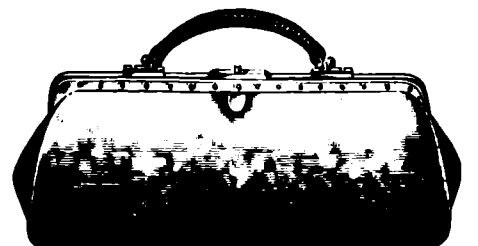
v Hradci Králové

na Velké Podsíně v domě pana Janečka.

Objednávky a opravy se přesně a v době nej-
kratší ve vlastní dílně vyřizují.

Pp. továrníci a velkoobchodníci se upozorňují
na vlastní výrobu vzorkových kufrů.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připisů vyloženo
k nahlédnutí.

Bisk. studentský seminář

„BORROMÆUM“

v Hradci Králové,

pro studující c. k. gymnasia.

Bisk. studentský seminář nahrazuje chovancům domov tím, že řádným ubytováním, stravováním a pedagogickým dozorem pečuje se v něm o zdraví, mravní výchovu a dobrý prospěch jich ve škole. Nová budova bisk. „Borromæa“ jest v nejzdravější části města na náhřeší Orlice s volnou vyhlídkou do polí a luk. Hlavní práce obráceno jest k jihozápadu, místnosti jsou prostorné, světlé a čisté; rovněž chodby a schodiště. Kaple, studovny, jídelna, ložnice a umývárny jsou místnosti samostatné, ráno i odpoledne vždy po odchodu chovanců do škol se čistí, větrají a v době zimní přiměřeně vytápějí. Kamna zařízení jsou na příchod čerstvého vzduchu, v každé místnosti jsou ventilace pro odchod zkaženého vzduchu. V ústavě jsou lázně pro chovance, zimní i letní tělocvična, rozsáhlé hřiště pro hybné hry, krytá veranda a velká zahrada.

Podmínky ku přijetí: Chovanci přijímají se již do I. třídy. Žádosti podány buď prostřednictvím farního úřadu nejdůležitější biskupské konsistoři v Hradci Králové nejdříve do 10. srpna b. r. K žádosti budiž přiložen křestní list, vysvědčení gymnasiální, vysvědčení o tělesném zdraví a vysvědčení nemajetnosti, žádá-li se za snížení ročního poplatku, jenž ročně stanoven na 360 K.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky na pořádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové
Závod založen roku 1834.

J. F.

Langhans a. k. dverní fotograf odporučuje ctěn.
P. T. obecnostu svůj v Král. Hradci (v Adalbertinu) nově zařízený závod fotografický.

Iméno firmy ručí se nejlepší obsluhou.

Hospodyňská škola ve Stěžerách
u Hradce Králové.

Nový, 16. školní rok započne 16. září 1902. Účelem hospodyňské školy jest, aby dívky, nabývají ve škole obecné přípravného vzdělání, vzdělávaly se theoreticky a prakticky tak, jak jest toho třeba ke správné domácnosti vůbec a rolnické zvláště.

Škola umístěna je ve velmi účelně zřízené budově. Vedle bohatých sbírek učebních má vlastní, vzorně zřízené hospodářství, malou mlékárnu a rozsáhlou školní zahradu. Za celé zaopatření ve školní společné domácnosti platí se měsíčně 33 K předem; školné obnáší 60 K za rok. Slavná okresní zastupitelstva na Král. Vinohradech, na Smíchově, v Karlíně, na Mělnice, v Jaroměři, ve Vysokém Mýtě, v Novém Bydšově, v Kouřimě, v Chlumu nad Cidlinou přiděluje stipendia pro dívky svých okresů k nematnému navštěvování školy hospodyňské. — Veškeré bližší správy podá ochotně ředitelství školy.

Kuratorium a ředitelství školy hospodyňské
ve Stěžerách.

M. Trachtová,
ředitelka.

J. Loucký,
předseda kuratoria.

**LEVNÝ
PRODEJ**

za příčinou přesídlení.

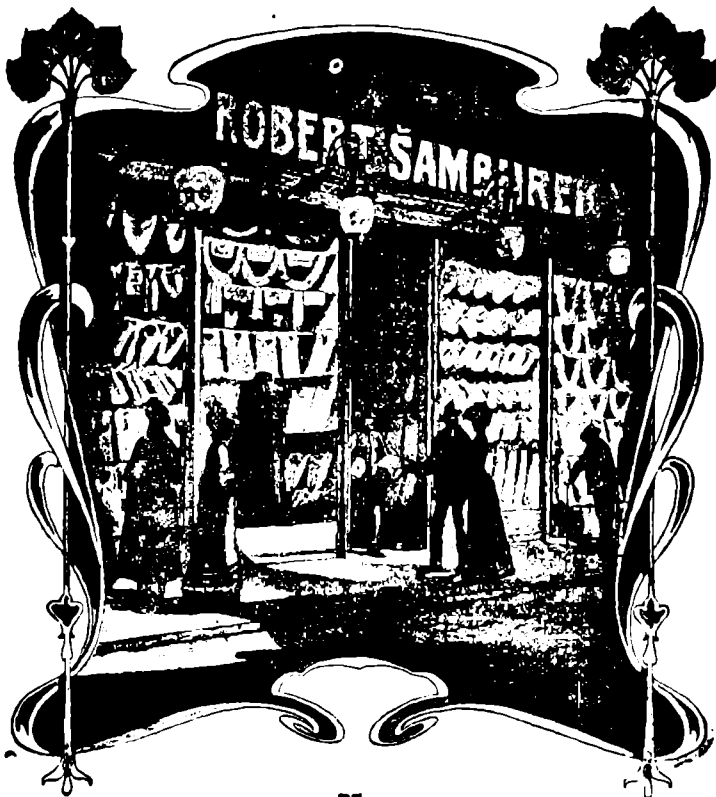
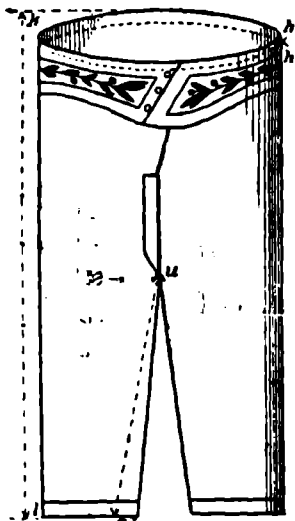
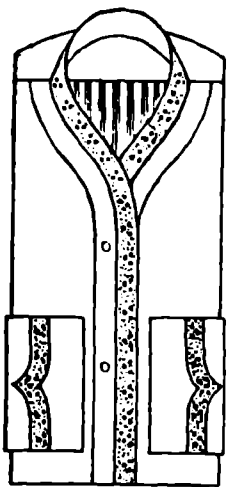
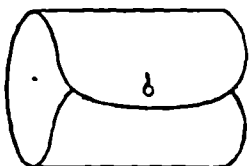
Obrázky, zrcadla, rámečky, lišty, římsy, sochy,
kříže a různé umělecké výrobky.

Veškeré druhy papíru, psací potřeby,
nejnovější dopisnice v obrovském výběru.
alba, kasetty dopis papíru, uodlitébní
knížky atd. atd.

Závod umělecký a papírnický

JOS. KIESLICH,
v Hradci Králové.

Dílky pro chrámové práce a výroba rámců.

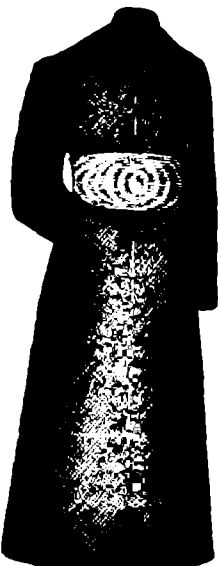
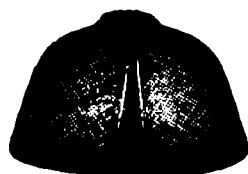
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetky jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro veškeré P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 29.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 18. července 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Triumf (vítězosláva) člověčenstva.

Hned první rok po začátku války Angličanů s Búry v jižní Africe hlásal anglický vojévůdce Roberts, že Búrové jsou poraženi, Angličané že zvítězili. Byla z toho velká radost v Londýně a svět očekával, že vojsko anglické konati bude v ulicích tohoto velkého města triumfální — vítězoslavný — pochod. Tak to dělávali již staří Římané, tak to v letech sedmdesátých učinili i Prusáci. K pochodu musí hrát hudba. A bylo by zajisté velice slušelo, aby se k tomu cíli byl složil zvláštní „marš“ čili triumfální pochod. A který národ je více hudby znalý než český? Což divu, že se jeden Čech již chystal, jak si v Londýně vydělá peníze. Sedl tedy rychle a sestavil pro silnou vojenskou hudbu znamenitý pochod triumfální. Práce jeho, ač zvláště „pravdivým pojetím“ celé věci vynikala, byla maršová. Byla totiž provedena na základě známé písničky: Jen jednou jsem tam vlez, byl jsem bit jako pes. — A tak se tedy stalo, že se v Londýně žádný triumfální pochod nekonal. Dnes je po válce. A měla být korunovace. Právě ona měla být jakýmsi velkolepým triumfálním pochodem Anglie. Ale zkazilo se to zase. Rak ve stěvách královských byl toho příčinou. Ale zvláštní je to, že hlavní strůjce té ukrutné války Chamberlaina taky se rozestonal. Vyvedli mu to koně. Shodili ho z vozu u vítězoslavné brány pro korunovaci chystané a udělali mu díru do hlavy. A tak velice neočekávaným způsobem překážena ta vítězosláva Anglie. Je to tak dobře. Mělaf to být vítězosláva nelidskosti.

Ale v našem století, kdy se o lidskosti sice křičí, ale nelidskost se oslavuje, již to jinak nechodí. Hrdinská láska k bližnímu plyne opravdu jen z náboženství, a protože náš věk náboženstvím pohrdá, oslavuje ve své slepotě nelidskost, pro pravou však, často obdivuhodnou lidskost, lidumilnost nemá ani smyslu, ani citu.

Ale právě naši liberálové — beznáboženská svobodomyšlníci — měli by pozdvihnouti oči svých a na jistý „triumf člověčenstva“ čili na vítězoslávu lásky k lidem pohlédnouti. Arci-otecem totiž bezbožického liberalismu nynějšího jest známý francouzský rouhač Voltér. A právě od něho pocházejí ta dvě slova, kterými jsem dnes pojmenoval úvodní článek tento. Triumf člověčenstva! Snad to bylo to, co on se svými neznabožskými soudruhy ve Francii způsobil. Snad to byla guillotina, to stínadlo, kterým se potoky prolévala krev občanů, kteří jinak smýšleli, než ti, kteří právě uchvátili státní moc. Snad to bylo to násilí „liberálů“, které zapovádělo mlít náboženství vůbec a katolické zvláště! Snad to bylo to zběsilé řádění Voltérovou svobodou nadšených spustlíků, kteří šlapali na hostie, roucha kostelní na osly dávali, nevěstku na oltář postavili a smilstvo za novou bohoslužbu tím vyhlásili! Kdyby v nevěře a bludu důsledností bylo, muselo by se tohle ovoce bezbožectví triumfem člověčenstva nazývat. Ale Voltér učinil jinak. On jistě veliké dílo katolických kněží, řeholníků, nazval jménem tím. A co to bylo? Bylo to tak zvané „redukce“, to jest obce čili osady v jižní Americe, katolickými kněžími „Tovaryšstva Ježíšova“ založené. Bylo to proměnění divochů indiánských v civilisované (— vzdělané) lidi. Láskou opravdu hrdinskou, ba nebeskou naplnění, jesuité století sedmáctého, mezi nimi n. p. i Rychlý, jak se za to má Čech r. 1653 narozený, konají v pralesích mnoho neděl přebídných cest v úpadech, na vrcholech sněžek, přes potoky a řeky. Přenocují na stromech, aby je nepohltila dravá zvířata, ale ani ta nejsou jisti, že se na ně nedostanou obrovští hadi; nemají s sebou nic než něco sušené, studené zeleniny za pokrm, v jedné ruce breviář, kněžskou modlitebni knihu a v druhé hůl. Promočený deštěm šat a ušpiněná košile, kterou si sami perou a suší, stává se hadrem, ale oni derou se dál a dále tam, kde se domnívají, že naleznou divochy. Konečně jsou u nich. A jak

jsou přivítáni? Divochové vrhají se na ně, pekou je a jedí, poněvadž maso bílých lidí je lepší, než maso tmavých Američanů a chutnější, že Evropané jedí — sůl! Mnoho jich snědli, mezi nimi i Čecha Rychlého. Ale hrdinové lásky k bližnímu neustávají. Na místo pohlcených spěchají k Indiánům jiní. Učinili šťastný vynález. Indián mluví, slyší-li zpívat. Jak uvidí divochy, počínají kněží harmonicky zpívat, a divoch ztrácí chuť k jídlu bílého masa. Blíží se k cizincům jako ochočený lev. Zatím z pozadí vystupují obrácení již Indiáni, mluví k divokým soukmenovcům řečí jejich tak, až konečně mezi sebou ty bílé trpí. Ti pak začínají jim robiti lepší zbraně na lovení zvěře, ošetřují a léčí jejich nemocné, bdí u nich v noci, hledají jim léčivé bylinky. Konečně poznávají divochové, že ti bílí přišli k nim „přes velkou vodu“, aby jim prospěli. A tu nastává chvíle, za které se jim počíná mluvit „o velkém Duchu“, o Bohu, o Kristu, o hříchu. Ale spolu s učením počínají učení Jesuité stavěti domky, dělají práce tesařské, truhlářské atd. Líbí Indiáni se nejprv na to dívají, pak se toho chápou též. Povstává vesnice, a v ní učí Jesuité řemeslům, jež si každý volí; mezi rozličnými řemesly učí se tu i hodinářství a zlatnictví. Ale počíná se i polní hospodářství provozovati. Kněží porážejí prales, kopají, orají, žnou, mlátí a Indiáni se tomu učí od nich. Jest zapotřebí dobytka. Kněží jdou mnoho mil pro něj na tržiště měst. A když dobytek ženou, přepadnou je divoši, snědí nejdivův kněze a pak voly a krávy. Ale na novo jdou toutéž cestou a za tímže účelem kněží jiní, až se jim podaří dobytek do nové osady dopravit. A tak povstává osad více, jež, jak jsme pravili, redukcemi se nazývají. A redukce ty nenadále obydleny jsou lidem křesťanským mravným, ba svatým, šťastným. Svět se tomu diví, a sám arcibiskup Voltér nazývá to vše *triumfem člověčenstva*.

A kdo z našich dnešních domnělých veličanů anebo skutečných pídimažků ve vzdělání tuhle věc zná? Dnes odpadly celé zástupy lidí v srdci svém od křesťanství a proto se sice o lidumilnosti a vzdělanosti píše, ale ukrutenství se velebí a surovost smýšlení i života se šíří.

Opravdu vítězoslavný pochod učinilo katolické křesťanství v naší vlasti. Učiniloť zajisté z kmenů po pohansku v neřestech se brodících národ vzdělaný, mravný, pro všecko ušlechtilý zanicený. A hle! Toto katolické křesťanství dnes tupí, posilintává, kope kde kdo, od realistického doktora až do opilého socialisty za jitra dne 6. července. A to, co podobno bylo u nás ovoci díla Voltérova ve Francii, se velebí. Zabíjení kněží i laiků katolíků, ba vůbec jinak smýšlejících, pálení hradů, chrámů i sídel umění a věd, pusté řádění v kostelích drancováním jich, ba až do hrodek vnikání ku př. lití piva nebo vína do úst mrtvolý krále Václava IV. v hrobce zbraslavské, to se dnes jmenuje triumfem. A zatím co to bylo? Kdyby nebyla věc tak vážná, řekl bych, že na tenhle triumf hodila by se ta — jinak ovšem sprostá písnička — byl jsem bit jako pes. Byl to smutný triumf, který se vlastně projevil náboženskou a mravní rakovinou v útrobach národa. Byl to triumf, který naší bývalé slávy, naší samostatnosti, naší koruně, naší jakoby hlavě ránu zasadil smrtelnou. Ale přes to, jako dnes s králem anglickým se to děje, rakovina národa způsobená husitstvím, protestantstvím a liberalnictvím se mu zatajuje — a nadále se křičí, že přece jen vítězoslavný pochod připravují národu sektáři a bezbožci.

Je-li uloženo v radách Božích, aby se národ náš zmohl silně, musí se vrátiti k tomu, co jej původně silným učinilo. Jako triumf člověčenstva slaví se jen tam, kde lidstvo proniknuto pravým křesťanstvím, tak to taky bude s národem českým. Jen upřímným, srdcem i vůlí přilnutím ku pravému křesťanství bude národ náš slaviti svůj nový pochod triumfální. Proto pamatujme si: Bezbožecký li-

beralismus staví sice zdánlivě svou domnělou osvětou bránu triumfální, ale na konec poráží k zemi a rozbíjí hlavu národů.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 16. července.

(Afera, o níž se mezi poslanci agrárníky mnoho mluví. — Nářky českého dělnictva na „falešné proroky“. — Koušek, jenž se přihodil na Král. Vinohradech roku tohoto.)

V nedostatku platnější a užitečnější práce se páni poslanci na sněmu království Českého baví a vyrážejí sděleními a výčitkami, jež celou veřejnost nanejvýš překvapují. Vůdci a neuváženému vzněcovateli agrárního ruchu p. poslanci Eman. Hrubému bylo rovně a srozumitelně vyčteno, jakoby prý české rolnictvo, jež má zastupovati a hájiti, zradil skartelovaným cukrovarům. Co se pan poslanec Hrubý na rozmazitých schůzích sedlákův onoho druhu, z nichž většina nejraději nedělá nic, namluvil a nadeklamoval o jejich „mozolů plných rukou“ a najednou ho sedlák-inženýr p. Jindř. Doležal okřikne takovouto těžkou předhůzkou a pošle ho, aby se prý šel — schovat!

Pan poslanec Hrubý chtěl tuto lechtivou záležitost vyrovnati způsobem — rytířským. Poslal ihned panu poslanci Doležalovi své sekundanty. Takového rytířské vyřizování všelijakých ostud stalo se totiž mezi nynějšími českými poslanci velice oblíbeným. Avšak pan poslanec Doležal pány sekundanty také poslal, aby se šli — schovat, ať prý si pan poslanec Hrubý hledá zadostiučinění třeba na s lecmťe nebo u piksmachra.

Pan poslanec Hrubý, je-li v této choulativě záležitosti čistým, velice chyboval, proč p. Doležalovi své sekundanty posílal. Měl naň prostě přímo podat ihned žalobu pro utržení na cti, poněvadž žádný počestný muž nebude se chtít „sekat“ s někým, kdo ho křivě z nepočestného jednání nařkl. K očištění takových nařknutí jsou jiné cesty, než-li „souboje“. Proto pan Doležal docela správně jednal, když jeho pány sekundanty poslal domů, což svědčí, že za své tvrzení stojí a že immunity své nepoužije. Podotýkáme, že „soubojem“ vyřizovaly a vyřizují se obyčejně jenom plotky, které jsou záležitostí osobní a soukromou, kdežto afera pana poslance Hrubého s panem poslancem Doležalem jest otázkou veřejnou. Jak dopadne, na to jsme velice zvědaví.

Pan poslanec Hrubý dostal nyní od své strany „dovolenou“ a dle „Obrany zemědělců“ ochuravěl srdeční vadou a p. poslance Doležala žaloval. Máme však za to, že celá ta věc spadne pod stůl a že najednou přestane se o ni mluvit. U nás, v našem veřejném životě, panuje ten krásný obyčej, že když někdo někomu vyčte nejhorší věci, že se uražený potom úplně spokojí prohlášením, že ho urážející výčitkami oněmi nijak na cti zlehčiti nemíní.

V tomto ohledu pamatujeme se u nás na zajímavý příklad. Dostali se do sebe dva přední politikové různých stran a tu v zanícení boje vytiskl mladší o starším, že je „starý lump“ a starší mladšímu tiskem odpověděl, že je „mladý darebák“. Nyní veřejnost čekala, co bude po tomto vzájemném uctění následovati dále. A nečekala dlouho na neobyčejné překvapení. Asi třetí den přinesly listy, v nichž si oni politikové vyčinili, souhlasné „prohlášení“, v němž oba pánové svými podpisy potvrzovali, že ony „výčitky a předhůzky“, jimiž se vzájemně jeden druhého dotkli, nesluší bráti nijak jinak, než-li že byly pouze „povahy polemické“. A tím byla věc urovnána.

Uvádíme to proto, abychom ukázali, jak se u nás čestné afery vyřizují. Veřejnost se tím úplně spokojuje, ano ona se tím znamenitě baví, když si vynikající lidé co nejvíce vynadají a pak se zase srovnají. Následek toho pak je, že když někomu se skutečně a daremně

na cti ublíží a když potom o zadoostudnění žádá, že veřejnost nemá proto ani smyslu, aby skutečného na cti utrhače odsoudila.

Některé listy se nyní na to dokonce velice mrzely, že prý je to hanba, když si naši poslanci „před Němci“ podobné věci předhazují, jako se stalo p. Hrubému. S tím však nelze souhlasit. My máme za potřebné, aby vůči veřejně postaveným a do veřejnosti deroucím se osobám konala se „beze všeho ohledu na Němce“ nejprísnejší kontrola jejich jednání a skutků a aby se nic ze špinavého jejich prádla rouškou milosrdenství nezakrývalo.

Toto samaritánství dovedlo české poměry k tomu, že česká samospráva hyne a živoří pod tlakem hanebného nepotismu a ničemného osobního prospěchářství a že český záloženský a finanční ruch byl následkem nesprávné a přehnané „důvěry“ k jednotlivým osobnostem za naší paměti vícekrát přímo zdrcen, když se přišlo na — milionové krádeže. Čistý muž se žádně kontroly neleká a když někdo, máje ročních příjmů 1000 zl., dovede si při svém veřejném působení tuto částku tak obratně rozdělit, že z ní 3000 zl. spotřebuje na živobytí a ještě si při tom 2000 zl. uloží, takovému vlastenci za nehty se podívati jest vlastně povinnost. Zejména když celé jeho okolí vidí, jak výborně hospodáří.

V ohledu tom mají mladé generace pravdu, že volají po provětrání a po zavedení pořádku v nepořádných českých poměrech.

* * *

Ze všech stran ozývají se nářky a žaloby na nedostatek práce, čímž stále rostou u nás zástupy nezaměstnaných. Nářky a žaloby tyto nejsou nikterak ani přehnané, ani neodůvodněné. Jaká bída a jaký citelný nedostatek mezi naším dělnictvem za přítomných dnů panuje, tomu nasvědčuje i okolnost, že tiskové orgány dělnické, když dokonce pod tíhou těchto poměrů úplně nehynou, že pouze chatrně a těžce živoří. Některé dělnické listy přestaly vůbec vycházeti, jiné omezily své vycházení na nejmenší minimum a jiné vozí se pouze „na směnkách“, jež některé finanční ústavy přijímají a prodlužují z důvodů, které nejsou žádným tajemstvím. Jindy panující u nás výrobní ruch průmyslový poklesl za nynější doby do té míry, že jsou statisíce dělníků bez zaměstnání a bez výdělků. Zejména průmyslové odbory, které na zakázky pracovaly pro vývoz za hranice a tak miliony peněz do našich zemí získávaly, buďto výrobu svou zmenšily, anebo dělnictvo vůbec rozpustily.

A proč?

Informovali jsme se v celé řadě takových závodů pro příčinách toho. A výklad jejich byl ze všech stran docela stejný. Dělnického tisku zmocnila se řada lidí, kteří o práci jenom mluvili a dělnictvo, těžce z něho a z jeho důvěřivosti pro své vlastní lehké živobytí, proti zaměstnavatelům jako jeho vůdcové a přátelé stále štvali a podněcovali. Následkem toho žádný zaměstnavatel nebyl jist, jest li bude moci přijatou zakázku správně vyřídit; žádný zaměstnavatel nebyl bezpečen před rozmanitými insulty vlastního svého dělnictva, jež agenty a novinami namlouvané byly názory naprosto falešné; žádný zaměstnavatel neměl tolik starostí se získáním zakázek a s opatřením

kapitálu k vyřízení jejich nutného, jako měl nesnázi a dělnictvem, pro něž především práci a zaměstnání shledával. A tím právě nejlépe situovaní a nejzamožnější průmyslníci v zemích našich byli jednak unaveni a jednak postrašení tak, že zvolna podnikání své omezovali a o další zakázky se více nestarali proto, aby nestali se poznovu předmětem nenávisti a útoků — svého dělnictva.

Průmyslníci tací přímo doznávají, že pro své osoby a pro své rodiny mají dostatek prostředků, po více že netouží a když dělnictvo jim jenom samé nesnáze působí, proto nepokládají za potřebné za tuto jeho nelásku a nerozum oproti vlastním svým životním zájmům o nové zaměstnání pro ně se starati.

Následkem toho na letos nezavřeny a nehladány řady nových obvyklých dodávek do ciziny a naše dělnictvo stojí zde bez práce.

Faktum toto jest strašné! Dodávky a práce, jež druhdy v našich zemích byly obstarány, ovšem že ihned rozchvátí cizina a nechť nyní někdo počítá ty škody, jež několik osob svým štváním mezi dělnictvem na země naše uvalilo. Z polovice našeho řemeslného dělnictva stanou se nádeníci a jak i ostatní naše hospodářské poměry utrpí, když dělný lid nezíská pro ně za své potřeby ty miliony výdělků, jež druhdy mívával?

„Dělníci apoštolé“ nejdříve cítí toho následky, neboť listy jejich nikdo nekupuje a kupovati nemůže a zajímavé jest, že dělnictvo, jež tato kalamita postihla, že jest bez výdělků, najednou docela dobře ví, kde se hlavní jeho škůdcové nacházejí. Nejenom že mluví, ale již ve „měšťáckých“ listech tiskne a žaluje o svých vůdcích, jimž ještě před rokem na slovo věřilo, že to byli „falešní proroci“ —

Upřímně želíme a litujeme, že k této neblahé hmotné situaci mezi naším dělnictvem došlo, avšak poněvadž bylo maraym, nejvládnějším způsobem přesvědčovati je o nesprávném jeho pojmání stávajících poměrů, nebude asi osud jeho jinakým, než-li že musí hořký kalich utrpení, jež si nikým nedalo zabrániti naliti, vypít do dna. Smutným při tom bude dále ten nezbytný následek, že maloživnostníci ve průmyslových městech nezaměstnaností dělnictva utrpí brozou pohromu, která stihne také nutně i stavební ruch.

Aby za stávajících okolností a za osvědčeného nevládného smýšlení dělnictva oproti zaměstnavatelům skomírající bývalá podnikavost se zase brzy vzpružila, na to není ani pomyslení, neboť nejlépe situované podnikatele a průmyslníky k novým podnikům neláká nic jin ho, než-li leda možná škoda a plno nesnázi. Průmysl v českých zemích octl se v posledních letech skutečně pod komandem tisku a štváčů, jež podnikatelé a průmyslníci, jak vidíme, více poslouchati a s nimi zápoliti nehodlají. Ochotně pánům těm ustoupili z pole.

Že by tito „falešní proroci“ měli své rozumy z půdy domácí, to dohře s jistotou říci nelze. Jejich nápady byly sem vlastně importovány z ciziny, která toužila po tom, aby se výdělků do zemí našich plynoucích sama zmocnila. Proto zde mezi dělnictvem dala působiti a ono ve své neprozřavosti šlo na lep a samo se o trvalé zaměstnání vystupování svým připravilo tak, že jindy v zemích našich podnikané zakázky začínají zůstávati za hranicemi.

chuje brambory a souká je ze sklepa. Měl už vedle sebe pěknou hromádku. Když ale ucítil ze zadu pořádnou ránu, pak přesta. Nač se ten podívá, už se to třese.

Hospodář věděl, že tato hypotéza jest asi nejspřávnější. Ale jak jen přetřhnouti Vaškův oblíbený sport? Příroda Hlubatě obmyslila kloudnými pěstmí a s těmi si zažertovat nebylo radno. A co si na lajdákoví vezme teistiže odkryje jeho spády? — Ale najednou měl Pelikán šťastný nápad. Vzpomněl si, že z pytláka bývá nejlepši hajný. Udělá-li Vaška za nějaký ten krejcar hlídačem svého pole, jistě se mu nic neztratí, třebaš chlapík jinde dále kradl. Bude to jaksi zdvořile derované výpalné. Pantáta nekekl souděm ani slova a při prvním setkání hned s Vaškem konferoval: „Jak pak, Václave, abys mně trochu takhle vždycky večer na pole dohlídl; někdo se mi pase na brambořišti. To víš, že to nebudu chtít zadarmo.“

Vaškovi nad touhle důvěrou hospodářovou zasvítily oči junáckým sebevědomím a jeho ústa v zrzavém vousu ukrytá hned slibovala: „To víte, pantatínku, že Vám všecko rád udělám; Vám budu hlídat třebaš celé noci. — A Pán Bůh chraň toho, koho tam chytneš,“ zašermoval svou tvrdou pravici. „Takoví chlapi se chtějí mst dobře bez práce. Víte, pantatínku, ony některé huby to taky svádějí na mě, ale já radši mlčím.“

A Vašek hlídal vzorně. Na Pelikánově poli nebylo ničím pohnuto. Ze to hned na sousedních polích bylo stále hůře, až sedláckům přecházela všecka trpělivost.

Jednou časně z rána přišel bedlivý hlídač k pantatínkovi s modřinou na tváři a se zavázaným okem. „Dnes musím, pantáto, dostat ještě

Taková začíná býti dnes situace nedávno ještě kvetoucího u nás průmyslu, který byl takto těžce poškozen především „falešnými proroky“, jež naše dělnictvo na svých ramenách nosilo a jejichž výkladům věřilo a je provádělo.

Do dalších podrobností v této, pro všechny společenské vrstvy smutné otázce pouštěti se netřeba.

* * *

Máme za potřebné poukázati ku příhodě, o níž by nikdo nevěřil, že za dnešní osvěcené doby byla možnou v nejpokročilejším pražském předměstí, pro něž platí nejprísnejší zdravotní, stavební i společenské předpisy veleměsta. Podobné věci se musí ze strany veřejnosti nejprísnejši stíhati a pro příští časy opakování jejich znemožňovati. Když pražský tisk kousek, o němž promluvíme, neměl za potřebné odsouditi a když povoláný k tomu činitel ve přenesené své působnosti neuznal za dobré ihned prísným trestem zakročiti, tu musíme upozorniti, že všechno jenom tak lebece bez povšimnutí širší veřejnosti projíti nemusí. Jedná se o následovní věc:

Na Královských Vinohradech usadil se jako výslužník velezasloužilý řiditel jistého českého středního školního ústavu, jehož váženě jméno jest po všech českých zemích nejširše a nejchvalněji známo z důvodů kolika. Pán ten měl k městu Vinohradům zvláštní důvěru, tak že se zde odhodlal zbytek života svého strávit a za to zde 6000 K ročně utratiti. Takových obyvatelů si musí každá obec jak náleží vážiti.

Zmíněný staříčský pensista jest milovníkem květin a proto si při svém bytě na Král. Vinohradech pronajal zahrádku, již si se značným nákladem krásně upravil i zřídil a dal si v ní postavití altánek při zahradním plotě, sousecím s vedlejším staveništěm, na němž jeden z vinohradských podnikatelů staveb začal nedávno budovati nový dům. Ačkoliv po pravě i levě straně staveniště toho nacházejí se domy a v nich dle zdravotních, pro obec vinohradskou platných zákonů zřízené záchody, dal podnikatel onen nebo zřízenec jeho, za něhož jest zodpovědným, uprostřed bloku obydlených domů na pozemku ke staveništi tomu náležejícím, budovati z prken primitivní záchod, jaké se dnes ani na vesnicích netrpějí. Záchod ten určen byl za útulek pro dělnictvo na staveništi zaměstnané.

Ale na této naprosté, stavebnímu i zdravotnímu řádu příčíci se nesprávnosti nebylo dosti, záchod ten byl svévolně postaven přímo na altánek starého pána — Nechceme se šířiti o nelibezném tomto případě. Jenom máme za potřebné veřejně z vinohradských poměrů uvést, že ušetřt ona nebyla ze strany obce, u níž se zmíněný ctilodný stařec ihned o to ucházel, odstraněna dřívě, až teprve starý pán v téže příčině zakročil u policejního komisariátu a u okresního hejtmanství. Tomu se říká samospráva!

Něco podobného při Vinohradech překvapuje, když celý týden to trvá, než li něco tak ošklivého a protizákonného se zde obci nařídí odstraniti. Není pochybnosti, že tento kousek byl staříčkemu váženému panu radovi proveden z patrné nezbednosti, ale každý se

zvlášť na kořalku; vždyť bych býval při své službě málem o život přišel. Takoví dva chlapi si na Vaše brambory v noci vzpomněli, že jsem se jich skoro sám lekl. Ale povinnost je povinnost; křiknu na ně, aby šli po svých, ale oni nic. A tak jsem je zvalchoval, že dlouho nezapomenou. Inu pravda, taky jsem nějakou zblázil, jak je vidět. Ale pomysliť jsem si: Aťsi, jen když jsem úrodu pantatínkovu uchráním. Škoda jen, že nevím, kteří to byli, aby se mohli žalovat.“ Pelikán se pousmál a dal věrnému hlídači bez dlouhých řečí pěníček. Dobře tužil, že ty modřiny Hlubatě utřížil pro něco jiného než pro konání povinnosti.

* * *

Odpoledne se Michalík ptal pantáty Pelikánova: „Jak pak, pantáto, už se Vám Vašek pochlubil svým nočním presentem? Vykopával nám chudák brambory bezky dlouho zadarmo, a tak jsme mu chtěli přece nějak zaplatiti. Čekali jsme s Frantíkem Pánkovým až do půlnoci; už jsme se skoro chtěli vrátit, když najednou spatříme, jak se Vašek opatrně blíží k našemu poli. Rozumí se, že jsme ho dlouho kopat nenechali a zaplatili jsme mu bez kvitance všechny dluh najednou. Teď už poznal, že se ho taky každý nebojí, a dá pokoj.“

Pantáta se zasmál: „No, poznamenali jste ho nekřesťansky. Já jsem si myslel: „více vlídnou řečí získáš nežli sečí“ a za několik krejcarů jsem měl brambůrky proti nebezpečí vyloupení pojištěny. Teď už platit nepotřebuju, protože ráno začneme vyorávat.“

FEUILLETON.

Vzorný hlídač.

Píše J. S.—a.

Bylo to v září. V Lužánských brambořištích podzemní hlízy tučnely a tučnely, těsíce se na brzké spatření světla slunečního. Škoda jen, že na několika větších lánec se staral o jejich expedici nějaký nezjednaný, ale pilný pracovník už nyní.

„Kdo se nám jen na nich pase?“ podepřel si jednou boky pantáta Pelikánův. „Beztoho že to je Stratilka,“ hádala hospodyně; „pořád se s tou svou černou jednorohou kozou kolem našeho pole šmatlá. Ruce jí přerazím, až ji někdy dopadnu. Ó ta umí naše pole študýrovat.“ Jednou ji také jemně upozornila: „Kolem našeho pole Stratilko, nepaste. Zkrátka abyste věděla, ty brambory rostou pro nás.“ Ale tehle útok se nepovedl. Stratilka vztekem poskočila a zavřestla naproti utrhačce takovou peprnou melodii, že Pelikánce k dalšímu boji všecka chuť přechla.

Ale brambory vandrovaly do neznámého pytlé dále. „Kdo se to jen s námi dělá, kdo se to jen s námi dělá,“ bédoval pantáta. „I vždyť to máme takv leckde rozkopáno,“ sděloval mladý Michalík. „Dejte si pozor, že to je sotva jiný než Vašek Hlubatův. Ten chlap je jako skála a nedělá nic jen se pořád šantaluje s uzlem na ruce. Váš ho již loni Bezdek ze mlýna šeredně pobladil. Obchází vám v noci mlýn a co vidí; chlapík leží venku před otvorem do sklepa na břiše, v ruce má dlouhou hůl na konci s hřebíkem a tou napi-

diví, proč pachatelé jeho nebyli zaň co nejpřísněji ihned potrestáni. Když již podnikatel staveb jest tak echovivavý nebo dokonce krátkozraký a podobné nezbedné tropení svým lidem trpí, aby pokojné stářícké pány dráždili a uráželi, tedy obec má dbáti, aby na podobné špásy nikomu zde pomysliti ani nepřišlo. Vždyť přece musí váženým pánům na radnici, kteří snad vinohradské poměry nejlépe znají, na tom především záležeti, aby pověst Vinohradů, jako bydlisté klidných lidí, nebyla zbytečně nezbednými kousky černěna a aby nebylo zde příčin ke stížnostem, jichž bychom zde dovedli vypsat celou stranu. V tom ohledu měl by býti vinohradský pan starosta poněkud citlivější, když se o něčem doví, co obci k žádné parádě neslouží. Proto nemáme při vši účtů a šetrnosti k němu za vhodné přecházeti mlčením něco, co veřejného občasného odsouzení zasluhuje.

Obrana.

„Osvěta lidu“ zasvítla. Z našeho feuilletonu v č. 27. si ztropila Pardubická učouzená svítlna několik nejapných, chlapec-kých žertů. Že by Bůh byl město sv. Petr stihl katastrofou za jeho bohaprázdné rouhání, to jest velenčené „Osvěta“ k smíchu. Inu ovšem, kdo pod takovým zorným úhlem pozoruje dějiny, jako Hajnovci, tomu zůstanou vždy skutky Prozřetelnosti jen zjevy náhodnými, k nimž netřeba přiblížeti jako k vážné výstraze Hospodinově.

My však, a s námi i trochu větší autory než „Osvěta“ soudíme jinak. Tvrdíme rozhodně, že veliké národní katastrofy bývají za hříchy národů. Bible nám co nejzřetelněji dokazuje, že všecka neštěstí byla na starozákonní Izraelity seslána pro jejich hříchy. Spasitel sám též ve svém proroctví udal příčinu, proč Jeruzalem padne; stane se to pro jeho hříchy a zatvrzelost. „Hříchy bídné činí národy“. Liberální dějepisci, aby nemusili uznati zásahnutí trestající ruky Prozřetelnosti do osudu národa zemravného, říkají že národ svou dílu dobrou a proto zanikl a pod. Leč těžké rány dopadaly na každý národ vždy za jeho hříchy.

Když pohanský Řím dostoupil největší moci, počala v něm bujati největší zemrav-nělost a utiskování nevinných. A když nepravosti došly vrcholu, byla jeho moc náhlými katastrofami zničena.

Řekové, Peršané, Egypťané jen potud se těšili ochraně Boží, pokud byli národy ctnost-nými. Jakmile nabyla nadvlády zemravnělost, tu přes všecku kulturu svou stávaly se státy ty koristi soků mravnějších. Dobře napsal už pohanský filosof Plato: Republika šťastná jest obyčejně jen ta, jejíž úředníci jsou vyučeni známosti pravého Boha a pravého dobra; po-nevadž nevědomost o pravém Bohu a o pravém dobru jest v každé obci pramenem a původem nesčetných neštěstí veřejných a soukromých. Nic není užitečnějšího ve věcech lidských nežli ctnost, spravedlnost a zbožnost. Tak mluví pohan, který ještě o učení Kristovu neměl potuchy. Když vyloupil jeden stáříček řecký svatyni Delfskou, byl napaden ode všech krajanů a jeho město jako rouhavé bylo se zemí srovnáno. Sami pohané věděli, že rouhání Božstvu přivádí za sebou v zápětí brozné tresty. Ale moderní osvícenec se jizlivě směje, že by katastrofa na Martinique mohla býti trestem za vyzývavé tupení Syna Božího. To nebyl jen odpor proti církvi katolické, to bylo přímo bezuzdné řádění proti Stvořiteli. A takové hanebnosti nikdy dlouho na pomstu Boží nečekaly.

Starozákonní „Mene Tekel, Fares“ platí i pro nezabohy nynější.

Čím byla zaviněna u nás katastrofa Bělo-horská? Hanebným úpadkem křesťanského života a nikoli nějakou taktickou chybou vůdců stavovských. Před bitvou Bělohorskou nebyla vzácnou věcí v Čechách veliká zbyřalost ani pod doškvaly střechemi. Čím více se šířila „reformace“ protestantská, tím více mravy v celém národě klesaly. Na místo modliteb nastupovaly jizlivé úškľebky z náboženských pravd; hamižná lakota a utiskování nižších stavů v české šlechtě bujely co nejvíce. Nábo-ženství se stávalo u „reformovaných“ pouhou služkou ničemných sobeckých intrik. I města sama bídně utiskovala poddané robotníky a hrozná tělesná tresty na ně vymýšlela. Cit vlastenecký byl věci převážnou; sami Čechové se styděli český hovořiti a sverovali osudy země zlodějským cizím dobrodruhům, kteří naši zemi beztrestně okrádali. Všude plno nestoud-nosti a opilství. Sám Václav Janu připomíná, že již do tříletých nemluvnat vnučovány velké dávky opojných nápojů, aby si prý přivykla. A pro toto praktické nezabožství přišly přísné tresty.

Když náš národ za Karla IV. byl velebeu jako vsor zbožného křesťanstva, těšil se poli-tickému i kulturnímu prvenství nade všemi sousedy. Na něm se tehdy vyplnila slova sv. Písema: „Ustanovi tebe Hospodin za blavu národů, jestliže zákona jeho ostříhati budeš“. (V. Mojš.)

Dobře praví Luis Leroy: Národ, který má mravy, bude trvati spíše bez zákonů než národ bez mravů s nejlepšími zákony. A nechť jest každý přesvědčen, že bohoupusté rouhání Bohu jest nemravností největší a že takovou zvrhlost Hospodin trestce nejpřísněji.

My můžeme zcela dobře tvrditi, že Bůh na Martinique výstražným způsobem zasáhl. Filosof Descartes krásně praví: „Kdyby Bůh nezasahoval do všech událostí světa, nebyl by více Bohem“. Rozumíte tomu, p. Hajne? Ra-díme Vám, abyste si aspoň přečetl filosofické myšlenky Tolstého ve „Vojně a míru“; pak se snad těm tmářům tolik vysmívati nebudete.

I nejosvícenější naši předkové pokládali veliké živelní katastrofy za Boží tresty a uti-kali se v takových případech k veřejným ka-jicím skutkům, aby Bohu usmířili. Kdyby tak viděli počínání některých svých potomků!

Politický přehled.

Sněm království Českého v nynějším zasedání vlastně dosud nic platného nevyřídil. Jenom ty komise!

Ministr financí Böhm-Bawerk žádost českých poslanců za zvýšení zemské daně z piva na 2 K (na úhradu plátů učitelských a ozdraven zem. financí) rozhodně odmítl, kdežto proti druhému požadavku, aby zemský fond nemusil nahrazovati určitým obcím úbytek, který jim vznikne v obec-ních příjmech snížením pivní přírůžky, nečinil námitek. Vláda sama zachovati si asi chce mož-nost, zvýšiti státní daň z piva. Nic pro zemi! Po-slanci čeští i němečtí prý se odmítnutím vlády nedejí zastrašiti.

Dne 10. července podán poslan. Krejčíkem a soudruhy návrh ve příčině starobního pojišto-vání samostatných živnostníků v království Českém. Dne 15. července na denním pořádku sněmovní schůze byla celá řada předmetů, z nichž nejdůle-žitější je druhé čtení o zprávě zemského výboru s obnovou zákona zemského, jak upotřebiti se má části správních přebytků společných pokladen sirotčích, přidělených království Českému říšským zákonem z roku 1901. Něm. poslanci Strache a Prade vyzývavě žádaly stejnoměrné rozdělení si-rotčích peněz. Ale po odmítnutí těchto hlasů, aby spory národnostní vnášeny byly i na pole čistě humanit. přijata osnova zákona tohoto.

Některé zem. sněmy 12. července zakončily své zasedání. Mezi nimi také sněm moravský, vyřídil ještě rozpočet. Tím vypršelo zároveň šet-stileté období jeho, tak že na podzim budou nové volby. Zasedání sněmu morav. mělo celkem hladký průběh.

Na sněmu slezském dne 9. července navržena resoluce, kterou se vláda vyzývá, aby podala sněmu předlohu o ochraně práva sousedského se zřetelem na poměry rolnické a zároveň zákon o selských usedlostech. Resoluce přijata.

Všenněmecký sjezd v Chebu dne 13. července měl předešlu večer před tím, kdy Wolfiáni ztro-pili demonstraci vstájcím se Schönererovcům, při čemž sklenice, židle a kamení lítaly oboustranně. Na sjezdu, jehož se účastnilo asi 6000 lidí s posl. Schönererem, Irem, Eisenkolbem vyslovena ve-dení důvěra. Provolání „Pryč od Říma“ na sjezdu ovšem nescházelo.

Dne 23. července sejdou se ministři obou polovic říše k třetímu čtení celního tarifu. Jedná prý se už o konečné rozhodnutí. Jiné nesnáze působí otázky veterinářské a daně.

Na bavorském sněmu v předešlých dnech celá řada řečníků protestovala proti zjevným i tajným protektorům „všeprůšáctví“ v Bavorsku a odsouzeny též zločinné rejdy všenněmecké strany v Rakousku.

Ve Westfalsku v Hernu rozhodl soud pruský proti pruské policii ve prospěch Poláků. Zakázána tam totiž schůze polského Sokola, ježto se na ní mělo jednat polsky. Na žalobu polskou rozhodl soud, že zákaz byl protizákonný, ježto v Německu není němčina výlučnou řečí jedné. Co tomu řeknou v Berlíně?

Anglický ministerský předseda lord Salisbury vzdal se úřadu a místo jeho zaujal lord Balfour, soupeř Chamberlainův, což bude zajisté vykládáno za porážku hlavního strůjce války jihoafrické.

Lord Kitchener přibyl už z jižní Afriky do Londýna, kdež byl s velikou okázalostí přijat.

Princ Mirko černohorský, druhorozený syn knížete Nikoly, oženil se 14. t. m. se sleč. Kon-stantinovičovou, dcerou býv. plukovníka srbského a příbuzným krále srbského.

Italský král Viktor Emanuel byl 13. t. m. při vjezdu do Petřerhofu uvítán carem a násled-níkem, všemi ministry, velkým počtem dvorních

hodnostářů a generálů; v paláci očekávaly ho obě carevny a velkokněžny. Při hostině car zvláště s radostí se vyjádřil, že král cesty své započal ná-větovou Ruska. Dne 14. t. m. odebral se král do Petrohradu a 15. na jeho počest uspořádána v Krásném Selu velkolepá přehlídka vojska. Ná-větovou touto význam trojspolku klesá; v Berlíně již se páni mračí a důsledků obávají.

V jižní Africe je veliké napjetí mezi Anglií a domorodými Basuty. Náčelník jejich Joel je ob-viňován, že za války podporoval Boery.

Z činnosti katol. spolků.

Z Libštátu. (Přednáška). V katol. Jednotě naší bude v neděli dne 20. července 1902 o 3. hod. odpol. p. Václav Špaček, řídící učitel z Košátek, před-nášeti o Mistru Janu Husovi.

Zprávy místní a z kraje.

V PRAZE »OBNOVU«

lze dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Pštkepech.

Pětaadvacetileté jubileum. Dne 16. čer-vence t. r. slavili v Hradci Králové 25letou ročníci svého vysvěcení kněží z roku 1877. Všichni jsou na živu a také sešli se všichni a sice: pp. Al. Broul, děkan v Hermanově Městci, Jan Dvořáček, farář v Ba-bicích, Eman. Fencel, děkan v Golčovu Jeníkově, Fr. Horáček, farář v Baně, Šebestián Karásek, farář v Bejřti, Josef Pauer, farář v Jablonci n. J., Václav Petřík, farář v Kovanicích a Václav Sál, farář v Lá-nech na Dálku. Při mši sv., kterou obětoval vedp. gen. vikář dr. Alois Frýdek, jich bývalý spiritual a rektor, přijali jubilanti Nejsv. Svátost Oltářní, načež byli od oltáře vedp. celebrantem velice dojemně a připadně osloveni. Témuž církevnímu bodnostatí a všem těm, kteří ku oslavě té přispěli, zejména panu rektoru koleje jesuitské Ant. Rejzkovi buďtež nejor-dnější díky! — Na projev lásky a oddanosti Jeho Biskupské Milosti ndp. Eduardu Janu Nep. zasláný došel z Chrásti následující telegram: Za projev lásky a oddanosti, za dlouholeté práce upřímně děkuji. Prosim Boha, bychom dále v ardečné ujednocenosti zůstali. Biskup Brynych.

Prohanost žurnalistiky. Jakými zbra-němi bojují evangelické a nevěrecké listy, dokazuje následující lokálka Času č. 189. „Mravnost vyšších kruhů“. Ku zprávě, pod tímto nadpisem v Čase uveře-jněné, zaslalo nám c. k. státní zastupitelství v Praze dne 6. července 1902 Ust., 691—2. 1. tuto opravu: „Vzhledem ke zprávě „Mravnost vyšších kruhů“, ob-sažené v časopisu „Čas“ č. 172. ze dne 24. června 1902, žádám následkem dopisu biskupské konsistoře v Hradci Králové ze dne 5. července 1902 č. 6595, aby po rozuzlu § 19. zákona o tisku v nejbližší přítím aneb hned na ně následujícím čísle časopisu toho na též místě a touže literou jako výše uvedený článek uveřejněna byla tato oprava: „Není pravda, že na schůzích v Hradci Král., o kterých byla zpráva č. 172. ze dne 24. června 1902 „Mravnost vyšších kruhů“ v časopise „Čas“, účasten byl také kněz, doktor theo-logie“. Podepsán: Morstadt“. K tomuto odvolání byl, prosím, Čas přinucen, neboť nechtěl po dobrém od-volati. Slušný list ovšem neuvěřejní zprávu, kterou se čest bližního tak hrubě snižuje, aneb aspoň odvolá, když nemůže zprávu dokázati. Mohl by se hnáti Čas před porotu, ale kdo pak se odváží za nynější svobody tiskové žalovati vlasteneckého redaktora! Jáme zvě-davi, zdaž přinejse opravu Časovu též Právo lidu a pardubická „Osvěta“, které lži z Času otiskly.

Osobní daň z příjmů. Na základě usta-novení § 17. odst. 3. zákona ze dne 20./10. 1896. č. 220. f. z. bude v úředních místnostech c. k. berního referátu v Hradci Král. od 14. do 27. července 1902 k veřejnému nahlédnutí vložena výtah z platebních rozkazů o osobní dani z příjmů všech poplatníků od-hadního okresu královéhradeckého.

Výlet na bojiště pořádá jednota katol. to-varyšů v neděli dne 20. července 1902. Odjezd povozy v 11 hodin dopoledne. Sedadlo na voze lze za 70 h dostati v Adalbertinu u p. Jakubského. Po prohlídce bojiště přátelská schůze v restauraci pod Rozhlednou Za nepřiznivého počasí odkládá se výlet na den 27. července.

Tahanice o spitého. Po vydatném kon-certě kapely Sokola kolínského na Sřtelnici dne 13. července t. r. naukytla se vracejícím se odtud na lokách k Hradci malá podivná. Vyhodil šetrně hostinek ze sálu Sřtelnice druhým vchodem vojína pluku č. 42, který válením se po podlaze dokázal, že již nenáleží mezi stříživé. Věak pouhým vyhozením se to nekončilo. Vojín chtěl spět a jea odmrštn, vytáhl bodák. Přítomní vojnové dobře věděli, co zna-mená zbraň v rukou opilého, a proto mu ji vyrvali. To však nezdálo se býti některým občanům kolem Sřtelnice se potloukajícím vhod a žádali, aby mu zbraň byla vrácena. A tím nastala tahanice o spitého. Vojsko chtělo jej dopravit domů, občané pak chtěli, aby mu navracena byla zbraň, kterou je obžoval. Po dosti dlouhé práci dal se konečně vojín na útěk ku ka-sárnám a všichni ostatní za velikého rámusu sa ním. — Snad lépe by se bývalo stalo, kdyby vojín ponechán byl soudruhům jeho, kteří projevíli ochotu dovésti ho domů. Tahanici onou bylo pomoheno jen vojínovi onomu k většímu trestu.

Abiturienti gymnasia v Hradci Králové dali letos všem absolventům středních škol českých v Čechách, na Moravě i ve Slezsku pěkný příklad vlasteneckého uvědomění, věnovavše na rozloučenou a ústavem, jež právě dostudovali, Ústřední Matici Školáků 200 K. Také z jiných míst docházejí správy, že abiturienti středních ústavů uspořádali mezi sebou ve prospěch Ú. M. Š. sbírky. Nemáme jiného ptání, než aby v nynějších těžkých dobách veškeré české studentstvo po příkladu abiturientů Královéhradeckých působilo o prázdninách ve prospěch Ú. M. Š., na kterou nyní jest soustředěn útok všech německých stran, jak dosvědčuje nedávná stížnost německého agitátora notáře Schreimera na sněmu českém.

Na Adalbertinum darovali p. t. pánové: Jeho Bisk. Milost nejdp. Edvard Jan Nep. Brynych, biskup královéhradecký, 2000 K. Duchovenstvo s celé diácese: 1.) z Hradce Králové města 127 K. 2.) z vikariátu královéhradeckého 134 K. 40 h. 3.) z vikariátu vrcholabského 95 K. 4.) z vikariátu vysokomýtského 48 K. 5. z vikariátu hostinnického 65-72 K. 6.) z vikariátu broumovského 52 K. 7.) z vikariátu čáslavského 362-60 K. 8.) z vikariátu králického 313-20 K. 9. z vikariátu hofického 38 K. 10.) z vikariátu chrasneckého 309-34 K. 11.) z vikariátu chrudimského 524-20 K. 12.) z vikariátu jaroměřského 271 K. 13.) z vikariátu jičinského 344 K. 14.) z vikariátu kopidlenského 99 K. 15.) z vikariátu kosteleckého 166 K. 16.) z vikariátu královického 161-68 K. 17.) z vikariátu kutnohorského 327 K. 18.) z vikariátu lanškrounského 176 K. 19. z vikariátu ledečského 163 K. 20.) z vikariátu lipnického 53 K. 21.) z vikariátu litomyšlského 38 K. 22.) z vikariátu náčodského 315 K. 23.) z vikariátu novobydžovského 300 K. 24.) z vikariátu opocenského 185-80 K. 25.) z vikariátu pardubického 143 K. 26.) z vikariátu poděbradského 187-60 K. 27.) z vikariátu polického 101 K. 28.) z vikariátu polensického 173 K. 29.) z vikariátu rychnovského 191 K. 30.) z vikariátu skutečského 189 K. 31.) z vikariátu německobrodského 86 K. 32.) z vikariátu trutnovského 46 K. Různí anonymové 277-08 K. P. T. p. Jeseň v Oustí n. Orli. 100 K. Voj. p. farář Honig 400 K. Pan vikář Vacek v Budějovicích 50 K. Zam. kaplan St. Michálek na Orlicku 18 K. Celkem 9729-62 K. Indult ve prospěch Adalbertina použili: P. T. p. vik. sekretář v Něm. Rybné 6 K. 40 h, p. farář Janáček v Říče 80 h, p. far. Břiza v Lučicích 7 K. 20 h, p. děkan Hulata ve Věstecích 8 K, p. kaplan Kryetán ve Věstecích 10 K, p. far. Pátek ve Vrbicích 9 K. 60 h, p. děkan Hajzler v Přelouči 3 K, p. děkan Dvořák v Nebovicích 3 K, p. Petr Závřel, kaplan v Kunvaldě 4 K. Celkem 52 K. Dary a příspěvky přijímá pokladník „Društva“ Dr. Josef Novotný v Hradci Králové.

Kolínský Sokol v Hradci Králové. Návštěva kolínského Sokola dodala Hradci Králové minulou neděli trochu slavnostního rázu a kolínská hudba potvrdila svou renomovanou firmu. S uspokojením dodáváme, že sokolská kapela přednesla výhradně skladby národní.

Výstava ručních prací obecné dívčí školy, jakož i pensionátu školských sester táhla se po celý den neobyčejně četné návštěvě zvláště dámských kruhů. Každý návštěvník nabyt z vystavených prací přesvědčení, že vynutí ctihodné sestry působivou metodu. Zvláště pokračovací industriální kurs školských sester překvapil nás opět některými zajímavými novinkami a důkladností práce. Tim více ovšem bilo do očí, že frekventanky industriálního kursu nedoaly letos příznivého ocenění své dovednosti v ručních pracích při zkoušce na zdejších pedagogin. Co v tom vězí? Neměla by býti zkušební komise rozšířena o jednoho aspoň člena, aby aspoň z dámy klasifikovaly ruční práce? Na jednu oči jest toho přece trochu mnoho!

Náhlná smrtí zemřel Ant. Tarant, 23 roků starý hlučinný členka n. p. Panenky ve Farářství; dne 14. t. m. nalezou byl jako mrtvola v písku na tak zvaném „Sambánu“ v Hradci Králové.

Z omrzelosti snad pozazala si M. Pitchardova, svobodná, 64 roků stará ze Střebce dne 12. t. m. v sebevražedném úmyslu šly na obou rukou podobně chtěla učiniti i na krku, ale bylo jí v tom zabráněno. Povolný lékař dal jí rány obvázati.

Ta nešťastná láska. Ant. Dudek, 18letý pekalský dělník z Náhonu, 13. t. m. večer při návratu svém z Nového Hradce střílel se blíž „Hrásky“ v sebevražedném úmyslu do prsu. Teprv po dlouhé chvíli cestou jdoucí hajný p. Marčík stonáním upozorněn nalezl v poli bolestně uvijícího se mladíka. Na pokřik jeho sběhli se lidé, kteří raněného po ohlédnutí lékařově odnesli do okr. nemocnice. Nešťastník zamířoval prý se do 16letého děvčete, které si ho však neváhalo, což mu vtiaklo zbraň do ruky.

Schůze přátel starožitností a historie konala se v Pardubicích dne 6. července t. r. za účasti účastníků delegátů z celé zúčastněné oblasti. Starosta města p. JUDr. A. Formánek uvítal přítomné jménem městské rady. Předsedou zvolen p. K. Adámek, předsedící zemského výboru, který zvláště si přál, aby památky naší minulosti vedly český lid k lásce vlastenecké. Pan Fr. Velinský navrhl, aby ohledně památek vydaná rozdaná byl poučný spis. Pan tajemník L. Domečka z Hradce Králové soudil, že by bylo lépe, aby se zvolená komise o vydání spisku radila s archeologickou komisí při Akademii české; jinak má býti vydán spisek svědění muzeu Hradeckému, což také schváleno. Pan František Potěžil přál si, aby zvláště učitelé přihlíželi k soustav. abírání a zachraňování starožitností. Návrhy v té příčině přijaty. Návrh p. B. Dvořáka, aby podána byla petice za brzké uzákonění návrhů bar. Helferta a K. Adámka ve příčině zachrany starobylých památek, schválen. P. řed. Zeiner z Ústí n. Orli. navrhl, by města naše byla vyzvána zakládati muzea a p. u. G. Helfert tončil, aby zemský výbor přiměl obec k zachování místních obecních a soukromých archivů. Obě přijato. Panu redaktoru Jenčíkovi uloženo, aby dále podané návrhy projednal ve svém časopise. Pan Bedř. Škrbek stručně pak pojednal o tom, co již učiněno k zachráně Hory Kunětické, a schváleno, aby vyzván byl sněm, by se přičinil o zachráně Hory Kunětické. Příteli schůze konali se v Chrudimi. Po obědě odjelo přes 20 účastníků do obce Kunětické, kdež prohlédnuty starobylé fresky tamního kostela, načež navštíven hrad Kunětický a obhlédnuty zejména spony, které neustálým lámáním kamene způsobeny. Po malém občerstvení vrátili se účastníci do Pardubic, kdež setrvali až do odjezdu vlaku v pátelickém hovoru. Celkovým výsledkem schůze mohou býti avo-lavatelé úplně spokojeni.

Z Brandýsa n. O. (Obrácení). Pozornostně jest, že v nynější době, kdy liberální a socialismem přecpaný tiak pracuje proti katolické církvi, kdy nebezpečné baslo „Pryč od Říma“ stále se ozývá a zmatek v náboženství i v politice působí, dodává se církve katolické tím skvělejších úspěchů; přemáhaje pravdou a láskou nauky své odpůrce, získává je a tím stále mohutní a počet členů svých množí. Důkazem toho jest, že v 16 diecéších v Anglii během roku 1901 přestoupilo do církve katolické 20.000 lidí I v naší milé vlasti máme hojně případů, kde lidé různých vyznání stávají se později pravými katolíky. — Koncem měsíce června t. r. přijata byla do církve katol. Anna Mikulecká, svobodná, vyznání evang. reform. z Kaliště, sloš vší slavné vyznání víry do rukou místního duchov. správce. Dívka tato jevila náklonnost k víře katolické; navštěvovala ráda bohoslužby katolické ve chrámu Páně v Brandýse n. Orli., a rozhodla se konečně státi se katolíkem přes tuhy odpor přátel svých. Se živým zájmem sledovala vyučování ve víře a zvláště když poučena byla o rozeznávacích znaménkách víry, jevila radost na tím, že poznala, kde jest pravda a z ní plynoucí spása. Udalost tato, ač veřejně ohlášena nebyla a vědního dne v chrámu Páně se vykonala, přivábila přec hojnost lidí do chrámu Páně a působila mocným dojmem na přítomné. Podobného případu není zde ještě zaznamenáno a dejž Bůh, aby jich následovalo více!

Češi přepadeni Němci. Účastníci tábora potýkánského vracející se v neděli 13. července večer Něm. Libochavami do Ústí nad Orli., přepadeni byli Němci, kteří dšst kamenů na vozy výletníků metali, klády přes silnici položili atd., jen aby povozy nadrželi. Pak se klacky a za řevu vrhli na povozy, v nichž hlavně byly ženy, a z těch jednu zranili. Na pomoc přicházeli cyklisté přivítání rovněž kamením a klacky. Cyklisté zranění a kola jim zničena. Zúřiví Germáni teprve tehdy astoupili, až došla další řada povozů. A to se stalo půl hodiny od Ústí n. Orli.

Z Bystřce a Jablonného n. Orlicí. Od 6.—11. července b. r. konána zde obnova sv. misie dšstojným Otci redemptoristů od sv. Kajetána v Praze, pp. Bernardinem Čákom, Jos. Jandou a Bohumilem Matějů v. výsledkem velmi početným. Ač letos deštivým počasím snově se zde opozdila, tak že právě v době obnovy sv. misie nejvíce práce bylo na lukách, přece četné shromážděly se věřící ve chrámu Páně a poslední dny trvajících prudké deště a velmi blátivé cesty nebyly pranic na závalu spasilnému dílu, ano spíše mu prospěly, neboť lidé nemohouce pracovati na lukách, tím více v celých zástupech spěchali do kostela, zvláště na večerní kázání, tak že veliký náš kostel býval plněn, než o největších svátcích. K stolu Páně přistoupilo 924 kajetánů, přistoupili i někteří, kteří roku minulého sv. misie se vzdalovali. Díky Pánu Bohu za ty duchovní hody! A z hloubi duše děkujeme důstojným pp. misijníkům za jich péči a namáhání.

Ze Škattce. Dne 5. července přišel pp. radikály pozvaný helvetský ři reformovaný p. Dr. Chvojka z Chručimě k nám prohlubovat oslavu Husovu. Pan Dr. Chvojka ukázal při té příležitosti svoji tvrdou helvetskou náturu tím, že potupil katolické duchovenstvo na začátku 16. století působící a pak katolické duchovenstvo nynější. Že by znal nebo četl naše české dějepisce jako Palackého, Tomka, Viutru, nebylo z řeči jeho pozorovati. Ze všeho vyairala jen helvetská a radikální nenávisť náboženství katolického a celek byl obyčejně pastoraké kázání a k tomu se připojilo plácání radikálních rukou. Na všechny posuchače, kteří neutopili zdravý rozum v neuváženém k sáasad katolické církve, činilo to trapný dojem. Ze Škattce odjel reformovaný pan doktor prohlubovat oslavu do Hlinska. Na to dostalo se mn 13. července při hasičské slavnosti patřičné místní odpovědi a ještě příležitostně dostane! Tak vypadá protestantská snášelivost a svoboda!

Úmrtí. Dne 16. července t. r. zemřel v Týnci n. L. vdp. Karel Krátký, zasloužilý děkan a řádák Labsko-Týnecký, ve státi 61 let. Pohřeb se konal ve čtvrtek dopoledne. — Dp. František Ondráček, farář Pilníkovský, zemřel dne 16. července t. r. ve státi 46 let. Pohřeb konal se ve čtvrtek v Praze v nemocnici milosrdných bratří. Odpočítá v pokoji!

Slavnost slavné v Bělohradě dnem 12. července 1902 čítají 481 hostů koupelí slavných poušvajících.

Tábor lidu, aměru křesťansko-sociálního, pořádá se dne 20. července 1902 v Panské obce v Poděbradech. Úlohou pořadatelů jest, vyloučiti lidu, jakým způsobem lze celému českému národu pomoci a pod jakým praporem. Hlavním řečníkem bude pan Frant. Vrbenský, rolník a majitel cihelny v Opocnici. Vítán a zván jest každý, komu leží na srdci prospěch vlastní i národa českého.

Oslava Husova ve Vel. Kozojedech. Duch moderního husitství a sásti proti katol. církvi vnikl pomocí několika „uvědomělých“ občanů i do tiché vesničky a pěkným kostelíčkem, zbožnými předky zbudovaným, Velkých Kozojed a zde vystoupil na veřejnost za zvuku hudby a ran s hmoždířů po tmě, kdy obyčejně zlí duchové se objevují, v sobotu 6. července, aby zařítímli sounešdám do oken, že již ne katolicismus, ale husitismus povede je i celý národ náš k pravému štěstí a blahobytu a zároven, aby všem okolním obcím „imponovali“ svými „vědomoostmi“ a „pokročilostí“. Že tento zlý duch vystřelil ve Velkých Kozojedech své rážky, nedivíme se, jest nám již delší dobu znám; a podivením ale musíme

konstatovati, že tamní katoličtí občané dovolí s obecního jmění přispívati na oslavu, jež se konají na potupu jejich církve. Což, katolíci Kozojedští, bojíte se ve své obci ozvatí asi proti těm neb čtyřem, a nichž je náboženství katolické popelkou, abyste nebyli od nich vykřičeni za klerikály, srádce národa a spátedníky, nebo si snad myslíte, že v posdějš době na slavnostech katolických se to může státiti?

Hagda Dvořáková, dcera slavného mistra Dra. Antonína Dvořáka, pořádá v neděli 27. července v sále lázeň. restaurace ve Velichovkách „večer písní“ za spolupůsobení člena českého kvarteta J. Suka a klavírního virtuosa Rud. Dal. Wünsche. Začátek o 8. hod. odp. Vstupné: Křeslo 3 K, sedadlo 2 K, místo k stání 1 K, studentský lístek 50 h. ředprodej lístků obstarají: Ve Velichovkách správa lázní; do soboty dne 26. července ve Dvoře Králové n. Lab. p. J. Matěna, knihkupec; v Jaroměti p. Otakar Juliš, knihkupec; v Josefově p. Emanuel Duška, z vod slatnický.

Archeologický sbor „Vecel“ na Horách Kutných pořádá výroční valnou hromadu ve středu dne 30. července 1902 o 3. hod. odp. v zasedací síni městské radnice v Kutné Hoře. Jednati se bude hlavně o dokončení restaurace a dostavby velechrámu sv. Panny Barbory.

Sjezd českých textilníků. Spolek českých textilníků za účelem pevnější organizace uspořádal dne 13. července b. r. v Ústí nad Orlicí první sjezd českých textilníků. Město Ústí jako středisko českého textilního průmyslu přídělo se k tomu dni rouchem slavnostním. Účastníci shromáždili se před 11. hod. v budově tkalcovské školy, v jejichž dlínách množství textilních strojů v plném chodu budilo obdiv. Mezi jinými přítomni byli poslanec Formánek, okresní hejtman dr. Komers, starosta města Dr. Vicens, cís. rada dr. Hotowetz a různí zástupci. Pozdravy zaslali: místopředseda hr. Coudenhove, nejv. maršálek kníže Jiří Lobkovic, ministr Rezek, obchodní komory atd. Sjezd zahájil předseda spolku čes. textilníků, továrník p. Jos. Bartoš, jenž líbil, jak český průmysl zaváděním strojové výroby z počátku klesal, ale časem opět se zmohl; četné továrny v Čechách a na Moravě mohou se sméle po bok postaviti největším něm. závodům. České tkalcovny pracují nyní s 18.000 stavy, zaměstnávajíce na 50.000 dělníků. Po uvítání účastníků a případném prolovení o důležitosti sjezdu starostou Dr. Vicens a poslancem Formánkem ujal se slova cís. rada dr. Hotowetz a promluvil o thematic: Náš poměr k Uhrám, nový celní tarif a obchodní smlouvy. Rečník poukázal na neprosperitnost zvýšení cla na suroviny textilní, orčí vlnu, len a konopí. Cena lnu se zdvojnásobila a přece výroba jeho se nepovyšovala. Přičina jinde. Pan rada vyslovil se též proti celní rozluce s Uhrami, dovodiv, že jednota i pro zemědělství je prospěšná. Řiditel tkalcovské školy, inspektor A. Braulík, přednášel o nejnovějších výsledcích v tkalcovském průmyslu a p. Fl. Hernych, jak zlepšiti dnešní poměry v textilním průmyslu. Sjezd zakončen společným obědem, při němž proneseny četné přpitky.

Místní slavnost pořádá se ve Žlaničích dne 20. července t. r. pod protektorátem místního obecního zastupitelstva na zahradě pp. B. Kohouta, J. Soukupa a Al. Vráčků ve Žlaničích. Hudba pěšího pluku č. 21. Program: V sobotu dne 19. července čepobití a lampionový průvod. V neděli dne 20. července o 8. hod. budiček, o 9. hod. ranní sbůže členů ovocnárského závodu: a) zahájení schůze, b) přijímání členů, c) čtení a schválení stanov, d) volby předsedavstva, e) volby výborů. O půl 2. hod. odpol. seřadění spolků a korporací na silnici Kozojedské, odtud průvod s hudbou do zahrad. Přednáška p. Jaroslava Michala, techn. inženýra z Prahy: „O užitku a prospěšnosti závodu na zužitkování plodin“. Koncert, buffet, tombola, zvětinec, kolotoč, stělnice, pošta, pouštění balónů, fotograf, večer ohňostroj. Večer věneček v hostincích pp. Rambouska a Jezdináček.

Z Polie u Dobřenic. (Svěcení kaple). Naše malá osada vystrojila se v neděli dne 13. července k okázalé slavnosti, avšak nově postavené kaple P. Marie Lurdské. Hned při východu slunce osnamovaly četné výstřely z hmoždířů slavnostní den. Po deváté hodině ranní vypravilo se z chrámu Páně Vosického, kamž osada naše přifátena, přemnoho ctielů Rodičky Boží ve volebném průvodu, jež vedl milý nám dp. J. Bruckner, administrator, doprovázen též školními dětmi a malými družičkami z obce Vosického. U kaple tklivě promluvil dp. administrator o významu této slavnosti a pak kapli posvětil. Po skončeném posvátném obřadu hnal se průvod zpět do farního kostela Vosického na mši svatou. Srdečné díky budčeš vzdány všem, kdož nějakým tím dárkem přispěli k postavení důstojného stánku Panny Marie a účastníkům slavnosti, zvláště ct. matkám a Vosicům, které tu zvýšení slavnosti vypravily dívky své za družičky.

Čtěte a rozšiřujte pozoruhodnou novinku!

Mistr Jan Hus nebo sv. Cyrill a Metoděj?

Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?

Napsal Jan Vychodil. Cena 10 h.

Na skladě u Jos. Melichárka na Velehradě. (Morava).

Různé zprávy.

Opomenuté jubileum dvoustoleté. Dne 27. května 1701 došel na biskupský stolec ve Hradci Králové Tobiáš Jan Bokr. — Byl to muž nad jiné znamenitý tak, že i papež Klement XI. potvrdil ho za biskupa, dodal: „Bodež měla říše německá

● Největší sklad ●

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i prošitvaných, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, předvěsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

— firmy —

JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

Ústav ku vzdělání učitelek v Chrudimi

sestává ze čtyř ročníků a z přípravy; jest tedy přijetí každoročně možné.

Obchodní jednorokní kurs,

pro dívky škole odrůstlé, by vzdělání se mohly k samostatnému vedení, neb zastávání rodičů v obchodě.

Ústav vychovávací v Slatiňanech

pro dívky každého stáří, kde lze nabytí vědomostí literárních a přípravy do ústavu učitelského pro dívky, které nemají příležitosti navštěvovati školy měšťanské v „pokračovací kursu“. Zvláště se hodí ústav tento pro nastávající nevěsty, by se vycvičily ve vaření, vedení domácnosti, ručních pracích (šití šatů), kreslení stříhů, hudbě, řeči německé, francouzské a hospodářství. Příprava na zkoušky industrialních učitelek a pěstounek.

Německý ústav v Kocléřově u Svitav

pro dívky, by nabyly vyššího vzdělání v hudbě, vycvičily se v ručních pracích (šití šatů), vaření atd. Konverzace německá. Stravné obojí 30 K měsíčně, sirotci přijímají se za 20 K

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky týkající se

● služeb vojenských ●

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Josef Neškudla,

c. a k. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleduš duchovenstvu svůj všudež ověřený a mnoha doporučeními nejčestěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy dostavně úplná.

Veleduš duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům a P. T. obecnstvu

aktivě oznamuji, že za tovární ceny zboží zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve stkvostných kasetách, hodící se k vánočním dárkům a j.

Výborné creamy ku holení Natom a Schaving columbia na místo mýdla zasílám rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jejichto výbornost jako odborník ručním, zasílám od 1 zl. 20 kr. výše. Nehodící se břitvy přes vyzkoušení výměnou nebo peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od 3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větší objednávce poskytnu zvláštní slevy.

Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonalé účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 1 n.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 146 st. Malá Karlova ul. č. 99 nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a stě i se železnými rámy, stěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

SUKNA

na taláry a j-muě modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové
Závod založen roku 1834.

VZOR

ně zařídil jsem fotografický atelier v Hradci Králové (v Adalbertině) a doporučuji jej pfitní velectěného P. T. obecnstva. J. F. Langhana, c. a k. dvorní fotograf.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jerábek

v Hradci Králové, velká p' dsíň.

Jediný křesťanský modní závod v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.

Upné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863

Samety Pevné ceny. Plyše.

Navštívenky

všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připsů vyloženo k nahlédnutí.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Spolkové prapory, stuhy, ozdobné výšivky dle předložených výkresů, mešní roucha, přikrovy, kostelní prádlo a všechny v ten

odbor náležíci předměty levně a přesně zphoto-

vuje sirotčinec

Růžencová výroba
Praha I., Konviktská ul. 296.

Obchod devotionáliemi v Husově třídě.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Vyznamenán nejvyššími čestnými cenami!

J. Anděla
zámořský prášek

Ochrana známka

umrcuje s jistotou:

šténice, blechy, šváby, moly, rasy, mouchy, mravence, roztoč pláč, vůbec všechny hmyz.

Továrna a vývoz u

J. Anděla, drogerie „u černého psa“
v Praze I., Husova tř. č. 13.

V Hradci Králové pravý u pana Karla J. Dixe, medic. drogerie.

Sklady na venkově vždy označeny Andělovými plakáty s černým psem.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hládnutí franko zasleme

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Kostelní náčiní

vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dřev. závod na suškování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pěstání a vlastní výroby.

Závod vyznamenal byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Velká úspora pro každého.

Záných šlů a fomenů více! Upotřebte ohvalně známé

držadlo kalhot

(Patent Novotný).

To samé poskytuje přímé, volné, zdravé držení
těla, vkusné padnutí kalhot, a lze jej vždy ku
každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíků neb
jiné úpravy bylo třeba. Přesvědčení zjistí netušené
výhody. 1 kus k 1 kalhotám K 1-20, 3 kusy
K 3-20 po obdržení franko zasílá

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zaslátelský dům.

LEVNÝ PRODEJ

za příčinou přesídlení.

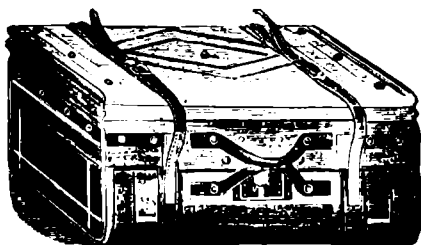
Obrazy, zrcadla, rámečky, lišty, křesly, sochy,
kříže a různé umělecké výrobky.

Všecké druhy papíru, psací potřeby,
nejnovější dopisnice v obrovském výběru,
alba, kasetty dopis. papíru, modlitební
knížky atd. atd.

Závod umělecký a papíruický

JOS. KIESLICH,
v Hradci Králové.

Dílny pro cbrámové práce a výrobu rámečků.

Víceletá záruka.

Největší sklad v Hradci Král.

Cestovní potřeby

vlastní výroby

tobolky, pouzdra na doutníky a navštívenky nabízí
nejlevnější jediný odborný závod toho druhu

F. Růžičky

v Hradci Králové

na Velké Podsíni v domě pana Janečka.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. odporučuje se k vyho-
tovení věžových hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Jos. Krejčík v Praze
(založeno r. 1880.)
umělecký závod sochařský
a řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený.

Pisárna a dílny: na Letné, Beloré-
dského třída 613-VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Vác-
lavské záložny,

doporučuje uctivě: lesle, křížové cesty, Boží
hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpo-
vědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry,
pultíky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů
solidního provedení, čehož dokladem jest množství vy-
svědčení veledůstojného duchovenstva.

**Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.**

Sbírka 600 modelů soch od nej přednějších mistrů,
vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodů.

Převodní nákresy, ceníky a rozpočty besplatně a
franko. Ceny levné a přísnivě platební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro letní a podzimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

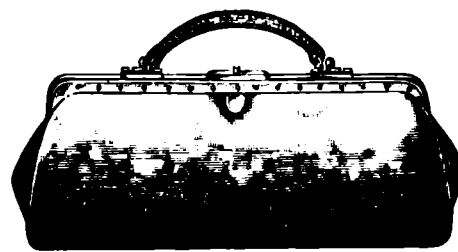
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílňného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Objednávky a opravy se přesně a v době nej-
kratší ve vlastní dílně vyřizují.

Pp. továrníci a velkoobchodníci se upozorňují
na vlastní výrobu vzorkových kufrů.

Jediná odborná dílna toho druhu v Hradci Králové.

Odborná dílna sochařská a kamenická

Hosp. práv. a adr. vjetova v Hradci
Král. 1894.

Františka Pražáka v Hradci Král.

u Pražského Předměstí.

Doporučuji se P. T. obecnstvu ku provedení prací sochařských, kamenických a ornamentálních v mramoru, sienitu, žule a pískovci. Umělá práce kamenická a ornamentální pro pány stavitele. Veškeré práce hřbitovní jako: hrobky, desky do zdí, pomníky. Provedení prací těchto věnuji jakožto odborník veškerou péči, by vše bylo řádně a architektonicky provedeno. Za vzorné provedení veškerých prací ručním, tak že může každý volně znalce sobě povolati.

Práce figurální provádím buď dle modelu neb fotografie a mohu každého pana odběratele řádně obsloužiti. Návrhy ieb skizy dle přání v každé době a zdarma. Písmo při odbírání pomníků neúčtuji. Dále upozorňuji na nové zřízený sklad sienitových, mramorových a pískovcových pomníků za ceny levné.

Prose o laskavou přízeň, znamenám se v účtě

František Pražák.

Lidový nápoj. Zázvorové pivo

v pastilkách | v sáčkách | v balíčkách
à 4 h | à 5 h | à 20 h

Pozor na naše ochranné známky.

Šumivé limonádové bonbony

světoznámé jakosti.

Odporučuje

První česká akciová společnost továrna na orientální cukrovinky a čokoládu dříve (A. Mariner),
Král. Vinohrady.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nenahraditelné k podzimní setbě,

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévský ledek, siran amoniatý, soli draselnaté, kámit, speciální hnojivo pro stěbliny a okopaniny (kulovatiny)

Poštorskou sádku superfosfátovou ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování chlévské mrvy, pícní vápno

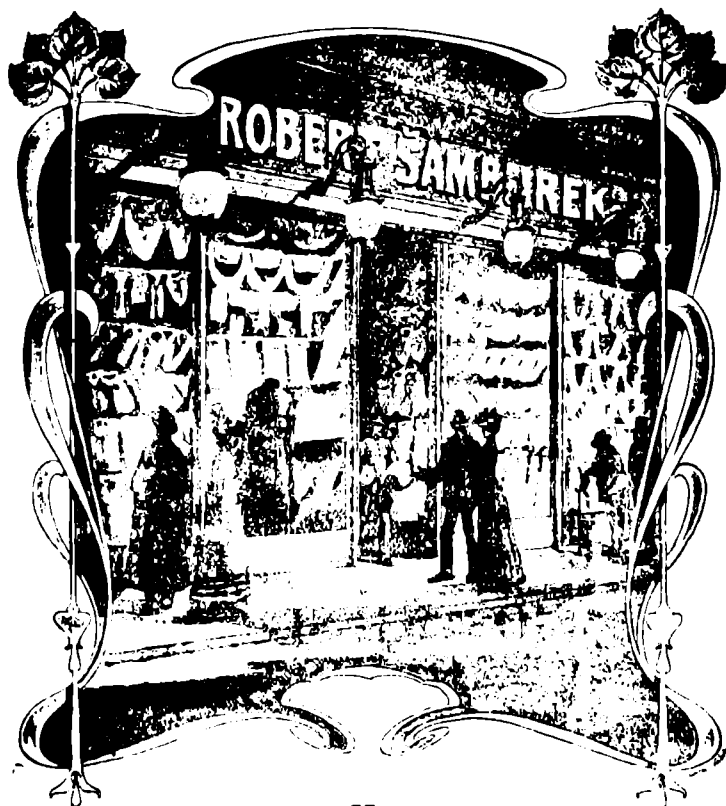
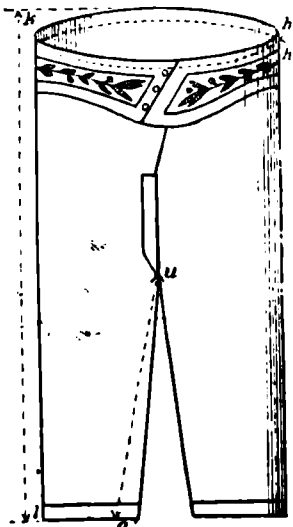
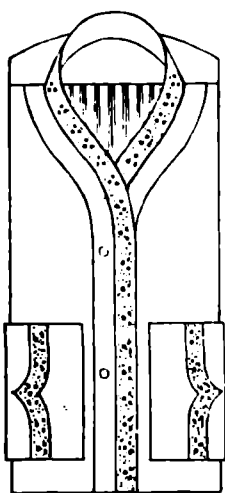
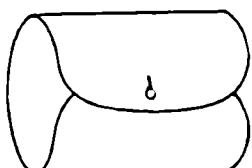
dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu
sírovou a umělá hnojiva

A. SCHRAM

v Blatovci Poštorské
a v Lisku-Rostokách.

Ústřední písařna: PRAHA Jindřichská ul. 27.

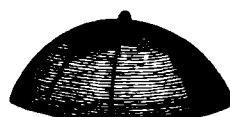
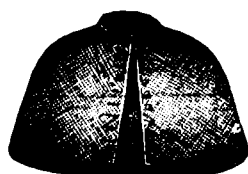
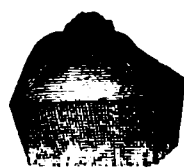
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro veškeré P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Beseda.

Rozličné studie.

Píse Josef Váha.

VIII.

Idealní.

„Tisíce, tisíce, tisíce plánů
se v mladé duši těšilo.“

J. Vrchlický.

S romantickým úsve souvisí „ideální“, ba řekl bych, jest jeho podkladem, jeho duší. Ideální, ideal je původu řeckého a jest utvořeno ze slova idea: vidina. Značí pak ideal vzor, jaké by co mělo býti, čili ideal jest soubor všech dokonalostí. Samo sebou se rozumí, že ideal ve skutečnosti býti nemůže, neboť nic není na světě dokonalého, bez vady. Ba ani umění ho vytvořiti nedovede. Ideal v pravém slova smyslu jest a zůstane jen dílem naší obrazotvornosti.

Hlavní vlastností idealu jest, že nemůže býti uskutečněn. Ale v tom právě leží zas ono kouzlo, že člověk po něm tolik dychtí, že tolik se namáhá, aby se mu aspoň částečně přiblížil, aby si jej stělesnil.

Ideal jest soubor všech dokonalostí, všech nejlepších vlastností v nějakém jedinci, v nějakém celku. Tak ku př.: Bezúhonná krásná těla, bystrost rozumu, síla svobodné vůle, dobrotá srdce, čistota myslí atd. atd., soubor všech těchto nejlepších vlastností tvoří ideal člověka. A tak i vzniká ideal státu, národa, společnosti vůbec, tak vznikají idealy muže, ženy, jinoha, panny, umělce, učence, idealy stavů, zaměstnání atd.

Idealu pravého a skutečnosti nenajdeme, nýbrž můžeme si ho jen domyslíti. A proto ideal čistý jest jen věcí myšlenkovou, jest jen pouhý domysl, čili abych tak řekl vidina, vzorný obraz, jaký se mi vanáší v myslí. A proto o pravém čistém idealu nemůžeme jině mluvit než ve knihách, neboť již Plato řekl, že nejkrásnější vzor pozorovaný jest tak daleko vzdálen onoho čistého idealu, že můžeme jej pokládati toliko za pouhý, nedokonalý zákal idealu.

Značí tedy slovo ideal v obyčejné mluvě nikoliv onen vzorný obraz v naší myslí, nýbrž nejlepší vzor, nejlepší dílo ve skutečnosti. A z tohoto ohledu můžeme mluvit o idealu rozličném. Tak mluví se o idealu starověkém, antickém, jenž neprávem i klassickým zván bývá. Mírně tu to, co nejlepšího starověk vytvořil a v čem nejen že předstížen, nýbrž ani dostižen nebyl. A to jsou zejména řecké sochy, krásy a uměleckosti neobyčejné. A odtud se též říká, že ideal antický znázorněn jest sochou, že jest plastický, epický.

Středověk pak hlavně vynikl malbou — krásné, nedostižené malby Michaela Angela, Rafaela, Tiziana, Veronese, Murilla, Leonarda da Vinci, Rembrandta atd. — a samým takovým smýšlením mystickým, tklivým nadzemským a proto sluje ideal středověku lyrický, hudební, jemný i romantický říkájí pro ty krásné povídky a pověsti o rytířích, dobrodružstvích, o krásných dámách, o neskončené lásce a neskončeném rozplývání se.

Ideal pak novověku, jež rádi též „moderním“ zveme, lze prý nazvati pro tu úchvatnou a horečnou činnost ducha lidského za pokrokem a vynálezy dramatickým, činoherním. I jest prý tedy ideal starověký znázorněn sochou, středověký malbou a novověký operou. (Dle Durdíkovy „Aesthetiky“).

V neobyčejnějším pak smyslu slova rozumíme idealem vůbec nějakou vůdčí myšlenku, nějaký plán, nějakou touhu, po níž duch a srdce prahne. Samo sebou se rozumí, že každý člověk bude mít jiný ideal a že čím člověk vzdělanější, čím vznešenějšího, vytříbenějšího ducha, tím že bude jeho ideal vyšší, blíží se více onomu idealu myšlenkovému. A z toho ohledu jen můžeme říci, že nížešný člověk na světě není bez idealu. Platí tu slovo básnickovo:

„Být oddán! To je všechno. Komu — čemu?
To skoro jedno, jenom oddán býti!
Mít hvězdu, sen, mít slunce činnu svému,
mít pevný bod, kol něhož bouří žití:
za myšlenkou, za idealem jíti
přes všechno v stopách božství stracenému.“

(J. Vrchlický.)

I nejnevzdělanější člověk, který ani čísti ani psati neumí, má nějaký ideal, nějakou touhu, nějakou vůdčí myšlenku, jen že on ji idealismem nejmenuje. A poněvadž obyčejně takový člověk od rána do noci dře a konásek lepší stravy jak je rok dlouhý nepožije, bývá takových lidí idealismem dobře se mít a něčeho ne dělati. Třebaž to naznačuje jeden prostý Hanák,

kteř byv otázan, co by dělal, kdyby byl králem, odpověděl: „Debech já byl králem, nebóchal bych se každé den bochet, velezi bych na pec, zapálei si fajko a dělal bych pomalóčko: pok, pok, pok! (koufil by).“

Idealy rozličných lidí jsou tedy rozličny a sice dle věku, zaměstnání, povolání. Mluvíme o idealu dítěte, mladíka, dívky, muže, ženy, starce atd. Tak ideal malého chlapečka v sukynkách jsou kalhoty, ideal mladíka bývá onen nebeský zjev na zemi, jež on tituluje „andálem“, ideal muže kovaný límeček na uniformě, zlatý záslužný kříž skornou, poslanectví, tajné radovství atd. atd. A ideal dívky? Býval snad v dřívějších dobách poetičtější, a nyní prý jest to pouze a pouze jen „čepce“. A když už pod čepcem jest, tu jako mladá ženouška sní pak zas o nějakém tom růžovém robátku v bělostných poduškách pod baldachýnem kordárku a když pak konečně stane se babičkou, tu ideal její nevroholí v ničem než:

„Aby nás Pán Bůh miloval,
hříchy odpustil nebo dal!“ —

Neprávem přičítá se idealnost jen mladě. Pravdou však je, že mládež bývá aneb aspoň býti má idealnější než lidé starší. A idealnost není docela žádnou chybou mladé myslí, nýbrž spíše její ozdobou a předností. A blaze nám, dovedeme-li stále mládež k idealosti vznešovati a při ní udržovati. Ferd. Scholz praví v „Osvětě“, tuším v ročníku 1880: „Mládež vlastním pužením a zcela přirozeným během lze ke směru idealnímu, pokud zločinné nesetře se s křesťalové myslí její. Blaze nám, dovedeme-li idealní vzlet naší české mládeže literaturou ještě sesíliti, zachovati, a daleko do posndnějšího věku, ano nejráději na celý její život prodloužiti. Máme toho duchovního vzletu a čistoty srdce všichni stále více třeba, než kterýkoli jiný národ.“

Řekl jsem, že ideal jest soubor všech dokonalostí, všech nejlepších vlastností v nějakém jedinci. A kde opravdu a jedině tomu tak? Jedině v bytosti, jež jest středem všech dokonalostí a z ní jako ze slunce tryská pravda, dobro a krása. Jedině Bůh nazván býti může idealismem v pravém slova smyslu. V něm jedině všechno nejlepší. Onť jedině dokonalý vzor, k němuž člověk co nejvíce možno má se přiblížiti. Onť stane se touhou a vidinou všech zbožných srdcí, On bude věčně věčným cílem, kam srdce člověka směřovati bude. Onť naše cesta, pravda a život. Onť náš začátek a konec. Onť naše vše. A každý člověk, každinky, byt i to třeba zapíral, má v srdci touhu, aby se k tomu Idealu přiblížil, aby se k Němu dostal. Již sv. Augustin napsal: „Stvořil jsi nás Hospodine, k podobnosti svému; nespokojeno jest srdce naše, dokud nespočine v Tobě“. A sv. František Sal. překrásně dí: „Jest nějaký nekonečný Tvůrce, jenž mi všípil nesmírnou jakousi touhu po Něm. A proto všemi silami jen k tomu směřovati musím, abych se s Ním, jakožto s nejvyšším dobrem spojil a sloučil“

A moderní náš básník praví:

„Neb toto (Božství) ve všem člověk hledá,
od něho oderván lze k němu zpátky;
ať záští hydra svoji hlavu zvedá,
ať válčí s vzdorem ducha, s vzdorem látky
přes útoky, únavu a smatky,
přes „Zpátky!“ jednéh a přesdrných „Běda!“

(J. Vrchlický.)

A proto: „Sursum corda — Vzhůru srdce!“ k idealu jedině pravému a neklamnému. Tamť náš cíl, naše blaho, náš konec, naše vše!

„Buďtež tedy dokonalí, jakož i Otec váš nebeský dokonalý jest.“ (Mat. 5. 42.)

Sursum corda!!!

Literární listy.

II.

Jako každý spisovatel, když knihu píše, tak stejně každý nakladatel, když knihu vydává, musí si býti vědom, čeho knihou tou chce docílit, komu ní chce platně posloužiti.

Při prohlášení vycházející současné literatury a při jejím oceňování pro veřejné prospěchy velice brzo poznáme, komu většina spisovatelů a nakladatelů novějších českých knih chtěla především posloužiti. Většina za přítomné doby vydávaných českých knih tištěna jest bez všeho zřetele na jejich veřejný úkol. České nakladatelství snad příliš snadnou měrou pustilo se „pěstováním literatury“ do kramářství, které podrobilo si také i literární výrobu. České nakladatelství obělo

by se nejráději bez spisovatelů, jejichž existenci pokládá za největší zlo.

Proto také čeští nakladatelé živých spisovatelů zrovna si neváží. Ale takhle literáty mrtvé, kteří již 30 let v Pánu odpočívají a jejichž dědicům nemusí se vypláceti žádný honorář, to rádi vyhledávají a se všemožnou horlivostí zašlý lesk slávy jejich jmen dávají leštiti a obnovovati.

Jakoby naše pány nakladatele horečka posedla, jak si najednou „starých literátů“ váží a jak je oceňovati dávají. Každý z nich se zmocnil nějakého a s nadšením mu dělá reklamu, aby lid kupoval jeho spisy, jež on právě vydává, aniž by za ně musil platiti nějakého honoráře. To jest hotový škandál, co se s přetiskováním všelijakého přežilého, před 40 a 50 lety snad časového literárního, kvítí provádí a stěží jenom se zdržujeme, abychom některé pány, kteří to tropí, aby se darmo obohacili, jak náleží neproklepali. Ostatně máme na to ještě dosti času i místa.

Abyste se tomuto u nás najednou epidemicky jevícímu se přetiskování starších, dnes jenom vlastně v literární historii žijících literárních prací předešlo, měl by co nejrozhodněji spolek „Máj“ zakročiti starostí o zákon, dle něhož by po třiceti letech po smrti spisovatele připadal honorář za otištěné jeho práce ve prospěch buďto chudinského nebo školního fondu obce, v níž spisovatel měl své domovské právo.

Pisatel těchto řádků náleží nejenom mezi nejpříjemnější přátele, ale také mezi na ten čas nejpřednější znatele české literatury XIX. století a proto právě se proti tomuto špinavému nakladatelskému z ní kořistění rozhodně ohražuje.

Důvody: Páni nakladatelé nepřetiskují starší věci z vážnosti k jejich autorům, oni je nepřetiskují z ohledu na potřeby obecnosti, ale oni je tiisknou jenom proto, že je mají darmo a při tom vydání taková dávají pořádati obyčejné literární ignorantom, tak že obyčejné takový starý autor bývá novým vydáním svých prací znectěn a znehodnocen. V posledních letech byli jsme svědky několika rámusť, které proto vznikly, že vydány byly starší věci s neznalostí skutečné pranýř zasluhující. Bude-li potřeba, můžeme sáhnouti do pačesů celé řady pánů literátů, kteří si mohli ušetřiti všetečnosti, s níž se do přetiskování starší literatury pustili.

Obecnostu pak podává se ne výběr starších věcí ceny trvalé, ale napořád cpe se do něho literární kvítí dávno odkvetlé, uvadlé, vyčichlé a proto pro nynější dobu bezcenné.

Následek toho jest, že se tím rozvoj nové a budoucí literatury poškozují, když se obecnostu starými věcmi jednak čtení znechucuje, když se mu kapsy prázdní a když se nové, dobré a časové knihy stávají zbytečností tím, že se nakladatelé po nich nepídí, s výsměchem literátům doby přítomné přetiskující napořád autory obyté, jimž náleží sice slušné místo v literární historii, z nichž některé věci jsou sice stále zajímavé, ale jejichž činnost a duch náleží dobám před půl stoletím.

Uvažování o tomto zjevu vede k úsudku, že naši páni nakladatelé by dělali literaturu nejráději bez literátů. A to také se skutečnou horlivostí, kde jenom mohou, nejasně domítají provádějí. Kdybychom chtěli vypočítavati, kolik literárních podniků docela směle a dokonce i hloučně provádí se za našich dnů nejenom beze vši náležitě spolupůsobnosti literátů, ale dokonce i bez dozoru a řízení literátů, nikdo by tomu nevěřil, jak jest to možno. Zde by nám mohl někdo namítnouti, že jest to zlozvykem všeobecným, jež se ani strana, mezi jejíž orgány tento list náleží, nevyhýbá. Ano, tak jest, tento zlozvyk, že se dělá katolická literatura bez katolických literátů, skutečně existuje! To doznati musí každý, kdo zejména jenom poněkud předešlím ve krásné literatuře, jež nese „katolický punc“, se vyzná.

Snad se nestane žádné neštěstí, když o této stránce poněkud podrobněji promluvíme a dříve drobet před vlastním přehem zameteme, než li budeme pokračovati v poukazování na okolnosti vzdálenější.

Jen co je pravda, to se musí doznati, že za posledních řekněme 20 let vznikla celá řada literárních podniků katolických. Abychom se neodchylovali od pravdy, musíme ihned doznati, že většinu těchto literárních podniků katolických — nedíme všechny — zarazili pánové, kteří sami platné a účinné do nich přispívati doposud neprokázali dostatek ochoty. Proč, na to jest možná odpověď dvoji: buďto to neumí, anebo do vlastního listu přispívati nechtějí třebas z pohodlnosti. Následek toho jest, že podniky ty obyčejně zstanou brzy spátky za svou dobu. Laiky obahelem svým

nenutí, aby si jich všimali a všimati musili, proto podniky takové sčítávají obyčejně břemenem strany katolické a vydržování jejich jako daň uvalena jest na duchovenstvo. Proč bychom to nepověděli jednou přímo?

A potom se stává, že tyto katolické literární podniky zůstávají za svou dobou, obeluhovány jsou obsahem tak slabým, že vlastně neprospívají nijak jinak, než-li že jsou cifrou v počtu katolických literárních podniků.

Naše mínění v tomto ohledu, opřeno o faktickou skutečnost a o praktickou pravdu, jest to, že takto nedbale, slabě a bezúspěšně vedené katolické literární podniky katolickou stranu vlastně poškozují.

Když vznikla celá řada katolických podniků, odpadlo plno katolických odběratelů jiným literárním podnikům, jež katolické smýšlení v Čechách tiše pokládaly za samo sebou se rozumějící. Když tyto literární podniky katolické odběratele strhly, strhly tím zároveň také potřebu mítí nějaký ohled na smýšlení katolické. A kdo tyto poměry sledujeme, každý jsme viděl, že po založení jednoho katolického literárního podniku obyčejně ihned dva literární podniky jiné postavily se následkem toho na stanovisko protikatolické. Když se proti nim začalo okázala konkurovati pod vlivem katolickou, začaly se přirozeně brániti hesly protikatolickými.

Kdo podrobně sledujeme a známe literární poměry české od 25 let a kdo klidně o nich uvažujeme, každý musíme doznati, že se intenzivní odpor českého nepolitického tisku proti katolickému dvojnásobu datuje, dvoj, troj a čtyřnásobní a neuváženými, s nerozpočtenými, s nepromyšlenými a nepřipravenými „grundeckými“ literárními podniky katolickými.

O politických listech zde nemluvíme, neboť to jest nezbytno, aby existovaly. Máme na mysli především jenom pěstování literatury krásné. V tomto směru katolická věc ztratila pole, neboť bylo by bývalo pro ni výhodnější, aby byla se hleděla udržeti v souvislosti celku literatury a neustupovala z ní k žádnému separatismu. Ona měla vtipy přátel a odběratelů k ústupu a k separatismu donutiti literaturu protestantskou a liberální a sama měla si celkový literární trh podržeti.

Dnes důvodnost tohoto tvrzení netřeba rozváděti. K vůli jednomu knihkupectví a k vůli jednomu nakladatelství ztratila katolická strana všechny ostatní, které nemajíce mezi vylovené katolickými kruhy ani odběratelů, ani autorů, drží se potom přirozeně jenom stanoviska obchodního a tím dnešní protikatolické literární poměry jsou zajisté jasné. Nesprávná katolická literární politika katolických neliterátů vydala celý literární trh, celou literární tvorbu směrem protikatolickým proto, poněvadž snad v nejlepším úmyslu a z neznalosti poměrů se separisovala.

Má dnes p. Otto, p. Bursík, p. Topič, p. Beaufort, p. Šimáček ze stanoviska obchodního nějaký ten nejmenší důvod nebo příčinu, aby nevydával spisy liberální? Nahradí mu někdo škodu ušlou tím, kdyby je nevydal? A co z toho má strana katolická, že se dala několika neliteráty z celkového literárního tržiště svěsti k tomuto separatismu? Nic! Leda že katolické spisy neprotrhnou do širších kruhů a že vydávání jejich děje se většinou jenom pro duchovenstvo, které předešlým nějakého přesvědčování o správnosti katolického smýšlení nepotřebuje.

Nechť se hlouběji do stávajících poměrů zabývá a nechť se nikoho v jeho nejlepší vůli nějak ani tím nejmenším se dotýká, uvádíme jenom příklad, co by dnes českému lidu znamenal Kosmák nebo Kopal, kdyby „kázeň strany“ byla připustila, aby spisy jejich mohly po národě rozhoditi tak čilé obchodní firmy jako se stalo se spisy Beneše Třebitzkého a se spisy Františka Pravdy? Takových propastí v našem českém životě není, aby byly nepřeklenutelnými a proto jako tento list dokázal, že se docela dobře se skutečnými poměry beze všel újm smýšlení katolickému a beze všeho útlis v smýšlení jiných začíná namnoze docela přátelsky počítati v ohledu politickém, že úvodní články „Obnovy“ staly se nejenom zajímavými, ale hojně hledanými a všimnými stoupenci všech jiných stavů a nepouze jenom duchovních, nevěříme tomu, že by krásná literatura česká musila mítí jenom a výhradně za tiskaře a redaktora firmu, o jejíž katolictví není formální pochybnosti.

Máme za to, že v tomto směru jest zapotřebí nejenom v zájmu smýšlení katolického, ale v zájmu obecného pokoje, klidu a prospěchu uznávati také ale poň za „neprotikatolické“ knihy a spisy, jež protikatolické tendence neobsahují.

Kam nyní spůsob pěstování katolické literatury vede, to předešle nedá se zapřít, neboť výsledky toho jsou viditelné. Kdo k. p. s knihkupectví má dnes na skladě skutečně pouzavé, zajímavé a svěže psané beletristické práce osoby tak populární a oblíbené jako jest ndp.

biskup královéhradecký? Proč knihy ty nejdou na dračku? Proč se o ně nejširší veřejnost nezajímá?

Protože katolické literární podniky jsou založeny na tom dobře snad myšleném, ale pochybeném základě, který vydržování jejich ukládá na duchovenstvo a který ostatní širší veřejnost vlastně o nich ani zprávití nedovede, aby se o ně zajímala a zajímati mohla. O nejlepší katolické knize se širší česká veřejnost obyčejně jinak nedoví, leda když autorovi její některý protestantský list za ni hodně vynadá. Tak je to a nic jinak a když se to veřejně řeklo, tím nebyl žádný článek viry ani překročeno, neřknu změněno. Všeobecný souhlas je zajisté na naší straně!

Zprávy hospodářské.

Sestátní drah v Rakousku.

Napsal Rudolf Vrba.

Nynější vláda Dr. Körber chtěla obřástnit rakouské národy z brusu novou myšlenkou, aby totiž páni poslanci v parlamentě zanechali národnostních hádek a jali se raději pracovati svorně s vládou na luštění otázek hospodářských. A skutečně Dr. Körber měl ku podivu štěstí, všichni poslanci učinili pověstný „žbluňk“ do vody, či odhlasovali zákon o vodních drahách. Tyto vodní dráhy mají se dostavěti do roku 1920. Do té doby se máže mnoho státi a kdo ví, zda bude kdy započato s vodními stavbami. Současně s myšlenkou stavby vodních průplavů začala vláda paron pracovati na rozšíření sítě státních drah a sestátněním oněch drah, které dosud jsou v rukou soukromých akciových společností. To se všecko pěkně čte, ale rozumní lidé ve Vídni vědí na čem stojíme, že nemáme peněz a proto s tou stavbou průplavů a se zakupováním soukromých drah to jde náramně zvolna ku předu.

Jedině to, co se činí, jest, že se staví dráha do Teratu přes Karavanky a pak jiné menší tratě, kteréžto stavby budou vyžadovati nákladu okrouhle 500 milionů korun. Polovinu tohoto obnosu pan finanční ministr již sehnal. Druhou polovinu počne sháněti na příští rok.

Celé hospodářství státních drah v Rakousku vrhá ostatně bengalské světlo na naše hospodářské poměry vůbec. Na celém světě nejední poplatníci po dráhách tak dráho jako v Rakousku. Zde podáme důkaz. Koncem roku 1900 bylo v Rakousku drah délkou 19182 kilometrů. Z toho připadlo 7661 kilometrů na dráhy státní a 11521 km. na dráhy soukromé, z nichž 3422 km. jsou ve správě na účet státní, takže ve správě státní jest vlastně 11037 km. drah v Rakousku. A nyní si všimneme příjmů těchto drah. Soukromé dráhy v rukou akciových společností měly za rok 1900 hrubých příjmů 319,099,000 korun, připadlo na jeden kilometr těchto drah příjmů za r. 1900 hrubem 46682 korun. Státní dráhy rakouské stály náklad. kapitálu dosud 2343 milionů korun. Hrubý příjem státních drah rakouských za rok 1900 byl 258,152,000 korun, to jest na 1 km. 33239 korun. Poněvadž také výdaje na provozování jízdy na státních drahách jsou mnohem větší než na drahách soukromých, zůrokuje se kapitál ve státních drahách uložený ani ne na 2 procenta.

Majitelé obligací a priorit privilejí státních drah musí ale obdržeti vyplaceno za půjčený kapitál ročně 4 procenta a to musí doplácet stát z vybraných od poplatníků daní a sice ročně 80 milionů korun.

Tento schodek z provozování jízdy na státních drahách dělá finančnímu ministerstvu rakouskému strašné starosti, poněvadž se tím povážlivě rovnováha ve státním rozpočtu rakouském porušuje. Jinde na př. v Prusku vynášeli státní pruské dráhy ročně čistého užitku 520 milionů marek a u nás v Rakousku je ze státních drah ročně 80 milionů korun škody! Stát náš převzal do své správy samé dráhy v alpejských zemích a jinde v chudých krajinách, kde dráhy ty nic nevynášejí. Za to zůstávají výnosné dráhy v rukou akciových společností. A zde vězí celý ten hádek. Dokud nemá stát v rukou veškeré dráhy, jako je tomu v Uhrách nebo v Prusku, pak nemohou státní dráhy nic vynášet, poněvadž v konkurenci soukromých podniků vždy podlehne stát.

Nejvýnosnější dráhy v Rakousku jsou v rukou soukromých akciových společností a tyto velmi dobře vědí, že je žádný rakouský finanční ministr zakoupiti nemůže, aby přešly ve správu státní, potřeboval by finanční rakouský ministr na zakoupení těchto drah nej méně 5000 milionů korun! Odkud ty peníze vezíti? Bursa je nedá, poněvadž právě tyto dráhy jsou zdrojem bohatých příjmů nejpřednějších finančních velmožů, vládnoucích na bursě.

Podáme zde doklady. Jižní dráha, spojující Vídeň s Teratem, patří dynastii Rotšildů

všem domům společně. Roční čistý užitek plyne z ní 24 milionů korun. Dráha Ferdinandova, spojující Vídeň s Krakovem, vynášejí Rotšildovi ve Vídni ročně čistých 26 milionů korun.

Dráhy společnosti státních drah, spojující Pešť, Vídeň, Brno, Prahu a Podmokli, patří francouzským kapitalistům, hlavně baronu Peireirovi-Arnsteinovi v Paříži a baronu Kodlanu v Pešti. Dráha severo západní, spojující Vídeň, Jihlavu, Prahu s Děčínem, patří výhradně židům.

Dráhy ty mají více jak 4500 kilometrů. Nejdříve může stát zakoupiti dráhu severo-západní, privilej její brzy vyprší. Privilej dráhy Rotšildovy vyprší r. 1940, dráhy jižní r. 1969 a společnosti státních drah r. 1985. Do té doby si mohou tyto dráhy dělati co chtějí, mohou si určovati dopravní sazby jak chtějí a proto stát nesmí na ně ani sáhnouti. Páni akcionáři velmi dobře to vědí a ovšem těm hlasům v novinách, které píš o sestátnění drah, se prostě átrpně pousmívají. Zde máme doklad, že v hospodářském životě panuje právo silnějšího, jako vůbec v životě skorem všude. Kočka si pohrává s myškou tak dlouho, dokud se jí líbí.

Literatura.

První rádce pro duchovní správu. Sed. 17.—22. Sepsal ThC. J. Pauly. Administrace u J. Kotíka na Smíchově.

Kollej sv. Prokepa v Liale v Americ. První výroční správa za školní rok 1901—1902.

Nákladem Unie v Praze. Spisy Julia Zeyera. Novelly II. Sed. 31. na 40 h. — Soše Podlipské spisy: Sumavská perla. Sed. 6.—7. na 60 h.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. J. Kie-candy spisy: Na bojišti. Episy o vládkách bojů na svobodu. Sed. 10. na 25 h. — Devatenácté století slovem i obrazem. Sed. 36. na 60 h.

Přítel Domoviny. Roč. XVIII., sv. 10. a 11. Žert a pravda. Bada črt humoristických a vádných. Napsal Xaver Andriik. Nákladem E. Beauforta v Praze. Předplatné ročně na 12 sv. 3.30 K.

Matice lidu, roč. XXXVI., č. 4. obsahuje novellu s maloměstského života, „Kalaná voda“, od J. V. z Finberka. Nákladem knihtiskárny dr. Ed. Grégra v Praze.

Zbrojnice křesťansko-sociální. Sepsal J. Dvořák. Nákladem katol. lidového spolku v Jindřichově Hradci.

Báse Dominikánská. Roč. XVI., č. 5. Katol. časopis bratrstva růžencového a třetí řehole dominikánské. Redaktor P. Guala Konečný. Předplatné na rok 2 K 80 h zasílá se administraci u sv. Jiljí v Praze.

Výroční správa c. k. vyš. realky v Hradci Králové. za škol. rok 1901—1902. Obsah: Seznam knih uš. knihovny. Sestavil prof. B. Konvalinka. — Études sur la Syntaxe des Symbolistes et des Décadents. Dr. J. Hruška. — Školní správa.

Výroční správa „Olivy“, spolku absolventů obchodní akademie v Hradci Králové za r. 1900—1902.

Křesťanská škola. Časopis pro říční ideál náboženských v čes. školství. Redaktor V. Špaček. S přílohou „Obrana“. Roč. I., č. 18. Roč. předpl. 6 K zasílá se knihtiskárně V. Kotrby v Praze.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(av. Janek náměstí č. 77.)

doporučuje státnímu obecnému hojně zásobený sklad klenotů, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a činského stříbra, osobní stolní nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně shotovují, též veškeré správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpisky na požádání.

Beseda.

Rozličné studie.

Píše Josef Váňa.

IX.

Interessantní.

„Když jedna začla rozkoš, jiná vyhledána, a žádná marnivost nám není marně dána.“

Alexander Pope.

Zvláštní druh aesthetického — krásného jest „interessantní.“

Kdežto aesthetické má se líbiti samo sebou, bez ohledu na prospěch, užitečnost nebo škodlivost, interessantní líbí se hlavně svou užitečností, svým prospěchem, svou zajímavostí.

Interessantní utvořeno jest od latinského interesse = zajímati, poutati. Lzeť edy nazvati interessantním vše, co budí náš zájem, naši pozornost, co nás poutá, láká, vnadí.

A tento zájem, který nás upoutal, nemusí býti právě ani příliš příjemný a lahodivý. Na Českomoravsku jmenoval a dosud jmenuje lid úroky, které musí platiti z vypůjčených peněz, „interessy.“ A to jistě není pro nikoho příliš vábné vnaďidlo, zvláště nebývalo jím do nedávných ještě let, kde bývaly „interessy“ z pravidla příliš vysoké a platiti se musily nezištným synům Israele. Phantáta dobrodinec půjčil stovku a zrovna si dvacet zlatých interestu srazil. Půjčil tedy vlastně osmdesát na dvacet dříve zaplacených procent. Bylo to ono evangelické: „Sedni rychle a piš osmdesát!“, obráceně: Phantáta žid psal rychle sto a pětáta sedlák bral pomalu a pravidelně škrabaje se za uchem — jen osmdesát. — Bývaly to smutné doby a zákon proti lichvě přišel teprve, když už byly celé vsi v rukou židovských aneb na bubnu —

Interessantní nemusí ani odpovídati požadavkům aesthetiky, jen když odpovídá naší zálibě, našemu gustu. A zajisté každému člověku jest jiná a jiná věc neb osoba interessantní.

„Chacun à son gout“ říká Francouz, — „každý má jiné gusto.“ „Někoho zajímají holky, někoho vdolky a někoho oboje“ říkává zase Čech. Jest tedy interest u každého člověka různý a nestejně cenný.

Různý interest lidí můžeme nejlépe poznati při čtení knih, zvláště novin. Kandidát poslanectví hlítá „jednání říšské rady a sněmů“, literáti a umělci rozličného druhu, zvláště umělci dramatictí a budební „o literatuře a umění“, obchodníci „věstník národohospodářský“, židé „bursovní zprávy“, klepavé báby „denní zprávy“, milovníci pikanterií „ze soudní síně“ a konečně mladý, zamilovaný lid hledá nejdychtivěji v inserátech malého oznamovatele: „Miláčku, stýská se mi velice a vzpomínám bez přestání. — Nervosní 15.“ Nejvíce prý však interestují pokročilejší dámský svět rubriky takovéto: „28letý úředník slušného zevnějšku s ročním příjmem 1500 zl. a soukromým jménem 10.000 zl. přeje si učiniti vážnou známost s dívkou od 20—30 let za příčinou sňatku. Jméni nerozhoduje. . .“ A tohle poslední jest prý při tom všem nejinterestantnější.

A jest dobře, že interest, zájem hraje v životě lidském tak různou úlohu. Aspoň všechny dámy svobodného stavu si to nemohou vynachváliti. Kdyby muži hledali jen čistotu, bezvadnou, dokonalou krásu, kolik dam by se provdalo? — Ale takto někoho upoutají hluboké, snivé oči, jiného malé ruce, třetího sněhová, úbělová šije, čtvrtého stříbrný, zvonivý hlas a smích, pátého ztepilá, junonská postava, šestého roztomilost a švitořivost a sedmého a těch prý bývá nejvíce — slušné, kolik nul vzadu čítající věno.

Interessantní lze také nazvati menším, nižším druhem ideálního.

Kdežto k ideálnímu, zvláště k ideálu čistému, směřuje jen duše vznešená, duše vzdělaná, ranami osudu očištěná, duše vznětlivá a pro vše nejkrásnější horující, k interessantnímu může tihnouti a tihn každý, kdo ideál neměl a nenašel. Idealy bouří v mladých žilách, v mladé krvi; interessantní postaći i usazeným, chladným pensistům. A právě lidé, kteří již žijí bez cílů, bez plánů, bez ideálů, oddávají se interessantnímu. Zájem jejich budí cokoli, třeba malichernosti. A stupňuje li se zájem takový až k vášni a náruživosti, říkáme mu „koníček“. Krásně popisuje takové pensisty i s jejich „koníčky“ K. V. Rais v povídce „Špačci“ a V. J. Šmilovský v originelním „Setníku Dřevnickém“. Pro toho bylo největším interestem chytati — myši.

Interessantní může se i státi věc sama sebou špatná, hnusná, odporná, ošklivost a opovržení budící, jen když svým hnusem a

svou spleťtostí budí zájem. Tak se stává často při rozličných přelíceních a procesech kriminálních. V soudních síních často pan vrchní rada pronese k útěše senátu nebo porotců: „Pánové, tak máme tu velice interessantní případ!“

Zvláštní druh interessantního jest pikantní = pichlavý, dráždivý, čpavý, ostrý, půvabný. Jest to půvab s nádechem dráždivosti a ta dráždivost vlastně působí onen zvláštní vášnivý půvab. Vrcholem pak interessantního jest senační = napínavý, co svojí neobyčejností, neobvyklostí působí rozruch a zájem i v takových vrstvách, jimiž nepohnou všední případy a události.

Jako ideál tak i interest musíme hleděti pěstěti a šlechtiti. Staré přeloví: „Pověz mi, s kým obcuješ a já ti povím, jaký jsi“ dalo by se zaměnit: „Pověz mi, čím se bavíš, oč se interestuješ, a já ti povím, jaký jsi“. Ať si lidé staří, kteří již svůj úkol zde na zemi vyplnili, mají interesty jakékoli, třeba malicherné a nicotné, mládež musí býti vedena k zájmům nejlepším, nejvyšším, nejušlechtilejším, řekl bych nejideálnějším. A v tom ohledu velikou mají váhu slova Johna Ruskina, jak je uvedl v přednášce: „Tajemství života a jeho umění“. (Viz Světovou knihovnu č. 221—230: „Sézan a lilie“.)

„Můžeme neustále viděti mladé dívky, které nikdy nenaucily se ani jedinou užitečnou věc konati dokonale, které neumějí šiti, které neumějí vařiti, které neumějí sestaviti účet ani připraviti lék, jichž celý život byl stráven buď ve lže nebo v nadutosti. . . . Všecka jejich instinktivní moudrost a dobrota jejich ženskosti jest zmařena a sláva jejich čistého svědomí jest zavedena v neužitečnou muku k vůli otázkám, jež by zákony obyčejného, službě oddaného života pro ně buď hned rozřešily nebo jež by držely stranou jejich casty. Dejte takovému děvčeti nějaké opravdové dílo, které by je vedlo k činnosti za dšvitu a večer by je unavilo a dalo mu vědomí, že za den svým bližním skutečně prospělo, a bezmocná bolest jeho enthusiasmu přemění se sama ve velebu zářícího a dobročinného míru.“

Tak také i s našimi jinochy. Učili jsme je kdysi dělati latinské verše a nazývali je vychovany. Nyní učíme je skákati, veslovati a zasahovati mlč palicí a nazýváme je vzdělanými. Umějí orati, umějí síti, umějí sázeti v pravý čas nebo stavěti pevnou rukou? Jest snahou jejich života, aby byli čistí, rytířští, věrní, svatí v myšlence, vděku plní ve slově i činu? Opravdu jest tomu tak u některých ano i u mnohých a síla Anglie spočívá v nich i naděje; ale musíme odvrátiti jich odvahu od díla války k dílu milosrdenství (a jich rozum od hádek slovních k rozpoznávání věcí) a jich rytířskost od dobrodružné bludnosti k stálosti a věrnosti královské moci. A pak věru bude zůstávati u nich i u nás neporušitelné štěstí a neomylné náboženství; bude zůstávati u nás Víra, na niž nebude útočiti žádné pokušení více, již nebude více třeba brániti hněvem a bázní; — bude zůstávati Naděje, které nebudou dusiti sklíčující věky a která nebude zahanbena zrádnými stíny; — bude zůstávati u nás a s námi největší z nich, trvalá vůle, trvalé jméno našeho Otce. Neboť největší z nich jest Láska“. (str. 225—226).

Veliký zajisté prorok, ale nejméně slyšen a rozuměn ve své hrabivé, bezcitné vlasti!

Zprávy hospodářské.

Vrzení v malém hospodářství. Smetana nemí se sbíratí teprve tehdy, když se má stloukati, poněvadž smetana ležící na mléce v hrnku v široké vrstvě skýtá škodlivým vlivům prachu, plísni atd. velkému povrchu. Smetanu máme sbíratí, když vystala, nečekajíc až budeme stloukati. Když jako v malém hospodářství sbírá se smetana po několik dní, máme ji dáti do úzkého a vysokého hrnku; tak dá se zachovati několik dní a lze z ní dobré máslo získati. Necháme li smetanu ale v hrnci širokém ve skleněm vzduchu neb na teplém místě, zkyse a přechází v hnilobu a nelze z ní připraviti dobré máslo. Stloukání trvá tím déle, čím jest máselnice plnější i když jest vše v pořádku; tluče se po celé hodiny, tluče kde kdo ve stavení, aniž by pak výsledek uspokojil. Nemáme proto smetanu dlouho shromažďovati, nýbrž stloukati častěji; smetana se nekazí a docílíme pak tím při naplnění máselnice až do třetiny nebo do polovice a při správné teplotě v nejkratší době dobrého másla. Při větším množství dobré smetany nedáme ji do máselnice najednou, nýbrž stlučeme ji na dvakrát, bude to dříve a docílíme více másla a lepší jakosti, než kdybychom stloukli najednou. Máme-li smetanu po několik dní přechovati, dějí se to na místě

chladném a ve vzduchu čistém; aby pak pravidelně zkyse, třeba ji denně dvakrát zamíchati. Máme-li ale, jak se to v zimě stává, tak málo mléka, že nezasbíráme tolik smetany, abychom mohli stloukati aspoň dvakrát v týdnu, jest výhodno při stloukání jednou v témdni přidati k smetaně trochu neasbíraného mléka. Teplota stloukané smetany má obnášeti v létě 10—12, v zimě 13—16° C; jsou ale čísla ta pouze přibližná a závisí to i od způsobu krmení. To má vliv i na tuhost či měkkoť másla; poněvadž docílí se v létě při šlavinatém zeleném krmení máslo měkčí, musí býti také smetana ku stloukání chladnější. Tak lze docíliti i při dosavadním způsobu výroby másla poměrně dobrých výsledků, ale přece nikdy ne takových, jaké docílíme pomocí odstředivky. Nebledíc k tomu, že jest máslo nevyrovnaně lepší chuti a mléko sbírané sladké a pro různé účely domácnosti upotřebitelné, vyplatí se nám odstředivka brzy pouze větším výtěžkem másla a to již při 3—4 kravách dojících, jichž mléko všecko na máslo se zpracuje.

Odkopnutý poklad. Naříká rolník na zlé časy, nadře se do úpadu a nepomyslí, že by téměř bez namáhání mohl sobě něco vyzekati. Angrešt, rybíz a malina jsou tím pokladem. Tu a tam lze sice v zahrádce spatřiti nějaký ten keříček — pro děti, ale na větší pěstování v zahradě se nikdo neodvážá, ač by v ní při vhodném umístění bylo dosti místa i mezi vysokými stromy. Ve Francii a Anglii rozumějí tomu rolníci jinak. Co se tam prodá a zužitkuje angreštu, rybízu a malin, rolník náš nemá tušení! Ale i v naší vlasti dobře se dá ovoce to speněžit. Vložte jen na trhu vybrané druhy jmenovaného ovoce a kupec se hned najde. Zde záleží hlavně na výběru ovoce; v zahrádkách našich až dosud pěstované druhy ovšem nedají valného užítku. A že hlavně ze šťávy rybízu a malin dá se připraviti výborné víno, které vyniká nad vino přirozené, anebo že možno toto drobné ovoce v cukru zaváňeti a nakládati, jež se draze platí, mnohému už známo. V zahradě je místa dosti, jen trochu chuti a hněde tu bude nějaký groš na daně a v komoře něco pro občerstvení.

Literární listy.

III.

Strana katolická, jako taková, má nanejvýš důležitý úkol v literárních poměrech. Naznačíme ho beze všeho úvodu: katolické straně daleko více přísluší, aby se o vydávání a sepisování katolickým duchem proniklých knih a spisů starala, než-li aby passivně čekala jenom na vydávání publikací protikatolických, proti nimž by potom docela planým a marným pokřikem pole svolávala.

Co pak je to platné, když někdo spíná a lomí rukama nad tím, že ten neb onen napsal a vydal spis, který je pln nepravd, pochybností, nemravností? Co pak je to platné, že se autora jeho vynadá? Tím se na knihy škodlivého a nesprávného obsahu leda ještě upozorní a vlastní stoupenec a čtenář dobrovolně hodí se do jenu strany protivné.

Pak li že se na denním pořádku vyskytne nějaká důležitá otázka nebo záležitost, má strana katolická pokládati to za svou nejpřednější a vážnou povinnost, aby se postarala o důkladné a věcné její objasnění. Když se to neděje a když učiní to strana jiná bez komplimentů straně katolické, to je jenom její vlastní vina.

Sluší stavěti „knihu proti knize“ pronesl ve známém svém pastýřském listě proslulý český biskup, který situaci chápal, o co v našem veřejném životě běží. Proto když vyjde z některé strany katolickým záhadám spis úporný, ten se ze světa nesmeťe tím, když se jeho autoru hodně vynadá, když se ani zdání o jeho vyjiti nemající čtenáři naň vlastně upozorňují. Zde sluší opatřiti důkladnou a věcnou protiváhu: *knihu proti knize*.

Kam takové pauerštní odsuzování a posuzování vede, ukážeme. U nás vydá ten neb onen mladý muž spis, v němž bezděčně a poněvíc především vinou svého bývalého gym. katechety nedovede se držeti v míře a na cestě, aby nepřestřelil způsobem, nad kterýmž ten neb onen katolický čtenář z rozmanitých důvodů shovívavě oči přimhouřiti nedovede. Protikatolické přestřelky v literatuře naší neznají obyčejně nic jiného, než-li pochybené, nebo zanedbané katolické vychování autorovo. Nechceme, ač bychom měli sta nejzkušenějších kněží z duchovní správy na své straně, holou rukou v tuto otázku zasahovati, ale když se někde v literatuře protikatolický duch javí, tak jenom jděte po jeho stopách a příčiny naleznete obyčejně ve způsobu vyučování náboženství ve vyšších třídách středních škol. Jak nábožensky vychované inteligenty ze středních škol do života pouštíte, takové je máte.

Proto všechnu vinu protikatolických

směru nelze svalovati jenom na spisovatele, ale třeba při tom uvažovati, kde kořeny pohrdání toho spočívají. Pročtete si pilně zjistíte, že pro každého inteligenta poučné a zajímavé vyznání J. S. Machara: „Konfese literáta“ a v něm budete dovedeni k poznání, jak se čeští inteligenti stávají k víře lhostejnými a proč vůbec víru ztrácejí —

Pro mládež, zejména studující, jest tato kniha četbou nevhodnou, ale pro ty, komu mládež vychováváti sluší, jest to vyznání ceny obrovské. Stejně vypsání Mrštíkovy ve knize „Santa Lucia“, v němž líčí život na střední škole, nemá se přehlížeti.

Proto, kdo chce zejména protikatolické jednání mladých literátů správně posuzovati a odsuzovati, musí vždycky k tomu přiblížeti, co na něm zaviniho „zanedbané katolické vychování“ —

Pozoruhodné jest, že spisovatelé, kteří gymnasium neabsolvovali, kteří neměli příležitosti nabýti důkladnějšího náboženského vzdělání, kteří vůbec bez vyučování náboženství byli vzděláni nebo vyrostli, nikdy nejsou proti víře tak agresivní, proti duchovenstvu tak rozelení, jako literáti, kteří se náboženským vychováním honositi mohou. Z fakta toho nechceme žádných závěrů činiti, poněvadž o věci této pojednáváme jenom ze stanoviska literárního, vzhledem ku posuzování ducha a smýšlení jednotlivých literátů.

Heslo „kniha proti knize“ bylo nanejvýš časově pronešeno, poněvadž jinaký způsob literárních zápasů donášejí věci, o kterých běží, jenom škodu. Mnohdy také i blamáž pro toho, kdo se do kritiky pustí.

U nás literárně posuzuje se „katolicky“ také následovně. Uvedeme zde zvláštní případ, aby se nezdálo, že mluvíme do větru a že něco přednášíme bez vědomí určitých cílů.

Před desíti lety začal se studiem Husa obírat prof. dr. Václav Flajšhans. Byli jsme toho svědky, jakým způsobem a s jakým vynaložením práce, překonáváním obtíží dostal se konečně k tomu, že dovede něco věcného, něco skutečného o Husovi povědět.

Od několika let na základě těchto svých studií uveřejňuje o působení Husovy články a koná přednášky, jež jsou skutečným pokrokem v bádání a osvětlování životopisu Husova.

Tato bádání a tyto práce prof. Flajšhans jsou takové jasné povahy, že nejdůstoj. vždy věrná kapitola metropolitního chrámu sv. Víta v Praze nejochotněji mu přichází vstříc, když bádání v jejím archivu chce podnikati. Protestantské a realistické listy všemožně ho za ně tupí a zlehčují. A nedávno přinesly „Kat. Listy“ jako příklad jeho vzácné objektivnosti výňatek z jeho článku v „Národních Listech“, posuzujícího oslavu Husovy.

Dopisovatel z Prahy do tohoto listu před tím se pak zmínil, že u nakladatele Vilímka nachází se k tisku připravený a z pera dra. Flajšhans pocházející životopis Husův. To je faktum, jehož sdělení čtenářstvo „Obnovy“ mohlo zajímati. Více o něm vlastně se nerozpisoval.

Avšak z tohoto sdělení vzal si jiný katolický list záminku, že najednou posuzuje některá nedopatření, vyskytující se při Flajšhansově již před 2 lety vyšlém vydání Husovy Postilly, o nichž sám přiznává, že „chybu po dobnou možno laikovi snadno odpustiti“ a tento svůj posudek o uspořádání Postilly končí touto nehorázností: „Očekáváme, že katolická inteligence a světlé duchovenstvo bude míti otevřené oči (a saviřenou kapsu) i kdyby skutečně vyšlo rukopisné dílo Flajšhansovo o životě a působení M. Jana Husi“.

Co tímto „očekáváním“ se ze strany katolické chce, tomu žádný poměrů znalý člověk nerozumí. Největší duchovenstvé kapacity snah a prací Flajšhansových si váží, přímo ochotným otevřením svých archivů je umožňují; nejprůdušnější katolický denní list duchovenstvo na Flajšhansovu objektivnost v pojímání životopisu a oslavování Husa upozorňuje a najednou někdo „očekává“, že bude miteduchovenstvo „zavřenou kapsu“, kdyby dr. Flajšhans vydal o Husovi životopis, k němuž mu pražská metropolitní kapitula prameny otevřela, sajísté jenom proto, aby ho napsati mohl a napsal a jež on ostatně tomu duchovenstvu — nevnučuje a nenabízí.

Nechceme se o tomto způsobu zcela zbytečným a komickým odhánění laiků od strany katolické šířiti, jenom k němu poukazujeme, neboť za takovýto poměrů a okolností musil by se každý rozmyslet, dáti se podobným způsobem za nejpoctivější vůli kopati.

Komu podobný způsob literárního „posuzování“ slouží? Kam povede? Čeho se ním docílí?

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Josefa Ehrenberga sebrané spisy. Seš. 43.—46. po 32 h. — Čechie. Obrazkový a záb. poučný měsíčník. Řídí Jan Pauly. Roč. I., seš. 7. Předplatné na rok K 6 40. — Lu-

mila. Sbírka zábavné četby pro lid. Roč. IV. Sv. 6. V podhabřínském mlyně od V. Špačka. Redaktor J. Pauly. Roč. 6 knih za 2 K 40 h. — Method. výklad nov. katechismu. Sepsal V. Davídek. Díl II., seš. 16. — 18. Dokončení. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva česko-slovanského. Rediguje dr. J. Barian. Roč. IX., seš. 8. Roč. 8 K. — Český Jinoch. Red. profes. V. Müller. Roč. VII., čís. 10. Předplatné na rok 1 K. — Knihovna Kříže a Marie: Vybrané spisy Petra Kopala. Seš. 4. 20 h.

Nákladem J. Otty v Praze. Laciná knihovna národní: Pod jímám nebem. Z ruštiny přel. V. Unzeitig. Seš. 26.—28. po 20 h. — J. Meredith: Zkouška Rich. Feverela. Historie otce a syna, z angl. přeložil Boř. Prusík. Seš. 1.—4. po 24 h. — J. Arbesa sebrané spisy: Mravokárné romány. Seš. 2. a 3. po 30 h. — Sebrané spisy Karoliny Světlé: Poslední paní Hlohovská. Seš. 2.—4. po 30 h. — Josef Kotenský: K protinožcům. Seš. 2. za 60 h.

Nákladem E. Beauforta v Praze. J. P. Juvačev: Osm let na Sachalině. Seš. 6. a 6. po 36 h. — Dr. V. Veresajev: Zápisky praktického lékaře. Díl 4. vyd. z ruštiny přeložil V. Kudrna. Rozruch budící kniha. Cena 2 K 40 h.

Čes. graf. společnost Unie v Praze. Spisy Julia Zeyera: Novelly. Seš. 7.—9. po 40 h. — Sofie Podlipské spisy: Šumavská perla. Seš. 8. a 9. za 60 h. — Dějiny umění národa českého. Napsal F. J. Lehner. Seš. 11. za 70 h.

Názorná květena země koruny české. Sepsal Frant. Polívka. Seš. 55.—58. po 60 h. Nakladatel R. Promberger v Olomouci.

Náš Domov, nejlicnější obrázkový měsíčník zábavně poučný. Redaktor J. Vědov. Roč. XI., sešit 7. Předplatné na rok 4 K zasílá se na adresu: „Náš Domov“ v Olomouci, Laudonova ul. 13.

Historické Rozhledy. Poučné čtení pro mládež. Rediguje Ant. Zavadil. Roč. V. seš. 7. Roč. předplácí se 5 K. Nakladatel Emil. Šolc v Telči.

Obzor, záb. poučný časopis, redakcí Vl. Štautného. Roč. XXV., čís. 13. Vychází dvakrát za měsíc. Předplatné 4 K ročně přijímá administrace Obzoru v Brně.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Redakcí A. Drápalík. Ročník I., číslo 10. Předplatné 2 K na rok zasílá se administraci Seraf. Květů do Olomouce.

Vychovatel. Časopis věnovaný křesť. školství. Redaktor dr. R. Horák. Majitel: Družstvo Vlast. Vychází 2krát měsíčně za roční předpl. 6 K. Administrace v Praze, Žitná ulice.

Česká Žena. Časopis křesťan.-sociálních žen a dívek. Roč. IV., čís. 19. Vychází 2 krát za měsíc redakcí M. Hasmanové. Nakladatel dr. J. Burian. Administrace v Praze 90.—VI. Předplatné na rok 2 K.

Věstník Ústř. Matice školské v Praze. Roč. XVIII., čís. 6. a 7. Roční předplatné 2 K 40 h.

Česká otázka jest významu evropského. Spisovatel Rudolf Vrba vydal německý spis psaný prostým slohem, objasňující českou otázku na základě Palackého. Má název: „Der Nationalitäten und Verfassungsconflict in Oesterreich“. Spis toho jest rozšířeno přes 3000 exemplářů. Cena jest v knihkupectví 3 K 40 h. Kdo zašle spisovatelovi v uzavřeném dopise 1 K v poštovních známkách, obdrží spis zdarma a franko k dalšímu rozšiřování. Adresa: Rudolf Vrba, Praha Smíchov č. 799.

Páni kuřáci pozor! Nedostizitelný požitek.

Jediné z nové patentní, všeobecně oblíbené

dýmky Ideál

vzorný, lehký tvar, čistý, příjemný, lahodný a neškodný kouř, jelikož se kouř hned na prvním místě čistí (ochladí) a škodlivého nikotinu sprostí. Znečištění odlivky vyloučeno. 1 kus K 1 40, 3 kusy K 4 —, po obdržení franko zasílá vynálezce

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín, obchodní a zasilatelský dům.

Velkozávod

koberců, záclon a všech druhů pokrývek.

Zboží lůžkového.

Železný nábytek.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Úplné vybavy nevěstám.

Ilustrované cenníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí 32.

Vysnamován nejvyššími čestnými cenami!

J. Anděla

zámořský prášek

Ochr. známka

umumruje s jistotou:

štěnice, blechy, šváby, moly, rasy, mouchy, mravence, rotoč ptáci, vůbec všechno hmyš.

Továrna a vývoz u

J. Anděla, drogerie „u černého psa“ v Praze I., Husova tř. č. 18.

V Hradci Králové pravý u pana Karla J. Dixe, medic. droguerie.

Sklady na venkově všady označeny Andělovými plakáty s černým psem.

Bisk. studentský seminář

„BORROMÆUM“

v Hradci Králové,

pro studující c. k. gymnasia.

Bisk. studentský seminář nabírá chováním domov tím, že řádným ubytováním, stravováním a pedagogickým dozorem pečuje se v něm o zdraví, mravní výchovu a dobrý prospěch jich ve škole. Nová budova bisk. „Borromæa“ jest v nejzdravější části města na nábrží Orlice s volnou výhledkou do polí a luk. Hlavní průčelí obráceno jest k jihozápadu, místnosti její jsou prostorné, světlé a čisté; rovněž chodby a schodiště. Kaple, studovny, jídelna, ložnice a umývárny jsou místnosti samostatné, ráno i odpoledne vždy po odchodu chovanců do škol se čistí, větrají a v době zimní přiměřeně vytápějí. Kamna zařizena jsou na příchod čerstvého vzduchu, v každé místnosti jsou ventilace pro odchod zkaženého vzduchu. V ústavě jsou lázně pro chovance, samé i letní tělocvična, rozsáhlé hřiště pro hybné hry, krytá veranda a velká zahrada.

Podmínky ku přijetí: Chovanci přijímají se již do I. třídy. Žádosti podány buďtež prostřednictvím farního úřadu nejdůstojnější biskupské konsistorii v Hradci Králové nejdříve do 10. srpna b. r. K žádosti buďtež přiložen křesťan. list, vysvědčení gymnasiální, vysvědčení o tělesném zdraví a vysvědčení nemajetnosti, žádá-li se za snížení ročního poplatku, jenž ročně stanoven na 360 K.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně kazatelny,

Boží hrady,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připisů vyloueno k nahlédnutí.

OBNOVA

Číslo 81.

Předplatná na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 1. srpna 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Nejodpornější komedie a bezmocný vztek.

„Tatínku, tatínku! Pojď sem honem, maminka omdlela.“ Tak volal synáček ze salonu do předního pokoje, v němž tatínek něco psal. Zabrán snad v práci neodpovídal otec. A proto hoch znova volá: „Maminka omdlela, upadla na kanape.“ — „Nech ji, nech“ odvětil tatínek, „ona to umí.“

Tento domácí výstup by tak byl ve shodě s nápisem dnešního článku našeho. Maminku tu, když muž byl tvrdý a neslyšel řeči své choti o nových šatech, přivedlo to nejprv k pláči. A když muž její pláč odbýval úsměvem, tu ji popadl vztek. Když pak muž zůstal klidným, viděla, že ten vztek je „bezmocným“; tu začala hrát komedii, padala do mdlob. Ale tatínek věděl, že to je jen komedie, a proto zůstal klidným i když hoch se děsil. Jen to není ještě jisto, byla li mu tato komedie „nejodpornější“.

A co nás přivedlo k této úvaze? Jest to tenkrát orgán onoho moravského pana poslance, který se křtem se trochu opozdil a teprv, když už byl „velký“, dal se pokřtít. A tento orgán se nazývá „Lidové Noviny.“ Nám zde v království se zdá, že již ten název „Lidové Noviny“, jejichž pánem jest pokřtěný žid, dělá si z lidí komedii. Je-li nám „nejodpornější“, to je těžko říci, poněvadž je nám to mnohdy k smíchu, když tak leckterý liberál zrovna do mdlob padá, když katolíci jsou tvrdí k jeho vlastnění a obzvláště své kapsy před „lidovými“ pány zavírají. I kdyby sebou takový pán — svobodomyšlný — lidovec — nepřítel tmy — statečný bojovník pro práva lidu a nevim, čím vším ještě je, třebaš na kanape praštil, a nekušený dobráček, křesťanský lid o pomoc volal, „klerikál“ se nehne. Ba on dí lidu: Jen ho nechte, on to umí. To jest: To rozhořčování se, to pocení se pro vlast, to lamentyrování nad lidem, jenž ve tmě vězí, ten záchvat bolesti nad ubohým svedeným národem tak veliký, že „lidovec“ až omdlévá; to vše „on umí“, to vše je u mnohého komedii. A když při tom napíše článek plný vzteku proti všemu katolickému, jaká pomoc? Ani to námi nehne; ubohému lidu se tím ovšem často až zdravý úsudek běže, ale vztek proti církvi, kterou ani „brány pekelné“ nepřemohou, je — bezmocný.

Ale proč to právě nyní píšou? Ba, byl bych zapomněl „na svou řeč“, jak lid říká. Ve Francii se totiž hraje komedie pod názvem: „Svoboda a rovnost všech občanů vůbec a svoboda učení zvlášť.“ Komedii tuto právě představují pokřtění a nepokřtění zednáři, kteří se ve svobodné Francii vlády zmocnili, dokazujíce, že tam n nich je svoboda všem stejně přána a že tam je svoboda učení. Dokazují tím, že kradou či raději loupí majetek těch, kteří učí jinak, než zednáři dovolují, ano i ty ze země vyhánějí, kteří a které z lásky k Bohu a lidem ošetřují nemocné, bídné, staré a hladové lidi. O svobodě mluví a takovéhle násilnosti a surovosti páchat, to je opravdu komedie, nejodpornější komedie. A je tím více odporná, když si na to zjednali za předsedu ministerstva nějakého Combésa (Konbé), kterého církev katolická ve svém semináři *živila a krmila, když studoval*. Renegát — odpadlík — býval horší než ten, kdo se mimo církve narodil. Renegát mívá v srdci svůj vztek proti církvi, která jen, když tu vůbec jest, mu bodá do svědomí. Takový myslí, že vztekem svým církev zničí a sobě ulehčí. Ale vztek ten je bezmocný. Zednářům a liberálům našim podobných bojovníků proti církvi viděl v hroba hanbu klesati svát již více, a církev pronásledováním znovuzrozena a očištěna žije dále. Ale s těmito náhledy nesohlasí Lidové Noviny, orgán od židovstva odpadlého pana Stránského. Na důkaz, že jsou páni takoví svobodomyšlní, nezlobí se na ty, kteří berou svobodu vyučování v náboženství násilím, ale na katolíky francouzské, kteří vládě veřejně povídají, že je tohle všechno, jen

ne svoboda. Nezlobí se na ty, kteří surově násilí vlády schvalují, ale na ty, kteří dělají projevy pro odcházející dobrodince jejich mládeže, jejich nemocných, chudších a starců. Takový projev je dle moravsko lidové svobodomyšlnosti pana Stránského nejodpornější komedie a bezmocný vztek. Ono to je ovšem naopak. Páni hlásali, že všecen lid francouzský si to tak přeje, jak to zednáři tropí, a ono to je naopak. Nejen katolíci, nýbrž i početní liberálové ze samé městské rady pařížské veřejně promluvili, že vláda páchá násilí a že její jednání je proti všeliké svobodě. Ano vojín, generál Gallifét, řekl, taková vláda že je „svinská“ vláda. Trochu ostré slovo! Nebylo by divu, aby jak se patří lidovec nepraštil sebou na kanape. Tím méně bych se tomu divil, když vím, že právě to, co svobodomyšlníci páchají, totiž znásilňování svědomí lidí k vůli tomu, aby oni vládli, vyčítají katolíkům zrovna tak, jako to dělají ti francouzští. To je opravdu k svalení se na kanape, když se tenhle „švindl“ (šmejdl) těch svobodářů odhaluje. Ale „oni to umí“. Oni z toho kanape zase vstanou! Jen zůstaňme klidni! Naleznou se lidé, kteří jejich komedii budou mít za opravdovost, jen až jim napíšou článek, jak katolíci je chtí znásilniti. Ostatně ovšem není třeba chodit na tuhle komedii až na Moravu. Máme ji doma dost.

Máme u nás list svobodomyšlný a spolu národní. Jeden redaktor říkával mu dosti nehezky — Káča s bubnem. Viděl v něm tedy jakousi paní, čili jak se říkávalo, „matronu“. A tato matrona „to taky umí“. Jakmile katolíci se jejím tvrzení, že je svobodomyšlná a národní, usmívá, to ji dopaluje a je taky s to dostat křeče, do mdlob padnout a na kanape praštit. Ale je to u ní komedie. Jak někdo nemyslí, jako ona, je hned v ráži. A nejprudší bývá záchvat, když se někdo opovází říci, že u mnohých národních je národem jejich kapsa. Poněvadž jejich záchvatů si lidé často nevšímají a to jejich padání na kanape katolíky v klidu nechává, zkouší to jinou methodou slé ženy, která měla obyčej, když muž se jí usmíval, vychloustat na něj škopíček špiný. Národní ten list má totiž velice důmyslně zařízenou fabriku na špinu. Je to ta místnost, kdež se posměšně malují lidé, kteří svobodně myslí, totiž jinak než liberálové a helveti pod správou pana poslance Anýža. Říkají tomu Šipy, ale jsou to, jak dobře K. L. řekly, vlastně chlounstačí škopíček špiný na hlavy svobodně myslících lidí. A tuhle jistě „nejodpornější komedii“ podporuje „výkvět“ národa českého odebráním těchto výrobků! (Některé květy zapáchají. Red.)

Tuhle kdysi byly asi záchvaty v redakci Národních Listů. Musely přinést opravy svých lží. A to je zajisté nejodpornější — pro ně — komedie, když musí říci: Lžali jsme, pomlouvali jsme, špinili jsme. Ale radil bych jim, aby se snad nerozčílovaly. Jejich čtenářstvo je tak svobodomyšlné, že řekne, že to zasílání oprav, to hájení své cti, když to dělají katolíci, je „bezmocný vztek“. Mají je dobře zpracované.

Je to vůbec kříž s těmi opravami. Katolíci se učí je zasílati a donucují všelijaké svobodomyšlné redakce k jich uveřejňování státním návladnictvím. Je to sice hanba, ošklivá hanba pro pány, kteří haní celý svět a po způsobu v seminářích vykrmených renegátů vzteku plní jsou naproti katolíkům, že se nechávají donucovati úřady ku povědění pravdy a k jakés takés náhradě za uloupenou čest. Za uveřejnění stojí taky to, že jeden svobodomyšlný list hrozil konsistori, že bude psati proticírkevní článek, bude-li státi o vytištění opravy! Je pravda, že i sama Obnova přinesla opravy. Ale nenechala se nikdy státními úřady k tomu doháněti. Zmýlili se je lidská věc, a omyl napraviti je křesťanská povinnost. Tím odpornější tedy hrají komedii páni, kteří až i biskupovi vyčítají, že nemá lidumilnosti (!), sami ale ani tolik lásky k bližnímu nemají,

aby mu uloupenou čest vrátili. Inu, je to ta stará komedie, že renegát a heretikové (kacíři) na místo důkazy bojují „bezmocným vztekem“.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 30. července.

(Poslanci dr. Herold a dr. Pacák v boji proti mladým stranám. — Praha na venkově. — Faktické poznámky ke sněmovnímu mínění poslance Březnovského o dani židovské.)

Ach, kde jsou ti lušní časové, když jsme za dnů mladosti radostně vyvraceli a potírali správnost závěrů politiky Riegrovy! Pochtivý vlas na tom obětavém, nezištném vlastenci nezůstal; a i dokonce o rozumu jeho se pochybovalo, jak bezohledné byly kroky a skutky jeho posuzovány. A nejbřitčejší měli jazyky proti staročeské politice nabroušené přátelé pan dr. Herold a pan dr. Pacák. Sira a oheň ze protistaročeských jejich důvodů sršely! Obecenstvo ovšem že při takovémto osvětlování rozumu otvíralo oči a napínalo uši, potlesk za ně burácoval řečníkům vstříc —

Kde jsou ty časy! Sběh okolností tomu chtěl, že při stavění „babylonské věže“ mladočeské politiky pomátly se nám jazyky tak, že na konec jsme si dohromady nerozuměli a vůbec jsme zapomněli, co vlastně chceme. Během desíti let od svého původního a ve skutečnosti, zásadě a pravdě ideálně čistého programu mladočeského rozprášili jsme se na všechny strany. Proč? To snad vyložíme jindy!

Jedni zaběhli do radikalismu, jiní holdují demokratismu, jiní koketovali s realismem, jiní zahrnání byli ku klerikálům, pan Alfons Štátný založil si vlastní stranu, která se mu velmi brzy „otělila“, jiní hrají si na neutrály, jiní politiky vůbec nechali, ale dohromady máme se jako staří dobří přátelé stále rádi. To si snad můžeme připustiti a přiznati, že jsme nikdo celkem nic špatného způsobiti nechtěli. A na slavném korábě mladočeském, když i milounek p. dr. Engel kormidlo jeho opustil, zůstali na palubě konečně ze starého kádru jedině páni dr. Herold a dr. Pacák, aby rozmanitými staročeskými přeběhlíky, všelijakými kandidáty existence a vypočítavými argonauty přeplněnou druhdy mladočeskou loď řídili na její plavbě za zlatým rohem. Z pánů těch pot čurkem se leje, jak se při tom namáhají, aby zastřeli a zakryli povaze a přáním českého lidu protivící se snahy některých svých poslaneckých kolegů, jejichž politické kořeny ve mladočeské státoprávní půdě nevzkličily. Je to práce velice těžká, zrovna taková, jakou mívá před dvacíti lety dr. Rieger, když se mu do poslaneckého klubu přimíchali lidé, kteří tam nepatřili. Satrapotsky jsme proto na něho doráželi —

A historie tato se dnes opakuje!

Do vůdců mladočeských ze všech stran mříny jsou útoky nejvážnějších výčitek a předhůzek. Když jeden slyší poslance Kalinu, zdá se nám, že čte řeč, již mívá dr. Herold proti dru. Riegrovi a když jeden čte ten či onen list mladých stran, tu jako by slyšel řeči, jež byly své doby proti staročeským vůdcům proneseny pod záštitou „Politického klubu podvysokého“, jehož otcem byl dr. Pacák. To však uvést dlužno, že poslanec Kalina mluví věcněji, jemněji a prozrazuje hlubší pojmání předmětů a užívá i vážnější formy, než-li jak se řečovalo druhdy. Není jinak možno, než-li že k tomu dojiti musilo, že mladočeské politické símě přináší také svou přirozenou žatvu. A proto obecně překvapuje, že se zrovna „mladočeští vůdové“ cítí výtkami dnešní politiky činěnými býti dotknutými. Proč? Co pak oni dnes tak patnácte a dvacet let dru. Riegrovi a jeho nejbližším stoupencům všecko vyčítali? Jak se na Riegrova rodinu útočilo? A dr. Rieger se politisováním a službou národu nijak neobohatil, on při tom vlastně — proč by se to

tajilo — schudl, jako se ožebračila řada jeho nejbližších a věrných stoupenců, kteráto „vlástecká hloupost“ se však mladočeským vůdcům vyčítati nesmí —

Proto musí každého překvapovati lechtivost, již p. dr. Herold ondy na sněmu na sebe prozradil, když se do poslance Kaliny pustil. Byli jsme, je tomu dvanácte nebo patnácte let, přítomni v Německém Brodě, kde na veřejné schůzi p. dr. Herold do dra. Riegra a staročeské politiky až do ochraptění hromoval. Na schůzi té nejhorlivěji ho poslouchal, o souhlas s jeho vývody se staral, ovace mu pořádal tehdy absolvovaný gymnasista, nynější poslanec p. Kalina se svým otcem, německobrodským purkmistrem. Jest-li nyní p. poslanec Kalina tak rozhodně a přímo mluví, pak to činí vlastně na vyzvání a k popudu p. dra. Herolda, kterýž tomuto způsobu český lid učil, jezdě od města k městu po Čechách i po Moravě. Proto jeho odbývání a pakatelisování vývodů Kalinových odráží se od fakta, že způsob páně Kalinova politisování p. dr. Herold sám po Čechách rozšoval — Budto neměl pravdu tehdy, když to činil, anebo nemá pravdu dnes, když ovoce toho zavrhuje. Co se dnes nelíbí jemu, co pokládá za špatnost, když to činí pan Kalina oproti němu, mělo se líbiti a bylo dobré, když to činil on, p. dr. Herold oproti p. dru. Riegrovi?

A orgán pana dra. Pacáka, „Podvysocké Listy“, obracel se také proti radikálním stranám českým. To se naprosto přiči tradicím, z nichž složena jest ona pda, na níž p. dr. Pacák jako politik jediné jest možným. V podivení tomto spočívá jenom výraz upřímného přátelství, neboť posuzující situaci a poměry klidně, objektivně, musíme předpovídati, pak-li že p. dr. Herold a p. dr. Pacák opustí půdu, z níž politika jejich vyrostla, pak co nejdříve s matematickou přesností nastane chvíle, že oba stanou se kofistí téhož osudu, jež pomohli připravití dru. Riegrovi jako poslanci.

Pro pány ty jako pro politiky není rovné cesty na pole politiky konservativní, klidné. Jejich politická minulost nepřipouští, aby dnes bez pokání vydávali za správné, co před patnácti lety vyhlášovali za špatnost nebo aby dnes odsuzovali jako špatnost, co jim před patnácti lety bylo fabříkem k dnešnímu jejich veřejnému postavení. Oni po zemřelých mladočeských vůdcích převzali zodpovědnost za vše, co se pod vlivy vítězství mladočeských dále stalo a děje a proto, pak-li se bez náležitého vysvětlení a odůvodnění chtějí vzdávati své politické minulosti, tím samým resignují na svou další politickou budoucnost.

Proto máme za moudřejší, když nechtějí omyly své politické minulosti doznati, aby mladým radikálním a státoprávním stranám v jejich národní a protivněněmecké horlivosti nebránili, když jim také současně nebránějí v upřílišenostech jiných, které po českém ná-

rodě jenom zmatky a roztřepění vyvolávají. Opakem toho poskytnou mladým stranám plné právo, aby z věcné polemiky přešly k útokům osobním, jež „sněsti“ ani p. dr. Herold ani p. dr. Pacák neprokazují dostatek síly a odevzdálosti, jaký projevil p. dr. Rieger, když jsme jemu své doby hráli píseň nesoúhlasu a odporu.

Touto dvahou neujímáme se ani p. dra. Herolda, ani p. dra. Pacáka, ani z daleka nechtíme snad lichotiti nebo nadřívati mladým stranám, jenom ní opodál politické vřavy stojícímu svému čtenářstvu, jako poměru znali, vykládáme stávající situaci, již máme za zcela přirozenou. Mladí totiž cvrlikají takové písně, jakým je staří naučili; to je přirozené. Ale nepřirozené je, když se staří najednou zlobí na tyto své vlastní, za květu mladosti radostné prospěvované melodie, jež se jim na stará kolena začínají protiviti —

Při uvažování o tom napadá nám člunek z čítanky, již Karel Vinařický pro nejvyšší třídu obecných škol své doby sestavil. Obsah jeho byl tento: Byl jeden hospodář a ten měl syna. Když syn ten dospěl v muže, začal jednati dle svého rozumu. Starý hospodář ho proto káral, nesoúhlasil s muhým, maje to dle nabytých zkušeností za nesprávné. To vedlo ho ke sporům se synem, který konečně popadl starého otce za vlasy a vlekl ho ze stavení, aby ho z něho vyhodil na ulici. Když syn otce dovlékl až na práh, tu se mu tento vzepřel a zvolal: „Zadrž! Dále mne nevleč, já svého otce také jenom až na práh dovlékli! Kdyby mne vyvlékli dále, oplatil by ti to také tvůj syn!“

A tu se nám zdá, že na mladé generace a strany tato slova začínají volati naši političtí činitelé, kteří své doby dra. Rígra na práh budovy našeho národního hospodářství dovlékli —

Ach, kde jsou ty časy mladosti radostné! Jak bychom zajisté že všichni jinak jednali, kdyby se nám ze zad odepřeli a smazati dala leta, která mezi nimi a dneškem uběhla —

To jest dnešní situace v české politice, jejíž výkladem nikoho ani zdaleka jsme se nechtěli nějak bolestně dotknouti, již však vyložiti měli jsme za potřebné a časové.

* * *

Za přítomných daň není Praha doma, nýbrž je celá na letním bytě. Ačkoliv již více než li před desíti lety proslulý lékař univ. prof. dr. Jos. Thomayer vydal zvláštní brožuru, v níž nejvýznamnější slovy poukazoval na nerozumný způsob, jakýmž Pražané letní měsíce na venkově ubíjejí, předece „pražský způsob“ trávení leta na venkově se rozmáhá, na místě aby ho ubývalo. Kdo z Pražanů několik neděl v létě mimo Prahu nestráví, byť si musil na uhrazení toho peníze někde vypůjčit nebo zimní své svrsky

debny — amatéry. Zádumčivá síň sokolovny se po tříkřídle rozevřela ryčnými zkouškami. „Dobře to bude, dobře,“ pochvaloval si mladý nadšenec a starším šeptal tajně: „Víte, pánové, pivo dostanete až při představení; teď na to peníze nejsou.“

„Nu, vždyť se srovnáme,“ přisvědčovala živá hrdla služebníků poesie; „však na takovou legraci každý může něco připlatiti.“

A když konečně kýžený večer nad Lužánkami temná křídla rozprostřel, zazářila sokolovna půvabným leskem. Scházeli se houfně tatínkové syny, dámy, slečinky i holky a rozsazovali se dle stupně stáří, přátelství a urozenosti k různým stolům; přišel i pan Spěšný s nezbytným deštníkem.

Hůlka ještě rozkazoval na podiu: „Jen honem páni; dřeva na levo, trouby na pravo, ať už to jde.“

Co se foukací i smyčcové síly dle povelu rozdělávaly, zašeptal na rychlo velitel pikolovi: „A to ti povídám, ať tady máme pivo hned; jinak těžká muzika.“

Konečně zraky budby milovného obecenstva se rázem obrátily k jevišti, kdež zahlaholil vřiskavý pochod na přivítanou. Ten marš mohl naslytiti sluch publika na dobré dvě hodiny, jak byl důkladný a hřmotný. Zvláště ten žlutozelený kontrabas praskal pod mohutnými fuky snaživého muzikanta tak pádně, že by se daly těmi zvuky skály lámat. Výborně, výborně,“ deskal množství prostoduchých obdivovatelů. Muzikanti posilnili se vydatným douškem a hned opakovali ještě mohutněji pochválený výkon.

Ale v každé společnosti bývají jizliví rýpalové, kteří nepřejí slávy sebe zaslonějšímú výtečníkovi.

Hůl na takové závistníky patřil, byť by sami sebe lepšimi odborníky. Tak se na př. pan regenschori vyjádřil, že prý by ve větším městě poslali na takové turecké muzikanty psa. Jiný zase se zmínil, že má jeho soused již velice vetchnou zed, kterou dá rozbourati; před by si mohl pozvati tuble kapelu, aby mu při zahrání a zed by byla rázem bez velké práce na hromadě. Tak se odměňovali někteří rýpalové horlivému sollicitá-

zastavit, tu každý v domě a v sousedstvu pozbývá lesku nobil-partaje.

Rozumně a platně letního času užívá na zdravém venkově Pražanů jenom velice málo. Obyčejnější jest tento způsob nerozumný. Někde poblíže Prahy na vesnicích, kde difterie, neštovice, tyfus nebo jiná nemoc jsou na denním pořádku, kde jest nedostatek nejenom o tekoucí vodu ku koupání, ale i kde panuje bída i o sklenici čerstvé dobré vody pitné, najme si velevážená pražská rodina ve starém, prohlíleném, nejmizernějším položeném příbytku jeden nebo dvě stuchlinou a plísní proniklé komory. Když venku prší, jest zde kolikočlenné rodině vlastně nanejvýš nezdravo a kdyby v bytě takovém musila zůstatí, to by byl rámus!

Místa letních pobytů Pražanů mívají obyčejně ty výhody, že tam nelze dostati ani košík ovoce, okurku, vejce, kousek masa. To Pražané již tak hledají a s tím počítají. Všecky tyto věci vozi za rodinou denně do Prahy dojíždějící tatínek, který každý den nejméně dvě hodiny ve vlaku stráví, tak že na konec sezony natřká již jako přes den do Prahy od Bydžova dojíždějící stará hokyně, jak je těmi jízdami roztřesen a nákupy ustarán a rodina jeho, všichni její členové se zkaženými žaludky, těší se zase domů do Prahy jako na své spasení.

Spůsob pobytu Pražanů na venkově, přiměřený se mimo to na celou zimu potřebná zásoba nejhorších klepů, klevet a příčin k mrzutostem usmoli a zaopatří, jest jedním z největších poblouznění, jaká kde kulturní lidé dobrovolně sami na sobě provozují.

Kdo nemůže nebo nemá příčinu a potřebu pobýti v lázních, výborně s veškerým komfortem pro bezstarostné lidi zařízených, nebo kdo nemá dostatek prostředků moci strávití některý týden ve vyšší, zdravé, horské poloze či při pobřeží mořském a kdo se pyšně tluče po vesnicích a chalupách, jimž obvodní a zeměpanští lékaři pro nečistotu a nezdravost polohy ani na příslušné jméno přijíti nemohou, ten hoví jenom hloupé modě, že je také na venkově a vrací se odtud epíše ochuravělý, rozmrzelý a obyčejně náklad na takový pobyt na venkově želící.

Ale když je to moda, tedy to musíme pražskému panstvu nechati, ať si tomu způsobu hoví třebaš na dluh dále.

* * *

Při „školské debatě“ na sněmu království Českého pronesl v sobotu poslanec Václav Březnovský náhled, že by měla býti uložena jistá daň židům. Mínení tomuto dalo se mnoho poslanců do smíchu a některé noviny je dokonce potlačily, ač bylo pod imunitou pronášeno na sněmu a tudíž může se o něm svobodně mluvit. Výsměchu ve sněmu pronesený tento náhled páně Březnovského nezaslужuje žádného. Naopak k politování jsou ti, kdo se

torovi, který mimo nějaké to pivo ničeho za svou námahu nezádal. Měli býti přece pamětliví aspoň onoho přísloví: „Ačkoli scházejí síly, přece pochvaly zasluhuje vůle.“

Bohužel přišel se svou troškou do mlýna i pan Spěšný.

Statný a uznalý kovář Hamerník, kráčeje kolem jeho stolu, zavřel pochvalně: „Tobhle je přece jednou muzika; taková by mohla jíti hrát hned ke dvoru.“

Ale pan účetní s úsměvem zavtipkoval: „Nu, víte, pane místě, na některém dvoře by ještě dobře ta kapela mohla hráti, ať pro sokolovnu se přece nehodí.“

Bujarý smích se rozlehl nad tím vtípem kolem celého stolu a koloval dále, až zasmíral také ucho kapelníka Hůlky. Tobhle bylo přece moc; taková sprostota nemohla zůstatí bez odvety. — Kapela hodnou chvíli ani nepískla; a uražení synové musy zapljieli zlost dlouhými doušky. Když několikrát zatleskání publika zůstalo bez účinku, vzkřikl hlasně kovář na Hůlku: „Snad nás tady nenecháte takovou dobu bez muziky.“

Ale pan Hůlka zcela vulgárně spolia vřisk hobojoyým hlasem do publika: „Ať vám teď pan účetní zas trochu zapíská na to své zelený paraple!“

Salva bouřlivého smíchu snesla se na blavu p. Spěšného, který sedl jako zafazaný.

„Pětilitr piva pánům hudebníkům!“ zahlaholil kovář na otlého hospodského, „ať se ví, že si téhle kapely vážíme!“

Teď už se muzikantské duše i s principálem upokojily, a rychlý kvapík přehlušil smích. Pan účetní se Hůlkovi omlouval, že to nemyslí tak zle. — (Padla hůlka na paraple a paraple se prohnulo). Hrlo se až do rána.

* * *

Druhý den odpoledne spěchal p. Spěšný do kanceláře již s novým, velmi elegantním deštníkem. Vše se po něm obracelo a mnozí poznamenávali: „Tenhle Hůlka ho přece jen znamenitě vycepoval.“

FEUILLETON.

Muž a deštníkem.

Píše J. S.—a.

Pan Spěšný, takto starý mládenec a povoláním účetní, jako by rostl se svým starým deštníkem. Ať vyšel do kanceláře, ať spěchal ke „Slunci“ na mariáš, ať navštívil kteroukoliv slavnost, vždy svůj deštník tiskl vřele pod pažím. Zubem času, paprsky slunečními a krůpějemi deště, které konečně i skálu poruší, utrpělo jeho paraple již značných škod jak na barvě tak na celé mechanice. Nebylo tedy toto ctihodné, již velmi dlouho vláčené paraple svému majiteli právě ozdobou. Snad proto vždy nosil pan Spěšný deštník pod ramenem a neuzíval ho jako hůlky, aby jeho dráty ještě jakž takž delší dobu v svornosti a harmonii držel.

A kdo ví, zda toto paraple nepůsobilo odstředivou silou na srdčka Lužánských panen, která byla jinak dosti krotká a chytlavá; věru tento štít proti nepohodám času sestával bezděčným štítem proti sympatiím krásného pohlaví s vytríbeným společenským vkusem. Některá zralejší panna, které již blížící se jeseň stopy své na tvář psala, skoro by byla ráda, aby slasti přátelský sevřeného deštníku její vlastní ruka okusila, ale skoro si netroufala, že to směšné paraple svou levicí ze staromládeneckého paždí vyrází. Každý se typickému dobrákovi smál a žádný si ho nedovedl bez deštníku představití.

Na štěstí si p. Spěšný ještě proto nezoufal a snad ani netušil, že při svých několika ostýchavých pokusech vždy jen o ten nešťastný deštník klopýtá.

Leč stalo se něco, co ho přinutilo přece jen k důkladnějšímu sebezpytu a zároveň k částečné nápravě.

Jednou v masopustě sháněl neunavný sollicitátor Hůlka večerní dýchánek. Zakládá si velice na trošce svého muzikantského umění a doufal, že svým talentem rozhodně maloměstské publikum překvapí a okouzlí.

Sehnal dobrohody několik starších hudebníků místní kapely, připojil k nim čtyry mladší hu-

ma smáli nechápající, co pan Březnovský patrně míní a jenom při svém povolání jako rakavičkář nepováděl to tak, jako by to snad přednesl některý advokát.

Před rokem 1848 platili v zemích českých s dovolením vlády, vrchností a obcí usedlí židé jisté zvláštní daně a dávky. To jest faktum, to se Hcl může. Různými nejvyššími výnosy roku 1848 byly před tím stávající různé poměry a povinnosti zastaveny a zrušeny s výhradou, že později ustavené zákonodárné sbory a vláda poměry tyto nové upraví. To jest také faktum. Těmito zrušenými poměry a povinnostmi, jež měly být později nově upraveny, aby zrušením jejich žádné straně škoda nevzešla, byly především robota a rozmanité platy a dávky, z nichž mnoho bylo brzy po r. 1848 urovnáno a mnoho bylo k pozdějšímu urovnání odkázáno. To jest další faktum. A mezi těmi poměry a povinnostmi, jež byly k pozdějšímu urovnání odkázány, jak nejvyššími výnosy r. 1848 bylo vyhrazeno, a kterážto poměry a povinnosti doposud na řadu a urovnání nepřišly, jsou také r. 1848 zrušené různé tehdejší dávky, daně a povinnosti židů, o nichž se od r. 1848 dodnes následkem jiných starostí nemluvílo, ale o jejichž náhradě a novém upravení dle nejvyšších výnosů r. 1848 učiněných může vláda každou chvíli jednati a smějí mají o nich právo debatou zahájit. To jest faktum. Upravení těchto dosud neurovnaných záležitostí bylo nejvyššími výnosy a nařízením odkázáno na vhodnou dobu pozdější a proto, když se o tom poslanec Březnovský na sněmu zcela rozumně zmínil, nemusel to být žádnému poslanci docela nic k smíchu, leda, jest-li se chce honositi vlastní svou neznalostí poměrů. Tolik jsme měli za potřebné z platných zákonů a nařízení o stávajících těchto veřejných faktech, o nichž jako o veřejných záležitostech má právo každý v mezích zákona veřejně psáti a mluvit, k mínění pana poslance Březnovského, který mu vedle toho zjednal imunitu, podotknouti.

Obrana.

Jazykové hranice a německví v Čechách. Pod tímto záhlavím papouškuje velený „Čas“ po Dru J. Zemmrichovi, že po válkách husitských „následuje dvousetletá perioda očišťování Čech od německví. Bitvou na Bílé Hoře vzniká obrát“. Nedivíme se pranic, že se „Času“ tyto „objevy“ zamlouvají. Takový časopis, který musí choditi pro dějepisné rozmyšlky až do Vídně k Macharovi, ovšem bere i humoristické nápady zcela vážně. Kdyby aspoň prostomyslní obstaravatelé „Času“ četli, co o germanisaci v Čechách psali a píšeli vlastní jejich evangeličtí stoupenci, snad by si aspoň trochu ostudy ušetřili. Inu, bujnou fantasií se lehčeji a rychleji historie sestavuje než pracným studiem; a proto ať žije každý vybájený nesmysl! Nestranný historik ví tolik, že pronikavá očista od germanisace se prováděla již za Karla IV. Dr. Josef Kalousek, oceniv národnostní snahy Karla IV., dodává: „Kdyby nebylo té předešlé nenáhlé proměny, byl by musil být Zizka divotvorem, aby z tisíců a tisíců německých měšťanů ruky obrátem nadělal Čechů“. Právě, že k očistě stačil „útěk několika málo německých rodin“. (Dr. Josef Kalousek: Karel IV., 206).

Ferd. Tadra píše, že Němci v Čechách za Karla IV. se učili češtině a úřední listiny počali psísovati česky. Uvádí zajímavé doklady, jak se v době Karlově a Václavově města dříve německá rychle počesťovala. Sama Praha dříve německá četla v té době přes dvě třetiny českého obyvatelstva. (Srv. „Kulturní styky Čech s cizinou, 335—339).

Český jazyk se tehdy těšil největší vážnosti i v daleké cizině; kurfiřtům německým Karel nařídil, aby dali učiti své syny češtině; též „v Čechách kdo chce obývati, aby děti své k české řeči drželi; proto se jim nad to jiných řečí uměti nebránil“. (Tomek: Dějepis Prahy II., 516).

Války husitské očišťovaly českou zemi spíše od českých katolíků než od Němců. Celá řada českých měst byla husity vyvrácena: na Moravě též schytána krvavá lázeň tisícům a tisícům Čechův, ale Jihlava, Znojmo a jiné bašty moravského Německva přetrvaly bouři bez národnostní pohromy. Celé houfy loupežné zbroje z Německa přibírali Táboři do svých řad, aby jim pomohla vražditi české katolíky a kališníky.

Po válce pak Čechové hned zase přijímali do měst Němce tak znamenitým počtem, že v nedlouhém čase byl v mnohých městech živel český německými přistěhoválci utiskován. Mnoho po husitské vojně bylo v Praze Němců plno. Winter píše: „V husitské době obchod měl v rukou žid, a potom rozdělil se žid s Němcem“. A židé si i tenkrát vůbec vedli po německu. (Kulturní obraz českých měst I., 142, 143, 164 5). Tedy ta národní očista již tenkrát byla málo stkvělá.

Když se dralo do Čech protestantství, to bylo teprv pádným nadělením pro českou národnost! Mikuláš Dačický roku 1546 píše: „Mnoho Němcův v Čechách na úřady vsazeno vědu; a ti přirozené Čechy, jak mohli, sužovali“. Jinde poznamenal: „Do Čech ledajaký poběhlý, nuzný cizozemec se dostanouce a přiběhna od polu nahý, ať má hned v Čechách ouřad, plat, a ať vládne, rozkazuje a zbohatne. Medle, ví-li kdo Čecha aby se mu toho v Němcích dostalo?“ (Dačický—Rezek: Paměti I., 75. II., 124). Dačický si nevzpomněl, že za Karla IV. měli přirození Čechové v Německu mnoho významných úřadů; nyní byly ovšem doby jiné.

Kam vkročil německý praedikant, tam v patách se roztahovala germanisace. Statisticky jest určité dokázáno, že právě na lutherských panstvích živel český rychle mizel a že i původní jména dřívě českých obcí rychle byla poněmčována. Za to na panstvích katolických jak za husitství tak za protestantství český živel zůstal ve ořvesen. (Srv. P. Svoboda: Studium našeho dějepisn 45—48). Německý historik Wolkan velebí tu okolnost, že protestantství dopomáhalo Němcům v Čechách k nadvládě. Nemohlo být jinak, poněvadž českým protestantům bylo vlastenectví věcí zcela vedlejší.

Denis píše k tehdejšímu poměru: „Zpovídá mládež tvář se, jakoby mluvila jen německy, nechce odpovídati česky, zakládá společnosti, ve kterých zakázáno jest promluvití slovkem českým, v hospodách a při tanci německy dotazuje se přítomných“. (Konec srv., 634).

Po vydání majestátu v Praze i jinde kostel za kostelem vydáván německým predikantům, aby zde kázání a obřady v jazyce německém vykonávali.

A věru žalno mluvit, jak se národnostních prospěchů dbalo, když stavové protestantští po defenestraci místodržících s. m. i začali naši vlast spravovati.

Domácí český lid byl hanebně vysáván, aby německí dobrodruzi mohli pohodlně v Praze hýřiti. Denis píše: „Znamením doby jest, že hlavní původce odboje roku 1618 sotva zná jazyk český“. (Konec srv. 633).

Píše-li „Čas“, že bitvou na Bílé Hoře začal obrát, tož to potvrzujeme; stal se obrát vlastně od horšího lepšímu. Co dříve germanisace všude roztahovala svá tenata po Bílé Hoře za celých 50 let sotva šest farností bylo poněmčeno. V obnoveném zřízení zemském r. 1627 ovšem byl úředně jazyk německý prohlášen za rovnoprávný s češtinou; ale před tím úřadovali ve skutečnosti v Čechách lidé, kteří sotva jedno slovo české znali. Nebylo velikým neštěstím, že plno germanisujících lutheránů bylo z Čech po bitvě vypovězeno. Katolická šlechta zde setrvala dále a zachovala své statky české národnosti. Zároveň nutno odmítnouti jako nedokázanou báchorku tvrzení o houfném zalidňování Čech osadníky německými. Také na to není nikde dokladů, poněvadž okolní země zajisté válkou třicetiletou byly zpustošeny a z pola vylištěny též.

Jestliže vítězný Ferdinand poněkud bývalá práva koruny české zkrátit, zkracovali je daleko hůře sami stavové před bitvou bělohorskou. Klidili pak jen to, co sami zaseli. Myslíme, že by se „Čas“ na neuvědomělost a trpělivost svých čtenářů přece jen tolik spolehati neměl; domníváme se totiž, že přece aspoň někteří realisté jsou chytřejší a soudnější než čtenáři „Červánků“.

„Hradec proti Praze.“ Každý obyčejný raději mete před cizími dveřmi než li před svými a této slabosti podléhá i nad jiné vynášeji se pražský Čas. Nedávno vzal si z dopisu pražského dopisovatele do Českého Východu o poměrech pražských katolíků záminku, dovozovati napjetí mezi Hradcem a Prahou. Z tohoto mylného stanoviska byl vyveden opravou, kterou mu ndp. biskup zaslal a kterou Čas uveřejnil č. 209 v tomto znění:

„Není pravda, že se stávám autokratickým politickým vůdcem, ale pravda jest, že katolickopolitické věci v diecési královéhradecké vede diecéšní politické družstvo dle stanov svých zcela svobodně. Není pravda, že neznám ohledu ani na své spolubratry, ale pravda jest, že si spolubratři proti mému náhledu odhlasovali stavbu Adalbertina a že zástupci všech českých a smíšených vikariátů odhlasovali celý řád katolického jezdu. Není pravda, že zejména biskup Brynych pracuje, aby život klerikální vybavil z vlivu hlavního města, ale naopak, pravda jest, že vlivem mým má se jednati na sjezdě o sjednocení všech katolických stran v Čechách. Není pravda, že dnes již v klerikálním táboře zřejmě stojí Hradec proti Praze, ale pravda jest, že „Hradec“ dnes stojí o sjednocení s Prahou. Biskupský ordinariát královéhradecký dne 29. července 1902. Edvard Jan Nep. Brynych, biskup královéhradecký.“

Při této nehodě Času vyjadřujeme svůj podiv nad tím, že považuje Čas projev Českého Východu za projev Hradce. Český Východ vychází přece ve Chrudimi a jest majetkem jed-

notlivce, jenž nemůže a také jistě nechce za Hradec mluvit. Nenapadá nás v Hradci vůbec stojiť se k nějaké rozluce, nýbrž toužíme po jednotě a svornosti katolických frakcí v Praze. Neběží o navazování styků s Prahou, protože nebyly nikdy přetřhány, nýbrž běží o odstranění neshod v programu a v taktice katolické české strany vůbec. Hradecký sjezd poskytne zajisté všem lidem dobré vůle dosti příležitosti ku zahájení smířovací akce, která se povede i bez různých dohazovačů, kteří se samovolně ku zprostředkování nabízejí. Hradec půjde i na dále s Prahou!

Politický přehled.

Na zem. sněmu království Českého dne 24. července zase jednou zastali se čeští poslanci českého státního práva, když se strany něm. na ně bylo útočeno. Dne 26. července vyřízena kapitola „Zemědělství“, „Účely zdravotní a humanitní“ a „Školství“. Den na to projednány zbývající kapitoly rozpočtové: Živnostnictvo, účely umělecké, bezpečnostní, vojenské, veřejné stavby, penzijní etát, dluhy zemské a j.; tím řádný rozpočet na rok 1902 schválen. V jednání o kapitole „Účely umělecké“ při položce 350.000 K na postavení velkolepé umělecké sochy sv. Václava na Václavském náměstí v Praze došlo k napjetí, ježto Němci s položkou tou nesouhlasili. Ve schůzi dne 29. července vyřízena ve 2. i 3. čtení předloha o úpravě českých řek. K úhradě nákladu na regulaci v době 1904 až 1912 poskytne se z prostředků zemských úhrnný obnos 25.000.000 K, státní příspěvek 35.000.000 K a ze státního fondu melioračního příspěvek 3.000.000 K.

Dolnorakouský sněm 24. července schválil návrhy zem. výboru ve příčině propůjčení premij, starobních důchodů a důchodových předběžných vkladů pro zasloužilé zemědělské služebníky. Na též sněmu 26. června přijat opětně návrh posl. Kolíska, aby němčina uzákoněna byla jakožto jediný vyučovací jazyk na všech obec. a měšťanských školách dolnorakouských. Dřívějšímu stejnému usnesení odepřeno nejvyšší schválení.

Štyrský sněm 26. července uzavřen, když nedocílila o zemské volební opravě mezi stranami žádná dohoda.

V poslední schůzi dalmatského sněmu schválena většinou státoprávní adresa, v níž mimo hospodářské požadavky vyslovuje se přání, aby charvatština stala se vnitřní řečí úřední a aby všechny země, obývané Charvaty, sloučeny byly ve zvláštní státoprávní skupinu.

Dle zpráv ruských listů rozšířena jest stávka zemědělského dělnictva v Haliči na 200 obcí; počet stávkujících jest na 100.000. Selské toto hnutí nemá toliko ráz hospodářsko sociální, ale i národně politický. Stávka namířena jest proti polským statkářům, kteří hrají v Haliči vynikající roli národně-politickou.

Městská rada v Tridentu ze vzdoru se usnesla, že město nebude dále platiti zemské daně.

Dne 25. července zahájeny v Říu u císaře opětně společné porady obou ministerských předsedů o vyrovnání rakousko-uherském.

Min. předseda francouzský Combes je už na ústupu; vydal okružník, kterým doporučuje prefektům, aby taková sídla řeholní nezavírali, která mají ráz nemocnic, nebo jsou dobročinnými ústavu, jako sirotčince, útulky pro starce atd.; nemají se též zavírat ony veřejné školy klášterní, které vysloví ochotu, že do 6 let se změní ve školy světské. Přes to demonstrace jsou stále hlučnější, ježto nyní radikálové a strana socialistická pro vládu pořádají protidemonstrace. Už i mnozí liberálové poznávají, že Combes zákazem svým chybil. Má se svolati kongres přátel svobody náboženské ve Francii, aby hlasováním lidu francouzského se zjistilo, přije-li si Francie, aby opatření vládní proti klášterům a školám dále se prováděla čili nic.

Na ostrově Haity v souostroví Vel. Antill zuří občanská válka.

Z činnosti katol. spolků.

Z Časlavi. V neděli dne 13. července spolek náš „Práce“ důstojnou způsobil oslavil 25. jubileum papežské sv. Otce Lva XIII. Dopolodne o 10 h. měl dp. Ladislav Kalina — dlouholetý duchovní rádce spolku — slavnostní kázání, po němž zpívanou měli sv. s četnou asistencí měl místní děkan vldp. Josef Foltá — protektor slavnosti. Odpoledne ve 4 hodiny byla přednáška. Předseda spolku p. Musil případnými slovy zahájil schůzi. Na to ujal se slova vdp. dr. Gustav Domabyl, profesor bohosloví z Hradce Král. Ve vřelém, důkladně zpracované řeči, více než hodinu trávající nastínil životopis a působení sociální velkého papeže Lva XIII. Neutuchající potlesk shromážděného posluchačstva byl zajištěn nejlepším odměnou slovněmu p. řečníkovi za poutavou přednášku. Večer sehrány zdařile v jednoaktovky, před nimiž krásnou básně „papež dělníků“ přednesl člen spolku p. Tomášek. Po divadle rozproudila se volná zábava. Slavnost naše, již z nepřátelských stran předpovídáno fiasko, vydatila se nad očekávání a utužila zajisté lásku k církvi a k její nejvyšší hlavě.

Zprávy místní a z kraje.

Zájem o katolice. ý sjezd v Hradci Králové. Jak bylo lze předvídati, účasti již protestantské listy na katolický sjezd bradecký. Taková jest ta snázlivost našich rostomilých krajanů evangelického vyznání! Pro sebe vyžadují protestantské plnou náboženskou svobodu, naprostou státní ochranu, vyhánění evobodomyslným tiskem, ale sami jsou vůči jinověrcům plni nesnášlivosti a jízlivé zloby. Nový důkaz o této zlobě podal Čas, jenž překrucuje pastýřský list odp. biskupa královéhradeckého, zvoucího diecéasany ku sjezdu. Počestný orgán českých evangeliků prohlašuje sjezd za politický projev, ačkoliv výslovně v provolání se politika z jednání sjezdového vylučuje. Ovšem Čas chce štvát, proto si musil k tomu přičinu vyhláti. Doufáme, že katolíci čeští nedají se znáhlivovati hrstkou nerodných jednotlivců a účastní se sjezdu bradeckého na důkaz své uvědomělosti a charakternosti. Nechtě nepřítelů naši vědí, že katolíci v Čechách nemají mlti vrchnopanské dovolení jinověrců ku svému životu.

Požár. 29. t. m. mezi 11. a 12. hod. v noci vypukl oheň v továrně Aloise Hugona Lhoty v Hradci Králové. Zničen surový materiál v dílnách venkovských a části již hotové práce. Vznik požáru dosud není vyšetřen. Jelikož hlavní budova byla nechráněna, ve výrobě a expedici se pokračuje dále.

Smrt v povolání. V noci z 24. na 25. července po 12. hodině zemřel náhle p. Josef Šneider, ponocný, jenž svou obtížnou službu po 16 let věrně a svědomitě vykonával. Praskla mu na noze hlavní tepna a než přišel lékař, dokonal; vykřvácel.

Sjezd kolegů z gymnasia Hradeckého z r. 1892 bude se konati dne 15., 16. a 17. srpna t. r. Přihlášky u Jos. Hladkého, kaplana v Německé Bělé.

Koncessi k vyučování dámských stříhů a šití šatů obdržel od vys. c. k. místodržitelství pan Josef Huňáček, majitel modního závodu pro dámy v Hradci Králové, na velkém náměstí v domě „U zlatého beránka“, v němž nalézá se Záložní úvěrní ústav.

Úmrtí. Paní Barbora Rödlova, měšťanka Královéhradecká a vdova po mistru krejčovském, zemřela v pondělí dne 28. července 1902 v 86. roce věku svého. Pohřeb konalse ve středu 30. července t. r. na hřbitov Ponchovský.

K našemu sjezdu. Těší nás, že připravovaný sjezd se těší již nyní čilemu zájmu; přípravný komitét však zároveň prosí o strpení, jestliže dotazníky o ubytování nelze obratem zodpovědět, poněvadž musel předcházeti vždy krátká úrada. [Vyhoveno bude vždy dotazům všem. Zdať Bůh!]

Príspevky na Sanatorium v Janových Lázních. Důstojné duchovenstvo vikariátu Dolnokrálovického 258 K a vikariátu Opocenského 225 K, jako první splátky, k níž přispěli po 20 K pp.: kan. Novák, vikář Uhlíř, děkan Jelínek, farář Vojnar; po 10 K farář Ot. farář Erlebach; po 5 K děkani: Hanousek, Řebák, Domažinský, Erychleb; faráci: Flešar, Hroneš, Kovář; po 4 K faráci: Weber a Pospíšil; po 2 K katecheti: Světlecký a Vaníček; kaplani: Moravec, Scheitz, Dokonal, Smetana, Stanislav, Adamec, Hendrych, Honc, Dostál, Novotný, Barvít, Hrubant, Bobek, Kante a Kyselo; P. Václav Šafránek, farář v Pertolticích 24 K, dpp. konkurenti farní a katechetičtí 14 K 80 h; důstojné duchovenstvo vikariátu Jičinského 110 K, k čemuž přispěli pp.: vikář Sehnal 20 K, kaplan Plichta 5 K, Dittich, děkan, 10 K, Gabriel 5 K, Baborovský 2 K, Weis 2 K, Říha 10 K, Dobnák 3 K, Beněš 2 K, Hulek 10 K, Balcar 10 K, Salický 2 K, Burkhart 2 K, Mrštík 4 K, Vaníček 5 K, Schrötter 1 K, Hoke 2 K, Vaněk 5 K, Groh 3 K, Brož 5 K, Malý 2 K. — Vroucí dík vzdává a o další příspěvky prosí biak. Konsistorium v Hradci Králové.

Zprávy školské. Výroční zpráva c. k. v y. š. gymnasia v Hradci Králové, za školní rok 1901-2 obsahuje prof. V. Vlčka dodatek k mineralogii v V. tř., prof. dr. Brtnického katalog bibliotcky prof. a školní zprávy. Na ústavě vyučovalo celkem 24 učitelských sil. Přijmy škol. roku činily K 1367.45, knihovna profesorská má 2940 děl, žákovská 3002. Počet žáků koncem školního roku 304, z nichž 293 katolíků, 13 evangeliků a 7 židů. Stipendistů bylo 21 s obnosem 3954 K. — Dle výroční zprávy působilo na c. k. vyšší reálce v Hradci Králové ve školním roce 1901-2 31 sil uč. Všech žáků bylo 390, katolíků 356, evangeliků 24, židů 9 a 1 náboženský státém neuznaného. Stipendistů 15 s obnosem 1434 K. Fond pro podporování chudých žáků přijal 6093 K 13 h, vydal 1141 K 99 h. — Výroční zpráva vyšší obchodní školy v Hradci Králové za šk. rok 1901-2 obsahuje úvahu prof. JUDr. Fr. Zachovalu „O náhradě škody za ztrátu, úbytek neb poškození zboží při dopravě železniční“ a škol. zprávy. Sbor učitelův čítá celkem 14 sil. Knihovna učitelská má 1501 děl, žákovská 703. Spolek pro podporu chudých žáků obch. školy přijal K 2814.27, vydal 1185.09 K. Koncem škol. roku bylo 152 žáků, z nichž 141 katolíků, 9 evangeliků a 2 židé. Na ústavě je též pokračovací škola kupecká a z třídních, poslední a 27 žáků. Jednorodná dívčí kurs obchodní navštěvovalo 22 posluchaček. — C. k. oborná škola sochařská a kamenická v Hoficích obsahuje: 1. Denní školu s odděleními pro sochaře a kameníky, 1.) mistrovské kursy pro kameníky, 2.) veřejnou kreslírnu pro mistry a pomocníky, 3.) veřejnou kreslírnu pro paní a dívky a 4.) kreslírny a modelářský kurs pro žáky měst. škol. Učitelů působilo na ústavě 20. Rádných žáků i s návštěvníky kursu bylo ku konci roku 190.

Z Dobřenic. Při volbě obecního představenstva v Dobřenicích zvolen 23. t. m. 9 hlasy z 10 p. František Padour, c. k. poštmistr, za představeného, p. Antonín Holub za í. a p. Jan Mědlo za II. radního.

Z Chlumu. Výkonný výbor sdružených spolků okresu Královéhradeckého, Nechanického, Hořického a Jaroměřského konal v neděli 27. července závěrečný

schůzi v restauraci u Rozhledny. Předseda výkonného výboru p. správce Kadeřka uvítal ehromáždění a přikročeno k uzavírací účtů; na všechny přítomné učinila uzavírka dobrý dojem, neboť čistý výnos vykazuje 1360 K 53 h. Účty byly jednoblaasné schváleny a obnos 1360 K 53 h byl již pokladnicem p. Morávkem účel svému, fondu nadaos Václava Škvrny z Čistěna, odevzdán. Po schválení účtů vsadal předseda vřelými slovy srdečné díky všem, kteří o sjezd jakýchkoliv zásluh sobě získali, zvláště vzpomněl a vyslovil díky panu Karlu Weinrichovi, velkostatkáři v Nedvědicích, pp. poslancům Jaroslavi a Srdínkovi, předsedovi nábožného odboru správci p. Varmušovi, pokladníkům p. Morávkovi a p. Kratochvílvi, dále jednateři sjezdu učitelé p. Andrlvi a všem et. hospodyňkám, které o vzorné vedení buffetu pečovaly. Tím schůze skončena a památce V. Škvrny provoláno „sláva“.

Velká manifestační pouť na oslavu sv. Otce konala se dne 20. července do poutního chrámu Páně Homoleckého ve farnosti Čaclavské. Pouti účastnila se procesí: z Častolovic, Kostelce nad Orlicí (s hubbou), z Rychnova, Vamberka, Potštýna (s hubbou), ze Sopotnice (s hubbou), z Chlen, Skoronice a Brandýsa nad Orlicí. Z Ústí nad Orlicí účastnili se pouti v hojném počtu členové katolické Jednoty. Všechni účastníci čítalo se na 5000, z veliké části mužů; kázání měli známí proslavení kazatelé: Ve chrámu Páně vldp. děkan Kaška z Kostelce nad Orlicí a na prostranství před chrámem dp. katecheta Jan Černý z Hradce Králové. V době naší, kdy konají se schůze a sjezdy s tendencí přímo protikatolickou, byla tato pouť slavným vyznáním víry, byla důkazem, že dosti jest ještě těch, kteří za víru svou se nestydí. Ano dosti nás jest na venkově i ve městech; jen více sebevědomí jest třeba! Takové pouti, jako byla tato Homolecká, měly by býti častější.

Včelařská jednota v Jaroměři pořádá v neděli 3. srpna 1902. o půl 3. hod. odpolední v hostinci p. Fr. Hoška ve Velichovské valnou schůzi s přednáškou p. Karla Pazourka, koč. učitele včelařství, o medu, jeho uchování a využití, pak včelka včelář na sklonku léta. Přispěvek členské stanoven jest na 40 h ročně. Předplatné na časopis „Český včelař“ a „Moravská včela“ obnáší pro členy ročně 2 K. Hosté jsou vítáni.

Z Krouné v Shutě. Mohutný přívál dešťový v noci 27. t. m. spěsobil zde nebyvalou, zblouznou povodeň. Potok tekoucí u silnice vsednul svou hladinu do výše půl třeteho metru, poškodil mosty a bráze, zpusťobil zahrady, odnesl celou jednu zeď a vnikal i do stavení. Škody v této chudé pohorské vsi jsou obrovské; obnovení zbořených staveb sotva bez pomoci státu bude možným. Bohužel ona katastrofa si vyžádala za obě i lidský život. Když podvalitel zdejších hasičů p. Pešek zachraňoval silniční most, střítil se do vln a utonul. Dva mladíci byli při záchranné práci těžce zraněni a s tíží svůj život dravým vlnám vyvráli.

Z Ronova. (Stavba opatrovny.) Slavné obecní zastupitelstvo usneslo se v r. 1898 oslavit památku 50letého jubilea J. V. císaře a krále Františka Josefa I. vystavením opatrovny pro dobro a blaho dětí i rodičů. Podána žádost ke trůnu panovníka a s nejvyššího místa došlo milostivé svolení, aby budova ta nesla název: „Opatrovna na památku 50letého jubilea Jeho císa. a krále. apošt. Veličenstva Františka Josefa I.“ Hlavní zásluhu o zřízení má obecní zastupitelstvo a zvláště veleobětavý a horlivý starosta města p. Jos. Brudr, který ani čas, ani námahy a cert se nelekaje o neukutečnění se zaslazoval. Slavné c. k. místodržitelství v Praze k osobní žádosti městské rady povolilo 20.0 K jakožto příspěvek na zřízení a mimo to jest ochotno po každoročním předložení účtů, opatrovny se týkajících, veškeré nedostatky ku zvláštní žádosti obce prostřednictvím nadačního velkostatkáře zdejšího hradi. Paní Anna Sedláčková, choť stavitele v Praze, věnovala rodnému městu svému 12.000 K na nadaci ku vydržování opatrovny, bude-li vydržování svěřeno kongregaci školských sester z mateřnice Horažďovického, kteréžto velevlítné podmínce s největší ochotou vyhověno. Bývalý farář zdejší vdp. děkan a konsistoriální rada Fr. Vacek, nyní na odpocínku v Čes. Budějovicích, při odchodu svém z Ronova věnoval na vydržování 2.000 K a na zařízení slavné za 7 měsíců, jež zatímtožni fideleté choru p. Em. Culkovi byl vyplácel, kterýžto obnos 291 K 66 h v poslední době p. Em. Culkovi vyplacen patronátním úřadem a od tohoto starostovi města odevzdán. Občanská záložna v Ronově věnovala 1000 K, obec sama na zařízení až dosud dala 1000 K a uvolila se ročně na vydržování 200 K přispívat. Jakožto výtěsek ze zábavy, pořádané spolu s Občanskou besedou, věnovala městská rada 100 K. Nynější vdp. farář a bisk. notář p. Fr. Hlavěš při instalaci své věnoval 500 K, fidelet školní pan Fr. Škodědopole 100 K, dp. K. Neuhil, farář v Kostelci, při odchodu svém z Ronova 50 K, p. Václav Havelka, nájemce velkostatku, 200 K a veškeré povozy na 40.000 cíhel. Mimo to zdarma věnovali povozy na kámen obcí darovaný pánové: Josef Brudr, J. Kořínek, J. Novák, Jos. Hudík, Jan Vávra, Jos. Havelka, Jan Škokan a paní A. Kávrová. Majitel vápenných pecí v Závratici věnoval vápno v levnější ceně a dovoz. Práce zednická a tesářská zadána p. Emilu Šellovi, staviteli ze Žlebo, ostatní práce povede obec ve vlastní režii, zadavši je výhradně řemeslníkům domcím. Se stavbou počato minulý pondělí a dá-li Bůh, bude budoucím rokem krásná nová budova školní zdobiti ulici zámeckou, v níž útluku a vzdělání počátečního bude se dostávatí dítkám nejmenším. Bez starosti budou pak moci rodičové odevzdati miláčky své bedlivým rukám v opatrovně. Vroucí díky buděs tímto vsádný všem opečetným dárcům a přispívacím nového ústavu!

Úrav. V noci na 30. července jel vlakem od Kostelce ku Hradci Králové, bradů u dráhy severozápadní. Na cestě nešťastnou náhodou sklonil, při čemž mu byla levá ruka přejeta. Ubožák byl přenesen do zdejší okresní nemocnice.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

Les dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodejí novin p. M. Vlčka na Příkopské.

Jubiläum. J. Ex. ndp. biskup Českobudějovický dr. Martin Říha slavil v neděli 27. července památku 40letého kněství. Kdž vzorného velepastýře Prosfeteinost ještě dlouho jeho úřadu zachová!

Eucharistický zámrak před 20.000 svědky. „Přehled Katolickí“ v č. 18. píše o svlátním sjevu tímto slovy: Z daleké osady na ostrově Réunion v Tichém oceáně dochází potěšující zvešt o zámraku, jehož svědkem bylo několik tisíc lidí. V městěku téhož jména přes opposici městské rady, která podala demisi s mairem v čele, přes jítění katolického obyvatelstva státní vláda vypudila z městských škol kněse a řeholnice. Ale Prosfeteinost připravila zbožnému lidu nezvyklou důtku a posilnění u víře. V kostele sv. Ondřeje konala se v neděli za času karnevalu pobožnost a výstavou nejv. svátosti v monstranci. Farář, ctěný lidem jako světec, P. Lacombe, spatřil při mši sv. za obětování za melchisedechem viditelnou lidskou tvář. Po celou mši sv. byla postava viditelná; P. Lacombe měl za to, že je to halucinace. Aby se přesvědčil, odešel do sakristie a našel ministrantů, aby se šli podívat, zda monstrance stojí rovně. Ministranti se vrátili vzrušení volajíce, že vidí v monstranci lidskou tvář. Farář přikázal jim mlčeti, chtěje dokázati skutek jinými osobami, ale již zbožní lidé naplňující svatyni přiběhli do sakristie, ohlašující zámraký zjev, který spatřili svými očima. Téžko bylo již popírati a připomíněti halucinaci. Zpráva o tomto zámraku letem bleasu se roznesla po městě. Davy hrnou se do kostela, plnice pseabyterium; telegramy přivádějí do Réunion téměř veškeré obyvatelstvo hlavního města ostrova St. Denis, jakož i jiných měst a vsí. Každý na kolenou blíž se k oltáři a zastavuje se před monstranci a každý vidí totáž. Přijíždějí redaktoři denníku ze St. Denis a vidí zámrak jako jiní. Netoliko vidí, ale popisují zámrak, uvádějí jeho podrobnosti, obypují chválou P. Lacombe přese svou radikálnost. Za denníky jsou nuceni potvrditi zámrak i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. ráno do večera. Po dobu neapř postava začala přibírat barvu slonové kosti, kdesťo dříve měla barvu lidského těla. Vidělo ji nejméně 20.000 lidí a všichni stvrzují výraz velmi sladký a plný smutku. Lid od té doby jest jako obrozen na duchu, vážnost církve i zednáři a lidé bez vyznání a mlkají jich počátečné pochybnosti a pomluvy. Co by pomohlo proti skutečnosti? Teprve po několika dnech městská léze v St. Denis se rozpomena a vydá rozkaz — mlčeti. Není možno popřiti skutečnosti, proto ji třeba uvěsti v zapomenutí. Réunion leží tak daleko od světa! A panuje mlčení, a nikdo v evropském tisku kromě katolických listů neuvádí fakta. Zjev trval od 10 hod. rá

esp. pohřební ústav, jenž převos mrtvolu byl svěřen, ani nepřistoupili a mrtvolu, aniž by farář na odpověď čekajícím byli odpověděli, převzeli. — Farní úřad v Mutařově, 23. července 1902.

Největší hotel na světě je Waldorf-Astoria hotel v New-Yorku, v němž bydlí denně v létě 1800, v zimě 2600 hostů. Má svůj poštovní úřad a dochází sem 6000 dopisů, 5000 návštěvenek a bez počtu telegramů denně; dopisy roznášejí stále dva boši. Hotel má 60 telefonů, dva lidé natahují 1200 pendlovek, všech služů je 1400. Má 80 kuchyní, 98 kuchářů a 300 kuchtičků. Denně přichází a odchází 400 hostů. Elektrické světlo vyrábí stroj o 3000 koňských silách pro 29.000 žárovek.

Žebrácké bursy. V Londýně, Paříži a Berlíně mají i žebráci své bursy. V Berlíně konají se bursy žbráků obyčejně v parcích, anebo na určitých místech za městem, v zimě v azylech a hospodách. V létě má žebrácká bursa svou „hansu“; žebráci dostávají vše, co chtějí a co potřebují. Hůře bývá v zimě. Na bursě prodávají i vyměňují se potraviny a oblek. Největší odbyt mají punčochy a boty; za punčochy se platí 20 h, za boty až i koruna; vsácné jsou též košile, za to jsou klobouky velmi laciné, které platí se sotva pěti halíři. Nejvyšších cen dosahují zimní kabáty, 4—5 korun. Od žbráků vybrané kusy šatstva kupují rádi majitelé putyk.

Obrana rolníků. Vykofistování jsouce na všech stranách, musíme se bránit! Vedle kartelů cukrovnického, kartelů olejářů, kartelů továren a umělců hnojiv a j. vyrostli k naší zhubě ještě kartel vápenných pecí, který nás diktováním cen za vápno a vápenné odpady chce zničit. V sebeochraně zakládáme svépomocné „Hospodářské družstvo pro výrobu vápna v Řeporyjích“, zapsané společenstvo s ručením omezeným, jehožto úkolem bude lacinou výrobou napomáhati svému členstvu. Podíl družstva obnáší 50 K a jest splatný 15. září polovinou a zbytek 15. října t. r. Zápisné na podíl 1 K musí se hned s přihláškou složit. Každý člen musí mít nejméně 1 podíl; družstvo bude ve svazu „ústřední jednoty českých hospodářských společenstev v kr. Českém.“ List přihlášovací a bližší vysvětlení zašle každý člen výboru, kancelář výboru v Řeporyjích, jakož i „Ústř. jednoty českých hospodářských společenstev v kr. Českém“ v Praze-Smíchově. Ustavující valná hromada konati se bude co nejdříve, a je proto záhodno, by přihlášky učinily se do 15. srpna t. r.

Živelní pohromy. Nad Kolínem n. R. a okolím snesla se 26. července bouřka s hroznou vichřicí a krupobitím. Vichřice, vlastně smrt, kacele komíny tovarů, bořila domy a stromy z kořene vyvracela. I do Londýna zalehl prudký orkán, kdež tribuny připravené ku korunovačním slavnostem všechny poškodil a mnohé z nich zvrátil.

Z Ústavu hrab. Pöttinga v Olomouci. Uzavřeným právě rokem školním ukončil Ústav hrab. Pöttinga sedmý rok svého trvání. Ze statistiky za uplynulý rok vyjímáme: Čtyři hlavní školy ústavní čítaly následující počet chovanců: 1.) škola literární 129, 2.) dvouletá obchodní 81, 3.) průmyslová čili pracovní 143, 4.) kuchářsko-hospodář. 57, večerní bezplatné kursy navštěvovalo 100 dívek, úhrnem 510. Z Moravy bylo chovanců 297, z Čech 106, ostatní z jiných zemí. 42% chovanců obdrželo vysvědčení I. třídy s vyznamenáním, 54% průslo proutě, 4% propadly. — V pensionátě ústavním bydlelo 170 chovanců, mimo ústav 240. — Dvouletá divlá obchodní škola při ústavě končí letos svůj třetí škol. rok a propuští do života veřejného své druhé absolventky. I. roč. čítal 46 chovanců, II. roč. 36. Ze všech absolventek již jen 13 hledá přiměřeného zaměstnání. Ředitelství doporučuje je všecky přízní krubů zaměstnavatelů. Ze všech 81 chov. školy obchodní bylo 59 z Moravy, 20 z Čech, 2 z Halic, až na 2 Polky byly vešměs národnosti české. Čtvrtina absolventek nereflektuje na nějaké místo a navštěvovala školu obchod. nikoliv jako školu odbornou, vybrá jako školu všeobecně vzdělávací, což dojísta lze jen všecky achvalovati.

Místo učitele pro zeměpis a dějepis obsadí se počátkem škol. roku 1902/3 při českém soukromém gymnasiu s právem veřejnosti v Místku na Moravě. Platy s tímto místem spojené jsou tytéž jako na ústavech státních. Pro nové síly povoluje se výhoda 300 K bytného nebo 100% přídavek ke složenému. Přihlášci-li se o místo ono kandidáti. polozkoušení, bude obsazeno učitelem zatímčím, s platem jako na školách státních. Nepřihlášci-li se vůbec zkoušené síly, bude místo obsazeno učitelem suplujícím, jemuž podle úmluvy poskytnuty budou zvláštní výhody. Žádosti budíž podány do 18. srpna výboru Ústřední Matice Školek v Praze, ve Spálené ulici č. 24.

Zákonem o dělnických bytech osvobozují se na 24 roky od domovní daně třídní, od daně činžovní a 5% daně z výnosu dočasně od daně osvobozených domů takové budovy, jež vystavěny na nezastavěné dosud půdě nebo na místě sbořených starých budov, jestliže byly vystavěny za tím účelem, aby se v nich poskytovaly laciné a zdravé byty dělníkům. Též výhody používají obytná stavení, vystavěna obcemi atd. a prodaná dělníkům nejméně na 16 ročních splátek. Za „dělníky“ pokládají se osoby zaměstnané při zemědělských neb průmyslových živnostech, nepřesahuje-li příjem jednotlivce 1200 kor., rodiny nejvýš čtyřčlenné 1800 kor. a rodiny pěti a vícečlenné 2400 kor. Ve městech, čítajících přes 50.000 obyvatelů se tento minimální roční příjem zvyšuje o jednu osminu. Zákon má platnost pro budovy, jež budou do 20 let vystavěny, ale jen v těch korunních zemích, které takové budovy osvobodí od zemských a jiných samosprávných přírůzků.

České kvašnice. Národní podnik, první česká droždárna v Litovli na Moravě, po čas svého trvání uvedla se českým spotřebitelům jako podnik solidní, vyrábějící za lacinou cenu kvašnice výborné jakosti, tak že dnes konkurovati může se všemi podniky toho druhu ve vlastech českých stávajícími a posud jen v rukou židovských společnicemi. První česká droždárna v Litovli, před třemi roky národu českému vrácené, uvedla se české veřejnosti, jako

první průkopník v boji národohospodářském proti nepřátelskému velkokapitálu, který ujatnuje český lid a jež vždy a všude snahy germanizační podporuje. Zaslouhuje proto podnik tento co nejširší podpory u nás.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 26. července 1902. 1 hl. pšenice K 14.00—16.10, žito K 12.30—12.90, ječmene, K 9.20—10.00, oves K 7.00—7.80, prosa K 9.00—10.00, vike K 9.50—11.80, hrachu K 19.00—23.50, čočky K 19.00—25.00, jable K 18.00, krup K 16.00—24.00, brambor K 4.00—4.60, jetelového semínka červeného K 18.00—24.00, jetelového semínka rus. K 00.00—00.00, máku K 50.00—00.00, lněného semene K 20.00—00.00, 100 kg. žit. otrub K 12.00, pšen. otrub K 12.00, 1 kg. másla K 1.92—2.08, 1 kg. sádla vepřového K 1.76—0.00, tvarohu K 0.32—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 9.00—00.00, jeden q cibule K 40.00—60.00, jedna kopa drobné zeleniny K 0.80—2.00, 1 kopa zelí 8.00—12.0 K, 1 pytel mrkve 0.80—1.20, 1 kopa salátu K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00.

(Zasláno.)

Cítím se tímto povinná poděkovati firmě „Petra Buška synové, umělecké řezbářství v Sychrově“, za skvělé a laciné provedení dvou nových oltářů: Srdce Pána Ježíše a Srdce Panny Marie a důkladnou správu hlavního oltáře sv. Jana Křtitele a dovoluji si všem veledušojným Pánům bratrům tuto vlasteneckou a solidní firmu jak pro levné tak i pro umělecké a skvělé provedení co nejvíceji doporučiti.

Z farního úřadu na Kunštátě,
dne 30. července 1902.

Karel Fink, farář.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro letní a podzimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledušojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísečný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv.-Janské náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecenstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též veškeré oprávkové práce se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledušojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodílného, lněného, vlněného, bavlněného a damask. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují.

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem poštou zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěží i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, beze vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Superfosfáty

animální a minerální
nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nenahraditelné k podzimní setbě,

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévký ledek, síran amoniatý, soli draselné, káin, speciální hnojivo pro stěbliny a okopaniny (kulovatiny).

Poštornskou sádku superfosfátovou ku vrch-
nímu hnojení jetelů a konservování chlévké mrvy, plení vápno

dožívají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu
sírovou a umělé hnojivo

A. SCHRAM

v Brnělavi-Poštorná
a v Láru-Rostkovic.

Ústřední píárna: PRAHA Jindřichská ul. 27.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podsín.

Jediný křesťanský modní závod v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Upné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samety Pevné ceny. Plyše.

Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, stavům a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za tovární ceny zboží
zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na
vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla
ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve
stokvostných kasetách, hodící se k vánočním
dárkům a j.

Výborné creamy ku holení **Saton** a
Schaving columbia na místo mýdla zasílám
rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jichžto výbornost jako odborník ručím, za-
sílám od 1 zl. 20 r. výše. Nehodící se
břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo
peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od
3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větších objednávkách poskytuji slevy.

Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přizeň ujišťuji, že
jedinou snáhou mojí jest, poctivě ku spokoje-
nosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonalé účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliškina tř. 1 n.

Velký výběr

slatých a stříbr-
skvostů, sateb-
dard, kapesních
i nástěn. hodin
v krás. provedení
doporučuje - - -

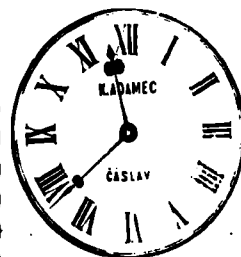
JAN - KALIS

hodinář a zlatník
v Rychnově n. K.
přisečný znalec
c. k. okr. soudu
Obrázkové
ceníky zašle.

Prodej ovoce

veřejnou offertní dražbou prováděti bude
10. srpna t. r. o 2. hodině odpolední ve
své píárně

správa velkostatku v Hoděčíně
(pošta Častolovice).

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Spolkové prapory, stuhy,
ozdobné výšivky dle před-
ložených výkresů, mešní
roucha, příkrovy, kostelní
prádlo a všechny v ten

odbor
náležejí-
cí před-
měty
levné a
přesné
zfoto-

vuje sirotčíne

Růžencová výroba
Praha I., Konviktská ul. 296.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Učně na truhlářství

z řádné rodiny přijme ihned

Em. Hlaváček,

majitel závodu truhlářského

v Hradci Králové, vedle Grand-Hotelu.

Za příčinou přesídlení -

prodávám

za snížené ceny

svou velkou zásobu veškerých druhů

klobouků

plstěných i vlněných pro pány, chlapce
a děti.

Slaměné klobouky

ve velkém výběru,

čepice a zimní obuv (papuče)

za ceny nákupní.

S veškerou účtou

Jos. Dvořáček,

kloboučník v Hradci Kr., pod podloubím.

Továrna na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

- nabízí -

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), víno sladké a víno šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme svlášt na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franke.

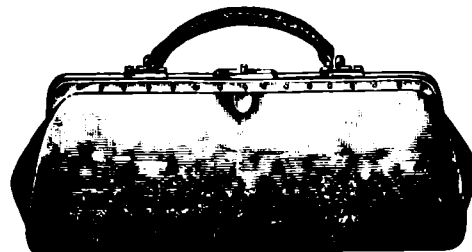
Víceletá záruka.

Největší sklad v Hradci Král.

Cestovní potřeby

vlastní výroby

tobolky, pouzdra na doutnky a navštivenky nabízí
nejlevněji jediný odborný závod toho druhu

F. Růžičky

v Hradci Králové

na Velké Podsíně v domě pana Janečka.

Objednávky a opravy se přesně a v době nej-
kratší ve vlastní dílně vyřizují.

Pp. továrníci a velkoobchodníci se upozorňují
na vlastní výrobu vzorkových kufrů.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej
levněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
umozulacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
sadou se již sváčené se stvrzením Jeho biskupské Mi
losti. Starý závod můj může se vykázat četnými povcal
nými případy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp luceren, lustrů, kaditeln
táčů na křest, svíců, pacifikálů, schránek na Největ
tější, patenek atd. co nejvíce.

LEVNÝ PRODEJ

za příčinou přesídlení.

Obrázky, zrcadla, rámečky, lišty, čínsy, sochy,
kříže a různé umělecké výrobky.

Veškeré druhy papíru, psací potřeby,
nejnovější dopisnice v obrovském výběru,
alba, kasetty dopis. papíru, modlitební
knížky atd. atd.

Závod umělecký a papíruický

JOS. KIESLICH,
v Hradci Králové.

Dílny pro chrámové práce a výrobu rámců.

J. F.

Langhans c. k. dvorní fotograf odporučuje ctěn.
P. T. obecnstvu svůj v Král. Hradci (v Adal
bertinu) nově zařízený závod fotografický.

— Jméno firmy ručí za nejlepší obsluhu. —

Navštivenky všech druhů
nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přemě dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 800 oltářů.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. velečist duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
pořádání franko se zasílají.

Adresa vždy doslovně úplná.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

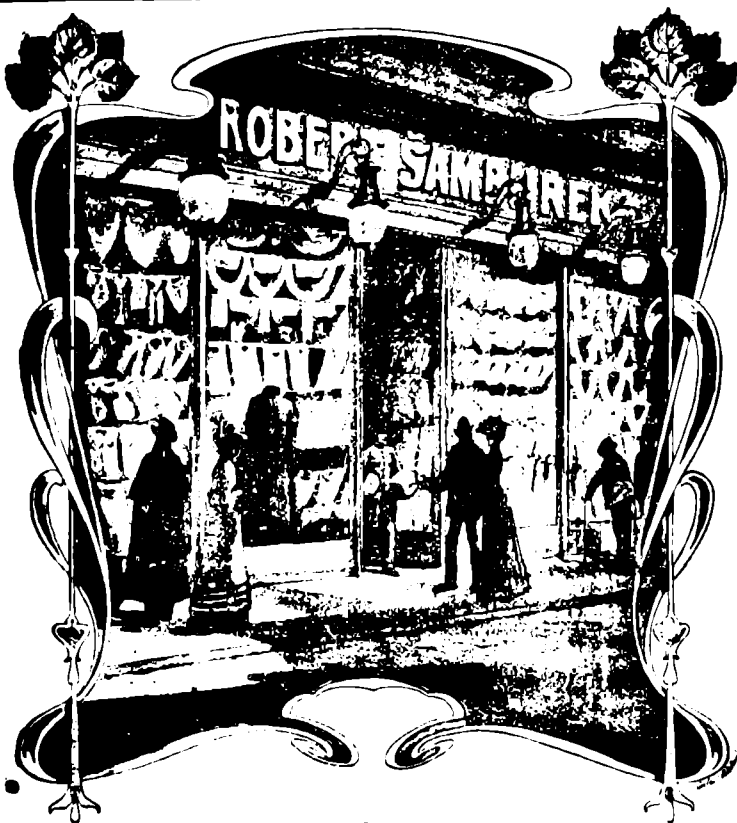
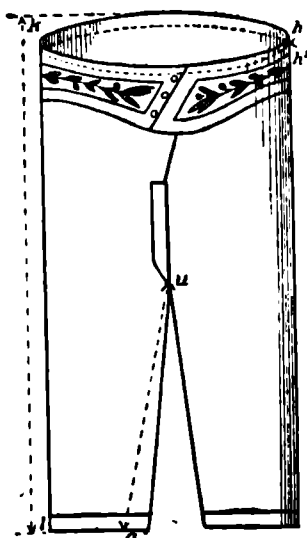
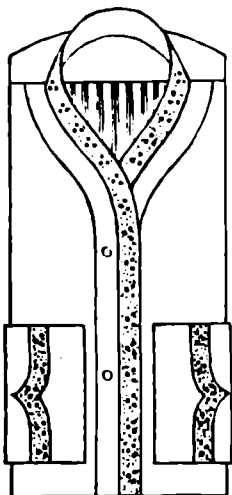
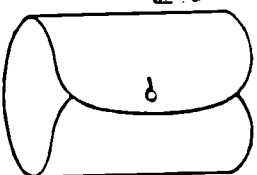
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

 Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přimo od č. u.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z raý i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

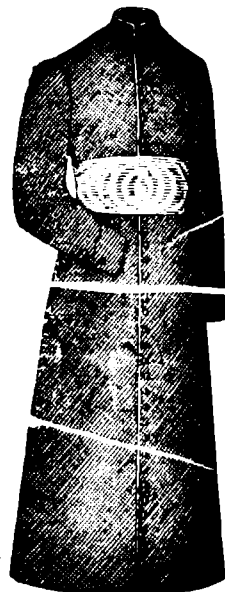
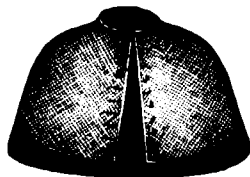
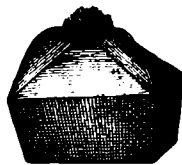
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

 Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Do Hradce Králové a okolí!

V této podepsané dovoluje si velectěnému obecnstvu sdělit, že stěhoval dne 1. srpna t. r.

svůj novou

dílnu truhlářskou a sklad nábytku

v Hradci Králové, v Palackého třídě č. 359., vedle Grand-Hotelu.

Máje dlouholeté zkušenosti, praktické i theoretické vzdělání a dobré pracovní síly k ruce, mohu každou zakázku v čase nejkratším provést. — Veškeré práce nábytkové, dýhované, též stavby portálů a práce kotelmi, kteréž budu prováděti přesné slohové.

Dále doporučuji svůj sklad nábytku své vlastní výroby, též nábytek z obyčejného dřeva.

Poroučeje se přáteli ct. obecnstva, alibují, že snahou mojí bude, každému co nejlépe a při cenách co možná nejlevnějších obsloužiti.

V této oddány

Em. Hlaváček,
majitel závodu truhlářského.

„SLAVIA“
vzájemně pojišťovací banka v Praze,
uzavřelá
pojištění na úmrtí a dožití, věna dítkám, penze a pojištění množné.
25letý muž zabezpečí za čtvrtletní pojistné Kč 6.42 pozůstalým kapitál Kč 1000.—, splatný hned po jeho úmrtí nebo při dožití 60. roku. Po pětiletém placení pojistné se zmenšuje o dividendu.
Nejvýhodnější podmínky. Všechni sít náleží členům — pojistníkům.
V posledních letech vyplaceno 10 proc. pojistného.
Výplacená dividendy 930.165.84 korun, rezervy a fondy 21.189.840.65 kor., desavadní výplaty 70.232.873.58 kor.
Vysvětlení a sazby ochotně zasílá
Generální ředitelstvo banky „Slavia“ v Praze, Havlíčkovo náměstí,
jakož i generální zastupitelstva:
v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

Rodičům, kteří syny své dávají na studium do Prahy, doporučujeme

Svatováclavský konvikt

pro studující středních škol
v Praze—II., Ječná ulice číslo 4.

Zaručuje se zde pečlivá mravní výchova, náhledání a přidržování k pilnému studiu. — Každý chovanec musí se úplně podrobiti kázni v konviktu zavedené. — Paedagogický dozor povede energický, v oboru paedagogiky zkušený duchovní, jemuž přiděleno bude několik asistentů (filosofů a techniků), kteří budou nad prospěchem a chováním se studujících stále bděti, s nimi látku učební opakovati a jim (zvláště slabším) v studiu pomáhati.

Studující se špatnou známkou z mravů se nepřijímají.

Rodičům podávány budou častěji správy o prospěchu a chování se jich synů. — O pohodlných místnostech, jakož i slušné stravě a naprosto čistotě mohou rodiče kdykoliv osobně se přesvědčiti.

Přihlášky přijímá: Správa Svatováclavského konviktu v Praze, v Ječné ulici č. 4. a Petr Kopal, kněž.-arcib. notář, Praha-Vyšehrad.

Veškeré dotazy se ochotně zodpovědí.

Josefa Soudila

závod řezbářský v Hradci Králové
Malé náměstí č. 116.

doporučuje se P. T. velectěnému obecnstvu ku zhotovení všech prací řezbářských, jako: Zarámování podobenek, obrasů a jiných v domácnosti potřebných věcí. Rovněž práce pro pány truhláře se levně a čistě pracují. — Zvláště pozorně díním velebné duchovenstvo a slavné správy škol na svoji výrobu řezaných křížů pro školy, kostely i domácnost.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Pozor!

Všechny ctěné pp. consumers a odběratele pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že výnosem ministerským se dne 19./6 t. r. veškeré kyseliny dřevné, které pod různým pojmenováním, jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému jako škodlivé uznány jsou.

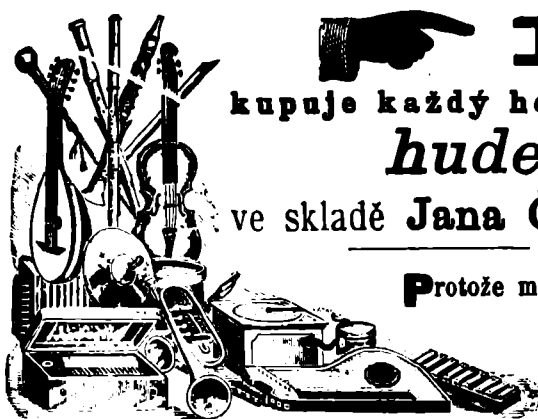
Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové
odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený, jemnou slivovici vlastní výroby, ovocná vína jako jablečné, borůvkové, rybízové, ovocný cognac, višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kompotů, jež na skladě máme od české akciové továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství kupují se dle dohodnutí.

PROČ

kupuje každý housle, struny jakož i veškeré
hudební nástroje

ve skladě **Jana Čermáka** v Hradci Králové č. 19
vedle o. k. loterie?

Protože má zboží **dobré a levně** prodává.

Též správy, zvláště houslí přijímá

a přesně vyřizuje.

OBNOVA

Číslo 32.

Předplatní na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku s k — h

V Hradci Králové, dne 8. srpna 1902.

Inserty se potilají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

S pravdou ven!

V jistém Kocourkově konali veřejnou schůzi, kdež se měla lidu „konečně jednou pověděti — pravda“. A proto tam jeden redaktor se skřipcem na nose mluvil o svobodomyšlnosti a jeden doktor o lidumilnosti. Jeho řeč se obzvláště líbila, když počal vykládati o katolické církvi, kterou prý dobře zná, jelikož v ní byl vychován. Byla z toho nejen veliká radost, ale i obdivuhodná svornost. Starý svobodomyšlník, jemuž přezdívkou říkají Bořivoj, div že se neobjímal s mladým Pherelesem. Starý Vodvářka, helvet, boží bojovník, jindy škarohlídský, usmíval se lbezně na mladého nějakého pána s dvouletým asi plnovousem, který právě dokončil bohoslovné studie ve Švejcářích a nádejným hlasatelem čistého slova Božího jest. Ano i Joska Vondráv byl v nadšení a dupali křičel „Tak jest“, „Výborné“, když pan doktor nějaký vtip na církev pustil a na to ponkázoval, že jest již čas, aby lid zbaven byl pout církve a těšil se ze svobody člověka důstojné. Ten Joska totiž ještě asi před rokem musel ze školní učebny s panem učitelem do kabinetu, kdež se krom jiných vyučovacích pomůcek nalézala jedna vychovávací, která má tu podivuhodnou moc, že, přivede-li ji pan učitel v blízké spojení s tělem žákovým, ihned i nejtvrdšího svobodomyšlníka k slzám pohne. Ale vychovávací tato pomůcka je ještě zbytek z paedagogiky církve katolické a svobody člověka nedůstojná, což divu, že Joska Vondráv jásal, dupal, křičel, když slyšel řeč pana doktora. Jásot však byl všeobecný, když pan doktor na konec zvolal: Naším heslem jest: S pravdou ven! „Ano, s pravdou ven!“ volalo všecko množství. — Ale když se utišili, blásl se o slovo jeden již starší člověk. Neznali ho, ale dovolili mu mluvit. Dovolával se svobodomyšlnosti a proto pravil, že myslí o církvi katolické jinak, než pan doktor. Ohó, ohó, bručeli. A sotva několik slov promluvil, křičeli: Ven s ním, ven s ním! A netrvalo to dlouho a starý Bořivoj s jinými vyhodili řečníka na dvůr a Joska Vondráv s uličníky kocourkovskými se mu chechtal, na něj plil, ano i do něho kopal. A když tu tak ležel u hnojůvky zbit a uplván, přiblížil se k němu jeden staříček a tázal se ho: Odkud pak jste, jak se jmenujete? — A odpověď zněla: Jsem od Hradce a jmenuji se Václav Pravda.

Tenhle příběh nedávno zakroužil hlavou mou, když jsem vzal do rukou jistý lidumilný časopis, který má heslo: S pravdou ven. Po vídám sám sobě: Table zlatá slova měl by mít za heslo každý svobodomyšlný, helvetský, radikální a židumilný list. Neboť o to zajisté usilují a to s velikou svorností, aby se pravda z vlasti naší dostala ven. Obzvláště nese-li pravda jméno svatého Václava, tu se křičívá: Ven s ním! A je-li od Hradce, tu nadšení nabývá takových rozměrů, že páni zapomínají na svobodu člověka důstojnou, ba i na všecku vzdělanost a vydávají pravdu čili její hlasatele posměchu „uličníků a kluků“, a často tak ho strhají, že vypadá jako ten tam ke hnojůvce vyhozený, poplitéý, o čest připravený, o němž si třebas i leckterý teprv z toho kabinetu nedávno propuštěný myslí, že si do něho může kopnouti. A že v tomhle ohledu v našem slavném království veliká svornost jest, to bje do očí, vezmeme-li jen poněkud do rukou n. p. velkožidovský orgán Neue Freie Presse a Národní Listy. Tu se Bořivoj s Pherelesem zrovna líbají. A k nim druží se kde jaký „boží bojovník“ od Ranné až do Berlína a všecka ta klukovina, která páteho a šestého července hlomozem a křikem Husa oslavuje. Ovšem se takovýmto způsobem stává ze slavného druhdy království našeho Kocourkov. Ale to nás tolik mrzeti nemusí.

Jest totiž jedna přeslavná republika, která nemá jen doktory a novináře, ale i celou vládu s heslem: S pravdou ven! Ve Francii si obzvláště na tom zakládali, že mají na papíře zákon o svobodě vůbec, a o svobodě vyučování

zvláště. Ale jak se v té zemi hlásí o slovo katolík, jak ten chce taky svobodně učití tomu, co za pravdu má, tu slavná vláda s tím, jenž v katolické církvi byl odchován, v čele křičí: Ven s ním, ven s ním!

Zapomínají, že ze slavného druhdy království dělají Kocourkov, to jest město s báječně moudrými otci na radnici zasedajícími. Zapomínají, že s pravdou katolickou jde ze země nejprv svoboda, jak jsme již podotkli. Ale nevidí, že s pravdou jde ze země ven lidumilnost. Vyhánějí totiž ze země hrdivské a nezištné ošetřovatele sirotků, nemocných a chudých. Nevidí, že s pravdou ze země jdou ven i peníze, čili že takováhle svobodomyšlnost volá k občanům: S penězi z kapes ven! Sám jeden svobodomyšlný list „Republika“ vypočítával v tyto dny, že tohle vládá „s pravdou ven“ bude mít za následek, že bude muset stát z kapes poplatníků vynaložiti nejméně šedesát milionů franků na školy pro ty děti, kterým vláda vyhnala dosavadní katolické učitelstvo. Kdo tuto otcovskou a báječnou moudrost těch nynějších otců vlasti můžeš pochopiti, pochop!

Ale tato kocourkovská lidumilnost není nic nového. Ráve naše vlast to zakusila. Jakmile se začalo křičeti: Ven s tou svatováclavskou pravdou, ihned letěl ven i blahobyt náš. Z bohatého, obchodem a kvetoucím rolnictvím slavného národa stal se takřka žebrák v hadrech s kusem suchého chleba, a cizinci se obohatili. A dnes to není jinak. Vesele se křičelo: Ven s ním, ven s tím katolictvím! Národní Bořivoj podnes velebí tu ošuntělou již svobodomyšlnost a — krom toho, že víme, kdo vydáváním kterých novin zbohatl a které listy výnosným kšeftem jsou, — víme též, kam se hrne majetek maloměstských řemeslníků a rolníků.

A vůbec, kdo vidí ty zadlužené státy naše, které frajmaurstvo k vyhození pravdy křesťanské ze škol, zákonů a života přivedlo, kdo vidí, jak to volání „s pravdou ven“ ze států má za následek heslo: kanony sem, kdo ty přehrozné daně platí, o nichž nebylo zdání, dokud na pravdě křesťanské stát spočíval, ten vidí, že je svrchovaný čas, aby počalo se volati: S tou ožebračující svobodomyšlností ven a s pravdou křesťanskou sem! Anebo v jiném dobrém smyslu: S pravdou katolickou utlačenou, jako v koutku schoulenou, ven!

A z té příčiny taky slavíme sjezd katolíků českoslovanských v Hradci Králové. Heslem naším při tom jest: S pravdou katolickou ven na ochranu našich států nejen duchovních, ale i hmotných. Již je zajisté čas, aby lid i národ náš zbaven byl pout frajmaurské „svobodomyšlnosti“. Již je svrchovaný čas, aby i katolík ve vlasti své ze svobody člověka důstojně se těšil. Již je čas, aby ten spustlý a nezkrocený, opravdu po způsobu nějakého Józý Vondry po nás plivající a do hnojůvky své mravní sponsty lid katolický ženoucí tisk nejen potají v nějakém kabinetě, ale před celou veřejností metlou našeho tisku trestán býval, třebas tím pohnut byl až k slzám vzteku.

Ovšem že se opakuje to, co jsme v případě dnešního úvodníku vypravovali. Již proti sjezdu a tudíž proti katolíkům křičí rozliční ti ve svobodomyšlnosti sjednocení doktoři i nedoštudovanci. Již se o to starají rozličné ty listy, aby sám Hradec volal o sjezdu našem: Ven s ním a zastraují i jinak vážné muže. Inu, mají volnost udělati třebas i z Hradce Kocourkov, který by neviděl, že i tam se bude plniti ta pravda: S katolictvím z Hradce ven, jest taky s penězi ven. A tak ať si přinutí katolíky, aby své peníze do Hradce nenosili, snad to potom Hradci ti spojení doktoři a nedoktoři nahradí, kteří tu prozatím jsou, aby hradecké peníze šli do kapes jejich.

Kdo můžeš pochopiti, pochop! My však tím více budeme volati a obzvláště na sjezdu našem hlasitě volati: S pravdou svatováclavskou ven! Jen ven s ní před lid i vzdělanstvo naše! Jen ať se rozlévá od Hradce dál a dále

po drahé vlasti! Kde ta pravda řídí myslí lidu i vzdělanců, tam zůstávají doma statky mravní i hmotné. A o to právě usilují katolíci.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 6. srpna.

(Naléhavost potřeby zavedení zemského pojišťování. — Několik poznámek ku provedeným volbám českých přisídlicích zemského výboru království Českého.)

V posledních dnech měsíce července a v prvních dnech měsíce srpna navštíveny byly různé kraje naší vlasti těžkými, zlými pohromami. Skoro v okamžiku, kdy se tamní rolníci chystali na povřísko položení a domů do stodoly zavésti veškerou svou letošní naději, štědrou zeň, sesypala se na ni spousta ledu, která ji na poli do bláta a hlíny vymlátila a tak zničila. Mimo to pak potloukla ovoce a poškodila okopaniny, tak že krupobitím postižení stojí zde před nastávající zimou a před čekajícími je různými povinnostmi skutečně ožebračení. Ze všech stran slyšeti jest proto nárek a bédování, s nímž cit a rozum káže mítí účinnou soustrast a proto stanovisko veřejnosti musí směřovati k tomu, aby se krupobitím posledních dnů těžce postiženým ze prostředků státních vydatně pomohlo a ulehčilo.

Avšak pro budoucnost k vůli zmírnění podobných těžkých živelních katastrof a pohrom musíme se starati, aby tíže jejich narazila na připravená již pro případ jejich opatření, která by důsledky živelních uavštivení zmírňovala. Jako nyní pohromami krupobití postižení jsou v nepatrném procentu proti pádu tomu pojištění, tak obyčejně, když někde požár vypukne, shledá se, že většina z pohorělých také pojištěna nebyla. Tomu musí býti učiněna přítrž! Nечceme postiženým vyčítati, že následkem své nedbalosti, když se proti vždycky možným pohromám nepojistili, poškodili ostatní své spoluobčany, z jejichž prostředků a daní se napotom nedbalým pomoc poskytuje, avšak dnešní o pokroku, svépomoci a osvícenosti našeho lidu plnými ústy mluvící doba nesmí dále trpěti, aby majetek a polní požehnání občanů nacházely se v ustavičném nebezpečení, že zklázu jejich z majitelů jejich stanou se žebráci.

Dle zkušeností, jichž nabýváme po rozmanitých požárech a dle zkušeností, jež jsou patrný nyní po krupobitích posledních dnů, jasné a zřetelné vidíme, že dosavadní nynější způsob pojišťování proti živelním pohromám není u nás zorganizován ve prospěch veřejnosti.

Poněvadž jsme na těchto místech o tom již vícekrát obšírně promluvíli, poněvadž se nám podařilo úvahami těmi pohnouti řady rozšafných mužů, že této otázce věnovali příslušnou pozornost, nešíříme se o ní zde jako o nějaké novince. Jenom uvádíme, že naše návrhy, aby pojišťování proti živelním pohromám u nás bylo *posměšeno*, přijaty byly se všeobecným souhlasem. Zde v Praze s horlivostí a statistickou přesvědčivostí myšlenky této všemožně půdu zjednával advokát p. dr. Sládeček a do sněmu království Českého uvedl ji pan poslanec Jaroš, který návrhem ve směru tom podaným získal si skutečnou vážnou zásluhu, neboť sněm uložil zemskému výboru, aby v otázce této podal mu návrhy.

Těšíme se, že pánové, kteří záslužným a vlasteneckým svým působením přičinili se o to, že otázka zemského pojišťování octla se na fóru nejširší veřejné diskuse, ve skutečně moudré této své působnosti více neustanou a že nepřestanou působiti k tomu, aby potřebná k tomu většina veřejného mínění s nepřekonatelným důrazem na zavedení zemského pojišťování a sice „povinného“, naléhala.

Dnes musí dáti každý zaměstnavatel svého dělníka proti úrazu pojistiti, proč by tedy nemohl dáti majitel domu svůj dům a rolník

požehnané své role „proti úrazu“ pojistiti? Dělník pojišťován jest proti úrazu proto, aby nepadl jako žebrák na krk ostatní společnosti, nýbrž aby ve případě neštěstí bylo ohl i o jeho rodinu náležitě a zcela dle zásluhy postaráno. Proč by se tedy majitel realit neměl dáti povinné pojistiti, aby potom nepojištěný nemusil se pomoci ostatní společnosti dovolávati?

Jak vidíme, nynější způsob pojišťování u nás nepostačuje. Nechceme se o řadě příčin toho šířiti. Ty jsou ostatně více než-li dostatečně známé. Přímou jsme pro to, aby veškeré pojišťování u nás bylo pozemšťeno a sice aby domácí české pojišťovací ústavy byly jako základ této zemské pojišťovací organizace převzaty ve správu zemskou. Zahraniční pojišťovny byly by tím prostě odtud vybyty.

Víme, že myšlenka tato bude mít velice mnoho nepřátel a odpůrců. Nynější nerovnané pojišťovací poměry u nás jsou pro mnohé osoby zlatodolem. Proto, jest-li zavedení zemské pojišťování bude mít mnoho *sobeckých* protivníků, musí mít jednou tolik moudrých, vlastnilových a všeobecnosti přejných přátel a stoupenců. S nejrozhodnější láskou k bezpečnosti majetku našeho lidu, s nejpřímějším starostem o jistotu požehnaní jeho rolí přimlouváme se za zavedení povinného zemského pojišťování proti škodám živelným a činíme to schválně za přítomných dnů, kdy mysl celé veřejnosti ku provedení podobných, celé zemi a všemu jejímu obyvatelstvu prospěšných závodů pod tíhou krupobitími na všech stranách spůsobených pohrom jest obzvláště přístupnou. Kdyby zavedeno bylo zemské pojišťování, tedy za několik haléřů ročního poplatku by náš člověk pod svým krovem bezpečně spal u vědomí, že nestane se nikdy státi pod širou oblohou nad hromádkou popele bez pomoci a náš rolník od jara do podzimu nemusil by se při každém shluku mráčen na nebes báti chvěti strachy, aby na jeho role neselsa se odtamtud bromaďa ledu.

Doufáme, že v důležitě této otázce nemluvíme marně a že stoupenci provedení jejího přibude do té míry, aby zemský výbor království Českého nemohl po zakročení poslance Jaroše uložené mu podání návrhu na zavedení zemského pojišťování nijak podložit. *Proto se přimlouváme, aby všechny české obce vypravily do Prahy zemskému výboru žádosti, aby se co nejrychleji o zavedení zemského pojišťování postaral.*

Jednání v posledních dnech odročeného zemského sněmu království Českého vyvrcholilo ve volbě předsedících zemského výboru a ve volbě členů říditelstev zemské a hypoteční banky a členů zemské školní rady. Volby tyto byly velice choullostivou záležitostí, což každý může posouditi z toho, že, když jest zvoleno obecní zastupitelstvo, představenstvo a rada obecní musí se ustaviti do několika málo týdnů. Avšak když loni v říjnu zvolený sněm volil ze svého středu předsedící zemského výboru teprve až koncem měsíce července letos, tedy bez mála za rok, zajisté že to mélo velice vážné důvody, když se volby ty tak nápadně protáhly. Mezi politickými škarohlídy panují obavy, že se na průtah tento budou mnohé obce dovolávati poukazováním, že, když starý

zemský výbor přes zvolení nového sněmu deset měsíců ářadoval, nějaký průtah může se trpěti také i oběm, třebaž že se to s obvyklými řády neavrovnávalo.

Volby do zemského výboru působily mnoha lidem velikánské starosti. Samy „Nár. Listy“ se letos z jara vícekrát vážně rozepsaly o tom, jak mají noví předsedící zemského výboru vypadati a beze všeho ohlížení se v pravo nebo v levo zřetelně naznačily, že osoby, které ve veřejnosti již více různých funkcí zastávají, nemají na sebe hodnot členů zemského výboru více přijímati. Tím byl dán také pokyn mladočeským poslancům, jak se mají při volbě nových předsedících zemského výboru zachovati. Že se „Národní Listy“ ku pronesení tak zřetelného a jasného náhledu v této záležitosti odhodlaly, k tomu byly donuceny zajisté že nejzávažnějším tlakem veřejného mínění. Bez toho by se byly sotva této věci tak vážně dotkly a jest jenom zajímavé, že při svém dobrém mínění nevytrvaly. Jejich poznámky byly čtenářstvem vztahovány především proti osobám dra. Herolda a Adámka a to tím spíše, ana proti novým kandidaturám těchto pánů do zemského výboru z vážných a veřejně věcně uvedených důvodů vyslovila se řada časopisů jiných.

Avšak když se veřejnost začala následkem toho o poměry v zemském výboru panující zajímati a když se jala souhlasiti, aby jmenování a jinde užiteční a potřební pánové oni novými kandidaturami do zemského výboru více obtěžování a namáhání nebyli, najednou začaly se v některých listech vyskytovat články směřující proti tomu, aby do zemského výboru poznovu byl volen staříček dr. Eduard Grégr, který jako bývalý docent lékařské fakulty pražské university spravoval v něm referát zdravotní. Proti dru. Grégrovi ozvaly se najednou ke všeobecnému překvapení tak: „hlasy“ ze kruhů lékařských. To stalo se prý proto, aby byla kandidatura Grégrova do zemského výboru, když to z politického ohledu nešlo, znemožněna ze stanoviska — lékařského. A proč? Ne aby byl starý „universitní docent“ jako zdravotní referent zemského výboru nahrazen moderním universitním profesorem, ale proto, poněvadž, kdyby byl dr. Grégr v zemském výboru zůstal, nevešel by se tam z Mladočechů více jiný pán za kurii venkovských obcí, ježto v kurii této agrárníci chtěli mítí jednoho rolníka. Proto byla veřejná pozornost útoky na staříčského dra. Grégra zejména ze strany lékařské činěnými odvracena od svého nesouhlasu s novými kandidaturami dra. Herolda a Adámka do zemského výboru.

V chumelu tohoto zákulisního zápasu, o němž se zde šířiti nechceme proto, poněvadž jeho podrobnosti svým časem jistě na veřejnost vyjdou a dr. Grégr je beztoho někde sám vypoví a poněvadž nám je to ostatně docela lhostejné, kdo v zemském výboru zasedá, podlehl proti všemu očekávání dr. Eduard Grégr, který byl panstvem, jemuž po celá desetiletí svými mladočeskými agitacemi teploučká místa připravoval, pěkně ze zemského výboru vyšoupuvat ven na ulici, ač pánové ti dobře vědí, že dr. Grégr následkem svých starostí o stranu mladočeskou žádného jmění si nezískal, tak že synekury v zemském výboru požíval jako

zasloužilé pense od strany mladočeské ze vděčnosti docela pochopitelné a jeho osobě i ode všech jeho osobních odpůrců a od odpůrců politiky strany mladočeské upřímně přání. Tento nevďek mladočeských politiků k staříčkému dru. Grégrovi všeobecně překvapil a připravený mu šťastný večer, který vlastně vypadal pro všechny poměry znalé jako posměch Grégrovi, nikoho nezmatl.

Poněvadž nám ani z daleka nenapadá některým způsobem promlouvat o novém zemském výboru království Českého, jemuž se po Praze říká dle jistého případu při hře špádů „stará a novon“, stručně naznačíme jemu jenom historii, která volby předsedících nového zemského výboru předcházela. Uvésti dlužno, že panuje všeobecný údiv nad tím, proč „Národní Listy“ v záležitosti této mlčely, když z jara byly jiného náhledu, než li jaký nyní ku platnosti přišel. Také s napjetím se očekává, jak nového zdravotního referenta v zemském výboru, jímž se stal v Praze nebydlící rolník, uvítají ony „lékařské kapacity“, kterým byl docent lékařské fakulty a asistent profesora Purkyně dr. Eduard Grégr k této funkci nedostatečným.

Politici proroci pak předpovídají, že na nový zemsk. výbor a zejména na mladočeské jeho členy čekají krušné chvíle. Mladočeská strana při posledních volbách jenom s největším namáháním udržela se nad hladinou. To bylo určitým znamením, že v rozhodujících volebních činitelích půdy pozbyla. Mladá inteligence, učitelstvo, rolnictvo, živnostnictvo více a ní nejde a proto dá se s matematickou přesností očekávati, že ji nových stoupenců v dorůstající generaci přibýváti nebude. Spíše staří stoupenci ji vymrou nebo k jiným mladým stranám se přidají, tak že mladočeská strana po uplynutí nynějšího sněmovního období, po osmnácti letech svého řízení českých veřejných záležitostí vyhyne a jak se zdá, na místě její českou veřejnost ovládnou opět živlové konservativní. V nynější mládeži, již jednou správa veřejnosti přirozeně do klína padne, není theoretický liberalismus se svými radikálními kudrlinkami nikterak převládajícím. Naopak. Mladé směry nesou se zásadami praktické politiky, jímž po řadu let učil prof. dr. Albín Bráf, kolem jehož politické, na všechny strany snášelivé a s poměry počítající povahy začíná se kupiti nejenom veškerá mladá inteligence, ale k ní s důvěrou obrací se i naděje politiků starších.

Nerádi bychom se dočkali nějaké nové volební politické vřavy, k níž ostatně ani dojíti nemusí, neboť s jistotou dá se očekávati docela tichý skon mladočeské strany, která zahyne následkem nedostatku účty a vážnosti k vlastním zásadám původního svého programu. Máme za to, že mladočeská strana nenapadně zmizí z vynikajících svého postavení tím způsobem, že sama dobrovolně utone v zásadách konservativismu, na něž se nyní na všech stranách staví a o něž se vlastně jako o berle opírá, třebaž tu a tam nějakou liberální frasi prohodila. A při příštích volbách se asi řekne: proč bychom volili staré zkonservativně liberály, když můžeme voliti mladé nebo osvědčené konservativce z přesvědčení?

Jak je tomu dávno, kdy mladočeská strana nemohla přijíti na jméno Staročechům, že jsou to „hořáti“ a počítejme dnes, jenom kolik je

FEUILLETON.

Zvláštní kování.

Píše J. S—a.

Přiházejí se podivné okamžiky v životě lidském; stávají též neobvyklé příhody v životě kozím. — I to zvíře se ocitne někdy v okolnostech mimořádných, proti všemu nadání. Budiž tedy zde popsána pohnutlivá epizoda, kterou zazřila jedna sešlá koza bez vlastní viny.

V Štěpánovicích „u růže“ seděla rozjařená společnost. Několik hospodářů hovořilo již jazyky dosti těžkými o své úrodě a dobytku. Právě si pochvaloval soused Vodvárka, že nad jeho krávu v celé osadě není; takovou dojnici prý aby pohledal. Než svou chvalofeč dokončil, vskočil mu do řeči chalupník Jelen: „Ó milí lidičky, to byste nevěřili, jak má koza dojí. Obsluhu jí dá má stará pěknou, pravda; ale za to máme mlíka jako nikdo. Ó taková koza je kolikrát lepší než špatná kráva.“ „Kdybys raději mlčel, hovorko,“ zahovořil hřmotně kovář; „tu tvoju černou jednorohou slotu sam rarách nám byl dlužen. Je dobrá leda pro čary. Tuhle má kráva šla na mezi při pastvě za ní a ráno už při dojení umřela. Řekl jsem Kačce, aby víckrát za tvoju kozou nepasla. Jak se na tu jednorohou obludu podívám, vřadycky mne drtí v lopatkách zima. Už měl's dávno té staré slotě zatnou žlu, aby nedělala ostudu celé obci.“

„Ale prosím tě, kováři, nač by ji zabíjel?“ zahovořil s šelmovským úsměvem soused Jirmásek. „Vždyť je chudinka právě v nejlepších letech; je jí osmnáct a ještě nebyla ani u očkování. Nač kazit takový mladý věk; každý je rád na světě.“

„Ale teď už toho mám právě dost“, brklí Jelen pěstí podrážděně o stůl. Smějete se, protože byste si žádný tak šikovně kozu vyviplat nedovedl jako já. Ať jí schází roh, však je jiná jako jelen. A sily má, ač mnou jednou smýkla o zem; vozejček by mohl táhnout.“ „Vida, vida jak bys mohl vydělávat,“ chytl jej za slovo Jirmásek; ale to bys musel nejdřív koupit chomout a koze dát podkúvky. A mně se skoro nezdá, že by ji tuhle kovář dovedl obsloužit, jak je chlapík.“

Do všeobecného smíchu vpadl kovář: „Na mou duši dovedl; ať jsem dnešní, jestli to nedokážu. Kdo nechce věřit, ať se vsadí.“

Jelen vřáskl nedůvěřivě: „Vsadme se o pět litrů piva, že jí neokováš.“

„Platí, sousedi jsou svědci,“ odpověděl kovář; „to bych byl pěkný mistr, kdybych ani koze nerozuměl. Však zejtra uvidíte.“

Byla to podivná sázka; ale když líhovinou mozek nasákně, dějí se často ještě věci podivnější.

„A jak to udeleáš?“ vyzvídal překvapení posluchači s chęchtotem.

„To je má věc“, odmítl již hodně rozkružený kovář-umělec zvědavé dotěry; „přijďte se jen podívat.“

Nedočkavci si zase pokojně sedli, a mnohý z nich již nyní byl přesvědčen, že „není muže nad kováře.“ —

Druhý den bylo u Jelenů jaksi neveselo. Snad proto muž se ženou skoro nic nehovořili, že se vymluvili dost a dost už předchozí noc, kdy se vrátil chalupník z hospody ve stavu ne právě přirozeném a příkladném. Jelenka, jsouc zcela právem statnou nepřítelkyní alkoholizmu, měla muže pro občasny poklesky zčuchati exemplárně. Jelen byl dnes v skutku k politování. Že mu někdo nezacpal ústa, když tu hloupou sázku na

bízel! Přijde-li si kovář pro kozu do opravdy, to mu teprve něžná choť zazpívá, že mu bude znít v uších dobré dva měsíce. A pak ke všemu platit ještě pivo! Teď už skoro sám věřil, že tu kozu měl dávno odpravit. Co se tak černými myšlenkami trápil, odběhla výmluvná jeho polovice nakopat trochu zemáčku.

Zatím koza v temné kobce zcela bezstarostně spracovávala zdravými zuby podruhé, čím své útroby včerejšího dne naplnila. Štěstí, že nevěděla, jaká operace jí byla včera slíbena a že se její pověst široko daleko po okolí dnešního dne roznese.

Z žalostného dumání vyrušil náhle chalupníka hřmotný dupot tří párů bot. Se smíchem přicházeli učinit visitu tři sousedé; v jednom poznal chalupník k svému uleknutí umouněného kováře.

„Přicházím si teda, sousídku, pro ten tvůj poklad, aby nechodil pořád na bosu. A po práci se napijeme; kdo bude dllo platit, to se ještě uvidí.“

„Rány Boží, snad to nemyslíš, koptíku umouněná, do opravdy,“ zabědoval zkormoucený majitel; „měli jsme včera v hlavě všichni dost a tak se každé jmeno nesmí brát do opravdy.“

„Inu, sázka je sázka“, dolehal neuprosný Kyklop s železnými svaly; „tuhle Jirmásek a Vosáhlou jsou svědci.“ Já vím, že se tetelíš před ženou. I neboj se, chudinko, však ti blavu nesrazí; vždyť se koze nestane nic.“

Teď už řekl Jelen odhodlaně: „Teda si kozu odveďte; ale stane-li se jí něco, pak mi koupíte kozu jinou.“ Chtl předsedět aspoň přítomnou deputaci, že není právě pod pantofolem.

Chlívěk byl rázně otevřen, dvě zelené oči čtvernožcovy s údivem vzhledly na počestné ná-

všelijakých „radů“ i mezi mladočeskými poslanci. A vzpomínáme, či zájmy především ležely před desíti lety na srdci mladočeským orgánům a beze vši nepřiznání srovnáme to se dnešní jejich starostí o platy diurnistů u c. k. úřadů a expeditů u c. k. pošt. Když pak všechny tyto poměry klidně uvážíme, tedy beze všeho násilí přiznáme, že ve všeobecném smýšlení naší veřejnosti nastala za posledních let tak pronikavá změna, že stojíme v docela jiné fási politických zásad a jejich pojmání a provádění, než-li v jaké jsme stáli před šesti lety.

Když o tom přemítáme, tedy shrnujeme své pozorování v ten úsudek, že nedávno ještě poměry u nás dělaly si jisté osoby, nyní že však nastává doba, kdy poměry začínají vyhledávat si své lidi samy. Proto také právě odbyté volby příslušících zemského výboru vykonány byly nepochybně *posledně* dle přání jistých osob a příště asi obsadí si již úřady ty požadavky stávajících poměrů, proti nimž budou osoby a soukromé jejich chování málo mocné.

Slavný zemský výbor v jeho novém sestavení vítáme a přejeme mu, aby se mu podařilo během jeho trvání lidu co nejvíce se zavděčiti a vlasti moudrým, pilným a laskavým jednáním co nejplatněji prospěti. Volby jeho jsou provedeny, proto, pokud není blízká naděje na brzkou jeho změnu, bylo by nějaké urputné brojení proti němu marnou zbytečností a politickým nesmyslem.

Obrana.

Jaká je ta helvetsko-masariškovská humanita a jaké bude to nové náboženství, to překrásně ukázal „Čas“ v č. 202, str. 3. To staré náboženství praví: Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému! A jestliže jsi promluvil, musíš pomluvu vyhlášením pravdy napravit, sice odpuštění od Boha nedojdeš. Tenhle zajiště lidumilný příkaz katolického náboženství jest, jak patrně, starým nepotřebným habrurdím, a místo toho dává to „Čas“ takto: „Proti katolíkovi, obzvláště je-li to biskup, mluv bez ostychu svědectví čili tvrzení nepravdivá. A když pomluvený se bude hlásiti o opravu čili o vyhlášení pravdy, udělej na něj nějaký — třeba starý a hloupý vtíp; vydej ho posměchu obecnosti nanovo, napiš o něm lži nové a nedopusť, aby pravda, prospívá-li katolíkovi, přišla na jevo. Nemůžeš-li jinak, deej, aby pravda jeho aspoň zeslabena byla.“ To je tedy lepší náboženství budoucnosti, toť ta humanita „Času“! Hrajte jí, trubte jí, zahrajte jí „marš“!

Obrací výklad na Jímého. Při každém kázání mravoučném má posluchač slova kaza telova obracet na sebe a ne na souseda. Tomu pravidlu však nerozumí literáti v redakci „Času“ a proto z nedávného posudku našich literárních poměrů obrátili všechno ostří slov proti učitelům náboženství na středních školách. Literární náš kritik sděloval výsledek pozorování svého, že „spisovatelé bez důkladnějšího vzdělání náboženského nikdy nejsou proti víře tak agresivní (výbojní) a proti duchovenstvu tak rozezlení, jako literáti, kteří se náboženským vychováním honositi mohou“. Slovy těmi poukazoval náš kritik ovšem k potřebě reformy vyučovací na středních školách,

vštevňiky; koza netušila nic dobrého, když jej roh cizí ruka za provaz ven táhla. Opřela se kopytko o práh a hlasně zakvílela po vzdálené pěstounce. Kráčela stále s odporem, ulevujíc si hlasitým nářkem, jako by šla na jatky. Svým klokoťavým altem přivolela přečetný průvod z celé osady.

Jirmásek ještě pichlavě poznamenal: „Ta černá princezna je nějak v obličejí přepadlá, to's jí jistě, Jeleno, už včera nějak hloupě postrašil, že jest tak smutná.“

Půl vesnice stálo před kovárnou, když odvažný mistr sáhl do výklenku pro tenké plíšky podoby půlměsíčkové, v nichž byly malé dírký pro hřebíčky. Byly to na rychlo spracované půl-podkůvky upravené pro dvoukopytnou drobnější zvíř.

Co ještě ustrašená dojnice trhavě odmekovala, vzal kovář do ruky jedno její kopytko a počal zkoušet své umění. Koza v smrtelných úzkostech, sebou bázela, provázejíc svou osvobozovací snahu smutným: „M—m—mbé, beoáé—éé, né—éé“.

„I neboj se, křehotinko, nic tě to nebuďte bulet; konejšil kozu v smrtelných úzkostech tonoucí dovedný kovář. A přibíjel podkůvky malými hřebíčky přes zoufalé protesty černé stvůry tak obratně, až se všechno divilo a až se Jelen drbal rozpacitě za uchem.“

Když už se černý umělec chystal zarazit dva poslední hřebíčky, vrazila do veselého shromáždění rozlobená Jelenka, která se hned po návratu dozvěděla o neobvyklé proceduře. Diváci jí udělali spálir a poslouchali se zlomyslným smíchem, jak o závod s kozou hospodyně křičí; líbilo se jim to duetto. Kovář dva poslední hřebíčky do kopytko vpravoval nerušeně, poněvadž se výmluvnost Jelenky vrhla hlavně na nešťastného manžela. „Ty blázne stará“, častovala muže roz-

ale poukázal též na tu smutnou okolnost, že čeští literáti jsou proti duchovenstvu rozezlení a proti víře výbojní. Čas podle své manýry strká vinu protináboženského smýšlení spisovatelů jen a jen na katechety, jakoby mohli zapomenouti, že duchovní děti profesora Masaryka, studenti pokrokoví, prohlašovali v otázce středoškolské okřídlené slovo: „Katechetům se z pravidla nevěří.“ Má-li katecheta vzdělávat tak předpojaté srdce studentovo, nelze se diviti, že i při nejtaktuější metodě hází hrách na stěnu. Student cizími živly otrávený, učí se náboženství snad k vůli známce a odrkává mechanicky lekci, ale po odbyté maturitě přestane pěstovati náboženství, zrovna tak jako matematiku aneb historii, jestliže si zrovna jmenované předměty nevybral ku odbornému studiu. Tedy, pánové, nestrkejte vše na katechety a podívejte se též trochu na ty živly, které práci katechetů v zárodku maří.

Mírný, nábožensky vyspělý a opravdový Rokycana. Jakýsi MÚC. v Hlasech ze Siona (dík ochotě a kritickému duchu p. Šádka) velmi nešikovně parafrasuje dle Musejníku českou misií Kapistránovu. Porovnává kn konci povahu Kapistrána a Rokycany, dodává, že byl Rokycana velice mírný, opravdový a nábožensky vyspělý. (O jednu frázi víc nebo méně; jen když se zvelebí hlava kališnictva).

Jak byl Rokycana mírný, o tom se nejlépe může přesvědčiti každý z jeho dopisů ke Kapistránovi. Vzájemné dopisy mezi Kapistr. a Rok. tvoří objemnou knížku; jsou sebrány a vytištěny jako přídatek k dílu Valouchovu o sv. Kapistránovi. Tam se může každý dočísti, jak „mírný“ Rokycana Kapistrána častoval. Při tom do oka padá, jak Rokycana zcela směle v těchto dopisech Kapistránovi do očí lže. Prý všichni otcové Bazilejší schválili jeho důvody pro přijímání pod obojí (!) Sám papež Eugen IV. schválil kompakta (!) Kapistrána nazýval tvrdošíjným kacířem.

„Reformátor“ Rokycana, který měl kněžstvo tak bezúhonně, že je chtěl sám kališný podkomorí Jiřího z Poděbrad do klády sázeti (serv. Staří let. str. 208), pronásledoval fanaticky pravého křesťanského asketu Kapistrána; a proč? poněvadž též neuznával přijímání pod obojí za nutné k spáse. V přijímání z kalicha viděl Rokycana stěžejný bod reformace. Ale když přece přes odpor „svobodomyšlného“ Rokycany a byrokratické husitské šlechty mnoho tisíc Čechů, od husitismu odstoupilo, ulevoval si kališný správce: „Zvěděť, kdož jsou odstupovali, i s ním, žeť se k nim milý Bůh nepřizná.“ To by konečně u sektáře nebylo nic divného. Ale snad ani p. Šádek, chce-li býti pouštěm aspoň důsledný, nepochválí fanatické nadávky Rokycanovy, jež tento husitský samovládce metal ve tvář mravně bezúhonným českým bratřím.

Píšeť proti nim mírný Rokycana v Postille: „Lidem na voko zdají se býti tiší, pokorní. — Pod tím faleš, blud o podvod. Takoví Pikharti (bratři) sů jako zlatý falešný; před lidmi zdají se býti nábožní, ale uvnitř lstiví, liší, falešní, nepřímí pokrytci, cizoložníci, duší lidských vraždníci, ve všem zlém zlymí se srovnají, jedno (toliko) s nimi do kostela choditi nechtějí, než v hodování, v láni, v krémování,

vzteklá Jelenka, „co pak se ti opice z té plesnivé hlavy dosud nevykouřila? Patřilo by ti pár vtělit do té pitomé makovice.“

Pověděš ještě víc perutných slov ustrašenému a couvajícím manželovi, chytla kozu za roh s přívětivou poznámkou vůči kovářovi: „A Vy, šelmo unouněná, byste mohli mít trochu víc rozumu, když můj starej nemá žádný. Teď mi kozu pusťte tuble já tak nenechám, u soudu si povíme víc.“

„I zdraví vzkazovali“, poznamenal kovář; vždyť už jsem hotov. To mi pěkně, kmotra, děkujete, za takovou šikovnou práci. A žalujte si muže.“

Teď už koza zpět za svou velitelkou bez hlesu z čerstva ubíhala, takže sotva mohli smíškové stačiti. „Vida, jak jí ty podkůvky zvoní“, poznamenal Jirmásek.

Doma po vystředání několika prudce opoisičních náhledů konečně chalupnice vešla v nevyhnutelný ompromis pro uvarování se dalších výsměchů se strany obce. Uznala svou malomoc, a Jelen se ve své milé duši zařkal, že víckrát nebude proti vůli své polovice hlouposti páchat. Tajně ještě napojil žíznlivé hrdlo kovářovo a od té doby byl při pití velmi opatrný, takže zavládl pod nízkou střechou utěšený mír.

Podkůvky odstranila Jelenka svému miláčku zcela snadno a poznala dle klidu kozy při té operaci, že vskutku koza křičela dřív více ze strachu než pro bolesti.

Když se několik dní na to časně z rána objevil na venkovských dveřích nápis „hostinec u kované kozy“, setřela jej beze slova. Kovář platil od té doby za velkého chlapíka. — Není muže nad kováře.

v opilství, v tom se s jinými srovnávají. Pikharté, falešní učitelé nad vás nic nemají než blud, v němž stojí.“ (Časopis česk. Musea 1879, str. 211). Takhle prosím nemluvil o bratřích ani žádný katolík. Také z toho je viděti, zda se „vyspělému“ Rokycanovi líbila víc mravní reformace či kalich. K neodůvodněným nadávkám se přece jen husitský papež snižovati neměl. S kazatelnou počítal své posluchače krásnými přívlastky, jako: hovado, osel, drhta stará, atd. To byla mírnost a reformační vyspělost.

Bratři ovšem na Rokycanovu snášlivost také nemlčeli. Vytýkali tomuto samovládcovi, že k vůli němu byli na skřipci mučení; plénili ho pro jeho velikou ctižádost a říkali, že proti nim brojí hlavně k vůli ukončení svého slavomamu Bratr Řehoř padnými důvody dokazoval Rokycanovi velikou nedůslednost. Ještě roku 1558 bratři Rokycanu téžce pro jeho krutost odsuzovali. (Winter: Život církevní, 53). A tento Rokycana, který nazýval katolíky kacíři a církev šelmou ze zjevení svatého Jana, se odvažoval při vhodných příležitostech prositi papeže, aby ho učinil arcibiskupem Pražským, nazýváje ho „nejsvětějším otcem.“ Kněží táborští mu vyčetli, že mluví každou chvíli jinak.

Protestant Bartoš Písař zaznamenává o Rokycanovi, že nejdřív p oti Sigmundovi bouřil, pak ho však prosil v Řezně, aby mu dopomohl k arcibiskupství; prý bude kněze obojí strany světiti. A aby tím spíše svého cíle došel, hned počal v Praze Sigmunda zase chváliti. Když nemohl přes všechnu svou úlisnost papeže k stvrzení pohnouti, napsal do Cařihradu, že jest papež antikrist a šelma. Prý „ten pletichář na vrtochu seděl, chtěl se zalíbiti Bohu i mamoně.“ (Bartošova kronika Pražská, str. 155, 157, 159). Bystrého Jiříka z Poděbrad uváděl tento vrtošivý, obmezený muž do největších nesnází, a uváděl ve zmar šlechtetnou akci některých katolických biskupů, kteří za Jiřího u papežské stolice orodovali.

Vplétal své chatrné rozumy do světské politiky neustupně, tak že často musil Jiří couvnouti. Vždyť i na kazatelně si dovolil Jiřího politiku kárati.

Krátce před smrtí však řekl rozmrzelý Poděbrad dotíravému sektáři: „Mistře, dosti's mistroval; nechť my již také mistrujem.“ (Staří let. 184)

Nestranný protestant Denis o Rokycanovi soudí takto: „Nebyl ani hluboký myslitel, ani původní spisovatel; theologie jeho jest dosti chudá a jeho vývody dosti málo nové; je zajiště synem nezdařeně revoluce. Byl spíše sektářem než reformátorem.“ (Denis — Vančura: Konec sam. čes. 13, 14).

Máme si po ruce ještě dosti dokladů jiných k ocenění „mírnosti“ a „vyspělosti“ mistra Rokycany, ale necháváme si je za tím v rezervě. Chtěli jsme aspoň trochu prohlépati vědeckého ducha českých „evangeliků“. Věru podivno, jak tito husitští nadšenci skrovně dějiny husitství studují. A tací „vědători“ se odvažují vycházeti na sluníčko se svými rozumy o Husovi, Žitkovi, Rokycanovi! Inu, hloupost lidská ještě dlouho nevymizí; a proto na rozumy pastordů se nachytá hejlů dost a dost.

K dokonalosti Husově. Plátek za plátkem se sype na „Obnovu“, že neuznává u Husa mravní dokonalost. My pravíme totiž: stejného mínění s Obnovou jest Palacký, Tomek, Helfert a jiní nestranní historikové laičtí. Na tyto muže se ony plátky ovšem neodváží. Ostatně vyzýváme ony starostlivé horlivce, aby místo plytkých frází svou „učeností“ raději vyvrátili naše pojednání o „důslednosti“ Husově v č. 27. Pak budeme činiti pokání. Posud se žádný hrdina ani nepřihlásil, poněvadž nadávání jest věcí pohodlnější.

Politický přehled.

Ve čtvrtek 31. července vykonány na sněmu království Českého volby do zem. výboru, řiditelů Hypoteční a Zemské banky, jich náhradníků a náměstků gen. řiditele obou bank. Přisledícími zem. výboru zvoleni hrabě Vojt. Schönborn, prof. dr. Pražák, dr. Škarda, dr. Herold, Adámek a agrárník Žďárský; z Němců dr. Werunský a dr. Eppinger. Po vykonaných volbách místopředseda hrabě Coudenhove prohlásil sněm a odročený do dalšího rozhodnutí.

Sněm korutanský, vyřídív 2. srpna zemský rozpočet, uzavřen. Tím vůbec zasedání sněmů skončeno.

V úředním listě uveřejněn již zákon o zrušení erárních mýt a o zavedení nové daně z jízdních listků na drahách. Oba platí od 1. ledna 1903. V témž listě uveřejněn zákon o doplnění živnost. řádu ve příčině dělníků zaměstnaných při stavbách a zákon o upravení pracovního poměru dělníků zaměstnaných při režijních stavbách železničních.

Vláda chystá se koncem srpna učiniti další kroky ku smíru česko-německému.

V nejbližších dnech odebere se dr. Körber do Ratot, kdež bude se šl. Szellem vyjednávat o rakousko-uherském vyrovnání.

Stávkové hnutí mezi zemědělským dělnictvem v Haliči, dosud neukončené, organizováno jest hlavně ruskými akademiky, kteří projíždějí okresy. Už i krev mezi stávkujícími a vojskem tekla. V obci Zálezlských mezi statkáři a sedláky mělo dojít k vyrovnání. Tu však beze všeho vrazili buláni do shromáždění a mnoho osob těžce zranili. Ze 173 zatčených velká část jich provazy svázána a hnána do obce Pazaru, kdež uvězněna.

Císař Vilém jest od 5. srpna hostem cara Mikuláše v přístavním městě Revolu na Baltickém moři, kdež přítomen bude ruským námořním manévřům.

Boj mezi vládou franc., opírající se o stranu radikální a socialistickou a mezi stranou katolickou, která podporována jest nacionalisty a monarchisty, trvá dále. V Paříži udály se v neděli četné projevy při uzavírání škol řeholních a na venkově při tom klade obyvatelstvo úřadům tuhý odpor.

Rádění albanských tlup v Macedonii turecké neustává; obyvatelstvo bulharské je čím dál tím více týráno.

Anglický král Eduard už tak dalece se pozdravil, že korunovace bude v Londýně nepochybně už 9. t. m.

Boerští vůdci Botha, Dewet a Delarey jedou do Anglie, aby ve příčné podmínkách míru dojednali vše, čeho třeba.

Mezi Anglií a Čínou uzavřena byla obchodní smlouva. Čína otevře 4 nové přístavy evropskému obchodu, na něž bude mít nárok pouze Anglie. Za to bude podporovati čínskou politiku vnitřní a čínské opravy.

Při pohřbu vrchního rabína v Nov. Yorku, jehož se přý účastnilo na 100.000 židů, dělníci jistě továrny vylili na právo konve vody. Rozzuření židé vrhli se na továrnu, při čemž došlo s policií ku krvavé srážce.

Z činnosti katol. spolků.

Ze Sopot. — Dne 3. srpna konala Jednota katol. jinochů a mužů v Sopotech schůzi, ve které promluvil p. Ant. B. Drápalík, c. k. gymn. profesor v Brně, o svépomoci dělnictva. Upozornil na význam odborového sdružení pro dělnictvo vůbec a zvláště pro případ stávk. Ukázal, že třeba, aby pokud možno veškeré dělnictvo bylo v jediný svaz odborový sloučeno, všechny otázky ostatní aby nebyly v ně zatahovány. Smutný doklad takové stranické agitace vidíme u okresech nemocenských pokladen, které, jsouce v rukou sociálních demokratů, bývají zneužívány k agitacím této strany a jež třeba podrobiti důkladné kontrole státní neb zemské. Ježto v nejbližší době nelze žádati, aby náš odborový svaz vzal v úvahu i pojišťování starobní, upozornění posluchači na zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa, kde může každý při libovolných vkladech zabezpečiti si důchod pro léta stáří. Při tom poukázáno na rozdíl mezi tímto fondem a mezi jinými pojišťovacími ústavami a fondem doporučen pozornosti posluchačů. — Na to promluvil p. V. Vlk, učitel v Jitkově, o důležitosti včelaření a o životě včely od jejího narození až do její smrti. Obě přednášky byly pozorně vyslechnuty a potleskem odměněny. Potom sebrali členové jednoty jednoaktovku „Švec milionář“. Zdať Bůh! — Za delegáta Jednoty katol. jinochů a mužů pro Sopoty a okolí ku valné hromadě ústřední jednoty diecéšní a sjezdu československých katolíků v Hradci Králové zvolen byl pan Václav Vlk, učitel v Jitkově a jednatel Jednoty.

Vítězství protestantismu (v Čechách) bylo by nevyhnutelně způsobilo následky, jež v nijakém nebyly by styku s náboženstvím.

Arnošt Denis: Konec samostatnosti české, 578.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Jos. Pfof, administrátor, za faráře ve Starém Bydžově, p. Vil. Chmellček, farář Čechťický, za děkana v Dol. Královicích, p. Otmar Bažant, administrátor, za faráře v Mlýnské, p. Jos. Stájakal, farář Boněnský, za faráře do Studnice, p. Ant. Bartoš, admin. Bejčický, za administrátora do Zvole, p. Frant. Loskot, kaplan Jablonický, za kaplana do Branné, p. Adolf Morávek, kaplan do Studnice, p. Lad. Kalina, kaplan Čáslavský, za administrátora do Oumylovic, p. Jan Biskup, administ., za kooperátora v Libici n. C., p. Václav Zörnig, kaplan, za administrátora v Týnci n. L., p. Josef Klement, kaplan, za administrátora v Zálezli, p. Josef Hypš, kaplan, ve Velké Úpě, za kooperátora do Slapá, p. Josef Soukup, kaplan v Jelení, za kooperátora do Nekot, p. Jos. Toušek, kaplan. Vyprachtický, za kooperátora do Heřmanic. Z neomysťů: p. Al. Lorenz za kooperátora do Velké Úpy, p. Václ. Stříbrný za kapl. do Chlumce, p. L. Moláček za kooperátora do Vyprachtic, p. Ferd. Vogel za kapl. do Jelení. Uprázdňené místa: Čechčice, fara, patron. kněz. Auerperga, od 29. července, Bohuš n. fara, patron. kněz. Schaumburg Lippe od 1. srpna b. r. V Pánu seznal: Monsignore Dominik Filip, jubilar, pap. prelát, protonotář, rytíř řádu Frant. Josefa, konsistoriální rada, c. k. dvorní kaplan, bisk.

notář atd. dne 6. srpna v Meranu (naros. 10. září 1826, v. y. 26. července 1884). V Pánu seznal prelát zlekal si nekonale zásluhy o churavě kněze stážením spolku Gorického. Sta kněz s Rakouska i s Německa nalezlo v Sanatoriu, zřízených v Gorici, Ise a Meranu, straceného zdraví. Všichni ti zajisté při největší oběti vzpomenu v lásce na v Pánu seznalého. V diecési naší sanechal trvalou památku stážením fary v rodišti svém Jamné, čemuž obětoval téměř veškeré úspory své. Starší chovanci Borromea s vděčností pamatovati budou na prvního svého řiditele. Posledním skutkem lásky k rodné diecési byl značný dar, který věnoval na zřízení Sanatoria v Jan. ských Lázních; to bylo vracem přáním jeho. Stavby se sice nedomohl, ale Bůh odpálí mu vše, co učinil pro nemocné kněze, pro své rodiště i pro rodnou diecési svou! Vděčná památka bude mu zachována! R. i p. l

Hradecký sjezd katolíků. Hradecký sjezd katolíků československých slibuje býti dle čilých přihlášek účastníků a dle očekávaného zájmu nepříatel velmi zdařilým. V družině nepřátel katolického sjezdu přední místo zaujímá, jak jsme již předešle sdělili, vinohradský čas, orgán protestantské inteligence (!). List tento přináší ob číselo nějaký výpad proti sjezdu, jenž nemá býti pořádán pro evangelický, nýbrž pro katolický lid. Tato okolnost však protestantskému listu pranic nevaadí, aby se nevěštoval do záležitostí českých katolíků způsobem, který divně se srovnává s úrovní evangelické inteligence. Zuřivě se pustil čas na „tlupu bojovníků nejčestnějšího biskupa,“ totiž na přípravný sjezdový komitét, protože prý pozval (ovšem že český) jednotu katolických tovaryšů v německém Zlatci ku sjezdu. V tomto případě jest nejednou čas národním šovinistou (přemrštěncem), ačkoliv přece dvojvládné radaci musí býti dobře známo, že její patron, profesor Massaryk, po hilsnerovských bouřích studentských veřejně v Čase prohlásoval, že si od nikoho nedá zakazovati, psáti německy do německých novin. Zrazují tedy učení svého nepřítomného mistra, jenž zatím v potu tváře namáhá se v Americe zrestaurovati svou pošramocenou reputaci, jestliže odsuzují zaslání českého pozvání, jež každý ignorant musí považovati za akt pouhé zdvořilosti, anof běží o sjezd československých katolíků. Ale kde pak v táboře realistů hledat důslednost a inteligentní rozvahu, běží-li o protivné katolíky! Ještě zajímavějším dokladem nevěcnosti a přímo stařecké žhavosti jest protisjezdový dopis z Hradce Králové zasláný. Dopisy do Času z našeho města vyznamenávají se vůbec klapařstvem a maloměstskou jízlivou pomlouvačností. Vylíčení aféry nějakého tajného salonu jest ještě v živé paměti. Tento týden brojí zase hradecký dopisovatel proti sjezdu. Nelíbí se mu nové budovy humanitní a vzdělávací, jež postaveny byly za vlády onoho tupeňho biskupa nákladem 1 a půl milionu korun, ačkoliv pokroková strana nemožila se dosud ve svém přý boji proti klerikálismu ani na domeček z karet. Spokojuje se pokroková strana pouze tím, že ve prospěch českého lidu přináší v obět plná ústa a prázdnou kapsu v tom úmyslu, aby se během jejího vlasteneckého působení stala záměna v obsahu těchto dvou protilehlých prostorů. Přestane zajisté činnost pokroková, jakmile naplněná kapsa zreguluje přetek přeplněných úst. Terrorisnj sice pokrokáři hradečtí slaboduché lidi, to jim mile rádi připouštíme, ale takovou kořist jim nezávidíme. Nevedeme obchod v bačkorách, proto jsme nikdy se nermontili, když nějaký takový slaboduchý charakter zalezl před pohledem pokrokařů pod postel. Můžeme dopisovatele hradeckého ujistiti, že na sjezd nebudeme z podpostelí vytahovati, nýbrž očekáváme, že uvědoměli mužové katolictví přijdou i z Hradce Králové na sjezd dle své povinnosti bez ohledu na rákosku Ivana Hrozného. Útoky Času na katolický sjezd jsou zajisté vzácným dokladem snášelivosti protestantské. Co by se dělo s námi, kdyby v Čechách byl číselný poměr vyznání obrácen?

Záložna v Hradci Králové. Za měsíc červenec t. r. vloženo K 131.318.93, vybráno K 136.272.43, zůstatek K 1.889.781.70. Půjčeno K 90.054.48, splaceno K 104.833, zůstatek 1.853.376.86. Počet účtů 2341, pokladni obrát K 769.780.12, záruční fondy K 99.374.

Dětský výlet, pořádán každoročně zdejší živnostensko-čtenářskou jednotou, jež obrala si za úkol, z výnosu jeho o Mikulášů osáti chudou zdejší školní mládež, bude pro nepohodu opakován v neděli dne 10. t. m. na Střelnici. Lze se právem nadíti, že strunka citu a něhy k děťákům, k té drobčině a přísti naší generaci, zavazí zvučné v srdci každého lidumila a že obolem svým i účastí na výletu osvědčí, že s úkolem, jednotou tu od let vytvářeným, plně souhlasí. Program je bohatý a nejvřejší zajímavý.

Nálež. Minulý pátek našel dělník J. Baroš z Věkoš cestou k Plávicím koženou toboleku s menším obnosem peněz, směnkou, zástavními listy a cennými papíry. Nálež odevzdán na policejním úřadě v Hradci Králové.

Laciná koupě. Isidor Seidner, obchodník s peřím z Nového Bydčova, přišel dne 1. srpna ku vdově Anně Bohdanecké č. p. 59, aby od ní koupil peř. Paní tato, která jinak jest slabomyšlná a na látku upoutaná, nabídla mu 5 polštářů a 3 velké

peřiny lepšího peř. za což jí obchodník beze všeho dal 48 K (ač peř. stojí na 100 K), povlaky za přinece spát. Když pak přišla sestra její Františka Bohdanecká a zpozorovala, co se za její nepřítomnosti stalo, oznámila to ihned na policejním komisařství. Policii podařilo se podvodníka brzy lapnouti. Peř. mu bylo zabaveno a on odveden k c. k. soudu.

Velký vojenský koncert pořádá ve čtvrtek dne 14. srpna 1902 zdejší vlastenecký pomocný spolek ženský „Červeného kříže“ v důstojnickém parku v Hradci Králové ve prospěch spolku, při kterém účinkovati budou dvě úplné c. k. vojenské kapely. Začátek ve 4 hodin odpoledne. Vstupné za osobu 40 b. V případě nepříznivého počasí odbová se koncert ve dvoraně „Adalbertina.“ Vše bližší sdělí se plakáty.

Na Sanatorium v Janových Lázních přispěl: s vikariátu Jičínského pp. J. Přibyl, profesor gymnasia v Jičíně 48 K, V. Hanoš, katecheta v Nové Pace 24 K, Vinc. Rameš, kaplan v Nové Pace 3 K, po 12 K pp.: J. Okrouhlický, farář v Robousích, Alois Kovařík, prof. real. škol v Jičíně, Dr. Josef Palčka, kaplan v Jičíně, J. Šimberský, kaplan v Jičíně. Z Hradce Králové darovali pp.: prelát F. Fiala 100 K, po 50 K: kanovník M. Mušil a sekretář Fr. Kerner; po 20 K kanovník J. Barták, kanovník Dr. J. Soukup a prof. Dr. V. Ruth; po 10 K kanovník Dr. A. Brychta, prof. Dr. Fr. Šolc, prof. dr. Gustav Domabyl, prof. dr. G. Jindra, prelát a rektor A. Suchánek, spiritaál Dr. Jan Heřl, vicedirektor Dr. Jos. Novotný, ředitel Dr. Rejl, ředitel V. Sekera, ředitel Ant. Hrubý, archivář J. Šolc a protokolista V. Bayer. — Duchovenstvo vikariátu Vyš. Mýtského u příležitosti své vikariální konference dne 3. července ve V. Mýtě darovalo: Vdpp. b. vik. J. Vlach a bisk. vik. sekretář Jan Cvrk po 40 K; vdpp. děkani Ant. Svatoš a Aug. Richter po 30 K; vdpp. faráři Jan Mašek, Jan Hnátek, Jos. Bekera a vdp. b. notář a katecheta Matěj Dušek po 10 K; vdp. farář Al. Dokonal 5 K. Mešní pak intence na týž slavnostný úmysl uvolili se odsloužiti: vdpp. faráři Karel Jánáky 30 int., Josef Šklíba 20, Josef Melichar 15 intencí; po 10 pak Josef Doležel, Vojtěch Balcar, Frant. Černý, katecheta a dpp. kaplani Jan a Václav Oliva, Jan Kaner, Josef Kopka, a konečně Alois Grega a kat. Ludvík Novotný po 5 intencích.

Srdcečné díky vzdává a o další příspěvky prosí bisk. konsistorium v Hradci Král.

Požáry. V noci na 7. srpna vypukl z neznámé příčiny požár na Pláckách u Hradce Králové, kde zničil dva dřevěné domky a stodolu patřící p. Dědkovi z Málavěd. Oheň se bleskurychle rozšířil, zatím co obyvatelé klidně spali. Ze spánku probuzeným nezbyvalo nic jiného, než aspoň životy své útěkem zachrániti. Při tom rodinu Frýdova stihlo kruté neštěstí. U ní na vychování jsoucí sirotek z pražského náleznice František Hlaváček, as 5 měsíců starý, bledě v ohni zahynul. Tříletý synek Jan Frýda jest na zádech tolik popálen, že sotva při životu bude zachován. Půl roku stará Marie Frýdová jest na obou rukou a obličeji těžce popálena, též její provdaná dcera Kateřina Součková na rukou a hlavě. František Povýžil, dělník, při zachraňování osob přišel též k popáleninám. Přivolaný lékař Dr. Tichý z Předměstí přispěl první pomocí ubohým. Nešťastné rodiny nejenom že přišly k tak těžkým úrazům, ale pozbyly i všechnu svůj majetek. Natná potěba, by se dobrodincové nad ubožáky ustrnuli. — V noci na 6. t. m. vypukl požár v továrně p. Jana Hutla na Pražském Předměstí, kdež shořel na přední části obytného stavení krov, po pravé straně chladírna úplně vyhořela, dále skládka uhlí a bývalá porážka pro dobytek. V noci na 7. t. m. se oheň rozšířil. Prohořelý strop obytné budovy a uchovaná dosud stáje lehly popelem. Dopoledne pak 7. t. m. vznítila se zásoba píce. Požárem tím utrpěl p. Hutla škodu velikou, jest však pojištěn.

Z Černilova. Dne 27. července t. r. po odpoledních službách Božích konán za účastenství katol. nár. jednoty přávod do osady Horního Černilova, kdež vdp. děkan Jan Fr. Seidl za asistence vlp. Mynářka slavnostně posvětil nový kamenný kříž. V malé více této, jen 12 čísel čítající, dosud nestál kříž. Vdp. svátitele u. itala družička Anežka Čápora, načež přítomné oslovil p. Václav Vach a vřelými slovy všechny vítal a děkoval za jich účastenství. Na to ujal se slova vdp. děkan a v delší výborné řeči vykládal význam a důležitost kříže v rodinách i osadách křesťanských, načež kříž slavnostním způsobem posvětil. Ku svěcení dostavil se též sbor dobrovolných hasičů z Libníkovic. Účastenství přes deštivé počasí bylo převelké a neočekávané. Dejt Bůh, aby kříž vesničce té přinesl hojného požehnání. — Obvyklá poutní zábava byla opět obecním zastupitelstvem zakázána a nechtíce porušiti starý zvyk musili ji občané odbovati v sousední obci Onjedci. Jest přece zbytečné honěbnaté potlačovati zvyk po předcích zděděný; tím nezáská se cti ani času ku sklidu obilí. Vždyť přece každý může zaříditi žeň tak, aby v neděli a k tomu o pouti nemusil svázeti obilí; a ústup nebyl by nikterak hanbou obecního zastupitelstva. — Příteli neděli 10. t. m. posvěcen bude nový kříž u Černilova v poli k Libřicům na místě, kde stával kříž dřevěný.

Slavnost slavné Velehořky u Josefova v Čechách navštívilo do 1. srpna 186 lázeňských hostů.

Úmrtí. Pan Karel Láblor, měst. radn., člen okres. zastupitelstva chrudimského, předseda lékařnického gremia východočeského atd., zemřel v Chrudimi v 80. roce svého života dne 1. srpna 1902.

Zlaté jubileum kněžské slavil v neděli 27. července vdp. Theodor Čermák ve Slatňanech na

kdo bude vyšší hierarchii s'ovem i písemem podkuřovat, ten že bude tlačen vzhůru, ale pravda jest, že jako ten, kdo biskupovi lishotí, již předem ceny u něho strácí, tak zase ten, kdo biskupovi povinnou úctu a poslušnost odírá, za méně hodného kněze považován bude. Biskupský Ordinariát královéhradecký dne 1. srpna 1902. Následuje podpis. — K opravě té podotýkáme, že N. L. dělající z nutnosti otnost praví, že by nebyly povinny ji přinést, jelikož nemá zákonné formy. Pokud nám známo jest, N. L. opravu samitly dvakrát, až státní návladnictví dalo pokyn, jak má být upravena a proto se nám zdá, že N. L. samy nevěří, že by ji potřeby odmítnouti mohly. Ostatně psávají N. L., že ony mají lepší křesťanství než my. Dobrý křesťan nečeká na napravení viny své, až mu to poručí stát, nýbrž činí to pro zákon Boží. A proto ať nám N. L. vícekrát se svým lepším křesťanstvím nechodí! A pak zapomněly snad N. L., kterak zcela bez zákonné formy psala paní Grégrová našemu bývalému redaktoru p. Štáblovi, aby opravil své tvrzení o německém mluvení v rodině p. Julia Grégra. „Obnova“ tenkrát bez zákonné formy opravu přinesla a to hned poprvé, ačkoli pan Štábl se domníval, že přece jen pravdu měl. Konečně radíme N. L., aby budoucně každému Jidášovi hned na lep nedaly.

Katakomby z doby francouzské revoluce. U Laissace ve francouzském kraji millauském spadla pastýři při pastvě jedna ovce do jakési jeskyně, načež on se spustil do propasti, aby ji vytáhl. Při tom odkryl zajímavou památku z dob francouzské revoluce. V jeskyni nalezl chodbu vedoucí do podzemní skrýše, v níž několik prken na kameny položených sloužilo za lavice. Ve světnech, měděnkou pokrytých, byly ještě zbytky svítek. Také kalich, monstrance, kadatelnice, missál, zkrátka všechny mešní potřeby se zde nacházely. V mešní knize nalezl listek, na němž farář Cablat z Altes dne 22. srpna 1793 píše jednomu spolubratru a jej prosí, aby ovečkám svým oznámil, by se jednotlivě dostavili ke mši sv., kterou on dne 12. září v jeskyni bude sloužiti. Listek obsahuje ještě některé podrobnosti o řádění tehdejší revoluce.

Stropní lustr pro české divadlo v Plzni obsahuje 208 elektrických žárovek, které vycházejí z festonů, hlavice a kytic podél kruhů. Jest zhotoven ze zlatého bronzu a vyplněn mezi žebry vejčítými opalisovanými skly různých velikostí. Vnitřní železná kostra lustru váží přes 7 metr. centů a celý lustr jest těžký přes 20 metr. centů.

Koně na šetlandských ostrovech žijí se nejraději rybami a mořskou trávou. Když je vyvezou jinam, nutno je napřed taktéž živiti, později zvykají teprve jiné potravě. Též na Ka někteří žijí koně v zimě jen z ryb.

Kapesní kalendář české samosprávy na r. 1903 vyjde v nejbližší době. Obsahovati bude mimo části kalendářní, právnícké, poradné, všeobecné a zápisné, zákony o zřízení obecním a řád volení v obcích, dále seznamy poslanců zemských, ministrů, okr. hejtmánství, úředníků c. k. místodržitelství a zem. výboru, všech obec. starších a úředníků král. hlav. města Prahy a předsedů, pak všech okresních i obec. starostů, tajemníků a úředníků. Cena 75 kr., s portem 80 kr. Všechny rady a pokyny, přispěvky a objednávky rače říditi na redakci kalendáře České samosprávy na Král. Vinohradech, Budečská ul. č. 18.

Pozornostný spisek. Čilým nakladatelstvím Melichárka na Velehradě dosáhla výtečná brožura Vychodilova pod názvem: „Mistr Jan Hus nebo sv. Cyril a Metoděj? Kdo má o národ větší zásluhy a zasluhuje tudíž, aby ode všech byl oslavován?“ rozšíření obrovského po vlastech česko-slovanských, tak že 60.000 výtisků tohoto vzácného díla jest už rozprodáno. Přátí si jest, aby vzácná tato brožura desetihaléřová rozšířena byla mezi všemi vrstvami lidu našeho.

Český průmysl. Firma Laurin a Klement z Mladé Boleslavi svými motorovými dvounkolkami dodávala se v posledním závodu pařížsko-vídeňském stkvělého úspěchu. Ze 14 motorových dvounkolek, z nichž 11 jsou výrobky francouzské a 3 rakouské, dospěly do Vídně pouze 4; z těchto dvě jsou od firmy Laurin a Klement. Úspěch tento zajistí svědčí o výtečné hodnotě výrobků oněch.

Z Potštýna. V pátek 15. srpna odpoledne pořádá okrašlovací spolek Potštýnský na oslavu své dvacetileté činnosti slavnost se slavnostním odhalením pamětní desky skladateli, českému mistru Karlu Bendlovi na stráni pod hradem Potštýnským. Program bohatý. V případě nepříznivého počasí odkládá se celá slavnost na neděli 17. srpna.

Velká vichřice, spojená s lijavcem a krupobitím, rozpoutala se včera odpoledne nad Hradcem Král. a okolím. Na některých místech stromy mohutné jakoby podřaty vyvráceny; požaté obilí v polích rozmetáno a ovoce hodné otlučeno.

Listérna redakce.

P. T. pp. dopisovatele prosíme, by nám pro přísti číslo zaslali zprávy své o něco dříve. —

Z Potštýna. Ježto přišlo po vysazení látky, oznámeno jen krátce

Do Skuhrova. Ostatek až přístě.

Police n. M. Dp. J. J. Zaplacen do 31. prosince 1902.

Chlumec. Dp. V. K. Zapraveno do 1. října 1902.

Nacházíme ještě mnoho nedoplatků za „Časové Úvahy“ a „Ducha katolické Obnovy“; proto zdvořile prosíme za neprodlené vyrovnání, abychom nemusili upomínati jednotlivě Administrace.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 2. srpna 1902. 1 hl. pšenice K 14.00—15.10, žito K 10.80—12.90, ječmene, K 8.40—10.00, oves K 7.00—7.80, prasa K 9.00—10.00, vikej K 12.40—12.80, hrachu K 19.00—23.50, čočky K 19.00—25.00, jabal K 18.00, krup K 16.00—24.00, bramborů K 8.20—8.60, jetelového semínka červeného K 17.00—21.00, jetelového semínka rus. K 00.00—00.00, máku K 50.00—00.00, lněného semene K 30.00—00.00, 100 kg. lit. otrub K 12.00, pšeníc. otrub K 12.00, 1 kg. másla K 2.16—2.24, 1 kg. sádla vepřového K 1.76—0.00, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 2.00—8.00, jeden q cibule K 40.00—60.00, jedna kopa drobné zeleniny K 1.00—3.00, 1 kopa zelí 6.00—12.0 K, 1 pytel mrkve 0.80—1.20, 1 kopa salátu K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 2.00—2.20.

Josefa Soudila

závod řezbářský v Hradci Králové
Malé náměstí č. 116.

doporučuje se P. T. velectnému obecnstvu ku zhotovení všech prací řezbářských, jako: Zarámování podobenek, obrazů a jiných v domácnosti potřebných věcí. Rovněž práce pro pány truhláře se levně a čistě pracují. — Zvláště pozorná činím velebné duchovenstvo a slavné správy škol na svoji výrobu řezaných křížů pro školy, kostely i domácnost.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro letní a podzimní dobu.

Též velejemné

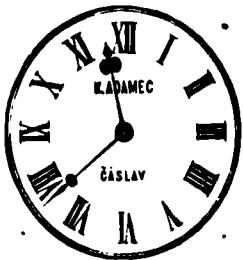
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franco zaslou.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připisů vyloženo k nahlédnutí.

Ústav ku vzdělání učitelek v Chrudimi

sestává ze čtyř ročníků a z přípravy; jest tedy přijeti každoročně možné.

Obchodní jednorocní kurs,

pro dívky škole odrůstlé, by vzdělati se mohly k samostatnému vedení, neb zastávání rodičů v obchodě.

Ústav vychovávací v Slatiňanech

pro dívky každého stáří, kde lze nabyti vědomostí literárních a přípravy do ústavu učitelského pro dívky, které nemají příležitosti navštěvovati školy měšťanské v „pokračovací kursu“. Zvláště se hodí ústav tento pro nastávající nevěsty, by se vycvičily ve vaření, vedení domácnosti, ručních pracích (šití šatů), kreslení stříhů, hudbě, řeči německé, francouzské a hospodářství. Příprava na zkoušky industrialních učitelek a pěstounek.

Německý ústav v Koclěřově u Svitav

pro dívky, by nabyly vyššího vzdělání v hudbě, vycvičily se v ručních pracích (šití šatů), vaření atd. Konverzace německá. Stravné obnáší 30 K měsíčně, sirotci přijímají se za 20 K.

LEVNÝ PRODEJ

za příčinou přesídlení.

Obrazy, zrcadla, rámce, lišty, timasy, sochy, kříže a různé umělecké výrobky.

Všecké druhy papíru, psací potřeby, nejnovější dopisnice v obrovském výběru, alba, kasetty dopis. papíru, modlitební knihy atd. atd.

Závod umělecký a papíruický

JOS. KIESLICH, v Hradci Králové.

Dílky pro chrámové práce a výrobu rámců.

Neračte přehlédnouti!

Úpěnlivá prosba o pomoc.

Krutým osudem pronásledován, byl jsem nucen po 6 měsících ztráviti v Charvatsku v nemocnici, strativ tím místo a výdělek. Jelikož jízdu z Charvatska přes Uhry byla mi moje zavazadla ukradena, — jediný můj majetek, — jsem teď žebrákem. Nalézaje se nyní v Zemské nemocnici ve Dvoře Králové nad L. po nebezpečné operaci „Hernia ing. lib. d.“, jsem velmi slab a ku práci na delší čas neschopen. Tu obracím se ku ctěné české veřejnosti s úpěnlivou prosbou o dobrotivě ustrnutí a zmírnění tak mého neštěstí a bolu.

Gustav Jar. Krenk,

bývalý úředník a kontrolor „Národopisné výstavy Českoslovanské v Praze“, tehle času v zemské nemocnici ve Dvoře Králové n. L.

Josef Neškudla,

c. a. kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 88

doporučuje P. T. velešl. duchovenstvu
svůj všudeš osvědčený a mnoha doporu-
čenými nejčastěji vyznamenaný

c. a. k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

Navštívenky

všech druhů
nabízí

Biskupská
knihhtiskárna.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podsín.

**Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.**

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
 Uplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samety. Pevné ceny. Plyše.

Právě vyšlo č. 8. a 9.

„Časových Úvah“

přinášející zajímavou studii

**O úpadku náboženství
mezi protestanty**

z pera předního katol. spisovatele **Pil. Konečného.**

Stran 66. — Cena 16 h

Antor stopuje náboženský život evangeliků
v Německu, v Anglii a v Čechách a dokazuje na
základě výroků spisovatelů a učenců protestant-
ských patrný úpadek náboženského života této
sektu. Velmi přesvědčivě dokazuje spisovatel marnou
snahu českých protestantů, kteří své učení prohlá-
šují za pokračování nauk husitských a českobra-
trských. V nynějším výbojném stanovisku němec-
kého protestantismu jest spisek Konečného poučnou
čtenbou pro každého Čecha.

Objednávky vyřizuje obratem

Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

**Za příčinou
přesídlení -**

prodávám

za snížené ceny

svou velkou zásobu veškerých druhů

klobouků

plstěných i vlněných pro pány, chlapce
a děti.

Slaměné klobouky

ve velkém výběru,

čepice a zimní obuv (papuče)

 za ceny nákupní.

S veškerou úctou

Jos. Dvořáček,

kloboučník v Hradci Kr., pod podloubím.

J. F.

Langhans c. k. dvorní fotografat doporučuje ctěn.
P. T. obecenstvu svůj v Král. Hradci (v Adal-
bertinu) nově zařízený závod fotografický.

— Jméno firmy ručí za nejlepší obsluhu. —

Šicí stroje

všech různých druhů, nejosvědče-
nějších a nejlepších soustav, Tež
na mírné splátky, stále na skladě
v hojném výběru; jediné k dostání

v prvním sportovním závodě

Františka Jiráčka,

ve Vysokém Mýtě u Chocenské brány.

XXX

Odborná dílna na opravy velocipedů
a šicích strojů. Strojové jehly a sou-
části k šicím strojům stále na skladě.

Spolkové prapory, stuhy,
ozdobné výšivky dle před-
ložených výkresů, mešní
roucha, přikrovy, kostelní
prádlo a všechny v ten

odbor
náležejí-
cí před-
měty
levné a
přesně
zfoto-

vuje sirotčinec

Růžencová výrobná
Praha I., Konevická ul. 296.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

VARHANY

všeobecně osvědčené doporučuje v levných cenách

Bed. Čápek,

varhanář v Polišce.

 Závod založen roku 1874.

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovicku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vina sladká a vino šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaile, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaile.

Vzorky zdarma a franko.

Víceletá záruka.

Největší sklad v Hradci Král.

Cestovní potřeby

vlastní výroby

tobolky, pouzdra na doutníky a navštívenky nabízí
nejlevněji jediný odborný závod toho druhu

F. Růžičky

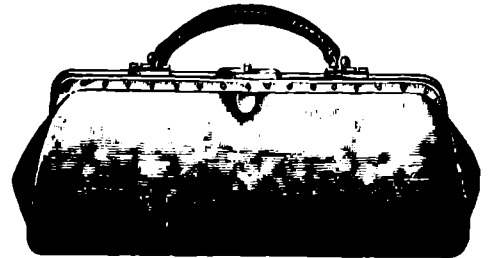
v Hradci Králové

na Velké Podsíně v domě pana Janečka.

 Objednávky a opravy se přesně a v době nej-
kratší ve vlastní dílně vyřizují.

Pp. továrníci a velkoobchodníci se upozorňují
na vlastní výrobu vzorkových kufrů.

PROJEV DÍKŮ!

Před odjezdem svým z drahé vlasti na jih do Gorice na zotavenou vzdávám svůj plný dík všem P. T. pp. dobrodincům, kteří mi v těžké, již půldruhého roku trvající nemoci jakkoliv pomáhali. — Zejména děkuji: Jeho Biskupské Milosti a nejdůst. bisk. konsistoři i veledůst. p. konsist. radovi Frant. Kernerovi za pomoc a podporu v nemoci, dp. Jos. Hlavsovi, faráři v Nechanicích, vlp. Jar. Schovancovi a Jindř. Kolářovi, kaplanům, i Václavu Paukertovi, katechetovi tamže, za práce, které za mne v duchovní správě horlivě konali, za obsluhu v domě farním, vltcp. dru. Frant. Planíčkovi v Nechanicích za bezplatné lékařské ošetřování, dp. Václavu Břeskému, faráři v H. Štěpanicích, dp. Jos. Bettlachovi, děkanu v Jilemnici, za podporu, vltcp. dru. Jos. Vejnarovi za léčení v okr. nemocnici Jilemnické, a zvláště veledůst. konventu Milosrdných Bratří v Praze a slovatnému p. dru. Aug. Hoffmannovi, vrchnímu lékaři v jejich nemocnici, za úspěšné, pečlivé a bezplatné léčení a ošetřování přes půl roku trvající, jímž choroba moje příznivě se lepši. Zároveň též děkuji všem soucitným osadníkům Nechanickým i Štěpanickým za útěchu a pomoc mravní i hmotnou. Bůh odplat všem co nejbojněji; modlím se za všechny stále.

Na čas s Bohem i na shledanou!

František Starý,
t. č. kaplan Nechanický.

Vysokým c. k. místodržitelstvím koncesovaný
ústav ku vyučování střihů a šití šatů
pro království České
Jos. Huňáčka v Hradci Králové, Velké nám. č. d. 30, u zlatého beránka.

Veletčenému obecnstvu v Hradci Králové a okolí dovoluji si co nejuctivěji oznámiti, že na základě nejvyššího povolení zřídil jsem při svém modním závodě pro dámy

ústav ku vyučování střihů a šití šatů

v němž budu vyučovati dle své vlastní osvědčené metody. — Opírám se hlavně o svoji dlouholetou působnost v tomto oboru, jakož i o nabyté vadělání, kterého jsem v předních ústavech k tomu povoláních nabyl; tyto zkušenosti mi umožnily rozpoznati různost rozpočtu a osnov střihových.

Vyučování moje díti se bude na základě přesného, co možná jednoduchého a lehce pochopitelného výpočtu číselného.

První hlavní kurs započne 15. září 1902.
Přihlášky se přijímají do 8. září t. r. — Honorát pro celý kurs obnáší 30 korun.
Dle přání se zařídí i kursy denní.

Za veškerou dosavadní přízeň váženému obecnstvu v Hradci Králové a v okolí co nejuctivěji děkuji a prosím, by i mému novému podniku v neustávané míře zachována byla.

Josef Huňáček,

dámský krejčí a majitel koncese k vyučování dámských střihů a šití šatů pro království České.

Superfosfáty

animální a minerální
nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nenahraditelné k podzimní setbě,

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: **kostní moučku, chlévský ledek, siran amoniatý, soli draselnaté, kalnit, speciální hnojivo pro stébliny a okopaniny** (kulovatiny).

Poštorskou sádku superfosfátovou ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování chlévské mrvy, **písní vápno**

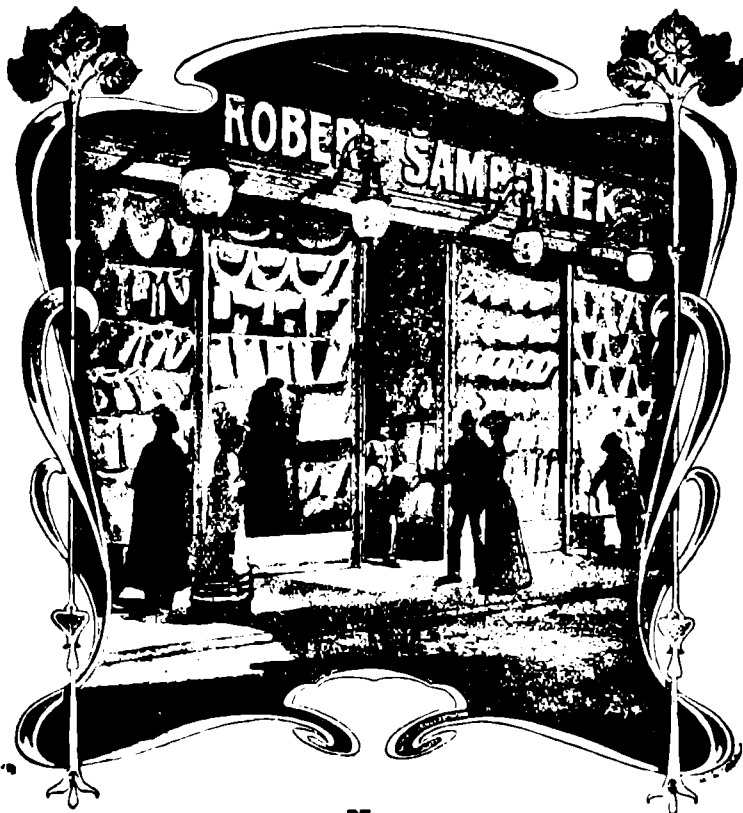
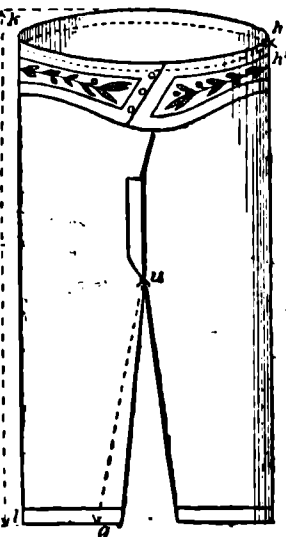
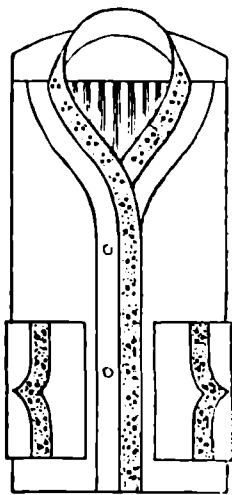
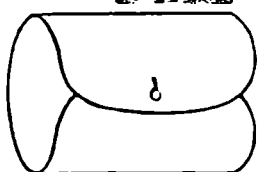
dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu
sírovou a umělá hnojiva

A. SCHRAM

v Brčelavi-Poštorné
a v Lisku-Rostokách.

Ústřední písařna: **PRAHA** Jindřišská ul. 27.

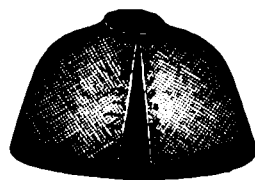
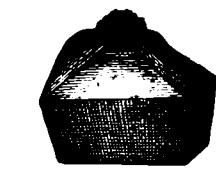
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro veletčené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici!

OBNOVA

Číslo 33.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 14. srpna 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Mokrý žně.

„To aby člověk ten Boží dárek z polí zrovna kradl!“ říkávali staří našeho lidu, když nastanou — mokré žně. Obilí se počne, poseká, čtyřicet hodin leží a když se má vázat a odvážet, přijde déšť a je po práci. Musí se začít znova, a znova se těšiti, že se vyjasní. A vyjasnění se opravdu trvale nechce. Z rána veliké jasno, v deset hodin mraky, odpoledne liják. Anebo již z rána zamračeno. „Kdyby to aspoň do večera vydrželo“, jde od úst k ústům, ale sotva je poledne, již tu zase déšť. Není dlouhý, ani silný, je to tak asi půlhodinový „stříkanec“ a je zase po naději. A štěstí je, jestliže to pak asi půldruhé dne vydrží, tu se přece něco „strhne“, čili jako s těch rolí zrovna ukradne. A jedna věc jest tu pozoruhodná. Zkušený hospodář nejednou sváží hned dopoledne po věřejším poledním dešti. Je to nebezpečné. Obzvláště vlhký ječmen dělá potom ve stodole zle; on tam zrovna hoří. Proto tedy rozvážní hospodáři čekají až na odpoledne, až obilí opravdu proschne; ale běda, přijde-li zase „stříkanec“. Ale co platno; kazí se to tak jako tak. Zvláštní okolnost nastane, jestliže po tom dešti následuje neděle bez deště. V kostele se sice ohlašuje, že se může po službách Božích obilí svážet. Ale nalezne se ten neb onen, který třeba kolem samého kostela při službách Božích jezdí již dopoledne „s mandelem“. Zbožní říká: Také by mohl tu chvíli počkat, navštívi si toho domů mokrého, a ztuchne mu to. Ale což když v neděli to vydrželo a v pondělí zase prší? Tu se nalezl jeden již zesnulý starý žid, který se za to jednomu křesťanskému velkostatkáři vysmál, že se ta „neděle“ nevyplatí. — To jsou ty svízele se žněmi, když to takhle chodí, jako letos. Což pak ale, je-li to ještě horší, když prší a se leje na př. po osm dní a obilí, ať leží nebo stojí, zrůstá a hnije. Tu nelze ten Boží dar s polí ani „ukrást“. Tu aby to tam skoro potom nechal. Bezcevné věci vozí domů.

Přál bych malým i velkým rolníkům, aby pano ministr financí za takovéhoto žni zavítal na venek na letní byt. Snad by lehčeji uvěřil, jak nespravedlivá je daň z polí oproti jiným daň platcům — a neplatcům — občanům. Na rolníka se houkne: Máš pole, plat! Ale na to říšská rada ještě nepřipadla, aby udělala zákon, kdy smí přjet a kdy má svítit slunéčko. Kdežto jistým obchodníkům peníze do kapes jen „prší“ a nepatrnou daň platí, prší rolníkovi na ten kousek jeho Božího daru a za to mu zase na místo slunéčka svítí — v kapse.

Ale jsou taky v mravním životě za dnů našich „mokré žně“.

Co to na příklad stojí práce, aby se do dítěte, do jinocha vpravilo vlivem církve něco toho nebeského Božího daru, něco té „bázně Boží“ čili něco té mravnosti na zákoně Božím, na náboženství spočívající? Sotva však se přiblíží čas, kdy by rodina, obec, vlast měla mít nějaký užitek z práce na jeho vychování vynaložené, přijde na to vyšší škola, zlé čtení, zlá společnost vyleje na ducha jeho studený proud bezbožského smýšlení, a je po žních. A je veliké štěstí, jestliže jako na ukrádku něco lepších zásad se proudu tomu studenému vyvrve a srdci zachová. A pohlédneme-li na vnější stav našeho — obzvláště mladšího — vzdělanstva, musíme říci, že máme opravdu „mokré žně“. U mnohých našich „vzdělaných“ je to jako s tím vlhkým do stodoly navedeným obilím. Ze škol, z těch našich duševních polí, přijdou do života „vlhčí“, to jest bez blahého vlivu Slunce, jímž jest Kristus, který z duší vyluzuje všecko, cokoliv je mokrem, to jest bahnitou látkou smyslnosti a sobectví. A tak se hromadí do stodoly, to jest do naší společnosti. Což divu, že „takový vlhký ječmen dělá zle ve stodole“, což divu, že takové vzdělanstvo kolem sebe šíří jen ztuchlinu, mravní skleslost. Nemyslím tu právě na ječmen v doslovném smyslu, pokud se z něho vyrábí pivo, ať ani to není bez významu, že mnohý „vzdělanec“ nejvíce

pracuje při moku ječmenném, ale poukazuje na to, že vlhký ječmen ve stodole dle mluvy lidu „zle dělá a že tam zrovna hoří“. Kde je mnoho ztuchlého vzdělanstva, tam ovšem dělá zle, tam zapaluje oheň vášní, tam to potom brzy v národě, v říši jen hoří.

Jen blázen rolník by chodil na požaté obilí stříkat vodu. Ale v národech a v říších jsou za dnů našich taková hospodáři, kteří na krásnou úrodu náboženské mravnosti církvi a vírou vypěstovanou stříkají vodu ledové chladnosti k Bohu. Není od Rakouska daleko ten stát, který takovéto ku podivu mudré hospodářství vede. Co náboženství dobrého vypěstuje, na to ti pánové chrlí stříkance své vlastní vnitřní náboženské spousty. Což divu, že z obyvatelstva čím dále tím více mizí všechna vyšší snaha, že děsným způsobem se rozmáhá chladnost k Bohu a s ní spolu hniloba mravní. Jedním takovým, žeň nejlépe kazícím častým stříkancem jest obzvláště v bývalých katolických státech vinou shůry navyklé děsné nesvěcení neděle. Rozmohla se náramně nejsprostší lakotná hrabivost, a myslí se, že by stát zchudl, kdyby se nejezdilo „s mandelem“ i dopoledne v neděli, to jest kdyby se právě dopoledne v neděli neobchodovalo, nekancelářovalo, nedělo, a na schůzích neřečnilo. Ale právě to ukazuje, jak neuvážlivě se v takových státech hospodáří; právě tam se vozí „mokré domů“, právě tam i v národohospodářském ohledu se dělá ztuchlina. Zkušený hospodář myslí, že na lidské duše musí aspoň v neděli Slunce Boží pravdy a milosti svítiti, ale židovský i nežidovský novověký bezbožník se neděle směje, její svácení že se nevyplácí. Ano, ano! Když on má neděle každý den, jemu se to směje. Ale tolik je jisto že v celku špatné říši, špatnému národu se to lakotné nesvěcování neděle nevyplácí. Viděl jsem v Itálii, ba v samém Římě, v neděli vozit cihly, zrovna jako u nás. A co z toho má Itálie? Krom toho, že tam střílejí do králů, mají tam nedostatek pokladen, nevědouce kam by uložili své státní dlužní úpisy. A že u nás v národohospodářském ohledu se máme znamenitě, o tom není pochybnosti. Jistí ssavci bohatnou a pánům se platy zvyšují, to je pravda, a v neděli bývá v tančírnách velice veselo, to je taky pravda, avšak dluh na dluh se kupí a nespokojenost se šíří.

Jedna paní hraběnka nedovolila nikdy, ani když počasí bylo nestálé, v neděli na polích pracovat a říkávala: I když mám obilí ve stodole, může mi to Pán Bůh jiným způsobem vzít. A to vidíme leckde na nynější společnosti lidské. Posměch z neděle působí, že to — totiž ten pravý blahobyt, Pán Bůh křesťanům bře zase jiným způsobem. Jakým? To je v Rakousku zapovězeno psát. Taková místa v novinách dostávají rámeček modrou tužkou.

A to vše je tak, podaří-li se, jako v letošních žních, přece něco s těch polí jako ukrásti, čili podaří-li se vlivem katolicismu něco ještě z té duševní úrody zachránit.

Ale což, přijdou-li úplně mokré žně? Lije-li se z černých oblaků denně, když, kde co je vypěstováno, hnije? Tu potom bezcevné věci se domů vozí. Tu, kde ovoce katolicismu — ten opravdový Boží dar — lijáky černých mraků ďábelské bezbožnosti hnije úplně, tam se stává celá ta na pohled velice vyparáděná a vypalčovaná vzdělanost čili kultura bezcennou. Tu hynou potom národové nedostatkem statků duchovních, hladem duchů.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 12. srpna.

(Jak radiklové, pokrokaři a Mladochši dovedou „střhati“ svého člověka.)

Když letos po masopustě propukly v Praze na veřejnost zprávy o malversacích a defrau-

dacích Mudrochových, byly zvěsti tyto znalci poměry uvítány docela chladně poznámkou: „Zase jeden“ —

Dodatek k této poznámce nebyl dosloven, neboť kdyby dnes počestný a i doklady tvrzení svého mající muž u nás o někom „populárním“ řekl, že rozhazuje „nad svou sílu“, hrozí mu útok celé naší společnosti a na konec i kriminál —

Své doby něco podobného pronesl nebožtík mělnický pan probošt o tajemníku Winklerovi. A výsledek? Celá veřejnost, celý kraj postavil se na stranu Winklerovu a proti proboštovi, jemuž vynadáno za jeho důvodně míněné upozornění tak, že to bylo počátkem a příčinou jeho skonu. A Winkler hospodařil dále, až když se ukázala jeho milionová defraudace, tu teprve bylo vzpomínáno na zlatá slova nebožtíka probošta —

Avšak smutný a neradostný osud jeho nechce u nás sdíleti každý, kdo má oči k vidění a pozoruje tu spoustu, která je v našich finančních poměrech jako rakovina rozlezlá — U nás dnes žijí lidé, kteří s matematickou přesností dovedou přepovídati, kdy a sde praskne. Ovšem, že takový proroci nesmí chodit po ulicích, poněvadž by byli ukamenováni.

Slyšeli jsme to před řadou let, když letos z jara zesnulý účetní svatováclavské záložny Ort jal se v Praze představovati Kroesa a Mecenáše v jedné osobě, že je to všechno švindl. Členové společnosti té, v níž tato slova byla pronesena, doposud všichni žijí. Ale kdyby se to byl znalec poměrů odvážil říci nahlas, byl by býval synem společenské smrti! V katolickém peněžním ústavě zaměstnaný úředník, který byl smýšlení mladočeského a politicky šel s radikály, ten předce musil pod sebou cítiti nějakou tvrdou skálu neodvislosti a popularity, aby takto volně mohl jednati!

Kdyby se byl někdo v onom peněžním ústavě jenom poněkud křivě naň podíval, jistě že by se byla celá veřejnost na něho jednomyslně osopila způsobem nejostřejším, jak jenom se může opovážiti pana Orta, toho nezištného, obětavého poctivce podezřívati!

Proto jest to dnes průkazem naprosté žurnalistické nespůsobilosti, když časopisy, které ověnčeného pana Orta po leta se slavnostním vytrubováním Prahou z místa na místo přenášely, najednou se diví, jak je to prý možno, že v ústavu, v němž sloužil, na jeho skutky nepřišli. —

Něco hloupějšího u nás v tak vážné záležitosti, jako jest tato, snad doposud proneseno nebylo!

V závodě, jemuž pan Ort sloužil, dávno přemítali a nedůvěřovali, jest li pan Ort rozvažuje z bohatství vlastního! Ale jeho popularita bránila každému oproti tomuto muži, jemuž se celá mladočeská a radikální žurnalistika klaněla, přímo jenom se stínem nějaké nedůvěry vystoupiti. Defraudant Mudroch měl nad sebou deset vyškolených kontrolorů a byl chycen teprve, až když jeden z úředníků riskoval celou svou existenci, aby ho usvědčil, což se případně podařiti „nemusilo.“ Proto nelze jenom tak paušálně odsuzovati někoho, že pana Orta při jeho malversacích ihned nechytí.

Pan Ort nebyl předce žádný hloupý člověk! On podváděl celou českou veřejnost, která mu věřila, že je muž poctivý a správný, proto, když se potom v záložně dva nebo tři lidé ihned neodvážili nahlas viniti ho z nesprávnosti, jest zcela přirozeno! Musili čekat, až ho lapnou, t. j. až se lapnouti dá!

A to tak snadno nebylo! Jakmile však to bylo možno, stalo se to hned, třebaže se s tím z několika důvodů hluchně na veřejnost nešlo. Že byl pan Ort sledován a hlídán, to nejlépe dokazuje, že se o jeho nesprávnostech vědělo před jeho smrtí —

Škoda, že tak náhle umřel a že nemůže dosvědčiti, s kým měl proto difference, kým byl tázan, jak a co stojí!

Že pak ústav, který byl ním zkrácen, nešel s tím na veřejnost, to jest pochopitelné

proto, poněvadž se jednalo o nahrazení škody a o umenšení ostudy a škandálu.

Katolický smýšlející křesťan nepokládali za žádné své potěšení vdově a nevinnému synovi přijetí na vždy špiniti a proto zcela rozumně hleděli smutnou tuto aferu utlumiti. Ne tak k vůli sobě, ale daleko více k vůli těm, jež pan Ort na staroměstské radnici politicky zastupoval, s nimiž se bratříčkoval, jejichž podniky a vlastnictví z nakradených peněz bez omezení dobročinnosti podporoval.

Těm, kdo o jednání páně Ortově měli vědět, bylo jednání jeho známo, onie také přetřhli a poněvadž nekonal se od jeho smrti valná hromada ústavu, aby v záležitosti té promluvíla, nepokládali za potřebné choditi po Praze a lidem, kteří docela nic v ústavu tom uloženého nemají a proto jim do něho vlastně nic není, vykládali, co se stalo —

Malversace páně Ortovy neznámy nebyly! Proto také byly přetřeny ihned, jakmile to bylo možno! Avšak kdyby byl tak někdo nad jeho rakvi zvolal, když se nad ní pražský primátor a špičky české veřejnosti žalem skláněly, že to není na místě, ten by byl dopadl!

A sice byl by býval rozsápan zrovna těmi lidmi a listy, které nyní najednou přicházejí, svého pana Orta více znáti nechťce, aby památku jeho „strhali“ —

Není u nás pamětníka větší lícoměrnosti! Lidé, kteří na svých ramenech pana Orta jako svého muže po leta nosili, najednou z jeho zločinů činí zodpovědným ústav, jež on ve prospěch jejich myšlének a snah — okrádal, z jehož peněz myšlenky jejich živil i odíval.

Jsmo pro to, každou ničemnost po výstrahu potrestati, ale když vinník stojí sám již před soudnou stolicí, která z něj se neuachází, když pozůstali po něm dle svých sil ochotně chtějí viny jeho napravit, když rozšlapáváním jejich jenom ostuda vzniká, co se tím komu pomůže, když se z neštěstí nevinné rodiny dělá kaviár pro celou Prahu?

Kdyby byl katolický tisk své doby, když o panu Ortovi psány byly v radikálních, pokrokových a mladočeských listech přímo odporne chvalozpěvy, pověděl, že muž ten sáhl na svěcené mu cizí peníze, byl by časopisy ty učinil komickými. My jsme to mohli docela dobře učiniti a alespoň přibližně z lečeho roušku poodkrýti. Ale nás právě to těšilo, že si pana Orta ony časopisy přivlastňovaly, nás těšilo, když se chlábily, jak do jejich redakcí „tisíceovky“ přinášel a k různým účelům je věnoval, nechtěje býti — jmenován.

Mohli jsme koncem března napsati, proč nechtěl býti pan Ort jmenován, mohli jsme žádati výkaz od něho věnovaných peněz se žádostí, aby byly jako peníze kradené ve prospěch okradených vráceny a doufáme, že ku př. spolek pro vystavení pomníku Husova p. Ortem věnovanou k účelům tomu částku jistě nyní vrátí. Avšak nechtěli jsme činiti veřejný škandál. Ze svým časem celá věc na veřejnost přijde, to bylo jisto.

Že však ti, kdo především mají přičiny o dobročinnosti a obětavosti páně Ortově mlčet, nejprvnější kolem jeho hrobu se sběhnou a začnou ho z hrobu vyhrabávat, aby ho nyní jako defraudanta na týchž svých ramenech s opovržením veřejně nosili, na nichž ho nedávno ještě jako oslavence a mecenáše býčkali, toho jsme se předce nenadáli.

Že „Právo lidu“ má z toho špás a že se tomu posmívá, to pochopujeme.

Že jméno pana Orta bylo vyškrtáno z řady českých mužů počestných a že zapsáno bylo na stránku jinou, je zcela v pořádku. Ale

to všechno se mohlo státi způsobem, jímž by vlastní lidé svého člověka „netrhali“ —

Nechťce se nijak o celé této smutné aféře šíře vyslovovati, máme za to, že vedle svého neblabého rubu bude mít také třebaš že draze zaplacený užitečný líc. A líc ten jest, že se bude konečně naše veřejnost zajímati o to, jak ten či onen může ze svého tisíce příjmů dva protráviti a dva uložiti nebo rozdati —

Popularita nesmí nikoho másti, drzá ústa nesmí nikoho zaleknouti, směle vystupování nesmí nikoho zdržeti, aby na místě dvakrát dvě jsou čtyři připustil, že je to možno a že dvakrát dvě je osm.

Že byla svatováclavská záložna stoupencem strany mladočeské a radikální oklamána, to není nic nemožného. Podvody podobné se vyskytovaly a budou vyskytovat stále a pod kontrolou mnohem přísnější, než-li záloženské poměry dovolují a než-li v tomto případě popularita defraudantova připouštěla.

Když, satím mlčeli okradení, mohli tím spíše mlčeti přátelé defraudantovi. To je konec celé písničky. Tak sluší na celou tu věc patřiti.

A nyní malou exkursi do minulosti.

V Athenách žil ve starém věku muž, používající pověsti nanejvýš spravedlivé. Jmenoval se Aristides a byl v celém městě nanejvýš populární. Když popularita jeho začala vystupovati ze přípustných břehů, tu najednou dán byl návrh, aby o muži tom ostrakismem t. j. na střípcích bylo hlasováno, není-li obci nebezpečný a nemá-li býti i se svou popularitou poslán do vyhnanství.

Aristides chodě při hlasování tom po Athenách setkal se s prostým mužem, který ho žádal, aby mu na střípek napsal jméno „Aristides“.

„Znáš ho?“ tázal se ho Aristides.

„Neznám“ zněla upřímná odpověď.

„Proč tedy chceš hlasovati, aby byl poslán do vyhnanství?“ tázal se překvapený Aristides.

„Protože se mně to nelíbí, že je příliš chválen“, odpověděl prostý muž.

Tento příklad uvádí se ve třetí latinské škole studentům jako poučení, že zdravý a přímý rozum lidský přílišnou chválu zcela správně cení. Prostě oprávněnosti její nevěří —

A dodnes skutečně, když je někdo „příliš chválen“, obyčejně brzy se popularita jeho ze závažných důvodů sevrkne případně na nulu. Moudří rozumějí, neboť jistě vzpomenu si na příklady toho —

Obrana.

Školský Obzor o „katolictví“. Český učitel se rozepsal o katolictví trochu příznivě a tím na sebe poštval orgán Hofrychtrův. „Šk. Ob.“ ve své svobodomyšlnosti vykládá: „Veškerý český tisk pokrokový jest povinen co nejostřeji (!) přestupek (!!) tento pokárati.“ Inu, kdyby napsal „Čes. Uč.“ o kněžstvu kupu nejprůhlednějších lží, pak by to sotva „Šk. Ob.“ nazval přestupkem. Dále argumentuje „Šk. Ob.“, že katolicismus provozuje houževnatý odpor proti všemu, co moderní člověk miluje. Tu má „Šk. Ob.“ aspoň částečně pravdu; katolicismus bojuje proti alkoholismu, znepravňujícím divadelním hrám, proti „volné lásce“ a šlapání Božské autority. Že by však bylo katolictví proti vědeckému rozvoji, to snad již ani ti hloupější pokrokáři nevěří a proto nechť „Šk. Ob.“ se nečiní směšným, nazýváje katolické kněžstvo „vášnivým odpůrcem svobodné

I počali se druzí rabi s Alebem o to přiti. Přeli se, až vešli v sázku. Aleb se založil, že dobráka hospodáře rozlobí. Podmínkou sázky učinil: nerozlobí-li hospodáře, ztratí svůj sváteční oděv, rozlobí-li, že každý z nevolníků mu dá svůj sváteční oděv, a kromě toho, že uvolují se bránit ho proti hospodáři měl-li by být dán v železa, nebo, měl-li by vsazen býti do vězení, že vyprostí ho.

Vešli tedy v sázku a Aleb uvolil se hospodáře rozlobiti druhého rána. A tu, když přišel ráno dobrák pán s hosty svými do ovcárny, aby jim ukázal svoje miláčky, vzácné berany, zavolal dáblův nevolník Aleb na druhy: Pohleďte, nyní rozlobím hospodáře. Seběhl se všichni nevolníci, aby podívali se dvěma nebo přes ohradu, a dábel vlezl si na strom, a hledí odtud na dvůr jak poslouží mu jeho nevolník.

Pochodil hospodář po dvoře, ukázal hostům ovce i jehňata, i chtěl ukázat svého nejlepšího berana. „Znamenitě“, praví, „jsou i ostatní berani; ale hle, ten se zakroucenými rohy — tomu ceny není. Jako zřetelné svých vážím si ho.“

Množstvím lidu však poplášily se ovce i berani, že nemohli hosté uvidět drahého berana. A tento (beran) zastaví se, popláš ovce, a vše smísilo se v jeden chumáč. Hosté nemohou rozeznat, který ze to je ten drahocenný beran. Viděl to hospodář i praví: „Alebe, druhu milý, neobtěžuj se, chytň opatrně onoho nejlepšího berana se zakroucenými rohy a podrž ho!“ Sotva to řekl, vrhnul

vědy.“ Pod tím nesmyslným předpokladem vyzývá „Šk. Obz.“, aby neužívalo „dřablových“ vynálezů, vědeckého bádání, proti němuž se staví. Ptáme se aktivě, kdy nazvalo kněžstvo telefon, telegraf, parní stroj vynálezem pohan-ským a dřablovým, jak „Šk. Obz.“ tvrdí? A jestliže „Obzor“ zakazuje užívat kněžím vynálezy laiků, nechť doborotivě též odporučí svým stoupencům, aby se zády obrátili k výzkumům katolických kněží; jest jich sice mnoho, ale veleučení pokrokáři by se snad bez nich též obešli.

Katolictví prý též obce vypěstovati člověka bojácného, stádného; za to však moderní člověk miluje sílu, odvahu. Na to odpovídáme: jestliže se přidělí různým pojmům nepravá jména, pak se může pokládati zlořád za ctnost, zpátečnictví za pokrok atd.

„Bojácnost“ katolika spočívá v chvaly-hodné skromnosti a v opatrném měření sil s cílem vytčeným. A taková „bojácnost“ jistě jest dobrá. Nezkratní lvoové mladočestí před lety pokládali takovou vlastnost za copafství; a hle, ovoce ukázalo, zda činili dobře.

Nechť si však při tom všem „Šk. Obz.“ pamatuje, že v čase skutečné potřeby každý pravý katolík i při své skromnosti osvědčoval takovou ráznost a vytrvalost, že křesťanskí hrdinové svítí zářícím příkladem všem věkům. Za to našim „pokrokovým“ listům zace „rázná“ ústa žid dobře placeným insertem.

Že miluje moderní člověk sílu, to lze ovšem pozorovati na pěstech sociálních demokratů při rozbíjení katolických schůzí. Kuráž má moderní člověk ovšem až nazbyt, má-li útočiti proti církvi; v tom ohledu není nad „Šk. Obz.“ Jinde však moderní vůdcové za dobrý bakšiš rádi vezmou do zaječích.

Dále „Šk. Obz.“ ještě poznamenává, že katolicismus svou přípravou na život věčný se odcizuje životu pozemskému a proto nemůže pracovati pro cíle časné. Ubohý rozumku a smutná logika! Věřící katolík ví, že k dosažení šťastného života věčného jest též potřebí dobře plniti povinnosti svého stavu a že na místo kradení musí poctivě pracovati a bídě společního ulevovati.

Snad ani „Školský Obzor“ neví, že právě za Karla IV., kdy byl náš národ katolicismu nejvíce oddán, byl blahobyť u nás největší; a právě v té době na kulturní potřeby se nejvíce peněz věnovalo. Mohli by si z toho vzíti příklad velkohubí pokrokáři, kterým přece starost o nadpřirozené věci odpadá, tak že se mohou více časnému blahobytu národa věnovati. Ku konci „Š. Obz.“ poznamenává učeně: „Slušní lidé s katolickým klerem vůbec již dopočetli.“ Inu ovšem; učinili tak zatím aspoň židé a jejich zaprodanci. A jak tito „slušní“ lidé přejí pokroku, to viděti na požidovětěle Haliči.

Pastýřský list.

Edvard Jan Nepomucký,

biskup královéhradecký,

vzkazuje věřícím své diecése pozdravení a požehnání.

Nejmilejší! Mluví k vám tímto listem na den sv. Vavřince, mučnicka Páně. Svátý tento mučnický jest velikou slávou a radostí města Říma. Tam totiž vyplnilo se na něm slovo Pána Ježíše třoucího: Jestliže mne pronásledovali, i vás pronásledovati budou. Jan 15, 20. Ano, byl pronásledován a to až

se Aleb jako lev do středu beranů a chytil drahocenného berana za vlnu. Chytil za vlnu a současně chopil ho jednou rukou za zadní levou nohu, pozdvihl ji před očima hospodáře, trhnul ji vzhůru, že zachrastila jak mladá lipka. Zlomil Aleb drahého beranu nohu pod kolenem. Zachvěl se beran, padl na přední kolena. Chopil ho Aleb za pravou nohu, a levá vymkla se a visela jako bič. — Zhrozili se hosté i všichni nevolníci, i zaradoval se dábel, když viděl, jak zručně provedl Aleb svůj úkol.

Nad noc temněji zachmuřil se hospodář, svěsil hlavu — a neřekl ni slova. Mlčeli i hosté i rabi —

Čekali co bude. Hospodář chvíli mlčel, pak oťásl se, jako by cos ze sebe svrhnul, pozdvihl hlavu a obrátil zrak k nebi. Ne dlouho tak hleděl, a vrásky s líce zmizely, i usmál se a upřel zrak na Aleba. Pohleděl naň, usmál se a řekl: „Alebe, Alebe! Tvůj pán přikázal ti mne rozlobit. Ale můj pán je silnější tvého; ty jsi mne nerozlobil, ale nyní já rozlobím tvého pána: Báť jsi se, že tě potrestám, i chtěl jsi být svobodným. Nuže věz, že tě nepotrestám, a chtěl-li jsi býti svobodným, hle, před basty svými propouštím tě na svobodu. Jdi, kam ti libo, i vezmi si svůj sváteční oděv.“ I odešel na to hospodář hodný s hosty svými do domu.

A dábel zaskřípal zuby, spadl se stromu a propadl se do země.

FEUILLETON.

Hodný hospodář.

Z Lva Tolstého „Národních pověstí“ přeložil P. Ž.

Za dávných dob žil hodný hospodář. Měl všeho dostatek i mnoho nevolníků mu sloužilo. A nevolníci chválili si pána svého. Říkali: Pod nebem není lepšího pána nad našeho. On nás krmí, odívá dobře, i práci dle sil rozdílí, nikoho slovem neurazí, nezachází s námi zle, ani nás nemá, jako druzí páni, kteří za vinu i bez viny trestají a slova dobrého nedají, za horší svého dobytka. Náš chce nám dobro, dobro i činí. Lepšího života nám netřeba.

Tak chválili nevolníci pána svého. I mrzelo dábla, že žijí nevolníci dobře a v lásce s pánem svým. I získal dábel jednoho z rabův pánových jménem Aleba. Získav jej, kázal mu svěsti i druhých nevolníků.

Když odpočivali všichni rabi a chválili zase svého pána, řekl jim Aleb: „Bez přičiny vychvalujete, bratři, dobrotu pána našeho! — Vyhov dáblu, i dábel stane se dobrým. My pánu svému dobře sloužíme, ve všem vyhovujeme. Pomyslí on toliko cos, a my už to plníme, myšlenky jeho uhoaneme. Proč by tedy nebyl s námi za dobře? Ale přestaňte mu vyhovovat, špatně mu pracujte — i on, jako všichni, bude zlo zlem splácet, jako činí páni lí.“

k smrti, k smrti připravené mu tím, že znenáhla pálen byl na železném mříšti na ohni položen. Hrozná to zastížit smrt, děsná bolest! Ale praví svatý Lev papež o vítězství tomtu mučeníku Páně: Vládnějším byl oheň, který sevné — tělo — páli, než ten, který uvnitř — v duši — hořel. (Br.) Ano hořel v duši svatého Vavřince oheň víry a lásky ke Kristu Ježíši. A tento oheň to byl, který podněcován jsa milostí a pomocí Ducha svatého, přemohl oheň, který rozstříla sušivost pohanství. A tak vidíme mučeníctví svatého Vavřince, jako stkvělé vítězství křesťanské víry a lásky nad pohanstvím. Stkvělé toto vítězství sv. Vavřince hlásá překrásný chrám v Římě tam vystavěný, kde umučen byl slavný tento, čistý a mladistvý jáhen pro Ježíše Krista. A v tomtěž chrámě uloženy jsou též ostatky svatého Štěpána, prvomučeníka Páně. I on byl jáhnem a to jedním od svatých apoštolů vyvoleným. I on byl pronásledován pro Ježíše Krista. I v jeho srdci plál oheň víry a lásky k Pánu a Spasiteli našemu. A tento oheň v duši jeho planoucí překonal sušivost odpůrců Kristových. A slabší byl oheň vášně jejích, která svatého mučeníka kameny ubíjela, než oheň víry a lásky křesťanské, který plál v duši Štěpánově. A proto i sv. Štěpán jest slávou a radostí nejprv města Jerusalema a pak i Říma, které chovají jeho ostatky v chrámě sv. Vavřince slaví tu spolu s vítězstvím křesťanství nad pohanstvím vítězství křesťanské víry nad židovstvím. A od toho chrámu, po Bohu dvěma těmito jáhnům věnovaného, nese se duch můj ke hlavnímu chrámu vlasti naší, který jsa po Bohu zasvěcen sv. Vítu chová i drahocenné pozůstatky sv. Václava. I v duši sv. Václava plál oheň víry a lásky ku Kristu. A právě tento oheň to byl, který působil, že svatý tento kníže pravou, opravdu knížecí a otcovskou láskou pečoval o národ a lid svůj. A právě proto o to usiloval, aby se tento lid co nejdříve odklil pohanství, a aby z pohanství na víru křesťanskou obrácení poddaní jeho vyšší i nižší všechny nemravy a špatné zvyky pohanství odložili. A tato obzvlášť anabá, aby křesťanstvím všichni od nejvyššího až do nejnižšího proniknutí byli a dle něho žili, to byla, která byla vítanou příležitostí k tomu, aby bratr jeho Boleslav byl stván proti bratru Václavovi.

A jestliže se rozpomeneme, že dle bádání dějepisných i Boleslav a mnozí, kteří ho štvali, již taky křesťany byli, vidíme tu zvláštní věc. Vidíme tu boj křesťanů vládních, po volnosti života pohanství toužících, proti křesťanu rozhodnému. Vidíme tu boj křesťanství s pohanstvím smíšeného proti křesťanství čistému v celém životě se jevícímu. A tak se stal sv. Václav — jako druhdy sv. Vavřinec Římu a svatý Štěpán Jerusalemu, slávou a radostí nám. Mučeníctví jeho jest vítězstvím křesťanství rozhodného i veřejného životu pronikajícího nad křesťanstvím s pohanstvím smíšeným.

Trojí boj jsem vám tedy předvedl, tři bojovníky svatého Vavřince, Štěpána, Václava jsem vám představil; tři vítěze nad pohanstvím, židovstvím a zpo- hanštělým křesťanstvím jsem vám připomenul.

A proč jsem tak učinil? To je proto, že i dnes a to nejen ve světě vůbec, ale i ve vlasti naší a v diecési naší trojí tento odpůrce nám hrozí. O nic jiného totiž neseilují nepřítelé Kristovi, než aby se vrátilo staré pohanství. Již zevně se knížkami, novinami, ústy hlásá učení, které křesťanskou víru úplně zavrhuje. A vzpomene-li, že veliká část noviny je v rukou židů, vzpomene-li, že po celém světě rozšířena tajná společnost svobodných zednářů, která ve všech státech usiluje o zničení křesťanství bezbožeckými zákony a školami a která se jí to dafí, tu vidíme i toho druhého odpůrce, s kterým bojoval sv. Štěpán. A tak jako tedy druhdy proti sv. Vavřinci a svatému Štěpánovi a tím ovšem proti křesťanství stálo a bojovalo pohanství a židovství, tak je to podnes.

Avšak Bohužel. I ten třetí nepřítel, ten odpůrce svatého Václava vystupuje dnes ve světě a též u nás proti Ježíši Kristu. Dnes jsou mnozí, kteří v církvi katolické zůstávají, ba rádi se i křesťany nazývají, ale vědouce nevědouce brání tomu a bojují proti tomu, o co ku povznesení svého národa usiloval sv. Václav. Jest to proniknutí celého našeho nejen soukromého, nýbrž i veřejného života pravým a opravdovým křesťanstvím. A tomuto odporu proti proniknutí života našeho čistým a opravdovým křesťanstvím dali krásné jméno liberalismu čili svobodomyslnosti. Ale dnes už každý soudný člověk vidí, že to není jen svoboda myšlení, ale svoboda žití. A proto všem právem takovito křesťané jsou smíšeninou pohanství a křesťanství, s tato smíšenina jest tím nebezpečnější, čím více volnost hřešího člověku lahodí, kdežto přísna kázeň života křesťanského přemáhá sebe ukládá. Slabé pak myslí uchvacuje tento pohancko-křesťanský liberalismus tím více, čím více se mu podařilo dáti tomu, oč již sv. Václav usiloval, totiž životu rozhodně křesťanskému, potupné jméno klerikalismu, jehož se podnes mnozí, jinak třeba vážní mužové, hroší. — Ale tak se stalo, že suž dneš u nás boj podobný boji Boleslava a strany jeho proti sv. Václavu.

A co jest nám tedy činiti? Pohanství, židovstvo a zpo- hanštělé křesťanství čili liberalismus stojí tu proti Kristu a víře naší. Myslím, že tu musí býti hoalem našim: Sv. Vavřinec, sv. Štěpán, sv. Václav! Oheň víry a lásky Kristovy, který hořel v těchto třech duších, musíme rozněcovati v duších svých. Bude-li tento oheň víry a lásky Kristovy všelejším, než oheň vášni, které suž v srdcích našeho trojího odpůrce, zvítězíme i my. A proto jest třeba zhasínající světlo víry v duších znovu rozsvěcovati a stydnoucí oheň lásky ke Kristu znovu rozplámenovati.

To ovšem děje se hlavně plněním příkazu Kristova, kterýž řekl apoštolům — a tudíž i jejich nástupcům — biskupům a kněžím: (Mt. 28, 19.) Jděte, učte všechny národy, křtíce je a na ně se zachovátei všecko, cokoliv jsem příkázal vám čili vykonáváním trojího úřadu Kristova učitelského, kněžského a pastýřského.

Ale časy jsou tak smutné, nepřítelé tak chytří, že nepostačí obyčejný až posud způsob vykonávání toho trojího úřadu Kristova v církvi čili duchovní správa vůbec. Dnes třeba dáti nám pozor na slova našeho Spasitele žkoucího, že synové tohoto světa

chytřejší jsou nad syny světla. Luk. 16, 8. Což divu tedy, že jest přesvědčením našim, že se máme učiti bojovati od synů tohoto světa. Vždyť je to i v obyčejném válčení tak. Má-li odpůrce novou, lepší zbraň, musí si ji pořídit i ten, komu válkou hrozí. A proto upozorňuji, že trojí odpůrce nás ušívá krom jiných zbraní také schůzí a sjezdů, kdež řečnf a oheň čili zápal pro tu věc, kterou chce provést, v duších lidí abromážděného rozněcuje. A proto naučili se katolíci téže zbraně užívati a konají schůze a slavní sjezdy, při kterých si hledí rozstítiti v sobě ten k boji proti odpůrcům potřebný oheň víry a lásky čili oheň horlivosti o to usilující, aby právě a rozhodně křesťanství pronikalo zase veškerý život náš.

Z té zajisté velice důležité příčiny chceme se, nejmilejší, i my katolíci česko-slovanští z Čech a Moravy sejíti dne 24. a 26. srpna t. r. v Hradci Králové k takovému sjezdu. Nenechte se, prosím vás, ničím myliti. Ten trojí nepřítel bude se ovšem ozývati. Novopohané, židovstvím placené noviny a smíšení s pohanstvím liberální křesťané budou proti sjezdu mluviti, psáti a štváti. Pusť se — jak to beztoho vždy činí — do boje zvlášť se slovem klerikalismem. Pamatujte, že veliké dílo sv. Václava, ušlechtní, vzdělání, ba i od záhuby zachránění našeho národa dnes by nazváno bylo — klerikalismem. Na to tedy nic nedbejte. Nepřikládej nikdo rukou svých k tomu, k čemu štváči přiměli svatého Václava. Ale ani lhostejně na ten boj křesťanství proti trojímu odpůrci buď z pohodlí, nebo ze zisku, nebo ze strachu hleděti není dovoleno, není čestno. Ne! Vládnost a chladnost nevítězí. Oheň duší svatého Vavřince, svatého Štěpána a svatého Václava zachrání nejen křesťanství vůbec, nýbrž i národy od záhuby.

A proto, kdokoli jen může, vzhůru do Hradce na sjezd! Všichni ovšem nemohou jeti, ale všichni mohou se modliti. A proto prosím: Modlete se za zdar sjezdu našeho! Modlete se k Ježíši Kristu, prosíme o pomoc Rodičku Boží a svaté patrony naše. Za tou příčinou nařizují tedy, aby se v den Nanebevzetí Panny Marie ve všech kostelích, v kterých se bude odpolední pobožnost konati, vystavila veřejně Největší Svátost Oltářní a to aspoň na půl hodiny k tichému účtní, a po půlhodině aby se konala tatáž pobožnost, jak ji nařídil sv. Otec pro měsíc říjen — totiž růženec s loretánskou litaní, k čemuž budí přídána modlitba církevní o sv. patronech zemských. Ovšem, i potom ještě v soukromí modliti se budeme za zdar sjezdu našeho.

Všecko pak záleží na tom, abychom, chtěje proniknouti život veřejný křesťanstvím, sami dříve o to usilovali, abychom tak živi byli, jak Kristus Pán velí. Nehoří totiž v srdci lidském jen oheň lásky, hoří tam též plameny našich vášní, našich nepravostí. Ty hledme v tyto dny obzvlášť přijetím svatých svátostí dusiti a o to usilovati, oč dnešní církevní modlitba prosí, řkne: Dejž nám prosíme, všemohoucí Bože, bychom mohli paměti nepravostí našich ubasiti, jež jsi sv. Vavřinci popálil, že zápalý muk svých přemohl.

Končím s tím výslovným přáním, abych vás mnoho, velmi mnoho spatřil v Hradci Králové, kdež dne 24. srpna před začátkem sjezdu také nové upravené věže starobylého biskupského chrámu svítiti hodláme. Tak tedy na shledanou! Milost Pána našeho Ježíše Krista, láska Boží a účastenství Ducha svatého budí se všemi vámi. Amen, 2. Kor. 13, 13.

Dáno v Hradci Králové v srpnu ke dni svatého Vavřince 1. P. 1902.

Edvard Jan Nepomucký,
biskup.

Politický přehled.

Předseda ministerstva dr. Körber meškal v úterý v Ratotu u předsedy min. šl. Szcélla, vyjednával s ním dále o rakousko-uherském vyrovnání. Dne 8. srpna bylo skončeno třetí čtení autonomního celního tarifu v poradách odborných referentů obou vlád. Z toho se soudí na příznivý další průběh vyjednávání.

Výkonný výbor lidové strany na Moravě schválil další trvání součinnosti se strannou národní pro příští volby do sněmu zemského, ale zamítl usnesení strany národní, aby vyjednávalo bylo také se stranou katolicko-národní o volební kompromis.

Stávka polních dělníků v Haliči není dosud skončena. Na mnohých místech už sice pracují dělníci hlavně cizí, ale pod ochranou vojska.

V Temešváru byla v neděli schůze, na níž jednalo se o krocích proti vzrůstajícímu se vystěhovalectví z Uher. Šl. Széll odklil účastenství své na sjezdu proto, že prý vláda sama upraví otázku tu zákonem.

Dne 5. srpna konala se v Rogatických lázních za velkého účastenství národa oslava 60letého doktorského jubilea dákovského biskupa Strossmayera.

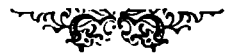
Ve venkovských obcích francouzských odpor proti uzavírání škol řeholních se vzrývá. Podplukovník Saint Remy ve Vannesu, jenž s oddílem vojska měl zkroutiti odpor obyvatelstva proti uzavření škol v Ploermelu, vzepěl se tomuto rozkazu prohlásiv, že jeho náboženské city mu zakazují spolupůsobiti při uzavírání řeholních škol. Za to byl odsouzen k vazbě na pevnosti.

Kurunovace krále anglického Eduarda konala se 9. srpna v Londýně za veliké radosti národa, ale s programem valně zkráceným. Den před tím vydal král poselství ku svému národu, děkuje za účast, kterou měl lid, když král onemocněl.

Schůze cara Mikuláše s císařem Vilémem v Revalu se v sobotu skončila. Oba panovníci prý se k sobě velmi přátelsky chovali, ale neznámo, o čem jednali.

Biskup Zwierowicz, svého času na rozkaz ruské vlády do vyhnanství poslaný, povolán zpět jako představený diecése sandomirské.

Makedonský komitét rozeslal pamětní spis, v němž opět se žádá samospráva, jinak že požadavkům makedonským zjednána bude platnost ozbrojenou mocí.

Skutečným pokrokem k lepšímu v nynějším postavení našich žen bylo by navrácení se k myšlence klášterů. Radikální boj proti klášterům byl a jest jedna s největších pošetilostí reformace a liberalismu.

Protestantský lékař Dr. Möbius.

Zprávy místní a z kraje.

Husův fond. Tyto dny rozhazován byl po Hradci nákladem „Dobroslava“ vydaný leták o výhodách Husova fondu. Uznáváme milerádi, že nemajetné studentstvo české potřebuje vydatné pomoci při svých studiích ze strany majetnějších tříd národa, ale nemůžeme pochopiti, že by podnik tak v jádru dobrý potřeboval tolik jarmareční reklamy, jakou odporučují bradečtí akademici obecenstvu podpůrný svůj fond. Dryačnickým způsobem jako „laciný žid“ na jarmarce odporučuje se vám tento podnik a vypočítává se, že již 115.000 K vydal Husův fond za 6 let na podporách studentstva univerzitního. Domníváme se, že cifry mluví samy sebou a proto dle našeho náhledu mohli si mladí pánové po ciferném výkazu odpustiti nízký výpad na „morovou ránu národa českého“, totiž na klerikalismus. Místo tohoto mladického žvástu mohlo se raději obecenstvu posloužiti výkazem, mnoholi studentů za tyto podpory vystudovalo a jak vůbec s penězi přijatými bylo naloženo. Spolehlivými těmito údaji mohla by se aspoň rozptýliti často pronášená obava, že podpory Husovým fondem udílené nejsou organisovány dle skutečné potřeby a hodnoty podporovaných. Takový výkaz o řádné využitých podporách musil by mnohem více obecenstvo pobouiti ku štědrějšímu obětem nežli nabubřelý žvást o klerikálním moru. Chceme věřiti, že podpor dostává se jen řádným studentům a že přinášejí sebrané peníze náležitý úrok ve zdárném prospěchu podporovaných a proto čekáme, že příštím rokem dočkáme se více cifer a méně žvanění.

Prorocství. Z helvetského Času se dovidáme již na kolik neděl předem, že podá Dr. Klumpar na „Obnovu“ žalobu pro urážku na cti. „Porotní líčení bude se konati asi 2. září a dle všech okolností se „Obnově“ její osvědčení nevyplatí.“ Tato informace helvetského listu a předběžné naše odsouzení vzbuzuje zajisté zaslouženou pozornost. My jsme žaloby ještě neobdrželi a Čas již „dle všech okolností“ prorokuje naše odsouzení. Tak daleko to snad ještě nedošlo, aby stranicí rozhodovalo o vině aneb nevině obžalovaných.

Úmrtí. Pan Hynek Lhotský, měšťan a bývalý starosta kr. v. n. města Hradce Králové, zemřel dne 12. srpna t. r. v 74. roce věku svého. Pohřeb koná se zítra na hřbitov sv. Jana na Zámečku.

Surovost. Anna Poláková, 10letá dcera zdejšího majitele povozů p. Václava Poláka, byla dne 6. t. m. několika výrobky z Nov. Hradce Král. poražena k zemi, při čemž si zlámala ruku.

Levi duše. Již vícekrát jsme poukázali na povážlivý zjev, že akademická mládež v „Dobroslavu“ sdružená dává se vykořisťovati zdejšími pokrokařským bankrotářům, kteří zneužívají nezkoušené, snadno vznětlivé mládeže za staťák ku svým nekalmým plánům. Jsme přesvědčeni, že si dotčení svůdcové mládeže dobře pamatují naše upozornění na tuto zlobnou jejich činnost a proto jsme nepovažovali ani za nutné o letošním studentském dni dáti slova opakovati. Jeť sice zdárná výchova mládeže zájmem celého národa, ale mladí páni z „Dobroslava“ jsou skoro všichni pod pravomocí otcovskou a proto mohli jsme v tom směru všecku zodpovědnost za porušení výchovu přenechati otcům, kteří nejlépe pocítí na svých synech praktické výsledky bouharonské výchovy pokrokařské v neko- nečném odkládání státních zkoušek a ve zdvojnásob- něné době studijních let. Mohli bychom ze samého Hradce Králové předvésti nádherné přímo exempláře takových „věčných“ studentů a stálých stravníků leh- kověrných otců, ale byla by to pro ně zbytečné pro- kazovaná čest. Pobíhají zcela volně po Hradci, takže se každý může na ně podívat. Mnozí z nich dosáhli skvostných rekordů ve „studiích“, neboť 20, ano až 30 semestrů leckterý z nich může se pochlovati. Tyto výtěčníky to snad přece mrzelo, že jsme se nechťali vnucovati otcům za rádece ve výchově synů a proto opět v Čase neopomenuli nás upozorniti, že „Dobroslav“ stojí v první frontě proti vzrůstajícímu hnutí klerikálnímu v našem městě. Vánujit tedy členové „Dobroslava“ dle udání Času zvláštní pozornost bradečtí klerikálům. Sdělení toto nás nepřekvapilo, protože známe dosti nynějších i bývalých členů téhož „Dobroslava“, kteří dovedli nejen za dob středoškolských studií, ale i po skončení studiích hradecké du- chovenstvo vyhledati při různých svých pokrocích a výsledkem. Vyhledávali a vyhledávají i vůdcové pokrokařských směrů hradecké klerikály se zvláštní hor- livostí tehdy, když se ocitli s pokrokovými pokusy na dlabě ulice. Nepověděli tedy Čas nic nového, když obléal, že studentstvo z „Dobroslava“ o hradeckých

klerikálůch v. Blouznění dopisovatelů o škodlivosti klerikalismu v Hradci Králové a o jeho podporách „markami, lirami, librami a nejvíce franky francouzských feholních řádů“ udílených, lze přičísti buď na účet alkoholismu aneb na účet touhy po nějakých podobných podporách. Jáme přesvědčení, že by klerikálové hraděti milerádi dopisovateli Času udělili nějakou provizi, kdyby se mu podařilo trochu těch zbraničných peněz do Hradce svést. Ke konci své odpovědi na výrony Času dovolíme si opakovati starou svou výstrahu akademické mládeži: Vybírejte si za vzor jenom ty lidi, kteří svědomitě plní své povinnosti, jsou poctivými, nezištnými pracovníky, ať již se hlásí k jakémukoliv politickému směru. Varujte se však darmochlebbů a povinností svých zanedbávajících mužů, byť vás radikálními frásami oslňovali. Radikalism národu našemu vždy škodil, protože nestaví, nýbrž jenom boří. Ku stavbě jest potřeba energie a inteligence, ku bourání stačí každý obyčejný nádeník. Buďte pánové inteligentní a nedejte se najímati za nádeníky.

Majitelé domů, kteří snad tiskopis přiznání výnosu nájemného posud neobdrželi a jež jsou povinni podati, vyzývají se proto, by se o tiskopis v osmi dnech u c. k. okresní hejtmantství neb u purkmistrovského — obecního úřadu přihlásili. Proti majitelům domů, kteří v ustanovené lhůtě přiznání nepodali, zakročí se dle ustanovení § 11. patentu o dani domovní ze dne 23. února 1820. Opomenutí přiznání nikdo nemůže omluviti tím, že poučení neobdržel.

Při vichřici a bouři dne 7. t. m. udeřil blesk do domku Anny Panenkové, výměnnice ve Farářství v Hradce Králové. Domek se v rychlosti vzhá. Bleskem omráčena byla tam bydlící Kateřina Čudková s malým děckem. V chlévě pak zabita koza a omráčen kůň a kráva. V přistavené stodölce zničena všecka úroda.

K stáru. Dne 7. t. m. oběšila se v Kuklenách asi 60letá Anna Kubcová. Před tím v bytě vše zničila. Peřiny rozpárala a peřt rozházela, šaty užovky roztrhala atd., tak že ve světnici byla pravá spousta. K zoufalství přj ji dohnaly rozhárané poměry domácí (žárlivost?).

Z Náchoda. Umělecká výstava těší se po tři neděle zaslužené pozornosti naší veřejnosti a za tou příčinou prodloužena o týden do 17. srpna. Kdo neměl dosud příležitosti ji navštívit, nedá si zajisté ujíti této příležitosti. Je to výstava u nás jediná svého druhu. V poslední době rozmnožena o kresby J. Sovy, o Codex vyšebradecký, Oráč Strangova a j. v.

Dar. Pí. Anna Sedláčková, majitelka domu a vdova po staviteli v Praze, osvědčená dobroditelka farního chrámu Páně v Ronově, věnovala ve prospěch knihovny katol. spolku „Rovnost“ v Ronově 10 korun. Zaplať Pán Bůh!

Výlet na Moravu, jež pořádají hospodářské spolky pardubický a chrudimský, potkává se s bojnou účastí nejen v kruzích rolnických, ale i ve všech vrstách společenských. Program výletu: Dne 23. srpna odjezd z Pardubic o 6. hod. ráno; účastníci mohou přistoupiti na všech stanicích až do České Třebové. Přijezd do Rajce v 9. hod. 50 minut. Odtud na Macochu. Oběd ve Sloupu za 70 h, návrat do Blanska. Drahou pak na výstavu do Vyskova, kdež je 24. odpo. manifestační jezd. Dne 25. srpna dle volby účastníků prohlídka statků v okolí Vyskova, nebo prohlídka Brna a jeho českých útavů. Jízdní lístky platí 6 dní budo státi asi 7 K. O legitimaci co nejrychleji třeba se přihlásiti u svého hosp. spolku neb u p. prof. Střiteského v Chrudimi.

Z Vejvanovic. Silná vichřice rozrušila se zde dne 7. t. m. o 4. hod. odpoledne a způsobila dosti škod, hlavně na stromech. Nejenom že skleřala mnoho ovoce, ale i polámala větve stromů, aneb docela je ve pni zrubla. I na staveních prováděl víchr svou vládu. Kde na polích bylo obilí svázáno a v mandelý postaveno, byly tyto rozmetány a daleko vichrem doneseny. Ještě bylo štěstí, že vichřice ta netřvala dlouho; jinak byla by po sobě zanechala hrozné stopy.

Katolíci pod evangelikem. V obci Z. okresu O. zvolili si občané starostou obce J. B., helveta, upratného do nepřítelů církve katolické, ač celá obec je křesť. katolickou. Nyní však litují nepředložené volby. Na nedávné schůzi obec. zastupitelstva pustil se milý p. starosta B. do jednotlivých členů (zvláště do člena Š.), týraje je urážkami, mravní cit a katolickou mravouku vůbec tak snižujícími, že ze schůze raději odešli. A členovi Š. zaslal B. dopisovci s pěkným pohledem, jíž by se neodvážil napsati málokterý nevdělanec. Snad konečně občané otevrou oči a poznají své povinnosti. Katol. spolku v obci třeba, aby vědomí katolické se utužilo, a občanstvo nebylo světu pro smích, že se dáva na provázku voditi a urážeti leccjakým vášnivým nevdělancem.

Z Knapovce. Čtvrtek 7. t. m. byl nám pravým dnem hrůzy. Kol čtvrté hodiny odpo. rozvířil se z brozných černých mraků strašlivý víchr nad krajinou našl. Věškové stromy jako třísky podpalné mžikem zlomeny, střechy taškové i břidlicové daleko zanášeny. Kostelní střecha a věž velice poškozeny. Staletý javor na hřbitově přerazen. Pádem jeho za své vzala značná část zdi hřbitovní, jakož i litá vrata. Spolu poškodil značně stodolu farní. Vše odehrálo se sice v pěti minutách, ale nezapomeneme na to do smrti.

Velkostatkář lidumil. V našem týdeníku již často stala se zmínka o blahodárné činnosti velkostatkáře goř.-jenkšovského vye. p. Rich. Fiedlera a opět a potěšením zaznamenáváme správu, kterou lidumilnost jeho staví se do světla nejlepšího. Říkává se, že krajské bláto je upřímné, ale na okrese čáslavském kolem Kozohled a Chválovic a pak na okrese haberském kolem Víkanče je hluboce srdečné. Dva páry bujných otů štěnět, kdyby byl třeba okresním starostou. A v takových útěšných poměrech strádá obyvatelstvo drahná léta beze vši naděje. Nikdo se ho nejmje; okres haberský odkazuje na čáslavský a čáslavský na haberský a pantátože — no ti jenom saframentují, ať tu přijde pomoc z jenkovského

zátku — kámen se voní — silnice se staví. Před dvěma lety napeli jsme o jenkovském panu velkostatkáři Pánu Boše, takových patronů bouš, ale dnes pod dojmem, že jsme s bláta vysvobození, voláme skromněji „Aspoň tohoto jediného nám na dlouho ve zdraví zachovej!“

Abiturienti rychnovského gymnasia z r. 1877 sešli se po 25 letech v Rychnově n. Kn. ve dnech 2. a 3. srpna. Všech, kteří toho roku maturovali, bylo 27. Sedm z nich už zemřelo. Z ostatních dvaceti dostavilo se ke sjedzu 13, a to: MUDr. Frant. Albert, lékař z Kostelce n. Orli, Jos. Forejtek, učitel v Potátně, Rud. Jedlička, c. k. školní inspektor v Turnově, JUDr. Jos. Kliment, advokát z Prahy, Frant. Jiří Košťál, farář ve Škubrově, Břetislav Matějka, c. k. notář v Novém Městě n. M., Vítěz Minářček, restaurátor ve Studánce, JUC. Frant. Nuc, kand. adv. v Kostelci n. Orli, JUDr. Václav Pohl, advokát v Opocně, Jan Školník, c. k. prof. v Budějovicích, Celestín Štauber, c. k. notář v Lomnici, Jos. Tobišček, c. k. prof. v Pelhřimově a JUDr. Jan Vostřbal, advokát a purkmistr v Nov. Městě n. M. — V sobotu dne 2. sešli se účastníci sjedzu k společnému pohovoru v hotelu „Procházka“. V neděli o 9. hodině dopol. obětoval mši sv. za zemřelé učitele, spolužáky a všech rodiče i dobrodince dp. P. Frant. Jiří Košťál. Dojmy bylo, že mu při oběti nejvštější ministroval jeho spolužák p. Břetislav Matějka, c. k. notář. Po 25 letech ministranci — nezapomněl a za ni se nestyděl. Po mši svatě promluvil dp. farář Košťál ke svým soudruhům několik slov od oltáře. Všechny soudruhy a četné jiné účastníky dojala upřímná jeho slova tak — že slzeli — ještě i před kapli hřbitovní. Na hřbitově navštívili účastníci sjedzu hrob P. Dominika Pulkrábka, bývalého řiditele gymnasia a P. Fr. Šumpíka, kolegy a jiné broby jim známých a milých Pak dali se všichni fotografovati a prohlédli si třídy gymnasia, kde studovali. Po té odebrali se do „Studánky“ na společný oběd. Hostmi byli řiditel Hospodka, dr. Kouřil, dr. Flanderska, purkmistr Rychnovský a Al. Wolf, radní města. Celý sjedz byl zdánlivý a vyznamenávací se erdečností a upřímností.

Oslava třicetiletého kněžství konala se v neděli dne 27. t. m. v Nebeské Rybné. Vdčn kolátorníci farní osady tamní jakož i sousedé a upřímní spoluprací na vinici Páně doprovodili v ten den jubilanta vldp. Jana Šrámka, faráře v Nebeské Rybné a vikariátního sekretáře, do chrámu Páně, kdež také při této příležitosti pověřeny byly sochy N. Srce Páně Panny Marie.

Z Dolních Královic. Dne 3. m. srpna b. r. s bolem a žalem se loučil vldp. děkan P. Vilém Chmelsček s farností Čechtickou, aby nastoupil nové působení jako děkan v Dolních Královicích. Po 1. hod. odpo., uděliv velmi četné přítomným osadníkům farnosti Čechtické slavnostní požehnání N. S. Oltářní, odebral se vldp. děkan v průvodu osadníků, školní mládeže k soše Panny Marie na náměstí, kterouž před krátkým časem za přispění Jeho Jasnosti knížete Pána z Auerspergu a z dobrovolných příspěvkův značným obnosem zbudoval. Zde loučil se vldp. děkan tklivými slovy se všemi a přál všem osadníkům všeho dobra a bojného požehnání. Velice mile uspokojilo přto oně, když pan starosta obce Čechtické poděkoval p. děkanovi za jeho veliké zásluhy, za vše, co pro kostel, město a farnost vykonal a přál mu po zásluze dlouhá, spokojená léta v Dol. Královicích. Obecní zastupitel. Čechtický jenoval vldp. děkana čestným měšťanem Čechtickým. Pan děkan mocně dojat, děkoval p. starostovi za vyznamenání, načel rozloučiv se ještě se všemi, nastoupil za hlasitého átkání věrných osadníků cestu do Dol. Královic, kamž doprovázen obec. zastupitelstvem, sborem učitelským, klubem velocipedistů a přechetnou inteligencí z Čechtic. Na cestě do Dol Královic uvítán vldp. děkan čestným banderiem, kteréž daleko vyjelo svěmu duchovnímu pastýři vatřic. Na hranici farnosti Dol. Královické očekávala vldp. děkana v čestných povozech veškerá inteligence, obec. představenstvo a přednostové úřadů, spolku a j. V Dol. Královicích zatím s nevyslovnou radostí očekávali u slavnostní brány příchod vldp. děkana. Od brány ku chrámu Páně utvořen po obou stranách špalír, jež tvořili: I. a II. živnost. společenstvo, hasičský sbor, Odbor N. J. Pošumavské, Občanské Beneda, Okrašlovací spolek, Odbor Ústř. Matice Školské, Červený kříž, okres. hospod. lesnicko-průmysl. spolek. Uvnitř špalíru stála školní mládež. Po slavnostním uvítání doprovodily p. t. korporace a spolky p. děkana do chrámu Páně, kdež nový duchovní pastýř děkoval všem za milé, srdečné přijetí a žádal za podporu v těžkém povolání svém. Na to následovalo požehnání N. Sv. Olt. Farnost Čechtická u vděčné paměti a věrné lásky vzpomínání bude vzorného působení vldp. děkana P. Vil. Chmelského v osadě Čechtické a bláženě dní působení jeho nikdy nevytímit z paměti osadníků.

Z Cerekvice u Hořic. Dívčí fer. sjedza byla jako každoročně opět pozvána do města Hořic. Hned v úterý ráno dne 6. t. m. vypravily se tam dívky raním vlakem. Na nádraží očekávaly je sl. učitelky Matátková a Rousková, jakož i p. řed. Josef Černý a dp. Melichem. Uvedeny byvše do města, odvedeny jsou do jednotlivých rodin, kdež se jim dostalo znamenitého pohostění. Po svačině provedli je sbora jmenovaní po městě, načel večerním vlakem vrátily se rozjařené do zátku J. V. císaře v Cerekvici. Výlet náš vydařil se skvěle, neboť i příroda sama přála nám. — Zásluhu o vycházku mají kromě jmenovaných vdp. P. monsign. B. Haki, papešský prelát v Hořicích, dp. F. Zajícěk, zámecký kaplan z Cerekvice a starosta města Hořic p. dr. Tomsa. Hned druhý den vyšly dívky na Chlum, známé bojiště z r. 1866. Kolonil doprovázel a tam svačinou pohostil osvědčený a vzácný příznivec náš vldp. MUDr. A. Machek se svou chotí, kteří ihned uvolili se vrátit si i s dívkou k sobě na druhou část prázdnin. Vzácný tento příklad lidumilnosti káž najde bojného následovní! — Na Bojišti přítomný pan Kopecký, c. k. školní rada z Vídně, dědil dívky pivem „na posilněním k jich domovu.“

Exercice na Hoře Matky Boží

u Králík obdávány byly od 4.—8. srpna t. r. Účastnili se jich následující P. T. pánové: Bumke, farář v Leutmannsdorfu v Pruském Slezsku, Dadek Alois, farář z Žichlínek, Fiegel, farář v Peterswaldu v Pruském Slezsku, Havla Václav, farář v Pěčíně, Hlavna Václav, bisk. vik. tajemník a farář v Rokytnici, Hnátek Jan, farář se Skoronie, Holeček Jan, viceřektor koleje Arnošta z Pardubic, Holmann František, farář z Červeného Potoka, Kubík Josef, farář z Körbru, Matáke Václav, farář z Koclefova, Neuman Josef, katecheta z Trutnova, Novák František, zámecký kaplan v Žlebicích, Nyvlt Antonín, děkan v Ústí n. Orli, Světleký František, farář z Bartošovicích, Schembera Alois, katecheta v Žacléti, Trnka Josef, kaplan v Bojanově, Zieris Karel, kaplan v Trutnově a Zikriegel Jan, farář v Bořkoviciích. — Po poslední meditaci oslovil jeden z nich důstojného exercitatora p. ministra P. Haase asi následovně: Opustili jsme své osady, bychom si v těchto posvátných místech jednak odpočinuli, jednak nových sil vyprosili v boji, který se s námi vede. Vy, důstojný pane, pozdravil jste nás hned při našem příchodu slovy: „Pax vobis“ a na těchto slovech zbudoval jste své pěkné meditace. Bohu díky, oběh jsme nabyli. Klid duše i síla k dalšímu boji o posvátný statek naší sv. víry. Že boj ten šťastně skončí, víme se slov Páně: „A brány pekelné ji nepřemohou“. V boji tom jedná se hlavně o nás, bychom vytrvali, ať povolá nás z bojiště tohoto světa Pán náš — tam k pokoji věčnému. A abychom toho dosáhli, prosíme, modlete se na tomto posvátném místě za exercitanty z roku 1902. — Na telegram Jeho biskupské Milosti do Chraští zaslany došla odpověď: „Důstojný exercitantům díky a biskupské požehnání. Episcopos“. Těško loubili jsme se s tím krásným místem, kde osvědčili jsme na duchu i na těle; vždyť zakusili jsme na sobě pravdu slov Páně: „Pano, dobře jest zde býti“.

Stavba nového chrámu v Náchodě.

Stářícký a vetší kostelík z roku 1310 noryhovuje nikterak nynějším poměrům, pročez velice nutno jest, aby při každé vhodné příležitosti bylo před ostatním pamatováno sbírkami na novou stavbu chrámovou, která by pokrok celkový dovršila. V době od 1. července do 4. srpna 1902 k účeli tomu kromě sbírek kostelních odvedli: 160 K al. c. k. finanční prokuratura v Praze na splátku odkazu Matěje i Anny Stolinových, 20 K p. Václav Skalák, lékařník, s chotí na památku svého odchodu z Náchoda, po 10 K: p. Alois Bureš ml., pokladník občanské záložny v Náchodě a p. František Novotný, inspektor biskup. velkostatku v Chraští, 9 K ze svačty Václ. Maršálka na Rozkoši, 7 K od pontníků Malo-Svatočovicích z Kramolny a jiných k nim připojených, 6 K p. Josef Jirman v Bělovci, po 5 K: p. Rudolf Kavka v Červeném Kostelci a vdp. P. František Schmid, děkan v Peněrbachu, po 4 K: vdp. P. Alexander Czernohorský, feholník v Klosterneuburgu, vdp. P. Frant. Czernohorský, kurat u sv. Štěpána ve Vídni a Anna Klimešová v Dolní Badochové, po 2 K: p. J. Klugar, rolník ve Vysokové, p. Karel Khol, řidící učitel na Dobrošově, p. B. Korda, cukrář v Náchodě, p. Boh. Košťál, učitel v Náchodě, p. Jan Ptáček v České Čermé, p. O. Ř., zadržník v N., vdp. P. Dr. Frant. Rayl, řiditel v Hradci Králové, p. Josef Rufer, obuvník v Starém Městě a dítky ř. pl. Karoliny Zelené v Čermé; po 1 K: p. Frant. Havelka, mag. úředník v Praze a p. Josef Kříž, c. k. soudní official v Novém Městě n. M. Veškerým šlechetným dárcům projevují se nejvšejší díky se snažnou probou ku ctěné veřejnosti za další dobrotivé příspěvky, jež se přijímají na děkanství aneb zasílají mohou též na spolek pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě přímo počtu.

Při požáru v Pláckách v minulém číle oznámeném vedle nešťastníků tehdy jmenovaných i Fr. Šteffen, krejčí a podrub, přišel o všecko i o licí stroj, jímž si živobytí vydobýval. Lidumilům nasytá se příležitost i tomuto ubožákovi v bídě poleviti.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

Isa dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Přítkopech.

Upozornění. Kdo by s p. t. pp. hradeckých občanů chtěl popřáti noclehu na jednu neb dvě noci (zdarma nebo za peníze) návštěvníkům katol. sjedzu, račťiž k laskavé oznáměti do čis. I. v Adalbertu. — Účastníci sjedzu katolíci, kteří jsou na noc odkázáni do soukromých bytů, se žádají, by se v den přijedzu ve svých bytech dříve ohlásili.

Paster o spovědi. Pastor Panschke z Walmova píše v „Evang. Kirchentag“ (v č. 29. roč. 1901): „V katolické církvi je vhodným zařazením pastýřské činnosti snadnější, než evangelické. Ona nám spovědi může se každé jednotlivé duši snáze přiblížiti. Evangelické církvi jest dleřidit pastorální činnost nerozumem, bezstarostností a nepřátelstvím anemožná. Jak krásnou příležitostí poskytovaly by soukromé spovědi, rozřazení, otázky a napomínání kmotrů, pastorační amfiování při rozvodech manželů, katechese anoubenců a jiné. My musíme dnes hledati jiné cesty“.

Na Velehradě konala se dne 29. a 30. července valná schůze Apoštola sv. Cyrilla a Metoděje, jehož účelu tak málo si u nás v Čechách všimají. A přece jednota všeho Slovanstva pod praporem Cyrillo-Methodějským, která cílem Apoštola, něco i pro Čechy znamená. Účastníci byli nejen z Moravy a Čech, ale i z Pruského Slezska, Boemy a j. — Po schůzi Apoštola sešli se českoslovanští boboslovci k Cyrillo-Methodějské akademii, na níž zvláště upoutala pozornost posluchače řed universitního profesora dra. Bráfa z Prahy o studiu věd sociálních.

Benátky se rozpadávají. Nedávno poštěni byli Benátčané sesutím zvonice u památného chrámu sv. Marka a nyní ukazují se trhliny i na jiných budovách. V basilice sv. Jana a Pavla sřtilo se veliké postranní okno a několik vysokých sloupů. Povážlivým nebezpečím ohroženy jsou též staré Prokuracie na Markově náměstí, jevíce trhliny velmi značné. Věž u sv. Štěpána se trhá a brozí spadnutím. I na Palazzo Reale objeveny trhliny. Známo, že celé Benátky spočívají na mohutných pilotách (jeblách), které během času ohnivají. Proto hrozí Benátkám neodvratná zkáza.

Na zlé časy natíkáme a při tom přece jenom v Čechách miliony prokoufíme a propijeme. V roce 1901 prokoufeno se v Rakousku za 216,111.196 K. Největší spotřeba tabáku jest v Čechách (za 55,788.577 K). — Piva vyrobilo se v téměř čase v Čechách 9,485.610 hl., z čehož spotřebovalo se tu 7,192.000 hl. Dotrovozně zaplatili jsme tedy v jednom roce za pivo nejméně 172,608.000 K.

Zákonem o kongregacích zrušeno ve Francii 65 ústavů pro neduživé stařeny, 86 nemocnic pro šestinědělky, 99 asylů pro nezhojitelné nemoci, 1 nemocnice pro malomocné atd., 398 nemocnic a bezplatných lékáren, 611 nocleháren, 898 pracoven, 172 útulků pro tuláky, 612 „zabrádek“ dětských, 223 chudobinců, 570 hospiců, 691 sirotčinců, 1428 různých podpůrných ústavů pro podporování zadlužených a zchudlých dělníků a přemnoho škol, na jejich vydržování by vláda musila z lidu vyždíti nové miliony. Ale avobodní zednáti, jejich ve Francii a v koloniích 25.000, si tak přejí.

Slováci si pomáhají. Není tomu dávno, co slovácká obec Biskupice u Uher. Brodu na Moravě koupila hraběcí velkostatek. A v těchto dnech někteří občané v Kaňovicích v téže okresu koupili od hraběte Dr. V. Kounice les ve výměře 35 jiter, hlavně pomocí mladé ještě záložny Raiffeisenové. Říkává se, že Morava jest 50 let za Čechami a zatím obce slovácké ve svépomoci účinněji pracují než české. Ani kousek země at nepřijde do rukou cizáckých a nám nepřátelských — budiz našim heslem!

Ministr spravedlnosti baron Spens-Boden je sice Němec, nás Čechy v lásce příliš nemající a přece matkou jeho byla Češka, která neznala ani slova německého. Dle matričních zápisů z r. 1837 oddán byl Karel Spens z Bodenu s Marií Chlumskou, dcerou domkaře v Janově a Marie, rodem Veselá z Myskovic.

Češi a Němci. Pro 30.262 Němců v Praze a předměstích vydrží stát 6 gymnasií a 4 reálky; pro 435.139 Čechoslovanů tamže 7 gymnasií a 6 reálék. Na jedno něm. gymn. připadá průměrně 163, na jedno české 328 žáků. Dle národnosti bylo na něm. gymnasiích 105 Čechoslovanů, 488 Němců a 410 židů. Na něm. reálku připadá průměrně 335, na českou 515 žáků. Dle národnosti bylo na něm. reálkách 256 Čechoslovanů, jen 461 Němců a 610 židů. Německá gymnasia vyžadují nákladu 564.200 K, jeden žák asi 549 K; česká gymnasia vyžadují 621.560 K, tedy jeden žák pouze 270 K. Náklad na něm. reálky byl 392.000 K, na žáka 293 K; náklad na čes. reálky 564.560 K, na žáka 182 K. Pak že jsou Němci utiskováni.

Proti uštknutí zmijí. 9letý Vilem Stenci z Adersbachu byl v lese uštknut zmijí do nohy. Rána začala hochovi záhy otekáti. Rodiče hochovi užili pak náleďového prostředku. Do díry v zemi vyhrabané nalili podmáslí, načež musil tam chlapec strčiti poraněnou nohu, pod kolenem silně staženou; po chvíli pak nohu z díry vytaženou obalili směsí z hlíny, podmáslí a octa a ponechali obal asi 2 hodiny na noze, načež otekлина úplně zmizela.

Vzácný obraz vyjde k Vánocům nákladem Nového Života v Novém Jičíně, totiž Jeneweinova Dolorosa, mistrovské dílo českého umělce první velikosti. Bude to luneta v tubém okraji, provedená nejjemnějším barevným světlotiskem, 65 ctm. dlouhá a 42 cm. vysoká. Reprodukce provádí se pod dozorem mistra samého v pražské Unii. Dílo to bude vydáno v omezeném počtu výtisků pro subskribenty, kteří se přihlásí do konce září, za nízkou cenu 10 K. Obraz představuje Matku Boží, ana na Velký Pátek dopoledne kráčí Jerusalemem a zdrcena bolem vidí, jak tesafi neson dohotovený kříž k domu Pilátovu. Tragická postava Matky-Panny je podána s neobyčejnou něhou a silou. Rozvržení celku je monumentální. Barvy jsou velmi delikátní. Jest u nás nedostatek náboženských obrazů od domácích mistrů. (Přihlášky adresují se administraci Nového Života v Novém Jičíně, Morava.) Původní rám obstará administrace Nového Života za 10 K.

Lurdy. Rozesílaje provolání k ukončení sbírky na votivní dar národa českoslovanského do svatyně v Lurdech všem důst. farám úřadům, nemíní jsem tím, aby tam, odkud již milodary zaslány byly, opět sbírka se konala, nýbrž učinil jsem tak k vůli poznaámce o pouti do Lurd r. 1903 a k vůli informaci, aby se pouze tam sbírka oznámila, kde se poudit nic neobslášilo. Dle docházejících odpovědí mohu souditi, že se přece podaří sebrati potřebný onen obnos 30.000 K na mosaikový obraz. Není ani potřeby pořádati ofěry, postací, když se pouze ohlásí, že se

ona sbírka koná, a kdo by chtěl, že může dárek svůj odevzdati faruřmu úřadu nebo přímo podepsanému. Jisto jest, že i v nejmenších a nejchudších farnostech najde se jeden nebo dva dobrodinci, kteří rádi na naznačený účel přispějí. Za skoušku to stojí všude i tam, kde se důst. duchovní správce domnívají, že nelze nic v té věci učiniti. — Leopold Kolisek, farář v Předklášteří u Tišnova.

Pro nové divadlo na Moravě. V čelo akce ve prospěch stavby nového divadla moravského postavila se dvě první moravská města Prostějov a Kroměříž. Obecní rada města Kroměříže vzala na sebe protektorát veliké divadelní slavnosti, pořádané akad. fer. klubem „Milič“ a mimo to postavila se v čelo akce, vedoucí ku uspořádání veliké sbírky v městě. Obecní rada města Prostějova, největšího českého města Moravy, přádem převzala protektorát na velikou slavnost divadelní, jež má buditi Prostějovsko a sever Moravy pro myšlenku divadla. V obou městech vidíme ušlechtilé snažení v dobrém bez ohledu na politické přesvědčení. Otázka stavby důstojného divadla jest ovšem avata a draba. Příklad Kroměříže a Prostějova bude nejlepším hlasatelem tužeb Družstva a ostatních měst moravských, jejich zastupitelstva stejně postaví se v čelo sběrací akce při zátižové veliké sbírce v moravských městech.

Sociální otázka a pan Šádek. „Hlas z Siona“ prohlásily, že evangelické duchovenstvo nemůže pracovati v sociální otázce; prý má jiných starostí dosti. Ačkoli se tato zásada již sama odsuzuje, chceme přece uvéstí p. Šádkovi na paměť, že by ani u českých bratří s takovým náhledem nepochodil. Aspoň bratří po stvrzení majestátu ustanovili ve svém řádu, že mají kněží mladým mistrům a hospodářům býti pomocni, když se tito do živnosti vpravují; kdo by v dluzhy upadal, toho poučovati; nechť též spory mezi souvěrci urovnávají a nečekají, až je rozhodne soud světský. Cestujícím pomocníkům mají místa započítovati. — To jsou domlou, že p. Šádek lásku k bližnímu luští poněkud pohodlněji než čeští bratří, k nimž se na oko tak horlivě přiznává.

Za prelátom Filipem. Málokterého českého kněze znají v celém Rakousku a v Německu více nežli prelát Filipa, zakladatele podpůrného spolku pro choré kněze. Neduživý, chudičký český kaplánek, ze zastrčené pohorské chýše pocházející, bystrým duchem a neúmornou energií založil dobročinný spolek, jenž vládne několika statisíci korun a může ve svých nádherných domech v Meranu, Gorici a Ice umstítí téměř 100 kněží. Málokdo může se vykázati prospěšnějším podnikem nežli prelát Filip. Skonal v dálné cizině po dlouholeté chorobě dne 6. srpna a tělesná jeho schránka byla dne 13. srpna pochována v rodné vísce, kterou tak horoucně miloval. Ke pohřbu dostavilo se četné duchovenstvo vůkolní i ze vzdálených krajín, deputace města Smiřic, jehož zeznulý byl čestným občanem, a neschetné zástupy lidu přes nepřiznivou pohodu. Obec Jamné jest chudá, pohorská víska na boku orlických hor položená, ale v den pohřbu nescházel skoro na žádné chalupě černý prapor. Když jsme vyjádřili nad tím svůj podiv, odpovídali lidé: Nebožtík si to od nás zasloužil! A vskutku také zasloužil. Zapadlé této vsi, 5 kilometrů dlouhé, vystavěl prelát Filip za pomoci šlechtických darů útulnou a prostornou svatyni a věnoval z vlastních úspor vedle jiných darů 20.000 K na základní kapitál ku vydržování duchovního správce. Kostel a bohoslužba udržuje zdravé jádro lidové v poctivé bodrosti a mravnosti, pročež zabezpečil zvěčnělý kněz rodné obci kulturní ohnisko a nevyčerpatelné zřídlo potěchy v sociálních bédných poměrech. Staťná obec, která zrodila tak pokrokového občana kněze! Mnohostranná činnost Mgra. Filipa zaslouží obšírnějšího výpisu, nežli několik našich řádků. Věnovali jsme však svou pohrobni vzpomínku velikému svému krajanu, jenž zavázal si zvláště duchovenstvo ku vděčnosti. Nechť odpočívá v klidu šlechtetné srdce zvěčnělého ve stínu jím zbudované svatyně a dočká se odplaty při slavném z mrtvých vzkříšení.

Beda Křídlo, proslulý virtuos na piano, jehož brilantní umění i naše město poznalo, v pondělí dne 11. t. m. zemřel.

(Zasláno.)

Upozornění do Chrasti a okolí!

Zápis do I. třídy na nově zřízené měst. škole pro chlapce v Chrasti koná se od 21. srpna 1902 každého dne odpoledne v ředitelně školy.

(Zasláno.)

Otčenému pánu

Janu Tučkovi,

hotoviteli varhan

v Kutvé Hoře.

Do faruřho chrámu Páně sv. Václava v Kovanicích Vámi r. 1897 postavené nové varhany po pětiletém užívání se úplně osvědčily. Mírná cena a důkladnost, s jakou vše bylo provedeno, vyblízí nás, abychom po šletém ručení Vám zasloužený dík projevíli s přáním, aby osvědčenému závodu vašemu i na dále popřáno bylo, četné své zákazníky tak důkladně obsluhovati, jako až doposud.

V Kovanicích, dne 9. srpna r. 1902.

Václav Stehlík,
Ml. učitel.

Václav Petřík,
farář.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 9. srpna 1902. 1 hl. pšenice K 13.50—14.90, žito K 10.20—11.40, ječmene K 8.80—9.70, oves K 7.10—7.70, pšen. K 0.00—0.00, vřkve K 12.50—14.00, hrachu K 20.00—23.00, čočky K 19.00—24.00, jahel K 18.00, krup K 16.00—24.00, bramborů K 3.90—4.00, jetelového semene bílého K 98.00—00.00, jetelového semene růžáku K 20.00—22.00, máku K 00.00—00.00, lněného semene K 00.00—00.00, 100 kg. žit. otrab K 12.00, pšenič. otrab K 11.50, 1 kg. másla K 2.00—2.16, 1 kg. sádla vepřového K 1.76—0.00, tvarohu k 0.28—0.38, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 5.60—6.40, jeden q cibule K 40.00—60.00, jedna kopa drobné zeleniny K 0.60—1.00, 1 kopa zelí 8.00—12.00 K, 1 pytel mrkve 1.00—1.20, 1 kopa salátu K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 1.20—1.60, 1 kopa celere K 1.30—1.80.

Listárna redakce.

Do Kuklen. Různých „přítelů“, kteří svému štěbetavému jazyčku vždy dopřejí plnou svobodu, má za nynějšího času každý dost. Tak někteří škodilí překrucovali našich několik řádků v č. 32. na potupu p. V. P. v Kuklenách; pán ten požívá u všech lidí dobré vůle veškeré úcty a vážnosti. Snad právě tato okolnost nsdala sběratelům klepů spáti a proto jen honem aspoň chloupek úbony světa „objeviti“; kdyby byl boucharonem, krtkové by statečně zalezli. Lidem neutraným řečeno snad dosti.

Jen v těchto balíčcích
obdrží se pravá tak
všeobecně oblíbená

Kathreinerova
sladová káva Meippova

Křestní listy

(ex offo) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Díkůvzdání.

Zdrcen těžkým neštěstím, jež mne shofením továrny mé na zboží uzenářské stiblo, vzdávám tímto za přehorlivou pomoc a vše-liké práce záchranné

nejvřelejší dík svůj

slav. sborům dobrovolných hasičů v Hradci Králové a na Kuklenách, jakož i p. Frant. Vodíčkovi, starostovi na Pražském Předměstí, p. R. Košťálovi, pol. radnímu tamže a všem, již nám jakým-koli způsobem radou a skutkem přispěli a účast projevíli. Zvláštní dík můj platí p. J. Mandelíkovi, vrch. inspektoru banky Slavie, jenž vzácnou radou svojí k obmezení požáru přispěl.

Na Pražském Předměstí,
8. srpna 1902.

Fan Hutla.

Navštívenky všech druhů

nabízi

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Spolkové prapory, stuhy, ozdobné výšivky dle předložených výkresů, mešní roucha, přikrovy, kostelní prádlo a všechny v ten

odbor náležející předměty levné a přesně zhotovuje

vuje sirotčinec

Růžencová výroba

Praha I., Konviktská ul. 296.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

J. F.

Langhans c. k. dvorní fotograf odporučuje ctěn. P. T. obecnstvu svůj v Král. Hradci (v Adalbertinu) nově zařízený závod fotografický.

Jméno firmy ručí za nejlepší obsluhu.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orlicí č. d. 86

doporučuje P. T. veleředst. duchovenstvu svůj všudež osvědčený a mnoha doporučení nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

Ústav ku vzdělání učitelek v Chrudimi

sestává ze čtyř ročníků a z přípravy; jest tedy přijetí každoročně možné.

Obchodní jednorocní kurs,

pro dívky škole odrostlé, by vzdělání se mohly k samostatnému vedení, neb zastávání rodičů v obchodě.

Ústav vychovávací v Slatiňanech

pro dívky každého stáří, kde lze nabyti vědomostí literárních a přípravy do ústavu učitelského pro dívky, které nemají příležitosti navštěvovati školy měšťanské v „pokračovací kursu“. Zvláště se hodí ústav tento pro nastávající nevěsty, by se vycvičily ve vaření, vedení domácnosti, ručních pracích (šití šatů), kreslení stříhů, hudbě, řeči německé, francouzské a hospodářství. Příprava na zkoušky industrialních učitelek a pěstounek.

Německý ústav v Kocléřově u Svitav

pro dívky, by nabyly vyššího vzdělání v hudbě, vycvičily se v ručních pracích (šití šatů), vaření atd. Konverzace německá. Stravné obnáší 30 K měsíčně, sirotci přijímají se za 20 K.

Továrna na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem slatě medaille, a mnohými jinými diplomy s pracem rašení slatě medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zasílou.

Veleředst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za tovární ceny zboží zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve stkvostných kasetách, hodící se k vánočním dárkům a j.

Výborné creamy ku holení Naton a Schavíng columbia na místo mýdla zasílám rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené britvy, za jejichto výbornost jako odborník ručím, zasílám od 1 zl. 20 kr. výše. Nehodící se britvy přes vyzkoušení vyměním nebo peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od 3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větší objednávce poskytnu zvláštní slevy. Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonalé účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 1 n.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro letní a podzimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleředstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Na cesty

doporučuje

Cyrillo-Methodějské knihkupectví
Gustav Franci v Praze

KAPESNÍ VYDÁNÍ BREVÍŘE

ve 4 dílech.

(Mechlineké, tak zvané diamantové)

tištěné na indickém papíře velkými písmenami.

Ceny i s propiem pro Čechy v ohebné vazbě, okrouhlými rohy a ztlacenou ořezkou, **v káu 32 K.**

Vazby poněkud levnější neb nádhernější na požádání opatříme.

Dosud vyšlé dva svazky pro jarní a letní období zašleme ihned, ostatní dva po vyjití v srpnu neb září.

Ukáška tisku na požádání zdarma!

Váha svazku 16 až 18 dkg.

Formát brevíře 12 x 7 cm.

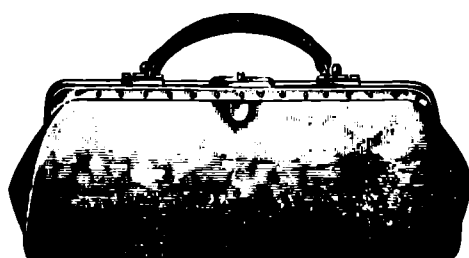
Víceletá záruka.

Největší sklad v Hradci Král.

Cestovní potřeby

vlastní výroby

tobolky, pouzdra na doutníky a navštívenky nabízí nejlevněji jediný odborný závod toho druhu

F. Růžičky

v Hradci Králové

Velké Podsíni ev domě pana Janečka.

Objednávky a opravy se přesně a v době nejkratší ve vlastní dílně vyřizují.

Pp! továrníci a velkoobchodníci se upozorňují na vlastní výrobu vzorkových kufrů.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řed. útvaru Najav. Trojice v La Marche. Die III. vydání přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Nákladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celoplošné 1 K 80 h, franko 2 K; v káži 2 K 60 h; franko 2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy viz v červencovém sešitu „Rádce duchovního“ r. 1896. Časopis: *SS. Eucharistia* (roč. I. 1896) čís. 10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek skvělý. Píše: „Jméno věčné cítné blisk. knihtiskárny v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s *Walsem* máme knihu tuto za lepší a přehlednější pro členy věčného klanění nežli onu, poněvadž podává nejen hojnost modliteb, ale i myšlenek k rozjímání, čehož se ve *Walse* nedostává. Proto ji doporučujeme všem při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, nepotřebuje dlouho ničeho nového.“

Knihla obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hodí se zvláště pro lid, chovaje pěkná, jasná a dojemná poučení o N. S. O., o máti svaté, o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hojnost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke máti svaté; z té příčiny kniha došla i v našich ženských klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

Oltář

poučná i modlitební kniha i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se v různých vazbách i nevázaný za známé dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Velký výběr

zlatých a stříbrných svateb, darů, kapesních i nástěn. hodin v krás. provedení doporučuje - - -

JAN - KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K. L. přísežný znalec c. k. okr. soudu Obrázkové ceníky zašle.

Pro založení hřbitovní knihy

prakticky upravený tiskopis s příč. ním linováním, arch za 8 h;

juxtový poukaz na hrobní místo pro hrobaře (arch = 6 poukázek) za 6 h;

smlouvy na hrobky, arch za 10 h

jakož i všechny jiné pro duchovní správy potřebné tiskopisy nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený.

Pisárna a dílny: na Letné, Belerův dům č. 612—VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Václavské sádky.

doporučuje uctívě: **Ještě, křížové cesty, Boží hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpodobnění, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky** atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů solidního provedení, čehož dokladem jest množství vysvědčení velenostojného duchovenstva.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Sbírka 600 modelů soch od nejprřednějších mistrů, vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodů

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatné a franko. Ceny levné a přísně platební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Šicí stroje

všech různých druhů, nejosvědčenějších a nejlepších soustav, Těž na mírné splátky, stále na skladě v hojném výběru; jediné k dostání v prvním sportovním závodě

Františka Jiráčka,

ve Vysokém Mýtě u Chocenské brány.

Odborná dílna na opravy velocipedů a šicích strojů. Strojové jehly a součásti k šicím strojům stále na skladě.

Právě vyšlo č. 8. a 9.

„Časových Úvah“

přinášející zajímavou studii

O úpadku náboženství mezi protestanty

z pera předního katol. spisovatele **Fil. Konečného.**

Stran 66. — Cena 16 h.

Aut. stopuje náboženský život evangeliků v Německu, v Anglii a v Čechách a dokazuje na základě výroků spisovatelů a učenců protestantských patrný úpadek náboženského života této sekty. Velmi přesvědčivě dokazuje spisovatel marnou snahu českých protestantů, kteří své učení prohláší za pokračování nauk husitských a českobratrských. V nynějším výbojném stanovisku německého protestantismu jest spisek Konečného poučnou četbou pro každého Čecha.

Objednávky vyřizuje obratem

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequentiorum. Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 541 — 8°. — Cena broš. K 3 20, poštou K 3 60.

Knihla se schválením Ordinariátním vydaná sestavena je po způsobu slovníku abecedně, podávajíc knězi bez obtížného hledání poučení bezpečné ve všech pochybnostech kněžského působení se naskytujících, ze všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v authentickém znění regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiklefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Syllabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnostech.

Biskupská knihtiskárna.

Josefa Soudila

závod řezbářský v Hradci Králové Malé náměstí č. 116.

doporučuje se P. T. velectnému obecnstvu ku shotovení všech prací řezbářských, jako: Zarámování podobenek, obrazů a jiných v domácnosti potřebných věcí. Rovněž práce pro pány truhláře se levně a čistě pracují. — Zvláště pozornosti činím velebné duchovenstvo a slavné správy škol na svoji výrobu řezaných křížů pro školy, kostely i domácnost.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu doporučuje

Karel Zavadil,

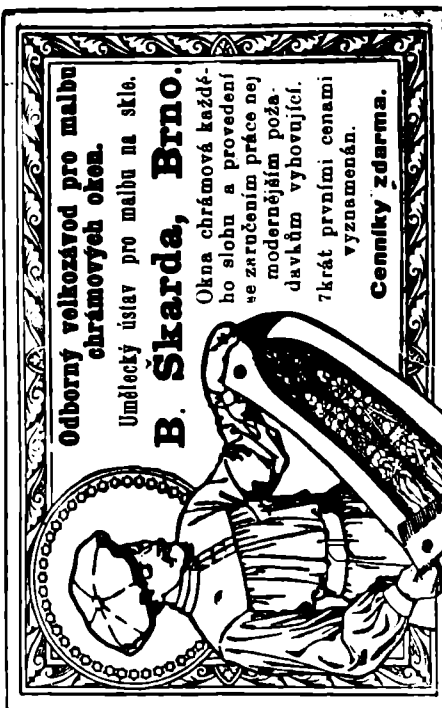
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčinní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými pováhalnými případy P. T. zákazník a doporučuje se tedy k za koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křest, svíců, paciškálů, schráněk na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Odborný velkovývod pro malbu chrámových oken.

Umělecký ústav pro malbu na skle.

B. Škarda, Brno.

Ozna chrámová každého slohu a provedení se zaručením práce nejmodernějším požítkům vyhovující.

7krát prvními cenami vyznamenán.

Ceníky zdarma.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky týkající se

● služeb vojenských ●

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. muob. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Vysokým c. k. místodržitelstvím koncesovaný
ústav ku vyučování střihů a šití šatů
 pro království České
Jos. Huňáček v Hradci Králové, Velké nám. č. d. 30, u zlatého beránka.

Veletčenému obecnstvu v Hradci Králové a okolí dovoluji si co nejuctivěji
 oznámiti, že na základě nejvyššího povolení střídl jsem při svém modním závoďe
 pro dámy

ústav ku vyučování střihů a šití šatů

v němž budu vyučovati dle své vlastní osvědčené metody. — Oprávním se hlavně
 o svoji dlouholetou působnost v tomto oboru, jakož i o nabyté vzdělání, kterého
 jsem v předních ústavech k tomu povolání nabyl; tyto zkušenosti mi umožnily
 rozpoznati různost rozpočtu a osnov střihových.

Vyučování moje dítí se bude na základě přesného, co možná jednoduchého
 a lehce pochopitelného výpočtu číselného.

První hlavní kurs započne 15. září 1902.

Přihlášky se přijímají do 8 září t. r. — Honorát pro celý kurs obnáší 30 korun.

Dle přání se zařídí i kursy denní.

Za veškerou dosavadní přišelá váženému obecnstvu v Hradci Králové a
 v okolí co nejuctivěji děkuji a prosím, by i mému novému podniku v nestěněné
 míře zachována byla.

Josef Huňáček,

dámský krejčí a majitel koncese k vyučování dámských
 střihů a šití šatů pro království České.

Superfosfáty

animální a minerální
 nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.
 Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nenahraditelné k podzimní setbě,

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi:

Dále: **keřní moučka, chlévký ledok, síran amonitý, soň
 drascinatý, kalnit, speciální hnojivo pro stěbliny a okopaniny**
 (kulovatiny).

Poštornskou sádku superfosfátovou ke vrch-
 nímu hnojení jetelů a konservování chlévké mrvy, **pění vápna**

dodávají s přesnou zárukou obsahu

výrobna na Kyselici
 v obvodu a okolí hnojiva

A. SCHRAM

v Brněvsi-Poštorné
 a v Látko-Borotulce.

Ústřední písařna: **PRAHA** Jindřišská ul. 37.

Za příčinou přesídlení -

prodávám

za snížené ceny

svou velkou zásobu veškerých druhů

klobouků

plstěných i vlíných pro pány, chlapce
 a děti.

Slaměné klobouky

ve velkém výběru,

čepice a zimní obuv (papuče)

za ceny nákupní.

S veškerou úctou

Jos. Dvořáček,

kloboučník v Hradci Kr., pod podloubím.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
 v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Bursa práce v Hradci Králové.

Místo obdrží dělník krejčovský, obuvnický,
 zámečnický a truhlářský; též učňové se přijmou
 na různá řemesla. — Místo hledá řádný a spo-
 lehlivý obchodní příručí do obchodu se zbožím
 smíšeným; nastoupiti může 15 září.

Přihlášky přijímá

Jos. Polák st. v Hradci Kr.

LEVNÝ PRODEJ

za příčinou přesídlení.

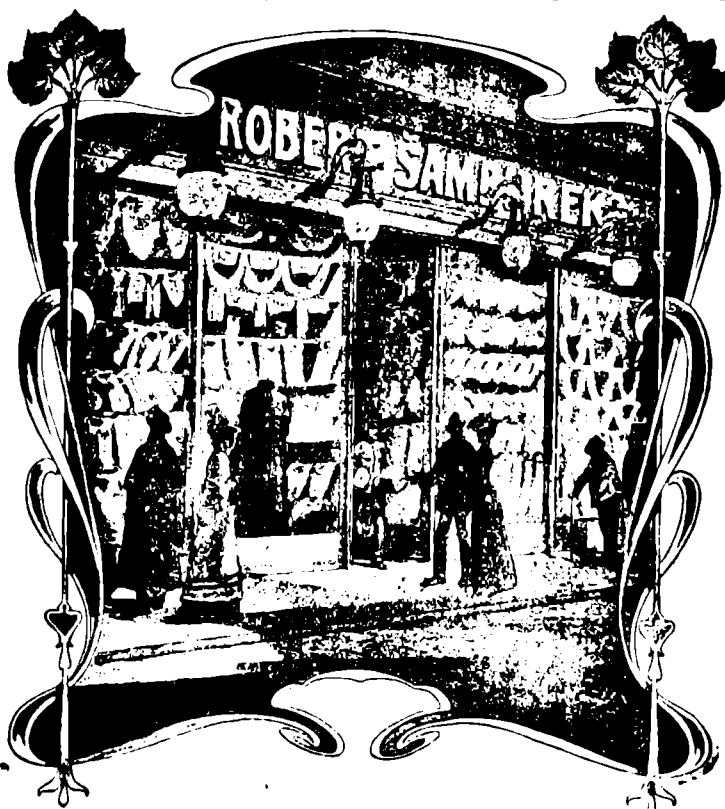
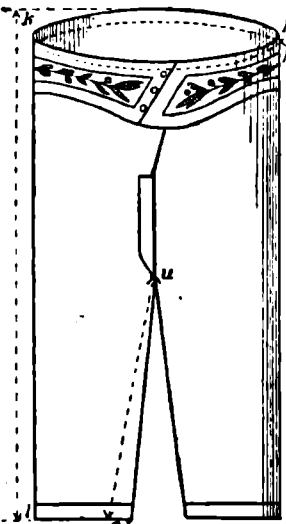
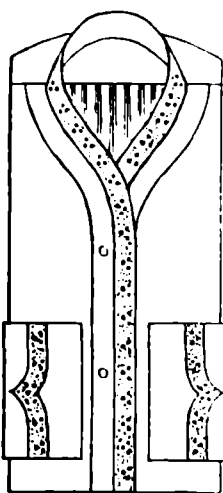
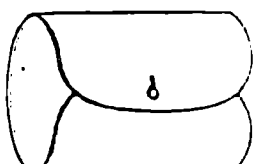
**Obrázky, zrcadla, rámečky, lišty, tílasy, sochy,
 kříže a různé umělecké výrobky.**

**Veškeré druhy papíru, psací potřeby,
 nejnovější dopisnice v obrovském výběru,
 alba, kasetty dopis. papíru, modlitební
 knížky atd. atd.**

Závod umělecký a papíruický

JOS. KIESLICH,
 v Hradci Králové.

Dílny pro chrámové práce a výrobu rámců.

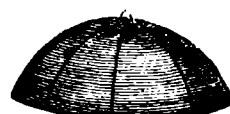
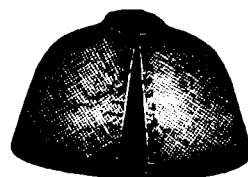
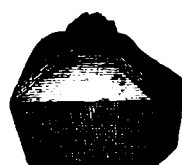
Robert Šamburek,

Založeno r. 1890. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1890.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
 rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do-
 oboru tohoto spadající věci pro veletčené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Zprávy hospodářské.

Hospodářská škola Francie pod vládou židů a zednářů.

Napisał Rudolf Vrba.

Zprávy, které nyní docházejí z Francie, naplňují každého spravedlivě smýšlejícího člověka největší rozhořčeností a spola zármutkem, kam až dospěla zášť proti církvi a její věrným sluhaům a služebnicím. Něco podobného dělo se jen za dob pronásledování prvňích křesťanů ve starořímské říši za vlády caesarů pohanských. Francie jest dnes pod vládou židů a zednářů, kterážto vláda trvá již 32 let. Ubogá tato země jest na pokraji záhuby hmotné i mravní, přivoděné vládou panamistů, jichž hlavou jest žid Reinach a žid Waldeck-Rousseau. Panamisté chtějí tímto pronásledováním církve udržeti na dále svou vládu a odvrátiti pozornost lidu od zkázy, která Francii hrozí ze všech stran.

V první řadě dlužno uvést, že Francii ubývá stále ten nejpřednější a nejvzácnější kapitál, totiž obyvatelstvo, lid. Od r. 1870 se obyvatelstvo Francie nerozmnožilo, ale naopak poměrně kleslo, a to jest největší pohroma Francie. Rodina, základ to národa, jest zde zničena a otřesena, ženy i otcové nechť nesí bříem starosti o dítky, mužové hromadně se vyhýbají manželství a svobodné ženy rovněž tak. Stav manželský, základ to státu, ve Francii stále hyne.

V posledních letech byly ve Francii nepřiznivé úrody. Nejlepší sklizeň byla r. 1899, která vydala 270,430,700 hektolitřů obilí. R. 1900 sklizeno bylo 239,634,720 hl obilí. Vinaři ve Francii měli poslední léta ohromné sklizně vna. Bylo sklizeno vína

roku 1899	47,907,680 hektolitřů
1900	67,362,661
1901	57,963,514

Následkem této neobyčejné úrody, kterou předstihuje pouze úroda vína r. 1876, která vydala 83,836,000 hektolitřů, klesly ceny vín ve Francii tou měrou, že v některých krajích vypukly mezi vinaři pravé revoluční výtržnosti. Vinaři žádali od vlády ochranu a minimální ceny vín, aby mohli platit daně a úroky. Dalším dokladem hospodářského úpadku Francie jest stále klesající zahraniční obchod Francie.

R. 1900 bylo dovezeno do Francie zboží v ceně 4,408,530,000 franků a vyvezeno za 4,078,320,000 fr. Jeví se tu schodek v zahraničním obchodu za jmenovaný rok 330 milionů franků.

Nejvíce však řadí panamisté ve státním hospodářství Francie. Od r. 1896 vzrostl státní výdaj francouzský ročně o 1600 milionů fr.

Rozpočet státní na r. 1900 byl následující. Výdaj 3,547,863,008 franků. Z toho přišlo na úroky za státní dluh 1,252,653,162 franků, na armádu 659,337,500 franků, na válečné loďstvo 312,776,332 fr. Koncem roku 1896 měla Francie státního dluhu 31,094,356,744 franků (1 frank asi 47 krejcarů). Dluh ten stále roste. Dobrá třetina tohoto státního dluhu nalézá se v rukou pařížského žida Jamesa Rothschilda, takže tento jedinký žid běře ročně od poplatníků Francie nejméně 400 milionů franků úroků. Když byl poslední státní rozpočet Francie podán ve sněmovně na r. 1902, vykazovalo se 3,604,415,197 franků výdajů a 3,604,561,268 franků příjmů. To však stojí jen na papíře.

Příjmy na daních scházejí se do státních pokladnic francouzských letošního roku tak bídne, že státní hospodářství Francie bude mít jen pro letošní rok shodek nejméně 200 milionů franků. Kdykoliv se ve sněmovně francouzské zahajuje debata o státním rozpočtu, přicházejí socialisté a radikálové s návrhem, aby vydání na církev v obnosu 48 milionů franků byla škrtnuta. Při tom se rozpoutá ve sněmovně divoká púťka řečnická; židé a panamisté, privilegovaní to zlodějové, jichž sedí ve sněmovně dobrých 300, vrhají se na církev, její sluhy a služebnice. Umírněný republikán Ribot dokázal ve své řeči při rozpočtu, že francouzská republika měla za rok 1901 schodek 120 milionů franků. Panamisté chť divokými svými řečmi proti církvi a její sluhaům zakrývají takto pravý stav věci, aby pozornost lidu byla odvrácena od hrozného úpadku hospodářského, který za krátko na tuto republiku přikvačiti musí.

Ale ještě jiným způsobem jsou poplatníci Francie od panamistů vydírání a sice vysokými sazbami na dráhách.

Francie měla koncem roku 1900 dráh délkou 38,183 kilometrů. Větší část těchto drah patří osmi soukromým společnostem akcionářským. Dráhy francouzské měly za r. 1900 hrubých příjmů 1,502,577,413 franků. Severní sň francouzských dráh patří pařížskému židu Rothschildovi, která mu vynáší ročního zisku

106 milionů franků. Jediný žid James Rothschild v Paříži v paláci v Rue Lafike má tedy z francouzských poplatníků roční příjem alespoň 500 milionů franků. Tolik neplatil frauconzský národ dosud žádnému svému králi a vladaři, ani Napoleonovi. O tom se lid nedoví ničeho, na židy se nesmí nikde a ničím sáhnouti. Za to se vrhá pouliční socialistická luza na řeholníky a řeholnice, zavírají se násilně náboženské školy a církevní osoby se vyhánějí násilně ze země. My věříme ve spravedlnost Boží, která působí zvolna ale jistě, či jak lid správně praví, že boží mlýny melou zvolna ale jistě.

Za všechny tyto od panamistů na církvi spáchané zločiny přijde jednou trest na celou zemi, při čemž bohužel budou trpěti i nevinní. Koho Bůh chce zkazit, tomu zaslepi rozum. Dnes vládne Francii žid Reinach a odpadlý kněz Combes.

Katolíci jsou rozdějeni a mezi sebou nesvorní i v tomto největším nebezpečí. Zdá se, že celý národ jest na pokraji hmotné a mravní zkázy. Doufáme pevně, že zde prozřetelnost Boží zasáhne v pravý čas.

Literární listy.

IV.

(Jak posuoval studie dra. Flajšhans o Husovi probošt dr. Lenz.)

Ve předcházejícím svém listě jsme se na těchto místech zmínili o tom, že byl o prof. dra. Václ. Flajšhansovi, který se za přítomné doby z českých literátů nejvíce studiem o Husovi zajímá, ze strany katolické vysloven málo příznivý posudek.

Připouštíme, že ti, kdo pokládali provedení jeho za potřebné, měli k tomu ze svého stanoviska úplnou volnost. Avšak jsou a byli také „katolíci“, kteří si studii Flajšhansových o Husovi vážili a jeho činnost střízlivě posuzují.

Především je to metropolitní kapitola pražská, která mu studia tato všemožně umožňuje a bádání jeho vstříc ochotně přichází a pak to byl na ten čas jeden z nejdokonalejších katolických znalců Husa, a sice loni na podzim zvěčnělý ndp. probošt vyšehradský dr. Antonín Lenz, vzácné paměti, který nejenom že dra. Flajšhansa pro jeho studie o Husovi neodsuzoval, ale on je vysoce cenil. Posudky probošta Lenze zajisté že vyváží nedopatření, jež se oproti Flajšhansovi stalo, a jehož velice litujeme.

Abychom příčiny této lítosti objasnili a ukázali, proč to činíme a jak se ze strany katolické na studia Flajšhansova ve skutečnosti pohlíží, uveřejňujeme zde dva dopisy probošta dra. Lenze zasláné dra. Flajšhansovi, který mu své studie o Husovi jako autoritě v této otázce posílal.

To zajisté postačí, aby bylo všeobecně uznáno, že jsme měli pravdu, když k mírnosti a šetrnosti ve kritikách radíme. Ndp. vyšehradský probošt dr. Ant. Lenz dra. Flajšhansovi psal:

Velenčený, slovnutný Pane!

Především děkuji vroucně za zasláný mi traktát o některých pracích Husových a obdivuji i plní i neobyčejnou znalost, jakou v něm na jevo dáváte. Buďte ubezpečen, že jsem článek do „Vlasti“ dal na obhájení osoby své, ale na obhájení pracovního díla svého „Učelí Jana Husi“. Jest tomu dávno, kdy jsem tuto práci začal, nejméně 30 let. Spis sám jest obranný naproti těm, kdož tehdejší Husovi náboženskou úctu poutěmi do Husince a do Kostnice prokazovali, a na Vatikánu vymoci sobě žádali revisi procesu Husova. Tou příčinou jsem dokázal, že všechny ty hludy, jež obsahují Husovy zavržené věty (početem 30), také jsou v jiných spisech, zejména českých. Result mého spisu jest přísně logický a nemá žádné úhony. Budou-li všechny spisy Husovy vydány, nebude po theologické stránce výsledek jiný, leč že Hus bloudil a v bludech podvrátných, z Viklífa čerpaných tvrdošijně trval, a že nemohl býti konec jiný, leč odsouzení.

U nás v Čechách, kdykoliv se učiní ně jaké politické kotrmelce, nebo nastane nějaký politický nezdar, začne se hroziti Husem, cepy a palčáky a dorážeti na Řím, jakoby byl vinen Vatikán nezdrary českými, a to děje se od katolíků. V žádném národě není nic podobného. Katolíci němečtí neoslavují ve své říši Luthra, ač i on jest původce písemnictví německého, tím méně, aby ho oslavovali jako reformatora církve (! !), jako se děje od tak zvaných inteligence v Čechách a od žáků našich škol u veliké převaze. Kam to všechno povede, Bůh

sám ví. Na severu hlomozí: Pryč od Říma a pracují do rukou Prusům a v českém národě se děje totéž horováním za Husa a jeho Viklífovu reformu. Wolfiané a Pseudohusité veslují jedni zřejmě, druzí bezděky zlobou proti církvi k Prusům.

To jest moje přesvědčení, já jinak mluviti nemohu a přál bych sobě, aby Čechové sami nekopali sobě hrobů. Podklad trvání národnosti naší jest katolická víra, jest-li že jí pohrdne, vyřkne národ sám ortel nad sebou. Myslím, že se neklamau. Proto bych se byl nadál, že bude intelligence naše nejenom česká, ale také ryze katolická, než Bůh to suď!

Bylo mi tudíž milo slyšeti, že šetříte obady katolické víry a dokazujete tím právo, že svůj národ milujete.

Stran Vašeho výroku z Husa vzatého: „Debetur reverentia capiti cano“ podotýkám jen tolik, že mi není proti mysli, když mi někdo skutečné vady vytýká. Vždyť není bez vad nikdo. Ani stařec nečiní výminky. Shleďte-li na mne vady, nešetřte! Vždyť jsem netoliko stařec, ale také otužilý.

Husova výtku, že bylo duchovenstvo za jeho doby od papeže až ku poslednímu oltářníku zkaženo, neměla pravdy do sebe. Sto let před ním seděli na stolci sv. Vojtěcha výteční arcibiskupové, dva z nich, Arnošt z Pardubic a Jenštejn umřeli v pověsti svatě a všichni se starali, aby kázeň duchovenstva byla zachována, a najednou dívá se Hus na své ubohé kollegy brejlem Viklífovými a shledává, že je všechno kněžstvo zkaženo, a ihned sobě odporuje: že prý je lid český pravověrný a svatý, a tím se odsuzuje sám, a ukazuje, že lhal lidu našemu, a duchovenstvo proti právu a spravedlnosti tupil, neboť jest zajisté psychologicky nemožno, aby duchovenstvo, jež lid náš vychovalo, bylo zkaženo. Ale ono muselo býti zkaženo, aby hrdý, pyšný a nepodajný Hus byl svatý a aby nebyla odsouzena děsná reformace jeho a aby se také nyní mohlo říci: Hle! Husova reformace musela nastati, poněvadž bylo duchovenstvo zkaženo a aby se zakrylo, že právě Viklífova reforma byla příčinou, že národ náš své slávy, své dobré pověsti a své velikosti byl zbaven a předmětem přihany u všech národů učiněn. Zachovala jej pouze kazatelna a sv. víra, kterou zase přijal. Mají snad hesly Husovými k místu přivedeny býti hrůzy husitismu opět? Bůh nás zachovej!

Račtež tuto moji odpověď laskavě přijati a býti ubezpečen o mé zvláštní úctě, jížto se znamenám

Váš Slovnutnosti oddaný sluha

Dr. A. Lenz.

Na Vyšehradě, 19. ledna 1901.

* * *

L. J. Chr.!

Vážený a Slovnutný Pane!

Račili Jste mne obmysliti odpovědi svou, jížto Jste poctili pana docenta dokt. Václava Novotného.

Divil jsem se, čehož se mladý tento pán odvažuje a s jakou chutí všechno zamítá, co nejde podle vkusu jeho. On dostačuje patrně sám sobě, zasluhuje jména, jehož užíval Komenský, „samovojný“. Já ho nekladu vysoko, neboť osobuje sobě svrchované rozhodování i ve věcech, jimž patrně náležitě nerozumí.

Jeho traktáty o Husovi a o Chelčickém v Naučném slovníku Ottově věru nesvědčí, že by byl v tom oboru velíkanem, a divím se, jak mohl na základě tak chatrné práce, jaký je jeho traktát o Husovi, navržen býti za docenta.

Snad jest jeho způsob, všechno tupiti, co nevyšlo z pera jeho, cesta, kterouž chce dojiti svého účelu, státi se universitním profesorem. Já bych nevolil takovému směrem kráčet.

Ze je strannický v posuzování učení katolického oproti Husovi, jakož i mužů katolických, pozorují již dávno. Než v tom není on sám, i jiní tak zvaní intelligentní mužové mu přizvukují, a to právě je, což mne starce na konci mých dnů velice bolí. Vřava pseudohusitická jest národů našemu nebezpečná, jako jest mu nebezpečná Wolfovo „Fort von Rom“, snad ještě více. Kdyby národ náš opětne opustil katolickou víru, zahyne v německém protestantském moři.

Že by se byl traktát Husův „de Corpore Christi“ z r. 1401 ztratil, a ten, který máme v rukou, že pochází z r. 1408, nevěděl jsem. Příbram vypravuje, že touž dobou přestal Hus věřiti s Viklífem o velebné svátosti. Také jsem nevěděl, že máme tolik rukopisů výkladů Jana Husi k Lombardovi. Pochází-li práce ta z r. 1412, pak výklady ty nejsou rozhodné stran heretického učení, pro něžto byl odsouzen.

Kdybych byl mladší, dal bych se do štění

jeho výkladu hlubokých smyslův Lombardových, ale, bohužel, léta má toho nepřipouštějí.

Mé spisy o Husovi, o Víklovi a o Chelčickém nejsou moje hlavní spisy, neboť úhlavní zřetel jsem měl k theologii a k askézi, nikoliv k oněm mužům. K tomu jsem byl dohnán okolnostmi.

Račte přijati moje upřímné díky za výtečnou práci Vaši a žehnejž Vám Bůh na všech cestách Vašich.

Vaši Slovnosti oddaný citel

Dr. A. Lenz.

Na Vyšehradě, 6. února 1901.

Listy tyto uveřejňujeme také proto, poněvadž jsou stejné ve všeobecném, jako v osobním ohledu pro nejširší veřejnost zajímavé. Probošt Lenz psal je v největším rozmyslu a sice na prahu hrobu, jemuž snad dvě léta vědomě a vážně vetříc kráčet a tudíž každé slovo přísně vážil.

Literatura

Nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V. Kotrby v Praze. Zábavy večerní. Redaktor ěm. Žák. Roč. XXIII., čís. 4. M. Maryanová Most Boží. Přeložila J. Kuffnerová. Cena 1 K 50 h. — Bible a nejnov. objevy v Palestině, Egyptě a Assyrii od F. Vigouroux. Přeložil Dr. A. Podlah. Seš. 63. a 64. Cena 80 h. — Homiletická knihovna. Svaz V., seš. 3. Duchovní řeči. Podává M. Zavoral. Cena 50 h. — Lidová knihovna. Sv. III., seš. 2. Rozumem ku pravdě. Seřadil J. Bělina. Cena 32 h. — Knihovna Kříže a Marie. Spisy Petra Kopala. Seš. 5. za 20 h. — Čechie. Obráz. a zábavně poučný měsíčník. Řídí J. Pauly. Roční předplatné 6 40 K.

J. Otta v Praze. Sebrané spisy Karol. Světlé. Poslední př. Hlohovská, seš. 5. a 6. a Tendenční povídky, seš. 1. a 2. po 30 h. — Laciná knihovna národní. Pod jižním nebem. Rusky napsal Lejkin, přeložil V. Unzeitig. Ročník XXV., seš. 29., 30. a 31. po 20 h. — J. Arbesa sebrané spisy. Díl IV. Mravokárné romány. Sešit 4., 5. a 6. po 30 h. — J. Kořenský: K protinožcům. Seš. 8. za 40 h.

J. R. Vilímek v Praze. J. Klecandý spisy. Pater Vojtěch. Román. Seš. 4. 5. 6. a 7. po 25 h. — Devatenácté století slovem i obrazem. Seš. 37. za 30 h.

Matice lidu, roč. XXXVI., č. 4. Kalná voda. Maloměstská novella od J. V. z Finberka. Nákladem knihtiskárny dra. Ed. Grégra.

Nový Háj. Lesnické a lovecké listy. Redaktor les. ing. J. Hemm. Čís. 8. Předplatné na rok 10 K zasílá se admin. do Tábora.

Letopisy musejní. Redaktor V. Jenček. Roč. I., č. 5. a 6. Obsah: Historické museum v Hradci Králové. — Ku záchraně Hory Kunětické. — O některých úkolech musej východočeských atd. Roční předplatné 6 K zasílá se administraci v Čáslavi.

Vole č. tluště krka o chorobách štítné žlázy vůbec. Seřadil MDr. D. Panýrek. Bibliotéky lékařských spisů populárních sv. XV. Nákladem Hejdy & Tučka v Praze. Cena 1 K 60 h. Spis důkladný a řádně promyšlený.

Method. výklad nov. katechismu. Složil Th.C. Mat. Lhotáček. Část 4. a 5., seš. 10.—14. po 36 h. Nakladatel V. Kraus v Táboře.

Růže dominikánská. Katol. časopis bratrstva růžencového a s. řehole dom. Red. P. Q. Konečný. Roč. XVI., seš. 4. Předplatné na rok 2 K 40 h přijímá admin. v Praze č. 234-I.

Poklad věřících. Lidový list k uctění Nejev. Svátosti oltářní. Řídí V. Roudný. Roč. IV., číslo 4. Předplatné ročně 1 K 20 h. Expedice v V. Kotrby v Praze 200-II.

Serafinské Květy. Časopis terciářů českoslovanských. Redaktor František František. Předplatné ročně 2 K přijímá administrace v Olomouci.

Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Redaktor Dr. R. Horský. Čís. 15. a 16., roč. XVII. Obsah: Dva šťastné dny. Od K. Svobody. — O reformě střed. škol. Fr. Horáček. — O výchově společné. — Tři kapitoly o rozporu duchovenstva a učitelstva. — Toma ze Štítického. Přel. A. Fox ald. Předplatné 6 K zasílá se administr. č. 570.—II. v Praze.

Křesťanská škola. Časopis pro šíření idej nábož. v čes. školství. Red. V. Špaček. Roč. I., č. 15.—16. Obsah: Ideál posluchače vys. škol. Eug. Kadeřávek. — Učitel jako člen církve. — Několik slov k vyučování zeměpisu. — Co jest ideál a cíl moderní výchovy a co křesťanské. V. Drbohlav. atd. Předpl. ročně 6 K přijímá knihtiskárna Cyrillo-Methodějská v Praze.

Osm let na Sachalině. Populární spis cestopisný J. P. Juvacera. Seš. 7. za 36 h. Nákladem E. Beauforta v Praze.

Velká úspora pro každého.

Žádných úhl a zementů více! Ušetřete chvalně známé

držadlo kalhot

(Patent Novotný).

To samé poskytuje přímé, volné, zdravé držení těla, vkusné padnutí kalhot, a lze jej vždy ku každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíků neb jiné úpravy bylo třeba. Přesvědčení zjistí netušené výhody. 1 kus k 1 kalhotám K 1 20, 3 kusy K 3 20 po obdržení franko zasílá

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín, obchodní a zaslátelský dům.

Vyznamenán nejvyššími čestnými cenami!

J. Anděla zamořský prášek

Ochrán. známka

mumrcuje a jistotou:

štěnice, blechy, šváby, moly, rasy, mouchy, mravence, roztok ptáč, vůbec všechno hmyz.

Továrna a vývoz u

J. Anděla, drogerie „u černého psa“ v Praze I., Husova tř. č. 18.

V Hradci Králové pravý u pana Karla J. Dixe, medic. droguerie.

Sklady na venkově vždy označeny Andělovými plakáty s černým psem.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodilného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo v Hronově nad Metují.

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvů vyloženo k nahlédnutí.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Čechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

Rodičům, kteří syny své dávají na studium do Prahy, doporučujeme

Svatováclavský konvikt

pro studující středních škol

v Praze—II., Ječná ulice číslo 4.

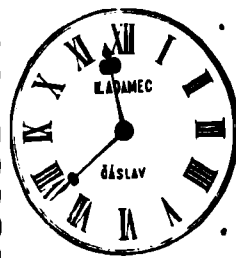
Zaručuje se zde pečlivá mravní výchova, nabádání a přidržování k pilnému studiu. — Každý chovanec musí se úplně podrobiti kázi v konviktě zavedené. — Paedagogický dozor povede energický, v oboru paedagogiky zkušený duchovní, jemuž přiděleno bude několik asistentů (filosofů a techniků), kteří budou nad prospěchem a chováním se studujících stále bděti, a nimi látku učební opakovati a jim (zvláště slabším) v studiu pomáhati.

Studující se špatnou známkou s mravů se nepřijímají.

Rodičům podávány budou častěji správy o prospěchu a chování se jich synů. — O pohodlných místnostech, jakož i slušné stravě a naprosté čistotě mohou rodiče kdykoliv osobně se přesvědčiti.

Přihlášky přijímá: Správa Svatováclavského konviktu v Praze, v Ječné ulici č. 4. a Petr Kopal, kněž.-arcib. notář, Praha-Vyšehrad.

Všecké dotazy se ochotně zodpovědí.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 39 nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se beležnými rámy, stěmi i usazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

ZÁCLONY

krajkové bílé, záclony krajkové crème, záclony krajkové barevné, záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednodílné (story), záclony látkové, záclony axminsterské, záclony marokánské, záclony šinilkové atd. v nejbohatším výběru a továrních cenách.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

OBNOVA

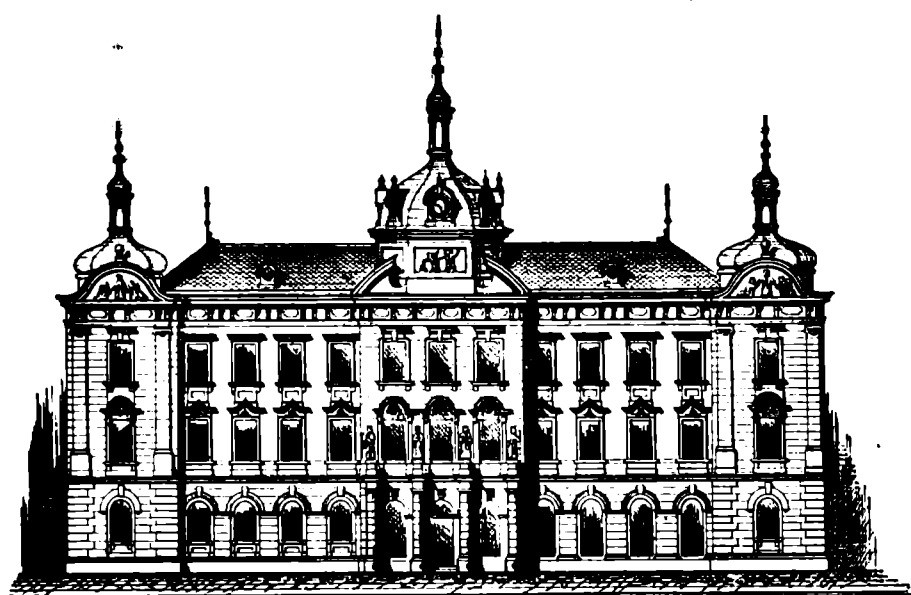
Číslo 34.

Předplatné na třetí roků 3 k 50 h
na půl roků 5 k — h

V Hradci Králové, dne 22. srpna 1902.

Číslo 34. předplatné na třetí roků 3 k 50 h
na půl roků 5 k — h

R.

Ku sjezdu českoslovanských katolíků.

»Připněte kříž!« tak znělo ze Clermontu
ku modré Adrii, k bílému Albionu —
»mrak zhouby vyvstal v dalším horizontu
a pýcha nevěřících na Sionu!
Připněte kříž na rámě, v pole štítu!
Kdo silným bude proti síle kříže?
Znamení svaté viňte k sobě blíže
a činy svoje pište do granitu!«

To obraz dávný nadšení a víry,
jenž z věků zašlých v srdce naše háně
ozvukem štítů, písní, mečů, lýry;
v něm pravda však jest utajena stará,
že z prachu ponížení Vůle Boží
tep srdcí lidských k nové síle budí,
že nový život dýchá v lidské hrudi
a jako titán vstává z věčných loží!

Za pravdu Boží — Krista slovo svaté
dnes, zítra, na věky sta srdcí bije,
kříž k nebi září v ruce lidstva spjaté
a duše jásá: Kristus věčně žije!
Ve slávě, v ponížení, v plěsu, pláči,
v posměchu davů, v hymnách katedrál
On z prachu zdvihá svaté ideály
a Tichý, Žehnající lidstvem kráčí!

Jej prosme bratři, Pána věčné síly:
»Skuj zbraně naše, zocel sílu paží,
zocel srdce, bychom všichni jedno byli,
buď Štítem, Vůdcem, mocnou naší Stráží!
Meč Lásky své dej v připravené dlaně,
štít Víry zdvihni lidstva na palestre,
ať duše vine se ku rodné sestře
a přílbou Naděje kryj naše skráně!«

Chceme štěstí zář by šlehalo rmutným okem,
by v lidstvo vrátily se ideály
a kříže jas, jenž splál kdys nad otrokem
zas duše uvolnil, jež hříchy spjaly.
Za víry, řeči nezadajné statky,
za právo národa, jež krví psáno,
za lidstva budoucího velké ráno,
za volnost Církve, velké naší Matky:
Ku práci bratři!

Dlaň ať k dlani vine
velikost díla, tužeb čistých oile!
Ni zisk, ni slávu! V práci pot se řine
a často nevděk trpkou mzdou je pile!
Ne času vděk — budoucnost cíl náš dál,
sem saslíbená, k níž jdem pod oblakem
a do níž vejdem s vyjasněným zrakovem
jak Josue kdys v Kanan triumfální!

Vladimír Hornov.

Vnitřní silou.

V sedmdesátých letech devatenáctého století byla v jisté české obci rolnická rodina, jejížto hlavou byl tehdejší mladý rolník, který prošel několik tříd reálních škol ujal se rodného statku. V kostele býval vzácným hostem, za to však velice pilným čtenářem Národních Listů. V téže obci byl mladý kaplan, o němž rolník onen říkával, že je „všemi mastmi mazaný“. Ten kdysi povídal, že mu není třeba odbíratí Nár. L., že postačí jen sejít se s panem . . . jenž vždy rozhovoří se o tom, co včera v Národních čtl. Tak to bylo i jedenkrát před šestým červencem, kdy se mělo jet na „svěcení“ sochy Husovy do Jičína. „Vnitřní silou“, velebný pane, „zvítězíme“. „Pravda, pravda“, odvětil kaplan, „jen vnitřní silou to musí jít.“ A skutečně v onom statku to chodilo „vnitřní silou“, jenže nikoli vnitřní silou hospodářovou, ale jeho manželky, velice přísné a zbožné katoličky. Hospodář louskal Národní, jezdil neb chodil do města, přidával se k Sokolům, když měli slet nebo výlet; jak někde něco „národního“ světili nebo rozvínovali, musel při tom být. Vedle toho zabýval se houbitbou a někdy, ač ne právě v úplně naplém stavu, přece však mnohdy — jak manželka jeho říkávala — „vnitřní silou“ domů přicházel. A přece v tom statku bylo všeho hojnost, děti z celé vsi nejllepší a nejzbožnější, v domě „všecko čisté jako na sloupku“ a na polích zrovna ráj. Divili se tomu mnozí, ale pan pater to vysvětloval, to že je vnitřní silou — ale ne Národních, Sokolů nebo novohusitských doktorů — ale vnitřní silou náboženství jeho ženy.

Od sedmdesátých let uplynulo jich již třicet a ku spásě českého národa vychází už na 16. rok „Čas“, který mezi svými mnohými hesly zrovna pod nadpisem má taky napsáno: „Vnitřní silou“. „Pravda, pravda“, páni, „jen vnitřní silou zvítězíme“ dím na to.

Jenže Bohužel s tou vnitřní silou je to všelijaké. Mnoho, přemnoho máme takových vlastenců, kteří myslí, že ohánění se frásami z novin vyslabikovanými, říkání palcátem novohusitským, křičení na schůzích „sláva a hanba jim“ je tolik, jako jít na škůdce národa tou „vnitřní silou“. Zatím je to asi ta vnitřní síla, jakou vyčítávala ona manželka svému muži v případě našem. Tak n. p. když se šlo na Lipany a vidělo se, že je to od Českého Brodu ještě daleko, zůstalo se raději v hospodě na půl cestě, nedbalo se o tu vnitřní sílu, kterou tam chtěli vzbudit řečníci, ale kterou člověku dodávají dvě podivuhodné bylinky. Jedna právě u Českého Brodu se dobře daří — je to krásný ječmen bílého zrna, a druhá roste u „německého“ Žatce. Když se obě dohromady svaří, náramnou a podivuhodnou vnitřní sílu v člověku vyvinoují, takže ve vlasteneckém zápale „hanba jim“ — totiž klerikálům čili pravým katolíkům — svažena hrdla hlasy broumu podobnými volají.

Ale je právě „Čas“ má heslo „vnitřní silou“, musí nám odpustiti, že jsme tak smělí, a ukážeme na jistou, jemu snad známou vnitřní sílu.

Hanebným čisto způsobem píše Čas o všem, co je katolické. Posledně opravdu jako sprostý jarmareční písničkář psal o slavnostech jednoty katolických tovaryšů v Praze: Jenom pražské pepírky přivábily jejich muziky. Jemínáčku! To je vnitřní síla! — Ano, je to síla, kterou se od jakživa vyznamenávali jist: ho druhu odporci pravdy katolické. Je to síla jízlivého posměchu! Tu sílu ukázali hned oni — snad taky „realističtí“ — filosofové athénští, když majíce slyšeti křesťanské učení Pavlovo hned předem křičeli: Co nám může tento mluvka povědět? Tu sílu ukazovali nevěřící starého Říma, když n. p. na seč namalovali na kříž přibitého osla. Zrovna taková je vnitřní síla filiálky Národních Listů, vulgo fabrika na spínu zvaných — jinak ale „šipy“ se jmenujících, které čmáraním svým v posměch vydávají katolíky, že se opovažují mít jiný náhled, než „pan Anýš a společníci“. Tu sílu ukazovali vždy haeretici (kacíři), a z nich obzvláště ti z patnáctého století pocházející. Jest to často až ku podivu, jaké nádavky dovedli vymysleti „reformatori“, oprávcové církve (!) a jejich potomci „pastoři“. A tato „vnitřní síla“ nevymizela z nich podnes. Na místo důkazu aneb vyvrácení posměšný, jízlivý vtip a třeba i pomluva, rvaní cti a dobrého jména, to jest ta vnitřní síla přemnohých protestantských listů, když bojují proti katolictví. V nejnovější době ukazuje tuto vnitřní sílu měrou neobyčejnou celý svět opravující „Čas“, takže pravdivě dosi řekl, že by „Čas“ mohl být „od hodiny“ pastorem podle řádu Šádka. Ba i samého Šádka tou vnitřní silou již překonává. Pokulhávej zajiště tento „lev silný z pokolení Kalvínova“ za „Časem“, anť od něho do Hlasů ze Siona pilně opisuje.

Ovšem není ta vnitřní síla jen a jen v srdcích „pastorských“ a „protestantských“. Jeť ona vlastnictvím všech rozhodných nepřátel ka-

tolicismu, ba jest znamením, po kterém se každý takový bojovník pozná. Vezměte do rukou kteroukoliv knihu bezbožníků francouzských, anebo kterýkoliv listek český podle řádu Osvěty, všude poznáte tu „vnitřní sílu“ posměchu, pomluvy, nestoudné lživosti a pravdu lidu vydvíhání.

A proto schvalujeme, že „Čas“ mezi svými hesly na prvním místě má o té „vnitřní síle“. V našem smyslu má pravdu. Každé porovnání pokulhávej, říkávali staří. A tak i toto našeho dnešního případu. Bohužel, vlast naše není podobna onomu statku. Není tu všeho hojnost a — jak to naše národní píseň zpívá — jen „na pohled“ je tu zemský ráj. Mládež hyne a pustne a po idyllické úpravě našich domácností, o nichž jiná píseň zpívá „všecko čisté jako na sloupku“, v ohledu mravním mnohde sotva památka zůstává.

Ale tolik jest jisto, že, co ještě pořádku, mravnosti, pokoje srdcí, lásky k vyšším nehmotným věcem a pravého blaha tu zůstává, to působí vnitřní síla — ne těch za peníze nadávajících nebo i ztřeštěných redaktorů, o chléb zápasících doktorů, nevedomých novohusitů a záštiplných osvětářů — ale ta, kterou v sobě má náboženství, právě křesťanství, katolicismus. Pravím katolicismus, ne snad ten neb onen „katolík“ a třebaš to i knez byl, ale právě, s bludy nesmíšené křesťanství, katolické křesťanství.

A proto o to usilovati jest, aby to jako v onom statku chodilo vnitřní silou katolické manželky čili vnitřní silou církve katolické.

Dějiny, minulost jsou na naší straně. Dokud to u nás chodilo vnitřní silou církve katolické, byla vlast naše domácností vzornou, mravnou, požehnanou a šťastnou. Ale jakmile přišla „vnitřní síla“ těch posměvačů všeho katolického, počali jsme klesati. Ukázala se sice na chvíli zevnější válečná síla, ale zanechala spoustu. Dějiny jasně mluví! Jakmile se do národa dostala „vnitřní síla“, ta posměvačská, ty pastorské hádky o bibli, ty jízlivé vtipy dle manfry Času a jiných, stali jsme se domácností rozháranou a zbědovanou.

A proto třeba jest vnitřní sílu katolicismu oživit a vzpružiti. Ať si „Čas“ a celá ostatní tlupa posměvačů syčí, píská a maluje, my slavíme v Hradci Králové sjezd svůj! A to právě jest nám zárukou, že jsme na dobré cestě, že posměvači svou „vnitřní sílu“ právě nyní tolik vyvinoují. Tak to dělali „otecové jejich“ od počátku a jen katolíci dle jména, bez síly se jich zalekli.

Nuže tedy! Vnitřní silou! Toť heslo naše! Vnitřní silou velkolepého díla Kristova, církve na Petru zbudované! Vnitřní silou díla Cyrillo-metodějeckého a snah Václava svatého! Vnitřní silou ducha Karla IV.! Jen tou vnitřní silou uhojíme rány, jež národu odpadlíci a posměvači zasadili! Jen tou vnitřní silou zvítězíme!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 20. srpna.

(K otevření první dělnické výstavy. — Generální pobočník carského ruského domu na páně Iškových bohoslužbách. — Universální extenze a honoráře na ně. — K nedávnému neštěstí na páně Blechově stavbě. — Otravování osudů výpary Botiče a smíchovskými páchnoucími továrnami.)

Nejzávažnější zajímavostí přítomných dnů v Praze jest dne 15. t. m. na výstavišti ve Královské oboře otevřená „první dělnická výstava.“ O podniknutí tomto psáti jest velice snadno. Kdo si ho prošel, kdo si ho důkladně prohlédl a uvažoval o něm, ten nám dá za pravdu. Bez některých zajímavostí výstava ta není, avšak k tomu se dá celkem nanejvýš těžko odpovědět, co ní páni pořadatelé vlastně chtěli. Kdyby někdo jiný tímto způsobem nějakou výstavu uspořádal a tolik naivností, dětinství a nezralosti v ní vystavil, bylo by dělnictvo první, kdo by se proti tomu ohradil a mařením času a vyhazováním peněz to nazval.

Když však mají vůdcové dělnictva za potřebné takto si hráti a když dělnictvo hračky ty těší, potom zajiště že jim potěšení to každý neupřimněji přeje. Výstava tato pak hluchně volá, že dělnictvo naše není ještě daleko na té výši pokroku, o níž vůdcové jeho rádi mluví. Výstava tato jest důkazem a dokladem, že se pánové přeceňují. Kdo z nich má oči na pravém místě a kdo má chladný pozorovací smysl a výstavu tuto si prohlédne, každý zajiště ochotně uzná, že tato výstava jest vlastně deklarace rozmanitých slabých stránek dělnické organizace. Proto také užitek dělnictvu nepřinese žádný, snad leda trochu zábavy, ale zaměstnavatelům a ostatní společnosti poskytne velice mnoho poučení, jež si tito ve prospěch dělnictva nezapíšou.

Každému kdo se o huť dělnické zajímá

a zrovna v nynější době do Prahy zajede, upřímně radíme, aby výstavu tuto navštívil a sice aby do ní šel beze vší předpojatosti. Zajímáti musí každého a jistě poučení odnese si odtud i chlapec. „Druhá dělnická výstava“ zajiště že bude pořádána zcela jinak, pak-li k ní někdy dojde. My si při této výstavě vážíme toho, že jest od planého řečnění o práci bezděčným krokem ku snahám a dílům, jež by se ukazovati mohly. A to také znamená mnoho.

Dle dosavadních disposic má výstava tato potrvati do 8. září. Litujeme, že nebyla zahájena ve dnech svatojanských a že netrvala přes svatodušní svátky, neboť nynější období ani pro ni, ani pro návštěvníky její zrovna příznivým není.

V těchto dnech přinesly „Národní Listy“ tuto zajímavou noticku: „Host z Ruska. Od pondělka mešká v Praze generální pobočník carského domu A. A. Kirjejev, bývalý místopředseda slovanského dobročinného spolku v Petrohradě. Byl jakožto zástupce svatého synodu na starokatolickém kongresu v Bonnu a zavítal odtud do Prahy. Včera ráno dostavil suk bohoslužbě do zdejší starokatolické kaple“.

Kdo umí čísti noviny, každý ihned pozná a porozumí, že celá tato noticka má být reklamou pro církev páně Iškovu. Že jmenovaný ruský hodnostář se jenom k vůli tomu obtěžoval a do Prahy přijel, aby mohl bohoslužbě ve zdejší starokatolické kapli také jakožto zástupce svatého synodu obcovati, tomu skoro nevěříme. Svatý synod mohl si z různých českých časopisů o působení páně Iškova, o jeho vystupování, o stanovisku české veřejnosti vůči němu a o jeho poměrech ke členům jeho církve dávno zjednatí tolik zpráv, že neměl zapotřebí tak důležitou osobnost vysláti, aby pražskou starokatolickou kapli okázale navštěvovala. Onehdy jsme ukázali na to, jak se ruské duchovenské časopisy dávají zprávami o páně Iškově „významu“ napalovati a balamutiti a nyní opět dočkali jsme se tohoto!

Kdyby ruská intelligence skutečným důležitým a vážným českým otázkám věnovala tolik zasloužené pozornosti, jako se ze strany ruské docela bezdůvodně věnuje živnosti páně Iškově, byli bychom tomu nanejvýš povděční. Ale když se jistě ruské kruhy tak houževnatě interesují o páně Iškovu starokatolickou propagandu, která ostatně u nás znamená proudění německé, to skutečně překvapuje. Podotýkáme, že se z těchto ruských pozorností k živnosti páně Iškově vytluoká kapitál ve prospěch směrů, jež vážné ruské církevní ani politické kruhy v Čechách zaváděti zajiště že v úmyslu nemají. Z toho lze souditi, že v ohledu tomto nejsou v Rusku informace správné.

V posledních letech zavedeny byly v Praze i po venkově tak zvané „universitní extenze“. Podstatu jejich není třeba zde vykládati. Extenze tyto pořádal „Výbor pro pořádání lidových přednášek c. k. české university v Praze.“ Všeobecně se má za to, že páni přednášející přednášky tyto konají z lásky k lidu obětavě zadarmo. Proto se také v tomto domnění ve mnoha případech „darovanému koni na zuby nehledělo“ a všelijaké žblabunění trpělivě se vyslechlo.

Abý však venkovská intelligence byla v této záležitosti informovaná, uvádíme, že tito páni přednášející jsou za své domněle ze zvláštní ochoty lidu věnované přednášky příslušně honorováni.

Kursy šestipřednáškové v Praze a předměstích jsou honorovány po 180 K t. j. po 30 korunách za jednu přednášku.

Za jednu přednášku venkovskou stanoven jest honorář 50 K, platí se náhrada jízdného na dráze a v místě přednášky postaráno jest o ubytování přednášejícího.

Honorování toto máme za zcela příslušné, jenom poznamenáváme, že prostředky na ně plynou ponejvíce z kapes osob smýšlení konservativního a velká část přednášek za tyto prostředky uspořádaných zásadám těmto se přičí. Někteří pánové mohou se v pořádání extenze přímo potráhat. Byli proto jako vzácnou obětavostí vyznamenávající se mužové obdivování, zejména učitelstvo je adorovalo. Proto snad postačí toto vysvětlení příčin jejich horlivosti a upozornění, že „ani kuře darmo nehrabe“, nekuli universitní profesor!

Před několika týdny byla Praha pobouřena tragickým případem. V Mikulášské třídě na Starém Městě v asanačním obvodu v novostavbě, za níž zodpovědnost převzal stavitel pan Blecha, zřítíl se ve třetím poschodí strop stavený dle zvláštní patentované soustavy a strhl s sebou všechny podlahy až do přízemí.

V ramech těchto přišli o život čtyři dělníci. Případ tento způsobil v Praze pochopitelný ruch a rozčehnutí a ihned pátráno po jeho příčinách. Avšak interest o to velice brzy po-
hasel a ustoupil starostem a událostem jiným, tak že se na neštěstí toto celkem zapomíná. Jenom ondno ve shromáždění sboru obecních starších král. hl. města interpeleoval p. dr. Jan S. Novák pana primatora, zdaž příčiny neštěstí tohoto jsou konstatovány. Pan primator odpo-
víděl, že v záležitosti této postará se o pří-
slušné vyšetření.

Jak se dovidáme, bylo toto čtyři lidské životy pohltivší neštěstí zaviněno tím „opo-
menutím“, že totiž stavba nebyla prováděna dle úředně schválených plánů. Bylo totiž pod patentované stropy „opomenuto“ umístiti ná-
ležející sem železné traversy. Poněvadž bylo toto „opomenutí“ možným, zdá se, že také bylo „opomenuto“ věsti na přesné stavění dle plánů pilný příslušný úřední dohled. Avšak my doufáme, že tato „opomenutí“ nebudou „opomenuta“ pro výstrahu a příklad uvedena býti před příslušné tribunály. Zajímavé jest, že pražská žurnalistika, která o všelijakých pikantních daremnostech po týdny mluví a píše, o tomto neštěstí, jež stálo čtyři lidské životy, více nedovede ničeho povědět. Páni vypudají, jakoby měli jindy hovorná ústa ne-
cpaná.

* * *

Jak známo, ke všeobecnému potěšení Pra-
žanů najal si letos z jara princ Windischgrätz, manžel arcikněžny Alžběty, dcery po koruněm princí Rudolfovi, na Královských Vinohradech rozkošnou Gröbovu villu s rozsáhlými zahra-
dami, kde tráví první měsíce svého manželství.

Jednoho lužného dne v měsíci červnu či počátkem července, jak se dnes všeobecně vy-
pravuje, sjela se na Královské Vinohrady vzácná společnost z vysokých a nejvyšších kruhů na návštěvu. Panstvo bylo zde na za-
přenou a během noci mělo se různými vlaky zase rozjeti. Podvečer tichý a klidný tráven byl v zahradě villy Gröbovy.

Avšak tu byla vzácná společnost najednou překvapena nesnesitelnou tíhou vzduchu, v němž nikdo zde v zahradě volně dýchat nemohl a před jejíž dotíravostí každý ústředí smyslu či-
chového do kapsy svého šátečku skrýval.

Zavolan příslušný zkušný domestikus, aby vysvětlil, co tohle má znamenati. Ve společnosti té kmitlo totiž něčí mínění, jest-li nepřijemná tato atmosféra nebyla zde dnes aranžována daremným způsobem schválně.

„To prosím nejuctivěji je zde vždycky k večeru, když má drabého dne přetl“ vy-
světloval toto nepřijemné zhuštění vzduchu povolav domestikus.

„A čím to?“

FEUILLETON.

Vzhůru do Hradce Králové!

Naděšený pozdrav valným zástupům uvědo-
mělého katolictva, jež se právě k návštěvě hlavní bašty českého severovýchodu chystají! Každý pospěš s radostí do sídla královen Elišky a Alžběty, do města, v němž často delší dobu i čeští králové s láskou přebývali! Jest to město v skutku staro-
slavné, jehož hlas býval v dějinách českých hlasem rozhodujícím.

Hradec Králové měl nad jiné vynikající účastenství v proudu českých dějin; rozhodoval pronikavě v otázkách náboženských. A musíme li doznati, že obraty náboženské od dob husitských až do války třicetileté znamenají pro Hradec dobu nejvyšších zmatků a zarmucujících pohrom, nechť naše sjezdy katolické jsou smírným olejem vrženým do vzednutých vln nynějšího boje náboženského! To jest účelem našich snah. Bohudík dosud naše obyvatelstvo většinou dosud si váží odkazu veli-
kého Otce vlasti, Tomáše Štítného a Balbína přes pokřik našich odpůrců a proto účastníci sjezdu budou přijati s láskou, přijdou k přátelům.

Ač husitskou zbraní, protestantskými Švédy a Prusy, dvěma velikými požáry ba i při budování vojenských hradeb mnoho starobylých pomníků české kultury bylo v Hradci zničeno, přece mnoho starých památek dosud hlásá světu slávu našeho města; k starobylým vzácnostem pak čilou kulturní snahou přistoupily mnohé nádherné pomníky nové.

Z mnohých zajímavých památek našeho města jmenujeme zvláště:

A. *Chrámky.* Nejstarším kostelem v Hradci Král. jest kaple sv. Klimenta, do níž vcházel se Blou věží. Založena byla asi již v době, kdy křesťanství nika-
lo do Čech. Až do XIII. stol. byla kaple koste-
lem farním — když však již nedostačovala, vyta-
ven byl kostel sv. Ducha r. 1307 od král. Elišky. Roku 1715 a 1716 byla kaple sv. Klimenta od biskupa A. ama hr. Vratislava zbořena a vystavěna znova. Jest to budova okrouhlá v slohu barokovém. Vlevo od oltáře hlavního jest oltář, na němž ve skleněné rakvi jest tělo sv. Klimenta, mučenníka, jež r. 1737

„To jednak vypaňuje své jedy neupravený
potok Botič a jednak na Smíchově nedávno
postavené továrny dýchají tímto způsobem
svými surovinami i svými výrobky“, nejuctivěji
vykládal domestikus.

„A to je možná a dovoleno uprostřed
hlavního města Prahy?“ tázal se vznešený,
statičský pán, který se obzvláštní pozorností a
úctě veškeré ostatní společnosti těšil.

Domestikus se pokorně mlčky uklonil.
„Kdybych se o tom sám nepřesvědčil,
věru že bych se rozpakoval dnešního dne
možnosti něčeho podobného uvěřiti“, trpce
prošel ctihodný kmet.

Vzácná společnost se brzy po tom z otrá-
veného vzduchu rozešla.

Zpráva o tomto případu dostala se rychle
do veřejnosti, neboť pražští členové oné vzácné
a vznešené společnosti, jež Botičem a smíchov-
skými továrnami přes tu chvíli opakovaná
„náhlada vzduchu“ v zahradách Gröbovy villy
na Král. Vinohradech překvapila, netajili se
svým rozhořčením na možnost toho, aby byl
vzduch celých měst takto otravován, jako se
zdá děje. A jak se dále vypráví, souvisela
s tímto děje již neudržitelnými zarvatými
poměry kolem Botiče a v okolí zmíněných
smíchovských páchnoucích továren jedna z ne-
dávých jízď Jeho Excellence pana mistodržitele
do Vídně, kde byl prý z velice vysokého místa
zvláště požádán, aby na tyto zdravotní nepří-
pustnosti v Praze podřízené sobě orgány dů-
tklivě upozornil a péči o příslušné jejich odstra-
nění a zamezení jim uložil.

Obrana.

Moderní svobodomyslnost. Že ta osvícená moderní svoboda má daleko horší tvář než „klerikální jho“, to lze nejlépe pozorovati na nynějších událostech ve Francii. Že se v této zednářstvem prosáklé zemi zavírají řádové školy a že osvědčené učitelské síly jsou z do-
movů svých vyháněny, to neomluvitelným ná-
silím na právu přirozeném. I nestranný pohan
by musil řádění nevěrecké vlády zednářské od-
souditi. Ale některé naše listy přece se snaží
vší mocí dokazovati, že hanebné násilnictví
neú ani proviněním proti snášlivosti. Z toho
patrné, jak by se asi nám vedlo, kdybychom
se dostali pod komando těch našich „svobodo-
myslných“ krajanů, kteří Francii za tyto „kul-
turní“ skutky velebí. Pokud nemají moci, křičí
z plných plic: „Svoboda všem a každému pře-
svědčení!“ Zatím však ze sympatií k francouz-
skému řádění můžeme dobře seznati, jaká svo-

boda by nám pod žezlem takových papírových
svobodomyslníků kynula. Proto se nesmí naši
protivníci diviti, že jest naším přáním, aby ve
všech úřadech zasedali v katolickém národě
upřímní katolíci

Organisujeme se proto, aby naše svoboda
nedopadla jednou tak „stkvěle“, jako svoboda
katolictva francouzského. Katolíci tamnější jsou
nyní za svou neprozíravou důvěřivost v cha-
rakter lžisvobodomyslníků důkladně vytrastáni.
Proto chráníme každou svou posil i, pokud ještě
čas. Socialisté, kteří jako zednáři mají svobody
plná ústa, pomáhají policajtům jeptišky z vlast-
ních jejich domů vyháněti. Tak dokazují, jakou
„soukromou“ věcí jest jim náboženství. Kdyby
takovou funkci na sebe brali katolíci proti so-
cialistům, oheň a síra by pršela na hlavy jejich
z „Času“, který zednářské intriky francouzských
násilníků schvaluje.

*Budiš s důrazem připomenuto, že od dob
„Přemyslovských panovníků“ až na dni naše nic
nepůsobilo s takovou silou a úspěchem v šíření a
spevnění německva v Čechách jako uvedení nové
víry (protestantské).*

Z. Winter: Život církevní v Čechách, 69.

Politický přehled.

Oba ministerští předsedové dr. Körber a šl.
Széll byli minulý týden v Ištu od císaře přijati
podávající mu zprávu o stavu vyrovnacího jednání.
A ve Vídni podával dr. Körber v ministerské
radě zprávu o svém jednání v Ištu. Samé konte-
rence, ale nejistota pořád.

V neděli udály se v Jihlavě veliké výtržnosti
německo-nacionální proti slavnosti jhlavského
„Sokola“. Jeden Sokol bodnut nožem, několik
jiných klacky stlučeno. Teprve vojsku a četnictvu
podánilo se zjednatí pořádek.

Stávka polních dělníků v Haliči téměř do-
cela skončena.

Rozkazem carovým byli skoro všichni stu-
denti, kteří se účastnili únorových nepokojů
v Moskvě, propuštěni na svobodu. Na sta bylo
jich povoláno zpět ze Sibíře, kamž byli vysláni
do vyhnanství na 5 let. Současně přiznáno jim
právo, aby vstoupili na podzim opět na university.

Výbor něm. říš sněmu pro celní tarif přes
odpor vlády zvýšil celní sazbu při žitě ze 6 marků
na 7, při pšenici ze 6.50 m. na 7.50, při ječmenu
ze 4 na 7 a zavedl řadu nových cel, která ve
vládní osnově ani nebyla.

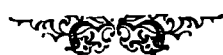
Proti uzavření klášterních škol ve Francii
jeví se v některých krajinách rozjítření nesmírné.

listina r. 1225, kterou Přemysl. Otakar I. da-
roval Hradci vesnici Vesce — Ve dvou skříních
jsou uloženy nádherné kancionály latinské i české.
V jiné skříní jsou 4 latinské antifonáře ze XVI.
a XVII. století. Umělecky nejceněnější jest kancionál
v druhé skříní z r. 1505 a dva díly čes. kancio-
nálů, o nichž bylo pracováno od r. 1585—1604.
Celkem jest v hradeckém museu 8 kancionálů na
pergamenu, 25 na papíře a 15 tištěných. — Sbirka
mincí domácích i cizozemských, obrazy, prapory,
mamuti zub atd. — Za prohlédnutí stojí krásná
a četná sbírka památek z války 1866.

C. *Zbudov* zvláštní pozorností zasluhují: bis-
kupská residence, nový ústav hluchoněmých pro-
vedený ve slohu čistě barokovém; obecné a mě-
stanské školy, pensionát školských sester, škola za-
mečnická, vynikající ozdobami umělecko-díveč-
nickými, nové Borromeu, Klicperovo zámek,
renesanční dům na nábreží, obchodní akademie,
učitelský ústav, budova c. k. reálky. — Důstoj-
nický park.

Výlety s Hradce Králové: Na Zámeček (3/4
hodiny jižně od Hradce) se starobylým kostelem
a krásnou vyhlídkou. — Na Chlum pomezem 1 1/4
hod., neb obchodní drahou do Věstar, odkud 1/2
hodiny pěšky na bojiště r. 1866, kde odpočívá
celkem 15.750 vojnů. Všech pomníků jest 282.
— Na Zvěřin — hora 674 m vysoká. Velkolepá
vyhlídka zvláště na Krkonoše. Po severo západní
dráze do Mostku, odkud 1 hod. pěšky. — Do
České Skalice (sev. záp. drahou přes 1 hod.) Pom-
níky z r. 1866. Gotická křtitelnice. Císařský orel
ze zbraní z bojiště r. 1866. Pomník Boženy Něm-
cové. Odtud 3/4 hod. zámek Ratibořský. V údolí
Úpy zřícený hrad Risenbuck. Ve více pod ním
ztránila své dětství Bož. Němcova a jest tu dějiště
„Babičky“. — Kunetická Hora. Po sev. záp. dráze
do Stěblové, odtud 1 hod. pěšky. — Do Potštýna
a Litic. Romantické údolí a zříceniny hradů.

* Kdo chceš lépe a podrobněji se poučiti, kup si
„Průvodce po Hradci Králové“ od L. Domečky. V knih-
kupectvích za 40 h.

Katolíci Hradečtí, ozdobte své domy v čase sjezdu slavnostními prapory!

Lid chápe se zbraně, staví barikady a pouští se v boj s četnými a vojskem. Zvláště v kraji bretoňském nastalé poměry podobají se revoluci.

Mezi makedonskými povstanci a tureckým vojskem došlo ke krvavé bitvě.

Boerští generálové Botha, Dewet a Delarey, kteří přijeli do Anglie, by došli na provedení podmínek míru, byli přijati králem Edvardem. Odtud odjeli k návštěvě bývalých prezidentů Krüger a Stejna.

V občanské válce ve Venezuele dobyli povstanci velkého vítězství nad vládním vojskem; zmocnili se města Barcelony a donutili vládní vojsko, aby se vzdalo. Všechny konsulty, pak domy a krámy zejména cizinců byly vyplněny.

Zprávy místní a z kraje.

Diecézní správy. Vyznamenání: Vdp. Karel Vorlíček, bisk. vikář a arciděkan v Kutné Hoře, byl od sv. Otce jmenován papežským komořím. Gratulujeme panu arciděkanu radujeme se upřímně ze vznešeného vyznamenání, které hlava křesťanstva udělila knězi nad jiné zaslužilému, pečlivému strážci chrámu sv. Barbory, který je drahou perlo naší diecése. Pozdravujeme z prachu perlu tu a očistiv ji od kalu, který po celá století usazoval se na ni, postavil sobě p. arciděkan pomník aere perennius. Ad multos annos! Ustanovení jsou: p. Josef Pavel, kapl. Přibyslavský, za kaplana do Voynova Městce, p. Fr. Novotný, kaplan Nekoušský, za kaplana do Vysokého Mýta, p. Emil Novák, kaplan v Č. Skalici, za kapl. do Úpice, p. Jaroslav Zďárek, kaplan v Dubenci, za kaplana do Č. Skalice, p. Václav Stýblo, administrator, za kaplana v D. Královicích, p. Frant. Náhlik, kapl. v Dolních Královicích, za kaplana do Dašic, p. Josef Profous, kaplan v Zahradce, za administr. do Čechovic, p. Vojt. Hrných, kaplan v Kostelci n. Orli, za katech. do Červ. Kostelce. Neomysleté: p. Alex. Novotný za kaplana do Čermné, p. Josef Jilek za II. kapl. do Mikulovic, p. Jan Kočvara za kaplana do Dubence, p. Josef Kouřavský za II. kaplana do Kostelce nad Orli, p. Stanislav Pospíšil za II. kaplana do Čáslavi, p. Jaroslav Haas za kaplana do Vel. Petrovic.

J. H. ndp. biskup Brynch v Praze. Tovaryšská jednota pražská slavila 50leté jubileum svého trvání a účasti téměř celé křesťanské-socialní strany české a imponující zdarem, jakž to vyzrálo z netajených závisí Času a socialistických listů. Neobyčejného lesku dodala průběhu celé slavnosti účast ndp. biskupa královéhradeckého Edvarda Bryncha, jenž navštívil z letního sídla svého v Chrásti zavítati ku slavnosti jednoty, jejímž předsedou a reformatorem byl v pohutých letech devadesátých z svého pobytu na Vyšehradě. Ndp. biskup královéhradecký jest vpravdě biskupem dělnickým, neboť účastnil se horlivě a obětavě v řešení otázek sociální. Doba naše žádá důtklivě od kněží církevních, aby zasahovali činně svým vlivem ve smírné arovnané rozvrácených poměrů společenských a tomuto požadavku moderní doby činí zadosť ndp. biskup královéhradecký. Uznání tuto nemůže upřít p. biskupa ani nejzarytější nepřítel.

Host do domu — Bůh do domu. Do Hradce Králové svolán sjezd československých katolíků. Každý hradecký slušný občan mohl by býti z toho potěšen, že jeho bydliště má v zemích koruny svatováclavské dobrý zvuk a že zvoleno jest za shromáždění katolíků českých. K tomu třeba dobré jméno bydliště jest lhostejno, ale kdo není zrovna Křovákem, mohl by se říditi příkazem slovenského pohostinectví, které v hostu vidělo návštěvu Boží. Ale kdepak hradečtí pokrokaři a civilisované mravy! Pánové tito nemyslí si pořádati u příležitosti katolického sjezdu truchlivosť ve prospěch tuberkulosisních léčeben. Ve své truchlosti šli tak daleko, že požádali ve jménu 80 (?) prý spolků hradeckých městskou radu o protektorát své „humanity“. Městská rada ovšem hnedle asi pozvala, že se všech 30 spolků těchto hlavních interesi na všem má proslulý spolek „Mrťafa“ a proto s díky odmítla čest, paradoxně a ve výkonném komitétu tohoto vlasteneckého a kulturně činného spolku. Z toho odmítnutí ovšem pokrokaři dostali náramný vztek a děti nyní sřou a ohnům v „Osvětě“ a v „Čase“ na nešťastnou městskou radu. Nic horšího jí nemohli vyčísti, nežli ohled na klerikály. Čas brozí vojnu, Osvěta morem, Mrťafa žízni, pokrokařští doktoři koleron. Ubohý Hradec! Aby tak pár Mrťafů přestalo pít pivo! Nemáme přičin hájiti městskou radu před nařknutím z klerikalismu, ale nemůžeme potlačit obdiv nad směrností — několika zdejších štvěčů, kteří dovedou vyburcovati všelijaký okolní lid ku „manifestaci“, ale pak běží honem pucovat kluky u úřadů, že prý za chůze nemohou. Jméne předsedce, že občanstvo hradecké zná dobře svou povinnost, jakou ukládá noblesní civilisovanému člověku vůči hostům a proto vyslovujeme naději, že křovácké nápady zdejších pokrokařů nenajdou ohlasu. Občané vzdělaní vyjdou zajisté veštké katolickým hostům s takovou ochotou, a jakou vyšli již svého času hostinským, basičím, samosprávným úředníkům, obchodníkům, komíníkům atd. Tyto hosty vítávala městská rada za uhlásem celé obce a podobného uvítání dostane se zajisté i hostům, kteří v daleko impoantnější počtu navštíví naše město. Nemůžeme býti zajisté každý pokrokařem, ale kdyby i pokrokaři slavili zde svůj sjezd, a někdo by jim chtěl v tom překážeti, odsoudili bychom stejným důrazem protisjezd, neboť porušovali příkaz pohostinectví, jest dožad se vzdání své surovosti. Nezáj ani třeba zabývat se mnoho výronem kulturně pokrokových jedinců, kteří za svou zřůdnou povahu ani snad nemohou a proto ustávají ve své útrže o jejich přestěření. Občanstvo hradecké považujeme za příliš vyspělé, nežli by bylo mu třeba vykládati nejzákladnější pravidla společenského taktu. Přimlouváme se jenom, aby paní domácí

vyhověli žádosti sdružených katolických spolků sdejících a ozdobili ve dnech sjezdových domy své prapory.

Narozenniny Jeho Velikčenstva byly oslaveny v našem městě velkolepě. Večer před slavnostním dnem zahrála vojenská kapela na náměstí slavnostní koncert. Druhého dne časné ráno probouzelo se občanstvo ze sna křepkým budíčkem. O deváté hodině sloužil vojenský kaplan dp. Richard Černý slavnou mši sv. v chrámu Panny Marie a po skončení modliteb udělil všemu přítomnému vojsku před ohrámem slavnostní požehnání. Pak následovalo defilé vojska. V kathedrále sv. Ducha sloužil slavnou pontifikální mši sv. vyadp. generální vikář Dr. Frýdek za přítomnosti všech p. t. úředníků státních, městských a různých jiných korporací.

K našemu sjezdu došel přiblíženo 49 spolků se čtrnácti prapory. Legitimací vydáno již 5446.

Hravnost v divadle. Minulý týden jakýsi Němec Fr. Josef Oeser předváděl ve svém divadle občanstvu královéhradeckému živé fotografie. Představení v obyčejnou hodinu uspokojovala, ale co se ukázalo o 10. hod. v noci, svádělo přímo k nemravnosti. Vždyť už proto, že dámy a děti k tomu nočnímu představení neměly přístup, dalo se očekávat něco pikantního, dráždivého. Podnik byl čistě německým, ale to nic nevedlo zdejší vlastencům ku návštěvě. Rodičové a úředové měli by bedlivěji posuzovati taková představení.

Příspěvky na Sanatorium v Janových Lázních. Vdpp.: Al. Chaloupka, b. not., farář v Chlebičích 20 K.; Karel Vimr, farář v Petrovici 22 K. 80 h.; Jos. Kašpar, farář v Rousicích 10 K.; Jan Seidl, děkan v Černilově 36 K. P. T. p. praelat Dr. M. z Montbacha, kanovník ve Vratislavi 20 K.; Jos. Stejskal, farář ve Studnici 10 K.; Frant. Müller, prof. na realce v Kutné Hoře, královéhradecký venkovský vikariat 22 K.; Z. ledečského vikariatu pp.: František Chaloupka, b. vikář a Fr. Illem, děkan ve Zbraslavicích po 20 K.; po 5 K.: P. Langr, farář v Čihošti a koop. Tom. Koutník; po 2 K.: J. Svoboda, far. v Chřemnicích a Jaroslav Schovanec, katecheta ve Světlé. Z Chrástského vikariatu 116 K. 80 h., k čemuž přispěli pp.: po 20 K.: b. vikář J. Kober v Chrásti a Al. Konvalinka, vik. sekretář v Hrochově Týnci; po 10 K.: Jos. Kučera, b. not. a farář v Seči, Jos. Plocek, farář v Trhové Kamenici, O. Hvězda, kaplan v Chrásti, Fr. Stěpánek, kaplan v Hroch. Týnci, Jos. Trnka, kaplan v Bojnově; po 6 K.: K. Neuzil, farář v Kostelci, O. Gyrnkovicz, kaplan v Chrásti; po 5 K.: J. Blažek, děkan na odpč. v Chrásti, Václ. Sinkora, far. v Bojanově; 2 K. 80 h.: J. Pfeiffer, děkan v Zamberku; 2 K.: Jan Zitzko, kaplan v Trhové Kamenici; p. Voj. Krajčít, exposita v Závoří 15 K.; vdpp. Ant. Lőr k. a. notář a ředitel konviktu v Přibrami 44 K.; p. Albert Seidl, farář v Česk. Prusnici 20 K.; p. Jan Četovský, kaplan tamtéž 6 K. Srdečné díky vzdává a o další příspěvky prosí bisk. Konstoriium v Hradci Králové.

MUDr. J. Král, zubní lékař v Hradci Kr., nebude za příčinou služby vojenské od 21. srpna do 19. září ordinovati.

Krádež. Do bytu p. Ant. Jofábka, obchodníka na Pražském Předměstí, vloupal se 19. t. m. Otakar Kotland z Holohlav u Hradce Králové, odkud odcizil šatstva asi za 20 K. a 30 K. na hotovosti. Byl však v jednom zdejší hostinci zatčen a odevzdán soudu.

Choromyslný. Dne 16. t. m. byl přistizen v důstojnických sadech neznámý člověk trhající na záhonech květin, jichž měl už náruč. Zjistěno, že jest to choromyslný F. S. ze Svobodných Dvůrů; na to z vazby propuštěn.

Z Pouchova. Obnova oltářní fresky dokončena a nyní teprve lze oceniti tento závřený druhdy skvost. Stáří obrazu nese přesné udání. Stavba kostela započata byla před 100 lety a ve dvou od sebe vzdálených periodách v baroku provedena. L. P. 1778 v úterý masopustní dne 3. března na večer došlo s Vídne rozhodný příkaz do Hradce, aby kostel sv. Pavla na Střežíně v ulici třebechovické byl rozšířen, poněvadž by překážel samýřejší pemuštné stavbě. Nabídnuť saň náhrada 6454 sl. C. M. Ještě večer shodl se magistrát s biskupem tehdejšími nabízenou cenou přijmouti a kostel na předměstí pouchovské přestavě. Následující den na popeleční středu čtli městský kaplan J. Pinkas poslední tam mši sv. a v pondělí na to započala devastace. Většina však bohoslužebných předmětů přenesena do kostela sv. Antonína v Novém Hradci. Na Pouchově počato stavbou r. 1780 a vystavěno pouze presbyterium u samého hřbitova a pověsano téhož roku o ponti. Byl pak kostelík ten filiečkou Hradeckou. Teprve r. 1787 dne 20. ledna investován první samostatný farář Pouchovský Jan Dvorský, kaplan hradecký, kterýž přistěhoval se dne 24. února na Pouchov, ubytoval se ve staré škole, jelikož farní budovy posud nebylo. Dostavění kostela v nynější rozloze stalo se teprve r. 1828. Jan Richter, hostinský od „modré hvězdy“, prováděl stavbu a o 3. neděli adventní byla dokončena svatyně benedikována. Roku 1838 — poznamenává pamětní kniha — byla fresková malba nad oltářem v presbytáři za 20 sl. C. M. obnovena od malíře Frant. Rachoty z Miletína. Později v letech šedesátých při blnění kostela freska prostě nabílěna a r. 1860 zavěšen saránovaný obraz sv. Pavla od Vacka malovaný. Objevený nyní freska proslavuje taktéž barokový typ italské školy benátské, jakož viděti lze i v Hradci u jesuitů. Původní mistr pojnal asi myšlenku 17 c. skutků apoštolských znázorniti štětcem malířským. A podařilo se mu. Pavel jea poprvé v rozhlášeném městě světoznámých Athénách, pojat byl podivem nad nemýřným množstvím soch a chrámů bludu a hříchů sloužících. Tudy nemohl nemluvit a rozmlouval nejen se židy ve sbornících, ale rovněž také na náměstí a pobahy. Na agorě (náměstí) scházeli se měšťané i mudrcové a řečníci. Zje sešel se Pavel s mudři všech čtyř škol; ti pak ujařme ho, vlněné na areopag ho zavedli, aby nové učení obšírněji tam vykládal. Postavil se tedy Pavel, jakož vidno na obraze, uprostřed areopagu na vyšším nějakém vystupku a učinil a podivuhodnou jemností a obratem řečnickým trojčlennou řeč o Bohu, o člověku a

Vykupiteli, přihlížejáe k onomu oltáři s nápisem „Neznámému Bohu.“ Zřetavé posluchačstvo velmi výrazně zde znázorněno. Vsadu pod Vyšehradem na kamených sedadlech v loggii stáli možno staré filozofy i mladé jejich žáky; obě přední tehdy školy mudróné stojící i epikurejská jasně jsou tu nasnaděny; u nobou Pavlových a knihou v ruce vádný stoik rosižmá o novém učení, kdežto vedle světácká fysiognomie epikurejská rukama rozbařující odmítá „těla vzkříšení.“ Kněží dva s hlavami ověncenými sedíce na stupních oltáře proti Pavlovi prozrazují, že nasonblasi s jeho výkladem. Vedle apoštola dovedně označena věfici dychtivost Dyonisiava, jenž touží více se poučiti. Také na ostatních tvářích třešně zobrazena pověstná tékavá athénská svědovost po našem novém. Rostomilí andříkové po stranách obrazu nad sloupovím, držíce jeden meč a druhý palmu, oblaňují, jaký bude skon života Pavlova. Monogram nad obrazem připomíná ono Pavlovo: „Neznám jiného leč kázati Ježíše Krista.“ Celek doplňují dolo po stranách dva druhdy v Čechách oblíbení mučeníci sv. Václav a sv. Florián, první nesa na hrdle methoi dějský medailon a druhý v nádobou v ruce. — Výborná myšlenka nalezla schopného mistra k obnově. Zálalouh p. prof. Em. Pipicha svěřena restaurace této fresky p. Mart. Matoušovi, akad. malíři z Prahy, kterýž svědomitě práce se podjáv ve dvou měsících za cenu 1000 K. takmět znovu k životu vzkřísil umělym štětcem znázorněné zde Pavlovo kázání o „vzkříšení těla“. K podobným pracím lze bezpečně zmíněného mistra doporučeti. Pouchovský kostel získal velice obnovou fresky. Malby nástropní a loňská výzdoba kostela nyní celkově doplněny. Až spodek oltářní zastkví se novým slatem, bude svatyně sdejí nad jiné vynikati. Nezbytno ovšem vaditi chválu bdělému patronát komisi p. Stan. Červenému, měst. radovi a továrníku v Hradci Králové, jakož i slavné městské radě, která v jednotě s polit. úřadem ochotně vřadycky povoluje z dostatečné zádně všeliké výdání na výzdobu Pouchovského kostela. Vzpomenuto také budí, že měst. rada p. Jul. Ruse zhotovil velmi zdařilou podobiznu dotčeného freskového obrazu.

Východočeská výstava v Pardubicích 1903. Rozkrv přemýšl i zemědělství celého českého východu byl pohnatkou k uspořádání výstavy v Pardubicích r. 1903, k čemuž přibírá také i odbor národopisný. V posledních dnech uskutěčného utvořiti i odbor umělecký a uměleckou výstavou, čemuž podnětem byla prvá výstava umělecká, pořádaná v Pardubicích v roce 1899, s efektem nejen morálním ale také i finančním. Zájem všech kruhů celého českého východu o výstavu v Pardubicích roku 1903 jest ku podivu veliký a povzbuzuje všechny členy výstavního výboru k neustávající a horlivé činnosti.

Návrat do církve sv. Dne 18. t. m. složil vyznání víry v chrámu P. v Chrásti p. Pavel Smider, úředník firmy J. Heisler, evang. helv. vyznání.

Osobní. Poštovní oficiál p. J. Lauterbach přesazen byl z Holic do Hradce Králové (másto). — Pan Ladislav Jedlička jmenován skutčným úředníkem o. k. pošty v Holicích. — Poštovní úředník p. A. Kocián přesazen byl z Teplic do Holic.

Zápis žáka do I. třídy obecní reálky v Náchodě děti se bude po prázdninách v úterý 16. září a ve středu 17. září t. r. Zapisovati se bude vždy od 8.—10. hod. dopol.; naed po zápisu konati se budou zkoušky / přijímací / od 10.—13. hod. písemná a o 2. hod. odpol. ústní. Každého dne po ústních zkouškách bude o přijetí žáka definitivně rozhodnuto. K zápisu nechť každý žák přinese si křestní neb rodný list a vysvědčení frequentanční. — Do II. až VI. třídy konati se bude zápis z jiných veřejných škol středních (z realky, gymnasia a reálného gymnasia) dne 14. a 15. září od 8.—10. hod. dopol. Žáci přinesou si křestní list, poslední vysvědčení s mestrátní, opatřené řádným propuštěním. Záškům a gymnasiu a reálných gymnasiu se hláscím podstupiti bude zkoušku přijímací jen v těch předmětech, ve kterých se učebná osnova reální liší od gymnasiu a reálných gymnasiu. Ve příčině této ať se rodiče obrátí na ředitelství ústavu, které podá náležitě informace. — Zápis žáka ze škol měšťanských do II., III. a IV. tř. konati se bude dne 13. a 14. září t. r. od 8.—10. hod. dopol. v ředitelství. Žáci tito předloží křestní neb rodný list a poslední vysvědčení s mestrátní. Zkoušky přijímací těchto žáků konati se budou dne 13., 14. a 15. září t. r.

Z Vejvanovic. (Primice). Dne 15. srpna na den Nanebevzetí Panny Marie slavila se ve zdejší chrámu Páně slavnost pontní a zároveň slavnost primice. Zdejší rodák vlp. Antonín Mikán, novosvěcenec, obětoval v ten den poprvé mši sv. O 9 1/2 hod. vyšlo duchovenstvo z chrámu Páně do rodného domu vlp. primicianta. Mimo domácí duchovní účastníci se slavnosti vdp. Dr. Josef Novotný, professor morálky s Hradce Král., dp. P. Matěj Vinc. Schreiber, kvardian z Chrádimě, vlp. Jan Tamchnya, novosvěcenec se Dřenic, vlp. Edvard Kudraka, novosvěcenec s Kočí, vlp. Frant. Vambra, novosvěcenec z Hrochova Týnce, ethp. Jan Novohradský, diakon s Hradce Králové, a ethp. Otakar Smělý, bohoslovec z Hradce Králové. V domě p. primicianta promluvil vášně a dojemně jak k panu primiciantovi, tak i k jeho otcí domácí duchovní správce vdp. Boh. Beránek. Dojathluboce, poděkoval p. primiciant svému otci za vše a vysádal si od něho otcovské požehnání. Po té ubíral se právo, jehož účastnil se i místní spolek basičský, do chrámu Páně, kde po přípravných modlitbách a zpěvu vystoupil na katedru vdp. Dr. Josef Novotný, aby četně shromážděnému posluchačstvu vylíčil význam slavnosti této. A sájistě výmluvnými slovy upoutal na sebe pozornost všech věřících, kteří s porděkem naslouchali hlásaným pravdám náboženským a pochopili jasně důležitost stavu kněžského. Po slavnostním kázání obětoval vlp. novosvěcenec mši svatou, při níž přistoupili ke stolu Páně a z rukou p. primicianta přijali Tělo Páně otec jeho a nejbližší příbuzní. Odpovědně pak zavítal z Chrásti do středu hostí vlp. novosvěcenec vldp. Dr. Jan Hejčl, spiritual kněžského semináře, aby projevil lásku svou k těm, jichž byl v semináři vůdcem. — Řídká bývá slavnost primice, zvláště na osadě menší, avšak ve Vejvanovicích se již častěji konala.

Proto ale nestráčí zde na lesku, naopak nabývá větší vážnosti a lidé těší se na slavnost primicií. — Přijeme vliv novovědci, aby nebeský Pán dělal všem pracem jeho a aby líbilo se mu mezi těmi, kteří jemu svědčí budou.

Hagda Dvořáková, dcera slavného mistra Dr. Antonína Dvořáka, pořádá v neděli 24. srpna t. r. v sále hotelu pl. Fr. Bartoniškové v České Skalici Večer písní, při kterém účinkuje virtuos na klavír Leon van Berg-Keaton. Předprodej vstupenek převzal p. Václav Tichý, účetní záložny. Písemné dotazy zodpoví p. Josef Dvořák, náčelník cyklistické šupy Orlické v České Skalici.

Poprava Jana Jaroše. Loupežný vrah Jan Jaroš, jenž byl 8. června t. r. odsouzen k smrti provazem, kojil se stále nadějí, že obdrží milost. V tom však dne 19. t. m. ráno mu bylo v porotní síni oznámeno, že ortel jest potvrzen. Po přečtení rozsudku se vrah rozsuflil až šíleně, tak že více dozorci spílajícího a vzdorného zločince musilo do vězení zpět dopravit. Když však odpoledne o 2 hodině ho navštívil místní kaplan dp. J. Brabec, tu počal Jaroš po mírných domluvách měkčnou, za krátko se vyzpovídal, změnil své chování úplně. Kněz setrval u něho až do půl páté, těše se výsledkem nešťastníka. Kolem šesté hodiny ubínil u Jaroše dp. Brabec opět kratší návštěvu, naleznuv kajícího provinilce dosti uklidněného; za hodinu na to přišel k velikému potěšení Jarošovu znovu a setrval u něho až skoro do půlnoci. Vrah se v přítomnosti kněze kající modlil, propukal v pláč a hlasitě zatracoval všechny své černé skutky; vzpomínal na nevděčnou sestru i své bratry. Povzděchl si: „Kdyby tu aspoň byla sestra!“ Po jedenácté hodině pojezdil kousek masa, vypil trochu vína a vykouřil dva doutníky. Po celou noc si ani nezdvíhl. Když po třetí hodině v noci znovu dp. Brabec do jeho cely vešel, byl vděčně a radostně přijat; Jaroš klidně a s příkladnou kající se připravoval na sv. přijímání. O páté hodině byl přítomen mái sv., při níž se choval velice skroušeně a zazpíval s jinými účastníky jednu sloku písně: „Tisíckrát pozdravujeme Tebe.“ Vroucenost a poníženost, s jakou přijal při této mái sv. tělo Páně, vzbuzovala až překvapení. Když byla nejvyšší oběť skončena, vypil ještě Jaroš v cele trochu černé kávy a zajedl rohlíkem. Pak poklekl, vzal nabízený kříž do ruky, polbíl jej a pak přijal od kněze generální absoliuci. Ještě několik potěšných slov kaplanových — a již (krátce před šestou hodinou) stál před odsouzením beze slova popravitel mistr p. Wollschläger s dvěma pomocníky. Když Jarošovi za hrobového ticha počali ruce vázati, zalehly náhle do smutné kobky akordy vojenské kapely, jež hrála před novými kasárenskými vojenskou modlitbou. Tato podivná shoda učinila dojem na všechny i na Jaroše. Nyní již šel Jaroš v průvodu popravitelů odhodlaně za knězem, upraje stále na něho zrak a opakuje po něm modlitby umírajícího. Tkvěl svým pohledem na kněze do poslední chvíle, i když již měl smyčku na krku. Za přítomnosti mnohých p. t. úředníků, dozorcův a četníků uprostřed kordonu asi 24 vojínů na pokyn p. vicepresidenta Kvěcha vykonán ortel. Smrt konstatoval p. dr. Batěk. Že si mnozí a mnozí nedali ujíti „vácnou“ podívanou, netřeba dokládati. Na samé nádvoří bylo vpuštěno na legitimace ovšem pouze asi. padesát osob. Ale za to okolo okna, střechy a komíny byly hustě obsazeny diváky mužského i ženského pohlaví. Snad si mnozí představovali, že popravní akt jest určen spíše pro ukojení zvědavosti než k vůli vyplnění zákona. Jest ovšem jisto, že byl Jaroš člověk nejvyšší zvrhlý a že by se byl sotva napravil, kdyby mu bývala poskytnuta volnost jednání. Leč jak patrně, poslední trapné okamžiky a neúprosná ruka spravedlnosti aspoň v poslední chvíli přivedly zločince k rozumu a rozechvěly dlouho uspávané lepší city v něm. Jaroš poznal dobře, že bez účty náboženské by býval jeho osud dvojnásobně trpký a ocenil aspoň před smrtí hojivý báseň víry, která i v nejtrapnější chvíli záti věčné nadějí. Jakou útěchu by mu mohli dáti v posledních okamžicích člověk nevěřec? Toliko náboženství v něm dovedlo rozezvučeti lepší struny hříšné duše. — Po bohopustém lání dal se vstati knězem zcela poslušně a klidně.

U Králové Městce na Stříhově konala se dne 18. srpna slavnost posvěcení kaple sedmi bolestné Panny Marie, která znovu zbudována byla na místě nepatrné zchátralé kapličky. Milerád zavítal k této slavnosti vesp. Jan Klein, J. Sv. domácí prelát a apoš. protonotář z Činčova a uvítán byl zástupem družiček a místním představenstvem, v dojemné řeči vyjádřil věřícím s celého okolí četné shrnující význam slavnosti a posvěcení kapli i nový vkusný oltář, na němž umístěna je ode všeho lidu velice ctěná socha Bolestné Panny Marie s dřívější kapličky. Na to sloužena v kapli první slavná mše sv. Odpoledne pak při kázání a zpíváních litaníích sešlo se ku kapli 8 duchovních a několik tisíc věřících, zvláště procesí z Běronic, Lužce, Slověč, Žiželic. Duchovní správa v Králové Městce a občané stříhovští volají všem, kteří o zdar této slavnosti se přičinili a všem štědrým dárcům, kteří ku zbudování kaple přispěli, srdečně „Zaplať Pán Bůh!“

Z Hrádku v Nechanic. Bylo to jásání nejen mezi školní mládeží, ale i dospělými, když Ježíš Osvícenost Paní hraběnka z Harrachů, Nejvyšší hofmistryně císařského a král. dvora, zavítavši do zdejšího zámku, dala správou školy rozhlásiti školní mládeži, aby dne 18. srpna přišla do zámku, kde na oslavu 73letých narozenin Jeho c. k. Apoštolského Veličenstva bude pobožněna. Již o 7. hod. sešla se mládež ve škole, odkud odebrala se do místního chrámu Páně, kde dp. J. Kolář, katecheta zdejší školy, konal služby Boží, při nichž děti pěly mešní písně s přímě-
řnými vložkami a na konec hymnu. Po službách Božích říd. učitel p. Frant. Ryba vyhlásil mládeži ve škole celý životopis Jeho Veličenstva, klada důraz na to, by dívky vždy milovaly svého mocnáře a řídily se Jeho helem „Spojenými silami.“ O 9. hod. konány služby Boží též v zámecké kapli Jeho Osvícenosti hraběte z Harrachů za přítomnosti vznešené rodiny, úřednictva i služebnictva. O 2. hod. odpoledne sešla

se školní mládež zase ve škole, odkud se odebraly do zámku, kde se rozestavily pod balkonem. Když vystoupila vysoce urozená Paní, přivítal ji jménem dítek šák Ferdinand Pomezný. Po pěkném přednesu zazněla slavná hymna a po ní: „Svatá Maria.“ Na to dívky seřadivše se, odešly majíce ve svém středu vznešenou paní do obory, kde již přichystány byly pokrmy teplé i studené. Dojem nezapomenutelný pro dívky po celý život zůstane, když vznešené dámy, pl. hraběnka z Harrachů, Nejvyšší hofmistryně, pl. Anna baronka z Hennebergu, dvorní dáma, rozená z Harrachů a pl. Karolina hraběnka z Harrachů vlastní rukou jim rozdávaly jídla a mile s nimi hovořily. Též předneseny některé básně a písně. Když Ježíš Osvícenost chystala se odejít, ujal se slova p. učitel Kalenský a projevil vřelý dík, provolal Jeho Veličenstvu a rodu hrabat z Harrachů „slávu.“ Dívky školy Hrádkovské oslavu jice každoročně den narozenin Jeho Veličenstva ctí a milují nejen svého mocnáře, ale i vys. urozený rod hrabat z Harrachů, proslulý svou dobročinností a lidumilností. Nejjasnější Paní hraběnka z Harrachů, arci to slatěm, oplývajícímu láskou a štědrostí k mládeži, voláme: Zaplať Pán Bůh!

Poutníkům Vamberčickým ohlašuje dp. Ant. Dvořák, děkan v Nebovicích, že pro ne předvídané překážky musel pout odložit na budoucí rok.

Pohořelým v Damírově u Časlavi věnovali: J. J. kníže Karel ze Švarcenberka 410 K, vedlejšího konistoř v Hradci Králové 60 K, vdp. děkan na odpoc. ve Zbýšově 10 K, dp. farář tamě 6 K, J. Kleiner, c. k. kontrolor v Praze 40 K, obec Skr. je u Golč. Jenškova 20 K, pl. M. Kopscká u Časlavi 3 K, obec Hrabčín stavební dílví, občané damírovští jakož i občané vřkoluňské obcí dle sil svých pohořelým pomáhali. Všem šlechetným dárcům: Zaplať Pán Bůh!

Z Josefova. V městě našem přede dvěma lety bylo trdnou: nezvonilo se delší čas — zvony porouchány, nehrálo se na varhany, ježto nekonaly pro sešlost více služby. Konečně vyplněno přání a tužba obyvatelstva. — Pěti a obětí c. k. voj. eraru a městského zastupitelstva přelité zvony zazněly opět k potěše všech a brzo na to rozezvučely se i nové umělé varhany od firmy S. Petra z Prahy vysokou klenbou našeho chrámu. Brzy na to obohacen chrám novým pestrým oknem s výjevem „in hoc signo vinces“, velice dovedně okrášlen rám a obraz na hlavním oltáři, rovněž i kazatelna, na které se objevili čtyři sv. evangelisté a Ježíšem Kristem, jako rozsevačem semena Božího — natřeny a pozlaceny všechny ostatní oltáře, — zadrželi na kůru a u oltáře a vůbec celý kostel jako znovu oden a okrášlen. Naposledy pak v těchto dnech postaven nádherný nový Marianský oltář na památku 50letého trvání zdejšího růžencového bratrstva a v den Nanebevzetí P. Marie slavnostně posvěcen u přítomnosti domácího a vřkoluňského duchovenstva, zástupců slav. patronátního úřadu, slav. městského zastupitelstva, slav. místních školních rad, deputace c. k. poštovního úřadu — a velkého množství lidu domácího i z vřkoluňské osady a města Jaroměře. Při slavnosti té ubíralo se na 100 družiček se svícemi v rukou. Řeč slavnostní promluvil dp. spiritual bisk. seminář v Hradci Králové Jan Černý, obřad svěcení konal místní osobní děkan vdp. Jan Vaníček, krásné sbory Marianské přednesli úřadové sl. zdejšího zpěv. spolku. Oltář nový obdařen novými velice cennými věnci, bobatým, vkusně upraveným antipandem, koberecem a poduškami se slovy zlatem vyšívanými: Ave Maria. Uvážíme-li, že přelité zvony stálo přes 3000 zl., varhany 5000 zl., nový oltář Marianský 800 zl., pestré okno chrámové 400 zl. a vše ostatní opět značnou část peněz, vidíme, že sl. c. k. erar vojenský přinesl velký dar. Sl. městská obec darovala 40% na varhany, pestré okno jakož i nový Marianský oltář nákladem dobrodinců postaven. Jaká to oběť, jak velká láska se tu jeví k velebné svatyni! Dobrodincům a účastníkům slavnosti děkujeme z plna srdce a voláme: Odpláť, Pane, svým věrným na přimluvu P. Marie, sv. Václava a sv. Ludmily zle i hvězdných výšinách.

Z Chrásti. Dne 17. t. m. pořádá zdejší ochotnický divadelní spolek Tyl představení. Tyl, který žít se mezi první spolky v našem městě, pro nepříznivé okolnosti byl po delší dobu v lethargii. Z této nyní probuzen však k životu, a to k životu jarému. Aspoň to ukázalo nedělní představení, k němuž zvolena kratochvilě od Edvarda Jelínka „Korouhvič“ — Kus, dík p. regiseroovi, nacvičen s největší pečlivostí, a dík opět všem P. T. účinkujícím, proveden precizně do všech podrobností. Posluchači takřka nevyčázeli z veselosti, a odměňovali účinkující salami potlesku. Výsledek morální i finanční představení tohoto jest úplný. Káž jest to Tylu povzbuzením, aby nás zase brzy překvapil. Kus odbyván v sále p. Synka, který do posledního místa naplněn ukázal se malým. Kdy dočkáme se již sálu velkého, moderního?

Požár. V neděli odpoledne 17. t. m. vznikl velký oheň ve stodolách malokalského dvora na panství Dra. Maindingra. Požár ten, jenž strávil velké zásoby staré lonské slámy a letošního obilí, uhašen teprve v pondělí ráno. Patráním se zjistilo, že 10letý chlapec udělal si ohněček podpáliv pohrabiny; když viděl, jak se mocný živel vzmáhá, utekl. Přikvapivší šařaf na udušení ohně nemohl ani pomyslet. Štěstí, že dvorec se nachází stranou, jinak byl by mnohý občan nešťasten. Škodu kryje pojištění.

Různé zprávy.

Upozornění. Účastníci sjezdu československých katolíků v Hradci Králové se žádají, by se ohledně informace obraceli pouze do čla. I v Adalbertinu.

Čas proti — židům. „I ty, můj synu!“ máše zvolati Israel, čte-li v Času (č. 225.) poznámku, že prý i ndp. biskup objednal kamna do své budovy od židovské firmy v Praze. Co se napísnil Čas českých

antisemitů za to, že chtějí vyhoviti českého člověka z finanční závislosti na židech a nyní ku svému podivu zřme starozákonního spravedlivce mezi antisemity. Že si židé zasloužili tento kopanec od Času, nemůžeme ani pochopiti. Proč najednou ochladl Čas ve svých sympatiích ku židovskému obchodnictvu? Otázky tyto ponecháváme židovským boháčům ku úvaze a povšimneme si jen malého omylu dvojčetihodné redakce, již ku informaci posloužíme vřidným vysvětlením. Ndp. biskup vůbec poslední dobou kamen žádných neobjednával do svého domu, proto nemohl jich objednat ani od židovské firmy. Do novostaveb církevních domů objednávala se sice kamna dle dobrozdání stavebního dozorstva, na jehož objednávky nevyhradil si ndp. biskup kontrolu, proč nemůže býti činen zodpovědným za tyto objednávky. Ale ani dozorstvo stavební nedávalo nikde přednost židovským dodavatelům před křesťanskými, protože do takové kolise vůbec ani nepřišlo. Neuf nám také známo, u které židovské firmy byla nová kamna objednána. Mohl by tedy Čas židovskou tuto firmu nám jménem udati, neboť jsme jisti, že má apolehlivý seznam všech židovských firem v Čechách. Včasným upozorněním může se ještě předejiti nějakému nedopatření a Čas aspoň jednou nastoupí cestu zdravé české politiky.

Th. Dr. Václav Horák generál a velmistr rytíř řádu Křížovníků s červenou hvězdou, zemřel v Praze 20. srpna t. r. ve věku 67 let. R. i p.

Jubiläum Jednoty katol. tovaryšů v Praze. Jednota katol. tovaryšů v Praze v minulých dnech oslavila padesátileté své založení a svécentí praporu. Slavnost započala ve čtvrtek 14. srpna slavnostním večerem ve dvoraně svatováclavské záložny. Mezi vzácné hosty třeba počítati J. M. nejd. biskupa královéhradeckého Jana Nep. Edv. Brynucha, polic. řiditele a dvor. radu Křikavu, kanovníky dra. Buriana a Farského atd. Předseda jednoty mgr. dr. Burian v slavnostní řeči své uvítal přítomné, zvláště Jeho biskupskou Milost, an nelitoval prodletí zase jednou mezi těmi, které několik let vedl. Na to Jeho Milost v poutavé řeči promluvil o těžkých dobách Jednoty. Vyložil pak, že, kdyby býval kříž pevně stál, nebyl by povstal boj mezi rukou a kapitálem, prací a švindlem, potem a luxusem. Jeho Milost zmínil se též o bezbožectví, hmotářství, o požívatosti, o klesnutí ideálů a lásky ku rodné vlasti. — Na den Nanebevzetí P. Marie shromáždili se účastníci na Střeleckém ostrově, kdež se konala valná hromada Jednoty. Po 9. hodině seřadil se průvod, aby se odebral do chrámu sv. Ignáce na Karlově náměstí. Průvod spolků byl vpravdě velkolepý. Spolků bylo 73. O 10. hod. měl slavnostní kázání J. M. ndp. biskup Edv. Jan Nep. Brynych, po němž J. E. ndp. kardinál Skrbenský ze Hříste sloužil slavné služby Boží. Potom J. Eminence posvětil prapor, načež průvod za zvuků hudby odebral se zpět na Střelecký ostrov. O 3. hod. odpol. byla pobožnost u sochy P. Marie na Staroměstském náměstí. Po pobožnosti konala se na Střel. ostrově veliká manifestační zábava. — V sobotu o 9. hod. ranní byla valná hromada „Zemského sdružení katol. spolků v království Českém“ ve velkém sále Svatováclavské záložny. Po zahájení schůze předsedou mgr. dr. Burianem pojednal místopř. sdružení J. Hováděk, o křesť. odborovém sdružování. Posl. dr. Stojan promluvil pak o ideji cyrillo-methodějské, vyzývaje shromážděné, aby byli pravými apoštolý na národa rodi dědičné. Při volbách zvolen opět předsedou mgr. dr. Burian. Po 7. hod. večer za předsední účasti pořádko v sále Jednoty na Anenskému náměstí slavnostní představení. „Sebrán Šamberkův obraz ze života, Jos. Kajetán Tyl.“ — V neděli o 8. ranní slouženy služby Boží za zemřelé členy a dobrodince Jednoty a odpol. dne byly dozvuky jubilejní slavnosti ve dvoranách svatováclavské záložny.

Bedřich Pastet, světoznámý nakladatel lithurgických knih a hudebnin v Řezně, majitel mnoha řádů církevních i světských, 4. srpna zemřel.

Největší parník světa. Nový rychloparník severoněmeckého Lloyd „Cisař Vilém II.“ je 216 m. dlouhý, 22 m. široký a 16 m. hluboký. Displacement (vytláčení vody) obnáší za plného nákladu 26.000 tun. Parník je z dobré ocele, rozdělen v řadu neprolínavých prostor. Na palubě jsou 4 odstředivé parní pumpy, 4 strojná čerpadla, 4 parní pušadla a 6 dvojčích čerpadel, která vesměs za hodinu vyčrlí 9380 tun vody pro případ, že by se loď zatopila. Loď má 4 sloupové stěnné ocelové. Na lodi srovná se 775 osob v I. třídě ve 290 světnicích, 343 osob II. třídě ve 107 světnicích a 770 osob v III. třídě v třech velikých prostorách v podpalubí. Posádka lodi čini 600 osob, z nichž 48 strojníků a kovářů, 229 vrchních topičů, topičů, přidavačů uhlí, 170 stewardů a j. 61 kuchařů, cukrářů a j. a 45 námořníků. Na celou loď vejde se tudíž asi 2600 osob. Na lodi jsou také luxusní místnosti, koupelny, hovorňy, knihovny a j. v. Je tu též promenáda s koncerty, jídelna o 554 sedadlech, kuřárny, kavárna — inu vše, nač si člověk jen mysliti může. Loď osvětlována jest 2700 elektrickými lampami. Uhlí tu složeno 5600 tun a k záchraně opatřeno 20 záchranných lodí a 6 člunů. Pro případ války dána budou na loď, již se má upotřebiti jako pomocného křižáku, děla.

Obsah každých novin jest závislý ne-
toliko na práci samého redaktora, ale i na součinnosti čtenářstva. Čím ochotněji dodávají čtenáři listu zajímavé zprávy, tím více přispívají k jeho zlepšení. Redaktor nemůže mít oči a sluch na všech místech najednou; proto jest často morální povinností čtenáře upozorniti redakci na ten či onen fakt; zvláště takové zprávy se mají ochotně redakci sdělovati, které mají důležitý vztah k směru listu. Proto prosíme své čtenáře, by láskavou součinností dobré snahy naše podporovali a zprávy obecně zajímavé, slohem stručným a věcným zachycené „Obnově“ zasílaly.

(Zasláno).
Volečtým pánům
majitelům domů!

Podepsané jednoty dovolují si uctivě žádati, aby se ráčili ozdobiti praporem své domy u příležitosti sjezdu československých katolíků ve dnech 24. a 25. srpna 1902.

Přípravný komitét pro pořádání sjezdu. — Politické družstvo tiskové. — Marianská kongregace. — Křesťansko socialistický spolek paní a dívek. — Spolek sv. Vincence. — Cyrillská pěvecká jednota. — Jednota katolických tovaryšů. — Politický klub křesťansko-demokratický. — Odbočka všeobecného sdružení.

V PRAZE »OBNOVU«
Ise dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Přítkopec.

(Zasláno)
Upozornění do Chrastí a okolí!
Zápis do I. třídy na nově zřízené měšť. škole pro chlapce v Chrastí koná se od 21. srpna 1902 každého dne odpoledne v ředitelně školy.

Tržní zprávy.
V Hradci Králové, dne 9. srpna 1902. 1 hl. pšenice K 12.50—14.80, žito K 10.00—10.50, ječmene K 8.20—9.20, oves K 6.80—7.40, pšenka K 10.00—0.00, vikev K 12.50—14.00, hrachu K 20.00—22.00, čočky K 20.00—23.00, jablek K 18.00, krup K 16.00—24.00, bramborů K 3.20—4.10, jetelového semene bílého K 96.00—00.20, jetelového semene růžáku K 20.00—22.00, máku K 00.00—00.00, lněného semene K 00.00—00.00, 100 kg. žit. otrub K 12.00, pšenič. otrub K 11.50, 1 kg. másla K 2.00—2.24, 1 kg. sádla vepřového K 1.78—0.00, tvarohu K 0.28—0.38, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 5.60—6.40, jeden q cibule K 40.00—60.00, jedna kopa drobné zeleniny K 0.60—1.00, 1 kopa zelí 8.00—12.00 K, 1 pytel mrkve 1.00—1.20, 1 kopa salátu K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 1.20—1.60, 1 kopa celere K 1.80—1.80.

Valná schůze
politického družstva tiskového
pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude
ve čtvrtek 28. srpna 1902 o 8. hodině ráno
v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tří-
da č. 300 I. v Hradci Králové.
Nesejde-li se dostatečný počet členů, bude
schůze v 9 hodin.
Pořad jednání jest obvyklý.
Dr. Jan Soukup, Dr. František Rey, předseda, jednatel.

Jen v těchto balíčcích
obdrží se pravá tak
všeobecně oblíbená

Kathreinerova
sladová káva Kneippova

Ignáce V. Nešudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Dříve než cokoliv koupíte,
neračte opomenouti si dříve prohlédnouti
jediný křesťanský

BAZAR ČUPR

Divadelní ulice proti kavárně p. Fialy
a budete překvapeni novinkami a solidním zbožím
všeho druhu, za ceny nejlevnější a pevné.
Nejnovější nákrčníky od nejlevnějších
tuzemských až do
nejjemnějších anglických a francouzských výrobků.
Prádlo bílé i barevné.
Pro P. T. p. cyklisty, turistky, svetery, ka-
še, punčochy, pásy atd.
Pro Lavn-Tennis košile, pásy, střevíce,
rakety, míče, **fotbaly**
na kopanou a **Ping-Pong** (Lavn-Tennis na
stůl).
Nejnovější slunníky, deštníky a hole.
Nejnovější bluzky, dámské nákrčníky a
chapeau.
Dětské oblečky a šatičky.
Šněrovačky, zaručené výtečné fagona, též
dle míry se rychle a levně
zhotovují.
Mnoho pochvalných uznání.
Kožené zboží, jako: tobošky na doutalky,
peněženky, krabice na šití
atd., atd.
Celoroční výstava novinek **dárků,**
jakož i **hraček.**

Čínské a japonské dekorace
předměty, rohožky na pohlednice a podo-
benky, vějíře atd.

František Čupr,
Hradec Králové.

Pozor!
Všechny ctěné pp. consumenty a odběratele
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerským ze dne 19./8. t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různými pojmenováními,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uváděny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému
jako škodlivé uznány jsou.
Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové
odporučuje výtečný a vydatný
ocet ovocný vinný,
chemicky a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřabinku atd.
Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.
Jablka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohodnutí.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku **dobání oken chrámových,**
od **nejjednoduššího až k bohu-
tému figurálnímu provedení a**
stě i se **železnými rámy, stě-
ními i vsazením.**
Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

J.F.
Langhaus c. k. dvorní fotograf odporučuje ctěm.
P. T. obecnostem svůj v Král. Hradci (v Adal-
bertinu) nově zařízený závod fotografický.
Jméno firmy ručí za nejlepší obsluhu.

Souj k svému!

Žádné cenníky ilustrované; sa
to všem dást. pp. kněžím posle
se hned franco výběr hodin ka-
pacitních panských i dámských,
slatých neb stříbrných, Tulla
atd. — Zlaté zboží, řetězy, ná-
ramky, prsteny, vůbec veškeré
druhy skvoště. Optické zboží,
brýle, skřepce, dalekohledy, di-
vadelní kukátka atd.
Václav
Frančák,
hodinářský a slatnický závod
v České Třebové.
Veškeré správký hodin a šperků vyřizují se
se sárkou a rozesílají franko.
Mnoho pochvalných uznání a poděkování
po ruce.
Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.
Výhodné podmínky platební bez svy-
žení cen.

Superfosfáty

animální a minerální
nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nenahraditelné k podzimní setbě,

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: **kostní moučku, chilský ledek, síran amoniatý, soli draselné, kalcit, speciální hnojivo pro stěbliny a okopaniny** (kulovatiny).

Poštornskou sádku superfosfátovou ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování chlěváků mrvy, **pícní vápno**

odávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu **A. SCHRAM** v Braclově-Poštorné
sírny a umělé hnojivo a v Litkavě-Roztokách

Ústřední písařna: PRAHA Jindřišská ul. 27.

Vysokým c. k. místodržitelstvím koncesovaný
ústav ku vyučování střihů a šití šatů
pro království České

Jos. Huňáček v Hradci Králové, Velké nám. č. d. 30, u zlatého beránka.

Velečtému obecenstvu v Hradci Králové a okolí dovoluji si co nejuctivěji
oznamiti, že na základě nejvyššího povolení zřídil jsem při svém módním závodě
pro dámy

ústav ku vyučování střihů a šití šatů

v němž budu vyučovati dle své vlastní osvědčené metody. — Opírá se hlavně
o svoji dlouholetou působnost v tomto oboru, jakož i o nabyté vzdělání, kterého
jsem v předních ústavech k tomu povolání nabyl; tyto zkušenosti mi umožnily
rozpoznati různost rozpočtu a osnov střihových.

Vyučování moje díti se bude na základě přesného, co možná jednoduchého
a lehce pochopitelného výpočtu číselného.

První hlavní kurs započne 15. září 1902.

Přihlášky se přijímají do 8. září t. r. — Honorát pro celý kurs obnáší 30 korun.

Dle přání se zařídí i kursy denní.

Za veškerou dosavadní přízeň váženému obecenstvu v Hradci Králové a
v okolí co nejuctivěji děkuji a prosím, by i mému novému podniku v neustále
míře zachována byla.

Josef Huňáček,

dámský krejčí a majitel koncese k vyučování dámských
střihů a šití šatů pro království České.

Páni kuřáci pozor! Nedostupitelný požitek.

Jedině z nové patentní, všeobecně oblíbené

dýmky Ideál

vzorný, lehký tvar, čistý, příjemný, lahodný a ne-
škodný kouření, jelikož se kouří hned na prvním
místě čistí (ochladí) a škodlivého nikotinu sprostí.
Znečištění odlivky vyloučeno. 1 kus K 1.40, 3 kusy
K 4.—, po obdržení franko zasílá vynálezce

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zaslátelský dům.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové nabízí

k novému školnímu roku:

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°

v plochých arších při odebírce nejméně 50 kusů franko
za 20 K, 100 kusů za 40 K

	cena knihkupecká
brožovaný	42 h
vázaný v pološípné	58 h
vázaný v celoplošné se zlaceným křídlem	74 h
Oltář, vydání na velinovém papíře vázaný celý v kůži se zlaceným křídlem a ořádkou	K 1.80

Nápěvy k Oltáři

116 stran 8°

	cena knihkupecká
brožované	24 h
vázané v pološípné	38 h
vázané v celoplošné se zlaceným křídlem	48 h

(Ceny míněny jsou bez porta; při zásilce drahou čítá se
též bedna za cenu akcečnou)

PRŮVOD VARHAN k Nápěvům Oltáře

ku všem písním, litaním, veršům, odpovědím, ke stálým
částkám chorálních (Kyrie, Gloria, Credo atd.) při zpívání
mši sv. a rekviem.

Vydání brožované za K 5.20, frankované K 5.50.
Po přání opatří se i tuhá vazba (v kůži a plátně) za K 1.20.

Modlitby ke mši sv. z Oltáře,

(jen Confiteor, Věřím v Boha, k obětování, k přijímání)
které lid při tiché mši sv. společně nahlas říká mši sv.
100 listků K 1.20, poštou K 1.30.

Celé mešní modlitby z Oltáře

100 kusů 3 K, 100 kusů 25 K.

Liber catechesium

tiskopis, arch po 6 h.

Katalog pro knihovny

tiskopis, arch 6 h.

„Veni scte. Spiritus.“

Krátký chorálový sbor (noty chorálové —
pětilinkový systém).

Ve - ni san - cte Spi - ri - tus.

10 výtisků 8° franko 70 haléřů.
100 " " " 5 Kor.

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů ra-
kovských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kni-
ho-skladu s 18% slevou proti botovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
listků — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vy-
světlením do každého výtisku — vydají se z výtisky pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela správně
živě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tuž školu
zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydaná —

nejd. bisk. Ordinariátem v Hradci Králové.

1 výtisk brožovaný 4 h.

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sblitkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —

koňak, slivovici, borovicku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vina sladká a vino šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pání a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s prátem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

JOSEF KOBRLE,

stavitel varhan

v Lomnici nad Popelkou,

staví varhany dokonalé soustavy kuželové a pneu-
matické ve všech rozměrech a slozích s měchem
aktivním nejosvědčenějším. Píšťaly správné a
lahodné intonace na základě víceleté zkušenosti.
Doporučuje se co nejuctivěji slavným patronátním
a městským úřadům, jakož i veledůstojným farním
úřadům.

Opravy provádí levně a důkladně.

LEVNÝ PRODEJ

za příčinou přesídlení.

Obrazy, zrcadla, rámece, lišty, křesly, sochy,
křesly a různé umělecké výrobky.

Veškeré druhy papíru, psací potřeby,
nejnovější dopisnice v obrovském výběru,
alba, kasetty dopis. papíru, modlitební
knížky atd. atd.

Závod umělecký a papírnický

JOS. KIESLICH,
v Hradci Králové.

Dílny pro chrámové práce a výrobu rámců.

Díkůvzdání.

Všem, kteří při úmrťi a pohřbu vysocedůstojného

Msgr. Dominika Filipa,

buď soustrastnými dopisy a obětováním mší sv. a modlitbami, aneb zvláště doprovodem při pohřbu aneb věnováním věnců na rakev svou lásku a poslední úctu k zvěčnělému projeví, vyslovujeme tímto veřejně povinné

nejsrdečnější díky.

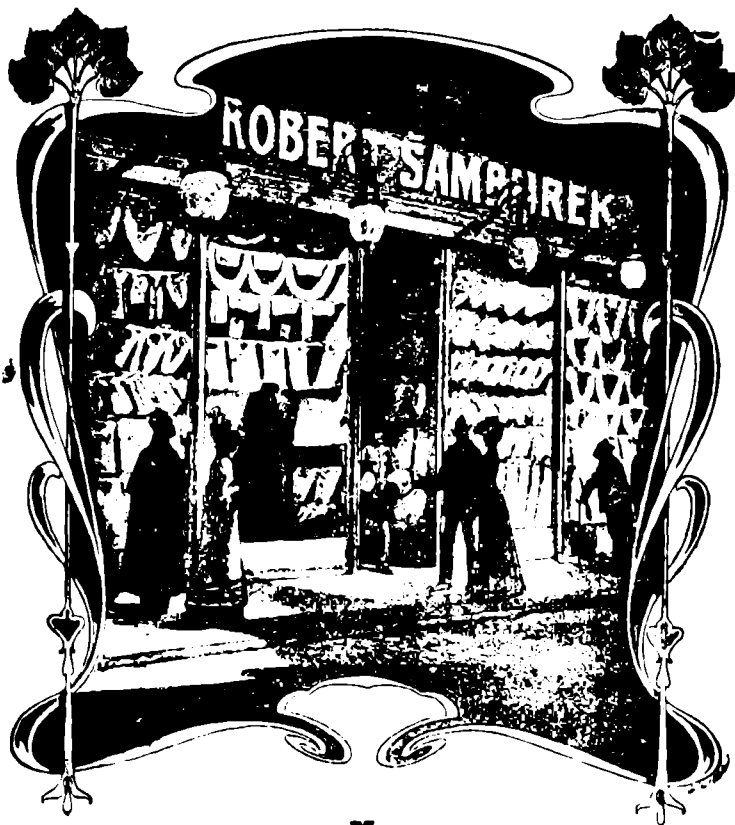
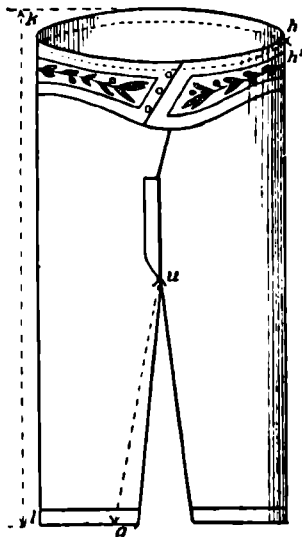
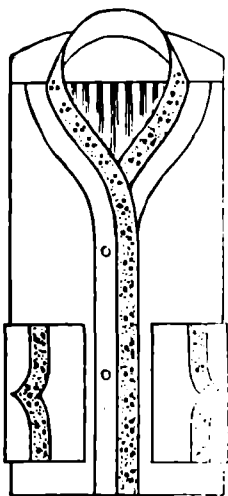
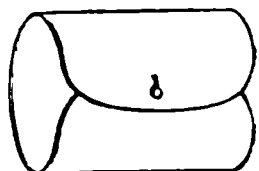
Zvláště pak: Vysocedůstojnému Msgr. Th. Dru. Aloisiovi Frýdkovi, bisk. gener. vikáři, vysocedúst. pánu Janu Bartákovi, kanovníku kapitoly v Hradci Králové, vysocedúst. p. Msgru. Boh. Haklovi, pap. prelátu a bisk. vikáři v Hořicích spolu za krásnou, srdečnou promluvu u hrobu zvěčnělého přítele jeho, veledúst. pp. bisk. vikářům: Tomáši Střebškému, Fr. Krihlovi, Václ. Tejklovi, veledúst. pp. bisk. vik. tajemníkům: Janu Krivohlávkovi, Václavu Hlavsovi, p. t. důst. pp. farářům: předem Fr. Krčmářovi, faráři v Jamném, za obětavé obstarání pohřbu a případnou promluvu při pohřbu, dále Jos. Dejlovi, Mat. Jičínskému, Fr. Krivohlávkovi, Mat. Kubkovi, Jos. Neškudlovi, Fr. Nožkovi, Fr. Sychrovi, Ant. Víšovi, Ant. Vitvarovi, Th. Dr. Fr. Rejlovi, říditeli Borromaea, kaplanům: Josefu Cermanovi, Josefu Smíškovi, Fr. Šedovi, Jos. Vanečkovi, Janu Vaníčkovi, katechetům a ctih. bohoslovcům: Jindř. Bergmannovi, Vojt. Dittrichovi, Jos. Papáčkovi, Rud. Vašíčkovi, dále slovutnému pánu JUDru. Bol. ryt. Plačkovi, říšskému a zemskému poslanci, p. A. Petříkovi, staviteli v Kyšperku, slavnému městskému zastupitelstvu v Smiřicích, slavnému obecnímu představenstvu v Jamném, slavnému sboru dobrovolných hasičů v Jamném, p. Václavu a Josefu Neškudlovi, parlamentářům v Jablonném, nesčetným domácím i z daleka příchozím a vůbec všem, kteří pohřbu našeho v Pánu zesnulého strýce se účastnili.

Bůh rač býti jim všem štědrým odplatitelem!

V Jamném, dne 13. srpna 1902.

Jménem příbuzenstva:

Josef Filip,
farář, synovec.

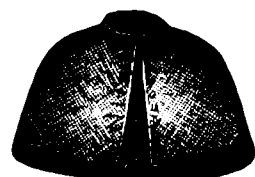
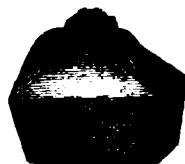
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprseuky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro veškeré P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez přátau nazpět.

➡ Mnoho pochvalných dopisů k dispozici ➡

Insertní příloha „OBNOVY“ k číslu 34.

PROČ

kupuje každý housle, struny jakož i veškeré
hudební nástroje

ve skladě **Jana Čermáka** v Hradci Králové č. 19
vedle c. k. loterie?

Protože má zboží **dobré a levně** prodává.

Též správký, zvláště houslí přijímá
a přesně vyřizuje.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučí je

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Ohrudimí
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlačené a stříbrené, sač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej
levněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
náslou se již svěcené se svržením jeho biskupské Mi
losti. Starý závod můj může se vykazati četnými pocoval
nými přísluhy P. T. zákazník a odporučuje se tedy k za
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln
táčků na křest, svícenů, paciškálů, schránek na Nejsvě
tější, patenek atd. co nejvíce.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Vsestarech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvů vyloženo
k nahlédnutí.

**Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, řádům
a P. T. obecnstvu**

uctivě oznamuji, že za tovární ceny zboží
zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na
vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla
ve velkém výběru, ústní vody, vlně ve
stokvostný, h kasetách, hodící se k vánočním
dárkům a j.

Výborné creamy ku holení Naton a
Schaving columbia na místo mýdla zasílám
rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,
za jejichto výbornost jako odborník ručím, za
sílám od 1 zl. 20 k. r. výše. Nehodící se
břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo
peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od
3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větších objednávkách poskytnu slevy.
Zásilky na venek rychle a správně vyřizuji.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že
jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokoje
nosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti
v dokonalé účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 1 n.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Syhrově (Ústí), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na ptání k na
hlédnutí ihned zasíláme.
Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Bisk. studentský seminář
„BORROMÆUM“
v Hradci Králové,
pro studující c. k. gymnasia.

Bisk. studentský seminář nahrazuje chovan
cům domov tím, že řádným ubytováním, stravo
váním a pedagogickým dozorem pečuje se v něm
o zdraví, mravní výchovu a dobrý prospěch jich
ve škole. Nová budova bisk. „Borromæa“ jest
v nejzdravější části města na nábrežích Orlice
s volnou vyhlídkou do polí a luk. Hlavní průčelí
obráteno jest k jihozápadu, místnosti její jsou
prostorné, světlé a čisté; rovněž chodby a scho
diště. Kaple, studovny, jídelna, ložnice a umývárny
jsou místnosti samostatné, ráno i odpoledne vždy
po odchodu chovanců do škol se čistí, větrají a
v době zimní přiměrně vytápějí. Kamna zařízena
jsou na přích d čerstvého vzduchu, v každé míst
nosti jsou ventilace pro odchod zkaženého vzduchu.
V ústavě jsou lázně pro chovance, zimní i letní
tělocvična, rozsáhlé hřiště pro hybné hry, krytá
veranda a velká zahrada.

Podmínky ku přijetí: Chovanci přijímají se
již do I. třídy. Žádosti podány buďtež prostřed
nictvím farního úřadu nejdříve biskupské
konsistoli v Hradci Králové nejdříve do 10. srpna
b. r. K žádosti budiž přiložen křestní list, vysvěd
čení gymnasia, vysvědčení o tělesném zdraví a
vysvědčení nemajetnosti, žádá-li se za snížení
r. školního poplatku, jenž ročně stanoven na 360 K.

Josefa Soudila

závod řezbářský v Hradci Králové
Malé náměstí č. 116.

doporučuje se P. T. velectnému obe
censtvu ku zhotovení všech prací řezbář
ských, jako: Zarámování podobenek,
obrazů a jiných v domácnosti potřebných
věcí. Rovněž práce pro pány truhláře se
levně a čistě pracují. — Zvláště pozorná
činím velebné duchovenstvo a slavné
správy škol na svoji výrobu řezaných
křížů pro školy, kostely i domácnost.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Kostelní náčiní

vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě

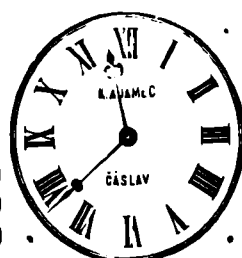
JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá odporučení po ruce. Ceny výrobní.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd odporučuje se k vyho
tovení všeho druhu věžních hodin se záru
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Vždy 50 žiněných matrací
na sklade.

Velkolepý výběr vzorů povlaků
na žíněny.

MATRACE

žíněmi plněné od zl. 17.- do zl. 60.-, lesní travou plněné od zl. 5.50 do
zl. 8.50, dřevitou vlnou plněné od zl. 4.50 do zl. 7.50.

Slamníky

plněné čistou dlouhou žitnou slamou od zl. 2.50 do zl. 3.50.

Za čisté plnění žíněmi se ručí.

Cenníky zdarma a franko.

Jan Stoupa

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Vackova plzeňská velkorestaurace

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro letní a podzimní dobu.

Též velejemně

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů velečestného duchovenstva svědčí o poctivé službě mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Na cesty

doporučuje

Cyrillo-Methodějské knihkupectví
Gustav Franci v Praze

KAPESNÍ VYDÁNÍ BREVÍŘE ve 4 dílech.

(Mechlinské, tak zvané diamantové)

tištěné na indickém papíře velkými písmeny.

Ceny i s propiem pro Čechy v ušlechtlé vazbě, okrouhlými rohy a zlatenou ozdobou, v káži 32 K.

Vazby poněkud levnější neb nádhernější na požádání opatříme.

Dosud vyšlé dva svazky pro jarní a letní období pošleme ihned, ostatní dva po vyjití v srpnu neb září.

Ukázka tisku i s požádání zdarma!

Váha svazku 16 až 18 dkg.

Formát brevíře 12 x 7 cm.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený.

Předmět a dílny: na Letné, Beloréžská třída 619—VII Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Václavské sádky.

doporučuje uctívě: sochy, křížové cesty, Boží hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpodobnění, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, putinky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů solidního provedení, čehož dokladem jest množství vysvědčení velečestného duchovenstva.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Sbírka 600 modelů soch od nej přednějších mistrů, vždy k volnému prohlédnutí v místnostech zářad.

Převodní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a zdarma. Ceny levné a přísně platební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodělného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, svěpomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

B. Škarda, Brno.

Umělecký ústav pro malbu na skle. Oba chránová každé ho slohu a provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhověl. Třetí první cenami vyznamenán. Ceník zdarma.

Navštívenky všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Josef Neškudla,

c. a. kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. velečest. duchovenstvo svůj všudež osvědčený a mnoha doporučení nejčastěji vyznamenaný

c. a. k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy doslovně úplná.

Šicí stroje

všech různých druhů, nejosvědčenějších a nejlepších soustav, Též na mírné splátky, stále na skladě v hojném výběru; jediné k dostání

v prvním sportovním závodě

Františka Jiráčka,

ve Vysokém Mýtě u Chocenské brány.

Odborná dílna na opravy velocipedů a šicích strojů. Strojové jehly a součásti k šicím strojům stále na skladě.

Vyznamenan nejvyššími čestnými cenami!

J. Anděla

zámořský prášek

Ochrana známka

musmrenje a listoten:

š čnice, blechy, šváby, moly, mouchy, mravence, roztoč ptáč, vůbec všechny hmyz.

Továrna a vývoz u

J. Anděla, drogerie „u černého psa“ v Praze I., Husova tř. č. 18.

V Hradci Králové pravý u pana Karla J. Dixe, medic. droguerie.

Sklady na venkově vždy označeny Andělovými plakáty a černým psem.

Spolkové prapory, stuhy, ozdobné výšivky dle předložených výkresů, mešní roucha, přikrovy, kostelní prádlo a všechny v ten

odbor

náležící předměty levné a přesné zhoto-

vuje sirotčinec

Růžencová výroba
Praha I., Konviktská ul. 296.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky týkající se

● **služeb vojenských** ●

vyhotoví c. a. k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem poštou.

Křestní listy

(ex off.) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Sklad papírny

„STEYRERMÜHL“

v Alchberku (H. B.)

Hynek Votoček

velkoobchod

s papírem a školními sešity

V PRAZE,

Havlíčkovo nám. 28, v domě banky „Slavia“

doporučuje se čteným závodům

papírnickým, knihtiskáckým a nakladatelským

k dodání všech druhů papíru psacího, listovního, tiskového, obálkového, kreslicího a j., rovněž sešitů ku psaní a kreslení pro školy obecné a měšťanské.

Specialita:

Papír ilustrační tiskový na díla
ve skvostné úpravě.

OBNOVA

Číslo 35.

Předplatní na čtvrt roku 4 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 29. srpna 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Sjezd českoslovanských katolíků v Hradci Králové.

I. Slavnostní ráno.

Již odpoledne v sobotu 23. t. m. oživovalo se naše staroslavné město četnými návštěvníky. Na domech veřejných městských i soukromých počaly porážku vlátí prapory v barvě české, slovanské, papežské i říšské; druhého dne ráno se objevily prapory téměř na všech čelnějších budovách. Nedala se většina občanstva terrorisovati protivnou stranou pokrokovskou.

Jako účastníky sjezdu jsme upozorovali v našem městě mimo jiné vzácné návštěvníky J. M. Dra. Bauera, biskupa Brněnského, J. M. Dra. Krásla, světícího biskopa Pražského, vys. důst. pp. msgra. Švehla ze Smíchova, msgra. Vladimíra Štastného, redaktora Obzoru z Brna, msgra. Hakla, papežského protonotáře z Hořic, Josefa Závodního, kanovníka a vojenského faráře z Innemostí, J. O. hraběte Vojtěcha Schönborna, J. E. hrab. Karla Ervína Nostice Rieneka, hraběte Kinského, hraběte Mensdorfa, Dra. Kvícala, dvorního radu z Prahy, Dra. Hrubana, říšského poslance z Olomouce, Dra. Horského, známého sociologa z Prahy, redaktora Šamálka ze Sloupu na Moravě, atd.

Radostně jsme byli dojatí, že svou návštěvou na nás pamatovalo na 40 kněží a mnoho laiků z různých Moravy a že se k sjezdu dostavili i mnozí přátelé ze Slezska. Nedělní jitra určeno pro slavnostní průvod a svěcení restaurovaných věží.

Za krásné ranní pohody počalo před osmou hodinou v neděli seřadování katolických spolků, jež se dostavily před Adalbertinum se třemi kapelami a s 31 korouhvemi a prapory.

Do půl 9. řízením jednatele sjezdu vdp. dra. Reyla za pomoci pořadatelů, vesměs členů hradcecké tovaryšské jednoty pod vedením pana staršího Jenšovského, byl průvod uspořádán. Veliká řada účastníků se táhla od Adalbertina přes Žitkovu náměstí až na silnici před zámečnickou školou. Pak počal průvod Malým a Velkým náměstím ku katedrále; při doprovodu účastnících kapel zpívána píseň „Tisícekrát pozdravujeme Tebe.“ Z předu nesen kříž a korouhve, za nimiž následovala veliká procesí z Pouchova, Černilova a z Nového Hradce Králové s kněžími oděnými v roucha liturgická a s četnými družicemi. Za procesí se ubírala hustá řada duchovenstva. Pak následovaly mužské i ženské katolické spolky; odkud spolky přišly, označeno tiskem na tabulkách, jež neseny na krátkých žerdích. Nejprve šly mužské spolky s nápisy: Praha, Smíchov, Chrudim, Semily, Sezemice, Jilemnice, Chlany, Studenec, Sobčice, Skorenice, Dobruška, Týniště, Choceň, Vamberk, Horní Jelení, Vojnář Městec, Přelouč, Dobruška, Heřmanice, Rostoky, Ostřetín, Korouhev, Nový Bydžov, Čáslav, Chrást, Libice n. L., Hronov, Lično, Skuteč, Třebechovice, Kruce, Častolovice, Police, Polička, V. Dřevč, Ronov, Roveň, Proseč, Litomyšl, Týniště, Polná.

Za nimi se braly ženské spolky: Praha, Karlín, Semily, Chrudim, Sezemice, Hronov, Nová Paka, Polná, Třebechovice, Pardubice, Hradec Králové. Následovaly zase mužské spolky: Červený Kostelec, Nová Paka, Libštát, Dolní Dobruška, Úpice, Kruce, Česká Třebová, Ranná, Zbislav, Bělohrad, Licbořice, Nové Město, Solnice, Ohnišťany, Cerekvice, Dačice, Kostelec nad Orlicí, Praha-Karlín, Lomnice nad Popelkou, Ústí nad Orlicí, Pardubice, Cerv. Pečky, Jaroměř, Hradec Králové.

Od počátku slavnostního pochodu až do seřazení před katedrálou uplynulo bez malá tři čtvrti hodiny. Průvod šel na deset tisíc účastníků. Jen z Černilovské farnosti kráčelo v něm přes tisíc katolíků.

O třech čtvrtích na 11 hod. vyšel nejdůstojnější velepastýř v průvodu své kapitoly a bohoslovci z residence, postavil se na řečnické pod širým nebem před katedrálou střížená a promluvil k těsně sešupraným davům dobře promyšlenou a krásně uspořádanou řeč o významu věží, jež má právě posvětit. Před tribunou usedli členové městské

rady pp. Russ, Pilnáček a Hubáček. Mimo to vzácní cizí hosté výše uvedení obcovali povznášející církevní slavnosti. Vznešený řečník pronel v podstatě tyto myšlenky.

Připomenul, že první zvon „Orel“ jest pokřtěn na jméno Michal; přitom vzpomíná hesla Michalova: „Kdož jako Bůh?“ které každý křesťan má mít stále na paměti. Zvuky „Orla“ nechť povznášejí nás skutečně do orlů výše k tomu, nad nebož nic vyššího na světě není. Nynější nevěrci se domnívají, že právě oni jsou orly a věrní katolíci zeměplazy; leč zeměplazem jest právě člověk takový, který svými tužbami jen na zemi lže a k nadhvězdám vlasti myslí svou se nepozvedá. Kteří však volají v srdcích svých: „Kdož jako Bůh“ a na křídlech náboženských ideálů se povznášejí do slův věčné své vlasti, ti jsou orly pravými, střásající se sebe prach zemské všednosti.

Druhý zvon věží „Žebrák“ jest pokřtěn na jméno Václav. Dobře jest při této příležitosti upozorniti, že jsme sami o sobě žebráci, tvory malomocnými, které jen milost Boží silou a krásou naplňuje. U vědomí tohoto svého stavu, u vědomí své závislosti na milosti Boží nesmíme se vzpírati pokorně u Boha prositi za nutnou pomoc a slitu. Říkáme se velikým dědicem české země sv. Václavem, který se nezdráhal ve všem Boha poslouchati a za něho trpěti. Pak nám kyne podobná oslava jako sv. Václavu. Promlouvaje o třetím zvonu „Novém“, pokřtěném na Michala, připomenul nejdůstojnější kazatel, že svatí apoštolové slovanští Cyril a Metoděj přinesli nám netoliko křt, ale i knihu. S křesťanským náboženstvím zároveň vtěpovali do srdcí slovanských počátky vyšší kultury. Právě katolickému náboženství musíme děkovati svou kulturu, k níž položili svatí bratři solunští krásné základy. Víra jest nutným podkladem veškeré kultury. Náboženství jest vědou věd, poněvadž nám přináší neomylné poznání pravdy nevyvratitelné. Vědy světové často v nejistotách tápají; co jednou tvrdí, to zhusta v následujícím okamžiku odvolávají.

U Boha však není proměny, věčná Pravda nepotřebuje své výroky opravovati; co jednou vyřkla, to jest pravdou nejméně. Proto jen blahorý lne k světovým vědám více než k pravému náboženství.

Ti, kdož lid od náboženství odvracejí, jsou příčinou nynějšího úpadku mravního. Vždy to zle dopadá s mravností, jestliže lidstvo opouští zdroj mravnosti, samého Nejsvětějšího. Staří lidé lomí rukama nad mravním poklesnutím mladší generace, volajíce teskně: „Kam to všecko přijde!“

Ze všech okolností nynějších vysvitá, že jen upřímné přilnutí k pravé víře zastaví proud mravní korupce. Sami otcové nynějšího zdejšího obyvatelstva v těžkých dobách výslavně dověděli, že jednotná víra jest nejlepší ochranou města. Kdo lne celým svým srdcem k víře, ten jest nejlepším vlastencem. U člověka nevěře jsou však všechny fráze o vlastenectví velice podezřelé a směšné k ukojení sobeckých snah. — Jeho Milost končí povzdechom Balbinovým: „Svatý Václave, nedej zahynouti nám ni budoucím!“

Pak posvětil vznešený kazatel chrámové věže. O svěcení přineseme budoucně podrobnou správu. Spolky vstupují do chrámu samého nosiči, prapore a korouhvi shromažďují se před mřížkou presbytáře a hned v jejich sousedství se stává veliký zástup bíle oděných družic. Ndp. biskup dr. Bauer odívá se před oltářem v bohoslužebná roucha určená k pontifikální mši sv., při čemž hraje p. Wünsch ml. brilliantně z L. Thielovy (1816—1848) a mol fugy „fantasii“.

Thiel při mši sváté samé řízením p. ředitele Wünsche zpívají se proměnlivé částky chorálů. Stále částky zastupovala Grubrova mše ke cti sv. Tomáše op. 83., skladba to zvláště v Gloria a Credo faktury grandiosní, plná zdravých, ryze církevních duchem se nesoucích myšlenek. Po vlastním offertoriu přidáno bylo 4hlasé Rheibergovo „Confitebor“. Ku konci ještě zazpívána pružně „Hallelujah“, čtyřhlasá skladba Jakoba Handla, významná a vyvolávající se komplikovanou sytostí a mohutností.

Po mši sv. se řadily spolky u velikém pálu kruhu od katedrály k residenci a soše P. Marie na Svatojanské náměstí a spěchaly k Adalbertinu, v němž skládaly prapory a žerď s tabulkami. Tak skončeno slavnostní ráno.

II. slavnostní schůze odpoledne.

Odpoledne již dávno před 4. hodinou spěchaly zástupy účastníků do prostorné dvorany Klicperova divadla. Sál i galerie byly před počtem slavnostních řečí v pravém slova smyslu přeplněny, tak že velké množství těch, kteří přišli krátce před 4. hodinou, musilo se vraceti.

Na jevišti usedali na vyhrazených místech J. B. M. Dr. Krásal, Msgr. Dr. J. Burian, Msgr. Fr. Švehla, členové kapitoly s vys. důst. Dr. Al. Frýdkem, generálním vikářem, Msgr. Vladimír Štastný, vdp. Dr. Frant. Reyl, rektor Borromaea a jiní církevní hodnostáři. Po pravici duchovenstva zasedli J. E. Karel Ervín hrabě Nostic-Rienek se synem, J. O. Vojtěch Josef hrabě Schönborn, hrabě Mensdorf, hr. Kinský, hr. Štenberk z Častolovic, Dr. Kvícala, prof. Ctibor a K. Wippler z Hradce Králové, atd.

Když po čtvrté hodině vstoupil na jeviště J. M. ndp. biskup Brynych společně s J. M. ndp. biskupem Brněnským, byli nadšeně přivítáni dlouho trvajícím potleskem a hromovým voláním slávy.

Vsdp kanovník Dr. Jan Soukup, uvítal shromáždění křesťanským pozdravem: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!“ Vzletnými slovy vítal obrovský sbor shromážděných, dokládaje s radostným rozehříváním: Hle, jak dobré a jak utěšené, když přebývá bratři v jednotě!“ (Ž. 132, 1. V bratrském dnešním shromáždění jest slast i síla.

Neustoupíme zlobě nikdy a nikdy.

Neustále slyšíme: „Do zbroje, do zbroje, chceme-li užiti pokoje.“ Nechť tedy tento sjezd je nám cvičením ve zbraní duchovní na hájení odkazu sv. Václava, sv. Cyrilla a Metoděje. Obě věže, jež byly dnes posvěceny, nechť bláskají: Katolíci českoslovanští, vzhůru srdce, bojíte neo-hroženě za Boha i za vlast! Naši svatí patronové nechť nedají zahynouti nám ni budoucím! Český otec, česká máti učili nás Boha i vlast znáti a milovati. V této vážné chvíli obrácím se s nejpokornější prosbou k Jeho Biskupské Milosti vrchnímu pastýři diecése královéhradecké, aby nám všem k důležitému tomu kroku požehnal Boha Trojjediného uděliti ráčil!

Nejdp biskup Brynych vstává, celé shromáždění pokleká, přijímajíc se znamením sv. kříže požehnaní.

Řečník děkuje a činí návrh na hromadnou volbu předsednictva. Pokračuje: „Za předsedu navrhuji: J. Osv. vys. urozeného pana Karla Ervína hr. Nostice z Rieneku. (Výborně! hromadný potlesk). Za prvního místopředsedu: Jeho Bisk. Milost nejdp. dra. Františka Krásla, apošt. protonotáře a domácího preláta Jeho Svatosti. (Sláva! opětný potlesk). Za druhého místopředsedu: slovutného pana dra. Morice Hrubana, advokáta v Olomouci, říšského poslance. (Sláva Hrubanovi!) Za zapisovatele dále navrhuji a souhlasu se nadějí: vdp. dra. Jana Hejčla a dp. Jana Černého. Končíme slovy: Vše ke cti a chvále Boží a pro poctivost národa a jazyka našeho českého na základě pravého náboženství Kristova!“

Zvolené předsednictvo zaujímá místo u předsednického stolu. Jeho Osvícenost hrabě Karel Ervín Nostic uvítán potleskem; pohnut čestným vyznamenáním promluvil zahajovací řeč, na mnohých místech hluché akklamovanou:

Vaše biskupská Milosti, veletěně shromáždění! Jednomyslnou volbou ráčili jste mne povolati na stolec předsedy tohoto slavného sjezdu, a spěchám, bych vám za tento důkaz důvěry srdečné a upřímné poděkoval a prohlásil, že volbu přijímám. Považuji to pro sebe za velikou čest, státi v čele tak imposantního shromáždění, státi v čele tak četných zástupů, hlásících se ku sv. víře po otcích zděděné, mužů rozhodně katolických a považují to dále za čestné vyznamenání, za jakési snad laskavé uznání mé skrovné sice, ale dlouholeté činnosti „pro aris et focis“ pro víru, vlast a trůn.

Co jsem dosud na tomto poli pomocí Boží vykonal, stalo se z nejvntěrnějšího přesvědčení, stalo se ke cti a slávě Boží a ne pro slávu světskou, nicméně těším se z toho velice, že volbou za předsedu sjezdu tohoto jakousi sankcí dáváte dosavadní mou činnost — Ještě jednou tedy díky nejvšechnějším!

Úřad právě převzatý chci plniti se vší možnou

svědomitostí a nestranností — a žádám snažně o laickovou všestrannou podporu v tom smyslu, aby průběh našeho rokování byl vznešeného cíle svého důstojným, aby sjezd náš stal se imponantním manifestačním projevem katolíků českých.

Zabývají sjezd katolíků českých v král. věnném městě v Hradci Králové pozdravem každému katolíku milým, mnohému liberálnímu světlému však protivným a odporným, po našem milém venkově a zejména nezkaženou mládeží ještě zhusťa používaným oblíbeným: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!“

Dovolte velect. pp., abych jen několik málo slov k zahájení sjezdu promluvil. Doba, ve které nám Proštelalnost souzeno jest žítí, jest pro vše sv. víry v celém světě dobou bojů — se všech stran vidíme hrnouti se proti sv. církvi voje nepřátelské, všemi možnými prostředky, lži, klamem a násilím veden jest boj na vyhlazení katolické církve, na podrytí skály Petrovy, ale — „portae inferi non praevalerunt adversus eam“ — — brány pekelné nepřemohou ji — toť válečné heslo naše, toť naděje našich bojovníků, dodávající nám smutnosti a odvahy! „Non praevalerunt“ skála Petrova jest nepřemožitelnou, stojí téměř dva tisíce roků úplně neporušena vzdor všem nástrahám a ryku zlivých nepřátel. Útokem ženou protivníci na katolickou církev a vědouce, že kdo má školu, má budoucnost, koncentrují největší palbu na školu, kde dosud sv. náboženství se vyučuje.

Moderní liberalismus u nás a politické kruhy vedoucí pěstují se zvláštní zálibou a horlivostí důvěrné styky s Francií, s tou krásnou, ale přece jen nešťastnou zemí kontrastů, s Francií demokratickou a republikánskou, kde panují největší nepřátelé katol. církve: zednáři S. ošklivostí a odporem musí však každého uvědomělého katolíka napluniti hanebný boj nyní tam vedený proti ubohým šlechtickým sestrám školním, válečný aparát státní mobilisován proti bezbranným ženám, proti řádům, národn a státu přece svou činností tak užitečným!

Proto děkujeme Bohu, že žijeme dosud ve státní monarchii, pod zřetlem panovníka upřímně katolického, panovníka mírumilovného a celým světem vysoce ctěného pro své vzácné ctnosti, pro svou šlechtitnou povahu. Pravým otcem jest náš milovaný zeměpán národům svým a myslím proto, že nemůžeme započítati náš sjezd katolíků českých lépe, nežli tím, že jakoby jedněmi ústy zvoláme z hloubi srdce: „Jeho císa. a král. apoštolské Veličenstvo, náš nejmilostivější císař a král. ať žije! Sláva!“

Zraky naše, velect. pp., v této památné chvíli obráceny jsou k věčnému Římu, ku středu světa katolického, kde panuje bez vojáka bez daní celé čtvrtstoletí velebný kmet, třímající prapor Kristův chvějícím se síce stářím rukou, ale duchem svěžím a bystrým, „lumen de coelo“, Lev XIII., jeden z největších papežů, které svět kdy viděl! I k němu láme vroucí dětinou láskou i jemu skládáme proto hold své oddanosti, volajíce s nadšením a z té duše: „Sláva!“

S napjatou pozorností a živým zájmem a souhlasem přijat vřelý a nadšený pozdrav, jež

FEUILLETON.

Rozličné studie.

Píše Josef Váňa.

X.

Konservativní.

„Co celým světem hýbe, musí i jednotlivce uchvátiti.“
R. Mayer.

Slovo „konservativní“ pochází od latinského conservo: zachovávat. Značí tedy konservativní jako udržení neb zachování něčeho.

Každá novodobá „stará vojna“ ví, co to „konserva“. Jest to bezpečné uchování hmot ústrojných, původu buď rostlinného neb zvířecího před nutnou a samovolnou proměnou účinkem vzduchu, vlhkosti nebo teploty.

Nejčastěji a nejvíce užívá se slova „konservativní“ ve smyslu politickém. Jsou to strany, jejichž jednání a řízení směřuje k tomu, aby stávající řád a pořádek udržován byl na tak dlouho, dokud potřeba změny a zavedení příměřených oprav není cítěno a požadováno od značné většiny občanů.

Tímto způsobem tvoří „konservativní“ potřebné závaží „pokrokovému“, to jest příslušnému chvatu ku předu. A v tomto smyslu jen spočívá pravé oprávnění konservativnosti. Kde však konservativní jde dál a přičítá se vždy a všude a za každou cenu všeobecně uznávaným a požadovaným opravám, přestává býti konservativním a jest pak již zpátečnictvím = reakcí. Platí tu pak vším právem slova básníková: „Kdo nejde vpřed, kráčí do zadu.“

Konservativnost v pravém slova smyslu jest nemožnost, ba fekl bych protipřirozenost. Celá příroda, ba člověk sám stále, den ze dne se mění, přetvořuje, jde v pře., nic nestojí stále na též místě a tak v pravém slova smyslu nebylo by ani možno o konservativnosti mluvit. A nejen živé organismy podléhají vývoji, proměně a změně,

jmenem J. Em. ndp. kardinála Škrbenského, arcibiskupa pražského, a arcidiecése pražské, pronesl J. M. ndp. biskup dr. Král:

Velevážené shromáždění! Znamenitým snahou pravé církve jest, že jest jedna. Tato jednotu, jak každé dítě ví, spočívá v tom, že pravověřící křesťané všude jen jednu víru vysnávají, jednu obět Bohu přináší a tytéž sv. svátosti přijímají, jednu společnou neviditelnou hlavu po celém oboru zemském uznávajíce, jen ony pastýře jako pravé pastýře ctí, kteří s římským papežem jsou ve spojení. (Souhlas).

Ze dřívějších časů bojovalo se od odporu proti této trojí jednotě, nyní dějí se hlavně útoky proti třetímu článku této jednoty, tedy proti vládě církve. Nepřátelé naši — synové tohoto světa — jsou chytří, řídí se dle zásady: „Divide et impera“, chtějí nás rozsvojiti, aby mohli nad námi panovati. (Tak jest)

Brzy štvou proti všem katolíkům vůbec, kteří jsou klerikálové a jako klerikálové nejsou hodni, aby je země Páně nosila. Vrucím jejich přáním jest, aby je země jako někdy Kore, Dathana a Abirona pohltila. — Brzy jsou klerikálové jen ti katolíci, kteří se ještě modlí, do kostela chodí, postí, křesťanský mrav zachovávají, ostatní, kteří toho nečiní, jsou osvícení, intelligentní katolíci. — Brzy štvou se katolíci proti sv. Otci, který přý jest druhý Rothschild a má ve Vatikánu nebo také v anglické bance, kde, na tom nezáleží, tajně uchované miliony! O, kéž by jich náš sv. Otec měl! Brzy zase štvou se tak zvané nižší duchovenstvo proti vyššímu, to první práci, to druhé si jen hová, ačkoliv v pravdě rozdíl mezi vyšším a nižším duchovenstvem ani nestává. Viste na př. jak si ndp. biskup královéhradecký hová. (Bouřlivě „Sláva mu!“ a nekonečné ovace). — Brzy zase podněcují novináři biskupy proti Římu, by přý jim dána byla širší právomoc a centralisace ustala. — Když nic jiného již nevědí, hledí rozkolu mezi biskupy v tétož semi. Že u nás takového nestává, vidíte z přítomnosti naší na tomto sjezdu.

Praví katolíci a jmenovitě kněží, ti se liberálům nikdy nesačovali. O nás u nich platí rčení: „Hic niger est, hunc tu Romane, caveto.“ To jest klerikál, toho se chraň!

Velevážené shromáždění, přece bychom se jim zalíbili. Vite jak? Zavedli bychom se jim, kdybychom mezi sebou se snažili a jednotu církve opustili. Toho my však nikdy neučiníme. My dobře víme, že jen v jedné a jednotné církvi jest spása. My víme, jak to imponovalo pohanům, když viděli jednotu, svornost a lásku u prvních křesťanů, když musili svědectví jim vydávati: „Hleďte, jak se ti křesťané milují!“

Proto jsme přišli k vám, statečným křesťanům královéhradecké diecése, abychom se s vámi potěšili a vzájemně vzdělali, abychom si postěžovali, ale také povzbudili k neohroženému boji. Byl jsem vyvolen, abych přinesl pozdrav pražské arcidiecése diecési královéhradecké, která pražské arcidiecési — své matce — byla vždy milou, oddanou a věrnou dcerou. Přináším vřelý pozdrav od pražských katolíků vám zde shromážděným tak čestným počtem, neb jsme synové a

nýbrž i ten kámen během věků běře na se jiný tvar a jinou podobu. A jako v člověku, v jednotlivci, den za dnem se vše mění, obnovuje, zdokonaluje, tak i v celé lidské společnosti. Zajisté že nyní lidstvo evropské vyblíží docela jinak než za času stěhování národů.

Přičli-li se tedy konservativnost veškerému pokroku, veškeré obnově, jest nepřirozená a tudíž i neudržitelná. A která strana politická si v tomto smyslu vzala „konservativní“ za heslo, podepsala si sama svůj ortel. Jeť to tak nevyhnutelný běh věcí a řízení osudu.

Konservativnost jest jen tehdy udržitelná a tudíž i záslužná, jest-li, abych tak řekl, potřebnou brzdou příslušnému chvatu ku předu. Jme-li již živi na této zemi, nutno jeti i s kopce, ale třeba dobré brzdý, aby se nestalo neštěstí. A bláznovstvím by bylo zavrhovati z pouhé konservativnosti všechny vymoženosti pokroku a vědy.

Ke konservativnosti jsou nakloněni bohatci, protože nechťi býti ze svého kľidu vyrušení a pak lidé, kteří každým soustem chleba jsou závislí na hroudě pozemské. Ti jsou konservativní z nedůvěřivosti. Mluví se slyšáku o pokroku barvami nejživějšími, pokrčí rameny a řekne: „To je všechno hezké, ale dluhy za mne nikdo nezaplatí.“

Ano, obyčejný náš lid venkovský jest tak tvrdošíjně konservativní, jako bohatá, statky oplývající šlechta. A této konservativnosti má děkovati, že náš lid uchoval si víru, zvyky, obyčeje, kroje, písně atd. atd. Jak to dělávali pradědové, tak to dělají i nyní lidé a k těm novodobým pokrokářům nemají důvěry pražďané. Na to konservativnost lidu našeho jest někdy až směšná.

Syn v živnosti se chystal na námluvy. Strojil se po modě. Tatík však mračil se za stolem jak oblaha od západu, v oblaku kouře nebylo ho ani vidět a plival zrovna zbešile pod stůl.

„Ten modrý šosák si vezmeš na námluvy, rozumíš?“ rozkřikl se nejednou na syna.

„Ale tatínku, vždyť . . .“

„Už jsem řekl. Měl ho na námluvách tvůj

dcery téže církve, synové a dcery téže drabé vlasti. Vaše bolestí jsou naše bolesti, vaše radosti naše radosti. Nejsme oddělení od sebe křesťanem zdi! (Souhlas).

Jen v církvi katolické jest pravé smíření národů, jen v ní není ani Řeka ani Řida, ale všichni jedno jsou v Kristu Ježíši Pánu našem. Jen v církvi katolické panuje slatá slovo: Co nechceš, aby ti jiní činili, nesměš činiti také jim“. Věru, kdyby se v této naší krásné vlasti zase odvíly základy křesťanské, hnedle by ustály zbrojné boje, kterými jsme smířeni. Ani by nikomu nenapadlo, považovati bližního svého za méně cenného neb nerovnoprávného, poněvadž se to zřejmě přelí nauce křesťanské.

Přinášeje vřelý pozdrav od J. Em. ndp. kardinála pražského, ujišťuji, že On svolává pošeňání nebeské a modlí se za zdar tohoto sjezdu.

Jednejme tak, aby nepřátelé o nás jako o prvních křesťanech musili dáti svědectví: „Ejhle, jak se ti klerikálové i na svých sjezdech milují!“ (Výborně! Potlesk.)

Po řeti Jeho Milosti ujal se slova říšský poslanec JUDr. M. Hruban. Právě, že jest nena-dálon počtu sjezdu překvapen; přijímá volbu jako přátelský projev a počtení lidu moravského. Dovo-zuje, že křtí a plab chrání náš národ před zámekem. Lid moravský s upřímnými sympatiemi obrací své zraky v této chvíli k tomuto slavnost-nímu shromáždění a přeji mu adaru. Pokračuje: Jménem toho lidu protestují důrazně proti tomu, co se zde děje proti nám — ne se strany cílech nepřátel, ale se strany české, bratrské. (Hanka!) Nikoliv, nevolejte hanka, ale politujte jich, neboť nevědí, co činí! (Hřímavý potlesk). Zaspávají vás hanka a nasývají vás černou havětí a přece vědí, že kdyby nebylo katolictví, nebylo by už dávno národa českého. (Tak jest!) — Ku konci oceňuje řečník zásluhy nejdp. biskupa královéhra-deckého a končí pozdravem: „Zdař Bůh vám všem!“ (Pochvala).

Na to povstal nejdp. biskup Brynecch jsa pozdravován bouřlivým a neutuchajícím voláním slávy. Sdělit, že psal Sv. Otci o projektovaném sjezdu; Sv. Otec bez meškání poslal list k rukám Jeho Milosti, v němž projevuje velikou radost, že se katolíci sdružují k poradám a ve svém pře-svědčení se utužují. Odpověditi má ve svém městě katolíkům svornost a jednotu, bez níž by se ne-dalo nic pořídit. Když byl řečník na podzim roku 1900 u Sv. Otce, podivil se, jak dobře náměstek Kristův poměry v Čechách i v celém Rakousku zná. Když ho nejdp. biskup proslil, aby pomluvám nevěřil a pečoval svým úřadem, aby našemu ná-rodu ubližováno nebylo, řekl: Toho napomenutí nebylo ani zapotřebí. Já český národ upřímně mi-luji; proto jsem o to stál, abyste svou vlastní akademií byli v Římě zastoupeni. Český národ je národ bystrý a mnoho velikých mužů odochoval. Řečník pokračuje: Četl jsem předevčírem, že všechno zlé pochází z Říma. Slavné protestují proti tak-o-vým pomluvám! Tím radostněji budeme sjezd svůj slaviti, čím více vidíme, jak nás Sv. Otec miluje. (Výborně! Mocné pňančí).

Hned na to nejdp. biskup Dr. Bauer po-

praděl, tvůj děd, měl jsem ho i já, a proto vezmeš ho i ty, rozumíš! —

A syn skutečně navlékl na sebe staromódní modrák, ale jakmile ho nevěsta zhlédla, utekla a bylo po námluvách. Šosák byl totiž příliš veliký a dědic jeho slávy příliš malý. Šosy ploužily se mu po zemi.

Konservativními bývají z pravidla lidé již starší, usedlí, zkušení, kdy v žilách krev tak prudce už neproudí. Kdežto mladá mysl jest plna plánů, snů a všecko by, jak říkáme, ihned přes kolena lámala a vše starší mezi nepotřebné haraburdí od-bazovala, jsou lidé starší již rozvážnější. Odvažují vše na váhách praktického rozumu a špekulace. A tyto dva živly stále mezi sebou válí: přílišný, bezohledný chvat ku předu a chladná conserva-tivnost, lpění na dosavadních vymoženostech a poměrech. Výsledek pak vždy kloní a kloniti se musí k pokroku. Připadá mi to jako rovnoběžník sil, kde výslednice nese jméno: pokrok pravý, kdežto strany jsou nadeřpany: pokrok bezohledný a houževnatá konservativnost.

A okolo tohoto boje, okolo tohoto zápasu otáčejí se dějiny všech národů, kteří chci se ho-nositi názvem vzdělaných. A každá nová pravda, každá nová myšlenka má své mučenky, a každý veliký obrat v dějinách lidstva má své ukřizované. V tom smyslu praví tak krásně Em. Smiles ve svém „Charakteru“: „Každý pokrok v dějinách lidstva stal se jen s odporem a obětmi a dokonán a zabezpečen jest muži neobrozené statečnosti — vůdci předvoje myslitelů — velikými vynálezci, velikými vlastenci a velikými pracovníky na všech cestách života. Stěží nalezi bys veliké pravdy neb nauky, kteráž by dráhy k obecnému uznání ne-byla si klesla skrze snižování, utrhačství a pro-násedování.“

Není však jen nepravá konservativnost od-půrkyní a nepřítelkyní pokroku, nýbrž bráží tam ještě jiné nepřekně věci svůj dílohu, které by měly už dávno býti vymazány ze slovníka vzdělanosti lidské a ušlechtilosti duševní. Nelze však ve spo-lečnosti lidské nikdy docíliti v ničem naprosté,

adruvuje sjezd jménem katolických učitelů moravských, připomíná letošní papežské jubileum a vytiskne obsah papežského apoštolského listu k biskupům, jež Sv. Otec napsal svým testamentem. A jest právem dítě — praví tečnik — aby snali poslední vůli svého otce a jest povinností jejich, aby ji plnili. Poslední vůle Sv. Otce soustřeďuje se v trojí napomenutí: Doba naše toho vymáhá, aby se rozumně soudili, šlechtěně smýšleli, spřádáné postupovali.

Rozumné soud. Rozum je koruna, kterou nám Bůh postavil na hlavu, když stvořil nás k obrazu svému!

Proto činíme rozdíl mezi tvory rozumnými a nerozumnými. Co je oko těla, to je rozum duši. Oko touží po světle, rozum po pravdě. Oko je schopno paprsky sluneční přijímat; rozum nestvořil pravdu, ale je schopen pravdu hledat tam, kam ji Pán Bůh uložil. V zákonech přírody, v dějinách, ve vlastním přezvědění, v souhlasu národa. A když ji nalezneme, máme ji uznávat, a když ji uznáme, máme ji uplatňovat. Avšak pravda nelehká, pravda odhaluje klam a lež — odhaluje chyby a proto je pravda nenáviděna. Ačkoliv je pravda nenáviděna, přece nesbývá jiného, leč abychom rozumem svého užívali a pravdu hledali. Nehled jen očima, ale vesmi také zdravý rozum do bratří! Nevěř každému utrhaní a pomluvě!

Smýšlejte šlechtěně! Ne jako bylo v starém zákoně: Oko za oko, život za život! V ráji vstoupil Bůh strom poznání, v církvi strom lásky a ta šlechtěnost není nic jiného než láska křesťanská! Tvá šlechtěnost nesmí však být jen zevnějším rouchem, ale musí mít své kořeny v srdci. Nejednej z nenáviděti, ze msty, závisť! Odpouštěj nepříteli. Kristus i za své nepřátele umřel na kříži a táž, kolikrát má se odpustiti nepříteli, sdali sedmkrát, odpověď: ne sedmkrát, ale sedmdesátkrát sedmkrát! Sv. Otec žádá to nejdůležitější na konec: *spřádáné postupujte!*

Život je boj. K boji důlně se vybíjí: pásem spravedlnosti, obuví hotovosti, štítem víry, mečem na obě strany dobře broušeným — do ruky pravé — a to je slovo boží — pláštěm vojenským pak je modlitba. Postupujeme uspořádaně v řadu a nikdo nám neodolá. V čele řady poneš prapor sv. kříže. Jest nám potřeba jednoty a klaně, postávající v jednotném cíli a ten cíl není „Přede od Říma!“, „Přede od Rakouska!“, „Přede od rodu Habsburského!“, „Přede od vlasti!“, ale to přede je: přede s tím přede! (Výborně!) Musíme postupovati od něho k dobrému, od dobrého k lepšímu a kdo zvíťáš, bude Kristus! (Výborně!)

Nyní přistoupeno k jádru sjezdového programu.

Předseda vybízí **dra. Hrubana**, aby promluvil o významu papežství ve státním na papežské jubileum sv. Otce Lva XIII.

Rečnick, uvítán jsa při vstupu na řečnické potleskem, vzletně promlouvá:

Slavný spisovatel polský Sienkiewicz v proslulém díle své „Quo vadis“ vypisuje úchvatnými slovy smrt prvního papeže sv. apoštola Petra v Římě: „Petr, veden jsa žoldnéři na popravu,

bezvadně dokonale, protože se skládá z tolika různých a rozporných živlů. A jen kruté zkoušky a trpké neštěstí očisťují skutky lidské a dodávají jim ceny trvalé a záslužné. Pravý pokrok pak vybojován byl mnohdy jen krví nešťastných obětí a často vyhraban byl z rumu a z popela se zemí srovnaných chat a paláců.

I v tomto ohledu píše krásně též Smiles: „Život národů jako lidí jednotlivých jest velká pokladnice zkušeností, které se nesou, dobře-li se jich užije, k pokroku společenskému a k opravám. Pakli špatně se jich užije, zabíhají do říše snů, nezdaru a klamu. Jako mužové, tak národové nabývají očistění a posily utrpením a zkoušením. Největší kapitoly jejich dějin jsou ty, jež obsahují vypětí zkoušek a útrap, kterými charakter jejich se rozvinul. Láska k svobodě a smýšlení vlastenecké snad vykonalo mnoho, avšak zkoušky a svízale mužně snášené učinily nejvíce.“

Zde myslím všim právem platí: „Historia magistra vitae“ čili „Učte se z dějin“, učte se z dějin utrpení a zkoušek národa a lidstva, kde má končiti liché konservativnost a kde mají začínati opravy směřující k pravému pokroku. Přílišné lpění na bývalém, starém, jako nejlepší zrovna tak škodí, jako bezohledné starého zavržení a hon po novém jako prý nejdokonalejším. Prostřední cesta zajisté nejlepší.

Překrásně naznačuje to i náš slavný básník: „Vždy ku předu! zní stále moje heslo a neváhám, kde rozum s citem velí, by před novotou zdárnou staré kleslo. Leč tam, kde nové k boření jen čelí, kde pro vrtochy jen či hrstku zlata vonk chladné káci dila píše pracně, jež předkům byla milena i svatá, kde a bylím škodným ničtí květy vzácné a z trosek svatých bídné krámy stavi: tam, nevěřím, že sídlí pokrok pravý!“ (Sv. Čech.)

Tato slova básníková zasluhují, aby o nich hluboce bylo meditováno.

podvihuje oči k nebi, a šeptem praví: „Poručil jsi mně, Pane, dobytí města tohoto, jež světu celému panuje, a hle, získal jsem je Tobě. Kázal jsi mi, abych zde sídlil Tvé salotil — aj, učinil jsem, jak mi poručeno bylo. Ty nyní panuješ v městě tom, já však pádu k Tobě, neboť jsem se napracoval mnoho.“ — „Když pak dovedli jej na vatikánskou výšinu — stál vstýčen Petr uprostřed vojínů a pohlížel zrakem vítáze na město, dědictví své. „Ty, o Říme, skrze mne jsi byl osvo-boven“, tak děl k sobě. — Nikdo však z těch, kdož kol něho se byli shromáždili, ani vojínů, kteří děl pro kříž byli vykopali, ani věřící bratři, kteří jej doprovázeli, netušili, že mezi nimi vladař pravý města věčného stojí, netušili, že za jdu doby caesara, že pomínou jako prudký lijavec zástupy barbarů, že však státes onen do konce věků panovati bude.“

Tak Sienkiewicz. A ten, který sám, neznámý, chudý a prostý přišel do tehdejšího rozmařilého, nádhernou přesyleného a zevnějši moci obklopeného Říma, panuje po dnes. Neboť i když přišel chud, přece bohaté poklady milosti měl v srdci i když přišel sám, nebyl sám, neb Pán a Mistr neviditelně jej s moci božskou provázel. A on panuje — neb Petr neumírá (Hlučný souhlas), on jest jeden a týž ve všech papežích. V jejich osobách on kráčí lidskými věky a světem, v nich on žije, působí, trpí, ale také vítězí! Tím se mně zdá, že nejpřípadnější vystihnout a pochopen jest význam papežství, které jest nejen základem, nýbrž i duší a zároven i vrcholem a korunou mohutné velebné stavby: církve katolické. Ty jsi Petr a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné ji nepřemo-hou! — Petr-skála byl a jest základem církve. A pravdu slov Páně dokazuje 19 uplynulých věků! Jak často černé těžké mraky se stahovaly nad skálou Petrovou, jak často řádily kol a nad ní divé bouře sloby, ostréblesky nenávisť se křivo-valy a vlnobití vášní a převratů různých doráželo na ni a když přecasto v temných srdcích a pěnách ječivých vln se skála Petrova ztrácela a s teaknotou a bolem věřícím duším unikati na vědy se zdála — byl to jen okamžik v dějinách národů, neboť za krátko očistěna tím pevnější a jasnější vystupovala z tlůčích se vln a prchajících mraků. Kolik státní, kolik národů zapadlo na vědy, jen ona nekolísa, trvá stále vědy stejné mladá, krásná, vznešená, poněvadž stejně pravdivá. (Souhlas.) Ale to dílo Boží! (Souhlas.)

Macaulay roku 1830 případně napsal: „Papežství státní ne v úpadku, ne jako zřícenina, nýbrž plno života mladistvé síly.“

Nejlépe poznáme význam papežství, zastavi-me-li se u vznešené osoby nynějšího panujícího papeže, což vlastně jest předním úkolem mým. Kdo otevřeným a nepředsoujatým okem pohlíží na svět a život jeho, záhy sezná, že není doba dnešní ustálenou, a plným nároem světovým, nýbrž že žijeme v dobách různých převratů a přerodů, v dobách třebení duchů. Na jedné straně výzkumy věd, zvláště přírodních a technických pokročily tou měrou, že zabuzují pravý obdiv — rozum lidský vníká do hlubin a tajů přírody a směle podřídil sobě a světu síly přírodní — kdežto na druhé straně lidská srdce namnoze zanedbávaná proměnila se v poušť sobectví citu prázdnotou, v poušť, v níž hyne a mizí každý smysl pro krásné, vznešené a dobré, v níž mizí a zmizí každý ideál. Nastala vláda hmoty, saviadlo panství materialismu vnikavšího do všech téměř oborů lidského snažení. Přestal člověk býti orlem a stal se plazem, jak zmínil se dopoledne ndp. kazatel.

A v této poušti srdce i duši není to prchavý sen, není vzdušný přelud, není to snad klamná fata morgana, není to jen nepatrná ovrážující oase, co se nám teskně přehlížíjícím duchovním okem obzor světový v toužebně upírajícím oko svoje k avatému věčnému městu — jeví — ne — jest to skutečnost, jest to státnost pravdy, dobra a krásna, jest to Lev XIII. (Sláva!)

Zdá se jakoby tento veliký mezi papeži Velikými byl mohutným monumentálním pomníkem, hluboko svým základem kotvícím ve století uplynulém, avšak právě proto tím pevnější a zároveň výše ještě zasahujícím a strmicím do století, jehož prahu jsme sotva překročili. V čem jeví se tato velikost, v čem jeví se význam Lva XIII. a význam papežství v tomto svém reprezentantu?

Zkoumejme! Století, které ve svém počátku xrodilo sv. Otce našeho, bylo bez odporu stoletím hlubokých, pronikavých a dalekosáhlých převratů. Cím jsou všechny ty velké vymoženosti různých věd, čím všechny ty obdivuhodné výzkumy a ten pokrok technický, čím všechno to, zajisté že uznávaně hodné pozitivní, co věk uplynulý vytvořil proti té brozné negaci, kterou zplodil a dědictvím nám zanechal? — „Ušlechtilý věd pěstitel, vážený věk náš se končí“, píše sv. Otec sám ve svém klasickém a památném „Carmin saeculare.“

„Výzkumy přírody. — A což podal k užítku lidstva. „Kdožkoliv chce, oslavuj si! Mocnej“ mne jímá věk minulý, čeho se byl dopouštěl — tot bol i des je můj!“

A věru, bo rozrývá srdce, des jímá duši při pohledu na všechnu tu bídu a spousta věku minulého. Vraždy těl i duší, podvrat oltářů, kácení trnů, svracování společenských řádů, vraždy hlav korunovaných i lidem zvolených představitelů

státní a národné ve jménu šílené ideje anarchismu, nezastavující se ani před srdcem uslechlité, do veřejnosti nezasaňující královny, bezbranné nešťastné ženy a matky, vzpoury, ubíjení národů, útisky a vydírání lidu dělného, závrtná honba za ziskem a zlatem, loupež páchaná na církvi sv., podřívání zákona Božího, tupení kněží, vyhánění náboženství ze škol — to všechno a podobné střídalo a střídá se za sebou a malými změnami událostí ideálně lepších, potěšitelnějších a uslechlitých. — A všemu tomu ježt jako na výsměch se říká „pokrok, osvěta, svoboda!“ — A tu zajisté se tážeme a pátráme: Kde je hledati příčinu těchto a takových jevů?

Praví to sv. Otec v básni své, když dí: Ó žel, že zákon od Boha byl odstraněn. Co se cti a co zbude z věrnosti? když skála Petrova v mracích zahalena byla na pospas nárazům rozbouré-ného moře, kdy sám Satan se radoval, že blíží se konec, když na věčnost se odebral trpitel papež Pius IX., vyšlo slunce a prozářilo mraky, proniklo mlhami zoufalí a akcepce a zahřálo krásným teplem svět duší lidských, to slunce pravdy, to slunce lásky křesťanské.

Mraky se rozpřehly a skála Petrova vystupovala krásnější a mohutnější než jindy. Neumřela církev v Piu IX., neboť Petr, ten neumírá! Slunce vystoupilo a byl to skutečně Lev král, podmaň-jící si svět celý velikou nezměrnou láskou křesťanskou! Nová doba papežská nám nastala.

I národ náš má v paměti to řádění libera-lismu, který, když nemohl sám a přímo szolati zvláště nepohodlný sobě národ český, vplížil se v rouše českém do tábora našeho národního a pod různými hesly olupuje lid a národ náš o víru! I u nás stalo se slovo klerikál okřídleným a každý kdo jen trochu po křesťanskou šije a se chová, jest terčem nejsurovějších útklebků a útisků a to od lidí, jichž mravní, vzdělanostní a společenská úroveň jest na stupni nejnižším, za to smělost a nadutost jakož i důvěrná prázdnota na stupni nej-vyšším. (Hlučný souhlas.)

Tento boj není jen protináboženským, ale je bojem protinárodním, vyhlazovacím bojem proti vlastním bratřím, proti věrným synům našeho národa. (Výborně! Hlučný potlesk a souhlas.)

Samy „Nár. L.“ doznaly, že „není na čase boj proti černým, když nemá národ náš vybojo-vaný boj proti nepříteli černo-červeno-zlatým.“

Tento liberalism, ohánějící se zvůčnými hesly, na které duch lidský chytit se dá, je kletbou šká-zonosnou, snižováním společenského a mravní úrov-ně našeho lidu. V takové době Lev XIII. volá, budí, nabádá, pokyny dává a vroucně se modlí a za necelých 25 let jeho panování — co vše k do-brému se obrací.

Svět začíná se vracet k Bohu jako jedinému prameni pravdy a dobra. Rečnick cituje kterýs ví-deňský list, jenž praví: Liberální hesla tak dlouho se papouškovala, až se začíná zase s modlitbou. Bezmoocný se ukázal proti vetchému starému kmetu i muž železa a krve, který disponoval statiči dobře vyzbrojeného vojska. I ten Bismarck podlehl Lvu XIII. Tak podlehnou i ti naši bratři v národě českém, pokrokovci a liberálové! Jen se modleme, aby s nimi nepodlehli také národ celý.

Zcela správně dí provolání k tomuto slav. sjezdu, když praví, že nic nedotýká se duše lidské hlouběji, než právě otázky náboženské. Proto také dle úsudku velkého znalce duše lidské dějiny světové vytvořeny byly jenom bojem o náboženské přezvědění. Jest tedy náboženství pružinou všech životních snah nejenom jednotlivce, ale i celých národů. U národa českého aspoň celé dějiny nesou ráz eminentně náboženský, a jistě tento ráz poneou i na dále. A poněvadž náboženství katolické národu československému základ k národnímu bytí i ku vzdělanosti v dobách cyrillo methodějských dalo a posdělí hybnou silou všech národních i kulturních snah bylo, ba národu našemu i v těš-kých dobách záchraou i spásou se stalo, musí zajisté býti přední snahou každého upřímného ka-tolika, aby tato víra svatováclavská nadále byla strážným andělem české vlasti. A ona bude tímto andělem, jen když my budeme chtít. A my chceme, jak dokazuje i dnešní velikolepý sjezd náš.

Obdivuhodný zjev Lva XIII. jest nám živoucím záslakem všemohoucnosti Boží.

Jak krásné význam církve a papežství popi-suje Sienkiewicz, když praví o smrti Nerona, to-hoto krutého nepřítel a pronásledovníka křesťanů: „A tak zašel a pomínou Nero, jako vír, bouře, požár, válka a smrt přecházejí a zacházejí!“

„Dům sv. Petra však ovládá po dnes s va-tikánských výšin město a celý svět!“

A on bude ovládati přes veškeré to proná-sledování různých Neronů na věky, dodávám, neb toho nám novým dokladem náš milovaný sv. Otec jubilar a jsem přezvědčen, že splněna budou zá-věrečná slova prosby Jeho:

„Devadesát let z Tvé vůle (Bože) žil jsem, rač dovršit je sám! Jen dej, prosím, at oslyšány prosby se nevracejí Lva Tvého!“

Prosby z út tak svatých a ze srdce tak velikého k nebesům za nás a za celý svět plynoucí, v to pevně věřme, oslyšány nestestanou!

A k této prosbě velikého kmety, dobrého otce svého dodáváme neméně vroucně prosbu a modlitbu svou:

Bože, Ty Lva XIII. žehněj nám a dlouho, dlouho ještě zachovej a nevydávej ho v ruce nepříteli jeho! (Hlučný bouřlivý souhlas a gratulace.)

Po řeči dra. Hrubana, která hlubokým dojmem působila a bouřlivou pochvalou provázena byla a za níž dostalo se mu květinové odměny z rukou sl. M. Zámečnickovy, zapěl sbor a celé shromáždění papežskou hymnu. Po té přečetl jednatele dr. Reyl telegramy, zasláné sv. Otci a J. Veličenstvu.

Zdravice sv. Otci zní: „Svatý Otče! Jestliže katolíci všech národů závodí v tom, aby významným způsobem stříbrné vládaté jubileum Vaší Svatosti oslavili, necháme ani my, českoslovanskí katolíci, v Hradci Králové sjezd slavit, opomenouti tuto zvláštní příležitost přednásti výraz nejpokornější synovské úcty k V. Sv. chované. Pohližejte na V. Sv., která vskutku jest světlem z nebes zářícím nejen celému křesťanstvu, ale celému světu; ctíme ve V. Sv. stříbrnou své víry a neuchvějný základ autority. Aby pak sjezd náš přinesl nejenom náboženství katolickému, ale i vlasti naší hojného zdaru, prosí vroucně předseda jménem celého sjezdu u nohou V. Sv. o apoštolské požehnání pro účastníky sjezdu. — Karel Erv. hr. Nostitz. (Výborně! Sláva!)

Jeho Veličenstvu: Sjezd českoslovanských katolíků v Hradci Králové skládá u stupňů trůnu V. c. k. ap. Vel. osvědčení nezměnitelné věrnosti a oddanosti s vroucním přáním, aby dobrotvý Bůh ráčil žehnati milovanému císaři a králi našemu, jakož i celému nejjasnějšímu rodu Habsburskému. (Výborně! Sláva!)

Po té přečetl řadu pozdravných telegramů, jež poslal: J. Em. biskup litom. Schöbl, biskup Kalous, kl. kapitola v Brně, kanovník Pospíšil, probost Karlach, kapitola vyšehradská, převor uh.-brodský Brunno Bartl (jménem 5000 členů Bratrstva Řázenecového a 600 řádů III. ř. sv. Dominika), olomoucký kan. dr. Wiesner, dr. Ant. Horný, předseda Jednoty sv. Metoděje ve Vídni, dr. Ladislav Rieger (bouřlivá ovace), starosta z Německého Brodu lékárník Kabeláč. (Výborně!)

Po dru. Hrubanovi pojednával p. Václav Myslivec, redaktor z Prahy, o úpravě sociálních a pracovních poměrů dělnictva. Vyládal podstatu boje velkopřemyslu a malovýrobu a dokazuje, že ona proto tak neblahý vliv měla na poměry dělnictva, poněvadž věda národohospodářská nebrala zřetel na zásady nábožensko-mravní, což v praktickém životě mělo potom ty smutné důsledky, že dělník snižen byl na stroj a zvíře. Církev vytlačena byla z hospodářského života a jen z milosti dovolena jí byla činnost charitativní; milosrdný bratr a milosrdná sestra směli pečovati a ošetřovati oběti bezbožického kapitalu. Ale i ta činnost se církvi dnes zamerzuje, jak toho příklad podává Francie, kde vláda za pomoci socialistů vyhání řehole ze škol a od lůžka nemocných!

To je právě kletbou zlého činu, že opět jen slo ploditi může, a tak i bezbožický kapitalismus splodil sociální demokracii. Jako nebyla první cesta správná, není ani cesta sociální demokracie správná, proto razí sobě vítězný postup myšlenka křesť. socialismu. Řečník zmiňuje se pak o jednotlivých přikopkách této myšlenky. Kettelerovi, Procházskovi, kardinálu Maungovi, zvláště ale o encyklice sv. Otce Lva XIII. o otázce dělnické. Dle této rozřeší se dělnická otázka za součinnosti církve, státu a dělnictva samého. Základ však musí být Kristus, neboť bez Boží pomoci a požehnání marš by bylo naše namáhání.

Věcná a jádrná řeč vylechtala s pochvalným potleskem. Shromáždění zapělo pak „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ a opouštělo za povznesené nálady sál.

Před osmou hodinou naplnila se dvorana Adalbertina; účastníci se sešli na *přátelský večerek*, k němuž byl sestaven bohatý a pestrý program.

Když několik čísel programu provedeno, dostavili se do sálu k radostnému překvapení obecenstva tito vzácní hosté: nejdůstojnější pp. biskupové Brynych, Bauer, Král, dále msgr. Švebla, msgr. dr. Frýdek, dr. Barian, dr. Fr. Ehrman, hrabě Schönborn, Sternberk z Častolovic a Mensdorf. Za potlesku obecenstva usedli na pravé straně podla a odměňovali děkující hojným potleskem. Po desáté hodině pak sál opustili. Program večírku se však rozvíjel dále.

Zvláštní přízni se těšila intelligence města Chrásti, která se sešla kolem vlp. Jurkoviče v tamburáckou kapelu a přednesla řadu skladeb s naprostou precizností. K nim časté přifadila se cyrilická jednota, která za vůdcovství nového svého sborníka, vlp. Říba ukázala starou svoji rutinu a schopnost pro přednes Solové vystoupila operní pěvkyně sl. Fialova, která se velmi zavděčovala nejen lahodou a výskoleností svého rozsáhlého sopránu, ale i nelichotivým a jinavým temperamentem v přednesu. Nemenší ceny vavříny odneslo trio (sl. Nepeřená, p. Nepeřený st. a ml.) za přednes skladeb Mendelssohnových. Náladu pak oživovaly členové zábavního kroužku jednoty kat. tovaryšů novinkami kapletů.

III. Ranní slavnostní schůze druhého dne.

V pondělí sloužil o půl osmé hod. ranní mši svatou nejd. p. biskup Dr. Král v chrámu sv. Ducha, při níž na kůru za řízení p. Wütsche

krásně spíváno. Pak se odebírali v hustých davech účastníci schůze do Klie perova divadla, jež bylo v několika minutách do posledního místa naplněno. Pozorovali jsme, že se po sluchačstvo poněkud vystřídalo. Převládalo mužské pohlaví hlavně s křehkým rolnictva, poněvadž právě měl mluvit selský řečník. Když vstoupili církevní a světské hodnostáři na podium, uvítání velikou salvou potlesku.

Předseda hr. Nostitz zahajuje druhou schůzi křesťanským pozdravem, vzdáváje vřelý dík ndp. biskupovi Královi za sloučení mše svaté pro účastníky sjezdu; děkuje též zpěváckému sboru za krásné spěvy a konečně oznamuje: Dle programu bude řečníti p. Josef Šamalík o svépomoci rolnictva.

Bouřlivým potleskem uvítán ujmá se potom slova první řečník dnešní schůze red. „Selských hlasů“ rolník Šamalík z Moravy. Řeč jeho provázena byla co chvíli bouřlivým potleskem, který na konec vyzněl v nekonečný potlesk, svědčící o tom, že lidový tento mluvčí dovedl promluvit od srdce k srdci.

Řečník praví: Jeou poměry nás sedláků přemutné a my budoucí, vzpomínáme na uplynulé zlaté časy — jako vzpomíná každý dobrý Čech na bývalé samostatné české království, na jehož trůně zasedali mužové, v jichž žilách proudila — krev naše, krev selská!

Neplatí o nás starodávna písnička: „Sedlák, sedlák je velký pán“. To naše selské panství, které vykoupily nám z hlav, kapes a grunty cizácké pijavky, scvrklo se na malý škvarek, a abychom nespomněli, že jsme kdysi, my sedláci, pány byli, ponechám nám panství, to jest vrah v práci a placení! Jinak jsme v tom panském kalendáři na poslední stránce.

O nás, rolníky, se mimo ty, kteří nás chtí z poslední kůže vyvleci, nestará nikdo. Stát, který se prý o všechno stará, který se plete i Pánu Bohu do řemesla, který bere si na starost, co vlastně Pánu Bohu patří — vidět Pán Bůh řekl: „Pomni člověče, abys den sváteční světil!“, a stát dává dispense, dle kterých se den Páně světit nemusí. Pán Bůh praví, že manželství je svátost, ale leckde stát dovoluje sňatky pod vrbou — na radnici — u nás říkají cikánské — ten stát, který se i o blaho Božské a nebeské stará, nestará se nám rolníkům — nechci říci o blaho — ale ustará se ani o životní náš rolník. (Souhlas.) Kde pak bylo takové strašné zvěsti slyšeti, aby rolníci utkali z grunty — hladem. Utkali-li kdy hospodář z domu, pak to bývala jiná příčina, což nasvědčuje národní písnička:

Roztrhaná chalupa
a zlá žena k tomu,
ty dvě věci vyženou
hospodáře z domu.

Dnes utkají hospodáři, ale i hospodářové z chalup, třeba mají šeny hodné jako andělé a statky pracně upravené. A proč? Proč došel v tato místa náš selský stav? Poněvadž rolnický stav je obtížen břemeny nesnesitelnými, poněvadž práva naše jsou nám vyrvána, poněvadž o bursiánů stanovené ceny obilí neodpovídají nákladu výrobnímu na obilí, a poněvadž nyníž velkokapitalistický systém má rolníka v železném objetí, že si nemůžeme ani volně po česku oddychnouti, že nemůžeme říci ve své domovině, že jsme v Čechách, „zde“. To jsou ty právě příčiny úpadku hmotného. (Souhlas.) Ale, aby neštěstí stavu našeho bylo dovršeno, my klesáme i mravně! V nitrech našich utlouká se kulovatými palicemi nezabozských frásí naše náboženské přesvědčení, a následkem toho zabředáme do neštěstí a úpadku mravního i hmotného.

Podívejme se dnes na náš venkov a na tu skazenost, hlavní mládeže, zavlečenou k nám z měst, a zbrazíte se! K vůli 16 mil. nechá stát i školní děti cucati dramky, a učitel aby se bál osvati — aby ho pan školák neřezal. A co konečně učitel mluví říci, když se cikárka a hlavně ty složené smradky smejí prodávati i školním dětem. (Živý souhlas.) Úpadek mravní je horší, než úpadek hmotný, a kde se sejdou oba — tam je zle. A to je u nás.

A náš stát toto obojí slo svým zřizováním ještě světluje, neboť nvaluje na bedra rolnictva taková neoprávněná a neoprávněná břemena, pod jejichž tíží musí rolník klesnouti. Sotva rolník převeze od otce obfemeněný statek se splátkami, výměnkou — musí hned za to, že si na celý život váže ustavičné trampoty a svízele na krk, zaplatiti ohromnou taxu; a sotva se hospodářství ujme, již musí — aniž by jakých příjmů měl — platiti ohromné daně s přírůžkami! Rolník, věřte mně, aby navštěvoval berní úřady nyní častěji než kostel a z berních úřadů se k nám chodí jako onomu Martinovi v písničce: Už ho vedou Martina, kapeš se mu stenci. (Veselost.) — Svět pokračuje a lidé v něm. A nejvíce snad pokračuje nynější berniční systém, který přetrumfne co do škovnosti i nejlepší lékař. Stalo se prý kdysi, že hoch spolkl čtyřák. Byli s ním na klinice, kde marně peníz z něho dostávali. V soufaleři vzpomněli si, jak na berním úřadě snajz s lidu pumpovati peníze. Šli s hochem na berní úřad a peníz byl prý hned venku. (Bouřlivá veselost.) Zdá se to k víře nepodobné, ale já tomu věřím; vidět člověk se na

berním úřadě jen ukáše a je čistý hned. (Souhlas.) Avšak, přátelé, jest to spravedlivé, uvalování na přetížena bedra rolnictva tak ohromná břemena? Vidět pozemková daň sama zabere přes polovici čistého kat. výnosu s přírůžkami zemskými a silničními. Dejte k tomu přírůžky obecní a jiné a shledáte, že rolník musí celý výdělek své práce odvést státu.

Zde se nám v nejlepší světlo objevuje ta spravedlnost státu k nám rolníkům. Kdyby měl rolník čistých příjmů na papíře 600 al. musí platiti 185 al. pozemkové daně s přírůžkami. Jiný občan, má-li 600 al. příjmů, platí pouze kolem páté zlatky! A nad to sedlák musí platit z toho, čeho nemá, neví, bude-li co mít a druhý platí z toho, co na dlah vždy na prvního dostane!

Z toho vidíte, jakými jsme my, sedláci, pány — v placení a práci. — V jízím ohledu jsme se svým panstvím u konce. (Tak jest.)

My nerozhodujeme dnes nad svými pozemky, které se nám mohou dle libovůle prodávati a exekvovati, my nerozhodujeme ani nad svými výrobky! Takové bezpráví není páčeno na žádném stavě, jako na nás rolnících! (Souhlas.) — Od Božího jara jsem pracoval, přičiňoval se v nepohodě i úpalu slunečním — co strachu jsem o úrodu poměl, a nyní, když mám úrodu ve stodole, — co teď? Abych mlátil a jel na trh! A to jsou opravdové „trhy“ ty naše trhy, neboť z nich my, rolníci, jezdíme otrháni o poslední náš pot a naši práci!

Řekne se nám: Nechcete-li dát obilí, tak si ho nechte, a my pak musíme ohnout hřbety a nechat si naložit až do té židovské libosti. Věřte mi, tak otrocky nezachází se ani s jím pometláfem, neboť jemu nikdo nepředpisuje, zač má kořata prodávat, a on by si také to ani líbit nedal! Kdežto my rolníci! Proti nám si dovolí všechno! A víte proč? Protože jsme jako ty baby! (Souhlas.) Nikde se důrazně o nic neozýváme, jeden druhého se nezastaneme, ničeho se nedomáháme, ba naopak, ještě se mezi sebou ákorpíme, navzájem se ubíjíme, ba nepřejeme kolikrát jeden druhému ani oka v hlavě — i o to bychom se soudili! (Živý souhlas. Pohnutí.)

Přátelé, tak to dále jíti nemůže, jinak musíme padnouti! Dnes už se nesmíme skládati na zlaté časy, kdy lítali pečeni holubi do huby.

Nesmíme se, my rolníci, skládati na nikoho jiného, leč sami na sebe. My, chceme-li něco prodávati, chceme-li něco si vymoci, musíme se sdružiti v pevný, nerozborný celek — v jeden svaz — a spojenými silami domáhati se svých požadavků. To jest ta svépomoc selská. Ale má-li být náš boj úspěšný, pak musíme důsledně pracovati. (Výborně!) A ptáte se, jak?

My musíme mít v zákonodárných sborech dobré zastoupení!

Poslanci, které ze svého středu do zákonodárných sborů vysíláme, musí býti musové řádní, našich útrap a svízeľ znali, musí býti ale také nám věrní, věrní svému národu a své víře. (Bouřlivý souhlas.) A na to kladu důraz.

Kdo není věren své víře, není věren ani svému národu, není věren ani svému stavu.

My musíme se domáhati práva na své výrobky. Komu patří právo na obilí, sedlákoví aneb překupnickému židovi na burse?

Ať se zruší termínové obchody, a stát sám ať odebírá veškerý potřeby přímo z rukou rolnictva od hospodářských společenstev. (Výborně!) My se musíme dovolávati spravedlivé ochrany a pomoci státu a země. Ať se upraví výměnkářská otázka, otázka našeho dělnictva, ať je chráněno v nemoci i stáří, ať se omezí vojenská služba na rok, ať se bere na rolnictvo ze strany státu ohled jako na lidi, a nedovolí se střílet je jako zvíř. Řeknete, všechno se pěkně povídá, ale dá se to provést? Ano, dá, jen když se budeme držeti.

Sdružme se v pevný svaz (Živý souhlas), v pevný spolek, který by neústupně nás rolníky katolické zastupoval a naše práva selská hájil. Má-li býti ale sdružení naše pravým bojovníkem naším, pak musí nevyhnutelně býti takové, jakými jsme my, musí býti pravým obrazem naším. A jakými jsme my? Co jsme? My jsme katolíci, my jsme Čechové — a jsme sedláci. A má-li být sdružení naše pravým obrazem naším, pak musí býti katolické, čili na křesť. základech založené, musí býti české státoprávní a musí býti selské. (Bouřlivý souhlas.)

Odhodme motyku, kterou si hrob poroby kopeme, postavme se na pevné nohy jako sedláci, Čechové a katolíci a boukněme si proti všem nepřítelům našim po hanácku: Me sme me, a me se nedáme.“

Když p. Šamalík dokončil, zabouřil dvoranou bromový potlesk. Sám nejd. biskup Brynych i jiní hodnostáři za stálého pochvalného volání obecenstva vstávali se svých křesel, gratulujíce selskému řečníkovi.

Nadšený potlesk snova abromážděním zavířil, když na řečníkě vystoupil nejd. biskup Brynych, který promluvil řeč tohoto obsahu:

Nám katolíkům se vyčítá, že jsme výbojní. Ta naše výbojnost je nejlépe vidět z toho, že jsme nechali nepříteli obsaditi kopece, a sami zůstali jsme pod kopcem v údolí. Náš boj musí tudíž býti obranný, musíme posic, odkud jsme

byli vypuzeni, znovu dobýti. Poměry naše podobají se poměrům v pohanckém Římě, zejména mravní zkaženost zdá se v těchto koleích se ocitati. Obraz zkaženosti římské podává Seneca, který doznal, že nepomůže-li někdo jiný, Římané sami si již nepomohou. Zvláště ale jasně zračí se rozervanost tehdejší na Justinovi, který prodělal celé to bludiště filosofických nauk, aniž se dohledal pravdy, jen rozervanost zůstala mu v duši. Konečně uslyšel o Kristu, v jehož učení našel pokoj duše a odpověď na otázky, jež smítaly jeho duši.

A podobně je tomu i dnes. I dnes je mnoho nekřesťanských filosofů a profesorů a čemu jeden učí, druhý vyvrací a třetí oba předešlé názory za bláznovství prohlašuje. Proto je také tolik rozervanosti mezi inteligencí, podobných Justinovi. Křesťanství si nechcejí všímati a tak v rozervanosti žijí až do smrti. Jako Justinus chtěl se u duchatů v Egyptě dohledávat pravdy, tak i dnes mnozí ubozí posetilci ve spiritismu dosud toho hledají.

Sv. Pavel byl veloučený muž, jeden z největších filosofů své doby, on ale jediný mezi všemi mohl říci: Víím, komu jsem uvěřil a jsem jist. Nám zdá se to jméno sv. Pavla již jako všedním, ale on je velikánem. A s jakou zásadou šel on mezi tu zmatenost pohanckou? Kristus: věra i dnes. Onť na věky. Takové bylo heslo, s nímž šel do světa. Mezi prostými vystoupil s mocí Boží. Tak musíme i my dnes činiti.

Nějaké koncese materialismu, nevěte dělat, znamenalo by podrývatí samu viru křesťanskou. To učinili protestanté. Nejdříve na základě volného bádání v bibli odloučili se od církve, pak přestali věřit v božství Kristova, a konečně i v samého Boha. Proto jsou dnes i pastoři, kteří nic nevěří a z věřících jen dobrý den si dělají.

Naše intelligence je příliš pohodlná, aby si dala práci se studiem pravdy křesťanské. Má zde sice výtečné díla Pospíšila a Kadeřávky, ale kde pak ty studovat, to jsou klerikálové. Jeden uvědomělý katolický rolník byl jednou na misiích Jesuitů, a po nich se vyjádřil: „Kdo nechce přijít o svou nevěru, ať k Jesuitům a kázání nechodí.“ Ta naše intelligence se bezpochyby také o tu svou nevěru bojí, proto nikterak nechce odhodlati se ke studiu vědeckých spisů křesťanských. Ona ovšem ta nevěra je pohodlnější. Nevěrci nemají si dáti žádnou práci s modlením, nemusí se postit, nedělat světít, tu a tam 5., 6., nebo i jiné příkázání zachovávat, což je jin ovšem sladké.

Ani náš lid nežije důsledně. Ač v jádru svém věřící, přece nedovede vyvodit z viry důsledků ve veřejném životě. Třeba tudíž všímati si mládeže, ba domáhati se křesťanské výchovy ve školách. Na školách obecných ještě není s náboženskou výchovou tak zle; ale čím vyšší školy, tím méně jest na nich o pěstování ducha náboženského postaráno.

Sv. Pavel, než započal svou apoštolskou činnost, šel dříve k sv. Petrovi do Jerusáléma, prvnímu to papeži, čím nám dal příklad, abychom i my vše v jednotě s nástupcem sv. Petra podnikali. Také v ohledu světské vlády musí nám být sv. Pavel vzorem. On vyřkl onu — našimi státníky, bohužel, málo povšimnutou zásadu — není mocnosti leč od Boha a které jsou, od Boha stísněny jsou. On také řekl: Krále v uctivosti mějte.

I my katolíci řídíme se dle této zásady, ale u nás bohužel židé a protestanté všude mají přednost, kdežto vůči katolíkům pohřbí se nedůvěřivě. O každém šindel, který má být přibit na kostel, musí stát vědět, čímž stát ať příliš zasahuje do pravomoci církevní. Proti tomu třeba se ohraditi, aby církev stala se úplnou děvečkou státu a biskupy aby byli ministři. Dějiny nás poučují, že kde se burokracie příliš pletla do záležitostí církevních, začala církev stonati na souchoť. My těch souchoť máme ještě dost z doby Josefínismu. Jsou ovšem různí lidé, kteří snaží se katolíky očerňovati jako málo loyální. Nepravem. My jen chceme aby se nechtělo od nás více, než jako katolíci můžeme učiniti. Vzorem v tom jsou nám opět sv. apoštolé; sv. Petr sám řekl: „Sudte sami, zdali sluší více poslouchati lidi, než Boha.“ Stát má svůj obor, církev také svůj, mohou zcela dobře vedle sebe působit, ale nesmí jeden vměšovat se do práv druhého. Bez boje církev nikdy nebude. Kdyby nás svět miloval, já bych se bál, že nemáme pravdu.

Dalším úkolem katolíků jest, postarati se o nezfalšovaný dějepis. V našich dějepisech obyčejně je kněz, biskup a papež nestvůrou, protestant a pastor hotový světec. To je tendenční. V tom ohledu již začíná mít vřelí stízlivější názor. (Rezníček, Herold.) Potřebujeme ale českého Jansena. My se nemusíme pravdivé historie bát, neboť ona zajisté znáti bude v nás prospěch. Tak nechtě tedy v celém našem životě jest nám vůdcem hešo sv. Pavla: „Kristus věra i dnes, onť na věky!“

Po řeči pána biskupa neměla bouře nadšení konce. Když pak předseda hrabě Nostitz slovy: „Zaplat Vám to Bůh!“ vsunešnému řečníku podobně, nadšené ovace znova se opakovaly. K slzám pohnuti byli tu mnozí, když se shromáždění volal jedním prostým dělníkem: „Ať ještě dlouho žije mezi námi milovaný náš biskup!“ Vznešený řečník odmitl od sebe neuctivější pochvalu a poukazuje

obecenstvu, že jest povinno také žurosemému grantantovi hold uznání projevití za jeho tichou a účinnou práci charitativní, kterou mnohým chudým neboťákům byla alsa z nouze vytrýsklá a tváře setřena. Shromáždění v skutku propuká v ovaci jeho Osvícenosti přes odmítavé pokyny lidumilného kavalíra.

Po té vyzývá předseda, aby pronesl zdravici dp. farář Schmidt a Chotýšán. Řečník praví, že přináší pozdrav od zbožného rolnického lidu s okolí památného Blanika. V lidu tom vládne pravý neskažený duch Svatoprotokopský; druží se a celou duší k myšlénkám o svépomoci rolnictva, jak je přednášel pan Josef Šamalik. Na sociálním politice začítí od základu; a tímto základem jest pomoc rolnickému stavu. Řeč dp. faráře přijata s velikou pochvalou.

Pak uděleno slovo rolníku p. Václ. Vachovi z Černilova. Překvapil nás věcpý a oduševněný přednes tohoto prostého muže. Řečník praví, že moderní liberalismus chce vyrvati lidstvu ze srdce katolické náboženství, proti čemuž nutno se postaviti: vždyť naše náboženství má nejlepší věrouku i mravouku, stará se nejlépe o zarmoucené, opuštěné, klesající. Za Karla IV. se blahý vliv náboženství ve všech směrech co nejlépe uplatnil. Kde však pravá víra klesá, tam i po pozemském blahu jest veta. Odestraňujícím dokladem jest nám revoluce francouzská a Bílá Hora. Nevěra plodí nedůvěru druhu k druhu; její následkem jest rozmnožování policie. Naším křesťanským hešlem musí být: Svornost, upřímnost, bratrství. Když se vrátí zlaté časy Karla IV. znovu do vlasti naší. Řečník končí voláním slávy nejd. biskupovi Brynchovi císaři a vlasti. (Pochvalný potlesk.)

Na výzvu předsedy přečetl vldp. dr. Reyl pozdravné telegramy, jež zaslali: J. O. Jan Harach z Marianských Lázní, vsdp. opat Bursík, prof. dr. Kadeřávek, za theologickou fakultu pražské university dr. Jaroslav Sedláček, dr. Jiráček, probost z Jindřichova Hradce, 12.000 poutníků z Valašského Klobucka shromážděných na Velehradě, Adolf Šl. Šebek, dr. Kordaš z Litoměřic a 150 kněží shromážděných ve Spillevillu v Americe.

Předseda končí sehlázi voláním: „Nazdar a sláva všem!“ což nadšeně opětováno. Po zápalu rakouské hymny se shromáždění roschází.

IV. Slavnostní schůze pondělního odpoledne.

Odpoledne již před 2. hodinou byl sál do posledního místečka naplněn hlavně pohlavím ženským, poněvadž byla na programu řeč „o sociálním postavení ženy.“ Předseda zahájil schůzi opět křesťanským pozdravem a sdělil, že došel právě pozdravný telegram katolického sejezu v Mannheimu; předseda hned navrhuje, aby tato krásná pozornost byla odměněna telegramem sejezu bradeckého, což se shromáždění s pochvalou přijímá. Zaslán tedy telegram tohoto znění: Katolíci českoslovanští na sejezu v Hradci Králové posílají svým bratřím u víře svůj pozdrav, dík a přejí sjezdu plného zdaru. Pak navrhuje ještě, aby shromáždění zaslalo pozdravný projev Jeho Výsosti arciknížeti Ferdinandovi a Jeho Eminenci kardinálovi Lvu Škrbenškému, což s hluchým applausem schváleno.

Vldp. Dr. Reyl předčítá na to pozdravy ndp. biskupa Budějovického Dra. Říhy, redakce „Nášince“, Dra. Kryštůfka, Marianské kongregace v Praze, Em. Verneru v Brně, Jana Langa, redaktora Míru, Magra. Špirga v Tufanech, Katolické jednoty žen a dívek v Brně, Haliňského duchovenstva, Diecésního sdružení v Brně, Katolického spolku v Unhošti, Jednoty v Roklíně, Lípě, Odboru sv. Cyrilla a Methoděje v Kroměříži, J. O. Ludvíka hraběte Belcrediho, Dra. Stojana, Koll. kapitoly v Kroměříži, redaktora Kopala, sociologa Neusehla, redaktora Paulého, Katolického spolku v Mělníku, Dra. Hermana, Residence tovaryšstva Ježíšova v Praze, Marianské družiny učitelů v Praze, Katolického spolku v Lipníku, Jubilejního spolku v Praze, J. Šrámka, sociologa, II. Odboru sv. Methoděje ve Vídni, českých terciátů z Vídně, Katol. spolku z Bělidle v Olomouci, kněžů rajhradských, poslance dra. Mettala z Francie, předsedy německých spolků brněnských Kapusty, Katolické Moderny, redakce „Lid. Listů“ v Praze.

Uděleno pak slovo slečně Augustě Rossypalové, literární učitelce z Blovic a redaktorce „České Ženy.“ Horlivá pracovnice v ruchu křesťanských žen uvítána při vstoupení na řečníště nadšeným potleskem. Uchvatná její řeč básnickým vzletem pronesená byla přetasto odměňována pochvalným potleskem.

Řečnice dovozovala, že, jestliže jest muž hlavou rodiny, musí být žena její srdcem. Vůde tam, kde z jakýchkoli příčin není v lidské společnosti alyšeti tluku ženina srdce, zůstává vývoj společnosti neúplným, jednostranným. Kdekoliv a kdykoliv žena ve společnosti projevovala se životem srdce, bylo její sociální působení ve prospěch vývoje lidské společnosti.

Srdcem promlouvá žena, když uprostřed zástupu Pána obklopujícího pronesla věčné památná slova: Blahoslavený život, kterýž tebe nosil a prsa, kterýž jsi požíval. Srdcem puzena pokle kala u nohou Pána, naslouchala jeho slovům, srdcem puzena prodírala se zástupem Ho tlapicích, aby roucho podala ztýrané jeho tváři, anebo aspoň

alsy nabídla trpícím, srdcem puzena setřela u Náh v jeho utrpení. A to nejen tam pod křížem jeho. — Také po jeho Nanebevstoupení.

Přišla doba krvavého pronásledování křesťanů, a ta doba trvala po tři sta let. A v tom třístiletém krvavém dramatu pronásledování křesťanů prisouzena byla ženám a dívkám křesťanským nejvelikolepější úloha sociální. Vytrvalostí slabých žen v mukách nejběžnějších byla království božímu půda získávána ve srdcích těch, jimiž by jiného nic nebylo pohnuto. A co nutilo tisícové a tisícové ženy a dívky namnoze v rozkvětu života vydávati údy své mukám nejhroznějším?

Aj — co jiného než to malické, ale v milování Krista, v milování pravdy Boží tak veliké, tak vřelé, tak vítězné srdce jejich.

Srdce ženy! Ono milovati musí! Představte mu veliký, vsunešený cíl, a ono vzplane pro tento cíl. — Nedejte mu potravu, porozumění života — nenančte ho znáti cíl hodný lásky jeho, — a ono zmalicherní, ztítní.

A tak se mi akoro zdá, že jsme my ženy 19. a 20. století zmalicherněly, ztítněly. — Ano, zmalicherněly, ztítněly vzor všem cetskám osvětovým kterými jsme častovány.

Když ani nehledíme k oněm velikým hrdinám sestrám z dob pronásledování, když porovnáme život svůj s těmi, které po nich přišly a které vzdělány byly ve škole sv. Jeronýma a Chrysostoma.

Když povážíme, jak žily a pracovaly obě Mellanie, Marcella, Pavla, Olymple, Puleherie — tu je nám žasnouti a opět žasnouti nad tím, co tyto ženy vykonaly. Působení jejich sociální bylo takové, že v rodinách svých vychovávaly světece a světece, že v ruchu života čelily bludářům a nevěreckým filosofům, že pomáhaly sv. Otcům církevním všemožně v šíření a utváření církve Kristovy. Nešetřily jmění, nešetřily času, nešetřily námahy, byly vždy ochotny přinést obět jakoukoliv, když toho vymáhala čest a sláva Boží, blaho bližního, dobro církve svaté.

A našly své následovnice ve všech stoletích středověku.

Není národa v Evropě, který by do lůna církve katolické nebyl uveden býval za pomoci ženiny.

Ať na trůnech, ať mezi lidem, uprostřed rodin svých i uprostřed obcí a národů zářiti a a hřáti daly ohni, který hotel v srdcích jejich pravdu Boží a získávaly životem dle viry spřádáním duše milování Krista. A k těm, které uprostřed života ve světě a uprostřed rodin svých snažily se víc a více půdy získati pravdám křesťanským a novému na základě těchto pravd zřízenému životu, k těm přistupují také ještě nepřehledné zástupy těch dívek liliových, které touha po posvěcení nejdokonalejším vedla do tichých komnat klášterních, aby zde poňhanou prací vyplňovaly své dny.

Co jen vykonaly za všech dob ve prospěch společnosti, když vedeni duchem církve Kristovy oddávaly se službě opuštěných i zbloudilých, oddávaly se službě sirotků i věkem sešlých chudších neduživců, co jen vykonaly svou samaritánskou službou u nemocných a svým vzdělávacím výchovným vlivem u mládeže! Kdo jen poněkud obeznámen je v dějinách civilizace národů, ví — jak hluboce, jak blahodárně zasahovaly tyto zbožné duše vedle řádu a řeholí mužů ve vývoj společenský a sice jak ve vývoj hospodářský, tak i ve vývoj mravů a ve zdokonalení života křesťanského, jak u jednotlivců, tak i v celém ústrojí života společenského. A nejednou proniká v těch dobách minulých slovo ženy — ovšem ženy světece — ať ke stupňm trůnu velikých papežů a nalézá zde vědného přijetí — poněvadž vytrýsklo ze srdce láskou k Bohu a k dobru církve planoucího a v dobách pronásledování a úpadku církevního pro to pronásledování a pro ten úpadek také krvavějšího.

V dějinách se mluví výhradně o působení mužů; leč rovný zřetel při spisování historickém nutno obraceti i na působení žen, jež bylo pronikavým a plodným zasahováním do osudu lidstva. Necht každý jest přesvědčen, že povznášení i ponížování ženy má obdobný vliv na muže. Aby pak žena byla bytostí v skutku povznešenou, musí otvírati své srdce vanku milosti Boží.

Muž vládne silou; žena dovede mnoho způsobiti oddanou trpělivostí, ona tichým mučednictvím prospívá svým dítkám i svému choti.

Nesmíme si představovati, že veliké ženy křesťanské nevynikaly velikou bystrosťou a účeností; sami sv. otcové vydávají nejkrásnější svědectví, jak se dovedly zbožné ženy uplatniti na poli vědy a vzdávají velikou chválu hluboké moudrosti mnohých svatých žen.

Bohužel nyní vládne v pokolení ženakém veliká náboženská neuvědomělost. Žena nepřemýšlí a povznešenou samostatností, jsouc ve vleku liberálního mudráctví mužova; takové ženy své srdce zrazují a otravují.

Ženě jest víra a milost Boží věcí nejvš potřebnou. Když ochabuje v ní světská láska k muži, člní ji náboženství silnou a svátostná milost ji podporuje v plnění manželských povinností.

Má-li žena svou svým kralovati, musí uplatniti svůj přirozený vliv na muže; nesmí před

náboženskou vlastností a setrpností mužskou cou-
vati. Její křesťanské statečnosti se pak podaří
muže nadržeti na cestě ryšho křesťanství.

Nynější ženy se domnívají, že by si snad
zadaly, kdyby jednaly dle hlasu svého srdce, které
auti k víře a modlitbě. A v takové choulostivé
bázi právě se srazí úpadek přirozených ideálních
smah srdce ženského. Necht každá žena pováží,
že poslátkový lesk neuspokojí tužeb srdce jejího
Ženy na rozkvetu církve stály vždy mezi předními
bojovnicemi sociální akce církevní. A nyní jest nutnou
potřebou, aby zasáhly směle do otázky žen a dívek
dělnických a vedly odpor proti snahám nekřesťan-
ským v této příčině.

Reholnice musí nalézt podporu a zastání u
žen ostatních; zde jest nutno větší sblížení. Nyní
suší proti francouzským reholnicím veliké proná-
sledování, jisto však, že jako tyto pronásledované
nositelky kultury a lásky křesťanské, tak i jiné
katolické ženy dobudou si přes všechny strasti
utrpením a stálostí vynikajícího místa v společ-
nosti lidské. Vznešené postavení křesťanské ženy
ukázal Kristus na sklonku minulého století, když
právě ženě (Marie Alacoque) ukázal své srdce,
poněmu ji, čím jest tomuto nejvyššímu srdci
lidstvo povinno. A tato žena stává se učitelkou
ostatních. Necht tudíž křesťanská žena se neodcizí
svému úkolu, necht pracuje svým srdcem, svými
silami na zdanu lidské společnosti a pak bude
toto srdce odměněno samým Bohem a přinese
užitky nejkrásnější.

Když slovně řečnice dokončila, rozlehl se
dlouho trvajícím potleskem. Nejd. biskup Brynych
a s ním jiní hodnostáři tiskly slečně ruku a upří-
mnou gratulací a slečna Zámečnicková kladla jí do
ruky kytici.

Předseda kyne pak doktoru Horákmu, faráři
v Šárce, aby promluvil „o vědě a víře“.

V službách křesťanského socialismu sešedi-
vělý muž byl při vstupu na řečníště uvítán bouř-
livým potleskem.

Řečník na počátku řeči připomenu dle vý-
roku sv. Tomáše, že pravá věda a víra jsou dvě
rodné sestry. Náhledy o rozporu mezi vědou a
vírou jsou úplně bez podstaty; vědy věda i víra
mají tutéž matku — Pravdu a téhož otce — Boha.
Odpárci víry, kteří vědu do nebes vynášejí, dávají
nám vědním katolickým názv „studených“. Ale
jest jisto, že oni zase naopak jsou velice „připá-
leni“. Materialisté se nám smějí, že věříme v
jsemenosti duše, ačkoli ji nevidíme; ale sami věří
v existenci atomů a molekul, ač jich také nevidí.
Náš český učenec prof. Krejčí zvolal právem v roce
1882 na sjezdu lékařů a přírodopysců v Praze:
„Pánové, dělejte co chcete, ducha s přírody ne-
vypudíte, on se vám vrátí v ní zase“.

Zdež vědí naši nepřátelé co jest to síla?
Naposedl musí věda vyznati s Kodymem: My vi-
díme, jak se tělesa přitahují, my to vypočítáme,
ale první a původní příčinu toho zholu neznáme,
aniž kdy poznáme, („O živlech“ str. 151) aneb
to řečne s Burmeisterem („Gesch. der Schöpfung“)
krátce: My nevíme, co síla jest.

Nevěrci se smějí, že se modlíme „Věřím v
Boha“, jehož přý nevidíme; ale sami věří v hmotu,
jejíž podstaty také nevidí a o níž vůbec nevědí,
co jest.

Podobně věda nemůže vyavětiti, co jest světlo
a teplo. Přední přírodopysci musí uznati, že po-
sud podstata těchto dvou zjevů přírodních jest
lidstvu úplně neznáma; zahříváme se, nevědouce
o. Co jest to magnetismus a elektřina? Nejru-
nější domněnky o těchto silách posud nám ničeho
nevysvětlily.

Věimněme si astronomie. Necht nám poví
věda, jak povstal svět.

Povrhni, tak zvaní pedoučenci jsou s od-
povědí ihned pohotová. Řeknou: Hmoty a síly
jsou od věčnosti a svět se vytvořil sám. Takovým
výkladům mohou jen bibci uvěřiti, kteří nemají o
tom ani zdání, že jest podstatný rozdíl mezi ma-
thematikou a metafysickou nekonečností a že ne-
lze zaměňovati jednu s druhou, nemá-li exaktní
věda při tom sraziti vaz. Nepředpojatý učenec
Oscar Fraas („Vor der Sündfluth“) řekl nepokry-
tě: Poctivá věda musí říci, že o počátku věci ni-
čeho neví. Ale víra to ví. Ta učí: „Na počátku
stvořil Bůh nebe i zemi“.

Kterak povstala jednotlivá tělesa nebeská, i
o tom různé jsou teorie. Nejdle udržuje se the-
orie tak zvaná Kant-Laplaceova, dle níž celý ve-
smír byl dříve ohromnou plynovou koulí, ze které
rotací utvořily se jednotlivé sluneční soustavy. Již
Humboldt v Kosmu poukázal na neudržitelnost
této hypotézy. Dalton svými výzkumy o difusi
plynů dokázal, že tímto způsobem nikdy by se
pevná tělesa ani utvořiti nemohla a spektrální
analýza potvrdila tyto výroky tak, že Babinet do
podrobné matematické vypočítal naprostou ne-
možnost povstání světa dle Laplaceovy teorie.
A tak věda musí i zde vyznati, že ničeho neví.

A nyní položíme si otázku: Co je rozumnější?
Vyznávati s námi katolíky: Věřím v Boha
Otce, všemohoucího stvořitele nebe i země, anebo
s materialisty: Věřím v hmotu a sílu, a nevím,
co to hmoty a síly jest, a nevím, jak povstal svět
a jen tolik vím, že sám ze sebe povstati nemohl?

Sám Darwin jest v této věci při nás, an ve
svém stáří prohlásil: „Nikdy jsem nebyl atheistou,

nikdy jsem nepopíral jsemenosti Boží. Nemožnost
pochopiti, že by tento veliký a krásný svět i s mým
sebevědomím mohl býti dílem náhody, zdá se mi
býti nejdůležitějším důvodem pro jsemenosti Boží“.

Po této exkurzi do vysokých sfér vrátíme se
zase na naši zeměkouli a vpusťme se do její blá-
bin, abychom si tam pohovořili s vědou geologii,
která přece jako věda musí věděti, jak povstala
naše země.

Dosud se o to hádají, povstala-li země nep-
tunismem, nebo vulkanismem. Nebudeme se hádati
s nimi, nýbrž poprosíme Darwinistu Hunleye, aby
nám pověděl, co o geologii ví. A on odpovídá:
„Celé naše geologické vědění jest fragmentární,
ale“, praví dále, „páni geologové se domnívají, že
všechno již vědí a urobili nám dějiny koule zem-
ské tak plné báje, jako jsou jimi plné dějiny
starověku.“ A tak jsme zase odbyti.

Půjdeme tedy dále, k přírodopisu. Vidíme
milióny různých bytostí ve všech třech říších a
tu ovšem máme plně právo, tázati se vědy: Pověz
nám, kde se vzaly organismy na světě a ty četné
druhy jejich i ve květeně i ve zvířené?

To všechno se vyvíjelo samo ze sebe, od-
povídají jistí vědátoci, kteří věří v možnost a pů-
sobení tak zvané „generatio aequivoca“. Avšak
neklamnými výzkumy Pasteurovými jest domněnka
tato naprosto vyvrácena a Darwinista Huxley mu-
sil vyznati, že Pasteur zasáhl theorii o samolném
vývoji tvoriva smrtící ranou, ano, i sám Darwin
v londýnském časopisu „Athenaeum“ z r. 1863
dostal: „O původu živočišstva nevíme právě tak
ničeho, jako o původu hmoty a síly“ a Virchow
potvrdil to opět na sjezdu přírodopysců v Mn-
chově roku 1877. Materialističtí přírodovědci se
sice ještě této theorie zuby nehty drží, ale sám
Büchner musil vyznati (a. a. O. str. 79), že tato
theorie vždy více a více pudy ztrácí, ač naivně
dokládá, že musíme přý počkati, až se pro ni dů-
kazy naleznou. A jest věřících dost, kteří této
naivnosti přizvukují, ačkoliv jest to právě tak,
jako kdyby soudce řekl usvědčenému viníkovi:
víš, všechno sice svědčí proti tobě, já však poč-
kám, až se důvody pro tvou nevinu naleznou.

O původu člověka panují ve vědě hypotézy
nejnesmyslnější a nejděpnější. Věda nám ne-
dovede rozluštit, co jest myšlení a sebevědomí
lidské.

Sama medicina musí vyznati, že opravdu
velmi málo ví. Sám fyziolog Günther vyznal: My
vidíme sice, že přestal pracovati lidský organismus,
a sasnáme snad i proč, ale nevíme, co jest smrt
a musíme konečně říci s Göttem: Můžeme toliko
raditi a domnívati se.

A konečně takže se vědy: Co víš o tom, co
je za hrobem? Co víš o věčnosti? A věda řečne:
To všechno mněmu zkonámí uniká, o tom neví-
m zholu ničeho. Avšak taková odpověď člověka ne-
uspokojí, člověk chce věděti jistotu na tyto otázky
a a, tu k němu přistupuje sv. víra a učí ho vy-
znávati: věřím v těla vzkříšení, věřím v život věčný.
Jak vmešené a utěšující to pravdy!

Ještě mnohými vědami bych vás provést
mohl, avšak daleko jsem již překročil vyměřený
mi čas, ale přece aspoň u jedné, novější vědy
s vámi se zastavím, totiž u sociologie.

I na poli sociálním střídají se různé názory
a hypotézy. „Ich stehe vor euch, ausgerüstet mit
der ganzen Wissenschaft des Jahrhunderts“, chlu-
bil se Lassal dělníkům v roce 1863, a brzy na to
celý systém padl, jako pomysly jeho předchůdců.
Nezvratným evangeliem jsou hypotézy Marxovy,
hlááno bylo do nedávna, a Marx zobrazován, an
s knihou svojí „Kapital“ v ruce, jako Kristus Pán
sedí na loďce a učí zástupy. A a, již otřásají
záci jeho s Bernsteinem v čele jeho zásadami, a
v krátce budou theorie Marxovy ležeti v histo-
rickém archivu. Sám Liebknecht na sjezdu pro-
hlásil: „Es gibt keine definitive Wissenschaft; was
heute Wahrheit ist, wird Morgen Unsinn“. A voha-
sou tom sv. víra přistupuje k lidstvu a podáváje
mu sv. evangelium, d: Zde vezmi, čti a prováděj
záady tyto, a budeš blažen a šťasten.

Řekne mi někdo: tys vlastně řečí svou
chtěl vědu diskreditovat, jako by věda
nevěděla ničeho a víra všechno. Odpo-
vídám, co ostatně každý z řečí mé seznati mohl,
že nikoliv.

Chtl jsem a také jsem dokázal, že věda
nemí býti přeceňována a víra podceňována. Do-
kázal jsem, že věda všechno neví, co se jí při-
pisuje a co se na ní žádá, nýbrž že v základních
a těch nejdůležitějších otázkách musí říci: já
nevím.

Dokázal jsem dále, že pouhá věda, jak trefně
sám Richard Wagner praví, člověka nevychová,
ducha a srdce lidské neuspokojí, ano, že sama o
sobě, jak Rousseau dokázal, a cenu akademie věd
za to obdržel, spíše lidstvo savádí, a že tedy třeba
lidstvu i svaté víry.

Nejsou nikterak pravá věda a víra sobě ci-
zími, nýbrž, jak z počátku jsem řekl, jsou sestrami,
které vzájemně se doplňují a podporují.

Mohl tedy říci J. R. Mayer na sjezdu příro-
dopysců v roce 1869, že „pravá věda jest pro-
paeutickou křesťanského náboženství“, a že víra
zase jest doplňkem a podporou pravé vědy. Neboť
zásady naší sv. víry nejsou theoriemi, ani hypo-
thesami, které se kladou a které zase v nic pa-

dají, nýbrž jsou to věčověčné nezvrátané pravdy,
které nikdy nepominou, i když nebesa i země po-
minou.

Víra nikterak neomezuje svobodu vědeckého
bádání, ovšem, že toto bádání musí na základě
pravdy svobodně bádát, nikoliv ale dle své libo-
věle svobodně láh. Ta víra přistupuje a upozor-
ňuje sestru: blondě.

Končím, a nemohu skončiti leč slovy: „Buď
pozdravena svatá víra naše, vědou provášená, buď
pozdravena, pravá vědo, navše vírou ozářená.“

Předseda na to ukončuje slavnostní sjezd,
vzdávaje všely dík nejd. biskupu Brynychovi,
vyadp. dru. Soukupovi a vldp. dru. Raylovi, kteří
o tuto slavnost na předním místě pečovali, dále
děkuje všem páům řečníkům i žurnalistům; Dr.
Soukup podotýká, že nemená dík zasluhuje p.
předseda sám a vyzývá shromáždění k provolání
slávy p. předsedovi. (Sláva!) Na to ještě řečník
dokládá: Pevně věří, sase uslechtilé, nebo rádo
dává dojiti cíle. I nám, jak jste viděli, přálo nebo
po oba dva dny, a kde se nebo se zemí snoubí,
tam jest ráj. Treba tudíž i nebesům vzdáti dík,
což učiníme, když zvoláme: „Sláva Bohu Otci i,
i Synu i, i Duchu sv. i, jakož bylo na počátku,
tak i nyní až na věky věkův. Amen. Obecnostvo
se dle příkladu p. řečníka znamená kříslem, opa-
kuje jeho děkovná slova.

Poslanec dr. Hruban děkuje všele za důka-
zy lásky, jichž se na tomto sjezdě zástupcům Mo-
ravy dostalo. Praví, že z kruhu poslanceckých zde
seděl sám jako jediný representant parlamentu.
Kéť při jubilejní schůzi za deset let jich zde sedí
celá řada. J. O. hrabě Nostitz prohlašuje schůzi
za skončenou. Shromáždění pje nejprve na po-
čest Moravy píseň „Moravo, Moravo“, a pak
„Kde domov můj“. Zpívá nadšeně všechen prostý
lid i hodnostáři světská a duchovní na podlu.
Pak se vše roschází.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 27. srpna.

(K úmrtí křižovníckého velmistra dra. Václava
Horáka. — Pražský policejní ředitel doorní rada
Křikava.)

Nenadálým skolem ndp. velmistra řádu
křižovníckého dra. Václava Horáka překvapena
a bolestně dojata byla celá Praha. Velmist
dr. Horák byl v Praze osobností nanejvýš
oblíbenou a ceněnou, tak že byl s ndp. bisku-
pem královéhradeckým své doby veřejným
míněním naznačován jako kandidát českého
národa na osifely stolec primasa i rálovatví
Českého. Velmist dr. Horák náležel mezi ty
muže, kteří se svému povolání oddávají cele
a upřímně beze všech ústupků a kompromisů
veřejnému mínění: Kdy kněz, tak kněz! Jeho
působnost a činnost znamenaly na všech „ra-
nách jenom o b o v n, zvelebení a zdokonalo-
vání, tak že lze říci, že předčasným úmrtím jeho
utrpl nejenom řád, jehož byl hlavou, ale i
Praha těžkou škodu.

Velmistr dr. Horák choval na dně duše
své několik uslechtilých tužeb, při nichž by
mu horlivým pomocníkem a věrným druhem
jeho přítel vdp. tajemník křižovníckého řádu
Frant. Marat. Provedení jejich bylo hlavním
přáním zesnulého. Jako přední z těchto tužeb
uvéstí zasluhuje úmysl, co nejdříve přebudovati
nynější křižovnícký klášter v Praze, aby neto-
liko odpovídal moderním sasanacím poměrům,
ale aby byl také ozdobou král. hl. města
Prahy a důstojným sídlem a domovem tak
proslaveného a vlastimilového řádu, jako
jsou pražští křižovníci. Zesnulý doufal a těšil
se, že v poměrně nepokročilém věku pojatou
tuto myšlenku přivede k uskutečnění. A nyní
jest otázka, jest-li nezemřela s ním —

Zesnulému také náleží veliká část zá-
sluhy, že starobylé stavby aneského kláštera
přestaly sloužiti židům za skladiště pro hadry
a nyní nastává starost, kdo se po něm se
stejnou horlivostí v čelo o to pečujícího spolku
postaví.

Jemné, vlídné a srdečné jeho vystupování
činilo ho milým každému a zejména jeho
důstojná skromnost všeobecně imponovala.
Denně bylo ho viděti ve společnosti řádového
tajemníka vdp. Frant. Marata kráčet někte-
rými ulicemi pražskými. Kdyby pánové ti ze
všech stran nebyli přáteléky nebo uctivě
pozdravování, nikdo by ani netušil, že jeden
z nich je křižovnícký generál. Jednoduše a
prostiuce oděni brávali se ulicemi hlavního
města, majíce při tom pro všechno v něm
zdravý smysl a horlivou účast.

Do kláštera za zesnulým velmistrem nelze
nám vstupovati, abychom význam jeho působení
pro řád křižovnícký oceňovali, ale pokud nám
možno z jeho veřejného působení a ochotné
účasti při konání všeho dobrého souditi, smíme
právem s litostí napsati, že předčasně skonal
nám znamenitý muž, jehož památka zasluhuje

největší úcty a vážnosti, již se jí ostatně se všech stran také dostává.

Velmistř dr. Horák skolem svým nezmlal a povrchu zemského. Jeho snahy, myšlenky a podniky zajisté že dlouho budou příkladem a pobudkou těm, kdo stejně a podobně jako on jednati mohou. To se pak ještě poznamenati musí, že za jeho velmistrovství kuchyně pražského křižovnického kláštera přestala býti proslavená vysokou kuchafskou školou, za to však budovy téhož řádu začaly býti příkladem úpravnosti, vkusu, a stavba jejich pramenem hojného výdělku pro lid i umělce.

Ave, anima pia!

* * *

Za posledních měsíců staly se poměry na pražském policejním ředitelství panující hledaným předmětem širokých a dlouhých výkladů některých pražských listů. Výklady ty svou malicherností po řečech, jež své doby byly o poměrech pražské policie proneseny ve sborech zákonodárných, působí komicky. Dnešní obrat ve správě pražského policejního ředitelství sluší hledati v zakročení českých poslanců v letech minulých a proto nynější dětinská radost některých listů nad tím, co by se bylo stalo i bez jejich výkladů, vyhlíží zrovna jako když si sedne moucha na chomout a volá, že také oře.

Když byl letos pražským policejním ředitelem a spolu dvorním radou jmenován p. Křikava, tu snad žádný z pražských listů jmenování tomu — nerozuměl. Kdyby se mu bylo rozumělo, tedy by bylo bývalo se jinak vítalo, než-li jak bylo uvítáno a ceněno. Některé listy se dokonce k vůli němu div že nečertily. A proč? Protože byl policejním ředitelem v Praze jmenován mladý, ve svém povolání snaživý nařinec, který zná a chápe smýšlení a snahy přítomné doby.

Kdo na stávající poměry střízlivě patřime, ten každý plně souhlasíme, aby zejména policejní služba i správu zastávali lidé mladí, ducha pružného. Právě v Praze jsme za minulých časů snad dosti zkusili, co to znamená, když správu policie vedou pánové, jejichž stařecký smysl nové době a jejím požadavkům přispůsobiti se nedovede. Co tací úředníci spůsobili v Praze zmatků, trampot a nedorozumění a to všechno zbytečně! Proto jmenování mladého, čilého muže policejním ředitelem sluší vítati jako čin moudrý. Od mladého smí a může se očekávati řada nových opatření ale co lze očekávati od starce, který vlastně nemá zájmu na žádné novotě, aby mu nepohodil nebo nesnáz nepůsobila a proto na starých řádech a svycích v úřadě umíněně lpí, třebaže se po straně po starém bývalém policejním zvyku nejslaději švitořil. Proto je nám přímý, mladý muž jako policejní úředník daleko milejší nad starého „vládného“ pána, který mohl již před 20 lety do své míry dlati to, co nyní nejednou pro budoucnost slibuje a za potřebu uznává —

Policejní ředitel Křikava mimo to jest nepopíratelně člověk český. Ovšem že nyní jako policejní ředitel nebude s námi chodit po pražském způsobu po hospodách hubovati „na derekci“, na vládu, na magistrát atd., to od jeho postavení očekávati se nedá, ale to můžeme býti jisti, že policejní ředitelství nespravuje žádný obojetný potměšilec.

Jmenování jeho policejním ředitelem a dvorním radou bylo z české strany uvítáno s obvyklou kyselou tvář, když se Čech nějakého vynikajícího místa domáže. Naše společnost svého člověka v popředí veřejné správy doposud radostně sněsti nedovede. Kde jaký vagabund ihned zasedá na soudnou stolic, aby takového „povyšence“ mravně popravoval —

Jenerál Čech, biskup Čech, ministr Čech, policejní ředitel Čech, milionář Čech mají u nás nejtěžší postavení, až v politickém ohledu všichni toužime — po státním právu. To je u Boha, jak si někteří lidé u nás pokrok národa a jeho veřejné úřady představují! Na vynikající postavení našinci musí si naše česká společnost teprve zvykat t. j. cizímu karabáči odvykat, aby se jí po něm nestýskalo.

Pan dvorní rada Křikava má ovšem u některých pánů v Praze veliký svrůbek. Jako policejní komisař byl své doby svědkem a bezděčným účastníkem pražského politického ruchu na konci let osmdesátých a na počátku let devadesátých. A tu v ruchu a šumu tom nepokládal každého politického lajdáka nebo osla ihned za lva a tím jsou mnozí pánové uraženi a proti němu zaujati, z čehož si pan ředitel Křikava nemusí docela nic dělat. On jest ostatně zajisté tak moudrý, že dobře ví, co chce a jak toho dosáhne. Kdyby nebyl tak šikovný, jako šikovný jest, nebyl by jako Čech tím, čím je, třebaže mu i nahodilá okolnosti vydatně při tom přály. Jeho jmenování pražským policejním ředitelem nemohlo znamenati a také zajisté neznamenalo nějaké nepřátelství oproti české

vůli. Máme za to, že soudíme zcela správně, když jmenování pana dvorního rady Křikavy pražským policejním ředitelem máme za zcela přirozený důsledek rozvoje českých poměrů, které samy živelní svou silou přerůstají přes obzor ustálených českých názorů.

Nepochopení mnohých osobních postavení a majetkových pokroků u nás nasvědčuje, že je naléhavou revize našich národních, politických a hospodářských poměrů a chtění a že jest nezbytným jejich příslušné rozšíření a definování. Nechceme se o tom rozšiřovati, ale to jest již odporným zjevem, když národ náš padesáti let zápasí o svá práva a když potom po těch padesáti letech zápasů vyskytnou se ještě čeští dokonce novináři, kteří nedovedou ani pochopiti a ani klidně sněsti, že po tolika bojích v Čechách ve veřejné službě nemusí býti Čech jenom pouhým policajtem, ale že může býti Čech také i policejním ředitelem, což jest vlastně zcela v pořádku.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou: Vdp. Frant. Kerner, konsistorní rada, sekretář bisk. Konsistoře a vdp. Tom. Štebáček, konsist. rada, bisk. vikář a děkan v Mikulovicích, čestnými kanovníky kapitoly Královéhradecké; p. Dr. Jan Hajčl, spirituál v b. kněžském semináři, jmenován professorem biblického studia Starého Zákona; p. Dr. Jos. Novotný, vicerektor v b. kněžském semináři, professorem morálky na téže ústavu; p. Jos. Trnka, kand. doktor. bohosloví a koop. v Bojanově, jmenován vicerektorem a p. Jan Černý, katecheta v Hradci Králové, spirituálem v bisk. kněžském semináři v Hradci Králové. Vyznamenání: p. Jos. Koneal, farář ve Mlýně, vyznamenán zlatou medailí papežskou „bene merenti“, a obdržel zároveň „signum sacri itineris“.

Upřímnou gratulaci projevuje vysoce důstojnému pánu, p. Frant. Kernerovi, b. kanovníku v Hradci Králové, redakce tohoto listu k zaslouženému povýšení a přeje mu, aby své nové hodnosti dlouhá léta užíval.

K naší sjezdové správě. Čtenáři čtenářstvu sdělujeme, že obšírnější zpráva o našem vele-sjezdu vyjde co nejdříve v Časových Úvážkách. — Pojednání o scházích odborných, jež se v čase sjezdu konaly, jakož i mnoho jiných zpráv z nedostatku místa odkládáme do čísla příštího. — Na různé závažné výpady liberálních listů proti našemu utěšenému sjezdu podnikané si též přistě posvítíme.

Úmrtí. Paní Františka Hubkova, manželka jub. c. k. ředitele výp. úřadů v Hradci Králové, zemřela dne 25. srpna 1902 na Nov. Hradci Králové v 73. roce věku svého. Pohřeb se konal ve středu 27. t. m. na hřbitvu Pouchovský.

Hradec Králové na sjezdě katolickém. Dobrých 5 let od posledního sjezdu katolického, r. 1897 pořádaného nebyl Hradec hostitelem tolika tisíc lidí (dle odhadu sálací 10.000) jako právě minulá neděle. Jest pochopitelné, že k udržení náležitěho pořádku a ku pobožení takového množství hostů může se odvážiti jenom větší, moderně zařízené město, pročť slouží to městu našemu k nemalé cti, že imposantní sjezd katolický byl zcela bezvadně a přesně dle programu slaven. Občanstvo města projevilo skutečně kulturní vyspělost, když ochotnou pomocí, ba i ozdobou svých domů přispělo k příjemnému pobytu vzdálených hostů ve zdiích města. Budí-li mu za to vzdání všelob uznání. Litujeme však, že totéž uznání nemůžeme úplně a cele věnovati veškerým vrstvám obyvatelstva. Našli se přece některé zrádné porahy, které chtěly mermomocí přes naši výstrahu dáti městu našemu ráz sídla křováků. Proti nevzdělanosti ovšem i bohové těžko bojují, proto rozumná rada naše minula se u některých zbloudilců s výsledkem, ovšem k jejich škodě. Lidem tohoto druhu těžko pojmy společenské slušnosti vykládáti, proto provinění jejich pouze registrujeme pro případ, až nám zase přijdou se svými mravokárnými pokyny. Hradec za svou ochotu vůči hostům byl také slušně honorován. Hosté utratili nejméně 10 000 K. Aspoň tento materiální prospěch měl věsti zástupce III. sboru k tomu, by sjezdu nekladli netaktní demonstrační slavnosti překážek. Pánové ti to se vždy před svými voliči bijí v prsa, že se starají o hmotný prospěch malolidských národů, ale při vhodné příležitosti zpravidla na své slova zapomínají. Pěstuji spíše stranickou politiku ke škodě svých zástupců. Rovněž městská rada opomenula dostáti repraesentaci své povinnosti. Pro 10.000 katolických hostů, dostavivších se ze všech starů z celé koruny svatozáclavské neměla městská rada několik slov uvítání, sčkoliv často při bezvýznamných schůzkách 10 lidí mívá záplavu slov. Neznáme příčinu, proč bylo zapomenuto na beslo „noblesse oblige“, ale byl-li to strach před škopíčkem špiný z „Osvěty“ vychrtnuté, pak bychom musili stráceti všecek respekt před sborem, jež zastupuje netoliko několik hospodářských křiklounů, nýbrž i slušné třídy poplatníků. Dřívějšímu p. starostovi Lhotěckému bylo vytýkáno, že nedovede obec reprezentovati a nynějšímu nedovoluje to politický program strany, jejíž klub se poselancem. Katolický lid musí si dobře zapamatovati, že mladočeský program nedovoluje svým stoupencům ani prostě vykonání společen-

ských formalit, běží-li o katolický projev třeba ne-politický. Litujeme, že máme v Hradci poslance a ne purkmistra. Rovněž všeobecný údiv budila nepřítomnost náměstka purkmistrova, jež docela ani prapor na domě nevyvěšil. Údiv tento vyzníval zrovna jako posměšek pro zdejší církevní kruhy, které sadaly na státnice korunu stavební práce p. Weinhengutovi. Snad tento posměšek vyléčí příslušné kruhy z bezmezné důvěřivosti. Měli bychom ještě povšimnouti si i současně pořádané truchlavosti, ale takové zjevy nestojí vlastně za povšimnutí. Byli to zase helveti, židé a nevěrci v počestné alianci spřažení, jimž katolíci svou činnost poskytl aspoň příležitost, aby se trochu světu ukázali. Najednou taková starost o současně a když z jara přednášel dr. Eiselt o tuberkulózních sanatoriích, bylo divadlo skoro prázdné. Když se ale pořádala taneční zábava ve prospěch současně, mohli si „pokrokoví“ občané nohy uběhat. Litovali jsme naše akademiky, že účastnili se tak „vzdělávacích a humanitních“ podniků. Mohou nám zase přijíti s výchovou lidovou! Ve prospěch současně bylo o překot pito a tancováno, jiné neštěstí se nepřihodilo. Truchlavost přispěla aspoň k osvětlení ubohých našich „pokrokových“ vlastenců a ku zajímavému srovnání kulturní vyspělosti českých katolíků a českých nevěřů.

Názory „Osvěty“ o žalobách. „Osvěta“ v č. 87 vyjadřuje své názory o žalobách: Máme bez obavy na př. napsati, že netopýr je ošklivý tvor, který miluje tmu, mnoho-lárka, že je houba na povrch a pohled pěkné a úlisné, uvnitř plna jedovatosti, udavač, že je bídák a občanský svrhlec. Kdo s tím (t. j. s odchýlnými názory druhého) nesouhlasí, může projevit zase své mínění a podepřiti je důvody. Tak jednají lidé vzdělaní a čestní: důvod ataví proti důvodu. V téže číslé přináší „Osvěta“ ze soudní síně zprávu, že dr. Klumpar a dr. Tvrzský na udání profesora Krýzla podali žalobu pro urážku na cti proti dp. Orlovi. Jáme zvědaví, kterak se vysloví „Osvěta“, až uslyší, že dr. Klumpar podal žalobu též na redaktora „Obnovy“.

Honba na zlodějem. Dne 22. t. m. spozorovali v důstojnických sadech zaměstnaní vojnici neznámého muže, jak přehodil mosaznou rouru, kterou odcizil ve zdejší vodárně. Nato nastala pravá štanice. Vojini cestami i záhony v dlavém úprku hnali se za zlodějem, jež konečně polapen a odevzdán příslušnému strážníkovi. Na policejním komisařství bylo zjištěno, že jest to pro krádež již trestaný Václav Vodička z Pouchova a odevzdán soudu.

Otrávil se. Františka Bartoňová, 22letá služka a zdejšího obchodníka p. Rážíčky, před několika dny pokusila se zaviní se následkem břídné lásky. Pokus sice selhal, zato ale sama 26. t. m. ve zdejší nemocnici podlehl otravě nejspíše fosforem.

Trhy v Hradci Králové. Dobytčí trh bude v sobotu 6. září, výroční pak v sobotu dne 13. září t. r.

Zápis žákyň na obecné dívčí a s ní spojené škole mateřské v Hradci Králové konati se bude ve dnech 15., 16. a 17. září t. r. vždy od 9 do 12 hodin dop. a od 2 do 4 hodin odpol. Každá žákyň obecné i dívky mateřské školy přinese k zápisu očkovačí vyvážení, žákyň do I. třídy vstupující mimo Hradec Králové narozené nad to také křestní list neb alespoň výtah křestního listu.

V Penzionátě Františka Josefa I. v Hradci Králové zápis žákyň do pokračovacího kursu, do učení jazyku francouzskému jakož i hře na piano, housle a ceteru konati budou školské sestry ve dnech 15., 16. a 17. září t. r. od 9 do 12 hodin dopoledne a od 2 do 4 hodin odpoledne.

Požár. V noci 23. t. m. as o 10. hod. vypukl v Kostelci n. Orli. požár, jež až do základu strávil dřevěnou nemocnici s vedlejší budovou. Nemocnice tato byla útočištěm chudých měšťanů.

Dar. Dva nejmenovaní kněží věnovali na kathedrální chrám sv. Ducha po 100 K. Zaplat Pán Bůh!

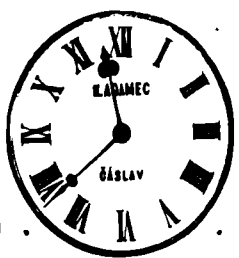
Z České Skalice. Výstava pohlednic a plakátů a spojená s výstavou starožitností, uspořádaná ochotnickou divadelní jednotou „Kubelík“ otevřena bude již 31. srpna t. r. Vzhledem k vlasteneckému účelu — připadně čistý výnos Ústřed. Matici Školské — doufají pořadatelé v četnou návštěvu všech vrstev obyvatelstva nejen města České Skalice, ale i širšího okolí. Výstava honosí se bohatostí materiálu a neméně i ladnou úpravou a potraví až 31. srpna až do 9. září t. r. Zvláštního lesku dodá podniku tomuto návštěva mistra Jana Kubelíka, jež meškaje nyní v Mariánských Lázních soukromou sbírku pohlednic vystavil a telegraficky osobní účastenství přielbil.

Listárna redakce „Dobroslavu“. Na vaše zasláno v Ratiboru nebudeme reagovati, ješto polemujeme jenom se svéprávnými občany. Až vám přiroste více metrů mozkových závitů, přestanete sami čtenáře „Ratibora“ obtěžovati svými polemikami. Z tím se učte.

(Z a s l á n o.)

Do Jablonce n. Jiz. a okolí!

Počátkem školního roku dne 16. září 1902. otevřena bude v Jablonci nad Jiz. první třída měšťanské školy chlapců; zápisě sáží děti se bude ve dnech 13., 14. a 15. září od 8. do 12. hod. dop. v budově školní.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Navštívenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihovna.

"SLAVIA"

vzájemně pojišťovací banka v Praze,
usavírá
pojištění na úmrtí a dožití, věna dítkám, penze a
pojištění množné.

25letý muž zabezpečí za čtvrtletní pojistné K 6.42 pozůstalým kapitál K 1000.—, splatný hned po jeho úmrtí nebo při dožití 60. roku. Po pětiletém placení pojistné se zmenšuje o dividendu.

Nejvýhodnější podmínky. Všechny sisk náleží členům — pojištěncům.

V posledních letech vyplaceno 10 proc. pojistného.

Vyplacená dividendy 930.165.84 korun, rezervy a fondy 24.189.840.65 kor., desavadní výplaty 70.232.873.58 kor.

Vysvětlení a sazby ochotně zasílá

Generální ředitelstvo banky "Slavie" v Praze, Havlíčkovo náměstí,

jakož i generální zastupitelstva:

v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

Upomínka na katolický

SJEZD.

Skvostné fotografie ve dvou různých vydáních, slavnosti na náměstí dne 24. srpna v Hradci Králové, doporučuje po K 2, zarámované a zasklené v libovolných rámcích od K 4 do K 7

umělecký závod

J. Kieslicha

v Hradci Králové.

Též doporučuji dopisnice téhož druhu, které co nejdříve vyjdou.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připisů vyloženo
k nahlédnutí.

Stavební místa

při erární silnici na Nový Hradec Králové vedoucí, poblíž továrny p. A. Petrofa, ve výměře 1 korce 106 čtver. sáhů, mimo to

louku

u Střebže ve výměře 2 korce 562 čtver sáhů výhodně prodá

Záložna Králohradecká.

J.F.

Langhans c. k. dvorní fotograf odporučuje ctěn. P. T. obecnstvu svůj v Král. Hradci (v Adalbertině) nově zařízený závod fotografický.

Jméno firmy ručí za nejlepší obsluhu.

**Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům
a P. T. obecnstvu**

uctivě osnamuji, že za tovární ceny zboží zasílám: Kartáčky na suby, kartáče na vlasy, houby k mytí, žinky, toaletní mýdla ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve stkvostných kasetách, hodící se k vánočním dárkům a j.

Výborné creamy ku holení Satem a Schaving columbia na místo mýdla zasílám rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jejichto výbornost jako odborník ručím, zasílám od 1 zl. 20 kr. výše. Nehedící se břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od 3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větší objednávce poskytuji slevitní slovy.

Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti všem milým P. T. zákazníkům posloužit.

V dokonale účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém

Praha I., Klášterní tř. 1 a.

Co
dobrodiní

a jako potřebu pro každou
rodinu, důžno označiti

**Kathreinerovu
sladovou kávu
= Kneippovu,**

čterá také denně více do oběhupřichází.

Žádná pečlivá hospodyňka nechť neo-
dělá, tento chutný a zdravotníkárový
nápoj zavést.

Nestává žádné lepší přísady a žádné
lepší náhrady zrnkové kávy, kde
tato lékařsky zakázána jest.

Kathreinerova sladová káva Kneippova

jest pravá jen v původních balí-
kách s ochrannou známkou šarář
Kneipp. Otevřeně vyvážená, neb
jinak balená sladová káva, není nikdy

Kathreinerova.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové nabízí

k novému školnímu roku:

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecézi královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°

v plochých arších při odebrání nejmenší 50 kusů franko
za 20 K, 100 kusů za 40 K

cena knihkupecká
brožovaný 42 h
vázaný v polopletné 58 h
vázaný v celopletné se zlaceným křídlem 74 h
Oltář, vydání na velinovém papíře vázaný celý
v kůži se zlaceným křídlem a ořezkou K 1-80

Nápěvy k Oltáři

116 stran 8°

cena knihkupecká
brožovaný 24 h
vázaný v polopletné 36 h
vázaný v celopletné se zlaceným křídlem 48 h
(Ceny míněny jsou bez porta; při zásilce drahou dít se
týž bedna za cenu skutečnou.)

PRŮVOD VARHAN k Nápěvům Oltáře

ku všem písním, litaním, veršům, odpovědím, ke stálým
částkám chorálního (Kyrie, Gloria, Credo atd.) při zpívání
mši sv. a rekviem.

Vydání brožované za K 5-20, frankované K 5-50.
Po přání opatří se i tuhá vazba (v kůži a plátně) za K 1-20.

Modlitby ke mši sv. z Oltáře,

(jen Confiteor, Věřím v Boha, k obětování, k přijímání)
které lid při tiché mši sv. společně nahlas říkati má.
100 listků K 1-20, poštou K 1-30.

Celé mešní modlitby z Oltáře

100 kusů 3 K, 100 kusů 25 K.

Liber catechesium

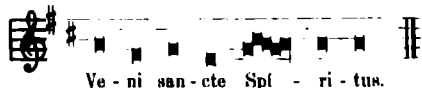
tiskopis, arch po 6 h.

Katalog pro knihovny

tiskopis, arch 6 h.

„Veni scte. Spiritus.“

Krátký chorálový sbor (noty chorálové —
pětilinkový systém).

Ve - ni san - cte Spi - ri - tus.

10 výtisků 8° franko 70 haléřů.
100 „ „ „ 5 Kor.

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů ra-
kouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupače jako z c. k. školního kni-
ho skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež nedá se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
listků — jež po jednom vlepny jsou s příslušným vy-
světlením do každého výtisku — vydají se z výtisky pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu
zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydaná —

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.

1 výtisk brožovaný 4 h.

Za hospodyně

hledá místo bezdětná vdova v prostředním
stáří, katolického náboženství, české i německé
řeči mocná, ve vaření a v domácnosti obeznalá,
nejraději na faru, aneb k samostatnému du-
chovnímu pánu. — Laskavé nabídky pod zn.
„Spokojenost“ do admin. t. l.

Šicí stroje

všech různých druhů, nejosvědče-
nějších a nejlepších soustav, Těž
na mírné splátky, stále na skladě
v hojném výběru; jediné k dostání
v prvním sportovním závodě

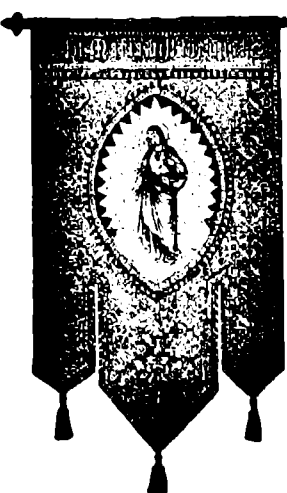
Františka Jiráčka,

ve Vysokém Mýtě u Chocenské brány.

Odborná dílna na opravy velocipedů
a šicích strojů. Strojové jehly a sou-
části k šicím strojům stále na skladě.

První český katolický závod ve Vídni. František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Schotten-
feldgasse 28, d. 11.

Na ukásku zaslá
se vše franco.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
stejně i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. velel. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
ceníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlově upíná.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme.

Nejlépe doporučeni! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 800 oltářů.

Továrna na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, spložený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vino sladká a vino šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní

Velká úspora pro každého.

Žádých štít a řemenů více! Upotřebte chvalně známé

držadlo kalhot

(Patent Novotný).

To samé poskytuje přímé, volné, zdravé držení těla, vkusné padnutí kalhot, a lze jej vždy ku každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíků neb jiné úpravy bylo třeba. Přesvědčení zjistí netušené výhody. 1 kus k 1 kalhotám K 1.20. 3 kusy K 3.20 po obdržení franko zasílá

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonin, obchodní a zaslátelský dům.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbřené, zač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy umozulacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázáti četnými povávkami přípisů P. T. zákazníkům a odporučuje se tedy k za koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic, tácků na křest, svícenů, paciškálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

JOSEF KOBRLE,

stavitel varhan

v Lomnici nad Popelkou,

staví varhany dokonale soustavy kuželové a pneumatikové ve všech rozměrech a slozích s měchem skříňovým nejosvědčenějším. Píšťaly správné a vhodně intonace na základě víceleté zkušenosti. Doporučuje se co nejuctivěji slavným patronátům a městským úřadům, jakož i veleřádným farním úřadům.

Opravy provádí levně a důkladně.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

ještě nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodělného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, svěpomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodávají všechny druhy, jichž v domácnosti je třeba.

Vzorky a ceníky zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Dvě dívky nebo dva jinochy,

kteří by se chtěli zdokonaliti v němčině, přijme

na výměnu

FERD. SCHARF,

rolník a továrník ve Velké Borovnici.

Pošta: Horky v Čechách.

Obydlí jen sto kroků od školy vzdáleno.

Kongregace školních sester d. N. D. otevře počátkem školního roku 1902/3 v ústavě cisáře Františka Josefa I. v Hradci Králové

kurs pro pěstounky.

V kursu tomto mohou nabýti vzdělání theoretického i praktického netoliko budoucí pěstounky, ale též dívky, které seznati chtějí, jak by se s útlými dítkami zacházeti mělo, aby se duševně i tělesně zdárně vyvíjely.

Zápis do kursu pro pěstounky bude se konati dne 10. září od 9 do 11 hod. dopol. Žadatelky přinestež k zápisu: 1) křestní list; 2) poslední vysvědčení školní; 3) lékařské vysvědčení o tělesné způsobilosti; 4) krasopis, písemné úkoly, výkresy a ženské ruční práce posledního školního roku. Jest-li žadatelka v posledním školním roce školy nenavštěvovala, předloží též vysvědčení mravní bezúhonnosti.

Zkoušky přijímací konati se budou dne 11., 12. a 13. září.

Ku přijetí je žadatelce třeba, aby jí bylo při počátku školního roku nejméně 16 let. Nedostatek stáří se nepromítá.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleřádným duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou

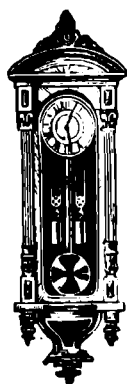
vuje sirotčinec

Růžencová výroba

Praha I., Konviktská ul. 296.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Souj k svému!

Každé hodiny jsou řádně obtaženy (re-pastrovány) a ručí se 3 roky na správný chod.

Žádné ceníky ilustrované; za to všem dást. pp. kněm pošle se hned franco výběr hodin ka panských i dámských, zlatých neb stříbrných, Tulla atd. — Zlaté zboží, řetězy, náramky, prsteny, vůbec veškeré druhy skvostů. Optické zboží, brýle, skřepce, dalekohledy, divadelní kukátka atd.

Václav Francák,

v České Třebové.

Veškeré správy hodin a šperků vyřizují se se zárukou a rozesílají franko.

Mnoho pochvalných uznání a poděkování po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.

Výhodné podmínky platební bez svázení cen.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro letní a podzimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleřádného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svázení cen!

Na cesty

doporučuje

Cyrillo-Methodějské knihkupectví

Gustav Franci v Praze

KAPESNÍ VYDÁNÍ

BREVÍŘE

ve 4 dílech.

(Mechlinské, tak zvané diamantové)

tištěné na indickém papíře velkými písmenami.

Ceny i s propiem pro Čechy v ohebné vazbě, okrouhlými rohy a zlatenou ořizkou, v káži 32 K.

Vazby pouěkud levnější neb nádhernější na požádání opatřime.

Dosud vyšlé dva svazky pro jarní a letní období zašleme ihned, ostatní dva po vyjití v srpnu neb září.

Ukázka tisku na požádání zdarma!

Váha svazku 16 až 18 dkg.

Formát brevíře 12 x 7 cm.

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený.

Pisárna a dílny: na Letné, Belorádkého třída 612—VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Václavské sálony,

doporučuje uctivě: jesle, křížové cesty, Boží hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpodobnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů solidního provedení, čehož dokladem jest množství vysvědčení veleřádného duchovenstva.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Sbírka 600 modelů soch od nejprřednějších mistrů, vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodů.

Přesné nákresy, ceníky a rozpočty desplatně a franko. Ceny levné a přísně platební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

OBNOVA

Číslo 36.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 5. září 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Zeměplaz.

Byli jsme tuhle ty dny v Hradci Králové na těch slavnostech. Slyšeli jsme, že tam mají krásně obnovené věže, a že budou slavnostně svěceny. Taková slavnost je jednou za mnohá sta let, a proto jsme chtěli taky při tom být, aby se jedenkrát v dějinách nepsalo, že si čeští katolíci této památné události ani ne všimli. Chtěli jsme se radovati jako *katolíci diecése královéhradecké s radujícími se obyvateli staroslavného biskupského města*. Mnozí se, jak myslíme, skutečně radovali. Proto vztyčili prapory. Ale, jak už ti někteří páni páteři jsou, povídal nám jeden: „Milí klerikákové, ono je to s tím radováním se zde všelijaké“. A jaké, že to je — tážeme se. „Inu, víte, když tenkrát ti vzácní hosté z dalekých krajín od východu do Jerusalema přijeli, taky se tam všichni neradovali“. Ano, ano — povídáme — to slycháme vždycky na don svatých Tří králů ze svatého evangelia, jak zkormoutil se Herodes a všecken Jerusalema s ním, — ale . . . Ohlížíme se po panu páterovi a on šelma zmizel v tláčenici, a tak jsme tu řeč nedomluvili. Ale pokojte jsme neměli. Přijďme ku překrásnému a starobylému chrámu Páně. Lidstva tu tisíce, šlechta i lid, tři biskupové, učení a neučení jsou tu. Ohlížím se a hledám, jak mnoho pánů z radnice raduje se s námi radujícími. Ukázali se mi tři. Povídám: To jsou přece jen hodní páni a jistě jeden z nich je pan purkmistr jako hlava města, jako starosta nejen radikálů a židů, ale taky jako starosta katolíků zdejších aspoň těch, co ty prapory vztyčili a jako patron toho kostela. Co to ten pan páter jen povídal o tom Jerusalemě? Povídám, kdo pak to ty věže stavěl? Ten má dnes radost! Ten tu je jistě taky. Kdyby mi ho někdo ukázal, hned bych mu šel dát hubičku za to, jak je hodný k nám katolíkům. Tak pěkné věže tu postavil a panu biskupovi dům taky tak pěkně obnovil. Někdo mně řekl, abych mlčel, že už zpívají, a co se týká těch věží, to že nákras k tomu není dělán zde v Hradci. A tak jsem umkl, protože hned začalo kázání.

Že prý ty věže samy sebou volají, jak to velební pánové u oltáře zpívají: *Sursum corda!* Vzhůru srdce. Povídal jsem si: Tohle je pravda. Jak se na ty věže podívám, hned se mi srdce vzbúru k Pánu Bohu nese. Ale pořáde se mi do toho pletly jiné myšlenky. Pořáde mi na padalo: Kde jen je ten pan stavitel? Jestliže se naše srdce vzhůru nese, což teprv to jeho srdéčko, když on hradeckým ty věže tak postavil? Ale brzy jsem se zase sebral a poslušněm kázání. Bylo o třech největších zvonech na těch věžích. Prvnímu z nich že říkávali Orel, a když ho jeden pan biskup posvětil, že dostal jméno Michael, což je na česko tolik jako: Kdož jako Bůh. A že je to tak dobře. Duch náš že má být orlem, který ze všeho tvorstva nejvýše se vznáší. Duch dobrého a nezkaženého člověka že se nese vzhůru k Stvořiteli nebe i země, k Bohu. Pravý, v Pána Boha, jak se patří, věřící křesťan že se dovede povznášeti nejen k Bohu, ale tím právě ke všem vyšším, šlechtěným věcem. Kdo na Boha nemyslí anebo v něj nevěří, ten že hledí jen k zemi, jen ty věci, které svět dává, hledá. A proto, kde je mnoho bezbožníků v národě, tam národ přestává být orlem k vyšším věcem se nesoucím. Víra v Boha je tedy orel, bezbožectví (atheismus) je *zeměplaz*! A pak jsme dostali na vybranou, chceme-li být zeměplazem nebo orlem. Já jsem si vybral orla. Kdo pak by chtěl být hlemýžděm anebo červem v prachu země se plazícím, když může být orlem k nebesům se nesoucím?

Celé kázání dnes nebudu vypravovati, proto že chci povědět, že po službách Božích jdu do Adalbertina na trošku polévky a kdo tu, jako ten šelma pan páter. Koukám na něj, on na mne. Já nic, on taky nic. Ale brzo povídá. Jak se vám tu líbí? Povídám: To s tím zeměplazem mi nejde z mysli. Ono to, velebný pane, zrovna tak teď ve světě je. Ti, ať dělníci

nebo rolníci, ať měšťané ať páni doktoři, ti, co na Pána Boha nemyslí, jsou opravdu zeměplazi. Neshánějí nic, než tak ty peníze, domy, „legrace“ a „slávu“. Máte pravdu, povídá pan páter. U mnohých to jde tak daleko, že už ani na vlastenectví nedrží. Smějí se tomu. Jen tělo jest jim bohem a vlastí. „Teď tomu rozumím. Proto u nás tuhle chtěli jednoho študenta z hospody vyhodit, když se i vlastenectví smál.“ Nevíte, jaké noviny čte — tázal se mne pan páter. „V hospodě čte vždycky s těmi sklíčky na nose Národní a Čas mu čouhává z kabátu.“ — A jak jinak se chová — táže se velebný pán. „Inu, to je těžko říci, ale — no velebnému pánu to povím — naše paní starostova, ona chodí ještě do kostela, dala své dcerušce facku, až to mlasklo, že s ním postává a na něj vzala koště v louži omočené.“ — No tak, povídá pan páter: Je to pravda nebo ne, že bezbožec je zeměplaz? — „Ba že je. Ale což je o študenta, to je mladík, snad zmoudří. Ale, co tak z noviny a z města slyším — oni mnozí ti pánové, co se nám smějou, že jsme klerikálové — se sedmým příkázáním, a hanba, že to mám říci — ani se šestým to na vlas neberou.“ — Bezbožec je zeměplaz, doložil znova pan páter. A rozhovořil se tak mnoho, že zná jednoho zeměplaza, který se škrábe od země nahoru. A na to povídám: „Inu, to já taky o takovém vim. Je o něm v písmě svatém, jak se vyškřábal na strom.“ A tuhle v postě náš velebný pán, jak měl u nás cvičení, povídal: Jak se na ten strom dostal, hned dělal mudrce a první slovo jeho bylo: Nevěřte. Budete jako Bůh. Otevrou se oči vaše, a pěkně jim posloužil. On to ale byl ďábel.“ Ano, ano, tak to je, povídal na to ten velebný pán v Adalbertinu. Oni ti zeměplazi škrabou se skutečně nahoru, všude se derou výš a výš na radnice, do sněmů, do záložen, a obzvláště na tom si zakládají, že katolíci jsou dole a oni jsou výš. A s té výše hlásají: Nevěřte! My jsme bohové! Nám se otevřeli oči. Jsou to hadové, chytří a lstiví. Mohou-li od katolíků získati peníze, anebo hlasy při volbách, anebo boj-li se katolíků, že by jim mohli jejich slávu zkažit, tu se lichotí a třebas i kněze chválí. Ale v srdci mají jed, který při nejbližší příležitosti na katolíky vychlystnou, anebo mají noviny, kterými jako hadi nejraději tajně jedovatě štipají. Ale potom, jakoby nic. Má úcta, má poklona. To jsou ti nynější zeměplazi, kteří mají k tomu všemu ještě tu *smělost, že katolíky Boha se bojí i sa nestěšují mají*. Ale on to byl ďábel — povídal jste. U nás je jeden takový zeměplaz na ten strom se škrábající, který by se opravdu hodil za vzor malíři, kdyby chtěl malovat ďábla v kabátě osvicence a pokroku milovného „vzdělance“.

Tento obrázek z našeho sjezdu ze dne 24. srpna l. P. 1902 jsme zachytili a na věčnou památku svěcení věží v Hradci Králové do Obnovy jsme napsali, aby, až asi za sto let někdo bude chtít psáti dějiny našeho města poznal, jak se pochopil význam dostavění věží kathedrálních, kdo u nás toho roku byl orlem, a kdo zeměplazem, zdaž katolicismus nebo ateismus, a jak ti zeměplazi ve století dvacátém vypadali.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 3. září.

Stavební ruch v Praze. — K vypočítávání průměrné výše věku lidského.)

Plačtivé léto 1902 skonává a nastává doba švestkových knedlíků a pražští podnikatelé staveb vedou si tak čile, jako by byli teprve před týdnem slyšeli prvního letošního skřivánka. Tak rozsáhlá stavební podnikavost nebyla v Praze patrnou od prvních počátků stavby Žižkova kolem let sedmdesátých. Podle

příprav, jež se dnes k novým stavbám konají, přibude v Praze a na Král. Vinohradech ve příštích dvou letech nejméně za 200,000,000 K nových nádherných domů.

V obvodech asanačních, zejména v bývalé V. čtvrti Josefově panuje najednou velice živý stavební ruch a nové, jako věže vysoké domy rostou zde jako houby po dešti. Okolí Klementina a Rudolfiny během dvou let jest skoro celé zasanované a novostavby přeskakují již do ulice Kaprové. Ulice pak ze Staroměstského náměstí, tak zvaná Mikulášská a Dušní pohltily již z větší části bývalou Josefovskou třídu, tak že co nejdříve nadejde den, kdy pro další jejich pokračování k Vltavě bude museti být pobořena zbývající polovička Josefova která jest již na účet toho tak zanedbaná a zpustlá, že jest otázka, nehrozí-li takto zvedená část města nebezpečím, že v ní vypukne mor, cholera nebo alespoň drobnější nadělení tohoto druhu. Kdyby nemělo kr. hl. město Praha tak proslaveného obecního fisikusa, jako je pan dr. Záhoř, který jest ze zdravotních ohledů ochoten dáti i sám sebe spáliti, ovšem že až teprve po smrti, skoro by byly odůvodněny obavy a oprávněným míněním, že některé pražské čtvrti vyhlížejí, s odpuštěním řečeno, jako — prasečí chlívek. Proto se každý přítel Prahy těší, že co nejdříve tyto choulostivé partie židovského města padnou a postoupí místo novým ulicím. Avšak jedno nám napadá. Že totiž nové asanované čtvrti budou se museti co nejdříve asanovati znovu, poněvadž ulice v nich jsou jen tak široké, aby v nich dva vozy mohly vedle sebe jeti. A to se pro ulice se čtyřpatrovými domy zdá býti předce jenom málo.

Dalším bodem velikého ohniska stavebního ruchu bude živnostenskou bankou zakoupená bývalá kadetní škola na Josefském náměstí. Zde se již stavby školy té i bývalý kostel sv. Vojtěcha vedle Pražské brány bourají a vzhledem k závažné výši ceny, na kterouž pozemky zde nabyté po zbourání kadetní školy Živnostenské bance přijdou, zajisté že co nejdříve bude se muset začíti se zastavením, aby se do kapitolů na tuto spekulaci vynaložených nedali červi.

Na Král. Vinohradech pak zakoupila tamní záložna tak zvanou Eichmannovu zabradu, již rozparcelovala a rozprodala na stavební místa, jež šla na dračku. Nyní se tam již stavěti začíná a jenom za poněkud mírné zimy stavěti se již sotva přestane, dokud nebudou všechny ty pozemky do poslední šlápoty zastaveny.

Stavby a podniky tyto znamenají v Praze obrovské zamíchání kapitálů, jenom aby naši lidé, kteří jediní stavby tyto podnikají, setkali se při tom skutečně s ovocem nadějí, jež v ně kladou. Kdo o tom klidně a střízlivě uvažuje, musí se báti, aby naši lidé za poslední groš nabudované domy potom v licitaci za babku nekoupili živlové, kteří již takto 15% Král. Vinohradů se zmocnili.

* * *

V poslední době stává se oblíbeným dáti si předpovídati „délku věku.“ Nechceme nikomu obchod kaziti anebo získané iluze mařiti, avšak některé na život pojišťující společnosti mají dávno své metody, jimiž věk pojištěných přibližně určují. Snad metody ty budou zajímavé.

Jedna jest: Skutečně dosažený počet let věku odečte se od čísla 90 a polovice tohoto rozdílu připočte se k dosaženým letům.

Druhá jest: Skutečně dosažený počet let věku odečte se od čísla 80 a dvě třetiny tohoto rozdílu připočtou se k dosaženým letům.

Příklad: 54letý člověk dosáhne dle první metody ještě 18 let, dle druhé metody 17 1/2 let věku, čímž ovšem není řečeno, že dříve umřítí nebo ještě déle žítí nesmí. Vždyť ondyno sám svatý Otec, když mu jeptišky ze kteréhosi kláštera přály, aby byl živ 100 let, odpověděl jim: „Nechtějte omezovati dobrotivost a vůli Boží!“

Středoevropské pojišťovací společnosti na život mají také dle dlouholetých nabytých

zkušeností sestavené tabulky pravděpodobnosti průměrné délky lidského života. Dle těchto tabulek může očekávat ještě další průměrný věk ten,

kdo dosáhl let	ještě	kdo dosáhl let	ještě
10	47-46	11	47-13
12	46-46	13	45-76
14	45-02	15	43-53
17	42-80	18	42-09
19	41-38	20	40-69
21	40-41	22	39-33
23	38-07	24	38-00
25	37-35	26	36-69
27	36-01	28	35-40
29	34-75	30	34-10
31	33-45	32	32-79
33	32-13	34	31-47
35	30-81	36	30-15
37	29-48	38	28-81
39	28-14	40	27-48
41	26-81	42	26-14
43	25-17	44	24-80
45	24-14	46	23-48
47	22-82	48	22-16
49	21-20	50	20-85
51	20-19	52	19-55
53	18-91	54	18-27
55	17-64	56	17-01
57	16-39	58	15-78
59	15-18	60	14-59
61	14-00	62	13-42
63	12-85	64	12-30
65	11-75	66	11-22
67	10-70	68	10-20
69	9-70	70	9-22
71	8-75	72	8-29
73	7-85	74	7-43
75	7-01	76	6-62
77	6-24	78	5-88
79	5-54	80	5-22
81	4-91	82	4-63
83	4-36	84	4-10
85	3-86	86	3-63
87	3-42	88	3-24
89	3-06	90	2-89

Ovšem že tabulky tyto jsou dílem lidským a proto mohou se u mnohého myliti, jsouce jenom průměrným měřítkem.

Obrana.

Čas a Osvěta o našem sjezdě. Neznali bychom jízlivé duše z redakce Času a Osvěty, kdybychom se pozastavovali nad kritikou a glossami těchto počestných listů, věnovanými katolickému sjezdu. Pánové z Času a Osvěty ani ve snu se nenadáli, že sjezd v neuvěřitelné diecési velkého biskupa dosáhne rozměrů obrovských; proto teu zármutek a špatně tajený vztek. Bylo by škoda plýtvati tiskařskou černí, kdybychom se chtěli naivnostmi a mladickými nápady obou zmíněných ušlechtilých listů zabývat. Známe kulturní úroveň redakcí i dopisovatelů obou židovsko-helvetských žurnálů, proto nás jejich ušlechtilosti docela nic ne-

překvapily. Osvěta chápala se babských klepů n. př. o zábavném večírku v Adalbertinu, odkudž i nedostatek židů byl jí vítanou kořistí pro sprostý osobní výpad. Ubohý list, jenž si pomáhá klepy!

Čas docela celé shromáždění sjezdové považoval za neodůševnělé, což soudil patrně dle svého dopisovatele, jehož tvář nápadně se odrážela svou helvetskou potměšilostí od tváří všech slušných lidí. Viděli jsme toho ubožáka v zástupu a vzpomněli jsme si hnedle na staré hradecké heslo kališnické: „Varuj se víry pikharta i každého bluduého“. Litovali jsme při tomto pohledu chudáka Massaryka, jenž se plahočil po Americe, aby pošramocenou svou reputaci trochu sklidil, zatím co jeho zřizenci dobíjejí jeho popularitu svým nestydatým židáctvím nadobro. Ubohý professor nalezne spoustu v redakci svého žurnálu. Nevíme, zdaž při svém návratu z Ameriky nezachová se jako onen pán u sv. Lukáše 12, 47.

Ponecháváme panu professoru jeho vrchnopanská práva a přejeme mu, aby si pořídil pro svůj žurnál několik slušných lidí, kteří by mu netropili ostudu.

Dokazovat význam a váhu tak imponantního sjezdu vyvracováním blbých pomluv bylo by směšnou malicherností. Hradecké občanstvo bylo svědkem stkvělé manifestace katolické a proto nedá se jízlivosti Osvěty omámiti. Rovněž nám na tom nic nesejde, co o nás prohaný židovsko-helvetský Čas do světa problašuje. Tím se oběma svým přátelům poroučíme a přejeme jim ku hořkému soustu dobré zažití.

Zbytečné starosti. „Národní Politika“ přináší v č. 243 mezi telegramy tuto zprávu: „Z Říma, 2. září. (Tel.) Ve vatikánských kruzích jsou prý velmi roztrpčeni (?), nad tím, že na sjezdu českých katolíků v Hradci Králové nebylo usneseno o resoluci, týkající se obnovení světského panství papežova.“

Telegram tento jest velmi podezřelého původu, protože jest známo, že na sjezdu hradeckém nebyly vůbec činěny resoluce, takže nemohla být opomenuta ani resoluce o obnově světského panství papežova.

Kdo ví z programu a ze správ o průběhu sjezdu, že brilliantní řeč dra. Hrubana o významu papežství na předním místě položená celým svým zněním byla holdem českých katolíků papeži Slovanů a kdo ví, že následkem uchvacujících slov řečníkových spontánně zapěná hymna papežská byla projevem pro naprostou svobodu hlavy křesťanstva, nebude žádati ještě slovních aneb písemných dokladů, že skutečně každý katolík odsuzuje loupež italské vlády na církevním státě spáchanou.

Papežství ochránce práva a spravedlivosti. Tuto pravdu, kterou lze opřít o steré doklady proslovil na našem sjezdě p. dr. Hruban. Abychom naše těžko chápavé a ze známých příčin nedůvěřivé liberální přátele upokojili, uvedeme aspoň některé důkazy. Předně nechť si laskavě všechny evangelicko-židovské a socialistické listy do paměti zapíší, že tím větší spravedlnost v Evropě vládla, čím více papežská moc stoupala. Za Innocence

III. dostoupila moc papežská největší síly. K čemu užíval tento nástupce Petráv svého dalekosáhlého vlivu? Anglického krále Jana Bezsemka, muže vilného, vraha a násilného utiskovatele poddaných, stíhl klatbou a sprostil jeho poddané přísahy věrnosti. Když to vše nepomohlo, sesadil ukrutníka s trůnu. Teprve když se král zcela polepšil, vrátil mu papež bývalou moc.

Král francouzský Filip August se dal k velikému pohoršení poddaných rozvésti se svou zákonitou manželkou Ingeburgou a pojal za choť Anežku, dceru vévody milánského. Papež, zastávaje se práva Ingeburgina, brozil interdiktem. Král se ulekl a přijal zákonnou manželku k sobě znovu.

Král Leonský Alfons IX. se musil na zakročení Innocencovo vzdáti sňatku s vlastní neteří. Papež se zastal též práv Leška Bílého proti Vladislavovi Laskonohému, chráně zákon o poslušnosti na trůně královském v Polsku. Podporoval vydatně arcibiskupa hnězdenského v reformách církevních. Týž papež, povýšiv naši zemi na království, potvrdil všechny výsady naší vlasti. V Uhrách urovnal spravedlivé spory mezi bratry Emerichem a Ondřejem; sám kandidát norského trůnu Inge vložil svou při do rukou tohoto papeže, poněvadž věděl že bude co nejspravedlivěji vyřízena. Papež dopomohl k právu i arménskému králi Leonovi.

Spořádal krásné politické spory, jež kvasily v jižní Francii a na Cypru. To jest jen několik ukázek z činnosti jednoho papeže.

My Čechové můžeme říci, že se nikdy tak práva české země neutvrzovala jako právě za Karla IV., kdy byli Čechové nazýváni nejvěrnějšími syny stolice římské. Za pomoci stolice apoštolské uplatňoval Otec vlasti přirozená práva jazyka českého i daleko za hranicemi kornnních zemí; nicde v české osadě nesměl býti německý kněz nabo německý představený kláštera. Papežská stolice uznala a podporovala právo Čechů na universitu, samostatné arcibiskupství; chránila politické výsady, jež Karel Čechům v poměru jejich k říši stvrzoval. Nejvyšší duchovní služebníci Říma hajili tehdy statné práva rolnického lidu proti nátlakům panským. Před právy země naší nikdy nevládla tak jednosvorná účta u cizinců jako právě za zlatého věku Karlova.

I tehdy, když se ocitli Čechové v rozporu s Římem, prokazovali papežové právům země české služby nemalé. Když na př. Vratislavští nechtěli strpěti vládu kališného krále Jiřího z Poděbrad, vyslal Pius II. svého legáta do Vratislavi; odtud přibyl legát s deputací Vratislavskou do Prahy, která musila na kolenou Jiříka Poděbradského odprositi a poslušnost slíbiti. Když papež poznal, že Poděbrad, stísněn jsa okolnostmi, papežskou stolicí obelstívá, pak pak bylo ovšem jinak.

Sám Jiří uznával, že by spojení s Římem nejlépe pojistilo prosperuý rozvoj národní kultury a politickou moc českého království. Leč ruce mu poutali fanatičtí intrikáni.

Čeští protestanté se starali o práva země české ovšem poněkud jinak. I ovyšovali za své

FEUILLETON.

Pekelné přepadenutí hříšného švece.

Píše V. P.

V nízké chaloupce na konci vesničky Lhoty u Chroustovic bydlel před lety švec Plašil. Ten v pondělí nikdy nepracoval; říkával, že zachovávat se musí starý „praucha“. Úterek prochodil sbíráním správ a braním míry, ve středu sháněl kůži, přibrušoval kněpy, upravoval kopyta a floky, soukal dratve; teprv ve čtvrtek začal přikrajovati nártý, podrážky a „fleky“. Ačkoli v pátek s velikou pílí pustil se do šití, nemohl býti hotov s prací, již v sobotu večer odvésti slíbil. Proto skoro vždy v neděli od časného jitra mnohdy až do jedenácté hodiny pilně dodělával. Tu pak jeho manželka, připravujíc se do kostela, řikala: „Kdybys ty, neznabohe, světil místo pondělka neděli a Pána Boha nehněval! Celý Boží čas nejdeš do kostela a tak peklu propadáš. Přiveďeš to tak daleko, že si pro tebe ten rohatý přilítne a odnese tě tam, kam již dávno patříš.“

„Nu mlč, stará,“ chlácholil ji muž, „trochu maku, nebo křížal, kousek tvarohu nebo džbán mlíka jistě nezahodíš, když ti to před polednem přinesu. Vždyť předce nepůjde ženich Seků dnes ve starých botách za nevěstou, ani paňmáma Nováková v přistípkovaných střevcích za kmotru! Ostatně buď ujistěna“, sliboval, „že to dnes již naposled.“

Nastal nový týden. Plašilovi však zase různé věci a zaležitosti překážely, pro které teprv ve čtvrtek konečně k verpánku mohl zasednouti.

V následující neděli opakovaly se opět výstrahy ženy a sliby mužovy.

Přišel podzim; Plašilovi práce přibývalo tak že nyní skoro celé nedělní dopoledne strávil u verpánku.

Jedné soboty k večeru blížil se k chaloupce vrávoravým krokem pecivál. Ten zablédnuv otevřeným oknem švece k jídlu zasedati a ženu po řebříku na půdu vystupovati, nešel již dále do vsi, nýbrž rovnou do chaloupky a vsoukal se do pece (kamna vytápěná ze sňky), aby zde noc přespál. Hranička drobného dříví, již si zde Plašilová na ráno připravila, byla mu dostatečným polštářem. Utrmácený a poněkud líhovinou přemožený byl by zde snad i celou neděli přespál, kdyby jej hospodyně brzy ráno nebyla vyrušila. Plašilová chtěla jíti na velkou do Chroustovic, připravila na oběd do trouby pekáč s jablínkem a nastrouhala drobeniny na polévku k snídani. Na to upravila z povřísla všísek, připojila k němu kousek suchého roští a rozkřesala. S hořící sirkou v jedné a s všíkem v druhé ruce jde k peci, všísek položí na vidle, sirku k němu přiloží a do pece jej strká. Tu však jí vidle z ruky vyhltnou a konec násady jí do hlavy uhoří. Následuje praskot, rachot, bouchnutí — nová rána, finkot skla a dusot.

Když se Plašilová z leknutí vzpamatovala, pohlédne do pece a s úžasem vidí místo plamene světlo denní — vidí přes celou světničku.

Sebere se a spěchá tam.

Jaká tu spousta! Stěpy z kachlů, mazanina a saze po celé světničce, verpánek v jednom, stoleček ve druhém koutě převrácen, různá obuv, stará i nová, jakož i nástroje na vrchu té černé směsi rozhozeny a okno i rámeč vyraženo. Pohlédne ven a tam vidí do polí utíkat v nedbalých ustrojení svého muže, za nímž se žene — sám rohatý.

Hrůzou trne. Vždyť to s tím pekelným duchem nikdy do opravdy nemyslíla a teď — její hrozba se uskutečnila.

Vyběhne z chaloupky a vidí tu i tam skupiny lidí, kteří na ranní se ubírali, jak za honičmi se hledí, ukazují, pokřikují a při tom smíchem až k zemi se ohýbají.

To ji zarazilo. Když dobíhala k nejbližší skupině, volá na ni soused Pšenička: „Kmotra, já dycky myslel, že se váš kmotr ani čerta nelekne a on zatím už utíká před peciválem!“

Mezi tím švec, slyše se všech stran pokřikování a smích, poněkud se vzpamatoval a běh svůj mírnil. Také pecivál ve běhu ustával; věděl, že ho mnozí poznali, volajíce naň plným jeho jménem.

Konečně se také Plašil odvážil i obídnouti. Vida svého pronásledovatele a manželku s některými sousedy pohromadě se blížiti, čekal, až ho došli.

Teď se věc vysvětlila. Pecivál, jemuž Plašilová hořícím víchem do obličejce vrazila, v leknutí rychle se vzchopil a zapomenuv kde je, kamna rozhodil. Švec však vida černou postavu s kamny do světničky se řítící, myslel, že vyhrůžka ženina se splnila. I odhodil, co měl v ruce, — rychlým však pohybem vše kolem sebe zpěvřacel — a k útěku se měl. Ke dveřím nemohl, ježto mu v cestě byl sám satanáš; proto okna neotevřev vyrazil je, vyskočil ven a co mohl, do pole uháněl.

Pecivál pak pozoruje, co zpřísobil, chtěl nepoznán upláchnouti, avšak lidé do kostela se ubírající útěk mu překazili.

Leknutím a během znavený Plašil nyní ženě se přiznává, že měl pecivála za skutečného čerta, jemuž hleděl uniknouti. Považuje událost tu za jakýsi vyšší pokyn slíbil, že v neděli nikdy již šídla do ruky nevezme. Slovu dostal.

Od osudné neděle, kdykoli se Plašil na návsi objevil, mladí a staří naň pokřikovali: „Strejčku Plašile, čert vás honí!“ Ten však — dle rady ženiny — mlčel a tím posměvácky umlčel.

(Osmdesátiletý obuvník J. Nermut z Chrásti slyšel od svého otce.)

vůdce i takové lidi, kteří českého jazyka ani neznali, klidně anéžili germanisaci severních a a západních Čech, k vůli cizímu, nezkoušenému Bedřichu Falckému vzdávali se svého prvenství nad zeměmi korunními, vyssávali lid, aby mohli plnit šoky cizáků Anhalts, Thurna, Ansbacha, Bedřicha, atd. Za tuto hazardní hru ovšem papežská stolice nemohla.

Nyní ovšem do politického osudu našeho národa papežský stolec zasahovati nemůže; jedno slovo řídá Penízka a Stránského více platí než sto papežských bull. A jaké prospechy pro naše právo z této záměny plynou, jest příliš známo každému. Kdyby náš jazyk jen polovice těch práv užíval jako za slaté doby Karlovy, bylo by s naší národní otázkou o mnoho lépe.

Politický přehled.

Ministerské porady o rakousko uherském vyrovnání nevedou k žádnému konci.

Dnes v pátek dr. Körber a šl. Széll a odbornými ministry pokračují v Budapešti ve vyjednávaní o ra.-uh. vyrovnání.

Českoněmecké porady mají být ještě tento měsíc zahájeny.

Ministr železnic Dr. Wittek a ministr obchodu baron Call dleli minulý týden na pozorovací cestě po Čechách.

Čisaf 1. září přijel do Pulje k námořním manévřům.

Při doplňovací volbě říš. poslance za venkovské obce okresu brněnsko-výškovského zvolen dr. Jos. Koudela, kandidát katol. národní strany.

V Záhřebě dopustili se Chorvaté násilností na Srbech pro urážlivý článek v Srbohranu. Výtříníci rozbili okna a plenili krámy. Policie byla bezmocna. Vojsko muselo zakročiti.

Italský král Viktor Emanuel od 28.—31. srpna byl hostem císaře Viléma II. v Berlíně. Císařští manželé německí a korunní princ 2. září přijeli do Poznaně.

Ač vládě francouzské podařilo se uzavřít většinu škol řešolních, dosud nenastal klid. Po venkově pořádají se stále protestní schůze, ve kterých se vládě vyhrožuje i revolucí. Vláda Combesova má být povalena; prostředkem k tomu má být všeobecné odepření daní. Nespokojenci jsou vládou vyslýcháni a žalářováni.

Nově zvolený macedonský výbor ústřední uveřejňuje pamětní spis o macedonské otázce, dovolává se v něm mocností, aby jmenem lidskosti a usvěty v maced. otázce zakročily.

Boerští generálové konečně sestavili program svých požadavků co nejnultnějších. Bývalý president Krüger složil vůdcovství Boerů transvaalských a místo něho zvolen předsákem boerským gen. Botha.

President Spojených států severoamerických Roosevelt v městě Augustě zřejmě se vyslovil, že Amerika přináležej jen Američanům. Proto evropské mocnosti, které na americké půdě mají osady, musí být vypuzeny.

Rádná valná schůze polit. družstva tiskového v Hradci Králové dne 28. srpna 1902.

Po slavnostních dnech sjezdových a po následujících duchovních cvičeních bylo účastenství při valné schůzi vzhledem ku značnému počtu členstva poněkud slabé. Zejména hradečtí členové mohli být čtenější zastoupeni. Schůzi zahájil vesp. předseda dr. Soukup vřelým proslovem, v němž uvítal přítomné, tlumočil díky pp. vikářům za obětavé práce družstvu prokazované a s potěšením konstatoval, že mladší duchovenstvo projevuje o družstvo větší zájem než-li v roce předešlém. Po té čten zápisek 8. valné schůze, jenž shledán v pořádku. — Z jednatele zprávy, kterou podal jednatel vdp. dr. Fr. Reyl, vyjímáme následující:

Výbor měl 9 řádných schůzí, jednotlivé odbory měly častější schůze dle potřeb časových.

Pro rozsáhlou oblast diecévního spolku našeho, jakož i pro stále vzrůstající agendu spolkovou vytváří se výbor družstva rok od roku v důležitější pracovní sbor. Že této vzrůstající zodpovědnosti v uplynulém správním roce výbor dosti učinil, vysvítá z nastíněné činnosti spolkové.

Družstvo naše jest politickým družstvem, ale nepěstuje politiku strany a osob, nýbrž politiku národa. Cílem každé zdravé politiky má být prospěch ne jednotlivců, nýbrž blaho národa. O blahobytu národa lze mluviti jenom tehda, jestliže všechny jeho kulturní i materiální potřeby jsou náležitě opatřeny. Různé tedy složky působí na výslednici blahobytu, ale mravní vyspělost lidu jest zajiště trvalým základem hmotného blahobytu. Není tedy činností politického hradeckého družstva posledním článkem v politice české, jestliže pečuje družstvo o sesílení mravního přesvědčení živým slovem, schůzemi a knihou.

Politiku strany a osob družstvo nepěstuje, protože katolické přesvědčení nepředpokládá zrovna zvláštní politickou taktiku, nýbrž povoluje i různý taktický postup, jen když založen jest postup tento na zásadách nábožensko-mravních. Z toho důvodu nepostavilo družstvo dle povšechně přijatého stanoviska českých katolíků oficiálních kandidátů při podzimních volbách do zemského sněma, nýbrž pouze napomáhalo zvolení kandidátů zásadám družstva příznivých.

O vzdělání lidovém pracovalo družstvo slovem i tiskem. Letošní správní rok vykazuje opět celou řadu přednášek a schůzí ve venkovských obcích diecése královéhradecké. V Hradci Králové byly letos pořádány 2 skvělé schůze. O svatém Václavě roku 1901 byl pořádán s velikým zdarem sociální kurs s tímto pořadem: Dne 28. září o 5. hod. odpol. zahájil kurs předseda družstva vesp. kanovník dr. Soukup, načež podal přehled o činnosti katolických jednot diecése předseda ústředního svazu vdp. dr. Reyl.

Po té následovala přednáška jednatele svazu dp. Fr. Jukla „O poměru našem k jiným českým stranám.“

V neděli dne 29. září dopoledne byla sloužena ve 9. hod. mše svatá v katedrálním chrámu Páně pro účastníky sjezdu. O půl 10. hod. dopol. promluvil „O odborových spolcích“ pan redaktor V. Myslivec. O půl 11. hod. pojednala „O ženské otázce“ slč. Augusta Rozsypalova, literární učitelka.

Odpoledne ve 2 hod. „O významu katolických spolků vzdělávacích“ promluvil ndp. biskup Edvard Jan Brynych. Ve 3 hod. pojednal „O zásadách politiky křesťansko-socialní“ vdp. dr. Rud. Horský. Schůze zakončena byla krátkým doslovem.

O průběhu katol. sjezdu v Hradci Král. bude vydána zvláštní podrobná zpráva, pročež obmezíme se pouze na poznámku, že sjezd byl pořádán nákladem a prací družstva.

Tisková činnost družstva představuje ještě právě vyličenou činnost politickou.

„Obnova“, orgán družstva, na své osmileté dráze dochází stále vřidnějšího přijetí i přiměřené pozornosti pro svůj přesný program a pro bezvýmínečné důsledné stanovisko. Nejsou snad všichni čtenáři „Obnovy“ stejného smýšlení se zásadami listu, ale k vůli informaci musí si listu všimati. Proslulé úvodníky, zajímavé dopisy pražské, rozmanité apologetické i národohospodářské články, výhradně křesťanských řím inserty jsou dobrým doporučením pro „Obnovu“, tak že okruh abonentů se během vycházení zdvojnásobil.

Nemenší pozornost a rozruch vzbudil „Duch Obnovy“ čili souborné vydání úvodních článků, které v ohrožení katolického života českého vykonaly obrovský kus práce.

„Časové Úvahy“ dospěly ku 6. ročníku, vytvářejíce příručnou knihovničku zejména katolickým řechníkům. Předností nedostizitelnou „Časových Úvah“ jest důkladné probrání časových předmětů a pak úžasná láce. Brožury prodávají se za výrobní cenu bez ohledu na výdělek družstevní tiskárny, poněvadž výbor družstva jest toho názoru, že literatura má mít zřetel na duchovní potřeby lidu a ne na prospěch tiskárny. Při této přednosti „Časových Úvah“ měl by tento měsíčník docházeti ještě větší pozornosti a podpory u čtenářstva, protože vytištěná brožura koná svůj úkol ne ve skladě, ale v rukou lidu. Nejenom literární družstva, ale i čtenáři mají jistou povinnost ku agitacní knize.

To máme zejména na zřeteli při diecésním kalendáři „Štít“, jenž nastoupí letos potřetí svou pouť. Kalendář náš vzal si za úkol povznesení úrovně kalendářové četby. Jest to podnik sice konkurenční, ale úkolem této konkurence právě bylo povzbuditi některé nakladatele katolických kalendářů ku zlepšení této lidové četby. Ne lokální výdělek, ale povznesení celé kalendářové četby jest úkolem „Štítu“. Na důkaz svého tvrzení vedeme loňský ročník, jenž na 184 stranách přináší 18 původních slušných obrázků a slušnou četbu. Kdo neměl kalendář tloušťkou formátu, nýbrž obsahem vnitřním, přispěje ku udržení konkurenčního podniku tohoto a nedopustí, aby trh knihkupecký ovládalo bezpáteřné zboží.

Činnost družstevní musila již po několik let počítati s finančními poměry, které stavbou spolkového domu „Adalbertina“ byly značně oříceny. Strážlivou správou ocitlo se družstvo opět na východisku z kalamity. Literární podniky již od lonska stojí na vlastních nohou. Družstevní knihtiskárna provedla reorganizaci svých strojů a výrobních prostředků nákladem 13.000 korun. Pouze spolkový dům jest dosud tak slab, že bez cizí podpory by ve svých dluzích utonul. Ale i v tom ohledu učiněn opět krok k lepšímu. Družstvu podařilo se získati u hypoteční banky v Praze částečnou konversi spořitelního dluhu, což má v zápětí snížení úrokové míry a úmuru celých 1000 K ročně. Obnáší tedy knihovni

dluh „Adalbertina“ v hradecké spořitelně 51.706 K a u hypoteční banky v Praze 84.000 K. Anuitní splátka obnáší ročně 7044 K, které by novým, přiměřeně rozpočtělým úpisem mohly být „Adalbertinu“ zabezpečeny na dalších 5 let. Ukládá se tím ovšem obětavosti duchovenstva nová zkouška, ale k účtce slouží ta okolnost, že upisované splátky budou již menšími a že mají přece bezpečný výsledek v umofování dluhu. Ale naprosto nesmíme „Adalbertinu“ se zřetele spustiti, neboť by všechny dosavadní oběti byly zbytečnosti. Konečně appelleje se na dobročinnost kněžstva při všech možných i často nepřátelských podnicích. Proč bychom nemohli obětovati něco na svůj dům? Dám-li na „Adalbertinu“, mám aspoň útěchu, že již mně nic nezbylo na podnik neznámého určení. Končím jednatelemkou zprávu přáním, aby členové družstva nenechávali pouze výboru péči o družstvo, nýbrž aby i sami projevovali zájem o instituci, která bývala druhdy tichou tužbou všech prozřívajících katolíků.

Jednatele zpráva došla schválení. Ke slovu přihlásil se vesp. vikář Kopecký a žádal, aby „Čas. Úvahy“ byly ve starších aspoň zásoch levnější prodávány. Jednatel vysvětluje, že i nejuvější čísla „Čas. Úvah“ prodávají se při hromadných objednávkách o 33 až 50 procent levněji, tedy již mnohdy pod cenu výrobní. Shromáždění přijímá toto vysvětlení s povděkem. Na to rozpřel se rozhovor o diecésním kalendáři „Štítu“, jenž při dobré tendenci podniká dosti tuhý zápas s „tlustými“ kalendáři. Pan vikář Štrobavský upozorňuje shromáždění na odborovou zemskou jednotu katolického duchovenstva, která má úkolem povznášeti stavovské duchovenské zájmy. Po výměně názorů o významu této zemské jednoty usnáší se valná schůze na tom, aby i politické družstvo dle možnosti akci zemské jednoty účinně podporovalo.

Účetní zprávu podal p. prof. dr. Novotný. Účetní zpráva zní dosti příznivě. Nových členů přibýlo letos 18. Dary na Adalbertinu dosáhly slušné výše 9729 K 62 h. — V přední řadě dárců nalézá se ndp. biskup Edvard Jan svým darem 2000 K. — Za ním se řadí duchovenstvo hradecké sbírkou 1227 K a duchovenstvo vikariatu chrudimského sbírkou 524 K. Za to však některé vikariaty projevily již menší pozornost Adalbertinu, takže někde nepřipadá ani celá koruna na jednotlivé členy vikariatu. Někdy dáme tu zlatku třeba na dosti podezřelý podnik, proč bychom nepamatovali na své podniky! Na to přikročeno ku volbám, před nimiž konstatuje dp. vicerektor Orel, že na kandidátní listině bývají navrženi pánové, kteří se ani do valné hromady nedostavují. Voleni jsou za skrutatory pp. Orel, Seidl, Gabriel a Háč. Do výboru byli zvoleni: pp. Dr. Domabyl, děkan Dvořák, Dr. Hejčl, Dr. Jindra, bisk. sekretář Kerner, Dr. Novotný, Dr. Reyl, děkan Seidl, kanovník Dr. Soukup, vikář Uhlíř. Za náhradníky byli zvoleni: pp. katecheta Dvořák, kaplan Jukl, řiditel Sekera, kaplan Vaněček.

Volných návrhů nebylo, pročež valná hromada uzavřela provoláním „slávy“ ndp. biskupovi. Zvolený výbor se ihned ustavil. Předsedou zvolen pan kanovník Dr. Soukup, místopředsedou p. vikář Uhlíř, jednatelem p. Dr. Reyl, pokladníkem p. Dr. Novotný.

Do odborů zvoleni byli: a) do řechnického a agitacního pl. tit. vdpp. Dr. Domabyl, sekretář Dvořák, Dr. Jindra, vp. Jukl, katecheta Dvořák, Dr. Reyl, farář Seidl, Dr. Hejčl, vp. Vaněček; b) do správního a finančního pl. tit. vdpp. Sekera, Dr. Jindra, Dr. Novotný, vikář Uhlíř; c) do redakčního pl. tit. vdpp. Dr. Jindra, Dr. Domabyl, vp. Jukl, Dr. Reyl, Dr. Hejčl.

Revisory účtů družstva: pl. t. pp. Dr. Hejčl a Sekera.

Revisory účtů tiskárny: pl. tit. pp. Dr. Domabyl, Sekera, vikář Uhlíř.

Ve výboru budou pro stále vzrůstající agendu zřizeny odborné referáty. Správoovství domu převzal p. Dr. Hejčl, jenž od 1. září ustanoven jest praefektem bisk. učitelského konviktu v Adalbertinu. Dosavadní p. praefekt Sahula bude se věnovati výhradně činnosti spisovatelské a účetnické v redakci „Obnovy.“ Nový výbor vstupuje do 10. správního roku a bude tedy již pátým letem slaviti 10leté jubileum svého trvání. Krátká to sice doba ale plodná. Zdař Bůh!

K našemu sjezdu

došly dopisy a telegramy následujícího znění:

Nemohu osobní svou přítomností při sjezdu katol. ve Králově Hradci vyhověti laskavému pozvání ze dne 8. srpna t. r., za které erdečně děkuji, spěchám, abych aspoň písemně projevil své živé účastenství, které chovám pro tento podnik tak časový.

Kéz by katolický tento sjezd posloužil hojnou měrou ku vzpružení sebevědomí katolického v naší vlasti a ku svorné práci na poli zájmů našich katolických! Toť přání, které doprovázeti chci vroucí modlitbou u oltáře Páně. V Roželově, dne 10. srpna 1902. Leo kardinál ze Skrbenských, kufce-arcibiskup pražský.

Vzpomínám na dny svaté práce, jež blahu a spásu věrných katolíků jest věnována a prosím Hospodina, aby veškeré jednání na památku schůzi hojným požehnáním odměnil. Říša, biskup.

Nemohu osobně sjezdu se účastniti, dím duchem mezi Vámi, žehnám sjezdu a přeju hojného zdaru. Dr. Schöbel, biskup Litoměřický.

Za pozvání přípravným výborem Nejdůstojnějšímu kníže-arcibiskupovi Olomouckému zaslané, vzdává náš Nejdůstojnější Velepastýř díky srdečné a žehná šlechetné snaze podotýkáje, že za zdar práce bude se modlit. Dáno v k. a. Konsistoři v Olomouci, dne 13. srpna 1902. Jan Weinlich, generální vikář.

Blahopřejí sjezdu československých katolíků v Hradci k jeho veřejnému vyznání víry a vlasteneckých citů. Biskup Kalous.

Nemohouce se Vašeho velkolepého sjezdu osobně účastniti, dím v duchu mezi Vámi a želáme pracím Vaším plného zdaru. Kéž křesťanské zásady brzo zase proniknou ve všechny vrstvy a za zdar práce bude se celý český národ se přesvědčít, že v nynějším socialismu a politickém rozvratu není mu jiné spásy než v Tom, jenž o sobě praví: Já jsem cesta, pravda a život. Královská kapitola v Brně.

Kéž víru Vaší láskou oživí Pán! Kanovník Pospíšil. Nepřátelské šiky odrážeti bojem statečným, podvrtné živly hubiti, vítězství kříže svorným úsilím dobývati budíh nezdolnou snahou v Kristu sjednocených spolků katolických! Na to avolává požehnání Boží Kapitola Vyšehradská.

Bojujícím štítem a mečem sv. Václava za přimluvy mučenka vyprošuje na Bohu hojného ovoce z prací podnikaných za vítězství křesťanského národu a potlačování pravdy Vyšehradský probošt Karlach.

Jménem 5000 členů bratrstva růžencového a 800 údů třetího řádu sv. Dominika z Uherskobrodské přeje zdar a požehnání božího pracím sjezdovým Bruno Barta, převor uhersko-brodský a diecéan královéhradecký.

Katolickému sjezdu ze srdce provolávám Zdař Bůh. Uctivý pozdrav a „sláva“ účastníkům. Olomoucký kanovník Dr. Wisnar.

Jednota sv. Methoděje ve Vídni přeje Boží ho požehnání pracím Vaším, aby sloužily k blahu církve a vlasti! Dr. Antonín Horný, předseda.

Nemohu se pro nepředvídanou překážku osobně sjezdu účastniti, přeji z celého srdce slavnému shromáždění a všem jeho výkonům požehnání Božího a hojného zdaru, aby na základě náboženského rozvoje národní byl trvalý na ochranu statků duchovních i hmotných, k obnově myslí lidí i vzdělanců pod helem pokroku „Zpět ke Kristu.“ Kabeláč t. č. starosta.

Projevujeme radost a souhlas se sjezdem a přejeme mnoho zdaru a štěstí. Odrb jednoty sv. Methoděje v Hernalsu.

Německé katol. spolky Brněnské přeji hradeckému sjezdu nejlepší zdar. Předseda Kapusta.

Přání hojné požehnání zdaru uctivé posílá z Francie dr. šl. Mettach.

Katolickému sjezdu nejlepšího výsledku přeje a hřímavé Zdař Bůh provolává katolická vzdělávací jednota v Nové Pace.

V povznesené náladě duchem spějeme ku skvělému rozvinu sjezdu katolického a želáme na Pánu Bohu veškeren zdar pro církev svatou a národ náš milý. Jan Skarda, farář Střížov, Benedikt Škarda Liskovec, Eugen Skarda, Method Skarda, Emil Rychlý v Brně, Antonín Závorka, učitel Střížov, Marie jeho choť, Marie Škardova, ind. učitelka Sýrovice, Adolf Šetek, nadlesní Liskovec, Ida Jelínková, ind. učitelka Zdirec, Antonie Šustrová Brno.

Statečným účastníkům sláva — sjezdu Zdař Bůh volá z Moravěny katol. spolek Bělinda. Olomouc.

Všeho zdaru a požehnání Božího přejeme duchem přítomní a modlitbou vzpomínáme čestí terciáři ve Vídni.

Veškerým poradám sjezdovým k znamenitým skutkům Božího požehnání vroucně přeje Moravsko-slezský zemský výkonný výbor křesťansko-sociální. Šrámek.

Nového zápalu činnorodého proorganisaci zvláště odborovou na Hospodinu křesťanským sociálkám českým želá moravsko-slezský výkonný výbor křesťansko-sociální. Šrámek.

Bůh žehnej práci Vaší! Jáme srdcem i myslí s Vámi. Jubilejní spolek katolický Praha.

Česká akademická mariánská kongregace v Praze s radostí vítá tento projev živé víry katolické v lidu našem a přeje sjezdu katolickému šťastný průběh a co nejkvalitnější praktický výsledek. P. Frant. Vídenský, ředitel.

Pod praporem svatého kříže shromážděným katolickým srdečný pozdrav a na přímluvu svatých patronů českých nechť požehná Hospodin práci Vaší ku prospěchu církve, vlasti a národu. Spolek katolických tovaryšů v Lipníku.

K vydatné a plodné práci katolického sjezdu v Hradci Králové hojného požehnání božího a zdaru přeje residence tovaryšstva Ježíšova u Sv. Ignáce v Praze.

Jinak zaneprázdněn, dím duchem mezi Vámi. Kéž práce Vaše zplodí nám svornost a lásku, bez níž nikdy nezvítězíme! Dr. Hermann.

Věrní svaté církvi, ccaři a vlasti voláme sjezdu královéhradeckému Zdař Bůh. Spolek sv. Ludmily a jednota sv. josefská na Mělníku.

Vznešenému sociálnímu úkolu katolíka dělníka ve století dvacátém žehnej Bůh! Za druhý odbor jednoty sv. Methoděje ve Vídni Václav Klíma, předseda. (Pokračování).

Z činnosti katol. spolků.

Z Hronova. Dne 8. září na svátek Narození Panny Marie konají křesťansko sociální spolky mužské a ženské v Hronově měsíční schůzi v místnostech „Vzájemnosti“, při které promluví oevěřený kazatel a řečník dp. Al. Dostál, kaplan v Nov. Městě n. M. „O své letošní cestě do Říma“. Začátek schůze bude

v 6 hodin. Před započetím schůze vyberá se budou členové příspěvky a přijímají noví členové a členky. Po přednášce zábavní večerek. K této zajímavé přednášce zveme co nejuctivě.

Z Libštátu. Dne 31. srpna t. r. pořádala zdejší Katolická Jednota spolkovou schůzi, do níž zavítal vdp. Josef Kousal, farář ze Mělně. Na schůzi bylo i mnoho hostů, mezi nimiž zvláště rádi jsme viděli členy bratrských jednot Semilské a Rostocké. Počet všech účastníků páchil se na 300 osob. Po zahájení schůze ujal se slova vdp. farář a v řeči skorem z hodiny trvajícím líčil nám posvátné město Jeruzalém a jeho obyvatelstvo v době nynější, jak je byl z vlastního názoru letos na jaře seznal. Poučná řeč jeho, protkaná místy zdravým humorem a aplikacemi na naše poměry, líbila se posluchačům tak, že by byli poslouchali třeba do rána. Jednota naše koná tudíž milou povinnost vzdávaje vdp. nejsrdčnější díky. Po přednášce provedl zábavní odbor spolku žertovný výstup „Na úřadě.“ Člen jednoty rostocké p. J. Kotky pobavil nás ještě dvěma solovými výstupy. Poněvadž pak již čas velmi pokročil skončena byla tato v každém ohledu velmi zdařilá schůze.

Hus opustil cestu, po níž se posavad kráčelo ku předu, k nenabytému štěstí. Hluboké o náboženství ve směru protikřesťanském nevedlo, jak on se domníval, k opravě společnosti církevní, ani k lepšímu vzdělání mravnímu, nýbrž jen k rozpustění smatků církevních a ke slehnutí náboženství; čehož následkem byla smelná sásta v utěšeném pokroku duchovním, jež spatřujeme před tím. Rozšíření lutheranství, jemuž husitismus připravil půdu, přivedlo pak smatky na nejvyšší stupeň.

V. V. Tomek v časopise Českého Musea s r. 1544, str. 242.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Jan Grob, administrátor, za faráře v Radimi, p. Vojtěch Kameš, farář Bohdanečský, za děkana do Ledče, p. Leop. Opletal, kaplan Petrovický, za koop. do Probluze, p. Balt. Lath, katech. v Marešově, za kaplana do Hradiště, p. Frant. Víša, administrátor Studnický, za administr. do Boudína, p. Ladisl. Leder, fundatista Vilémovský, za duchovního správce v zemské polepšovně v Opatovicích n. L., p. Karel Ezer, kapl. Hradištský, za proz. katechetu do Marešova, p. Ant. Grégr, koop. Jenšovický, za proz. katechetu do Pardubic, p. Karel Bláha, koop. Probluzský, za proz. katechetu do Ronova. Neomysť: p. Jarosl. Hrdý za kapl. do Zahradky, p. Frant. Novotný za kapl. do Holoblav, p. Boh. Konečný za kapl. do Chvalče, p. Ant. Mišan za koop. do Jenšovic, p. J. Koníček za kapl. do Nížkova, p. Jindř. Laš za kapl. do Dolní Libchavy, p. Ed. Kudrnka za kapl. do Mladčova, p. V. Jetmar za kapl. do Nám. Brodu, p. Jos. Imant za kapl. do Proseče, p. Jos. Sedláček za koop. do Vamberka. V Praze zenuil: p. Al. John, děkan v Králíkách, t. 3. září t. r. (naroz. 1850, vyev. 1876). Uprázdňena místa: Bohdaneč u Ledče, fara, patron. ústavu slehčtíčen na Hradčanech v Praze od 3. září; Králíky, fara, patron. hraběte Althana, od 4. září b. r.

Pan starosta města Hradce Králové, městská rada a sjezd katolíků československých dle úsudků časopisu. (Hlas z venkova). Český Východ píše: „Když porovnáme sjezdy katolické z let minulých v Brně, Táboře, Přibrami, Praze s nedělním sjezdem v Hradci Králové a to za místních poměrů ze všech těchto měst nejhorších, musíme doznati, že se smýšlení a sebehodnoty katolické do nejširších vrstev lidu opravdu utěšeně prohlubuje, jak si navzájem pokrokatí říkati. Hradec Králové jest semeništem živlů podvrtných, pokrokářských a social.-demokratických, oč „zásluhu“ neupíratelnou má „Osvěta lidu“, jak za redakce Heverovy tak i Hajnovy. Viděli jsme to na té trumcanifestaci v záplavě rudých karafátů a jifi“, která by v městě jiném, na př. v Chrudimi nebyla naprosto možná. Přesvědčili jsme se, jak dlouholeté toto působení na veřejnost bitem terroru a pranýřování působí na slabé a chabé povahy i mužů zcela neodvlehlých, že strachu svému před „strháním“ v „Osvětu lidu“ obětovají i nejobyklejší u slušných lidí mrav a zdvořilost vzdělaného člověka, proslul v Čechách pohostinství. Před uličníky věru neschovávají se mužové celí, nadtož kteří mají k dispozici policii! Ze pokrokářství možno směle ztotožniti s hulvátstvím, toho doklad četli jsme v Hradci Králové na všech rozích; že by však mladočeská svobodomyšlnost musila se jako taková dokumentovati pouličnímu plebu k vůli hrubou beztaktčnosti, že topič se strana již i tohoto se chytá stěbla, aby udržela nad vodou svou ztracenou popularitu a posici, toho jsme se věru ani ve snu nenadávali. Pan purkmistr královéhradecký podlehl terroru ulice, zalekl se biče, kterým pokrokové noviny po několik týdnů před sjezdem nad hlavami ustrašených otců města mávaly a zalezl, když bylo mu jako hlavní občanstva nejen svobodomyšlného, ale i konservativně-katolického konati svatou povinnost domá cího pána, aby pod střechou města svého podle dávno u všech slušných a vzdělaných lidí ustáleného starého mravu uvítal čestné ty vzácné hosty, již z Čech a Moravy z daleka do města zavítali. Nesamostatnost, ustrašenost a nerozhodnost špatně sluší starostovi staroslavné obce, nadtož také ještě svobodomyšlnému zástupci lidu na sněmu zemském.“ K tomu podotýkáme. Pan starosta dr. Ulrich dobře ví, jak umírněná ai vždy proti němu počínala naše „Obnova“. Přímým rozkazem p. biskupa stalo se, že jsme pomlčeli o násilném jeho po vzoru „kulturkampfu“ zasažení do čistě náboženské slavnosti

v Hradci r. 1901 a jak jen taktickým smířlivým jednáním p. biskupovým, který sám děti ku sv. spovědi připraviti přišel, se vše po tichu odbylo. Ale snad právě proto se p. starosta dr. Ulrich katolíků nebojí. Za smířlivost, ústupnost a lásku zasadil katolíkům sjezdům s biskupem v čele ránu novou! Podotýkáme, že má Č. V. pravdu, povídá-li, že se sjezd měl konati v Chrudimi. A zase to byl pan biskup, který svým vlivem to způsobil, že se konal v Hradci. Ne proto, jak Č. V. mylně se domnívá, že se měli svétiti věde, — to byla jen náhodná okolnost — ale proto, že se Hradečana kdysi nemile dotklo, když po vymalování kostela biskupského, na něž mnohé tisíce p. biskup dal, nikdo ani zaplat Pán Bůh nefekl, a pan biskup potom Chrudim městem svým (Kafarnaum) nazval. Mělo se tedy letos ukázati, že i přes tu bestaktnost chtěl odp. vrození pastýř náš ukázati smířlivost a lásku k městu tak podivné vděčnost ukazujielmu. Když p. starosta dr. Ulrich takhle zachází s katolíky a biskupem, nebudeme Hradec Králové více obšťšovati. Snad páni z Osvěty nahradí živnostníkům hradecským ten zisk, který jim jde, když se katolíci městu a tak nepřátelským purkmistrem vyhýbati budou. Za peníze se dát urážet, to žádají páni z radnice na nás mnoho!!! Pozoruhodno jest, že Č. V. praví, že jsou tu jisté poměry v Hradci Král. nejhorší. Psaio se drubdy, že tři města na českém východě soupeří o primát (prvenství), Chrudim, Pardubice, Hradec. Až posud zvláště sídlo biskupovo k tomu přispělo, že se Hradci tento primát přiznával. Pan starosta snad ještě ví, že za jeho vlády nalpaly se před lety posměšné plakáty proti p. biskupovi na rohy města k obveselení všech uličníků. Tenkrát přišel odpoutit p. biskupa, věděl, co by znamenalo přesídlení biskupa z Hradce do Chrudimi. Ale od té doby poněší se do boje proti církvi zas. A daří se mu to zajisté. Má Hradec Králové primát v něm, ale kulturní vyspělost to není. Takové poměry jsou v Hradci nesnesitelné. Před několika jen pokrokářskými křiklouny se stálo celé naše městské správa klaní, a kruhy poplatníků bývají ignorovány. Pokrokáři pošpinili nedávno město naše baběskými klepy o znepravňování zdejšího občanstva pro poklesky se 5 lidí a správa obce ani neuznala za vhodné háti utrhače k odvolání, ačkoliv každé malé dítě ví, kdo vlastně jest tím pachatelem skandálu v „Osvětě“. Jest pravda, že p. starosta dr. Ulrich jest do jisté míry zavázán za své zvolení vděčností ku radikálnímu vyráběti obecních starších, ale to platilo před 9 lety. Dnes se situace změnila následkem změny v seznamech voličských. Dnes budou neodvlehlí voličové II a I. sboru voliti si purkmistra, proto nutno s touto změnou situací také počítati.

Dopis z kruhu čtenářstva. Dostlechi jsme, že před sjezdem katolíků československých někteří páni se podepsali na provolání, jež vyřvalo majitele domů, by nevyvěšovali praporů; dočetli jsme se pak, že při známém „truceprávdou“ dne 24. odpol. kráčelo v čele 8 pánu, nově volených výborů III. sboru. Prosíme uctivě, by jména pp. jmenovaných byla v „Obnově“ uveřejněna, abychom při nákupu věděli, kdo jest našim nepřitelem. Minulý čas, ve kterých katolíci z nepochopitelné dobroty dávali vydělávati peníze svým nepřátelům, kteří peněz z katolíků nabytých užívali ku podpoře projevů protikolických ať tiskem, ať jiným způsobem katolické náboženství hanobících. Víme, že jsou v Hradci Král. lidé, kteří umějí dělati politiku „protiklerikální, ale ještě lépe i při tom „klerikální“ peníze strkati do kapes. Mimochodem řečeno poznamenáváme, že budeme od nynějška rozhodně se stavěti proti tomu, by byl podobný sjezd pořádan v městě, kde nešetří se ani nejobyčejnějších pravidel slušnosti a pohostinství a které jest pod tyranidou známého městského funkcionáře.

Duchovní cvičení kměšská v Hradci Králové řídil a konal sám Vrchní Pastýř odp. biskup Edvard Jan, jenž po slavnostních sice, ale přece svrchovaně unavujících dnech sjezdových neunavně se podjal tohoto apoštolského úkolu. Obětává snaha Vrchního Pastýře odměněna byla přehojnou účastí diecéšního duchovenstva, takže prostory semináře nestačily ani pojeti všechny účastníky duchovních cvičení. Bylo by žádoucí, aby pro podobnou předvídanou návštěvu byly také přiměřené dispozice učiněny ku zaopatření nutného přístřeší přátelých hostů. Účastníků bylo 210.

Dar. Nejmenovaný dobrodinec zapravil veškeré tiskové výlohy a katolickým sjezdem v Hradci Král. spojené v obnosu několika set korun. Zaplat Pán Bůh!

Přednáška. Slč. M. A. Bláková, majitelka československého pensionátu v Paříži, v neděli dne 7. září v 8 hod. večer přednáší v Adalbertinu o životě a poměrech francouzských a o založení dotčeného ústavu. Výnos ve prospěch pensionátu v Paříži založeného pro nemajetné samostatné učitelky, vychovatelky a jiné služby hledající dámy z Čech. Pánům různých povolání udělují se různé vysvětlení a rady.

Neštěstí. U zdejšího speditura p. J. Richta zaměstnaný koč J. Frank jel dne 31. srpna s povozem na stěhování nábytku do Dobrušky. Na cestě neopatrností spadl s vozu a dostal se pod kolo, které mu přejelo přes. Ubožák dodán do zdejšího okresní nemocnice. Poranění jeho jest těžké, tak že se sotva uzdraví.

Občér hrůzné lásky. Františka Reichrtová, 24 roků stará služka s Holie, měla důvěrný poměr, který nezdal se následků. Aby před světem hanbu svou zakryla, požila prudkého jedu. V beznadějném stavu dopravena do hradecké nemocnice, kde dne 30. t. m. zemřela. Oběti lehkomyšlnosti mladické se množí, ale avšakové v skrytosti bezpečně bez trestu si hoví.

Ztráta. Cestou z Plotiště ke Hradci Králové ztracen zlatý dámský řetěz. Poctivý nálezece se žádá, by jej za odměnu odevzdal na policejním komisariátu.

Pouť do Smržova podnikne křesť.-social. spolek paní a dívek z Hradce Králové, bude-li pěkné počasí, ve čtvrtek o 6. hodině ranní. Vyjde se z chrámu

Křesť. sociální spolky katol. paní a dívek z království Českého měly u příležitosti katol. sjedn. v Hradci Králové valnou schůzi v neděli 24. srpna o pól 2. hod. odpol. v Adalbertinu. Přítomno bylo 170 delegátek. Věsp. kanovník magistr. dr. Borian uvítal všechny vřelou teštl. Při volbě na to zvolena byla p. Haasková z Hradce Králové za předsedkyni, p. Lóvová a sl. Karabcová za místopředsedkyně, p. Langrová a sl. Haamanová za zapisovatelky. Paní Haasková vítá všechny srdečně. Pozdrav přináší z Prahy sl. redaktorka Haamanová, p. Valtrová z Hradce Král. podává zprávy o činnosti spolku, rovněž i sl. Karabcová z Kostece n. Orli; p. Egrová přináší pozdrav z Karlinu, p. Tůmová pozdrav a zprávu o činnosti z Nov. Paky a sl. Jakubcová z Semil, kterážto pak jala se přednášeti o odborovém sdružení. Bída lidská a přetižení zvíště žen nutí k vášnějšmu uvažování. Bůh dal lidem jistá práva. Jsou-li jim odpráve, mohou se brániti. vždyť i zvíře dostalo od Boha různou zbroj na obranu. Revolucí, násilím zbudova ře rozpadne se. Zlepšení poměrů státu ponechávati, svědčí o slabosti a lenivosti. Továrníci mohli by dosti dělnictvu pomoci, ale není tu porozumění. Církev sv. svými zařízeními pracuje stále ve prospěch ubohých. Ale dle všech známek a pomoci Boží nejjistější pomoc kyne dělnictvu ve svépomoci. Mezi spolky svépomocné patří především spolky odborové. Sledna řečnice promluvila pak o vzniku odborových spolků, vytvořila stanovu a výhody odbor. sdružování. Za všeobecného potlesku přeuáška skončila. — Ješto už doba pokročila, vzdala se druhá řečnice alč. Rozsypavá slova. Na to magistr. dr. Josef Burian poděkoval paním a dívkám za hojně účastenost povzbudil je ku práci, neboť žena při součinnosti křesť.-sociální má veliký úkol. Pak byly vykonány volby do výboru zem. sdružení křesť.-sociálních žen a dívek. Pro tento rok zvoleny: p. Haasková, p. Lóvová, slč. Haamanová, slč. Jakubcová, p. Daňková, p. Egrová, p. Niklová, p. Čmíralová, p. Lustigová a slč. Tichá. Za místo schůze delegátek pro příští rok navržena Praha.

Záložna v Hradci Králové. Za měsíc srpen vloženo K 83.899 68, vybráno K 78.960 64, zůstatek K 1.894.530 70. Přijato K 5.769 60, splaceno K 42.206 13, zůstatek K 1.267.930 33. Počet účtů 2.403, pokladní obrát K 282.356 10, záruční fondy K 99.378 —

Úmrtí p. Karla Blasse, c. k. stavebního rady. Zesnul, zaopatřen svátostmi umírajících, v pondělí dne 1. září t. r. o 6. hod. ránní v 58. roce věku svého ná. slechem choroby, kterou mohla věčná operace nad předjítí. Zesnulý úředník byl pro svou přívětivou povahu v kruzích občanských oblíben. Pohřeb konal se ve středu dne 3. září a byl důkazem této obliby. R. i. p. — V Pisku 30. srpna náhle zemřel c. k. profesor náboženství a spisovatel P. Jos. Nedvídek v 60. roce věku svého. R. i. p.

Na Sanatorium v Janských Lázních
dále přispěli: Z vikariátu Rychnovského: vdp. V. Kleprlík, konsist. rada; bisk. vikář a děkan v Rychnově n. Kn. 100 K; po 10 K: pp. Jan Urban, farář ve Vamberku, J. Srámek, vik. sekretář a far. v Neb. Rybné, K. Fink, farář v Kunětatě; po 5 K: pp. Fr. Tomčík, bisk. notář a farář ve V. Úhříně, St. Kosan, gymn. katecheta v Rychnově, Frant. Kubánek, kaplan v Rychnově n. K.; 4 K: p. L. Jelinek, koop. ve Skuhrově; 3 K: p. Josef Rössler, koop. ve V. Úhříně; po 2 K: pp. Fr. Král, farář v B. Újezdě, Ferd. Blecha, děkan v Solnici, Ferd. Audričky, farář v Černíkovcích; po 1 K: pp. J. Čížek, vik. sekret., b. notář a farář v Dobrušce, Fr. Dostál, kaplan v Solnici, Jindř. Jakubička, far. ve V. Zdobnici; z vikariátu Novobydžovského druhá sbírka 145 K; dále po V. Písl, děk. v Opatovicích n. L. 18 K, Frant. Říb, kaplan tawěč 24 K, Ferd. Vlček, far. v Nové Vsi 7 K 20 h, Josef Kratochvíl, far. v Babčicích na Moravě 20 K; vikariát Králčický 500 K, dp. Aug. Kristian, kapl. věstetarský 32 K; z vikariátu Vrchlabského po 5 K: pp. Frant. Tschertner, děkan ve Vrchlabí, J. Stříbrný, farář v Branně, Josef Pauer, farář v Jablonci, J. Hettlach, děkan v Jilemnici, Fr. Proschwitzer, vik. sekr. a far. v Niederhofu, Kavan Al., farář v Poniklě, Běský V., farář ve Štěpánčicích; 10 K: Fr. Pacholík, děk. v Roztáčích; po 6 K: pp. Fr. Koblicské, farář ve Lhotě Zálesí, J. Sedláček, děkan v Kaluě; po 4 K: pp. P. Šimek, farář v D. Branně, J. Kuhn, b. vikář ve Studenci, V. Kejzlar, farář ve Vidochově; 3 K 40 h: p. J. Votočka, děkan v Rokytnici; 3 K: p. J. Nosek, kaplan v D. Kalné; po 2 K: V. Ehl, far. ve Schwarzenbalu a J. Erben, far. ve Spindelmühle; po 1 K: pp. Alois Witlich, farář v Lanově, Em. Alliger, farář v Křížčicích, A. z Altenburger, farář ve Vitkovcích. Za všechny dary volá srdečně „Zaplať Pán Bůh“ a o dalších příspěvkách prosí b. Konsistorium v Hradci Král.

Poutní průvod na Rožberk v pondělí
na den Narození P. Marie vyjde z Pouchova o půl-
třetí hod. odpo.

Na bojišti u Hradce Králové
koná se posvěcení nově zřízených pomníků padlým
vojínům z r. 1866 a sice: Dne 7. září 1902 v 10 hod.
dopol. v Rozbátěvicích svěcení pomníku c. a k. pěšího
pluku Deutschmeistra č. 4., který svým nákladem
postavil vídeňský komitét pro zřízení pomníků. —
Dne 21. září 1902 v 10 hod. dopoledne u lesa „Sviba“
svěcení pomníku c. a k. pěšího pluku šlechtice z
Probstzů čis. 51., postavený nákladem c. a k. důstoj-
nického sboru.

Z Černilova. V době naší, kdy se všech nepřátelských stran bojuje se proti sv. kříži, jest potřeba, aby dobří katolíci tím více ke kříži, v němž spása a vítězství naše, luili a jej vřele milovali. Lásku tato ukazovala se od strany věrných katolíků Černilovských vždy, zvláště však v letech posledních. Jen v tomto roce byly pořízeny dva nové, kamenné kříže a dva obnoveny. Poslední byl v srpnu již starý dřevěný kříž na kopeci k Libčicům nahrazen novým kamenným a slavnostně poświęcen od odp. děkana Jana Fr. Seidla na památku 26letého jubilea panování sv. Otce Lva XIII. Svěcení účastnila se ve velkém počtu

katolická jednota zdejší a praporem. Nadšená slova
vldp. děkana, která před svěcením promluvil, jistě že
pronikla k srdcím všech přítomných. — Dne 8. září
v den Narození Panny Marie bude slavnostně posvěcen
obnovený kříž na hlavní věži děkanšského chrámu
Páně sv. Štěpána, který bouří dne 7. srpna byl stržen.
Svěcení vykoná vldp. generální vikář a kapitulní
děkan dr. Alois Frydek z Hradce Králové. Slavnost
počíná o 9. hod. ranní kázáním vldp. dra. Fr. Šulce,
konst. rady z Hradce Králové. Členové katolické
jednoty se řádají, aby s praporem a odznaky již
k 8. hod. byli připraveni k uvítání vznešených hostů.

Na Húrcce v Nechanicích pořádán jest v neděli 7. září 1902 úřednictvem Jeho O. bratře z Harrachův zpěvácký spolek „Hlahol“ a všelaskavým spolkem v Nechanicích zahraniční koncert spojený se zpěvy, tambourem, koulením v kuželky o ceny, poštou atd. o půl 8. hod. odpoč. večer včeleček. Čistý výnos věnován bude na postavení pomníku zemřelému pannu MUDR. Janu Štroussovi. Za nepřítomného počasí odbýván bude koncert v prostranném sále.

Návrat do církve sv. Dne 16. t. m. složil
vyznání víry v děkaněm chrámě Páně v Jaroměti
dělník v mydlářské továrně p. Čeňka; před tím byl
vyznání evang. reformovaného.

Na jubilejní realce v Kostelci nad
Orl. a právem veřejnosti konati se bude zápis a
 příjmací zkoušky žáků bláselch se do I. třídy dne
 17. září od 8—10 hod. v feditelně ústavu. Zápis žáků
 picházejících ze škol měšťanských aneb z jiných škol
 středních konati se bude dne 15. září od 8 do 10
 hod. Bližší zprávy lze si vyžádati u fiditalství ústavu.

Hospodářsko-průmyslová a umělecká výstava českého severovýchodu v Hořicích bude uspořádána od 1. do 31. srpna příštího roku. Na ní má být zobrazen hospodářský a kulturní stav celé severovýchodní čtvrti českého království. Z té příčiny vybízíme všechno občanstvo našeho okresu, i všechny své pp. členy, aby výstavy té hojně se účastnili a o její zdar pracovali, aby okres náš nežuhal za okresy jinými, které, jak se dovídáme, pilně na výstavu se připravují. Přes 50 měst a 26 okresů severovýchodu českého bylo k účasti přihlášeno. Na výstavě pozváno, a za vydání svého zástupce do širšího výboru výstavního posláno. V době výstavy konati se budou v Hořicích četné slavnosti a sjezdy, mezi jinými slavnost odhalení Smetanova pomníku, a sjezd živnostníků, zemědělců a obchodníků ze zemí československých. O četné odměny pro vystavovatele bude ple množství co nejvíce postaráno, aby i v této příčině možností uspokojení se docílilo.

Slatinné lázně Velichovky u Josefova
do 27. srpna navštívilo 660 lázeňských hostů.

Dívčí ferálání osada v Cerekvici u Hoře vykonala dne 22. srpna celodenní výlet na Kunětickou Horu. O půl 7. hod. ranní vyjela vlakem do Král. Hradce, kdež byly již chvilky ozdobené vozy připraveny, a to ochotou pánů: K. Machka a Voženíška, rolníků ze Střebe. Po shodinné cestě přistály na Kunětické Hoře. Když se dívky posilnily, prohlédly si zříceniny hrady. A komu máme děkovati za pozítek ten? Jsou to kromě pp. jmenovaných zase naši dlouholetí přiznivci a neunnávní průvodci kolonie velečetný p. MUDr. Ant. Machek a chotí svou, kteří i zde hojně děti pohostili. Za veselé nálady vraceli se včasně večerním vlakem do Cerekvice. — Ve čtvrtce podívaly se dívky do krásných lešů Miletinských, kamž pozvány velect. p. Zajátkem, lesním v Maňovicích Zlo očekávala děti výborná a hojná svačina, kterou upravila velectná choť pana lesního. — Osadě ferálání darovali: pp. Jan Jaroš, říš. a zem. poranec 2 bl. bramborů, máslo a vejce; Josef Adamýra, rolník v Rusku u Hradce Král., vejce, máslo, tvaroh, čouku, hrách a ovoce; slavné Vodní drnžstvo z Černilova pytel mouky, ¼ hl čouky, ¼ hl brachu, 25 kg rýže a 2 kg kávy; dp. P. J. Kaláš, děkan v Hněvčovic, poslal dětem chléb a má-lo na 2 svačiny. Všem těmto šlechetným dárcům vzdává správa kolonie vroucí dík!

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

lze dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky
v Žitné ulici a v prodávce novin p. M. Vlčka na
Překopech.

Kdo obsazuje místo regenschorliho.
Dle výnosu c. k. místodržitelství v Praze ze dne 28. července 1902. čís. 157.888 zrušilo c. k. ministerstvo kultu a vyučování výnosem ze dne 9. července 1902 čís. 21276 na základě rekursu veledůstojného biskup konsistoria rozhodnutí c. k. místodržitelství ze dne 4. ledna 1902 čís. 189.194 z r. 1901, týkající se obsazování místa fidele kůru při farním kostele v Ronově a rozhodlo, že právo k obsazování místa fidele kůru u farního kostela v Ronově církevním orgánům samým přisluhuje, poněvadž praxe obsazování tohoto místa patronátním úřadem ve srozumění s farním úřadem, jak od roku 1874 se dělo, není ještě žádnou známkou práva zvykového a proto není též žádným odpovídajícím titulem, ze kterého by právo patrona na ustanovování fidele kůru odvozeno býti mohlo, a konečně ustanovení občan. zákona o vydržení práv na obor práv veřejných žádný vztah nemá, mimo to však dle § 1415 všeob. zákona obč. pro vydržení práv oprávnění kostelům stanovená lhůta 40 roků dosud neuplynula. —

Moderní galerie království Českého. Již dne 13. dubna 1901 vlastnoručným listem ustanovil císař, že v Praze bude z prostředků od něho věnovaných zřízena galerie pro moderní malířství.

plastiku a architekturu. Tato galerie má projít i trvalou a nescizitelnou dráhu Čes. království a v ní na věčné časy stát. K tomu účelu věnuje Jeho Veličenstvo jistinu s milionů korun, jež má být odevzdána zemskému výboru království Českého. Jeho V. schválil už také osnovu základního listu a jmenoval předsedou tajného radu Jana hraběte Harracha, místopředsedou tajného radu dra. Jos. Baernreithera, předsedou českého odboru poslance dra. Karla Kramáře a před. něm. odboru univ. prof. dra. Wiesera. Zemským výborem království Čes. za členy tohoto kuratoria jmenováni: posl. K. Adámek v Hlinsku, Eugen hrab. Černín z Chudenic, profesori pražské akademie umění Hynais a Myslbeek a posl. dr. Pippich z Chrudimi. Ministr kultu a vyučování členy téhož kuratoria jmenoval: v stavob. radu J. Hlávku v Praze, profesora J. Kotěru, Fil. hrab. Sternberga, ředitele pražské školy umělecko-průmyslové J. Štíbrala a profesora universitního dra. J. Stupeckého. Stejný počet členů kuratoria jmenován i pro odbor německý.

Čechy Moravě. Na Moravě ze 1/4 české doand žil český lid jako chudý nájemník u bohatého domácího pána. Němci ve všem ukazují svoji moc, kterou mvali, dokud byl zde lid český nepokročilý. Lid český, maje v povaze své z dob své odviolosti mnoho národní lhostejnosti, málo sebevědomí a srážen je vždy okazalostí Němců, jen stěží a pozvolna nabývá oné rozhodnosti, onoho sebevědomí, jaké mu patří a sluší jako rovnocennému kmeni ve vlastní zemi. Lid moravský nemá svého hlavního města. Brno, které ve skutečnosti má českou většinu obyvatelstva, na venek jest městem německým, nešetností a zpu-
ností vládnoucí menšiny německé. Český lid v Brně trpí tím více oněmi vlastnostmi lidu moravského. Zde vidí na všem zevním, okazálem moc těch Němců, a malost naši. Vidí-li na př. hrdě, nádherné divadlo německé a naše, nevkusné, chudé divadélko, jest tlačen k zemi, sebevědomí v něm dušeno a malost vniká mu v duši. Lid brněnský potřebuje k své výchově důstojného, vznešeného, imponujícího, ztělesněného ideálu jeho snah, jenž hrdě hlásati bude v ulicích brněnských českému lidu jeho sílu, jeho pokrok, bude v něm bu-
diti jeho sebevědomí, odvahu k boji, ku práci a ne-
přátelům pak naši sílu, naši nezdolnou a vzbuzovati u nich úctu a vážnost k nám. Takového stánku po-
třebuje nejen lid brněnský, ale i český lid celé Mo-
ravy, aby rád spěchal do svého hlavního města, zde napáje-
l duši svou silou, sebevědomím, nadšením, umě-
ním a dobrem. Brno bude tak zvýšeným přitokem
lidu českého z Moravy státi se městem českým. A
Morava s českým hlavním městem jest zemí českou —
Česká Morava. České Čechy budou pak takovou mocí,
o níž dnes pouze sni nejodvážnější české hlavy, budou
mocí, jež skutečnicki může ideály o českém samo-
statném státě. A otázka důstojného českého divadla
jest v tom řešení otázka na tu dobu první. Město
české techniky a v brzkou české university musí mít
důstojné divadlo, jež by bylo Moravě tím, čím bylo
a je Čechám Národní divadlo v Praze. Sesterská Mo-
rava obrací se na šťastnější své bratry v Čechách,
aby ve chvílích radosti a nadšení Moravy splynuly se
sesterskou zemí v radosti, ale také v obětavosti. Mo-
rava doufá, že bratři z království s touže radostí,
tímže nadšením, s jakým v r. 1881 přispívala Morava
na zlatou kapličku, nad Vitavou zbudovanou v bez-
měrném nadšení Národem sobě, budou přispívat na
druhý důstojný chrám českého umění na sesterské Mo-
ravě, že látku splatí Moravanům láskou, obětavost
obětavostí. Že víra, naděje Moravanů nejsou bezpod-
statny, o tom mluví skvělé ocenění významu českého
divadla na Moravě Družstvem Českého divadla v Praze,
které věnovalo na stavební fond moravského divadla
v Brně 20.000 K, aby tak dalo jasny, zářivý pří-
klad všem českým duším, aby k nim volalo velikými
skutky ušlechtilých srdcí: „Přispějte bratřím v sesterské
Moravě stědře a hojně všichni bohatí i chudí, každý
dle možnosti, všichni v celém našem království.“

Lurdy. Poněvadž dosud ze třinácti set far (z 1900) nepřišla žádná odpověď stran příspěvků na votivní dar do Lurd, prodlužují lhůtu do konce září a prosím snažně, aby tati laskavě bylo oznámeno, kolik asi bude z té neb oné farnosti by dar ten zasláno do konce roku 1902. Leopold Kolisek, farář v Předklášteří u Tisnova.

Obtěžování král. hlav. města Prahy

a obcí sousedních nesnesitelnými zápachy, vycházejícími z různých okolních továren, přičítáno vůbec to várném smíchovskému. Avšak tovarní závody na Smíchově, které kdysi kouřem obtěžovaly, jsou již dávno snovány ze země. Stávající pak závody na Smíchově nikterak obtěžovati nemohou, neboť nevyrábíjí vůbec žádných výrobků zápachajících a tpení jich vybuvoje podmínkám úřadem živnostenským předepaným. Jest však všeobecně známo, že prvním a největším zdrojem výparů zdraví lidské v okolních obcích, tedy i v Praze obřozujících jest lihovar firmy Fischla synové na Zlíšchově. Praha, Smíchov a ostatní obce zápachem z lihovaru toho vycházejím obtěžované protestovaly proti stavbě i každému rozšíření jeho, ale marně. Pro výhody finanční trpějí musí tisíce poplatníků a statisíce obyvatelů nevhody zdravotní.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. srpna 1902. 1 hl.
pšenice K 12 00—12 60, žito K 9 80—10 50, ječmene
K 8 00—8 60, oves K 5 00—6 20, proso K 00 00—0 00,
vike K 00 00—10 00, hrachu K 20 00—22 00, čočky
K 00 00—23 00, jableh K 18 00, krup K 16 00—24 00,
bramborů K 2 80—3 20, jetelového semene bílého
K 9 80—00 00, jetelového semene růžáku K 20 00
—22 00, máku K 00 00—00 00, lněného semene K 00 00
—00 00, 100 kg. žit. otrub K 12 00, pšenič. otrub K 11 50,
1 kg. másla K 2 00—2 24, 1 kg. sádla vepřového K
1 76—0 00, tvarohu k 0 28—0 32, 1 vejce 5 h. Jedna
kopa okurek K 2 40—3 00, jeden q cibule K
00 40—1 00, jedna kopa drobné zeleniny K 1 00—3 00,
1 kopa zelí 6 40—7 00 K, 1 pytel mrkve 1 60—1 80,
1 kopa salátu K 0 00—0 00, 1 kopa petržele K 1 20—1 60,
1 kopa. calere K 1 30—1 80.

Upomínka na katolický

SJEZO.

Skvostné fotografie ve dvou různých vydáních, slavnosti na náměstí dne 24. srpna v Hradci Králové, doporučuje po K 2, zarámované a zasklené v libovolných rámcích od K 4 do K 7

umělecký závod

J. Kieslich
v Hradci Králové.

Též doporučuji dopisnice téhož druhu, které co nejdříve vyjdou.

Sklad papírny

„STEYRERMÜHL“

v Alchberku (H. R.)

Hynek Votoček

velkoobchod

s papírem a školními sešity
V PRAZE,

Havlíčkovo nám. 28, v domě banky „Slavia“
doporučuje se ctěným závodům

papírnickým, knihtiskářským
a nakladatelským

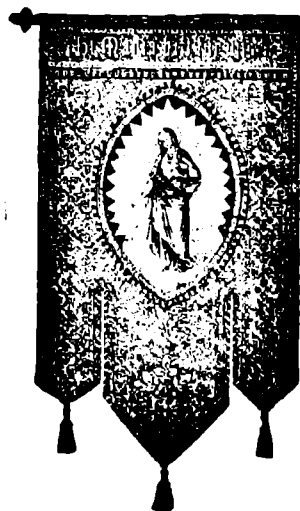
k dodání všech druhů papíru psacího, listovního, tiskového, obálkového, kreslicího a j., rovněž sešitů ku psaní a kreslení pro školy obecné a měšťanské.

Specialita:

Papír ilustrační tiskový na díla
ve skvostné úpravě.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Schottenfeldgasse 28, d. 11.

Na ukázkou posílá se vše franco.

Pozor!

Všechny ctěné pp. consumenty a odběratele pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že výnosem ministerakým se dne 19./6. t. r. veškeré kyseliny dřevné, které pod různým pojmenováním, jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému jako škodlivé uznány jsou.

Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové
odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený, jemnou slivovici vlastní výroby, ovocná vína jako jablečné, borůvkové, rybízové, ovocný cognac, višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kompotů, jež na skladě máme od české akciové továrny na zužitkování plodů v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé mn ožstvi kupují se dle dohodnutí.

České paní a dívky!

Starou českou firmou již po 78 léta stávající:

M. C. Buvy syn
ve Vysokém Veselí nad Cidl.
uvedena právě do obchodu

**slovanská
matiční káva**

— ve prospěch —

Ústřední Matice školské.

Jest to vydatná přísada ke kávě dobrou chuť zvyšující. — Odebíráním Buvovy Slovanské kávy docílíte trojího účelu: koupíte dobré zboží, podporujete „Ústřední Matičku“ a zároveň i domácí průmysl!

K dostání v Pražské tržnici a ve všech obchodech.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

K době kašle a chrapotu!

Turecký med

Lu-Sin

výborný dietetický ochranný prostředek co takový i všude uznán
parfumuje dech, uklidňuje hlasivky, pro pěvce a řečníky důležitý, pro elegantní svět neocenitelný. Jediné pravé, zákonem chráněné vyrábí

První česká akciová společnost továren na orientální cukrovinky a čokoládu dříve A. Maršner, **Královské Vinohrady.**

K dostání v lékárnách, u kupců, lahůdkářů, droguistů, cukrářů atd.

Stavební místa

při erární silnici na Nový Hradec Králové vedoucí, poblíž továrny p. A. Petrofa, ve výměře 1 korce 105 čtver. sáhů, mimo to

● louku ●

u Stěbše ve výměře 2 korce 562 čtver. sáhů výhodně prodá

Záložna Králohradecká.

Již letošní v nejjemnějším cukru

savařené

brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orli.

Kongregace školních sester d. M. D. otevře počátkem školního roku 1902/3 v ústavě císaře Františka Josefa I. v Hradci Králové

kurs pro pěstounky.

V kursu tomto mohou nabýti vzdělání theoretického i praktického netoliko budoucí pěstounky, ale též dívky, které seznati chtějí, jak by se s útlými dítkami zacházeti mělo, aby se duševně i tělesně zdárně vyvíjely.

Zápis do kursu pro pěstounky bude se konati dne 10. září od 9 do 11 hod. dopol. Žadatelky přinestež k zápisu: 1.) křestní list; 2.) poslední vysvědčení školní; 3.) lékařské vysvědčení o tělesné způsobilosti; 4.) krasopis, písemné úkoly, výkresy a ženské ruční práce posledního školního roku. Je-li žadatelka v posledním školním roce školy nenavštěvovala, předloží též vysvědčení mravní bezúhonnosti.

Zkoušky přijímací konati se budou dne 11., 12. a 13. září.

Ku přijetí je žadatelce třeba, aby jí bylo při počátku školního roku nejméně 16 let. Nedostatek stáří se nepromíjí.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Výprachticích)

doporučuje P. T. věleddůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franco zašlou.

Spolkové prapory, stuhy, ozdobné výšivky dle předložených výkresů, mešní roucha, přikrovy, kostelní prádlo a všechny v tén

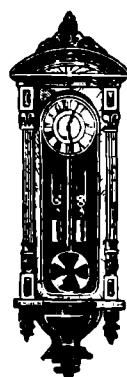
odbor náležející předměty levně a přesně zhot

vuje sirotčinec

„Ružencová výroba“
Praha I., Konviktská ul. 296.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Souj k svému!

Žádné cenníky ilustrované; za to všem dást. pp. kněm pošle se hned franco výběr hodin kapesních, státních, slatých, slatých neb stříbrných, Tulla atd. — Zlaté zboží, řetězy, náramky, prsteny, vůbec veškeré druhy skvostů. Optické zboží, brýle, skřipce, dalekohledy, divadelní kukátka atd.

Václav

Frančák,

v České Třebové.

Každé hodiny jsou řádně obtašeny (reparovány) a ručí se 3 roky za správný chod.

hodinářský a slatnický závod

Veškeré správký hodin a šperků vyřizují se se sárkou a rozesílají franco.

Mnoho pochovalných usnání a poděkování po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.

Výhodné podmínky platební bez svý-
lení cen.

● Největší sklad ●

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i prošívanych, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, předvěsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

— firmy —

JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům
a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za **tovární ceny** zboží zasílám: Kartáčky na zuby, kartače na vlasy, houby k mytí, žinky, toaletní mýdla ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve stkvostných kasetách, hodící se k vánočním dárkům a j.

Výborné creamy ku holení **Saton** a **Schavlag** columbia na místo mýdla zasílám rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jichžto výbornost jako odborník ručím, zasílám od **1 st. 20 kr. výše. Nehodící se břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo peníze vrátím.**

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od 3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větších objednávkách poskytují zvláštní slevy.

Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přiznání ujišťuji, že jedinon snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonale účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 1 n.

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sádkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medicinalní), vina sladká a vino šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými jinými
diplomy s právem ražení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme.

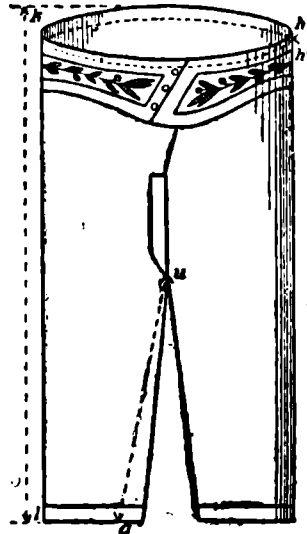
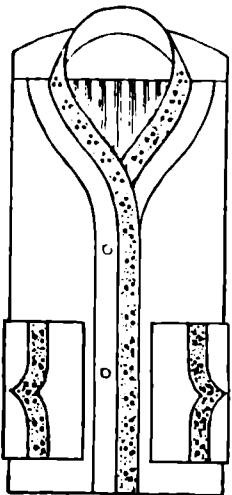
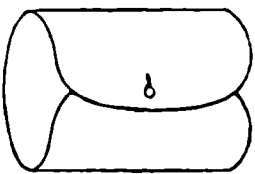
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

J.F.

Langhans c. k. dvorní fotograf odporučuje ctěn.
P. T. obecnstvu svůj v Král. Hradci (v Adalbertinu) nově zařízený závod fotografický.

— Jméno firmy ručí za nejlepší obsluhu. —

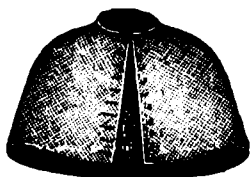
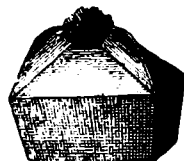
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, baretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

— Mnoho pochvalných dopisů k dispozici. —

Josef Neškudla,

c. a. kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleředst. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a. k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Za příčinou mého jmenování do-
stalo se mně přemnoho důkazů přízné,
které zůstanou mi vždy drahou upo-
mínkou.

Vzdávaje uctivé díky, prosím Boha,
aby odplatil všem, kdo na mne vzpo-
mněli, Svým hojným požehnáním!

František Kerner,

čestný kanovník, sekretář bisk. Konsistoře.

Školní knihy

do gymnasia, reálky, učit. ústavu, ob-
chod. akademie, odbor. školy, měšť.
školy dívčí i chlapecké, dále do obec-
ných a pokrač. škol v Hradci Králové
a celém okrese chovám stále a to v nej-
větší zásobě, v nejnovějších přípust-
ných vydáních na skladě.

Též antiquární k dostání.

Knihkupectví B. E. Tolmana

v Hradci Králové

Velké náměstí č. 26., blíže lékárny. Založeno r. 1863.

➡ Zásilky na venek vyřizují se obratem. — Telefon č. 17. — Seznamy zdarma a franko. ➡

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova ul. č. 29
nově blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku **dobání oken chrámových,**
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
tění i vsazením.

Veskeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bezé vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

➡ Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání. ➡

Založeno roku 1836.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro letní a podzimní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleředstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Rodičům, kteří syny své dávají na studie
do Prahy, doporučujeme —

Svatováclavský

KONVIKT

pro studující středních škol

v Praze—II., Ječná ulice číslo 4.

Zaručuje se zde pečlivá mravní výchova, na-
bádání a přidržování k pilnému studiu. — Každý
chovanec musí se úplně podrobiti kázní v konvikte
zavedené. — Paedagogický dozor povede energický,
v oboru paedagogiky zkušený duchovní, jemuž přidě-
leno bude několik asistentů (filosofů a techniků, kteří
budou nad prospěchem a chováním se studujících stále
bděti, s nimi látku učební opakovati a jim (zvláště
slabším) v studiu pomáhati.

Studující se špatnou známkou z mravů se ne-
přijímají.

Rodičům podávány budou častěji zprávy o pro-
spěchu a chování se jich synů. — O pohodlných
místnostech, jakož i slušné stravě a naprosté čistotě
mohou rodiče kdykoliv osobně se přesvědčiti.

Přiblížky přijímá: Správa Svatováclavského
konviktu v Praze, v Ječné ulici č. 4. a Petr Kopal,
kněz arcib. notář, Praha-Vyšehrad.

Veskeré dotazy se uctivě zodpoví.

OBNOVA

Číslo 37.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 12. září 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Žebrák.

(Druhý obrázek z našeho sjezdu).

Bylo po třech hodinách odpoledne v neděli na den svatého Bartoloměje. Nemohl jsem se dočkat, až ten sjezd začne. Pochodil jsem trochu po městě. Ptám se, jaký je to dům s těma dvěma věžema na náměstí, co nemá žádných praporů. Podívejte se na ty nápisy, máte-li dobré oči, povídal mi jeden strýček z venkova. — I což o oči, ty mám jako ten orel. — Čtu, čtu. Nechce mi to nějak jít, že to je německé — povídám. Koukám lépe a ono je to taky české. To jsem rád, ale že nejsou prapory? — Jde tu jeden pán, zdálo se mi, že byl z Hradce. Slyšíte, pane, dává pan biskup prapory na svůj dům, když je nějaká císařská slavnost? Ovšem — odpovídá mi ten dobrý pán — vždyť i dnes má taky rakouský prapor. — Divná věc, divná věc, že to ti páni církvi neoplácejí! Ale tu mne můj syn štouchl do boku a zašeptal mi, abych mlčel, že v tom domě zavírají, aby si nás tu naposled nenechali i po tom sjezdu. Máme doma ještě oves stát. A tak jsem šel od toho domu raději pryč, jenže co jsem si myslel, nebudu povídat.

A jsem tu tak v myšlénkách zabrán, a kdo tu zase, jako ten pan páter, co jsem s ním jedl polévku v Adalbertinu. I to máme na sebe štěstí! Povídám: Lámu si hlavu zbytečnými věcmi, proč že tuhle nejsou prapory a tu mi teprv taky napadlo, že jsem u těch věží viděl jen tři pány „od města“.

A už jsem chtěl také spustit a aspoň tomu velebníčkovi povědět, co si myslím, ale pojednou jsme tu zase u těch věží. Povídám: Velebný pane! Tak tuhle na půlnoc je ten zvon Orel, a ten největší z těch, co jsou na polední straně, se jmenuje Žebrák. — Ovšem, vždyť o něm bylo taky kázání, že takto nikdo rád není žebákem, ale že svatý Augustin povídá, že před Pánem Bohem jsme všichni žebraři. Žebrák prosí, a chce něco. A to něco, co my potřebujeme, že je Bůh. Žebrák chce chléb a duše naše že potřebuje chleba a tím že je Pán Ježíš. — Vida, zrovna takhle kázal pan biskup, povídám. A pan páter praví: Však vy jste si taky pamatoval, jen se nepřetvařujete. — Inu — takhle z té politiky to já si málo pamatuju, a ani tomu tak dobře nerozumím. Ale že každou neděli na kázání chodím, tak už si to tak pamatuju. — Měl byste být redaktorem — povídá pan páter. — Ale vždyť povídám, že politice nerozumím. — Ale oni redaktori taky někdy mají napsat, jaké bylo při nějaké slavnosti kázání, a napíšou, že bylo kázání o něčem, o čem ani řeči nebylo. Tak mi to povídal pan biskup, že mu to dělají s jeho kázáními. — To snad ti zlí. I ne, taky ti dobří. Divná věc, divná věc. To jinak nemyslí, než že při celém kázání ani nejsou a jen tak něco chytí, a to tak do novin dají. Ono to je tak skoro vůbec, velebný pane, že páni neradi kázání poslouchají. Je to někdy mrzutá věc takové kázání poslouchat. Tak jako dnes s tím žebákem. Ono „holt“ je dnes málo pánů, co jsou žebraři před Pánem Bohem. Ale dobře to v tom kázání bylo, že, kdo je před Pánem Bohem žebákem, je celý Bohem a Kristem Pánem — jak pak houem, už vím — proniknout, a že myslí a jedná dle zákonů Pána Ježíše, a že to je — řeknu to, jak umím — hodný člověk. Tomu jsou ty zákony Boží nade všechno a to nejdřív; ale on sám sobě jest až naposled. A tak že to má být i v národě. Celý národ má být žebákem před Bohem, a pak jedná podle Pána Ježíše, a pak je to hodný národ. — Pan biskup řekl — doložil pan páter — že takový národ, který je proniknut Ježíšem Kristem, je mravně silný, spokojený, ba i zámožný. — Ano, ano! Já to tak neumím říci. Ale tomu že říkají „klerikalismus“. A neradte snad uhodnout, co jsem si při tom myslel? — Jak bych mohl vědět vaše myšlénky? Ale ven s nimi! — Inu tak tedy. Myslel jsem si, že ti páni, totiž ti, co se nedělají žebraři před Pánem Bohem, jsou s tím

klerikalismem již k smíchu. Tamhle na Mělníku a tam v Praze ti nebyli klerikály — totiž nebyli proniknuti Pánem Ježíšem — za to však byly jejich kapsy proniknuty nakradenými penězi. Nebyli žebraři před Pánem Bohem, ale za to, až hanba o tom mluvit — jejich paničky doma plakaly, jak ti jejich páni jako psi bábají za A jaký pořádek ostatně z toho plyne? Mnohá taková panička má pak zase jiného raději než svého. Fuj! Hanba! A to jsou ti, co nám pořádě nadávají klerikalů. Nedaleko od nás je jeden, co taky každé páté slovo má klerikal a klerikalismus. Chodili jsme spolu do školy, já ze vsi, on doma v městě. Býval dosti hloupý, obzvlášť z náboženství nic neuměl. A teď? — Považme si, on taky chce být pulmistrem a poslancem! Povídám: Francku, že ty tak pořádě hubuješ na ten klerikalismus! Vždyť ty z náboženství nic neumíš! Kdyby tak vstal z hrobu tvůj tatík, ten by spráskl ruce. On byl takový nábožný. — Ale já nejsem — odsekl mi — proti náboženství, já jen jsem proti klerikalismu. — Ale pověz mi, co ti ten klerikalismus udělal, že jsi na něj tak dopálen, a ani nevíš, co je. — Klerikal — odvětil mi Francek — to dnes nikam nepřivede. Kdo to chce někam přivést takhle za pulmistra nebo za poslance, ten musí být proti klerikalismu. — A třeba nevěděl, co to je? — ptám se. A třeba nevěděl — vyskočilo z úst rozlobenému Franckovi, ale začervenal se. Ach já! Myslel jsem si, kdybych tohle mohl panu biskupovi našeptat, aby to tak v tom kázání o tom žebákovi pověděl! To nejde na kazatelně — poučil mne velebný pán. Ovšem, ovšem! Ale já bych mu byl pověděl ještě něco. U nás je taky jeden, co louká tu „Osvětu“ a dělává žebraka, jenže ne před Pánem Bohem. To on je sám dost velký pán, Pána Boha nepotřebuje. Ale sám jsem to viděl, jak prosil a ruku líbal hůře než žebrák, když chtěl „proniknout svou kapsu“. — I vy šelmo — povídá velebný pán. — No tak toho nechme! Ale přece něco ještě. V kázání jsem slyšel, že ten zvon byl posvěcen a dostal jméno Václav. I pomyslel jsem si. Co pak z toho bude? Svatý Václav a žebrák! Ale šlo to dohromady. Svatý Václav se činil žebákem před Pánem Bohem; byl proniknut Ježíšem Kristem a chtěl, aby se v jeho národě všechno podle Pána Ježíše řídilo. Kdyby tenkrát byly vycházely noviny, byly by křičely, že je klerikal — pomyslel jsem si. Ale to nic, poslouchám dále. To proniknutí národa Ježíšem Kristem nelíbilo se již tehdejší mnohým svěťáckým a až pokřtěným, přece pohanského života milovným pánům, a proto říkali, že Václav, ač udatný muž, k ničemu není a způsobí, že bratr Boleslav bratra Václava zabil. A tak to je podnes. Klerikalismus, to proniknutí celého života našeho Kristem Pánem, nelíbí se svěťákům a novým pohanům a proto dělají bratrovražedný boj a štvou se Češi proti Čechům, kteří nechťí být novopohaný. Boží pravda, myslel jsem si. V Hradci je pan biskup Čech, a kněží Češi, ale ti novopohané je mají za vyvrhel světa. Ale rozumíme tomu. Mají strach, kdyby zvítězil Václav — klerikalismus — přestalo by to pronikání kapes penězi katolíků a zcela jiní pánové byli by pulmistři, poslanci atd. Vlast je ta poslední! — V tom mne syn štouchá zase. Divám se na ten dům s věžema, a povídám: Je půl čtvrté. Pojdme tamhle na ten sjezd.

To je druhý obrázek z našeho sjezdu. Zachytili jsme i ten, aby konečně, kdo chce zdravého rozumu užívat, přece už jednou prohlédl, kdo to s národem, vlastí i městem Hradcem dobře myslí. Tolik je jisto, že klerikalismus své kapsy vyprazdňuje, kdežto liberalismus vyprazdňuje cizí a své naplňuje.

Odporoučím ten článek taky panu Dru. Pippichovi, jenž po způsobu toho Francka finkal nedávno v Chrudimi do klerikalismu. Nechceme říci, že by on se chtěl obohatit, ale tolik dovolí, že mu řekneme, že bojuje proti proniknutí národa Ježíšem Kristem — nevěda. Jak ale se o jeho řeči soudilo, to vysvětlí z toho, že

jeden mladý občan s odbytou měšťanskou školou, když jeho řeč o klerikalismu přečetl, řekl: To už vrabci odzpívali.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 11. září.

(K doplňovacím volbám do sboru obecních starších a k volbě nového pražského primatora. — Statistická kniha král. hlav. města Prahy a majetkové poměry majitelů pražských domů.)

Za měsíc bude se v Praze jednati o doplňovací volby do sboru obecních starších. Dle stávajících rozvrácených poměrů, jaké na pražské staroměstské radnici za přítomné doby panují, dalo by se nejenom očekávat ale i souditi, že se k volbám těm konají již nyní pilné přípravy. Volby tyto mají také zvláštní důležitost. Zvolenci jejich bude totiž doplněn sbor obecních starších, kterýž bude z jara 1903 voliti nového primatora, jelikož nynějšímu panu starostovi dru. V. Srbovi v čase tom jeho tříletí vyprší.

Avšak chyba lávky! Panstvo, jemuž lepší budoucnost a prospěchy matičky Prahy na srdci leží, doposud někde spí tak tvrdě, jako spí rytíři ve kníž. arcibiskupském Blaniku. V Praze lhybe se leda listí na stromech, když zafučí vítr. Jinak je zde ticho tak, že i na ovocné trhy dovoleno jest voziti a zde prodávati nezralé ovoce a dokonce i opadálky, jež byly se stromů sraženy. Tomuto zlořádu věnujeme svým časem příslušnou kapitolku. Kdo bude za rok hlavou Prahy, o to se zde dnes nikdo nestará, tak že v ohledu tom určitého nedá se dnes říci nic.

„Primatorský sen“ sní ovšem že na prvním místě nynější první pan náměstek dr. Frič. Avšak dle ubezpečení, jež máme ze spolehlivého pramene, nebudou mu Staročeši více přistavovati a držeti řečiček, aby s něho mohl dosáhnouti „mladočeské hodnoty“. To by bylo pro pana dra. Friče velice nepřijemné zklamání. On totiž od pana primatora dra. Srba velice často správu Prahy měl odevzdanou, velice pěkně se do ní zavčvil, času má na starostování dost, líbí se mu to a teď najednou by měla být jeho praxe ničím?

Jako další kandidát primatorství Prahy uvádí se p. radní dr. Karel Groš. Snad on sám ani na to nekandiduje, jsa kandidován pouze „okolnostmi“. A tu se kde kdo dívá a obliž, jaké vlastně zásluhy má tento dobrý a dnes znamenitý pán o Prahu a národ český? Někteří lidé dokonce chovají strach před ním, že by byla Praha za jeho starostování „rozpuštěna“, jako se stalo „Akademickému čtenářskému spolku“, kterýž přečkal za 40 let nejrozumnější vichřice nepřizní doby v neklidnějších čase za jeho výtečného starostování docela zbytečně zahynul. Jiní právě proto si pana dra. Groše za starostu přejí, aby prý to zase tak nějak hodně chytre a šikovně navlékl, aby byla nynější Praha rozpuštěna, že bychom si potom založili jinou, lepší. To by ale šlo velice těžko, neboť třetina nynější Prahy je obecni —

Dosavadní pan starosta dr. Srb se skoro ani mezi kandidáty příštího primatorství nepočítá. On byl starostou staročeským, ale poněvadž si v době jeho starostování dělali mladočeští náměstkové, co chtěli, skoro se v Praze zapomnělo, že je zde také nějaký starosta, který se jmenuje p. dr. Srb.

Zkrátka otázka příštího starosty pražského je méně k zodpovězení vyspělou otázkou, jsouc dnes nyní vlastně hádankou.

Jak se však situace jeví, mají konservativní proudy, zejména když za radikály pan Ort více kandidovati nebude, velice mnoho půdy, aby při nadcházejících doplňovacích volbách do sboru obecních starších zvítězily. To není nic nespolehlivého, postaví-li řadu mladých, na všechny strany čistých, vážných a

moudrých kandidátů. Ovšem že, když se k tomu doposud nepracuje, zvolení stoupenci žádné strany sami do klína nenalítají.

Tolik prosatím o této záležitosti, která co nejdříve na Praze bude své vyřízení vyžadovati.

* * *

V těchto dnech vyšla statistickou komisí vydaná „statistická knížka král. hlav. města Prahy“ za rok 1899. Pisatel těchto řádků již před kolika lety na jiném vážném místě důtklivě poukázal k tomu, že pražská statistická kancelář podává publikace tohoto druhu tak pozdě, že přestávají býti časovými, jsouce vlastně tištěnými archivaliemi. Výtky ty došly na příslušném místě pozornosti a činitelé, jimž náležely, tehdy slíbili, že budou příště „statistické knížky“ vydávati na místě po dvou letech ihned za rok. Jak slibu svému dostáli, o tom svědčí přítomná publikace, která podává statistická data z r. 1899 teprve až na konci roku 1902, tedy na místě za rok *sa tři léta*, v době, kdy se číslicemi těmi v praktickém ohledu nemůže nikdo více spravovati, poněvadž nejsou více žádnou pravdou. Upozorňujeme tedy poznovu na tento zlovyk opožděného vydávání „statistických knížek“ a doufáme, že upozornění toto postačí, aby se vytykané ním hraní si s pražskou statistikou více neopakovalo. Pak-li během r. 1903 nebudou vydány „statistické knížky“ i za rok 1902, postaráme se o to, aby byly na všech stranách zdviženy nejostřejší protesty proti vydáním, jež různé obce na tyto publikace činí. Starou statistiku *po letech publikovati* a rozepisáním její ještě po světě působiti leda u rozumných lidí smích, to dále trpěti se nesmí.

Ze přítomně vydané „statistické knížky“ více nezmondří a nepoučí se nikdo. Za tři léta se pražské poměry změnily tak, že vydání její působí vlastně komicky. Podávati statistická data za r. 1899 na konci r. 1902, kdo pak to jaktěživ slyšel?

Když při obecném sčítání lidu nejsou tištěné zprávy o něm za půl léta ve veřejnosti, tu je na všech stranách proto rámsa a při samotné Praze klidně trpíme, aby se pan ředitel statistické kanceláře teprve až za tři léta se „statistickou knížkou“ vytasil. Dnes všude statistika učí, kde třeba proti dvěma čtyři stavět, čeho je kde nedostatek, čeho přebytek a my v Praze bavíme se letos statistickými daty z r. 1899, kteréž mají pro nás docela stejnou cenu jako nějaký starý urbář z XV. století.

Co z něho může leda přibližně zajímati, abychom vůbec celou tu drahocennou publikaci do redakčního koše jako holou zbytečnost neodhodili, jsou některá data o poměrech vlastnických, ač i ty se za tři léta značně změnily.

Překvapuje totiž závratná výše hypotečních dluhů v Praze a na předměstích. Koncem roku 1899 bylo hypotečních dluhů

v Praze	205,725.620-08 K (4.684 domů)
v Karlíně	17,806.186-70 „ (425 „)
na Šmíchově	24,914.744-44 „ (985 „)
na Král. Vinohradech	44,769.956-46 „ (1.048 „)
na Žižkově	28,902.536-90 „ (978 „)

úhrnem 321,918.987-58 K (8.085 domů). Z těchto dluhů musí se platiti při 5% úrokování ročních 15,095.949-37 K úroků.

Domovní daně pak ročně jest předepsáno 19,444.739-76 K.

Dohromady tedy nezbytně musí pražští domácí páni na úrocích a na daních zaplatiti ročně 34,540.689-13 K.

Úředně pak zjištěný výnos činže obnáší ročně v Praze a na předměstích 45,818.524 K.

Dle toho po zaplacení úroků a daní zbude pražským domácím pánům pouze čistých 11,272.835 K.

Podle hrubého výnosu činže po odečtení daní měla Praha roku 1899 při 5% úročení 527,375.700 K ceny.

Do úvah dle statistických dat o jiných otázkách nelze se pouštěti, ana data ta jsou dnes bez ceny.

Obrana.

Katolík jest bez práva. Hlavní spolupracovník „Hlasů ze Siona“, dvojčetihodný pán Šádek vyplňuje každé číslo svého žurnálu záležitostmi katolíků, což nasvědčuje, že se p. Šádek minul svým povoláním jakožto evangelický duchovní, který přece za evangelický plat měl by zabývati se v přední řadě záležitostmi svých oveček. Poslední číslo 36. ujímá se dojemně odsouzeného redaktora Dabského, jenž byl odsouzen pro pohoršlivý článek o Božím Těle a Hajnovu „Osvětu“ nazývá přímo „jedním z nejlepších a nejváženějších českých listů“. (Tomu jistě ani p. Hajn nevěří! Pozn. sazeče.) Pan Šádek otiskuje připsa, jímž bisk. konsistoř dle své úřední povinnosti učinila povinné oznámení na vnohni zemské soud v Praze o famosním úvodníku, jenž bez závadý prošel censurou úřadů. Uveřejněný připsa bisk. konsistoře jest zajisté pochvalným svědectvím o bdělosti církevního úřadu, jenž v přední řadě jest povolán ku hájení náboženství a jen přiblíží člověk může úřední povinné oznámení považovati za denunciaci.

Nezmiňujeme se o připsu tom z důvodu nějakého obhajování, ale z toho důvodu, že úřední připsa b. konsistoře uveřejněn byl v „Osvětě“ i v „Hlasích ze Siona“. Myslili jsme, že oficiálním listem pro úřední agendu jsou „Pražské Noviny“ a najednou důvěrou tou byly počteny oba zmíněné listy. Zvláštní přátelství! Ke konci zaznamenáváme ušlechtilý výrok dvojčetihodného pána o kněžském církevním rouchu, které nazývá *postrojem*. Nevoláme policii na pomoc, ale jsme jisti, že by p. Šádek bez trestně nesměl nazvati uniformu vojenskou ba

ani na *veteránkou* postrojem. Ovšem katolík musí strýcti všechno uličnictví i od hlavy šedivé, jakou jest hlava dvojčetihodného pána Šádka, a nesmí se ani dovolávati zaručené zákonité ochrany, jinak ho stihne zběsilý výbuch vzteku přískřípnutých utrhačů, kteří právní sebeochranu prohlásí za udavačství. Co by vydělali naši roztomilí krajané protestantské konfese, kdyby tak byli ve většině v Čechách jako v 16. a 17. století? Inu vyhazovali by nás okny, jako to činili jejich ctihodní předkové. A to prý máme ještě protekci u vlády a u úřadů? Jak to dopadne, až tu slavnou protekci ztratíme?

Politický přehled.

Na společných ministerských konferencích v Pešti minulý týden došlo prý k jakési částečné shodě, nicméně v poradách o rakousko-uherském vyrovnání bude se pokračovati dále. V tomto měsíci vyjednávání mezi oběma vládami má býti zcela určitě skončeno.

Císař jmenoval arciknížete Františka Ferdinanda admirálem rakouského loďstva.

Ríšská rada sejde se co nevidět a páni poslanci už dokazují, co dovedou. Minulý týden poslancové dr. Grégr a dr. Stránský ve schůzích svých voličů hlásali, že se dr. Körber lekne české delegace, připomeneli mu splnění známých požadavků, jinak přes hlavy její že se neprovede rakousko-uherské vyrovnání. Vnitřní úřední řeč česká, která by vlastně zkrátila práva národa našeho, je mezi prvními požadavky, ale bezvýminečná rovnoprávnost, která by ukončila neblahé spory česko německé, v požadavcích oněch jest popelkou.

Demonstrace protisrbské v Záhřebě dosáhly tak povážlivých rozměrů, že tam muselo býti prohlášeno stanné právo. Z bratrského toho boje největší radost mají nepřátelé Slovanstva zvláště Maďari, kteří tamní spory národnostní vlastně rozdmychují, by si co nejvíce Chorvaty a Srby upoutali.

Císař Vilém II. sice už opustil Poznaňsko, ale pobýtem jeho poměry nešťastné země se nezměnily. Poláci se všech slavností téměř úplně stranili. V umírněné řeči své litoval císař, že část jeho poddaných není českého původu těžko vpravuje se v pruské poměry. Nyní že zná tu jeň Prusy; podání a upomínky dle něho patří prý jen minulosti. Chce, aby se Poláci stali dobrými Prusy. Divné názory má císař Vilém o citu národním.

Mezinárodní rozhodčí soud sešel se v září v Haagu, aby pojednal o jistém sporu mezi Mexikem a Spojenými státy severoam. Že se sešel, má zásluhu prezident Roosevelt.

Francouzská vláda oznamuje občanstvu, že co nejrýchleji posvětsí obecné školy; ale že občané libovolní vládní musí věnovati ze svých kapes miliony, o tom se nezmiňuje. Podplukovník Saint Rémy, který odepřel vojensky zakročiti proti klášterním školám, byl odsouzen k vazbě na jeden den. Tak mírný trest vládu jenom podráždil.

vykouřila, nemohl po obleknutí šatstva přes všechno pátrání klobouku se dohledati. Ptal se maminky, zda mu sama někam klobouk uschovala.

Ale dobrá matka mu připomenula, že snad nechal tento nutný předmět v komoře, poněvadž vstoupil v noci do světnice prostovlasý. Leč ani komora klobouku nevydala. Konečně se tukl mladík do čela a přiznal se: „Už to jinak není; smekl jsem v noci zdvořile před panem X. a že bych byl potom klobouk dal zas na hlavu, o tom nevím nic“. Kdyby byl chudák nesmekl, nepřišel o klobouk. Table civilní nepraktické manýry ovšem tak těsně s námi srostla, že se jí těžko lze odnaučiti. Známe jednoho hrobaře, který na vojně pro své civilní, konservativní způsoby mnoho zkusil. Ač se snažil býti rekrutou poslušným, přece přes všechny domluvy a tresty skoro dva měsíce neuměl pochopiti výhody salutýrky. Potkal-li pana kaprála nebo setníka, smekl vždy modrou čepici s uctivým „šťastnej dobřej večir“. Ale konečně i tenhle venkovský Honzíček se naučil pozdravovat prakticky podle reklamá, bez poškození erární čepice.

Proč by tedy moderní osvícený člověk nedovedl nešikovný, zastaralý zvyk střísti se své pokrokové duše? Na venkově jsou v této příčině přece jen jiní chlapci než v městě. Pangrotka ráno na hlavu nasazená se tak snadno na ven ově zvláště v zimě smekáním zbytečně neprovětrává. A kdo si uváže přes čepici ještě šátek, od toho teprve bys marně čekal malicherné smekací zdvořilůstky.

A že by tací bodří lidé pro svůj praktický smysl byli nešťastnější než ochotné smekající měšťáci, to snad nikdo tvrditi nebude.

Naše mládež se na gymnasiích poučuje o mnohých znamenitostech starého Říma a Hellady, ale pro životní práci si z předností klasicismu odnáší velmi málo. Aspoň posud absolvovaní gymnasisté nepochopili výhod pozdravného řádu oněch starých strážců kultury. Oni lidé při všl své uhlazenosti si na nějaké smekání ani nevzpomněli. Řek při setkání s jiným občanem řekl elegantně: „Chaire, ó despota“ (mnoho štěstí, pane), a takový pozdrav platil tolik, jako nejponíženější

FEUILLETON.

Něco o smekání.

Píše J. S—a.

I.

Mám chuť nazvati smekání obtížným copem na naší moderní kultuře.

Jdeš za deště a větru po ulici, neseš v jedné ruce rozevřený deštník a v druhé nějaké lejtro; potkáš cestou nějakého pána, před nímž smeknouti musíš, nechceš-li býti pokládán za hrubiana. Pokusíš se s velkým sebezapřením o nepohodlný akt pocty a můžeš býti rád, jestliže vítr neodmění tvou zdvořilost převrácením deštníku na ruby. A člověk pozdravený nachází se při tom v neméně trapné situaci, když má podobným způsobem poděkovati. A když smeknutí neopětoval, bylo by to horší provinění proti společenské etiketě než kdybys ty sám se smekáním nezačínal. A potresceš zbytečně nejprve sebe a pak pozdraveného.

Vůbec při nečase na ulici se zrovna musí druh druhu k vůli samé zdvořilosti bát; nejlépe ani nikoho nepotkat. Vtlačí-li si klobouk bezky hluboko do čela, aby ti ho vítr neodnesl, a sorva učiníš tři kroky, již musíš tuhou posici nešťastného klobouku rušiti.

A než přejdeš náměstí, opakovati musíš takovou proceduru aspoň šestnáctkrát, div že si čelo neoskřípeš jako nohu v úzké botě. A jsi-li plešatý, musíš bez protestu odkrývati blýskavou klouzavku i před krásným pohlavím, kterému bývá holá leb podívanou nechutnou.

A za tvou namáhavou obět zdvořilosti milostivá paní se ti odmění pouhým milostivým pokynem hlavy. Musíš odkrývati bez protestu holou hlavu i v průvanu, třebaš bys se stokrát nachladil. Smekání má mnoho reumatismů na svědomí. Ani v hustém zástupu ti nikdo smeknutí neodpustí, ač musíš při tom klobouk pěchovati v podpaždí, abys pro zdvořilost někoho nezdvěřil neuhodil.

A musíš smekat pomalu před každým; potkáš-li čtrnáctiletou dcerušku svého známého, za netaktního člověka tě vyhlásí, nesmekneš-li před ní, i kdybys byl třeba půlmistrem. Vždyť přece musíš býti zdvořilý k celé rodině svého přítele. Studenti, zvláště ti „uvědomělí“ aspoň před svými professoři jen neradi smekají. Ale když již tak učiní, nesmí je, milý professoře, odbyti jen dámským způsobem, aby tě neměli za beztaktního. Každý smekne před tebou jen jednou a jest hotov; ale co ty se napracuješ, než za jednu procházku náměstím všechněm kloboukem odpovíš! Radil bych ti, abys raději chodil prostovlasý. Kdyby se přestalo smekati, vedli by ovšem kloboučníci stížnost na zkracování živnosti; vždyť tím smekáním se něco klobouků do roka potrhá! Z nesmekání dámského si ovšem modistky nic nedělají; vždyť stejně mdlé pohlaví dá tržít za neforemné hlavokryty desetkrát víc než mužové. Ale obejde-li se bez smekání pohlaví dlouhohlavé, proč na tom zlovyku má lpěti pohlaví vousaté, jež platí za rozumné a praktické?

Takový nepohodlný způsob pozdravu by se měl rozhodně už dávno odstraniti, poněvadž někdy vede k hotovým katastrofám. Je nomu mému kolegovi na gymnasiu se šeredně tento zastaralý zvyk vymstil. Stál u okna, drže v jedné ruce rohlík, v druhé koflík s kávou. V tom šel kolem okna vážený občan se svou rodinou. Dobrácký student zpozoroval, že cupe s tatínkem také hezká jeho dceruška Márinka, vystrojená jako královna; srdce mu poskočilo při tom pohledu, tak že na okamžik pozapomněl, že drží v rukou svačinu a když se Márinka do okna poohlédla tu s uctivým „má úcta“ sáhl pravíci koflíkem obtěžkanou na hlavu, takže si obsah nádoby rázem vлил za krk.

A tento vlastnoručně politý mučedník uctivosti k tomu všemu byl ještě potýrán zvonivým posměškem škodolibé Márinky.

Jeden nadějný synáček se vracel v neděli pozdě v noci domů, zápas se těžce se zákonem zemské přitažlivosti. Na cestě potkal známého a uctivě před ním smeknuv, dovršoval domů. Když se mu doma tísňivá pára delším spánkem z hlavy

President Severom. států Roosevelt minulý týden při srážce povozu svého s vagonem elektrické dráhy byl ve svrchovaném nebezpečí života. Kdežto kočmu jeho rozcrcena lebka a provázející taj. policista na místě zabit, prezident byl jenom lehce raněn.

K našemu sjezdu

došly dopisy a telegramy následujícího znění:

Pošeňnaný výsledek sjezdu upřímně přeje Pauly. Kéz Bůh žehná Vaším pracím a popřeje jednání všeho zdar! Palat, inženýr.

Neohroženým bojovníkům na svatou víru Kristovu na sjezdu v Hradci Králové posílá pozdrav Dr. Neuschl.

Přeláducí shodě Zdař Bůh! Starý Hradečák Kopal.

Kollegiatní kapitula v Kroměříži na Moravě pozdravuje a nadšenou radostí manifestační sjezd katolický v Hradci Králové a prosí Boha o potřebné milosti k dosažení úplného zduř sjezdového a volá: Bratři, nic se báti! Bůh a Vámi, kdo proti nám? Kollegiatní kapitula v Kroměříži na Moravě.

Z nehlavnějšího působení svatých našich apoštolů Cyrilla a Methoda — Velehradu náplň dober nebeských i pozemských přejeme sjezdu P. Jan Cibulka, rektor a Dr. Štojan, poslanec.

Přítomen je v duchu shromážděným bojovníkům katolickým volá Na zdar! Ludvík hrabě Belcredi.

Na zdar sjezdu, práci pro Boha i vlasti! Olo-moucká politická jednota a Cyrillo-Methodějská Matice.

Katolicko-politická jednota Kroměřížská vřelo zdraví shromážděné katolíky československé a vypo-ruje na Bohu jich pracím nejhojnějšího zduř. Dr. Josef Pištěcký, předseda.

Žehnaj Bůh poradám Vaším, aby učenosti Vaše bylo Bohu k chvále, lidem ku prospěchu a ulehčení. Vzpomeňte též svých bratří vídeňských IV. odboru jednoty Sv. Methoděje. Brigittenu.

Občané obce Soutické a obcí přifaňených díl myslí i srdcem při sjezdu v Hradci a přeji Zdař Bůh! Josef Seidl, starosta.

Hojného zduř popřej Bůh pracím sjezdovým — volají čtenářský spolek Theodor, farní cyrillická jed-nota a rolnická Zadrha. Želechovice Žlín.

Zdař Bůh sjezdu Vašem! Nejmladší katolická jednota mužů a jinochů v Chropině.

Přeje hojného zduř jednota katolických paní a dívek „Vlast.“ Klatovy.

Neohroženému nejdůstojnějšímu panu biskupovi královéhradeckému a všem účastníkům sjezdu ardeňný pozdrav vřelostně a zduř přeje Sv. Josefská jednota katolických mužů a jinochů ve Hluboké.

Až do řad našich zavane duch svorný, šik budem, katolíci, nerozborný. Křesťansko-socialní spolek Unhošt.

Jméno katolických spolků brněnské diocese pozdravujeme bratry naše a jejich dílu Božího zduř s plna srdce přejeme. Věrní vlasti, jazyku i církvi pracujeme na dráze vytěně a úspěch nás nemine! Zdař Bůh! Diocésní sdružení katolických spolků ne-politických.

Osobně vzdání, duchem a Vámi voláme sjezdo-vému jednání Zdař Bože! Pán Bůh dej, by dědictví otců našich bylo nám i budoucím zachováno. Křesťansko-socialní spolek Svornost v Brně.

Vásemu konání dej Bůh pošeňnaní! I. odbor jednoty sv. Methoděje Vídeň.

smeknutí. Říman na setkání pozdravil prostě: „Salve“ (bude zdrav) a při loučení: „Vale“ (žij blaze) a tehle pozdrav nabídl nejhlubší sme-kací komplement. Tohle by měli naši humanisté důkladně uvážiti.

Jinák takto dosti zbedněný Turek jest v při-čině pozdravování chlapík. Místo sejmnutí turbanu jednoduše s úklonou skříž na prsou ruce. A nikdo ho proto nemá za málo zdvořilého. Jeho bratrský sousídek Arab jest ještě praktičtější; ten položí při pozdravu na prsa pouze levou ruku.

Však to celé smekání nemá tak velikého historického práva. Počalo teprve v sedmáctém století, kdy naše evropská společnost byla v značné — dekadenci. Že naši bodří předkové do té doby také dobře bez smekání se obešli, to není potřeba ani mnoho dokazovati. Táboři, jak známo, po-zdravovali nejvíce udeřením cepu do hlavy a místo smekání hlavokrytů smekali na setkání celé hlavy lidem jiným. Tohle se už ovšem vlastně nedělo ani ze zdvořilosti ani k vůli skutečnému pozdravu. Ale byla by to podivná, kdyby byli chtěli na důkaz zdvořilosti do opravdy smekati! Než by byl Tů-borita rozepnul soukennou kuklu, byl by musil pozdravovaný občan vždy chvíli čekat na přijetí smekacího holdu. Při chůzi větším náměstím by samými zastávkami strávil libezné třebas půl dne. Zkrátka k nešikovnému smekání se neměli ani Táboři ani jiní daleko zdvořilejší nupisté. A měli dobře. Nuže, moderní husité, nepropaste příležitosti k následování svých zamilovaných vzorů. Můj appel na vás ovšem jest věcí odvážnou, po-něvadž husitů nenásledujete ani v důležitějších věcech.

Mění-li pružná móda kvapem věci jiné, proč by nemohla zavést také konečně snesitelnější způ-sob pozdravu? Mluví-li se často až výstředně proti copářství středověku, ať, zde by byla dobrá příležitost ustříhnouti cop novověku.

Proti tomu, co smekání vyjadřiti má, se ovšem stavěti nemůžeme. O významu smekání si pohovoříme příště. Zatím týden přemýšlejme o této nešťastné formě toho, co nazýváme pozdravem.

Katolickému sjezdu Zdař Bůh a Jeho Milosti biskupa Eduardovi nehynoucí sláva! Jednota sv. Jo-sefa v Hulině.

S Čechy dnes svorně přeji Moravané: dědictví otců zachovej nám Pane! Farní duchovenstvo v Hulině.

Zduř a pošeňnaní Božího jednání sjezdu přeje za katolicko-politickou jednotu Kyjovskou hrabě ze Seilern, předseda.

Zduřnému průběhu sjezdu přeji plný zdar. Ne-mohu se osobně účastniti, trvám v duchu a modlitbě u Vás cíl. rada dr. Truxa, rytíř řádu Frant. Josefa ve Vídni.

Dejž Bůh mnoho zduř jednání Vašemu, nechť sjezd Váš přinese hojného pošeňnaní celé vlasti naší a nám všem, kteří jsme v duchu s Vámi! Katol. politická jednota v Brně, křesťansko-socialní spolek českých žen a dívek v Brně.

Katolickým bratřím královéhradeckého sjezdu, kteří pevně stojí ve věrnosti při církvi a vlasti, ardeňný pozdrav a přání vyjadřuje sjezd katolíků německých v Mannheimu.

Rač Bůh na přímluvu Matky Boží v Tuřanech žehnati pracím katol. sjezdu v Hradci Králové! Mgr. Spyryk, farář, v Tuřanech.

Dejž Bůh, by národ náš statečným a vytrvalým, zvláště ale svorným hájením dědictví svatováclavského a cyrilomethodějského dospěl z mlžin ku světlu a slávě. Jan Lang, redaktor Míru.

Sjezdu našemu děst májový a my musíme zvolať: Porostem, porostem v plnou hradbu katolíků věrných církvi i vlasti! Zdař Bůh! Emanuel Werner Brno.

Aby sjezd katolíků v Hradci Králové co nejvy-datněji přispěl k utužení ve víře svatováclavské v bratrské svornosti a lásce, v obětovné práci a nad-šeném boji za právo církve svaté a blaho milé vlasti, toho přeje a za to ke Králově nebes se modlí Ma-rianáská kongregace mužů a jinochů u sv. Ignáce v Praze.

Hospodin žehnaj Vašemu sjezdu, aby v Čechách zavlád katolický věrný život. Kanovník Kryštofek.

Snažám a pracím katolíků československých v sídle neohroženého katolického biskupa shromáždě-ných, za přítomnosti nejdůstojnějších velepastýřů zá-pasících za uskutečnění křesťanské spravedlnosti vo-láme ardeňně: Pomoz Pán Bůh! Redakce Lidových Listů v Praze.

Realisace křesťanské spravedlnosti nechť se šíří in capite et membris, Christus Justitia heri hodie cras et in aeternum. Fiat, fiat! Katolická Moderna.

Z bý alého sídla katolických Slavů přijmeme pozdrav a přání vřelě! Zdař Bůh! Hradička, děkan v Telči.

Třetí odbor „Jednoty sv. Methoděje“ ve Vídni, X. okres, část k opuštěné a utiskované větve slo-vanské na Dunaji, která se hrdě hlásí k sv. víře a mluvě otců svých, — v nadšeném zápale pozvědá způsobem tímto hlasu svého a přeje slav. sjezdu čes-ko-slovenských katolíků z plna srdce všeho zduř.

Na věži svatyně vyšebradecké zřítme krásný obraz: objímá se tam český lev s moravskou orlicí a nad nimi vznáš se sv. kříž. Kéz podobný poměr vládně vždy mezi Čechami a Moravou! Kéz víže nás bratrská láska posvěcena vírou cyrilomethodějskou! Jiříček, re-daktor „Našince“.

Z činnosti katol. spolků.

Katolická Jednota v Kosteletě nad Orl. pořádá v neděli dne 14. září t. r. v 8 hodin večer v sále na Rabštejně měsíční schůzi spolkovou, při níž přednáší známý řečník p. J. Křt. Maštálík o předmětu „Ovoce liberalismu.“

Zprávy místní a z kraje.

Vysoká návštěva. Zástupce vlády J. V. císaře a krále, místodržitel království Českého J. E. hrabě Coudenhove zavítá dnes v pátek o 1. hod. odp. do Hradce Králové. Program návštěvy není sice přesný, přes to dle všeho Jeho Excellence navštíví ještě dneš kathedrálu, seminář, gymnasium, městské muzeum, továrnu pp. Červených, odbornou školu zámečnickou, obecné a měšťanské školy, pensionát Školných Seater, nové Rudolfinum, okresní nemocnici a reálku. V so-botu dopoledne prohlédne si Jeho Excellence břehy Labe směřem k Opatovicům na místech, kde přivaly nejvíce škodlivají, pak továrnu Petrovovu a po případe nové Borromaeum a pivovar. Na odpoledním programu jest prohlídka bojiště z r. 1866, na zpáteční cestě nové školy kuklenské, továrny Mářky, Bromovský a Šule. Odjezd J. E. ustanoven vlakem po 6. h. večer.

Pan starosta města Hradce Králové, městská rada a sjezd katolíků česko-slovenských dle úsudků časopisů. (Po-kráčování. Hlas z venkova.) Našinec od 27. srpna 1902 píše: Město Králové Hradec velmi drobný svůj sjezd katolický. Průběh sjezdu jest velmi pěkný, po-vznášející. Účastenství veliké. Zevnějšek města jeví ráz slavnostní. Praporů viděti značné množství, ovšem četné domy židovské nemají ozdoby a tu se sešli židé s mladočeskými a svobodomyšlnými majiteli domů, kteří ovšem též praporů nezvrtčeli. Vždyť se jedná o sjezd katolický a byť by do města přišlo hostů na tisíce, to oni ignorují, mají pro tyto hosty a tento katolický lid nejvíce posměchů, úklebek nebo nějaký vtip, ovšem pokud tento host nevejde do jejich krámů, aby tam něco koupil. Tu se rozplývají ochotou a úsilností přímou medovou — tu je ten „klerikál“ dobrý! Podivné se zachovala městská rada, zvláště její purkmistr. Radikálové na plakátech nazvali katolíky „černou havětí“ a p. purkmistr se lek. Dopoledne bylo svěcení obnověných věží kathedrálního chrámu Páně, největšího a architektonické ozdoby města. Náklad na toto obnovení nesl z největší části vlaste-

neok biskup královéhradecký, aby dokázal, jak pravil, lásku svou k tomuto českému městu a lásku svou ku své vlasti a svému národu. Městská rada dlouho, dlouho rokovala, má-li se této církevní a pro město významné slavnosti účastniti. Konečně z toho vyšlo, že starosta pěkně zůstal doma a přišel jen tři členové, kterým prý to u pokroků a židů — neškodí. Od-poledne sjezd jménem města neuvítal vůbec — ni-kdo! Tisíce a tisíce českého lidu ze zemí českých, zástupcové kněžstva, v pravdě čeští naši biskupové: brněnský, pražský světící (zástupce to primasa král. českého) a biskup královéhradecký, zástupcové inte-lligence, zástupcové šlechtý atd. — ti pro obecní radu královéhradeckou neexistují, pro ty ona a její purk-mistr dr. Ulrich nemají sebe menšího slova uvítání, nemají pozdravu. Pro Bůh, tážeme se, žijeme v Čechách, žijeme mezi lidmi, kteří znají slušnost, kteří znají mrav? Kde je ta velebná česká pohostinnost, kde je ten mrav, kde je ta slušnost, to vzdělání, o němž tolik a tolik slycháme? V Hradci na straně městské rady a na straně svobodomyšlných těchto vlast-ností nadobro postrádáme. Sejde-li se několik zá-stupců početného řemesla některého v některém městě, zajistě by to bylo porušením pohostinství — neuvítat je, zde ale tisíce, tisíce českého lidu úmyslně, urážlivě ignorovat — to je u těch pánů hrdinství a zásluhou. Přes to a přes vzdoro-schůze radikálů a přes jejich slavnost sjezd neutrpěl, ba snad získal, poněvadž účastníci seznali, že čeští katolíci jsou odkázáni na sebe, že se musí sdružiti, sloučiti a vyburcovat ty ospalé a liknavé a pracovat — aby nebylo pozdě ne pro církve, ale pro národ český. Tak tedy píše list Našinec. Mluví zřetelně: „Múdí a opatrní otcové města“ raději si všimnou, kdo s kým tím neozdobením domů prapory v podivném spojení se ukázal a odkud starousedlí měšťané mizí. Majetek křesťanů hájící katolicismus je-ate od sebe odstrčili, a — ostatní si domysleto. Vzbudili jste v nás útrpný úsměv. Věřte, ten strach váš před tím strašidlem klerikalismu způsobí, že se zapomené na kousky přeloučské a že se bude brzy vypravovati, jak šikovně za vlády svobodomyšlnosti rozmnožuje se blahobyť původních rodin hra-deckých. Nedávno jste při děláli čestnými měšťany lidi o město přamlo zaslouzili. Pro lidi však, kteří městu vašemu obětovali a obětují, kde co měli a mají, na sebe zapomenou, nemáte ani vlidného pohledu. To si o vás povídali Moravané, a s tím odešli do domoviny své. Znamenitě se tím rozmnožuje sláva města vašeho za vlády p. Dra. Ulricha a jeho ná-městka p. Veinhengsta. Obzvláště tento pán ukázal nám tu jistou svobodomyšlnost. Nejlépe prý se staví kněžím, ale když katolíci mají slavnost, tu má pán ten neodkladnou cestu. Jindy zastupoval pana purk-mistra při církevních slavnostech a tentokrát prý „zmeškal“ vlak. Ono to prý neškodí vlak zmeškat — tak se povídalo v Hradci Radikálům se řekne: „Já jsem měl záclony spuštěny“; katolíkům se řekne: „já jsem měl neodkladnou cestu“ a purkmistrovi se vy-loží: „Já jsem zmeškal vlak“. A tak bude hezký na všech stranách. Jestliže si purkmistr urážením katolíků a vyháněním jejich peněz z města oviká purkmistrovský stolec, ó jak pěkně by se na něm sedělo! — Moravan od 30. srpna t. r. píše: „Sjezd krásný ukončen, účastenství bylo nad očekávání, většina obyvatelstva královéhradeckého projevila sym-patie svoje k němu velmi čestnými prapory, pohostin-stvím i hojným účastenstvím, městská rada za to, aby se neprohřešila proti pokroku časo-vému, velkopsaně ho ignorovala, ale sjezd ten bude mít přece velký význam a účinek pro další budoucnost. Čeští katolíci se našli a s čestnými účast-níky Moravy jako jedna rodina se občerstvili. Strach liberálních listů před sjezdem nebyl bezdůvodný, to ukáže zajistě budoucnost“. — Inu to je to právě. Svobodomyšlnost mladočeská zmírá, a proto ten strach před sjezdem. Ale bůh času se nedá zastaviti. Budoucnost patří křesťanství, které jedině tvoří nezištné a statečné charaktery. To malicherné bojování našich radnic proti němu běh světa nezastaví. A proto dějiny města vašeho, milí pánové, napiší o vás, že jste zby-tečně jména své zaplali v knihu těch, kteří chytajíce se jen okamžiku, do budoucnosti ani na píd neviděli. Obnovené věže Vaše r. 1902 budou hlásati znovuzro-zení křesťanských zásad a budoucím pokolením svěd-čiti, že nejlepší katolíci, proti kterým jste bojovali, byli a budou taky nejlepšími občany.

Osobní. Ordinariatní uznání za vzorně zastá-vaný úřad vicerektora a docenta zpravu bylo vyslo-veno J. M. ndp. biskupem dp. Dobroslavu Orlovi, ka-techetovi na c. k. reálné škole. Vicerektorem b. Bor-romae a zároveň docentem lithurgického zpěvu v se-mináři byl ustanoven vp. Václav Gyurkovicz, kaplan v Chrašti. Gratulujeme.

„Osvěta lidu“ jako obhájce. Kdo pro-žil několik let v Hradci Králové, ví dobře, že „Osvěta“ slonží za středověký prauř, na němž několik hra-deckých velikanů vystavuje a karabáckou bezohled-ností všechny sobě nepohodlné osobnosti. Pánové myslí, že to jest nějaké hrdinství, když někoho ve svém žur-nalu ztrhají, ale celé město považuje jednání toto za zcela obyčejné zákeřnictví, protože se spoléhají na bez-trestnost pokrokových redaktorů. Napadati osoby, které se brániti nemohou, protože žádná porota se neodváží odsoudit „Osvětu“, není žádným hrdinstvím, nýbrž banditstvím. Toto řemeslo provozuje sice „Osvěta“ v Hradci Králové již po 7 let, ale proto přece hledí si při každé příležitosti nasaditi masku obhájce uti-kovných, kdykoli někomu dle své žurnalistické po-vinnosti vytkne vadu, o níž má právo souditi celá veřejnost. Takový úkol advokáta převzala „Osvěta“ ve věci p. starosty Dra. Ulricha, jehož abstinenci při sjezdu katolíků jsme prohlásili za pochybení v repre-sentačních povinnostech městského starosty. Nic víc a nic méně jsme nechtěli říci. Osoby p. Dra. Ulricha si vážíme, jakožto muže vysoce vzdělaného, rozumně pokrokového a ku všem stranám, až na nás katolíky velmi nestranného. Ctíme v něm muže obětavé práce, čistých rukou a nezištných snah, proto jsme také ještě nikdy jeho čistě úřední činnost neztrhali, jako to ubí-nila letos „Osvěta lidu“ svým nájezdem na p. Dra. Ulricha, jako fidele spotřelny. Víme dobře, že lec-

kteřý dvojramenný, jenž umí na všechny strany rozdávat pusu a podtáhl tisknouti ruku pokrokářům, čeká na místo fidele ve spojitelné, ale za berany takovým sobcům proti Dra. Ulrichovi se nikdy nepropůjčeme, jako to učinila „Osvěta“. Právě proto, že považujeme Dra. Ulricha za spůsobilého primátora Hradce Králové, proto také chceme, aby v každém směru byl celým primátorem a konal své povinnosti reprezentační nejenom před hloučkem několika lidí, nýbrž i před širokou čáskou veřejností. My chceme, abychom se mohli také svým inteligentním purkmistrem před světem pochubit a proto jsme byli velmi nemile dojeti, když se celý náš obecní reprezentační sbor i se svou hlavou schoval před našimi vzácnými hosty, kteří o srdnosti naší samosprávy užívali si případný úsudek. „Osvěta“ myslí, že by byl jednal p. starosta nedůsledně proti svým zásadám, kdyby byl sjezdové hosty uvítal. Jestliže to nevedlo nic p. redaktoru Hajnovi v jeho pokrokových zásadách, když dle doslechu v hostinci svého tehána nosil sjezdovým hostům pivo, nebylo by to snad vadilo ani p. starostovi, kdyby byl provedl to, co udělal již svého času zdejšími šidly, hostinským, sklepníkem, samosprávným úředníkem atd. Nám by ani nenapadlo za obvyklý projev formální zdvořilosti přisvojovati si p. Dra. Ulricha, ale museli jsme prohlásiti, že máme na jeho starostenskou péči také tolik práva jako ostatní obyvatelé zdejšího města. Jestliže to „Osvěta“ neuznává, nebudeme se s ní ptíti. Mať beztoho zvláštní pojmy o slušnosti a spravedlnosti, kdykoliv běží o katolíka. Víme dobře, že nemůžeme počítati na tak velkou přízeň u „Osvěty“, na jakou mohou počítati n. př. zdejší židé, protestanté, odpadlíci, mrštinisté atd., proto nám „Osvěta“ musí promítnouti, že si dovolujeme sami ku svému právu se hlásiti. Na konec vyvrátime naivní tvrzení „Osvěty“, že za krejcar odebraného zboží chceme si koupiti přesvědčení prodávajícího. Vyzýváme všechny hradceké živnostníky, aby ohlásili případy, kdy s dodanou zakázkou museli také své přesvědčení nám dodávati. Strašně katolické nedá se dokázati nějaké znásilňování přesvědčení živnostníků, spíše se dá dokázati prostodušná důvěritost, která podporovala na úkor dobrých katolíků velkijaké pokr, tecké dareby. Ale pokrokářskou stranu obviňujeme na základě jenom letošních městských voleb ze surového násilí. Dr. Klampar snad zná pokrokářského jistého matadora, který rozepísal voličům kabáty, sahá do kapes, trhal volební listy atd. Tyž pán také snad by mohl „Osvětu“ povědět, kdo obcházel před truchlavostí pokrokovou zdejší živnostníky a diktoval jim účastenství na Střelnici. Nemůžeme pochopiti, že takové turecké manfry již dávno „Osvěta“ neztrhala a že se dosud nedozvěděla, kdo tropil ty švindly před volební komisí. Takový list a on nemá spolehlivých informací o svých věrných! Jak pozorujete, pánové, jest vám dosti těžko oblékati si beránci roucho milosrdného obháje, protože jste stále obléčeni v roucho katovské. Ostatně vám porávec fmeslo lépe se daří nežli obhajování, proto zůvante si důsledni a popravujte si ve jménu svobody a pokroku za keřem redaktorské beztrávnosti nadále. My před vaší zlobou necouváme, nýbrž budeme dodávati stále odvahu všem slabým povahám, které zatahujete do své akryše křovácké a propouštíte jen za veliké výpalné.

Ve prospěch Ústř. Matice školské pořádá „Kroužek mládež“ ve dvoraně Adalbertina dne 14. t. m. přátelský večer. Na programu jest 15 čísel, z nichž 10 připadá na moderní magii, ostatní pro „antispiritismus“. Většina čísel jest úplně nová. Zvláště upozorňujeme na velkou šátečkovou směs, středověký pranýř, „stolečku pokryj se“ a zajímavé ukázky z antispiritismu, což vše návštěvníky dobře pobaví. Přátelé Ú. M. Š. dostaví se zajiště v počtu co nejhojnějším.

Výstava ovoce se sjezdem pomologickým v Hradci Králové konati se bude od 11. do 20. října t. r. ve prospěch Ústřední Matice školské. Že výstavy ovocné se sjezdy pomologickými jsou znanou vzpružinou pokroku v ovocářství a toto náležitě pěstované a průmyslné zužitkování veledůležitým a mocným žitelem v hospodářství, ano i pramenem blahobyti celých krajů a zemí, prosíme každého pěstitele dobrých a výnosných hospodářských a tabulových druhů ovocných i kdyby měl jen jediný pro pěstování důležitý druh ovocný, aby výstavu ovocnou druhem tím obohatil. O čestné odměny je postaráno. Přihlášky k výstavě přijímá p. Jos. Kulíš, feditel měst. dívčí školy v Hradci Králové a p. J. Komárek, učitel hospodářské školy v Kuklenách. — Výstava ovoce a zeleniny v Sezemické dne 28.—30. září 1902., kterou pořádá město Sezemice u Pardubic a okolními obcemi, má širokým kruhům podati jasný obraz o hospodářském stavu zdejší krajiny. Jak z dosých přihlášek patrné, bude hojně obelána zeleninou, která se ve zdejších okolí velmi pěstuje. Zvláště sezemické zelí dobývá si stále lepší pověst a hojnějšího obdoby. Očekáváme tudíž, že si pěstitelé zelín, jakož i obchodníci s dotčnými plodinami nedají ujíti té příležitosti, aby výstavu naši shlédli.

Školské zprávy. Na c. kr. gymnasiu v Hradci Králové jest zápis do I. třídy dne 16. a 17. září od 8 do 9 hodin, do ostatních tříd cizích žáků dne 16. a 17. září od 9 do 10 hodin. Žáci zdejšího ústavu dne 17. září od 8 do 11 hodin. Příjímání zkoušky do I. třídy jsou hned po zápisu, do jiných tříd dne 16. září v 8 hodin. Zkoušky opravné jsou dne 17. září v 8 hodin. — Rolnická škola v Kosteletci n. Orli. rozesílá právě svoji sedmou výroční zprávu, ze které jasné je viděti, že ústav ten odpovídá plně účelu, za kterým jest zřízen, že vzorně jest veden a spravován. Škola tato vychovává samostatné hospodáře a zřizence pro velkořemeslníky. Vyučování praktickému slouží vzorně zařízený a vedený statek školní. Tu všude mají žáci příležitost naučiti se všem praktickým výkonům hospodářským a k poznání toho, jak se zásady racionálního hospodářství, ve škole jim vykládané, v praxi prováděti mají. Chovanci přidržování jsou ku vycvičení se v pracích těch, které jako budoucí hospodáři nutně znáti a konati musejí, zároveň pak světen jest jim dozor na dělníky a veškeré výkony ve chlévě, jako vydávání a připravování píce, krmení,

dojení a pod. Sbor učitelů sestával letošního roku z ředitele a 2 učitelů odborných, pro školu zvlášť ustanovených a 7 učitelů výpomocných, dále mistra sedláckého, kolářského a košíkářského. Na ústavě studovalo 88 chovanců. O ubytování a úplné opatření chovanců jest postaráno řádným internátem ústavním. Náklad na celoroční vydržování 1 chovance obnášl 180—190 zl. Školné se neplatí. Příští školní rok počne dne 1. října. Prospekty a výroční zprávy zasílá ředitelství školy zdarma, přijímá žáky, kteří nejméně obecnou školu odbyli a odpovídá na všechny dotazy. Veškerá vyučovací osnovy rozvržena jest na 2 roky. — Zimní hospodářská škola v Opočně spojena s 5ti měs. letním během hospodářským vydala právě výroční zprávu svou. Z této je viděti, že návštěva zimní školy byla letos opět velice čísná a to největší v celém Rakousku ze všech škol téže soustavy. Stipendii pro žactvo má škola 28. Se školou spojen je vzorné a účelné zařízený internát, kde ubytování chovanci jsou pod stálým dozorem učitelstva, za což zaplatí za celé opatření v internátě měsíčně pouze 28 korun. Chovanci z blízké mohou denně domů docházeti, aneb při slevě na jízdném po dráze dojížděti. Školné ani zápisné se neplatí. Přihlášky na nový škol. rok přijímá již nyní ústav neb písemně ředitelství školy. Hlavní zápis koná se 12., 19. a 26. října t. r. — Na městanské škole v Dobrušce přijímá škol. rok počne 16. září t. r. Zápis konati se bude i v sobotu 13. září a v pondělí 15. září vždy od 9.—12. hodiny dopoledne. Do 1. roč. přijmou se žáci, kteří s dostatečným prospěchem odbyli 5. tř. školy obecné a pak žáci, kteří dosáhli nejméně 10. roku a přijímají zkoušku prokáž, že mají potřebných vědomostí. Jazyku něm. a francouzskému vyučuje se zdarma.

Odhalení pomníku vojínům pluku Deutschemistrova, v r. 1866 u Hradce Králové padlým, konalo se 7. t. m. v Rozbřezí. Slavnost přítomnosti svou pocíli arcikníže Eugen, protektor výboru pro zřízení pomníku. Dále byli přítomni generálmajor Keppelmüller, zástupci četných pluků rakouských, vysocí důstojníci, spolky vysloužilců atd. Pomník posvětil vojenský děkan Jos. Mladner.

Svěcení pomníku. Dne 21. t. m. posvětil vldp. R. Černý, duchovní správce zdejší posádky, pomník padlých vojínů 51. pěšího pluku u lesa „Svby“. Pluk ten leží nyní v Sibíri; vyše čestnou setainu s vojenskou hudbou k slavnostním svěcení.

Z Chochole u Chrásti. S radostí velikou těšíme se všichni na den 14. září, kdy v naší osadě svěcen bude krásný kříž nákladem obce a osadníků nově postavený. K této slavnosti zavítá k nám nej-důstojnější arcipastýř Edvard Jan Nep. Brynč, by sám vykonal obřad svěcení a promluvil k nám pastýřská slova útěchy.

Z Vamberka. Pravda vítězí! Tak ukončena byla u nás o letošních velikonočních schůzích kat. spolku, v níž p. Hd. uč. Spáček pravdivě, klidně a věcně promluvil o M. Janu Husovi. Jednatel tehdejší prohlásil, že jest brzy, jako p. prof. dr. Kalousek očístil sv. Václava i brzo o nás se dovědí, že pravdu jsme měli. (Nepranýřoval jsem tehdejší nepoctivé útoky na nás činěné, bude-li však třeba, učiním bych tak). Dnes po několika měsících můžeme říci: pravda již zvítězila a to zásluhou zdejšího rodáka a čestného měšťana p. prof. dra. Kalouska, jenž tu měl dne 7. září řeč při manifestaci schůzi pro zřízení druhé české university na Moravě. Bylo to skutečně prohloubení významu Husova i jeho doby. Pan řečník ukázal, že celou tuto spletitou otázku dlužno ještě dlouho a dlouho řešiti ve studovných dlouhým badáním (o němž nelze říci, kam nás přivede) a ne na slavnostních schůzích a přednáškách na školách. Tam jest třeba podati trest skutečně již dokázanou. Pravil, že Hus nechtěl žádného nového náboženství, že chtěl zůstat katolickým knězem a měl úmysl odstraniti nepotřádky, jež na sněmu Tridentem byly odstraněny, takže s dnešní církví by byl velice spokojen. Pokud bloudil, to musel rozhodnouti theologové. Dnešní církev nemůže za tehdejší nepotřádky, jež již jsou napraveny a tím vlastně sporná věc odstraněna. Nám dlužno hledati, co nás spojuje, ale ne, co nás dělí, abychom nedospěli tam, co Slovinci, kteří rozdělení jsouce na katolíky a protikatolíky potírají se k radosti nepřátel. ano jedni z nich spojili se dokonce s Němci, aby potřeli druhé. Když by nepřátelé a oslavovatelé každý den kousek episu Husových četli, měl by tyž za tři léta méně tupitěli, ale ještě méně oslavovatelé, ano dnes kázal a stěžoval by si do nevěry a lhostejnosti vášnivěji, než za své doby. Ke konci odsoudil p. řečník některé lidi a pověry historické, zvláště onu, že jesuité zaváděli úctu sv. Jana Nep. za Husova, ano i sochy prý vyměňovali a celý podvržený epis Pogiův. Projevil svůj obdiv nad tím, že mohl takový šmejd dojiti u nás 5 vydání. Nedošel by jich, kdyby se to nechtlo, nekupovalo. Dokázal bravě z četných anachronismů, jaká spousta lidí ve spísku tom je obsažena a že pisatel jeji nepochází ze století 15. nýbrž 19. Toť v některých bodech trest řeči páné doktorovy. Pan prof. dr. Kalousek vykonal tím pro své rodné město velice záslužný čin. My jen prosíme, aby řeč svou vydal tiskem v laciných brožurách, aby dojdouce valného rozšíření přispěla k vytknutí a tím i ku sjednocení rozvádných bratří, jichž povinností všech je pracovati na národu roli dědičné. U nás již účinkovala řeč jako ledový sprecha, ale je třeba, aby znovu a znovu rozvádněným před oči se kladla, neboť až dosud děl se zde pravý opak. Tak jeden ze slavnostních řečníků měl Pogia za hlavní pramen a čta z něho úryvky patheticky provolával k davům: Povězte, kolik lidí jsem vám tu pověděl. (Mezitím pro radost uličníků stál několik kroků odtud na improvizované hranici ke kolu pívající, za Husa přestrojený cirkusový clown.) — Jindy jiný vyhlásil biskupa Haje za buditele národa, odsoudil Plachého (jesuitu) z nevlástenectví, protože vedl 1648. zfanatisované studenty proti Švédům, kteří uváděli české exulanty do Prahy (mimo jiné byl již tenkrát uzavřen smír, v němž Švédové exulanty prodali za 900.000 tolarů), obviňoval jesuity, že na místo Husa zavedli Jana Nep., jenž vůbec prý neexistoval a aby prý též venkov něco měl, bonem našli Marii u Přibrami atd. Při poslední pak slavnosti 6. července bylo rozšířeno na 500 ex. Pogia. Tím upřímnější dík panu

prof. dru. Kalousekovi za objektivní pravdu. Mohli bychom mnohé nepěkné věci uveřejniti, ale přikryjeme je pláštěm mlčenlivosti, abychom ukázali, že chceme upřímně společně pracovati v duchu slovatného ředníka, že chceme hledati, co nás spojuje a varovati se, co nás dělí. — V úterý byl tu pořádan koncert virtuosa p. Kociana, z něhož obecenstvo bez rozdílu ani hnouti se takřka nechtělo. Naše, káž spojení jame všichni též jako krásou, taký tak pravdou a pak opět duha míru vyklene se nad námi. — Zdař Buh!

Konkurs na místo katechetské v Jaroměři. C. k. okresní školní rada ve Dvoře Králové n. L. vypisuje konkurs na definitivní místo katechetské v Jaroměři. — Katecheta vyučuje též ve 2 třídách průmyslové školy odborné, zač dostává remunerační.

Ovocnářské běhy. V Novém Bydžově pořádán bude ovoc. běh při zimní hospodářské škole ve dnech 24. až 28. září 1902. Na sv. Václava ukončen bude výstavou ovoce z okresu Novobydžovského. Přednášky i demonstrace koná fidele zimní hospod. školy v Nov. Bydžově p. H. Burian. Kdo chce výstavu obelati, necht' učiní tak dne 22. a 23. září a žádá se z jablek a hrůšek po 3 plodech a drobného ovoce po 10 plodech od každého druhu. — Druhý běh o zužitkování ovoce v do náčnosti pořádá hospod. Beseda v Oslku u Litomyšle, řízením fidele zimní hospod. školy v Jičíně p. J. Havránka dne 19., 20. a 21. října 1902 ve škole v Oslku. Při té příležitosti pořádána bude v Oslku výstava ovoce, již obelati může každý obyvatel obce Oslka, výminečně vystavovatelé mimo obec bydlící. Z každého druhu třeba zaslati as 6 kusů pojmenovaných a třeba je zaslati nejdříve do 18. října. Přihlášky na výstavu do 30. září. — Na obou bázích bude se zvláště jednati o výrobě ovocných šťáv, lihovin, povidel, marmelád, o zavazování a sušení ovoce, o výrobě ovocného octa atd. Vstup na obou místech je volný. Poplatků z místa není.

Národepisná výstava ve Víkáně. Výstava krajského bláta, která trvala od počátku světa, zásluhou vysoc. p. velkostatkáře Fiedlera za půl roku se ukončí úplně v celém okolí. Kdož by si přál poučnou výstavku naší spáttiti, ať pospíší. Nádraží je nyní ve Víkáně. Pro návštěvníky na velocipedech jsou připraveni nosiči, ve slavnostních dnech budou všechny cesty osvětleny i o polednách. Na zdar! Na shledanou!

Z Králík u hory Matky Boží. Dne 3. t. m. zemřel zde po dlouhé trapné nemoci, posilně sv. svátostmi horlivý děkan zdejší Alois John. Narodil se 16. prosince 1850 v Orlickách u Rokytnice jako syn chudého učitele. Studoval v Rychnově n. Ku. a v Hradci Králové vždy s vyznamenáním a byl dne 16. července 1876 od ndp. biskupa Haise na kněze vysvěcen. Působil též jako gymnasiální katecheta v Landáskrouně a v Římatově na Moravě a 13 let jako farář v Králíkách. Pohřbu jeho dne 6. září účastnilo se mimo vdp. kanovánka Barták, který vedl pohřební průvod a zpíval zádušní mši sv. a vdp. vikář Tejkl, jenž nebožtíka pochoval, ještě 26 kněží z Čech i ze sousední Moravy, z nichž vdp. vik. tajemník Hlavsa jako spolutálek zesnulého jemu pohřební vzpomínku věnoval. Nehynoucí památku má zesnulý o opravu farního chrámu Páně, jenž jeho přítelstvem vně i zevnitř byl opraven. Školem jeho bylo, že měl tak hodného kaplana vp. Antonína Vícha, který nejen v dobách perného boje pevně p. boku svého „šefa“ stál, ale který ho ani v těžké dlouhé nemoci neopustil a jemu věrně k smrti dosloužil i když se mu skytala krásná příležitost pokojnějšího a výhodnějšího postavení nabyti. Zesnulý, ač rodem Němec, neměl v Králíkách na různých ustlání. Přes všechno jeho namáhání, přes všechnu jeho a OO. Redemptoristů na hoře Matky Boží horlivost odpadlo následkem volfánské agitace as 70 duší od katolické víry jmenovitě bývalých z spiritistů a socialistů a to jemu, muži slabě tělesné konstrukce — dodalo. Poněvadž městský hřbitov v Králíkách není církevně vysvěcen, žádal zesnulý v poslední své vůli, by byl pochován na hřbitově as hodinn vzdáleném v Dolní Lipce, což se též stalo. Jak trnitou cestou bude kráčetí nástupci, jest z tohoto vidno! Tak odměňuje svět knězi za to, že hájí víru katolickou a trůn habeburský.

Požár. Dne 8. t. m. na den Narození Panny Marie v 11 hodin večer vznikl velký oheň v Lišenské továrně na papír — sasko-německé firmy Lěman a Haiman. Vyšel ze zadní části továrny, ze skladiště hadrů. Dělnictvo v předu papírny pracující nezpouzrovalo hned nebezpečností; teprv v nejvyšší čas zachránilo se útlakem. Továrna, velké zásoby papíru i jiné látky na skladě padly ohni za oběť. Sbory hasičské ardnatě si počínaly. Papír z hoficí továrny lítal daleko po okolních vrších. O vzniku ohně není nic známo. Škodu kryje pojištění.

Z Míchovky. Přičiněním p. Josefa Brožka založen u nás Místní Odbor Nár. Jednoty Severočeské pro Míchovku a okolí. Členů přistoupilo 32. Pan Fr. Silhan, předseda, Josef Brožek, jednatel, Fr. Cvrček, pokladník a Josef Kinský, knihovník.

Summa toho, co jsem v Magdeburku viděl, jest toto: Lid jest rozpustilý, pijaností oddaný, tance nad míru milovaný, nesbedný. Na cestě (z Magdeburku do Wittenberka) sponoroval jsem všeobecnou bídu, přenášamou dřevot a rozpustilost jak na duchovních, tak na lidu.

Tak český bratr Jan Blahoslav r. 1555 o místech Lutherem „reformovaných.“

Různé zprávy.

Šňatek. Pan V. Kotrba, majitel Cyrillo-Methodějské knihkárny a nakladatelství, a Julie rozená Urbanová slavili šňatek svůj dne 8. září 1902 v hlavním chrámu Páně Matky Boží před Týnem. Srdečně blahopřejeme!

Vzpomínka na královský reskript ze dne 13. září 1871, v němž panovníkem slavně zaručena byla práva našeho království, povzbudil každého vlastence k nezodolnému bájení práv národních.

„Čas“ o dobrodružnosti klášterní. Přítel náš nám píše: „Slavná redakce „Času“! V čísle 246 „Času“ pod zprávou „Klášteří výchova“ právem vyčítáte české veřejnosti, že plní svými dcerami klášterní školy, kdež se tyto bez národního charakteru vychovávají. Příčinu toho hledáte nejvíce v neuvědomlosti českých rodičů; já však hledám hlavní příčinu v následujícím: Nejvíce dívek v klášterech je z venkova. Jsou to dcery učitelů, úředníků a rolníků. Ti chtějí za peníz, který mohou na další výchovu dívek vynaložit, opatřit dívčím jakéhosi vzdělání a zároveň se chtějí pojištění, že dívky uvezou v město, kdež samy sobě jsou svěřeny, mravní ubohy. Váš je nyní otázka, kde je mají umístiti. Soukromé byty — zvláště pro dívky — jsou velice drahé a naše soukromé ústavy české pro výchovu dívek jsou ještě dražší. Cizí soukromý byt nedává rodičům jistoty, že bude na dívku v ohledu mravním dohlíženo. Vezměte do ruky kterýkoliv prospekt českého ústavu pro výchovu dívek a shledáte, že žádá se měsíčně 20—25 až 30 zl., což je pro výše uvedené rodiče velmi mnoho. Do našich českých — dosud stávajících ústavů mohou být dány dívky jen rodičů zámožných, kteří nemusí na nějaký ten groš hledět. V klášterech platí se (Praha Ječná ul.) 15—18 zl. To je hlavní důvod, proč tam rodiče dívky své na výchovu dají. Zastávce dosavadních ústavů mi snad namítne, že potřeba v klášterech je špatná. Já, jenž jsem nepřítel klášterní výchovy, tvrdím na základě rozmluv s mnoha klášterními dívkami opak toho. Pravda je, že v klášterech nevidí dívky pečeni po celý rok a že se musí spokojit se stravou nejvíce rostlinnou. Váš strava ta dívkám ponejvíce svědčí a doma u rodičů nemají dívky potravy lepší. Sam jsem se mnohokrát přesvědčil, jak dívkám při výše uvedené stravě se dobře vede. A proč se mají mít dívky v Praze snad mnohem lépe na stravu než rodiče doma, kteří stěží na výchovu svých potřebných peněz seženou? Z toho je patrné, že jen přemrštěná cena (tuhle po výdělku soukromých ústavů) má vinu na tom, že kláštery jsou plny našich českých dívek. Všechno dovolávání se mravní povinnosti rodičů je marné. Zde by pomohlo jen to, kdyby stávající již ústavy zmírnily své ceny, neb kdyby byl založen konvikt pro dívky, kdež by za výše uvedené ceny dostávaly stravu jednoduchou, ale sytou a kdež by se přísný dohled vedl na jejich mravní chování. Jsem přesvědčen, že by hned většina rodičů dcery své do takového ústavu dala a že by ústav ten mohl i při ještě menší ceně dobře prosperovat. Slavná redakce „Času“ by se velice zavedla četným rodičům venkovským, kdyby buď osobně u jednotlivých ústavů, nebo vyhládkou ve svém časopise učinila nápravu u věci té. — Čas se málokdy tak zapomněl, aby pověděl něco upřímně a nestranně, zvláště hluví-li o některém institutu církevním. Ale tohle jeho doznání o klášterech bude až příliš silným pepřem pro jeho sestřičku „Osvětu lidu“ v Pardubicích. Již jsme pomalu počali mysliti, že aspoň některá nadávka „Osvěty“ na kláštery má zrnko věcného podkladu, ale nyní nás v staré důvěře naší potvrdil — protestantský „Čas“. Čekáme, že nyní „Osvěta“ dá „Českému Východu“ na chvíli pokoj a hrot svého kopí obrátí proti „Času“; vždyť jest to brozná zrada na pokrokových ideách, poví-li se o katolictvu kus nefalšované pravdy.

Katolíci a prusti liberálové. Shromáždění katolíci na sjezdu něm. katolíků v Mannheimu v Německu zaslali čas. sjezdu katol. v Hradci Králové pozdravný telegram. To však pobouřilo celou řadu německo-filských listů, které vytýkají mannheimskému sjezdu, že zaslal pozdrav odvěkým nepřátelům Německu, viníce ho i z velezrady. Je vidět, že něm. katolíci mají daleko větší smysl pro svornost, lásku a svobodu než jejich bratři liberálové, kteří přes učení Kristovo přecházejí, nejraději by měli každého Slovana podnožím svých choutek.

Zkapalněný vzduch. V muzeu přírodních věd v Paříži ukázal D'Arconval, že kovy ponořené do zkapalněného vzduchu nabývají znamenitých vlastností: ocelová péra mohou být zhotovena jako vlásky a nepozbývají trvanlivosti. Kautčuk v něm ztvrdne a zkrétně jako sklo a může se pak na prášek roztlouci, ale nabývá své předešlé pružnosti, když se kapalina vypaří. Bifstek (hovězí maso zvlášť dušené), ponořen byv do zkapalněného vzduchu a hozen na zem, rozbil se na tisíc kousků. Tyto byly sebrány a roztlučeny v hmoždíři; bylo shledáno, že se nabylo prášku velmi výživného a snadno stravitelného. Led namočen touto kapalinou ztvrdl tak, že jím bylo lze řezati sklo jako diamantem.

Vlny mořské. Professor Vilém Schield měl vlny moře za bouře v Skotsku na pobřeží Severního moře. Vlny měly průměrnou výšku 14 m a následovaly za sebou po 13 až 17 vteřinách. Průměrná šířka jejich u základny obnášela 5·4 m rychlost 16 km za hodinu. Největší pozorovaná délka byla 218 m. Dle svých pozorování cení professor Schield vlny Atlantického oceánu při bouři na 20 m výšky a 800 m délky, jejich rychlost odhaduje na 18 m ve vteřině, což obnáší za hodinu 64·8 kilometrů.

Papírové klobouky. V Lyoně robí nyní papírové klobouky, jedny dražší, druhé lacinější a prostší. Klobouk jest celý z tuhého papíru; aby zachoval formu, má uvnitř dráty. Jest natřen lakem, aby nepropouštěl vodu. Lacinější klobouk papírový stojí 50 haléřů. Zdá se, jakoby byl zhotoven ze žluté slámy a to proto, že papír jest rozřezán na drobné

proušky, jež jsou vedle sebe nalepeny. Lepší klobouky papírové stojí 3 koruny. Papír, kterého se užívá, jest tuhý, dobře se stříhá a lepi.

O zápujčkách hypotečních na hospodářské neudlosti se zvláštním zřetelem na konverse — v otázkách a odpovědích, jest název brožurky, dle níž každý sám a bez mnohých výloh zaopatří si může zápujčku z hypoteční banky. Tato brožurka vydává hypoteční banka království českého na požádání bezplatně a podá též ochotně co nejdůkladněji veškerá vysvětlení.

Úmrtí. Pan Ladislav Honsl, kněz církevní, dokončil vzorný život svůj v Chrudimi dne 11. září 1902 po dlouhé a trapné nemoci v 27. roce věku svého. Pohřeb konati se bude v sobotu dne 13. září 1902 o půl 11. hod. dopol. na hřbitov sv. Václava.

Selský sjezd na Velehradě. Ve dnech 6. a 7. t. m. konal se již druhý manifestační sjezd rolnictva československého a při tom veliká slavnostní selská pouť, při níž tísnilo se na posvátném Velehradě na 15.000 lidí rolnického ze všech koutů Moravy, Čech, Slezska, Dolních Rakous a Uh. Slovenska. Přítomnosti svou poctili sjezd J. M. ndp. opat a prelát Fr. J. Batina z Brna, hrabě Seilern, poslanecové dr. Hruban, dr. Koudela, dr. Stojan, Ševčík a j. Již v sobotu odpoledne promluvil někteří rolníci o poměrech rolnických, rovněž i selsky na jiném místě rokování se účastnili. V neděli ráno měl slavnostní kázání vdp. rektor P. J. Cibulka. Po pontifikální mši sv. vystavena Nejsv. Svátost na nádvoří na oltáři veřejné účt. O půl 12. hod. zabýjau na nádvoří klášterním sjezd katol. rolnictva. Poslanec dr. Stojan vzdal pak všem díky za bojně účastnění a vzorné chování a přečetl došlé telegramy. Předseda sjezdu p. Josef Šamalik, uvítal shromážděné a zabýjil sjezd. Po různých pozdravech p. Šamalik promluvil o rolnictvu a národu a rolník p. Capita o stavu selském v minulosti a budoucnosti v ohledu náboženském. Rolník Zatloukal promluvil pak stručně o rolníku československém v ohledu národním. Ku konci přijata resoluce, v níž se prohlašuje, že shromáždění setrvává při zásadách cyrilomethodějských, národních a náboženských ve prospěch svého stavu i celého národa, za jehož práva budou bojovati. Na to předseda p. Šamalik sjezd ukončil. Uchvacujícím dojmem působil sjezd na každého účastníka.

Kalendář duchovenstva československého na rok 1903. právě vyšel s obsahem praktický a účelně voleným. Nalézáme tu podobiznu i životopis Th. Dra. Frant. Xav. Kryštůfka, instruktivní článek „Studie kněžské“, praktické poznámkové kalendář, římský kalendář, ukazatel mší, noremních dnů, prázdnin a pod., poštovní ustanovení, stupnice kolkové, taby losů, velice praktické „Poznámky pro školu a duchovní správu“ s rozvrhem hodin a pod. Podrobný, přehledný a co nejpřesnější Schematismus duchovenstva arcidiecési a diecési Česko-moravských, zevrubně zpracovaný uspokojí zajisté každého. Kapesní tento kalendář, jenž v pěkné vazbě stojí pouze 2 K 40 h, doporučujeme co nejlépe katolickému kleru československému. Vyšel nákladem Jos. R. Vilímka v Praze.

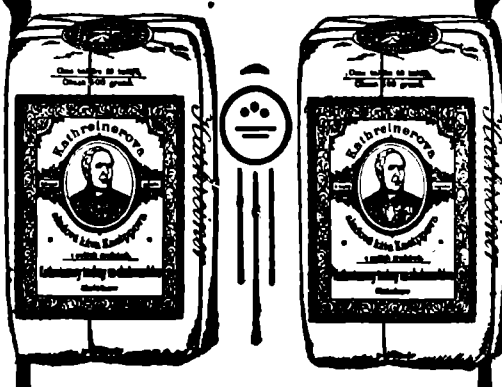
Zpráva o druhém sjezdu československých katolíků v Hradci Kr. vyjde již v šesti dnech jako 10., 11. a 12. číslo „Časových Úvah“. Objednávky přijímá již nyní

Administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 6. září 1902. 1 hl. pšenice K 12·30—13·40, žito K 10·00—10·50, ječmene K 8·00—8·80, oves K 5·20—5·90, proso K 9·60—10·00, vike K 00·00—10·00, hrachu K 16·50—19·25, čočky K 00·00—00·00, jahel K 18·00, krup K 16·00—24·00, bramborů K 2·40—3·20, jetelového semene bílého K 00·00—00·20, jetelového semene růžáku K 00·00—00·00, máku K 26·00—32·00, lněného semene K 15·40—18·00, 100 kg. žit. otrab K 12·00, pšeníc. otrab K 11·50, 1 kg. másla K 2·08—2·48, 1 kg. sádla vepřového K 1·76—0·00, tvarohu k 0·28—0·36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurk K 2·30—3·40, jeden hl. cibule K 4·50—5·20, jedna kopa drobné zeleniny K 0·60—3·20, 1 kopa zelí 4·80—9·40 K, 1 pytel mrkve 2·40—3·60, 1 kopa salátu K 0·00—0·00, 1 kopa petržele K 1·20—1·60, 1 kopa celere K 0·00—0·00.

Jen v těchto balíčcích
obdrží se pravá tak
všeobecně oblíbená

Kathreinova
aladová káva Kneippova

HOSTINEC

jediný v obci, který jest frekventován zároveň cizinci, pronajme se příčinlivému, kauce schopnému hostinskému, jehož paní zároveň kuchařkou býti musí.

Bližší sdělí administrace t. l.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro letní a podzimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

● Již v týdnu ●

nastoupí třetí roční pout náš

kalendář „Štít“ na rok 1903.

Z bohatého a pestrého obsahu uvádíme:

1. Vl. Hornov: „Před obrazem Sv. Rodiny Páně“ — báseň (k titulnímu obrázku).
2. * * „Vzkříšení svobody v Bláhovicích.“
3. Fr. Eisler: „Loučení“ (báseň).
4. P. Ant. Rejzek: T. J. „Poklad nalezený v jesuitském kostele Panny Marie v Hradci Králové.“
5. Frt. Jiří Košťál: „Jak si „pan otec“ Vrbata pomohl od kafařek.“
6. Dle Fr. Potěšila: „Pardubice“ — s četnými ilustracemi.
7. Abbe Hr.: „Milostí Boží jsem, co jsem.“
8. Filip Jan Konečný: „Jak strážek Nesvajba bele jedné nemocné.“
9. Frt. Jiří Košťál: „Ejhle Apoštol“ (z misijnářské činnosti Boh. Balbina T. J.).
10. Vl. Hornov: „Včera a dnes.“
11. P. M. Z. „Mrtvá ruka.“
12. * * „Jméni Rotšildovo.“
13. Vl. Hornov: „Fortunát Kořínek.“
14. Jan z Hory: „Slovo k rodičům.“
15. MUDr. Garulus: „Ani pohřbití ani spáliti.“
16. Jos. Váňa: „Brňáček.“
17. Jos. Kousal: „Jerusalém a jeho obyvatel.“
18. J. Dumek: „Besídka hospodářská.“
19. Kronika.
20. Anekdoty.

Mimo to obsahovati bude náš kalendář: Důkladné kalendariu, úplný seznam svatých, seznam trhů sestavený abecedně dle míst i zvlášť dle měsíců, škály kolkové a j.

S četnými ilustracemi. Osvědčil-li se již obsah „Štítu“ loňského co nejlépe, můžeme sdělit, že letošní ročník bude ještě dokonalejší.

Objednávky již nyní přijímá

administrace „Obnovy“
v Hradci Králové.

Výhodné pronajmutí krámu

s bytem neb bez něho, v obci královéhradeckého okresu malou púlhodinku od města a nádražní stanice vzdálenou. — Hodí se nejlépe pro obchod se smíšeným zbožím, krupaře neb pekaře bez konkurence. Chléb možno dodávati do města, kde více průmyslových podniků stává.

Bližší sdělí administrace t. l.

Vyznamenán nejvyššími čestnými cenami!

J. Anděla
zamořský prášek

Ochr. známka
mumareuje s listem:

štěnice, blechy, šváby, moly, rasy, mouchy, mravence, roztoč ptáci, vůbec všechen hmyš.

Továrna a vývoz u
J. Anděla, drogerie „u černého psa“
v Praze I., Husova tř. č. 18.
V Hradci Králové pravý u pana Karla J. Dixe, medic. drogerie.
Sklady na venkově vlády označeny Andělovými plakáty s černým psem.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

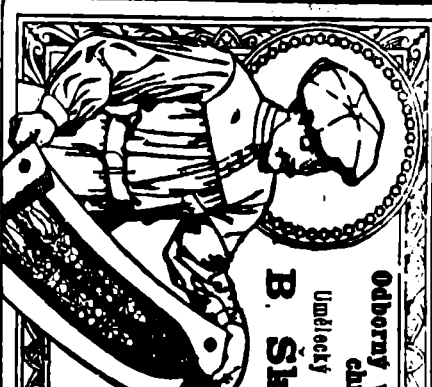
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj bojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, což se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykazati četnými povahy nými případy P. T. zákazník a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, tácků na křest, svícen, paciškálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrovově (Úechy), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hládnutí franko zašleme.
Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

B. Škarda, Brno.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
Odborný velkovýrobce pro malbu
chránových oken.
Okna chránová každé
ho sluhu a provedení
v zaručeném přání nej-
modernějším poža-
dákům vyhovující.
Třetí prvními cenami
vyznamenán.
Cenník zdarma.

První výroba
věžních
hodin
v Časlavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
ještě nejteplejší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dělnoho, lnuého, vlněného, bavlněného a damaškov-
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti je třeba.
Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové nabízí

k novému školnímu roku:

Oltář
poučná i modlitební kniha
i zpěvník
pro diecési královéhradeckou.
Druhé vydání — 368 stran 8°
v plochých arších při odběru nejmeně 50 kusů franko
za 20 K, 100 kusů za 40 K

cena knihkupecká	
brožovaný	42 h
vázaný v poloplátně	58 h
vázaný v celoplošné	68 h
vázaný v celoplošné se zlaceným křížkem	74 h
Oltář, vydání na velinovém papíře vázaný celý v kůži se zlaceným křížkem a ořádkou	K 1-80

Nápěvy k Oltáři
116 stran 8°

cena knihkupecká	
brožovaný	24 h
vázaný v poloplátně	36 h
vázaný v celoplošné	42 h
vázaný v celoplošné se zlaceným křížkem	48 h

(Ceny mluveny jsou bez porta; při zásluce drahou čítá se
též bedna za cenu skutečnou.)

PRŮVOD VARHAN
k Nápěvům Oltáře
ku všem písním, litaním, veršům, odpovědím, ke stálým
částkám chorálních (Kyrie, Gloria, Credo atd.) při zpívání
mši sv. a rekviem.
Vydání brožované za K 5-20, frankované K 5-50.
Po přání opatří se i tuhá vazba (v kůži a plátně) za K 1-20.

Modlitby ke mši sv. z Oltáře,
(jen Confiteor, Věřím v Boha, k obětování, k přijímání)
které lid při tiché mši sv. společně nahlas říká má.
100 listků K 1-20, poštou K 1-30.

Celé mešní modlitby z Oltáře
100 kusů 3 K, 100 kusů 25 K.

Liber catechesium
tiskopis, arch po 6 h.

Katalog pro knihovny
tiskopis, arch 6 h.

„Veni scte. Spiritus.“
Krátký chorálový sbor (noty chorálové —
pětilinkový systém).
Ve - ni - san - cte Spi - ri - tus.

10 výtisků 8° franko 70 haléřů.
100 " " " 5 Kor.

1. Malý katechismus
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů ra-
kovských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako u c. k. školního kni-
ho-skladu s 18% elevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
listků — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vy-
světlením do každého výtisku — vydají se z výtisků pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutáž školu
zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři
— vydaná —
nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Králové.
1 výtisk brožovaný 4 h.

J. F.

Langhans c. k. dvorní fotograf odporučuje ctěn.
P. T. obecnostu svůj v Král. Hradci (v Adal-
bertinu) nově zařízený závod fotografický.
Jméno firmy ručí za nejlepší obsluhu.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Schotten-
feldgasse 28, d. 11.
Na ukásku zasíla
c. vše franco.

Vyhláška.

Zemský výbor království Českého hodlá způsobem ofertního řízení zadati na dobu od 1. ledna do 31. prosince 1903 dodávání různých potřeb pro zemské úřední budovy č. p. 6, 7, 8, 11 až 15, 176, 259 a 518—III v Praze pak pro zemské ústavy, totiž:

Porodinec a nalezinec, ústav pro choromyslné a donucovací pracovnu (káznici) v Praze, ústavy pro choromyslné v Kosmonosích, Dobřanech, Horních Beřkovicích a v Opořanech, polepšovnu pro mladistvé kárance v Opatovicích, donucovací pracovnu v Pardubicích a polepšovnu v Králíkách.

Ofertní řízení má zahrnovati dodávky dříví k pálení, sukna, plátna a jiných tkanin, příze tkalcovské, výrobků provaznických, potřeb čalounnických a obuvnických, výrobků voskářských a mydlářských, líhu, petroleje a oleje různých druhů, lučebnin a potřeb lékařských, slámy ložní, pak jiných různých potřeb, konečně potravin, zejména pečiva, masa, mléka a másla, zboží koloniálního octa a piva.

Potřeby tyto, jakož i jejich druh a jakost jsou podrobně udány ve zvláštním výkaze, ve kterém přibližně množství celoroční potřeby každého ústavu zvláště jest udáno.

Dotčený výkaz jakož i ustanovení zemského výboru ze dne 16. září 1896 čis. 56.846, týkající se zadávání dodávek hmot pro ústavy zemské vůbec potřebných a obsahující též základní podmínky, kterýmž každý dodavatel z předu podrobiti se musí, jsou vyloženy k volnému nahlédnutí v obvyklých hodinách úředních v podacím protokole výboru zemského a v úředních místnostech ředitelství (správy) každého z řečených ústavů i byly zároveň dodány všem obchodním a průmyslovým komorám v Čechách.

O dodávku kterýchkoli předmětů, o něž jde, ucházeti se mohou též družstva menších živnostníků, zejména těch, kteří dle řádu živnostenského k výrobě jsou oprávněni.

Každém oferentu pak zůstaveno právo, ucházeti se o dodávky pro jistý ústav neb pro více ústavů určitých, po případě pro všechny, jest mu však spokojiti se s tím, svěří-li se mu dodávky o něž se ucházel jen částečně.

K ofertám nutno použiti blanketů k účelu tomu zvláště vydaných, jež i u ředitelství (správy) každého z dotčených ústavů obdržeti lze bezplatně.

Potřebná vadia buďtež složena u král. čes. zemské pokladny v Praze; oferty pak řádně vyhotovené a potřebnými průkazy, pokud třeba též vzorky opatřené (ohledně kterýchž v ofertách výslovně udáno budiž, zda-li oferent navrácení nepřijatých, ovšem na své útraty, si přeje či-li nic) buďtež podány do 11. října 1902 do 12. hod. polední u výboru zemského království Českého.

Z výboru zemského království Českého.
V Praze, dne 1. září 1902.

oooooooooooooooooooo

Dříve než o cokoliv koupíte,
neračte opomenouti si dříve prohlédnouti
jediný křesťanský

BAZAR ČUPR

Divadelní ulice proti kavárně p. Fialy
a budete překvapeni novinkami a solidním zbožím
všeho druhu, za ceny nejlevnější a pevné.

Nejnovější nákrčníky od nejlevnějších
tuzemských až do
nejjemnějších anglických a francouzských výrobků.

Prádlo bílé i barevné.

Pro P. T. p. cyklisty turistky,
sweatery, kama-
še, punčochy, pásy atd.

Pro Lavn-Tennis košile, pásy, střevce,
rakety, míče, **foťbaly**
na kopanou a **Ping-Pong** (Lavn Tennis na
stůl.)

Nejnovější slunníky, deštníky a hole.

Nejnovější bluzky, dámské nákrčníky a
chapeau.

Dětské oblečky a šatičky.

Sněrovačky, zaručeně výtečná fagona, též
dle míry se rychle a levně
zhotovují.

Mnoho pochvalných uznání.

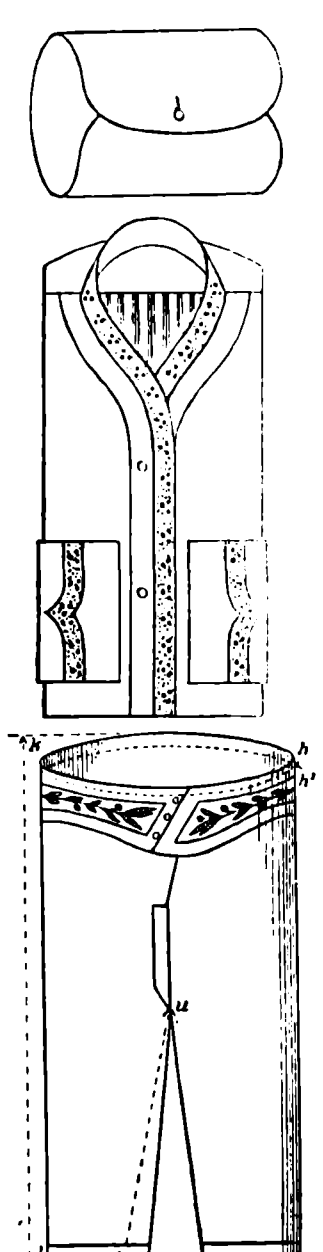
Kožené zboží, jako: tobočky na dutočky,
peněženky, krabice na šití
atd., atd.

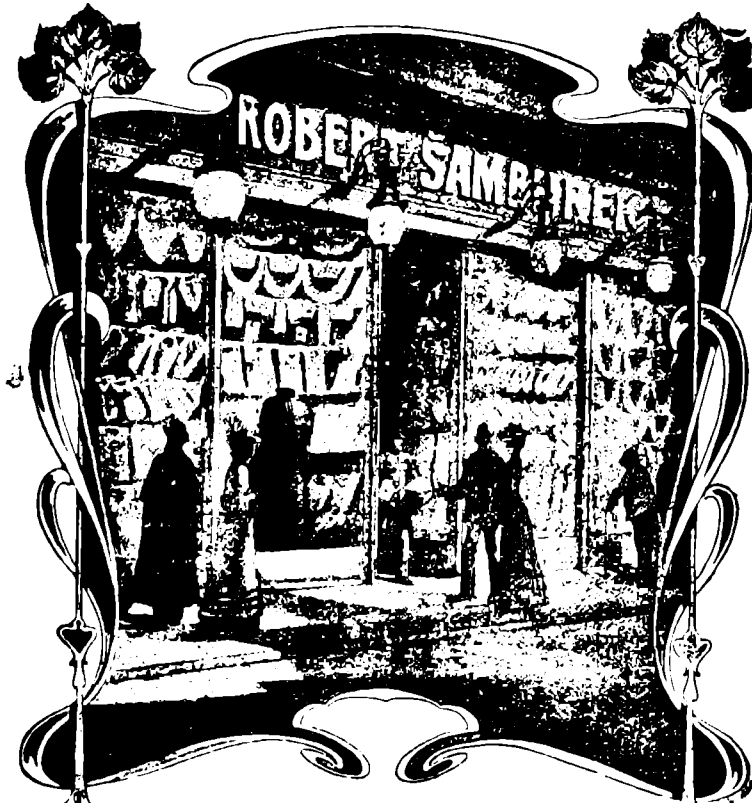
Celoroční výstava novinek **dárků,**
jakož i **hraček.**

Čínské a japonské dekorativní
předměty, rohožky na pohlednice a podo-
benky, vějíře atd.

František Čupr,
Hradec Králové.

oooooooooooooooooooo

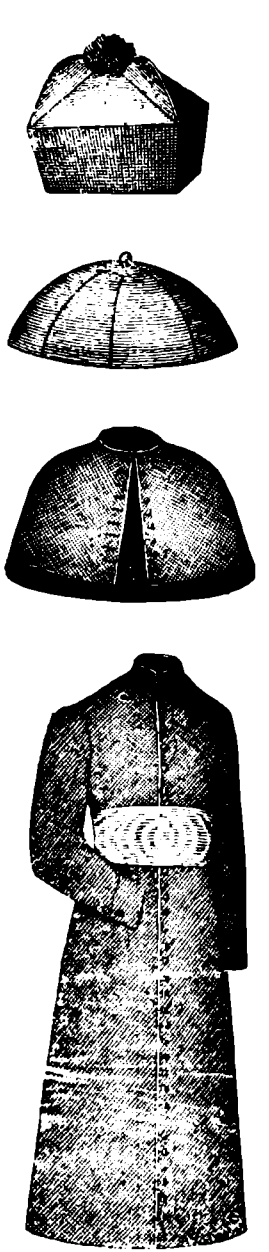
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetky jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Školní knihy

do gymnasia, reálky, učit. ústavu, obchod. akademie, odbor. školy, měšť. školy dívčí i chlapecké, dále do obecných a pokrač. škol v Hradci Králové a celém okrese chovám stále a to v největší zásobě, v nejnovějších přípustných vydáních na skladě.

Též antiquarní k dostání.

Knihkupectví B. E. Tolmana

v Hradci Králové

Velké náměstí č. 26., blíže lékárny. Založeno r. 1863.

➡ Zásilky na venek vyřizují se obratem. — Telefon č. 17. — Seznamy zdarma a franko. ➡

Každý kubanský rum

výtečný do čaje a kávy.

Každý objednatel, který zašle 74 haléřů, obdrží dvě láhvičky s jedním návodem, vše na dva litry rumu. Zaslá franko

Josef Pátý,

drogerie u Matky Boží v Peco, severo-východní Čechy.

Továrna na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem slatě medaille, a mnohými jinými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Navštívenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihkárna.

Příruční knížka
pro čtenáře
novin a časopisů.
Sestavil
Karel Karásek.
Cena 40 hal.
Na 5 výtisků šestý zdarma. Objednávky
dějeť se pod adresou:
K. Karásek ve Studenici u Horek. Pošta
v místě.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Pronajme se krám a byt.

V domě č. 36 na Velkém náměstí se uprázdnil velký a pohodlný krám k tichému obchodu se hodící, a byt o 2 pokojích s kuchyní, komorou a s ostatním příslušenstvím v II. patře do zadu

od 1. října 1902.

Domu toho je knihovním majitelem bisk. konsistorium v Hradci Králové. Kdo by řečené místnosti najmouti chtěl, ohlásej se v kanceláři bisk. konsistoře, neb u správce domu v č. 52.

Bisk. Konsistorium v Hradci Kr.,

dne 9. září 1902.

Josef Neškudla,
c. a kr. dv. dodavatel
v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleředst. duchovenstvu svůj všudež osvědčený a mnoha doporučeními nejčastěji vyznamenaný

o. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

Bursa práce v Hradci Králové.

Prijme se několik učňů na různá řemesla u řádných mistrů. — Obchodní příručí ve svém oboru dobře znalý hledá místo. Nastoupiti může 15. t. m. — Prijmou se do bytu dva studující u řádné katol. rodiny.

Určitější zprávu podá

Jos. Polák st. v Hradci Kr.

Biskup. residence.

Svíčky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleředstojnému duchovenstvu
— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejředst. bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltářní z čistého vosku všeliho i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky snázné, desavadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 37.

Svěcení katedrálních věží

v Hradci Králové.

Typickou známkou Hradce Králové jest zajiště starobylá gotická svatyně sv. Ducha se svými sedlovitými věžemi z červených cihel. Svatyně tato jest památkou ještě panujícího rodu českého Přemyslovců a téměř 700leté národní historie, neboť dle záznamů dějepisných byl chrám sv. Ducha budován od r. 1302. Slavil tedy tento věkovitý památník letos 700leté jubileum svého pobytu v našem městě, proto zajiště mohl právem počítati na povšimnutí svého jubilea. A jubilea chrámového bylo také povšimnuto a sice se strany, která vždycky přistupuje k činu, bžili-li o nějaký prospěch města našeho. Jest to strana duchovenská, která přese všecek nevděk neustává ve své záslužné činnosti. Zásluhou nejdůstojnějšího p. biskupa Edvarda Jana Brynychy za součinnosti městského kleru a městské rady oslaveno bylo vzácné jubileum katedrálí obnovenou chrámových věží. Věže chrámové 39-36 m vysoké ozdobeny byly původně kamennými pavlačkami s ozdobnou kružbou a čtyřmi malými vížkami na čtyřech rozích. Střecha obou věží i s vížkami a pavlačkou byly r. 1509. ohněm zničeny a od těch dob kryla provizorní střecha pouze 6 m vysoká obě věže jen k vůli nutnému příkrytí zdiva před deštěm. Teprve loni dle návrhu architekta Lablera byl nevkusný kryt odstraněn a novým krytem původnímu slohu odpovídajícím nahrazen. Oprava věží péčí městské kanceláře řízením p. inženýra Jančy prováděna byla s nevšední důkladností a obezřetností.

A nejenom krytina, nýbrž i okenní kružby, zdivo i římsy jsou sličně obnoveny. Není sporno, že restaurací věží ladný obraz města našeho obdržel cenný příspěvek ku svému prospěchu.

Věže chrámové chovají pěkné zvony. Spisovatel monografie v katedrálním chrámu Páně vdp. Václav Kaláš podává popis zvonů.

Zvony.

Kromě jednoho nebo dvou menších jsou zvony vesměs staré, výtečně lité, hlasu velebných a zvůňných, takže plné zvonění činí dojem velkolepý. V severní věži jsou tři:

1) Orel (Michael) má v průměru 1-59 m, váhy 82-66 ct. víd. a pochází z roku 1496. Okolo koruny jest nápis: „Na sklonku r. 1496 od narození Ježíše Krista, ježž Hradečtí strastně pro zkaženost povětří ztrávil a ježž zdejší lidem mor přinesl nejvíce za dnů psích, když zároveň město kolem bylo zaplaveno a když lučiny málo bylo viděti, radní řečeného města zavolavše k sobě konvaře Ondřeje řečeného Žáčka a Václava jeho pomocníka, světili jim uliti zvonu tohoto ku cti Boha Všemohoucího, Blahoslavené Panny a svého jména k ozdobě“. Zvoní se jím při dvoukopovém pohřbu. Odkud jméno zvonu Orel pochází, není povědomo.

2) Dominikán (Leopold) podle předešlého v průměru 65 cm, váhy 6 ct. víd. Slit jest r. 1485 s nápisem: „Léta tisícého čtyř stého osmdesátého pátého tento zvon lit jest Pánu Bohu ke cti a chvále.“ Jméno Dominikán odvádí se od latinského slova dominicalis, že totiž jím k nedělním službám vyzváněno bylo; zvonívá se jím nyní o čtvrtkopovém pohřbu.

3) Cínál (Cecilie) visí v okně hořejšího patra, váží 80 liber a má nápis: Léta Páně 1496 tento zvon byl ulit k chvále Boha a v Praze l. P. 1817 23. července přelit jest od Karla Bellmanna. Při hořejším okraji ovinut je rostlinným ornamentem. Při větším zvonění vyzvání se jím na zvoniky.

Na jižní věži v druhém patře jsou:

4) Žebrák (Václav) má v průměru 1-45 m a váhy 37-47 ct. Po vyhoření jižní červené věže roku 1509 byl bezpochyby od Ondřeje Žáčka lit; r. 1533, když blesk na kostele krov zapálil, porouchán a následkem toho r. 1538 přelit. Nápis okolo koruny jest: Léta Páně MDXXXVIII. slit zvon ke cti a chvále Pána Boha, Panně Marii těše nebeské za pana Jana Straky, hospodáře města, skrze Matěje Spicze konvaře a Mikuláše, rormaista bratra jeho: Buď z toho Pán Bůh pochválen. Jan Straka, malíř, byl toho času primasem čili předním konšelem v radě městské, Matěj Spicz o 20 let později osedl ve městě Benešově a pro tamnější okolí mnoho zvonů lit. Bratr jeho Mikuláš byl dědičným, jak ze slova rormaiser vysvitá, ač to slovo také vodáka znamená. O tom, kterak tento zvon k podivnému jménu „Žebrák“ přišel, paměť se nezachovala; poznamenati však sluší, že již původní r. 1509 ulitý zvon takto se nazýval.

V městě Rakovníku nazývá se starý zvon z r. 1492 takéž Žebrák, o jehož původu Kruger

následující příběh vypravuje: Zločinec jakýsi stoje v Hradci Králové již pod šibenicí, na které pověšen býti měl, spatřil mezi diváky Žebračka, krajana svého i promluvil k němu, by se domů (rozuměj do Rakovníka) navrátil, že tam pod jistým dubem poklad nalezne; za část toho pokladu, aby koupil zvon na hradě Pražském ulitý, ostatek aby sobě podržel. Žebrák vyplnil poslední vůli zločince, vyzdvihl poklad a řečený zvon zjednal. Je-li na té pověsti něco pravdivého, mohl by i náš zvon „Žebrák“ s ní souviseti.

Zvonívá se jím o jednokopovém pohřbu a jednou do roka oslavnosti Andělů Strážných klekání.

V prvním patře jest:

5) Nový zvon (Klement), který má v průměru 1-19 m a jest 20 ct. těžký. Byl ulit po vyhoření věže roku 1510, jak svědčí nápis: „Toto dílo slito jest krásné a znamenité ku chvále Ducha sv. a Věech Svatých roku od narození Syna Božího 1510 Ondřejem řečeným Žáčkem, měšťanem tohoto města; slavně dokonáno a dokončeno jest v měsíci říjnu.“ Na plášti zobrazen jest Kristus na kříži, pod ním stojí Panna Maria a sv. Jan. Zvonívá se tímto zvonom o půlkopovém pohřbu a ku klekání, též v pátek ve 3 hodiny na památku smrti Páně.

Ve výstupku nad presbytářem visí 6. zvon, umíráček (Barbora) 1-6 ct. těžký. R. 1875 při zvonění pukl a téhož roku nákladem 180 zl. přelit byl od Josefa Snajdra, zvonáře Královéhradeckého. Původní zvon měl nápis: Budiž jméno Páně pochváleno. Léta Kristova 1596.

Ve štítě nad kanovníkem sakristií visí zvon 7., Cecilka (Cecilie) as 40 liber těžký. Má nápis: „Každý, kdož bude vyzváti jméno Páně, spasen bude.“ Léta 1680. Urozená Paní Veronika Maršalova, rozená Žáková z Dahobojle. Urozená Paní Alžběta Polyzena vdova Rotenbachová, rozená Dobřenská z Dobřenic, z jejichž nákladu zvon byl ulit. Všecky tyto zvony byly 27. září 1705. biskupem Tobiašem Behrem znova posvěceny.

Obnovené věže katedrálí byly posvěceny u příležitosti sjezdu československých katolíků. Byla tedy zvolena ku slavnostnímu tomuto aktu taková doba, kdy největší počet hradeckých diecéšanů mohl se účastniti slavnosti, kteráž nemá pouze místní, nýbrž i širší význam pro celou diecézi. A diecéšané hradečtí také v. znam této slavnosti pochopili a v ohromném počtu 10.000 osob se svěcení věží účastnili. Když ohromný zástup lidu urovnal se po ¼ hodiny trvajícím průvodu, vyšel o třech čtvrtích na 11 nejdůstojnější velepastýř v průvodu své kapitoly a bohoslovců z residence, postavil se na řečnické pod širým nebem před katedrálou zřízené a promluvil k těsně se skupeným davům dobře promyšlenou a krásně uspořádanou řeč o významu věží, jež měl právě posvětit. Před tribunou usedli členové městské rady pp. Russ, Pilnáček a Hubáček. Mimo to i vzácní cizí hosté obcovali povznášeji církevní slavnosti. Pozorovali jsme J. M. Dra. Bauera, biskupa Brněnského, J. M. Dra. Krásla, světilčího biskupa Pražského, vys. důst. pp. msgra. Švehla ze Smichova, msgra. Vladimíra Štastného, redaktora Obzoru z Brna, msgra. Hakla, papežského protonotáře z Hořic, Josefa Závodního, kanovníka a vojenského faráře z Innomostí, J. O. hraběte Vojtěcha Schönborna, J. E. hrab. Karla Ervína Nostice Rieneka, hraběte Kinského, hr. bte Mensdorfa atd.

Nejdůstojnější řečník proslovil skvělou, lokalním patriotismem prodechnutou řeč.

Nastílnil krátce dějiny spolku ku obnovení chrámu Páně sv. Ducha. Vzpomněl na zvěcného kapitolaního děkana Ráise, za něhož ustavil se r. 1862 spolek ku restauraci nevkusně zohyzděné svatyně. Spolek provedl uvořit důkladnou opravu, ano i zevně na lodi chrámové. Ale ještě mnoho scházelo ku důkladné restauraci. Hradecké duchovenstvo pamatovalo každoroční sbírkou na dokončení chrámové výzdoby. Zesnulý buditel národa prof. Stárek odkázal v závěti své odkaz k téměř účel. Rovněž i diecéšní duchovenstvo za různých příležitostí do města zavítavši věnovalo dárky ku stavebnímu fondu. Když nynější Vrchní Pastýř nastoupil biskupský stolec, nesla se tužba jeho ku důstojné úpravě stoličného chrámu. Přispěním kapituly postaral se odp. biskup nákladem as 40.000 K o vkusnou malbu presbytáře a lodi chrámové v upomínku na 50leté vládařské jubileum J. V. císaře a krále Františka Josefa I. Poslední pak krok ku restauraci učiněn obnovením věží chrámových, které z nedostatku peněz byly přikryty provizorně nevkusným krytem. Společně s městem, jako patronem chrámu, podnikl odp. biskup stavbu věží, věnovav k tomu cíli 20.000 K. Nevypravuje odp. řečník historii tuto pro svou chloubu, ale na

důkaz, že výtěžku z církevního statku užívá také ku prospěchu církevních podniků.

Připomenul, že první zvon „Orel“ jest pokřtěn na jméno Michal; při tom vzpomíná hesla Michalova „Kdož jako Bůh?“, které každý křesťan má mít stále na paměti. Zvuky „Orla“ nechť povznášeji nás skutečně do orlů výše k Tomu, nad něhož nic vyššího na světě není. Nynější nevěroci se domnívají, že právě oni jsou orly a věrní katolíci zeměplazy; leč zeměplazem jest člověk takový, který svými tužbami jen na zemi lpe a k nadvězdě vlasti myslí svou se nepozvzdá. Kteří však volají v srdcích svých: „Kdož jako Bůh?“ a na křídlech náboženských ideálů se povznášeji do slnů věčné své vlasti, ti jsou orly pravými, stíhající se sebe prach zemské všednosti.

Druhý zvon věží „Žebrák“ jest pokřtěn na jméno Václav. Dobře jest při této příležitosti upozorniti, že jsme sami o sobě žebračky, tvory malomocnými, které jen milost Boží silou a krásou naplňuje. U vědomí tohoto svého stavu, u vědomí své závislosti na milosti Boží nesmíme se vzpírati pokorně Boha prositi za nutnou pomoc a slito-vání. Řídme se velikým dědicem české země sv. Václavem, který se nezdráhal ve všem Boha poslouchati a za něho trpěti. Pak nám kyne podobná oslava jako sv. Václavu.

Promlouvaje o třetím zvonu, jenž zval se „Nový“ a pokřtěn jest na jméno Kliment, upozorňuje na kapli sv. Klimenta, kteráž jest neklamným svědectvím, že sv. Cyrill a Method na své apoštolské cestě Čechami hlásali křiz též v Hradci Králové. Město naše bylo po Litomyšli snad nejprvnějším městem českým, kteréž opustilo pohanství a přijalo pravou osvětu. Ježto sv. apoštolé slovanští s křížem přinášeli též knihu, lze Hradec čísti mezi nejpřednější ohniška kultury v dobách nejstarších. Hlas zvonu Klimenta musí Hradečanům každodenně (zvoní se jím o klekání a v pátek o 3. hodině odpolední) hlásati, že katolické náboženství není proti vzdělanosti, nýbrž právě základem kultury. Nikdy se nestaví víra katolická proti pravdě vědecké, ježto sama pravdu hlásá, nýbrž pouze proti výmyslům a domněnkám různých badatelů, kteří každý rok se opravují a zmátek v lidstvu šíří. Držme se tedy víry, která jest neochvějným základem našeho smýšlení a jednání. Nevěra působí v duši neklid, zmátek, nespokojenost a zoufalství. Město Hradec samo svými dějiny svědčí o tom, že, pokud drželo se obyvatelstvo víry otců svých, víry cyrilomethodějské, víry římskokatolické, vzrůstal Hradec a mohutněl. Katolíci Hradečané mohli se na př. odvážiti pro svou zámožnost ku stavbě chrámu sv. Ducha; v pozdějších dobách roztržek náboženských klesal blahobyt a Hradečané sotva mohli zbudovanou svatyni udržovati v dobrém stavu. Jako celý národ, tak i město naše těžce odpýkalo novoty náboženské. Heslem starých Hradečanů bylo: „Ochrana města záleží ve svornosti, lásce a jednotě u víře bez roztržitosti“, ale heslo toto upadlo nyní v zapomnění. Není jednoty u víře, není lásky, není ani svornosti. Dokončení stavby starobylých věží nedovedlo ani všechny vrstvy občanstva shromáždit ve svornosti u církevního úkonu. Kež dvě věží chrámových jsou dobrým katolíkům upomínkou na heslo Sušilovo: „Církev a vlast — ty v mojí miluji sestersky v nádech. Každá pól, každá má moje srdce celé“. Ndp. řečník vybízí shromáždění, aby řídilo se tímto heslem ve svém životě. Ke konci řeči děkuje vznešený řečník všem účastníkům při slavnostním tomto aktu a pronáší vřelý přání, aby nové věže byly vždy známkou náboženské horlivosti zdejšího občanstva, aby byly i pomníkem nevyhladitelné lásky ndp. řečníka ku tomuto městu.

Doslov.

Nejstarší hradecký obyvatel, chrám sv. Ducha, slavil tedy tak vzácné jubileum při obnově svých věží, proto právem mohl při této příležitosti kol sebe spatřovati mezi gratulanty aspoň všechny ty, kteří pod jeho krovem uvedeni byli sv. křtem do církve Kristovy. Ale pochybujeme, že rodáci hradečtí všichni vzpomněli v tento den na nejstaršího pamětníka české historie. Aspoň vlastenecké naše spolky, jichž čítá se již v Hradci kolem 60, neuznaly za vhodné projevit svou účast při svěcení znalost vlastenecké a místní historie, ačkoliv odpoledne na Střelnici celých prý 30 spolků projevilo nevšední zájem o hradecký pivovar. Jest nám skoro odporné registrovati tuto bezhlavost a bezmyšlenkovitost patentovaných zdejších vlastenců, jimž zřnivá produkce v Sokolovně a pivní sud na Střelnici byl daleko cennějším zájmem nežli starobylý památník národních dějin. To se stalo počátkem XX. osviceného století v městě, jež se zove východními Athénami! Nemáme to za zlé nemyslivou davu, ale obviňujeme přímo aranžéry tohoto pochybení ze zločinu znemravňování lidu.

Zprávy hospodářské.

Živý kapitál zemědělství.

Napsal R. Vrba.

Živým provozovacím kapitálem v zemědělství jest jak známo tažný a ostatní užitečný dobytek. Ruský mužik v zimě sám se svojí rodinou trpí hlad a spíše hledí, aby měl pro koně píce a zrno, poněvadž právem poukazuje na to, že, kdyby mu hlady padl kůň, jest po jeho hospodářství veta; svými prsty práce nemůže zemi zorat. Již u starých národů odhadovalo se bohatství předáků národa podle počtu stád a i dnes musíme pokládati ono zemědělství té které země za chudé nebo bohatší podle počtu živého provozovacího kapitálu, dobytka. Bez patřičného živého fondu nelze hospodařiti vůbec. Zvíře dá předně hospodářství potřebnou tažnou a pracovní sílu, za druhé dává mléko, maso, vejce a pod. Konečně dává nutné množství hnojiva, bez něhož by intenzivní hospodaření bylo vůbec nemožno.

Největším bohatstvím dobytka mohou se vykazati farmáři v Severní Americe. Dle sčítání z r. 1900 bylo v Severní Americe napočteno 69% milionů kusů dobytka hovězího.

Dobytka toho patřilo 97 procent farmářům a malinký podíl 3 procent připadá na města. Mladého dobytka bylo napočteno 16 milionů kusů, dojníc 26 milionů kusů.

Téhož roku bylo v severoamerických státech napočteno 21½ milionů koní. Z toho bylo 86 procent majetkem farmářů, ostatní pak připadlo na města, kde ostatně zaváděním elektrických tramvají koni stále ubývá. Severní Amerika vyniká svým chovem ovcí. Farmáři měli r. 1900 ovcí 62 milionů. Současně se vrhají američtí farmáři s dobrým úspěchem na chov dobytka vepřového, kterého bylo u nich zjištěno 65 milionů kusů. Takovým bohatým živým fondem, jak jej vidíme v Sev. Americe, nemůže se vykazati skoro žádné zemědělství na celém světě. Farmáři severoameričtí zaplavují porážkami i živým odchovaným dobyt看 hlavně Anglii a vynikají vítězně také do Německa. Proto němečtí rolníci tak naléhavě žádají ochranné clo na dovoz cizího dobytka do Německa, poněvadž by při nízkém clo byli brzy na celé čáře poráženi americkým dobyt看. Dověz masa jest dnes proto umožněn až ze zámořských krajín, poněvadž rychlost dopravy jest úžasná a zchlazovací přístroje na lodích dopravních konají výborně svou službu. Od spůsobu dovážeti maso ve stavu zmrzlého se všude nyní upustilo.

Cena tažného a zdravého koně v Severní Americe kolísá mezi 13 a 60 dollarů (1 dollar asi 4 K 80 h). Dle sčítání r. 1900 bylo zjištěno užitečného dobytka

	v Rakousku	v Uhrách
koní	1,778.000 kusů	2,334.000 kusů
dobytka hovězí	9,507.000 "	6,738.000 "
ovcí	3,637.000 "	8,431.000 "
vepřů	4,683.000 "	7,330.000 "

Z čísel těchto vysvítá, že Uhry mají poměrně daleko více živého fondu v zemědělství než rolnictvo naše.

Pro úplnost uvedeme ještě počet dobytka v Německu a Rusku. Německo mělo dle sčítání r. 1900 koní 4.2 milionů, hovězího dobytka 19 milionů, ovcí a koz 12,944.000 kusů, vepřů 16,771.000 kusů. Chov ovcí a koz v Německu jakož i u nás nápadně klesl. Rusko mělo dle sčítání r. 1898 koní 25,354.000, dobytka hovězího 37,414.000, ovcí a koz 77,979.000 a vepřů 11,960.000 kusů. Rusko má největší počet ovcí a koz. Všeobecně mluveno ubýlo během posledních 50 let rolnictvu na živém fondu značně. Počtem obyvatelstva měl by současně stoupati také počet užitečného zvířectva.

Ale tomu není tak. Zde se na rolnictvu zle vymstilo zrušení obecných pastvin. Dříve, dokud byly obecní pastviny, měli i chudší domkáři svůj dobytek, dnes mohou jen velcí hospodáři dobytek hnáti ven a tak udržovati jej při zdraví.

Cím méně jest v zemědělství umístěno živého kapitálu, tím chudší jest takové zemědělství již z toho důvodu, že přichází na pole poměrně málo hnojiva, pole pak hubnou a nastává na všech stranách bída, nedostatek. O tom se můžeme hlavně přesvědčiti v Rusku, kde jest v obyčejí známý obecný mír. Mužik si nemůže vydržovati dostatek dobytka, práce mu následkem toho všudy vázne a hnojiva není; podle toho vypadne hubená sklizeň. Cím více jest v zemědělství živého kapitálu, tím jest také bohatší a vydatnější. Pravda, v každém hospodářství musí býti pro každé dobytce určena roční porce píce a podle toho musí býti přispůsoben také celý osevní plán hospodářského statku. Na blízku větších měst, kde hlavně také mlékařské výrobky jdou čile na obbyt, má rolnictvo dosti pobídky, aby chovu dobytka věnovalo náležitou péči.

Literatura

Cyrillo-Methodějská knihtiskárna v Praze. Krose S. J. Jak náboženské vyznání působí na mravnost. Vzděl. knihovny katol. svaz. XXV. Cena 1 K. — Homiletická knihovna. Sv. V., sešit 1. Duchovní řeči na neděle a svátky. Cena 60 h. Podává M. Zavoral. — Knihovna Kříže a Marie. Vybrané spisy Petra Kopala. Seš. 6. za 30 h. Dílo III. Samovrazi. — Svát. kázání mariánská: Mater admirabilis od Fr. Janovského. Cena 70 h.

J. R. Vilímek v Praze. J. Klecandy spisy: Páter Vojtěch. Román. Seš. 8. za 25 h. — Devatenáct století slovem i obrazem. Seš. 39 za 60 h.

J. Otta v Praze. Sebr. spisy Karol. Světlo: Tendenční povídky pro náš lid. Seš. 3.—5. po 30 h. — J. Arbessa sebrané spisy. Díl IV. Mravokárné romány. Sešit 7., 8. a 9. po 30 h. — Lac knihovna národní: Pod jižním nebem od Lejkina seš. 32.—34. po 20 h. — Anglické knihovny řada II. Zkouška Rich. Feverela od J. Mereditha. Seš. 5.—7. po 24 h.

Osm let na Sachalině J. P. Juvačeva. Seš. 7.—9. po 36 h. Nakladem E. Beauforta v Praze.

Nový Háj. Lesnické a lovecké listy. Redakce ing. J. Hemmra. Seš. 9. Předpl. 10 K ročně zasílá se administraci do Tábora.

Nakladem "Čes. Hudby" v Hoře Kutné. Dějiny hudby od Ar. J. Černého. Cena 2 K. — Hudební slovník od Em. Hrobského za 20 h.

Český student, sbírka nejoblíbenějších písní českých a slovanckých, vydaná J. Guskem v Kroměříži za 1 K.

Meth. výklad nov. katechismu. Složil Th. C. M. Lhotský. O víře a apoštolském vyznání víry. Čís. 16. až 18. po 36 h. Nakladatel V. Kraus v Táboře.

Rolník, jako lesní hospodář. Návod, kterak hospodařiti s menšími obecními a soukromými lesy na základě ustanovení zákonných a nauky lesnické. Seepsal K. Knapp. Nakladem J. Buriana v Písku.

Náš Domov, obrázkový měsíčník zábavně-poučný. Seš. 8., roč. XI. Předpl. roč. 4 K zasílá se administraci v Olomouci, Landonova ul. 13.

Osvěty, listů pro rozhled v umění, vědě a politice, redakce V. Vlčka, roč. 32., čís. 9. Obsah: Pod klášterní střechou. Píše Sava Chilandarec. — Z nejnov. ruské literatury. Od J. Mikše. — Myšlenky a zásady pro životní praxi. Uvádí Št. Radič. — Český román, od K. Legera. — Svůj život. Z chlapeckého věku svého vypravuje V. Vlček atd. Předplatné na r. 14 K 40 h. Administrace na Vinohradech, ul. Čelakovského č. 165.

Serafinské Květy. Časopis terciářů českoslovanckých. Roč. I., čís. 12. Předplatné 2 K ročně posílá se administraci do Olomouce.

Právní rádce pro duchovní správu. Seš. 23. — 25. Píše ThC. J. Pauly. Na 10 seš. předplácí se K 6.40 u knihkupce J. Kotíka na Smíchově.

Spisy Jul. Zeyera: Novely. Seš. 36.—37. a Dobrodružství Mařany. Seš. 1.—2. po 40 hal.

Vychovatelské Listy, věnované zájmům křesť. školství. Redaktor A. Adamec. Roč. II., čís. 14. a 15. Obsah: Koktavost a její léčení od J. M. Kadlčáka. — K otázce umělecké výchovy. Uvažuje J. Vencour. — Jak učiti modliti se. Podává O. Tauber. — O emancipaci. M. Jiříčkova. — Jakou má býti škola ve 20. století? atd. Administrace v Brně, na Petrově čís. 1.

Božetech, illustrov. měsíčník věnovaný umění církevnímu. Roč. předplatné 2 K. Administrace na Král. Vinohradech, Krameriova ul. 10.

Nakladem družstva Vlast. Vlast, časopis pro poučení a zábavu. Redaktor T. Škrdl. Roč. XVIII., čís. 11. Obsah: Výlet do Bavor. Innost, Solnohrad a do Lince. Píše T. Škrdl. — Marnost. Baneš V. Korandy. — Jindra. Napsala V. Pittnerová. — Může-li descendenční nauka ve smyslu Darwinově a jeho stoupenců za nynějších známostí přírodovědeckých za pravděpodobnou, vědecky odůvodněnou teorii pokládána býti? T. Pícha. — Naše Slezsko. Píše J. Vyhřídál. — Ve světle a teple charity. Píše F. Vik. — O některých základech křesť. socialismu od R. Vrby atd. Předplatné roč 10 K. — Vzdělávací četba kat. mládeže. Redaktor F. Jelínek. Roč. I., čís. 4. a 5. Překvapení. Napsala A. Rozsypalova. Předplácí se ročně 40 hal.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. čís. 29 nové blízko Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěmi i vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetdná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Kongregace školních sester d. N. D. otevře počátkem školního roku 1902/3 v ústavě císaře Františka Josefa I. v Hradci Králové

kurs pro pěstounky.

V kursu tomto mohou nabýti vzdělání theoretického i praktického netoliko budoucí pěstounky, ale též dívky, které seznati chtějí, jak by se s útlými dítkami zacházeti mělo, aby se duševně i tělesně zdárně vyvíjely.

Zápis do kursu pro pěstounky bude se konati **dne 10. září** od 9 do 11 hod. dopol. Žadatelky přinestež k zápisu: 1.) křestní list; 2.) poslední vysvědčení školní; 3.) lékařské vysvědčení o tělesné způsobilosti; 4.) krasopis, písemné úkoly, výkresy a ženské ruční práce posledního školního roku. Jest-li žadatelka v posledním školním roce školy nenavštěvovala, předloží též vysvědčení mravní bezúhonnosti.

Zkoušky přijímací konati se budou **dne 11., 12. a 13. září.**

Ku přijetí je žadatelce třeba, aby jí bylo při počátku školního roku nejméně 16 let. Nedostatek stáří se nepromíjí.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Spolkové prapory, stuhý, ozdobné výšivky dle předložených výkresů, mešní roucha, přikrovy, kostelní prádlo a všechny v ten

odbor náležející předměty levně a přesně zhotovuje

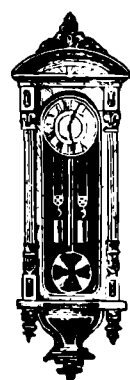
vuje sirotčinec

Růžencová výroba
Praha I., Konviktská ul. 296.

Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

Souj k svému!

Žádné cenníky ilustrované; za to všem dást. pp. kněm pošle se hned franco výběr hodin kapucních panských i dámských, slatých neb stříbrných, Tulla atd. — Zlaté zboží, řetězy, náramky, prsteny, vůbec veškeré druhy skvostů. Optické zboží, brýle, skřipce, dalekohledy, divadelní kukátka atd.

Kaldé houspy jsou řádně obtašeny (re-pastrovány) a ručí se 3 roky za správný chod.

Václav Francák,

hodinářský a slatnický závod v České Třebové.

Veškeré správký hodin a šperků vyřisují se se sárkou a roseslají franko.

Mnoho pochvalných uznání a poděkování po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.

Výhodné podmínky platební bez svý

žení cen.

OBNOVA

Číslo 38.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 19. září 1902.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Středověk v novověku.

Tak bylo napsáno na ohromných cedulích na nárožích nalípaných dne 24 srpna 1902. A o tom měl kdesi na Malém náměstí v Hradci Králové „velikou řeč“ jeden ne právě dávno narozený osvícovatel lidí v temnostech tápajících. Já jsem tu řeč poslouchat nešel. Předně jsem z té černé havěti, jak dle novověké vzdělanosti a lidskosti katolíkům ti nejpokročílejší písemně vynadali, a pak k čemu naplnit uši, když k tomuhle postačí oči. Jen potřeba se trochu poohlédnout a člověk vidí ten středověk v novověku na samém Velkém náměstí; nač se ještě namáhati na Malém! Na Velkém náměstí je totiž velechrám ze čtrnáctého století, tedy z nejčernějšího středověku. Kdokoliv v sobě zachoval jen jiskřičku lidského citu, bývá při vstoupení do chrámu toho podivně dojat. Tu člověk zapomíná na všechno tělesné, nízké i pozemské, a bezděky povznáší se mysl srdce jeho plno posvátné úcty a bázně k něčemu vyššímu, nadpozemskému. A co to jest? Jest to, čemu učení říkají pravda, dobro a krásno, jsou to nadpozemské statky ducha lidského čili ideály, vlastně však to jest pramen všech ideálů — Bůh. To je ten středověk! — Co že? To že je středověk, kterému se přičítá tolik tmy a hanebnosti? Já byt pulmistrem v Hradci a on tam na sjezd přijel, ihned bych ho dal policajtem z města vyvést. Ano to je ten středověk! To je ten středověk, který s velikým nákladem stavěl chrámy proto, aby lidi od života zvířecího povznášel k opravdu lidskému, totiž duchovému, ba božskému. Ano to je ten středověk, který miloval vyšší statky čili ideály nad ty pozemské; to je ten středověk, který miloval Boha. Ovšem byli lidé středověci taky lidmi a nejezdili ještě po železnici a neměli telegrafů, byli lidé chybám podrobeni, a mezi dobrými byli i tenkrát lidé zlí, ale tolik jest jisto, že kdyby nic jiného ze středověku se bylo nezachovalo než hradecký chrám sv. Ducha, bál bych se říci, že to byl věk jen temnosti. Bál bych se to říci, aby mi někdo, kdo něco více a hlubšího četl než naše moderní doktoři, právem neřekl, že jsem nevědomec a žvanil. A když se nyní i jeho věže v původní své kráse zastkvěly, nemohu mu jiného říci, než že se tu zastkvěl ve světle pravdy, dobra a krásna ten — „černý“ — středověk.

Tak to je ten středověk, a to — Pán Bůh s námi a všechno zlé pryč — v Hradci na „ryнку!“ Ukazuje to na nedokonalost novověké vzdělanosti, že se v Hradci tehle středověk na samém náměstí trpí. Škoda, přeskoda, že ho hned tenkrát, když ten nový věk svítal, ti boříci starých uměleckých památek a sídel umění neroztloukli. Měl by nyní Hradec tu ostudu, že má středověk „na rynku“ uspořádanou. Škoda, že dne 24. srpna t. r. v den katolického sjezdu ta černá havěť nějakou rebelii neudělala. Vojsko bylo v kasárnách pohotově. Mohly se opakovati staré doby, „hněv lidu“ — jak říkají Národní Listy — mohl vzplanouti a „středověk“ mohl být v ssutinách. Ale tak je to, katolíci rebelie nedělají ze zásady, a husité dvacátého století mají kuráže dost v sokolovně hubou, ale hrdinská prsa svá vydati střelám vojáků, nač to — to dělali v středověku, nový věk nejraději bojuje „na střelnici“, kde bouchají zátky sudů a lahví. A tak se stalo, že i po tom 24. srpnu t. r. středověk zůstal v Hradci „na rynku.“

Ale pořáde jsem u toho středověku. Kde pak je novověk? Inu, hned nedaleko od „středověku“, je ho v Hradci dosti. Jednou jsem se jako ten černý ze středověku ubíral o včerejších na půlnocní. A právě v tu chvíli, v kterou po otcích zděděná — skoro ještě ze středověku pocházející píseň „Narodil se Kristus Pán“ ty černé k ideálům povznášela, ozýval se odkudsi hluk a řev z místností novověkých. Tenkrát to snad ještě společnost „Mrtafů“ nebyla, ale tolik je jisto, že to bylo novověké slavení vánoc — a tak byl středověk v novověku.

Povznášení myslí k ideálům vznešenou bohoslužbou, a plnění břicha pivem a motání mozku až do rána — středověk v novověku!

Ale to je jen malý obrázek; ukazuje však vůbec, jak ten doktor anebo snad nedoktor — už ani nevím, kdo tu památnou řeč měl — pravdu povídal, když mluvil, že za dnů našich je středověk v novověku. Zrovna tak, jako to je v Hradci na náměstí, tak je to ve světě. Co ještě bylo ideálů, co ještě bylo záliby v pravdě, dobru a krásnu v naší společnosti, to je s té křesťanské vzdělanosti, která ve středověku vládla, a ten úpadek ideálů, to hmotářství, ta sprostá požívavost, to ohavné a hrabivé sobectví, to jest dílo té novověké vzdělanosti, která vyhlásivši za Boha hmotu, učinila modlou tělo, a tudíž nutně musí vésti ku zničení všech ideálů. A je-li přece v těch svobodomyšlných a pokrokových našich nějaký zbytek lidskosti, je právě tím, že duše jejich sama křesťanstvím v dětství odchovaná je středověkem v novověku.

Znamenitou ukázkou „novověku“ přináší sám evangelický časopis „Hus“ v článku: Jací jsme. Píše: *Zpronevěření v národně.* Národní Listy 23. března 1902: „Česká veřejnost želi muže vzácných vlastností, muže zvláště obětavého a upřímného národovce. Jméno jeho s úctou a vděčností zaznamenáno jest na nejednom listě v historii našich vlasteneckých spolků. . . Byl velice horlivým stoupencem Národní strany svobodomyšlné.“ — Národní Listy 7. srpna. „Po náhlé smrti vrchního úředníka . . . svatováclavské záložny dosazen na jeho místo úředník nový, který v prvních dnech měsíce dubna letošního roku objevil jisté nesprávnosti ve vedení knih. Tento objev zavalil příčinu k rozsáhlé revisi, při níž zjištěno, že nepoctivým způsobem byla záložna připravena o 180.000 K. Důkladným pátráním zjištěno se také, že tento obnos ponechal si náhle zemřelý úředník . . .“ K tomu dodává „Hus“: Nejsmutnější zajímavost těchto dvou zpráv, . . . je v tom, že muž v březnu chválený a vrchní úředník, o němž v srpnu vyšlo na jevo, že 180.000 K zpronevěřil, jest — táž osoba.

A co k tomu dodáváme my? Bytí horlivým stoupencem Národní strany svobodomyšlné, náhle — sebevraždou — zemřít, Národními Listy chválený být — a 180.000 K „zpronevěřit“, to je novověk! — A ze skrovných příjmů šetřiti, aby se na dostavění věží v Hradci odkaz učiniti mohl, jako to učinil starý vlastenec kněz professor Stárek, po jeho příkladě dary štědrými ustavičně chrám katedrální obmýšleti, aby se v bývalém lesku objevil, jako to činili přemnozí kněží, šestnáct až dvacet tisíc korun chystati, aby se zaplatilo, co se na dostavění nedostane, — kdo to učinil, ví dobře pan purkmistr a jeho náměstek — to je středověk!

Žádného náboženského přesvědčení nemíti, ke všem „přesvědčením“ snášelivým býti, jen katolíky, třebaš byli dobrodinci města, za havěť míti a po vůli nezabobů s nimi urážlivě nakládati, to je novověk. Přesvědčení náboženské oprávněno míti, je mužné i se ztrátou ohlíby osvědčiti, i nevědeckým dobře činiti, to je středověk.

Obě dohromady je středověk v novověku v Hradci Králové.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 17. září.

(Hus a bitva na Bílé Hoře. — Trojice do výslužby odcházejících universitních profesorů. — Několik slov k reskriptní schůzi na staroměstské radnici.)

„Obnově“ bez odporu náleží v českém veřejném životě ta důležitá zásluha, že několikaletým neunavným působením jejím bylo umožněno, aby se o Husovi a o bitvě na Bílé Hoře mohlo u nás věcně a klidně mluvit. Otázky

tyto byly agitacemi a vzněty, o nichž se šířiti netřeba, tak zkaleny, že zdály se poučovati zrovna o opaku toho, o čem vlastně učiti mají. Když jsme se před sedmi lety začali dovolávat, aby při pojednávání o těchto historických otázkách zachován byl klid a na místě vášnivého sporování se, aby byla věnována pozornost náležitá jejich prostudování, staly se tyto naše snahy předmětem útoků a nevlídných posudků i ze strany, ze které jsme se toho nejméně nadáli. Ještě letos bylo do „Obnovy“ docela zbytečně řekneme „trknuto“, když jsme odporučovali pilnější studium o Husovi. Proto právě s největším uspokojením zaznamenáváme, že především pevným, důsledným a vytrvalým článkům „Obnovy“ podařilo se pro pojímání těchto historických otázek vybojovati příslušné cesty. Čímž postupem doby bude učiněna přítrž rámusům, jež u nás vzpomínky na Husa a na Bílou Horu obyčejně doprovázely. Ani z daleka nechceme tvrditi, jako bychom my snad nějaké nové názory o těchto historických otázkách vynalezli, ale konstatujeme, že „Obnova“ jest listem, v němž po řadu let systematicky bylo pracováno k tomu, aby v otázkách těchto konečně mohli promluvit lidé vážní a učení. Před osmi, desíti lety to nebylo možno, neboť i při tak zvané „Husově debatě“ na sněmu král. Českého roku 1889 byli konservativní řečníci slovně historik rytíř V. Tomek a vynikající dogmatik vyšehrad. probošt dr. Lenz skoro uvrženi. Což teprve kdyby se byl někdo opovážil o otázkách těchto promluvit ve shromážděném lidu, kde měli „solo“ jenom frásisté! A na tuto horkou půdu „Obnova“ vytrvale sestupovala, a klidným a věcným poukazováním na dosavadní jednak neprobádanost a jednak na povrchní pojímání a nevšímání si vybadaných poznatků těchto historických otázek dokázala tolik, že největší část české inteligence jest klidněmu uvažování o nich nejenom přístupnou, ale že si je docela přeje a že zcela správně na ně začíná pohlížeti. Dnes totiž neopováží se nikdo vrhnouti se na toho, kdo o Husovi a o bitvě na Bílé Hoře více nefantasmuje a kdo o nich mluví, jak historie o nich mluví a souditi ukládá. Celé pásmo sporů a polemik, jež jsme bez vášně, ale opírajíce se o fakta, v „Obnově“ podnikli, přesvědčilo i neideálnější fanatiky, že banální stanovisko křiklounství v těchto otázkách více se držeti nedá a že musí se připustiti slovo o těchto otázkách těm, kdo o nich něco podstatného a správného klidně pověděti dovedou.

Když v minulých dnech poslanec dr. Kramář rozepsal se v „Národních Listech“ o kontinuitě českého státního práva a když v postupu svých článků pojednával o katastrofě bělohorské bez obvyklé při tom kalafuny a bengálu, docela správně ji posuzuje jako záležitost povstálých stavů, která státní právo české nijak nezničila, jak nepřítel českého národa českému lidu namluvit chtěli a ten tomu věřil, tu nahlas těmto pravdám odporovati neodvážil se více nikdo. To ukazuje, že nešťastnou politiku povstálých a na Bílé Hoře poražených českých stavů, kteří nechtěli býti ani Čechy ani Němci, ani katolíky ani protestanty, kteří sami krále poslouchati nechtěli, ale poddaný lid do nejhorší poroby utlačovali, kteří nechtěli ani bojovati, ani tiše seděti, snad konečně naši demokraté oplakávaní a vynášeti přestávají. Společně, že Bílou Horu nechají konečně tam, kam patří, smutné minulosti a že tím horlivěji budou se starati o lepší budoucnost. Porážka a kapitulace Maďarů u Vilagoše byla trochu jinačí a bližší pohromou pro Maďary, než-li jakou byla bitva na Bílé Hoře pro tehdejší Čechy a viděl někdo Maďary, aby někdy putovali k Vilagoši s věnci a se zpěvem? Moudří této poznámce rozumí! Nemůže býti hloupějšího mizernějšího národa nad ten, který by ještě za tři sta let sám pořád někomu cpal a připomínal, že byl r. 1620 houf najatých ale neplacených žoldnéřů několika povstálých zněmčených kavalírů rozprášen a tím že byl poražen celý národ na věky věkův! Kdo by

tvrdil a opakoval, že my dnešní Čechové byli na Bílé Hoře poraženi, je politický blázen. Nám patří starati se o budoucnost! Toho mínění, jak jsem napsal, je i prof. Masaryk.

A otázkou Husovou rovněž za posledních dnů pobízel profesor českých dějin na pražské universitě dr. Kalousek, který svou přednáškou ve Vamberce o prohlubování oslav Husových záležitostí tuto přivedl na správné její koleje. Doufáme, že po jeho výkladu, jehož doslovné znění pečlivě redigovaný „Hlas Národa“ v nedělních svých přílohách přináší, historičtí a političtí diletanti přestanou o Husovi mluvit způsobem, jako by Husův život a působení byly hrou katafury, která se dá hrát všelijak, podle toho totiž, kdo ji hraje. Páně Kalouskova přednáška jest ochlazujející sprchou na roz dováděnou fantasií celé řady našich politických a historických ochotníků, kteří by nejenom vlasti a národu, ale především sami sobě nejlépe prospěli, kdyby pracovali a přičiňovali se v tom oboru, který jest jejich vlastním povoláním. S potěšením musíme zaznamenati, že páně Kalouskova přednáška, ač bylo ve Vamberce kolik set výtisků podvrženin svědectví Pogiova o Husovi rozhozeno, byla vyslechnuta vděčně a vážně a že se její otisky horlivě čtou s povděkem za jeho sarkastické a autoritativní odborné osvětlení této záležitosti.

„Obnova“ může se zadostinčiněním konstatovati, že tomu klidnému a věcnému pojímání a probírání těchto, do nedávna jenom bouří a kravalů vyvolávajících historických otázek, po celou řadu let připravovala půdu. Proto také dále se přimlouvá, aby nový pražský policejní fidelel dvorní rada p. Křikava, znaje výborně pražské poměry, nestrpěl, kdyby svým časem nějakí agenti provokatoři, spoléhající na nějakou odměnu, chtěli aranžovati „bělohorské pouti a husitské demonstrace“, při nichž v nedávných letech bývala celá řada důvěřivé mládeže pozatýkána a do Vídně se potom referovalo a po židovských novinách roztrubovalo o revolučním prý duchu českého národa, který musí býti proto držen hodně zkrátka. Doufáme, že takovýmto lapaliskem bude nyní zvolna konec. Snad konečně naši lidé šidlo v pytlí uctí!

* * *

Ve stavu osob české university na rok 1903 přešli ze řady činných profesorů ve hlouček výslužníků tři populární univerzitní učitelé. Z lékařské fakulty věhlasný profesor a lékař vnitřních nemocí dvorní rada prof. dr. Boh. Eiselt, z filosofické fakulty profesor zeměpisu dr. Jan Palacký, syn dějepisce Františka Palackého a konečně profesor zoologie dr. Ant. Frič. Klinikou po prof. Eiseltovi převzal proslulý jeho žák prof. dr. Thomayer, který byl s nástupcem nedávno zemřelého dvorního rady profesora očních nemocí dra. Schöblla, vynikajícím oculistou prof. drem. Janem Deylem v nedávných dnech jmenován skutečným řádným profesorem lékařské fakulty. Po prof. Palackém bude přednášet dlouholetý jeho asistent dr. V. Švambera a po prof. Fričovi na universitě zaujme předmět jeho

úplně prof. dr. Fr. Vejvodský. Všichni tři jmenovaní pánové přešli ve výslužbu následkem dosažení 70. roku požehnaného svého věku, po jehož překročení nikomu na universitě více přednášet se nedovoluje.

O zásluhách, činnosti a pracích populárních těchto pánů z odborného stanoviska na těchto místech rozepisovati se nelze. O všech kolují mimo to celé roje vzpomínek jejich bývalých žáků a známých, z nichž jsou některé obzvláště zajímavé. Nejvíce všelijakých charakteristických drobností vypravuje se o dvorním radovi prof. dru. Eiseltovi. Z jeho odchodu z university těší se nejvíce páni lékárníci. Profesor Eiselt totiž nastávajícím lékařům nikdy neodporučoval, aby nemocným předpisovali džbery všelijakých léků a proto také Eiseltovi žáci ve své lékařské praxi jsou v tomto ohledu velice umírnění.

Ze všelijakých příhod připisuje se mu provedení následovní. Jednoho krásného dne zavítal k němu dobrý přítel a kamarád, velice bohatý a *spořivý* pán. „Co pak jsi mně přines?“ táže se ho dr. Eiselt, nejpřednější pražský lékař vnitřních nemocí. Host začne si mu ihned stěžovati na rozmanité své vnitřní bolesti a nevolnosti, jež podrobně líčil a popisoval. Prof. Eiselt poslouchal a mlčky kýval hlavou, až host končil slovy: „Tak jsem přišel k tobě, abys mně poradil, co mám dělati!“ Prof. Eiselt pohlédl spokojeně hlavou a vece: „Já ti radím, abys co nejdříve šel k nějakému šikovnému lékaři a on tě za nějakou desítku přivede zase do pořádku. Jsi nějak nemocen a já již praxi neprovozuji.“ Bohatý host ovšem že protáhl obličej, neboť čekal, že mu prof. Eiselt poradí ze přátelství jako obyčejně darmo, což tento asi postřehl a spořivost přítelovu tímto způsobem uvedl na příslušnou míru.

Jiná v Praze vypravovaná příhoda ze života prof. Eiselta je tato. Před více než-li dvaceti lety seděl počátkem měsíce října v jisté pražské pivnici, kde se čepovalo venkovské, ale výborné pivo. Prof. Eiselt vzhledem ke své pleši vyhlížel již tehdy starší, než-li skutečně byl. Jsa nějak nachlazen nebo ze zvyku či jiné příčiny dřebral pokašlával. V tom k němu ke stolu přisedli dva sotva dvacetiletí mladíci, studenti první rok na universitě, z nichž jeden byl z Hradce Králové pocházející před několika dny do prvního semestru zapsaný a velice hovorný medik, který však prof. Eiselta ještě osobně neznal. Když ho slyšel kašlati, probudil se v něm ihned syn Aeskulapův a vlněné prof. Eiselta oslovil. „Vy, dědečku, kašlete,“ řekl. „Kašlu, kašlu!“ skromně odpovídal profesor. „Já jsem medik, nastávající doktor,“ představoval se student. „To mne těší,“ kývl hlavou profesor. „Já bych vám něco proti kašli poradil,“ nabízel se medik. „To bych byl tuze rád,“ bavil se tím profesor a rady ochotného studenta s úsměvem poslouchal věda, že je příliš mladinký medik, protože ho ještě nezná. Když pak odcházel, tu medika oslovil: „Kdybyste někdy zase v nějakou radu potřeboval, tak se jen u mne přihlaste, já jsem profesor Eiselt! S Bohem!“

Podobných skutečných nebo vymyšlených

měl splniti to, co přes ohradu svých zubů propouští, sama panička by se mu vysmála; obě ruce jí nepolíbí, kdyby u něho koupila celohedvábné šaty za hotové a beze všeho smlouvání.

Tihle vojáci jsou i v této příčině jiní chlápíci; zasalutují sice ochotně, ale nelhou při tom. Kdyby řekl některý pronásledovaný kmán panu firovi při salutování „má úcta“, musel by se pozdravený poddůstojník smát. Horší líbí je ještě bylo, kdyby pan hejtmán na pozdrav kaprála odpovídal „uctívá poklona“; to by byla strašná díra do autority představených. Pak by šedivý důstojník ani nevěděl, jak má mladého rekrutu při cvičení osloviti. Vojenský pozdrav má tedy přednosti dvě, poněvadž nevyžaduje ani nepohodlného smekání, ani přetvářku úst.

Svět se mění a my v něm. Za starších časů se říkalo při smekání „pochválen buď Pán Ježíš Kristus.“ Tento pozdrav vyjadřoval stručnou, ale významnou modlitbu. Ale kdybys nyní, milý čtenáři, některé společenské vyhyčkané a rozmazlené paničky takový pozdrav při smeknutí řekl, bude tě míti za málo zdvořilého a nazve tě nevzdělancem. A kdyby i vzdělaný kněz vatoupil do některého osvětleného domu s tímto pozdravem, bude platiti za neotesance z hor. „Ruce líbám“ zcela dobře může kněz říci i šestnáctileté holčičce, může vzdáti bez posměchu světu i neponiženější osobní hold prostým lidem, ale vzpomenu si při smeknutí na chválu Kristovu, to již není slušné; tím méně jest takový pozdrav nyní na místě, že probouzí u praktických nevěrců zlé svědomí.

Budiž pozdraven náš nedávný sjезд, kde jsme přece ještě mohli tohoto dříve tak oblíbeného pozdravu bez bázně užívat; aspoň tenkrát se nám nikdo nezasmál. — Smekání v přeneseném smyslu znamená vůbec prokazování zdvořilosti. A o smekání v tomto smyslu několik slov. Mám-li

příhod o prof. Eiseltovi vypravuji se celé kopy; což ovšem že svědčí o jeho rázovitosti a popularitě.

* * *

Vedení mladočeské strany, jejíž jest povinností dávat české politice směr, jakoby oproti veřejnosti neexistovalo. Alespoň v Praze vzdaluje se od každého veřejného projevu a při tom jest strana tak slabou, že, když něco vykonati pokládá sama za nevčasné nebo neprospěšné, nejenom tomu nepředejde, ale že to patrně jenom ze strachu před novinami ještě umožní. Tak vzpomínati ku př. vydání památného poselství sněmu království českého r. 1871 ještě nedávno pokládala strana mladočeská za vydatný čin oživování svého programu a proto byla matkou druhdy hluchých „reskriptových schůzí.“ Avšak v posledních letech od jejich pořádání naprosto upustila. Patrně pokládá je za věc národu českému neprospěšnou, neboť v opačném případě by je jistě pořádala.

Proto u ní nanejděť překvapuje, že stoupenoí její, kteří mají ve správě kr. hl. města Prahy většinu, sami nepokládali za včasné a potřebné v památné zasedací síni na staroměstské radnici ve výroční den reskriptu královského poselství sněmu českému vzpomenouti, ale že ochotně jednomyslně propůjčili síň tu k tomuto účelu „stranám mladým“, které mladočeské politice na jméno přijíti nemohou, aby na staroměstské radnici uspořádali 12. září veřejnou schůzi, do kteréž potom jednomyslně — nešli.

Jaká pak je to politika? Jaké pak je to jednání? Co pak si vláda o české politice a o mladočeských její zastupcích pomyslí? Podle zdravého rozumu měli pánové ti pořádati schůzi tu sami a když jako reprezentace kr. hl. města Prahy učinili tak nechtěli, neměli ji na radnici nikomu povolovati, neboť tamní zasedací síň jest určena pro zasedání, usnášení a činění projevů především reprezentace pražské komuny a není místem pro řečnická ovičení politiků předměstských, kteří by ostatně také pro ně místo v Konviktu nebo v Národním domě na Vinohradech docela dobře našli. Máme za to, že s propůjčováním síně, v níž tradicionálně byl i český král volen, má se poněkud spořiti, abyschůze v ní nevyšedněly, čímž ovšem není řečeno, že bychom mladým stranám ve vážných politických projevech chtěli nějak překážeti.

Ale podle toho, jak si někteří — nedíme všichni — předáci stran těch nyní vedou, vyjadají strany ty tak zakysale šosácky, že jim v tom směru nebylo a není pod českým nebem rovno. Strany ty mají ve svém programu reaktivování českého státního práva. Tento bod ve programu kterékolivk politické strany diktuje vedení její největší a nejširší občanskou snášelivost a zapovídá mu urputné nepřátelství ke stranám jiným, které jsou předešlé snad také obyvateli a syny českého království. Ale mladé strany zavrhnou Mladočechy, Staročechy, klerikály, stranu lidovou, stranu sociálně demokratickou, zkrátka každého, kdo jejich malicherné vůdce poslouchati a velebiti nemá příčiny. Strany ty místo aby ke svému programu vše-

před někým smekati, t. j. úctu mu prokazovati, jest potřebí se dříve přesvědčiti, je-li té zdvořilosti hodna. V jednom městěku několik mládenců před taneční zábavou postavilo z hadrů vycpaného panáka vedle schodů vedoucích do tanečny; chlapík byl tak obratně sestrojen, že vypadal jako živý hasič. Chytřejší lidé při vstupu do sálu se smáli, ale hloupější zdvořile pozdravovali: „šťastnej dobrej večer“ k veliké radosti rozpustilých mládencův. Zde se tedy smekání dalo z pošetilosti, které se nenapálení vysmáli. Leč často se uctívá smekalo a smeká ještě před jalovějšími panáky než jaký byl onen vycpaný. Do nedávna statisíce lidí smekalo beze všeho přemýšlení před sociálními myšlenkami Marxovými; a právě ti lidé, kteří se nejvíce neomylnosti papežové smáli, na Marxové sociální vědě žádné viny a úhony nenalezli. Když však konečně přece delší zkušenost počala usvědčovati vědu Marxovu z velikých nesprávností, musili semí upřímnější socialisté doznati: „Smekali jsme pošetile před panákem, který se zdá na oko pěkný, ale uvnitř obsahuje jen směsici hadrů; klerikálové měli jen pravdu, když tvrdili, že před tou naukou smekati netřeba.“

Ve Francii jeden čas přestali smekati před Římem a neponiženější komplimenty sekali před krvelačnými netvory Dantem, Maratem, a Robespierem. Ale naposled si řekli: „Tobhle smekání je hloupé; šibenice a guilotina takovým darebákům patří a nikoli úcta.“ A co řekli, vykonali. Nechtějíce věřiti Římu, musili si dát líbiti trknutí skutečností.

Málokterý panovník tak pokorně před papežem smekal jako Karel IV. Jednou dokonce se svého koně seskočil a vedl brňnu papežovu za úzdu do Říma. Tobhle bylo ovšem velmi ponižené smeknutí, ale také něco pro náš národ vynáležo.

FEUILLETON.

Něco o smekání.

Píše J. S.—a.

II.

Jako samo smekání není právě šalomounským vynálezem, tak bývá často to, co smekání doprovází, ještě méně moudré. Smekne před panem radou učedník; pan rada ochotně odkryje ctihodnou hlavu též a zalže si dle požadavků společenské etikety: „má úcta!“ Kdyby se tak někdo starého chudáka ptal, myslí-li to s tou úctou upřímně!

Pan professor na pozdrav některého domovníka ze zvyku s důkladným smeknutím prohodí: „uctívá služebník“, nebo „má služba“. Ale kdyby takhle podomek ústředně žádal, aby tedy uctívý pan professor vymetl za něho chodník, nebo aby mu přinesl několik konví vody, měl by ho za hrubáňa; téžal by se ho bez zardění, jakým právem jest tak nestydatý.

Potkal jsem jednou policajta v civilu, který žvihácké smeknutí doprovázel slovy: „má služba“. Pěkně děkuju za takovou nějakou službu, na kterou již Havlíček tolik náfkal; na zavření mám chuti pramálo. Potkával jsem jednoho staršího pána, který na mé „má úcta“ vytrvale ze zvyku při smekání odpovídal: „dej Pán Bůh“. Snad šelma věděl, že ta úcta ústy projedřovaná není právě dokonale ani upřímná, že mne tak pronásledoval.

Potká-li některý šikovný obchodník lepší dámu, hned její sympatie hledí získati nejzdvofilejším pozdravem: „ruce líbám.“ (To „ruku líbám“ jest nyní již málo zdvořilé). Ale kdyby

obecnost pontali, od něho jen odpuzují, což svědčí, že vědové jejich hrdí se snad k rovnání volebních listů, ale k výchování silné politické národní myšlenky nepostaňují. Neboť když předseda schůze té připustil, aby v sni mladočeskou benevolenci a ochotou jim propůjčené svolání byla mladočeská strana „hanba“, jak některé noviny psaly, to svědčí o nedostatků autority i vášnosti jak politické, tak společenské. Když pak na této schůzi, která byla veřejná, odepřeno bylo slovo sociálnímu demokratu dr. Soukupovi, ač byl k ní připuštěn, svědčí, že páni vědové mladých stran mají vlohy k politickému náslinictví, jakého zde ještě nebylo. Proto třeba jejich politisování rozcupovati, k čemu vlastně cílí a tu se zdá, že vedoucímu je panstvu neleží na srdci blaho, spokojenost, volnost a svoboda slova a mínění všech synů českého národa dle jejich vlastního mínění, ale že jim jde především o to, aby je národ a voličové poslouchali. Tak si totiž někteří vědové mladých stran vedou, nevidouce nikoho jiného na světě, než-li jenom sebe a zase sebe a svůj rozum.

Podle všeho mladé strany trochu předčasně sestaraly a při tom stařecké slabosti nabýly a mladických nespůsobilých nepozbyly. Hádání nebo přití se s nimi nelze, poněvadž program jejich vědců zdá se býti jenom osobní, proto je tak úzký, že do něho celý národ nikdy nevejde.

Mladočeská strana chybovala, že lepší a šikovnější z nich nezaměstnala a neudržela pod svou střechou na místě přijetí nepotřebného braku, který se do ní ze strany staročeské nahrnul. Snad zkušenosti časem předáky mladých stran poučí o tom, v čem chybovali, neboť z chyb učil se i Bismarck, když na politiku prakticoval.

Obrana.

Ve vlastní záležitosti V zářijovém čísle „Vlasti“ uveřejňuje p. farář Filip Konečný odpověď na dopis pražského našeho dopisovatele, jenž na příkladě formálně úzkopráse kritiky Flajshansem vydané „Postilly“ v jistém časopise posuzované dokazoval pochybení taktický postup katolických literátů o reformu života katolického horujících. Nikdo nebyl sice jmenován, ale p. farář Konečný se přihlásil za naznačeného kritika a zaslal nám „opravu“, která byla vlastně obšírnou polemikou s naším dopisovatelem. Vrátili jsme tuto opravu p. faráři a napsali jsme mu, že nemáme proti tomu nic, jestliže si ji uveřejní n. p. ve „Vlasti“. Vyhrazuje si pro sebe volnost kritiky a proto jí každému jinému přejeme. Pan autor si stěžuje, že jsme mu neuveřejnili jeho „opravu“, ačkoliv jsme prý i „Národním listům“ kdysi uveřejnili opravu bez dlouhého prosení.

Ponecháváme znalce rozsouzení, zdaž „oprava“ pana faráře Konečného byla skutečně

Panovník, v němž kolovala krev Přemyslovců, byl v Římě korunován na císaře a ochránce celého světa křesťanského a papežovým přičiněním lehké malé české země převyšil tehdy krásou svou všechny i daleko větší země okolní.

Později však si Čechové řekli: „Co je po takovém smekání? Miletí nám je protestantský Němec než Řím se všemi kněžskými.“ Počalo se smekati před „mužem Božím“ Lutherem, a na posledy Čechové libali ruce třicetiletému naivnímu Bedřichovi Falckému, který ani slova česky neuměl, za to, že přišel zemi českou vysáti do posledního groše. Brzy na to zemský hejtman moravský vedl skroušené koně kalvinského panovníka do Brna. Aby se Bedřich za tohle ponížené smeknutí nějak odměnil, dal si milostivě přinášeti do vlastní kasy peníze vydané na poddaném lidu moravském. Tedy vedení koně Bedřichova mělo trochu jiný účinek než vedení koně papežova; každé smeknutí má jiný důsledek.

Pokud byli sedláci a kněží českí katolíky a smekali poslušně před Římem, nemusili příliš záda ohýbat před pány. Nadešla však bouře husitská, jež nesla s sebou roztrk mezi Římem a Čechy. Kněží husitští i sedláci pomohli panstvu našemu podlomiti moc církve katolické v Čechách. Přestalo smekání před zástupci katolictva, ale za to nastalo daleko ponížejší smekání před pyšným panstvem. A přes velikou zdvořilost k „reformovaným“ pánům byl sedlák i kněz často obmyšlen karabáčem. Kněz si to dal rád líbiti, jen aby ho pán z fary nevyhnal a sedlák přes nejkrutější trzsty panské se z gruntu ani hnouti nesměl. Kněží smekali před pány víc než před Bohem; aspoň již před vatoupením do fary se vyptávali, jak pán věří, aby mohli již předem svou úctu ku Kristu a jeho nauce opravit a upravit dle záliby pánovy.

Jestliže se některý sedlák jen dost málo proti smekací etiketě (předepsané, měšťany a pány) probířel, již byl oheň na střeše. Na p. r. 1566

opravu, sami jsme však vývody p. autorovy odmítli z toho důvodu, že jsme nechtěli o tento literární příspěvek připravit časopis „Vlasti“, kamž se docela hodí jak svou formou, tak i obsahem. „Obnova“ není listem „stavovským“, jak se mylně p. autor domnívá a proto nemůže celé strany věnovati malicherným osobním sporům. Křivda se p. autoru nestala, neboť veřejnost o replice jeho zvěděla z „Vlasti“ a tím hlavní účel sáhodlouhého uvážování dosažen. Necháme „Vlasti“ její názory o „výsadním“ katolictví a ponecháváme si i na dále volnost kritiky, která čtenářstvu našemu rozhodně se zamlouvá, neboť počet předplatitelů stále vzrůstá, ač leckterý „starší“ dopisovatel přestal do listu psáti.

Ubezpečujeme p. faráře Konečného, že jsme ho „neodkopli“, nýbrž jsme s díky odložili literární příspěvek, jimž si na nás po letech zase vzpomněl a k tomu má přece každý list právo. Nejsou tedy stesky p. autorovy potud oprávněny, pokud nás obviňuje z nějakého odstrkování. Rádi bychom věděli, jak by se zachovala redakce „Vlasti“, kdyby jí teď zaslal náš dopisovatel odpověď na repliku p. faráře? Nemá tedy třeba vpravovati se do role mučeníka, když k tomu není žádných příčin.

Poznání mistra Husa dle náhledu slovního učence dr. J. Kalouska stane se skutkem „nikoli přednáškami ve škole nebo mimo školu slavnostmi a valnými shromážděními — nýbrž od učencův, v tichých studovnách, dlouhou prací, a výsledky jejich tiché dlouhé práce musejí se všemi důkazy býti vloženy ve vědecké knihy: z těch knih mají se pak dělati přednášky učené i prostonárodní, a mohou se z nich tisknouti výťahy prostonárodní, které by se hodily ke čtení všemu lidu“. Pro štváře ze řemesla vyznání ovšem tato slova slovního historika nadarmo; ti budou dále „poučováti“ o Husovi tak, jak toho jejich strany a kšefty žádají. Kéž si však tato slova připomene náš sváděný lid, ať obmezení ignoranti udeří v příštím létě na vířivý novohusitský buben a počnou „uvědomováti“.

„Obnova“ již mnohokrát dosvědčila, že si katolíci co nejvíce přejí nestranného životopisu Husova, ať již pochází od kteréhokoli učence. Naším liberálním protivníkům však jde lépe k duhu dosavadní krise v této příčině, poněvadž se ve tmě sákeřným útokům lépe daří. Ti lidé, kteří vědu i nad náboženství vyvyšují, nechávají v otázce Husově všechny vědecké, střízlivé výzkumy stranou, spokojující se výpary bujně své fantazie. Kde byla posud větší úcta před vědeckými výzkumy v otázce Husově: na straně katolické či liberální? Žádný štvářský frázísta se doposud neodvážil poraziti Lenzovy vývody uložené v „Učení M. Jana Husi“; každý raději s pokryteckým nadšením hlásá nesmysly, jakoby tohoto díla ani nestávalo. Zkrátka u nich platí pravidlo: co se nedá poraziti, nechť se šikovně obchází a umlčuje. Ubohá vědo, u liberálů jen potud dochází milosti, pokud vyhovuje jejich strannickým vášním. Kdyby naši moderní husité v skutku Husa milovali, snažili by se zcela jinak o jeho

hloupí sedláci v Hříčkově se opovážili sami, bez prostřednictví urozenějšího člověka, psáti měšťanům Rakovníckým. A ti, jsouce překvapeni hroznou selskou drzostí, odpověděli: „Jest nám za věc divnou, kde jste tu všetečnou smělost vzali, že, jsouce všichni, jak rychtář, tak konšelé, lidé sešití, sami od osob svých psaní nám činiti smíte; protož vám nejsme povinni dáti odpověď.“

Pohled tedy, milý rolníku český, jak veliké smekací holdy i nafouklí měšťáci na tvých upracovaných předcích vyžadovali; ani selské psaní nebylo u měšťanů připuštěno bez protekce k audienci. A nemysli ani ty, český měšťane, že bys mohl v době husitské a protestantské jen tak ledabyly pozdravovati lidi výše na společenském žebříku stojící.

Hrozná těžkou urážkou bylo tehdy, nedali někdo třeba i malému úředníčkovi veliký titul. Jeden chudák r. 1580 nevěděl, jak by svého advokáta měl titulovati a proto se ve psaní omlouval: „Vás velice a vysoce prosím, že se na mě hněvati nebudete, že sem nevěděl, jak sem vám měl titul dáti. Neb Pán Buoh ví, že sem na ten čas nevěděl a nevím jak, abych vám neublížil.“ Ač tedy chudera přisahal na svou nevinu, přece nevíme, zda mu advokát jeho „beztaktnost“ odpustil. Roku 1586 pře mladický pan Burján Šlecht z Všeherd: „Opatrní purgmisté a radco města Hradiště nad Jizerou! Jest mi od vás psaní dodáno, v kterémžto psaní vašem, jak mi na tytulí napsi ano i v listu napřed dáváte a za přítel jmenujete a summou tak jste se ke mně, k osobě stavu rytířského starožitné, týmž psaním vaším zachovali dosti neváženě. Pro kteroužto příčinu vám se opovídám, že od vás takových nevážených psaní ani žádných jiných po dnešní den více nepřijmu a přijímáti nechci!“ Table modrá krev tedy dokazovala, že projevení přátelství jest vlastně urážkou smekací etikety. Panečku, tenkrát byli nějakí kavalíři! I nezvědanému, natvrdlému a otrhanému bakaléři,

poznání než jak dosud činí. Jejich brožurky o Husovi nesnesou svou „vědeckou“ cenou ani přirovnání s pracemi katolickými a budou v příštích časech bezdědou, ale výmluvnou obžalobou „husitů“ nyní žijících.

Ze zášti proti katolictvu místo vědecké kritiky se sháněly na kvap o dnech Husových fanfáry, rachejtle, obrazy Husovy, atd. Teprve později napadlo učeným pánům, že by vlastně vnitřně pochopení Husova působení mělo předcházeti; sami bezděčně se usvědčovali, že nutili lid k oslavě toho muže, jehož obraz jest v lidových vřavách věci neznámou. Slovo „prohloubení oslav Husových“ měli vysloviti „nositelé vědy“ dávno před vzplanutím prvé prskavky a hranice. Jak nazvatí jednání takových „husitů“, o tom nechtě si utvoří úsudek čtenáři naši sami. Má-li někoho oslavovati, musím se nejprve o jeho životě pončiti a to na základě pravdivých údajů; sláva přec nemůže jíti před poznáním. Páni to však zvali obráceně, charakterisující tak výmluvně svůj smysl pro skutečné vzdělání národa a pro důležitost historických výzkumů.

Bohdá, že se již brzy důkladného životopisu Husova dočkáme; leč bude to nějakou plodnou sprchou na naše „vědecké“ nepřátele? Vždyt tito skoro při každé schůzi husitské bez uzardění mluví opak toho, co o Husovi dosud vyzkoumal na základě pramenů Palacký, Helfert, Tomek a jiní historikové na slovo vzati. Pro ně tito mužové neexistují; jim bude lhostejným, ano odpurným i přišití Husův životopisec. A nejménější věcí při tom jest, že bezblavý dav, v minulých letech pro fanatism spracovaný, bude ještě dlouho pohodlně čerpati vědomosti o Husovi raději u slavnostních řečníků než ze spisů sebe důkladnějších. Vždyt se při takových schůzích nemusí tolik přemýšleti jako nad vědeckým dílem; myšlenky se nahradí jásáním a povykem. Štvářské schůze jim budou milejší než nejespravedlivější vyprávění Husova působení.

Ale přes to vše můžeme doufati, že ječivé fanfáry husitské i sebe silnější plíce odpovědných našich nepřátel sotva více rozevřou, než jak se dělo dosud. Každé střechování časem ovědní i těm davům, jež se dají vládeci nižšími vášněmi. Svou nepromyšleností a nedůsledností demagogové se stanou katy vlastního díla. Jestliže i Křofáč mlčky jest trpěn českou žurnalistikou jako vykládač a fedrovatel Husových umravňovacích snah, pak se našinec přespříliš husitských štvářů obávati nemusí.

Politický přehled.

Říšská rada sestoupí se prý 21. října. Mladočeši hrozí vládě obstrukci, ale ona se kojí dobrou nadějí, že zase najde recept na rozpálené hlavy obstrukčníků. V „Pester Lloyd“ dr. Körber hlásá, že obstrukci mladočeskou zastaví rozpustěním říšské rady a vypsáním nových voleb. S nástupci Mladočechů, agrárníky, že se snad dá rozumněji mluvit.

Zemský hejtman hornorakouský dr. Ebenhoch

na kterého obec pohlížela jako na žebráka a přítel, říkalo se: „slovutně učený pane!“ Pryč z toho ovzduší „demokratického“ husitství a protestantství!

Liberálním časopisům ani nenapadne, aby smekali před církví; za to však sice nenápadně ale vytrvale smekají před židy. Před semitským vysavačem z Jericha mají respekt větší než před spolukrajan, kteří pocházejí z krve české.

A s tím smekáním před Bohem jest teprv svízle! Mladík před naivní slečinkou hned padá na kolena a ještě se tím v nějaké básničky pochlubí; ale kleknouti před Tvůrcem všehomíra, jemuž jest největším vděkem zavázán? To by si velice zadal; každý by se mu smál. A co je křiku v liberálním světě proti ctění svatých ostatků! Ale v té Francii tomuto smekání tak nepřátelské kupovali liberálové s posvátným respektem za tisíce franků předměty po „sensační“ zlodějce Humbertově. Snad proto, aby se doma před těmi předměty — modlili. Když vyhořelo Chicago, tisíce kupců žádalo za velkou cenu aspoň kousíček rohu té sensační krávy, která požár způsobila. Jaký respekt, jaké smekání u hloupých lidí před věcmi malichernými, ale — svaté ostatky nemají ceny žádné.

Naši staří Táboři tvrdili, že před sv. Petrem ani jiným svatým nikdo smekati nemá, poněvadž se ani neví, jsou-li v nebi. Ale k počtě Žižkově, Husově a Jeronýmově skládali hymny a proti svým zásadám i jejich obrazy s úctou malovali. Divná to smekací manýra, že! Ale už dost. Jen jedno ještě přání: pokud nešťastné smekání bude výrazem úcty, kéž ho užíváme vždy na pravém místě! Tak aspoň poněkud nepěkné okolnosti tohoto zvyku obmezíme.

domlouvá levičákům, aby nepodceňovali nutnost českoněmecké shody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Čechové že si právem zaslouží přiznání vnitřní úřední češtiny a české university v Brně. To není však ještě ona rovnoprávnost a rovnocennost, jež nám právem patří, pro níž však nenalzáme u Němců milosti.

Císařským patentem ze dne 8. září byly mnohé zem. sněmy, mezi nimi zvlášť moravský a slezský rozpuštěny. Volby do sněmu moravského konaly se budou 16., 20. a 23. října.

J. V. císař od 11.—16. září meškál v okolí Šaštína v Uhrách, kde konány velké manévry, jichž se účastnil i něm. kor. princ a někteří cizozemští vojenská plnomocníci. Při těchto manévrech, které provedeny byly zcela dle válečného řádu, působilo 80.058 mužů pěchoty, 14.846 jezdců a 160 děl.

V Terstu 14. t. m. byla velká schůze slovinského lidu, který v počtu 6000 účastníků bouřlivě žádal zřízení slovinských škol. K žádosti této veřejně přidali se i nejedni slovínští, ale i vlastní socialisté. Usneseno na resolucích, které budou zaslány ministrům, slovan. klubům na říšské radě a také J. V. císaři.

Město Záhřeb musí nahraditi škodu srbským obchodníkům způsobenou posledními výtržnostmi. Pruská vláda vystupuje proti Polákům čím dále tím ostřeji. Chystá totiž novou předlohu, kterou se má povolit 12 milionů na zakupování obydlí a pozemků pro ony něm. úředníky, kteří v Poznaňsku osvědčí vlivy poněmčovací. V Poznani a jiných městech zatknou policie každého Poláka, jakmile se pronese ostřeji proti vládní soustavě. Ve prospěch Poláků vystoupila Itálie protestem proti prusáckému násilnictví v Poznaňsku. 180.000 podpisů čelných měst italských zastoupeny jsou staré vznešené rody, učenci, prostí lidé, všechny téměř jednoty, katolické, svobodomyšlné, social. radikální.

Na stutinách staroslavného Karthaga v sev. Africe, kde Francie už od let upevňuje a vyzbrojuje město Bizertu na svou největší námořní pevnost, která je důležitým bodem obrany útoku proti Itálii a Anglii na Středozem. moři, ministr námořnictví Pelletan 15. t. m. měl smělou řeč proti Prusku, již připravoval franc. vlast na svatou válku proti jejím nepřítelům.

Četné osoby ve Francii jsou vládou stíhány. Státní rada se usnesla, že, i kdyby správkyně škol a učitelky chtěly býti světské, úřady mají dohlížeti na způsob vyučování a zjistiti, nejsou-li učitelské síly jen náměstkyněmi klášterních sester.

V Czesochově v ruském Polsku udály se velké protizidovské výtržnosti. Stávkující dělníci vrhli se na židy, krámy jim pleníce a zboží niče; při tom 14 židů usmrceno a několik set lidí raněno. Teprve vojsko zvolalo pořádek.

Ircané se bouří a svolávají schůze, protestující proti výmínečným opatřením, nřízeným proti svobodě spolčovací a tiskové.

Boerští generálové při rozmluvě s lordem Chamberlainem byli sklamáni. S požadavky, na něž měli právo, ježto při uzavření míru byly jim lordem Milnerem a Kitchenerem slíbeny, krátce odmítnuty. Vláda anglická vůbec se zdráhá podmínky míru správně prováděti.

Dějepis má býti zrcadlem národů, sloužícím ku posmění sebe. Proto má se hleděti pravdy i bez ohledu na to, jest-li předsudek, proti ní stojí, má něco do sebe lichotného. — Zvykli jsme si až příliš považovati dvě století od vystoupení Husa až do bitvy Bělohorské ve velikém ohledu za dobu největšího květu našeho národa. — Dojem z toho je chorobný, poněvadž staví mysl ve spor se skutečností, která se přemoci nedá. Je to přílišné nadsazování minulosti, kterým trpěti musí přítomnost. Nepředcházela Husa v Čechách žádná doba duchovní temnoty, nýbrž doba plná světlých důkazů pokročího života duchovního.

V. V. Tomek v čas. Česk. Musea
z roku 1864, str. 240—2.

Z činnosti katol. spolků.

Z Pardubic. V neděli 14. září konala jednání naša svou výroční valnou hromadu, v níž jednohlasně zvolen za předsedu dp. Josef Tajovský, kaplan v Pardubicích. Po volbě odstoupil p. předseda dp. Josef Krajčák oslovou byl přiměřenou řečí a odevzdán mu diplom čestného členství. Ostatní zvolení funkcionáři jsou vesměs dobří a osvědčení pracovníci. K další práci voláme: Zdať Bůh!

Z Kostelee u O. Spolek živého rášence postavil sobě nehynoucí památku v nádherné opravě sochy Rodičky Boží na náměstí nákladem 800 K. Již po celou dobu opravy těšila se socha zvláštní pozornosti, jež vřcholila v krásnou slavnost v neděli odpoledne. Po dočimavé řeči vsp. konviktorního rady Dr. Šalce konán průvod, jehož se účastnily všechny téměř spolky a prapory a takové množství věřících, že jich nebývá viděti ani v den Božího Těla. Na to zapán krásný chlaasý sbor „Ave Maria“ od sboru

spěváckého Hsensem p. řiditele Jafňka. Vmnožený obřad svěcení a spřvanou litanii vykonal vesp. Dr. Šalce za četné asistence dp. duchovních. Ke konci volají všichni věřící farnosti Kostelecké vsp. konviktornímu radovi a všem obětavým dárcům „Zaplat Vám to P. Bůh a Rodička Boží.“ Večer v hojně navštívené schůzi Katolické Jednoty promluvil p. Maštálík, právník z Prahy, dovedně o liberalismu. Důkazy pádnými nad slunce jasněji ukázal velikou škálu, kterou přivedl ve společnost liberalismus v ohledu jak mravním, tak hmotném. A proč? Poněvadž odpadl od víry, od pramene všeho blaha, od Boha. Ukázav liberalismus ve své nahotě postavil mu naproti křesťanský socialismus se svými požadavky, se svým programem. Přednáška pronesená způsobem jak lidovým (čistice, data, citáty některé působily zdrcujícím způsobem), tak sábným vyvolala několikrát bouři potlesku. Statečnému a obětavému bojovníku křesťanského socialismu a další činnosti hřimavě „Zdať Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Jmenování: p. Dr. Gust. Domabay, konsist. rada a profesor církevního dějepisu, p. Dr. Jan Jindra, prof. pastoralky a katechetiky, p. Dr. Jan Hejčl, prof. bibl. studia St. Zákona, jmenování jsou prosynodálními examinatory; p. Václ. Horák, b. notář, děkan v Hostinné, správce vikariátu Hostinného; p. Ferd. Zajíček, farář v Holicích, vikariátním sekretářem, p. Dr. Frant. Reyl, ředitel Boromea, bisk. notářem. **Ústavení jsou:** p. Jan Šmika, kapl. Studenec, za kaplana do Smidaru, p. Ladisl. Tůma, koop. v Jedlově, za kapl. a katecheta do Dubence, p. Frant. Lexa, kapl. Dubenec, za kapl. do Štoků, p. Al. Černík, kaplan Heřmanovo-městec, za admin. do Podola, p. Frant. Jukl, kaplan v Hradci Králové, za katecheta tamtéž, p. Jos. Kopecký, vikaristu, za kaplana v Hradci Králové, p. Vinc. Ciner za kooperatora do Vrbice, p. V. Gyarkovič, kaplan Chrástec, za vicerektora v Borromeu v Hradci Králové. **Neomysli:** Jos. Šálša za kaplana do Studece, Karel Ludvig za koop. do Bernartice. **Zemřel:** Ladisl. Hensl, kněz na odp. v Chrástci, † 11. září (naroz. 1876, vyz. 1898).

Dodatek ke katolickému sjednání v Kr. Hradci. Předseda tohoto sjednání Jeho Exc. p. hrabě Karel Ervín Noctis, v. k. tajný rada, obdržel jako odpověď na holdovací, od sjednání Jeho cis. a král. Výsosti panu arcivévodovi Františku Ferdinandovi d'Este zaslany telegram tuto odpověď: Jeho cis. Výsost mi ukládá, abych Vaši Excelenci a katolickým shromážděným v Hradci Králové za hold a vlastenecký projev vyslovil Jeho nejv. a nejvšeobecnější díky. Baron Rumerskirch.

Neštěstí. Pan R. Kozel, kamenický mistr ve slatbách zdejší obce, dne 14. t. m. lezl po řebříku na půdu; při tom nešťastnou náhodou spadl na tyčky vedle řebříku postavené a nabodl se na ně. Ubošák dopraven do okres. nemocnice, kde však 17. t. m. hrozným ranám svým podlehl. Zanechal tu vdovu se šesti úplně nezaopatřenými dětmi. — V tu samou dobu spadl se stromu v zahrádě pp. Červených dělník Václav Zítka, při čemž si přerazil ramenní kost a jedno žebro.

Na Sanatorium v Janských Lázních přispěli dále p. t. pánové: Anonymas — kněz 100 K, Josef Hypt, koop. ve Šlapánově 11 K 60 h, Jos. Malich, děkan v Klukách 38 K 40 h, vikariát Německobrodský 100 K, druhá sbírka tamtéž 122 K 56 h, vikariát Pardubický 14 K, II. sbírka v Chrástecském vikariátu 149 K 60 h, Jarosl. Žďárek, kapl. v Čes. Skalici 10 K, Frant. Bakoš, farář v Č. Skalici 10 K, vikariát Lipnický 75 K, vikariát Chrástecský I. sbírka 181 K 65 h, dust. duchovenstvo v Kukulích 40 K 80 h, Skutečský vikariát, druhá sbírka 136 K. Za všechny příspěvky srdečně děkuje a o další snaze prosí B. Konsistorium v Hradci Králové.

Na c. k. učitelský ústav v Hradci Králové přihlásilo se letos ku přijímacím zkouškám do I. ročníku 116 žáků, z nichž po zkouškách přijato pouze 50.

Síročkám po zemřelém městském mistru kamenickém p. R. Kozlovi na místo věnce na rakev darovali kameničtí dělníci z účty k zemulému pp. Černohlávek 3 K a po 3 K: Jiráček Václ., Kratochvíl V., Jos. Hemelík, Fr. Hemelík, Šrámek, Křivka, Bačina, Lukšan a Horák. Všecka chvála za to pracovníkům těmto.

Jeho Excelence hr. Coudenhove, přibyl do našeho města minulý pátek krátce po poledni. Čestné uvítání mu připraveno ndp. biskupem královéhradeckým i jinými zástupci stavu duchovního, dále čelnými reprezentanty úřednictva státního i městského. Skoro na všech věších budovách vlály slavnostní prapory. Pan místodržitel po přijetí mnohých audienci vydal se v průvodu míst. rady Steinfelda a zdejšího parkmistra na prohlídku důležitých útvarů veřejných i soukromých. Navštívil seminář, restaurovanou kathedrálu, gymnasium, reálku, zámečnickou školu, obecné a měšťanské školy, nově zbudovaný klášter, právě dostavěný velkolepý ústav hluchoněmých „Rudolfinum“, pedagogium, obch. školu, pivovar a strojírnu; při návštěvě v nemocnici vyslovil pochvalné uznání působení milosrdných sester; prohlédl též svatostánkou tovarnu na hudební nástroje F. V. Červeného a rozsáhlou továrnu na mydla Jos. Pilnáčka. V sobotu ráno prohlédl místodržitel labské břehy; odpoledne dával v Grand hotelu hostin; hod. stkvělou hostinu, již se i Jeho B. M. účastnila a pak učinil krátký výlet na Chlum. Při této příležitosti závodili zdejší radikálové ve vzorné sdvořilosti; jak to vyváděti, povádáme-li, že před činem byli

k p. místodržiteli Thunovi tak upjatí? Pánové patrně hodně slevili ze svého radikalismu. A jak se dá tato náhlá sdvořilost arovat s bestakností proti těmto hosti českých na sjednání katolickém?

V Novém Hradci Králové vypukl dne 18. září o půl 6. hod. ranní ohně ve dřevěném domku p. Jana Krále a v krátké době zachvátil i sousední stavení p. M. Dvorské. Ohně stavení shořela téměř do základů. Je to u nás již druhý ohně v krátké době. Pohobeli jsou částečně pojištěni.

Z Chrástce u Chrásti. Dne 14. t. m. jásala naše dědina. Nákladem občanů a pěti starosty p. J. Sládka postaven v obci náh vknusný kříž, jehož světitel byl ndp. biskup Edvard Jan. V 10 hodin před svěcením vyšlo procesí z Podlašického chrámu Páně ku kříži. Vedle velkého zástupu věřících šly v průvodu: katol. jednota z Chrásti, sbory hasičské z Chrásti, Podlašice a Chacholice a vojenská vysloužilci z Chrásti. Průvod uvítal přijíždějícího velepastýře voláním slavy. U brány vknusně osdobené uvítal Jeho Milost obecní výbor se starostou v čele. Na to přednesla uvítání sl. M. Sládková. Při kázání, které konal sám vrchní pastýř, poukázal na lid, který stál kolem a před křížem Kristovým. Místné porovnání hýbalo srdci přítomného zástupu, který v duších svých volal musel — nic neodtrhne nás od sv. kříže. Po svěcení děkoval místní starosta J. B. Milostní sa lásku a vřškerou námahu. Potom vdp. bisk. vikář a děkan chrástecký Jan Kobr sloužil před křížem oběť máe svaté. Po slavnosti poděkoval starosta J. Sládek všem, kteří ku zdatu slavnosti jakýmkoli způsobem dopomohli.

Z Chrásti. (Dorůvky ku katol. ujezdu v Kr. Hradci.) Starosta našeho sokola dostal „nos.“ Jeden p. doktor z Chrásti špatně informován — četl to asi v České Demokracii — se hněv a psal, že tamburaši chrástečtí, jaří to junáci, opovážili se koncertovat při večerní zábavě v době katolického sjednání v Hradci Králové. Tamburaši chrástečtí nejsou u sokola, jen jeden — a ten je také v Katolické jednotě. Aby tak sokol dal p. doktorovi „nos.“ že je a byl zástupcem biskupského velkostatku — to by bylo charakteristické.

Z Menheře. Dne 16. t. m. vezl zdejší vážený soud p. Ant. Jandík s pole jetel; cestou smekl se pod kola vozu, který mu přejel hlava a jej tak na místě usmrtil.

Slavné lázně Veličkovky u Josefova do 15. září t. r. navštívilo 652 lázeňských hostů.

Středolabský komitét a jednota povltavská konají velkou manifestační schůzi interresentů středolabských a povltavských v neděli dne 21. září t. r. o 10. hod. dopol. ve velké zasedací síni staroměstské radnice v král. hl. městě Praze. Na programu jest otázka: Kanalisace stf. Labu a stf. Vltavy dle stavebního programu vodních dráh pro první stavební periodu 1904—1913.

Zcela po kyšperocku! Letošním rokem zahájeno v Kyšperku vyučování na měšťanské škole, ale k tomu slavnostnímu aktu se nedostavil ani jediný člen místní školní rady (pan předseda snad byl zas za nějakými „obchodními“ záležitostmi?). — Na měšťanské škole prý se má zavést nový způsob, který dosud nikde pod sluncem pozorován nebyl, že se má totiž tříletým klukům už říkat „vy“. (Kluci z toho dostanou rozum a možná že dost brzy budou svým pánům „professorům“ říkat „ty“). Inu, zcela po kyšperocku. Nejde mášíc nahoru?

Ze Studence u Jilemnice. Dne 1. září t. r. ukládali jsme v chladnou zemi jinocha, který v nejkrásnějším mládí musel s tohoto světa. Byl to syn místního listonoše p. Josefa Háka, kandidát učitelský III. roč. v Hradci Králové. Jinoch ten byl tichý, milý, společník upřímný a syn hodný. Avšak zákeřná tuberkulóza tak záhy učinila životu jeho konec. A pohřeb jeho byl krásný. Průvod pohřební vedl místní vldp. vikář Jan Kuhn se asistence místního p. kaplana Jana Šmiky a ctěpp. bohoslovců p. Jos. Háka a p. Fr. Kluse. Pohřbu účastenly se školní děti z vedení svých p. učitelů, dále domácí i přespolní studující, p. Jos. Skrbek, řídící učitel v Poniklě, jakož i hojně zbožného lidu. Velebožnou duchovenstvu, pp. učitelům, studujícím, ctěpp. Hákovu a všem, kteří se pohřbu účastnili, jakož i těm, kdož semtelému jakékoliv dobrodini byli prokázali, „Zaplat Pán Bůh!“

Láska na kole. Dne 12. t. m. jel na kole k Semilám jistý pán se svou vyvolenou a ježdě s jednou slečnou. V důvěrném hovoru na svahu rytířský seladon zabořil a narazil na sloup silniční, jež ze slabých základů vyvrátil a sám spadl do příkopu. Mimo několik pomohoděnin a vymknutí ruky neutrápil žádného většího zranění.

Pamatujme na stavbu nové chrámu v Náchodě Nutnost této jest nad míru naléhavou, poněvadž stáříský kostelík z r. 1810 nikterak nevyhovuje nynějším poměrům, pročť velice šádouco jest, aby při každé vhodné příležitosti pamatováno bylo přede vším ostatním též sbírkami na novou stavbu chrámovou v Náchodě. V době od 6. srpna do 8. září 1902 kromě sbírek kostelních k účeli tomu odvedli: po 100 K Vysokorodý Pán Bohuslav hrabě z Kolovrat v Rychnově n. Kn., sl. c. k. finanční prokuratura v Praze na splátku odkazu po p. Anně Stolinové a p. Antonín Kočnar ml., tovarník v Náchodě; 20 K: p. prof. Jos. Foerster, varhaník u sv. Víta na Hradčanech v Praze; po 10 K: p. A. K. v Hradci Králové a p. Frant. Loquens, dvorní myslivce J. J. prince ze Schaumburg-Lippe v Ratiboficích; 6 K 24 h: offéra tarciářů v Náchodě; 5 K: p. JUDr. K. Havelka, advokát v Chrástci a po 2 K: p. Josef Čejchan, rolník v Kramolíně, p. Ant. Dayboý, stavitel v Červených Pečkách, dp. P. Josef Janský, děkan v Zahradce, nejmenovaná a A. S. — Všeckým blahobytým dárcům projevují se nejvšeobecnější díky se

snadnou prosbou ku otěné veřejnosti za další dobro-
tvivé příspěvky, jež se přijímají na děkanství aneb za-
sílají mohou též na spolek pro vystavění nového
chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě přímo poštou.

**Mnohováženýmu panu palmistrovi
de Hradce Králového.** V Holetíně u Hliněnského
vo poslední ponti na Chlumečku. Vdpuštěj, se sem
tak mnoho vopovádlivej a že jim pišu psaničko. Voni
to snad neličej vědět, že to sem ten, co jsem poslal
do tej Obnovy psaničko panu pastori raneckému. Moje
staré mla s toho tenkrát strach, ale když to v Obnově
přišlo a lidi u nás a na Ramej povídali: Co jen to
je na strejce, že von takoví psaní umí postavít, byla
ráda, a skoro sem měl strach, že to nesmlí a vy-
plácne: To nás táta. Estě mi dyš sem chtěl psát po
druhý, kašičku ve flašice rozdělala, aby se tím mohlo
psát. A dyš sem ji včera povídala: Ale piš. Já du zejtra
na raně do Hliněnského, koupím tam dvě blávky zeli a
flašičku ingoustu abys moh psat. V starěj flašice
už není ani kašička. Povídá sem, to musíš taky
koupit pero, abych to nenažrábal jako kocour, aby
to ty páni po mně přešli. A tak dyš sme přišli z toho
božího kostelíčka, vona z Hliněnského a já z Ranej.
hned sem se do toho pustil. Tak von byl tihle ve
čtvrtek v Chraští jarmark. Z Hliněnského jsou tam dvě
štace, a tak sem se tam pustil. Nekupoval sem takto
nic, jen sem tak postál u toho dobytka, jak to platí,
ale člověk vo jarmarce tak všelicos slyší, bejvaj tam
strejci z daleka, a vesej, takovej jarmark je lepší než
noviny, ten to, ten vono, a hned člověk ví, jak avěť
běží. Dyš bylo po trhu, věděl potom dobytčím, to
bejvá před polednem, šel sem se posilnit ku českéj
koruně. A mluvilo se nejdřív vo tom dobytku a pak
vo svěť. A tak přišla řeč až na ně, že sou takto
moc šikovnej páni, ale katolíky a pana biskupa, že
nemaj rád. — A já nic. — Jeden tam šel do dra-
hého a kouleli vočima po mně, že sem vod Hliněnského,
doví, nejsem-li helvet. A tak sem musel začít já. —
A povídám. Ste vy evaňdělci? A voni — proč? A já.
Že jakoby ste chtěli rejpat do pana biskupa. A voni,
to že ně, to že voni byli na jezďě v Hradci. Že to
tam bylo moc pěkný, jen na to, že kaškej huboval,
že se pan palmistr ani neovokázal, a jindy, že je to
jedno, helvet nebo neznaboh, švec nebo komínk, kaš-
dýho že páni vítaj a pozdravujou, jen ne katolíky.
Povídám, což je ten pan palmistr helvet neb žid? To
že ně; že prej je jeden — má tam bocha ve školách
— viděl vo božím těle chodit k voltářům. A tak co
že katolíkům nedá ani pozdravení? To u nás dělej
velebněj pánu jen helvetický děti po tej konfirmaci.
Dyby dřív kluk panu páterovi i ruku líbal, jak je po
tej konfirmaci, dyš ho potká, dělá jakoby ho neznal
a škarěl! — Pámblů vodu — jako ten — no, že
sou pan palmistr tak to ani neřeknu. A jak sem tohle
řek, strejci — věděl voni byli z kraje a já sem už
s hor — se mi smáli, že sem jistě někdo vodtamtud,
co pastor Šádek, že hned rukuju s helvetama. No nic,
páni, povídám já, tak co teda je? Byl sem kluk sotva
při. lokte vod semě a šel jednou vokoło našeho sta-
vení pan páter. A já nic, ruce v kapse, dědečkovo
beranici až po uši na hlavě, a troubím na něj. Ale
to sem dostal. Dědeček křičel: I ty s... áku — před-
nima se to stydím říct — velebněj páni a ty nevíš co
se patří? A flák do hlavy, depice na sem, a táh mne
k panu páterovi, až sem mu ruku políbil — ale dřív
vytáh šátek z kapsy a vopucoval mi nos a hubu,
abych panu páterovi něco na ruce anebo na kabátě
nenechal, a musel sem pěkně říct: Pochválen buď Pán
Ježíš Kristus. A vod tej doby si to pamatuju, že
máme pocenstý a velebněj páni pozdravovat. A sem
už sám dědkem, ale to si vod mého dědečka ludu
pamatovat až do smrti, že to není bezký, dyš jeden
drahýho nepozdraví. A tu u nás na horách, dyš ne-
víme, jaký kdo víry je — říkáme: Pěkně vás vítáme.
Pan pastor Šádek by jim to moh dovědět, že ho
dycky pozdravuju a dvojčihodnou paničku taky, jak
jsem katolik a vona helvetka. A tak sem těm strejčkám
tam u koruny řek, tohle — že by pan palmistr ne-
udělal, aby tolika hostů — tolik katolíků, dyš se tam
do Hradce sjeli — a byli tam tři páni biskupové
a mnoho jiných pánu, asi prej 10.000 lidu — ani ne-
pozdravil, to že není pravda. — A voni, že je. Že se
na ně pro to taky zloběj a že jim to i v Hradci
mnoho lidu za zlé má, ale že to je pravda. — A po-
vídám: Já sem moc málo chodil do školy, a všim, že
máme pocenstý pozdravovat, aby tak študýrovanej
pán tohle nevěděl, to nevěřím. — Inu je to tak, po-
vídali mi. — A tak — povídám zas já — to jině
není, než že ho někdo, jako u nás pastor děti, pořádně
konfirmoval. Nevěřej, jak sem tímhle špásem ty strejce
vobveselil. A dali mi hned za pravdu. To že prej je
možná, že jich někdo v Hradci takhle konfirmoval.
Dělej to tam prej hlavně tři doktoři. Jeden prej říká,
že je člověk bromádka hlíny, druhej je vodpadlík,
helvet, a třetí že se neví, co je. Tak proto; myslím
si. Jenže mi to nejde do hlavy, že k voltářům choděj,
a sou konfirmovanej! Ale strejci se mi smáli víc. A já
povídám: No, jen si nemyšlete, že sem tak hloupej.
Možná, že tomu rozumím lepší než vy. A jak že tomu
rozumím? — Inu. Voni helveti maj taky latinu.
Dočet sem se toho v jedný knížce vod našeho pana
biskupa, že to je na česko posilován. — To by mohlo
bejt, povídá jeden ten strejce; že prej jich tři doktoři
v Hradci, a taky mladočejši z Prahy tak proti kato-
líkům posilnili. — A jak to řek, dostal sem se na
vrch a já povídám: Teď se dědek z hor dostal na vrch.
Vono to je u toho pána vlastně seslabován. — Strejče,
vy máte za ubíma, povídá ten jeden z kraje. Je-
to tak! Seslabujou ho, bojí se jich, a proto nepozdra-
vil katolíky. A povídám: Pane hostinej ještě jednu,
ať si stará hubuje, že sem mnoho utrátil. Budu jí za
to zas mít co povídat. A dostávám kuráž a povídám:
No to já bejt palmistrem, já bych se těch doktorů
nebál. Inu, vono je pravda. Voni potom takoví doktoři
palmistry šhasnjou, ale to bych se — věřej mně —
radši dal shodit, než bych se takhle bál. Byl za mejš
mladejch let jeden palmistr, ten se taky bával Ale to
byli jině časy. Tenkrát tam měl vo letním jarmarce
policij šavli na kalhotách jen namalovanou, ale v
Hradci maji přece policij virklich šavle. A tak bouby,
co se tak bát? U nás aspoň, kdo je placen vod voce,

musí poslouchat. A pak — prosímek — co se těch
zovin tolik boje? Viděj! Žádný listy se tak nenašpi-
nily pana biskupa, jako ty, co je vydává raneckej
pastor. A co pořídl? Nic. Udělali jsme panu biskupovi
takovou slávu, že se proto pastor velice zlobil, a
tamble u pustej Kamenice se helvetická kosa dala do
běhu s katolickejma banderistama, až ji v Rychnově
chytili. Tak viděj. Dyby se pan biskup helvetů bál,
chvátil by ho pastor, a my bysme si myslili: Tohle
sou pěkný pořádky. A tak budou-li jich chválit ty
doktoři, co z toho budou mít? Na konec řeknou zase
jiný páni. Tohle sou pěkný pořádky, a shodějich zas
vonš. A tak už radši se nebát. A už mě bolí palec.
— Ty strejci pospíchali k vlaku k Hradci, a tak jsme
přestali mluvit. A já sem taky vdešel, a nedalo mi
to pokoj, až sem tohle napsal. Sou tak dobrej, mno-
hovážený pane, nehněvej se na mne. Buchich vopatrui,
a jense nebojeji! Ten co tenkrát psal pastorovi Šádkovi.
Estě něco. Stará povídá: Připíš mu tam, kdyby
nám naši kaplička někdo dal vymalovat a věžičku
postavít, toho by pan starosta jinak pozdravil, než
voni pana biskupa.

Poctiví nálezci. Dne 2. t. m. strčila pí.
M. Bezvodova z Plotiště zlatý řetězek v ceně 44 K.
Nalezl jej jistý vojn bradecké posádky a ponechal si ho,
pochlubiv se jím soudruhům. V noci však některý z
vojůd spícímu soudruhu řetězek ukradl. Na udání
to pátrno po řetězku, až konečně nalezen pod po-
lahou v kasárnách.

Z Pončova. Minulé úterý před 6. h. ráno
vyhořel zde domek J. Bystřého, zedníka a před 8. hod.
vzhořela chalupačnická živnost Vác. Spačka v nedale-
kém Rusku i s obilními posud nevymlácenými záso-
bami. Hospodář byl již v práci na poli a nežli při-
kvačil, stálo vše v plameni; pojištěn byl toliko částečně.

Různé zprávy.

**Poměr evangelických učitelů k du-
chevní správě.** Časopis „Hus“ a před ním již
jiný „reformovaný“ list přinesl zprávu: „Při evang.
ref. dvoutřídní škole v Záboří — Proseči obsadí se
ihned místo ml. učitele s ročním služným K 800. Žá-
dosti o místo to přijímá evang. ref. farní úřad v Pro-
seči.“ Netřeba tuto výmluvnou zprávičku šifro rozbi-
rati. Jen se divíme, kde zůstaly liberální listy, které
až do omrzení přemílají „ponížující poměr“ učitelstva
k farním správám katolickým. Odvážli-li se některý
učitel navázati trochu vlnitý poměr k místnímu fa-
rší, již se vyřídí „Školský Obzor“ se strašnými klet-
bami. A že učitel pro ročních 800 korun musel činiti
komplikenty panu pastovi, který jest teprv na
čtvrtý rok v duchovní správě, o tom ticho v liberál-
ní dědině.

**Honoráře francouz. dramatických
spisovatelů.** V Paříži platí divadla dramat. spi-
sovatelům za provozovací právo 10—12 proc. tantiem
(podíl z čistého zisku), na vonkové 8%. Divadla pa-
řížská a v obvodu pařížském platí na tantiémách ročně
průměrně 2,300.000 franků. V minulém roce mělo ze
šifřelch ještě autorů z tantiem těchto důchod více než
po 100.000 francích 7 spisovatelů, 8 autorů dramat.
vynesly tantiemy za jediný rok po 50.000—100.000 fr.,
27 autorů dostalo na tantiémách 20.000—50.000 fr.
— Ohnetovi vyneslo zdramatisování jeho románu
„Majitel hutí“ již do r. 1886 píl milionu franků.
Halévy vytěžil za jediný rok na tantiémách 800.000 fr.
Z novějších dramat. autorů Rostand dostával z di-
vadla S. Bernhardtové z každého svého představení
„L'Aiglon“ průměrně 1300 fr. a hra ta se již několik-
setkrát opakovala.

Vzorné město vzniká právě v Americe na
břehu jezera michiganského mezi Chicagem a Mil-
waukee a sice k podnětu jistého podivína jménem
Dowie. V novém městě tomto, které již dnes čítá přes
10.000 obyvatelů, není dovolen prodej tabáku ani al-
koholu — vino a pivo nevýmílají; nesmějí se tam též
zřizovati herny ani divadla. Každý občan dostane kus
pády do dědičného nájmu až do roku 3000 a musí
odváděti ze svých příjmů desátek pro obecné blaho.
Město má již nyní široké aleje a ozdobené ulice, vo-
dovody a krásný přístav na břehu jezera. Veškeré byty
musí přinést vyhovovati požadavkům zdravotním a počet
lidí, kteří smí obývat v domech, zákonitě je stanoven
a nesmí býti překročen. Město má také dvě velké ci-
helny a výnosnou výrobu krajec.

Skleněnou dlažbu budou míti v Paříži.
Pokusy, které konali po 12 měsících, se zdařily a skle-
něná dlažba vyhoví všem požadavkům. Skleněnou
dlažbu robí v Paříži ze skleněných odpadků a úlomků,
které rozliší a hydraulickým tlakem stlačí v kostky.

Rájem svobodných žen jest západ Spo-
jených států a Jižní Afrika. V obou těchto zemích
jest žen velice málo a jsou velmi hledány a ctěny.
V Jižní Africe ve státech Kapská Kolonie, Rhodesia,
Natal, Transwaal a stát Oranžský jest o 69.000 mužů
více nežli blých žen. Každý čtvrtý muž musí být
starým mládencem chtěj nechtěj. Jen Boerí mají dosti
dětí a dívky tyto heron si zase jen Boery. Angli-
ci však se bojí, že by dětmi pozebrané boerské
rodiny mohly boerskými svými největšími anglický
živel z Kapska vytlačiti a proto anglické noviny vy-
zývají Angličany, aby ročně aspoň 3000 děvčat do
Kapska se stěhovalo, kde i bez věna se dobře prov-
dají ze švarné muže.

Stavba majáku v moři, toť jeden z divů
moderní techniky, která neleká se žádných překážek.
Na pobřeží Anglie blízce Portsmouthu dostavěn ne-
dávno maják svého způsobu jediný. Strmý břeh,
vlastně kolmé skály o 150 a více metrech výšky př-
nutili inženýři postaviti maják přímo na dno moře a
to ve slušné vzdálenosti od břehu. Ač malá, přece jen
poměrná hloubka dna mofské nedovolovala užiti
camionu (jako na příklad při stavbě nového mostu
v Praze), i postaveno nejdříve důmyslné zvlášť kon-
struované lešení řádně zakotvené; to spojeno vzdutnou

lanovou drabou se sklápným břehem, s něhož prac-
níci i materiál došli do závratné hloubky dovézen. Pi-
lotami obraněn sáhlak majáku, a něhož pak nepře-
tržitě parním strojem postaveném na zmíněném lešení
voda vyčerpávána a pracovníci ukládali zvolna a s ub-
rovskými obtížemi objemné kvádry na břehu přesně
obděláné. Podrobný popis podniku tohoto provázený
skvělými a názornými ilustracemi přináší právě vy-
daný 1. sešit časopisu „Epocha“. Mimo to nacházíme
v bohatém obsahu článků o báječném vynálezu, totiž
fotografování bez světla a ukázkami obrazů, jubileum
20.000. lokomotivy postavené světoznámým Američanem
Baldwinem atd. „Epocha“ přeměněna letos ve čtrnácti-
tidenník po 15 kr. sešit. Nakladatel E. Weinfurter
v Praze.

Spořitelni a záložni spolky dle sou-
stavy Raiffeisenovy dosáhly tou dobou v českých kra-
jích království Českého počtu 650. Jsou soustředěny
v Ústřední jednotě českých hospodářských společenstev
v král. Českém, která působí jako orgán poradní ve
všech záležitostech družstevních a při zakládání i
správě družstev podává pomocnou ruku. Jednota je
také orgánem revisním a všechna družstva jsou revisi
stálých revisorů jednoty podrobena. Spořitelni a zá-
ložni spolky obstarávají pro své členy společný nákup
a to výhradně jen hospodářských potřeb. Za tím
účelem zřízen je v Ústřední jednotě zvláštní odbor
nákupní. Působením spolků a jejich jednoty vchází
v život další družstva hospodářská směřující ke hmo-
tnému povznesení obyvatelstva jako jsou: mlékařská
společenstva, jakož i družstva na výrobu másla a sýrů,
mlýnská a pecnářská společenstva, skladiště obilni a
spolky pro společný prodej obilí, společenstva pro
chov dobytka, zužitkování jeho, prodej, pojištění, po-
rážky atd., společenstva pro prodej vaječ, společenstva
ovocnářská, zelenářská a na zpeněžení zeleniny, spo-
lečenstva semenářská, družstva na sušení čekanky,
družstva na pěstění lnu a zužitkování jeho, družstva
řepařská, družstva na výrobu oleje atd. Různá druž-
stva ta zakládají se toliko dle poměrů a potřeby
jednotlivých krajů. Ústřední jednota je zároveň
ústředním finančním pro spořitelni a záložni spolky
v ní soustředěné. Hospodářská družstva, která bez
spolupůsobení Ústřední jednoty byla založena a jsou
již v činnosti, přijímají se do svazku jednoty a vý-
hradou revise, která buď již před přijetím nebo brzo
po přijetí do svazku se vykoná. Stejnorodá družstva
mají zařízené jednotné přehledné účetnictví, čímž
usnadňuje se revise. Nákupní odbor jednoty působí
zároveň jako odbor pro společný prodej zemědělských
výrobků. Čas od času pořádá Ústřední jednota počně
praktické kursy. Spořitelni a záložni spolky, které
jsou ohniskem dalšího sdružování, pečují v obvodě
své činnosti o to, aby zříděna byla spořivost obya-
telstva obvodového. Účelem poskytování slouží po-
třebám hospodářství i řemesel a živností. Jsouce
společenstvy omezenými na malý obvod jedné neb
několika obcí, účel pozivatele úvěru účelněmu použití
úvěru poskytnutého. Péče společenstev Raiffeisenových
o správné rozlišování úvěru hypotekárního a úvěru
osobního provozovacího je známa, rovněž tak jako
činnost jejich ve přičině převodu dluhů hypotekárních
na Hypoteční banku král. Českého, aby rolnictva
břímě úrokové bylo zmenšeno a aby dluh stal se ne-
vypověditelným a poznesušíla umoritelným. Neméně
záslužnou činnost vyvíjejí spořitelni a záložni spolky
v otázce břežnen výměnkových, poučující obyvatele
o výhodách starobního pojištění za pomoci humanit
institute semaké, kterou pro obyvatele království
Českého zřídila země založivší Zemský pojišťovací
fond císaře Františka Josefa I. Konajice valné bro-
mady zavádějí spořitelni a záložni spolky o různých
otázkách hospodářských vážné a věcné rozpravy, ku
kterému účelu slouží brožury a osnovy přednášek vy-
dáváné Ústřední jednotou. Na společné této práci ku
hmotnému i mravnímu povznesení obyvatele obvo-
dového svorně se účastní příslušníci všech stavů. Sta-
novy a návod k založení spořitelního a záložního
spolku zašle Ústřední jednota českých hospodářských
společenstev v království Českém na Smíchově, Ja-
kubské náměstí, na požádání zdarma.

V PRAZE »OBNOVU«

lze dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
Přtkopech.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 13. září 1902. 1 hl.
pšenice K 10 00—12 00, žito K 10 00—10 20, ječmen
K 8 20—9 20, oves K 4 90—5 50, proso K 10 00—10 60,
vike K 00 00—10 00, hrachu K 16 50—19 25, čočky
K 00 00—00 00, jahel K 18 00, krup K 16 00—40 00,
bramborů K 2 60—2 80, jetelového semene bílého
K 00 00—00 20, jetelového semene růžáku K 00 00
—00 00, máku K 26 00—28 00, lněného semene K 14 90
—18 00, 100 kg. žit. otrab K 12 00, pšeníc. otrab K 11 50,
1 kg. másla K 2 32—2 40, 1 kg. sádla voprového K
1 60—1 76, tvarohu K 0 32—0 36, 1 vejce 6 h. Jedna
kopa okurek K 2 80—0 00, jeden hl. cibule K
4 80—0 00, jedna kopa drobné zeleniny K 1 60—0 00,
1 kopa zelí 4 00—8 00 K, 1 pytel mrkve 1 60—2 00,
1 hl. švestek K 6 00—0 00, 1 kopa petržele K 0 00—0 00,
1 kopa celera K 0 00—0 00.

HOSTINEC

jediný v obci, který jest frekventován zároveň cizinci, pronajme se příčinlivému, kauce schopnému hostinskému, jehož paní zároveň kuchařkou býti musí.

Blíží sdělí administrace t. l.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na talíře.

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Tě ne splátky bez srážení cen!

Odborný velkovývod pro malbu čaroprvků aken.
Umělecký ústav pro malbu na stěle.
B. Škarda, Brno.
Okna chráněná teplem ho slohu a provedení
→ srovnáním práce nejmodernějším pože-
dávám vyhovující.
7krát prvními cenami
vynámenán.
Cenníky zdarma.

J.F.

Langhans a. k. dvorní fotograf odporučuje ctěn.
P. T. obecenstvu svůj v Král. Hradci (v Adalbertinu) nově zařízený závod fotografický.

— Jméno firmy ručí za nejlepší obsluhu. —

Souj k svému!

Žádné cenníky ilustrované; za to všem dást. pp. kněhm pošlo se hned franco výběr hodin kapelních, panských i dámských, slatých neb stříbrných, Tulla atd. — Zlaté zboží, řetězy, náramky, prsteny, vůbec veškeré druhy skvostů. Optické zboží, brýle, skřipce, dalekohledy, divadelní kukátka atd.

Václav Francák,
hodinářský a slatnický závod
v České Třebové.

Každé hodiny jsou řádně obtaženy (repastróvány) a ručí se 3 roky za správný chod.

Veškeré správký hodin a šperků vyřizují se se sárukou a rozesílají franko.

Mnoho pochvalných usnutí a poděkování po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.

**Výhodné podmínky platební bez svý-
šené cen.**

Právě nastoupil třetí roční put kalendář „Štít“ na rok 1903.

Z bohatého a pestrého obsahu uvádíme:

1. Vl. Hornov: „Před obrazem Sv. Rodiny Páně“ — báseň (k titulnímu obrázku).
2. * * * „Vzkříšení svobody v Bláhovicích.“
3. Fr. Eisler: „Loučení“ (báseň).
4. P. Ant. Rejzek: T. J. „Poklad nalezený v jesuitském kostele Panny Marie v Hradci Králové.“
5. Frt. Jiří Košťál: „Jak si „pan otec“ Vrbata pomohl od kafešek.“
6. Dle Fr. Potěšila: „Pardubice“ — s četnými ilustracemi.
7. Abbe Hr.: „Milostí Boží jsem, co jsem.“
8. Filip Jan Konečný: „Jak strážek Nesvajba. bele jedné nemocné.“
9. Frt. Jiří Košťál: „Ejhle Apoštol“ (z missionářské činnosti Boh. Balbina T. J.).
10. Vl. Hornov: „Včera a dnes.“
11. P. M. Z. „Mrtvá ruka.“
12. * * * „Jméni Rotšildovo.“
13. Vl. Hornov: „Fortunát Kořínek.“
14. Jan z Hory: „Slovo k rodičům.“
15. MUDr. Garulus: „Ani pohřbiti ani spáliti.“
16. Jos. Váňa: „Brňáček.“
17. Jos. Kousal: „Jerusalém a jeho obyvatelé.“
18. J. Dumek: „Besídka hospodářská.“
19. Kronika.
20. Anekdoty.

Mimo to obsahuje náš kalendář: Důkladné kalendarium, úplný seznam svatých, seznam trhů sestavený abecedně dle míst i zvláště dle měsíců, škály kolikové a j.

S četnými ilustracemi.

Osvědčil li se již obsah „Štítu“ loňského co nejlépe, můžeme sdělit, že letošní ročník jest ještě dokonalejší.

Objednávky přijímá

administrace „Obnovy“
v Hradci Králové.

Poznámka: Neprodané a ku vrácení oprávněné kalendáře musí se vrátiti do konce ledna r. 1903.

K době kaše a chrapotu!

Turecký med výborný diastetický ochranný prostředek co takový i všude uznán.

Lu-Sin parfumuje dech, uklidňuje hlasivky, pro pěvce a řečníky důležitá, pro elegantní svět neocenitelná. Jediné pravé, zákonem chráněné vyrábí

První česká akciová společnost továren na orientální cukrovinky a čokoládu dříve A. Maršner, **Královské Vinohrady.**

K dostání v lékárnách, u kupců, lahůdkářů, drogistů, cukrářů atd.

První český katolický závod ve Vidni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,
VII. o., Schottenfeldgasse 28, d. 11.

Na ubásku zasílá se vše franco.

Nejlevnější karbid a petrolej nabízí Josef Pilnáček v Hradci Králové.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala
ve Věstarech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně kazatelny,

Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvů vyloženo k nahlédnutí.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syrové (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k na hlédnutí franko zasíláme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neodúčují. Provedeno ke 800 oltářů.

Pronajme se krám a byt.

V domě č. 36 na Velkém náměstí se upravní velký a pohodlný krám k tichému obchodu se hodící, a byt o 2 pokojích s kuchyní, komorou a s ostatním příslušenstvím v II. patře do zadu

od 1. října 1902.

Domu toho je knihovním majitelem bisk. konsistorium v Hradci Králové. Kdo by řečené místnosti najmouti chtěl, ohlasí se v kanceláři bisk. konsistoře, neb u správce domu v č. 52.

Bisk. Konsistorium v Hradci Kr.,
dne 9. září 1902.

Bursa práce v Hradci Králové.

Kupecký příručí z oboru smíšeného, 24 r. starý, obou zem. jazyků mocný a dobře odporučený hledá místo. Nastoupiti může 1. října. — Dělník truhlářský přijme se do práce v parostrojním truhlářství. — Též učňové se přijmou.

Vše určitě sdělí

Jos. Polák st. v Hradci Kr.
Biskup. residence.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídící ve Výprachticích)

doporučuje P. T. velebděstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franco zašlou.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Výhodné pronajmutí krámu

s bytem neb bez něho, v obci královéhradeckého okresu malou půlhoďinku od města a nádražní stanice vzdáleného. — Hodí se nejlépe pro obchod se smíšeným zbožím, kupaře neb pekaře bez konkurence. Chléb možno dodávati do města, kde více průmyslových podniků stává.

Blíže sdělí administrace t. l.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučení se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, střešními i vsazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez větší závanosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání

Založeno roku 1886.

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. V. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

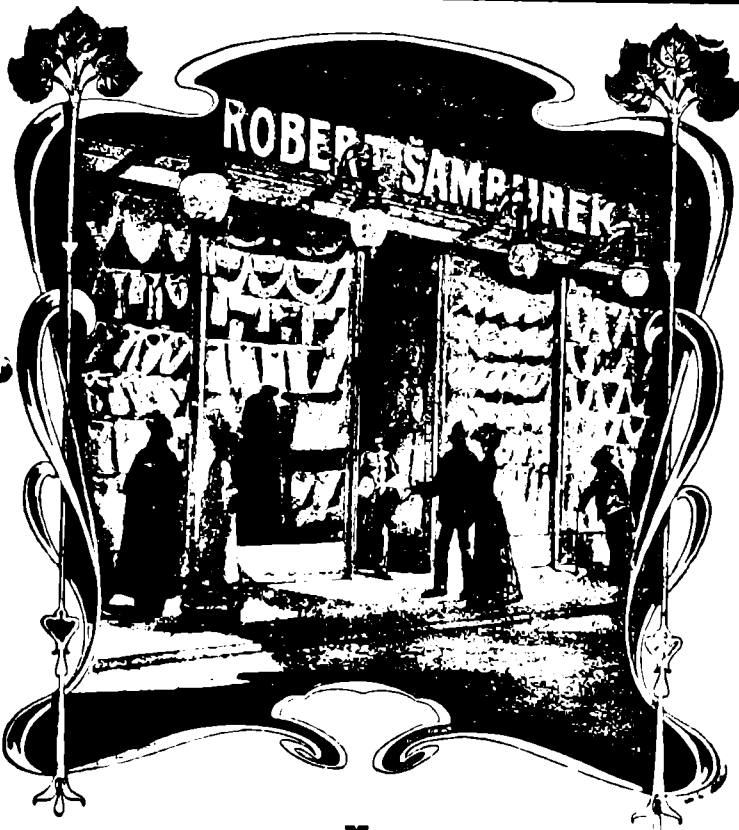
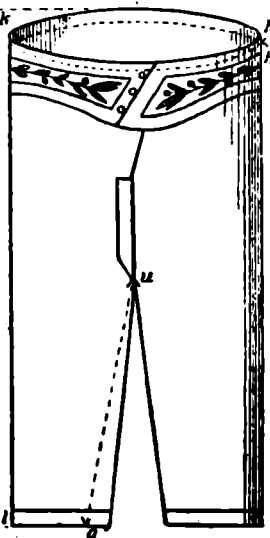
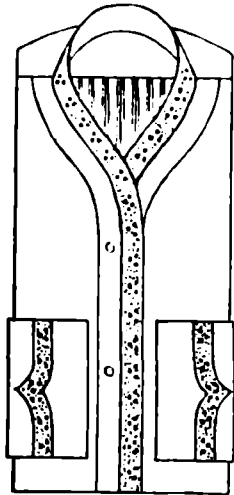
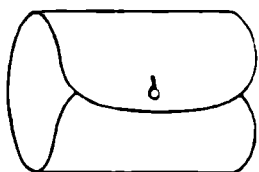
— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medicína-
lní), vina sladká a vino šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme svlášt na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými jinými
diplomy s právem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franco.

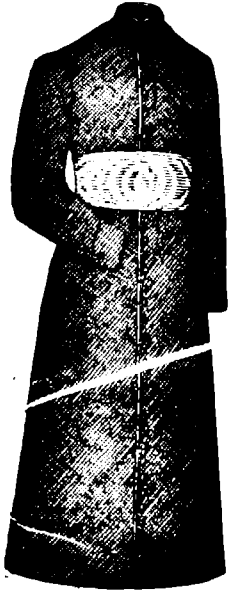
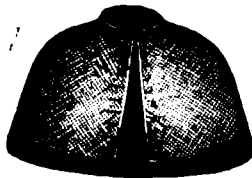
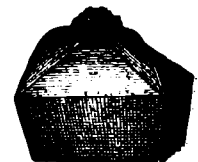
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro veškeré P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nebodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici

Svíčky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. včelářstojnému duchovenstvu

za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinár. listem nejvyšší bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltární z čistého vosku včetně
liho i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné.
Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.
Výrobky snádné, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Závod počten dne 12. září r. 1902. návštěvou Jeho Excelence pana Karla
hraběte Coudenhove, c. k. místodržitele v království Českém.

Nejstarší závod. Založeno r. 1860.

K dušičkám

odporučuji svůj závod sochařsko-kamenický
k provedení prací hřbitovních, jakož i svůj
hojně zásobený sklad

hotových náhrobků

z různých druhů mramorů, žul a sienytů v pro-
vedení vkusném, v cenách nejlevnějších. Sou-
časně uctívá zvu P. T. zákazníkům k shlednutí
mého závodu a v práci se nacházejících i ho-
tových výrobků. — Závod můj nachází se nyní
ve vlastním nově postaveném domě v ulici
Čelakovského (před labským mostem).

ZDENKO JEŽEK,
právník mramoru a žuly
v Hradci Králové.

Sjessdové

dopisnice, zároveň první skvělé vyobrazení nových
věží, ve formátě čtyřnásobném 18—28 cm. po
32 h doporučuje

umělecký a papírnický závod

Josef Kieslich v Hradci Král.

I jednotlivě neporušené franko proti 38 h
ve svázkách.

Za hospodyně

přijala by místo slečna v prostředních letech,
české i německé řeči úplně mocná, kteráž již
podobné místo zastávala. — Táž vyzná se úplně
ve vedení domácnosti jakož i ve vaření, o čemž
více výborných vysvědčení po ruce. Nejrady
na faru, na venkov.

Laskavé nabídky pod značkou A. S. do admi-
nistrace tohoto listu.

JEČMENY

zdravé, suché

kupuje za nejvyšší ceny

PIVOVAR

právního měšťanstva

v Hradci Králové.

Zkuste!

Vše s návody k upo-
třebení!

Vodičku na ubry, láh.
64 haléřů. — Kance-
lářské lepidlo, láhv.
50 h. — Lepidlo na sklo a porcelán, láhv. 50 h. —
Vodičku na skvrny na oděvu, láhv. 50 h. —
Vodičku na skvrny inkoustové na papíru, láhv.
50 h. — Esenci na rum kubanský, 64 h. —
Proti předem zaslanému obnosu zasílá

Josef Pátý,

drogerie u Matky Boží v Peci,
severo-východní Čechy.

Sklad papírny

„STEYRERMÜHL“

v Aichberku (H. B.)

Hynek Votoček

velkoobchod

s papírem a školními sešity

V PRAZE,

Havlíčkovo nám. 28, v domě banky „Slavia“

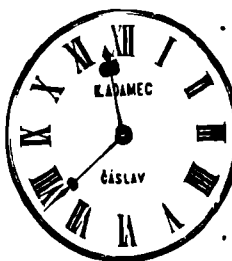
doporučuje se ctěným závodům

**papírnickým, knihtiskáckým
a nakladatelským**

k dodání všech druhů papíru psacího, li-
stovního, tiskového, obálkového, kreslicího
a j., rovněž sešitů ku psaní ar kreslení o
školy obecné a měšťanské.

Specialita:

Papír ilustrační tiskový na díla
ve skvělé úpravě.

První výroba

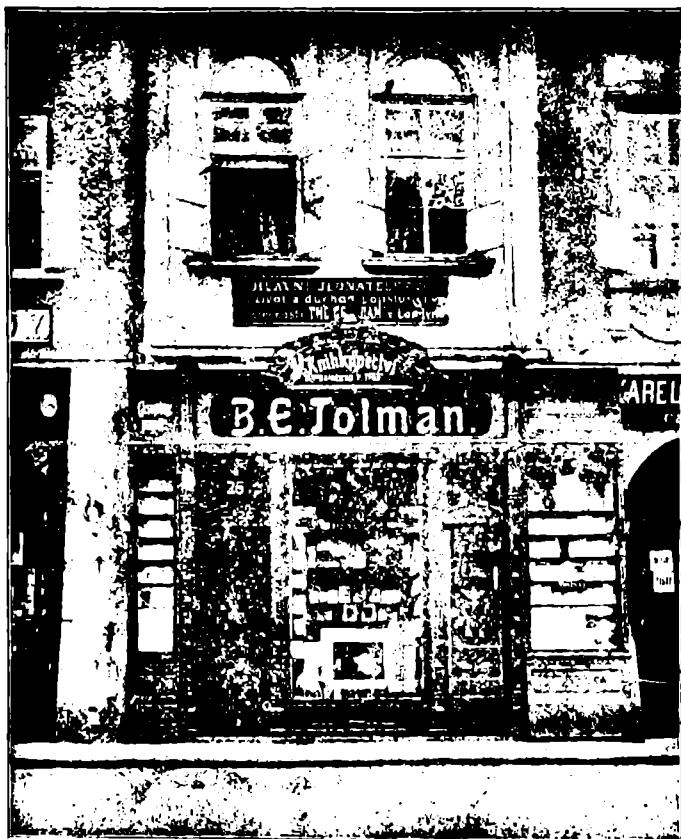
věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, měšťské
jaty v Praze atd. odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Školní knihy

do gymnasia, reálky, učit. ústavu, ob-
chod. akademie, odbor. školy, měšť.
školy dívčí i chlapecké, dále do obec-
ných a pokrač. škol v Hradci Králové
a celém okrese chovám stále a to v nej-
větší zásobě, v nejnovějších přípust-
ných vydáních na skladě.

Též antiquární k dostání.

Knihkupectví B. E. Tolmana

v Hradci Králové

Velké náměstí č. 26., blíž lékárny. Založeno r. 1863.

Zásilky na venek vyřizují se obratem. — Telefon č. 17. — Seznamy zdarma a franko.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Poehmon. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 39.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 26. září 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Dvě sestry.

Muž přišel jednou v noci domů. Žena ho uvítá slovy: Zase jdeš s opicí? Na to povídá muž: Jen z ticha, z ticha! Buď na ni hodná, je to tvá sestřička.

Podivný to náhled o důstojnosti ženského pokolení! Já jako katolický křesťan ihned proti němu podávám ohrazení. Vždyť právě křesťanství důstojnost ženy zvýšilo a to až do té míry, že ku ctnostem křesťanského rytíře v středověku patřilo chrániti čest a důstojnost ženy.

A pak! Opice v hospodě ulovená že má býti sestrou ženy? Což neopíjejí se skoro jen muži? Inu, abych pravdu řekl, viděl jsem jednou jednu paní, které jejt pán z bujnosti udělal šampaňským opičku. Byla ta opička veselá. Paní se smála, muž se smál, i já jsem se usmíval. Ale horší opicí jest, jak jsem to taky několikrát viděl, když se ženská sprostou kofalkou opije, až se po ulicích válí; nyní tomu říkají „až pod obraz Boží.“ Tu je opravdu ze ženy nestvůra, opice šeredná, a tu by ovšem bylo pravda, že tu jsou dvě sestry před námi.

Ale ještě jiného druhu líhovina, kterou se za našich dnů i ženská opíjejí. Před v ce lety jsem na ni ukázal, a „Osvěta lidu“ se proto na mne velice rozněvala. Jenže vynadat a dokázat jsou dvě rozdílné a ne stejné těžké věci. A tak proto jsem neobrácen a v zatvrzelosti své trvám při svém náhledu, že bezbožecká osvěta je ta líhovina, která ženě, dívce i manželce běže její důstojnost čili ostřeji řečeno, která ze ženy dělá nestvůru, opici.

Nebudu následovat „Osvětu“ a jen snad nadávat, ale podám doklad. Bylo to o „slavných dnech Husových.“ Přistěhovala se do jednoho venkovského města velice osvěcená „slečna,“ povídám slečna, protože název panna jest dnes jen středověkou tmou. Za tou slečnou přijížděl pán. V den Husův oslavovali spolu velikého mistra. Dali si před sebe jeho obraz, rozsvítili před ním světla, posadili se před něj a pili pilsenské. Na tom nebylo dost. Slečna ta poslala též psaní kaplanovi. Měl totiž v katolické jednotě řeč o Husovi, která slečnu „svatým žarem osvěty, jejížto pochodeň Hus rozžal,“ tak roznítila, že napsala knězi list po způsobu těch všelijakých Osvět tonem velice hrubým psaný. A za něco málo neděl zasvítila table osvěta po celém městě takovým způsobem, že o ní nikdo nepochyboval. Následovali, jak tomu v jiném městě starý kostelník říkával, „panenské křtiny.“ Hlava tou novověkou a novohusitickou osvětou jako silnou líhovinou spita a při tom tak snížena důstojnost dívčí! Jak daleko jsou tu od sebe hrdinky křesťanské, které raději smrt podstoupily, než aby panenství Kristu zasvěcené ztratily ku p. Caecilie, Anežka a jiné, a takováhle osvětářka? Co pak dělá z panen, dívek, žen křesťanství a co ta jistá osvěta? Není to něco, co je člověku asi tak podobné jako opice? Neukazují se tu ty jisté dvě sestry?

V Dráždanech se právě děje rozsáhlé vyšetřování a četné zatýkání paní a „slečen“ z „lepších rodin“ pro násilné maření počínajícího života. Je tu snad před očima ten vznešený i spustlíka k účtě nutící zjev křesťanstvím odůstojněné ženy středověku, anebo spadá novověká nestvůra, šeredná „opice,“ symbol (náznak) nestydatosti?

Ejhle! Toť to veliké dílo líhoviny osvětářské!

A jestliže takto se děje v „lepších“ — „vzdělaných“ — kruzích, což divu, že úprkem žene se do toho kalu ženská mládež, kterou osvěcuje „socialismus.“ Jedno druhdy tak spořádané město má židovskou dílnu, kde pracují „sestry“ i „bratři.“ A jak to tam vypadá s důstojností dívčí? Více pr. než deset očekává v nejbližších dnech křtin panenských. Jinak to ovšem nemůže býti. Kde „osvěta“ svým rouháním běže duši ubohého lidu i vzdělanstva víru a vědomí, že člověk je dle své duchovní stránky obrazem Božím, tam ovšem

klesá pod obraz Boží — ba pod zvíře. Zvíře je v těch věcech vedeno pudem, jenž má jistou pravidelnost Stvořitelem mu vštípenou. Člověk má se tu řídit pravidlem, jež mu dává hlas svědomí, jakožto hlas Boží v nitru jeho. A když toho pozbude, neřídí se ničím, klesá pod zvíře. Ale ten hlas Boží z duši vyhání ta bezbožecká osvěta. Ona to jest, která jako to u mnohého opilého bývá, když pojednou alkoholem rozpálen jako mudrc mluví, a zatím již „opicí“ jest, ona — pravím — to jest, která obzvláště nad křesťanskou vzdělanost lepším mudrcem se činí a zatím opici — nestvůru člověka — sestrou duše jeho dělá.

Avšak, aby se nemyslilo, že dnes mám jen na „slečny“ namířeno, opouštím toto smutné divadlo a obracím se ještě zase ku poslednímu sjezdu katolíků českoslovanských v Hradci Králové. Tu bylo vzpomenuo katolického vlastence Sušila, jenž nám zanechal památný verš o dvou sestrách, když napsal, že dvě sestry v jeho milují se nadrech — církev a vlast, každá že má srdce jeho půl, každá celé.

Právě tím sjezdem ukázaly se městu Hradci Králové tyto dvě sestry. Katolíci milující církev, milující vlast se tu sešli. Zasvítlo tu vlastenectví skutky, obětovností dokázané, vlastenectví, které vypěstovati dovede katolická víra.

A od těchto dvou sester odrážel se obraz dvou jiných sester. A jmenují se? Svobodomyslnost a kapsa. To jsou ty dvě systy, které v tak mnohé „osvěcené“ duši sestersky se milují. Ale jeden pán pravil, kdybych tohle tvrdil, že zcela správně věc nepodávám. „Svobodomyslnost,“ ovšem židovsko-neznabožská, ta že je matkou dvou sester v té jisté duši se milujících. Ty dvě sestry „svobodomyslnosti“ zplazené že se jmenují „svobodomyslnost a kapsa.“ A tomuto náhledu jsem se podrobil. Jest tomu velmi často tak. Vždyť jsou již osvětáři, kteří se tím ani netají a eřejně již i na katedrách (!) hlásají, jejich filosofie že přinesla křesťanstvím až posud v porobě držnému lidstvu — osvobození pudů! A že kde je „osvobozený pud,“ — totiž ten jistý — tam se osvobozuje i pud po penězích prahnoucí, o tom se často přesvědčujeme. A proto máme ty překrásné dvě sestry, svobodomyslnost a kapsu právě tam, kde se proti katolicismu často až hloupě vystupuje, před sebou.

Mohl bych ukázati ještě na jiné dvě sestry, jak se za dnů našich zase jeví, zášť a závist. Zášť proti všemu katolickému a závist, když se lid katolický osvobozuje od pout mladočeské „svobodomyslnosti“, anebo když nechce pod jho židovsko-helvetského masaříkovství. Kéž by ti páni nvažovali, jak i tyhle dvě sestry dělají z duše k obrazu Božímu stvořené opici šerednou, ne-li obraz ďábla. Ale píšu ke dni svatého Václava a dva bratři jsou tu před očima ducha mého, Václav — rozhodný křesťan, a Boleslav — vášní roznícený bratrovrah.

Proč i za dnů našich všude i v řadách našich do větší neb menší míry — Václav a Boleslav? Proto, že se osvětě podařilo i v naší duši seslabiti křesťanství, které není jen vírou, ale i láskou. Láskou pravím, která nevidí na bratra jen chyby, ale užívá i jeho prospěšnou práci; láskou pravím, která *trpělivá jest, nenadává se, všecko snáší, spolu raduje se pravdě.* Kéž by den svatého Václava k tomu přispěl, aby srdce naše sídlem těchto vznešených sester bylo, jejichž jméno jest víra a láska.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 24. září.

(*Dětská nemocnice císaře a krále Františka Josefa I. a přetímý její prázdnoti. — Ku přehnaným cenám potravin v Praze.*)

Před dvacíti lety již začal se v Praze cítiti nedostatek vhodné dětské nemocnice. Když

v některé rodině, kde mají více dětí, vypukne některá z hrozných a vražedných nakažlivých nemocí jako jsou spála, neštovice atd., musí ochotné dítě většinou zůstat doma a ostatní děti musí býti z okolí jeho odstraněny na místě, aby onemocnělé dítě samo bylo odevzdáno spolehlivému léčení do nemocnice. Mimo to ohroženy jsou nákazou všechny ostatní děti v celém domě. Tímto způsobem se v Praze a na předměstích docela pochopitelně dětské nakažlivé nemoci nepřetržitě ve průvodu té bílé s kosou potloukají. Tyto poměry, an do Franz-Joseph spítalu a do nemocnice všeobecné jenom skrovné procento vážné onemocnělých dětí může býti přijato, byly neudržitelnými již před dvacíti lety. Poněvadž pak stát, ani země, ani obce, jichž se tyto poměry týkají, pro jiné záležitosti k řešení této veledůležité otázky nepřikročily, proto čeští lékaři sami, vidouce následky těchto nedostatků vhodné, prostorné dětské nemocnice v Praze, což jim povždy bude k nemalé cti sloužiti, dali podnět k tomu, aby z dobrovolných darů a ze křesťanské lásky postavena byla v Praze moderním poměrům a potřebám odpovídající dětská nemocnice, která by tisíce nadějných dětských životů před smrtí chránila a rodičům jejich naděje a potěšení zachovávala.

Duši tohoto ruchu, ruchu čistého křesťanství, byl univ. profesor dětských nemocí dr. Neureutter, který také na stavbu dětské nemocnice celé své značné jmění odkázal. Vedle něho pak veškerí v Praze působící čeští lékaři každý dle své možnosti k uskutečnění a provedení zbudování dětské nemocnice v Praze působili a přispívali. Za účelem tím zaražen byl zde zvláštní spolek asi před desíti lety, který s takovou energií jal se pracovati a tolik pochopení a podpory v nejšířší veřejnosti nalezl, že již r. 1898 na pozemku u Karlova, jež pražská obec munificentně pro novou dětskou nemocnici věnovala, kladeny byly na oslavu jubilea padesátiletého panování našeho císaře a krále základy k této nemocnici, která byla potom koncem r. 1900 dobudována a dokončena.

Je to celé město nejmodernějším způsobem ke svému účeli zařízených budov, jejichž podrobné zevní i vnitřní popisy pražské denní listy již více-krát donesly. Loni r. 1901 v měsíci červnu navštívil tuto novou, ze křesťanské lásky dobrovolnými dary zbudovanou dětskou nemocnici sám zeměpán při svém slavném pobytu v Praze.

Nové zbudovaná tato nemocnice, útočiště pro kolik set nemocných dětí, byla napotom svému účeli odevzdána. Za dnešní osvěcené doby, kdy ze strany státní každý kriminál jest slohem palácovým zařízen a o nepřáteli lidské společnosti v něm je nepečlivěji postaráno, dalo se s největší bezpečností očekávati, že povolání k tomu pražští orgánové tuto nemocnici, skutečný pomník lásky křesťanské a náležavou potřebu veleměsta Prahy, pozorností, ochotou a přízní svou zahrnou. Očekávalo se to tím spíše, an jasný zeměpán propůjčením svého jména a tedy své patronisace budově té dal nejvyšší svou sankci, což snad veškerým úředníkům v Praze je známo. Proto se očekávalo, že účeli svému odevzdaná tato nemocnice ihned bude také nemocnými dětmi naplněna.

Avšak chyba lávky!

To jest v civilisovaném světě snad jenom v Praze možno, aby zde účeli svému odevzdaná dětská nemocnice, na jejíž vrata sta a sta rodičů s nemocnými dětmi v náručí stále prosebně tlukou, *stála celý rok skoro prázdna* proto, poněvadž ten čin onen pán k vůli nějaké snadno odstranitelné formálnosti neumožnil, aby nově zbudovaná nemocnice účeli svému v plném rozsahu své možnosti sloužila.

Tážeme se, kolik dětí za ten rok, co nemocnice tato prázdna stojí, následkem nemožného a nedokonalého opatření doma v nemoci zbytečně skonalo? Tážeme se, kolik nákaz jiných dětí zbytečně vzniklo proto, že onemocnělý nemohl býti v nemocnici umístěn? A zbudovaná, účeli svému odevzdaná nová

dětská nemocnice císaře a krále Františka Josefa I. v Praze má podle všeho státi skoro prázdná ještě další rok, ne-li více —

Proč?

Oficiální zpráva spolku pro zbudování a vydržování této nemocnice uveřejňuje ve pražských listech vysvětlení této, jinde v celém civilisovaném světě nemožné záhady tímto překvapujícím a Jeho Excellenci panu místodržiteli království Českého nepřímým svědčícím sdělením: „Dětská česká nemocnice není v plném svém rozsahu v užívání proto, poněvadž vyjednávání s c. k. místodržitelstvím o přičině léčení dětí na účet c. k. nemocničního fondu, který jest vlastně majetkem obce pražské a dosud ve sporu, nikoli vinou spolku táhne se do nekonečna“.

Proto tedy!

Zatím však onemocnělá a vhodného útulku nalézti nemohoucí děti bídě mrout, dětské nákazy se šíří a u Karlova stojí obrovská nemocnice skoro prázdná!

To by člověk nevěřil, že je to ve království Českém možno! Ve Chrastě ze křesťanské lásky na oslavu padesátiletého jubilea panování zeměpánova zřízené škole odepíráno právo veřejnosti, v Praze pak ze křesťanské lásky zbudovaná obrovská dětská nemocnice nechává se leta státi — prázdná! Čím dál tím krásněji!

Apelujeme v této záležitosti přímo na blahovolnost Jeho Excellence pana místodržitele království Českého, aby nařídil bezodkladné uspořádání vyřízení onoho vyjednávání, (ať je zaviňuje kdokolivék), na něž spolek pro vydržování nemocnice té ve veřejných listech důtklivě žaluje a spolu máme za potřebné, aby se Praha ve věci té ozvala způsobem, jež ona úplně opravňuje. Doufáme, že po tomto upozornění záležitost tato bude rozhodným zakročením Jeho Excellence co nejdříve ve smyslu obecného blaha vyřízena.

Snad páni poslanci za Prahu a předměstí mohli by si také takovýchto důležitých a neuvěřitelných „drobností“ všimnouti, když representace král. hl. města Prahy jeví se býti v uspokojivém a pro obecnost výhodném jejich luštění slabou!

• • •

V Praze je blaze tomu, kdo má peníze! Bez peněz do Prahy nelez, může se za nynější doby zcela právem říci. Kdo pražské poměry podrobně od třiceti let známe, kdo veškeré jejich podrobnosti přes dvacet let pilně sledujeme, každý trneme nad tím, co se v Praze děje.

Po českém venkově obilí, luštěniny, zele-

FEUILLETON.

Posvícení na vsi.

(Z Chrudimska.)

„Není vesničky, aby v ní nebylo posvícení,“ říkalo se za mého dětství po celém kraji; nebylo také nikoho v osadě, kdo by se na posvícení netěšil. Děti, jak zahlédly „babí léto“ poletovati, radostně volaly: „Již poletuje posvícení!“ a těšily se na strýčky a tetičky, zvlášť však na ty grošáky (3 kr. šajnu) a dobráky (1 kr. konvenční měny) od nich. Dospělejší mládež se těšila na muziku, která v neděli i v pondělí byla výhradně její; těšili se i starší lidé, že shledají se s přáteli a známými, z nichž mnohého již celý rok neviděli.

Potřebovaly-li děti v létě některý kus oděvu, odložili rodiče jeho pořizení k posvícení. Žebrořily-li děti, aby maminka v některou neděli upekla buchty, konejšila je slovy: „Počkejte, o posvícení vám to vynahradím.“ Také čeledi slibovalo se přilepšení — o posvícení.

Přípravy k posvícení konaly se několik týdnů napřed. Tak na př. rodiče ustanovili, co pořídí dětem k posvícení; hospodyně se uradila s hospodářem, komu pošlou koláče a koho pozvou na posvícení; ustanovili, kolik pytlů dají do mlýna a které dary komu (na faru, do školy) k posvícení zašlou; paňmáma si vybrala drůbež, kterou k posvícení bude přikrmovati, určila, kdy se bude blíti a kdy jiné práce k posvícení se vykonají.

Abý nikdo neměl posvícení pokažené, dodal každý látku na šaty krejčímu před časem, a do mlýna vzkazovali třeba po celý týden každodenně, kdy že paňmáma přijíti má k zásypu. Jindy mletí obstarala děvečka, avšak před posvícením, kdy se mnoho mletí sejde, bylo třeba, aby paňmáma sama dohlédla. Za nákou tu zavdanou, kterou paňmáma s sebou vzala a za dobré slovo dal si již stárek jak na vejrače tak i na krupičkové záležeti. Bylo-li jednou semleto, tu měla paňmáma největší starost s krku.

V týdnů před posvícením přibýlo k obvyklým pracím blění a umývání (Viz „Čistota a čistění.“); ba i toho prádla bylo mnohem více než jindy: sežloutlé ubrusy a ubrousky bylo třeba přemáchnout, děvčatům se musely spodničky a šmizetky, mužským tenčice a forhametky přeprati; na ba-

nina, drůbež, dobytek, omastek nic neplatí, hospodáři na láci jejich nafikají a v Praze panuje od několika let drahoty, jako by se v Čechách rodilo a rostlo jenom samé kamení.

Drahotní poměry začaly v Praze stoupati v letech osmdesátých a r. 1891 při zemské jubilejní výstavě vystoupily docela zbytečně, jako by obyvatelé města Prahy byli jenom k vůli tomu na světě, aby hrstka obchodníků s potravinami musila přímo kalupem zbohatnouti. A drahoty potravin stále stoupá a roste, tak že dnes není více k snešení.

Špatný chléb, churá maso, mizerné pivo, uhlí, dříví, všechno prodává se v Praze draho jako šafrán a zajímavé je, že jsou zde i vlaské pomeranče lacinější, než-li česká jablka. Kilo jedlých bramborů — škrobáci mají býti z trhů prostě vyloučeny — stojí zde 5 kr. a hodiinu cesty od Prahy prodává se jich metrův za zlatku! To jsou lichvářské výdělky stejně jako u chleba, který zve se chlebem jenom proto, poněvadž má kůrky. Cena masa dostupuje výše přímo závažné, tak že se stává i v rodinách „měšťáckých“ mlsem, přestávajíc býti potravou.

V tomto nikým nekontrolovaném a neregulovaném libovolném zvyšování cen potravin v Praze spočívá veliký kus sociální zdejší bídy a společnost ohrožující nespokojenosti a proto jest naléhavou povinností povolaných k tomu činitelů, aby v otázce této zakročili a aby v Praze především ceny a jakost chleba a masa cenám jejich v surovině nebo v živé váze přiměřeným způsobem upravili a dalšímu lichváření s potravinami učinili příslušnou přítrž.

Nynější poměry jsou neudržitelné, neboť následkem drahoty, již obchodníci s potravinami kartelováním se stále zvyšují, rostou ceny všeho a zejména pak musí růsti platy zřízců, na něž dané musí platiti poněvadž ti, kdo z výdělků s potravinami lichvářících obchodníků něčeho nemají.

To jest předce povinností především obcí, aby na trhy a na ceny dovážených na ně potravin přihlížely. Když se starají, aby potraviny ty byly zdravé, když falšování jejich se tresce, má se stejně trestati také i lichváření s nimi jako zločin stejným způsobem, jako se trestávalo ještě před 50 lety.

Konstatujice, že ceny potravin v Praze nejsou v žádném přiměřeném poměru s cenami, jež se na venkově producenti trž. máme za povinnost k tomu poukázat jako k důkazu nezdravému, proto škodlivému, což sluší rychle odstraniti. Tolik prozatím!

bičku se také pamatovalo: její bohatě vyšívaný krejzlík a široká tylová zástěra byly přeprány a vyžehleny.

Ač se časné vatávalo a dlouho do noci pracovalo, čas ubíhal jako voda a než se kdo nadál, obcházel již kvasničkou po vesnici; byl čtvrtek před posvícením.

„Poslouchej, děvečko“, říkávala babička své dceři, mé matce, „těch kvasnic musíš vzít dnes o hodné víc; to víš, že přilili vody již v pivovaru, a jestliže kvasničkou do nich nepřilila dvakrát, jednou to jistě udělala. Dej si je odměřit do velikého hrnka, abys na ně mohla přilejit vody; pak je častěji hezky promíchej a když se usadí, vodu slej a dej zas čerstvou. Kde kvasnice nepřeperou, mají Boží dar ja o peluňku. Taková hospodyně si udělá jen vostudu, zvlášť o posvícení, kdy se Boží dar na mnoho míst rozejde.“ Samo sebou se rozumí, že matka babičky ve všem poslechlá.

Babička pamatovala na posvícení také ještě jinak. Vyzkoumala, na kterém stromě jsou nejsladší švestky a která jablka se hodí na povidla. I dovedla všetečné hochy vždy nějakým způsobem od nich oddáliti a pak teprv před samým posvícením, které se slavilo v neděli po sv. Bartoloměji, pošepala orti, co se jí uchrániti podařilo.

Připravování povidel ze syrových jablek bylo její zamilovanou prací. Činila to vždy den před pečením koláčů takto: Vybraná jablka čistě ořela a pak je loupala. Chtěli-li jsme jí výpomoci, brzy nás odháněla, že prý děláme tlusté šlupky a s těmi nejchutnější vrstvou odstraňuje se. Jablka, o nichž věděla, že se snadno rozpékají, rozkrajovala na čtvrtky a vnitřek s jádrem vykrojila, jiná tvrdší ustrouhala. Aby povidla nabyla více sladkosti, přistrouhala několik šťavnatých hrušek a pak vše na velikém kastrole nebo pekáči zvolna dusila. Když povidla náležitě zhoustla, dala je vychladnouti. Kořenění dělo se teprv před jich upotřebením.

Kde pekli koláče na posilku, připravili si vše již ve čtvrtek večer. V pátek ráno po snídani byla celá domácnost zaměstnána. Když hospodyně mouku na koláče uchystanou čerstvým novým máslem prohněla, mlékem a kvasnicemi zadělala, připravovala si skládání (nadívání), s nímž ostatní domácí již byli zaměstnáni: jedna děvečka třela mák, druhá přebírala uvařené sušené švestky, brusky a křížaly, babička míchala tvaroh, a děti se střídaly v tlučení koření. V zámožnějších rodinách loupali také mandle a přebírali brozinky.

Některé hospodyně večer před pečením ko-

Obrana.

Rím a kompromisy. Časopis „Hus“ píše, že Rím nikdy neuzavíral trvalých a zásadných kompromisů; prý „vždy byl tentýž.“ Děkujeme „Husovi“ za bezděčnou pochvalu, kterou římské církvi dává. Jest totiž nepopírnou pravdou, že ve věcech víry ani v nejmenším církev se syny tohoto světa se nesmlouvá; ani tenkrát nechťela svatě dědictví Kristovo pro ukojení zvláště lidské přeformovati, když pro svou srdatost nejhorší rány a pronásledování trpěla.

Na př. stoupenci Ariovi si vedli tak výbojně, že pod jejich řáděním počet pravověrných katolíků se ztenčil na malou hrstku. A přece se ani v tak velikém nebezpečí Rím neodhodlal chrániti svou existenci a moc bezcharakterními ústupky v jediné správném přesvědčení. A věrnost pravé církve Boží byla Kristem odměněna, poněvadž hrozivý kolos arianismu zanikl časem beze stopy, a Rím v nejdálnějších končinách mohl znovu šířiti neporušenou nauku Kristovu. Ostatně se sami protestanté diví, že posud církev stojí ač neúčinná ve více žádných ústupků všelijakému „duchu času.“

Těžko, milí pánové, církvi zazlívati, že nechce prohlašovati za učení Kristovo každou chvíli něco jiného; vždyť by se jí naposled i ti vysmáli, kteří od ní věroučných změn žádají. Věděli by, že v nových proudech náboženských vlastně více platí autorita jejich než autorita Boží a církevní.

Myšlenková móda jest často nedůsledná a rozmazlená; a to by si pěkně církev posloužila, kdyby skláněla ochotně šíji před nějakým filosofem, který za dvě desetiletí po několika triumfech ztrácí všechnu vážnost. Zkrátka nauka Kristova není neformnou hmotou, z které by se daly hnísti podoby nejrozmanitější; vždyť Kristus dle slov Písma zůstává od počátku do konce tentýž.

Za to církve „reformované“ byly hned k smlouvání náchylny, jen aby své državy pojistily a rozšířily; měly větší respekt před „duchem času“ než před Kristem. Na př. Luther nějaký čas ani slovem se nezmínil, že by mohlo býti dovoleno křesťanu dvojženství; když však ho žádal Filip Hesenský o schválení druhého sňatku, schválil Luther jeho dvojženství „k vůli rozmnožení cti Boží“. Zkrátka „reformátor“, aby neztratil mocného spojence zakoketoval si s duchem času až přílišně. Nejdříve byl přívětivý k sedlákům, ale když viděl, že duch času není právě demokratický

láčů rozstrouhaly vařené brambory, rozředily je na míse teplým mlékem a kvasnicemi, uhněty z toho bochánky, jež nechaly do rána kysati. Ráno pak do mouky s čerstvým novým máslem rozhnětené bochánky vložily a přiléváním vlažného mléka těsto upravily.

Tvaroh do koláčů s vejci dobře uhnětený, přisoleny a oslazený kořenili jemně tlučným květem neb muškátovým oříškem. Dříve bývalo modou, že se i šafránem přilivil. Do maku na pernici v mléce dobře utřeného přidali buď perníku, syrobu, neb medu (u majitelů včel); někomu stačily uvařené sušené velké brusky, jež na Chrudimsku parkametekmi nazývají. Mák kořenili skořicí a jemně krájenou čerstvou citronovou kůrou. Povidla z uvařených sušených švestek, turenčic (zamastilek), hrušek a jablečkových křížal usetkala se na necičkách okrouhlým sekáčkem a okořenila novým kořením a hřebíčkem; některé hospodyně přidávaly badiánu, do povidel ze švestek také citronovou kůru. Pro větší rozmanitost skládaly se (nadávaly) koláče také perníkem a čerstvými vyloupanými švestkami.

Když těsto dostatečně zkynulo (zkysalo), hospodyně je vybrala z necek na vál a několikrát překulila; pak odkrajovala nožem neb lžící takové kousky, jak velké koláče míti chtěla, každý kousek v malý bochánek upravila a na prkno je vyrovнала. Na to bochánky rozplacovala a na čtverečky urovnávala. Měla-li někoho k výpomoci, ten dával lžící nádivku (povidla, mák, tvaroh a j.) na čtverečky a jiný spojoval růžky čtverečků křížem k sobě k tomu přihlížeje, aby všechny čtyři oči byly stejné. Koláči o nestejně velkých očích říkali šilhavý.

Hotové koláče se kladly na pomastěný plech, promašťovaly se, i také na vrchu se mastily. Zatím přihlížela hospodyně k tomu, aby pekárna byla náležitě vytopena. (Více viz „Chléb.“) Když pak koláče na plechách dostatečně zkynuly, sázela je hospodyně do pekárny, větší do zadu, menší ku předu. Po vyplnění pekárny rozhrnula žhavé uhlí v ústí pekárny a dle potřeby na ně vložila nějaký ještě přípál. Za chvíli loučkou si avšíc pohlížela do pekárny, zdali koláče již červenají. Když pak seznala, že již mohou býti dostatečně propečené, začalo vydávání. Někdo ji s koláčové lopaty plechy odebíral a stranou je odnášel, kde jiní koláče na prkna (koláčová) vybírali a perníkem posepali. Koláče, které byly vespod málo (upečené), dala hospodyně na některý prázdný plech a vsunula je ještě na chvílečku do pekárny.

a že v pánech má jinší záštitu než v rolnictvu, pobízeli aristokracii k popravám vzbouřených nevolníků; dovedli sedláky balamtititi tvrzením, že jsou páni starostmi o svůj lid obtíženi; „hrubí sedláci“ nedbají starostí těch; pry knížata nemají na různých ušláních. Zkrátka Luther vystihl dobře „požadavky“ své doby a nestal se demokratickým zpátečníkem. Kdyby se narodil v čase nynějším, byl by snad hubou větší demokrat než Masaryk.

Ostatně Hus také věděl, že není právě kompromis zlou věcí. O papeži, kterého neviděl, věděl jen věci nejspatnější; o neřestech krále Václava se však ani slovem nezmiňoval, naopak světoval králi dozor a kontrolu nad církví.

V Čechách zcela radikálně prohlašoval, že papeži nepřísluší název „otce nejsvětějšího“ ani pro jeho úřad, ale hned nadepsal svůj list k papeži: „Otče nejsvětější.“ Z nouze každý kompromis dobrý.

Husitští pánové také nebyli tak horkokrevní, jak se zdáli. Nejdříve sice pobouřili pro smrt Husovu celé Čechy, zavazovali se přísahou, že budou reformaci hájiti, ale — když viděli, že se Sigismundem nejsou právě žerty, honem se přidali valnou většinou pod prapory Sigismundovy a táhli s uherským vojskem proti Praze. Toble byl až překvapující kompromis; za takové kompromisy pak Žižka pány šeredně častoval.

Husité sice bouřili proti Římu dost a dost, ale při tom uctivě prosili italské biskupy, aby jim světili kněze a aby jim vydávali oleje křtěnců, biřmovancův a nemocných.

Rokycana v Čechách na papeže každou chvíli nehorázně huboval; měl ho za kacíře. Ale při tom se neostýchal psáti do Říma do piey plné úlisnosti a oddanosti, jen aby konečně arcibiskupského stolce dosáhl.

Čeští bratři třikrát změnili svou věrouku, jen aby našli oporu v politice nevlasteneckých a sobeckých pánů protestantských; nebyl to zajisté kompromis jen tak ledabylý.

První křesťané raději se dali nejhorším způsobem usmrcovati, než by byli zapřeli jediný článek katolické víry, ale bratři pocho-pili výhodu kompromisů.

Zkrátka různé sekty v době nouze uměly k vůli svému zachování sekati komplimenty na všechny strany; „dobrácky“ měnily i články své víry, jen aby je hněv mocných tohoto světa s povrchu zemského nesmetl. Ale — zanikly přec. Církev protestantská již nyní uří o mnoho jinak než Luther a Kalvín a přece jen rozháranost a úpadek jejich jest stále větší. Za to však pravá církev Boží stojí zde dosud, ačkoli k vůli vlastní záchraně ani jeden

Hned na to se koláče rozesílaly přátelům a známým v okolí s pozdravením a vzkazem, aby jistě přišli na posvícení a za zvouc se nestyděli. Poselství obstaraly děti a služebné, jak stará posvícenská (píseň) líčí:

„Sedlák praví Kačence:

Ty poneseš koláče;

jenom mně s nich perník nemeš.

Pozdravuj strejce!“

Když starost s posilkou byla odbyta, začalo se se zabíjením drůbeže v neděli. Vykuchanou drůbež uložili do sklepa nebo do studené komory (z kmenů vystavené — též kamenice nazývané).

V pátek již začaly obcházeti po vsi všeliké písničkářky a zpěvačky, prodavačky tkanic, šněrovadla, dětských přetrýnků a pod. Na návsi kramář vyložil své zásoby obrázků, brumajelů, foukacích harmonik, píšťalek a jiných dětských hraček. Tu i tam ozýval se již flašinet; také kolotoč byl již v činnosti. Všichni tito živnostníci vedli většinou obchod směnný: mnohý měl po posvícení více koláčů než jich v některém stavení napekl; neboť děti a mladší čeleď jiným neplatily.

V sobotu ráno pekly se koláče pro posvícenské hosty a pro domácí tímž způsobem, jak již pověděno. Následovalo druhé, někdy i třetí sázení do pekárny. Pekly-li se velké buchty (bábovky) neb věnce, prohodila se k nim ještě pekárna a pak se daly péci. „Takovému pečivu muselo se vyhovět. Jestliže se někdy vytrhlo (před časem vyndalo), spadlo, dostalo brousek, ba někdy bylo celé zahroutené. Tu by se paní-máma byla ráci neviděla.“

Koláče, jež se hostům předkládaly, byly mastnější než koláče pro domácí; z poslednějších se také podělovali posvícenští žebraři.

Poněvadž se o posvícení v každém stavení více peklo, nedostávalo se tu i tam koláčových plechů; těmi si hospodyně vypomáhaly dohodnuvše se, která bude dříve péci. Při odvádění vypůjčených plechů posílali koláč neb dva na košt. Mimo plechy vypomáhaly si hospodyně pernicí, neoičkami na sekání povidel neb neckami na zadělání, také mlékem neb čerstvým tvarohem. Poselství obstarávaly většinou děti, jimž v takový den popříma největší volnost. Matky se jich rády zbavily, věděly, že jich nebude třeba na teplé koláče svolávat.

Z prvních koláčů dostávali obyčejně všichni domácí i přítomní cizí, aby někomu „neukáplu“.

Při pečení koláčů pamatoval hospodář na

článek víry neobětovala; stojí zde dosud, ať se ani v dobách nejtrapnějších o formu víry nesmlouvala. Pravdou jest, že je Řím v této příčině vždy týž, ale proto přece roste, ať jiné víry plynoucí „s duchem času“ zanikají neoslavně.

Politický přehled.

Dne 23. září obnoveny ve Vídni společné porady ministerské o rakousko-uherském vyrovnání. Téhož dne místopředseda hr. Coudenhove radil prý se s ministrem dr. Körberem o dorozumívacích konferencích českoněmeckých. — Ministr dr. Rezek minulý týden měl v Praze, aby se informoval o úmyslech Mladočechů, kteří prý jsou odhodláni sáhnouti ihněd k obstrukci, jakmile v poslaneckém sněmovně zahájeno bude rokování o rakousko-uherském vyrovnání, aniž by dříve splněny byly jejich požadavky. Dr. Körber stále si asi myslí, že jenom poslanci čeští jsou v rozhodné opozici proti vyrovnání, český lid že se nepostaví na odpor nezřízeným požadavkům maďarským. V tom se ovšem rozhodně mýlí.

Uherské obchodnictvo na sjezdu 21. září schválilo resoluci, dle níž je zřízení samostatného celního území nezbytnou nutností v zájmu uherského průmyslu, zemědělství a obchodu. Rakouský trh však musí býti zabezpečen uherským surovinám. Tolik křiku do světa o výhodě samostatného cel. území pro Uhry, ale bez pomoci Rakouska by to přece nešlo.

Na říšské radě podána prý bude zase nová předloha o půjčce 38 milionů k pořízení nových houfnic.

Na Moravě jsou v plném proudu agitace za příčinou blízkých voleb sněmovních. Došlo opět ku kompromisu ve velkostatku. Německá většina pro nespravedlivé rozdělení mandátů i na příštích šest let jest na moravském sněmu zabezpečena.

Zemská školní rada dolnorakouská výnosem ze dne 6. srpna upřela zase českým rodičům ve Vídni právo dožadovati se na základě č. 19. stát. základních zákonů zřízení české veřejné školy ve Vídni. Žádné známky prý ve Vídni neukazují, že je tam čeština řečí obvyklou. Těch 150 tisíc Čechů úředně zjištěných jsou tedy ničím.

Oslava Košuta v Uhrách odbyla se dne 19. t. m. dosti klidně, pouze v Pešti a některých městech byla vytlučena okna oněch domů, na kterých nevlály prapory.

Belgická královna Marie Jindřiška, dcera arciknížete Josefa, bývalého palatina uherského a matka korunní princezny Štěpánky, nyní hraběnky Lonayové, zemřela ve věku 66 let

ženské u pekárny s nákou tou zavdanou. Pokud práce o koláčích to připouštěla, pokračovalo se v zabíjení drůbeže k pondělku. Předním členům domácnosti dána k druhé snídani krev na cibulce smažená.

Ve větších hospodářstvích a tam kde více hostů se zvalo, obstarali si pivo pod obručí přímo z pivovaru před časem, aby se do posvícení usadilo. Někdy ovšem začalo se již v sobotu koštovat a v pondělí pak se muselo s hubatkou do hospody.

V sobotu odpoledne mužská mládež cídila obuv, čistila a přibarvovala koženky (kožené kalhoty), děvčata pak připravovala si spodničky a šátky do rukou, sháněla kytky a obstarávala si zapletačku. Hospodář opatřil maso hovězí, telecí i vepřové a také droby.

Abyste jednotliví členové domácnosti o posvícení mohli přilepšiti sobě neb svým milým, opatřovali si za zády hospodářovými něco ze zásob na špejchárku neb v komoře uložených a pro sebe to zpeněžili. O takových se říkalo, že dělají (odnášejí) schofe. Tu maminka chtěla přilepšiti synovi, aby se mohl v hospodě dát vidět, nebo chtěla dceři opatřiti pěknou spodničku, aby ta tinka doprošovat se nemusela; jinde syn, jenž věděl, že mu sotva na útratu stačí, co mu otec na posvícení poskytne, zaopatřil si peníze pro muzikanty ze schofe; obával se, že by ho snad leckterý z baráku zahanbil. Také čeledínové (i služky), kteří za rozličných příležitostí hospodyním schofe zanášeli, pamatovali před posvícením i na sebe.

Nastala posvícenská neděle, pro hospodyně perný to den; vždyť ani do kostela nemohla. Děti od rána vybíhaly před vrata a na náves, aby koláče vyměnily za prstýnek, píšťalku neb jinou hračku. Mládež nikdy tak nespěchala z kostela, jako v neděli o posvícení, aby si polední poklizení dříve odbyla.

Když se blížilo poledne, tu každý vyhlížel své hosty a přicházejícím šel vstříc. Největší radost způsobil obyčejně host, jehož se nikdo nenadál.

Jakmile host do světnice vstoupil, pobízel ho hospodář, aby odložil a se posadil, hospodyně přinesla koláče a pobízela k jídlu, žádajíc ze pohovnosti, že se o obědem poněkud opozdila. Když si host odpočinul, prováděl jej hospodář, dokud k obědu nevolali, po stavení, po dvoře a vedlejších

v městě Spaa. Král Leopold belgický vypudil však dceru svou Štěpánku z komnaty, v níž zemřela královna Jindřiška. Následkem pohany této dcera hraběnky Lonayové kněžna Alžběta Windischgrätzova pobřhu i s matkou se nešťastnila.

Znalci poměrů ve Francii tvrdí, že vše, co se tam po několik již měsíců děje, směřuje k tomu, aby utlumena byla aféra milionové podvodnice Humbertové, do níž zapleteny jsou i vyšší krupy.

V Makedonii pášou se dále ukrutnosti. Bulkaři jsou nevinně žalářováni a vražděni.

Bývalé jihoafrické republiky mají dle vůle Anglie na ubrazení výdajů, spojených s boerskou vládou a správou v jižní Africe, zaplatiti ke všemu ještě asi 100 milionů liber šterl.

Zprávy místní a z kraje.

Jen mužně! V neděli dne 21. t. m. konal se pohřeb p. R. Kozla, městského kamenického mistra, jenž nešťastným spůsobem přišel o život. Zesnulý byl dovedný řemeslník, řádný a pozitivní muž, čemuž svědčila hojná účast občanstva zdejšího při pohřbu. Pohřeb vystrojil zesnulému chvály hodnou pečl Sokol, jenž také podnikl ve prospěch zbylých 6 sirot dobročinnou sbírku. Také úmrtní oznámení vydal výbor Sokola, ale oznámení toto postrádalo obvyklý odznak černého kříže. Opomenutí toto bylo v kruzích občanských dosti nepřívětivě kritizováno, ješto zesnulý i v úboru sokolském býval s přesvědčením zbožným mužem. Nedo-vědeme si sami příčinu tohoto opomenutí vysvětliti, protože kromě jediného evangelíka ve výboru p. Be-dičky jsou všichni členové výboru katolíky, kteří ku obhájení symbolu své víry mohou míti přece tolik mužné statečnosti, kolik jí mají evangelíci ku jeho potírání. Mužnost a pevnost charakteru jest přední ozdobou Sokola.

Svěcení nového Borromea bude vykonáno v neděli dne 5. října b. r. dopoledne. Budovu posvětití ndp. biskup Edvard Jan. Ku slavnostnímu tomuto aktu budou pozváni všichni bývalí chovanci, jichž značný počet vychoval ústav za svého 40 letého trvání. Nový ústav vévodí majestátně orličnímu ná-bíhání na jihu města a slouží k osobě našeho města, jež na jižní straně trpělo umrtvující nudností obou rozvleklých kasárnických budov. Sloh nového Borromea nelze srovnat srovná přepychovým, ale povznášá se značně nad střízlivý sloh našich nových činžácků. Fačada přední shrnuje všecku pozornost na střední risalit, jehož architektura jest dosti bohatou. Poboční risality jsou ozdobeny poprásmi J. V. císaře, sv. Otce Lva XIII., ndp. biskupa Edvarda Jana, tvůrce české povídky náboženské a Rautenkrance, buditele národa a rodáka hradeckého, jenž se Hradec nezmohl dosud ani na pamětní desku. Vykonali tedy budovatelé novostavby Borromea záslužný akt píety, jestliže uctili památku zapomenutého kněze — vlastence. Není-li nové Borromeum stavěno přepychově, nemůžeme neuznati, že vnitřní zařízení vyhovuje úplně nejmoder-

přístavbách, zavedl ho do včelnice i na sad upo-zorňuje na změny, které se od minulého posvi-cení udály.

Zasedlo se k obědu. Na veliké míse přine-sena polévka masová s nudlemi neb rýží, šafránem silně zbarvená, k míse položena cínová naběračka. Každý si vzal dle libosti na talíř před sebou polo-žený, při němž ležela plechová pocínovaná lžice, dospělým dali též vidličku a nůž.

Na dřevěném talíři přineslo se hovězí maso, jež hospodář rozkrajoval a sedící u stolu podě-loval. Každý si maso rozkrájel na drobno, z po-daného mu chleba přidrobil a omáčkou polil. Omáčka byla buď cibulová zasmažená, neb bílý křen, dnes ovšem se smetany, místy i s mandlemi.

Následoval zadělávaný kaltoun s knedlíčky (z vejškrabku od koláčů), telecí kýta neb hruď s nádivkou, k tomu uvařené sušené švestky; pe-čený kohout nebo kapoun s nudlemi, smažená kuřata, k nim jablka na plechu neb pekáči pe-čená; vepřová pečené (někde také droby) se zelím; v zámožnějších rodinách připravili zajíce — byl-li k dostání — s omáčkou z kyselé smetany; ne-scházely též kobližky (smažené buchtičky) s od-várkou (se švestkovou omáčkou), k závěrku pak husa a kachna se zelím.

Všecky pečené, na stůl v celosti přinášené, rozkrajoval na dřevěném talíři buď hospodář, neb někdo z hostů, jenž se v dranzírování dobře vyznal. V novější době podávána po obědě káva v hrnečkách: mužským černá, ženským bílá; přine-seny veliké buchty (bábovky) neb věnce.

Nedělní oběd opěvovali hosté obyčejně slovy:

„To je zlaté posvícení,

to je zlatá neděle:

máme maso a zas maso,

k tomu kousek pečené.“

Při hovězím mase začalo se nalévati pivo do několika sklenic, z nichž si stolující dle chuti přibýbali. Mezi jídlem vedl se hovor a počátku o věcech všedních, o hospodářství a rodinných zá-ležitostech; když pak se řeč rozproudila, ozývaly se různé vtipy, a to mnohdy dosti podařené. Flašinetáři, harfenice, houslisté, zpěváci a zpěvačky střídali se se žebraři a dali podnět k novým vtipům a veselostem. Nejvíce se líbily písně posvícenské, které buď v průvodem houslí neb harfy cestující umělci (?) přednášeli a zvyky posvícenské opěvovali. Z jedné posvícenské jsem si zapamatoval pouze tyto verše:

„Zabij starýho kohouta,

nějakým požadavkům pedagogickým a hygienickým. Nad obyčej přiměřená poloha budovy na břehu Orlice na jižní straně města, rozsáhlé hřiště, pěkná zahrádka, zimní a letní tělocvična, sprchové lázně, ventilací topení, plynové osvětlení, vzdušné a světlé místnosti dostávají snad i škarohlídů, jenž v církevních ústavech hledá stále odlesk svého temného mozku. Výhody nové budovy přilákaly též značný počet řadatelů, jimž všem ani nemohlo být vyhověno, neboť bylo přijato pouze 160 chovanců. Život v novém domě jest velmi rybný a zvláště prostranné hřiště ve volné chvíli frekventované poskytuje zajímavý pohled pestrého roje. Tělocvičnu věnuje se v ústavě značná pozornost, neboť pravidelná cvičení pod dozorem zkušeného borce sahajína ve 3 odděleních.

Dar chudým. Jeho Excellence Karel hrabě Coudenhove, místodržitel král. Českého, věnoval za příčinou své návštěvy chudým v Hradci Králové 100 K a p. Marie Blasseová za příčinou úmrtí chotě svého p. Karla Blasse, c. k. stavebního rady 20 K.

Do pokračovací školy v Hradci Králové zapisují se žáci od 20. září do 1. října 1903 v I. třídě zdejších škol reálných v neděli od 10 do 12 hodin dopoledne a všedního dne od 6 do 7 hod. večer. Později nebude nikdo již zapísán, leda by podnikl zvláštní přijímací zkoušku. Žáci loni přinesou k zápisu výkaz, jež loni obdrželi, žáci noví musí předložit vysvědčení na propuštění ze školy obecné. Při zápisu zaplatí každý 1 K na učební pomůcky. Chudí žáci mohou být osvobozeni od tohoto příspěvku, když ve zvláštní žádosti chudobu svou dosvědčí. Vyučování jest bezplatné. Chudým žákům koupí se potřebu ku psaní a kreslení. Podle § 99 b) odst. III. novely živnostenského řádu ze dne 23. února 1897 jsou všichni učnové v Hradci Králové se učící povinni školu tuto pravidelně navštěvovati, vyjmají se jen ti, kteří vychodili s prospěchem pokračovací školy živnostenské nebo jiného rovnocenného ústavu. Dle odstavce IV. téhož § 99 b) může živnostenský úřad na základě udání příslušného dozoru škol prodloužiti pravidelnou dobu učební oněm učňům, kteří vyučování v pokračovací škole opětně a to vlastní vinou sameskávají.

Zlořády. Purkmistrovský úřad upozorňuje obecnost, aby nevyklepávaly se koberce na ulici, nenechávaly se peřiny celé odpádnout v oknech vyložené a nevyfukovaly se nečistoty do odpadů při stojanech pitné vody.

C. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke skónkům spůsobilosti učitelské pro období listopadové r. 1902. opatřené náležitými doklady do dne 10. října t. r.

Sírotkům po p. Raimundu Konlovi věnovali: městští úředníci na místě věno na rakev 50 K 20 b. Mezi kněžkami u „Boromejského stolu“ sebráno 15 K. Z redakce dány 2 K. Další příspěvky na šest nedospělých, předčasně osiřelých dětí přijímá redakce t. l. — Za všechnu soustrast při úmrtí p. R. Konla a za dárky sírotkům pozůstává vdova volá: Zaplat Bůh!

'dyt je dost tlustá mrcha;
naděláme na něj nudli,
bude kus jídla.' —
«Hoši boty vikujou,
kalhoty vytahujou,
za čepice dávají kytky,
do hospody 'dou.' —

Také brobat chodil po koláčích. Přišel do stavení, sliboval, že bude pomalu zahazovat hrob, kdyby někdo pod jeho lopatu se dostal, aby ho neprobudil.

V některých obcích byly posvícenské koláče povinnou dávkou panu faráři neb panu učiteli. Dávka ta málo kde tímž způsobem se požadovala, bývala však jinak nahrazována.

Posvícenský oběd opouštěly nejdříve děti a vyhledávaly zábavu na návsi u kramáře a u kolotoče, pobíhaly okolo hospody, nablížely do oken a oznamovaly pak domácím, kdo s kým byl v kole, komu bráší sólo a podobně. Dokud měly krejčery, navštěvovaly bábu s marcipánem a oplatkami. Větší hoši hráli na návsi o krejčery k čáře, někteří i jednika (velusa) si hodili někde za stodolou, když se kartě dopídlí. Ten si dopřel párek od vítlář: na chodbě hospody, jiný zaházel šížeň neb napravoval si chuť močenou okurkou koupenu od hokyně před hospodou stojící.

Dospělejší mládež nečekala takléž ukončení oběda, nýbrž hned, jak se před hospodou vyhrávati počalo, k muzice spěchala: hoši bez kabátů v koženkách do vysokých bot, v tenčících se širokými rukávy, hedvábný šátek na krku a kytka za čepicí; děvčata v lajblíčku, v krátkých sukních měla košile s krátkými širokými rukávy, zástěrky široké stejné délky se sukněmi, nízké střevíce a bílé punčochy.

Brzy přicházeli také ti, jimž koulení v kuležky bylo milou zábavou, o posvícení bývaly sázky vyšší a na nákou tu outratu se nekoukalo. Dnes i prohrávající z prohry něco zažil, poněvadž se platilo pivem. Oběd se ukončil, když se již chýlilo k večeru. Tu se také i ostatní domácí chystali do hospody. Mladí hleděli si tance, hospodáři zasedli k sousedskému stolu a hospodyně zaujaly místo na lavičích podél zdi umístěných. Aby ženské neměly žízeň, nosili jim mužští od stolu častěji zavdanou, při čemž maminky pamatovaly na dcerky po tanci odpočívající a na své známé.

Když pak později v noci u některého mladíka veselost začala ochabovati, tu tak mnohý starší soused se pustil též se starší pažmámkou do tance, jen aby (přý) tu nyníjší mládež zabavil. Jestliže jindy o muzice hodiny v hospodě

Nakašlivá nemoc. Die odělení udejšího o. k. okres. hejtmanství vykytuje se epidemicky v sousední obci Prácheňském Předmostí druhý kašel. Třeba tedy, aby se obecnost varovalo sbytečných styků s onemocnělými.

Ztráta. Slečna K. H. 19. t. m. stratila slatý řetězek. — Sluška M. Hanáčeková stratila papírovou 10 K. Poštovní náleží se téžají, by nalezené odevzdali na patičném místě.

Z černé kromky. Dne 19. t. m. oběděl se ve svém bytě v Hradci Kr. V. Holabach, 53 r. starý obchodník a peřím. Proč si život vzal, není známo. — Jakýsi L. Medtický ze Žitavy na Moravě dne 28. t. m. mezi Farářstvím a Březhradem u Hradce Králové přejel vlakem, který mu oddělil hlavu od trupu. V zanechaném dopise loučí se s milenkou.

O kanalizaci středního Labe a střední Vltavy jednáno bylo v neděli v Praze na schůzi interesantů středolabských a povltavských za neobyčejného účastenství. Přítomno bylo i 21 poslanců českých. První slova se ujal poslanec p. dr. Fr. Ulrich, starosta královéhradecký a kritisoval vládní program ohledně zřízení vodních cest. Stavební program pro období 1904—1912 budí v obyvatelstvu celého Polabí jeden dojem: nese na sobě zřejmou pečť důvodné bouřel obavy o vývin věcí po roku 1912. Vybrl proto p. starosta přitomně, aby byli na stráž životního hospodářského zájmu království Českého. I následující řečníci varovným hlasem mluvili, že vláda sama stavebním programem oddaluje přijatý zákon, pomýšleje pouze na stavbu průplavu dunajsko-oderského. Přijata pak resoluce, kterou se vybízejí výborové jednoty středolab. a povltavské a poslanci říší, aby na příslušných místech hájili a domáhali se splnění spravedlivého a říšskou radou schváleného požadavku ve příčině vodních cest.

Požár skladiště Zálaz. úv. ústavu v Hradci Králové. V úterý dne 23. t. m. před 7. hod. ranní mocný oblak dýmu věstil, že hoří skladiště Zálaz. úv. ústavu u nádraží. Oběh šílil se s úžasnou rychlostí, tak že na zdolání jeho nebylo ani pomýšlení. Hasiči omezili se pouze na hájení sousedních budov. Dvě budovy, tvořící skladiště, ohněm zničeny i se všemi zásobami. Shořelo přes 90 vagonů žita, asi 30 vagonů dextrinu a škrobu, několik vagonů řepky, ječmene, jetelového a lučného semene, zásoby cukru a kávy atd. Škoda asi na jeden milion K je kryta pojištěním. Součástí skladiště hospodářského družstva bylo úsilím hasičů zachráněno. Oběh vznikl větším dlelem neopatrnosti a zůstal až do noci. Žár od ohně byl tak prudký, že na protější straně ulice v hotelu pana Hutly popráskala skla v oknech, nácolony sešouhuty a nábytek uvnitř téměř zničen.

Pan purkmistr dr. Ulrich a hradeckí katolíci. (Hlas a venkov.) Pan dr. Ulrich zapomněl zajisté, že Obnova se všech časopisů byla první, která jmenovala jeho budoucí kandidaturu poslanectví na povrch vynesla a potom vícekrát jej jako muže schopného uváděla. Věděli jsme na venko-

častěji se zastavily, tož o posvícení stály na dobro. Když k ránu společnost řídouti počínala a mládež již do sytosti se vytančila; dali se někteří chasníci doprovázeti domů s hubbou. Bývalo to vyskání a zpěvu, někdy však také křiku, hádek, ba i rvaček, k nimž mnohdy nepatrná poznámka dala podnět. Nederozumění, které při tančení mezi domácmi a přespolními vzniklo, jedni vyrovnávali před rozchodem, jiní na cestě domů buď slovy neb pěstěmi, někdy i kamením a holemi. Domáci odůvodňovali většinou své právo obyčejné slovy: »Dnes naše posvícení!«

V pondělí o posvícení má každá osada za své zemřelé členy smuteční služby Boží, jichž mladí i staří hledí se účastniti. Tu žádná rodina nezapomíná na své zemřelé členy a dává za ně na modlení. Po requiem, jež se konalo za osadníky místa, v němž je kostel, šlo se z kostela rovnou do hospody, kde se tancilo až do oběda; v místech bez kostela začínala muzika brzy po poledni.

Pondělní oběd byl právě tak bohatý jako nedělní, zpívalo se při něm: »To je zlaté posvícení, to je zlaté pondělí: máme maso a zas maso, jako včera v neděli.« Tu i tam pekli ještě koláče, aby bylo na výslužky hostům odcházejícím, někde smažili Boží milosti. Zábavy mládeže i dospělých byly tytéž, jako v neděli. V některých obcích stnali na návsi neb na blízké louce kohouta.

Hostu, který chtěl v pondělí po obědě odcházeti, domlouvali: »Nedělejte zbytečnou vejrtnost a přátelům hmbu; 'dyt se budou o nás domlívati, že nemáme hostům co dát jíst!« Z posvícení odcházeli hosté větším dlelem v úterý po snídani.

Po posvícení v úterý odpoledne — mláti ještě i ve středu — bývala sousedská (muzika), již se mládež méně účastnila.

Někdy uhlavili se dva neb tři sousedé, že ve čtvrtek hledati budou posvícení. Vělelijk přestojení, aby nebyli hned poznáni, (jako soudcové s bičicem) chodili od stavení k stavení a všude se dotazovali, neviděli-li posvícení, jež způsobivši mnoho škod a mrzutostí uteklo a někde se se ukrylo. Jsou přý mu na stopě; neboť tam, kde husy a kachny na slunci se zbívají, flašky a bečata však ve stín a chlad se ukrývají, — tam posvícení nadeleko. Vykonají prohlídku a shledají-li, že obyvatelé toho domu nějak posvícení přichrátili, propadnou pokutě, která bez odkladu složití se musí, hospodář pak jako rukojmí tak dlouho s nimi bude choditi, dokud dezertera nepostihnou. Dle majetkových poměrů a povah obyvatelů

vš, že se to nestalo proto, jako by byl považován za stoupence katolíků, ale že je tam v Hradci dobráci a že je si myslili, že se za to ku katolíkům aspoň slušně bude chovati, jelikož se sdělilo, že jako purkmistr od pávodního spojení svého s „Osvětou lidu“ mnoho slevil. A jak se Vám za to odměnil? Kdežto přivřecení Osvěty na radnici hradecké zasedající veřejně se účastnili echáze a demonstrace protikatolícké, on o Vás, kteří jste mu více katolíkům nepřátelských činů odpustili, ani při svéocení věší, které by bez pomoci Vaší ozdobou města nebyly, nevěděli. Byli byste srovna blondy, kdybyste mu i na dále svou podporu poskytovali a snad by to i „Obnově“ samé škodilo. Naopak, jest svrchovaný čas, aby v Hradci Králové purkmistrem byl muž, který by si byl toho vědom, že katolíkům důležitějším a městu prospěšnějším jest činitelem, než „Klumpar a společníci“. — (Jiný hlas.) Váš purkmistr se přý omlouval, že jako poslanec nemohl učiniti projev pro katolíky. Špindler v Roudnici je taky poslanec a sč byl bez vyanění, přece uvítal kardinála Schönborna „ve jménu katolíků ro u d n i c k ý c h“. A tak Váš purkmistr by byl podal jen důkaz dobrého taktu a jakés takés statečnosti, a nic by byl na své „svobodomyšlnosti“ nestratil, kdyby byl řekl: Ve jménu zdejších katolických občanů, jichž jsem purkmistrem, Vás vítám. Takhle se ukázal purkmistrem jen jedné strany. — (Jiný hlas.) Svěcení věší bylo úkonem náboženským, a že k němu byli pozváni hosté a celé koruny české, to přece neškodilo slávě Hradce. Kdyby Váš purkmistr nebyl ve vleku stran protináboženských, byl by těch několik uvítacích slov aspoň u těch věší pronesl, ať by se už nedostavil do místnosti sjezdové. Toulhle aspoň „opatrností“ mohl si všechny nepřiznivé úsudky, jež se po celé vlasti československé o něm rozesely, aspořiti. — (Jiný hlas.) M. nme Hcl, že nám při tom jinak potěšujícím sjezdě bylo líto pana biskupa. Co už má činiti více, aby přesvědčil národ i město o svých upřímných snahách a o své lásce k lidu? Vinou jeho jedinou jest, že je katolík — anebo snad taky, že je biskupem s lidu a Čech. Kdyby byl Němec a trochu lmal češtinu, a k tomu ještě hrabětem, tu by si páni noby oběhali, aby se mu zavděčili. Opa-kujeme, pana biskupa bylo nám líto. Pozorovati to bylo taky na jeho slavnostní řeči u věší, jak masei překonávat bolest dále své. Ovšem, nevěděl boří. Přejeme pádnů, aby po jeho smrti dostal Hradec za biskupa někoho s poněmčených vyšších kruhů a hodně vysoko nad lid povzneseného; pak snad blé rakvičky a čamary budou se kolem něho blýskati, jak to „Čechové“ rádi dělávají.

Z Černilova. Svátek Narosení Panny Marie zřítane pro černilovské katolíky na dlouho památným. V den ten totiž posvětil Mgr. Dr. Alois Frýdek, domácel prelat Jeho Svátosti, protonotář a kapitulní děkan, obnovený věšal křís děkanského chrámu Páně sv. Ště-

se spravující, zabavili tu husu neb kachnu, tam pár kufat neb kus špeku, jinde zase láhev kmínky nebo bečátko s pivem. Soudcové nafidili bičici, kterak se zabavenými věcmi má naložiti, sebrali hospodáře mezi sebe a šli o dům dále. Skoro v každém stavení přibyl do kóše bičicova nějaký kus drůbeže neb jiné potraviny a počet zajatců stále vzrůstal.

Když tak většinu čelnějších hospodářství obešli — koho vynechali, pokládali to za urážku — namířili k hospodě. Hospodský, již předem o všem zpraven, činil přípravy k dobrému večeri, k níž přinesených věcí upotřebil. Souosed v hospodě shromáždění vyhlali posla k mantelkám a úpěnlivou prosbou, aby je večer ve vězení navštívily, což obyčejně všechny s velikou ochotou učinily. Při večeri vypravování veselých historek z výpravy za posvícením a škádnělí vyjevených a pokutovaných zvyšovalo veselou náladu. Když po večeri začalo se připíjeti, tu naše národní »Dej nám Pán Bůh zdraví v tom Chrudimském kraji« a »Aby nás Pán Bůh miloval, bříchy odpustil, nebo dali« i jiné stihala jedna druhou. Podávalo-li se sehnati nějakého hudebníka, tu teprv bylo veselo a zábava protáhla se dlouho do noci. Účastníci těchto zábav omlouvali svou zvýšenou veselost obyčejné slovy: »Vždyť pak je posvícení jen jednou do roka, a kdož ví, jestli se druhého dočkáme.«

Když v týdnů po posvícení někdo v práci si hověl, připomínali mu, že již není posvícení. Kdo v době pilných prací pohodlně seděti zůstal, toho se tázali: »Přišel jsi sem na posvícení? Ten, kdo si v jídle vybíral, musel slyšeti: »Neu! každý den posvícení.«

Neděle po posvícení nazývá se mladým posvícením. K tomu napekli v sobotu zase koláčů a buchet, zabíjeli drůbež. O mladém posvícení užívali více domáci, poněvadž o starém dávala se přednost hostům.

»Teď už nedovedou lidé být tak veselí, jako dříve bývali«, říkává dědeček Matoušův, je-li řeč o posvícení. »Za meich mladých let«, tvrdí, »uměli lidé špás provést, dovedli ho také přijmout. Kdyby tak dnes jeden druhému vyvedl, co si tenkrát dovolil, to by bylo soudit. Inu, svět se mění a lidé s ním.«

Posvícení na vesnici se sice značně změnilo, jest však naděje, že brně tak zesamkne. Těm, kteří se letos na ně ještě těší, volám: »Veselé posvícení!«, oněm, kteří si je již odbyli, přeji, aby se budoucího ve zdraví dočkali. V. P—s.

pána. Průběh celé slavnosti byl velmi krásný a povzbudivý. Již po 8. hod. ranní soběly se davy lidstva místního i okolního, dostavili se členové katolické jednoty s praporem, aby uvítali vanešeného světitele, který také již o půldeváté za blaholu svoně a svuků hudby přijížděl do Černilova. U děkanství uvítán byl erdečně p. starostou obce Janem Vachem a vldp. děkanem Janem Seidlem, jakož i družičkami. Na to vedl J. M. dr. Al. Frýdek za asistence vldp. dra. Frant. Sulce, konsist. rady a prof. theologie, vldp. dra. Jana Hejla, profesora theologie, vldp. Jana Fr. Seidla, dp. Josefa Ungra, expozity, vlpp. Lad. Kunte a Jos. Mynafika průvod do chrámu Páně zvláště ozdobeného. Po příchodu do chrámu Páně vystoupila a kasatelnu oveděčený kasatel vldp. dr. Fr. Sulc, který v překrásné řeči hodinu trvajících promluvil o Bodičce Boží a sv. křtí. Po kázání následovalo svěcení a utěnění sv. křtí, který ověněný vstýčen byl v presbyteriu. Co zvláště na všechny přítomné velmi krásný dojem učinilo, bylo, že zástupce nejvyššího patrona Jeho Veličenstva uctil sv. křtí, jakož i ostatní přítomní dědenci. Po pontifikátu měl sv. nesen byl v průvodu za páně; „Svatý křtí, Tebe ctíme“ posvěcený sv. křtí před chrám Páně a za svaku papežské hymny vytažen a upevněn na věži.

Na čekané — smrt. Ve středu 17. t. m. večer před sedmou hodinou vyšel si bohoslovec Josef Hofman, trávící prázdniny u svého otce v Trpišově u Slatiňan, na říhanou nedaleko obory knížete Auersperga. Když však se dlouho nevrátil, zmocnil se rodič jeho nepokoj. Jeho otec hledal ho na místech, kam ho viděl jít. Šel kol něho as deset kroků, ale domnívaje se, že to hromádka pytky, ubíral se dále. S nepotřesenou vrátil se domů. Myslel, že zašel někým na návštěvu. Před půlnocí vydal se znova a několika známými hledati svého syna. Pan Hofman šel tou cestou jak dříve. Přišel blíž a sledoval, že to nelesí tam hromádka pytky, nýbrž jeho vlastní syn. V prvním okamžiku domníval se, že syn unad usnul, nebo že se mu udělalo špatně. Než hrozná skutečnost ukázala jinak; v rukou svých držel pouze synovu mrtvolu. Opozdil ležela pánka s rozraženou kolbou a zabíty sajíc. Na místo hrozné události dostavil se četník; mrtvolu musila sčítati na místě činu. Když však slavná komise následujícího dne nepřicházela, odnesli mrtvolu domů. Komise dostavila se teprve v pátek odpoledne. Při pytře sledováno, že byl nešťastný bohoslovec zasažen do pravého boku, broky rozlétly se vnitřnostmi a zasáhly i plíce. Smrt byla přivoděna asi takto: Když sajíc vběhl do rány, nešťastný jinoch stihl po něm a zasáhl ho do zadních bůh; ale poněvadž sajíc ještě utíkal, zapomněl stílec, že má v rucející ještě jednu ránu, uchopil ji za blavení a pažbou udeřil náhka tak prudce, že si kolbu rozrazil; než v témt okamžiku sklapla natažená epouze a smrtelně zasáhla nadějněho jinocha. Uctív ránu učinil as čtyry kroky směrem k domovu, pak klesl bez vě domi na zem a za čtvrt hodiny klesl smrti v náruč; teprv as po třech hodinách byl nalezen. Tolik dá se s pravděpodobností souditi o celé té události; o nějaké sebevraždě nebo vraždě nemůže tu býti ani řeči. Pohřeb konán byl v neděli odpoledne. Kondukt vedl vldp. Dr. Jos. Novotný, prof. morálky v Hradci Králové, za asistence dpp. faráře Koláře a místního faráře Prokůpka a pěti bohoslovců — jeho kolegů. Cestou nesl ho mládenci s okolí, při čemž braly dvě kapely hudebníků. Pohřbu účastenilo se přes čtyry tisíce lidí, tak že ohromná část nedostala se ani na náhbitov, ani do kostela. Zde nejlepe byla patrna soustrast obecnstva celého okolí, kterou cítilo s nešťastným jinochem a s celou sarmoucenou rodinou. Z kostela ke hrobu nesen byl bohoslovci, kteří uložili ho i do hrobu. Nad hrobem měl krátkou ale dojmavou řeč dp. farář Prokůpek. Nebylo anad mezi účastníky oka suchého. Zesnulý byl milován ode všech, byl naděj nején rodičů, ale i představených a všech známých. Odpočinutí věčné dejž mu o Pane!

Veřejná schůze lidu v Pardubicích. Na schůzi radikálně-pokrokovou přišlo účastníků maloučko; troška šidovských přfrů a několik málo pokřtěných obdivovatelů kulturní práce bratří Hajnů — až sám p. Dr. Klouda netajil svého rostrpění. Dr. Hajn z Prahy mluvil ještě dosti věcně o českém státě a právu a o prostředcích, jak toto v skutku uplatniti. Horlil proti nynější šmahle politice našich poslanců; přj jen od radikálůch pokrokářů lze nápravu čekati. Zpomněl ovšem poznamenati, že největšími nabíjaky českého státního práva byli ti lidé, kteří po svržení mlátočnických uchvátili vládu v Čechách a prospěchy země zaprodávali s klidným svědomím nej-lakotnějších cizákům. Po něm hovořil p. Al. Hajn, redaktor pardubické lucerny lidu o „klerikalismu“ ve vých. Čechách. Plakal nad tím, že kněží chtějí vládnouti nad duší i nad tělem; „tmu“ šíří úspěšně „Obnova“, „Křtí“, „Marie“. Všecky strany katolické jsou stejné „nebláhé“, poněvadž se točí všechny kolem římského kolečka. (Kdyby se točili kolem šidovského kapitalismu a německých protestantských agentů, pak by snad lépe národu prospívaly?) Dva velké kapitály máme v Rakousku, první šidovský, který aspoň pracuje a druhý klerikální, jenž jest mrtvou rukou. (Čteme každou chvíli v novinách, jak veliké sumy kněžstvo vydává na potřeby kulturní a národní, ale o šidovské obětavosti v tomto směru ani „Osvěta Lidu“ nemůže mluvit. „Vlastenec“ Hajn více miluje tal-mudistické přivandrovalé vysávané, než obětavé syny vlastního národa; k vůli abonentů politiky musí přivstít oči obě). Jak Víděň, tak Řím představují naše národní nepřátele. (Čím pak se Řím proti našemu národu tolik provinil? Snad proto, že dal Čechům první universitu ve střední Evropě, že hájil zvláště za Karla IV. práva jazyka českého a že naši zemi povzněl na kulturní i politické převraty v střední Evropě. Za to šidě jak za Karla IV. tak v době husitaké stále hovořili po německu, až s českého národa byli. Dosud si vedou po německu všude tam, kde je křest šleznou rukou nenutí „k vlastnictví“. Nedivíme se jim přilíh, poněvadž vlastně patří svou národností do Jericha, ale podiva zasluhuje takový „vlastenec“, který od nich čeká větší lásku k Čechům než od katolických synů národa). Je přj potřebí větší kapitál „a ruky mrtvé“ a dáti jej do ruky pracující. (Mohli řečník

přímou řeči: „do ruky šidovské“. Pak by se za odměnu šidě v Čechách starali o kulturu jako za Josefa II.) Páni také se neostýchali tvrditi, že počátkem naší svobody byla „reformace“, kdy si přj každý mohl Písmo sv. vykládati dle vlastního rozumu. Neptáli bychom p. Kloudovi, aby se dostal před tribunál husitaké inkvizice v Praze; to by se pro své náhledy beze všech okolků ocitl na hranici. A ti Třboři, kteří se svobodomyšlností knáže katolické i kališné upalovali, také by pokrokové brso cepy trochu potčili. „Svobodomyšlností naší reformace“ může ještě nanejvýš balamutiti evangelický pastor pohoraké ovečky; ale do Pardubic se už takováhle copaká dějinná pověra nehodí.

Návrat do církve. Dne 8. t. m. složila vyznání víry ve farním chrámu Páně v Hor. Starém Městě dělnice saměstnaná v přádelu p. Kluge; dne 9. byla oddána tamtéž se svým katolickým snoubencem. Před tím byla vyznání evang. reformovaného.

Košíkářská škola v Nekoři u Kyšperku. Zároveň s počátkem školního roku otevřea byla ve zdejší městyši odborná soukromá košíkářská škola. Před uovou košíkářskou školou shromáždilo se žactvo zdejší obecné školy i se svými pp. učiteli, k nim připojili se zástupcové místní školní rady, žirnostenského spolku, dp. farář, členové kuratoria nové školy a j. Řídící učitel obecné školy pan Josef Víteček oslovil pak přítomné několika upřímnými slovy. Promluvil o vzniku košíkářské školy a povzbudil učně i učitele ku práci. Mistr a majitel nové školy p. Václav Šmok, jemuž se podařilo provést to, oč usiloval dobrodinec zdejší obce probošt Dr. Mikuláš Tomek, poděkoval přítomným — hlavně za jejich pomoc a dnešní projev a seť sly jeho budou, že se vždy přičiní. Zapěním církevních hymn slavnost skončena. Košíkářská škola pro chudé obyvatelstvo Zambereckého kraje jest významu velikého.

600letá památka povýšení Jiřina na město oslavena bude následovně: V sobotu dne 27. září o 4. hod. odpoledne veřejná slavnost echáže městského zastupitelstva v zasedací síni městské radnice. Od 4. do 5 1/2 h. odpoledne promenádní koncert městské kapely na náměstí Novoměstském, od 5 1/2 do 7 hod. večer na náměstí Staroměstském. O 8. hod. večer slavnostní akademie ve velké dvoraně Domu Palackého. Večer osvětlení města. V neděli dne 28. září o 8. hod. dopoledne uvítání cizích hostů v zasedací síni městské radnice. O 8 1/2 hod. dopol. seřazení hostů, hodnostářů, korporací, spolků a společenstev před městskou radnicí. O 9. hod. dopoledne máe sv. v kostele sv. Ignáce. Po té průvod na náměstí před městskou radnicí, kdež učiní proslaven starosta města. Po 10. hod. dopol. odhalení pamětní desky v městské bráně. O 1 1/2 hod. dopol. přednáška z dějin Jiřina ve velké dvoraně Domu Palackého, kterou proslaví p. J. M. Jakubička, profesor c. k. paedagogia v Jiřině. — Vstup volný. O 11 1/2 hod. dopoledne podělení místních chudých v zasedací síni městské radnice. O 12. hod. polední slavnostní banket v sále hotela Hamburka. (Covert 4 K. Přiblížky k banketu přijímá městská rada.) O 2. hod. odpoledne lidová slavnost a promenádní koncert na náměstí. O 8. hodině večerní v sále hotela Hamburka divadelní představení „Černé Dáše“, historické drama z dějin města Jiřina o 5 dějstvích od Lad. Stroupešnického. Kdyby počasí bylo nepříznivé, koná se dne 28. září odpoledne promenádní koncert ve velké dvoraně Domu Palackého.

Z Hiskovic u Kutné Hory. Svého času směnili jsme se v těchto listech o svépomocné akci rolnické, ježž účelem bylo vymaniti se z otroctví obilních agentů a špekulantů. Naděje naše v obratnost vedoucích rukou tehdy projevena nebyla také sklamána. Dnes již je nepochybno, že bude státi draž stejná olejna k zpracování tepky. Zájem pro podnik jest neobyčejný a přibíhají se členové až z úalých okreseš. Oznamujeme, že podnik tento není ani podnikem jedné strany, ani podnikem jednoho spolku, ale že mohou v něm míti účastenství všechny vrstvy rolnického lidu z bliska i dále. Čím více přátel, tím jistější a bezpečnější výsledek. Proto pracujeme k oovobození svých plodin od rdoušického, loupeživého kapitálu cizáckého!

Z Polabí. (Kus listu soukromého.) Jsem u konce sklizně, výsledek celoroční práce a roztělujícího očekávání lež před námi. Strašilo to, ale není to tak zlé, až počínají špekulanti těžiti z uplynulých obav, zvyšující jednak ceny výrobků a snižující na druhé straně cenu materiálu — plodin. Co platna tedy rolníku i obetavná úroda, když se ni nikdo nic dáti neobce, nebo tak bídný peníz, že není možno odprodati. Šťastní hospodáři, kteří se chytli dobytkařství, ti mají naději na zisk. Německých agentů a kupců se hemží nyní v našem Polabí, aby chytili, kde se co dá. A dovedou si vybráti. Nejlepší kusy jdou pryč, mezi tím co doma zbývá padr. Podivná pékna jest nyní na trhy ovocem. Nejlepší druhy jdou za babku do Němeo. A doma sníme padavčata za tutáž cenu. Bylo by záhodno, aby na toto odvětví bylo pamatováno... Náběh tušíme byl učiněn na Čáslavsku, ale snad to tam usunlo, aspoň je velmi málo o tom slyšeti. Pomalu nás prusáckí kupci vyvezou přes hranice — zadarmo. Na tohle mysliti ovšem není času — musíme se práti o bezbarvou, nemaatnou politiku.

Z Kutnohorska. Politický a vůbec veřejný náš život připadá dnes nestrannému pozorovateli jako šidovský ávindl. Když totiž šid vidí, že pro jeho ávingulantství někdo už o jeho křám nezavádí, sebere se dav si omalovatí znova boudu, pověsí na ni nový hodné křídlec titál a vábí tak znova nezkušené. A tak to činí zrovna nyní naši političtí šaržanti. Starý politický spolek dodělal úbytými. Členové jeho měli dost toho neslaného politického pokrokařství a dali mu vale. Ale některým pánům jedná se o to, aby

měli kde uplatňovati své rozumy a proto dali starou boudu znova natřít štaffrem od „Podvysockých“ a pověsili lákavý titul „Klubu“ a teď nabízejí usilovně staré zboží. Jméne svědavi, kolik se chytí dychtivců. Budou to asi ti, kterým se jednati bude zase jenom o vlastní zájmy a kteří po lacině zbudovaném febfičku budou se píditi za ohnáním ovocem. Na Kutnohorsku dovede na ně každý přtem ukázati. Přejeme jich „Klubu“ a plna srdce, vykopali hrob „Spolku“, vykopají ho i „Klubu“, ani nebudou potřebovati klerikálních hrobařů. — Naši evangelici se organizují samostatně. Spojení se živly pokrokovými konali schůzi v minulých dnech v hotelu Moravcové. Překvapilo nás při tom, že Podvysocké, které mají v posledních číslech zprávy nenaznačí až z Francie o věcech katolických, o této schůzi ani muk. Jak se srovná bájení zájmů strany mladěcké a mlčení k organizaci evangelické — jdoucí ve stopách „Času“, to ví jenom redaktor Hejnic.

Ze Žlebě. Smutnou neděli zažili obyvatelé Žlebských Chvalovic dne 21. září. Ráno o osmé hodině vypukl v jednom domku oheň, jenž v okamžiku zachvátil tři stavení a je snižil. Jenom úsilím velkým podařilo se oheň omeziti. Pohofeli jsou většinou ožebračení. Přčinou ohně byla neopatrnost dětí hravých si airkami. — Krásný příklad obětavosti pro chrám Páně dali občané zehubětí, kteří zakoupili harmonium pro chrám Páně na Horkách, na jehož hřbitově odpočívají jich drazí, aby mohly služby Boží býti doprovázeny krásné řízeným zpěvem. Šlechtným občanům všechna čest!

Z Ledče nad Sázavou. Málu od nás přijde do světa zpráv. Jméne jako odřiznutí. Dloho to ovšem už trvati nebude. Rany ozývající se den ze dne ve skalách Sázkavých pozdravují úsvit nového života, který nám zasvitne v brzkú již dohotovenou drahou Pusázavskou. Bude toho také potřebovati, aby sem zavazulo trošku nového života a nového pořádku. Zíjeme tu jako na vai se všemi nezpůsoby vesnických samot. Tak na př. na cizince, jichž už začíná v létě u nás přibývati, divně působí, když na náměstí okresního města dláždění zasílají huzy, anebo když uselí se komedianti a konám a kozou zrovna uprostřed zanechávající po sobě celé hnojiště. Což pak by se kus jiného místa pro to nenašlo?

Zcela po Kyšpercku. Pod tímto záhlavím jsme uveřejnili noticku, že k slavnostnímu zahájení vyučování na měšťanské škole v Kyšperku se nedostavil ani jediný člen místní školní rady. Nyní však nás duchází z kompetentních kruhů zpráva, že se k slavnosti dostavili: za parkmistra jako předsedu úřadující radní, místní dozorce školní, jehož proslavom slavnostní akt zahájí, ředitel škol a p. Leder. Tito byli při slavnosti jak ve škole, tak v kostele. Nepřítomnost ostatních (kolika? posn. red.) byla krásně omluvna. Popravíme rádi místa této opravě, o kterou jsme byli beze všeho poukazování na paragraf slušně požádáni. Škola má býti chlouboou zvláště elitě občanstva a nemá býti pokládána za obecní hřímě, pročež slušno, aby při započátku školního roku všude účast brala jak školní rada, tak korporativně obecní zastupitelstvo.

Z Podvysocka. V době kyselých okurek redaktor Hejnic dělá, aby svýžil útrovek svého nemastného povídání, kury do Francie. V posledních dvou číslech přinesl odtamtud senační pro Kutnohorsko zprávy. Předně, že francouzský jeden řád vyjednává o uzavření se v Rostězi u kaple a druhou, že voda v jeezkyni lurdské je dodávána umle se řeky Gave, jak vyskoumal nějaký inženýr Probat a tedy, že pramen nevyprýštil zázračně. Jsou to objevy! Pro ně šel orgán ten na dračku a lidé, kteří to četli, váleli se smichy, jak učeného redaktora vyvedli nějaké špicbubi na věš a byli přj to jeho na oko věrní kamarádi. Nám je divno, jak se najednou p. Hejnic interesuje o vodu, přftelem jejím jakživ nebyl — leda když byla do června uvařena. A co Rostěze se týče, snad naposledy má v úmyslu sám tam zaříditi nějaký vaíkolopý, moderní podnik lázeňský a proto ten strach, aby ho ti zatrolení klerikálové nepředběhli. Jsou to starosti ubohý redaktor! Abychom vám je ulehčili, poradíme vám něco. Ve Francii složil advokát Pařížský Jindřich Lassere 15000 franků pro toho, kdo dokáže nějaký ávindl v Lurdech. S úroky bude to pékná sumička. Jest-li vám ji nesebrat ten inženýr Probat, mohl byste si vydělati do začátku na ten lázeňský podnik.

Různé zprávy.

Machar ve službách špiclovství a zákeřného lhaní. „Humanitář“ J. S. Machar sám se přiznává, jak špicloval nebohatýrsky kněze Dostála—Lutinova. Lutinov seděl 5. září 1899 v Novojické Besedě. Když bylo asi půl desáté, počala společnost hráti francouzské pikety (o krejcar). Zatím Machar, který seděl ve vedlejší místnosti, přistavil k zaokleným dveřím židli, aby mohl pozorovati „karban“ Dostála, který právě měl před sebou druhou sklenici. Pak pomalu otevřel dveře a stanul u nich. Lutinov ho zpozoroval, šel k němu přes celý pokoj a přivítal ho; řekl mu též: „Podívejte se, jakou mám smůlu. Dnes poprvé vezmu v besedě karty do ruky, a už se k tomu nahodí můj největší nepřítel“. Tak vypadla špiclovská výprava Macharova dle pravdy. Machar však přebánil svou návštěvu způsobem v skutku „realistickým“. Přj viděl se špiclovským židle, jak drál Dostál v druhém pokoji „německé“ karty. („Čas“ jednou pochyboval uilně o bystrozrakú Pešákově; ale ostrovid Machar hned poznal, že jsou to karty „německé, výrobek Františka Severy“. Podatelný detektiv.) Pak přj prošel jizbou (!), postavil se u Dostála a křikl (!): „Položte karty, volebníku!“ Spočítal pět (!) dárek na Dostálově táčku a pohledem na hodiny se přesvědčil, že jest teprv nem hodin (!) Na to přj řekl: „Řm, hezký kus práce, volebníku, v osm hodin 5 půl-litru!“ (Ta aristokratická, mravokárná pósa člověka, který se sám v „konfessích“ k znamenitě pijácké po-

vase přiznává!) Dostál přý seděl zničen, koktal, že poprvé „v životě“ hraje v karty; ponejprv v životě na mou duši! Tohle vše jest ovšem sákečná leš, již chtěl Machar před širším publikem učiniti katolického literáta smyšlným a pokrytcem. Hned jak v „Naší Dobře“ hanopis Macharův vyšel, věděli jsme, že vše jest jisté strannicky přibarveno; zejména nám nešlo na mysl, jak mohl Dostál jeviti při pátém půllitru tak veliké rozpaky před jiným milovníkem Gambri-nova nápoje. A nyní jsme se přesvědčili, že vše, co Machar o osmi hodinách, pěti čárkách, přistoupení ke stolu, o svém otcovském napomenutí i o rozpacích Lu-tinových vypravuje, jest rafinovanou lží. Na to má Dostál svědky ve svých spolustolovnících; sám jeden obdivovatel Macharův to potvrzuje. Nelze se ovšem diviti, že nejnovější trhané lži Macharovy přešly do feuilletonu „Času“ a jeho sestry „Osvěty lidu“ ještě dříve, než se mohl Dostál ve svém časopise hájiti. Je by tyto počestné listy dobrovolně pomluvy ony od-volaly, toho od nich čekati nemůže ovšem ani nej-větší optimista. „Čas“ nechť odvolati ani úmyslnou leš, již byla čest hradeckého sboru doktorů theologie pospíněna, a ještě naffkal na „nepravdivost“, když k tomu byl donucen úředně. Kdyby lži à la Machar rozšířil o některém realisti vi katolick, psal by Machar „otevřené listy“ o „vleších hitavých“ na všechny české i moravské biskupy; postaral by se, aby o tom psaly listy polské i německé. Potom se divme Macharovým hanopisům proti Římu a sv. Janu Nep., když dove-de tolik lžati před českou veřejností o katoliku ještě si-jícím. Nedej Pán Bůh, abychom se ocitli v moci ta-kových počestných „humanitářů“ a husitských refor-mátorů! Slušná lidé s Macharem již zajisté dopočetli; redaktor „Červánků“ sotva by se na takové okaté lži odvážil jako realisti cký básník.

Čeští evangelici plavou v proudech průšáckých. (Píše Český Východ). V Krouné (okres skutečský) zeměl nedávno tamní evang. farář Opočenský, rodem Čech v ryse české obci, kde kromě žida a poštmistra nikdo snad slova německého nesná. S ostrutím však jsme spatřili, že oznámení o úmrtí tohoto českého evangelického faráře vydáno bylo, v řeči německé. Zasláno bylo také na jednu správu české školy na Skutečku, musíme tedy za to míti, že snad ani české parte vydáno nebylo. Parte to ti-štěno jest v knihtiskárně Hoblíkové v Pardubicích (evangelická knihtiskárna Hlaas z Siona) a má ra-zítko pošty choceňské. Rozeslal tedy německá ta-oznámení o úmrtí českého evangelického Husity dvo-jtíhodný choceňský pan senior Novák, také velký Husita. Co tomuto národním škandálu říká česká veřejnost? Ještě jsme se nikde zaslouženého odsouzení nedočeli, ani v „N. Listech“, ani v „Čase“, „Osvěte Lidu“, „Neodvlečených Listech“, ani v jiném svobodomy-selném, pokrokovém neb radikálním „listě českém“. Kdyby však se něčeho podobného dopustil kněz ka-tolický, to by se na české klerikály vylítlo kde jaký svobodomyseľný, radikální a pokrokový hafan. A nyní ptáme se, pro koho v Čechách dal choceňský seniorát českých evangeliků tisknout německá parte? Učinil tak patrně pro Němce neznající slova českého, ergo pro rakouské neb říšské Průšáky, s nimiž stojí čeští evangelici v přátelském spojení.

Naším obcím. Cis. kr. okresní hejtmanství v Čes. Lípě vydalo právě výnos, jímž se přinej-zakazuje návštěva tanečních zábav mládeži do 16 roků, zvláště školní. Hostinský, jenž školní dítě, neb osobu mladší 16 let připustí do taneční zábavy, bude přinej-potrestán. Taktéž bude stíhán hostinský, jenž by lidem mladším než 16 let nalil kofalky k pití. Děti, jichž se používá ku stavění kuželek na kuželníku, musí hostineckou místnost a kuželník nejdéle do 9 hodin večer opustiti. Četnictvo dán přísný rozkaz, aby úzkostlivě bdělo nad zachováváním těchto nařízení. — Naše mnohá obecní představenstva naffkají na o. k. úřady, že je obtížný rozmanitými nařízeními, ale aby sama poučila trochu té samosprávy k povznesení mravnosti občanské, Bůh uchovej, to by bylo zase obtěžování občanů. Ku bdění nad mravností musejí býti mnohé obce s vyššího místa zrovna trknuty.

Zpět k Římu. Londýnský arcibiskup kar-dinal Vaughan dal sestaviti seznam všech konvertitů z církve anglikánské ku katolické za lonský rok 1901. V jedině londýnském arcidiecési napočítáno 1500 kon-verzí, většinou osob s intelligence a vyšších tříd, o 800 více než roku 1900. V diecési saalfordské, nej-menší v celé Anglii, přestoupilo lonského roku 1300 anglikánů ku katolické církvi. Ve všech katolických diecéstech v Anglii a Skotsku bylo 30.000 konverzí; značné pak procento všech konvertitů byli anglikánští kněží, kteří přestoupivše obžetovali své postavení a příjmy.

Dr. Kalousek o „Pogiově“ padělků. „Jakého původu jest Pogiovský padělek? O tom možno souditi toliko z tištěných exemplářů toho spisu, ješto rukopis jeho není na snadě, a původce nic pravdi-vého nepověděl o sobě. Poprvé tištěn byl ten spis v jazyku německém ve švábském městě Reutlingen roku 1846; krom toho vyšel Zíbrt v Bibliografii české hi-storie (II. str. 1168) ještě čtvero německých vydání z let 1847—1892. Český překlad vyšel poprvé v protes-tantských „Hlasech ze Siona“ 1868—9, a krom toho Zíbrt uvádí až do r. 1900 ještě patero otisků toho překladu. Že to není spis starý, za jaký se vydává, nýbrž novověká podvrženina, na to upozornil již ně-mecký badatel Potthaat. Neví se, byl-li sepsán teprv r. 1846, kdy byl poprvé v Reutlingu tištěn; je-li sepsán dříve, mohlo to býti jen o několik desetiletí dříve. A tak vidíme, že „za očitého svědka“ při upá-lení Husově vydává se podvodník, jenž žil asi o 400 let později. Neznámý německý falešator dal se k tomu podvodu avěsti nejspíš oblíben, které se vždy těšil latinský dopis, v němž Florentin Poggio Bracciolini r. 1416 vylíčil odsouzení a smrt Jeronýma Prátského; výňatek z tohoto pravého a starého listu Poggiova pojal Palachy do svých Dějin při r. 1416. Neznámý německý falešator z Florentinského humanisty Poggia udělal švábského převora Pogia, a na jeho jméno se-psal z vlastního hlavy dva prohané listy o osudech Husových v Kostnici. Že při tolikých pokrocích, jež v posledních 60 letech učinila známost doby Husovy,

ten hanebný pamflet mohl býti tolikrát tištěn, není ke cti vydavatelům německým ani českým; neboť nelze si vysvětliti ten zjev jinak, než buď náramnou nezna-lostí u vydavatelův, anebo snahou, aby ctitelové Hu-sovi byli obalamuceni. K tomu ke všemu začalo letos 1902, v roce prohlubování oslav Husových po Čechách, vycházeti nádherně ilustrované vydání obyčejného pod-vrhu v jazyce českém! Jest viděti, která málo jsou vědomosti o Husovi rozšířeny mezi obecněstvem“.

Pařížské služebné. Pařížské služebné tvoří zvláštní stupnici: Nejryše si stojí komorná, která umí štíti a česati, pak „perfektní“ kucharka, která dove-de vařiti (brambory škrábati pokládala by za osobní po-hanu). Zvláštní třída tvoří chůvy a kojně (nourrices). Chůvy zase dělí se ve „vyšší“ a „nižší“ chůvy; vyšší chůvu bere si Pařížan z Anglie, nebo Švýcarska a musí býti literárně vzdělaná a snáti řeči. Pařížská služka jmenuje se „bonne“ a jest také dvojího druhu: „bonne à tout faire“, služka pro každou práci, děvče pro všechno a služka taková, která má zvláštní výjev pro velké kuchyně a hostince. Pařížanka rozená nerada jde do služby. Jest raději švadlenou, krejčovou, modistkou, prodavačkou, anebo pracuje v továrně, aby měla svo-bodu. Bretoňská a lotrinská děvčata jsou jako služby nejčastější a to proto, že jsou tělesně silny a skromny. Služka pařížská má měsíčně 40—50 franků mzdy, pod 30 franků (30 K) nejde žádná. Samostatná kucharka má měsíčně 75—120 fr. K tomu má ještě novoroční dar v ceně polovice měsíční mzdy a nákupní „dár-kreci“; každý kupec, řezník a hokynář s každého strženého franku dá kucharce jeden sou (pět centimů), což ovšem na úctu pánů si přiváží. Jako všude, jsou i v Paříži se začátku služby velmi hodny a skromny; později však dostanou od svých kolegů školu („kuray“) konají se za dvoře, na chodě a z okna do okna) a služebné pak obrátí. Veškeré služebné probíjí svou mzdu do posledního halfe v tanci, platíce za své mi-lovnický, přilepšující si „u cukráře“, toiletou chytce se vyrovnati svým zaměstnavatelům; jiné zase z dárku výročního, z nákupního zpropišného a ze mzdy ušetří si více nežli jejich panstvo (8000—12.000 fr. za deset let) a pak se vdají a zařídí si samostatný obchod. Lehkomyslné služebné mají v Paříži snadnou příleži-tost, kdykoli chtějí dostati se v noci z domu: pařížský dům nezapomíná se na klíč, nýbrž jen na závora, od které šňůra má domovník. I postačí jen v noci zavo-lati „prosím o šňůru“, domovník posná hlas, anebo děvče se jmenuje, domovník zastáhne ve svém bytu za šňůru a děvče vyjde na ulici. Také tak dostane se ráno domů do svého pokojuku v pátém poschodí.

Učňové do Prahy. Schylujícím se letem opět hromadně otevřejí se dílny pražské dorostu řez-mešnickému a ještě v některých oborech pohotovost domácí není dosti vyhověti potřebě. Jest na venkov, aby doplnil naskytajících se mezery. Ústavem král. hlav. města Prahy pro všeobecné sprostředkování služby a práce ihned bezplatně ponúkne se uprázd-něných míst: 35 na truhlářství, 20 na obuvnictví, 10 na krejčovství a po několika (4—8) na knihařství, zlatnictví, rukavičkářství, bednářství, kamnářství, kartáčníctví, kamenictví, sklenářství, košíkářství, pe-kařství, kovářství, soustružnictví atd. Podmínky vešměs výhodné: většinou na 3 roky učebné a celé zaopatření. Osobní přihlášky vyřizují se bezprodluž- v úředních hodinách v ústavu na Linhartském náměstí čp. 131—L

Cholera v Číně. Dne 19. září t. r. došel vdp. P. Superiora z P. M. v Hradci Králové dopis z Číny z 28. července 1902 v Changhai, v němž mezi jinými jest i následující správa: Letos máme v Číně cholera. Veškeré krajiny na břehu mořském jsou jí strašlivě navštíveny. Dobře, že máme právě letní vedro; neboť proto mor poněkud ulevil. Než jak-mile bude po létě, nepochybne navštíví cholera také naše území. Už 11 kněží Tovar. Ještě stalo se obětí její; mnozí z nich byli ještě mladí a stateční misio-náři. Modlete se za nás! Kéž se smiluje božské Srdce Páně nad námi a zvláště nad pohany, aby poznali pravého Boha a jeho Jednorozceho Syna! — P. Adolf Tchepe Tovar. Ježíšov. misijnář v Changhai.

Umění. Státní a zlatými medaillemi měst vy-snamenané obrazy a portrey Frant. Klíra z Kladna, jež vedle jiných vystaveny byly ve výstavách v Tá-boře, Vrákově a na Kladně, lze některé z nich těchto dnů spatřiti v knihkupectví p. Jaroslava Peřiny v Hradci Králové, jež ochotně pro téhož malíře příj-mání zakázek pro malbu portretů dle přírody i dle fotografie převzal. Uměleckými pracemi svými není p. Klír obecněstvu neznám, neboť maloval již slušný počet portretů pro lepší kruhy zdejší. V poslední pak době bylo mu svěřeno říditeřstvím ústavu „Boromea“ provedení velkého obrazu nřp. biskupa Brynnycha, jehož portret v životní velikosti, v pravdě umělecky provedený, právě tyto dny k úplné spokojenosti od-vedl. — Pan Klír mešká tou dobou v městě našem a zasluhuje podpory a přízně všech kruhů. Přejeme mu plného zdraví.

Naším přátelům. Často spíše s pohodlí a netečností než z nedobré vůle mnozí zapomínají na zapravení svých nedoplatků. I když se časopis o své veřejné hlásí, myslí si bodrý likavý čtenář: Však jiná poslou administraci dost, vyrovnám se, až toho bude víc. — Ale nezapomene si, že zrovna takovou neapraktickou filosofii se upokojují celá sta jiných ideálních členů. Proto ku konci tohoto čtvrtletí snažně vyzýváme každého titulárního předplatitele, aby své nedoplatky vyrovnal. Tiskárna musí zaplatiti nové stroje a proto jest potřeba, aby jí administrace „Obnovy“ i „Časových Úvah“ za tisk doplatila co nejdříve. Kéž tedy náš snažný výzev dojde poněkázové ozvěny!

Velké spronevěry dopustil se Jellinek, úředník banky pro země rakouské ve Vídni, připraviv banku o 4 6 milionů korun. Policie dosud neví o vin-níkovi.

Litárna redakce.

Zprávy z Čáslavě, Ronova, Morašic a z Pardubic došly později, uveřejní se tedy až příště.

(Zasláno).

Správa „Ústavu sv. Josefa“ v Zašově na Moravě dovoluje tímto, by pan Josef Urban z Kostelce n. Orli. objednávky pro ústav přijí-mal a obchody uzavíral. V ústavě tomto jsou dívky zmrzačené a sirotci (nyní 36), které vy-šíváním paramentů a děláním devotionalií se zaměstnávají. Vyrábějí se: Růžence, věnce, umělé květiny na oltář, kostelní prádlo, ve-škerá kostelní paramenta, koronhy a prapory, nitěné, bavíněné a vlněné nobavky a punčochy, komise pro kostelníky a ministranty, celolnně domácí prádlo a veškeré vyšívání, jakož i oprava paramentů. Velký výběr velmi pěkných a laciných obrázků svatých a stkvostné památní obrázky ku prvnímu sv. přijímání.

Prosíme veškeré velebné duchovenstvo, by ústav tento kupováním zhotovených před-mětů od našeho zástupce p. Urbana hojně pod-porovalo řídíc se heslem „Svůj k svému“.

Naš zástupce p. Urban jest ochoten na požádání předložit vzorky našich výrobků.

V Zašově, dne 16. září 1902.

Za Ústav sv. Josefa u „Máti Boží“.

P. Jan Staveř,
správce ústavu.

V PRAZE »OBNOVU«

lze dostati ve knihkupectví p. Františka Hovoroky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 20. září 1902. 1 hl. pšenice K 11:00—13 60, žito K 10 00—12 00, ječmene K 7 60—8 80, oves K 5 20—5 70, prosa K 10 40—11 00, vike K 00:00—10 00, hrachu K 16 50—18 50, došky K 00:00—00 00, jahel K 18 00, krup K 18 00—40 00, bramborů K 2 40—2 60, jetelového semene bílého K 00:00—00 00, jetelového semene růžáku K 00 00—00 00, máku K 24 00—32 00, lněného semene K 14 00—16 00, 100 kg. žit. otrab K 11 00, pšenič. otrab K 10 25, 1 kg. másla K 2 24—2 40, 1 kg. sádla vepřového K 1 60—1 76, tvarohu k 0 32—0 36, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 2 40—3 60, jeden hl. cibule K 3 60—4 00, jedna kopa drobné zeleniny K 0 40—2 00, 1 kopa zelí 4 00—8 00 K, 1 pytel mrkve 1 60—2 00, 1 hl. švestek K 5 00—6 40, 1 kopa petržele K 0 00—0 00, 1 kopa celere K 0 00—0 00.

Jen v těchto balíčkách
obdrží se pravá tak
všeobecně oblíbená

Kathreinova
sladová káva Kneippova

Josef Neškudla,
c. a kr. dv. dodavatel
v Jablonném nad Orli. č. d. 88
doporučuje P. T. velebdšt. duchovenstvu
svůj všude osvědčený a mnoha doporu-
čenými nejčastěji vyznamenaný
c. a k. dv. výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.
Adresa vždy dolevové úplná.

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
 v Praze, Ferdinandova třída.

Spolkové prapory, stuhy, osobné výšivky dle předložených výkresů, mešní roucha, příkrovy, kostelní prádlo a všechny v ten

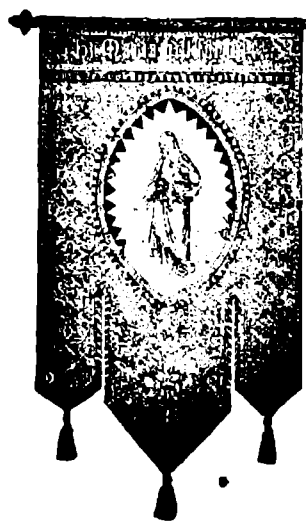
odbor náležející předměty levně a přesně zhot.

vuje sirotčinec

Růžencová výroba
 Praha I., Konviktská ul. 296.
 Obchod devotionaliemi v Husově třídě.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Schottenfeldgasse 28, d. 11.

Na ukázkou zasílá se vše franco.

Na čišnictví

přijme se hoch slušného zevnějšku, který částečně německy umí — za velice mírných podmínek.

Hôtel MERKUR v Hradci Králové.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
 přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kterážto příčině těší se hojněmu, lichotivému uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Vyznamenán nejvyššími čestnými cenami!

J. Anděla
 zamořský prášek

Ochrana známka

uzumrcuje s jistotou:

štěnice, blechy, šváby, moly, mouchy, mravence, roztoč ptáci, vůbec všechny hmyz.

Továrna a vývoz u

J. Anděla, drogerie „u černého psa“
 v Praze I., Husova tř. č. 13.

V Hradci Králové pravý u pana Karla J. Dixe, medic. droguerie.

Sklady na venkově včady označeny Andělovými plakáty s černým psem.

Velká úspora pro každého.

Žádných šlů a řemenů více! Upotřebte chvalně známé
držadlo kalhot

(Patent Novotný).

To samé poskytuje přímé, volné, zdravé držení těla, vkusné padnutí kalhot, a lze jej vždy ku každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíků neb jiné úpravy bylo třeba. Přesvědčení zjistí netušené výhody. 1 kus k 1 kalhotám K 120, 3 kusy K 320 po obdržení franko zasílá

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
 obchodní a zaslátelský dům.

Pronajme se
krám a byt.

V domě č. 36 na Velkém náměstí se uprázdnil velký a pohodlný krám k tichému obchodu se hodící, a byt o 2 pokojích s kuchyní, komorou a s ostatním příslušenstvím v II. patře do zadu

od 1. října 1902.

Domu toho je knihovním majitelem bisk. konsistorium v Hradci Králové. Kdo by řečené místnosti najmouti chtěl, ohlasí se v kanceláři bisk. konsistoře, neb u správce domu v č. 52.

Bisk. Konsistorium v Hradci Kr.,
 dne 9. září 1902.

Pěkný byt

tři pokoje, kuchyň, spíž a předstíh, vše pod jedním uzavřením, v novém domě, nábreží č. 321 v Čelakovského třídě, s vyhlídkou na nábreží, jest od 1. listopadu po případě od 15. října za 25 zl. měsíčně k pronajmutí. — Majitel **Jan Skála.**

Velkozávod

koberců, záclon a všech druhů pokrývek.

Zboží lůžkového.

Železný nábytek.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Úplné vybavy nevěstám.

Illustrované cenníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí 32.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
 doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

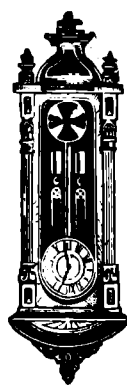
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silně v ohni zlatené a stříbrené, zač se ručí Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy anovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými povázanými případy P. T. zákazník a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln, tácků na křest, svíců, paciškálů, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Souj k svému!

Žádné cenníky ilustrované; za to všem dást. pp. kněžím pošle se hned franco výběr hodin kapsutých panských i dámských, zlatých neb stříbrných, Tulla atd. — Zlaté zboží, řetězy, náramky, prsteny, vůbec veškeré druhy skvostů. Optické zboží, brýle, skřipce, dalekohledy, divadelní kukátka atd.

Václav

Frančák,

hodinářský a slatnický závod
 v České Třebové.

Každé hodiny jsou řádně obtaženy (repastróvaný) a ručí se 3 roky za správný chod.

Veškeré správy hodin a šperků vyřizují se se zárukou a roveslají franko.

Mnoho pochvalných uznání a poděkování po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.

Výhodné podmínky platební bez svýžení cen.

Nejstarší závod. Založeno r. 1860.

K dušičkám

odporučuji svůj závod sochařsko-kamenický k provedení prací hřbitovních, jakož i svůj hojně zásobený sklad

hotových náhrobků

z různých druhů mramorů, žul a sienytů v provedení vkusném, v cenách nejlevnějších. Současně účtivě zvu P. T. zákazník k shlednutí mého závodu a v práci se nacházejících i hotových výrobků. — Závod můj nachází se nyní ve vlastním nově postaveném domě v ulici Čelakovského (před labským mostem).

ZDENKO JEŽEK,

průmysl mramoru a žuly
 v Hradci Králové.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
 nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
 v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Vašnosti!

Přejete li sobě rychle, levně a při tom elegantně zhotovený

**oblek -
svrchník
zimník -
ulster -**

nebo jakoukoliv UNIFORMU,

z přinešených látek nebo u podepsaného vybraných, obraťte se na

Václ. Hájka v Hradci Králové,

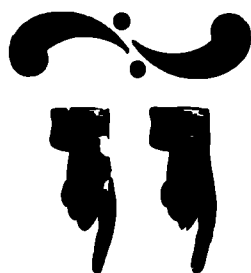
Velké náměstí č. 132.

Naproti loterní sběrně.

Za hospodyně

přijala by místo slečna v prostředních letech, české i německé řeči úplně mocná, kteráž již podobné místo zastávala. — Táž vyzná se úplně ve vedení domácnosti jakož i ve vaření, o čemž vícero výborných vysvědčení po ruce. Nejraději na faru, na venkov.

Laskavé nabídky pod značkou A. S. do administrace tohoto listu.

Navštívenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihtičkárna.

„SLAVIA“

vzájemně pojišťovací banka v Praze,
usavírá
pojištění na úmrtí a dožití, věna dítkám, penze a pojištění množné.

25letý muž zabezpečí za čtvrtletní pojistné Kč 6.48 pozůstalým kapitál Kč 1000.—, splatný hned po jeho úmrtí nebo při dožití 60. roku. Po pětiletém placení pojistné se zmenšuje o dividendu.

Nejvýhodnější podmínky. Všechny sisk náleží členům — pojištěncům.

V posledních letech vyplaceno 10 proc. pojistného.

Vyplacená dividendy 930.165.84 korun, rezervy a fondy 24.189.840.65 kor., dosavadní výplaty 70.232.873.58 kor.

Vyšetření a sazby ochotně zasílá

Generální ředitelstvo banky „Slavie“ v Praze, Havlíčkovo náměstí,

jakož i generální zastupitelstva:

v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

K dobře kašle a chraptu!

Turecký med

výborný diaetický ochranný prostředek co takový i všude uznán

Lu-Sin

parfumuje dech, uklidňuje bláznivky, pro pávce a řečníky důležitá, pro elegantní svět neocenitelná. Jediné pravé, zákonem chráněné vyrábí

První česká akciová společnost továren na orientální cukrovinky a čokoládu dříve A. Maršner, **Královské Vinohrady.**

K dostání v lékárnách, u kupců, lahůdkářů, droguistů, cukrářů atd.

PRAKTIKANT

(Pikolo)

přijme se v hotelu „u černého koně“ v Hradci Králové.

Dotazy přijímá J. Bařtipán, hotelier

Modní výrobu

stejnokrojů

pro důst. duchovenstvo,

c. k. úředníky a c. a k. důstojníky, jakož i

všech obleků

panských

z látek anglických, francouzských, brněnských a humpoleckých za ceny nejlevnější doporučuje

Karel Nekola v Hradci Kr.,

Malé náměstí č. 12, I. posch.

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme svislák na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem státní medaille, a mnohými jinými diplomy s právem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a frančo.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod pro

malbu oken kostelních

PRAHA—L,

č. 146 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a vše i se dřevěnými rámy, stěží i vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, beze vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetně veřejná i písemná pochvalná umění.

Založeno roku 1836.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodělného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodávají všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Svíčky kostelní i polovoskové

doporučuje P. T. vele důstojnému duchovenstvu

za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený Ordinarem listem nejvyšší bisk. konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje všeskeré výrobky voskářské: Svíčky oltářní z čistého vosku všeliho i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluh rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Závod poctěn dne 12. září r. 1902 návštěvou Jeho Excelence pana Karla hraběte Coudenhove, c. k. místodržitele v království Českém.

JEČMENY

zdravé, suché

kupuje za nejvyšší ceny

PIVOVAR

právovarního měšťanstva

v Hradci Králové.

Beseda.

Zrno velké jako slepičí vejce.

Z Lva Tolstého „Nár. pověstí“ přeložil P. Ž.

Jednou našli děti v roklí věc jakous, velkou jako slepičí vejce, se žlábkem na vrchu a podobnou zrnu. Člověk, jenž šel kolem, uviděl to u dětí, koupil za pětník, dovezl do města a prodal carovi jako vzácnost.

Car svolal mudrce a kázal káza, aby vyzkoumali, co je to, vejce-li či zrno.

Mudrci přemýšleli, ale odpovědi dáti nemohli.

Záhadná věc ležela na okně. Vletěla slepice, počala klopati, až proklovala díru. Všichni nyní viděli, že je to — zrno. Přišli mudrci a řekli carovi: „Jest to zrno!“

Car se podívil a velel mudrcům, aby zvěděli, kde a kdy takové zrno se zrodilo. — Dumali, dumali mudrci, hledali v knihách — ale ničeho nenašli.

Přišli k caru a praví: „Nemůžeme dáti odpovědi. V knihách našich ničeho o tom není zaznamenáno. Jest třeba ptáti se mužikův, slyšel-li kdo ze starců, kdy a kde takové zrno seli.“

Car tedy rozkázal, aby k němu přivedli starého sedláka. Vyhledali starce, přivedli k carovi. Přišel stařec sivý, bezzubý, s namáháním vbelhal se na dvou berlách.

Car ukázal mu zrno. Ale stařec už nevidí; z polovice prohlédl, z polovice rukama obmatal.

Car se ho otázel: „Víš-li, staroušku, kde takovéto zrno se zrodilo? Sival jsi sám na svém poli takového obilí? Nebo kupoval jsi někde za svého života takového zrna?“

Stařík byl hluchý, stěží jen slyšel, stěží porozuměl. Odpověděl: „Ne, na svém poli takového obilí jsem nesíval, ani nežal, ani nekupoval. Když kupovali obilí, vždy bylo zrno drobné. Ale třeba jest, zeptati se mého otce. Možná, že on slyšel, kde takové zrno se rodilo.“

Poslal car pro starcova otce a nařídil, aby ho k němu přivedli.

Našli i otce starcova a přivedli k carovi.

Přišel stařeček o jedné berle. Car ukázal mu zrno. Stařec ještě vidí, dobře si prohlédl zrno.

Car se ho tázel: „Víš, stařečku, kde se takové zrno rodilo? Sival jsi sám na svém poli takového obilí? Nebo kupoval jsi takového zrna? Ač nedoslýchavý byl stařeček, přece lépe slyšel než syn.“

„Ne“, praví, „na svém poli takového zrna jsem nesíval, ani nežal. Ani jsem nekupoval, ježto za mého času peněz nebylo. Všichni živili se svým obilím a v nouzi — druh s druhem se dělil. Nevím, kde takové zrno se rodilo. Ač naše zrno bylo větší a vydatnější nynějšího, přece tak velkého zrna jsem neviděl. Slyšel jsem však otce, že za jeho času rodilo se obilí ještě lepší než naše, i hrubší a vydatnější bylo. Jeho třeba jest se tázat.“

Poslal car pro otce stařečkova. Našli děda a přivedli k carovi. Vešel k carovi stařec bez berlí, vešel svižně, i jasné oči měl a hovořil srozumitelně.

Car ukázal dědovi zrno. Děd prohlédl si zrno se všech stran. „Dávno“, praví, „neviděl jsem starého obilíčka.“ Ukoukl zrna a pozřel kousíček. „Totéž zrní“ praví.

„Pověz mi dědoušku, kde a kdy takové zrno se rodilo. Na svém poli síval-li jsi takové obilí, nebo u lidí kupoval?“

Stařec odpověděl: „Takové obilí za mých časů všude se rodilo. Jím jsem se po celý čas živil i lidi krmil. Takové zrní jsem síval, žal i mlátil.“

Car tázel se dále: „Řekni mi ještě, dědoušku, kupoval-li jsi takové zrní, či sám na svém poli síval.“

Usmál se stařec. „Za mého času“ praví, „ani myšlenkou nedopustil se někdo hříchu, aby obilí prodával nebo kupoval. A peněz nikdo neznal — každý měl vlastního obilí do vůle.“

I tázel se car: „Řekni mi, dědoušku, kde jsi takové obilí síval a kde bylo tvoje pole.“

Řekl děd: „Moje pole byla — země Boží. Kde jsi zoral — tam i pole. Země byla volnou, svoji jí nenazývali. Svými nazývali pouze svoje práce.“

„Řekni mi,“ praví car, „ještě dvě věci: předně, proč dříve se takové zrní rodilo a nyní ne, — a za druhé, proč tvůj vnuk chodí o dvou berlách, syn o jedné a ty, hle, přišel jsi zcela volně, oči máš jasné, zuby zdravé i řeč jasnou! Proč, řekni mi, dědoušku, proč to je?“

Řekl stařec: „Proto, že přestali lidé ze svých vlastních prací žít a počali po cizích

mravech bažiti. Za dávna tak nežili. Tehdy žili dle vůle Boží: svého užívali — a cizího si neosvojovali.“

Zprávy hospodářské.

Cesta k lepšímu.

Za nynějších tísnivých poměrů hospodářských spoléhati se pouze na výnos obilí, jest zvláště u maloroľníka nerozumné. Zde třeba následovati vzorných hospodářů francouzských a dánských, kteří mnohdy i při skrovném majetku zabezpečují si spokojenější živobytí než roľník český, který drobnostmi opovrhne marně touží po statku velikém.

Roľníku, který pouští se v boj za zlepšení svého postavení, nutno opatřiti se nejdříve papírem a tužkou a s těmito prvými zbraněmi projíti veškerým hospodářstvím, aby ocenil svůj majetek, dle výsledku minulých let naznačil všechna možná vydání na následující rok a rozvážil, jak asi nastávajícím rokem proklouzne.

Je-li na statku nějaký dluh, jest nejlepší dle možnosti převésti ho na Hypoteční banku, kde při stejném úrokování uplácí se zároveň i dluh. Tento převod s nepatrnými výlohami provéstí může hospodář sám nebo záložna Raiffeisenova, která ostatně má býti v každé pokročilé obci, aby občanům nejen v tísní pomáhala, ale i ku předu je popoháněla.

Mnohdy vzdělanější roľník zajisté už četl o východofyřských dojných ovcích, které jednou budou slušným pramenem příjmů. Ale naši hospodáři o jich chov nebo obchod s nimi se nestarají, ponechávajíce vše velkostatkům a firmám ním, ač šmíslíční mládě prodává se právě po 44 K.

Naríká se, že naše plemeno kozí je přes-příliš zvrhlé a přece nezavádí se u nás statné a dojné kozy saanské. Za kůzlátko saanské leckdo by bral až 16 K.

Chovu vepřového dobytka si na statcích již dosti hledí, ale přece při tom nevybírá se vhodné plemeno. Křížené malé nebo velké yorkshirské plemeno za nynější drahoty masa rychle by se rozprodalo. Kdyby se chudším vrstvám vesnického obyvatelstva umožnilo přivydělati si něco výkrmem vepřového dobytka jako dříve chovem bagounů uherských, udrželo by se na venkově dosti zemědělského obyvatelstva ku práci polní tak nutného.

Chov slepic považuje mnohá hospodyně za nutné zlo. Kdyby počítala a něčemu se z knížek přiučila, s radostí by pak doléhajícím sousedkám vajíčka vlašek nebo houbanek, minorek atd. prodávala po 20—40 h; a slepička nebo kohoutek za 4—10 K není také vzácností.

Letos na jaře byla čilá poptávka po obrovských husách emdenských a pomořanských, jichž kus se platí za 16 K a vejce až za 2 K. Ale přemnohým hospodyněm ani ne napadne domáti plémě chovem obrovských hus ušlechtilých a něco si tak přivydělati. Rovněž i kachny, byť byly i peginské, darmo prý zahrada poplounají; proto nic takového.

Pod střechou v každé chaloupce tolik místa, ale málokdy odtud z holubníku zavrká holoubek vzácnějšího druhu. Koupí se párek obyčejných holubů, vstříčí se do budíku a je vše hotovo. Že se na př. pár pěkných modrých kamzů neb římanů prodává za 6—8 K, leckdo se podiví.

Na řadě jsou králci na př. belgičtí a angličtí obři, jichž mládě cení se i na 12 K. Kůže stříbrných králíků kupuje se za 1 K. Maso řádně pěstěných králíků za nynější drahoty masa bylo by vzácným pokrmem.

Na hlídání mohlo by se použití vzácnějších druhů psů, již by pak i odprodejem mláďat přispívali k lepšímu výnosu hospodářství.

V zahradách našich roľníků dosud jest skryt vzácný poklad. Na výslunných místech postrádáme téměř všude ušlechtilých druhů broskví a meruňek, není tam vidati řádně pěstěného drobného ovoce, angreštu, rybízů a malin a vzácnějšího jadrného tabulového ovoce si také příliš nehledíme. Teprv tehdy nás to z lhostejnosti vyruší, až na našem stolek ocitne se ovoce tyrolské nebo americké.

O oživení zahrad včeličkami také se nedbá. K čemu se vystaviti bolestnému píchání? Přes tu bolest některý rozumnější včelař dokáže, že v příznivém roce už od patero včelstev dosíci lze i metrického centa medu v ceně nej-méně 120 K.

Takové drobné práci se některý roľník zajisté s pohrdáním pousměje a namítne, že

nemá času s tím si hráti. Ale kdo má dobrou vůli, snadno vše provede i v čase volném a potěší se i z té hromádky grořků, kterými se při rozumném počítání jistě kapsa jeho naplní.

Literatura.

Bitva u Tovačova-Dubu. Pod tímto názvem vyšel právě nákladem knihupectví A. Píšy v Brně spis, v němž autor p. O. Loserth líčí velmi zajímavým způsobem srážku prusko-rakouskou u Tovačova-Dubu 16. července r. 1866. Knížka stojí i s poštovným 60 hal. — Tamtéž vyšlo též: Chaura, Válka prusko-rakouská, jež obsahuje obšírnější popis celé války prusko-rakouské. Cena K 1.—, poštou K 1.10. Cena obou spisů poštou K 1.70 h. Obojí svému čtenářstvu doporučujeme.

O první pomoci při úrazech. Od Dr. Fr. Zahradnického. Lidových rozprav lékařských řada III., č. 6. Spisem tímto má býti umožněno i laikovi přiučiti se všem pok. nům a radám, kterých dlužno šetřiti při vykonávání služeb samaritánských. Cena 1 K 20 h. Nákladem J. Ottý v Praze.

Dědictví sv. Ludmily čili Zlatá kniha v Písku vydává každoročně pro své údy: Zlaté Lístky pro hochy a dívky až do 12 jejich roku a Zlaté Klasy pro dívky od 12 až do 20 let, hodící se i pro mládež mužskou. Za vklad 6 K stává se dítě údem Děd. sv. Ludmily až do 20. r., za kterýž čas obdrží celkem 20 knih. Za vklad 4 K stává se hoch nebo dívka údem na dobu 12 let atd. Letošní podíl, jež spořádal kaplan Fr. Pech, † prof. J. Nedvídek a kaplan J. Šimek, vynikají znamenitým obsahem a prodávají se po 80 h.

Kazatel, homiletický čtvrtletník. Redakcí dra. Jos. Zahradníka a dr. R. Neuschla. Ročník IX., č. 4. obsahuje řeči nedělní a sváteční, řeči příležitostné, část vědeckou a přílohu sociálně homiletickou. Nákladem knihupectví R. Prombergera v Olomouci. Před-platně na rok 7 K.

Plzeň s okolím a Český Les. Napsal J. Kařka. X. díl Kařkova ilustrovaného průvodce po král. Českém. Nákladem dr. Ed. Gregra v Praze. Cena 2 K.

„Anděl Strážný“ je časopis pro naši mládež, který svými lahodně psanými články z okolí dítek volenými pontá a zaujímá útluu mysl dítek, bndí v nich lásku k dobré knize, vlevá do srdcí jejich lásku k Bohu a přírodě, uslechtnje jejich mravy, podporuje účinnou lásku k mateřskému jazyku a k národu, poskytuje jim „Strýčkovými řečmi“ příležitost v prázdných chvílích brousiti zoubky mladého svého vtípu na rebusích, koničkách a hádankách, atd. — Obsah je volen tak, že i dospělí sáhnouce ve volných chvílích po „Andělu Strážném“ mile se pobaví. Na ročník „Anděla Strážného“ o 10 číslech předplácí se celoročně 1.60 K v administraci v Brně, Dominikánská ulice č. 4.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvů vyloženo k nahlédnutí.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemně

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veducstojného duchovenstva svědčí o poutivé ob-sluzce mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

První výroba
Věžních hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Zkuste! Vše s návody k upotřebením!
Vodičku na ubry, láh. 64 haléřů. — Kancelářské lepidlo, láhv. 50 h. — Lepidlo na sklo a porcelán, láhv. 50 h. — Vodičku na skvrny na oděvu, láhv. 50 h. — Vodičku na skvrny inkoustové na papíru, láhv. 50 h. — Esenci na rum kubanský, 64 h. — Proti předem zaslanému obnosu zasílá
Josef Pátý,
drogerie u Matky Boží v Pecce,
severo-východní Čechy.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma
Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Syhrově (Úechy), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme.
Nejlépe doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Výhodné pronajmutí krámu
s bytem nebobež něho, v obci královéhradeckého okresu malou půlhodinku od města a nádražní stanice vzdáleného. — Hodí se nejlépe pro obchod se smíšeným zbožím, krupaře neb pekaře bez konkurence. Chléb možno dodávat od města, kde více průmyslových podniků stává.
Blíže sdělí administrace t. l.

Velký výběr
zlatých a stříbr. skvostů, svateb. darů, kapesních i nástěn. hodin v krás. provedení doporučuje . . .
JAN — KALIS
hodinář a zlatník v Rychnově n. K. přísežný znalec c. k. okr. soudu
Obrázkové cenníky zašle.

J. F.
Langhans c. k. dvorní fotograf odporučuje otčen. P. T. obecnstvu svůj v Král. Hradci (v Adalbertinu) nově zařízený závod fotografický.
Jméno firmy ručí za nejlepší obsluhu.

Kostelní náčiní
vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.
Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Robert Šamburek
Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.
Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectené P. T. duchovenstvo.
Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.
Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

Vašnosti!

Přejete li sobě rychle, levně a při tom elegantně zhotovený

**oblek - -
svrchník
zimník -
ulster - -**

nebo jakoukoliv UNIFORMU,

z přinešených látek nebo u podepsaného vybraných, obraťte se na

Václ. Hájka v Hradci Králové,

Velké náměstí č. 132.

Naproti loterní sběrně.

Za hospodyně

přijala by místo ulečna v prostředních letech, české i německé řeči úplně mocná, kteráž již podobné místo zastávala. — Táž vyzná se úplně ve vedení domácnosti jakož i ve vaření, o čemž vícero výborných vysvědčení po ruce. Nejráději na faru, na venkov.

Laskavé nabídky pod značkou A. S. do administrace tohoto listu.

**Továrna
na spracování ovoce**

pálenka koňaku a výroba likérů

**J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě**

dříve závod na sušičkování ovoce, spložený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili státní a diplomem státní medaili, a mnohými jinými diplomy s právem rašení státní medaili.

Vzorky zdarma a franko.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod.

Veškeré práce v oboru stavby a obnovování oltářů, kazatelů, soch, křížových cest atd. provádějí se ve všech slozích solidně a levně s odbornou dokonalostí a zvláště s trvanlivým zlacením a polychromií.

**Výroba
rámců**

všech moderních vzorů a

zasklívání obrazů
ve vlastní dílně.

Josef Kieslich v Hradci Králové,
Jiráskova třída, vedle c. k. berního úřadu.

Obchod

umělecký a papírnický.

Na skladě největší výběr

**obrazů
a zrcadel**

všech možných druhů, olejomalby a umělecké reprodukce. Sochy všech velikostí, kříže, křesla, lišty a různé umělecké výrobky.

Veškeré druhy papíru,

psací, kreslicí a školní potřeby, alba, kassety, knížky modlitební, obrázkové a obchodní atd. atd.

— DOPISNICE —

v umělecké a místní vždy nejnovější v obrovském výběru.

Ojetý, půlkrytý
KOČÁR

levně na prodej u

Čeňka Bubna,

kočárníka v Hradci Králové.

Tamtěž jsou nové kočáry nejnovějších vzorů stále na skladě.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, stě-
tými i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bezes vší závažnosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

**Taneční
hodiny**

V. Čtvrtečky v Hradci Kr.

Ve dvoraně Adalbertina pro pp. studující ve
střední a v sobotu od šesté do půl deváté hod.

Jiný kurs pro pány v obchodech a jinak
zaměstnané ve čtvrtek a v neděli od osmé do
půl jedenácté hod. ve dvoraně měst. besedy.

Těs soukromé hodiny se udělají dle ústního
dohodnutí.

Přihlášky každodenně v domě na sv. Janěm
náměstí č. 74 I. poschodí.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Těs velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleúctoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těs na splátky bez svýšení cen!

„THE GRESHAM“

společnost
ku pojišťování důchodů na život
V LONDÝNĚ,

stojící pod dozorem rakouské a anglické vlády.

Záležba společnosti u c. k. státní ústřední
pokladny ve Vídni, k zabezpečení všech v Ra-
kousku pojištěných členů svých, činila dne
1 února 1902

23 037 438 K 10 h

Prospekty, zprávy a nové sazby co nejocho-
tější zdarma udělují a přihlášky přijímají:

Pobočka pro Rakousko ve Vídni I.
Giselstrasse 1; (palác majetek společnosti).

Podříditeřství pro král. Česká
v Praze, Václavské náměstí 66; (palác majetek
společnosti).

**Hlavní jednatelství pro Hradec
Králové** u Boh. Tolmána, em. knihkupce, Velké
náměstí č. 26 (přízemí, přes dvůr)

Společnost ráda přijme jednatele, hodící se
k získávání pojištění na život, a to za výhodných
podmínek.

**Svíčky kostelní voskové
i polovoskové**

doporučuje P. T. veleúctojnému duchovenstvu

— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Králové.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejdůst. bisk. konsistoří v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské: Svíčky oltární z čistého vosku vče-
lího i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné.
Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, berrvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Závod poctěn dne 12. září r. 1902. návštěvou Jeho Excelence pana Karla
hraběte Coudenhove, c. k. místodržitele v království Českém.

OBNOVA

Číslo 40.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 3. října 1902.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Oprava. V předešlém čísle Obnovy v úvodním článku „Dvě sestry“ ve sloupci druhém, v odstavci 4. „A od těchto dvou sester atd.“ dvojice slov třikrát (v řádku 2., 3., 10. a 20.) tu uvedená má znít „svobodomyšlnost a kapsa“ na místo „svobodomyšlnost a kapsa“.

Vítězné sloupy.

Jakživ jsem nebyl v Berlíně. Až letos jsem se tam přece podíval a to s pány, kteří mne moc rádi nemají. Jeden z nich je redaktor časopisu „Hus“ — pan Pelíšek, ev. ref. farář v Semtěši, a druhý je jeho spolupracovník, pan Kozák, ev. ref. farář v Čáslavi. — To že není možné, to že snad jen žertuju? — Inu, abych se přiznal, byl jsem tam s nimi jen v duchu a to, když už zase byli doma, a když „Hus“ přinesl zprávu o té jejich cestě, a když nám zvěstoval, že celkový dojem té jejich cesty byl truchlivý, až k pláči žalostný. Třebas jsem katolík čili jak pání říkají „klerikál“, zůstalo mi přece aspoň kousek srdce v těle a je mi každého i mého nepřitele líto, když pláče.

A co že ty pány tak rozplakalo? Zašli v Berlíně ku braniborské bráně a shledali tam prusáckou „Siegestsäule“, vítězný sloup postavený na památku vítězství, jichž Prusáci dobyli v krvavých bojích a obzvláště toho z r. 1866. Toto vítězství je na té „Siegestsäule“ znázorněno následovně. Jsou tam dva jezdcí, jeden král Vilém a druhý korunní princ Bedřich. Král dává svému synu ještě na bojišti nejvyšší řád „pro zásluhu“, že dospěl v čas, právě v nejvyšší čas s pomocným vojskem svým do bitvy. Aby se vědělo, kde to bylo, stojí v pravo v rohu silniční sloup a na něm je napsáno: 1/2 hodiny do Králové Hradce. V druhém rohu však se krčí známá postava sv. Jana Nepomuckého, patrona — pání do dávají slovíčko „prý“ — české země.

Pro věrného Čecha a příslušníka říše Rakouské není tahle „Siegestsäule“ ovšem k smíchu. Stál jsem s těmi pány kazateli před ní jen v duchu, a bylo mi smutno. Ano, zdá se mi, že mně bylo více smutno než jim. Pání si i v tom hlubokém žalu dovedli z té „Siegestsäule“ vyčerpati aspoň něco útěchy pro své protestantské srdce. Dokládá totiž ten pan spolupracovník a kazatel evangelia tato slova: Nedovedl, nedovedl český patron ochrániti českou zemi roku 1866. — Tohle bych se bál napsat, poněvadž se domnívám, že to je posměch z katolického náboženství. Ale něco se musí těm pánům v tom ohledu prominout. Největší nezabožský, ale při tom evangelický profesor Harnack se vyjádřil a přiznal, že protestantismus je schneidig (čti šnajdyk, řezavý). A proto což divu, že i pání od „Husa“ jsou vždy šnajdyk, zavádí-li o něco katolického; a přejme jim to, když je ta řezavost v žalu potěší. Ale kdo se po léta s jejich spisy a časopisy zabývá, kdyžby byl dobrák jako kuře, zkaží se, a ani nepozoruje a stává se taky „šnajdyk“. Nezapírám toho, že hned, jak jsem tenhle rohavý vtip o sv. Janu přečetl, se ve mně vzbudila „šnajdyk“ myšlénka a povídám: Na Bílé Hoře byli protestantští vzbouřenci takřka za několik minut poraženi. Nedovedl, nedovedl je roku 1620 ochrániti ani švýcarský Kalvín, ani německý Lutr.

Ovšem bylo dobře, že toho nedovedli. Neboť kdyby se tak bylo stalo, nebylo by dnes českého jazyka více! Ale že svatý Jan Nepomucký neochránil roku 1866 českou zemi, to bylo konečně taky dobře. A proč? Předně česká země měla ovšem veliké utrpení roku toho, ale o její vítězství se tu nejednalo. Vždyť to přece všickni, kteří jsme tenkrát již čísti uměli, víme, že to byla válka „Němců s Němci“. A pak! Česká země měla z toho vítězství Prusáků jen užitek. *Króč českou u Hradce vylištěn byli jsme vykoupeni s „Německého Buntu“ čili vylištěn s německé říše.* A tak, ač jako při-

sluší Rakouska každý z nás toho pruského vítězství želel, jako Čech může Prusákům tuhle „Siegestsäule“ přáti. Ano, ani jako katolíci tak příliš netruchlíme, že se na ten vítězný sloup dostal taky jako náznak protestantství poraženého katolicismu (rakouského) svatý Jan. Jestliže se Prusko chlubí, že svými zadovkami dokázalo, jak proti katolicismu je „šnajdyk“ protestantství, čili jestliže si na tom zakládá, že protestantství nad katolictvím vítězí silou a mocí vojenskou, tedy násilím, tu mu z celého srdce tu radost přejeme. Známé jest, že *protestantství násilím kníhat německých dle zásady, čí kraj toho i náboženství, katolicismus vyhubilo.* A proto z celého srdce, kdyby to jinak zneuctěním našeho náboženství nebylo, to protestantismu přejeme, že se chlubí, jak kanony, bodáky a zadovkami — a při tom i perfidií (zrádným chytráctvím) Bismarkovou zvítězilo nad katolictvím.

Ale všude v životě lidském střídá se radost a žalost. Sotva že z toho pokořeného svatého Jana nastala radost, dostavila se ihned žalost. I v Čechách na náměstích jsou vítězné sloupy. A jako druhdy Jeremiáš lkal — vy všickni, kteří jdete touto cestou, pozorujte a vizte, je li bolest, jako bolest má — tak musí každé „šnajdyk“ srdce lkati; vítězné ty sloupy jsou *sloupy mariánské*, které se prý počaly stavět až po vítězství katolicismu nad protestantstvím.

Nevím, je li tomu tak. Ale mnoho bych se o to přiti nechtěl. V Poděbradech stojí nejen vítězný takový sloup na náměstí, ale byla tam, kudy se jde „na průhon“, socha Rodičky Boží, na které opravdu psáno bylo, že je postavena na památku vyhubení kacířství z Poděbrad. Nyní tam už není. Ocitla se při zdi na cestě ku Zboží. Ale i kdyby tomu tak vůbec bylo, přece jen nepředpojatý Čech tolik nad tím jako Jeremiáš naříkati nebude. Je dějepisnou událostí, že na Bílé Hoře vojsko královské — čili jak se říká katolické — mělo za heslo válečné „Maria.“ A proto zbožnost katolická přičítá to vítězství a s ním zachránění víry katolické v Čechách — Panně Marii. Proto je v Praze i v Římě chrám „Maria de victoria“, Panny Marie vítězné. Ale pání zapomínají, že to vítězství nad protestantismem je taky vítězstvím českého jazyka nad německým, a že tato „ochrana Panny Marie“ jest *sachráněním českého národa před zahynutím, jež mu cíl protestantismus a Němec chystal.* A proto jen protestantské srdce může truchlit nad těmito vítěznými sloupy mariánskými. Kdo pravý, rozvázný Čech, nehledí li na ně jen jako na sochy náboženské, vidí v nich *vítězství českého jazyka.*

Ovšem při takovémto výkladu „pání“ a s nimi všechna česká svobodomyšlnost a všechnen radikalismus si bude mysliti, že jsme se snad zbláznili. Ale ať se pání podívají do evangelia a do knihy Skutků apoštolských, tam se dočtou, že o někom nad nás neskonale povýšeném jeho přibuzní se domýšleli, že se zbláznil a svatému Pavlovi bylo řečeno, že šílí. A přece na straně těch, kteří za bláznů vyhlášeni byli, byla pravda, a jejich učení a přesvědčení to bylo, které vítězné přemohlo svět.

A tu mi napadá jeden jiný vítězný sloup. Stojí v Římě před velechrámem svatého Petra a je na něm nápis: Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat, t. j. Kristus vítězí, Kristus kraluje, Kristus (jako císař) vládne. Pání ovšem myslí, že jsme tak zkažení, že ani Krista nemáme. A zatím je to naopak. *Nejpevnější víru v Krista, Syna Božského, drží právě ta nenáviděná církev katolická.*

A právě vlastní naší nastává, jak se zdá, nový boj Krista — toho nezměnitelného, toho Syna Božského dle učení katolického, s protestantismem německým, který dovoluje každému o Kristu si mysliti, cokoliv chce. A právě tím to je, že až k smrti zeslabený protestantismus nejde na nás silou ducha, protože jí už nemá. A ten vítězný sloup, pomník násilí a bezpráví tam v Berlíně nahání podnes strachu Vídní a k tomu se přidávají německé peníze.

Ale jako v čas bitvy na Bílé Hoře jde s tím protestantismem opět *němectví*. Postaví-li tento protestantismus nějaký vítězný sloup v Praze, pak to bude náznak konečného vítězství pruského němectví nad českým národem. Nový vítězný sloup protestantismu v Praze bude *náhrobkem českého národa.*

A jaká skupina osob mohla by pak přijíti na tento náhrobek českého národa? Činím následující návrh. Na vrchol bych napsal: Prus vítězí, Prus kraluje, Prus císařuje. Do prostřed bych pak postavil pruského vojáka s pikhaubnou na hlavě, po jedné straně jeho skupinu kanonů a pušek a po druhé straně skupinu německých pastorů s biblí v ruce, v které však scházejí listy, ale na jichž deskách zlatými literami psáno jest: Každý si věř co chce, a třebas taky nic. Níže na levo dal bych dvě klečící postavy. Jedna má malý voušek pod noseem, bílé rukavičky a čamaru s malými jen sponkami pro knoflíky; nad ní vznášá se nápis „český svobodomyšlník“ a v sepjatých rukou drží německou mluvnici. Druhá pak má plnovous a čamaru se širokými šitrami. Nad postavou tou je nápis „český radikál“; vyplazený jazyk její vyřezává pruský felbehl. Na druhé straně stojí — ne klečí — professor Masařík — na jehož prsa připíná pruský „Landrath“ — jako u nás okresní hejtmán — řád pro zásluby a vedle něho sice stojí, ale se zády zkrivenými pastor Dušek z Kolína s listinou, kterou je jmenován „obersuperintendentem“ v Novém Prusku (v bývalém Českém království).

Nevím, byl-li by tento můj návrh přijat. Ale tolik je jisto, že by si naši svobodomyšlníci a radikálové taky řád nějaký zasloužili. *Pracují svým nesmyslným bojem proti katolicismu Prusku jen do rukou*, ale že by, kdyby k těm věcem došlo, na kolena padli a šmukem za Němce se hlásili, jest jistá věc. A pan Dušek, který se nedávno v Kasselu s německými pastory o zničení katolicismu radil a tím „otce své“, kteří Švejdy do Čech vodili, následoval, by si zajisté tu odměnu zasloužil. Že by za to hřbet svůj před pikhaubnou do náležitě hloubky ohnul, nepochybují ani dost málo.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 1. října

(Nápadná opomenutí při pohřbu osmačtyřicátníka Josefa Šestáka. — Několik poznámek k tomu, že mladočestští vůdci mluví o opozici vládě).

Minulý týden prokmitla pražskými listy zpráva, že zde skončil v 76. roce svého věku p. Josef Šesták. Při zprávě té uvedena byla více méně stručná data ze života zesnulého, jehož napotom z chrámu sv. Ilaštala ke hrobu doprovodil hlouček lidí, jež by na prstech spočítal, ačkoliv Josef Šesták byl jedním z nejúčinnějších a nejzasloužilejších osmačtyřicátníků. Ne že bychom chtěli dodatečně hrob ctihodného vlastence otevírati, ale chceme ukázati k tomu, jak v jistých kruzích naší české společnosti, jež se do popředí derou a tlačí, společenská slušnost spadá pod nejnižší úroveň, již obecný mrav a běžné způsoby předpisují.

Josef Šesták býval od založení „Sokola“ s Fügnerem a Tyršem nejhorlivějším jeho členem, jsa snad po celých prvních deset let jednatelem jeho pražské mateřské jednoty. Za jednateleování Šestákova byla postavena tělocvična pražského „Sokola“, za jednateleování Šestákova „Sokol“ byl zorganizován tak, že napotom jeho činovníctví ve společnosti něco znamenalo. Proto chudí, nadsěný Šesták, který se dal jako žurnalista pro své státoprávní české stanovisko z redakce „Pražských Novin“ propustit, postoupil je své doby silám mladším, což však neznamenalo, že se musilo v pražském „Sokole“

na prvního a dlouholetého jeho jednatele, jenž se skutečně spravoval heslem „ni zisk, ni sláva“, tak zapomínati, jako se naň zapomnělo. Pražský „Sokol“, třebaž že staříček Josef Šesták ve svatošafařské čtvrti jako chudíčký kmet skončil, nemusil zapomínati na svého prvního dlouholetého a zasloužilého skromného jednatele, a bylo to pro pražský „Sokol“ nectí, že Jos. Šestáka ke hrobu obvyklým způsobem nedoprovodil. To bylo opomenutí, jaké se neodpouští a jaké se nepřehlíží.

Když pak r. 1880. zemřel zakladatel a vůdce mladočeské strany dr. Karel Sladkovský, tu to byl Josef Šesták, který se s horlivostí mladickou ujal péče, aby hrob Sladkovského na Volšanech označen byl důstojným pomníkem, což se stalo skutkem r. 1883. Když pak r. 1883 zemřel mladočeský publicista a redaktor „Národních Listů“ Josef Barák, který měl o vzmocnění a sesílení mladočeské strany nejpřednější zásluhy, byl to opět Josef Šesták, kdo se ve přední řadě o to staral, aby i Barákovi postaven byl veřejnému jeho významu příslušný pomník, což bylo r. 1885 provedeno. Těmito skutky získal si Josef Šesták o mladočeskou stranu v době, kdy Mladočechem býti nebyvalo zrovna výhodou, zásluhy nepopíratelné a prokázal jí tím, že se o slavné označení hrobů nejpřednějších její mužů tak horlivě staral, služby ceny nemalé. Dr. Karel Sladkovský i Josef Barák, pro něž se Šesták o pomníky staral, byli redaktory „Národních Listů“ a za to „Národní Listy“ neměly pro Šestáka tolik cti a vážnosti, aby o jeho pohřbu několika řádečky se zmínily. Zesnulému Šestákovi ovšem tím sice neublížily, tomu to je dnes jedno, ale opomenutí toto „Národním Listům“ zrovna přílišnou parádu nedělá.

Že klub národní strany svobodomyšlné nepokládal za potřebné, aby památku Šestákovu přiměřenou účastí svou na jeho pohřbu zaslouženě uctil, to svědčí, že z jeho tradic politické zásady dra. Sladkovského a Jos. Baráka dávno vyvětraly a že dnes mladočeské vedení reprezentují pánové se zásadami „kam vítr, tam pláště“. Nerať to nikdo pokládá za nějakou výtku pánům těm, my tím pouze konstatujeme faktický stav věcí, jak se vůči veřejnosti jeví. Proto jenom také jsme se o nápadných opomenutích při pohřbu Jos. Šestáka patrných šíře rozepsali.

* * *

Jenerální štáb mladočeské strany poskytuje nyní podívanou skutečně zajímavou a na nejvyšší zábavnou. Jsa bez vlastní pevné žurná-

listické opory, neboť jenom leda bláznů by různé politické kotrmelece a kumšty mladočeských výtečníků hájil, vypouští přes tu chvíli kachnu, že prý zamýšlí vydávati brzy zvláštní nový mladočeský denník a brzy zase týdeník. Na takové strašáky naše publikum již tak si uvyklo, že se jim více ani nesměje.

Vrcholem pak komiky, kterouž nyní jenerální štáb mladočeské strany českou i německou veřejnost, jakož i vládní kruhy baví, jest vyhrožování, že prý půjde ve příštím zasedání říšské rady do — opozice proti vládě. Ačkoliv i nejradikálnější radikálové dávno již Mladočechy k něčemu podobnému nabádati přestali, majíce to od nich za věc naprosto nemožnou, přece pánové ti pořád sami mluví o něčem, co ve skutečnosti a v pravdě prováděti nemohou a nebudou. Mladočeští poslanci mají ve svém středu tolik vážných úředníků, že si nikdo se zdravým rozumem ani představití nedovede, aby pánové ti oproti vládě nějakou bandurskou připustili a spustili. Dále r. 1898 při jubileu padesátiletého panování Jeho Veličenstva císaře a krále, dále loni při Jeho návštěvě Prahy a pak při jiných různých příležitostech bylo se strany vládní tolik mladočeských předáků různým způsobem vyznamenáno, že dnes při mustrování mladočeských vůdcovských řad každému pomýšlení se vymyká, aby pánové ti mohli spustiti nějakou opozici, která by se musila bráti vážně. Aby hráli nějakou komedii, to dnes nejde a proto strašení jejich opozicí je nevhodnou hračkou k nějaké další podstatné a pronikavé politické práci úplně bezrukých osob.

Jenerální štáb mladočeské strany již po celou řadu let nesvolal druhdy obvyklé sjezdy zemských důvěrníků a rozmnožuje se jako tasemnice kooptací nových pánů, způsobem jenom u fideitství „České Spořitelny“ obvyklým. V tom je pouze ten rozdíl, že má na fideitství „České Spořitelny“ dozor Jeho Excellence pan ministodržitel, jak v její statutách stojí. V statutech mladočeské strany však doposud nic o nějakém zeměpanském dozoru nestojí, třebaž že jenerální štáb s vysokými vládními kruhy v té nejlepší shodě žije, což mu úplně a rádi schvalujeme.

V srpnu t. r. celou českou veřejnost rozesmálo trojí zvláštní stanovisko vůdce mladočeské strany. Jinak o něm psal p. dr. Pacák ve svém zvláštním listě z Myzdroje, jinak je vykládal dr. Žáček v Boskovicích a jinak je líčil dr. Stránský v Bystřici. I „Šípy“ se tomu posmívaly, nemohouce k tomu salátu všeho chuti mlčeti. Avšak když se minulý týden sešel

institucemi a prořídým zdejším kněžstvem. Co se mne týče, nejraději bych všechny domy klerikaly postavené zoročil; ale poněvadž by město přišlo o nejkrásnější budovy a poněvadž my sami tak hned něco podobného nepostavíme, nechť tyto do ny stojí dále, sloužící místo tmě zdravému pokroku. Však sami služící uživali bývalých katolických kostelů k účelům vlastním a Táboři kostelní roucha i zlaté nádoby chrámové konfiskovali k vlastní potřebě. Nechť tedy statky klerikální se stanou nástrojem pokroku. Žádám svého přítele doktora B., aby k naší další činnosti též několik poznamek připojil.

Tak praví moudrý A a hned si ušedá a jeho řeči níh hned navazuje jasný B: „Bratři, není Vás tajno, jak pronikavou záplavu světelnou vnášel v středověké tmy slovutný předčecník. Rozžehal světlo „Poznání“ sice toliko nepřímě, ale přes to jeho zásluhy jsou obrovské. Před volbami do zemského sněmu si mohl na bicyklu nohy ušlapati, dvoje spodky na dvoukolce při tom tuhém manévru rozedral; přijímal obojetně protektorát nad každým pokrokovým hnutím, vodil umělce z Klicperova divadla pod pažďím, na každém mrštném kroku i ve výrazu tváře hrdě vzhůru nešené bylo na něm viděti neochvějného, uvědomělého pokrokáře. Zlí jazykové se ovažovali tvrditi, že by měl k těmto vzácným vlastnostem připojiti věští známost zemské politiky; ale on dobře věděl, že ještě tehdy jeho čas nepřišel a že na to studium bude času dost, až dle své upřímné snahy zaujme postavení, jež by odpovídalo jeho talentu a jeho šlechtným cílům. Ostatně věděl, že v případě potřeby mu zatím poučení poskytne vždy ochotný přítomný redaktor chvalně známé „Osvěty Lidu“.

Bratři milí, přátelé pokroku, kdo takové zásluhy má, jaké jsem právě vypočetl, zaslouhuje zajisté, aby trůmal žezlo staroslavného husitského Hradce. Zvolme slovutného doktora A mimořádnou akklamací purkmistrem. Jestliže tak učiníte, poskytnete nejkrásnější příležitost tomuto geniálnímu duchu, aby své studie v oboru politiky a samosprávy co nejdokonaleji doplnil! A tak — při Žižkově a Janu Husovi — naše organizace bude z ocele!“

Doktor A pláče pohnutím, všechny pokrokové pravice tisknou pracovitou jeho dlaň za nekonečného jásotu na důkaz souhlasu; odehrává se scéna podobná „zvolení Jiřího Poděbradského za krále českého“, jak to umělecká ruka Brožíkova na plátně zvěčnila. Když se bylo bouřlivě pohnutí poněkud utišilo nový náčelník města slzy dojmu

sl. výkonný výbor mladočeské strany, tu vyšlo báel na jevo, že prý mezi těmito projevy není vlastně žádného podstatného rozdílu a odporu v naslínání na situaci. A teď jsi národě moudrý z toho, co vlastně tvoji vůdcové chtějí! Něco podobného zde ještě nebylo! Ze tří pánů totiž řekl každý něco jiného, ale podstata toho byla stejná. Když sl. výkonný výbor takto moudře rozhodl, klobouk dolů a uctivě uznáváme s ním, že všechny tyto projevy byly v podstatě skutečné bez rozdílu, jsouce napořád jalovým žlabuněním, jemuž se kde kdo posmíval před jeho sankcí výkonným výborem a nyní po ní musí se každý rozumný člověk k takovému politisování obrátiti zády. Což pak někdo z těch pánů má za to, že takovýmto projevům někdo v národě věří a že se jim vládní kruhy docela práve nesmějí?

A známá sfera Dra. Dyka s redaktorem Jančou, jenž byl Dram Dykem získáván pro německé zájmy ve Vídni, dopadne asi tak, že redaktor Janča bude za svou prostofekost odsouzen státi v koutku a Dr. Dyk mu bude na konec strouhati mrkvičku, proč nebral, když se mu podávalo. Kdo pak ze předních mladočeských notáblů by neměl Janču za individuum docela podivné, když se octne v semenci a nezobe?

S říšským mandátem za Staré Město pražské tropí se také skutečný politický hřích. Mandát ten jeho držitel architekt Quido Bělský již snad celý rok skládá, ale sl. výkonný výbor resignaci tuto nechce přijati a pořád palčivou tuto otázku oddaluje. Palčivou proto, poněvadž p. architekt Bělský mandát ten podržeti a zastávati nechce, nemale k tomu ani dostatek času a ještě méně chuti a proto ho pořád skládá, ale pánové ho zase chlácholí a přemlouvají, aby jenom dále „poslancem zůstal“. A když pan Bělský nemůže býti ve Vídni přítomen, tu zase se mu hned v novinách vyčítá, že prý své poslancecké povinnosti zanedbává. Nyní opět se taková hra odhyla, že totiž p. Bělský mandát složil a zase přes to dále poslancem zůstal. Celá věc bude mít asi ten důvod, že sl. výkonný výbor mladočeské strany tuší a předvídá, že nová volba za pana architekta Bělského bude se konati bez ohledu na jeho druhdy všemohoucí návrhy. Na konec ujmě se této mandátové komedie některý skladatel pražských veselých kupletů a bude jejím šprýmovným průběhem v některém chantánu baviti obecnost, když již pražským denním listům záležitost tuto po zásluze probírat se nezdá býti potřebným.

Sděleními těmito ani tím nejmenším proti mladočeské straně nebrotíme. Ani z daleka

a účel seřel, zvedl se opět z křesla svého a za napjaté pozornosti promluvil: „Žehnán buď tento krásný okamžik, který mi jest důkazem, že porozumění pro upřímnou osvětovou práci vítězí na celé čáře. Nezklamal jsem vás v dobách zléch; tím méně tedy mohu pokrok zraditi ve dnech příštích. Jaký pokrok budeme šířiti, o tom se ještě v příštích sezeních důkladněji uraíme. Abych pak mohl dobře dle přání vás všech osvětu šířiti, k tomu jest potřebí neunavné součinnosti a ostrážité bdělosti vás všech; a poněvadž nejobratnějším nutno na předních baštách státi, navrhuji, aby šlechtuť a skromný můj přítel B sešel v radě hned po mé pravici; on budiž prvním radním! (výborně! potlesk.) Zajisté všickni víte, že již v Praze tento milý můj druh tolik sil a času pokrokové myšlence věnoval, že zapomínal i na svou hmotnou existenci. Mnoho semestrů uplynulo do moře věčnosti, než si vzpomněl tento obětavý muž na prospěch a postavení vlastní. Za vše trampoty minulé aspoň nyní jeho šedinám budiž vzdán vděčný hold.“

Hrdina B ovšem těžký úřad v zájmu dobré věci přijímá a potvrzuje dojemným líčením, jak jeho cesta za existencí a uznáním byla krušná a dlouhá!

Když byli za radní též oficiálně přijímáni dva moudří židé, připomínal jim důtklivě jeden starší přisedlí, že musí nyní přiměti své souvrce k veřejnému odřeknutí se talmudu a nehumánního košerování; také nechť slovem i příkladem dávají svým pokrevencům na srozuměnou, že nutno německé konveršace v městě ryze českém naprosto zanechati. Co synové Benjaminovi s uctivou úklonou tyto pokrokové rady přijímali, povstal jeden přivrženec sociální demokracie: se snášlivým mlením: „Vždyť není potřebí, aby naši spoluobčané židovští náhle své povaze násilí dělali! V této příčině není nutno nastupovati hned přísně; žijeme ve věku svobody a proto ať naši osvětoví spolupojovníci zcela svobodně poslední zbytky zpátečnictví se sebe svlékají. Upřímnou snahu po zdravém pokroku zajisté projeví již svým dlouholetým bojem proti klerikalismu a podporou sociální demokracie; též přes nepřázeň doby více transparentů Husových v minulých letech v oknech vyvěšovali, než někteří pokrokoví frázisti. A tohle jistě vydává pro jejich pokrokový smysl vysvědčení nejlepší. Po hromadném souhlasu zvolení ještě jiní funkcionáři. Když p. Hajna zvolil za jeho úpornou protiklerikální námahu městským tajemníkem, povzdechli si šeptem literární hrdina: „Však už po-

FEUILLETON.

Paběrky z radního zasedání v Hradci Králové z roku 1915.

Na radních křeslech, kde dříve zasedali klerikálové a obnoci, bezpáteční Mladočeši, trůní smetana zdejšího osvíceného pokrokářstva; jako triumfální znamení nové doby snášelivosti a bratrství sedí na dvou stolicích starší pánové s nosy trochu kostrbatými. Pánové u vědomí významného okamžiku sedí vážně, tak vážně, že na žádném není znáti bývalého „Mrfaštu“. Jednání postupuje rychle stručně a způsobem poněkud nezvyklým zkrátka pokrokově.

V službách osvěty zešedivělý doktor A postavá velebně jako Agamemnon v radě Achajců a hlasem citově prochvělým nad med sladší slova perutná promlouvá: „Draží bratři! V posvátném pětistém jubileu umučení prvního českého pokrokáře počme ve jménu osvěty, pokroku a svobody své jeanani. Jen krátká časová mezera nás dělí od černého roku 1902, kdy hejno klerikálních havranů slétlo se na husitskou dlažbu obce naší, nezbedným triumfem všechno pokrokářstvo zdejší provokující; zdálo se tehdy, že hustý mrak těchto černých ptáků na dlouhá léta u nás zastíní jasné slunce osvěty, a hle, nyní se tato černá havěť rozpřehla do skrytí svých, neškodíc nikomu. My jsme i v tehdejší době důvěřovali síle mozků svých a skutečně závitý našich mozků zhutněl tak dokonale, že vlastní silou zpřetrhali jsme sítě klerikálních lovců; bohyně „Osvěta“ tak pevně vložila žezlo vlády do našich pokrokových dlaní, že můžeme nyní se všemi klerikálními ústavy naložiti tak, jak osvícená vláda francouzská před lety naložila se zpátečnickými kláštery. Sláva francouzským pokrokářům, prvním harcovníkům za ty ideály, jež se nyní i v zemi Husově utěšené v rozsáhlé míře uskutečňují! (Volání: Sláva jim!)

Musili jsme ovšem tento slavnostní okamžik vybojovati často spíše silou svých sevřených řad než appelem na osvícený rozum, poněvadž byla se zpátečníky těžká řeč. Ale to. naší práci lesku neubírá; vždyť naši pokrokoví předkové Táboři na všech místech uživali raději nejpádnější síly než nějaké disputace a přece by každý pokrokový Čech jejich kulturní cepy líbal. (Tak jest!) Dnešní naše jednání má program nemalý; musíme speciálně určit, jaký úřad každý z nás v příštím pokrokové práci má zaujmáti, dále jak naložiti s církevními

nám nezapadá politické divy a základy jejího velelajného generálního štábu nějak podceňovati. Naopak! My je dokonce s největším zadostinčiněním sledujeme vědouce, že pánové nedělají docela nic nad své síly a že jednají, jenom jak jednati dovedou.

Proto také nepokládáme za potřebné, aby se nějak přetvařovali a chtěli lidu namluviti, že jsou nějakou stranou opoziční, když jsou docela slušní, ano poslušnou stranou vládní. Jinak se totiž ani celá řada jejich politických skutků vysvětliti nedá. Z toho důvodu máme nucení se jejich do opoziční posy za naprostou zbytečnost a to tím více, poněvadž je k tomu živá duše v Čechách nenutí. Do politických mladočeských kumštů nezavěšená česká inteligence jenom na ně s útrpným úsměvem mlčky pohlíží, rolnictvo se od nich odvrátilo, studentstvo pobrdá možnostmi o nich vůbec mluvit, učitelstvo na ně žaluje, dělnictvo je odsuzuje, řemeslnictvo, průmysl a obchod od nich docela nic platného nečeká a v ohledu jazykovém dělá si třebas i adjunkt berního úřadu nebo poštovní expeditoři, co sám chce, jak jsou mladočeské vlivy málo respektovány.

Z toho důvodu bylo by prací skutečně docela zbytečnou, chtít na Mladočechy ještě někoho nasazovati. Co se vleče, neuteče. Ovšem že je to těžkým hříchem, že mladočeská strana až na tato pasivní místa přišla. Ale když se na ně šťastně dostala, bylo by novým hříchem, aby zapírala, jak vlastně nitro její vyhlíží. Pánové se bojí vlády, pánové se bojí českého lidu a dle toho jednání jejich potom vypadá. Nerazliváme jim to, že se vlády bojí a chápeme to také, že mají z voličstva strach a právě proto bychom byli rádi, aby celá česká veřejnost klidně a bez hněvu pochopila, na čem v ohledu politickém dnes vlastně jsme. Politiku tuto mají dělati jenom ti lidé, kteří ji dělati dovedou a dělati mohou a kdo to nedovede, má zůstat při svém zaměstnání, čehož měla býti především většina nynějších mladočeských politiků pamětlivá. Ale poněvadž jsou to nařinici, tedy je proto také neodsuzujeme, jenom neradi vidíme, když se vydávají za něco jiného, nežli ve skutečnosti jsou.

Obrana.

Protestantismus a německství. Moloděc „Čas“, který vážně historické studium zcela pokrokově považuje za prazbytečnou věc, odvažuje se přes stokrát nezdařené pokusy zasedati

malu ani nevím, co bych do „Osvěty“ psal, když už ten klerikalismus jest na hromadě; to bylo nějakého poklonkování socialistům, židům i evangelikům, aby se můj list trochu nad vodou udržel; po hájení vlastenectví socialistů jsem skoro neměl kdy mluvit o programu vlastním. Třikrát evoc, že si přeče něčím na mne moji chráněnci vzpomněli!

Professora C, který právě před rokem do pense dobrovolně vstoupil, přiměli shromáždění otcové, aby pro svůj jemný a již jednou znamenitě osvědčený talent zastával úřad policejního revisora. Všichni byli totiž přesvědčeni, že ani jedno ne-loyální slůvko proti pokrokové vládě jeho sluchu neujde a že o každém nesnášlivém projevu decimovaného katolictva charakterně otcům podá referát; byl též přijat návrh, že tato volba má prozatím zůstatí tajná, aby se ho hned každý klerikál neleká a aby jeho činnost nesla hned hojně ovoce. „Však jsem při udání toho velebníka jednal vlastně proti zásadám p. Hajna“, usmíval se pichlavě nový revisor; „on byl proti „denunciaci“ i tehdy, když byl žalován jeden šelma zastírající zelené pohledky otcí dospělých dětí.“

„Inu, to je něco jiného“, promluvil vážně doktor A; „páter v pravý čas udaný se musil rozhodně nějak klepnout, nebo by se byl snad posud k vůli utužení klerikalismu pletl do našich uměleckých snah. Vždyt jednou dokonce sbubnoval 350letný koncert, až se mu všechno divilo; ještě štěstí, že se p. Hajn o té kolosální produkci v listě ani nezmínil a že klerikálové z přirozené zabedenosti koncert dvakrát neopakovali jako my. Namáhali jsme se hned dvakrát za sebou vl. smými produkcemi setřítí dojem onoho koncertu, ale byla s tím skoro brynda; teprve když jsme šikovně hlavní roli v koncertech ponechali pozvaným hostům, byla rána jakž takž zahojena. Proto byla poznámka profesorova skoro nemístná. Sluší se, aby jeden člověk byl obětován pro blaho ostatních; tady přestává všechno theoretisování.“ (Tak jest!)

Nastává debata, jak zaříditi správu místního pivovaru. „Já myslím“, ozývá se autorita A „že by úřad předsedy pivovaru nejlíp zasedl kollega doktor B. Jedná se hlavně o to, aby mělo pivo vždycky jakost nejlepší; ačkoli B ani chemii ani sladovnictví theoreticky nestudoval, poznal z praxe víc než některá odborná kapacita. Za jeho dohledu se nám stane jistě „Plzeň“ zbytečností, což bude sloužit našim financím znamenitě k duhu. Ty pravovární domy, z nichž se právě kanovníci musili

znovu na kathedru české historie. Při čtení těch realisticko-dějepisných vývodů by našinec skoro myslil, že chtěl „Čas“ vydati „masopustní číselo“ z nedočkavosti už nyní. Ale dle všeho to myslí „Čas“ se svými rozumy zcela vážně a proto tohoto nedoslýchavého a krátkozrakého bohatýra musíme znovu aspoň na kousek historické abecedy upozorniti.

Náš papírový „Roland Zlatý“ nás baví hned s počátku víc než humoristickým míněním, že „protestantství jest blížší nejlepší české minulosti; působení katolické církve v Čechách proti tomu zatíženo je hříchy doby protireformační, jež byla dobou nejtěžší germanisace, hospodářského i národního úpadku.“ Klerikálové chytře prý hlásají, že protestantismus a německství je totéž. Důkazů na toto hanobené církve „Čas“ — jako obyčejně — ovšem nepodává; vždyť by to byla Sisypova práce i pro samého prohnatého kritikusa Machara. My s námi i jiní katolíci vědí dobře, že protestantství a německství není totéž; tolik logiky máme, abychom věděli, že náboženství a národnost nejsou pojmy záměnnými. My víme naopak důsledně ještě více: že totiž ani husitství a české vlastenectví nejsou totéž a že je můžeme v jistém smyslu počítati za pojmy protilehlé. Ti husité, kteří většinu kulturních pomníků českých obrátili v niveč, kteří povraždili daleko větší počet pokřtěnců než cizinců a kteří se sloupežnou chasou německou spojovali na pustošení své vlasti, nebyli právě vlastenci vzornými. Proč bychom tedy také pojem protestantství a německva zcela ztotožňovali? Ale tolik tvrdíme a po pravdě i dále tvrditi budeme, že s protestantstvím ruku v ruce kráčela do Čech germanisace, a že se protestanté s Čechy nepočali bratříčkovati jen k vůli šíření evangelia (ovšem toho Lutherova.) Vždyt zaručená historická fakta stvrzují toto naše přesvědčení dostatečně. Zevrubná statistika přeče nepřipouští pochybností, že se germanisace upevnila a posud pevně stojí právě v těch dříve českých krajích Čech, kde v XVI. století směr lutheranismu se ujmalo nejdělejší. Chťeli bychom „Čas“ upozorniti na to, jak německý liberál Wolkan jásevé do světa vykřikuje germanisační úspěchy protestantstva v Čechách, jak jsou známy již s počátku XVI. století.

Ale Wolkanův spis „Studien zur Reformationsgeschichte“ jistě obstaravatelé „Času“ po ruce nemají, poněvadž jsou jim španělskou vesnicí i mnohé české spisy o protestantství v Čechách vydané; (to soudíme z toho, že historičtí duchové „Času“ beze smyslu opakují

odstěhovati do Chrudimě, pronajmeme se všemi právy, pokud možno, výhradně členům kaceřované „Mrfasy“, kteří vždycky snášeli s pokrokářstvem bříme dne, horka i žízeň. Svoji k svěmul Každá záslužná funkce má býti svěřena jen rukám odborným. Návrh se přijímá s potleskem; poctění mužové pak slibují, že se ještě více v příslušném oboru zdokonalí, než jak dosud bylo možno.

Zástupce zdejšího evangelictva žádá, aby slovnitý výbor odhlasoval sbírku na postavení Husova pomníku; může býti postaven zrovna na tom místě, odkud právě socha P. Marie se sochami ostatních světců byla odklizená.

Ale člen výboru z řádu karsfiátových zahovořil nyní s radikální upřímností: „Já jsem rozhodně proti tomu; stejně by se vybíralo na ten pomník tak dlouho jako v Praze. Vždyt víte dobře ostatně, že žádný z nás se vlastně k Husovým idejím nehlasí a Husa za berana proti klerikálům užívati už není potřeba. Jak bych okolo takové sochy šel, hned bych si vzpomněl na mši, zpověď, přijímání, krátka na celé klerikální zpátečnictví dob minulých. A kdo ví, nedostal-li bych chuť se také pomodliti. Pan Hajn sice před časem Husa velice velebil, ale teď jistě nezalší, podotknu-li, že tak činil jenom špásem; vždyt nejdnou vůbec poučoval, že naděje na život záhrobní jest modernímu člověku věcí cizí. Sám navrhovatel pomníku při takové řeči r. 1902 byl zapisovatelem a důstojným mlčením to potvrdil. A teď bychom měli stavěti sochu Husovi, který často sliboval po smrti nebe a ještě častěji hrozil peklem? Vari se všim zpátečnictvím!“

„Výborně“, tleskají židé i demokrati; „prý s každým symbolem římské tmy.“ A pan navrhovatel, aby nedostal z pokrokářství „méně dostatečnou“, moudře se poddal. Na náměstí se postaví raději z části peněz stržených za vyvlastnění Adalbertinum socha Svobody nebo Osvěty.

Přišla také řeč na to, že i těch dvou kostelů, které jsou dosud bohoslužbě katolické ponechány, jest pro hrstku klerikálů mnoho. Z kostela P. Marie může býti dobré ohnivzdorné skladiště „úvěrního ústavu“, až bude personál jeho osvědčenými moderními silami vystřídán. Návrh se líbí a jeho promyšlení se odkládá do příštího sezení.

„Kdyby se toho všeho tak dožil Brynych!“ poznamenal jeden pan radní. „Říká se, že tohle všechno předvídal a to mu dodalo. Ještě dobře, že jsme si víc v lotech všimáli jeho působení náboženského než činnosti kulturní a vlastenecké; tu by se dalo hanět těžko i před tvář pokrokářstva.

i ty šosácké nápady, které jsou vážnými historiky našimi již dávno vyvráceny.)

Upozorníme však aspoň na „Konec samostatnosti české“, spis to protestanta Denisa, jež přeložil věrný druh realistů dr. Vančura. Tento důkladný spis snad přeče „kritická“ redakce po ruce má a proto nechť si přečte na straně 633—4 jak lutheranismus působil v Čechách na vlastenecké uvědomění. Denis vykládá totiž: „Protestanté studují na univerzitách německých, z Němce přivolávají své školmisty a kazatele. Zpozdilá mládež tváří se, jako by mluvila jen německy, nechce odpovídati česky, zakládá společnosti, ve kterých zakázáno jest promluvití slůvko české, v hospodách a při tanci německy dotazuje se přítomných.“ A to všechno k vůli tomu, aby měli germanisující dobrodruzi radost z přátelství Čechů.

Četba „Pamětí Mikuláše Dačického“, Wintrova: „Života církevního“ a „Kulturního obrazu českých měst“ by realisty známenitě poučila, jak působilo protestantství rušivě na naši národnost. Ostatně jest poučným dost, že místo Ferdinanda volí „opatrní“ stavové protestantští za krále kovaného Němce a všechny statky mu k nohám snášejí a jak svěřují osudy a nezadájná práva země naší i jiným německým aristokratickým šarlatánům, kteří z mozolů dělného lidu v Čechách kupí pro sebe obrovské statky. Toho si „Čas“ ovšem velmi nerad všimá a bude raději mluvit o důrazné germanisaci po bitvě Bělohorské, ač na to důkazů není žádných. Také bude farižejsky přičítati germanisující akci byrokratických služb za Josefa II. církvi, ač právě upřímní katolíci kněží nejdělejší národní snahy v lidu křísili.

Že největší vážnosti se čeština v Evropě těšila právě za „klerikálního“ Karla IV., o tom by se mohli služebníci Masarykovi dobře poučiti z Tatrových „kulturních styků“ a z Kalouskova „Karla IV.“ — kdyby chtěli. Husité mohli dělati po účinné vlastenecké práci Karlové vlastence tak lehce, jako nyní realisté po obětavé námaze katolických kněží — buditelů.

Než ještě něco o tom, jak hospodářský stav země vyhlížel za vlády katolicismu a jak za rozkvětu protestantství. Kdo nezavírá před historickými fakty násilně oči, ten ví, že za Karla IV. byly Čechy střediskem středoevropského průmyslu a obchodu. V pozdějším „reformovaném“ čase nikdy tyto dva veliké zdroje národního bohatství nedostoupily toho rozkvětu jako v bývalé době „klerikální“. Ještě ke konci

A kdo ví, zda by dnes neseděli na tomto místě jeho přátelé, kdybychom bývali k jeho skutkům snášenlivější. Na tato slova povstává jiný otec s prohnutým nosem a hlasem úlisným sděluje, že mu právě psal kolega Jajteles z Prahy v příčině bývalé residence; prý by v ní za slušné nájemné zřídil obchodní filiálku; náklad na potřebnou přestavbu ponese sám. Usnešeno tedy, aby Jajteles v písemné žádosti blíže podmínky vyznačil a městská rada se s ním jistě dohodne.

Referováno též o tom, že nemocnice za nových poměrů utěšeněji prospívá. Obsluhovatelky a diakonky sice žádají mimo celé zaopatření po 70 korunách měsíčně, ale za to se také činí. Lidé na smrt nemocní již druhý, třetí den odcházejí zdraví jako buci; proto počínají docházeti do tohoto humanního ústavu i lidé, kterým pivo nechutná tolik jako v mládí a ve čtyřech dnech už pijí o dvě sklenice víc. Že se dříve Hradec svíjel v klestích militarisace, na to upomínají skoro jen opuštěná kasárna; i ten „kádr“, který zde byl, měl se vystěhovati kamsi do Przemysle, ale služby provedly proti tomu tuhou opoziční; prý půjdou také všechny pryč. „Kádr“ tedy zatím zde ponechán, poněvadž přeče ani paničky ani jejich mužové nebudou sami podlahu mýti.

Když se ještě několik drobnějších záležitostí projednalo, umlčení otcové povstávají se svých míst a nový purkmistr končí zasedání slavnostně: „Osvědčilo se, pánové, že strany pokrokové bez rozdílu programů dovedou se semknouti v šik nerozborný, jednají se o potření hydry tmářství a zpátečnictví. Třeba i dále v osvědčené svornosti kráčet, neboť nebezpečnost klerikalismu nikdy nespalo a nespí. Ted jsme si jen z hruba náhledy vyměnili; přistě však se shodneme na jednotném pokrokovém programu, neboť víte dobře, co platí o království mezi sebou rozděleném. To nám zatím hudiž útěchou, že jsme hydře klerikalismu šlápli na samou hlavu. Jak dále v pokrokářství svorně pokračovati, to nerozhodne jedna chvilka. Zatím každý pilně přemýšlejme, než se podruhé shromáždíme. Volám vstít všem: „Sláva a ua zdar!“ Za zpěvu „Hranice vzplála“ osvětlení mužové vycházejí ven, jsouce radostně pozdravováni jásajícím množstvím, kterému konečně hvězda svobody a osvěty také svítiti začíná.

XVI. století bylo v Čechách daleko méně obyvatel (ač se Čechy dobrodružby německými jen hemžily) než za Karla IV. Bylo to známkou nějakého blahobytu? Sám Žerotín pravdivě r. 1590 vyznává: „Národ český nemá žádného průmyslu, miluje jen to, čeho nabývá přirozeně a bez práce. (Ejhle protestantská touha po pokroku!) Myslím, že kdyby nebylo veliké úrodnosti země, velká část obyvatelstva by zemřela hladu: žije jen den ode dne a stará se toliko o přítomnost. Města česká mimo Prahu nelze srovnati s městy německými; jen náměstí bývá ozdobeno prostředními budovami, jinak není tu nic památného“. Patrně tedy, jak nízko klesla česká země pod bičem aristokraticko-protestantským. To byla ta země, jež svým uměním a vysoce vyvinutým hospodářstvím uváděla všechny cizince za Karla IV. v úžas! O pravdivosti svědectví Žerotínova se snad ani „Čas“ neodvážil pochybovati. Z lenosti a šosáctví tehdejších českých protestantů znamenitě těžili Němci a Vlachové, kteří u nás obchod drželi v rukou vlastních. (Srv. Denis: Konec sam. č. 609, 612). Kdyby se stala nyní dle přání „Času“ „dohoda Němců s Čechy na základě evangelia“ (dle lutherského výkladu), měli by se Němci k Čechům přátelsky asi z těch důvodů, z jakých naše protestanty miloval Anhalt, Thurn, Ansbach a jiní „evangelisti“ pobertové.

Že se spolek Gustava Adolfa k svým všenněmeckým plánům všude hned okatě přiznává, to dostačí „Času“ úplně k poznání, že sleduje též pouze činnost náboženskou.

Kdyby se však jednalo těm německým agentům o prospěch náboženství, nejdříve by musili poučovati tisíce nekrtěných pohanů v Berlíně a v jiných městech německých a pak by teprve mohli jíti do Čech. Ale „evangelisti“ pastofi nechávají vlastní pokrevence ve tmách, a z veliké lásky raději by k „evangelii“ připointali národ náš. A pak že nás mají Němci v nelásce!

Politický přehled.

Ač se hlásalo, že již minulý týden porady o rakousko-uherském vyrovnání se ukončí, přece dosud nastalo dohodnutí. K vůli tomu J. V. císař odložil chystaný odjezd na hony do Štýrska a sám se porad účastní.

V Uhrách se rozmáhá ruch za zřízení vlastního celního území, což vlastně jest jen manévrem, aby vládou uherskou v rakousko-uherském vyrovnání na Rakousku vynuceno bylo co nejvíce ústupků.

Vláda učiní prý, co bude moci, aby dosavadní národnostní spor byl zmírněn a nepodařilo se to vládě, nebude prý to její vina. Čechům se pak zase přičte vina, třeba právě Němci ani v nejménší nemíní se na základě rovnoprávnosti s Čechy smířiti. Ne přátelské dorozumění, ale odtržení a politické sjednocení všech Němců pod Hohenzollery za současného prý setrvání při rakouské dynastii vlastizrádně hlásal minulý týden v Jihlavi něm.-liberální poslanec dr. Gross.

„Kölnische Volkszeitung“ varuje Němce rakouské i pruské, by ustáli od potírání něm. národnosti.

Výkonné výbory lidové a staročeské strany na Moravě se usnesly, aby mezi oběma stranami ujednaný kompromis platil také pro volby.

Boj o vládní osnovu celního tarifu v Německu zase vzplanul. Soc. demokraté a svobodomyšlné strany hlásají, že celní tarif nepřijmou, ježto podporuje lichvu s potravinami, agrárníci pak, že budou proti němu rovněž, dokud clo z obilí a jiných zeměd. výrobků v jich smyslu ještě více se nezvyšší.

Ve Francii major Leroy-Laduricem vojenským soudem zbaven své hodnosti, že s ohledem na své náboženské city zdráhal se převzít velitelství nad setninou, jež měla vypuditi řeholní sestry. A generál Frater rovněž zbaven služby, za to že svými výpověďmi před voj. soudem zastal se podplukovníka Saint-Remya.

Na výšinách balkánských v prosmyku Šipce, kde v srpnu před 25 lety odehrály se krvavé boje Rusů a Bulharů s Turky za osvobození Bulharska, pořádány 28.—30. září velké slavnosti na oslavu vítězství a padlých tam hrdin. Na Šipce vysvěcen kostel a klášter, vojsko bulharské v manévrech provedlo obraz šipkinských bojů a po celém Bulharsku v chrámech a školách oslavována památka šipkinská. Slavností těch se účastnili vedle knížete Ferdinanda ruský velkokníže Mikuláš, mnoho ruských generálů, bulharští ministři a vůbec celý národ bulharský.

Smolovou, již právě uzavřela Čína s Ruskem, postupuje Čína Rusku všechna práva na Tibet. Rusko zaručuje za to zase nedotknutelnost čínské říše a osobuje si dále právo, podle něhož by ve válce nebo při porušení míru zakročilo, kdyby Čína nebyla s to, aby sama zjednala pokoj. Tibet bude spravován Ruskem, Čína pak bude mít jen právo zřizovati tam konsuláty. Mimo to dovolen

cla prostý dovoz čín. zboží do Tibetu a náboženství tamního bude šetřeno.

Boerští generálové Botha, Delarey a Dewet vydali k Evropě a Americe prohlášení, žádající v něm za pomoc pro nešťastný národ, ježto Anglie pomoci odeptala.

K hynoucí vlastní lásce míst. Ze slechty není, kdo by se věrně obce zastával. Na tom již dosti, kráčíme-li oblečení v slatohlav a šurlat. Lid, kde se mravy panstva, stejného besprávi se dopouští; přísahá křivě a kuje šalby. Vela již po starobylých výsnamech slov; šibal u nás odhal jméno moudrému a spornému lakomci. Padouch se stíci platí za pychu. Však i to, co někdy nábožní dědové Nejvyššímu přisnávali, jejich vnukové nyní loupi. Není prý tam na nebi mstitele; smýšlen očistec i peklo; Epikur (pohanský filosof) nám pravdu dť, že duše umírá jako tělo. Zločinec, prostý naděje na radosti života přístího, myslí, že se nemusí báti někdy spravedlnosti Soudece; prý v nebesích není bytost isurchované; svět bez zákona se pohybuje; — O přispěj již, Otče milostný (sv. Václave), nám na pomoc! Hle, lid svěřený Tvé ochraně pospíchá ku propasti; hroší jemu sáhuba náhlá, jestli-že se rychle neslihuješ.

Bohuslav s Lobkovic o mravnosti a zbožnosti věku husitského r. 1489.

Z činnosti katol. spolků.

Kněžice. Křesťansko-sociální klub zdejší pořádá v neděli 5. října o 4. hod. odpol. spolkovou schůzi, na níž vp. Jifi Sahula z Hradce Králové promluví „o důsledcích Husových ideí.“

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vymamenní jsou: p. Václav Strnad, farář v Karli, jmenován děkanem; p. Josef Váňa, kaplan v Jaroměři, obdržel farní synodali. **Ustanovení jsou:** p. Ant. Bartoš, farář v Ranné, za faráře do Cerekvice, p. Josef Vlček, farář v Heřmanicích, za faráře do Dolního Újezda, p. Jan Vašíček, kaplan v Kocleřově, za kooperatora do Kacerova, p. Frant. Elster, koop. v Bělé, za kaplana do Chrásti, p. Ant. Vích, kaplan, za administratora v Králíkách, p. Václav Vačkář, administrator v Ledči, za administr. do Bohdánce u Ledče, p. Jos. Šimek, kaplan v Krucemburku, za kapl. do Ledče, p. Dobroslav Orel, vicerektor v Borromen, za katechetu škol reálných v Hradci Králové, p. Václav Havran, koop. ve Včelákově, za kaplana do Heřmanova Městce, p. L. Moláček, koop. Výprachtický, za kaplana do Včelákova, p. V. Koza, kaplan Holoblavský, za koop. do Bělé u Pardubic, p. Al. Černík, kaplan v Heřm. Městci, za administr. do Váp. Podola, p. Fr. Burghart, koop. Novopacký, za kaplana do Jičína. **Neomysté:** p. Antonín Kovář za vikaristu katedrálního chrámu v Hradci Králové, p. Josef Knauer za kapl. do Kocleřova. **V Panu zesnul:** p. Jan Urban, farář ve Vamberku, † 29. září (naroz. 1844, vysv. 1870.) **Uprázdnila se místa:** Vápený Podol, fara, patron. kníž. Kocleřova od 15. září, Ranná, fara, patron. kníž. Thurn-Taxis od 27. září, Vamberk, fara, patr. Jindřišky hraběnky Lützov, od 30. září, Č. Heřmanice, fara, patron. kníž. Thurn-Taxis od 1. října t. r.

Svěcení nového Borromea vykoná v neděli 5. října b. r. o 9. hod. dopol. ndp. biskup Edvard Jan Nep. Ku svěcení tomu zvou se všichni bývalí Borromeisté.

Svěcení nového Rudolfa, diecéšního ústavu pro hluchoněmé v Hradci Králové, vykoná v sobotu, dne 4. října t. r. o 8. hodině ranní Jeho Biskupská Milost Edvard Jan Nep.

Průmyslové museum v Hradci Krá. Počátkem tohoto měsíce zahájeny byly opět jako každým rokem kursy malířské, kreslířské, pro modelování a ciselování. Přihlášky do kursů, z nichž malířský kurs dámský obdívá se každou středu od 2. hod. odpol., kreslířský a ciselářský kurs večerní každé pondělí a čtvrtek od půl 7. do půl 9. hod. večer, malířský kurs pro pány, přihlásí-li se nejméně 10 účastníků, každou sobotu od 2. hod. odp. a nedělní kurs pro kreslení a modelování každou neděli od 9 hod. dop., přijímá ředitel musea pan L. Hanšl. Veřejná čítárna prům. musea jest jako jiná léta otevřena každý úterek a pátek od půl 7. do půl 9. hod. večer. Veškeré kursy mimo malířské, jakož i vstup do čítárny jsou úplně bezplatny. Do kursů přihlásiti se možno každou dobu buď u ředitele musea p. Lad. Hanšla, nebo v dotčených hodinách vyučovacích u učitele kurs vedoucího.

Primice. Vlp. Jan Novohradský, jáhen, rodem z Holohlav, bude dne 5. října 1902 v kapli biskupské residence v Hradci Králové na kněze vysvěcen. První mši svatou obětovati bude dne 6. října o 9. hodině v chrámu Páně Nanebevzetí P. Marie v Hradci Králové. Blahopřejeme.

Sňatek. Sl. Mája Peřinová a p. Rudolf Helwich slavíti budou sňatek svůj dne 7. října t. r. v Hradci Králové.

Záložna v Hradci Králové. Za měsíc září 1902 vloženo K 109.351.67, vybráno K 143.050.99,

zůstatek K 1.861.534.99. Půjčeno K 86.665.11, splaceno K 72.144.47, zůstatek K 1, 282.850.97. Počet účtů 2.352, pokladni obrát K 841.590.12, záruční fondy K 99.167.48.

Vojenský koncert kapely pš. pluku č. 43 pořádán bude v sobotu 4. října o 7. hod. večer v hotelu „Merkur“ v Hradci Králové.

Černá kronika. Dne 30. září oběhl se ve svém bytu v Hradci Králové Frant. Nepovědomý, 47 r. starý, do Počapal okresu pardubického příslušný truhlářský dělník bez zaměstnání. Sebevrah byl oddán pití a trpěl velkou bídou. Vlastní jeho manželka od něho odešla zanechávši mu dvě děti, které jest povinno školou. Když přišlo dítě po 4. hod. ze školy, našlo nešťastného otce oběšeného.

Na Sanatorium v Janských Lázních věnovali: Jeho Jasnost František Josef, kníže z An-erapergu, ve Žlebech 200 K, Litomyšlský vikariát 154 K, dp. Jan Raml, farář v Chotěborkách 10 K, dp. Jindř. Kolář, kaplan v Nechanicích 5 K 60 h, vdp. Jan Tichý, bisk. vikář v Ostružné 10 K, dp. Al. Vašítko, farář v Král. Městci 10 K, dp. Josef Neškudla, farář v Výprachticích 10 K, dp. J. Toušek, kaplan ve Výprachticích 3 K. Z Čáslavského vikariátu vdp.: A. Schreiber, bisk. vikář a farář ve Žlebech, Josef Semerád, děkan v Potěbách, Fr. Jenček, vikar. sekretář v Chotusicích, Fr. Hlaváč, farář v Ronově, Josef Teplý, vik. sekretář a děkan ve Vilimově, Em. Fencel, děkan v Golč. Jeníkově, Josef Foltá, děkan v Čáslavi, Ant. Michl, farář ve Zbislavi po 10 K, Jan Limberský, farář v Bačicích 8 K, Václ. Kracík, farář v Turkovicích 5 K, Jan Volánek, farář v Běstvině 4 K, Jan Adler, farář v Míčově, Bojisl. Flum, farář ve Vikánči, V. Háek, kapl. v Potěbách, Frant. Dvořák, kaplan v Chotusicích, Josef Cvejn, kapl. ve Vilimově, Katecheta v Čáslavi, Jos. Špáta, katech. v Čáslavi, Frant. Opřátek, kaplan v Ronově, Ot. Semerád, kaplan v Čáslavi, Fr. Komárek, kaplan v Golč. Jeníkově, Fr. Macháček, kaplan ve Žlebech, Fr. Novák, kaplan ve Žlebech, J. Novák, katecheta v Golč. Jeníkově, Fr. Budinský, kaplan v Heřmaně po 2 K. Srdečné díky vzdává a o další příspěvky prosí b. konsistorium v Hradci Králové.

V městském Kileperově divadle v Hradci Králové ve středu 8. října t. r. pořádají sdružené spolky ve veřejné čítárně „Palackého“ v Hradci Kr. přednášku cestovatele p. E. St. Vráze „Z Pekingu na Koreu a na přič Asii.“ Přednáška provázena bude množstvím původních obrazů. Začátek o půl 8. hod. večer. Předprodej lístků v knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Loupež. Dne 23. září bral se z Hradce Král. ku Věstarům obchodník s ovocem August Mathews z Goldrammu v Prusku, aby v tamním okolí nakoupil ovoce. Cestou přidružil se k němu jakýsi mladík. V přátelském rozhovoru došli až na Chlum, kde usedli. Neznámý nic netušícího ovocnáře dvakrát kamenem do spánku udeřil a tím jej omráčil. Na to klopiv ho o 1165 K prchl. Ale četnictvu hradeckému podařilo se 28. září lupiče v Pardubicích zatknouti. Přivezen do Hradce Králové, kde se k činu přiznal. Jest to 24 roků starý August Reintsch z Ottendorfu u Broumova, Němec, vícekrát již trestaný. Posledně uvězněn byl v Broumově, odkud se mu podařilo prchnouti. Z ulopených peněz nalezeno u něho něco málo, ostatní probýl.

Kontrolní shromáždění c. k. zeměbranců v soudních okresích hejtmanství Královéhradeckého koná se vždy o 10. hod. dopol.: 1.) V Hořicích 8. října v měst. divadle pro obec od písmene A až L, 9. října pro ostatní obce. 2.) V Nechanicích 10. října v měst. divadle pro obec od A až O, pro ostatní 11. října. 3.) V Hradci Král. 13. října „Na Střelnici“ pro obec od B až K, 14. říj. od L až R a 15. října od S až V. Dodatečná kontrola pro zeměbrance, kteří se nedostavili, bude se konati 24. listopadu v Jaroměři v zeměbranceckých kasárnách. — Kontrolní shromáždění c. k. záložníků, dovolených, jakož i náhradních záložníků řadového vojska konati se bude vždy o 10. hod. dop.: 1.) V Huficích 30. října v divadle pro obec od pís. A až D, 31. říj. od H až K, 3. listop. od L až R, 4. listop. od S až T a 5. listop. pro ostatní obce. 2.) V Nechanicích 6. listop. v měst. divadle pro obec od pís. B až L, 7. listop. od M až P, 8. listop. od R až S a 10. listop. pro ostatní obce. 3.) V Hradci Králové 11. listop. „Na Střelnici“ pro obec od pís. A až D, 12. listop. od H až K, 13. listop. od L až P, 14. listop. od R až S a 15. listop. pro ostatní obce. Dodatečná kontrola bude 29. listopadu v 9. hod. ráno ve Vodičkových kasárnách v Hradci Králové.

Úmrtí. Ve Vamberku 29. září zemřel vdp. farář Jan Urban po trapné nemoci ve stáří 58 let. Pohřeb zvěčňového konal se ve čtvrtek dne 2. října. R. i. p. — V úterý dne 23. září doprovodila celá téměř Čáslav ku tichému odpočinku výtečného učitele, vzorného katolíka a milého společníka — pana Františka Andrie, učitele na odpočinku. Chudí, bohatí, prostí, intelligence bez rozdílu náboženského, ti všichni tlačili se ku hrobu, aby zesnulému dali poslední s Bohem! Tak ukázalo se, že pevný charakter i za doby naší dovědē si získati lásku a úctu všech. Kéz směs dob. 6, které zasl. v Pánu zesnulý 42letým působením učitelským, vydá hojnou žet!

Východočeská výstava v Pardubicích r. 1903. Na výstavě počíná se již pracovati upravením terrena pro zahrádkářství a ovocnářství. Stavba budovy průmyslové a administrativní dle plánů již vyhotovených bude zadána tento měsíc. Výstavní výbor v horlivé své činnosti zajistil si hnací sílu 80 koní, také postaral se o vodovod po výstavě.

Pokud známo, jest také zajištěna fontána. Ustanoveno umělecké jury rozhodující o plakátech; jsou to p. t.: prof. Vojt. Hynais, Fr. Herdík, Max Švabinský, Dr. Štolba a V. Grus. — Odbor sjezdový má již zaručeno dvacet sjezdů a odbor zábavní stará se pečlivě o závody ochotnické, k nimž z různých měst českého východu došly již četné přihlášky. Velice zajímavou bude dojísta slavnost historická, pasování synů pana Jana z Pernštejna za rytíře. Důležitou atrakcí pro celý český východ nepopíratelně bude výstava modelů a plánů vodních drah s obzvláštním zřetelem k našemu kraji. Ve finančním odboru pamatováno, by vydány byly zvláštní listky dělnické a studentské. Odbor národohospodářský stará se pečlivě o zařazení domku živnostníka. Všechny odbory pracují „plnou parou“ a avšedomitě pečují o zdar výstavy.

Z Koštěnic a Dašic. Svátek sv. Václava utkví v živé paměti osadníkům Koštěnickým. Příchodem mnohých dobrodinců a upřímných katolíků — mezi nimiž jistě přední místo zaujmá vldp. farář Ludvík Hora, který nešetřil námahy — zakoupen byl překrásný, umělecký, kamenný kříž, zhotovený sochařskou školou v Holicích. — Bývalý, dřevěný kříž laskavostí rolníka p. Poláka opraven a postaven na horním konci Koštěnic. — Na sv. Václava oba dva byly posvěceny. Ačkoliv od rána neustále padal drobný déšť až do 2 hodin odpoledne, přece echázely se davy lidstva místního i okolního, dostavila se školní mládež vedená svými pp. učitel, sbor hudební s hudbou p. kapelníka Vejdy. Ke 3. hodině déšť rázem ustál, takže celá slavnost odbyla se jen při zachmuřeném nebi. Svěcení obou křížů vykonal vldp. farář Ludvík Hora za asistence dp. Petra Jiříčka, katechety a místního kaplana Františka Náhlíka. U obou křížů zapěl sbor pěvecký z Dašic, řízený p. ředitelem choru Bohumilem Kašparem, zdařilé sbory. Velikým významným poctěním byli občané Koštěnic, že Jeho Milost nřp. biskup zaslal ku slavnosti pastýřský list, který přečten vldp. farářem. Upřímná a laskavá slova Jeho Milosti vyslechnuta za hrobového ticha a pobnutí mezi shromážděným davem lidstva zřejmě nasvědčovalo, jaké lásky a úctě těší se náš milovaný arcipastýř. Pastýřský onen list vyžádala si obec ku uchování na památku. Slavnostním kazatelem byl vldp. P. Alois Jemelka z Tovaryšstva Ježíšova, který v úchvatné a promyšlené řeči promluvil o sv. kříži a povzbudil posluchače, by jim kříž byl vždy praporem, pod kterým bojujeme proti pokušením, by jim byl útěchou a radostí. Vdp. složitěmu řečníku poděkovala školáčka Marie Englichová za dojev. nnon a překrásnou řeč, jakož i místní starosta p. Palata, který zároveň vzdal díky všem účastníkům překrásné oné slavnosti.

Z Ostřetima. (Jubileum). Na den sv. Václava slavil zde velezasloužilý vldp. vikář a konsistorní rada Frant. Čermák 55leté kněžské jubileum. O 10. hod. dopol. sloužil vldp. jubilant slavnou mši svatou, k níž se dostavil v hojném počtu sl. spolek literárský a básnický. Po skončení služeb Božích promluvil k vldp. jubilantovi doře promyšlenou řeč předseda literár. sboru. Připomenul zásluhy vldp. vikáře o obec Ostřetinskou i o spolky zdejší a ta slova pravdy, jež blásoval jim ve škole i v chrámu Páně, že vždy podrží v srdcích svých a budou se jimi řídit. Na konec své řeči zvolal za všechny zde přítomné, by Báň Všemohoucí ještě dlouhá léta zachoval vldp. vikáře při dobrém zdraví. Na to vldp. jubilant děkoval p. řečníkovi a všem přítomným a pravil, že jest jeho přáním, až ho Báň povolá k sobě, aby mezi svými milými osadníky, u nichž tak dlouho působil, odpovídal. Přešpatně počal sešlo se do chrámu Páně mnoho lidí. Vldp. jubilantovi přejeme ze srdce, aby dočkal se ve zdraví jubilea dčmantového.

Z Ronova. (Pozor na jazyk). Tyto dni jela přes Ronov svadba se sousední Lhotky. A jak to již bývá, při zpátečnř jízdě trochu rozjářenř vozkové pořádali snad závody v jízdě, až tu pojednou na hlavní ulici při zatáčce vůz se zvrhne a zrovna ten s družkami a prachu po kolena. To měli páni kluci rekraci; družice byly jako by je tahal z popela, jedna držela koleno, druhá nos a loket a ta třetí jen hekal, co jí schází, netouhla hned povědět a jen ukazovala pořád ostatulm jazyk, nemá-li ho překousnutý. A nel ještě, že to odbyly tak lacině.

Česká Filharmonie pořádá v sobotu 11. října v sále na „Veselce“ v Pardubicích koncert, jež řídí K. Moor, dirigent Č. F. Předprodej lístků obstarají knihkupci: pan J. Polák na náměstí a pan J. Liebich na Zeleném předměstí.

Slava 600leté památky povýšení Jičína na město. Těchto dnů město naše odšlo se v slavnostní báv, vítajíc ve středě svém hosty, kteří z daleka se sem shromáždili, aby spolu s obyvatelstvem města Jičína oslavili památné výročí povýšení Jičína za město. Kdo zná, co znamenalo ve středověku udělení výsad (privilegií) vsi a povýšení její za město, pochopí, že zcela právem povznesení a blahobytu. 600 let od té doby již uplynulo, co povznesení země své obalý král Václav II. r. 1302 v Brně vydal listinu, jíž zdejší osadu Židiňoves na město povýšil. Městské zastupitelstvo usneslo se, by tato pro město Jičína památná událost společně se zdejšími spolky důstojně byla oslavena. Již od soboty z rána město obléčelo se ve slavnostní roucho; zřizovány brány, prapory rozvinovány, a s četnými tvářemi hostů jsme se setkávali. V sobotu odpoledne konána v radnici slavnostní schůze zastupitelstva městského, na níž podán důkaz dobré vůle, o blaho občanstva starajícího se městského zastupitelstva. Vznovány pozemky obecni na zřizení městského parku, zřizována stipendia pro studující na zdejších středních školách, pro tři zestárlé příslušníky města Jičína, a věnován peněžitý obnos

na zdejší lidovou knihovnu. V době však ukončení schůze rozproudil se čilý život na obou náměstích, Novoměstském i Staroměstském. Koncertovala zde městská kapela od 4—7 hod. Když pak se setmělo, zazářil celý Jičín v moti světla. I v nejnauznější chalonpce zářila okna. Mnohoství občanstva přiblíželo této krásné illuminaci, nikomu však zajisté nezavdělil se dr. Klouček, jenž s několika málo přívrženci svými okna svá neosvětlil, ač i zdejší kasárny osvětleny byly. O 8. hodině začala slavnostní akademie, jež jeduotlivá čísla vyvolala v obecnstvu bouři potlesku. Líbil se jak proslav prof. F. Tomka, tak i sbory zpěváckého spolku „Smetana“. Bouřlivě odměněny byly hudební výkony pp. dra. Heisra, Jakubce, Vlčka, Patache a Engla. Triumf večera odnášela si virtuoska sl. Maruška Neslerova z Prahy. Přátelekou zábavou ukončen program prvního slavnostního dne. Velmi však zarmoucena byla mysl naše, když v hlavní slavnostní den sv. Václava již od rána drobná a neustále přšelo. Povznesená ona nálada, jež sobotního dne nás uchvátila, valného doznala tím otkesení. O 8. hodině ranní dělo se na radnici slavnostní vítání cizích hostů, mezi nimiž spatřili jsme univ. prof. dv. radu dra. Kvěšalu, řř. a zem. posl. Mašťalka, ruského kapelníka z Turkestanu Mačenu, bývalé zdejší profesory, úředníky a j. Na to účastníci odebrali se s průvodem spolků zdejších za hlaholu zvonů do kostela sv. Ignáce. I staroslavý kostel ten zastkvěl se toho dne pěl vld. duchovenstva onoho kostela v neobvyklém lesku. Hosté nové upravený chrám Páně nemohli ani poznati. Zde rovněž důlno vytknouti — jak mezi lidem se pronášelo, že zdejší Sokolská jednota a Akademická čten. jednota působením svých několika příliš radikálních živlů prý ze strachu, že by s průvodem též do kostela jiti měly, slavnosti vůbec se neúčastnily. — Po mši sv. odhalena v městské bráně slavnostní památná deska, natož konána v domě Palackého přednáška prof. J. M. Jakubíčky, jenž velice případně osvětlil dějiny města Jičína. Od století XIII. počíná již historie města Jičína. Na místě jeho stávala osada Židiňoves, jíž r. 1302 na ústo povýšil král Václav II. Tehdy právě Jičín náležel k majetku pana Beneše z Vartenberka. Vláda rodu Vartenberského nad Jičínem však nebyla dlouhá předsedá na různé pány, zejména na rod Smiřických, za jichž vlády odehrála se zde ona známá tragédie Jičínská. Přednáška odměněna dlouho trvajícím potleskem. Odpoledne po banketu uspořádaně členy Řemeslnické besedy historický průvod představující odezdání privileji městu Jičínu. Vedle toho konán na náměstí koncert dvou kapel jičínské a holické a lidová slavnost, jež zakončena skvozným ohňostrojem. Za obrovské účasti večer sehráno členy Řemeslnické besedy v divadelním sále hotelu „Hamburku“ Stronpežnického drama: „Černé dñse“. Toto bezplatně dávano ještě podruhé v pondělí. Též chudř zdejší, jímž o slavnosti této dostalo se četných podpor a darů, s vděčností na slavnost tuto budou vzpomínati.

Sirostkům po městském mistru kamenickém p. R. Kozlovi věnoval dp. V. Zörnig, administrator v Labské Týnici, 4 K. — V restauraci Adalbertina vybráno p. Svátkem na týž účel 7 K 32 h a nejmenovaně z Pardubic 7 K.

Různé zprávy.

Na počátku posledního čtvrtletí prosíme za obnovení předplatného a dlužníkům důrazně připomínáme jejich platební povinnost.

Administrace „Obnovy.“

„Čas“ v likvidaci. Pod tímto záhlavím píš „Nové Listy“: „Třpal se, třpal, ale bylo nezbytí. Musil se položit. Družstvo „Čas“ bude konati valnou hromadu, která se usnese na likvidaci. Už se měla valná hromada konati minulou neděli, ale sešli se celí 3 účastníci. Hilsner tedy nepomohl. Ačkoli „Čas“ v afšete Hilsnerově podal učiněný výkon silácký, přece nebo právě proto nemohl se udržeti. Podpory židovské, ačkoli byly z počátku hojné, nedovedly zabezpečiti mu existenci. Židé, když viděli, že „Čas“ nemá nejmenší obliby v širokých kruzích, přestali sypati. Jest to tragické, ale jiné konce nedaly se čekat“. Jestž sice nevíme, jak dalece jest zpráva „N. L.“ pravdivá, ale že „Čas“ jako denník dlouho vycházeti už nemůže, jest skoro jisté. Poldu se každý rok nerodí, aby židé z vděčnosti hojně předpláceli; evangelci všecky věci, které se jim z „Času“ do krámu hodí, mají pečlivě shromážděny p. Šádkem v „Hlasech ze Siona“ a sociální demokraté mají svůj denník „Právo lidu“. Proč sedal „Čas“ na čtyry stolice najednou? Proč tento list probájen talmudem, babla a husitsko-protestantského kalicha zapomínal na rozvíjení a uplatňování vlastního „lidového“ programu? Inu, protože strana lidová vlastně žádného lidu neměla. Generálové musili chtět nechtět hledati své kmány v řadách sociální demokracie. K vůli abonentní politice se chystal „Čas“ kompromisů, jež by byly pro trochu důsledné lidi největší nemožností. Nejnesikovnějšího advokáta dělal „Čas“ židům. Ač vyniká hadí mrštností a kluzkostí, přec v této příčině byl nad míru neobratný; a „Právo lidu“ se aspoň někdy na oko poškorpil, aby zakryl před hloupými lidmi svou závislost na socialistickém kasařátu, ale nejhorší protinářodní a protihumanitní židovské šmejdý ven a ven nešikovně umlčoval, takže i nejprostomyslnějším Masarykovým asistentům padalo bělmo s očí docela. Advokátní praktika „Času“ židům epš škodila než prospěla. Kdo za to, že také „Obnova“ „Času“ úspěšně zatínala žilu? Jestliže jí „Čas“ spílal po způsobu „Červánků“, měl aspoň někdy dokázati schopnost věcné polemiky a odpovídati na její obhajobu, kterou mu v rubrice „Ob-rany“ k úvaze předkládala. Poněvadž se však „Čas“ k odpovědem neměl (a při známé své vědecké vyspělosti ani odpovídati nedovedl), škodila mu i tato váharost značně. K tomu všemu ještě odjezd Masarykův a potřhlé výpady Macharovy proti katolíkům, odsouzené všemi slušnějšími lidmi! Ti židé, kteří za afšery Poldovy horlivě v našem městě „Čas“ předplá-

celi, odbírají nyní zase po starém chvalitebném zvyku výhradně „Neue Freie“, „Tagblatt“ a jiné německé židovské listy, takže se „Čas“ s jejich „vlastenectvím“ důkladně blamoval; kde nic není, ani smrt nebere a kde ani horšičné zrno vlastenectví nedřime, tam těžko křesiti vzrůst. Ač se chlubil „Čas“ jakousi kohortou taky — vlastenců židovských, ve své podivné bystrosti na druhé straně žádných nevlasteneckých židů neviděl. To spš podnikal Sisyfovu práci, aby objevil nějakého nevlasteneckého katolického Čecha. Tedy přijde doba, kdy bude „Čas“ katolickou církev tupiti jen asi třikrát nebo dvakrát týdně; že by ty potupy byly napříště opatrnější, toho se sotva dočkáme. Největšího politování při tom zasluhuje chudák p. Šádek, který bez pomoci „Času“ sotva asi dvakrát týdně bude moci své „Hlasy“, „reformovanými“ nadávkami na církev vyplňovati. Nyní snad budou „Hlasy“ ze S.“ šířiti „evangelium“ obligátními potupami církve jen jednou týdně. Zmenší-li počet svých trhanekých výrobků hlavní fabrika, uctí to také Rannská filiálka. Nám při tom všem napadá jedna otázka: jest české evangelictvo schopno vůbec nějaké reformace a aspoň poměrného sebezpoznání? Kde jsou charakternější evangelci, kteří by se důstojně opřeli katilínarským potupám všeho katolictva, jak se fabrikuje v „Času“ a „Hlasech“? Kde jsou evangelci, kteří by připomněli p. Šádkovi, že při svém zrůdcování katolíků stěle šetřili protikřesťanské zednáře a protinářodní provokace židů v Čechách a na Moravě? Kde jsou „reformovní“, kteří by zakřikli jízlivá individua tvrdící, že Řím byl Čechům stálým neštětím? Když Machar vykládal své protikřesťanské názory, bylo české evangelictvo bezky z ticha a raději se těšilo z prohaného pamfletu Macharovy proti sv. Janu Nep. Pánové, i po finančních katastrofách půjdete v příčině katolictva stejným směrem, ale slušní lidé prohlédli jádro vašeho vlastenectví i vašeho náboženství. Lidé dobré vůle budou na straně naš.

Socialisté — příznivci našich národních práv. Nesmějete se, vždyť to „Čas“ zviššá v poslední době zcela vážně dokazuje. Zemská školní rada dolnorakonská zamítla žádost za zřízení českých veřejných škol ve Vídni; a tenhle nešťastný skutek jest vítaným pamískem pro vídeňské socialisty. Sociální demokraté se vážně obávají, aby místo jejich vídeňského vůdce, žida dra. Adlera, neprošel při volbě český kandidát, a proto najednou ukazují k Čechům velkou laskavost; prý se o to postarají, aby sen o českých školách ve Vídni se stal skutekem. Děkujeme za tuto nenařádu přízeň, poněvadž na ní není upřímnosti ani za mák. Žid Adler na schůzi volební v Plzni (1897) řekl: „My Němci víme, že Němectvu nejlépe posloužíme, když k sobě pozvedneme českého dělníka.“ A teď by chtěl sloužit právům českého národa? Dosti často již měli sociální demokraté příležitost zastati se na sněmě národních práv Čechů vídeňských, ale nehnuli ani prstem — až teď, kdy jim teče voda do bot. Socialističtí poslanci byli za vlády Badenovy rozhodně proti uplatnění českého státního práva, spojovali se se zuřivými německými křiklouny, kteří se zasadili o zrušení nám příznivých jazykových nářzen. A teď najednou pomocníci mocného a germanisujícího vídeňského židovstva činí ze sebe nejspřavedlivější beránky. Israel nyní ve spolku se svými socialistickými sluby pracuje plnou parou, aby prošel při volbách germanisující vyznavač talmudu, protože zvolení českého kandidáta by mělo pro ráz „německé Vídně“, vážné následky. Kdyby vídeňští židé se svými rudými nohsledy opravdu věřili, že nejnavějši prohlášení Adlerova jest upřímné, pak by pro tohoto muže ani prstem nehnuli. Známe dobře lásku židů k českému národu dle působnosti židů Pražských. I ti pražští židé, kteří jen z mizivého českého lidu tyji, udržují honěvatě v Praze němečtí. A židé vídeňští by nás snad měli míti v lásce větší? Tomu jen ptaší mozek může věřiti. Kéž by jen poznali vídeňští anti-semité, jak odkopáváním Čechů zbytečně posilují pozice židovstva vůbec! Sami na sebe pletou karabáč, nechtějíce za spravedlivý ústupek získati dobré spo-jence. Právům vídeňských Čechů se jednou rozhodně povolití musí; ale žid Adler se bude starati o Čechy asi tak upřímně jako žid Penizek a žid Stránský!

Židovským gymnasiem může býti nazváno „německé“ gymnasium v Uhor. Mraďišti na Moravě. Ve všech osmi třídách tohoto ústavu jest letos 192 žáků, z nichž je 105 židů. Z oněch zbylých 87 žáků jsou někteří i z jiných korunních zemí. Kdo udržuje němečtí na čistě slováckém Uhersko-Ilardištsku i jinde na Moravě, z tohoto nejlépo poznati.

Obrovské stromy. Blahovičník (Eucalyptus) australský roste až na půldruhého sta metrů vysoko. Kdyby se jen polovice poraženého stromu zpracovala a k výcvzu určila, přece bychom nabýli z obra toho asi 18.000 železničních pražců. I bylo by třeba korábu o nosnosti 6000 tun (taua jest 10 metr. centů), aby v sebe pojal získané dříví, a 600 vozů by nestačilo, aby je dopravily silným potahem k lodi.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. září 1902. 1 hl. pšenice K 11.70—13.00, žita K 10.00—10.50, ječmene K 7.80—8.40, oves K 5.20—5.60, prosa K 10.00—10.80, vikev K 6.30—7.40, hrachou K 16.00—17.80, čočky K 00.00—00.00, jablů K 18.00, krup K 16.00—40.00, bramborů K 2.40—2.60, jetelového semene bílého K 00.00—00.20, jetelového semene červen. K 72.00—82.00, máku K 25.00—31.00, lněného semene K 15.00—16.00, 100 kg. žit. otrub K 11.00, pšenič. otrub K 10.25, 1 kg. másla K 2.20—2.40, 1 kg. sádla vepřového K 1.80—1.76, tvarohu K 0.28—0.32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 1.00—3.00, jeden hl. cibule K 3.00—3.60, jedna kopa drobné zeleniny K 0.80—1.40, 1 kopa zelí 4.00—6.60 K, 1 pytel mrkve 1.20—1.40, 1 hl. švestek K 2.00—2.60, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa celere K 0.00—0.00.

Právě
nastoupil třetí roční pout
nás
kalendář „Štít“
na rok 1903.

Z bohatého a pestrého obsahu uvádíme:

1. Vl. Hornov: „Před obrazem Sv. Rodiny Páně“ — báseň (k titulnímu obrázku).
2. * * „Vzkříšení svobody v Bláhovicích.“
3. Fr. Eisler: „Loučení“ (báseň).
4. P. Ant. Rejzek: T. J. „Poklad nalezený v jesuitském kostele Panny Marie v Hradci Králové.“
5. Frt. Jiří Košťál: „Jak si „pan otec“ Vrbata pomohl od kafařek.“
6. Dle Fr. Potěšila: „Pardubice“ — s četnými ilustracemi.
7. Abbe Hr.: „Milostí Boží jsem, co jsem.“
8. Filip Jan Konečný: „Jak strážník Nesvajba bele jedno nemocné.“
9. Frt. Jiří Košťál: „Ejhle Apoštol“ (z misijnářské činnosti Boh. Balbina T. J.).
10. Vl. Hornov: „Včera a dnes.“
11. P. M. Z. „Mrtvá ruka.“
12. * * „Jméni Rotšildovo.“
13. Vl. Hornov: „Fortunát Kořínek.“
14. Jan z Hory: „Slovo k rodičům.“
15. MUDr. Garulus: „Ani pohřbití ani spálení.“
16. Jos. Váňa: „Brňáček.“
17. Jos. Kousal: „Jerusalém a jeho obyvatelé.“
18. J. Dimek: „Besídka hospodářská.“
19. Kronika.
20. Anekdoty.

Mimo to obsahuje náš kalendář: Důkladné kalendárium, úplný seznam svatých, seznam trhů sestavený abecedně dle míst i zvlášť dle měsíců, škály kolkové a j.

S četnými ilustracemi.
Osvědčil li se již obsah „Štítu“ loňského co nejlépe, můžeme sdělit, že letošní ročník jest ještě dokonalejší.

Objednávky přijímá

administrace „Obnovy“
v Hradci Králové.

Poznámka: Neprodané a ku vrácení oprávněné kalendáře musí se vrátit do konce ledna r. 1903.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Vsestarech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo k nahlédnutí.

Nejstarší závod. Založeno r. 1860.

K dušičkám

odporučuji svůj závod sochařsko-kamenický k provedení prací hřbitovních, jakož i svůj hojně zásobený sklad

hotových náhrobků

z různých druhů mramorů, žul a sienytů v provedení vkusném, v cenách nejlevnějších. Současně i účinně zvu P. T. zákazníkům k shlédnutí mého závodu a v práci se nacházejících i hotových výrobků. — Závod můj nachází se nyní ve vlastním nově postaveném domě v ulici Čelakovského (před labským mostem).

ZDENKO JEŽEK,
průmysl mramoru a žuly
v Hradci Králové.

Jablka a hrušky

tabulové, k moštování jakož i padaná ku výrobě ovocného octa kupuje

Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové.

JEČMENY
zdravé, suché
kupuje za nejvyšší ceny
PIVOVAR
právovarního měšťanstva
v Hradci Králové.

Spolkové prapory, stuhy,
ozdobné výšivky dle před-
ložených výkresů, mešní
roucha, přikrovy, kostelní
prádlo a všechny v ten

odbor
náležející
oi před-
mety
levně a
přesně
zfoto-

vuje sirotčinec

Růžencová výroba
Praha I., Konviktská ul. 296.
Obchod devotačními v Husově třídě.

Zadá se podsudnictví pivního výčepu

dobrému odborníkovi za výhodných podmínek
s malou kaucí.

Kde, poví administrace t. l.

Modní výrobu
stejnokrojů
pro důst. duchovenstvo,
c. k. úředníky a c. a k. důstojníky,
jakož i
všech obleků
panských
z látek anglických, francouz-
ských, brněnských a humpo-
leckých za ceny nejlevnější
doporučuje
Karel Nekola v Hradci Kr.,
Malé náměstí č. 12, I. posch.

**Odborný velkoobchod pro malob-
chodníky všech odvětví.**
Umělecký ústav pro malbu na skle
B. Škarda, Brno.
Úkna chráněná každí-
ho slohu a provedení
e zaručením práce u.
moderním poža-
dávám vyhovující.
krát prvními cenami
vznamenána
Cenníky zdarma.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.
Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

První český katolický závod ve Vídni. František Ruber

Dílka ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Schotten-
feldgasse 28, d. 11.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Josef Neškudla,
c. a kr. dv. dodavatel
v Jablenném nad Ohl. č. d. 86
doporučuje P. T. velelům duchovenstva
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenáný
o. a k. dv. výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.
Adresa vždy došlovně úplná.

Pěkný byt

tři pokoje, kuchyň, spíž a předstíh, vše pod jedním uzavřením, v novém domě, nábreží č. 321.
v Čelakovského třídě, s vyhlídkou na nábreží, jest od 1. listopadu po případě od 15. října za 25 zl.
měsíčně k pronajmutí. — Majitel Jan Skála.

Zubní lékař

M. Dr. J. Král

ordinuje od 8—4 h.

Hradec Králové.

Velké náměstí číslo 136.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrovově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme.

Nejlépe odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Výhodné pronajmutí krámu

s bytem neb bez něho, v obci královéhradeckého okresu malou půlhodinku od města a nádražní stanice vzdáleného. — Hodí se nejlépe pro obchod se smíšeným zbožím, krupaře neb pekaře bez konkurence. Chléb možno dodávati od města, kde více průmyslových podniků stává.

Bližší sdělí administrace t. l.

Velký výběr

zlatých a stříbrných svateb, datů, kapesních i nástěn. hodin v krás. provedení doporučuje - - -

JAN - KALIS

hodinář a zlatník v Rychněvě n. K. přesezný znalec c. k. okr. soudu - - - Obrazkové cenníky zašle.

J. F.

Langhans c. k. dvorní fotograf odporučuje ctěn. P. T. obecnstvu svůj v Král. Hradci (v Adalbertinu) nově zařízený fotografický.

Jméno firmy ručí za nejlepší obsluhu.

Zkuste!

Vše s návody k upotřebením!

Vodičku na uhry, láh. 64 haléřů. — Kancelářské lepidlo, láhv. 50 h. — Lepidlo na sklo a porcelán, láhv. 50 h. — Vodičku na skvrny na oděvu, láhv. 50 h. — Vodičku na skvrny inkoustové na papíru, láhv. 50 h. — Esenci na rouh kubanský, 64 h. —

Proti předem zaslanému obnosu zasílá

Josef Pátý,

drogerie u Matky Boží v Pecce, severo-východní Čechy.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

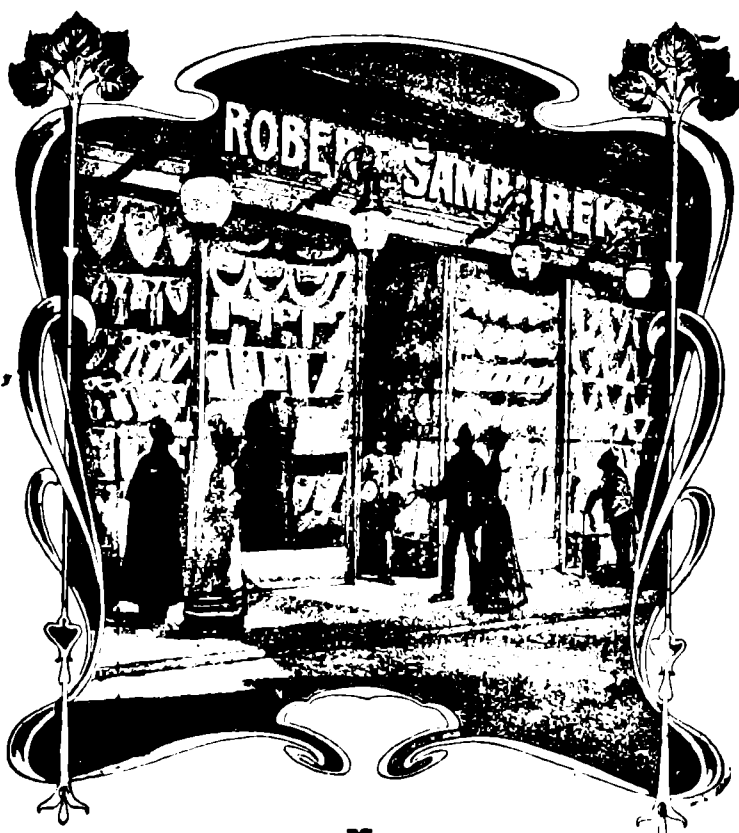
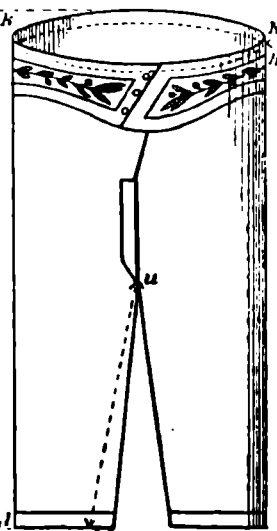
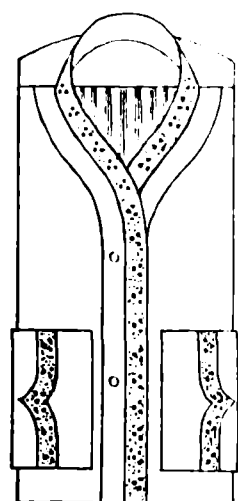
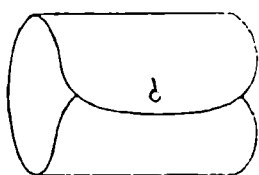
JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá odporučení po ruce. Ceny výrobní.

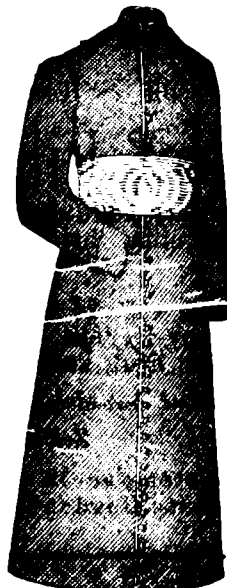
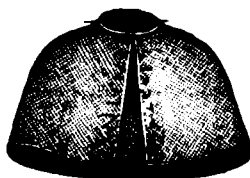
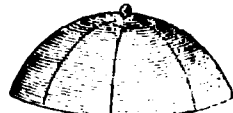
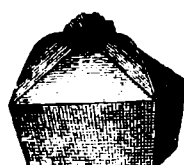
Robert Šamburek,

Založeno r. 1889. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1889.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetky jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 41.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 10. října 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Matka slávy.

V jedné vsi na Bydžovsku chodili půláníku Mikulkovi na okurky. Byl to takto světa zkušený člověk, ale přece jen křesťan. Jednoho letního večera poklekl k večerní modlitbě u okna. Bylo již deset hodin. Zbožný muž pojednou vytržen jest z modlitby. Pod okny v zahrádce něco šustí. Mžikem byl Mikulka venku. Netrvalo to ani, co by deset napočítal a již jeho levice drží synka as osmnáctiletého za krk a pravice jeho přivádí jistou část těla, která při trhání okurek k takové operaci zrovna vyhlížela, ve velice blízké spojení s holí. Na něco při tom milý soused zapomněl, totiž na počítání těch jistých pohybů své ruky holi ozbrojené šůry dolů. A tak se stalo, že mu tuto věc připomněl dopadený chlapík volaje: Strejčku, J! M! už dost!

To mi tyto dny napadlo, když Obnova zapomněla počítati ty pátky, po které se ony sjezdové věci hůlkou novinářských článků proklepávaly. A třeba jsem z té černé havěti, řekl jsem tomu popisovateli: Strejčku, pro Boha vás prosím, už dost! A to myslím, že je ode mne dost hezké. A proto dnes tak daleko jdu, že píšu něco, čím se snad zavděčím našim novohusitům. Hus totiž napsal postillu — či výklad svatého evangelia. Domnívám se, že naši husité zrovna prahnou po slovech „velikého mistra“. Oni by měli vlastně celou tu postillu umět z paměti. Ale na čtení postilly není v tom novověku času. Ve dne je všelijaké zaměstnání, a co zbude času, ten se věnuje Osvětě. Samo-tatnost, Národ. Listům! Večer musí se člověk po těch denních trampotách přece posilnit. Ovšem, mohli by páni husité v noci zpívat „vigilie“, to jest noční církevní modlitby, jichž částí jest taky čtení písem a výkladů jejich. Ale ono to v tom novověku přece je jinak, než za dob Husových.

„Vigilie“, to jest noční bdění, jest sice dosud v obyčeji, zvláště v hospodách; zpívání v noci taky ještě nevyhynulo, jenom že to nejsou žalmy, ale je to bez čtení písem a postilly. A pak sám velký mistr nebyl v těchto věcech tak přísný. Povídá, když byl „žákem“ — v novověku se říká „majstr“ — že chodil zpívat vigilie k sv. Vítu, ale že při tom spečával; a tím se omlouval, že kanovníci za to mají plat a on že to dělá zadarmo. A tak proto i naši ctitelé Husa nechávají žalmy a postilly klerikálům, a sami zpívají „hodinky“ po způsobu novověkém — —

Ale kam jsem to zašel? Povídal jsem: Už dost. A zatím jsem v tom rejpravém klerikalismu zas! Co pak jsem to jen chtěl povídat? Ano! Něco o té postille. Tak tedy — moc ne, to by páni unavilo, ale něco přece z té Husovy postilly. Na více místech této postilly napomíná Hus duši křesťanovu a praví: *Slyš Bernáška říkajícího*. A proto jsem dnes vyvolil za nápis tohoto článku jedno památné slovo toho sv. Bernáška (Bernarda). A slovo to zní: *Virtus est mater gloriae. Ctnost jest matka slávy.*

Latinské slovo „virtus“ překládá se po česku ctnost. Vlastně to však odvozeno jest od slova „vir“, — muž, takže by to původně znamenalo mužnost čili pevnou statečnost, jaká sluší mužů. Ó milý národe český, „slyš Bernáška říkajícího!“ Měl jsi muže neoblomné, nezištné, kteří milovali tebe více než sebe. A čím jim byla tato virtus — tato mužnost? Byla a jest jim matkou hanby. Rozpomeň se jen na př. na dra. Riegra, jak byl posměchem a potupami zasypán od kluků a „žabek“ tvých! Ale ty, kteří z tebe zbohatli, kteří vlastenčení učinili výnosnou živností svou, ty jsi velebil a velikými nazýval. Vina stala se jim matkou slávy.

Ó vy města česká! Kolik mužů — opravdu mužů, kteří leskem ctnosti ozdobeni jsou, jste odstrčila, potupila v „plátcích“ a na schůzích svých? Ctnost — obzvláště z náboženství katolického plynoucí, ctnost — učinila jste matkou hanby! A nemůžnost, sobectví, nemravnost těch, kteří vám dovedli lichotiti, vaše

vášně buditi, učinila jste jim matkou slávy. Katolíci ctností třebaš nejdokonalějších jest vám havěti, neznaboh jest vám velikánem, ať je živ jakkoliv.

Ó husité, husité dvacátého století! „Veliký mistr“ volá: Slyšte Bernáška říkajícího: Ctnost jest matka slávy. Což ho neslyšíte? Milý mistře, zůstaň si doma se svou postillou a buď rád, že o tobě nic jiného nevědí jen to, že jsi přišel do rozporu s církví. Tohle s tím Bernáškem by ti mohlo způsobiti, že by tě v Osvětě na modro či raději na černo seřezali. Tvé rozumy z evangelia byly by ti matkou hanby.

Když minulý týden ten Zola umřel, vzpomněl jsem si na slova dnešního článku. Nejopilejší a nejhanebnější jeho spisy došly rozšíření v mnohých statisících. Vlohy měl, ale k čemu jich užíval? Kolik set tisíc duší otrávil se jeho romány, kolik jich bylo odvráceno od ctnosti? Když se to tak porovná se spisovatelstvím v duchu katolickém, jak málo jest těch, kteří o něm vůbec vědí. Obzvláště náš národ ve své převládající části ani neví, že katolíci jsou také spisovatelé. Opakujeme při té příležitosti, že náš národ u svém spisovateli se domníval, že ani český neumí. Ale kterak to je možno? Inu, je to katolíci! Katolíci usilují o zachování náboženské mravnosti, katolický spisovatel ví, že mu nekysne ani zisk ani sláva. Býti dnes katolickým spisovatelem jest „virtus“, to jest mužnost čili odhodlanost snést si posměch a potupy; oq ví, že tato mužnost jest matkou hanby. V nejlepším případě „světské“ listy o spisech v duchu katolickém psaných mlčí, takže katolická knížka není za jisté matkou slávy.

Ale co jen je příčinou takové lhostejnosti ku ctnosti a toho oslavování zlých vášní? Příčinou toho jest to, že na místo evangelia přišly ty rozličné „Osvěty“. Kde duše neproniká duch evangelia, tam to chodí tak, jak to právě chodí, tam je ctnost jako nějakou starou babičkou na výměnku. Tam ale pustnou národově, jak to právě vidíme.

Zola chtěl ještě psátí rouhavý spis o evangelistech. A tu nový věk zachoval se velice po středověku. Ve středověku rouhače pálili, nový věk slavného rouhače zadusil svou k vytápění bytů důmyslně vynalezenou troubou čili vlastně výparem z ní. Některé listy francouzské psaly, že se tím způsobem sám zavraždil. Nemohly toho pochopiti, že by byla jen tak náhodou hlava jeho při podlaze a nohy na posteli. Ale ať je to tak nebo tak, pravdou zůstane, že jen ctnost je matkou slávy a ctnost a síla národů, že plyne z evangelia. A jestli ještě s mrtvolou Zolovou dělali velikou slávu, jest to tím více důkazem, že jen odpad od evangelia může pouhou vloh zbožňovati a na ctnost nebo nectnost ohledu nebráti, čili že národové evropské nepotřebují ani tolik velikými vlohmi opatřených mužů, jako evangelia.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 8. října.

(K šedesátým narozeninám profesora bohosloví dra. Frant. Kryštůfka. — Vedá se mladoběšských předsedících semského výboru mladoběšského stanoviska a nedbání na mladoběšskou organizaci při volbách zástupců do c. k. semské školní rady a důsledky toho.)

Následovní řádky budou zajisté především na celém českém východě přijaty s upřímným zadostinčiněním. Nepíše se od toho, jehož se týkají, ani člověk nějak odvislý nebo jeho vděčný žák, nýbrž pisatel jejich má za svou povinnost napsati je jako tichý pozorovatel poměrů.

Dne 28. října tohoto roku bude professor církevních dějin na bohoslovecké fakultě české university v Praze vdp. Dr. František Kryštůfek slaviti výročí svých šedesátých narozenin.

Professor dr. František Kryštůfek jest dnes v zemích českých vzácnou typickou osobností. Vedle něho dnes není zde snad druhého kněze, který by tak dlouho jako professor bohosloví stále horlivě a neunavně působil a tak dlouho byl v oboru katolické vědy literárně činným. Z toho netřeba ani čárky slaviti. Dr. František Kryštůfek narodil se dne 28. října 1842 v Humpolci, studia gymnasiální konal v Ném. Brodě a v Praze na gymnasiu akademickém, r. 1866 byl vysvěcen na kněze, kaplanoval ve Velvarech, r. 1867 povolán byl za adjunkta bohoslovecké fakulty v Praze, r. 1869 stal se professorem církevních dějin na bohosloveckém ústavě v Hradci Králové, odkudž byl r. 1891 v téže hodnosti povolán na bohosloveckou fakultu české university v Praze, jejíž byl r. 1893 rektorem magnifikem. Roku 1895 jmenován byl kanovníkem kollegiální kapitoly u Věch Svätých na Hradčanech v Praze.

Literárně a vědecky činným jest od počátku své akademické kariery. Vydal celé řady článků v „Časopise katolického duchovenstva“, z nichž mnohé působily značně a podstatně změny v názorech na různé historické otázky; v „Dědictví sv. Prokopa“ vydal „Všeobecný církevní dějepis“ a v poslední době publikuje důležité dílo „Dějiny církve katolické ve státech Rakouských“. Přes upjatost a chladnost, jaká se u nás oproti katolické literatuře jeví, zvolen byl r. 1893 za člena král. české společnosti nauk v Praze, když podrobněji jeho literární působení oceňovali na tomto místě nemáme za potřebné. S úspěchy takovými nemůže se u nás zrovna veliký počet duchovních vykazati.

Professor Kryštůfek pomohl odchovati české veřejnosti, lze právem říci, již celé generace duchovenstva, jež na něho a na jeho vlivnou, přátelskou a poučavou metodu s radostí a vděkem vzpomíná, tak že především bývali jeho královéhradečtí posluchači, dnes již kněží šedivi a nejméně mužové vesměs zralí, pamatují naň s opřímým potěšením a s největší úctou o něm mluví. A za to nedostalo se dru. Kryštůfkovi doposud žádného přiměřeného vyznamenání, že již přes třicet let jako professor bohosloví působí. Roh hojnosti s tituly papežských prelátů byl za posledních deset let kolikrát nad Prahou nahýlen, avšak professor Kryštůfek býval při tom obyčejně někde v ústraní a nikdo ho nehledal, když sám nenadbíhal. Jako professori na vysokých školách působící pánové byli za poslední doby za kratší dobu působení, než-li třicet let, při různých příležitostech vyznamenáváni tituly dvorních radů a udílením řádů železné koruny. A při tom byl také literárně a vědecky třicet let působící professor dr. Kryštůfek přehlédnut zajisté jenom proto, poněvadž byl při své skromnosti povoláním k tomu činiteli, kteří návrhy vyznamenání zasluhujících osob ve svém oboru sestavují, bezděčně opomenut. Šíříme se o tom, poněvadž jest to skutečně nápadný zjev, že tak dlouho úspěšně a plně působící universitní professor bohosloví nemá žádného, jiným snad daleko méně o stát a o církev zasloužilým osobám uděleného vyznamenání ani církevního, ani státního. Professor Kryštůfek sám snad ani necítí, že mladší a méně zasloužilí byli dávno navrženi k nejvyšším vyznamenáním, ale širší veřejnosti toto faktum nešlo.

Taková fakta nesou se ze strany širší laické veřejnosti nerada a těžce. Proč pak se povolání církevní kruhy za vás o to nepostaraly, aby k takovému opomenutí a nedobání zásluh nadošlo? Vždyť v jejich moci spočívá, příslušné návrhy činiti. Nechceme ani zdaleka nikoho nějak kárati, avšak když se církevní vůdcové nestarají, aby v zájmu státu, národa a celé společnosti lidské do šedin neunavně, nezištně a obětavě pracující kněží byli za to pro příklad i povzbuzení náležitě poctěni, potom kruhové intelligentních laiků ovšem že na takovou nedbanlivost hledí leda s roztrpčením a nedůvěrou, že spravedlivost a uznalost není žádnou silnou stránkou činitelů, jejichž nejpřednější povinností jest děliti světlo

od stínů, pracovitost od lenosti, zásluhu od líceměrnosti.

Snad to tento katolický list snese, když do něho laik napsal, že to celou českou inteligenci nanejvýš bolí, že nejřednější český spisovatel, kněz na Moravě Václav Kosmák musel být posledních let věku svého duchovním pastýřem lidu — německého, dále že dnes nejstarší český žurnalista a zasloužilý spisovatel, staříček Petr Kopal odsouzen jest stále ještě ku každodenní novinářské klopotě. Poznámek k tomu nepřidáme žádných.

Den šedesátých narozenin profes. Dra. Františka Kryštůfka bude zajisté že oslaven a vzpomenuť tisíce jeho ctitelů a přátel způsobem nejsrdčejším, který mu svou vřelou intimností zajisté že plně nahradí ony nedostatky uznání, jakými se honosí mužové daleko méně významní a zasloužilí, než-li jest on. Chceme za to mít, že různá opomenutí, která při osobě profes. Kryštůfka jeho okolí těžce nese, nestala se ze zlomyslnosti, ale jenom z neznalosti. Proto jen se o nich zde nejmenšími způsobem zmiňujeme, neboť při zmínce o působnosti, zásluhách a významu profes. dra. Fr. Kryštůfka nelze se o nich nezmíniti, poněvadž náležejí k nápadným a charakteristickým zjevům v jeho životě i životopise.

Upřímně rádi a uctivě přejeme mu ještě dlouhá leta a těšíme se, že šedesátý dožil se jedině proto, poněvadž bez ní nemohl by se dožiti sedmdesátý atd.

* * *

Ve předešlém svém listě k vůli správnému pochopení a objasnění stávající u nás politické situace rozepsali jsme se o zjevech a faktech, jejichž možnost neopravňuje mladočeskou stranu, aby lidu namlouvala a tvrdila, že jest nějakou pevně zorganizovanou stranou radikální nebo opoziční. Nepsali jsme to snad proto, že bychom to mladočeské straně zazlívali a abychom ji ke tropení nějakých nových zbytečných rámusů nabádali. Klidně a věcně jsme fakty jenom ukazovali, jak dnes mladočeská strana ve hlavě vyhlíží, což mělo být pokynem jejím údem po českém venkově, aby pochopili, jak se mají chovati.

Ku předešle uvedeným dokladům naprosto přesedlání, uvolnění organizace a kázně, změny smýšlení a taktiky strany mladočeské uvádíme dnes důležitý doklad další. V nedávných dnech volil veleslavný zemský výbor království Českého své zástupce do veleslavné c. k. zemské školní rady v Praze. Při tom dle

přijatého klíče měli býti zvoleni tři zástupcové zemského výboru národnosti české.

Od zemských voleb r. 1889 má mladočeská strana, od posledních voleb pak se stranou agrární, v zemském výboru čtyři hlasy t. j. zrovna polovici, tak že kdyby pevně na svém stála a kdyby zástupcové velkostatku a Němců proti nim jednomyslně stáli, musil by dirimovati Jeho Jasnost nejvyšší pan maršálek. O Jeho Jasnosti nejvyššího pana maršálkovi jest známo, že ve věcech spravedlivých a samo sebou se rozumějících jde věrně s Čechy, tak že se nedá vůbec mysliti, že by nějak nespravedlivě proti českým zájmům hlasoval. Při tom pak uvést dlužno, že zástupcové velkostatku pan Vojtěch hrabě Schönborn a univ. prof. dr. Jiří Pražák nikdy nějaké německé svůli nestranili. Naopak, přímo se oproti každému diktátu všenešmetví rozhodně stavěli.

Tyto poměry panující v zemském výboru království Českého vyhlížely proto, abychom ukázali, že za stávajících okolností záleželo jenom na českých zástupcích v něm, aby se v zemském výboru dlelo, co oni za správné, pokud to jest také spravedlivé a užitečné, uznali. Proti nim a proti českým zájmům nemůže se státi v zemském výboru nic, neboť nejvyšší pan maršálek a zástupcové velkostatku ani podobné experimenty prováděti zde nestrpí.

V nedávných dnech došlo k volbám zástupců zemského výboru v c. k. zemské školní radě. Zemskému výboru jest volno, za zástupce ty voliti nejenom někoho ze svého středu, ale každého z veřejnosti vůbec bez ohledu na jeho postavení, vědeckou nebo odbornou kvalifikaci. Němci své zástupce zvolili si, jak chtěli a za české zástupce s vůlí mladočeskou zvoleni byli příslušníci zemského výboru univ. prof. dr. Jiří Pražák, profesor české reality v Ječné ulici v Praze dr. Jindřich Metelka a redaktor „Národních Listů“ poslanec Josef Anýž.

Volba tato uvědomí, že mladočeské straně na vysloveném mladočeském stranictví její zástupců dávno nezáleží. Proto při všech příštích volbách bude naprosto zavržitelno, když by bylo voličstvo od někoho vyzýváno a nabádáno, aby proti jiným kandidátům hledělo zvoliti a prosaditi kandidáty mladočeské, jež jim mladočeské vedení k volbě odporučí. Zavržitelno by to bylo proto, poněvadž přední členové mladočeské strany důležité volby ve smyslu mladočeském nekonají, jako se při volbě zástupců zemského výboru v c. k. zemské školní radě ukázalo. Víťame to s povděkem jako předzvěst, že mladočeská strana příště zvláštních kandidatur se vzdá a že voličstvo

hnutelně i svůj život přizpůsobiti čili zmodernisovati. A toto modernisování jest každý věk jiné a jiné, nesmí státi. Co bylo před padesáti lety moderní, jest nyní již staré, přežilé a musí ustoupiti novým vymoženostem.

Moderní jest v pravém slova smyslu směr z interese, pikantního, sensačního, nejnovějšího a praktického. Ve vědním životě hlavně praktičnost hraje největší úlohu v modernisování. Moderní člověk užívá nejnovějších vymožeností doby: telefonu, fonografu, bicyklu, motoru a velkých jiných strojů, jichž jména starý člověk ani pamatovati by si nedovedl.

„Ti neotěrona — co novějšího?“ ptávali se Athénané, kdykoli se sešli. „Co nejnovějšího?“ — ptá se moderní člověk nikoli snad ze zvědavosti a shonu po pikanterii a klepech, nýbrž z touhy po pokroku a praktičnosti.

Nyní máme „Modernu“ ve všem a všude. Jest to pak zcela přirozeno, chce-li se vlítni do staré nehybnosti, pohodlnosti a zkoštatelosti trochu ohnát a trochu novějšího života. Tu zásluhu Moderna má, že pohání stále ku předu, že nedá odpočinouti na dosavadní vymoženosti, že nedá podléhnouti. Někde a někdy platí ovšem líné, hloupé a oddané lpění na stávajících vymoženostech a na zavedeném řádě za ctnost a odměňuje se hodnotami a řády, ale velkého prospěchu lidstvu to nepřinese.

„Terrem dedit disputationi hominum“ — „zemí vydal podnikavosti, vynalézavosti lidské,“ stojí v Písmě svatém a „když lidé zesnuli, přišel nepřítel a nasil koukole mezi pšenicí,“ pročež „Vigilate“, přivstaňte si, buďte na stráži a chopte se k obraně prostředků nejnovějších, jež vám nabízí doba, čili modernisujte se! Kdo zavrhuje jízdu po dráze, pěšky ovšem přijde pozdě! Kdo čteš, rozuměj!!!

Za nynější doby jest už moderní všechno — i děti. Tak katecheta vykládal ve škole o Mojžíšovi. Jeden žák neposlouchal pranic. I vyvolal ho pan katecheta a povídá: „No tak, když jsi tak hezky dával pozor, fěkní mi, kdo jest to Mojžíš. Právě jsem o něm hovořil.“

„Mojžíš, Mojžíš,“ koktal kluk a utíral si ne-moderně rukávem nos.

„No tak, neboj se a jen s tím ven!“ povzbuzoval pan katecheta.

„Mojžíš je žid, co k němu nosím tatínkovi do zástavy hodinky!“ vyjel konečně kluk bez ostychání.

Moderním způsobem prostředkují se i šatky.

nebudě více vyzývati k volbám svých stoupenců, když vůdcové její v zemském výboru mladočeské stanovisko opustili, ač měli při volbách zástupců zemského výboru v c. k. zemské školní radě z celé řady neodvislých mladočeských mužů na vybranou.

Oni však to pominuli i přes to, třebaže že byl presidiem poslaneckého klubu mladočeského k úřadu tomu kandidován dr. Podlipný a dr. Poříšil a volili dle svého uznání patrně tedy podle z jiné strany došlé je rady, nedíme-li pokynu. Chválíme jim to, že tímto jednáním pro příště mladočeské volební kravály znemožnili ukázně, že dnes je zase Čech jako Čech a že mu netřeba žádného stranického cejchu.

Pan prof. dr. Pražák jest smýšlení rozhodně konservativního; pan prof. dr. Jindřich Metelka nikdy jako Mladoček nevystupoval, jaktěživ k žádné mladočeské organizaci nenáležel a na mladočeských zásadách a osobách mu starého kozla záleželo. Je to vřelý, často charavý a proto i školního vyučování někdy sprostěný pán, známý zeměpisný odborník. Redaktor „Národních Listů“ pan poslanec Anýž jest muž konsiliantní, zejména když mu odpůrce neustoupí a má více důvodů pro své mínění, nežli si přinesl on. Jeho úřad v c. k. zemské školní radě bude často „Národní Listy“ nutiti k tomu, že tento mocný list bude si museti ve věcech školských klásti nezbytnou rezervu. Neboť nedá se mysliti, aby jeho redaktor nyní jako člen zemské školní rady někdy připustil, aby o záležitostech patřících do zemské školní rady jednalo se před nebo po jejich projednání v novinách.

Z toho všeho lze předem uzavírat, že jmenovaní pánové budou v zemské školní radě reprezentovati živly nanejvýš umírněné a že zatahování nějakých mladočeských, svobodomyšlných nebo rozhodnějších zásad do sboru toho jest volbou jejich vyloučeno. Volba ta byla zajisté že se všemi svými na dlani ležícími důsledky ze strany mladočeského vedení nejzraleji uvážena a provedení její znamená, že se mladočeská strana svých stranických zásad vzdává a že pro příště zavrhuje všechny z organizace její vycházející osobní boje a volební zápasy. Musíme ji to schvalovati, upozorňujeme na to všechny dosavadní její stoupence, jimž jest suad po tomto výkladě situace jasná. Doufáme také, že více nebude strana ta nikde usilovati, aby její stoupenci byli za poslance atd. voleni a sice proto nebude o to usilovati a domácí boje a zápasy mezi voličstvem vyvolávati, poněvadž vůdcové její sami na zásadách a kázní strany mladočeské netr-

Rozličné ty inseráty a „nabídnutí k šatku“ v novinách už dávno jsou zastaralé. Teď to chodí jinak.

Pán stoupne k telefonu a zazvoní do centrály: „Haló! Dr. Kudrna!“

„Haló! Co si přejete?“ odpovídá mu ochotně „centrální slečna“.

„Spojení!“

„Prosím s kým?“

„No s Vámi, líbíte se mi! Kolik máte?“

„Hotových deset a k očekávání taky deset.“

„Dobrá, jsem spokojen. Haló!“

„Souhlasím. Haló!“

A za měsíc byl sňatek a novomanželé jeli na svatební cestu motorem. On měl hazuku na sobě jako medvěd, brejle jako v oknech tabule a ona vypadala jako snop v pytli. A v novomanželskou poesii jim litaly kotouče písku a prachu a když si chtěli dáti hubičku, vyskočil on při nárazu do silniční svodnice do výše a ona byla nešťárně vmetnuta vzad. Líbanky ne příliš poetické ale — moderní!

Nejvíce a nejčastěji užívá se slova „Moderna“ v umění výtvarném: v malířství, sochařství a i v básnictví a v hudbě. Zejména nedávno nadělala Moderna mnoho hluku v malířství. Někteří malíři začali prapodivně malovati. Dělati lidem zelené vlasy, fialové v obličejí stíny, červené stromy a ty hrozné — hrozné konturové linie! V uměleckém světě říkalo se tomu: dekadence — odpadnutí, čili: secese — odloučení od dosavadního směru a způsobu malby. Ač některé obrazy dekadentů byly hrozné, nelze přec upříti jim aspoň někdy krásu a dokonalost. A ač směr jejich nikdy nelze nazvati nějakou uměleckou školou, nýbrž spíše uměleckou modou, přece mnoho cenných věcí v oboru svém vytvořili. Přední místo mezi dekadenty zajímá náš stále v popředí světa uměleckého stojící A. Mucha, jenž svými smělymi křivkami a neobyčejně odvážnými stylisacemi působí přímo sensaci. Ovšem hraje v tom všem dle mého názoru velikou úlohu Sára Bernhardtová. Cherchez la femme!

I u nás máme moderní umělce. Spolek „Manes“ obral sobě za úkol pěstovati moderní směry v umění a seznamovati nás s nejpřednějšími modernisty světa. Nedávno kladl nám před udívené zraky Rodina a dnes už zase vystavuje celou malířskou sbírku francouzských modernistů. A jdou ti mladí lidé v obed krokem šleným a velikou zásluhu mají o obnovu, o zjitření a ziskření uměleckého světa u nás. Ještě v literatuře potřebujeme takového odvážlivce!

FEUILLETON.

Rozličné studie.

Píše Josef Váňa.

XI.

Moderní.

„Opojení nás vello v nejvyšší rozlohy snění se svahů denního světla a mlhy nám vstupaly vetříc ze zdrojů, jimiž omamovaly se věky a karavany nesčíslných duší.“

Ot. Březina.

Moderní! Slovo, jež jest beslem lidí, kteří chtějí něco ve světě platiti a znamenati, slovo značící tolik pomyslů, že těžko to vyjádřiti.

„Moderní“ utvořeno jest od slova „moda“ a značí tedy směry a způsoby umění a života fidící se dle nejnovějšího vkusu, dle nejnovější módy. K modernímu nenáleží ovšem jen řázení se a oblékání se dle módy, nýbrž celý způsob života řízený dle nejnovějších vymožeností a požadavků doby.

„Moderní člověk!“, tot heslo, za níž se celá společnost lidská žene a kdo není nyní moderní, nad tím se s úsměskem ohrou rty.

V umění a literatuře značí moderní jako protiklad antickému, starověkému čili klassickému a romantickému čili středověkému. Jest to upuštění od předepsaných forem a pravidel a svobodnější využití látky i formy.

Samo sebou se rozumí, že moderní dělá veliký převrat v dosavadním způsobu myšlení, jednání a cítění. Jest to revolucionář ve všech směrech lidského života a proto není příliš v lásce u lidí konservativních. Ale málo platno. Moderní jest mohutný tok, který bez milosti uchvátiti musí vše, co mu přijde v cestu. A buďto pak to pluje s ním a v něm aneb podle něho nevyhnutelně zkáze. Jako duch lidský stále hloubá a vynalézá, tak musí se i způsob života a nazírání na život dle toho měniti, přizpůsobovati čili modernisovati. A kdo se tomu protiví, přejíje se, přeroste se. „Roste na něm mech,“ říkají posměšně lidé.

Ovšem jest pravda. Příroda, zákony její a vládce její Bůh jsou stále stejny, nemění se, ale mění se názory na přírodu, poznatky sil její a čím člověk pak lépe zná přírodu, tím lépe a dokonaleji poznává i Boha a dle toho musí nevy-

vají a nestojí volíce bez ohledu na stranické principy kohokoliv. Spatřujeme v tom jenom pokrok ke svobodomyšlnosti mladočeských vůdců a kdyby přišlo mladočeské vedení a mladočeský tisk chtěli přes to proti vhodným kandidátům nemladočeským své kandidáty volebním zápasem prosadit, každý je musí zakřiknouti, aby nehonili a nešťvali voličstvo k tomu, co mladočeskí vůdci sami nekonají. Proč by se tedy více někdo o zvolení mladočeských poslanců páčil a staral, když tito potom sami jsouce při moci a možnosti, mladočeské kandidáty nevolí? To by byla komedie, na níž více žádná lokální mladočeská důvěrnická skupina nepůjde, neboť by se tím činila leda jenom směšnou.

Volba zástupců zemského výboru do c. k. zemské školní rady, při níž mladočeskí poslanci mladočeské stanovisko opustili, znamená vzdání se dalších příštích volebních bojů a aspirací. Zaznamenáváme to k vůli vyjasnění stávající situace. Snad tu a tam se to nezdálo býti dosti důležitým, avšak ve skutečnosti jest to jeden z mladočeských projevů, který znamená uvolnění stranické kázně a rozpoutání organizační důslednosti, což musí mít za následek rozklad strany, když vůdci v nejpřednější řadě do nejposlednější možnosti svými nerozhodnějšími osobami vlivuplná místa neobsazují. Mladočeská strana a organizace patrně svou úlohu dohrála a dává voličstvo k dispozici kandidátům mimo ni stojícím. Ti se za jisté na tento fakt svým časem odvolají. Vítáme ho s potěšením.

Obrana.

Taktický postup našich odpůrců. Prohnaný špiol Machar bombarduje katolický tábor těmito humanitářskými a snášlivými granáty: „Tito lidé musí býti postaveni mimo všechny zákony jako škodná zvířata a komu přijdou do rany, musí je uhodit ve jménu lidskosti, poznovu ve jménu Krista samého! A ve jménu svého Čeství, žije-li jen atom lidského citu v něm!“ Kdyby takhle napsal něco podobného katolík proti židovským pijavcům, které i v ryze českých městech okázale češtinou zhrdají, to by všechny požidovštělé časopisy kroutily farisejsky očima nad „klerikálním“ klackovstvím. Tedy dle realistického osvědčení není vlastně ani člověkem ten, kdo by nechtěl katolíky kopat a tlouci jako škodnou zvíř. Nejdřív si tento prohnaný špiol sestrojil

A čemu děkuje „Manes“ za tyto své výsledky? Předně velikému svému vzoru, po němž dal si jméno, za druhé neúporné práci a za třetí ostrážitým rádcům. Tak Karel B. Mádl volá k němu ve Volných Směrech r. 1898 takto: „Slyšíte po léta volání a toužení po českém umění národním a slyšíte heslo: Moderní! Mnozí z těch, kdo vyhláší první požadavek, připojují k němu rádi hotový spásitelný recept . . .“

Vy sami také dobře víte, že pod vlajku Moderny a moderního umění odkazovány jsou proudy nejrozmanitější, nejružnější, ano nejednou docela proti sobě běžící: naprostá ideovost na příklad a také absolutní realita, že vlny jejich jsou jednou anemicky pobledlé a jinde salavě rozhárané. Největší bizarnost a neobjektivnější střídavost jeho prohlásována za moderní.

A vy chcete býti českými moderními umělci. Na svém zvoleném ochránci a ideálním vůdci vidíte, kde se zakládá pole vaší práce, vaší vnitřní práce. Výtvarný umělec bez vnitřnosti, bez hloubky ducha a vřelosti citů, bez uměleckého charakteru a umělecké odhodlanosti není umělcem vůbec. Může býti mužem veliké dovednosti, jeho ruka obdivované obratnosti: on umí, ale netvoří. Duch musí býti v pohybu a cit ve chvění a varu, rodí-li se dílo umělecké. To je vše nadání a děkujeme za přirodu. A vnitřem takto bohatým vychází umělec ven, mezi lid, do přírody. V tom tají se nejvlastnější jádro modernosti a pokroku umění, že s lidem a přírodou cítí, že všechno úsilí vynakládá, chopit a umělecky vyzvednout jejich psychologii a uměleckými prostředky, technikou (v celém rozsahu toho slova) jinde nabytou a vlastním přičiněním v osobitou mluvu upravenou vyjádřiti. L. br. Tolstoj nedávno dovozoval, že umění jest dorozumivajícím prostředkem lidstva. Jistě že tím nevytíhl nejvlastnější jeho podstatu. Umělec sám, pravý umělec tvoří proto, že vnitřním, neodolatelným pudem tvořiti musí, ale vkládá ovšem do svého díla svoji duši a své srdce, určité jejich stavy a vztahy a ty zase z jeho díla k nám promlouvají, nás vzrušují a rezonančně v nás zaznívají.

Který pak umělec v sobě obsáhne českého ducha, který jeho rysy a záchvěvy postřehne v celém zevním i vnitřním žití a v význačném zjevu a projevu světa, v němž vzrostl a s nímž v jedno srostl, ten vydává plody české vůně a chuti.

Moderna per excellence a přec Moderna našel

osnovu smyselných lží a pak na tomto jidášském předpokladě staví své důsledky a návrhy.

A „nestranný“ Čas, ačkoli se ani nepokusil vykroutiti dosvědčenou a rafinovanou prohanost svého předního reka, přece se nestydí dále tohoto člověka velebiti a kněze poházeného jedem dosvědčené pomluvy tupiti dále. Naši „evangelici“ se také na Machara pro jeho úskočné lhaní nerozhávají. Ačkoli Machar stojí vlastně na stanovisku racionalistickém, protikřesťanském, těší se u p. Šádka veliké lásky, poněvadž bije statně do Říma. Vědomosti Šádkovy jsou ovšem tak obsáhlé, že každé pokálení církvě jest dle něho spravedlivé. Šádkův orgán se spojuje s chutí s každým, kdo dovede církev kopat. „Osvětu lidu“ nazval Šádek jedním „z nejlepších listů“, ač tento list šíří nevěru zcela neomaleně a láme kopí za protikřesťanské židovstvo a protikřesťanskou sociální demokracii. Může upřímný křesťan velebiti časopis, který otevřeně píše, že naděje na život záhrobní jest modernímu člověku cizí a pod? Ale p. Šádek „k vůli šíření evangelia“ přece dovede takový list pochváliti. Kdyby chtěl zachovati jen trochu spravedlnosti, jistě že by bojoval více proti těm stranám, jimž Božství Kristovo jest báhorkou než proti straně, která Krista za Boha uznává. Jest rozhodnou věcí, že „Hlasy ze Siona“ systematickým tupením církve a soustavným umlčováním protikřesťanských rejdu židovských a socialistických ani helvetickému evangeliu neposlouží.

Když se Masaryk vyjádřil, proč vlastně přestoupil k církvi „reformované“ a že do kostela své církve nikdy nechodí, měly „Hlasy ze Siona“ posouditi toto podivné jednání dle zásluh. Ale to bylo nějakého úslazného uhybání! P. Šádek na místo evangelický spravedlivého odsouzení všelijak omloval, jen aby mstivá garda realistů nebyla nějak pohoršena. I prostomyslný čtenář se musí diviti, proč účinně „Hlasy ze S.“ nechávají protikřesťanskou sociální demokracii úplně na pokoji; kdyby to byl list poctivý, jistě by si boukl více proti socialistům než katolíkům. Zvláštní přízvi se těší u páně Šádkových souvěrců sám Klofáč, tento apoštol mravnosti, který se z těžkých obvinění Fárkových posud neočistil; tento rytíř bije do církve a rád mluví o mravní povýšenosti Husově a proto „ať žije!“ Co na tom záleží, jestliže jeho list nazývá Božství Kristovo legendárním výmyslem! My známe dobře to pásmo, které se našemu národu kol brdla ovíví; kdyby si „Hlasy ze Siona“ posvitily dle zásluh na protikřesťanskou činnost „Osvětu lidu“ a na patolizalství Času před sociální demokracii, ztratily by vydatné spojení při svém bohivém díle. A Čas sám, má-li vůbec vycházeti, musí „reformovati“ křesťanství pomocí poklonami před socialisty, ať už tito mluví proti křesťanství jakkoli. Nyní si v Německu požidovštělí socialisté s protestanty podávají ruku na zápas proti církvi; židovský Tagblatt obsluhují protestanté a pastoři z Němce rozlišují v horečném chvatu „světlo evangelia“ před zraky Rakušanů, ač by tak měli činiti v první řadě u toho množství pohanů, které v Německu beze křtu umírá; může pak někdo tvrditi, že přicházejí tací „apoštolé“ do našich zemí s úmysly poctivými? Nejdřív ukažte, jak jste uplatnili zásady evangelia doma a pak teprve můžete někomu namlouvat, že dovedete reformovati také u nás. Kdyby helvetism a protestantismus u nás byl schopen mravního obrodu, tu by přece aspoň část evangelictva vystoupila proti nepřírozené alianci a v boji proti Římu by se nezapomínala odsuzovati šmejdy a křiklavé prohanost listů židovských, socialistických i realistických. Ubohé kvítko protestantismu by u nás uvadlo, kdyby nebylo zaléváno pruskými markami a kdyby nebylo šleřeno vděčnými protikřesťanskými stranami. Ale marné jsou nástrahy všech těchto různorodých bratří proti církvi, třebas by dovedli lhatí ještě líp než Machar a třebas by chtěli kopati do katolíků jako do škodné zvíře; církev zvlášť silou vlastní beze všech ponižujících aliancí.

Politický přehled.

Vláda Křibrova s vládou Szellovou doposud se nedohodly o rakousko-uherském vyrovnání a o celním tarifu. Vídeňské porady vystřídaly se zase s peštakými, oba ministeriální předsedové přijali císařem v audienci a přece k ničemu jistému se nedospělo. Vláda uherská vytasila prý se s novými požadavky. Mluví se o poděkování se z úřadu obou ministerských předsedů.

Volby volitelů do zem. sněmu na Moravě jsou už skončeny. V okresech českých byla mezi stranami agitace prudká, v okresech smíšených a ohrožených nepracovalo se téměř nic.

Říšský sněm uherský konal první schůzi po letních prázdninách ve středu 8. t. m.

Ve Francii kulturní boj sice poněkud ochabuje, ale katolíci franc. jinak čelí vládě Combesové. Svobodné školy obětovností občanů na některých místech znovu jsou otvírány a dosazovány na ně světské křesť. učitelky.

V Macedonii bouří to dále. Mezi tureckým vojskem a povstanci svádějí se pravé bitvy.

V gubernii poltavské v Rusku vypukly opět velké selské nepokoje. Došlo tam ku srážkám mezi sedláky a velkostatkáři. Povoláno ihned vojsko. Na obou stranách bylo hojně mrtvých a raněných.

V pennsylvanských dolech ve Spoj. státech severoamerických zuří již přes 22 týdnů obrovská stávka. V 20. týdně činí ztráty více než 900 mil. K, a vedle toho pocituje se již velký nedostatek uhlí.

Z činnosti katol. spolků.

Z Týniště n. O. Naš křesťansko-sociální lidový spolek pro Týniště n. O. a okolí pořádal poslední dobou dvě zdařilé schůze. V první dne 17. srpna přednášel p. Stanislav Sejna, truhlářský pomocník z Týniště, o „stranách v českém národě.“ Nastívil žalostný obraz 8 milionového neuvorného národa českého, nevědomými lidmi rozestřaného a v takový počet stran rozštěpeného, jakého by si dovoliti nemohl ani národ 80 milionový, podal výčet jednotlivých stran, jejich charakteristiku, náležitě osvětlil jejich nepřátelské stanovisko k náboženství katolickému, dovolával se svorné práce ve straně katolické, ať již se jmenuje tak či onak, která jediné jí zaručuje vítězství ku blahu církve a vlasti. — Ve druhé schůzi na sv. Václava promluvil vlp. Frant. Beran, kaplan z Cuclavi, o „tisku“. Představil tisk jako velmoc, pojednal o zhubném vlivu tisku špatného a o nesmírné důležitosti tisku dobrého. Přednáška jeho pádnými fakty doložená těžila se neobyčejně pozornosti posluchačstva přes špatné počasí četná shromážděného a působila naprostou přesvědčivostí nevzrušila asi nadarmo. Zaplať za vše Bůh! Jen bez bázně ku předu! Zdať Bůh!

Z Třebechovic. Dne 21. září přednášela ač. Jakubcová ve zdejším ženském odboru katolického spolku o organizaci. Návštěva přednášky přes nepříznivé poměry byla četná. — Týž odbor uspořádal 28. září divadelní představení „Pasážka z Lurdu“ ve prospěch U. M. Školák. Účastenství bylo netušené. Ač režie byla velká, odvedl odbor U. M. Š. 40 K. Souhra byla velice pěkná, tak že vysloveno na mnoha místech přání, aby představení se opakovalo. Zvláštní dík sluší vysloviti sl. ochot. spolku za laskavé propůjčení jeviště a členu této spolku p. Jeremiáši za laskavou pomoc, pp. Borovcovi a Kolšovi za bezplatné líčení. — Dne 5. října loněš se spolek náš se svým milým předsedou dp. Lad. Kuntem. Zpěvácký spolek Oreb a spolek náš uspořádal mu přátelský večer. Zábava zahájena proslovem sepsaným p. vrch. redaktorem V. Chrou a předneseným s porozuměním sl. Kobosovon. Potom zapěl Oreb tři krásné sbory a zábavný kroužek spolku provedl s jednoaktovky, což vše obecenstvem nadšeně přijato. Na konci člen výboru pan J. Jondal oslovil dp. předsedu, děkoval mu za všechnu péči a lásku spolku věnovanou a odevzdal mu jako upomínku na spolek jeho obraz, který vystaven byl uprostřed květin na jevišti. Dp. předseda hluboce dojat děkoval za vše, alibi vždy pamatovati na spolek náš a prosit shromážděné, by zůstali vždy věrni zásadám křesťanským. O oblíbenosti dp. předsedy svědčí ohromné účastenství při zábavě; ač se zvalo zcela po tichu, sešlo se přece tolik obecenstva, že prostorný sál p. Stoňkův nestačil. Přejeme dp., aby na novém svém působení v Praze alespoň tolik lásky našel, jako u nás.

Z Lomnice n. Pop. Na den sv. Václava, svého ochránce, účastnila se naše katolická jednota slavných služeb Božích. Odpoledne konána slavnostní schůze členská, při které přednášel pan Karel Karásek ze Studence „o českém státním právu.“ — Po účinné řeči, která vyslechnuta a velkou pozorností, zaplo veskeré shromáždění národní hymnu „Kde domov můj.“ Pak pln nadšení přednesl pan Hrabuša starší proslov k svatému Václavu a když končil prosbou: „Svatý Václave, nedej zahynouti nám ni budoucím“, zvedla se opona a divákům zjevil se na jevišti živý obraz představitelů hoid sv. Václava a zpívána píseň k sv. Václavu. — Následovala volná zábava, při níž pobavil nás zábavný odbor — zvlášť ředitel jeho pan J. Sucharda se svými rozpuštěnými kluky ve škole a pan Nosek zdařilým „Hypochoandrem.“

Z Kostece nad Orli. Ve schůzi katolické Jednoty předčtené navštívené přednášel vdp. J. Koukal, farář a spisovatel, dne 5. října o letošní ponti do Jerusalema. Přes 2 1/2 hod. a malou přestávkou mluvil vdp. řečník o nebezpečnostech cesty, o zážitcích dojmů, o městech, které navštívil, o jejich krátké historii, nynějším stavu, zvycích obyvatelstva, poměrech hmotných, mravních, náboženských, aš dospěl k nejzajímavějšímu, k svatému městu Jerusalemu. Nastívil jeho polohu, svatých míst, chrámu Božího hrobu, ukázal hluboký jeho význam náboženský pro celý svět. — V 2. dílu učiněná však i rozmarně vyličil společenské poměry v Jerusalemě věnovav značnou část vyvolenému národu. Krásné byly aplikace na naše poměry sociální a náboženské. Vdp. řečník: „Zaplať Pán Bůh!“ Za nejlepší náladu, k níž přispěly dva zdařilé výstupy, schůze ukončena s přáním všech, by co nejdříve byla schůze nová.

Z Knežle. Politický křesťansko-sociální klub zdejší pořádal 5. října spolkovou schůzi spojenou s přednáškou. Posvány řečník vp. Jiří Sabula z Hradce Králové obral si za thema „důsledky Husových ideí.“ Objevenl předem, jak si Hus reformaci církve představoval a poukázal, v čem se na své reformace dráse od církve uchyloval. Pak dokázal na základě hojných a přesvědčivých příkladů, že praktické pro-

vádění Husových ideí končilo rozhodným nezdarem, ať myšlenky Husovy mají na první pohled podobu lákavou. Naši liberální stále poukazují na Husovu reformaci vůli, nezmiňují se s pochopitelných příčin o tom, kam Husovy nepromyšlené a nepraktické plány vedly. Ať přednáška trvala dosti dlouho, byla provázena až do konce napjatou pozorností uve-domělých účastníků. — Spolek v Kněžicích — díky horlivosti a obětavosti svého předsedy vldp. V. Němečka — pracuje s plní vzornou a mohutní utěšeně jak číselně tak morálně. Další činnosti zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Stříbrné jubileum „Českého Východu“. Jubileum novin jest vzácností za dnů našich, kdy každý téměř měsíc vyjde na světlo nějaký „potřebný“ časopis, aby opět nedostatkem myšlenek a abonentů v krátké době neslavně zašel. Proto tím významnější jest jubileum chudimského listu „Českého Východu“, jenž po 25 let zůstal věrně svému původnímu praporu konservativnímu i přes všechny obvyklé zjevy pfebarvovací, jež v posledních letech vešly do české veřejnosti. „Český Východ“ právě svou důsledností stal se listem na českém východě vlivuplným. Na jubileum jeho má zajištěn zájem hradecké družstvo svatojanské, které před lety přispělo svou podporou ku oslavení významu zaslužilého tohoto bojovníka. Přejeme „Českému Východu“ i jeho zaslužilému redaktoru p. Tomšovi plný zdar na další cestě ku zlatému jubileu.

Prvotiny kněžské slavil dne 6. října u P. Marie v Hradci Králové novosvěcenec vldp. Jan Novohradský, rodem z Holohlav. Vldp. děkan Musil za přisluhy zdejšího duchovenstva a v p. řvodu rodiny, přítel a známý uvedl pana primicianta do chrámu. Vldp. Dr. Šulc promluvil pak v dojmavé řeči k p. novosvěcenosti o obtížích a vděčnosti stavu kněžského. Při slavné mši sv. p. ředitel Wunsch s četným sborem dam provedl zdárně mešní skladbu od Etta. Po mši sv. přijali přibuzní a známí z rukou novosvěcen-cových nejv. Svátost Ol. a sv. požehání. Nadaný mladý kněz tento odejel na to na vyšší bohoslovecká studia ve Frintanau do Vídně. Bůh požehnej jeho práci!

V městském Klieperově divadle v Hradci Králové v neděli 12. října 1902 pořádá Magda Dvořáková za spoluúčinkování K. Emingrové, klavírní virtuosky z Prahy, večer písní. Pořadí: 1. Dr. Dvořák: Arie ze zpěvohry „Rusalka“ (Magda Dvořáková.) 2. a) Mozart: „Fialka“; b) Grieg: „Tys láska má“; c) Löwe: „Vodník“ (Magda Dvořáková.) 3. Chopin: „Balada G. Mol.“ (Katyna Emingrová.) 4. Dr. Dvořák: a) „Byl to krásný, zlatý sen“; b) „U potoka“; c) „Když duch můj“ (Magda Dvořáková.) 5. Pergolesi: a) „Nina“; b) „Calandrina“ (Magda Dvořáková.) 6. a) Dr. Dvořák: „Na táčkách“; b) Chopin: „Valčík“ op. 34. (Katyna Emingrová.) 7. „Libičské písně“ (Magda Dvořáková.) Začátek určité o půl 8. hod. večer. Předprodej lístků nalézá se v knihkupectví p. Peřiny v Hradci Králové.

Sjezd pomologický v Hradci Králové v místnostech Besedy konati se bude v neděli dne 12. října t. r. s tímto programem: 1. Zahájení sjezdu. 2. O zařizování ovoce promluví p. prof. Demel, místopředseda zemského ovocnického spolku. 3. O obchodě s ovocem pojedná p. prof. Demel. 4. Sortiment jablek a hrušek proberou pp. Demel, Říha a Kulík. 5. Zakončení sjezdu. Ku sjezdu tomu zvou se přátelé ovocnářství, příznivci a pěstitelové ovocného stromovní.

Ovocná výstava v Hradci Králové v velkém sále Besedy potrvá od 11. do 18. října t. r. a otevřena bude od 9. do 12. hod. dopol. a od 2. do 6. hod. odpo. Výbor postará se o četná čestná a cenná vyznamenání, tak že se udělí čestné diplomy, stříbrné a bronzové medaile, více dukátů a pochvalná uznání. Čistý výnos věnuje se Ú. M. Šk. Kdo by z páni vystavovatelů buď část neb všechno ovoce ve prospěch Ú. M. Šk. darovali, prodá se ovoce to po výstavě ve veřejné dražbě.

Nesmírné ubývání ryb na Labi a Orlici vzbuzuje vážné obavy tím více, když tato chutná a pro svou láci jindy i chudinně přístupná potravina stala se svou dražotou již potravinou lahůdkářskou. Příčiny ubývání jsou různé: Jednak továrny vypouštěním splašků rybí potěr otravují, z našich řek pomalu páchnoucí kanály tvořící, jednak rybáři nevědomitě ničí ryby. Existuje síce zákon o hájení ryb, v Hradci Králové a okolí se však vůbec neprovádí, jinak by nebylo možným, aby se v době hájení veřejně prodávaly ryby a k tomu ještě míry nezákonně. Kde jsou dozorcí orgánové? — Jedním z nejzohoubnějších a neukrutnějších způsobů chytání ryb jest kladení nočních šňůr, jež jest zákonem přísně zapovězeno. Přes to je však každé noci v řece přemnoho šňůr a někteří rybáři kladou je bez ostychu i za bílého dne. Chytání na noční šňůry jest velmi výnosným, avšak také nejzohoubnějším, vždyť dobrá polovice chycených ryb jmenovitě úhořův po zoufalém boji se ukroutí, aby trouze raněná bídně zahnula. Na jaře, když ryby se třou, vyhledávají tak zvaná trdla t. j. místa málká, travou zarostlá. V tu dobu zákon ryby hájí a zapovídá jich chytání. Jen ať se někdo podívá k řece, co se děje! Rybáři chytají ryby do sítí, měchů, uršů a i klacky je utloukají a na vidlice napichují, bez rozmyslu je ničíce malé i velké. Drobné rybky zpět do vody nepouští a nemohou-li jich prodati, předba-zují je vepřům. Nemají-li ryby v našich vodách vyby-nouti, nutno zvláště, aby dozorcí orgánové přísněji dohlíželi k hospodářství rybářův na řekách a při prodeji ryb.

O svěcení Borromea i Rudolfa přineseme další všeobecně zajímavé podrobnosti z nedostatku místa v čísle příštím.

Nález a ztráta. Pan Zeithamer, hosp. in-ženyr, našel peněženku s větším obnosem a p. J. Ježek, soudní slaba, papírovou 10 K. — M. Karlové ztrátila peněženku se 4 K 20 h a J. H. slatý prsten. Vše ohlášeno na pol. komisařství.

Noční výtržnost způsobili zde 7. t. m. V. Černý, sedník z Pouchova, Fr. Rášíčka z Dobalic a B. Zlatník, zámečnický pomocník. Vělní pívem roznobení počínali si přímo suřivě. První dva satšení a odvlezeni do vězení, kdežto třetímu podařilo se utéci.

Trestuhodná nedbalost lékaře. Emil Zola umřel dříve, než se k jeho loži dostavili lékaři. Jafku, tohle by se v Hradci nestalo.

Všeodborové sdružení. Die ustanovení výborové schůze v Týništi dne 5. října bude se konati mimořádná valná hromada v neděli 26. října o 1 hod. odp. v Hradci Králové u dvorana Adalbertina s tímto programem: Zpráva o situaci podá vldp. Jukl, tajemník. Volba doplňovacího výboru. Přenesení spolku do jiného místa. Volné návrhy. Odborčky atd do 10 dnů před valnou hromadou oznámí své návrhy a do-tazy tajemníkovi neb předsedovi a zašlou k valné hromadě jednoho delegáta. Účast bojná jest žádoucí, ježto jedná se o věci velmi důležité.

Širotkám po ř mistru kamenickém p. R. Koslově věnováno 24 K 90 h, jež vybraný byly dne 4. října od denních hostů v restauraci Adalbertina.

Koncert Em. Ondříčka pořádán jest 26. října t. r. v sále „na Hůrce“ v Nechanicích ve prospěch okrašovického spolku nechanického. Začátek o půl 8. hod. večer.

Občanská beseda v Holicích pořádá v neděli 12. října t. r. na oslavu dr. E. Holuba slavnostní večer v sále „na Špicí“. Začátek o 7. hodině večer. Čistý výnos věnován bude na zřízení pamětní desky dr. E. Holuba v Holicích.

Z Chraští. Jeho Biskupské Milost Eduard Jan Nep. Brynch dal svým nákladem opraviti hřbitovní chrám Páně sv. Martina v Chrašticích. Chrám ten utěšeně obnovený bude 12. t. m. odevzdán svému účelu. Malbu provedla firma Největší z Nov. Bydžova; oltáře dodala firma Sucharda z Brna. Na ozdobení téhož chrámu přispěli dobrodyncové: 400 K Občanská záložna v Chraští; 200 K Fr. Novotný, insp. panství; 100 K P. J. Kober, děkan; 60 K MUDr. K. Schmoeger; po 50 K Fr. Štoviček, V. Hvezda, kaplan; 20 K H. Doškočil, biak. ceremoniář; po 10 K: Jos. Kurz, M. Čuprová, Vojtěch Svoboda, J. Pardubský; 6 K: Ant. Hruší, obec Chvalovice; po 5 K: P. Ant. Blažek, Školské sestry, MUDr. Bureš, Nejmenovaný, V. a. K. Kuchynka, B. Slavík, V. Kurz; po 4 K: L. Chmelc-ková, Em. Kuchynka, A. Ševčík, Al. Novotný, Josef Dvořák, A. Čadova, Al. Sigel, Fr. Dvořák, Nejmeno-vaný, J. Mikan, O. Horák, Fr. Jaroš, Jos. Sládek; po 3 K: J. Sobotka, J. Novák, J. Sládek, Jan Kratochvíl, Jan Rendl, J. Plaček, J. Hromádka, Frant. Mikan; po 2 K: A. Němcová, V. Paulus, Jos. Šmíd, Jan Lupp, O. Čuda, A. Šmídová, O. Elefantova, A. Dvořák, Fr. Kuchynka, Jos. Vlček, Fr. Chmelc-ká, Fr. Šlábanová, H. Trojanová, J. Synek, A. Kampelauiller, Frant. Macháček, Fr. Hartmannová, K. Bulena, Vil. Novotný, Jos. Novotný, Fr. Novák, Al. Zelenová, Jan Šuop, A. Bednářová, E. Pflor-ky, M. Dvořáková, Cel. Pa-točková, Al. Kopečný, J. Štárba, A. Kopečná, A. Ci-sařová, Ant. Charvát, Fr. Kruska, J. Charvátová, Jos. Pardubská, Ant. Bednářová, Ant. Svoboda, V. Šfkorá, A. Jeremiášová, Fr. Prašil, Jos. Hrocházka, H. Šbáňová, M. Šinkorová, Jos. Novák, J. Jůlinský, E. Dvořák, A. Chlouba, E. Siglová, M. Jelínková, Fr. Svoboda, F. Siglová, Josef Mencl, K. Novotný, Jos. Blažková, Jan Jeryc, M. Kozderková, Alois Vladyka, Frant. Pavlíček, Fichta, K. Mikanová, Jan Dvořák, J. Podrouček, Fr. Novák, Václav Mikan, Fr. Mládek, J. Vrabka, M. Štěrbova, J. Dvořák, Frant. Starý, J. Mo-tyčka, A. Vrabka, Frant. Řehák, A. Slavík, Jeníček, Chvojka. (Pokračování.)

Z Podlažic. Dne 4. t. m. zemřel v Podla-žicích p. V. Kurz, široko daleko známý hostinský, po krátké nemoci. Nebylo cestujícího, který by se byl u „pantatinka“ nestavil. Pohřben byl v pondělí za velkého účastenství obecnstva.

Z Rychnova. Na den sv. Václava bylo posvěcené na Starém náměstí velké sousoší (kříž, sv. Jan Nep. a sv. Florian), kteréž bylo pěkně opraveno péčí a z větších částí také nákladem sl. zdejší obce. Ať počasí bylo velmi nepříznivé, byl přece prostranný chrám nejv. Trojice naplněn zbožnými posluchači; tu promluvil velmi přesvědčivě slavnostní řeč slo-vutný kazatel vldp. Jan Černý z Hradce Králové. Po kázání 1¼ hod. trvající m ubíral se právd, v jehož čele byli členové sl. obecního zastupitelství, ku sou-soší, kteréž posvětil vldp. Vincenc Klepřík, biskupský vikář a děkan. Po vykonaných církevních obřadech odebral se průvod do chrámu sv. Havla, kdež se slavnost ukončila litaniami k Božskému Srdci Páně a požehnáním Nejv. Svátosti Oltářní.

Spolek absolventů zlímní hospodářské školy v Opocně pořádá dne 12. října t. r. o půl 2. hod. odpo. veřejnou mimořádnou valnou schůzi v místnostech p. Frant. Hejzlara v Babí. — Program: 1. Čtení a schválení protokolu z předchá-zící schůze. 2. „Jaký význam pro zemědělství mají hospo-dářsko-čtenářské besedy“, pojedná Fr. Krejzl. 3. „O důležitosti hospodářských škol pro rolníky“ promluví p. Josef Škoda z Lipí. 4. Volný rozhovor.

Z Láně. Vzácnou a dojemnou slavnost zažilo město naše 1. října. Učitelka račních prací slč. Marie Svobodová lončila se se školou téměř po padesátiletém vyučování. Místní školní rada oceňujíc nevšední její zásluhy o vchování, uchystala jí tichou, dojemnou slavnost. V mariánském kostelíku na Chlumu za reprezentace místních hodnostářů a za účasti celého města zahájil ji řečnou řečí vldp. vikář a děkan Jan Vlach a poukázal na tichou a záslužnou službu

práci, již půl století s nevšedním zápalom konala. Neudila děvny jen račnou prací, ale sjemňovala a uslechťovala jejich srdce, učila je hledět vzhůru, milovat práci, ctít své drahé a nezapomínat své rodné země. Po mši sv. v slavnostním průvodu městem na-posled vedla slč. Svobodová své svěřenky do školy, kde v slavnostně upravené třídě holdovaly jí kruhy povolané. Řídící učitel p. Ed. Jarkovský vše jí po-děkoval a za ním blasse slzami prochvělým děkovaly šedky jednotlivých tříd. Pohnutí stupňovalo se slovem od slova. Za nadšení a za dojemných spěvů skončila tato vzácná slavnost; celá obec pak doprovodila slečnu k domu jejímu a ujistila ji, že nikdy cestička k němu nezarooste zapomenutím.

Z Vejvanovic. (Výlet školních dětí). Dne 29. září účastnily se děti 3. a 4. třídy zdejší školy se svými pp. učiteli ovocné a zeleninové výstavy v Sezemicích. Mnoho se dětí výstavy naprobíhaly a mnohemu se podivovaly. Výstava byla bohatá nejen druhy ovoce, ale také vynikala zdatností a úrodnou zeleninou a zvláště pór a zelí hlávkové svými pěknými exemplary poutaly pozornost. Po prohlídce výstavy vyšli výletníci k přívozu na Labi u Kunětic. Zde chtěly někteří zkusit jak se plave po lodi, uvezli se. Odtud pak i památnou horu Kunětickou s pomníkem zaslé slávy — hradem shlédli. Obhacení dojmy mno-hými vrátili se výletníci odpoledne se Sezemic domů. Výlet se zdařil v každém ohledu a náš p. řídící za-sluhuje chválu, že výlet onen uspořádal a svými bo-hatými turistickými zkušenostmi dětkám školním k užitečnému a krásnému posloužil.

Z Oslavě. Pomalu řídí na řady oněch vzá-cných, v pravdě staročeských mužů, jichž jména badou v historii našeho národního vývoje slatým písmem zaznamenána. V minulých dnech doprovodili jsme opět jednoho na hřbitov. Byl to bývalý purkmistr králov-ského města našeho a poslanec deklarant JUDr. R. Jablonský. Ztratil v něm město naše jednu typickou a šlechtitou osobnost, o níž možno říci, že takových jest poskovnu. Pro vše krásné měl otevřeno srdce i obětoval pro to své síly, čas i jmění. Doprovodily ho na hřbitov nečetné zástupy a všechny místní korpo-race. Zásluhy jeho vyhlásil vldp. děkan J. Foltá v po-hnuté řeči a pan Dr. Zimmer, ač stoupencem protivného táboru, nemohl než skloniti se před šlechtitou pa-mátkou zesnulého. Mezi osobnostmi vynikajícími bylo viděti i poslance Dr. Pacáka a deputaci král. hor. města Kutné Hory. — Odpověď v pokoji! — Ve dnech 4., 5. a 6. října konán byl v městě našem ovocnický kurs s praktickými výstupy. Navštíven byl velmi četné a naše krásné pohlaví naučilo se mnohému. Jenom bylo si přáti větší účasti při výstavě této. Po-bodlnost interestů nebyla tu na místě.

Z Ledče nad Sázavou. V jednom z mi-nulých čísel zmínili jsme se v dopise z kraje o ne-tečnosti našeho občanstva ku stromovému ovocnému. Co teprve bychom měli říkati tady my? U nás není pouze neporozumění, ale přímo na některých místech i ne-přátelství proti stromovému. Všemohoucí výmluvy se vymýšlejí, aby konček půdy nemusil býti věnován pěstění toho, co by u nás neslo užitek veliký. Nyní jsme tu odkázáni jenom na dovoz z kraje. A jestli tam zůstává ze sklizeného ovoce jenom část méně cenná a pěknější ovoce jde do Německ, tu dostáváme za drabý peníz než mizerový brak. Bohudík nyníjší správa politického úřadu počíná sama podporovati myšlenku o pěstování ovocných stromů. Pan okresní hejtman zřídí si tím velikých zásluh, jestli na po-čaté cestě vytrvá. Ujednává sám pro obce stromy a dává je vysazovati. Bylo by si přáti, aby s ním ruku v ruce šlo i okresní zastupitelství. Jak výsledky uká-zaly, krajina naše, byť drsná, pěstování ovocných stromů unese velmi dobře. Naukytá se tu našemu úči-telstvu i duchovenstvu důležitý moment k poučování a povznesení zaneblaného venkova. Káž by to b; lo jenom pochopeno!

Z Podvysocka. Zle se na nás rozmrzely „Podvysocké“, že jsme náš veřejný život, jak se na Podvysocku jeví, nazvali židovským švindlem. Napo-míná nás, abychom se starali o své spolky. U nás ještě nemusil žádný spolek dáti si znovu štafirovat firmu, jako ten umrlý podvysocký. Na jedno však zapomněla ctná redakce, aby totiž zodpověděla otázku o té organizaci evangelictva, do které konala, ale ne-dokousla. Inu, kdyby nebylo toho semence! Jaké spofádané poměry u nás panují, patrně z boje členů hospodářského spolku, kteří navzájem se netajíjí pěknými zásluhy v Podvysockých. A pak není nic zhnílého ve státě Dánském! Svobodomyšlnost v tomto tak slaveném kantonu vykrytalisovala se v zásedu: My, co jsme u vesla, máme pravdu a vy ostatní pos-louchajte, kdo nechce — toho utlučeme. Vzácné redakci jsme povděční, že se konečně ukázala ve své pravé podobě.

Z Dol. Králové. Velikou naději kladlo obyvatelstvo našeho západního okresu v nové otevře-nou dráhu královicko-vlašimskou. Velikých také obětí přinesl okres náš myšlence té. Ale obyvatelstvo míní — ředitelství státních drah mění. Upravené spojení se světem zvláště s Prahou je tak bídné, že je děláno jako naschvál. Domnívají se asi páni, že pro nás ho-ráky je všecko dobré. Doufáme, že zástupce našeho okresu, jakož i vlivuplné osoby zasadí se, aby při-hlíženo bylo více k potřebám obyvatelstva a ne k pohodlí ředitelstva.

Na pomník ř. P. Jos. Lupoměřského na Pecce věnovali: po 4 K pp. Ant. Boukal, farář, Fr. Koudelka, učitel a Stefan, rolník v Kalu; po 3 K pp. MUDr. J. Hartmann, V. Drašar, hostinský a K. Fuchs, učebodník; po 2 K pp. J. Orha, řídící učitel, Josef Englmann, učitel, J. Pič, učitel, Frant. Feika, správce školy, J. Dvořák, c. k. strážník, Fr. Schrötter, kaplan a J. Hoke, kaplan; p. K. Petr 1 K a p. J. Löwenbach 60 h. Všem šlechtitným dárcům srdečný dík vzdává Jan Lonský, katecheta v Ledči nad Saz.

Královský dík. Ku korunovačním slavno-stem zaslal nejchvalnější známý c. a k. dvorní fotograf J. F. Langens v Praze na Jeho Veličenstvo krále

Eduarda VII. telegram holdovací, na který došlo následující královské poděkování: Buckingham Palace Londýn. Král mně napsal, bych Vám za Vaš laskavý blahopřejný telegram vzdal díky. Knollys.

Z Tachovic. (Zpráva varšem).

Buď pozdrav čtenářům a milé zdraví!
Nic nového se tady nevypráví! —
Bramborů sklizeň je a setba žita.
V zahrádce tu a tam jen růže odevklátá
malými poupatky, jež voní také málo —
není ten slunko svít, jež by je mile hřálo.
V tom chladu ponurém ni švestky nedozrají —
a nejme v horách tu, jsme trochu ještě v kraji.
Řep nemnoho, neb zaměněny mákem,
jenž pestřil kraj jak stíny pod oblakem.
Tu nedávno i vzácnou „veselost“ jsme měli,
o níž i v novinách si páni vyprávěli.
Neb Papeže (učitele), jenž slečnu Brynychovu,
dcera páně starostova a příbuznou biskupovu
sobě bral — Suchdolský oddával Král
a Petr s Pavlem při tom stal.
Otec mlynář mouky nechal,
na veselku radši spěchal.
Pan Procházka z Roztáře oblek sváteční bře,
volá: „Svatebčanům zdar, zvěřině a pivu zmar!“
Táborského od Jordánu hosté přišli hned poránu,
z Roztáře a z Chlístovic, z Suchdola a též z Vidic,
z Brezové a Mezoles, že jich byla plná ves.
A veselka byla slavná.
Láska vládla starodávná.
Za hovoru, písní písní,
v srdci milém vyprávění
vzpomenuto dálných Čechů
a jim v úsměvu pro potěchu
zasláno po „Ústřední“
dvacet a dvě koruny.

Různé zprávy.

U nás a v Prusku. Minulý týden konal se v Karlových Varech sjezd něm. přírodopysců z Rakouska a Hise německé, na který vláda rakouská věnovala 20.000 K. Na sjezdu přítomen byl i místodržitel království Českého hrabě Coudenhove a ministr vyučování Hartl, jenž se vyjádřil též, že věda německá nezná žádných hranic zemských. Všeněmectví ovládalo mysl účastníků. Prusák prof. Voller před tváří rakouského ministra sliboval Němcům rakouským podporu z Pruska v boji proti jich nepřítelům (Slovanům). K tomu prusští hosté co nejochotněji byli v Karl. Varech vítáni. A pruská ochota a pohostinnost? Před čtyřmi lety, když chystán byl sjezd polských přírodopysců a lékařů v Poznani, pruská vláda pohrozila přihlášeným polským a českým učencům a lékařům z Rakouska, že je dá četníky dopravit přes hranice, dostaví-li se přece někdo z nich.

Prýč od Říma. Dle zprávy předsednictva na letošní valné schůzi spolku Gustava Adolfa v Kaselu přestoupilo v Rakousku za heslem „Prýč od Říma“ z církve katolické k evangelické asi 19.000 a ku starokatolické 8.000. Nejvíce odpadlíků přibýlo na Ústecku a Jablonce. Až dosud zaslal spolek G. Adolfa do Rakouska 11.800.000 marek (v minulém roce 664.000 marek), jimiž poděleno bylo 1363 obcí. Čechům dostalo se přes 3 miliony marek, v roce minulém 264.000 marek. Úhrnem vydáno bylo pro země neněmecké 3.900.000 marek. Na schůzi bylo hlavní důraz kladen na to, aby postaráno bylo o dostatečný počet evangelických kněží v Rakousku. Jenom pomocí zahraniční že se udržeti může ruch protestantský v jednotlivých korunních zemích. Samozřejmě, v čí službách pracují všeměnci a mnozí čeští evangelici. Připomínáme, že se valné hromady účastnil také náměstek českého superintendenta, kolínský farář Dušek.

Emil Zola, jeden z nejnadanějších spisovatelů, jehož některé romány jsou však obsáhu protikřesťanského a nestoudného, 29. m. m. zemřel v Paříži zadušením se uhořelými plyny. Jeho paň v témtě pokoji spící otravou těžce onemocněla. Svou práci spisovatelskou stal se Zola milionářem. Mnohé jeho romány vydány ve statisících exemplářů.

Nadějný zvěrolékař. Farář k sedlákovi: „Co pak jste dnes tak mrsut? Váš syn konečně dostudoval a stal se zvěrolékařem. Měl byste mít spíše radost!“ Sedlák: „Jo! Pěknou! Nejdřív kluk tak dlouho študýroval, že mně z celého statku zbyla jediná kráva a ta mně teď, když přišel domů, tak dlouho koryfoval, až dneska pošla.“

Blahobyť rolnictva. Během srpna t. r. bylo označeno v úředním oznamovateli 258 exekucních dražeb usedlostí a nemovitostí v království Českém, odhadnutých na 3.335.001 K. Soudní útraty vypočteny na 56.315 K.

Letem celým světem. Jedno sto stereoskopických obrázků ze všech končin světa i se stereoskopem obdržeti možno v panorámě Národní jednoty Pošumavské ve Ferdinandově třídě č. 11, kteréž ve prospěch českých měštin ve výrobní ceně přenechal Národní jednotě Pošumavské Frant. Krátký, majitel fotograf. závodu v Kolíně. Doposud vydány byly dvě série po 100 obrázcích. Cena jedné série obnáší 5 K, cena šterbouskopu 2 K 80 h mimo poštovního. Obrázky ty jsou nejen učebnou pomůckou pro školy, nýbrž i pro každého jednotlivce mají poučný a vzdělávací význam. Doposud rozebráno bylo na 500 serií.

V PRAZE »OBNOVU«

Isé dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

(Z a s l á n o).

Pann Frant. Jiroušovi,
majiteli závodu řezbářského ve Slatiňanech.

Při kollandaci gotického oltáře, který jste pro chrám Páně v Morašicích u Heřmanova Městce pracoval, vyslovila Vám přítomná komise plné uznání i co do uměleckého provedení, i solidnosti práce a mírnosti ceny. Proto neváhám Vaši chvalně známou firmu tímto opět doporučiti.

V Morašicích u Heřmanova Městce dne 21. srpna 1902.

Josef Barvíř,
farář.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 4. října 1902. 1 hl. pšenice K 11:00—13:00, žito K 10:00—10:60, ječmene K 7:80—8:40, oves K 5:20—5:90, prasa K 10:00—10:60, vřkve K 6:50—7:30, hrachu K 17:00—24:00, čočky K 24:00—28:00, jablel K 18:00, krup K 16:00—40:00, bramborů K 2:40—2:60, jetelového semene bílého K 00:00—00:20, jetelového semene červen. K 72:00—98:00, máku K 17:50—21:60, lněného semene K 72:00—98:00, 100 kg. žit. otrab K 12:00, pšeníc. otrab K 11:00, 1 kg. másla K 2:00—2:20, 1 kg. sádla vepřového K 1:60—1:76, tvarohu K 0:28—0:32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hl. cibule K 4:00—4:20, jedna kopa drobné zeleniny K 0:80—1:10, 1 kopa zelí 4:00—8:00 K, 1 pytel mrkve 1:60—1:80, 1 hl. švestek K 1:40—2:40, 1 kopa petržele K 0:80—1:10, 1 kopa celere K 0:80—2:00.

Bursa práce v Hradci Králové.

Místo pro dělníka na denní plat v Hradci Králové hledá „Odbočka všeodborového sdružení“. Nastoupiti může třeba hned.

Blíže sdělí se v Adalbertinu.

Kalendáře českého lidu katolického na rok 1903.

Do české katolické rodiny mají míti přístup kalendáře jen pravým duchem katolickým prované a českým závodem vydané. Takovými jsou tyto naše kalendáře:

Vlastenecký Poutník. Veliký. Redaktor Václav Špaček. — Cena 1 K, tucet za 8 K. Obsahuje krásné povídky, básně, poučné a historické články.

Vlastenecký Poutník. Malý. Red. Václav Špaček. — Cena 60 h, tucet 4 K 60 h.

Svatováclavský Kalendář. Veliký. Redaktor Václav Špaček. — Cena 1 K, tucet 8 K. Vyniká vybraným obsahem i hojností povídek.

Svatováclavský Kalendář. Malý. Redaktor Václav Špaček. — Cena 60 h, tucet 4 K 80 h.

Malý Vlastenecký Poutník a Malý Svatováclavský Kalendář jsou nejlacinější české kalendáře rodinné.

Vlastenecký Poutník Svatováclavský. Redaktor Václav Špaček. — Cena 1 K 40 h, tucet K 11:20. Objemný kalendář s bohatým a vybraným obsahem. Značný počet vzorně provedených vyobrazení.

Maria. Redaktor prof. Jul. Koňář. Cena 1 K, tucet za 8 K. — K bohatému, zábavnému a poučnému obsahu připojena část, jež obsahuje přehled činnosti katolicko-politické jednoty v roce uplynulém. Vhodná tedy příruční kniha pro každého katolíka. Krásný titulní obraz.

Meč. Pořádá Václav Kotrba. Cena 1 K, tucet za 8 K. Množství krásných povídek činí jej velmi zajímavým.

Praha. Kalendář zábavně-poučný. Cena 1 K, tucet 8 K. Redaktor dr. Jan Zitek.

Rodina. Velký kalendář katolický. Jest souborem předem uvedených kalendářů, následkem toho jest neobjemnějším. — Cena 2 K, tucet 16 K.

Kalendář křesťanských sociálů československých. Vydáván v kapesním malém formátu. Cena brožov. 60 h, tucet 4 K 80 h, váz. 80 h, tucet 7 K 20 h.

Všechny naše kalendáře mají jako přílohu krásný, 12barevný skupinový Bízův obraz.

Sv. Cyrill a Methoděj vyučují lid slovanský.

Cyrillo-Methodějská knihtiskárna
a nakladatelství
V. KOTRBA, PRAHA, 200—II.

ZÁCLONY

krajkové bílé, záclony krajkové créme, záclony krajkové barevné, záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednoduché (story), záclony látkové, záclony axminsterské, záclony marokánské, záclony šinilkové atd. v nejbohatším výběru a továrních cenách.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Svíčky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. vele důstojnému duchovenstvu

za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený Ordinarem listem nejduš. bisk. konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltářní z čistého vosku včetně i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Závod počten dne 12. září r. 1902 návštěvou Jeho Excelence pana Karla hraběte Coudenhove, c. k. místodržitele v království Českém.

Zubní lékař

MUDr. J. Král

ordinuje od 8—4 h.

Hradec Králové.

Velké náměstí číslo 136.

Zkuste!

Vše s návody k upo-
třebením!

Vodičku na uhry, láh
64 haléřů. — Kance
lářské lepidlo, láhv.
50 h. — Lepidlo na sklo a porcelán, láhv. 50 h. —
Vodičku na skvrny na oděvu, láhv. 50 h. —
Vodičku na skvrny inkoustové na papíru, láhv.
50 h. — Esenci na rum kubanský, 64 h. —
Proti předem zaslanému obnosu zasílá

Josef Pátý,

drogerie u Matky Boží v Pecce,
severo-východní Čechy.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. velečtému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrovově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 800 oltářů.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Josef Dvořáček,

výroba klobouků v Hradci Král.,
oznamuje

velečtému P. T. obecnstvu co nejuctivěji, že svůj po
10 let stávající obchod a výrobu klobouků s dosavadní
místností na podlouhí

přesídlil

do prostorných a světlých místností v Pa-
lackého třídě č. 83., poblíž sv. Janského
náměstí, do bývalého skladu nábytku p.
Ladislava Knypla.

Na skladě budu mít jako až dosud klobouky
vlastní výroby v nejmodernějších tvarech a plstě i vlny.
Speciality s c. a k. dvorních továren P. a C. Habig ve
Vídni a J. Hückl a synové v Novém Jičíně. Rukodělné
'edenné klobouky od firmy Ant. Pichler v Štýrském
Hradci. Cylindry hedvábné i atlasové, šepice
sportovní i domácí, lehké mikado, zimní jemné
damské střevíce, papuče s kotvou i bez ní, ruské
galše, vysokou zimní obuv, vše v nejhojnějším
výběru.

Pro podzim vyrábím nejmodernější tvary
damských šerem. Přetváření šerem, jakož i
opravy pančových klobouků dějí se přesně v době
nejkratší.

Pro stinné období zavedl jsem mimo svůj obor též

zboží kožešnické

a to pro pány šepice různých tvarů a kožešin,
pro dámy, dívky a děti velký výběr rukávníků,
boa a celých garnitur z rozmanitých kožešin.

Opatřiv obchod i dílnu (v domě) moderními po-
můckami, jsem s to velectnému P. T. obecnstvu co nej-
přesněji a zbožím jen dobré jakosti posloužiti

Děkuji P. T. obecnstvu za přislané mi až dosud
věnovanou a prosím, by mi tutéž přislané nezkrácenou
v nových misnostech zachovalo.

Obsluha vzorná.

Ceny mírné.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

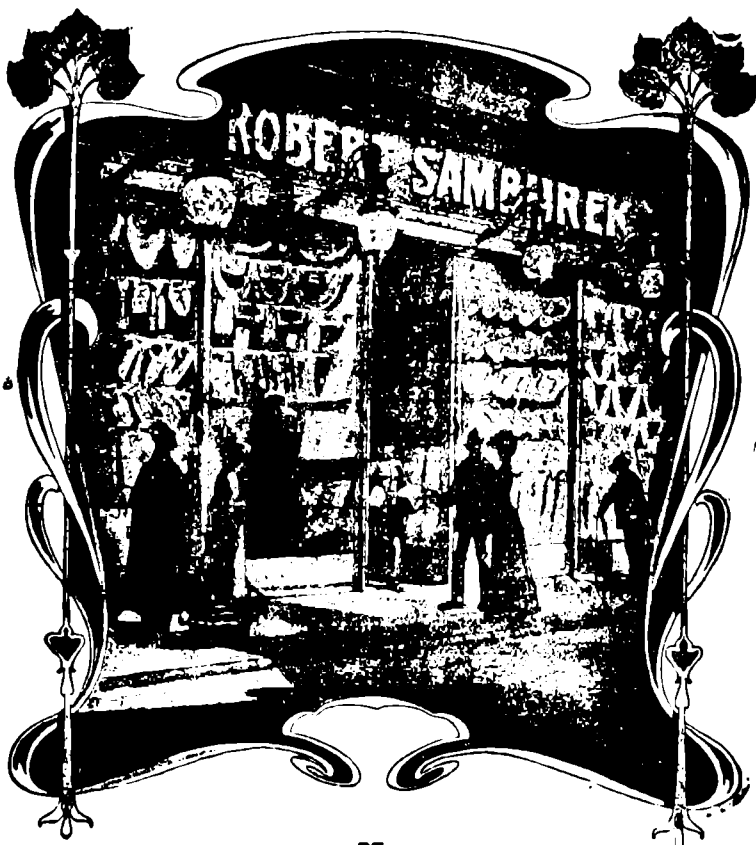
JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

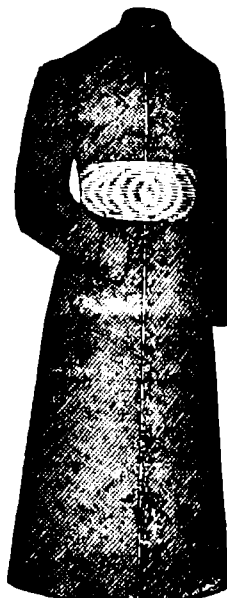
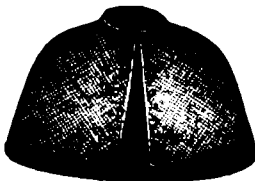
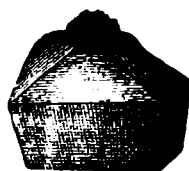
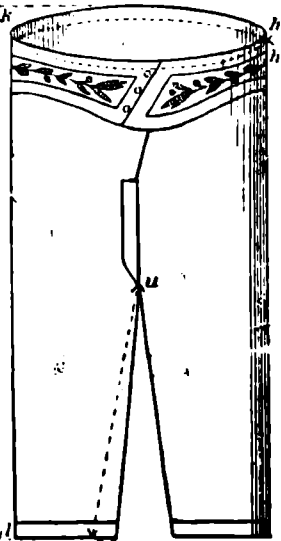
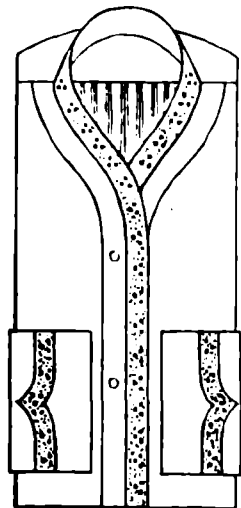
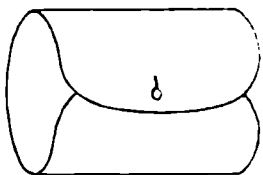
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

"THE GRESHAM"
společnost
ku pojišťování důchodů na život
V LONDÝNĚ,
stojící pod dozorem rakouské a anglické vlády.

Záloha společnosti u c. k. státní ústřední pokladny ve Vídni, k zabezpečení všech v Rakousku pojištěných členů svých, činila dne 1 února 1902
28.087.488 K 10 h

Prospekty, zprávy a nové sazby co nejochotněji zdarma udělají a přihlášky přijímají:
Pobočka pro Rakousko ve Vídni I. Gizelastrasse 1; (palác majetek společnosti).
Podříditelemství pro král. České v Praze, Václavské náměstí 66; (palác majetek společnosti).
Hlavní jednatelemství pro Hradec Králové u Boh. Tolmana, em. knihkupce, Velké náměstí č. 26 (přízemí, přes dvůr)
Společnost ráda přijme jednatele, hodící se k získávání pojištění na život, a to za výhodných podmínek.

Továrna na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, rumy a punče, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské)
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem státní medaille, a mnohými jinými diplomy s právem rašení státní medaille.
Vzorky zdarma a franke.

HOUSLE, STRUNY,
jakož i veškeré
hudební nástroje
nejlevněji ve skladě odborného znalce
Jana Čermáka v Hradci Králové.
Školní housle od 5 K
Koncertní se smyčcem
v pouzdře od 20 K
Veškeré správy se přijímají a přesně vyřizují.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, nástupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 39
nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, sloupky i vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně. Beze vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání
Založeno roku 1886.

DARY

váženě doporučuje vzhledem k této zastávající době velect. P. T. obecnstvu ku provedení fotografických obrazů všech velikostí a všech způsobů nejchvalnější známý závod: J. F. Laughans, c. a k. dvorní fotograf v Praze, Vodičkova ulice č. 37.
Král. Hradec. Plzeň. Budějovice.

Založeno r. 1850.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Ohrudimí
svůj bojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silně v ohni zlatené a stříbrené, což se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod máj může se vykazati četnými pováženými případy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic, táček na křest, svícenů, pacifikálů, schránek na Nejvyšší, patenek atd. co nejvíce.

Příruční knížka
pro čtenáře
novin a časopisů.
Sestavil
Karel Karásek.
Cena 40 hal.
Na 5 výtisků šestý zdarma. Objednávky dětež se pod adresou: K. Karásek ve Stodenci u Horek. Pošta v místě.

Oltář
poučná i modlitební kniha
i zpěvník
pro diecési královéhradeckou.
Druhé vydání — 368 stran 8°
v plochých arších při odebrání nejméně 50 kusů franke
za 20 K, 100 kusů za 40 K
cena knihkupecká
brožovaný 42 h
vázaný v polooplátce 58 h
vázaný v celoplátce 68 h
vázaný v celoplátce se zlaceným křídlem 74 h
Oltář, vydání na velinovém papíře vázaný celý
v kůži se zlaceným křídlem a ořezkou K 1:80
Biskupská knihtiskárna.

K době kaše a chrapotu!
Turecký med výborný dietetický ochranný prostředek co takový i v ústě uznán
Lu-Sin parfumuje dech, uklidňuje hlasivky, pro páne a řečnický důležitý, pro elegantní svět neocenitelný. Jediné pravé, zákonně chráněné výrobě
První česká akciová společnost továren na orientální cukrovinky a čokoládu dříve A. Maršner, **Královské Vinohrady.**
K dostání v lékárnách, u kupečů, lahůdkářů, droguistů, cukrářů atd.

Ojetý, půlkrytý
kočár
levně na prodej u
Čeňka Bubna,
kočárnika v Hradci Králové.
Tamtéž jsou nové kočáry nejnovějších vzorů stále na skladě.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové
nabízí školní knihy:
1. Malý katechismus
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 30 h.
2. Střední katechismus
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 64 h.
3. Velký katechismus
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 80 h.
Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9 dubna 1894.
Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihoskladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.
Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listů — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se 2 výtisky příslušného druhu katechismu pro chudé. Die poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu zdarma pro chudé.
Instrukce o katechismu a Oltáři
— vydaná —
nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Králové
1 výtisk brožovaný 4 h.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod.

Veškeré práce v oboru stavby a obnovování oltářů, kazatelů, soch, křížových cest atd. provádějí se ve všech slozích solidně a levně s odbornou dokonalostí a zvláště s trvanlivým zlacením a polychromií.

**Výroba
● rámců**

všech moderních vzorů a
zasklívání obrazů
ve vlastní dílně.

Josef Kieslich v Hradci Králové.
Jiráskova třída, vedle c. k. berního úřadu.

Obchod

umělecký a papírnický.

Na skladě největší výběr

**obrazů
a zrcadel**

všech možných druhů, olejomalby a umělecké reprodukce. Sochy všech velikostí, kříže, křtiny, listy a různé umělecké výrobky.

Veškeré druhy papíru,

psací, kreslicí a školní potřeby, alba, kassety, knížky modlitební, obrázkové a obchodní atd. atd.

— DOPISNICE —

umělecké a místní vždy nejnovější v obrovském výběru.

Velká úspora pro každého.

Žádanyh alí a fomené více! Upotřebte ohvalné známé

držadlo kalhot

(Patent Novotný).

To samé poskytuje přímé, volné, zdravé držení těla, vkusné padnutí kalhot, a lze jej vždy ku každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflík neb jiné úpravy bylo třeba. Přesvědčení zjisti netušené výhody. 1 kus k 1 kalhotám K 1-20, 3 kusy K 3-20 po obdržení franko zasílá

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonin,
obchodní a zaslátelský dům.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Schottenfeldgasse 28, d. 11.

Na ukádku zasílá se vše franco.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleddst. duchovenstvu svůj vaudeš osvědčený a mnoha doporučenými nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Illustr. cenníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy deslovně úplná.

B. Škarda, Brno.

Umělecký ústav pro malbu na skle

Odborný veletržník pro malbu, chráněných oken.

Okna, chřtánová každého slohu a provedení se zaručením práce nejmodernějším postřikem vylouvají, která prvními cenami vyznamenaná. Cenníky zdarma.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při bromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýšení cen!

Co dobrodiní

a jako potřebu pro každou rodinu, dužno označiti

**Kathreinerovu
sladovou kávu
= Kneippovu,**

která také denně více do oběhů přichází.

Žádná pečlivá hospodyňka nechť neotálí, tento chutný a zdravotníkárový nápoj zavést!

Nestává žádné lepší přísady a žádné lepší náhrady zrnkové kávy, kde tato lékařsky zakázána jest.

Kathreinerova sladová káva Kneippova

jest pravá jen v půrodních balíčcích s ochrannou známkou „farář Kneipp“. Otevřené vyvážená, neb jinak balená sladová káva, není nikdy

Kathreinerova.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 41.

Beseda.

Svěcení nového Rudolfinu a Borromea v Hradci Králové.

(Kapitola o dobročinných, kulturních a uměleckých snahách církve katolické.)

Konservativnost a důslednost církve katolické jest tak přelíčenou, že mnozí lidé z nepochopení ceny této důslednosti vyčítají církvi ztrnulost na starých formách. Velmi často čítali jsme pokrokové rozumy o nepokrokovosti klerikálů, ačkoliv kromě laciných slov nikdy nás pánové skutky nedovedli o pravé pokrokovosti poučiti.

Kdo žije několik let v Hradci Králové, musí bez novinářské suggestce uznati, že zdejší katolické církevní kruhy jsou rozhodně konservativní, neboť zůstávají důsledně věrny starým tradicím církevním, které vždycky ujmaly se potřebných a nutných, které šířily kulturu a podporovaly umění. Sotva že padly hrady města, pochopily hradecké církevní kruhy téměř nejprvní ze všech důležitostí slunečního světla a čistého vzduchu a jaly se o překot kupovati stavební místa ku zbudování monumentálních pomníků své lidumilnosti, osvětlovosti a uměleckého vkusu. Praněfovaný biskup Edvard Jan Brynych zanechal Hradci Králové v Adalbertinu, v novém Rudolfinu, v novém Borromeu a v restaurovaných věžích katedrálích tolik imposantních důkazů své genialnosti a pravé pokrokovosti, že ho tupitelé jeho nedohoní ani za celé století. Vždyť i naše obec, která jest velkostatkem s milionovým jménem a společností se stálými obecními důchody, musila se omeziti při stavbě svých nevyhnutelně nutných ústavů na nejstřízlivější a nejlacnější formu.

Za vlády nynějšího starosty p. dra. Ulricha bylo podniknuto velmi mnoho v prospěch obecného dobra na účet poplatnictva, zbudováno bylo dosti budov činžovních a živnostenských, ale církevním kruhům patří zásluha, že vlastní sílou a vlastní zodpovědností bez naděje na hmotný prospěch zbudovaly veřejnému dobru sloužící budovy ve formě umělecké. Může-li se vůbec město naše honositi monumentálními, architektonicky pozoruhodnými stavbami, mají na tomto zjevu hradeckí „klerikálové“ neupíratelnou zásluhu.

Poslední týden byly církevními obřady odevzdány dvě veliké budovy svému účelu. V sobotu dne 4. října o 8. hod. byl posvěcen nový ústav pro hluchoněmé „Rudolfinum“ v Pospíšilově třídě. Budova „Rudolfinu“ jest nádhernou monumentální stavbou, která svým čistě provedeným pražským barokem jest nejelichnější budovou nejenom v Hradci Králové, ale vůbec v celém okolí. Fírmě Nekvasilové podětilo se zdatilým provedením uskutečnití pěkný plán architekta Jenšovského z Prahy. Litovati jenom jest, že tak krásná stavba jest až ve vzdálené třídě Pospíšilově, kde vůbec reprezentačními stavbami bylo plýtváno, kdežto mnohá část města jest na umění chudou. Konečné sousedství toto aspoň umožňuje Rudolfinu vládu nad ostatními také pěknými budovami. Přáli bychom Hradci, kdyby aspoň přísti nějaké průmyslové museum bylo důstojným sokem Rudolfinu. Vnitřní zařízení hluchoněmého ústavu vyhovuje všem moderním požadavkům pedagogickým a zdravotním. Náklad na stavbu jest ovšem velmi značný, neboť s vnitřním zařízením dostoupí téměř 400.000 k. Odhodlalo se tedy kuratorium ku značné oběti a ku nemalým starostem novostavby ústavu, jenž jenom částečně může se spoléhati na podporu zemského výboru, kdežto větší část svých výloh kryje fondem, složeným zvěčnělým ndp. biskupem Haisem. Pro svou humanitní stránku těší se Rudolfinum v městě našem oblíbě a zvláště naše dámy ujmaly se každoročně chudých nešťastníků, kteří nemají kromě svého neštěstí nic jiného na světě. Proto také ku svěcení novostavby sešlo se hojně vybraného obecnictva v ústavní kapli přes časnou hodinu ranní. Slavnostní řeč proslavil a obřady církevní vykonal sám ndp. biskup Edvard Jan Brynych. Kruhy duchovenské byly zastoupeny vsdp. prelátem Mgr. Dr. Frýdkem, místopředsedou kuratoria a četnými členy nej. sídelní kapitoly. Vojenské kruhy byly reprezentovány velícím generálem p. šl. Karlem a četnou deputací vojenských sborů. Městská rada byla zastoupena p. náměstkem starosty Viktorem Weinhengstem a několika členy. Zvláště čtené účastnilo se slavnosti zeměpanské a státní úřednictvo se svými přednosty. Pozorovali jsme zejména p. místodržitelského radu Steinfelda, pana dvorního radu Okenfusa, p. finančního radu Šimka, p. státního návladního Matouše, p. vrchního správce Nermuta atd. Rovněž školy idejší a vzdělavací

ústavy byly čteně zastoupeny. Po skončených obřadech ujal se slova ředitel ústavu dp. Vl. Sekera a vzdal srdečnými slovy povinný dík všem, kteří se o provedení novostavby přičinili. Přední dík platil Vrchnímu Pastýři, jehož pastýřská péče o blaho hluchoněmých dětí projevila se tak vynikajícím způsobem. Řečník vzpomněl vděčně zásluh kuratoria, v němž zejména vsdp. prelát Frýdek, p. starosta Dr. Ulrich a zvěčnělý továrník Šulc odklízeli obětavě všechny překážky stavbě kladené. Že nemalých služeb prokázal ústavu p. ředitel Sekera během stavby svým dozorem, přizná každý, kdo měl příležitost průběh stavby sledovati.

Posléze obětoval první mši sv. ve vysvěcené kapli vsdp. prelát Mgr. Dr. Frýdek. Čtené obecnictvo po celý den prohlíželo si se zájmem vnitřní zařízení budovy, která i neodborníkům poskytne zajímavý předmět ku studiu vzorného ústavu.

V neděli dne 5. října bylo svěcení novostavby studentského semináře Borromea na Orličném nábreží Novostavba Borromea nevyrovná se sice architektonickou nádhrou Rudolfinu, ale proto přece svým ladným zevnějškem, odpovídajícím programu a účelu ústavu, náleží k nejhezčím budovám hradeckým a slouží projektantu p. architektu Weinhengstovi k nemalé cti. Náklad na Borromeum jest také menší a dosahuje výše as 300.000 K. S větším přepychem poněkud jest vypraven střední risalit a uvnitř pak ústavní kaple, jejíž přední chloubov jest skvostně malované okno s obrazem sv. P. Marie Růžencové, votivní to dar bývalého ředitele ústavu preláta Filipa. Vnitřní zařízení ústavu jest veskrze účelné a pohodlné, se vkusem občanských přibytků. Vychovávat ústav pouze synky z občanských rodin, proto nesmí je navykati nádhře a přepychu. V podzemí jsou tělocvična, lázně a sklepy. V přízemí jest veliká jídelna a reprezentační sál, hostinská a hudební síň. V prvním patře jsou byty představených a studovny chovanců, nemocnice a společenská síň. V druhém patře jsou vesměs ložnice a kaple. Reprezentačním dojmem působí dvojramenné žulové hlavní schodiště. Neopíratelnou předností ústavu jest šťastná poloha jeho. Uprostřed pěkné zahrady a rozsáhlého hřiště směrem jihozápadním vypíná se budova ústavní na nábreží Orličném a volnou vyhlídkou do luk, v závětrí pod návrším starého města, přístupná ze všech stran vzduchu a slunci. Borromeum v Hradci trvá už celých 40 let, proto má již své starousedlé právo v městě našem. Výchova studentů děje se v duchu křesťanské lásky, pročez umožňuje studium valné části těch nemajetných studentů, jimž by vůbec studnice věd byla nepřístupnou. Pro tuto charitativní stránku není ústav konkurentem zdejších rodin, které ubytováním studentů si svou existenci zlepšují aneb umožňují. Ústav za svého trvání pohostil pod svou střechou 1273 chovanců se 5639 studijními roky. Dobrá třetina z nich t. j. 428 studovalo s vyznamenáním. Převážná část bývalých chovanců působí již záslužně v duchovní správě i na jiných polích kulturní české práce. Starý ústav byl sice solidní a zdravou budovou, ale postrádal zahrady a hřiště. Vadu tuto nedovolila odstraniti stísněnost bývalé hradecké pevnosti. Teprv padlými hradbami zavál osvěžující vánek do města a správa Borromea pochopila vhodnou příležitost a ukoupila před 5 lety jedno z nejlepších stavebních míst. Borromeum těší se ve veřejnosti pro své tendence vážnosti, kterou nedovedou ovíklati ani pokrokové každoročně podnikané výpravy proti dobré pověsti ústavu.

Ústav má při svých 1200 odchovancích tolik klassických svědků své kvality, takže ojedinělý, obyčejně z ústavu vyloučený pomluvač nenalezne víry. Velmi čtené a distinguované obecnictvo ku slavnosti svěcení se dostavivši bylo také měřítkem vážnosti ústavu.

Jeho Milost ndp. biskup Edvard Brynych po předcházejícím namáhavém svěcení na kněžství zavítal do ústavu o 9. hodině ranní, uvítán byv při vstupu do kaple slavnostní kantatou, složenou dp. professorem Orlem. Po té jménem chovanců požádal oktaván Sobota Vrchního Pastýře o posvěcení ústavu, připomenuv v pěkném proslovu blahovůle ndp. biskupa k Borromeu. Jeho Milost mileráda vyhověla prosbě přednesené a před církevními obřadem proslavila promyšlenou řeč o nutnosti idealismu v lidstvu vůbec a ve studující mládeži zvláště. Po skončených obřadech vzdal díky Vrchnímu Pastýři ředitel ústavu vsdp. Dr. Reyl, jenž nastínil krátce dějiny ústavu, rozvinul průběh činnosti účastněných činitelů při novostavbě jeho. Zajiště vším právem poukázal p. řečník na čtyři veliké kulturní pomníky genialní činnosti ndp. biskupa Brynychy totiž na Adalbertinum, nové Borromeum, nové Rudolfinum a restaurované věže katedrálí.

Dále vzpomněl řečník obětavé péče vsdp. inspektorů preláta Frýdka a kanovníka Pogerta a po zásluze ocenil spolupůsobení pana architekta Weinhengsta a četných dobrodinců ústavu. Po vřelém tomto proslovu vyslovil ndp. biskup p. řediteli dru. Reylovi své uznání za práce při novostavbě vykonané. Posléze sloužil vsdp. prelát Dr. Frýdek mši sv., při níž zapěli chovanci řízením oktavána Šíra zdatilé církevní skladby.

Po ukončené církevní slavnosti prohlédli si pp. hosté místnosti budovy a vyslovovali se pochvalně o celém zařízení.

Z četných hostů sluší uvést: vsdp. členy katedrální kapitoly, p. velícího generála šl. Karla, p. místodržitelského radu Steinfelda, p. dvorního radu Okenfusa, p. náměstka Weinhengsta s pp. městskými radními Russem a Hubáčkem, p. státního návladního Matouše, p. finančního radu Šimka, p. vrchního berního R. Lukesle, p. vrch. správce Nermuta, p. ředit. Steinmanna s četnými pp. členy professorského sboru c. k. gymnasia, p. ředitele pedagogia Nováka, p. ředitele realky Branžovského, p. ředitele odboru školy Hanšla, pp. školní rady Budecia a Červenku, pp. konsistorní rady Dra. Rutha, Tondla a Domabyla atd.

V poledne byli chovanci vyčastováni a odpoledne konala se zábava, při níž hudební čísla střídala se s žertovnými produkcemi.

Oba důležité ústavy jsou umístěny ve zdravých, všem požadavkům vyhovujících budovách, což zajisté přispěje ku usilovnějšímu provádění kulturních jejich úkolů.

Činnosti obou Zdař Bůh!

Zprávy hospodářské.

Stávký v zemědělství.

Napeal Rudolf Vrba.

Dosud byla veřejnost navyklá slyšeti a čísti o stávkách vypuknuvších v továrnách, dolech a podobných průmyslových podnikcích. Nyní ale slyšíme, že i zemědělstí dělníci zahajují stávky. Zprávy takové přicházely nejdříve z Uher před 2 lety a nyní jsme měli v uplynulých měsících letních obrovskou stávku haličských rusínských chlopů. Něco podobného ještě tu nebylo, aby na 500 vesnic s dobeře půl milionem zemědělských nádeníků a dělníků v nejnaléhavější době žní založilo ruce v klín.

Následky takové stávky jsou nedozírné, nad míru nebezpečné a hrozné. Tím se netají hlavně židovské veliké listy vídeňské, které o stávce rusínských chlopů přinášely obšírné články. Selský lid rusínský ve východní Haliči zahájil stávku na statcích velkostatků Poláků, židů a židovských nájemců v čase, kdy se mělo sklízeti. Stávka byla rozšířena v okresech Tarnopol, Zbaracz, Brody, Husiatyn, Zaleszczki, Czortków, Trembowla, Zloczów, Przemyslany, Buczacz, Bóbrka, Lvov a Grodek. Krátce na celou východní Halič.

Polské listy psaly, jakoby rusínský zemědělský lid chtěl odplácet za utlačování ze strany Poláků v ohledu politickém. Ale tomu není tak, stávka ta měla ráz čistě mzdový, byl to sociální boj v pravém slova smyslu. Snad není na celém světě mimo Slováků v Uhrách tak chudého lidu zemědělského, jako jest rusínský lid ve východní Haliči. Pozemkový majetek jest ze 70 procent v rukou židů a židovských pachtýřů a polské šlechty, malé pak procento jest v rukou rusínských chlopů. K chalupě chlopa patří sotva korec pole; lid se úžasně množí a půdy stále mu ubývá, poněvadž krémář žid za dluh obnášející třeba jen zlatku dá chlopovi jeho pole do dražby a chalupu třeba mu zapálí, jen aby ho vypudil a pole mu urval. Takto o pozemkový majetek ožebračený lid musí jíti na velkostatky a dvorce židů nádeníci, továrny nikde nejsou a výživy nikde není.

Jaká se tu platí mzda, uvedeme doklady. V zimě, tedy v měsících prosinci, lednu, únoru, březnu a dubnu platí se mužům denně 40 hal. někdy 90 hal. to jest mzda nejvyšší.

V červnu se platí mužům denně 50 hal. nejvýše 1 K 30 h, v srpnu 70 h až 1 K 60 h, v říjnu 60 h až 1 K 10 h. K tomu se musí podotknouti, že nízké mzdy jsou pravidlem a vyšší mzdy jsou jen řídkou výminkou. Ženám se platí všude od 30 až 70 h denně, méně než mužům.

Abyste čtenáři měli pojem, jaký rozdíl ve mzdě za práci zemědělskou jest v Haliči a u nás, uvedeme zde několik případů. Mzda mužů jest v čas žní tato:

v Haliči u nás
beze) nejméně 80 h 100 h
atravy) nejvíce 112 h 220 h
Ženy dostávají mzdy beze stravy
v Haliči u nás v Čechách
nejméně 22—50 h 60 h až 1 K 40 h
nejvíce 25—75 h

Krátce řečeno, můžeme směle tvrdit, že práce zemědělských dělníků v Haliči se platí o polovic a více ještě méně než se platí v zemích českých. Ale na tom není dosti. Haličský zemědělský dělník nedostane mzdu z dobré části v penězích do rukou, krádeží žid, obyčejně nájemce dvora žid a nájemce propinací, srazí si ze mzdy úroky dluhu, pak řád za vypitou kofalku a podobné pohledávky, tak že zemědělský dělník ve východní Haliči není ničím jiným než pravým otrokem žida, který mu dá a nechá jen tolik, aby žil a mohl jakž takž pracovat; padne-li bídou, přijdou jiní na jeho místo. Není tedy divu, že myšlenka trpěného odporu, ukázati také svou moc svým trýznitelům, našla v rusínském lidu úrodnou půdu. Jako jeden muž smluvili se, že v čas žní budou stávkovati a stávku také zahájili, leč neprovedli. Lid ten jest příliš otroctvím podějem židů zdemoralisován a vysílen, než aby byl schop účinné sebeochrany. Ale snad později provede akci tuto lépe a účinněji.

Budiž tomu jakkoliv, rusínský lid ukázal svým trapičům, že by bez něho přišli na mizinu a nemohli by bohatnouti a toho se židovské hyeny nesmírně ulekly. Na žádost nájemců židů zakročily c. k. úřady v Haliči s obdivuhodnou ochotou a důrazem, bodáky žandarmů a vojska naháněly ubohému dobráckému lidu rusínskému náležitý strach, takže nikde ani nejmenší výtržnost se nestala.

Ačkoliv na ten čas stávka haličských chlopi minula se pravým účinkem, jest přece pravdě podobno, že alespoň jistá část velko- statkářů a nájemců bude s tímto lidem nakládati lidštěji a zvýší jemu mzdu.

Literatura.

Cyrillo-Methodějská knihtiskárna v Praze. Lidové knihovny sv. III. Rozumem ku pravdě. Obrana víry katol., kterou pro lid sestavil J. Belina. Seš. 1. a 2. po 32 h. Upozorňujeme na ni a vřele ji doporučujeme. — Český Jinoch. Časopis pro mládež dospělejší. Red. prof. V. Müller. Roč. VIII. č. 1. Obsah: K nové práci — K. J. Erbena: Polednice. — Z mládí J. Verneta. — Jazyk (Bajka). — Nezapomenu. Napsal Zakoucký. K č. 1. přiložena reprodukce kresby M. Aleše Sv. Václav, atd. Roč. předpl. 1 K. — Homiletická knihovna. Sv. V., seš. 5. M. Zavorala: Duchovní řeči. Sv. V., seš. 5. za 60 h. — Rajská zahrádka. Časopis pro mládež. Roč. XII., seš. 1. Red. V. Špaček. Obsahuje 10 básní, 8 čl. poučných a povídek, obrazovou přílohu a 6 obrazů v textu. Roč. předpl. 1 K 60 h. — Zábavy večerní. Red. E. Žák. Roč. XXIII. č. 5. F. J. Andriška: Venkov II. Cena 40 h. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Red. dr. J. Burian. Roč. IX., seš. 10. Předpl. na rok 8 K.

Kalendáře. Kalendář duchovenstva československého na rok 1903, roč. XIX. vydán redakcí Dr. K. Vondrušky a nakladem J. R. Vilímka v Praze. Cena 2 K 40 h. Kalendář tento jest s náležitou pečlivostí a praktičností vypraven. Ozdoben podobiznou kanovníka ThDr. Fr. X. Kryštůfka, obsahuje jeho životopis, dále kalendarium, tabulku k regulování hodin, stať o studijních kněžských, poznámky pro školu a duchovní správu, schematicus katol. duchovenstva diecése československých a j. — Kalendář právníků vyšel redakcí JUDr. Mich. Navrátila na r. 1903 jako třetí ročník nakladem V. Krausa, knihkupce v Táboře. V kalendáři je podobizna jednoho z nejstarších a nejzasloužilejších českých právníků JUDr. Fr. L. Riegry. V tomto ročníku jest valně rozšířen, neboť pojaty byly do něho i dvorské úřady, vyslanectva v cizině, auditoři i konceptní úředníci v Bosně; prakticky cenným jest pro advokáty seznam právních zástupců v Německu. Kalendář rozdělen jest na dvě části: první s kalendářem a pak seznam právníků světa a jednotlivých úřadů nebo korporací. Ke kalendáři připojen vždy u každého měsíce úmrtní dny českých deklarantů. Nejzajímavější jest ovšem pro každého právníka oddíl druhý, kde uvedeni jsou konceptní úředníci státních a samosprávných úřadů. Kalendář má bezkou úpravu a bylo by si přáti, aby letošní kalendář našel ještě více odběratelů než roku minulého. A přál-li by si kdo nějakých oprav, nechtě pokyn své začle do 1. května 1904. Dostati lze tento kalendář v každém knihkupectví za 3 K 20 h. — Kapesní úřednický kalendář a na r. 1903 vyšel koncem září 1902 ve skvostné úpravě s obsahem velmi bohatým a účelně a prakticky sestaveným, takže všem úředníkům jakékoliv služby stane se nezbytnou příručí knihou. Mimo část kalendářní, celé řady různých praktických článků, pokynů a tarifů připojen zápisník. Cena s portem 85 kr. Objednávky vyřídí administrace řádnického kalendáře na Král. Vinohradech č. 1020.

J. Otto v Praze. J. Kořenského: K protinožím. Ve 4. čís. znamenitého tohoto cestopisu líčí cestovatel přistání své ku Záp. Australii, rozepisuje se o dojmích života i půdy Australců atd. Cena seš. 60 h. — Laciná knihovna národní. Serie XXV., seš. 34. — 37. po 20 h. F. Tévera: V soumraku. Povídky. — Sebrané spisy Karol. Světlé: Tendenční povídky pro náš lid. Seš. 6.—8. po 30 h. — Anglické knihovny řada II., seš. 22.—25. po 24 h. J. Meredith: Zkouška Richarda Feverela. Historie otce a syna. Přeložil Dr. B. Prusík. — J. Arbessa sebrané spisy: Díl IV. Mra-

vočné romány. Seš. 10.—12. po 30 h. — Dělnické byty a noclehnary, z pera MUDr. V. Korbeliusa. Čís. 7. Lidov. rozprav. lékařských. Příspěvek ku řešení dělnické otázky. Cena 1 K 20 h. Zdravotnické nedostatky venkovských obydlí od MUDr. J. Dvořáka.

J. R. Vilímek v Praze. Devatenáct století slovem i obrazem. Velezajímavého spisu tohoto vyšel seš. 41. za 60 h. — J. Klecandý spisy: V panské službě. Román. Seš. 1. za 25 h. — Tři mušketýři, velice poutavý román A. Dumasa, právě počal vycházeti v novém překladě J. Vrchlického s překrásnými původními franc. dřevoryty. — Jízdní řád pro Čechy za 20 h, pro Moravu a Slezsko za 20 h a pro Čechy, Moravu a Slezsko za 40 h.

E. Beaufort v Praze. A. Gruszeckého. Přeměnění. Seš. 1.—2. po 20 h. Přítale Domoviny roč. XIX. Tuto líčeny útlisky polského dělnictva se strany německé vlády a něm. továrníků. J. Luvačeva: Osm let na Sachalině. Seš. 10. a 11. po 36 h. Sbírka populárních spisů cestopisných.

Osvěta, listy pro rozhléd v umění, vědě a politice. Red. V. Vlček. Roč. 12., čís. 10. Předpl. na r. 14 K 40 h zasílá se administraci na Vinohradech.

Družstvo Vlast v Praze. Vlast. Red. T. Škrdl. Roč. XVIII., č. 12. Roč. předpl. 10 K. — Vychovatel. Red. Dr. Horáky. Ročník XVII., č. 19. Roční předpl. 6 K. Katedrská příloha. Red. Frant. Zandálek. Čís. 10. — Vzdělávací četba katol. mládeže. Roč. I., č. 6. Red. Fr. Jellinek Sv. Václav. Roční předpl. 40 h.

V. Kraus v Táboře. Meth. výklad nov. katechismu od ThC. M. Lhotského. Seš. 19. za 36 h.

Právní rádce pro duchovní správu. Sepsal ThC. Pauly. Sešit 28.—28. Administrace u J. Kotíka na Smíchově.

E. Weinfurter v Praze. Epocha. Roč. III., č. 2. Obs. článků: Průmysl tkalcovský, jantar, olej proti vinobití atd. Seš. po 30 h.

Nový Háj v Táboře. Lesnické a lovecké listy. č. 10. Red. J. Hemm. Roč. předpl. 10 K.

Křesťanská škola s přílohou Obrana. Red. V. Špaček a Petr Kopal. Obsah: O pravém a falešném vlastenectví. O vážném jednání učitele. K vyučování slohu. Proč se máme vzdělávati filosofii křesťan. atd. Zasílá knihtiskárna V. Kotrby v Praze za roč. předpl. 6 K.

Serafinské květy, časopis terciářský. Red. A. Drápalk. Roč. II. č. 1. Administrace v Olomouci přijímá roč. předpl. 2 K. Pro členy III řádu odporučení hodné.

Máj, týdeník Nakladatelského družstva Spolku čes. spisovatelů Máje, za redakce Fr. Heritosa. Roč. I., čís. 1. a 2. Obsah: Zmří. Román V. Mrštík. — J. Zeyer v zrcadle svých dopisů od Dr. J. Štolby. — F. A. Šubert: Valdštejnské náměstí. — Ze zápisů č. reportéra od R. Kronbauera. — Píseň. Báseň R. Jesenské. — Báseň A. Klášterského: Legenda o kruhu sv. Václava. — J. Kvapil: Usmíření, atd. Čtvrtletní předpl. 2 90 K přijímá každé knihkupectví.

Dobrodružství Madrány. Spisů J. Zeyera seš. 3.—5. po 40 h. Nakladem grafické společnosti Unie v Praze.

Památník divadla a ochotnické jednoty Tyl v Rychnově n. Kř.

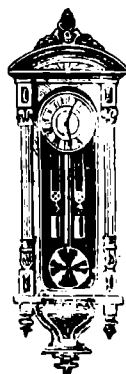
G. Franci v Praze. J. Ehrenbergra Sebrané spisy záb. Sv. V., seš. 47.—50. po 32 h.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna

Souj k svému!

Žádné cenníky ilustrované; za to všem dást. pp. kněží pošle se hned franco výběr hodin kapesních panských i dámských, slatých neb stříbrných, Tulla atd. — Zlaté zboží, řetězy, náramky, prsteny, vůbec veškeré druhy skvostů. Optické zboží, brýle, skřipce, dalekohledy, divadelní kukátka atd.

Václav
Francák,

Každé hodiny jsou řádně obtaženy (reparovány) a ručí se 3 roky za správný chod.

hodinářský a slatnický závod
v České Třebové.

Veškeré správký hodin a šperků vyřizují se se zárukou a rozesílají franko.

Mnoho pochvalných usnutí a poděkování po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.

Výhodné podmínky platební bez svýžení cen.

Právě nastoupil třetí roční pouť nás kalendář „Štít“ na rok 1903.

Z bohatého a pestrého obsahu uvádíme:

- VI. Hornov: „Před obrazem Sv. Rodiny Páně“ — báseň (k titulnímu obrázku).
- * * * „Vzkříšení svobody v Bláhovicích.“
- Fr. Eisler: „Loučení“ (báseň).
- P. Ant. Rejzek: T. J. „Poklad nalezený v jesuitském kostele Panny Marie v Hradci Králové.“
- Fr. Jiří Košťál: „Jak si „pan otec“ Vrbata pomohl od kafařek.“
- Dle Fr. Potěšila: „Pardubice“ — s četnými ilustracemi.
- Abbe Hr.: „Milostí Boží jsem, co jsem.“
- Filip Jan Konečný: „Jak strážník Nesvájba bele jedné nemocné.“
- Fr. Jiří Košťál: „Ejhle Apoštol“ (z misijnářské činnosti Boh. Balbina T. J.).
- VI. Hornov: „Včera a dnes.“
- P. M. Z. „Mrtvá ruka.“
- * * * „Jméni Rotšildovo.“
- VI. Hornov: „Fortunát Kořinek.“
- Jan z Hory: „Slovo k rodičům.“
- MUDr. Garulus: „Ani pohřbití ani spálení.“
- Jos. Váňa: „Brňáček.“
- Jos. Kousal: „Jerusalém a jeho obyvatelé.“
- J. Dumek: „Besídka hospodářská.“
- Kronika.
- Anekdoty.

Mimo to obsahuje náš kalendář: Důkladné kalendarium, úplný seznam svatých, seznam trhů sestavený abecedně dle míst i zvláště dle měsíců, škály kolkové a j.

S četnými ilustracemi.

Osvědčil-li se již obsah „Štítu“ loňského co nejlépe, můžeme sdělit, že letošní ročník jest ještě dokonalejší.

Objednávky přijímá
administrace „Obnovy“
v Hradci Králové.

Poznámka: Neprodané a ku vrácení oprávněné kalendáře musí se vrátiti do konce ledna r. 1903.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Věstarech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvů vyloženo
k nahlédnutí.

Nejstarší závod. Založeno r. 1860.

K dušičkám

odporučuji svůj závod sochařsko-kamenický k provedení prací hřbitovních, jakož i svůj hojně zásobený sklad

hotových náhrobků

z různých druhů mramorů, žul a sienytů v provedení vkusném, v cenách nejlevnějších. Současně uctivě zvu P. T. zákazníkům k shlednutí mého závodu a v práci se nacházejících i hotových výrobků. — Závod můj nachází se nyní ve vlastním nově postaveném domě v ulici Čelakovského (před labským mostem).

ZDENKO JEŽEK,
průmysl mramoru a žuly
v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 42.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 17. října 1902.

Inserty se politují levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Takoví lidé chtí obrátit svět!

Víte-li pak, co je nového? Co pak? V Praze zavřeli pátera Drozda; kradl ve Svatováclavské záložně. — To je pěkná věc! To jsou ti klerikálové! Takoví lidé chtí obrátit svět!

Zajímavý to hovor! Pro odpůrce náboženství znamenitá látka k tupení víry katolické.

Ale že by to bylo tak velikou novinou, neřekl bych. Čteme totiž v jedné staré knize, v evangeliu, o jednom, který by dnes byl taky klerikálem nazýván. Byl ozdoben vysokou důstojností samým Kristem mu propůjčenou, byl apoštolem. Jidáš jest jméno jeho. A o něm čteme: Neměl péče o chudé, ale **zloděj byl, a měsíc máje to, co (do něho) kladeno bylo, nosil.** (Srov. Jan 12, 7.)

Tak tedy to bylo hned za starých časů, že mezi apoštoly byl zloděj. A byl taky jakýmsi správcem pokladny neboli záložny, z které se zapravovalo, čeho Kristu a družině jeho třeba bylo na udržení časného života. A svaté evangelium to nezapírá, nedává tomu lepšího jména; nenazývá to defraudací nebo malversací, ale zlodějstvím. A tak taky my, jestliže Drozd, člen stavu duchovního, ha i jistou hodností církevní ozdobený, kradl, nestojíme o to, aby se jeho činům dávala lepší jména, ale přidáváme se k evangeliu, které o Jidášovi zřejmě řeklo, že byl zlodějem, ježto z pokladny, která hlavně k tomu měla sloužiti, aby věc Kristova byla podporována, tajně bral, aby se obohatil.

A svaté evangelium, když to o Jidášovi vypravuje, nepovídá: Vidíte, to jsou ti apoštolo! To byli ti, kteří chtěli obrátiti svět! A proč toho nepovídá? Protože tak jednal jenom jeden, a lži by bylo a nespravedlností, povídati o všech, co učinil jeden. Ale takový už je svět. Když jako zloděj odsouzen je advokát a prchne do Ameriky, ani z daleka nikomu nenapadlo křičeti: To jsou ti advokáti! Ale když už jsem sv. evangelia užil k osvědčení toho, co smýšlím o zlodějství, byť ho byl spáchal i Drozd, dle písem svatých upozorňuji na jiného apoštola. Ten to byl, který mohl veřejně říci: *Sříbna a zlata nebo roucha nešádal jsem od žádného, jak sami víte*; neb na to, čehož potřebí bylo mně i těm, kteří se mnou jsou, podávaly (pracovaly) ruce tyto. (Sk. ap. 20; 33, 34.) Byl to svatý Pavel, který po tehdejšímu způsobu, ač byl vzdělcem, dříve se vyučil řemeslu, dělával stanů, a byv, jak se zdá, z kruhu svých zámožných příbuzných pro své křesťanství vyvržen, rukama svýma se i živil, ba i své družině čili těm, kteří neb které mu posluhovali, živobytí opatroval.

Ale kdož tohle o něm ví, nebo si připomíná? O Jidášovi — lakomci, zloději, zrádci, ví každé dítě, ale o Pavlovi, který se zřekl podílu na majetku rodiny, z níž pocházel, chudobu snášel, a jako učenec rukama pracoval, ví to málo kdo.

A tak to je podnes. O Drozdovi v tyto dny mluví kde kdo, ale o kněžích, kteří ve skrovném postavení žijí, ač jako vzdělanci mohli se ve světském některém stavu bohatší dodělati, se nemluví. O Drozdovi, který ze zálopných zbohatl, se hovoří, ale o kněžích, biskupech, kteří ze svých příjmů pro sebe nejméně shromažďují, ale více pro obecné blaho činí, o těch se nemluví. Tu se nepovídá: To jsou ti klerikálové! O takových se mlčí, ba jejich dobročinným skutkům se podkládají nekalé úmysly, aby jen lid oči neotevřel. A proto nebude nám nikdo spravedlivý za zlé míti, když voláme: Jen jeden byl Jidáš mezi apoštoly! Jen jednotlivci činí skutky jeho, ale jak mnoho je Pavlů se skrovnými příjmy spokojených, a jak mnoho je Pavlů, kteří vládnou majetkem v duchu křesťanství!

A to jsou právě ti, kteří *„chtí obrátit svět“*.

Na štěstí známe trochu ty věci pražské. To „obrácení světa“ dalo se v Praze rozličným způsobem. Byl tam jakýsi „nóbl“ katolicismus. Ten sprostší, ta úsilovná práce mezi vrstevami nižšími, mezi dělníky a tovaryši, nechávala se

škrdlům, Brynychům, Stejskalům a jiným. Dám pro katolické tovaryše není žádnou záložnou; naopak ten jest tou spořitelnou, o níž svatý Pavel a Kristus dí: Blaženější je dávatí, než brátí. To ví nejlépe p. kanovník Burian. — Nechceme nikomu zásluh ubírat, ale mlčívati jsme o tom noblesnějším katolicismu. Ale té myšlénce nebylo lze se ubrániti, že ten jistý druh katolicismu, který sice noblesnějším se činil, ale *se světem smíchán byl*, svět neobrátil, n. brž naopak, že může svět obrátiti takové katolíky na straunu svou. Dnes jdeme s touto myšlénkou na povrch. Ubogý Drozd jest nám toho dokladem. Obávám se, že se mi, jelikož opatrných slov užívati dlužno, dobře nerozumí, a nezbyvá mně nic jiného, než: Kdo čteš, rozuměj! I pravý, Kristem opravda proniknutý katolík, chce-li obrátit svět, musí do světa, ale právě že Kristem jest proniknut, všem nebezpečenstvím šťastně se vyhne, a zachová se, jak písmo dí, neporušeným od toho světa. A jen takový „obrátil svět“.

Proto Jidáš nikoho neobrátil, ale vzav odplatu svou, pozdě želel, špatně želel a oběsil se. A proto jsem se nic nedivil, když lidé v sobotu začali křičeti, že se Drozd ve vazbě oběsil.

Za to však Pavel, nezištný, Kristem veskrz proniknutý, světem neporušený, svět opravdu obrátil. Všim všem učiněn jest — tak praví sám o sobě — s lidmi všeho druhu ve světě se scházel, každému posloužití hleděl způsobem, jaký se tomu člověku hodil, ale svět se ho nechýlil, svět ho neobrátil. Ústupky takové, aby se odchýlil od Krista, světu neučinil, ačkoliv se všemi zacházeti dovedl, a proto obrátil svět.

A tak to bude i na dále. Jidáš i v tom neb jiném smyslu, Jidáš i se světem na úkor Krista sjednocení, svět příliš milující, i kdyby sebe katolickěji řečnivali atd. atd., se světem mnoho nepofidí. Jen Pavlové obrací svět. Ba jen Pavlové svět vlastně obrátiti *chtí*. Jidášové rozličných odrud hlásávají sebe, ne Krista. Dělať Pavly buď jen tak, aby se něco „katolického“ vůbec dělalo, aneb aby ukojili tu jistotu z těch tří žádostivosti světa — pýchu, marnivost, chlubivost. A to jsou ti, kteří dělávají z katolíků „strany“, ale ne vítěze nad světem. Hůře jest, když se činnosti katolické užívá pokrytecky ku zastření jistých, jiných nepákných věcí. A proto dnes, když nešťastný Drozd takovou rannu věci Kristově zasadil, řekněme si upřímně: Kdo otročí světu — s jeho trojí žádostivosti, totiž žádostí těla, žádostí peněz a pýchou, neder se do nijaké činnosti katolické, obzvláště oprávcem Pavlů nedělej se; kdo Jidášem jsi, kdo odvrácení od světa sám potřebuješ, do obracení světa se nepouštěj, ale hleď, abys ty nejprve se opravil. — A co takto dnes o jednotlivcích díme, to nechť uváží naše spolky. Jen Kristem opravdu proniknutý spolek může přispěti k dílu, jež konal svatý Pavel. Spolek zsvětáčený lépe, aby nebyl. Ba ani žádné polovičatosti nemá se místa dáti v ústavech našich, tak jako n. p. právě v hostinci sv. václavské záložny velikou parádu dělaly Národní Listy, hlásající jakýsi svobodomyšlný katolicismus. Konce, na které to v tyto dny došlo, ukazují, kam se dojde s katolicismem zliberalisovaným.

To připomenouti dlužno bylo našim. Odpůrci katolicismu mají radost a jako svátek veliký. Zapomínají, že sami potřebují podobných připomenutí. Zdáliž pak Hus obrátil svět? Rozrušení veliké ovšem učinil, ale kněžstvo husitské bylo nad jiné nemravnější a nekáznější, církev husitská živořila, nemajíc rozhodného vlivu na zlepšení života národního, až zanikla. A proč to vše tak přišlo? Palacký, evangelík, bezděky podává k tomu klíč, když píše, že Hus zapomínal, že pokora a poslušnost jsou křesťanské ctnosti. Byl oddán té jedné žádostivosti světa. A proto „neobrátil svět“. A jiní domnělí oprávcové církve n. p. Luther? Žádost těla děsnou měrou jej opanovala, píše sám, že žije s uteklými z kláštera ženštinami (miscor feminis) a že rozpálen jest smilstvem. Proto neobrátil svět ani on. Rozrušil svět, bouřil způsobem, mravy „evangelíků“ svých — jak sám přiznává — zkasil. A o těch „světských“, kteří

taky chtí „obrátit svět“, ani nemluví. Co byl n. p. Crispi, než otrok žádosti těla a peněz. Co je Wolf, co Klofáč?

A přece to pohoršení, které světem zotročilý Drozd ztropil, dává dnes rozmanitým lidem vítanou příležitost k házení bláta na náboženství vůbec a na duchem Pavlovým proniknuté, světem neposkvrněné kněze. Nemáme ovšem takové štěstí jako pastoři, kterým vše projde; kdo n. p. mluví dnes o pastorovi slezském, který — dle novin — zastřelil a oloupil tři sedláky?! Ale právě proto pamatujme, že jen světem nepřemožený obrátí svět.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 15. října.

(Poznámky ke smutné aféře ve Svatováclavské záložně. — K doplňovacím volbám do sboru obecních starších.)

Nemáme za vhodné pomlčet zde o aféře, o které mluví celá Praha a jež překvapila po všech zemích českých. Nelze nám o ní mlčeti tím spíše, poněvadž jsme o ní již při prvních její úkazech na těchto místech promluvíli. Na stanovisku, na němž jsme stáli tehdy, stojíme i dnes, třebaž že šlo o svatováclavskou záložnu. Malversace po leta v ní páchané nkázaly se býti tak velikými, že se přes ně mlčky k ten- nímu pořádku přejíti nedá. Ve předešlé své úvaze o této smutné záležitosti jsme uvedli, že podobné příhody potkávají stejně závody české jako německé, katolické jako liberální. Zločin jest stejně mezinárodní jako interkonfesionální. Proto, když některé listy dnes s pokryteckým zadostiučiněním pší, že svatováclavská záložna jest prý ústavem „klerikálním“, jest to házení písku do očí širší veřejnosti, zejména když tytéž listy jednoho z původců nynějších neblahých poměrů ve svatováclavské záložně ještě nedávno honosivě si přivlastňovaly chlubíce se, co tisícovek k jejich strannickým účelům věnoval, nebo že je na pražské radnici zastupoval.

Nesprávnosti, jež se ve svatováclavské záložně vyskytly a které budou příslušným řízením zjištěny, nemůže zakrývatí nikdo. Že se ve jmenované záložně malversace děly, známo jest v Praze po více než-li tři měsíce a „klerikálové“ to nejméně zapírali nebo zatajiti hleděli. To předce musí každý přiznati, že, kdyby bylo jistým hodnostářům o chránění a osvobození pachatelů ve svatováclavské záložně šlo, jistotně by měli tolik obratnosti a prostředků, aby celou dnes na novoměstské radnici zákonitou cestou rozvíjející se aféru v zárodku utlumili. Dovedly přes podobné příhody roušku milosrdenství přehoditi společnosti menší, zatušovaly se všelijaké nesprávnosti na jiných stranách, proto právě při svatováclavské záložně nyní imponuje, že není nijak a ze žádné strany nadržováno nikomu.

Politování hodným však zjevem jest, že se do veřejnosti dostávaly o této záležitosti zrovna celé kroniky, aniž by se čekalo, jak skutečně soudní šetření dopadne. Kroniky tyto svatováclavskou záložnou případně daleko více otřásl, než-li malversace samotná. To předce veřejnosti mohlo postačiti, když domnělí pachatelé malversací těch byli klerikálními kruhy rukám spravedlnosti k vyšetření odevzdáni. Avšak pražské noviny byly krmeny a přecpávány rozmanitými podrobnostmi, jež snad měly býti zachovány v tajnosti až k řízení soudnímu. Ve platných u nás zákonech alespoň stojí, že se nemá žádnými veřejnými sděleními v žádném trestním případě soudnímu líčení předbíhati. Vždyť dnes již se vyvrací celá řada vytištěných zpráv o stavu a poměrech svatováclavské záložny!

Při této příležitosti uvedeme zde příklad, který měl býti jistým pánům vážnou výstrahou, aby se ve své sdílnosti pro přístě mírnili. Před

nedávnou dobou byl na jisté udání zatčen bankéř Mayer. Snad bude ještě v dobré paměti české veřejnosti, co ihned po tom za sponu různých zpráv o jeho činnosti pražskými novinami proběhlo. Avšak když byl bankéř Mayer, mimochodem řečeno cizozemec a člověk nám naprosto nesympatický, odevzdán do vyšetřovací vazby k zemskému soudu, tu po dlouhém hledání materiálu proti němu byl z vyšetřovací vazby propuštěn, jelikož soud proti němu neshledal dosti příčin ke stíhání. Pan Mayer zostuzený, existenčně zničený po dalším žalobu na různé pražské noviny, které o něm po jeho předvedení na policii nejrozmantnější zprávy uveřejňovaly a žádá od nich náhradu za zničení své existence. Odkud pak tyto pražské listy o něm své zprávy braly? Kdo pak jim je podával? Nyní žádá z nich se tím nechlubí, že má k vůli nim na krku proces pro urážku na cti i o náhradu škody panu Mayerovi povstávají. Pan Mayer se sotva tak snadno dá odbýt a jak se vypráví, uchází se v této záležitosti i o pomoc vyslanca říše, jejíž jest příslušníkem.

Nyní pak četli jsme opět po předvolání na policii obviněných ze svatováclavské zálohy tolik podrobností, že se nad tím rozum zastavuje, jak se všechny ty věci, ano i věci před lety do policejního archivu uložené, do novin dostaly.

Malou reminiscenci! Zaletáme vzpomínkami na grandiosní proces s „Omladinou“, při kteréžto příležitosti jistě listy neměly dosti temných barev, jimiž líčily pana vládního radu Oliče, který tehdy na policii předběžné vyšetřování proti „Omladině“ vedl. Pravíme zde jenom nejjemnějším způsobem, co se skutečně stalo a co potom se i do zákonodárných sborů dostalo. Když pak dnes v těchto listech čteme velice zhuštěné a podrobné zprávy o předběžném vyšetřování proti pachatelům malversací ve svatováclavské záloze, tu pořád při tom čekáme, brzo-li budou tyto listy pana Oliče kandidovati — jistě že bez jeho vědomí a proti jeho vůli — za vůdce národa nebo alespoň za poslance. Tak rychle se u nás časy mění!

Nechťce předběh ti koncům, jež budou uzlem na smutných poměrech ve svatováclavské záloze, máme za to, že žádná vynikající strana česká v aféře této neodejde bez všeličného svého podílu, proto netřeba, aby se některá z ní těšila nebo radovala. A to proto, poněvadž největší tíha její svalí se především na podílůky a dlužníky, kteří jsou čleuy nešťastné zálohy. A podílůky a dlužníky zálohy té jsou stejně stoupenci všech stran, kteří všichni měli nejen právo, ale i povinnost sledovati, co se v záloze jejich děje, jak jsou úředníci její živi a dvacet jejich podpisů postadiilo, aby svolána byla mimořádná valná hromada, na kteréž mohl každý přednésti, co mu na srdci leželo a žádati vysvětlení toho.

Proto dnešní povyk proti jednotlivým osobám jest také vlastně veřejnou ostudou. Proč pak se těch 13.000 podílůků a 3000

členů zálohy svatováclavské o ústav ten nestaralo? To svědčí jenom o tom, co jsme naši veřejnosti na těchto místech již desetkrát vytýkali. Příčiny smutných poměrů ve svatováclavské záloze leží především v nedbalosti a indolenci jejího členstva, které se nestaralo, aby se žádná nesprávnost na jeho účet dít nemohla. To je u nás tak: někde vyhoří 50 stavení a jenom pět pohořelých je pojištěno a někde je poškozena záložna o 1000 členech, z nichž jenom deset t. j. zrovna slavný výbor chodilo na valnou hromadu a o její poměry se staralo. Tak to u nás chodí a když to potom pražské, je rámus a křik! Kolik lidí dnes svatováclavské záloze nadává, kteří dříve u ní o podporu prosili, o půjčku žebrovali a při tom dnes ve vyšetřovací vazbě se nacházejícím osobám dosti nalichotiti se nemohli?

Uznati se musí, že přítomná pohroma ve svatováclavské záloze katolickou organizací v Praze na leta citelně poškodila. Proto musí se věc ta bráti zcela klidně a věcně, jak ve skutečnosti je. Stala se zde těžká chyba, avšak chybn tu spáchali lidé a jest-li jeden katolík nesprávně jednal, nejsou proto všichni ostatní za to zodpovědní. Když jeden bratr něco špatného provede, ostatní rodina proto není daremnou. Při této pak příležitosti aťsi máti na paměti, že do smutné aféry té zapleteny jsou osobnosti ne pouze strany jedné a proto sluší zatím vésti si na všech stranách po možnosti nestranně, neboť není jisto, jest-li ode dneška za rok bude celá ta věc úplně urovnána a ukončena, aby se o ní mluvit přestalo tak, aby všechny strany nebolela.

Zkratka, je to špinavé prádlo, jež se občas vyskytuje v každé domácnosti a bylo by leda pošetilství, vydávati černé za bílé, když se na to musí bráti mydlo. Převodcem toho dostane se jistě příslušné jim odměny a nyní jde jenom o to, aby ti, kdo jim dávali, přišli drah o svou důvěru nezaplátili.

* * *

V nejbližších dnech konány budou doplňovací volby do sboru obecních starších král. hl. města Prahy. A o faktu tom veselým svým způsobem pojednává ze pražských časopisů jediný „Nájemník“. Konservativní listy nemají o volbách těch za potřebné psáti. Co strany jejich uznaly za nevyhnutelné ve přičině té vykonati, to tiše provedly, ve schůzi „Jednoty občanů pražských“ oňhdy naznačily, že jsou k volbám těm připraveny a sebevědomě dodaly, že se musí státi to, co se jim bude líbiti, jinak že jsou ochotny podstoupiti volební boj. To znamená, že mladočeským stranám postoupí tolik míst ve sboru obecních starších, kolik budou samy chtít.

Mladočeská strana na radnici zájmovým svým rozštěpením stala se bezmocnou do té míry, že za dnešních poměrů své síly vlastními spory strávil. Proto na nějaké boje nemůže ani pomysleti a z toho důvodu dá se očekávati klidná volební dohoda o kandidátech.

nejblíže. Tu na chvílku nastalo ticho; hráli si na zavádění, suda licha o fazole neb knoflíky, mlýnek, hádali cifry a j. Avšak kdykoli to počasi dovolovalo, vyběhali velcí malí na náves, a kde jaká klouzačka, již ji zkonšeli. Někteří měli i někde sáňky ukryty, jichž pak pilně užívali.

Pan učitel dal přespolním školákům častěji také zaměstnání: většl řezali a štípali dříví, menší je na vykázané místo odnášeli. Tenkrát chodilo do školy mikulovické dvanáct větších chlapců z Ostřešan, mezi těmi Vincíček Menclů největší a nejsilnější.

Jakmile začaly mrazy, tu si každý připravil večer silnou hůl, ráno k ní přivázal učení, dal si ji přes rameno a ubíral se do školy. Nebylo-li hole, vyhledal nějaký kolík neb políčko. Všecko to dříví při příchodu do školy odložili u školní pece. Přáli učitel, poněvadž slyšeli, že mu dávají pro školu málo dříví. Kdo z chlapců nenašel doma vhodného kusu dřeva, pomohl si k němu jinde, uhnulí kolik od strumu, klál neb tyčka z plotu putoval s nimi do školy. Jednou odstěhovali kus po kuse větrem skácený tesový plot. Zdá se, že to vše napodobovali mladší žáci po starších.

Abý užili tepla, dovolovali se v čas vyučování střídavě ven a tu do školní pece nějaký kus dříví přihodili.

Také děvčata dostávala v poledne zaměstnání: přebírala hrách, čočku, obilí k setí; jindy drala peří, některá opatrovala menší děti páne učitelovy, což pokládala za zvláštní přízeň.

Abý přý drobečky z dětských obědů ve škole nepřišly na zmar, dala paní učitelová vždy v poledne do třídy ošátku (chlebovou), na níž děti „pro kuřátka“ odkládaly, do čeho již chuti neměly. Někdy, zvlášť v pondělí a po svátcích bylo třeba dvou i tří ošatek; neboť děti odkládaly celé buchty a krajice chleba — také „pro kuřátka“ (?).

Po odpoledním vyučování odevzdala paní

Ukaz tento jest novým dokladem toho, co jsme již vícekrát tvrdili, že totiž postupem doby protiv; bývalých stran staro a mladočeské zaniknou a že mladočeské „zásady“ pomalu budou staročeskými „principy“ nahrazeny. Mladočeši totiž na všech stranách k tomu usilovně přispívají tím, že napořád všude ze svých bývalých, ostře vyhraněných programů silně slevují.

Bylo by jenom potěšitelné, kdyby bývalé spory, zdaž má stít dvě nohy přední a dvě zadní, anebo dvě pravé a dvě levé, u nás přestaly. K čemu to dovedlo, vidíme. Do popředí veřejnosti nadrala se následkem toho řada lidí, kteří sami přiznávají, že vlastně nevědí, co v tom popředí chtějí. Spory posledních let zapudily do zátiší celé masy mladé intelligence, která nechce jíti s Mladočechy ani se Staročechy do rozmanitých sporů politické činnosti se nedčastní, ač ve své převážné většině souhlasí se zásadami pozitivní možnosti, jež nyní jako žurnalistický orgán velice úspěšně propaguje „Hlas Národa“, kolem něhož se začíná četná společnost intelligence kupiti.

Nadějejejí volby do sboru obecních starších v Praze budou jistě novým dalším krokem k utišení bývalých politických sporů, jenom se nyní o to jedná, aby do sboru toho přišlo několik nových platných sil, které by bez omrzení chtěly a dovedly zde působiti k rozluštění a vyřízení oněch otázek, před nimiž Praha ve přítomné době stojí.

Obrana.

Už ho mají. Čas konečně zachytil po dlouhém paušálním tupení českého duchovenstva v Mgru. Drozdovi exemplář, jež může prohlásiti za klerikála. Trvalo to dosti dlouho, nežli Čas vůbec mohl pro své podezřívání najíti doklad v jednom ze 4000 českých kněží; dosud hledával tyto doklady až v Kaledonii. Nemáme proti tomu nic, že Čas prohlásil starostu Drozda za klerikála t. j. za člověka, jenž zneužil náboženství ku zakrytí šp. svého života, ale ohráňujeme se proti tomu, aby vadý jednotlivce připočítávány byly opět celému stavu a celé církvi již z toho důvodu, že takové paušální odsuzování celého stavu pro vadu jednotlivce jest proti povaze Času. V době procesu Hilanerova býval Čas nervosně nedůtklivým, jestliže někdo oňtěl Hilanera připsati na účet celého židovstva. Před několika dny žid Jellinek defraudoval 4 miliony korun a přece neptipočítali realisté tohoto podvodníka na vrub židovstva. Rovněž jsme nečetli v Času, že by se měli křesťané vyhýbat židovským bankovním závodům, ačkoliv defraudant Jellinek byl žid a v Ländlerbance sedí snad sami židé. Proč by najednou Čas měl katolickým podnikům jiným loktem? Má snad Čas nějaký důvod, aby jinak vážil týž přestupek katolíka nežli žida?

učitelová některé dívky ze statku z přiškolené obce džbánek s pozdravením na maminku, žádajíc trochu mléka na „zadělání“. Poněvadž se takové žádosti vždy a ochotně vyhovělo, putoval džbánek druhého dne do statku jiného. Tak měli ve škole každého dne ráno teplého mléka s dostatek, ano i sladkou smetanu měli často v zásobě.

Jednou v zimě zmíněných dvanáct chlapců z Ostřešan místo do školy chodilo se klouzat na rybníček na Mikulovickém kopci. Učení a oběd si vždy uschovali v kapliče u kostela, v poledne poobědvali ve věži kostelní a odpoledne pokračovali zase v klouzání. Zábava ta trvala hochům již celý týden a rodiče posud nevěděli, že jejich synkové školu zanedbávají. Panu učiteli to však bylo nápadné, proto poslal v sobotu po jedné žákyni k Menclovým listek, jímž se tázal, proč chlapec celý týden do školy nepřišel. Otec listek přečetl, chlapec však o ničem se nezmínil. V neděli ráno po „ranní“ stavil se ve škole, kde již se vědělo, proč hoši školu zanedbávají.

Poněvadž v neděli chlapcům nikdo doma nedomlouval — dle všeho bylo tak s učitelem umluveno — šli hoši v pondělí místo do školy zase na rybníček. Když byli s úpravou klouzaček hotovi a již seřadění, aby klouzání zahájili, objevil se jim za zády starý Mencl, který je důrazně několika velkými „R“ do školy vybidl. Hoši v leknutí nevzpomněli ani na učení, ani na oběd a se sklopeným zrakem namířili rovnou cestou do školy. Mencl za nimi. Samozřejmě se rozumí, že přišli pozdě. Jako „pozdní ptáček“ vykonali nejprv kleče modlitbu, po níž se postavili u dveří očekávající, co přijde. Všichni, ač se všelijak vymlouvali, byli uznáni vinnými. Na to pan učitel vyšel ze třídy. V třídě ticho jako v hrobě; děti s napjetím očekávaly návrat učitelův. Učitel vestoupiv do třídy, „zlatou“ i „černou“ knihu máje v ruce pravil: „Za hrubý přestupek, jehož se

FEUILLETON.

Obrázek z obecné školy před 80 lety.

„Kdyby tak teď pan učitel Vosyka vstal a vešel do nynější školy v Mikulovicích, ten by se divil. Jistě by řekl, že se ocitl v nějakém zámku. Lou, je to velkánský rozdíl: tenkrát v Mikulovicích pro tolik dětí dřevěná chalupa o jedné klasce a nyní krásná škola v Ostřešanech se dvěma a v Mikulovicích nádherná školní budova se čtyřmi třídami“. Tak uvažuje dědeček Menclův vždy, kdykoliv přijde do Ostřešan, odkudž ve svém dětství školu Mikulovickou navštěvoval. Tenkrát ta čtvrt hodina cesty trvala školákům někdy jen pár minut, jindy zase více než hodinu dle toho, jaké bylo počasí. Bývalo to výražením cestou do školy i zpět, a což teprv v poledne ve škole!

Když se děti v létě ubíraly do školy, tu většina jich neměla času nazbyt, poněvadž dříve musela dobytek napásti, ba mnohá přišly častěji — pozdě. Cestou ze školy se někdy všelikými hrami pozdržely a tu pak se doma omlouvaly, že je pan učitel dlouho nepustil.

Užilo se od 9—12 a od 1—3 hod. Poněvadž přestávka polední byla krátká, zůstávaly přespolní děti „na poledne“ ve škole. Aby hladu netrpěly, o to se již maminky postaraly, přiloživše jim k „učení“ chléb, buchty i ovoce. V létě nezůstaly ve třídě, nýbrž vyběhly na obec u kostela, kde po jídle hoši „pálili“ míč, „houli“ dudka, nebo „rabali“ tyčkarle; děvčata hrála v kamínky, na prstýnek, na paní Růžovou, aneb jinou zamilovanou hru.

Hůře bylo v zimě, kdy pro nepohodu se nemohlo ven; neboť školní lavice bránily každému volnějšímu pohybu. Když pak se někteří hoši zapomněli na a lavice vyskočili, byl tu hned pan učitel s metlou, která obyčejně dopadla na záda nejdříve tomu, kdo byl dříve

My ostatně ani k Mgru. Drozdovi nemáme příčiny se hlásiti a tím méně můžeme se obávat nějaké škody z jeho pochybení. Právě naopak! Z jeho chyby můžeme jenom nabyti přesvědčení, že katolík vždy chybí, nežije-li dle předpisů své víry. Jako chybí liberálové, řídí-li se v životě svými zásadami, tak zase chybí katolík, jestliže se zásadami své víry neřídí. Chyby liberálů, z falešných jejich zásad plynoucí, jsou vždy výstrahou před celým jejich systémem, chyby katolíků však, proti zásadám víry páchané, jsou výstrahou před nešetřením těchto zásad. Starosta Drozd nechyboval proto, že žil podle své víry, nýbrž proto, že žil proti ní. Nemůžeme tedy býti pobouzeni Drozdovo výstrahou před katolickými zásadami, nýbrž výstrahou před nešetřením těchto zásad. Starosta Drozd při všem svém kněžství byl přece jenom poodehnut zásadami liberalismu a hovořil heslům požitkářské své doby, proto ani klerika nezachránila ho před pádem. Smutný tento případ jest nám jenom výstrahou před žravým otravným dechem požitkářského liberalismu. Nechceme tedy liberální kněžstvo, jak si to často mnozí vlastenci z neznalosti života přejí, nýbrž chceme obětavé, apoštolsky žijící kněžstvo. Když kněz, tak kněz a žádné kompromisy s liberalismem a realismem!

Stavba se boří. Veliká strana sociálně demokratická spočívá na dvou stěžejných pilířích — nepravdy. První pilíř, vymyšlenou Marxovu teorii hodnoty, povážlivě „probral“ socialista Bernstein. Druhý pilíř, materialistický názor světový o vývinu člověka z opice, ukládá ryjnější století nadobro do starého železa. Spočívá tedy druhdy pyšná stavba sociálně demokratické strany pouze již na jediném a to ještě silně podemletém pilíři, ale zjev tento jistě neodvrátí od slepé důvěřivosti v zázračnost socialistické nauky zaslepené její vyznavače. Člověk se ovšem těžko vyznouvá ze starých předpokladů a nerad se spouští staré víry, proto také sociální demokraté budou ještě dlouho věřiti v evangelium Darwinovo a s ním všichni pokrokoví osvícenci. Přes to, že neradi berte tento duchům jejich „víru“, přece musíme seznámiti naše čtenářstvo s nejnovějšími názory, jaké vládnou v odborných kruzích o vývoje nauce Darwinově.

Loni jsme citovali z orgánu mladých německých přírodopýtců „Biol. Centralblatt“ v roce 1896 upřímný povzdech: „Darwinismus patří dějinám zrovna tak jako jiná věcnost našeho století — Hegelova filosofie. Oba tyto zjevy jsou variací na thema: „Vodíme lidi za nos a nepovznesou zajiště naše kritické století v očích budoucích věků.“

Letos můžeme uvést z letošní Živy (čís. 1. a 2.) poučné výňatky z nejnovějšího kritického díla německého prof. Dr. A. Fleischmanna „O descendenční teorii.“ Autor, bývalý darwinista a obhájce opičácké teorie, vzal na sebe žíněné roucho a vrací se zase po spáleném již mostě zpět ku rozumné vědě. Zmíněný kon-

tito žáci dopustili, budou vepsáni do černé knihy. Z toho následuje, že ti, kteří z nich ve knize cti již byli zaznamenáni, odtud musí býti vymazáni.

To milými hochy trho, neboť neznali větší potupy nad zánam do černé knihy. Dali se do pláče. Vincelák Menclův, jemný učitel býval vždy nakloněn, odvážil se připomenouti: „Když se dostanu do černé knihy, tak víckrát nepudu po koleď.“ Chodíval totiž čtyřikrát do roka ještě s některým spolužákem po školní osadě vybírat pro pana učitele koledu.

Učitel se na chlapce podíval, odložil knihy, vzal lískový prut a počal u něho všem notně na ruce nasázet. Kdo utrhoval, dostal i jinam. Tím byla věc odbyta a hoši byli rádi, že to tak dopadlo.

Po koleď pro učitele chodili dva hoši: na sv. Tři krále (tu šel také „pomocník“, který peal svíce na křídou Tři krále), na sv. Řehoře, přede známí a na podzim. Do velikého ručního košíku skládali jim hospodyně vejce, vařená, suchá ovoce i obilí. Kde hochům ničeho nedali, vzkázali, že brzy koledu pošlou. Také posílali. Zdá se, že tak činili proto, aby hochy od nošení ušetřili. Posílaly pak hospodyně: jedna veliký bochník chleba, druhá pomazánku, třetí tvaroh, mák a jiné potraviny.

O Řehořské koleď dostávali hoši nejvíce vajec. Na sv. Řehoře roku 1824. chodil Vincelák Menclův po koleď s Toníčkem ze školy. Chodili po Ostřešanech. Košík měli brzy plný vajec a proto šli do Mikulovic. Když přicházeli blíž ke kostelu, vzpomněl si Toníček, že by si mohli pro sebe trochu vajec uschovati k velikoci. Ale kam? Ohlíželi se, kde by vhodný úkryt zahlédli. Na blízkém poli byl vyvezen hnůj v hromádkách i napadlo Menclovi, že by snad některá slavná hromádka jim mohla k tomu posloužit. Poraděno, vykonáno. Třetího dne šli, aby vejce jinam přenesli. Přišedše na pole shledali, že hromádky s pole zmizely — hnůj byl saorán. Kdo vejce zasil, ani se nesháněl.

vertita k rozumné vědě píše: „Pokus Darwinův, považovati všechny živočichy, kteří na zemi žili a budou žiti, za jednotlivé větve mnohonásobně rozvětveného stromu, jest úkolem zoologicky vůbec neřešitelným. Připustíme-li vůbec možnost přetvoření organismů, pak mohl se tento pochod odehrati pouze v šeré minulosti. Žádný přírodopysce nemohl pochod tento sledovati a přechodní tvary byly zničeny bojem o život a pohromami živelnými. Leží tedy úkol tento mimo obsah přísné vědy přírodní a může býti opřen pouze fantastickými domněnkami a nikoliv skutečnými podklady.“

Tak tedy není darwinismus ani vědou, nýbrž pouhou fantasií a na takovém základě spočívá budova socialistického učení! My jsme ovšem nikdy vůbec nepochybovali o směšnosti horlivých hlasatelů opičácké nauky o původu člověka, ale přece jsme tolik aspoň důvěřovali učeným darwinistům, že jsou si jisti očitým a nepopíratelným příbuzenstvím aspoň živočichů nižších. Ale i o tomto předpoklad nás připravil pan Dr. Fleischmann, neboť praví: „Studium srovnávací anatomie položilo ostré hranice mezi obratlovci, členovci, měkkýši, ostnokožci a prvoky a nikomu nepodařilo se theoreticky dožadované přechodní tvary dokázati. Nikdo nedovede vysvětliti, odkud vzali původ ptáci a savci.“

Tak ani ten slimak nesmí již v nálevníku spatřovati svého praotce, tím ovšem méně nějaký socialista aneb docela osvícený pokrokař. Zase jsme chudšími o jeden krásný ideál! Byla to zajiště povznášející myšlénka, když rozumem obdařený člověk ctil v opici svého praotce! Dnes však neuprosná věda připravila socialisty i o tu radost a vzala všecku naději do budoucnosti, protože „naprosto jest nemístným tuto domněnku opíratí tvrzením, že snad v budoucnosti důkazy se najdou.“ Darwinistům z povolání i jejich lehkověrným věřícím nezbyvá nic jiného, leč vrátiti se k rozumu, aneb věřiti ve výmysly dál. Co si vyberou?

Politický přehled.

Předseda ministerstva dr. Körber konečně odpověděl na známé požadavky českého národa. V úterý 14. října zástupcům českých a německých stran podal návrhy, v nichž obsaženy jsou zásady ohledné upravení jazykové otázky v Čechách a na Moravě. Páni poslanci milostivě vyhlédnutí, aby je prostudovali a pak o nich oznámili svůj úsudek.

V Čechách mají se rozeznávat tři jazyková území: jednojazyčné české a německé a dvoujazyčné smíšené. Zeměpanské úřady jsou podle území působisti svého jednojazyčné nebo dvoujazyčné. Ohraničením soudních a správních okresů má se přiblížiti k zavedení jednojazyčnosti. Ve smíšených okresích užívá se ve vnějším i vnitřním úřadování jazyka, jakého užívá strana.

V okresích jednojazyčných užívají úřady v zevnější službě řeči svého okresu. Ohledně národních menšin bude prý v písemném jednání a při různých nařízeních šetřeno jazyka jejich.

Česká vnitřní úřední řeč zavádí se sice na českém území, ale s mnohými výjimkami, jimiž se vlastně otvírají vrata státní němčině. Užívání jazyka německého zůstává ve všech záležitostech týkajících se ozbrojené moci, státní policie, při kvalifikačních tabelách státních úředníků, u zeměpanských pokladen, při vnitřní službě dopravy a železnic, při poštovní a telegrafní službě a ve všech zprávách pro ústřední úřady. České úřady v Čechách ve styku s čes. úřady na Moravě mají užívati němčiny.

Na Moravě zavádí se jenom okresy smíšené. Platnost české vnitřní úřední řeči obmezuje se tu však co nejvíce.

Na Slezsko p. Körber vůbec zapomněl. Zásady tyto jsou pro národ náš nepřijatelný. Nastává zajiště vážná doba, v níž rozhodnuto bude o osudech národa našeho.

Dr. Kathrein na schůzi v Hallu znova poukázal na nutnost českoněmecké shody právě, že dle nynějšího stavu věcí může obstrukci zameziti jen počtíve, všech záležitostí prostě dohodnutí mezi Čechy a Němci v Čechách a na Moravě.

Říšská rada zasedá už od 16. října. Maďarská oposice na říšském sněmu o týden dříve svolané než říšská rada ohlásila nejostřejší boj a vyslovila se proti každému vyrovnání vůbec.

V Kolodě v Uhrách odhalen byl v neděli pomník krále Matyáše, kterého slavnosti účastnil se jako zástupce císařův arcivévoda Josef August. Když na uvítání jeho počala hudba hrati císařskou hymnu, povstal v lidu ve iký hluk a zástupy přebíhaly hudbu zapěním uberské hymny. Vojenská hudba musela vůbec přestat hrati.

Něm. vele vyslanec ve Vídni kníže Eulenburg, jenž se chystá odstoupiti, zasahoval do vnitřní politiky naší říše. Osmělil se diktovati, co se v Rakousku má státi a co ne. Když se kdysi ve sněmovně jednalo o dotazu ve příčině vypovězení českých a polských dělníků z Německa, kníže Eulenburg došel na dvorní brad a žádal za propuštění rakouského kabinetu. V mnichovském

jednom časopisu přičítal si kníže výhradní zásluhu o pád ministerstva Thunova.

Na schůzi mezinárodního sjezdu proti obchodu s děvčaty usneseno, aby podané návrhy přikázány byly národním výborům k nejrychlejšímu vyřízení.

Ve Francii zastavilo práci celkem přes 38.000 uhlokopů z té příčiny, že se majitelé dolů usnesli, aby mzda horníků snížena byla o 10%. Při tom dělníci obnovili své požadavky stran 8hod. doby pracovní a zabezpečení výslužného 2 franky denně po 30leté práci.

Celé Irsko je opět pobouřeno a skoro nad 2/3 ostrova vyhlášen stav výmínečný. Irská liga, jejíž programem v polit. ohledu jest samospráva a v hospodářském vyvazení půdy velkostatkářské, se vzrývá.

Stávkujícím horníkům ve Spoj. státech se-veroamerických jde o to, aby si vynutili zvýšení mzdy o 20% a zavedení 8hod. doby pracovní. Stávky se účastní 150.000 mužů.

Jísti, pít, dělati, co se má (co se líbí), ženiti se, světsky se míti to nedobrý základ života při vyjití s Babylona. O mnohem by lépe bylo, těla svá trestati stříhanostmi a kámeny a tuhy v službu podrobovati, než se ženiti, kdyby chtěli to pro spasení své prvotně činiti a křesťanství pravého věrně následovati: neb ženitba kámeny nespasí, nebo v ní jest hojnost překážek k spasení a příčin odvedení od něho. — Jest mezi vámi a námi podstatný rozdíl.

Český bratr Lukáš v dopise k Lutherovi.

Z činnosti katol. spolků.

Z Černilova. (Přednáška a valná schůze). V neděli dne 19. října přednáška bude v místnostech katol. národní jednoty naší o půl 8. hod. odpo. jednatel vlp. Jos. Mynářik o tematě: Katolická církev a osvěta v Čechách. Na to bude řádná valná výroční hromada se zprávami funkcionářů a volba nového výboru. Na zajímavou přednášku oblíbeného p. řečníka všichni se těší.

Z Týmlisté n. Orli. V neděli 5. října odpoledne pořádalo v nále „Panského domu“ všeobecné sdružení křesťan. dělnictva pro království České veřejnou spolkovou schůzi, při níž přednášel dp. Alois Dvořák, katecheta z Kostece n. Orli o „*nedělním klidu*.“ V řeči hodlna trvalci objasnil jeho význam po stránce nábožensko-mravní, kulturní, hospodářské i zdravotní. Po přednášce ku slovu se přiblížil — a to také plnou měrou, ač schůze byla spolková, mu dopřáno bylo — přítomný p. Cellar, jenž zdejšími stoupenci soc. demokracie jsa na rychlo z Vysokého Mýta zavolan v čele jejich do schůze se dostavil. Horkokrevného p. Cellara všelijakými „šlágry“ se ohánějícího poněkud ochladili a usadili „studeni“ p. řečník a předseda p. Urban ve věcných replikách, učež tento, anať divadelní společnost p. Košnerova právě zde meškající dávala v nále večer představení, schůzi celkem dosti klidnou zakončil.

Ze Semil. Jednota katolická v Semilech pořádala dne 5. října t. r. v nále spolkových místností v hotelu Slavie členskou schůzi, při které odbor zpěváků zapěl několik pěkných písní a odbor dramatický přednesl básně a zafilé kuplety. O zásluhách M. J. Husa o český pravopis, práva národa českého a církev v Čechách v obšírné řeči své pojednal vp. J. Filler, jenž na základě výroků nejvěstších znatelů a badatelů o době husitské poukázal na to, jak mnohem větší zásluh o jazyk, literaturu českou, práva národa českého, životní právo ostatních Slovanů, o církev a bohoslužbu slovanskou než M. J. Hus mají naši apoštoloové slovanští sv. Cyrill a Metoděj. Důkazy své čerpal z různých četných spisů. Přednáška tato, ač přítomno bylo ve schůzi té velmi mnoho sociálních demokratů a i jiných hostů, výslednata byla s největší pozorností a s úplným souhlasem. Schůze byla čestně navštívena a zábava byla upřímně a přátelská až do konce. Do příští schůze připraveno je opět mnoho nového, poučného i zábavného. Další činnosti spolkové: Zdař Bůh!

Z Nového Bydčova. Katolická národní jednota konala předešlou neděli výroční valnou hromadu za čestného účastnatelů členstva. Z jednatelešké správy vylíkáme následující: Hlavní péče věnována uslechtilému vzdělání členstva. Mimo večery zábavní konána měsíčně vzdělávací schůze členská. Přednášky o večerech zábavních konal vdp. ThDr. J. Kašpar a dp. F. Matouš. Při vzdělávacích schůzích členských přednášel dp. Vladimír Hornov o programu křesťan. sociálního a o důležitých otázkách časových. Za příčinou řádného výcviku nových členů zřizoval zábavní odbor, jehož předsedou zvolen dp. F. Matouš, místo předsedou p. Balcar a regisurenem dp. V. Hornov. Založena divadelní bibliotéka, pořízeno nové jeviště a založena karderoba. O karderoba získal si zvlášť zásluh p. Balcar. Tisk katolický podporován jednak odebíráním katolických časopisů, knih a brožur pro jednotu, jednak utvořením se stálých kroužků členských k odebírání časopisů. Vytrvalá tato vzdělávací činnost měla zdárný výsledek. Jednota vzrostla o 21 členů. Pan jednatel Bartoš skončil správu svou slovy: „Jsme jediný katolický spolek v širokém okolí a tu třeba moudré rozvahy, ale zároveň mužného nadšení a práce nezdolné, abychom na osamělé této výsepě čestně vytrvali. Klidnou práci, uslechtilým sebevzděláním budeme slíci s pomocí Boží uvinit a

na venek budeme si získávat vážnost a uznání u těch katolíků, kteří z jakýchkoliv důvodů mimo nás stojí!" Ku konci provedena volba výboru. Zvoleni do výboru p. t. pánové: K. Janeček, Králíček, Balcar, Bartoš, Perlík, ThDr. Kašpar, Matouš, Hornov, Čihák, Seidl, Šenk, Kodydek, Vízek. — Další činnosti: Zdat Růh!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou: vdp. Dr. Rudolf Horský, farář v Sárce, arcidiecése Pražská, jmenován čestným konsistorním radou; vdp. Václav Horák, č. kanovník a děkan v Hostinné, jmenován b. okresním vikářem Hostinského a vdp. Jos. Šimek, děkan v Polné, b. okresním vikářem Polenského okresu; p. Jos. Procházka, b. notář a farář v Mlázovicích, vik. sekretářem; p. Jan Novák, katecheta a profesor na reálce v Náchodě a p. Jos. Štastný, katecheta a profesor na gymnasiu v Král. Dvoře, obdrželi farní synodaliu. — Ustanovení jsou: p. Ed. Stock, administrátor, za faráře v Nasavrkách, p. Mat. Panek, farář ve Kbelu, za faráře do Kácova, p. Frant. Hendrych, administrátor, za faráře v Mezříčí, p. Frant. Salfický, kaplan v Lužanech, za koop. do Nové Paky, p. Václ. Fayka, katecheta v Hotčicích, za katechetu na pedagogiu v Jičíně, p. Ant. Bittner, katecheta, za katechetu na reálné škole v Trutnově, p. Jos. Elitzer, kaplan Richmburský, za administr. do Ranné, Neomyslé: p. K. Jirka za kaplana do Třebochovic, p. Jan Hrnčík za kaplana do Vápné, p. Václ. Ráb za kaplana do Lužan. — V Pánu zesnuli: p. Jan Urban, farář ve Vamberku, † 29. září (nar. 1844, vyvěcen 1870), p. Ant. Kupka, děkan v Borově, † 8. října (nar. 1831, vysv. 1857), p. Jan Kratochvíl, farář Vyskytenský na odpoč. v Jihlavě, † 11. října (nar. 1831, vysv. 1858). — Uprázdňené místa: Hořmanice, fara, patron. kněz Thurn-Taxis od 1. října, Borová u Poličky, fara, patron. náboženské matice, od 9. října b. r.

Schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové konati se bude dnes o 4. hod. odpol. v zasedací síni.

Večer písní Magdy Dvořákové. Bez nadsazování možno říci, že nám dcera slovného českého skladatele připravila umělecký požitek prvního řádu. Kouzlo zpěvu naší umělkyně nasázel tak na plnost a vehementu hlasu jako spíše na pečlivém studiu a propracování skladeb přednášených; Magda Dvořáková ovládá svůj zpěvný orgán s existenci podivuhodnou a dovede tlumočiti uměleckou exaltaci skladatelů co nejvěrněji. Nejlépe talent umělkyně zazářil právě při interpretaci překrásných písní z pera samého otce jejího; věc zcela přirozená. Katynka Emingrová, známá spisovatelka z oboru hudby, mistrným doprovodem na piano a několika sólovými čísly přispěla značně k zdaru slavnostního večera. Potlesk často nebral konce, takže mladistvá pěvkyně musila více čísel mimo program přidati. Bohužel se dvorana nebyla obecně pravě přeplněna; chceme to přičísti na účet špatného nedělního počasí, které jistě od návštěvy zdrželo mnoho hostů venkovských. Přijeme naši umělkyni všude takového porozumění, s jakým se setkala před vědeckým poslušnictvem zdejší.

Varujeme před pověrou. Dostala se nám do rukou modlitbička opravdu závažná, tiskem Bratří Peřínův zde. Poslyšme, jaké vzácné vlastnosti tato modlitba má. „Kdo tato modlitbu každodenně se modlí, neb modlit se slyší, neb tu samou při sobě nosí neb kdo každodenně škrát Otčenáš a Škrát Zdrávas Maria ke cti Božského umučení smrti Pána Ježíše Krista se modlí, náhlou smrtí nezemře, žádný oheň mu neuhodí, žádný ve vodě se neutopí, v žádném boji neohraje a žádný jed mu neuhodí, když žena k porodu pracuje a tato modlitba říká, radostná matka bude; když tomu novorozenému dítěti modlitba tato v pravou stranu položena bude, tedy jest od mnoha neštěstí osvobozeno, kdo tu samou modlitbu při sobě nosí, jest od padoucí nemoci osvobozen, vidí-li kdo člověka na cestě padnouti a tato modlitba s pravé strany mu položena bude, hned vstane a se svého zdraví radovati se bude, kdo tuto modlitbu od jednoho domu k druhému nositi bude: ode mne požehnání dojde a kdo tu samou potupí, bude ode mne proklet. V kterém domě se tato modlitba nachází, tomu samému hromobití neuhodí. Kdo se tuto modlitbu každodenně modlíti bude, neb jen slyšet na tři dny před jeho smrtí, ten pozná z toho, to jest můj den k smrti.“ Škoda, že takovou divotvornou modlitbu katolická církev zrakům svých věřících sama neobjevila. My ovšem trochu těm vzácným účinkům nedůvěřujeme a radíme každému, aby takový pověrečný tiiskopis bez rozpoků hodil do ohně.

Slovutná Mrňaša přece aspoň v týdnu společným úsilím vypořádala odpověď na náš feuilleton v č. 40. Když „Osvěta“ blahosklonně věnovala celý Hradec nřp. biskupovi, aspoň jsme se trochu zasmáli. Ale teď — ne a ne se zasmát ani poučit, ač jsme se namáhali dost upřímně. Kdyby to tak byl napal sám p. Hajn, snad by to přece trochu líp a věcněji seasmíroval, ale takhle? Analýs duševního stavu slovných autorů ponecháváme panu Hajnovi, ač tento muž musí chtít nechtěj z abonentů politiky často přimhouřiti oči obě a přijati do sloupce „Osvěty“ všecko. Zatím nás těší, že v jistých případech mají pokrokoví lidé státní paragrafy za věc zlatou, ač jindy na ně dost a dost hubují.

Velkou zábavu na mladé posvícení ve dvoraně Adalbertina pořádá odbočka všeoborového sdružení křes. dělnictva v Hradci Král. dne 26. října 1903. Program jest velice pestrý. Začátek v 7 hodin.

Vstupné 30 hal., rodina 60 hal. Po vyčerpání programu volná zábava při hudbě. Vzhledem k dobročinnosti tohoto spolku doporučujeme zábavu tu k nejhojnější návštěvě.

Dar. Pan František Vaníček, pekař a majitel domu, věnoval za příčinou úmrtí choti své p. Anny Vaníkové 30 K měst. obudým v Hradci Králové.

K svěcení Borromea a Rudolfa. Obsah feči Jeho Biskupské Milosti při svěcení Borromea byl tento: Po domnělé reformaci jednalo se církev katolické nejen o zachránění jejího učení, ale i křesťanské vzdělanosti vůbec. Proto nařídila zřízení ústavů, seminářů, v kterých by jinouchové a třeby i chlapeč v duchu křesťanské vzdělanosti uštěchování a pokud by měli povolání, pro kněžství vychovávání byli. Takový ústav zařizen zde p. biskupem Hanlem. Je pravda, že se ve školách středních učí náboženství a studenti k vykonávání jeho vedení jsou, ale víme, která neblaze působí společnost na jinocha... „Quoties inter homines fui, minor homo redii. Proto třeba ochrany jinocha. A té se mu má poskytovat v tomto ústavě. Má mu býti zachována vzdělanost křesťanstvím, Kristem, Bohem proniknutá, aby — je-li povolán ku kněžství, toto povolání v sobě upevnil, není-li, aby do světa vešel jako vzdělanec křesťanský. Ve dvě části zdá se, že se dělí společnost lidská dnes. Na jedné straně jsou ti, kteří na místo Boha kladou hmotu a na druhé straně rozhodní katolíci, kterým Bůh je osoba živá, sebevědomá, nejdokonalejší. Kde na místo Boha hmotu, tam úpadek žádosti statků duchovních ideálů — tam se vznáší rozkošnictví, tam cílem života rozkoš, ede, biše, lude — tam tedy klesá mravnost, uštěchání, spokojenost — tam není dokonale vzdělanost, pokud je uštěcháním člověka pravým. Stav lidské společnosti dnes nejlépe to ukazuje. A proto doufáme, že urozhodní se vzámuti a na stranu křesťanské člověka Bohem zedělání tonálech se dají. K tomu slouží i tento dům. Kde by na něm tedy spočívalo požehnání Boží, kde by byl sídlem pravého uštěchání našl mládeže, domem pokoje, pramenem blaha pro církev i společnost. — Při svěcení Rudolfa promluvil nejdůstojnější pan biskup následující: Zalmista Páně v písmě sv. píse: „Málo menším učinil Bůh člověka než andělů.“ Toť platí o duši člověka, kteráž velice jest andělským podobná, jsouc nesmrtelná a majíc rozum a svobodnou vůli: rozumem poznává a tvoří si úsudky, svobodnou vůlí se rozhoduje pro varování se zlého a činění dobrého, aby věčné blaženosti dosáhla. Avšak zde na zemi, v životě časném má duše lidská k užívání rozumu potřebu zdravých orgánů tělesných, obzvláště zraku a sluchu. Když ten některý orgán tělesný je poškozen, porouchán a a pod., nemůže duše ku svému vzdělání, zdokonalení a důstojnému rozumu svého užívat. Když sluch chybí od prvního žiti člověka, povstává hluchota, a jejím následkem jest němota. Proto ode dávna bylo hluchoněmým lidem zdravým velice líto; i přemýšleli vzdělanci, jak by těm ubohým ku vzdělání pomohli; domýšleli se, že by bylo nejlépe, chybějící sluch jim nahražovati co nejvíce zrakem. Obzvláště křesťanství se toho ujalo, právě křesťanská účinná láska k bližnímu byla hlavní pohánkou. Zejména v tom proslul francouzský kněz Abbé de l'Eppe... Od té doby počaly se zřizovati ústavy ku vzdělávání hluchoněmých... Došlo k tomu i u nás v Hradci: † biskup Josef Jan Hais první svých úspor z biskupských příjmů vynaložil ku zřízení takového ústavu. Jak mu musíme za to býti vděční! Což již díték se zde vzdělalo a co ještě se bohdá vzdělá! Právě zase křesťanství tak působí, že se obětují učitelové a učitelky (tyto zejména z řeholů — při sebezapírání), aby hluchoněmí dítka vychovávali a cvičili. A jaký pokrok takové dítka zde činí? Byl zde kdysi při celoročním zkoušce otec jednoho takového chovance; a když poznal, co všechno chlapec při zkoušce uměl, vyznal se slzami v očích: „Mám doma děti se smysly zdravými a práce — tolik neumí, čemu tento můj synek při své hluchoněmotě se zde naučil.“ — Budova † biskupem Haisem pořízená neustála; proto vystavěna nová větší se vším pohodlím, již nyní posvětil; vzpomeneš při tom nábožným povzdechem na toho zvěčného milosrdného zakladatele, aby se na něm v plné míře vyplnilo zaslíbení Syna Božího: „Blahoslavení milosrdní, nebo oni milosrdenství dojdou.“ — Ku slavnosti svěcení Rudolfa došlo mnoho blahopřejných dopisů a telegramů, z nichž zvláště uvésti třeba písma vešlé. Zemek, výboru, kterým vyslovuje Kuratoriu ku dosažení úspěchu, dokončení stavby, své upřímné blahopřání; vřelý telegram zaslal také p. hrabě Vojtěch Schönborn lituje, že nemůže se krásné slavnosti osobně účastniti; rovněž p. zemský stavební rada Landa dopisem srdečným přeje kuratoriu, by nová budova lidumilnému účelu svému v plné míře vyhovovala. Ředitelství ústavu obdrželo telegramy blahopřejné od p. architekta Otakara Nekvasila z Karlína, od vdp. kanovníka a zasloužilého ředitele pražského ústavu hluchoněmých Kmocha, od al. ředitelství ústavu pro hluchoněmé v Litoměřicích, od vdp. ředitele Husara a ctihodného sestry z Budějovického ústavu hluchoněmých. Zvláště mile překvapil úplné správný český telegram z Lyonu ve Francii, kterýž zaslán byl p. místopředsedovi Kuratoria od p. pokladní dobročinného komitétu Albiny Řepišové, nalézající se na ponti do památných Lurd. Bůh žehnej novému Rudolfu na mnohá a dlouhá léta! — Ku svěcení Borromea pozdravné depeše zaslalo ředitelství a al. profesorský sbor gymnasia v Jičíně a z bývalých Borromeistů pp. dvorní rada Strouhal, rada vrchního zemského soudu Kroupský, zemský advokát Dr. Voldán, měst. tajemník Štejskal, farář Chajnovský, farář Marek, katecheta Balcar, farář Novák, skladatel Moor, katecheta Vandura a j. v. (Dokončení.)

Borromeu v pekrokové literatuře. Pardubická Osvěta přinášela letos s péra K. Schifmana feuilletony o studentském semináři „Borromeu“. Byly to naivně líčené historky, jež důlžno připočítati na účet „spisovatelského“ talentu p. Schifmana, jenž pry se až dosud zabýval v Proseči výrobou bot. Volnost živnosti a řemesel nesmí býti omezována, proto nemá ani správa Borromea nic proti tomu, chce-li někdo dělati lepší povídky nežli boty. Sláva p. Schifmanova nedala spáti Karlu Horkému, jenž začal letos

v září v „Samostatnosti“ uveřejňovati své vzpomínky z mládí, což ho asi nestojí mnoho práce, ješto mu jest teprv 23 let. Karel Horký strávil 3 leta v Borromeu od r. 1891—1894 a byl v kvartě s ústavu vyloučen oršem z příčiny, kterou každý hnedle u-hodas. Ústav byl pro Karla Horkého příliš špatným a proto, aby se nepokazil, byl věasným vyloučením při své nevinosti zachráněn. Na tento svůj odchod z ústavu nemůže Karel Horký zapomenouti, proto jal se Borromeu tupiti, ačkoliv jedl v něm chléb lacino. V ústavě platil pouze poloviční plat a ten ještě zaš naplatil z části vysoký církevní hodnostář. Nevděk jest příznakem nervospělých lidí, proto by se nikdo Horkému nedivil, že házi kamením do studny, z níž se napil, ale spisovatel Horký dopustil se při svém uličnictví i zlehčování cti ústavu a proto správa Borromea, jak nile byla na útoky tyto upozoráena, zahájila příslušné kroky na obranu pravdy. Poskytno se tedy Karlu Horkému dosti příležitosti, aby své terzení také před veřejností obhajil. Tolik prozatím těm nadočkavým, kteří čekají na vyvrácení Horkého.

Ovocná výstava v Hradci Králové, která zahájena byla 11. t. m. ve velkém sále Besedy, překvapila krásou a vzácností různých druhů ovoce. Pěstitelé ovoce z Hradce a okolí podali si ruce, aby ukázali, jaký poklad mají rolníci v pěstování ovocného stromoví. Jablka: reneta hvězdovitá, zlatá a muškátová, citronové, granátové, překrásné voskové, krasokvět žlutý, car Alexander, parmerna zimní, nebo brusky: děkanka, máslovka, kongreska, věclavka atd. přímo vybízely ku hledání si ovoce. Tak vzácné ovoce vždy a draho se zpeněží. Výstava potrvá do 18. t. m.

Osební. P. Frant. Kav. Polák, rodilý z Pladie u Hradce Králové a p. Stanislav Rykr, rodilý z Jaroměře, klerikové souverainního rytířského řádu Maltežského, v neděli 19. října t. r. o 10. hodině dopol. vykonají slavné sliby řádové v konventním chrámu Páně Maltežském u Panny Marie pod křížem, na Malé Straně v Praze.

Na Sanatorium v Janských lázních přispěli dále: Jeho Jasnost kníže Albert Thurn-Taxis v Řezně 400 K, Jeho Jasnost Josefína kněžna Trautmansdorfova, rozená markraběnka Pallavicini 200 K, dp. Karel Khnn, farář v Liberci 20 K, dp. Frant. Frydrych kaplan v Holobavech 11 K 80 h, vikář Lipnický, 75 K, dp. Max. Smrčka, koop. v Lipnici 4 K, vdp. Frant. Rašín, děkan na Veliši 40 K 80 h, dp. J. Bauer, kaplan v Luži 11 K 80 h, vdp. P. Čáp, gymn. profesor v Litomyšli 50 K, dp. Antonín Lieblch, katech. v Chrudimi 10 K, dp. Jos. Tajovský, kaplan v Pardubicích, 16 K, dp. V. Šafránek, fúř v Pertolticích 11 K 80 h, dp. Josef Tesat, kaplan v Hořáově 5 K, dp. Josef Černý, katech. v Jičíně 6 K 78 h, vdp. Josef Barvič, farář v Morašicích 29 K 60 h, dp. Josef Zelený, kaplan v Sedci 10 K. Srdečné díky vzdává a o další přispěvky prosí bisk. konsistorium v Hradci Králové.

Z Pouchova. V neděli o slavnosti Posvěcení chrámu Páně bude obnovený hlavní oltář a kostel zdejší posvěcen od vdp. kanovníka a papež. preláta Frant. Hampla. Slavnostní kázání přednese vdp. J. Jindra, doktor bohosloví a prof. z Hradce Králové. — V pondělí o 9. hod. posvětit zde vdp. kapitulní děkan a gener. vikář Alois Frýdek nový pomník † dra. bohosloví vdp. Ferd. Beneša. Má sv. obětovati bude potom vdp. dr. Frant. Šulc, prof. dogmatiky na bohosloveckém ústavě hradeckém. — Minulý pondělí pohřbena na Pouchově p. F. Pochybová, choť p. Jana Pochyby, říd. učitele v Malšově Lhotě u Hradce Králové. Pohřbu účastnilo se mimo čestné přátele z Předměstí a Malšové Lhoty též valné učitelstvo, jež zapělo několik smutečních sborů velmi precizně. U hrobu promluvil srdečnými slovy nad rakví domácí vdp. farář.

Jak se zachází se sluhobímký na biskupském panství. Všechné vzdávám tímto srdečně díky a upřímně „Zaplať Pán Bůh“ Jeho Biskupské Milosti nřp. Eduardu Janu Nep. Brynychovi za dobrodíní, které mi prokázal tím, že mi nechal při mém odchodu do výslužby takové výslužné, jako jsem měl platu v činné službě. Josef Boháček, bývalý nádecký v Chrásti u Chrudimi.

Dar. Slavný výbor spořitelny kutnohorské uenel se ve své schůzi dne 24. září t. r., aby při rozdělování výtěžku z roku 1902 věnovalo bylo velechrámu sv. Panny Barbory figurální okno v ceně až do 5000 zl. a to v dostavbě nad velkým křem na straně západní. Jelikož zmíněné okno jest rosměří ohromných, bude tam lze provésti „poslední soud.“ Provedení kartonu světeno mistru malíři Františku Urbanovi v oboru tom osvědčenému. Velikolepý tento dar jest vpravdě korunou nevidané štědrosti, již al. výbor spořitelny na jevo dával evými dary na dostavbu našeho velechrámu po 8 let obnoem 32.000 K a tím nejen hmotné trvání velechrámu, nýbrž i jeho uměleckou cenu a značnou jeho důležitost pro dějiny umění zachrániti pomáhal. Sl. výbor stejně ovrčený jako obětovný zůstavil sobě pomník trvalý a sčtane účasten neustále modliteb, které církev koná za dobrodince své.

Zlodějský úprým. V noci ze soboty na neděli ukraden domkaři Ant. Vebrovi v České Třebové vykrmený vepř. Zloději odtáhli vepř pod kůlnu, kdež ho zabili a vykuchali; střeža pak vrátili majiteli rozsevivše je po stromech. O zlodějích ani zdaní. — V obci Semaníně u České Třebové ztratila se v sobotu v noci jednému rolníku kráva. Četnictvo po zlodějích pilně pátrá.

Z Romova. Vácné neštěstí stihlo dne 8. t. m. našeho všeobecně oblíbeného a milovaného starostu p. Jos. Brudra. Jakožto hostinský sváfel voda na vyplachování rour pivních ve zvláštním k tomu účeli zřízeném hrnci ze zinkového plechu. Nádobu ta má poklici opatřenou závitý, ješ se pevně přiskrubuje a v níž jest zasazen kohoutek na spůsob pípy. Do nádoby zvláštním tlakostrojem žene se vzduch, pípa se otevře a jí vafcí voda vniká do připojených trubek pivních a je takto čistá. V nádobě té, kteréž, mimochodem

řečeno, pan Bruder již po 14 let užívá, vařil, jako obyčejně sám činil, vodu. Mesi tím však byl odvolán do stodoly ku pracujícím tam lidem při mlátičce a bespochyby, že i někdo s domácích více přiložil v jeho nepřítomnosti a když se p. Bruder vrátil, vsal nádobu, v níž voda již nad možný stupeň svařena byla a parou přesyčena a chtěl ji odnésti. V tom však tleskla ohlušující rána, dno odletlo, nádoba vytrhla se s rukou p. Brudra, zasáhla jej v dolní část a letěla ke stropu, kde vyrazila omítku a zároveň vařící voda opadla jemu noby. Výbuch byl tak prudký, že okno i s rámem v kuchyni vyraženo a jedna tabulka rozbita, dvě v místnosti první poschodí samy se rozevřely, kamna tamže se odtáhla, že hlína spojující jednotlivé kachly úplně odprskala a i ve vzdálených budovách na náměstí bylo slyšet dunivou slyšeti. Panu Brudrovi, jenž mimo opeření rozbita dolní část, tři zuby i s částí dásně vyražené a ostatní rozvyklány a krev uchem tekla, poskytl lékařské pomoci ze jeho obvodní lékárn. p. MUDr. Boh. Petráš a okresní lékař cís. rada p. MUDr. Peducí z Čáslavi. Při hrozných bolestech, jež ubohý vytrpěl musel, jest však přece naděje, že snad mimo nepatrnou památku brzy dosáhne zase bývalého zdraví, jehož mu zajisté s plnou srdce přeje jeden každý z nás.

Ze Želiva. Bylo to od milého jara až do této doby chvatu, práce námahy pro rolníka, který s mravenčí pílí na polích a lukách a vůbec v hospodářství svém musel pracovat, aby vytloukl si z té země hroudy potřebný groš na ty četné platy a uhájil skrovné své živobytí. Strašilo to letos z jara i u nás, že letošní sklizeň dopadne špatně, ba snad hůře než v letech předešlých. Jaký však to obrat způsobil nobesky Hospodář, bez Jehož požehnání marné rolníkovy namáhání! Nyní vděčná ústa naše volají: Zaplať Bůh! Letos všeho dosti i toho ovoce se urodilo. Nyní již, kdy na doběrku jsou zeměky a ozimní seti chýlí se ku konci, práce se koná klidnějším tempem. Ze potřebí jest také nějakého ovržení ducha i těla, připravila zdejší Jednota katolických jinochů a mužů, jejíž členové z větší části náležejí stavu rolnického, na počátku své činnosti zimního období zdejšímu obecenstvu milou zábavu uspořádáním divadelního představení. V neděli dne 19. října t. r. sehrány byly dvě veselohry Dynamit a Sluha páneš se skvělým úspěchem morálním i hmotným. O jednotlivých účinkujících členech Jednoty se podrobněji zmiňovati nebudeme, jen tolik podotýkáme, že vřivýnový věvec, jehož si loni v zimě při prvním svém vystoupení vydobyli, jim neopelichal, ale čestně si ho všichni uhájili. S větší zvědavostí tentokrát bylo očekáváno vystoupení našich děv, jež poprvé se na jevišti divadelní odvážily. A hle, dívky naše obecenstvo přesvědčily již při prvním svém vystoupení, že jako v domácnosti, na polích a zabradách provedou pilně pracovat, tak i na jevišti divadelním vynasí se úkolů svých dobře zhostiti a statečně se držeti. Čistý výnos z divadelního představení věnován na zvelebení spolkové knihovny, která nyní čítá na 300 svazků a jeone přístupna širokému obecenstvu, stane se v nastávající zimě dobroditelem našich domácností.

Svoboda nebo otroctví? Pan řídící učitel v Ž. obdržel z výboru novobydžovské Budče následující dopis: „Ozámemo bylo, že jste se účastnil manifestačního sjezdu klerikálů v Hradci Králové. Z důvodu, že klerikalismus a osvěta (a tudíž i osvětné působení učitele) dvě protichůdné věci jsou, že organizace naše žádá na každém svém členu, aby do služeb pokroku postavil se vědomě, rozhodně, bezohledně — protiklerikálně — vyslovuje výbor Budče v usnesení svém dne 20. t. m. (září) nad činem Vaším nelibost a vybízí Vás, abyste sám dobrovolně s organizací vystoupil“. Všechny to doklady o tom, jak dovedou páni liberálové šetřiti svobody vůle a svědomí.

Z Bohdanče a Ledče. Dne 21. září odpoledne rozloučil se s námi milovaný náš farář vdp. P. V. Kameš, jenž jmenován byl děkanem v Ledči. Nepřehledný zástup lidu, školní mládež a sbor hasičů a hubbou očekával odchod jeho, aby naposledy duchovního pastýře svého doprovodili a jemu ukázali, jaké lásky a obliby požíval. Pan děkan tona v slzách loučil se u kříže, který nedávno posvětil, děkuje za tolikéřé díky lásky a úcty, jichž se mu zvláště v poslední době dostalo. Každý chtěl dát p. děkanu osobně a Bohem, každý snažil se naposledy aspoň rukou ma stáknouti a dlouho nehybal se zástup farníků, až povoz s obzora zmizel. Za těch 7 let, co u nás pan děkan působil, vykonal mnoho, hlavně pro místní chrám Páně. V presbytři dal upravit okna na gotická a zasedití malované skla. Ze sbírek osadníků (sám ovšem mnoho přidal) zakoupen nový hlavní oltář, ze svých úspor koupil a kostelu daroval mnoho rouch a nádobí bohoslužebného. V roce 1901 postaveny firmou Bratři Pařítkové v Žižkově na příměru pana děkana a pana říditele Roberta Hruše nákladem c. k. Ther. ústavu šlechticů v Praze nové pneumatické varhany, které tvůrcům svým v každém ohledu čest dělají. Jako předseda dozorčí rady pečlivě staral se o mladý ústav náš, spoliťelní spolek, atd. Za všechno dobré nám prokázáno: Zaplať Bůh!

Vyznamenaní. C. k. zemská školní rada vyneslím se dne 24. září 1902 č. 31477 udělila panu Františku Nepilému, řídícímu učiteli v Krčíně, pochvalné uznání za horlivé a úspěšné působení náčelní a výchovatelské, za příkladnou správu školy jeho péči svědčí a za zásluhu, jež si zjednal o povzneseení a rozšíření ovocnictví v krajině novoměstské.

Příspěvky na opravu hřbit. chrámu Páně v Chrástě věnovali (Dokonz.): V. Halamka 1 K 40 h; po 1 K 20 h: J. Dvořák, Fr. Oplošilova; po 1 K: Svoboda, J. Pospíšil, J. Starý, Zítka, A. Jelinek, J. Chlumecký, A. Čudová, Košťálová, J. Vambora, Fr. Kuchynka, J. Jelinek, J. Bezdiček, F. Medunová, M. Svoboda, Em. Sigel, Fr. Klupkova, J. Zdražil, A. Jadrný, Fr. Beneš, Th. Mládek, Jos. Čermák, R. Neuhauel, A. Motýčka, J. Hladík, Jos. Dvořák, Nejmenovaná, A. Dušek, J. Kacářík, M. Chourová, Fr. Horáček, J. Kratochvíl, J. Stržil, Dachovský,

Ferd. Jandík, Ant. Jandík; po 1 K: J. Jelinek, Č. Mikan, J. Boháček, Fr. Barva, J. Novák, Fr. Pelikán, A. Pánek, J. Dobrkovský, Ant. Krejčová, J. Pavlík, Fr. Pícha, J. Slavík, Fr. Pilař, Anežka Peškova, Fr. Rybenský, J. Jonáš, Jos. Šimek, Č. Jonáš, V. Pýcha, V. Podroušek, Ant. Pospíšilová; po 80 h: Párášková, Smutná, M. Shejbalová, Jan Blažek, A. Kratochvílová; po 60 h: Fr. Jelinek, Fr. Lonerova, J. Mihalukova, M. Jehličková, M. Šrůtek, Ant. Beran, Josef Šmahel; 50 h A. Horrova; po 40 h: Josef Chytil, Jan Barva, Kulhánková, J. Slavík, A. Štěrba, J. Paulus, Fr. Matouš, J. Dvořák, J. Slavík, J. Hrubý, J. Červinka, J. Jambor, A. Slavíkova, J. Slavík, Jul. Sanejstrová, Fr. Sládek, J. Jokeš, Fr. Ševčík, J. Šimek; po 80 h: M. Zavřelova, J. Dvořák; po 20 h: A. Martinkova, Fr. Zanina, J. Chourová, J. Jelinek, Fr. Sokolova, J. Kovárník, A. Michálek, J. Šmejda, Fr. Mikan, M. Pěvračská, M. Novotná, Vil. Dvořák. Všem dárcům „Zaplať Pán Bůh“.

Česká Filharmonie pořádá v sobotu 19. října o 7. hod. večerní a v neděli 19. t. m. o 3. hod. odpo. koncert v měst. Klicperově divadle. Prodej lístků obstará knihkupectví pana Jaroslava Peřiny.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

les dostati se knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Přeloupech.

Není nad praktický smysl. Jednomu měšťanu v Ústí n. Orli. se dostal do ruky žebrový židovský list z Palestýny s pohledkou, na níž jsou přilepena kvítka ze svaté hory Sionu; přý se může za tu pohledku zaplatiti cokoli. (Rozumě: dobročinnosti se meze nekladou). Jestliže adresát opravdu peníze pošle, zachrání jednu židovskou rodinu v Jeruzalémě od velkého hladu, poněvadž ty pohledky mají v Palestýně velmi špatný obyt; přý se bude celá obdařená rodina ze svého dobrodince modliti u hrobu Rachelina a u všech svatých míst. Rozumí se, že onen „hladovici“ šadatel očeká za takovou pohlednici jen deset haléřů a že svým financím znamenitě vypomůže, jestliže každý jeho souvěrce v Evropě na kvítka z hory Sionu ještě drží. Zionisté chtějí koupiti celou Palestýnu, peněz na to mají dost, ale — ty židy, kteří v Jeruzalémě jsou, nechávají zatím umírat hladu (?). Myslíme, že dotěrná žádost ona má trochu schytralejší a praktičtější pozadí, než jaké lidé. Květiny Sionské, modlitba u hrobu Rachelina a šikovný křešť! Jak to nazvat, to snad by dobře věděl „Čas“, který svatokupectvím Říma až příliš důkladně se obírá.

Ohromná spotřeba dříví. Pro tisk některých velkých denních listů v Americe — jako v Novém Yorku, Bostonu, Chicagu, Filadelfii atd. — je zapotřebí na papír do roka 120 až 160 tisíc stromů, což znamená les o výměře okrouhle asi 10 tisíc hektarů. Na vánoční čísla takového amerického denníku, který vychází ve značném objemu až i 80 stran, spotřebuje se někdy až 27.000 kg. papíru, k jehož výrobě nutno jest užití neméně než-li 200 tisíc kubických stop jedlového dříví. Kdyby měla spotřeba papíru poměrně s minulostí růsti i v budoucnosti, mělo by to na lesy vliv velice ničivý. Ale i tu bít nemáme podnikavost a vynalézavost lidské, které vynalezly k výrobě papíru mimo dřevo také mnohé jiné suroviny i je jisto, že i v tomto směru dojde se konečně k výrobním prostředkům, jež obejdou se jednou úplně bez lesů. Je si toho přáti tím spíše, poněvadž lesy mají i v jiných směrech nesmírnou důležitost, a jsou nepostradatelnými hlavně v zemích, kde je jich buď po skrovnu, nebo kde jich právě následkem spotřeby průmyslové kvapem ubývá.

Vzájemné doznání. Ve Vídni vycházející „Jüdisches Volksblatt“ dává židům následující zajímavou radu: „Podporujeme sociální demokracii, jak to jen možno, ale budmež při tom opatrní, aby široké vrstvy lidu nepozorovaly, že sociální demokracie jest ochránkyní židovstva, by odpůrci sociální demokracie nemohli této spílati, že je otrokyní židů a podobně. To pozoruje každý rozumný, jenom Čas, soc. demokracii a mnozí svobodomyšlníci nechť jí nic vidět.

K letošním raču nákladářům. Marné se volá „svět k svému“; největší obyt kalendářů má v našem národě firma německá. Nenevdomělí lidé ohmatávají, který kalendář jest „hlustší“ a knihkupci vycházejí tomuto gustu ochotné vstříc, neobávajíce vlastenecké nakladatelské firmy stranou. Nechceme Vimperské kalendáře tupiti; ale tolik podotýkáme, že kdyby se jevílo aspoň tolik ohledů k nakladatelství českým jako k Steinnbrennerovi, rozhodně by tato pozornost působila znamenitě i na zdokonalení ryze českých výrobků. Cím větší obyt, tím spíše možno nakladateli jakost kalendářů kupce uspokojiti. Doufáme posud pevně, že aspoň uvědomělí čeští katolíci jistě nezapomnou na náš kalendář, pečlivě redigovaný „Štít“ a na kalendáře snaživé firmy V. Kotrby v Praze. (Viz inseraty.) Kdyby každý český konsument rozuměl své vlastenecké povinnosti při nákupu, pak by všechny vlastenecké podniky jak láci tak jakost svého zboží hravě překonávaly tisícirovou soutěž cizinců, kterým se a českými penězi velmi dobře hospodáti.

K pražské defraudaci. Důležitost zachrany Svatováclavské zálohy uznává každý. Jestliže některé jizlivé listy liberální pomáhají vládatelům na noby pouhými pokleby proti katolictvu vůbec, myslíme, že jest to věc velmi snadnou, ale málo úspěšnou. Jeden inteligentní laik nám sdělil v redakci, že by sám byl hotov na sanaci věnovati 200 korun, ač mnoho peněz nemá. Kněžstvo samo zajisté bude tím

ochotnější nelitovati dočasných obětí. Jestliže se promradila černá a neomluvitelná vina kněze jednoho, tož na druhé straně krásným způsobem vychází na jevo solidnost a obětavost českého kleru v celku. — Do knihkupectví p. Knoblocha poslány z Prahy vzor'y posměšných pohledek a nabídkou ke koupi, ale nabídka ta byla zamítnuta. — „Katol. L.“ pší dne 14. t. m. „Včera přinesl jeden pražský list proložený tiskem tuto zprávu: „Jak se prosířchá, bude magr. Drozd pozorován soudními lékaři, poněvadž se na něm jeví známky duševní poruchy a sice následkem přílišného požívání alkoholu.“ — Prohlašujeme upřímně, že se nás zpráva ta, za níž se skrývá špatně tajeně zbožné přání, dotkla nejvýš nemile. Prof. Drozd konal do posledního chvíle práce, jež duševní poruchu naprosto vyloučij, a nyní, kdy má se zodpovídati z nepoctivých skutků, z nichž jest obviněn, měl by najednou býti duševně nepřičetným? Žádá-li české kněžstvo, aby darebáctví jednoho příslušníka jeho stavu negeneralisovalo se na celý stav, pak žádá neméně rozhodně, aby onen provinilý se příslušník souzen byl bezohledně, celou přisností zákona. Neobť pravda vyjde na jevo, byť byla sebe hroznější! Byl-li dosud v Praze zjev kněze jako obžalovaného u soudu neznámým, tím menších ohledů zasluhuje ten, jenž první celý český klerus tak značně kompromitoval. Toto prohlášení oběma rukama podpisuje i redakce „Obnovy“ a chválí statečnou nestrannost „Katol. Listů“, jakou tyto při celé záležitosti bezohledně projevují, což ostatně i samy liberální listy potvrzují.

Pramen lurdský. Mnohé české listy v Čechách a na Moravě přinesly na rychlo blibou zprávu, že jistý inženýr francouzský objevil, že zářný pramen v Lurdch jest veden k jeskyni na klamání lidu vodovodem z blízkého potoka. Technik vodních staveb L. P. z Oloronu vsadil se proti představenému lurdským misionářům P. Pointisovi o 40.000 franků, že Mariánský pramen v jeskyni lurdské byl tam zvláštním vodovodem zaveden, což přý snadno dokáže zbarvením vody. P. Pointis na to ihned jménem biskupa z Tarbes složil 40.000 franků jako odměnu technikovi P., provede-li skutečně důkaz toho, co tvrdí. Tento si ale dal na čas. Nyní teprve, po více než pěti měsících prohlásil p. P., že musí od sázky ustoupiti, a proto že mu nelze důkaz provést, poněvadž přý duchovní mli celých 5 měsíců čas, aby podvod odstranili. Pan P. octnul se krátce řečeno v úzkých, chce si tedy touto hloupou výmluvou pomoci z pastí. Jako každá lež, tak i tato měla krátké nohy.

(Z a s l á n o).

Provolání „Zemské jednoty českého katolického duchovenstva v království Českém“ k veškerému kurátnímu kleru, působícímu v zemích na říšské radě ve Vídni zastoupných. ve příčině úpravy hmotných poměrů katol. duchovenstva.

Trpící spolubratři!

Věrně a poctivě po dlouhá léta pracujeme na zachování základů společnosti lidské, svědomitě sloužíme církvi a státu a přemnoží z našich řad pracujících téměř až do úpadu a vyčerpání posledních sil svých za vznešeným cílem svého povolání. Hlavní důvěru máme sice v Boha svého, který zajisté jednou spravedlivě odmění práci naše, avšak jsme také členy lidské společnosti, která má jistě práva k nám a my k ní. Když jsme volili obětí plně a těžké povolání své, neucínilí jsme tak a zároveň nadějemi v budoucnost naší hmotné existence, ale píným právem žádati jsme mohli a musíme, aby naše existenční poměry byly alespoň poněkud našemu povolání upravené. Než jaká je skutečnost? Až na nepatrné výminky, pracujeme bez oddechu a v trpělivosti zrovna Jobově a při tom trpíme bídu, šetíme na sobě, abychom alespoň poněkud učiniti mohli za dost požadavků, které nám společnost ukládá, a když síly nás opustí a my nuceni jsme ustoupiti s podřtým zdravím z úřadu na odpočinek, tu téměř s hrůzou patíme své budoucnosti vstříc. Platy pro nás — akademicky vzdělané občany, jimž uložena v úřadě nejdůležitější úloha ve společnosti lidské — nejsou ani takové, jako platy státních služů a jiných podřízených zřízeních státních, kteří pro své působení žádného zvláštního vzdělání nepotřebují, ba více, jejich platy se služebními lety atoupají, u nás však klesají, pence jejich jest mnohem větší nežli naše, my nemáme vlastně žádné pence, nýbrž toliko nepatrný dar z milosti, který nás toliko před vyhladověním chrání, stáří naše otravuje a život umoruje. Ve službě nejdůležitější bída a po dlouholeté práci místo odpočinku nás očekává neudůstojné živčení v bídě ještě větší. Toť přece si nijak nezasloužíme za své poctivé, věrné a těžké práce. Cit pro spravedlnost a právo snad posud ještě nevymizel z naší společnosti úplně a jestliže tomu tak, pak jest na nás, abychom konečně po dlouhém utrpení všichni jako jeden muž povstali energicky a vytvářeli se domáhali přiměřeného upravení našich hmotných poměrů. Čekali jsme dost dlouho, trpělivě jsme patřili na to, kterak téměř všem stavům stát jejich existence upravil; konečně je na čase, aby také na nás řada došla. Přicházíme naposled, ač právo jsme měli býti prvními. Přý tedy se vši nemístnou ostýchavostí, bázlivostí a všelikými planými úvahami! Vezchopme se k činům! Tak nám káže povinnost k církvi, k sobě a činu nastupnému. Za tím účelem předkládáme Vám, milení bratři, petici, která alespoň v hlavních rysech naše požadavky obahuje. Co tam žádáme, jest veškrze oprávněné, ne-žádáme tam ani toho, co jiné stavy již dávno mají. S radostí konstatujeme, že nejdůstojnější episkopát rakouský žádost naši podporuje a že již své memorandum, které zásadně se shoduje s našimi požadavky, vláde podá. Žijeme ve státě konstitučním a proto musíme ve spojení s naším nejd. episkopátem cestou konstituční se domáhati konečného splnění našich, na výsost spravedlivých požadavků, které se zakládají na právu, spravedlnosti, uznalosti a lidskosti. A je-

dínom cestou tou jest podávání petic, vyslání deputací na místa rozhodující — a to bez ochabování, stále, stavu sice našeho vždy důstojně, avšak rozhodně. Tímto způsobem domohli se i jiní stavové svých tužeb, domůžeme se jich také my. Za tou příčinou podepsaný výbor rozealal petice katol. kleru, týkající se úpravy kongregací a žádá snažně, aby z každého vikariátu jedna petice podepsaná jedním farářem (pokud možno vikářem) a jedním kaplanem (nejlépe však, aby se podepsal celý vikariát neb dekanat) nejdříve do konce října t. r. na „kancelář Zemské jednoty česk. katol. duchovenstva“ v Praze na Smíchovské čp. 1028 zaslána byla. (Následují podpisy.)

(Zasláno.)

Vysvědčení!

Pan Karel Zavadil, zlatník a pasť v Chrudimi, vykonal pro zdejší děkanství chrám Páně letos některé práce svého oboru: nový bronzový zlatcený lustr, slacení kalichu, nový gotický relikvář, práce to čisté a uměle provedené, jakož i mnoho jiných oprav, znovu zlatcení a stříbření s nevšední dovedností.

Závod jeho doporučuji jako závod solidní a přiměřeně laciný.

Děkanství úřad v Kolíně.

František Růžička,
děkan.

(Zasláno.)

Ze všeoborového sdružení.

Označená již mimořádná valná schůze, jež měla konati v neděli 26. října o 1. hod. odp. v Hradci Králové v Adalbertinu, koná se již o 11. hod. dopol. tamže.

Frant. Jukl,
tajemník.

(Zasláno.)

Do Hradce Králové a okolí!

Poslední čas roztrušuje nějaký můj dobrý přítelček po městě, že jdu z „Adalbertina“, že jsem totiž dostal výpověď a p. jen za tím účelem, aby mně můj obchod poškodil.

Dovolují si svým velečestným hostům a příznivcům oznámiti, že to je pouhá smyšlenka.

Roztrušovatele této nepravdy v případě opakování budu soudně stíhati.

V hluboké úctě

J. Kadečka,
hostinský v Adalbertinu.

(Zasláno.)

Firmě

Frant. Ruber ve Vídni,

VII. o., Schottenfeldgasse 28, d. 11.

Věci jsem obdržel, jsem úplně spokojen. Látka pěkná, práce dobrá.

Jan Oth, děkan v Senici.

Zasílám zbylé 2 casule a doporučil jsem Vás dšst. pánům, jimž se Vaše věci líbí.

Josef Šváříček,
farář v Dol. Kounicích na Moravě.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 11. října 1902. 1 hl' pšenice K 11:00—12:00, žito K 9:80—10:20, ječmene K 7:20—8:40, oves K 5:00—5:40, prosa K 9:60—10:00, vikev K 6:50—7:30, hrachu K 17:00—23:00, čočky K 23:00—25:00, jablek K 18:00, krup K 16:00—40:00, brambor K 2:20—2:40, jetelového semene bílého K 00:00—00:00, jetelového semene červen. K 72:00—98:00, máku K 24:00—30:00, lněného semene K 14:00—18:00, 100 kg. žit. otrub K 12:00, pšenič. otrub K 11:00, 1 kg. másla K 2:00—2:20, 1 kg. sádla vepřového K 1:60—1:76, tvarohu K 0:28—0:32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hl. cibule K 3:00—6:00, jedna kopa drobné zeleniny K 0:80—1:10, 1 kopa zelí 4:00—8:00 K, 1 pytel mrkve 1:60—1:80, 1 hl. švestek K 1:40—2:40, 1 kopa petržele K 0:80—1:10, 1 kopa celero K 0:80—2:00.

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

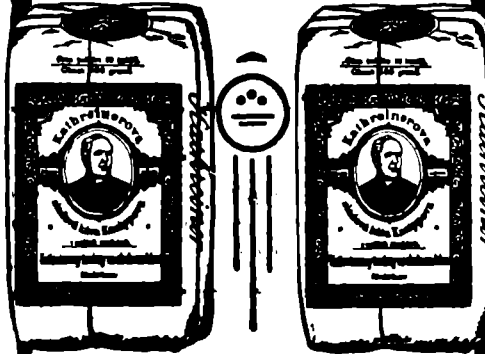
ve středu, dne 22. října 1902, o 2. hod. odpol.

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova třída č. 300 I v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup,
předseda.

Dr. František Beyl,
jedenáte.

Jen v těchto balíčkách obdrží se právě tak všeobecně oblíbená

Kathreinova
sladová káva Kneippova

Odborný velkozávod pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na sklo
B. Škarda, Brno
Okna chrámová každého slohu a provedení se zaručením práce nejmodernějšími požitavými výhody. křídla, žvýtky, ceník vyznamenaný.
Cenníky zdarma.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řed. útvaru Nejsv. Trojice v La Marche. Die III. vydání přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Nákladem biskupské konsistoře.

Stran 512 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celoplošné 1 K 80 h, franko 2 K; v káži 2 K 60 h; franko 2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy viz v červencovém sešitu „Rádce duchovního“ r. 1896. Časopis: *SS. Eucharistia* (roč. I. 1896) čís. 10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudky skvělé. Píše: Jsme vděční ctěné bisk. knihtiskárně v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s *Walscrem* máme knihu tuto za lepší a přehlednější pro členy věčného klanění nežli onu, poněvadž podává nejen *hojnost modliteb*, ale i *myšlenek k rozjímání*, čehož se ve *Walscrem* nedostává. Proto ji *odporučujeme* všem při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, *nepotřebuje dlouho ničeho nového*.

Knihu obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hrdí se zvláště pro lid, chová se pěkně, jasně a dojemně poučením o N. S. O., o mši svaté, o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hojnost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke mši svaté; z té příčiny kniha došla i v našich klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení přenesl dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syhrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

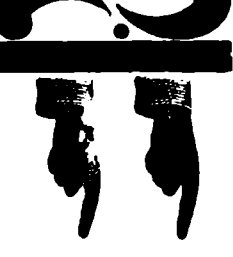
Četná uznání zvláště z kruhů velečestného duchovenstva svědčí o pectivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez srážení cen!

Sirius

Podzimní novinka pro pány na obleky a ulistry moderního vzoru a barvy.
Metr zl. 3-20.
Na úpiný oblek 3 m.
Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jsou zaručené jakostí a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.
První český zásl. závod
Ed. Doskočila
v Chebu.
Látku v kuse lze viděti v mém závodě v Praze, ve Vodičkově ulici č. 22. n. (vedle vyšší dívčí školy).

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš. zboží u ryze českého, křesťanského, svěpomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Pro založení

hřbitovní knihy

prakticky upravený tiskopis s příčným linováním, arch za 8 h;
juxtový poukaz na hrobní místo pro hrobaře (arch = 6 poukázek za 6 h;
smlouvy na hrobky, arch za 10 h
Jakož i všechny jiné pro duchovní správy potřebné tiskopisy nabízá
Biskupská knihtiskárna.

Mnozí naši čtenáři posud nezaplatili předplatné ani za Obnovu ani za Časové Úvahy. Vyzýváme tedy znovu, aby svou povinnost splnili.

Josef Dvořáček,

výroba klobouků v Hradci Král.,
oznamuje

velečestnému P. T. obecnému co nejuctívěji, že svůj po
10 let stávající obchod a výrobu klobouků a dosavadní
místnosti na podlouhí

do prostorných a světlých místností v Pa-
lackého třídě č. 83., poblíž sv. Janského
náměstí, do bývalého skladu nábytku p.
Ladislava Knypla.

Na skladě budu mít jako až dosud klobouky
vlastní výroby v nejmódnějších tvarech a plátě i vlny.
Speciality z c. a k. dvorních továren P. a C. Habig ve
Vídni a J. Hückl a synové v Novém Jičíně. Rukodělné
včetně klobouků od firmy Ant. Pichler v Štýrském
Hradci. Cylindry hedvábné i atlasové, šepice
sportovní i domácí, lehké mikado, zimní jemné
damské střevíce, papuče s kotvou i bez ní, ruské
galoshe, vysokou zimní obuv, vše v nejhodnější
výběru.

Pro podzim vyrábím nejmódnější tvary
damských šatů. Přetváření šatů, jakož i
opravy panských klobouků dělá se přesně v době
nejkratší.

Pro zimní období zavedl jsem mimo svůj obor též

zboží kožešnické

a to pro pány šepice různých tvarů a kožešin,
pro dámy, dívky a děti velký výběr rukávníků,
boa a celých garnitur z rozmanitých kožešin.

Opatřiv obchod i dílnu (v domě) moderními po-
můckami, jsem s to veletčestnému P. T. obecnému co nej-
přesněji a zhořím jen dobré jakosti posloužit.

Děkuji P. T. obecnému za přázeň mi až dosud
věnovanou a prosím, by mi tutéž přázeň neukrácenou
v nových místnostech zachoval.

Obsluha vzorná.

Ceny mírné.

Zubní lékař

MUDr. J. Král

ordinuje od 8—4 h.

Hradec Králové.

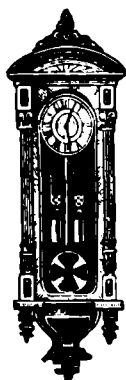
Velké náměstí číslo 136.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna

Souj k svému!

Žádné cenníky ilustrované; za
to všem dást. pp. kněm pošle
se hned franco výběr hodin ka-
pisných panských i dámských,
slatých neb stříbrných, Tulla
atd. — Zlaté zboží, řetězy, ná-
ramky, prsteny, vůbec veškeré
druhy skvostů. Optické zboží,
brýle, skřepce, dalekohledy, di-
valetní kukátka atd.

Václav

Frančák,

Každé hodiny
jsou řádně
obtaženy (re-
pasovány) a
ručí se 3 roky
za správný
chod.

hodinářský a slatnický závod

v České Třebové.

Veškeré správy hodin a šperků vyřizují se
se zárukou a rozesílají franko.

Mnoho poctivých uznání a poděkování
po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.

Výhodné podmínky platební bez svy-
žení cen.

Malínský křen

— letošní sklizně —

5 kg. 15 kořenů . . K 6.—

5 kg. 20 kořenů . . K 5-20

5 kg. 25 kořenů . . K 4-50

franco na každou poštovní
stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,

vývoz malín. křenu v Kutné Hoře.

DARY

vánoční odporučuje vzhledem k této zastávající
době velet. P. T. obecnému ku provedení foto-
grafických obrazů všech velikostí a všech způsobu
nejchvalnější známý závod: J. F. Langhans, c. a k.
dvorní fotograf v Praze, Vodičkova ulice čís. 37.

Král. Hradec. Plzeň. Budějovice.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Výprachticích)

doporučuje P. T. velečestnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Zkuste!

Vše s návody k upo-
třežení!

Vodičku na ubry, láh.
64 haléřů — Kauce-
lářské lepidlo, láhv.

50 h. — Lepidlo na sklo a porcelán, láhv. 50 h. —

Vodičku na skvrny na oděvu, láhv. 50 h. —

Vodičku na skvrny inkoustové na papíru, láhv.

50 h. — Esenci na rum kubauský, 64 h. —

Proti předem zaslanému obnosu zasílá

Josef Pátý,

drogerie u Matky Boží v Pecce,
severo-východní Čechy.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°

v plochých arších při odebírce nejméně 50 kusů franko
za 20 K, 100 kusů za 40 K

cena knihkupecká
brožovaný 42 h
vázaný v poloplátě 58 h
vázaný v celoplátě 68 h
vázaný v celoplátě se slazeným křídlem 74 h
Oltář, vydání na velinovém papíře vázaný celý
v kůži se slazeným křídlem a ořezkou K 1-80

Biskupská knihtiskárna.

K dobé kašle a chrapotu!

Turecký med

výborný diaetický
ochranný prostředek co
takový i všude uznán.

Lu-Sin

parfumuje dech,
uklidňuje bla-
sivky, pro páne
a řetězy důle-
žité, pro ele-

gantní svět neocenitelné. Jediné pravé, záko-
nem chráněné vyrábí

První česká akciová společnost to-
váren na orientální cukrovinky a čo-
koládu dříve A. Mašner,

Královské Vinohrady.

K dostání v lékárnách, u kupců, lahůdkářů,
droguistů, cukrářů atd.

Ojetý, půlkrytý

KOČÁR

levně na prodej u

Čeňka Bubna,

kočárnika v Hradci Králové.

Tamtéž jsou nové kočáry nejnovejších vzorů
stále na skladě.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů ra-
kovských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupače jako z c. k. školního kniho-
skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
listů — jež po jednom vlepěny jsou s příslušným vy-
světlivím do každého výtisku — vydají se 2 výtisky pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismus pro tu kterou školu zakoupeno, zcela správe-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu
zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydaná —

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Králové.

1 výtisk brožovaný 4 h.

Založeno r. 1850.

Velečtěnímu duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše a jiné v ohni zlatené a stříbrné, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. Platit lze též ve lhůtách. Opravy
smozulacím a stříbením starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěřené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý návod můj může se vykazati četnými povale-
nými případy P. T. zákazník a doporučuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel,
táčků na křesť, svíců, paciřků, schránek na Největ-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Příruční knížka

pro čtenáře
novin a časopisů.

Sestavil
Karel Karásek.

Cena 40 hal.

Na 5 výtisků šestý
zdarma. Objednávky
dějte se pod adresou:
K. Karásek ve Stu-
denci u Horek. Pošta
v místě.

„SLAVIA“

vzájemně pojišťovací banka v Praze,
usavírá

pojištění na úmrtí a dožití, věna dítkám, pense a
pojištění množné.

25letý muž zabezpečí za čtvrtletní pojistné K 6.42 pozůstalým kapitál K
1000.— splatný hned po jeho úmrtí nebo při dožití 60. roku. Po
půlletím placení pojistné se zmenšuje o dividendu.

Nejvýhodnější podmínky. Všechny siak náležitě členům — pojištěncům.

V poledních letech vyplaceno 10 proc. pojistného.

Vypáčená dividendy 930.165.84 korun, rezervy a fondy
24.189.840.65 kor., dosavadní výplaty 70.232.873.58 kor.

Vysvětlení a sazby ochotně zasílá

Generální ředitelstvo banky „Slavia“ v Praze, Havlíčkovo náměstí,

jakož i generální zastupitelstva:

v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený umělecký závod.

Veškeré práce v oboru stavby a obnovování ol-
tářů, kazatelen, soch, křížových cest
atd. provádějí se ve všech slozích solidně a
levně s odbornou dokonalostí a zvláště
s trvanlivým zlatením a polychromií.

Výroba rámců

všech moderních vzorů a
zasklívání obrazů
ve vlastní dílně.

Obchod

umělecký a papírnický.

Na skladě největší výběr

obrazů a zrcadel

všech možných druhů, olejomalby a umě-
lecké reprodukce. Sochy všech velikostí,
kříže, římsy, lišty a různé umělecké výrobky.

Veškeré druhy papíru,

psací, kreslicí a školní potřeby, alba, kassety,
knížky modlitební, obrázkové a obchodní atd. atd.

— DOPISNICE —

umělecké a místní vždy nejnovější v obrovském výběru.

Josef Kieslich v Hradci Král.,
Jiráskova třída, vedle c. k. berního úřadu.

„THE GRESHAM“

společnost
ku pojišťování důchodů na život
V LONDÝNĚ,

stojící pod dozorem rakouské a anglické vlády.

Záloha společnosti u c. k. státní ústřední
pokladny ve Vídni, k zabezpečení všech v Ra-
kousku pojištěných členů svých, činila dne
1 února 1902

28.037.438 K 10 h

Prospekty, zprávy a nové sazby co nejochot-
něji zdarma udělají a přihlášky přijímají:

Pobočka pro Rakousko ve Vídni I.
Gizelastrasse 1; (palác majetek společnosti).

Podříditeřství pro král. České
v Praze, Václavské náměstí 66; (palác majetek
společnosti).

Hlavní jednateřství pro Hradec
Králové u Boh. Tolmana, em. knihkupce, Velké
náměstí č. 26 (přízemí, přes dvůr).

Společnost ráda přijme jednatele, hodící se
k získávání pojištění na život, a to za výhodných
podmínek.

Již letošní v nejjemnějších cukru

savařené

brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orli.

Páni kuřáci pozor! Nedostizitelný požitek.

Jediné z nové patentní, všeobecné oblíbené

dýmky Ideál

vzorný, lehký tvar, čistý, příjemný, lahodný a ne-
škodný kouření, jelikož se kouří hned na prvním
místě čistí (ochladí) a škodlivého nikotinu sprostí.
Znečištění odlivky vyloučeno. 1 kus K 1.40, 3 kusy
K 4.—, po obdržení franko zasílá vynálezce

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zaslátelský dům.

Svíčky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleřústojnému duchovenstvu

— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejdůst. bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltární z čistého vosku vše-
liho i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné.
Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky snázné, besvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmiřnější.

Zoláštní nabídkou na přání ochotně se poslouchá.

Závod počten dne 12. září r. 1902. návštěvou Jeho Excellence pana Karla
hraběte Coudenhove, c. k. místodržitele v království Českém.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveničko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přimo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
usnání P. T. pp. hostů z řady i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Majitel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pochman. — Tiskem bisk. knařtiskárny v Hradci Král.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 42.

Beseda.

To je nemoc!

Črta s domu zatracovaných. Abbé Hr.

Velice často můžeme čísti v reminiscencích ze soudní síně: ten aneb onen byl stíhán pře-svědčením, že jest kdosi jeho nepřitelem a že jej musí se světa zprovdit. Jiný zase líčí v dopise, že jinak nemůže zemřít než samovraždou, protože se v jejich rodině staly případy podobné.

Všechny tyto a těm podobné zjevy v poslední době velice často hájil již dávno Lombroso a bral je v ochranu tím, že dokazoval, „to je nemoc,“ „to jsou lidé nemocní.“ Kdybychom souhlasili s tímto názorem, pak ovšem nevíme a nedovedu si představit, jak by vyhlížela jistota a bezpečnost ve společnosti lidské. Nad tím však častokrát jsem se pozastavoval, že tyto „našinci“ či trestanci často vypravují o svém přechinu jako o nějaké nemoci, aniž by snad tušili, jakého zastance mají v Lombrosovi. Tak jistý trestanec, jen asi sedmým tuláctvím „poznamenáný“, z rodiny dosti řádné, chováním i zevnějškem slušný jinou, použil své první volné procházky na ústavním dvoře k útěku. Ve 14 dnech pod ochranou ozbrojené moci se vrátil. Důvodem a omluvou svého útěku udával: „Najednou mi bylo tak nevolno, že jsem si myslel — ty se zde musíš roznemoci. Tak jsem raději tomu utekl.“

Jindy stalo se následující. Trestanec X. čistil v přízemním skladišti chodbu — a pojednou ztratil se stráží jej hlídající; zatím se ukryl do prázdného sudu, který stál na chodbě. Příležitosti, když jej dozorce ve všech koutech hledal, použil k útěku, — vyskočil na vysoký zděný plot — zamával čepicí a zvolal německy: S Bohem, česká země! Dva dozorce ihned vypravili se za ním na bicyklech. Konečně po hodinové honbě přiblížili se k němu, stojícímu na brázi rybníka. Trestanec nedbal, že jest teprve březen — a více jak po pás brouzdal se vodou do prostřed rybníka, odkud se jen svým pronásledovatelům vysmíval. Když však začala jím lomcovati zima — jaký div při teplotě asi 4—5° R — vyšel klidně z této lázně a jako ovečka šel napět tam, kde myslil, že dal již „navždy s Bohem“. Byl výslech. Při domluvě, proč se tak hloupě přivádí do trestu, zase klidně odpovídal: „Ani sám nevíme, co mne to napadlo; přišlo to na mě jako nějaká nemoc.“ — Čekali jsme, že z té zimní koupele „dostane nemoc“ — ale ta se nedostavila; snad se vyléčila „špekem v háku“ (trestem ve vězení).

Trestanec Y. byl pšafem v manipulační kanceláři. Jelikož se velice slušně choval, zaopatřil jsem mu při zvláštním propuštění (za přičinou císařské amnestie) místo sluhy v nemocnici. Z počátku choval se tak vzorně, že jsme byli všichni jisti, ten že bude dojísta „vzchráněn“. Asi za 2 měsíce oddal se pití, nepořádek v obleku se také dostavil, a aby mra všeho byla dovršena, ukradl jednomu nemocnému kufík, jinému prádlo a oblek — a uprchl. Netrvalo to dlouho, když ruka spravedlnosti jej vynášela a odsoudila. Šel jsem také tenkrát do soudní síně ne se podívat, ale dočtenému se poděkovat za to, že se mi tak od-měnil. Setkal jsem se s ním, když ho odváděli do trestu. Ustrašen se na mne podíval, a sklopil zrak. „Co vás to napadlo“, tážal jsem se, „kam jste dal rozum?“ Na to mne odprošoval a doložil: „Já za to nemohu, jsem jako nemocný, a už se z toho myslím ani nedostanu.“

Ukázky tyto svědčí jen tomu, že více méně samotní „našinci“ považují ty své přechiny za nemoc, pro niž ovšem jediným bezpečným lékem jest a zůstane vždy trestanec. Má-li se však pomýšlet, jak zastaviti tuto šífi se „nemoc“, jest třeba obrátiti zraky k jejím počátkům, to jest k opuštěné mládeži. Zřizováním sirotčinců a vychovatelů zamezí se nejlépe „nemoc“ všech tuláků, zlodějů, podvodníků atd. Kdybyste mohli nahlédnouti v osobní spisy „našinců“, přisvědčili byste mi.

Několik slov k organizaci katolického rolnictva českého.

(Hlas z kruhů rolnických.)

Na katolickém sjezdu v Hradci Králové vyzýval rolnický řečník p. Šamalík, předseda katolických sedláků moravských, české sedláky katolické k založení selského spolku dle vzoru moravského. Nepovídal ovšem, že poměry moravské se od českých značně liší a že, co na Moravě takřka vydupáno ze země, bude v Čechách vyžadovati práce několika let. Proud liberálního a protikatolického hnutí nezasáhl nikdy rolnický lid moravský tak jako český! Komedie s oslavou Husovou a hanobením kněžstva nemají zvláště na Moravě mezi lidem rolnickým

půdy. Moravský lid váží si svého kněze, kněz tam dosud všude v popředí.

Leč kdyby i toto vše bylo věcí vedlejší, jest nám počítati, jak dalece jsou poměry příznivé k založení dotčeného spolku za nynějšího stavu věcí.

O přízeň českého rolnictva ucházejí se různé strany. Do nedávna bylo rolnictvo úplně ve vleku strany mladočeské. Rozmachem strany agrární se rozvojilo, ale nezměnilo. Ostatně si obě strany mnoho od sebe nezažádají, neboť strana mladočeská jest matkou a agrární její nezvedenou dcerou. A nyní si představme, že se zřídí spolek katolického rolnictva a že započne svoji činnost ku př. pořádáním schůzí, vydáváním listu, kritizováním jednání poslanců mladočeských a agrárních atd. Nelze pochybovati, že obě strany se zuřivě vrhnou na spolek tento, při čemž by jim zajisté vydatně pomáhaly strany pokrokové, radikální, národní sociální a sociálně demokratické. Vytýkali by každému rolníku, jenž by do nov. spolku vstoupil, že jest hrobařem svobody a osvěty, že ti černí chtějí zavést novou robotu, tmu, inkvisici, že se bojí o své důchody atd.

Mezi lidem rolnickým pak jest dosud dosti mnoho přemrštěnců, kteří tomu věří. Zajděte v některé radikálně pokrokové vesnici do hostince a užasnete, co se tam mezi na pohled dosti inteligentními rolníky o knězi vše mluví; kdyby se to mělo všechno věřit, pak by byl kněz nejpodlejší osobou své farnosti. Leží na bile dni, že pánové, kteří mají otěže vůdcovství v rukou, si ho tak lehce vzít ne-dají! Co tedy? Snad nechati všeho a přihlížeti netečně ošemetné hře se svedením rolnictvem? Nikoliv! Nám jest se chopiti práce, práce nejen ku povznesení rolnictva v ohledu duševním, ale i hmotném.

Prohlédneme si poněkud blíže poměry rolnické. Naše rolnictvo, pakli je roztřídné, sestává z baráčníků, chalupníků, středních rolníků a větších sedláků, nebo, jak se rádi nazývají, statkářů. Tito statkáři, nebo lépe řečeno selští baroni, mají na vývoj věci rozhodně veliký vliv a jsou z větší části buď agrárníky nebo mladočechy. Jich se přidržují jako věrní následové, aniž by o věci mnoho přemýšleli, částečně rolníci střední, a sem tam snad i baráčníci a chalupníci. Baráčníci, chalupníci a střední rolníci ve velikém procentu nestarají se o nic. Těm je to stejné, oni jsou po většině zbožní a nesou kříž smutných poměrů zemědělských se zoufalou resignací. Jim jest namnoze jedno, ať je u vesla mladočech nebo agrárník, radikál či pokrokař, určitého pojmu o té věci nemají a nepřejí si míti. Oni se při tom všem, když se jim některá z těch různých stran vychvaluje, odhodlají k charakteristické poznámce: „Ti nám pomohou, že budeme suse více platit“. A vpravdě tomu dosaváde tak bylo.

Náš rolnický lid nemá již víry ku svým poslancům, ba on ztratil i důvěru v sama sebe, naději v lepší časy. On ztratil namnoze lásku ku své rodné půdě, ku práci, která mu není více požehnáním, ale robotou. Té selské pýchy mezi sedláky již není, ba rolník často se už stydí pracovati na svém zděděném pozemku; sám odcizuje svoje děti stavu tomuto a těžce nastřádané, případně i na grunt vydlužené peníze dává všem děvkám leckam na nejistý panský chléb. A jedno zlo plodí druhé. Nemá-li hospodář chuti ku práci, proklíná-li tu selskou práci před svojí čeládkou, beztoho také až běda zkaženou, pracuje i tato snechutí, a je-li hospodář k tomu neznabožem, pak obrázek rozervané domácnosti hospodářské je hotov. A zajdeme-li dále do společenských poměrů obce, najdeme tu svárů, ržnic, stranictví bez konce. Nebyvalo tak vždy, příčinu hledati dlužno ponejvíce v lhostejnosti náboženské.

A přece není náš lid v jádru svým zlý, on se dá nadchnouti pro všechno, což je snad jeho chybou. Sotva se něčeho domůže, pro svár nedovede toho udržeti. Prohlédneme jen do minulosti předchozích 60 let, a povaha našeho lidu je v nich zobrazena se všemi přednostmi a vadami. A na této minulosti jest nám stavěti budoucnost.

K lidu českému se neustále volá: „Spojte se, sdružte se, organizujte se a budete moci čeliti celému světu!“ Křivdili bychom našemu lidu, kdybychom řekli, že nemá porozumění pro spolčování; on ho měl již dávno, leč částečnou nevědomostí a ponejvíce nepoctivostí zvolených předáků stalo se, že ovoce této společné práce požívali jiní. Francouzský spisovatel a myslitel Viktor Hugo napsal: „Prorok musí věřit v Boha — neznabož jest špatný prorok člověčenstva“; a v tomto s ním úplně souhlasím. Od té doby, co ve vědeckých silách rolnického lidu našla půdy nevěrecká lži-svo-

boda, od té doby klesá jeho bohatství mravní i hmotné. Dnes hospodářská třída dostupuje svého vrcholu. Cizozemská konkurence, šmejdý židovského velkokapitálu a konečně stát sám, ač i rolnictvo v tom bez viny není, jsou hlavními původci úpadku selského. Rolnictvu třeba pomoci. Stát to nebude a jiný sotva. Rolnictvo má jen sebe sama a — svého Boha. Staré přísloví praví: „Člověče přičiň se a Pán Bůh ti požehná“. A já pravím: Rolníče, sdruž se, spolči se a Bůh ti také požehná, půjdeš-li cestou zákonů Jeho.

Vím, že se mi namítne: což nejsme sdruženi, nemáme své hospodářské spolky, družstva, besídky, záložny, závody, spolky vzdělávací atd.? Pravda že máme, leč posvíme si na jejich působnost a uvažme, že sotva 10 proc. rolnictva českého v těchto spolcích jest zahrnuto. Na příklad uvedu hospodářskou organizaci na hejtmantství pardubickém. Jeden z nejstarších a nejmohutnějších hospodářských spolků v Čechách — Hospodářský spolek pro okresy Pardubice-Holice-Přelouč má 800—1000 členů. Uvážíme-li rozlohu těchto okresů, musíme uznati, že jest to počet rozhodně nepatrný. Spolek tento jest velice činný; pořádá schůze, přednášky, výstavy, kursy z rozličných odvětví hospodářských, ale kam stačí 15 a snad i více přednášek za rok na 3 okresy? A pak kdyby aspoň bylo všeobecné účastenství, ale to z pravidla vidáme na schůzích jenom jistou část hospodářů, kteří doprovází spolek na jeho schůzích; a ostatní — a jsou to mnohdy rolníci z té samé obce, kde se přednáška odbyvá — se jí nesúčastní.

Hospodářské družstvo pardubické čítá as přes 500 členů s 10 K podílem. Družstvo toto zabývá se jen nákupem. I tento počet jest malý. Příčiny jsou různé; neznalost a vzdálenost, nedůvěra a konečně přispěvek neboli podíl hrají ponejvíce v tom roli. Podotknouti sluší, že okres holický zřídil si hospodářský spolek také pro sebe, že v mnohých obcích jsou hosp. čtenářské besedy, jež však pro rozervanost společenských poměrů ve venkovských obcích mnoho na své ceně ztrácejí. Tím bychom měli hospodářskou organizaci těchto tří okresů vyčerpanou. Z politických spolků působí zde Selská politická jednota pro tyto tři okresy. Tato jest dílem agrární dílem mladočeskou. Prozkoumáme-li tuto organizaci, musíme říci, že jest nedokonanou, poněvadž jsouc jen částečnou nedovede soustřediti v sobě všechny zemědělce, a tudíž nemá na ně rozhodného vlivu. A tak jest tomu bezmála v celém království Českém, místy mnohem hůře. Stává sice východočeský svaz hospodářských spolků, založený zasloužilým a neunavným p. řed. Eckertem, dlouholetým předsedou Hospodářského spolku pardubického, ale mimo dva tři sjezdy není činnost jeho znamenatí.

Aby se těmto nezdarům předešlo a ne-činnost rolnictva vymizela, má býti zákonem zavedeno nucené spolčování okresní. Tento zákon má své velebitelé, své pochybovatele a též své nepřátele. Vynéstí již nyní úsudek, bylo by předčasné. Nucené spolčování bývá srovnáváno s nucenou návštěvou školní, leč neprávem. Dítě jest odkázáno na poslušnost rodičů a rodiče na zákon. Ve škole jest dítě přistupno různým dojmům, dá se přiměti k různým věcem. Zákon může přinutiti zemědělce, by byl členem společenstva, to jest aby zaplatil příspěvek, ale aby snad policajt lhostejného přiváděl do schůze, to si představití nelze. A věru byla by velká část těch, o nichž by to s veškerou činností až na zaplacení příspěvku (který by byl vybírán přirážkou) dále nešlo.

Konečně není nikdy okres skutečným měřítkem pro založení spolku neb družstva. Předně jsou okresy poměrně dosti rozlehlé a zřídka kde na celém okresu bývají hospodářské poměry docela stejné. Lidé z okresu se většinou neznají, zřídka se setkají a okresní místo nebývá vždy střediskem celého okresu. Ještě více důvodů dalo by se uvést v neprospech okresního spolčování, ale bylo by to zbytečným.

Nám netřeba se ohlížeti na ok-re-y, máme své farnosti. Všechna nepraktičnost spolčování okresního zde odpadá a pak tato organizace byla by čistě katolickou. Výhody spolčování farního lze shrnouti v následující: 1.) Farnosti jsou okresy záležející z několika vesnic s farním místem (městem neb lepší vesnicí) nejčastěji v středu obvodu. 2.) Nejsou velice a vyjmouc větší město mají jen několik tisíc duší. Na venkovských farnostech se lidé většinou znají a hospodářské poměry jsou tu pravidelně stejné. 3.) Místo farní, totiž kde se nalézá kostel, jest obyčejně střediskem celé kolatury i namnoze těch, kteří o kostel sotva zavádí. 4.) Ujme-li se pro dobro svých farníků nadšený a v práci opravdu obětavý kněz buď částečně nebo celého vedení spolku, získá si všechn zbožnější lid

ku přistoupení; to jsou většinou střední rolníci, chalupníci a baráčníci, kteří jinak se spolků straní, ač jsou nejčetnější třídou národa. 5.) Vzájemné poučování, schůze jsou zde na snadě a řevnivost sousedská, rozkolnictví nemá tu nikdy tak vhodné půdy. I v ohledu politickém mělo by sdružení farní výhody nemalé. Dejme tomu, že se nám podaří založit farní spolky, družstva, že z netečnosti probudíme náš malý rolnický lid, pak nebude mít za sebou většinu ani strana mladočeská ani agrární. Naše farnosti, to budou setniny, vikariáty pluky, diecése armádní sbory.

A podaří se nám to musí. Neboť s námi jest Bůh, pravda a poctivost! Vyžaduje to smutný stav našeho rolnictva i našeho národa a náboženství katolického. Jest třeba jen vypracovat stanovy, by jich mohly upotřebiti všechny farnosti v diecési. K tomuto účelu bylo by záhodno svolati do Hradce Králové několik předních a něčemu skutečně rozumějících a zkušených katolických přátel zemědělství k poradě. Snad nebude všude pro to okamžitého porozumění — někde nejsou poměry příznivé — ale obrat nastane za nedlouho.

Stanovy těchto spolků musí obsahovati mimo jiné tyto hlavní body: 1.) Pěstování vzájemnosti obapolným poučováním, pořádání schůzí i zábav, odebírání odborných knih a časopisů. 2.) Společný nákup a prodej, zaopatřování levného úvěru, zřizování Raiffeisenek neb družstev. 3.) Zřízení poptavárny po službě a práci, co kdo z rolníků má na prodej, neb co by koupil atd. Do politiky se prozatím plésti nebudeme, neboť kdo začne nejdříve s politikou, zláme obyčejně vaz. Pro příklad výstražný a poučení mohou nám sloužiti strana mladočeská a za nedlouho snad i agrární. Budeme-li mít silnou organizaci hospodářskou, jako bychom měli politickou. Rolnický lid jest vděčen tomu, kdo se oň stará. Důkazem jest zvolení p. faráře Bláhovce do zemského sněmu.

Zatím pro zakládání zemského spolku katolického rolnictva rozhodně nejsem; nejprve čtyři, setniny a pak teprve pluk. Ale sestaviti, sbubnovati pluk a při tom nemíti vycvičených četani velitelů, věc samotnou spíše poškodí, než jí prospěje. Bouchání na schůzích do těch advokátů, vlády a různých přítelů, neustálé hlášení, co všechno rolník prožije, nčené přednášky, to sice na čas rolníky povznese, ale do kapsy jim nepřidá. Jenom tichá a poctivá práce nás spasí! Založený selský list musel by se j ovšem přispůsobiti směru udanému.

Josef Neškudla,

c. a. kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleřed duchovenstvu svůj všudež osvědčený a mnoha doporučeními nejčastěji vyznamenaný

c. a. k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

Právě nastoupil třetí roční pouť nás kalendář „Štít“ na rok 1903.

Z bohatého a pestrého obsahu uvádíme:

1. Vl. Hornov: „Před obrazem Sv. Rodiny Páně“ — báseň (k titulnímu obrázku).
2. * * „Vzkříšení svobody v Bláhovicích.“
3. Fr. Eisler: „Loučení“ (báseň).
4. P. Ant. Rejzek: T. J. „Poklad nalezený v jesuitském kostele Panny Marie v Hradci Králové.“
5. Frt. Jiří Košťál: „Jak si „pan otec“ Vrbata pomohl od kafařek.“
6. Dle Fr. Potěšila: „Pardubice“ — s četnými ilustracemi.
7. Abbe Hr.: „Milosti Boží jsem, co jsem.“
8. Filip Jan Konečný: „Jak strážek Nesvajba bele jedné nemocné.“
9. Frt. Jiří Košťál: „Ejhle Apoštol“ (z misie lářské činnosti Boh. Balbína T. J.).
10. Vl. Hornov: „Včera a dnes.“
11. P. M. Z. „Mrtvá ruka.“
12. * * „Jméni Fortšildovo.“
13. Vl. Hornov: „Fortunát Kořinek.“
14. Jan z Hory: „Slovo k rodičům.“
15. MUDr. Garulus: „Ani pohřbiti ani spáliti.“
16. Jos. Váňa: „Brňáček.“
17. Jos. Kousal: „Jerusalém a jeho obyvatelé.“
18. J. Dumek: „Besídka hospodářská.“
19. Kronika.
20. Anekdoty.

Mimo to obsahuje náš kalendář: Důkladné kalendarium, úplný seznam svatých, seznam trhů sestavený abecedně dle míst i zvlášť dle měsíců, škály kolkové a j.

S četnými ilustracemi.

Osvědčil-li se již obsah „Štítu“ loňského co nejlépe, můžeme sdělit, že letošní ročník jest ještě dokonalejší.

Objednávky přijímá

administrace „Obnovy“
v Hradci Králové.

Poznámka: Neprodané a ku vrácení oprávněné kalendáře musí se vrátiti do konce ledna r. 1903.

První výroba
**věžních
hodin**
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Schottenfeldgasse 28, d. 11.

Na ukásku zasílá se vše franco.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Věstarech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo k nahlédnutí.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěmi i usazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Právě, vyleželé burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi a zasílá v nádobách od čtvrt do jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

majitel vinohradů v Mladé Boleslavi a Mělníku.

**Továrna
na spracování ovoce**
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinné), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvlášť na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem slatě medaille, a mnohými jinými diplomy s právem rašení slatě medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

na stavbu nové budovy, jak mnohdy slychati jest i od mnohých intelligentních osob zdejších, nýbrž že jsou to dobrovolné dary věnované chudým chovancům, kteří z domu, jak náleží, vypraveni býti nemohli. Mám na to, že dárky dobročinného komitétu i různými jinými výtkami, jako na př. že ústav má již s důstatek prostředků ku svému trvání, a že tudíž netřeba komitétu sbírat příspěvky od svých členů, nedají se všíti v zásluhám díle svém a že zůstanou i nadále chudobným chovancům našim dobrodinci největšími starající se o jejich tělesné potřeby. Já pak jako správce této kaple vzdávám také nejvšechnější dík sl. komitétu za tento krásný oltář, jež nákladem svým dary přikládá daly a který povědy hlásati bude šlechetnou a zbožnou mysl jich. A poněvadž u oltáře toho budu každodenně přináseti nejvšechnější obět má sv., bude milou povinností mou při vzpomínce živých spanilomyslným dárkyním plnost Božího požehnání vyprošovati, jako zase při vzpomínce mrtvých po pozdvihování bude mysl má zalétati ke hrobům zemřelých dárců kalicha u všel modlitbě za spásu duší jejich. Konečně vzdávám uctivé díky sl. fideletatu zdejší zámečnické školy a váženému p. architektovi Weinbengstovi, jichž zásluhou dostalo se kapli této krásného barokového lustru; děkuji pak také všem, kteří jakýmkoliv způsobem přispěli ku zdanu stavby, jakož i přítomným veleváženým hostům, kteří se účastnili významné této slavnosti a končím slovy, které pronesl před dvaceti a jedním rokem zvěčnělý nejdp. biskup Hais při svěcení starého ústavu: „Shromáždili jsme se zde dnes, abychom vzdávali Hospodinu o Jeho svaté požehnání pro tento ústav, aby to byl ústav blahodárný, na mnohá pokolení trvalý. Všem pak do brodicům, kteří v tomto bohumilém podniku se účastnili i těm, kteří v úmyslu mají se účastniti, volám vroucně: „Zaplať Bůh!“ Po řeči této poděkoval nejdp. biskup fediteli ústavu za všechny práce ve prospěch ústavu podniknuté, uznávaje vděčně jeho i cti hodných sester učitelů snahu i trpělivost věnovanou svým hluchoněmým svěřencům. Načež přijav od chovanky Adély Krátkých kytičky a její krátké poděkování: Zaplať Pán Bůh za vše dobré! vyslechnuv, odejel nejdp. biskup z ústavu, aby připravil se ku slavné pontifikální mši sv. v kathedrále.

Z počty. Dne 18. října 1902 byla při c. k. poštovním úřadě v Plzeňské zřízena veřejná telefonní hovorna, která jest připojena ku telefonní centrále v Hradci Králové. Poplatek za obyčejnou tříminutovou rozmluvu s Hradcem Králové a připojenými hovornami činí 20 haléřů. Relace a poplatky jsou stejné jako pro Hradec Králové. Od této doby obstarává c. k. poštovní a telegrafní úřad v Plzeňské taktéž dopravu telegramů po telefonu.

Nález starých mincí. Ve Výravě u Černilova v poli rolníka p. Jos. Hájků nalezeno na 900 drobných ruských stříbrných peněz. — Snad je tam zapomněl některý kozácký ataman, když táhl „do Paříže“ proti Bonapartovi.

Hříčka přírody. Že i ta příroda miluje někdy úkazy nepřirozené, toho dokladem zahrada u domku (č. 15.) v Nebovicích. V zářežné štěpnici se jedné jabloně a s jedné hrubě visí netoliko plody již dozralé, ale i bujné květy a více nadějných holičků. Šťastný hospodář snad za příznivých okolností bude tyto dva stromy česati v jednu podruž; podaří se mu to, bude-li zima taková, jako byla loni.

Koncert Em. Ondříčka, císar. a rus. dv. virtuosa za spolupůsobení Karla Leitnera, virtuosa na klavír, koná se v neděli 26. října t. r. v Národním domě na Opočné. Začátek o půl 8. hod. Předprodej lístků v knižtiskárně p. J. Sluky v Opočné.

První český spolek pro zvelebení včelářství, zahrnutí a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimi, pořádá mimořádnou valnou hromadu v neděli dne 26. října t. r. o 10. hod. dop. v místnostech král. české zem. střední hospodářské školy v Chrudimi. Před valnou hromadou odbývá se schůze výboru o důležitých záležitostech.

Na oslavu Fr. Jar. Rubése, humoristy, buditele a literata českého, chystá se město Skuteč r. 1903 postaviti pomník. Příspěvky na pomník přijímá pan Jos. A. Polanský, obchodník ve Skutči.

Z Ústí n. Orli. V neděli 12. října konala sv. Josefka Jednota památku 10letého trvání spolku. O 10. hod. sloužena za živé i mrtvé členy máše sv., které se účastnili Jednota s deputacemi bratrských jednot z Litomyšle, Horního Jelení a Hnátnice. Slavnostní kázání měl vldp. Ant. Nývlt, předseda. O 12. hod. byl společný oběd. S radostí přivítali jsme odpodělné deputace z Týniště, Dolní Dobručky a z České Třebové. O 4. hod. odpol. pořádána v hostinci p. Berkmana schůze, kterou zahájil vldp. předseda nastíniv 10letou činnost Jednoty, načež udělil slovo p. Václ. Myslivcovi, který mluvil 2 hod. „O povinnostech katolíků českých“. Přednáška vyslechnuta s velkým zájmem a odměněna hluchým potleskem. Vldp. předseda poděkoval jménem všech přítomných p. řečníkovi za jeho krásná slova a vyhlávil přítomné, aby povolali sv. Otci a císaři pánu břimavé sláva, čímž schůze skončena. O 7. hod. by přátelský večírek. Co nás zvláště potěšilo, bylo, že přítomno bylo mnoho žen a dívek. Dež Bůh, by založen byl u nás ženský spolek. Každá radost má však trochu hořkosti v sobě a ton byla nepřítomnost blízkých Jednot n. p. Chocebské a Cudavské; nepřišli ani ti páni, kteří to měli doma. Ku konci děkujeme všem, kdož se přičinili o naši slavnost, zvláště vdp. děkanovi za krásné kázání, p. V. Myslivcovi za poučnou přednášku a p. Rob. Androsovi za pořádání večírků. Zdař Bůh!

Z Čáslavě. Na den sv. Václava sešel se zdejší katol. spolek ku mimořádné valné hromadě, na níž přečteny byly stanovy nové, dle hradeckých zpracované, schválené c. k. místodržitelstvím. Po té přikročeno k volbě nového výboru a předsedy. Voleno bylo akklamací a za předsedu zvolen opět jednohlasně p. Frant. Musil, osvědčený a horlivý pracovník; do výboru zvoleni i jedná členka a tak doufáme, že ženy nyní hojněji přistupovati budou k našemu kat. spolku. Vlp. Otakar Semerád promluvil pak o Koll-

pingovi, prvním zakladateli katol. spolku a o důležitosti katolických spolků zvláště za doby naš. V řeči své vzpomněl i dp. Lad. Kaliny, zakladatele zdejší jednoty. Řeč vyslechnuta pozorně a po ní naneseno jednohlasně dp. Kalinovi zaslati čestný diplom za zásluhy, kterých si o spolek získal. — Dne 19. října k osvětlení a povzbuzení členů uspořádal spolek poevicenský večírek, při němž zdatile sehraha jednovaktovka „Hledají tatínka“ a žertovný kaplet. Pro spolek podařilo se nám získati příhodnější místnost ve středu města a tak doufáme, že na příští přednášku, chystanou na listopad, dostaví se i ti, kteří vymlouvali se na dalekou, nepohodlnou cestu!

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

les dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Literární mlčení. V skutku těžko jinak nazvati jednání liberálních „Hlasů z Hané“, které vidí katolický skandál ve šmejděch známé podvodnice Kristiny Ringlové. „Vidění“, která měla tato povedená dívka v Suchbodu, byla dle zásluhy již dávno odsouzena našim ndp. biskupem; přes tupení křesťanů „zbožných duší“ nás velepastýř rozhodně poučí k „záračnému místu zapovídal a s ním souhlasili všichni „klerikálové“ ostatní. A nyní, když jest Ringlová ve vyšetřování pro zavraždění jisté dívky, píše „Hlas z Hané“, že „jde na klerikály rána za ranou.“

Důležité rozhodnutí. Za předsednictví presidenta dra. Ungra uznal říšský soud ku stížnosti dra. J. Hraovce v Celji pro porušení jazykové rovnoprávnosti, zaručené státními zákony, za právo, že rozhodnutím zemského výboru štyrského, kterým byl potvrzen výnos městského úřadu v Celji a obecního zastupitelstva tamtéž, jímž jisté podání v jazyku slovinském bylo zamítnuto, bylo porušeno právo na jazykovou rovnoprávnost článkem 19. stát. zák. zákonů zaručenou. Říšský soud při svém rozhodnutí řídil se tím, že vzhledem k odstavci 2. čl. XIX. stát. zák. zák. ve příslušném území mohou býti činěna u úřadů podání v každé v zemi obvyklé řeči a že musí býti úřady také přijata, při čemž nezáleží na tom, je-li jednotlivce, jenž toto podání činí, jiného jazyka mocen či není. O otázce, měl-li městský úřad v Celji vyříditi slovinské podání také slovinským jazykem, říšský soud při tomto rozhodování dosud neuvažoval. Následkem tohoto rozhodnutí musí býti přijata česká podání i u samosprávných úřadů v Chebu, Liberci a kdekoliv jinde ve zmínčeném území v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

Chleba z mletého hmyzu vyrábí si domorodý lid v Mexiku, zejména v kraji Chalco. Peče jej z vajíček tří druhů hmyzu, říjícího na ostricovitých travinách mořského pobřeží. Hmyz kladu miliardy vajíček na traviny ty v celých chumáčcích, obyvatelstvo pak kupy vajíček z travin seškrabuje, suší, v mlyněch na prach rozemílá a nabízí ku prodeji v pytlích, tak jako mouku. Ze živočišné oné mouky pekou se koláče a chléb dosti výživný, které mají jen nakyselý příchut a páchnou trochu rybinou. — V severní Africe se peče rovněž chléb ze sušeného hmyzu a sice ze mletých kobylek, jichž celé mraky do tamních krajů zalétají. — Na Kamčatce vyrábí se chléb ze mleté smrkové a borové kůry, na Islandu ze skalních mechů a lišejníků, na západním pobřeží Anglie z jistého druhu mořských chaluh, v Indii pak v době hladu i z mletého měkkého kamene, mastku, pod zmínčeným jménem „fodrawje“ u nás známého a zde k zasypání obuvi užívaného.

Mezinárodní nákladní listy 9. října 1902 pozbyly platnosti. Ony nákladní listy mezinárodní, kterých do zmíněného dne nebylo použito, mohou až do 30. dubna 1903 u příslušných berních úřadů za nové vyměněny býti a to bezplatně tehdy, když na nich nejsou paány posud žádné zánášky. Naproti tomu mohou ony nákladní listy, na kterých jest již něco psáno, nebo které mají vtiaknutou firmu, adresu nebo jiné dodatky, býti vyměněny jen proti zaplacení tak zvaného poplatku za tiskopisy.

Roční plat připravuje dr. Körber říd. poslancům. V Uhrách mají poslanci ročního platu 4800 K a 1600 K příbytečného, dohromady 6400 K. V Rakousku má býti plat ještě lepší. President dostati má 20.000 K, místopředsedové po 14.000 K, poslanci po 7000 K ročně. Dosud měli poslanci 20 K diety v době zasedání, president má po celý rok 40 K denně, místopředsedové po celý rok po 20 K. Mimo to měli poslanci cestovné z hlavního města volebního do Vídně, kterážto cestovná počítala se, jakoby jeli vozem a nikoli po dráze. Cestovné přišlo má odpadnouti. To bude shánka po mandátech!

Dovoz uher. vepřového dobytka stává se nebezpečným našemu zemědělství. V Uhrách po více let panuje již mor vepřového bravu, jenž postihuje někdy až tisíc uherských obcí. S dovozem uher. dobytka spojeno jest tedy nebezpečnoství nákazy morem vepř. bravu. Následky zavlečené nákazy byvají pro hospodáře velmi nemilé. V jedné obci okr. přeštického krutě potrestáni byli hospodáři za neopatrné jednání své, že do svého hospodářství převzali uherské bagouny. Ačkoli jejich kusy vepřového bravu z podezření nákazy zabito byly sledován zdravými, obdrželi za své vepře po sráče výloh a úředním výkonem spojených 2 K 85 h, nejvýše 11 K 24 h. Případně mohou býti vybity celé stáje, neb alespoň větši

počet kusů. Jaká škoda pak, se dříve nepomyslí. A přece máme u nás vlastní plemeno vepřového dobytka, případně ušlechtlé anglickou krev, jenž se jakostí masa vyrovná málokterý jiný druh. Tak to bývá. Co dobrého u nás, tím opovrhujeme, toužebně hledíce do ciziny, již leccjaký brak draze zaplatíme. Pak chudneme a v tísní voláme na vládu, aby pomohla. Ciziny se chraňme, svého více hledme.

Vlaštovky. V Evropě ubývá vlaštovek stále, ve Francii už vymizely; toť následek soustavného hubení tohoto ptactva svláště ve Francii, Italii, Španělsku a v sev. Africe, kde je mnoho továren na výrobu „ekvivancích“ paštik — z vlaštovek. Peří a křídla těchto ptáků putují pak do pařížských modních závodů. Jeden pařížský obchodník loni z jara skouplil 2000 ubitých vlaštovek; letos od 1. ledna do konce března do jediného nádraží v Hendayi došlo 140 beden vlaštověho peří a křídlek ve váze 11.000 kg. Více než 2 miliony vlaštovek poraženo!

Vidění před volbami. Výkonný výbor československé strany křesťansko-sociální ve Vídni prosí československý lid katol. vůbec a v X. okrese zvláště, aby k volbám do zem. sněmu dostavili se všichni do jednoho a dali hlasy kandidátům českým, zvláště v X. okrese kandidátu panu Josefu Urbanovi, postavenému národním radou. Jmé si sice úplně vědomi, že při nynějších volbách v Dol. Rakousích a zvláště ve Vídni bude boj mezi světovým názorem křesťanským, který představují němečtí křesťanští sociálové, a mezi světovým názorem protikřesťanským, který představují spojené strany jejich odpůrců: Židovští liberálové, soc. demokraté, Všeněmci atd. Nevážíme vyznati, že jsou nám němečtí křesť. sociálové ve mnohých věcech sympatií, že jsou nám svoji lidovou, sociální činností blíží než židovsko-liberální kapitalisté, svým veřejně vyznávaným křesťanstvím blíží než protináboženská soc. demokracie, přese své němečtí blíží než českožraví Všeněmci. Ale při všem uznání, které jinak chováme ke straně křesť. sociální, nemůžeme neviděti, že její křesťanství sahá jen až po národnost, a že v otázkách národních jest zrovna tak jako drubé německé strany nesenáhlivou a nespravedlivou. Víme přece, jak se vídeňská obec a křesťansko-sociální školní rada chová k naší české škole; sami si ji platíme, ale ani práva veřejnosti jí nedají. Víme, jak se křesťansko-sociální činitelé chovají k našim potřebám náboženským. A právě X. okres je toho křiklavým dokladem; sedm let jsme se musili scházet pod zemí v tělocvičné škole „Komenského“, poněvadž nás do kostela nechťli pustit. Ti pánové, kteří stojí v čele „Komenského“, nejsou úplně našeho smýšlení, ale přece nás nechali v tělocvičné se modlit, protože jsme Češi, a Němci, kteří se nyní před volbami dovolávají našeho křesťanství, neměli dříve ani tolik křesťanství, aby nám dovolili se v mateřském jazyku modlit! A my bychom měli hlasovat proti své krvi a pro ty, kteří nám nepřiznávají ani tolik práva, kolik ho má každý divoch australský?! Časopisy kř. sociální a antieumekské: Deutsches Volksblatt, Reichspost, Kikariki atd. líčí nás Čechy vždy jen jako blbce, jako smečku darebáků a zlodějů, naše zde sloužící dívky jako běhny, — ačkoli by německé „panstvo“ musilo hladu pohynout, kdyby se na ně poctivý český dělník neděl a utopil se ve svém kalu, kdyby ho česká služka nevyčistila. A za to máme své hlasy dáti Němcům a proti kandidátu českému?! Pak bychom zasloužili ten úsudek, který Němci o nás chovají! — Dříve nás panstvo německé neznalo, zemský „šulrát“ prohlásil do konce, že ve Vídni „národního kmene československého“ není. . . Zde máme přiležitost dokázati, že to jsm! Třeba tedy jíti k volebnímu oesdi do jednoho a hlasy své dáti našim kandidátům. Žádná agitace protivná, žádná hrozby, žádná dovolávání se křesťanství až nikoho neomámí! Až k nám budou Němci v každém ohledu křesťanský se chovat, pak svých kandidátů ani stavět nebudeme. Ale pokud se to nestane, jest povinností naší dáti hlas kandidátům našemu, českému, nyní panu Urbanovi, jenž pro věci všem Čechům společné a posvátné s účtyhodnou vytrvalostí a obětavostí pracuje. Hanba tomu, kdo své národní povinnosti nevykoná.

Ústřední Matice Školská, jež dnes vydrňuje nebo spravuje 5 českých středních škol, 54 škol obecných, 44 opatroven a mimo to částkou více než 20.000 K podporuje soukromé školy a opatrovny jiných spolků, zejména ve Vídni a v Brně, jako každoročně očekává vyrovnání značného schodku z daru svatováclavského. Po několika letech nepřiznivých konečně minulého roku dosažen malý přebytek. Má-li v běžném roce hospodářství Matice zachováno býti v rovnováze, pak jest nutné zapotřebí, aby byl opatřen nejen náklad na školy dosud vydržované a podporované, nýbrž aby uhrazena byla potřeba nových ústavů, jež se každoročně zřizují. Novým školním rokem přibyl čtyři nové školy obecné, dále zvýší se náklad zřízením dalších postupných tříd. To jest **železná potřeba, která musí býti opatřena, má-li se umožniti trvání ústavů Matice vydržovaných nebo podporovaných.** Zde není žádný odklad možným, buď obostojme aucto utrpíme porážku, která by zájmy národa zejména v ohrožených strážích v největší míře poškodila. **Tato potřeba musí se podrobiti všechny jakékoliv jiné podniky národní,** zejména takové, při kterých může se alespoň bez nenahraditelné škody snéstí odklad o nějaký rok. Ze Ústřední Matice Školská nepracuje bez úspěchu, dokazuje skutek, že přes všecku nepřítel a přes všechny překážky, jež stávi se v cestu v boji o školy české, její příspěpním umožněno převzeti pět středních a 26 obecných škol českých na veřejný náklad. Největší část těchto škol jak v Čechách, tak na Moravě a ve Slezsku nebyla by byla bez Ústřední Matice Školské. Komu záleží na pokračování v této národní obraně naší, **ten konejš především a na prvním místě svou povinnost k Ústřední Matice Školské!**

„Matice Česká“, sbor Musea král. českého pro řeč a literaturu českou, vydala právě redakci Fr.

Kvaha a Dra. Č. Zláta s. avazek „Časopisu Musea“. Nestor dějepisců českých W. W. Tomek uveřejňuje tu počátek svých „Pamětí z roku 1848.“, Jar. Vrchlický saháje studii „Alfred de Vigny, jeho život, dílo a význam“, Dr. J. Kalousek upozorňuje na „Kalendář česk. původu ze XVII. století“, Pavla Maternová podala ukázkou tvorby a životopis ruského lyrika Semena Jakovleviče Nadsona. Dr. Bud. Dvořák napsal „Dějiny sel. ských bouří na Moravě v 17. a 18. století“. Dr. Zl. Nejedlý pokračuje ve své obsáhlé studii „Alois Jirásek“, Dr. V. Rezníček v líčení života královéhradeckého biskupa „Jana Leop. Haje“ a Dr. Čeněk Klier dokončuje „Stručný nástin českého bernictví před válkami husitskými“. Alois Kaspar podává zajímavou „Korrespondenci Julia Zeyera“. Dále je tu řada drobných příspěvků Ferd. Tadrý, Václ. Schulze, Dr. Dvořského a Fr. Fischera, dodatky a opravy biografické o česk. spisovatelích, velmi obsáhlá hlídka literární a přehled novin v oboru historie a vlastivědy české.

Nové náslí francouzských zednářů proti katolíkům. Dle zprávy časopisu „Croix“ zakázal ředitel veřejných nemocnic Mesnureur milosrdným sestřím, které ještě v nemocnici zbyly, nemocným volati kněze a mluvit jim o přijetí sv. svátostí. Za vlády zednářské mají katolíci umřít v nemocnicích bez účtech náboženských.

Jak zvednouti kleslé zvíře. Skleslé dobytče, jež nechce povstati, snadno lze k tomu přinutiti, upele-li se mu na př. senem nos. Jednodušší však jest prostředek, zahoukneme-li dobytčeti do ucha; tu ono skočí na nohy jako arnee.

(Z a s l á n o).

Pana

KARLU ZAVADILOVI,

zlatníku a pasíři v Chrudimí.

Svícný došly neporušené, jsou velice hezké a budou s naším gotickým oltářem pěkně harmonovat. Děkuji Vám; všude Vás budu doporučovati.

V Miletíně, 30. září 1902.

Fil. Šubrt,
farář.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 18. října 1902. 1 hl. pšenice K 11:00—12:00, žito K 9:80—10:20, ječmene K 7:20—8:40, oves K 5:00—5:40, proso K 9:60—10:00, vike K 6:50—7:30, hrachy K 17:00—28:00, čočky K 23:00—25:00, jablek K 18:00, krup K 16:00—40:00, bramborů K 2:20—2:40, jetelového semene bílého K 00:00—00:20, jetelového semene červen. K 72:00—98:00, máku K 24:00—30:00, lněného semene K 14:00—16:00, 100 kg. žit. otrub K 12:00, pšenič. otrub K 11:00, 1 kg. másla K 2:00—2:20, 1 kg. sádla vepřového K 1:80—1:76, tvarohu K 0:28—0:32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hl. cibule K 3:00—6:00, jedna kopa drobné zeleniny K 0:80—1:10, 1 kopa zelí 4:00—8:00 K, 1 pytel mrkve 1:60—1:80, 1 hl. švestek K 1:40—2:40, 1 kopa petržele K 0:80—1:10, 1 kopa celere K 0:80—2:00.

Listárna redakce.

Z Novobydžovska. Pana dopisovatele o obraně p. inspektora žádáme dříve, by nám oznámil, jak se hanobitel podepisoval.

P. Fr. H. v Blatné. Zapláceno do 1. dubna 1903. Dp. J. Synáček v Jičíně. Dokonce r. 1902 vyrovnáno.

F. P. K. S návrhem Vaším souhlasí i jiní. Zprávy Vaše z oboru hospodářského, jakož i odjinud budou nám vždy milé.

Milohovka. F. B. Vaše zprávy přijmeme vždycky, jen aby byly stručnější.

**Výhradně pravý
malínský křen**

v pošt. balíčcích franko

5 kg. 15 kořenů	5 K 50 h
5 kg. 20 kořenů	4 K 75 h
5 kg. 25 kořenů	4 K 25 h

původní otepě po 10 kg. těžké, dráhou, nevypáčené, po 6 K za otep, ve větším levněji — zasílá dobírkou přes 50 roků stávající závod výhradně malín. křenem

J. M. Jireček v Kutné Hoře.

Křestní listy
(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna

Oznámení.

**Zpráva o druhém sjezdě
československých kato-
líků v Hradci Králové
již se rozesílá.**

K tisku upravil Dr. Fr. Reyl, jako 10., 11. a 12. číslo „Časových Úvah“ letošního ročníku.

Tato obsáhlá, zevrubná zpráva, obsahující 142 stran, prodává se pouze po 24 haléřích, tak že si ji každý účastník sjezdu může lehce opatřiti. Spis tento osvěží u každého účastníka milé upomínky na krásný manifestační projev našeho katolictva a každému čtenáři se stane znamenitým zdrojem poučení.

Upozorňujeme znovu na důležité, s hlučným souhlasem přijaté řeči:

1. O významu papežství se zřetelem na papežské jubileum sv. Otce Lva XIII.
2. O úpravě sociálních a pracovních poměrů dělnictva.
3. O svépomoci rolnictva.
4. Úkol katolíků ve XX. století.
5. O sociálním působení ženy.
6. O vědě a víře.

Všecky tyto řeči, pronesené slovy slavnými odborníky, skytají nám mnohostranné pohledy do působení, ústroj a úkolů sv. církve.

Doufáme pevně, že tyto řeči s podobným nadšením budou čteny, s jakým byly vylechnuty při sjezdě.

Za četné, již dříve došlé objednávky srdečně děkuje a další očekává v účtě oddaná

Administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízi

František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, řezby grafie a rozpočty na požádání.

Ojetý, půlkrytý
kočár
levně na prodej u
Čeňka Bubna,
kočárníka v Hradci Králové.

Tamtéž jsou nové kočáry nejnovějších vzorů stále na skladě.

Oltář
poučná i modlitební kniha
i zpěvník
pro diecési královéhradeckou.
Druhé vydání — 368 stran 8°

v plochých arších při odebrání nejmenš 50 kusů franko
za 20 K, 100 kusů za 40 K

cena knihkupecká

brožovaný	42 h
vázaný v poloprátně	58 h
vázaný v celoprátně	68 h
vázaný v celoprátně se zlaceným křížkem	74 h

Oltář, vydání na velinovém papíře vázaný celý
v kůži se zlaceným křížkem a ořezkou K 1-80

Biskupská knihtiskárna.

Velká úspora pro každého.
Žádných šlů a řemenů více! Upotřebte chvalně známé
držadlo kalhot
(Patent Novotný).

To samé poskytuje přímé, volné, zdravé držení těla, vkusné padnutí kalhot, a lze jej vždy ku každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíků neb jiné úpravy bylo třeba. Převládání zjisti netušené výhody. 1 kus k 1 kalhotě K 1-20, 3 kusy K 3-20 po obdržení franko zasílá

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zaslátelský dům.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachtelích)
doporučuje P. T. veleřádně, duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Zkuste! Vše s návody k upo-
třebením!

Vodičku na uhry, láh. 64 haléřů. — Kance-
lářské lapidlo, láhv. 50 h. —
Lepidlo na sklo a porcelán, láhv. 50 h. —
Vodičku na skvrny na oděvu, láhv. 50 h. —
Vodičku na skvrny inkoustové na papíru, láhv. 50 h. —
Esenci na rum kubanský, 64 h. —
Proti předem zaslanému obnosu zasílá

Josef Pátý,
drogerie u Matky Boží v Pecce,
severo-východní Čechy.

Již letošní v nejjemnějším cukru
**savařené
brusinky**
v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá
Jan Fáborský
v Týništi nad Orli.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Schotten-
feldgasse 28, d. 11.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všetarech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vytočení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Pique cheviot
Podzimní novinka pro pány na obleky v moderní barvě.
Metr zl. 3.20.
Na úplný oblek 3 m.
Vzorek této látky jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen zaručené jakostí a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.
První český sátlatelský závod soukenného zboží
Ed. Doškočila
v Chocni.
Látku v kuse lze viděti v mém závodě v Praze, ve Vodičkově ulici č. 22. n. (vedle vyšší dívčí školy).

Souj k svému!
Žádné cenníky ilustrované; za to všem důst. pp. kněžím posle se hned franco výběr hodin kapelních, pánských i dámských, slatých neb stříbrných, Tulla atd. — Zlaté zboží, řetězy, náramky, prsteny, vůbec veškeré druhy skvostů. Optické zboží, brýle, skřípce, dalekohledy, divadelní kukátka atd.
Václav Francák,
hodinářský a slatnický závod v České Třebové.
Každé hodiny jsou řádně obtaženy (reparovány) a ručí se 3 roky za správný chod.
Veškeré správy hodin a šperků vyřizují se se zárukou a rozesílají franko.
Mnoho pochvalných uznání a poděkování po ruce.
Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.
Výhodné podmínky platební bez svýšení cen.

Založeno r. 1850.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zadlou se již svčené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykazati četnými poválními přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k nakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelných na křest, svícenů, paciškálů, schráněk na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma
Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní
v Syrové (Úechy), založena roku 1853.
Fotografie a nákrepy u velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.
Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zašlá na požádání právě vyřlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
pro podzimní a zimní dobu.
Též velejemné látky na taláry.
Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

DARY
všeobecně odporučuje vzhledem k této nastávající době velect. P. T. obecnictva ku provedení fotografických obrazů všech velikostí a všech způsobů nejchvalněji známý závod: J. F. Laughans, c. a k. dvorní fotograf v Praze, Vodičkova ulice č. 87.
Král. Hradec. Plzeň. Budějovice.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve závod na sušitkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili státní a diplomem slatě medaili, a mnohými jinými diplomy s právem rašení slatě medaili.
Vzorky zdarma a franko.

Josef Neškudla,
c. a k. dv. dodavatel
v Jablonném nad Orli. č. d. 88
doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu svůj vřadně osvědčený a mnoha doporučeními nejčastěji vyznamenaný
c. a k. dv. výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní. — Illustr. cenníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.
Adresa vždy došlovně úplná.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, nástupce)
odborný umělecký závod pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nově blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěmi i vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bezé vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Zubní lékař
MUDr. J. Král
ordinuje od 8—4 h.
Hradec Králové.
Velké náměstí číslo 136.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodilného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, avépomocného lidového podniku
„VZÁJEMNOST“
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všecky druhy, jichž v domácnosti jest třeba.
Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Kostelní náčiní
vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbí.
Mnohá odporučení po ruce. Ceny výrobní.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod.

Veškeré práce v oboru stavby a obnovování o
tářů, kazatelů, soch, křížových cest
atd. provádějí se ve všech slozích solidně a
levně a odbornou dokonalostí a zvláště
s trvanlivým zlacením a polychromií.

Výroba
● rámců

všech moderních vzorů a
zasklívání obrazů
ve vlastní dílně.

Obchod
umělecký a papírnický.
Na skladě největší výběr
obrazů
a zrcadel

všech možných druhů, olejomalby a umě-
lecké reprodukce. Sochy všech velikostí,
kříže, římsy, lišty a různé umělecké výrobky.

Veškeré druhy papíru,
psací, kreslicí a školní potřeby, alba, kassety,
knížky modlitební, obrázkové a obchodní atd. atd.

— DOPISNICE —

umělecké a místní vždy nejnovější v obrovském výběru.

Josef Kieslich v Hradci Král.,
Jitřkova třída, vedle c. k. berního úřadu.

Pravé, vyleželé burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi
a zasílá v nádobách od čtvrt do
jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

majitel vinohradů v Mlázovicích u Mělníka.

Svičky kostelní voskové
i polovoskové
— doporučuje P. T. veledůstojnému duchovenstvu —
— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejdůst. bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltářní z čistého vosku vše-
liho i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné.
Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

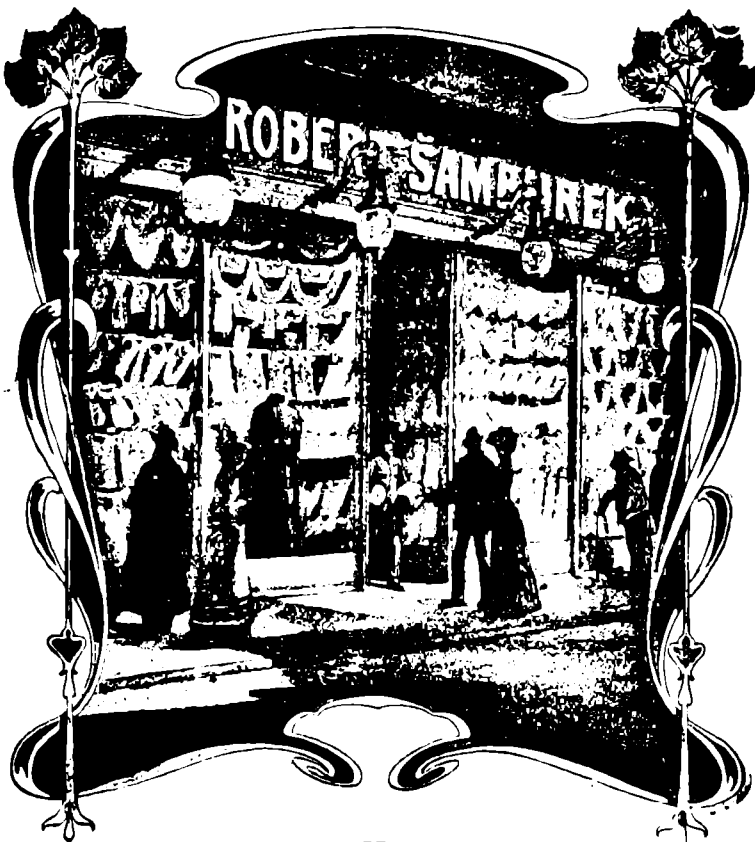
Výrobky máme, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Závod počten dne 12. září r. 1902. návštěvou Jeho Excelence pana Karla
hraběte Coudenhove, c. k. místodržitele v království Českém.

Na velkostatku Chrasti
u Chrudimi nalezá se několik
set prost. metrů dříví po-
lenového, smrkového, jed-
lového a menší částka borového
vesměs dobré jakosti ku prodeji.

Čtené dotazy pánů kupujících
přijímá lesní správa velkostatku
Chrasti, pošta Chrast u Chrudimi,
do konce měsíce října t. r.

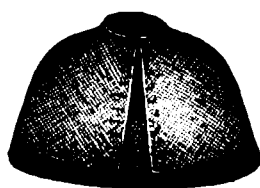
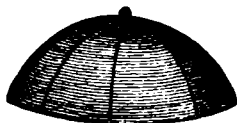
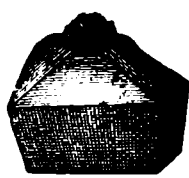
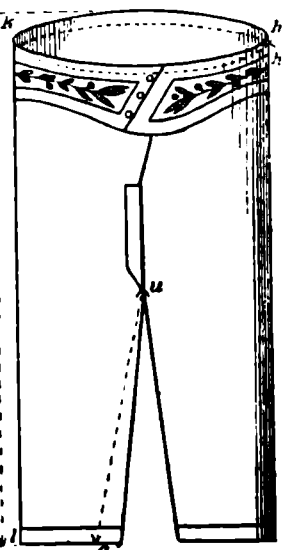
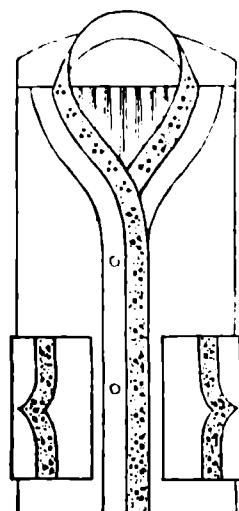
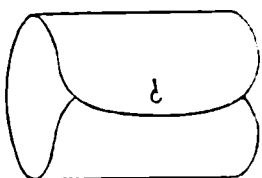
Robert Šamburek,

Založeno r. 1890. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1890.

Vyrábí veškeré druhy talářů, baretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nebodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 43.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 24. října 1902.

Inseráty se politikou levně.
Obnova vychází v pátek v poleidne.

Ročník VIII.

K okradení Svatováclavské záložny.

Sociálním demokratům konečně předloženo sousto, po němž dlouhou dobu marně lačněli. Vystupují na kazatelny, aby rozpálili v jizlivých davech vášně nejspodnější, ač při aféře Jellinkové se stavěli honževnatě proti všem výstřednostem.

Na sta jejich kasírn odneslo peníze svěřené do neznámých končin, ale to jim nikterak nevadí v hlásání, že ti klerikálové jsou vlastně všickni mravně hluboko pod nimi; vlastně ani žádný nekřesťan nekradl tak jako ti potměšilí klerikálové. Nedivme se této logice, která jest pouhou výslednicí srdečného poměru mezi nekřesťany a sociálními demokraty. Hnusno opakovati ničemné útoky, jichž se socialisté dopouštějí pro zatčeného Drozda proti samé víře katolické. Proč svolává „Právo lidu“ schůze s programem o „Svatováclavské záložně“? Spíš proto, aby proletáře ožebračilo než aby jim pomohlo, poněvadž zbraní nekaton chce usplšiti bankrot záložny; lépe ožebračiti tisíce lidí nuzných než popřáti katolíkům oddech a příležitost, aby zrádný čin jednoho svého člena obětavě napravili. Zde se ukazuje „demokratická“ duše socialistů v pravém světle; vždyť vědí, komu do rukou a na čí škodu pracují. A schůze, na níž se má věcně pracovati, počíná jizlivým: „Po—chválen buď Je—žíš Kri—stus,“ a luza, která nemá o víře katolické správného ponětí, hlasitě se chechtá. Samy „Radikální Listy“ píší o řádění „Práva lidu“: „Hnusí se již každému ono kšeftářské využití aféry Svatováclavské záložny Právem Lidu. Organ sociální demokracie shání kde jaký klep, leze do rodin, probírá nejintimnější, pro samu věc však bezvýznamné pikanterie, neopovrhne žádným hospodským tlachem, přináší mizerné podezřívání, zkrátka sbírá zprávy bez ladu a skladu, jen aby mohl vyplniti sloupce a hodné čísel prodati. „Právo lidu“ dobře zná hnusnou zálibu davu hrabati se ve špině, dychtivě lokati senační zprávy, zvířecky projevovali radost nad neštěstím bližního a tomuto lidovému vkusu dovede výborně hovořit. Tento kšeft, podmíněný nízkostí davu, ovšem provádí pod rouškou mravně rozhořčeného člověka, ale rouška ona jest tak průhledná, že divák jasně vidí, jak vlastně pouze mamon vede péro sociálně demokratického žurnalisty. Že při sbírání senačních, špinavých zpráv se „Právo lidu“ příliš neuamáhá vždy jen pravdivé věci přinášet, jest samozřejmo.“

„Čas“ s rafinovanou zručností žene vodu na mlýn „Práva lidu“; činí to tak šikovně, aby si zadní vchod úplně nezatarasil a aby případně po skončení kampaně mohl říci: „Vždyť já nic; dokažte, že jsem skutečně konkurs usplšiti pomohl. Ale kamarádi — bratři z „Práva lidu“ i z „Času“ si dobře rozumějí. Ač při vhodné příležitosti „Čas“ dokazuje, že katolíci podplácejí atd., nyní se snaží namluviti, že kněžstvo plýtvá vším, ale jen až do těch peněz a statků. Přes nespravedlivé výtky „Času“ schází se na sanaci slušný groš. Ale až se podaří kněžstvu záložnu z bankrotu vyprostiti, až poslední krvavý groš kněžstvo obětavě do Prahy zašle, pak začne v „Právu lidu“ i v „Čase“ svorně zase tato melodie: „Posud jsme nevěděli, jaké množství mamonu jest nakupeno v mrtvé ruce. Klerikálové, když jim voda tekla do bot, pohnuli konečně svými napěchovanými měsci a ač jen provný díl z nich vydali, stačilo vše k uzdravení zkrachovaného podniku; pak ať přijdou kaplani s nářkem, že se jim vede zle! Jen člověk mozku ptačímho jim to může uvěřiti.“ Dále, katolík, co dělej, bít budeš na každý způsob. V našem městě bohudík všechna rozváznější intelligence protestuje proti tomu, aby za jediného Drozda trpělo katolictvo veškeré. Pan knihkupec B. E. Tolman na př. obdržel vzorky provokativních pohlednic, ale vrátil je, poněvadž, jak se vyjádřil, ví, že se darebáci vyskytují v každém stavu a že pro jednoho zločince není místo metati blátem po celém stavu. Ale dejme rozum vášnivým spodním

proudům, jež jsou odchovány jizlivými články listů protikatolických.

Aby „Čas“ nezůstal za sociálními demokraty, lze, že zachraňovací akce nijak nepokročila. S rafinovanou drzostí balamutí čtenáře, že „obraná záložna nemá dosud ani krejcaru“ a že „katolíci boháči nedali dosud ani haléře.“ Jestliže sám ndp. kníže arcibiskup upsal na garanci 100.000 a jestliže kapitola Svatovítská se zaručila týmž obnosem, netřeba ponkazovati na další doklady, jak dovede „Čas“ zůmyslně lháti. Onopak úpisy se množí se všech stran. Ve své noblese píše, co mluvil o záložně „páter Hovádka“, ač asi dobře věděl, že řečník knězem není a že se jmenuje Hovádek. Tak nízkou klesá orgán akademicky vzdělaných lidí! Znamenitou theologickou znalost ukazuje „Čas“, když prostomyslně oznamuje: „Páter Drozd zbaven bude kněžských funkcí, ale nikoliv svěcení“, jako by se dalo s člověka pomazání na kněžství smýt.

„Osvěta lidu“ má nyní hody. Když jeden její stoupenec skončil zde pro své podvody sebevraždou, napsala mimo konstatování fakta pouze naučení: „Nežij nad své příjmy“. A aby její zamlklost nevypadla příliš okatě, slibovala, že se k té věci ještě vrátí. Slib ten ovšem nebyl splněn z pochopitelných příčin.

Ale k Drozdovi se vrací stále a bude se snad vraceti celý rok, ač v hrabivé vůli zdejší pokrokař nijak nestál za championem pražským. — Co si proslechlo, že Drozd bude dán po vyšetřování místo do vězení — do kláštera. Jest to bezpochyby výmysl našich přítelů, „na důkaz“, jak se „klerikálové“ dovedou i o usvědčení zločince v kolárku starati. Ale tenhle obmysl selže; „Katolické listy“ i „Obnova“ již dříve prohlásily, že se má Drozd souditi jako každý jiný provinilec. A my znovu vyzýváme, aby měla tíha zákona stejný průchod u Drozda jako u jiného občana. Ani nám nenapadá následovati „Čas“ v té povaze, jakou osvědčil při omlouvání a chránění Hilsnera.

Nechceme bráti v ochranu nikoho, kdo jakýmkoli způsobem okradání záložny zavinil; že netečná důvěřivost některých kněží také na skandálu vinu nese, jest jistou pravdou. Z venkova nás docházejí od kněžstva dopisy plné spravedlivého roztrpčení.

Ale každé zlo aspoň nepřímým způsobem působí něco dobrého. Provětrá se v našem katolictví znamenitě vzduch; projdeme všichni zkušením ohněm a tak se pozná, kde katolictví není pouhým formalismem. A jistě každý upřímný katolík si s námi přeje, aby při této pohoršlivé aféře vyšla na povrch plná pravda. Na naší straně jest toho bázlivého tutlání příliš po skrovnu a jestliže ramenu spravedlnosti byl vydán Drozd přičiněním samých kněží, zajisté budeme postupovati v této záležitosti i na dále daleko otevřeněji než to činí kterákoliv strana při svých nehodách.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 22. října.

(Ke všeobecné politické situaci. — Ustavy ke vzdělávání českých chlapců na muzikanty u vojenských kapel. — Několik slov k aféře Svatováclavské záložny.)

Poměry, v nichž za přítomné doby žijeme, sluší pokládati za nanejvýš stísněné. V ohledu politickém jeví se oproti českým potřebám chladná upjatost, v ohledu národnostním vyvrcholuje styk náš s druhou národností obyčejně v hotovou „občanskou válku“, v ohledu obchodním a řemeslném nastala stagnace, je zle o peníze a všecko nařiká na zlé časy; plodiny a obilí na venkově nic neplatí a ve městech naproti tomu jsou potraviny tak drahé, že na všech stranách je slyšeti proto bédování a stesky. Prožíváme jakousi kritickou dobu všeobecně

stísněnosti, která ve své krutosti dále postupovati nemůže, aby pod tíhou její celé společenské třídy existenčně a mravně neklesaly.

Hlavní příčiny tohoto dnešního rozvratu hledati sluší v našem českém politickém nehospodářství. Na místě, abychom pokračovali s pokrokem celého světa, otočili jsme se čínskou zdí umíněnosti a rozmarilosti a tím byla vlastně nynější naše stísněnost zaviněna. Česká politika již deset let jest ustavičně opakovanou písničkou, přes kterou poměry přecházejí k dennímu svému pořádku a valí se přes nás dále.

V čem spočívá naše politika?

Na počátku XVII. století dostali se představitelé českého státu, čeští páni stavové ve spor s dynastií královskou. Páni stavové chtěli poroučeti a král nechť poslouchati, čili čeští stavové postavili nutnost vzhůru nohama. Když si to král nechť dátí libiti, tu prohlásili ho za zbavena trůnu, povstali proti němu a r. 1619 zvolili si za krále Bedřicha Falckého, který měl za manželku Elišku, dceru krále anglického. Čeští páni stavové se domnívali, že tento „moře pán“ stane se takto také jejich tchánem a že odpor jejich proti králi Ferdinandovi bude bohatstvím svým podporovati.

V tom se však velice přepočítali, neboť král anglický nedal svému zeti Bedřichu Falckému v jeho odvážné hře o českou korunu do sázky ani starý dantes; ostatní němečtí princové a knížata, kteří, dokud Bedřich Falcký nebyl za českého krále zvolen, české povstání popichovali a schvalovali, ihned postavili se na stranu sesazeného krále Ferdinanda, jakmile oni za českého krále zvoleni nebyli a proti rebelantským Čechům podniknuta veliká vojenská výprava, která skončila dne 8. listopadu 1620 na Bílé Hoře před Prahou, kde se německými jenerály vedené české a většinou z německých žoldnéřů sestavené vojsko rozutíkalo —

Legitimní král nad zbouřenými stavy zvítězil. Pánové ti nedovedli svou věc jinak hájiti, než li jak ji hájili t. j. pomocí slibů sousedního německého protestantstva. Proto vítěz, neohlížeje se v pravo v levo, aby toto kmotrování českých stavů s německými protestanty přetrhl a na vždycky odstranil, bezohledným způsobem proti nim zakročil tak, že většina z nich z domova odešla do Němec, odkud pořád jako by spasení své očekávala.

Při tom bývalé české bohatství zničeno, bývalá česká intelligence vyvrácena a aby přístě veškeré styky českého národa s protestantskými Němci pominuly, zavedeno v Čechách jako výhradní náboženství katolické. Český národ a lid, pokud ve své vlasti zbyl a zůstal, byl po tomto povstání proti králi tak ochuzen, oslaben a zdecimován, že na nějaký druhý nový odpor pomýšleti nemohl a musil dáti sebou vládnouti tak, jak ve Vídni uznali proti rebelantským Čechům za vhodné.

Od těch časů minulo již skoro tři sta let. Poměry se od oněch dob úplně změnily a v českých zemích hlásí se k životu nový národ český.

V minulém XIX. věku vedli jsme důkaz, že odtržený a potlačovaný náš jazyk má práva zrovna taková, jako každý druhý jazyk pod nebes bání. Důkaz ten jsme šťastně provedli a jazykový svůj zápas vyhráli. Zřízení české university a založení českých technik, jakož i v život uvedení české Akademie věd a umění jsou toho doklady. To jest tedy vybojováno, že práva našeho jazyka do nejvyšší výše jsou uznána.

A nyní jde o to, aby byla také po právech těch v našich zemích obecná poptávka. Proto stojíme před další politickou otázkou, již musíme rozluštit a správně vyříditi.

Národ český byl po povstání r. 1618 za trest i z politických ohledů ochuzen a ožebračen tak, že největšího dílu majetku v zemích českých zmocnili se cizinci. A dokud cizinci budou v zemích českých drženy jimi bohatství držeti, dokud bude český lid od nich odvislý,

dotud budou pány situace oni tam, kde pány situace jsou. Proto reaktivování veškerých politických práv českého národa a českého státu záleží především v tom, aby česká intelligence, aby české bohatství, aby český majetek, aby česká práce vlivy a mocí svou staly se v českých zemích všude rozhodujícími. Dokud toho se nedocílí, dokud český živel spořivost, mravnost a vytrvalost svou zpět si nevykoná českým povstáním ztracenou půdu a plynoucí z ní výhody do poslední čtvrtce výměry, dotud musí se s novým držitelem věci oněch dělit o politická práva.

Dnes přistěhovaný živel v zemích českých své posice pouze hájí. Že se má v tom a při tom dostává vzácných výhod, to potomci reballantského národa musí připustiti a v politické moudrosti musí hleděti, aby ku poskytování výhod těch sami nezaváděli další příčiny.

Za přítomné doby pro příští časy musí další politické heslo českého národa spočívat v neunavném a horlivém snažení se, aby příslušníci jeho tak zbohatli, aby hmotně tak zmohutněli, že přání jejich stalo by se každé vládě pokynem, aby se ním ve státnických svých opatřeních spravovali musila. Popatřte na židy, ti touto politikou přáním a potřebám svým za necelých sto let podmanili celý svět! Proto dnešní naše národní i politická stísněnost spočívá především v doposud nerespektované naší hmotné síle a v nepatrném bohatství.

Jsou to slova krutá, avšak pravdivá, neboť i stará naše národní píseň zní: „jen ten, kdo peníze má, ať si na pána hrá atd.“

V tom spočívá dnes semeno a kořen naší správné politiky, abychom se především hmotně osvobodili, sesamostatněli a ostatní pak bude nám k tomu přidáno.

Avšak k tomu se u nás nepřihlíží, k tomu se nepracuje, aby spořivost, příčinlivost, pracovitost byly rámcem našeho politického života a pokroku. Na místě toho podporuje se rozmařilost, bují požívačnost, kvete nepořádek.

V nedávných dnech byli jsme toho zde v Praze svědky, že předsednictva řemeslnických společenstev skoro sepjatými rukama prosila veřejnost, aby zákazníci nezůstávali řemeslníkům dlužní, aby účty jejich ihned vyrovnali, jinak že touto nedbalostí vrhána jsou řemesla v neodvratnou zkazu a záhubu. Ovšem že volání toto bude za dnešních dnů asi marností, neboť bývalá staročeská přesnost „z ruky do ruky“ jakoby se od nás vystěhovala. Naši lidé musí na letní byty, naši lidé musí mít salony, naši lidé musí mít služby, jsou samá směnka, samý dluh, že z takového paustva jde až hlava kolem, když je ku konci měsíce živí hokyně na úvér —

Tyto naše poměry jsou známy a proto také se podle nich s námi nakládá. To jest jasné, že v největší odvislosti a v největší porobu vrhá se každý sám hovéním zbytečností, jejichž odložení u nás bylo by nejkratší cestou k sesílení, jehož v ohledu politickém potřebujeme. V tom okamžiku, kdy bude v zemích

českých tisíc millionářů českých, budou ve Vídni českému státnímu právu rozuměti ihned. Taková jest naše politická situace!

* * *

V některých českých časopisech přes tu chvíli čteme odporučování jakýchsi ústavů, v nichž prý se chlápci vzdělávají v hudbě do té výše, aby mohli býti přijati u vojenských band za muzikanty. A časopisy ty ve shonu a návalu denní práce českým lidem dokonce odporučují, aby své synky dalo na vojenské muzikanty vychováti.

Nenapadá nám nikoho z rodičů omezovati ve snaze a způsobu, jak by své syny pro budoucnost zaopatřil. Ale přisluhujeme se, kdyby se českým chlápčům darmo otevřely školy, v nichž by se mohli vzdělati na vojenské nástojníky, že s největším potěšením bychom na to z celé řady důvodů za dnešních poměrů upozorňovali. Ale odporučovati dnes někomu školu, aby se v ní vyučil na muzikanta u vojenské kapely a aby v tom hledal svou budoucnost, to se nám nezdá býti dost rozumným. Vždyť stát sám nikoho k podobným učením se neláká, školy takové jsou soukromými výdělkovými podniky, proto se nám honění českých chlápčů k takovéto životní kariéře ani dost málo nelíbí.

Který z hochů jeví zvláštní hudební nadání, ten snadno dostane se na hudební konservatoř a proto rozhodně se stavíme proti tomu, aby se nějakým soukromým ústavům na vychovávání muzikantů dělala reklama. Vždyť se proti muzikantskému životu naši mládeže vede od řady let tuhý boj a najednou české noviny samy rozmožňování hudebních nádeníků a českého hudebního proletariátu podporují. Poukazujeme na to bez dalších poznámek.

* * *

Při prvních poplašných zprávách o nepořádkách ve Svatováclavské záložně, když příčiny jejich byly pražským tiskem svalovány na bedra katolického duchovenstva, rozhodně jsme poukazovali k tomu, že záležitost tato týká se příslušníků veškerých českých stran. Nyní dostává se tomuto našemu upozorňování potvrzení. Již v pražských listech čteme chladné úvahy, které se s našimi náhledy docela kryjí a již čteme i hlasy, že se nemá předbíhati soudnímu řízení v záležitosti této.

V aféře Svatováclavské dostalo se české veřejnosti ponaučení, jaké společenské poměry u nás panují. Nechceme se o tom rozšiřovati, avšak stálo by to za vylíčení, jak vlastně česká společnost vyhlíží!

Zajímavé jest, že celá řada osob se ostýchá přiznati, že je do Svatováclavské záložny — dlužná. . . roč? Protože by byl z toho poprask a smích, jací radikálové. atheisté, protikatolíci utíkali se o pomoc a existenční záchranu do ústavu domněle klerikálního!

Proto se zdá, že smutná aféra, o níž mlu-

údy netrpělivé kozičky zahrát? Do úzké světničky ji Křenková dáti nemůže, nemá-li děti vystřít ven. Když již dojnice počala nehorázně hubovat, bleskla hlavou utrápené Křenkové dobrá myšlénka. Sklípkec jest maličký a jistě teplejší než chlívček; ať si tam koza několik dní pobývá. Až se trochu „zadýchá“, bude jí ještě tepleji. Koze se jaksi nechťelo do temnosti podzemní, ale na konec si přece myslěla, že lepší něco nežli nic. Za chvíli čtvernožec protahoval prokřehlý údy ve sklípku na suchém stelivu.

Když již koza po druhé zuby zpracovala, co den před tím k obědu dostala, počala jí jaksi v nezvyklé tmě trápit dlouhá chvíle. Vstala a začala zelenýma očima prohlížeti uspořádání nového příbytku.

Nejdřív poznala, že stojí vedle ohrady naplněné štavnatými hlízami bramborovými. To by bylo tak něco na zub! Ale nemiloerdný provaz, na němž byla uvázána, byl vytrvalou závadou její mlsných pokusů. Ale snad najde něco jiného; aspoň cítila odkudsi sladkou vůni, až se jazykem po hubě oháněla. Její vybíravá brada zabloudila opravdu — do výklenku. Olízla několikrát sladkostí potřísněný povrch hrnce a pochvalovala si snad víc, než nedávno děti; když byl povrch podlouhlého hrnce skoro dokonale očištěn, spadla po ráznějším líznutí deska s hrnce. Teď to teprve zavonělo! Kozička si myslila, že by byla blázen, aby si po přestálé trampotě trochu nepopřála.

Postavila přední kopýtku na stěnu a již se pohybovaly obě její čelisti v zahonětlé sladkosti s takovou rychlostí, že za nedlouhou mlsná huba zmizela v hrnci. A že černá tekutina ani nyní pro kozu sladkosti nepozbývala, to bylo patrné z toho, že za krátko i celá dlouhá brada v hrnci se koupala. Chutnalo jí, přála sobě, a málo jí dělilo, v nádobě že přehluboké světla mnoho nebylo; takové posvícení se jí málo kdy natreff. Ale mlsná huba se přece

vímé, bude mít nejenom svůj ráh, ale také i líce, který bude poučný, zdravý, posádky čistící.

Obecná panika, jež byla pražskými novinami ve vřetvách vkladatelů Svatováclavské záložny vyvolána, zasáhla také i jiné pražské finanční ústavy, z nichž jsou kapitály v závratných sumách vypovídaný a donášeny jsou do — České spořitelny, jejíž správa nachází se v rukou německých —

Což nebylo by na čase, aby král, hlavní město Praha za těchto poměrů své dlahy konvertovala ve zvláštní 4 proc. úpis?

Obrana.

Pokřádání ženami prý vládne v theologii katolické. Tak aspoň soudí „Ženský Obzor“, orgán až příliš pokrokových žen. Svati otcové varovali mužské pohlaví před neopatrným stykem s nebezpečnými ženami a z toho již uzavírají pokrokové duše, že se v katolickém bohosloví považuje žena pouze za nástroj hříchu. Nedivme se tomuto ztýmsnému sebeklamu; jestliže kacíři na základě Písma dokazovati chtějí největší nesmysly, dovede člověk nedobré vůle i ze svatých otců vyčísti věci hrůzostrašné. K poznání ducha svatých otců nestačí násilně vytrhnouti z jejich spisů několik vět bez přihlížení k souvislosti; a strannickým výkladem jednotlivých vět se lehce přičtou svatým otcům takové zásady, o nichž se jim ani nezdálo.

Přes pomluvy „Ženského Obzoru“ zůstane vždy pravdou, že právě katolictví sprostilo ženy pont nehodné poroby pohanské.

Jestliže pohané spatřovali v ženě otrokyni a pouhý nástroj vášně, křesťanství postavilo ženu na roveň s pohlavím mužským; pokládá muž za hlavu, považuje ženu za srdce rodiny. Sv. Ambrož na př. píše: „Ty, ó manželé, odlož nadutost srdce i přikroast svých mravů. Nejsi páнем, nýbrž manželem; ne služky, nýbrž manželky se tobě dostalo. Bůh chce, abys byl slabšího pohlaví vůdcem a ředitelem, nikoli panovníkem“. Sv. Alfons z Liguori píše podobně: „Manžel má s manželkou nakládati ne jako se služkou, nýbrž jako s družkou, poněvadž jest manžel hlavou a manželka spoluděm“. Ze titěž svatí pisatelé napomínali mužské pohlaví, aby se nedalo svěsti k hříchu krásným zevnějškem žen, to jim zajisté i každý moderní člověk musí pochváliti, nechce-li násilně oči zavírat nad nynější až přílišnou pohlavní „svobodu“. Ve smyslu svatých otců mluví Písmo sv. již dávno před Kristem. Ctnostným ženám prokazována v křesťanství úcta veliká s příčin zcela pochopitelných. Sv. Jeronym chválí nadšeně některé římské matrony, které opustivše všecko pohodlí šly ulevovati bídě chorých trpitelů. Sv. Kateřina Sienská, sv. Terezie a jiné ženy stávají se rádkyněmi samé stolice apoštolské a nejučenější mužové dbají jejich hlasu. Jaké vážnosti se žena v křesťanství tě-

jen té brozné temnosti ulekla, když již byl hrnec vyjeden. Když totiž zdvihla hlavu, hrnec šel do výše též, jakoby se jí chtěl věrností za její přítulnost odměniti. Ale koze se to nějak nelíbilo a proto spustila do přílnavého hrnce strašný rámus, který se přetvořoval v těsné nádobe v příšerný dutý zvuk, jako by nějaké strašidlo zoufale volalo.

Ten divý hlas vernal Křenkovou do sklepa. Kdo to tam jen křičí? Rozpoznala, že proti ní stojí jakási obluda; lekla se, až jí u srdce píchlo a bémátnuvši rychle po kusu dřeva, praštila vši silou po ozbrojené hlavě. Hrnec se šťastně rozbil a koza byla zbavena nepřijemného náhubku. Za to však Křenková, ač měla dosti silné nervy, div do mdloby nepadla, když poznala, že ona obluda jest její vlastní dojnice a že střepe na slámě ležící pocházejí z hrnce, který byl před chvílí naplněn syroblem.

Koza se taky ulekla, když poznala v útočnici svou vlastní životelku, ale nemontila se z té šťastné rány, která její chytrou hlavu spolu s hrncem zasáhla, neboť to byly strašné myšlénky, které se jí po sladkých hodech v neproniknutelné temnosti hliněného náhubku hlavou rojily.

Křenková se nenadála, že jí může sladký syrob přinést jen samou trpkost a hořkost. Jako pára prchaly její krásné sny, jak labužnickým dětem různá jídla řepným extraktem osladí.

Třesouc se rozčilením, odvážala kozu a vedla ji po schůdkách nahoru. Koza nastavila sic kopýtku k odporu, jakoby věděla, že ji právě na hoře podobná sladká svačina nečeká, ale po pádném trhnutí si přece dala říci. . . Děti jí za velikého pláče drhly v putně vody potřísněnou hlavu a v jeden chumáč speklé vousy. Děti brečely nad zkazou syrobu, koza úpěla, jako by jí nozem řezal a Křenková lítostí a vřekem nevěděla, komu dřivenadávat. Nejraději by si vše vymetila na muži, který jí nikdy

FEUILLETON.

Opatrnosti nikdy nezbyvá.

Píše Františka Skutečská.

Přísluší hořejší má svou váhu v každém případě. Stará Křenková aspoň po trpké zkušenosti přišla k přesvědčení, že se ani té nemé tváři příliš důvěřovati nesmí. Ustaraná chalupnice pěstovala na malém proužku pole řepu; zvedla se jí. Různé plány se opatrné hospodyně křižovaly hlavou, když s radostí pozorovala tučnou úrodu. Té své černé koze nedá pohltiti tento sladký plod zcela; vzpomněla si, že by mohla navařiti trochu syrobu, aby si mimo dvourohou dojnice taky tři děti pochutnaly. Vybrala nejlepší kusy, zručně oškřabala a na plotně se ožvalo příjemné svištění a bublání několik dní.

Děti se zvědavě ptaly, co to dělá při vaření tak nezvyklý rámus. „I to vařím proroky“ narážela maminka lakonicky na jednu známou pohádku. Když pak byla primitivní kampaň u konce a v objemném hrncu hustá tekutina se černala, uštědřila Křenková každému dítěti políci medového moku a pak přes prosebné protesty zádostivých dětiček přikryla hrnek tuhoun deskou z jakési staré knihy a uschovala vzácný poklad do malého výklenku ve sklepe; tam se jí malí mláďouni, kteří se dlouho labužnický olizovali, jistě nedostanou.

Přišla zima, tuhá zima, na jakou se už dávno ni do nepamatoval. Kozička se jeden den celá mrazem tetelila a bolestně pomekávala; vždyť chudák náležela taky mezi zvěř teplokrevnou a proto jí to počasí nebylo žádnou zábavou. Chlívček jí byl špatným štítem proti mrazu; měl až příliš bohatou zdravotní ventilaci a zkrátka vyhlížel tak zbledlý, že by se byl musil sám za své pojmenování stydět, kdyby myslit dovedl. Ale kde jen prokřehlě

šila, to nám povídá středověký „kultus žen“, totiž ideální otěnění žen hlavně z toho důvodu, že jedna z nich se stala matkou samého Nejvyššího; jediné ženě křesťanství prokazuje větší důstojnost než všem ostatním světcům a učí, že tato nejvznešenější žena jest povýšena i nad kůry andělů. Kterákoliv žena jiná následuje Pannu Marii v její ctnostech, budíž podobně otěněna jako přestatá prostřednice našeho vykoupění. Nerozvížitelnosti sňatku manželského církev přiznává ženě práva, jakých v pohanství neměla; křesťanskému muži není dovoleno libovolně manželku propouštět, aby mohl hověti po chuti svým vášním a rodinný život v rozvrat uváděti. Snadno průhledným klamem jest tvrzení, že kněžským coelibátem se děje zhrdání pohlavím ženským; to by se mohlo také říci, že zavedením coelibátu řeholnic se pohrdá pohlavím mužským.

Farizejsky rozduřené „Ženského Obzoru“ se tážeme, zda ví, jak galatně psal o ženách „pokrokový“ Hus a jak se o nich tak mezi sebou vyjadřují právě tací moderní mužové, kteří ženskou společnost velice milují a s církví nic společného mítí nechťají. Katolický muž nikdy o ženském pohlaví vůbec s despektem mluvíti nebude a nemůže.

Politický přehled.

Vláda předložila poslanecké sněmovně státní rozpočet na r. 1903. Státní výdaje rozpočteny jsou na 1.726,225.436 K, příjmy na 1.726,643.263 K. Rozpočet vykazuje rovnováhu, jež však jest jenom zdánlivá. Na společné záležitosti požaduje se tentokrát o 7,279.323 K více.

Páně Křibrový „zásady“ upravení jazykových poměrů rozbořily zase klidnou hladinu společenského života našeho. Obecní zastupitelstva mnohých měst usnášejí se na projevech proti zásadám těmto. Klub mladočeský, konser. velkostatkářů a klub čes. agrárníků ve příčině vládních „zásad“ zaslal minister. předsedovi společně osvědčení, že zásady jeho jsou v přímém odporu s úplnou a poctivou rovnoprávností a že je vůbec přijati nemohou.

Poslanci čeští nadobro přerušili s dr. Křibrem veškeré styky a dali čes. voličstvu na srozuměnou, by nevysílalo do Vídně k ministrům žádných deputací, poněvadž by je poslanci k nim neuvedli.

Řeč minister. předsedy dne 16. října pokládají poslanci čeští za nepokrytý výsměch. Upravení otázky jazykové není prý jinak možné nežli zákonem, který má pořádati parlament. O nás chtějí tedy rozhodovat, kteří našich poměrů národních ani neznají.

Dne 21. října jednalo se ve sněmovně o zřízení ruské university a o nešetření rovnoprávnosti jazykové ve Slezsku. Návrh na zřízení rus. university ovšem nebyl dostatečně podporován.

Vláda prý míní rozpustit říšskou radu. Při tom spoléhá se na rozkol v čes. národě a očekává, že mezi stranami českými dojde ke vzájemnému

nic neporadil, ale ten byl šťastnou náhodou právě u souseda na besedě. Když již koza měla toaletu jakž takž v pořádku, popadla Křenkova mužův potěh z verpánku a tak jim kozu přetáhla, až mlsný tvor bleskurychle do kouta uskočil. Za hrozného žalostného lidských bytostí koza v očekávání ještě horších věcí pomekávala: „Nebudu, nebudu“.

Rámus pronikal až na náves, takže několik jizlivých dětí ze sousedství počalo zvědavě civěti do malých okének světničky. Křenkova si myslila, že jest ještě do „ostatků“ daleko a nemínila škodolibě publikum na vlastní útraty baviti; proto kozu zavedla znovu do skřípků a chumel dětí před chalupou se kupící rozehnala.

Když druhý den Křenkova spěchala pro krupici, zastavil ji škodolibý Francěk Líbalů: „Tetičko, dnes jste uvařila prý moc dobrý kafe; děti vaše si libovaly, že jste nemusila ani přidávat cukru, jak bylo mlíko sladké; já jsem si pomyslel, že tolik syrobu už něco může vydat. Každý takhle panský kozu krmit nemůže. A to inasíčko vaší kozy by bylo jistě jako mandle; až ji přichnete, kousek bych si koupil“. Křenkova potlačila mocné vzplanutí hněvu a nezbednou hubu odbyla: „I jen si přijď; dám ti z ní zadarmo celý lejtko a taky zuby, abys si mohl zasadit lepší; a přidám ti z ní i ty vousy, abys si je přilepil na bradu a nebyl takovým holobrádkem“.

Posměváček byl teď potrestán citelným posměchem několika druhů, z nichž jeden mu dával radu: „Milý hochu, table Křenkovou nech na pokoji; ta by devět mudrců přehádala“. A nehodou stížená Křenkova měla opravdu nyní již pokoj; jen jí bylo líto dětí, když si někdy tesklivě vzpomínaly, jakou naději a radost jim kozí huba zmařila. Na druhý rok byla při ukládání syrobu k potěšení dětíček opatrnější.

boji o poslanecké mandáty. Na to však národní strany svobodomyšlné, české strany agrární a národně sociální z Čech a Moravy prohlásily, že v případě rozpuštění říšské rady postaví společnou kandidátní listinu a že se budou vzájemně podporovati.

Ministr spravedlnosti baron Spens-Boden odešel na trvalý odpočinek. Čechové odchodu jeho neželi; byl centralistou a germanisátorem. Správu ministerstva spravedlnosti pověřen zatím předseda ministerstva dr. Körber, jenž presidentům vrch. zem. soudů a státním zastupitelstvím vydal oběžník, v němž rozbořil se zvláště o zkoumání žalob. Svobodné slovo, vychází-li z vlasteneckých srdcí, nezdá se mu žádným nebezpečím. Co podléhá kritice, jest sotva života schopno. Na rovnoprávnost však ministr neupozornil.

Zemské volby na Moravě možno považovati už za vykonané. Část poslanci mají na sněmu o mandát více a sice vítězstvím spojených stran čes. nad něm. kandidátem v městské skupině krumlovsko-ivančické. V okresích smíšených značně vzrostlo českých hlasů.

Kat. národ. strana čes. získala 1 mandát. Křesť. soc. strana něm. pozbyla jediného mandátu a místo dosavadního jednoho zvoleno 5 Všeněmců; něm. liberálové ztratili všechny mandáty v obcích venkovských. Dle toho v novém sněmu čítati bude strana katol. národní 7, národní 12 a lidová 17 poslanců. Počítáme-li k nim 7 konservat. velkostatkářů a 2 virilisty, čítá pravice celkem 45 poslanců. Levice má 21 něm. pokrokářů, 6 lidovců, 5 Všeněmců a 17 ústaváckých velkostatkářů, celkem 49 poslanců. Většina bude na straně, k níž se přidá 6 poslanců „střední“ strany velkostatkářské.

V obchodní komoře olomoucké něm. většina spáchala neslýchané násilí na české menšině. Při schůzi 18. t. m. zrušili Němci daný slib, že budou šetřiti rovnoprávností. Když se Čechové dovolávali práva, přítomní Všeněmci a nacionálové s klacky v rukou spustili hrozný řev a čes. menšina umlčena. Zatím podloune provedena volba dle libosti Němců. Na protest Čechů přítomný správce okresního hejmanství jenom krčil rameny.

Boerští generálové byli minulý týden v Paříži a zvláště v Berlíně nadšeně přijati.

Pokus nynější vlády, jímž hodlá výchovu anglické mládeže postavit na národní a zdravé náboženské základy, roznítil anglický národ. Voličové jsou přesvědčováni, že vládá hodlá lid vydati — Jesuitům. To způsobilo blavné zednáří.

Několik tisíc záložníků demonstrovalo v neděli v Londýně stěžující si, že byli z africké služby propuštěni, aniž jim byl vyplacen zadržený zold; mnozí z nich nařikali, že trpí hladem.

V Makedonii dopouštějí prý se Turci na obyvatelstvu velkých násilností. Porta vše zamlouvá, přes to však posílá do Makedonie nové sbory vojenské.

List franc. biskupů v záležitosti kongregací svědeckých senátorům a poslancům je podepsán 72 biskupy; vláda zamýšlí jim proto zastaviti platy.

V Srbsku mají nové ministerstvo. Předsedou stal se radikál Petr Velimirovič; většina ministerstva je radikální.

V severoamer. uhelných dolech zakročením presidenta Roosevelta a miliardáře Morgana stávka ukončena. Rozhodčí soud, na kterém obě strany budou slyšeny, vydá závazné prohlášení.

Z činnosti katol. spolků.

Z Černilova. Dne 19. t. m. konala katolická jednota naše svou valnou schůzi, která přes nepřiznivě počasí vydařila se velice pěkně. Po zahájení schůze vldp. předsedou děkanem J. Seidlem přednášel dp. Josef Mynář, jednatel spolku, o katol. církvi a o světě v Čechách za dob středověkých; mluvil přesvědčivě, poukázav k tomu, že církev katolická vždy osvětu pěstovala, ovšem osvětu pravou na Bohu a jeho zákonech založenou. Závěr řeči tvořila mistrná úvaha časová. Řeč vylechnuta a pohnutím a neobyčejná bouře pochvaly byla korunou její. Za přemnohé své práce zasluhuje dp. jednatel uznání. Po přednášce podávali jednotliví pp. funkcionáři své zprávy za minulý rok. Ze správy jednatelské vyjímáme aspoň toto: jednota pracovala ze všech svých sil o vzdělání svých členů odebráním časopisů, půjčováním knih a přednáškami. Cílo členské poslední jest 202. Jednota hleděla přispěti ku prospěchu hmotnému svých členů objednávkami uhlí a prášku. Starosti ovšem byly roku minulého velmi četné, avšak Bohu díky korunovány byly výsledkem, neboť pořízen byl spolkový prapor a nové jeviště, na něž mimo jiné přispěli vdp. děkan a dp. kaplan darem 100 K. — Na knihovnu daroval vdp. děkan 300 K, dp. jednatel 80 K a p. V. Škop 3 cenné knihy. Zakoupeno téměř 800 děl v 177 svazcích. všem dobrodincům jednoty „Zaplať Pán Bůh!“ — Ze zprávy pokladní pak bylo patrné, že vydání a příjem se krylo, ano že zůstal i přebytek. — Členům dostalo se gratis mnoho spisek, a přemnozí objednali si brožury o posledním sjezdu. Na to vykonána byla volba nového výboru. Až na některé změny zůstal výbor též jako loni. Usneseno k přečetným žádostem zříditi při jednotě odbor ženský. V zimním období pořádán bude pro členy pravidelný sociální kurs, jež povede vdp. předseda. Za dobré nálady odcházeli účastníci ze schůze, volajíce další činnosti: „Zaplať Bůh!“

Z Červeného Kostce. Katolická jednota zdejší pořádala dne 8. října t. r. slavnostní večerek na oslavu 25letého jubilea svatého Otce Lva XIII. Dp. František Prudí, předseda jednoty, v proslovu vyličil nastoupení a požehnanou činnost sv. Otce. Po té přednesena báseň „Lvu XIII.“ od J. Baara panem A. Kejzlarem. K povznesení lesku slavnosti pozván oblíbený řečník vlp. Alois Dostál, kaplan z Nov. Města n. M., který ve velmi poutavé přednášce vedl četné posluchače v duchu po své letošní pouti do Říma. Pak přednesl p. A. Škoda báseň od J. Pavla. Krásný a povznášející tento večerek ukončen byl živým obrazem představujícím hold dělnictva sv. Otcovi a hymnou papežskou. Další činnosti spolkové přejeme ze srdce „Zaplať Bůh!“

Katol. jednota v Her. Studenci koná v neděli dne 28. října b. r. o 4. hod. odpol. svoji spolkovou schůzi a přednáškou v místnostech p. V. Pátka v Novém Studenci. Přednášeti bude předseda spolku dp. Stan. Schönberg: „Kterak národ český vyznačoval se láskou k víře“. — Po přednášce přednesou členové jednoty nové nacrčené zábavné výstupy.

Katol. jednota v Kostelci nad O. pořádá v neděli dne 28. října v 7 hodin večer na Rabštejně divadelní představení „Obraz Panny Marie“ od G. B. Lemoyne ve 3 jednáních. Vstupné jako obyčejně.

Z kněží husitských i nejlepších neměli žádného vzdělání, neměli ani obradů bohoslužebných, přáli pověre a s nevědomostí, netuše ani toho, širili nauky nejspornější. Mnozí byli poběhlíky, mnohdy slovinci trestu uprchlími; sandedbávali všechny povinnosti své a svým osadníkům dávali příklad nejžlostnější. Ješto od doby rozkolu (husitského) všechny statky církevní byly zabaveny a obce velice ochuzené nemohly ničím přispívati k výživě kněží svých, ti to žili již jen s almužou pánových. Farář nejímám byl na dobu určitou, někdy na půl neb i na čtvrt léta; nelíbilo se, bese všeho byl propuštěn. Ubožák nemaje ani prostředků ani pomoci ani výživy, hleděl jen usluhovat zůbiti se přímou svému, poddával se všemu ponížení, přijímal všechny podmínky, často v hrubších rozkoších vyhledával raději zapomenutí na bídu svou.

Protestant Denis: Konec samostatnosti české, str. 209.

Zprávy místní a z kraje.

Také novinář. Příklady táhnou. Básník Machar uveřejnil po dlouholeté své spisovatelské činnosti v znání literáta čili vzpomínky ze svého života a podobně vyznání vydal na světlo v „Samostatnosti“ novinář Kar. Horký. Rozdíl mezi vyznáním Macharovým a Horkého jest ten, že Machar mohl na základě vykonané práce vyličit sebe dle pravdy a podati tak zajímavou publikaci čtenářstvu, kdežto Horký nemoha se vykazati žádnou dřívější literární prací, začal vydávati vzpomínky, líče však pouze avšij třilétý pobyt v chlapec-kém semináři „Horromeu“, jemuž na účet chce mermomocí př počísti své vlastní vady. Snaha tato jest však bezúspěšnou zrovna tak, jako byla bezvýslednou před 10 lety, kdy se Karel Horký pokoušel, aby kázeň ústavu řídila se jeho názory. Před lety zbavilo se Borromeum Horkého vyloučením z ústavu a dnes se ho zbaví upozorněním na jeho prohanost ve zmíněném vyznání. Horký nalezl v zesnulém ndp. biskupu Haisovi velkého dobrodince, neboť již v první třídě gymnasiální byl jím podpořen 100 zl. a pak v dalších třídách nižšího gymnasia byl jím přijat do Borromea za 66 zl. ročního platu. Dobrodiní tohoto využil Horký náležitě. V ústavu nevydržel déle než 3 leta, neboť musil býti již ve 14. roce věku svého propuštěn pro skutek, jež stydno blíže naznačovati a dnes hájí kalem nízké pomluvy po ústavě, jenž snad dosud ze všech činitelů, a nimiž se Horký v životě setkal, jedině sám snažil se jeho povaze dáti úspěchtilější směr. Vychovávaci snaha ústavu osvědčila se však na Horkém bezvýslednou; nenapravitelný chovaneč byl zbaven bezstarostného zaopatření v ústavě a tím ovšem zbaven dalších prostředků ke studiu. Horký se studii sešel, obrátil se ku poště, ale i od pošty „odešel“ a stal se nyní ve 23. roce svého věku posléze „zmítaným novinářem“. Neprožil tedy Horký ještě mnoho let, ale má zajisté dosti pestrón minulost a zlobí se nyní na Borromeum, že není někde jinde, nežli právě se tou dobou nachází. Každý by mýslil, že Horký nejlepší stránku vyvolil, když ve společnosti Dra. Hajna reformuje svět a zatracuje Borromeum, ale on zatím pomýšlil na jiné méně úspěštilé podniky, neboť připouští výslovně, že někdy něco špatného v životě provede. Ovšem, že tuto špatnost chce provésti na účet Borromea, prohlašuje, že „za všechno špatné, co kdy učinil, děkuje Borromeu“. Nelze napřed uhodnouti, do čeho se ještě tak životem protřelý literát pustí, ale tolik jest jisto, že již spáchal jednu špatnost po útraty Borromea svým výplodem ve „Samostatnosti“. Nebyť dobrodiní biskupa Haise, nemohl by Horký Borromeum špinit pod rouškou zážitých v něm zkušeností. Vraceti jeho nízkosti, jichž k vůli honoráři spáchal celé odstavec, znamenalo by věnovati nezaslouženou pozornost uličnictví. Ličení Horkého jest tak pověsčné, že by nikdo ani netušil, že se jedná v něm o hradeckém Borromeu, kdyby to nevěstil titul v čele chlapec-kého povídání. Státě Horkého budí útrpný úsměv u všech bývalých i nynějších borromeistů. Nikdo nemůže nalézt dobu, kdy vlastně se to všechno dalo, jak to Horký líčí. A kdo život v Borromeu nezná — z vlastního názoru, diví se jistě tomu, že vady Horkým vyličené stály tak dlouho bez povážnutí a bez zaslouženého odhalení, ačkoliv v Borromeu studovalo

mimo Horkého ještě přes 1300 chovanců, z nichž pouze 193 věnovali se stavu duchovnímu. Jest to podivno, že tyto vady po celé 40leté trvání Borromea ušly pozornosti tolika chovanců, z nichž mnozí v žurnalistice pracovali mnohem déle nežli vůbec Horký jest živ, a že čekaly teprve na mravokárce Horkého, jež zajiště mravní vlastní zachovalost opravňuje k tomu, aby jiné opravoval. Správa Borromea mohla by pohnati pisatele před soud, aby své pomlvy dokázal, ale není ani třeba věnovati mu tolik pozornosti. „Samostatnost“ musel si sama svou špatnost odvolati a tím výprava pokrokářů proti církevnímu ústavu bude pro letošek ukončena. Napřesrok ovšem budou páni v femesele pokračovati, vždyť by neměli čím své noviny vyplňovati.

František Jaroslav Peřina †. Další trapná nemoc podlomila 22. t. m. život redaktora „Ratibora“ a spolumajitele knihtiskárny „Bratří Peřinů“. Zesnulý redaktor rozložil se s životem po přijetí posledního pomazání o 7. hod. ranní, dovršiv 68. rok snaživého a plodného života. Narodil se v Táboře 29. listopadu 1844. Studoval gymnasiu v Plsku a Jindřichově Hradci. Kratší dobu se oddal studiu theologie, ale brzo přešel k žurnalistice. R. 1868 se stal členem redakce „Nár. Pokroku“ a v podnicích J. S. Krejčovského a Družstva Politiků zůstal činným až do roku 1888. Pak se stal spolumajitelem knihtiskárny v našem městě a odkoupil od P. Albieriho týdeník „Ratibor“, jež redigoval až do smrti. Jak v žurnalistice tak i v jiném písemnictví jevil činnost rozsáhlou a neúmornou. Písepal již od r. 1859 do „Utavau“, pak do „Zvěstí od Nežárky“, „Táborn“, „Lužničanu“, „Světlozora“, „Humor. Listů“ i do „Lumíru“. Samostatně vydal divadelní hru „Kralevič Václav na Zítavě“, vaudevillo „Kachničky“, „Humoresky“, žert „Ypsilon I.“, „Genovefu“, zpěvník „Zpívejme“. Přeložil též celou řadu drobnějších spisů. Redigoval kalendáře „Prorok“ a „Vlastenecký kalendář“. Zesnulý redaktor uměl dobře chápati lepší stránky moderních proudů, ale máje dlouholeté zkušenosti nepouštěl se za každou marnou blůdkou, jež nesla chlubný název pokroku neprávem; dovedl rozvázně oceniti dobré stránky zásad konservativních. Ač se leckdy naše zkusady ztřížily s jeho vlastními názory, polemisoval zesnulý vždy způsobem věcným a čestným. I vůči sokům z tábora stran nejmladších zachovával v boji čestnou rozvah. Sporů zbytečně nevyvolával, ješ spíše tištětem rozhovřených vln než původcem neplodných hádek. Žil velice skromně a rozvázněnou povinností, spofivostí i odbornou znalostí povzněl svůj závod znamenitě, ač byl odkázán na vlastní síly. Jeho skonu litují všechny umírněné kruhy zdejšího obyvatelstva. Kéz Bůh jeho duši oslaví! Všem čestnému truchlivému přibuzenstvu vyslovuje redakce tohoto listu upřímnou soustrast. — Pohřeb zesnulého p. redaktora se koná dnes o 3. hodině odpolední. Zádusní služby Boží slouženy budou v sobotu dne 25. října o 10. hodině dopolední u sv. Ducha.

Koncert České Filharmonie dopadl u nás s výsledkem velmi nespokojivým. Ač v sobotu večer nebyl právě nával účastníků největší, byla za to v neděli odpoledne dvorana Klipperova divadla přeplněna nadšenými posluchači mistrovského cyklu Smetanova „Má vlast.“ Při první produkci po neutuchajícím potlesku přidán Dvořákov „Slovanský tanec“, po ukončení programu nedělního nádherná předehra k „Prodané nevěstě.“ Jsme „České Filharmonii“ vděční, že nám popřála poslechnouti celý cyklus symfonických básní Smetanových, v nichž se obrazí jak básnická tak vlastenecká duše našeho hudebního genia co nejdokonaleji. I prostý posluchač mohl by dobře vníknouti do hloubky tvůrčího ducha Smetanova, poněvadž každá část cyklu dýchala čarovnými nápěvy národními. Česká Filharmonie v čele se svým dirigentem Karlem Moorem úspěšně probouzí mezi lidem českým porozumění pro velkolepá díla předních národních skladatelů, což jest jistě při nesnadnosti jejího úkolu zásluhou velikou. Kéz všude české obecnstvo ideální snahy těchto umělců odmění podporou mravní i hmotnou.

V řádné schůzi měst. zastupitelstva dne 17. října 1902 učiněna byla následující usnesení: Schváleno bylo, aby 1. lednem 1903 zrušen byl samostatný školní okres. Městský lesní p. K. Spora na svou žádost dán byl do péče, a na jeho místo jmenován lesník ve Svinarech p. K. Kalát. Hajný p. Jos. Andrlíček pensionován s plným služním, na jeho místo ustanoven V. Rezníček. Žádosti slč. R. Tiché, učitelky měst. dívčí školy, za výměnu místa jejího s p. J. Kušparem, učitelem v Rokycanech, vyhověno nebylo. Schváleno učiněno prohlášení o zřízení a udržování rigolu podél erární cihlnice mezi městem a Praž. Předměstím. Žádost Jindř. Schubertha ve Vídni, aby decei jeho Karolině vyplaceny byly dvě splátky z nadace Protivovské, doporučí se c. k. místodržitelství k příznivému vyřízení. Nadace Arn. Bradého pro zdejší chudé přijata do správy obecní. Usneseno, aby poplatky nadace Palackého vyplaceny byly p. Lad. Mikšovi od 1./X. 1900 do 30./X. 1902 částí 400 K. Schváleny některé doplňky stěhovacího a vypořádacího řádu. Schválena definitivní situace stavení a zahrady nového paedagogia za účelem vyznačení v knihách pozemkových. Schváleno bylo zadání dražbou pronájmu vybírání poplatků o trzích p. J. Bukovi za ročních K 3066. Žádosti p. Ant. Mandelíka za prodej stavebního místa v městě, kde se sbíhá nová alej od Střelnice s t. zv. Marianskou alejí, vyhověno nebylo. Rovněž žádosti p. Ant. Manycha za změnu rozdělení parcel v bloku T (před vřh. Knyplovou továrnou) vyhověno nebylo. Panu vřh. účt. Janu Kopeckému prodány byly parcely 2 a 3 za paedagogiem, 18tver. m. po 36 K. Dále schválena byla parcelace blohu IV. u Praž. Předměstí při cestě k Plotišťům. Na adaptace domů čp. 62 a 63 povolen obnos do 2500 K a usneseno, že domů těchto má užito býti 1) k bezplatnému umístění obecní kuchyně, 2) za naturální byty strážníkům, 3) k ubytování chudých zdejších příslušníků za činži sníženou nebo zdarma. „Archeologické komisi“ udělen příspěvek 400 K na soupis památek polit. okresu Královéhradeckého. Porce špitálské uděleny byly Vincenci Malému a Frant. Kulháňkovi. H. Polákovi byla zvýšena podpora na 10 K měsíčně. 16 žadatelům uděleno bylo právo domovské v Hradci Král. 4 byli zamítnuti.

Školní výbor všeobecné průmyslové školy pokračovací v Hradci Králové konal řádnou schůzi dne 16. října t. r. Předseda výboru pan starosta města Dr. Frant. Ulrich avítal nového ředitele školy pana Richarda Branžovského, jenž svéřena správa školy pokračovací; po té vzdal jménem všech přítomných pánů ardecné díky odstoupilému řediteli p. Karlu Brožovi, nyní řediteli státní reálky v Praze—Holešovicích, za vzorné a úspěšné řízení školy. Dle podané zprávy zapsáno bylo letos do I. třídy 99, do II. tř. 97 a do III. tř. 46 žáků, úhrnem 242 žáků, o 4 žáky méně než loni. Loňského roku rozdělena byla třída I. b. v kreslení taktéž v podobky. Ješto letos přihlásilo se pouze 29 žáků, srušuje se toto oddělení. Za to přihlásilo se však do I. a třídy přes 50 žáků a do II. b třídy 44 žáků, zřízen tudíž pro tyto třídy asistent, aby vyučování mohlo se úspěšně udíleti. Shledáno, že návštěva školy jest velice pěkná a že učové přicházejí doposud včas do školy; za ten úspěch děkovati sluší především vzájemajícím se uvědomění pp. mistrů, kteří o řádné vzdělání svých učňů dbají, jakož i neméně zdejšímu slav. okresnímu hejtmanství, jež rásným zakročením poněkud liknavějším pp. mistrům důrazně připomenulo povinnost jejich. Jest al přáti, aby tento utěšený stav i na dále potrvál, o čemž svým časem podána bude nová zpráva. Letos zavedeny byly po přání p. vládního komisaře nové třídní knihy, v nichž se každého dne vyučovacího zjišťuje v procentech počet přítomných žáků. Posléze bylo jednáno o učebných pomůckách, stavu pokladny a rázu vyučování.

Povinnosti občanské. Dle ministerského nařízení ze dne 15. února 1867 č. f. z. povinni jsou čeledínové, tovaryši a jiní pomocníci živnostníků, dělníci a učenci svůj příchod i odchod do služby ohlásiti u purkmistrovského úřadu. Dále povinni jsou hostinští vésti řádné knihy cizinců. Kdo by se dopustil přestupku proti tomuto nařízení, bude bez ohledu k potrestání politickému úřadu oznámen.

Velká zábava odbočky Všeoborového sdružení v Adalbertinu koná se 26. října o 7. hod. večer. Z programu uvádíme koncertní čísla dp. Sahuly a dp. Jurkoviče, vicerektora a bývalého ředitele tamburášů chraateckých, sl. Kulháňkově a Čechovské; a oblíbení komikové pp. Beránka a Sváták jistě obecnstvo rozesmějí. Po vyčerpání programu volná zábava. Vstupné 20 kr., rodina 40 kr.

Výstava ovoce v Hradci Králové. Jablka vystavena byla na 1288 talířích, hrušky na 367, různé druhy na 69. Vstupného vybráno bylo 19562 K, za darované ovoce strženo 23468 K, z prodaje pohlednic 10 K. Hrubý příjem činí 44020 K. Čistý zisk Ú. M. S. činiti bude přes 300 K.]

Bílý vrabec jest jistě jednou z největších zvláštností. Takový vrabčík poletoval do nedávna v našem městě; konečně byl bíle oděný ptáček zasažen ranou mistrného střelce p. Al. Brčka, c. k. vojenského puškaře zdejšího, do hlavičky a pak vycpán. Kolem krčku má vrabec úzký šedý pásek, též některá větší píčka jsou na konci šedá; jinak má peří leskle bílé na celém těle. Pan Brčko si ponechal tuto přírodní zvláštnost ve vlastní sbírce.

K svěcení Rudolfinu. Řeč, kterou proslavil při slavnosti vldp. ředitel Vl. Sekera, jest pro svůj obsah obecně zajímavá, pročej ji předkládáme našim čtenářům bez zkrácení. Vldp. ředitel promluvil: Vaše Biskupská Milosti! Velevážení hosté! Bylo to v roce 1875, kdy zvěstěný ndp. biskup dr. Josef Jan Hais dosednuv právě na uprázdnený zdejší stolec biskupský, pojal vznešenou myšlénku zříditi v biskupském sídle svém po způsobu jiných diecést ústav, v němž by hluchoněmí dítky z královéhradecké diecése bez rozdílu národnosti a náboženského [yznání nalezly ochranu, vychování a vzdělání ve vědomostech pro život nejpotřebnějších. Myšlénku tu pak uskutečnil v roce 1881 zakoupiv ve zdejšími městě dvoupatrový dům čp. 185, kterýž pro ústav upravovati počal a když tento nestačil, později ještě dva menší domy naproti bisk. semináři kněžskému ukoupil, je strhnouti dal a na místo nich postavil novou dvoupatrovou budovu, čímž získány místnosti pro 70 chovanců. A jest tomu právě dnes dvacet a jeden rok, kdy blahé paměti zamřelý p. biskup Hais ústav, diecési věnovaný a Rudolfinem nazvaný, slavnostně posvětil a účelu svému odevzdal. Od té doby pak všickni ti hluchoněmí, kteří v ústavě pobýli a zde vzdělání nabýli, žehnají a žehnají nepřetržitou šlechtemu skutku vznešeného zakladatele ústavu. A spolu s nimi žehnáme zesnulému ndp. biskupovi i my všickni, jimž dáno s hluchoněmými na tomto světě žíti, protože vzděláním ubožáků těch v ústavě a uzpůsobením jich pro život vezdějš zbavení jsme byli takových členů společnosti lidské, kteří nezajíce, co dobré a co zlé a nemohouce od nikoho býti poučeni a napomenuti, stávali se bremenem a postrachem svých domáckých, rodných dědin ano i celých krajů. — Než brzy seznáno bylo, že místnosti starého ústavu nedostačují tak velikému počtu hluchoněmých dítek v diecési naší se nalézajících a o přijetí do ústavu žádajících; vždyť mnohdy při přijímání nových chovanců 20 až 25 hluchoněmých musilo býti odmítnuto. Dále blahodáráý ústav ten místem tak obmezen byl, že neměl ani sebe menší zahrádky (čehož přece pro vychovávání směr jeho nevyhnutelné bylo potřebí), dvůr pak tak malý byl, že sotva všickni chovanci, počtem 70, na něm sméstnati se mohli. Proto slavné kuratorium ústavu, jež skládá se ze 7 členů a zastupuje ústav na venek, v jedné ze svých schůzí ustanovilo se vystavěti na bývalých pevnostních pozemcích zdejších pro ústav budovu pěknou a novou, veškerým zdravotním i paedagogickým požadavkům odpovídající, se slušnou zahradou, prostorným dvorem, telocvičnou a dílnami pro starší hluchoněmé, ve kteréž budově mohlo by býti ubytováno a vyučováno 120 neb 150 chovanců. K tomu cíli v r. 1894 opatřen potřebný pozemek a z domáckých prostředků zakoupen. Když pak po mnohaletém pilném vyjednávání s vele-

slavným zemským výborem o uhrazení nákladu stavebního a po delším skoumání předložených plánů došel projekt p. stav. rady Arnošta Jenšovského z Prahy schválení, podniklo kuratorium loňského roku stavbu nové budovy dle schváleného rozpočtu nákladem 200.000 zl. počítaje v to i vnitřní zařízení, jako ústřední topení, vodovod, osvětlení a pod. Stavba sama, již převzal p. cís. rada Václav Nekvasil s Karlna za bedlivého dozoru p. architekta zdejšího Viktora Weinhengsta pokračovala velmi rychle a během jednoho roku a dvou měsíců dokončena a sl. kuratorium začátkem máji do vlastnictví odevzdána. Dnes pak v den jmení Jeho Veličenstva nejmilostivějšího císaře a krále Františka Josefa I. shromáždili jsme se v budově této ku slavnostnímu jejímu vyvěcení. A Vaše Biskupská Milost ochotně slíbila posvátný úkon ten vykonati, aby na novo nám a našim chovancům ukázala lásku a přízeň ústavu našemu při každé příležitosti od dávných dob projevovanou. Proto jménem všech hluchoněmých dítek, které v budově této vzdělávány jsou a vzdělávány budou a jménem svým i všech ctihodných sestř, které v domě působí a působiti budou, vzdávám Vaší Biskupské Milosti neuctivější díky za laskavost a ochotu, s kterou ráčil Jete vyvěcení nové budovy našeho ústavu předsevzítí a dnes také vykonati. Den tento bude nám vždy milou upomínkou a zároveň pobídkou, abychom Vaší Biskupské Milosti při máj sv. a v modlitbách svých vděčně pamětlivi byli. — Na druhém místě jest mi poděkovati sl. kuratoriu ústavu, jež ne-litovalo ni práce, ni času, ba ani kroků k veleslav. zemskému výboru, jen aby těm ubohým, zapomenutým a ode všech opuštěným hluchoněmým připravilo obydlí důstojné a krásné, v němž naučily by se všemu pro život nejpotřebnějšímu a v němž naučily by čistotě a pořádku ku spořádánímu životu budoucímu tak nevyhnutelnému. A tu nemohu potlačiti bolest srdce svého, slyšávám-li nyní od mnohých, že budovy tak veliké a krásné pro těch několik mrzáků nebylo potřebí, jako by ti hluchoněmí chovanci naši, kteří jsou tak nešťastní, protože nešťastí svého nezavinili, musili býti odsouzeni k chudobě, strádání a opovržení po celý život svůj, jakoby nesměli pohdli, štěstí a spokojenosti užiti ani v tom ústavě, kde se cítí přece nejšťastnějšími po těch několika letech strávených uprostřed svých učitelů, a kteří jediní jim rozumí a nešťastí jejich pochopují. Je-li budova tato veliká, pak jistě má to svou příčinu, vždyť jest to ústav nejen vyučovací, nýbrž také interní, kde děti bydlí a se stravují a kde později také femeslu učiti se budou. Mluvě o sl. kuratoriu a jeho šlechtné snaze, zjednati pro ústav novou, účelně zařízenou budovu, nemohu vděčně nevzpomenouti nejstaršího člena kuratoria, předčasně zesnulého p. to-várníka Karla Schulze, kterýž ondrou radou a každoročními podporami poselžitými ústavu platných služeb prokazoval, ano kterýž za dřívějších dob i dítky své často do ústavu vodoval, aby jim lásku ke hluchoněmým a tudíž ku všem lidem trpícím do útlých srdcí vštěpoval. Se šlechtnou chotí svou nyní již také zemřelou zaslal pak u příležitosti slavení stříbrné svatby zvláštní dar ústavu a jakoby tuší, že nedočká se nové budovy, na níž tolik se těšil, chtěl zanechat po sobě památku nehynoucí věnovav pro kapli tuto krásný kalich. Bůh budiž šlechtnému p. továrníkovi a spanilomyslné jeho choti odplatitelem nejlepším tam na věčnosti! — Dále považují za svou povinnost poděkovati vysokému sněmu království českého a veleslavnému zemskému výboru, které uznávajíce potřebu výchovy hluchoněmých pro dobro vlasti naší a věduce, že pro bídné finance království českého nelze stavěti nových ústavů zemských, vše-možné podporovaly starý náš ústav jednak nadacemi pro chudé chovance, jednak pravidelnými podporami ročními na učitelstvo a vydržování ústavu. Letos pak, když po mnohých překážkách došlo přece k vyřízení rozpočtu v červenecovém zasedání vys. sněmu, zásluhou velesl. zemského výboru a po vše přimluvě zasloužilého p. starosty král. věnného města zdejšího zabezpečena byla ústavu našemu na dobu 40 roků subvence na stavbu nové budovy. Bez pravidelných subvencí zemských nebylo by možno našemu ústavu existovati, považíme-li, že většina chovanců jsou děti chudých rodičů, kteří na vzdělání dítek svých v ústavě často ani nejmenší poplatek 25 zl. ročně věnovati nemohou. Bez zabezpečení pak podpory stavební nebylo by mohlo sl. kuratorium podniknouti stavbu budovy tak nevyhnutelné potřebné, nemělo-li zase tak mnoho hluchoněmých zůstati beze všeho vzdělání, jsouce na obtíž svým rodičům i spolukrajanům. Než, ačkoliv zabezpečena jest subvence stavební, zbývá přece sl. kuratoriu bříme veliké, které bude mu nésti po celých 40 roků a bříme to bude jednak vydržování celého ústavu při vzrůstěm počtu chovanců a při nastalé drahotě životních potřeb, jednak splácení půjček finančními ústavy povolených ku krytí nákladu stavebního. Kéz by dobrotivý Bůh vzbudil humánnímu ústavu našemu ještě mnohé dobrodince, kteří by dary svými ulehčili sl. Kuratoriu bříme starbou nové budovy na se vzaté a tak před Bohem nehynoucích zásluh si získali; já pak ujišťuji každého dobrodince, že jeho i sebe menší dárek provázen bude vřelou modlitbou vděčných hluchoněmých v ústavě i mimo ústav již trávících. U příležitosti slavnostního posvěcení nové budovy naší vděčně také vzpomínám velectěného dobročinného komitětu dam a jemu vřele děkuji za všechny ty oběti prokazované chudým chovancům našim. My, kteří jsme stále mezi hluchoněmými, víme dobře, v jakém stavu přicházejí někteří noví hluchoněmí do ústavu. Chudí rodiče jejich často při nejlepším vli nemohou jim zakoupiti pořádnou obuv, tím méně pak dvojce dobré šatstvo a čtvřeť prádlo poříditi; j.-k toho stanovu vyžadují. Stýdno by nám bylo s takovou mládeží bosou a v roztrhaných šatech sčastňovati se různých církevních i světských pravodů, kdyby velectěné dámy dobročinného komitětu nepostaraly se samy o potřebné šatstvo, prádlo a obuv pro ony chovance. Z té příčiny dvakrát za rok v červnu a v prosinci sbírají příspěvky po zdejších městě, z nichž pak kupují látky a plátna a dávají štíti šatstvo a prádlo. Podotknouti však musím, že nejsou peníze ty od zdejších paní a dobrodinců sebrané snad příspěvky na pravidelné vydržování ústavu nebo snad podpora

OBNOVA

Číslo 44.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 31. října 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

My budeme překvapeni!

Dva muži stojí nyní před očima ducha mého. Jednoho jsem znal osobně. Zaměstnáním svým byl chalupník v jedné vsi kraje bydžovského. Vedlejšího zaměstnáním jeho bývalo občasné vytloukání oken farářů, boření farského plotu, zamezování výjezdu z farní zahrady a . . . filosofie. Snad aby i tím faráře zlobil, vykládal, že po smrti člověka bude asi tolik, jako když se zabije prase.

A od tohoto filosofa chalupníka nese se duch můj k filosofu básníku, jenž zvolal: My budeme překvapeni! Zeyer jest jméno jeho a slova tato vyřkl, když se vznešená duše jeho zabývala myšlénkami o nesmrtnosti duše a o životě věčném.

Dnové dušičkoví mimoděk vedou nás k přemýšlení o těchto věcech. Na čí stranu se dáme?

Vím, že je mnoho — nechci říci chalupníků, pokud se tím slovem míní malý rolník — ale chalupníka ve filosofii. Vrcholem jejich mudrcství je právě filosofie onoho chalupníka, jenž měl vztek na faráře. K chalupníkům těmto ve filosofii patří však lidé všech stavů. Máme mezi nimi dělníka a řemeslníka, maloměstana vedle boháče, podučitele s prvním chmýřím pod nosem vedle „doktora“ s prošetřivěným voušem atd.

A co je hlavní příčinou, že takoví lidé — v mnohem ohledu až i vzdělání — tuto vepřovou filosofickou soustavu blásají? Mají snad taky zlost na faráře? Tu mívají taky, aspoň obyčejně chalupník ve filosofii má zlost na kněžstvo. Ale vlastně mají ti lidé zlost na Boha. Bůh všelicos zapovídá, svědomím straší, buď nedává bohatství, anebo právě tím, že dává, uvaluje na sebe zlost, že i od bohatých a vznešených žádanejší zachovávání svých zákonů. Běda, běda, je-li Bůh takový, jak jej hlásá katolicismus! Tu nezbyvá pánům takovým, než věčná zlost, věčný vztek na Stvořitele. A než takovými to myšlénkami se zabývají, dobré zažívání a odpolední spánek si ruší, tu je lépe bráti to dle soustavy vepřové.

Ovšem nehlásá se k ní pouze „chalupníci ve filosofii“, nýbrž i takoví, kteří opravdu mnoho četli, mnoho se namyslili, mnoho vědí, ale v duši jejich je jakási „zjemnělá“ zlost na Pána Boha. Takoví nechť, i kdyby tisíce důvodů se podávalo, přijati Boha, kterého jejich rozum — učeněcký, professorský rozum — vystihnouti nemůže. Takového Boha si svou vědou zrovna násilím z mysli vypuzují a raději hmotě se koří, než Jemu a proto jim je i člověk jen hmotou. A ačkoliv jsou učení a hrozné knihy píšou, na konec konců jsou tam přece u toho chalupnického vepřového mudrování.

Nezkažený člověk se tomu ovšem diví. Bez veliké učnosti, takřka přirozeným pudem duše své cítí člověk v sobě mravní zákon, jak se svědomím hlásá jako příkaz vyšší bytostí daný. A tento mravní — Boží — zákon v člověku to právě je, který ukazuje, že člověk není jen prasátkem čili zvířetem. Duch lidský oživuje ovšem i tělo, jako duše zvířecí. Ale duše zvířecí má jen tuto jedinou úlohu. A proto když tělo zvířecí zmírá, úloha duše zvířecí je dokonána, nepůsobí a působiti nemůže, hyne. Ale duch lidský mimo tuto podobnou úlohu má jinou neskonale vyšší, netělesnou. Má úlohu poznávání a milovati pravdu a dobro čili vlastně Boha, a proto i když neoživuje tělo, pracuje a působí, ba pak teprv tím lépe. Právě po odloučení od těla jest, smí-li se tak říci, více duchem, než byl.

Tu nastává to veliké slovo Zeyerovo: My budeme překvapeni! Právě po odložení těla, kterého se sice nyní jako nástroje k dodávání dojmů pomocí smyslů užívá, ale které činí ducha jako ve tmách tápajícím, právě tedy po odložení těla začne duch lidský nejen zvýšenou silou svou, ale opatřen zvláštní silou od svého Stvořitele způsobem dokonalým, netušeným poznávati Boha a podstaty věcí. Bude mu asi tak, jako

když slepý nabyt zraku. Jako od narození slepý, kdyby nabyt zraku, musel by zvolati: Jak jsem překvapen, jak jsem si všechno jinak představoval! — tak či vlastně o mnoho více bude překvapen duch od těla oddělený.

O jak blaží toto přesvědčení! Tělo zmírá, já ale žiju dále, věčně, dokonaleji než před tím.

A čeho jest zapotřebí k zachování si tohoto blaživého přesvědčení? — Jen poněkud vyššího něco toužení, jen poněkud vyššího nějakého vzletu — jako ho měl Zeyer — a pak? Inu pak něco pokory a básně Boží. Ta však přestuje se jediné náboženstvím.

Proto bych si přál, aby dnové „všech svatých“ a „dušiček“ nebyly jen navštívením brobů a sladkobolných vzpomínek, ale aby celý katolický národ náš povznesl se k tužbám vyšším, oživil v sobě náboženství a radostně volal: My budeme překvapeni!

Vracím se k filosofu chalupníku. Došlo to s ním ke konci. Co učinil? Zavolal si kněze a umřel — ne jako prasátko — ale jako člověk. Za bujného zdraví chtěl raději býti prasátkem; když se blížila smrt, přál si býti člověkem.

Právě v dušičkových dnech pečuje o to církev, aby se k nám, k naší mysli přiblížila — smrt. Její bohoslužba nám ji v ty dny předojemně připomíná. Nečiní tak církev, aby chmurnými myšlénkami naplnila duši a ztříštila život, ale aby člověka od života zvířecího k lidskému povznesla. My budeme překvapeni! Jest totiž tak jisté, jako zlo a dobro jedno není, taky ještě překvapení, kterému se tou nízkou filosofii sice smáti lze, ale ujíti mu nelze. Jest to děsné překvapení těch, kteří v odporu proti Bohu od těla oddělení byli. A proto i tohoto překvapení chce nás církev uvarovati.

Ostatně, mám-li jako článkář novinářský na této zemi zůstat i a kazatelství nechati, končím tak, jak následuje.

Náboženství a filosofie mají veliký vliv na život národů. Četl jsem v tyto dny v „Politik“ článek o našich jazykových poměrech, o nespravedlnosti státu rakouského proti Čechům. Šlechtetný pisatel jeho pravil, že utlačování národa neobstojí před Věčným Soudcem! Vzácné to u nás slovo! A proč se nebéře ohledu na Věčného Soudce při řízení národů? Proto, že se vše řídí a spravuje podle té „chalupnické filosofie“, která z člověka dělá zvíře. Zvíře neví nic o Věčném Soudci. Mezi zvířaty silnější požívá slabší.

A proto jest zapotřebí, aby právě z politiky vymýtěna byla ona chalupnická filosofie, a aby politika proniknuta byla tím, čím byl duch Zeyerův proniknut, když zvolal: My budeme překvapeni!

Do toho ovšem ještě mnoho schází. Strany české prý se spojily v jedno. Není to pravda! Katolická strana národní, zastoupena již třemi poslanci dr. Hrubanem, dr. Stojanem, dr. Koudelou, nebyla k poradě ani pozvána. Páni se nemohou dosud vyzouti z té chalupnické filosofie, které dali jméno svobodomyšlnost. A proto mnoho si od jejich činnosti pro národ neslibuji. Budou myslím i na dále na to hledět, jak národ náš je sotva chalupníkem v Rakousku. Chalupnická filosofie, chalupnická politika, chalupnická sláva!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 29. října.

(Živnostenská Banka a její spekulace s pozemky, získanými po rozbouření kadetky u Pražské brány. — Několik poznámek ke stěsnění české university na Moravě. — Zdražení vepřového masa a přičiny jeho.)

Již vícekrát na tomto místě pojednávali jsme o koupi bývalé c. k. kadetní školy v Praze „Živnostenskou Bankou“, která nyní

pozemky po rozbouření jejím nabyté prodává na stavební místa. Vytkli jsme, že tento podnik „Živnostenské Banky“ neschvalujeme ze dvou příčin.

Bývalá c. a k. kadetní škola, tak zvaná královská kasárny byly vlastně v XVIII. století zrušený a státem zabraný seminář. Budovy a pozemky, na nichž kasárny ty stály, náležely tedy vlastně království Českému, jehož jménem byly od státu k vojenským účelům používány. Že je od státu nemohla žádná podnikatelská firma nebo společnost převzít, to bylo jasné, neboť podle stavebního řádu pro král hl. město Prahu nedalo se s pozemky těmi bez souhlasu reprezentace obce pražské docela nic podnikati. Proto když pozemků těch stát nemohl více potřebovati, zajisté že by bylo došlo k tomu, že by byly království Českému nebo král. hl. městu Praze jako druhy státem zabrané duchovní učiliště vráceny, anebo alespoň za jiné pozemky výhodně vyměněny. Proto jsme neschvalovali, že „Živnostenská Banka“ této dříve nebo později nezbytné události koupí kadetní školy předcházela. To byla ze strany jejího ředitelstva, jež to provedlo, z českého stanoviska, stejně politického jako hospodářského, krátkozrakost, již v české historii musí býti zachováno příslušné místo.

Za druhé jsme koupí kadetní školy „Živnostenskou Bankou“ neschvalovali proto, poněvadž „Živnostenská Banka“ nemá za účel prováděti stavební a pozemkové spekulace, ana účelu tomu do své míry slouží zvláštní zemí zaručená „Hypoteční Banka“. „Živnostenská Banka“ zřízena byla za účelem povznesení živnostnictva.

Jak jsme na těchto místech již před dvěma lety předpovídali, nastala nyní „Živnostenské Bance“ nemalá starost, aby od eráru zbytečně nabyté pozemky bez ztráty odhyla a zpeněžila. Kdyby se reprezentace král. hlav. města oproti těmto spekulacím „Živnostenské Banky“ postavila nepřátelsky a neochotně, (k čemuž byla oprávněna, neboť městu Praze za miliony pozemků leží ladem), mohla „Živnostenská Banka“ velice smutně pochoditi. S tím měla také jako český finanční ústav počítati, že dělá obci Pražské otevřením nových stavenišť zbytečnou a nevhodnou konkurenci, z níž jedna strana škodu musí míti jistě a nezbytně.

Avšak město Praha chová se vůči „Živnostenské Bance“, když tato do slepé uličky přehnaného spekulování s drahocennými stavebními pozemky zaběhla, způsobem nanejvýš kulantním.

Jedná se totiž o to, aby si „Živnostenská Banka“ vyměnila část po rozbouření kadetní školy nabytých pozemků za pozemky, v jejichž držení na jiné straně nachází se pražská obec. „Živnostenská Banka“ takto od města Prahy výměnou jinde získané pozemky snáze odbude a pražská obec na pozemcích od „Živnostenské Banky“ u Pražské brány vyměněných mohla by zbudovati potřebný v Praze reprezentační obecní dům, v němž by jménem jejím úřad hospodně mohla vykonávati „Městská Beseďa“, jejíž nynější místnosti stávajícími veřejným potřebám více nevyhovují.

Za poměrů, jež se dnes změniti nedají, myšlénku této výměny, o níž se jednati začíná, rádi vítáme a přáli bychom si, aby byla co nejdříve uskutečněna. Že k ní došlo, toho patrná příčina bude spočívatí nepochybně v tom, že již čtvrt roku ve veřejných listech na prodej nabízené, po zbourání kadetní školy „Živnostenskou Bankou“ nabyté pozemky zrovna asi na pohmátku nejdou. Páni majitelé akcií „Živnostenské Banky“ mohli by také podnikům jejího ředitelstva věnovati hojnější pozornost a na valných hromadách bylo by snad včasné učiniti při volbách některé změny pro dnešní doby nevhodných již osob, po nichž již nebožtík ředitel „Živnostenské Banky“ p. Vojtěch Mastný toužil a jež za potřebné shledával.

Nechť se za choullostivých okolností přítomné doby podrobněji touto záležitostí

obírat, doufáme, že některé osobnosti samy usoudí, že bude lépe, když se do popředí v „Živnostenské Banco“ více drátí nebudou a spokojí se možností tichého astoupení dobrovolného, aby nebyly třebaš za asistence celé veřejnosti přístě poutěny ostentativním — nezvolením.

Jeden z „Bolestinů“ nynější doby u nás jest zřízení české university na Moravě. Úplná universita na Moravě nebyla by žádnou novinkou. Polovice její v Olomouci doposud existuje, chirurgické tamní učení bylo zrušeno v letech sedmdesátých a právnická fakulta zanikla v letech padesátých. Moravskou universitu, pokud doposud neexistuje, zničila — železná dráha. Když začala železnice Moravou projížděti, tu část tamních studujících vysokých škol jezdila na studie do Vídně a část do Prahy a světské fakulty olomoucké university octlý se postupem doby v koncích. Bohatší studující, když měli cestu do větších měst a na slavnější školy snadnější, šli tam z důvodů pochopitelných. Měli za tytéž peníze studovat v Olomouci, proto šli za ně poznati raději Vídeň a Prahu. Chudší pak studující, majíce spojovací prostředky s Vídní a Prahou usnadněné, nešli také více do Olomouce, ale vyhledávali větší města, kde spíše kondice a obživu našli a větší university, kde snáze nadaci bylo lze dostati. Německou universitu v Olomouci tedy docela upřímně řečeno zabil pokrok doby.

Česká universita pak jest dnes na Moravě požadavkem času, kterýžto požadavek chytají naši politikové stejně šikovně, jako kdyby chytali bujného koně — za ocas. Naši politikové na místě, aby kladli správný akcent na zřízení české university na Moravě, aby je totiž odůvodňovali potřebou hospodářskou a sociální, ustavičně je dobývají rachejtlemi politickými a národními. To je jalový rámus, když tímto způsobem má býti zřízení české university dobýváno a to proto jalový, poněvadž je to nesmysl tvrditi, že by česká universita byla na Moravě nějakým pionérem horlivého češství a nerozumné předstírání toho je tudíž vlastně jenom oddalováním a zne-možňováním reaktivování university na Moravě pro lid český. Spůsob, jakým doposud česká universita na Moravě byla dobývána, jest způsob jednání nezralých, zelených politiků. Co se dělo? Pořád a neustále se vytrn-bovalo do světa, jaká by to byla obrovská národní vymoženost, tato česká universita na Moravě a jaký by to byl politický úspěch! To ovšem že musí a musilo Němce tak dráždit,

že se tomu všemi svými prostředky a vlivy musí stavěti proti. A také to dále činili budou.

Kdo poměry universitní a vysokoškolské zná, ten nám každý ochotně přisvědčí, že jme-nováním půlkopy nových universitních profes-sorů nepřibude ani mandel horlivých vla-stenců. Vždyť i v Praze mnohý dříve horlivý vlastenec po jmeňování universitním professo-rem stal se ihned mužem docela normálním, jemuž se šovinismus dokonce i protiví. Proto mluvíme o nové české universitě jako o ohnisku národního ohně a českých politických agitací na Moravě jest ze strany českých politiků hotová zpodílost. Rozváděti toto tvrzení šife nebudeme. Jsme rozhodně pro zřízení české university na Moravě, avšak tím způsobem, jakým se vymáhá, může ji dobývatí leda ten, kdo nechce, aby byla zřízena. My zřízení české university na Moravě odůvodňujeme ze sta-noviska moravského jedině potřebou hospo-dářskou a sociální, pokud pak se ohledu ná-rodního a politického týče, tu řada usazených na ní c. k. profesorů má pro nás cenu pouze vysokých úředníků, z nichž někteří nebudou mít ani vlastní domácnost českou a jejichž úkolem vlastně jest pěstovati vědu a nerozpty-lovati se nějakými agitacemi.

V nedávných dnech konali docenti pražské české university schůzi, v níž se zřízení české university na Moravě domáhali. Schůzi tu po-kládáme za naprostou zbytečnost. Kdo ze dnešních docentů pražské university má v sobě jádro, z něhož klíčí skutečný vědátor, ten každý zůstane na universitě pražské, kde mu kariéra nejde. Pro všelijakou plevu pak, která se na universitu dostala, na Moravě bu-doucnost nekyne. Pro případ, že bude tam česká universita zřízena, bude se bezpečně opakovati překvapení, jež se sběhlo při zřízení české techniky v Brně. Páni kandidáti, kteří měli své povolání na techniku za jisté, byli prostě pominuti a za professory české techniky brněnské jmenování byli skuteční tiší vědători, jichž by b. lo i pro universitu dost a nikoliv dotírati „kandidáti existence.“

Ostatně dnes Morava sama zřízení české university ze zřetele spustila a veškerou svou pozornost a elementární sílu obrací na zbu-dování Národního divadla v Brně. Tím pocho-pitelně ruch pro universitu vzbuzený zatím utuchne. Až zase požadavek české university na Moravě v popředí denního pořádku se vy-skytne, zajisté že důvody k jejímu zřízení budou povahy hospodářské a sociální, vůbec povahy nepolitické, anobř budou se opíráti o potřebu: povznéstí obecné blaho.

* * *

aby ho země nosila . . . já!? — Ach jak bodá ta minulost, jak žere, jak pálí!

A muž zkrřivil ústa a obličej svařtil, jako by jím nesnesitelná bolest lomcovala.

„Dnes den dušiček . . . ! O proč jen ten den vůbec jest?! — Proč položili ho v ka-lendář?! — Jako jed pálí mne v duši . . . A musí člověk vzpomenout, musí . . . , kdyby nechtěl, musí! . . . !“

„Ha, ta její bledá tvář v rakvi! Jako měsíc když se třese nad mlhami vod a lučin. — A ten její zjev . . . !“ Jako pára nad vo-dami . . . Vilou jsem ji nazýval, vilou, vilou svojí . . . A šťasten byl jsem, když jsem mohl usednouti jí a nohou a naslouchejí její řeči . . . Oh, ten hlas, můj Bože, ten její hlas! Jako zvonění zvonů o klekání . . . Sílela duše má, když hlas ten zvonit slyšela, o ráji snila a o andělských říších horovala . . . „A já bídák tu lilii zlomil, já ji pošpinil, já ji rozdrtil . . . !“

„Větší jest nepravost má než Davida krále. On zničil růži, já lilii, on zavraždil bytost jednu, já dvě, — ji a nevinné poupě pod jejím srdcem, on zahrnul Betheabe bohatstvím, leskem a slávou a já . . . ?! — Rubáš, chladný rubáš jsem té své vile přichystal svým pekelným, zvířecím chtíčem . . . !“

„Oh, misere mei Deus!“ — A muž záupěl, jako když letí víchr skulinou a zatřásl sebou jako ohmýří vymrštěné polelním větrem.

„Misere mei Deus . . . ! — Napíšu to, musím to napsat! Napíšu to, jak to ještě jakživ nikdo neslyšel, napíšu to v těch nepatr-ných, němých notách, v těch malicherných hudebních značkách . . . Tady na tom papíru musím říci, co zmítá duší mou, co ji stírá, co ničí, co trápí, tady musím vyličit všechnu tu nicotu a bídu lidského bytí, tady sem do těch not musím vrýti všechnu nidemnost a zvrhlost lidských snah, sem musím vyličit všechnu tu ošklivost, jakou cítí duše má sama nad sebou . . . “ A umělec chytil papír a v šileném chvatu vrhal naň spoustu not.

„Misere mei Deus — smiluj se nade mnou, Bože . . . “ — „Vroucnost, pokora, prosba, ponížení musí se při těchto slovech ozývatí. Pouhý kvartet lesních rohů s mužským zpěvem, jak jsem to slyšoval za mládí na pohřbech. Bylo to tak jednoduché a přec tak

V Praze a ve předměstích stonply v ne-dávno době seny vepřového masa a sádla o 25 procent do výše. Proč to? Před patnácti lety doháněna byla do Čech celá stáda ba-gounů z Uher, tak že dokrmování těchto ště-tináčů bylo zde velice rozšířeno a nedá se upříti, že mělo značný vliv na to, že český lid si kousek suchého chleba mohl sádlem namazati a brambor omastiti.

Aniž by se bylo zkoumalo a počítalo, jaké výhody má dokrmování bagounů u nás, bez rozmyslu začalo se poukazovati k nezbytné s každým lícem spojenému jeho rubu a bez vypočtení, jestli výhody nepřesahují nevýhody, začala proti uherským bagounům polemika nejdříve v novinách a odtud rozšířila se tak, že konečně přibon jejich jest zapovězen. Dů-vody se k tomu nalezly, ale teprve až po 20 letech, v nichž bagouni v Čechách byli bez závadý chováni.

Hlavním trumfem proti bagounům bylo, co prý peněz se za ně do Uher z Čech vy-veze. Všechno totiž musí u nás na národní kopyto. Němci nechtějí píti plzenské pivo a Češi nechtějí mastiti uherským špekem. Bojují proti Maďarům, zapominajíce, že v Uhrách slovanské národnosti mají vlastně převahu. Slibováno a tlačáno, jak prý se po zaražení přibonu bagounů do Čech rozmůže chov našich národních prasátek, co prý se za ně utrží atd.

Ovšem že se v ohledu tom nestalo docela nic. Naše zemědělské a agrární kruhy pomohly sice přibon uherských bagounů do Čech zma-řiti, ale o domácí náhradu se jinak nepostaraly, tak že nejenom přivedly tisíce českých rodin, které si bagounka odchovály a dokrmily, o tento „půvab života“, ale následek další je, že konsum vepřového masa v Čechách převy-šuje duchování vepřů k porážce. Vepřové maso a sádlo u nás přidražilo, nedostatek jeho musí se kupovati za hranicemi a český lid nejenom že vepřové maso cizně draze platí, ale v Čechách jde na zmar všechno to, čím zde dříve byly tisíce bagounů dokrmovány. Škoda ta jak na hotovosti, tak i na neupotřebení a zmaru onoho krmiva jde ročně do milionů. To je příklad našeho českého hospodářství, v němž smí dávatí hesla každý blupák, jenom když má smělou švádu!

Poměry, pokud se vepřoviny u nás tý-kají, dospěly tak daleko, že město Vídeň z toho začíná těžiti a když si pražští uzenáři objednávají z Uher vykrmený vepřový dobytek — ten sem může, ale bagouny, na nichž by zde narostlo, ty sem naši politikové nepustí — ve Vídni jim ho pod rozmanitými námi-kami zdržují, aby tak byl export pražských šunek a uzenin poškozen. V nedávných dnech

krásné, tak dojímavé“.

„Secundum magnam misericordiam tuam — podle velikého milosrdenství svého . . . “ — „Zvoní mi to v duši, zvoní to tam . . . Lesní rohy, polnice, kostelní trouby, posouny. Melodie vážná, con dolore (téměř bolestná).“

„Et secundum multitudinem miserationum tuarum — a podle množství svého slitování . . . “ — „Symfonie, pouze symfonie. Samé smyčce! — Nejmenější pianissimo v houslech v šesté a sedmé poloze, polodušený zpěv viol, cell, fagottů a rohů a k tomu čtyřrozpěv divčích hlasů. — Ano, jak případně! Něžná ústa nechtě pamatují Boha na slitování“.

„Dele iniquitatem meam — shleď ne-pravost mou . . . “ — Zraky mužovy se za-leskly a celý proud blesek z nich zasřel. „Nepravost mou — shleď nepravost mou . . . ! Ach jak pálí, jak bolí, jak mučí, jak trýzní ta nepravost! Shleď ji, shleď tu nepravost — dele — nepravost mou . . . ! — Sem musím celou sílu duše své vložití.“

„Okdybch tak mohl psáti ohněm, kdybych mohl všecken ten pal duševní vzítí a vysypati ho sem na ten papír . . . Furioso (zběsile) musí zde znítí skládba a letěti vivace (velmi rychle). I roba, litost, žal, zahanbení, zoufalost, vše, vše, co ničí duši, co ji sžírá, co otravuje, vše to musí se tam ozývatí. Divoké šestnáctky houslí a klarinetů v nejsilnějším fortissimu, passáže contrabassů a pozounů, zběsilé akkordy harf, chřestot tamburin, třeskot kastanět, hou-kání tub a polnic, víření bubnů a kotlů vše v nejsilnější fortissimo a accellerando vehnáno, pak náhlé třesknutí, zasyčení cinell, jako by někdo srdce trhal a ihned úsečný konec jako zablesknutí: „Dele — znič!“ — — —

Muž najednou přestal psáti a zadíval se v spoustu not, jež tu v minutě na papír vrhnul.

„Dele — znič!“ vykřiknul zase náhle, jakoby ho někdo bodnul. „Oh jak to slabé, mdlé, nicotné, prázdné, hluché! — Nic jest to, pranic! — Ani zdání o tom, co letí duší mou. — Směšná persifláž. — Není vůbec nástrojů, kterými bych vyjádřil to „dele!“ Všecko němé, hluché, nehybné, prkenné, bez života, bez citu, bez jiskry, bez ohně . . . “

A skladatel dlouho a dlouho se na ty noty díval a stále a stále jen pokrcoval hlavou. A zdálo se, že má tisíc chutí vše to,

FEUILLETON.

Miserere.

Napsal Josef Váňa.

„Nebo nepravost svou já poznávám, a hřích můj proti mně je vždycky.“
Žalm 60, 6.

Seděl u peacího stolku nad rozházenými notami večer v den dušiček. Venku hvízdal vítr a házel celé spousty dešťových krůpějí na skleněné tabule oken. Dunělo, šumělo a pleskalo to o ně přišerné, ba chvillemi zdálo se, jako by někdo kostnatou rukou po nich bubnoval. I světlo lampy na stole čas po čase prsklo, povyskočilo a zatřásló sebou, jako by se děsilo té víchrice venku. A v jizbě byl chlad až kosti prorážel a tak hluché a hrobové ticho, že skřípot péra po papíře zdál se něčím z jiných světů pocházejícím.

A v tom tichu seděl muž nad rozházenými archy notovými a psal. Zběsile jezdilo péro po natištěných pětlinkách. Brzy se ocitlo nahore, brzy dole, brzy rýsovalo čáry kolmé, brzy stenalo pod tíhou trhnutí vodorovných. Muž ten komponoval . . .

Oko měl vybouleno, ústa pootvěřena a celý obličej zdál se lapati něco neobyčejného, něco nevidaného, nezvyklého — — —

Zmlklo najednou péro a písčící ruka jako by byla zchromla. Mrtvé ticho rozložilo se po světničce. Muž podepřel levicí hlavu a zadu-mal se.

„K smíchu, věru k smíchu!“ vybouchl najednou hlasitě. „Chci stvořiti něco neobyčej-ného, něco gigantického, něco nevidaného, něco nezvyklého, něco dosud neslyšeného a zatím . . . Cítím sice k tomu sílu, cítím, že v duši mi to hřímá, ale ten hřích můj, ten hřích můj! . . . “

A muž se zasmál jako šílenec a mluvil sám s sebou jako nešťastník, jako samoták, který lidem odvykl. Cítil toho potřebu, musil se vymluvit, musil to sopečné vření v duši vypovídat, musil s ním ven, musil ho říci třebaš i prázdnému okolí.

„Habaha! Já že bych chtěl stvořiti ne-smrtnou věc . . . já, který nejsem hoden,

musil dokonce i pražský primátor p. dr. Srb a Jeho Excellence ministra presidenta zakročit, aby se podobné věci neděly a neopakovaly.

Zdalo se sice směšným, všimati si vůbec ondy od našich politických a hospodářských ohlapec vedeného boje proti přihonu nedokrměných uherských bagounů a nyní český lid tento jejich kousek zaplatí mnoha miliony ročních vydajů, jež musí položit za dokrmění uherský vepřový dobytek a po venkově tisíce rodin musí lupati suché, nemastné brambory, protože šelijáký odborný ekonom tlachal o něčem, čemu nerozuměl! Tomu rozmanitému hospodářskému odbornictví měla by u nás také učiněna žádoucí přítrž, aby vlivy jeho netropily u nás miliony škod, jako se děje v různých ohledech a směrech.

Obrana.

Svatováclavská záležka. Štvání „osvícených“ listů, kterým fantasmie davu jest v jistých dobách velmi vítaným, nese do opravdy ovoce. Nestudovaní zlomyšlníci za kněžstvem pokřikují, akademicky vzdělání zasílají kněžím provokativní pohledky s krasopisnými poznámkami. Tak stoupenci „pokrokových“ listů oceňují přítomnou obětavost kněží, z nichž některý i nábytek prodává, aby sta chudáků v záložně o nic nepřišlo. „Času“ není vhod, že důrazně duchovenstvo protestuje proti pěstování škodolibosti v srdcích dětských; oftesená autorita vychovatelů katolické mládeže jest mu věcí vítanou. Jen tenkrát by se dala poněkud tato jizlivost omluviti, kdyby kněží neměli povinnosti pedagogických; ale za těchto okolností napomáhá porážeti autoritu ve škole vůbec. Poněvadž má Čas paměť velmi krátkou, nutno aspoň něco připomenouti. Aféra Hilsnerova přijalo židovstvo na všech stranách za věc vlastní a namáhalo se svorně s Časem co nejúčinněji vůbec prohlásiti obviněného za beránka. Masaryk napsal po prvním odsouzení spis o „nutné revisi“ procesu, ač jeho důkazy byly příliš ubohé. (Teprve po sepsání spisku se šel osobně do Polné přesvědčiti, zda rozuměl věci líp než vícehlavá odborná komise.) V Času byl tepán každý, kdo proti Hilsnerovi vůbec něco měl.

Za to však nyní naše kněžstvo otevřeně ve svých listech prohlašuje, že špatný čin Drozdův nijak přikrýváti a omlouvat nemíní a stojí o to, aby plná pravda vyšla na jevo.

co napsal, zpřetrhati, zničiti. Trhl také už několikrátě pérem, ale přec jen opanoval se a psal dále.

„Amplius lava me ab iniquitate mea et a peccato meo munda me — více obmyj mne od nepravosti mé a od hříchu mého očist mne . . .“ — „Zde plakati musí varhany ve svých nejjemnějších rejstřících a nejdojemnějších modulacích a přechodech a veliký smíšený sbor mužů a žen štkáti musí v recitativu o slitování.“

„Quoniam iniquitatem meam ego cognosco — nebo nepravost svou já poznávám . . .“ — „Ha ty oči, zas ty oči! — Jako žhavé uhly divají se tam z venku na mne! — A jsou tak hluboké jako lesní tůně v zapadlých roklicích a tak smutné jako houštiny pralesů. — Pryč tam od okna, pryč!“

A skladatel natáhl kostnaté ruce proti oknu, jako by odtamtud někoho odehnati chtěl.

„Proč se na mne tak vyčítavě díváte? — Chcete mně vehnati v zoufalost? — Pryč, pryč!“

S nadlidským téměř násilím svěsil hlavu, levicí zakryl oči a pravicí psal dále.

„Et peccatum meum contra me est semper — a hřích můj proti mně jest vždycky . . .“ — „Oh běda, vím to, vím. Jest stále přede mnou ten hřích můj, ráno, ve dne, v noci, stále, stále. Leží mi na prsou jak ledovce hor. Jest mou bídou, mou zkázou, mým mučitelem, mým peklem . . . Ó pryč ty příšero tam s těma strašnými očima, pryč nebo zešlím . . .“ —

A muž zařval jako zraněná šelma, mrštil pérem v povětří a spoustu not zběsile odhodil. Pak v křečovitěm semknutí rukou chytil se za hlavu a celou tíhou těla shroutil se jako podsekнутý kmen se stolice na zem . . .

Když ráno přišla k němu posluhovačka, našla ho na zemi polomrtvého. Ležel bez pohnutí a jen čas po čase vyrážel ze sebe zoufalý vzlykot. Lampa na stole ještě hořela a naplňovala celou světničku nesnesitelným dýmem. A noty na stole byly rozhozeny a mořem inkoustu na vše strany rozstříknutého potřísněny.

S velikým namáháním dopravila ho do postele. Když pak odcházela pro lékaře, prohodila na chodbě k domácí paní zcela bezvýznamně: „Milostpaní, mně se zdá, že ten muzikant nemá to tuhle v pořádku.“ Při tom ukazovala ukazovátkem na čelo a tukla na ně několikrát se zvláštním posuňkem, jakoby se to rozumělo samo sebou.

Příčiněním samého kněžstva byl vydán vinník práva úřadu světského. Na tento rosdíl Čas ve své láce k nestrannosti velmi rád zapomíná. Akademický orgán, který by měl vážně krotiti, podporuje pichlavými poznámkami štvářské rejdy Práva lidu, ač se kdysi na lůzovládu zle horšil. Socialistické duše se zase jednou ukazují v plné nahotě; nasbírali se již vymyšlených, prolhaných historek o aféře Drozdové tolik, že je již vynalezavost opouští; proto, aby voda nestála, překroutili si řeč dp. Dlouhého-Pokorného o Svatováclavské záložně způsobem v skutku svatovrátným a na základě svých drzých překroucenin si tropí z řečníka posměchy. Proto tomuto soustavnému ničnickému nepomohlo nic, ač se dp. Dlouhý-Pokorný ohradil a na svědky, kteří při řeči byli, ukázal; Právo lidu vede svou dál s cynismem pekelným. Nedivme se; proti kněžím každá zbraň dobrá! Dostál-Lutinov má svého Machara a Dlouhý-Pokorný zase Roušara. Čekejme od takých kamarádů—bratří trochu spravedlnosti!

A přece i nepřátelské časopisy buď přímo buď nepřímo přiznávají, že skandál pražský byl v katolictvu českém věcí posud neslýchanou, ač stoupenci jiných stran kradli, jak se dalo. A nade všechno jistou věcí jest, že se Drozd nepěknému svému řemeslu nepřiučil od katolíků, ale od těch fešáků nekatolických, s nimiž se tolik rád stýkal. Měl ostatně v židovských a socialistických pobertech již od dávna vzory nedostižné.

Apel z Prahy zasláný na kapsy venkovského, většinou nuzného kněžstva byl přec jen formou svou poněkud ukvapený. Kaplan má zaplatiti 1000 korun! Odkud a kdy se mu podaří tak velikou sumu sehnati, hradí-li leckde ze svých příjmů nejnutnější potřeby? Jak zvláště štolové poplatky na venkově dopadají, o tom žalno vyprávěti. Bylo by stačilo provolání, aby zaplatil každý, co může, jak se v skutku také děje. Ostatně však nutno pověditi, že ukvapená slova vytryskla v okamžiku skoro zoufalém, že vyšla od mužů obětavých a apoštolsky horlivých a proto netřeba pro ně příliš se horšiti. A my vyzýváme znovu všechny veledůstojné duchovní, aby pokud tak ještě nenčinili, sanační akci přiměřeným obnosem přispěli, ať již se to děje samostatným rozhodnutím nebo po úradě vikariátní. Doufáme pevně, že záložna zachována bude, ač se zdá, že se připozdilo. Jen na Boha a síly vlastní se spolehnouti můžeme; naděje na pomoc od jinud jest příliš illusorní. Snad k těmto těžkým chvílím nejdokonaleji přiléhá církevní modlitba: „Dei viri, Pane, ve dnech našich, peněvadž není jiného, kdo by za nás bojoval, leč Ty, Bože náš!“ Snažnou modlitbou a vlastní obětavostí naší stuhne jistě pošklebek na lici nám nepřátelské socialistické hydry, která sahá nedočkavě po tučné kořisti.

Po šťastné kampani náš klerus nabude v lidu pro svou příkladnou obětavost snad ještě více důvěry, než jaká mu věnována před trapnou chvílí zkoňsky; a Bůh nenechá dobrý čin bez odměny.

Lidé český, v nynější politické krizi nezapomínej na obranu svých nezadajných jazykových práv. Vzpomeň si, jak již za Karla IV. Tvůj jazyk největší vážnosti se těšil daleko za hranicemi. V Čechách Němci jsou nuceni děti své k české řeči přidržovati, v říši sami kurfiřti dle rozkazu panovníka dávají vzdělávati své syny v češtině. Rodili Čechové zastávají důležitá hodnosti v říši, ano dokonce příkázati mohou, aby svátek českého svátce Václava ve třech diecích německých slaven byl jako den zasvěcený. Lidé českou řečí mluvící vynikají vzdělaností nad všechny okolní národy, majíce nejdokonalejší vysokou školu v celé střední Evropě a cizina ctitivě je prosí, aby svou učenost za hranice Čech osobně šítili. Za Jiřího Poděbrada větší počet českého panstva německy vůbec nemluví; na soudech, v komoře královské, v městských úřadech se užívá jen jazyka českého a nic tato okolnost nevádí ani Čechům ani cizincům. Sám Jiřík, jehož Němci chtí míti císařem, neuzná ani slůvka německého; čeština se stává diplomatickou řečí východní Evropy.

Pamatuj, jakou obrovskou moc za Karla IV. a Jiřího měli lidé českým jazykem mluvící nejen v zemích koruny české, ale i daleko za hranicemi jejími. A mělo by snad toto slavné království lépe prospívat, až by bylo sevrěno centralisační kazajkou státní němčiny? Na politických i jazykových právech jsi slevil až příliš mnoho; dále ustupovati již nelze, nechceš-li pošlapati světlu památku svých historických i přirozených práv. Jestliže si nevytvoříš důstojným způsobem dosti učinění za urážku vmetenou Ti ve tvář zrušením Badenových nařízení, zůstaneš chorým mužem na vždycky, cizincem ve vlastní zemi. Porovnej slavnou svou minulost s tím, co Ti nyní Křbber podává. Zavinil jsi ovšem sám poněkud nynější žalostný stav, ježto jsi volil do sněmu spíše

hluk tropící frázisty než neumorné pracovníky, ale proto přec jen nezadajná práva Tvá musí zvítěziti, jestliže se vzchopíš k činnému protestu aspoň o hodině dvanácté.

Politický přehled.

Říšská rada ve Vídni zase už nemůže nikam. Pro samé pilné návrhy nepřikročilo se dosud ku plodné práci. A k tomu ještě mnozí poslanci nekonají svých povinností, tak že posl. sněmovna není schopna usnášeti se.

Dne 24. října rokovalo se ve sněmovně o otázce nezaměstnanosti; vláda slíbila, že se vynasnaží, aby na různých stranách byla zaopatřena dělnictvu práce. Až do čtvrtka jednala sněmovna o stávce zemědělského dělnictva v Haliči.

Od čtvrtka do 6. listopadu jsou sněmovní prázdniny. Proč schůze přerušeny, nikdo neví. Jistě však p. dr. Körber se připravuje, jak by z této nejisté situace vyvázl.

Poláci trvají na tom, že parlament musí pracovat; tím pak stavějí se proti nám Čechům na stranu Němců. Jednalo se prý už také o vytvoření většiny, v níž by Čechev nebyli, ale nepodařilo se. Šíří se pověsti, že jazyková otázka bude vzata z jednacího pořádku poslanecké sněmovny a po případě přenesena do zem. sněmů. To by mnoho slevil p. dr. Körber ze své pevnosti, když tvrdil, že jazyková otázka musí býti rozřešena na říšské radě. Na ozdravení sněmovny chystá prý se návrh, aby pilným návrhům vyhrazena byla v týdnu schůze pouze jediná.

Dne 25. října jednala panáská sněmovna o zákonu proti termínovému obchodu. Ježto na předložení provedeny některé změny, dostane se znovu do posl. sněmovny.

Arcikníže Ferdinand Kare, dosavadní plukovník a velitel 3. tyrolského pluku císařských myslivců, jmenován císařem velitelem 18. pěší brigady v Praze; sídliti bude na Hradčanech.

Opakují se stále pověsti, že se arcikníže František Ferdinand hodlá vzdáti následnictví.

Něm. lidová strana v Čechách konala 26. října v Kumburku sjezd, na němž posl. Prade prohlásil jazykové zásady dra. Körbra za nepřijatelné, ježto obsahují vnitřní úřední češtinu. Usneseno, aby proti těmto zásadám vypracovány byly zásady něm. lidové strany, ve kterých by co nejdůrazněji bylo žádáno uzákonění státní němčiny pro celé Rakousko. Strany něm. že musejí nad českou obstrukcí zvítěziti a pak se chopiti práce hospodářské.

V Dolních Rakousích byly minulý týden sněmovní volby za skupinu venkovských obcí a sice poprvé na základě přímých voleb. Křesťansko-sociální strana úplně zvítězila nad spojenými stranami odpůrců svých, liberálů, lidovců, Všeněmců a soc. demokratů. Z 21 mandátů připadlo křesť. sociálům 20; jedna užší volba musí býti ještě provedena.

Odpor Maďarů proti nové předložce branné se vzdává. Na prohlášení ministra honvedů bar. Fejerváryho usnesl se proto branný výbor uher. říšského sněmu, aby jednání o branné předložce bylo odročeno.

V přístavním městě Dunkerku ve Francii zuřila stávka přístavních dělníků; drancovány krámy a skladiště, ano i ohně užito. Vojsko nestačilo zavésti klid. Ze však předárci přijali požadavky dělnictva, stávka ukončena. — Státní školy francouzské sice otevřeny, ale slouží málo obecní potřebě. Toliko o 4000 dítek zapsáno do nich více než dříve. Někde lid a panství nechce prodati ani píď země na státní školy. — Ministr vojenství Andrée připomněl všem francouzským důstojníkům, že bez dovolení nesmí nikdo z nich jeti do Elzaska a Lotrinska.

Povstání v Makedonii bují zvláště na jihozápadu a východě s Bulharskem sousedícím. Povstalci proti tureckému vojsku vedou si statečně.

Angličané v Jižní Africe v zemi Samaliů utrpěli několik porážek; na rychlo posílají se tam posily.

Z činnosti katol. spolků.

Z Nového Bydžova. (Katolická národní jednota). V neděli dne 26. října pořádala katolická národní jednota zábavní večer za četného účastenství členů i hostů. Dp. F. Matouš pontávním způsobem promluvil o významu katolických jednot v nynějších nábožensky rozháraných dobách. Po zdařilé jeho řeči sehráli členové zábavního odboru trojaktovou veselohru „Sekvestor srdce.“ Soubra byla precizní. Další činnosti Zdař Bůh!

Z Kostelee n. Orl. Katolická Jednota den ode dne vyvíjí utěšenou činnost. Dne 19. t. m. svolala schůzi do Kozodor, kde promluvil p. red. Myslivec o jubileu sv. Otce XlII. Nastínil troji boj vedený proti katolíkům českým o víru, jazyk a majetek dokázal z encyklik a jednání sv. Otce, že jest výtečným vojevůdcem a výtečně zbraně nám dává do tohoto boje. Odporučiv spolky katolické jako vojsko stojící již v žiku skončil za velikého souhlasu s prospěchem dá Pán Bůh trvalým. — Večer téhož dne přednášel

ve schůzi téže Jednoty v hostelci „o tisku.“ Zobrazil dovedně moc tisku a ukázal, jak ho znešťují nepřátelé na p. v nejnovější defraudaci záložny Svatováclavské a skončil krásným provoláním ke všem přítomným, by podporovali dobrý tisk katolický. — Dne 26. t. m. sehrál divadelní kroužek spolku zdatile ve všech úlohách divadelní představení „Obraz P. Marie.“ Sál na Rabštejně byl přeplněn obecenstvem i z inteligence tak, že výtěšek hmotný jest veliký. Daleko větší však výsledek mravní, neboť všichni odcházeli dojatí se slovy, že kus tento se jim líbil dosud nejvíce. — V sobotu dne 1. listopadu večer v 7 hod. ve schůzi na Rabštejně přednášl p. t. p. František Jelínek, učitel z Malotic, o předmětu „Katolíci probuďte se!“ Po přednášce o náležitou zábavu již postaráno.

Z Libíce n. C. Dne 13. července t. r. pořádal katolický spolek lidový v Libici nad C. první své divadelní představení: Sv. Alžběta, v úpravě a vydání Josefa Fillera, kaplana v Semilech. — Dne 20. července odpol. konal katol. spolek lidový schůzi na oslavu jubilea sv. Otce Lva XIII. Přednášku o sv. Otci ochotně převzal cthp. Ant. Müller, bohosl. IV. r. praž. sem. Zdatilá tato slavnost ukončena nadšeným zpěvem papežské hymny. — V neděli dne 14. září přivítal nás horlivý dramatický odbor náš velezdatilou soubrou „Starých bláznů“, veselohry dle humoresky J. Štolby — Ferdinandem Lorbeerem výborně zpracovanou. „Staří blázni“ s několika málo změnami tohoto vydání (bohužel již rozebraného) mohou se s úspěchem na každém spolkovém jevišti davati. Kus tento vyniká zdravým, slušným vtipem. Zvláště se vyznamenala sl. Marie Novotná v úloze Procházková a p. Otokar Kanišský v úloze Paroubka. V sl. Marii Novotné nabyl dramatický odbor výtečné síly. Gratulujeme.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání: Vdp. Ant. Schreiber, bisk. vikář a farář ve Zlebech, jmenován děkanem. Ustanovení jsou: p. Václav Pankert, katecheta v Nechanicích, za katechetu do Hořic, p. Fr. Dostál, kaplan Solnický, za katechetu do Nechanic, p. Frant. Reiniš, kaplan ve Vápně, za kapl. do Solnice, p. P. G. Kahler, O. S. B., za katechetu v Broumově, p. P. Em. Hanuš, O. S. B., za kaplana do Něm. Verneřovic, p. Ed. Kasal, kaplan, za administrátora ve Vamberku, p. Václav Říha, kooperátor, za administr. v Borové u Poličky, p. Maxm. Smrčka, kaplan Lipnický, za kooperátora do Bojanova.

Pravdomluvnost redaktora Horkého. V předěšlém čísle přinesli jsme na základě spolehlivé informace běh života „novináře“ Horkého, jenž za dobrodiní odvděčil se Borromeu nřzkou pomluvou. Správa Borromea podnikla kroky na obhájení cti ústavu, hledala v Praze u 2 doktorů právní poradku podání trestního oznámení na pachatele, ale oba znalci práva zráželi od podání žaloby, protože při porotě jest příliš liberální vůči tiskovým procesům. Jsou to skutečně znamenité právní poměry v Rakousku, když napadený nesmí se ani pokusiti o satisfakci, nechce-li zbytečně zaplatiti náklad na porotní líčení. Zaslala tedy správa Borromea prozatím na vyvrácení lži Horkého opravu „Samostatnosti.“ Lze již napřed předvídati, že uveřejnění opravy této bude nutno vymáhati soudem, protože radikálové mají své pojmy o poctivosti. Neopomeneme k této věci se ještě vrátiti. Prozatím poukážeme na zřejmé nesmysly, jež Horký vydává za pravdu. Velmi kratochvilně jest tvrzení Horkého, že Borromeum pro tříletý pobyt tohoto „novináře“ má nésti zodpovědnost za všecku špatnost, kterou tento výtečník v životě ještě provede. Horkému jest 28 let, pouze 3 leta byl v Borromeu a nyní ústav má nésti zodpovědnost za všechny špatnosti jeho! Upravil si tedy nadějný „novinář“ jak náleží spolehlivou půdu pro další svou životní činnost, která dle dosavadní prožití minulosti jest mnohoslibnou pro budoucnost. Horký líčí svůj prý příjezd s otcem do Borromea. Hned při prvním vstoupení do ústavu našel nějakého bohoolovce ve fortně spatřiti, ježto o prázdninách bohoolovců v Borromeu nebylo. Nepatrný tento rozdíl času 14 dní talentovanému novináři však pranic nevadil při líčení vyhlášené historky a nevádl n. p. ani jiným pokrokářům ve víře v pravdomluvnost Horkého. Již tato malá ukážka stačí ke důkazu, že Horkému na fantasi sice neschází, ale za to hodně na spolehlivosti. Jsou tedy memoiry Horkého cenným materiálem pro příští nějaký krvavý román, ale pro kulturní historii jsou bezcenným šprýmem. Horký tvrdí zcela vážně, že chovanci ústavu myjí si ve škopcích nohy i obličeje. Jest k tomu zvláštního gusta zapotřebí, aby si někdo myl obličeje i nohy v jednom škopku a sotva lze uvěřiti, že Horký sám v ústavě se tak umýval, protože dle stanov má se každý chovanec hned počátkem roku opatřiti vlastním umývadlem. Ale připusťme že Horký se ve škopku s jinými myl, protože jako vůdce, tak i v Borromeu vykytují se lidé špatně v mládí vychovaní. Kdo jest však z mládí od matky veden ku čistotě a pořádku, má v ústavě příležitost v tomto směru se zdokonalovati. Zanedbané povahy ovšem marně povzbuzuje ústav ku pořádku, protože letitě chyby z mládí nedají se tak snadno za 3 leta napravit. Podivuhodným tvrzením Horkého jest výtky, že Borromeum něč obžerství. Jindy pokrokáři vyčítají ústavu, že se chovanci pořádně ani nenají a nejednou Horký objevil v ústavě nadbytek jídla i pití. Zvláště při ústavní zábavě jednou v roce pořádané smí prý chovanci „za dozoru představených vypít až 15 sklenic piva.“ Pravda ovšem jest, že

chovanci nejvyšší třídy smí si objednat nejvýše 4 sklenice piva pro dobu až 4 hodin zábavy, kdežto menší chovanci musí se spokojiti s jednou sklenicí, ale to Horkému nevadí, aby nevyhlášen Borromeum jako nejlepšího konsumenta zdejších pravovárečnicků. Horkému bylo v ústavě všecko protivno a nejvíce kaple, v níž se obudák nejvíce „pokazil.“ Touto svou nenávisť ku kapli nejlépe dokazuje Horký svou mravní úroveň, proto nám promíne, že nebudeme ani vyvracet generalisování vlastní jeho mravní hodnoty při oceňování mravnosti ostatních chovanců. Horký dobře zná onoho chovance, jenž za jeho doby byl pro nemravnost propuštěn a proto mohl by dáti veřejné svědectví, že ústav klade hráz mravní záhubě potíráním amyslnosti a vylučováním mravních spustlíků. A v tom zajiště koná ústav dostatečně svůj umravňující úkol, když bez milosrdenství vylučuje ze svých zdí ojedinelé mravní spustlíky, aby nedělili nákladu mezi jinými. Že za své snahy nedochází ústav vždy uznání a vděku, dokazuje nejlépe „literární práce“ Horkého. Na uznání Horkého a celého pokrokového tábora Borromeu jistě zrovna tak málo záleží jako na jejich nepřátelství. Každý ví, že pokroková žurnalistika žije pouze z pomluvy a ze žurnalistické beztrápnosti, proto i „plná platnost“ Horkým uvedených fakt má zrovna stejnou váhu s plevou. Kdo se o Borromeum zajímá, jde se do ústavu přesvědčit očitě a na „mluvení“ Horkého nic nedá. A tento očitý názor jest asi také tím nejlepším obhájením napadené cti Borromea.

Obecná kuchyně, spolek pro poskytování polévky, pokrmů, čaje i kávy v Hradci Král., konal 15. října t. r. řádnou valnou hromadu. Dle jednatele aké zprávy počet členů klesl. Přijmy velice podpořeny byly značnými dary. Sl. obec královéhradecká mimo subvenci propůjčila tři prostranné světnice v sousedství ložského umístění. Loni počalo se s vařením v den sv. Václava a vařilo se do konce dubna. Za dobu tu uvařilo se 10.376 porcí polévky, 5442 p. masa a 8464 p. příkrmů, z čehož dáno úplné zdarma 862 p. polévky, 573 p. masa a 725 p. příkrmů. Polévka prodávána za 4 h, maso s chlebem za 14 h, příkrm za 12 h. — I letos o Štědrém dni poděleno 200 chudých polévkou a vánočkou, k čemuž přispělo několik šlechtných dárců, jimž předsednictvo vzdává nejvšestší díky. — Dle zprávy pokladníka činilo vydání korun 5717.91 a příjem K 5688.53, čímž vzniká schodek K 79.38. — Při volbách zvolen do předsednictva veškeré dámy, jež dosud řízaly obecné kuchyně obstarávaly. Předsednictvo a správcovství spíše ponecháno v osvědčených rukou dam, pl. St. Miřovské, choťi c. k. prof. a pl. Jos. Gromanové, choťi c. k. prof. — Jednatel zvolen místo odstoupivšího učitele měst. dívčí školy p. Boh. Ryby p. Alois Šarm, učitel obec. školy. Pokladníkem opět p. Jiří Tolman, knihkupec, a revisory účtů pp. Ot. Vojta, městský důchodní a Josef Pich, městský kontrolor. Přijat návrh na zdražení příkrmů o 2 h, čímž zvýšena cena oběda ze 30 h na 32 h. — Dále usneseno vydávati obědy na zvláštní známky, o jejichž prodej budou požádáni někteří pp. obchodníci zdejší. Bez těchto známek v místnostech obec. kuchyně nikomu oběd vydán nebude. — Vaření se počalo v neděli 19. října t. r.

Ze „Všeoborového sdružení“. První mimořádná valná hromada „Všeob. sdružení křesť. dělnictva pro král. Česká“ konala se dne 26. října t. r. — Pan předseda Urban vítá členy a objasňuje, proč tato mimořádná valná hromada byla svolána. Zprávy funkcionářů ponechány až na řádnou valnou hromadu. Učiněn návrh, aby sídlo „Všeob. sdružení křesť. dělnictva“ bylo z Kostelce n. O. přeloženo do Hradce Král., což jednolhlaasné přijato. — Předsedl výbor se vzdává svých funkcí. Po úradě zvoleno nové předsednictvo: Předseda J. Urban, I. místopředseda dp. K. Dvořák, II. místopředseda J. Hlavatý, tajemník Josef Polák, I. zapisovatel O. Andrlík, II. zapisovatel sl. P. Čechovská, pokladník V. Jenšovský. Členové výboru: p. Lokvenc, Přibyl, Koleč, Soldát, Gross, Doležal, Joudal, Zoubek, Luňáčka. Dozorčí rada: starosta dp. Fr. Juhl, členové pp. Minařík, Sváták, Růžička, Jakl. — Přijaty různé návrhy a různé přání. Mimořádná valná hromada ukončena provoláním „Zdať Bůh“.

Divadlo. Jednota katol. tovaryšů v Hradci Králové pořádá v sobotu dne 1. listopadu v Adalbertinu divadelní představení: „Modlitba na hřbitově“ čili „Na Duňšický.“ Hra ze života s předehrou ve čtyřech dějstvích. Začátek o půl 8. hod. Konec v 10 hod. Lístky na sedadla lze v den představení dostati v čís. 1. v Adalbertinu. — Spolek divadelních ochotníků „Klicpera“ v Hradci Králové sehraje v neděli 2. listopadu v městském Klicperově divadle: Kříž u potoka. Začátek v 7 hod. Předprodej lístků u p. Josefa Růžičky na Velké podlaží.

„Zlaté rybky“, rozmarná veselohra Schönthanova, byla zdejší divadelní jednotou sehraha 29. t. m. s precizním pochopením a oavědčenou již rutinou. Produkce tamburašského sboru v mesiakti byly od četná shromážděného obecenstva sledovány též častým potleskem; vadilo pouze, že krásné akkordy nástrojů dosti značně byly tlumeny orchestrálním přepažením. — I provedením „Zlatých rybek“ dokázala jednota, že umělecky skvělá; značný zájem obecenstva byl jí odměnou nejlepší.

Společnost p. Trnkova zahájí v měst. Klicperově divadle dne 6. listopadu řadu operních, operetních a činoherních představení. Na programu nalézá se budou mimo Smetanovy opery z českých ještě „V studni“ od Blodka, „Pachlavci“ od Kovatoviče a řada cizích děl v operě i operettě. V činohře vezmě novinky. Podrobnější program oznámí divadelní návštěvní. Předplatné na 20 her přijímá knihkupectví p. Jarosl. Peřiny za ceny: lože 40 zl., křeslo 10 zl., sedadlo I. třídy a na tribuně 8 zl., sedadlo II. třídy 6 zl. 50 kr.

Na Sanatoriuu v Janských Lázních dále přispěli: vdp. Ferd. Kutcher, bisk. vikář v Ma-

redově 110 K, dpp. Ant. Thim, b. notář, far. ve St. Městě 80 K, J. Novák, kaplan tamtéž 80 K, ministr. Klement v Zlaté Olšně 30 K, far. Stejkal v Markoušovicích 15 K, far. Gottstein ve Velké Úpě 30 K, far. Krasek v Malé Úpě 30 K, Jos. Vlček, děk. v Dolním Újezdě 10 K, Jos. Kučera, b. notář a far. v Seči 18 K, Jarosl. Petr, kaplan v Solopiskách 4 K, Jos. Kovář, far. ve Vlčích 10 K, Dobrosl. Orel, prof. na c. k. vyšší reálce v Hradci Král. 34 K. Srděčné díky vzdává a o další přispěvky prosí b. Konistorium v Hradci Král.

Zábava obcečky Všeob. sdružení 26. října byla velice četně navštívena a její úspěch morální byl veliký. S nevšední a vzácnou ochotou účinkující vdp. prof. Orel, dp. Sahula, pokladník a dp. Jurkovič, vicerector Borromea, slavili triumfy svými v pravdě smělečkými koncertními čísly. Dp. Sahula ve svých bouřích jako vždy mluvil, laškoval, plakal, což obecenstvo hluchým potleskem odměňovalo, oceňujíc takto jeho vzácné umění. Ale nade vše celého večera vynikalo skvostné trio dpp. Orla, Sahuly a Jurkoviče, které tak nadecho posluchače, že bouře potlesku nebrala konce. Lepších umělců nelze si ani přát a můžeme býti na to hrdí, že máme zde v Hradci ve svém středu umělce tak vyspělé výše. Další čísla byla obveselující a o to se postarali naši osvědčení komikové pp. Beránek a Sváták, kteří upoutali svými výstupy a kuplety tak, že by je obecenstvo poslouchalo do rána. Jejich obětavost a umění musí býti rozhodně oceněno. Také pp. Andrlík, Ptáček a Jakubec se zdarem vystoupili. Zábava prodloužila se až do pozdních hodin, kdy na lítost účastníků musela býti zastavena, by se zachovaly úřední meze. Přáli bychom si, by tento dobročinný spolek častěji nám takovou zábavu připravil, ačkoliv musíme uznati, že to vyžaduje velkých obětí a namáhání.

Smutné zakončení svatebního veselí. Minulý týden v pondělí slavili svatební veselí Ignác Küssel z Říčky a Terezie roz. Müllerové v domě ženichově. V tom kolem poledne vypukl ve stodole Müllerově požár, který schvátil ve chvíli celé hospodářství, zničil téměř všechny majetky, celou výbavu nevěstiny. Matka nevěstina s nasazením života zachránila pouze něco dobytka, popálivši se při tom těžce na pravé straně těla. Má se za to, že požár založen rukou úkladnou ze msty. Dp. far. J. Šrámek z Nebeské Rybné uspořádal v neděli na to peněžitou sbírku; a chudí horalé dali z lásky přece tolik, že odpomoceno aspoň okamžité bídy postižených. Na žádost dp. faráře udělil pohofelým p. hrabě Bohuš Kolovrat na novou stavbu deset kmenů ze svých lesů zdarma; ostatní materiál jim dodal v cenách značně snížených. Matka nevěstina se již poněkud z nemoci zotavila.

Z Jaroměře. Výnosem c. k. ministeria kulta a vyučování ze dne 17. června 1902 č. 10155 zřízeny budou při c. k. všeobecné škole řemeslnické v Jaroměři od 3. listopadu t. r. do 31. března 1903 dva kurasy stavitelské odboru kamenického, stavitelského a sochařského pro takové učně, kteří v jmenovaných odborech větší výdělek aneb zkoušku mistrovskou dosáhnou obvyšlejší. Pro ty, kteří se do kursů ještě nehodí, zřízen bude bñh přípravný. Za tou příčinou byl již jako profesor IX. třídy jmenován sem architekt z Prahy p. Konstantin Mráček. Do začátku příštího školního roku má se vystavěti též pro tuto c. k. všeob. školu řemeslnickou budova zvláštní. Doposud byla umístěna v budově měšťanské školy chlapčeské. Kuratorium místní není ještě rozhodnuto, kde budova tato státi má. Jedna strana chce ji míti na předměstí Jakubském a druhá na Pražském. Sem by ovšem přirozeným vývinem města vždy lépe se hodila. — Jakubské předměstí nyní se opatřuje velkoměstskou dlažbou. Starý hřbitov u kostela sv. Jakuba bude zrušen a proměněn v krásný sad. Okolo kostela povede nyní po tak zvaném prasečím plácku nová okrasní silnice od nové zřízeného železného mostu přes Úpu, čímž předměstí toto zcela jiné tvárnosti nabude. — Na hřbitově novém u sv. Ivana postavila rodina p. Čerychova nádhernou a nákladnou hrobku v podobě kaple. Stavbu řídil p. ing. Hellmann. Domek pro pytvání a uchovávání mrtvol také již jest vystavěn, takže nyní jest zdejší hřbitov v takovém pořádku, že málo kde takovým chlubiti se mohou. Přichozím do Jaroměře stojí za podívání.

Četnická zastřelen. (Přv. zpráva z Chlumce n. C.) V noci na neděli dne 26. října vracel se četnický závodčí zdejší p. Ant. Dvořák asi o půl 2. hod. z obchůzky do četnické stanice. Ve příjezdě domu zastihl dva neznámé, mladé muže, kteří při svéle s otevřenou spíširny vybírali koláče a máslo. Prohlásil je za zatčený a vedl je do vězení v městské radnici, kdež měli býti ku výslechu ponecháni. Sotva však asi po 60 krocích došli na kamenný most přes Cidlínu vedoucí, ukočil větší z obou zatčených v sad a z bezprostřední blízkosti střílel p. závodčího do zad. Tento sklesl jva bezmocen, a pachatelé beze stopy utekli. Ranou a voláním raněného probuzení sousedé našli nešťastného, mladého muže (nar. 1874.) v bezvědomí, jež pak odnesli na četnické stanoviště. Ihned dostavili se ku zraněnému tři pp. lékaři zdejší, kteří vyšetřivše zraněného, prohlásili stav jeho za beznadějný, ránu za smrtelnou, načež byl sv. svátostí zaopatřen. K léčbě zraněného dostavil se též c. k. soudní adjunkt p. Dr. Čácha, jenž výpovědi p. závodčího, pokud mohl vypovídati, sepsal. Z rány v neděli bylo všecko obyvatelstvo města i okolí zprávou o smrtelném zranění závodčího p. Ant. Dvořáka, jenž pro svou milou povahu a přívětivost byl oblíben, neobyčejně vzrušeno, a přálo si, aby oběť lupičských vražd z nebespečí vyvázla. Přes veškeru snahu nebylo však možno. Kule olověná, kalibru asi 12mm., jež byla v neděli rána na mostě, odrazivši se o kamenné zábradlí, splstřila nalezena, pronikla tělem a způsobila zranění smrtelné. O půl 3. hod. v neděli odpoledne závodčí p. Antonín Dvořák skončil. Pohřeb p. závodčího, k němuž dostavilo se okolo 40 četnictva, pak zástupcové všech úřadů a veliké množství obyvatelstva nejen z města, ale i z okolí, kdež byl též oblíben, a pro tragickou smrt svou všeobecné sympatie vzbudil, konal se v úterý odpoledne na hřbitov chlumceý. Po slodičích se na

sákladě výpovědí zesnulého usilovně pátrá. V okolí pracuje pilná dvanáctá detektivka. Dle daných informací bylo již několik podezřelých, cizích mužů zatčeno a ku o. k. okresnímu soudu v Chlumu dopraveno; praví vinníci nebyli dosud zjištěni.

Z Vířle u Trutnova. Sotva se k synu svému, našemu váženému panu faráři Josefu Kováři, přistěhoval jeho otec ze Branné, již ho povolal na věčnost Pán k velikému hoří dvou dítek jeho. Pohřeb byl dne 27. října velmi slavný; též mnoho osob účastnilo se ze Branné, kdež nebýtliť přes 40 let v chrámu sv. Mikuláše byl kostelníkem. Odpověď v pokoji!

Výstavka ovoce zvláště jablek, dařivých se v okrese Žamberckém, pořádká obecní výbor a sbor učitelský v Kunčicích. Výstavka umístěna bude v budově školní, (20 minut od nádraží Kyšperského). Zahájení dne 1. listopadu o 2. hod. odpo. Vstup volný. Dne 2. listopadu t. r. o 3. hod. odpo. valná schůze hospodářského spolku okresu Žamberckého v hostinci p. Neumanov, pti níž přednáška p. Frant. Vohralík, profesora zahradních věd v Chrudimi: a) Jaký účel mají místní ovocné výstavy. b) Pěstování a ošetřování ovocného stromoví a jeho důležitost pro krajiny hornaté. c) Výběr druhů ovoce pro zdejší krajinu. Vstup volný.

Příkaz práce. Při ustavující valné hromadě „Zemské jednoty kat. duchovenstva v království Českém“ byl zvolen jistý p. kaplan do výboru, aby tam společně hájil zájmy duchovenstva diecése královéhradecké. Volbu sice přijal, avšak dosud ani jedné schůze se neúčastnil. Ve výboru „Jednoty“ mají zasediti mužové, kteří čestný úřad nejen přijali, ale také ochotni jsou pracovati, jinak všechen interes pro „Jednotu“ vymizí a činnost její v snižných vodách pohodlí a neporozumění zanikne. Upozornění toto, jež nás z venkova došlo, dostačí snad, aby rozpomenuli se zmíněný p. delegát na svou povinnost.

Z Novobydžovska. V posledních číslech „Stráže na Cidlině“ a „Škol. Obsor“ odlehčil si pověstný pisatel na nenáviděném svém představeném a namočil tentokrátě jedovatě své pero do kalu svého vlastního nitra. Hanobení a zlehčování zasloužilého inspektora p. prof. Jana Coufala, jak v článcích těch jest uvedeno, jest bídná a všeho opovržení hodná lež. Zdá se nám, že p. pisatel zapomněl na své „já“ a co měl psát sám o sobě, psal o jiném, koho z duše nenávidí. A proč? — Inu, měl vždy namířeno na místa nejtučnější a myslil, že na vždy rozumový vývoj si může vzít patent — a zatím ho zneužívali. Proviseorní tučné místo mu pro „konání“ jeho povinností vzali a poslali ho na jeho definitivní a proto ten vzték. Co taková mrzká hamitnost dovede? Ani rodiny, ba ani děti nedovede ušetřit a kydla na ně hanu zákeřnický vymyšlenou. — A to je snad vychovatel? — Taková lidé, když jednání jejich staví se na pranýř ve schůzích veřejných, jsou ještě tak mrzíci, že sami volají výborně a tleskají, aby jen svou černou duší zakryli. A tito a podobní mají tolik troufalosti a vyřikují do světa, že mluví jménem většiny učitelstva? Učitelstvo až na nepatrné výjimky žel odchodu p. inspektora a kdyby mu bylo popřáno volnosti, proneslo by soud, který by veřejnosti ukázal, že právě opak jest pravdou, že p. inspektor nebyl nikomu škůdcem, ale dobrým přítelem. Nebylo rozkolu mezi ním a většinou učitelstva, ale byla to jeho příměst, která v sezeních okresní škol. rady nedocházela souhlasu a protože nechtěl svému charakteru zadati, volil cestu druhou, a žádal sám za sprostění úřadu. Že hanobení jeho v listech uvedených jest matou černou, zjevno i z toho, že sám učitel a poslanec pan Josef Černý veřejně ve schůzi učitelské uznal za nutné prohlásiti, že na tomto hanobení žádného podílu nemá a je veřejně odsoudil, čemuž my věříme. Měl proto p. pisatel dříve sáhnutí ku svému svědomí a zpytovat, proč dostal políček od jisté dámy, proč se bály dámy za kulisy v jeho blízkosti se zdržovati, proč asi se tak mistrovsky oženil a p., a na svém našel by toho až dosti a dal by snad potom pokoj řádným a poctivým ochráncům školy, jakým byl náš bývalý p. inspektor, jenž u poctivě a svědomitě pracujících lidí zůstane vždy v milé paměti.

Pominutý pes. Běhal 24. t. m. po Dlouhém u Žel. Brodu. Jistá žena nesoucí mléko na prodej do Žel. Brodu byla jím na ruce pokousána. Ihned šla k lékaři, jenž jí ránu obvázl, načež odjela do Vídně na léčení. Pes byl téhož dne zastřelen.

Z Lanškrouna. Uplynulý týden byl pro naše město týdnem radosti. Konal se slavnost obnovení sv. missie a sice od 19. do 25. října. Právě tomu rok, co zavítali do našeho města OO. Redemptoristé z Králík, aby tu konali sv. missii. A Bůh žehnal dlu tomu. A minulý týden se titíž přesvědčili, že nepadlo símé to na půdu skalnatou, neboť prostorný děkanův chrám Páně nemohl pojmáti všech, kteří přišli naslouchati výtečným řečnickým. A výsledek? Opět se ukázala zde milost Boží! Většina věřících přijala sv. svátosti ano i ti, kteří se minulého roku sv. missie stranili. Takové slavnosti, jaké se v neděli 25. října konal při procesi s Nejv. Svátostí Olt., město dosud nevidělo. Súčastnily se jí dívky školní, družičky a nepřehlédnů dav lidstva. Neradíme se loučili s důstojnými Otci, a zajisté že Bůh ono ardečné „Zaplať Pán Bůh,“ jež jako jediné ústy po závěrečném kázání připlněným chrámem zaznělo, také vyplní. Našemu všeobecně oblíbenému vdp. děkanovi budiž vysloveno ardečné „Zaplať P., B.,“ že nám takové duchovní radosti poskytl.

Vraždy. V sobotu 25. října dopol. snášela v jirkovsko-kamenickém lese roční 40letá vdaná žena Souřkova z Kamenice. Týmž lesem ubírali se za účelem honby dva muži z Jirkova, nájemci honitby. První, hostinský Klikorka, náruživý do střelec, druhý, radní Novotný. Přistědše k ženě, lichotili se k ní. Když Souřkova nechtěla jim býti po vůli, dvakrát ji postřelili, načež ji pašbou ručnice usmrtili. Hřízou jati zatáhli ubohou pod roští. Nešťastná žena zanechala tu 6 dětí. Vrahy odvedli četníci do vyšetřovací vazby do Železného Brodu.

Posvěcení chrámu Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci. Nejhlavnější a nejslavnější památka po cisterciáckém klášteře Sedlickém —

nádherný a velebný chrám „Nanebevzetí Panny Marie“, slohu katedrálního z r. 1320, octnul se za let posledních v stavu opravdu žalostném. Přátelé, jenž za přední úkol svůj si obrali zachování a zvelebení této drabé památky, obrátili se v té příčině a místní duchovní správou k c. k. místodržitelství království Českého, jakožto správci náboženského fondu a tudíž patronu chrámu Nanebevzetí Panny Marie — dále k zemskému výboru království Českého; i jest nám doznati s upřímným potěšením, že snahy a prosby nezůstaly bez výsledku, takže na potřebnou restauraci rozpočtená část K 80.000, k níž sněm král. Českého přispěl 20.000 K, povolena. Veškeré práce byly čístě a řádně provedeny r. 1897 — 1900 Hzením p. Ludvíka Lablera, c. k. vrchního místodrž. inženýra a stavitele domu svatovítského. Pohled na obnovený chrám vně i vnitř působí navštěvovateli úžas a obdiv, povzbuzuje každého k účt starých i mladých umělců. Kř div, že nad zakončením úpravných prací těch ozývala se nejen na farní osadě, ale i v dalekém vřkolí radost a ples — ještě však více touha po slavnostním otevření obnovené svatyně a této radosti se farní osadě také dostalo. K zasvěcení chrámu přibyla do Sedlce J. B. M. ndp. vrchní pastýř Edvard Jan Nep. Brynych v sobotu dne 18. t. m. ve 4 hod. odpo. z Kutné Hory, kdež sídlila, aby tam církevní hodinky u sv. ostatků konala. Uvítání v Sedlci odpovídalo radosti, jakou osada farní byla prodchnuta. Byliť tu na slavnostní brány zástupcové obcí přifařených s J. J. princem Karlem Schwarzenbergem v čele, úředníci hospodářství panství Sedleckého a fideitem Drem. Worlem, c. k. úředníci hl. továrny tab. s p. okr. hejtmánem Silvestrem Schapkem, veškeré duchovenstvo vikariátní s p. vik. Kar. Vorlíčkem, sbory učitelské, zástupcové spolků živnostanských a nesčetné davy obecnatva z dalekého vřkolí. Po důstojném uvítání p. starostou a správcem duchovním ubírala se J. B. M. do farní budovy, aby se v roncha bohoslužebná oblékla a pak v průvodu ubírala se do chrámu Páně, kdež vykonával církevní hodinky. Druhého dne 19. t. m. zavítala J. B. M. do Sedlce rázem v 7 hod. ráno, kdež její očekávalo duchovenstvo a hosté k slavnosti pozvaní. Započalo svěcení, jež trvalo s dojemnou promluvou u sv. ostatků před chrámem plné tři hodiny, načež následovala slavná pontifikální mše sv. za chorálu přeseň předneseňého kandidáty učitelského ústavu kutnohorského, jež řídil v chorálu chvalně osvědčený p. prof. Jan Jandera. Kéž posvěcení, jež J. B. M. chrámu Páně udělila, přinese obci a dalekému vřkolí požehnání, zdar a žádoucí mír!

Nejvyšší významení. Nejdůstojnější p. biskup, sleduje drabné let činnost slavné městské rady král. hor. města Kutné Hory, nemálo při potěšen, když zvěděl, že na žádost archeol. sboru „Vocel“ král. obec Kutnohorská k urychlení prací při velechrámu sv. Panny Barbory a to k zřízení galerie nad římsou vysoké lodi a dvou bokových pilířů a oblouků při dostavbě (práce ty měly se dle lůt rozdělit na 6 let) uzavřela komunální půjčku na 28.000 zl. u Zemské banky království Českého — a táž městská rada ve své schůzi dne 12. listopadu 1901 za účelem umožnění urychleného skončení restaurace velechrámu sv. P. Barbory uanesla se jednomyslně na tom, 1) aby městská obec Kutnohorská ze městské spořitelny Kutnohorské na vlastní jméno uzavřela půjčku v obnosu až do 90.000 K na 4 1/2 % úrok a bez úmorn, při čemž by úroky z tohoto dluhu hradila obec ze svého, 2) a podmínkou, že archeol. sbor „Vocel“ vydužený kapitál splatí a sice splátkami, které od státu a země na vnitřnou restauraci povoleny jsou (100.000 K v 10 ročních lůtách) s tím, 3) že obec Kutnohorská částky dle potřeby vybrané odevzdávati bude na účel vytyčený. Vzácnou tuto péči o zachování a důstojnou výzdobu všech patronátních chrámů — avšak ale o obnovu velechrámu sv. Panny Barbory neváhala J. B. M. oznámiti Sv. Otci Lvu XIII., který záslužnou onu péči nejen uznal, ale i pochválil. A tento pochvalný, pro městskou radu tolik významný dekret řádila J. B. M. za svého pobytu v Kutné Hoře v sobotu dne 18. t. m. v zasedací síni vládkého dvora osobně odevzdati sl. městské radě a to po přiměřeném tklivém oslovení, v němž nejd. biskup uvedl, že se z onoho významení, jakéhož se sl. městské radě od Jeho Svátosti dostalo, ardečně raduje a vřelý podíl běže, poněvadž se ne-li za syna sl. tohoto města — tedy aspoň za příslušníka pokládá, ježto otec jeho byl měšťanem Kutnohorským. Za hlubokých těchto dojmů vyslechla pak městská rada onen dekret, jenž zní: Slavné městské radě staroslavného města Kutné Hory. Svátý Otec Lev XIII. je velice potěšen zprávou, že slavné městské Rada jménem celého města jakožto patrona štědrou rukou přispěla k důstojné sluhové obnově chrámů kutnohorských, obzvláště však ku krásnému vnitřnímu vyzdobení památného velechrámu sv. Panny Barbory, ráčil mne blahosklonně splnomocniti, bych jménem Jeho Svátosti slavné městské radě veřejně vyslovil chválu i dík a zároveň abych staroslavnému městu udělil Apoštolské požehnání. Činím tak tímto listem s radostí největší a to tím více, poněvadž Kutná Hora jest mně městem tak milým a památným, a těše se sám z toho, že Vaše zásluhy došly uznání Nejvyššího, připojuji vroucí přání, aby Bůh na odměnu za vše, co jste k Jeho cti a chvále a k povznesení našeho svatého náboženství katolického vykonali ráčili, stále co nejhojněji žehnal Vašemu staroslavnému městu. V Hradci Králové, dne 18. října 1902. Edvard Jan Nep. Brynych, biskup královéhradecký, syn měšťana Kutnohorského. Na to odpověděl p. purkmistr: Hluboce dojat nad tak vysokým významením, jakéhož se přičiněním Vaší Bisk. Milosti staroslavnému městu našemu dostalo, vzdávám předem jménem zde přítomné městské rady Vaší Bisk. Milosti vroucí díky a prosím, abyste ráčil u stupňů trůnu Jeho Svátosti nejvroucnější naše díky tlumočiti. Nejvyšší toto významení bude nám pobídkou k další práci ke cti a slávě Boží a naší milé vlasti. Na věčnou paměť vzácný dopis Vaší Bisk. Milosti a original Jeho Svátosti v archivu na místě předním vložím. — Podobným způsobem slavnostním odevzdal nejdůstojnější vrchní pastýř náš v budově arciděkaně správnicku sv. Panny Barbory archeol. sboru „Vorel“ chválu a dík sv. Otce Lva XIII., že se o to přičiňoval, aby chrám Kutnohorský starožitností vynikající a zejména velechrám sv. Panny

Barbory, tato perla mezi kostely v Čechách, důstojně, slohu svému přiměřeně a umělecky obnoveny a ozdobeny byly. Zníť vzácný dekret: Slavnému archeol. spolku „Vorel“ v Kutné Hoře. Svátý Otec Lev XIII. s velikým potěšením přijal zprávu, že slavný archeol. spolek „Vorel“ s obětavostí neobyčejnou k tomu působil, aby chrám kutnohorský starožitností vynikající a zejména velechrám sv. Panny Barbory, tato perla mezi kostely v Čechách, důstojně, slohu přiměřeně a umělecky byly obnoveny a vyzdobeny, a uznáváje v plné míře tyto zvláštní zásluhy, ráčil mne blahosklonně splnomocniti, bych jménem Jeho Svátosti vyslovil veřejně sl. archeol. spolku chválu a dík a udělil Apošt. požehnání. Činím to tímto listem s radostí největší a vzdávaje i jménem svým vroucí dík za vše, co přičiněním Vaším ke cti a chvále Boží a ku povznesení sv. našeho náboženství katolického vykonáno bylo, přejí z hloubi srdce sl. spolku mnoho zdaru k další jeho činnosti. V Hradci Králové, dne 18. října 1902. Edvard Jan Nep. Brynych, biskup královéhradecký. — Neobyčejným významením tímto rozradostněn, odpověděl předseda „Vorela“ p. Karel Vorlíček, arciděkan: Konám milou povinnost, vzdávaje Vaší Bisk. Milosti jménem správního výboru „Vorela“ nejvroucnější dík za nejvyšší významení, jakéhož se na přímělu Vaší B. M. od hlavy křesťanstva sv. Otce Lva XIII. sboru našemu dostalo. Sbor náš při obnově velechrámu po 19 let trávající byl jen chabým agitátorem, — ale že Pán vedl dlo tak veliké, proto také šťastně dopadlo. V pravdě vrátily se nám ty zlaté časy bývalé obětavosti a staročeské zbožnosti a v sobě přinesly značný obnos půl milionu zlatých, aby z veškerou nádhrou a krásou obnoven byl velechrám náš sv. Panny Barbory. Hospodin Bůh náš obnovil dny naše, jako bývaly za starodávna plné skutků lásky na oslavu Boží a milého našeho národa! Jemu budiž za to čest a chvála! Opětujeme nejvřelejší dík svůj Vaší Bisk. Milosti prosíme, abyste ráčil u stupňů trůnu Jeho Svátosti tlumočiti výraz pocitů nezměnitelné věrnosti a oddané lásky — jakož i přání, aby všemohoucí Bůh Jeho Svátosti co nejhojněji žehnal ráčil všude a vždy. Naší stálou modlitbou budiž „Bože Lva XIII. nám zachovej!“

Různé zprávy.

Plnomocné odpustky. plnomocnější než v kterékoli jiné náboženské společnosti, uděluje se v židovských synagogách na „den smíření“ (Jom-Kippurim). Na ten den židé obřadně zatracují všechny hříchy, jichž se až do budoucího „dne smíření“ dopustí a dávají si již předem rozřešení. Mimo jiné předzpěvák vyhlášeje povznesením hlasem: „Všech slibů a závazků, zaklínání a přísah, ať se jakkoliv nazývají a které jsme dali neb vůbec učinili — od dnešního dne až zase do příštího dne smíření, jehož pro blaho svoje toužebně očekáváme — všichni zde shromáždění předem litujeme, i prohlašují se za zničený, za zrušený, vůbec za neplatný. Sliby učiněné nebudtež sliby, přísahy vykonané nebudtež přísahami.“ Hned na to celé shromáždění spustí nejvyšším hlasem: „I bude odpuštěno všemu shromáždění synů israelových i příchozím, jenž jest pohostinu uprostřed nich; nebo všeho lidu poblouzení jest.“ (IV. Mojž. 15. 26.) V katolické církvi možno dovésti odpuštěných milostí jen tomu, kdo vzbudí upřímnou lítost nad hříchy již spáchanými, dále kdo má opravdové předsevzetí nikdy smrtelně nehrěšiti a odhodlá se mravní i hmotnou škodu hříchem jeho zaviněnou napravit. Židé to mají ovšem o mnoho pohodlnější; ti si vzbudí lítost do zásoby, takže jim její účinky vystačí na celý rok předem. Může býti náboženství pokrokovějšího? Luther byl této zásadě dosti blízko; uděloval dokonalé rozřešení a plnomocné odpustky i bez zpodobení všem těm, kteří „pevně věří.“ Dle jeho nápadu totiž pevně věřícím křesťanů žádný hřích není závadou spásy. Ale tak tento muž přece pokrokový nebyl, aby odpouštěl již předem hříchy, které se teprv spáchati mají. Divno dost, že se o těchto překvapujících odpustcích nedovídáme nic ani z Času ani z Práva lidu, ač se tito kamarádi velmi často rozepisovali o odpustcích katolických; vždyť přece židovské způsoby jistě výtečně znají, majíce s židy styky daleko těsnější než listy katolické. Ale žel — my se dovidáme o té věci z „Brněnského Draku“, který nechce mít s židy nic společného a přece tohle o nich ví. „Pokrokoví“ židé, kde jste, abyste otevřeně srovnali obřady své s moderními názory? Čekáme, že snad optimistická Osvěta lidu aspoň několik židů objeví, kteří poznají, že se církev židovská nezvelebí třeškaním do katolictva, ale nápravou chyb vlastních.

Vzdělanost národů rakouských. Číst a psát neumí: v Čechách 5-8%, na Moravě 7, ve Slezsku 8-7, v Haliči 68, v Uhrách 49-4, v Bukovině 79, v Dalmácii 82-8, v Dolních Rakousích 6-2, v Hor. Rakousích 6-3, v Tyrolsku 7, v Solnohradsku 8-2, ve Štýrsku 20, v Korutanech 29, v Krajině 33, v Pfímoři 47. Nejpokročilejší jsou tedy Čechy.

„Maticе Česká“, sbor Musea král. česk. pro řeč a literaturu českou, dostala vlastenecký dar 3000 K, kteréž jí věnoval v uznání dlouholeté blahodárné činnosti ve prospěch české vědecké literatury její zakladatel vdp. Th. Dr. Jindř. Beránek, farář u Panny Marie Vítězné v Praze. — Z úroků nadace 1000 zl. kněze Jos. Viktorina na udělení podpory a cen za vynikající díla literatury československé z oboru dějepisu, jazykozpytu a krásného písemnictví byla udělena letos cena 300 K slovenskému básníku p. Pavlu Országhovi Hviezdoslavovi, pravotaru v Dol. Kubíně, za jeho vynikající literární činnost.

Všechny starosty obecní upozorňujeme, že třeba sbírka svatováclavskou ve prospěch Ústřední Maticе Školské vykonati co nejrychleji a všeobecně, dům od domu. Dále radíme, aby každá vědomělá česká obec ze svých důchodů věnovala každý rok podle možnosti své stálý příspěvek Ústřední Matici

„Evangelický svaz“ činností svou vyrovná se prusáckému spolku „Gustava Adolfa.“ Dle jednatele zprávy na valné schůzi Evang. svazu v pruském Hagenu činili r. 1901 dobrovolné příspěvky na podporu hnutí „Pryč od Říma!“ v Rakousku 232.299 marek. „Rakouský výbor“ přijal 169.062 marek, vydal 154.733. „Evangelický svaz“ má po celém Německu odbory, které sbírají a vydávají peníze na podporu protestantské propagandy. Často pořádají se přednášky, na nichž přednášejí v Rakousku působící evangeličtí kněží. Říšští Němci bydlící v Rakousku a říšští emisaři (vyslanci) vracející se z Rakouska, o tamním působení propagandy. Obýčeji si jednotlivé krajinské odbory tohoto Evang. svazu vezmou na starost jistě města v Rakousku, zahrnující je svými podporami. Jak hnutí toto pokračuje, lze pozorovati na př. v teplickém okresu, kde dříve býval toliko jeden evang. farář a jeden kostel a nyní však tam sedm evang. duchovních, pět kostelů a dva nové se staví. Chomutovský okres měl jednoho, nyní má pět evang. farářů. V karlovarském okresu podporuje faráře pět nových jmenovaných vikářů atd. Ze všeho zřejmo, že prusáckými penzi podporuje se v našem státě protistátní a protidynastická politika. Ale naše vláda toho nevidí. Všeněmcům a jich následníkům nesmí býti přece ublíženo.

N. Paka. Vdp. Jos. V. Ještě 10 K.

**Každé hodiny
jsou řádně
obtaženy (re-
pasirovány) a
ručí se 3 roky
na správný
chod.**

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Adresa vždy doslovně úplná.

**Administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.**

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod.

Veškeré práce v oboru stavby a obnovování oltářů, kanzel, soch, křížových cest atd. provádějí se ve všech slozích solidně a levně s odbornou dokonalostí a zvláště s trvanlivým zlacením a polychromií.

Výroba
● rámců

všech moderních vzorů a zasklívání obrazů ve vlastní dílně.

Obchod
umělecký a papírnický.
obrazů a zrcadel

všech možných druhů, olejomalby a umělecké reprodukce. Sochy všech velikostí, kříže, římsy, lišty a různé umělecké výrobky.

Veškeré druhy papíru,

psací, kreslicí a školní potřeby, alba, kassety, knížky modlitební, obrázkové a obchodní atd. atd.

— DOPISNICE —

umělecké a místní vždy nejnovější v obrovském výběru.

Josef Kieslich v Hradci Král.,
Jiráskova třída, vedle c. k. berního úřadu.

Pravé, vyleželé burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi a zasílá v nádobách od čtvrt do jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

majitel vinehradů v Mladoticích u Mělníka.

Svíčky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleďustojnému duchovenstvu

— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený Ordinář. listem nejdůst. bisk. konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské: Svíčky oltářní z čistého vosku většího i druhů levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

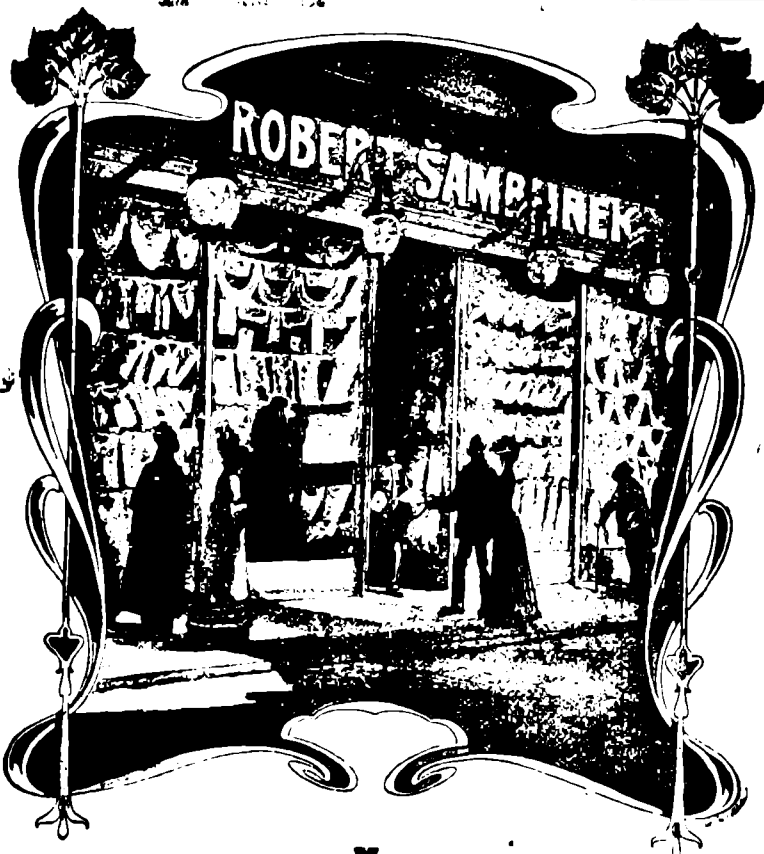
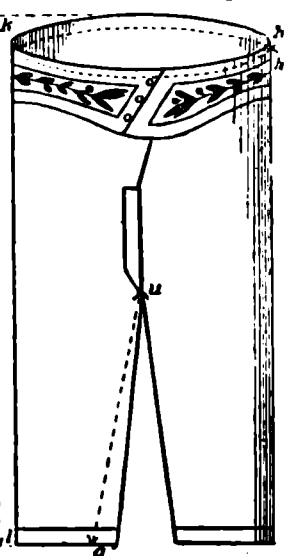
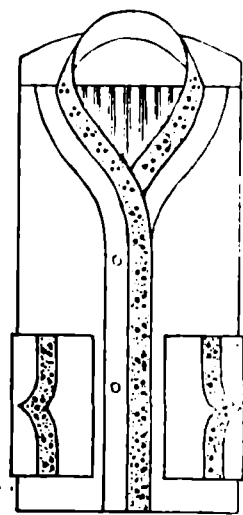
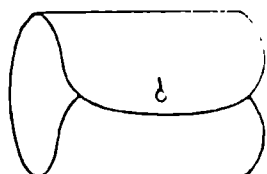
Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zolaštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Závod počten dne 12. září r. 1902. návštěvou Jeho Excelence pana Karla hraběte Coudenhove, c. k. místodržitele v království Českém.

Na velkostatku Chrasti u Chrudimi nalezá se několik set prost. metrů dříví, polenového, smrkového, jedlového a menší částka borového vesměs dobré jakosti ku prodeji.

Čtené dotazy pánů kupujících přijímá lesní správa velkostatku Chrasti, pošta Chrast u Chrudimi, do konce měsíce října t. r.

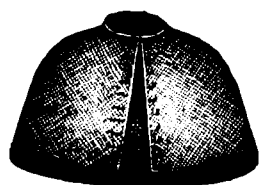
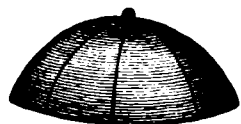
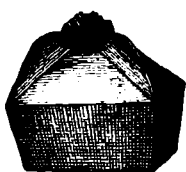
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, nápraenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nebodící se vezme bez přitahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)
doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a keověho náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

PATRIA
jest nejlepší dýmka
nové doby.
Čistě, příjemně,
lékařsky doporučené
kouření.
Ladný tvar,
levná cena.
K dostání
ve všech obchodech
s dýmkami
v Rakousko-Uhersku.
První česká továrna
dýmek
PATRIA A. Patrná a syn
- v Jaroměři. -

Založeno 1842.
Cenníky zdarma a franko.
Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci
Králové — Václav Vodička v Chrudimi a
F. L. Prokop v Chrudimi.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vinná sladká a vino šumivé (šampaňské).
Upozorňujeme slyšet na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slavné medailie, a mnohými ji-
nými diplomy a právoem rašení slavné medailie.
Vzorky zdarma a franko.

F. FÜGNER,
dodav. c. k. voj. unif. ústavu
Hlavní závod: Hora Kutná, Hradec Král.,
proti Vládk. dvoru. Filialka: vedle Grand-Hôtelu.
Přijímá veškeré práce do oboru
jeho spadající, které ve vlastních
dílnách jen ručně zhotovuje a ručí
za elegantní provedení i trvanlivost
svých výrobků za ceny levné.
Nejtrvanlivější
kůže jsou
OSCARIA A
ŠEVRO,
cídíme-li je krémem
nebo jemným olejem.

Sirius
Podzimní novinka pro pány
na obleky a ulstřry moder-
ního vzoru a barvy.
Metr zl. 3-20.
Na splný oblek 3 m.
Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a menšíkovy jen zaručené
jakostí a v mírných cenách
se na požádání k nahléd-
nutí franko zašlou.
První český zasil. závod
Ed. Doskočila
v Choceň.
Látku v kuse lze viděti
v mém závodě v Praze, ve
Vodičkově ulici č. 33. n.
(vedle vyšší dívčí školy).

Již letošní v nejjemnějším cukru
savařené
brusinky
v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasilá
Jan Fáborský
v Týništi nad Orli.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby
pro podzimní a zimní dobu.
Též velejemné
látky na taláry.
Četná uznání zvláště z kruhu veleředstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez svýšení cen!

DARY
vánoční odporučuje vzhledem k této lastávající
době velect. P. T. obecnostu ku provedení foto-
graických obrazů všech velikostí a všech způsobu
nejchvalněji známý závod: J. F. Laughan, c. a k.
dvorní fotograf v Praze, Vodičkova ulice čís. 37.
Král. Hradec. Píseň. Budějovice.

Páni kuřáci pozor! Nedostižitelný požitěk.
Jedině z nové patentní, všeobecně oblíbené
dýmký Ideál
vzorný, lehký tvar, čistě, příjemně, lahodné a ne-
škodné kouření, jelikož se kouř hned na prvním
místě čistí (ochladí) a škodlivého nikotinu sprostí.
Znečištění odlivky vyloučeno. 1 kus K 1'40, 3 kusy
K 4'—, po obdržení franko zasílá vynálezce
F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zasilatelský dům.

Kostelní náčiní
vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.
Mnohá odporučení po ruce. Ceny výrobní.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Všeštech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných přispisů vyloženo
k nahlédnutí.

Výhradně pravý
malínský křen
v pošt. balíčkách franko
5 kg. 15 kořent 5 K 50 h
5 kg. 20 kořent 4 K 75 h
5 kg. 25 kořent 4 K 25 h
původní otepě po 10 kg. těžké, dráhou,
nevypáčené, po 6 K za otep, ve větším
levněji — zasílá dobírkou přes 50 roků
stávající závod výhradně malín. křenem
J. M. Jireček v Kutné Hoře.

Najmu krám
v obchodním městě pro obchod mate-
riální, kde dosud materialisty není. Na-
bidky pod zn. N. G. 17 Pecka.

OBNOVA

Číslo 45.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 7. listopadu 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

To Excellencpán nemá rád.

Byl jeden zámecký kaplan, který ob čas s vrchností obědvával. Ze začátku, než si na ty parkety a koberece zvykl, byl ostýchavý a málomluvný. Pan baron ho měl velice rád, že to je „bescheiden“ — skromný — kněz. Ale po nějakém čase se mu jazyk rozvázal. A když pan baron někdy o náboženství a někdy o české národnosti projevoval své „vyšší“ náhledy, osměloval se kaplan a vykládal naproti tomu náhledy své. Brzy pozoroval, že se pan baron k němu velice chladně chová, ba že při jednom obědě ani slovíčka k němu nepromluvil. To pana kaplana mrzelo, a ptal se starého komorníka, co že to je, že pan baron takhle se k němu chová. A zkušený komorník mu řekl: Velebný pán panu baronovi odporuje a to excellencpán nemá rád.

Nevím, zdaliž pan kaplan přestal odporovati a zdaliž se excellencpán zase udobřil, ale historie takhle mi napadla, když se p. ministr Körber na české poslance tolik rozzlobil, a když již mnoho dní ani slůvka pro ně nemá. Kdyby tu byl býval Dr. Pacák, byl bych mu tuhle věc ihned vysvětlil slovy: Páni odporují a to excellencpán nemá rád.

Ale já jsem svůj příběh nedopověděl. Pan kaplan řekl tehdy komorníkovi: Ale excellencpán mi taky odporuje, a na tu se nehněvá, té hned přisvědčuje. Na to komorník: Velebný pan a excellencpán to jsou rozdíly.

A podobně to je s panem Dr. Körbrem. On je jako věrný chotí za straně Všeněmců. Ta je mu excellencpán, a jak ta odporuje, tu excellencpán hned přisvědčuje. Český národ a excellencpán velezrádkyně to jsou rozdíly! Český národ má být „bescheiden“, skromným a málomluvným, pak by bylo všechno dobře. Má mít na vlas takové náhledy jako Jeho Ex. p. Körber a pak by se excellencpán na něj usmíval, ba on by jako loni třeba zase do Prahy přijel a s každým, kdo by uměl německy, by se po celý oběd bavil. Ale takhle to nejde! Čechové excellencpánovi odporují a proto si to musí nechat líbiti, když excellencpán k nim nemluví a se hněvá.

Jen aby nepřišla hodina, jako se to stalo jednomu panu profesorovi, který studentovi vysokých škol řekl: Überhaupt sie werden eschweigen — Vy budete vůbec mlčet! A student mlčel; ba mlčel i když byl ku kolloquiu — ku zkoušce na způsob rozhovoru — volán a podotkl: Co pak zapomněli, že se hněváme? Já myslím, že přijde chvíle, kdy pan ministr Körber bude chtít mít přece zase s českými poslanci kolloquium — rozhovor. Já být na jejich místě, ihned bych mu odpověděl: Ale Excellenci, co pak zapomněli, že se hněváme? Ano jedna radikální duše našeptává, aby excellencpánovi řekli: My jsme Češi, chtěli s námi hovořiti, mluvěj s námi česky. Německy nebudeme a nebudeme mluvit. Když excellencpán myslí, že i v Čechách má každý úředník uměti německy, tak by to byla zcela správná věc, aby zase ve Vídni uměli úředníci s českými příslušníky rakouského státu mluvit česky. No ale, tohle vím, že by excellencpán teprv neměl rád, a proto se z tohoto rakouskoborného radikalismu ihned kaju. Ale onen pan páter v mém příběhu neopovazoval se panu baronovi odporovati jen, když mluvil o národnosti, nýbrž i tenkrát, když vyšší své náhledy vykládal o náboženství a církvi. Že naše vláda s excellencpánem Körbrem v čele má o církvi „vyšší“ náhledy, než sami, nedím páni páteři, ale i než biskupové, to je známo vůbec a z chování se vlády k štvanicím „Pryč od Říma“ zvlášť.

Komorníci vrchnostemství vědí často více než úředníci, když totiž panstvo příliš nahlas mluví. A tak se taky přihodilo, že po jistém listu rakouských biskupů na nejvyšší místa zasláném, v němž se o štvanicích „Pryč od Říma“ řeklo, že to je práce pro Prusko, excellencpán v jednom paláci příliš nahlas mluvil. A tak vyšlo na jevo, že z celého toho pokusu

zůstalo jen zpečetění té staleté pravdy, že se rozličné excellence na církve katolickou čili na její zástupce líbezně usmívají, je-li bescheiden — skromná a málomluvná. Jakmile však se církve opovíží míti jiný náhled, než vídeňské kanceláře, tu je po úsměvech, a nemusí k tomu být ani komorník, aby katolickým rakouským vysvětlil: Vy odporujete a to excellencpán nemá rád.

Jenže běda státu, kde to takhle chodí. Kde nejlepší přátelé státu jsou v nemilosti, že „odporují“, za to však velezrádci všeliké přízni se těší, tam je strach, že se to se státem schylně ku konci. A kde se varovný hlas biskupů odbude tak, jako se to právě v Rakousku děje, tam se zdá, že sama Prozřetelnost Boží jiné poměry států a národů chystá.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 5. listopadu.

(„Stará s novou“ na pražské rudnici. — Jak mají nejméně povolání zvelebovatelé našich poměrů plivnu v kole. — Posudmky ke svrácenosti stávajících poměrů.)

Doplňovací volby do sboru obec. starších král. hl. města Prahy odbyty byly v minulém týdnu docela klidně a tiše. Na Starém Městě a na Novém Městě, kde strana staročeská uzavřela s Mladočechy kompromis, prošly kompromisní kandidátní listiny hladce. Na Starém Městě postavili se proti ní sociální demokrati a tu jejich židovský kandidát p. Dr. Meissner dostal jeden celý hlas. Na Novém Městě postavili proti kompromisní kandidátní listině, již přijala strana staročeská s frakcí pana Dra. Vojtěcha Friče, Mladočeši frakce p. Dra. Edv. Grégra a Hamáčka kandidátní listinu vlastní, která však zůstala v menšině dosti slušné. Na Menším Městě prošli kandidáti mladočeští s advokátem a poslancem Dr. Lad. Pinkasem v čele. Tuto porážku zavinila okolnost, že v této čtvrti města katolicko-konzervativní stranu reprezentují protestanti. Letos opětně řídili zde volby a většina voličstva se od takovéto komedie obrátila ku kandidátům mladočeským, kteří následkem toho obrovskými většinami prošli zrovna tak, jako na Hradčanech proti kandidátu konzervativnímu ohromnou většinou hlasů kněžských prošel kandidát mladočeský. V Josefově čili Židovském městě následkem nedostatku vhodnějšího kandidáta zvolen byl p. Dr. Jak. Scharf, jeden z nejhrošlivějších zvelebovatelů a udržovatelů antisemitismu v Praze.

Těmito volbami doplněný sbor obecních starších bude z jara voliti nového primatora, jímž bude zvolen nepochybně dle výsledku těchto voleb primator dosavadní p. Dr. Srb a jisté změny stanou se snad v osobách dosavadních pp. náměstků, kteří nejspíše že budou nuceni ustoupiti osobám novým. Podle toho dá se krátce naznačiti stav pražských obecních záležitostí ve všech směrech a ohledech doznáním, že je „stará s novou“.

* * *

Zajímavé jest, jak se v Praze v poslední době osvědčilo pořekadlo, že má každý raději nejdříve zamést před vlastním prahem. List sociální demokracie „Právo lidu“ a orgán do davatelů panenské krve „Čas“, neměly v posledních dnech ani dosti široké huby, aby postačily podle citů ušlechtilých svých srdcí nadávati lidem, kteří jsou neblahé aféry ve svatováclavské záložně — vzdálení. Avšak, jak je viděti, mají posměvážkové obyčejně velmi krátké nohy.

V závodě, k němuž „Právo lidu“ přináleží, schválně či náhodou větrali a tu otevřenými okny vyletěl pan ředitel s panem pokladníkem v jedné osobě. Avšak zde, když nalezli v pokladně nedostatek 1000 korun, to nebyla docela žádná krádež, to nebyla defraudace, ale to bylo jenom pouhé — „manco“. Že to

nebyla žádná „krádež“ nebo „defraudace“, tomu nasvědčuje okolnost, že pachatel toho „manca“ v pokladně scházející peníze nahradil dříve, než-li to bylo sděleno — trestnímu soudu. A aby tyto veselé výklady o nepřijemném kasovním nedostatku v závodě „Práva lidu“ byly okorunovány, prohlašuje jejich původce, který přes tu chvíli českou veřejnost ucházením se o poslanecký mandát obtěžoval, pan Reis, že prý on peněz těch ani pro sebe, ani pro svou rodinu nepoužil!

Čerti neviděli takovéhle pucování umou-něných rukou! Paní Ortová také nevěděla, že její pan manžel ve svatováclavské záložně bere a pro koho pobrané peníze potřebuje, on je sám také neprotrávil a kdyby teď pan Ort vstal z hrobu a zaslal listům na své očistění „zaslána“, že on peněz těch ani pro sebe, ani pro svou rodinu nepoužil, každý by se mu vysmál.

A jest nemožno, aby při této vřavě nespolutpůsobil prokázaně nejnemotornější z pražských deníků, kterému, ač již v květnu vrahly hostinského Wolfa, vojáky Otcovského a Čučku, oběsil, předce takto nabyté provazy oběšeneců žádného štěstí nenesou! Ten má nyní hody, při nichž na všechny strany svou již přislo-večnou „nešikovností“ hází a plýtvá. „Čas“ toíž lomí rukama a bouří, že prý ve straně sociální demokracie musí býti „kasiř pána Krista“, čímž chce říci Jidáš, který prý podrobnosti o onom „manco“ v pokladně „Práva lidu“ jiným listům prozradil. Podle toho nářku „Času“ má se každé darebáctví „bratrovo“ skrýti!

Vůbec „Čas“ hraje v posledních defraudančních aferách jako roli hloupého Augusta. Co jenom se nanadával zejména prof. Drozdovi! A zatím jedním z nejpřednějších ctitelů, chráněnců a satelitů tohoto „Časem“ nyní proklínaného Drozda byl důvěrný přítel pana redaktora „Času“ a vážený jeho rodiny. Máme ho jmenovati? Pan sekretář křesťanské Akademie by mohl pana redaktora „Času“ přátelsky napomenouti, aby se nedělal směšným! Vždyť spolky atd., v nichž onen pan redaktor hrál a dosud hraje vynikající a slavnou úlohu, měly ve svatováclavské záložně t. j. pod protektorem páne Drozdovým „svou Prahu“, jsouce od ní štědře podporovány atd. Proto, když nyní studni, z níž se panstvo dost napilo, nadávají, vypadá to velice hloupě.

Nejlhůpeji pak vyhlíží, že na jedné straně „Čas“ neunavně volá po uvalení konkursu na svatováclavskou záložnu a na druhé straně osoby, jež viděly sezn. m její členů, tvrdí, že pod prapor sv. Václava ze klerikálního koryta chodili se napájeti také i protestanti, dokonce prý s p. Drem. Herbenem v čele, který jest prý také členem svatováclavské záložny, z níž si prý snad ke všemu na vydávání svých protikatolických málomocností a politických zbytečnosti vypůjčoval peníze. Vedle něho tvrdí se podobné věci o celé řadě jeho politických kamarádů, mezi nimiž neschází ani p. prof. Masaryk, na jehož ručení si různé osoby z jeho okoli ve svatováclavské záložně peníze vypůjčovali.

Byli bychom — jako jsme činili doposud — o této věci slušně pomlčeli, kdyby redaktor „Času“ sám si břicho ve svém orgánu „pro zvelebu veřejného života“ nepáral. Naposledy se dokonce ještě ukáže, že svatováclavská záložna byla vlastně ústavem „pseudoklerikálním“, který na katolických penězích lákal, aby je všelikým nepřátelům katolické víry — půjčoval a rozdával.

Bouření „Času“ proti nešťastné záložně jest za dnešní doby tak hloupý žvást, že nestojí leda za odkopnutí! Pravi se, že „Čas“ jest orgánem českých židů a českých protestantů. O těch doposud platí obecné mínění, že jsou to lidé chytří a opatrní, proto všeobecně převapuje, jak je to možno, aby mohli míti tak nemotorného žurnalistického zástupce, jakým se neunavně ukazuje býti zrovna „Čas“.

Bylo by škoda, trochu se za nynějších smutných časů nepoveseliti a nepobaviti komedii, již „Čas“ a „Právo lidu“ docela vážně hraje v domněni, že je někdo pokládá za or-

gány seriosní a že jejich přetvářkám věří. Proto neškodí, trochu se jim vysmátí.

* * *

Dočkali jsme se skutečně časů smutných. Lidé by nejraději utráceli a rozhazovali peníze, které nejsou jejich, anebo kterých nemají, bez ohledu na to, jak to s nimi jednou dopadne; každý se stará o druhého, ač má mítí především starost sám o sebe, jak vlastně vyhlíží; nikdo nechce být se svým stavem spokojen, což jest právě nyní vidět, když se v Praze koná před zemským trestním soudem přelíčeni s povodníkem, jehož pomocí se dalo nebo dáti chtělo na sto majetných rodin — „nobilitovati“. To jest skutečně smutné divadlo! Když z dělníka, z řemeslníka přičinlivostí jeho stane se majetný muž, tu rodina jeho na místě, aby si toho vážila, že blahobyť její dobyt byl poctivou prací prostého otce, hledí tento vlastně vznešený svůj původ, který jí je najednou nízkým, zastříti a zatusovati — nobilitací.

Jak jsme na těchto místech své doby již poukázali, panoval za posledních let u nás po šlechtických predikátech hotový shon. Pět „genealogických“ kanceláří v Čechách pracovalo na výrobě „talmišlechty“, sta tisíce byly na tyto hříčky vyházeny, marné bylo napomínání a varování erbem posedlých a nyní má přes sto rodin z ostudy kabát, jež ani vnukové neroztrhají. Sledovali jsme po deset let tento shon po predikátech a věru by jeden nevěřil, jak je to možno, že ti a ti, jinak rozumní lidé, mohou věřití slibům a nbezpečováním osob, jejichž první otevření úst prozrazuje drzost nebo hloupost. Avšak marno bylo mluvit! Zrovna tak, jako jest dnes marno mluvit a poukazovati k tomu, že tamhle ten člověk má 800 zl. ročního platu, že z toho vydá 2000 zl. na domácnost a ještě si z toho 4000 zl. zahospodáří! To jsou také u nás čáry a kouzla, že si mnozí lidé v posledních letech tak znamenitě pomohli a zatím vidíme, že se z toho vyklubávají krádeže a podvody.

Dnes možno konstatovati u nás společenský krach, který bude mítí v zápětí krach hospodářský, krach politický a i krach vědecký. Společenský krach jeví se ve všeobecné vzájemné nedůvěře jednoho ke druhému. Krach hospodářský jest již přede dveřmi, neboť poměry hospodářské byly u nás v posledních dobách k nevydržení napínány, tak že při stávající a již namnoze jevící se finanční tísní bude mnoho těch, kdo se budou museti zbytečných salonů vzdáti a jimž bude ekvypáž prodána. Krach politický zahájili páni poslanci, o jejichž vedlejších příjmech bylo v poslední době všeobecně veřejně s rozhořčením pojednáváno. Krach vědecký také se nedá zdržeti, aby nedošlo k odsonzení počínání si vzájemně se podporujících koterií, které pod zástěrou pěstování vědy vyhledávají osobní zájmy.

Tím nedíme, že je snad celá naše společnost zkažena. Nikoli! Známe sta mužů jako z kurarského mramoru vytesaných. Avšak naše mladá společnost podle zákonů přírodních kvasí a vyhání na povrch šum a pěnu, jež musí býtí od zdravé podstaty ostatní společnosti odděleny. Proto nikdo se nemusí toho děsit, když

ho překvapí ty neb ony zvěsti, jichž se nenadál. Že různé nesprávnosti na všech stranách pukají, to znamená, že nastává opět doba pořádku. Co je nezdravého, co je špatného, to se patrně dále tajiti nedá.

Obrana.

Bílá Hora přestává býtí bohudík již modlou vzbuzující ztřeštěné klanění. „Vlastenectví“ stavů poražených jest již znamenitě a nestranně osvětleno i od historiků protestantských. Česká země byla vydávána na pospas měsčům cizozemců od samých stavů již dávno před katastrofou; lid nesčetnými daněmi k vůli cizím dobrodruhům vyseávaný tajně si přál, aby bezcitná naše šlechta neunikla pomstě za své lakotné vydírání. Věc stavů byla cizí nejširším vrstvám českého obyvatelstva; ani v okamžiku nejkritičtějším nechce šlechta vésti peněžní oběti sama a nehladí si nakloniti srdce národa polehčením selského jarma. Nedilnost koruny i jiná politická práva našeho národa jsou hazardně prosaickou aristokracií k vůli úsměvu cizinců zadávána. Kdo by nazval osud takových „vlastenců“ tragickým? Hurá! věci jest, že jejich rejdy odnesl celý pokojný národ a že následky tureckého hospodářství stavů cítíme doposud. Při tom nám napadá povšechna otázka: Kdo byl největším škůdcem naší vlasti od dávných časů až do století nynějšího? Řekne se, že Němci. Než zpytujeme trochu vlastní svědomí. Zda musili Přemyslovci tolik Němců do Čech sami volati a k vůli jejich prospěchu domácí lid utlačovati? Hrozné osobní spory Přemyslovců pustošily český stát a jako nejvyšší rozhodčí volání od Čechů němečtí císařové. Lakota šlechty a zrada Milotova připravila pád mocnému Přemyslu Otakaru II. a následek této tragedie — strašné pustošení země Branibory. A nikdo nedovedl tak barbarsky ničití pomníky naší slávy a kultury, jako se dalo právě od synů této země za doby husitské. A zase samy české sekty husitské volaly proti sobě opět na pomoc jen Němce. Plno německých lupičů pod pláštěm taborského kalicha drancovalo českou zemi. A v pozdějších časech právě čeští bojovníci za bídný zold pomáhali Matiaši oslabovati moc svých krajanů. A kdo škodil později Čechům víc než šlechta? Při tom nejprudčí stavovská třenice. Za Vladislava, Ludvíka a Ferdinanda německá menšina v Čechách bývala by úplně malomocná, kdyby se sami Čechové o její mluhnutí nestarali. V slepé krátkozrakosti se počali stavové protestantští až příliš milikovati s německými souvěrci a s postupem protestantství rozvíjela rychle svou činnost germanisace; nikdo se tomuto kmenovému útoku nepostavil vážně na odpor. A v nejkritičtějším okamžiku nechali němečtí „přátelé“ své české spojence na holičkách. Katastrofa byla vinou samých Čechů neodvratnou. Karel ze Žerotína vše velmi jasně předvídal. A jakou zkušenost si z těchto nepěkných zjevů bereme pro dobu přítomnou? Nadávání Němcům ještě

vlastenectvím není; také ten špatně vlastenectví rozumí, kdo se spojuje s živlem semitským a protestanty německými na utlačování pokrevných bratrů katolických. Hrozné politické roztržky, jež námi zmitají, nejsou také právě známkou veliké kulturní vyspělosti a poznání národních potřeb. Bezpáteřná, fangličkářská hesla bez skutečného nadšení a plodné práce sevední a více škodí než prospívají. Stavové mluvili před Bílou Horou o vlastenectví přemnoho a kam naši vlast přivedli? Za Karla IV. se o vlastenectví mnoho nemluvalo; každý považoval vlasteneckou práci za samozřejmou povinnost, k níž nabádati netřeba. A přec bylo vlastenectví tehdejší větší než před katastrofou Bělohorskou i než — vlastenectví dnešní. Kéž si náš národ vezme výstrahu z chyb minulých; uzná-li spravedlivě, že musí napravití chyby nejprve ve vlastním středu, půjde za svým rozvojem zdárněji než doposud. Svorná, poctivá a bdělá práce nás zachrání i před nejsilnějšími útoky vnějšími.

Časová politická kapitálka. Ostrý vítr vane z Vídně do vlasti naší a zdá se, jakoby svým mrazivým dechem měl zničití poslední zbytky našich politických práv. Co se popsalo a potisklo papíru řečmi našich národních zástupců a přece je čím dál hůř! Před nedlouhým časem byl zrádcován dr. Rieger i nedospělou mládeží pro své punktace a hle, jeho dědicové v parlamentě doveslovali skoro zcela na mělčinu, odkud není hnutí. Vídeň se vysmála frázovitému hubaření a bezprogramovému tápání našich parlamentních zástupců, vystihnuvši dobře rozdíl mezi strojeným nadšením mladočeských úst a skutečnou prací těchto lidí. Pánové po „nejvšelejších“ řečech skvěli se při hlasování málo vlasteneckou zdržlivostí; i tenkrát často při hlasování scházeli, když se rozhodovaly otázky nejdůležitější. Z výhod naší konstituce téží pouze všenněmečtí šiváci, poněvadž pohné strojené nadšení našich poslanců není ještě parlamentní prací. Kdy bude za těchto okolností národu našemu vrácena aspoň část těch práv, jakým se těšil za Karla IV.? Tento pravý otec vlasti bez dlouhých vlasteneckých frází dal Čechům takovou samostatnost a tak velikou politickou moc, že jsme jí neměli nikdy před tím ani potom. Obratnou diplomacií semkl naše země korunou v pevný svaz a dokázal, že země koruny české mohou zcela dobře existovati a znamenitě hospodářsky květatí i bez Němců. Dle jeho rozhodnutí všechna závislost Čechů na německé říši jest zrušena. Král český panuje zcela samostatně; žádný občan českého státu nesmí býtí poháněn k soudům říšským. Kdykoli něco císař německý nebo sněm říšský nařídí, platí to pouze pro říši a nikoli pro stát český; ano císař nemá ani práva vstupovati do českého území. Jedinou upomínkou na bývalý poměr Čech k říši bylo právo českého krále, voliti německého císaře. A toto právo si nemusil král český vykupovati žádnou povinností, žádnou obětí.

A od zlatých dob Karlových se jazyk český stával v státě českém nikoli rovnocenným, ale panujícím. Až do času Ferdinanda I. hly Čechy chráněny od politického útoku německého jak na severu tak na jihu. Když pak

světě můžeš za peníze poříditi, ale přichodí smrti ani na chvíli největšími obětmi nezastavíš. Jistota života, nejvzácnějšího pozemského statku lidského, závisl vždy jen od milosti Toho, který jej dal; a Tvůrce skoro vždy překvapuje svým příchodem, odnímaje život z nenadání. A kdo strach před naším nevyhnutelným skonem může zase zmírniti a osladiti, než Ten, jehož pokynem byneme? Du nejhustších chmur, jež duši naši obklopují při smrtelném loži, proniká určité, triumfální slovo největšího těšitele lidstva: Kdo věří ve mne, byt by i umřel, živ bude na věky. A nyní přijďte filosofové z celého světa, vyložte mi celé systémy svých světakých Johadů a rcete sami, zda aspoň některá vaše myšlénka může srdci podobný pokoj při loži umírajícího uděliti, jako stručná, prostá slova Toho, jenž nikdy neklamal. Zde žádná tápavá theorie lidské srdce bolem sevržené neuklidní; tu musím mítí slib naprosto určitý, pronesený bytostí takovou, která jej vždycky vyplnití chce i může. A moje matka za všechny útrapy snad by měla mítí odměnou jen chladnou broudu?

Vlak mířil svůj běh před nádražím Itace poslední; tmavé obrysy lesů stávaly se zřetelnějšími. Čím blíže jsme byli u cíle, tím větší bolestí se nám hrdlo svíralo. Brzy již ténivé rozpaky rozuzlí pohled na lože matčino. Snad minutou zmeškáme její pozhřebání a rozloučení, snad se právě v tomto okamžiku její šedivá hlava bolestně rozbíjí, proč zemřítí musí tak daleko od rodného místa v pustých, zamklých hvozdech jako v zakletí. Ale nikoliv, není to možno; dobrotivý Bůh nedopustí, aby skonala, nerozloučí se s dvěma syny, kteří již již náruč po ní vztahují. A jestliže se jí ulevilo, přivezeme ji domů, vezmeme ji z nezvyklého, drsného podnebí, a pak v rodném místě okřeje jistě; na to se nemůže zřetel bráti, že po ní v těch širokých hvozdech budou teskniti tři děti jiné; vždyť v té pustotě se jí náležitěho ošetření dáti nemůže ani při nejlepší vůli.

FEUILLETON.

Matka umírá.

(Dušičková vzpomínka).

Píše J. S. a.

Kratičký telegram z Moravy, který stačil otrásti celou mou bytostí; roj pocitů nejpálčivějších zavířil ve všech cévách. Rychle do vlaku, okamžitě na cestu až na druhý konec sesterské země, mám-li ještě spatřiti matku živou! Nevěděl jsem před tím, jaký bude účel první mé cesty na Moravu. Poněkud jsem se potěšil, když na jedné stanici ke mně přisedl bratr, jež telegram stihl jinde. . . . Vlak supal rychlým letem k Hulínu. V ranní sluneční záři se vyhoupl před našimi zrakem na obzor posvátný Hostýn, lemovaný temnými hvozdy. Za tou horou na místě odchlém na nás čeká chorá matka; do šumu lesních velkáň snad se mísí její beznadějně volání po nás dvou; kdož ví, zda právě v tomto okamžiku se její zrak neobrací v sloup. Počkej, duše drabá, aspoň ještě chvíli, vždyť jsme již tak blízko; aspoň tak dlouho setrvej, pokud Tvou mozolnou ruku vděčně nepolibím. Teď teprve měl stařence nastati život bezstarostný; po dlouholetém dření začínala mítí pohodu, ale nyní se všim je snad konec.

A vlak zahalený v bělavý chvost čpavého dýmu barasil, chřestěl jednotvárným taktem. Stejnomyrné klapání jeho rozjetých článků příšerně zapadalo v duši sklíčenou. Připadala mi nezkrtná energie obrovského stroje jako neúprosný lidský osud. Řekl bys vlaku: Posečkej trochu, abych se mohl aspoň chvíli porozhlédnouti po krásném úbočí, jež se před mým zrakem jen na okamžik mihlo. Ale chladný stroj nezastaví nejlichotnější laskáním. Jen ku předu, ku předu, rachotí kovová

nestvůra a tobě zbývají jen upomínky na místa, jež ti nedávno před zrakem zmizela. Vzepři se tomu šílenému chvatu, skoč dolů a buďeš zabít. Nezbyvá ti než s ostatními cestujícími stejně dopřítí cíle. A tak i ten lidský život nás puďí neustále v před; těžko zabrzdití na místě, jež by se nejlépe líbilo a chvíli si zde oddechnouti; neúprosné potřeby a nutnosti nutí šíleně paditi za obrovskými davy lidí jiných a vystoupiti z řady nemožno. A na poslední staci, společnou lidem všem, dojeti musíš, kdybys se brnil sebe více. Uloženo jest jednou lidem umřítí, člověk narozený z ženy, krátký žije čas, naplněn býva bédami mnohými. Tyto věty Pláma kroužily stále hlavou a vlak, jakoby svým odměřeným rachotem přisvědčoval: tak tak, tak. Co všechno ještě má matka měla v plánu a co všechno k jejímu potěšení ještě bylo chystáno od její děti! Ale běda, jestliže vlak jejího života se zastavil právě v poslední stanici! Co opomenuto v jásdě minulé, to již zanedbáno navždy; a jestliže jsi dráhou životelku dříve někdy zarmoutil, jen palčivou lítostí jí nyní můžeš dáti dostiutčení, o kterém sama bohužel již neví.

Železniční stroj stoupal k Holešovu. V nádherné slunci se leskl Hostýn jako maják naděje v duševních chmurách, sklíčené sruce při každém pohledu na posvátný vrch poskočilo teplou útěchou. Svátá Matičko, jejíž přímluvou osvětlena byla vyprahlá ústa křesťanských bojovníků, vypros vláhu dokonale útěchy pro duši nyjící! Tvůj Syn dovede i tenkrát změnití dráhu našeho osudu, když se zdá, že na některém srázu pouti naší hrozí katastrofa neodvratná. Před vlakem se mihlo několik chudě oblečených, vychrtlých lidí. Snad na některého z těchto nuzáků si nikdo nevzpomíná; některý z nich touží sám, aby ho Bůh vyvobodil z údolí slzavého. Kdybych takovému řekl, aby aspoň několik dnů svého života za nějakou odměnu daroval mé matce, učinil by to, jen kdyby to bylo v moci lidské. Marné přání; mnoho věcí si na

Čechové zvolili (1526) Ferdinanda I. za svého krále, dobrovolně přispěli k vytvoření nynějšího Rakouska, majíce důvěru, že tento krok nebude škoditi svéprávnosti českého státu. Ferdinandovi I. předložili stavové významné výjimky. Teprve po přesešném stvrzení zřízení zemského noví panovník může dosednouti na trůn český; sídlo své bude míti v českém království a odjede li někdy z nutné potřeby ze země, budou spravovati zemi úředníci sněmem k tomu určení; veřejné státní úřady možno udělití toliko Čechům přirozeným; v jednání o záležitostech koruny přibíráti bude panovník pouze rad přeloušnicků české koruny; žádný Čech nebude potačován k soudům cizím; sesazení nejvyšších úředníků může se státi skutkem toliko se svolením zemské rady; král bude dbáti o jednotu české koruny a co se statků korunních odprodáno, to nechtě hledí zase k celku připojiti.

Tedy Ferdinand I. vstoupil na trůn český za podmínek dosti tuhých, které mu mohly diktovat jen národ zcela samostatný a sebevědomý. A přece tento bystrý panovník výhrady české podepsal, poněvadž věděl, že přes to vše Čechy budou základním kamenem k příští mohutnosti jeho rodu. V pozdějších letech usiloval Ferdinand o těsnější sblížení svých zemí dědičných, Uher a Čech, aby se snázely daly zastaviti pokroky tureckého výboje. Leč Čechové se nechtěli dostaviti k sněmování ani do Vídně ani do Lince, aby se nezдалo, že jsou jaksi na jižních sousedech německých závislí. A Ferdinand proti protestům českým nezmohl nic, až se zde jednalo celkem jen o formalitu. Jest však toto odmítavé stanovisko stavů českých přec jen velice významné, považíme li, jak byla Vídeň proti Čechům slabá i po založení mocnářství Rakousko-Uherského.

Hamižnými stavovskými sváry ovšem počali kopati Čechové své samostatnosti hrob; byla-li největší část národa od vlastních krajanů zotročena nevolnictvím a jestliže i privileje měst vinou naší šlechty byly vládou po bitvě u Mühelberka (1547) vydány v šanc přínému trestu královu, bylo v tom viděti pramálo porozumění pro společné blaho národní. Sobecké spory vířily u nás od té doby i v dobách nejkritičtějších, takže ústřední vláda stále nabývala většího vlivu na škodu samostatnosti české. Před bitvou na Bílé Hoře se nerozpakovali Čechové k vůli úsměvu chlapce Bedřicha Falckého dokonce šlehati svazek zemí korunních. Protestantká šlechta připravila samostatnosti české hrob.

Ale ani po krvavé bitvě na Bílé Hoře centralismus rakouský se neodvážil přirozená práva Čechů tak zkracovati, jako se děje nyní. Jazyk český aspoň platil dle obnoveného zřízení zemského za rovnomocný s němčinou. To se stalo r. 1627, kdy náš národ nebyl proti zbrani ústřední vlády odporu schopen a kdy ústřední vláda přeložila své sídlo do Vídně.

A nyní, kdy náš národ dosáhl nejvyšší kulturní výše ze všech zemí rakouských, kdy hejna poslanců našich pod štítem poslanecké nedotknutelnosti za nás celou řadu desetiletí v parlamentě mluví, má i česká řeč býti ve

A dobrotivě nebo nás potěšilo. Na prostém loži jsme našli seschlou stařenku; zavzlykali jsme pohnutím, jako by byla matka z hrobu znova k životu vzkříšena. Vztáhla pergamenové ruce po bratrovi a slzy jako hrachy kanuly jí po vychýlených lících. Teprve za okamžik zpozorovala také druhého syna. „Já pro lásku Boží, ty's taky přijel; já jsem tě pro plác ani hned neviděla. Děti, děti, jako když dva andělé přijdou, tak je mi teď krásně. Pán Bůh vám to zaplať; jako dva andělé! Však se mi již od věčejška hodně ulevilo, chvála Pánu Bohu.“ Zasloutlá tvář se jí radostným překvapením lehce zřeménila; byla zpravena jen o jistém příjezdu bratrové a teď viděla, že přišli dva. A když jsme se na chvíli ocitli s matkou sami, opakovala několikrát: „Co pak naše holky; to já bych lhala, kdybych řekla, že mi málo sloužily. Dělalý se mnou jako s princeznou; ale když mají chudery pro všechno tak daleko. Do Lukova je přes dvě hodiny a než něco odtamtud přinesly, už jsem zas na to ztratila chuť. A Petr při tom všem si musil hledět ještě služby. Ach, já jsem se těch dětí něco nasušovala.“ Ač matce jiskřily oči radostí, přece zněl její hlas dutě jako z hrobu. V noci jsem delší chvíli marně čekal na spánek; v nočním šelestění a praskání lesních obrů pronikavě zazníval hlas několika sov a jiné noční havěti. Po prvním radostném zachvění bylo mi zase teskně.

Druhý den vypadala matka už lépe. Okamžitá radost z našeho příchodu na chvíli zdržela rozklad její sil, tak že jsme ušli naděje nejlepši. „Tady, Vás, maminko, nenecháme; zdejší povětrí Vám svědčit nemůže. A měli bychom k Vám tak daleko!“ „Ach, však bych tady umřít nechtěla, ach nechtěla.“ A dovělekli jsme matku šťastně do Čech. Scházely se sousedky chvíli pohovořit a chorá se nepřestala chlubiti usnulostí svých dětí. „Ó copak naše děti; to já bych mohla být na Moravě jakpak pěkně. Ale copak mne tam chtěli

vlastní zemi hotovou, z milosti jen trpěnou popelkou Vládní zásady jazykové netoliko jsou v odporu s naším právem nejpřirozenějším, ale zároveň trhají poslední pásky mezi zeměmi koruny české. Každá ze tří korunních zemí má míti jiné jazykové zákony (!) Německá menšina má triumfovati nad ohromným počtem Slovanův. Vídeň výhradně Čechům má děkovati za svůj obrovský rozvoj; byla za duň slávy pražských měst menší než nynější Plzeň a potřebovala od dávných časů k udržení své existence vojenské i morální pomoci dobráckých Čechů; ano i kulturu na universitě vídeňské rozševali již ve XIV. století hlavně mistři pražští; tato Vídeň nyní z vděčnosti chce spoutati svézářný národní rozmach našeho lidu.

Srovnej, lide český, dobu samostatnosti naší s nynějším centralisačním systémem. Zda bude choré Rakousko uzdraveno potlačováním přirozených práv národa nejvyspělejšího a nejvíce do státní kasy platícího? Zda naše říše zmohutní, jestliže přáním Všeněmců s větší ochotou se vsílí vychází než požadavkům toho národa, u něhož rakouské vlastenectví jest ještě nejspolehlivější?

Tuhá centralisace jazyková, jež nám počíná hrdlo svírat, může býti pro Rakousko vůbec osudná. A nechce-li nám dáti stát ta práva, jichž jsme za Karla IV., Václava IV., Jiříka Poděbradského a Ferdinanda požívali, nechtě aspoň pamatuje na vytvoření snesitelné federace (svobodného spolčení), jež by aspoň právům nejpřirozenějším vyhověla. Dopustí-li naši poslanci, aby nejnovější jazykové zásady vlády vošly v platnost, strpí nejtěžší zkrácení jak našich práv historických, tak i přirozených.

Politický přehled.

Ministřpresident dr. Körber volá k sobě zástupce stran, domlouvá jim a brozí, do 14. listopadu že musí býti branná předloha hotova, jinak že bude parlament rozpustěn. Ve Vídni vyčítají Čechům, pro ně že parlament nemůže pracovati. Paní nevědí tedy ničeho o křivdách národu našemu způsobených; a když se domáháme o jich napravení, jsme škůdci Rakouska!

Poláci prý zahájili jednání, aby čeští poslanci odvráceni byli od krajní obstrukce. Má býti připravena půda pro koalici ministerstvo, v němž s dr. Körberem v čele zasednou prý z čes. strany dr. Kramář a Kaftan, pak dva Poláci a dva Němci. Dle všeho se Mladochéši na tu vějčku chytanou a bude zase jako dosud.

Na korunní radě ve Vídni bylo v neděli usneseno, aby oběma parlamentům podaná předloha branná, týkající se povolání náhradních záložníků k činné službě, byla odvolána, a aby podána byla nová předloha.

Odpor a nespokojenost s brannou předlohou jeví něm. strany zvláště Všeněmci; Čechové mlčí a přece jsou považováni za nepřátele Rakouska.

Křesťanství sociálové dolnorakouští mají v rukou všech 21 mandátů za obce venkovské.

synové nechat? Jak tady, tak na Moravě by mne vším zanesli; ó kdo má hodné, zvedené děti, ani neví, co to je. Zaplať Pán Bůh, že jsem konečně taky jednou doma! Když některá návštěva odešla, modlila se tiše — za děti, protože jsou všechny tak „upřímné.“

Co se v tom srdci na prahu smrti všechno dělo? Za nynějšího času obyčejně pod zkostnatělými, drsnými tvářemi prostých žen hárá zdravého idealismu víc než pod sametovými líčky rozmazlených, romány vychovaných dcer velkoměsta. S každou přechodní náladou běží taková městka mezi družky, aby jim sdělila, jak dovede „bluboce čísti“ a sotva uvěří, jak mohutně, posvátně a trvalé ideály víří duši prostou, ač zamčená ústa jen málo prozradí. Jen kratičký čas se těšila chorá ve svém rodišti; síly její ztrácely se téměř nepozorovaně, ale jistě; zhasla tiše, bez bolesti. —

Teprve tenkrát dovedeme náležitě oceniti velikost darů Božích, když nám jsou odnímány. Beneš Třebízský napsal: „Když umře mladému knězi matka, umře mu tak často všechno, všechno.“ Tak psalo něžné, milující srdce přetěžce zraněné. I já cítím tíživý, trpký význam těchto slov. Ale což ruka Všemocného nemá balsámu na ránu takovou? „Já jsem vzkříšený a život,“ volá Ukřižovaný útěsně k všem dětem svým; pozemská smrt neznamena rozloučení navždy. Když tak přecasto se před mou duší vynoří obraz mé matky, když se mi o ní zdává a kdy na ni při mši sv. vzpomínám, nevěřím, nikdy nevěřím, že by ta milá duše mohla ve vesmíru zaniknouti a že bych jí nikdy již spatřiti neměl. A mou pevnou nadějí kniha Boží stvrzuje mnohonásobným, blaživým „amen.“ Svědectví Boží nad všechna svědectví lidská.

Z posledních sněmovních voleb ve Slezsku za venkovské okresy vyšli Slované opět jako vítězové. Čechům a Polákům připadlo po 3 mandátech, Němcům též tři. Tím zajištěno Slovanům slezským zastoupení v zem. výboru.

V Uhrách se různé strany namáhají, aby nynější národnostní zákon k vůli snadnějšímu provádění maďarisace byl zosťřen. Už jdou tak daleko, že chtějí zákonem vymoci, aby protimaďarští agitátoři byli nejen vypovězeni, ale i jmění jejich a příbuzných bylo zabaveno ve prospěch státu maďarského.

Protiarbské hnutí v Záhřebě vzrůstá se i za stanného práva.

V jednání o celním tarifu v Německu většina nejen že schvaluje vyšší cla na obilí a potraviny, nýbrž rozšiřuje dokonce zásadu minimálních sazeb, z kterých se při vyjednávání s cizinou nesmí sleviti, i na jiné výrobky a plodiny než obilí.

Povstání v Makedonii se šíří. Turecké vojsko si počíná ukrutně; obyvatelstvo prchá do hor nebo do Bulharska.

Z činnosti katol. spolků.

Z Cmelavi. V posledních dvou nedělích konala katol. jednota naše dvě zasedání schůze. Při první schůzi, která se konala v Borovnici, přednášel red. „Katol. Listů“ pan Václav Myslivec „o povinnostech katol. českých“. V řeči dvě hodiny trvající vyličil p. řečník nejprve jakými zbraněmi se bojovalo a bojuje proti katol. církvi v jiných zemích i u nás v Čechách, načež doporučoval prostředky a zbraně, jichž my proti svým nepřítelům užívati máme. Řečí touto dokázal p. Myslivec opět, že mu náleží plným právem název výborného řečníka. — Pro druhou schůzi, která se konala v Seči, podařilo se jednotě naší získati horlivého cestovatele vlp. Al. Svojsíka. Velebný pán, který přednášel u nás o svých cestách po Africe a Americe, dovede opravdu upoutati posluchače plnou měrou. Sál při přednášce jeho byl přeplněn, většina posluchačů musila státi; přednáška trvala přes 2 hodiny, a přece po přednášce litovali posluchači: Škoda, že už je konec. Slib velebného pána, že brzo zase do spolku našeho zavítá, přijat byl s velikou radostí. Při schůzi hrálo spolkové quartetto za řízení p. Syrového a pěknými kuplety bavil přítomné p. Doštal ze Seče. Všem budtež vzdány srdečné díky. — Na neděli dne 16. listopadu připravuje jednota naše divadelní hru „Salvia“ s letištních „Českých Květů“. Hra tato, ve které se líčí boj pohanství proti křesťanství ve 2. století po Kristu Pánu, patří k nejkrásnějším našim náboženským hrám. Další činnosti jednoty Zdař Bůh!

Z Červeného Kostelce. Katol. Jednota pořádala dne 29. října t. r. divadelní hru „Paní tchyně“. Četné obecenstvo odměňovalo hojným potleskem výboru sebranou tuto veselohru. S prvním porozuměním pochopil svoji úlohu p. Chrástka, pl. Demerová mistrně podala „paní tchyni“. Veškeré chvály zasluhuje pl. Nečásková a družní účinkující; tím získávají se širší sympatie Jednotě, divadelní místnost bývá vždy přeplněna. — 1. listopadu konána měsíční schůze spolková. Po přečtení protokolů přednášel vlp. Vojtěch Hernych, katecheta, „o boji proti církvi v 19. stol.“ Líčil to úsilí nepřátel mohutný strom církve vyvrátiti, rozštěpiti, oklestiti. Bojováno proti papežství, nauce víry katol., proti vnitřnímu životu církve. Zneužití veřejného mínění, tisku, vědy. Vzpomenuto kulturního boje v Irsku, Rusku a Německu. Z mnoha ran církve krvácela, ale zničena nebyla. Ukázalo se, že jest domem vytaženým na skále, a že Kristus nad ní bdí! V době nové třeba katolíků uvědomělých, třeba rozumné a neohrožené konati své povinnosti náboženské, národní a státoprávní. — Po rozhovoru, návrzích a povzbuzení členů, kterým nebylo možno účastnit se katol. sjezdu v Hradci Kr., aby si opatřili právě vydanou zprávu o sjezdu a řečích konaných, následovala recitace p. Hanuše. Na konec zřívá Jednota dík dp. katechetu J. Procházce za laskavý dar 16 poučných a zábavních knih knihovně Jednoty. Zdař Bůh!

Z Ronova. Dne 1. listopadu svolal vzdělávací katol. social. spolek „Rovnost“ v Ronově veřejnou schůzi, při níž promluvil pan Jos. Urban, předseda všeobecného sdružení křesť. dělnictva pro král. České o „otázce hospodářské a dělnické“. Schůzi zahájil a přítomné uvítal předseda spolku vel. p. Fr. Opátko. Řečník ukázal na neutěšené poměry rolnictva i dělnictva. Každý stav se organizuje, o mnohě se stará stát; jenom rolník a řemeslník odkázan je sám na sebe a proto doporučuje vzájemné sdružování, udává způsob jak by se to mělo dít a ukazuje na výhody z toho plynoucí. Řečník odměněn byl hojným potleskem. Nemalých zásluh o svolání schůze má a dík zasluhuje p. Jan Handlší, t. č. jednatel spolku. Zdař Bůh!

Z Častolovic. Zdejší katolický lidový spolek pořádá 9. listopadu odpoledne spolkovou schůzi, při které promluví vlp. Jiří Sahaňa z Hradce Králové na téma: „Byl-li Řím nepřitelem českého národa?“ O úspěchtilou zábavu postaráno. Zdař Bůh!

Je-li materialistický názor o světě pravdivý, pak ovšem historie nemůže býti učitelkou života; neboť dle toho názoru nejsou dějiny nic jiného nežli řada nevyhnutelností, které nesbytně udáti se musí, jakož také vše, co ve přítomnosti dobrého nebo špatného se nachází, jest prý nevyhnutelným přechodním stadiem, se kterého zase v budoucnosti nová stadia neodvratně vzniknou. Friedrich von Hellwald, jenž uvedením materialismu do historie domnívá se, že založil novou epochu v této vědě, jest zároveň tak upřímný, že rovněž bez obalu naznačuje poslední praktické konce této theorie: kdykoliv a kdekoliv mravně-náboženský názor o světě

osaz skánu, vždy dle jeho posorování a přimání zároveň shynuli řádové političtí a společenskt. On usnává, že atheismus (bezbožectví) a materialismus nikoho nebláží. Vřak nicméně musí prý novověká věda, t. j. materialismus, se hlásati a hlásiti! — Vřecko toto materialistické rozmnožování vychází pouze a jedině s chyb proti pravidlům vědy páchaných.

Dr. Jos. Kalousek v Časopise Č. Musea 1883; str. 186—188.

Zprávy místní a z kraje.

Ještě něco o vadách Borromea.

Horký šťastně ukončil v 10. feuilletonu reformní svou práci na ústavě, jenž po celých 10 let postrádal těch vzácných pedagogických pokynů jeho. Pan Horký se sice bñvá na správu Borromea, že přátelekou jeho službu s díky odmítá jakožto zbytečnou námahu, ale proto však práce nedověděl v sobě touhu reformatorskou potlačit na konci svých rozprav přimlouvaje se, aby správa ústavu nepáchala násilí na vlasteneckém a náboženském přesvědčení ústavu. Za příklad znasilňování vlasteneckého přesvědčení uvádí přítel ústavu událost z 300letou ročníci narození Komenského z r. 1892. Tehdš se umluvili všichni studenti, že dostaví se dne 20. března do školy ve svátečním úboru. Tedy ani borromeisté nečinili rozdílu v této tajné úmluvě a vzali si sváteční šat do školy beze všel závad ze strany představenstva. Tehdejší vicerektor potkal téhož dne na chodbě několik jednotlivých mladých oslavovatelů Komenského a otazoval se jich, kdy se Komenský narodil. A při této příležitosti stala se téměř neuvěřitelná věc, že as 3 chovanci, snad zrovna Horký mezi nimi, navzdělali ani rok narození Komenského, ačkoli v rozích byly plakáty zvonící oslavě 300leté památky narození. A tímto několika ignorantům pouze poručil vicerektor svěleci kabát, protože u mládeže nesmí se irpěti plané langličkářství bez jádra. Horký tuto událost, již musí každý rozumný pedagog schvalovati, překrontil a napsal, že byla vydána představenstvem instrukce, aby se všichni chovanci dostavili do školy v nejobmělnějším oděvu. Na jedné lži již nezáleží! Hodila se zrovna k tomu, aby Borromeam i ze stanoviska vlasteneckého zosmědila. Rovněž s průvodem Božího Těla naložil Horký dle svého vyššího stanoviska. Z nejmladších chovanců bývali 4 vzorní chovanci vyvoleni ku čestné funkci pážat při průvodu Božího Těla. Funkce tato bývala tužbou téměř všech chovanců; proto jistě nemusí nikdo k ní býti nucen, ježto jen při malé zručnosti nechtěl by za sebe najméně 10 náhradníků. Ale i v této nevinné věci chtěl si Horký zahrát na mučedníka, aby evš potchočil, co by všechno z něho mohlo býti, kdyby se byl skrz na skrz v Borromeu nezakázil, jak si v prvému feuilletonu postěžoval. Jedinou útěchou pro Borromeam jest ta šťastná okolnost, že Horský v 10. feuilletonu zapomněl, co v 1. tvrdil a proto v doslovu své poslední statě napsal: „Vyletěl jsem z ústavu a tomuto vyletu máte co děkovati, že ústav Váš jest chudší o jednu kletbu“. — Pan Horký tedy sám dobrovolně na konci odvolal, co pro kratochvilu pánů radikálů po 10 čísel vypravoval a nám nezbyvá než kvitovati toto odvolání. Vřbec jest práce Horkého snáškou vzájemně si odporujících fakt. Jednou říká starší studenty jako tyrany, kteří každé volnější hnutí mladších chovanců kaprálsky potlačují a za chvíli tvrdí o nich, že se s mladšími láskají a ku špatnostem je svádějí. Zapomněl patrně na tu okolnost, že mladší chovanci dovedou také své stížnosti náležitě na své mistře přednésti a chyby starších prozraditi. Pan Horký generalizuje čili pojedinejší případy připsuje na vrub všem chovancům aneb přímo duchu ústavu. Jednáni takové jest ne-spravedlivé. Pan Horký lze a vymýšlí příběhy nikdy se neudávající a to jest nepoctivost. Pan Horký měl by vědět svou látku ku vzpomínkám z let devadesátých o tehdejších ideovém hnutí mezi studentstvem vřbec. Mohl po zaslání posouditi „opravné“ snahy některých „vřbů“ studující mládeže, která byla seznamována tajně zasílanými tiskopisy s nemravnou a nevědeckou literaturou. Pan Horký mohl světu pověděti, do jaké míry poškodila české studentstvo ta pornografická literatura, která byla pokrokovou stranou studentstvu vnučována. Kdyby byl Horký spravedlivým, byl by poctivě na tyto spodní proudy poukázal a byl by přiznal, že zvláště správa Borromea to byla, která se všl energií přes všechno pranášování v radikálních listech konfiskovala a ničila tiskový mor, jenž otrávil skoro celou jednu studentskou generaci. Máme po ruce hojnost materiálů z tehdejšího poblouzení studentstva a proto přelstí nám plně právo zaktiknontí nevyspělého mravokárce, jenž jednak vady celé generace lokalizuje na jediný ústav a jednak vady jednotlivé generalizuje a přičítá všem. Tak daleko to ještě nedošlo, aby každý neopravený jednatel vnučoval se za oprávně tam, kde ho není třeba. Ať pan Horký dozraje, bude sám svého chlapceví litovati.

Ozdoaba Velkého náměstí. Bývalá jesuitká kolej a nyní vojenské místní velitelství podobá se zakletému zámku. Loni již v létě začaly se díti v budově této nějaké stavební práce. Vyprávělo se, že se místnosti bývalé hlavní stráže přeměňují na důstojnické kasino. Návědom ale práce tyto přestaly. Lonského podzimku zazděna byla však okna neomítnutými cihlami a po celých 12 měsících trvají v tomto provisorně zazděném stavu. Každý chodí okolo těchto tajemných oken, nedoveda ubádnouti, co se za těmi zazděnými okny děje. Každodenně přejde sta a sta obecnatva kol této ozdoaby Velkého náměstí a již bñrozí nebezpečí, že si na tuto „řadu“ nadobro zvykne a požádá konservatory za uchování této stavitelské památky.

Na ochranu mládeže vydalo c. k. okr. hejtmantství v Hradci Králové následující nařízení: Vycházejíc z úvahy, že návštěva veřejných tanečních zábav v hostincích a podle okolností návštěva hostinců vůbec na mladistvé, ježtě výchovy potřebné osoby nepříznivě působí a v zájmu zdárné výchovy mládeže

jest, aby pokud možno byla omezena, nařizuje c. k. okresní hejtmantství na základě § 54. řádu živnostenského, jak následuje: 1. Hostincům a výčepníkům zakazuje se bezpodmínečně, aby školní mládeži a vůbec osobám mladistvým až do dokonání 16. roku věku pobyt v místnostech hostinců při veřejných tanečních zábavách dovolovali. 2. Školní mládeži a osobám mladistvým až do dokonání 16. roku věku směji hostinští a výčepníci návštěvu svých hostinců poskytnouti v čas, kdy v nich veřejné taneční zábavy se nepořádají, jen tehdy dovoliti, když osoby ty nacházejí se v průvodu rodičů anebo pod jiným spolehlivým dozorem. 3. Proti hostincům a výčepníkům, nařízení tohoto nedbajícím, bude zřejším útladem jakožto útladem živnostenským zakročeno dle trestních ustanovení živnost. řádu, po případě přikročí se k odnětí koncese dle § 138 lit. b) nebo c), anebo k odstranění nájemce nebo záspnce dle § 139 živnostenského řádu. Nařízení toto nabývá platnosti dnem 1. prosince 1902

Domovské právo v Hradci Králové uděleno bylo ve schůzi měst. zastupitelstva dne 17. října: Batrlo é František, posluhovače, Bendové Anné, mlákače, Bendovi Václ., mistru krejčovskému, Bitnarovi Frant., kanc. bisk. konsistoře, Carhovi Frant., obchodníku, Franckové Anné, vdově, Geistrové Marii, vdově, Horové Anné, obchodnici, Kozlu Josefovi, c. k. soud. poslu, Karlu Kubišovi, maj. domů, Karolíně M. tůňkové, vdově, Matěji Nepřestnému, učiteli hudby, Josefu Pátkovi, maj. domů, Václavu Pilnáčkovi, soukromníku, Benediktu Pipotovi, řezbáři, Josefíně Pokorné, vdově, Václ. Poledníkovy, úřed. pivovaru, Anné Rautenkrancové, služce, Kateřině Řehákové, vdově, Janu Slaninovi, dělníku, Julinu Steindlerovi, obchodníku, Josefu Šandovi, Alžbětě Šandové, obchodnici, Jos. Štěpovi, dělníku, Anné Zadrobilkové, soukromnici, Jos. Želízko, pokrývači.

Záložna v Hradci Králové. Za měsíc říjen 1902 vloženo K 135.832.44, vybráno K 146.400.63, zůstatek K 1,350.476.80. Půjčeno K 127.205.—, splaceno K 149.415.21, zůstatek K 1,260.140.76. Počet účtů 2.354, pokladni obrát K 882.361.97, záruční fondy K 99.227.48.

Z pošty. C. k. poštovní a telegrafní úřad v Hradci Králové předsídl v neděli dne 9. t. m. do nových místností v bývalém chlapeckém semináři „Borromea.“ Jelikož telefonní centrála teprve později může býti přestěhována, zřídil se v nových místnostech veřejná hovorňa k používání pro p. t. obecnatva.

Spořitelna v Hradci Králové. Za měsíc říjen 1902 vloženo K 244.132.41, vybráno K 131.724.83, více vloženo o K 61.407.58, stav vkladů K 11,299.437.58. Půjčeno na hypotéky K 2.637.55, splaceno K 55.639.72, více půjčeno o K 160.997.83, stav pojištěných kapitálů na hypotékách K 10,087.360.46, zásoba cenných papírů nom. ceny K 1,188.000.—

Vřecodborové sdružení. Ze schůze rozhodčí rady dne 5. listopadu. Přítomni pp.: Urban, Jenšovský, Luňáček, Zoubek, Andrlík, Sváták, Polák, omluvena sl. Čechovská. Tajemník sděluje, že zaslal dopisy vřp. Dr. Horskému a red. Jiřouškovy. Až dojde odpověď, učiní se vyhláška stran listů. Upozorňuje se na býval. členu Kalousa č. k. 91, který neprávem vybírá cestovní podpory. Badiš mu knížka odhata. — V zímním období budou se schůze konati v neděli odpol., nikoliv ve středu a to proto, aby časopisům dostávaly se včas zprávy. Odbočky v Ústí n. Orl. pro velkou nadnormální spotřebu podpory snižuje se podpora dočasné na polovic. Finanční stav pokladny není valný. Upozorňují se opět na odbočky a skupiny, že nesmí na svůj vrub, jak se to někdy stalo, vypláceti podpory a přijímati členy, nýbrž až po schválení rozhodčí radou. Pokladní výkazy, ať mají peníze nebo ne, musí se zaslati pravidelně každých 14 dní, nikoli měsíčně. Z toho důvodu se upozorňují správce, že kdo nebude mít dle stanov zaplacen 14 dní příspěvky v ústřední pokladně, neobdrží podporu. Kdo bñte podpora, badiš mu vždy stržen jeden příspěvek. Při podporovacích akcích budou protokolů a patřičné listiny sent zasílány vždy do neděle. Oblašuje se omeocnění A. Vítkové v Litomyšli. — Jiřimu Astrovi z Úpice pro zaviněnou nezaměstnanost se podpora neuděluje. Mimořádná podpora členu Horská v Náchodě se neuděluje pro slabý stav pokladny. Odbočky objednávejte si razítka co nejlaciněji a firmu inserujících v křesť. sociál. listech. Správa sdružení nebude žádnému toto objednávat a dluhující obnosy za dobu dřívější budou sem zasílány. A. Mikysovi v H. Jelení pro nezaplacení příspěvku do ústř. pokladny se podpora neuděluje. Pokračování v příští schůzi v neděli 9. listopadu. Veškeré dopisy dñjete se na nového tajemníka J. Poláka v Adalbertinu a nikoliv na vřp. Jukla. —

Divadlo v „Adalbertinu“. Tovaryšská jednota sehrála dne 1. t. m. náladovou hru „Modlitba na hřbitově.“ Úlohy byly většinou novými silami obsazeny a pečlivě nastudovány. Souhra byla zcela hladkou, tak že celkové provedení lze nazvatí zdařilým. Hlavní dámská role ve sl. Němečkové našla výtečnou interpretku. Rovněž sl. Kulháňková v úloze Anny vedla si velmi pěkně. Menší role dámské byly se všl pečlivostí vypraveny pl. Řebcovou, sl. Náhlíčkovou, sl. Čechovskou a sl. Bubnovou. Z pánů přičinili se každý, aby sboštil se čestně svého úkolu a proto zamíňovala se hra pp.: Jakubského, Beránka, Poláka st., Dvořáčka, Svátáka, Ptáčka a Jakubce. Obecenstva sešlo se poměrně dosti, ačkoliv hra byla již několikráte na tovaryšském jevišti provedena.

V měst. Křesťerové divadle v Králové Hradci ve čtvrtek 7. listopadu zahájila činnost svou známá divadelní společnost p. Trnkova francouzskou novinkou „Manžel šibal“ (Blázinec), čert o 3 jed. od M. Hennequina a G. Duvala. Dnes dává se operetní novinka „Troje ptání“ od Ziehrera. Na program jsou: Prodaná nevěsta, Hubička, Dalibor, Libuše, Tajemství od Smetany, V studni od Blodka, Prohlávení od Kovařoviče atd. Začátek o půl 8. hod. Předprodej vstupenek v knihkupectví p. Jar. Peřiny.

Strojkům po t. p. R. Kozlovi v Hradci Kr. věnoval dp. Jos. Klepl, kaplan z Velké 10 K.

Místní odbor České společnosti národohospodářské v Hradci Králové pořádá v neděli dne 9. listopadu 1902 o 3. hodině odpolodní ve velké sálí obchodní akademie přednášku p. ředitele Pazourka: „O bilancích.“

Z ovocnické výstavy v Hradci Kr. pořádané p. Jos. Kullem, ředitelem dříví městanské školy, se přispěpí hospodářského spolku ve prospěch Ústřední Matice Školské. Dovolujeme si uvéstí jména pánů vystavovatelů, kteří ovuce ve prospěch Matice darovali a zároveň i cenu, jaké ovuce jejich při dražbě dosáhlo: A. Černý ze Stěžer 7.94 K, F. Černý z Plotišť 7.10 K, J. Červinka ze Stěžer 11.70 K, A. Dolanský z Čibuze 1.40 K, F. Douja z Dobalčev 1.40 K, E. Ebenbach z Hradce Kr. 1.50 K, F. Fink ze Stěžer 10.45 K, Hosp. beseda v Břize 3.30 K, Hosp. beseda v Praskačce 16 K, Hospodářská škola ve Stěžerách 2.40 K, F. Chalupský ze St. Kollna 4.10 K, J. Janský z V. Bělče 5.50 K, F. Jeřábek z Čibuze 1.80 K, J. Kalit z Hradce Kr. 14.30 K, M. Lavičková z Jeseníčan 9.70 K, A. Litomiský ze Smřic 2.70 K, J. Loučný z Říbska 1.30 K, A. Mikošandová z Rachovic 1.20 K, Mladějovský z Králova Městce 1.30 K, F. Morávek z Těchlovic 5.70 K, A. Novák z Křesetic 4 K, obec Nedelště 19.60 K, obec Vičkovice 6.60 K, J. Pastýřek ze Stráčova 7.30 K, Pavlíčková z Chlumu 2.30 K, F. Pavelka z Nechanic 1.40 K, panství Rychnov-Černíkovice 4.50 K, J. Pražák z Huřínovse 7.60 K, J. Polák z Říbska 0.90 K, J. Pícha ze Stěžer 6.40 K, F. Pálpánová z Roudnice 3.90 K, J. Ryba z Třesovic 0.60 K, J. Rychetský z Černilova 2.40 K, Dr. Srdínko z Hradce Kr. 8.40 K, J. Svoboda z Hradce Kr. 1.40 K, J. Tobolka z Dobalčev 2.30 K, J. Valc z Věkoš 5 K, V. Valc z Pouchova 2.10 K, J. Vaněk z Radostova 5.30 K, F. Vyhld z Čibuze 2 K, kolekte Ant. Zámečnicka z Praskačky 15.30 K, Zámečnicková ze Mžan 2.70 K, Dr. Závodný z Týna n. Vl. 2 K, J. Žitek z Voznice 2.40 K, J. Růžicka z Kr. Hradce daroval mimo vystaveného ovuce 5 K, V. Valc z Pouchova mimo darované ovuce též 10 procent z prodaného na výstavě ovocného vřua. Čistý výnos, jak již uvedeno, věnován je Ústřední Matici Školské. Výbor zdejšího dámského odboru matičního vzdlává srdečné díky všem pánům vystavovatelům, zejména pak pořadatelí panu Josefu Kullovi, jenž s nevšední obětavostí o zdar výstavy se přičinil. — **Odměny** udělené při této výstavě ovocné: **I. Diplom ovocnického spolku pro království České:** 1. Král. česká polepšovna v Opatovicích. 2. P. Jan Rychetský, řídící učitel v Černilově. 3. P. JUDr. Fr. Srdínko, advokát v Hradci Králové. **II. Diplom Ústřední společnosti hosp. pro král. České:** 4. P. Ant. Černý, předseda hosp. spolku ve Stěžerách. 5. Hosp. beseda v Praskačce. 6. Obec Nedelště. 7. P. Fr. Fink, zahrádník velkostatku ve Stěžerách. **III. Stříbrné medaile:** 8. Panství Rychnov-Černíkovice. 9. Hospodářská škola ve Stěžerách. 10. P. Josef Pastýřek, zahrádník velkostatku v Stráčově. 11. P. Václav Valc v Pouchově. **IV. Dukáty:** 12. 3 dukáty Josef Kulit, ředitel městanské školy v Hradci Králové (které daroval ve prospěch Ústř. M. Šk.). 13. 1 dukát P. Fr. Morávek, řídící učitel v Těchlovicích. 14. 1 dukát P. Antonín Zámečnick, farář v Praskačce. **V. Bronzové medaile.** 15. P. Josef Valc, majitel školek ovocných ve Věkoši. 16. Pl. Marie Lavičková v Jeseníčanech. 17. P. Josef Růžicka, pekař v Hradci Králové. 18. P. František Černý, rolník v Plotišťích. 19. P. V. Zámečnick, rolník v Mžanech. **VI. Diplom výstavní:** 20. P. Josef Pícha, hraběcí revident ve Stěžerách. 21. P. Jindřich Krčán, správce velkostatku v Mokrovousích. 22. Pan Josef Pražák, rolník v Hrobovci. 23. Hosp. beseda v Břize. 24. P. Ant. Litomiský, obchodník v Smřicích. 25. P. Josef Červinka, rolník ve Stěžerách. 26. P. Josef Janský, rolník ve Velké Bělči. 27. P. František Chalupský, farář ve Starém Kollně. 28. Pl. Frant. Pálpánová v Roudnici. 29. P. Alois Novák, farář v Křeseticích. 30. Frant. Pavelka, účetní v Nechanicích. **VII. Pochvalné umění rady zemědělské:** 31. P. Frant. Jeřábek, farář v Čibuzi. 32. P. Jos. Vaněk, lesní v Radostově. 33. P. František Doua, farář v Dobalčevě. Mimo to přičinila byla pochvalná uznání výstavní celé radě pánů vystavovatelů. Ve sbornu soudců sdělali se následující pánové: Antonín Černý, předseda hospod. spolku ve Stěžerách, F. Dolal, okresní zahrádník v Novém Bydlově, František Jeřábek, hraběcí zahrádník v Rychnově n. Kněž., Jan Rychetský, řídící učitel v Černilově, Jan Říha okresní zahrádník v Chlumu n. C., Josef Štápl, vrchnostenský zahrádník v Smřicích.

Informační pochozí komise po středním Labe provedena byla ve dnech 22. září — 4. října 1902. Projekt aplavní a úpravy střed. Labe sahá proratím od Mělníka do Hradce Králové. Trať od Hradce do Jaroměře prohlédnuta bude komisí teprv tehdy, jakmile projekt této trati fediteltvím pro stavbu vodních drah se předloží. Komise podrobila celý projekt důkladnému studiu. Vyjímaje snížení počtu zdymadel ze 34 na 24 a tu a tam změny jejich polohy, nebude na projektu značnějších změn. Při revisi této věšmno si nejen prospěchu plavby a využitkování vodní síly, ale též zájmů zemědělských. Shledáno, že jen kanalizace středního Labe, která novou úpravou dna, jinými břehy, jiným spádem a odstraněním pevných jeřů dodá řece nového rázu, vyhoví všude plnou měrou zájmům zemědělství. Bez současně úpravy toku hlavního nešlo pomýšleti na úpravu horního Labe a jeho přítoků, jinak by pro strážné zpuzetování břehů bñrozilo krajinným polabkým velké nebezpečnatví. Za neodkladné uznáno úprava řeky, odstranění stráž a klikatin mimo jiné místa též

Jak v Americe žnou. Letos zavedeny byly v Kalifornii stroje, které důmyslným zařízením i Američany překvapily; lze jich s prospěchem užíti jen na obromýšních láněch poli. Jeden žací stroj, jehož letos užívali, měl lokomotivu o 30 koňských silách, délku 18, šířku 9 metrů a za hodinu požne pole dlouhé 5 kilometrů; za den zpracuje 40 hektarů; řada kladů, kterou najednou požne, má délku 12 m.; řemen 12 m široký vhodí sežaté obilí do vozu, který jede za strojem a když je plný, vyklopí vše. Obilí za jízdy ještě se mlátí, vyčistí a sype do pytlů, které stroj naplní a zašije. Když je dvacet pytlů, které mají asi 67 kg. obilí, naplněno, padnou na zemi, kdež zůstanou ležeti. Stroj obsluhuje osm mužů, čtyřkoně dovážejí stále potřebnou vodu a olej. Letos byly dle úředních zpráv asi dvě třetiny vši sklizně takto požaty a vymáčány.

Něco o čokoládě. Neznámější jest Menierova čokoláda. Menier (nar. se r. 1804) od 9—18 let byl zaměstnán ve vojenských ústavech jak k ruce vojenským lékařníkům. Roku 1822 byl propuštěn. Nevěda co počít, zařídil si dluhu na mletí „prášků nejjemnějších druhů pro nemocné.“ Poněvadž si poctivě počínal, dařilo se mu v obchodě velmi dobře. Menier pomýšlel brzy na zveřejnění. Za tím účelem koupil mlýn v Noisielu a mletl prášek vodní silou. Poněvadž se vyskytovala protivenství se strany lékařníků, dostadoval Menier v mužném věku lékařnictví a nabyl diplomu, který mu zajistil volnou výrobu krásných a čistých výrobků, jež měly znamenitý odbýt. Menier začal mletí potom i kakao. V roce 1853 vyráběl již 680.000 kilogramů čokolády ročně. Syn Menierův Emil zřídil si ještě vedle toho vlastní plantáže kakaových keřů na březích Nicaragua v Americe. Podnik rozmáhal se dále. Nyní řídí Noisielskou továrnu vnucci zakladatele, Jindřicha a Gaston Menierové a o mohutnosti výroby jejich svědčí tato dvě data: Výlohy za cín, do něhož se čokoláda balí, obnášejí 700.000 franků ročně; americké stroje pak, jež samy řezou, hoblují, malují a zatlučují bedny, dodávají denně přes tisíc beden, jež se čokoládou naplňují a rozestírají. To jest úryvek ze zajímavé historie světoznámé Menierovy továrny na čokoládu, vyňatý ze Stillierova spisu „Štátní jednotlivci a různé hospodářské úvahy.“ Ve spise lze se dočísti mnoho jiných zpráv o průmyslu všech odvětví, o poměrech obchodu světového, o hospodářství cizím i domácím. Spis vyšel nákladem pražského „Českého Obchodního Musea“ v ceně 2 K 20, a poněvadž se hodí jak pro jednotlivce zejména pro dorost, tak i do knihoven i k rozboru přednáškovému, vřele naň upozorňujeme a doporučujeme, aby s něho při přednáškách hojně se čerpalo a jednotlivé články se předčítávaly.

Chov slepic. Jakmile začíná býti ráno a večer studeno, třeba slepicím dávat teplou snídani. Zbytky od jídla uvaří se s brambory střídané s hrstkovou semence a ovesného šrotu. Uvařené krmivo vype se do putny, v níž jsou otruby, kukuřičný nebo ječmenný šrot a tak dlouho se vše míchá, až povstane hustá kaše. Tato dává se slepicím teplá. Teplá krmí účinkuje nejen na zimní snášení vajec, nýbrž slouží také na zdraví drůbeže, podporující činnost jater.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 31. října 1902. 1 hl. pšenice K 11:00—12:30, žito K 10:—10:50, ječmene K 7:60—8:50, oves K 5:10—5:70, prosa K 10:—10:20, vikev K 9:—10:—, hrach K 20:00—26:00, čočka K 21:00—26:00, jablek K 18:00, kroup K 16:00—40:00, bramborů K 2:30—0:00, jetelového semene bílého K 88:00—114:00, jetelového semene červen. K 00:00—00:00, máku K 30:00—40:32, lněného semene K 14:50—17:50, 100 kg. žit. otrub K 11:00, pšenič. otrub K 10:50, 1 kg. másla K 2:00—2:12, 1 kg. sádla vepřového K 1:78—1:96, tvarohu k 0:28—0:32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hl. cibule K 2:20—3:20, jedna kopa drobné zeleniny K 3:20—0:00, 1 kopa zelí 4:00—8:00 K, 1 pytel mrkve 1:20—1:60, 1 hl. švestek K 1:60—2:20, 1 kopa petržele K 0:00—0:00, 1 kopa celere K 0:00—0:00.

Listárna redakce.

Vídeň. Vldp. dr. J. P. Do 31. prosince 1902 třeba ještě 13:54 K.
Skuhrov. Vldp. K. Druhá správa přístě.

(Z a s l á n o).

Pan Bed. Čápek,

stavitel varhan v Poličce,

postavil t. r. pro náš chrám Páně nové varhany o dvou manualech s 18 znějícími rejstříky, 3 spojkami, 6 kolektivů a crescendem. Připojuje se ku příznivému posudku při kolaudaci pana Jos. Nešvery, ředitele chrámové hudby při domě v Olomouci, doavědčujeme, že varhany ty jsou uměle, dovedně, dle osvědčené soustavy v každém ohledu dokonale sestrojeny. Vyslovujeme ctěné firmě zasloužené uznání a vřele ji šíří veřejnosti doporučujeme.

V Náměstí u Olomouce, 15. října 1902.

Frant. Pliskoř, místo-děkan.
Frant. Nešpor, řed. kůru.
Jos. Bartoněk, předseda konk. výboru.
Karel Neubauer, zást. patronátu.
Ad. Chytil, starosta.
Jos. Kašpar, starosta v Biskupství.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna

Každý si přeje čerstvé, levné, dobré a pracoborné zboží.

Objednávejte přímo a šetřte u

Josefa Šulce

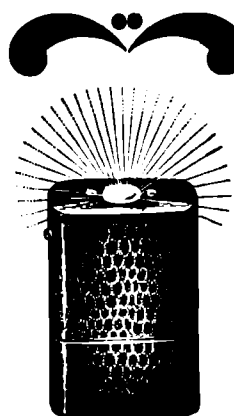
o Náchodě.

23 m. Kanafas (na cichy) všech barev . . .	sl. 4 60
23 m. Gradl damašk. (na cichy), bílý, celolenný . . .	sl. 7 50
23 m. Plátna bělobinná, 90 cm. široká . . .	sl. 7 50
19 m. Prostěradlo bělobinné, 156 cm. široké . . .	sl. 5 50
23 m. Polovičník silný, 84 cm. široký . . .	sl. 4 80
23 m. Zefír, barchent, velur moderní . . .	sl. 4 80
6 Bučinky bělobinné, silné, vel. . .	sl. 0 85
6 Ušerky silné, bělobinné, kostky . . .	sl. 0 45
6 Šátky bílé neb barevné, vel. moderní . . .	sl. 0 60
1 Pokrývka na stůl, kávoová, moderní . . .	sl. 0 85

Jiné druhy levnější vždy lze dostati!

5 kg. sbytků, 46 až 50 metrů, barchentu, flanelu, seřtru, kanafasu, plátna, kretonu, šitinku, nejmenší přes 3 m kus.

Objednejte, pokud jsou po sezoně v zásobě!

Meteor

je nejdokonalejší
elektrická kapesní
svítlna nové doby.

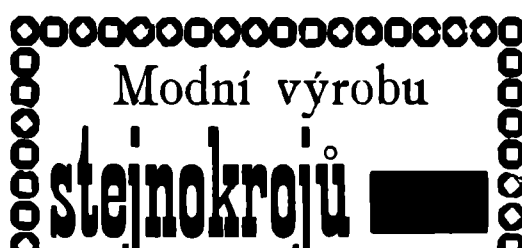
Jednoduchý stisk a žárovka zapalí jasným světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží po každém dlouhém upotřebení zaručeně po mnoho týdnů. Pak lze vysvícenou baterii nahraditi novou.

Nešetná pochvalná uznání. — Krásný dárček.

Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývozní dům praktických novinek
A. Patrná a syn v Jaroměři.

Založeno 1842.

Modní výrobu stejnokrojů

pro důst. duchovenstvo,
c. k. úředníky a c. a k. důstojníky,
jakož i
všech obleků
panských
z látek anglických, francouzských, brněnských a humpoleckých za ceny nejlevnější
doporučuje
Karel Nekola v Hradci Kr.,
Malé náměstí č. 12, I. posch.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy obnovování a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a zadlou se již svěcené se stříbrem Jeho biskupské Milosti. Starý závod máj máie se vykazati četnými povcavi. nými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křest, svícenů, paciálků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných připisů vyloženo k nahlédnutí.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Odborný velkoobchod pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každého slohu a provedení ve zaručeném provedení a moderním provedení dle vkusu vyhovující.
Cenník zdarma.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá odporučení po ruce. Ceny výrobní.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z krubů velečestojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též ne splátky bez svržení cen!

Malínský křen

— letošní sklízň —

5 kg. 15 kořenů . . K 6.—
5 kg. 20 kořenů . . K 5.20
5 kg. 25 kořenů . . K 4.50

franco na každou poštovní
stanici dobírku u zaslá

Jos. Mikulecký,
vývoz malín. křenu v Kutné Hoře.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporčuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Továrna na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Ojetý, půlkrytý

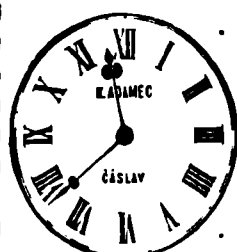
kočár

levně na prodej u

Čeňka Bubna,

kočárníka v Hradci Králové.

Tamtéž jsou nové kočáry nejnovějších vzorů
stále na skladě.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
ste i se železnými rámy, sí-
tění i vsazením.

Věškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nezávadná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

DARY

vánoční odporučuje vzhledem k této lastávající
době velect. P. T. obecnostu ku provedení foto-
grafických obrazů všech velikostí a všech způsobu
nejchvalnější známý závod: J. F. Langhans, c. a k.
dvorní fotograf v Praze, Vodičkova ulice č. 37.

Král. Brdce. Plzeň. Budějovice.

Již letošní v nejjemnějším cukru

savařené

brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orli.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Schotten-
feldgasse 28, d. 11.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

● služeb vojenských ●

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha—II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Navštivenky

všech druhů

nabízí

Biskupská
knihotiskárna.

Sirius

Podzimní novinka pro pány
na obleky a ulstry moder-
ního vzoru a barvy.

Metr zl. 3.20.

Na úplný oblek 3 m.

Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a menčíkovy jen zaručené
jakosti a v mírných cenách
se na požádání k nahléd-
nutí franko zašlou

První český zasl. závod
Ed. Doskočila
v Chocni.

Látku v kuse lze viděti
v mém závodě v Praze, ve
Vodičkově ulici č. 22. n.
(vedle vyšší dívčí školy).

Josef Neškudla,

c. a k. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleředst. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čenými nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilus-
tr. cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy doslovně úplná.

Bursa práce v Hradci Králové.

Přijmou se učňové na sedlářství, obuvnictví,
truhlářství a na jiná řemesla. — Též se přijme
krmič dobytka. — Řádná a spolehlivá žena jako
pradlena hledá práci. — O místo žádá dovedný
zámečník. — Blíže sdělí

Jos. Polák st. v Hradci Kr.
v bisk. residenci.

Výhradně pravý

malínský křen

v pošt. balíčkách franco

5 kg. 15 kořenů 5 K 50 h
5 kg. 20 kořenů 4 K 75 h
5 kg. 25 kořenů 4 K 25 h

původní otepě po 10 kg. těžké, dráhou,
nevypalované, po 6 K za otep, ve větším
levněji — zasílá dobírku přes 50 roků
stávající závod výhradně malín. křenem

J. M. Jireček v Kutné Hoře.

HOUSLE, STRUNY,

jakož i veškeré

hudební nástroje

nejlevněji ve skladě odborného znalce

Jana Čermáka v Hradci Králové.

Školní housle od 5 K

Koncertní se smyčcem

v pouzdře od 20 K

Veškeré správy se
přijímají a přesně
vyřizují.

"SLAVIA"

vzájemně pojišťovací banka v Praze,

usavírá

pojištění na úmrtí a dožití, věna dítkám, penze a
pojištění množné.

25letý muž zabezpečí za čtvrtletní pojistné K 6.42 pozůstalým kapitál K 1000.— splatný hned po jeho úmrtí nebo při dožití 60. roku. Po
přítelstém placení pojistné se zmenšuje o dividendu.

Nejvýhodnější podmínky. Vločen sisk náležitě členům — pojištěncům.

V posledních letech vyplaceno 10 proc. pojistného.

Vyplacená dividendy 930.165.84 korun, rezervy a fondy
24,189.840.65 kor., dosavadní výplaty 70,232.873.58 kor.

Vysvětlení a sazby ochotně zasílá

Generální ředitelstvo banky „Slavie“ v Praze, Havlíčkovo náměstí,

jakož i generální zastupitelstva:

v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

Velká úspora pro každého.

Žádných šlů a temenů více! Upotřebte chvalně známé

držadlo kalhot

(Patent Novotný).

To samé poskytuje přímé, volné, zdravé držení
těla, vkusné padnutí kalhot, a lze jej vždy ku
každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíků neb
jiné úpravy bylo třeba. Přesvědčení zjistí netušené
výhody. 1 kus k 1 kalhotám K 1.20, 3 kusy
K 3.20 po obdržení franko zasílá

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zaslátelský dům.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtělech)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

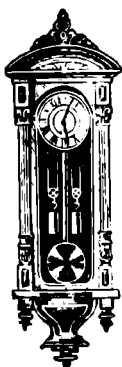
výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Svoj k svému!

Žádné cenníky ilustrované; za
to všem dást. pp. kněžím pošle
se hned franco výběr hodin ka-
pesních panských i dámských,
zlatých neb stříbrných, Tulla
atd. — Zlaté zboží, řetězy, ná-
ramky, prsteny, vůbec veškeré
druhy skvostů. Optické zboží,
brýle, skřipce, dalekohledy, di-
valetní kukátka atd.

Václav

Frančák,

Každé hodiny
jsou řádně
obtaženy (re-
pasirovány) a
ručí se 3 roky
za správný
chod.

hodinářský a slatnický závod
v České Třebové.

Veškeré správy hodin a šperků vyřizují se
se sárukou a rozesílají franko.

Mnoho pochovalných umění a poděkování
po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.

Výhodné podmínky platební bez svý-
šení cen.

Co
dobrodiní
a jako potřebu pro každou
rodinu, důležito označiti —
Kathreinerovu
sladovou kávu
— Kneippovu,
která také denně více do oběhu přichází.
Žádná pečlivá hospodyňka nechť ne-
otálí, tento chutný a zdravotní kávový
nápoj zavést.
Nestává žádné lepší přísady a žádné
lepší náhrady zrnkové kávy, kde
tato lékařsky zakázána jest.
Kathreinerova sladová káva Kneippova
jest pravá jen v původních balí-
kách s ochrannou známkou „farář
Kneipp“. Otevřeně vyvážená, neb
jinak balená sladová káva, není nikdy
Kathreinerova.

Nejlevněji koupíte

ryby z říčné vody

ze sádek

Frant. Jiráčka ve Vys. Mýtě.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kterýchto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z raby i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Beseda.

Garanční úpis.

Obrázek z pohorské fary. Napsal V. H.

Poslíček přinesl psaní a časopisy. Kaplan i staříček pan farář setkali se u dveří, spěchající poslu naproti. Pohlédli na sebe. Vráskovitou tvář starého kněze přeletěl bolestný úsměv.

Nemůžeme se dočkat, jak to v Praze dopadá. — Ba z nás starých řekne mnohý: Pane Ježíši, proč jsem se tohohle dne dočekal?

Staříčkemu pánu zachvěly se rty a tvář projelo bolestné škubnutí. Vzal rychle časopisy a psaní. Jemnostpán šel do kanceláře a mladý ubíral se schýlenou hlavou do kaplanky.

V kanceláři.

Starý pán roztrhl obálku novin. Četl: „Českému katolickému kleru! Bratři! V kritické chvíli mluví k Vám orgán Váš, Zemská jednota. Záložna svatováclavská, v jejíž čele byl kněz, jest v nebezpečí, které hrozí následky a katastrofami přímo uduševňujícími. V této tísni nepomohou žádné nářky, žádné inkriminace, zde jedině pomůže rázný obětavý skutek, obětavost přímo obrovská“

Kněz odložil noviny a zamyslel se. Bylo to před pětadvaceti lety. Dostal faru. Na jednom voze odvezli mu celé kaplnské zařízení. A nebyti těch beden s knihami ani ten vůz by plný nebyl.

Potřeboval peněz do zařízení. Nebyli! Vydal se na cestu do Prahy. Vypůjčil si ze svatováclavské a stal se jejím členem. Dluhy časem uplatil — členský vklad tam nechal. — „Nic nemáš — nemusíš ani to mít!“ bleskla mu jen tak letem hlavou myšlénka. Přejel si vráskovité čelo a otevřel zásuvku u psacího stolu.

„Co mám — to dámi!“ — Vyňal zahradní knížku spořitelni. Otevřel. Byl tam vložen papír u na něm napsáno: „200 zl. na fundaci po mé smrti“. Zadíval se na písmo. Oči se mu zakalily.

„Snad mi Bůh ještě popřeje zdraví, abych se o svou duši postaral. A pak — bratři na mne nezapomenou!“

Po chvíli seděl již staříček kněz schýlený nad listinou a s jasnou, usmívající se tvář psal: „400 korun“.

V kaplance.

Kaplan rozevíral rychle noviny. Četl provolání. Oči mu hořely nadšením. „Tak to má být! Probouzíme se! Rány dopadají, Bůh nás tříbí na poli svém jako pšenici. Musíme k srdci lidu mluvit skutky. Řeči přeletí, ale skutek zůstává!“

Dočetl noviny a zrak jeho svezl se na psaní, která ho došla. „Ach, z domova!“ Roztrhl obálku.

„Milý bratře! Tatínek chtěl, abych Ti dopsal Dlouho jsme nechtěli. Kdybys mohl přijít, viděl bys a nemusila bych Ti psát. Tatínek postonává, měsíc již nemůže pracovat. Léky stojí mnoho a musí si přilepšit. Víme, že nemáš nazbyt, ale kdybys mohl, nezapomeň na nás!“ — Kaplan zbledl.

Nic mu z domu nepsali o nemoci otcově. Stonavý byl — ale že by mu tak zle bylo?

Podepřel hlavu o stůl a zadíval se k horám, k zachmuřeným kopcům, přes které denně mřel cestu do škol.

Nachodil se už do těch škol. Do gymnasia putoval z chudé vesničky denně dvě hodiny cesty — trpký život, mládí žádné, radost žádná. Znaven přicházel, do noci se učil.

V semináři začal býti duševně živ. Měli tam kroužky, pracovali, doplňovali své vzdělání. Časopisů dost. Čtyři léta uprchla jako sen.

Zapadl do horské vesničky. Z domu nesl si jen koflík na kaplanku a šaty, které měl na sobě. Pan farář mu půjčil do kaplanky stůl, stolici a postel

V očích kaplanových se zaperila slza. V roce pořídil si chudý nábytek a nyní již čas od času něco poslal domů.

Vzpomínal, jak doma chudý život a při té vzpomínce každé lepší jídlo mu hořklo. Kolikrát četl první psaní, v němž mu sestra psala, jak tatínek plakal radostí, že Josífek si na ně vzpomněl. A šetřil, sám si nedopřál — jen aby tatínek s maminkou nemusili na stará kolena žebrotou k cizím. —

A nyní zas doma zle! Kaplan schýlil hlavu a ruka samovolně vztáhla se na stůl, kde byla listina, v jejíž čele byl nápis „Garanční úpis“.

Kam nyní? Domů? Do Prahy? Otevřel zásuvku. Měl tam peníze ze školy. Krvavý peníz — každý krejcar skropený potem. Ohtěl si na zimu poříditi kožich do zpodělnice, na zaopatřování.

„To počká!“ Vzpomněl si, jak vyprávěl dětem o sv. Václavu, že teplé šlápěje nechával za sebou, kudy šel. Lásko hřeje.

Kaplan sklonil se nad listinu a psal: „50 korun zasílá poukázku“.

Potom psal domů. Oči měl nějak zarudlé, když psaní dokončil. Omlouval se, že posílá zatím jen těch pár zlatých. Že v Praze hříchem jednoho trpí mnoho nevinných — že je svatou povinností kněze pomáhat . . . a že si odepře nyní nějaký ten časopis a knihu, aby mohl doma pomoci . . . Aby mu brzo psali, jestli to zatím stačí. —

* * *

Druhého dne ubíral se posel z fary do města.

„Padesát korun — hezká suma! — A také domů ještě posílá?“ poslíček vrtěl hlavou a pustil mohutný koutouč dýmu.

„Jo — jo — mají!“

Katastrofa Sv.-Václavské záložny v Praze.

Když 10. Hjna odpoledne byli dopraveni na policii starosta sv.-Václavské záložny Drozd, úředníci téže záložny Kohout, Herzig a Hueber, šířilo se celým městem pravé zděšení. Kdo pak byl 11. Hjna dopoledne svědkem toho, co se před záložnou odehrávalo, ten do smrti nikdy nezapomene na tyto strašné výjevy, které zde účastníci mohli užíti.

Na všech vkladatelích bylo vidět zoufalost, zděšení. Strašlivé kletby se tu pronášely na kněze, náboženství, zkrátka byl to soudný den. Kněží na ulicích v Praze byli v šanc vydání útokům ne snad socialistické luzy, ale i jiné jindy slušné občanstvo se kněžím vyhýbalo. Občan Klotáš napsal v „České Demokracii“ velký písmem: „provalil se klerikální vřed“. Občan Klotáš promluvil zde pravdu jen částečnou. Vřed ten není klerikální, on je specificky vřed český. Osoba Drozda dává celé té hrozné katastrofě náter klerikální, ale docela chybný. Pravdou jest, že Drozd dodával záložně náter, že jest to ústav kněžský, ale byl jím jen na venek pouze zdánlivě. Drozd, katolický kněz, byl starostou, ale záložnu vedli úředníci, kteří považovali peníze, které kněží od úst si spořili a do záložny dávali, za veřejný pen a v pravém slova smyslu záložnu po dlouhá léta drancovali.

Hlavní defraudant Ort, který se v pravý čas sám na onen svět zprovodil, utrácel peníze záložny ve „vlastenecké vybrané“ společnosti. V jeho domě ve Štěpánské ulici slavily se obrovské hostiny, proudy šampaňského jen tekly, a vybraná společnost „vlastenecká“ se při tom znamenitě bavila, ale nikdo se neptal, odkud Ort bere peníze; „vyhrál los“ a to stačilo. Jako si počínal Ort, tak činili i ostatní Kohout, Herzig a Pekländer. Žili zuamenitě a utráceli po drahá léta. Co se v místnostech a utrácení záložny dělalo, byla pravá Sodoma a to vše bylo známo, ale nikdo nehnuť prstem, aby tento augiášský chlív byl v čas vyčištěn, aby se předešlo ohromnému zlu. Nyní se spílá za to kněžím, kteří jsou při tom všem vlastně nejvíce okradeni, bití. Ano je to klerikální panama, ale tím smutným významem, že právě kněží tuto ohromnou ztrátu musí ponejvíce hraditi. Je v tom strašná ironie, když okradený veřejně je označen za zloděje. Něco podobného tu ještě nebylo. Veškerý nářek jest dnes planý. Zde se musí nyní pracovati k tomu, aby byl odvrácen konkurs.

Záložna má vyplatiti 13 milionů korun vkladů, to jsou tedy passiva záložny.

Naproti tomu prý má záložna rozpůjčeno na hypotéky 9 a půl milionů korun. To se teprve musí vyšetřit. Mimo to má záložna vlastní dům v ceně asi 800.000 K a 17 domů, vlastních dům odhadnuta okrouhle na 1.300.000 K. Ale domy ty jsou zadluženy; mnoho-li by tedy pro záložnu z nich zbylo, musí se vyšetřiti. Peněžitých darů se nyní sešlo okrouhle v obnosu 1.300.000 K. Defraudantům odejmut jen nepatrný obnos asi 300.000 K. Celkem může se přibližně říci, že chybí 3 až 4 miliony korun. Obnos ten musí sehnati členové a doufá se, že dobrovolně upíší alespoň 2 miliony K. Doda-

tečně pak mohou i vkladatelé sleviti 10 proc. ze vkladu, což by též obnášelo 1 milion K.

Tím by nebezpečí konkursu bylo závažně sníženo. Dnes musí kuratorium i výbor záložny pracovati železnou rukou za tím jedním cílem: odvrátit konkurs záložny a provésti likvidaci klidnou a rozumnou.

Literatura.

V. Kotrba v Praze. Vzdělávací knihovny katol. sv. XXVI., seš. 3. a 4. F. T. Čámar. O. S. A. Náboženství a věda. Cena 1 K. — Lidové knihovny sv. III. Rozumem ku pravdě. Obrana víry katol. od J. Bělina. Seš. 2 za 32 h. — Rajská zahrádka. Časopis pro mládež. Roč. XII. seš. 2. Red. V. Špaček. Roč. předplatné 1 K 60 h. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva českoslov. Red. dr. J. Burian. Roč. IX., seš. 11. Roč. 8 K.

J. Otto v Praze. Lidov. rozprav lékař. 8. 8. Škola a výchova tělesná. Napsal J. Karásek. Cena 1 K 50 h. Čís. 9. O otravě plynem uhlí, od dra VI. Slavíka. Za 40 h. Čís. 10. Chraň se před nákazou. Srbsky napsal dr. M. Jovanović Batut. Za 1 K. — Čestopis J. Kofeneš: K protinožcům. Seš. 5.—7. po 60 h. — Laciná knihovna nár. Ser. XXV. Sešit 38.—41. po 20 h. Chent. Hist. román z ruské turecké války. Napsal Raffi. — Anglické knihovny řada II. J. Meredith: Zkouška Richarda Feverela. Seš. 12.—16. po 24 h. — J. Arbesa Sebrané spisy. Díl V. Knihy novel a povídek. Seš. 2.—5. po 30 h. — Sebrané spisy Kar. Světlé: Romanetta z Ještěda II. Seš. 1.—4. po 30 h. — Básnické spisy J. Vrchlického: Pontík k eldorado. Seš. 2.—4. po 32 h. — Východní Čechy. Skvostné ilustrované místopisné dílo redakcí Aloise Jiráka. Terezie Nováková vede nás z Kocleřova na Dětičkov, do Opatova, Zádulky, Semína, Rybníků, do Čas. Třebové, do Hylvat, na Hrádek, do Řetové, Přivratu, Svinné, Strakova; provádí nás kontinami při býv. zemské hraně východní a při staré cestě Trstenické na Moravu vedoucí. Popisuje Kukli, Mikulč, Ostrý Kámen, Karli, Chmelík, Hrutov, Janov, Sitenici, Litrbachy, Benátky a Litomyšl. K. Liebacher provádí popis skvostnými ilustracemi. Seš. 3. a 4. po 180 K.

Graf. a společnosť Unie v Praze. Dějiny umění národa čes. Napsal J. Lehner. Kostely apsidou a pravobíhým chorem zakončené. Seš. 12. za 70 h. S četnými ilustracemi. — 23 let bouře a slunce na Jižní Africe. Burské boje za svobodu a nezávislost. Lídč burský plukovník Ad. Schiel. Přeložil dr. J. Guth. Dílo ozdobeno řadou pěkných ilustrací. Seš. 1. a 2. po 50 h. — Sof. Podlipské spisy: Peregrinus. Román. Seš. 1. a 2. po 30 h. — Spisy Jul. Zeyera: Dobrodružství Madrány. Seš. 6. a 7. po 40 h. Čechův příchod. Seš. 1. Nádherný národní epos.

J. R. Vilímek v Praze. Devatenáct století slovem i obrazem. Seš. 42. a 43. po 60 h. — Velikáni našich dějin. České mládeži vypravuje dr. J. Kosina. S přecetnými ilustracemi. V díle tomto předvedeni budou naši bohatí duch a meče, nejslavnější naši panovníci, státníci, učenci a tiš trpitelové. Seš. 1. po 25 h. — V panecké službě. Román od J. Klecandý. Seš. 2.—4. po 25 h.

E. Beaufort v Praze. J. P. Juvačev: Osm let na Sachalině. Seš. 12. za 36 h. — Přítel Domoviny: Přemožení od Ar. Gruszeckého. Sešit 3.—4. po 20 hal.

Dr. Frant. Bačkovský v Praze. Ze sbírky spisů pro mládež čís. 58. Petrovský pán. Povídka z doby válečné. Napsal L. Benjšek. Cena K 120. Čís. 63. Obrazy ze života panovníků z domu habsbursko-lotrinského. Napsal Jan Hraše. Cena 90 h. — Čech a Rusem rozmlouvající. Těm, kdo ruský už trochu umějí. Sešitavil Fr. Vymazal. Za 80 h. — Malé noviny pro děti. Pořádají Fr. Hrnčíř a Fr. Krbch. Roč. II., č. 2. Čís. za 10 hal.

Máj. Vychází náklad. družstva spolku česk. spisovatelů belletristů Máje vždy druhý pátek. Sešit 3.—6. Redaktor Fr. Herites.

Kronika král. Prahy a obcí sousedních. Vypravuje prof. Fr. Ruth. Obrazem doprovází a vydává Pav. Körber. Seš. 1. a 2. po 60 h. Odpovídáme.

Epocha, 14denní jednací o přemyslu, dopravě, vynálezech atd. Red. J. Jindra. Čís. 3. a 4. Nákladem E. Weinfurtra v Praze. Roč. předplatné 6 K.

R. Promberger v Olomouci. Národní květena zemí koruny české. Seš. 19.—22. díl IV., v němž spisovatel prof. F. Polívka popisuje rostliny bezkorunné, jednoděložné, nahosemenné a tajnosnubné cevnaté. Celá dílo stojí K 1340. — Sv. Janský kalendář na rok 1903. Roč. II. Obsah vybraný a poučný. S titulním barvotiskovým obrazem jazyka sv. Jana Nep. Cena 1 K.

Náš Domov, oblíbený a nejčastěji obrázkový měsíčník zábavně-poučný pro lid. Roč. XI., čís. 9. a 10. s bohatým obsahem. Roční předplatné 4 K zasílá se administraci v Olomouci, Laudonova ul. 13.

Modli se a pracuj! Modlitební knížka s návodem k životu křesťanskému. Připojeno 30 duch. písní. Upravil Mgr. Dr. Jan N. Sadiák, kanovník. II. vydání za 1 K 20 h. Knížka tato ozdobena jeou barvotiskovým obrázkem sv. Rodiny svým obsahem hodí se každému stavu.

Oblíbené humoresky Oldřicha Kosteleckého počíná souborné vydání nakladatelství Hejdy & Tučka v Praze. První sešit (celek bude obsahovati 21 sešitů po 30 h) prezentuje se velmi dobře vkusnou výpravou, velmi slušným objemem (32 str.) a vtipnou kresbou Viktora Olivy na obálce. Předplatění na 10 sešitů činí K 3.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený

umělecký závod.

Veškeré práce v oboru stavby a obnovování oltářů, kazatelů, soch, křížových cest atd. provádějí se ve všech slozích solidně a levně s odbornou dokonalostí a zvláště s trvanlivým zlacením a polychromií.

Výroba ● rámců

všech moderních vzorů a
zasklívání obrazů
ve vlastní dílně.

Josef Kieslich v Hradci Král.,
Jiráskova třída, vedle c. k. berního úřadu.

Obchod

umělecký a papírnický.

Na skladě největší výběr

obrazů a zrcadel

všech možných druhů, olejomalby a umělecké reprodukce. Sochy všech velikostí, kříže, křesly, lišty a různé umělecké výrobky.

Veškeré druhy papíru,

psací, kreslicí a školní potřeby, alba, kassety, knížky modlitební, obrázkové a obchodní atd. atd.

— DOPISNICE —

umělecké a místní vždy nejnovější v obrovském výběru.

Pravé, vyleželé burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi a zasílá v nádobách od čtvrt do jednoho hektolitru, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

majitel vinehradů v Mlázovicích u Mělníka.

● Největší sklad ●

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i prošitvaných, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, předvěsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

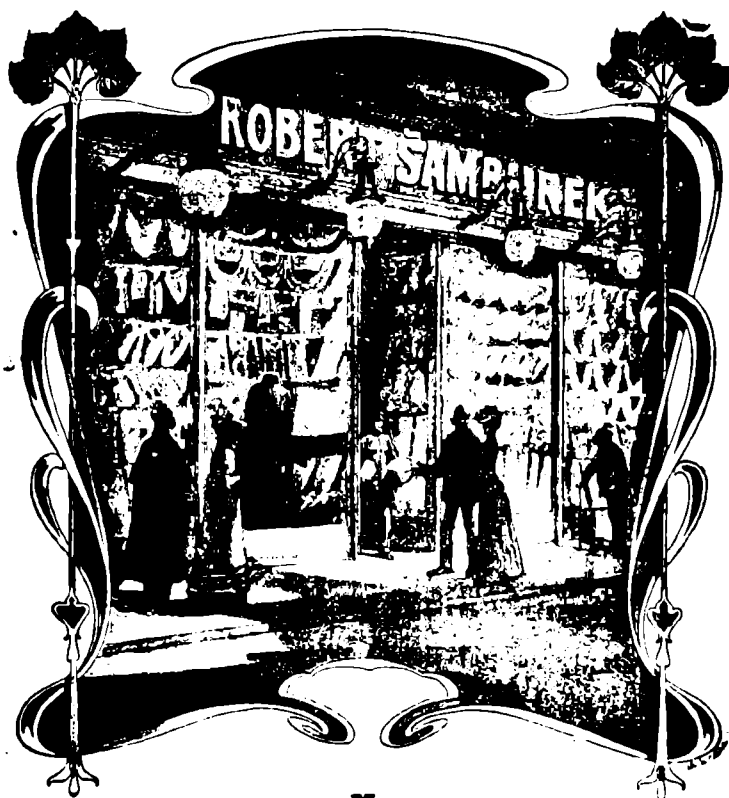
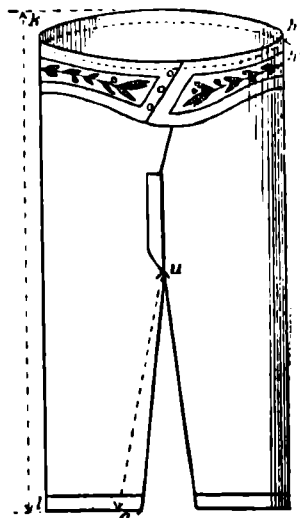
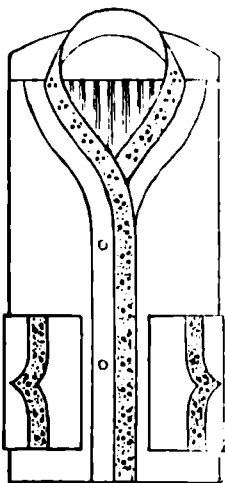
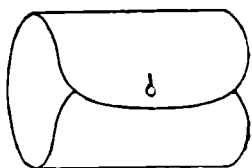
— firmy —

JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

Na velkostatku Chrasti u Chrudimi nalezá se několik set prost. metrů dříví polenového, smrkového, jedlového a menší částka borového vesměs dobré jakosti ku prodeji.

Ctěné dotazy pánů kupujících přijímá lesní správa velkostatku Chrasti, pošta Chrast u Chrudimi, do konce měsíce října t. r.

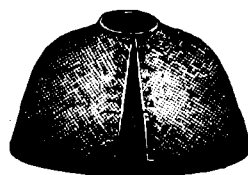
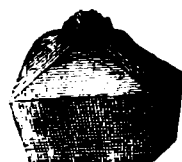
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectění P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

— Mnoho pochvalných dopisů k dispozici —

OBNOVA

Číslo 46.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 14. listopadu 1902.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Rouška.

V bohaté rodině měla dcera vychovatelku, která ji měla vésti až do osmnáctého roku věku jejího. Vychovatelka ta pozorovala, že si slečinka mnoho zakládá na své kráse, na svém účesu, na zlatě a na šatech a že se proto ráda dívá do zrcadla. Jedenkrátě spěchala slečinka jsouc v celé domnělé kráse a parádě do salonu k zrcadlu, shledala však, že zrcadlo přikryto a zastřeno jest rouškou. Rychle strhla roušku. Ale jak byla překvapena! Na místě své života a krásy plné tváře spatřila tam — umrlčí hlavu!

Tato slečna jest mi obrazem nynější kultury (vzdělanosti). Jest to skutečně dáma na pohled krásná. Vzpomeňme na železnice, telegrafy, telefony, továrny! Pohlédneme na naše města, v nichž všude povstávají nové krásné domy, pravidelné, ozdobené ulice. Pozorujme moderní — novověké — město za večerního osvětlení! Je to opravdu krása. Ale i na venkově povstávají úhledné, lepší přibytky. Lid se lépe strojí, namnoze lépe jí i pije, všude vniklo to, čemu Francouzové říkají „konfór“, pohodlí a zpříjemněný život. Vědění, jak se zdá, taky stouplo. Všude vidíme krásné školní budovy a kde kdo čte noviny atd. atd. A s touto svou krásou staví se kultura věku našeho jakoby před nějaké zrcadlo, sama sebe s marivou zálibou pozoruje a vlastní svou krásu velebí a chválí.

Ale rouška! Rouškou jakousi zastřena jest umrlčí hlava. Rouškou zastřena jest kultura naší její vlastní smrtelná hniloba. Úpadek mravnosti a šlechtivosti, zvířecí požívavost, ošklivé sobectví, hnilobou mravní rozežraný rodinný a společenský život, nenávisť stavů a národů, boj všech proti všem, nespokojenost, rozervanost duchů až i s omrzlostí života, mnohde až smrtelná slabost národů a říší, to jest ta „umrlčí hlava“ té kultury věku našeho. Ale mnohým zastřena jest rouškou neproniknutelnou. Zevnější lesk se cení nade všecko, mravní úpadek se nechce vidět.

Jen velká vychovatelka národů, církev katolická to jest, která strhuje tu roušku, a tu „umrlčí hlavu“, tu mravní hnilobu — s kulturou naší stále rostoucí — ukazuje. Ona to je, která praví: „Nedržte-li při vzdělávání národů ten blahobytů časného a zevnějšího lesku se týkající pokrok stejný krok s pokrokem mravním, hynou národové.“ Tak to svědčí dějiny. Jen tenkrát byl národ na vrcholu, dokud vysoko stál v nábožensko-mravním životě. Jakmile však při sebe větším blahobytu hmotném klesal nábožensky mravně, klesal vůbec, až i zahynul. A tak je to podnes, tak to bude na věky. Které národové, které říše dnes jsou v úpadku, proto v něm jsou, že v nich sklesl život nábožensko-mravní.

Jedna věc však je při tom zvláštní. Již jsou vladaři a vlády, již jsou mužové rozvázní, před jejichž zrakem sejmuta jest už rouška s toho zrcadla, v kterém se kultura věku našeho jen ve své kráse zhlížela. Již vidí mnozí tu „umrlčí hlavu“ — tu hnilobu — kultury nynější. Ale nevidí, aneb nechť vidět příčinu této hniloby, nechť se chopiti prostředku jedině vydatného, kterým se tomu brání, aby se z kvetoucích národů dělaly umrlčí hlavy, anebo kterým se hniloba do národů již vniklá z nich vypuzuje.

Zase napadá mi rouška. Jest v církvi katolické obyčej, že se od smrtelné neděle do velkého pátku zahaluje rouškou kříž s obrazem ukřižovaného Spasitele. Na veliký pátek pak koná se dojemný obřad odhalování jeho. Do třetice vždy víc a více odhaluje kněz před lidem roušku, až se celý kříž objeví. A při každém odhalení vždy vyšším a vyšším hlasem zpívá: Ecce lignum crucis! Ejhle dřevo kříže, na němž Spása světa pněla. A chor neb lid odpovídá: Venite adoremus! Pojďte, klaněme se!

A v tom jest obsažena příčina hniloby, a pak i života neb obživení národů. Kde na Kristu, Synu Božím, rouška jest, „kde se na

něj nehledí, nemyslí, kde je odstrčen a vytlačen ze života národů, ze školy, ze zákonů, tam je — smrt, hniloba. A to je to, co se nechce vidět. Nátku již i v nejvyšších vládařských kruzích na hnilobu a rozrušenost říší je dosti, ale zapomíná se, že právě moderní stát to jest, který rouškou hustou zastřel Krista nejprv duchům vzdělanců, a pak i lidu. A nikde není odhodlanosti, která by odhalila roušku tu volajíc: Ejhle tuto spása, tuto obživení!

Znameníť učitel národů — Pavel — píše též o roušce, kterou zastřeno jest srdce Krista neznajících. A církev právě na veliký pátek modlí se slovy jeho, aby Bůh sňal tu roušku se srdcí jejich. A toho je ovšem co nejvíce zapotřebí. Právě naše kultura to jest, která čím dále tím hustší rouškou zastírá srdce přemnohých, aby neviděli Krista. A pracuje-li někdo o to, aby ta rouška byla sňata, je to „klerikál“, „jezovita“, „tmář“ atd.

Než na něco důležitého musím ukázati. Protestantismus to byl, který se domníval, že právě on sňal roušku s Krista, on že to byl, který pomohl a pomáhá k lepšímu poznání Jeho. Zmýlil se! Právě tam, kde protestantismus dle svých zásad — dle svobodného zkoumání písem — se vyvíjel, došel tak daleko, že na Krista, Syna Božího, hustší než kdy jindy roušku hodil a úplně pohanství nazpět přivodil. Zapomněl a zapomíná, že apoštolům a jich nástupcům pod ochranou svou vlastní svěřil se Kristus, čili že jen církvi s apoštolským následnictvím uloženo a dáno jest snímati roušku s Krista a volati: Ejhle, tu spása! Ejhle Bůhčlověk! Toť váš život! Litovati jest tudíž co nejvíce, že hned při tak zvané konfirmaci hustá rouška hází se na srdce dětí, aby nemohly poznati církev. Kázání pak a časopisy ev. kazatelů dále se o to starají, jen aby tato rouška sňata nebyla. Stále a stále mluví se o modlářství, o obřadnictví bez ducha, a záštíplná slova čtou se o církvi a nástupci Petrově. Zvláště zást je ta látka, z které ta rouška jest utkána. — Na konec pak přicházím k věci snad nejdůležitější a pravím: Přemnozí katolíci — ani kněží některých, ba právě těch nelze vyjmuti — to jsou, kteří sami rouškou hustou zastřené majíce srdce, jen povrchně hlásí se ku Kristu a svým životem k tomu přispívají, aby nebyl odhalen Kristus národům.

Mnoho a mnoho mluví se o úloze katolíků v dvacátém století a o opravách církve. Je diným základem všech oprav a jedinou úlohou naší jest to „Venite adoremus!“ Pojďte, klaněme se! Upřímné, rozhodné, v duchu a v pravdě provedené, celou bytost naši pronikající „klanění se“ a následování Krista až posud všude snímá roušku se srdcí a s Krista. Toť ten „klerikalismus“ jedině pravý. Vše ostatní jest klam a dým.

A tak je to i ve věcech časných i politických. Každý pokus ku zvelebení říše a národů, který nechce odhaliti tu roušku s té „umrlčí hlavy“, nebo s Krista, nebo se srdcí, zůstane pro další budoucnost marným, neb nevydatným.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 12. listopadu.

(Přímý census smének v Praze. — Resoluce podlétná „Dělnické kněžské rady“ snamenitou látkou ke fráse se současným životem. — Počátek rehabilitace našich staročeských památek, jež prohlášeny za padělký posledních dob.)

Zděšení, jež nyní otrásá a rozechvívá českou společnost, nepřikvačilo na ni uijak náhle. Jenom žádné vytáčky a ruku na srdce! Panstvo musí laskavě přiznati, že si dnes je děsící překvapení vyplulo a odchovalo samo. Tento list nazval vždycky upřímně všechno svým pravým jménem a čas ukáže, že směr

jeho opanuje pole, jenom co se dnešní dusno v českých poměrech drobet provětrá. Bez nějakých obav zde pravíme, že ještě mnoho pánů, kteří dnes se jako kapacitové v české veřejnosti a po českých městech roztahují, dost brzy „dozraje“. Kdyby nebyli v českém veřejném životě na místě rozhodných mužů houfy kalhoty nosících bab, kdyby se lidé pravdu mluvíti nebáli, kdyby se mnozí zbytečně nestrachovali pověděti, co vědí, to by u nás ubýlo výtečnických fedrpušů!

Červánkem nynější doby, kdy se na všech stranách začíná provětrávání, u Mladočechů, u klerikálů i u socialistů stejně, byl famosní proces známého poslance, jenž bylo vytýkáno neoprávněné odněšení kravaty, jež byla určena pro českou chudou mládež do uzavřeného území.

To byl tehdy rámus, sto „vynikajících osobností“ tehdy přímo zuřilo zlobou, proč prý se podobné ostudy na veřejnost vynášejí. Vzpomínáme na ty rozhořčené patrony a obrance „národu“ cti“. Osoby jejich nám tanou na mysl a tu dnes s hrůzou pozorujeme, že tyto výtečníci zlobili se proto, poněvadž cítili, jak se na ně hrne povodeň. Několik z nich octlo se pro defraudace za mřížemi, několik z nich sáhlo si na život a několik z nich z vlastní zmlizelo — Všichni byli „kravatovou aferou“ tak rozčileni proto, poněvadž utráceli cizí peníze — Proto rozhodně odmítali stíhání podobných neřestí, jako je přivlastňování si a užívání cizích věcí —

Nad českou zemí v celé řadě míst vypukly na jevo ohromné krádeže v peněžních ústavcích a různých úřadech, celá řada osobností přistřižena byla při naprosté insolvenční a započaté větrání pokračuje —

Čím dále, tím jest to zajímavější!

Česká veřejnost si na ně pomalu zvyká a již se začíná poukazovati na toho a na onoho, kdo dvakrátě tolik vydával, než-li přijímal a moc, vlivu a sláva mnohých a mnohých věra ještě výtečnicků blednou —

Defraudace, jež na různých místech vyšly na jevo, mají nyní v zápětí přímý census smének, jež v českých peněžních ústavcích kolují. V Praze se nyní v tomto směru započalo a s hrůzou se zde pozoruje, že zde byly z babského strachu nebo z kmotrovské ochoty přijímány ale fůry smének, jež jsou vlastně bezcenné. Jak se z kruhů do poměrů těchto zasvěcených dovidáme, nachází se v oběhu v Čechách za celé desítmiliony smének, jež jsou pouhý papír bez možnosti, aby byly vydavatelé vyplaceny.

Proto v peněžních ústavcích uložené hotovosti jsou v Praze na všech stranách vybírány a očekává se zde v nejbližší době vymetání osobností, jež v popředí veřejnosti předešlím žily jenom „z důvěry“ těch či oněch „censorů“.

Některé peněžní ústavy v Praze zavádějí totiž usus, že při nové prolongaci smének musí býti staré hotově vyplaceny, čímž má se předejiti v Praze od pětadvaceti let zahnlzde-nému finančnímu švindlu, že totiž lidé, jimž vlastně kouká z kalhot košile, hráli si tady na cizí útraty na boháče.

Následkem toho nastala zde pochopitelná zamlklost a stísněnost, jež se jeví zejména u rozmanitých pánů, kteří ještě nedávno platili za Kroesy. Všude panuje starost a shon, zdaž ten či onen vlastně za to stojí, zač se vydává a není vyloučeno, že při příležitosti nejbližších ultim, ten či onen boháč tiše se ztratí z veřejného oběhu. Je to sice smutná historie, ale sluší souhlasiti, aby se co nejdůkladněji a nejradikálněji odbyla a aby všecka „pleva“, jež se do veřejnosti rozmanitým způsobem pletla, byla důkladným mlýnem bezohledné revise vyfouknuta tam, kam patří. Čím dřívě, tím lépe!

* * *

Vážnost společenského života u nás nachází se v úpadku, který přichází již až v komiku. Nejenom že kde kdo druhého za zády pomlouvá, ostouzí, poškozují, ale to děje se již i veřejně. A ihned panstvo je dohromady

zase samý nejlepší přítel, jakoby lidé po Praze chodící pozbyli veškeré soudnosti. Podáme příklad.

Z těch či oněch důvodů podnikne se revise pokladny „Dělnické knihtiskárny a nakladatelství.“ V pokladně té shledá se značný schodek. Pan pokladník jest proto suspendován. Aby nebyl zavřen, nahradí schodek dvě, než-li jest udán soud. Věc ta, za kterou se nemusí stydět nikdo druhý, než-li ten, kdo byl při nesprávnosti přistížen, dostane se do veřejnosti, která o ní provede debatu a pronese rozsudek, z něhož není žádné odvolání. Tím měla být tato afera skončena.

Avšak snad ani týden neminul a ze smutné této příhody stropena fraška, již uni ve dnešních českých poměrech není rovné mimo případ, že mladočeští poslanci odsoudili redaktora Janču proto, poněvadž nepřijal od poslance dra. Dyka úplatek, aby zaň českou věc ve Vídni zradil a že nemlčel.

Čteme totiž v pražských listech: „Podílníci „Dělnické knihtiskárny a nakladatelství v Praze“ konali v neděli dopoledne dne 9. t. m. mimořádnou valnou hromadu, jejíž výsledkem je následující resoluce: „Valná hromada podílníků Dělnické knihtiskárny dává správní radě votum důvěry a bere na vědomí, že manco zjištěné bylo hrazeno. Kolega Reis ponechává se na svém místě jako technický ředitel knihtiskárny. Valná hromada zároveň odsuzuje s největším rozhořčením útoky, podnikané pro tuto záležitost vůči jednotlivým soudruhům a odmítá výtky, jakoby z osobního zájmu nebo zášti záležitost tuto byli vyvolali.“

Tato resoluce jest spisovatelem satyrických frašek přímo podanou látkou na komedii „Z dělnického života“. Kdyby si ji někdo vymyslel, popírala by se jí pravděpodobnost a tady byla „vážně“ ve skutečnosti sebrána. Pánové, kteří tuto resoluci navrhli a přijali, patrně že zapomněli, že se všichni rozum z Čech doposud nevystěhoval a že jest zde domovem také smích. Tato resoluce nejlépe svědčí, že se navrhovatelé a příjemci její sami přiznali, jak velice se za nějaké oprávně našeho veřejného života — nehodí.

Nikterak jim toho nezalíváme, že se chtějí ze slepé uličky, do níž zaběhli, tímto způsobem dostat. Páni si myslí, když poslanec Emanuel Hrubý může dále mandát držeti, když pánové, z nichž jeden stropil to a druhý ono, pro co se „musili“ své doby ze sboru obecních starších král. hl. města Prahy „poděkovati“, opětne ve sboru tom sedí, proč by musil být zrovna obětován soudruh. Reis?

Avšak takové poměry, takováto shovívavost, takováto míra odpuštění jsou možnými jenom ve společnosti, jejíž výmluvnější část má stále na paměti pořekadlo: „Dnes tobě a zítra mně.“

* * *

Své doby jsme na těchto místech napsali, že se dost brzy dočkáme oněch povznášejících dnů, kdy za padělků a podvrženiny prohlašované starobylé památky naší české literatury naleznou své obhájce, kteří na dokazování jejich pravosti založí svou slávu tak, jako založili svou slávu a svůj věhlas jiní na popírání a zamítání této pravosti.

FEUILLETON.

V století balonů.

Píše J. S.-a.

Století balonů zůstane ovšem ještě dlouhou dobu pouze zbožným přáním. Ale kdož ví, zda děti našich vnuků konečně hádanku řiditelných létadel nerozlústí. Zatím kolosální nafouklé měchy množí jen zpřeražené hnáty a svěží, zdravý vzduch vyšších sfér zatím ani nejučenější a nejobratnější lkarům nesevědí. „Ó kéž jen jsem orlem v letu, bych se vznášel k výšinám“, roztoužené volá srdce pozemského poutníka. Ale potměšilá větrná výšiny sbazují nelibostně „přítěz“ živou i neživou, jakoby by chtěly říci: „Tu pro dvou ruké tvorost místa není.“ Spíše divokého berserkého oře osedláš než nesnášenlivé proudy modravých výšin. Zatím tedy balony množí řadu mučedníků vědy; zda z krve těchto sražených Faetonů roste aspoň malé kvítko lepší naděje? Zdálo by se, že nikoli; vždyť i nejmódernejší, zcela originální pokus p. Jakuba Hrona u nás zklamal. Jak se u zdejší plynárny obrovský měch pyšně nafukoval! Ale když byl v nejlepší, puklo mu srdce a podnikatelova kapsa byla zbytečně o pár hezkých grošů lehčí. Ale což na tom; vždyť se mohou zroditi lidé ještě chytřejší a obětavější; ano, nadejde čas, kdy titul „pozemského poutníka“ bude pro člověka pouze historickou vzpomínkou.

Leč nesmíme si mysliti, že století balonů nám přinese jen samé slasti; každý vynález bývá mečem dvojsečným. Každého nového objevu se dá užití nejen k věcem užitečným, ale i ke škodě veškerenstva.

Snad se zdála být tato naše předpověď špásem, jež jsme si s váženým svým čtenářstvem tropili. Avšak jako v moti vody vlna vlnu honí, tak v moři času moda modou vytlačuje. Do nedávna bylo u nás modou popírati pravost věcí, jež fantasticky připisovány osobám, které je asi tak mohly udělati, jako švec může udělati hodinky. Popírání pravosti starých českých památek stalo se modou a kdo se jí nepodrobil, nestál na výši vědy. Avšak čas ten minul a nastává moda nová. A sice moda hájení a dokazování pravosti za padělků prohlášených staročeských památek.

Tento pobožený již prapor u nás zvedl mladistvý universitní profesor dr. Josef Pekař, který ve svém historickém časopise dokazuje, že za padělek ze XIV. století pocházející považovaná legenda o sv. Ludmíle a o sv. Václavu od mnicha Křišťana jest vlastně nejstarší českou kronikou, o 130 let ještě starší, než-li jsou letopisy Kosmovy.

My se na těchto místech pro správnost nebo ukvapenost mínění páně Pekařových vyslovovati nemůžeme. Vyřčení jejich náleží v obor listů jiných. Avšak mlčením snahu p. prof. Pekaře přejíti nemůžeme proto, poněvadž v této jeho práci shledáváme počátek odboje proti oněm autoritám, které svou vědeckou slávu a věhlas zakládaly na popírání pravosti věcí, jež mnohdy ani z originálu přečísti nedovedly.

Letos začal dr. Pekař s hájením pravosti roniky Křišťanovy a za nějaký rok, až bude ku př. odpůrcům pravosti rukopisu královédvorského docházeti 70 let a oni musí opustiti universitu, t. j. ztratí „zuby“, začnou jiní s dokazováním, na jakém omylu byli a jaké vědomosti scházely těm, kdo pravost rukopisu toho popírali.

Beze všech poznámek to zde uvádíme, aby svým časem nikdo z našich přátel nebyl překvapen, že se stal snad nějaký div, až najednou se polem potáhne proti popěračům rukopisu královédvorského. Pěra do vojny té se již jistě brousí a mladí badatelé, kteří boj ten podniknou, velice slavně zvítězí.

Obrana.

Čest zachráněna. V nynější době požitkářské jest ideální snaha jednotlivců tím cennější. Tak vzácný příklad idealismu a obětavé lásky ku bližnímu podává národu české duchovenstvo. Za to, že jediný příslušník duchovenstva na svůj vrub a na svou zodpovědnost poskvrnil čest stavu podvodem, vzchopilo se české duchovenstvo jako jeden muž ku obětavému činu na očistu stavovské cti a podalo tím takový důkaz své mravní vyspělosti, jakým by sotva který jiný stav mohl se vykázati. Na uhrazení schodku v záložně sv. Václavské upisují i nemajetní obnosy, na které budou třeba 5—10 let šetřiti. Ku hrazení tohoto schodku nemá duchovenstvo pražádné právní aneb morální povinnosti, pouze příkaz lásky; ku poškozeným spolubližním a příkaz neporušitelnosti stavovské cti přivádí duchovenstvo české ku bezpříkladnému důkazu jeho ideálních snah. Defraudace pražská znamená

Nejhorší svlzele připraví balony pohraničním celním strážím. Co jim prospěje denní přeletování na balonech nejrychlejších, když jim hejna pašeráků ufouknou v temné noci s napakovanými létadly před nosem? Celá řada elektrických reflektorů bude malomocná proti nočním zločinným ptákům. Pro ziskuchtivé kasíry bude teprve k žalosti vkladatelů hej! Všecky lodí Hamburského Lloydu nenavezly za posledních padesát let do Ameriky tolik pokladů, kolik jich dopraví v jednom roce přes moře řiditelné balonové rychlíky. Četníci a policajti budou k politování, až budou honiti přeletávou českou cikánů a jiných dobrodružných šejdů. Obchodní cestující, luřáci, vandrovníci i rezervní vojáci každou chvíli budou kroužiti do širých dálav beze všeho úředního dovolení. Nastane divoká svoboda, o níž neměli francouzští revolucionáři, anarchisté a socialisté ani zdání.

Zapláče jednoho neblahého jitra mnohá choť, až sezná, že zmizel přes noc rodinný balon i se svým majitelem. Zalká uduřený tatínek, až mu synáček gigle zmizí ve vzduchu a velkým peněžitým obnosem a několika šperky, aby to prohyřil s některou „lady“ v přední Indii. Otec znal chuti svého synka a proto vždycky na noc celý dům dobře uzavřel. Dnešní noc však neblahým nedopatřením vikýř nebyl uzamčen; synáček měl na půdě za stohem sena ukryté řiditelné létadlo; ejnovějšího patentního systému a tak šikovně ufoukl střechou do volného vzduchu. Zdrný detektiv ztraceného syna k návratu nepřinutí.

Maminka nepřeje známosti, kterou má její dceruška s chudým kudrnatým básníkem. Tajný útěk v balonu však sklízí na čas otevřené rány strádajících srdéček, aby tím blubší rány byly zasazeny srdci opuštěné matky. Snad se za ne

ochuzení duchovenského stavu a tím poškození mnohých kulturních podniků národních, ale znamená také vzácnou zkoušku ryzosti charakteru a po této stránce poskytlá příležitost ku cennému sociálnímu zjevu. Dnes pouze nevzdělaný člověk defraudace pražské používá ku haně duchovenstva, protože celek nemůže za jednotlivce. Intelligentní muž však se musí obětavosti stavu duchovenského obdivovati, neboť celek nabídl se ku restituci za jednotlivce. Duchovenstvo bude hmotně podvodem Drozdovým poškozeno, ale zde platí slovo Mirabeauovo z dob francouzské revoluce: Kněžstvo ztratilo všecko, ale zachránilo svou čest. —

Zbramě našich nepřátel. Napsali jsme před časem, že Čas musí „zatínat zuby“ daleko víc nad rejdy svých chráněnců než nad skutky katolíků. A již se Čas sám k tomuto našemu tvrzení přidává. Nafíká, co zkusal nespravedlivých útoků od Práva lidu, ale že raději mlčel, jen aby soudruhů nerozlúbil. Za to ovšem statně špičil zúmýslnými nepravdami tábor katolic, aby nepřišel u soudruhů v poděření nějaké zrady „věci dělnické“; tahle inkvisice scialistická má ovšem až příliš ostrých a jest nemilosrdná. Právo lidu ví, že musí Čas strpěti mlčky nejhorší kopance soudruhů, má-li vůbec existovati a odtud ta kuráž proti akademickým inteligentům, kteří poslušně strkají před kraděním meč do pochvy. Čas si aspoň odlehčí šťavnatou nadávkou „klerikálům“ a je zas dobře. —

Osvěta lidu píše: „Husitství založilo (!) slávu národa našeho“. Snad proto, že zničilo lesk Karlovy university, vyhladilo vlastní zemi, zmařilo a zašantročilo tisíce památek naší kultury a vodilo divokou chasu loupežnou z ciziny proti vlastním krajanům. Ač Osvěta o sebevrahu Učíkovi přináší obšírný referát, nezmiňuje se ani slovem, že ten člověk zklátivší své rodiče v předčasný hrob, byl socialistickým agitátorem.

Také se odvažuje lháti, že ti kteří ze Svatováclavské záložny kořistili pod jménem víry a náboženství, ve jménu sobectví zamýkají své kapsy. Ani by nikdo nenevěřil, jaké lži dovedou obstaravatelé „pokrokového“ žurnálu vnést na papír. Předně jest známo, že jmění záložny bylo užíváno k účelům náboženským měrou nejmenší. Dále každé dítě již ví, že valná většina katolického kleru vůbec se záložnou ve spojení nestála a přece poslední krvavý peníz s neobyčejnou obětavostí snášel na oltář lásky k bližnímu. — Housí se v skutku rozebíratí další křiklavé, zúmýslné lži, jež „osvícený“ orgán v jediném čísle proti katolíkům kupí, ač by měl vhodnou příležitost zmíniti se raději o maléru v socialistické tiskárně. O tom škandálu se nezmínil ani slovem.

Politický přehled.

Politická situace ani dosud se v Rakousku nevyjasnila. Vídeňský parlament jakoby byl zaklet. Pilné návrhy stíhají se s výklady poslanců a vlády, ale nějaký skutek ve prospěch občanů vždy utek. Rolníci, průmyslníci a j. nafikají na zlé časy, ale v posl. sněmovně není pro to porozumění. Tam se

zkušenou mládeží pustí na zdař Bůh do vzdušného oceánu s balonem, který jest opatřen nejnovějším bleskurýchlým motorem; šťastnou náhodou jiní vzdušní poutníci ji přivedou na stopu uprchlíků. Také již vidí párek letících; rychle se k němu přibližuje. Ustrašeným milencům dochází právě benzin v motoru; co činit? „Arthure, raději společně zhyne!“

A než starostlivá máti může vzkřiknout: „Vraťte se, všecko jest odpuštěno“, již skočili desentéři s výšin oblačných, aby zkravili svými těly zemi. Pražský „Kurýr“ má radost, ale jak je opuštěné matce?

Na zápraží chalupy stojí smutné celé odpole dne přistavý obuvník, bafaje zádumčivě z dlouhé dýmky. Sousedka se ptá: „To máte, strejče, tak plnou kapsu, že můžete celý den zabílet?“

„Ba, milá tetko, kapsa jest suchá už přes týden; ale co nastaly tyhle povětrné mašiny, skoro nikdo se zakázkou nepřichází. Kůži bych dostal skoro zadarmo, ale co je to platno, když takový větropláš neroztrhají podrážky ani za pět let; teď každý másto chození lítá!“

A sousedka se plácne do čela: „I já bloupá, že jsem si na to nevzpomněla. Máte pravdu; všude ty balony dělají zle. Vždyť i do naší chalupy přijde každou chvíli žebrat nějaký cestář anebo dlužník. Teď už je upravování cest zbytečností. A jak teprve nafikají fiakři! A že jsou teď koňské parky o polovic lacinější, to je malá útěcha. Vždyť za půl roku uvidíme koně sotva ve zvěřinci a bude po radosti.“

Lékař pro vnitřní nemoci zívá dlouhou chvílí u okna; již tři dny si jeho vědy nikdo neváží. Všecko lítá v zdravém, světlém vzduchu a ptáky o závod. Za to chirurgové se potí dlouho do noci a obvažováním a napravováním pochroumaných

raději hádají a na sebe sárají jako zabáječové na ulici, jak právě 1. t. m. mezi sebou jednali něm. křesťanští sociálové a sociál. demokraté.

Téhož dne vystoupil ministr-president dr. Körber, aby zaplašil špatný dojem, který způsobil svými zásadami. V řeči své uznal jaksi důležitost článku 19. zák. zákonů státních, i kabinetního listu císaře Ferdinanda z r. 1848 ve prospěch národa našeho. Zmírňoval nutnost zavedení státní řeči (němčiny) a vyzýval poslance české, aby přec neměli nic proti němu, vláda že má s Čechy nejlepší úmysly. Tímto výkladem si dr. Körber nepomohl. Čechy neuspokojil, a Němce si roztrpčil. U nás v Rakousku nastane jenom tehdy mír a z něho plynoucí požehnání národům, bude-li se vláda přinejmenší držeti zákonů, neohlížejíc se ani na pravo ani na levo.

Dne 6. listopadu návrh Klotášův ohledně týrání vojnů vojen. lékaři a představenými udržoval celou sněmovnu v napjetí, zvlášť když ministr zem. obrany Welsersheimb prudce odpovídal na tyto stesky.

I proti nové branné předloze vzrůstá se v rakouském parlamentu odpor. Překvapuje, že též v polském kole vzpírají se této nové dani z krve. V naší polovici říká každým způsobem však musí přý býti přijata tato předloha, snad tedy pomocí § 14.

O vládním prohlášení ze dne 16. října ukončilo se právě jednání v posl. sněmovně. Věcně a přesvědčivě mluvili zvlášť dr. Pantůček, dr. Kramář, dr. Foit a dr. Herold. Přes to však se zdá, že sami Mladočeši hledají zadní dvířka, jimiž by z nynějšího postavení unikli.

V této nejistotě podala vláda v poslanecké sněmovně osnovu zákona o záložním rozpočtu na 4 měsíce.

Na sněmu dolnorakouském mají nyní anti-semité většinu, totiž 46 mandátů; něm. lidovcům a pokrokovým dostalo se pouze 27 mandátů. U nás jedni přejí vídeňským křesť. socialům, jiní však je házejí od jednoho pytle s něm. liberály. Nepovázeli se ale, že hlavní vinou dosavadní nepřízné vídeňské politiky proti tamním Čechům jest nesjednocenost a nespokojenost řad jejich.

Předseda ministerský Széll předložil uher. sněmovně zákon o vystěhovalectví, jenž je velmi přísný. V této sněmovně začalo se právě jednání o nové branné předloze. Za odporu proti ní je na uvážení, že předloha tato nemůže býti v Uhrách projednána na základě § 14.

Cisár Vilém II. dle návštěvy na král. dvoře v Londýně. Něm. vyslanec ve Vídni odstoupil a nástupcem jeho jmenován bratr Wedel, dosavadní velvyslanec při král. dvoře italském.

V dolní sněmovně anglické schválen dodatečný úvěr 8 mil. liber šterlinků pro jižní Afriku.

Rumunský král Karel 1. listopadu vstoupil na půdu bulharskou, aby asi s knížetem bulharským Ferdinandem v přátelské shodě pojednali o palčivých otázkách na Balkáně.

Vrchní správce sv. synodu v Rusku Pobědonoscev, bouřevzvatně zastane zpátečnického směru na Rusi, od nového roku prý odstoupí.

Z činnosti katol. spolků.

Z Hradce Králové. Zdejší „Vzdělávací a podpůrný spolek křesť. soc. paní a dívek“ koná

údu. Každou chvíli některý zbrklý vzduchoplapec provede „salto mortale“ na matičku zemi. Obvyčejné, tuctové pády už ani „Politika“ neoznamuje, poněvadž to už teď nezajímá a list by musil býti dvakrát větší zcela abyčtěně.

Pan starosta zastaví pana faráře: „Pozoruji na Vás, Důstojnosti, již dva měsíce, že se nějak trátíte. Vám něco schází.“

„Spíš obráceně; mám něčeho až moc. Dlouho do noci s velebným pánem úřadujeme a pořádně nejsme s psaním hotovi. Co ti lidé začali lítat v balonech, musíme stále zanáseti změny v obyvatelstvu kollatury; před sňatkem jest zapotřebí psáti na třicet míst, než potřebné listiny seženeme. Některý šlejší nebo kolportér ani neví sám, kde se narodil. A při tom má nášinec konati vzornou pastorační.“

Starosta soustrastně příkivuje a poznamenává: „Vždyť teď v úřadě z podobných příčin sám popíši pomalu vác srchů než alpský turista pohledných listků. Ostatně prý již pohledky k zármutku kšeftů vycházejí z módy, protože i nejvzdálenější krajiny už každý v originále, zaplatí-li majiteli rychlého létadla několik korunek.“

V lese revírník nadává, až se smrký třesou: „Das byl tyhle balony dlužen; se všech stran nejhorší lumpové se nad les slézají, ulamují stromům vršky, vybírají hnízda a i olásky v povětří lassý chytají. Ještě štěstí, že už si všechno ptačtvo počíná stavěti hnízda u země v houštích anebo mezi kořeny stromů. Darebáci dobře vědí, že je můj Taksl na ně krátký; ale počkejte, holoto, až se některému z vás zaplete kotva balonová nenadále do větví a já ho na svém létadle přistihnu! Pak mu lumpáky na všechny překážím.“

Věru nadělá zdokonalená vzduchoplavba plno nesnází na všech stranách. Jaké zprávy, vyhlášky

v neděli dne 16. t. m. členkou schůzi v sále „Adalbertina“ o 3. hod. odp. Přednášet bude vdp. dr. Fr. Šulc o hesle „Přýč od Říma.“ Členky se vybízejí k bojně účasti. Před i po schůzi platí se členské příspěvky.

Z Častolevic. Dne 9. t. m. sešel se zdejší katolický spolek v plném počtu, aby vyslechl poučnou přednášku vp. Jiřího Sahuly o poměru Říma k Čechům. Prostorový sál hustě obsazen jak členy spolku tak mnohými hosty. Za napjaté pozornosti pozvaný řečník dovedl hlavně z doby Karla IV., že Řím mají děkovati Čechové za mnohá a veliká dobrodíní. Čím byl poměr mezi Čechy a Římem přátelštější, tím větší lesku, tím větší síly náš národ nabýval. Když se však Čechové stali církevními rozkolníky, nastal v naší zemi úpadek všestranný. Čechové odpadnouce od Říma, počali se brzo až příliš neopatrně spojovati s protestantskými Němci, kteří politický a náboženský rozklad v naší zemi jen dovršovali. Posluchačstvo odměnilo povtavou přednášku potleskem. Po přednášce se znamenitě shromáždění pobavilo několika sólovými výstupy členů jednoty.

Z Čeravice. Katolická jednota sešla se v neděli dne 16. t. m. do spolkové místnosti, aby vyslechla přednášku pozvaného řečníka vp. Jiřího Sahuly z Hradce Králové o náboženských a sociálních poměrech českých v XV. století. Členové dostavte se již o půl třetí hodině odpolední. Zdař Bůh!

Z Lomnice n. Pop. V neděli 26. října přednášel ve členské schůzi jednotel naší jednoty p. Jos. Kozák „O bitvě na Bílé Hoře.“ — S neúmornou plíř sebral obešlý dějepisný materiál a vysvětlil vznik a původ celé neblahé války a zvlášť počínání si stavů českých. Po té promluvil předseda dp. F. Knížek „O záložní svatováclavské“. Vysvětlil celý stav její — předtím ono dojemné místo ze Sienkiewiczova románu „Quo vadis“, kde sám sv. Petr, když v Římě zahlédla hrůzovládu „bestie“, jak nazývali Nerona, opustiti chtěl věčné město — domnívaje se, že snad konec jest té jeho církve — a hle — vrátil se — byl umučen a církev zvítězila! V podobných tasech jsme nyní i my. Různé listy jako kdysi ona „bestia triumfana“ vrhly se na nás, ale my vytrváme — my půjdeme svým směrem dále — a naše ideje zvítězí! V míru lehkou býti vojánek, pravý voják osvědčí se teprve v boji! Příteli schůze v neděli dne 16. listopadu.

Z Týniště n. Orli. Dne 9. listopadu pořádal zdejší křesť. soc. lidový spolek pro Týniště n. Orli. a okolí členskou schůzi za účastenství nejméně 300 osob, při níž přednášel vel. p. A. Dostál, kaplan z Nového Města n. Met., o své cestě do Říma a Neapole. Pro zvláštní zajímavost látky a neobyčejnou život přednesu těšila se přednáška jeho tak napjaté pozornosti, že z posluchačů nikdo takotka ani nedýchal. Během půl 2. hodiny procestovali jsme v duchu s p. řečníkem téměř celou luznou Itálii prohlédnouce všechna její čelnější města, zvlášť do srdce katolického křesťanstva, věčné město Řím a obdivující se nahromaděným uměleckým památkám kultury křesťanské, mezi nimi i takovým, které v českém poutníku budí milou vzpomínku na drahou českou vlast. Obsah celé přednášky, zvlášť líčení audience u sv. Otce působilo na všechny dojemem nezapomenutelným, jehož vlivem dral se z duší shromážděných hlas: Nikoli pryč od Říma, ale blíže k Římu ne sice pohanskému, ale křesťanskému! Obětavému panu řečníku vyslovujeme ještě jednou srdečný dík a upřímně „Zaplať Pán Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Otázka p. redaktoru Horkému. Neznáte, p. Horký, onoho hoříka ze svého rodiště, jenž v 10. roce věku svého byl společně se 2 spoluzáky citelně potrestán ve škole pro znečištění malého děvčátka na koupadle? Neznáte téhož hoříka, jenž již po svém prvním studijním roce v Hradci Králové,

a inserty budou tištěny v novinách budoucnosti? Aspoň některou ukázkou: „Dne 15. t. m. bude se konati dobrovolná dražba na všechny vozy i na železo z kolejí bývalé x ské lokální dráhy. Na tuto vyhlášku se zvlášť upozorňují kováři a majitelé chatrtných kožík a králičích chlěvků.“ „Strašné neštěstí. Ve středu o 11. hodině v noci stala se nad Prahou osudná srážka dvou balonových rychlíků. Mnoho osob hned smrtelným pádem skončilo, jiní pasažéři byli odnešeni utrženými balony do neznámých konců. Balonvedoucí šťastnou náhodou spadl do Vltavy, odkudž lodkou zachráněn; doavědčuje, že všechno zavinil plynometřič, poněvadž týž měl nafiditi nadýmači, aby vypustil část plynu k vůli většímu sestupu vlaku. Přátelé usmrcených nebožáků již se se všech stran k pohřbu slétají.“ „Zatykač vydán jest na pověstného ničemu Jana Větroně, na něhož padá důvodné podezření, že zavraždil bankéře Smitha. Všem obchodníkům benzinem přísně se zakazuje tomuto zločinci benzin do motoru prodávati.“ „Vzácná příležitost. Kdokoli by chtěl o letnicích navštívit své milé příbuzné v Australii, kup si za šest korun listek od vzduchoplavecké společnosti „Praha“ a ve dvaceti hodinách obejmeš své miláčky“ atd.

Balony přemění celý svět; někoho obšťastní, jiného zarmoutí podle toho, do jakých rukou se jejich machinace dostane. Zatím si vezme trpělivě matičku zemi a vezme, že člověk zlé vůle nedojde šťastní ani na zemi ani — ve vzduchu.

kdež bydlil ve městě, přineal si na prázdniny do svého rodiště značné znalosti z pohlavní sféry, takže naváděl své spoluzáky ka činům nemravným? Znáte-li ho, aneb vzpomene-li si naň, neopomeňte ho ve svých pamětech o Borromeu vyličiti, aby si každý mohl utvinit úsudek, o mnohohi ještě může se taková spustlá duše vůbec někde zkaziti. A vypísejte-li dle pravdy, která mladistvý tento spustlík byl pro svou zvrhlost včas z ústavu vyloučen, upokojíte úplně rodiče v příčině mravního prospěchu jejich synů ve zmíněném ústavě. Uznáte zajisté, že taková povaha zasluhuje včas býti v pravém světle vyličena pro varování, protože jest jistě schopna každé špatnosti. Budte tedy upřímným a povězte o tom známém Vám spustlíku plnou pravdu, neboť nalhal jste se o jiných již dost a dost.

Prapodivné hrdinství. Když šli dne 11. t. m. odpoledne do školy tři studující realky, potkali na chodníku v Komeuského třídě nadporučíka 42. pěš. pluku šl. Szela, Septimán Metelka, jenž nesl dvě kreslicí prkna, zavazil jimi nepatrně o důstojníka. Ten zaklel a uchopil nejmladšího (terciána), spoličkoval ho, načež druhého, sextána Bálu, přitiskl ke zdi domu, spoličkoval ho a nadával mu českých paň a p. Když septimán Metelka vyslovil rozhořčení nad důstojníkovým jednáním, srazil ho ten o k zemi, spoličkoval a kopl dvakrát do prsou. Na to důstojník za nadávek odešel. Věru snadno osvědčovatí hrdinství na bezbranných. Takové „projevy nevole“ důstojníka nejméně sluší. Rozhořčení nad jednáním onoho maďarského důstojníka jest v městě našem veliké.

Zdejší c. k. pošta konečně již úřaduje v bývalém Borromaeu daleko pohodlněji, než jak bylo možno v nepraktické budově na Malém náměstí. Ač úprava Borromaea k novému účelu vyžadovala práce nemalé, přece jen vše skončeno v poměrně krátké době. Přesídlení c. k. pošty jest výhodou jak pro pp. úředníky tak pro obecnost.

Kde je mravnost? Hned vedle divadla se nachází nejpovětšejší bordel. Zástupci studující mládeže, které z divadla odcházejí, mají nepěknou příležitost slyšeti opizlé písně a viděti pusté orgie. V zlopestné hospůdce se zastavuje právě v nynějším čase i mnoho mladíků, kteří zde ztrácejí nevinnost a těžce nastřádané peníze. Návštěvníky divadla uráží toto spustlé sousedství a jest věru věcí neryaditelnou, že zdejší městská rada dům hříšných vášní v tolik frekventovaném místě trpí!

Svatováclavská záložna. Vys. důst. p. probošt dr. M. Karlach přes valně pokročilý věk s mladickým zápalem se chápe sanace ohroženého ústavu. V úterý dne 11. t. m. odpoledne shromáždilo se v četném počtu duchovenstvo jak z Hradce tak i z širého okolí do Adalbertina, aby vyslechl zprávu a snažnou prosbu ctihodného hodnostáře v příčině sanování ohroženého ústavu. Dojemně vyložil vzácný host, co by to znamenalo, kdyby k dosavadnímu žalostnému poplachu měly se přidati hrůzy konkursu. Tisíce nebožáků by přišly o celou existenci, o poslední nastřádaný groš; účinná kněžská láska k bližnímu však bohdá setře plačícím trpkou slzu s očí. Jest potřebí, aby skvělý příklad mnohých šlechtných dárců následovalo kněžstvo veškeré. Slovnatý řečník nemluvil k srdcím chladným; jeho nadšení pro zachránu četných existencí nalezlo v srdci přítomných spolubratřích živý ohlas. Jednotlivě i hromadně slibováno shromážděnými, že se nedají zabrániti vzornou snahou staříckého hodnostáře. Společná sbírka na sanci bude zahájena ihned po okružním listě nejdp. biskupa Brynychy. Některí z přítomných již dříve své příspěvky zaslali. Deji dobrotivý Bůh, aby přišera konkursu, číhající na tisíce nevinných obětí, byla účinnou obětavostí kněžístva zcela zažehnána.

C. k. evidence katastru daně pozemkové v Hradci Králové. C. k. evidenční geometr přesídlil dne 10. t. m. se svojí kanceláří do budovy starého „Boromea“.

Divadelní společnost p. Fr. Trnky se snaží s dobrým úspěchem uspokojiti umělecké požadavky zdejšího obecnstva. Členové její vynikají znamenitou rutinou zvlášť v činohře; výtečná soubra, detailní prostudování i úloh nejménších jest dobrým vysvědčením anaživému řediteli. I při operní produkci jsme byli svědky, že na jevišti se produkuje pěvci osvědčení; vytknouti však dlužno přec, že znovu zřízený orchestr v některých partiích dosud se řádně do své úlohy nevpřavuje. Doufáme, že se zkušené ruce ředitelové i nedostatky orchestru brzy podaří napravit. Bylo by též žádoucí, aby volil p. Trnka do repertoaru vždy jen takové činohry, které by vespolečnu vkusu zdejšího obecnstva lépe odpovídaly než náladové hříčky: „Manžel šibal“ a „Praha nade vše.“ Jestliže by ani zdejší obecnstvo nemělo porozumění pro činohry psychologicky prohloubené a v skutku umělecké, co by se teprv musilo říci o publiku menších měst venkovských! Myslíme, že zdejší návštěvníci divadla budou p. Trnkovi vděční, jestliže jim každý den podá kus v skutku umělecký, který i vzdělaného diváka dovede povznést. Doufáme též, že Hradec snaživou společností bude podporovati v příštích dnech ještě větší frekvenci než dosud zvlášť při produkcích uměleckých děl prvního řádu. Dobrý stav finanční brzy rozptýlí starosti a neenáže p. Trnky, které mu nedávnou restaurací personálu nastaly; pak také bude dána p. Trnkovi možnost uspokojiti návštěvníky v každém ohledu. Bez peněz často i Musa pláče. Přejeme mnoho sdaru.

Lidové přednášky české university Pražské v Hradci Králové, v slavnostním sále obchodní akademie. V neděli 16., z 3. a 30. listopadu 1903 přednáší docent dr. Josef Gruber o „novodobém vývoji a povaze národního hospodářství“. — Dne 8., 14. a

21. prosince 1902 přednáší profesor dr. Frt. Dřina o „vzábách o lidském poznání světa a života“. Začátek vždy ve 3 hodiny odpoledne. Vstupné do jednotlivých přednášek: sedadlo 40 h, k stání 10 h. (Sedadla jsou vešměs nečíslované). Předprodej lístků v knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Ve službě. Jan Kudláček, měst. ponocný, byl dne 7. t. m. při ponocování v pražských alejích raněn mrtvicí. V beznadějném stavu dopraven do nemocnice, kde druhého dne odpoledne zemřel.

Epidemie. V sousední obci Plotišti vypukly epidemicky spalničky. Purkmistrovský úřad uváděje to na základě výnosu c. k. okres. hejtmanství ze dne 1. listopadu 1902 č. 42.340 ve všeobecnou známost, upozorňuje obecnost, aby varovalo se zbytečných styků s onemocněnými v Plotišti osobami.

P. T. členové dekorací společnosti Klicperova divadla se zdvořile žádají za laskavé do-
stavení se do schůze, po případě za laskavé vyslání plnomocníka s plnomocnou plnou mocí ku přátelské sobězi na sobotu dne 15. listopadu o 6. hod. odpol. v místnosti městské rady v obecním domě čis. 125, I. patro.

Z lásky k vojné. Dne 12. listopadu o 8. hod. večer ukončilo se večerní vyučování při 7. set. pěšího pluku čis. 18 ve Vodičkových kasárnách v Hradci Král. Vojín, nováček Hoffmann, pocházející z Chodovic u Holic, chopil se pušky, jež byla pouze na slepo nabita a vyšel kvapně na dvůr kasáren. Tu se postavil ke stromu, pušku opel o zemi, namířil do úst a palcem noby upustil spoušť. Nešťastník poranil se smrtelně; v noci na pátek zemřel. Proč si na život sáhl, zase neznámo.

Neuvěřitelná zpráva. Došel nás dopis z kruhu našeho čtenářstva, že jistý p. profesor na zdejší střední škole má podivné názory pedagogické. V sobotu n. p. když dovolovali se ho studující na „Prodanou nevěstu“, vyjádřil se: „Škoda 20 kr., že to taková „Prodaná“ venkovská odrhovačka.“ Čas-
tokrátě dává německé studenty našim za vzor. — Nevěříme této zprávě, proto jsme obsah dopisu pouze nasměřili, ponechávajíce podrobnosti pro případ, kdyby se tyto stesky měly opakovati.

Stavební ruch. Lednice zdejšího pivovaru, která náležánu právě velikou okrasu nečinila, již se bohudík bonrá. Na místě zbořeného baráku bude postaven hostinec.

Úrasy. V pondělí spadl naddělostřelec J. Nágl na evičišti a koně a vážně se na nose zranil. — V nedělí studující 5. tř. gymnasiální Jan Typl si slámá při „kopané“ pravou ruku.

Kurs ruštiny. Jelikož zájem o všeslovanskou výstavu pořádanou r. 1904 v Petrohradě šílí se ve všech vrstvách české inteligence, přijde těm, kteří hodlají účasteniti se výstavy, zajiště vřod následující odělení: Rodilý inteligentní Rus zařídil by ve zdejšího městě kurs ruského jazyka pro začátečníky (pány i dámy) za těchto podmínek: Kurs započal by 1. prosincem a trval by do konce dubna neb května: vyučovalo by se dvakrát týdně (nejpíše v pondělí a ve čtvrtek) večer; měsíční honorář 6 K za osobu. Poněvadž pak musí býti zajištěn určitý počet účastníků, musí se každý z přihlášených zavázati, že v kursu setrvá do konce. Přihlášky přijímá nejpozději do 30. listopadu p. Vlad. Racek, profesor obchodní akademie.

Ze Všeoborového sdružení v Hradci Král. Schůze rozhodl rady 9. listopadu. Přítomní pp. Urban, Polák, Pochmon, Zoubek, Lněnička, Jenšovský, Andrlík. — Protokol schůze z 5. list. schválen. Stížnost A. Mikysy z Hor. Jelení vyřízena příznivě; jelikož se prvního týdne vzdal sám podpory za trest, že si ne-
scházel práci, strážen mu druhý týden, tedy bude mu vyplácena podpora od 2. list. po 6. neděl. Podpora A. Vítkové v Litomyšli vyplácena bude od 2./10. l. třidy. Všecké podpory, které se vyplátí do 15. list., budou uveřejněny, až dle vyhlášky sem dojdou. Členové přecházející z Čech přestávají býti členy v Čechách a budou moci tam, kde je sdružení, přestoupiti k bratrskému spolku s těmi právy, která se vyjednávají ve svazu. A není-li takového spolku v zemi, připočtou se mu po návratu dřívejší léta k dobremu. Přijet návrh p. Jenšovského, aby od 15. list. počínajíc nikde nevydávali podpory, jelikož je bude vypláceti ústřední pokladna sama k vůli přehledu knih. Odbočky, jež samy vyplátí podporu, musí obnos vrátiti; tímto prohlášením musí do Hradce docházeti úplný obnos přijmu. Doplněna rozhodčí rada, do níž zvolen člen redaktor Pochmon, jenž zároveň ustanoven správcem checkového konta, které se tento týden na novo začá a ve 14 dnech obdrží všichni checky. Starosta odbočky neb skupiny oznámí člena onemocnělého neb nezaměstnaného do nedělní schůze ústřední a přiloží potřebné listiny a po rozhodnutí rady obnos na podporu se ihned poukáže starostovi odbočky k výplatě; každý týden se musí ohlašovat opakovat. — Ohlášeno z N. Města onemocnění J. Kroupy ze Zákr., jež se vzalo na vědomí a podpora se vyplátí, až dojde lékařské stvrzení. Živnostníci se mohou přijímati, ale nemají nároku podpory v nezaměstnanosti. Členové se přijí-
mají do 55 let a až hledí se při přijímání na lidi řádné a dle minulých vyhlásek. Dluh tiskárny 216 korun. Odbočkám místnosti se neplatí. Ustanoven agitační fond, jehož správcem zvolen p. Andrlík. Přátelé a bratři, podporujte tento důležitý fond co nejvíce a při každé příležitosti pořádejte sbírky třeba krejcarové! Rozhodčí rada složila sbírku ihned obnos. Vzdávajíc se nejedno-
nější díky vdě. farář Holému za darované knihy a letáky ve prospěch tohoto fondu a knihoven odboček. Odbočka v Hradci Králově vyloučila člena Frant. M. pro neoprávněné vybírání příspěvků, jelikož ne-
připustil určené dohodnutí. Schvaluje se. Dají se tisk-
nouti letáky, lékařské stvrzení a stanovny odboček. Podají se žádosti za střízení odbočky v Milešíně, Pa-
rníku, Cholticích a Klatovech. Při přihlašování nových členů pro nedostatečné vyplňování přihl. lístků svláště mady dělníků rozptýla se živá debata. Přijati byli

z Kutné Hory: Fr. Šimek III., A. Nedvěd, J. Novotný, J. Zajíc, J. Rada II. tř., J. Němec III., J. Jindráček, J. Němec II., J. Mašina III., J. Bedra, J. Kříšák, Be-
ránek, J. Krájček, J. Paulík, J. Laštinka, J. Pleva, J. Vrána, S. Secláček II., Fr. Šťastný III., K. Schleichert baron z Wienthalu I., Vojt. Březský z Ploskovic; z N. Města A. Machaňova III.; z Úpice M. Šmakalova, Šmakal I., J. Barvínek III.; z Ústí n. Orli.: Reg. Sei-
fertova III., Alsb. Seifertova III., Fr. Absolon I., Fr. Absolonova III., J. Seifert III., A. Petránková III., Fr. Dvořák I.; z Horního Jelení: Fr. Rautenkranz I., Fr. Müller I., oba bez nároku v nezaměstnanosti; ze Sušice: Zof. Staňkova III., z Malé Čermné: A. Kyselo-
va III. (bez nároku v nezaměst.); z Parníku: Pírk I. A. III., J. Šmíd I. Za přispívající členy: dp. Zelený, kaplan v Sedci, dp. Jirka, kaplan z Třebechovic. Přijati schůze 16. listop. — Ve vyhlásku v Lid. Listech bylo omylen vynesčeno, že se podpora vyplácí též za 4 dni dle stanov, ale nikoli za 1 neb 2 dny.

Vzácné jubileum slavil v těchto dnech senior naší diecese vypd. kanovník Pelhřím Novák v Nov. Městě n. Mst. Bylo tomu v pondělí dne 10. listopadu právě 40 let, co nastoupil svůj úřad jako děkan novoměstský. Jak dlouhá to řada roků — 40 let býti na jednom místě děkanem! Jako muž 49letý, plný síly a nadšení nastoupil svůj úřad r. 1862 a zastává jej posud jako stařec 81letý a podivuhodnou svědectví, jež ještě neobyčejně tělesné i duševné čilý. Celá farní osada nemá jiného pťání, než aby dobrotivý Bůh zachoval jí milovaného duchovního pastýře ještě dlouhá léta v akáloperném zdraví.

Památka Fr. Jar. Ruběše, nedostizného českého humoristy, má býti roku 1903 důstojně osla-
vena v městě Skutči, kde zesnulý spisovatel dlouhou dobu působil i zemřel. Slavnostní komitét skutečských čtitelů Ruběšových postaví na hrob našeho vlast-
neckého spisovatele nový, důstojný pomník. Sběrka již zahájena; příspěvky přijímá p. Jos. A. Polanský, obchodník ve Skutči. Bylo by věru žádoucí, aby ne-
jen Skuteč, ale i vefejnost nejdráh podporovala hřivnou svou záslužnou činnost horlivých pánů v komitétu sdružených. Takových tichých, bystrých genů, jakým byl Ruběš, nerodí se v naší vlasti na sta. Význam Ruběšův pro naše národní obrození jest obrovský. Jeho spisy, dýšící čistým, idylickým humorem a pevně slohem nejprostším a nejpřístupnějším, uchvacovaly nejdráh vřstvy našeho národa. Dosud jeho spisy jsou váže-
ny jako pravý stvot našli literatury. Osvědčme i osobní obětavost účtu k nezapomenutelnému saty-
rickému básníkovi a humoristovi. Komitét stojí pod protektorátem městské rady Skutečské, maje čestným předsedou slovného básníka Ad. Hejduka, který se s Ruběšem za svých studentckých let častěji stýkal.

Nález starých peněz. V Syrovátce v čís. 16. v zahradě při kopání jámy na brambory nalezen byl ve hloubce asi 40 cm. vřtál obnos stříbrných peněz v koženém pytlíku. Většina jich ražena vešměs roku 1683—6. Peníze tyto nalezeny byly p. V. Šedivým a jsou úplně zachovalé.

Úmrtí. Pan Matěj Hauser, c. k. profesor VIII. hod. třídy ve výslužbě, zemřel v Nám. Brodě dne 4. listopadu v 63. roce věku svého. Pohřb konal se dne 6. listopadu v Nám. Brodě na hřbitov sv. Vojtěcha.

Česká Filharmonie pořádá dne 17. listo-
padu v Týništi n. O. koncert. Začátek přesně v 7 hod. večer.

Ze Solnice. Již několikrát podali jsme zprávu o snahách spolku „Lidumil“ a podporovatelů jeho za účelem zřízení opatrovny v městě našem. Právě ukončena stavba opatrovny, v jejíž sed zasazena pa-
mětní deska tohoto znění: „Tato opatrovna postavena jest na paměť padesátiletého panování J. V. císaře a krále Františka Josefa I. pod protektorátem svobodného pána Viléma z Königwarterů spolkem „Lidumil“ a dobrodinců“. Dne 19. min. měsíce konala se slavnost svěcení. O půl 3. hod. ubíral se průvod četných účastníků z chrámu Páně k novému domu. Ve Kva-
sinské ulici, v milém okolí stojí toto útulné a úpravné stavení nové budoucí opatrovny. Slavnosti účastnili se p. c. k. okr. hejtmán Wanech, p. c. k. okresní inspektor J. Prašák, rodák solnický, p. purkmistr i rada města Solnice, „Lidumil“, sbory hasičů a četné obecnostvo. V opatrovně samě, když průvod došel k místu svěcení, byl již přítomen svobodný pán Vilém z Königwarterů s chotí svojí Ráženou a mnoho jiných účastníků. Z duchovenstva účastnili se vdě. F. Blecha, děkan solnický, dp. J. Rejnýš, kaplan, dp. Fr. Jiří Košťál, farář skubrovský a dp. Jan Šelichar, farář z Kameníček, oba poslední též rodáci Solniští. Sla-
vnost svěcení vykonal vdě. děkan za zmíněné assi-
stance. Po svěcení promluvil v nádroví opatrovny slavnostní řeč dp. Fr. Jiří Košťál. Byla to řeč dobře promyšlená, působivá a samolouvala se všem účast-
níkům. Po té český promluvil sám protektor „Lidu-
mila“ svob. pán Vilém z Königwarterů uváděje, že má nová opatrovna sloužiti účelům, jaké pod vládou J. V. císaře a krále vešměs podporovány. A ukončil své pěkne prohlášení proslávním slávy J. V. císaři a králi. Radost nad tím, že k uštěhlým ústavám v okrese přibývá nový — opatrovna sol-
nická — projevil pan c. k. okresní hejtmán Wanech z Rychnova. Slavnost ukončena požehnáním ve chrámu Páně. Toť první zdar myšlenky i snah „Lidumila“. Ve slavnostní řeči při svěcení vzádu byly díky všem dobrodincům opatrovny a projeveno, co ještě je třeba k dokonání šlechtěného podniku, jakož i proneseno pťání, aby po završení budovy brzo nastalo otevření a působení opatrovny. Nuže, možno při tomto říci, že „Lidumil“ svítá již záře blahé naděje a že doba otevření opatrovny — již záře nedaleká. O tom dá Bůh, podáme zprávu co nejdříve.

Z národopisné výstavy ve Víkáně. Ruch výstavní neumírá. Vše pleše, jáse, bouří, buráčí. Naplnavé slavnosti povícenakéspoutní skončily úspěšně. Retrospektiva našeho bláta existuje dosud, ale patrný úbytek nastal. Dvěřujeme veletčinnému panu okres-
nímu starostovi Bradáčovi, že nám od bláta pomůže nadobro. Zpravodajství výstavnímu podařilo se získati novou atrakci. Zaslouhou pana patrona Fiedlera, Megra Fr. Fialy, arcijáhna a praelata v Hradci Králově a p. K. Hnyka, velkoobchodníka v Jablonci n. Jiz., zavítají

sem z Prahy „bíli kněží“ a budou ode 22.—29. listo-
padu konati přednášky o retrospektivě do lidské duše pomocí světelných paprsků. Činíme milou povinnost zvouce k bojně účasti. Důstojnému duchovnímu správci, velikému příznivci vřstavního ruchu, chystají se roz-
sáhlé manifestace na oslavu jeho desítileté činnosti mezi námi. Gratulujeme.

Z Ústí n. Orli. Veliký rozruch spásobila událost, že odešli náhle oba zdejší kaplani a nikdo neví, kam se obrátili. „Osvěta“ sděluje, že nerozvážný svůj krok učinili pro bládkou tvář. „Lidé inteligentní s oběma uprchlíky nepokrytě sympatizují“, dokládá Osvěta i Čas. Kdyby tak utekli z Čech všichni kněží, měli by snad rázem sympatie všech inteligentů S uprchlíky nesympatizuje však většina občanstva, pro-
tože nemůže se mu zamlouvatí kněžstvo světské a požitkářské. Než-li kněz proniknut úplně apoštolským duchem čistoty a odtřikání, pak jest hotovou zbyteč-
ností v lidské společnosti. Dnešní doba hledá apoštoly v řadách kněžských a proto milovníci žen i truňku jsou nemožnými mezi věřícím lidem. Ostatně nechceme vynášeti soud nad oběma oběhy; budoucnost ještě rozhodne sama, a zkušeností oba pánové přijdou snad k lepším názorům, než jaké mají nyní.

Z Kutné Hory. Dne 24. října odešla z klá-
štera urulinského slauka Antonie Vavříčková a nale-
zena byla po 14 dnech utopena v rybníce Šimákově dělníkem Martinem Pazačem z Poličan. „Nár. listy“ ze dne 9. t. m. přinesly tendenčně sbarvenou zprávu, jakoby snad klášter byl vinen na této afěře. Dotčená slauka pocházela z Rožtápe a když otci oznámen byl odchod dcery, vyslovil domněnku, že si snad zoulala, protože již dříve, než přišla do služby do kláštera, pokoušela se o sebevraždu otrávením. Jest tedy zpráva „Národních Listů“, při nichž se opět ukázala jejich láska ku všemu katolickému, jenom tendenční pře-
krouceninou, kterou také každý odsuzoval. Mrtvola utopené sebevraždnice byla pohřbena na hřbitově maleševském.

Ze Zbraslavi. Před časem přinesli jsme zprávu o zdejšího israelitovi obchodním příručím Frou-
dovi, jenž dopustil se zločinu kvalifikovaného jménem druhého hřichu do nebe volajícího. Státní návladnictví pohrnalo tohoto perversního Don Juana před soud, kde byl mu vyměřen trest smrti tětého žaláče.

Z Červ. Janovic. Zdravé a následování hodné myšlenky chopila se Kutná Hora, majitelka zdejšího velkostatku. Uvažujíc, že kdysi Kutnohorsko bylo proslaveno rybářstvím, ulesala se znova naplniti své rybníky na panství Červeno-janovickém a pto-
vati v nich racionelné ryby. A myšlenka se zda-
řila nad očekávání. V minulých dnech loveny byly čtyři nejmenší rybníky a výřezek byl překvapující. Na 90 metř ryb bylo vyloveno a strážna za ně slušná suma 2088 K mimo 600 K za násadu. Výsledek tento bude prý pobídkou ostatním sousedním velkostatkům, aby namnoze bašinaté lonky, bývalé rybníky, byly naplněny. Otvírá se tu nový zdroj příjmů i obcím. Kéž by si toho všimly!

Z Miskovic u Kutné Hory. Dne 30. listopadu o 2. hod. odpol. svolává zdejší hospodářsko-
čtenářská beseda „Palacký“ veřejnou schůzi. Mluvití bude na ní o rolnických výrobních družstvech p. JUC. J. Sedlák, starosta ústřední jednoty hospodářských společenstev pro království české. Po řeči jeho bude členů stanov, upisování podílů a volby funkcionářů družstevní olejny, jež zapsána jest již v rejstřík firem. Upozorňujeme na to všecko rolníctvo široho okolí, kterému naskytá se tu příležitost vykonati tu notný kus svépomoci. Žádný ať si nedá vzíti přiležitost státi se členem pro Kutnohorsko tak důležitého podniku hospodářského

Ze Sedle u Kutné Hory. Všeoborové hnutí, jehož význam v řadách dělnictva roznívá se a takovým porozuměním, bylo příčinou, že i někteří dělníci katolíci a nás a v blízké Kutné Hoře pojali úmysl založiti tu odbočku. Schůze se také vydařila a našli se ochotní spolupracovníci. To ovšem zle půso-
bilo na orgán kutnohorský; ten pťně se stolce své všerozumné kritiky neznuje, že prý to není nejšťast-
nějším nápadem v čte monsignora Drozda a ani za normálních poměrů. Tak soudí o svépomoci jedné části lidu našeho demokratický orgán. Sdružení katolických dělníků je redakci sol v očích, spolek evangelických mladíků též se ale pťizní, neboť byl nezamýšlela redakce čas schůzi jako dříve, tedy aspoň pláštěm mlčení ho ukrývá. O té svobodomyšlné spravedlnosti!

V PRAZE »OBNOVU«

Lez dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Přtkopech.

Různé zprávy.

Smrt liberálů a v Francii. Dřívější vládě Waldeck-Rousseaua a svláště nynější Combe-
sova rozpoutaly snřivý boj protifeholní a protikato-
lický. Ale mnozí snřivci vládní mají kuráž jen pokud jsou zdraví. Jakmile blíží se smrt, obrátí. Tak jistý Demagny, pravá ruka Waldeckova, nedávno zemřel. Před smrtí dal se však zaopatřiti sv. svátostmi a do-
poručoval důtklivě, než umřel, svým přítelům, aby dbali o křesťanskou výchovu jeho dětí. Jiný liberál dr. Kamil Morel, býv. poal. a purkmistr v Puy, který v tomto městě zakázal katolické průvody církevní, před smrtí rovněž dal si zavolat kněze a kajicně zemřel. Smrt je nejlepší lékařem liberalismu.

Záříve kultura německá. V Duchcově dostavě právě dům české náložny, jehož přdečí osdobeno různými malbami svláště obrazem sv. Vá-

clava. Ale ozdoba tato bodala duchovské Němce do očí. Proto v noci se dne 6. na 7. list. „neznámí pachatelé“ snežovali obraz našeho národního svátce a ostatní malby štětně postříkali dehtem, kolomasi a tiskacíkou černí. — Ale ani mrtvým na hřbitově nepřejí tamější Němci odpočinku. České tabulky a pomníky a českými náplav se na svatém poli netrpí. Kde je vláda, aby se zastala utlačovaných?

Vídeňská universita hemí se židovskými profesory. „Jüdisches Volksblatt“ v jednom čísle sam uvádí obřezané pp. profesory a docenty. Na medicínské fakultě působí jich 24, na právnické 8, na filosofické 4. Papežská Stolicе při založení této university ve 14. stol. věru nepomyslela, komu se její odkaz jednou dostane.

Hrozné neštěstí. V Novém Yorku oslavovali minulý týden volební vítězství demokratické strany. Při vypálení ohňostroje na jistém náměstí vybuchlo veliké množství nahromaděných tu ohňostrojních látek, jež strašně řádily v zástupu kolem shromážděného lidu. 15 osob bylo na kusy roztřeno, 82 těžce poraněno a ve všeobecném zmatku mnoho jich poštápano.

Letáky pro katolické spolky. „Vše v rouše beránčím“ lze dostati, pokud zásoba stačí, 1 exemplář po 3 hal. bez porta (při 100 kusech 20 hal. porta). Dále brošury „Nejllepší rozložení otázky křesťan-sociální“ po 30 hal. a „Otázka dělnická“ po 80 hal. Objednávky vyřizuje ve prospěch agitacího fondu Všeoborové sdružení v Hradci Králové, Adalbertinum.

Naš bramborec pečlivě na poli seberme a hned po louce rozhodme. Obsahuje mnoho drasla, kteréž pod sněhem se vyluhuje a louku pohnojí. Na jaře nať sebereme a dáme do kompostu. Tak nejlépe zužitkujeme odpadky z bramboristů.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 8. listopadu 1902. 1 hl. pšenice K 12'00—12'70, žito K 10'—10'40, ječmene K 7'70—8'40, oves K 5'40—5'90, prosa K 10'—10'60, vike K 9'—10'10, hrach K 20'00—24'00, čočky K 21'00—24'00, jable K 18'00, krap K 16'00—40'00, brambor K 2'20—2'40, jetelového semene bílého K 88'00—124'00, jetelového semene červen. K 00'00—00'00, máku K 30'00—34'00, lněného semene K 18'00—20'00, 100 kg. žit. otrub K 11'00, pšenič. otrub K 10'30, 1 kg. másla K 2'00—2'12, 1 kg. sádla vepřového K 1'76—1'96, tvarohu k 0'28—0'32, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek K 0'00—0'00, jeden hl. cibule K 2'20—0'00, jedna kopa drobné zeleniny K 3'20—0'00, 1 kopa zelí 4'00—8'00 K, 1 pytel mrkve 1'20—1'60, 1 hl. švestek K 6'00—8'00, 1 kopa petržele K 0'00—0'00, 1 kopa celere K 0'00—0'00.

(Z a s l á n o).

Podepsané předsednictvo politického družstva tiskového doznává za příčinou satisfakce, že bylo myšlenkovano nepravdivými údaji o činnosti p. Dra. O. Klumpara ve všeobecné nemocnici v Hradci Králové a lituje, že nepravdivým zprávám v časopisu „Obnova“ v č. 20. a 21. bylo dáno místo.

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové,
dne 14. listopadu 1902.

Dr. Jan Soukup, Dr. Fr. Reyl,
předseda, jednatel.

Z pochvalných příspěvků zaslaných panu R. Šam-burkovi v Plzni.

Velečtý Pane! Děkuji Vám za rychlé vyřízení mé zakázky a jsem se zaslanými koláři, biserem a náprsenkami zcela spokojen.

Mnoho zdaru přeje

Netolice, 22./8. 1901. Josef Hovorka, kaplan.

Zboží Vámi mně zaslané mě co nejlépe uspokojilo a budu i na dále Vaším stálým odběratelem. K zakázce ráčte ještě přiložití jedny ruské přerůvky 29 ctm. S úctou

Litoměřice, 7./12. 1901. Josef Mayer, bohoslovec.

Mně zaslané náprsenky jsou valice solidní a dobré. Rokycany, 13./1. Ve vší úctě

Bohumil Štátný, kaplan.

Panu

KARLU ZAVADILOVI,
pasíři v Chrudimi.

Potvrzuji tímto příjem kalicha. Jsem úplně spokojen a neopomenou Vás všude doporučit.

VEKELSDORF, 1. února 1902.

Dr. Rudolf Šetina,
kaplan.

Panu

KARLU ZAVADILOVI,
zlatníku a pasíři v Chrudimi.

Svácný a kanonické tabulky jsem v pořádku obdržel. Jsem úplně spokojen a přeji Vám hojněho zdaru.

ČELÁKOV pp. Hlinsko, 4. dubna 1900.

Ant. Holub,
farář.

Nejlevněji koupíte ryby z říčné vody

ze sádek

Frant. Jiráčka ve Vys. Mýtě.

Zkuste!

Vše s návody k upo-třeбенí!

Vodičku na ubry, láh. 64 haléřů. — Kance-lářské lepidlo, láhv. 50 h. — Lepidlo na sklo a porcelán, láhv. 50 h. — Vodičku na skvrny na oděvu, láhv. 50 h. — Vodičku na skvrny inkoustové na papíru, láhv. 50 h. — Esenci na rum kubanský, 64 h. — Proti předem zaslanému obnosu zasílá

Josef Pátý,
drogerie u Matky Boží v Pecce,
severo-východní Čechy.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-nální), vino sladká a vino šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vysnamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem státní medaili, a mnohými ji-nými diplomy s právem rašení státní medaili.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Velečtému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silně v ohni zlatené a stříbrné, zať se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-levněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy movulacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zálohu se již svčeno se stvrzením Jeho biskupské Mi-losti. Starý závod můžeme se vykázati četnými povaval-nými přípisy P. T. zákazník a doporučuje se tedy k na-koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln, táček na křest, svícen, paciňkářů, schráněk na Nejsv-ějšší, patenek atd. co nejvíce.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

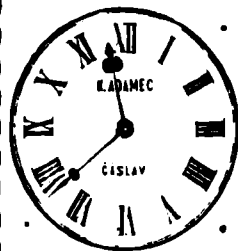

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-stelních rouch,
korouhví (balda-chinů), nebes a
spolkových prapo-rů; na požádání
obstarám též ko-vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Schotten-feldgasse 28, d. 11.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyho-tovení všeho druhu věžních hodin se záru-kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporčuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syhrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme.

Nejlépe odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Modní výrobu

stejnokrojů

pro důst. duchovenstvo,

c. k. úředníky a c. a k. důstojníky,
jakož i

všech obleků

panských

z látek anglických, francouzských, brněnských a humpo-leckých za ceny nejlevnější
doporučuje

Karel Nekola v Hradci Kr.,

Malé náměstí č. 12, I. posch.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

F. FÜGNER,
dodav. c. k. voj. unif. ústavu
Hlavní závod: Hora Kutná, proti Vlaš. dvoru.
Filiálka: Hradec Král., vedle Grand-Hôtelu.

Přijímá veškeré práce do oboru jeho spadající, které ve vlastních dílnách jen ručně zhotovuje a ručí za elegantní provedení i trvanlivost svých výrobků za ceny levné.

Nejtrvanlivější kůže jsou
OSCARIA A ŠEVRO,
cídíme-li je krémem neb jemným olejem.

Podzimní novinka pro pány na obleky v moderní barvě.

Metr zl. 3.20.
Na úplný oblek 3 m.

Vzorek této látky jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menšíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český sátlatelický závod soukenného zboží
Ed. Doškočila
v Chebu.

Látku v kuse lze viděti v mém závodě v Praze, ve Vodičkově ulici č. 22. n. (vedle vyšší dívčí školy).

Výhradně pravý malínský křen

v pošt. balíčkách franko

5 kg. 15 kořenů	5 K 50 h
5 kg. 20 kořenů	4 K 75 h
5 kg. 25 kořenů	4 K 25 h

původní otepě po 10 kg. těžké, dráhou, nevyplacené, po 6 K za otep, ve větších levněji — zasílá dobírkou přes 50 roků stávající závod výhradně malín. křenem

J. M. Jireček v Kutné Hoře.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, nástupce)
odborný umělecký závod pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, síťmi i osazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

Nejchutnější a nejlevnější stolní a dessertní pečivo
vyrábí jediné firma
J. ST. MALÝ nástupce **Č. MALÉHO.**
První královéhradecká
vlastní výroba divadelních bonbonů, medových marcipánů, pumperníků a perníků.
Založeno r. 1842. Obsluha solidní.
P. hotelierům, kavárníkům a obchodníkům značné výhody.

Josef Neškudla,
c. a kr. dv. dodavatel
v Jablonném nad Orli. č. d. 86
doporučuje P. T. veleduš. duchovenstvu svůj všudež osvědčený a mnoha doporučenými nejčastěji vyznamenáný
c. a k. dv. výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.
Adresa vždy došlově úplná.

DARY

vánoční doporučuje vzhledem k této uctávající době veškeré P. T. obecnosti ku provedení fotografických obrazů všech velikostí a všech způsobů nejchvalnější známý závod: J. F. Laughana, c. a k. dvorní fotograf v Praze, Vodičkova ulice č. 37.
Král. Hradec. Plzeň. Budějovice.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodělného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, svěpomocného lidového podniku
„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.
Vzorky a ceníky zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
pro podzimní a zimní dobu.
Též velejemné látky na taláry.
Četná uznání zvláště z kruhů veleduš. stojného duchovenstva svědčí o poutivé obsluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Kostelní náčiní
vlastní výroby
v hojném výběru má na skladě
JAN HLOUŽEK,
výrobce kostelního náčiní.
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.
Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.
Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Souj k svému!

Václav Francák,
hodinářský a slatnický závod
v České Třebové.

Každé hodiny jsou řádně obtaženy (repastróvaný) a ručí se 3 roky za správný chod.

Žádné ceníky ilustrované; za to všem dárst pp. kněžím pošle se hned franco výběr hodin kapucních, pánských i dámských, slatých neb stříbrných, Tulla atd. — Zlaté zboží, řetězy, náramky, prsteny, vůbec veškeré druhy skvostů. Optické zboží, brýle, skřipce, dalekohledy, divadelní kukátka atd.

Veškeré správký hodin a šperků vyřizují se se zárukou a rozesílají franko.
Mnoho pochovalných uznání a poděkování po ruce.
Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.
Výhodné podmínky platební bez zvýšení cen.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod.

Veškeré práce v oboru stavby a obnovování oltářů, kazatelů, soch, křížových cest atd. provádějí se ve všech slozích solidně a levně s odbornou dokonalostí a zvláště s trvanlivým zlacením a polycbromií.

Výroba
● rámců

všech moderních vzorů a
zasklívání obrazů
ve vlastní dílně.

Josef Kieslich v Hradci Král.
Jiřkova třída, vedle c. k. berního úřadu.

Obchod

umělecký a papírnický.

Na skladě největší výběr

obrazů a zrcadel

všech možných druhů, olejomalby a umělecké reprodukce. Sochy všech velikostí, kříže, římsy, lišty a různé umělecké výrobky.

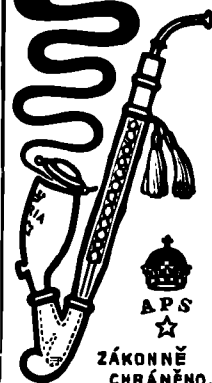
Veškeré druhy papíru,

psací, kreslicí a školní potřeby, alba, kasety, snímky modlitební, obrázkové a obchodní atd. atd.

— DOPISNICE —

umělecké a místní vždy nejnovější v obrovském výběru.

PATRIA

PATRIA

jest nejlepší dýmka nové doby.

Čisté, příjemné, lékařsky doporučené kouření.

Ladný tvar, levná cena.

K dostání ve všech obchodech s dýmkami v Rakousko-Uhersku. První česká továrna dýmek

A. Patrná a syn

- - v Jaroměřu. - -

Založeno 1842.

Cenníky zdarma a franko.

Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci Králové — Václav Vodička v Chrudimi F. L. Prokop v Chrudimi.

Svičky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleďústožnému duchovenstvu

— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

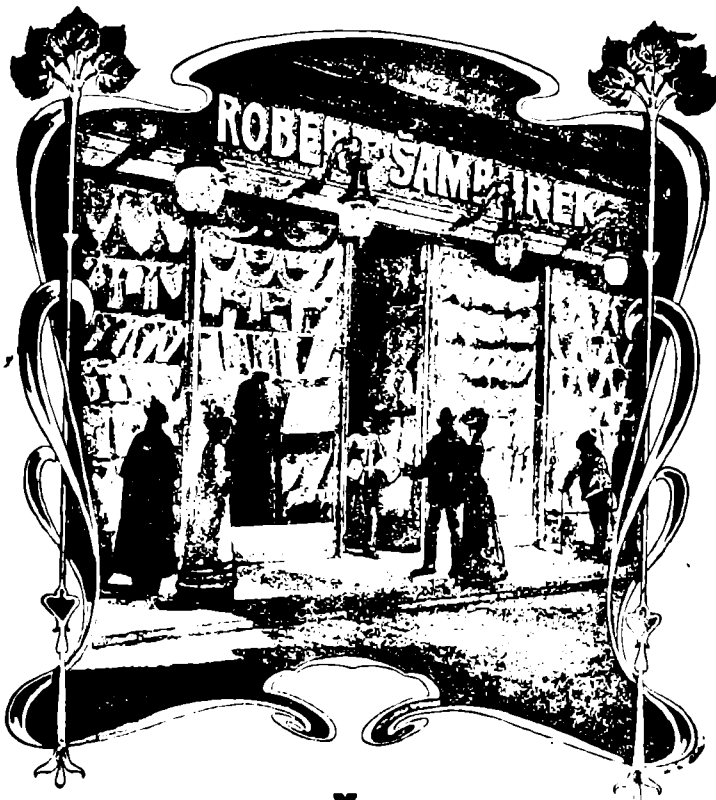
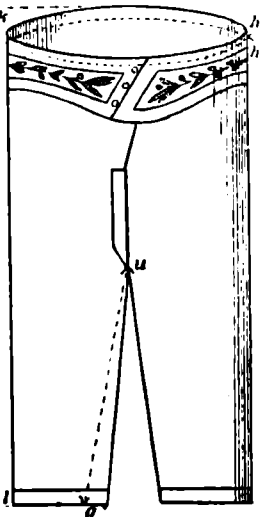
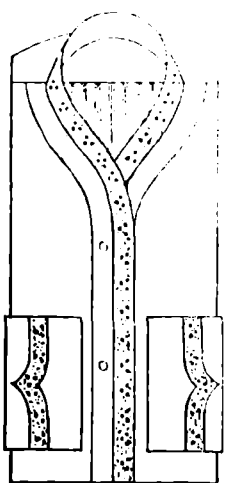
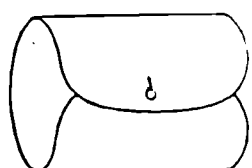
Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený Ordinarem listem nejdůst. bisk. konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltární z čistého vosku včelího i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Závod počten dne 12. září r. 1902 návštěvou Jeho Excelence pana Karla hraběte Coudenhove, c. k. místodržitele v království Českém.

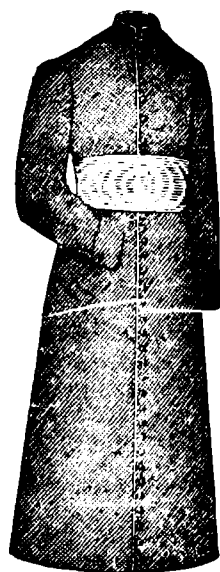
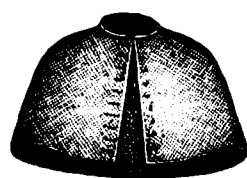
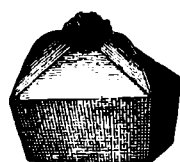
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici

ANTONÍN ŠEJNOHA, cukrář v Hradci Králové

Velké podloubí

Velké podloubí

nabízí velectěnému obecnstvu jakož i pánům obchodníkům pravé medové výrobky:

—● medový perník strouhací ●—
lípový čistý med od ústřední Jednoty p. učitelů.

Dobré a vkusně provedené

cukrovinky na vánoční stromek.

Zakázky se vyřizují rychle.

Ceny mírné, obsluha vzorná.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veledduhojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Každý si přeje čerstvé, levné, dobré a pravobarevné zboží.
Objednejte přímo a skutečně u

Josefa Šulce

o Náchodě.

23 m. Kanafas (na cíchy) všech barev	sl. 4 60
23 m. Gradl damask. (na cíchy), bílý, celolněný	sl. 7 60
23 m. Plátina bělohněná, 90 cm. široká	sl. 7 -
12 m. Prostěradlo bělohněné, 166 cm. široké	sl. 5 -
23 m. Polovičník silný, 84 cm. široký	sl. 4 60
23 m. Zefír, barchent, velur moderní	sl. 4 60
6 Ručníky bělohněné, silné, vel.	sl. 0 85
6 Utěrky silné, bělohněné, kostky	sl. 0 85
6 Šátky bílé neb barvené, vel. moderní	sl. 0 60
1 Pokrývka na stůl, kávová, moderní	sl. 0 85

Jiné druhy levnější vždy lze dostat!

6 kg. sbytků, 46 až 50 metrů, barchentu, flanelu, sefiru,
kanafasu, plátinu, kretonu, širinku, nejmenší přes 3 m. kus.

Objednejte, pokud jsou po sezóně v zásobě!

Již letošní v nejjemnějším cukru

savařené

brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orli.

Díkůvzdání.

Všem, kdož nám za příčinou úmrtí našeho vroucně milovaného a nezapomenutelného otce, pokud se týče tchána a dědečka, pana

Františka Novotného,

inspektora biskupského panství v Chrásti

jakýmkoliv způsobem upřímnou soustrast projevíli, jakož i všem, kteří drahého zesnulého v tak přetěžném počtu ku hrobu doprovodili a jeho památku věnováním skvostných věnců uctili, vzdáváme úmto

své nejsrdečnější a nejvřelejší díky.

Zejména vzdáváme náš nejoddanější dík Jeho biskupské Milosti, nejdust. pánu Edvardu Janu Brynychovi, biskupu královéhradeckému za veškerou vzácnou přízeň a péči, kterou drahému zesnulému povždy, zejména pak po dobu nemoci jeho věnoval, slovněmu a vysoce duet. pánu Th. Dru. Janu Soukupovi, kanovníku z Hradce Králové za ochotu a laskavost, s jakou se výkropu drahého zesnulého a vedení pohřebního průvodu podjal, dále veledust. Pánům PP. bisk. vikářům: Aloisiu Kopeckému v Nov. Hradech, Janu Vlachovi v Lázi, Janu Kobrovi v Chrásti, bisk. notáři a vik. sekretáři P. Frant. Vohnoutovi ve Žlunovicích, vik. sekretářům Václavu Kalašovi v Hněvčevsi a Aloisiu Konvalinkovi v Hroch. Týnci a duet. Pánům PP. Václavu Nepokojovi, expositovi v Chlumu a Václavu Hvězdovi a Frant. Eislerovi, kaplanům v Chrásti, za milou účast při pohřebních obřadech a konečně i slovným Pánům Th. Drům Janu Hejčlovi, spirituálu a Jos. Novotnému, vicerektoru bisk. semináře a P. J. Doškočilovi, bisk. ceremoniáři, za poslední útěchu, již drahému otci v hodině smrti jeho laskavě poskytli.

Neméně cítíme se povinnými ku díkům veleváženému hospodářskému a levnému úředníctvu bisk. panství v Chrásti, všem veleváženým pánům zástupcům zeměpanských a samosprávných úřadů, zejména sl. c. k. okres. hejtmanství a okres. zastupitelstva v Chrásti, jakož i sl. zastupitelstvu města Chrásti, všem velect. pánům zástupcům vládních velkostatků, panu Janu Šhánělovi, říditeli kůru a sl. zpěvákem sboru v Chrásti za přednesení dojemných smutečních sborů, ct. učitelským sborům městanských i obecných škol v Chrásti, kteří se školními dětmi drahého zesnulého ku poslednímu odpočinku doprovodili a konečně i ct. živnostenským spolkům z Chrásti a hasičským sborům z Chrásti a Podlažic a veškerému služebnictvu bisk. panství, kteří rovněž v plném počtu se účastnili.

Zároveň vzdáváme vřelé díky slovut. pánu MUDru Karlu Schmoegerovi v Chrásti za vytrvalou a něžnou péči našemu drahému otci po čas jeho nemoci věnovanou.

„Odplatiž Vám Bůh!“

Jan Novotný,

c. k. okresní komisař, jménem rodiny.

V Blatné, dne 10. listopadu 1902.

Konečně vzdáváme díky i paní Anně Wasszmandlové, majitelce pohřebního ústavu v Chrásti za vzorné a v každém ohledu solidní vyřízení pohřbu.

OBNOVA

Číslo 47.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 21. listopadu 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

BISKUP EDUARD BRYNYCH

mrtev.

Dojemně zahlaholil kovový hlas hradeckého zvonu Augustina ve čtvrtek v neobvyklou hodinu ranní, a od úst k ústům šla překvapující zvěst: Pan biskup jest mrtev! Zpráva tato zněla téměř nenuvěřitelně a ohromila i nejdůvěrnější přátele Jeho Milosti, vždyť nikdo ani netušil, že zákeřná choroba útroh může v tak krátké době podtítni život nám všem drahý a proto mnozí nechtěli ani této Jobově zvěsti věřit.

Než Bohužel informace z kompetentního místa poskytnutá vyloučila každou pochybnost, a tak stojíme před děsivou pravdou, že šlechetné srdce Jeho Biskupské Milosti nebije více. Nejpopulárnější a nejčestější biskup u toupil neočekávaně ze svého místa, jež zastával po deset let ku prospěchu nejen svých diecésanů, ale i celého národa. Úmrtí apoštolského biskupa dotkne se zajisté bolestně každého československého katolíka, neboť apoštolská horlivost biskupa Brynychy a ryzí vlastenecké jeho přesvědčení bylo oceňováno ve všech zemích koruny svatováclavské. My, kteří jsme žili blíže Jeho Milosti a mohli jsme z vlastního názoru poznati šlechetné a ryzí pohnutky ku obětavé pastýřské činnosti, neváháme napsati, že úmrtí biskupa Brynychy znamená skutečně ztrátu pro celý národ. Tak neohrožených a upřímných přátel nemá národ náš nazbyt, a proto nám nebyl úkol žurnalistické povinnosti nikdy tak těžkým jako právě dnes, kdy na vyhrazeném místě našeho úvodníkaře přinášíme zvěst o jeho předčasném skonu.

V zesnulém biskupu Brynychovi odchází na věčnost vzorný biskup, ryzí vlastenec, zasloužilý učitel, zakladatel náboženské české povídky, břitký žurnalista, proslulý kazatel, soucitný lidumil a těžce zkoušený trpitel. Krátce v Edvardu Brynychovi byl sloučen ideál kněze vlastence a člověka. Výtečné tyto vlastnosti také rozptylovaly rázem všechny kol jeho osoby nakupené předsudky, jakmile jenom při osobním setkání bylo lze blíže tohoto obdivuhodného charakteru si povšimnouti. Neúmorná energie i v době pokročilé již choroby a stálý boj proti nevděku a nepochopení ozařují postavu biskupa Brynychy nadlidskou téměř hrdinností a strhují k neobmezenému obdivu. Biskup Brynych byl vzácnou povahou, která může býti ideálem každého kněze a biskupa. Dnešní doba potřebuje obětavých apoštolských biskupů i kněží a takovým apoštolským biskupem Edvard Brynych byl.

Neúprosná smrt zkosila v předčasný hrob muže, jenž pojistil si svou obsáhlou činností v srdcích katolíků českých trvalou paměť a zasloužil si, jak pevně věříme, odměnu slávy věčné v nebesích.

Edvard Brynych narodil se dne 4. května r. 1846 ve Vlášenicích (okr. pelhřimovský), kdež otec jeho působil jako hospodářský úředník. Do školy chodil v Jindř. Hradci, pak v Kutné Hoře a konečně v Jičíně, kde také studoval gymnasium (r. 1864), ježto otec jeho stal se zatím obecním úředníkem v blízkém městě Sobotce. Později odstěhovali se rodiče nazpět do Kutné Hory, kdež otec měšťanského práva požíval, jsa rodem z nedaleké Přitoky, tak že nejvlastnějším domovem jeho jest Kutná Hora.

Bohoslovecká studia konal v Hradci Králové až do r. 1868. Po své ordinaci přišel Brynych do Žlunic v Jičíně za kaplana, kdež pobyl téměř 8 let. Láska ke staříkové matce, kterou chtěl mít u sebe, vedla ho k tomu, že se ucházel o místo profesora pastorálky v semináři Hradeckém. I byl tam r. 1876 povolán za kaplana a odbyv přísné zkoušky, stal se r. 1877 profesorem v Hradci Králové a r. 1888 kanovníkem na Vyšehradě. Tam byl horlivým nedělním kazatelem i hledaným zpovědníkem. Jako kanovník převzal r. 1888. předsednictví v tovaryšské jednotě, kdež rozvinul obdivuhodnou sociální činnost, takže v rozvoji křesťanského sociálního hnutí v Čechách jméno Brynychovo musí býti uváděno na předním místě. Činností svou vzbudil Brynych pozornost na nejvyšších místech, takže povolán byl v prosinci r. 1892 za biskupa na osiřelý stolec diecése královéhradecké.

Roku 1893 právě na svůj svátek slavil Edvard Brynych vjezd svůj do biskupské residence v Hradci Králové. Příchod jeho byl vítán jásotem uvědomělých katolíků, ale také zároveň nelibostí odpůrců víry Kristovy. Pouze 10 let bylo popráno biskupu Brynychovi řídit diecési královéhradeckou, ale každý z těchto roků znamená celou epochu, protože přinášel pozoruhodný důkaz kulturní činnosti veskrz moderního církevního hodnostáře. Hned v prvním roce biskupování založil biskup Brynych politické družstvo tiskové ku šíření křesťanských zásad v české politice a literatuře. Následující rok zřízena knihtiskárna, založen časopis »Obnova«, založeny »Časové Úvahy«, zbudován spolkový diecéšní dům »Adalbertinum«, založen učitelský konvikt, ozdoben vnitřek katedrally, zbudována měšťanská škola ve Chrasti, zbudováno nové Borromonium, nové Rudolfinum, zrestaurovány obě gotické věže katedrally a slaveny 2 stkvělé katolické sjezdy.

Již pouhý výčet těchto kulturních podniků zobrazuje obrovskou činnost a bezmeznou obětavost biskupa Brynychy. Během 10 let navštívil biskup Brynych celou svou rozsáhlou diecési, povzbuzuje lid ku horlivosti ve víře a ku mravům křesťanským.

Právě letos dokončil generální visitaci prohlídku diecése. Při této poslední své cestě mohl vykonati svou pastýřskou povinnost bez překážek předpojatých lidí, kteří mu po celých 9 let ztrpčovali bez příčiny beztoho již těžký úřad. Za to však ukázaly se při této cestě příznaky povážlivé choroby, která vybízela ku největšímu klidu. Přátelé radili Jeho Milosti ku klidu, ale horlivý pastýř říkával: »Bude-li biskup se šetřiti, najde se v diecési též několik, kteří se budou šetřiti«. Věren svému programu setrval pravý pastýř až do posledních okamžiků v činné službě, až neúprosná smrt ukončila jeho požehnaný život.

Veliký muž odešel z našeho středu a zanechal nám drahý odkaz svého ducha. Jděmež všichni jeho světlou stopou a ukažme se hodnými takové obětavosti.

Bojem a prací znavenému bojovníku Kristovu budiž Ježíš Kristus milostivým soudcem!

Různá světla.

Mohl jsem dnešní článek také nadepsati „sluníčko, bengál a lucerna“, protože právě jen o těchto třech osvětlovacích předmětech hodlám pohovořiti. Že z každého tohoto předmětu vychází světlo jinak, o to se se mnou jistě nikdo přiti nebude. Nejznamenitějším a nejprospěšnějším zdrojem světelným jest bez odporu sluníčko; to odkrývá podobu věcí pozemských svými paprsky nejzřetelněji a nejpodrobněji. Světlo sluneční odkrývá skutečně pravou tvářnost věcí. Jinak jest to s bengálem; ten svou září všemu pochlebují, všechny předměty činí krásnější než jaké ve skutečnosti jsou. Když na př. v divadle návštěvníci nudou již zivají, zazáří náhle rudé světlo bengálu a některý „živý obraz“ jest hned o mnoho procent krásnější. Takové světlo ovšem přijde dosti drahé a k tomu všemu dlouho netrvá. Ruční lucerna zas neodhaluje dostatečně ani skutečnou tvářnost předmětu, ani nepochlebují předmětům, jež se v její blízkosti nacházejí. Blikavá svíčka v ní ukrytá dává i nejhezčí lidem v temné noci často podobu hastrošů a příšer. Zkrátka lucerna jest světlem jen z nouze užíváným, které ani mnoho pravdy ani mnoho krásy neobjeví.

Ale proč o těchto třech nestejných světlech hovořím? Inu, proto, abych ukázal, jak podivným způsobem někdy lidé těchto tří světél užívají.

Naši liberálové na př. pracují nejraději se světlem bengálu a lucerny a to zvláště tam, kde se to nejméně hodí; při tom rádi stahují záclony před jasným světlem slunce, aby mohli jen jejich bengál a jejich lucerna svým světlem působiti. Pravou podobu českého husitství chtějí mermomocí udělati hezčí neustálým zapalováním bengálu, ať slunce právě vědy ukazuje na husitství mnohé, přemnohé chyby. V září bengálu liberálního vidí prostomyslní diváci na husitech samé právě pokrokáře a nezištné reformátory; celé husitství se zdá být při světle takového bengálu jediným triumfálním pochodem osvětovým. Kdo však na poměry husitské se podívá při pravdivých paprscích slunečních, odnáší si dojem jiný. Náš slovutný historik Tomek aspoň ode dávna nechává bengál stranou a přehlédnuv povahu husitství při světle slunečním, napsal: „Hus opustil cestu, po níž se posavad krácelo ku předu, k nenabýté škodě naší. Hloubání o náboženství ve směru proticírkevním nevedlo, jak on se domníval, k opravě společnosti církevní, ani k lepšímu vzdělání mravnému, nýbrž jen k rozpuštění svazků církevních a ke zlehčení náboženství; čehož následkem byla značná zástava v utěšeném pokroku duchovním, jež spatřujeme před tím“. (Musejník z r. 1854, str. 242). Ale historická pravda sluncem právě vědy ozářená nehodí se do krámu našim liberálům, ať tito každou chvíli hlásají, že jest slunce právě vědy velmi důležité a často vědou

i náboženství chtějí nahraditi. Slunce historické pravdy o překot strannickými záclonami zastírají, aby jejich bengál ukázal husitství v lepší podobě.

A při tom bengál objednávají, odkud se dá. Když tihle „evangelíci“ tolik o Husovi se napovídají a tolik pro něho horují, domníval by se každý, že z životopisu Husova znají aspoň hlavní body poněkud obstojně. Ale zmýlili bychom se; když rozžal před časem v Německu ke cti Husově jeden listivý protestant růžový bengál, sepsav na jméno Poggi ovo prolhané a nešikovné líčení posledních okamžiků Husových, hned si evangelické Hlasy ze Siona klamný bengál do Čech přenesly a čadily jím kolem hranice Husovy beze všeho protestu jiných evangelických „vědatorů“. Pěkně to znají evangelíci život „svého“ Husa, když ty historické lži ani trochu neprohlédli. Inu, který zrak se pase jen na bengálových efektech a slunce nenávidí, ten se často dobrovolně klame.

A jako ozařují naši nepřátelé církevní revolucionáře nadbytečným bengálem, tak zase na po-uavy velikých katolíků svítí jen začazenou lucernou, aby lid jejich ctností nepoznal. Na Karla IV., Tomáše Štítného, Jana ze Štředy, Arnošta z Paroubic a jiné katolíky vlastence vysílají jen ledabylé světlo lucerny takže je lid velmi málo poznává; a často v nich vidí spíše jakési přístrachy než nadšené osvícence a dobrodince naší země.

Kolem Bílé Hory se posud někdy celé pytle bengálu zapalují, takže vlastizrádní zaprodanci Němců vyhlížejí v umělém světle jako nejšlechternější mučedníci.

Chceme-li se na ty mučedníky při sluníčku podívat, uvidíme ovšem místo mučedníků lakomé sobce, kteří k vůli svému měšci se dopouštěli nejhoršího vydírání. Ať jejich vlastní vojsko ve válce trpělo hladem a nahotou, sebráno po Bílé Hoře opatrným přehájecím „mučedníkům“ na tisíc miliónů korun jmění vydřeného na duchovenstvu a poddaném lidu.

V jediném domu pana Bohuchvala Berký z Dubé se nalezlo „uhospodařených“ 70.000 tolarů, a panu Vilému z Lobkovic sebráno 17 beden zlatého a stříbrného zboží. Ale tyhle nepěkné zjevy liberálové při sluníčku viděti nechtějí; páli raději bengál, a pak vyhlížejí revolucionářští stavové o mnoho lépe. Když úředníci Svatováclavské záložny byli ušvédčeni z defraudací, katolíci otevřeně projevíli přání, aby se na vnitřní poměry záložny veřejnost podívala při sluníčku. Nechtěli v té nepěkné záležitosti užívat ani světla bengálu, ani lucerny. Ale když v kase tiskárny socialistické objeven nevysvětlitelný schodek, tu soudruzi dostali nepěkný vztek, že do jejich hospodářství několik paprsků slunečních proniklo. Soudruh, který záclonu povytáhl, byl dán socialistickou inkvisicí do klatby a kasír ponechán ve službě dále. Milovníci dělení na kvap zavírali okna v tiskárně a běhali chvatně tu s lucernou, tam

s břehu shodí dolů do rezavého bahna, aby na bojišti vztyčil vítěznou trofej. Skoro se podobalo, že sokové v křížku se dráčí skutáli se oba s vypráhlého hřbetu do blátivé kaše a pak teprve vystřízliví.

Šikovných, spravedlivých paragrafů v státním zřízení ovšem stále přibývá; ale co platno, když v různých neobvyklých případech různé se dá smysl paragrafu vykládat. A kdyby paragrafů přibývalo ročně o tisíce, přece jen některý šelma dovede sítí jejich obratně proklouznouti; do duše a do srdce ani nejlepší soudcové blížeti nemohou. A kde nevládně biolické „miluj bližního jako sebe samého“, tam přes nejlepší vůli spravedlivého soudce může podlehnouti právo hodného člověka intrikám zlomyslníka. Nizoučká tráva břehu byla již zničena podrážkami různých komisí a zvědavců, kteří památné místo v historii soudnictví nyní často navštěvovali; ale geometrická záhada dusud vzdoroval všem poučkám goniometrickým i logaritmickým tabulkám. Objem měsíčka i jasného sluníčka pokročilá věda změnila již dávno, ale o rozsah Zbiralova pole se stále hádala, ať jej měla u huby.

Všecko by se bylo snad urovnalo, kdyby si byli aspoň advokáti ruce podali; ale právě oni za tučnou studijní nadaci studovali tak horlivě a tak odborně, že činili proces stále spletitějším. A bylo potřeba platiti znovu a znovu, jen aby se bez toho už dost učení páni ještě víc přiváděli, paprsek pravdy odkryli a na základě vědy břeh buďto s loukou nebo s polem definitivně sklidili. Zlatky i desátky litály z kapsy dobrovolných poplatníků do vzduchu jako bleskurychlí ptáci, nevrazející se zpět do svých hnízd. Kačka se vztekala zle, když viděla, jak je ten na pohled mizerný břeh vzácný a výnosný pro lidi jiné. Bydliště od Zbiralova jen přes dvě chalupy, takže měla často nemilou příležitost viděti svého nepřítelů tvář v tvář. Že při takové konfrontaci ulevila častěji svému rozhraněnému nitru šťastným propovědmi, nemusíme se příliš diviti. Ale tím nepřilákala svého odpůrce na pohled klidně bafajícího k stejné odvěti. Zbiral dovedl plamen jejich srážových granátů hasiti syrovátkou.

zas s bengálem, jen aby uvěřila veřejnost, že schodek byl pouhé „manco“. Při tom všem socialisté představují naše obětavé knězeťstvo širší veřejnosti jen při mdlém svitu začazené lucerny, nechajíce padati žár sluneční jen na Drozda, aby národ neviděl dobře, jaké sumy kněží na oběti defraudace věnují. Při lucerně socialistické i nyní vypadají ti „černí“ jako noční příšery. Realistický „Čas“ se nedávno sám přiznal, že rejdy „Práva lidu“ blahosklonně ukrýval před světlem slunečním; také se víc než „Právo lidu“ pohoršil, že do tiskárny socialistické proniklo několik paprsků slunečních. Nadával více pravdomluvnému soudruhovi než neopatrnému kasírovi. Místo spravedlivého odsouzení zapálil jednou rukou před socialisty bengál a druhou rukou čadil dýmem z umoučené lucerny na „Katolické listy“, že se opovážily „schodek“ socialistické kasy při sluníčku ukázati a posouditi. Zúmyslná prolhanost jednoho realisty byla osvicena prostřednictvím Času bengálem; ovšem ani silné plápolající bengál nedovedl škarodone Megeru vybarviti na Venuši, a proto Čas aspoň v tom měl útěchu, že mohl prolhanost přeshminkovat na „neovládnutí se“.

Co bengálu vyplýtváno před časem na našo liberální poslance? Bengál podpalovaly noviny, podpalovali jej před sebou sami poslanci. Teď však si již musí dáti líbit chtějí nechtěj osvětlení své práce paprsky slunečními; a při sluníčku vyhlížejí o mnoho hůř než dříve při bengálu.

A jest to dobře, že cena bengálu v kursu značně klesá a že lidé stokrát jeho světlem oklamání touží opět po sluníčku; jest také chvalitebno, že svíčková lucerna vychází z módy, protože při jejímu světle lidé často brkali, jelikož málo, nebo špatně viděli. Lidé již nyní dobře vědí, že moderní bengál dovede před nezkušeným zrakem přebarviti násilí na statečnost, zloblost a vrtkavost na opatrnost a snášlivost, hubaření na práci, atd. Lucerna zas udělá z obrany denunciaci, z nehlače, vydatné práce tichošlápství, ze statečnosti fanatismus, atd.

Proto počínají oklamávané davy pronikavěji volati: Blíže k slunci pravdy! — Po nejkrásnějším světle bengálu zbude jen trochu štiplavého puchu, ale slunce působí vždy blahodárně a odkrývá pravdu nejryzejší. Kdož milují tedy puch, necht si nabražují paprsky sluneční bengálem a čadivou lucernou dle libosti. My však se budeme držeti světla pravého a uvěříme vždy nejvíce Tomu, který tohoto světla nejvíce do temnoty zemských vnesl. Zapalovači bengálu a nosiči lucerny konečně přec jen prchnouti musí před pronikavým a mohutným žářem pravdy, vycházejícím od Otce světél.

FEUILLETON.

Boj o břeh až do těch statků.

Píše J. S.-a.

Vlastně to ani břeh nebyl, oč se Kačka Pánková se starým Zbirallem po léta soudila; byl to ždíbec srázné meze, jež dělila louku Pánkové od pole Zbiralova, blátivého rybníka sotva se dotýkající. Starý Pelikán řekl, že by za to „blávkátka“ nedal ani zo zlatých. Ale Kačka si vážila oně nezapíraté částky země víc než vlastní chalupy a duševního pokoje. Tonle nestrpí, aby si z onoho kousku Zbiral priorával a krávu na něm popásal. Bylo však velkou chybou, že měl Zbiral zrovna takové myšlenky jako neústupná Kačka; tlak buď odjakživa protitlak, a Zbiral nedbal opozice ani za mák, protože prý břeh vlastně patří — jemu. Padla kosa na kámen, protože Zbiral se stkl zrovna tak výtečnými schopnostmi bojovnými jako jeho statečná sokyně.

Když ani nejprudší debatou se remohli navzájem, poučiti kdo má na břeh právo, šli se zeptati oba pokorně pánu od soudu, kteří zapisují pilně historii každé šlapoty zemské, aby stát ani o haléř daně nepřišel. Ať takovi studovaní páni jistě mohli mnoho povědět, přece ještě k vůli věti jistotě přibrání od rozvedených bojovníků dva velice učené a obratní znalci paragrafů k pomoci, protože čtyři oči vidí více než dvě. Ale jakkoli ještě více párů očí přehlíželo důkladně válečný terén, přece jen situace dlouhou dobu zůstávala nevyjasněna. Paragraf se potýkal s paragrafem, a i moderní triumfy geometrie byly v tomto případě malomocny. Břeh hned uzavíral věrné přátelství s loukou, hned zase vcházel v pevný svaz se Zbiralovým polem. Jindy zase páni řídce porostlou plochu půli, aby každý sok měl aspoň něco; ale obě strany viděly v kompromisu morální políček a proto za žádnou cenu nechtěly z bojiště odejiti s výsledkem položeným. Dlouhou dobu se nevědělo, kdo koho

„Prosím tě, holka, co se tolik zlobíš? Vždyť já tě mám rád; lidé budou ještě pomalu myslet, že chci takovou chudou vdovu okrást. A já zatím platím tolik peněz učenému pánovi, aby rozsoudil sám, mám-li pravdu. To já dobře vím, že máš vlastně taky srdce dobré, když platíš zas jinému odborníkovi, aby pověděl, co o tvém právu ví. Nač pak si mořit hlavu a hubu, když nám všechno jinší páni líp povědí. Chceš-li všechno sama rozhodnout, neplat advokáta. Zlé huby ještě naposledy řeknou, že se hněváme.“

Druhý den však klidný mudrc nemeškal podati k rozsouzení pánuům drsné kázaníčko sousedčino. Vyneslo to Kačce pětku — z kapsy. Nový podpal hněvu; a v několika dnech Kačka spustila koncert ještě ostřejší, jež soud vyceňil ještě výše. Zdanlivý klid Zbiralův dráždil Kačku k šílenosti, takže se bouřlivé výstupy opakovaly. Na konec při takových sólových výstupech jeden hoch ze sousedství chodil od diváka k diváku se smeknutou čepicí, žádaje na každém krejcar za podivnou na „komedii“. Kačka jednoho dne ovšem už taky nahlédla, že dobrá huba není všechno; omrzelo ji pořád dávat peníze a k tomu všemu býti terčem posměchu potutelného Zbiralova i všeho sousedstva.

Škodolibý Zbiral nebyl lepší své sokyně, ale měl znamenitý diplomatický talent; věděl jak mluvit, aby nebyl přinucen k mimořádným výdajům. Konec konců se však jeho kapsa sesýchala řešením otázky břehové skoro tak důkladně jako kapsář sousedčin. Lidé si šeptali, že pro břeh přijde pomalu hospodářství obou soků na buben. Advokáti vyměťovali výši povinných honorářů úzkostlivěji a důkladněji než rozsah polností svých klientů. Přes to sázeli oba protivníci na nejistou kartu bromažky šestáků tak vášnivě jako lutristky. Nablíželi již oba, že se břeh nikomu nevyplatí; kdo pro sebe uloví kus té málo úrodné prsti, ten dostane vlastně od advokáta jen malíčkou dískreci za své dobrovolné, královské dary peněžní. A přec o tu skrovníčkou dískreci oba zápasníci celou duš stáli, jen aby druh druhu vytrestal a před světem se pochlubiti mohli, že právo bylo při jeho straně.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 19. listopadu.

(Čtenost panujícího domu v Praze. — Z pražské
rudnice. — Poslání k afeře nešťastné svato-
václavské záložny. — Něco nového o novínářských
úspěších „Času“.)

Praha za přítomné doby těší se vítané
zde přízni jasněho panujícího domu. Na krá-
lovském hradě na Hradčanech sídleti bude
v nejbližší době nyní na kratší dovolené dle
bratr nástupce trůnu generálmajor arcikníže
Karel Ferdinand, kterýž jest vojenskou službou
přikázán v Praze ležící XVIII. pěší brigádě,
jejímž jest velitelem. Velitelem této brigády
byl v letech 1881 a 1882 nebožtík korunní princ
Rudolf, který přes tři leta na Hradčanech sídlil.
Korunní princ Rudolf v Praze svou vojenskou
službu vůbec nastoupil, převzal jako major
velení jednoho praporu mladočeslavského
pešího pluku č. 96, jehož byl napotom i plu-
kovníkem.

Po něm z arciknížat v Praze sídlil nynější
následník trůnu arcikníže František Ferdinand,
slouže zde v benešovském pěším pluku č. 102.
v letech 1888 a 1889 jako major a podplu-
kovník.

Zvláštní pocty dostalo se Praze letos
také tím, že císařova vnučka, dcera po korunním
princi Rudolfovi, arcikněžna Eliška se zde
letos z jara se svým manželem princem Win-
dischgrätzem na Vinohradech ve vile Gröbové
usídlila. Princ Windischgrätz slouží zde jako
nadporučík u českých dragounů.

Manželé Windischgrätzovi jsou zejména
na Vinohradech osobnostmi oblíbenými a po-
pulárními. Obyvatelstva vinohradského stali
se milými, známými a váženými tím, že každé
neděle, když na Vinohradech zrovna meškají,
dojíždějí v 8 hodin ráno do zdejšího chrámu
sv. Ludmily na mši sv., již obcuje mládež
obecných škol vinohradských. Manželé Win-
dischgrätzovi po celé bohoslužby zbožné klečí
u mřížky před presbyteriem na straně evan-
geliové v bezprostřední blízkosti při mši sv.
prospívajících školáků.

Po odbytech bohoslužeb čeká na ně
před národním domem ekvipáž a četné obe-
censtvo vinohradské, kteréž jim za toto pří-
kladné a soucenské chování se aktivními po-
zdravy srdečně holduje. V nedávných dnech
dělá u nich na návštěvě matka arcikněžny
Elišky, hraběnka Lonyayová, druhdy všude
v Čechách po boku korunního prince Rudolfa
s největším nadšením vítaná a s ním v Praze
přes rok sídlivší korunní princezna Štěpánka.
Vzácná paní vyhledala při návštěvě té zrovna
po dvaceti letech všecka ona místa, kteráž ji
své doby vítala a hostila jako předurčenou
královnu českou. Návštěvy ty odbyla paní
hraběnka Lonyayová s hlubokým pohnutím a
snad sialo se k její radě a návrhu, že dcera
její, vnučka císařova, první leta manželství

O křesťanské lásce k bližnímu takové jed-
nání zrovna nevědčilo; marné bylo napomínání
rozumnějších sousedů. „Když už ten proces tolik
stal, pro několik zlatek jej právě teď nezastavím“,
zněla odpověď obou protivníků. Vášeň soudní je
zaslepila víc než lotynka.

Konečně se Kačka dočkala radostného dne.
Přišlo ultimatum, že si na břehu může púst
kravku sama a že Zbírál na tento vzácný země
díl práva nemá. Zajásala v milé duši škodolibě;
vítala s otevřenou náručí hodinu, kdy se může
Zbírálovi do očí vysmát. Takovou věc musí taky
nějak okázale oslavit, aby ten vedlejší lakota tím
bolestněji svou porážku cítil. Dala usíti několik
bílých šerp a na dlouhou tyč připevnila kus bí-
lého plátna. Druhý den sehnala několik malých
chlapců, mladého harmonikáře Váchu a strejce
Voprálka. A nyní nastal slavnostní, triumfální
poход na těžce vysouzený břeh. Napřed šel
strejce s praporem, za ním roztláhal v tempu
poходovém Vácha harmoniku; za nimi cupalo
po vojensku sedm chlapců. Kačka radostí zpítá
komandovala, až všecko vybíhalo z chalup podívat
se na bláznivou vdovu.

Vyšel také ven s dýmku v ústech Zbírál a
bafnuv silně, prohořel: „To jsi pěkná sousedka,
Kačko, že's mne ani nepozvala na takovou pěknou
slavu. Copak bych toho víc vypil než Vácha?
Mám sic radost, že ti to tak pěkně dopadlo, ale
taková nevěstička mne rmoutí, opravdu rmoutí!“

Kačka by se byla málem zase zapoměla,
když viděla, že ani tohle sousedem nehne. Ale
raději dala své vášni závora a vyšlapovala si
s drobnou četou hrdě na břeh. Prapor zaražen
na břehu do země, harmonika kvílela, mládež
rozmnožená novými hosty rejdlala dle taktu po
louce. Pili všickni na útraty štedré Pánkové, tak
že veselí ošice stále byly hlučnější. Nejvíce si
přihýbál mladý Vácha, až na konec pustil
z těžkých rukou plativý nástroj a zpíval hobo-
jovým, kohoutím tenorem, co hrdlo stačilo.
Kačka sama chodila „s účtou“ k okolostojícím
ženským, pobízejíc: „A pijte, kmotra, at na to

svého trávil ve štěstí a spokojenosti mezi
Praťany, jako před dvacíti lety činili její jasní
rodiče.

* * *

V pondělí skončován byl na staroměstské
radnici nový další akt komedie, již „mladočeská
politika“ v Praze tropí. Jak jsme již před
více lety předpovídali, došlo letos k tomu, že
se staročeská strana z většiny stala na radnici
menšinou. Staročeská strana čítá zde s panem
starostou 41 hlav, mladočeská strana 48 hlav.
Dle tohoto počtu jest mladočeská strana vlastně
dnes pánem situace na staroměstské radnici.
Poněvadž jest v ní však jednou tolik jenerálů,
než li kmánů, octla se následkem toho ve stavu
málomocnosti. Mladočeská strana na radnici
rozdřobena jest nyní asi na čtvrti frakce,
jejichž hlavní prací jest, že jedna druhé —
nepřeje a překáží. Aby obecní hospodářství
nestálo, přijíjí staročeská strana jednotlivým
frakcím mladočeským své hlasy a tak se to
pomalu na radnici „vaří“.

Velké otázky, jež má Praha řešiti, odklá-
dají se za takových poměrů stranou, Praze
čilá a cíl svých vědomých předmětů s největším
chvatem přerůstají přes hlavu a když je to
pražským poplatníkům hostejné, tahají se na
radnici mladočeští pánové o placené funkce a
hodnosti pokojně dále.

Nové divadlo tohoto druhu poskytly české
veřejnosti právě konané volby dvou náměstků
starosty. Kdyby byla mladočeská strana jed-
notnou, kdyby měla prospěchy Prahy a tím
zájmy celého národa jediné a přede vším na
zřeteli a kdyby netonula v odporne osobní
komedii, zvolila by si vlastními hlasy sama,
koho by chtěla. Poněvadž však o úřady ná-
městků starostových vznikla mezi Mladočechy,
(na nichž z bývalého mladočeského programu
nesbylo nic jiného, nežli jméno), velká taha-
nice, mnsili při volbách těch tlačiti Staročeši.

Nevíme, jest-li tato jejich ochota možno
připsati k politickým aktivám strany staro-
české. Pokud poměry pražské známe, máme
za to, že byli Staročeši tentokrátě velice na-
páleni, což jim p. dr. Groš, když byl s p. Neu-
bertem pomocí jejich hlasů za starostova ná-
městka zvolen, neopomenul ihned naznačiti,
aby totiž s tím počítali, že se jim Mladočeši
za tuto volební ochotu náležitě odvděčí.

Mezi některými „starosedlími“ Staro-
čechy na radnici kvetou ty naděje, že při nad-
cházející z jara volbě nového starosty měst
pražských budou Mladočeši oplátkou voliti
starostou a administrátorem potravní daně —
Staročechy. V tomto ohledu jsou Staročeši na
velikém omylu. Když při volbách náměstků
starosty neučinili s některou mladočeskou frakcí
určitou smlouvu ve přičině volby starosty a
když dali se unést celým proudem nikde ne-
zadržovaných a nikde slovo nedržících mlado-
českých ambic, může se dnes s určitostí říci,
že Mladočeši si nového starostu a administra-
tora potravní daně zvolí sami ze svého středu.

třeba celý břeh praskne.“ Kde byla odmítnuta,
vyskla bez váhání: „A tak to vypiju sama.“ Po-
sílvala se, že sotva na nohou stála.

Již vystupoval nad obzor úplněk, aby se
podíval na neobyčejný přírodní rej; takovou orgii
vidával před mnoha stoletími, když v přírodě
keřčili pohánili naši předkové k počtě Radigosta
nebo Velesa. Ted to však bylo něco zcela ne-
obvyklého. Konečně odváděli někteří děti moci
domů. Kačce se v noci zdálo, že na břehu rostou
nejkrásnější květiny. Druhý den, kdy již ponekud
schladla, litovala přece pošlapanou louku a peníze
vydané na pitku. Hůř však bylo ve škole, když
zavedeno vyšetřování, proti chlapcům, kteří včera
s chutí popíjeli. Nastalo trestání, a rozhořčenost
rodičů se obracela proti Kačce, jež byla všeho
toho příčinou. A než se Kačka po výčitkách
sousedů vzpamatovala, již se dověděla, že podal
Zbírál rekurs. „Ještě tohle“, posteskla si. Tušila,
že po škodolibé provokaci starý Zbírál tak snadno
nepopustí. A nastaly chvíle opravdu těžké; všechny
nové výdaje nepomáhaly, tak že konečně břeh
přisouzen Zbírálovi. Tak došlo zase Zbírál za
své statečné placení diskreci, ale na účet Pánkové.
Obě strany odešly s bojiště s těžkými ranami.
Pánkové nezbylo skoro nic; rozčilením se roz-
stónala a v nemoci teprve rozumně počala uva-
žovati, co se hříchů a pohoršení napáchala pro
bídny, nepatrný břeh. Přemýšlela jak mohla po-
kojně a bohabojně žít, kdyby se nebyla poddávala
nekřesťanským vášním.

Leč také Zbírál byl skorona mizině; škodo-
libé vtípkování již ho přešlo. Litoval všeho a
navštívil chorou Pánkovou, smířil se s ní upřímně.

Kéž by byli sudici uvázili smutné konce
vzájemného záští dřív! Když dopadly broudy na
rakov Pánkové, zaslzel i Zbírál. Osadníci měli
o jednu vážnou výstrahu před vášnivým sudičstvím
více; Zbírál musil za rok z nouze i ten břeh od-
prodat. Na troskách dvou existencí zbohatli advo-
káti. —

V mladočeské straně není nyní po odbytech
volbách náměstků starosty nikoho, kdo by musil
býti ke staročeské straně nějak vděčným, kdo
by musil míti k ní některé ohledy a proto lze
s jistotou očekávati, že všichni Mladočeši za
takovýchto okolností položí při volbě starosty
hlasy své pro kandidáta mladočeského, který
se již nalezne. To přece nikdo alespoň trochu
politicky myslící nemůže dnes mysliti, že by
Mladočeši dali si ujiti dvěma tak výnosným
úřadům, jako jest primátorství pražské a ad-
ministrace potravní daně. A byli by také zpoz-
dílci, aby nebrali, co jim Staročeši sami vlastně
nepolitickým svým jednáním při volbách ná-
městků přímo vecpali.

Dr. Groš jim to za deset minut po volbě
té přímo pověděl, že se mladočeská strana
nyní co nejdříve sjednotí. A na upravené Sta-
ročechy půdě jest to nyní možno, zejména
když se předpovídá, že za daných okolností
začínají někteří Staročeši s Mladočechy sym-
patisovati. Proto volbu nového starosty praž-
ského lze očekávati s nemalým zájmem. Po-
chybujeme o tom, že staročeská politika na
radnici byla v poslední době správnou a šťastnou.

Nejsme v ohledu tom samotní, kdo mají
za to, že měli Staročeši popřáti veřejnosti ještě
delší divadlo, jak se Mladočeši mezi sebou
dovedou nenávidět. Na smírné, vážné zakročení
bylo času dost a Staročeši nemusili je prová-
dět ze své strany tak obětavě zadarmo, jako
je provedli. Zejména proto měli nechati Mla-
dočechy mezi sebou válčit, poněvadž na konci
mohli vždycky nejlepší a nejcennější frakci
z nich k sobě připoutat a nebylo jim toho
třeba, aby se dobrovolně a zbytečně vrhali
v náruč osuda menšiny, který je nyní, když
jsou a budou při volbách starosty a admini-
stratora potravní daně beze zbraně, sotva mine.
Toho třeba nebylo!

* * *

Neblahá aféra svatováclavské záložny po
odbytém svém „šestinedělí“ začíná býti na-
nejvýš zajímavá.

Klid a rozvaha na všech stranách se vrací
a začíná se želeť ukvapenosti a neinformova-
nosti, s jakou po vypuzení starosty Drozda
z presidia záložny bez příslušného schválení
valné hromady ustavený výbor si vedl. Bez
rozhodnutí této valné hromady nemělo býti
podnikáno, jak se ukázalo nespůsobilými osob-
nostmi, nic tak vážného, co bylo podniknuto.

Osobnosti ty se patrně zbytečně ukvapily.
To začíná veřejně naznačovati sám celon ne-
blahou záležitostí vyšetřující soudce, kterýž
v těchto dnech pokládal za nutné vydati ve
veřejných listech vyhlášku, aby se u něho hlá-
sili — okradení.

Domnělé zloděje a soudy mají, avšak nyní
začínají se nedostávati vkladatelé k sumám,
jež měly býti ve svatováclavské záložně zpro-
nevěřeny. K milionům domněle vložených peněz,
jež prý byly zpronevěřeny, nikdo se jako ma-
jitel nehlásí, tak že sám vyšetřující soudce
nucen jest veřejně na to upozorňovati a mluví
nyní „o nepravdivostech ve vedení knih sva-
továclavské záložny“.

Jak se veřejně mluví, mají vklady ve sva-
továclavské záložně obnášeti 14,000,000 K. Do-
posud se přihlásili vkladatelé 4,000,000 K. Proto
jde nyní o to, komu z ostatních 10,000,000 K
náleží, kdo jejich majitelství prokáže.

Kdo nosí hlavu na svém místě mezi ra-
meny, tomu nejde na rozum, kde vězí vkladat-
telé oněch 10,000,000 K, kteří se při tom fe-
nomenálním poprasku, jaký zatčení prof. Drozda
atd. a zavření Svatováclavské záložny způso-
bilo, o své peníze doposud nepřihlásili.

Proto se stává aféra Svatováclavské zá-
ložny nanejvýš zajímavá, zejména když vy-
chází na jevo, že mnoho vkladatelských po-
ložek t. j. pasiv záložny jest fingováno.

Kdyby se schodek nešťastné záložny, jejíž
zlý osud spočívá v tom, že se dostala do ná-
kolikých nepovolných rukou jak před, tak
i po pádu, sebe více scvrkl, tím se více nic
na pověsti její nezabíli. Ale zajímavé to je,
že na konec se třebas ukáže, že povyk, jaký
byl tropen, nebyl fakty v tak obrovském roz-
sahu dosti odůvodněný.

„Nepravdivosti ve vedení knih,“ jak
vyšetřující soudce schovlivě praví, zůstanou
do češtiny přeloženými „nepořádky“ vždycky,
avšak zajisté že by každého upřímně těšilo,
kdyby se po příslušném vyšetření celé věci
schodek ukázal býti co možná nejmenším.

Kdyby schodek nepoctivosti přivoděný
obnášel jedinký haléř, zůstává stejnou špatností,
jako kdyby obnášel miliony. Avšak každý by
zajisté radostně vítal, kdyby příští dny donesly
to překvapení, že jde o zpronevěření a o ztrátu
po možnosti nejmenší.

Všeobecně nemůže se pochopiti, jak je to
možno, že mimo zatčené funkcionáře záložny
nikdo jiný z osmnáctičlenného výboru v záleži-
tostech její nebyl nijak versifován. S nevolí
se odsuzuje, že bylo v těchto dnech veřejně
konstatováno, že schůze výboru záložny byla

Zkrátka a dobře nešťastná aféra Svatováclavské záložny stává se po prvním bolestném překvapení zajímavou a souhlasí se s úvodníkem „Obnovy“, že bude na konec „zdravým provětráním“ zamřelých pražských poměrů.

Podle toho páni skutečně shánějí peníze a s „Časem“ stane se nějaká změna. Jestli se skutečně stane majitelem „Platýzn“, to se však nepotvrzuje a patrně si dělají lidé se přislo- večně již šikovnosti slavné jeho redakce šoufky.

A nyní redakci „Času“ popadla zvláštní krvežíznivost. Dne 9. května dala oběsiti tři vrahy hostinského Wolfa a v posledních dnech opět v Olomouci docela vážně oběsila dokonce „kapucína“, jež před tím chytila na návštěvě u manželky jednoho lékaře v Olomouci. Nešťastnou tuto paní ovšem že také ze světa zprovodila. V Olomouci ovšem že o této věci nikdo docela nic neví, tak že slavné šikovná redakce „Času“ dala si opět pověsiti na nos nového bulka. Neobírali bychom se novinářskou výtečností tohoto listu, kdyby slavná jeho redakce, když návštěvu její dvěma vyhodíme, oknem za námi s umouněnými svými rukama do našeho čistého prádelníka znovu se nedrala. Již jsme kolikrát srozumitelně napsali, že ji vážně nebereme a bráti nemůžeme, neboť po procesu p. dra. Herbena s nebožtíkem Turnovským a pak po tom, že i člen redakce „Práva lidu“ p. Němec p. dru. Herbenovi napsal: „Vy, věřte p. doktore, *anes mě nemůžete nikoho urasiti*“, píšeme o novinářských kumštích „Času“ jenom pro obveselení svého čtenářstva.

Soukromý majetek jest krádež. Na známý tento výrok francouzského socialisty Proudhona odvolávají se mnozí přátelé společného vlastnictví čili kommunismu. Veřejně nelze ovšem hlásati větu „o zločinnosti soukromého vlastnictví“, protože takové řeči vykládá trestní praxe za pobuřování lidu, ale v soukromí mnozí přívrženci zásad Marxových větou touto ve svých snahách se posilují. Netvrdíme, že by socialisté demokráte prohlašovali zrovna za zločin soukromý majetek, ale tolik jest jisto, že ho považují za hlavní zřídlo nynějších neurovnaných poměrů a za pramen vši společenské bíd. Kdyby právo na soukromé vlastnictví bylo zrušeno a zavedeno bylo aspoň společné vlastnictví všech továren a výrobních prostředků, pak by rázem dle tvrzení socialistů odpadla všechna nenávisť nemajetných vůči bohatým, a všude by zavládla spokojenost.

Právo na soukromé vlastnictví musí zůstat vždy nedotčeno, nemá-li lidstvo klesnouti v barbarství a v surovost. Člověk ku své práci často namáhavě a vynalující potřebuje proslavy a pobídky v myšlence, že bude moci svobodně s výtěžkem své práce naložit. Kdyby nekynula naděje na volné použití výtěžku práce, velmi často by člověk unavující práci raději nechal. Bez soukromého vlastnictví nelze docílit pořádku a organizace v práci. Jak mnoho prací jest člověku odporých a proto k těmto drbům práce by se vůbec nikdo nechtěl odhodlati, kdyby výtěžek práce patřil všem. Panuje-li mezi lidmi soukromé vlastnictví, vládně mezi nimi též rozdíl v návyku a ve výchově; panuje nutnost, aby člověk i pro užší a odpornější práce se rozhodl. Výtěžek pak z této práce pobádá jednotlivce, aby za tuto vlastní odměnu přemohl odpor k jistým druhům práce. Klidné spoluzítí bylo by při společném majetku nemožno. Kdo by mohl nalézt tak spravedlivého měřítka, aby každý dostal ze společného výtěž u práce tolik, mnoho-li jeho rozumné životní potřeby vyžadují? Ale kde by se našli lidé, kteří by se této dělbě společného majetku bez reptání a bez závisi podrobili? Jestliže dnes závidí nemajetní bohatým jejich majetek, našli by se jistě opět závistníci i tehdy, kdyby spozorovali, že jejich soudruzi obdrželi pro své „rozumné potřeby“ více nežli oni. Přirozenost lidská vede nutně ku hájení soukromého majetku. Člověk nepocituje jenom okamžitou nutnost ukojiti svůj hlad, nýbrž předvídá, že v budoucnosti třeba v době nezaměstnanosti aneb v době nemoci bude mu životní potřeby opatřiti, proto pracuje v přítomné době více a strádá pro dobu budoucí. Přichází zima a táže se člověka, co dělal v létě? Starost tuto o budoucnost nemůže nikterak zapašiti námitka, že pracovník v době neschopnosti obdrží podporu ze společného jmění, protože lidstvo vždy podléhá zákonům přírody a vždy může ve své snaze po výživě býti ohroženo neduroidou a jinými živelními pohromami, takže nebude moci v této nouzi jednotlivcům přispěti. Důvody svrchu uvedené hájí nutnost soukromého majetku a odsuzují zamýšlené provedení společného majetku.

Nynější politická situace jest nanejvýš poučnou pro náš národ československý. Vláda nám nepřeje, to je známo, ale přes nás také už to nejde. Uražení Čechové si postavili hlavu, že nepřilóží ruky ku plodné práci, dokud nebude jim vládou dáno dosti učinění. A že se tak dosud nestalo, parlamentární stroj se zastavil. Čechové jsou přece jazyčkem na vládních vážkách potřeb a různých důležitostí národních. Toho by si měli býti poslancové čeští v každé době vědomi a kdyby všichni prodchnuti byli vždycky nezištnou láskou k vlasti a svorně se seskupili na obranu práv národa svého, musela by vláda s námi vězněji počítati.

Ministrpresident dr. Kőrber v nynějších napjatých politických poměrech nelení. Vyjednává s předáky různých stran. Zvlášť mu dělají starost Němci, jež snaží se pohnouti k povolnosti, aby zavedena byla vnitřní úřední čeština. Za tuto povolnost odměnění byli by prý Němci v Čechách obraněním okresů dle národností s krajáky zřízením a volebními kuriemi na zemském sněmu. Ale Němci ústy pokrokové dr. Eppingra jsou proti zavedení úřední češtiny. Čechům se nesmí nic povolit, sice by z povolnosti vlády vyzvovali další svá práva. Dle toho ze všeho vyjednávání, které směřuje k dorozumívacím konferencím Čechů s Němci, nic nebude. Nezdáří-li se tedy záměry dr. Kőrba a neupustí-li pak Mladočeši od obstrukce, bude prý říšská rada rozpuštěna.

Ve smyslu vládním vyjednával ministr dr. Rezek v Praze s různými osobnostmi a místo-
držitel český zase ve Vídni jednal s některými
poslanci z Čech. Dle toho jest dosud na obzoru
koaliční ministerstvo, v němž prý zasedati mají
posl. dr. Kramář a Kaftan. Nové ministerstvo
schválilo by vládní předlohy, ale pak byli bychom
zase tam, kde jsme nyní. Mladočeři snad pochopí
vážnost situace a nespokojí se pouze sliby jako
dříve. —

V posl. sněmovně není dosud nic platného provedeno. Pilné návrhy, do toho mnoho křiku a nadávek, tot program nynějšího parlamentního jednání.

Posl. Sláma a soudruzi 18. t. m. podali k ministru zem. obrany interpellaci ve věci ztýrání dvou žáků reálné školy nadporučíkem šl. Szellem v Hradci Králové.

Císar a král náš pro churavost, která sice už minula, nesmí ještě opouštět komnaty své v Schönbrunně.

Na nedělním sjezdu svém ve Vídni schválili Věněmci resoluci, v níž se též ukládá členům strany za povinnost, aby vystoupili z církve katolické. —

Odpor proti branné předloze i proti zvýšení

Boj o změnu jednacího řádu v Berlíně dobojován. Většina nepodrobila se menšině, ale vnučila sněmovně vůli svou 197 hlasy proti 78. Soc. demokraté složili zbraň a konečně hlasovali sami lásky.

Na krále belgického Leopolda 15. listopadu vystřelil v Bruselu jakýsi anarchista Rubino, Vlach, 3 rány z revolveru; nikdo nebyl však poraněn.

Z Čerailova. Zdejší katolická jednota se sešla v slavnostním počtu v neděli dne 16. t. m., aby vyslechla přednášku o náboženských a sociálních poměrech českých v XV. století. Pozvaný řečník J. Jiří Šahula z Hradce Králové v delší řeči vysvětlil jádro náboženského i sociálního převratu, jež přivedla husitská válka. Na základě přesvědčivých fakt dokazoval, že praktické provádění ideí Husových zavinilo neolyhané smutky jak náboženské tak sociální; nejhlíší vřavry národa ocitly se pro revoluci v brozné bídē jak duševní jak hmotné. Zajisté tedy každý nepředpokládá musí si vážit katolictví, které sa Karla IV. národ sjednocovalo, obohacovalo a kulturním vřdcom střední Evropy jej činilo. Zajímavá přednáška byla vyslechnuta se vzornou pozorností a odměněna hluchým potleskem. Pak přišel odp. předseda F. Seidl ještě několik dobře promyšlených doplňků k vývodům řečníkovým, jež přijaty se všestrannou pochvalou. Horlivost a ukázněnost zdejšího spolku jest vakutku vzorná při každé příležitosti; kde duchovní správce pečlivě pracují a setkávají se s dobrým vůlí a nadšením svých osadníků, tam ovšem práce vydává plody znamenité. • Další činnost! Zde! Běh!

Z Třebochovic. Dne 16. listop. přednášel v našem Katolickém spolku vldp. Ant. Kaška, děkan z Kostece n. Orli., o indiferentismu náboženském. Zábavně vyložil, jaký je indiferentismus sám v sobě a vybízel nás, abychom nebyli vlašnými u víře, nýbrž abychom viru svou osvědčovali skutky, a smládky abychom podporovali katolický tisk. Řeč jeho s povděkem byla přijata a velice se líbila. Potom následovala zábava sestávající z proslovu, jednoaktovky i solových výstupů.

Z Čejova u Humpolce. 12. m. m. konala zdejší „Svornost“ schůzi, na které přednášel p. Miloš Záruba o některých otázkách hospodářských. P. Justin Zelenka, předseda jednoty, skončil sdáčilým dosolovem schůzi, vyzval přítomné k pilné čtbě v zimě a zároveň oběsil přístě schůzi na 30. t. m.

Z Dolního Města pod Lipnicí. Naše jednota pořádala 1. t. m. občanou schůzi ve zdejších hostinci na oslavu zlatého pontifikátu papeže Lva XIII. O sv. Cyrilla a Methodu, o jich významu pro Čechy a Slovanstvo vůbec, promluvil p. Milo Záruba, Ord. Praem. ze Želiva. Řeč jeho protkaná bojnými citáty našich předních dějepisců přijata s upřímným souhlasem. Po té přednesl zdejší jednoty pan P. Max Smrčka básničky zbarvenou a vzletnou řečí promluvil o životě působení a významu nynějšího svatého Otce. Vzájemným a srdečným rozhovorem skončila se zdatilá tato schůze.

K úmrtí J. M. náb. biskupa Bry
mycha. Pohřeb se bude odbyvati v Chrastě
v pondělí dne 24. list. o 11. hod. dopol. Z Hradce
Králové bude vypraven zvláštní vlak s levnější
sazbou. Osídelou diecési bude spravovati až do
nastoupení nového pastýře kapitulární vikář, jeho
zvolí nejđ. kath. kap. v sobotu o 9. hod. dopol.

Odvěrali. Po 8 měsíce podnikal „novinář“ Horký v úslechtilém spolku s redaktorem Hajnem su-
řivě výpady proti hradeckému „Borromeu“. Správa
ústavu ponechávala tyto výlevy úslechtilých des-
t dlouho bez povšimnutí, protože za odpověď ani ne-
stály. Na konci však této pokrokové výpravy zaslala
správa ústavu „Samostatnosti“ stručnou opravu, kterou
rásem vyvrátila všechny drás láti Horkého, jež se kaštem
radikální bestrestuosti zahrál si na „umravňujícího
mravokárce“. Pánové tedy sami opravu své láti od-
volali, takže netřeba nám nic k níše položené opravě
přičinili. Oprava zní: „Není pravda, že Borromeau
ještě hříchu domovem, ohavným pafeništěm; není pravda,
že dvě nefesti (smiletro a obžerství) jsou právě ony,
jež ve zdech ústavu toho zafokněný jsou nejhlouběji
a nejspodnější; naopak je pravdou, že správa Bor-
romeau ze všech sil pracuje k tomu, aby jen čistotou
a střídmostí byly domovem v Borromeau a aby cho-
vanci právě před smiletrem a obžerstvím byli chrá-
něni“. (Samostatnost č. 92.)

Dar. J. M. ndp. dr. Alois Frydek, bisk. gen. víkář a kapit. děkan, ráčil darovati kat. near. Jednoty Černilové 80 K, vsp. dr. František Sule 40 K. Slechetným dárcům provolali shromážděni na schůzi dne 16. t. m. členové Jednoty nadšeně „Sláva“. Vyb. pak volá: „Zaplat Pán Bůh!“

Chodník v Komenského třídě. Trapa případ při karambolu důstojníka se studenty na chodníku v Komenského třídě přivedl na přetřes otázku, zda by nebylo záhodno tento tak úzký chodník aspoň o 1 m rozšířit. Dnešní dílka chodníku neumožňuje bezvadně vyhnout tří vedle sebe jdoucím osob a přece chodník bývá sice dobrou dosti vhodnou procházkou občanstva zdejšího. Má-li se vyhnout na př. jednotlivý chodec proti jdoucím páru, musí velmi opatrně se zhlouati, aby nedovrazil do oso

aneb nezapadl do silničního rigolu, jenž sáhl dobou trojí nebezpečnou sklanavku. Všeobecne nařizuje novostavbám chodníky 3—3,5 m široké i tam, kde třeba se ubrský město se z lidé nepotkají, ale v Komenického třídě jest chodník pouze 2 m široký. Nechceme tím tvrdit, že úzký chodník tento může i na dále býti omlouva pro turnajové zápas moderních rytířů, ale tolik jest jisto, že i klidným chodčím by trošku rozšířený chodník přišel vhod. Doufáme, že dojde tato otázka povážlivosti městského zastupitelstva, protože rozšíření toto musí býti ovšem obecním základem provedeno.

Repertoire v Kileperově divadle. Sobota: Netopýr, operetta od Stranase a vojenkou budbou. Neděle: Odpoledne o 4. hod. Strakonický dudák od J. K. Týla; večer: Fatima, operetta od Suppa. Pondělí: Dáma od Maxima Franka. Úterý: Karikatury od Kiselevského. Středa: Troubadour, opera od Verdia a vojenkou budbou. Čtvrtek: Krásná Helena operetta od Offenbacha, jež právě v Nár. divadle opět s velkým úspěchem se provozuje.

Ze Všeobecného sdružení v Hradci Králové. Schůze dne 16. listopadu. Přítomni pp. Lněnička, Zoubek, Andřík, Jenšovský, Pochman, Polák. V Sněmici jest ustavena valná hromada odbočky, na níž přednáší starosta p. Urban. Čteny dopisy vdp. Dra. Horského a p. red. Jirouška a s díkem přijaty. Vamberk — členu p. Kučerovi dostane se podpory za 4 dní 2-85 K. Klavory — cestovního se vyplácí 60 h (ne denně). Pp. pokladníci netivě se žádají, by dlouhijící členy (8ned. příspěvků) šetrně upomenuli. Když jest člen ve výpovědi, oznám to ihned správci neb důvěrníku svému, aby se našla práce dříve, nikoliv ale teprv tehdy, až se správe vystoupí. Ústeckým se odvolává a odkazuje se na valnou hromadu. Přijati byli Hradec Králové: Asman I.; Mileta: Kremlák I. a Žilka I.; Čáslav: J. Slejška, mistr I.; Litomyšl: Doležalová III., Hubinka I.; Mýto: S. Antone II., V. Vrahlík II.; Úpice: Souček II., Hanoušek II. Podpory byly vyplaceny za změnící činnosti podporovatelé (dokud správu dříve došli). V nemoci: Hradec Králové: Běšičková 24 K (zemřela); Horní Jelení: Šimek 3 K, Chaloupka 8-28 K; Trzebechovice: Zoufík 8 K; Sněžice: Milota 30 K; Náchod: Lanta 6 K, Beran 8 K; Rychnov: Suchánek 13 K; Vamberk: Kučera 3-85 K; Parník: Koukalova 8 K; N. Město: Kroupa 17 K; Litomyšl: Vítková 8 K; Ústí: Sponar 16 K, Cejnova 16 K, Venci 40 K (více strážek nás nedošlo), celkem 187 K 13 h. V nezaměstnanosti: Hradec Králové: Metelka 12 K (vyloučen); Ouhlejev: Janák 16 K; Horní Jelení: Mikysa 16 K, celkem 44 K. Cestovní podpora 1-20 K. Žádáme o další správu, kdo byl do 16. listop. podporován, aby se to zaneslo do knih. Dle minulých schůze třeba se dále hlásiti. Na agitační fond s Nov. Města saaláno 1-22 K. — Všecky dopisy zasílány buďte tajemníkovi Jos. Polákovi v Hradci Králové, Adalbertinum.

Společnost p. Fr. Trnky s nestojným úspěchem podala našemu obecstvu dvě grandiosní opery: Gounodova Fausta a Smetanova Dalibora. Provedení Fausta nebylo nejzdatilejším, až se orchestr pod zručnou taktovkou p. kapelníka Rypla činil znamenitě. Zvláště ve sborech chyběl jednotný nástup i správná intonace, až některé partie solové spívány s uměleckým porušením. V provedení „Dalibora“ se to možno znamenitě utěšit pokrok, tak že máme naději, že příští reportoir operní výkazy se ještě větším uměleckým úspěchem. Znovu však radíme, aby společnost, jež nepopírá v činohře neobvyklou rutinou vyniká, uváděla na jeviště po vřelá činohry domácí a v pravdě umělecké, jichž přece máme hojnost. Není nám přece potřeba ohánět pikantní náladové francouzské hříčky, jež mnoho nevzdělají, máme-li hojnost dobrých činohr domácích. Doufáme, že toto přátelské upozornění bude p. Trnkou vzato v laskavou úvahu.

Nadějná mládež. Dne 13. t. m. přistižení byli v posádku hodině večerní s výrostkové, jak zpívají dům od domu; ve dne zase nabízejí píseň. Jsou to 14letí V. Mrkvička a B. Tluka, a 12letí Jan Stupka známí to tuláci z Nov. Hradce. Mimo ně toulá se městem celá řada chlapců nabízejících píseň aneb zpívajících píseň. Při tom, co si ve dne vyhlídnou, večer odklízají, nechávajíce se usmáknouti buď ve sklepě neb na půdě. Proto se zdejší občanstvo nposorňuje, aby nepodporovalo takovou spustlou mládež, ale raději na ni upozornilo zdejší policii.

Poslední léč. Přátelé myslivosti z Hradce Králové a okolí pořádají 1. února 1903 opět velké oblíbené se štáčí „Poslední léč“. Návštěvníci „Poslední léč“ letošní bavi se výborně pronášející všeobecné přání, aby i v příštím masopustě bylo pamatováno na „Poslední léč“. Naše, necht se štáčí zase na elitní tu zábavu!

Úmrtí. Dne 14. t. m. zemřel v Turnově pan Vojtěch Mašek, majitel velkozávodu zahrádkářského, v stáří 68 let. Zemřel p. Vojt. Mašek byl dříve kněžím zahrádkářem na panství Sychrovském. Svou neuváženou plí a rozleatostí vyvinul se tak, že převzal závod svého zetě Korasla & spol. a zvelebil je tou měrou, že jsou známé ve všech okolních zemích. Čest budí jeho památka! — Dne 18. t. m. rozloučil se náhlou smrtí s posemkým životem p. Lukáš Čechovský, bývalý dlouholetý školník a majitel mnoha záslužných medailí, ve věku 77 let. Stařec byl v našem městě osobou velice oblíbenou pro svou milou a zbožnou povahu. Otce byl pečlivým, vychovával své děti vskutku vzorně. Tělesná jeho schránka byla uložena na hřbitově Kukulenském 20. t. m. Odpočívaj v pokoji!

Vynamemání. Vynikající pověsti se štáčí umělecký závod c. k. dvorního fotografa J. F. Langhane v Praze byl za své akvostné a umělecky upravené expozice na jihočeské výstavě v Táboře a na krajině v Kladně vyznamenán čestnými diplomy s právem rašení slatě medailí.

Schůze poštovního konala se za hojného účastenství 16. t. m. v Hradci Králové na Pražském Předměstí v hotelu „Hutla.“ Jednalo se hlavně o hmotném i mravním postavení venkovského úřednictva poštovního. Usneseno dožadovati se zákonitě úpravy služného a aktivního přídavku. Za příchodu porady k sestavení společných požadavků a zahájení společ-

ného postupu schváleno, by ihned navázány byly styky se všemi stávajícími organizacemi stavovskými. „Poštovní listy“ prohlášeny listem stavovským.

Výstava v Hořelích. Pavilon Krkonos bude, jak již dnes možno posouditi, jednou z významných příležitostí výstavy českého severovýchodu v Hořelích, a pravým obráskem našich Krkonos i Podkrkonos. Turistické odbory čas. severovýchodu po pozvání klubu českých turistů v Praze jeví pro výstavku Krkonoskou nejčilejší zájem. Aby docíleno bylo jednotnosti v pracích přípravných, navrhuje Královédvorský odbor K. Č. T., aby se odbory sešly ku společné úradě ve Staré Pace, kterážto místo má vzhledem ku všem odborům nejlepší železniční spojení. Myslénka tato jest dobrá. Po dohodnutí s klubem Č. T. v Praze bude brzy neukutečněna v některé vhodné nedělní odpoledne, o čemž budou odbory v čas zpraveny. Neméně potřebné jest, že „Národní jednotna severočeská“ přihlásila se jako vystavovatel v pavilonu Krkonoském, a dožádala veškeré své odbory k účastenství i v ohledu průmyslovém. Tím doufáme bude možno uvést i ve známost co nejširší zvláště výrobky domácího průmyslu, upozorniti na ně, a zjednat jim odbytu, a tak i v ohledu hospodářském posilovati český lid v Krkonosích a Podkrkonos. Dotazy a návrhy týkající se výstavy Krkonosé dlužno hlásiti na předsedu záslužného odboru prof. Ant. Rndla.

Ze Želiva. V podzimní době letošního roku konány byly v naší Jednotě již tři přednášky. Dne 26. října přednášel p. P. Kosmas Pytlík „O Moravě.“ Dne 1. listopadu „O dobré a špatné české“ sdělil promluvil p. Milo Záruba, v neděli pak dne 9. t. m. zavítal k nám předák a buditel selekého katolického hnutí v Čechách p. redaktor „Selekého listu“ Frant. Šafránek, rolník z Dolního Města pod Lipnicí, kterýž pronese protičtenou a důkladnou řeč „O otázce rolnické.“ Nadějný tento mladý muž, který pilným sebevzděláním vyspěl již v obratného řečníka, nadchl řeč svou četné posluchače ku záchranné práci stavu selekého ve svépomoci, zejména zakládáním Raiffeisenovské, a rozebral srdce všech k lásce stavu selekého a drabých statků sv. víry a národnosti. Po misterném dovodu p. předsedy P. Salesia Roubíčka a p. P. Milona Záruby, horlivého pracovníka v hnutí katolických rolníků, byla tato schůze skončena. Další činnosti Jednoty Zdeň Běh! —

Z Polné. Již tomu 5 měsíců, co odešel od nás odpovídní sobě po boji života nezapomenutelný vdp. František Poimou, děkan na odpov. v Polné. Přál sobě zemřít v době květů, a Bůh mu toho dopřál. Zemřel 1. června b. r. v době, kdy omládlá příroda stávkou krásy svých květů na odív, a pochován byl ve zdobeném zelení a květy hrobě uprostřed nového hřbitova u sv. Barbory. Koncem minulého měsíce na rové jeho postaven byl pomník, důstojný osoby jeho — mohutný, velký kříž, jenž zároveň je hlavním křížem pro nový hřbitov. Jest to práce krásná, umělecká, trvalá, provedená v umělecké dílně p. Ant. Suchardy v Nové Pace. Kříž i sochy jsou z pískovce bořického. Výška kříže a podstavce jest 6½ m. Mohutná basis, na 3 stranách opatřená texty z písma sv. písmem vyzlaceným, vřytými v kámen, zužuje se a končí skupinou 4 andělů, z nichž 2 plačel, 2 se modlí. Z té vypíná se kříž s tělem Krista Pána dle originálu p. prof. Stanislava Suchardy ve Smíchovské basilice. V předu na podstavci stojí socha p. Marie Bolestné. Vše provedeno je bezvadně, krásně a činní dojem uchvacující. Umělecké provedení celku i částí činí p. Suchardovi v pravdě čest. Posvěcení pomníku vykonáno bylo na den Věch Svátých odpoledne za ohromné účasti cititelů zvěčnělého a za přítomnosti místního duchovenstva. Spolek sv. Josefa dostavil se s aporem. Vdp. Josef Šimek, bisk. vikář a děkan, u hrobu promluvil dojemnou řeč o zásluhách zvěčnělého, vzav sobě za motto slova na pomníku vřytá: „V paměti věčné bude spravedlivý“. Modlitbou a litaní se zemřelá ukončena dojemná slavnost. Kříž hrob Tvůj, muži velký, u těch, pro něž srdce Tvoje vřelo bilo, nezapadne nikdy v zapomnění! Budíš Ti věčná v národě paměť!

Z Kerenhe. Dni od 1. do 10. listop. byly pro osadu naši deni hodů duchovních; konáníž zde sv. misie dšat. Otci Redemptoristy P. Bernad. Čákon, superiorom, P. Jos. Jandou z Prahy a P. Tom. Zapletalem ze Sváté Hory a Přibrami. Pravdy věčné, hlášené ústy vymluvných a nadšených kazatelů vábily denně do kostela našeho nejen osadníky, ale i věřící z osad sousedních, tak že chrám Páně vždy přeplněn byl zbožným lidem. Zvláště pak shromáždilo se veliké množství lidu v neděli odpoledne, kdy v průvodu nesen, postaven a posvěcen byl kříž misijní: tu více než 2000 lidu věřícího velebilo sv. kříž. A že ku pokání pohnuta byla srdce mnohá, svědčí veliký počet kajících, kteří sv. svátosti přijali; bylo jich 1220, až z přítomných osad Sedlitz a Trhonic méně se účastnili, poněvadž loni v blízkém jim Jimramově účastnili se sv. misie. Kříž to požehnání Páně, jímž osadě zehnáno, snese se nad osadou naší a všickni osadníci zůstanou předsevzetím svým dobrým věrnými! Dšat, pak Otci misijní voláme do zátíží jich klášterního upřímně: Zaplét Bůh!

Z Chotěbořska. Ku konci měsíce října konala učitelská jednota zdejší výroční valnou hromadu v Libici. Ze zprávy p. předsedy překvapilo členy vystoupení z organizace správce evang. školy v Sobinově proto, že Ústřední spolek učitelův prohlásil prioritou učitelstva na obecných veřejných školách působícího před učitelé škol soukromých, když jedná se o obsazení místa na škole veřejné. Rozhodnutí toto vyvolal případ Čáslavský, kde kollega působící na veřejné škole stejně dlouho měl ustoupiti místo učitelé školy soukromé. Patrně z toho, jak nedůtkliví jsou učitelé evangelií, když nevyhoví se jejich přání. Učitelé katolíci ti jsou ovšem trpělivější, ti se nechají potřebovati a mlčí i tehdy, kdyby jim rázně vystoupení nikdo nezakázal. Případ tento otevřel přemnohým oči a bylo by dobře, aby byl zapamatován.

Z elektrické dráhy. Dne 14. t. m. neznámým spůsobem převrhl se v Jablonci n. N. na,

elektrické dráze vůz. Ve voze byli jenom 3 cestující, kteří se převržením vozu značně poranili o skla tabulí.

Krádeže dosti značné byly spáchány neznámými zloději v Leskové u kupce Vahátka, na Dolech u hostinského; ve Václavě u p. Štastného ukradli vola atd. Četnictvo usilovně po zlodějích pátrá. Podezřelí jsou tlupy cikánské, které se v okolí potulují.

Z Lanškrouna. Zvláštní slavnost konala se minulou neděli v našem děkaněm chrámu Páně. Protestant V. Hejl, rodilý z Čermné, skládal vyznání sv. víry do rukou zdejšího vdp. děkana za asistence místního duchovenstva. Prostranný chrám Páně byl věřícími přeplněn. Vybořoval ho ve sv. náboženství zdejší kaplan P. Frant. Bílek. Jak rád apěchával v posádku hodině večerní po práci do tiché světničky kněze, aby naslouchal věcným pravdám. Byl vytrvalý. Až se mu kladly překážky ze všech stran, od rodičů, bratří, příbuzných atd., neustoupil. A jaká to byla radost, když pevným hlasem zvolal: „Věřím a vysnávám, čemu učí sv. církev římsko-katolická!“ Na to vykonal sv. spověď a při oběti měl sv. přijal Tělo Toho, kterýž praví: „Já jsem pravda, cesta a život, kdo věří ve mne, nezahyne, ale bude mít život věčný!“

Úmrtí. V Kačerově zemřel dne 16. t. m. vdp. Vincenc Schmid, farář a b. notář tamté. Narodil se 10. list. 1846 v Kunčovicích, v dědině, jež jest přifařena ke Kačerovu a jež také zaslužilého p. faráře, svého rodáka, jmenovala čestným občanem. Na kněze posvěcen r. 1878, působil pak v Kumštátě, v Rychnově n. Kn., až posléze nejdelší řadu let v Kačerově, kdež získal si lásky a oddanosti sobě svěřených. Pohřeb jeho odbyván dne 19. t. m. o 10. hod. dopolední. Kříž odpočívá v pokoji!

Různé zprávy.

Nové helmy pro c. k. četnictvo. Výnosem říšského ministerstva vojenství zaměněny budou dosavadní služební šišáky c. k. četnictva za nové pokrývky, jejichž nosení má býti zavedeno od 1. ledna příštího roku. Nové pokrývky podstatně se liší od nynějších přilbic se šišáky, jichž nepraktičnost byla hned od prvopočátku nosení všeobecně uznávána. Přednost budoucích helmic, upravených po způsobu anglických klobouků se sklopeným okrajem, záleží v poměrně lehké váze, neboť nebude na nich tolik zbytečného kovu jako na dosavadních. Helmy vyrobeny jsou z korku a potaženy sukrem, jehož barva nebude ve všech zemích stejná. Tak četnictvo v království českém (zemské velitelství číslo 2.) bude mít helmy se sukrem hnědým, kdežto v Dol. Rakousích (zemské velitelství číslo 1.) bude sukno tmavě žluté. Jinakých rozdílů na helmách nebude. Na přední části helmy bude opět mosazný znak říšský (dvouhlavý orl), pod ním šupinatý, nepohyblivý pásek. Vnitřek helmice opatřen jest koženým podbradkem. Co stojí zase toto nové měnění, se nepomyslí.

Kde má prospěch z konkuren? Ohledně konkuren Hospod. záložny na Mělníce činil palmární účet dra. Františka Tieftrunka, zemřelého již advokáta na Mělníce, — jak známo — 432,224 korun 6 haléřů; nyní upraven byl obnosem 88,093 kor. 97 hal., tedy jenom o 344,130 kor. 9 hal. méně. Tento obnos má věřitelský výbor schválit. Správci podstaty Jos. Leglerovi místo dšadaných 98,537 kor. 96 hal. upravena odměna obnosem 40 kor. za den a s hotovými výlohami celkem 55,977 kor. 96 hal. Pan Legler chtěl malíček — 80 korun denně.

(Zasláno.)

Katolickým spolkům diecése Královéhradecké.

Zru tímto všechny sdružené katolické jednoty, aby účastnily se svými deputacemi pohřbu svěceného ndp. biskupa Edvarda Jana, jež o rozvoj spolků našich získal si nehybnou zásluhu. Pohřeb bude v pondělí dne 24. listopadu v 11 hodin dopoledne.

Za Ústřední diecéšní svaz katolických jednot:

Dr. Fr. Reyl,
diecéšní předseda.

(Zasláno.)

Zpráva o mně uveřejněnou v choceňských „Listech Lidových“ ze dne 16. listopadu t. r. prohlašuji za neplatný šert, případně za tendenční lež.“

V Knapovci, dne 19. listopadu 1902.

Karel Kučera,
administrátor.

*) O dp. K. Kučerovi roznesla se živá zpráva, že následoval příklada uprchlíků Ústeckých. — P. red.

(Zasláno.)

Účastníci schůze dekorací společnosti měst. divadla v Hradci Králové usnesli se dne 15. listopadu t. r., že věnují podíly své ve prospěch fondu pro zřízení nových dekorací v měst. divadle v Hradci Králové. Poněvadž však nynější bydlíště některých členů dekorací společnosti nejsou známa, žádají se slušně, by podepsanému do 31. prosince t. r. oznámili, zda-li podíly své věnují na zřízení nových dekorací v měst. divadle v Hradci Králové, nebo zda-li přejí si, aby jim byly vyplaceny.

V Hradci Králové, dne 17. listopadu 1902.

St. Červový,
intendant měst. divadla.

Listárna redakce.

V. Jiřice. B. V. Obnova i Čas. Ú. předpl. do 31. prosince 1902.

Světlá. Dp. J. Ch. Do 31. prosince 1902.

A. R. Krucemburk. Obnova do 1. července 1903, na „Ducha Obnovy“ ještě 1 K.

V. Losenice Vdp. J. H. Na 15 seš. 3 K; dosud vyšlo 13 seš.

Do Krouné. Dopisy nepodepsané neuveřejňujeme. Slatiňany. Vdp. A. M. Do 30. září 1903 10 K do 31. prosince ještě 2-60 K.

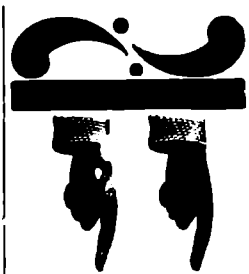

F. FÜGNER,
dodav. c. k. voj. unif. ústavu
Hlavní závod: Hora Kutná,
proti Vlád. dvoru. Filiálka: Hradec Král.,
vedle Grand-Hotela.

Přijímá veškeré práce do oboru
jeho spadající, které ve vlastních
dílnách jen ručně zhotovuje a ručí
za elegantní provedení i trvanlivost
svých výrobků za ceny levné.

Nejtrvanlivější
kůže jsou
**OSCARIA A
ŠEVRO,**
cídíme-li je krémem
nebo jemným olejem.

Navštívenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihovna.

Výhradně pravý malínský křen

v pošt. balíčcích franko

5 kg. 15 kořenů 5 K 50 h
5 kg. 20 kořenů 4 K 75 h
5 kg. 25 kořenů 4 K 25 h

původní otepě po 10 kg. těžké, dráhou,
nevypáčené, po 6 K za otep, ve větších
levnější — zasílá dobírkou přes 50 roků
stávající závod výhradně malín. křenem

J. M. Jireček v Kutné Hoře.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 99
nové bláze Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučení se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi i osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Vašnosti!

Přejete-li sobě rychle, levně a při
tom elegantně zhotovený

oblek - -
svrchník
zimník -
ulster - -

nebo jakoukoliv **UNIFORMU,**

z přinesených látek nebo u podepsaného
vybraných, obraťte se na

Václ. Hájka v Hradci Králové,

Velké náměstí č. 132.

Naproti loterní sběrně.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihovna

Již letošní v nejjemnějším cukru

savařené

brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orli.

Nejchutnější

a nejlevnější stolní a dessertní pečivo

vyrábí jediná firma

J. ST. MALÝ nástupce **Č. MALÉHO.**

První královéhradecká

vlastní výroba divadelních bonbonů,
medových marcipánů, pumperníků a perníků.

Založeno r. 1842.

Obsluha solidní.

P. hotelierům, kavárníkům a obchodníkům značné výhody.

Josef Neškudla,

c. a. kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleřádk. duchovenstvu
svůj všude osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a. k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

VÁNOČNÍ

dary doporučuje vzhledem k této nastávající
době velet. P. T. obecně k provedení foto-
grafických obrazů všech velikostí a všech způsobů
nejchutnější známý závod: J. F. Laughans, c. a. k.
dvorní fotograf v Praze, Vodičkova ulice č. 37.
Král. Hradec. Plzeň. Budějovice.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
k. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleřádk-
ného duchovenstva svědčí o pectivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Nejdůst. bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod.

Všecké práce v oboru stavby a obnovování ol-
tářů, kanzelien, soch, křížových cest
atd. provádějí se ve všech slozích solidně a
levně s odbornou dokonalostí a zvláště
s trvanlivým zlácením a polychromií.

Výroba
● rámců

všech moderních vzorů a
zasklívání obrazů
ve vlastní dílně.

Josef Kieslich v Hradci Král.,
Jiráskova třída, vedle c. k. berního úřadu.

Obchod

umělecký a papírnický.

Na skladě největší výběr

obrazů
a zrcadel

všech možných druhů, olejomalby a umě-
lecké reprodukce. Sochy všech velikostí,
kříže, křížky, listy a různé umělecké výrobky.

Veškeré druhy papíru,

práci, kreslicí a školní potřeby, alba, kassety,
malířské modřínky, obrázkové a obchodní atd. atd.

— DOPISNICE —

umělecké a místní vždy nejnovější v obrovském výběru.

Malínský křen

— letošní sklizně —

5 kg. 15 kořenů . . K 6.—
5 kg. 20 kořenů . . K 5.20
5 kg. 25 kořenů . . K 4.50

franco na každou poštovní
stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,

vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Pravé, vyleželé burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi
a zasílá v nádobách od čtvrt do
jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

mařitel vinohradů v Klazcích u Mělníka.

Svíčky kostelní **voskové**
i polovoskové

doporučuje P. T. veleďustojnému duchovenstvu

— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

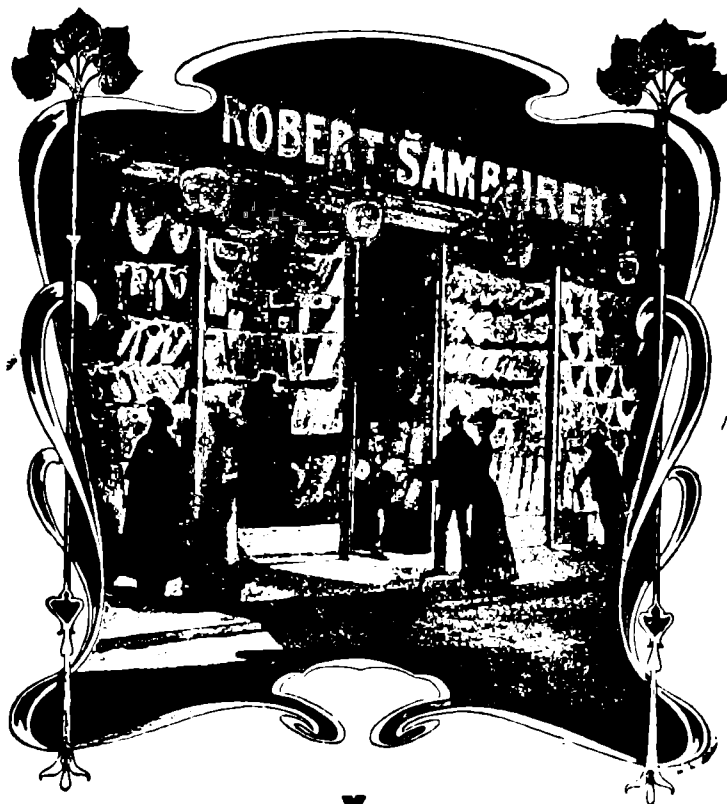
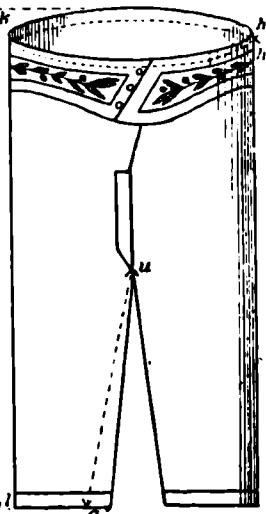
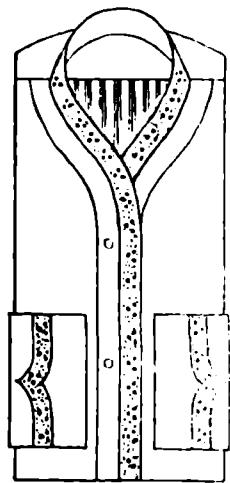
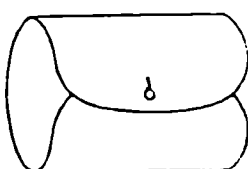
Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejdůst. bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltářní z čistého vosku vše-
ho i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné.
Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Závod poctěn dne 12. září r. 1902 návštěvou Jeho Excelence pana Karla
hraběte Coudenhove, c. k. místodržitele v království Českém.

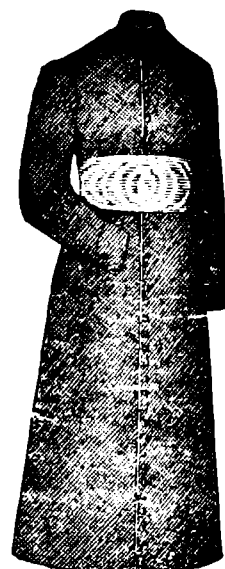
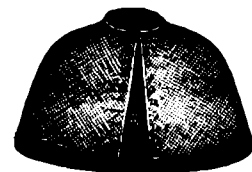
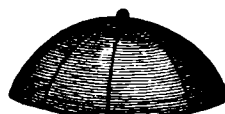
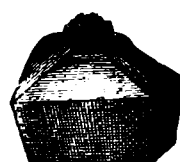
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochety jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici

ANTONÍN ŠEJNOHA, cukrář v Hradci Králové

Velké podloubí

Velké podloubí

nabízí velectěnému obecenstvu jakož i pánům obchodníkům pravé medové výrobky:

—● medový perník strouhací ●—

lípový čistý med od ústřední Jednoty p. učitelů.

Dobré a vkusně provedené

cukrovinky na vánoční stromek.

Zakázky se vyřizují rychle.

Ceny mírné, obsluha vzorná.

Vánoční a novoroční dárky, jakož i hračky

vystavuje první Královéhradecký

BAZAR ČUPR „à la města Paříže“.

Těž v neděli odpoledne k volnému prohlédnutí.

Vázy, dekorační talíře, figurky, desertní talíře, patentní džbány na pivo, trojdielná zrcadla, **kuřácké a psací náčiní**, stolky, paravany, alba, náčesairy (zařízené krabice na šití a na šperky), pouzdra na doutníky a visítky, sáčky na peníze atd. atd.

Obrovský sklad kloubových loutek a houpacích koňů.

Čínské a japonské ozdobné předměty.

Nejnovější nákrčníky a prádlo bílé a barevné.

Výtečné a moderní rukavice, trikové a pletené.

Velký výběr vějířů, pravých pětrosích, z želvoviny a z perleti.

Jediný sklad moderních šňěrovaček osvědčené fačony, v každé velikosti. Objednávky dle míry se rychle a levně vyřizují. — Mnoho pochvalných uznání.

— Vše za ceny nejlevnější a pevně doporučuje —

Frant. Čupr v Hradci Králové,

v Klicperově ulici proti kavárně pana Flaly.

K dobé vánoční a velikonoční.

Jesle chrámové se dřeva řezané polychromované

Boží hroby se alogem kostelů souborné

Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité. Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Písárna a dílny na Letné 612-VII Sklad Karlova ul. č. 90. v domě Sr. Vá. lavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákrepy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

MUDr. JOSEF HOLUB

v Chrudimi,

vedle c. k. okres. hejtmanství

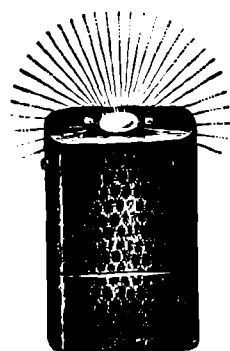
provozují veškerou

nejnovější prakt. zubolékařskou.

Umělé zuby všech druhů
zhotovuje ihned a téhož dne

ve své vlastní nově zřízené dílně.

Ordinuje od 8.—5. hod. denně.

Meteor

je nejdokonalejší

elektrická kapesní
svítilna nové doby.

Jednoduchý stisk a žárovka zazáří jasným světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje nebezpečí požáru i výbuchu a vydrží při každodenním upotřebení zaručeně po mnoho týdnů. Pak lze vysvícenou baterii nahraditi novou.

Nesčetná pochvalná uznání. — Krásný dárek.

Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývozní dům praktických novinek

A. Patrná a syn v Jaroměři.

Založeno 1842.

Velkozávod

koberců, záclon a všech druhů pokrývek.

Zboží lůžkového.

Železný nábytek.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Úplné vybavy nevěstám.

Ilustrované ceníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

— Václavské náměstí 32. —

Beseda.

Vzpomínka na robotu.

(Z Chrudimské.)

Po žni r. 1845. přesídlil jsem s rodiči do Z—c, kde jsem začal chodit do školy. Netrvalo dlouho a již jsem měl kamarády, z nichž někteří se pro mne stavovali, jiní zase na mne u vrat čekávali. Ačkoliv nás maminky v pravý čas vypravily, pro všeli ty „zastavušky“, jak babička říkala, přišli jsme do školy předce někdy pozdě. Když pak nám pan učitel domlouval, tu my malí jsme vždy udávali, že jsme šli hned pro jídle, velcí zase měli všeli-
kých jiných výmluv; o tom však někde jinde.

V několika dnech, když jsem se v novém bydlišti poněkud obeznal, všiml jsem si toho, že se vždy o 1 hodině s poledne od panského dvora ozývá bubnování. Nevěděl jsem, co to znamená, bylo mi však nápadno, že se většinou chlapi, jakmile se buben ozval, vždy seřadili a bubnování jakýmsi říkadlem doprovázeli. Netrvalo dlouho a již jsem při bubnování s ostatními také odříkával:

„Pojďte, pojďte na robotu, nandají vám plnou botu; až půjdete z roboty, nandají vám dvě boty“.

Někdy dátské hlasy přehlušily bubnování a ozývaly se dosti často ještě na prahu školní budovy. Zdá se mi, že pan učitel nikoho za to nekárál, ač často všechno slyšel.

Za malou chvíli po bubnování začali jsme se učit. Brzy potom ubírali se ke dvoru dělníci, opatření rozličným hospodářským náčiním; šli na robotu.

Mnohé jsem ve svém dětství viděl a pozoroval, avšak teprv později porozuměl, proč se tak dělo. Velice mi k tomu přispělo vyprávění babiččino a otcovo. Sděním tedy, nač se posud dobře pamatuji.

V Z—ch byla roboty — pěší (ruční) a jízdní (orní). Mimo tu odváděli jednotliví hospodářové, malí i velcí, v určité dny v roce ně které dávky peněžité i naturální.

Poněvadž pěší robotníci všechny potřebné práce u dvora nezastali, vydržovala vrchnost ještě jiné stále dělníky, jimž se říkalo mlatci, poněvadž větší část roku zabývali se mlácením panského obilí. Mlatci byli zaměstnáni při žni seně i obilné, při česání chmele i sklizení bramborů, při setí a při střížení ovcí. Byli to podruží a domkáři, kteří neměli vlastních pozemků.

Pěší roboty domkářů činila ročně 2—3 dny. Majitelé pozemků měli dle velikosti svých gruntů více dnů roboty pěší i jízdní (orní). Pěší robotníci a zjednaní dělníci svolávali se do panské práce včas senoseče a v čas sklizení polních plodin bubnem. Robotníky jízdné svolával některý panský zřízenec (dráb, ponocný). Večer zatukal u světnice na okno a volal: „Zejtra na robotu!“ a udal, má-li robotník vzít pluh neb bránu, vůz v řebřinách, fasuněk neb pouze holý vůz; také oznámil místo. Všichni robotníci usedli s sebou vzít do hospodářské náčinné, jehož při práci bylo třeba. Oráč musel mít radlici nabroušenou, vozka postroj na koních a vůz v úplném pořádku. Kdo v nařizený den robotu nevykonával, musel se v příští neděli dostavit na kancelář, kde byl pokárán, někdy i tělesně potrestán, nebo uvězněn.

O žních pekli ve dvoře pro pěší robotníky a pro mlatce chléb, malé bochníčky, které jim v poledne rozdali, aby domů neodcházel. Každý sekáč dostal v poledne ještě poukázku na máz piva, každá vazačka na holbu (1/4 mázu). Peněžité plat byl nepatrný. Mlatcům se platilo obilím: náležela jim 10 tá neb 11 tá míra toho, co namlátili.

S jakou chutí robotníci práce na panském vykonávali, viděti z pořekadla, jímž se vespo-
lek povzbuzovali. Znělo: „Kdo se v panský práci potrhá, není hoden krchova.“

Proto však předce jevíli k osobám úředním vždy zvláštní poníženost a jakousi uhlazenost. „Pan vrchní“, „justiciál“, „delektor“ a „pukrabí“ byli milostpáni, správce — jednost pán, duchovní — urozený pán, hospodářský příručí a praktikant — vzácní páni. Osoby ve dvoře sloužící nazývali vůbec poručníky (posměšně poručkové). Těch hleděti si vždy ukloniti, aby jim v práci ulehčili šafáře, ná-
vorníka a poklasného oslovovali pantáto, jich manželky pažmámo. Taktéž vlně se choval každému i k ponocnému, ovčákovi a vrátnému, poněvadž včas polních prací také na robotníky dohlížeti pomáhali. Komu poručníci byli nakloněni, přidělili mu práci lehčí aneb méně odporovou, na př. místo nakládání mrvy přehazoval seno, místo čištění příkopů přehazoval obilí na sýpce, jen aby tak den minul. Ty robotníky, jimž chtěli nadlehčiti, poslali do

panské zelnice, štěpnice, květnice neb chmel-
nice.

Jest s dostatek známo, že vykonávání ro-
boty v poslední době velmi liknavě se dělo, zvláště od některých větších a majetnějších rolníků. Z té příčiny bylo jich každou neděli vždy několik na vrchnostenský úřad předvo-
láno, aby se ospravedlnili. Když pak přišel rok 1848 a rozšířily se zvěsti, že roboty vezme za své, tu robotníci nepřijímali již mlčky nadávky, jimiž je leckterý panský zřízenec pro nepatrnou zastávku neb nezaviněnou chybu obdařil, nýbrž opláceli mu i s úroky. Tu dosti často odehrály se na panských po-
zemcích výstupy, které mívaly mnohdy nemilé následky pro robotníky i pro poručníky. Jedni i druhí vymýšleli všeliké nástrahy, vyzvídali je též z panství sousedních, jen aby svého odpůrce snáze přemohli, potrestali.

Majitel největšího statku v Z—ích Dušek měl také největší robotu, tak že v době polních prací každodenně jeden pár potahu posílal na panské. Sousedé o něm říkali, že snad i cho-
zení do kostela vepsali mu páni do kontraktu jako povinnost robotní.

Duškův čeledín si častěji stěžoval, že „ten panský pochop šafář“ pro nic za nic ho pořád pronásleduje. Tu si Dušek umínil, že to těm poručkům jak za sebe tak i za ostatní robot-
níky jednou oplátí. Čekal jen na příhodnou dobu.

Byly žně. Dvacet robotních povozů vo-
zilo od rána žito, předešlého dne zmandelo-
vané. Když dovezli poslední, poručel šafář, že po složení pojedou pro pšenici za „třeš-
ňovku“ u bitovanské cesty. Dušek to předvídal, proto jet na robotu sám. Když přijeli za „třešňovku“, bylo již k jedenácté hodině. Na-
kládání dělo se pomalu, aby se mnoho zrní nevydrtilo. Mimo to mouchy znepokojovaly koně, kteří se oháněli a vyhazovali, tak že každou chvíli některý nakladu musel s vozem, aby vyprostil koni nohy z prostraňků. Dušek měl první naloženo a již nadjížděl opatrně k úvozu. Jel pomalu; „očekával“, až ostatní povozy za ním se seřadí. Již se blížil ku konci úvozu nedaleko svého statku, v tom s vísky na panské sýpce zazněl zvonek; bylo poledne. Dušek zastavil, smekl a pokřikoval se a hned na to začal koně vypřáhati. Ostatní vozkové v úvozu seřazení nemohli ku předu, nemohli se také stranou vyhnouti, i dívali se, co Dušek dělá. Když viděli, že vypřáhá, činili totéž.

V tom však se přihnál šafář a sbrozným klením a nadáváním vyběl vozky, aby ne-
vypřáhali a pšenici zavezli ještě do stodol. Dušek se k němu obrátil a zcela klidně pravil: „Od 8 do 12 jsme robotovali milostivé vrch-
nosti, jak máme předepsáno, a od 2 do 6 bu-
deme milostivé vrchnosti zase k službám; teď však musíme pamatovat na dobytek a na sebe.“

Šafář slyše ta slova, seznal, že se zlým ničeho nepořídí a proto obrátil; dal se do prošení. Poukazoval zvlášť na to, že to bude veliká škoda, jestliže tolik pšenice zmokne. Dušek však odvětil: „Těšte se tím, že selská pšenice také zmokne.“ Zatočil si bičem nad hlavou a zahnul s koňmi ku svému statku. Také ostatní vozkové obrátili ke svým obydlím.

Netrvalo to ani hodinu, spustil se veliký liják, který v malé chvíli pšenici na vozech až do nejspodnějších sнопů promočil. O druhé hodině měli robotníci již zase zapřaženo a odváželi pšenici na nejbližší panské strniště, kde ji pěší robotníci a mlatci rozkládali k su-
šení.

Touž dobou oznamoval šafář pukrabímu: „Milostpane! Nebýt toho nafoukaného sedláka Duška, všechna pšenice mohla být ve stodolách. Vždycky posílá pacholka a dnes — Pán Bůh odpusť! — sám rohatej nám ho na pole za-
šikoval.“

Od té doby pukrabí, kdykoli potkal rolníka Duška, vždycky mu vytýkal: „S tou pšenici jste nám to předce neměl udělat!“

V obci Z—cké byl Dušek první, jenž se z roboty vykoupil. V. P—s.

Úprava našich silnic.

(Vyňato z časopisu „Věda a práce“ 1902.)

Vzrůstající dopravou hlavně v okolí blav-
ních měst stává se silniční prach čím dále tím obtížnějším, a to tím více, poněvadž se při moderní dopravě hledí zvláště na rychlost, která se stále stupňuje. Že pak povozy rychle jedoucí zvířují prach mocnější, nežli povozy jedoucí zvolna, jest na bíledni. O škodlivosti prachu pro lidské zdraví jest rovněž zbytečno se šířiti, vždyť jest každému známo, jak zhubně působí mikroorganismy v něm obsažené na naše dýchací ústrojí, na oči, nosní sliznice atd.

Tím vysvětluje se hnutí na prospěch no-
vého způsobu udržování silnic, jenž dodává jich povrchu zvláštní soudrživosti a pevnosti, zabraňuje současně tvoření se prachu.

Nejobyčejnějším způsobem, kterým se dosud bojovalo v ulicích větších měst proti tvoření se prachu, bylo jich kropení vodou, a přece bývá tohoto prostředku i ve velkých městech s ohromným ročním rozpočtem uží-
váno měrou naprosto nedostatečnou. Tak na-
řikají Pražané, tak nařikají Pařížané, a stejně steský lze slyšeti skoro všude. Správám měst není však možno činiti vždy výtku veskrze oprávněnou, neboť způsob kropení vodou jest sám o sobě velmi nedokonalým. Jednak přijde voda, již se spotřebuje k tomu cíli ohromné množství, velmi drahé, jednak voda, bylo-li jí užito jen tolik, kolik jest zapotřebí ke skro-
pení prachu, velmi rychle vysychá. Byla-li voda rozlita v ulicích v nadbytku, tvoří se bláto, rovněž velmi nepříjemné.

Američané, kteří se nelekají odvážných myšlének, činili první pokusy s kropením ulic a silnic tekutinou, která jest u nich velmi hojná a laciná, totiž surovým petrolejem. Upo-
třebení petroleje osvědčilo se znamenitě, neboť prašivé silnice staly se po skropení jich na svém povrchu hladkými a tvrdými, pro dešť neproniknutelnými a nedávaly vznikat žádnému prachu aniž blátu.

Povrch silnic překvapoval svojí čistotou a trvanlivostí vůči působení kol povozů. Vy-
padalo to, jako by se petrolej přímo slučoval s prachem silničním ve hmotu podobnou asfaltu; kde pak nebyl povrch silnice dosti zkyprřen, přikročeno k umělé výrobě prachu, arci že hrubého, mělkým rozkopáním silničního po-
vrchu. Nejlepších výsledků docílono bylo na silnicích štěrkovaných silnou vrstvou žuly drobné, nebo na cestách písčitých a hlinitých; pochybným jest výsledek petrolejování tam, kde není silnice dosti upěchována a kde ne-
srovnaně pod povrchem leží větší kameny mohou snadno prorazit onu stejnoměrnou vrstvu.

Správně pak použití nového způsobu vy-
žaduje upotřebení petroleje teplého a nikoliv studeného, který se s prachem sbaluje do kuliček a do něho se jen velmi pomalu vsává, kdežto petrolej teplý vsaje se skorem okamžitě a tvoří hned vrstvu hladkou a stejnoměrnou.

Petrolejování silnic, ačkoliv se osvědčilo tak znamenitě, nedá se v celé Evropě přece jen tak snadno zavést, poněvadž je petrolej u nás nepochopitelně dražší než v Americe. Máme tu však jinou surovinu, kterou možno v dosta-
tečném množství za laciný peníz pořídit, a to jest dehet. Pokusy v tomto směru konány byly již ve Francii v départementu Haute Garonne, který se vyznamenává silnicemi zvlášť prašivými; současně pak konal též podobné pokusy italský inženýr Rimini v Ravenně.

Jeho pokusy potkaly se s úspěchem velmi dobrým; povrch silnice skrápěné dehtem, stal se velmi tuhým a tvrdým, dehtování pak ne-
stálo více, jak 300 korun na 1 km při 4 m šířky silnice.

Povrch silnice ztverdne neobyčejně, stane se jednotným a hladkým, tak že ani podkovy koní, ani kola povozů v něm nezanechávají stop. Západ po dehtu zmizí v krátkém čase úplně, dešťová voda pak stéká se silnice, aniž by do ní vnikala, tak že se netvoří ani prach, ani bláto. Ne poslední pak výhodou jest, že silnice nabude barvy tmavohnědé, oku velmi příjemné.

Bylo by věru záhodno, aby se též u nás podobné pokusy prováděly.

Mohlo by se to zkusiti v okružní Jiřkově třídě v Hradci Králové, zejména na silnici před Grandhotelem a Merkurem Na tuto as 100 m dlouhou silnici stačilo by snad dehtu za 30 K. Kdyby se zkouška vydařila, byli by tomu obyvatelé Jiřkovy třídy velmi povděční, neboť trpí značně silničním prachem.

Literatura.

J. Otto v Praze. Sebrané spisy Kar. Světlé: Romanetta z Ještěda II. Sešit 5.—7. po 30 h. — J. Arbesa sebrané spisy: Knihy novel a povídek I. Seš. 6.—8. po 30 h. — Ottova laciná knihovna národní: Chent. Historický román z ruskoturecké války. Na-
peal Raffi. Serie XXV., seš. 42.—44. po 20 h.

Cyrillo - Methodějské knihkupectví v Praze. Josefa Ehrenberga sebrané spisy zábavné. Sv. V., sešit 51.—62. za 64 h. — Bible a nejnovější objevy v Palestině, Egyptě a Assyrii. Sepsal F. Vi-
gouroux. Seš. 55. za 40 h.

Čes. graf. společnost Unie v Praze. 28 let bouře a slunce v jižní Africe. Buraké boje za svobodu a nezávislost. Ličl Schiel. Přeložil dr. Guth. Seš. 3. a 4. po 50 h. — Spisy Jul. Zeyera: Čechův příchod. Sešit 2 za 40 h. — Sofie Podlipské spisy: Peregrinus. Román. Seš. 8 za 30 h.

R. Promberger v Olomouci. Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Redaktoři Dr. J. Zahradník a Dr. R. Neuschl. Roč. X., čís. 1. Obsahuje řeči nedělní a sváteční, postní, příležitostné, část vědeckou a přílohu sociál. homiletickou. Předplatné na rok 7 K. — Tábor, vojenský kalendář na r. 1903, roč. II. Redaktor Kuffner. Obsahuje podobizny znamenitějších osobností vojen., rádců ve věcech služby vojen., o válce v jižní Africe atd. Cena 1 K. — Vyšehrad, zábavně-poučný kalendář na r. 1903. Uspořádala A. Neuvadníková. Roč. II. za 1 K. Vyniká zajímavým obsahem. — Ječmínek, humoristický kalendář na r. 1903, řízením Křena. Roč. IV., cena 1 K. Přílohou jest pěkný obrázek Kašparův znázorňující krásnou skladbu mistra Ambrose „Rázný hoch.“ Obsahuje 32 humoresek a případnými obrázky, které jistě čtenáře v dobré náladě udrží. Kalendáře tyto doporučujeme.

Právní rádce pro duchovní správu. Sepsal ThC. Jan Pauly. Seš. 29.—34. Předplácí se na 10 seš. 6 40 K. Administrace u J. Kotíka na Smíchově.

Meth. výklad nov. katechismu od ThC. M. Lhotského. Část I. O víře a apoštol. vyznání víry. Seš. 20.—24. po 38 h. Nákladem V. Krause v Táboře.

Historické Rozhledy. Poučné čtení pro mládež. Řídí A. Zavadil. Ročník V., seš. 8. Obsah: Hrad Houska. — Rozhledy po dějinách současných. — Říšský zákoník pramenem soudobých dějin mocnářství Rakousko-Uherského. — Městečko Pláňany. — Městečko Koryčany a hrad Cimburk. Nákladem E. Solce v Telči. Roč. předpl. 6 K.

Serafinské Květy. Časopis terciářů českoslov. Redaktor A. Drápalík. Obsah cenný pro každého terciáře. Roční předpl. 2 K zasílá se administraci do Olomouce.

Poklad věřících. Čís. 6. a 7. Lidový list k uctění Nej. Svátosti olt. Řídí V. Roudnický. Předpl. 1 K 20 h zasílá se knihtiskárně V. Kotrby v Praze.

Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náb. v Čes. školství. Řídí a vydává V. Špaček. S vybraným obsahem a přílohou „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě. Roční předplatné 6 K přijímá V. Kotrba v Praze.

Nákladem družstva Vlast v Praze. Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdl. Roč. XIX., č. 2. Obsah: Protiklerikálové. Obraz ze života v 1. jed. Napsal J. Hájek. — Na fátě — ve škole. Román od Al. Dostálo. — Učení mistra Jana Husa od dr. Lenze. — Naše Slezsko. Napsal J. Vyhřídil. — Dějiny sociál. hnutí. Píše T. Jiroušek. — Cesta na Sibír a Sibír. Napsal dr. Sedláček atd. Předplatné na rok 10 K. — Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Red. dr. R. Horský. Roč. XVII., č. 22. Předpl. 6 K ročně.

Nový háj. Lesnické a lovecké listy. Red. Jan Hemm. Vychází jednou měsíčně v Táboře za roč. předpl. 10 K.

E. Weinfurter v Praze. Epocha, 14denník jednající o průmyslu, dopravě, vynálezech atd. Red. J. Jindra. Čís. 6. Předpl. 6 K ročně — J. D. Konráda Bludná srdce. Román s ilustracemi. Sešit 1. Vyjde v 15 seš. po 40 h.

J. R. Vilímek v Praze. Velikáni našich dějin. Od dr. Kosiny. Seš. 2. Obsahuje líčení o králi želez. a zlatém Přemyslu Ot. II. Skvostná ilustrace. Vychází v seš. po 25 h. — Tři mušketýři. Román Al. Dumasa. Seš. 3. za 25 h.

Hymna k obrezu, jež maloval Gabriel Šl. Max: „Kristus jako lékař“, pro jeden sbor s průvodem písní složil J. R. Rozkošný. S malou reprodukcí obrazu Gab. Šl. Maxa „Kristus jako lékař“ a ilustracemi bist. malíře F. Urbana v nejnovější barevné umělecké reprodukcí. Ilustr. skvostně vydán 3 K. Vydal Mik. Lehmann v Praze.

Facta loquuntur čili Deset let na stolci sv. Methoděje. Sestavil Dr. F. Botek a A. Kleiber. Život a působení J. E. ujd. knížete arcibiskupa Olomouckého Th. Kohna. Kniha skvostně vypravena. Vydal E. Hölzl v Olomouci.

Čas. listy hospodářské. Vydává Ústř. společnost hospod. v Praze redakcí dr. Fr. Sitenského. Se zajímavým obsahem. Roč. předpl. 12 K.

Obrana Čes. národního majetku v peněžních ústavách proti defraudacím a ztrátám vůbec. Lidový návod pro představenstva, správní rady, revisory účtů, pro členy, vůbec pro nejširší vrstvy občanstva ukládajícího. Podává J. Pátek, disponent Zál. úvěr. ústavu v Hradci Králové.

Osvěty, listů pro rozhled v umění, vědě a politice, redakcí V. Vlčka, roč. 32., čís. 11. Obsah: Pražští měšťané čeští a něm. v XIV. věku. Napsal dr. Z. Wint. — Český román od K. Legra. — Svůj živel. Z chlapeckého věku svého vypravuje V. Vlček. — Pohádka. O J. A. E. Mužíka. — Proti alkoholismu. Od Š. Radiče. — Za E. Zolou. Od E. Krásohorské atd. Předplatné na rok 14 K 40 h.

Svatá Ludmila. Sběrka životů Svatých a Světíc Božích. Pro mládež pořádá a vydává V. Špaček čís. 1. za 8 h. Napsal Fr. Libor. Objednat lze u vydavatele v Koňaticích, p. Vrutice Kropáčova.

Nákladem družstva Máje v Praze. Moje sny: Pia Desideria. Epištoly — Úvahy — Essaye — Studie — Články — Kritiky — Polemiky i pamflety. Díl I. Napsal V. Mrátek. Kniha tato je bilancí západu, sněškou hofkosti, přání a refor. tužeb spisovatelových. Cena 6 K. — Votivní desky. Poslední zlomky epopeje. Báseň Jar. Vrchlického. Cena 2 koruny. — Lad. Quis: Kniha vzpomínek. Kniha tato jest provanuta řadou zajímavých a poutavých episod z našeho národního, kulturního a společenského života. Díl I. za 3 K, díl II. za 2 50 K. — Z pražských katakomb. Napsal R. J. Kronbauer. Kniha tato vážena je z oněch pražských zákoutí, kam chodívali lidé nešťastní, lidé otrávení a kde se lidé nešťastní dobývali, odkud málokdo našel cestu k čistému krku. Cena 3 K 40 h. Všecky tyto knihy jsou skvostně vypraveny. Je vidět, že družstvo „Máj“ pojímá svůj úkol vážně.

Nejlevněji koupíte
ryby z říčné vody
ze sádek
Frant. Jiráčka ve Vys. Mýtě.

Zkuste! Vše s návody k upotřebení!
Vodičku na ubry, láh 64 haléřů. — Kanec-lářské lepidlo, láhv. 50 h. — Lepidlo na sklo a porcelán, láhv. 50 h. — Vodičku na skvrny na oděvu, láhv. 50 h. — Vodičku na skvrny inkoustové na papíru, láhv. 50 h. — Esenci na rum kubanský, 64 h. —

Proti předem zaslanému obnosu zasílá
Josef Pátý,
drogerie u Matky Boží v Pecce,
severo-východní Čechy.

Továrna
na spracování ovoce
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě
dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), víno sladké a víno šumivé (šampaňské.)
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem státní medaille, a mnohými jinými diplomy a právem rašení státní medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.
Velectnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbrené, zač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy umozulacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zadlou se již svěcené se stvrašením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými povcalnými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křest, avicnů, paciálků, schráněk na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Schottenfeldgasse 28, d. 11.

Na ukásku zasílá se vše franco.

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní
v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.
Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 800 oltářů.

Modní výrobu
stejnokrojů
pro důst. duchovenstvo,
c. k. úředníky a c. a k. důstojníky,
jakož i
všech obleků
panských
z látek anglických, francouzských, brněnských a humpoleckých za ceny nejlevnější
doporučuje
Karel Nekola v Hradci Kr.,
Malé náměstí čís. 12, I. posch.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí
František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Umělecký závod
Jaroslava Doležala
ve Věstarech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny,
Boží hroby,
křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.
Mnoho pochvalných přípisů vyloženo k nahlédnutí.

OBNOVA

Číslo 48.

Podplacené na šest let roku z k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 28. listopadu 1902.

Inserty se počítají levo.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Pohřeb zvěčnělého biskupa Brynychy.

Příjezd účastníků.

Umřel kněz veliký a vlastenec neohrožený; tisíce a tisíce věrných srdcí českých zalzaly nad prostou rakví populárního, lidového biskupa. Dne 24. listopadu, kdy tělesná schránka zesnulého v klín země zapadla, závodily všechny vrstvy lidu českého v nejpříjemnějších projevech lásky k vznešenému hierarchovi. V Hradci Králové již v nejčasnějších hodinách panoval nezvyklý ruch. Celé massy lidu se odtud chystaly k odjezdu do letního sídla biskupova. Ač byl mimo obvyklé vlaky vypraven o 8. hodině ještě jeden mimořádný, byly vagony ranních vlaků cestujícími přeplněny. Též vlaky od Německého Brodu přijíždějící přivážely celé davy hostů.

Na silnici od nádraží chrastického do města byla vzrušující podívaná; země duněla pod nepřehlednou řadou povozů, mezi nimiž se proplétaly husté zástupy chodců. Od Skutečka zaplavoval Chrást jiný mohutný proud truchlících účastníků. Od časného rána až do jedenácti hodin přibývali noví a noví návštěvníci.

Čtyři biskupové přišli doprovodit velezasloužilého arcipastýře na poslední cestu; byli to: dr. Fr. Bauer, biskup Brněnský, dr. Martin Říha, biskup Budějovický, dr. Fr. Krásal a dr. Václav Frind, světící biskupové Pražští. Kardinál arcibiskup Pražský jen vážně nachlazení zdrželo od pontu do Chrásti.

Ze šlechty se dostavili: kníže Frant. J. Anersperg, hrabě Mensdorf-Pouilly, hrabě Šternberg, v zastoupení hrab. Harracha hospod. rada Vaníček, za Františka hraběte Kinského hraběcí důchodní Fr. Hovorka.

Z Prahy přibývali: za místopředsedu vicepresident dvorní rada Dörfel, dr. Jos. Burian a megr. Švehla, kanovníci Vyšehradští, dr. Václav Rezníček, P. Zima a P. Witke z Emanu; za družstvo Vlast: Tom. Škrdl, Tom. Jiroušek, za křesťanské sociály: J. Hovádek, V. Koleč, V. Myslivec; za zemskou jednotu katol. duchovenstva: dr. Višek, ThC. Pauly a Svojsík. Z Litoměřic kanovníci: Ant. Čech a J. Kovář. Z Budějovic kanovník kancléř Josef Hálka, z Brna: dr. Fr. Ehrmann, bisk. sekretář, jako pořadatel smutečních obřadů a P. Šilliger za redakci „Hlasu.“

Z Hradce Králové se dostavili mimo jiné: dr. Alois Frýdek, generální vikář a bývalý učitel zesnulého hodnostáře, dále kanovníci: M. Musil, A. Pogert, J. Barták, dr. J. Soukup, Fr. Kerner. Rektor kněž. semináře Ant. Suchánek se dostavil s vicerektorem Fr. Trnkou,

spirituaelem Janem Černým a se všemi bohoslovci. Z profesorů Hradeckého semináře jsme viděli dra Fr. Šulce, dra Gust. Domabyla, dra Jana Hejčla, dra Jana Jindru, dra Jos. Novotného. Všichni členové městské rady Králové-hradecké s purkmistrem drem Fr. Ullichem v čele dostavili se též na místo smutku. Za Borromaeum přibyl sem dr. Fr. Reyl, rektor téhož ústavu; za c. k. gymnasium professor V. Frühbauer, za c. k. reálku prof. Dobroslov Orel, za c. k. paedagogium prof. J. Veverka, za Rudolfinum ředitel Ladislav Sekera, rovněž c. k. odborná škola zámečnická zastoupena svým katechetou; dále ředitelé chlapecké i obou měšťanských škol, Kulíš, Šeda a Vachek. Zástupci okresního výboru a dámského spolku „Červený kříž“. Dále přibývali: vojenský duchovní správce Richard Černý, za tovaryšstvo Ježíšovo P. J. Rejzek, místopředseda rada Steinfeld, vrchní komisař Pirchan, vrchní zemský rada Srb, finanční rada dr. Ad. Šimek, státní návladní Matouš, zemský rada Fischer, ředitelka dívčího pensionátu Pankracie Rosenkrancová s několika sestrami.

Z Chrudimě: městská rada se starostou drem Havelkou v čele, vrchní finanční rada Čmucha, místopředseda rada Rebensteiger, školní inspektor Vepřek, O. Hofman a Jaroslav Pešek, radové zemského soudu, Josef Urban za státní zastupitelstvo, J. Havlíček, notář, finanční rada Lexa, sbor učitelský z měšťanských škol, ředitel obchodní akademie Ctibor, ředitel střední hospod. školy Bauer, V. Poštuna, ředitel gymnasia, s professorským sborem, deputace místních ostrostřelců, deputace okresního výboru, školské sestry i s kandidátkami.

Z Pardubic: deputace městské rady, okr. hejtman Scheller, Al. Krémář, školní inspektor. Z Vys. Mýta: deputace městské rady, V. Hospodka, ředitel gymnasia, okres. hejtman.

Z Poličky: okres. hejtman Česaný. Ze Slatiňan: učitelský sbor, školské sestry s kandidátkami.

Z Mikulovic: Tomáš Střebský, čestný kanovník.

Zastupitelstva obcí: Dvora Králové, Litomyšle, Žlunic, Sekeřic, Opočnice, katolická část zastupitelstva města Proseče, zastupitelstvo Holic, Chroustovic, Hrochova Týna, Něm. Brodu atd.

Zemští poslanci dr. Hruban a Kudrnka. Ze Želiva premonstráti P. Kosmas Pytlík a P. Milo Záruba. Z Broumova P. Anselm Hoffmann, ředitel gymnasia, subprior P. Isidor Vondráček. Za prelátu Broumovského P. Kaněra z Police n. M. Z Kuksu P. Lad. Mores, převor a P. L. Vrkoč.

Z Chrásti: městské zastupitelstvo v plném počtu, všichni učitelé obou škol se školní mládeží chrastickou i z přifařených obcí, živnostenské družstvo, divadelní spolek Tyl, kroužek mládenců a dívek, zpěvácký sbor ženský „Ludmila“, hasičský sbor, spolek vojenských vysloužilců, tamburáši, cyklisté, živnostenské spolky, atd.

Ze Skuteč sbory učitelské z obou měšťanských a obecných škol s velikým počtem jiného občanstva. Dále učitelské sbory z Rosic, Horky, Řeztok, Zaječic, Žamberku, Lukavice, Hrochova Týna, Honovic.

Deputacemi zastoupeny ještě přemnohé úřady jak státní tak samosprávné. Ještě jmenujeme: Gustava Tomka, správce knížecích důchodů v Chocni, Karla Nechanského, ředitele velkostatku Choceň, T. Matějku, okres. hejtmana z Něm. Brodu, Josefa Dysmasy, ředitele velkostatku Rosice, V. Donáta, správce cukrovaru v Rosicích, šest úředníků za správu Severozápadní dráhy.

Těžko vypočítati, jak veliký počet znamenitých hostů tehdy v Chrásti meškal. Nikdy Chrást tak obrovského množství návštěvníků neviděla. Z význačných hostů kněžského stavu jsme uvedli jen některé osobnosti; všeho duchovenstva přítomného bylo přes půl páta sta.

Přibývaly na místo smutku i mnohé spolky ostrostřelecké a vojenských vysloužilců. Obce,

z nichž přibývaly k rakvi zesnulého sbory hasičské, jsou tyto: Chrást, Outetice, Trojovice, Lhota, Horka, Topol, Podlažice, Chacholice, Roubovice, Řeztoky, Radium, Synčany, Vejvanovice, Dobrkov. Hasičské sbory se řadily do špalíru před hlavním vchodem chrámovým. Vedle nich zaujímaly místo ostrostřelci s vojenskými vysloužilci. Od kostela a obou škol se stavěly katolické jednoty zároveň s některými spolky odbornými. Byly to: spolky Chrastické, Vamberk (spolek mužský i ženský odbor), Chroustovice (literátský spolek), Hradec Králové (jednota a Mariánská kongregace), Chrudim (mužský i ženský spolek), Nová Paka, Rosice (živnostenský spolek), Proseč (se třiceti členy), Černilov, Roveň (literátský sbor a jednota), Kostelec n. Orli, Polná, Krušemburk, Třebechovice, Skuteč (literátský spolek a katol. jednota), Vojnův Městec, Rychmburk, St. Ohnišťany (hosp. čt. heseda), Hlinsko, Studenec, Slezské Předměstí, Pardubice (mužský i ženský spolek), Litomyšl, Čibuz (evrillská jednota), Ústí n. Orli, Sezemice. — Praporů smutečním flórem pokrytých jsme napočítali pětadvacet. Radění spolků za ochotné pomoci členů městské rady trvalo od desíti hodin až do tří čtvrtí na jedenáctou. Kněžstvo se ubíralo z děkanství v bílých rochetách v hustém zástupu do residence.

Residence byla před pohřebním průvodem zaplavena lidmi snažícími se spatřiti biskupovu rakev v útulné kapli tamější. Mnoho zvláštního tam nespátřili. Dle vlastní vůle biskupovy zařizeno vše zcela prostě. Na katafalku spočívala jednoduchá kovová rakev, na jejíž viku položena biskupská berla, mitra a roucha kněžská v barvě fialové. Kolem katafalku opleten věnec vavřínový, a rozestaveno několik mohutných svíc a květiny. I na oltářích byly hořící svíce a květiny. Při postranním oltáři na pravé straně položeny věnce, které přes odmítavou vůli zvěčnělého věnovali: město Hradec Králové, okresní zastupitelstvo Chrudimské, město Chrudim, Anna hraběnka Stubenbergová z Kyšperku, konvent Uršulinek v Hostinném, dr. Václav Rezníček z Prahy a j. v. Jako čestná stráž kolem rakev stál lesnický personál biskupských statků.

Výkrop a průvod do děkanického kostela.

J. Exc. nejdp. biskup Brněnský dr. Fr. Sal. Bauer jako nejstarší z přítomných čtyř biskupů započal v biskupské kapli se smutečními obřady kolem 11. hodiny dopolední, vykropiv rakev zesnulého. Před aktem i po něm zapěl sbor zpěváků smuteční sbory. Pak zvedli rakev na svá ramena kužlí, bývalí žáci zvěčnělého; nastal průvod špalírem spolků do prostorného děkanického chrámu Nejsvětější Trojice. Kondukt vedl nejdp. biskup dr. Bauer. Hlasné zalzaly zvony na kostelních věžích; na nebi visely šedé mraky; počasí bylo klidné, ani větřík nezavál. Napřed šla školní mládež, za ní z residence kráčeji bohoslovci se svými představenými v čele, za nimi následuje nekonečná řada kněží, za nimi řeholníci, školské sestry, klerikové zpívající liturgické zpěvy se sbormistrem vp. Gyurkoviczem. Již vycházejí též vysocí církevní hodnostáři; nejdp. biskup Brněnský jest provázen na levé straně p. kanovníkem drem. Soukupem a po pravici p. kanovníkem Bartákem. Za hodnostáři nesou kněží rakev s pozůstatky zesnulého biskupa.

Hned za rakví kráčel ceremonář Hugo Doskočil s komorníkem Stanislavem Němcem; za nimi následovali příbuzní: sestra zvěčnělého pí. Vrabcová s dcerou Marií a synem Františkem, za ní švagrová biskupova paní Brynychová, pí. Jarová s dcerou, pí. Langová, nadporučík Jan Brynych, Karel Kamper, bratranec biskupův se synem, pak světští hodnostáři, spolky atd.

Trvalo skoro půl hodiny, než obrovský smuteční průvod dokončil svoji pouť. Rakev vnesena do kostela o půl dvanácté hodiny. Vše se tlačí do vnitř, ale dobrá dvě třetiny účastníků musí zůstat venku, poněvadž

není místa. Spolky s prapory se seškapují venku po levé straně chrámu.

Smuteční řeč kanovníka dra J. Soukupa; requiem.

V kostele byly oltáře i kazatelna zastřeny smutečními rouškami. Máry s rakví složeny před presbytář, a za hrobového ticha vystupuje na kazatelnu vsdp. dr. J. Soukup, aby proslavil panegyrickou řeč na thema: „Ejhle, kněz veliký, který za života svého líbil se Bohu a shledán byl spravedlivým.“ Jasným, zvucným hlasem řečník pronášel hluboce prociťaná slova nad mrtvolou zvěčnělého biskupa; jeho mistrná řeč uchvacovala hustý dav truchlícího posluchačstva dojmem nevypověditelným. Slovatný p. kanovník promlouval:

Co se to jen dnes děje? Kolikrátkoli nejdůstojnější pan biskup Edvard Jan zavítal do kathedrály k slavným službám Božím, aub při generálních visitacích do chrámův Páně, vždy slyšeti bylo velebné propěvování: Ecce sacerdos magnus — Ejhle kněz veliký... A dnes? Miserere mei Deus... De profundis clamavi ad te Domine! A přece Jeho Milost jako patron i jako biskup naposledy vešel do své svatyně za stkvělé účasti církve, státu a národa, a to v největší slávě, jak všichni v Kristu nejmilejší na vlastní oči vidíte! Odpustte, předraží, odvážím-li se v den, kdy poslední službu prokazujeme nejdražšímu svému biskupovi, jako pohřební promluvu přednésti řeč na slova: „Ecce sacerdos magnus — Ejhle, kněz veliký!“

Ejhle kněz! Za to, že se stal knězem, v Pánu zesnulý, vždycky děkoval Bohu a Spasiteli svému. A když nevystihlým řízením Prozřetelnosti Boží stal se knězem velikým — biskupem, se nejpokornější dívkou Páně volal v prvním svém pastýřském listě: Magnificat — Velebí duše má Hospodina! Dobře sice věděl, co ho v kněžském i biskupském stavě očekává: práce těžká, utrpení, pronásledování: to ho nelekalo, ba to ho zrovna těšilo více, než pohodlí, sláva, rozkoš, jelikož jen tak kráčet mohl v šlépějích Mistra svého Ježíše Krista. Ba, což dím, kráčet; neboť, ať dím slovy písmu (Ž. 18, 7) exultavit sicut gigas, běžel, poskakoval jako obr — na cestě dokonalosti s jasnou vždy a veselou tváří. Vzpomeňte si naň jako na kaplana v Žlunicích a v Hradci Králové — jako na profesora boho sloví v kněžském semináři a výpomocného kněze na Pouchově — jako na kanovníka vyšehradského — jako na biskupa velké diecése královéhradecké, jako slavnostního kazatele po diecési i jako slovutného spisovatele: všude jeví se jako muž neuvěřitelně horlivý, muž práce, kterýž i jako kazatel i jako obětující kněz i jako pastýř horoucně, někdy až horečně usiluje o časné i věčné blaho svěřeného sobě stáde, duchovenstva i lidu — všech katolíků i katolíček. Odkud jen se bere ta nezdolná jeho

síla, odkud to jeho nadšení, odkud ta jeho statečná neohroženost v dobách nejkritičtějších? Katolicism a patriotism — církev a vlast, láska k Bohu a láska k vlasti, to byla ohniska jeho neúmorné činnosti, to byly nejmocnější pružiny jeho obětavé působnosti pro čest a slávu Boží a pro blaho svěřených sobě katolíků! Ze pocházel z českých rodičů, z české matky — byl a zůstal zvěčnělý po celý život s tělem i duší Čechem i jako biskup; však při tom byl vždy upřímný Rakušan; ale právě proto že byl biskup katolický, ani jednou neukřivdil katolickým národnosti německé, třeba se to strannicky tvrdilo. Aby pak v těch dobách zlých, v nichž nebožtík ujal se biskupství, nevzala škody ani církev, ani vlast v této diecési, snažil se o obnovu duchovenstva i lidu svého, a o jeho sdružení a spojení a sjednocení na základě zásad Kristových, jež měly pronikati veškeren život katolíků obojí národnosti diecése královéhradecké. Sám jako náčelník vzorně předcházel a svými promluvami a duchovními ovčičením odchoval klerus, a kázáními, misionem i obnovami misii vzpružoval lid k sebevědomí katolickému a k horlivosti náboženské i vlastenecké.

Ký div, že biskup Brynych čím dále tím více byl uznáván jako pravý, upřímný vůdce lidu svého, kterýž na vrchol blaha přivést usiloval milový svůj národ. Tam, kde jsme byli za dob „otce vlasti“, tam zase můžeme se ocitnouti, budeme-li všichni za jedno! „Ejhle kněz veliký, kterýž za života svého líbil se Bohu!“ — Protož s přísahou dal jemu Pán růsti v národě jeho. „Ze věrně a horlivě vždy plnil přetěžké povinnosti své a že byl charakter ryzí, líbil se zvěčnělý Bohu a všem lidem dobré vůle. Ze se nezachoval všem — je pravda. A však není na světě ten, jenž by se zachoval všem. Ani Ježíš Kristus, pravý Bůh, nezachoval se inteligenci národa, z něhož podle člověčenství svého pocházel. Máš i biskup náš odpůrce a protivníky mnohé — z dopuštění Božího, aby právě zkušen byl v ohni boje jasný jeho duch a zjevilo se veliké jeho srdce. Nehnával se proto na ně nikdy, ale každý den se modlival pro omnibus persequentibus et calumniantibus nos: za všechny, kdož nás pronásledují a pomlouvají. A tím právě rostl a stával se velikým v národě svém; nebál se svědectví vydati pravdě nikdy a nikde! A pro pravdu se lidé často nejvíce sblíží. Avšak v takových dobách oheň víry a oheň lásky sálal z jeho slov, a veliký biskup stal se biskupem vyznavačem a slavným apologetou!

Práci zůstal vždy věren; a to uznával lid obojí národnosti, když viděl o generálních visitacích jeho obětavou námahu — a blaho řečil mu za to: „Požehnaní všech národů dal mu Pán, a úmluvu utvrdil na hlavu jeho!“ — Víra křesťanská za jeho biskupování jest utvrzena i posilněna, i naproti jinověrcům mocně obhájena. Ze všech těch zkoušek vyšel vždy jako vítěz k radosti církve i vlasti. Nejtěžší zkoušku přestáti bylo nebožtíkovi v červnu r.

1900. V tom čase z čísta jaana latinská jedna diplomatická listina z hlavního města došla jej ohromila; její obsah jednostranný, aniž by slyšána byla strana druhá, tak ho z počátku dojal, že se obíral myšlenkou na odpočinek, a na konci generálních visitací ji projevili. — Ani v nejmenším jsem nikomu z žádné národnosti neublížil, a to je ten vděk, to je bolestné! —

Zajisté — pravím — ale dovoluji si připomenouti Vaši Milosti, že to, jak rádiše říkali, nový křížek Prozřetelnosti Boží, vedoucí k větší cíti a slávě Boží i k většímu oblažení věrného lidu. Což by jen odpůrci říkali? Coepit aedificare, et non potuit consummare — počal stavěti, ale nemohl dokončiti. A co, prosím, předsevzetí: všude v celé diecési v každé farnosti ohci kázati a břimovati? A co nové Rudolfinum, Borromaeum, co vše kathedrální, co klášter u Panny Marie, co Adalbertinum? Raďte odpustiti — nyní do Říma, k svatému Otci na Lvovo srdce, tam se potěšiti a posilniti — a pak zase chutě k dílu! Tu se cedas malis, sed contra audientior ito! — „Také jsem si tak myslel — odvětil veliký biskup — a tak také učinil. Vše, co tenkrát si umínil, slavně dokončil! I vše posvětil, i druhý sjezd katolíkův mohl slaviti, i poslední exercicie kněžské vykonati, i Rudolfinum a Borromaeum nově osobně zasvětil, též největší chrám diecésní v Sedlicích posvětili ještě mu bylo dopřáno. A tu již v nejkrásnějších mužských letech bylo mu svolati: „V polovici dně svých půjdu k hranám hrobu“ (Is. 38, 10). Pán po krátké nemoci povolal si věrného služebníka vyznavače k sobě na věčnost. Když byl již v agonii náš pan biskup, krátce před smrtí probral se z mrákot smrtelných a zvolal: Kde pak to jsem, já jsem byl v nebi! Posilnil ho tak Bůh skrze dobrého anděla jeho v hodině smrti, a dal mu předem okusiti slast nebeskou, kterouž mu po jeho smrti, jak doufáme, udělil.

Deset skoro let byl veliký Brynych blaven i srdcem diecése královéhradecké, jež již již se chystala oslaviti památku toto desátileté jubileum. Zatím slaviti bude jubileum v nebi, a tato truchlořez jest mlou jen ozvěnou veliké účty, vděčnosti a oddanosti slavnému biskupovi. Na konci děkují jménem všech katolíků diecése královéhradecké Pánu Bohu za to, že nám ráčil dáti a aspoň 10 let zachovati takového biskupa. Dejte, ó Bože, osiřelému letádcí brzy tak horlivého, zbožného a šlechetného nástupce! A až budeme u hrobu, v němž odpočívati bude náš nejdražší Otec, připovíme, že po smrti nezapomeneme na ideály Ed. J. Brynychy. Na tom hrobě může státi slovo básnickovo: Klekni, chodče, buď zde blahopřáno tomu, jenž zde klesl v prach a rum. — Veliké srdce jest tu pochováno, jasný duch tu vzletěl k nebesům! Za jeho blaho pomodleme se: Otče náš a Zdrávas! Odpočívej v nejblaženějším pokoji po boji. Amen.“

V očích posluchačstva při dojemné řeči

ným kouzlem každého. Ač tomuto učiteli lidu bylo mnoho ústrků pro neohrožené hájení pravdy snáseti, přece jeho díla byla a jsou čtena všude se zájmem velikým. A to už jest pro katolického spisovatele za nynějších dob značným mravním triumfem, upoutá-li k svým spisům lidi všech vrstev, byť by tyto byly čteny delší dobu s nestejným porozuměním a výsledkem. Lidé dobré vůle, jouse pověstí přilákání, pochopí přec pravdu zásad obratným přem tlučených a markantními důkazy odůvodněných. Jen potřebí čísti — a pravda před duši nezmítanou stranníky všemi zazáří v plné kráse. Biskup zemřel takofka s pérem v ruce. Již několik týdnů před smrtí tělesným vyuelením omdléval, ale to mu neprekáželo, aby v krátkém čase úlevy nepsal zase, a to tak svízne jako před smrtelnou nemocí.

Ze miloval zesnulý svůj národ láskou nejněžnější, to mu nyní neupřijí ani jeho neodpovědnější sokové. Když se stal biskupem, byl uvítán od mnohých „vlastenců“ střelbou nejhrubší. Nenedostává se jistě v našem národě takových žurnalistů, kteří myslí, že nejlépe vlasti slouží, jestliže strpčují vlasteneckou práci kterémukoli hierarchovi. Biskup byl vytkčen jako tupitel nejlepších synů národa; ze zaslepné vášně provoláváno bezmyšlenkovitě, že ani Čechem není, že ani dobře český neumí, ale zstrhuje po německu. Pamatuji se, že na jednom gymnasiu před břimováním bylo rozšířeno „pevné převedčení“, že biskup žádného studenta oblečeného do čamary břimovati nebude; katecheta a profesoři musili tehdy rázně proti takovým pomluvám zatřočiti, aby mysl mládeže uklidnili.

Některá slabší povaha by při takovém „vlasteneckém“ vítání ležela atratila všecku chuť k národní soucinnosti. Leč biskup Brynych i nevděčné krajany miloval a pracoval na dobrou vlasti neochvějně celý život. Jen některé správy o jeho vlasteneckém působení problemky do veřejnosti; pracoval na národní roli skrytě, ale výsledky jeho práce byly tím účinnější. Pravý katolík vlastencem býti musí, poněvadž se mu účinná láska a vlasti

FEUILLETON.

Za + biskupem Brynychem.

Osiřelá ta naše diecése věru předčasně; milovaný otec odešel od útek svých v prostředí nejpilnější práce, rozloučil se s námi v přetěžké době, kdy právě nám jest nejvíce potřebí jeho energického ramene. Přemnohé jeho ideální plány neužrály dosud v plod a nebude pro nástupce věcí snadnou navázati dokonale na komplikovanou osnovu práce zvěčnělého. Byl biskup Brynych duchem všestranně činným, jehož bystrému zraku nebyla ztájena ani jedna tvrz, odkud možno chrániti lid vyvolený proti Mosbitům.

Ale snad Bůh chtěl jeho čistou a citlivou duši uchrániti před pohledem na spoustu nosupných mraků, jež právě nad českým katolicismem visí a které hroznoy bouři věltice trpce bojovníka Kristova skličovaly. Prozřetelnost nebeská uznala za vhodné neúmorného sluhu Svého vysvoboditi konečně z dusného víru a popřáti duši jeho kýženého pokoje, jehož zde neměl nikdy.

Nebyla to jen přirozená tělesná nemoc, která zvěčnělého v předčasný hrob sklátila; byl to též hluboký žal nad četnými ranami, jež právě stihaly vinici Kristovu. Necht tedy osiřelým dítkám jest při jejich žalu útěchou, že milovaný otec dosáhl posvátného poklidu, po němž každý z nás horoucně dychtí.

Diecési zemřel otec v pravém slova smyslu. Ne každý vysoký církevní hodnostář dovedl se vmluviti do duše lidu svého jako zvěčnělý. Biskup Brynych vyhledával společnost svých dětí na všech místech, za každé příležitosti. I nejprostší dělníky zval k svému stolu, bavě se s nimi nenuceně, jako jejich druh. Nikdy nechtěl biskupským hávem skrývati svůj lidový původ; naopak na kázáních i při hostinách přecasto okázale dosvědčoval, že vyšel z rodu prostického. I když zákeřná nemoc hlodala intenzivně na jeho zdraví, přijímal každý den četné návštěvy prostých lidí s vřelým úsměvem,

silu, odkud to jeho nadšení, odkud ta jeho statečná neohroženost v dobách nejkritičtějších? Katolicism a patriotism — církev a vlast, láska k Bohu a láska k vlasti, to byla ohniska jeho neúmorné činnosti, to byly nejmocnější pružiny jeho obětavé působnosti pro čest a slávu Boží a pro blaho svěřených sobě katolíků! Ze pocházel z českých rodičů, z české matky — byl a zůstal zvěčnělý po celý život s tělem i duší Čechem i jako biskup; však při tom byl vždy upřímný Rakušan; ale právě proto že byl biskup katolický, ani jednou neukřivdil katolickým národnosti německé, třeba se to strannicky tvrdilo. Aby pak v těch dobách zlých, v nichž nebožtík ujal se biskupství, nevzala škody ani církev, ani vlast v této diecési, snažil se o obnovu duchovenstva i lidu svého, a o jeho sdružení a spojení a sjednocení na základě zásad Kristových, jež měly pronikati veškeren život katolíků obojí národnosti diecése královéhradecké. Sám jako náčelník vzorně předcházel a svými promluvami a duchovními ovčičením odchoval klerus, a kázáními, misionem i obnovami misii vzpružoval lid k sebevědomí katolickému a k horlivosti náboženské i vlastenecké.

Ký div, že biskup Brynych čím dále tím více byl uznáván jako pravý, upřímný vůdce lidu svého, kterýž na vrchol blaha přivést usiloval milový svůj národ. Tam, kde jsme byli za dob „otce vlasti“, tam zase můžeme se ocitnouti, budeme-li všichni za jedno! „Ejhle kněz veliký, kterýž za života svého líbil se Bohu!“ — Protož s přísahou dal jemu Pán růsti v národě jeho. „Ze věrně a horlivě vždy plnil přetěžké povinnosti své a že byl charakter ryzí, líbil se zvěčnělý Bohu a všem lidem dobré vůle. Ze se nezachoval všem — je pravda. A však není na světě ten, jenž by se zachoval všem. Ani Ježíš Kristus, pravý Bůh, nezachoval se inteligenci národa, z něhož podle člověčenství svého pocházel. Máš i biskup náš odpůrce a protivníky mnohé — z dopuštění Božího, aby právě zkušen byl v ohni boje jasný jeho duch a zjevilo se veliké jeho srdce. Nehnával se proto na ně nikdy, ale každý den se modlival pro omnibus persequentibus et calumniantibus nos: za všechny, kdož nás pronásledují a pomlouvají. A tím právě rostl a stával se velikým v národě svém; nebál se svědectví vydati pravdě nikdy a nikde! A pro pravdu se lidé často nejvíce sblíží. Avšak v takových dobách oheň víry a oheň lásky sálal z jeho slov, a veliký biskup stal se biskupem vyznavačem a slavným apologetou!

Práci zůstal vždy věren; a to uznával lid obojí národnosti, když viděl o generálních visitacích jeho obětavou námahu — a blaho řečil mu za to: „Požehnaní všech národů dal mu Pán, a úmluvu utvrdil na hlavu jeho!“ — Víra křesťanská za jeho biskupování jest utvrzena i posilněna, i naproti jinověrcům mocně obhájena. Ze všech těch zkoušek vyšel vždy jako vítěz k radosti církve i vlasti. Nejtěžší zkoušku přestáti bylo nebožtíkovi v červnu r.

„spolupracovníků“, jímž mohl stále blátem smýkat a tím si získávat přízeň a předplatné lidí, kterým se tupení biskupa Brynych líbilo. Když nyní biskup Brynych umřel, ztratil „Čas“ svého protektora, jehož tupení a zlehčování bylo proň vděčnou a vydatnou atrakcí předplatitelů a čtenářů.

České přísloví praví: „Když hloupý Honza nezmodří do čtyřiceti let, tak zůstane hloupým již až do smrti“. Proto nám také ani nenapadne od někomu čekat po čtyřiceti letech nějaký rozum, když do čtyřiceti let jednal jenom leda pro smích.

Obrana.

Závěš ndp. biskupa Brynych. Biskup Brynych objevil i při smrti svého velikého šlechtického ducha. Nezanachal sice po sobě hotových peněz, o než by se sváděly famózní soudy, ale majetek svůj uložený v hospodářských podnikách odkázal vesměs dobrým účelům, z nichž právě celou třetinu obdržel dělnický lid na panství biskupském. Jeden katolický časopis poznamenal, že zesnulý biskup neproklil v hloubku sociálních věd. Připouštíme, že neliboval si zesnulý v nekonečném rozřezávání všelijakých národohospodářských systémů, ale za to byl mužem činní a řešil otázku sociální prakticky. Nemařil čas pouhými frásami, nýbrž organizoval, slučoval, budil a stavěl. V době neuvědomělosti a v ochablosti platí více jeden příklad nežli sto učených přednášek. Závěš zesnulého dokázala, že pojímal sociální otázku v celé hloubce jejího významu. Biskup Brynych neměl oršem tak hlubokých vědomostí sociologických, jaké se vyžadují na profesorech sociologie, ale i ve svém pokročilém věku měl rozhodně dobrý přehled ve vědě sociální poměrně mladé. Pro hnutí křesťansko-sociální v Čechách vykonal tolik, že činnost jeho vynešla mu v jistých kruzích potupný, ale v lidových vrstvách čestný název dělnického biskupa. Otázku sociální pojímal biskup Brynych více srdcem nežli rozumem a proto jeho podniky směřující ku zlepšení společenských poměrů dýchaly příjemným teplem. Nezdravé společenské i výrobní poměry nyníjsi byly zavinešny ne tak nedostatkem rozumu jako nedostatkem srdce a proto ku vyléčení těchto sociálních bēd jest potřeba více vřelých srdcí nežli spekulujících hlav. Společnosti naší scházejí heroové křesťanské lásky, suchých filosofů máme přebytek. Máme dostatek dobrých národohospodářských teorií, ano i dosti prospěšných zákonů, ale máme nedostatek lidí, kteří by se chtěli těmito zákony spravovati. V naší požitkářské době vykoná větší kus sociální práce příkladný život obětavého sv. Františka nežli tlustá kniha přemoudřelého Kanta. Tím ovšem nechceme bráti v lehkost studium sociálních věd a také tím nepřiznáváme, že biskup Brynych na toto studium nedbal. Sám otázku sociální bedlivě studoval a postaral se též o to, aby i duchovenstvo diecéšní otázku tuto studovalo. Dle své zkušenosti můžeme napsati, že to bude ještě dosti dlouho trvati, nežli si i mladší generace osvojí výši, na níž stál zesnulý biskup svými sociologickými vědomostmi.

Politický přehled.

Vídeňský parlament je už zase ve znamení smlouvání se. Najednou jako ze spánku povstali něm. vůdcové lidové strany ze zemí alpských, zahoukli na něm. bratry své do Čech, oni že neústupností svou překážejí pravidelnému rozvoji politických poměrů. A donutili jaksi německé vůdce z Čech mimo Všeněmce, aby svolali společnou schůzi, na níž by se pojednalo o podmínkách shody s důvěrníky české národnosti. Porady takové konaly se už dvé.

Prekvapilo, že poslanci něm. jsou si pojednou vědomi velké zodpovědnosti, jaká na nich spočívá, a jsou ochotní podati návrhy, jež vzhledem k národním prospěchům daly by se provésti. V listech něm. Němci z Čech oslavováni jsou nyní jako vzor smířlivosti a péče o nerušený chod prací parlamentních.

Všeněmci chystají se opět rozpoutati prudké agitace proti oněm Němcům, kteří by chtěli uzavřít shodu s Čechy před uzákoněním státní nemčiny.

Nedojde-li při konferencích ke shodě, padne prý zodpovědnost jediné na Čechy, kteří se proti neoprávněným něm. požadavkům stavějí odmítavě. Něm. pokrokaři dokonce dožadováni se českých poslanců o zadostiučinění prohlásili vyděračskou politikou.

Dle všeho čeští poslanci mají býti pohrůžkami donuceni k povolnosti a pak sliby uchlácholeni. Tak zvaná vnitřní úřední čeština, již se naši poslanci domáhají, není prospěchem, ale vlastně národním poškozením, ježto jejím schválením by byla protrženy zásady nejjednodušší rovnoprávnosti.

Povolí-li se Čechům úřední čeština, žádají Němci o národnostní ohraničení sporných obvodů, o zřízení krajských správ a o národní kurie sněmovní s právem veta. Za takových podmínek ovšem nenastane nikdy smír.

Dne 25. listopadu zabývala se posl. sněmovna pilným návrhem posl. dr. Kramáře, jímž byla vlada vyzvána, aby bezodkladně sdělila své úmysly vzhledem k úpravě učitelských platů a o zemské dávce z piva v Čechách. Min. předseda dr. Körber odpověděl, že v tomto čase zmíněná předloha nemůže býti schválena, an musí býti vzat zřetel ke státu a jeho potřebám a k dělnosti parlamentu. Čechy jsou vládě „popelkou“, ale bez té „popelky“ vychly by zlaté prameny, jimiž se celá naše říše vydatně napájí.

Do 19. prosince bude zasedati poslanecká sněmovna, ale dle všeho nečinně. Bez svolení čes. poslanců nedostane se ani jediná vládní předloha na denní pořadek.

Na novém sněmu vorarlberském zasedati bude 20 spojených křesť. sociálů a konservativců, kdežto něm. pokrokařům připadly jen 4 mandáty.

Přičiněním Spoj. států severoam. uzavřen mír mezi vládou republiky Kolumbijské a povstalci, jímž zaručena amnestie.

Četné rodiny boesické stěhují se z Transvaalska na blízky ostrov Madagaskar.

Z činnosti katol. spolků.

Z Kostelee n. O. Katolická Jednota sehraje dne 30. listopadu dějepisnou činohru „Pro kříž Kristův“ od J. Flekšáka ve 3 jednáních s proměnou. První a druhé jednání odehrává se dne 27. prosince r. 1619, třetí jednání v listopadu 1620. Ceny míst obyčejné. Začátek o půl osmé hod. večer na Rabštejně.

Z Libice n. C. Na den 30. listopadu v neděli pozván do zdejší jednoty vp. Jiří Sahula z Hradce Králové, který prosloví poučnou přednášku o Karlu IV., otcí vlasti.

Zprávy místní a z kraje.

Správa osiřelé diecése. Dle platných předpisů církevního práva stává se katedrální kapitula po smrti biskupově dědicem všech práv biskupských do té doby, dokud není nový biskup v úřad svůj uveden. Tato biskupská zděděná práva vykonává katedrální kapitula zvoleným ze svého středu kapitulárním vikářem. Volba téhož musí býti provedena během 8 dnů po došlé zprávě o úmrtí biskupově, neboť by ztratila kapitula delším průtahem příslušná práva, kteráž by přešla na metropolitu (arcibiskupa). Zvolený kapitulární vikář má též pravomoc jako biskup vyjímajíc úkony světic, protože svěcení biskupské na kapitolu nepřešlo. Může tedy kapitulární vikář dispensou od překážek manzelejších uděleti, diecési visitovati, souditi a trestní pravomoc biskupskou vykonávati, cizím biskupům ku biřmování pravomoc uděleti atd. Jest tedy úřad kapitulárního vikáře velmi důležitým a zodpovědným. Hodností touto pověřen byl minulou sobotu od nejd. katedrální kapitoly J. M. vasp. prelat Dr. Alois Frýdek, jež v čele dočasně, po případě i trvalé správy hradecké diecése pozdravil by radostně každý diecéšan, jenž měl příležitost seznati vzácné duševní dary a ryzí povahu tohoto skromného hodnostáře. Jeho Milost vasp. prelat Dr. Frýdek slaví právě 24. prosince t. r. sedmdesáté své narozeniny v hodnosti, která jest kněží bez biskupského svěcení nejvýše dosažitelná. Rozmnoží tedy vasp. prelat Dr. Frýdek své nepočtené zásluhy o hradeckou diecési ještě v jeseni svého života novým projevem své příkladné obětavé práce, k čemuž přejeme mu hojně Božího požehnání.

Slavnostní requiem za biskupa Brynych sloužil v úterý o 9. hodině vys. dšst. p. gener. vikář dr. Al. Frýdek za přítomnosti kapituly, zástupců zdejšího politického úřadu, úřadů zemských, vojenských, samosprávných i školních v katedrálním chrámu sv. Ducha. Účastenství bylo imposantní.

Z Besedy. Jubileum Besedy původně ku dni 30. t. m. chystané z naléhavých příčin odloženo. — V sobotu dne 30. listopadu t. r. pořádá Beseda pro členy společenský večer s pěvecko-hudebním programem. Začátek o půl 8. hod. Po programu volná zábava při hudbě.

Repertoire Kileperova divadla v Hradci Králové od 28. listop. do 4. prosince. Dnes v pátek: Majitel hubů. — V sobotu: Krásná Helena, operetta s voj. hudbou. — V neděli odpol.: Lesní panna od Tyla, večer: Ve znamení kříže, senační novinka dle rom. „Quo vadis?“ — V pondělí: Vídeňáčky, veseloherní novinka. — V úterý: Prince Babe; přijím p. Kopeckého. — Ve středu: Kráska z New-Yorku, americká operettní novinka. — Ve čtvrtek: Ve znamení kříže.

Monstre-Koncert v Adalbertinu byl odehrán potěšujícími důstojnky se příčinou úmrtí ndp. biskupa Edvarda Jana.

Falešné dvacetikoruny. V zdejších městě v posledním čase dostalo se do oběhu několik falešných papírových dvacetikorun. V rozšiřování jich jest podezříván neznámý mladík prostřední postavy, bledého obličje se světlým řídkým voussem a brýlemi, oděný tmavomodrým oblekem (havelkem) a šlutými střevíci.

Dary. Město Chrást věnovalo na místo věnce na rakev Jeho Milosti ndp. biskupa Eduarda Jana Nep. Brynych místním chudým K 40.— a p. MUDr. Karel Schmoeger v Chrásti K 20.— chudým dítkám školním. — Dle posledního přání J. B. M. bylo v den pohřbu jeho na zdejšíh úřadě rozděleno K 100.— mezi chudé. — Na uctění památky J. M. biskupa Královéhradeckého Edv. J. Brynych věnoval rodák Kutnoborský dp. V. K. polévkové nadaci učitele Ha-

vlička 100 K místo věnce na rakev. — Nejmenovaný daroval místo věnce na rakev Jeho bisk. Milosti 30 K na Adalbertinum.

Soustrastné projevy nad úmrtím ndp. biskupa Brynych. Nejdůstojnější katedrální kapitole projevili soustrast buď ústně aneb písemně následující hodnostáři a korporace: Jeho c. a k. Apoštolské Veličenstvo císař a král František Josef I., J. E. ministr kultu a vyučování Hartl, J. E. ministr Dr. Bezek, J. E. místodržitel hrabě Coudenhove, J. E. kardinál arcibiskup Škrbenský, J. E. kardinál arcibiskup Grunaha, J. M. kardinál arcibiskup Kopp, papežský nuntius Taliani, J. M. biskup Schöbi, J. M. biskup Říha, J. M. kníže arcibiskup Kohn, J. M. biskup Bauer, J. M. avélie biskup Kalous, J. M. avélie biskup Král, J. M. avélie biskup Frind, probošt vysehradský Dr. Karlach, opat Dr. Bruno Čtvrtečka, velmistr křižovníků Marat, Apoštolský polní vikariát, metropolitní kapitula v Praze, metropolitní kapitula v Olomouci, královská katedrální kapitula v Brně, kollegiální kapitula na Vyšehradě, kollegiální kapitula v Kroměšši, professorský sbor c. k. theologické fakulty v Praze, za klub českých velkostatkářů na Hrádké radě: kníže Beřich Schwarzenberg a Arnošt hrabě Sylva Tarouca, sdružení katolické poslance na Hrádké radě: Dr. Stojan, Dr. Hruban a Dr. Koudela, princ Schaumburg Lippe, kníže Hohenlohe, hrabě Vojtěch Schönborn, hrabě Karel Ervín Nostitz, kníže Thurn a Taxis v Řezně, hrabě Jan Harrach, hrabě Anna Stubenbergova, hraběnka Stadionová, baron Páriech, baronka Dobřenská v Potátně, šlechtic Šebek, baron Hrubý, velkostatkář Mettal, velkostatkář Hugo Vihard, velitelství 9. armádního sboru, general šlechtic rytíř Karl jménem důstojnictva hradecké posádky, důstojnický sbor pěšího pluku č. 18. a 4D, c. k. finanční prokuratura v Praze. (Pokračování.)

Ze Všeoborové sdružení v Hradci Králové. Schůze rozhodl radý 23. listopadu. Přítomní pp.: Urban, Pochmon, Lněnička, Zoubek, Andrlík, (Růžička), Polák. Starosta Urban vzpomíná nejd. zemského biskupa Brynych a klade všem na srdce, by jeho snahy vřítíli si hluboko a poznamenává, že úmrtím jeho ztrácí Sdružení mnoho, jelikož byl jemu velkým příznivcem. Plenární schůze bude 14. prosince o půl 2. hodině v Hradci Králové, na níž jsou pozváni obě strany křesť. sociální a ústřední sdružení katol. jednot v Čechách. Bude se jednati o změně stanov a ustanovení. Lékařské listy spolu jako stvrzenky, sestavené tajemníkem, schváleny a tento týden se rozešou. Upozorňuje se ještě jednou, že se musí celý příjem zaslati ústř. pokladně, z níž se k vůli lepšímu přehledu knih ději vydání, jelikož s tím též nejsou skoro žádné výlohy spojeny. Dopis ústředních se odkazuje plenární schůzi a připomíná se jim § 13. stanov. Parník: Morávkovi nemůže se za nynějšího stavu podpora udělit. E. Řeháková slevojí se 2 měsíce, které se mu nebudou čítati do členství a ostatní musí doplatiti. Úpice: E. Kopecké vyplacena podpora (porodné) 4 K; J. Astrovi 8 K; R. Piál a Leiková obdrželi podporu, až dojdou stvrzenky, přímo od ústř. pokladny. Týžité: J. Krbovi v nemoci dává se za 4 dni 4-56 K. Hlasek: J. Štyrský v nemoci za tento týden 8 K. Horní Jelení: Mikysa v nezam. 8 K. Kublíček má zapláceno příspěvků v ústř. pokl. 43 (po vyšetření se teprv podpora zašle.) Upozorňujeme, že při hlášení v nemoci neb nezaměstnanosti nelze doplatiti dlužnější příspěvky a nárokem, nýbrž bez nároku podpory a z této příčiny bude brán zřetel jen na zaslané pokladní listky do ústř. pokladny. Sněice: Běse se na vědomí zvolení představenstva. Šima neobdržel podporu, jelikož při posledním výkazu zaslaném před 14 dnů měl zapláceno 35. týden. Upozornění jako v H. Jelení. Náchod: Samková v nemoci 8 K. Litomyšl: Vítková v nem. 8 K. Kladno: Kratochvíl v nezam. 8 K. Právní ochrana 30 K. Vyslovuje se uznání za vzorné vedení pokl. listin a přihláš. listů v Cholticích, Hlinsku, Rychnově, Úpici. Přijati členové: Kutná Hora: Davídek II., D. Jaškov III., V. Óápek I., J. Pokorný I., A. Střemcha III., J. Skokan III., J. Motl I., A. Hrdinová III., J. Hrdina I., M. Nečasová II., J. Malý III., C. Matěj II., V. Bartůšek III. Náchod: V. Rýd I. Choltice: J. Dvořák I., V. Samek II., F. Holub II., J. Baborka II. Ústř. n. O.: A. Štantejská III. Nové Město: J. Honč III. Parník: J. Ryšan III. Vamberk: dp. Sedláček, kaplan. Upozorňujeme, by se ušily při podporách nové zaslané stvrzenky podporovací, bez nichž nebude brán zřetel na podporování. Dosud nedošly z 10ti odboček výkazy, z některých až 2 měsíce.

Z Proseče. Truchlivá zvěst rozléla se minulý čtvrtek městečkem našim. Veliký zvon našeho chrámu Páně sv. Mikuláše hlásal smutné zprávu, že náš milovaný biskup jest mrtev. Každý z katolíků, kdo zprávu tu zaslechl, zachvěl se a alza bezděčné vytryskla mu z oka. Bylť nám zesnulý biskup tak milý, tak známý, jako málokterá osoba. Trávil totiž v Proseči jako profesor bohosloví a posádjí jako kanovník kapitoly Vyšehradské veškerý svátky, téměř celé prázdniny. Lnul velice k upřímnému druhu svému dp. Al. Kopeckému, faráři Prosečskému, nyní děkanu Novohradeckému. Lid katolický těžil se na hluboká, dojemná kázání p. professorova i kanovníkova; ko-stelíček při kázáních býval jak nabit. A bude tomu o novém roce právě 10 let, když milý kanovník povýšen byl za biskupa, prodlívaje sde na svátých vánočních. Byl na kazatelně, kázání právě skončil, když mu byl přinesen telegram, ve kterém oznámeno bylo jeho povýšení na biskupa. Když přečetl telegram, sdělil akrompě lidu zprávu tu sám takto: „Drazí křesťané! Dovídám se právě, že z Milosti Boží jmenován jsem biskupem královéhradeckým!“ Lid radostí se rozplakal, když svedl, kdo se stal vrchním pastýřem jeho. Jako biskup již nemohl tak často do Proseče jezdit. Ale i při procházkách svých s letního sídla Chrástského nejráději chodil než jendli na procházku ku Strašínu, odkud kochal se aspoň pohledem v tu stranu, kde ležela milá jemu Proseč. Prvé biřmování v jeho diecési bylo v Proseči. V jaké lánce u zdejších katolíků byl, stejmo z toho, že právě ve dnech — kdy v rakvi ležel — o jiném se nemluvalo, než o se-

enlém biskupa. Zármutek zalehl i do té nejbudší chatky, pláče o milého biskupa lid dospělý i děti, které ho znaly. Zesnulý pan biskup byl také majitelem domu v Proseči. Prvého patra užívá dlouhá již léta katolická jednota Svatojosefská. Chudina zdejší ztratila v zesnulém velkého dobrodince, studující ztratili příznivce i rádece, celá kolatura ztratila zbožňovaného vrchního pastýře. Budiž mu věčná památ!

Ze Želiva. Nenadálá zpráva o úmrtí nejd. biskupa, kterou jsme zde nejprve pouze z pražských úředních novin zvěděli, jak všude jinde, tak i zde překvapila a bolestně dotkla se každého tou měrou, že jsme jí z počátku ani víry přiložiti nechtěli. Když však se smutná zvěst i jinými novinami potvrdila, ustanovil ndp. opat Ferdinand Bursík, jenž pro nepevné zdraví nemohl se sám na pohřeb vydati, by dva členové kláštera vlpp. P. Kosmas Pytlík a P. Milo Záruba pohřbu se zúčastnili a sám sloužil v den pohřbu, dne 24. t. m. za zesnulého vrchního pastýře pontifikální „Requiem“, při němž zdejší Cyrilleká Jednota zapěla aklady od Křížkovského, Witta a Schöpfy. — Budiž Bůh štědrým odplatitelem na věčnosti zvědnému apoštolskému arcipastýři, jenž neohroženým bájejným nejdražších statků člověka a neúpornou činností sám sebe jako svíce hořící na oltáři strávil a obětoval, za vše, co k Jeho cti a slávě a ku spásě věčích pro svou diecési, pro vlast a církev přes všechno nevděk těch, jimž dobře činil, vykonal! —

Z Nového Bydkova. Smutná zvěst o úmrtí nejd. vrchního pastýře biskupa Edvarda Jana nejen že překvapila, ale bolestně všech se dotkla. Vždyť zesnulý p. biskup ještě v září roku minulého zavítal k nám v plné síle, aby ochotně posvětil nový kostel hřbitovní. Dosud vzpomínají všichni jeho laskavého a a přívětivého chování, které mu získalo srdce všech. Nad to byl nejd. biskup zde znám z let dřívějších, kdy jako profesor v hradeckém semináři často Bydžov navštěvoval a zde kázal. Proto když roznesla se zpráva o jeho úmrtí, všeobecná jvila se soustrast ve vrstvách inteligence i lidu prostého, všude vzpomínáno vděčně jeho horlivosti a obětí, zvláště však oddané lásky k českému národu. V úterý dne 25. list. slouženo bylo v děkanáckém kostele vdp. bisk. vikářem a děkanem P. Josef Šrámkem za asistence místních kaplanů zpívané requiem, k němuž dostavila se slav. městská rada s purkmistrem Fr. Seidlem v čele, dále všechny úřady zeměpanské, žáci školy hospodářské se svými učiteli a četné zástupy věřících, aby vroucí vyhláskami modlitby za zemřelého milovaného biskupa. Památka jeho dlouho bude trvat v srdci všech.

V Lukavici u Kyšperka na čestné navštívené schůzi rolníků přednášel v neděli dne 23. listopadu dp. Ant. Zámečník, farář z Praskatky, o užtku ovocnictví a o pěstování ovocných stromův. Dp. řečník mluvil tak poutavě a přesvědčivě, že posluchači oči a jeho úst nespouštěli po celou skoro 2 hodiny trvající přednášku. Jest naděje, že jeho slova, jimiž povzbuzoval přítomné k užitečnému a ušlechtilému zaměstnání ovocnářskému, se neminou s výsledkem. Dobře se zapsal důst. pan řečník do srdce všech, takže projevováno pfání, by k nám častěji zavítal a přednášku konal. Odporučujeme dp. faráře jako odborníka i jako dobrého lidového řečníka všem bratřím rolníkům, aby ho co nejčastěji do svých hospodářských schůzí volali, hojně z jeho vědomostí čerpali a dle vzácných jeho rad se řídili. Vydáváme tuto veřejně důstojnému panu faráři za jeho obětavost srdečný dík!

Různé zprávy.

Dnešní číslo Obnovy vydáno v značně rozšířeném nákladu, abychom mohli vyhověti četným objednávkám již došlým i přítím. Budoucí číslo Obnovy bude věnováno též z větší části památce zvědného biskupa; vydáme je též v větší počtu. (1 exemplář za 20 h.)

Svůj k svému a Němci. Němečtí učenci a umělci cestují velmi mnoho křížem krázem Itálií a Řeckem, bádajíce tam po klasických památkách, a umělecké své vlohy studováním uměleckých děl starých zdokonalujíce. Tím mnoho peněz německých přichází do Itálie a do Řecka. Aby se však německé peníze zbytečně nedostaly Italům, zřídili si Němci na místech jimi častě navštěvovaných německé hotely a hostince. Dávají tam tedy peníze vydělat zase jen Němcům. To je praktické národohospodářství. Nás Čechů též mnoho cestuje na jih, na východ i na západ. Což abychom měli také své hotely v českých rukou na př. v Poště? Co Čechů do roka se tam vystřídá v obchodních záležitostech a musejí dávat peníze Maďarům, neb Němcům. Tak také i na jiných místech. Dobrým příkladem jsou nám Češi v Karlových Varech, zřídili si sobě „Český dům“. Podrobněji o těchto otázkách uvažuje zajímavým svým způsobem obchodní expert Ant. Stiller ve svém spise „Šťastní jednotlivci a různé hospodářské úvahy.“ Spis vydán českým obchodním museem v Praze. Cena vázané knihy 2 70 K. Pro praktické obchodní a národohospodářské myšlenky a zásady ve spise tom vyloučené vše nah upozorňujeme. Spis jest příhodný jak jednotlivcům, obchodníkům i hospodářům, tak i spolkům zejména do knihoven.

Z pošty. Dle výnosu c. k. ministerstva obchodu ve Vídni ze dne 4. listopadu 1902, č. 65.882 smí býti používány počínajíc 1. lednem 1903 toliko blankety poukázkové, po případě poštovní průvodní adresy s poukázkami dobírkovými, vydané nově na základě výnosu c. k. ministerstva obchodu ze dne 12. července 1902 č. 29.444. Veškeré poukázkové blankety a průvodní adresy s poukázkami dobírkovými, které snad strany v rukou mají, vyměňovány budou až do 15. ledna 1903 u každého c. k. poštovního úřadu za formuláře nového vydání. Po 15. lednu 1903 výměna taková více dovolena není.

Ve znamení sbírek. Sbirka na sbírku se bromaří a zapomíná se, že takovéto hromadné ukládání vlastenecké daně pomalu seelabuje vlastenecké

naděni. Na všecko dáti každý nemůže, a pro co se rozhodnouti, když jednotlivé vlastenecké podniky snaží se důležitosti svou vespolek sebe předstihnouti? Ovšem mládeži, té naději naší, náleží budoucnost, ji třeba především podporovati. Zle třeba nápravy. Vhodným podnikem měla by se zavést všeobecná a řádně vedená sbírka menších obnosů, případně jen zhaléřová. Z této všeobecné sbírky oddělovalo by se na různé účely. Takovým způsobem mohli by si na př. Věničtí Čechové sami postaviti několik kostelů a škol. Kdo počne jenom s dvouhálřem měsíčně, dopočí se ročně při statistických obědích znamenitých obnosů. Jedna nebo dvě obce o 2000 obyvatel krajskými sbírkami vzmohli se během let na zřízení vlastních duchovní správ, vystavivše sobě kostel a zřídívše fond na výdržování faráře. A milionový národ by se podobným způsobem nedodělal úspěchů? — Ústřední Matice Šk. spravuje, vydrží aneb podporuje 5 středních škol: gymnasium v Místku, reálku v Olomouci, gymnasium ve Vyskově, vyšší gymnasium v Zábězi. Na 4 středních školách Ú. M. Š. spravovaných zapláno letos úhrnem 922 žáků, proti loňsku o 216 žáků více. Škol obecných vydrží Ú. M. Š. v Čechách 41, na Moravě 4, ve Slezsku 2, do nichž zapláno letos 6217 žáků, o 494 žáků více než loni. Na opatrovních, jichž Ú. M. Š. vydrží 62, zapláno jest úhrnem 3530 dětí. Na školách placených z pokladny Ú. M. Š. působí 2 ředitelové, 11 profesorů, 49 správců škol, 61 učitelů, 60 péstounek a 48 opatrovnic. Mimo to za remunerační vynáje náboženství 20 katechetů. Výdaje Ú. M. Š. rozpočteny jsou ročně na 739.000 K. Pomoc v každé době tu potřebnou. — Vzhledem na blízkost se dobu vánoční volají výbory Ústřední Matice Š. Nár. jednoty Pošumavské a Nár. jednoty Severočeské k lidem dobré vůle o nějaký dárek na chudou mládež v místech smíšených a národně ohrožených. N. jednota Sev. vydává ročně přes 25 000 K vánoční nadílky, N. jednota Poš. pak přes 15.000 K. Srdce soucitných také zde se nezavrdí. — Všeobecná sbírka národní na stavbu důstojného divadla v Brně má vynést na Moravě 600.000 K. v Čechách rovněž tolik. K vlasteneckému povznesení Moravy je české divadlo v Brně nutné.

Velmistrem křížovníckého řádu zvolen 20. listopadu v řádovém domě v Praze vdp. Frant. Marat, dosavadní řádový sekretář. Nový velmistr je Čechem a narodil se r. 1849 v Počepicích u Sedlčan. Obráť se pilně studiem starožitnickými a historickými. Léz je pečliv o znovuzřízení starobylého kláštera bl. Aněžky České na Františku.

Mikuláš Aleš, jeden z nejrozvitejších českých malířů, 18. listopadu slavil svoje 50. narozeniny. Aleš vlastně nemaluje — pouze kreslí. Místo barev stačí mu úplně ubel, křída, tuška a pero. V kalendářích, různých obrazkových časopisech a j. sledujeme se s jeho rozvitymi kresbami, jimiž se vzpomínka budi obrazy z českých dějin a ze slovanického života; patří celý národ našemu. Nic společného nemají (píše V. Mrštík) s tak zv. moderním umělkováním jeho kresby a přece tolik modernosti je v nich, té pravé, srdcem ohřáté poesie přítomného i starobylého života, jehož tajemství a kouzlo je otevřenou knihou pouze pro oko opravdu posvácené. Jak nesmírně vysoko stojí Aleš právě tou svou nehledanou, z prvního zdroje poznání čitnou navitou svého výrazu nad všemi i cizokrajnými umělci, kteří umělou a rafinovanou primitivností dlatí se snaží — div!

Rakouská liga ku potlačení obchodu s děvčaty byla výnosem ministerstva vnitřního ze dne 12. listopadu č. 46.816 úředně povolena. Dobročinný ústřední spolek tento pro království a země na říšské radě zastoupené má za účel omezení obchodu s děvčaty, lákání těchto do ciziny, jakož i zlepšení prostituce otázky v Rakousku vůbec. Spolek bude zatřizovati poučnou a výstražnou oznámení na veřejných místech, udíliti bezplatné rady a pokyny, jakož i intervenovati ve všech nutných případech u úřadů, osvobozovati oběti z rukou lidokupců a dáti jim ochrany právní, udíliti odměny za důvěrná sdělení všech, jež se obchodem tím, jakož i kupřisatvím vůbec zabývají, pořádati kočující přednášky a schůze, vydávati poučné spisy, zřizovati asyly pro chudé, službu hledající dívky, jakož i pracovati společně se spolky, jichž účel s účelem ligy těsně souvisí (spolky ženské, pro zřizování asylů, pro bezplatné opatření práce atd.). Jelikož k dosažení vyčleněného účelu nutno jest nejen činné ale i hmotné podpory, obrací se praesidium ligy k veřejnosti s prosbou, by tato laskavě jak čestným přistupováním za členy, tak i milodary spolek podporovala. Členem může býti každý bez rozdílu pohlaví, národnosti, stavu a bydliště. Členové řádní platí ročně 3 K, přispívající 10 K neb jednou pro vždy 200 K. Jest se nadíti, že česká veřejnost zvláště bude se zajímati o instituci tuto, jelikož bohužel, jak statistická data ukazují, největší procento tohoto nešvaru na země koruny české připadá a jest tudíž v zájmu české veřejnosti kdykoliv a kdekoliv pomocnou rukou spolku přispěti. Veškeré dotazy zodpovídá, pokyny a rady udílí, pořádky o intervenci, důvěrná sdělení, členské příspěvky a milodary přijímá sekretariát der „Oesterreichischen Liga zur Bekämpfung des Mädchenhandels“ ve Vídni I. (Známká na odpověď budiž laskavě přiložena).

Bota na kolečkách. Jest to nejnovější vynález, který má konkurovati s automobilem a velocipodem. Bota na kolečkách připevní se na chodidlo nohy, odkud vedou dvě roury k celkové těžké nádobě, kterou jezdec na řemenecch nosí přivázanou na zádech. V nádobě jest buď kyselina uhličitá, buď stlačený vzduch. Když jezdec přitlačí palcem, otevře ventil, kterým z nádoby přitéká kyselina uhličitá, jež tlačí na píst, který v pohyb uvede kolečko pod nohou, načech jezdec se pohybuje v před. Pohyb trvá tak dlouho, dokud píst přitokem kyseliny uhličitě se pohybuje — zdvihne-li jezdec palec nahoru, unikne ventilem kyselina, píst se zastaví a kolečko přestane se samočinně pohybovati. Jezdec pracuje oběma nohama a jak chce, reguluje pístok pohonnou sílu. Na výslezu tomto — píše „Köl.-Z.“ dalo by se zlepšiti, kdyby nádoba na zádech nebyla tak těžká a kdyby k pohonu se mohlo užívati jiné síly, než-li kyseliny uhličitě.

Češi v království Saském. Jen k české mateřské řeči přiznalo se v Sasku 10 tisíc lidí. K německé a současně i české mateřštině přihlásilo se přes 20 tisíc obyvatelů. I můžeme z toho souditi, že v království Saském je přes 30 tisíc Čechů, tedy více než Lužičanů, jichž je v krajkém hejtmantství budýšinském 28.727. Češi jsou hlavně ve městech. „Südostmark-Verein“ působí od lonasky proti „přlivalu Čechů“ do Saska.

Udělení patentu. Umělecký závod c. a k. dvorního fotografa J. F. Langhansa v Praze obdržel tyto dny patent na vynalezený jím aparát pro fotografické přijetí při světlo umělém od královského uherského patentního úřadu.

Lurdy. Na dar národa československého do svatyně v Lurdech poslal z Ameriky p. Jos. Dozbal, bývalý rolník v Zahradě u Tišnova, 80 K 23 h jakožto sbírku mezi známými a přejí, aby se potřebný obnos 30.000 K brzy sešel. Do 15. list. b. r. sešlo se a slíbeno 19.800 K. V tom doposud není sčítaného jedenáct set far (r. 1900). Kéz stane se sbírka tato všeobecnou tak, aby každý aspoň něčím přispěl. Další milodary přijímá Leopold Kolísek, farář v Předklášteří u Tišnova na Moravě.

Listárna redakce.

Slovo našim pp. dopisovatelům. Letošním rokem došlo nás několik již zpráv, které spočívaly buď na povrchní aneb na docela mylné informaci. Následkem toho píšeli jsme do nemilých rozpaků. Kdo jest přítelem listu, necht nám podává čistou pravdu beze všeho zabarvení, jinak nám jenom škodí.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 22. listopadu 1902. 1 hl. pšenice K 12 00—12 60, žito K 10 00—10 40, ječmene K 7 60—8 20, oves K 5 20—5 80, prasa K 10 00—10 50, vlna K 10 00—11 00, brachy K 11 00—23 00, čočky K 22 00—26 00, jahel K 18 00, krup K 16 00—40 00, bramborů K 2 20—2 60, jetelového semene bílého K 96 00—111 00, jetelového semene červen. K 00 00—00 00, máku K 28 00—30 50, lněného semene K 8 00—9 00, 100 kg. žit. otrab K 11 25, pšenič. otrab K 10 00, 1 kg. másla K 1 80—2 00, 1 kg. sádla vepřového K 1 80—2 00, tvarohu k 0 28—0 32, 1 vejce 7 h. [Jedna kopa okurek K 0 00—0 00, jeden hl. cibule K 3 00—4 00, jedna kopa drobné zeleniny K 1 00—2 00, 1 kopa zelí 4 00—6 00 K, 1 pytel mrkve 1 00—1 70, 1 hl. žvetelek K 0 00—0 00, 1 kopa petržele K 0 00—0 00, 1 kopa celere K 0 00—0 00.

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu, dne 3. prosince 1902, o 2. hod. odpol. v diecéaním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřikova třída č. 300 1. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup, Dr. František Reyl,
předseda. jednatel.

Jen v těchto balíčkách obdrží se pravá tak všeobecně oblíbená

Kathreinova
sladová káva Kneippova

Nejlevněji koupíte
ryby z říčné vody
ze sádek
Frant. Jiráčka ve Vys. Mýtě.

Svůj k svému!

● Vánoční dárky ●

ve velkém výběru: veškeré prádlo bílé i trikotové pro dámy i pány, nákrčníky, kapesníky od 60 kr. tučet počínaje, dam. grádle bavlněné i lněné, kamafasy, garatiry kávové, jídelní i viněné, vyšív. i předtiskované ručníky, deky, stelní böhony, garatiry, dam. ručníky atd. doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Látky pro dámy. Kněžské kolárky.

Doporučuji velect. P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje zimní a vánoční potřeby nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo a přesvědčením, ve větším výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obalování nikde jinde nenalezne

O ct. přiznání a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové, Velké nám. č. 136 (dřív. místnosti firmy Berger & Munk).

Svůj k svému!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídící ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a keřového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franco zašlou.

Bursa práce v Hradci Králové.

Všeoborové sdružení hledá místo pro pomocníka sedlářského a zámečnického a místo pro domovníka nebo sluhu. Na dotaz odpoví správce bursy

Jos. Polák st. v Hradci Kr.

v bisk. residenci.

(K dotazům přiložen budiž korresp. lístek.)

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodílného, lněného, vlněného, bavlněného a damask. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo v Hronově nad Metují,

kteří vyrábí a levně dodávají všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem poštou zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těm se splátky bez sřídlení cen!

B. Škarda, Brno.
Umělecký atelier pro malbu obrazů a oken.

Obna chráněná každé ho slohu a provedení se sřídlením práce nejmodernějším poždávám výhovější. Ikrát prvními cenami vymanován.
Cenníky zdarma.

Umělecký atelier - - - sochařsko-štukaterský

JAN JIROTKA A SPOL.

v Hradci Králové

— doporučuje —

veškeré práce ornamentální i figurální na fačady, dále práce vnitřní k výsadbě salonů, kaváren, vestibulů atd. Práce přímo nanášené. Kostelní opravy.

Výroba všech druhů sádrových soch. Výběr frontonů nad dveře a roset stropových.

Nejnovější zdatilé poprsí + biskupa **Edvarda Jana Nep. Brynycha**; jako vhodný protějšek doporučuje se též poprsí **St. Otce**.

VÁNOČNÍ

dary odporučuje vzhledem k této nastávající době velect. P. T. obecnstvu ku provedení fotografických obrazů všech velikostí a všech způsobů nejchvalněji známý závod: J. F. Laughane, c. a k. dvorní fotograf v Praze, Vodičkova ulice čís. 37. Král. Hradec. Píseň. Budějovice.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové, uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na kládání franco zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

ANTONÍN ŠEJNOHA, cukrář v Hradci Králové

Velké podloubí

Velké podloubí

nabízí velectěnému obecnstvu jakož i pánům obchodníkům pravé medové výrobky:

—● medový perník strouhací —●—

lípový čistý med od ústřední Jednoty p. učitelů.

Dobré a vkusně provedené

cukrovinky na vánoční stromek.

Zakázky se vyřizují rychle.

Ceny mírné, obsluha vzorná.

Díkůvzdání.

Všem, kdož nám za příčinou smrti našeho vroucně milovaného a nezapomenutelného manžela, otce, tchána a dědečka, pana

Lukáše Čechovského,

c. k. školníka ve výslužbě, majitele mnoha zásl. medailí atd.

jakýmkoliv způsobem upřímnou soustrast projevili, vzdáváme tímto

své nejsrdečnější díky.

Zejména vzdáváme svůj nejoddanější dík veledůst. pánu J. Jeverkovi, professoru náboženství, za ochotu a laskavost při výkropu drabého zesnulého, sl. sboru professorskému a učitelskému c. k. pedagogia za vzácnou účast, PP. kan. didakt. učitelství za přednesení dojemných sborů smutečních, sl. sboru vojenských vysloužilců za hrdnou účast a za hudbu, všem P. T. šlechetným dárcům skvostných věnců a kytic, jakož i váženému P. T. obecnstvu, které našeho drabého zesnulého na poslední cestě doprovodilo v tak božském počtu.

Povinný dík vyslovujeme pánu MUDru A. Batkovi, dále pak ot. rodinám, které jakýmkoliv způsobem ochotně nám v těžkém bolu přišly vstříc.

„Odplat Vám Bůh!“

V Hradci Králové, dne 25. listopadu 1902.

Terezie Čechovská.

Kočáry a sáně

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné, doporučuje

ČENĚK BUBEN,

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Král. Hradci nejvyšší vyznamenání, čestný diplom s právem ražení zlaté medailie s korunou.

Souj k svému!

Žádné ceníky ilustrovány; za to všem dár. pp. kněm pošle se hned franco výběr hodin ka pesních panských i dámských, slatých neb stříbrných, Tulla atd. — Zlaté zboží, řetězy náramky, prsteny, vůbec veškeré druhy skvostů. Optické zboží, brýle, špičce, dalekohledy, divadelní kukátka atd.

Václav
Francák,

Každé hodiny jsou téžně obtašeny (re-pastrovány) a ručí se 3 roky za správný chod.

hodinářský a slatnický závod
v České Třebové.

Veškeré správký hodin a šperků vyřizují se se sárukou a rozesílají franko.

Mnoho pochevalných usnání a poděkování po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.

Výhodné podmínky platební bez svýžení cen.

OBRÁZKY

zemřelého nejdůst. pana biskupa

EDVARDA JANA NEP.

zhotovené dle poslední jeho fotografie (před 2 roky) na křídovém kartoně 12/9 cm., vhodné na památku pro školní dívky 100 kusů za 8 K, jako doplnění pohledové (menší formát) 100 kusů za 5 K

nabízí

Biskupská knihtiskárna.

K dobé vánoční a velikonoční.

Jesle chrámové se dřeva řezané polychromované
Boží hroby se slohem kostelů souhlasné
Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité. Sochy „Vzkříšení“, suchy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Pisárna a dílny na Letné 612-VII Sklad Karlova ul. č. 30, v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI 1899. Ilustr. ceníky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Díkůvzdání.

Všechněm Pl. Tit. nejdůstojnějším, vysoce urozeným, veledůstojným a velebným pánům, veškerým slavným korporacím a zastupitelstvům, všem P. T. blahorodým a velectěným pánům, všem vysoce ctěným paním a všechněm ctěným Jednotám i spolkům, od nichž poctění jsme byli dobrotivými a srdečnými projevy upřímné soustrasti, i každému, kdo v těžkých hodinách nevýslovné bolesti naší po nenadálém úmrtí

Jeho Biskupské Milosti nejdůstojnějšího pána

Eduarda Jana, biskupa Královéhradeckého,

nám laskavé účastenství i slova útěchy vyslovili a tak žal náš umírniti se snažili, vzdáváme **nejhlubší a nejuctivější díky.**

„Bůh odplatiž!“

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 26. listopadu 1902.

Marie Vrabcová,
sestra,

jménem rodiny a všech příbuzných.

Díkůčinění.

V příčině úmrtí Jeho Biskupské Milosti našeho nejdůstojnějšího
Vrchního Pastýře

EDVARDA JANA NEP. BRYNYCHA

dostalo se nám až i od nejvyššího trůnu Jeho c. a k. apoštolského Veličenstva a od dvou Jeho ministru i od Jeho v království Českém místodržitele, od apoštolského nuncia ve Vídni, od tří kardinálů arcibiskupu a dvou knížat arcibiskupů i devíti biskupu, od apoštolského c. a k. polního vikariatu, c. a k. velitelství 9. armádního sboru v Josefově i staničního velitelství a důstojnických sboru v Hradci Králové a c. a k. vojenského farního úřadu v Praze, od devatenácti členů i rodin vysoké šlechty, od devíti metropolitních, katedrálních a kollegiatních kapitul, od c. k. české university i české theologické fakulty v Praze, od dvaceti tří duchovních kollegií a řeholních kanonií, provincií, klášteru i konventů, od třinácti c. k. okresních hejtmanství, od osmi c. k. krajských a okresních soudů i státních zastupitelství, od c. k. finanční prokuratury a šesti finančních okresních ředitelství i berních úřadů, od jedenácti městských rad s presidiem městské rady Pražské v čele, od klubu konservativních poslanců na radě říšské a mnoha jiných poslanců na téže radě i na sněmu království Českého, od čtyř okresních zastupitelství, od dvaceti patronátních úřadů a vojtovních kommissariatu, od dvaceti čtyř středních, odborných, měšťanských a s nimi spojených obecných škol, od více set kněží, od přemnohých jednot, kongregací, družstev, spolků i továren, od přechetných vynikajících jednotlivých osob i jejich rodin atd. tolik soustrastných projevů, a k pohřbu se dostavilo tak nesčíslných účastníků se čtyřmi pány biskupy a panem c. k. místodržitelským vicepresidentem na místě prvním, že při nejlepší vůli nelze nám jinak než touto cestou vroucně prositi, aby každý, koho se to týče, ráčil laskavě přijmouti naše povinné příslušné nejuctivější díky s nejupřímnějším

Zaplať a mnohonásobně odplať Pán Bůh!

Kathedrální kapitula v Hradci Král.,

dne 26. listopadu 1902.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 48.

Hlasy časopisů o zesnulém biskupu Brynychovi.

V Hlasu Národa čteme:

Když se dnes dopoledne rozletěla Prahou smutná zvěst, že na oblíbeném svém záměcku v Chrásti skonal královéhradecký biskup Brynych, tu se tomu všeobecně odpírala víra, že tento stejně milovaný jako nenáviděný muž není více mezi živými.

Smrt biskupa Brynychy česká veřejnost neočekávala, nebyla na ni ani z daleka připravena, avšak on sám při své pevné povaze se na ni chystal a brzký svůj konec dobře tušil a předpovídal.

V listě svém, zasláném mně ke svátku sv. Václava, psal: „Jak mnoho, kdybych byl déle živ, bych rád ještě učinil pro Hradec! Na př. obnovu kaple sv. Klimenta, sirotčinec nebo asyl pro spustlé dívky atd. Ať je mi lépe, než loni, přece jen zdraví má velice je zeslabeno; a tak často čtu, že umírají lidé z inteligence před 60. rokem věku. O nic se tu u smrtelníka nejedná, než o šťastné vykročení z tohoto života, který se věru mnohdy biskupovi stává břemenem. Ve všem ovšem podrobiti se dlužno vůli Boží. Ale tolik doufám, že Bůh je a bude milosrdnějším soudcem činů mých, než lidé.“

O měsíc později pak a sice dne 30. října t. r. psal mně následovně: „Bohužel, že jsem od počátku října nemocen. Bolesti v útrokách a nechuť k jídlu ozvaly se hned v Hradci dne 4. října. Pak to poněkud polevilo, až se to velice vážné týden na to vrátilo. A měl jsem před sebou konsekraci chrámu sedlického u Kutné Hory. Již jsem — na loži jsa v dosti bídném stavu — na to pomýšlel, abych telegrafoval buď p. biskupovi Kráslovi o zastoupení, anebo do Sedlic, že přijeti nemohu. V pátek však před 19. říjnem se mi ulehčilo. Vydal jsem se přece; vše jsem vykonal, ale z vozu přímo na lože jsem spěchal. Lékař obával se zánětu střev, který se však — Bohu díky — nedostavil. A tak jsem od neděle začal zase — ale v pokoji — sloužiti mši svatou, ale jen dopoledne asi smím býti krom lože; odpoledne musím ještě ležeti. Jest mi chvála Bohu lépe, ale jak to bude s mým biakupováním, nevím. Možná, že koncem desátého roku mého biskupství přijde taky konec té „slávy“.

A minuly sotva tři týdny a šlechtetný, znamenitý český biskup skutečně předstoupil před soudce nebeského, který bude zajisté milosrdnějším soudcem činů jeho, nežli byli právě ti lidé, jimž biskup Brynych celý svůj život zasvětil.

Znal jsem ho osobně pětadvacet let a když jsem užíval v muze, přes rozmanité i mně samotnému nepochopitelné okolnosti ocitil jsem se v kruhu nejdůvěrnějších jeho přátel. Dlíval jsem u něho jako u biskupa návštěvou po celé řady dnů jak na jeho zámku v Chrásti, tak i v jeho residenci v Hradci Králové a měl jsem při tom často příležitost; celé chvíle s ním sám hovořiti a na dno ušlechtilé, velké duše jeho nahlédnouti. Proč měl mně on upřímně rád, nevím, ale já jsem si ho skutečně a opravdově zamiloval pro jeho příkladné, mužné spanilé ctuosti.

Jest málo předních a vynikajících osob za naší doby v naší veřejnosti, abych s ním nebyl podrobně znám, abych vlastnosti a skutky jejich nedovedl ceniti, a tu nijak nepřeháním, když zde pravím, že v zesnulém biskupu Brynychovi seznal jsem jednoho z nejvroucnějších, nejhorlivějších, nejrozhodnějších českých vlastenců a politiků.

Dnes není to více škodou jeho, ale jest to škodou české věci, že mu mnohdy nebylo rozuměno, že trpěl za viny nespáchané, že nezasloužené obklopen byl gloriolou zrůdnictví, což ho těžce dojívalo. Jako své povinnosti přesně plnící katolický biskup nemohl sice v čale zástupu radikálních dětí chodit lakovati „poštovní schránky“, avšak za to biskup Brynych sám jediný svou osobou často postavil se v zájmu české věci tam, kde nikdo druhý z české společnosti by nerisikoval.

Jeho jednání ve příčině českých bohoslužeb ve známých městech, jeho vystoupení po zrušení Badeniho jazykových nařízení, jeho memorandum o českých poměrech, jež podal panovníkovi, jeho zasažení v tak zvané „rozfrindování“ českého království řadí ho mezi nejvlivuplnější a nejzaslouzejší české vlastenecké politiky. Vše to vykonal sám, opřen pouze o kroužek svých nejdůvěrnějších přátel, kteří znali rostoucí sílu jeho vlivu, když se ozval! Škoda, že rozhodný, pevný ten vlastenec má dnes hlavu studenou a ruce mrtvé! Jaké byly jeho vztahy k nynější vládě, to v

měsíci října v jednom z posledních svých článků v „Obnově“ vyličil ve stati nazvané: „Excelenciám to nemá rád!“

Lid v diecési královéhradecké začal nyní na všech stranách svého biskupa chápati a rozuměti, že rozmanité jeho základy a opatření mají nejenom rub, ale že mají také veliký svůj líc —

Jeho přisnost, bezohlednost, pravdivost, lovnost byla již chápána, kam směřuje. Ohněm čistí se zlato!

Dnes jenom slepý neviděl, co biskup Brynych ve své diecési vykonal. Za jeho biskupování obklopeno bylo jeho biskupské město Hradec Králové novými obrovskými ústavy, jež nejenom městu, ale celému okolí a kraji donášejí své prospěchy. Bez Brynychovy pokrokumilovnosti, bez jeho smyslu pro nutnost oprav, bez jeho ochoty, špatné, sešlé a staré nahražovati dobrým novým, byl by Hradec nemohl učiniti ten veliký skok ku předu, jež za posledních 10 let vykonal.

Biskup Brynych byl vlastenec, byl pokroku milovný muž, ale on byl také milovník přisného pořádku, jehož opak všude břítkým svým slovem i pérem pronásledoval. Jako Čech, jako kněz, jako inteligent stál vždy na svém místě, z něhož nikdy ani na píd neustoupil a jako český biskup byl napotom v hájení toho, co hájiti a šetřiti měl za svou povinnost, přímo neústupným oproti každému.

Život jeho byl bezvadný, svatým přímo; jazyk měl vzácně výmluvný; pero logicky ostré; vtip a atickou sál vždycky po ruce a proto byl protivníkem nepřijemným a obávaným, ač byl ve svém jednání člověkem do krajnosti snášlivým a přijemným. Lid do něho kameňm, on do něho chlebem!

O nashromážděné a všelijak nahrané poklady nebude se po něm práti nikdo, poněvadž pokladů po něm nezůstalo. Ale dobré skutky, velké činy a podniky jeho hlásati budou jméno Brynychovo po dlouhé věky a čím dále bude čas od dneška, ode dne jeho smrti, ubíhati, tím více historická postava Brynychova bude z chaosu dnešních malých velikánů vynikati v obřímá naší doby, který proti vůli svých současníků vykonal tolik znamenitých a příkladných skutků, jaké nevykoná jiný ani za největší přízné okolností.

Jako kněz, biskup, člověk a Čech byl v každém ohledu mužem příkladným a že pokládal tu a tam za potřebné se ozvati, to ho právě zdobilo a bylo jeho předností, že totiž nemlčel, ale mluvil a jednal, když jako Čech a biskup mluvit i jednati měl.

Cíl svých vědomý, povinností svých dbalý, křehkostí svých znalý, s duší již na jazyku pracoval a působil stále tak, že památce jeho budou brzy blahověstí i ti, kdo mužné a rozhodné jeho jednání nechápali neb kdo je křivě pojímali.

Dnes jest viděti, že nic jiného nechtěl, nežli množství dobro a zbraňovati vzrůstu zla, jak bylo jeho povinností a úkolem —

Jednou z jeho nehod bylo, že byl do svého posledního dechu českým člověkem, že byl mužem bez pýchy, že byl ochoten o mínění svém i jiných debatovati, že zkrátka ochotně sestupoval se svého biskupského stolce mezi lid, jako náš mezi své a na to my nejsme dosud — zvyklí a zařízeni; tak nejsme dospěl pokročili a moderní, abychom takového biskupa a vůbec vynikající lidi, kteří jsou našinci a nedávají nám svou povýšenost cítiti, mezi sebou přátelsky snesli a abychom ho křivě neposuzovali, jako se mnohdy dělo nebožtíku biskupa Brynychovi.

Nad otevřenou jeho rakví a nad otevřeným jeho hrobem zajisté že se leckde rozbřeske, co smrt jeho vlastně za dnešní choullostivé doby pro českou věc znamená a jak bude za těžko a nesnadno hledati přiměřenou náhradu.

Zemfel nám vlastenec nadšený, politik nejrozhodnější, muž pokrokumilovný, kněz čistý, člověk obětavý, který za desetiletí svého biskupování napsal jméno své písemem zlatým v českou historii našl doby.

Biskup Brynych bude bohužel nejlépe ceněn, až budou jeho vlivy a skutky české věci scházeti.

Dr. Václav Řezníček.

Literatura.

„Matica Česká“, sbor Musea království českého pro řeč a literaturu českou, vydala právě čtvrtý a pátý svazek „Časopisu Musea“. V. V. Tomek otiskuje v něm dokončení svých důležitých, osobních „Pamětí z roku 1848“ a ředitel kniž. archivu v Tře-

boni, Frant. Mareš, historický obraz v XV. věku „Jan ze Srlína“. Dr. Zd. Nejedlý dokončuje svoji rozsáhlou literární historickou studii „Alois Jirásek“ a Jaroslav Vrchlický portrét francouzského básníka „Alfreda de Vigny“. Dr. Václav Řezníček podává další kapitola životopisu biskupa královéhradeckého „Jana Leopolda Haje“ a krajina náš na Rusi státní rada Al. Kašpar otiskuje další „Korespondenci Julia Zeyjera“, svého důvěrného přítele, v níž seznamuje nás s mnohými rysy velikého básníka a doplňuje znamenitou studii o něm z pera Jaroslava Kanipera, otištěnou v lonském ročníku „Musejníku“. Dále jsou ve vydaném dvojzávazku drobné příspěvky Fr. Dvorského o Tadeáši Hájkovi z Hájků a dra. V. Flajšhanse o Husovi vedle stále hřídky literární.

Nákladem V. Kotrby v Praze II. Ludmila. Sbírka zábavné četby pro český lid. Redaktor ThC. Jan Pauly. Vyšel svazek 2. ročníku V. Ročně vyjde 6 knih, které zaujmají na 1000 stran za předplatné poštou K 2.20. V 3. svazku přináší práci B. Mellanové „Neobstála?“. Látka povídky „Neobstála“ jest nejen zajímavou, ale při vši své naskrze zábavné formě velice mladým dvětem povahám prospěšnou. — Knihovna „Kříže a Marie“. Sebraných spisů Petra Kopala dílo IV., seš. 8. a 9. Do Kartouz. Obrazy z truchloher života. Sešit za 20 h. Nejlevnější tato lidová četba spisy Kopalovými bude v sobě chovati přebohaté poklady.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Devatenácté století slovem i obrazem. Seš. 14. za 60 h. V tomto čísle končí „Dějiny slovanských národů balkánských“ a stáť „Lékařství a zdravotní“. Dílo toto nádherně provedené jest velmi poučné. — J. Klecanovy spisy: V panaké službě. Román. Seš. 6. a 7. po 25 h. — A. Dumasa Tři mušketýři. Román. Seš. 4. a 5. po 25 h. — J. Kosiny Velikáni našich dějin. Seš. 3. za 25 haléřů.

Nákladem J. Otty v Praze. J. Arbesa Sebrané spisy: Knihy novel a povídek. Seš. 9. a 10. po 30 h. — Anglická knihovna. J. Meredith: Zkouška Rich. Feverela. Historie otce a syna. Seš. 81. 84. po 24 h. — Čes. knihovna zábavy a poučení Pořádá Fr. Bílý. Výbor z prósy J. Nerudy. Upravil J. Kabelík. Seš. 4.—6. po 24 h.

„Náš Domov“, nejladnější obrázkový měsíčník zábavně-poučný pro lid. Vychází v Prostějově, celoroční předplatné 4 koruny. Sešit 11. obsahuje: Jan N. Sedláček. Životopis od Al. Dostála. — Smíšená vina. Povídka od Vlasty Pittnerové. — Pobratimi. Povídka z minulosti Bosny. Napsal Iv. Lepušič, přeložil Jos. Soukal. — Z námořnického života Cestopis. Napsal Fr. Pištěk. Co uměli staří cikáni? Vínky. Z podání lidového napsal Jos. Huátek. — Domácnost a hospodářství. — Směs. — Kronika. — Zrnka pravdy a přísloví. — Žerty a vtipy atd.

Obzor, čtrnáctidenník, nákladem a redakcí megr. VI. Štátného v Brně. Čís. 22. obsahuje: Kordula Peregrina. Životopis. — Karel IV. Podává J. Sahula. — Napoleon I. od F. J. Konečného. — Básně: Z básní Kor. Peregriny. Přel. VI. Štátný. — Povídky: Zkázka. Historická povídka z konce 18. století velkomoravské od Fr. Valáška. — Domácnost kadeta. Silueta z kasáren od J. Vojenského. — Světlo a stín. Píse T. Hájek. — Beseda: Básně od VI. Št. — Obzor literární. Roční předplatné 4 K. Odporučujeme.

Rozhledy po lidumilství. Redaktor JUC. Cyr. Vik. Nákladem spolku „Družina bl. Anežky České“. Čís. 9., roč. X. Předplatné 4 K roč. přijímá pí. L. Trakalová v Praze č. 128. III.

Božetěch, ilustrovaný měsíčník, věnovaný umění katolickému. Redaktor Jos. Hübach. Roční předpl. 2 K zasílá se administraci na Král. Vinohradech, Krameriho ul. č. 10.

Der Hass der Völker und die österreichischen Universitäten — Nevraživost národův a rakouské university — jest brožurka vydaná u Bariska a Kohouta v Praze, kterou prof. české university dr. Jarosl. Goll odpovídá rektorovi německé university dr. Bachmannovi na článek v „N. Fr. Presse“, jež urážlivě, nedůstojně profesora universitního vyslovuje se proti českému universitnímu studiu a zvláště proti zřízení druhé university na Moravě.

Chemicko-technická příruční kniha, obsahující 1800 předpisů a návodů z oboru chemicko-technického průmyslu a řemesel. Praktická rukojeť pro barvíře, běličy, cukráře a jiné řemeslníky, pro továrny na čokoládu, klib, mazadla atd., jakož i pro každou domácnost atd. Upravil Vítězslav Dvořák, technický chemik. Vychází v seš. dvouarchových po 20 kr. Nakladatel I. L. Kober, knihkupec v Praze.

Spolkům a knihovnám, které se předplatí na nastávající ročník „Nového Života“, revne pro umění, vzdělání a zábavu (ročně 8 K), pošle administrace zdarma některý z ročníků minulých (za příplatek 2 K svázaný v původních deskách). „Nový Život“ bude vycházet od Vánoc ve formátě něco zvětšeném se vzácnými ilustracemi. Nákladem Nov. Života v Nov. Jičíně vyšla právě Jeneweinova „Dolorosa“ za 12 K (v rámci 20 K).

Co má číst naše mládež? Jen to nejlepší je pro mládež dosti dobrým. Co má literatura nejvzácnějšího a nejzralejšího, má učinit přístupným mládeži. Ovšem při tom třeba být opatrným, aby se jí nepodávalo nic, co by přehazovalo nedostupně její schopnost rozumovou nebo citovou, nebo co by dokonce mohlo zjišťiti její city pobíhat. Těmto požadavkům chtějí vyhověti „Lektorosty“, knihovna, která od nového roku počne vycházet nákladem Nového Života v Novém Jičíně. Bude přinášet práce poučné i zábavné od nejlepších mistrů, jimiž by se budilo ideální smýšlení a tužil se charakter čtenářstva. Vyjde do roka na nejmeně 12 archů ve 4 svazcích. Předplácí se na rok 3 K, na vydání v původní vazbě 3 K. Knihovna tato bude vedena tak, aby hovořila i vzdělanějším i mládeži i lidu.

Nejdůst. bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod.

Veškeré práce v oboru stavby a obnovování o-
tářů, kazatelen, soch, křížových cest
atd. provádějí se ve všech slozích solidně a
levně s odbornou dokonalostí a zvláště
s trvanlivým zlacením a polychromií.

Výroba
● **rámců**

všech moderních vzorů a
zasklívání obrazů
ve vlastní dílně.

Josef Kieslich v Hradci Král.,
Jiráskova třída, vedle c. k. berního úřadu.

Obchod

umělecký a papírnický.

Na sklade největší výběr

obrazů
a zrcadel

všech možných druhů, olejomalby a umě-
lecké reprodukce. Sochy všech velikostí,
kříže, křížky, listy a různé umělecké výrobky

Veškeré druhy papíru,

psací, kreslicí a školní potřeby, alba, kusety,
užijky modlitební, obrázkové a obchodní atd. atd.

— DOPISNICE —

umělecké a místní vždy nejnovější v obrovském výběru

KAZATEL.

Homiletický čtvrtletník.

Redaktoři: Dr. Isidor Zahradník, čestí sociálně homilet.
Dr. Robert Neuschl.

Právě vychází ročník desátý. — Cena 7 K.

Novinka:

Postní promluvy o posledních
věcech člověka.

Rob. F. Soukup. Cena 90 h.

Nakladatel R. PROMBERGER,
český knihkupec v Olomouci.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jironš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Svičky kostelní **voskové**
i polovoskové

doporučuje P. T. veleďustojnému duchovenstvu

— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

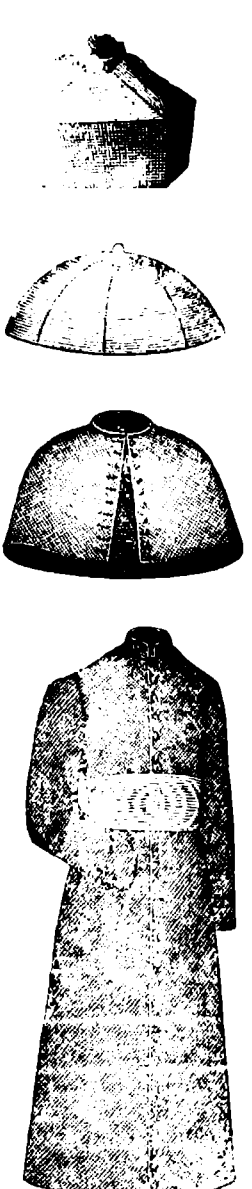
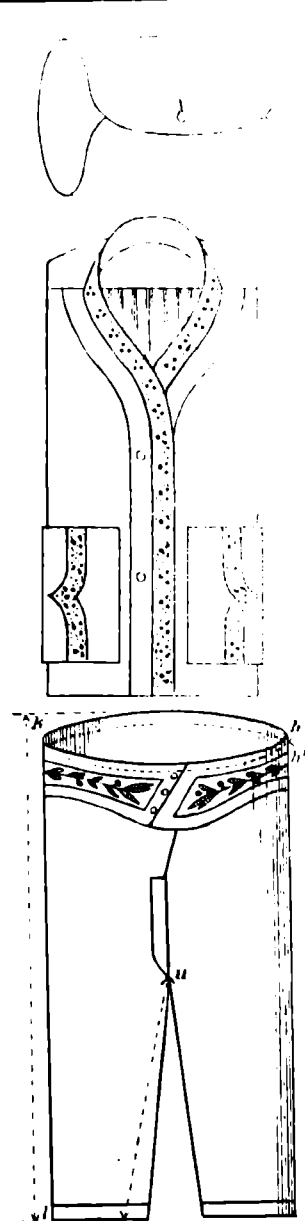
Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejdůst. bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltární z čistého vosku vše-
liho i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné.
Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Závod poctěn dne 12. září r. 1902 návštěvou Jeho Excelence pana Karla
hraběte Coudenhove, c. k. místodržitele v království Českém.

Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talářů, bímů, tonsurek, kolárky, náprseuky,
rochetty jakož i veškeré kostlní i domácí prádlo a vůbec všechny do-
oboru tohoto spadající věci pro velectené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici

OBNOVA

Číslo 49.

Předplatné na čtvrt roku 4 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 5. prosince 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Puškvorec.

Nemám na mysli puškvorec v malé vodě rostoucí, ale puškvorec na drobné špalíčky rozsekaný a ocukrovaný, jak bývá uložen v kupeckých zásuvkách. Tatínek přinesl dětem z města puškvorcové „cukroví“; milé dívky s počátku labužnický esajl ze špalíčků sladkost, ale již za okamžik stahují nelibě hubičky jako po pelyžku; jak by taky ne, když se v sladkosti peprná hořkost ukrývá?

Takový puškvorec, s dvojitou zcela různou chutí a povahou neskrývá se jen v kupeckých špalíčcích; s puškvorcovými pamlsky odjakživa obcházelo a obchází koupěchtivé lidi plno kolportérů. Někteří prodáváci puškvorce hořký špalíček tak silnou vrstvou cukru obalí, že dovedou oklamati svým zbožím i kupce neopatrnější.

Takoví obchodníci puškvorcem obcházeli na př. český lid na počátku revoluce husitské; byli to zfanatisovaní kněží táborští. Tihle kněží rozdávali lidu plnou hrstí trpký puškvorec zkázy ocukrovaný heslem bratrství a svobody; ti rolníci, kteří máměv pamlsk nových hesel ochotně strávili, budou prý pány všech těch statků, „na kterých jejich noha tlačiti bude; nebo synové Boží potlačí hrda králův, a všechna království pod nebem budou poddána jim. Království má lidu obecnému dáno býti.“ Jak je vidět, táborští kněží před důvěřivým lidem cukrem zrovna plývali, jen aby jádro pamlsku nikdo hned necítil. Svedený lid labužnický seál sladký obal puškvorcový; přijímal s chutí i pomoc přešlechetoých pánů husitských při drancování a zabírání statků duchovenstevských. Prostí venkované pevně doufali, že si na cukrovinkách po práci pochutnají ještě lépe. Ale jaké překvapení! Znáte osud koní, do vozů zvěřince zapřažených? Tito tahouni dovezou krvelačná zvířata na místo určené a pak za odměnu se stanou pokrmem týchž čtvernohých pasažérů. A tak to bylo také s lidem táborským; když tento lid svou zbraní vyrvál z rukou katolického duchovenstva mnoho statků, když dopomohl šlechtě a městům svou součinností k veliké moci, pak panstvo řeklo: „Tyhle všechny statky vlastně náležejí nám a vy jste jen naši služebníci.“ A když takhle divnou bilancí husitský lid podepsati nechtěl, přivedlo jej panstvo k rozumu bitvou u Lipan a úředním zavedením nevolnictví. Pozdě poznal český lid, jak trpké jádro silná vrstva sladkých hesel v sobě skrývá; ani nechtěl trpké jádro dojísti po tom zklamání, ale panstvo jej donutilo, aby dožvýkal i poslední díbec odporné pilulky.

Když na počátku XVI. století církev husitská v základech se viklala nepřikladným, zhýralým životem vlastních kněží, toužili husité v trpkých těch chvílích aspoň po nějaké sladkosti. A hle, již jim přicházeli vstříc Martin Luther se sladkým cukrovím; rozdával je osobně i prostřednictvím svých agentů. Čechové se divili, odkud se najednou láska Němců k českému lidu bere; vždyť do nedávna u nich platil Čech za vyvrhel lidské společnosti. Škoda jen, že pamlsky nabízené před ochutnáním nerozloupili, aby se podívali, zda ty německé bonbony jsou stejné uvnitř jako na povrchu. Luther úlisně zval Čechy k hodům lásky; poukazoval na to, že takoví lidé, kteří v Německu dozráli na šibenici, jsou v Čechách přijímáni za kněze. Proto jest potřebí, aby okusili všichni Čechové výrobky z velkozávodu cukrářského ve Wittenberku, a hned bude v ústech českého křesťanstva sladceji. Čechům se skutečně s počátku v ústech sliny sbíhaly při požívání německých cukrovinek. Ale když cukr slízl, nebylo jim dále žvýkání velikou pochoutkou; shledávali, že se dali napáliti puškvorcem. A jak by jim ta německá strava měla býti příjemná, když sami akcionáři Lutherova podniku žvýkali vnitřní obsah cukroví s kyselým obličejem? Sám Luther se dokonce rozlobil na celou vlastní továrnu vyjádřiv se, že s tím neměl ani začínat.

Kněžstvo, které již při prvním ochutnání německého puškvorce začalo „reformaci“ vlastní ženitbou, bylo horší než kněžstvo husitské. Sami čeští bratři říkali, že manželství kněží těch jest neřádné a děti jejich nekázané. V Německu to ovšem lepší nebylo. A za hořká sousta požadovali Němci v pozdějších letech na Čechích velmi vysoké taxy; dobráci Čechové platili až se prohýbali, jen aby německá puškvorcová továrna nepřišla do konkursu; na tom jim nezáleželo, že ochotným placením zavídnou bankrot vlastní země.

Po čase vznikly liberální továrny na modernější přípravu puškvorce. Liberálové prostému a důvěřivému lidu podávali ocukrované pilulky jiné. Hlásali úplnou volnost výroby, plnou svobodu majetku a obchodu. Lid lačně sáhal po tomto cukroví, ale když slízl s povrchu cukr, žvýká nyní s kyselým obličejem. Svoboda výroby a obchodu napěchovala rychle kapsy židovským spekulantům; poctivá práce přišla o příslušnou odměnu a svět se počal klaněti kovovému kapitalismu. Rolníci po krátké době plesu jsou přišroubováni k velikým daním, až musí pro dluhy své usedlosti prodávati. — Heslem svobody byl pocukrován puškvorec oková a břemen.

Co bylo v Čechách jasotu, když národové raičouští obdrželi konstituci! Myslilo se, kdo ví jak Vídeňské parlamentární cukrovinky nám budou chutnati! Ale zas to všechno bylo jen pocukrovaný puškvorec. Čechové nedostali poměrného zastoupení v říšské radě, nic zvláštního ve Vídni vymoci nemohli, a tak celý moderní parlament ve svém jádru jest pro nás jen hořkon pilulkou; sám Palacký radil, aby zástupcové českého národa ani do Vídně nechodili, protože je tam čeká jen zklamání. Nyní ministr Körber láká naše poslance na mlsání uměle připravovaného puškvorce jazykové úpravy. Jestliže Čechové puškvorce nabízený odhodlají se pojídati, budou mít prý v ústech stále sladko. Ale já bych radil, aby každý poslanec před požitím pamlsk rozloupil a zkoumal bedlivě chut vnitřku. Tam nalézáme mimo jiné také šelmovskou zásadu o obranění českých okresů dle národnosti. Jak tento návrh vypadá na pohled spravedlivě! Říká se tím, že v každém okrese má mít hody ta národnost, již větším dílem ten okres náleží. Ale to se jen šikovně tvrdí; ve skutečnosti se tím návrhem má posílit německá domácnost na úkor obce české. Ve 117 českých okresech ubýlo 3375 Němců a v 79 německých přibýlo 12550 Čechů. Dle toho je vidět, že by málokterý Němec v českém okrese mohl snášeti jazykové poddanství Čechů; za to však vzrůstající počet Čechů v německých okresech by byl odsouzen v národnostní otázce k stálému utlačování svého přirozeného práva. Byli bychom obklopeni ve vlastní zemi opevněnými hradbami tvrzí nepřátelských, v nichž by ubožáci Čecháčkové strádali jako ve vojenském zajetí, marně po svobodě toužíce. Sám německý „Vaterland“ jednou poznamenal, že vzrůstání počtu Čechů v Praze a ubývání Němců tamtéž přičítá slušno jen přirozenému vývoji našeho národa a nikoli nějakému národnostnímu potlačování německé menšiny. A jako v Praze, tak se věc má i na venkově. A nyní bychom měli za kus vládního puškvorce obětovati silné české menšiny nenasytné germanisaci našich sousedků. Nikoli; my nechceme v nejmenším utlačovati právo kteréhokoli Němce ani v českém okrese; nechť tedy má každý Čech plné jazykové právo i v okresech poněmčených. To není žádný přemrštěný požadavek, chce-li se cítiti Čech doma ve vlastní zemi; to jest právo spravedlivé a přirozené před Bohem i před lidmi. V Čechách musí panovati naprostá rovnoprávnost a rovnomocnost obou jazyků. Doufáme, že se naši poslanci nedají napáliti žádným Körbrovým puškvorcem, třebaš byl na povrchu sebe sladší. Posud nám vláda neovládla skutečně sladkých soust příliš málo, a to jen tenkrát, když viděla nezbytí. Provádí se s námi puškvorcová politika již od dávných let.

Agenti sociální demokracie rozdávají oslazené puškvorce na všechny strany. A když se

lid dozvývá hořkého jádra a počne reptati, hned jsou zde kolportéři s čilou výmluvou: „Za to my nemůžeme; možná, že vám do našich nefalšovaných cukrovinek naši odpůrci sami trochu odvaru pelyžkového vpašovali, anebo jste k našemu cukroví zároveň výrobky z jiných továren přikusovali; odtud ta přítřpká příchut.“ Až naše lahůdkářská kolportáž zvítězí nad všemi výrobky továren jiných, pak si teprve zcela jistě pěkně pochutnáte. — A při tom sociální stický puškvorec, jež důvěřivý lid za poslední haléf kupuje, stále zvětšuje počet ubožáků. Socialisté za to nadají — klerikálům.

A co se kolportuje potměšilého puškvorce zabaleného do listů liberálních, o tom by bylo dlouho psáti. Mnohá redakce, která stálým pochlebenstvím lidu na svou stranu k jeho vlastní záhubě láká, měla by mít nad dveřmi nápis: „Velkovýroba puškvorcových lahůdek.“ Obrát se kam chceš, všude ti nabízejí své služby houfy puškvorcových kolportérů. Kdo se dá navnaditi, pozdě lituje.

Přirodní puškvorec, ač má chuť trpkou, přece zdraví neškodí. Ale tyhle puškvorce politické, náboženské a sociální otrávil a otravují miliony lidí neopatrných; a proto než nějaké sousto vezmeš do úst, vždy předem rozvážně cukrovinku rozloupni a seznáš-li, že jádro pamlsku jest hořké, hned vrť ošemetný dar a nedbej na žádné přemlouvání.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 3. prosince.

(Dalších několik posudámek o stavu svatováclavské záložny. — Moderní velkovýroba „starobylé české šlechty“ a sakročení našich mladočeských demokratů v jejím zájmu.)

Afera svatováclavské záložny začíná se všeobecně „přejídat“. Pro tlachaly pozbyla přívabu tím, že více nikoho nezavírají a rozumní lidé kladou si celou řadu otázek, na něž jim nikdo neodpovídá.

Od smrti Ortovy minulo dnes devět měsíců. Smrt ta byla následkem, že se ve svatováclavské záložně na nesprávnosti uhodilo. O tom věděl celý slavný výbor záložny, který mimo prof. Drozdu dodnes vybírá. Proč pak se ten zástup pánů, který jest za všechno v záložně stejně zodpovědný jako předseda, do dneška alespoň nepokusil, aby za devět měsíců byly neapravné knihy uvedeny do nezbytného pořádku?

To jest jisto, že se k desíti milionům vkladů v záložně po vyzvání vyšetřujícího soudce a po prohlášení úročení jejich pouze 1/2 % nikdo nehlásí. Z toho se dá souditi, že miliony jsou pouze plané cifry ve knihách a zkušenosti znalci záloženského úřadování ve veřejných listech již upozorňovali, jak by se bezdůvodnost a neplatnost alespoň většiny jejich prokázati mohla. Když se člověk záložně té blízkých a nyní poměry jejími se obírajících osob důtklivě táže: „Jste o tom skutečně přesvědčeni, že záložna ta není dosud aktivní?“ pokrčí páni rameny a jeden vymlouvá se na druhého.

Vyšetřující soudce veřejně prohlásil, že se v záloženských knihách jeví nepravdivosti. Jak pak mohl nynější výbor záložny, když nic více nevěděl, než li vyšetřil vyšetřující soudce, uvést záložnu a její členstvo do nynější situace jednáním, jež se již šaškové v šantánech posmívají jako ignoranci a unáhlenosti? Proč se dříve pánové alespoň přibližně nepřesvědčili o stavu záložny, jaký skutečně je?

Je to možno, aby přes dozor 17 členů výboru mohl předseda s úředníky záložně ukrásti 10,000,000 K? Co pak si má člověk o těch 17 výborech mysliti, když na to během let ani jeden z nich nepřišel? Proto máme za to, že rozdíl mezi aktivy a pasivy, t. j. domněle defraudovaná suma peněz jest pouze

ciferní fikcí, vzniklou a vyčtenou z nepořádků ve knihách záložny po leta panujících. Ani ve snu nenapadá nám prof. Drozda hájiti, ale za tyto nepořádky jsou zodpovědni stejně jako on i ostatní členové výboru, jehož naprostá nespůsobilost jest právě nyní nejlépe patrnou.

Jak je to možno, že ku př. nynější předseda záložny, který byl po celou řadu let zapisovatelem záloženského výboru, řekl vkladateli p. prof. dru. J. K., když se ho v záhlí na stav záložny přímo tázal, že mu za to svou cti ručí, že je v ní všechno v nejlepší pořídku a za měsíc na to byl najednou přesvědčen o krádežích, jež prý se v záložně v obrovské a neslýchané míře již po leta páchaly?

Proč nebyla svolána valná hromada členstva, již v nejpřednější řadě přísluší právo, aby o záležitostech záloženských porokovala?

Proč nebyly knihy a položky srovnány a zrevidovány a proč hledaly se dříve zločiny, než-li byly uváženy a opraveny možné chyby?

Proč se zbytečně objevovaly z důvěrných schůzí výboru různé choullostivé podrobnosti v novinách, které jich zlomyslně a škodolibě užívali proti záložně? Až se poněkud záležitost nešťastné záložny uklidní, tu odporučujeme revisi novin, co o ní psaly! Tolik nesmyslů a darebáctví nebylo snad v žádné úřadě nahromaděno. Uvádíme jen ku př. to, že v novinách na za myšlený útěk monsieg Drozda soudilo se z toho, že jeho hospodyně sháněla peníze a za tou příčinou poslala prý ku komisi na Perštýn na prodej deset prázdných flašek. (V Praze platí prázdná láhev 1 kr.) A takovýmito nesmysly bavily pražské noviny obecnost, jež je hitalo!

Pokládáme dle toho, co na veřejnost v záležitosti této doposud přišlo i nepřišlo, poměry svatováclavské záložny dodnes za nejasné; želíme toho, že ústav ten dostal se do těch nešťastných rukou, v nichž se před svým malerem i po něm nacházel a nachází a doufáme, že největší většina dnes o poměrech jeho rozšířených domněnek bude svým časem úplně vyvrácena skutečnými fakty. Záložna ta stala se obětí ledabylosti, povrchnosti a tlachavosti nynější doby. Teď zrovna dvacet let byla podobným způsobem v Praze umlácena „budenkreditka“, po jejímž zbytečném pádu se ukázalo, že byla vlastně aktivní. Snad se ještě nalezne dostatek těch, kdo to pamatují.

Naděje tyto nepronášíme snad na nějakou obranu katolických kruhů v Praze. Ani zdaleka! Záložna, jejíž účetní z defraudovaných v ní peněz mohl tisícovkami podporovati protikatolické podniky, účely a listy a který stál v čele nejradikálnějšího křídla v Praze; záložna, která nejrozhodnějším protikatolickým poskytovala úvěr připadající na 20 podílů; záložna, která finančně držela stoupence Masarykovy přijímající jeho žito, v katolické organizaci měla vlastně posici falešnou. Proto máme za zbytečné, jak jsme zde již dávno napsali, že si dává katolická strana celou tu komedii na záda jako nějaký svůj výhradní hřích přiřívati. Záležitost svatováclavské záložny jest soukromou záležitostí několika osob, za něž ostatní katolíci zodpovědnost bráti povinni nejsou.

Opakujeme, že doufáme a věříme, že ně-

FEUILLETON.

Rozličné studie.

tíže Josef Váňa.

XII.

Egoistické.

„Kdo může říci o sobě: hle, já miluji lidi! Člověk, jenž pozoruje sebe, dlouho bude přemýšlet o této otázce, než osmělí se říci: Miluji lidi! Vědět všichni, jak dalek od každého s náš je náš bližní.“

Maxim Gorkij.

O thematic, jež jsem nadepsal, daly by se psáti celé knihy a to knihy nanejvýš poutavé a zajímavé.

Egoistické, egoismus, egoista, slova, jež jsou utvořena od latinského „ego — já“. Do češtiny to někteří překládali slovem „jásrvi“.

Egoista jest člověk, jenž jen to své „já“ má stále na mysli a všude do popředí ho strka a tak tomu zvykne, že posléz to „já“ stane se mu modlou, pro niž všechno v životě jen podniká a jít na světě všechno obětuje. Egoista jest slepec, jenž ničeho jiného nevidí, než to své „já“. A kdyby někdy se i ujal, že takový člověk pracuje pro dobro veřejné, že služby jeho jsou nezištné, přece jen vždy byt i v hlubokém a těžce prozkoumatelném pozadí objeví se to jeho „já“, at se to jmenuje pak prospěch peněžitý, nebo sláva, nebo povýšení, nebo ctizádost.

Egoista při všem svém jednání vidí jen sebe a nadhání jenom sobě. A proto říkáme mu u nás v českém jazyku „soběc“ čili též „sobík“ a skutkům jeho „sobectví“.

Takového sobíka poznáte ihned a není protivnějšího a odpornějšího na světě nad něho tvora. Ze všeho jeho jednání a ze všech jeho řečí vy-

jaká katastrofa pro členy a vkladatele její jest vyloučena, pak-li bude v „nepravdělnostech“ její knih co nejdříve opatřeno příslušné jasno. Nynější způsob sanování záložny té pokládáme za plané mluvení a povídání, jež musí co nejdříve ustoupiti vážnému zakročení, které by zjišťilo skutečný stav, který jest dnes dle úředního prohlášení neznámý. Poněvadž dle téhož prohlášení aktiva úplně kryjí pasiva a poněvadž schodek její jeví se pouze v cifrách, k nimž nikdo vlastnictví své neprokazuje, není vyloučeno, že skutečný stav záložny jest docela jinaký, než-li za jaký se dnes má. A o tento zbytečný zmatek má bez lichocení a pochlebování nemalou zásluhu slavný výbor záložny, jemuž neslouží k žádné omluvě, že členové jeho neměli a nemají o stavu záložny vlastně žádného správného ponětí.

Jestli nám někdo nevěří, ať se svolá valná hromada členů a tam se ukáže, že máme pravdu. Zatím dost, s neděle „Obnova“ také vyjde!

* * *

Vedle všelijakých kachlen o svatováclavské záložně poskytovaly noviny v poslední době svému čtenářstvu zajímavé zprávy o tovarní výrobě „staročeské šlechty“, při níž také potomci dokumentárně a knihovně zjištěných ras stávali se ihned barony. Kdyby to bylo tak ještě deset let trvalo, nezbyl by snad v Čechách ani jeden člověk; všechno by bylo bývalo proměněno v „pány stavu.“ Nechceme do podrobností zabíhati, ale přiznati musíme, že to pokládáme za velkou zásluhu nynější vlády, že této velkovýrobě nobilitace přítrž učinila a český národ z jeho nobilitačního bláznění vyléčila. Tim mu velice platně posloužila.

Ale destine se jednoho zjevu při této falešné nobilitační záležitosti. Každý vážný a soudný muž byl z provedených soudních líčení proti moderním výrobcům „starobylé české šlechty“ přesvědčen o jejich nepochybné vině. Jenom někteří mladočeští politikové byli zakročením proti fabrikaci tohoto panstva pohoršení a ve politických svých názorech a demokratickém smýšlení uraženi.

Vyrostli jsme v dobách, kdy mladočeským politikům skutečně vlastenecky smýšlející potomci ryze českých rodů knížecích nestáli za slušné povšimnutí; pamatujeme časy, kdy nejspanilomyslnější český jednající synové vlasteneckých rodů hraběcích byli mladěckou politikou z veřejného života zapuzováni a to všechno jenom proto, poněvadž jedním z kardinálních bodů mladočeského programu byl — demokratismus.

Proto nyní každého musí nanejvýš překvapovati, když mladočeští politikové, a v čele jejich dokonce jednatel klubu a výkonného výboru národní strany svobodomyšlné, někde vytrousili tento bod programu mladočeského. Pánové totiž slavně zapomněli na demokratismus! A jako Mladočeši druhdy na základě jeho krutě a i neurvale proti nejušlechtilejším příslušníkům skutečné rodové šlechty vystupovali, tak najednou nyní oddané a nadšené postavili se na obranu šlechty v poslední době po tovarnicku moderně vyráběné.

strkuje vždy rohy jenom to jeho ego = já. A ve všem loví, ze všeho tyje a mimo svého já nezná nic na světě. Jest to dravec, který loví, dává, trhá, aniž by to k ukojení hladu potřeboval. Sobectvím více méně jest každý člověk. Maďarský básník praví toto ve své Tragedii člověka:

„Má jeden lidská duše silný pud tož panství ctivosti. Dřímá v otroku neb v kruhu ctivsténém se zvrhá v hřích, však krví svou ji živí svoboda a pěstuje ji jak občanskou ctnost.“ (Em. Madách.)

Již i malé děti bývají egoistické. Maminka dá hochovi nasmazaný krajíc a řekne: „Venoušku, dej polovic sestřičce!“ A Venoušek ihned kouská, jak by ulomil sestřičce kousek menší a méně nasmazaný.

A proto všichni vychovatelé a mravokárcové hledí toto sobectví v člověku přivést v náležité koleje a stlumiti ho vzděláním a soucitem. A čím více to „ego“ u člověka stoupá do pozadí, tím jest větším mravním velikánem. A z toho ohledu jen praví sv. Pavel: „Láska nehledá, což jejího jest.“ A božský Mistr řekl dokonce: „Kdo nenávidí duše své, nemůže býti mým učenníkem.“ — Jaký to heroismus sebezapření, jaká to výše morální!

Máť člověk sebe milovati, ale tato sebeláska nemá býti nejvyšším jeho cílem životním, ba naopak má jen býti měřítkem našeho se chování a našeho jednání vůči jiným. A v tom smyslu jen praví sv. Augustin: „Amor incipit ab ego“ — „láska počíná u já.“ Světec chtěl říci: „Sebe snad každý miluje, netřeba ho tomu učiti a tam tedy začíná každá jiná láska a tento přirozený zákon jest pak měřítkem lásky jiné.

A na tom, jak kdo miluje Boha a jiné tvory vystavěna jsou na světě snad všechna náboženství, zvláště pak náboženství křesťanské. Láska ne sebe, nýbrž druhého jest oním základním jeho kame-

Pan poslanec Dr. Ladislav Dvořák, zapomínaje na veškeré ostatní důležité potřeby a nedostatky národa českého, pokládal dokonce za zájem svých demokratických voličů a interpeleoval na říšské radě vládu, jako by spočívalo v nějakém jejím prospěchu, že bylo nové panstvo před soudem českými znalci usvědčeno z padělání urozenosti svých předků.

Člověk nad tím musí ruce sprásknouti, když českými poslanci stíháui a podezřívání jsou čeští učenci proto, že o jednání renegáta a člena německého kasína v Praze pod přísahou pověděli pravdu! Něco takového zde doposud nebylo, aby na české odborníky volána byla českými poslanci vláda, že nemohli zřejmějše falsu před soudem prohlásiti za pravdu. A tímto způsobem se dnes Mladočeši pálii dokonce pro pána, který před soudem odepřel český vypovídati!

Nenáležíme mezi žádné zbožňovatele všeho toho, čím nynější vláda českému národu posloužila, ale že proti moderní výrobě „staročeské šlechty“ s největší rozhodností vystoupila, to musíme schvalovati a litujeme, že se do této bez toho dost choullostivé záležitosti mladočeští poslanci pro legraci celého pokročilého světa zbytečně a hloupě pletli a při tom na svůj demokratismus zapomněli.

Když se tak na dnešní jednání mladočeských poslanců klidně díváme a srovnáme je s mladočeským programem z let 1889 a 1891, tu shledáme, že dnešní mladočešství stalo se jenom řemeslem a zájmem pouze některých osob, které jednají bez národního programu a českých zásad, zkrátka že celé dnešní mladočešství jest přežitkem, jehož další růstování jest již nepochybnou zbytečností. Proto máme za to, že jest nanejvýš zapotřebí revise a definování všennárodního českého programu a jeho zmodernisování v tom smyslu, aby vyhovoval všem českým stranám, vyhledáváním toho, co je spojuje a vypouštěním všeho, co je dělí. Dnešní pomatené politické bloudění volá po zavedení národní jednoty, neboť zastupovauí a řízení záležitostí národních musí přestati býti živností nebo reklamou pro živnost členů neprotokolované společnosti všelijakých politických břídičů, když ostřeji a správněji se nechceme vysloviti. Odporovati nám nebude zajisté nikdo, neboť bychom ho pak postavili před hlavě vlastní jeho flinty.

Obrana.

Evangelické vzdělání. Evangelický církevní list „Hlas z Siona“ píše ve svém nekrologu (č. 48.) o zesnulém p. biskupu Brynchovi doslovně takto: „Komu jest takový hospodský, furiantský domýšlivý, polovzdělaný Čech idealem a předmětem obdivu, ať se do syta obdivuje. Pravý Brynch — prázdný, bihotný, nadutý, obmezený, podlízavý jeví se v řeči, již promluvil o jubileu papežově před českou bigotní společenskou smetankou v Rudolfině atd.“ Takovým klackovitým tonem jde

nem. Druhý, bližní, pak jmenuje se latinsky „alter“. Ne tedy sobectví, egoismus, nýbrž láska k druhému, altruismus!

Největším a neideálnějším altruistou všech věků nebyl zajisté nikdo jiný než tichý Mistr Nazaretský. Celý jeho život, každý krok, každé slovo, každý pohyb nebylo nic jiného než láska k druhému, altruismus.

„Miluj bližního jako sebe!“ tato jeho slova zůstanou věčně věkův plamenými písmenami napsána v kultuře všech národů.

Kdož by sebe nemiloval, kdož by sobě nepřál a nečinil to nejlepší?

„Miluj bližního jako sebe!“ V tom jest zákon i proroci. — A všechno, cokoli chcete, aby vám lidé činili, i vy činite jim.“

Ó veliký Mistře, kdo kdy pronikne až na dno tohoto Tvého učení, kdo kdy z lidí bude takovým obrem, aby mohl říci: „Pane, činil jsem, jak je nám rozkázal!“

„Nové přikázání dávám vám, abyste se se spolek milovali, jako já miloval vás.“ — Altruismus, suverenní!

Člověku až rozum zůstává stát nad tou výší, nad tou dokonalostí nového učení, nových těch přikázání.

„Slyšeli jste, že řečeno bylo starým: Oko za oko, zub za zub. Ale já pravím vám: Milujte nepřátely své a dobře činite těm, kteří vás nenávidí a modlete se za ty, kteří vám protivenství činí a utrhlají vám . . .“ „Lačni-li nepřítel tvůj, nakrm jej, žízni-li, dej mu píti . . .“

Ó božský Mistře, tot dokonalost skoro nedosažitelná! Až hlava se točí. Jako jed, jako osten bodá tu uražené, pohaněné „já“ — ego“ k protijednání. Iako hory nepřekročitelné staví se před unavenou, slabou nobou.

A přec tak musí býti, nezvykne-li musí býti. „Po tom poznají, že jste moji učenníci, budete-li mlti lásku jedni k druhým . . .“

to dále, takže i slušný evangelík musí se rdít za tuto nízkost, pod níž na poslední straně jest podepsán dvojčlenný helvetický duchovní František Šádek, jako hlavní spolupracovník listu. Potřísnil bychom svůj list, kdybychom chtěli vůbec na projev nějakého helvetského fanatika odpovídati. Přibijme pouze na pranyř tuto vychvalovanou „vyšší“ evangelickou vzdělanost. Nic nemohlo lépe odůvodnit stanovisko zesnulého biskupa vůči výbojnému bludařství nežli právě citovaný projev zaslepené nesnášlivosti, kteréž by marně hledal mezi surovými křováký.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně ve Vídni pilně se pracuje, — ale jen na pilných návrzích. Už i vláda míní užití pilných návrhů ku svému prospěchu, hodlajíce prozatímni rozpočet podati jako pilný návrh.

Předloha o terminovém obchodě na bursách dostala se opět do panské sněmovny, jejíž výbor provedenou změnu poslan. sněmovnou však neschválil. Bursiáni všemožně se namáhají, aby předloha nebyla uzákoněna. Rolníkům by v kapse trochu naskočilo a tu páni už z útrpnosti chtějí jim ulehčiti.

Německá „smřovací rada“ ve Vídni pořád ještě tají výsledek svých porad, dobře vědouc, že požadavky německé spíše rozboučí národ náš, než usmíří. A pak světu se musí dokázat, že Němec má přece „dobrou vůli“ ku smřu. Pouhá to hra. Všenejme počínají si ovšem otevřeně, odmítajíce každé účastenství v dorozumění.

Poláci jsou proti obstrukci české, nepřejíce Čechům zmohutnění a dovolávají se státních nutností. Mají vlastně více práva než my a přece touží ještě výš. Divná to láska bratrská!

Žádají, aby při nejvyšším soudním a kasačním dvoře ve Vídni polské případy byly polsky projednávány a v ministerstvech vnitra, vyučování a orby, aby zřízeny byly zvláštní polské odbory atd.

V biskupském paláci v Krku konala se nedávno schůze, v níž usneseno založiti staroslovanskou akademii. Biskup Strossmayer na ten účel věnoval větší obnos.

V Macedonii dle různých zpráv jest strašné pronásledování křesťanů od Turků. Mužové jsou zvláštěm způsobem mučeni a zabíjeni, ženy a dívky znásilňovány. Ubožáci prchají do hor a lesů, kde trpí hladem a zimou. A v Evropě ticho, vládn se boj křiknout na sverepého Turka, zastavit jeho pusté jednání.

Na říšském sněmu německém trvá boj o celní tarif, provázený boulivými výjevy. Rozum pánů z říše dobrých mravů se pozastavil nad obstrukcí menšiny (soc. demokratů a svobodomyšlného sdružení); přece však přijat návrh Kardorffův (většiny), dle něhož má býti celní tarif vyřízen co nejdřív.

Ne tedy láska k svému vlastnímu já, nýbrž láska k druhým . . . Ba naopak toho svého já přemáhání, mrtvení, ba odhození jest známkou dokonalosti a cestou k blaženosti.

„Pohoršuje-li tě ruka tvá, utni ji a vrz od sebe . . . pohoršuje-li tě oko tvé, vylup je a vrz od sebe . . .“

Jaké to divné učení! Člověk se zrovna kroutí, svějí, chce uprchnout, zdá se mu to nemožno, nepřirozeno a přec nic naplat: „Po tom poznají, že jste moji učenníci . . .“

Ó Spasiteli! Kdyby svět řídil se dle těchto Tvých slov, kde už by byl! Rájem by stala se tato trudná země. Ale lidstvo má uši, aby neslyšelo. Každý jen to své já má na paměti, jen sebe miluje a k bližnímu místo lásky má nenávisť v srdci svém, nenávisť tím větší, když vidí, že bližní snad i nad něho vyniknul. A jako u jednotlivců, tak i u celých národů. Praví velmi dobře básník:

„Vlá, lidstva osudy jsou takou tůní, kde vše a zmltá se to divým jekem, chceť každá vlna dřív být na výsluní, tu Skylly, Charybdy, tam švaná štekem i nejspodnější zhrdá bouře vztekem, chce výš a výš, kde věčné hvězdy trní.“
(J. Vrchlický)

Jak jinak ku př. by to vyhlíželo u nás v Rakousku, kdyby nebylo přemrštěného egoismu u jistého kmene, který s námi v této krásné zemi přebývá. Ti lidé, jako by byli ani neslyšeli slova Toho, k jehož učenníkům také se čítají: „Miluj bližního jako sebe!“ To oni snad ze svého slovnský lásky docela vyškrtli. Jen to „já“ stále bláší a chtějí ho mít všude, nejen snad v úfdech, nýbrž i v kostelích, v těch kostelích, v nichž trní Ten, jenž řekl: „Co nechceš, aby ti jiní činili, netiň ty jim . . .“

Inu „má jeden lidská duše silný pud, tož panství chtivost . . .“

Jest však otázka, jest-li tento silný pud též známku uslechtilosti a humanity. Angličané vůči Burům ho také měli, ale v oklivity a v opovržení se to upadli u celého vzdělaného světa.

Z činnosti katol. spolků.

Z Hradce Králové. Zdejší vzdělavač a podpůrný katolický spolek paní a dívek pořádá v pondělí dne 8. prosince o půl 8. hod. odp. schůzi spojenou s přednáškou o provedení Husových ideí.

Z Dolní Dobrušky. Sv. Josefská jednota naše pro stále se nashtající nemilé překážky nemohla po delší dobu pořádati žádných schůzí. Tím horlivější činnost však začíná se jeviti nyní. V neděli dne 16. listopadu sešli se členové, aby se navzájem povzbudili, při čemž místopředseda krátce promluvil o potřebě vzdělání členů a jak bychom mohli v pravidelných schůzích postupovati a všichni práce se účastniti. — Dne 23. list. konána schůze, při které vp. Jan Řezníček, katecheta z Vamberka, svou obsáhlou řečí, protkanou bojnými příklady, zajímavým způsobem nás poučil, že církev katolická jest učitelkou a matkou národů. Radostný potlesk a přání, aby brzy zase mezi nás zavítal, byly mu odměnou. Pondědáv v posledních dnech tak neočekávaným úmrtím našeho milého ndp. biskupa stihla všechny katolíky, zvláště katol. spolky přebolestná rána, použil této schůze také místopředseda, aby vylíčením biskupské a vlastenecké činnosti Jeho Milosti poučil o ohromující strátě, jakou jsme smrtí jeho i v církevním i v národním ohledu utrpěli. K veliké radosti naší zavítalo mezi nás hojně milých hostů. — Dne 14. listopadu večer fečniti bude v naší jednotě vltcp. redaktor V. Myslivec. — Dne 26. list. slouženo za Jeho Milost slavné requiem, kterého se celé p. t. místní zastupitelstvo, sl. sbor učitelský a sv. Josefská jednota účastnily. —

Z Libíce n. C. V neděli 16. listopadu t. r. mluvil ve schůzi katolického spolku lidového v Libici n. C. p. František Satoris, zástupce Cyrillo-Methodějské knihtiskárny v Praze, o otázce dělnické, řemeslnické a rolnické. Vylíčil neutěšený stav těchto 3 tříd společnosti lidské a ukázal, že nynější poměry dlouho takto udržeti se nedají. Vše odporučoval prostředky, jimiž by se mohlo katastrofě předjít dle programu strany křesťansko-sociální, obzvláště pak účinné působení svépomoci a život všech tříd společnosti lidské dle zásad víry křesťansko-katolické. Zajímavá tato přednáška byla sledována s největší pozorností a zájmem. Řečníku přejeme hojně zdaru v jeho působení. — K přednášce o Karlu IV. dostavilo se dne 30. listopadu do spolkových místností hojnost posluchačstva obou pohlaví. Vp. Jiří Šahula z Hradce Král. v delší řeči vložil, že Otec vlasti postaral se o tak stkvělý rozvoj průmyslu, obchodu i zemědělství v Čechách, že nikdy takový blahobyt v naší zemi nevládl jako právě za jeho panování. Nad to Karel IV. založením univerzity, péčí o klášterní školy a neuváženým podporováním uměleckých umělců učinil svou vlast středem a ohniskem kultury středoevropské; probouzel s úspěchem ducha vlasteneckého, upesnil politickou samostatnost a moc království Českého tak znamenitě, že nikdy po něm naše země takové moci a slávy neměla. Při všem tom Otec vlasti byl vzorem zbožnosti a oddanosti k apoštolské stoli. Řeč skončila za potlesku přítomných posluchačů. Po krátkém doslovu předsedy vltcp. Bunaventury opouštěli účastníci zdatile schůze sál za povznesené nálady.

Z Vamberka. Křesť. katolický vzděl. spolek Svornost ve Vamberku odbyval dne 30. list. schůzi v Zámeč. v hostinci p. J. Frydrycha. Přednášel dp. A. Dvořák, katecheta z Kostelce n. Orli, o nedělním klidu. Účastníci odcházeli ze schůze přesvědčení o naprosté potřebě nejen klidu nedělního, ale i svěcení neděle, ano nejen tělo se potřebuje osvěžiti, ale i duch se musí vzpružovati a povznášeti. Kéz přesvědčení to nabývá šířá půdy. Zdatl Bůh!

Z Chebu. (Katolické Jednotě). Člen Jednoty D . . . K . . . pokládá za vhodné upozorniti členstvo katolické Jednoty naší, že jest opět potřeba zahájití nějakou činnost v nastávajícím období zimním. Přiroda chystá se k dlouhému spánku — my se však již zase probudíme a scházíme se do spolkové místnosti často, rádi a v hojném počtu. Každou první neděli v měsíci bude buď přednáška, buď zábava neb poučný rozhovor, dehož se ochotně účastňujeme.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. V Pánu zesnul: p. Vilc. Schmid, bisk. notář, farář v Kašerově, † dne 16. listop. (naroz. 1845, vysv. 1871.) Ustanovení jsou: p. Josef Blíša, farář Lučický, za faráře v Habrech, p. Frant. Meyer, kaplan Vrchlabý, za faráře do Vrajetu, p. Karel Hrdina, kaplan Červ. Kostelecký, za faráře do Boušína, p. Fr. Rybyšar, fundatista v Pražce, za fundatistu do Vilimova, p. V. Sokol, kapl. v České Třebové, za kaplana do Oustí n. Orli, p. Josef Kofínek, administr. v Habrech, za administr. do Lučice, p. Jan Roháček, kapl. Lučický, za kapl. do Habrů, p. Josef Honek, kaplan v Karlí, za kapl. do České Třebové, p. Arnošt Sternberský, neomysla, za kaplana do Červ. Janovic, p. Václav Fayka, katecheta v Hořicích, za katecheta na c. k. paedagogiu v Jičíně. Uprádněná místa: Lučice, fara patronátu hraběte Oswalda Thun Hohensteina, od 4. listopadu, Kašerov, fara patron. hrab. Bohuše Kolovrat-Kriakovského, od 17. listopadu b. r.

Historické museum v Hradci Král. dle správy městského a musejního tajemníka p. Domečky v r. 1899—1901 utěšeně vzrůstá. V tom čase pracovalo se především k tomu, aby rozhojněna byla doand chudá sbírka předhistorická. Proto vyhledávána nová předhistorická naleziště v severovýchodních Čechách a stará již známá byla znovu prozkoumána. Dary a koupí vzrostla sbírka předhistorická tou měrou, že dosavadní jedna akřív v historickém museu umístěná naprosto pro ni nedostačovala. Městská rada

propůjčila tedy pro sbírky předhistorické jednu místnost v přizemí bývalého učitel. ústavu, v níž památky vhodné uspořádány. V zadní části místnosti rozdělená sbírka poskytuje přehledný a zajímavý obraz osídlení severovýchodních Čech v různých dobách předhistorických. V přední části uložena kostra mamutí ze Svobod. Dvůrů. Sběrka keramická rozhojněna byla více než 300 nádobkami různých tvarů. Vzácného obohacení dostalo se museu r. 1900 starými městskými knihami, jež byly chovány v listovním úřadě krajského soudu. Všeck těchto knih je nyní v museu 80. Bohatostí vyniká též sbírka mincí. Sběrka památek z r. 1866 čítá přes 600 čísel. Správu musea připravuje se k tisku pojednání o zvycích lidových v okolí Hradce Králové, o kostele Panny Marie v Hradci Kr. a o znaku města Hradce Kr. Průměrná návštěva měsíčně činila 300 osob. Lidová knihovna uprávé odboru musejního svěcená čítá 1566 svazků. V roce 1901 vypůjčilo si z ní 2081 čtenářů 6563 svazků. Vydání historického musea r. 1901 bylo 1583 K 98 h. Záslužnou činností musej. odboru histor. museum pokvete i na dále a je naděje, že v několika letech zasíkví se na nábreží Eliščině budova musejní, která by pojala v sebe sbírky jak nynějšího historického, tak i průmyslového musea a lidové knihovny

Záložna v Hradci Králové. Za měsíc listopad 1902, vloženo Korun 108 510.56, vybráno K 111.409.56, zůstatek vkladů 30. listopadu 1902 korun 1.347.567.55. Půjč. K 65.005.34, splaceno K 136.615.71, zůstatek půjček 30. listopadu 1902 1.188.530.39. Počet účtů 2.489, pokladní obrat Korun 599.046.27, záruční fondy K 99.279.47. Záložna královéhradecká podléhá povinné revizi Jednoty založen v Praze.

Výkaz. Za měsíc listopad 1902 uloženo K 196.601.52, vybráno K 308.057.54, více vybráno o K 109.456.02. Stav vkladů K 11.189.981.56. Půjčeno na hypotéky K 99.998.61, splaceno K 27.730.42, více půjčeno o K 66.268.19. Na hypotékách pojištěných kapitálů K 10.123.618.64. Zásoba cenných papírů nom. cenou K 1.188.000.—

Průmyslové museum v Hradci Králové uspořádáti hodlá o svátcích vánočních (od 21. pros. do 6. ledna 1903) první výstavku svazu rakouských museí pod titulem „Umění v životě dítěte“. K výstavce této připojeno bude obsáhlé oddělení, v němž předvedeny budou veškeré pomůcky výhradně pro české děti vydané, jako jsou: knihy, obrazy, hry, hračky, a pod., jež k tomu účeli zapůjčiti alibili veškeré činnější knihkupci a nakladatelé pražští i venkovští. Doand jest v dobré paměti úspěch, jakého se domohla letošní prázdninová výstava pro uměleckou výchovu v Náchodě; doufáme tedy, že i ohlášená výstavka zdejšího průmyslového musea, která sledovati má stejný účel, potká se se stejnou účastí a podporou se strany našeho obecnstva. Výstavka zahájena bude přednáškou ředitele musea p. Lad. Haněla o téžže tématu. — Veřejnou čítárnu přím. musea navštívilo v měsíci listopadu 487 čtenářů. Domů zapůjčeno 213 zadatelům na 600 různých předloh neb odb knih. Pro studující 3 nižších tříd středních škol, jakož i pro ty, kdož chodí si do čítárny vypůjčovati knihy neb předlohy domů, vyhrazena jest ve středu doba od 6^h do 7^h hod. večerní. Upozorňujeme znovu naše řemeslníky na knihovnu průmyslového musea, ve které se nalézá bohatý výběr vzorů menších prací, hodičích se za dárky vánoční.

Ze spolku na podporu chudých studujících c. k. gymnasia, c. k. škol reálných a c. k. paedagogia. Spolek čítal v předešlém správním roce 5 členů čestných, 57 členů zakládajících, z nichž na živu jest tou dobou 30 členů, a 120 členů přispívajících. Úmrtím ztratil spolek vzácné příznivce a členy: K. Šulce, továrníka, a J. Zieglera, c. k. profesora. Budiž památce jejich čest nehynoucí! Spolkových příjmů bylo 2.452 K 78 h, vydání 2.404 K 44 h, z čehož připadá na rozdělení mezi chudé studenty obnos 2.300 K. Reserovnímu fondu přikázáno 48 K 34 h, tak že obnáší tou dobou 8.892 K 44 h. Za tento potěšitelný výsledek děkuje spolek čestným svým příznivcům, slavné městské radě, p. t. pravovář. měšťanstvu, ústavům peněžním a slavným korporacím, kteří jednak svými členskými příspěvky, jednak velkodušnými dary tento potěšitelný výsledek umožnili. Výbor vzdává všem těmto šlechtným dárcům vřelý dík. Dalším důležitým zdrojem příjmů spolkových jest studentský ples, který také v nastávajícím správním roce má býti pořádán, a sice dne 13. ledna 1903 ve dvoraně Besedy. Přípravy jsou již v plném proudu a také se svaním již započato a výbor pevně doufá, že obětavá přiznání přátel strádajícího studentstva i tentokráte způsobem potěšitelným se osvědčí. Pro správní rok 1902—1903 zvolen starostou spolku R. Branžovský, c. k. ředitel realky, místostarostou Dr. Fr. Šrdínko, zemský advokát, pokladníkem Dr. Gust. Domabyl, professor theologie, a jednatelem Dr. V. Posejpal, c. k. skatečný učitel.

De městské rady královéhradecké zvoleni byli ve schůzi městského zastupitelstva dne 29. listopadu pánové: starostou jednoblánské Dr. Fr. Ulrich, radními V. Weinhengst, Jos. Pilnáček, Julius Rus, dr. Al. Zimmer, St. Červený, K. Hubáček, dr. Leop. Baták. Před volbou osměho radního 11 členů z III. sboru odešlo nespokojeno s tím, že nemá III. sbor v městské radě ani jednoho zástupce. Jelikož nebylo většiny, byla schůze ukončena a po uplynutí osmidenáti lhůty svolána bude nová.

Lidové přednášky české university Pražské v Hradci Králové. Minulou neděli p. docent dr. Josef Gruber ukončil přednášky své o novodobém vývoji a povaze národního hospodářství. Přednáška tato jest jedna z nejsjímavějších a také nejpůsobivějších. Pan docent přednášel opravdu krásně. Předně vylíčil vznik a pojem národního hospodářství, mluvil o světové tržbě a obilím, uhlím, bavlnou atd. — Vystěhovalectví je naší chybou, zdřením, jelikož nám tím odcházejí ally již vypsělé, výpěstované, kterých pak cizí státy vyudíjí. Naších památek, sa-

jímavosti vůbec a cestujících málo si vážíme. Kdežto Italii plyne denně z cisárců 1 milion, Švýcarům 180 mil. ročně, nám pramálo. — Pan doktor porovnával rolníka českého s bavorským. V Bavorsku rolník ze stejné míry pozemků o 160 milionů více vyhošpodaří. Dobytkaťství si málo hlídáme. Do Prahy na p. do- váží se 1/2 dobytka cizího. Jinde mají rolníci svoje mlýny, pekárny, továrny na zužitkování ovoce a u nás? — Naše malá vytrvalost známa. Když jsme zís- kalí nějaký úspěch, tyjeme z nahospodařeného. Kdežto v Německu 100 let i více udržel se podnik v rodě, u nás už synové podniků ujmout se nechťejí. — V ob- chodě jsme teprv pzdru. Nejezdíme do světa něco shlédnout, kde možno lépe koupit a pod. Mezi námi je více nesolidnosti než kde jinde. Různými nesprá- vnostmi kolik už zaslou našich podniků, záložen, cu- krovarů atd.! Též důvěra nám schází, na níž právě založeno veškeré podnikání. Na konec pak dodal p. docent, bychom strojníkovili svoji práci a neopouštěli svou starou věru a českou poctivost; neboť národ náš, třeba malý, nezahyne, vynikneme-li mravností a vzdělaností. — Věru bylo by velmi prospěšno, aby p. dr. Gruber přednášky své vydal tiskem ku širšímu povzbuzení. — Dne 8., 11. a 21. prosince t. r. před- náší prof. dr. F. Dertina v sále obchod. akademie o the- matě: Úvahy o lidském poznání světa a života. Začátek ve 3 hod. odpol. Vstupné do jednotlivých přednášek: sedadlo 40 h., k stáří 10 h. (Sedadla jsou vesměs nečíslována). Předprodej lístků v knihkupectví B. E. Tolmana.

Ze Všeoborového sdružení v Hradci Králové. Schůze rozhodčí rady 30. listopadu. Přítomní pp.: Urban, Puchman, Zoubek, Jenšovský, An- drlík a Polák. Omluven p. Láduška. J. M. nejdp. kníže arcibiskup Olomoucký Kohn ráčil darovati 40 K. Vypi- suje se o číselná 100 K pisateli nanopisu v „Právu lidu“ na zemělského ndp. biskupa Edv. J. Brynyscha, aby dokázal, kdy a kde psal ndp. biskup v Obnově, Časo- vých Úvahách, ve Slovesch Pravdy atd. proti dělnictvu. Podpory: Šatice — Milotovi dostalo se v nemoci 6 K. Sma musí podporu navrátit, ješto mu ji předsta- venstvo odbočky neoprávněně vyplátilo a nabude-li spokojen, odkáže se valně hromadě. Mýto u Zbirova — Kbrle dostal v nemoci za 14 dní 16 K. Úpice — Lokvencovi v nemoci 3 K 40 h., V. Lelkové 6 K a Pávlou 11 42 K. Litomyšl — Vítkové dano dalších 8 K v nemoci. Horní Jelení — Mykyša v nezaměstna- nosti dalších 8 K Hlinsko — Štěpánková. Oberreiter 4 K a Štěráky v nemoci dostane 8 K. Přijati byli: Nové Město — J. Škoda I. Týniště — Fr. Jelfnek III. Mýto u Zbirova — Jan Lang II., Fr. Gross III., Frant. Veverka I., Jan Veverka II., Fr. Perlík III., V. Jerlák I. Klatovy — A. Pramar II., Fr. Diviš II., Fr. Říha III. Hradí — Koblasa I. Porto na listy nemoc- níční prádi si podporovány. Tajemník Polák prosí pp. venkovské výbory, by se do plenární schůze, jež bude dne 14. prosince o půl 2. hod. odpol., dostavili včas, jelikož jinak by se schůze tato přespříšlí pro- táhla. Dále žádá správy odboček a skupin, by mu posílali úřední dopisy stručné, věcné a vždy jasné a nepesali zbytečnosti, jelikož se studovýmim nejasných dopisů čas zbytečně máti, následkem čehož není pak možno dopisy včas vypravit.

Na Sanatorium v Janských Lázních přispěli dále: Vědp. mgr. Frant. Hampl, apoštolický prelát, kanon. Senior, atd. 200 K; vd. duchovenstvo vikariátu Jaroměřského 114 K 19 h.; vp. Josef My- nářík, kaplan v Černilově, 20 K 40 h.; O. B. 40 K; vdp. A. Chaloupka, bisk. notář a farář v Chlebičích, 20 K; vikariát Kostelecký 45 K; vdp. Fr. Tondl, konsist. rada, prof. na odpol. v Hradci Králové, 68 K; vdp. Josef Kaplan, bisk. vikář v Čučlavi, 13 K 60 h.; dp. L. Císar, farář ve Vodňanech, 27 K 20 h.; dp. V. Veselík, farář v Brandýse n. Orli., 13 K 60 h. Srdečné díky vzdává a o další příspěvky prosí bisk. konsistorium v Hradci Králové.

Ta kořalka! Antonín Holub, obuvnický po- mocník, dne 2. t. m. statně si v Hradci popíjel. V na- chmeleném stavu dal se večer na cestu do Roudnický. Za moravským mostem dostal se však do příkopu, kdež ho ráno jistý občan ze Střeběse nalezl napolo zmri- zlého. Vzav nebožáka na záda, donesl ho k Vodě- kovým kasárnám, kdež se ho ujali vojáci. Na to od- nesen do nemocnice.

Pokřary. V neděli kol 7. hodiny večer vznikl oheň ve stodole rolníka J. Hračty ve Věkoších, kdež zničil celou letošní úrodu. — Dne 2. t. m. o 7 1/2. hod. večer vypukl na Pražském Předměstí u Hradce Král. v obřadě podnikatelů p. V. Klapyk oheň, jemuž za obět padly všechny zásoby v kladě.

Vojenský koncert kapely pš. pluku č. 42. koná se v neděli 7. t. m. o 7. hod. večer v ho- telu „Merkur“ v Hradci Králové.

Soustrastné projevy nad úmrtím ndp. biskupa Brynyscha. Nejdůstojnější ka- thedrální kapitole projevili soustrast buď ústně aneb písemně následujícími hodnotitými a korporace. (Pokra- čováno): Ministerský rada baron Pražák, místopředs. rada Krejčí v Čáslavi, zemský inspektor Dr. Sitenský, stavební rada Labler, místopředs. rada Steinfeld, dvorní rada Okenfos, finanční rada Šimek, státní ná- vladní Matouš, subtitul. Dr. Habáček, subtitul. Bozděch, okresní hejtman Mařínek v Praze, okresní hejtman Scheller v Pardubicích, okresní hejtmanství ve Vysokém Mýtě, okr. hejtmanství v Jilemnici, okr. hejtmanství v Rychnově, okr. hejtmanství v Poděbra- dech, okr. hejtmanství v Novém Městě n. M., okr. hejtmanství v Náchodě, okr. hejtmanství v Trutnově, okr. hejtmanství, krajeký a okresní soud, státní za- stupitelství, finanční okresní ředitelství a berní úřad v Chrudimi, presidium městské rady v Praze, městská rada v Hradci Králové, v Chrudimi, v Náchodě, v Hořicích, v Dobrušce, ve Dvoře Králové, v Litomyšli, v Žamberku, okresní výbor v Chrudimi, Dvorní to- várna Červený a Synové, Záložní úřední ústav v Hradci Králové, řád Maltézských rytířů, řád křižovníků, České kolleje v Římě, kongregace Redemptoristů v Praze, kongregace Školských Sester v Horažovicích, kon- gregace Sedých Sester v Praze, klášter Benediktinů

v Broumově, řád premonstrátský v Želivě, katol. vikariát Kutnohorský, Poděbradský, Jaroměř- ský, Náchodský, Novobýdovský, Telčský na Moravě, Bronmovský, klášter Vordilek v Kutné Hoře, konvent Milordných bratří v Praze a ve Vídni, kon- vent Alabétinek v Praze, OO. Benediktini v Polici n. M., Školští Bratři v Bubenči, Benonští Benediktini v Emauzích, premonstráti na sv. Kopečku na Moravě, kongregace Redemptoristů ve Vídni, provincie OO. Františkánů v Praze, Ursulinky v Hostiném, provincie Milordných Bratří ve Vídni, bisk. kněžský seminář, bisk. Borromean, Rudolfinum, Polit. družstvo tiskové, bisk. knihtiskárna v Hradci Králové, c. k. česká uni- versita v Praze, professorský sbor c. k. gymnasia, realky, pedagogia, odborné školy, učil. sbor měšť. chlapecké i dívčí, obecné chlapecké i dívčí školy v Hradci Král., professorský sbor gymnasia v Jičíně, Lanškrouně, Li- tomyšli, Chrudimi, Vysokém Mýtě, Rychnově, Čáslavi a reálné školy v Náchodě, učitelství sbor obecné i měšťanské školy ve Skutči a v Chrudimi, professorský sbor gymnasia, hospodářské školy, dívčího pedagogia v Chrudimi, ředitelství odborné školy v Hořicích, patronátní úřady v Pardubicích, Lanškrouně, Ledči, Biechovské, Rychnově, Litomyšli, Poděbradech, Stra- čově, Opočně, Chocni, Žamberku, Žitbích, Potštýně, Dřevnicích, Heřmanově Městci, horní úřad hr. Auer- sperga v Lukavici. Ze spolků a jednot kondolovaly: Výbor zemské jednoty duchovenstva, Moravsko-Slezské křest. sociální organizace, družstvo Vlast v Praze, Jednota sv. Metoděje ve Vídni, kat. spolek českého učitelstva v Čechách a na Moravě, Jednota katol. tovaryšů a oostrotelců v Chrudimi, Ústřední svaz katolických jednot diocése královéhradecké jménem 70 sdružených jednot. Jednota českoslov. ředitelů kůrn a varhaníků. Výbor katolické besedy v Praze. Pro- vincial Jesuitů ve Vídni, kanovník Dr. Kryštof, kanovník Švehla, P. R. kvardian Cibulák, kanovník Kropšbauer v Děčíně, konsist. rada Dr. Horák, děkan Hájler, arciděkan Hofman, rytmistr Radimeký, cís. rada Nekvasil, školní rada Lešetický, zemědělský inspektor Dumek, duch. správce choromyslných Raml, řidiel Hajnosvá a chotí, notář Scheiner, poštovní Schopf a rodinca, paní Scháfrová, MUDr. Holeček a chotí, ředitel panství Eyrynk, hospod. rada Vaníček, advokát Dr. Petřík, dvorní rada Šolta, sleč. Zdenka Šemberová, advokát Dr. Pipich, advokát Dr. Figar, advokát Dr. Šýkora, školní rada Dr. Kovář, starosta Dr. Havelka, notář Kovář a rodinou, b. notář Gabriel, tovaryš Brva, akademický malíř Heřman, MUDr. Roubal, zemský poslanec Niklfeld, zámečník Šnohl, inženýr Herold, JUDr. Czarna, advokát v Hradci Král. Kníže arcibiskup v Solnohradě Dr. Katschthaler, biskup ve Sv. Václavě Dr. Rössler. Kolegiální kapitula u Věch Světých v Praze, c. k. učitelský ústav v Jičíně, Dr. Václav Čába, c. k. vojenský farář v Praze, hrabě Bohuslav Holovrat, hrabě Harbuval Chamare, náboženské vzdělávací a stavební družstvo Čechů Trutnovských a válečních, Marianská Kongregace dam v Hradci Král., Křestansko-sociální spolek v Krá- lově Hradci.

Z Pardubic. V úterý dne 2. prosince t. r. slouženo bylo v Pardubicích requiem za ř. biskupa Brynyscha v klášterním chrámu Páně v 8 hod. pro studenty reálné školy a v 9 hod. pak pro ostatní mládež školní na Starém Městě. V tušé hodinu v dě- kaněm kostele sloužil requiem p. děkan Ulbrich a asistenci a účastníci se smutečnických dohodůžeb úředníci političtí a soudní s p. hejtmánem Schollerem, městská rada a p. dr. Formánek, hodnostáři vojenští se svým generálem Hugnem a Balthazarem v čele, úřednictvo poštovní, úředníci zem. donucovací pra- covny se svým ředitelem Janou, professoři, učitelové a nečetné množství pardubické inteligence.

Hospodářsko-průmyslová a umě- lecká výstava českého severovýchodu r. 1903 v Hořicích. Po celých Čechách znám jest výborný písmovec hotický a největší monum- entální stavby v Praze i jinde v celých Čechách vje- tečnou pověst jeho hlásají. Zde také ku puzenoseti tohoto odboru zařazena jest a již skoro 20 let působí jedna z největších škol v Rakousku, svého druhu jediná v celé Evropě střední škola sochařská a ka- menická, která nyní rozšířena a opatřena stroji ku obrábění kamene již sama jest pozoruhodnou zvláštností města Hořic a návštěvníka velice zajímá. Průmyslo- věmu a uměleckému zpracování kamene na výstavě čes. severovýchodu věnována jest zvláštní péče a není pochyby, že kamenictví a sochařství bude zvláštní přitažlivostí výstavy hořické, neboť posud nikde na žádné výstavě v Čechách nebyl odbor tento tak úplně zastoupen jako bude v Hořicích. Od nejjednodušších částí kamenických až po složité obrobky a výzdobou sochařskou bude vše zastoupeno. Taktéž práce a ukázky materiálů tvrdých a leštěných budou zde vy- stavěny, jakož i suroviny a různé hmoty stavební, do odboru tohoto spadající. Vzhledem k důležitosti a rozsáhlosti tohoto odvětví vzhlédn byl při výstavě ho- řické zvláštní odbor pro průmyslové a umělecko-prů- myslové zpracování kamene, jemuž v čele stojí čestný předseda c. k. vládní rada p. Vilém Dokoupil, ředitel odborné školy sochařské a kamenické. Veškeré dotazy zodpoví a podrobný program na požádání ochotně zašle předseda odboru Fr. Vondráček, c. k. učitel odbor. školy, koncesovaný mistr kamenický v Ho- řicích.

Východočeská výstava v Pardubi- cích r. 1903. Den ke dni zaznamenáváti lze ve- líký postup směřující k úspěchu výstavy. Chvály hodné pše všech odborů, promyšlenost, a jakou ku zdaru výstavy se pracuje, to vše patrné z protokolu schůzi výkonného výboru. Zejm. města Chrudimi o naší vy- stavu podporován jest v posledních dobách vlastním vy- borem delegátů, kteří na čestným zastoupení Chru- dimě na Pardubické výstavě svědomitě pracují. Taktéž Vysoké Mýto, zvolivši si své delegáty, přislíbilo účast i hromadně obsazení. Stavba velkého průmyslového paláce jest již radána. Výstavní arena jest již zabez- pečena. Spojena bude zároveň s restaurací akciového pivovaru a bude a to pojímou přes 600 osob. Zadáni ostatních budov bude vyřízeno během tohoto měsíce. — Zábavní a sjezdový odbor referoval ve své schůzi

dne 28. list. o sjištěných sjezdech výstavních, a nichž asi nejčetnější bude sjezd hasičstva z východočeských Čech konaný dne 9. srpna. Veliká slavnost národní a li- dové připravuje se na den 30. srpna, pardubického to posvácení, v kterýžto den má být teprve obřevný „chaloupka z pardubického perníku“. Odbor umělecka má již sjištěnou výstavu všech českých umělců ma- lířů i výtvarníků. Velice horlivou činnost javí odbor sportovní, jehožto atrakce dojdou snad nejdříveho zájmu. Pavilon českých menšin reprezentovati bude všechm akci vlasteneckou, ve prospěch jich záchrany konanou. Program a řád výstavní bedlivě upravený jest již vy- tištěn a rozeslán se všem interestentům. Vyjímáme z něho stať o přiblížících: „Kdo by výstavu obešel ti mnil, necht' zasle přiblížovací list výkonnému výboru a to nejdéle do 1. dubna 1903. Pro výstavu uměleckou a zemědělskou budou vydány zvláštní listy přiblížo- vací. Kdo by posavad přiblížovacích listů neobdržel, dostane je na požádání od výstavní kanceláře“.

Katolíci pod evangelíkem. V čis. 33. letošního ročníku tohoto listu uveřejnili jsme pod tímto nadpisem zprávu téžse se dotýkající oti pana Josefa Bahňka, obecního starosty v Zádolci a Opočna. Jak jsme se nyní přesvědčili, nespočívá obsah zprávy oné vůbec na pravdě, a není také pravdou, že by p. Josef Bahňk nějak urádel náboženský cit katolíků. V zájmu pravdy i cti p. Josefa Bahňka litujeme, že davše se osobou místního dopisovatele neovědomitě mystifikovati, uveřejnili jsme řečenou zprávu, a odvo- láváme proto urážky v ní obsažené.

Spolek absolventů hospodářské školy v Opočně pořádá dne 14. prosince 1903. o půl 2. hod. odpol. veřejnou mimořádnou valnou schůzi v místnosti p. Jos. Matušky ve Valu. Program: a) „Jaký úkol má hospodář a hospodyně v zemědělské organizaci vzhledem ku nynějším poměrům hospo- dářským a národohospodářským.“ b) „Jak se máme připravovati na zájmová sdružení rolnická“; po- jedná Fr. Krejzl.

Z Kutné Hory. Restaurace velechrám sv. Barbory blíž se ku svému ukončení. Nyní pracuje se na vnitřní úpravě chrámu. Hlavní oltář svěřen p. Ant. Hrabákovu, majiteli uměl. truhlářství, varhany osvědčené české firmě Jana Tučka v Kutné Hoře. Varhany tyto budou jedny z největších na českém venkově se 45 zněj. rejstříky, rozděleny do tří manu- alů a 12 kollekt. rejstříky a pedálom. Dispozici var- han těchto schválil c. k. místodrž. zaslec pro varhany vldp. podpověr kláštera Emauzského P. Alban Schach- leiter v Praze.

Z Vítkovic. Misie ve dnech 23. 30. listo- padu u nás od dpp. kněží z řádu sv. Domianika F. Čelava Pichystala a P. Jiřího Šaipa konaná vy- dařila se znamenitě. Ve farnosti čítající 765 katolíků bylo 809 kommunikantů. Páni starostové předsedžali příkladem dobrým. Ku svěcení misionářského kříže sešlo se celé okoli — tak čestného zástupu Vítkovic ještě asi neviděla. Sbor hasičský se svým velitelem p. Jos. Horákem konal čestnou stráž a tentýž jako starosta obce pp. misionářům srdečně poděkoval za jejich námahu. Na renovaci téžme se již nyní.

Z Bystrého a Polícký. Dne 1. prosince slouženy byly u nás zádušní služby Boží za našeho zvěčnělého, ode všech vroucně milovaného, od nepřátel a úctou obdivovaného velikého Čecha, adp. biskupa Brynyscha. Na všech tvářích viděti bylo upřímný smutek a srdečnou účast a kněžstvem v barvách smu- tečnických oblečeným a za zvěčnělého svého láskyplného Otce se modlícím. Všecky tůhy obyvatelstva zastou- peny byly ve chrámu Páně se zasloužilým svým pur- kmistrem p. Hynkem Macká v čele. Místní sbor uči- telský přišel se školními dětmi, se školními dítkami přišly i sbory učitelské ze vzdálených přifařených obcí. Jenom patronátní levice stkvěly se ku všeobecnému podivení svou prázdnotou! Když zeme přeludem některé úřednické patronátní rodiny, sjitějí se patro- nátní duchovenstvo z far i s hodiny cesty vzdálených, aby vykonalo svoji společenskou a občanskou kázanou povinnost, a zde s osmi úředníky v místě dleších nepřítel ani jeden. Necht' si to patronátní kněžstvo dobře pamatuje!

Svěcení kostela v Petrovleích u Kácova. Den 16. listopadu byl velikým svátkem zdejší osady. Byl toho dne pořebán vldp. vikářem ze Světlé náš nový v gotickém slohu vystavěný farní kostel sv. Martina. Se všech domů a chýšek vlály prapory a naznačovaly naší velikou radost, že jsme dosáhli, co bylo již ode dávna cílem naší největší touny. Již časně ráno procházela naší dědinou bu- dební kapela oznamující, že slavnostní den již nastal. Z blízka i z dále sešlo se veliké množství lidí, jakého Petrovice ještě nikdy neviděly a snad již nikdy ne- uvidí. O 10. hod. hnal se čestný dobe spořádaný přívod od farního domu, jehož se mimo 19 duchovních zúčastnilo c. a k. úřednictvo s panem c. k. patro- nátním komisařem a trčním správcem velkostatku V. Mareschem a slavný sbor dobrovolných hasičů z Kacaníc. Před farou uvítali vdp. světitel zástupci obcí, u brány mohutné a krásné ozdobené pak dru- žička jménem školní mládeže. Obřady zahájeny byly pěkným sborem předneseným domácími i okolními pány učiteli. Po vykonané benedikci vystoupil na ka- zatelnu místní pan farář, aby své osadníky povzbudil k upřímné vděčnosti k Jeho c. a k. apoštolickému Ve- ličenství, jakožto nejjasnějšímu patronu našeho kostela, jenž nám ve své dobrovolnosti kostel ten dal postavit. Všichni zastjstě v té chvíli vysílali vroucí prosby k Nejvyššímu, by nám našeho nejmilostivějšího zámě- pána ještě dlouho zachoval ráci. Jeho Veličenstvu, nejdp. biskupovi a Jeho Excellenci baronu Chertkovi, generálnímu řediteli c. a k. soukromých statků ve Vídni, zaslány děkovací telegramy. Na to pak bylo slavnostní kázání, zpívání máe sv. a Te Deum. Do- provedivše po slzách Božích vldp. bisk. vikáře do farního domu, rozcházeli se věfici do svých domovů radující se z krásného průběhu slavnosti. Při této příležitosti dlužno se pochovalně zmíniti o firmě bratří Bušků ze Sichrova, která dodala vkusné a alchově správné vnitřní zařízení a o firmě J. Schiffner v Břev- nově, jež postavila nové zdatlé pneumatické varhany o 8 registrech, 2 spojích a 2 kombinačních knoflicích.

Do Ústí n. Orli. Vyvrácíte pánové to, co o Vás „Obnova“ netvrdila a přimlouvá to, co jsme se o Vás ani neodvážili tvrditi, nechtějíc věřiti zprávám nepřátelských listů. Zradu odpadlého kněze k vůli tenké zástěze neomlouvá ani sebe vtipnějším podstříváním, že ti druzí jsou snad horší. Dali jste poboršení a to neodčiní ani věřící souhlas „intelligence“. Nechceme nad vámi vynášeti soud, ale chváliti vás nemůžeme. Kněz musí v sebezaporu předobázeti lidu dobrým příkladem a kde se tak neděje, tam ovšem jest sál zvrátenou bezu věřícího. Naše doba není vůbec proti kněžstvu, nýbrž proti kněžstvu chybnému. Ani „intelligence“ nemůže se zamlouvatí věrolomný kněz. Tolik jsme si dovolili všeobecně promluvit k našemu případu bezu všeho pohledu na vaši osobu.

Kiloperevo divadlo. Ředitel p. Fr. Trnka nás překvapil v nedělní zvěstnou novinou, spracovanou dle nádherného románu Sienkiewiczova „Quo vadis“ pod titulem „Ve znamení kříže“. Škoda, že přišlo právě tehdy málo návštěvníků spatřit tu vážnou náboženskou hru, jež byla sehraána v skutku mistrně. — Takové věci moderní diváky bohněly netáhlo, ač by si odnesli ještě mohutnější a trvalejší dojem, než z podívané na nějakou francouzskou melou frašku. — V úterý provedena znamenitá časová veselohra „Ženy podle nejnovější módy“. Břítka satyrou třepe zde epusovatel výstřednosti nynějších „emancipovaných“ poklonkami a knihami odchovaných da. Všecko žertovné koření v tomto kuse jest účelné; epusovatel dbal při všem psychologického a uměleckého prohloubení. Souhra byla výtečná a nehracovala k častému potlesku. Verdiův stálo svěží „Trubadour“ sehraán s dobrým porozuměním; i přednes sboru svědčil o značném pokroku pěveckého umění. Uzavřítelce strunný referát, přejeme p. Fr. Trnkovi, aby obecně podpořovalo stále hojnější návštěvou jeho umělecké snahy. — Repertoire divad. — V sobotu: „Měšťáci“, sensační novinka národního divadla v Praze od M. Gorkého. — V neděli: odpol. o 4. hod. „Medvěď a vlka“ od E. Krásnohorského, večer: operetta „Kráska z New Yorku“ po druhé. — V pondělí: „Orfeus v podzemí“, operetta od Offenbacha. — V úterý: „Gazdina roba“, Píjím V. Horák. — Ve středu: 1. hra v předpl. „Habička“, a ve čtvrtek: 2. hra v předpl. „Stradella“, pohostinské hry tenoristy V. Pragra od městského divadla v Olomouci. Obě tyto hry jsou jako 1. a 2. hra v předplaceni novém, jež na 16 večerů ještě přijímá knihkupectví p. Peřiny.

Z Kostece n. Orli. Dne 7. prosince katolický spolek shromáždil se o 7. hod. večer k vylachnutí přednášky: „Byl-li Řím nepřitelem Czechů?“

Různé zprávy.

Naším přátelům. Kalendar „Stíty“, jež poslány do komise, raději ponechat u sebe až do 18. t. m.; pak teprve neprobrané exempláře zpět zasílejte. — Že katastrofa Svatovlácké záložny není žádným požehnaním pro finance katolického tisku, to cítíme valnou měrou také my. Víme, že se přemnoží svými dary věnovanými obětem katastrofy značně zakrváceli; ale proto pteč snažně prosíme, aby nedoplatky a předplatné vyrovnal každý, kdo jen trochu může. Máme mnoho naléhavých povinností, které odkladu netrpí, a peněz dochází nás nyní velmi málo. Doufáme, že naše prosba nastane bez výsledku.

Milovník pravdy. Trochu rozhledu po vlastním táboře by neškodilo „Hlasům ze Sionu“, jejich hlavním a snad jediným spolupracovníkem jest pastor Šádek. V každém čísle obětuje bje tento list do katolického lidu a kleru, zahrává si při tom ještě na mučenika. Tak v č. 47. dušoval se svým očkám, že klerikové uvažujíji výmyslené zprávy o zachovalých dvojtychodných pánech. Ale zrovna v téže čísle otiskl tento mučeník z Času bílou lež o oběšeném kapucínu v Olomouci, ačkoliv dobře věděl, že Čas tuto lež již několik dní před tím odvolal. Cerkvní helvetský list tedy otiskl vědomě ničemnou lež a tím sám se odsoudil. Se zvláštní zálibou cituje tento dvojtychodný helvetský orgán Horkého uličnické pomluvy o Borromeu, ačkoliv dobře ví, že si zahrává se ohněm a že by neopatrně vyjádřením o tomto předmětu mohlo někomu vynéstí několik měsíců v chrudimském kriminále. Tedy jen opatrně dvojtychodný následovník velkého Kalvína! Chce-li již něco pravdivého napíati o mravní perversitě, citujte zápis z pamětní knihy rodného města Kalvína, jemuž bylo pro sodomský hřích vypáleno potupné znamení na zádech. (Viz Řehákovu „Reformaci“ str. 268.) Anebo poslaďte svým očkám novinářskou zpravou „Záto“ (č. 45), kde se sděluje, že protestantský ředitel semináře v Greizu v Sasku již letos pro 300 deliktů sodomských odsouzen na 16 let do káznice. Nemyslete, že by tyto zjištěné případy otevřely Vaším čtenářům oči! Tak jen se nebojte pravdy a nechte lhaní!

Vynikáme. Dle zprávy „Hlasu“ stolní společnost Měšťanské Besedy v Uherském Hradišti na Moravě poskytuje několika žákům obchodní školy obědy. „Huši, jak tomu jsou z domova zvyklí a jak to také je chvalitebným křesťanským způsobem, nezasedají k obědu jako to boží h... ale bezky se vždy pokřikují a potichu pomodlí. To bylo ale nákladem mladým pánům trnem v očích, proto se uradili, že se to hochům musí zakázat. Sami do toho ovšem nechtěli zakusnout, nastroili tedy článka, aby hochům modlitbu zakázali. Modlit se před jídlem a po jídle a to ve společnosti — je prý fanatismem a neuhodnost.“ To má být svoboda a pokrok, jenž za skrytu ohleba káže boškovu zapřít své náboženské smýšlení? Svobodomyšlníkům a pokrokatům podobným vhodně naznačuje úkol života epusovatel Mrátek: Cesta úplné bezohlednosti, zdvojnásobené pracovitosti, kázně, poctivosti, čistoty, oviscenosti ve správě všeho duševního i hmotného majetku, dokonalého využití té

svobody, kterou už máme a kterou nám zatím nikdo nebere. V tom je etické a nepomíjitelné jádro naší věci. Jinak — jakým právem se dovoláváme svobody věřící? Abychom ji na novo poškodili ještě divočejší měrou? To ji ničit budou raději nepřátelé sami. — Každý nevzdělaný skutek tak u nás roste v strašlivou pohanu, břitkou sbran proti nám a nás činí — bezbrannými.

Palec—všetec. Bedlivým pozorováním bylo zjištěno, že jemný závitkovitý vzorek na předním článku palce jest u každého jiný. Otisků těchto závitků používá se v Číně již ode dávna, u nás zvláště — v Americe — teprv v době novější ku zjištění totožnosti zločinců. Z peněžní záležitosti bylo mezi New-Yorkem a New-Orleansem ukradeno 22.600 dolarů. Balík pak zase zapечатěn a na pět přitisknut palec. Policii zhotoveny byly vsakuté otisky palců všech úředníků a osob, jejich rukama peníze prošly, otisky pak fotograficky světleny a byvše s pečeti srovnány — prozradily pachatele. Vývoj s článků palce stotožňuje se s vývojem těchto tří vlastností: vůle, soudnosti a lásky. Vyvinut li článek první (v našem) nad ostatní, ukazuje individuum pevnou vůli. Je-li druhý článek mnohem delší prvního, platí člověk za chytrého. Článkem třetím míněn „polštář“ palce. Je-li silně vyvinut, třeba co činiti s individuem smyslným. Je-li palec nápadně pohyblivý, patří člověku lehkomyšlnému; je-li pevně rozčleněn, je majitel pozorný, chrabrý a pevného charakteru. Psychiatry bývá palec často ohledáván. Nepoužívá-li totiž pacient při denním zaměstnání palce a nechává jej vložený ve dlaně nebo odchýlený od ostatních prstů, je to známkou duševní poruchy. Blběm od narození chybí často palec, nebo ho aspoň oslavují skrytý v pěsti. Padoucníci stísnění vždy vanou v záchvatu palce pod prsty. V zápass smrtelném sbalí se ruka v pěst.

Svatovácl. záložna a „Český Učitel.“

Píše se nám: Katastrofa sv. václavské záložny rozčleňuje hladinu českého národa nad poměry. Byla to ovšem událost prvního řádu, ale byla by po krátkém čase i ona zmizela v hlubinách hostitelské Lethe, kdyby ji byli nepřátelé katolicismu nebyli potřebovali do svého krámu. Co jiných, podobných, aneb ještě horších zločinů odbylo se právě v této katolicismu nepřátelské žurnalistice krátkými slopci a obligátním: „Ostatné se k tomu předmětu ještě vrátíme.“ Defraudace ve sv. václavské záložně však musí být řádně se vším soukromým kalem, jenž již z ohledu veřejné mravnosti pro veřejnost se nehodí, proklopena, aby si nepřátelé katolické církve, jejíž člen tu na neštěstí hrá přední roli, mohli spokojeně utíti mravním rozhořčením vynucený pot, oddechnouti si a zvolati: „co jsme mohli učiniti, to jsme učinili, více možno nebylo a jestli jsme tomu „klerikalismu“, jak si katolictví jmenovati svaře zvykli, nyní nezasadili rozhodnou ránu, pak se nám tu hned tak již nepovede.“ Co listy vídeňské odbyly Jelfka za tři, čtyři dny, co naše listy se nechtěly vracely se svého času k defraudaci Winklerové, jako by se za ni spolu styděly, věnní se záložně sv. václavské celé dlouhé slopce; a rozkoš kanibalskou ohlédává se kost již před týdnem ohryzaná, aby se zitra začalo znovu. Zvlášť v tom ohledu vynikly listy socialistické a dnes již par nobis fratrum — týdenlíky radikálního učitelstva. Ostatně může nám tu při vši tragedii býti jakýmsi zadostučiněním, že zločejství laiků tak již zavedeno, že již netáhne, kněz zloděj však že je ptec jen vzácnosti nevidanou a neslychanou. Není prý to nejhorší hrůška, na niš sedají vsy; sv. václavská záložna byla hrůškou zhnulou, ale o tu se nepřátelům kněžstva vlastně nejedná, nýbrž o tu zdravou hrůšku, již přes všecko je a zůstane církev katolická. Nedivili jsme se, že socialisté hleděli za zločinu kněze Drozda, pomíjejíce židovské defraudanty mlčením, vyměckati, co se dalo, vždyť my jich též nešetíme a „půjčka za oplátku“ je staré pořekadlo; co nás však pímno na venkově ohromilo, byl způsob psaní, zvlášť v „Čes. Učitelu“, orgánu byžžovského učitele Černého. Litujeme, že tyto vyšetřovací směry nedocházejí hlasitěho odsouzení. Ze způsobu, jakým s námi mluví a jednají učitelé v obcování s pospolitim, jenž přes jakési, řeknu theoretické napjetí, je ptec jen na mnoha místech ještě přátelské, dalo by se očekávati ostré zakřiknutí, avšak učitelé dnes bojí se jeden druhého a není jiného stavu, v němž by jeden druhému méně důvěřoval, což je jen důkazem, že ultraradikální směr v časopisech není výslednicí všeobecného učitelského smýšlení a čtení. Divíme se ovšem, že se nenajde někdo z Jilemnicka, kde kterýsi učitel pro tentýž § 173 musil dán býti do penze, neb někdo z Jindřichohradecka, kde pro podobnou defraudaci volil jeden příslušník učitelského stavu smrt před vyšetřováním, a že nedopíše p. kolegovi Černému, aby toho nechal a neptipoval zločin jednoho na účet celého stavu, ježto by učitelstvo mohlo při tom šeredně pochoďiti. Když se to stalo, v prvním i druhém případě naše listy vůbec mlčely, neboť nenašli se mezi kněžstvem dopisovatel, který by dělal z chyby jednotlivce potřebu k potírání celého stavu, nenašel se též proto, že se český kněz stydí před lidem za to, když intelligent, k němuž je beztoho ve vyřazeném lidu dnes již málo důvěry, dopustí se se ziskuchtivosti činu tak šeredného; ano já mohu dovéřediti, že když jeden kněz v shromáždění jednu z těchto dvou učitelských afér přiváděl k řeči, že se potkal s ledovým mlčením. Tomu se říká, p. učitel Černý, noblessa; chodit však na slunce a mlti másto na hlavě, tomu se říká bloupost aneb neprozřetelná zlomyslnost, která se hned tak nezapomíná, naopak k zosvětlené pozornosti protivníka pobádá. Za by se kdy mohlo jednati o miliony, toho ovšem neočekáváme, ježto učitelstvo nebude s nimi mít co dělati, ale nějaké té tisícovky se ještě p. učitel Černý v životě sám dočká. Tedy všeho do času, to na věci ničeho nezmění, naopak bude to — abychom vlastních slov pana učitele byžžovského s obměnou zdili, „vyvrholeným případem školarismu, školární přetvářkou, životní prohaností, školaristické smělosti a bezohlednosti až k zločinu. Bude to zjevem příznačně typickým, jakým je moderní školarismus, jež lid deptá a žálí, pokrytecky sebe přikrývá, žije a tyje z důvěry lidu k alibistickým moderní osvětě, v různých formách

páse zločiny a se zločinu nabývá posily k šíření své světské moci na lid. Dějiny tohoto školarismu, třeba v plátech posud, jsou dějinami rafinovaných špatností a zločinů.“ Jak pak, p. Černý, chutná? A to jsme podali jen nepatrnou ukázkou Vaších vlastních zločinů přeměňivše pouze slovo „klerikalismus“ v „školarismus“, o němž budou psáti potomci za 500 let s tímtež respektem, jako dnes píšete Vy o klerikalismu, jenž ovšem za 1900 let neubránil se osudným často chybám, jestli totiž zůstanete představitelům školarismu. Vy a Č. U. „Č. U.“ musil býti pro svůj kanibalský referát o sv. václavské záložně skonfiskován a to znamená v Rakousku mnoho, poněvadž on v první řadě už defraudace, jež se v ní stala, k nejohavnějšímu útoku na církev katolickou, či jak on říká, na klerikalismus.

Národní podnik obchodní a průmyslový v Praze. S potěšením možno znamenati roku letošního zvýšený odby, docílený jednak dalším zdokonalením vlastních výrobků, jednak přibráním nyní veškerých druhů per pascích, pryže, rýsoval, břídicových tabulek i pisátek, napínacích hřebíčků, hub a kříd barevných. Záležá nyní jen na naší veřejnosti, by u pp. obchodníků vždy výselvná žádala zboží z „Národního podniku“ a tím dobré věci české k dalšímu nutnému rozvoji napomáhala. Nový obsahlejší ceník se právě sestavuje.

(Zasláno.)

Z Ústí n. Orli. V zaslání „Lidových Listů“ ze dne 29. listopadu, účtů oba moji bývalí kaplani, František Šimek a Josef Adam, na pisatele lokálky „Obnova“. Lokálky té jsem nepsal aniž podnětu jakého k tomu dal. Dle poměrů v městě nabývám toho přesvědčení, že musela vzniknouti jinde. Na tom ostatně nezáleží. Ač správně jest, že kněz smyslný a pití oddaný i takový laik, nehodí se pro společnost lidskou, předce není pravdou, že by všichni intelligenti s tím souhlasili, kdyby všichni knězi z Čech utekli. Ke cti obou kaplanů musím říci, že nikdy tu nebyli opilými, ale požívali i vážnosti pro své vlohy a schopnosti. To však žádof ze soudných katolíků nechválí, že ze sv. církve vystoupili, a přátely kněžského celibátu nejsou. Žádám si redakci, by dotvrdila, že ona lokálka z mého pera nevýšla. Poněvadž zasláno v L. L. tak jest sestaveno, že by z toho člověk poměrů neznalý mohl mne podezřívati, jako bych já byl nějakým porušovatelem celibátu a člověk nemravný, tedy tímto prohlašuji, že každého budu soudně stíhati, kdo by se odvážil něco takového mi připsovati. Celibát kněžský, Bohu díky nesporně jsem ještě ničím, to otevřeně přede všemi lidmi říci mohu, a také nikdo nic takového na mně nenašel. Nebudiz mi tedy v nezkromnost vykládáno, že dopisem mých bývalých kaplanů k této obraně jsem donucen. Na slova v zaslání: „že pak některý kněz . . . přátel nenachází mezi zdmi domu sarního“, ohledně našich bývalých poměrů, ten projev lásky křesťanské mám v odvetu, že jsem pánové s vámi oběma dobře to smýšlel, nikdy Vám škoditi — nechtěl, a denně modlitbou vzpomínám na Vás. Když jsem ale seznal, že konáte věci, jež jak sami píšete, vedly tam až, že odvážili jste se „zlomiti a daleko od sebe odvrhnouti pontu svatě Církve“, a zcela formálně z katolické církve jste vystoupili, tu ovšem, když mírně upozornění nic neprosplávalo, žel, i přisvědči jsem byl nucen jednati, což mi však, klidně-li vše uvážíte, zle vykládati nebudete. Ostatně, měl jsem s vámi po kolik let v tom trpělivost, tak že se mi nyní vytýká, že již dávno ten poměr váš měl být přerázen. Tento boj vyvolali jste sami, já jsem k němu žádného podnětu nrdal. Ostatně žádného laika, tím méně kněze, tato polemika vaše nepřekvapí. Bylo to, jest a bude tak i v budoucnosti, že kněží odpadlíci, kterým se zdá býti „kněžský seminář a duchovní stav vůbec“ jen jako „pastičkou“ na nezkušené myši, vždy budou chtítí předněmtem pozornosti se státi, kolem sebe nespokojence shromáždovati už i v seminářích a hledati ve svých snahách souhlasu mezi laiky, zvláště v inteligenci, aby tak spojenými silami porvali — kněžský celibát. Je to však boj marný. Proto ani já do dalších nějakých potýček novinářských s vámi se ponětí nemám. Škoda času. Běh nejvš milosrdný ráčí vám i mně i všem lidem, všecko ku spáse obrátiti. —

Ant. Nývlt, děkan.

Pozn. red. Svědčíme, že p. děkan Nývlt není pisatelem dopisu z Ústí v minulém čísle uveřejněného.

(Zasláno.)

Velečtému pánu

Janu Tučkovi,

majetníku továrny na varhany a harmonia v Kutné Hoře.

Varhany, které pro sarní chrám Páně v Kostomlatech u Nymburka v továrně Vaší objednány byly, uspokojily všeobecně jak co do vzorné úpravy vnitřní, tak i vzhledem ke vkusnému zevnějšku, což zejména c. kr. mistodržitelský znalec vdp. P. Alban O. S. B. pochvalnými slovy vyjádřil. Hlas těchto varhan o 13 znejících a 5 kolektivních rejstřících jest mohutný i lahodný a nemálo při spívá k zvýšení pobožnosti věřících. Děkuje vřele za toto krásné dílo továrny Vaší, přejeme upřímně, aby závod Váš stále zkvétal a všude zaslouženého uznání došel.

Karel Goltz, Dr. Jos. Rydvan, ředitel a patronát. kom. děkan missal v Lysé n. L. a farář v Kostomlatech.

K dnešnímu číslu přiložen je obrázek vánoční seznam Singer Co. akciové společnosti pro čicí stroje v Hradci Králové.

Vánoční a novoroční dárky, jakož i hračky

vystavuje první Královéhradecký

BAZAR ČUPR „a la města Paříže“

Těž v neděli odpoledne k volnému prohlédnutí.

Vázy, dekorativní talíře, figurky, desertní talíře, patentní džbány na pivo, trojdielná zrcadla, **kuřácké a psací náčiní**, stolky, paravany, alba, nácesairy (zařízené krabice na šití a na šperky), pouzdra na doutníky a visítky, sáčky na peníze atd. atd.

Obrovský sklad kloubových loutek a houpacích koňů.

Čínské a japonské ozdobné předměty.

Nejnovější nákrčníky a prádlo bílé a barevné.

Výtečné a moderní rukavice, trikové a pletené.

Velký výběr vějířů, pravých pštrosích, z želvoviny a z perleti.

Jediný sklad moderních šňěrovaček osvědčené fačony, v každé velikosti. Objednávky dle míry se rychle a levně vyřizují. — Mnoho pochvalných uznání. **Velký výběr galoší.**

— Vše za ceny nejlevnější a pevně doporučuje —

Frant. Čupr v Hradci Králové,
v Kileperově ulici proti kavárně pana Flaly.

Nemávejte přehlédnouti!

Vánoční odprodej dopisnic.

Následkem změny obchodních místností jsem nucen své obrovské zásoby dopisnic vánočních i novoročních, čítající 500.000 kusů, v krátké době vyprodati, a proto snížil jsem jich ceny, takže prodávám 100 kusů skvostných vánočních a novoročních (50 druhů) za 1 zl. 50 kr. franko, proti dobírce neb po zaslání obnosu předem. — Co se nehodí, vyměněno bude obratem.

K. KUBA v Jičíně, Čechy.

Jediný závod zaslátelský na českém venkově.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává

výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.

Před nákupem vánočních a novoročních dárků raději si prohlédnouti naše výkladní skříně.

Páni kuřáci pozor! Nedostupitelný požitek.

Jedině z nové patentní, všeobecně oblíbené

dýmky Ideál

vzorný, lehký tvar, čisté, příjemné, lahodné a neškodné kouření, jelikož se kouř hned na prvním místě čistí (ochladí) a škodlivého nikotinu sprostí. Znečištění odličky vyloučeno. 1 kus K 140, 3 kusy K 4—, po obdržení franko zasílá vynálezce

F. S. Novotný, Maršovice-Kokonín,
obchodní a zaslátelský dům.

**Úžasné,
neslýchané,
avšak pravdivé!**

Za 3 koruny! Za 3 koruny!

Při svém velkozávode dopisnicemi zavedl jsem oddělení pro vytisování drobných zakázek za báječně levné ceny, a zasílám franko

pouze za 3 koruny

1 vkusnou kasetu dopisního papíru (100 obálek, 100 papírů) a 25 skvostných vánočních, novoročních a uměleckých dopisnic, vešměs novinky. — Zásilky dobírkou neb po zaslání obnosu předem.

K. Kuba v Jičíně, Čechy.

MUDr. JOSEF HOLUB

v Chrudimi,

vedle c. k. okres. hejtmanství

provozuje veškerou

nejnovější prakt. zubelékárkou.

Umělé zuby všech druhů

zhotovuje ihned a téhož dne

ve své vlastní nově zřízené dílně.

Ordinuje od 8.—5. hod. denně.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 88

doporučuje P. T. veleďst. duchovenstvu svůj vřadě osvědčený a mnoha doporučení nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají

Adresa vždy deslovně úplná.

Bursa práce v Hradci Králové.

Kočí dostane dobré místo v Horním Jelení. Na dotaz odpoví správce bursy

Jos. Polák st. v Hradci Kr.

v bisk. residenci.

(K dotazům přiložen budiž korresp. lístek.)

Prodá se

zachovalé jeviště

3 m 86 cm. vysoké, 5 m 75 cm. široké.

Bližší sděli administrace t. l.

Malínský křen

— letošní sklizně —

5 kg. 15 kořenů . . K 6—

5 kg. 20 kořenů . . K 520

5 kg. 25 kořenů . . K 450

franco na každou poštovní

stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,

vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Těž velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleďstojného duchovenstva svědčí o pevné obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

ZÁCLONY

krajkové bílé, záclony krajkové crème, záclony krajkové barevné, záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednoduché (story) záclony látkové, záclony axminsterské, záclony marokánské, záclony šimilkové atd. v nejbohatším výběru a továrních cenách.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

HOUSLE, STRUNY,

jakož i veškeré

hudební nástroje

nejlevněji ve skladě odborného znalce

Jana Čermáka v Hradci Králové.

Školní housle od 5 K

Koncertní se smyčcem

v pouzdře od 20 K

Veškeré správy se přijímají a přesně vyřizují.

"SLAVIA"

vzájemně pojišťovací banka v Praze,

usavírá

pojištění na úmrtí a dožití, věna dítkám, penze a pojištění množné.

25letý muž zabezpečí za čtvrtletní pojistné K 6.42 pozůstalým kapitál K 1000.— splatný hned po jeho úmrtí nebo při dožití 60. roku. Po pětiletém placení pojistné se zmenšuje o dividendu.

Nejvýhodnější podmínky. Všechny siak náležitě členům — pojistníkům.

V po ledních letech vyplaceno 10 proc. pojistného.

Vyplacená dividendy 930.165.84 korun, rezervy a fondy 24,189.840.65 kor., dosavadní výplaty 70,232.673.58 kor.

Vyšetření a sazby ochotně zasílá

Generální ředitelstvo banky "Slavia" v Praze, Havlíčkovo náměstí,

jakož i generální zastupitelstva:

v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

SÁNĚ

nejnovější soustavy nabízí

ČENĚK BUBEN,

kočárník

v Hradci Králové.

Práce vzorná. — Ceny mírné.

VÁNOČNÍ

dary doporučuje vzhledem k této nastávající době velect. P. T. obecnostu ku provedení fotografických obrazů všech velikostí a všech způsobů nejchvalněji známý závod: J. F. Laughane, c. a k. dvorní fotograf v Praze, Vodičkova ulice č. 37. Král. Hradec. Píseň. Budějovice.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Východních)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syhrově (Ústí), založena roku 1858.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na hládnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

Co dobrodiní
a jako potřebu pro každou rodinu, důleži označiti —
**Kathreinerovu
sladovou kávu
= Kneippovu,**
která také denně více do oběhupřichází.
Žádná pečlivá hospodyňka nechť neotálí, tento chutný a zdravotníkářový nápoj zavést.
Nestává žádné lepší přísady a žádné lepší náhrady zrnkové kávy, kde tato lékařsky zakázána jest.
Kathreinerova sladová káva Kneippova
jest pravá jen v původních balíčcích s ochrannou známkou "farář Kneipp". Otevřené vyvážená, neb jinak balená sladová káva, není nikdy
Kathreinerova.

Umělecký atelier - - - sochařsko-štukatérský JAN JIROTKA A SPOL.

v Hradci Králové

— doporučuje —

veškeré práce ornamentální i figurální na fasády, dále práce vnitřní k výzdobě salonů, kádren, vestibulů atd. Práce přímo nadšené. Kostelní opravy.

Výroba všech druhů zděrových soch. Výběr frontonů nad dveřmi a rozet stropových.

Nejnovější zdatilé poprsí + biskupa Edvarda Jana Nep. Brynycha; jako vhodný protějšek doporučuje se též poprsí Sv. Otce.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přispisů vloženo k nabládnutí.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 49.

Hlasy časopisů o zesnulém biskupu Brynychovi.

Lidové Listy (v Chocni) píší: „Církev katolická ztrácí v něm jednoho z nejvěrnějších a nejstatečnějších svých průkopníků. Význam úmrtí jeho pro církev pochopí každý, kdo ví, co znamenal zemřelý biskup ve své diecési. Byl bez odporu nejvýraznější postavou v hnutí klerikálním. Celou svoji osobnost s nepopíratelnou energií dovedl postaviti do služeb církve bojující. Zemřelý biskup byl biskupem lidovým. Nikdy nezapomněl původu svého českého a neobrozeným vystoupením svým proti zrušení jazykových nařízení získal si sympatie širokých vrstev národa.“

Jihočeské Listy: Dlužno mu přiznati, že byl vždy dobrým a rázným Čechem.“

Ostravan: „Nikdy nezapomněl, že je Čechem a všude jako takový rozhodně vystupoval.“

Posel z Podhoří: „Církev římsko-katolická ztrácí v zesnulém jednoho z nejpilnějších pracovníků, národ český pak muže, který byl ze všech českých biskupů nejrozhodnějším a neupřímnějším zastancem naší národní věci. Zvláště důrazně zastal se zvětšení práv národa českého v době zrušení jazykových nařízení svým památným pastýřským listem o jazykové otázce. Zvětšil byl též horlivě činným jako spisovatel a vydal mimo četná pojednání, uveřejněná v různých časopisech, několik spisů, ponejvíce tendence katolické, z nichž mnohé přeloženy i do němčiny.“

Jizeran: Biskup Brynych je znám svoji lidumilností po celé své diecési. Majetek nebyl mu nikdy tím prvním, rád podporoval podniky dobré, byl štědrým vůči chudím atd. Když umíral, přál si mít jmění, aby mohl ještě více darovati. Poslední vůle podává pádny důkaz o něm, že lidumilem byl. Biskup Brynych byl vzorem katol. kněze českého a jsou bezvýznamné útoky liberálů na jeho osobu proto, že činně zasáhl do hnutí katolického. Jako představitel katolicismu musel také jednati rozhodně ve všem a všudy na prvním místě. A to se u něho odsuzuje. Kdyby dle přání liberálů nevíšmal si života veřejného, nechal jim pole volné, byl by hodným knězem. Zda-li by se to ale srovnávalo s jeho katol. přesvědčením, o to se liberálové nestarají. U nich je katolický činný člověk fanatic a klerikál; dobrý člověk, muž zásadní jest ten, který slouží fanaticky zájmům jejich. Světlé stránky biskupa Brynychy zastínit se nedají!

Lidové Noviny: „Zemřel biskup Brynych, jeden z nejvlásteckějších českých biskupů a horlivých křezů.“

Národní Listy: „Zesnulý biskup stál jako osoba politicky činná v popředí klerikální strany, jsa takorke nejvášnivějším a také nejschopnějším bojovníkem za její zájmy. Na druhé straně ale zcela objektivně dlužno konstatovati, že byl dobrým a upřímným Čechem, hrdě hlásil se vždy a za všech okolností ke svému národu a také s veškerou důrazností dovedl opřít se známé snaze o dělení diecése i jmenovitě germanisacíím choutkám biskupa Frída. Biskup Brynych byl i literárně činným. Arci byly to spisy tendence katolické, ale všemi vanula vlastenecká jeho mysl. Ze spisů těch jmenujeme „Pokročilý rolník“, „Domkář mudrlant“, „Otevřené oči“, „Diamantek“, „Slovo kříže“ a jiných více. Vlastním a nejbližším jeho působistém byla ovšem kazatelna. Jako kazatel a řečník v disertacích duchovních byl autoritou na slovo vzatou.“

Prager Abendblatt: „Se zesnulým odchází z naší vlasti kněz nejbohatších vědomostí a nejhorlivější činnosti.“

Več. List Hlasu Národa: „Brynych byl muž s výrazným, plný síly a energie, byl pravý bojovník Páně, plný ušlechtilosti i lásky vlastenecké, jenž po celý život bojoval za pravdu, víru i národ svůj a smrt jeho vyvolá bolest a politování v řadách přátel i politování u odpůrců.“

Výminku tvoří ovšem listy židovsko-německé. Tyto předobře pochopily, čím zesnulý vrchní pastýř byl katolickému lidu českému, ony pochopily, že jako dobrý pastýř musil varovati lid před nevěrou a nepřáteli církve Kristovy, proto ani nad hrobem jeho stojíce nemohou mu toho zapomenouti. Ale právě tím vydoby listy ty zesnulému svědectví nejlepší, neboť chvála z úst jejich byla by boleta než těšila.

Úvahy své o zvětšeném končíme slovy: Byl to veliký biskup církve, upřímný milovník národa, lidumil nad jiné obětavý, pravý otec a bratr svého kněžstva.“

Zprávy hospodářské.

Bohatství Maďarů.

Kdykoliv ministři financí rakouský a uherský vydají státní rozpočty na příští rok, neopominou rozpočet ten s případnými výklady dáti poslancům do rukou. Uherský ministr financí má při tom ve zvyku, že podává současně rozvahu o majetku maďarského státu. Má to býti jakýsi dokument, že bohatství v Maďarii přibývá. A při tom je nejmudnější to, že uherská vláda jest nucena, aby se lid z Uher nestěhoval do ciziny pro samý blahobyt, vydati přísný zákon proti vystěhovalství.

Projdeme si výkaz finančního ministra uherského o stavu majetku státu maďarského. V uherských státních pokladnách bylo koncem r. 1901. na hotové peněz v obnosu 157,068,000 korun, kdežto před rokem koncem r. 1900 bylo ve státních pokladnách uherských na hotové 237,568,000 korun. Ubývá tedy pokladních přebytků valně, zrovna tuk jako u nás.

Aktivní majetek uherského státu tvoří v přední řadě státní dráhy, které mají ceny 2,217,958,000 korun. Solné doly státní jsou odhadnuty na 367 1/2 milionů korun, státní uherské lesy na 187,4, erární silnice na 174,8, státní továrny a železárny 59, mosty v Pešti 46 1/4, státní hřebčince a velkostatek v Jedlově 38 1/2 milionů korun. Budova a vnitřní zařízení uherské poslanecké sněmovny v Pešti stálo dosud 32,539,000 korun. Něco podobného není na celém světě.

Maďari chtějí tímto bláznivě přepychovým parlamentem namluviti světu, že jsou velikým a bohatým národem; zatím není na celém světě ani v Číně tolik mravní a politické hniloby jako jest v Maďarii. Ta nádhera parlamentu uherský stát od zkázy nespasí. Nejzajímavější jest položka ve výpočtech aktivního majetku státu uherského, ve které se uvádí, že ministr financí má k dobru pohledávek v obnosu 1,120,355,000 korun. V této pěkné sumě jsou totiž zahrnuty především dosud nezaplacené daně v celém státu uherském. To by bylo okrouhle jedna miliarda korun. A to také má býti považováno za aktivní majetek státu uherského?

To je prostě k smíchu; s takovými číslicemi si troufá finanční ministr uherský na veřejnost a chce jimi blýskati se v parlamentě o domnělém bohatství uherského státu.

Dosud však neřekl, mnoho-li z 1000 milionů oněch nezaplacených daní skutečně také dostane domu. Ostatně nám právě tato rubrika dává jasný obraz o strašné sociální bídě, která panuje v řadách poplatnictva v uherské polovině. Tím bychom byli s vypočtením hlavních položek aktivního jmění státu uherského u konce. Nyní přijde rub, to jest, mnoho-li uherský stát dluhuje. A tu uvádí finanční uherský ministr, že koncem r. 1901 dluhovaly Uhry nic víc a nic méně, jen maličkost 4,614,442,000 korun.

Rytířský národ Maďarů, který přispěním Bismarka stal se r. 1867 neodvislým, nasekal za pomoci ženiálních finančníků Rotšildů, Falků, Wodianů a podobných veličin státních dluhů v obnosu okrouhle 4615 milionů korun.

Žádný národ na světě nemůže se v tomto rekordu Maďarům rovnati. Podáme detaily státního dluhu Uher.

	milionů kor.
Zlatá a korunová renta	2284,58
Půjčka ve zlatě	524,85
„ ve stříbře	255,65
Všeobecný státní dluh	1384,28
Resortní dluhy	165,08
Dohromady, jak již uvedeno, 4,614,442,000 korun.	

Na tom není však dosti. Blahobyt v Maďarii jest poznati také ze vzrůstu hypotekárních dluhů. Připomenouti dlužno, že zanášky hypotekárních dluhů do kněh v Uhrách v posledních letech jsou menší, jak před 10 lety. Doba divokého zadlužování majetku nemovitého již minula.

Za r. 1901 bylo v uherské polovině nových hypotekárních dluhů zanešeno za 587,98 a vymazáno za 439,4 milionů korun. Jeví se proto čisté zadlužení za loňský rok v obnosu 148 1/2 milionů korun, což by věru nebylo velmi mnoho. R. 1900 bylo čistého zadlužení v Uhrách za 181 a r. 1899 za 129 milionů korun.

To jest zadlužování nemovitého majetku poměrně dosti slabé. Musíme však uvážiti, že rolnictvo uherské prodá nyní ročně jen do Rakouska za 400 milionů korun zemědělských výrobků, hlavně ovšem mouky. Již z toho seznáme jeho značné příjmy. Z těchto zajímavých číslic seznáváme, že také v Uhrách blahobyt lidu jde neklamně dolů. Považme jen, že ohromné úroky na státní dluh ročně odváděné mizí stále

z kapes chudších poplatníků a přetékají do pokladen finančních židovských velmožů.

Jednou musí tímto způsobem přijíti katastrofa.

Rudolf Vrba.

Literatura.

Nákladem „Unie“ v Praze. Spisy Julia Zeyera: Čechův přechod. Nádherné národní epos. Seš. 5. a 6. po 40 h. — Sofie Podlipské spisy Peregrinus. Román. Seš. 6. a 7. po 30 h. — 23 let bouře a slunečna v Jižní Africe. Bureké boje za svobodu a nezávislost. Lčí burský plukovník Schiel. Seš. 5. a 6 po 50 h. — Paměti presidenta Pavla Krügra. Z burských bojů s Anglií o Jižní Afriku. Přeložil dr. J. Guth. Seš. 1. za 60 h.

Nákladem družstva Máj v Praze. „Máj“, beletristický týdeník. Redaktor Fr. Horita. Roč. I., čís. 9. Roční předplatné 10 K. — Rok na vsi. Kronika moravské dědiny. Od A. Mrštíka. Seš. 1. za 36 h.

Právo živnostenské. Každému, jemuž jakýmkoli směrem jest obráti se právem živnostenským, zajisté přijde vhod Katechismus živnost. práva rakousk., který napsal Tom. Rebec. Katechismus ten poslouží platně v prvé řadě každému živnostníkovi bez rozdílu (přemyslníkům, obchodníkům i řemeslníkům) a jejich sdružením (spolkům, společenstvům, gremiím, družstvům), neméně pak i právníkům praktickým a jako příruční knížka bude vítán také českým úředníkům účastným správy záležitostí živnostenských. Také bude vhodnou učební pomůckou studujícím, zvláště pak posluchačům obchodních akademii, žákům škol průmyslových, odborných i pokračovacích. Spisů toho, jež v úpravě velmi úhledné svým nákladem vydala knihtiskárna firma Hejda & Tuček v Praze (Karlovo nám. 26.), vyšel právě svazek první, jehož hlavními oddíly jsou „Zřízení živnostenské“ a „Provozování živnosti“. Cena výtisku v plátně vázaného jest 3 K 80 h.

Histor. Rozhledy. Poučné čtení pro mládež Řídí Ant. J. Zavřel. Roč. V., seš. 9. s obsahem vybraným. Nákladem Em. Šolce v Telči. Roční předplatné 5 K.

Souj k svému!

Žádné cenníky ilustrované; za to všem dást. pp. kněm podle se hned franco výběr hodin ka pesních panských i dámských, zlatých neb stříbrných, Tulla atd. — Zlaté zboží, řetězy, náramky, prsteny, vůbec veškeré druhy skvostů. Optické zboží, brýle, skřípce, dalekohledy, divadelní kukátka atd.

Václav
Francák,

v České Třebové.

Každé hodiny jsou řádně obtaženy (re-pastrovány) a ručí se 3 roky za správný chod.

hodinářský a slatnický závod

Veškeré správy hodin a šperků vyřizují se se sárukou a rozesílají franko.

Mnoho pochvalných usnutí a poděkování po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.

Výhodné podmínky platební bez svyžení cen.

OBRÁZKY

zemřelého nejdůst. pana biskupa

EDVARDA JANA NEP.

zhotovené dle poslední jeho fotografie (před 2 roky) na křídovém kartonu 12/9 cm., vhodné na památku pro školní dívky 100 kusů za 5 K, jako dopisnice pohledové (menší formát) 100 kusů za 5 K

nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Nejdůst. bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod.

Všecké práce v oboru stavby a obnovování oltářů, kazatelen, soch, křížových cest atd. provádějí se ve všech slozích solidně a levně s odbornou dokonalostí a zvláště s trvanlivým zlacením a polychromií.

**Výroba
● rámců**

všech moderních vzorů a
zasklívání obrazů
ve vlastní dílně.

Josef Kieslich v Hradci Král.,
Jitřkova třída, vedle c. k. berního úřadu.

**Obchod
umělecký a papírnický.**
Na skladě největší výběr
**obrazů
a zrcadel**

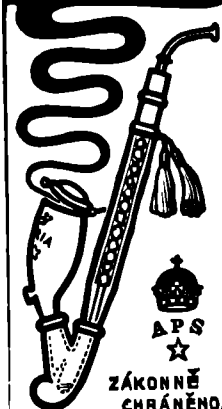
všech možných druhů, olejomalby a umělecké reprodukce. Sochy všech velikostí, kříže, křížky, listy a různé umělecké výrobky

Veškeré druhy papíru,
psací, kreslicí a školní potřeby, alba, kassety, knížky modlitební, obrázkové a obchodní atd. atd.

— DOPISNICE —

umělecké a místní vždy nejnovější v obrovském výběru.

PATRIA

PATRIA

jest nejlepší dýmka
nové doby.

Čisté, příjemné,
lékařsky doporučené
kouření.

Ladný tvar,
levná cena.

K dostání
ve všech obchodech
s dýmkami
v Rakousko-Uhersku.

První česká továrna
dýmek

A. Patrná a syn

— v Jaroměřích. —

Založeno 1842.

Cenníky zdarma a franko.

Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci
Králové — Václav Vodička v Chrudimi a
F. L. Prokop v Chrudimi.

Svičky kostelní i polovoskové

doporučuje P. T. veleďstojnému duchovenstvu
za podmínek nejvýhodnějších

továrna na svíčky voskové a jiné, parní hřídlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

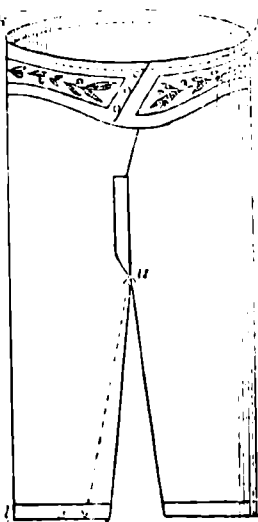
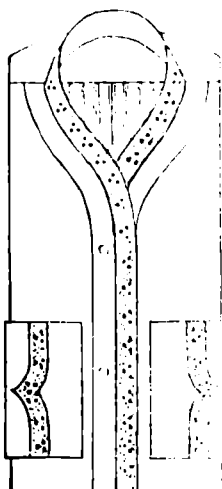
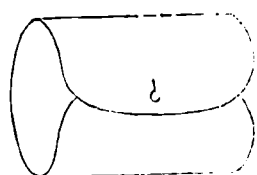
Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejdůst. bisk. konsistoře v Hradci Králové
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské: Svičky oltární z čistého vosku včelího i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejmírnější

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Závod poctěn dne 12. září r. 1902 návštěvou Jeho Excelence pana Karla
braběte Coudenhove, c. k. místodržitele v království Českém.

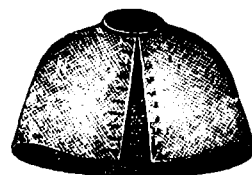
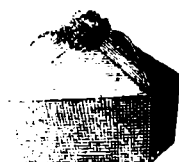
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici

OBNOVA

Číslo 50.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 12. prosince 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Nepotupujte!

Zajímavým dokladem nevzděku jest událost ze života byzantského císaře Basilie. Mocný tento vladař podnikl kdysi s četným komonstvem hon na divoké kance. Císař pronásledoval obrovského jednoho kance, jenž se mu postavil posleze na odpor. Císařovo kopí poranilo pouze lehce rozružené zvíře, jež vrhlo se nyní na bezbranného lovce. Záhuba císařova byla neodvratnou. V této rozhodné chvíli přiskočil jeden dvořan z komonstva a strhnuv jednou rukou císaře stranou, skolil útočícího kance dobře mířenou ranou. Hlučná pochvala zavzněla z úst komonstva šťastnému ochránci života císaře, jenž zatřpytý nebezpečím byl velmi ulekán a patrně rozmrzen. Mnozí závidníci bledli již strachem nad odměnou, která dle jejich úsudků nemohla minouti statečného ochránce. Zvláště staří dvořané, kteří ke svým hodnostem nepřišli žádnou osobní chrabrostí, aniž zvláštními dary ducha, nýbrž podlézavostí a pohodlným licoměrnictvím, hrozili se toho, že mladý smálec bude za tento záslužný, s nasazením vlastního života podniknutý čin vyznamenán vysokou dvorní hodností a že bude snad výše postaven nežli oni. Proto umlňili si obávaného soka se zbavit. Císaři z lovu se vracejícímu poznamenal jeden starý dvořan jako by mimochodem, že jest nyní císařova ochránce díky zavázána celá říše. Jiný se nad tím horšil, že mladý dvořan dotkl se příliš nešetrně vznešeného majestátu císařského, když císaře rukou nhnul před rozruženým zvířetem. Císařova tvář se stále víc a více zachmuřovala při těchto účelně pronášených poznámkách, protože byl Basil mužem velmi citlivým a těžce to nesl, že někomu ze svých poddaných má býti za záchranu života vděčen. Když došli večer z lovu domů, kázal císař hrdinného ochránce svého postavit před svůj soud a odsoudil ho k úžasu všech ku smrti, protože prý opovržlivě vzáhl ruku na nedotknutelnou osobu císařovu. Ortel byl ihned vykonán a staří dvořané byli opět jedinými a nepostrádatelnými rádci svého pána. Život zařadil ovšem nikdy nenasadili, protože se uměli takové oběti vždy šťastně vyhnouti, ale nikdy majestátu svého pána se nedotkli a to ku zásluze jim dostačilo.

Tento příběh se nám často vynoří v paměti, když přehlížíme denní události. Dodnes jest hojnost lidí, kteří přijímají dobrodini, ale pak místo vděku ničí svého dobrodince, aby jim nikdo nevzpomínal prokázaného dobrodini. Dodnes jest hojnost lidí, kteří dovedou si uhájiti neoprávněné jinak postavení důležitých a nepostrádatelných pracovníků tím, že zavčas na povrch vynoří talent mladšího soka krátce ubíjí. A dosud jest v nesoudném davu lidovém dosti lehkověrných jednotlivců, kteří nedovedou rozeznati plevu od zrna, pozlátko od zlata a záslužnou práci od pláného krasořečnění. Tiš, opravdoví pracovníci jsou odstraňováni, radikálně povykující prospěcháři jsou velebeni.

Všecky denní události v našem rakouském soustátí nasvědčují, že ne mužná rozšafnost nýbrž radikální boucharonství dosahuje úspěchu a obdivu. V uherské polovici našeho soustátí pouliční hrdina, štvoucí nedospělou mládež ku demonstracím proti císařské hymně, dochází pochvaly ve veřejném mínění, kdežto starý dlouholetý vevoják a osvědčený vlastenec jest prohlašován za zrádce národa, protože nechce uznati mladickou nevyspělost za rytířskou odvahu. A v našem parlamentě jest to známá již praktika německých mazlíků, že začnou se hlučně vychloubat pod okny císařského bradu svými zásluhami o spojitost říše, když hrozí jim nebezpečí oddělení dlouholeté bezprávi na Slovanech páchané.

Praktika tato jest sice již ošumělá, ale stále dosud účinná a proto co nejdříve uslyšíme opět srdcervonci žaloby „utiskovaných“ našich krajanů, protože nechceme dobrovolně položit hlavu na špalek připraveného nám jazykového

vyrovnání. Němci provedou naučenou ostrou toninu proti tvrdošíjným a svárlivým Čechům, kteří budou jako vždycky nalezeni mezi rebely a škůdci státu.

Tak již to chodí na světě. Učín světů dobrodini a sklidiš černý nevdek. Půjč příteli peníze a ztratíš buď přítele aneb ožalíš dluh, budeš-li jednou žádati náhradu za svou přátelskou ochotu. Poslanci naši pálili se již mnohokrát za vládu na úkor své oblíbenosti a proti zřejmému smýšlení národa, ale za tyto služby upírají se lidu českému přirozená práva a prohlašuje se služný lid docela za kazimíra, jenž přivádí říši do těžkých nesází. Dnes rozhláší zaprodané noviny, že český národ, jenž vlastně založil rakouské soustátí, jest nejhorším škůdcem této zbědované monarchie.

Mohlo by nám to býti líto, že za všecku věrnost klidíme tak špatnou odměnu, ale můžeme zjev tento nésti klidnou myslí, protože jest vlastně úkazem zvrácené naší doby. Dnes jsou všechny správné pojmy práva, ctnosti, pravdy i zásluh nadobro zvráceny a v tomto myšlenkovém zmatku docházejí tou dobou pouze drzá čela ku rovnocennosti s poplužným dvorem.

Církev katolická nedochází lepšího vděku za všechny své osvětové a dobročinné snahy. Tisíciletou vychovatelku a dobroditelku národů odsoudila moderní věda a politika na pensi a to na pensi bez milostivého uznání dosavadních zásluh. Nedávny úpadek ve Svatováclavské záložně nejlépe objevil špatnou paměť denního tisku a širokých vrstev národa.

Pro pochybení jednotlivce, jenž jednal úplně na vlastní vrub a proti starým tradicím kněžstva českého odsuzování jsou všichni kněží a rázem se zapomíná dosavadní platné služby, které prokázal český kněz národu na poli kulturním a národohospodářském. Veliká část našich zálož, spořitelna a hospodářských spolků děkuje za svůj vznik a rozvoj obětavosti katolického duchovenstva, které řídící se příkazem křesťanské lásky přiložilo ruky k dílu všeobecné prospěšnosti. A když pojednou nalezen byl jednotlivec, jenž zpronevřil se vlastenecké a církevní tradici českého kleru, použiv důvěry stavu kněžskému obvykle věnované ku osobnímu zisku: obviňován jest celý stav ze ziskuchtivosti. Jedna vlastovka nedělá jaro, ale jediný Drozd má důvěru věřících v poctivost kleru přivést ku mrazivé nedůvěře. Český kněz stál obětavě v řídkém tehda kruhu buditelů u kolébky chorého národa českého, ale když pečlivě ošetřovaný nalezenc vyrostl a zmohutněl, takže nepotřebová ani v národním ohledu péče bývalých svých pěstounů, dochází zrovna stejného vděku, jako obětavý ochránce císaře Basilie. Na vlastních nohách stojící národ český dává se sváděti různými sobci ku nespravedlnosti a ku přikrostiti, domnívaje se, že to jsou nejlepší jeho přátelé, kteří jeho chyby omlouvají a ku nevážnosti náboženských zásad nabádají. Nynější dobou mají ovšem všestrannou důvěru nepřátelé víry a náboženských zásad, ale budoucnost ukáže, že odpad od víry znamená také pohromu sociální a národní. Dnešní všeobecná tíseň hospodářská a mravní jest přivedena nejvíce nedbáním zákonů Božích. Nebylo by jistě tolik rozervaných mladých inteligentů, kdyby vychovatelé mládeže nebyli sami bez víry. Nebylo by tolik hladovících dítek a ustaraných žen, kdyby celé sponsty mrtvého kapitalu nestřežila necitelná srdce bez víry a bez mravních zásad. Vraťte společnosti opět Krista a učiníte ze zástupu vyděděnců lidí šťastné a spokojené. Vymrskajte ze společnosti služných lidí ziskuchtivou chásku, prohlašující náboženskou víru za škodný živel společenského a národního života a dočkáte se na vyrůstající generaci ušlechtilých květů charakternosti a lidumilství. Člověk nedbající na náboženské příkazy klesá na stupeň surového zvířete, člověk úplně proti zásadám náboženským jednající jest zvěř škodnou. Nedbejte licoměrně a nepopravujte osvědčeného kulturního činitele, církev katolickou a její nauku. Ona může se

vykázati nepopíratelnými důkazy o svých zásluhách o vás, ale její osočovatelé takových důkazů dosud nepodali. Požádejte také od nich nějaký přesvědčivý důkaz o prospěšnosti jejich přečetných rad a pak ho srovnajte s činností přítelkyně, která založila vlastně vaši vzdělanost a byla po celé tisíciletí strážným andělem vašich otců. Toužíte trpce na nevdek Babylonu nad Dunajem a sami byste chtěli tuto odsuzovanou politiku prováděti na vlastních synech? Pokud budete následovati východní tyrany a pokud budete srážeti hlavy svým přátelům, potom nebudete moci cizím národům žalovati na bezpráví rakouské. Nepotupujte a nebudete potapováni!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 10. prosince.

(Další poznámky k afeře Svatováclavské záložny a odpor proti „bestiální fámě.“ — Povinnost inteligence upravit školství se stanoviska potřeby života a veřejných prospěchů.)

Pisatel těchto řádků na těchto místech za povyku a zmatku se svatováclavskou záložnou jediný trvale a pevně hájil stanovisko, že v záležitosti té jest třeba zachovati chladnou mysl a především zjistiti, o co vlastně běží. Za největší vřavy jsme několikrát zde pronesli řadu nejvážnějších důvodů, aby strana katolická zachovala klid a neslevila jsme ze svých názorů ani řádečku. Jistý vysoký hodnostář církevní v Praze odmítl naše nahlady laskavým komplimentem: „Vy račte být veliký optimista,“ a jiný světský hodnostář zase nás odbyl: „Co pak, člověče, vidíte kolem rohu?“ Ano, novinář a politik, který chce svému čtenářstvu skutečně posloužiti nějakým poučením, ten musí uměti „viděti kolem rohu.“ Přechkali jsme při houževnatém a neustupném svém tvrzení, že věci ve Svatováclavské záložně mají se zcela jinak, než jak v novinách se psalo, první bouře a po Praze rozšířená „Obnova“ silně hasila plameny, do nichž různý svobodomyšlný tisk katolickou církev se všim jejím příslušenstvím s jásotem házel. Pokládáme to za svůj honorář za tuto naši práci, že můžeme s největším zadostiučiněním konstatovati, že naše, zde v „Obnově“ již v květnu a napotom v říjnu a v listopadu trvale hájené stanovisko stavá se všeobecným, protože bylo správným. V čas viděli jsme kolem rohu!

Minulý týden zahoukl do té bobopusté, daremné vřavy, již pražské veřejné mínění následkem defraudací bývalého svého miláčka Orta se Svatováclavskou záložnou tropilo, list „Nájemník“ tato rozumná slova: „Zdá se, že o osudu této záložny rozhodují vlastně advokáti a novináři. O osudu této záložny měli by rozhodovati však jen nejbližší intresenti, věřitelé a dlužníci její. Vkladatelé i členové její dopustili se velké chyby, že nechali za sebe jednati právníky. Běží o docela snadný početní úkol, na jehož řešení stačí prostý rozum obchodní.“ Tak jest, to bylo našim stanoviskem stále.

V neděli pak konečně i „Národní Listy“ se ozvaly způsobem, jakým mluviti a ozyvati se bylo stálou povinností novin, katastrofou Svatováclavské záložny postiženým bližších. „Národní Listy“ zcela správně a třeba pozdě, přede dosti včasné pod záhlavím „bestiální fáma“ napsaly: „Společenské ovzduší, vzniklé ve stínu této zkázonosné tuče (t. j. svatováclavského krateru), těžko se dýchá; po Praze roznasla se plíživě sirná mlha jisté mravní náklady, bohužel, zřídka kdy tak pronikavé epici, jako tentokrát. Pomluva slavila neslýchané orgie, nerozlučnou společnici pražské společnosti stala se fáma, tato travička dobré pověsti lidí, zdomácněla tu tak všeobecně, že přestal býti rozdíl mezi společností neslušnou a slušnou. Ba záliba na hadrech ze cti bližního

stala se pomalu dobrým tonem, thema Svatováclavské záložny vsbudovalo churavou jakous nenabízitelnost, zkrátka, svatováclavské defraudace stala se chorobou pražské veřejnosti. Rozkoš z cizí škody, z cizího utrpení, chladně jízlivé zadostiučinění z ponížení bližního, tím elastičtěji pociťované, čím výše na společenském řebříku stál, začala se dravě ohlížeti po kořisti i rozmohlo se sportovní pěstění pikantního skandálu atd."

Musí se želeť, že první popudy a první semeno k tomuto řádní nemohly se do veřejnosti dostatí odnikud odjinud, než-li z kruhu lidí, jimž byly intimnosti Svatováclavské záložny známy. A lidmi těmi byl výbor záložny této, jehož někteří členové nesou hlavní a největší vinu katastrofy, jež ústav ten stihla. Kdyby si byl celý výbor chladně, rozšafně a mužně vedl, byl by se především za příslušných nenápadných opatření postaral o to, aby se na jisto postavily skutečné, do dneška neznámé finanční poměry záložny. Avšak na místě toho bylo babákým a zlomyslným způsobem pracováno do rukou zlé fámě. Když jest již neštěstí hotovo, tu teprve c. kr. úřady nuceny jsou prováděti vyšetření, o co vlastně šlo. Toto vyšetření bylo povinností výboru, kterýž teprve po jeho výsledcích měl se dovolávat pomoci úřední. Proč tento výbor spokojil se „shozením“ předsedy záložny a proč nestvolal valnou hromadu členů, aby je o stavu záložny spravil? Patrně proto, že páni o skutečném stavu záložny vlastně ničeho nevěděli! Slyšeli jenom, že pan Ort něco zpronevěřil a nyní jest na nich, aby prokázali, že také kradli ostatní, kdo byli z malversací obviněni. Za nepořádky a nesprávnosti ve knihách Svatováclavské záložny zjištěné jsou zodpovědní všichni členové jeho výboru a i na jejím členstvu spočívá část viny, že se z něho nikdo nestaral, aby tak obrovské nepravdivosti nemohly se po leta ve knihách věsti.

Že se celá tato kalamita svalila na bedra katolický smýšlejších a na bedra katolického duchovenstva, toho příčina spočívá v tom, že, jak jest fakty dostatečně dokázáno, katolíci nemají v Praze těch veřejných prostředků, jimiž by se před podobnými pobromami obrátili. Bráti za celou Svatováclavskou záložnu zodpovědnost bylo ukvapeností, do níž veškeré duchovenstvo jenom sobecká snaha některých v záložně zúčastněných jednotlivců po sebe ochráně strhla. Když důstojník, advokát, učitel atd. zmocní se cizích peněz, tu jest prostě ze stavu, k němuž náleží, jako nehodný vyvržen a ostatní důstojníci, advokáti a učitelé dále nestarají se o to, jak škody nebo nepořádky způsobené urovná. Proč katolické duchovenstvo podlehló terroru několika intresovaných osob a proč dalo se přinutiti ke převzetí zodpovědnosti a úhrady činů nespáchaných?

Z této ukvapenosti jest vidět, jak katolické duchovenstvo a jak katolická strana jsou v Praze nedostatečně a falešně organisovány! Na opatření dokonalého tisku svých směrů to 100.000 korun nevěnují; o dokonalou, z moud-

řých a zkušených laiků sestavenou organizaci se nestarají, ale když potom nastane planý povyk a vřava prolhaných novinářů, to je celý milion za nic a na nic za týden pohromadě! Afera Svatováclavské záložny nejlépe ukázala, jak v Praze za posledních dob bující katolické „gründeství“ čili šplháctví bylo slaboučké! Cyrilomethodějské knihkupectví jest v rukou soukromníka, Cyrilomethodějská knihtiskárna jest v rukou soukromníka, „Čech“ umřel, „Katolické Listy“ jsou soukromým majetkem a Svatováclavská záložna je — trop! „Blahověst“ byl umlácen, „národní jednateleství“ a „horní družstvo“ zakopány jsou za plot! A nyní tento, kraval se Svatováclavskou záložnou! A nový a nový katolický podnik uváděn jest dále v život, aby ho co nejdříve vzal — čert!

Když na prof. Drozda uvalena byla vazba, tu bylo o něm hned plno povídaček a rozšiřovali je lidé, kteří mu byli povinni jenom vděčností a kteří se před ním ještě nedávno populárně řečeno na břiše váleli. To celou pražskou společnost až urasilo, jak kněží kněze dovedou „zrychtovat.“ Jen to ať se uváží, když ku př. vysoký církevní hodnostář, jenž za svou karierní díky lidské schovlivavosti a krátké paměti, najednou pronese, že prý již 12 let byl o nesprávnostech v účtech Svatováclavské záložny přesvědčen! Že to pronesl, musíme věřiti proto, poněvadž když to noviny uveřejnily, nepokládal za svou povinnost to opravit. Toto tvrzení bylo jedním z největších signálů k nedůvěře vůči nešťastnému ústavu. „Proč to neřekl dávno, když to věděl,“ znělo Prahou.

Pak-li jsou zprávy v novinách, pokud pocházejí od činitelů povolaných, pravdivé, smrtí se schodek nalezenej v nepravdivě vedených záloženských knihách do té míry, že bude možným vyrovnání pasiv aktivy. Ostatně to jest také vinou výboru záložny, že na příslušných místech právním způsobem nezakročil, když o poměrech její byly rozšiřovány zprávy falešné. Dvě konfiskace všečetných listů byly by postačily, aby si dali pánové pozor. Ale slavný výbor záložny ztratil rozum úplně, když si sám hlavu v osobě prof. Drozda srazil a shodil. Bez něho byla záložna ihned na hromadě!

Všechno toto jest potřeba říci, neboť katolický smýšlejší a katolické duchovenstvo octlo se následkem afery této v situaci nanejvýš nepřijemné a trapné. Podle všeho pak se ukáže, že to bylo celkem vzato zbytečné. Ukvapeným jednáním, aby bývalým čtitelům prof. Drozd prý neujel „za moře“, zlostouzeno bylo před celým světem nejenom katolické duchovenstvo, ale také celý český národ. Toto vše bylo do dneška zbytečné, poněvadž doposud se neví, jak schodek záložny vlastně vyhlídí a není-li tato dokonce — aktivní. Dnes ovšem o nějakém jejím vzkříšení z tohoto mordu není ani pomyšlení. Avšak uzavření její a poplach z toho vzniklý těžce poškodily veškeré peněžnictví české. Miliony českého kapitálu vandrují do peněžních ústavů německých, z českých jsouce vybírány, český důvěr scvrkne se na

minimum a kdo jest členem Svatováclavské záložny, stojí již dva měsíce nad propastí hmotné škásy. Kdo něco má, jest v nebespěši, že o to přijde; živnostníkům odmítají se směnky, ručení jejich nikdo nepřijímá, tak že všude jeví se upjatost a nedůvěra. Tento poplach má v zápětí ohromný „dalles,“ který nyní v Praze panuje, neboť když zde na 8000 osob t. j. přednostů domácností octlo se uzavřením Svatováclavské záložny v situaci nanejvýš stísněné, tu druhých 6000 přednostů domácností následkem vzájemných vztahů k nim alespoň pro letos octlo se v nesnázích.

Provětrání toto, jak aferu Svatováclavské záložny krátce před svou smrtí nazval nedávno zvěčnělý úvodníkář tohoto listu, přinese sice také svůj užitek, ale to budou zkušenosti velice drazé zaplacené a výdaje na to jsou úplnou zbytečností. Katolická strana a katolické duchovenstvo prošlo hroznou zkouškou ohněm, při níž zpražena bude zajisté že na několik desetiletí podnikavost všelijakých pánů, kteří se do veřejnosti pořád a pořád drali, nemajíce jí co podati, leda drzé čelo. Doufáme, že již panika nevědomostí a neznalostí poměrů záložny Svatováclavské ze strany jejího výboru vyvolaná tichne a že brzy se ukáže skutečný stav záložny, který připustí urovnání této neblahé afery způsobem klidným, bez dalších zbytečných poplachů a pusté vřavy.

* * *

Minulý týden odehrála se na pražských českých vysokých školách předehra k dalekosáhlým zápasům, jež bude museti česká (i německá) veřejnost v soustátí habsburském v nejbližších letech probojovati. Na české technice v Praze postavilo se totiž jednomyslně posluchačstvo jednoho odboru proti prof. Antonínu Vávrovi a uvádějí řadu vážných důvodů proti jeho činnosti jako učitele, tak i jako zkušebního komisaře, nejenom že další konání jeho přednášek zmařilo, ale přímo žádalo jeho odstranění z učitelské stolice. Poněvadž tento odpor studentstva se proti prof. Vávrovi opakuje, poprvé odebral se r. 1898, zajisté že bude jmenovaný poslán na odpočinek. Technika totiž jest ústavem pro vzdělání technického dorostu a není místem, kde by se profesor se studentstvem mohl kočkovati. Který učitel nedovede si u žáků zjednatí vážnosti, účty a lásky, tomu se nedostává nejpřednější učitelské kvalifikace. Bez učitelské kvalifikace pak jest učitel nemyslitelný.

Jsem nejrozhodnějším odpárci násilí, mládecké všetečnosti, revolucionářského blouznění a proto právě máme za potřebné věnovati aferu prof. Vávry na technice příslušnou pozornost. Afera ta totiž jest předzvěstí nedaleké doby, která bude vyžadovati důkladnou revisi našeho školství, jeho systému a která nebude odstraňovati ze škol žáky pro nedostatečné prý prospěchy, ale která bude odstraňovati ze škol nehodící se sem zárody.

Pisatel těchto řádků měl v nejvyšších

svému hospodáři za to, že se ho, opuštěného sirotka, ujal.

Čipera ten měl všude oči a proto velmi často jeho upozorněním byla zamezena značná škoda, která by se pak nedbalostí buď šafářově neb správcově byla připisovala.

V panských stodolách se mlátilo.

Jednou oznámil Petřík šafáři, že nebel pytel obilí kdesi listím přikrytý, jindy zase dva pytle mezi slamou, určenou ku stlaní; tu pod truhlou na brambory, tam za bromadou stavebního kamene také byly ukryty pytle obilím naplněné. Hoch nikdy neudal — snad že nemohl aneb nechťel — kdo obilí z panských mlátů odcizuje a ukrývá, aby si je v příhodnou dobu odnesl. Proto šafář v době, kdy všickni mlátci i čeledínové byli zaměstnáni, způsobem nenápadným obilí do panské sýpky odklidil, o čemž také hospodářského správce uvědomil. Od té doby konali se častěji přehlídky známých již skrýš, k čemu byl Petřík někdy přibírán; skrýšce se však nedopřídili.

Správce i šafář se dle nalezených pytlů domnívali, že krádeže provádějí mlátci, avšak určité osoby naznačiti se předce jen obávali. Od toho času podezírele mlátce za každý nepatrný poklesk kárali a pokutovali. Dva, u nichž se poklesk opakoval, z práce vypověděli.

Přiblížil se den sv. Mikuláše. Šafář večer odešel, aby ve chlévěch při krmení dohlédl. V ratejně byla pouze šafářka, připravující večeri, a Petřík, který dohořívající louči ve svícnu novými nahražoval.

Tu otevrou se u ratejny tiše dvře, na prahu objeví se Mikuláš jako b o r a, za ním pak anděl a — čert. Mikuláš zamířil k Petříkovi a vyblíž jej, aby se modlil. Ten považuje vše za pouhý žert, a dá se do smíchu. Když pak ho Mikuláš i několika šlehy metlou k poslušnosti donucoval, pustil se do něh, chtěje mu metlu vyrvat i škrabošku strhnouti. V tom však na vyblídnutí Mikulášovo se přihnál čert, vhodil Petříkovi široký pytel přes hlavu, anděl

FEUILLETON.

Ze zvyků a pověr na Chrudimsku. (Sv. Barbory a sv. Mikuláše.)

Na den sv. Barbory ulamují svobodní členové rodiny třetňové výhony, stavějí je do nádoby vodou naplněné v teplé světnici neb ve chlévě, kde je až do šitrdého dne ponechají. Komu do toho dne s výhonku některý pupen odpadne, ten z rodiny nejdříve smrtí odejde; komu však některý vykvete, ten v příštím roce svobodný svůj stav promění.

Starí říkali o tom, komu na den sv. Barbory moucha do úst vlétla, že smrt do něho vešla. Toho dne se říká v okolí Chrudimě dětem, že sv. Mikuláš na výročním trhu dárky kupuje. (V Chrudimi jest dne 4. prosince výroční trh.)

Večer před svátkem s o svátku sv. Mikuláše, někdy také ještě na den Neposkvr. počtí Panny Marie, neb v neděli po sv. Mikuláši chodí jinoši i mladší muži (dle okolností i dívky a ženy) ve zvláštním přestrojení do některých obydli, aby hodným dětem dárky odevzdali, neb nehodné pokárali. Mnohdy dostane se tu obdarování, onde pokárání i dospělejším.

V přestrojení tom představuje se sv. biskup Mikuláš provázen jedním neb i více anděly; pro postrach neposlušných a nezvedených následuje čert, který však do bytu vstupuje jen na vyzvání svatého.

Osoba sv. Mikuláše představující oblečena jest v bílé roucho (napodobena alba), na němž někdy bývá ornát (papírový); hlavu zdobí biskupská čepice (infule z papíru, poslaceným a postříbeným papírem potažená), v ruce biskupská berla a pod rouchem ukryta březová metla.

Andělé jsou též celí v bílé roucha zahalení, hlavy mlívají poslacenými členkami ozdobeny, v rukou nosí buď košík neb šat naplněný věcmi, které jsou určeny za dary.

Čert, celý černý (v černý soukenný oděv neb v obrácený černý kožich oblečen), jest opásán řetězy, obličej mu zakrývá černá škraboška, z níž vyčnívá dlouhý, červený jazyk; na čele má růžky.

Mikuláš oznamuje příchod svůj zvoněním a šlehnutím metlou na dvře. Vstoupiv. vážně do světnice, kráčí k hospodáři neb k hospodyně, ohlíží se po dětech (dle okolností i po dospělejším); a vyzvídá, zda-li jsou poslušny, pilny a pobožny. Je-li odpověď kladná, chválí je a vyblíž hlasem přítulným, aby ukázaly, jak se umí modliti. Po modlitbě přivolá anděla (neb nosiče dárků) a z košíku neb ze šatu vyndává pro každého přiměřený dárek.

Při odpovědi záporné, při vzdoru, neb nešlali modlitba dobře, brozí metlou, ano dá jí i pocíťiti. Na větš nezvedence přivolá čerta, při jehož objevení všecken odpor přestává, poněvadž s ním nejsou žádné špasy.

Chození za Mikuláše dělo se druhdy větším dílem proto, aby se opravdově chudým v nouzi a bídě pomohlo, aby se dětem rodičů nemajetných radost způsobila. Tam, kde pravá dobročinnost v roucho Mikuláše se oděla, zůstala osoba jeho obyčejně nepoznána; jinak ovšem tu, kde se dobré prokazovalo pro chloubu.

Jinoch, který se nemohl se svou vyvolenou dlouho sejtí, neb chtěl-li si ji neb její rodiče nakloniti, neb jejich pozornost na sebe obrátiti, přišel jako Mikuláš, chválil, napačoval i káral, avšak s dary neskřblil; musel ovšem věděti u koho a jaký dar nejlépe bude působiti.

Také zlomyslnost a mativost oblékla se někdy v roucho svatého dobrodřeje. Mikuláš sice rukou svých činem zlým neposkvrnil, poručil však čertu, aby jej vykonal. Následující pravdivá událost toho důkazem.

„Sviňáček“ (pasák vepřového dobytka) ve dvoře Žilovickém, Petřík, byl jako jehla. Kdykoliv mu pantáta — šafář něco poručil, vykonal to vždy ku větší spokojenosti. Hoch ten chtěl se zavděčiti

třídách gymnasia za učitele matematiky a fyziky, tedy předmětů nejtěžších, profesora, u něhož nemohl nikdo dostat lepší známky než-li byla „dobrá.“ Byl to předčasně zvěčnělý zemský inspektor blahé paměti Dr. František Hejlsar. Učitel ten přišel vždycky do školy připraven, vysvětlil předem všechno způsobem, že dítě všemu porozumět muselo, surové slovo rty jeho nevyškly, jemné ohrožení jeho uchvačovalo a proto neuměl u něho bylo nemožností. Ostatní profesori potom bezděčně přispěbali se tomuto jednání, tak že nejtěžší léta našich studií byla nám radostí a utěšením, což potvrdí každý, kdo měl Hejlsara učitelem. Podotknouti musím, že školních knih jsme u něho neměli a že nám všechnu látku svých předmětů sám diktoval t. j. že se nedržel předepsaného systému, ale že počítal s mateřským, s něhož měl vypěstovati mladé, vysokého vzdělání schopné muže. To byl učitel!

Proto s hrůzou dnes v neustálém svém styku se studentstvem slyším, jak mladý technik nebo právník se zatoulanou péstí bořkuje: „Kdybych měl ještě jednou gymnasium nebo realku studovat, raději se usmrťm.“ A s hrůzou čtu, jak střední školy absolvovávající abiturienti bédoují: „Vychovali z nás scvrklé duše!“ Studenti dnes naporád na školy lamentují a rodiče trnou, co děti jejich zitra ve škole pro neznanost nějaké zbytečnosti čeká —

Vzpomínám na to, když jsme čili v septimě u škol. rady Červenky Platona, jak jsa vyvolán překládal jsem místo „mužové athensští“ moderně „pánové“ a dále užíval jsem ve překladě moderních obrátů. Spolužáci trnuli, co tehdy čtyřicetiletý „děda“ řekne. Ten však mne s libostí poslouchal a když jsem několikrát tímto způsobem přeložil, mávil rukou, že je dost. A s nadšením ujal se slova: „V tom vidíte klasičkon cenu knihy právě čtené. Tisíce let minuly od jejího sepsání a ona jest stále moderní, jako by byla dnes psána. To jest její literární význam, stále svěží, čerstvý duch její. V latině a řečtině jedná se o klasičského ducha, abyste ho pochopili. Co jest jen časové, co jen dnes jest zajímavé, to není klasičské, to není trvalé, to je jen móda. Snad brzy dojde k tomu, že se údel klasičské četby na školách úplně pochopí a že budou z řečtiny přizvučné značky, které jsou pro studentstvo, jež má poznati ducha řeckého národa a ne později vymyšlený řecký pravopis, obtíž a zbytečnosti, odstraněny“, horoval. „Ale při maturitě před panem inspektorem překládej do slova!“ dodal ke mně a zamnul si po svém obyčeji ruce, což znamenalo, že lituje, ale si nemůže pomoci.

Snad staříčký dnes pán na toto intermezzo dávno zapomněl, ale někteří kamarádi moji si dosud naň vzpomínají. A já je uvádím proto, abych ukázal, že naděje a přání skutečných výborných učitelů klasičských jazyků se u nás

chytili hocha za nohy a chvatně s ním do tmavé síně ustoupili.

Nastalo ticho. Šařátka se domnívala, že podobná hra zase někde v maštali s některým mladším čeledínem se odehrává.

Když pak po čtvrthodině šařát do ratejny vstoupil, vypravovala se smíchem, co se právě událo a tázala se, kde teď Mikuláš jsou. Šařát však o nich ničeho nevěděl. Také nikdo z čeledí, která se za chvíli do ratejny k večerí sešla, Mikuláš nespamtl. Jelikož Petřík nepřicházel, domýšleli se všichni, že se na své lože odebral, aby se výsměchu jejich vyhnul. Poněvadž druhého dne ráno Petřík nikde se neukázal, prohlédla čeled všechny místnosti a kouty v celém dvoře, avšak bez výsledku. Pověřivši z nich se vyslovili, že to jistě jistě byl skutečný čert, který Petříka odněl. Případ byl oznámen úřadu, který nařídil pečlivě pátrání po zmizelém.

Zima chýlila se ku konci a posud nebylo stopy po Petříkovi. Čeled z dvora vyháněla husy již denně na blízký rybníček. Tu bylo některým nápadno, že nedaleko místa, kde býval led prosekán, husy pod vodou na něčem leptají. Po několika dnech, když led úplně roztál, se to vysvětlilo: husy leptaly na mrtvole Petříkovi.

Když se zpráva o nálezu mrtvoly Petříkovy rozhlásila, tu všichni, jimž bylo známo, jakým způsobem hoch zmizel, v tom se shodovali, že ho Mikuláš utopil. Byli prý to zajisté někteří z mladců, jimž Petřík jich zlobějské řemeslo kazil. Pomstili se mu.

O tom, že za Mikuláše přestrojení zloději snadným způsobem vyskousali, kde by jim z domácích nikdo nepřekážel, a že pak za nepatrné dárky mnohdy ještě noci fádne se odškodnili, vypravuje se též více případů.

Naproti tomu zabránili Mikuláš na více místech zlobnému počínání a přezvali některé zločiny.

V rodinách, k nimž Mikuláš osobně se nedostavuje, na děluje svatý v noci do punčoch, čepic neb na talíře, jež si děti večer na okna položily.

Některým dětem naděluje sv. Mikuláš také v jiných rodinách, zvláště u blízkých příbuzných. Tento způsob nadělování nyní u nás převládá.

V. P.—3.

nesplnily, že zbytečné perispomeny a proparo-xytonony, jež si člověk ve praktickém životě ani na kšandy nemůže dáti pro parádu přisít, nebyly z vyučování řečtiny odstraněny, ale že se na místě toho zavádí přízvuk již i v primě do latiny. Chlapci sotva že se vyznají v pravopise jazyka mateřského a již se jim cpe přízvuk řeči, již nikdy mluvití nebudou. To je zbytečné týrání a přetěžování studentstva. Kdo to zavádí, má býti ihned o zbytečnosti a bezcennosti toho poučen, neboť kdo jsme slyšeli latinsky mluvití Vlacha, Španěla, Francouze, Angličana, Němce, Šveda, Rusu a Maďara, každý chápeme a doznáme, že je toto písmenkářství komedie a zvrácenost, se kterou se může páratí leda nějaký soukromý slovítkář, neboť pro praktický život jest to věc bezcenná.

Pro život a nikoliv pro školu se učíme, jest zásadou moderního vyučování, které se však dnes zvrací v pravý opak. My, kdo jsme gymnasia a reálné školy absolvovali a v životě praktickém působíme, dovedeme především posouditi, co všechno bylo na školách oněch zbytečnosti. A tyto zbytečnosti byly za posledních 20 let zdvojnásoběny, místo aby jich byla jenom polovice.

A jakých metod se na našich školách užívá, jací nemoderní pánové na nich vynutí! To všechno dnes vše nejenom v mládeži, ale také mezi rodiči, tak že není dalekou doba, kdy odpor proti nynějšímu vyučovacím systému stane se všeobecným. Školy začínají býti pro mládež i nejspokojnější hrůzou, vězním a trápením a po jejich odbytí? Každý musí se svému řemeslu učiti u praktika! Poměry toho vyžadují, aby inteligence sama systémy školního vyučování dle praktické potřeby ustanovovala, aby předpisování jejich si zakázala a jest třeba, aby zákonodárství přímo do této záležitosti zasáhlo.

Když pak k pochybenému systému přibude ještě nevhodná učebnice a k tomu nešikovný učitel, potom ovšem při každém rozdávání vysvětlění odehraje se celá řada samovražed studentů, rodinných katastrof atd. Při vojsku příčiny samovražd se studují, stihají, ale školy zůstávají bez dozoru inteligence, která jenom tiše na jejich stinné stránky žaluje a béduje.

Nelze se zde rozepisovati o této palčivé otázce do podrobností, avšak otázka ta bje obrovskou pěstí, aby se dostala na denní pořádek, aby se totiž o *výsledek učení a užitku nynějšího školního systému vůbec uvažovalo*. Odpor proti němu a proti jeho reprezentantům jest patrným, dle ho umlčovati nelze, musí se o něm mluvití a vyžadovati jeho změna ve smyslu doby a budoucnosti. Máme za to, že jsme touto poznámkou promluvíli z duše i ze srdce všech, kdo mají příležitost, těžký, úmoratý, nepraktický a v celé řadě podrobností zbytečně široký, ale naprosto mělký system nynějšího školství poznati a sledovati se stanoviska potřeby života a prospěchu veřejných.

Obrana.

Smířovací blahovůle Němců. Že německé smířovací návrhy velmi skrovné budou v harmonii s našimi přirozenými a starobylými národními právy, to si každý mohl na prstech vypočítati; ale vyzývavý útok jejich smířovaček podrážditi dovede i pozorovatele nejchladnějšího. Mají se zříditi krajské vlády, jimž by příslušela část kompetence místodržitelství a zemského sněmu. To má prý býti „zjednodušením“ správy, ač by okresní hejtmánství na dále trvalo. Bylo by to sesílení byrokratického systému na úkor národních práv. Za zvýšené daně na něj by se české menšiny v krajích německých dočkaly nových útisků. Rozdělení království na okresy české a německé má zasaditi smrtelnou ránu českým menšinám a poaseptiti chátrající sílu živlu německého i tam, kde též rapidně mizí. I v českých okresech by se smělo v úředním jednání dle návrhu Němců užívati češtiny jen v jistých případech, tak že by zde naše řeč brala úlohu toliko podružnou. V německých územích i úřední tlumočníci mají býti přijímáni pouze ti, kteří se přihlásí k „obcovací“ řeči německé; tak by v celé řadě okresů byli Čechové z úřadů státních vyloučeni. Všecky chytrácké návrhy německé hledí rozkouškovati celistvost českého království, snaží se uzákoniti jazyk německý jako státní a jsou strojem na nenáhlé, ale jisté odnárodnění českých menšin. Nenasytná panovačnost návrhovatelů jest až příliš křiklavá, aby nevzbudila roztrpčení v každém trochu uvědomělém Čechovi. Kdo jen trochu české státní právo miluje, s odporem se musí odvrátiti od přítelů, kteří tak nepřirozeným způsobem náš národní cit urážejí. Náš národ zemím nynějšího Rakouska ode dávnych dob veliké oběti přinášel; krvácel za ně často i tehdy, když ještě s nimi nebyl spojen v jednu monarchii, nepřijav za to odměny žádné.

A když konečně dobrovolně splynul s nimi v jednu říši, musil vždy se společných břemen nésti nejtěžší sám; platil do ožebračení, nastával hrdinně prsa svá v boji za jiné, byl a jest nejpovinnější a nejvěrnější hradbou Rakouska a za to vše má nyní býti „za odměnu“ kašparem sobectví velkoněmeckého. Nejen jako Čech, ale i jako Rakušan musí každý našinec protestovati proti okovům německých smířovaček; samo vlastenectví rakouské vyžaduje, abychom sledovali cíle ty, které utužují svaz národů pod černožlutým praporem shromážděných a nikoli ty snahy, z nichž se raduje pouze sousední říše a její přísluhovači v Rakousku. A potlačování práv české řeči nikdy utužení vzájemné pospolitosti Čechů s rakouskými Němci neprospěje. A což teprve máme-li na zřeteli státoprávní postavení země koruny české? Němci protestují proti každému aktu, který by oživil poněkud bývalý státoprávní svaz našich zemí korunních. V každé zemi chtějí luštití jazykové problémy jinak, a nejnovějšími smířovačkami zasahují víc do státoprávní otázky naší než do jazykové. Návrhy Němců má se utvořiti v Čechách situace podobná zbědovaným poměrům Poznaň. Vláda naše přes časté zkušenosti posud nevidí nejloajálnější Rakušany, jakoby nevěděla, že i v dobách nejvyšší kritických, v roce 1868, osvědčili Čechové věrnost žulovou; snad myslí, že lidé a la Wolf a Schönerer to se zachováním Rakouska myslí upřímněji než Čechové. Ale za takých okolností budou věci poslední horší prvních. Národ český musí považovati smířovačky německých poslanců za drzou vyzývavost, a proti státoprávním novotám Němců postaví státoprávní požadavky vlastní.

Politický přehled.

Konečně tedy Němci vydali svůj návod ku smíru v Čechách, k Moravě a Slezsku vůbec nepřihlízejíce. Už toto zaráží, zvláště když Němci moravští a štyráti výslovně prohlásili, že si nepřejí, aby se dle vydaného návodu u nich opravy prováděly. Páni si přejí vydání říšského zákona o krajských vládách v Čechách, jakož i usnesení českého sněmu o národnostním ohraničení a vydání zemského zákona o zřízení krajských zastupitelstev.

Proti zřízení krajské správy státní a samosprávné jistě by nikdo nenamítal, kdyby vedena byla v duchu naprosté rovnoprávnosti. Ale oprávněným nem. se jedná o národní rozhraničení a o roztržení království Českého vůbec.

Jazyk něm. musí býti prohlášen jazykem státním a vnitřní úřední češtiny má se užíti pouze v „jistých případech“. Krajské úřady rozdělí se k vůli menšinám zvláštním oddělením a všechny zemské úřady v Praze budou zařízeny dle zásady rozdělení agendy dle jazykových území. Úředníky a sluhy smějí býti jmenováni jen taková, kdož se při posledním sčítání přiznali k té obcovací řeči, která jest úřední řeč u těch úřadů, pro které mají býti jmenováni. Při krajských vládách třeba i zříditi překladačský úřad pro podání v druhé zemské řeči. Též jazykové rozdělení obchodních a živnostenských komor, volební reforma atd. jsou hlavní požadavky německé. Zde netřeba jiných výkladů: Naprostá rovnoprávnost budíž podkladem dalšího jednání ku zlepšení poměrů v našich vlastech. *Smířování se o jednotlivé národnostní ústupky činíme se sami nerovnocennými.*

Takového rozvratu a zmatku, takové rozháranosti a nejistoty ještě v rakouském parlamentu nebylo, jako jest nyní.

Vánoce se již blíží a dr. Körber má pramalou naději, že mu sněmovna povolnost svou k Štědrému večeru něco nadělí. Dle všeho bude zase nucen sáhnouti k zavrženému jím § 14.

Panská sněmovna vrátila opět předlohu o terminovém obchodu obilním poslanecké sněmovně. Dlouholetý vůdce a buditel národu českého dr. Fr. L. Rieger slavil 10. prosince své 85. narozeniny.

Z činnosti katol. spolků.

Z Týmlště n. O. Dne 7. t. m. přednášel za hojné účasti v našem spolku p. Václav Myslivec, redaktor. Vánoce vrací vzpomínku zemřelému velikému biskupu Čechu Brynchovi pravil, že nejlépe uctíme jeho památku, budeme-li v jeho intencích dále pracovati. V řeči své pak: „o úkolech katolíků“ ukázal, že bez náboženství nízký národ neobstojí; zásada tato napsána na každé stránce dějin světových. Bez náboženství a to křesť. katolického, jež vlastní naší ptineci apoštolové slovanští bratři sv. Cyrill a Methoděj, neobstojí ani národ český, nechce-li zmizeti v žaludku nenasytného protestantského Prusa. Proto běda všem, kdo náboženstvím, tímto základem existence národní viklají, běda národu, který základ tento oponáší! Jest právem, ale také povinností katolických mužů ve spolky sdružených řečnou zásadu na svůj štít, prapor napsati a s ním vrhati se v boj, katolické ženy a dívky pak podporujouce své muže. Co na počátku minulého století nikdo netečal, stalo se — národní naše robení. Doufáme, že v tomto století za probuzením

národním následovatí bude v Čechách probuzení katolické Moravy, Dolní, Horní Rakousy a jiné země v Hrádku radě zastoupené září nám již příkladem. Deje to Bůh! Dodati dlužno, že p. řečník opět stěží ukázal, jak talentovaným řečníkem jest.

Z Kostece m. O. Zřejmě katolická jednota shromáždila se v neděli 7. t. m. večer do spolkové místnosti, aby vyslechla historickou přednášku: Byl-li Řím nepřitelem Čechů? Vldp. předseda Ant. Kaška věnoval předem tklivou vzpomínku svěcenému ndp. biskupu Brynychovi; pak promluvil krátce o významu ponti do věčného města a udělil slovo pozvanému řečníkovi p. J. Sahulovi z Hradce Králové. Řečník se napjatě pozorností vložil prostě povahu styků s Římem; pádnými fakty dokázal, že náš národ se právě tehdy těšil nejlepšímu blahobytu a nejzdravějšímu rozvoji kultury, kdy nejvěrněji k Římu lnul. Řím odmítal český národ za jeho věrnost dary nejzářivějšími. Jakmile však nastala rozluka s Římem, klesla česká země a bývalé výše k velkému ponížení; vizienci se sice českých zbraní báli, ale strčili k nám vědecku út; dej Bůh, abychom ze své minulosti čerpali zkušenost i pro budoucnost a poznali své pravé přátele. Po přednášce, jež byla vyslechnuta s opravdovým nadšením, po krátkém doslovu vldp. předvedy se ještě členové delší čas bavili mistným přednesem krásných zpěvů a hudebních čísel jak aborových tak sólových. Předneseny též dvě vzletlé básně k oslavě svatých apoštolů a sv. Václava. Celý průběh této schůze byl nadšený a eminentně vzdělávací. Další činnosti přejeme mnoho zdaru a poselství Božího.

Z Nov. Bydžova. V neděli dne 7. prosince konala katolická národní jednota měsíční schůzi členkou, která byla hojně navštěvována. Dp. Vladimír Hornov přednášel o „životě a působení p. biskupa Eduarda J. Brynychy“. Poukázal na význam jeho jako apologety, spisovatele, vzorného biskupa a vynikajícího českého vlastence, skončil přáním, aby český lid katolický krácel vždy v ideách tohoto velkého biskupa Čechal — Po přednášce zahájen byl dp. F. Matoušem rozhovor o čestě a utvoření 12 čtenářských kroněk. Ustanoveno pak dále odebrati pro ročníky a řemeslníky listy odborné. Bůh dej, aby chůl k dobrému vzdělávací čestě v jednotě naší rostla. Zdař Bůh!

Z Lčma. Po delší přestávce konala zdejší katolická jednota dne 8. t. m. schůzi, která patřila k nejzdravější, jednak návštěvou tak čestnou, že takové ještě nebylo, jednak výtečností přednášky, kterou konal osvědčený řečník p. Václ. Myšlavec. S největším sledovalo vědecké posluchačstvo přesvědčivá slova pana redaktora a odměnilo jej hláskou pochvalou. Přednáška tato potrvá dlouho v myslí dobrého zdejšího lidu a dá Bůh, že i ti vlažnější odloží předusdek, že katolická jednota jest zbytečná. Ku konci přednesli velmi pěkné J. Plášil a J. Jehlička veselá sólová vystupí, při kterých se shromáždění často ardečně rozesmálo. Budoucí schůze na svátek sv. Štěpána. Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Z posledních chvílí + ndp. biskupa Brynychy. Všem, kdož měli v posledních letech častěji příležitost setkat se s ndp. biskupem aneb ho viděti, nemohlo býti tajno, že nějaká choroba hrozdila jeho zdraví a ohrožuje jeho život. Dobrý pozorovatel to poznal již na jeho tváři, ač krásné, bystré oko, které se ani v posledním smrtelném nemoci nezmenšilo, svědčilo vždy o neobyčejné bystroti a svědomí, o nepřekonatelné energii jeho velikého ducha. Nejlépe ovšem si toho byl vědom náš velepastýř sám a čítal ten zákeřný neduh ve svých útróbach, jako by byl již tu blížící se smrt viděl; zejména letos často říkal: „To je jistě věc, že tu už dlouho nebudu“ a k tomu po svém obyčejí prohodil nějaký žert, aby zaplašil smutnou náladu u svých přátel. A v slavnostních řečech, v kápaních právě letošního roku často mluvil tak uchvatně a dojemně, a užil někdy takových slov, že v posluchačích muselo býti vzruzeno vědomí, že on jako pastýř se svými ovečkami se loučí. Ale že jeho pobyt mezi námi bude tak krátký, že jeho poslední hodinka nadejde tak brzy, o tom zajisté nikdo neměl ani tušení. A proto tak rychlý, neočekávaný skon překvapil nejen širší veřejnost, ale i nejbližší okolí páne biskupovo. Poslední nemoc, jejíž oběti se stal velepastýř náš, trvala celkem jeden měsíc, počínaje druhou polovicí října. Na třetí neděli v tomto měsíci jakožto na výroční slavnost byla ustanovena konsekrace slohové obnoveného velechrámu Marianského v Sedlci, již J. B. M. měla vykonati. Tu však 3 dny před tím ndp. biskup náhle ochuravěl; i pomýšlel již na to, požádati telegraficky ndp. biskupa Kráala o laškově zastoupení. Než druhého dne nemoc ulevila, síly se začaly vraceti a ndp. biskup domníval se, že jako jindy energií své vůle vše překoná, vydal se na cestu do Kutné Hory a do Sedce. Vykonal sice obřady konsekrací plně 4 hodiny trvající, jak sám se vyjádřil, beze vši námahy; celebroval i pontifikální mši sv. se svěcením neobyčejnou, ale na zpáteční cestě přihlížela se dřívější choroba opět, takže ndp. po příjezdu do Chrasti musel ulehnouti. 14 dní byl upoután na lože stěží v ní chtipkou. Lékař se již tenkrát obával zánětu stěev. Obavy se však neuskutečnily; naopak nastal obrat k lepšímu, a ndp. směl zase každodenně na několik hodin lůžko opustiti a v pokoji svém na skládacím oltáři mši sv. sloužiti, po níž vždy toužil. V této době udělil také vyšší svěcení p. Sternberskému, bohulovci a sice dne 1. listopadu na svátek Věch Svätých diakonů a 2. téhož měsíce svěcení kněžské. — Zotavení pokračovalo utěšeně dále. Ndp. biskup psal a pracoval ve svém pokoji zase již jako jindy, vyjádřil dle svého zvyku se svým ceremonálem odpoledne sa hodinku ven do okolí chrastického, začal se opět procházeti v biskupské zahrádě a říkal při tom se zálibou dle dlouholeté zkušenosti své, že právě čistým, čerstvým vzduchem cítí se býti vždy více osvězen. — Ale bohužel, že tento potěšitelný stav netrval dlouho — sotva týden.

První nemoc se náhle vrátila a recidiva nabývala vážnějšího rázu. Již třetího dne na to probáhl domácí lékař p. dr. Schmoeger stav nemocí za skutečně vážný, a poněvadž žádný lék nechtěl účinkovati, povolán byl telegraficky na konsilium vhlášený odborník ve vědě lékařské univ. profesor dr. Maixner. Konstatováno od obou pp. lékařů dvě věci: ardeční vada (vlastně jistě rozřazení srdce) souvisící se značnou nervosou a pak nečinnost stěev (torpor intestinum); stav nemocného prohlášen sice za velice vážný, ale přec nikterak za úplně beznadějný, leč by se dostavily ještě jiné komplikace. Zbyla tedy pro domácí, kteří v nejbližším okolí těšce nemocného prodávati, alespoň jiskra útěchy, a tím vřoucněji se modlili obavláše při obvyklých ranních i večerních modlitbách v kapli bisk. residence konaných, by všemohoucí a dobrotivý Bůh milostivého Pána a vrchního Pastýře co nejdříve opět uzdraviti ráčil. To bylo v úterý, 18. listopadu. V neděli před tím, 18. listopadu, sloužil ndp. biskup za assistance svého ceremonáše ve svém pokoji naposled mši sv., kterou obětoval pro populo — za ovečky své svěcené. Ale bylo na něm snáti, že je velice slabý, a že vše koná s velkou námahou. Sloužití mši sv. bylo vždy jeho touhou a radostí; říkal: „To jsou má nejradostnější okamžiky“; a když lékař neb ceremonáš ho prosili, aby se ještě šetřil a raději na loži zůstal, dokud nebude úplně zdráv, snažil se odpovědět: „Choďte mne připraviti o mši sv.“ Pán Ježíš je přece jen nejlepší lékař. — V neděli dopol. napsal a odeslal poslední dopis do bisk. konsistoře, v pondělí vyřídil ještě písemně jistou záležitost týkající se správy bisk. velkostatků. — Ve s t ř e d u den před smrtí, sa opál 11. hod. dopol., vstal opět a zasednul ke stolu, modlil se církevní hodinky. Po chvíli však počal rychle slabnouti, v obličeji objevil se silný pot; ndp. biskup dal se komorníkem dovésti k posteli, musel nlehnouti a z toho lůžka již více nepovstal. — Dojemně loučil se s ten den se svým milovaným dlouholetým přítelem vldp. farářem Vaněškem z Oubielovic, který právě byl v Chrasti návštěvou, dodávaje: „Tedy naposled s Pánem Bohem!“ Odpověděl cítil veliké bolesti vnitřní. Lékař, který ke 4. hodině opět těšce nemocného navštívil, sdělil ceremonáši, že se nemoc v poslední chvíli značně zhoršila a že nebezpečí smrti je bezprostřední. Srdce bilo přes 120 za minutu. — O 6. hod. večer přišel ndp. biskup byti zaopatřen sv. svátostmi umírajících od vldp. Kobra, vikáře a děkana chrastického, kterému se každý týden a sice vždy v pátek odpoledne ve 3 hodiny zpravidal. A proto oznámiv v 5 hodin, že se chce připraviti na příchod Pána Ježíše, sedal přítomně, aby se od lože na čas vzdálili. Po příjezdu sv. svátostí a generální absoluce děkova hlase vldp. děkanovi s vřoucním: „Pán Bůh zaplať!“ a pak následoval velice dojemný okamžik, když se s přítomnými loučil. Prvil hlasem povýšeným: „Jste tu všichni?“ A když všichni přítomní blíž (vldp. děkan Kobr, dp. Hřeada, kaplan chrastický, dp. Doškočil, ceremonáš, sestra páne biskupova pí. Marie Vrabcová roz. Brynychova se svou dcerou Marií, komorník, ředitel bisk. velkostatků p. Nový, vůbec všichni domácí a služebníci), promluvil takto: „Zachovávejte to, co jsem vám v neděli a ve svátek při mši sv. kázal, — a ublížil-li jsem někomu, prosím za odpuštění“. Tato slova hluboce dojala všechny přítomné; se slzami v očích padli na kolena, a těšce nemocný jim požehnal znamením sv. kříže a pak učinil ještě každému zvlášť křížek na čelo. — Po zaopatření setrval až do konce u lože nemocného dp. ceremonáš, komorník, pí. Vrabcová a dva služebníci; chvílkami docházel k lůžku též ředitel p. Nový. Velepastýř zůstal při plném vědomí až přes půlnoc; ale od 7. hodiny již méně mluvil. Bolesti, které odpoledne cítil, poněkud ulevily; stěžoval si jen několikráte na velikou horkost; vyvolil přání setati z postele, aneb alespoň býti přenesen na jiné lože — táal se často, kolik je hodin, a když mu bylo řečeno, jedenkrát pozvedchl: „Ještě se načekám a ještě mnoho zkusím“. Ale aněšel vše s trpělivostí podivuhodnou. Dech byl rychlý a krátký. O půl jedenácté hod. v noci navštívil nemocného opět lékař a shledal, že tepna sice bije pravidelněji (80 krát za minutu), ale již velice slabě. Lékaři odcházeli celou těšce nemocný pravil: „S Pánem Bohem! jen uvidíme-li se ještě ráno“. Zdálo se, že slabostí usíná, ač se spánku stále se protřoval. Pojednou probrav se vzdychl po dvakrát: „Jak jsem byl blažen!“ Poslední slovo pronesl sa o půl jedné hodiny: „Chťš jsem sloužit mši sv., ale už nemohu, nemohu“. Pak se poněkud utišil. Dech začal býti čím dále tím slabší. Ceremonáš připravil si stolu, rituál a svíce a modlil se po tichu modlitby umírajících. Nastala agone sa půl hodiny trvající. Dech se zarazil. Mezi tím domodlil se ceremonáš církevní modlitbu „Proficere anima christiana de hoc mundo“ (Putuj, duše křesťanská, z tohoto světa). To velké, sléchetné srdce páne biskupovo přestalo tlouci. Hodiny odbily právě půl třetí: Padnuvše na kolena s nevyslovným bolem a se slzami v očích pomodlili se přítomní za předřikávání dp. ceremonáše třikrát Otče náš a Zdráva. Zaznamenaní sluší zvláštní shodu: předchůdce nejd. biskupa Brynychy dr. J. Hais zemřel též o půl třetí hodiny v noci na čtvrtek, tedy v týž den a v tutéž hodinu.

Poslední vůle + biskupa Brynychy. O pohřbu svém ustanovil, aby byl jednoduchý, bez věnců, bez hudby a bez vozu pohřebního. Na sestru a nejbližší příbuzné své i všecko služebnictvo ustanovil dílem menšími odkazy, dílem penemsi. Universalním dědicem však ustanovena je diecése, jež z pozůstalého jmění má se postarati o dotaci pro sestry kongregace sv. Františka a měš, školu dívčí od zesnulého zřizovanou v Chrasti. Ze zbytku první díl připadnouti má Adalbertinu v Hradci Králové, druhý díl fondu pro podporu kněží deficientů, při čemž si přeje, aby při rozdělení zvláštní zřetel byl brán na deficienty kaplany a kooperatory; třetí díl věnován býti má fondu pro zřizování samostatných far, tam kde jsou filialy, zvláště však v Chrastově, přífařném ke Žitonicím, kde kaplanoval, a v Rosicích, do Chrasti přifařených, kde do roku 1864 fara bývala. Dám v Proseči nemá nikdy býti prodán a v něm jakož i v domě „U české korany“ v Chrasti na všechny

časy má býti vyhrasena místnost katolickému spolku. Pamatoval dále na čeledíny, dělníky a dělnice na panství biskupském, zřídil fondaci s funda instrukta na dvoře v Žitonicích, jež sám musil investovati. Z výnosu této fundace má se dostati čeledi a dělníkům podpory. Na duši svou pamatoval založením tloých fundací má sv. v Žitonicích, kde kaplanoval, na Štědrý den, v biskupském chrámu v Hradci Králové v sobotu před Posvícením, na Vyehradě, kde byl kanovníkem, 14. září, na Pouchově a Hradce Králové 18. března, v den jmenin, v Chrasti v den úmrtí. Konečně učinil odkaz chudým v Chrasti a spolku sv. Vincence s Paula v Hradci Králové. Až se však rozdělí přástaté jmění dle vůle svěceného jistě to budou podíly jen skromnické, poněvadž lidmilný biskup rozdál skoro vše za živa.

Vymámi víry. Anna Bártová, židovka, rodem z Vel. Bělče, nyní bytem ve Svinarech, náboženství evanj. reformovaného, dne 8. prosince složila význačnou víru Hmako-katol. v katedrálním chrámu sv. Ducha. Přípravu řídil dp. Jan Brabec, městský kaplan.

Kleperovo divadlo. Uměleckou pochoutku prvního řádu připravil nám p. Fr. Trnka, posvav k pohostinnému vystoupení ve Verdiově La Traviatě primadonnu Brněnského českého divadla M. Skálovu. Dvorana bylo tentokrát do posledního místa naplněna. Umělkyně svátím, nádherným hlasem, jakož i precizním provedením všech nesnadných detailů skladby Verdiovy obecnost v pravém smyslu okouzila; přemáhaje s lehkostí podivuhodnou nejtěší sólové partie, osvědčila zároveň neobyčejný talent dramatický. Častý bouřlivý potlesk obecnosty svědčil o neobyčejném nadšení. Souhra pod osvědčenou taktovkou p. Bypla byla znamenitá, takže i celkový přednes díla Verdiova se nesl až do konce harmonicky. — Méně se osvědčil pokus s posvaným tenoristou p. V. Pragrem z Olomouce, vystoupivším dne 10. t. m. v Smetanově Hubičce. Nevyniká-li orgán tenoristův nad obvyklým aborové hlasy, měl si p. Pragr aspoň trochu slušné tlouhu nastudovat, než v Hradci vystoupil; ale ani to se nestalo, ač mohl tušiti, že v takovém městě, jako je Hradec, postaví se před obecnost vyříděného uměleckého vkusu, které o tuctové správy nestojí. Stačí-li umění p. Pragrovo v Olomouci, tož nám nikoli.

Úmrtí. Po krátké, ale trapné nemoci zemřela večer dne 9. t. m. pí. Anna Chudobová, choť zaslanilého zdejšího ohořalíky p. V. Chudoby. Pohřeb sa koná dnes o 2. hodině s okrasní nemocnicí. Vyslovujeme ardečnou soustrast.

Okresní zastupitelstvo Královéhradecké vnovalo na stavbu Národního divadla v Brně, 9000 K. Následováním i ostatních okresů byla by stavba nového divadla v Brně zabezpečena.

Ze Všeobecného sdružení v Králové Hradci. Přítomní pp.: Urban, Pochmon, Lněnička, Jenšovský, Zoubek, Andřík; p. Polák omluven. K dopisu od Koukala z Parníku rozhodnuto, by neprávem vyplacené podpory vrátil; další podpory nedostane. Upozorňují se obdoby na něho. Horní Jelani: Kubiček Josef obdržel nemoc, podporu 16 K. Jos. Taček 16 K podpory v nezaměstnanosti. Ant. Mikysa v nezaměst. 8 K. František Záleský z Miroslavě nemoc, podpora 8 K. Kladno: Kratochvíl dalších 8 K v nezaměst. Rychnov: Frant. Macháčekovi slevují se 3 měsíční příspěvky a nebudou se mu čítati do členství. Litomyšl: Anna Vítková dostane sa další podpory 8 K. Sušice: Josef Milota obdržel poslední podporu 6 K. Stran Šabaty dopíše se do Sušice a vše se vyšetří. Mýto u Zb.: František Gross dostane nemoc, podpora K 70. Přijati členové: Z Hradce Král. vldp Dr Fr. Reyl za člena III. tř. Úpice: Antonín Solc II. tř., Václav Taichman I. tř., Josef Čepelka II. tř., Božena Svobodová II. tř. Polná: Jan Langmichl III. tř. (příspěvající člen), Vít Prchal I. tř. (bez nároku na podporu v nezaměstnanosti), Jan Koubek II. tř., Leop. Procházka III. tř., Karel Holman I. tř., Frant. Sedlák III. tř., Josef. Macháček III. tř. (bez nároku v nezaměst.), Bohumil Jaros II. tř. a Emanuel Röhrich III. tř. (bez nároku v nezaměst.). Chotčice: Josef Spindler I. tř. Plzeň: František Pech I. tř. Ouhlejev: Pavel Šubr I. tř. Sušice: Al. Černý v Budějovic I. tř., Petr Švarc I. tř. Vinohrady: 15 členů. Do přístí chtěze zavítá jako host dp. Šrámek z Moravy, tamější organizátor Všeobor. sdružení.

Nenechavý. Alexander Kafka, 16letý obuvnický učeník, v umění zlodějském již daleko pokročil. Už jako školák dopustil se u zdejších obchodníků četných kraděží. Dne 6. t. m. vešel do nového Boromea, kde v jednom předpokoji bylo několik párů bot. Nenechavému Kafkovi hned se jeden pár hodil. Při prodeji kradeného byl však zatčen a zvržen.

Ztráta a nález. Dne 7. t. m. ztracený byly cestou z Hradce do Plotíšť dámské hodinky se zlatým řetízem. — Pan M. poručík od 42. pluku nalezl peněženku s menším obnosem a odevzdal ji na policejní komisařství.

Neštěstí. Václav Kudla, sluha v semináři, v neděli 7. t. m. ráno při nešení uhlí sklouzl a zlomil si nohu u kotníků. — V. Kopecký, dělník z továrny bratří Červených, ubíraje se po schodech z příbytku svého, nešťastně upadl, při čemž si zlámal nohu. — Dne 10. t. m. kol 8. hod. ráno na zdejšími nádraží vstoupoval do vlaku p. Klinge, železniční zřizence z Pražského Předměstí. Na hladké půdě však sklouzl a dostal se pod vlak právě rozjíždějící. Nešťastníku byla noha a ruka úplně přejeta. —

Z Nového Hradce Králové. Pěvecko-hudební spolek „Bend!“ v Novém Hradci Králové (člen „První české pěvecké a hudební šupy“) pořádá v neděli dne 14. prosince 1902 „Pěvecko-hudební akademii“ v hostinci p. H. Malce. Začátek určité o půl 8. hod. večer. Vstupné: osoba 50 h, rodina 1 K.

Ve Stěžerech pěti řiditelství hospodyňské školy měl ve dnech 7. a 9. t. m. výklady o drůbežnictví ředitel hospodářské školy v Brandýse n. L. Čeněk Havelka, absolvent reálky královéhradecké a bývalý učitel z h. školy kuklenaké. Přednášel po 2. hod. odpol. v nádobě jmenovaného útavu místního.

Pontavý výklad trval vždy se 2 hod. a shromáždil přes nástalon nepříjemnost cest též mnohé příslušníky kruhů, jejichž nájmům byl věnován. Pořadatelstvo zasloužilo si jejich díky měrou úpinou — škoda, že upřímné známa p. ředitelové nepovedlo se v nynější době, kdy nájem pro ovoce byl znovu ošiven, také obmyšlený kruh přednášek o spotřebě ovoce uskutečnit!

Z Rychnova n. Kn. V sobotu dne 22. list. b. r. vstoupil do Km. katolické církve israelita Gust. Procházka z Měst. Habrové, rodem z Kolína. U víte sv. jej vyučil a pokřtil Frant. Kubánek, kaplan. — Dne 6. prosince b. r. bylo se 200 dítek poděleno lástevkem a obnovil od spolku dam sv. Ludmily; týž spolek vaří denně pro chudou školní mládež polévku, což zajisté jest světlé letos na těch tuhých mrazích velkým dobrodiním pro ty chudé děti. Jest žádoucí, aby tyto alchetařské snahy spolku byly uznávány a též podporovány. — Dne 21. t. m. budou díky městské operovny hrát v „Národním Domě“ vánoční hra: Nešťastná Rebeka.

Hrtvé motivé pochovávatí. V nábožensky směřené obci Proseči u Vys. Mlýta vyzváněly se právě za příčinou úmrtí biskupa Bryncha hrany, když se najednou objevili na náměstí hudebníci, kteří počali hrát taneční kousky. Komu chtěli zabránit, neefekti; ale když je místní obecní strážník důtklivě upozornil, že jest takové vyhrávání právě v tu dobu velmi nevhodným, rozpřáhli se. — Pohřbu svěceného biskupa účastnili se v hojném počtu i Němci z nejbližších míst diecése královéhradecké; sami uznali, že vřelá láska biskupova k národu českému nezabýhala v nespravedlivý šovinismus.

Hospodářsko-průmyslová a umělecká výstava v Hořicích, jež bude obrazem hospodářské a průmyslové vyspělosti a zdatnosti českého severovýchodu, má též účelem upozorniti příslušné kruhy vládní na to, že nevyhnutelně nutným jest již zařazení nové obchodní komory pro český severovýchod v Hradci Králové. I jest tedy v zájmu živnostnictva, obchodnictva i průmyslnictva na českém severovýchodě, aby úhrnný obraz o zdatnosti české práce a českého kapitálu i obchodní vyspělosti byl co nejpřesvědčivějším a nejdokonalejším. Přiblíží, do- tazy atd. řízeny budou na „Výkonný výbor“ hospod. průmyslové a umělecké výstavy v Hořicích.

Krakonošova zahrada na výstavě čes. severovýchodu v Hořicích zřízena bude u pavilonu hor Krkonošských. V ní vysezeny budou dle možnosti všechny světlé květiny krkonošské, křesťanské atd. Mohutná postava pána hor Krkonošských Krakonoše a jiných duchů a skřítek horů v zahradě té vábí budou zajisté pozornost velkých i malých. Přiblíží, do- tazy atd. řízeny atd. jsou již v tisku. Kdo se o ně ještě nepřiblížil, učí tak co nejdříve.

Z Hor. Štěpánka u Jilemnice. Ve prospěch chudých spolek zdejšího okolí založen tkalcovský krkonošský spolek „Svornost“, jenž postavil si za účel ujímati se chudých tkalců tím, že dobré zboží tkalcovské od nich přejímá a bezúplatně zveřejňuje v cenách nejlevnějších p. t. obecně k tomu koupí nabíží. Jelikož tu jde o dobrou věc, umírněvatí bídu krkonošského chudého lidu tkalcovského: dovoluje si upozorniti místní farář V. Březský p. t. obecně na tento ne- ziskový spolek s prosbou, aby potřebné zboží plátané pro své domácnosti od tohoto spolku sobě objednávalo a kupovalo s vědomím, že sobě dobré a levné zboží plátané opatří a pomůže čteným v bídě a nouzi po- stavěným rodinám tkalcovským okolí Štěpánického.

Vrátil se brzy. Oba uprchlí kaplani z Ústí n. O. odešli pryč dle tvrzení novin do Halle studovat tam evangelické bohosloví. Budou-li opravdu studo- vati evangelické bohosloví, pak jsme jisti, že se co nejdříve vrátí kajícími zpět, protože dosud nikdo ne- stál v protestantské víře, kdo ji náležitě mohl pro- studovati.

Z Nov. Města n. M. Odbočka sdružení křesť. děl. v Novém Městě n. M. pořádala v neděli 30. listopadu svoji setavující valnou hromadu v ho- stinci p. Rambouska za účastenství plyných dvou třetin členstva. Volba provedena jednomyslně a za náklady povážlivější. V odpolední večeři schůzi lidu námi svolané přednášel obětavý a obliběný řečník p. Václ. Myslivec, redaktor z Prahy. Několika výrostky bylo zamýšleno schůzi zmařit, leč jejich úmysl, nejed- nostatečně podporován ani od přítomných čtených od- přechů našich, nedošel uskutečnění. Přednáška nemi- nula se dobrým účinkem. Na lících nepřítelů našich jevila se nejprve zjevná zloba a pohrdání, potom roz- počítě úsměvy, až nastoupila vážnost a konečně nad- šení, které bylo provázeno hlasitou pochvalou a hoj- ným potleskem. Plníme svoji povinnost, zdávajíc se vřelé díky milovanému řečníku za přednášku. Uznání a díky též věhlasnému sponsoři p. Suchánkovi, který shromáždění předsedal a všemu lidu za projevenou přízeň a udržení pořádku. Zdat Bůh!

Ve Chvalkovicích budou mít počínaje 15. prosincem t. r. jízdní pošta. Spojení s Českou Skalicí bude dvakrát denně: ráno a na večer.

Z Nového Kohoutova. Uptímnou sou- strastí naplněno bylo srdce všech při zprávě, že p. nadlesní Florián Fousek v Pánu zesnul. Přes 30 let žil a působil ve zdejší obci, je o všech jako otec vážen a milován. Jeho dobrota a šlechetný, ryzí cha- rakter získali mu srdce všech, kteří ho znali. Kde mohl, pomáhal nejen radou, nýbrž i skutkem. Věru těžko nalézt v nynější sobecké, materialistické době muže tak vzácných ctností, prostého veskerého sobec- tví a prospěchářství, prodchnutého hlubokou vírou, jako on byl. Jeho vzorný křesťanský život zářil jaasným světlem celému okolí. Byla to perla, jakou zřídka mezi lidem nalézáme. Proto též i ta všeobecná úcta a láska k němu, tak že možno o něm říci, že neměl žádného nepřítel! A to něco znamená, žiti jako Čech v německé krajině, mezi německým lidem, hlásiti se vždy k své národnosti a býti v nynějších neštěstích národnostních poměrech přece od německých spoluob- čanů vážen a milován! Na jeho pohřbu bylo v ne- děli 7. prosince přes nepřepočítelný počet velkých množství

účastníků, kteří i daleké cesty a nepohody počasi se nelekali, aby polední hald účty a lásky mu prošli. Jeho památka stítane dlouho ve věčné a čestné vpo- mínce!

Z Hněvkovic u Dol. Kralovic. Od 22. list. do 1. prosince konala se v naší farnosti sv. misie, první to sv. misie vůbec ve zdejší farní osadě. Na- máhavé a spasitelné práce této s horlivostí apoštolakou podjali se dšst. Otcové Redemptoristé ze Svaté Hory u Příbrami P. Karel Plešek, superior a P. Aug. Benda. Věčné a vznešené pravdy naší sv. víry katolické, hlá- sané dety výmluvnými a nadšenými, vábily hrad od počátku a pak po celou sv. misii zbožné osadníky v hojném počtu do chrámu Páně, který přes zimu počasi býval jmenovitě při večerních kázáních do po- sledního místa naplněn. Zvláště mile dojmalo velice účastenství mužů při společném sv. přijímání. Dojemné byly misijními slavnostmi: odprošování Pána Ježíše v nejvyšší. Svátosti oltářní, slavnost Marianek a pak průvod a posvěcení sv. misijního kříže. K slavnosti posvěcení misijního kříže zavítal vdp. děkan Dolno-Kralovický V. Chmelíček, jenž také slavnost- ního průvodu se účastnil. Ale nejen posluchači slova byli farníci naši, nýbrž i plniteli, neboť ká- záními mocné pozbuzeni k pokání; přes 800 jich kajících přijalo sv. svátosti, počet to tím radost- nější, že to byli se na několik cizích osadníci vesměs domáci. Málo bylo těch, kteří ze zaviněné nedbalosti sv. misie se neúčastnili a sv. svátosti nepřijali. Aby i staří i nemocní účastnili se milostí sv. misie, navštívili i je dšst. Otcové misijní, nesouce jim do přibytí jejich potěchu sv. víry. Všem líbilo se chování školní mládeže při misijních pobožnostech, jmenovitě vzorný pořádek při průvodu sv. kříže, o kterýž má zásluhu ctěný obor zdejších pánů učitelů. Zejména vidí se duchovní správce nucena povinné díky vzdáti horlivému panu řediteli kůru p. Mělsimu uč- iteli Jos. Tůmovi a p. učitel Frant. Mašindovi, kteří oba ochotně řídili zpěvy při všech pobožnostech během celé sv. misie. — V den odjezdu dšst. Otců misio- nářů shromáždili se členové obecního zastupitelstva se svým starostou p. Janem Veletem, který jim jménem všech občanů srdečně za práci jejich poděkoval, pak mládenci a mnoho lidí, aby jim ještě jednou na jevo dali svou lásku a vděčnost a s nimi se srdečně roz- loučili. Dšst. Otcům misijním za jejich horlivou a spasitelnou práci mezi námi voláme všichni do jejich milého a útulného zátíží na Sv. Hoře: Zaplať a sto- násobně odplat Pán Bůh!

Různé zprávy.

Tiskové pře. Pro radikálního redaktora jest pravou pochoutkou dostati se před porotu s tiskovou pfi, protože vešla v obyčej pohodlná praxe, nešádati od radikálního redaktora zodpovědnost za jeho no- viny. Jinak ovšem to bývá s redaktorem katolickým. Na toho se již berte měřítko přísné litery zákona. Mohli bychom a uvedeme také v příhodnou chvíli své vlastní zkušenosti z nedávné své pfi. Radikální a li- berální redaktor jest beztravný a proto si smí dovo- liti všecko. Kdo se odvážá takového mazlíka pohnat k důkazu pravdy, prohraje z pravidla, kdyby měl pravdu jako Sněška velikou. Tak osvobodila porota Heveru ve pfi s ndp. biskupem Brynchem, ačkoliv tvrzení své Hevera nedokázal; tak osvobodila porota i Hofrychtra ve pfi s inspektorem Sedláčkem. Tiskové pře a radikálním listem jsou nesmyslem, protože ura- žený musí ke všemu ještě zaplatiti soudní útraty. Lépe jest nechati radikální výlev bez povšimnutí, pro- tože ho beztoho nikdo vážně nebere. Kdyby mělo býti všecko pravdou, co socialistický a radikální tisk již o člověčenstvu vytiskl, musili bychom se již brodit v síře a ohni Sodomy. Nehorujeme ovšem pro přinejší soudní praxe vůči radikálnímu tisku, ale přáli by- chom si od našich porot pro listy všech odtísně stejný lokeť.

Poznali se. Neurvale, přímo šlepně volali realisti v Čase po konkurenci Svatováclavské záložny, ačkoliv viděli, že kněžstvo s napjetím všech sil blodi zamezití ošebrazení nešťastných rodin. Teprv po 7 ne- dělích vyřizlivěl Čas ze svého zuření a rozpomněl se na zapomenuté své tvrzení, že jest strana jeho stranou právě humanity a napeal v č. 336: „Konkurs peněžního ústavu, v němž jsou účastné všechny vrstvy obecnictva, nejvíce pak lidé ubozí a nešťastní, je přímocárným, surovým prostředkem, přičím se ve- škeré humanity, prostředkem kapitalismu, jenž vyde- na chudých svých bližních zpět svůj majetek a jde necitelně dál přes útrapy, alzy a zoufání tisíců lidských bytostí, jichž jediná vina je, že ve stlaných pomě- rech, někdy v úzkostech hledali úvěru. Konkurs je ale také znakem slepoty kapitalistické, neboť konec konců přece jen ani v nejpriznivějším případě vkladatě nedosáhnou zpět kapitálu celého, perou se léta o to, čeho by pokojnou likvidací dosáhli hned, a ke všemu mají na svědomí řady zničených existencí. Kon- kurs tohoto druhu je prostředkem nemoderním, je za- staralým přežitkem, jenž by měl býti nahrazen lep- šími prostředky. V daném případě je likvidace jediné správnou cestou. Při ní utrpi kapitál nejméně a zá- rovek se zmírni neb odstraní pohromy členstva. Jež- rovinak by vzhaly v některých rodinách atiny i do pří- stích pokolení. Likvidací vykoná se čin humaní. Po stránce lidské — a o tu běží nám — měli by všichni činitelé povolani a schopní spolupůsobiti, aby byla lik- vidace umožněna. Byli některé viníci, některé spolu- vědomí — ale je tu také mnoho kolektivně. Především je spravedlivé, aby vkladatelé v zájmu lidskosti uvolili se na jistě slevě ze svých vkladů. Také zámožní čle- nové by se neměli vyhýbat spolupůsobení, aby byli nemajetní chudí členové a malí vkladatelové zbaveni možných, nerovnatelně citelných pohrom. Konečně příslušné korporace by měly pečovat o nemajetné své příslušnictvo — a tu již bylo řečeno, že návrh dra Černohorského, aby obec pražská povolila samu k úlevě postižených svých úředníků, byl návrh dobrý. I na jiné korporace by se mohlo volat“. Pánové po-

znali se trochu pozdě, ale poznali se přece a odtílnili svou dřívější nehumanost.

Vzorná obec. V Čachrově v hejtmanství Klatovském nedávno slavnostně otevřena byla elek- trárna jako majetek průmyslového družstva, o jehož vznik a financování mají největší zásluhu místní farář poslanec P. Blahovec a majitel čachrovského velko- statku p. Brábek. Podniku získána subvence státní i zemské a postavena na místě vyhořelého mlýna, ležícího pode vsí u Mlýky Patrušné, která se vlévá pod Sušici do Otavy. Stroje v elektrárně žene vřelá voda této Mlýky o 22 konských silách a elektrický proud pohání stroje mlýnské, tlačí do Čachrova pitnou vodu, žene hospodářské stroje, jako velikou mlátičku a j., a mimo to poskytuje dostatek síly k osvětlování obce i obydlí soukromých, tak že skoro každá chaloupka má levné elektrické světlo. Poznamenati dlužno, že farnost Čachrova jest osadou smíšenou, kdež Čechové i Němci svorně pracují na blahu obecním. Ale naše mnohá města, kol nichž se vinou řeky s mocnou silou hybnou, příkladu vesničky Čachrova obávají se ná- sledovat. Věru bylo by prospěšno, aby města a mě- stečka naše vyslala zástupce své na prozkoumání podniku čachrovského.

Máloemocenství v Paříži. Jak „Daily News“ oznamují, prohlásil vrchní lékař v pařížské nemocnici „Charité“ že v pařížských špitálech leží na 200 máloemocných a větší ještě počet, že léčí se doma. Nemoc zachrátila i četné dámy a pány z nej- lepších společností pařížské, kteří přec navštěvují diva- dla a plesy, aby zapomněli na svůj hrozný stav. Všelijak se líčí, aby nemoc na nich nebylo viděti. Máloemocenství v Paříži prý přibývá.

Národní ostuda. Když se roku 1898 sla- vily 100. narozeniny Palackého, otce národa, ta „vděčný národ“ přijal za svou myšlenku, že v kraji Palackého, v Novém Jičíně zbuduje českou školu, která by nesla jméno Palackého a byla jeho krajin- ským pomníkem. Při veliké slavnosti v Hodslavicích r. 1898 uspořádána korunová sbírka na ten účel, od které se očekávalo aspoň 5000 zl., ale sešlo se s bídou od shromážděných 20—30 tisíců lidí — 800 zl. Tak se stalo, že na 200 českých dětí poněmžuje se nám dosud v německých školách v Novém Jičíně, neboť příspěvky sotva kapou a na stavbu školy je třeba 30.000 K! Stavěním se podíleli i zakladatelé po mnohých nesnázích a intrikách zakonpiti, ale nyní nastává důležitější práce: stavba sama. Doufáme, že „národ vděčný“ se na svého otce rozpomena a al- bený pomník mu konečně postaví. Dílo se šťastně dokoná, pošle-li každý čtenář této zprávy i K Matici Palackého, spolku pro zbudování české školy v Nov. Jičíně. Věnuje-li korporace nebo jednotlivec aspoň 20 K, bude jim zaslán diplom Matice Palackého.

Řepaři. Ústřední jednota řepařů pro krá- lovství České v Praze uzavřela o situaci a vyhlídkách na utváření se přístích řepných cen dospěla k pře- svědčení, že budete-li vůbec za stávajících poměrů řepu sázeti, aneb omezte-li sázbu, by každým způ- sobem a prodejem jate sečkali. Nezaprodávejte nyní řepu vůbec a obračejte se v příčině této vždy na Ústřední jednotu řepařů pro království České v Praze Jungmannova tř. č. 25.—28.

Žádost k českým záložnám s spo- řitelním o příspěvky na stavbu českého národního divadla v Brně. Družstvo českého Národního divadla v Brně obrací se tyto dny na vý- bory českých záložn a spořiteln v Čechách a na Mo- ravě s prosbou, aby příspěvy na stavbu českého Ná- rodního divadla v Brně. Od záložn našich očekáváme značnější dar, neboť záložny naše při všech význam- ných národních akcích stály v popředí a obětavostí svojí nejvíce umožnily uskutečnění celé řady národních našich podniků. — Na Moravě již přispěly městské spořitelny v Uh. Hradišti a občanská záložna v Ky- jově po 1000 K splatných v 5 letech. — Význam otázky důstojného našeho divadla na Moravě a vý- hodná forma splátek v pěti letech jistě pohne slavné výbory našich záložn, že upíší obnosy značné a přiměřené finanční síle jednotlivých záložn. — Výbory našich záložn jistě bedlivě uváží žádost družstva a přiznivě ji vyřídí. —

Hrabě Richard Belcredi, tajný rada a bývalý rakouský ministr, zemřel 2. pros. ve Gmundenu. Zesnulý na českém sněmu hlasoval pro zákon o rov- noprávnosti obou národností, za jehož schválení u vlády sám se přimlouval. Ve správě říšské dal beslo k decentralisaci. Válkou r. 1866 blahodárně činnosti jeho položeny meze, než se vzdal. V panství eně- movné r. 1882 při rokování o zřízení české university v Praze promluvil památnou řeč. Touto řečí objevil se hrabě opět jako věrný přítel a zastávce českého národa.

(Z a s l á n o)

»Spolek literátů v České Třebové. vzdává tímto svému milému místopředsedovi, zakla- dajícímu členu a dobrodinci P. Václavu Sokolovi, nyní kaplanu v Ústí n. O., upřímný dík za spolupů- sobení a na rozloučenou srdečně s Bohem a upřímným přáním, aby jemu Bůh na novém působišti ráčil ad- liti zdraví a spokojenost.

Za „Spolek literátů v České Třebové“

Frant. Novotný, **Václav Gregar,**
jednatel. **předseda.**

(Zasláno.)

Onen důstojný pán, který si zaměnil při pohřbu nejp. biskupa svůj klobouk za cizí, přiblíží se na děkaněm úřadu v Chrašti. **Potrefený.**

Listárna redakce.

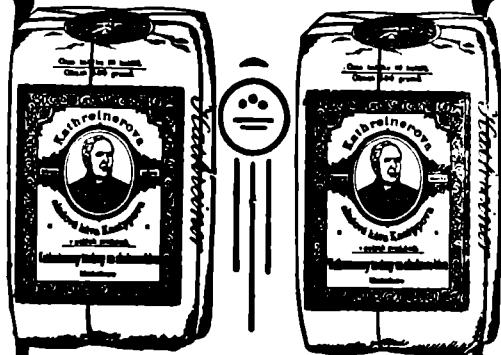
Dp. A. Ra v Litomyšli. Řečte zaslali K 1.— až s předplatným.

Vánoční číslo Obnovy vydáno bude na Štědrý den ráno; prosíme tedy svých p. t. p. příspěvatelů už nyní, aby nám své zprávy do onoho čísla zaslali ráčili nejdéle do pondělí odpol. dne 22. prosince.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 6. prosince 1902. 1 hl. pšenice K 11:50—12:40, žito K 9:30—10:30, ječmene K 7:10—8:40, oves K 5:20—5:50, proso K 10:—10:50, vřes K 10:—10:50, hrachy K 19:50—24:50, čočky K 21:00—25:00, jablka K 18:00, krup K 18:00—40:00, brambory K 2:30—2:50, jetelového semene bílého K 106:0—116:00, jetelového semene červen. K 00:00—00:00, máku K 30:00—32:00, lněného semene K 17:50—20:50, 100 kg. šit. otrab K 10:50, pšenice. otrab K 10:25, 1 kg. másla K 2:00—2:40, 1 kg. sádla vepřového K 18:0—2:00, tvarohu K 0:24—0:28, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hl. cibule K 0:00—0:00, jedna kopa drobné zeleniny K 0:00—0:00, 1 kopa zelí 0:00—0:00 K, 1 pytel mrkve 0:00—0:00, 1 hl. švestek K 0:00—0:00, 1 kopa petržele K 0:00—0:00, 1 kopa celere K 0:00—0:00.

Jen v těchto balíčcích
obdržel se pravá tak
všeobecně oblíbená

Kathreinova
sladová káva Kneippova

Epochální vynález jest

AETERN

jehož mechanism a duchaplné sestavení
staví nám

úplně samočinně a okamžitě

před oči kalendář katolický i pravoslavný
každého žádaného ať minulého či budou-
cího roku, tak že možno jím **ihned a**
bez nejmenšího počítání stanovit,
na jaký den kterékoliv datum jakéhokoli
roku připadlo neb připadne.

Velenutné pro každého, zvláště
pro úřady farní.

Úspora každoročního nakupování kalendáře.

Zasílá vyplaceně proti předem zasla-
nému obnosu 2 K autor

Ch. Pelzl, Smiřice.

Oznámení.

Pokládám sobě za čest oznámiti velectnému
duchovenstvu, že jsem na mnohostrannou žádost
mnoha veleddstojných pánů

otevřel v Hradci Králové

filiální sklad

své vlastní výroby

kostelního náčiní.

Sklad nalézá se v obchodě p. Skuherského
proti hořlu „Mercur“.

Objednávky a prodej laskavě vyřídí pan
K. V. Skuherský tamtéž.

Poroučeje se do přízně velectného ducho-
venstva znamenám se v plné účtě

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi.

OBRÁZKY

zemřelého nejdůst. pana biskupa

EDVARDA JANA NEP.

zhotovené dle poslední jeho fotografie (před 2 roky)
na křídovém kartoně 12/9 cm., vhodné na památku
pro školní dívky 100 kusů za 8 K,
jako **depsnice pohledové** (menší formát)
100 kusů za 5 K

nabízí

Biskupská knihtiskárna.

MUDr. JOSEF HOLUB

v Chrudimi,

vedle c. k. okres. hejtmanství

provazuje veškerou

nejnovější praxe zubelékarskou.

Umělé zuby všech druhů

zhotovuje ihned a též dne

ve své vlastní nové střížené dílně

Ordinuje od 8.—5. hod. denně.

Umělecký atelier . . .
sochařsko-štukaterský

JAN JIROTKA A SPOL.

v Hradci Králové

— doporučuje —

veškeré práce ornamentální i figu-
rální na fašady, dále práce vnitřní
k výzdobě salónů, kaváren, vesti-
bulů atd. Práce přímo namáhané.
Kostelní opravy.

Výroba všech druhů sádrových soch. Výběr frontonů
nad dveře a roset stropových.

Nejnovější zdatilé poprsí + biskupa **Edvarda**
Jana Nep. Brynysa; jako vhodný protějšek
odporučuje se též poprsí **St. Otce.**

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Adolf Novotný

v Týništi nad Orlicí,

továrna koberců, příkrývek nábytku atd.

oznamuje, že se pro chrámy Páně při nynější
zimě nic tak nehodí, jako kokosový koberec.

Jest levný, trvanlivý, teplý, netrpí vlhkem a
rychle vysychá, nepůsobí hmot jako podlaha a
na nerovné dlažbě se neláme.

Též není vhodnějších dárků vánočních, než
sboží kobercové a příkrývkové z této továrny.

Obrať se tam každý s důvěrou.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°

v plochých arších při odebrání nejméně 50 kusů franko
za 20 K, 100 kusů za 40 K

cena knihkupecká

brožovaný 42 h

vázaný v polopletné 58 h

vázaný v celopletné 68 h

vázaný v celopletné se slacným křídlem . . . 74 h

Oltář, vydání na velinovém papíře vázaný celý

v kůži se slacným křídlem a ořádkou . . . K 1:80

Biskupská knihtiskárna.

Kostelní náčiní.

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orlicí, č. d. 36

doporučuje P. T. veleddst. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy dostlovně úplná.

Paříž 1900: Grand Prix.

Singerovy šicí stroje

pro rodinnou potřebu
jsou nejužitečnější vánoční dary.

Jednoduché ovládání! — Velká trvanlivost!
Nejvyšší výkonnost!

Bezplatné vyučování ve všech technikách moderního
umělého vyšívání.

Elektromotory pro pohon šicích strojů.

Kladno, Tábor
a Vyškov:
Čestné diplomy.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.

HRADEC KRÁLOVÉ, Jiřkova třída 372.

Děčín 1902:
Stříbrná státní medaile

Olomouc:
Zlatá medaile.

Založeno r. 1850.

Velečtému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Ohrudimě

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
snovuzlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykazati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic,
táček na křesť, svíců, paciškálů, schránek na Nejevě-
tější, pateček atd. co nejvíce.

Svůj k svému!

● Vánoční dárky ●

ve velkém výběru: veškeré prádlo bílé i trikotové pro dámy i pány, ná-
krčníky, kapotníky od 60 kr. tucet počínaje, dam. grádle bavlněné i lněné, ka-
mafasy, garnitury kávové, jídelní i vlněné, vyš. v. i předtiskované ručníky,
deky, stolní běhouny, garnitury, dam. ručníky atd. doporučím v jakosti nejlepší a
za ceny nejlevnější.

Látky pro dámy.

Kněžské kolárky.

Doporučuji velect. P. T. obecnostu, aby dříve než svoje zimní a vánoční potřeby
nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo a přesvědčeno, ve větším vý-
běru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obsloužení nikde jinde nenalezne

O et. přiznání a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové, Velké nám. č. 136 (dřív. místnosti firmy Berger & Munk).

Svůj k svému!

Neručte přehlédnouti!

Vánoční odprodej dopisnic.

Následkem zněny obchodních místností jsem
nucen své obrovské zásoby dopisnic vánočních i
novoročních, čítající 500.000 kusů, v krátké době
vyprodati, a proto snížil jsem jich ceny, takže
prodávám 100 kusů skvostných vánočních a novo-
ročních (50 druhů) za 1 zl. 50 kr. franko, proti
dobírce neb po zaslání obnosu předem. — Co se
nehodí, vyměněno bude obratem.

K. KUBA v Jičíně, Čechy.

Jediný závod zaslátelský na českém venkově.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syhrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákrepy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

SÁNĚ

nejnovější soustavy nabízí

ČENĚK BUBEN,

kočárník

v Hradci Králové.

Práce vzorná. Ceny mírné.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Všeštech u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny,

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných příspěvků vyloženo
k nahlédnutí.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučení se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez záväznosti
ku definitivní objednávce.

Neodstná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává
výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.

Před nákupem vánočních a novoročních
dárků raději si prohlédnouti naši výkladní skříň.

Vánoční a novoroční dárky, jakož i hračky

vystavuje první Královéhradecký

BAZAR ČUPR „a la
města Paříže“.

Těž v neděli odpoledne k volnému prohlédnutí.

Vázy, dekorativní talíře, figurky, desertní talíře, patentní džbány na pivo,
trojdílná zrcadla, **kuřácké a psačí náčiní**, stolky, paravany, alba,
nácesairy (zařízené krabice na šití a na šperky), pouzdra na doutníky a
visitky, sáčky na peníze atd. atd.

Obrovský sklad kloubových loutek a houpacích koňů.

Čínské a japonské ozdobné předměty.

Nejnovější nákrčníky a prádlo bílé a barevné.

Výtečné a moderní rukavice, trikové a pletené.

Velký výběr vějířů, pravých pštrosích, z želoviny a z perleti.

Jediný sklad moderních šněrovaček osvědčené fačony, v každé
velikosti. Objednávky dle míry se rychle a levně vyřizují. — Mnoho
pochvalných uznání.

Velký výběr galoší.

Vše za ceny nejlevnější a pevně doporučuje

Frant. Čupr v Hradci Králové,

v Klieperově ulici proti kavárně pana Flaly.

Založeno roku 1863.

Vánoce
1902.

Knihkupectví **B. E. TOLMANA** v Hradci Král.,
nakladatelství, závod umělecký.

Nejbohatší sklad skvostně vázaných darů vánočních
z poesie, prosy, literatury cestopisné, domácí i cizojazyčné. Nádherná alba na dopisky,
obrazy skvostně předních českých mistrů, novotiny **dámského papíru**
v nádherných krabicích, **globy, atlanty, stavebnice** a skvostné **před-**
ložky k malbě. Velký výběr **hudebnin** českých mistrův.

Nástěnné dekorace.

Prvý sklad obrázkových knih pro děti každého stáří.

(Stačí udati pouze věk a bude zasláno více exemplářů k výběru.) Na venek vyřizují se zakázky pečlivě a hned po dojití.
Nehodící se ochotně vymění a každému přání ochotně vstříc se přijde.

Bohatý výběr modlitebních knih koštěných (ze slonoviny) i v kůži

Kalendáře všeho druhu.

Dle mých bohatě a nejúčelněji aranžovaných, velkých výkladů lze snáze a rychle pro dárek se rozhodnouti.
Telefon č. 17. *Ilustrované seznamy zdarma a franko na požádání. Korrespondence vyřizuje se obratem psacím strojem. Pošt. spoř. 802.161.*

Vhodné a velmi praktické dárky k Vánocům!

Na úplné šaty, čistá vlna od zl. 2.50 výše!

Velký výběr hedvábných látek, modních vzorů na šaty i blůzy.

Plyše a samety hladké i vzorkované.

Pokrývky (celé soupravy) na stůl a
postele.

Koberce běžné i odměřené.

Záclony krajkové, tylové i látkové.

Story bílé, crem a ve skvostných barvách aplikované.

Přikrývky atlasové, vlněné, klotové i
flanělové.

Přikrývky cestovní; překrásné tygrové
vzory.

Žinilové šály i šátky. — Divadelní šály. — Hedvábné šály a šátky.

Snížené ceny. Zbytky vlněné i hedvábné. **Pevné ceny.**

Paldus & Pour, dříve J. Jeřábek,
Hradec Králové, Velká podsíň čis. 146.

ANTONÍN ŠEJNOHA, cukrář v Hradci Králové

Velké podloubí

Velké podloubí

nabízí velectěnému obcenstvu jakož i pánům obchodníkům pravé medové výrobky:

—● medový perník strouhací ●—

lípový čistý med od ústřední Jednoty p. učitelů.

Dobré a vkusně provedené

cukrovinky na vánoční stromek.

Zakázky se vyřizují rychle.

Ceny mírné, obsluha vzorná.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojnému, lihotivému
uznání P. T. pp. hostů z raby i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pochman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 50.

Zákon na zamezení opilství.

Úžasné zhubné následky nemírného požívání lihovin jak pro jednotlivce tak i pro rodiny v ohledu mravním, hospodářském a zdravotním, z nichž mnohé ku všemu i dědičnými jsou; nesčetné žaloby na neoprávněné nalévání lihovin v pokoutních místnostech; nedostatečnost posavadních zákonů a nařízení byly pohutkou, že vydána předloha zákona na zamezení opilství. Opilství stalo se sociálním zlem a pohromou, i musel sociálními prostředky se potírat. Morální prostředky nestačí, třeba sáhnouti k jiným prostředkům, třeba odjímání a zamezování příležitosti, která činí zloděje i opilce a zamezování neoprávněný nálev.

Podstatný obsah předlohy této jest: Od nynějška má býti kromě volného obchodu v nádobách od 5 litrů začínajíc jen nálev a prodej na drobnou v nádobách uzavřených, avšak ne pod osminkou litrovou, při čemž naprosto jakékoliv nalévání lihovin zakázáno. Pro obě se vyžaduje koncese, jaké třeba pro hostinství. Všichni, kdož mají nyní koncesi, podrží ji beze všeho, zůstanou ve svém právu. Ti, kteří bez koncese prodávali na drobnou lihovinu, přihlásí-li se o koncesi, obdrží ji dle potřeby místní. Kromě výjimek má na 500 obyvatelů býti jeden nálev a jeden prodej na drobnou. Zákonem má se ustanoviti klid nedělní a sváteční a kdy kořalny se mají zavírat. Na dluh se nemá nalévat, dokud dřívější dluh není zaplacen, jinak dřívější dluh začalovati. Zároveň se zakazuje na „tchoře“ nalévat a jimi platiti. Kdo opilému, o němž hned na první pohled bez velkého pozorování pozná, že jest opilý, naleje aneb lihoviny prodá, podléhá rovně přísnému trestu. Zákon dojde ještě mnoho změn v živnostenském výboru posl. sněmovny, mnoho ostrého se s ním opiluje, aby byl proti opilství a těm, kteří ku opilství svádějí a lákají, ale aby nebyl na škodu řádnému kramáři, kupci a hostinskému.

Literatura.

J. Otto v Praze. Jos. Kofenskýho „K proti-kožecům“ seš. 8. a 9. Cestopisec nalézá se v Adelaidě a vyličuje zde ze svého pobytu pokrok obyvatelstva, zastavuje se u významných budov; vypravuje o znetvořených zvířatech jezů a ptákovy atd. Sešit za 60 h. — Sebrané spisy Kar. Světlé: Novelky, sešit 2.—4. po 30 h. — Angl. knihovna. Jif. Meredith: Zkouška Richarda Feverela. Historie otce a syna. Seš. 21.—24. po 24 h. — Básnické spisy Jar. Vrchlického: Má vlast. Seš. 2.—4. po 32 h.

E. Beaufort v Praze. Sbírka populárních spisů cestopisných. J. P. Juváčev: Osm let na Sachalině. Seš. 14.—15. po 36 h. S. Lomnický-Redžep: Neznámá země. Obrázky a črty ze života Persanů. Seš. 1. za 36 h. — Přítel Domoviny č. 5.—7. přináší pokr. román polského „Přemožení“ od A. Gruszeckého.

E. Weinfurter v Praze. Epocha. Roč. VIII., čís. 6. Obsah: O možnosti kosmických srážek. — O znamenitých mostech. — Lov mycích hub atd. Předplatné na rok 6 K. — Bludná srdce od J. D. Konráda. Seš. 2. za 40 h.

Hlad. Román Kruha Hamana, přeložil H. Kosterka. „Našich knih“ sv. XIV. Cena 2 K 20 h. Bída inteligentního proletariátu — tohoto nejvládnějšího proletariátu naší doby — chycena je tu v grandiosních liniích a obromujících barvách.

Právní rádce pro duchovní správu. Sepeal ThC. Jan Pauly. Sešit 35.—37. Na 10 sešitů předplácí se 6-40 K u Jos. Kotíka, knihkupce na Smíchově.

Fama Gordějev. Román Max. Gorkého. Z ruštiny přeložil J. Wagner. Seš. 8.—16. po 20 h. Nakladatel Fr. Hovorka v Praze.

Poklad věřících. Lidový list k uctění Nejsv. Svátosti oltářní. Řídí V. Roudnický. Čís. 7.—8. s cenným obsahem. Předplatné 1 K 20 h ročně zasílá se knižtiskárně V. Kotrby v Praze.

Kronika král. Prahy. Vypravuje prof. Fr. Ruth. Obrazem doprovází a svým nákladem vydává Pav. Körber v Praze. Seš. 3. za 60 h.

Mapa král. Českého v měřítku 1:100.000. Kreslil J. Srp. Místopisné mapy zemí koruny české list 13. Hradec Král.—Pardubice—Chrudim. Mapa obsahuje veškerá místa, cesty i pěšiny. Místa, v nichž nalézá se pošta, kostel, stanice atd., jsou příslušnými znaménky opatřena; též vrchy a vyvýšeniny, lesy atd. až do nejmenších podrobností provedeny. Cena listu na papíře 60 h, na plátně 1.10 K. Nakladatel J. Bursík na Král. Vinohradech.

Libuše, kalendář žen a dívek na rok 1903. Ve prospěch ženské útulny v Brně. Cena 1 K. Nakladatel B. Promberger v Olomouci. Obsah vypraven bohatě slovem i obrazem.

„Kazatelna“ č. 1. Redigoje Fr. B. Vaněk. Roč. 6 K 30 h. Nakladem Rud. Rupp v Pelhřimově. Obsah: Předmluva. I. ned. adv.: 1. O pomstítelném a nepomstítelném Fr. R. Vaněk. 2. Příchod Kristův v Nejev. Sv. Oltářní. (Hl. Bl.) II. ned. adv.: 1. Ty, kdo jsi? Petr Skarga, přel. V. M. Skalský. 2. Skizza homilie. (Faber, přel. Verus). Svátek Nep. Poč. P. M.: 1. Lemmer, přel. red.) 2. O příchodě duhy Marianské. (Al. Jemelka). III. ned. adv.: 1. O křesť. pokore

(Sermon nouveaux, přel. Verus). 2. Jak se připraviti na vánoce? (Lacordaire, přel. M. Zavoral) IV. neděli adv.: 1. (Petr Skarga, přel. V. M. Skalský). 2. Čiňte pokání! (Lobry, přel. M. Zavoral). Ježíš Kristus. Důkaz Božství Ježíšova. Dle Bongaunda upravil Fr. Blažko v cyklus řečí adventních. I. Důkaz z velikosti Jeho ducha, srdce a síly; II. z neomezenosti Jeho vlastností; III. z Jeho avatosti; z lásky ku Kristu; V. z Jeho vlastního svědectví. P. Henri Lacordaire. (S podobiznou). Přel. M. Zavoral. Literatura. Česká (Fr. Janovský, Mater admirabilis); polská: (ref. V. M. Skalský). Varia. (Kázání bez modlitby. Abraham a Sancta Clara o hříchu. Kterak kázal slavný kazatel Agostino da Montefeltro. Česká kázání ve Vídni.) Příklady. Již první číslo nového homilitického časopisu se znamenitě odporučuje bohatostí originálních, krásných myšlenek. Připojena appropria a požehnání ndp. biskupa Budějovického. Vše odporučujeme.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodělného, lněného, vlněného, bavlněného a damask. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

První český katolický závod ve Vídni. František Ruber

Dílka ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-gasse č. 35.

Na ukásku zasílá se vše franco.

K době vánoční a velikonoční.

Jesle chrámové

Boží hroby

Křížové cesty

se dřeva řezané polychromované se slohem kostelní souhlasné v reliéfu řezané neb lité. Sochy „Vzkříšení“, suchy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctívě umělecký závod sochařský a řezbářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Plátna a dílny na Letné 613-VII. Sklad Karlova ul. č. 80. v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb podmínky.

Meteor
je nejdokonalejší
elektrická kapesní
svítilna nové doby.

Jednoduchý stisk a žárovka zazáří jasným světlem. Svítí při bouřce i větru, vylučuje nebezpečí požáru a výbuchu a vydrží při každodenním upotřebení zaručeně po mnoho týdnů. Pak lze vysvícenou baterii nahraditi novou.

Nesčetní pochvalná usnutí. — Krásný dárek.

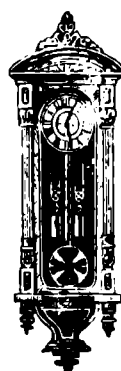
Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývozni důmyslných noviniek

A. Patrná a syn v Jaroměři.

Založeno 1842.

Souj k svému!

Žádné ceníky ilustrované; sa to všem dást. pp. kněhm pošle se hned franco výběr hodin kapesních panských i dámských, slatých neb stříbrných, Tulla atd. — Zlaté zboží, řetězy, náramky, prsteny, vůbec veškeré druhy skvostů. Optické zboží, brýle, skřipce, dalekohledy, divadelní kukátka atd.

Václav

Francák,

v České Třebové.

Každé hodiny jsou řádně obtaženy (re-pastrovány) a ručí se 3 roky za správný chod.

Veškeré správký hodin a šperků vyřizují se se zárukou a rozesílají franco.

Mnoho pochvalných usnutí a poděkování po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.

Výhodné podmínky platební bez svý.

sem cen.

Úžasné,
neslýchané,
avšak pravdivé!

Za 3 koruny!

Za 3 koruny!

Při svém velkozávodě dopisnicemi zavedl jsem oddělení pro vytizování drobných zakázek za báječně levné ceny, a zasílám franco

pouze za 3 koruny

1 vkusnou kasetu dopisního papíru (100 obálek, 100 papírů) a 25 skvostných vánočních, novoročních a uměleckých dopisnic, vešměs novinky. — Zásilky dobírkou neb po zaslání obnosu předem.

K. Kuba v Jičíně, Čechy.

Již letošní v nejjemnějších cukru

savařené

brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orli.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod.

Veškeré práce v oboru stavby a obnovování ol-
tářů, kazatelen, soch, křížových cest
atd. provádějí se ve všech slozích solidně a
levně s odbornou dokonalostí a zvláště
s trvanlivým zlacením a polychromií.

Výroba
● rámců

všech moderních vzorů a
zasklívání obrazů
ve vlastní dílně.

Josef Kieslich v Hradci Král.,
Jiráskova třída, vedle c. k. berního úřadu.

Obchod

umělecký a papírnický.

Na skladě největší výběr
obrazů
a zrcadel

všech možných druhů, olejomalby a umě-
lecké reprodukce. Sochy všech velikostí,
kříže, křesly, lišty a různé umělecké výrobky.

Veškeré druhy papíru,

psací, kreslicí a školní potřeby, alba, kassety,
knížky modlitební, obrázkové a obchodní atd. atd.

— DOPISNICE —

umělecké a místní vždy nejnovější v obrovském výběru.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech **kostelních paramentů,**

praporek a kovevého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Pravé, vyležené burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi
a zasílá v nádobách od čtvrt do
jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

majitel vinohradů v Mladé Boleslavi a Mělníku.

Továrna
na spracování ovocě

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punče, likéry, sladké ovocné
víno, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem státní medailie, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medailie.

Vzorky zdarma a franko.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

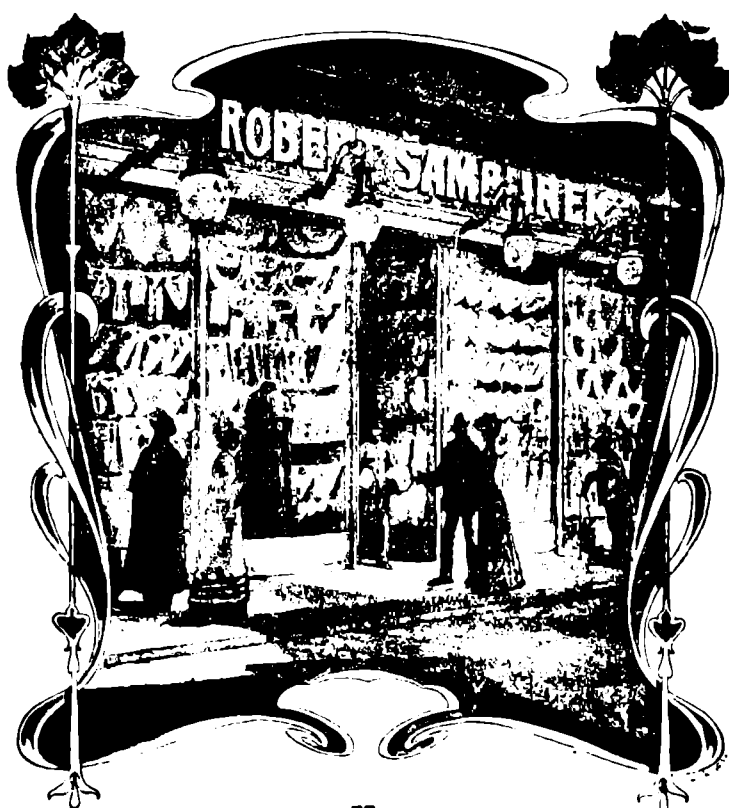
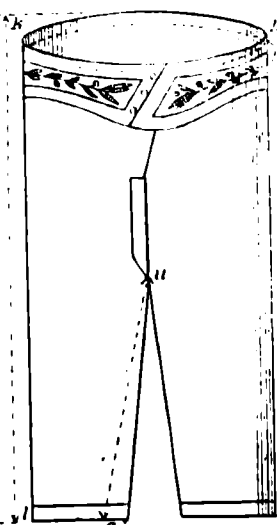
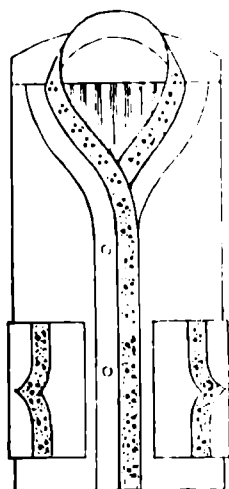
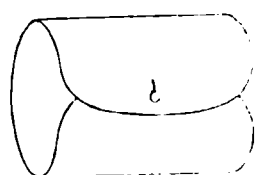
Zubní lékař

MUDr. J. Král

ordinuje od 8—4 h.

Hradec Králové.

Velké náměstí číslo 136.

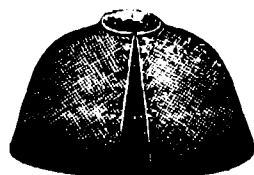
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talářů, baretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velečtené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu naspět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 51.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 19. prosince 1902.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Něco o moderní humanitě.

I.

Co znamená slovo „humanita“? Tento latinský význam se dá do češtiny přeložit slovem „lidakost“; v širším smyslu humanitou se nazývá účinná láska k člověčenstvu, lidumilnost. Muž útrpný, laskavý a štedrý se nazývá člověkem humaním. Právě a účinná humanita se pěstovala v největší míře právě mezi prvními křesťany. Humanita ryze křesťanská nesla nejkrásnější ovoce. Vyznavači Ukřižovaného hluboce si do srdce zapsali slova nejmilostivějšího Pána: „Miluj bližního svého, jako sebe samého; a proto měli v lásce i své nepřátele, činíce jim za všechna pronásledování ještě dobrodiní. Nyní se však mnozí lidé domnívají, že účinná humanita pokvete znamenitě i bez spojení s Kristem Pánem; ale co platno všechno pachtění a všechna krásná slova, když s chladnutím citu náboženského chladne i ryzí, povznesená křesťanská láska k bližnímu a sobectví stále se rozmáhá. Zákony na zmíraění bíd se množí, učenci zaplavují svět knihami, v nich se hovoří o vhodném a lidumilném luštění sociálních otázek, ale při tom všem jest stále hůř a hůř. Lidé se srdcem moderním dovedou často šikovně zákony obcházeti, dovedou jiné k pěstování humanity vybízeti, ale aby sami ukázali příkladem, jak se to dělá, toho se od nich nedočkáš.

Když církev byla na nejvyšším stupni své slávy, tenkrát se o sociálních otázkách příliš málo hovořilo, poněvadž žili lidé spokojeni. Nyní však právě chvatné sdruzování jednotlivých stavů, časté stávky, mnoho časopisů sociálních jest výmluvným důkazem, že ta humanita moderní zle pokulhává, a že nenasytné sobectví chladných a vypočítavých jednotlivců tlačí nejširší vrstvy člověčenstva. Na místo zdravého křesťanského soucitu počíná se rozmáhati přemrštěné citlivostkářství, člověk v bídě postavený jest za kus chleba přinucován k páchání nejružnějších hříchů, pro podporování prazbytečných sportů se zapomíná na podporu schudlých mužů práce, o lásce k bližnímu svědčí rozmnožování počtu kanonů a flintiček atd.

Zkoumajme srdce a ledví té moderní humanity trochu na příkladech. Hmotné bídě jest zajisté nadbytek; a vizme, jak boháč rozumějí své povinnosti. V Německu se zakládají přecitlivělými damami útulny sestárlých koček; v Paříži právě založen zvláštní hřbitov pro zvířata. Za jednoduchý hrob pro zvíře se platí 5 K, za hrob na tři léta 15 K, na třicet let 100 K. Za rakev a náhrobek (!) se připlácí ještě zvláštní taxy. A najde se jistě dost bláznivých osob, které tak vysoké sumy peněz bez váhání vydají, jen aby jejich Amidorkové, Taxlové, Micky atd. měli po zcepenění znamenitou oslavu. A snad to dojde tak daleko, že bohatší člověk bude pomlouván jako lakota, jestliže nepostaví svému valachovi nebo špicl-kovi elegantní náhrobek. Tak si počínají lidé v nejkulturnějším městě světa, kteří každého dne chladně pozorují tisíce zbědovaných tváří opuštěné chudiny. Na jedné straně veliký soucit s pošlým zvířetem, na druhé tupá necitelnost k nouzi živého spolubližního. A při tom do jakých nedůsledností zachází taková nepřirozená láska k němým tvářím! Takové jemné vzdělané slečinky, které dovedou naříkati nad zhynutím oblíbeného zvířete, podporují svou peněženkou barbarské ničitele jak zpěvného ptactva tak čtyřnohých tvorů. Musí mít klobouk ozdobený péry zastřelené vlašťovky a na krku kšandu z kůže čtvernožcovy. Péči o neduživce ponechávají jeptiškám, které nemají cit tak moderně vyvinutý jako ony a proto více účinné lásky věnují spolubližnímu než němé tváři.

Mnohým moderním apoštolům humanity se ježí vlasy při vzpomínce na bývalou kantor-skou rákosku. Jaké to barbarství páchali staří paedagogové na maličkých pacholátkách! Ovšem rozumí se samo sebou, že se rákoskou příliš

málo učenosti do dětské hlavy vtluče. Ale ta humanita, která rákosku v půli zlomila, chová se trochu nehumánně k učitelovi, který jest často proti největšímu nebezpečí málomocným. Moderní maminka vyprovází svého mazlíčka do školy s něžným připomenutím: „Nic ti nesmí učitel udělati, pamatuj si to; uhoď-li tě, bude ho tatínek žalovat.“ A chápavý synáček, ozbrojen jsa pečlivou právníkou poradou, vyvádí svému vychovateli ve škole tak znamenité líbeznosti, že je žalno učiteli do školy vstoupiti. A jestliže učitel v rozčilení na hochu sáhne přec, jaké trpké chvíly mu nastanou! Takový nezběda pod štítem otcovské ochrany dovede pak ztrpčiti hodnému učiteli několik let. Moderní humanita jest tedy až nervosně citlivá a choulostivá. Provinili se proti ní jen zcela nepatrně, zachová se k tobě zcela nehumánně; za nejlehčí provinění otřese tvou celou existencí. Tatínek, který hochu zkarabá-čuje nemilosrdně třebas jen proto, že ztratil dvouhaleť nebo že rozbil z neopatrnosti nějakou nádobku, stane se najednou velice útloucivým, potrestá-li téhož chlapce učitel pro skutečné darebáctví. Tu pozná hned pravidla humanity lépe než učitel; při tom však lehce zapomíná, že by dobrodiní humanity mělo platiti také pro učitele a že učitel byl chlapcem trýzněm delší čas stokrát hůř.

Moderní politické strany brojí ústy proti všemu násilnictví, ale na svých schůzích rozhodují často spíše pěstmi než důvody rozumu. Poslanci moderních politických stran spolíčkují se v parlamentě každou chvíli nehorázně, aby dokázali, jak v pěstování humanity vynikají nad lidi „temného“ středověku. Tak si počíná elita národů, které přísluší bojovati pouze důvody rozumu a dávati příklad humanity všem krajanům. Jak asi tedy pokročili v humanitě lidé prostější, méně vzdělaní, kteří takové lidi za poslance zvolili? Směšné se pak vyjímá, když takový poslanec rváč brojí proti vzrůstu militarismu a když má plná ústa „věčného míru.“ Hubou brojí proti válce, ale sám se bez tělesného, nezákonného boje neobejde; pasuje se sám na „aktivního“ důstojníka a podstupuje útok zákeřnický, neopovězený.

Papírová humanita v nynějším století tak znamenitě pokročila, že naše liberální časopisy nenalézají dosti slov k odsouzení každé války; nenávidějí z celého srdce „řezníky lidské společnosti.“ Toto jejich odsuzování má ovšem na mnoze vážné důvody. Jest však toto humaní vzdychání upřímným? Není to tak trochu farizejské kroucení očima? Titěž lidé, kteří surové války zatracují, s velikým nadšením chválí hejtmanky tábořské, kteří ve vlastní zemi přes polovic pokojných krajanů strašným způsobem se světa sprovodili. Chválí fanatické Táboře, před nimiž se sami kališní Čechové jako před morem třásli. A při tom zapomínají na zaslulhy nehumánnějšího panovníka českého Karla IV, který tasil meč jen na obranu a v krajní nouzi; zapomínají na čistou humanitu Otce vlasti, který s úspěchem učil vítěziti své krajany zbraní ducha. Raději píší o vítězství u Tachova a Domažlic než o těch Češích, kteří vzděláním, duševní bystrostí a lidumilností si vynucovali největší úctu všech sousedních národů. Leč prý busité svou zbraní vynutili si také veliký respekt sousedů. Jeden městský švihák spatřil v lese chodce hmotné postavy, ozbrojeného notnou sukovicí. Také dostal předním respekt a honem se skryl za strom; jeuže takovýhle respekt nebyl žádnou závidění hodnou úctou.

Děkujeme pěkně za ten respekt, jaký sousední národové k Tábořům měli. Považovali Čechy za vtělené ďábly, bez klení a plivání jméno Čecha nevyslovovali. Jen německá chátra lačníci po lupu vítala prapory husitského vojska, aby pod nimi ve spojení s Táboři mohla drancovati dle libosti. Věru bychom byli na tom smutně, kdybychom se nemohli pochlubiti před tvář ciziny ničím jiným než Tachovem a Domažlicemi. Vždyť se fysickými vítězstvími proslavili i zcela nehumánní národové, postrádající všeliké kultury.

Humanitářé němečtí zase o závod velebi

Bismarka, jemuž ubíjení nepřátelských vojáků bylo pravou pochoutkou. Svým vojínům ve Francii vytýkal tento železný kancléř, že některé tlupy francouzského vojska raději zajali než postříleli. Nedávno pěli Němci hotové hymny na rekovské Bury a odsuzovali nehumánnost anglického vojska. Současně však páchali barbarské ukrutnosti v čínské válce a utiskovali zcela nehumánně přirozená práva Poláků Poznaňských. Itálie také projevovala velkou přízeň Burské svobodě; ale to jen proto, že by z potlačení tohoto národa sama nic neměla. Zapomínala při tom, jak nehumánně chtěla zkrátiti práva Habešand. Při tom ji ani nenapadlo pokárati své krajany, kteří v Dalmacii a Přímoří potlačují tyranský práva slovanského jazyka, ač o těch násilnostech dobře ví, majíc je zrovna před očima.

Tisíce a tisíce moderních humanitářů francouzských vystupovalo proti „tyráni“ žida Dreyfussa. Ale titěž humanitářé ani slovem se neozvali proti nekřesťanskému nakládání s nevinnými jeptiškami, které šířily ve Francii kulturu a staraly se o tisíce chorobných ubožáků.

Stomilionovou zlodějku nechaly úřady francouzské upláchnouti, jako by nevěděly, že zničila tato prohnaná osoba tisíce existencí; ještě po jejím útěku moderní duše francouzské za obrovské peněžité sumy kupovaly i nepatrné předměty, jež po ní zbyly, aby se mohly pochlubiti památkou po tak velké světici.

Před několika lety všechny liberální časopisy jásaly nad humanitou cara ruského, který dával velmocem návrhy na odzbrojení. A za jásání davů tento humaní panovník rozmnožoval sám jak vojsko tak válečné loďstvo. Konference míru, jež se na přání carovo v Haagu sešla, nevyřídila pro neochotu států nic; v zápětí pak následovala anglo-bur-ská válka, která byla vedena zcela nehumánně. Národové na Angličany hubovali, ale žádný se utiskovaných skutkem nezastal — ani tolik velebený ruský car.

Když pozvedl upřímně svého hlasu proti krvavým válkám nynější papež Lev XIII, tu lýry chvalopěvců carových byly hezky tiše. Moderní humanitářé sice věděli, že to svatý otec mluví upřímně. Věděli, že často svým prostřednictvím zabránil střibrovlasý kněz Vatikánský mnohým krvavým válkám. Je jest pravým papežem míru a pokoje. Ale nač chváliti klerikála, který se odvažuje stavěti své humanitní zásady na základě jiném, než lidé moderní? To tak! Chválou papeže podapřítí klerikalismus! To raději budou chváliti o překot modernějšího cara, ač ve veliké jeho říši se páše bezpráví proti Finům a ač sebe volnější hnutí ruských poddaných se tresce nelibostnou knoutou vládní.

A podívejme se ještě, jak rozumějí moderní duše německé humanitě, jeťná li se o naše národní práva. V státním zákoníku jest jeden paragraf, který staví všechny rakouské národy na roveň a zaručuje jim neporušitelné právo k hájení a vzdělávání rodných jazyků. Zákon jest ovšem humaní, spravedlivý; i nejkovanější Němec to musí potvrditi. Ale popatřme, jak chtějí naši něm. sousedé tento zákon prováděti. Horší se velice, jestliže český národ postaví někde v ohroženém území na vlastní náklad pro české děti českou školu. Zlobí se na nás, když spravedlivě poukazujeme, že druhá česká universita jest pro četný národ český naprostou nutností a že jest zapotřebí, aby i ve Vídni zachovávaly se aspoň trochu ohledy na práva tisíců českých dětí. Svými „smířovacími“ návrhy usilují o potlačení českých menšin v samé naší zemi. Tak činí lidé ozbrojení pravidly moderní humanity.

Ta moderní humanita, jak patrně, jest příliš kulhavá; včas potřeby dovede zambouřit nad bezprávím oko a někdy zavře oči obě a k tomu si i uši zacpe, aby neviděla bezpráví a neslyšela nářek potlačených, jenž ji ukládá vážné a důtklivé povinnosti. Mnoho lesklých frází — ale skutek utek. O humanitě se nadšeně píše v mnohých objemných knihách;

každý časopis si dává punc humannosti, ale skutečné a poctivé humanní práce vidíme u moderních frázístů velmi málo.

Až bude opět lidstvo proniknuto tím posvátným žarem, jaký hřál v prsou prvňáků křesťanů, pak netoliko ústy, ale i srdcem a skutky bude milovati každý bližního svého jako sebe samého. Pak na místo rozvláčeného a neupřímného theoretisování bude slaviti triumfy humanita křesťanská, jež bude humanitou praktickou.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 17. prosince.

(Několik slov o tom, jak zaviněny byly „nepravdivosti ve knihách“ Svatováclavské záložny. — K tiskové organizaci katolické v Praze.)

Poněvadž si celá řada pražských denních listů libuje ve pěstování kachen o Svatováclavské záložně, pokládáme za potřebné na těchto místech při každé příležitosti své poznámky a informace o záležitosti té přičiňovati. Na ten čas jest to nezbytností, neboť někteří šlechtění žurnalisté by byli ze šplny, o Svatováclavské záložně vymyšlené, snad kolik let za sebou živi. Ovšem že až přijde k soudnímu líčení, potom s celé záležitosti té „spadne opona“, před níž byl dnešní kombinovaný útok na katolickou stranu daremně prováděn.

Ve předešlém čísle „Obnovy“ jsme na těchto místech napsali, že se dala katolická strana docela zbytečně ku převzetí zodpovědnosti a úhrady za činy ve Svatováclavské záložně od ní nespáchané přinutiti. Při tom jsme také z celé řady důvodů pochybovali o správnosti zpráv, jež některé pražské časopisy o stavu Svatováclavské záložny přinášejí a vybízeli jsme ve příčině té ku klidu a chladnosti. Pokud naše stanovisko, an dnes každý poplach a ztrácení srdce z prsou do nohavice máme za marnost, ukáže se správným, toho dočkáme se až teprve po urovnání celé té famózní aféry, až bude před soudem dáno také slovo dnes ve vazbě nacházejícímu se panstvu. Panstvo to promluví zajisté důležité a hlavní slovo, neboť nyní, dokud není ani zjištěno, pro mnoho li milionů schodkužádni vkladatelé si nepřijdou, tápe se v záležitosti Svatováclavské záložny pořád jako ve tmě.

Naše tvrzení, že převzetí zodpovědnosti a úhrady za události ve Svatováclavské záložně sběhlé bylo ze strany katolické ukvapeností, popudilo v neděli „Národní Listy“ do té míry, že se na nás jeden z nejmladších jejich redaktorů, který při svém pokročilém věku mohl již chlapecké nezpůsoby odložit, vyřčil ne s porem, ale jako s kopáčem Nešť! Necháme si zvláštní pojednání o tomto výtečnickovi na jindy. Dnes zatím za tento jeho výpad odpovídáme míněním, že na smutné a

žalostné aféře Svatováclavské záložny mají samy „Národní Listy“ daleko větší vinu, než-li celá strana katolická dohromady.

Proč? Nevykládali bychom to, kdyby nás k tomu redaktor „Národních Listů“ v neděli neprovokoval! Redaktor ten píše, že prý Svatováclavská záložna podporovala katolické podniky a že prý tím přivedla se na kraj zahuby. To jest pravda, valné hromady Svatováclavské záložny t. j. její členstvo povolovaly skutečně peněžité podpory různým katolickým korporacím. A kdo toto členstvo reprezentoval? Dle sdělení dra. Scheinera ani ne 150 katolických kněží a přes 3000 laiků. Mezi těmi byvali p. dr. Herold, vůdce mladočeské strany, pan stavitel Horak, reprezentant mladočeskství vinohradského, pan dr. X. Y. atd. s p. dram. Herbenem na konci a konečně třebas i dr. Em. Kovář, za něhož Svatováclavské záložně račil p. prof. Masaryk. Poněvadž z těchto pánů členů nikdo proti těmto veřejným darům Svatováclavské záložny neprotestoval, byly patrně udílány s jejich souhlasem. Jest-li tedy Svatováclavská záložna neoputrně štědrě snad něco podporovala, činila tak s vědomím a svolením i svých mladočeských pánů členů. Proto svalovati na katolíky nějakou vinu z nehošpodářství ve Svatováclavské záložně jest nesmyslem a jest nesmyslem činiti za pád záložny zodpovědným katolické duchovenstvo.

Avšak „Národní Listy“ po smrti Ortově samy doznaly, že tento pán do redakce jejich docházel a různé svobodomyšlné podniky celými tisícovkami štědrě podporoval, nechtěje býti jmenován. Poněvadž se prokázalo, že Ort jako úředník Svatováclavské záložny dopustil se zde obrovských defraudací, z nichž nabyté peníze různým způsobem rozhazoval, smí se za to míti, že z nich tajně — nechtěje býti jmenován — podporoval z jisté také snahy strany svobodomyšle a radikální. Strany tyto ve Svatováclavské záložně kradené peníze od Orta tajně přijímaly bez ohledu, že je úředníkem záložny, o níž nyní najednou vědí, že prý byla „klerikální“. Proto neson mnohem větší vinu na pádu a neštěstí této záložny, než-li jakou nese strana klerikální, jejíž poměr k této záložně byl veřejný. Kdyby byly totiž noviny mladočeské hned první Ortův dar pro účely své strany s jeho jménem uveřejnily, zajisté že by se bylo třebas tehdy ihned na nepořádky od něho ve Svatováclavské záložně páchané přišlo.

Dle sdělení „Národních Listů“ obětoval Ort značnou sumu peněz na Husův pomník. Na ten sbíralo se r. 1889, tedy před třinácti lety. Kdyby byly „Národní Listy“ tuto sumu Ortem na Husův pomník munificentně věnovanou tehdy s jeho jménem uveřejnily, a jako tajný dar tiše ji nepřijaly, není pochybnosti, že za tehdejších napjatých poměrů byl by po uveřejnění svého jména při tomto daru Ort Svatováclavskou záložnu jistě buď sám opustil, nebo by byl býval propuštěn.

A co by bylo následovalo? Zajisté že by byl již r. 1889 učiněn ve Svatováclavské zá

ložně pořádek, že bylo by se zde nestalo to, co se zde hlavní vinou nebo za spolupůsobení a vedení Orta od r. 1889 do r. 1902 přihodilo. Proto docela dobře se dá „Národním Listům“ na jejich útok, který na „Obnovu“ v neděli provedly, odpovědět, že kdyby byly „Národní Listy“ pro účely své strany od Orta tajně peníze nepřijímaly, ale dary jeho s jeho jménem veřejně kvitovaly, že nemusilo ke dnešnímu fatalnímu stavu Svatováclavské záložny dojiti.

ložně pořádek, že bylo by se zde nestalo to, co se zde hlavní vinou nebo za spolupůsobení a vedení Orta od r. 1889 do r. 1902 přihodilo. Proto docela dobře se dá „Národním Listům“ na jejich útok, který na „Obnovu“ v neděli provedly, odpovědět, že kdyby byly „Národní Listy“ pro účely své strany od Orta tajně peníze nepřijímaly, ale dary jeho s jeho jménem veřejně kvitovaly, že nemusilo ke dnešnímu fatalnímu stavu Svatováclavské záložny dojiti.

Ale „Národní Listy“ obklopovaly prvního a zjištěného defraudanta Svatováclavské záložny tajemným nimbem dobročinnosti a vlastenecké obětavosti po celých více než li deset let a tím padá na tuto jejich činnost obrovská tíha viny na záhubě a neštěstí Svatováclavské záložny, poněvadž utajily a nepověděly, jak její „klerikální“ úředník ve skutečnosti vlastně vypadá. Proto spočívá na „Národních Listech“ daleko větší vina na zlych poměrech Svatováclavské záložny, než-li jaká spočívá na ostatní české společnosti, ať se modlí růženec nebo čte bibli. Že máme pravdu, to dosvědčí každý, kdo víc tu uváží.

K této nijak nevyvratitelné odvetě byli jsme donuceni redaktorem „Národních Listů“, který své doby ze žurnalistického lože posmíval se a nejhumánnějšími vtipy a pustými poznámkami provázel řeči majitele „Národních Listů“ p. dra. Julia Grégra, když tento s upřímným nadšením své návrhy adresy k Jeho Veličenstvu na sněmu odůvodňoval a když se zde uzákonění punktační s obětováním svého zdraví protivil. To si může každý dodnes přefléti, i jakou přemírou impertinence redaktor ten napotom ve svých listech v reliefsch o sněmovním jednání politické vystupování p. dra. Julia Grégra doprovázel. Ještě jsou živi ti lidé, kteří ho v samotné redakci „Národních Listů“ jinak nejmenovali, než-li jménem, jaké i za svůj poslední výpad na „Obnovu“ zasluhuje.

Různá mínění a různé okolnosti mohou muže rozdělit ve strany. Stává se to všude a pořád. Páni redaktori „Národních Listů“ v redakci této sešli se také z různých stran a z různých redakcí, ale přes to jest z jejich strany možným zachování mužné slušnosti i při neshodě náhledů k mínění druhého, když se jich ke všemu ani písmenou nedotýká. Máli jsme to za potřebné povědět a bude-li třeba, odpovíme šíře a ostřeji a nalesneme v elice široké a věčné publikum, které nám bude s jásotem tleskati. Proto necht nikdo s máslem na hlavě na slunce nelezet!

To jest jenom faktum, když jsme mírně a nejslušněji vytkli, že bylo zbytečností a ukvapeností ze strany klerikální, když vinu pádu a neštěstí Svatováclavské záložny na sebe přijímala. Když redaktor „Národních Listů“ měl za potřebné proti této pravdě svým způsobem proti nám se roz dovádět, docela klidně jako v odpověď na to fakty dokazujeme, kdo náleží mezi nejpřednější vinníky, kteří nepoctivce ze Svatováclavské záložny po celá desetiletí pa-

čeri kopal a dřel na poli a když se vrátil u večer domů, udělala mu žena k večeri jen drobčkovou polévku z vody. Kravku ještě neměli, aby byla aspoň zavařila ty drobčky do míška.

Hříšné myšlenky vstupovaly Kvasničkovi do hlavy, když u večer poklekl u lavice a modlil se večerní modlitbu.

Ale chvíli jen trápily ho ty hříšné myšlenky. Sotva se natáhnul na postel, už nevěděl o světě a za chvíli chrápal, že ho až na zápraží bylo slyšeti.

Žena mezi tím přádávala chvíli ještě na kolovratě. Muž rozedřel v práci mnoho koší a ona vše chtěla mít v pořádku.

Uplynul mnohý rok bídý a nouze. Kvasnička sklídl několikrát již úrodu do nachýlené stodoly a koupil do chléva dvě kravky a pár volků. Ale do stavení přece jen pořád teklo. A slámy tolik málo sklídl, že mu nestačila ani pro krmení a pod dobytek, nekulí aby byl z ní ještě dělat došky.

„Vydlužte si peníze z hypoteční banky v Praze a postavte si to!“ radil jednou Podivický Vejvara Kvasničkovi. A Vejvara byl mudrlant široko daleko na slovo vzatý.

A skutečně. Od té doby Kvasnička nespál. Hypoteční banka — peníze — dluhy — nové stavení — stále se mu honilo hlavou. Přemýšlel o tom, kudy chodit, ano hovořil i sám s sebou o výhodách a prospěchu toho dluhu.

„I jen to udělejte! Dluh se vám stále zmenšuje a zmenšuje, až nejste dlužen v Praze zhlou nic,“ dotvrzoval mu docela i sám starosta obce, když se mu jednou jakoby náhodou o tom zmínil.

„To je výhoda, to je výhoda!“ pochvaloval si od té doby stále. — „A člověk tucte nemá o tom ani ponětí.“

Přátel neděl Kvasnička se svátečně ustrojil a šel do X. k notáři, aby mu ty peníze z Prahy vymohl.

„Mnoho-li chcete?“ ptal se notář.

„Ponížené prosím, patnáct set bych rád!“

„Dobrá, opatřím vám to a zafidím už i

FEUILLETON.

Obrázky z Českomoravska.

Kreslí Josef Váňa.

„Až slzou vlhne zrak
a hořkost lítosti se k hrdlu zdvihá...“
Jan Bokyta.

Krví svého vlastního srdce měl bych vlastně tyto obrázky kresliti. Týkají se lidu, jehožto krev jest i částí krve mé, týkají se toho lidu, v jehož středu i moje kolébka kdysi stávala a v jehož názorech a tradicích i já byl nakojen a vychován.

A ten lid tak ubohý, tak žalostně zbědovaný, tak hrubý, tak drsný, tak tvrdý, jako ta půda, s níž od rána do večera, od jara do zimy se rve, s níž mozlinou a krví podlitou rukou otrubový chléb vytlouká. Splakal bys nad ním. A přece srdce citlivé ukázati mu nesmíš, sice zneužije dobroty tvé ihned. Zhrubnouti, zkameněti musíš maně mezi ním. Podáš-li mu prst, uchopí tě za ruku celou a nastaví-li mu cíp pláště, avlékne tě do naha. A za groš půjde třeba i do pekla, pro groš obětuje ženu i děti, ba i spásu duše.

A přec nemůžeš lid ten zavrhnouti jako špatný a odkopnouti jako nemravný. Neví, co vzdělání, neví co umění, nezná, co hýbe světem, neví, co pohár rozkoše a radosti. Jest ubožákem v každém ohledu.

A přece nikdo se nad ním neslituje, nikdo mu nepomáhá, nikdo mu nepodá ruky pomocné. Tak jako by ty kraje na Českomoravsku byly se světa!

Kroupy potlukou, nikdo daň neodpíše; sucho vše zničí, nikdo si tobo nevšimne; obilí vzroste, nikdo nedá krejcaru náhrady. Opravdu, tak jako když o tom lidu tam se neví, jako by proň nebylo zemědělské rady, zemského výboru, jako by ani neměl na sněmích své zástupce, jako by žil v jiných říších... Jen okresní soud je s ním

stale ve spojení a berní úřad svými stalými exekucemi a fenduňky.

Ubohý jest ten lid na Českomoravsku. Život jeho jest práce a dluh a jídlo jeho vdolek a brambor. A zabava? — O masopustě nějaká ta trdlovačka (muzika) a při ní trochu mizerné kořaly. A i tu těch několik krejcarů, jež ten lid vydá na své vyrazení, putuje do bezedných kapes židovských. Jiný hosp dy nemá, jiný kořalu neprodává. A k židovi ten lid lne s podivuhodnou pietou. Sam mezi sebou se rve, pro krejcar jeden druhému by duší z těla vyrval, jeden druhého by snad nenáviděl a závistí snědl, ale k židovi jsou podlézaví, úslužní a slepě důvěřiví. Zvláštní to lid!

A dře se a dře se a jen dřením všechno překonati chce. Radiš-li mu nějaké výhody, přisvědčí ti, ale zůstane při starém, tím spíše, stalo-li by to nějaký krejcar. Výhodu z podniků vypočítati si nedovede. Bída učinila ho nedůvěřivým, tupým.

A ze života ubohého toho lidu nakreslím zde několik obrázků. Bude se snad někomu zdáti, že přeháním, že nadsazuji, že užívám někde nepřirozených výrazů a přilíši hrubých forem a ostřejších slov, než ubezpečuji zde veřejně každého, že mnohý ještě ostřejší rys musil mi zůstat v péře a že mnohá ještě drsnější brana musila býti zjemněna a zkrášlena...

I.

Pod starým krovem.

Když se Václav Kvasnička ženil, neměl mnoho. Žena jeho dostala tisíc zlatých šajnu a jemu vyplatili doma na dlah zrovna tolik. Aspoň si neměli tedy co vyčítati. A za ty dva tisíce koupili si chalupu. Bylo u ní šedesát mír polí.

Hezká živnost, ale zanedbaná. Do stavení přšlo a na polích rostla pupava, bodlák a pýr. A kromě těch čtyř holých stěn ve stavení nikde nic. Ani kus dobytka nedali jim z domu, ba ani otep slámy nepřinesli s sebou do chalupy.

Byly to opravdu kruté doby pro Kvasničku, když se do chalupy nastěhoval. Od rána do ve-

tronisovali. Patří mezi ně především „Národní Listy“, které před 12 lety mohly a měly poukázat, jak jejich snahy úředník záložny té Ort podporuje a o tom není pochyby, že by po tom t. j. po odstranění Ortové byly v záložně Svatováclavské nastaly zajisté ihned jiné poměry, jež by byly jistě nevedly k nynější její katastrofě.

Bude-li potřeba, povíme ještě více, ač jsme žádného boje nevyhledávali. Nemáme však v obyčejí ze žádného zápasu utíkat a zejména, stojí-li před námi takový kapacita, jako se nám do cesty v „Národních Listech“ přimotal. Toho pána lze poslati leda na toho, kdo má doposud ještě strach takhle z — komínka.

Zvěčnělý pan biskup Brynych v jednom ze svých posledních článků do tohoto listu napsal, že aféra ve Svatováclavské záložně znamená důležité provětrání našich českých poměrů vůbec a v katolické straně zvláště.

Tomu jest tak skutečně. Dnes katolický smýšlejší kruhové poznali své přátele i své nepřátele. Dnes jest viděti vady, chyby a nedostatky katolické organizace, pokud byla provedena. Ze zkušeností těchto dá se již dnes určit, co má býti z organizace té vypuštěno, jaký pořádek a řád má býti v ní přístě platným a co nového má býti v ní zavedeno. Před nutností a nezbytností očí zavíratí a uši zapcpávati bylo by hříšnou nemoudrostí. Tak jak byly veřejné záležitosti konservativní a katolické v posledních dobách vedeny, tím způsobem pokračovati dále nelze. Aféru ve Svatováclavské záložně následující události i útoky na čest i hmotný majetek stoupenců smýšlení konservativního dostatečně poučují, že třeba pečovati a starati se o zavedení nového života v táboře konservativním. —

Složiti ruce v klín a někde v koutku zmlácený, zhanobený a obraný čekati, co bude dále, to jest zajisté nepřipustno. Katolický a konservativně smýšlejší mohou a musí s mathematickou bezpečností očekávati, že útoky v poslední době na ně podnikané kvadratickým poměrem porostou, pak-li že budou zůstávati bez odvety a pak-li že se ze strany katolické a konservativní nevytoupí k nejsilnější defenzivě a organizaci všech stoupenců.

Jak se dovidáme, hodlá nynější majitel „Katolických Listů“ ve příčině té a za účelem seslání tohoto časopisu zavéstí v něm a v jeho redakci některá nová, poměrům a jejich potřebám odpovídající opatření. Za správy velezasloužilého a zkušeného spisovatele vdp. notáře Petra Kopala má býti především kruh spolupracovníků „Katolických Listů“ rozšířen a potom má býti zvolna pracováno na rozšíření listu toho v širších kruzích laiků. Do podrobnosti zde zabíhati nelze, jenom nyní o to se jedná, aby listu tomu neubývalo důvěry, anobrž aby byl všemožně podporován. Jak se dovidáme, všechny neblahé vlivy a nesprávné poručníkování, jež se veškerému duchovenstvu i katolickému lidu protivilo a jež několik jed-

knihovní vtělení a všechno to ostatní. To vše, banka jinak nepůjčí, než když je na prvním místě v knihách.

„Jsem spokojen, milostpane, jsem spokojen! zakoktal celý šťastný Kvasnička a div panu notáři nepolbil ruku . . .“

Když za měsíc si přišel Kvasnička pro peníze, vysázal mu notář na stůl jen třináct set.

„Milostpane, tolik málo?!“ koktal Kvasnička celý zarudlý.

„No vše, to vymáhání, vtělení a zas vymazání . . . no a pak banka nás vyplácela jen v cenných papírech — bylo tomu tak před 30 lety — a tu při prodeji . . .“

Kvasnička celý schliplý peníze shrábl a smuten ubíral se k domovu. Byl dlužen o dvě stě víc a ani jich neviděl.

Postavil cihelnu, napálil cihel, navezl si písku a kamení, přivezl i z vápenných dolů vápno, rozhasil ho a tak měl celkem vše pro stavbu hotovo. Jen plány a povolení se scházelo.

Dlouho chodil s hlavou svěšenou, dlouho přemýšlel. Ba už i celou čapku odřel, jak ji stále odstrkával s ucha na ucho.

„Už to mám!“ zvolal jednou radostně k ženě. A tu noc nemohl ani radostí usnouti.

Sotva ráno pokrmil volky, šel rovnou k starostovi.

„Prosím, abyste mi dovolil stavěti pod starým krovem!“

„Pod starým krovem? — Jak to? — Což pak chcete tu starou barabiznu nechat strašit dál?“

Kvasnička se zapálil a něco starostovi pošeptal. Ten se zapálil a zakroutil hlavou.

„No tak, pane staroste, jen to udelejte, vždyť jsem takový výbor“, přemlouval Kvasnička a poklepal starostovi obce kamarádsky na rameno.

Starosta se chvíli kroutil, ale pak se poskrabal za uchem, usadil se za bílý javorový stůl, vzal půl archu papíru, roztáhl ho po stole, smočil pero a začal namáhavě psáti:

notlivec snad v nejlepší úmyslu provádělo, pozbudou své skutečnosti. Kdyby byla katolická organizace šikovně nejdříve v Praze denním tiskem seslana, pak ostatní velice snadno by se již hájilo. Avšak vác nespočívá pouze v dobré vůli redakce a nakladatelství „Katolických Listů“, ale jest třeba, aby jí blízká i česká veřejnost provázela svou přízní a pozorností.

Od nynějška za měsíc, raději za dva, bude snad již náběh k tomu znáti a očekává se, že se také opravdu uskuteční pokus, denní list katolický v Praze přibráním nových spolupracovníků zatím sesliti.

Obrana.

O tom formalismu katolické církve.

„Osvěta lidu“ přináší již nyní vánoční kázáníčko a to nikterak germanisujícím židům a frázovitým, papírovým pokrokářům, jak by se slušelo, ale — katolické církvi. Ona prý ta vánoční nálada katolíků jest jen vnějším formalismem bez vnitřního nadšení vedoucích k plodným skutkům náboženským. Co církev vydává za náboženství Kristovo, jest prý pouhým povrchem bez obsahu, slupkou bez jádra. Radili bychom váženému pisateli, aby aspoň trochu pozorně nahlédl do katechismu anebo do diecézního „Oltáře“, pak snad pozná, zda se církev spokojuje vnějším formalismem, či zda žádá také zdokonalení vnitřní a zda má ráda jen náboženská slova bez doprovodu křesťanských skutků. Že teď málo kdo dle náboženství Kristova žije, za to, milá Osvěto, mohou nejvíce tvoji přátelé, kteří podrývají nejen vážnost církve, ale náboženství křesťanské vůbec; na ležneš na to příkladů dost ve vlastních sloupkách. Až některý kněz třeba sebe vzornější potěpe spravedlivě nekřesťanské zlořády, vyrukuješ s farisejským rozborlením, že velebníčkovi není po soukromém životě kollatorníků nic. Snad by tě nejlépe těšily takové vánoční hody, jaké uspořádal „evangelický“ faleškrabě Fridrich v Praze, až sami Pražané plakali žalem nad takovou vánoční poesí.

Radíme ti, aysb důkladně srovnala židovský talmud a Lutherovu pohodlnou morálku s katolickým katechismem a pak přece snad uznáš, že to myslí církev s mravním obrozením neupřímněji.

Politický přehled.

Politické poměry v Rakousku dosud se nevyjasnily. Následkem toho hyne náš průmysl a obchod, rozvrat na všech stranách. Ale vláda jakoby neviděla jistou cestu z těchto zmatků. Před ní Čechové téměř pokorně dožadující se aspoň hrstky patričních práv, za ní hrozící všenněmecké sdružení, jež dychtí po naprávě.

„Od představenstva obce N. povoluje se tímto Václavu Kvasničkovi, aby si postavil seknicí (světnici) a chlív pod starým krovem.“

Když to starosta dopsal, pročel to ještě jednou, pak to opatřil obecní pečeti, podepsal a odevzdal slavnostně Kvasničkovi.

„Pán Bůh vám to, pantáto, zaplatí!“

„Dejž to Pán Bůh!“ . . .

Za týden válela se Kvasničkova stará chalupa v rumu a prachu. Dřevěné stěny rozsypaly se jak prachanda; vše bylo červotoči rozežráno na padrt. Jen tu a tam některý krov a některý trámec byl k upotřebení. Kvasnička pečlivě to vybíral a ukládal starostlivě na stranu.

Přišel zednický polír, rozvinul šňůru a chtěl vyměřovati základy.

„Posíneme chalupu nyní až na samé hranice“ poučoval ho Kvasnička.

„Dobrá, ale pak musí tuhle ten javor pryč. Stojí zrovna v cestě.“

Kvasnička uchopil sekýru, zadunělo několik pádných ran a javor už se válel na zemi. A desatero rukou počalo již kopati pro novou stavbu krumpešty (základy) . . .

„Co, vy zloději zlodějská, tady nám kradete javor? — Ten patří nám!“ ozvalo se náhle vysokým, chruplavým hláskem za Kvasničkou. A jako by byla ze země vyskočila, stála tu náhle celá rozvzteklá sousedka. A chytila několik kmenů a snažila se odvíci je.

„Já že jsem zloděj, ty zlořečená m . . . ? — Počkej, hned ti ukážu, co a jak!“

A Kvasnička chytil sousedku za hrdlo a všimnu ji mrštil do vykopaného příkopu . . .

Za čtrnácte dní byl volán k okresnímu soudu. Měl se zodpovídati z těžkého poškození na těle a z toho, že bez úředního povolení staví.

Stání bylo odloženo několikrát. Mnoho svědků bylo voláno a vyslýcháno. Konečně přece však byl Kvasnička odsouzen k ohromné peněžitě pokutě a přikázáno mu, že si musí dáti zhotoviti ku stavbě plány.

Prušák nepřeje si však míru v našich vlastech, neměl by kde lovit. Proto zalétají k nám z Pruska „vzácné“ rady. V „Rhein.-Westfälische Zeitung“ se radí, aby proti radikálním Čechům zahájili v Rakousku též řádné zorganizování radikální Němci říznou činnost. Rakouský parlamentarismus může býti zachráněn toliko vštězavím nad Čechy, jichž choutky po samostatnosti Čech nesmějí býti stálými ústupky podněcovány, nýbrž musí býti s kofenem vyvráceny. Tak tedy pouze Čechové jsou vinni všemi nynějšími zmatky!

MLADOČESKÝ KLUB 16. prosince přijal jednomyslné pamětní spis navržený proti něm. smířovací návrhům; odpověď tato právě uveřejněná odmítá dosti důrazně osobivost Němců.

V poslední době pokoušel se dr. Körber, aby zatímný rozpočet vyřízen byl ještě před svátky vánočními, ale nepodařilo se. Mladočeši zamítli zvýšenou nabídku finanční, která jim činěna byla zvláště k účelům vodních staveb v Čechách.

V poslanecké sněmovně projednána dosud pouze předloha zákona o obchodu podomním. Dr. šl. Körber bude tedy nucen pomoci § 14. vyříditi státní nutnosti.

Do panské sněmovny povoláno 27 nových členů, z nichž 9 náleží straně ústavověrné, 3 střední a pravici 11. Mezi nimi jsou 3 Češi (I. E. ndp. biskup budejovický dr. M. Říha, zem. advokát v Praze dr. Fr. Černý a universitní profesor dr. Ott, a 1 český velkostatkář hr. Clam Martinic.

Uherský ministr šl. Szell přijat byl minulý týden císařem, načež konferoval s dr. šl. Körberem a hr. Goluchovským asi o hospodářských otázkách.

Ruský ministr zahran. záležitostí hr. Lamsdorf chystá se do Vídně. Cestě té přičítá se i politický význam. Zápletky na Balkáně a něm. politika vysokých cel bude asi podkladem jednání mezi Rakouskem a Ruskem.

Zemské sněmy sejdou se jako jiná léta koncem prosince ku krátkému zasedání, aby usnesly se na prozatímním rozpočtu. Zasedati budou jen krátce, ježto již 10. ledna po vánočních prázdninách počne opět zasedati říšská rada. Sněm království čes. a slezský svolány jsou na 29. prosinec, moravský ke dni 20. prosince.

Proti vůli antisemitské většiny dolnorakouského sněmu zem. jmenován maršálkem opat Schmolz; většina si přála prince Al. Lichtensteina.

Něm. sněm říšský 13. prosince na schůzi, která trvala 18 a půl hod., schválil ve 3. čtení předlohu o celním tarifu. Nový něm. celní tarif jest těžkým ohrožením našeho vývozu zemědělského. Němci utvořili si tímto hradbu proti cizímu dovozu nedbajíce, že se do Rakouska dováží na sta mil. průmyslových výrobků z Německa.

V Marocku na severozápadu africkým vypukla občanská válka. Proti panujícímu sultánu povstal nápadník, kterýž zmocnil se již státního pokladu a vymáhá daně; vojsko vládní bylo jím též poraženo.

Angličané a Němci postavili se právě nepřátelsky proti republice Venezuelské v Jižní Americe pro neplnění peněžních závazků. Lodstvo

„Budte rád, že vás tu nezavřeme“ dodal k rozsudku okresní soudce . . .

Za týden přijel do N. ke Kvasničkovi stavitel.

„Jak jste se jen mohl, človče, opovážiti bez mého vědomí a bez náležitých plánů stavěti?“

„Prosím ponížene, já stavím s povolením od obce.“

„Ukažte to!“

Když stavitel rozvinul podaný mu papír a dočetl, dal se do nehorázného smíchu. Ani se nemohl uklidniti.

„Tohle že je pod starým krovem, vy šibale jeden? — Vždyť jste nejen zdi, nýbrž i celý vrch rozboural a stavíte docela na jiném místě než stálo stavení staré!“

„Ano, prosím, ale ty staré krovy upotřebím všechny ke stavbě nové.“

„Jste šerina, ale bude vás to státi o něco více, než kdybych vám plány zhotovil ihned.“

A pan stavitel vzal metr a měřil a kreslil si poznámky k plánům dle zdi a prostor již po stavených a odměřených.

„Poslouchejte, Kvasničko, vždyť nemáte ani zákonnitou výšku zdi a stropu. Musíte to ihned všechno sbourati a stavěti výše!“ zvolal najednou.

„Pro Boha jich prosím, milostpane, tu škodu mi nedělají, já jim raději zaplatím.“

A Kvasnička pro Boha prosil stavitele, aby stavbu nechal, už jak jest. Ten dlouho se kroutil, dlouho nechtěl, než konečně svolil. Ale Kvasničkova kapsa to odnesla . . .

Za čtrnácte dní poslal stavitel Kvasničkovi plány ke stavbě, která už dávno stála. Počítal si za ně, za cestu k měření jich a za celou tu komissi sumu notnou. Kvasnička zbledl, zahromoval, až se stavení otásló, ale zaplatil. Musil. — A nové stavení měl malé, nízké, nepohodlné, zřušované, zkrátka celé zkažené a to jen proto, že stavěti chtěl laciněji — pod starým krovem.

spojené potápí lodě venezuelské a bombardovalo město Puerto Cabello. Lid venezuelský tímto se velmi bouří.

Z činnosti katol. spolků.

Z Hradce Králové. Vzdělávací a podpůrný spolek paní a dívek sešel se v počtu hojném dne 8. prosince do Adalbertina k výslednutí přednášky o provedení ideí Husových. Vp. Jiří Sabula vyložil, v čem se uchyloval Hus ve svém učení od nauky církve katolické. Dokazoval pak na mnohých příkladech, jak provádění nemoudrých plánů Husových uškodilo zdárnému rozvoji náboženskému a jakou rozháranost vneslo i do poměrů sociálních a politických. Požehnané snahy Karla IV., které nesly před husitskou dobou utěšené plody, byly po husitské válce opuštěny a nové řády zbudované na nauce Husově vedly k záhubě. Celá přednáška byla vyslechována četným shromážděním puzorů a s náležitým pochopením. Zdať Bůh další spolkové činnosti!

Veliký přerát, jež spůsobil Ferdinand II. v našem národu zavedením jiného náboženství a jiného státního pořádku, přiblížil pro vzdálenější budoucnost předece blahodárné. Vlivem monarchie, jím dosažené, vedlo po srovnání střední Evropy od záhub třicetileté války k moudřejší a sporádanejší správě státní v mocnářství rakouském, kteráž spůsobena pronikavými opravami Marie Teresie a císaře Josefa II.; vlivem pak katolické církve (po válce třicetileté) navrátilo národu našemu pravou zbožnost, pevnější základy mravnosti, tudíž spůsobilost ku pokračování ve vzdělání svém duchovním na cestách, po kterých se starodávna kráčeš adarile.

V. V. Tomek v Musejníku r. 1854, str. 244.

Zprávy místní a z kraje.

Oslava vzorného hodnostáře. Dne 24. prosince b. r. na Štědrý den slaví nejddstojnější pan kapitulní vikář Monsignore dr. Alois Frýdek své sedmdesátileté narozeniny. Jméno celé diecese naší dovolujeme si pronésti vroucí přání, aby Bůh zachoval jej ve zdraví těla i svěžesti ducha ještě mnohá léta naší diecesi, která čítá jej mezi nejlepší syny své Duchaovenství, jehož otcem byl vždy a jest nyní tím více, když správa osiřelá a tak rozsáhlá diecese je vložena do rukou jeho, prosíti bude Boha, aby jej silil a hojně požehnáni své vyhlil na hlavu jeho a rosem milosti své aby provázal všechny ty práce a oběti, které více než 45 let věnuje církvi a vlasti. Ad multos annos!

Městská rada v práci. Referáty rozděleny byly mezi starostu a osm nově zvolených měst. radních takto: Starosta p. dr. Ulrich: Školy a účely vzdělávací. Sady a strojířství. Vydání správní. Daně a dávky. Úroky a úmor dluhů obecních. — Městský radní p. Viktor Weinbenger: Hospodářství rybářské a lení. — Pan Josef Pínáček: Přelůsnost. Ústav chudých. Caudinské nadace a fondy. Záležitosti stavby nadátního chudobince a chudobince, nadace Josefa Mikešové společnosti s p. drem. Bakem. — Pan Julius Rues: Zásoby materiálu (vyjmeu plynárnu a vodárnu). Zachovávaní a vyklizení stok. Vyrážování komunikace. Udržování obecních budov. Pevnostní záležitosti. — P. St. Červený: Vodárny a plynárna, incl. zásoby materiálu těchto podniků. Patronátní záležitosti (vyjmeu ekonomii). Osvětlování města. Ubytování vojska. Městské Klicperovo divadlo. — P. JUDr. Al. Zimmer: Stavební a právní záležitosti. — P. K. Hubáček: Obecní policie. Čištění města. Zastavárna. — P. MUDr. L. Baták: Zdravotnictví. Jaty. Dary a příspěvky. — P. J. Růžička: Záležitosti živnostenské. Obecní důchodky. Hospodářství polní a luční, obecní i zádušní, vyjímajíc pevnostní. V lukatství pevnostním bude ko-referentem p. Rues. — Rozdělena byla tedy agenda města našeho opět mezi osvědčené a naosobně pracovníky. Vítáme opatření toto s povděkem, protože prospěch obce jest tím zabezpečen. Různé předcházející hospodské porady budily obavy, že na radnici zavládne v tomto období politika místo práce. Aspoň někteří nově zvolení obecní starší s III. sboru ubezpečovali v soukromí voličstvo, že se bude všecko řídit a otáčet dle jejich názorů. Vůle jejich byla tedy rozhodně dobrá, ale poměry byly silnější. Skutečnost ukázala to, co jsme již dávno tvrdili, že počáteční slabší radikalismus nevede ani sebe větším rámcem nic proti silnější většině. Nesbude tedy třetímu sboru jiná cesta, nežli cesta rozumné etfektivní práce, která budí respekt i u většiny a zjednává prospěch i voličstvu v III. sboru zastoupenému.

Průmyslové muzeum pro severovýchodní část král. Českého v Hradci Král. uspořádá ve dnech od 26. prosince 1900 včetně do 8. ledna 1901 za příspění svazu rakovských uměleckých průmysl. muzeí a mnohých nakladatelův domácích i cizích výstavu uměleckých pomůcek ku výchově mládeže, hlavně originálních kreseb, reprodukcí a ilustrovaných děl pro školu i dům pod názvem: „Umění v životě dítěte“. Výstava otevřena bude bezplatně denně od 9. hod. ráno do 4. hod. odpo. v slavnostní slni obchodní akademie. Výstava předcházeti bude v pondělí dne 22. prosince o 7. hod. večer přednáška řed. musea p. Lad. Hanšla: O umělecké výchově v řábec“. Přednáška odbýváti se bude v čtátní prům. musea v budově c. k. odb. školy vprázemí, dvéře č. 12.

Klicperovo divadlo. Pan Fr. Traka se nám zavdělil 18. t. m. předvedením klasické opery Webrový „Čarostelce“. Souhra se nesla dobře; slečna R. Šmídová, již se dostalo tentokrát větší partii, překvapila precizním a svižným přednesem, jakož i dramatickým talentem. — Leč jedno malé připomenutí: mají-li se cizí jména osob zaměnití názvy českými, tož nelze v ději po „vále třicetileté“ uvést na scénu „Otakara, knížete českého.“ Takový anachronismus bije do očí příliš. — Těšíme se na sobotní představení „Pachlavců“. — Spojené kapely c. a k. pš. pluků č. 42. a 98. uspořádaly za spolupůsobení výtečné umělkyně na harfu sl. Holabovy dne 14. t. m. veliký koncert. Předneseny tyto nádherné skladby: Dra. A. Dvořák „Masopustní ouvertura“, Zdeňka Fibicha „Večer“, Josefa Suka čtyřdílná „Pohádka“, Oskara Nedbala „Scherzo Caprice“, P. Cajkovského valčík z opery „Evden Onegin“ a Richarda Wagnera „Holdovací pochod“. Těší nás tedy, že brány výhradně Lkladby české. Oba páni kapelníci, V. Riepl i B. sorenz dokázali, že dovedou nastudovati a jemným prociťáním nejen klasické díla německá, ale i nejoblíbenější skladby národní. Jejich úspěšné snaže slují gratulovati. Občanského obecenstva mnoho nepřišlo; vadila zde známá přetřás a pak to, že pořadatelé s pozváním příliš nepospíchali a i jinak připravené produkci přílišnou reklamou neobíhili. Snad podruhé chybu napravit.

Modinná tragédie. V pátek 12. prosince zemřel po krátké nemoci p. Emanuel Fiala, pokladník zdejší okresní nemocenské pokladny a kathedrální choralista. Z typických postav Královéhradeckých ubyla nejtypičtější; bodrého „pana Emanu“ znal každý v dalekém okolí. Každý upřímně litoval vášenou rodinu zesnulého; staral se p. pokladník o svou rodinu pečlivě. Mezitím co p. Fiala umřel, připoután na lážko těžkou chorobou jeho syn etih. p. Jindřich Fiala, bohoslovec IV. roku. Právě když v pondělí dne 18. t. m. tělesné pozůstatky otcovy vезeny na Pouchovský hřbitov, přitřálo se chorému bohoslovcu značně, takže jsou dosud vážné obavy krajního nebezpečnosti. Nezdolná nemoc p. bohoslovce jest provázána upřímnou soustrastí celého města. Ctih. p. Jindřich Fiala u souduhů i mezi Hradeckým obcenstvem pro své neobyčejné schopnosti a milou, jemnou povahu se těší velikým sympatiím. U lože chorého bdi ve všeobecné nemocnici ustavičně utrápená matka p. Anna Fialová i obě jeho sestry, slečny Anna a Růžena. Kš po první ráně nedostávají se druhá, stejné palčivá a kež brzké uzdravení nadějněho bohoslovce vyjasní zbědovanou tvář krutým žalem stížené matky!

Bděte! Některé obchodníci hradečtí byli 11. t. m. nemile překvapeni, když je neočekávaně navštívil p. c. k. cechmistr. Krutými mrazy neopatrným citelům Merkurovým váhy trochu přimrzly a tím se zatížily, různé pak míry poněkud se smrštily. Nastalou oblohu podivuhodně Merkurovy přístroje odměřují zase spravedlivě; zkráceným odběratelům dostane se přý náhrady. Důvěritost lidáků panujíc dál!

Ptáčníci. V zimě hladem puzení slídějí ubozí ptáčkové všude po kotrávě. Suchý bodlák semenem svým jest jim nyní lahůdkou. Útrpní lidé bez pobídky syou ubožákům leccos na zob. Toho arde však nejsou Leop. Čermák a J. Šrám z Nov. Hradce Králové. Přitáhli také k Hradci do hradeb a hejlem a stáhlíkem ve dvou klickách, lákajíce na vějířky útlé opeřence. Snad se jim dostane řádného „naučení“.

Slavnost vánočního stromku v ústavu blachonémých „Rudolfinn“ v Hradci Králové koná se dne 23. prosince o 4. hod. odpo., při které chovanci blachonémí podělení budou od et. dobročinného komitétu dam šatstvem, obuví a jinými dárky. Vstup jest volný.

Zákaz sbírání vánočních a novoročních darů. Dle usnesení měst. rady zakázáno je jakékoliv sbírání vánočních a novoročních peněžitých darů obecním zřizováním a dělníkům, ponocné vyjímajíc. Rovněž zákaz tento nevztahuje se na komínky.

Vyznamenaní. Dekretem nejvyššího c. a k. hofmistrovského úřadu ve Vídni ze 20. m. m. udělen byl p. Jos. Pínáčkovi, majiteli první královéhradecké továrny na mydla, evičky atd., titul c. a k. dvorního dodavatele. — Firma Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje v Praze (filialka v Hradci Králové, Jiřkova třída 270) vyznamenaná byla za vystavené původní Singerovy šicí stroje vedle čestných diplomů na letošních výstavách v Kladně, Táboře a Vyškově a zlaté medaile v Olomouci, taktž nejvyšší cenou na výstavě v Děčíně, „stříbrnou státní medailí“.

Všem oněm dámám, které nevídanou ani štěstím ani pérem, za to však se honosí tím větší zručností v zacházení jehlou, je zvláštním posítkem vykládá akční závodn Singer Co. akciové společnosti pro šicí stroje v Hradci Králové, Jiřkova třída 270. Vyložené výšivky a práce, zhotovené šicím strojem, činí tak dokonale skvělostí dojem, že obdivují je nejen dámy vyšívání znaly, ale i ony, které upoutalo umění v předmětech těch skryté. Tomuto umělemu vyšívání na šicím stroji může se každá dáma lehce naučiti a poněvadž patří moderní šicí stroj v četné rodině jako k nezbytnému zařízení, doporučuje se původní Singerův šicí stroj jako praktický a pěkný vánoční dárek každé domácnosti. Stroje ty honosí se nad to ve svém zevnějšku a své sonetavě tak značným pokrokem co do správy a užitečnosti, že slouží každému obydlí za okraem.

Ze Všeoborového sdružení. V neděli 14. pros. konala se v Hradci Králové v Adalbertinu plenární schůze Všeoborového sdružení křes. dělnictva. Přítomni byli pp.: starosta Urban, členové výboru Zoubek, Lněnička, Jenšovský, Andřík, Pochmon, Lokvenc, Přibyl, Koleč, a nově zvolený člen ústředního výboru a předseda diecévního sdružení vdp. dr. Royl; z dozorečrady pp. katecheta Jukla Svaták; zamoravsko-slezské Všeoborové sdružení zavítal do našeho středu obětavý kněz vlp. Jan Šrámek, tajemník a předseda výkonného sboru; za zemské sdružení katolických spolků v Čechách p. Josef Hováděk, za stranu křesťansko-sociální lidovou p. Václ. Myslivec, redaktor. Starosta uvítav přítomné, zejména dp. Šrámka, adě-

luje stručně program schůze; na to přetčany doply dr. Horského a redaktora Jiroňka. Delší a dosti ostrá debata povstala návrhem p. Hováděka, aby sdělo Sdružení přeloženo bylo do Prahy. Hlášel náhled, že se právě Hradec hodí za centrála Sdružení jako sídlo neutrální, a nedoporučuje se přeložení do Prahy z důvodů, že tam dosud není odbočky, ani dosti pracovníků. Rozhodnutí o té věci jako uspijupatné na této schůzi odkázáno valně hromadě. Pak jednání o sněhě některých 88 stanov, jež se mají přísti valně hromadě předložit ku schválení a doocleno jednoblasného schválení navržených směn. Na upravení přijatých směn zvolena tříčlenná komise pražských účastníků, která se ještě doplní zástupci křesť. sociál. strany čes. lidu (strana družstva vlast). Vedení Všeoborového sdružení si přeje, aby na tomto poli v míru účinně pracovaly obě křesť. sociální strany. Pouze práci jeví se obtává láska, ale ne v planých hádkách. Ohledně dopisu pana Maštálfe o ochráně mládeže vyšetřil vše p. starosta Urban. — Na to jednání o utvoření svazu moravských sdružení a českým. Dp. Šrámek vyslovil se, že Morava s radostí tento krok uvítá, a že snad už přístího roku dojde ku společnému sjezdu, na němž svaz bude uskutečněn. Prozatím třeba posečkati, až jak se poměry vyvinou. Dp. Šrámek podal pak zprávu o říáském odborovém svazu něm. křesť. sociálů rakovských. Během času utvoří se zajiště též odborový svaz slovanský, který se jako samostatný svaz bude s německým stykati a od případu k případu i spolupracovati. — Odstopuplého tajemníka p. Poláka, který se pro nemoc poděkoval, do přísti valně hromady zastane p. starosta Urban. — Pp. pokladníci odboček se řádají, aby do 11. ledna 1901 odvedli ústřední pokladně vybrané členské příspěvky a oznámili dluhu-jící členy. — Přísti valně hromada jest 28. ledna 1901. — Anně Světlíkové v N. Město n. M. povoluje se nemoc. podpora 12 K. Jos. Kroupovi ze Zákraví nemoc. podp. 18 K. J. Kučerovi z Vamberka nemoc. podp. 320 K. Jos. Tučkoví z H. Jelení v nezaměst. podp. 8 K. J. Morávkovi z Parníka nemoc. podp. 8 K. — Marii Škopové č. 597. v Ústí n. Orli. slevují se příspěvky za přičinou bezzaměstnanosti. Stran Koukalové v Parníku rozhodne se v neděli. — Jan Polák z Horního Jelení podporu nedostane, ješto práci měl a přece do ní se nedostavil. — Přijati členové: Vamberk: Jan Kračmer I. t. (nemocenská podpory.) Ústí n. Orli.: Čermáková Marie I. t., Peřinová Marie I. t. N. Město n. M.: Oldřich Král I. t., Fr. Kopecký I. t., Adolf Knytl II. t., Frant. Poul III. t., Michlová Anna II. t., Cecilie Hurdálková III. t. Praha: V. Myslivec III. t., Zaluďová Barbora I. t., Václav Fiala I. t., Frant. Mentlík I. t. Parník: Adolf Byšán II. t. Hora Kutná: Ant. Pleva II. t., Marie Ševčíková II. t., Antonie Ševčíková II. t., Fr. Sochr III. t., Marie Vájtová II. t., Ant. Slavík II. t., Ant. Hrad II. t., Anna Němcová III. t.

Z pošty. Vshledem k nastávajícímu období vánočnímu, v němž jeví se vždy silnější doprava zá-silek pošty povozná, připomíná se následující: 1. Zá-silky musí býti opatřeny úpln státními adresami. 2. Právodní adresa a zásilka musí býti opatřena stejným místem určení (poslední poštou). Udati poslední poštu jak na právodní adrese, tak na zásilce jest nevyhnutelným. 3. Adresy budteš napsány na obalu samém. Kde tak není možno, musí býti adresa po celé své ploše na zásilce pevně nalepena. U zásilak, které lze zaslati bez zabalení jako většinu a pod., dlužno připevniti adresní štítek zhotovený ze dřeva neb silné lepenky tak na zásilku, by s ní nemohl býti odtržen. Při zásilkách do větších měst musí býti na adresách zároveň označeno udání bytu dle okresu, ulice, čísla domu atd. U zásilak určených do Vídně, Prahy a Budapešti, jichž obsah podléhá potravní dani, budíž množství obsahu udáno oněmi druhy a jednotkami (maso, uzenice a pod. kilogramy, litry — kusy), dle nichž se potravní daň vyměřuje. Konečné se oznamuje, že na základě výnosu c. k. ministerstva obchodu ze dne 10. prosince 1883 čílo 5688 č. 6 se ustanovuje, aby — co se týče podávání a doručování nákladních zásilak, se zachovávaly neděli dne 21. prosince t. r. úřední hodiny jako všedního dne. Toliko přijímání a vydávání psaní s penězi, též přijímání a výplata poštovních poukázek a spořitel-ních vkladů se omezuje řečené neděle na dobu od 8 do 12 hodin dopoledne.

Umrťi. Pan Josef Gubo, býv. c. k. okr. školní inspektor, učitel na c. k. cvičné škole ve výslužbě a výpomocný učitel c. k. odborné školy pro umělé zá-mečnictví v Hradci Králové, zesnul náhle, odevzdán do vůle Boží, v pondělí dne 16. prosince 1902 ve věku 63 let. Pohřeb konal se ve středu dne 17. prosince na hřbitově Pouchovském. — Pan Frant. Lad. Popelka, redaktor a odborný spisovatel, zakladatel knihtiskárny a knihkupectví v Jaroměřu, zemřel po dlouhé a trapné nemoci, zaopatřen sv. svátostmi umírajících, čítaje 46 roků života dne 14. prosince 1902. Pohřeb konal se 17. t. m. v Jaroměřu na hřbitov ev. Ivana. — Dne 18. t. m. v pondělí o 8. hod. večerní zesnul v Pánu po delší nemoci všeobecně vážený p. Karel Šubrt, c. k. poštmiatr v Černilově, byv zaopatřen sv. svátostmi. Pohřeb konal se ve čtvrtek o 11. hod. dopoledne na katolický hřbitov v Černilově. — Odpočívej v pokoji!

Požár. Dne 17. t. m. o půl 8. hod. večr vypukl na Pouchově u p. Jana Prašáka požár. Stodola s velkou zásobou obilí a stroji padla ohni v oběť Skoda je značná.

Z Nového Hradce Králové. V neděli dne 14. prosince pořádal u nás spolek „Bendí“ pěvecko-hudební akademii. Návěštava byla dosti četná. Bylo by přáním, by při nížším vstupném umožněn byl podružné přístup i širším kruhům obecenstva zdejšího. Výkony byly vesměs zdařilé. Zejména se nám líbily dosti těžké skladby hudební pod vedením kapelníka p. Fr. Nováka, jež svdčily o neunavné pili jeho, kterou měl s navičením. Též pěvecká čísla byla zdařile provedena pod vedením sbormistra p. Ant. Strumhanse.

Věselní. Kdo miní odebíratí „Českého věselce“ neb „Morav. věču“, zadli 2 K 4 h p. J. Daškovi, pokladníku „Věču“ v Jaroměřu, do 31. t. m. Při pozdějších objednávkách obyčejně první čísla chybí.

Z Černilova. Dne 6., 7. a 8. prosince t. r. konali jsme v našem chrámu Páně sv. Štěpána krásnou třídní pobožnost ke cti a chvále Boží a pro spásu svých duší. Při pobožnosti této kázal vždy obětavý a horlivý řečník vldp. dr. Frant. Šulc, konsist. rada a prof. bohosloví z Hradce Králové. Kdykoliv k nám zavítá, těší se na něho každý, jelikož dovede opravdu promluvit od srdce k srdci. Kázání jeho jsou také u katolického lidu našeho velice oblíbená, jelikož vynikají velikým a hlubokým přesvědčením a zvláštní logickou jasností. Tak také bylo i tentokrát; ano slova jeho takový měla účinek, že 700 katolíků ve třech dnech přijalo kajicné sv. svátosti a tak se připravili na radostný Boží Hod vánoční. Proto také všichni dobří katolíci koláťury černilovské, nemohouce jinak, aspoň tímto způsobem vzdávají horlivému a neuváženému kazateli své nejserdecnější díky a volají: „Zaplat Pán Bůh“.

Východočeská výstava roku 1903 v Pardubicích. Jelikož přihlašovací listy k „Východočeské výstavě“ se již rozesílají, tedy vybízíme pány průmyslníky, živnostníky, zemědělce, učitelstvo, umělce i dělníky, kteří by výstavu chtěli obelati a dosad přihlašovacích listů neodbrdili, aby se o ně přihlásili ve výstavní kanceláři buď ústně nebo písemně. Zároveň upozorňujeme, že předsednictvo výstavy usneslo se poskytnouti všem dělníkům i samoučům možnost vystaviti své díla zdarma, ovšem vyhražuje si případ od případu o přijetí rozhodnouti.

Neštěstí. Dne 14. t. m. večer přejel byl na dráze v Kostelci n. Orli dělník Provazník. Úbožák byl na místě mrtve. — Václav Jindra, železniční zřízенец z Pražského Předměstí, dostal se nešťastně v Žamberku na nádraží pod vlak, jímž mu byla pravá noha přejeta. Nešťastník dopraven do hradecké okres. nemocnice, kdež mu noha pod kolenem odejmuta.

Z Opočnice u Král. Městece. Dne 11. prosince t. r. slouženy byly v našem chrámu Páně slavné smuteční služby Boží za našeho zvěčnělého pana biskupa Bryncha. Kostel byl přeplněn občanstvem; obecní zastupitelstvo a p. starostou Janem Fialou v čele předcházelo příkladem.

Z Hronova. (Dvojí nehoda pošty.) Když v pondělí dopoledne 15. t. m. jel postilion p. Fr. Koblás k 10. vlaku, přibodilo se, že v neširoké ulici dva sousedé naproti sobě bydlící skládali, jeden dříví a druhý uhlí. Panu Koblásovi bylo jiti uprostřed. Toho dne bylo následí, tedy samo sebou nebezpečno a k tomu postilion přibral si na kozlík vracející se ze školy žáky. Sám prudce sjel k nákladním povozům zde stojícím a narazily na ně, při čemž p. Koblás i s dětmi byl vyhozen. Vzpamatovav se chtěl dále jiti, však přítomní sousedé pp. Šimek a Braha upozornili ho na ránu na hlavě, z níž se proud krve finul. Vyblídl ho k lékaři, jenž na blízku bydlí. Sami pak nabídli se ochotně poslu k vlaku vypraviti. Neželi však daleko a převrhli, čímž sám dosti poškodil. K tomuto druhému pádu nahodil se listonoš, jehož pomocí ještě včas vše bylo na nádraží odevzdáno.

Z Ranné (u Hliněka). Dne 13. prosince zemřel zde po delší trapné nemoci, zaopatřen byv sv. svátostmi, zdejší p. řídící učitel J. Vittoch v 62. roce věku svého. Zesnulý byl znám jmenovitě jako odborník v hudbě a zpěvu. Tato jeho činnost poznali jsme také před několika lety, kdy konaly se v Ranné „Cyrillské exercicie.“ Pohřeb konal se dne 16. prosince za hojně účasti okolního učitelstva. Kondukt vedl vdp. vik. sekretář Štěpán Dvořák, děkan ve Skutči, za asistence dp. J. Kouckana, kooperatora ze Svratky a místních duchovních. Zpívané requiem sloužil místní dp. administrátor J. Elitzer. Po zádušních službách Božích převezena byla mrtvola v P. zesnulého na hřbitov do Hliněka. R. i. p.

Ze sánkování. Sletý synek tkalcovského mistra p. Frant. Jiráska z továrny Spieglerovy v Hronově vozil se na sánkách. Na jistém místě pole, kdež se jezděním sánčím bavilo více dětí, vybrál jest pro cílelnu píseň, což tvoří pak zde dosti hlukový lom. Zmíněný školák jel a kopce nevěda o tom nebezpečném místě a pochráloval si při tom: „Hoší, to to jede!“, v tom však ocitnul se v lomě. Nárazem do hlavy pozbyl vědomí a ve stavu bezvědomí, při nepatrných známkách života setrval přes týden. Nyní však se stav jeho již lepší.

Různé zprávy.

Podrobný životopis + biskupa Bryncha vyjde 1. ledna jako 1. číslo Časových Úvah ročníku VII. Cena knížky 8 hal. Při hromadných objednávkách poskytneme až 50 procent slevy. Záznamy objednávek činí již nyní administrace Časových Úvah v Hradci Král.

Vodní dráhy. Technická komise průplavové rady dne 18. listopadu t. r. se usnesla, že průplavy mají býti zařizeny pro lodí o nosnosti 670 tun (tuna = 10 metr. centům) a že lodě pro průplavy mají býti s kormidlem 67 m dlouhé, 8 1/2 m široké a ponor 1 1/8 m. — Pro kanalizované řeky, zejména pro tratě Vltava—Praha—cisařská louka a Labe od Mělníka po Pardubice budou lodě o nosnosti 700 tun 70 m dlouhé, 10 m široké a ponor 1 1/8 m. Výška nad hladinou k dolní bráně mostů 4 1/2 m. — Komise vyslovila se též, aby mosty přes průplav při železničních a silničních, kde je větší frekvence, byly masivní a při cestách, kde je frekvence menší, aby byly pohyblivé na posunování nebo zdvihání. — V kanceláři průplavní je zaměstnáno na 40 inženýrů, z nichž jsou pouze 4 národnostně české, ač se podnik průplavní poněkud více týče jen zemí českých.

Lidokupectví. Nedávno cestovala jistá paní z Čech Ruskem. Ve Finsku, provincii ruské, setkala se se dvěma děvčaty a chlapcem asi 15letými. Veškeren zjev dětí těch připomínal paní oné domovinu její.

Děti s plátem jí vypravovali, že jsou z Malšovic u Hradce Králové. Hodná maminka prý prodala děvčata po 60 zl. a chlapce za 40 zl. potlučenému hudebníkovi na několik let. Úbožáci velice toužili po domově, ale nemohli se vykrotiti ze spárů necitelných svých principálů, jímž drnkáním na harfu a zpěvem opatrovali výživu. Sami trpěli jen hlad a neptince-li určený obnos, dostalo se jim ke všemu ještě bídy. Takových případů je z Hradce více. Hladem a špatným příkladem svádění jsou zaprodanci k různým neplechám, zvlášť děvčata zaprodávají těla svá k rozkošem. Tímto způsobem šíří se hanba českého národa až do Cíny. Nezapadnou-li nešťastníci na dalekém východě v kalu vlastní bídy a vrátí-li se do vlasti, zajisté že sourodáci příchodem jich nikdy nezískají. A toho lidokupectví mnozí povolau si neuvážejí. — Dle ruských listů panuje v Kovrově velká bída, ješto žné byly tam letos špatné a k tomu ještě padlo mnoho dobytka. Proto obyvatelé tamní prodávají své ženy a děti. Za dítě platí se 40 až 50 rublů, za dívku 150. Obchodníci lidským masem činí dobré obchody a bohatnou, neboť kupují dle chudosti, dobře je vyživí a s velkým ziskem opět prodávají. — Časopis „El Tiempo“, který vychází v Buenos Ayres v Jižní Americe, přináší řadu článků o obchodu s děvčaty, která z Evropy vyvážejí do Jižní Ameriky. Agenti, když nepomohla ani lest, ani svody, tváří se zamířovanými a dají se s děvčetem oddati. Mladí manželé odjedou pak do nového světa buď přes Janov, buď přes Marailii. V hotelu zmizí „manžel“ a manželky ujme se spojenec agentův, který svedenou dívku, vymysle si buď nějakou báborku, buď zastraší ji, dopraví po parníku do Ameriky. Zde doveze ji do „domu“, epije ji, načež oběť jeho podpíše smlouvu, kterou se vydává patronce v několikaleté zadlužení. Když děvče nechce poslouchati, trýzní ji a trestají, až povolí; některé bijí femeny, jiné přivázali v zimě pod vodovod — a zatím co dívka nařikala, smáli se „jovenes distinguidos“ — bohatí mladí páni. Jak agenti jsou vynalézaví a jak tento obchod se dobře vyplácí, viděti z toho, že v Marailii nedávno dopaden byl agent, který v Evropě se dal 35krát oddati a potom manželky své dopravil do míst bídy a hanby. — Pudrobnostmi obchodu s děvčaty zabýval se mezinárodní sjezd proti obchodu s děvčaty, nedávno konaný, který mimo ustanovení zákonná dovolával se spolupůsobení všech šlechtitných lidí, zejména paní, učitelův a obecních představených, aby náležitým způsobem mladé dívky poučovali a na agenty dohlíželi.

Šťastné město je bez odporu město Orsa ve Švédsku. V tomto městě neplatí obyvatelstvo ani daní ani tax. Děti vychovávají se ve školách městských také zadarmo na útraty města. Zadarmo je tam telefon, zadarmo jízda po tramvaji. Všecky tyto výlohy uhrazuje obec z výnosu velikých obecních lesů.

Katolická církev a osvěta. Následující univerzity vešly v život na základě papežských listin zakládajících: Universita v Praze r. 1347 v Krakově 1364, ve Vídni 1365, v Pětikostelí 1367, v Heidelbergu 1385, v Budíně 1389, v Kolíně n. R. 1389, v Erfurtě 1389, v Lipsku 1409, v Rostoku 1419, Treviru 1454, Basileji 1459, Fryburku 1457, Greifwaldu 1456, Ingolstadtu 1459, Tübingen 1476, Mohuči 1476. Katoličtí kněží a katolíci vůbec odkazovali značné částky na vydržování studentstva. Dle zpráv známého statistika dra. Schmidta jen v Rakousku snesli katolíci — skoro výhradně kněží — 13 milionů K kapitálu na podporu chudého studentstva.

Vhodným dárkem vánočním pro mládež jsou obrázkové „Zl. Listky“ (pro děti až do 12 let) a „Zl. Křasy“ (pro mládež dospělejší), vydávané správou „Zlaté Knihy“ v Pisku. Za vklad 1 zl. dostává člen po 1 objemné knize po 4 roky (a 1 knihu nádvkem při zápisu); za vklad 2 zl. po 12 let a za vklad 3 zl. až do 20. svého roku. Školy a rodiny zaplatí za členství jednoho oddělení 5 zl. jednou pro vždy. Každému členu dostane se vkusného diplomu. — Za zaslání 1 zl. pošle správa 6 knih „Zl. Křasů“ z předchozích let franko. — „Zl. Listky“ prodávají se po 30 kr. (60 h). Též možno při včasné přihlášce dodat franko knihy ty skvostně vázané v plátně se zlatou ofizkou za příplatek 25 kr. za každou knihu. — Všecky dotazy a přihlášky rychle vyřídí „Správa Zlaté Knihy v Pisku“.

Ve prospěch pohanů. Žijeme v době reklamy — a kdo chce poříditi v jakémkoli oboru působnosti, musí se utéci k reklamě, i kdyby to byl ten nejposvátnější cíl, za nímž se běže. V srdci nadšené a obětavé hraběnky Marie Terezie Ledóchowské vzklíčil plán, který měl odpomoci tomuto nedostatku a opatřiti africkým misii, čeho dosud postrádaly — reklamy. Se svolením sv. Otce založila hraběnka Ledóchowská, zřeknuvši se čestného místa dvorní dámy při dvoře Ježíš. císa. a král. Výsosti velkovévodkyně Toskánské, r. 1894 náboženskou společnost pod ochranou apoštola černochů „Družinu sv. Petra Klavera pro africké misie“, kterážto nyní již po celé téměř Evropě rozšířena, i v našich českých vlastech má svou filiálku v Praze na Hradčanech č. 33. Družina tato je odvislá bezprostředně od posvátné Kongregace de Propaganda Fide v Římě a dostalo se jí schválení Svaté Stolice Družina tato věnuje veškerou svou činnost africkým misii. pořádku přednášky a výstavky, zpeněžuje ve prospěch misii nasbírané staré poštovní známky, staniol a odfezky doutníků, prodává africká vína, sbírá dary na penězích i předmětech, opravuje stará darovaná obřadní roucha a odesílá misijním stanicím v Africe, ale hlavně — majíc vlastní misijní tiskárnu v Maria Sorg u Solnohradu — vydává reklamní letáky, brožury, zvlášť pak měsíčník „Echo z Afriky“, který v poutavých, zaručených, původních zprávách z péra důst. pp. misionářů seznamuje čtenáře s bídou ubohých černých pohanů a s utrpením obětavých misionářů a tak rozněcuje srdce k soustrastem nejen se strádajícími věrozvěsty, nýbrž i s bédným stavem pohanů, otroků a málomocných. Časopis tento vychází v řeči německé (18 tisíc exempl.), polské (4000), francouzské (3000), vlácké (1000) a od r. 1900. také v řeči české, v níž počet předplatitelů nedostoupil dosud ani 1800, ač Echo je jediný spisek

stojný p. t. duchovenstvo s českým Echem seznámili, dovolujeme si rozestlati tento měsíc 1. (lednové) číslo IV. ročníku na všecky veleduš. pány po vlastech českých a vzdušné na ně snažnou prosbu, aby nám nevraceli šmahem ten nepatrný sice, ale pro zdar katolických misí přece velvýznamný měsíčník; aby rovnali dobrotné předplatné 60 kr. (K 1 20) za rok, které jsou zároveň almužnou pro ty největší ubožáky — africké pohany, otroky a málomocné. Neboť celý zisk z Echa — a ten při větším počtu odběratelů by byl značný, poněvadž redakci, administraci i expedici obstarávají zdarma externí členové Družiny v Praze svého druhu v české literatuře. Proto, abychom dů — ptpadů výhradně katol. misijním stanicím v Africe. Neřekjeme: „máme dost pohanů doma u nás, ty musíme nejdříve obracet“. Ovšem, je to smutná pravda. Ale proto, že u nás tak mnozí svou vinou nevěří, proto mají ti ubožáci, kteří bez své viny „v temnotě a stínu smrti sedí“, býti zbaveni naší podpory? Proto opětujeme uctívou, snažnou prosbu: „Račte si „Echo z Afriky“ dobrotně ponechat a laskavým zasláním předplatného účastniti se apoštolské činnosti Družiny. Ku každému sedítu na ukázkou zaslánímu je přiložen slovní lístek c. k. poštovní spořitelny, i možno předplatné bez výloh odeslati. Abychom pak nemuseli zbytečně a ku škodě Družiny 2. (únorové) číslo ve větším množství tisknouti, prosíme co nejuctivěji všechny p. t. důst. pány, kteří neuznají za dobré Echo si ponechat, by nám ukázkové číslo do 15. ledna vrátili. V Praze v prosinci 1902. Jaroslav Hrabáček, kapitolní ceremoniář, ředitel pražské „Družiny sv. Klavera“. Poznámka: Objednávky, zásilky a ct. dopisy račte adresovati pouze: Družina sv. Petra Klavera v Praze — na Hradčanech, čís. 33.

Zajímavý vynález byl nám předložen p. Ch. Pelzlem, asistentem ve Smiřicích. Jest to kalendář, jenž v pravdě jediný, zaslňuje slouiti věčným, ješto jeho jednoduchý mechanism pouhým posunutím dvou pásek přeměňuje celý kalendář okamžitě a úplně samočinně v kalendář jakéhokoli žádaného roku, takže možno jím ihned a bez nejmenšího počítání stanovit na jaký den kterékoli datum jakéhokoli, ať minulého či budoucího roku připadlo neb případně. Konstatujice, že problem samočinného určování času budoucnosti a minulosti lépe rozřešen býti nemohl, doporučujeme novinku tuto již zřehledem k její vkusné úpravě a mírné ceně (2 K) všem. V ostatním poukazuje na insertní část listu našeho.

Velkopřůmyslník Krupp, dělový král, jenž m. m. náhle zemřel, zaměstnával ve svých dílnách v Essen asi 46 000 dělníků a úředníků, kteří se svými rodinami čítají na 150 000 osob. Pro své dělníky vystavěl 4200 bytů, 2 velké domy pro svobodné dělníky, dům pro sestáře, obecnou kuchyni, 4 nemocnice atd. Pojistného za dělníky platil každoročně skoro 2 miliony korun a na své vlastní ústavy (továrny nemocenské a pensijní pokladny) připlácel ročně dobrovolně asi 2,160,000 K. Krupp sám měl ze svých závodů 20 mil. marek roč. příjmu.

Tržní právy.

V Hradci Králové, dne 13. prosince 1902. 1 hl. pšenice K 11 50—12 40, žito K 9 30—10 30, ječmene K 7 10—8 40, oves K 5 20—5 90, prosa K 10 —10 50, vike K 10 —10 50, hrachu K 19 50—24 50, čočky K 21 00—25 00, jahel K 18 00, krup K 16 00—40 00, bramborů K 2 20—2 60, jetelového semene bílého K 106 00—116 00, jetelového semene červen. K 0 00—00 00, máku K 30 00—32 00, lněného semene K 17 50—20 50, 100 kg. žit. otrub K 10 50, pšenič. otrub K 10 25, 1 kg. másla K 2 00—2 40, 1 kg. sádla vepřového K 1 80—2 00, tvarohu k 0 24—0 28, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek K 0 00—0 00, jeden hl. cibule K 0 00—0 00, jedna kopa drobné zeleniny K 0 00—0 00, 1 kopa zelí 0 00—0 00 K, 1 pytel mrkve 0 00—0 00, 1 hl. švestek K 0 00—0 00, 1 kopa petržele K 0 00—0 00, 1 kopa celere K 0 00—0 00.

Listárna redakce.

Dp. F. J. K. Obnova do konce 1902 K 7 50, Č. Ú. roč. VI. zaplacen.

Dp. H. J. Modlet. Od 30/3. 1901 do 31/12. 1902 třeba ještě 17 50 K.

Vánoční číslo Obnovy vydáno bude na Štědrý den ráno; prosíme tedy svých p. t. p. příspěvatelů, aby nám své zprávy do onoho čísla zaslali ráčili nejdříve do pondělí odpol. dne 22. prosince.

Malínský křen

— letošní sklizně —
5 kg. 15 kořenů . . K 6.—
5 kg. 20 kořenů . . K 5.20
5 kg. 25 kořenů . . K 4.50
franco na každou poštovní
stanici dobírkou zasílá

Jos. Mikulecký,
vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Výborný a překrásný dárek
k svátkům.

Všecky ctitele sv. Benedikta a jeho řádu,
jakož všecky přítele nábožného umění upozorňu-
jeme na nádherné dílo, vydané

Benediktinským opatstvím Emauským v Praze:

**Život a Řehole
svatého Otce Benedikta.**

Se 70 ilustracemi, mezi nimi 30 na celé
stránce, dle kompozice benediktinské školy umělecké.
Stran 194 velké 8° v nejkrásnější úpravě. —
Cena výtisku v původní vazbě plátěné se zlatým
tiskem, v ochranné obálce obnáší 5 korun.

K hojným objednávkám účtivě zve
Administr. úřadu sv. Benedikta-Stimmen-
v Praze II.

Zubní lékař

MUDr. J. Král

ordinuje od 8—4 h.

Hradec Králové.

Velké náměstí číslo 136.

Průmyslové museum

pro severo-východní část král. Českého
v Hradci Králové

uspořádá ve dnech od 25. prosince 1902
včetně do 6. ledna 1903

za přispění svazu rakouských umělecko-průmysl.
muzeí a mnohých nakladatelů domácích i cizích

VÝSTAVU

uměleckých pomůcek ku výchově mládeže, hlavně
originalních kreseb, reprodukcí a ilustrovaných
děl pro školu i dům, pod názvem:

„Umění v životě dítěte.“

Výstava otevřena bude bezplatně denně od
9. hod. ráno do 4. hod. odp. v slavnostní síni
obchodní akademie.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Josef Neškudla,

c. a. kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleřádk. duchovenstvu
svůj výsudek osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a. k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franco se zasílají.

Adresa vždy dolevošle dopisů.

Oznámení.

Pokládám sobě za čest oznámiti velectnému
duchovenstvu, že jsem na mnohostrannou žádost
mnoha veleřádkových pánů

otevřel v Hradci Králové

filiální sklad

své vlastní výroby

kostelního náčiní.

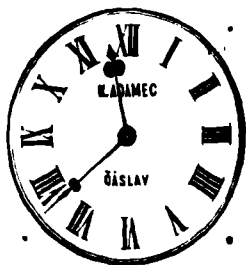
Sklad nalézá se v obchodě p. Skuherského
proti hotelu „Mercur“.

Objednávky a prodej laskavě vyřídí pan
K. V. Skuherský tuzemský.

Poroučuje se do přízně velectnému ducho-
venstvu znamenám se v plné účtě

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd., doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

MUDr. JOSEF HOLUB

v Chrudimi,

vedle c. k. okres. hejtmanství

provozuje veškerou

nejnovější praxe zubolékařskou.

Umělé zuby všech druhů
zhotovuje ihned a téhož dne
ve své vlastní nové zřízené dílně.

Ordinuje od 8.—5. hod. denně.

**Umělecký atelier - - -
sochařsko-stukaterský**

JAN JIROTKA A SPOL.

v Hradci Králové

— doporučuje —

veškeré práce ornamentální i figu-
rální na fasády, dále: práce vnější
k výsadbě sádky, kavárny, vesti-
bulé atd. Práce přímo namáhané.
Kostelní opravy.

Výroba všech druhů sádkových soch. Výběr frontonů
nad dveře a roset stropových.

Nejnovější zdatilé poprá + biskupa **Edvarda**
Jana Nep. Brynysa; jako vhodný protějšek
doporučuje se též poprá **Sv. Otce**.

Jan Horák,

sochař v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na talíře.

Četná uznání zvláště z kruhů veleřádko-
vého duchovenstva svědčí o pečlivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

K době vánoční a velikonoční.

Jesle chrámové se dřevem fe-

Boží hroby se srohem kostelů

Křížové cesty v reliéfu feza-

né neb lité.

Sochy „Vykři-

šení“, sochy, oltáře a veškerá ko-

stelní zařízení doporučuje účtivě

umělecký závod sochařský a fe-

zárský

Josefa Krejčíka v Praze.

Písárna a dílny na Letné 612-VII Sklad Karlova ul. č. 80.
v domě Sv. Vá. lavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. cen-
níky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dílneho, lněného, vlněného, bavlněného a damask.
zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Již letošní v nejjemnějším cukru

savařené

brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orli.

Paříž 1900: Grand Prix.

Singerovy šicí stroje
pro rodinnou potřebu
jsou nejužitečnější vánoční dary.

Jednoduché ovládání! — Velká trvanlivost!
Nejvyšší výkonnost!
Bezplatné vyučování ve všech technických moderního
umělého vyšívání.
Elektromotory pro pohon šicích strojů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
HRADEC KRÁLOVÉ, Jiřkova třída 372.

Kladno, Tábor a Výchov:
Čestné diplomy.

Dělní 1902:
Stříbrná státní medaile

Olomouc:
Zlatá medaile.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí bojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše elině v ohni zlatené a stříbrené, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej
levněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
záslou se již svécené se stvrzením Jeho biskupské Mi
losti. Starý závod můž se vykázati četnými pochval
nými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln
táčků na křest, avicnů, paciňkáků, schránek na Největ
tější, patenek atd. co nejvíce.

Svůj k svému!

● Vánoční dárky ●

ve velkém výběru: veškeré prádlo bílé i trikotové pro dámy i pány, ná
krčníky, kapesníky od 80 kr. tučet počínaje, dam. grádle bavlněné i lněné, ka
nafasy, garnitury kávové, jídelní i vlněné, vyš v. i předtiskované ručníky,
deky, stolní böhony, garnitury, dam. ručníky atd. doporučena v jakosti nejlepší a
za ceny nejlevnější.

Látky pro dámy. Kněžské kolárky.

Doporučuji velect. P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje zimní a vánoční potřeby
nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo a přesvědčením, ve většího vý
běru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obaloužení nikde jinde nenalezne.

O ct. přiznání a důvěru prosí oddaný
Stanislav Jirásek,
speciální obchod s klatovským prádlem a bílým zbožím
v Hradci Králové, Velké nám. č. 136 (dřív. místnosti firmy Berger & Munk).

Svůj k svému!

SÁNĚ

nejnovější soustavy nabízí

ČENĚK BUBEN,
kočárník
v Hradci Králové.

Práce vzorná. — Ceny mírné.

Neráchte přehlédnouti!

Vánoční odprodej dopisnic.

Následkem změny obchodních místností jsem
nucen své obrovské zásoby dopisnic vánočních i
novoročních, čítající 500.000 kusů, v krátké době
vyprodati, a proto snížil jsem jich ceny, takže
prodávám 100 kusů skvostajích vánočních a novo
ročních (50 druhů) za 1 zl. 50 kr. franko, proti
dobírce neb po zaslání obnosu předem. — Co se
nehodí, vyměněno bude obratem.

K. KUBA v Jičíně, Čechy.
Jediný závod zaslátelský na českém venkově.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Sychrově (Čechy), založena roku 1853.
Fotografie a nákrepy u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme
Nejlepší odporučení! Plány a rozp. lhy se neúčtují
Provedeno ke 300 oltářů.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala
ve Věstarech u Hradce Král.
zhotovuje zručně a levně
kazatelny, Boží hroby, křížové cesty,
oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přípisy vyloženo
k nahlédnutí.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučíte se
ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st
ěmi i voskem.

Veškeré rozpočty, akizy i odborná
rada bezplatné. Beze vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

Nábytek na splátky
bez zvýšení cen na každou stanici dodává
výroba a sklady nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.
Před nákupem vánočních a novoročních
dárků radte si prohlédnouti naše výkladní skříně.

Vánoční
a novoroční dárky, jakož i hračky
vystavuje první Královéhradecký
BAZAR ČUPR „a la města Paříže“.
Též v neděli odpoledne k volnému prohlédnutí.

Vázy, dekorační talíře, figurky, desertní talíře, patentní džbány na pivo,
trojdielná zrcadla, **kuřácké a psací náčiní**, stolky, paravany, alba,
nácesairy (zařízené krabice na šití a na šperky), pouzdra na doutníky a
visítky, sáčky na peníze atd. atd.

Obrovský sklad kloubových loutek a houpacích koňů.
Čínské a japonské ozdobné předměty.
Nejnovější nákrčníky a prádlo bílé a barevné.
Výtečné a moderní rukavice, trikové a pletené.
Velký výběr vějířů, pravých pštrošů, z želvoviny a z perleti.
Jediný sklad moderních šněrovaček osvědčene fačony, v každé
velikosti. Objednávky dle míry se rychle a levně vyřizují. — Mnoho
pochvalných uznání. **Velký výběr galoší.**

Vše za ceny nejlevnější a pevné odporučuje

Frant. Čupr v Hradci Králové,
v Klieperově ulici proti kavárně pana Fialy.

Založeno roku 1883.

Vánoce
1902.

Knihkupectví **B. E. TOLMANA** v Hradci Král.,
nakladatelství, závod umělecký.

Nejbohatší sklad skvostně vázaných darů vánočních
z poesie, prosy, literatury cestopisné, domácí i cizojazyčné. Nádherná alba na dopisky,
obrazy skvostně předních českých mistrů, novotiny **dámského papíru**
v nádherných krabicích, **globy, atlanty, stavebnice** a skvostné **před-**
ložky k malbě. Velký výběr **hudebnin** českých mistrův.

Nástěnné dekorace.

Prvý sklad obrázkových knih pro děti každého stáří.

(Stačí udati pouze věk a bude zasláno více exemplářů k výběru.) Na venek vyřizují se zakázky pečlivě a hned po dojetí.
Nehodící se ochotně vymění a každému přání ochotně vstříc se přijde.

Bohatý výběr modlitebních knih koštěných (ze slonoviny) i v kůži

Kalendáře všeho druhu.

Dle svých bohatě a nejúčelněji aranžovaných, velkých výkladů lze snáze a rychle pro dárek se rozhodnouti.
Telefon č. 17. *Ilustrované seznamy zdarma a franko na požádání. Korrespondence vyřizuje se obratem psacím strojem. Pošt. spořít. 802.161.*

Vhodné a velmi praktické dárky k Vánocům!

Na úplné šaty, čistá vlna od zl. 2.50 výše!

Velký výběr hedvábných látek, modních vzorů na šaty i blůzy.

Plyše a samety hladké i vzorkované.

Pokrývky (celé soupravy) na stůl a
postele.

Koberce běžné i odměřené.

Záclony krajkové, tylové i látkové.

Story bílé, crem a ve skvostných barvách aplikované.

Přikrývky atlasové, vlněné, klotové i
flanetové.

Přikrývky cestovní; překrásné tygrové
vzory.

Žinilové šály i šátky. — Divadelní šály. — Hedvábné šály a šátky.

Snížené ceny. Zbytky vlněné i hedvábné. **Pevné ceny.**

Paldus & Pour, dříve J. Jeřábek,
Hradec Králové, Velká podsín čis. 146.

ANTONÍN ŠEJNOHA, cukrář v Hradci Králové

Velké podloubí

Velké podloubí

nabízí velectěnému obcenstvu jakož i pánům obchodníkům pravé medové výrobky:

—● medový perník strouhací ●—

lípový čistý med od ústřední Jednoty p. učitelů.

Dobré a vkusně provedené

cukrovinky na vánoční stromek.

Zakázky se vyřizují rychle.

Ceny mírné, obsluha vzorná.

**Úžasné,
neslýchané,
avšak pravdivé!**

Za 3 koruny! Za 3 koruny!

Při svém velkozávodě dopisnicemi zavedl
jsem oddělení pro vyřizování drobných zakázek
za báječně levné ceny, a zaslám franko

pouze za 3 koruny

1 vkusnou kasetu dopisního papíru (100 obálek,
100 papírů) a 25 skvostných vánočních, novoroč-
ních a uměleckých dopisnic, vesměs novinky. —
Zásilky dobírkou neb po zaslání obnosu předem.

K. Kuba v Jičíně, Čechy.

strojní kruhářna na zeli

v Malíně

FRANTIŠEK JANSKA

nabízí kyselá zeli jemného řezu a chuti
od 50 kg. počínaje.

Malinský křen

ze svých křenovek nabízí

FR. JANSKA,

rolník
a člen spolku křenařů

v Malíně u Ktné Hory.

Jen ten křen, který opatřuje „Spolek křenařů v Malíně“
svým členům zde připojenou ochrannou známku lze
považovati za pravý malinský.

Vliv chudoby na zdraví.

Největší úmrtnost dětí v Čechách vykazují kraje hornické a průmyslové (60% všech úmrtí) a velká města (56%), nejmenší okresy hospodářské (35%). Nejvíce úmrtí dětských připadá tedy na rodiny dělníků továrních a horníků, největší počet dětí mrtvých narozených na obyvatele velkoměst a to hlavně chudinu.

S dětskou úmrtností kráčí soudobně vývin a zmrzačení chudé mládeže. Odvodové statistiky celé Evropy podávají důkazy přibývání neschopných branců. V Rakousku bylo r. 1868 ku zbrani neschopných 29-26%, počet ten do r. 1901 stoupl na 70%. V království Českém bylo v letech 1896-97 pouze 28-7% uznáno schopnými; největší procento neodvedených mělo příčinu v povšechné slabosti, zmrzačení a nemoci nevyléčitelné pozorovány hlavně u mládeže krajin chudých. Českomoravská vysočina a Pošumaví vykazují největší počet hluchoněmých oproti krajům hornatým ale průmyslem bohatým; podobně v počtu choromyslných od dětství zastoupeny jsou nejvíce děti chudiny a to hlavně velkoměst. Na vysočině Českomoravské, na Krumlovsku a Pošumaví je největší počet kretinů.

Kolébka dítěte jest spolu kolébkou jeho mrzačení. Ubohé robě nebudí vždy andělským svým zjevem v ustarané chudobné matce lásky; matka má někdy sotva času, aby podala malému křiklounu vyschlý prs. Tu pak v plátně zabalený brambor neb různé uspávací prostředky utišují nemluvně. Přistoupí-li k takovému péstění ještě dědičná zatížení, zvláště tuberkulósa a alkoholismus, jaká bude fysická budoucnost mládeže?

Pití lihovin mezi mládeží není dnešní dobou úkazem vzácným. Alkoholů ať v jakékoliv podobě dostává se dětem bohatých i chudých, ba v krajinách hmotného i duševního úpadku přes polovinu dětí chudých pije lihoviny. Sklenička piva, vína, čaje atd., na niž se लेकर dítě zrovna těše, u mnohých rodičů ovšem není alkoholem. Nádeníci v nejbudších krajinách o nízké mzdě spotřebují ročně přes 1 hl kořalky, čímž se degenerace (zrůdnost) potomstva stává zhoubnější. Děti pijáků bylo v Čechách celkem 55-876, přibližně na rodinu jednoho pijáka 2-7 dětí a to nejvíce duševně neb tělesně zakrnělých.

Na nedospělé děti vedle toho zhoubně působí namáhavá práce. Chudoba ovšem cti neubírá, ale práce zvláště tovární, do níž jest mládež chudobou hnána, ta děsivě často působí na tělesném i duševním vývoji její. V chudobných rodinách tkalcovských, v nichž kašičko hlavní „potravou“, bídě se děti vlekou životem atd. Takto mrzáků duševních i tělesných na všech stranách přibývá. Dobročinnost lidská nehledíc k povinnostem států již mnoho vykonala ve prospěch rozumové výchovy chudého opuštěného dorostu. Zde otvírá se lidumilům v každý čas kus pole k záslužné činnosti sociální. O vlivu chudoby na zmrzačení dětí obšírněji líčeno jest v Lidových rozpravách lékař. č. 35.

Souj k svému!

Žádné cenníky ilustrované; za to všem dár. pp. kněžím pošle se hned franco výběr hodin kapelních panských i dámských, slatých neb stříbrných, Tulla atd. — Zlaté zboží, řetězy, náramky, prsteny, vůbec veškeré druhy skvostů. Optické zboží, brejle, skřepce, dalekohledy, divadelní kukátka atd.

Václav Francák,
hodinářský a slatnický závod
v České Třebové.

Každé hodiny jsou řádně obtaženy (re-pastrovány) a ručí se 3 roky za správný chod.

Veškeré správký hodin a šperků vyřizují se se zárukou a rozesílají franko.

Mnoho pochvalných usnutí a poděkování po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.

Výhodné podmínky platební bes svý.

sem cenn.

VÁNOČNÍ

dary odporučuje vzhledem k této lastávající době velect. P. T. obecnstvu ku provedení fotografických obrazů všech velikostí a všech způsobů nejchvalnější známý závod: J. F. Laughane, c. a k. dvorní fotograf v Praze, Vodičkova ulice čis. 37.

Král. Hradec. Plzeň. Budějovice.

Adolf Novotný

v Týništi nad Orlicí,

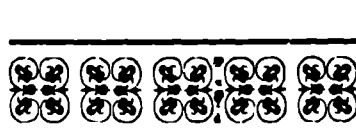
továrna koberců, příkrývek nábytku atd.

oznamuje, že se pro chrámy Páně při nynější zimě nic tak nehodí, jako kokosový koberec.

Jest levný, trvanlivý, teplý, netrpí vlhkem a rychle vysychá, nepůsobí hřmot jako podlaha a na nerovné dlažbě se neláme.

Též není vhodnějších dárek vánočních, než zboží kobercové a příkrývkové z této továrny.

Obrat se tam každý s důvěrou.

Kostelní náčiní

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

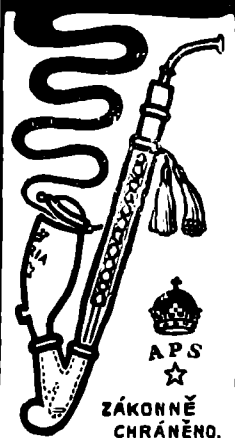
Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá odporučení po ruce. Ceny výrobní.

PATRIA

PATRIA

jest nejlepší dýmka nové doby.

Čisté, příjemné, lékařsky doporučené kouření.

Ladný tvar, levná cena.

K dostání ve všech obchodech s dýmkami v Rakousko Uhersku.

První česká továrna dýmek

A. Patrná a syn

- - v Jaroměři. - -

Založeno 1842.

Cenníky zdarma a franko.

Sklad u firmy: Karel Skrovný v Hradci Králové — Václav Vodička v Chrudimi a F. L. Prokop v Chrudimi.

Velkozávod

koberců, záclon a všech druhů pokrývek.

Zboží lužkového.

Železný nábytek.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Úplné vybavy nevěstám.

Ilustrované cenníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí 32.

Nejdůst. bisk. konsistoři doporučený

umělecký závod.

Veškeré práce v oboru stavby a obnovování oltářů, kazatelen, soch, křížových cest atd. provádějí se ve všech slozích solidně a levně s odbornou dokonalostí a zvláště s trvanlivým zlacením a polychromií.

Výroba ● rámců

všech moderních vzorů a zasklívání obrazů ve vlastní dílně.

Obchod

umělecký a papírnický.

Na skladě největší výběr

obrazů a zrcadel

všech možných druhů, olejomalby a umělecké reprodukce. Sochy všech velikostí, kříže, timy, lišty a různé umělecké výrobky

Veškeré druhy papíru,

psací, kreslicí a školní potřeby, alba, kassety, knížky modlitební, obrázkové a obchodní atd. atd.

— DOPISNICE —

umělecké a místní vždy nejnovější v obrovském výběru.

Josef Kieslich v Hradci Král.,
Jiráskova třída, vedle c. k. berního úřadu.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Výprachovicích)

doporučuje P. T. veleďústoja. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Pravé, vyleželé burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi a zasílá v nádobách od čtvrt do jednoho hektolitru, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

majitel vinehradů v Mlázovicích u Mělníka.

Svíčky kostelní voskové i polovoskové

doporučuje P. T. veleďústoja. duchovenstvu

— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní hřídlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

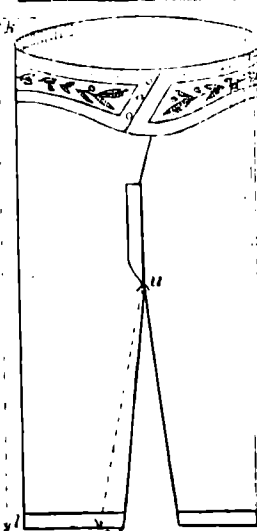
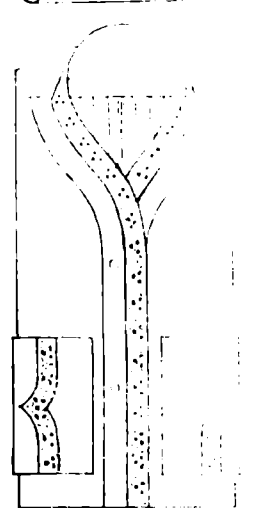
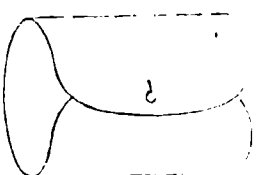
Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený Ordinár. listem nejdůst. bisk. konsistoře v Hradci Králové z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskářské: Svíčky oltární z čistého vosku vč. liho i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné. Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakosti, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejnižší.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Závod počten dne 12. září r. 1902. návštěvou Jeho Excelence pana Karla hraběte Coudenhove, c. k. místodržitele v království Českém.

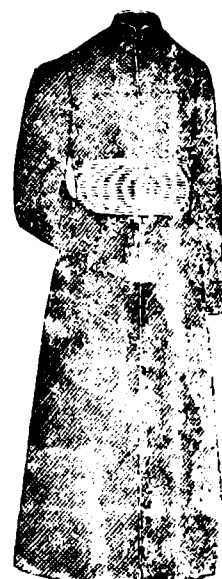
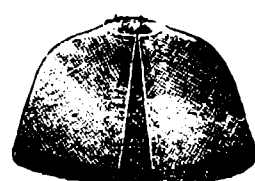
Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talárů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky, rochetty jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do oboru tohoto spadající věci pro velectené P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou 6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtahu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

OBNOVA

Číslo 52.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 24. prosince 1902.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VIII.

Čtete!

Předplácejte!

Rozšiřujte!

OBNOVU!

Předplatné obnáší:

čtvrtletné 2 k 50 h
pololetné 5 k
celoroční 10 k

do Německa celoročně . 10 k 52 h
do zemí balkánských . 11 k
do Ruska 11 k
do Ameriky 11 k 56 h

Předplatiti možno počínajíc kterýmkoliv číslem.

Redakce a administrace **OBNOVY** v Hradci Král. Adalbertinum.

Maličký narodil se nám.

Přišel jako nuzné, malé děcko k útěše slabých a strádajících a na výstrachy mocným a pyšným. Svět ponížených zajasal, když poznal, že jemu v první řadě platí úsměv Božského děcka; a v obci slabých, pokorných, chudých duchem nejkypřejší půdu nalezlo slůvo království Božího. Ten maličký ovládl bez meče celý svět a Jeho prostá družina přemohla mocné a učené. Paprsek hvězdy Betlémské plným jasnem ozářil nejprve opovržené; spása a klid lidstva počala se zdolat a od prostomyslných učili se stěžejším základům moudrosti učenci. Jediná věta evangelia dovedla rozjasnit ponurá srdce více než všechna vysoce vyspělá klassická kultura, neznajíc cíl, za kterým vlastně staví. V době, kdy světská osvěta se rozvinula v rozmach kolosální, byli lidé nejnešťastnější; takže ti, kteří byli dobré vůle, sami uznali, že kouzlo pravého štěstí nespočívá v pyšném sebevědomí a marnostech světských, ale v pokorné, dětinské oddanosti k Nejvyššímu a v naději na odplatu nepomíjející. Ten, který se stal z lásky k lidstvu maličkým, který sám byl tichý a pokorný duchem, připomínal svým věrným, že nevejdou do království Božího, nebudou-li jako maličci.

Šťastný národ ten, který v pokoře uznal lidskou slabost a nedostatečnost a klekáje před Betlémskými jeslemi, poznal v Maličkém Nejvyššího; k jakým vítězným triumfům duševním byl takový lid veden právě sebezáporem, pokorným sebezpytem a uznáváním nestatečnosti lidské! A Maličký, před jehož jeslemi poddaní k zemi se skláněli, z prachu povyšoval nuzné, vlévaje do srdcí blaho duchovní a přidávaje šťastný život na zemi.

Nemusíme pro příklad spěchat daleko. Představme si oslavu Božského děcka za zlaté doby země české. Obrovský chrám Svatovítský ozařuje množství slavnostních světel. Arcibiskup Arnošt z Pardubic, opíraje se o berlí pastýřskou, přistupuje s velikým počtem jiných hodnostářů církevních k oltáři; jest to muž, jehož jméno jest po jménu papežově v celém katolickém světě nejznámější a nejslavnější. Blíže oltáře usedá v císařském hávu sám Otec vlasti, jež papež korunoval na vrchní světskou hlavu Evropy a ochránce křesťanstva; kolem něho dlí v svatém zancení dvořanstvo císařské i královské. Chrám naplněn tisíci věřících všeho stavu. Počíná zpívaná mše svatá prováděná jásavou oslavou narozeného Bohočlověka. Již přezpívána epistola; císař a král vstává se svého místa, pokorně pokleká před oltářem a za čest si pokládá, že může čísti evangelium: „Vyšlo poručení od císaře Augusta, aby byl popsán celý svět.“ Za hlubokého ticha dle sv. evangelisty Lukáše čte císař, jak porodila Panna

Bohochlověka a položila ho do jesli, nenaleznoucí místa v pohostinném domu. A byli v té krajině pastýři ponocující a stráža noční držíce nad stádem svým. A aj anděl Páně stál vedle nich, a jasnost Boží obkličila je, a báli se bázní velikou. I řekl jim anděl: Nebojtež se, nebo aj zvěstuji vám radost velikou, kteráž bude všemu lidu; nebo narodil se vám dnes spasitel, jenž jest Kristus Pán, v městě Davidově. A toto bude vám znamením: Naleznete nemluvnátko plénkami ovinné a položené v jesli. A hned bylo s andělem množství vojska nebeského, chvalících Boha a řkoucích: Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobré vůle. — Za čtení každý s hlubokou vděčností přemýšlil o dobrovolném ponížení Krista, každý rozjímá o zvláštním významu nuzných pastýřů, jimž z vůle Boží nejdříve jest zvěstován příchod Děcka samými anděly. V této chvíli všechny vysoce postavené osoby zapomínají na svou moc; každý by chtěl náležeti do řady oněch pokorných, nuzných pastýřů po nichž Božské nemluvně nudíve ruky své vztahovalo. Za jediný úsměv Božského děcka dali by všechny své hodnosti. I nejprostší občan se cítí povznesen; srdcem všech vane křesťanská, oduševnělá láska druhá k druhu. Nastává pozdvihování; vroucí zbožnost sklání kolena všech bez rozdílu k zemi. Duši vane nadšené: „Hossana!“ Sláva na výsostech Bohu! Sláva Děcku, jež k vůli lidem v prostých jeslích volilo první přibytí a které z téže neobsahlé lásky sestupuje znovu do společnosti svých věrných.

A jako v Praze tak v celých Čechách jásavé zpěvy se nesou k trůnu Nejvyššího; v tom okamžiku duše každého se snaží připodobnit se k onomu Maličkému. Žádný titul nehřeje v těchto posvátných chvílích srdce věrných Čechů tak jako sladké vědomí, že se mohou nazývat dětmi Božského pacholátka. Celá česká země jest velechrámem provanutým zbožnými chvalozpěvy lidí pokorně klečících před jeslemi Narozeného.

O poesie vánoční doby Karlovy! Jakým svatým zářem jsi plnila hruď věrných Čechů! Těžko vžije se blaseovaný moderní člověk v ono nadpřirozené kouzlo štěstí, jež tehdy do zasněžených chat s hlaholem zvonnů půlnočních vanulo. Vizme zpěvy advenční a vánoční, jež prostídkými slovy vyjadřovaly tehdy lásku nejnežnější k Jezulátku! Zpěvy ty, jichž krásným melodii dosud svět se diví, zaznamenávají zlatými písmeny na drahocenných pergamenech, jsouce výmluvnými svědky tehdejší vroucí zbožnosti. A jak byl tenkrát nárcd náš všestranně šťasten! Za to, že bylo tehdy Čechům nejmilejším ideálem vroucně oslavovati Krista, povýšil Bůh zemi naši na panovníci národů; v politické síle, kultuře a bohatství žádná země sousední se naší vlasti rovnati nemohla. Že Čechové hledali nejprve království Božího a spravedlnosti Jeho, bylo jim na pozemském blahu měrou nejštědřejší přidáno.

Leč přišly časy drsné; pod pláštěm „reformace“ lid o pravou víru olupován a učiněn otrockým nástrojem mocných. Lid, který byl nucen vyznávati vždy takovou víru, jakou měl jeho pán, upadal do náboženské lhostejnosti; přemýšlel víc o svém nekřesťanském ujařmení než o Kristu. Jež mu šířitelé protestantismu jinak ličili než církev katolická. Žil v ovzduší nepřirozeném, nesnesitelném. Místo zbožných zpěvů zaznívaly z úst jeho kletby. Šířitelé „reformovaného náboženství“ pomáhali panstvu utahovati nekřesťanská pouta, jimiž ruce nevolníků byly svázány. Zaznívala o vánočních zase slova: „Pokoj lidem dobré vůle“, ale odrážela se od srdcí schladlých bez účinku. S vánoce setřen posvátný, poetický pol, jenž dříve tolik blažil.

Nejtrapnější vánoce nastaly, když se na trůn Karla IV. vešel sobecký a rozmařilý cizinec Bedřich falcký. V Praze nejprve vykonána „úprava“ chrámu Svatovítského k vánočnímu hodu. Památné sochy a obrazy svatých se stěn a oltářů shazovány, hroby zemských patronů o své cenné okrasy olupovány. Kosti

českých světců i jiných svatých, jakož i králů českých po dlažbě rozhazovány a pak spalovány. Na „očistění“ chrámu dohlížel helvetský dvorní kazatel Bedřichův Skultét. A samo české paustvo pomáhalo ochotně ničit kulturní dědictví po slavném Otci vlasti. Když se přece někdo proti tomuto barbarství ozval, odbyl ho reformovaný Skultét: „Vy, lutheráni, zapácháte kacířstvím.“

Tohle reformování kostela počalo 21. prosince (1619) a pokračovalo se v něm až do štědrého večera (24. t. m.). Taková byla při prava na štědrý den dle vkusu náboženství helvetského. I nápisy ve zdech otlučeny a malba porušena. Co budovaly věky s nákladem obrovských obnosů peněžitých, to v několika dnech na rozkaz cizinců ochotně zničeno. Podobné pustošeno i v chrámu Věch Svatých a v kostele jesuitském. Nadešla oslava Božihodová. V presbyteriu chrámu Svatovítského postaven stůl s dvanácti židlemi. Na stůl postaven veliký koláč s číši. Bedřich se svými dvořany a pány českými zasedl k stolu. Každý si ulomil kus koláče a trochu vína upil. Tohle měla býti oslava Narozeného; to měla býti náhrada za mši svatou. Pražský lid, který se tehdy v hojnému počtu sešel popatřit na reformované obřady, zasízel holesti, když poznal, jak se nyní Kristus oslavuje; mnozí se ozývali, že to jest rouhání, ale Skultét hned z kazatelny dokazoval, že jest kostel očistěn ode všech model pohanských a od pověr; zkrátka přesvědčoval přítomné, že se tímto způsobem provádí jen chvalitebná reformace.

Když Thurn Bedřichovi domlouval, že takové pustošení přece již z opatrnosti konati neměl, odpověděl Bedřich, že učinil jen to, k čemu jej přiměli — čestí páni. Aby pak reformovaný panovník pobožnosti vánoční dovršil, pořádal taneční zábavy. Netajeny hněv lomcoval Pražskými katolíky i lutherany, když viděli novomódní hody vánoční. A na venkově nebyly svátky poetičtější; hlasite kletby se ozývaly z úst vydrápaných měšťanů a sedláků, kteří poslední krvavý groš musili vydávati na obohacení lehkomyslného Bedřicha a jeho nohsedů. Když se na venkově dověděli o vánočním řádění krále vešelce, zdvojnásobil se hněv národa.

Srovnáme nyní, jaké byly u nás vánoce za vlády Říma a jak se slavily, když zavládla protestantská „reformace“. Zda-li pak ta panovačná šlechta, která do země takového vládce přivedla, byla v skutku nadšená narozením Maličkého? Zda-li pak skutečně hořel v jejím srdci zár vroněho citu náboženského? To jistě nebyla šlechta v pravdě křesťanská, která tropila u nás intriky zcela pohanské, která svírala lid jhem otroctví a o poslední groš vlastní krajany odírala; nebyla to šlechta taková, která by chápala a posilovala city poníženosti oddanosti a sebezápore, jež jímají maji srdce člověka při vzpomínce na jesle Božského pacholátka. Cizí mrazivý dech vanul z ciziny k nám a panstvo mu otvíralo ze sobeckých přičin volný průchod; pod záminkou náboženské reformace páchalo hříchy do nebe volající. Maličků byl v skutečnosti opuštěn.

Co by byl řekl Karel IV., kdyby byl uzřel, jak se s jeho posvátným odkazem zachází? Ti lidé, kteří k dobru vlasti nepřispěli ničím, hanebně šlapali po ideálech největšího krále českého a odvažili se drsnou rukou sahati na starobylou, posvátnou poesii vánoční.

Nyní opět obcházejí náhonci německého protestantismu klidné české chýše, odvažují se rváti lidu přesvědčení otců a s ním i vnitřní spokojenost. Protestanté, jichž předchůdcové v Čechách zapsáni jsou v našich dějinách písmem nejčernějším, odvažují se bez rozpaků znovu sváděti pokojný lid k pohrdání vírou nejlepšíků otců našich. Jaké vánoční hody nám tací apoštolé připraví, to pozná lid, jestliže jejich hlasu poslechně a může poznati již nyní z minulých svých dějin. . . .

Radostné zpěvy vánoční za nynějšího času okouzlí a posvátným plamenem nadchnou jen

urde nákerá. Jen duše ponížena, skroušená pochopí tajemství svaté noci; a právě kvítko pokory jest nyní hylinou převážnou. Pycha nezměrná ovládla svět; hrdé spolehání na vlastní bystrost zatlačuje vzpomínky na poníženoého Maličkého; ale jakkoli listy zaznamenávají každodenně nové a nové triumfy lidského ducha, jest lidstvo stále a stále nešťastnější, poněvadž mu schází Maličkův a jeho pokora. Myslí-li mnozí učenci, že světu dají pokoj a štěstí bez Boha, mýlí se velice; každodenní zkušenosti je poučují, že se snaží nad lidskou schopnost, nad sílu Bohem vyměřenou a že jen pokrok pozhledáním Božím provázený může lidstvo v pravdě oblažiti.

Pycha sahající do nebes sama sobě jest kletbou; lidé o Krista se nestarající staví velikou Babylonskou věž, ale v zápětí je stíhá zmatení jazyků a tma, v níž se nejistě tápe. Moderní lidé zastřeli si slunce rozumu a při umělých světlech lidských každou chvíli se dostavuje zmatek, nejistota, pohromy. Hustou clonou chmur zastírají lidé nenábožní svatou zář, jež plane od prostých Betlemských jeslí. Ale to se stalo jen na chvíli. Až se lidstvo ocitne v největší zbledavosti, zatouží všechno po záři hvězdy Betlemské znovu. A zář ta prorazí vítězně mlhy, zžehne křídla nesmyslné pychy a zjasní tváře lidí dobré vůle. A jest i nejvyšší čas, aby lidstvo prohlédlo. Frázovitá hrdost, která se necne skloniti před Maličkým, natopila v lidstvu zmatek a neštěstí již vrchovatou mírou. Nuž tedy vzhůru do Betlema, poklonit se Maličkému v pokoře! Čím více se mu připodobíme, čím níže čelo své před ním skloníme, tím větší nás učiní, jak toho příklad máme na našich zbožných předcích.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 22. prosince.

(K řešení „rovnice o dvou neznámých“ čili ještě dále o záležitostech Svatováclavské záložny.)

Poučný obraz ze života naší doby „Rozvrácení Svatováclavské záložny“ doposud nepřekročil první stadium senačního svého vývoje. *Dodnes není zjištěna nejprvejší a nejdůležitější věc v celé té záležitosti: není totiž určeno a definitivně konstatováno, mnoho-li obnáší skutečný rozdíl aktiv a pasiv nešťastné záložny.* Číslice tato jest jediným a správným klíčem k rozřešení této záležitosti. Poněvadž pak se úředně konstatovalo, že k několika milionům vkladů t. j. pasiv záložny nedostavuje se nikdo prokazati své právo na jejich vlastnictví, (to se nestalo ani za měsíce po úředním vyzvání, aby tito neznámí vkladatelé se přihlásili, to nečinili ani, když bylo další zúročování peněz těch sníženo na 1/2%), proto jest dnes skutečný stav poměrů Svatováclavské záložny doposud ještě nejasný.

FEUILLETON.

Štědrý večer samotáře.

Kreslí Josef Váňa.

„A slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi.“

Jan 1, 14.

Byl mužem prazvláštním. I jeho přátelé důvěrní krouťvali nad ním často hlavou a se známym posuňkem v obličejích a s významným pokrčením ramen říkali: „Podivín! Samotář!“

A byl jím a nemohl za to. Svět jeho byl jiný než svět jeho druhů a svět lidí ostatních. Žil jen sám sobě, svým myšlenkám a zásadám. Ostatní bylo mu lhostejno. A nebyly to snad myšlenky blouznivé, nebyly to vidiny, fantasmie, blouznění, byly to zásady zkrystalisované, vyhrášené, trudem života vyhrůšené a trpkou zkušeností a častým sklamaním zhuštěné.

Ač už měl čtyřicet dvě léta ve knize života, byl stále na tom nejnižším stupni v úřadě. Neal to trpce, ale nikdo neslyšel ho zareptati.

Samo sebou se rozumí, že musil zůstatí svobodným. Radostí rodinných a radostí lidí bohatých neznal, celý jeho život byly knihy, přemýšlení a vzdělávání sebe. A stále měl za to, že toto jeho vzdělání musí býti uznáno, stále doufal, že jeho práce musí býti někým oceněna, ale marně. Žádosti o místa lepší byly mu vráceny stále se strašnou onou poznámkou: „Obdržel jiný . . .“

Jako uštknutý zmije páčila ho vždy tato slova, když tlesouc se rukou roztrhl obálku a obřezal jeho oko spočinulo na tom strašném vyřízení.

„Zase nic! povzdychl vždy jen trpce.

„Zase nic! šeptali si jeho kamarádi a v takových chvílích neodvážil se nikdo ani promluvití naň. Viděli bolest jeho narámou. Poznali to na jeho tváři.

„Proč pak nejdeš na to úlisné a v rukavičkách

Dokud nebude vysvětleno, jest-li tyto miliony domnělého schodku jsou „pouhými nepravdivostmi a nepořádky v knihách záložny“, nebo jest-li skutečně mají majitele, dotud jest veškeré theoretické povídání o sanaci Svatováclavské záložny zbytečným a předčasným blouděním ve tmách.

Měli jsme za svou povinnost na těchto místech z tohoto jedině a nepochybně správného stanoviska vysloviti některé poznámky k neblahé afeře Svatováclavské záložny. Pokud jsme byli pravdě na stopě, nebo pokud nás k omylům svedlo srovnávání *úředních zpráv* — my totiž na klepech nekombinovali — ukáže další budoucnost. Že však je správným náš hlas, aby v celé doposud nevyjasněné záležitosti zachován byl klid a aby se v ní jenom se skutečnými fakty a čísly počítalo, to se již dnes vyvrátiti nedá.

Když se dnes chladně a klidně o celé věci uvažuje, tu jest docela jasně patrné, že není tak nedozírně hroznou, pak-li se na ni *mužně* patří. Kdyby totiž i k nejhoršímu mělo dojít, kdyby se, totiž najednou k celé té řadě milionů, k nimž se dnes nikdo nehlásí, doposud neznámí majitelé přihlásili, obnášel by prý schodek dle nesprávně vedených knih celkem okrouhle 6,000,000 K.

Zůstaňme klidnými také i v tomto dle nynějšího stavu patrně nemožném, třebaš nejhorším případě. Těchto 6,000,000 K připadlo by dle zákona a stanov záložny uhraditi okrouhle 3000 členů záložny. Z těch mnozí z úvěru záložny po celá léta bohatli, těžili a bez záložny té byli by mnozí tím, čím byli, než li jim záložna pomohla. Nechceme to napsati. A kdyby těchto 3000 členů muselo i celý dnes domnělý a nezjištěný schodek uhraditi, tedy by průměrem na každého připadlo platiti 2000 K. To není sumou tak závratnou, aby ji členové sami, dle svých majetkových poměrů jeden víc a druhý méně a dle užitek a úvěru, jež jim záložna po léta poskytovala, nemohli dobrovolně uhraditi, kdyby se o to skutečně starali a kdyby byli ihned po prvním zbytečném poprasku věřitelé sami dobrovolně upokojili, že se o urovnání nepořádků v záložně panujících sami postarají a že to zaručují.

Toto prohlášení bylo by okamžitě každou možností povídání o konkursu znemožnilo a celá dnes ještě nejasná záležitost klidně by se brala v před.

Ale na místě tohoto přirozeného a vlastního zakročení členů záložny, z nichž ani jediný nemusil býti zničen, kdyby byli se o to starali, aby vkladatelé byli do rozluštění ciferních záhad upokojeni a uklidněni, nastal chaos a zmatek, jehož příčiny leží především v tom, že ve výboru Svatováclavské záložny nenacházelo a nenachází se dostatek hlav, jež by byly způsobilymi ne s miliony, ale se stovkami cizích peněz moudře a dle stanov počítali.

Na místě, aby klidně a chladně, jak jest

jako jiní, proč pak neohneš trochu patolizalsky hřbet? Proč pak nehleďš taky někde nějakou protekci? — odvážil se kdysi jeden jeho přítel mu raditi.

Máchl jen rukou a mrzutě zabručel.

„Nejsem pro to,“ dodal po chvíli hlasitě, „nemohu za to, že mám v zádech příliš tuhé obratle a že mám za strýčky jen samou žebrotu.“

„Ve světě to však jinak nejde. O nebroušené diamanty nikdo nestojí. Každý sáhne jen po falešných, když se mu naskrtnou v vřáhovaných pouzdrách a když jejich falešný lesk se ještě zvyšuje umělým osvětlováním.“

„Vím to, vím, ale nemohu za sebe. A konečně uznání a odměna světa není vše. Můj život jest život v mé duši, má odplata jest v mém nitru a o ostatní nestojím . . .“

A při těchto slovech zabořil se zase do práce jako soumar a když práci skončil, chytíl hůl a klobouk a už byl v přírodě. Tam byl jeho domov, tam bylo jeho blaho, tam bylo jeho nebe. A tak činil každý den v zimě i létě. A zastavil se nad každou travičkou, zadíval se na každý lupínek, zadumal se nad každým kvítkem a zamyslel se nad každým červíčkem. A u vytržení zadíval se na zabarvení nebes na západě a nepozoroval ani, že už dávno večernice se rozhořela. Jen oko mu jiskřilo, jen dech se zrychloval.

„Je ze světa jiného, do tohoto se nehodí,“ litovali ho kamarádi.

„Samotář! Podivín!“

• • •

Byl Štědrý den.

Samotář vrátil se z obvyklé procházky. Nebe bylo jasno a průhledno jako křišťalová prohlubeň jezera a jiskřilo na všech stranách nesčetnými plameny hvězd. A vzduch byl tak čistý, chladný a ostrý, že až dech v prsou zarážel.

„Štědrý den tedy dnes!“ zabručel a rozsvětlil mechanicky lampu.

„Večer meditací a reflexí . . . ! Das to sper . . . !

vždycky ve všech finančních záležitostech třeba, bylo počítáno, začalo se — tlachat!

Nejprve, že prý reality záložně patřící nemají daleko tu cenu, do které se odhadly. A dnes komise reality ty odhadující ukázala, že cenu oan i po nejstřílivějším odhadu mají. Nyní se zase tlachá, že se na ně za tu cenu nenajde kupec, že se musí tudíž prodati pod cenu. Kdo pak takovéto nesmysly povídá? Vždyť je není třeba prodávati! Sta vkladatelé se spokojí, když se jim dá za jejich peníze v záložně postup oněch hypotek! A oběma rukama je vezmou V záložně brali 4 procenta úroků a zde by dostali půl 5, 5 a ještě snad více procent.

Dale se tlachalo, že pasiva záložny obnášejí sumy, jež ani dle nesprávné bilance v záložně Svatováclavské nikdy uloženy nebyly. A slavný výbor, ač jest za pořádek v záložně panující solidárně zodpovědným, ke všemu tomu mlčel. Schodek byl dnes větším a zitra menším a kde jaký tiskový orgán, brál si se záložnou hotovou „kopanou“. A až od smrti Ortovy, kdy se „oficiálně“ na nepořádky v záložně panující přišlo, minula celá tři čtvrtě léta, neví se dodnes, jak jest vlastně stav její, jenom to jisto, že není takový, za jaký ho považoval slavný výbor. Ten hrozný poplach, ta děsná panika, to zuření zlé famy, to všechno mohlo býti české veřejnosti ušetřeno, kdyby byli zodpovědní za to panové střílivě počítali.

Jedná se o to, zjistiti, mnoho-li vlastně ze svých aktiv záložna vkladatelům *není v stavu* vyplatiti. Dále jedná se o to, zjistiti, mnoho-li za schodek ten ručící členové *nejsem v stavu* uhraditi.

A z toho jedno ani druhé není dodnes projednáno a zjištěno, druhé proto, poněvadž není zjištěno první.

A na místě, aby se zjistilo, co vlastně schází; na místě, aby se veřejnost ubezpečila, že členové záložny vlastně jsou si vědomi svých povinností, podniknuty neznámo jakým právem a neznámo ze které strany předně nucení duchovenstva, aby *neznámý* deficit záložny uhradilo; nucení vkladatelé, aby k úhradě *pre-ně nezjištěného* schodku slevili 20% ze svého vkladu. Zde postaveny zákon, právo, úvěr, pořádek, zkrátka všechno vzhůru nohama. Duchovenstvo a vkladatelé byli nuceni, byli honěni, zejména ovacemi p. Dra. Scheinera, aby skládali se na něco, co vlastně dodnes není zjištěno a ciferně prokázáno. Nesprávně a nepravdivě vedeným knihám záložny nelze dodnes věřiti.

Dr. Scheiner ukládal veřejnosti — duchovenstvu a vkladatelům — řešení rovnice ne o jedné neznámé, ale ihned o dvou neznámých. Ono jest totiž nejen dodnes neznámo, mnoho-li skutečně schodek obnáší, ale ono jest *za druhé* neznámo, jest li dle zákona za schodek ten ručící členové záložny docela snadno nemohou ho sami vyrovnati. Komu třeba pomoci, tomu pomoci zajisté by se důstalo.

Avšak pokud známe seznam členů Svato-

Vždy mi to leze do hlavy jako včely do úlu . . . A bzučí a šumí a rejdl to tam zrovna také tak . . . A samotář mávl rukou, jako by ty dotěrné myšlenky zaplašiti chtěl. Postavil samovar a počal vařiti čaj.

„Velká hodina, vznešený okamžik! A lidstvo stále jako krtek! Slunce spravedlnosti vzešlo a lidstvo zavřelo oči. Ryje dál v temnostech, světla se štítí . . .“

„A světlo v temnostech svítí a tmy ho nepochopily, neobsáhly . . .“

A samotář vléval čaj a přiléval do něho trochu rumu.

„Zas mne napadlo evangelium toho apoštola lásky . . . ! Ku podivu . . . ! Mám ho tolik rád . . . ! Taková závatná hloub je v těch jeho slovech a zas takový jas, takové teplo, taková líbeznot, že až srdce poskočí . . . !“

„Apoštol lásky! — Lásky — tot jeho listy, tot jeho evangelium. A proto ho snad Mistr nazval „miláčkem.“

— „Nejmilejší, milujme se vespolek, nebo láska jest z Boha. A každý, kdož miluje, z Boha se zrodil a zná Boha. Kdo nemiluje, nezná Boha, nebo Bůh jest láska . . .“

Samotář povzdychl a zamyslel se.

„Fi!“ odplivl najednou. — „Až se člověk zachvěje. — Mistr samá láska, jeho učeník samá láska a následovníci . . . ?!“

A samotář se rozchechtal, až světlo v lampě začalo poskakovati.

„Paskvil, pravý paskvil . . . Bodáky, děla, rvačky, soudy . . . ! — Na jazyku lásky mnoho, ale v srdci jedin, na tváři úsměv, v nitru nenávisť; na rtech soudit, ale v duši škodolibost . . . Komedie, samá komedie a pokrytství . . . Inu ve světě to jinak nebodí . . . O nebroušené diamanty nikdo nestojí, svět chce falešné a licoměrným osvětlováním . . .“

— „Nejmilejší, ne každému duchu věřte, ale zkoušejte duchů, jsou-li z Boha; nebo mnozí falešní proroci vyšli na svět!“

„Ha, zase mi ten apoštol lásky připadá! Ach

václavské záložny, kteří z důvěry jejího po leta těžili, bohatli, dobře se měli, tedy počet těchto dobře postavených pánů, jež 2—3000 k v tom nejhorším případě nezabije, převyšuje počet těch chudých kaplanů a chudých vkladatelů, kteří mají na ně sbírat, aby byli bohatí a dobře situováni pánové prosti povinnosti neomezeného ručení, jež s plným vědomím jako dospělí mužové na sebe převzali, o něž sami písemně žádali a z důvěry záložny těžili.

Že tento krok byl v naší veřejnosti možný, jest ohromnou, strašlivou ranou ve mravní i hmotnou stránku našeho českého života; tento krok podlomil na řadu let důvěru v každý důvěr, tento krok zahnal miliony českých peněz do německých finančních závodů a přiměl kapitalisty ku koupi cizích papírů. Svatováclavská záložna požívala své důvěry proto, že to byl ústav s ručením neomezeným, sta lidí uložilo v ní své majetky jen proto, spoléhajíc, že o nic přijíti nemohou a nyní najednou se jim vyhrožuje docela smyšlenými a ze strany členů snadno odvratitelnými hrůzami, jest-li prý 20% nesleví. Proč? Aby celá řada bohatců, kteří s jejich penězi spekulovali, podnikali, bohatli, se jim na konec mohla tiše — vysmáti.

Proč pak p. dr. Scheiner a noviny, jež jeho nehorázné vývody uveřejňují, nestarají se tak pečlivě o „černé“ záležitosti vlastních svých stran? Mělnický tajemník Winkler byl „sokol“, starosta mělnického „sokola“, proč pak „bratr“ Scheiner, když je nyní známo, o mnoho-li účastníci mělnické hospodářské záložny, jež nejvládnější vinou „bratra“ Winklera padla, přišli, proč pak nezařede mezi bohatými „bratři“ Sokoly sbírku na vyrovnání tohoto zločinu bratra Winklera? Bratři Sokolové, kdyby jim s takovou přišel, by ho hnali! Winkler byl „mladočeský důvěrník“, proč pak „Národní Listy“ a mladočeskí politikové neveznuou jeho vinu za svou a proč dnes již známou čislici Winklerovy viny ní ochuzeným nenahradí a mezi Mladočechy sbírku na to ostrým naléháním a předstíráním zodpovědnosti nezavedou? Protože by byli blázni, kdyby něco takového prováděli, ač všechna škoda ve případech tomto jest známa.

A k tomuto bodu v afeře Svatováclavské záložny chtěli jsme dojíti. Napsali jsme zde, opíraje se o celou řadu důvodů, že jisté jednání v afeře Svatováclavské záložny bylo ukvapenosti a zbytečnosti. A není to pravda? Bylo to nějakou moudrostí a obdivuhodnou předložeností za naprosto doposud temných poměrů docela neobvyčejným způsobem zasahovati v záležitosti, jež se zajisté že docela jinak vyvinou, než-li jak se doposud hádalo? Vždyť, jak jsme ukázali, i za nejhorších poměrů není věc tak strašná, aby se byla nedala spraviti a potom bylo by dosti času, aby se pomohlo jenom těm, až kdo by případně pomoci potřebovali a zasluhovali. Jen klidně uvažujte!

Ve předešlém čísle jsme zde dokázali, že

ano, vždyť právě dnes Štědrý den a o Štědrém večeru čítávali jsme vždy doma začátek jeho evangelia . . .

„To evangelium! Tak divné, tak tajemné, tak hluboké! Pravé moře myšlének a naučení!“

A samotář přistoupil ke skříni, rozevřel ji a vyňal ze řady knih velikou, v červené kůži vázanou bibli. Pak vrátil se ke stolu, posadil se, rozložil knihu na stole a jako by náhodou rozevřel ji právě tam, kde chtěl.

— „V něm byl život . . .“

„Tak vida. Ten Nazaretský nehledal také u světa ocenění. Měl život sám v sobě, byl sám sobě vším . . . Život byl v něm . . .“

— „A život byl světlo lidí a světlo ve tmách svítí a tmy ho nepochopily . . .“

„Nepoznal a poznati nechtěl a nechce. Jest mu to odporno, nepohodlné . . . On řekl: „Milujte i nepřátely“, ale světu se více líbí: „Okolo za oko, zub za zub!“ — Bodáky, děla, rvačky, soudy . . .“

— „A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi . . .“

Muž samotář povstal, hluboce sklonil hlavu a ruce složil na prsa. A slza pohnutí a silných dojmů zatřpytla se mu v oku.

„On . . . Slovo . . . učiněno jest tělem a přebývalo mezi námi a my viděli slávu jeho, ale jeho učení, jeho slovo tělem mezi námi učiněno nebylo, nevtělilo se, nevžilo se ve způsob našeho jednání a činění . . .“

„Na jazyku lásky mnoho, ale v srdci jed; na tváři úsměv, v nitru nenávisť; na rtech soucit, ale v duši škodolibost . . .“

„Bodáky, rvačky, soudy . . .“

„Ó Kriste, kdy i slovo Tvé tělem se stane a bude přebývat mezi námi, jako Ty, Slovo věčné, tělem učiněno bylo“ a přebývalo mezi námi . . .“

A muž samotář z hluboka povzdychl, jako by chtěl z prsou odvaliti mohutný balvan, který ho tam tížil. A v hluboký ten vzdech vpadly jako by náhodou zamčené akkordy vzdálených zvonů, jako ohlas nějaké písně tajemné ze světů jiných, ze světů lepších, ze světů dokonalejších . . . —

Sezváněli právě na půlnocní . . .

na katolické straně a na katolickém duchovenstvu nespočívá výhradně nějaká zodpovědnost za to, co se ve Svatováclavské záložně stalo. Daleko větší vinu toho nesou činitelé jiní. „Národní Listy“ vyřídily se proto na nás nadávkami, jež jejich „silák v nadávání“ svým strojem na nadávání na nás vychrlil. Nám tím způsobil neobvyčejnou reklamu, že by bylo zatím škoda, proti tomu se obražovati. Naopak! Bude nám jenom smilo, když bude na záslužnou působnost „Obnovy“ dále horlivě upozorňovati. Poslouží dobré věci a má to u nás „k dobru“, jež mu svým časem neopomeneme se přimlsným drokem vysázet.

Dnes pak dále přes to, že jest velice nevděčno jednomo hájiti něco proti desíti, rozevřeli jsme některé další záhady v afeře svatováclavské záložny. Máme za to, že jsme to učinili tak jasně a zřetelně, že nám každý i *nejtímle postižený její člen přisvědčí*, že máme pravdu, když tvrdíme, že poměry její jsou doposud nevyjasněné, že se předbíhalo do nepovoláných k tomu nutnosti a skutečnému stavu věci.

Nechceme dnes chytati sensací, proč a že se právě jedná o propuštění zatčených na volnou nohu, jak samy „Národní Listy“ napovídají a že současně sdělují, proč vdova po defraudantu Ortovi na policii odevzdala celé své jmění Svatováclavské záložně. Jenom k tomu poukazujeme, že doposud záložna v konkursu není, ač již tři měsíce se o nepravdivostech v její knihách mluví. A to by nebylo možno tak protáhnouti, kdyby bylo již zřejmým faktem, že stav její jest na vlas takový, jakým jej některé listy a někteří lidé líčili. Prázdný pytel nikdy nestojí.

Zajímavé je, že to byli jenom snaživí a přičinliví advokáti, kdož zdvihali prach, patrně proto, aby nebylo dobře vidět. A advokáti obyčejně tam, kde nic není, ani ex offio nechtějí se meškat, proto jenom chlad a klid, neboť tomu jejich milosrdenství a láske k neznámým bližním nevěříme. Snad konečně členové záložny promluví a budou žádati vědět a uslyší, o jakou vlastně sumu skutečně jde.

To zvědět jest nejdůležitější. Ostatní teprve pak již se správně vyvine samo. Tím však jsme v tom nejmenším nehájili nepořádků a daremnosti, jež se ve správě a řízení Svatováclavské záložny děly. Ty neirozhodněji odsuzujeme. Každý soudný muž zajisté sezná naši snahu, že chceme se jenom toho dovolati, aby celá afera brala se svou „příslušnou cestou“ a nebyla zatahována z ní stranou. *To nejvíce členy záložny poškodilo a máže poškoditi, pak-li ještě připustí, aby v siláitosti té dále panovala a ještě byla zhušťována tma, jež v ní doposud vládne.* Žádáme tedy světlo, jež je žádoucím, aby konečně přestala nyníjší nejistota, při níž postaveny byly skutečné poměry „vzhůru nohama“. A to je faktum!

Obrana.

Práce bez organizace. List katolické moderní intelligence „Bílý prapor“ přináší v odpovědi na článek „Hl. Národa“ delší úvahu o zbytečnosti „katolické strany.“ Zmíněná úvaha zasluhuje povšimnutí, protože odporučuje nový taktický postup pro veřejnou činnost katolického kleru. Soubhlasíme s hlavní myšlenkou této úvahy, že totiž není pro povolání kněze výhodno vylučovati se ze řad ostatních členů národa a zakládati mezi katolickým lidem českým ještě zvláštní „katolickou“ stranu. Názor tento jsme v „Obnově“ již po kolik let nepřímě hájili tím, že jsme nikde nehorovali pro zvláštní desátou již politickou stranu v Čechách. K názoru tomuto jsme dospěli právě po učiněných zkušenostech při volbách do říšské rady a do zemského sněmu. Zvláštní katolickou stranu politickou nemůžeme zakládati proto, že ji nechtí ani církevní kruhy ani náš lid. V tom se srovnáváme s úvahou „Bílého praporu.“ Za to však nemůžeme přisvědčiti některým názorům, které dokazují zbytečnost organizace katolíků a kleru, protože mezi politickou stranou a organizovanou prací jest rozdíl.

Politická strana často staví prospěch svých stoupenců nad prospěch celku. Často běží jí více o zaopatření vlastních lidí nežli o blaho národa. Nemusili bychom ani daleko choditi pro důkazy, že pod pláštěm humanity, vlastnictví atd. spojují se lidé v Čechách ve strany, aby mohli provozovati politiku osobního prospěchu. Kdyby snad „katolická strana“ chtěla náboženství používatí za pláštík ku osobnímu prospěchu stranníků podle vzoru ostatních stran, pak zajisté nejostřejší byl proti takovému zneužívání náboženství byl by čestnou povinností každého opravdu zbožného muže. Jestliže však „katolická“ strana nemá v úmyslu a nesmí ani své stoupence odměňovati sinekurami a výhodnými místy, pak ovšem k utvoření zvláštní politické strany v Čechách ani nedojde, jako dosud k ní nedošlo.

U nás dosavade lze mluvit o pokusu organizovati práci ve prospěch liberalismu a ateismem ořesené víry katolické. Nikdo nemůže popírati, že víra jest sice nadpřirozeným darem božím, ale má býti rozumným přesvědčením člověka. K tomu však třeba studia a poučování. Víra není jenom soukromým přesvědčením, nýbrž musí býti základem pro naše smýšlení a jednání. Musí pronikati veškeren soukromý i veřejný život. Nutno příkazy víry vysvětlovati, připomínati a aplikovati. Činnost tato jest působivou jenom v kruhu lidí nejprv stejně smýšlejících, abychom vychovali pomocníky a průkopníky, proto zakládáme spolky. Nic více nežli zájem náboženský musí nás vésti ku veřejné této činnosti, o jejíž nezištnosti přesvědčí se každý, kdo měl příležitost oceniti „hmotný“ prospěch z dosavadní veřejné činnosti katolického českého kleru. Dosavadní činnost měla za úkol jenom uvědomiti český katolický lid, aby žádal od svých politických stran také ohled na svou víru. Až se nám podaří tak daleko lid probuditi, bude s prospěchem přimknouti se k ně teré české straně, která ve svém programu chce náboženství katolické respektovati. Dosud snad bude ještě s výhodou větší pozornost drobné práci a posílení vlastní pozice, protože spojenec neuvědomělý a slabý budí malý respekt.

Jsmé tedy proti utvoření zvláštní strany katolické, ale horujeme o úsilovnější organizaci náboženských buditelů. Každé povzbuzující slovo v tom ohledu jest spíše na místě nežli rada ku ústupu z dosavadní taktiky.

Politický přehled.

„Českou“ odpovědi na německé návrhy Němci se příliš nerozčilili, ba pochvalují si, že prý se ani nenadali takové smířlivosti se strany české. A jak pak by ne, když se přesvědčili, s jakou „opravdovostí“ zástupci národa českého zastávají se práv jazyka českého. Vždyť společná odpověď Mladočechů, konservativní šlechty a katolické lidové strany moravské na německé nabídky zaslána byla redakcím pražských českých denních listů ve znění německém. Odpověď tato psána jest hladce a elegantně, němčinou vzornou, lepší než jakou sami Němci složili své nabídky.

Věru, je to zvláštní jednání. Tolik se „zastanci“ práva jazyka českého navolají, aby tisková kancelář dodávala nám telegramy česky, tolik se páni rozechvějí, když česky psaná žádost jest z uzavřeného území prostě vrácena, tolik se lidu českému nakazuje, aby všude i s cizinou dopisoval si pouze česky, a najednou páni sami — vladě a nepřátelům našim na smích — posílají sourodákům svým zprávy německé. Tu neplatí žádná omůlva. Takovýmto jednáním podrývána jest jenom vážnost a důležitost našich národních požadavků; každý řekne, že to páni s tím hájením nemyslí doopravdy.

Němci vytýkají „české“ odpovědi, že žádá jazykovou rovnoprávnost v celé zemi české jak ve vnitřní, tak i ve vnější službě; že otázku jazykovou rozšiřuje i na Moravu a Slezsko; že otázka jazyková musí býti řešena před reformou administrativní.

Shoda nyní ovšem těžká, ale obě strany vyslovují aspoň snahu se smířiti. A vláda slibuje, povede-li česko-německé vyjednávání k příznivému výsledku, že přeloženo bude téžítě jeho do sněmu českého.

Zasedání říšské rady bylo 18. pros. odročeno a poslanci odjeli na svátky. Voličům nepřivezli ničeho, neboť od 16. října ve 32 schůzích nevyřizen ani jeden z předmětů, jež položeny byly na jednací pořádek. Vinu toho ovšem nelze svalovati na české poslance. Politika předsedy ministerstva šl. dr. Körbra toho hlavní vinou.

Ve Vídni zase konaly se společné ministerské porady o rakousko-uherském vyrovnání.

Novým ministrem vojenství místo odstoupilého barona Krieghamera jmenován náměstek náčelníka generálního štábu, podmaršálek svob. pán šl. Pitreich.

Uherská sněmovna schválila zákon proti vzcháječím se vystěhovalství.

Car ruský udělil milost studentům na Sibiř vypovězeným.

Z činnosti katol. spolků.

Z Libštátu. Naše křesťansko-sociální katolická Jednota pro Libštát a okolí pořádala v posledním čase za čestného účastenství členů i hostů dvě schůze. V první dne 16. listopadu přednášel p. Karel Karásek, spisovatel ze Studence, o Karlu IV. — „Otcí vlasti“. Po pěkné a poutavé přednášce sebrali zdatile členové Jednoty p. t. Marie Fišerova, Fr. Bílek, Fr. Junek, Ferd. Prášek, Frant. a Jos. Sedláčkové žertovnou jednooktovku „Horká hodina“. Za odměnu pilného nasludování dostalo se jim bojného potlesku. Ve druhé schůzi dne 14. prosince promluvil jednatel spolku dp. Bohuslav Beneš o „spiritismu“. Učinná přednáška jeho těšila se neobvyčejně pozorností posluchačstva, které

tožilo o spiritismu, v našem okolí tolik rozšířeném, něco věcného slyšeti. Potom pobavil nás člen výboru p. Josef Sedláček svými rozpustilými kluky ve škole, kterým se shromáždění často ardečně zasmálo. Další činnosti Jednoty „Zdař Bůh“

Zprávy místní a z kraje.

K sedmdesátým narozeninám vsnp. kapitulárního vikáře Mgra dra Aloise Frydka. Vádp. dr. Mgr. Al. Frýdek narodil se r. 1852 v Křehlebech u Čáslavi. Po studii gymnasiálních i theologických posvěcen na kněžství 26. července r. 1857. Pak se odebral do vídeňského Frantana, t. j. do vyššího vzdělávacího ústavu kněžského u sv. Augustina. Když byl po čtyřech letech povýšen na doktora teologie, ustanoven r. 1882 ředitelem a katechetou hlavní školy v Písečném, odkud povolán r. 1884 do zdejšího kněžského semináře za profesora biblického studia starozákonního. R. 1885 svěřen slovatnému profesorovi úřad příručím v též semináři; vyznamenán byl tehdy též udělením expositoria canonice. R. 1888 jmenován zkušebním komisařem československých farních obřadů, r. 1871 bisk. radou manž. soudu a r. 1876 skutečným konsistoriálním radou a asessorem. Od r. 1876 zastával rektorát v semináři až do r. 1880. Zs svého rektorátu r. 1877 ustanoven radou soudu církevního a r. 1879 jmenován kanovníkem na prebendě Švandovské při zdejší katedrální chrámu Páně. Roku 1889 obdržel od sv. Otce zásluhový kříž „pro Ecclesia et Pontifice“. R. 1890 stal se kanovníkem strážcem a od Jeho Veličenstva poctěn titulem c. k. dvorního kaplana. V roce 1891 stal se biskupským komisařem při c. k. gymnasiu zdejšímu; roku 1894 nově vyznamenán titulem domácího preláta Jeho Svatosti a apoštolského protouniverzita. V též roce zvolen za předsedu pol. družstva tisk. pod ochranou sv. Jana Nep. o jehož rozkvět si získal zásluh nemalých. Po úmrtí preláta Eduarda Prašingra zvolen byl r. 1895 svobodnou volbou přednostou nejvyššího kapitulního Královéhradecké a dne 26. března r. 1896 byl instalován ř. n. biskupem Bryněchem, který vyjádřil ve své řeči tklivými slovy radost, že může vděčností osvědčiti svému bývalému učiteli, duchovnímu vůdci a svému generálnímu vikáři. A to-muto krátkému náčrtku nepřidávám mnoho slov. Každý, kdo se s vysokým hodnostářem setká, zná jeho skromnou, ryzi povahu, jeho neúmornou práci do úpadu, nelicenci zbožnost a hlubokou učinnost. Jest miláčkem duchovenstva i laiků, kteří ho znají. Bůh ho rači posílit v těžkém úřadě, jenž nyní po smrti n. biskupa do jeho osvědčených rukou byl vložen. Svě jubileum oslavil zcela tise. Z Hradce Králové blahopřáli: Celá kapitula dojemnými slovy p. preláta Mgra Hampla gratulovala pl. t. panu jubilarovi, Politické družstvo deputací předsedy kanovníka Dr. J. Soukupa, jednatele Dr. Fr. Reyla, prof. Dr. J. Hejla, Jednota katol. tovaryšů, správy bisk. Borromea, Rudolfiny, sbor profesorů bisk. kněž. semináře atd. — Vikariat opočenský podal skvostnou blahopřejnou adresu, podobně vikariat Pardubický atd. Redakce t. l. volá nejupřímnější: Ad multos annos!

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Jos. Kraljick, kapl. Pardubický, za faráře do Votic, p. Frant. Kutnar, far. v Javorníku, za faráře do Pilníkovy, p. Václ. Žirný, administrátor, za děkana v Labekém Týnci, p. Ant. Zámečník, za fundatistu v Praskáče, p. Otok. Radouš, fundatista Kyšperský, za administr. do Nekro, p. Jos. Scheitz, koop. v Deštném, za administr. do Kačerova, p. Fr. Vašíček, koop. Kačerovský, za koop. do Deštné, p. Frant. Vláa, administrátor Boušinský, za koop. do Oubislavice, p. p. Frant. Kratochvíl, kaplan v Žibofí, za kaplana do Cerv. Kostece, p. Jos. Knauer, kapl. v Kocelčově, za kapl. do Vrchlabí, p. Karel Ludvík, koop. v Bernarticích, za koop. do Kocelčova, p. Frant. Pöter, administr. ve Vrajtu, za koop. do Bernartic. Na odpověď činek vstoupil p. J. Nosek, farář v Nekoti. Zomfell: p. Jan Gütschner, farář na odpoc. ve Vídni ř. 9. prosince (nar. 1857, ysev. 1880). Uprázdňené místa: Nekot, fara, patron. p. Anny hraběnky Stubenbergové, od 1. prosince; Javorník (Mohren), fara, patron. náb. matice, od 12. prosince b. r.

Přednášky prof. Drtiny v Hradci Králové. Přednášky prof. Drtiny podaly v ostrých rysech dějiny filosofických a náboženských názorů lidstva od dob pohanských až na naše časy. Z celého znění přednášek bylo patrné, že prof. Drtina jest theista a tím se značně liší od celé řady učenců lidí, kteří o Boha ani nezavádí ve svých spisech a přednáškách. Úplně se ovšem nesrovnáváme s p. profesorem v jeho názorech o „reformaci“. Účast posluchačstva byla dosti značná, ale byli to hlavně žáci středních škol a pak hradecká intelligence z profesorských kruhů. Lidové vrstvy, pro něž vlastně přednášky univerzitní se pořádají, jame však postrádali. Agitace pro přednášky profesora Drtiny zdejšími realisty byla velmi čilou a také poslední přednáška dne 21. t. m. odbyvali pfrvěnci realismu s prof. Drtinou důvěrnou schůzí.

Dívaldo v Adalbertinu. Jednota katolických tovaryšů pořádá za účasti pfeckého dámského sboru vánoční zpěvohru „Narození Páně“ od Zelinky na den sv. Štěpána 26. prosince o 6. hodině odpodne. Práce Zelinkova jest pozoruhodná skladba plná vánoční poesie, která vyžaduje ku svému provedení vysokých pěveckých sil a pevné ruky dirigentovy. Hra bude vypravěna na novém jevišti, které svým rozměry a svým provedením vyhovelo dávno ctitelům tužbám. Není pochyby, že časová produkce tovaryšské jednoty shromáždí četné posluchačstvo.

Veselání městského zastupitelstva v Hradci Králové dne 18. t. m. provedeny byly volby odborů. Odbor spořitelní pp.: Collino V., Komárek J. A., Beránek Ed., Červený St., Ctibor V., Pináček Jos., Dr. Al. Zimmer, Moravec Jar., Pazourek Jos., z Izakoviců K., Rejchl V., Ježek Zd. Odbor zastavárenský: pp. Dvořák Arn., Hlávka

Fr., Ctibor V., Zdařil Fr., Nermut J., Hanuš Ant., Pazourek Jos. Odbor pevnostní: Mimo členy městské rady pp. Beránek Ed., Hanuš Lad., Hlávka Fr., Ježek Zd., Moravec Jar., Rejchl V., Trapp K., Collino V., Hanuš Ant. Odbor technický: pp. Beránek Ed., Červený St., Hanuš Lad., Rejchl V., Weinheget V., Trapp K. Odbor právníký pp.: K. z Izakoviců, Jar. Moravec. Odbor lesní pp.: Novák J., Moravec Jar., Collino V., Mužík Jos., Petříček Jos. Odbor praeliminární, reviení, skontro, inventární pp.: Ctibor V., Zdařil Fr., Pazourek Jos., Beránek Ed., Udárik J. Odbor zdravotní: pp. Collino V., Dr. Durdík Václ., Dr. Tvrský Lad., Ant. Spora, Hubáček K., Milbauer Em., Rejchl V., Dr. Baták L., Steinman Vil., Janáček J., Durehánek Jan, Valeš Fr. Odbor patronátní a hřbitovní: pp. Musil M., Dvořák Arn., Dr. Al. Frýdek, Pinkava Al., K. z Izakoviců. Odbor plynárenský a vodárenský: pp. Hanuš L., Hlávka Frant., Halcunek K., Trapp K., Nermut J. Odbor požární: pp. Hlávka Frant., Dvořák Arn., Vlach Cyrill, Hanuš Ant., Sluka Ant. Kuratorium průmyslového muzea: Dr. Baták L., Červený St., Ježek Zd., Dr. Klumpar Ot., Pazourek Jos., Pinkava Al., Ryba Boh., Trapp K., Weinheget V. Odbor historického muzea: pp. Dr. Durdík V., Dr. Frýdek Al., Udárik Jos., Zdařil Fr., Ctibor Václ. Odbor pokračovací školy: pp. Růžička Jos., Novák J., Dvořák Arnost. Odbor živnostenský pp.: Hanuš Ant., Vlach Cyr., Ježek Zd., Pinkava Al., Mužík Jos. Kuratorium obch. školy: pp. Červený St., Zdařil Fr. Odbor chudinský a nadační: pp. Musil M., Sluka Ant., Steinmann Vilém, Dvořák Arn., Pinkava Al. Odbor okraslovací: pp. Novák J., K. z Izakoviců, Zdařil Fr., Dr. Durdík V., Collino V. — Vybrání tržních poplatků o tržích dobytčích zadáno opětně pl. Drábkově za 740 K. Nadace ndp. biskupa Ed. J. Bryněcha udělena Marii Kozlové a Fr. Pacltovi. Poněvadě die jmění nadačního listu může býti nadace udělena pouze příslušníkům zdejšímu, bylo nutno uděliti Marii Kozlové právo domovské, o kteréž žádost již dříve podala. Nadace Václ. Milosě Červeného udělena Bohuší. Mařtovi a nadace bar. Malovce a pl. Mikešové rozdělena mezi 26 žáků a žákyň obec. škol.

Ze Všeobecného sdružení v Králové Hradci. Schůze užšího výboru. Přítomní pp.: Urban, Zoubek, Jenšovský, Svaták a Pochmou. Anuě Koukalové z Parnku děna podpora v nezaměst. 16 K. Mikulášovi Koukalovi v Parnku vzhledem k rodinným poměrům 6 K. Jos. Tučkovi v Hor. Jeleně 8 K v nezaměst. Jos. Viligovi v Úpici nemoc. podpory 18 K. Jos. Horákovu z Dobrošova podpora nemoc. 4 K. Šatala v Sušici podpory nedostane. Žádost J. Kratochvíle na Kladně vyřídí se příznivě. Peníze odtamtud správně zaslány. — Přijati členové: Mýto u Zb.: Jos. Klier I. tř. Sušice: Václav Košťál III. tř., Ludvík Hoznedl II. tř., Voj. Ryšavý I. tř.

Chudým. Zdejší obec dela přivést as přes 400 smřků, které se na policejní strážnici za nepatrnou cenu prodávaly a utržené peníze ústavu chudých odevzdány.

Žid a P. Marie. V jednom zdejší židovském obchodě prodávají knoflíčky s obrazem P. Marie. Vida, P. Marie Židovi je v obchodě také dobrá.

Národní beseda. Místní odbory Ústřední Matice Šk. v Hradci Král. pořádají v neděli 11. ledna 1903 Národní besedu ve dvoraně Besedy. Začátek o půl 8. hod. večer. Vstupné osoba z K, rodina 4 K. Jen pro zvané.

Sírotkům. V hostinci p. Mušky vybráno od hostů 6 K na vánoční stromek pro sirotky po ř. panu R. Kozlovi, mistru kamenickému.

Kleperovo divadlo. V sobotu se hrála společnost p. Tranky „Pohlavce“ při návštěvě velmi malá, mohla býti větš jíž z piety k dílu samému. V úterý jsme slyšeli Suppého „Krásnou Galathou“ a Blodkovu „V studni“. Obecenstva se tentokrát sešlo dosti a nikdo nelitoval své návštěvy. Opera „V studni“ náleží posud k nejoblíbenějším českým zpěvohrám, proniknvví vítězství do ciziny již před „Prodanou nevěstou“. Provedení kasu vyniklo nad všechny dřívější produkce. Na Boží hod bude dávana „Prodaná nevěsta“ po druhé.

Srostlá dvojčata. Dne 19. prosince povolán k těžce nemocné manželce jednoho zdejšího živnostníka p. MUDr. Zippe. Nemocnění bylo vskutku velmi vážné, neboť na svět měla přijíti dvojčata. Další úsilovná námaha, s jakou lékařský výkon prováděn byl, nasvědčovala tomu, že nejde tu o případ normální. Skutečně také narodila se dvojčata ženského pohlaví úplně vyvinutá, ale bříškem a hrudí k sobě srostlá, ovšem mrtva, neboť ústrojí vnitřní nebylo života schopno. Matku podala se lékaři zachovati při životu. Srostlá dvojčata zaslána budou lékařské fakultě české university.

Trh na ryby byl stkvělý; ani se neočekávalo, že jich bude takové množství přivezeno. Kilogram byl za 1.70 K — 2.40 K, drobných ryb kus za 1.10 K — 1.20 K.

Ztráty. Dne 22. t. m. ztratil p. Fr. Přibyl, zámečník stříbrné hodinky s řetízem stříbrným. — Zaběhlý pes honící, černé barvy, zadržen jest na policejním komisariátu. — Dne 17. t. m. nalezeny byly dvě listiny poslední vůle a odevzdány rovněž na pol. komisariátu.

Breviář, část pozdizní, vydání Mechlinské, nalezl na dráze. Duchovní nechť se listkem přihlásí a zjistí majetek u red. Obnovy. Pak se mu zašle.

Z Jaroměře. Jako příprava k vznešeným Hodům vánočním zpívány byly u nás již od 6. hod. ranní starobylé zpěvy rorátní z dob Karla IV. I při největších mrazích byla svatyně věřícími přeplněna a kajenci hojně přijímali sv. svátosti. Ze zvláštní ochoty sloužil každodenně již po 6. hod. mši svatou dp. Jos. Kepl, horlivý katecheta zdejší, který však ku všeobecné lítosti brzy nás opustí. Doufejme však, že nový p. katecheta stejně bude horlivý. — Dne 14. t. m. byl zde slavnostně otevřen „Sokolský dům“ dramatem Vrchlického: Ezulanti. Dům byl v pravém

slova smyslu diváky nasmákn. Dne 21. t. m. pořádána v něm manifestační schůze ve prospěch zlepšení učitelských platů, svolaná poslancem dr. Fr. Urišhem s Hradce Králové. — Dne 4. ledna 1903 má v něm koncertovati virtuos na housle p. Emanuel Ondříček.

Spolek sv. Vincence v Kostece n. O. Spolka sv. Vincence Pavlanského pro dobrovolné odtřování chudých v království českém konference sv. Jiří v Kostece n. Orl. podporovala ve správním roce, ukončeném počátkem roku církevního a v pátém roce od svého založení, 79 chudých rodin a jednotlivců, z nichž 13 v Pánu zemřelo. Uděleno bylo 1219 týden. almužen v poukázkách úhrnem: 21.02 metů chleba, 20.79 metů mouky, 9.55 metů krupice, 62 kilo rýže, 24.80 metů uhlí, 56 porcí polévky, 14 litrů mléka a 3/4 litru vína. Mimo to rozdány: 3 sukně, 6 šivátků, 4 šátky velké, 10 šátků malých, 4 šepce, 36 párů nátepuček, 48 párů punčoch šenakých, tolikéž mužských a 36 párů punčoch dětských. Na vše to darováno od P. T. dobrodincův a členů 2092 korun 06 haléřů a rozdáno. Výše jmenovaná konference vzdává jménem chudáků všem šlechtickým dárcům stonásobně „Zdař Pán Bůh!“ a prosí všechna šlechtická srdce přátel chudiny o další přispěh a pomoc. „Budme milosrdnými k sobě samým: dávejme almužnu; dáme-li chudému, dobrodiniť činíme sobě sami, neboť jako na ourok půjčuje Hospodinu, kdo se smilovává nad chudým a tomu, kdo se nad nuzným smilovává, odplatí Hospodin v den svůj!“ Nemůžeme býti štědrějšími sobě, jako když jsme štědrými Bohu, proto „s Bohem — pro chudé“ budíž heslem naším a požehnání Boží bude nám odměnou v životě i v smrti.

Z Dašic. V neděli dne 18. prosince 1902 a v neděli dne 4. ledna 1903 provedeno bude školními dítkami v městském sále v Dašicích „Narození Páně“, vánoční zpěvohra od Dr. M. Kováře, hudba od J. E. Zelinky. Laškové spoludělníci: P. T. slečny zpěvačky ochotnice, sl. Dr. Rejzřová a p. Fr. Horník. Začátek vždy přesně v 8 hod. odpol., konec o 7. hod. večer. Úplně nové, biblické obrazy posílány zvlášť k tomuto představení die klasických obrazů „Zlaté Bible Doreovy“. Předprodej lístků z ochoty v moderní závode p. Karla Soudka na náměstí. Čistý výtěžek ve prospěch pořízení nových varhan do místního chrámu Páně.

V Lukavici n. Kyšperku konána byla v neděli dne 21. prosince v hostinci p. Jos. Tomka schůze katolického lidu, na níž řečnil neupravý řečník p. Václav Myslivec, redaktor z Prahy: „Čemu nás učí české dějiny“. Poukázav na dějiny, že nikdy nebylo národa ani země bez náboženství, dokázal i z dějin národa českého, že dokud se předkové naši drželi víry sv. bratři ze Soluně, byli bohatými, váženými a šťastnými. Nemá-li zabynouti národ náš a státi se kořistí nenasytných nepřátel, musí se víry té držeti, kterou vyznávali naši katoličtí praotcové. — Poznávkami přítomných stoupenců strany soc. demokratické přinucen byl pan řečník objasnit stanovisko nepřátelských stran ke straně naší. A když ke slovu se přihlásil i dosud na technice neposlonchající posluchač techniky pan Vrbický a opíraje se o spis Dandeliův, jímž oblažena byla i literatura česká v překladě žida Wintara, vytýkal Cirkvi, že vědě byla a je nepřátelskou, tu brálo to mnohými z posluchačů, že máme bytí vyprávěti pohostinnost, již tak blahobolně „hostům“ prokázali. — Pan Myslivec ve výtečně obrané ukázal jim a přítomným našincům, co souditi o vytvoření světa, o Daninovi, o spalování knih, o Koperníkovi, o Husovi, proč a od koho byl souzen a od koho upálen a za obroměho nadšení přítomných končí vyzváním k lidu katolickému, by se již probudil, poznával a — katolicky ve veřejnosti i jednání! Účastníci schůze volají Vám, pane redaktore, věčně k další činnosti na tomto zanedbaném poli božení katolického lidu z ospalosti ardečné: Zdař Bůh! Za Vaši obětavost Vám Zdař Bůh!

Dar. Pan Karel Seidl, ředitel velkostatků ve Světlé n. S. a majitel zlatého zásl. kříže s korunou, daroval 150 K na obědy chudých žáků. Většina učebních pomůcek v kabinetu německé školy jest darem tétož lidumilného pána.

Od Sánavy. Nedávno tu cestoval — ovšem za jistým obchodem — jeden pán z Prahy, který zajišťá úrážkou by si to počítal, kdyby mu někdo inteligentnost chtěl upírati a přece spíše než tuto každý jen trochu soudný člověk spíše velikou nevědomost anebo zlomyslnost mu připisati muel. Tak pravil mezi jiným, že zesnulý pan biskup Bryněch byl ve spojení se Svatováclavskou záložnou a že odtud mnoho dostal na propagování klerikalismu ve své diecési a že kdyby nebyl „urychlen“ zemřel, horší věci se záložnou by přišly na jevo, než dosud jsou. Ve své nestoudnosti či nevědomosti tak daleko dospěl, že tu urychlenou smrt vyžadoval za zločin. Drozd př dvakráte jel do Říma a tam av. Otci vždy milion K přivezl a jiné takové věci rozkládal. Je z nich viděti ta dábelská zloba, pro pfeční jediného kněze české církvi škoditi a vymyšlenými zprávami av. Otce a zesnulého pana biskupa tupiti, jakoby měli spoluúčast na zločinu pražském. Neví ten pán, že právě v Obnově bylo veřejně prohlášení ještě za života p. biskupa, že tž žádných styků s tímto „katolickým“ ústavem neměl? Neví nic o vleké nemoci p. biskupa — o jeho posledních dnech a hodinách? Neví, že svatopetrský halíř jest sbírkou zbožných věřících a žádným darem záložny? Neví-li to, nechť tak s lehkým svědomím ne-nařkne hned někoho ze zločinných skutků, ale hledí se dříve přesvědčiti — a dobře udělá, když v téže Obnově si přečte dopis poslední z Prahy a doví se, kde spíše má hledati spoluvinníky.

Ze Zruče. Nedávno prošla novinami zpráva, že se stavbou dráhy Kutná Hora—Zruč již co nejdříve má se začíti a to již vyvažováním posemků. Jest to vroucím přáním celé krajiny a naší zvlášť, aby doba „bratránků“, která žádné osadě nepomůže k rozkvětu a mravnímu pokroku, raději dříve minula a hotová trať svízele po dobu stavby bratránky připravené nám nahradila. Trať Světlá—Kácov již shruba jest dokončena — jen vnohí práce — a již v létě bychom mohli jezdit.

Ze Zbraslavi. Ač krutá letošní zima jen stesky a nálek avšak chudiny vyvolává. přece rozpuštělost a bujnost mnohých tím nemizí. Nedávno jel povoz jeden z Kutné Hory s takovými veselými kumpány, kteří ve své bujnosti nic jiného neudělali, než že jednoho přejeli a druhému soudruhu pořádně natlonkli — a konec — bude u soudu.

Spiritismus v Podkrkonoší. V zimě má lid více času na čtení; tobo jsou si spiritisté vědomi a podnikají zvlášť letos intenzivnější útok na kapky chudých našich horalů, odjakživa k náboženství hloubání, k tajemné mystice nakloněných. Nové učení o životě po smrti, jiné než v kostele slyší, domnělý raport s říší duchů, zvlášť smrtelných přibuzných, k tomu několik vlasteneckých hesel a útoků proti náboženství sjevenému, to stačí lidem, jichž víra již dávno utrpení škody špatným čtením a pohorlivými řečmi, aby chytali se novot sebe blbějších. Dobře si to zednáli vypočítali; nemohouce lid úplně o víru připraviti, nabízejí mu odvar z křesťanství a pohanství, jenž mu má nejen víru nahraditi, ale hlavně v rozpor přivést se zjevením a od staletí dědickým náboženstvím. Před adventem nebylo téměř rodiny, kam by nebylo zasláno číslo „Posla záhrobního“ se sladce a nevině psaným provoláním. „Jen podříkáte, přetřete, uvažujte a přijďte! Přesvědčte-li se o nějaké špatnosti na schůzkách našich, máte vždy čas, rozhodnouti se dle svého přesvědčení. Je nás již pět milionů, myslitelé nejvášněnější — uvedeno několik jmen zcela neznámého zvuku — hlásí se k nám; vždyť my nejme ani proti náboženství, jež chceme jen doplniti, ani proti mravnosti, o jejíž povznese se nám jedná.“ Tak vypadal ten sladký bombonek a nedivím se, že se při vši patrné nahotě spiritismu, co se náboženství týče, najdou lidé, kteří po něm lapnou a také již uvážnou. Ovšem jsou to jen tací, kteří nikde ve světě nepobyli a pěkná, úlisná slova jedná za pokrok považují, jednak za dobrotu a šlechtetnost, již oni — dobráci — odporovati nemohou a nesmí. Je sice pravda, že duchovní náboženství žádného nenapadají, za to však, což je stejné, ano snad i nebezpečnější, proti obřadům, zvykům a povinnostem náboženským brojí, všecko příslušnosti k jakékoli víře zamítajíce a při tom z písmen vytrženými větami jako: „nenávidíš sobě rytiny“, „chci a ne obětí“, „Bůh je duch a kdo se mu klaní, v duchu a pravdě má se mu klaněti“ atd. kol sebe ohánějíce. Což divu, že je těmto lidem každá negace, ať vyplývá z jakékoli pohantky, vítaná a že při každé příležitosti spojují se s menšími proti katolíkům, jako víte nejnejušnější a vůči nim nejbezhlednější, ať se jedná o volby obecní nebo sněmovní. Nejsou přť proti mravnosti, naopak oni ji chtějí povznést, jako by křesťanství již nestačilo dnes k plnění úkolů svého a jako by naň někdy zapomínalo. Kdo chce opravdovou mravnost, nepotřebuje se teprv státi duchafem, ten ji najde v náboženství Kristově. Bylo již, co svět světem stojí, mnoho hřešeno proti zdravému rozumu lidskému, ale největší hřích na něm pášou rozhodně duchafé. Vždy lidé, i při všem svém pobouzení podrželi křesťanství, třeba kacířstvím porušené, v srdci svém, teprv naší, následkem učení materialistického a darvinistického o viru připravené době bylo ponecháno, aby z křesťanství odhodila „krom jména Ježíš Kristus“ vše. Podkrkonoší potřebuje nutně listu, jenž by zbloudilcům našich hor oči otvíral, když knězi nevěří, do kostela nejdou a z posměchu pokročilejších svých sousedů něčeho si nedělají . . .

Dar chudým. Pan Ed. Ad. Malburg, továrník ve Smiřicích, daroval za příčinou svátku vánočních městským chudým v Hradci Králové 50 K.

Různé zprávy.

V PRAZE »OBNOVU«

lze dostati ve knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Přtkopech.

Naším přátelům. S pomocí Boží dokončili jsme tento ročník s úspěchem ještě uspokojivějším než léta minula. Odběratelů přibyl slušný počet; doufáme, že se příštím rokem přičiněním našich přátel ještě rozmoží. Prostíme snažně za další podporu mravní i hmotnou; k té naši přáníci čilým dopisováním přispívají k zvelebení listu a k též odběratelé vždy v pravý čas svým platebním povinnostem dostojí! — Každý člen družstva, platící na jeden exemplář Obnovy ročně 10 K, obdrží každý následující exemplář za cenu poloviční. Nikdo neopomeň této výhody použiti k šíření dobrého katolického tisku! — Věnujte pozornost firmám, jež v našem listu inserují a při objednávkách odvolávejte se na Obnovu. Uděvejte nám adresy mužů katolicky smýšlejících, abychom jim mohli Obnovu na ukásku zaslati. — Ku konci snažně žádáme, aby nedoplatky byly dříve vyrovnány, než začneme upomínati jednotlivé; mnoho platebních povinností na nás doléhá, jimž dostati musíme bez prodlení! — Šťastné novoročí a hojnost požehnání Božích v příštím roce přeje všem váženým přánícům redakce a administrace Obnovy v Hradci Králové.

My a Němci. Němci jsou zřívá plémě a mají dobrý žaludek, sídlí však v zemích ne dosti úrodných a málo plodných, aby vyhověli všem jejich

potřebám. Dle statistiky vyrovnával se vývoz z Němce do Ameriky dovozu odtamtud asi do r. 1896. Od té doby se však dovoz z Ameriky do Němce vzhlédl k vývozu z Němce více jak zdvojnásobil. A v jakých druzích požítává hlavně rozmnožení tohoto dovozu? Veptové a hovězí maso, uzené, naložené neb v konzervách, šunky, slanina, vůbec potraviny a hlavně maso jest to, co Němci všude hledají. My pak, jejich bezprostřední sousedé, chybujeme v tom, že místo, abychom se věnovali přirozenému, lehkému a výnosnému chovu dobytka, nalezli jsme zálibu a zabavu ve vysávajícím průmyslu cukerním. My usazení jsouce v úrodné půdě kupujeme od Němců, jichžto půda je chuda, místo aby oni se zásobovali od nás! Nejsme-liž neprozřetelní?

Ze sčítání lidu. Dle posledního sčítání je v Čechách 6,065,213 katolíků, 92,745 židů, 72,922 evangelíků anglikánského a 71,736 helvetického vyznání, 10,361 starokatolíků, 1894 osob bez vyznání, 483 českých bratří, 165 anglikánů, 22 menonitů, 5 unitářů, 2 mohamedáni a 937 jiných vyznání. Čechů je 3,930,093, Němců 2,337,013, Poláků 1918, Rusů 1313, Slovinců 280, Chorvatů 120, Vlachů 264, Rumunů 14. Ve vojenské službě je 40,904 mužů.

Med proti pakostnicí. Dle „Neue Augsburger Zeitung“ farář Karel Elser z Haselbachu trápen jsa v noze bolestnou pakostnicí přiložil si obklad s medem. Bolest přestávala od minuty k minutě a za půl hodiny ztratila se docela. Také otok se ztratil. Pan farář již druhého dne ve vzdáleném filiálním kostele konal bohoslužbu. Záchvat dostavil se sice znovu, ale po obkladu s medem zmizel opět. Jednou, když se p. farář zdálo, že dřívější účinek obkladu se nejvíce vykoupal nobu v teplé vodě, přiložil pak obklad a pomohlo to. Čím čistší med, tím větší účinek.

Vlastenecký čim. Paní Anna Hudečková, vdova po rentistu pokladny c. k. vrch. zem. soudu v Praze, oceňující význam dlouholetého působení „Matica česká“, literárního sboru Musea král. česk. pro vydávání vědeckých a poučných spisů v nejširších vrstvách českého čtenářstva, a obětavosti v naší době velice vzácnou věnovala z úspor nepatrně své penze 1800 K na zakladatelské příspěvky pro šest nových nevymírajících maticních zakladatelů v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku k uctění památky p. Mar. Riegrové, p. Mar. Červinkové Riegrové, Kar. Světlé a svého manžela Václava. Sbor „M. Č.“ za souhlasu obětavé vlastenky podělil zakladatelskými knížkami „Ústřední spolek českých žen“ v Praze, českou měšť. školu v Trebenicích, české gymnasium v Záběhu na Mor., českou školu „Komenského“ ve Vídni, „Matici Opavskou“ v Opavě a „Občanskou Besedu“ v Ružomberku na Slovensku.

První česká všeobecná akciová společnost pro pojišťování na život v Praze.

— Životní pojišťování nalezlo v zemích hospodářsky nejpokročilejších mnohem většího rozšíření, než-li dosud u nás. — Jednou z příčin tohoto neutěšeného úkazu jest okolnost, že životní pojišťování neodpovídá plně potřebám obecnosti. Zdá se, že výše jmenovaná společnost dobře vystihla tento nedostatek, neboť hledí všemožně zjednotiti životnímu pojišťování všeobecného uznání a rozšíření tím, že podmínky pojišťovací hledí potřebám lidu přizpůsobiti. — Cíl společnosti ta zavedla právě pojišťování životní, spojené s pojištěním invalidit. Dle způsobu tobo přestává veškeré další placení pojistného, pojištění však zůstává nezměněné v platnosti, když se pojištěný během trvání pojištění stane k výdělků neschopným t. j. invalidním. — Uvážíme-li, že právě obava před možností invalidity často znemožňovala neb oddalovala uzavření život, pojištění, tu musíme doznati, že odstraněním překážky té jest zajisté prolomena bráza, která dosud rozšiřet život — pojišťování zbraňovala. — Vykazuje-li První česká akciová pojišťovna již nyní výsledky uspokojivé, po zavedení naduvedeného nového pojištění stoupnou výsledky její zajisté tak, jak tobo ústav, potřebám lidu tak vyhovující, plnou měrou zasluhuje.

Následky opilství. Biblická kletba „až do devátého kolena“ zdá se, že se vyplňuje na lidech, kteří propadli opilství. Alkoholismus škodí nejen pijákovi, nýbrž také jeho dědicům. Toto známé faktum znova dotvrzuje odborný americký list „Medical News“. Časopis tento prozkoumal zhubné účinky celé jedné rodiny, jejíž zakladatelkou byla vdova, která oddala se úplně opilství. Žena tato zemřela r. 1857 ve stáří 51 roků v blázinci. Počet všech jejích potomků jest až do dnešního dne 800. Z nich 700 bylo pro různé zločiny a přetřiny aspoň trestáno. Všichni muži byli opilství oddáni, 127 žen žije ve veřejných domech. 27 mužů bylo odešeno ke smrti. Za soudní jednání, vyšetřování, vydržování ve vězení potomků zakladatelky zločiné generace zaplatil stát celkem pět milionů korun.

Jewelina Dolorosa (Dopoledne na Velký Pátek) byla nám právě zaslána a byli jsme velmi příjemně překvapeni jak krásou obrazu samého, tak provedením a úžasné levnou cenou, (v passepapíru pouze 12 K franko z administrace Nového Života v Novém Jičíně!). To je skutečná popularisace ryzího velkého umění.

Tekutý vzduch. Po dlouhých pokusech zdatilo se Lindeovým strojem vzduch zkvalititi. Hlře bylo však tekutý vzduch zasílati. Vzduch jako kyselinu uhlíčitou vtěsňati do ocelových nádob nešlo, neboť pod teplotou — 140° tekutý vzduch mění se v plynový a vyvinuje tlak, který by roztřel i dlelou rouru. Může tudíž tekutý vzduch se zasílati jen v nádobách otevřených, které podrží několik dní teplotu 190° zimy. Tekutý vzduch dopravuje se nyní v lahvích zvaných „Dewarovy“, dle Dewara, anglického chemika: láhve tyto mají dvojí stěnu, jsou se skla a prostora mezi oběma stěnami jest vzduchoprázdna. Aby teplo zevnějš do láhve nevniklo, jest láhev zevně postříbřena a obalena pláť. Úzký krk láhve jest zcela lehce ucpan. V těchto láhvích uchová se tekutý vzduch — dá se pletřevati, při čemž slabě

se z něho kouří — při teplotě — 190° — po 14 dní. Potom se úplně vypaří. Dnes prodávají se dva litry tekutého vzduchu v Berlíně za 1 korunu 70 haléřů a už se vyjednává a počtou a šleznice, aby tekutý vzduch přijat byl jako zásilka. Ale co dělati s tekutým vzduchem? Neať třeba mlti starost. Tekutý vzduch jest vlastně „tekutý kyslík“, jenž při některých nemocích vdechován vykoná výtečné služby. Mimo to jest „tekutý vzduch“ výtečným prostředkem trháčím, který předčí dynamit; „tekutý vzduch“ začínají též zkoumo používati jako hybné síly pro automobily. Jen až tekutý vzduch budeme moci všude lacině a bezpečně vyráběti, k čemu ho budeme potřebovati, už se najde! Tekutý vzduch a jeho praktické použití bude největším vynálezem v ranních hodinách dvacátého věku! prorokují dnes chemikové. — V Berlíně užívají nyní tekutého vzduchu ve chladiřných trznic jako znamenitého ochlazujícího prostředku.

Z pošty. Nedostatečným adresováním záilek listovních do větších měst jako jsou Vídeň, Budepešť, Praha, Brno a j. při nastávajícím období novoročním povstávají jednak obecnostu různé nepřijemnosti, jednak poštovním úřadům mnohé neznáze při doručování záilek pošty listovní; žádá se proto P. T. obecnostvo, aby na záilkách pošty listovní do větších měst byla vedle jména příjemceva udána též ulice, číslo domu, poschodí, číslo dveří; při záilkách do Vídně třeba mimo to udati i městský okres a poštovní doručovací okres, ku př.: Pan Antonín Stolz ve Vídni III./3, Richardova ulice č. 7, 3. schody, 1. poschodí, dvěře 5. U záilek do Prahy a předměstí třeba zvlášť udati městský okres nebo předměstí již z té příčiny, poněvadž některá jména ulic pražských skoro ve všech předměstích se opakují. — Korespondenční listky obsahující neslušného, urážlivého, neb vůbec trestného, dále korespondenční listky s vyobrazeními neb různými dodatky neslušné nebo utrhačné povahy jsou z dopravy vyloučeny. Dovoleno jest na visitkách, zaslaných za použití sazby pro tiškopisy, připojití blahopřání, poděkování a jiné dodatky zdvořilostní, vyjádřené nejvíce v pěti slovech neb obyčejnými zkrátkami (p. f. a pod.); dále je dovoleno na novoročních listech připsati rukopisem věnování. Výjimečně toto ustanovení platí pouze pro tištěné visitky a nelze je rozšiřovati na všechny tiškopisy vůbec a ani na listky korespondenční nebo pohlednice. Za účelem usnadnění poštovní manipulace doporučuje se známky nalepovati na straně adresy, a to, pokud možno, nahoru v pravém rohu.

Angličané a my. U Angličanů jest rodovým zvykem ba řadem, dáti celý majetek otcův nejstaršímu synovi, ostatním nic. Za to se všemožně pečje o praktickou výchovu všech dítek. Každý povyrůstající hoch umí rozlélat oheň, postaviti atan, spravit si šaty, boty, upravit si jídlo, zacházet dobře se zbraní, sekyrou i pilou. Zná též důkladně přírodopis a ví, kde čeho a jak využítkovat. Vláda se stará dále o to, aby měli synové Anglie dosti pokusné a obchodní půdy v zámořských osadách. Části takovou jest také Egypt. Tam Angličan jest organizátorem, podnikatelem, kapitalistou, inženýrem, architektem, správcem, orgánem, z kterého vše vychází a k němuž výtěžky se vracejí. On kupuje pozemkové komplexy starých čtvrtí, statky, památky, nivuluje, boří, buduje, staví, krášlí, využítkovává, poangličňuje a obohacuje se. Celý vývoz bavlny přes 200 milionů K ročně a vývoz obilí jest v jejich rukou; na místě kupují za cenu nepatrnou a doma vše draze zpeněží. Ale také o sám Angličan v Egyptě potřebuje, nekoupí jediný neč opť z Anglie, ze své vlasti. A my? Bojíme se vytáhnout paty. Všimáme si tak málo světového obchodu, k němuž máme na základě výrobnosti naší a velké inteligence plně a neomezené právo a svatou povinnost. Člověka našeho musí až zarážet, jak obohacují se okolní evropští sousedé světovým obchodem, pojišťující si budoucnost snadně, lehce, pouze odvážnou rozvážností. A my? Češi jsme pořád za peci jako hloupý Honza v pohádce! Takových úvah je dosti ve Stillerově spise „Šťastní jednotlivci a různé hospodářské úvahy.“

Proti pihám začínají lékaři užívati citronové šťávy. Pihami znečasná dáma potře si každý večer před spaním obličej citronovou šťávou a když tak několik týdnů si vede, obličej zase zblbě, aniž kůže se sloupne.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 20. prosince 1902 i hl. pšenice K 11.60—12.20, žito K 9.80—10.20, ječmene K 8.00—10.—, oves K 5.30—5.60, prosa K 10.——10.40, vřtve K 10.50—12.—, hrachu K 21.——23.—, čočky K ————, jablek K 20.—, krup K 16.00—40.00, bramborů K 2.40—2.60, jetelového semene bílého K —00—20, jetelového semene černého K 96.00—127.0, máku K 28.00—31.00, lněného semene K 15.——17.—, 100 kg. žit. otrub K 11.—, pšenič. otrub K 10.75, 1 kg. másla K 0.92—2.04, 1 kg. sádla vepřového K 1.80—2.00, tvarohu K 0.28—0.32, 1 vejce s h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hl. cibule K 4.00—4.20, jedna kopa drobné zeleniny K 1.00—2.00, 1 kopa zelí 8.00—9.00 K, 1 pytel mrkve 1.60—2.00, 1 hl. švestek K 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa celere K 0.00—0.00.

Listárna redakce.

Fpk. Za poslané děkujeme; užijeme v číslech přístích. Ve směru započatém pokračujte a také nám někdy něco napište o svých zkušenostech v samoprávném působení obce.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materialem et casuum in cura animarum frequentiorum. Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 541 — 8°. — Cena brož. K 3 20, poštou K 3 60.

Kniha se schválením Ordinariátním vydaná sestavena je po způsobu slovníku abecedně, podávající knězi bez obtížného hledání poučení bezpečné ve všech pochybnostech katechického působení se naskytujících, ze všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v authentickém znění regulas Juris Canonici, seřazené bludů Wiclefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o cenzurách církevních a konečně připojen jest celý Syllabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnostech.

Biskupská knihtiskárna.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihovnického skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež nedáje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listů — jež po jednom vlepny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se z výtisků příslušného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismus pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydaná —

nejd. bisk. Ordinariátem v Hradci Králové.

1 výtisk brožovaný 4 h.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 364 stran 8°

v plochých arších při odebrání nejmenší 50 kusů franko
za 20 K, 100 kusů za 40 K

brožovaný	cena knihkupecká
vázaný v polopletáně	42 h
vázaný v celopletáně	58 h
vázaný v celopletáně se zlaceným křídlem	68 h
vázaný v celopletáně se zlaceným křídlem	74 h

Oltář, vydání na velinovém papíře vázaný celý
v kůži se zlaceným křídlem a ořezkou K 1 80

Biskupská knihtiskárna.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní
posvěcený.

Seřadil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řád. ústavu Nejv. Trojice v La Marche. Dle III. vydání přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Nákladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celopletané 1 K 80 h, franko 2 K; v kůži 2 K 60 h; franko 2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy viz v červencovém sešitu „Rádce duchovního“ r. 1896. Časopis: *SS. Eucharistia* (roč. I. 1896) čís. 10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek skvělý. Píše: Jsme vděční ctěné bisk. knihtiskárně v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s *Walsarem* máme knihu tuto za lepší a přívětivější pro členy věčného klanění nežli onu, poněvadž podává nejen hojnost modliteb, ale i myšlenek k rozjímání, cožž se ve *Walsaru* nedostává. Proto ji doporučujeme všem při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, nepotřebuje dlouho ničeho nového. Kniha obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hodí se zvláště pro lid, chová se pěkně, jasně a dojemně poučení o N. S. O., o mši svaté, o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. Díl III. uvítají zbožné duše pro hojnost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke mši svaté; z té příčiny kniha došla i v našich klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

Malinský křen

ze svých křenovek nabízí

FR. JANSÁ,

rolník

a člen spolku křenářů

v Malíně u Kutné Hory.

Jen ten křen, který opatřuje „Spolek křenářů v Malíně“ svým členům zde připojenou ochrannou známku lze považovati za pravý malinský.

Konkurs.

Při okresní nemocenské pokladně
v Hradci Králové obsadí se

místo pokladníka,

kteří jest za příčinou úmrtí p. Em. Fialy
uprázdňeno.

S místem tímto spojeno jest služné
1200 K a na udržování kanceláře 300 K.

Místo obsadí se na 1 rok provisorně.
Kompetenti, kteří se o místo to ucházejí
chtějí, nechť prokáží se znalostí jednoduch.
účetnictví a vedení knih.

Znalost obvodu okresní nemocenské
pokladny žádoucí. Kauce rovná se jedno-
ročnímu služnému.

Žádosti s doklady o dosavadním pů-
sobení jakož i zachovalosti podány buďtež
na nížeřpsanou pokladnu do 10. ledna 1903.

Místo k nastoupení dle možnosti ihned.

Z představenstva

okresní nemocenské pokladny v Hradci Králové,
dne 21. prosince 1902.

VÝBOR.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbrené, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již sváčené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykazati četnými pochval-
nými případy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táček na křest, svíců, paciškálů, schránek na Největ-
ší, patenek atd. co nejvíce.

**Úžasné,
neslýchané,
avšak pravdivé!**

Za 3 koruny! Za 3 koruny!

Při svém velkozávodě dopisnicemi zavodil
jsem oddělení pro vyřizování drobných zakázek
za báječně levné ceny a zasílám franko

— pouze za 3 koruny —

1 vkusnou kazetu dopisního papíru (100 obálek,
100 papírů) a 25 skvostných vánočních, novoroč-
ních a uměleckých dopisnic, vesměs novinky. —
Zasílky dobírkou neb po zaslání obnosu předem.

K. Kuba v Jičíně, Čechy.

Nábytek na splátky

bez zvýšení cen na každou stanici dodává

výroba a sklady nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové.

Před nákupem vánočních a novoročních
dárků radte si prohlédnouti naše výkladní skříně.

OBRÁZKY

zemřelého nejdůst. pana biskupa

EDVARDA JANA NEP.

zhotovené dle poslední jeho fotografie (před 2 roky)
na křídlovém kartonu 12/9 cm., vhodné na památku
pro školní děti 100 kusů za 8 K,
jako dopisnice pohledové (menší formát)
100 kusů za 5 K

nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Všem svým ct. příznivcům

* k Novému Roku *

uctivě a srdečně blahopřeje

Josef Kaďečka,

restauratér v Adalbertinu.

Umělecký závod

Jaroslava Doležala

ve Věstarcích u Hradce Král.

zhotovuje zručně a levně
kazatelny.

Boží hroby,

křížové cesty,

oltáře, sochy svatých a pod.

Mnoho pochvalných přípisů vloženo
k nahlédnutí.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
těními i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně bez větší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Již letošní v nejemnějším cukru

savařené

brusinky

v 5ti kilových nádobkách franco
poštou za 6 K zasílá

Jan Fáborský

v Týništi nad Orlí.

Adolf Novotný

v Týništi nad Orlicí,

továrna koberec, příkrývek nábytku atd.

oznamuje, že se pro chrámy Páně při nynější
zimě nic tak pohodlné, jako kokosový koberec.

Jest levný, trvanlivý, teplý, netrpí vlhkem a
rychle vysychá, nepůsobí hřmot jako podlaha a
na nerovné dlažbě se neláme.

Též není vhodnějších dáreků vánočních, než
zboží kobercové a příkrývkové z této továrny.

Obrát se tam každý s důvěrou.

K dobé vánoční a velikonoční.

Jesle chrámové

Boží hroby

Křížové cesty

se dřeva řez-
ané poly-
chromované

se slohem kostelní
soulasné

v reliéfu řez-
ané neb lité.

Sochy „Vzkří-
šení“, sochy, oltáře a veškeré ko-
stelní zařízení doporučuje uctivě
umělecký závod sochařský a řez-
bářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Piátrna a dílny na Letné 619-VII Sklad Karlova ul. č. 40.
v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI 1899. Ilustr. cen-
níky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné platby podmínky.

Nerazíte přehlédnouti!

Vánoční odprodej dopisnic.

Následkem změny obchodních místností jsem
nucen své obrovské zásoby dopisnic vánočních i
novoročních, čítající 500.000 kusů, v krátké době
vyprodati, a proto snížil jsem jich ceny, takže
prodávám 100 kusů skvostných vánočních a novo-
ročních (50 druhů) za 1 zl. 50 kr. franko, proti
dobírce neb po zaslání obnosu předem. — Co se
nehodí, vyměněno bude obratem.

K. KUBA v Jičíně, Čechy.

Jediný závod zasílatelský na českém venkově.

Továrna
na spracování ovoce

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě

dříve závod na suškování ovoce, založený
r. 1886, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, lešabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vina sladká a vino šumivé (šampaňské.)

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

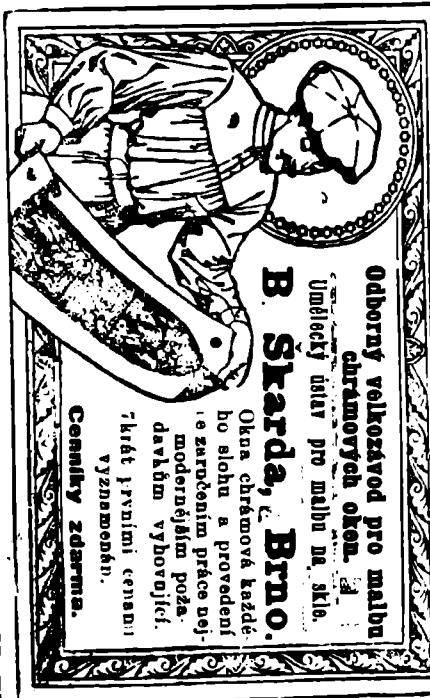
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy a prácem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

VÁNOČNÍ

dary doporučuje vzhledem k této nastávající
době veškeré. P. T. obecnostu ku provedení foto-
grafických obrazů všech velikostí a všech způsobů
nejchvalněji známý závod: J. F. Langhans, c. a k.
dvorní fotograf v Praze, Vodičkova ulice č. 37.

Král, Hradec. Plzeň. Budějovice.

Epochální vynález jest

AETERN

jehož mechanismus a duchaplné sestavení
staví nám

úplně samočinně a okamžitě

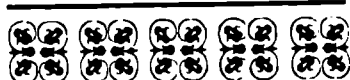
před oči kalendář katolický i pravoslavný
každého žádaného ať minulého či budou-
cího roku, tak že možno jím ihned a
bez nejmenšího počítání stanovit,
na jaký den kterékoli datum jakéhokoli
roku připadlo neb připadne.

Velenutné pro každého, zvláště
pro úřady farní.

Úspora kušdorového nakupování kalendáře.

Zasílá vyplaceně proti předem zaslá-
nému obnosu 2 K autor

Ch. Pelzl, Smiřice.

**Kostelní
náčiní**

vlastní výroby

v hojném výběru má na skladě

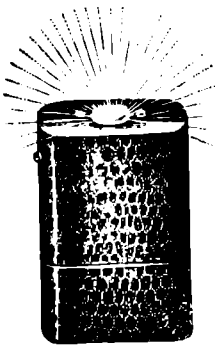
JAN HLOUŽEK,

výrobce kostelního náčiní.

Praha, ul. Kar. Světlé č. p. 205-I.

Staré předměty pečlivě opravuje a znovu
v ohni zlatí a stříbří.

Mnohá doporučení po ruce. Ceny výrobní

Meteor

je nejdokonalejší

elektrická kapesní

svítilna nové doby.

Jednoduchý stisk a žárovka zazáří jasným
světlem. Svítí při bouři i větru, vylučuje ne-
bezpečí požáru i výbuchu a vydrží při každo-
denním upotřebení zaručeně po mnoho týdnů.
Pak lze vysvícenou baterii nahraditi novou.

Nesčetná pochvalná uznání. — Krásný dárek.

Cena svítilny „Meteor“ 4 K, poštou o 45 h více.

Vývozní dům praktických novinek

A. Patrná a syn v Jaroměři.

Založeno 1842.

Pro každou rodinu a vybavy pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
dělno, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského zboží u ryze českého, křesťanského, svědomitého
lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo

v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Svůj k svému!

● Vánoční dárky ●

ve velkém výběru: veškeré prádlo bílé i trikotové pro dámy i pány. nákrčníky, kapesníky od 60 kr. tucet počínaje, dam. grádle bavlněné i lněné, kašafasy, garnitury kávové, jídelní i vlněné, vyšív. i předtiskované ručníky, deky, stolní běhouny, garnitury, dam. ručníky atd. doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Látky pro dámy.

Kněžské kolárky.

Doporučuji velect. P. T. obecnostu, aby dříve než svoje zimní a vánoční potřeby nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo s přesvědčením, ve většího výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové, Velké nám. č. 136 (dřív. místnosti firmy Berger & Munk).

Svůj k svému!

První
strojní kruhárna na zeli
v Malíně

FRANTIŠEK JANSÁ

nabízí kyselé zeli jemného řezu a chuti
od 50 kg. počínaje.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákreby v velikém výběru na přání k sa
hládnutí franco zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Vhodné a velmi praktické dárky k Vánocům!

Na úplné šaty, čistá vlna od zl. 2.50 výše!

Velký výběr hedvábných látek, modních vzorů na šaty i blůzy.

Plyše a samety hladké i vzorkované.

Pokrývky (celé soupravy) na stůl a
postele.

Koberce běžné i odměřené.

Záclony krajkové, tylové i látkové.

Story bílé, crem a ve skvostných barvách aplikované.

Přikrývky atlasové, vlněné, klotové i
flanetové.

Přikrývky cestovní; překrásné tygrové
vzory.

Žinilové šály i šátky. — Divadelní šály. — Hedvábné šály a šátky.

Snížené ceny.

Zbytky vlněné i hedvábné.

Pevné ceny.

Paldus & Pour, dříve J. Jeřábek,

Hradec Králové, Velká podsín čis. 146.

SÁNĚ

nejnovější soustavy nabízí

ČENĚK BUBEN,

kočárník

v Hradci Králové.

Práce vzorná. — Ceny mírné.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učíte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Vánoční a novoroční dárky, jakož i hračky

vystavuje první Královéhradecký

BAZAR ČUPR „u města Paříže“.

Též v neděli odpoledne k volnému prohlédnutí.

Vázy, dekorační talíře, figurky, desertní talíře, patentní džbány na pivo,
trojdílná zrcadla, **kuřácké a psací náčiní**, stolky, paravany, alba,
náčesairy (zařízené krabice na šití a na šperky), pouzdra na doutníky a
visitky, sáčky na peníze atd. atd.

Obrovský sklad kloubových loutek a houpacích koňů.

Čínské a japonské ozdobné předměty.

Nejnovější nákrčníky a prádlo bílé a barevné.

Výtečné a moderní rukavice, trikové a pletené.

Velký výběr vějířů, pravých pštrosích, z želvoviny a z perleti.

Jediný sklad moderních šňěrovaček osvědčené fačony, v každé
velikosti. Objednávky dle míry se rychle a levně vyřizují. — Mnoho
pochvalných uznání. **Velký výběr galoší.**

— Vše za ceny nejlevnější a pevné odporučuje —

Frant. Čupr v Hradci Králové,

v Klicperově ulici proti kavárně pana Flaly.

Rolnictvo v cizině.

I.

Z Německa vybíhá do moře Severního poloostrova Jutský, jehož severní polovice s několika velkými ostrovy na jibovýchodě přilehlými tvoří vlastní Dánsko na rozloze přes 38 000 km² s 2 172 205 obyvatel kmene germánského. Většina Dánů sídlí na přilehlých velkých a úrodných ostrovech jako jsou: Falster, Laaland, Langeland, Fünen, Seeland a j.

Dánsko není zemí tak požehnanou jako Čechy a Morava; nalézají se tu na rovině s nízkými pahorky i četné bažiny s množstvím rašeliny, písčiny a vřesoviště. Do pobřeží vniká moře četnými choboty, v nitru pak lesnou se tu a tam větší i menší jezera. Následkem blízkosti moře je podnebí tamní dosti mírné a vlhké, pěstování rostlin příznivé.

V Dánsku jest právě 1013 velkostatků majících více než 12 tun zrna (tuna zrna průměrně = 9,6 hektarů půdy), 65 000 sedláků od 1 do 12 tun zrna a 175 000 chalupníků s majetkem pod 1 tunu. Tvoření nových velkostatků jest zakázáno a selské statky nesmí býti sloučeny s velkostatkem. Při parcelování statku nejmenší díl půdy dle zákona činí 2 tony tvrdého zrna a místo, kde statek stál, nesmí se ve výměře čtvrt hektaru osíti ani zalesniti. Drobením ubývá velkostatků, statků a chalup přibývá. U nás dělení velkých statků blahobytné rolnictvo klesá, v Dánsku tomu naopak.

Že se rolnictvo dánské celému světu nyní na odiv staví svým blahobytem a zemědělskou organizací, za to děkuje školství svému. Vzdělávání lidu na školách jest však jaksi převrácením našeho způsobu vyučovacího a výchovného. Děti, opustivše školu obecnou, obvykle až do 20. roku prakticky se zaměstnávají při zemědělství, v obchodech, řemeslech a j. Potom odeberou se mladíci i dívky na — university selské, jichž je v Dánsku už přes 50. Tu sejdou se selský synek s čeledínem, s prostým dělníkem, s tovaryšem řemesla, tu služka vedle bohaté dcery selské. Kdo nemáetný, uspoří si potřebný peněz, aby mohl v zimě nebo v létě po dva až tři roky poslouchati přednášky; též stát přispívá k tomu účelu nadacemi a subvencemi.

Na universitu selskou, jež jest jenom ústavem soukromým, může býti přijat každý, kdo odbyl školu obecnou. Přijímací a vůbec žádné jiné zkoušky se nekonají a vysvědčení se nedávají. Posluchači nečiní si též žádných poznámek, pouze pozorně poslouchají.

Na universitách selských přednášejí přední učenci dánské probírajíce dějepis, zeměpis, národní hospodářství, fysiku, lučbu, matematiku, právo, kreslení, zpěv, tělocvik atd. Hlavní působnost těchto škol záleží v tom, že se mládež naučí myslet, o všem uvažovat, pozná cenu života, v srdci probudí se láska ku stavu a národu. A nedivíme se pak, že lid dánský pouští se srduť v boj životní a přes nezdravé spěje k lepší budoucnosti. Teprv po návštěvě university obrací se mladí lidé na odbornou školu zemědělskou, mlékařskou atd.

Ku vzdělání dánského lidu rolnického přispívají též spolky hospodářské, nalézající se téměř v každé obci. I ta nejmenší dědinka má svůj spolkový dům s knihovnou, kdež konají se různé slavnosti, přednášky atd., ale ne — pitky a karban.

Vkročil-li kdo na půdu dánskou, na první pohled pozná, že je v zemi blahobytu. Statky selské ve vesnici sdružené nebo o samotě uprostřed polí stojící jako klíčky obklopeny jsou zelení živých plotů, zahradami ovocnými, zeleninářskými a květinovými. Jednotlivé statky a vesnice spojeny jsou řádnými silnicemi často i dlážděnými, při nichž straně bývají i někde vyvýšené chodníky; i silnice lemovány bývají živými ploty. Telefony mezi jednotlivými statky a vesnicemi není tu nic divného. Po celé zemi četné větrníky, poháněny jsou větry mořskými, ženou mlýny, slouží k vyrábění elektřiny na osvětlování, čerpají vodu, pohánějí stroje hospodářské atd.

Literatura.

Křesťanská škola s přílohou „Obrana“. Redaktor V. Špaček a P. Kopal. Roč. I., čís. 23. a 24. — Roč. II., čís. I. Obsah: Starý zákon ve škole. — Sociální demokracie a škola. — O hranicích lidského poznání. Obrana: Metafysika ve škole. Exhorty. Předpl. roč. 6 K přijímá Cyrillo-Meth. knihtiskárna v Praze.

Nákladem družstva „Vlast“. Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Redaktor T. Škrdl. Roč. XIX., č. 8. Obsah: Za Ed. Janem Nep. Brynem. Básně od V. Hornova a Stupovského. — Velký biskup. Píše T. Škrdl. — Na faře — ve škole. Román od A. Dostála. — Cesta na Sibíř a Sibíř.

Napsal Dr. Sedláček. — J. N. Kamaryt. Obraz životopisný. — Oslava kanov. Dr. Kryštofa. — Výlety na planety atd. Roční předplatné 10 K. — Vychovatel s přílohou katechetickou. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Redaktor Dr. R. Horský. Roč. XVII., čís. 23. a 24. Roč. předpl. 6 K.

J. R. Vilímek v Praze. Velikáni našich dějin. Píše Dr. J. Kosina. Seš. 4.—6. po 25 h. — Devatenácté století slovem i obrazem. Seš. 45. za 60 h. — A. Dumasa Tři mušketýři Seš. 6.—8 po 25 h. — V panákové službě. Román J. Klecandy. Seš. 9. a 10. po 25 h.

Nákladem „Unie“ v Praze. Paměti presidenta P. Krügra. Z burakých bojů s Anglií o jižní Afriku. Seš. 2. za 60 h. — 23 let bouře a slunečna v jižní Africe. Buraké boje. Létí Schiel. Seš. 7. za 50 h. Jul. Zeyera: Zahradá Mariánská. Seš. 1. a 2. po 40 h. — Spisy Sof. Podlipské: Peregrinus. Román. Seš. 8. a 9 po 30 h.

Hojda a Tuček v Praze. Krátké pohádky. Napsal J. K. z Radostova. Obsahují 17 velmi poutavých vyprávěnek s ilustracemi A. Brázdy. Skvostně vázané za 2 K 40 h. — Pavla a Viktora Margueritta: Poum. Příhody malého hochy. Přeložil Al. Tuček. „Našich knih“ sv. XV. Cena brož. 1 K 40 h. — Ant. Sova: Balada o jednom člověku a jeho radostech. Ilustroval Fr. Kupka. Výprava knihy nádherná.

J. Otto v Praze. Ottova laciná knihovna národní. Serie XXV., seš. 47.—50. Kytice vřesů. Povídky. Napsala V. Pittnerová. Seš. za 20 h. — J. Arbosa sebr. spisy: Romanetta III., seš. 1. a 2. po 30 h. — J. Kofeneš: K protinožcům. Seš. 9. za 60 h. — Velký Slovanský kalendář, roč. XXXII. a Kalendář Besed lidu, roč. IX., na rok 1903 vynikají poučnou četbou a pěkným vyprávěním. Cena obou po 1 K.

Nový Háj a Lověna. Lesnický a lovecký časopis. Redaktor ing. J. Hemmr. Vychází dvakrát za měsíc v Táboře za roč. předpl. 10 K.

Pivní krejcar. Návod k sepsání žádosti za povolení dávky nápojové. Seřadil JUDr. J. Musil, okr. tajemník v Čáslavi. Cena s portem 46 h.

Slovník umění kuchářského. Sbírka 10 000 předpisů jídel, nápojů, cukrovinek a zavařenin kuchyně české i cizozemské. S barevnými obrazy a kresbami. Seš. 2. za 40 h. Nákladem Jar. Burska na Vinohradech.

Zubní lékař

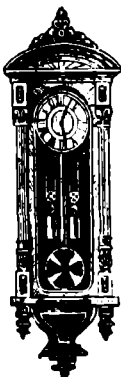
MUDr. J. Král

ordinuje od 8—4 h.

Hradec Králové.

Velké náměstí číslo 136.

Sej k svému!

Každé hodiny jsou řádně obtaženy (re-pastrovány) a ručí se 3 roky za správný chod.

Žádné cenníky ilustrované; za to všem dást. pp. kněm pošle se hned franco výběr hodin kapelních, panských i dámských, státních neb stříbrných, Tulla atd. — Zlaté zboží, řetězy, náramky, prsteny, vůbec veškeré druhy skvostů. Optické zboží, brýle, skřipce, dalekohledy, divadelní kukátka atd.

Václav

Francák,

hodinářský a slatnický závod v České Třebové.

Veškeré správy hodin a šperků vyřizují se se zárukou a rozesílají franko.

Mnoho pochovalných usnutí a poděkování po ruce.

Ku výběru nástěnných hodin pošlu fotografie.

Výhodné podmínky platební bez svý.

doma cen.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyřívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-gasse čís. 35.

Na ukásku zasílá se vše franco.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. velel. duchovenstvu svůj všude osvědčený a mnoha doporučeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy deslovně úplná.

Oznámení.

Pokládám sobě za čest oznámiti velectnému duchovenstvu, že jsem na mnohostrannou žádost mnoha velel. duchovních pánů

otevřel v Hradci Králové

filiální sklad

své vlastní výroby

kostelního náčiní.

Sklad nalézá se v obchodě p. Skuherského proti hotelu „Mercur“.

Objednávky a prodej laskavě vyřídí pan K. V. Skuherský tamtéž.

Poroučeje se do přízně velectného duchovenstva znamenám se v plné účtě

Karel Zavadil,

zlatník a pastř v Chrástě.

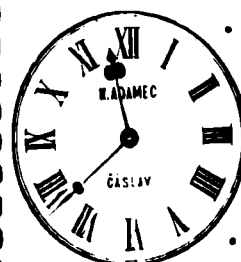
První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Nejdůst. bisk. konsistoři doporučují
umělecký závod.

Veškeré práce v oboru stavby a obnovování ol-
tářů, kuzatolem, soch, křížových cest
atd. provádějí se ve všech slozích solidně a
levně a odbornou dokonalostí a zvláště
s trvanlivým zlacením a polychromií.

Výroba
● rámců

všech moderních vzorů a
zasklívání obrazů
ve vlastní dílně

Josef Kieslich v Hradci Král.
Jiřkova třída, vedle c. k. berního úřadu.

Obchod

umělecký a papírnický.

Na skl. dě největší výběr

obrazů
a zrcadel

všech možných druhů. olejomalby a umě-
lecké reprodukce. Sochy všech velikostí,
kříže, římsy, listy a různé umělecké výrobky.

Veškeré druhy papíru,

psací, kreslicí a školní potřeby, alba, kassety,
knížky modlitební, obrázkové a obchodní atd. atd.

— DOPISNICE —

umělecké a místní vždy nejnovější v obr. vském výběru.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleřdštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Pravé, vyleželé burg.

víno

z vlastních vinic nabízí ku koupi
a zasílá v nádobách od čtvrt do
jednoho hektolitrů, litr za 80 hal.

JAN TUREK,

majitel vinohradů v Mladéřech u Mělníka.

Svičky kostelní **voskové**
i polovoskové

doporučuje P. T. veleřdštojněmu duchovenstvu

— za podmínek nejvýhodnějších —

továrna na svíčky voskové a jiné, parní bělidlo vosku

Josef Pilnáček v Hradci Král.

Starý solidní český závod, založený r. 1809 a doporučený
Ordinar. listem nejdůst. bisk. konsistoře v Hradci Králově
z roku 1888.

Doporučuje veškeré výrobky voskárské: Svičky oltární z čistého vosku vše-
lího i druhy levnější, dále paschaly, triangle, zrna kadidlová, sloupky a jiné.
Nejjemnější druh kadidla, svíčky stearinové pro lustry i pro potřebu domácí.

Výrobky známé, bezvadné jakostí, obsluha rychlá a přesná, podmínky a ceny nejniřnější.

Zvláštní nabídkou na přání ochotně se poslouží.

Závod počtěn dne 12. září r. 1902. návštěvou Jeho Excelence pana Karla
braběte Coudenhove, c. k. místodržitele v království Českém.

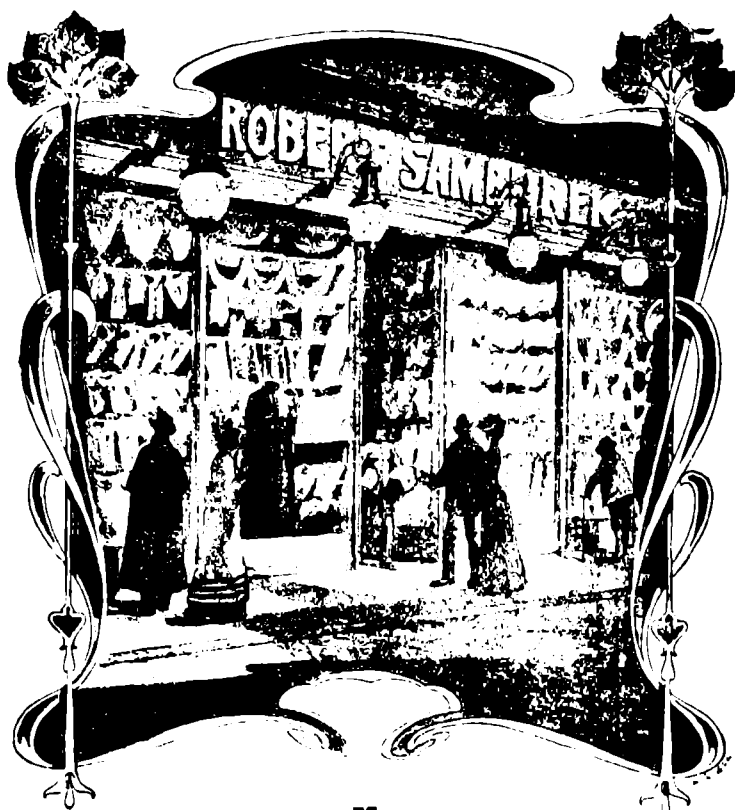
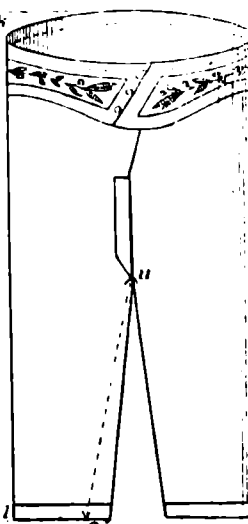
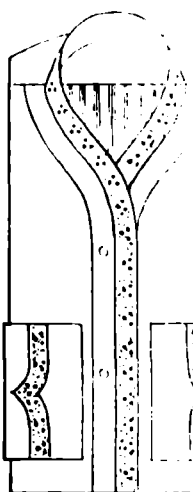
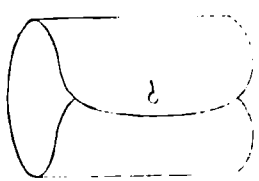

Velký výběr

zlatých a stříbr-
skvostů, svateb.
darů, kapesních
i nástěn. hodin
v krás. provedení
doporučuje - - -

**JAN —
KALIS**

hodinář a zlatník
v Rychnově n. K.
přiseřný znalec
c. k. okr. soudu
Obrázkové
cenníky zašle.

Robert Šamburek,

Založeno r. 1880. Plzeň, Školní ulice 12. Založeno r. 1880.

Vyrábí veškeré druhy talářů, biretů, tonsurek, kolárky, náprsenky,
rochety jakož i veškeré kostelní i domácí prádlo a vůbec všechny do
oboru tohoto spadající věci pro velectěné P. T. duchovenstvo.

Zakázky vyřizují se bez dobírky a franco. — Platební podmínky jsou
6ti měsíční. — Nehodící se vezme bez průtabu nazpět.

Mnoho pochvalných dopisů k dispozici.

